ΓΕΝΕΣΙΣ
η βιβλος των γενεσεων
L GENESIS
liber genesis
geneseos
geneseorum
H bresith id est genesis

1,1 Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. **2** ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ

L In principio fecit deus caelum et terram terra autem erat × invisibilis et
× primordio initio ~ deus fecit ac et terra × ~ invisibilis erat + et coinquinabilis

H " " creavit " " " " " " " inanis "

geneseorum AN gen; OPT: γενεσεων r, γενεσαιων f

1,1 in primordio ? TE ba 3,2; Marc; *cf* S-Gr H (Vers 2) in initio ? RUF Gn 1,2; *cf* TE ba 4,1 × initio CHA × principio GR-T ? | ~ deus fecit ? TE Her 20; 22; 26; Pra; IR 2,2,5; CHA; AM ex 1,9; Lc 2,85 (Var); AU cf 12,33 (Var); 13,36 (nicht alle Hss); re 1,21,7; EVA-G 2,1 (Var); AR: trotz J. Denk, Bibl. Zeitschrift 6 (1908) 342 bleibt es sehr fraglich, ob diese Umstellung je in einer Bibelhandschrift stand | creavit H führt den theologischen Terminus in den Bibeltext ein, *cf* RUF pri 2,9,6; GAU 1,10; HIL tri 2,13 (60B): fit ergo in principio quod creatur; HIL my 2,12 (36,7): namque dum creatio orbis refertur, deus cognoscitur in creando; der Anfang der Symbole wechselt zwischen creatorem und factorem; *cf* J. Denk, Bibl. Zeitschrift 6 (1908) 342f | ac ? HI Ct; PRAE

2 et terra FEL-M: = 𝔐 | — erat ? AMst q ap (Var); HI Is; EUGE-C (Var): — ην Chr$^{1}/_{5}$ ~ invis. erat ? CHA 278 (Var); AU cf 12,8; 12,15; 13,13; Fel; s 380,4 (1678); s Den | invisibilis] invisa ? ANG: *cf* Sap 11,18 |

Zum Titel werden nur wenige auffallende Stellen angeführt: **AN** gen 353 (177): liber nos geneseorum perdocet (*LG*) **CHA** 276 (306,7): in eo libro qui de genitura mundi censetur **FIL** 79,4 (41,7): in libro geneseos id est creaturae mundi 95,3 (55,14): in libro geneseos ⟨id est⟩ creaturae 109,2 (71,5): in libro creaturae mundi id est in genesi **OPT** Par 5,2 (122,8): de geneseorum lectione

1 1,1 **111**: incipit lectio prima geneseos tam per latinam quam per grecam linguam. In . . . (= L) . . . terram / **AM** ex 1,5 (4,19): in . . . (= L) . . . terram 1,5 (5,3): in princ. fecit 1,7 (6,11): in . . . (= L) . . . terram 1,8 (7,6): in princ. 1,8 (7,13): fecit 1,9 (7,25): quia deus fecit cael. et terr. 1,12 (10,1); 1,16 (13,21): in . . . (= L) . . . terram 1,16 (13,23): denique alii dixerunt ἐν κεφαλαίῳ quasi in capite (< Basilius; 'alii' = α') 1,18 (15,10): quia fecit deus cael. et terr. 1,19 (15,20); 1,29 (28,10): in . . . (= L) . . . terram 1,30 (30,12): fecit deus cael. et terr. 2,8 (46,21): in . . . (= L) . . . terram inc 16 (822C): denique in . . . (= L) . . . terram Lc 2,85 (89,10): in princ. enim fecit deus (~ d. f. X) cael. et terr. 3,2 (98,21): in . . . (= L) . . . terram my 9 (117,13): in princ. ipso quando fecit deus cael. et terram / Noe 47 (445,15); sp 2,1 (743A); **PS-AM** Dav 62 (400,18); **AMst** q 106,1 (234,20); 106,2 (235,15. 25); 122,1 (364,20. 25; 365,8); 122,9 (368,6): in . . . (= L) . . . terram **ANG** (112C): in principio scilicet primum (primo *Z*) omnium, hoc est in initio creaturarum, quod LXX interpretes et Symmachus et Theodotion similiter transtulerunt et in hebraeo scriptum est bresith, quod Aquila interpretatur 'in capitulo' (< HI q) **APO** 6 (115): in . . . (= L) . . . terram **AR** cfl 1,16 (267D): quod in principio deus fecisset cael. et terr. **AU** Ad 1 (115,3. 12); cat 5 (313): in . . . (= L) . . . terram cf 1,2 (2,11); 4,14 (64,24): deus qui fecit cael. et terr. 11,5 (266,23): quomodo in princ. fecisti cael. et terr. 11,7 (268,23): quomodo fecisti deus cael. et terr. 11,11 (271,11): in hoc princ. deus fecisti (fecit deus *SV*) cael. et terr. 11,11 (272,7): in eo princ. fecisti cael. et terr. 11,41 (294,6): fecisti in princ. cael. et terr. 12,7 (298,2–13): in principio . . . fecisti . . . cael. et terr. 12,15 (303,3): fecisti . . . in princ. cael. et terr. 12,16 (303,16): in . . . (= L) . . . terram / 12,16 (304,5): in . . . (= L) . . . terram 12,20 (306,8): in quo princ. fecisti cael. et terr. 12,24 (309,15); 12,26 (311,2); 12,29 (312,29; 313,4. 8. 11. 16); 12,31 (315,5): in . . . (= L) . . . terram 12,31 (315,10): fecit (+ deus *H edd.*) cael. et terr. 12,31 (315,24): fecit cael. et terram 12,33 (317,25): in princ. fecit deus (~ d. f. *CEFOP*) cael. et terr. 12,33 (318,2): in princ. 12,39 (323,11): in princ. fecit deus 12,39 (323,14): in princ. fecit 12,39 (323,16): in principio . . . fecisti (fecit *S Eug.*) cael. et terr. 12,40 (324,8): in princ. fecit 13,2 (329,15): caelum et terra quas fecisti in princ. 13,3 (332,1): in principio . . . fecisti cael. et terr. 13,13 (337,10): fecit deus cael. et terr. 13,36 (358,7): in princ. deus fecit (~ f. d. *HZS edd.*) cael. et terr. ci 8,11 (337,19): in . . . (= L) . . . terram / 8,11 (337,27); 11,4 (464,27; 465,5): in . . . (= L) . . . terram 11,6 (468,34): in princ. fecisse deum cael. et terr. 11,9 (472,12. 17); 11,32 (506,26): in . . . (= L) . . . terram 11,32 (506,27): in princ. 11,32 (507,7): in . . . (= L) . . . terram 11,33 (509,30. 32): in princ. 11,33 (509,33); 11,34 (510, 22); 12,16 (535,14): in . . . (= L) . . . terram Dt 5 (372,25): fecit deus cael. et terr. Ev 1,39 (38,7): quia ipse in princ.

fecit cael. et terr. 1,45 (45,9): illum deum ... qui fecit cael. et terr. Fel 1,17 (820,28; 821,1. 2); Gn im 2 (461, 7); 3 (461,17): in ... (= L) ... terram 3 (461,22; 462,10): in princ. 3 (464,10; 465,4): in ... (= L) ... terram 4 (465,12): fecit deus cael. et terr. 4 (468,7; 470,5); Gn li 1,1 (4,4): in ... (= L) ... terram 1,1 (4,12): cael. et terram 1,2 (5,20); 1,3 (7,6. 10); 1,4 (8,12); 1,6 (10,11); 1,9 (12,7; 13,11); 1,13 (20,2); 1,14 (21,4); 1,17 (24,7); 2,11 (49,15); 4,14 (111,9); 5,1 (137,16; 138,15); 8,11 (248,5); Gn Ma 1,3 (174): in ... (= L) ... terram 1,5 (176): in ... (= L) ... terram/ 1,9 (178); 1,11 (178: 2 mal); 2,4 (198: 3 mal); Jo 1,11 (1384); 9,6 (1461); 26,8 (1610); 37,8 (1674): in ... (= L) ... terram 43,17 (1713): in princ. enim fecit deus cael. et terr. leg 1,2 (603; 604): in ... (= L) ... terram 1,4 (605): in princ. fecit deus 1,4 (605): in ... (= L) ... terram 1,11 (609): in ... (= L) ... terram/ Max 2,26,2 (804); Ps 103 ▪ 3,4 (1360); q Du 8,2 (167 < AU Gn li 1,6); re 1,9,1 (47,18): in ... (= L) ... terram 1,21,7 (104,10): in princ. deus fecit cael. et terr. (< AU Ad 1) 2,32,1 (138,5); s 1,1 (23); 1,2 (24: 2 mal); 1,3 (25); 1,5 (25: 2 mal; 26): in ... (= L) ... terram 118,1 (671): in princ. autem fecit deus cael. et terr. 118,1 (672): in princ. fecit deus 118,1 (672: 2 mal); 119,2 (674); 135,4 (747): in ... (= L) ... terram 183,4 (990): in princ., sicut dicit genesis, fecit deus cael. et terr. 183,4 (990): et ideo in princ. fecit deus cael. et terr. 214,5 (1068): in princ. enim fecit cael. et terr. 225,1 (1096); 291,2 (1317); 293,5 (1330); 342,3 (1503); 380,3 (1677); 380,4 (1677; 1678: 3 mal); s Den 2,1 (11,6. 9; 12,2. 14); 2,2 (13,11); 2,3 (13,17): in ... (= L) ... terram s Gue 11,6 (478,19): sicut in ... (= L) ... terram s Mai 126,2 (356,21): in princ. inquit fecit deus cael. et terr. tri 1,24 (837): in quo princ. fecit deus cael. et terr. **PS-AU** s 157,1 (2055): in ... (= L) ... terram 157,2 (2055): in princ. inquit fecit deus cael. et terr. 157,4 (2056): fecit ergo in princ. cael. et terr. 237,1 (2183); s Mai 72,1 (140); 76,1 (150 < AU s 225,1): in ... (= L) ... terram sol (159): denique in princ. inquit fecit cael. et terr. (< AM inc 16) spe 56 (538,5): in ... (= L) ... terram te 2,13 (157b): sine initio manens creavit cael. et terr. (*cf* H) **BEA** Apc 4,5,69 (378): in ... (= L) ... terram/ 4,5,76 (379): in ... (= H) ... terram/ **CAE** bre (188,24): creavit deus caelum (H) s 212,2 (800,14 < FAU-R sp 1,6); **CAr** Ps 8,5 (76B); 67,38 (474D); 118,160 (893C): in ... (= L) ... terram **CHA** 276 (306,8): sic est profatus iuxta interpretationem LXX prudentium: initio deus fecit cael. et terr.; terra autem erat invisibilis et incompta. ut vero ait Acylas: caput rerum condidit deus cael. et terr.; terra porro inanis erat (~ in. porro erat U^1c; porro in. fuit *C*; in. porro U^2) et nihil. vel ut Symmachus: ab exordio condidit deus cael. et terr.; terra porro fuit otiosum quid confusumque et inordinatum. sed Origenes adseverat ita sibi ab Hebraeis esse persuasum, quod in aliquantum sit a vera proprietate derivata interpretatio; fuisse enim in exemplari: terra autem stupida quadam erat admiratione **CHRY** *1,530 (531D):* in princ. inquit fecit deus cael. et terr. *1,530 (532D:* 2 mal; *534A:* 2 mal; *534B):* in ... (= L) ... terram **CLAU** 2,12 (145,4): in princ., inquit principium geneseos, creavit deus cael. et terr. (H) **CO-Tol** 1,9 (334B): in ... (= L) ... terram (< PAST) **PS-CY** pa 3 (250,26): in ... (= L) ... terram/ **CY-G** hept 1,1 (1): principio dominus caelum terramque locavit (creavit *m*)/ **DIDa** *53 (74,2):* in ... (= L) . : . terram/ **DION-E** cond *1 (349B):* quod in princ. caelum et terram a deo facta commemorat *24 (387C):* in ... (= L) ... terram **EUCH** inst 1 (66,17): in princ. inquit fecit deus cael. et terr. 1 (92,1): in ... (= H) ... terram **EUGE-C** *ap* VIC-V 2,77 (57,14): in ... (= L) ... terram/ **PS-EUS-C** *5 (1137C);* **EUST** *1,1 (867B); 1,2 (869B; 870A):* in ... (= L) ... terram *1,2 (870A. B):* in princ. fecit deus *1,2 (870C):* ipse fecit in princ. cael. et terr. *1,3 (871A):* in ... (= L) ... terram *1,4 (872A):* in princ. fecit *1,5 (873A):* in princ. fecit deus *1,6 (874A):* in princ. fecit *1,6 (874B):* in princ. fecit. quam rem certi interpretes planius exponentes dixerunt: summatim fecit deus (= εν κεφαλαιω α') *1,6 (874C); 1,7 (875A):* in princ. fecit deus *1,7 (875A); 1,8 (875C); 1,11 (879A):* in ... (= L) ... terram *2,3 (882A):* fecit deus cael. et terr. *2,3 (882B):* in ... (= L) ... terram *3,2 (891C):* quia in princ. fecit deus caelum **EVA-G** 2,1 (6,8): in princ. fecit deus (*BV;* ~ d. f. *C*) cael. et terr. 2,1 (6,14): in princ. ait fecit deus cael. et terr. **FAU-R** sp 1,6 (108,15): in ... (= L) ... terram/ (> CAE s 212) **FAUn** Ar 1,2 (39C): in ... (= L) ... terram **FEL-M** *in* AU Fel 1,17 (820,16); **FIR** con 2,3 (51,29): in ... (= L) ... terram/ **GAU** 1,10 (20,59): qui prima die creavit cael. et terr. 9,42 (88,380): quod in princ. fecerit deus cael. et terr. **GEN** dog 10 (91); **GR-M** Ez 1,1,1 (786B); 1,1,2 (787C): in ... (= H) ... terram **GR-T** hist 1,1 (35,6): (+ in *A1. D2. 5*) principio dominus caelum terramque in christo suo, qui est omnium principium, id est in filio suo, furmavit **HI** Ct *1,2 (30,21):* deus qui caelum fecit ac (et *DE, Del.*) terram Is h *4,1 (258,6):* in ... (= L) ... terram/ q (3,18): in ... (= L) ... terram. plerique aestimant ... in hebraeo haberi: in filio fecit deus cael. et terr.; quod falsum esse rei ipsius veritas comprobat. nam et LXX interpretes et Symmachus et Theodotion 'in principio' transtulerunt et in hebraeo scriptum est bresith, quod Aquila interpretatur 'in capitulo', et non baben, quod appellatur 'in filio' **PS-HI** Mc 16 (643A); **HIL** tri 2,13 (60B); **PS-HIL** tr 2,3 (485: 2 mal); 2,4 (485; 486): in ... (= L) ... terram **HILn** pa 4 (1108B): in princ., inquit Moyses, fecit deus cael. et terr./ **JO-N** 15 (971B); **IR** *1,18,1 (209):* in ... (= L) ... terram *2,2,5 (283):* in princ. deus fecit cael. et terr. **IS** fi 1,4,4 (458A): in ... (= L) ... terram/ Gn 1,2 (209B): in ... (= L) ... terram q (27): in princ. inquit fecit deus cael. et terr. **JUN** 1,3 (473,1): cum ipse Moyses dicit in princ. factum (+ esse *BD;* + fuisse *H*) cael. et terram 1,4 (473,18): in ... (= L) ... terram 2,2 (493,18): in princ. fecit deus cael. (~ c. f. d. *LP*) et terr. **LUCU** 17 (855D); **MAR** Ar 1,33 (1066B): in ... (= L) ... terram gen 27 (1033B): Moses sic dicit: in ... (= L) ... terram. secundum Aquilam hoc idem sic: in capitulo fecit deus, ut Hebraei Mosis dictum pronuntiant, sive in principio sive in capitulo, in Christo eum fecit deus **MART** corr 3 (2): cum fecisset deus in princ. (~ in pr. d. *V;* dominus in pr. *T*) cael. et terram (> PIR) **MAXn** Jud 2 (294,6) in ... (= L) ... terram: hic principium filium taxans in quo deus pater fecit cael. et terr. 2 (294,11): in princ. ergo fecit deus cael. et terr. 2 (295,34): in filio ergo fecit deus cael. et terr. 2 (295,35): non enim 'primo omnium' fecit deus cael. et terr. 2 (295,37); 9 (307,29): in ... (= L) ... terram 9 (307,35): omnia ergo in princ. id est in Christo fecit deus, caelum et terr. **PAST** (45,4) = PS-AU s 233,2 (2176): in ... (= L) ... terram (> CO-Tol) **PIR** 2 (35,1): cum fecisset deus in princ. cael. et terr. (< MART corr) **POS** ind 4,29 (167); 10,6,93 (199); 10,6,164 (205): in ... (= L) ... terram **PRAE** 1,23 (594D): in ... (= L) ... ac terram **PRIM** 2 (835C); **PRIS** tr 5 (65,2); **QU** cant 7 (684: 2 mal); pro 1,3 (735B); sy 2,8 (641): in ... (= L) ... terram **RUF** Ad *4,4 (145,19):* in ... (= L) ... terram/ *4,4 (145,24):* in ... (= L) ... terram Cl *6,7 (1351A):* in ... (= L) ... terram/ Gn *1,1 (1,2):* in ... (= L) ... terram *1,1 (1,4):* in hoc ergo principio, hoc est in verbo suo, deus caelum et terram fecit *1,2 (5,10):* quoniam quidem in initio deus caelum fecit et terram *1,12 (14,14);* pri *2,3,6 (123,15); 2,9,1 (165,13):* in ... (= L) ... terram *2,9,6*

(169,22): hic cum in princ. crearet ea quae creare voluit *3,6,8 (289,28):* in . . . (= L) . . . terram *4,4,6 (357,8):* in . . . (= L) . . . terram/ **S-Gr** A (154: 2mal; 157): in princ. H 84,1 (51): in princ. fecit (creavit *O*) deus cael. et terr. **SED-S** Hbr 1,2 (253A): in . . . (= L) . . . terram **TE** ba 3,2 (17,14): [in principio] (— *B*) in primordio inquit fecit deus (— *T*) cael. et terram/ 4,1 (19,15): dei spiritum qui ab initio super aquas vectabatur Her 3 (129, 13); 19 (147,10): in . . . (= L) . . . terram 20 (148,15): in princ. deus fecit 20 (149,5): in quo princ. scilicet deus fecit cael. et terr. 22 (151,12): in princ. deus fecit cael. et terr. 26 (154,9): in princ. deus fecit cael. 26 (154, 26): in princ. deus fecit cael. et terrum/ Marc 4,26 (509, 21): cuius et in primordio spiritus super aquas ferebatur Pra 5 (233,3): aiunt quidem et genesim in hebraico ita incipere: in princ. deus fecit sibi filium

2 2 **91. 94. 95**: LXX. terra . . . (= L) . . . incomposita **111**: /terra . . . (= L) . . . inconpossita . . . (= L) . . . aquas/ **AM** Ca 2,23 (398,16): quia terra erat invis. et inconpos. ex 1,25 (23,4.8): terra . . . (= L) . . . inconposita 1,26 (24,22): terra aut. erat invis. 1,28 (27,23): ten. erant super abyssum 1,29 (28,5): et sp. dei superferebatur (ferebatur *SBC²G²; in der Erklärung alle Hss* superferebatur) super aquas 1,29 (28,24): denique Syrus, qui vicinus Hebraeo est et sermone consonat in plerisque et congruit, sic habet: et sp. dei fovebat aquas id est vivificabat (< Basilius) 1,30 (30,13): terra erat invis. 1,33 (34,15): et sp. dei superfer. super aquas Lc 10,48 (473,1): super aquam (supra quam *BX;* supra aqua α) ante ipsos mundi natales sanctus, ut legitis, spiritus ferebatur my 9 (118,1): /spiritus inquit superfer. super aquas sp 2,1 (743A): sp. superfer. super aquas 2,52 (754A): qui ante mundum superfer. super aquas **PS-AM** tri 6 (543B): iste est spiritus sanctus qui in principio et fabrica mundi ferebatur super aquas **AMst** q 41 (67,19): spiritus dei ferebatur super aquam (aquas *NX*) 106,6 (238,17): terra . . . (= L) . . . inconposita 106,7 (238,22): et ten. erant super abyssum 106,8 (238,25): et sp. dei superferebatur (ferebatur *PGA; in der Erklärung p. 239,2 alle Hss* superfer.) super aquam q ap 54 (429,21): terra aut. erat (— *a*) inquit invis. et inconpos. **AN** te 3,1 (205): et sp. dei superfer. super aquam (*De Bruyne;* aquas *Hs*) **ANG** (115A): alia translatio dicit: invisa et incomposita (116A): bene alia translatio dicit 'incumbebat' (incubabat *Z*) seu 'confovebat' (< HI q) **AP-Apc** Pau *45 (37,17):* quia ab inicio priusquam celum et terra manifestarentur, erant autem omnia invisibilia, spiritus [autem] dei ferebatur super aquas **APO** 6 (115): sp. dei superfer. super aquas **AU** cf 12,3 (295,14): haec terra erat invis. et inconpos. 12,3 (295,17): ten. erant super abyssum 12,4 (296,10): appellaretur terra invis. et inconpos. 12,8 (298,20): ten. erant super abyssum 12,8 (299,10): quia invisibilis erat et inconposita et tenebrae (+ erant *bl*) super abyssum 12,9 (299,28): terra invis. et inconpos. 12,15 (303,4): terra aut. invis. erat et inconpos. et ten. super abyssum 12,16 (303,17): /terra . . . (= L) . . . abyssum 12,25 (310,22): quibus appellaretur terra invis. et inconp. et ten. super abyssum . . . terra invis. et inconposita . . . tenebrae autem super abyssum 12,30 (313,23.27; 314, 3.11.19): terra . . . (= L) . . . abyssum 12,31 (315,7): terra . . . (= L) . . . inconposita 12,31 (315,25): quid de aquis dicimus super quas ferebatur sp. dei 13,3 (330,4): invis. et inconposita 13,5 (331,18): spiritus enim tuus bonus superfer. super aquas 13,6 (332,14): spiritus tuus superfer. super aquas 13,8 (333,13): per spiritum tuum qui superfer. super aquas 13,8 (333,20): ubi spiritus tuus superfertur (ferebatur *S*) super aquas 13,10 (334,23): et pater et filius et spiritus sanctus superferebatur super aquas 13,13 (337,12): et terra nostra . . . invisibilis erat et inconposita 13,13 (337,16): quia spiritus tuus superfer. super aquam 13,15 (340,6): superferebatur ci 8,11 (337,20): /terra . . . (= L) . . . ten. ⟨erant⟩ (*AKℜBv; — C¹Fb¹de*) super abyssum et sp. dei superfer. (ferebatur *ℜade¹q*) super aquam (aquas *del*) 8,11 (337,31): sp. dei superfer. super aquam 11,9 (472,19): atque ipsa terra quam primitus fecit, sicut scriptura consequenter eloquitur, invisibilis et incomposita nondumque luce facta utique tenebrae fuerint super abyssum 11,32 (507,14): terra . . . (= L) . . . abyssum . . . et sp. inquit dei superfer. (ferebatur *AℜGlpt*) super aquam (*VBev;* aquas *AFℜGablpt*) Ex 55 (125,7): sp. dei superfer. (ferebatur *b*) super aquas Fau 22,8 (597,3): ten. erant super abyssum 22,11 (599,4): quia sp. dei superfer. super aquas, cum praedictum fuisset: ten. erant super abyssum 22,11 (599,9): ferebatur super aquas Fel 1,17 (821,4): terra autem . . . invis. erat et incomposita Gn im 4 (465,6): terra . . . (= L) . . . ferebatur super aquam (aquas *VTML*) 4 (466,5): et ten. erant super faciem abyssi (super abyssum *d*) 4 (466,8.13): ten. erant super abyssum 4 (466,22): et sp. dei superfer. (ferebatur *TML*) super aquam 4 (468,9): quae materia terra invisibilis et inconposita erat 4 (468,28): et sp. dei superfer. super aquam Gn li 1,1 (4,24): quia terra inquit erat . . . (= L) . . . abyssum 1,1 (5,4): terra erat invis. et inconposita . . . et ten. erant super abyssum 1,1 (5,9): ten. erant super abyssum 1,5 (9,18): et sp. dei superfer. (super *eras. P*) super aquam (aquas *E²R²SC*) 1,5 (10,1): superfer. utique spiritus dei 1,6 (10,15): et sp. dei superfer. (ferebatur *P²SRd*) super aquam (aquas *b*) 1,7 (10,25): terra . . . (= L) . . . abyssum . . . et sp. dei superfer. super aquam 1,8 (11,18): sp. dei superfer. super aquam 1,13 (20,6): terra . . . (= L) . . . aquam (aquas *PR Cbd*) 1,15 (22,15): terra . . . (= L) . . . aquam (aquas *S*) 1,18 (26,25): nam et illud quod per graecam et latinam linguam dictum est de spiritu dei, quod superferebatur super aquas, secundum syrae linguae intellectum quae vicina est hebraeae (nam hoc a quodam docto christiano Syro fertur expositum) non 'superferebatur' sed 'fovebat' potius intellegi perhibetur (< AM ex 1,29) 2,8 (45,18): cum sp. dei superfer. super aquam 2,11 (49,13): terra erat invis. et inconpos. Gn Ma 1,5 (176): terra . . . (= L) . . . incomposita 1,5 (176): /terra . . . (= L) . . . incomposita 1,6 (176): et ten. erant super abyssum 1,8 (177): et sp. dei superfer. super aquam Gn q 134 (69,20): et (— *Nb Eug*) sp. dei ⟨superferebatur⟩ (*Zycha;* ferebatur *b d; — CPSNVTEug*) super aquam leg 1,11 (609): /terra . . . (= L) . . . abyssum Pel 2,15 (477,5): qui cum tenebrae essent super abyssum/ q Du 8,2 (167): et sp. dei superfer. super aquam (< AU Gn li 1,5) 8,2 (167): sp. dei superfer. super aquam (< AU Gn li 1,6) 8,3 (167): terra . . . (= L) . . . abyssum . . . et sp. dei superfer. super aquam (< AU Gn li 1,7) q Si 2,1,5 (133): sp. dei superfer. super aquam 2,1,5 (133): et sp. dei superfer. super aquam s 226 (1099): quia tenebrae . . . (= L) . . . ferebatur super aquam/ 258,2 (1195): tenebrae . . . (= L) . . . aquam/ 380,4 (1677): terra erat invis. et incompos. 380,4 (1677): terra erat . . . terra erat invis. et incompos. 380,4 (1678): /terra autem quam fecit deus adhuc invisibilis erat et incomposita s Den 2,3 (13,13): invis. erat et . . . (= L) . . . abyssum . . . sp. dei superfer. super aquas 2,3 (13,19): sp. dei superfer. super aquas/ s frg (1726): ten. enim erant super abyssum/ s Gue 5,4 (459,12): nam ten. erant super abyssum/ 18,1 (500,1): ten. erant super abyssum **PS-AU** s 157,2 (2055): terra erat invis. et incompos. 157,3 (2056): ten. inquit erant super abyssos et sp. dei ferebatur super aquas 157,4 (2056): terra inquit invis. et incompos. spe 3 (315,13): et sp. dei su-

ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.
+ ην
+ επεκειτο
× των υδατων

L inconposita (informis, rudis, incompta) et tenebrae erant (~ erant tenebrae) × (ferebantur) super abyssum (abyssos, faciem abyssi) et spiritus dei superferebatur (domini) super aquas (supra ×, aquam, aquis)

H vacua 〃 〃 × (erant) 〃 faciem abyssi 〃 〃 〃 (domini) ferebatur (superferebatur) 〃 〃 (erat ~ super aquas ferebatur)

\+ et coinquinabilis FEL-M | informis? CHA 278; CY-G rudis TE Her 23(151,24); 25; 26; 29 incompta? CHA 276 inanis et vacua H: *cf* κενωμα και ουθεν α'; TE ap 48,7 (114,37): dubitabitur, credo, de dei viribus qui tantum corpus hoc mundi de eo quod non fuerat non minus quam de morte vacationis et inanitatis imposuit | ~ erant tenebrae EVA-G; EUST | erant (H) $G^{c}\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{o}BA\Phi^{V^{*}}\Theta^{AM^{*}}\Psi^{BDF^{2}}\Omega^{SM}$: + ην n𝔙𝔓 Chr 1/5, griech. Text von 111 × H; TE Her; AU cf 12,8 (299,10: nicht alle Hss); 12,15; ci 8,11 (Var): = 𝔊𝔐 ferebantur? HI Ps h; *cf* επεκειτο 68 | abyssos HI Ps h; EVA-G (Var); PS-AU s faciem abyssi AU Gn im 1/4; PHI: < H: = 𝔐 | domini TE ba 3,2 (Var); OPT (Var); HI alt; PHI; FAU-R sp 1,13; EUGE-C (Var); CAE bre; lS fi (Var), q; BEA; $\Lambda^{H}B$ | superferebatur die meisten VL-Zeugen; $G^{c^{*}}$ ferebatur TE; CY sent; OPT 1/2; IR; AP-Apc; AU Gn im 1/3; cf 12,31; 13,8 (Var); Fau 22,11 (599,9); Gn li (Var); s 226; ci (Var); Ex (Var); EVO (Var); EUST 1/4; PS-FU s 1/2; EUGE-C (Var); PS-AU spe (Var); PS-FU Pin; FlR; AMst q 41; 106,8 (Var); AM ex 1,29 (Var); Lc; RUF Gn, pri; HI; PS-HI; LEO; S-L; S-Gr; JO-N; EUCH; FAU-R; CAE; ILD ba 13; 109; PS-AU s; PS-AM tri; JUN; H (super)vectabatur TE ba 4,1 erat RUF Cl? | ~ super aquas fer. TE; FAU-R sp 1,13 | super aquas] aquis HIL (Var); EUST 1/2; ILD ba 71: — επανω Cyr 1/4 | supra AM Lc (Var) | aquas fast alle Lateiner: των υδατων 𝔙 Just Clem, griech. Text von 111² aquam CY sent; PS-CY pa (Var); HIL (Var); AMst; AM Lc; FIL; AU (fast immer); EVO; EUST 1/2; PS-FU s; PS-AU spe: < 𝔊

perfer. (ferebatur *M*Lv*) super aquam **BEA** Apc 2 pr 10,18 (154): et ten. erant super faciem abyssi (H) 4,5, 69 (378); /terra ... (= H) ... vacua 4,5,71 (378): sed quia terra erat inanis et vacua, id est invisibilis et inconposita (*cf* H) 4,5,76 (379): /terra aut. erat inanis et vacua et sp. domini ferebatur super aquas (*cf* H) **CAE** bre (193,20): sp. domini ferebatur super aquas ▪ 212,2 (800,15): sp. dei ferebatur super aquas (< FAU-R sp 1,6) **CAr** Ps 109,3 (795C): et sp. dei superfer. super aquas **CHA** 276 (306,8): *siehe Vers 1* 278 (309,6): terra aut. erat invisibilis (~ inv. er. U^{2}) et informis 278 (309,10): inanis porro et nihil propterea dicta (= α') 278 (309,15): otiosa vero et indigesta nuncupatur a Symmacho 378 (309,19): stupidae (stupide *PCU*$^{1\cdot2}$; stupida *FM*) vero ex admiratione **CHRY** *I, 530 (534C):* terra ... (= L) ... incomposita **CY** sent 5 (252,13): hic est spiritus qui ab initio ferebatur super aquam (aquas *519*) (Nemesianus a Thubunas) **PS-CY** pa 3 (250,27): /terra ... (= L) ... aquas (aquam *c*)/ **CY-G** hept 1,2-4 (1): /namque erat informis fluctuque abscondita tellus, inmensusque deus super aequora vasta meabat, dum chaos et nigrae fuscabant cunctae tenebrae/4 **DIDa** *53 (74,3):* /terra ... (= L) ... inconposita **EUCH** inst 1 (66,18): et (— *AV*) sp. dei ferebatur super aquas 1 (67,1): ferebatur autem super aquas spiritus dei **EUGE-C** *ap* VIC-V 2,77 (57,15): /terra aut. erat (— *C*) ... (= L) ... dei (domini *P*) superfer. (*BV*^{1}*A;* ferebatur *rel.; in der Erklärung p.57,19 alle Hss* superferebatur) super aquas **EUST** *2,1 (879C):* terra aut. inquit erat invis. et incompos. *2,3 (882B):* terra ... (= L) ... incomposita *2,4 (883A):* et erant inquit ten. super abyssum *2,4 (883B):* invisibilis inquit erat terra *2,6 (886B):* et sp. inquit dei ferebatur super aquam *2,6 (886C):* quomodo ergo hic spiritus aquis superferebatur *2,6 (886C):* superfer. inquit spiritus, hoc est fovebat et vivificabat aquarum naturam *2,6 (886C):* superferebatur **EVA-G** 2,4 (47,13): et erant ten. (*B;* ~ ten. er. *C*) super abyssum (*C;* -sos *B*)/ **EVO** fi 37 (967,3): sp. dei superfer. (ferebatur *PM*) super aquam **FAU-R** sp 1,6 (108,15): /et sp. dei ferebatur super aquas 1,13 (127,15): sp. autem domini super aquas ferebatur (~ fer. s. aq. *P*). ferebatur inquit super aquas **FEL-M** *in* AU Fel 1,17 (820,17): /et terra erat invis. et coinquinabilis et incompos. **FIL** 95,1 (55,5): quae est invis. et inconpos. 109,4 (71,15): et sp. dei superfer. super aquam **FIR** con 2,3 (51,30): /terra aut. erat invis. et incompos. et sp. dei ferebatur super aquas **PS-FU** Pin 9 (716A): et sp. dei ferebatur super aquas s 63 (935C): sp. dei ferebatur super aquam. tunc superferebatur super aquam **GR-M** Jb 28,34 (468A): dum terra esset invis. et incomposita, dum tenebrae essent super abyssum **HI** alt 6 (161A): sp., inquit Moyses, domini ferebatur super aquas ep 69,6,1 (689,4): rudis mundus necdum sole rutilante nec pallente luna nec astris micantibus inconpositam et invisibilem materiam abyssorum magnitudine et deformibus tenebris obprimebat. solus spiritus dei in aurigae modum super aquas ferebatur et nascentem mundum in figura baptismi parturiebat Hab 2,3 (1322C): abyssus super quam tenebrae erant Jon 2 (1135B): unde (+ est illud *Mss. Palatini*) et tenebrae erant super abyssum Is 11 (409B): siquidem et in principio geneseos ubi scriptum est: terra aut. invis. et incomposita, ceteri transtulerunt: terra autem erat inane et nihili Is h *4,1 (258,7):* /terra ... (= L) ... ferebatur super aquas *4,1 (258,9):* istae aquae in quibus incubabat spiritus dei (*cf* HI q und ὁ Σύρος bei Basilius [= EUST 2,6] > AM ex 1,29 > AU Gn li 1,18) Ps h 10 (54,11): in principio geneseos scriptum est: et super aquas inquit ferebatur spiritus. et deinde scriptum est: super abyssos inquit ferebantur tenebrae ... super aquas inquit ferebatur spiritus ... super abyssos vero tenebrae ... super abyssos ergo tenebrae q (4,8): et sp. dei ferebatur (superfer. μ) super aquas. pro eo quod in nostris codicibus scriptum est 'ferebatur' in hebraeo habet marahaefeth quod nos appellare possumus 'incubabat' sive 'confovebat' in similitudinem volucris ova calore animantis **PS-HI** Mc 1 (593D): sp. dei ferebatur super aquas. super inquit, non subter **HIL** Ps 123,5 (593,12): et tenebrae ... (= L) ... super aquas (sup. aquam *P;* aquis *R*) **HILn** pa 4 (1108B): /terra ... (= L) ... aquas/ **ILD** ba 13 (116C): et sp. dei fereb. super aquas (H) 71 (138A): ita in principio superferebatur spiritus sanctus aquis 109 (157C): sacramento illo quo in exordio creationis super aquas dei spiritus ferebatur **JO-N** 15 (971B): quia terra erat invis. et incompos. et sp. dei ferebatur super aquas/ **IR** *1,18,1 (209):* terra ... (= L) ... incomposita *1,18,1 (209):* abyssum nominantem et tenebras in quibus sunt et aquae et qui ferebatur super aquas

3 καὶ εἶπεν ὁ θεός Γενηθήτω φῶς. καὶ ἐγένετο φῶς. **4** καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν

L et dixit deus (dominus) fiat lux et facta est lux × et vidit deus (dominus) lucem (lumen) quia (quod) (~ quia lux) bona est × et divisit (separavit) (discrevit) (~ discrevit–tenebras et vidit–bona est)

H dixitque 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 quod esset bona 〃 〃

3 dominus AM ex 1,33 (Var); AR Ps ?; JO-N | × TE Pra; AM Noe (Var); AU Gn li 1,9 (Var); CAr
4 ~ et discrevit-tenebras et vidit-bona est AM ex 1,34; *cf* AM Ca: et separavit-tenebras in Vers 5 | dominus CY (Var) × CY (Var); AU Gn im 5 (Var): — ο θεος f | lumen CY (Var) | ~ quia lux EUST | quod H; AMst (Var); AU Gn li 1,6 (Var); FU | — est TE; AM ex 1,34 (36,11); EUST; JUN: = 𝔊𝔐 | divisit 111; CY; PS-CY; HILn; AN sup; NIC; RUF Gn; HI; HEG; AU; MART; H separavit AM Ca, ex 4,8; RUF Cl; AU ci 11,20; PS-MAR; EUST; *cf* TE discrevit AM sp, ex 1,34; AU Gn li 4,20; *cf* AU Pel, S-Gr | — deus CY;

spiritus **IS** fi 1,4,4 (458A): /et sp. dei (domini *al.*) ferebatur super aquas (H) Gn 1,2 (209B): terra ... (= H) ... vacua ... et ten. erant super faciem abyssi (H) 1,3 (209C): et sp. dei ferebatur (*Erklärung* superferebatur) super aquas (H) q (27): quomodo erat tunc, iuxta ut legimus, terra inanis et vacua ... quod ten. erant super faciem abyssi ... quod sp. domini ferebatur super aquas (H) **JUL-E** Jb 38,9 (410b): et sp. dei superfer. super aquas **JUN** 2,2 (495,3): sp. dei ferebatur (superfer. *P*) super aquas **LEO** s 75,2 (401B): sp. dei ferebatur super aquas **MAXn** s 2 (164,8): per semetipsum sanctificat aquas qui et eas initio suae maiestatis spiritu gubernabat **OPT** Par 5,2 (122,15): et sp. dei (domini *G*) superfer. (fer. *G*) super aquas 6,6 (153,16): o aqua ... super quam ... sanctus spiritus ferebatur **PHI** 38,8 (747D): cum in conditione mundi aquae omnem terram operirent et tenebrae essent super faciem abyssi 38,10 (749C): sp. domini superfer. super aquas **QU** cant 7 (684): sp. inquit dei superfer. super aquas **RUF** Ad *4,4 (145,8):* terra erat invis. et incompos. *4,4 (145,19):* /terra ... (= L) ... incomposita *4,4 (145,26):* invis. et incomposita Cl *6,7 (1351A):* /terra ... (= L) ... dei erat super aquas *6,7 ap* MAXn pag *(336,495):* sp. dei erat super aquas Gn *1,1 (1,10):* terra ... (= L) ... ferebatur super aquas *1,1 (2,3):* ten. erant super abyssum pri *1,3,3 (52,3):* spiritus igitur dei qui super aquas ferebatur sicut scriptum est in principio facturae mundi *4,4,6 (357,8):* /terra ... (= L) ... incomposita **S-Gr** A (157): spiritum tuum sanctum cum super aquas in mundi creationis exordio ferreretur (*cf* H) H 85,2 (52): deus cuius spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur (*cf* H) 85,7 (53): 9/cuius spiritus super te ferebatur/2,10 (*cf* H) **S-L** (172,8): cuius spiritus ferebatur super aquas **TE** ba 3,2 (18,1): /terra ... (= L) ... dei (*T Pam;* domini *B*) super aquas ferebatur (*B;* ~ fer. sup. aq. *T*) 4,1 (19,15): dei spiritum qui ab initio super aquas vectabatur super aquas (sup. aq. vect. sup. aq. *T;* supervect. sup. aq. *B;* supervect. ⟨sup. aq.⟩ sup. aq. *Rfd*) intinctorum moraturum. sanctum autem utique super sanctum ferebatur et ab eo quod superferebatur id quod ferebat sanctitatem mutuabatur Her 23 (151,21): terra ... (= L) ... incomposita 23 (151,24): invisibilis autem et rudis 25 (152,29): terra aut. erat invis. et rudis 26 (154,27): /terra aut. erat invis. et rudis 26 (155,3): terra autem 26 (155,6): terra erat invis. et rudis 29 (157,23): invisibilem et rudem 29 (157,25): erat invisibilis et rudis 29 (158,14): terra aut. erat invis. et rudis 30 (158,18); 32 (162,2.14): et ten. super abyssum et sp. dei super aquas ferebatur Marc 4,26 (509,21): cuius et in primordio spiritus super aquas ferebatur

3 3 **111**: /et dixit ... (= L) ... lux/ **AM** Ca 2,23 (398, 17): nempe lux primum facta est ex 1,33 (34,16): /et dixit deus (dominus *A*): fiat lux 1,33 (34,17; 35,5): fiat inquit lux 1,33 (35,9): et dixit ... (= L) ... lux 1,33 (35,18): facta est lux 1,36 (38,22): fiat lux, et facta est lux fi 4,63 (629B): et dixit ... (= L) ... lux/ Noe 47 (445,16): et dixit deus: fiat lux (+ et facta est *B*) sp 2,148 (774D): dixit: fiat lux, et facta est lux **AMst** q 3,3 (23,9): qui dixit: fiat lux, et facta est lux 122,9 (368, 9): et (— *N*) dixit inquit deus: fiat lux, et facta est lux **AN** sup (230): fiat lux, et facta est lux **AR** cfl 1,15 (266B): prima dies in qua dixit: fiat lux Ps 23 (355C): in qua die dixit dominus: fiat lux **AU** Ad 1 (115,19): dixit deus: fiat, et factum est 1 (116,1): et dixit deus: fiat, et factum est cf 12,37 (322,4): dixit deus: fiat illud, et factum est illud 13,4 (330,24): dixisti: fiat lux, et facta est lux 13,9 (333,26): fiat lux, et facta esset lux 13,11 (335,22): dixisti: fiat lux, et fieret (facta est *πbl*) lux 13,13 (337,18): dixisti: fiat lux ... fiat lux ... et facta est lux ci 11,9 (474,1): cum enim dixit deus: fiat lux, et facta est lux 11,20 (487,23): ubi dixit deus: fiat lux, et facta est lux 11,20 (488,3): ubi autem dixit deus: fiat lux, et facta est lux/ 11,21 (489,28): et dixit ... (= L) ... lux 11,21 (489,32): dixit deus inquit: fiat lux, et facta est lux/ 11,21 (490,3): dixit: fiat, et facta est 11,32 (506,21): fiat lux, et facta est lux 11,33 (508,20): dixit ... (= L) ... lux Fau 22,8 (597,9): antequam diceret: fiat lux, et facta est lux 22,8 (597,20): dixit ... (= L) ... lux 22,10 (598,17): dixit: fiat lux ... dixit (+ autem *SG*) deus 22,10 (598,28): dixit deus: fiat lux Gn im 5 (471,3): et dixit ... (= L) ... lux 5 (471,4.7.15): fiat lux 5 (471,25): et dixit deus: fiat lux 5 (472,9): et dixit inquit: fiat lux, et facta est lux 5 (475,28): dixit itaque: fiat lux, et facta est lux 8 (480,19): nam cum dixisset superius: et dixit ... (= L) ... lux, non addidit rursus: et fecit deus lucem Gn li 1,2 (5,14. 18. 19. 23. 26. 27. 28; 6,5. 8. 12. 18): fiat lux 1,3 (7,7. 13): dixit ... (= L) ... lux 1,3 (7,16): dixit deus 1,4 (7,19; 8,2. 15): dixit deus: fiat 1,5 (9,17): dixit deus: fiat lux 1,5 (10,4): fiat lux 1,5 (10,6): et facta est lux/ 1,6 (10,20): dixit deus 1,9 (11,25): quod ergo dixit deus: fiat lux, et facta est lux (— *E*) 1,9 (12,6. 16. 19. 24; 13,2. 6. 9. 29); 1,10 (14,12): fiat lux 1,11 (17,8): fiat lux, et facta est lux 1,14 (21,6): et dixit deus 1,17 (23,20): cum dixit deus: fiat lux 1,17 (25,18): dixit ... (= L) ... lux 1,19 (27,21): et (— *PRSbd*) dixit ... (= L) ... lux 2,7 (43,5): posteaquam proposuit: et (— E^1) dixit deus: fiat lux, nihil aliud intulit nisi: et facta est lux 2,8 (43,14): facta est lux 2,8 (43,24): et ideo dixit deus: fiat lux, et facta est lux 3,19 (85,16): dixit deus: fiat 4,8 (104,5): fiat lux 4,20 (119,28): et (— *S*) dixit ... (= L) ... lux/ 9,2 (270,2): et (— *S*) dixit deus: fiat hoc aut illud Gn Ma 1,5 (176): fiat lux 1,7 (176): et dixit deus: fiat lux 1,13 (179): et dixit ... (= L) ... lux

Jo 20,2 (1557); 20,3 (1558): dixit...(= L)...lux 44,4 (1715): quando dixit...(= L)...lux leg 1,15(611): dixit: fiat lux, et facta est lux 1,16(611): dixit...(= L)...lux Max 2,26,2 (804): fiat lux Pel 2,15 (477,6): /dixit: fiat lux, et facta est lux/ Ps 7,19 (108): deus enim dixit: fiat lux, et facta est lux q Du 8,2(167): dixit deus: fiat lux (< AU Gn li 1,5) 8,2 (167): fiat lux (< AU Gn li 1,5) 8,2 (167): et facta est lux/ (< AU Gn li 1,5) 8,2 (167): dixit deus (< AU Gn li 1,6) rel 113 (172): deum qui dixit: fiat s 125,4 (692): fiat, et factum est 125,4 (692): dixit: fiat lux, et facta est lux 226 (1099): /et dixit...(= L)...lux/ 226 (1099): dixit...(= L)...lux 230(1103) = s Mai 88(171): quia dixit: fiat lux, et facta est lux/5 258,2 (1195): /et dixit...(= L)...lux/ 270,5 (1242): dixit...(= L)...lux/ s Den 2,2 (12,17): et dixit deus: fiat, et factum est 2,3 (13,20): /et dixit deus s Fra 1,17 (184,6): dixit deus: fiat, et factum est s frg (1724): dixitque...(= H)...lux (1726): /et dixit deus: fiat lux s Gue 5,4 (459,13): /cum dixit deus: fiat lux, et facta est lux 18,1 (499,9): dixit...(= L)...lux/ tri 2,17 (856: 2 mal): fiat lux **PS-AU** s 157,2 (2055): fiat lux, et facta est lux/ **BEA** Apc 4,5,77 (380): cum dixit deus: fiat lux 4,5,82 (381): fiat lux **CAr** Ps 148,5 (1044B): dixit ergo quando ait: fiat lux, et facta est **PS-CY** pa 3 (251,1): /et...(= L)...lux/ **CY-G** hept 1, 5-6 (1): 4/fatur: lux fiat! et clare nituerunt omnia mundo/5 **EUST** *2,7 (887A):* et dixit deus: fiat lux *2,7 (887B); 3,2 (891B):* fiat lux *9,6 (964B):* fiat lux, et facta est lux **EVA-G** 2,4 (47,13): /et dixit deus: fiat lux **FIL** 109,2 (71,6): et dixit deus **GAU** 14,17 (129,125): dixit...(= L)...lux **GR-M** Jb 8,21 (814B): facta est lux 9,75(900B): fiat, et factum est **HI** Did *36 (133C):* dixit deus: fiat lux **HIL** Ps 118 iod 4(441, 11): fiat lux 148,4 (861,18): et dixit deus **HILn** pa 4 (1108B): /et dixit...(= L)...lux/ **ILD** vgt 11 (99C): dixit deus: fiat lux, et facta est naturae tuae cunctis creaturis et anterior et praestantior lux **JO-N** 15 (971B): /et dixit dominus: fiat lux, et facta est lux/ **IR** *4,32,1 (664):* dixit...(= L)...lux **IS** ety 9,1,11: fiat lux Gn 1,4 (209C): dixit quoque deus: fiat lux (quoque] *cf* H $\Phi^{Z^{sv}}$) q (27): dixit deus: fiat lux (29): fiat lux, et facta est lux sent 1,10,3 (554B): fiat lux 1,11,1 (560A): dixit deus: fiat, et facta sunt **JUN** 2,2 (493,19): fiat lux (+ et facta est lux *P*) **KA** Δ 1 (80): ubi lux primo (— *V*) fieri iubetur Λ 1 (91): de die primo in quo lux facta est **PS-LEO** s 20,1 (520B): dixit: fiat lux, et facta est lux **LUCU** 17 (856B): fiat lux **PS-MAR** scr 2 (1010A): fiat lux, et facta est lux **MAXn** Jud 2 (294,18): pater dicebat: fiat lux, et facta est lux **MUT** *2,3 (245/6):* cum dixisset deus: fiat lux **PRIS** tr 5(65, 8; 67,16): fiat lux **QU** cant 7(684): dixit deus: fiat lux **RUF** Gn *1,1 (1,13):* antequam deus diceret: fiat lux *1,1 (2,7):* et dixit...(= L)...lux (— et f. est lux *E*)/ **PS-RUF** fi 16 (1131A): et dixit deus: fiat lux. et adiecit: et facta est lux **TE** Her 3 (129,15): et dixit deus Marc 2,4(337,26): et dixit deus: fiat, et factum est/ 5,11 (614,1): fiat lux Pra 7(235,15): cum dicit deus: fiat lux 12(246,7): et dixit deus: fiat lux, et facta est **THr** Eph *1,3 (120,13):* et dixit deus

4 4 **111**: /et vidit...(= L)...tenebras/ **AM** Ca 2,23 (398,17): et vocavit deus ⟨diem⟩(?) lucem et separavit deus inter lucem et tenebras et vocatae sunt tenebrae nox (Vers 4 ist in Vers 5 eingeschoben) ex 1,34 (36,7): et discrevit inter lucem et tenebras et vidit deus lucem quia bona est 1,34 (36,11): et vidit inquit deus lucem quia bona (+ est *B*) 4,8 (116,2): separavit deus inter lucem et tenebras/ fi 4,63 (629B): /et vidit deus lucem quia bona est par 46 (304,4): (+ et NM^2) vidit deus quia bonum est sp 2,1 (745B): qui discrevit inter medium lucis et tenebrarum **AMst** q 3,3(23,4): et vidit deus lucem quia (quod *N*) bona est 3,3 (23,11): vidit deus lucem quia bona (bonum *P*) est **AN** sup (231): utique inter tenebras noctis et diem diviserat **AU** cf 13,25 (347,26): dividentes inter lucem perfectorum ... et tenebras parvulorum ci 11,19(486,15): divisit deus inter lucem et tenebras 11,19 (486,27): et divisit deus inter lucem et tenebras/ 11,20(487,21.24): et vidit deus lucem quia bona est 11,20 (488,4): /et vidit deus lucem quia bona est ... et separavit deus inter lucem et tenebras/ 11,21 (488,17): per omnia dicitur: vidit deus quia bonum est 11,21 (490,1): /et vidit deus lucem quia bona est 11,21 (490,4): quia bona est 11,23 (492,24): per omnia opera dei subiungens: et vidit deus quia bonum est 11,24 (495,16): vidit deus quia bonum est 11,33 (508,22): divisit deus inter lucem et tenebras ep 147,50 (325,21): vidit deus lucem quia bona est Fau 22,12 (599,25): et vidit deus lucem quia bona est Gn im 5 (472,24): et vidit deus (— *ML*) lucem quia bona est 5 (473,4): et divisit deus inter (— *VT*) lucem et tenebras 5(475,10): et divisit deus inter lucem et tenebras 9(481,21): et vidit deus lucem quia bona est, et post deinde subicitur: divisit deus inter lucem et tenebras/ 15(495,22): divisit deus inter lucem et tenebras Gn li 1,6 (10,7): /et vidit deus lucem quia bona est 1,6 (10,22): vidit deus quia (quod *b*) bonum est 1,8(11,15): vidit deus quia bonum est 1,8(11,19): vidit deus quia bonum (bona E^2Rb) est 1,17(24,16): et divisit deus inter lucem et (ac *PRbd*) tenebras 1,17 (25,16): vidit deus lucem quia bona est 1,17 (25,19): et divisit deus inter lucem et tenebras 1,17(26,5): vidit deus lucem quia bona est 3,24(91,9): et vidit deus quia bonum est 4,20 (119,29): /discrevit a tenebris/ Gn Ma 1,13(179): et vidit deus lucem quia bona est 1,13 (179): vidit ergo deus lucem quia bona est 1,15 (180): et divisit deus inter lucem et tenebras/ 1,32 (188): vidit deus quia bonum est Jo 44,4 (1715): divisit deus inter lucem et tenebras/ leg 1,9(608): vidit deus lucem quia bona est ... vidit lucem quia bona est Pel 2,15 (477,6): /et divisit, hoc est discrevit, inter lucem et tenebras Ps 7,19 (108): divisit deus inter lucem et tenebras/ 66,9 (811): fecit deus lucem et divisit deus inter lucem et tenebras/ q Du 8,2 (167): /et vidit deus lucem quia bona est (< AU Gn li 1,6) 8,2 (167): vidit deus quia bonum est (< AU Gn li 1,6) s 96,4 (587): nonne per singula testatur scriptura quod fecerit deus dicendo: et vidit deus quia bonum est 223,1 (1092): et vidit...(= L)...tenebras/ 226 (1099): /et divisit deus inter lucem et tenebras/ 258,2 (1195): /et divisit deus lucem a tenebris/ 270,5(1242): /et vidit deus lucem quia bona est s frg (1729): ideo de singulis dicebat: vidit deus quia bonum est s Gue 5,4(459,14): divisit quippe deus inter lucem et tenebras/ 18,1 (499,9): /et divisit deus inter lucem et tenebras/ vid 9 (313,18): nam et per singula opera dicebatur: vidit deus quia bonum est **PS-AU** s 157,2 (2055): /et vidit deus lucem quia bona est **CY** sent 43 (267,3): et vidit deus (dominus *5010; — 519*) lucem (lumen *56*[1]) quia bona est et divisit (+ deus *40*) inter (in *45*) lucem et tenebras [Lucilianus a Rucuma; auch zitiert bei AU ba 7,12 (349,7)] **PS-CY** pa 3 (251,2): /et vidit...(= L)...inter (— *c*) tenebras/ **CY-G** hept 1,5 (1): 2/has dum disiungi iussit, a cardine (has dum sidereo disiungit cardine *G*)/3 **EUST** *2,7 (887C):* et vidit deus quia lux bona *2,7 (888A):* et separavit deus inter lucem et tenebras *6,3 (924B):* separavit deus inter lucem et tenebras **EVO** fi 37(967,4): vidit deus quia bonum est **FU** inc 52(600D): dicens per singula: et fecit deus et vidit deus quod bonum est **HEG** *26 (38,29):* divisit

ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. **5** καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ
× × σκοτους φωτος × ×
L deus inter lucem et × tenebras et vocavit deus lucem diem et
× × medium lucis tenebras noctis ac inter (medium) mediumque a tenebris tenebrarum diem appellavit × ~ diem lucem
H × × 〃 ac × 〃 appellavitque × 〃 〃 〃
deus a tenebris

HILn; AM ex 1,34; AU Pel ?; H: — ο θεος 78 Theoph Hip + deus(H) G^{c}TM^{1}ΦRA*ZGVPΨ*M: = 𝔊𝔐 | — inter RUF Cl; AU Gn im 5 (Var), s 258; MART corr (Var); S-Gr; H | inter medium lucis AM sp; RUF Gn; NIC: = 𝔊 | tenebras noctis ? AN sup: *cf* σκοτους Hip | et tenebras 111; TE; CY; PS-CY (Var); HILn; AM Ca, ex; AU; PS-MAR; EUST; HEG; MART ac tenebras H (= Λ^{L}XAMΦA*OΘ^{AM}P*Ψ*^{BDF*}); HI; AU Gn li 1,17 (Var); MART corr (Var) a tenebris RUF Cl; AU Gn li 4,20; s 258; IS; G^{c}Λ^{B}ΠΣ^{O}BTΦ^{RA2ZGVP}P^{2}Ψ*F^{2M}ΩM et inter tenebras PS-CY: = (𝔊)𝔐 et inter medium tenebrarum RUF Gn: < 𝔊 mediumque tenebrarum NIC et tenebrarum AM sp et diem ? AN sup: *cf* φωτος Hip
5 appellavit AMst; H | × MART; H: — ο θεος Phil-codd Hip | ~ diem lucem AM ex; AU Gn Ma,

deus inter lucem et tenebras **HI** Agg 1 (1389A): denique in genesi cum in primo die dictum sit et in tertio et in quarto et in quinto et in sexto post consummationem operum singulorum: et vidit deus quia bonum est, in secundo iuxta hebraicum et Aquilam et Symmachum et Theodotionem non habetur ep 49,19 (383,9): veniam et ad illum locum in quo arguor, quare dixerim dumtaxat iuxta hebraicam veritatem in secundo die non addi sicut in primo et tertio et reliquis: (+ et *B*) vidit deus quia bonum est (esset *B*) (bezieht sich auf HI Jov 1,16) Jon 1 (1121A): consummatisque operibus singulis de eo dicit: vidit deus quia bonum est Jov 1,16 (235C): sed et hoc intuendum dumtaxat iuxta hebraicam veritatem, quod cum scriptura in primo et tertio et quarto et quinto et sexto die expletis operibus singulorum dixerit: et vidit deus quia bonum est, in secundo die hoc omnino subtraxit Is 2 (86C): quod diviserit deus inter lucem ac tenebras **HILn** pa 4 (1108C): /et vidit ... (= L) ... divisit inter lucem et tenebras/ 4 (1108C): et divisit deus inter lucem et tenebras, hoc est libravit diem et noctem **JO-N** 15 (971B): /et vidit deus lucem quia bona est/ **IS** Gn 1,5 (210A): et divisit lucem a tenebris (*cf* H) q (27): divisit lucem a tenebris (*cf* H) **JUN** 2,3 (499,16): vidit deus (— *R*) quia bonum (+ esset *H;* + est *ed.pr.*) **PS-MAR** scr 3 (1010D): et separavit deus inter lucem et tenebras **MART** corr 10 (13): divisit deus inter (— *Sgg.*) lucem et (ac *T.*) tenebras pa 3 (101,8): (+ et *C*) divisit deus inter lucem et tenebras/ **NIC** pa 3 (100,3): cum divisit deus, sicut scriptum est, inter medium lucis mediumque tenebrarum **RUF** Cl *6,7 (1351A):* qui spiritus ... lucem separavit a tenebris Gn *I,1 (2,8):* /et vidit ... (= L) inter medium lucis et inter medium tenebrarum/ **S-Gr** H 203,5 (121): deus qui diem discernis a nocte **TE** Her 3 (129,16): et vidit deus Marc 2,4 (337,26): /et vidit deus quia bonum 2,12 (351,23): quod inter lucem et tenebras separatio pronuntiata est

5 5 **111**: /et vocavit ... (= L) ... factum est vespere et factum est mane, dies una. finit opus primi diei, incipit opus ·II·/ **AM** Ca 2,23 (398,17): *siehe Vers 4* ex 1,35 (37,14): et voc. deus diem lucem (~ luc. d. *Brux.*) et ten. voc. noctem 1,36 (38,4): et factum (factus *CPVG*^{1}) est vespere (vesper *CP*) et factum est (— f. est II) mane, dies unus 1,36 (38,8): et voc. deus diem lucem (~ luc. diem *CGP*) et ten. voc. noctem 4,8 (116,2): /et factus est vesper (II; factum est vespere *N'B;* factus est vespere *MS*) et factum est mane, dies unus **AMst** q 107,4 (247,18): et (— *CNX*) appellavit deus luc. diem et ten. appellavit noctem et factum est vespere et factum est mane, dies unus **AN** sup (230): et vocavit ... (= L) ... noctem (231): cum prima dies transisset et factum fuisset vesperum et mane, dies una, que prima **AU** Ad 1 (115,4): et factum est (— *V*) vespere et factum est (— f. e. *C*) mane, dies unus (*SVb;* una *ed.*) cf 13,15 (340,12): et vocas lucem diem et tenebras noctem ci 11,7 (470, 12): facta est vespera et factum est mane, dies unus 11,19 (486,28): /et voc. deus luc. diem et ten. voc. (— *Gt*) noctem 11,20 (488,6): /et voc. (vocavitque *v*) deus luc. diem et ten. voc. noctem Gn im 6 (476,5): et vocavit ... (= L) ... noctem 6 (476,10): voc. deus luc. diem 6 (477,16): et vocavit ... (= L) ... noctem 7 (478,1): et facta ... (= L) ... unus 7 (478,3): et voc. deus luc. diem 7 (478,25): et facta ... (= L) ... unus 9 (481,22): /et vocavit ... (= L) ... noctem Gn li 1,10 (14,5): et (— *PRS bd*) facta ... (= L) ... unus 1,10 (14,21): quod autem voc. deus luc. diem et ten. noctem 1,10 (15,1): voc. deus luc. diem et ten. noctem 1,17 (24,24): et facta est enim vespera et factum est inquit mane, dies unus 1,17 (25,20): et vocavit ... (= L) ... noctem 1,17 (25,22): et facta ... (= L) ... mane 4,20 (119,29): /eamque vocavit diem et ten. voc. noctem 4,20 (120,7): quando voc. deus luc. diem et ten. (+ vocavit *PRbd*) noctem Gn Ma 1,15 (180): /et voc. deus diem luc. et ten. voc. noctem 1,16 (180): et facta est vespera (*sic mss. constanter;* factum est vespere *editi*) et factum est mane, dies unus Jo 44,4 (1715): /lucem vocavit diem et ten. voc. noctem loc 4,87 (595,22): et facta ... (= L) ... unus; nam et ibi sicut hic graecus habet ἡμέρα μία Ps 7,19 (108): /et vocavit ... (= L) ... noctem 66,9 (811): /lucem voc. diem et ten. voc. noctem 70 s 1,16 (885): factum est vespere et factum est mane, dies unus s 4,8 (37): in genesi in omnibus diebus dictum est: facta est vespera; in die septimo non dicitur: facta est vespera 223,1 (1092): /et vocavit ... (= L) ... noctem 225,4 (1098): vocavit enim deus lucem diem 226 (1099): et voc. deus luc. diem 226 (1099): /et lucem voc. diem et ten. voc. noctem 230 (1103) = s Mai 88 (171): 3/et voc. deus luc. diem (~ d. luc. *Mai*) et ten. (+ vocavit *Mai*) noctem 258,2 (1195): /et lucem voc. diem, ten. autem voc. noctem 258,2 (1195): vocavit autem deus luc. diem s Gue 5,4 (459, 15): /et prius luc. voc. diem deinde ten. noctem, et a (— *KM*) facta luce usque ad alterum mane commemoratus est dies unus 18,1 (499,10): /et lucem voc. diem et ten. noctem **BEA** Apc 2 pr 10,19 (154): factum est vespere et (— *CF*) mane, dies unus (~ un. d. *P*) (H) **CAE** s 54,1 (226,12): et factus est dies primus et dies secundus et dies tertius **CAr** Ps 70,8 (498C): factum est vespere et factum est mane, dies unus **CHRY** *I,961 (963C):* tenebras, dicit scriptura, voc. deus noctem *I,961 (963D):* tenebras enim voc. noctem **PS-CY** pa 3 (251,4): /et voc. deus luc. diem et ten. voc. (— *c*) noctem et facta est

τὸ σκότος ἐκάλεσεν νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί. ἡμέρα μία. **6** Καὶ εἶπεν ὁ θεός Γενηθήτω

L tenebras vocavit noctem et facta est vespera et factum est mane dies πρωτη unus et dixit deus fiat
appellavit × factum factus vesper(e) vesperum × × una primus

H „ × „ factumque „ vespere „ × × „ „ „ dixit quoque „ „

στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. καὶ ἐγένετο οὕτως.

× × × × ×

L firmamentum in medio aquae et sit { (C) divisio inter aquam et aquam et sic est factum ~ factum est
inter medium aquarum inter mediam aquam { (E) dividens „ „ „ „ „ factum est sic
discernens separans aquas × × inter medium aquae et aquae

H „ „ „ aquarum „ dividat × aquas ab aquis × × × ×

s 230 (Var); IS q | appellavit AMst × PS-CY (Var); AU ci 11,19 (Var); Gn li 1,10 ?; 4,20 ?; s 230; s Gue 18 ?; JO-N; IS q; H | facta est vespera PS-CY; TY; AU (außer Ad, Ps 70); PS-MAR (Erklärung); EUST: **C** factum est vespere **E**; H factus est vesper ? AM ex 1,36(Var); 4,8 factum est vesperum AN sup | ×× H; AM ex 1,36 (Var); HI ?; AU Ad (Var); IR (Var); AN sup | una 111; AN sup; RUF; HI; AU Ad (Var) primus CAE ?; *cf* AN sup; abgelehnt von AU loc, HI Ez, RUF: *cf* πρωτη 20 𝔙

6 deus] dominus ? EUST 3,4 (Var) | inter medium AM ex 2,4; 2,15; HIL Ps 123 (Var); JUL-E inter mediam aquam AM ex 2,4 (Var); 2,4 (43,23. 25) | aquarum AMst; AM ex 2,4 (Var); AU Gn li; JUL-E; H: = 𝔐 | ut dividat EUST 3,2 ?; *cf* H | divisio 111; AU Gn Ma, Gn li 2,6 dividens HIL; FAUn; RUF; AU Gn im, Gn li 2,1; EUST; PS-AU spe discernens AM separans ? EUST 3,2 × ? AU Gn li 2,1 (Var) | inter medium aquae et aquae RUF: < 𝔊 | aquas AM ex 2,10; H: = 𝔐 | — et aquam AM ex 2,4.10; AU Gn li 2,1 (Var): — και υδατος 𝔈 | sic est factum AU (alle kritischen Ausgaben) ~ sic factum est AU cf (Var), Gn im (Var), re (Var), Gn Ma, Ps factum est sic 111; FAUn; AM; HILn; RUF; PROS; PS-AU: = 𝔊 factum est firmamentum ? AU Jo; MAXn ×××× H: — και εγενετο ουτως i^b; sub ÷ Hexapla: — 𝔐: *cf* Vers 7

vespera (factum est vespere *c*) et factum est mane, dies unus **CY-G** hept 1,7 (1): 3/cum dominus primi complesset facta diei **DIDa** *53 (74,5):* et factus est dies unus **EUST** *2,7 (888A):* et vocavit...(= L)...noctem *2,8 (288B):* et facta...(= L)...unus *2,8 (888C):* facta est itaque vespera et factum est mane *2,8 (888C):* et fuit vespera et fuit mane, dies unus *2,8 (890B):* facta ...(= L)...unus **GR-M** Jb 8,21 (814B): factum est vespere **HI** Ez 9 (277A): non est dictum: factum est vespere et mane dies prima, sed: una Is 6 (211A): sicut enim deus vocavit lucem diem **PS-HIL** ap 5 (74,20): cui diem nomen imposuit, tenebris noctis addidit nomen **HILn** pa 4 (1108C): /et vocavit...(= L)...factum est vespere et factum est mane, dies unus **JO-N** 15 (971B): /et voc. deus luc. diem et ten. noctem **IR** *5,23,2 (780):* factum est enim inquit vespere et factum est mane, dies unus (*Feuard. primum* factum *scripsit pro* factus, *consentiente Voss., ex quo Grab. alterum* factum est *adiecit, quia LXX bis habent* ἐγένετο) **IS** ety 5,30,4: factum est vespere et mane, dies unus (H) q (29): et factum est vespere et mane, dies unus (*cf* H) (29): et voc. deus diem luc. et ten. noctem sent 1,8,14 (551B): ideoque post vesperam mane fiebat **JUL-T** aet 3,3 (571A): factum est vespere et mane, dies unus (H) **PS-MAR** scr 3 (1010D): ita ut lucem vocaret diem, tenebras vero noctem 3 (1011A): et factum est vespere et factum est mane, dies unus; quodsi vesperam et postea diem factam 3 (1011A): ita dominus meus Moyses lucem vocatam dicit esse diem **MART** pa 3 (101,9): /et voc. (+ deus *C*) luc. diem et ten. voc. noctem **RUF** Gn *1,1 (2,9):* /et vocavit...(= L)... factum est vespere et factum est mane, dies una *1,1 (2,16):* factum est vespere et factum est mane, non dixit: dies prima, sed dixit: dies una **TY** reg 5 (56,25): vespera (vespere *R*) et mane dies unus

6 6 **111**: /et dixit...(= L)...divitio...(= E)...sic/ **AM** ex 2,4 (43,18): et dixit deus: fiat firm. inter medium aquae (Π; inter medium aquarum 𝔄*M'*; in medio aquarum *B;* inter mediam aquam 𝔄'*MS*) et sit discernens inter aquam (+ et aquam *Gm.2, N' Cant*); et fact. est sic 2,4 (43,23. 25): fiat inquit firm. inter mediam aquam 2,4 (44,3): et sit inquit discernens inter aquam 2,8 (46, 18): quia dixit deus: fiat firm. in medio aquae et sit discernens inter aquam et aquam 2,10 (48,11): fiat inquit firm. in medio aquae et sit discernens inter aquas 2,15 (54,8): fiat firm. inter medium aquae **AMst** q 106,10 (240,11): firmamentum ergo, id est caelum, factum est in medio aquarum, ut divideret inter aquam quae erat supra firmamentum et inter aquam quae erat sub firmamento (*cf* Vers 7) **AU** cf 12,8 (299,2): quod firmamentum inter aquam et aquam secundo die post conditionem lucis dixisti: fiat; et sic est factum (~ f. e. *blm*) ci 11, 34 (510,13): fiat firm. inter aquam et aquam Gn im 8 (479,7): et dixit...(= L, E)...sic est factum (~ f. e. *TML bd*)/ 8 (480,14): et dixit...(= L, E)...sic est factum (~ f. e. *MLbd*) 8 (480,16): sic est factum 8 (480,21): posteaquam dixit deus: fiat; et sic est factum (~ f. e. *M Lbd*) 8 (481,3): et dixit deus: fiat, et sic est factum (~ f. e. *TMLbd*) Gn li 2,1 (32,2): et dixit deus: fiat firm. in medio aquarum et sit dividens (— *S*) inter aquam et aquam (et aquam *delevit m.1 E*); et sic est factum/ 2,1 (32,9): quod dixit deus: fiat firm. 2,6 (39,20): cum dixisset deus: fiat firm. in medio aquarum et sit divisio inter aquam et aquam ... et sic est factum 2,6 (40,2): et dixit deus: fiat firm. in medio aquarum...(= L, C)... factum (~ f. e. *b*) 2,6 (40,8. 10. 15. 18): et sic est factum (~ f. e. *b*) 2,6 (40,19. 22. 24): et dixit deus: fiat 2,6 (41,2): fiat firm. 2,6 (41,16): et dixit deus: fiat illud 2,6 (42,1): dixit deus: fiat 2,6 (42,5): et dixit deus: fiat 2,6 (42,6); 2,7 (42,14. 16): et sic est factum 2,7 (42,16): et dixit deus: fiat illud 2,8 (45,7): et dixit deus: fiat 2,8 (45,9); 3,20 (86,28; 87,11. 23): et sic est factum 4,8 (104,5): fiat firm. 4,22 (122,5): et sic est fact. 4,22 (122,7): et sic est factum/ 4,26 (125,19); 4,31 (129,10): et sic est fact. 4,32 (130,24): et sic est factum (~ f. e. *b*) 4,32 (131,2): et (— E^1PRSb) sic est fact. 4,32 (131,14): et ideo dixit deus: fiat firm., et sic est fact. Gn Ma 1,5

7 καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος. ὃ ἦν ὑποκάτω
× ×
τοῦ υποκατω
τοῦ επανω

C	et	fecit	deus	firmamentum	et	divisit	deus	inter	×	aquam	quae	est	super
						separavit							supra
E	〃	〃	〃	〃	〃	〃	×	〃	medium	aquae	〃	erat	sub
						discrevit		per					infra
H	〃	〃	〃	〃		divisitque	×	×	×	aquas	〃	erant	〃

7 separaviT TE discrevit AM | deus HIL; FAUn; AM; AU Gn Ma, Gn li; PS-AU: - 𝔊 × 111; TE; RUF; AU Gn im; H: — ο θεος d Theoph, griech. Text von 111: = 𝔐 | inter aquam 111; TE; AMst; AU; PS-AU spe inter medium aquae AM; RUF: = 𝔊 per medium aquae HIL; FAUn | est AU Gn Ma; RUF; PS-AU spe: ο ην] του fn𝔄-ed Thdt½, griech. Text von 111 erat 111; TE; AM; AMst; AU Gn im, Gn li | super AU Gn Ma, Gn li 2,6; supra AMst; AU Gn li 2,6 (Var): επανω f Thdt½ sub 111; AM; RUF; AU Gn im; PS-AU spe; H: = 𝔊𝔐 infra TE; AU Gn li 2,1 | et inter aquam 111; AMst; AU Gn im 8, Gn Ma, Gn li; PS-AU spe

(176): fiat firm. 1,17 (181): et dixit...(= L, C)...sic factum est/ Jo 20,2 (1557): dixit deus: fiat firmamentum, et factum est firmamentum loc 1,18 (510,14): et sic est fact. Ps 101 s 2,12 (1313): fiat firm. 103 s 1,7 (1341): dixit: fiat firm. inter aquam et aquam; et sic fact. est re 2,80,2 (191,9): et (— *H*) sic est factum (~ f. e. *B FGNQS*) s 125,4 (692); 270,5 (1242): fiat firm., et factum est tri 2,17 (856): fiat firm. **PS-AU** s 157,2 (2055): et dixit deus: fiat firm. inter aquam et aquam/8 spe 2 (298,4): et dixit...(= L, E)...sic/ **BEA** Apc 2 pr 1,34 (108): fiat firmamentum/8 4,5,83 (381): fiat firm. in medio aquarum et dividant aquas ab aquis (H) **EUST** *3,2 (891A):* et dixit deus: fiat firm. et sit separans inter aquam et aquam *3,2 (891B):* fiat firm. *3,2 (891B):* ut dividat inter aquam et aquam *3,4 (893C):* et dixit deus (*sic Colb.2;* dominus *editi et 2 mss*): fiat firm. et sit dividens inter aquam et aquam *3,4 (895A):* fiat firm. *3,4 (895A):* et dixit deus: fiat firm. *3,5 (895A):* et sit dividens inter aquam et aquam *3,7 (897B):* fiat firm. in medio aquae et sit dividens inter aquam et aquam **FAUn** Ar 5 (41B): et dixit...(= L, E)...sic/ 5 (41B): et dixit deus: fiat firm. **HIL** Ps 118 iod 4 (441,11): fiat firm. 123,5 (593,14): dixit deus: fiat firm. in medio (*GR;* inter medio *P*) aquae et sit dividens inter aquam quae est sub firmamento et inter aquam quae est super firmamentum (*cf* Vers 7) tri 4,16 (108C): et dixit...(= L, E)...sic/ 4,16 (109A: 2mal): fiat firm. 4,16 (109B): fiat firmamentum...et fact. est sic 4,17 (110B); 5,5 (132B): et dixit deus: fiat firm. **PS-HIL-A** (247b,25); **IS** ety 7, 5,30: fiat firm. sent 1,8,15 (551B): sic deus dixit: fiat caelum in principio 1,10,12 (555D): fiat firm. **JUL-E** Ps 103,3 (497): qui ait firmamentum inter aquarum medium fabricatum **JUN** 2,2 (494,1; 495,15): fiat firm. **MAXn** Jud 2 (294,19): fiat firm., et factum est firmamentum **PROS** Ps 103,2 (288B): dixit enim: fiat firm. inter aquam et aquam, et factum est sic (< AU Ps 103) **RUF** Gn *1, 2 (2,21):* et dixit...(= L)...dividens inter medium aquae et aquae; et fact. est sic/ *1,12 (14,9):* et dixit deus: fiat firm. **PS-RUF** fi 16 (1131A): et dixit deus: fiat firm. **TE** ba 3,3 (18,11): nam ut firmamentum caeleste suspenderet in medietate, distinctis aquis fecit Pra 12 (246,11): et dixit deus: fiat firm.

7 7 **111**: /et fecit d. firm. et div. inter aquam quae erat sub firmamento et inter aquam quae erat super firmamentum/ **AM** ex 2,8 (47,6): et discrevit deus...(= E)...super firmamentum (-to *G*) **AMst** q 106,10 (240,11): *siehe Vers 6* **AU** cf 12,16 (304,7): et quod secundo die commemoratur factum firmamentum Gn im 8 (479,9): /et fecit d. firm. et div. inter aquam quae erat sub firmamento et inter (— *VTML*) aquam quae erat supra (super *TM*) firmamentum 8 (480,17): et fecit d. firm. et div. inter aquam quae erat sub firmamento et aquam quae erat supra firmamentum 8 (480,22): et fecit deus 9 (481,6): et fecit d. firm. et div. inter aquam quae erat sub firmamento et aquam quae erat supra firmamentum Gn li 2,1 (32,4): /et fecit...(= C)...erat infra firmamentum et inter aquam quae erat super firmamentum (-to *S*)/ 2,6 (39,23): et fecit...(= C)...erat super (supra *P*) firmamentum et inter aquam quae erat sub firmamento 2,6 (40,6): et fecit d. firm. et div. deus et cetera 2,6 (40,9.16.19.25); 2,7 (42,15.20): et fecit deus 2,8 (45,14): fecit deus 3,20 (87,2.12.26): et fecit deus 4,22 (122,7): /et fecit d. firm. 4,32 (131,16): deinde fecit d. firm. Gn Ma 1,17 (181): /et fecit...(= C)...firmamento/ loc 1,18 (510,14): et fecit deus re 2,80,2 (191,10): et fecit deus **PS-AU** spe 2 (298,6): /et fecit d. firm. 132 (680,3): et div. deus inter aquam quae est sub firmamento et inter aquam quae est super firmamentum **CAr** Ps 148,4 (1043C): divisitque...(= H)...super firmamentum **EUST** *3,4 (895A):* et factum est firmamentum...fecit deus firmamentum...divisit deus...quia fecit deus firmamentum **FAUn** Ar 5 (41B): /et fecit d. firm. et div. deus per medium aquae 5 (41C): et fecit deus 5 (41C): et fecit d. firm. et div. deus per medium aquae **FIL** 109,2 (71,6); **HIL** Ps 148,4 (861,19): et fecit deus tri 4,16 (108C): /et fecit d. firm. et div. deus per medium aquae 4,16 (109B): et fecit deus 4,17 (110B); 5,5 (132B): et fecit d. firm. **PS-HIL** ap 5 (74,21): deinde firmamentum quod inter aquas depulsaret ostendit/ **KA** Δ 2 (80): firmamentum die secunda factum (facit *F*) **RUF** Gn *1,2 (2,22):* /et fecit d. firm. *1,2 (3,20):* et fecit...(= E)...est sub...(= E)...est super firmamentum/ **TE** Her 3 (129,15): et fecit deus 26 (154,11): et separavit inter aquam quae erat infra firmamentum et quae erat super firmamentum/ Pra 12 (246,12): et fecit d. firm. **THr** Eph *1,3 (120,13):* et fecit deus

8 **111**: /et vocavit...(= L)...factum est vespere *(m. 1 am Rand vor der Zeile)*...(= L)...secunda/ **AM** ex 2,15 (54,17): et voc. (+ deus *G m. 2, N'B*) firm. cael. 2,18 (57,1): et vidit deus quia bonum est 2,18 (57,11): et vidit deus quia bonum 2,19 (57,14): vidit quia bonum 2,21 (58,11): vidit inquit deus quia bonum est (— *N'MS*) **AU** cf 12,8 (299,4): quod firmamentum vocasti caelum 12,16 (304,7): quod secundo die commemoratur factum firmamentum et vocatum caelum ci 11,32 (506,24): firmamentum quod inter aquas et aquas factum appellatum est caelum Gn im 9 (481,16): et voc. deus firm. cael. 9 (481,18): et vidit deus quia (quod *TMLbd*) bonum est 9 (481,26): et vidit deus 8

τοῦ στερεώματος. καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος. **8** καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς
ὑποκατω + και εγενετο ουτως

C firmamentum et inter × aquam quae est sub firmamento } (L) et vocavit deus
E firmamento „ „ medium aquae „ erat super firmamentum } ×
firmamentum supra
H „ × ab × his „ erant „ „ et factum est ita vocavitque „
aquis

τὸ στερέωμα οὐρανόν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί,
× × × × × ×
L firmamentum caelum et vidit deus quia bonum est et facta est vespera et factum est mane
quod × + firmamentum factum vespere
H „ „ × × × × × × „ factum „ vespere „ × × „

ἡμέρα δευτέρα. **9** Καὶ εἶπεν ὁ θεός Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν.
τα υδατα στερεωματος τας συναγωγας αυτων
L dies secundus et dixit deus congregetur aqua quae sub caelo est in congregatione(m) una(m)
secunda colligatur × × × × collectione(m) ×
congregentur aquae ~ est sub caelo sunt ~ una(m) congregatione(m)
separentur super firmamento congregationibus suis
congregatio una
H „ „ dixit vero „ congregentur aquae „ „ „ sunt „ locum unum
super

et × aquam AU Gn im et ×× TE inter medium aquae AM, RUF | aquis (H) B | est AU Gn Ma; RUF; PS-AU spe erat 111; TE; AM; AMst; AU Gn im, Gn li | sub AMst; AU Gn Ma, Gn li 2,6: υποκατω f Thdt½ super 111; TE; AM; RUF; AU Gn im 8 (Var); Gn li 2,1; PS-AU spe supra AU Gn im | + και εγενετο ουτως efhjltvc$_2$d$_2$*: Hexapla sub ※: = 𝔐

8 — deus AM | ××××× H; *cf* HI Jov, ep, Agg: — και ειδεν ο θεος οτι καλον y*𝔄-codd: Hexapla sub ÷: = 𝔐 | quod ? AU Gn im (Var); EUST (Var) | — est AM ex 2,18 (57,11); 2,19; 2,21 (Var); RUF½; AU Gn im (Var): = 𝔊 | + firmamentum EUST ?; *cf* Zusatz in 1,10 | facta est vespera AU; RUF (Var) factum est vespere 111; RUF; AU Gn li (Var); H | secundus AU; KA; H secunda 111; RUF

9 congregetur aqua 111; TE; AM⅘; AMst; RUF; AU Gn Ma⅔, Gn im¾, cf½, Gn li⅘, leg½; PS-MAR colligatur aqua AM ex 3,12.13 congregentur aquae...(sunt) AU Gn Ma 1,5; Gn im¼; cf½; Gn li 2,11; leg½; EUST; BEA; *cf* AN sup, HI, PS-HIL, PS-FU; H: τα υδατα Eus: = 𝔐 separentur aquae EUCH; *cf* TE ba, S-Gr, KA (Singular) | quae sub caelo est (sunt) AM ex 3,7; RUF Gn 1,12; AU Gn im, Gn li (Var); EUST; H ×××× ? TE; AM ex 3,12.13.17; AU cf 13,20, leg; PS-MAR; EUST⅙; EUCH; BEA: Kürzung im Zitat ~ quae est sub caelo 111; AM ex 3,1; AMst; RUF Gn 1,2; AU Gn Ma, cf½, Gn li | super AU cf (Var); Ψ$^{D^s}$: < subter ? | firmamento ? AU cf: στερεωματος T-A | congregatione(m) una(m) 111; TE; AM¾; AMst; RUF; HI; AU; PS-MAR; EUST⅘; EUCH; AN sup; BEA collectione(m) una(m) AM ex 3,12(Var).13.14; AU Gn li 4,22 ~ una(m) congregatione(m) AM ex 3,17; EUST⅔; PS-FU congregationibus suis EUST 4,2: τας συναγωγας αυτων mr in congregationem × RUF

quia bonum est (— *Lb*) 9 (482,10): et facta (-tum *M L*) ... (= L) ... secundus Gn li 2,1 (32,6): /et vocavit... (= L) ... facta (-tum *PRb*) est vespera (-ere *PRb*) ... (= L) ... secundus 2,6 (40,25; 42,9); 2,8 (45,15): et vidit deus quia bonum est Gn Ma 1,17 (181): /et vocavit... (= L) ... bonum est 1,17 (181): et facta... (= L) ... secundus Ps 66,9 (811): vocavit caelum firmamentum inter aquas et aquas 67,11 (818): vocavit enim deus firm. cael. 150,2 (1961): et voc. deus firm. cael. s 270,5 (1242): 6/vidit deus quia bonum est **PS-AU** s 157,2 (2055): 6/ et voc. deus firm. cael. **BEA** Apc 2 pr 1,34 (108): 6/et vocatum est firm. cael **EUST** *3,8 (898C)*: et voc. deus firm. cael. *3,10 (901A)*: et vidit deus quia (quod *editi;* quia *antiqui 3 libri*) bonum est firmamentum **GR-M** Jb 27,65 (438B): et hoc idem postmodum firmamentum vocatur **HI** Agg 1 (1389A); ep 49,19 (383,9); Jov 1,16 (235C): *siehe Vers 4* Is 6 (211A): sicut enim deus vocavit lucem diem et firmamentum caelum **PS-HIL** ap 5 (74,22): /quod caelum voluit nuncupari **IS** ety 7,5,30; sent 1,10,12 (556A): et vocatum est firm. cael. **KA** Λ 2 (91): de die secundo in quo caelum factum est **RUF** Ad *2,19 (103,2)*: et voc. deus firm. cael. Gn *1,2 (3, 22)*: /et vocavit... (= L) ... factum (-ta *BD*) est vespere (-era *BD*) ... (= L) ... secunda *1,2 (4,10)*: et vidit deus quia bonum (+ est *C Ald. Del.*) **TE** Her 26 (154,12): /et voc. deus firm. caelum

9 **91.94.95**: LXX. et videatur arida **111**: /incipit tertia dies. et dixit d.: congregetur aqua quæ est sub cælo in congregatione una et... (= E) ... congregatae sunt aquae quae erant sub caelo in congregationibus suis et paruit arida/ **AM** ex 3,1 (59,12): congregetur aqua quae est sub caelo in congregationem unam (𝔄*MSB;* -one una *cet.*) 3,1 (59,14): congregetur aqua 3,7 (62,20): congregetur inquit aqua quae sub caelo est in congregationem unam (𝔄*M'MSB;* -one una *cet.*) et appareat arida; et fact. est sic 3,7 (63,13): congregetur aqua et appareat arida 3,7 (63,14): congregata est aqua in congregationem unam (*MSB;* -one una *cet.*) et apparuit arida 3,9 (66,14): congregetur aqua 3,9 (66,15): congregetur 3,12 (67,23): colligatur aqua in congregationem unam (congregatione una Il; collectione una *N';* collectionem unam *MSB*) 3,13 (68,8): colligatur inquit aqua in collectionem unam 3,14 (69,6): quia de una collectione diximus 3,17 (70,21): congregetur aqua in unam congregationem (una -one 𝔄*M';* -onem unam *V*) et appareat arida 3,20 (73,1): non praeterimus quia aliqui nec in hebraeo putant esse nec in ceteris interpretationibus quia congregata est aqua in collectiones suas et apparuit (paruit *einige Hss*) arida/ (aliqui = Basilius) 3,20 (73,6): quia factum est sic **AMst** q 106,11 (240,19): tertio die iussit congregari aquam quae erat sub caelo, hoc est intra capacitatem firmamenti, in congregationem unam ut ap- 9

καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς

C et videatur arida et sic est factum (~ factum est) et congregata est aqua in

E ut pareat adpareat „ „ factum est sic ita „ „ collecta congregatae sunt aquae „ quae est (fu)era(n)t sub caelo sub subter ~ sub caelo est „

H „ appareat „ factumque „ ita

τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. **10** καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν καὶ τὰ συστήματα

C congregatione(m) una(m) et vocavit deus aridam (~ congregationem aquarum) terram et congregationem aridam vo-

E congregationibus suis collectiones suas congregationem suam congregationes suas et paruit adparuit arida „ „ „ „ „ congregationes collectiones stationes

H congregationesque

Gn 1,2 (Var) ? congregatio una ? AU Gn li 3,23 (Var) | ut ? AMst; AU cf 13,24; Gn li 4,22 (Var); PS-HIL | videatur 91.94.95; TE pareat 111; HIL; AU Gn im 1/4 (Var); PS-MAR adpareat AM, AMst, RUF, AU, EUST, EUCH, BEA; H appareant arid(a)e ? AU Gn im (Var) | sic est factum AU Gn im; Gn li 3,23; 4,22 ~ sic factum est AU Gn Ma, Gn im (Var), Gn li 4,22 (Var) factum est sic 111; AM; AMst; AU Gn li 2,7.11; EUST factum est ita RUF; *cf* H | ×××××××××××××× H; *cf* AM ex 3,20 < Basilius (= EUST 4,5): — και συνηχθη -η ξηρα n: sub ÷ Hexapla: = 𝔐 | collecta ? EUST congregatae sunt aquae quae erant 111 | ×××× AM; AU Gn im, Gn li 3,23: — το υποκατω του ουρανου 𝔈𝔓 Theoph quae est sub caelo RUF; AU Gn li 2,11: = 𝔊 quae era(n)t sub caelo 111; AU Gn Ma quae fuerat subter caelo ? EUST ~ quae sub caelo est ? AU Gn li 2,11 (Var) | congregatione(m) una(m) AM ex 3,7; AU Gn Ma, Gn im, Gn li 2,11 (Var); > congregationem undarum AU Gn li 2,7 (Var) congregationes suas RUF; AU Gn li 3,23; EUST: < 𝔊 congregationibus suis 111 collectiones suas AM ex 3,20 congregatione(m) sua(m) AU Gn li 2,11 | paruit 111; AM ex 3,20 (Var); AU Gn im (Var) adparuit AM, RUF, AU, EUST

10 **C** AU **E** reliqui | — deus ? AU Gn im (Var) | ~ congregationem ... AN sup; *cf* PS-HIL | — et ? AU Gn im (Var) | congregationem AU, AN sup congregationes 111; AM ex 3,13; AMst; RUF; HI; AU Gn li (Var); EUST 4,2; PET-C; IS; H collectiones AM ex 3,20 stationes ? EUST 4,5 | aquae AU: του υδα-

pareret arida, quae est terra, et factum est sic **AN** sup (231): tertia vero die congregavit aquas in congregatione una **AU** cf 12,31 (316,7): cum dixit deus: congregetur aqua quae est sub (super C^1M) firmamento (-tum *S*) 13,20 (343,13): qui dixisti ut congregarentur aquae in congregationem (-ne $\gamma\partial O^1$) unam (una $\gamma\partial$) et appareret arida 13,24 (346,22): ut appareat arida Gn im 10 (482,13): et dixit d.: congregentur aquae quae sub caelo sunt in congregationem unam et adpareat arida (appareant aride *VT*); et sic est factum (~ f.e. *TMLbd*) 10 (482,24): dixit ergo deus: congregetur aqua quae sub caelo est 10 (482,26): in congregationem unam 10 (483,2): et adpareat (pareat *V*) arida 10 (483,6): et sic est factum (~ f.e. *MLbd*) 10 (483,8): et congregata est aqua in congregationem unam et adparuit (paruit *V*) arida 10 (483,10): et sic est factum (~ f.e. *Lbd;* factum *M*) 14 (491,15): congregetur aqua 14 (491,20): adpareat arida 14 (491,23): adpareat 14 (491,27): congregetur aqua Gn li 2,7 (42,24): et fact. est sic; tunc repetivit dicens: et congregata est aqua quae est sub caelo (+ in congregationem undarum *S*) 2,11 (48,21): et dixit d.: congregetur aqua quae est sub caelo (~ sub c.e. *Rbd*) in congregationem unam (-one una E^1) et adpareat ... (= E) ... est sub caelo (~ sub c.e. *PRbd*) in congregationem suam (-ne sua E^1; -nem unam *bd*) et adparuit arida/ 2,11 (50,10): cum dicitur: congregentur aquae et adpareat arida 2,11 (50,13): congregetur ... adpareat 3,23 (91,2): congregetur aqua quae est sub caelo (~ sub c.e. *bd*) in congregationem unam (-one una E^1PR; congregatio una *C*) et adpareat arida; subinfertur: et sic est factum ... et congregata est aqua in congregationes suas (*Hss;* -onem suam *Zycha*) et cetera 4,22 (122,16): cum dicit deus: congregetur aqua quae est sub caelo in collectionem unam et (ut R^1) adpareat arida ... et sic est factum ... et congregata est aqua et cetera 4,22 (122,21): et sic est factum (~ f.e. *bd*) Gn Ma 1,5 (176): congregentur aquae et appareat arida 1,18 (181): et dixit d.: congregetur aqua quae est sub caelo in congregationem unam et appareat arida; et sic fact. est; et congregata est aqua quae erat sub caelo in congregationem unam et apparuit arida/ 1,18 (181): congregetur aqua quae est sub caelo in congregationem unam 1,18 (181): appareat arida leg 1,17 (612): congregentur aquae in congregationem unam et appareat arida 1,17 (612): congregetur aqua 1,17 (612): appareat autem arida Ps 135,7 (1759): appareat arida/ **BEA** Apc 4,5,84 (381): illuc tertia die dictum est: congregentur aquae in congregationem unam et appareat arida **EUCH** inst 1 (68,4): separentur aquae in congregationem unam (-one una *AV*) et appareat arida **EUST** *4,2 (903B):* et dixit d.: congregentur aquae quae sub caelo sunt in congregationibus suis et appareat arida/ *4,2 (903C):* congregentur inquit aquae et appareat arida *4,3 (904B):* congregentur aquae ... congregentur aquae in congregationem unam *4,3 (904C):* congregentur aquae ... congregentur aquae in unam congregationem *4,3 (905A):* congregentur aquae in congregationem unam *4,4 (905A):* congregentur in unam congregationem *4,5 (906C):* et dixit d.: congregentur aquae in congregationem unam et appareat arida *4,5 (907A):* et fact. est sic. sufficit igitur adiectio ista declarans vocem conditoris effectui mancipatam, licet relatum sit in multis cosmographiae codicibus quia collecta est aqua quae fuerat subter caelo in congregationes suas et apparuit arida. quod certe nec reliquorum commentariorum ita esse manifestat editio nec usus exprimit Hebraeorum; nam revera superflua videretur post testimonium quo asseritur, quia factum

τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. **11** καὶ εἶπεν ὁ θεός Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην
του υδατος εξαγαγετω

C aquae vocavit mare
cavit terram ~ mare vocavit
E aquarum „ maria
appellavit
(L)et vidit deus quia bonum est et dixit deus germinet terra herbam
cum vidisset bona est aqua × sic dicens × producat
educat
fru(c)ti(fi)cet
H „ appellavit „ „ „ „ quod esset bonum „ ait × „ „ „

τος vϑlw | ~ mare vocavit ? AU Gn im (Var) appellavit PET-C, RUF (Var); *cf* AMst; H | mare AU; *cf* PS-HIL | cum vidisset AN sup | bona est aqua ? EUST; *cf* Zusatz in 1,8 | est 111; AU; RUF (Var) × TE, AM, RUF, AN sup: = GM

11 sic dicens × AN sup | germinet 111; HIL; AM ex, Noe; NIC > MART; AU Gn Ma, Gn im, cf, s frg, Gn li 2,12; 5,4; ORO; EUST; PS-MAR; AN sup; JUN½; KA; H producat AM sa; AMst; RUF; AU Gn li 3,18; s 268; AN rat, Mt h; EUCH; CHRY III; JUN½; *cf* S-Gr educat CHRY V; *cf* PS-HIL: εξαγαγετω Cyr-hier Chr²/₉ = σ′

est sic, rursus de iisdem repetita narratio *4,5 (907A):* congregentur aquae in congregationem unam ... et appareat arida ... apparuit arida/ **PS-FU** s 45 (157,10): qualis est et ipse qui eas congregavit aquas/ 45 (160,116): semel est congregatum mare in unam congregationem (una -ne *F*) **HI** Ps h 30 (164,6): et congregavit deus aquas in congregationem unam **HIL** Ps 118 iod 4 (441, 12): et pareat arida **PS-HIL** ap 5 (74,25): post haec aquas congregari in unum et convenire praecepit ut arida monstraretur **KA** Δ 3 (80): ubi aquae ac terrae separatio fieri iubetur (separari iubetur *F*) **PS-MAR** scr 4 (1011C): congregetur aqua in congregatione una et pareat arida **PHI** 38,8 (748A): praecepit deus die tertio ut omnes aquae in locum unum congregarentur (*cf* H) **RUF** Gn *1,2 (4,12):* et dixit d.: congregetur aqua quae est sub caelo in congregationem unam (— *D*) et appareat arida; et factum est ita *1,2 (5,4):* et congregata ... (= E) ... apparuit arida/ *1,12 (14,10):* et dixit ... (= L) ... in congregationem unam et appareat arida **S-Gr** H 85,7 (53): qui te in principio verbo separavit ab arida/2 **TE** ba 3,3 (18,12): ut terram aridam expanderet [et] segregatis aquis expediit Her 29 (157,10): congregetur aqua in congregatione una et videatur arida 29 (157,12): videatur ... arida 29 (158,9): videatur arida

10 10 **111**: /et vocavit ... (= E, L) ... est/ **AM** ex 3,13 (68,19): deus congregationes aquarum vocavit maria 3,20 (73,1): et vidit deus quia bonum 3,20 (73,4): /et voc. deus ar. terr. et collectiones aquarum voc. maria **AMst** q 106,11 (240,26): tunc arida appellata est terra et congregationes aquarum maria/ **AN** sup (231): et voc. deus congregationem aquarum maria et aridam voc. terram, et cum vidisset deus quia bonum/ **AU** Gn im 10 (483,13): et voc. deus (— *L*) ar. terr. et (— *b*) congregationem aquae voc. mare (~ m.v. *Lbd*) 10 (483,18): et vidit deus quia bonum est Gn li 2,11 (48,25): /et voc. deus ar. terr. et congregationem (-nes *PR¹bd*) aquae (-arum *PR¹Sbd*) ... (= C, L) ... est Gn Ma 1,18 (181): /et vocavit ... (= C, L) ... est Ps 66,9 (811): discrevit mare ab arida et nominavit utrumque: aridam terram et congregationem aquarum mare 135,7 (1759): /et voc. deus ar. terr. **CY-G** hept 1,12 (1): arida mox posito narratur nomine terra/12 **EUST** *4,2 (903B):* /et vocavit ... (= E) ... maria *4,5 (907A):* et voc. deus ar. terr. et stationes aquarum voc. maria *4,5 (907A):* /et voc. deus ar. terr. *4,6 (908B):* et vidit deus quia bona est aqua **PS-FU** s 45 (157,10): /dum illis nomen dedit et legem **HI** Is 6 (211A): sicut enim deus vocavit lucem diem ... et aridam terram et congregationes aquarum maria q (4, 17): et congregationes aquarum voc. maria **PS-HIL** ap 5 (74,27): nam congregatas aquas voc. mare, separatam aridam terrae vocabulum voluit possidere **IS** ety 13, 14,1: et congregationes aquarum voc. maria 14,1,2: quod vocaverit deus terram aridam ord 9,1 (935B): et congregationes aquarum appellavit maria (*cf* H) **KA** Λ 3 (92): de die tertio in quo terra et mare **MART** pa 3 (99,19) < **NIC** pa 3 (98,3): apparente arida quam vocavit deus terram **PET-C** s 146 (593B): congregationes inquit aquarum appellavit maria **RUF** Gn *1,2 (5,5):* /et vocavit ... (= E) ... vocavit (appellavit *EF*) maria *1,3 (5,22):* et vidit inquit deus quia bonum (+ est *C Ald. Del.*)/ **TE** Her 25 (153,24): et vidit deus quia bonum 29 (157,14): et voc. deus ar. terram

11 **111**: /et dixit d.: germ. t. herbam fœni seminans semen ... (= E) ... in similitudinem; et factum est sic/ **AM** ex 1,13 (11,12): germ. t. herbam faeni seminans semen ... (= E) ... fructum 3,25 (76,5): germ. t. herbam faeni seminans semen sec. genus et lignum fructiferum faciens fructum sec. genus cuius semen suum in ipso 3,26 (76,16): germ. t. herbam faeni 3,31 (79,27): germ. t. herbam faeni seminans semen sec. genus et sec. simil. 3,33 (80,26); 3,34 (81,13): germ. inquit t. herbam faeni sec. genus 3,41 (87,5): germ. t. herbam faeni spirans (*alle Hss;* seminans *ed., m.2 sup.* spirans *G*) semen sec. genus 3,45 (89,3): germ. t. herbam 3,47 (90,10): dicamus de ligno fructuoso faciente fructum sec. genus cuius semen eius in ipso 3,66 (105,25): quia iussit dominus ut germinaret terra herbam faeni et lignum fructiferum faciens fructum sec. genus cuius semen eius in eo 3,70 (107, 22): germ. inquit terra Noe 74 (467,4): quod iusserit ut terra herbam pabuli germinaret et lignum fructiferum cum fructu suo/ sa 3,3 (151,26): producat terra ex se fructum germinantem **AMst** q 106,11 (241,1): /et iussit producere terram herbam pabuli et ligna fructifera ad semen super terram **AN** Mt h 16 (724): producat t. herbam pabuli rat (740,3): producat t. herbam pabulum habentem semen sec. suum genus et lignum ... (= E) ... in similitudinem secundum genus; et fact. est sic sup (231): /sic dicens: germ. t. herbam pabuli ferentem semen ... (= E) ... facientem fructum cuius semen ipsius in eo ad similitudinem super terram; et factum est sic **AU** cf 13,21 (343,26): germinat anima nostra ... secundum genus ... habens in se semen secundum similitudinem 13,24 (346,24): ut germinet terra herbam pabuli et lignum fructiferum Gn im 11 (483,21): et dixit ... (= L, C) ... suum genus (~ g.s. *MLbd*) ... (= C) ... fructuosum (fructiferum *bd*) ... (= C) ... similitudinem 11 (484,3): ut germinet ... (= L, C) ... genus suum et simil. et lignum fructiferum ... (= C) ... similitudinem 11 (484,11): ferentem semen sec. suum genus et simil. et cuius semen in se sit (~ sit in se *Mbd*) sec. suam simil. 11 (484,20): et sic est factum (~ f.e. *MLbd*) 11 (484,22): et (— *VMLb*) sic est factum (~ f.e. *MLbd*) Gn li 2,12 (50,15): et dixit ... (= L, C) ... sec. genus (+ suum *S*) et sec. simil. et lignum fructiferum faciens fructum cuius semen (+ eius *ed. gegen*

	χόρτου,	σπεῖρον σπειροντος	σπέρμα	κατὰ		γένος	καὶ	καθ'	ὁμοιότητα,	καὶ	ξύλον
				×		×	×	×	×		
C	pabuli	ferentem	semen	secundum	suum	genus	et	×	similitudinem	et	lignum
	pabulum	habentem			~ genus suum						×
E	faeni	seminantem	〃	〃	×	〃	〃	secundum	〃	〃	〃
	+ virentem fenum	seminans spirans ~ semen seminan(ti)s		×		×	×	×	×		
H	virentem et facientem		〃	×	×	×	×	×	×	〃	〃

	κάρπιμον	ποιοῦν	καρπόν.			οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ		ἐν αὐτῷ	κατὰ		γένος
			+ κατα γενος αυτων						καθ ομοιοτητα εις ομοιοτητα (κατα γενος) κατα γενος και καθ ομοιοτητα		
C	fructuosum	faciens	fructum		cuius	semen	×	sit in	se	secundum	suam	similitudinem
	×	×	×					~ in se sit		×		
E	fructiferum	〃	〃		〃	〃	×	× 〃 ipso	in	×		〃
		facientem	fructus	+ secundum genus			suum est eius ipsius	eo	ad se(met)ipso est	secundum genus et similitudinem		
H	pomiferum	〃	〃	iuxta genus suum	〃	〃	×	in semetipso sit	×	×		×
		facientem										

fru(c)ti(fi)cet TE | + virentem EUCH; AU Gn li 3,18 (Var); CHRY V: < H | **C** AU Gn Ma, Gn im | pabuli HIL; AM Noe; AMst; AU Gn Ma, Gn im, cf, s frg, Gn li 2,12; 3,18; EUST; PS-MAR; PS-HIL; AN sup, Mt h; JUN pabulum AN rat pabula JUN (Var) faeni 111; TE; AM ex; RUF; AU Gn li 5,4; CHRY III fenum ORO | ferentem AU Gn Ma, Gn im, Gn li 2,12; AN sup; JUN habentem AN rat seminantem TE; HIL; AU Gn li 3,18; 5,4 (Var) seminans 111; AM ex 1,13; 3,25.31; AU Gn li 5,4; EUST; CHRY III spirans AM ex 3,41: < Transkription ~ semen seminans ? EUST 5,2 ~ semen seminantis RUF: σπειροντος Eus-cod 1/3 | secundum suum genus HIL; AU Gn Ma, Gn im 2/3; AN rat ~ sec. gen. suum AU Gn im 1/3, Gn li (Var); PS-MAR: JUN sec. × genus 111; TE; AM; RUF; AU cf, Gn li; AN sup; EUST; CHRY III; JUN (Var): = 𝔊 ××× AU Gn li 3,18; H: — κατα γενος Eus 1/3: = 𝔐 | et × similitudinem AU Gn Ma, Gn im; CHRY III et secundum simil. 111; TE; AM ex 1,13; 3,31; RUF; AN sup; AU Gn li: = 𝔊 ××× HIL ?; AM ex 3,25. 33. 34. 41; AU Gn li 3,18; AN rat; EUST; PS-MAR; JUN; H: — και καθ ομοιοτητα Eus 2/3 Cyr-hier-codd: = 𝔐 | — lignum fruct. fac. fructum AU Gn im 1/3 omnem arborem ferentem fructum ? CHRY V: *cf* παν ξυλον Eus 1/3 | fructuosum TE; AM ex 3,47; AU Gn im 1/2; EUST fructiferum 111; AM ex 1,13; 3,25. 66; Noe; RUF; AU Gn Ma, Gn im 1/2, cf, Gn li; ORO; PS-MAR; AN rat, sup; CHRY III; JUN; GR-M | facientem AN sup; G^{c}B | fructus JUN (Var) | + secundum genus ? AM, EUST 5,1 < Basilius; *cf* H: + κατα γενος αυτον 78 𝔄; + εις το γενος αυτων j(mg) v(mg) 127: sub ※: = 𝔐 | + suum AM ex 3,25 + eius AM ex 3,47. 66; CHRY + ipsius AN sup, JUN = 𝔊𝔐 | sit in se AU Gn Ma, Gn im 2/3 + 1/3 (Var) ~ in se sit AU Gn im 1/3 × in ipso 111; TE; AM ex 3,25. 47; AU Gn li; AN rat; CHRY: = 𝔊𝔐 sit in ipso AU Gn li (Var) est in ipso RUF sit ipsius AU Gn li (Var) × in eo AM ex 3,66; AN sup; JUN: = 𝔊𝔐 est in eo JUN (Var) in seipso est EUST 5,6 in semetipso est EUST 5,1 | secundum suam similitudinem AU Gn Ma, Gn im ~ sec. sim. suam AU Gn li (Var) sec. × sim. RUF; AU cf: καθ ομοιοτητα aejlod$_2$𝔓 in × similitudinem 111; TE; ad × sim. AN sup, JUN: εις ομοιοτητα A*q Theoph, griech. Text von 111: *cf* Billen 132 in sim. suam AU Gn li ad sim. eius JUN (Var) × similitudinem suam ? AU Gn li (Var) in similitudinem secundum genus AN rat: εις ομοιοτητα κατα γενος Ehtv Thdt 2/3 secundum genus et similitudinem EUST 5,6; CHRY: < κατα γενος και καθ

alle Hss; + sit *E*^{2}*bd*) in ipso (ipsius *ESR*) in (secundum *bd;* — *PS*) simil. suam super terram; et fact. est sic/ 2,12 (51,4): et fact. est sic 3,12 (77,1. 17): secundum genus 3,12 (77,19): cur de lignis et herbis non solum dicitur 'secundum genus', verum etiam 'secundum similitudinem' 3,12 (78,2): secundum genus 3,18 (83,12): producat t. herbam (+ virentem *SC*) pabuli seminantem semen et lignum fructiferum faciens fructum 5,4 (143, 22): germ. t. herbam feni seminans (seminantem *bd*) semen 5,4 (143,24): et sic est factum/ Gn Ma 1,19 (182): et dixit ... (= L, C) ... fructiferum ... (= C) ... factum/ s 268,3 (1233): dixit: producat terra, et producta sunt ligna et cuncta virentia s frg (1725): germ. t. herbam pabuli **CHRY** *III,421 (422A):* producat herbam foeni seminans semen secundum genus et similitudinem et lignum fructiferum faciens fructum cuius semen eius in ipso secundum genus et similitudinem super terram *V,830(833 A):* educat terra herbam virentem et omnem arborem ferentem fructum **EUCH** int 3 (17,8): producat t. herbam virentem **EUST** *5,1 (909B):* et dixit d.: germ. t. herbam pabuli seminans semen sec. genus et lignum fructuosum faciens fructum sec. genus cuius semen in semetipso est *5,1 (909C):* germ. t. *5,1 (909D):* germ. t. herbam pabuli *5,2 (910D):* germ. t. herbam pabuli et semen seminans sec. genus *5,2 (911A):* secundum genus *5,2 (911B):* germ. t. *5,3 (912A):* germ. t. herbam pabuli seminans semen sec. genus *5,3 (912B); 5,4 (912D):* germ. t. herbam pabuli *5,5 (913C):* germ. t. *5,5 (914B):* germ. t. herbam *5,6 (914C):* lignum nasci fructuosum faciens fructum cuius semen in seipso est sec. genus et simil. *5,9 (919C):* germ. t. lignum fructuosum faciens fructum *5,10 (920B); 8,1 (945B):* germ. t. **GR-M** Jb 19,29 (117A): germinet ... (= H) ... fructiferum (pomiferum *Norm.*) faciens fructum iuxta genus suum 29,52 (505C): germ. t. herbam virentem (H) **HIL** Ps 118 iod 4 (441,12): germ. t. herbam pabuli seminantem semen sec. suum genus **PS-HIL** ap 5 (74,30): miro modo illam primo generare praecipiens quae novissime fuerat fabricata 5 (75,5): namque terras omnia pabula lignaque cum suis redivivis seminibus imperavit educere **JUN** 2,2 (494,4): germ. t. herbam pabuli (pabula *P*) ferentem semen sec. genus su-

| | | |

εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. **13** καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα τρίτη. **14** Καὶ εἶπεν ὁ θεός

L vidit deus quia bonum est et facta est vespera et factum est mane dies tertius et dixit deus

H " " quod esset bonum factumque " vespere " × × " " " dixit autem "

Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν τῆς γῆς

ωστε φαινειν + επι + και αρχετωσαν της ημερας και της + και αρχειν της ημερας και της νυκτος

L fiant luminaria in firmamento caeli ita ut luceant super terram × × × × ×

+ duo sidera ~ in firmamento caeli luminaria sic et (ap)pareant × ad inluminationem × terrae et praesint dividant diei et nocti in (ad) inchoatione(m) diei et noctis

H " " " " " ×× × × × × × × × ×

13 et factum (H) Λ | facta est vespera AU: **C** factum est vespere 111; RUF, PS-MAR; H: **I** | — est ? AU Gn im (Var) | tertius AU, PS-MAR; H tertia 111; RUF

14 + duo ORO, PS-MAR, AN pa: < 1,16 | sidera AU Gn Ma > JUL-T; *cf* AU cf ~ in firm. caeli lumin. AU Gn im 12 (Var); *cf* cf 13,22 | ××××××××××× H; *cf* ORO: = 𝔐 ωστε φαινειν En𝔈𝔓 Eus Thd-syr; *cf* Billen 104.181: ita ut PS-CY sic ut 111; PS-CY (Var); AMst q 107; AU Gn Ma, Gn li; MAXn; PS-MAR; AN pa × ut VICn; AMst q 106; RUF; NIC½; AU Gn im, cf 13,24 (Var), ci, Gn li (Var); AN sup; JUL-T; BEA × et AU cf 13,24; LEO ad inluminationem AM, NIC½, EUST⅓: = 𝔊 ad illuminandam ? EUST⅓ ad illustrandam ? EUST⅓ | (ap)pareant PS-CY (Var) | super: + επι Eabdfgilmnoprtvwyc$_2$d$_2$𝔄𝔈𝔓 Theoph Eus Ath½ Chr Thd Cyr × terrae AM ex 4,5; NIC½; × terram EUST: < 𝔊 (ADMehjq Ath½) | ××××× PS-CY; AM; RUF; AU Gn Ma, Gn im, cf, ci; AN pa; EUST; LEO; JUL-T; *cf* VICn: = 𝔊 et presint diei et nocti AN sup: + και αρχετωσαν της ημερας και της νυκτος D > et dividant diei et nocti 111: + ce diachorizin himeras ce tis nyctos griech. Text von 111: < folgender Satzteil in inchoatione(m) diei et noctis AU Gn li, PS-MAR; ad inchoationem d. et n. BEA: *cf* Billen

...(= E, L)... est/ **CY-G** hept 1,13–14 (1): 10/florea ventosis consurgunt germina campis pomiferique simul procurvant brachia rami/16 (pomiferum *cf* H) **GR-M** Jb 6,54 (758D): protulit...(= H)... speciem suam **PHI** 38, 25 (757D): produceret ac proferret herbas virentes sativi seminis secundum genus suum **RUF** Cl *6,7 (1351A)*: ut terra tibi produceret fructus Gn *1,4 (6,6)*: et produxit t. h. foeni semen seminantis secundum...(= E)... ipso faciens fructum sec. genus...(= E, L)... bonum (+ est *C, Ald. Del.*)/ **TE** Her 22 (150,15): /et produxit... (= E)... sec. genus et lignum fructuosum...(= E)... in similitudinem (secundum genus $P^{1}/_{2}$)

13 13 **111**: /et factum est vespere et fact. est m. dies tertia/ **AU** Gn im 11 (484,2): facta est vespera et fact. est (— *L*) m. dies tertius 11 (485,14): et facta (-tum *M Lbd*) est vespera et fact. est m. dies tertius/ Gn li 2,12 (50,23); Gn Ma 1,19 (182): /et facta...(= L)... tertius **PS-MAR** scr 4 (1011C): in quibus factum est vespere, factum est et mane dies tertius **RUF** Gn *1,4 (6,9)*: /et factum est vespere et fact. est m. dies tertia

14 14 **111**: /incipit ·IIII· dies. et dixit...(= L)... sic ut luc. super terram et dividant diei et nocti et div. inter diem et n. et sint in signa et in tempora et in dies et in annos/ **A-SS** Ign 9,8 (376,18): et stellae caeli in signa (signis *BC LO*) ordinatae sunt et in tempora (-ore *AFG²L*) **AM** ex 4,5 (113,18): fiant lum. in firm. c. ad inluminationem terrae 4,8 (115,25): fiant lum. ad inluminationem super terram quae discernant (-nent *C*) inter diem ac (et $P^{*}V^{*}M$ *SB*) n. 4,12 (118,14): et sint in signa et in tempora et in dies et in annos 4,21 (127,19): sint inquit luminaria in signa et in tempora et in dies et in annos 4,24 (131,10): sint inquit etiam in dies **AMst** q 106,12 (241, 3): quarto iterum die iussit deus fieri lum. in firm. c. ut luc. super terram/16 107,5 (248,13): fiant inquit lum. in firm. c. sic ut luc. super terram/16 **AN** pa 1,6 (282): fiant duo lum. in firm. c. sic ut luc. super terra...(= L)... annis/ (< PS-CY pa) 2,14 (294): in signis...(= L)... annis 2,15 (296): in quo die utraque luminaria in signis et in temporibus et in diebus et in annis a domino fuerant constituta sup (229): et dixit eadem diae: fiant lum. in firm. c. ut luc. super terram et presint diei et nocti et separent inter diem et n. et sint in signa et tempora et dies et annos/ **AU** cf 11,29 (283,25): sunt sidera et luminaria caeli in signis et in (— *FG*) temporibus et in diebus et in annis (~ in a. et in d. *ζBP edd.*) 13,22 (344,14): et fiant in firm. lum. 13,22 (345,1): luceant...(= L)... noctem et significent tempora 13,23 (346,18): in signis... (= L)... annis 13,24 (346,26): ut fiant lum. in firm. c. et (ut *S*) luc. super terram 13,24 (347,16): ut fiant et tibi luminaria in firm. c. 13,25 (347,25): lucete in firmamento 13,25 (348,6): fiant lum. in firm. c. ci 11,19 (487,6): fiant inquit lum. in firm. c. ut luceant...(= L)... noctem 12,16 (535,31): et sint in signa et in tempora et in dies et in annos Dt 6 (373,14): ut sint in signis ...(= L)... annis ep 55,13 (184,15): et (ut *Bm.2*) sint in signis et (+ in *K*) temporibus et in diebus (dies *B*) et in (— $P^{*}P^{1}P^{2}$) annis (-nos *Bm.2*) Gn im 3 (462,26): et dixit...(= L)... caeli ut...(= L)... noctem (~ n. et diem *bd*)...(= L)... annis (in signa et tempora et dies et annos *Lbd*) 12 (485,16): /et dixit...(= L)... caeli ut...(= L)... in (— *VLbd*) temporibus et in diebus et in (— *MLbd*) annis/ 12 (485,21): et sint in diebus 12 (486,6): et dixit...(= L)... caeli (~ in f. c. lum. *MLbd*) ut luc. 12 (486,16): ut luceant...(= L)... noctem 12 (486,21): et div. inter diem et n. 13 (487,3): et sint in signis et (— *MLbd*) in temporibus et in diebus et (— *d*) in (— *V*) annis 13 (487,4): in signis... et in temporibus... et in diebus et in (— *V*) annis 13 (487,19): in signis... in temporibus... in diebus autem et in annis 13 (487,26): fiant lum. in firm. c. ut luc. super terram 13 (488,5): fiant et sint 13 (488,25): fiant in firm. Gn li 2,13 (51, 9): et dixit...(= L)... sic (— *bd*) ut luc. super terram in inchoationem diei et noctis et ut (— *S*) dividant...(= L) ...signa et in (— *EPSbd*) tempora et in (— *E*) dies et in (— *ES*) annos/ 2,14 (53,24): et sint in signa et in (— *P RSbd*) tempora et in dies et in (— *S*) annos 2,14 (54, 19): et sint in signa 2,14 (55,24): sint in signa et in (— $E^{1}PR^{1}bd$) tempora et in (— $E^{1}R^{1}$) dies et in (— *S*) annos 4,26 (126,4): et dividant inter diem et n. Gn Ma 1,20 (182): et dixit d.: fiant sidera in firm. c. sic ut...(= L)...

τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς
νυκτος και
ωστε

L et dividant inter × diem et × × noctem et sint in signis et in temporibus
ita + ut separent medium diei ac inter medium noctis signa × tempora
quae discernant ~ noctem et diem

H ut " × × " ac × × " " " " signa " × tempora
et et

καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς **15** καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν

L et in diebus et in annis et sint in splendore(m) in { (K) solidamento caeli ita ut luceant
× dies × annos fiant × × +et ad illuminandum { (E) firmamento " × sic " "

H " × dies " × annos ut luceant " " " et inluminent
et

86f: *cf* + και αρχειν της ημερας και της νυκτος Alnr Ath½: < 1,18 | et = και AEMjnr𝔄𝔅𝔈𝔓 Theoph* Ath½ et ut AU Gn li 2,13, BEA ita ut PS-MAR: ωστε 78 Theoph^{b} quae AM et (H) CXΠΣΦ$^{VP\Theta}$Ψ$^{*BDF^2\Omega}$ | separent AN sup discernant AM; *cf* VICn | inter medium diei RUF½, AU loc: < 𝔊 | ~ noctem et diem AU Gn im 3 (Var) | ac AM ex 4,8; JUL-T; H et (H) TMΦ$^{RA^2ZGP\Omega J}$ | inter medium noctis ? AU loc: < 𝔊 | viele Varianten zum Ende des Verses in freieren Zitaten, *cf* Zeugenapparat Ablative PS-CY; AU Gn im, Jb, cf, Dt, ep, Ps; EUST; PROS; AN pa Akkusative 111; TE; TY; HIL; AM; RUF; AU Gn Ma, Gn im (Var), Gn li, ci; PS-MAR; LEO; AN sup; FU; JUL-T; IS; BEA; H: = 𝔊
15 ut H > BEA et (H) ΠBTMΦP^{2}Ψ^{BD}Ω^{SJ} | fiant ? RUF | ×× 111 (gegen den griech. Text); LEO ad illuminandum ? RUF | + et ? AU Gn im 13 (Var) | solidamento PS-CY; *cf* Billen 218 | ita ut PS-CY sic ut PS-CY (Var) > AN pa; sup; AU Gn Ma, Gn li × ut 111; RUF; AU Gn im, Gn li (Var); LEO × et H >

signa et in tempora et in dies et in annos/ 1,21 (183): et sint in signa et in tempora ... in signa et tempora Jb 38 (611,7): et sint in signis et in (— *TPC*) temporibus loc 1,1 (507,8): et dividant (-dent *b*) inter medium diei et inter medium noctis Ps 109,16 (1458): ut sint in signis ... (= L) ... annis s frg (1725): dixit ... (= H) ... et div. diem et noctem **BEA** Apc 4,5,37 (372): fiant lum. in firm. c. ut luc. super terram ad incohationem diei et noctis et (— *AVYGTCEF*) ut dividant ... (= L) ... signa et tempora et dies et annos/ 4,5,86 (381): fiant lum. **PS-CY** pa 5 (252,3): fiant lum. in firm. c. ita ut luceant (*b;* sic ut pariant *c;* sic ut appareant *G;* pareant *U*) super ... (= L) ... signis in temporibus et in diebus (in signis et in diebus et in mensibus et in temporibus *c*) et in annis/ **EUST** *6,2 (922A):* et dixit ... (= L) ... ad illuminandam terram et div. inter diem et n. *6,2 (922B):* fiant luminaria ... ad illustrandam terram ... ad illuminationem *6,2 (922C):* pro illuminatione *6,4 (924C):* et sint inquit in signis ... (= L) ... annis *6,8 (929D):* sint inquit in signis ... (= L) ... annis *6,8 (931A):* et sint inquit in signis et in diebus **FIL** 109,2 (71,6): dixit d.: fiant lum. **FU** Ar 9 (220B): iussit ea esse in dies et menses et tempora et annos **HIL** Ps 118 iod 4 (441,14): fiant lum. in firmamento (-tum V^1) tri 12,34 (453C): et sint in signa et tempora et annos **IS** na 7,1 (974B): et sint in signa et tempora et dies et annos (< AM ex 4,21) **JUL-T** ant 1,1 (595A): fiant sidera in firm. c. ut luceant ... (= L) ... ac n. et sint in signa et tempora et dies et annos (< AU Gn Ma 1,20) **KA** Δ a 5 (80): ubi luminaria fieri iubentur Δ b 5 (80): luminaria fieri iubentur die quarto **LEO** s 27,5 (220A): quarto namque ut legimus die dixit d.: fiant lum. in firm. c. et luceant ... (= L) ... signa et tempora et dies et annos/ **PS-MAR** scr 4 (1011C): fiant duo lum. in firm. c. sic ut luc. super terram in inchoatione diei et noctis ita ut div. inter diem et n. et sint in signa dies et tempora et annos **MAXn** Jud 2 (294,19): fiant lum. in firm. c. sic ut luc. super terram/16 **NIC** pa 4 (102,7): similiter cum dicat genesis facta esse duo luminaria in caelo (-lum *A*) ut luceant (-cerent *M*) super terram /16 4 (102,11): ad inluminationem terrae **ORO** ap 26,3 (645,22): ⟨fiant⟩ duo luminaria magna (~ m. l. ΥΨ) omnipotens deus dixit et facta sunt praecepitque ut dividant diem ac ... (= H) ... annos **PHI** 26,13 (690C): quarto die a deo stellas positas esse in caelo aut in firmamento **PROS** Ps 109,3 (319C): quae in hoc facta sunt ut sint in signis et temporibus et in diebus et annis (< AU Ps 109,16) **RUF** Gn *1,5 (7,10):* ait enim deus: fiant lum. in firm. c. ut luceant ... (= L) ... noctem *1,5 (7,13):* luminaria ut dividant inter medium diei et noctis *1,6 (7,22):* et sint in signa et in (— *D Ald. Del.*) tempora et in dies et in annos/ **PS-RUF** fi 16 (1131A): et dixit d.: fiant lum. **TE** Marc 2,3 (337,2): erunt enim inquit in tempora et menses et annos 5,6 (588,21): et erunt enim inquit in signa mensium et annorum Pra 12 (246,13): et dixit d.: fiant lum. **TY** reg 5 (58,27): esse in tempora (-orum *V*) dies et annos **VICn** fa 2 (4,1): 17/ut lucerent super terram et discernerent tempora et annos et menses et dies et horas per stationes

15 **111**: /et sint in firmamento ... (= E) ... sic/ **AN** pa 1,6 (282): /et sint in splendore in firm. c. sic ut ... (= K) ... factum/ (< PS-CY pa) sup (229): /et sint in splendore in firm. c. sic ut ... (= E) ... sic/ **AU** Gn im 12 (485, 19): /et sint in splendorem in firm. c. ut luc. super t. 13 (487,25): et sint in splendorem (-ore *VMLb;* + et *b*) in firm. c. ut luc. super t. 13 (488,6): et sic est factum ~ f. e. *MLbd*) Gn li 2,13 (51,12): /et sint in splendorem (-ore *E;* -ore* *R*) in firm. c. sic (— *bd*) ut ... (= E) ... sic/ Gn Ma 1,20 (183): /et sint in splendorem in firm. c. sic ut ... (= K) ... factum/ **BEA** Apc 4,5,37 (372): /ut (et *NPHEQ*) sint in splendore in firm. c. et (— *G*) luc. super t. **PS-CY** pa 5 (252,6): /et sint in splendore in solidamento (*b;* firmamento *cv*) c. ita (sic *c*) ut ... (= K) ... factum/ **LEO** s 27,5 (220B): /et sint in firm. c. ut luc. super t. **RUF** Gn *1,6 (7,22):* /et fiant ad illuminandum in ... (= E) ... sic

16 **91.94.95**: LXX. lum. maius in (— *94*) initia diei et lum. minus in (— *94*) initia noctis **111**: /et fecit ... (= E) ... inchogatione ... (= E) ... inchogatione noctis et stellas/ **AMst** q 106,12 (241,4): 14/lum. maius in inchoationem (-ne *CNX*) ... (= E) ... inchoationem (-ne *GA*) noctis

ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. **16** καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν

K super terram et sic est factum et fecit deus duo luminaria maiora luminare maius
~ factum est
maius et minus

E " " " factum est sic " " " " " magna " "
×
~ magna luminaria
×

H × " " " " ita fecitque " " magna luminaria " "
~ luminaria magna

εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός. καὶ τοὺς ἀστέρας.
αρχην

K in initium diei et luminare minus in initium noctis et stellas
× initia ×

E " inchoatione(m) " " " " " inchoatione(m) " " "
× principio × principio
principia principia
principatum principatum
ad potestatem ad potestatem
ut praeesset ut praeesset nocti

H ut praeesset " " " " ut praeesset nocti " "

BEA | sic est factum PS-CY > AN pa; AU Gn Ma, Gn im ~ sic f. e. AU Gn im (Var) ~ f. e. sic 111; RUF, AU Gn li, AN sup: = 𝔊𝔐

16 — deus RUF Gn 1,12; MAXn | ~ magna lum. CLAU; RUF Gn 1,7 (Var); AU Gn li 2,16 (Var): < H ~ lum. magna (H) CΩ^{SM}: = 𝔊𝔐 | maiora PS-CY maius et minus TE Pra; VICn ?; AU Gn Ma 1,20; MAXn magna 111; AN pa, RUF, HI, AU Gn li, ci, EUST, CLAU, GR-T; H: = 𝔊𝔐 × AU Gn Ma 1,22, Gn im; AN sup | αρχην AU Gn li 2,15 in initium AN pa × initium PS-CY, TY, AU Gn im, AN pa (Var): Haplographie in initia 91.95: = 𝔊 × initia 94 in inchoatione(m) 111; AMst; AN sup; NIC pa 4 > MART pa 4; AU Gn Ma, Gn li; MAXn; PS-AU × inchoationem AMst q 107 (Var) in principio AU cf, ci (Var); MART; in principium NIC in principia AU cf (Var), ci: **A** < 𝔊 in principatum RUF, MART pa 3 (Var); *cf* Erklärung bei AU Gn Ma 1,22, Gn li 2,15, MART pa 4 ad potestatem AU s frg: εις εξουσιαν α'ϑ' ut praeesset VICn, HI; H | — et HI, AU Gn li 2,13 (Var), s frg | in initium *etc*] Varianten wie oben

et stellas 106,12 (241,15): lum. minus in inchoationem noctis 106,12 (241,17): in inchoationem noctis 107,5 (248,15): 14/lum. maius in (— *MNX*) inchoationem diei et lum. minus in (— *CNX*) inchoationem (inchoatio *M*) noctis **AN** pa 1,6 (282): /et fecit ... (= E) ... maius in (— *c*) ... (= K) ... noctis et cetera (< PS-CY pa) sup (229): /et fecit d. duo lum., lum. maius ut preesset diei, id incoacione diei, id solem, et lum. minus in incoacione noctis, id luna (id = id est; ut preesset diei < H) **AU** cf 13,23 (345,17): tamquam luminare maius 13,23 (345,19): tamquam in principio (-pia *Z²Flor.(CT)* diei 13,23 (345, 24): tamquam stellae 13,23 (346,6): in principio (*G²H MSblm Flor.(BCG²)*; -pia *cett. et o Flor.(G¹T)* noctis ci 11,19 (487,8): et fecit inquit d. duo lum. magna, lum. maius in principia (*Velptv;* -pio *AFRGBab*) diei et lum. minus in principia (*Velptv;* -pio *AFRGBab*) noctis et stellas/ Gn im 13 (488,7): et fecit d. duo lum., lum. maius initium diei et lum. minus initium noctis et stellas 13 (488,26): fecit deus luminaria/ 13 (489,5): initium diei et initium noctis Gn li 2,13 (51,14): /et fecit ... (= E) ... inchoationem diei et (— *b*) lum. minus in inchoationem noctis et stellas/ 2,15 (57,22): lunam factam in inchoationem noctis 2,15 (57,25): sed qui per 'inchoationem noctis' non intellegit nisi principatum; nam et graecum verbum hoc magis indicat, cum dictum est ἀρχήν 2,16 (59,16): et fecit d. duo lum. magna (~ m. l. *EPRb*) 2,16 (59,19): lum. maius in inchoationem diei et lum. minus in inchoationem noctis Gn Ma 1,20 (183): /et fecit d. duo luminaria maius et minus, lum. maius in inchoationem diei et lum. minus in inchoationem noctis et stellas/ 1,22 (183): et fecit d. duo lum., lum. maius in inchoationem diei et lum. minus in inchoationem noctis; pro eo dictum est ac si diceretur: in principatum diei et in principatum noctis s frg (1726): luminare maius ad potestatem diei, lum. minus ad potestatem noctis **PS-AU** s 157,4 (2056): fiat inquit lum. maius in inchoatione diei et lum. minus in inchoatione noctis **CLAU** 2,12 (145,18): fecit inquit d. duo magna luminaria (*Hss;* ~ l. m. *M, ed.*)/ (H) **PS-CY** pa 5 (252,8): /et fecit ... (= K) ... maius initium diei et lum. minus initium noctis etc. **CY-G** hept 1,15-16 (1): 12/quarta die generat solis cum lampade lunam et stellas **EUST** *6,2 (922B):* et fecit d. duo lum. *6,9 (931B):* et fecit d. duo lum. magna **GR-T** mir 7,18 (733,12): et fecit d. duo lum. magna et stellas/ **HI** ep *98,12,3 (196,3):* fecit d. duo lum. magna, lum. maius ut praeesset diei (+ et *U*) lum. minus ut praeesset nocti et stellas/ **PS-HIL** ap 5 (75,6): caelum quoque luminaribus id est sole et luna et stellis ornavit, quibus aut diei aut noctis fines ostenderet aut signis rusticos et nauticos erudiret **IS** ord 5,2 (923C): unum quod est maius ut praeesset diei, secundum quod est minus constitutum est ut praeesset nocti (*cf* H) **KA** Δ a 6 (80): luminaria facta die quarto (luminare factum *F*) Δ b 6 (80): luminaria magna facta Λ 4 (92): de die quarto in quo sol et luna et stellae **MART** pa 3 (101,16): antequam sol in principio diei (principatum mundi *Fl*) conderetur (< NIC) 3 (101,17): refert enim genesis IV die facta luminaria solis et lunae (< NIC) 4 (103,4): quia facta est in inchoatione noctis et principatus (primatu C) (< NIC) **MAXn** Jud 2 (294,20): 14/et fecit duo luminaria maius et minus, lum. maius in incoationem diei et lum. minus in incoationem noctis **NIC** pa 3 (100,12): antequam sol in diei principium conderetur 3 (100,13): refert enim genesis quarta die facta luminaria solis et lunae 4 (102,9): 14/ solem in inchoationem diei, lunam in inchoationem noctis 4 (102,11): in inchoationem noctis **RUF** Gn *1,7 (8,13):* et fecit d. duo lum. magna (~ m. l. *E*), lum. maius in principatum diei et lum. minus in principatum noctis et stellas/ *1,12 (14,15):* et fecit duo lum. magna pri *1,7,2 (86,28):* quod dicuntur in ἀρχάς id est in principatum diei facta vel noctis *1,7,4 (89,14):* fecit ... (= E) ... in principatum diei et lum. minus in principatum noc-

17 καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς **18** καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας

L et posuit illa(s) deus in firmamento caeli sic ut luceant super terram et praesint diei
ea(s) × firmamentum × × lucere lucerent praeesse ut sint in inchoationem diei potestatem habeant diei

H „ „ eas × deus „ „ „ × „ lucerent „ „ „ praeessent „

καὶ τῆς νυκτὸς καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

L et nocti et dividant inter × diem et × × noctem et vidit deus quia bonum est
et noctis +ut dividere separare medium lucis inter medium tenebras tenebrarum × ×

H ac „ „ dividerent × × lucem ac × × tenebras „ „ „ quod esset bonum

19 καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα τετάρτη. **20** Καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ

L et facta est vespera et factum est mane dies quartus et dixit deus eiciant aquae reptilia
factum vespere quarta produca(n)t educant proferant aqua repentia reptile

H „ factum „ vespere „ × × „ „ „ dixit etiam „ producant „ reptile
reptilia

17 illas AU Gn Ma, HI ep (Var) illa AU Gn im, ci; THr ea 111; RUF, AU Gn li, CLAU, GR-T eas RUF (Var), HI, AU Gn li (Var), GR-T (Var); H | — deus HI; AU ci 11,20; CLAU; H: — ο θεος dp Eus Ath Thdt + deus (H) M*ΦRAZGV*PQΨ^{rM}: = 𝔊𝔐 | firmamentum ? HI ep (Var), AU Gn li (Var) | sic ut luceant 111; AU Gn Ma, Gn li ×× lucere AU ci: < 𝔊 (— ωστε ?) × ut luceant RUF, AU Gn im, Gn li (Var) × ut lucerent VICn, HI, H

18 praesint 111; AU Gn Ma, Gn im praeesse AU ci: < 𝔊 ut sint in inchoationem diei et noctis AU Gn li: < 𝔊 und 1,16 potestatem habeant diei et noctis RUF: < 𝔊 | ac H > AU Gn im (Var) | +ut AU Gn li | dividant 111; RUF; AU Gn Ma, Gn im, Gn li dividere AU ci 11,19; separare AU ci 11,20: < 𝔊 | inter diem et noctem AU Gn Ma, Gn im inter lucem et tenebras 111; AU Gn li, ci: (= 𝔊𝔐) inter medium lucis et inter medium tenebrarum RUF: < 𝔊 — ανα μεσον 𝔙^{pw} | — deus ? RUF (Var) | — est RUF (nicht alle Hss): = 𝔊𝔐

19 facta est vespera AU: **C** factum est vespere 111; RUF, AU Gn li (Var); H: **I** | quartus AU; H quarta 111; RUF

20 eiciant HIL; AU Gn Ma 1,24, Gn im; EUST: *cf* Billen 194: **C** producant 111; TE ba (Var), Her; AM; AMst; RUF; AU Gn Ma 1,40, cf, s, an, Ps, s frg; PS-FU; CAr; JUN; BEA; H: **E** educant AM ex 5,37; OPT; AU Gn li; KA proferant ? *cf* TE ba; PS-FU (160) producat aqua PS-EUS-C: eigene Übersetzung | reptilia 111; HIL; AM ex, 118 Ps; AMst; AU Gn Ma, Gn im, cf, Gn li, Ps, s frg; EUST; PS-FU; CAr; CΦ^{RAZG} repentia TE; AM

tis et stellas **TE** Marc 2,12 (351,26): inter luminaria maiora et minora Pra 12 (246,13): et fecit deus luminare maius et minus **TY** reg 5 (57,9): luminare maius initium diei **VICn** fa 2 (3,17): quarto die fecit duo luminaria in caelo maius et minus, ut alterum praeesset diei alterum nocti, solis et lunae, ceteraque sidera/

17 17 **111**: /et possuit ea...(= L)...terram/ **AU** ci 11,19 (487,10): /et pos. illa d. in firmamento c. lucere sup. t./ 11,20 (487,31): (+ et *v*) pos. illa inquit in firmamento c. lucere sup. t./ Gn im 13 (488,24): et pos. illa d. in firmamento c. ut luceant sup. t. 13 (488,26): /et pos. in firmamento Gn li 2,13 (51,17): /et pos. ea (eas *ESR²b*) d. in firmamento (-tum *S*) c. sic (— *bd*) ut luceant sup. t./ Gn Ma 1,20 (183): /et pos. illas...(= L)...terram/ **CLAU** 2,12 (145,19): /et pos. ea in firmamento c. **GR-T** mir 7,18 (733,13): /et pos. ea (eas *4*) in firmamento c. ut praeessent diei ac nocti et lucerent in firmamento c. (*cf* H) **HI** ep *98,12,3 (196,6)*: /et pos. eas (illas *T*) in firmamento (-tum *T*) c. ut lucerent sup. terram (-ras *U*) Jr 6,27 (406,20): legimus solem in caelo positum in lumine diei, lunam quoque et stellas in noctis lumine **RUF** Gn *1,7 (8,14)*: /et pos. ea (eas *BDEFn*) d. in firmamento c. ut luceant sup. t./ **THr** Col *1,16 (270,5)*: posuit enim illa in firmamento c. **VICn** fa 2 (4,1): /ceteraque sidera posuit in caelo ut lucerent sup. t./14

18 18 **111**: /et praesint...(= L)...lucem et tenebras et vidit d. quia bon. est/ **AU** ci 11,19 (487,11): /et praeesse diei et nocti et dividere inter lucem et tenebras 11,20 (487,30): et vidit d. quia bon. est 11,20 (488,1): /et praesse diei et nocti et separare inter lucem et tenebras et vidit d. quia bon. est Gn im 13 (489,4): et praesint diei et (ac *MLbd*)...(= L)...noctem 13 (489,6): praesint diei et nocti 13 (489,11): et vidit d. quia bon. est **Gn li** 2,13 (51,18): /et ut sint in inchoationem (-ne *E*) diei et noctis et ut dividant inter lucem et tenebras et vidit d. quia bon. est/ Gn Ma 1,20 (183): /et praesint...(= L)...est/ 1,23 (184): et dividant inter d. et noctem...dividant inter d. et n. **GR-T** mir 7,18 (733,13): *siehe Vers 17* **PRIM** 3 (858C): ut praeessent diei et...(= H)...tenebras **RUF** Gn *1,7 (8,15)*: /et potestatem habeant diei et noctis et dividant inter medium lucis et inter medium tenebrarum et vidit deus (— *B*) quia bon. (+ est *C Ald. Del.*)/

19 **111**: /et factum est vespere et f. e. m. dies quarta/ **19**
AU Gn im 13 (489,15): et facta...(= L)...quartus Gn li 2,13 (51,20): /et facta (-tum *EPRSb*) est vespera (-re *SR²b*; -ra* *P*) et f. e. m. dies quartus Gn Ma 1,20 (183): /et facta...(= L)...quartus 1,20 (183): et facta...(= L)...mane **RUF** Gn *1,7 (8,17)*: /et factum est vespere et f. e. m. dies quarta

20 **111**: /incipit quinta dies. et dixit d.: producant **20**
...(= L)...secundum firmamentum c. et factum est sic/ **AM** ex 2,15 (55,4): volatilia circa firmamentum c. (< Basilius, *cf* EUST 3,8) 5,2 (141,4): dixit itaque d.: producant aquae reptilia an. viventium secundum genus et volatilia volantia secundum firmamentum c. 5,3 (142,10): producant aquae reptilia an. viventium 5,5 (143,4): producant aquae reptilia 5,37 (171,4): educant (producant *B*) aquae reptilia an. viventium secundum genus et vola-

ψυχῶν ζωσῶν καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ.
+ κατα γενος × × ×
L animarum vivarum et volatilia volantia super terram sub firmamento caeli
viventium × × × × +secundum genus per firmamentum
~ vivarum animarum +secundum genus viventia volantium caeli terras + et secundum secus circa
H animae viventis „ volatile × „ „ „ „ „

καὶ ἐγένετο οὕτως. **21** καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων
+ κατα γενος × × ×
L et sic est factum et fecit deus coetos magnos et omnem animam animalium
+secundum genus ~ factum est ~ factum est sic × omne animal animantium + et vivam
H × × × × creavitque „ cete grandia „ „ „ viventem atque
omne animal

Hel, inc; RUF; AU an reptile EUST 7,1 (937A); H: = 𝔐 | ~ vivarum an.? EUST 8,7 | viventium AM ex, inc, 118 Ps; AU an | reptilia animarum vivarum] animas TE ba; animantia AM sa; animam vivam PS-FU (160), *cf* AU Gn Ma 1,40 (abgelehnt); natantia OPT, AU s, JUN (Var), PS-EUS-C; pisces BEA: freie Zitate | + secundum genus? AM ex 5,2.37.45; EUST 7,2; 8,2: < Basilius: + κατα γενος g Eus$^{1/3}$ Chr$^{1/4}$ | — volatilia OPT (Var); AU Gn li 3,7 (Var) — volantia AM Hel; AMst (Var); RUF Gn 1,8 (Var); OPT; AU Gn li; H: im Lat. schien volatilia volantia Dublette | viventia? AU Gn im 14 (Var) volantium? AM inc caeli? AM Hel (Var), PS-EUS-C | — super terram? AM ex 2,15; 5,2.45; EUST 3,8; 7,1; 8,2: < Basilius: — επι τῆς γῆς g Eus Chr Thdt | terras AU Gn li 3,7 | + sec. genus? AM ex 5,73: *cf* Zusatz oben < Basilius + et AM ex 5,73; AU Gn li 3,1 (Var) | sub AU Gn Ma, Gn im, cf; EUST; H: **C** per TE secundum 111; AM ex 5,2, Hel; AMst; RUF; AU Gn li, loc; EUST 3,8: **I** = 𝔊 secus AM ex 5,37.45.73 > BED: **M** circa? AM ex 2,15: < 𝔊 iuxta AU Gn li 3,7 (Erklärung) | + sec. genus? AM ex 5,37.45; EUST 8,2: < Basilius: + κατα γενος g | ××× H: — και εγενετο ουτως Chr: = 𝔐 | sic est factum AU Gn im: **C** ~ sic f. e. AU Gn Ma, Gn im (Var) ~ f. e. sic 111; TE; AMst; RUF; AU Gn li, s: **E** = 𝔊 21 — deus? TE (Var) | omne animal AU Gn li 3,1; $\mathfrak{P}^{\mathfrak{D}}$ | animantium? RUF pri vivam 111 (griech. Text von 111: zoon): ζωσαν gm𝔙𝔈 < 1,24: *cf* H × AU Gn li 3,1 | + et AU Gn Ma: *cf* H | reptilium tilia volantia sup. terram secus firmamentum c. secundum genus 5,45 (175,17): dixit enim d.: producant aquae reptilia an. viventium secundum genus et volatilia volantia secus firmamentum c. secundum genus 5,73 (193,10): producant aquae reptilia an. viventium ... (= L) ... terram secundum genus et secus firmamentum c. 5,73 (193,13): super terram 5,73 (193,14): secus firmamentum autem c. 5,73 (193,20): secus firmamentum c. Hel 6 (415, 10): quinto produxerunt aquae repentia an. vivarum et volatilia (+ volantia *RGH;* + celi *B*) sup. terram secundum firmamentum c./ inc 102 (843B): scriptum est enim dixisse deum: producant aquae repentia an. viventium et volatilia volantium 118 Ps 10,9,2 (208,10): dixisti: producant aquae reptilia an. viventium sa 3,3 (151, 27): producant aquae animantia (*cf* TE ba 3,4) **AMst** q 106,14 (242,4): aquas iussit producere reptilia an. vivarum et volatilia volantia (— *P*) sup. terram secundum firmamentum c. et factum est sic **AU** an 4,37 (416,14): producant aquae repentia an. viventium cf 10,9 (215,14): reptilia an. vivarum 13,26 (348,18): producant aquae reptilia an. vivarum (+ et volatilia volanti super terram *V*) 13,26 (348.20): producant aquae ... reptilia ... (= L) ... terram 13,27 (349,20): aquae produxerunt 13,29 (350,11): reptilia an. vivarum et volatilia 13,29 (350,21): produxerunt aquae 13,29 (350,27): reptilia an. vivarum et volatilia sub firmamento c. Gn im 14 (489,23): et dixit ... (= L) ... volantia (viventia *Lb*) ... (= L) ... factum (~ fact. est *MLbd*) 15 (493,10): eiciant ... (= L) ... vivarum ... et volatilia ... (= L) ... caeli ... et sic est factum (~ f. e. *MLbd*) Gn li 3,1 (62,19): et dixit d.: educant aquae reptilia an. vivarum et volatilia sup. terram (+ et *b*) secundum firmamentum c. et factum est sic/ 3,7 (70,5): educant ... (= L) ... et volatilia inquit sup. terras (-am *bd*), addidit sane dicens: secundum firmamentum c. 3,7 (70,9): volatilia (volantia *PRSCd*) inquit sup. terras (-am *bd*) secundum firmamentum c., id est iuxta firmamentum c. 3,8 (70,19; 71,6): reptilia an. vivarum Gn Ma 1,24 (184): et dixit ... (= L) ... sic factum est/ 1,40 (192): producant aquae, non animam vivam, sed reptilia animarum vivarum loc 1,2 (507,10): volatilia volantia sup. terram secundum firmamentum c.: quaeritur quomodo accipiendum sit 'sec. firm.' Ps 49,18 (577): producant aquae volatilia 80,2 (1035): quinta sabbati dixit d.: producant aquae reptilia an. vivarum s 268,3 (1233): dixit: producant aquae natantia et volatilia, et factum est sic s frg (1726): dixit d.: producant aquae reptilia an. vivarum et volatilia/ (1727): producant aquae reptilia an. vivarum etc. **BEA** Apc 4,5,87 (381): producant aquae pisces et volatilia **BED** (91,26B): sane iuxta aliam translationem movet nonnullos quod dictum est: et volatilia volantia secus firmamentum c. (< AM ex 5,73) **CAr** Ps 80 (585D): dixit d.: producant aquae reptilia an. vivarum (< AU Ps 80,2) **PS-EUS-C** *5 (1136C):* et iterum: producat aqua ... producat aqua natantia quae in aquis sunt et volatilia caeli quae in aere **EUST** *3,8 (898D):* volatilia secundum firmamentum c. *7,1 (935B):* et dixit ... (= L) ... volantia sub firm. c. *7,1 (936B):* eiciant ... (= L) ... vivarum *7,1 (936B.C):* eiciant aquae reptilia *7,1 (937A):* eiciant aquae reptile ... eiciant aquae *7,2 (937B):* eiciant ... (= L) ... vivarum *7,2 (938A):* eiciant aquae reptilia secundum genus *7,6 (943C):* eiciant aquae *8,1 (945A):* ibi iussit aquas eicere reptilia an. vivarum *8,2 (947B):* eiciant ... (= L) ... vivarum secundum genus et volatilia volantia sub firmamento caeli *8,2 (947C):* eiciant ... (= L) ... vivarum secundum genus et volatilia volantia sub firmamento caeli secundum genus *8,7 (952C):* eiciant aquae reptilia vivarum animarum et ... (= L) ... caeli *8,8 (954B):* eiciant aquae volatilia ... (= L) ... caeli **PS-FU** s 45 (158,27. 31): producant aquae reptilia animarum vivarum 45 (160,116): semel aquae animam vivam protulerunt **HIL** Ps

ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη (γενος) αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν

L repentium quae (C) eiecerunt aquae secundum uniuscuiusque genus (L) et omne volatile
reptilium (I) eduxerunt produxerunt " " genus suum ipsorum eorum + genus

H motabilem quam que produxerant produxerunt " in species suas " " "

πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά. **22** καὶ ηὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων
× + αυτων καλον × × και ειπεν

L pennatum secundum suum genus et vidit deus quia bona sunt et benedixit illa deus dicens
ea(s) eis dominus × et dixit

H × " × ~ genus suum genus suum " " " quod × bonum (est) esset bonum benedixitque eis illis ×

Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ
+ τα της θαλασσης

L crescite et multiplicamini et implete aquas maris et volatilia multiplicentur super
multiplicate replete (quae sunt) in mari ~ in mari sunt + caeli repleantur

H " " " " replete " " avesque " "

AU Gn li: Ausgleich mit 1,20 motabilem (mutab. Quentin) H: *cf* D. De Bruyne, RB Bull. d'anc. litt. chrét. lat. 1 p. [223]; F.C. Burkitt, RB 39 (1927) 252f | que (= quae) B | eiecerunt AU Gn Ma, Gn im eduxerunt 111; RUF Gn; AU Gn li produxerunt TE; RUF pri; PS-FU; *cf* AU s frg; CM*Ω^{s} (und Quentin); *cf* produxerant H: *cf* F.C. Burkitt, RB 39 (1927) 253 | uniuscuiusque genus AU Gn Ma gen. suum 111; RUF Gn; AU Gn li 3,12 (Var) gen. ipsorum TE gen. eorum RUF pri; AU Gn im, Gn li γενος (αυτων) ei*jld$_2^a$𝔄𝔙𝔈𝔓 Thd-syr, griech. Text von 111: = 𝔐 | + genus AU Gn Ma | — pennatum H: — πτερωτον r𝔙 | suum genus AU Gn im × genus 111; AU Gn Ma, Gn li: = 𝔊 genus suum RUF; AU Gn im (Var), Gn li 3,1 (Var); H: + αυτων t: = 𝔐 | bona sunt AM; AMst; RUF; AU Gn Ma, Gn li bona × TE: = 𝔊 bonum est AU Gn im, s frg bonum × 111: καλον inrd$_2$𝔓 Thdt, calan griech. Text von 111: = 𝔐

22 illa AMst, AU Gn Ma: **C** ea 111; TE; AM; RUF; AU Gn im, Gn li, Ps; JUN: **E** eas AU Gn im (Var) eis HI; H illis (H) Ω^{SJ} | dominus? AU Ps 66; HI × AM (Var); RUF; AU Gn im (Var), Gn li (Var); H: — ο θεος d | et dixit HI: και ειπεν ο | multiplicate EP-L | implete AU Gn Ma 1,39, Gn im, cf, Gn li: **C** replete 111; AM; RUF; AU Gn Ma 1,24, Gn im (Var), Gn li (Var), Ps; EP-L; H: **I** | maris AM (Var); AU Gn Ma, Gn im, cf, Ps, Gn li 3,1 (Var); 3,13; H: **C**: της θαλασσης Theoph quae sunt in mari 111; AM, RUF½: **I** ~ quae in mari sunt RUF½: + τα egjlty𝔄𝔙𝔓 Chr, griech. Text von 111 (ta en te thalasse) in mari AU Gn li 3,1: < 𝔊 = 𝔐 Singular bei allen Lat.: *cf* AU loc 3,19 (574,7-10) und die in ThLL VIII 377,64ff zitierten Grammatiker | + caeli ? AM (Var) | re-

118 iod 4 (441,15): eiciant ... (= L) ... vivarum **JUN** 2,2 (495,14): producant aquae (+ natantia *H*) **KA** Δ 7 (80): ubi ex aquis animalia iubentur educi **OPT** Par 5,2 (122,11): qui dixit: educant aquae natantia volatilia (volantia *G*) et cetera **RUF** Gn *1,8 (10,6):* et dixit d.: producant aquae repentia an. vivarum et volatilia volantia (— *B*) sup. terram secundum firmamentum c. et fact. est sic *1,11 (13,2):* producant aquae repentia ... (= L) ... secundum firmamentum c. **TE** ba 3,4 (18,15): primis aquis praeceptum est animas proferre (*B;* producere *T*) Her 22 (150,18): et dixit d.: producant aquae repentia ... (= L) ... per firmamentum c. et factum est sic/

21 21 **91**: LXX. et os magnos **94**: LXX. co etos magnos **111**: /et fecit ... (= L) ... animam vivam ... (= L, I) ... pinnatum sec. genus, et vidit d. q. bonum/ **AM** Hel 6 (415,12): /et vidit d. q. bona sunt/ **AMst** q 106, 14 (242,7): et vidit inquit d. q. bona sunt/ 106,14 (242, 8): et vidit d. q. bona sunt **AU** Gn im 15 (493,20): et fecit d. cetos ... (= L, C) ... genus eorum ... (= L) ... suum genus (~ g. s. *Lbd*) 15 (493,25): et omne volatile pennatum 15 (493,26; 494,5): pennatum 15 (494,8): et volatile penn. 15 (494,9): et vidit d. q. bonum est Gn li 3,1 (62,21): /et fecit d. cetos m. et omne animal reptilium quae edux. a. sec. genus eorum et omne vol. penn. sec. genus (+ suum *b*), et vidit d. q. bona sunt/ 3,12 (77,12): et fecit d. cetos ... (= L) ... reptilium ... (= L, I) ... genus eorum (suum *S*) et omne vol. penn. sec. genus Gn Ma 1,24 (184): /et fecit d. cetos ... (= L) ... et repentium ... (= L, C) ... omne genus volatile penn. sec. genus, et vidit d. q. bona sunt/ s frg (1727): /et produxerunt a. pisces et cetos magnos et volatilia caeli, et vidit d. q. bonum est **CY-G** hept 1,19-20 (2): quinta die accipiunt liquentia flumina pisces et volucres varias suspendunt aere pinnas/25 **EUST** *7,6 (943C):* fecit deus cetos magnos **PS-FU** s 45 (158,28): et (— π) productae sunt omnes aves viventes et volantes (— et v. *F*) de utero aquarum 45 (158,33): velut aves volantes de aquis spiritalibus producuntur **KA** Λ 5 (92): de die quinto in quo repentia in mari et volatilia caeli (— *V;* + creata sunt *BEOI*) **PRIS** tr 5 (65,18): his omnibus ... secundum genus suum factis **RUF** Gn *1,9 (11,7):* et fecit d. cetos ... (= L, I) ... penn. sec. genus suum *1,10 (11,17):* et vidit d. q. bona sunt/ *1,10 (11,26; 12,13):* et vidit d. q. bona sunt *1,10 (12,15):* vidit d. q. bona sunt pri *2,8,1 (152,16):* fecit d. cetos magnos et omnem animam animantium repentium quae produxerunt a. sec. genus eorum **TE** Her 12 (139,22): et vidit d. q. bona/ 22 (150,20): /et fecit deus (— *N*) cetos ... (= L) ... produxerunt a. sec. genus ipsorum

22 **111**: /et ben. ea ... (= L) ... replete aquas quae **22** sunt in mari et ... (= L) ... terram/ **AM** Hel 6 (415,12): /et ben. ea deus (*PH'DP'; — cet.*) ... (= L) ... replete aquas quae sunt in mari (q. s. in m.] maris *R*) et vol. (+ caeli *D P'*) mult. sup. terram inc 102 (843B): dixit deus avibus:

τῆς γῆς. **23** καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα πέμπτη. **24** Καὶ εἶπεν ὁ θεός

L terram et facta est vespera et factum est mane dies quintus et dixit deus
terras + et sic est factum ~ et sic factum est ~ et factum est sic; factum; vespere; quinta

H 〃 〃 factum 〃 vespere 〃 × × 〃 〃 〃 dixit quoque 〃

Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ
× × + και

C eiciat terra animam vivam secundum unumquodque genus quadrupedum et serpentium
suum; repentium

E producat 〃 〃 〃 〃 × 〃 (E) quadrupedia 〃 repentia
educat; animalia; viventem × × + suum; + et × × × reptilia serpentia
× (M) quadrupedes 〃 serpentes

H 〃 〃 〃 viventem in genere suo iumenta 〃 reptilia
×

pleantur RUF | terras RUF | + et sic est fact. AU Gn im²/₄ + et sic fact. est AU Gn im (Var) + et fact. est sic AU Gn im²/₄

23 facta e. vespera AU: **C** factum e. vespere 111; RUF; H: **I** | quintus AU; H quinta 111; RUF

24 eiciat 111; AU Gn Ma 1,25, Gn im, cf 13,29; EUST; BED producat TE; AM; AMst; RUF; AU Gn Ma 1,40, cf 13,30.31, s, s frg, ep, Jo, an, ci; PS-AU; KA; PS-EUS-C; H educat PRIS; AU Gn li; *cf* PS-HIL | animalia ? PS-AU; PS-EUS-C | viventem TE Her 22 (Var); AM; AMst; RUF Ct (Var); AU cf 13,30.31, an, ci 13,24; H × EUST 8,1 (= 1/10); PS-EUS-C; Σ^{M} | secundum unumquodque genus AU Gn Ma sec. suum genus AU Gn im sec. × genus 111; TE; AM; RUF; AU cf, Gn li; EUST; BED: = 𝔊 sec. genus suum AM par (Var): = 𝔐 ××× AMst; PS-EUS-C: — κατα γενος 𝔙Thdt | + et TE Her 29: + και l | ×××××× 111 quadrupedum AU Gn Ma, Gn im; RUF Gn¹/₃ quadruped(i)a TE, PS-HIL, AMst, RUF, AU Gn li, KA, PS-EUS-C, BED quadrupedes AM, EUST | — et repentia AMst | serpentium AU Gn Ma, Gn im repentium RUF Gn¹/₃ repentia TE, RUF reptilia RUF Ct (Var), AU Gn li, BED; H serpentia RUF Ct (Var), KA (Var) serpentes AM, EUST,

crescite et multiplicamini **AMst** q 106,14 (242,7): /et dixit: crescite et multiplicamini 127,2 (399,18): et benedixit ... (= L) ... multiplicamini super terram (sup.t. < 1,28) **AU** cf 13,35 (357,7): nisi hoc modo benedixisses pisces et coetos ut crescerent et multiplicarentur et implerent aquas maris et volatilia multiplicarentur super terram Gn im 15 (494,11): et ben. ea (eas *VT*) deus (— *d*) ... (= L) ... inplete (replete *bd*) ... (= L) ... terram 15 (494,21): crescite ... (= L) ... maris ... et vol. mult. sup. terram 15 (495,1): et factum est sic 15 (495,11): et sic est factum (~ f. e. *TLbd*) 15 (496,2): et sic est factum (~ f. e. *MLbd*) 15 (496,9): et factum est sic Gn li 3,1 (63,2): /et ben. ea deus (— *R*) ... (= L) ... inplete (replete *Sbd*) aquas in mari (in m.] maris *ER*²) et vol. mult. sup. terram/ 3,13 (78,28): benedixit deus ... (= L) ... terram 3,13 (79,8): crescite et mult. Gn Ma 1,24 (184): /et benedixit ... (= L) ... replete ... (= L) ... terram/ 1,39 (192): quod benedixit deus illa animalia dicens: crescite ... (= L) ... terram Ps 66,9 (811): et ben. ea dominus dicens: ... (= L) ... replete ... (= L) ... terram 127,15 (1686): et avibus dictum est: crescite et mult. **CY-G** hept 1,23-24 (2): 25/cunctaque multiplici mandavit crescere passim germine et inmensis errare et pascere terris/26 **EP-L** 59 (162,15): et de pecoribus dictum est: cresc. et multiplicate (*S;* -camini *BGR*) et replete terram (*cf* 1,28) **HI** Eph 1 (445B): benedixit eis dominus et dixit: crescite et mult. **JUN** 2,3 (499,17): benedixit ea **KA** Δ a 8 (80): ubi animalia benedicuntur Δ b 8 (80): ubi volatilibus et omnem animam viventem benedicitur **NO** cib 2 (229,18): ut crescerent et multiplicarentur benedictionem ab ipso deo consecuta **RUF** Gn *1,10 (11,17):* et ben. ea (+ deus *C*) ... (= L) ... replete aquas quae sunt in mari et vol. repleantur super terras (-am *E*)/ *1,10 (12,17):* cresc. et mult. et replete aquas quae in mari sunt et vol. repleantur super terras (-am *E*) **TE** Her 12 (139,22): /et ben. ea deus

23 23 **111**: /et factum est vespere et f. e. m. dies quinta/ **AU** Gn im 15 (495,12): facta est vespera ... factum est mane 15 (496,1): et facta ... (= L) ... quintus Gn li 3,1 (63,5); Gn Ma 1,24 (184): /et facta ... (= L) ... quintus **RUF** Gn *1,10 (11,19):* /et factum est vespere et f. e. m. dies quinta

24 **111**: /incipit ·VI· dies. et dixit d.: ... (= C) ... sec. genus (*hier fehlt in der lat. Spalte die unterste Zeile von fol.30ʳ; in der griech. Spalte steht* tetrapoda ce erpeta ce thiria tis gis) sec. genus et factum est sic/ **AM** ex 6,3 (205,22): producat inquit t. animam viventem ... (= E, M) ... terrae (+ secundum genus *N'S*) et pec. sec. gen. (et p. s. gen. *eras. S*) et omnia reptilia (II*B;* repentia *N';* repentia terrae *MS*) ad genus/ 6,9 (209,11): producat inquit t. animam viventem pecorum et bestiarum et reptilium (< Basilius, *cf* EUST 9,1) par 45 (303,2): producat t. animam viventem sec. genus (+ suum *MRP'CC'V'*) **AMst** q 106,15 (242,21): sexto vero die praecepit: produceret t. animam viventem quadripedia et bestias terrae, et factum est sic (~ sic f. e. *GA*)/ **AU** an 4,37 (416,15): producat t. animam viventem cf 13,29 (350,10): terra ... eicit (eiecit γ*HSmo*) ... animam vivam 13,30 (351,24): ut producat t. animam viventem 13,31 (352,13): ut producat terra ... animam viventem ... sec. genus ci 13,24 (596, 21; 597,12): producat t. animam viventem 16,7 (134,28): quando dixit deus ... (= E) ... vivam ep 205,9 (331,6): producat t. animam vivam Gn im 15 (496,14): et dixit d.: ... (= C) ... sec. suum genus ... (= C) ... terrae sec. genus et pecora sec. genus (et p. s. gen. — *TMLb*), et factum est sic 15 (496,17): animam ... vivam ... sec. genus ... et factum est sic 16 (496,30): et factum est sic Gn li 3,11 (74,23): et dixit d.: educat ... (= E) ... reptilia et bestias terrae sec. genus et pecora sec. genus, et factum est sic/ 3,11 (76,5): quia ter dixit 'sec. genus' 3,11 (76, 7.16.18): sec. genus 6,4 (174,14): (+ et *b*) sic est factum Gn Ma 1,25 (184): et dixit d.: ... (= C) ... factum/ 1,40 (192): producat t. animam vivam Jo 9,11 (1464): producat t. s 268,3 (1233): producat t. animam vivam

καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος.
+ επι × × × × +και τα κτηνη κατα γενος
+και τα κτηνη κατα γενος και παντα τα ερπετα της γης κατα γενος
C et bestiarum terrae × × × × × × × × × × ×
+super terram
E „ bestias „ secundum genus × × × × × × × × × × ×
× × × +ipsorum et pecora secundum genus
M „ „ „ × × et pecora secundum genus et omnia reptilia × ad genus
× × × × repentia terrae
H „ „ „ secundum species suas × × × × × × × × × ×

καὶ ἐγένετο οὕτως. **25** καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος
× × × +αυτων × × × × ×
C et sic est factum
~ factum est
E „ factum est sic (L)et fecit deus bestias terrae secundum genus et pecora secundum genus
M × × × × × × +suum +omnia bestias ad
× × × ×
H factumque est ita „ „ „ „ „ iuxta species suas „ iumenta × ×

KA | bestiarum RUF Gn$^{1/3}$, AU Gn Ma, Gn im | super terram RUF Gn$^{1/3}$: + επι t Chr$^{1/2}$ — terrae EUST: — της γης g | ×× AM, AMst, AU Gn Ma: — κατα γενος h secundum genus 111; TE; AM (Var); RUF; AU Gn im, Gn li; EUST | + ipsorum TE Her 22 | + et pecora sec. genus AU Gn im, Gn li: + και τα κτηνη κατα γενος 83 **M** = AM (mit Var); *cf* KA: + και τα κτηνη κατα γενος και παντα... ejn: <1,25 | sic est factum AU Gn Ma, Gn li 6,4 ~ sic f. est AMst (Var) ~ f. est sic 111; AMst; RUF; AU Gn im, Gn li 3,11, s; EUST; PS-AU: = 𝔊𝔐 ×××× AM: — και εγενετο ουτως Chr$^{1/2}$
25 — secundum genus AM | + suum ? HES; *cf* H: + αυτων adfhiotvd$_2$ Chr: = 𝔐 | — et pec. sec. genus RUF: — και τα κτηνη κατα γενος Edfilmnopd$_2$ | + omnia AM | bestias ? AU Gn im (Var) | ad AM

omnium pecorum et bestiarum, et factum est sic s frg (1727): sexto die dixit d.: ...(= E)...vivam **PS-AU** s Cai I,27,2 (46a): et dixit d.: producat t. animalia et factum est sic **BED** (91,27C): iuxta antiquam sane translationem in qua scriptum est: eiciat...(= E)...reptilia et bestias terrae (Erklärung < AU Gn li 3,11) **PS-EUS-C** *5 (1136C):* dixit inquit deus: producat t. animalia quadripedia **EUST** *8,1 (945A):* et dixit d.: eiciat t. animam secundum ...(= E,M)...bestias sec. genus, et factum est sic *8,1 (945A):* eiciat t. animam vivam ... eiciat *8,1 (945B):* eiciat animam *8,2 (946C:* 2mal; *947A); 8,8 (954C):* eiciat t. animam vivam *9,1 (957B):* eiciat t. animam vivam pecudum et bestiarum et serpentum (< Basilius, *cf* AM ex 6,9) *9,2 (957C; 958A); 9,3 (958B):* eiciat t. animam vivam **PS-HIL** ap 5 (75,12): post universa semina quadrupedia genus ferarum et serpentium viva omnia et animata iussit educere **KA** Δ 9 (80): de terra animalia produci iubentur (iubet *F*) die sexto Λ 6 (92): de die sexto in quo quadrupedia et (— Π^{CD}) serpentes (serpentia *S*) et (— *M*) bestiae et (— *S*) omnia pecora et repentia (reptilia Π^{D}) et homo (et om. p. et r. et h.] et universa *BOI*) (entweder der Zusatz von AM vorausgesetzt oder Vers 24-26 zusammengefaßt) **PRIS** tr 11 (104,17): et post haec respiciens in terram eduxisti animam vivam **RUF** Cl *6,7 (1351B):* propter te producere iussa est animantia Ct *2 (141, 2):* posteaquam produxit t. animam vivam (viventem *CD Del.*)...(= E)... repentia (serpentia *B;* reptilia *a*) et bestias terrae Gn *1,11 (12,21):* et dixit d.:...(= E)...sic/ *1,11 (13,4):* producat...(= E)... terrae sec. genus *1,11 (13,8):* producat...(= E)...genus quadrupedum et repentium et bestiarum super terram sec. genus pri *2,8,1 (153,15):* cum dicit deus...(= E) ...terrae sec. genus **TE** Her 22 (150,23): et dixit d.: producat t. animam vivam (*NF;* viventem *P*)...(= E)... genus ipsorum 29 (157,20): producat...(= E)...genus et quadrupedia...(= E)...genus

25 25 **111**: /et fecit...(= L)...poecora...(= L)...roeptilia...(= L)...est/ **AM** ex 6,3 (206,1): /et fecit d. best. t. et omnia pec. ad genus et omnia repentia t. ad genus et vidit d. q. bona/ **AMst** q 106,15 (242,23): /et producta sunt, et vidit d. q. bona sunt **AU** Gn im 16 (496,27): et fecit...(= L)...pecora (bestias *L*)...(= L)... genus 16 (496,29): et fecit deus 16 (497,3.12): et vidit d. q. bonum est Gn li 3,11 (74,26): /et fecit...(= L)...omnia (— *PR*) reptilia (volatilia *PR*)...(= L)...bona sunt 3,11 (76,12): omnia reptilia terrae ... terrae ... omnia 6,4 (174,15): fecit deus Gn Ma 1,25 (185): /et fecit...(= L)...repentia...(= L)...bona sunt s frg (1727): et vidit d. q. bonum est/ **CY-G** hept 1,21-22 (2): 21/sexta pater gelidos in spiras lubricat angues quadrupedumque greges totos diffundit in agros/22 **HES** *3 (903D):* quomodo etiam, quando faciebat bestias terrae sec. genus suum et pec. et reptilia, dictum est: et vidit d. quod essent bona (*cf* H) **RUF** Gn *1,11 (12,23):* /et fecit d. best. t. sec. genus et omnia repentia...(= L)...bona sunt

26 **111**: /et dixit...(= L)...dominetur piscium...(= L) **26** ...et poecoribus et omnium terræ et omnium reptilium qui repent super terram, et factum est sic/ **A-SS** Pol *32,2 (449,30):* qui finxisti hominem ad im. et sim. tuam (ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν) **AM** Aux 32 (1017A): de qua dixit deus...(= L)...nostram ex 3,32 (80,18): pater deus dicit ad filium: faciamus...(= L)...nostram 6,3 (206,3): /et dixit d.: fac. hom. 6,40 (231,15): fac. inquit hom. ad im. et sim. (et sim.] — *M;* ad sim. *B*) nostram 6,41 (232,8): faciamus...(= L)...nostram (~ im. nostram et sim. *N*) 6,41 (233,2): faciamus ... ad sim. nostram 6,46 (236,24): fac. hom. (+ ad imaginem *N'*) fi 1,51 (540B): nempe ipse dixit: faciamus... (= L)...nostram; pater filio dicit: ad im. et sim. nostram 1,53 (540C): faciamus...(= L)...nostram 1,111 (554A): fac. hom. 2,124 (585A); fu 11 (171,6): faciamus...(= L)... nostram off 1,133 (62B): dixit d.: fac. hom. ad im. nostram et secundum sim. et habeat...(= L)...caeli et pecorum et omnium repentium super terram **Ps** 1,14,2 (11, 10): dixit enim deus: fac. hom. secundum im. nostram et secundum sim. nostram/ 35,19,2 (63,15): ad im. et sim. dei vivunt 118 Ps 10,8,1 (207,18): faciamus...(= L)... nostram 10,10,1 (208,20): fac. hom. 10,15,2 (212,13):

καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά. **26** καὶ εἶπεν ὁ θεός

L et omnia serpentia × terrae × secundum genus × et vidit deus quia bonum (καλον) est et dixit deus
× repentia reptilia × ad suum bona (sunt)

H „ omne omnia reptile reptilia „ × in genere suo „ „ „ quod esset bonum „ ait ×

— secundum genus HES; H: — κατα γενος bw | — omnia AU Gn li 3,11 (Var), HES omnia (H) $X^{*}\Sigma^{T}BP^{2}\Psi^{BDF}$ | serpentia AU Gn im repentia AM, RUF, AU Gn Ma reptilia 111; AU Gn li, HES; $BP^{2}\Psi^{BDF}$ volatilia ? AU Gn li 3,11(Var) | — terrae HES; M-M (447C); Ψ^{B}: — της γης r | ad AM | +suum HES; *cf* H: = 𝔊𝔐 — αυτων 𝔙, griech. Text von 111 | bonum est 111; AU Gn im, s frg: καλον r Theoph Or-gr, griech. Text von 111 (calan) bona sunt AMst, RUF, AU Gn Ma, Gn li bona × AM: = 𝔊 quod essent bona ? HES: *cf* H

faciamus ...(= L)... et dominabuntur inquit vel principatum habebunt/ 20,32,2 (460,18): faciamus ...(= L)... nostram sa 5,27 (170,10): ad im. et sim. dei factus sp 2,2 (743B); 2,100 (764B): faciamus ...(= L)... nostram 3,85 (797A): faciamus **AMst** q 21 (47,25): quid sit ad im. et sim. dei fecisse hominem 45,1(81,9.22): fac. inquit hom. ad im. et sim. nostram 45,2 (82,9): faciamus 45,3 (82,21): et dominetur (-entur *X*)...(= L)... caeli et totius terrae 45,3 (82,26): faciamus ...(= L)... nostram 72 (124,15): faciamus 97,5 (174,21): faciamus ...(= L) ... nostram 106,16 (242,25): dixit ...(= L)... et habeat inquit potestatem super omnia quae facta sunt super terram 106,16 (243,10): factum ad im. et sim. dei 106,17 (243,12): quid sit autem ad im. et sim. 106,17 (243,14); **AN** Casp 14 (306 Casp. = 544,29 Buch.): faciamus ...(= L)... nostram Jb 1 (374A): fac. hom. Mt h 42 (873): non enim dixit tantummodo 'fac. hom.', sed: fac. hom. secundum im. et sim. nostram sy 8,15 (337a): fac. inquid hom. ad ymag. et sim. nostram 8,53(337b): faciamus 10,11 (340b): dixerat enim 'ad im.', prosecutus est 'et sim.' **AR** cfl 2,27 (309B): de homine autem dixisse deum legimus: faciamus ...(= L)... nostram **AU** Ad 5 (124,1): faciamus ...(= L)... nostram Ar 9 (695): fac. hominem ... ad im. nostram cf 6,4 (103,9): fecisti hominem ad im. tuam 13,32 (353,14): faciamus ...(= L)... nostram 13,32 (353,23): fac. (+ hominem π *edd.Flor.(B)*)... ad im. et sim. nostram 13,32 (354,7): fac. hominem ... ad im. nostram 13,34 (355,28): homo quem fecisti ad im. tuam ci 16,6 (132,17): fac. hominem ... ad im. nostram 16,6 (132,22): faciamus 19,15 (381,15): dominetur inquit piscium m. et volatilium c. et omnium repentium quae repunt super terram Dt 4 (372,2): faciamus ...(= L)... nostram Gn im 16 (497,5): et dixit ...(= L)... nostram 16 (497,14.16.20. 22.27): faciamus 16(497,28): et dixit ...(= L)... nostram 16 (498,6): ad imaginem ... et similitudinem ... ad im. 16 (498,25): ad similitudinem ... ad im. 16 (500,27): faciamus ...(= L)... nostram 16 (501,18): et dixit ... (= L)... nostram 16 (501,21; 502,7): faciamus...(= L)... nostram 16 (502,13): ad im. et sim. nostram 16 (502,20. 21): ad im. nostram Gn li 3,19 (84,20): et dixit ...(= L)... dominetur ...(= L)... pecorum et omnis terrae et omnium reptilium repentium super terram/ 3,19 (85,17): dixit ...(= L)... nostram 3,19 (85,23.28; 86,2); 3,20 (86,6): ad im. nostram 3,20 (86,6): et habeat potestatem piscium m. et volatilium c. 3,20 (87,4): dixit enim deus ...(= L)... nostram 6,2 (171,11): et dixit ... (= L)... pecorum et omnis terrae et omnium repentium quae repunt super terram/ 6,4 (174,14): faciamus 6,8 (179,16): faciamus ...(= L)... pecorum et omnis terrae et omnium repentium (reptilium *PRd*) quae repunt super terram 7,22 (220,13): faciamus ...(= L)... nostram 11,39 (374,11) = *ap* CO 4,2 (75,6): fac. hom. (+ ad imaginem nostram *S*) Gn Ma 1,27 (186): et dixit ...(= L)... repunt 1,28 (186): faciamus ...(= L)... caeli Gn q 22 (10,26): faciamus ...(= L)... nostram 22 (11,3): fac. (+ hominem *edit.*) ad im. nostram 153 (79,29): faciamus ...(= L)... pecorum quae sunt super terram 1 Jo 8,6 (2039): ergo, fratres, legimus quemadmodum factus sit homo ad im. et sim. dei; et quid de illo dixit deus? et habeat ...(= L)... pecorum quae repunt super terram 8,6 (2039): habeat potestatem ... piscium m. volatilium c. et omnium repentium quae repunt super terram loc 1,2 (507,12): fac. hom. secundum im. et secundum sim.: quod multi latini codices habent: ad im. et sim. Max 2,26,2 (804: 2mal): faciamus ...(= L)... nostram 2,26,2 (804): et dixit ...(= L)... nostram/ ℔ 2,26,2 (804): fac. hom. 2,26,2 (805): dixit deus 2,26,2 (805: 2mal): fac. hom. 2,26,2 (805): faciamus ... dixit deus: fac. hominem ... fac. hom. 2,26,3 (805): fac. hom. Ps 38,11 (421); 70 s 2,6 (895); 101 s 2,12 (1313): faciamus ...(= L)... nostram re 1,17,1 (87,8): et dixit ...(= L)... nostram [< AU Gn im 16 (501,18)] 1,25,52 (122,4): de homine facto ad im. et sim. dei s 1,5 (25): faciamus ...(= L)... nostram 24,3 (164): sed hominem ad im. et sim. suam fecit 43,3 (255): fac. inquit hominem ...(= L)... pecorum et serpentium quae repunt sup. t. 52,18 (362): fac. inquit hom. ad im. et sim. nostram ... faciamus ...(= L)... nostram; 'faciamus', non 'faciam' aut 'fac' aut 'faciat ille', sed 'faciamus ad imaginem', non 'tuam' aut 'meam', sed 'ad nostram' 126,11 (703): faciamus ...(= L)... nostram ... faciamus ... ad im. nostram ... fac. hom. s frg (1727): /et dixit deus ... faciamus ...(= L)... nostram tri 1,14 (829); 7,12(946): faciamus ...(= L)... nostram 7,12(946): ad imaginem ... ad im. nostram ... nostram ... ad imaginem ... nostram 12,6(1001): faciamus ...(= L)... nostram ... nostram ... ad im. nostram 12,7 (1001): cur non ait: fac. hom. ad im. et sim. tuam, sed ait 'nostram' 14,25 (1055): faciamus ...(= L)... nostram **PS-AU** s 125,2 (1993): fac. hom. s Cas II,162 (163a): qui te fecit ad im. et sim. suam ... ipsi dictum est a patre: faciamus ...(= L)... nostram s Mai 24,3 (53): faciamus ...(= L) ... nostram 30,3 (65) = CHRY III,811 (813B): fac. inquit hom. 117,3 (247) = s Cai II,33: faciamus ...(= L) ... nostram sol (159): faciamus ...(= L)... nostram (2-mal < AMst q 97,5; 1mal eigen) spe 2 (298,6): et dixit ...(= L)... nostram/ **BAR** *5,5 (36,9):* faciamus ... (= L)... nostram (...κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν) *6,12(45,14):* faciamus ...(= L)... et supersit bestiis terrae et avibus caeli et piscibus maris (ποιήσωμεν κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀρχέτωσαν τῶν θηρίων τῆς γῆς καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης) **BEA** Apc 4,5,70 (378): faciamus ...(= L)... nostram 4,5,79 (380): fac. hom. ad im. et sim. 4,5, 109 (385); 11,5,10 (604): faciamus ...(= L)... nostram **CAE** s 212,2(800,20): et dixit ...(= L)... nostram 212,2

	Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ᾽		εἰκόνα ἡμετέραν καὶ		καθ᾽		ὁμοίωσιν,		καὶ	ἀρχέτωσαν	τῶν ἰχθύων
				×		×		+ημετεραν		archeto	
L	faciamus hominem ad imaginem		×	nostram	et	×	similitudinem nostram et habeat potestatem		×		piscium
		secundum iuxta ×			ac ×	secundum iuxta ad				domine(n)tur dominabuntur principatum habebunt principatum gerat praesint	piscibus
H	"	"	"	"	×	"	×	"	"	"	praesit	piscibus

26 ad im. et sim. nostram] fast alle Lateiner von TE und CY an bis H; *cf* Billen 181; keine griech. Hs hat diesen Text: — ημετεραν griech. Text von 111 (< lat.), Clem-R Barn Theoph$^{2/3}$ Clem Hip Or-gr$^{9/11}$ Adam Eus$^{1/15}$ Ath$^{1/4}$ Chr$^{11/33}$ Cyr$^{1/19}$ Thdt$^{1/9}$ A-Z$^{4/6}$; — καθ Clem$^{1/2}$ Or-gr$^{8/11}$ Adam Eus$^{3/15}$ Ath$^{1/4}$ Chr$^{4/30}$ Cyr$^{1/19}$ A-Z$^{5/6}$; + ημετεραν griech. Text von 111, Clem-R Barn$^{1/2}$ Clem$^{1/2}$ Or-gr$^{10/11}$ Adam Eus$^{1/15}$ Ath$^{1/4}$ Chr$^{11/29}$ Cyr$^{1/19}$ Thdt$^{2/8}$ A-Z$^{4/6}$; + την ημετεραν Theoph$^{1/3}$; + ημων Barn$^{1/2}$ Clem$^{1/2}$; +nostram 𝔙 | secundum MAR$^{1/9}$; AM Ps 1; FIL 31,3 (Var); IR 5,15,4; AU loc; PS-RUF fi; AN Mt h; CHRY: < 𝔊 iuxta MAR$^{4/9}$, SED-S: < 𝔊 × ? GR-M Jb 9,75 | +nostram MAR$^{3/6}$; AM ex 6,40 (Var), 6,41 (Var), off, Ps 1; EUST; ORI ser 134; LIC; CHRY III, V (1217D): < 𝔊=𝔐 | ac PS-RUF fi, GR-M Jb 30,56 × ? AM ex 6,40 (Var), HI Ez 1:=𝔐 | +secundum MAR$^{2/9}$; AM off, Ps 1; AU loc; CHRY III: < 𝔊=𝔐 +iuxta MAR$^{4/9}$: < 𝔊=𝔐 +ad GR-I$^{1/7}$, AM ex 6,40 (Var) | — nostram MAR$^{2/5}$; AM ex 6,41 (Var), off; AU loc; BEA Apc 4,5,79; CHRY III: < 𝔊 | habeat potestatem AM off; AMst q 106; AU Gn Ma, Gn li 3,20; 6,2.8; 1 Jo, Gn q, s 43 dominetur 111; AMst q 45; RUF Gn 1,16 (Var); AU Gn li 3,19, ci; DION-E; PS-EUS-C; SED-S dominentur AMst q 45 (Var); RUF Gn 1,16 dominabuntur AM 118 Ps principatum habebunt AM 118 Ps principatum gerat RUF Gn 1,12 praesint TE an; *cf* H supersit ? BAR Plural = 𝔊𝔐; archeto griech. Text von 111 (< lat.) | piscibus...volatilibus... (Dative nach dominetur) DION-E, PS-EUS-C, SED-S: zu dominari c. gen. *cf* AU loc 1,3; W. Süss, Augustins Locutiones und das Problem der lat. Bibelsprache, Tartu 1932, 40; E. Löfstedt, Syntactica II, Lund 1933,

(800,22.26): et dixit d.: fac. hom. 212,2 (800,31): dixit d.: fac. 212,2 (801,3): faciamus ad nostram 212,2 (801,5): ad im. et sim. (s 212 < FAU-R sp 1,6) tri 7 (171,20); **CAn** co 10,3,2 (288,16); 10,5,2 (291,3): faciamus ...(= L)...nostram **CAr** hist 5,7 (989D): fac. hom. 7,11 (1077A); Ps 38,8 (283A < AU Ps 38); **CE** 10 (762A): faciamus...(= L)...nostram 10 (762B): fac. hom. **CHRY** *III,908 (909B):* et dixit inquit d.: fac. hom. secundum im. nostram et secundum sim. *III,908 (909C):* fac. hom. secundum im. nostram *V,1214 (1216C):* formaturus igitur ipsum deus inquit: fac. hom. secundum im. et sim. nostram *V,1214 (1216D):* faciamus *V,1214 (1217A):* non dixit 'fac', sed 'faciamus' *V, 1214 (1217D):* enimvero ut dixit 'fac. hom.' non dixit 'secundum imaginem meam maiorem', sed 'secundum imaginem nostram'...non enim dixit 'imagines', sed 'imaginem nostram' **CLAU** 1,5 (40,16): et dixit...(= L)...nostram/ 1,26 (95,15); **CLE-R** *33 (31,19):* faciamus...(= L)...nostram **CO** *2,5 (153,9):* homo ad im. dei et sim. factus **COL** in 1 (230D): faciamus...(= L)...nostram **CY** hab 15 (198,9): dicit deus...(= L)...nostram **CY-G** hept 1,25–28 (2): 22/haec ubi constituit divina potentia iussu rectorem inspiciens mundanis defore rebus, haec memorat: hominem nostri faciamus in unguem vultibus adsimilem toto qui regnet in orbe/2,7 **DION-E** cond *3 (351D):* dixit enim deus...(= L)...dominetur piscibus m. et bestiis terrae et volatilibus c. et pecoribus universae terrae *6 (354A):* faciamus enim, ait deus, hom. ad im. et sim. nostram...fac. hom. ad im. nostram *6 (354B); 11 (361C); 17 (372B):* faciamus...(= L)...nostram *17 (373A):* fac. hom. *23 (383C); 31 (408B);* **EUCH** inst 1 (66,21); int 10 (60,4); **EUGE-C** *ap* VIC-V 2,79 (59,3): faciamus...(= L)...nostram **PS-EUS-C** *3 (1115B):* faciamus...(= L)...nostram, et in sequentibus ostendit secundum quid similitudinem; ait enim: et dominetur supra terram omnibus piscibus m. et volatilibus c. et animalibus terrae **EUST** *9,6 (964A. B):* et dixit d.: fac. hom. *9,6 (964C):* fac. hom. *9,6 (965A):* fac. hom. ad im. nostram...ad im. nostram *9,6 (965B):* fac. hom. ad im. nostram **EVA-G** 2,1 (7,1): dicit enim: fac. hom. ⟨ad im. et sim. nostram⟩ (+ *edit.*) **FAU-R** gr 2,9 (78,16): faciamus...(= L)...nostram sp 1,6 (108,22): et dixit (dicit *P*)...(= L)...nostram 1,6 (108,24; 109,1): et dixit d.: fac. hom. 1,6 (109,7): dixit d.: fac. 1,6 (109,13): ad im. et sim. **PS-FAU** sy 7 (272): et dixit deus (— et d. d. *cod.*)...(= L)...nostram **FAUn** Ar 1,6 (41D): et dixit...(= L)...nostram...fac. ad im. et sim. nostram 1,6 (42C): fac. hom. ad im. nostram **FIL** 31,3 (16,11): fac. hom. ad (*A;* secundum *B*) im. et sim. nostram 66,2 (34,8): faciamus...(= L)...nostram 109,2 (71,7): et sexto die dixit d.: fac. hom. ad im. (— ad im. A^1) et sim. nostram 137,1 (107,10): faciamus...(= L)...nostram **FIR** con 2,5 (56,25): et dixit...(= L)...nostram 2,5 (56,27): nostram...ad im. et sim. **FU** Fab 21 (775D): et dixit...(= L)...nostram 21 (776B); Fas 15 (521A. B: 2 mal); fi 5 (674C.D); tri 3 (500A); **GR-I** tr 1 (1,10): faciamus...(= L)...nostram 1 (3,8): fac. hom. ad im. et ad sim. nostram 1 (3,13): faciamus...(= L)...nostram 1 (6,4): et dixit inquit deus...(= L)...nostram/ 1 (8,13.23; 10,6); **GR-M** Jb 4,25 (650C): faciamus...(= L)...nostram 9,75 (900B): fac. hom. imaginem et sim. nostram 30,56 (555A): quia ad auctoris sui imaginem ac sim. sit condita meminit 32,17 (646A); **PS-GR-M** Rg 2,3,26 (122B): faciamus...(= L)...nostram **HEG** *12 (19,27):* venite faciamus...(= L)...nostram *22 (34,3):* fac. hom. **HI** ep 18b,4,2 (101, 13); 140,3,2 (271,22): faciamus...(= L)...nostram Ez 1 (21A): fac. enim inquit hom. ad im. sim. nostram 9 (269C); Ez h *7,6 (396,15); 13,2 (446,7.14);* Jr 2,89 (133, 17): faciamus...(= L)...nostram Jr h *1 (591D):* faciamus...(= L)...nostram, et non dicit: plasmemus **Is** 3 (97B); Mi 2 (1201A); **HIL** c Co 20 (596B); col (161,27): faciamus...(= L)...nostram col (161,31): ad im. et sim. nostram Ps 118 iod 4 (441,19); 118 iod 6 (442,18); 118 resch 10 (535,2); 129,4 (650,16): faciamus...(= L)...nostram syn 38 (510C) = 49 (517A): fac. hom. tri 3,23 (92B): faciamus...(= L)...nostram...similitudinem nostram 4,17 (110A): et dixit...(= L)...nostram 4,17 (110B.C); 4,18 (111A): faciamus...(= L)...nostram 4,19 (112A): fac. ad nostram 4,20 (112B): fac. hom. 5,7 (134A: 2 mal): faciamus...(= L)...nostram 5,8 (134A: 2 mal): ad im. et sim. nostram 5,8 (134C): faciamus...(= L)...nostram 5,9 (135A): ad im. et sim. nostram **PS-HIL** tr 2,3 (485): et dixit...(= L)...nostram/ **PS-HIL-A** (253a,12): faciamus...(= L)...nostram **PS-IGN** Ant *2,2 (213,19):* et dixit deus (dominus *v*)...

| | | |

τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. **27** καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς
× × × + και εγενετο ουτως

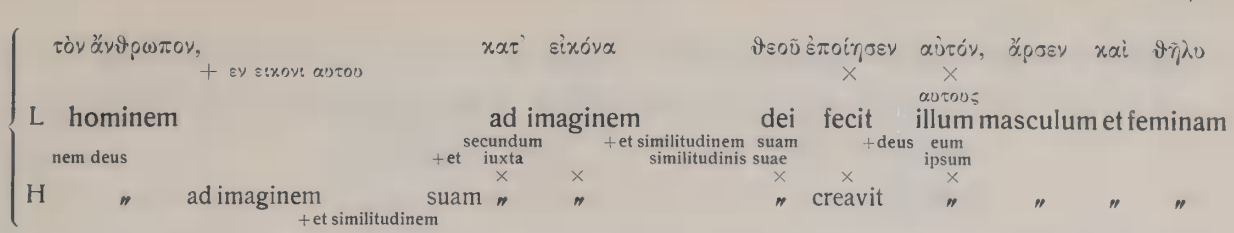
L terrae et omnium reptilium quae super terram repunt et fecit deus
× × × repentium serpentium × ~ repent super terram repentium super terram + et factum est sic finxit figuravit plasmavit formavit × ~ homi-

H „ omnique reptili quod movetur in terra „ creavit „
super terram

— omnium AU s: — παντων 25𝔊 | reptilium quae super terram repunt AU Gn Ma reptilium quae repent (-unt) sup. t. 111; AU Gn li 6,8 (Var) reptilium repentium s. t. AU Gn li 3,19 repentium quae repunt s. t. AU Gn li 6,2.8, 1 Jo½, ci serpentium quae repunt s. t. AU s × quae repunt s. t. RUF, AU 1 Jo½ × repentium s. t. AM | super terram (H) 56 | + et factum est sic 111: + και εγενετο ουτως n, griech. Text von 111

27 finxit TE res 5; figuravit GAU 13; plasmavit PS-AM tri; *cf* EP-L 21; formavit *cf* AM Ps 43,4; AU s 259; EP-L 27; *cf* S-Gr A½; IS all: < επλασεν Gn 2,7 condidit ? *cf* HI ep 124; 140,7; RUF pri 3,1,13; PEL ind 11: *cf* εκτισεν α′σ′ϑ′ creavit H; *cf* AM Lc 2,27; Ps 1, 48; 43,4; RUF pri 4,4,9; PEL Eph; AU s 270; PET-C; EUCH inst | — deus AU

cit ... (= L) ... eum fi (4,24): causa imaginis dei appellatur, nulla enim creatura facta est ad im. dei nisi sola hominis (*cf* auch 4,26.30; 5,2.3.27) q 21 (48,11); 45,1 (82,1); 106,17 (243,21): et fecit ... (= L) ... eum **AN** Casp 14 (306 Casp. = 544,31 Buch.): /et denuo: fecit deus hom. ad im. dei sy 7,176 (335b): fecit deus hom. 8,79 (338a): et fecit deus hom. ad im. dei **AU** cf 3,12 (46,6): ad im. dei 13,32 (354,8): et fecit deus hominem ... ad im. dei 13,33 (355,1): masc. enim et fem. fecisti hominem ci 14,22 (46,5): masc. et fem. fecit eos 16,6 (132,23): et fecit inquit deus hom. ad im. dei Dt 4 (371,27): fecit deus hom. ad im. dei ep 147,46 (321,18): quod deus fecit hom. (~ h.f. *M*) ad im. et sim. (— et sim. *HMFAP*) suam 166,12 (564,4) = [HI] ep 131,12,2 (212, 20): iam enim sexto die fecerat hominem ad im. suam (dei *C*) Gn im 16 (502,17): et fecit deus hom. ad im. dei (dei] et similitudinem suam *V*) 16 (502,22): fecit deus hom. ad im. dei Gn li 3,19 (84,24): /et fecit deus (— *E*) hom. ad im. dei fecit eum, masc. et fem. fecit eos/ 3,19 (85,21): et fecit deus hom. ad im. dei 3,19 (85,25): fecit deus ad im. dei, tamquam diceretur: fecit deus ad im. suam 3,19 (85,27; 86,4): ad im. dei 3,20 (87,7): et fecit deus hom. ad im. dei 3,22 (89,19): fecit deus inquit hom. ad im. dei 3,22 (89,22): fecit illum inquit masc. et fem. fecit illos (— fec. il. *bd*) 3,22 (90,5): fecit eos/ (AU interpunktiert nach 'dei' und nach 'fem.') 6,2 (171,15): /et fecit ... (= L) ... eum masc. et fem. fecit eos/ 6,2 (171,26): fecit eum inquit masc. et fem. fecit eos/ 6,5 (176,5): masc. et fem. fecit eos/ 7,22 (220,18): fecit deus hom. ad im. dei 7,28 (226,4): masc. et fem. dixit fecit eos/ 9,3 (271,14); 9,17 (290,24); 9,18 (293,13): masc. et fem. fecit eos 10,2 (297,3): sexto die fecit deus hom. ad im. suam 10,2 (297,5): masc. et fem. fecit eos 10,3 (298,27): fecit deus hom. ad im. suam Gn Ma 1,30 (187): masc. et fem. fecit illos/ 2,9 (201): fecit deus hom. ad im. et sim. dei Gn q 22 (11,5): fecit deus Jo 9,6 (1461): propterea et sexta die fecit deus hom. ad im. suam Jul 4,69 (772): masc. et fem. fecit eos/ Max 2,26,2 (804): et fecit deus hominem ... fecit deus hom. 2,26,2 (804): /et fecit deus hom. 2,26,2 (805); 2,26,3 (805): et fecit deus hom. nu 2,53 (310,1): quia masc. et fem. fecit eos Ps 92,1 (1181): deinde ipso die fecit hom. ad im. et sim. suam s 5,1 (25): fecit deus hom. ad im. dei 24,3 (164): sed hominem ad im. et sim. suam fecit 26,1 (171): quod fecit deus hominem ... ad im. suam 60,2 (37,25): facti sumus ad im. dei 125,4 (692): quia sexto die factus est homo ad im. dei 126,11 (703): et fecit deus hominem ... fecit deus hom. 259,2 (1198): quomodo formatus est homo in genesi sexto die ad im. dei 270,5 (1242): cum homine creato ad im. dei s Mai 16,1 (301,17): quia fecit deus hom. ad im. et sim. suam s Mor 11,4 (629,9): factus est enim utique homo ad im. dei tri 12,6 (1001): et fecit deus hom. ad im. dei ... et fecit inquit deus hom. ad im. dei, pro eo ac si diceret: ad imaginem suam 12,7 (1001): fecit deus ad im. dei 12,7 (1002): fecit deus hom. ad im. dei 12,8 (1002): cum scriptura dixisset: fecit deus hom. ad im. dei, contexuit dicens: fecit deus eum masc. et fem. fecit eos/ 12,8 (1002): vel, si ita distinguendum est, et fecit deus hom., ut deinde inferatur: ad im. dei fecit illum, et tertia subiunctio sit: masc. et fem. fecit eos 12,10 (1003): fecit deus ... (= L) ... eum masc. et fem. fecit eos/ 12,10 (1003): fecit eum inquit masc. et fem., vel certe alia distinctione: masc. et fem. fecit eos 14,22 (1053): ad im. dei **PS-AU** alt (1134): et fecit deus hom. ad im. suam s Cai I,27,2 (46a): fecit deus hom. ad im. et sim. suam s Mai 84,1 (163): fecit enim deus hom. ad im. et sim. suam sent 6 (727): et fecit deus hom. ad im. dei sol (159): fecit deus hom. ad im. dei (< AM fi 1,23) spe 2 (298,8): /et fecit ... (= L) ... eum **BAS** h *1,2 (63,29):* non utcumque, sed ad im. creatoris effecti *2,2 (72,10):* ad im. dei etiam nos factae sumus **BEA** Apc 4,5,109 (386): /postea ait: et fecit deus hom. ad im. dei, non dixit: ad similitudinem **CAE** bre (188,25): creavit deus hom. ad im. et sim. (— et sim. *A*) suam (H) s 212,2 (800,26): creavit deus hom. (< FAU-R sp 1,6) **CAr** in 2,4,8 (142,5): sexto vero die dominus hom. fecit ad im. et sim. suam **CE** 10 (762B): et fecit deus hom. ad im. et sim. suam, non dixit 'fecerunt dii', ... sed dixit: deus fecit (et fecit deus *cod. Taurin. E.IV.43*) hom. ad im. et sim. suam **CHRY** *III,836 (840D):* novissime autem hom. fecit ad im. et sim. suam *III,908 (909C):* et fecit deus hom. secundum im. dei fecit illum **CLAU** 1,5 (40,18): /et fecit hom. ad im. et sim. suam ad im. dei creavit eum masc. et fem. (*cf* H) **CLE-R** *33 (31,20):* /et fecit deus hom. masc. et fem. fecit eos **COL** in 11,1 (250A); or 4 (87): fecit deus hom. ad im. et sim. suam **PS-CY** mont 4 (108,3): ad im. dei feci (fecit *MT*μ) illum **DION-E** cond *17 (373A):* inferens quod fecit deus ad im., ad im. dei fecit eum masc. et fem. fecit eos *17 (373B):* fecit inquit deus hom. ad im. dei fecit illum ... masc. et fem. fecit eos *17 (373C):* primum quidem dicens quia fecit deus hom. ad im. dei fecit eum, itemque subiciens quia masc. et fem. fecit eos *17 (373D):* primum igitur ait quia fecit deus hom. ad im. dei fecit eum *17 (374A):* masc. et fem. fecit eos *17 (375C):* et fecit ... (= L) ... illum **EP-L** 21 (27,4): hominem ... plasmavit ad suam similitudinem 27 (45,1): Adam quem initio dominus formaverat ad im. et sim. suam **EUCH** inst 1 (97,2): ipse creans hom. ad sim. dei int 5 (30,10):

Gn li 3,19 (Var), CLAU, CHRY III,836 ~ hom. deus TE pud, res 6 | ad imaginem suam H: + εν εικονι αυτου fc_2𝔄 Eus1/6: (Hexapla) < α′ϑ′: = 𝔐 | + et GAU 13 | — ad im. dei fec. ill. CLE-R | secundum AM par ?; RUF pri 4,4,10; PS-RUF fi 60; ORI; CHRY III,908 iuxta MAR, HI Lc 29 in ? THr: = 𝔐 | + et similitudinem] oft in freieren Zitaten, teilweise aber auch als Text: TE pud, PRIS, PS-PRIS, ZE, PEL Casp, AU Gn Ma, Gn im (Var), PS-AU s Cai, EVA-G (Var), EUCH int, FAU-R, PS-FAU, PS-HIL, CLAU, CE, VIG-T Ar 2,42 (225A), CHRY III,836, PS-AM, CAE bre, COL, JUL-T; C^2ΛᴴΧΣΩ^s: < 1,26 similitudinis suae GAU 13 | suam] oft in freieren Zitaten, aber auch als Text (*cf* Zusatz in H): PRIS, FIL, RUF Bas, PS-HI, PEL Casp, AU Gn im (Var), PS-AU alt, s Cai, QU, CE, CHRY III,836, EUCH int, CAE bre, PS-AM, COL, LIC, JUL-T; *cf* AU Gn li 3,19 (85,25), tri 12,6, EUST sui ? *cf* AM Lc 7,117; Ps 1,48; 118 Ps 8,23 | — fecit illum PRIS, RUF Bas, EVA-G, VIG-T Ar 2,42: — εποιησεν αυτον 𝔈 | + deus AU tri 12,8 | illum TE, PS-CY, NO, GR-I, AM, RUF pri, GAU, HI ep 140 (Var), PS-HI, AU Gn li 3,22, tri1/4, MAXn, QU, PS-MAR, FAU-R, PS-FAU, VIG-T, PS-VIG tri, DION-E2/5, GR-M, CHRY III,908, PS-IGN (Var); H: **K** eum 111; HIL, FAUn, AMst, FIL, RUF, PS-RUF, HI, AU Gn li 3,19; 6,2; tri; PHI, PS-AU spe, FU, DION-E3/5, THr, PS-IGN: **E** ipsum MAR eos ? PS-IGN (Var): αυτους Theod-ap-Clem | — fecit illos MAR;

fecit deus hom. ad im. et sim. suam **EUST** *9,6 (965B):* fecit deus inquit hom. *9,6 (966A):* ad im. dei fecit hominem ... non enim dixit: fecit ad im. suam, sed: ad im. dei **EVA-G** 2,1 (7,3): fecit deus hom. ad im. (*B;* + et similitudinem *CV*) dei masc. et fem. fecit eos **FAU-R** gr 2,9 (78,18): et fecit deus hom. ad im. et (— im. et *v*) sim. suam ad im. dei fecit illum (*cf* H) sp 1,6 (109,2): creavit deus hom. (H) **PS-FAU** sy 7 (272): et fecit deus hom. ad im. et sim. suam, et iterum: ad im. dei fecit illum (*cf* H) **FAUn** Ar 1,6 (42B): et fecit ... (= L) ... eum 1,6 (42B): deus inquit fecit, ad im. dei fecit **FIL** 97,1 (56,13): et fecit deus hom. ad im. suam fecit eum masc. et fem. fecit eos **FIR** err 25,1 (65,10): cum hominem primum, id est Adam, ad im. suam deus faceret **FU** Fab 21 (776A); fi 5 (675A): et fecit ... (= L) ... eum **GAU** 2,10 (26,57): nam et homo ad im. dei factus est 13,16 (119,117): figuravit enim deus hom., ut scriptura testatur, et ad imaginem similitudinis suae fecit illum **GR-I** tr 1 (1,6): Adam ad im. et sim. dei 1 (3,14): fecit deus hom. ad im. dei 1 (6,5): /et fecit ... (= L) ... illum 1 (6,9): fecit deus hom. ad im. dei 1 (8,25): et fecit deus hom. ad im. dei, non dixit 'ad similitudinem' **GR-M** Ev 31,6 (1230C): sexto enim die homo factus est Jb 5,64 (714C): creavit deus hom. ad im. dei fecit illum (*cf* H) 31,90 (622D): in ipso humani generis exordio masculum et feminam non fecisset 32,16 (645B): creavit deus ... (= H) ... fecit eos 32,47 (665B): et licet homo ad similitudinem dei creatus sit (*cf* H) **HI** ep *124, 14,3 (116,26):* interior homo qui ad im. et sim. dei conditus est (übersetzt Origenes Περι Αρχων 4,4,9) 140, 3,2 (271,23): et fecit deus hom. (+ ad imag. suam ς) ad im. dei fecit eum (illum *O*) masc. et fem. fecit (creavit *O*) illos 140,7,3 (277,1): hominem quem ad tuam im. et sim. condidisti **Ez** h *13,2 (446,8):* fecit quippe deus hom. ad im. dei fecit **Jr** h *13 (684C):* non solum primi hominis anima sed et universorum ad im. et sim. dei facta est **Lc** *8 (56,12):* animam meam factam ad im. conditoris *39 (229,10):* iuxta im. et sim. dei **PS-HI** ep 6,8 (88C) = PS-MAX ep 2,7 (944C): fecit enim deus hom. ad im. suam fecit illum **HIL** tri 4,17 (110A); 4,18 (111B): et fecit ... (= L) ... eum 4,18 (111C): ad im. dei 4,19 (112A): fecit deus hom. ad im. dei ... ad im. dei 4,20 (112B): deus ad im. dei fecit 5,9 (135A): et fecit ... (= L) ... eum **PS-HIL** tr 2,3 (485): /et fecit deus hom. ad im. et sim. dei **PS-IGN** Ant *2,2 (215,1):* et fecit ... (= L) ... eum (eos *av;* illum *bfot*) **JO-N** 29 (545B): fecit hom. ad im. et sim. suam 30 (540B): deus noster faciens hom. ad im. et sim. suam **IS** all 3 (99A): sicut ille sexta die formatus ad im. dei fi 1,3,4 (455A): et creavit ... (= H) ... illum 1,4,5 (458B): fecit deus hom. ad im. et sim. suam Gn 1,15 (212A): masc. et fem. fecit eos off 2,20,5 (810C): fecit deus ... (= L) ... eum masc. et fem. creavit eos/ q (28): masc. et fem. fecit eos dominus sent 1,5,7 (546A): legunt ad im. dei factum esse hominem **JUL-T** ant 1,4 (596B): fecit deus hom. ad im. et sim. suam 1,12 (600D): creavit deus ... (= H) ... fecit eos **LIC** 2 (695A): /et fecit deus hom. ad im. suam **MAR** Ar 1,64 (1088C): et fecit deus hom. iuxta im. dei ... fecit ipsum masc. et fem. 1,64 (1088C): fecit hom. iuxta im. dei **PS-MAR** scr 7 (1013A): /et fecit ... (= L) ... eos/29 **MAXn** co 14,26 (739): et fecit deus hom. Jud 2 (295,24): /et fecit ... (= L) ... illum 2 (295,26): et deus fecit hom. 2 (295, 27): sed deus inquid fecit hom. **NO** tri 17 (59,19): et fecit ... (= L) ... eos 26 (94,15): et fecit ... (= L) ... illum **ORI** Mt *17,27 (659,13):* secundum im. est dei ser *3 (7,8):* hominis qui factus est secundum im. dei, forsitan et secundum similitudinem **PEL** Casp 6,3,5 (125): et fecit deus hom. ad im. et sim. suam 1 Cor 11,7 (188, 9): vir ad im. dei factus est Eph 4,24 (369,9): quid sit hominem ad im. dei esse creatum ind 3 (139): sicut hom. ad suam im. fabricavit 7 (143): quemadmodum homo ad im. dei factus refertur 11 (147): hominem quem rationabilem ad suam im. condidit 12 (149): qui eum ad suam im. fabricavit **PET-C** s 54 (351A): deus qui creavit hom. ad im. et sim. suam **PHI** 33,4 (724C): et creavit deus hom. ad im. dei creavit eum masc. et fem. fecit eos (*cf* H) 37,7 (740C): secundum im. et sim. dei qua homo est a deo conditus et creatus 38,36 (762B): homo quando ad im. et sim. dei factus est **PRIS** tr 1 (20,8): fecit deus hom. ad im. et sim. suam/2,7 1 (28,17): fecit deus hom. ad im. et sim. (et sim. *über der Zeile m.1*) suam masc. et fem. fecit eos/ 5 (65,19): hominem ad im. et sim. suam deus fecit **PS-PRIS** (205, 7): et fecit deus hom. ad im. et sim. dei **QU** cant 7 (685): et fecit deus hom. ad im. suam fecit illum sy 2,22 (650): fecit deus hom. ad im. suam fecit illum masc. et fem. fecit eos/ **RUF** ap H 1,24 (562B): scriptum est

ἐποίησεν αὐτούς. **28** καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ

L	fecit ×	illos × eos	et benedixit	eos illos ei(s)	deus × dominus	dicens	crescite nascimini	et ×	multiplicamini generate × multiplicate in multitudinem proficite redundate	et	replete inplete replemini	terram	et faciem terrae
H	creavit	eos	benedixitque	illis illi	〃	et ait	〃	〃	〃	〃	〃 inplete	〃	〃

CLAU ?: — εποιησεν αυτους 𝔊 | illos AU Gn Ma, Gn li 3,22 (= 1/10); HI eos] reliqui 28 illos AU Jul eis AM Noe (Var), RUF ap H, JUL-E, QU, PS-FAU ei FAU-R > CAE illi Ψ^{BDM^*} | deus RUF Gn, PS-RUF, AU, PRAE, FAU-R > CAE, PS-FAU; H: = 𝔊𝔐 × 111; AM, RUF Gn (Var), JUL-E, AU Gn li 9,3 (Var), QU, PS-VIG, IS: — ο θεος griech. Text von 111 (< lat.) dominus ? AU Gn li 6,2 (Var) | nascimini FIL | — et ? FIL 57 (Var) | generate PS-AU s Cas: **C** (?) multiplicamini et generate AU Gn Ma: Dublette multiplicate BAR, EP-L multiplicabimini ? AU Gn li 9,3 (Var) in multitudinem proficite TE an redundate TE mon | — et PS-AU s Cas, JUL-E *ap* AU Pel 4,2 (Var) | replete 111; FIR; HIL; AM; AN sy; RUF; ANAST II.; HI Ecl, ep, Ez, Gal, Hel, Jov, Za; PEL; AU Gn Ma, Gn li 3,19 (Var); 6,8; ci 14,21; 22,24 (Var), nu, conj (Var); CAn; JUL-E5/7; MAR-M; PRAE; QU; CHRY; PS-AU hyp, s Liv = s Mai; PS-VIG; EP-L; CAr; JUN; IS; BAR (Var); H inplete FIL; GAU; HI Agg, ep 49 (Var); AU cf, Gn li, conj, Jul, loc, Ps, ci 14,21. 22; 22,24; JUL-E2/7; PS-AU s Cas; PS-RUF; DION-E; JO-N; O replemini ? BAR | faciem terrae ? AU Ps 66 | eius] *cf* W. Süss,

quia masc. et fem. fecit eos/ Bas *1,3 (1727B):* fecit inquit deus hom. ad im. suam masc. et fem. fecit eos Ct pr *(64,1):* ad im. et sim. dei factum Gn *1,13 (15, 5):* et fecit ... (= L) ... eum *1,13 (16,18):* fecit ergo deus hom. ad im. dei fecit eum *1,13 (17,1):* ad im. dei fecit eum *1,14 (18,16.19.22.24.29; 19,6):* masc. et fem. fecit eos pri *1,2,6 (34,15):* eum qui ad im. et sim. dei factus est hominem *2,10,7 (181,15):* quae ad im. dei et sim. facta est *2,11,3 (186,12):* sicut ex initio factus est homo, ad im. dei ac sim. reparetur *3,1, 13 (218,28):* rationabilem naturam quam et ad im. suam ac sim. condidit *3,6,1 (280,9):* et fecit ... (= L) ... eos/ *4,4,9 (363,9):* ad im. et sim. dei qui creavit eum *4, 4,10 (363,15):* qui secundum im. et sim. dei factus est *4,4,10 (363,18):* quae dicit ad im. dei factum esse hominem Rm *2,13 (913A):* ubi alius ad im. dei factus, alius de limo terrae plasmatus refertur (*cf* 2,7) **PS-RUF** fi 8 (1127C): et iterum dicit: et fecit deus hom., non 'fecerunt' 23 (1135A): et fecit ... (= L) ... eum 27 (1137B): et fecit ... (= L) ... eum masc. et fem. fecit eos 60 (1154A): et fecit deus hom. secundum im. dei fecit eum masc. et fem. fecit eos **S-Gr A** 144 (230): qui hom. ad im. et sim. tuam formasti ... hominem ad im. et sim. tuam creatum **SED-S** Rm 1,4 (14B): fecit deus hom. ad im. dei **TE** ba 5,7 (24,8): ita restituitur homo deo ad similitudinem eius qui retro ad imaginem dei fuerat Her 26 (154,14): et fecit ... (= L) ... illum Pra 12 (245, 26): ⟨et fecit⟩ (+ *Pam.*) deus hom. ad im. dei fecit illum pud 16 (253,6): /et fecit hom. deus ad im. et sim. dei fecit illum res 5 (32,8): et finxit inquit deus hom. 6 (33,16): /et fecit hom. deus, id utique quod finxit, ad im. dei fecit illum, scilicet Christi **THr** Col *1,15 (262,6):* de homine dicit quoniam in imaginem deus fecit eum **VICn** fa 4 (5,3): Adam enimque ad im. et sim. suam consummavit **VIG-T** Ar 1,8 (185D): et fecit ... (= L) ... illum 2,42 (225A): et fecit deus hom. ad im. et sim. dei 2,42 (225B): et fecit deus hom. 2,42 (225B): et fecit deus hom. ad im. dei masc. et fem. creavit eos (*cf* H) 2,46 (227D): scriptum est deum fecisse hom. ad im. et sim. suam **PS-VIG** tri 1 (241D): fecit deus ... (= L) ... eos/ **ZE** 2,6,1 (148): et fecit deus hom. ad im. et sim. dei 2,19 (209) = 2,20 (211): /et fecit inquit deus hom. ad im. et sim. dei

28 28 *cf* Gn 9,1-2 **91.94.95**: LXX. et principamini piscium m. et volatilium c. **111**: /et ben. eos dicens ... (= L, I) ... poecorum ... (= I, L) ... repent sup. t./ **ALD** vg 18 (247,17): cresc. et multiplicamini et replete terram (H) **AM** Abr 2,38 (593,22): crescite ... (= L) ... in (— *CM*) eam et imperate piscibus m. et volatilibus c. et omnibus pecoribus et omni terrae et omnibus serpentibus qui repunt sup. t. Hel 70 (453,16): dominamini piscium m. Noe 86 (474,9): /et ben. eos (eis *DN*) dicens ... (= L) ... potestatem habete super pisces m. et volatilia et bestias terrae et reptilia par 52 (309,1): habete inquit pot. piscium m. et volatilium c. et omnium repentium (reptilium *SBP'*) quae repunt sup. t. **AMst** q 127,28 (411,8); 127,30 (412,11): cresc. et multiplicamini **AN** sy 16,69 (344b); **ANAST II.** 6,3 (634,20): cresc. et multiplicamini et replete terram **AU** cf 13,35 (356,30): ecce benedicis homines o domine, ut crescant et multiplicentur et impleant terram 13,35 (357,14); 13,37 (358,14; 359,11); Chr 2,40 (198,24); ci 14,10 (27,7): cresc. et multiplicamini 14,21 (44,30): cresc. et multiplicamini et replete (implete *v*) terram 14,21 (45,15): cresc. et multiplicamini 14,21 (45,19): et implete terram et dom. eius 14,22 (46,6): et benedixit ... (= L) ... implete terram et dom. eius 22,24 (609,28): cresc. et multiplicamini et implete (*RAG ℜDHagp;* replete *Bbev*) terram conj 2 (188,6): quos benedixerat deus dicens: cresc. et multiplicamini et inplete (replete *MENXα*) terram 2 (188,19): inplete terram et dom. eius 2 (188,21); ep 184A,3 (733,24): cresc. et multiplicamini Gn li 3,12 (78,14): cresc. et multiplicamini et inplete terram 3,19(84,25): /et benedixit ... (= L) ... inplete (replete *S*) terram et dom. eius et principamini piscium ... (= L, I) ... pecorum et omnis terrae (— et omn. pec. et o. t. *S*) et omnium reptilium (— *C*) repentium sup. t./ 3,21 (88,6): cresc. et multiplicamini et inplete terram 3,22 (90,5): /et ben. eos 6,2 (171,17): /et ben. eos deus (dominus *E*) ... (= L) ... inplete ... (= L, I) ... pecorum et omnis terrae et omnium reptilium repentium sup. t. 6,2 (171,27); 6,5 (176,5): /et ben. eos 6,8 (179,20): crescite ... (= L, I) ... pecorum et omnis terrae et omnium repentium quae repunt sup. t. 7,28 (226,4): /et ben. eos 9,3 (271,15): /et ben. eos deus (— *E*) dic.: cresc. et multiplicamini (-cabimini *S*) et inplete terram et dom. eius Gn Ma 1,30 (187): /et benedixit ... (= L) ... et multiplicamini et generate et replete terram 1,30 (187): cresc. et multiplicamini et generate et replete terram 1,31 (187): habete ... (= L, C) ... terram Jul 3,60 (732): cresc. et multiplicamini 4,69 (772): /et ben. illos ... (= L) ... implete terram Jul im 5,8 (1438): cresc. et multiplicamini loc 1,3 (507,15): inplete terram et dom.

κατακυριεύσατε αὐτῆς καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων

L dominamini eius et habete potestatem piscium maris et volatilium caeli (C) × × (I) et omnium
(in) ea(m) ei
~ potestatem habete principamini imperate dominamini
super pisces piscibus
× volatilia volatilibus avium
× ~ pecorum terrae volatilium caeli
× omnibus

H subicite eam „ dominamini piscibus „ „ volatilibus „ × ×

τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. **29** καὶ εἶπεν ὁ θεός

C × × × × et repentium omnium
I pecorum × × terrae „ omnium reptilium (L) quae repunt super terram (E) et dixit deus
iumentorum bestias pecoribus
et omni(s) quae sunt super terram
× omnibus
reptilia repentium serpentibus
qui repentium
× ×

H × × × × „ universis animantibus „ moventur „ „ dixitque „

Augustins Locutiones und das Problem der lat. Bibelsprache, Tartu 1932, 40; E. Löfstedt, Syntactica II, Lund 1933, 416 in ea RUF | in eam AM Abr | eam AM Abr (Var); RUF (Var) | ei AU loc: Korrektur | habete pot. 111; AM par; AU Gn Ma, Gn li 6,2.8; QU | ~ pot. hab. AM Noe | principamini 91.94.95; AU Gn li 3,19 | imperate AM Abr | dominamini AM Hel; RUF; H | super pisces...volatilia... AM Noe | piscibus...volatilibus... AM Abr (nach imperate); H (nach dominamini) | — et QU sy 2,22 | avium QU sy 3,2 | ~ pecorum terrae volatilium caeli QU sy 2,22 | — caeli AM Noe | ××××× AM par; AU Gn Ma, Gn li 3,19 (Var); H: = 𝔐 | — et QU sy 2,22 | omnium (-bus) 111; AM Abr, AU Gn li: = 𝔊 | × AM Noe; RUF; QU: — παντων Ev | pecorum (-ibus) AM Abr; AU Gn li; QU | iumentorum RUF | bestias AM Noe | ×× terrae 111; AM Noe; QU: — και πασης griech. Text von 111 (< lat.) | et omni(s) terrae AM Abr; AU Gn li: = 𝔊 | et omnium quae sunt super terram RUF | repentium omnium AU Gn Ma | — omnium RUF; AU Gn li 3,19 (Var) | reptilium (-lia) 111; AM Noe, par (Var); AU Gn li 3,19; 6,2 | repentium AM par; RUF; AU (Gn Ma), Gn li 6,8 | serpentibus AM Abr × AU Gn li 3,19 (Var): — των ερπετων E | qui AM Abr | repentium AU Gn li 3,19; 6,2

eius; latina enim locutio est 'dominamini ei' nu 1,6 (216,21) = *ap* AU Jul 4,53 (764); nu 1,23 (236,12): cresc. et multiplicamini 2,42 (296,4): cresc. et multiplicamini et replete terram Ps 66,9 (811): et benedixit...(=L)... implete faciem terrae 137,8 (1778): cresc. et multiplicamini et implete terram et dom. eius re 1,9,3 (48,16); Se 21 (939,5): cresc. et multiplicamini tri 12,8 (1002); 12,10 (1003): /et ben. eos **PS-AU** hyp 4,11 (1645: 2mal): cresc. et multiplicamini et replete terram s Cas I,168 (170a): cresc. et generate implete terram s Liv 3 (17) = ε Mai 112,2 (236): cresc. et multiplicamini et replete terram **BAR** *6,12 (45,20):* cresc. et multiplicate (-camini *edit.*) et replemini (replete *edit.*) terram **BEA** Apc 4,5,88 (381): cresc. et multiplicamini et replete terram (H) **CAE** s 212,2 (800,27): benedixit ei deus (< FAU-R sp 1,6) **CAn** co 17,19,1 (478,24); **CAr** 1 Cor 7 (520B < PEL 1 Cor 7): cresc. et multiplicamini et replete terram Ps 66,1 (459B): crescite...(=L)... eius (< AU Ps 66,9) **CHRY** *III,816 (823A):* cresc. et multiplicamini et replete terram **CLE-R** *33 (32,3):* crescite et multiplicamini **CY-G** hept 1,45-47 (3): 2,19/quem deus adloquio iunctam dignatur et Aevam: crescite multimodo ventura in tempora partu, ut polus et plenae vestro sint germine terrae/ **DION-E** cond *23 (384A):* cresc. et multiplicamini et implete terram **EP-L** 59 (162,7): prima sententia est ut crescerent et multiplicarent (-carentur *S*) et replerent terram 59 (162,16): *siehe Vers 22* **EUCH** inst 1 (75,10): cresc. et multiplicamini **FAU-R** sp 1,6 (109,2): ben. ei deus **PS-FAU** sy 7 (272): ben. eis deus **FIL** 57,2 (30,16): nascimini et (—*A*) multiplicamini 120,1 (84,9): nascimini et multiplicamini et implete terram **FIR** con 3,5 (105,18): cresc. et multiplicamini et replete terram **GAU** 8,7 (62,56); **HI** Agg 1 (1389A): cresc. et multiplicamini et implete terram Ecl 3 (1089B): cresc. et multiplicamini et replete terram ep 22,19,1 (168,6): crescite ait et multiplicamini et replete terram: crescat et multiplicetur ille qui inpleturus est terram 22,19,2 (168,9): cresc. et multiplicamini 49,2,6 (353,8): cresc. et multiplicamini et replete (implete *AD*) terram (< HI Jov 1,3) *51,4,5 (402,5);* 66,3,3 (650,18); 69,4,3 (685,17); *96,18,6 (179,14); 100,12,3 (225,21);* 123,12,2 (85,18); Ez 6 (173B); Gal 3 (431C); Hel 20 (203C); Jov 1,3 (213B); 1,5 (215C); 1,16 (236C); 1,24 (243C): cresc. et multiplicamini et replete terram Lc *II (78,4):* cresc. et multiplicamini Za 3 (1529C): cresc. et multiplicamini et replete terram **HIL** Ps 66,2 (270,8): crescite ...(=L)... eius **ILD** vgt 11 (103D): dominamini...(=H) ... terram **JO-N** 30 (541B): ut crescant homines et multiplicentur et impleant terram **IR** *4,11,1 (589):* cresc. et multiplicamini **IS** ety 9,7,27: et ben. eos dicens: cresc. et multiplicamini Gn 1,15 (212B): cresc. et multiplicamini Jud 3,2 (12): cresc. et multiplicamini et replete terram off 2,18,2 (805A): cresc. et multiplicamini (< TE cas 6) 2,20,1 (809B): cresc. et multiplicamini et replete terram (< FIR con 3,5) 2,20,5 (811A): /et ben. eos dicens: cresc. et multiplicamini ord 10,9 (940B): crescite...(=H)... caeli q (28): cresc. et multiplicamini **JUL-E** *ap* AU Jul im 4,5 (1341): cresc. et multiplicamini et replete terram (JUL-E zitiert AU nu 2,13, der JUL-E zitiert) 6,26 (1562): benedixit eis inquit dicens: cresc. et multiplicamini et implete terram... cresc. et multiplicamini et implete terram *ap* AU nu 2,12 (264,8); 2,13 (265,8): cresc. et multiplicamini et replete terram *ap* AU Pel 4,2 (521,16): cresc. et multiplicamini et (—*O*) replete terram 4,9 (530,2: *als Einschub in Mt 19,4, abgelehnt von AU*); **JUN** 2,2 (494,3): crescite et multiplicamini et replete terram **KA** Δ 11 (80): ubi Adam factus benedicitur **MAR-M** 8 (10,4); *31 (61,2);* **PEL** Casp 6,11,1 (149); 6,14,4 (155): cresc. et multiplicamini et replete terram 6,14,6 (156): cresc. et multiplicamini 1 Cor 7,3 (159,22): ut quid ergo prima dei benedictio crescere et multiplicari (crescite et multiplicamini *Cas Sd*) concessit? ut terra scilicet repleretur, qua iam impleta... **PRAE** 3,29 (669B): quando eos bene-

Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πᾶν χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, καὶ
E ecce dedi vobis omne pabulum sativum seminans semen quod est super omnem terram et
+in esca(m) omnem × faenum semen herbam seminale(m) sementivum quod seminat × × ×
H „ „ „ omnem herbam × adferentem „ × × „ × „ „

πᾶν ξύλον. ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου — ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν — **30** καὶ
σπορίμου
E omne lignum quod habet in se fructum seminis sativi erit vobis in escam (I) et
omnem + fructiferum quod est super terram semetipso fructus × seminalis seminalem sementivi + quod ~ vobis erit ad super × × × ×
H universa ligna quae habent „ semetipsis sementem generis sui ut sint „ „ „ „

πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ ἑρπετῷ τῷ ἕρποντι ἐπὶ
I omnibus bestiis terrae et omnibus volatilibus caeli et omnibus repentibus quae repunt super
× avibus × reptilibus
~ omnibus avibus caeli et bestiis terrae × qui
serpentibus × ×
omni reptili repenti
serpenti reptanti
H cunctis animantibus „ omnique volucri „ „ universis quae moventur in

29 + in esca(m) ? AU cf | — omne ? AU Gn li 3,23 | pabulum AU Gn li, PS-MAR: **C** faenum 111; TE; RUF½; AU cf, Jul: **E** semen ? RUF½ herbam PS-HI, IS; H | sativum AU cf, Jul: **C** seminale(m) 111; RUF; AU Gn li; PS-HI; IS: **I** sementivum TE | seminans] seminis 111: Fehler quod seminat RUF½ ×× RUF½ | omnem 111; RUF½; AU: **I** = 𝔊𝔐 × TE; RUF½; H: — πασης di*pyℭᵖ Thdt½ | + fructiferum AU Gn li 6,8; 8,3; *cf* PS-HI, IS: < Gn 1,11.12 | quod est super terram RUF½: Verdoppelung von oben | semetipso TE | fructus AM | — seminis ? AU Gn li 3,19 (Var) | sativi AM; AU cf, Jul seminalis RUF; AU Gn li seminalem 111: σπορίμον Thdt sementivi TE | + quod AU Gn li 6,8; 8,3 | erit vobis AM; AU Gn li 6,8 ~ vobis erit 111; TE; RUF; AU Gn li 3,19, Jul: = 𝔊 ×××× AU cf: *cf* Anfang des Verses | in 111; TE; AM; RUF⅓ (Var); AU (cf), Jul; PS-HI; IS; H ad RUF; AU Gn li; PS-MAR; QU super ? RUF⅓ (Var)

30 ~ omn. av. c. et bestiis t. AU cf | — terrae AM | avibus AM; AU cf | — caeli AM | omnibus repentibus (reptilibus) quae repunt RUF; repentibus *cf* AU cf (Var) omnibus × qui repent 111 omnibus serpentibus ×× AM; *cf* AU cf omni reptili repenti AU Gn li: < 𝔊 omni serpenti repenti (reptanti) AU Jul: < 𝔊 |

dixit deus dicens: cresc. et multiplicamini et replete terram **PRIS** tr 1 (28,19): /et ben. eos **QU** sy 2,22 (650): /et ben. eis dicens ... (= L) ... maris pecorum terrae volatilium caeli 3,2 (653): crescite ... (= L) ... maris et avium c. et pecorum terrae **RUF** ap H 1,24 (562B): /et ben. eis Gn *1,14 (18,16):* /et ben. eos deus (—*CDE*) dicens ... (= L) ... dom. in (— *A*) ea *1,14 (18,21):* cresc. et multiplicamini et replete terram *1,14 (18,28):* crescite ... (= L) ... dom. in ea *1,16 (19,17):* et dominamini piscium m. et volatilium c. et iumentorum et omnium quae sunt super terram et repentium quae repunt sup. t. *9,2 (90,4):* cresc. et multiplicamini pri *3,6,1 (280,10):* /et ben. eos **PS-RUF** fi 27 (1137B): cresc. et multiplicamini 27 (1137C): cum deus benedicens illis quos fecerat masculum et feminam sic dixerit: crescite et multiplicamini et implete terram 28 (1138C): quoniam deus cum benediceret primis hominibus ... dixit: cresc. et multiplicamini et implete terram 29 (1139A); 31 (1140B): cresc. et multiplicamini et implete terram **SEC** (896,20): cresc. et multiplicamini **TE** an 27 (345,20; 346,18): cresc. et in multitudinem proficite cas 6 (136,6.11); Marc 1,29 (331,14.24): cresc. et multiplicamini 2,11 (350,14): cresc. tantum et multiplicamini mon 7 (771: 2mal): cresc. et redundate pud 16 (255,9): cresc. et multiplicamini **PS-VIG** tri 1 (241D): /et ben. eos dicens: cresc. et multiplicamini et replete terram 1 (242A): 31/et ben. illa dicens: cresc. et multiplicamini et replete terram

29 29 **111**: /et dixit ... (= E) ... omnem foenum seminalem seminis semen ... (= E) ... omnem lignum ... (= E) ... seminalem, vobis erit in aescam/ **AM** vid 5 (236A): omne inquit lign. q. hab. in se fructus ... (= E) ... escam/ **AU** cf 13,38 (359,26): ecce dedisti nobis in escam (-ca *CDV*) omne faenum sativum ... (= E) ... sativi/ Gn li 3,19 (85,3): /et dixit ... (= E) ... omne (-nem E^1S) pab. seminale (-lem E^1) ... (= E) ... seminis (— *S*) seminalis, vobis erit ad escam/ 3,23 (90,13): et dixit d.: ecce dedi vobis pab. seminale 6,6 (177,1): cum dixit d.: ecce dedi vobis omne pab. seminale 6,8 (179,24); 8,3 (234,12): ecce dedi vobis omne pab. seminale ... (= E) ... lignum fructiferum ... (= E) ... seminalis quod erit vobis ad escam 8,3 (234,24): ecce dedi vobis omne pab. seminale ... (= E) ... terram **Jul** 4,69 (772): et dixit ... (= E) ... omne fenum sativum ... (= E) ... vobis erit in escam/ **CY-G** hept 1,48-49 (3): /heredesque mei varios decerpite fructus, quos nemora et pingui reddunt de caespite campi/2,8 **PS-HI** ep 12 (314,26 Mor.); **IS** off 1,45,1 (777A): lignum fructiferum et herbam seminalem dedi vobis in escam **KA** Δ 12 (80): ubi Adam escarum accepit potestatem **PS-MAR** scr 7 (1013A): 27/deditque illis omne pabulum ad escam/31 **QU** sy 3,2 (653): ecce inquit dedi vobis omnia in usum et ad escam **RUF** Gn *1,17 (20,13):* et dixit ... (= E) ... omne foenum seminale quod seminat semen ... (= E) ... seminalis, vobis erit ad (super *A*) escam/ *1,17 (21,24):* ecce dedi vobis omne semen seminale (seminans *C*) quod est super terram et omne lignum quod est super terram, vobis erit ad (in *A*) escam *1,17 (22,2):* dedi vobis haec ad escam **TE** je 4 (278,8): ecce dedi vobis omne faenum sementivum (*Gel;* sementinum *B, sic et postea*) seminans semen quod est super terram et omne lignum quod habet in semetipso fructum seminis sementivi, vobis erit in escam

30 **111**: /et omnibus bestis ... (= I) ... omnibus qui 30

τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως. **31** καὶ
πνοην +και

C pabulum viride in escam et sic est factum
I terram quod habet in se spiritum vitae et omne faenum „ ad „ „ ~ factum est factum est sic (L) et
quae habent animam
H terra et in quibus est anima vivens ut habeant ad vescendum „ „ „ ita vi-
et

εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα. ὅσα ἐποίησεν. καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο
× × + παντα

L vidit deus omnia quaecumque fecit et ecce bona valde et facta est vespera et factum est
dominus quae × × + omnia ~ valde bona factum vespere
× esse
fecit deus omnia
H ditque „ cuncta quae „ „ erant valde bona „ factum „ vespere „ × ×
vidit fecerat

quod habet 111; AU quae habent RUF | spiritum 111; AU Gn li: πνοην n Theoph Thd-syr, griech. Text von 111 animam RUF; AU Jul: = 𝔊𝔐 | + και alle Hss | pabulum AU Gn li faenum 111; AU Jul | in AU ad 111; RUF | sic est factum AU Gn li 3,23 ~ sic f. est AU Gn li 3,23 (Var) ~ f. est sic 111; AU Gn li 3,19: = 𝔊𝔐 **31** et vidit (H) O | vidit d. om. quaec. fecit] fecit deus omnia ? AU Fau, Gn li 11, hae, Jo, Jul im 6,16, Ps 102, s, s Gue, vid½, *cf* pec; CAE; CAr | dominus ? CHRY; EUCH | — omnia PS-AU s — omnia quaec. fecit MAXn ? : *cf* — οσα εποιησεν Eus½ | quaecumque AU Gn Ma; ORO; PET-C; RUS½ quae rell. | fecerat $\Pi^{cu}\Psi\Omega^{sy}$; GR-M; IS | — et ecce AU Jo, Ps 102, q; CAE; CAr esse ? AU Gn Ma; CHRY: <× ecce ? quia bona sunt valde BACH; EUCH quia bona sunt HIL quia bona RUF erant H > AM par (Var), PS-AU s (Var), JUL-T, PS-GR-M | +omnia FIR; HI Is h; AU s 270; MAXn; JUL-T: +παντα Cyr 3/5: *cf* Sir 39,16 | ~ valde bona NO cib; AMst q 9 (Var); 106; FIL; AU ep 55 (Var); Ps 102(½); PS-AU s Cai I,7; PET-C s 89; CAr; JUL-T; PS-GR-M; H bona valde rell. = 𝔊𝔐 | facta AU: **C** factum 111; AU Gn li 3,19 (Var), PS-MAR, EUCH; H: **I** | vespera AU; PS-MAR: **C** vespere 111; EUCH; H: **I**

repent super...(=I)...foenum viridem ad aescam, et fact. est sic/ **AM** vid 5 (236A): /et om. bestiis et om. avibus et omnibus serpentibus sup. t. **AU** cf 13,38 (360,2): /nec nobis solis sed et omnibus avibus c. et bestiis t. atque serpentibus (repentibus *CDH;* repentibus serpentibus *Z*) Gn li 3,19 (85,6): /et omnibus...(=I)...omni reptili repenti super...(=I)...omne (-nem E^1) pabulum viride (-dem E^1) in escam, et factum est sic/ 3,23 (90,8): et sic est factum (~f. e. *Sbd*) 3,23 (90,12.20.24): et sic est factum Jul 4,69 (772): /et omnibus...(=I)...omni serpenti repenti (reptanti *editi*) sup. t. quod habet in se animam vitae et omne fenum viride in escam **RUF** Gn *1,17 (20,15):* /et omnibus...(=I)...repentibus (reptilibus *A*) quae repunt sup. t. quae habent in se animam vitae 1,17 (21,27): erit illis ad escam

31 31 **111**: /et vidit d. om. quae...(=L)...factum est vespere...(=L)...sextus/ **AM** par 46 (304,10): (+et *RV'*) vidit d. om. quae fecit et ecce (erant *C;* ecce erant *SP'C'*) b. v. Ps 1,1,2 (3,15): quae videns dominus ait: bona valde **AMst** q 9 (33,3): si omnia deus bona fecit et bona valde (~v.b. *N*) 106,15 (242,23): valde bona Rm 14,2 (175C): legit enim in genesi omnia bona valde esse quae creavit deus 14,20 (179C): quippe cum in genesi legatur omnia quae deus fecit esse bona valde Tt 1,15 (528B): si in genesi legitur quia omnia quae fecit deus bona sunt **AU** ag 7 (109,5): qui fecit omnia, sicut scriptum est, bona valde cat 10 (317): quod fecit deus omnia bona valde cf 7,18 (142,27): quoniam fecit deus noster omnia bona valde 10,51 (247,28): deus qui fecit haec bona quidem valde 12,31 (315,14): deo a quo sunt omnia bona valde 13,2 (329,26): universa bona valde 13,43 (364,6): et vidisti deus omnia quae fecisti et ecce bona valde 13,43 (364,12): quia vidisti omnia quae fecisti et ecce non solum bona sed etiam valde b. 13,49 (370,4): et bona sunt valde 13,51 (370,17.19): bona valde ci 11,23 (492,26): et vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. ep 55,19 (190,12): cum fecisset omnia opera bona valde (~v. b. *edd.*)/2,2 147,50 (326,1): postremo vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. Fau 31,4 (759,10): et fecit deus omnia et ecce b. v. Gn li 3,19 (85,10): /et vidit d. om. quae fecit et ecce b. v., et facta (factum *SR*)...(=L)...sextus 3,23 (90,9); 3,24 (91,11): et vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. 3,24 (91,15): ecce b. v. 3,24 (91,17): vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. 3,24 (92,7): valde 11,21 (353,6): fecit deus omnia et ecce b. v. Gn Ma 1,32 (188): et vidit d. om. quaecumque fecit esse bona valde 1,32 (188): bona, nisi adderetur et valde hae 66 (42): fecit deus omnia et ecce b. v. (<FIL 79) Jo 20,2 (1556): et fecit deus omnia bona valde/2,2 Jul 6,20 (834): omnia quippe deus fecit bona valde Jul im 6.5 (1509): fecit enim deus omnia bona valde 6,16 (1537): fecit deus omnia et ecce b. v. pec 2,35 (107,8): bonorum creator qui fecit omnia et ecce b. v. perf 32 (32.22): quamvis ea deus fecerit bona valde Ps 92,1 (1181): cum fecisset omnia opera bona valde 102,8 (1322): fecit deus omnia bona valde ... fecit deus omnia valde bona 134,3 (1740): nam fecit deus omnia bona valde q 51,2 (32): et fecit deus omnia bona valde s 29,1 (185): et fecit deus omnia et ecce b. v. 96,4 (587): universa in fine ita conclusit quemadmodum fecit deus omnia et ecce b. v. 270,5 (1242): fecit enim deus omnia et ecce omnia b. v./2,2 s frg (1729): vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. s Gue 29,3 (545,2): et fecit deus omnia et ecce b. v. s Mai 94,4 (336,11): postea quam fecit omnia bona valde Se 4 (910,19): quod deus de nihilo fecerit omnia bona valde vid 9 (313,16): ideo fecit deus omnia et ecce b. v. 9 (313,21): vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. **PS-AU** s 1,3 (1737) = s Cai I, 1,4 (14a): et vidit d. quae fecit et ecce (erant *Cai*) b. v. s Cai I, 7,13 (25a): et vidit d. om. quae fecit et ecce v. b. **BACH** fi 5 (1032B): et vidit deus quia bona sunt valde **BEA** El 2,2 (979B): quia omnia quae fecit deus bona sunt valde **CAE** s 54,1 (226,14): fecit deus omnia bona valde **CAn** co 8.6 (222.11): omnia quae fecit deus bona valde 23,3,2 (642.27): et ecce omnia quae fecit deus bona valde **CAr** Ps 21.6 (155D); 103,26 (738A); 110,2 (801A): fecit deus omnia valde bona

πρωί. ἡμέρα ἕκτη. **2,1** Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν. **2** καὶ
συνετέλεσθη οι ουρανοι

K et consummatum est caelum et terra

L mane dies sextus (I) " consummata sunt " " " et omnis conpositio illorum (L) et
perfecta
consummavit terram omnem ornatus gloriam eorum

H " " " igitur perfecti " caeli " " " " ornatus eorum com-
ornamentus

συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν, καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ
× εβδομη + παντα + ο θεος + εν

L consummavit deus in die sexto opera sua quae fecit et requievit die
perfecit × ~ s. die sexta + omnia + deus + in ×
quinto + dominus ~ sept. die

H plevitque " × " septimo opus suum quod fecerat " " "
sexto + deus

2,1 consummatum est PS-CY: συνετελεσθη bdpℭ Chr-semel, griech. Text von 111 (synetelesthi) consummata sunt AU, IR perfecta sunt DION-E: *cf* H consummavit...terram... 111: < 2,2 | caeli H: οι ουρανοι Phil-codd, α′σ′: = 𝔐 | conpositio AU Gn li 6,11 ornatus AU Gn li 4,1; IR; H consummatio AU Gn li 6,11 (Var) gloriam 111 ornamentus (H) 56 | illorum AU Gn li 6,11; 111*(?) eorum 111[1]; AU Gn li 4,1; 6,11 (Var); IR; H

2 perfecit ? GR-M Ez, Ev | in 111; HI q; AU Gn li; BED: = 𝔊𝔐 × AU Ad, ep 166; IR; GR-M; H: — εν elmyc$_2$ Phil-ed Chr | ~ sexto die AU ep 166; GR-M | sexto AU; IR; HI q (Var); GR-M; BED; *cf* Petrus Comestor; 𝔗[T²]𝔙[F*] sexta 111; HI q quinto PS-CY septimo H > AU Gn li 4,2 (Var); BAR; *cf* HI: εβδομη Thdt-cod, *cf* Barn, α′σ′ϑ′: < 𝔐 | + omnia AU Ad, ep 166; IR; GR-M Ez: + παντα 𝔄-ed Thd-syr | ~ sept. die req. (d.) ab op. TE; (PS-CY); VICn; AM ep 44,3, Lc, Noe, Ps; AMst; RUF Gr; AU Ad, ep 55, Gn li 4,12, s 125; PS-AU; MAXn; PS-MAR; PS-HI; JO-N; JUL-T ant 1,9; *cf* Ex 31,17 | + deus HIL; AM Lc, Noe; HI Am; PS-HI; AU Gn Ma, Gn li, s, Ps, Jo, ci, ep 36,31; MAXn; PS-MAR; JO-N; JUL-T pro; O: + ο θεος abdfgi*mopqvwc$_2$d$_2$ℭ Phil½ Eus Chr½ Iren-gr: Hbr 4,4 + dominus ? AM Noe (Var), Ps; RUF Nm; EUCH int 9; KA (Var) × 111; TE; PS-CY; VICn; TY; AM ep 44,8; AU Ad, ep 55; IR; EUCH int 10; H: = 𝔊𝔐 | ~ ab omn. op. suis in die sept. TY; AM ep 44,8; AU Jo | + in 111; HIL; AM ep 44,8; AU Ad; Gn li 4,1 (Var); 4,10.12 (Var). 20; 6,11; Jo 17; s 270; s Wil; ci 11,9; 22,30 (Var); IR; MAXn; PS-HI Mc 1; BAR 15,3; JO-N; JUL-T ant 1,9: + εν Mbefghjlmtvwxc$_2$ Phil½ Theoph Or-gr½ Eus Chr½ Thd Thdt: Hbr 4,4 × TE; VICn; TY; AM ep 44,3, Lc, Noe, Ps; AMst; RUF Gr; AU Gn Ma, Gn li 4,1.12, ep, Jo 20, Ps 92, s 125, ci 22,30; PS-AU; PS-MAR; BAR 15,5; PS-HI Mc 5; EUCH; EP-L; JUL-T pro, ant 1,8; H | — die AM Noe (Var); AU Ad, ep 166; EP-L ~ sept. die TE; (PS-CY); AM Lc, Noe, Ps; AMst; RUF

CHRY *I, 814 (815C):* et vidit inquit dominus omnia quae fecit esse bona valde **CLAU** 1,5 (39,16): omnipotenti bono qui fecit omnia bona valde **DAM** ep 9 = [HI] ep 35,2,3 (266,17): si omnia deus fecit bona valde **EUCH** inst 1 (68,14): et vidit dominus (deus *SV*) quia (quoniam *S*) bona sunt valde int 10 (60,6): et factum est vespere et f. e. m. dies sextus **PS-EUS-C** *9 (1173B):* omnia enim bona valde **FIL** 79,4 (41,6): ecce enim inquit omnia valde bona quae fecit deus **FIR** con 2,12 (72,34): ecce omnia bona valde **FU** Mon 1,18 (166A); Thr 2,8 (255A): vidit enim d. om. quae fecit et ecce b. v. **GAU** 15,13 (133,71): et vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. **GEL** Pel 25 (410,24): deus omnipotens qui fecit omnia bona valde 82 (433,11): cum deus fecerit omnia bona valde **GR-I** tr 8 (93,12): et vidit d. om. quae fecit (+ ⁂na valde *F*) et benedixit ea **GR-M** Jb 9,46 (883D): vidit d. cuncta quae fecerat et ecce b. v. (et erant valde bona *Utic. Lyr. Big.*) (*cf* H) **PS-GR-M** conc 21 (671A): et vidit d. om. quae fecit et erant v. b. **HEG** *36 (50,32):* deus enim omnia quae fecit bona valde fecit **HES** *3(903D):* viditque...(=H)...bona *3(924B):* omnia enim quae fecit deus erant valde bona **HI** Is 6 (225C): deus enim omnia fecit bona Is h *2(111,9):* ecce omnia bona valde **HIL** Ps 68,14 (324,8); 149,3 (867,29); tri 4,21 (113A): et vidit deus quia bona sunt **PS-IGN** Php *6,3 (155,17):* sed omnia bona valde **JO-M** Ne 1,14 (24,2): quomodo creator omnium naturarum universa bona et valde bona fecisse credendus est **IS** ety 8,5,50: fecit deus omnia bona (< AU hae 66) Jud 54,1 (161): et vidit d. cuncta quae fecerat et erant v. b. (H) 58,1 (178): vidit d. cuncta quae fecerat et erant v. b. (H) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,16 (1535): et vidit d. om. quae fecit et ecce b. v. **JUL-T** ant 1,5 (597C): erant omnia valde bona **JUN** 2,3 (499,16): quia bona valde **LUCU** 11 (837C: 2mal): vidit...(= H)...bona **PS-MAR** scr 7 (1013A): 29/et factum...(= L)...sextus **MAXn** co 14,16 (734): et vidit deus et ecce omnia b. v. **NO** cib 2 (229,17): praesertim cum et pronuntiata sint valde bona tri 4 (13,6): nam si omnia bona valde **ORO** ap 29,4 (653,8): omnia quaecumque fecit deus bona valde com 3 (155,12): omnia quae facta essent a deo facta esse et omnia bona valde **PET-C** s 89 (450A): et vidit...(= L)...valde bona 96 (470B): et vidit deus inquit omnia...(= L)...valde **RUF** Cl *3,10 (1287C):* et vidit d. quia bona **RUS**: CO *1,3 (160,35):* vidit enim inquit omnia quae fecit deus et ecce b. v. *1,3 (165,28):* vidit enim deus omnia quaecumque (quae *T*) fecit et ecce b. v. **SALO** Ecl (994B): vidit deus...(= H)...bona **PS-VIG** tri 1 (242A): et vidit d. omnia quae facta erant/28 3 (258A): et vidit d. om. quæ fecit et ecce b. v.

2,1 **111**: /et consummavit cælum et terram et om- **1**
nem gloriam eorum *(korr. m. 1 aus* illorum*?)*/ **AU** Gn li 4,1 (93,2): et consummata...(= I)...ornatus eorum/ 6,11 (184,8): et consummata...(= I)...conpositio (consummatio *Eug.*) illorum (*PRbd Eug.;* eorum *rell. Edit.*)/ **PS-CY** cent 26 (82,225): et consummatum est c. et t./ **DION-E** cond *1 (350B):* perfecta sunt enim, sicut Moyses ait, c. et t. **IR** *5,28,3 (795):* et consummata...(= I)... ornatus eorum/ **KA** Δ 13 (80): orbis consummatio

2 *cf* Ex 20,11; 31,17; Hbr 4,4 **111**: /et cons. d. **2**
in die sexta...(= L)...in die septima...(= L)...fecit/ **AM** ep 44,3 (1136C): septimo die requievit ab operibus suis 44,8 (1139A): requievit ab omnibus operibus suis in die septima Lc 5,51 (201,24): et bene septima, quoniam eo die ab omnibus mundi operibus requievit deus 7,95 (323,5): propter quod septimo die conclusis mundi

τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν. **3** καὶ ηὐλόγησεν ὁ θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ

L septimo (septima sexto) ab (+eisdem) omnibus (×) operibus (opere) suis (×, suo) quae fecit (fecerat) et benedixit deus diem (diei) septimum et

H " " universo (omni) opere (×, suo) quod patrarat (fecerat) " " (×, deus) diei septimo "

Gr; AU Gn Ma 1,43; Gn li 4,12; ep 55; Ps 92; s 125; PS-AU; PS-MAR; PS-HI Mc 5; JO-N; JUL-T ant 1,9 | septimo VICn; TY; AM; AMst; RUF; AU; PS-AU; MAXn; IR; PS-HI Mc 5; EUCH; EP-L (Var); JUL-T; KA; H septima 111; TE; HIL; AM ep 44,8; AU s 270, ci 22,30 (Var); PS-MAR; BAR 15,5; PS-HI Mc 1; EP-L; JO-N sexto PS-CY | + eisdem AU Ad | — omnibus TE ?; PS-CY; AM ep 44,3, Noe, Ps; AMst; RUF; AU s 9; MAXn: — παντων Philcodd½ omni (H) CTMΦOΨ^{MQM}; EUCH int 10 (Var), KA | opere suo AM Ps; G^{e}ΠΨ^{TF}, JUL-T ant: = 𝔐 | — suis TE ?; AU Ad (Var), ci *ap* IS; IR (Var); JUL-T pro (Var); H: — αυτου dn | fecerat AU Ad, ci *ap* IS; II$^{C^2}$ 3 + deus (H) XΣP*: = 𝔊𝔐 | diei HI; H | illum TY; AU ci (Var); H: **C** | — in eo AU Gn Ma

operibus requievit deus 7,173 (359,19): deus ab operibus mundi quievit 8,23 (401,22): cum septimo die requieverit deus ab omnibus operibus suis Noe 42 (440,3): septimo die (— *B*) requievit deus (dominus *P*B*) ab operibus suis Ps 37,2,3 (138,4): septimo die requievit dominus ab opere suo **AMst** q 106,19 (245,24): quod septimo die requievit ab operibus suis **AU** Ad 2 (116,22): et consummavit d. die sexto omnia opera sua quae fecit et in septimo requievit ab eisdem omnibus operibus (operibus eisdem *b*) suis (— *TCSVb*) quae fecerat ci 11,9 (472,15): quod scriptum est requievisse deum in die septimo...(= L)...fecit 22,30 (634,5): et requievit deus (+ in *B*) die septimo (-ma *Bb*)...(= L)...fecit/ 22,30 *ap* IS Jud 85,23 (258): et req. deus die septimo ab omnibus operibus quae fecerat/ ep 36,5 (34,22): scriptum est eum die septimo requievisse ab omn. operibus suis 36,31 (60,20): requievit deus illo die ab omn. op. suis 55,19 (190,13): 1,31/septimo die req. ab omn. op. suis quae fecit 166,11 (561,16) = [HI] ep 131,11,1 (211,15): quo modo consummaverit deus omnia opera sua sexto die et septimo requieverit 166,11 (562,6) = [HI] ep 131,11,1 (211,20): ubi apertissime legitur consummasse deum omnia opera sua 166,11 (562,13) = [HI] ep 131,11,2 (212,3): requievit ab operibus suis Gn li 4,1 (93,3): /et consummavit...(= L)...req. deus (+ in *PRSbd*) die...(= L)...fecit/ 4,2 (97,20): et cons. d. in die sexto (septimo *b*) op. sua quae fecit 4,10 (106,24): cons. d. in die sexto op. sua quae fecit 4,10 (106,26): req. deus in die...(= L)...fecit 4,12 (110,6): (+ in *PRSbd*) septimo die req. deus 4,20 (119,2): et req. deus in die septimo 4,20 (119,4): in die septimo 6,11 (184,9): /et cons. d. in die sexto op. sua quae fecit (+ et req. deus in die septimo ab omn. op. suis quae fecit *bd*)/ Gn Ma 1,33 (189): deum consummato caelo et terra et omnibus quae fecit requievisse die septimo ab omn. op. suis/ 1,43 (194): req. deus septimo die ab omn. op. suis Jo 17,14 (1534): dixit scriptura quia deus req. ab omn. op. suis in die septimo... quod deus requievit in die septimo... quia requievit deus ab op. suis in die septimo 17,15 (1534): in eo quod deus in die septimo requievit 20,2 (1556): 1,31/et req. deus die septimo Ps 80,2 (1034): sabbatum enim septimus dies est quo requievit deus ab omn. op. suis 92,1 (1181): requievit deus septimo die cum fecisset omnia opera bona valde s 9,6 (80: 2 mal): requievit deus ab operibus suis 9,6 (80): requievit deus 125,4 (691): septimo die req. deus ab omn. op. suis 270,5 (1242): 1,31/et req. deus in die septima...(= L)...fecit s Wil 2,3 (675,19): deus req. in die septimo ab omn. op suis **PS-AU** s Cai I,62,5 (81b): quia et dominus deus... septimo die requievit ab omn. op. suis **BAR** *15,3 (82,6):* et fecit deus die sexto opera sua et consummavit in die septimo et requievit in illo die *15,4 (82,13):* consummavit in sex dies *15,5 (83,9):* requievit deus die septima **BED** (91,33C): in alia translatione dicitur quia consummavit deus in die sexto opera sua quae fecit **PS-CY** cent 26 (82,225): /die quinto et sexto die requievit ab operibus suis **CY-G** hept 1,40-41 (2): 24/septima luce deus factorum fine quievit, sacratam statuens venturi ad gaudia saecli/19 **EP-L** 18 (18,26): sex enim dies (diebus *B*) deus fabricam mundi constituit et septima (-mo *B*) die requievit **EUCH** int 9 (54,10): et requievit dominus ab omn. op. suis 10 (60,9): et requievit die septimo ab universo (omni *S*) opere quod patrarat (paravit *S;* pararat *N;* operaverat *M*) (H) **GR-M** Ev 31,6 (1230C): atque eodem sexto die opera domini cuncta perfecta sunt Ez 2,2,7 (952D): quia sexto die perfecit deus omnia opera sua 2,5,12 (992A): quia... sexto die perfecit deus omnia opera sua Jb 30,53 (553D): quia et sexto die cuncta opera dominus explesse memoratur 35,42 (773B): quia in mundi origine dominus ea quae primo die coepit sexto die opera implevit **HI** Am 2 (1037B): sabbatum probat in quo req. deus ab omn. op. suis q (4,24): et cons. d. in die sexta (-to βγ) opera sua quae fecit: pro die sexta in hebraeo diem septimam habet **PS-HI** Mc 1 (592A): quia in die septima req. deus ab omn. op. suis 5 (606C): septimo die req. deus ab omn. op. suis **HIL** Ps 91,2 (346,8): et req. deus in die septima ab omn. op. suis quae inchoavit facere (*cf* Vers 3) **JO-N** 15 (970B): quia in septima die req. deus ab omn. op. suis quae fecit **IR** *5,28,3 (795):* /et cons. d. die sexto omnia opera sua quae fecit et req. in die...(= L)... fecit (*in Voss. om.* suis, *in graeco abest quod respondeat* quae fecit) **IS** fi 2,15,2 (522B) complevitque deus die septimo opus suum quod fecerat (H) **JUL-T** ant 1,8 (599A): et req. die septimo ab omni opere suo (H) 1,9 (599C): in septimo die req. deus ab omni opere suo (*cf* H) pro 3,62 (524C): et req. deus die septimo ab omn. op. suis (operibus quae fecit *L*)/ (< AU ci 22,30) **KA** Λ 7 (92): de die septimo in quo req. (+ deus *LX;* + dominus *E*) ab (— Π^{CD}*M*ΦRAZGP*Wm PCVLSXY BEOI*) omni opere consummato deus (dominus Λ^{LH}; — *LXE*) **PS-MAR** scr 7 (1013B): et quomodo scriptura dicit septima die requievisse deum ab om. op. suis **MAXn** h 17 (67,12): quia et in die septimo requievit deus ab op. suis **Petrus Comestor** (PL 198, 1064D): alia translatio habet sexto et tunc nulla est obiectio; sed hebraica veritas habet septimo et ideo quaeritur... (< HI q) **RUF** Gr *4,2,3 (142,22):* septimo vero die requievisse dicitur ab op. suis Nm *23,4 (216,13):* req. dominus in die sabbati ab op. suis **TE** Her 45 (175,7): denique septima die requievit ab operibus **TY** reg 5 (61,27): sex diebus operatus est dominus (deus *V*) et req. ab omn. op. suis die septimo/ **VICn** fa 5 (5,9): die septimo req. ab omn. op. suis/

ἡγίασεν αὐτήν. ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιῆσαι. **4** Αὕτη

L sanctificavit eum quia in eo requievit ab omnibus operibus suis quae inchoavit deus facere hic
illum ipso cessavit × coeperat ×

H „ illum „ „ ipso cessaverat „ omni opere suo quod creavit „ ut faceret istae
× ×

ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς. ὅτε ἐγένετο. ἡ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
ἐγενοντο ~ ημερα η +η +κυριος

C est liber creaturae caeli et terrae cum factus esset dies quo
facturae × × est ×

I × „ generationis „ „ „ „ facta sunt qua die } (L) fecit deus caelum et terram
dies × × × ~ dies est +die ~ deus fecit facta sunt terra

H × × generationes „ „ „ quando creata „ in die quo „ dominus „ „ „ „
sunt creatae ×

— in ? AU Gn li 6,11 (Var); ci (Var) | ipso AU Gn li; H | cessavit ? *cf* AU cf | — omnibus AU Gn Ma: — παντων Or-gr½ | inchoavit 111; HIL, AU coeperat GAU; *cf* ORI | — deus ? HIL, ORI
4 est AU Gn Ma, Gn li, re (Var); ORI; PS-BAS × AM, AU re, DION-E; H: = 𝔊𝔐 sunt (H) Λ[LEH]X²ΦV²Ψ'BDF | dies AM | creaturae AU facturae *cf* AU Gn li 5,1 (137,13) generationis AM; ORI; DION-E; PS-BAS | ××× ORI?: — οτε εγενετο o𝔄-ed Or-gr⅓ Eus½ Cyr | factus esset AU Gn Ma, Gn li 5,2 (Var) factus est AU Gn li ~ factus dies est AU Gn li 6,3 facta sunt AM: εγενοντο x Phil-cod¼ creata H (Quentin = A²OΨ'BD); creatae übrige Hss, GR-M, IS, JUL-T | dies quo AU Gn Ma 2,1: ημερα η ny Theoph; η ημερα η i[a?]mqr Eus-codd½ Chr: (ἡ) ἡμέρα ἡ dies × AU Gn li: < ἡ ἡμέρα dies quo die AU Gn Ma 2,4.7: Dublette qua die AM, ORI: ἡ ἡμέρᾳ | ~ deus fecit AM (Var) facta sunt c. et terra ORI? | dominus H: + κυριος AEhlpqv(mg)yc₂𝔙 Or-gr¼: sub ※ = 𝔐 — dominus (H) CΨ[F]; IS: = 𝔊

3 3 *cf* Ex 20,11 **111**: /et benedixit...(= L)...inchogavit d. facere **AM** Lc 6,80 (266,20): septimo requietum est die et dominus sanctificavit eum **AU** cf 11,15 (274,14): cur dicitur quod ab opere cessabas ci 22,30 (634,6): /et benedixit...(= L)...eum (illum *D*) quia in *(eras.B)* eo...(= L)...facere [= *ap* IS Jud 85,23 (258)] ep 55,18 (189,3): et (— *Eug.*) sanct. deus (*P¹P²M;* dominus *K*) diem sept. 55,20 (191,12): quia sanct. deus diem sept. in quo requievit Gn li 4,1 (93,5): /et...(= L)...in ipso ...(= L)...facere 4,14 (111,5): eum diem se sanctificasse in quo quievit ab omn. op. suis 4,14 (111,10): sed diem istum in quo req. ab omn. op. suis quae fecit voluit sanctificare 6,11 (184,10): /et ben. d. diem sept. et sanct. eum 6,11 (184,12): quia in (— *PRbd*) illa die requievit...(= L)...facere Gn Ma 1,33 (189): /et benedixisse diem sept. et sanctificasse eum quia req. ab op. suis Ps 92,1 (1181): septimum enim sanctificavit quia in illo req. post omnia opera quae fecit bona valde (*cf* 1,31) s 9,6 (80): propterea septimum diem sanctificavit deus quando fecit omnia opera sua 33,3 (209): et in his omnibus, quae scriptura in libro genesis deum fecisse commemorat, non ibi dicitur sanctificasse nisi diem sept. quod significabat sabbatum **PS-CY** cent 26 (82,226): et ben. deus diem sept. quem et sanctificavit et custodire constituit **GAU** 10,2 (92,15): et benedixit...(= L)... coeperat deus facere 10,2 (92,19): ab op. quae coeperat deus facere 10,11 (95,107): requievit... dei filius ab omn. op. suis quae coeperat deus facere **HI** q (4,28): complens opera sua in eo et benedicens ipsi diei quia in illo universa compleverit **HIL** Ps 91,2 (346,8): *siehe Vers 2* **JUL-T** pro 3,62 (524C): /(+ et ben. deus diem sept. *L*) et sanct. eum quia in eo req. ab omn. op. suis (< AU ci 22,30) **ORI** ser *45 (90,23):* requievit autem ab operibus mundi quae facere coepit **TE** Jud 4 (263,4): dicunt enim Iudaei quod a primordio sanctificaverit deus diem septimum requiescendo in eo ab omn. op. suis quae fecit (*cf* Vers 2) **TY** reg 5 (61,28):/ et ben. et sanct. illum **VICn** fa 5 (5,10): /et ben. eum et sanctificavit

4 4 **AM** Lc 7,222 (381,24): hic dies generationis... (= I)...fecit deus (~ d. f. *PBL*) c. et terram/ **AU** Gn li 5,1 (137,2): hic...(= C)...est dies fecit d. c. et terram/ 5,1 (137,13): hic est lib. creaturae vel facturae c. et. t. cum factus est dies 5,1 (137,21): hic est inquit liber...(= C)... est dies 5,1 (138,7): fecit d. c. et terram 5,1 (138,11): hic...(= C)...est dies fecit d. c. et terram 5,1 (138,14): lib. creat. c. et t. 5,1 (138,21): cum...factus est dies 5,1 (139,1): factus est dies 5,1 (139,3): fecit d. c. et terram 5,1 (139,5): cum factus est dies 5,1 (139,7): hic...(= C)...est dies 5,1 (139,9): cum factus est dies fecit d. c. et terram 5,1 (139,12): fecit d. c. et terram 5,2 (139,21): cum factus est (esset *E*) dies 5,2 (139,27): cum factus est dies fecit d. c. et terram/ 5,3 (140,14): cum factus est dies 5,3 (140,23): hic...(= C)...est dies fecit d. c. et terram/ 5,3 (141,16); 5,4 (142,2. 16): cum factus est dies fecit d. c. et terram/ 5,11 (155,15); 5,23 (168,26): hic...(= C)... est dies fecit d. c. et terram/ 6,3 (172,25): cum factus dies est (~ est d. *PRSbd*) fecit d. c. et terram/ 7,28 (227,1): cum factus est dies fecit d. c. et terram/ **Gn Ma** 2,1 (195): hic...(= C,L)...terram/ 2,4 (197): factus est ergo dies quo die fecit d. c. et terram/ 2,7 (200: 2mal): cum factus esset dies quo die fecit d. c. et terram/ re 1,9,1 (48,2): hic (+ est *B*) lib. creat. c. et t. **PS-BAS** Is *1,2 (393b):* hic est lib. generat. c. et t. **DION-E** cond *1 (347D):* hic liber, ait scriptura, generat. c. et t. quando perfecta sunt omnia quae videntur **GR-M** Jb 32,16 (645A): istae sunt generationes c. et quando creatae sunt in die quo fec. dominus c. et terram/ (H) **IS** Gn 2,14 (215B): istae...(= H)...creatae sunt in die qua fecit deus c. et terram/ q (30): istae...(= H)...creatae sunt in die quando fecit deus c. et terram/ sent 1,19,17 (585B): istae...(= H)...creatae sunt in die quo creavit deus c. et terram/ **JUL-T** ant 1,8 (599A): istae...(= H)... creatae sunt in die quo fecit dominus c. et terram/ **KA** Δ 14 (81): recapitulatio creationis Λ 8 (92): de hoc libro in quo universa quae facta sunt dicit **ORI** Mt *14,9 (298,1):* hic est lib. gen. c. et t. qua die facta sunt c. et terra

5 **AM** Lc 7,222 (381,25): /et omne viride agri Noe **5** 86 (474,17): non erat pluvia super terram nec homo terram

5 καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι·

L et omne (omnia) viride (viridia) agri antequam esset (essent) super terram et omne pabulum (faenum) agri × antequam germinaret (exortum est) exoreretur

H " " virgultum " " oreretur in terra omnemque herbam regionis priusquam (antequam) "

οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν. **6** πηγὴ δὲ
εβρεχεν + κυριος ~ επι της γης ο θεος αυτην

L nondum (non) enim pluerat (× erat pluvia, ~ deus pluerat, ~ supra terram pluerat) deus super terram (× supra, ~ super terram deus) nec erat homo qui operaretur (operari, operatus terram operabatur) in ea (terram, in terra ea(m)) fons (flumen) autem enim

H non " " dominus " " " et homo non erat (et homo non erat ×) " " terram sed fons

5 omnia viridia AU Gn Ma 2,1; Gn li 5,4 (Var) | essent AU Gn Ma; Gn li 5,4 (Var); IS q | pabulum AU Gn Ma: **C** faenum AU Gn li: **I** | — agri AU Gn li 5,4; 7,28: — αγρου E Phil-arm | antequam (H) Φ^{P}; IS | germinaret AU Gn Ma; H exortum est AU Gn li 5,1.4(142,3).23 exoreretur AU Gn li 5,4 (142,17). 11; 6,3; 7,28 | nondum FIR; GR-I; AU Gn Ma, Gn li 5,6 (149); IR; IS non AM; AU Gn li; H: = 𝔊𝔐 | — enim ? GR-I; AM | erat pluvia AM: εβρεχεν n ~ deus pluerat AU Gn li 5,6 (Var) ~ supra terram pluerat FIR | dominus H: + κυριος bejv(mg)wc$_2$𝔄: sub ※ = 𝔐 | — deus FIR; AM ~ super terram deus AU Gn li 5,1 (Var): ~ επι της γης ο θεος E | supra FIR; AU Gn Ma 2,5 — sup. terram IR | nec erat homo AU Gn Ma; Gn li 5,6 (149).11 (Var).23; 8,10 et homo non erat GR-I; AU Gn li 5,1.6 (147).11, loc; IR; H: = 𝔊𝔐 nec × homo terram operabatur ? AM | qui operaretur GR-I; AU; H operari AU loc: < 𝔊 (erat) operatus IR | in ea AU Gn Ma: *cf* αυτην bdfgil*nopwyd$_2$ Chr-aliq ea(m) (H) 56; JUL-T terram GR-I; AM; AU Gn li, loc; IR; H: = 𝔊𝔐 in terra (H) O^{1}

6 flumen ? AP-Apc; *cf* fluvius MAR | enim ? AU Gn Ma 2,6 | egrediebatur × × ? HI: *cf* 2,10: — εκ τ. γ. g

operabatur **AU** Gn li 5,1 (137,3): /et omne ... (= L) ... fenum agri ant. exortum est; non enim pluerat deus super terram (~ sup. t. deus *PRbd*) et homo non erat qui operaretur terram/ 5,1 (139,13); 5,2 (139,19. 28); 5,3 (140,25; 141,17): et omne viride agri 5,4 (142,3): /et omne viride (omnia viridia *S*) agri ant. esset (-ent *PRSE**) sup. t. et o. fenum agri ant. exortum est 5,4 (142,17): /et omne ... (= L) ... fenum ant. exoreretur 5,6 (147,28): non enim pluerat d. super t. et homo non erat qui operaretur terram 5,6 (149,22): nondum enim pluerat deus (~ d. pl. *S*) ... (= L) ... operaretur terram 5,11 (155,17): /et omne ... (= L) ... fenum agri ant. exoreretur; non enim pluerat d. super t. et homo non erat (nec erat homo *PR Sbd*) qui operaretur terram 5,23 (169,1): /et omne viride (omnia viride *R*) ... (= L) ... fenum agri ant. exortum est 5,23 (169,5): non enim ... (= L) ... operaretur terram 6,3 (172,26): /et omne ... (= L) ... fenum agri ant. exoreretur 7,28 (227,1): /et omne viride agri 7,28 (227,3): omne viride agri fecerit ant. esset sup. t. et o. fenum (~ f. o. *PSbd*) ant. exoreretur 8,10 (245,26): nec erat homo qui operaretur terram Gn Ma 2,1 (195): /et omnia viridia agri ant. essent ... (= L) ... in ea/ 2,4 (197): /et omne viride agri ant. essent sup. t. et o. pab. agri 2,4 (198): viride agri et omne pabulum ... viride agri et pabulum 2,5 (198): ant. essent sup. terram ... nondum enim pluerat d. supra terram ... nondum ... (= L) ... in ea 2,6 (199: 2mal): nondum ... (= L) ... in ea 2,7 (200): viride et pabulum agri 2,7 (200): /et omne viride et pabulum agri loc 1,4 (507,17): et homo non erat operari terram: quod latini codices habent: qui operaretur terram **FIR** err 25,2 (65,16): nondum enim, ut ait scriptura, supra t. pluerat **GR-I** tr 1 (6,6): nondum inquit pluerat d. super t. et homo non erat qui operaretur terram **GR-M** Jb 32,16 (645B): /et omne ... (= H) ... regionis **IR** *3,21, 10 (540):* nondum enim pluerat d. et homo non erat operatus terram **IS** Gn 2,14 (215B): /et omne virgultum agri omnemque herbam regionis antequam esset super terram (*cf* H) 2,15 (215C): virgultum agri et herbam regionis (H) 2,17 (215C): nondum enim pluerat dominus deus super terram (*cf* H) 2,18 (216A): et homo ... (= H) ... terram q (30): /et omne virgultum agri omnemque herbam regionis ant. essent super terram (*cf* H) (30): et homo ... (= H) ... terram sent 1,19,17 (585B): /et omne virgultum agri ant. oriretur sup. t.; nondum ... (= H) ... operaretur terram/ **JUL-T** ant 1,8 (599A): et omne virgultum agri (H) 1,10 (599D): non enim pluerat dominus super ... (= H) ... operaretur eam

6 **AP-Apc** Pau *21 (22,12):* flumen quod inrigat omnem terram **AU** ci 13,24 (593,6): fons ... (= L) ... faciem (superficiem *A* ℵ) terrae Gn li 5,1 (137,7); 5,6 (149,5); 5,7 (150,3): fons ... (= L) ... terrae 5,9 (152,17): ascendebat ... (= L) ... terrae 5,10 (154,17): fons aut. asc. de terra 5,11 (155,21); 5,23 (169,19); Gn Ma 2,1 (195): fons ... (= L) ... terrae 2,6 (199): fons enim asc. inquit de ... (= L) ... terrae 2,6 (199): 2,37 (216): fons ... (= L) ... terrae **GR-M** ep 7,27 (473,21): quia in paradiso pluvia non fuit sed fons ascendebat de medio paradisi qui inrigaret faciem terrae (*cf* 2,10) **HI** Is 16 (571B): fons egrediebatur et irrigabat omnem faciem paradisi, pro quo in hebraico hortus legitur (*cf* 2,10) **IS** Gn 2,18 (216A): sed fons asc. de ... (= H) ... terrae ord 10,3 (939B): et fons asc. de ... (= H) ... terrae q (30): qua fons asc. de ... (= H) ... terrae sent 1,19,17 (585B): /sed fons asc. de ... (= H) ... terrae **MAR** Ar 1,47 (1077A): sic Christus ille est fluvius de quo propheta dicit: qui irrigat et infundit totam terram (Gn 2,6?)

7 1 Cor 15,45 **91.94.95**: LXX. figuravit dominus deus hominem **AM** Abr 2,63 (617,9): ut inspiraret in fac. eius spiritum vitae Is 5 (645,4): quia factus est Adam in an. viventem Lc 1,7 (14,22): ipsum enim recognosco qui de luto finxit hominem et ei vivendi spiritum vivendi lumen infudit 2,85 (89,12): finxit ... (= L) ... flatum vitae 10,95 (491,23): quia finxit deus hom. de limo terrae mort 38 (736,9): nam et Adam a domino deo nostro accepit spiritum vitae et factus est in an. viventem Noe 86 (474,19): tunc de limo terrae finxit deus hominem et insufflavit ... (= L) ... viventem 92 (478,15): quia insufflavit in fac. eius spiritum vitae par 46 (304,3): ubi

ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. 7 καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον
× × × ἐποίησεν +κύριος

L ascendebat (egrediebatur) de × terra × et (irrigat et infundit) inrigabat omnem × faciem terrae (terram paradisi) ελαβεν ο θεος χουν απο της γης και επλασεν τον ανθρωπον et tunc (×) finxit (plasmavit formavit figuravit figulavit fecit) +dominus deus × Adam ~ hominem deus hominem

H " e (de) " × inrigans universam superficiem " formavit igitur dominus × " "

de (H) IS; X²O | irrigat et infundit ? MAR | omnem × terram AP-Apc, S-Gr (Vers 10); totam terram MAR | superficiem H > AU ci (Var) | paradisi HI: < 2,10

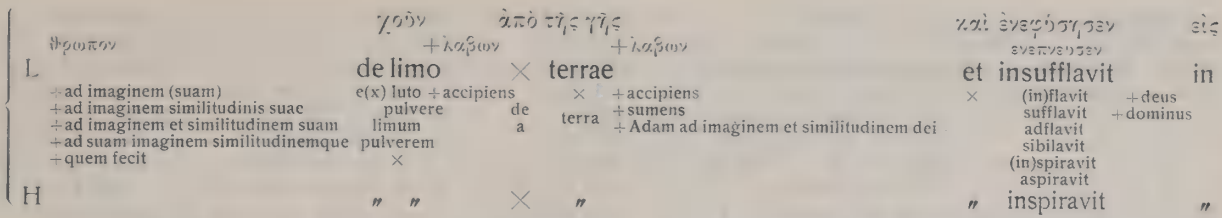
7 ελαβεν ο θεος...και επλασεν τον ανθρωπον Adam Eus Cyr⁷/₉ Chr³/₆ Thdt⁴/₆: accepit... et (finxit) HIL Ps: AM 118 Ps 10,15,2; RUF Ad; HI Ez h, Jr h?; FIL; ORI; CHRY; PS-EUS-C sumpsit... et (formavit) AU Ps 144; IR 3; 5,15; *cf* ZE tulit...et finxit HI ep 96 accipiens...plasmavit RUF sy || tunc AM Noe; AU Gn Ma: **C** × reliqui | finxit TE an, Her 26, Marc 2, res 5 (32,16); PS-CY (Var); GR-I; HIL Ps; AM Lc, Noe, par; RUF Ct, Gn; HI ep 96; AU Gn Ma, Gn li 3,22; 6,1; 7,1; ep, Ps 89, ci, Jul im, Ps 118; QU cant; ORI; COL confinxi ? PS-CY plasmavit FIL; AN sy; AM 118 Ps; GAU 9,6; RUF Ad, Gn, Rm, sy; PS-RUF fi; PS-AM; MAXn; HI Ez h, Jr h; IR; PS-AU s Cai I,37, s Cas, s Mai; PEL I.; GR-T; MART; CHRY formavit HIL my ?; PS-HIL; RUF Ct (Var); AU Gn li 6,11; Ps 89; 103; 144; ci; QU pro; HES; CY-G; GR-T (Var); CHRY (Var); BAS; H figuravit 91.94.95; TE ba (Var), car (Var), cas (Var), Jud, res 5 (Var); LAC; ZE; GAU 1,10; 8,7; [LAU]; PS-EUS-C figulavit ? TE ba, car, cas, res 5 (31,22), Val fecit TE Her 31, Marc 1; FIR?; PRIS; RUF Ct (Var)?; AN gen 6 ? (< Hippolyt?); PS-AU s Cai I,7; I,27; MAX h 48 = PS-AU s 80; EVA-G; ORO; PHI; PS-VIG Var; AV; CAr; JO-N; JUL-T; abgelehnt von HI Jr h: εποιησεν Hip¼ Thdt⅙ T-A creavit IS ety | dominus deus 91.94.95; HES 5 < H: + κυριος M(mg)ef h^{b} jv(mg)c_2𝔄 Or-gr: sub ※ = 𝔐 dominus × FIL 97; IR 3; 5,15; PS-VIG tri²/₅; TΨ^{B*} × JO-N; CHRY | ~ hom. deus TE Marc 1; RUF Gn (Var) | Adam PS-AU s Cai I, 27: τον αδαμ σ'θ' | + ad imaginem IR 4 (Var)

hominem finxit deus de limo terrae Ps 43,4,2 (261,18): denique scriptura nos edocet prius hominem ad imaginem dei esse formatum, postea de luto factum 118 Ps 10,10,2 (208,25): cognosce te, anima, quia non de terra, non de luto es, quia insufflavit te deus et fecit (+ te *Av*) in an. viventem 10,15,1 (212,7): inspiravit in eum deus (dominus *a*) spiritum...(= L)...viventem 10,15,2 (212,17): ita scriptum est quia accepit deus pulverem de terra et plasmavit hominem 10,16,2 (213,3): insufflaverat enim tibi deus... factus eras in an. viventem

PS-AM tri 17 (559B): scriptum namque est quia plasmavit deus hominem de limo terrae (pulverem accipiens de terra *Rom. edit.*) et post plasmationem insufflavit in eo spiritum...(= L)...viventem **AMst** 1 Cor 15,45 (284B): hoc in genesi dictum est quia accepto spiritu flatus dei factus est homo in an. viventem q 106,16 (243,6): hominem tamen ut faceret, limum terrae manibus adprehendisse describitur q ap 42 (424,7): inspiravit deus in fac. eius spiritum vitae 42,3 (425,13): aliqui codices non sic habent: et inspiravit deus, sed: insufflavit deus in...(= L)...viventem 42,3 (425,16): spiritum vitae

AN gen 6 (160): dei omnipotentis sapientia limum a terra (*LFG;* terrae *T*) sumens hominem facere cogitavit (+ et cum factus esset homo in animam vivam *T*) 15 (161): ex limo terrae evocavit... carnem e limo terrae (*T*)

sy 8,83 (338a): quia ipse hominem plasmavit e lymo terrae 8,86 (338a): sicut insufflavit in Adam et animam vitae dedit 10,50 (341b): animam insufflavit **AU** an 1,4 (306,15): de nihilo flatum vitae facere potuisse quo fieret homo in an. vivam 1,19 (319,22): et insufflavit deus in fac. eius flatum vitae 1,28 (328,20): et factus est homo in an. vivam (viventem *F*) 2,2 (337,5): et factus est homo in an. vivam 2,6 (340,3): pulvis unde fieret Adam 3,7 (366,9): ut ille flaverit flatum vitae quo fieret homo in an. viventem 4,3 (382,10): scio enim deum flavisse in faciem primi hominis factumque esse hominem in an. vivam ci 13,23 (590,7): factus est homo in an. viventem 13,24 (592,18): inspiravit deus in...(= L)...viventem 13,24 (593,2): satis ipsa libri verba testantur quae ita se habent: et formavit deus hominem pulverem de terra; quod quidam planius interpretandum putantes dixerunt: et finxit deus hominem de limo terrae 13,24 (593,9): et formavit deus hominem pulverem de terra, sicut graeci codices habent unde in latinam linguam scriptura ipsa conversa est. sive autem 'formavit' sive 'finxit' quis dicere voluerit quod graece dicitur ἔπλασεν, ad rem nihil interest; magis tamen proprie dicitur 'finxit'. sed ambiguitas visa est devitanda eis qui 'formavit' dicere maluerunt, eo quod in latina lingua illud magis obtinuit consuetudo ut hi dicantur fingere qui aliquid mendacio simulante componunt. hunc igitur formatum hominem de terrae pulvere sive limo (erat enim pulvis umectus), hunc inquam, ut expressius dicam sicut scriptura locuta est, pulverem de terra... 13,24 (595,2): et finxit deus hominem pulverem de terra et insufflavit sive inspiravit in faciem eius spiritum vitae: non ait graecus πνεῦμα quod solet dici spiritus sanctus, sed πνοήν quod nomen in creatura quam in creatore frequentius legitur; unde nonnulli etiam latini propter differentiam hoc vocabulum non 'spiritum', sed 'flatum' appellare maluerunt 13,24 (596,2): in eo quod scriptum est: inspiravit, vel si magis proprie dicendum est: insufflavit in faciem eius spiritum vitae 13,24 (596,10): spiritum...vitae...factus est homo in animam...viventem ep 143,8 (259,9): quando insufflavit in faciem hominis quem finxerat flatum vitae et factus est homo in an. vivam 205,9 (331,4): et insufflavit (inflavit *A*) deus in fac. eius flatum...(= L)...vivam 205,10 (332,6): quale animatum est dei flatu, cum factus est homo in an. vivam Gn li 3,22 (88,21): et finxit deus hominem de limo terrae 6,1 (170,2): et finxit deus hominem pulverem de terra et insufflavit in fac. eius flatum...(= L)...viventem (vivam *S*) 6,11 (184,23): proinde formavit deus hominem pulverem terrae vel limum terrae, hoc est de pulvere vel (+ de *S*) limo terrae, et inspiravit sive sufflavit (insufflavit *Sd Eug.*) in eius faciem...(= L)...vivam 7,1 (200,23): et finxit deus hominem pulverem de terra et flavit in faciem eius flatum...(= L)...viventem (vivam *S*)

+ ad im. suam CY-G?; PS-VIG Var; PEL I.; IS sent | + ad im. similitudinis suae LAC epit | + ad im. et sim. suam PRIS | + ad suam im. similitudinemque GR-T | (alle < Gn 1,26-27) | + quem fecit FIL 97 | de limo terrae TE ba?, Her 26, Jud; FIR½; GR-I; HIL my?; AM Lc 2,85; 10,95; Noe; par; AMst q?; GAU; RUF Rm; PS-RUF fi; PS-AM; AU Gn Ma; Gn li 3,22; *cf* 6,11; Ps 89; ci; ORO; HES 2; MAX; PS-AU s Mai, s Cai I, 27; CAr; MART; JUL-T; H | de terrae limo RUF Gn | e(x) limo terrae PS-CY (ex omni l. t.); LAC in; FIR½; AN gen 15, sy; RUF Ct; PS-AU s Cai I, 7; I, 37; MAXn; PS-HIL; EVA-G; QU pro; JO-N; CHRY (Var) | limo terrae GAU 9,6 (Var) | terrae limo PS-AU s Cas | limum terrae AN gen 6 (*T*); ZE; AMst; PRIS tr 5?; RUF sy; AU Gn li 6,11; IR 4; CHRY | limum a terra AN gen 6; IR 3; PS-EUS-C ½ : = 𝔊𝔐 | limum de terra TE Marc 1, res; RUF Ad; AU Ps 144; IR 5,15; ORI: = 𝔊𝔐 | e terra limum PS-EUS-C ½ | terram de limo FIL | de limo TE car, Marc 2; LAC epit; HI ep 69; COL; KA (Var) | e(x) limo [LAU]; KA | lutum de terra HI Jr h | de luto POT; AM Lc 1,7?; Ps 43; 118 Ps 10,10 | de pulvere terrae HES 5; *cf* AU Gn li 6,11 | ex terrae pulvere PS-AU Fu | pulverem de terra HIL Ps; AM 118 Ps 10,15,2; AU Gn li 6,1; 7,1; ci; Ps 118; PEL I.; PS-AM (Var): = 𝔊𝔐 | pulverem terrae AU Gn li 6,11; Jul im | pulverem AU an 2,6 | de humo terrae IS ety | ex humo terrae IS ety (Var) | humum de terra HI Ez h | de terra TE Her 31; HI ep 96; QU cant | + accipiens (pulverem acc. de terra) PS-AM (Var): + λαβων abdefgh^{vid}ilm nopx$^{ay^{ad}}$d$_2$ Phil-ed Clem Or-gr Cyr-hier-ed½ codd½ Chr⅔ Thdt⅙ T-A | + accipiens PRIS tr 5?; IR 4; PEL I.; PS-EUS-C½ | + sumens AN gen 6 < Hippolyt | + λαβων Jos Hip¾ Cyr⅔ | + Adam ad imaginem et similitudinem dei GR-I: < 1,27 | — et JO-N | insufflavit TE res 5; AM Lc; Noe; 118 Ps 10,10; 10,16; AMst q ap 42,3; AN sy; RUF Ad, pri 1, Ps; PS-RUF fi; PS-AM; HI; AU Gn Ma; Gn li 6,1. 11 (Var), ep, an, Ps 103, Gn q, ci, re; ORO; QU; IR; PS-VIG Var; HES; FU; GR-T; Hincmar (PL 125, 932B); Petrus Com. | inflavit TE Marc 2,4; AU ep 205 (Var) | flavit TE an, Marc 2,9, res 7?; AU Gn li 7,1; *cf* an 3,7; 4,3 | sufflavit AU Gn li 6,11; 7,1. 3. 17; JO-N; Petrus Com. | adflavit TE Her, Marc 1?, Val? | sibilavit PS-AU s Cai I, 27 | inspiravit LAC; GR-I; HIL; PRIS; FIL; AM Abr, 118 Ps 10,15,1; AMst q ap; RUF pri 2; AU Gn li 6,11; 7,1; ci; EVA-G (Var); CY-G; GR-T (Var); PS-VIG tri⅖; PS-EUS-C; H: *cf* ενεπνευσεν Phil⅘ Clem-aliq Phil-ap-Eus | spiravit AU Gn li 7,1; EVA-G; PS-VIG tri⅗; Atto Vercell. (PL 134,405D) | aspiravit EVA-G (Var) | + deus ? TE an 3; AMst q ap; RUF Ad, Ps; HI Ez, Is; AU an 1,19, ep 205, Gn q, ci, re; FU; PS-VIG tri⅗ | + dominus ? PS-VIG tri⅖

7,1 (201,14): quod scriptum est: flavit vel sufflavit in fac. eius flatum vitae; nonnulli enim codices habent: spiravit vel inspiravit in fac. eius, sed cum graeci habeant ἐνεφύσησεν non dubitatur 'flavit' vel 'sufflavit' esse dicendum 7,1 (201,20): sufflavit deus 7,3 (202,13): sufflavit in fac. eius et fact. est homo in an. vivam 7,16 (213,28): factus est homo in an. vivam 7,16 (214,14): factus est in an. vivam 7,17 (214,25): quod in faciem deus sufflaverit homini flatum vitae cum factus est in an. vivam **Gn Ma** 2,1 (195): /et tunc...(= L)...flatum vitae...(= L)... viventem/ 2,9 (201): finxit deus hominem de limo terrae 2,10 (201): et insufflavit in eum spiritum... (= L)... viventem 2,11 (202): insufflavit in eum spiritum ...(= L)... viventem **Gn q** 9 (7,20): et insufflavit deus in fac. eius spiritum vitae; quod melius quidam codices habent 'flatum vitae' **Jul im** 2,178 (1219): finxit deus hom. pulverem terrae **nu** 2,26 (278,16): qui enim primum hom. fecit ex pulvere... sicut ergo tunc limus qui adsumptus est **Ps** 89,3 (1142): finxit deus vel formavit deus hominem de limo terrae 103 s 1,13 (1347): inde est quod et deus insufflasse dicitur spiritum vitae formato homini et fact. est homo in an. viventem 118 s 18,2 (1551): et finxit deus hominem pulverem de terra 144,10 (1875): nonne scriptum est quia sumpsit deus limum de terra et formavit hominem **re** 1,9,8 (50,10): cum exponerem quod scriptum est: insufflavit deus in fac. eius flatum vitae et fact. est homo in an. vivam vel in an. viventem (Gn Ma) **PS-AU Fu** 1,2 (192,4) et hic enim ex terrae pulvere (t.p.] terra *S m. 2, MVL*) figuratus est s 80,3(1901) = MAX h 48(338A): et fecit deus hom. de limo terrae s Cai I, 7,22 (27a): ex limo enim terrae factus est I, 27,2 (46a): fecit deus Adam de limo terrae et sibilavit...(= L)...viventem I,37,4 (57a): homines ex limo terrae plasmati s Cas II, 169a (169b): inter homines quos terrae limo plasmavit s Mai 24,3 (53): et plasmavit deus hominem de limo terrae **AV** ep 1,30 (13,28): et fecit deus hominem...(= H)...viventem 1,30 (14,1): materiae nondum viventi, sicut antiqui codices habent, spiramentum vitae quo in animam viventem sublimaretur infudit **BAS h** *2,5 (75,36):* qui nos formavit et animam dedit deus **CAr** Ps 145,4 (1030C): fecit deus hominem de limo terrae **CHRY** *II, 1182 (1183D; 18a Cas.):* accipit (accepit *Cas*) enim limum (ex limo *Cas*) terrae et plasmavit (formavit *Cas*) hominem **CO-Tol** 15 (515B): factus est homo in an. viventem 15 (518C): et fact. est homo in an. vivam **COL** in 11,1 (250A): de limo hominem fingens 11,1 (250B): quod enim homo accipit de flatu dei **PS-CY** mont 4 (108,2): et confinxi (confixi *T;* finxit *Mμ*) hom. ex omni limo terrae **CY-G** hept 1,29-33 (2): 1,26/et licet hunc solo posset componere verbo, ipse tamen sancta dignatus ducere dextra inspirat brutum divino a pectore pectus. quem postquam effigie formatum ceu sua vidit, metitur solum mordaces volvere curas/21 **PS-EUS-C** *5 (1137B):* scriptum est enim quia accepit deus e terra limum...scriptum est quia et figuravit hom. *5 (1137D):* et figuravit deus hominem limum a terra accipiens *5 (1138A):* scriptum enim est quia post hoc inspiravit in eum dominus spiramentum...(= L)...viventem; et iterum: in spiritum vivificantem (*cf* 1 Cor 15,45) **EVA-G** 2,2 (8,11): sicut enim deus in principio, cum hominem e limo terrae faceret, flatum suum in eundem spiravit (aspiravit *R;* inspir. *C*) et fact. est homo in an. vivam **FIL** 97,4 (57,1): et accepit dominus terram de limo et (— *A*) plasmavit

hominem quem fecit 98,1 (57,23): inspirationem animam esse, non inspirationem in animam datam fuisse 98,2 (57,28): quod habenti animam Adae patri nostro data est inspiratio, non anima inspirata in eum sit 117,1 (81,21): accepisse deum terram de limo et plasmasse eorundem corpora 152,1 (126,14): spiramen quod accepit Adam... spiramentum (spiramen *A*) **FIR** err 25,2 (65,15): de virginis terrae limo homo factus est 25,2 (65.20): ex virginis terrae limo factus Adam **FU** Fab 15 (767D): quia insufflavit deus in fac. hominis spiritum ...(= L)... vivam **GAU** 1,10 (20,60): unde postea hominem faciens (— *BI*) figuravit 8,7 (62,54): deum qui de limo terrae figuraverit ab initio virum et feminam 9,6(76,57): hominem quem de (Σ; — *AB*) limo terrae plasmaverat **GR-I** tr 1 (1,6): et finxit...(= L)... terrae, Adam ad imaginem et similitudinem dei, et inspiravit...(= L)... viventem 1 (6,10): et finxit...(= L)... inspiravit...(= L)... viventem **GR-M** Jb 18,81 (87B); 23,28 (268A): inspiravit...(= H)... viventem 29,67 (515A): homo ex terra factus **GR-T** hist 1,1 (35,7): glebam adsumens fragilis limi hominem ad suam imaginem similitudinemque plasmavit (formavit *D 1.3*) et insufflavit (inspiravit *C 1 e corr.*) in fac. eius spiraculum vitae et factus est (+ homo *C 1.3*) in an. viventem **HES** *2 (874A):* formavit deus hominem de limo terrae... et insufflavit in fac. eius spiritum vitae... et factus est homo in an. vivam *5 (997C):* primum enim formavit dominus deus de pulvere terrae hominem et tunc insufflavit in faciem eius spiritum vitae **HI** ep 69,6,3 (689,16): fabricatur homo de limo *96,18,6 (179,10):* tulit deus de terra et finxit hominem et insufflavit...(= L)... viventem, id est inmortalem Ez 11 (347C): quomodo in prima conditione hominis insufflavit deus in fac. eius et factus est in an. viventem Ez h *4,1 (362,9):* accepitque deus humum de terra et plasmavit hominem Jr h *1 (592A):* quando autem accepit lutum de terra, non est scriptum 'fecit hominem', sed: plasmavit hominem/ Is 12 (423B): insufflavit enim deus in faciem Adam spiritum vitae et fact. est in an. viventem 16 (558A): de quo spiritu et flatu in principio geneseos scriptum est: insufflavit deus flatum...(= L)... viventem **HIL** my 5,2 (6,24): in creatione mulieris non iam limus adprehenditur neque terra in formam describitur neque dei inspiratione in animam viventem materies inanimis commovetur Ps 118 iod 6 (442,20): et accepit deus pulverem de terra et finxit hominem 118 iod 8 (443,12): et inspiravit in eum spiritum...(= L)... viventem **PS-HIL** ap 5 (75,19): quippe corpus hominis ex limo terrae formavit **JO-N** 30 (538C): perfectis omnibus atque ordinatis fecit hominem ex limo terrae, sufflavit in animam viventem et factus est homo **IR** *2,34,4 (416):* factus est in an. vivam *3,21,10 (540):* et sumsit dominus limum a terra et plasmavit hominem *4,20,1 (622):* et plasmavit deus hominem (+ ad imaginem *Feuard. Voss.*) limum terrae accipiens et insufflavit in fac. eius flatum vitae *5,7,1 (732):* insufflavit enim in faciem hominis deus flatum...(= L)... viventem *5,15,2 (756):* et sumsit dominus limum de terra et plasmavit hominem **IS** ety 11,1,4: et creavit deus hominem de (ex *K*) humo terrae Gn 3,1 (216B): formavit igitur deus hominem de limo terrae... et inspiravit... (= H)... vitae... et factus...(= H)... viventem q (31): formavit inquit dominus...(= H)... terrae... et inspiravit ...(= H)... vitae... et factus...(= H)... viventem sent 1,19,17 (585A): formavit deus hominem ad imaginem suam **JUL-T** ant 1,11 (600A): fecit deus hominem de limo terrae cap 5 (529B): factus est homo in an. viventem 14 (534C): et factus est homo in animam vivam (*codd. Tolet.;* viventem *Loaysa, Aguirr.*) **KA** Δ 15 (81): (+ ubi *V*) Adam e (de *EFLV*) limo factus (+ est *V*) **LAC** epit 22,2 (694,9): tum hominem de limo ad imaginem similitudinis suae figuratum inspiravit ad vitam in 2,10,3 (147,9): hominem figuravit ex limo terrae **[LAU]** Cha *(118B; II,156a):* figuravit illum ex limo **LIC** 2 (693D): formavit...(= H)... viventem **MART** corr 4 (4): post istam vero ruinam angelicam placuit deo de limo terrae hominem plasmare **MAX** h 48 (338A) = PS-AU s 80,3 (1901): et fecit deus hominem de limo terrae **MAXn** Jud 3 (297,39): utpote qui et primum hominem Adam ex limo terrae plasmaverat **ORI** ser *50 (109,1):* sicut in fictione hominis accepit deus limum de terra et finxit hominem **ORO** ap 26,5 (646,13): fecit deus hominem de limo terrae et vitalis spiritus insufflatione viventem posuit in paradiso deliciarum **PEL I.** sen *18,3 (979B):* sicut in principio pulverem de terra accipiens plasmavit hominem ad imaginem suam **Petrus Comestor** (PL 198,1066B): alia translatio habet insufflavit vel sufflavit **PHI** 33,4 (724C): et fecit deus hominem...(= H)... viventem **PIR** 3 (35,13): post ista ruina angelorum formavit deus hominem de limo terre (< MART corr 4, *cf* H) **POT** Laz (298,7): ut nobis ipsis iuxta librum genesis opimus (optimus *codd.*) luti liquor in causa est **PRIS** tr 1 (20,8): fecit deus hominem ad imaginem et similitudinem suam et inspiravit in fac. eius inspiramentum...(= L)... vivam (Gn 1,27 + 2,7) 5 (65,20): acceptoque limo terreni habitaculi nostrum corpus animavit **QU** cant 7 (684): finxit deus de terra pro 1,3 (735B): eoque formato ex limo terrae insufflavit ...(= L)... viventem **RUF** Ad *4,14 (171,29):* et accepit deus limum de terra et plasmavit hominem *4,15 (173,28):* accepit deus limum de terra et plasmavit hominem *5,11 (195,20):* insufflavit enim deus in...(= L)... viventem (das Zitat fehlt im griech. Text) Ct pr *(64,1):* secundum e limo terrae fictum (*Bm;* factum *CDn, Del.;* formatum vel fictum *a*) Gn *1,13 (15,10):* et plasmavit deus hominem (~ h. d. *A*), id est finxit de terrae limo pri *1,3,6 (58,1):* et insufflavit in fac. eius spiramentum (α; inspiramen μ; inspirationem σ)...(= L)... vivam *2,8,1 (153,18):* quod deus in faciem eius inspiraverit spiramentum (inspiramentum *A;* spiraculum *S*) vitae et factus sit homo in an. vivam Ps 38 h *2,3 (1404C):* insufflavit enim deus in fac. hominis spiritum...(= L)... vivam Rm *2,13 (913A):* ubi alius ad imaginem dei factus, alius de limo terrae plasmatus refertur (*cf* 1,27) sy 47 (385C): quod accipiens deus limum terrae plasmavit hominem **PS-RUF** fi 23 (1135B): et plasmavit deus ...(= L)... viventem **SALV** gu 1,27 (14,1): formavit igitur deus hominem de limo terrae et inspiravit in eum spiraculum vitae (*cf* H) **TE** an 3 (303,20): et flavit inquit deus flatum vitae in faciem hominis et factus est homo in an. vivam 11 (315,18): deum flantem in faciem hominis flatum vitae et (—*A*) hominem factum in an. vivam 26 (344,22): et finxit deus hominem et flavit in eum flatum vitae ba 3,5 (18,17): non enim ipsius quoque hominis figulandi (*Rig;* figurandi *BT*) opus sociantibus aquis absolutum est? de terra materia convenit, non tamen habilis nisi humecta et succida, quam scilicet ante quartum diem segregatae aquae in stationem suam superstite humore limo temperarant car 9(215,5): ipsum certe corpus hoc nostrum quod de limo figulatum (*AMPNFRB;* figurat. *TN*) cas 5 (135,4): cum hominem figulasset (figurasset *NFR*) Her 26 (154,15): et finxit ...(= L)... adflavit in fac. eius flatum...(= L)... vivam 31 (160,12): fecit inquit deus hominem de terra et adflavit in fac. eius flatum...(= L)... vivam Jud 2 (255,33): qui eos de limo terrae quasi ex utero matris figuraverat Marc 1,24 (324,9): et fecit hominem deus inquit limum

τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. **8** Καὶ ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεὸς
πνευμα × × ×
L faciem eius spiritum vitae et factus est homo in animam viventem et tunc plantavit × deus
~ eius faciem (in)spiramen(tum) × vivam × dominus ×
eum inspirationem Adam
eo flatum
animam
H „ „ spiraculum „ „ „ „ „ „ „ „ plantaverat autem dominus „

(wegen Kürzung des Zitats) | ~ eius faciem AU Gn li 6,11 in eum TE an 26; HIL; AM 118 Ps 10,15,1; 10,16,2?; AN sy?; AU Gn Ma 2,10.11; EVA-G?; SALV; PS-EUS-C in eo PS-AM | spiritum *cf* TE Marc 2,9; GR-I; HIL; ZE; AM Abr, Lc 1,7, mort, Noe, 118 Ps; AMst q ap, 1 Cor?; RUF Ad, Ps; PS-RUF fi; PS-AM; HI ep, Is 12; AU Gn Ma 2,10.11; Gn li 6,11; Ps 103; Gn q; ci; PS-AU s Cai I, 27; ORO; QU; HES; PS-VIG Var, tri1/6; FU: *cf* πνευμα Phil2/7 spiramen FIL 152 inspiramen RUF pri 1 (Var); PS-VIG tri1/6 spiramentum FIL 152; RUF pri; AV; PS-EUS-C inspiramentum PRIS; RUF pri 2 (Var) inspirationem RUF pri 1 (Var); PS-VIG tri4/6; *cf* FIL 98 flatum TE; AM Lc 2,85; AMst 1 Cor?; EVA-G; HI Is 16; AU Gn Ma 2,1; Gn li 6,1; 7,1.17; an; ep; Gn q; ci; re; IR animam ? AN sy; *cf* AM 118 Ps 10,10 | — homo AM mort?; HI Ez, Is 12; AU Gn li 7,16?; IR 2; PS-VIG Var (Var); GR-T: — ο ανθρωπος Phil-codd1/4 Eus-codd1/2 Ath1/4 Adam AM Is: = σ′ϑ′; *cf* 1 Cor 15,45 | vivam TE; PRIS; AN gen (*T*); EVA-G; RUF pri, Ps; AU an, ep, Gn li 6,1 (Var). 11; 7,1 (Var). 3. 16. 17; re; IR; FU; HES; CO-Tol1/2; JUL-T cap 14 8 tunc AU Gn Ma: **C** × reliqui | × deus HIL; AM par; RUF pri; PS-RUF; AU Gn Ma, Gn li, Gn q, loc; IR; ORI: — κυριος adfnoprtxyc$_2$d$_2$ℜ-edℙ Phil Theoph Hip Or-gr Chr Thdt dominus × AM Hel; HI Jr 5 dominus deus HI q; AU do; PS-BAS; H: = 𝔊𝔐 ×× AU Gn li 8,3 (Var); AN | hortum ? PS-BAS < κηπον α′;

de terra, non animam; anima enim de afflatu: factus est homo in an. vivam; quis? utique qui de limo/ 2,4 (338,11): bonitas finxit de limo...bonitas inflavit in animam, non mortuam sed vivam 2,8 (344,21): facto in an. vivam 2,9 (345,24): inprimis tenendum quod graeca scriptura signavit adflatum nominans non spiritum; quidam enim de graeco interpretantes non recogitata nec curata proprietate verborum pro adflatu spiritum ponunt...intellege itaque adflatum minorem spiritu (spiritum *MR*) esse 2,9 (347,3): flasse deum in fac. hominis et factum hominem in an. vivam res 5 (31,22): totam hominis figulationem (figurationem *T: cf Borleffs zu TE ba 3,5*) 5 (32,16): et finxit deus hominem limum de terra (iam homo qui adhuc limus) et insufflavit in fac. eius flatum vitae et fact. est homo, id est limus, in an. vivam/ 7 (35,1): cum fact. est homo in an. vivam de dei flatu Val 24 (201,8): figulat ita〈que〉 hominem demiurgus et de afflatu suo animat **PS-VIG** tri 12 (327A): et spiravit deus in fac. Adae inspirationem...(= L)...viventem 12 (327B): spiravit deus in fac. Adae inspirationem vitae 12 (328A): quia spiravit dominus in fac. Adae inspirationem...(= L)...viventem 12 (329D): itaque inspiravit dominus in fac. Adae inspirationem...(= L)...viventem 12 (331D): et inspiravit deus in fac. Adae inspiramen...(= L)...viventem: et quemadmodum postea creatus est Adam accipiens spiritum vitae et factus est in an. viventem Var 3,84 (429D): et fecit deus hominem ad imaginem suam et insufflavit...(= L)...homo (—*C*) in an. viventem **ZE** 1,12,2 (85): sumto quippe limo terrae hominem figuravit eique animam qua spiramus infudit e proprio fonte spiritus sui (< LAC in 2,10,3)

8 8 **AM** Hel 7 (416,3): plantavit dominus paradisum ad gratiam beatorum (+ et *DP'*) posuit ibi hominem/15 par 1 (265,1): et plant. deus par. in Edem (aedem *MP'*; aeden *R*; eden *cet.*) secundum...(= L)...finxit (*omnia om. VD*; — et pos. ibi h. q. f. *C*; — quem f. *PC'*) 5 (267,8): in hoc ergo paradiso hom. deus pos. quem plasmavit 23 (280,3): secundum orientem, non contra orientem 23 (280,6): et est in Edem (aedem *MSPP'*; aeden *RVP^{2}P'^{2}*; eden *cet.*), hoc est in voluptate **AN** Jb 1 (390D): plant. inquit par. voluptatis in Eden contra or. **ANG** (128D): nonnulli transtulerunt: in Eden contra orientem (< HI q) **AU** do 3,52 (69,20): et plant. inquit dominus deus par. in Aedem...(= L)...formavit/ 3,52 (69,24): quod plant. deus par. et pos. ibi hom. quem formavit Gn li 6,3 (173,16): et plant. deus par. in Eden (aedem *E*^{1})...(= L)...finxerat/ 8,1 (229,2): et plant. deus par. in Eden (edem *E*^{1}*b*; aedem *S*) ad or. et pos. ibi hom. (~ h. ibi *E*) quem finxit 8,3 (233,24): plant. ergo deus (—*S*) par. in deliciis, hoc est enim in Eden (edem *E*^{1}; aedem *S*), ad...(= L)...finxerat Gn Ma 2,1 (195): /et tunc...(= L)...finxerat/ Gn q 87 (45,10): quod plantavit (*Hss;*-verit *Edit.*) deus par. et posuerit illic hom. quem finxerat loc 1,5 (507,19): plant. deus par. secundum orientem: quod latini habent: ad orientem **PS-BAS** Is *1,29 (418b):* sicut in genesi quidem saecundum Aquilam: et plant. dominus deus ortum in Edem **BED** (91,43D): pro eo autem quod nostra editio quae de hebraica veritate translata est habet 'a principio', in antiqua translatione positum est 'ad orientem' (< HI q) (91,69A): quod antiqui interpretes ita transtulere: et plantavit dominus deus paradisum in Eden contra orientem (< HI q) **CY-G** hept 1,50-51 (3): 1,29/haec ubi disseruit, laeta paradisus in aula instruitur primique adspectat lumina solis/ **EUCH** inst 1 (69,1): Eden (edem *S*) in genesi quid accipiemus? sacratissimum ipsum ad orientem paradisi locum **HI** ep 69,6,3 (689,17): plantatur paradisus in Edem (*D;* eden *cett.*) Ez h *1,3 (326,7):* cum in paradiso deliciarum moraretur Jr 5,63 (351,20): qualem et dominus plantavit paradisum in Eden (aedem *A*) et pos. in eo lignum vitae 6,21 (394,22): unde et paradisus in Eden (aedem *P*) deliciarum paradisus appellatur Jr h *1 (592A):* /et posuit in paradiso hom. quem plasmavit/15 q (4,30): et plant. dominus deus par. in Eden contra orientem. pro paradiso hortum habet, id est gan. porro Eden deliciae interpretantur, pro quo Symmachus transtulit 'paradisum florentem'. nec non quod sequitur 'contra orientem' in hebraeo mimizra scribitur, quod Aquila posuit ἀπὸ ἀρχῆθεν et nos 'ab exordio' possumus dicere, Symmachus vero ἐκ πρώτης et Theodotion ἐν πρώτοις, quod et ipsum non 'orientem', sed 'principium' significat. ex quo manifestissime comprobatur quod prius quam caelum et terram deus faceret paradisum ante condiderat, sicut et legitur in hebraeo: plantaverat autem dominus deus paradisum in Eden a principio (> H) **HIL** Ps 1,14 (28,14): in libro genesis, ubi plantatum a deo paradisum legislator ostendit/ **IR** *5,5,1 (727):* et plant. deus par. in Eden contra...(= L)...plasmavit **IS** ety 14,3,2: paradisus est locus in orientis partibus constitutus

παράδεισον ἐν Εδεμ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν. **9** καὶ ἐξανέτειλεν

L paradisum in Eden ad orientem et posuit ibi hominem quem finxerat et produxit
hortum +voluptatis +deliciarum deliciis contra secundum constituit illic ~ hominem ibi finxit plasmavit formavit eiecit

H „ voluptatis a principio in quo „ × „ „ formaverat produxitque
+in eden ad orientem
+in eden ab oriente

ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν καὶ τὸ ξύλον
× × × ×
+κυριος ~ ετι ο θεος

L adhuc deus de terra omne lignum formosum ad aspectum et bonum ad escam et lignum
+dominus ~ deus adhuc × × × pulchrum speciosum × visum × aspectu ~ specie pulchrum × in esum edendum ~ ad es. bonum arborem
× ×

H dominus × „ „ humo „ „ pulchrum visu „ ad vescendum suave lignum etiam
×

cf IS ety | + voluptatis AN; KA Δ b: < H; *cf* AM par 23 + deliciarum HI Ez h, Jr 6; *cf* HI q, IS ety | in deliciis ? AU Gn li 8,3: Erklärung | ad AU; EUCH; PS-RUF; (G^{c}) contra RUF pri; HI q; IR; AN; ANG; abgelehnt von AM par 23 secundum AM; AU loc: < 𝔊 | + in eden ad or. G^{c} + in eden ab oriente M-M (242C) | constituit IS ord | illic AU Gn q | ~ hom. ibi AU Gn li 8,1 (Var) | finxerat AU Gn Ma; Gn li 6,3; 8,3; Gn q finxit TE; AM par 1; AU Gn li 8,1 plasmavit AM par 5; HI Jr h; PS-RUF; IR formavit AU do 9 eiecit AU Gn li | + dominus 91.94; H: + κυριος fm𝔄 Phil-arm Thd-syr½: = 𝔐 | adhuc deus AU Gn Ma, Gn li 8,3: ~ ετι ο θεος Thd-syr Thdt ~ deus adhuc 91.94; AU do, Gn li 6,3; 8,3 (Var): = 𝔊 — adhuc AM?; H: — ετι l Theoph: = 𝔐 | — deus AU Gn li 6,4; 7,28; 8,3?; PS-RUF | — de terra AM?: — εκ τ. γης l* Chr½ | — omne AM? | formosum AU Gn Ma pulchrum HIL; AU Gn li; PS-RUF; H speciosum AM; AU do | ~ specie pulchrum HIL ad visum PS-RUF — ad aspectum AU do aspectu AM (Var) | — et AM (Var); Ψ^{M} | ~ ad es. bon. HIL; AM (Var) | in AU do | escam AM; AU esum HIL edendum PS-RUF | arborem NO; AMst; RUF Gr 1, pri 4; CY-G?; AP-Apc | plantavit AU Gn Ma: **C** × reliqui | — medio

cuius vocabulum ex graeco in latinum vertitur hortus; porro hebraice Eden dicitur quod in nostra lingua deliciae interpretatur. quod utrumque iunctum facit hortum deliciarum/ (= **IS** q (31); < **HI** q) **Gn** 3,2 (216B): plantaverat ...(= H)... principio **ord** 10,2 (938C): plantaverat... (= H)... constituit hom. quem formaverat **q** (31): plantaverat...(= H)... voluptatis **KA** Δ a 16 (81): paradisus factus Δ b 16 (81): de paradyso voluptatis facto Λ b 8 (92): de homine posito in paradiso **NO** tri 8 (24,10): paradisum in oriente constituit **ORI** 1 Rg *1 (1,6):* non tunc tantummodo deus plantavit par. **Petrus Comestor** (PL 198,1067A): alia translatio habet: paradisum in Eden ad orientem (< HI q) **RUF Gr** *2,12,1 (98,5):* hunc ergo ab se hominem, sicut supra diximus, creatum in paradiso posuit pri *4,3,1 (323,22):* ut putet velut hominem quendam agricolam deum plantasse arbores in paradiso in Eden contra orientem/ **PS-RUF** fi 29 (1139A): et plantavit...(= L)...plasmavit/ **TE** Marc 1,24 (324,12): /et pos. deus hom. in paradiso: quod finxit, non quod flavit res 5 (32,19): /et pos. deus hom. quem finxit in paradiso

9 9 **91.94**: LXX. et produxit dominus deus adhuc de terra **AM** Lc 3,49 (137,6): lignum scientiae boni et mali 4,6 (142,6): scientia boni et mali famem par 7 (267,21): quia prod. deus lign. speciosum ad (—*AD*) aspectum (-ctu *D*) et (— *MBP'*) bonum ad escam (~ ad aescam bon. *M*) et lign. vitae in paradiso et (— *M*) lign. scientiae boni et mali Ps 1,35,1-2 (31,3): in paradiso, illo beatorum loco, lignum vitae in medio lignorum aliorum de terra productum? inter multa enim ligna quae erant speciosa ad aspectum et bona ad escam etiam hoc lignum terra produxit et in medio paradisi erat **AMst** q 106,19 (245,18): arbor autem vitae quae posita est in paradiso 106,19 (245,20): arbor scientiae boni et mali **AP-Apc** Pau *45 (37,22):* duxit me iuxta arborem cognoscende bone et male (= cognoscentiae bonae et malae) *45 (37,26):* haec est arbor vite **AU** bo 35 (872,21): sic appellavit: dinoscentiae (scientiam *V*) boni et mali do 3,52 (69,21): /et prod. deus adhuc de terra o. lign. speciosum et bonum in escam 3,52 (69,27): produxit deus adhuc de terra o. lign. speciosum et bonum in escam 3,52 (69,28): et lign. vitae in...(= L)... mali/ **Gn** li 6,3 (173,18): /et eiecit deus adhuc de terra o. lign. pulchrum ad aspectum et bonum ad escam 6,4 (173,20): eiecit adhuc de terra o. lign. pulchrum ad aspectum 6,4 (173,25): eiecit adhuc 7,28 (226,11): eiecit adhuc de terra o. lign. pulchrum ad aspectum et bonum ad escam 8,3 (234,5): et eiecit adhuc deus (~ d. adh. *S*) de terra o. lign. pulchrum ad aspectum et bonum ad escam 8,3 (234,8): eiecit inquit adhuc de terra o. lign. pulchrum ad aspectum et bonum ad escam 8,4 (235,12): et lignum vitae in medio paradiso (-si *E*RSbd*) et lign. scientiae dinoscendi bonum et malum **Gn Ma** 2,1 (195): /et produxit...(= L)... mali/ 2,12 (203): lignum autem vitae plantatum in medio paradisi...ligno autem scientiae boni et mali... nam et ipsum lignum in medio paradisi plantatum est; et ideo lignum dignoscentiae boni et mali dicitur... **Jul** im 6,30 (1081): lignum quod appellatum est dignoscentiae boni et mali loc 1,6 (507,21): quod habent multi latini codices 'et lignum sciendi bonum et malum' vel 'lignum scientiae boni et mali' vel 'lignum sciendi boni et mali' et si quae sunt aliae varietates de hac re interpretum, graecus habet: et lignum ad sciendum cognoscibile boni et mali; quod nescio utrum locutionis sit et non magis certum sensum aliquem insinuet pec 3,20 (146,19): lignum vitae... lignum scientiae **PS-AU** s 1,3 (1737) = s Cai I, 1,4 (14a): scriptum est in illa arbore fuisse (fuit *Cai*) dignoscentiam (-a *Cai*) boni et mali **CY-G** hept 1,52-53 (3): /gignitur haec inter pomis letalibus arbos coniunctum generans vitae mortisque saporem/ **EUCH** inst 1 (69,3): de arbore illa scientiae boni ac (et *S*) mali **HI** Jr 5,63 (351,20): qualem et dominus plantavit paradisum in Eden et posuit in eo lignum vitae **HIL**

τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῷ παραδείσῳ καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ. **10** ποταμὸς δὲ
του παραδεισου

L vitae plantavit in medio paradisi et lignum scientiae × boni et mali flumen autem
× × paradiso × arborem dinoscentiae dinoscendi ac fons
cognoscentiae sciendi bonae et malae fluvius
ad cognoscendum bonum malum
ad sciendum cognoscibile

H „ × . „ „ „ lignumque „ × „ „ „ et fluvius

ἐκπορεύεται ἐξ Εδεμ ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς. **11** ὄνομα
εποpευετο ποτιζων +και

L prodibat ex Eden et inrigabat paradisum quod inde dividitur in quattuor ∫(C)partes nomen
procedit de quod (in)rigat et postea divisum est ⌇(I)principia „
exi(i)t qui adluit × initia ex his uni
egredi(eba)tur iste flumina ~ fyson ex

H egrediebatur de loco voluptatis ad inrigandum „ qui „ „ „ „ capita „
partes

AM par; AMst | paradisi AM Ps; AU Gn Ma, do, Gn li (Var); PS-RUF; H: του παραδεισου abdefgijmnopq^{a}rvwxy c_2d_2 Phil½ codd½ Theoph Chr paradiso HIL; AM par; AMst; AU Gn li: = 𝔊 | — et AM (Var) | arbor(em) NO; AMst; RUF Gr 1; 2; pri 3; 4; PS-AU; EUCH; AP-Apc | scientiae NO; AM; AMst; AU Gn Ma, do, Gn li, pec, loc; EUCH; *cf* PS-RUF fi 30; H dinoscentiae AU Gn Ma 2,12; bo; Jul im; PS-AU cognoscentiae AP-Apc sciendi HIL; RUF; AU loc: = 𝔊 ad cognoscendum PS-RUF fi 29 ad sciendum cognoscibile? AU loc: < 𝔊 | + dinoscendi AU Gn li: < 𝔊 | ac RUF pri 4; EUCH bonae et malae AP-Apc? bonum et malum RUF Gr 2; 3; pri 3; Rm; AU Gn li, loc; PS-RUF

10 flumen HIL; AU; CY-G fons VICn Apc; AM par, Ps 35; HI ep 69; IS: *cf* 2,6 fluvius AM par 13 (fons et fluvius), Ps 45; HI ep 51; EP-SA; CHRY; H | prodibat AU Gn Ma: **C**: *cf* επορευετο m procedit AM par; CHRY exit AM Ps 45 exiit AM Ps 45 (Var); AU Gn li egreditur HI; EP-SA egrediebatur HI (Var); H | ex AM par; HI; AU Gn Ma; EP-SA; CHRY; IS ety de AM Ps 45; AU Gn li; S-Gr; KA; H | et inrigabat AU Gn Ma; HI Is 2,6: *cf* 2,6 ποτιζων 32.128𝔏: quod inrigabat AU Gn li qui rigat AM par 4 quod rigat CY-G qui inrigat AM par 13, Ps 45 qui adluit? AM Ps 35 qui abluit? AM Ps 35 (Var) ad inrigandum H > EP-SA: = 𝔊𝔐 | quod inde AU Gn Ma quod postea? HIL et inde AU Gn li: + και 𝔄𝔈𝔓 Thd-syr: = 𝔐 et × AM iste HI ep qui inde H > EP-SA | dividitur AU Gn Ma; AM, HI; EP-SA; H: = 𝔊 divisum est HIL; AU do, Gn li; VICn Apc > HI Apc | partes AU Gn Ma, Gn li; VICn Apc > HI Apc; II principia HIL; HI ep; AU do initia AM par; EP-SA flumina AM Ps 35; IS; *cf* VICn fa, HI Mt, S-Gr, KA

Ps 1,14 (28,15): /omne quoque lign. specie pulchrum et ad esum bonum productum esse monstravit; esse quoque et in medio paradiso lign. vitae et lign. sciendi boni et mali exposuit/ **IS** ety 14,3,2: /est enim omni genere ligni et pomiferarum arborum consitus, habens etiam et lignum vitae [= IS q (31)] q (31): quid significant ligna paradisi fructifera?...quid lignum vitae?...quid lignum scientiae boni et mali? (*cf* H) **NO** tri 8 (24,11): arborem vitae plantavit, scientiae boni et mali similiter alteram arborem collocavit **PAL** par *13 (291A):* sicut et inter sanctas paradisi arbores lignum illud per quod bonum malumque cognoscitur insitum scimus **RUF** Gr *1,25,2 (25,9):* ad arborem vitae restituens, unde nos arbor sciendi boni et mali inportune et extra tempus sumpta depulerat *2,12,3 (98,18):* ab arbore sciendi bonum et malum *3,7,1 (116,3):* eiectos nos a ligno vitae per lignum sciendi bonum et malum pri *3,6,3 (284,2):* ex arbore sciendi bonum et malum edere *3,6,3 (284,5):* de ligno sciendi bonum et malum edere *4,3,1 (323,23):* /et arborem vitae plantasse in eo, id est lignum visibile et palpabile, ita ut corporalibus dentibus manducans quis ex ea arbore vitam percipiat et rursum ex alia arbore manducans boni ac mali scientiam capiat Rm *6,11 (1093A):* illud lignum de quo scriptum est: sciendi bonum et malum **PS-RUF** fi 29 (1139A): /et prod. adhuc de terra o. lign. pulchrum ad visum et bonum ad edendum et lign. vitae in medio paradisi et lign. ad cognoscendum bonum et malum 30 (1140B): cum in medio esset paradisi positum ubi etiam lignum illud quod scientiam habebat boni et mali fuerat constitutum

10 10 **AM** par 4 (267,2): legisti enim quia fons procedit ex Edem qui rigat paradisum 13 (272,9): erat fons qui inrigaret paradisum 13 (272,12): et fons legitur et fluvius legitur qui inrigat paradisi lignum fructuosum 13 (272,15): fons enim procedit inquit ex Edem 13 (272,18): hic fons qui inrigat paradisum 14 (272,20): et dividitur inquit fons in quattuor initia/ Ps 35,21 (64,22): hic est forsitan torrens voluptatis quem in genesi legimus fontem qui adluit (abluit *av*) paradisum et dividitur in quattuor flumina quae circumeunt totam terram 45,12,1 (337,26): est et fluvius qui de Eden (aeden *AB*) exit et circuit (exiit et circumiit *BCv*) universam terram, verbum dei quo paradisus intellegibilis inrigatur **AU** do 3,52 (69,29): /deinde flumen quo paradisus inrigaretur divisum in quattuor principia fluviorum quattuor explicatur Gn li 8,7 (240,15): flumen autem exiit de Eden (aedem *PS;* aeden *R*) quod inrigabat paradisum et inde divisum est in quattuor partes/ Gn Ma 2,1 (195): /flumen ...(= L)...partes/ **CHRY** *III, 886 (887B):* de paradiso dictum est: fluvius autem procedit ex Edem **CY-G** hept 1,54-56 (3): /aedibus in mediis puro fluit agmine flumen, quod rigat insignes liquidis de fluctibus hortos quadrifidosque secat undanti ex fonte meatus/ **EP-SA** *25 (750,11):* fluvius egreditur ex Edem ad irrigandum paradisum qui inde dividitur in quattuor initia/ **HI** Apc 4,4 (55,3): sicut fluvius in paradiso cum sit unus in quattuor partes divisus est (< VICn Apc) ep *51,5,5 (404,15):* fluvius egreditur (-diebatur ς) ex Eden (edem *AS*), non dixit: descendit ex Eden; iste dividitur in quattuor principia/ 69,6,3 (689,17): unus fons in quattuor principia dividitur Is 16 (571B): fons egrediebatur et irrigabat omnem faciem paradisi, pro quo in hebraico hortus legitur (kontaminiert mit Gn 2,6) Mt pr (18A): quattuor flumina paradisi instar eructans **HIL** Ps 1,14 (28,18): /inrigari deinde paradisum flumine quod postea in quattuor principia divisum sit **IS** ety 14,3,3: e cuius medio fons prorumpens

τῷ ἑνὶ Φισων· οὗτος (+ ἐστιν) ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Ευιλατ, ἐκεῖ οὗ (×) ἐστιν τὸ χρυσίον· **12** τὸ δὲ χρυσίον (καὶ το)

C × uni Fison hoc est quod circuit totam terram Evilath ibi × } (L) est aurum aurum autem (et aurum)

I est „ „ hic „ qui „ omnem „ Evilat × ubi } (L) est aurum aurum autem (et aurum)

nomen est his uni nomen est — ipse iste — circu(m)iens — × — ~ terrae autem illi-

H × „ Phison ipse „ „ „ „ „ Evilath × „ nascitur „ et aurum

totam — ibi

τῆς γῆς ἐκείνης καλόν· καὶ ἐκεῖ ἐστιν (×) (×) ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος. **13** καὶ ὄνομα (×) τῷ ποταμῷ (×)

L terrae illius optimum × ibi est carbunculus et lapis prasinus et nomen (C) secundi (I) × (fluminis flumini)

us aurum — bonum + est et — ubi erit + lapis

H „ „ „ est ibique invenitur bdellium „ „ onychinus „ „ fluvio (fluvii)

ibi

11 ex his uni nomen est AU Gn li ~ fyson ex his uni nomen est AU Gn li (Var) | × AU; HI; EP-SA; H est AM | hoc est AU: + εστιν i ×× AU Gn li (Var); AM Ps hic est AM par; AP-Apc ipse est EP-SA 15; H iste est HI Is; EP-SA 25 | circu(m)iens AM Ps | totam AU; HI ep 125 (Var); P omnem AM par; HI; AP-Apc; EP-SA; H × AM Ps | ibi AU Gn Ma; G^{c}: — ου h^{mg}i𝔔𝔓 Phil-codd ubi reliqui

12 et aurum AM Ps, HI; H > AU Gn li (Var), EP-SA: και το bw: = 𝔐 ~ terrae aut. illius aurum AM par | optimum AU Gn Ma; HI; EP-SA; H: *cf* Billen 142: = Samar. bonum AM; AU Gn li: = 𝔊𝔐 | + est AM par; H | × AM; AU Gn Ma; EP-SA; — -que (H) ΛᵇBA*Ωᴹ: — και dp Phil-codd: = 𝔐 et 91.94.95; AM Ps; HI Is; AU Gn li: = 𝔊 | ubi AM par; HI q — ibi est AM Ps | est AM; HI; AU; EP-SA 25: = 𝔊 erit 91.94.95 × AM par (Var): — εστιν 911.76 invenitur H > EP-SA 15; 17 | + lapis ? AM Ps | bdellium H; *cf* HI q, EP-SA 17: βδελλιον α′σ′Ψ′ | onychinus H; *cf* HI q: ονυξ α′σ′Ψ′

13 secundi fluminis AU Gn Ma × secundo AM; HI (Var) × secundi AM (Var); HI: — τω ποταμω 128 flumini secundo AU Gn li: = 𝔊 fluminis secundi AU Gn li (Var) fluvii secundi (H) CΛXIIΣBPΩ | hoc

totum nemus inrigat dividiturque in quattuor nascentia flumina [= IS q (31)] Jud 8,1 (22): sicut in genesi, ubi de quattuor fluminibus paradisi scriptum est quod ex uno fonte profluunt **KA** Δ a 17 (81): de fluminibus Δ b 17 (81): de fluminibus quattuor egredientibus de paradyso Λ b 8 (92): et quattuor fluminibus **S-Gr** H 85,7 (53): 1,2/qui te de paradiso manare (+ fecit *O corr.*) et in quattuor fluminibus totam terram rigare (rigari *C*) praecepit (*cf* 2,6) **VICn** Apc 4,4 (54,3): sicut fluvius in paradiso de uno fonte in quattuor partes divisus est fa 3 (4,13): IIII flumina in paradiso fluentia

11 11 **AM** par 14 (272,21): /nomen...(= I)...aurum/ Ps 1,36,1 (32,4): est et Phison (physon β) qui latina interpretatione dicitur oris commutatio, circumiens (circuiens *BC*β) terram Evilat (-ath *Cav*) ubi est aurum/ **AP-Apc** Pau *31 (28,22):* hic est oceanus qui circuit omnem terram *45 (37,9):* hic est enim fluvius Physon qui circuit (currit *cod.*) omnem terram Evillae/13 **AU** Gn li 8,7 (240,16): /ex his uni nomen est Phison (~ fyson ex his uni n. est *PRb*), hoc est (— h. e. *PRb*) quod circuit totam terram Evilat (-ath *Sbd*), ubi est aurum/ Gn Ma 2,1 (195): /nomen... (= C)... aurum/ **CY-G** hept 1,57-60 (3): /Fisonus (fissonis *A*) auriferis praedives fluctuat undis conspicuasque terit rauco de gurgite gemmas /12/ perspicuisque vadis terram praelambit Evilam (aevilam *C;* evilam *A;* evillam *G*)/13 **EP-SA** *15 (747,24):* Phison; ipse est qui circuit omnem terram Evilat/ *25 (750,13):* /nomen uni Phison, iste est... (= I)... aurum/ **HI** ep *51,5,5 (404,17):* /nomen uni Phison/13 125,3,2 (121,17): Phison...qui circuit (circumit *C*ς) omnem (totam *C*ς) terram Evilat (-ath *G;* -ac Ψ′) Is 6 (212C): sicut in genesi legimus de fluvio Phison: iste est qui circumit omn. t. Evila, ubi est aurum/ q (5,9): nomen uni Fison **VICn** fa 3 (4,17): Fison (fyson *L*)

12 12 **91.94.95**: LXX. et ibi erit carbunculus et lapis prasinus **AM** par 14 (273,1): /terrae autem illius aurum bonum est, ubi (ibi *M*) est (—*M*) carb. et l. pras./ 22 (279,18): quia Phison aurum bonum terrae et carbunculum et lapidem prasinum habere dictus est Ps 1,36,1 (32,6): /et aurum (— et aur. *BC*) terrae ill. bonum et lapis carb. et l. prassinus (prasinus *BC*β*v;* prasius *a*) **ANG** (130A): unde nonnulli pro bdellio et onychino carbunculum et lapidem prasinum transtulerunt (131A): bdellium... si...ad lapidem qui alio nomine carbunculus vocatur (sc. refertur), significat divinitatis excellentiam, et lapis onychinus, qui in quibusdam codicibus prasinus invenitur, significat... (131D): ibi invenitur bdellium qui alio nomine carbunculus inscribitur...et lapis onychinus qui alio nomine prasinus (prasius *Z*) invenitur **AU** Gn li 8,7 (240,18): /aurum aut. (et aurum *S*) terrae ill. bonum et ibi est carb. et l. pras./ Gn Ma 2,1 (195): /aurum... (= L)... prasinus/ **BED** (91,46C): antiqua translatio pro his habet carbunculum et lapidem prasinum (parassinum *al.*) **CY-G** hept 1,59 (3): /prasinus huic nomen, illi est carbunculus ardens/11 **EP-SA** *15 (747,24):* /ibi invenitur lapis prasinus; sed et carbunculum illic esse testatur *17 (748,8):* Aquilas autem interpres in genesi lapidem prasinum neque prasinum interpretatus est neque smaragdum, sed hebraica interpretatione usus in superficie et inveniens in hebraeo nomen lapidis bodallin, quod septuaginta dixerunt: ibi invenitur lapis prasinus, Aquila dixit: ibi invenitur bidellium. est autem bidellium quoddam unguentum sive incensum quod defertur ex India *25 (750,14):* /et aurum terrae...(= L)...prasinus **HI** Is 6 (212C): /et aurum terrae ill. opt. et ibi est carb. et l. pras. q (5,11): ubi (ibi φ) est carb. et lapis prasinus: pro carbunculo et lapide prasino βδέλλιον et ὄνυχα alii transtulerunt

13 **AM** par 14 (273,3): /et nomen secundo (-di *SP'* **13** *P''V'B*) Geon (gion *RP'';* gyon *C'*)... (= I)... Aethiopiam/ **AP-Apc** Pau *45 (37,10):* 11/et alius est Geon qui circuit (currit *cod.*) totam terram Egypti et Ethiopie/ **AU** Gn li 8,7 (240,20): /et nomen flumini secundo (-nis -di *E*) Geon, hoc est quod circuit totam terram Aethiopiam (-piae *bd*)/ Gn Ma 2,1 (195): /et nomen... (= C)...

τῷ δευτέρῳ Γηων· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας. **14** καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος Τίγρις· οὗτος
+ εστιν κυκλοι × αιθιοπιαν αυτος

C fluminis Geon hoc circuit totam terram Aethiopiae
I secundo „ hic est qui „ omnem × Aethiopiam } (L) et flumen tertium Tigris hoc est
secundi + est quod Aethiopiam flumen autem hic ipse
× × ×
H „ „ ipse „ „ „ „ terram Aethiopiae nomen vero fluminis tertii „ ipse ×
secundi totam etiopiam

ὁ πορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, οὗτος Εὐφράτης. **15** Καὶ ἔλαβεν κύριος
+ ο ποταμος × × ×
και ο

L quod vadit contra Assyrios et flumen quartum dicitur Eufrates et sumpsit dominus
+ fluvius qui fluit × flumen autem est (ac)cepit × deus dom.
× × × adprehendit ~
H × „ „ „ fluvius autem quartus ipse est „ tulit ergo „
×

ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.
εποιησεν + της τρυφης ×

L deus hominem quem fecerat et posuit eum in paradiso ut operaretur ibi et custodiret
fecit + voluptatis operari eum custodire
finxit × servare
plasmavit
× ×
H „ „ × × „ „ „ „ „ voluptatis „ „ × „ „
quem fecit

AU Gn Ma: κυκλοι 𝔄 Phil-ed Theoph hoc est quod AU Gn li: + εστιν Cyr hic est qui AM ×× qui AP-Apc | totam AU; AP-Apc; C omnem AM; H | terram AU; AP-Apc; H: = 𝔊𝔐 × AM: — γην v(mg) | aethiopiam AM; AU Gn li; C: αιθιοπιαν v

14 et flumen AM; AU Gn Ma: = 𝔊 flum. aut. AU Gn li | hoc est AU hic est AM ipse est PS-AU: αυτος M × est AU Gn li (Var) ×× AU Gn li (Var); AP-Apc | + fluvius PS-AU: + ο ποταμος E | quod AU qui AM; PS-AU; AP-Apc — q. vadit ? AU Gn li (Var) | vadit AM; AU Gn Ma; PS-AU; H fluit AU Gn li est ? AP-Apc | — contra ? AU Gn li (Var) | et flumen AM; AU Gn Ma: και ο 𝔓 Phil-codd: = 𝔐 flum. aut. AU Gn li; *cf* H: = 𝔊 — autem $II^{Cr}\Omega^{M}$: — δε I | dicitur AU Gn Ma: **C** est AM; AP-Apc; *cf* H × AU Gn li: — ουτος $i^{a?}$rvxc$_2$𝔄 Phil-ed Theoph Hip

15 sumpsit HI; AU; JUL-E cepit TE accepit ? AU Gn li 8,10 («graecus») adprehendit AM par | — dominus AM par; AU Gn li 8,8 (Var): — κυριος 37 ~ deus dom. TE; AU Gn li 8,11 (Var) | fecerat AU Gn Ma:**C** fecit AM; AU Gn li; JUL-E; G^{c}: εποιησεν Mhmnqv(mg)𝔄𝔅 Phil finxit TE; AU do: = 𝔊 plasmavit ? HI Jr h; *cf* PS-BAS ×× HI q; H: = 𝔐 | illum JUL-E | + voluptatis AM Ps; HI q; H: + της τρυφης M(mg) abdefghijlnoptvwxc$_2$d$_2$𝔄 Or-gr$^{1}/_{3}$ Chr$^{1}/_{3}$ Thdt$^{1}/_{2}$: = 𝔐 | ut operaretur...custodiret AMst; AU Gn Ma; Gn li 8,8.10; FAU-R; CO; EP-SC; H operari...custodire AM; HI; AU Gn li 8,10.11.12; JUL-E; PS-BAS: = 𝔊 | ibi AMst; AU Gn Ma 2,1 eum AU Gn li 8,10.11.12; JUL-E: = 𝔊𝔐 × AM; HI; AU Gn Ma 2,20; Gn li 8,8.10; FAU-R; CO; EP-SC; PS-BAS; H: — αυτον Thdt$^{1}/_{2}$ | servare ? HI | eum AM Hel; HI; AU Gn Ma 2,1; Gn li 8,12;

Aethiopiae/ **CY-G** hept 1,61 (3): 11/post hunc Aethiopas Geon adlapsus opimat/ **HI** ep *51,5,5 (404,17)*: 11/et nomen secundi (-do *B m.2*) Geon **VICn** fa 3 (4,17): Geon

14 14 **AM** par 14 (273,4): /et flumen tertium Tigris, hic est qui vadit contra Assyrios (assirios *PVC*); et flumen quartum est Eufrates Ps 1,36,1 (32,3): est et Tigris fluvius Assyrios praeterfluens, est et Euphrates (eufraten α) in Babyloniam tendens **AP-Apc** Pau *45 (37,11)*: /et alius est Thigris qui est contra Assirios, et alius est Eufrates qui inrigat terram Mesophothamiae **AU** Gn li 8,7 (240,21): /flumen autem tertium Tigris (tygris *S*), hoc (— *S*) est (— *Sb*) quod fluit (—q. fl. E^{1}) contra (—*S*) Assyrios; flumen autem quartum Euphrates (eufr. *EPRS*) Gn Ma 2,1 (195): /et flumen...(= L)...Euphrates/ **PS-AU** Fu 1,6 (195,20): ipse est, inquit scriptura, fluvius qui vadit contra Assyrios **CY-G** hept 1,62-63 (3): /tertius est Tigris, Euphrati adiunctus amoeno, Assyriam celeri discretim flumine sulcans/ **VICn** fa 3 (4,17): Tigris (tygris *L*) et Eufrates

15 15 **AM** Hel 7 (416,3): 8/operari et custodire eum inst 22 (310D): cum enim fecisset hominem et posuisset in paradiso operari et custodire par 24 (280,7): et adprehendit deus hom. quem fecit et pos. eum in par. operari et custodire 25 (281,16): pos. eum in par. operari et custodire Ps 1,1,1 (3,4): Adam a domino deo in paradiso positus voluptatis (~ vol. pos. *ACav*) **AMst** q 123,9 (377,5): factus enim Adam positus est in paradiso ..(= L)... custodiret 127,31 (412,29): ante enim positus erat ut operaretur terram simpliciter **AU** do 3,52 (69,32): et sumsit dom. d. hom. quem finxit et pos. eum in par. et cetera Gn li 8,8 (242,14): et sumsit dom. (— *EPR*) d. hom. quem fecit et pos. eum in par. ut operaretur et custodiret/ 8,8 (242,25): ut operaretur et custodiret...operaretur...custodiret 8,10(245,10): ut custodiret 8,10 (245,14): sed neque scriptura dixit: ut operaretur et custodiret paradisum; dixit autem: ut operaretur et custodiret. quamquam si de graeco diligentius ad verbum exprimatur, ita scriptum est: et accepit dom. d. hom. quem fecit et pos. eum in par. operari eum et custodire; sed utrum ipsum hominem posuit operari, hoc enim sensit qui interpretatus est 'ut operaretur', an eundem paradisum operari, id est ut homo paradisum operaretur, ambigue sonat 8,10 (245,25): ne forte sic dictum sit: ut operaretur paradisum 8,11 (248,10): et sumsit dom. deus (~ deus dom. *S*) hom. quem fecit et pos. eum

16 καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ Αδαμ λέγων Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ
+αυτον ×

L	eum illum ×	et	praecepit locutus est dixit	dominus × ~ deus	deus × dominus	Adae ad Adam	dicens ×	ex de ab	omni	ligno fructu ligni	quod ×	est ×	in ×	paradiso paradisi × medio paradisi + dei
H	illum	praecepitque		×	×	ei	〃	〃	〃	〃	×	×	×	paradisi

EP-SC; PS-BAS: + αυτον Mtv(mg)c_2𝔙^{1}: (Hexapla) = 𝔐 illum H > FAU-R, IS × AM inst, par; AMst; AU Gn Ma 2,20; Gn li 8,8.10.11; JUL-E; CO; GR-M: = 𝔊

16 locutus est ? PS-AU hyp 3 dixit (— dicens) ? PS-AU hyp 1; s 1 | ~ deus dom. TE — dominus IR 5,23; KA Λ b; PIR; *cf* RUF: — κυριος f𝔏 | — deus PS-AU hyp, s, s Mai; PS-VIG; KA Λ a; *cf* CHRY | ad adam ? PS-AU s; RUF | ex TE; AM; AMst; RUF; HI ep 51; AU Gn Ma, loc; QU; MAR-M; PS-VIG; PS-AU s, s Mai; JO-N; H de PS-CY; HI ep 140; PS-AU hyp; CHRY ab GAU; AU Gn li, Jul im; PS-RUF; IR; DION-E | fructu ligni GAU | quod est in paradiso PS-CY; AM par; AMst; GAU; HI; PS-RUF; IR 5,23; AU; PS-AU; MAR-M; PS-VIG; DION-E: = 𝔊 ×××paradisi RUF; QU; CHRY II; JO-N; H: = 𝔐 ××××? TE; IR 5,20; CHRY V quod est in medio paradisi ? AM Ps; PS-AU s 1 (Var) | + dei PS-CY; HI ep 51 (Var) | ede(ti)s ad escam

in par. operari eum et custodire 8,11 (248, 21): et sumsit dom. d. hom. quem fecit et pos. eum in par. operari eum et custodire 8,12 (250,24): sumsit ergo dom. d. hom. quem fecit et pos. eum in par. operari eum, hoc est operari in eo, et custodire eum/ **Gn Ma** 2,1 (195): /et sumpsit...(= L)...custodiret eum/ 2,20 (207): posuit enim deus hom. in par. ut operaretur et custodiret **PS-BAS** Is *1,14 (406b):* unde et a principio plasmatus positus est in par. operari et custodire eum **CO** *1,5 (174,5):* quandoquidem et paradisum ei ut operaretur et custodiret indixit **CY-G** hept 1,64-65 (3): /hic positus custos Adamus cum coniuge fida atque opifex tali formatur voce tonantis/ **EP-SC** en *5 (84,25):* quia Adam positus est in par. ut operaretur et custodiret eum **FAU-R** gr 1,3 (15,4): etiam in paradiso iubetur operari, in quo sicut legimus ita est constitutus ut operaretur et custodiret illum **GR-M** Jb 19,34 (119C): pos. eum dominus in...(= H)...custodiret **HI** Jr h *1 (592A):* et pos. in par. hom. quem plasmavit operari et servare eum q (5,13): et sumpsit dom. d. hom. et pos. eum in par. voluptatis: pro voluptate in hebraeo habet eden. ipsi igitur nunc LXX eden interpretati sunt voluptatem, Symmachus vero qui paradisum paulo ante florentem transtulerat hic posuit ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ἀκτῆς, quod et ipsum amoenitatem et delicias sonat **IS** Gn 3,5 (216D): tulit igitur deus hom. et pos. eum in par. (*cf* H) 3,5 (217A): ut operaretur et custodiret illum (H) q (31): quid est quod tulit deus hom. et posuit eum in paradiso ? (*cf* H) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,27 (1567): et sumpsit dom. d. hom. quem fecit et pos. illum in par. operari eum et custodire **RUR** 2,15 (395,18): quia Adam paradisi et custos delegabatur et colonus, scilicet ut haberet operandi materiam libertas arbitrii et quod orationum obtinuisset industria parcitatis abstinentia custodiret **SALV** gu 1,27 (14,3): posuit inquit eum in par. voluptatis (H) **TE** Her 3 (129,19): et cepit deus dominus (*NF;* ~ dom. deus *P*) hom. quem finxit/ **Jud** 2 (257,74): certe in paradiso constituens eum incircumcisum ⟨nec sabbatizantem⟩ colonum paradiso (*T;* paradisi *PNFR*) praefecit

16 16 **AM** par 26 (282,18): et praecepit...(= L)...ad escam edes/ 26 (282,23; 283,17): edes 56 (314,9): ex omni...(= L)...edetis ad escam (~ ad esc. ed. *N;* — ad escam *CC'*) Ps 35,3,4 (51,22): dicens de ligno vitae quod esset in medio paradisi (-so *BC*) edendum/ **AMst** q 127,25 (409,17): ex omni inquit ligno quod est in paradiso ad escam edes/ **AU** Gn li 8,8 (242,16): /et praec. dom. d. Adae dic.: ab o. ligno quod est in paradiso escae (esca *PR*^{1}*bd;* escam *ER*^{2}) edes/ 8,13 (251,1): /et praec. dom. d. Adae dic.: ab...(= L)...escam/ 8,17 (257,6): et praec. dom. d. Adae dicens; non dixit 'praecepit eis'...ab...(= L)...escae (esca *E*^{1}) edes; non dixit 'edetis' 8,27 (265,23): et praec. dom. d. Adae dic.: ab . . . (= L) . . . . escae (esca *E*^{1}*bd Eug.;* aesca *PRS*) edes Gn Ma 2,1 (195): /et praecepit...(= L)...ad escam/ Jul im 6,30 (1581): ab o. ligno inquit quod est in paradiso edes/ loc 1,7 (508,5): quod habent latini codices: ex o. ligno quod est in paradiso escae edes, non 'paradiso escae' distinguendum est, sed 'escae edes'; nam 'esca edes' dici admittit latina locutio, quoniam pro dativo casu graeco ablativum vel quem appellant septimum in huiusmodi locutionibus solent ponere. aut certe ordo verborum est: ex omni ligno escae (aut-escae — *CN*) **PS-AU** hyp 1,1 (1613): et dixit dom. Adae: de o. ligno quod est in paradiso edetis/ 3,1 (1621): et locutus est dom. Adae dic.: de o. ligno quod est in paradiso edetis/ 3,1 (1621): de o. ligno quod est in paradiso edetis s 1,1 (1736) = s Cai I,1,1 (13b): legimus in genesi dixisse dominum ad Adam: ex o. ligno quod est in paradiso (in medio paradisi *Cai*) edetis/ 1,1 (1737) = s Cai I,1,2 (13b): dixit (+ illis *Cai*) deus: ex o. ligno quod est in paradiso (in medio paradisi *Cai*) edetis/ s Mai 71,2 (139): scriptum est enim: vocavit dom. Adam et dixit ei: ex o. ligno quod est in paradiso manducabitis/ **CHRY** II, 1158 (1160A): cum dictum a domino fuisset: de o. ligno paradisi edetis/ *V, 912 (913B):* nam de omni ligno manducabis/ **PS-CY** cent 38 (85,317): ede de o. ligno quod est in paradiso dei/ **CY-G** hept 1,66-67 (3): /ne trepidate simul licitos praecerpere fructus, quos nemus intonsum ramo frondente creavit/ **DION-E** cond *20 (380A):* ab o. ligno inquit quod est in paradiso comedes **GAU** 10,19 (98,183): ab omni fructu ligni quod est in paradiso ad escam edes/ **GR-M** Jb 35,19 (766B): ex o. ligno paradisi comedite/ (*cf* H) **HI** ep *51,5,6 (405,3):* ex o. ligno quod est in paradiso (+ dei *S*) comedes 140,7,2 (276,22): de o. ligno quod est in paradiso comedes **JO-N** 30 (538D): deus praescius futurorum dedit praeceptum ut ex o. ligno paradisi manducarent/ 30 (539C) lex ergo erat quando audiit primus homo: ex o. ligno paradisi edes/ **IR** *5,20,2 (772):* ab omni ergo ligno escas (certe *Clarom.;* esce *Voss.*) manducabitis (-cabis *Erasm. Gall. Feuard.*) *5,23,1 (779):* scriptura dicit dixisse deum ad Adam: ab o. ligno quod est in paradiso escam manducabis (*Grab. Mass. sec. codd. Clarom. Ottob. Voss.;* -cabitis *alii*) **IS** Gn 4,1 (218B) ex...(= H)...comede/ ord 10,3 (939A): ex...(= H)...comede **JUN** 2,3 (499,22): sicut praeceptum est in paradiso de ligno **KA** Δ a 18 (81): praeceptum Adae in paradiso Δ b 18 (81): praeceptum Adam accepit in paradyso Λ a 9 (92): ubi praeceptum dat dominus Adae et mulieri eius Λ b 9 (92): ubi praeceptum dat deus Adae et nomina et

βρώσει φάγῃ. **17** ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ·
× +του καρπου φαγητε × × + ουδ ου μη
φαγη

L edes ad escam de ligno autem scientiae boni et mali non edetis ab eo
~ (ad) escam ede(ti)s a arbore +quod est dignoscentiae bonum malum ne (com)eda(ti)s ex illo + nec
escas comedes ex fructu autem ligni sciendi × × × (com)edes de +ne morte mo-
escae comedite fructu *autem* arboris cognoscendi manducabi(ti)s × ×
esca manducabi(ti)s unde dinoscitur tetigeri(ti)s
× quod est in medio paradisi (-so) ~ ab eo non manducabitis
H comede × " " " " " " " ne comedas × ×

(Stellung) AM par 56; AU Gn Ma, Gn li 8,13 | edes AM par 26; AMst; GAU; AU; JO-N½ edetis TE; AM par 56; QU; PS-AU hyp,s; CHRY II; *cf* dagegen AU Gn li 8,17 comedes HI; DION-E comedite GR-M manducabis IR 5,20 (Var).23; MAR-M; CHRY V manducabitis RUF; IR 5,20.23 (Var); PS-VIG; PS-AU s Mai; *cf* JO-N½ | ad escam AM; AMst; GAU; AU Gn Ma, Gn li 8,13; MAR-M escam AU Gn li 8,8 (Var); IR 5,23 escas IR 5,20 escae AU Gn li 8,8.17.27; loc; IR 5,20 (Var): < 𝔊 esca AU Gn li 8,8 (Var).17 (Var).27 (Var); loc (will so verbessern; *cf* W. Süß, Augustins Locutiones u. d. Problem der lat. Bibelsprache, Tartu 1932, 8f) × TE; PS-CY; AM par 56 (Var); RUF; HI; AU Jul im; QU; PS-VIG; PS-AU hyp, s, s Mai; DION-E; JO-N; CHRY; GR-M; H: — βρωσει 𝔈 Phil-codd½ Chr²/₇

17 de TE; PS-CY; AM; AMst; HI; PEL; AU Gn Ma, Gn li, Jul im; QU; PS-AU hyp, s, s Mai; PS-VIG; CHRY; GR-M; H a GAU; AU pec?; IR; BAS ex PS-AU s 1,1 (Var); JO-N 30 | arbore TE je; JO-N 30; *cf* TY illa vero (autem) arbore? PS-AU s 1,1½ eo autem ligno ? CHRY V fructu autem ligni PS-AU s Mai fructu arboris TE Jud: + του καρπου a: < 3,3 | + quod est AM Hel, par | scientiae boni et mali PS-CY; AM; HI ep 140 (Var); AU Gn Ma,pec; PS-AU hyp; PS-VIG; GR-M; CHRY V; H dignoscentiae boni et mali AU Jul im 6,30; QU; PS-AU s 1; JO-N 30 agnitionis boni et mali ? TE je; *cf* vg; *cf* IR 5,20 sciendi boni et mali HI ep 140 sciendi bonum et malum BAS cognoscendi bonum et malum AU Gn li, Jul im; IR 5,23 unde dinoscitur bonum et malum AMst scientiae quod est in medio paradisi CHRY II quod est in medio paradisi PEL (paradiso); PS-AU s 1 (½ nach mali eingefügt), s Mai; *cf* TE Jud: < 3,3 | ne AM Hel (Var); HI ep 140 (Var); GR-M; H noli tangere ? AU Ps 70; s Gue ~ ab eo non mand. IR | edetis AM; AMst; PEL; AU Gn Ma; QU; PS-AU hyp, s; CHRY II: = 𝔊 edatis AM par 56 (Var), Hel (Var): φαγητε a Theoph edas GAU (Var): φαγη 𝔈ᵉᵗ Chr½: Singular = 𝔐 comedas H > HI ep 140 (Var) edes PS-CY; GAU comedes HI ep 140 manducabis AU Jul im; CHRY V manducabitis AU Gn li; BAS; IR; PS-VIG; PS-AU s Mai tetigeris JO-N½ tetigeritis GR-M; *cf* JO-N½: tangere < 3,3 | ab AU Gn Ma; IR ex PS-CY; AMst; QU; PS-AU s Mai de AU Gn li, Jul im; PS-VIG ×× AM; HI; PEL; BAS?; PS-AU hyp, s 1; IR (Var); H: — απ αυτου 𝔄 Phil-codd½ Chr²/₆ | eo PS-CY; AMst; AU Gn Ma; QU; IR; PS-AU s Mai; PS-VIG illo AU Gn li, Jul im | + nec tang. ill. ne mor. PS-AU s Mai; *cf* IR 5,20,2: + ουδ ου μη αψησθαι αυτου ινα μη αποθανητε r < 3,3 + ne morte moriamini PS-AU s? |

mulieri eius **MAR-M** *31 (61,5):* ex...(= L)...ad escam manducabis **PIR** 3 (35,19): preciperat autem deus homini dicens: ex o. ligno paradisi commede/ (H) **QU** pro 1,4 (736A): dicens: ex o. ligno paradisi edetis/ **RUF** adu (619B): cum dixisset deus ad Adam: ex o. ligno paradisi manducabitis **PS-RUF** fi 30 (1139C): Adam et Eva semel accepta licentia comedendi ab omni ligno quod erat in paradiso praeter unum tantum quod a deo fuerat interdictum **TE** an 38 (365,19): ex o. ligno inquit edetis Her 3 (129,19): /et praec. deus dom. Adae **PS-VIG** Fel 18 (347A): praec. dom Adae...(= L)...par. manducabitis/
17 17 *cf* Gn 3,3 **AM** Hel 7 (416,8): de ligno quod est scientiae boni et mali non (ne *H'*) edetis (edatis *BH'*); qua die autem manducaveritis ex eo, morte moriemini par 26 (282,20): /de ligno autem quod est scientiae boni et mali non edetis; qua die autem (— *B;* ~ aut. die *M*) manducaveritis ex eo, morte moriemini 26 (282,24; 283,19): non edetis 43 (300,4.5): morte moriemini 56 (314,10): /de ligno autem quod est (—q. est *MCC'P'*) scientiae boni et mali non edetis (edatis II); qua die autem (enim *C;* —*C'*) manducabitis ex eo, morte moriemini 56 (315,12): non edetis Ps 35,3,4 (51,23): /de ligno autem scientiae boni et mali non edendum **AMst** q 6,2 (30,10): qua die manducaveritis, morte moriemini 127,25 (409,19): /de ligno autem unde dinoscitur bonum et malum non edetis (editis *CX*) ex eo **ANG** (133C): Symmachus transtulit: mortales eritis (< HI q) **AU** ci 13,12 (571,25): quacumque die ederitis (comederitis *p*) ex illo (eo *v*), morte moriemini 13,15 (573,15): morte moriemini 13,15 (573,23); 13,23 (588,23): qua die ederitis ex illo, morte moriemini 16,27 (169,17): qua die ederitis, morte moriemini Fau 14,4 (405,28): qua die tetigeritis, morte moriemini 14,7 (409,7): si tetigeritis, morte moriemini Gn li 8,8 (242,17): /de ligno autem cognoscendi bonum et malum non manducabitis de illo; qua (quo *bd*) die autem ederitis (comederitis *S*) ab (de *S*) eo, morte moriemini 8,13 (251,2); 8,17 (257,9); 8,27 (265,25): /de ligno autem cognoscendi bonum et malum non manducabitis de illo; qua die autem ederitis ab (de *S*) eo, morte moriemini 9,10 (278,11): qua die ederitis, morte moriemini 11,30 (363,22): si manducaveritis, morte moriemini Gn Ma 2,1 (195): /de ligno...(= L)...moriemini/ 2,15 (204): qua die autem manducaveritis, morte moriemini Jo 14,13 (1510); 22,6 (1577); Jul im 4,34 (1355): morte morieris 6,30 (1581): de solo enim ligno quod appellatum est dignoscentiae boni et mali non manducare praeceptum est ei 6,30 (1581): /de ligno autem cognoscendi bonum et malum non manducabis de illo 6,30 (1583): quacumque die ederitis ex eo, morte moriemini pec 1,2 (3,18); 1,21 (21,11): qua die ederitis, morte moriemini 2,35 (106,9): sic enim comminatus fuerat dominus, quod ea die qua vetitum cibum ederent morte morerentur 2,35 (106,13): ab illo autem solo eos prohibuerat quod appellavit scientiae boni et mali Ps 29 en 2,15 (224); 29 en 2,17 (225): qua die ederitis, morte moriemini 37,5 (398): morte morieris 37,26 (411): morte moriemini 41,14 (474); 52,4 (615): morte morieris 68 s 2,11 (861): qua die tetigeritis inquit, morte moriemini 70 s 2,1 (891): si crederet dicenti: noli tangere 70 s 2,7 (896): audivit a domino deo: noli tangere; quid? hanc arborem 73,25 (945): morte morieris, si tetigeris q Si 1,1,13 (107): qua die manducaveritis, morte moriemini Rm 53 (2075); s 97,2 (590): morte morieris

ἡ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. **18** Καὶ εἶπεν

αψησθε αυτου ινα μη αποθανητε — φαγεσθε × × αποθανη — φαγη(ς) αποθανεις

L qua die enim ederitis ab illo morte moriemini et dixit

tangetis illud ne moriamini +in quacumque autem (com)ederi(ti)s ex eo × morieris
riamini +et in quo × manducaveritis de ea
quocumque ~ enim die manducabitis × ×
si ~ autem die gustaveri(ti)s
tetigeri(ti)s

H in quocumque enim die comederis ex eo „ morieris dixit quoque
quacumque autem

+ in HI; IR 5,23,2; FAU-R; FU; GR-M ep 7,31; H + et in ? JO-N | qua TE; PS-CY; TY; AM; AMst; RUF Gn; PEL; AU; QU; IR; PS-AU hyp, s; PS-VIG; LAU; JO-N; GR-M ep 6,14 quacumque HI; RUF Rm; JUL-E; AU ci 13,12; Jul im; FAU-R; FU; GR-M ep 7,31; $G^{c}\Lambda^{L^{*}H}$ $BP\Omega^{SM}$ quo AU Gn li 8,8 (Var) quocumque HI ep 140 (Var); H qua die enim] si ? AU Fau 14,7; Gn li 11,30; Ps 73; s Gue; PS-AU s; CHRY | die enim AM par 56 (Var); AU Gn Ma 2,1: *cf* η γαρ αν ημερα σ' die autem TE; PS-CY; AM; RUF Gn; PEL Casp 4,16,4; AU Gn Ma 2,15; Gn li; QU; PS-AU hyp, s die× TY; AM par (Var); AMst; RUF Rm; HI Ps h; PEL Casp 4,13,1; JUL-E; AU Fau; Gn li 9,10; pec; Ps 29; 68; q Si; s 152; 259; ci 13,12.15.23; 16,27; Jul im; IR 5,23,2; FAU-R; FU; LAU; JO-N; GR-M ep autem die HI q; AM par 26 (Var); IR 5,23,1; PS-VIG; B: = 𝔊 enim die HI ep 140; H | ederitis TE; PEL Casp 4,16,4; AU Gn Ma 2,1; Gn li; pec; Ps 29; ci; Jul im; QU; PS-AU s; FU: = 𝔊 ederis PS-CY; JUL-E: φαγη E^{c} Phil-codd 1/2 Thdt 1/2; φαγης Chr 1/10: Singular = 𝔐 comederis HI q; H comedes CHRY comederitis AU Gn li 8,8 (Var); ci 13,12 (Var); FAU-R; GR-M: *cf* H manducaveritis AM Hel, par 26; AMst; RUF; PEL Casp 4,13; AU Gn Ma 2,15; Gn li 11,30; q Si; s 152; PS-AU hyp; IR 5,23,1; PS-VIG; LAU manducabitis AM par 56; IR 5,23,2: φαγεσθε fx Theoph gustaveris ? HI ep 140; Ps h; *cf* TE je gustaveritis ? TY; PS-AU s tetigeris ? AU Ps 73; s Gue tetigeritis ? AU Fau, Ps 68, s 259; *cf* JO-N: tangere < 3,3 | ab AU Gn Ma, Gn li; IR 5,23,1 ex TY; AM; RUF; HI q; JUL-E; AU ci, Jul im; IR 5,23,2; FU; LAU; GR-M ep 7,31; H de HI ep 140; AU Gn li (Var); FAU-R ×× TE; PS-CY; AMst; HI Ps h; PEL; AU Gn Ma 2,15; Fau; Gn li 9,10; 11,30; pec; Ps; q Si; s 152; 259; s Gue; ci 16,27; IR 5,23,1 (Var); QU; PS-AU hyp, s; PS-VIG; JO-N; GR-M ep 6,14: — απ αυτου 32 Ath 1/2 Cyr-hier Chr 3/10 | illo AU Gn Ma, ci eo AM; RUF; HI ep 140, q; AU Gn li, ci 13,12 (Var), Jul im; IR; FU; GR-M ep 7,31; H ea LAU | — morte ? PS-AU s 1,1 (Var); GR-M ep 6,14 (Var); CHRY | morieris PS-CY; HI; JUL-E; AU Jo; Ps 37,5; 41,14; 52,4; 73; Rm; s 97; s Gue; Jul im 4,34; FAU-R 1/2; GEL; JO-N 3; 15; CHRY; H: αποθανη E^{c} Ath 1/3 Chr 2/10 Thdt 1/2; αποθανεις 107: = 𝔐

152,5 (821): qua die manducaveritis, morte moriemini 259,3 (1199): qua die tetigeritis, morte moriemini s Gue 31,1 (558,8): dictum illi est: noli tangere; si tetigeris, morte morieris **PS-AU** hyp 1,1 (1613): /de ligno ...(= L)... edetis; qua die autem manducaveritis, morte moriemini 3,1 (1621: 2 mal): /de ligno...(= L)...edetis s 1,1 (1736) = s Cai I,1,1 (13b): /de (ex *Cai*) ligno autem dignoscentiae boni et mali, quod est in medio paradisi, non edetis: qua die autem ederitis, morte moriemini 1,1 (1737): si gustaveritis, morte moriemini 1,1 (1737) = s Cai I,1,2 (14a): /de illa vero (autem *Cai*) arbore quae est in medio paradisi non edetis, ne morte (— *cod. Cai*) moriamini 1,7 (1739) = s Cai I,2,3 (15b): morte moriemini s Mai 71,2 (139): /de fructu autem ligni quod est in medio paradisi non manducabitis ex eo nec tangetis illud ne moriamini **BAS** *ap* AU Jul *1,18 (652):* a ligno sciendi bonum et malum non manducabitis. non manducabitis (*Mss;* manducabis *Editi*) autem... **CHA** 154 (211,5) iuxtaque Moysea deus primigenis interdixit, ne edulibus arborum ex quibus notitia boni malique animis eorum obreperet vescerentur **CHRY** II,1158 (1160A): /de ligno autem scientiae, quod est in medio paradisi, non edetis *V, 905 (908D):* praedixit: si comedes, morieris *V, 912 (913B):* /de eo autem ligno scientiae boni et mali non manducabis **CO** *1,5 (173,21):* non ait: mortales eritis, sed: morte moriemini (*cf* θνητος εση σ'(α'Θ'); *cf* HI q) **PS-CY** cent 38 (85,317): /de ligno...(= L)...edes ex eo; qua die autem ederis, morte morieris 39 (86,323): ede de ligno scientiae boni et mali **CY-G** hept 1,68-69 (3): /solliciti, ne forte malum noxale legatis, quod viret ex gemino discreta ad munia suco **FAU-R** gr 1,1 (9,13): in quacumque die comederitis de ligno scientiae boni et mali, morte moriemini 1,1 (9,16): morte inquit morieris **FU** prae 1,3 (604C): in quacumque die ederitis ex eo, morte moriemini **GAU** 10,19 (98,184): /ab isto autem non edes (edas *ab*) **GEL** ep 6,5 (329,22) = COL-AV 94,14 (361,29): morte morieris **GR-M** ep 6,14 (393,6): qua die comederitis, morte (—*R1*) moriemini 7,31 (480,12): in quacumque (quoc. *r1.2*) die comederitis ex eo, morte moriemini Jb 35,29 (766B): /de ligno autem scientiae boni et mali ne tetigeritis **HI** ep 22,18,3 (167,16): morte morieris 140,7,2 (276,23): /de ligno autem sciendi (scientiae *O*) boni et mali non (ne *O*) comedes (comedas *OB*); in quacumque (quoc. ς) enim die gustaveris de eo, morte morieris Ps h 14 (77,20): in quacumque die gustaveris, morte morieris q (5,19): in quacumque autem die comederis ex eo, morte morieris: melius interpretatus est Symmachus dicens: mortalis eris (= θνητος εση σ') **JO-N** 3 (898C); 15 (971C): morte morieris 30 (538D): /ex arbore dignoscentiae boni et mali ne tangerent, et in qua die tetigissent, morte morerentur 30 (539C): /ex arbore autem dignoscentiae boni et mali ne tetigeris **IR** *5,20,2 (772):* super elato autem sensu ne manducaveritis neque tetigeritis universam haereticam dissensionem; ipsi enim confitentur semetipsos agnitionem habere boni et mali *5,23,1 (779):* /a ligno autem cognoscendi bonum et malum ab eo (*Ver. Clarom. Voss. Arund.;* — ab eo *rell.*) non manducabitis; qua autem die manducaveritis ab eo, morte moriemini *5,23,2 (780):* dixit enim deus: in qua die manducabitis ex eo, morte moriemini **IS** Gn 4,1 (218B): /de ligno...(= H)...comedas **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,30 (1580): quacumque die ex interdicto ederis, morte morieris **LAU** pae (99D): arbor ...de qua dictum est: qua die manducaveritis ex ea, morte moriemini **PEL** Casp 4,13,1 (90): qua die inquit manducaveritis, morte moriemini 4,16,4 (97): de ligno quod est in medio paradiso non edetis, qua die autem ederitis morte moriemini **Petrus Comestor** (PL 198, 1069B): unde alia translatio habet planius: mortalis eris.

κύριος ὁ θεός Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ᾽ αὐτόν.

L dominus deus non est bonum esse hominem solum faciamus illi adiutorium simile(m) sibi
~ bonum est ~ hominem esse ~ solum hominem demus ei adiutorem sui +consiliarium
~ hominem solum esse solitarium ~ adiutorium illi illi
~ solum esse hominem
~ solum hominem esse secundum se
homini solum eum esse secundum ipsum

H „ „ „ „ „ „ „ „ „ ei adiutorem similem sui
~ hominem esse illi adiutorium simile sibi

19 καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα
+κυριος ~ ετι ο θεος +και

C et quaecumque finxerat deus ex omni genere pecorum et ex omni genere
I „ finxit „ adhuc de terra omnes
figuravit ~ adhuc deus
H formatis igitur dominus „ „ humo cunctis

18 — dominus AM par 46 (Var); JUL-E; AU Ad; Gn li 9,2?; QU; IS; Ψ^{FQM}: — κυριος ec_2 Eus | — deus ? AM off, par 46; PRAE | ~ bon. est AU Gn li 6,5; 9,1 | esse hom. solum AM off; AU Gn Ma 2,1; Gn li; Max 2,26,2; PRAE; FAS; IS; H: = 𝔊𝔐 ~ hom. esse sol. AU Gn li 9,1 (Var); Max 2,26,3; VIG-T; EP-L (Var); BP, 56 ~ hom. sol. esse FIR; AM par 47 (Var); EP-L ~ sol. esse hom. TE Marc; AM inst; par 46; 47 (Var); JUL-E²/₄; MAXn; AU Max 2,26,3 ~ sol. hom. esse AM par 47; AU Gn Ma 2,15; Ad; QU homini sol. eum esse TE mon ~ esse sol. hom. AM par 47 (Var); JUL-E²/₄ | solitarium ? AN gen | demus ? EP-L | illi TE; AU Ad (Var); Gn li 6,5; AN gen; JO-N; A, Brev. Goth. (PL 86,266A) ei AM; JUL-E; MAXn; AU Ad; Gn Ma; Gn li 9,1.2; Max; PRAE; QU; VIG-T; PS-VIG; EP-L; H ~ adiut. illi TE | adiutorium = βοηθον: Abstraktum für Konkretum, *cf* E. Löfstedt, Vermischte Studien, Lund 1936, 211-216; der persönliche Gebrauch verursacht simile**m**; vielleicht in H ursprünglich (= ΛΧΠΒΑΤΜΦΟΘΡΨ$^{BDF^2MΩ}$) adiutorem AM par 48 (Var); AN gen (Var); IS ety (Var); H (Quentin = $G^cCΣΨ^{F^a}$, 56): = 𝔊 | simile sibi AM off, par; AU Gn Ma; VIG-T; $Λ^{H}Π^{C^2D^2ΩSJ}$ similem sibi AM par 48 (Var); PS-VIG (Var); $CXΠ^{D^aP^a}$, 56 simile sui JUL-E; IS ety (Var), Gn; $Σ^{MT^2M^2ΦRA^2Z^2P}ΟΘP^2Ψ^{D^2F^2MΩM}$ similem sui H (= $G^cΛ^LΠ^{C^2}Σ^{TO}BAT^*M^*Φ^{A^*Z^*GV}Ψ^{BD^aF^a}$) simile illi QU similem illi QU (Var) simile× PS-VIG; IS ety: zu all diesen Varianten *cf* ομοιος αυτω Gn 2,20 ×× ? AU Ad; PRAE; EP-L secundum se AM inst; MAXn > AU Max: = 𝔊 sec. ipsum AU Gn li: **A** < 𝔊 | + consiliarium QU

19 **C** AU Gn Ma **I** AM, AU Gn li; (91-95) | finxit AU Gn li; *cf* AM figuravit 91.94.95 | dominus H: + κυριος $fy^{a?}$𝔄𝔈: = 𝔐 | — deus ? AU Gn li 6,5 (Var); 7,28 (Var) ~ adh. deus AU Gn li 9,1(1/3): ~ ετι ο θεος xc_2 Thd-syr | —adhuc AU Gn Ma; H: — ετι Eus: = 𝔐 | — de terra AU Gn Ma: — εκ τ$η_ς$ γ$η_ς$ 𝔄 | ex omni gen. pec.] *cf* 2,20 | + και l | omnia volatilia AM; AU Gn li; *cf* nu, s 151 > CAE omnes aves 91.94.95

LXX pluraliter ponunt: quacunque die comederitis morte moriemini (< HI q) **PIR** 3 (35,20): /de ligno...(= H)... quocumque (quac. *C*) enim die commederis ex eo, morte morieris **QU** pro 1,4 (736A): /de ligno autem dignoscentiae boni et mali non edetis ex eo; qua die autem ederitis, morte moriemini **RUF Gn** *15,2 (128,25):* qua die autem manducaveritis ex eo, morte moriemini Rm *5,1 (1009A):* quacunque die manducaveritis ex eo, morte moriemini **TE** je 3 (277,5): acceperat Adam a deo legem non gustandi de arbore agnitionis boni et mali, moriturus si gustasset Jud 2 (254,12): ne de fructu arboris (*T;* + plantatae *PNFR vulgo*) in medio paradisi ederent; quod si contra fecissent, morte morerentur Marc 2,4 (338,28): qua die autem ederitis, morte moriemini vg 11 (899): ubi de arbore agnitionis gustaverunt **TY** reg 5 (61,26): qua die gustaveritis ex arbore, morte moriemini **PS-VIG** Fel 18 (347A): /de ligno... (= L)... manducabitis de eo; qua autem die manducaveritis, morte moriemini

18 18 **AM** inst 22 (311A): dixit non esse bonum solum esse hominem, faciamus inquit ei adiutorium secundum se off 1,134 (62C): dicente domino: non...(= L)... ei adiutorium simile sibi par 46 (304,1): quia dixit dominus (deus *B*) non esse bonum solum esse (— *RV'*) hom. 47 (305,8) = *ap* **AU** Jul 2,20 (688): pronuntiavit dominus non esse bonum sol. hom. esse (*SP' August.;* hom. sol. esse *M;* — esse *cet.*) 47 (305,15): ipsa verba declarant dicentis dei non bonum esse solum hom. esse (—*APVD;* ~ esse h. α) 48 (306,8): faciamus inquit ei adiutorium (adiutorem *RSBV'*) simile (*CC'D;* similem *cet.*) sibi Ps 39,11,1 (218,24): quando scriptum est quia Evam in specie ecclesiae ad hominis adiumenta formavit **AN** gen 7 (160): et cum solitarius (+ ac singularis *L*) ab ipso domino (+ factore et conditore suo *L*) visus esset... mulierem illi adiutorium (*LG;* adiutorem *F*) fecit (*LFG*) 7 (160): et esset solitarius adparens in oculis dei (*T*) **AU** Ad 3 (118,13): et dixit deus: non est bon. sol. hom. esse, fac. ei (illi *P*) adiutorium/21 Gn li 6,5 (174,22): et dixit d. d.: non bon. est (~ e. b. *bd*) esse hom. sol., fac. illi adiutorium secundum ipsum/ 9,1 (267,20): et dixit d. d.: non bon. est esse hom. (~ hom. esse *bd*) sol., fac. ei adiutorium secundum ipsum 9,2 (269,24): quod dixit deus...(= L)...ei adiutorium secundum ipsum Gn Ma 2,1 (195): /et dixit...(= L)...ei adiutorium simile sibi/ 2,15 (204): non est bon. sol. hom. esse Max 2,26,2 (804): non...(= L)...ei adiutorium secundum se... fac. ei adiutorium (2mal) 2,26,2 (805): fac. ei adiutorium 2,26,3 (805): non est bon. sol. esse hom., fac. ei adiutorium...non est bon. hom. esse sol., fac. ei adiutorium **EP-L** 59 (162,5): non est bon. hom. sol. esse (~ esse sol. *G*), demus ei adiutorium **FAS** Mor (11,251): non est bon. esse hom. sol. **FIR** con 3,5 (105,17): non est bon. hom. sol. esse **JO-N** 30 (538C): et ne solus habitaret in terra, fecit illi adiutorium **IS** ety 9,7,27: non...(= H)...adiutorium (adiutorem *D*) simile (+ sui *B;* fac.-sim. —*K*) Gn 3,5 (217A): dixit quoque deus: non est bon. esse hom. sol. (H) 3,6 (217A): fac. ei adiutorium simile sui q (32): quod dicit deus: non est bon. esse hom. sol. (32: 2mal): fac. ei adiutorium simile sui **JUL-E** *ap* AU Jul im 4,4 (1340): non est bon. sol.

τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Αδαμ

C bestiarum agri et ex omni genere volatilium volantium sub caelo × perduxit ea ad Adam
I bestias „ „ × omnia × volatilia × caeli et adduxit illa „ „
omnes aves +omnia ea +omnia
H animantibus terrae „ universis × volatilibus × „ × „ ea „ „
×

ἰδεῖν. τί καλέσει αὐτά. καὶ πᾶν. ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Αδαμ ψυχὴν ζῶσαν. τοῦτο ὄνομα
καλεση αυτα
×

C ut videret quid ea vocaret et × quod vocavit ea omnia Adam animam vivam hoc est nomen
I „ „ „ vocaret illa (A) „ omne quodcumque „ illud × „ „ „ „ × „
vocabit ea ~ illud voc. × +est
H „ „ „ „ ea omne enim quod „ × × „ animae viventis ipsum est „
×

αὐτοῦ. **20** Καὶ ἐκάλεσεν Αδαμ ὀνόματα πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ
× × × × × ×

C eius et post haec vocavit Adam nomina omnium pecorum et omnium avium caeli et
A illius (I) „ × × inposuit „ „ omnibus pecoribus „ omnibus volatilibus „ „
× × × × ×
H eius appellavitque „ nominibus suis cuncta animantia „ universa volatilia „ „

— univ. (H) X: — παντα t | omnia ea AU Gn li 9,14 (Var) ea omnia AU Gn li 9,14 | ea AU Gn Ma; Gn li 9,14; AM; H illa AU Gn li 6,5; 9,1 | ea voc. (Stellung) AU Gn Ma; Gn li 9,14; 11,31 ~ voc. (ea) AM; AU Gn li; CHRY | ea AM; AU Gn Ma; Gn li 6,5 (Var); 9,14; 11,31 illa AU Gn li 6,5; 9,1 | καλεση Mgo vocabit AU Gn li 9,1: < 𝔊 | omne quodcumque AU Gn li, pec: = 𝔊 | voc. illud AU Gn li 9,1 ~ illud voc. AU Gn li 6,5 | ea AU Gn Ma: αυτα adfglnopd$_2$𝔙𝔏𝔈 Phil-arm½ Theoph Chr⅓ illud AU Gn li: = 𝔊𝔐 × AU nu?; H: — αυτο i*mx𝔄𝔓 Phil½ | est nomen AU Gn Ma; Gn li 9,1; pec; H × nomen AU Gn li 6,5; O𝔔'$^{F^*}$: = 𝔊𝔐 nomen est AU Gn li 6,5 (Var) | eius AU Gn Ma; Gn li 9,1; pec; H illius AU Gn li 6,5
20 **C** AU Gn Ma **I** AM, AU Gn li | vocavit AU Gn Ma, Gn li: = 𝔊 inposuit TE; AM; HI; KA; *cf* AU s 151 > CAE | — nomina AM par (Var) | — et o. vol. caeli AM: — και πασι τ. πετ. τ. ουρ. 𝔏 | — et AM (Var) | terrae

esse hom., fac. ei adiutorium simile sui... non est bon. esse sol. hominem...non est bon. sol. esse hom. 6,26 (1562): dixit inquit deus: non est bon. esse sol. hom., fac. ei adiutorium simile sui **MAXn** co 14,26 (739); *ap* AU Max 2,26,2 (804): non est bon. sol. esse hom., fac. ei adiutorium secundum se **PEL** 1 Cor 11,9 (188,14): mulier vero ad viri adiutorium creata est **PRAE** 3,29 (669B): non est bonum, ait dominus, esse hom. sol., fac. ei adiutorium **QU** pro 1,3 (735B): et dixit deus: non est bon. sol. hom. esse, fac. ei adiutorium simile (-lem *Ms. Rem.*) illi consiliarium **TE** Marc 2,4 (338,18): non est enim inquit bon. sol. esse hom. mon 4 (766): non est inquit bon. homini solum eum esse, fac. adiutorium illi vg 5 (899): cum hoc genus secundi hominis a deo factum est in adiutorium hominis **VIG-T** Ar 2,42 (225B): non est bon. hom. esse sol., fac. ei adiutorium simile sibi **PS-VIG** Var 1,52 (387B): fac. ei adiutorium simile (-lem sibi *C*)

19 19 **91.94.95** LXX. et figuravit...(= I)...omnes aves caeli **AM** par 49 (306,18): cur deus adhuc finxerit de terra...(= I)...adduxerit ea ad A., ut (et *P*) videret quid vocaret ea **AU** Gn li 6,5 (174,24): /et finxit deus (—*R*) adhuc de...(= I)...vocaret (*Hss;* vocabit *Zycha*) illa (ea *S*); et omne quodc. illud vocavit A. an. v., hoc nomen (+ est *PR*bd*) illius/ 6,5 (175,18): et finxit...(= I)...caeli 6,12 (187,2): et finxit...(= I)...bestias 7,28 (226,15): finxit deus (— *b*) adhuc...(= I)...caeli 7,28 (226,19): et finxit deus adhuc de terra 7,28 (226,21): omnes bestias inquit et omnia volatilia 9,1 (268,1): /et finxit ...(= I)...vocabit (-cavit E^1PR; -caret E^2Sbd) illa...(= A)... Adam (~ adam illud *b*)...(= C)...eius/ 9,1 (268,18): quod finxit adhuc deus (~ d. adh. *S*) de...(= I)...caeli 9,1 (268,20): adhuc 9,1 (269,3); 9,14 (284,26): et finxit deus inquit adhuc...(= I)...caeli 9,14 (285,1): et adduxit ea omnia (~ o. ea *bd*) ad A. ut vid. quid ea vocaret (~ voc. ea *S*) 11,31 (364,12): quomodo autem animalia et volatilia adducta sunt ad Adam ut videret quid ea vocaret Gn Ma 2,1 (195): /et quaecumque...(= C)...eius/ nu 1,6 (217,21): quomodo ad se adductis animalibus terrestribus et volatilibus omnibus Adam clausis oculis nomina posset inponere pec 1,67 (68,5): quodcumque vocavit Adam animam vivam, hoc est nomen eius s 151,5 (817) > **CAE** s 177,1 (677,16): nam Adam unde (~ u. ad. *CAE*) nomina inposuit volatilibus et bestiis, quando ad eum cuncta animalia adducta sunt **CHRY** *III, 1097 (1102C):* adduxit ad eum omnia animalia, ut videret quid vocaret ea **CY-G** hept 1,42-44 (2): 2/ilicet exhibitis animantum ex ordine turbis, viritim cunctis nomen quod permanet indit Adamus, donata sibi prudentia sollers/1,28

20 **AM** off 1,134 (62C): non est inventus adiutor similis illi par 49 (306,23): inposuit A. nomina (—*R*) omnibus pec. et (*SBP'C'; — cet.*) omnibus...(= I)...similis illi **AU** Gn li 6,5 (175,2): /et vocavit...(= I)...inventus (+ illi *SC*) adiutor similis ipsi (— *SC;* illi *in ras. R*)/ 9,1 (268,5): /et vocavit...(= I)...ipsi aut. Adam non est inventus adiutor similis ei/ Gn Ma 2,1 (195): /et post ...(= C)...illi/ s 151,5 (817) > **CAE** s 177,1 (677,16): *siehe Vers 19* **[PS-GEL]** decr 1,3 (4 resp. 23): Adam qui propheta fuit et nominavit nomen omni creaturae quae sub caelo est (Interpolation nur in Γ 1) **HI** Pach *(83,7):* qui antequam comederet nomina cunctis rebus inposuit et unumquodque suis vocabulis appellavit (et-appell. — *WX*) **IS** Gn 3,6 (217A): appellavit autem A. nominibus suis cuncta animantia et volatilia caeli et bestias terrae (*cf* H) 3,7 (217A): Adae vero...(= H)...eius **KA** Δ 19 (81): ubi Adam nomina pecoribus (pecoribus et volatilibus nomen *V*) imponit Λ b 9 (92): et cunctis animalibus Adam imposuit nomina (nur in *E*) **TE** vg 5 (890): omnibus animalibus Adam nomina imposuit

21 **AM** inst 36 (315A): nam cum sumpsisset deus unam de costis Adae et supplevisset carnem in locum

πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ.
τῆς γῆς
C omnium bestiarum agri et secundum quod vocavit ea Adam hoc est nomen eorum usque in hodiernum
I omnibus bestiis „ × × × × × × × × × × × ×
H omnes bestias terrae × × × × × × × × × × × ×

τῷ δὲ Ἀδαμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ. **21** καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ
οὐκ τὴν + κυριος κυριος
C diem ipsi autem Adae nondum fuit adiutorium simile illi
Adam
I × × Adae autem non est inventus adiutor similis ipsi
+ illi ei ×
H × × Adam vero „ inveniebatur „ „ eius
Adae adiutorium

(L) et inmisit deus soporem in
iniecit + dominus dominus extasin super
misit stuporem ×
emisit somn(i)um
mentis alienationem
inmisit ergo dominus „ „ „

τὸν Ἀδαμ. καὶ ὕπνωσεν· καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς. **22** καὶ
L Adam et obdormivit et sumpsit deus unam de costis eius et implevit locum eius carne et
Adae dormi(v)it accepit × os(sum) costarum
× × (de)tulit costam (d)e latere
detraxit
~ unam sumpsit de
supplevit
replevit
adinplevit
posuit
carnem in locum ipsius
carnem in locum (-o) eius
carnem eius
pro ea carnem
H „ cumque obdormisset tulit × „ „ „ „ „ replevit carnem pro ea „
× × × × ×
dormisset

H: τῆς γῆς abdefgi(mg)jmoptv(txt)wxc$_2$d$_2$ Chr | Zusatz in AU Gn Ma 2,19 | ipsi aut. Adae AU Gn Ma ipsi aut. Adam AU Gn li 9,1 × Adae aut. AM; AU Gn li 6,5 Ad(a)e (H) CΛ^{H}XΣ^{O}P*Ψ^{B}Ω | nondum fuit AU Gn Ma: *cf* οὐκ τὴν Eus | + illi (und — ipsi) AU Gn li 6,5 (Var) | adiutorium AU Gn Ma; X, 56, Brev. Goth. (PL 86, 266A) | illi AM; AU Gn Ma, Gn li 6,5 (Var) ipsi AU Gn li 6,5 ei AU Gn li 9,1 × (und oben + illi) AU Gn li 6,5 (Var)

21 inmisit TE an 21; AM; AU Gn Ma, Ad, Gn li 9,1, Max; QU; H iniecit GAU; HI ep 51; AU Gn li 6,5 misit TE an 45; HI q emisit CAE | — dominus HI q; H: — κυριος afmq𝔄 Chr: = 𝔐 | dominus AU Ad (Var), Max; CAE: κυριος h | soporem AM; HI ep 51; AU Gn Ma, ci, Max; QU; CY-G cen; CAE; H; *cf* HI q extasin TE an 45; HI q; AU Gn li 9,1; *cf* BED stuporem GAU somn(i)um AU Ad mentis alienationem AU Gn li 6,5 amentiam TE an 21 | super HI; AU Gn li 6,5: < 𝔊 × Adae somnum AU Ad | ××? AU Max; CAE; JUL-T | dormi(v)it TE; AM Lc; HI dormisset (H) 𝔐$^{M^*}$ | sumpsit AM inst, Lc; RUF; GAU; HI ep 51; AN gen; AU Gn Ma, Ad, Gn li 6,5, Max; QU accepit AU Gn li 9,1 tulit AM vid; HI Ps h; CAE; H detulit AN Mt h detraxit AU an, ci, s; *cf* AN sy (subtracta) ~ unam sumpsit de AU Ad (Var) | deus HI Ps h?; AU Gn Ma × rell. | os(sum) AN gen | costarum AU Gn li 9,1 costam de latere AM Lc; HI Ps h; *cf* AU an, ci costam e latere JO-N; *cf* AN sy, PS-AU: *cf* costam ex lateribus 𝔙 | ××××× ? AU Ad; QU; CAE; IS Gn 3,8 | implevit AU Gn Ma; JO-N supplevit AM inst; GAU replevit AM Lc; PS-AU; H adinplevit HI ep 51; AU Gn Ma 2,17, Gn li posuit IS | locum eius carne AU Gn Ma; AM Lc (Var) carnem in locum ipsius AM inst carnem in locum eius AU Gn Ma 2,17; Gn li carnem in loco eius GAU; AU Gn li (Var) ~ in locum eius carnem PS-AU carnem eius AM Lc carnem JO-N pro ea carnem HI ep 51 carnem pro ea H > AM Lc (Var): = 𝔊𝔐

ipsius/ Lc 2,85 (89,16): **inmisit enim deus soporem in Adam et dormivit et sumsit unam costam de latere eius et replevit carnem eius (locum eius carne** *χ*; **carnem pro ea** *ω*)/ 2,86 (90,15): **de cuius latere dormientis costam deus sumsit** par 50 (307,9): **et inmisit inquit deus soporem in Adam et obdormivit** vid 89 (262B): **tulit enim costam de viro/ AN** gen 7 (160): **ossum (os** *TL*) **de costa (***LG;* **costis** *F;* **ossibus** *T*) **eius sumens (+ ex eadem unamque carnem** *T*) **mulierem illi adiutorium (***LG;* **adiutorem** *F; —T*) **fecit (faciens** *T*) Mt h 32 (800): **non enim duas aut tres costas detulit de latere viri/** sy 1,94 (331a): **ut costa quae divina providentia e latere nostro subtracta/ AU** Ad 3 (118,15): **18 et inmisit deus (dominus** *V*) **Adae somnum (somnium** *Pb*) **et obdormivit, et sumpsit unam (~ u. s.** *V*) **de costis eius/** an 1,29 (330,5): **detraxisse deum costam de latere viri/** ci 22,17 (594,16): **ut enim in exordio generis humani de latere viri dormientis costa detracta femina fieret...sopor quippe ille viri** Gn li 6,5 (175,5): /**et iniecit deus mentis alienationem super Adam et obd. et sumsit unam de costis eius et adinplevit carnem in locum (loco** *PR*^{1}*Cb*) **eius** 9,1 (268,8): /**et inmisit deus extasin in Adam et obd. et accepit unam costarum eius et adinplevit carnem in locum (loco** *PRbd*) **eius/** Gn Ma 2,1 (195): /**et immisit...(= L)...carne/** 2,17 (205): **sane in locum illius costae carnem adimplevit** Max 2,26,2 (805): **et immisit dominus soporem in Adam, et sumpsit unam de costis eius** s 291,4 (1318): **detraxit ei costam PS-AU** s Cai I,7,26 (28a): **potuit ergo e latere hominis costam divina virtus educere...sed replevit inquis in locum eius carnem BED** (91,52A): **sopor ille sive exstasis, id est mentis excessus, ut antiqua translatio habet, quam deus immisit in Adam [< AU Gn li 9,19 (294,1)] CAE** s 169,2 (653,20): **quando dominus emisit soporem in eo (Adam** *H*$^{s.13}$) **et tulit unam de costis eius/ CY-G** cen 114 (883): **latus Adam** 150 (887): **sopitus iacebat Adam** hept 1,34-35 (2): **7/ilicet inriguo perfundit lumina somno, mollius ut vulsa formetur femina costa/ FU** ep 3,7 (326D): **immisit...(= H)...pro ea/ GAU** 9,4 (76,36): **et iniecit deus stuporem in A. et obd. et sumpsit unam de costis eius et supplevit carnem in loco eius/ HI** ep *51,5,3 (403,22):* **et iniecit deus soporem super (in** *D*) **A. et dorm. et sumpsit unam de costis eius et**

ᾠκοδόμησεν κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Αδαμ, εἰς γυναῖκα καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς

C formavit × deus costam quam accepit ab Adam in mulierem et adduxit illam ad
finxit

I aedificavit dominus „ „ „ sumpsit de „ „ „ „ „ eam „
fabricatus est × × ex applicuit ×
fecit
figuravit

H „ „ „ „ „ tulerat „ „ „ „ „ „ „ „

τὸν Αδαμ. **23** καὶ εἶπεν Αδαμ Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ
×

C Adam ut videret quid eam vocaret) (L) et dixit Adam hoc nunc os ex ossibus meis et caro

I „ × × × × × ait × × +est × ossum de +est +ista
haec
~ haec est caro ex carne mea et hoc os ex ossibus meis

H „ × × × × × dixitque „ „ „ „ „ „ „ „ „
de

22 formavit AM vid; AU Ad, Ev, Fau, Gal, Gn Ma, Jo, s 51; 52; EVO; QU; CY-G hept?; CAr; IS ety; KA Λ; dagegen AU ci finxit TE cas; dagegen AU ci, Gn li 9,13 aedificavit AM; RUF; GAU; HI; AU Gn li, an, ci, pec, s 291; H: = 𝔊𝔐 fabricatus est CAE fecit ? AU an½; AN Mt h; KA Δ; dagegen AU Gn li 9,13 figuravit? *cf* AN sy | × deus AU Gn Ma; JUL-T dominus deus AM; GAU; AU Gn li; H: = 𝔊𝔐 ×× HI ep 51; IS Gn: —κυριος ο θεος Or-gr½ | accepit AU Gn Ma; Gn li 9,1 sumpsit AM; GAU; AU Gn li 6,5 tulerat HI ep 51; H | ab AU Gn Ma; AM Lc; GAU de AM Lc (Var), par; AU Gn li; H ex HI ep 51 | in muliere AM par (Var) illi in uxorem ? HI ep 51 ut esset eius mulier ? RUF | applicuit JO-N eduxit EP-SC | illam AU Gn Ma eam GAU; AU Gn li; QU; H | — ad EP-SC | + ut vid. q. eam voc. AU Gn Ma > Claudius Taur. (PL 50,909C); QU; Respons. Roman. (PL 78,748C); *cf* JO-N: < 2,19

23 ait ? AU Ad; AN gen | — Adam AU Ad, an; AN gen: dadurch wird Gott Subjekt wie Mt 19,5 usw. | — hoc AM inst, Lc haec GR-I (Var) ~ haec est caro...? TE mon; *cf* BAS | + est CLE-R: *cf* νυν] est 𝔈^{tp} | — nunc TE an 21, mon, vg; GR-I; AM inst, Lc; AN gen; CAr: — νυν fg𝔈 | ossum CLE-R | ex TE; HIL Ps (Var); GAU (Var); HI; MAX; PS-RUF; AU Gn Ma 2,1, Gn li, an, ep, nu; QU; PS-AM; JO-N; EP-SC; CHRY III; GR-M; H de HIL; GR-I; AM; PAC; RUF; GAU; AN gen, pro; AU an 1,29 (Var). 30 (Var). 31; Gn li 9,1 (Var); 11,31 (Var); Gn Ma 2,18; Jo; CAr; AN Mt h; CLE-R; BAS; CHRY II; C²*(in ras.)* | + est AN gen | + ista AN

adinplevit pro ea carnem/ 123,11,1 (84,10): una ex eo costa separatur in feminam Ps h 66 (54,3): et tulit inquit deus costam de latere Adae/ q (5,21): et misit dominus deus ἔκστασιν (extasin γβ²) super Adam: pro extasi, id est mentis excessu, in hebraeo habet thardema, quod Aquila καταφοράν, Symmachus κάρον, id est gravem et profundum soporem, interpretati sunt (5,25): et dormivit **JO-N** 30 (538C): evulsa costa e latere implevit carnem/ **IS** all 4 (99A): sicut Eva de costa hominis dormientis Gn 3,8 (217B): immisit . . . (= H) . . . costis eius/ 3,9 (217C): et posuit carnem pro ea **JUL-T** ant 1,12 (600C): immisit deus sop. in Adam et tulit... (= H)... pro ea/ **PEL** ind 4 (139): de costa viri alium hominem produxit **QU** pro 1,3 (735B): immisit... (= L)... sumpsit unam de costis eius/ **RUF** Pa *6 (592C):* credit et de Eva quod unam e costis Adam sumens deus/ **TE** an 21 (334,4): cum in illum deus amentiam immisit 45 (374,11): et misit deus extasin in Adam et dormiit (*A;* obdormivit *B*) cas 5 (135,5): unam de costis eius mutuatus/

22 22 **AM** Abr 1,56 (539,11): nam et Eva de (a *NR*𝔄" *E; —D*) viro adsumpta (sumpta 𝔄"*E*) supra cuius costam aedificata est mulier os de ossibus eius et caro de carne eius inst 36 (315A): /aedificavit inquit eam in mulierem Lc 2,85 (89,18): /et aedificavit... (= I)... ab (de γ) Adam in mulierem par 50 (307,16): tunc aedificavit . . . (= I) . . . mulierem (-re *RSBP'*) 50 (307,17): aedificavit vid 89 (262B): /et formavit feminam **AN** Mt h 32 (800): /et duas aut tres fecit mulieres sy 1,95 (331a): /in mulierem est figurata **AU** Ad 3 (118,16): /ex qua formavit Evam quam adduxit ad Adam/ an 1,29 (329,30): ubi facta mulier de latere viri adducta est ad eum/ 1,29 (330,5): /eamque aedificasse in mulierem ci 22,17 (594,23): ubi non legitur 'formavit' aut 'finxit', sed: aedificavit eam in mulierem Ev 2,68 (172,15); Fau 11,3 (317,17); Gal 30 (2126): formavit eam in mulierem **Gn** li 6,5 (175,7): /et aedificavit... (= I)... mulierem 9,1 (268,10): /et aedificavit . . . (= I) . . . accepit de . . . (= I) . . . Adam/ 9,13 (284,11): cur etiam non dictum est 'finxit' aut 'fecit' sicut in omnibus supra operibus, sed: aedificavit inquit dom. deus illam costam 11,31 (364,13): quomodo ipsa mulier ad virum adducta est quando facta est Gn Ma 2,1 (196): /et formavit... (= C)... ad (ab *Edit.*) Adam ... (= C)... vocaret/ Jo 10,2 (1467): et formavit eam in mulierem pec 1,68 (69,14): cum exigua sit pars corporis costa, non tamen propter hoc deus parvulam viro coniugem fecit quam aedificavit in mulierem s 51,18 (343); 52,10 (358): formavit eam in mulierem 291,4 (1318): /et aedificavit eam in mulierem **CAE** s 169,2 (653,21): /et fabricatus est eam in mulierem **CAr** Ps 138,14 (989B): postquam in conditione rerum Eva de Adae costa formata est/ **CY-G** cen 114 (883): costam Eva hept 1,34-36 (2): ilicet inriguo perfundit lumina somno, mollius ut vulsa formetur femina costa atque artus mixta geminos substantia firmet/ **EP-SC** Ct *1 (11):* et eduxit deus uxorem Adam/ **EVO** fi 22 (960,10): formavit eam in mulierem **FU** ep 3,7 (326D): /et aedificavit... (= H)... ad Adam/ **GAU** 9,4 (76,38): /et aedificavit... (= I)... ab Adam in mulierem... et adduxit eam ad Adam (— et add. eam ad A. *B*)/ **HI** ep *51,5,3 (403,24):* /et aedificavit costam quam tulerat ex eo illi in uxorem Ps h 66 (54,4): /et aedificavit illam in mulierem **JO-N** 30 (538C): /applicuit ad Adam ut ei nomen imponeret **IS** ety 11,2,20: et formavit eam in mulierem **Gn** 3,8 (217B): /et aedificavit costam... (= H)... mulierem **Rg** app 72 (432D): et aedificavit... (= H)... mulierem **JUL-T** ant 2,12 (600C): /et aedificavit deus... (= H)... mulierem **KA** Δ a 20 (81): de muliere facta Δ b 20 (81):

ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήμφθη αὕτη.

L de ex carne mea +est × +et propter hoc ~ mulier vocabitur haec vocabitur mulier quoniam (quia (eo) quod) de ex a viro suo sumpta (adsumpta) est × et haec erit mihi adiu- × haec × × × × ×

H " " " " " virago " " " × suo × " adsumpta " ×× × × × ×

gen | ex TE; AN gen; HI Eph, q; AU Gn li 10,1 (Var), nu (Var); EP-SC; CHRY III | + est AN gen + et AM Lc | — haec TE; AN pro propter hoc AN gen; JO-N | ~ mul. voc. AN gen | virago HI Jr, q; EUCH; GAU (Var); QU (Var): < H; *cf* AU Gn Ma 2,18 | quoniam TE vg 5; AM; HI q; AU Gn Ma, Gn li, an 2,20; QU; EUCH; H quia TE vg 8; HIL; GAU; PS-RUF; AU an 1,29; EUCH½; FU; EP-SC; ORI quod PRIS eo quod HI Jr | de TE vg 8; HIL; AM; GAU; HI Jr; AU Gn Ma, an, Gn li 9,19; QU; EUCH (Var); FU; ORI; H ex TE vg 5; PRIS; HI q; PS-RUF; AU Gn li 9,1; EUCH; EP-SC a AM Abr (Var) | — suo AM Abr; HI; AU an 1,30 (Var), Gn li 9,19 (Var); EUCH; FU; EP-L?; H: = 𝔐 + suo (H) Ψ^{mg}ΩM: = 𝔊 Samar. | adsumpta AM Abr, Lc; ORI; O, Brev. Goth. (PL 86,266B) | — αυτη Ehmnq𝔄 Phil-arm Or-gr Chr Cyr + haec AU Gn li 9,19: = 𝔊𝔐 | + et h. erit m. ad. AU Gn Ma: **C** ××××× rell.

ubi mulier facta legitur Λ b 9 (92): et de muliere formata de costa eius (nur in *E*) **QU** pro 1,3 (735B): /et formavit eam in mulierem et adduxit eam ad...(= C)... vocaret/ sy 4,3 (663): formavit eam in mulierem **RUF** Pa *6 (592C):* /aedificaverit eam ut esset eius mulier **TE** cas 5 (135,5): /unam illi feminam finxit

23 23 **AM** Abr 1,56 (539,11): *siehe Vers 22* inst 36 (315A): quia dixit A.: os de ossibus...(= L)... sumpta est Lc 2,86 (90,3): os de ossibus...(= L)...mea et haec...(= L)... adsumta est par 50 (307,23): non anima ex anima, sed: os de ossibus...(= L)...mulier Ps 1,14,3 (11,18): haec vocabitur inquit mulier quoniam de viro suo sumpta est 37,27,2 (156,20): unde et Adam dixit...: hoc nunc os de ...(= L)...mea 39,11,2 (218,29): os de ossibus...(= L)... mea/ **PS-AM** tri 18 (559D): hoc nunc...(= L)...mea **AN** gen 7 (160): ait: hoc os de ossibus meis est et caro ista ex carne mea est, propter hoc mulier vocabitur (*nur in T*) Mt h 32 (800): hoc nunc os de ossibus meis pro (17 resp. 54,16): hoc nunc os de...(= L)...mea vocabitur mulier **ANG** (135B): in quibusdam codicibus invenitur: haec vocabitur mulier (< HI q) **AU** Ad 3 (118,17): /et ait/ an 1,29 (329,30): /et dixit: hoc nunc os (— *M*) ex (de *E*)...(= L)...mea 1,29 (330,10): hoc nunc...(= L)...mea 1,29 (330,18): haec vocabitur mulier quia de viro suo sumpta est 1,30 (331,23): hoc nunc os ex (de *E*)...(= L)...mea 1,30 (331,27): de viro suo (— *M*) sumpta est 1,31 (332,2): caro de carne mea 1,31 (332,14): os de...(= L)...mea 1,31 (332,22): os ex ...(= L)...mea 2,20 (354,24; 355,19): hoc nunc...(= L)... mea 2,20 (355,21): haec vocabitur...(= L)...sumpta est ep 190,18 (153,19): hoc nunc...(= L)...mea Gn li 9,1 (268,12): /et dixit A.: hoc nunc os ex (de *SE*²)... (= L)...ex viro suo sumta est/ 9,19 (294,8): hoc nunc ...(= L)...suo (— *PRSCb*) sumta est haec (*PR*¹; — *ESC;* et *Edit.*)/ 10,1 (296,20): hoc nunc...(= L)...de (ex *b*) carne mea 11,31 (364,15): hoc nunc os ex (de *Sd*)... (= L)...mea Gn Ma 2,1 (196): /et dixit...(= L)...adiutorium/ 2,18 (206): hoc nunc os de...(= L)...mea 2,18 (206): haec...(= L)...sumpta est. ista origo nominis et interpretatio in lingua latina non apparet...sed in hebraea locutione dicitur sic sonare quasi dictum sit: haec vocabitur virago quoniam de viro suo sumpta est. nam virago vel virgo potius habet aliquam similitudinem cum viri nomine, mulier autem non habet; sed hoc ut dixi linguae diversitas facit 2,18 (206): os de ossibus...et caro de carne Jo 2,14 (1395): Adam dixit: hoc nunc os de... (= L)...mea nu 1,6 (218,1): hoc nunc...(= L)...de (ex *B*) carne mea pec 1,67 (68,4): haec vocabitur mulier **BAS** h *2,2 (72,14):* quia non solum caro de carne sed et os de ossibus sumus **CAr** Ps 138,14 (989B): /dixit vir eius: hoc os de...(= L)...mea **CHRY** II, 1223 (1225A): hoc nunc os de ossibus meis *III, 908 (915A):* hoc nunc...(= L)...ex carne mea **CLE-R** *6 (7,15):* hoc est nunc ossum (os *m. 2 in ras.*) de...(= L)...mea **CY-G** hept 1,37 (2): /inditur et nomen vitae quod dicitur Aevva/ (Gn 3,20, aber zwischen 2,22 und 24) **EP-L** 19 (21,21): mulier de viro sumpta est **EP-SC** Ct *1 (11):* /et dixit ...(= L)...ex carne...(= L)...quia ex viro suo sumpta est **EUCH** inst 1 (68,17): haec vocabitur mulier quoniam ex (de *AV*) viro sumpta est. etymologia quae hic in latino non sonat in hebraeo sermone servatur; vir enim vocatur is et mulier issa, quod animadvertitur pulcherrime recens custodisse translatio dicens: haec vocabitur virago quia ex viro sumpta est (< HI q) **FU** ep 3,7 (326D): quia de viro sumpta est 3,7 (326D): /dixitque...(= H)... sumpta est **GAU** 9,4 (76,40): /et dixit A.: hoc nunc os de (ex *B*)...(= L)...mulier (virago *ab*) quia de viro suo sumpta est 9,7 (77,67): hoc nunc os de (ex *BΣ*)... (= L)...mea **GR-I** tr 3 (24,19): hoc (haec *F*) inquit os de ...(= L)...mea **GR-M** Jb 14,72 (1078B); **HI** ep *51,5,3 (403,20):* hoc nunc..(= L)...mea Eph 3 (533B): hoc nunc ...(= L)....ex carne mea Jr 1,7 (11,11): alioquin et in principio geneseos a viro, qui dicitur is, appellatur mulier issa quasi quaedam virago, eo quod de viro sumta sit q (6,1): hoc nunc...(= L)...ex carne...(= L)...ex viro sumpta est. non videtur in graeco et in latino sonare cur mulier appelletur quia ex viro sumpta sit, sed etymologia in hebraeo sermone servatur; vir quippe vocatur his et mulier hissa, recte igitur ab his appellata est mulier hissa. unde et Symmachus pulchre etymologian etiam in graeco voluit custodire dicens: haec vocabitur ἀνδρὶς ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήμφθη; quod nos latine possumus dicere: haec vocabitur virago quia ex viro sumpta est. porro Theodotion aliam etymologiam suspicatus est dicens: haec vocabitur assumptio quia ex viro sumpta est; potest quippe hissa secundum varietatem accentus et assumptio intellegi **HIL** my 1,3,1 (4,20): hoc nunc os de...(= L)...quia de viro suo sumpta est/ 1,3,2 (4,26; 5,9): caro de carne mea Ps 52,16 (130,5): hoc nunc os de (ex *R*) ossibus meis 138,29 (765,1): hoc nunc os de (*R;* ex *E*)...(= L)...mea (in Eph 5,32; *cf* MAX) **JO-N** 30 (538C): dicens: hoc nunc ...(= L)...mea, propter hoc vocabitur Heva, id est mater vivorum/25 (*cf* 3,20) **IS** Gn 3,9 (217C): dixit quoque Adam...(= H)...mea 3,10 (217C): haec...(= H)... sumpta est test 53 (207A): hoc nunc...(= H)...mea **MAX** s 29 (594A): sicut dicit idem beatus apostolus: hoc nunc...(= L)...mea/Eph 5,32 (zur Einfügung von Gn 2,23 *cf* HIL Ps 138) **ORI** Mt *14,16 (322,25):* haec vocabitur mulier quia de viro suo adsumpta est. sciendum quia nihil proprium habet quantum ad graecum [vel

24 ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται
αντι × ×

L	torium	propter hoc +et pro ea in hanc quod huius rei gratia ideo	relinquet derelinquet linquet	homo vir ×	patrem	× suum	et	matrem	× suam	et	adiungetur (con)iungetur conglutinabitur adglutinabitur adglutinabit se adhaerescet adhaerebit
H		quamobrem	" derelinquet	"	"	suum ×	"	"	× suam	"	adhaerebit

24 + et AU Gn li 9,1; 9,19 (Var: siehe Vers 23); PS-RUF: < haec = αυτη (Ende von Vers 23)? | propter hoc TE an 11; vg$^{1/2}$ (Var); FIR; AM; RUF; PS-RUF; NIC; HI ep 22; 55; Eph; Mal; PEL; JUL-E; AU Gn Ma; Gn li 6,3; 8,5 (Var); 9,1.19; nu 2,12.54 (Var); QU; ORI propterea TE an 21; vg$^{1/2}$; HI ep 55 (Var); AU Gn li 8,5; Jo; nu 2,54; Pel; JUN; BUL propter hanc TE vg$^{1/2}$ propter quod HI ep 123 pro hoc AU Gn li 9,19 (Var): *cf* αντι Chr Thdt: < Eph 5,31 in hoc HI ep 22 (Var) huius rei gratia PS-VIG ideo AU Ad | derelinquet FIR (Var); HI ep 55 (Var); PS-RUF; PS-VIG; ΧΣᵀB, 56, Brev. Goth. (PL 86,266B) linquet CY-G? | vir ? CHRY V, 1337 × BUL (Var)? | × TE; AM; RUF Nm; PS-RUF; NIC; HI ep, Mal; PEL; JUL-E; FAS; AU Gn Ma; Ad; Gn li 8,5; 9,1; Jo; nu; QU; AR; HES; JUN; ORI; IS; BUL; PS-EUS-C; ΣᵀΨᵛⁱᵍ: — αυτου Phil Theoph Or-gr A-Z: = Mt 19,5; Eph 5,31 suum FIR; RUF Ct; HI Eph; AU Gn li 6,3; 9,19; Pel; JUL-E *ap* AU nu 2,22 (Var). 53 (Var); PS-VIG; CHRY; H: = 𝔊𝔐 | + suam FIR; RUF Ct; HI ep 22 (Var), Eph; AU Gn li 6,3 (Var), Pel; PS-VIG; CHRY V, 1337; ΣᵀΨˢ: = 𝔊𝔐 — αυτου bhmw Phil$^{1/2}$ Chr$^{5/7}$ Thdt$^{1/4}$ A-Z: = Mt 19,5; Mc 10,7; Eph 5,31 | adiungetur AU Gn Ma 2,1 coniungetur AU Gn li 6,3; PS-EUS-C iungetur ORI: *cf* κολληθησεται Mt 19,5 conglutinabitur TE vg; AU Gn li 9,1 adglutinabitur TE an 21 adglutinabit se TE an 11 adhaerescet JUL-E *ap* AU Jul im 4,31 (die gleiche Stelle *ap*

ad latinum] sermonem, ut ideo vocetur mulier quia de viro suo adsumpta est; propterea legentes hebraica invenimus originationem istam convenienter positam in hebraeo. habet autem hebraicum ita ισσα, quod intellegitur et mulier et adsumpta (apud Hebraeos enim mulier adsumpta vocatur), item μηις, quod est a viro. vides quomodo iunctum est ισσα iuxta μηις, id est a viro adsumpta. unde Theodotion sic posuit: haec vocabitur mulier sumptio quia de viro suo sumpta est; Symmachus autem ita: haec vocabitur ισσα quod est mulier a viro **PAC** ep 3,4 (51,14): uxor de viro suo sumpta, ideoque os de ossibus eius et caro de carne **PEL** Gal 4,4 (324,9): Eva statim ut facta est mulier appellatur **PRIS** tr 1,23 (20,14): quod ex viro suo sumpta est **QU** pro 1,3 (735B): /dixitque Adam ... (= L) ... mulier (*Ms. Remig.;* virago *Edit.*) ... (= L) ... sumpta est/ **RUF** Ex *1,3 (148,21):* hoc nunc os de ... (= L) ... mea *1,3 (148,27):* os de ... (= L) ... mea **PS-RUF** fi 28 (1137C): hoc nunc ... (= L) ... quia ex viro suo sumpta est 28 (1138A): sicut os ex ... (= L) ... mea dicebat 30 (1140B): haec vocabitur mulier quia ex viro suo sumpta est/ 36 (1143A): hoc nunc ... (= L) ... mea **TE** an 11 (315,28): nam et si Adam statim prophetavit magnum illud sacramentum in Christum et ecclesiam: hoc nunc ... (= L) ... ex carne mea/ (zur Einführung *cf* Eph 5,32; *cf* HIL Ps 138 und MAX) 21 (333,26): si quia prophetavit magnum illud sacramentum in Christum et ecclesiam: hoc os ... (= L) ... ex carne mea vocabitur mulier/ (*cf* Eph 5,32) mon 9 (775): haec est caro ex carne mea et hoc os ex ossibus meis res 7 (34,22): hoc nunc ... (= L) ... ex carne mea vg 5 (889): vocabitur inquit mulier 5 (890): hoc inquit os ... (= L) ... ex carne mea vocabitur mulier 5 (891): vocabitur mulier quoniam ex viro suo sumpta est 8 (894): vocabitur inquit mulier quia de viro suo sumpta est

24 24 Mt 19,5; Mc 10,7; Eph 5,31; 1 Cor 6,16 **AM** Lc 3,5 (101,20): et sunt duo in carne una secundum legem divinam off 1,169 (72C): erunt ambo in una carne et in uno spiritu Ps 39,11,2 (218,29): /propter ... (= L) ... adhaerebit uxori suae et erunt duo (ambo β) in carne una vid 89 (262B): et erunt duo in carne una **AN** gen 7 (160): quem tamen in abdito duos in unam carnem fecisse[t] palam ostendit ... adparuerunt duo in unam carnem (*nur T*) sy 1,98 (331a): et erunt duo in carne una **AR** Ps 26 (359C): legimus quia relinquet homo p. et m. et adhaerebit uxori **AU** Ad 3 (118,17): /ideo relinquet homo p. et m. et adhaerebit uxori suae Fau 12,39 (366,20): erunt duo in carne una Gn li 1,1 (4,1): et erunt duo in carne una 6,3 (172,10): propter hoc relinquet homo p. suum et m. (+ suam *S*) et coniungetur uxori suae et erunt duo (ambo *RC*^{1}*b*) in carne una 8,5 (238,13): propterea (propter hoc *PRbd*) ... (= L) ... adhaerebit ... (= L) ... carne una 9,1 (268,14): /et (— *E*) propter ... (= L) ... conglutinabitur ad uxorem suam (uxori suae *PRbd*) et erunt duo in carne una 9,19 (294,10): /propter (pro *S*) hoc relinquet homo p. suum et m. et adhaerebit ... (= L) ... carne una Gn Ma 2,1 (196): /propter ... (= L) ... adiungetur (*Mss;* adhaerebit *Editi*) ... (= L) ... carne una/ 2,19 (206): relinquet homo p. et m. et adhaerebit ... (= L) ... carne una Jo 9,10 (1463): propterea ... (= L) ... adhaerebit ... (= L) ... carne una 1 Jo 1,2 (1979): et erunt duo in carne una Jul im 2,57 (1167); 2,59 (1167): erunt duo in carne una nu 1,23 (236,19): relinquet homo p. et m. et adhaerebit ... (= L) ... carne una 2,12 (264,3): propter ... (= L) ... adhaerebit ... (= L) ... carne una 2,22 (274,18): erunt duo in carne una 2,54 (311,9): propterea (propter hoc *TP*) ... (= L) ... adhaerebit ... (= L) ... carne una pec 1,60 (60,18): erunt duo in carne una Pel 1,9 (430,6): propterea relinquet homo p. suum et m. suam et adhaerebit ... (= L) ... carne una Ps 10,10 (137): et erunt duo in carne una 18 en 2,10 (161): erunt inquit duo in carne una 40,1 (453); 118 s 29,9 (1589); 138,2 (1784); 140,3 (1817); 142,3 (1847); 150,2 (1962: 2 mal): erunt duo in carne una s 341,12 (1500): erunt inquit duo in carne una s Den 12,2 (52,15): et (— *C*) erunt duo in carne una Se 21 (939,3); tri 12,3 (999): erunt duo in carne una 12,8 (1002): duo in carne una **PS-AU** hyp 2,3 (1619): erunt duo in carne una s 234,1 (2177): et erunt inquit duo in carne una (< PS-FAU fi 1) te 2,12 (156b): erunt duo in carne una **BAS** h *2,5 (75,32):* duo in carne una iam positi **BUL** 6 (685,10): propterea relinquet homo (— *M2*) p. et m. et aderebit ... (= L) ... carne una **CHRY** *V, 942 (943A):* propter hoc relinquet homo p. suum et m. et adhaerebit ... (= L) ... carne una *V, 1337 (1337B):* propter hoc enim inquit relinquet vir p. suum et m. suam et adhaerebit uxori suae eruntque duo in carnem unam **CO-Tol** 3

πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. **25** καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὅ τε Ἀδαμ
τῃ γυναικι ×
L uxori suae et erunt duo in carne(m) una(m) ~ γυμνοι οι δυο et erant ambo nudi Adam
mulieri × sunt ambo × + et in uno spiritu erant enim utrique + tam
ad uxorem suam eruntque × ~ una(m) carne(m) duo + tunc ×
+ sibi (et) una caro ×
~ nudi ambo
H " " " " " " carne una erant autem uterque " Adam scilicet

AU nu 2,22: adhaerebit) adhaerebit alle übrigen; H | + sibi HI ep 55 (Var); PEL (Var) + sibi et PEL (Var) | τῃ γυναικι Av(mg)y Chr$^{1}/_{7}$ Thdt$^{1}/_{3}$: = Mt 19,5 mulieri TE; PS-EUS-C ad uxorem suam AU Gn li 9,1: = 𝔊 | — suae PS-RUF; HI ep 55 (Var); FAS?; JUL-E *ap* AU nu 2,13 = Jul im 4,5; *ap* AU nu 2,22 (Var) = Jul im 4,31; AR; ORI; PS-EUS-C: — αυτου $adpd_2$ | eruntque ? CHRY V, 1337 | sunt ? AM Lc; PEL Eph | ambo AM off, Ps (Var); RUF; PS-RUF; HI ep 22; AU Gn li 6,3 (Var); PS-EUS-C × HI ep 55: = 𝔐 | in carne una fast alle in carnem unam TE an 11 (Var); 21; cas?; vg (Var); HI ep 55 (Var); 123 (Var); CHRY V, 1337: = 𝔊 (auch Mt 19,5; Mc 10,7; 1 Cor 6,16; Eph 5,31) in una carne TE cas (Var), vg; AM off; HI Mal in unam carnem TE an 11, mon; AN gen in carne× TE an 21 (Var) × una caro HI ep 55 | + et in uno spiritu ? AM off: *cf* 1 Cor 6,17 25 erant enim IR erant autem H > PS-RUF | utrique IR? duo TE? × ? AU Gn li$^{1}/_{2}$ (Var); PS-AU s Mai; JO-N ~ nudi ambo AU Gn li$^{1}/_{2}$ (Var): ~ γυμνοι οι δυο e | + tam...quam PS-RUF: *cf* 𝔊 + tunc

(363C) = **LEA** h (896B): erunt duo in carne una **CY-G** hept 1,38-39 (2): /quapropter nati linquunt de more parentes coniugibusque suis positis cum sedibus haerent/2 **EP-L** 59 (160,29): ut secundum genesim esse duo (duos *B*) in carne una **PS-EUS-C** *9 (1169C):* relinquet homo p. et m. et coniungetur mulieri et erunt ambo in carne una **FAS** Mor (11,256): antiqui relinquebant p. et m. ut adhaererent uxoribus (11,260): tunc erant duo in carne una **PS-FAU** fi 1 (454,6): et erunt inquit duo in carne una **FIR** con 3,1 (97,17): propter hoc relinquet (derelinquet *M*) homo p. suum et m. suam et adhaerebit...(= L)... carne una **GEL** Pel 14 (587,11) = COL-AV 97,52 (421,18); **GR-M** ep 11,27 (294,23); 11,56a, 4 (335,15): erunt duo in carne una **HES** *5 (975C):* relinquet homo p. et m. et adhaerebit...(= L)...carne una **HI** ep 22,1,4 (145,6): propter (in Ψ) hoc relinquet homo p. et m. (+ suam ς) et adhaerebit uxori suae et erunt ambo (duo Ψ) in carne una 55,2,5 (489,6): propter hoc (propterea *DCB*) relinquet (derelinquet *DCB*) homo p. et m. et adhaerebit uxori suae (sibi uxori *C*) et erunt (+ duo *B m. 2* ς) una caro (in carnem unam ς) 123,11,1 (84,12): erunt duo in carne una (carnem unam ς), non in duas nec in tres, propter quod relinquet homo p. et m. et adhaerebit uxori suae, certe non uxoribus (*cf* TE mon 4) Eph 3 (534C): siquidem testimonium istud ita in genesi scriptum est: propter hoc relinquet homo p. suum et m. suam et adhaerebit...(= L)...carne una. nunc autem apostolus pro eo quod ibi habetur ἕνεκεν τούτου, id est propter hoc, posuit ἀντὶ τούτου, quod latine aliis verbis dici non potest; deinde pro patre suo et matre sua pronomina abstulit et patrem tantum posuit et matrem; et quod in medio dicitur: et adhaerebit uxori suae, hic penitus praetermisit et tantum quod sequebatur hoc dictum superioribus copulavit et posuit: et erunt duo in carne una Jov 1,14 (233C): et erunt inquit duo in carne una (*cf* TE mon 4) Mal 2 (1561D): propter...(= L)...adhaerebit...(= L)...una carne **HIL** my 1,3,1 (4,22): /et erunt duo in carne una **IS** Gn 3,10 (218A): quamobrem relinquet homo p. et...(= H)...una 5,10 (222A): relinquet homo patrem et reliqua 18,4 (250A); **JUL-E** *ap* AU Jul 3,20 (712); *ap* AU Jul im 2,59 (1167) = *ap* MAR-M 8 (9,38): erunt duo in carne una *ap* AU Jul im 4,5 (1341) = *ap* AU nu 2,13 (265,6): relinquet homo p. et m. et adhaerebit uxori (+ suae *EK RVPNbd*) et erunt duo in carne una *ap* AU Jul im 4,31 (1353): propter...(= L)...adhaerescet uxori et erunt duo in carne una *diese gleiche Stelle des JUL-E zitiert ap* AU nu 2,22 (274,12): propter hoc relinquet homo p. (+ suum *VP*) et m. et adhaerebit uxori suae (—*T*) et erunt duo in carne una *ap* AU nu 2,53 (309,18): relinquet homo p. (+ suum *R*) et m. et adhaerebit...(= L)...carne una **JUN** 2,19 (513,4): propterea...(= L)...adhaerebit...(= L)...carne una **LEA** h (896B) = CO-Tol 3 (363C): erunt duo in carne una **LEO** ep 59 (36,29): et erunt duo in carne una **MAR-M** 8 (10,5): adhaerebit...(= L)...carne una **NIC** ep (131,23): propter...(= L)...adhaerebit uxori suae **ORI** Mt *17,33 (692,18):* ut sint duo in carne una *17,34 (695,12):* propter...(= L)...iungetur uxori et erunt duo in carne una **PEL** Casp 6,11,1 (149): propter...(= L)...adhaerebit (+ sibi *C;* + sibi et *S*) uxori suae et erunt duo in carne una Eph 5,28 (378,9): quia duo sunt in carne (~ in c. sunt *V Cas*) una ind 4 (139): qui etiam licet duo sint caro una est **QU** pro 1,3 (735B): /propter hoc inquit relinquet homo p. et m. et adhaerebit...(= L)...carne una **RUF** Ct *2 (157, 25):* propter hoc relinquet homo p. suum et m. suam et adhaerebit uxori suae et erunt ambo in carne una Nm *11,1 (77,18):* propter...(= L)...adhaerebit uxori suae et erunt ambo (duo *Eg, Ald. Del.*) in carne una **PS-RUF** fi 30 (1140B): /et propter hoc derelinquet homo p. et m. et adhaerebit uxori et erunt ambo in carne una **TE** an 11 (316,1): /propter...(= L)...adglutinabit se mulieri (*A;* uxori *B*) suae et erunt duo in unam carnem (~ c. unam *Rig.*) 21 (334,2): /propterea...(= L)...agglutinabitur mulieri suae et erunt duo in carnem (-ne *A*) unam (—*A*) cas 5 (135,11): denique erunt inquit duo in carnem unam (*Ed.;* -ne una *A;* una -ne *NFR*) mon 4 (766): et erunt duo in unam carnem ux 2,8 (124,43): vere duo in carne una vg 5 (889): propterea...(= L)...conglutinabitur mulieri suae et erunt duo in una carne (carnem unam *c*) 5 (890): propter hanc (hoc *c*) relinquet homo p. et m. **PS-VIG** tri 12 (332A): ut prophetaret quod huius rei gratia derelinquet homo p. suum et m. suam et adhaerebit...(= L)...carne una

25 **AU** ci 14,17 (39,15): nudi erant et non conf. Gn 25 li 11,1 (332,10): et erant ambo (—*E, eras. R*) nudi (~ nudi a. *PSd*) A. et mulier eius et non pudebat illos (eos *C*)/ 11,1 (335,5): erant ergo ambo nudi 11,1 (335,6): nec pudebat eos **Gn Ma** 2,1 (196): /et erant...(= L)...confundebantur/ 2,19 (206): quod autem nudi erant A. et mulier eius et non conf. Jul 4,82 (781); 5,5 (785); 5,6 (785); Jul im 2,60 (1168); 4,44 (1364); nu 1,6 (216,22): nudi erant et non conf. 1,6 (218,7): erant itaque nudi et non conf. 1,6 (218,9): non enim dictum est: erant ambo nudi et ignorabant, sed: non conf. 2,28 (281,11): quando nudi erant et non conf. pec 2,36 (107,24): hinc et nudi erant et non conf. s 151,5 (817: 2 mal): nudi erant

καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠσχύνοντο. **3,1** Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν

L et mulier eius (quam uxor × × ×) et non (nec) confundebantur (pudebat illos eos) serpens autem (enim) erat × sapientior (φρονιμωτερος) omnium (omnibus ceteris cunctis) bestiarum (bestiis pecoribus animalibus) quae (× ×) erant (sunt repunt)

H „ uxor „ „ „ erubescebant sed et serpens „ × callidior (astutior sapientissimus prudentissimus) cunctis animantibus × ×

LUC: < οτε oder Fehler für tam? | ×××× ? PS-HI; IR | uxor PS-RUF; PS-AU s Mai; H | nec AU Gn li½ | pudebat illos AU Gn li½ pud. eos AU Gn li½ (Var) + ½; PS-AU s Mai erubescebant H > PS-RUF

3,1 enim GAU; CAE | — erat AM par 54 (Var); C: — ην v | φρονιμωτερος Di(mg)rv(mg)𝔄 Theoph Eus Chr½: sapientior 91; LUC; AM; AMst q 31; RUF Lv; HI ap, Jr (Var), Jr h, q; AU Gn Ma, s 46; CAn; CAE; IS prudentior 91; AMst q 127; GAU; RUF Ex, Rm; HI Jr, Is 16; AU Gn li 11,1 (Var); PS-HI astutior AU Gn li 11,2; *cf* CY-G φρονιμωτατος: sapientissimus AU Gau, Gn li 11,2; PS-AU; ORI; PAL; BED prudentissimus RUF Bas; HI Is 8; AU Gau, Gn li, loc, Jul | omnium AM; RUF Bas, Lv; AU Gn Ma 2,2, Gn li, loc, Gau, Jul; PS-HI; PS-AU; PAL; ORI; IS q; BED omnibus LUC; RUF Ex; GAU; HI Jr h, q (Var), Is h, ap, Is 16; AU Gn Ma 2,20, s; CAn½; CAE; IS ety ceteris AMst; RUF Rm cunctis HI Jr, q; CAn½; H super omnes? HI Is 8 | bestiarum LUC; AM; RUF Lv, Bas; AU; PS-AU; PS-HI; ORI; IS q; BED bestiis AMst; RUF Ex (Dublette), Rm; HI; GAU; AU Gn Ma 2,20; s; *cf* Gn li 11,2; CAn; CAE pecoribus IS ety animalibus RUF Ex (Dublette): *cf* ζωων α′ | — quae erant s. terr. PS-AU ××× terrae CAn; ORI; IS ety; H: — των επι i: = 𝔐 ×× s. terr. HI Jr h, q; *cf* PAL (in terris) | sunt RUF Lv; HI Is h; AU Gn li 11,1; CAE repunt ? AM par 54 (Var) | quam ? AM par 54 (Var); HI Jr h |

et non conf. 151,5 (817): et nudi erant et non conf. s Mor 13,1 (641,3): denique nudi erant et non conf. **PS-AU** hyp 4,2 (1640): et erant...(= L)...confundebantur. quid est: non conf.? s Mai 71,2 (139): erant inquit nudi A. et uxor eius et non pudebat eos/ **CAE** s 177,1 (677,11): nonne nudi erant et non conf.? quare nudi erant et non conf. (< AU s 151,5) 177,1 (677,20): et nudi erant et non conf. (< AU s 151,5) **PS-HI** hae 13 (291): erant ambo nudi et non conf. **JO-N** 30 (538C): 23/erantque ii homines, scilicet masculus et femina, nudi in paradiso et non conf. **IR** *3,22,4 (545):* erant enim utrique nudi in paradiso et non conf. **IS** Jud 51,19 (155): nam et ante peccatum nudi erant et non conf. **LUC** Ath 2,32 (204,8): et erant, inquid in genesi Moyses, ambo nudi tunc A. et mulier eius et non conf./ **PS-RUF** fi 31 (1140D): erant autem ambo nudi tam A. quam uxor eius et non erubescebant **TE** vg 5 (890): cum scriptura refert fuisse nudos duos A. et mulierem eius

1 3,1 **91**: LXX. prudentior LXX. sapientior **AM** Lc 4,60 (169,1): et dixit (∂*FO*π; + deus *PL;* + serpens *Vm. 2;* + diabolus *BC*χ; + diabolus serpens γ) mulieri: quid utique dixit...(= L)...ligno 5,18 (185,23): denique hanc primam vocem serpens emisit dicens Evae: quid utique deus dixit (~ dix. deus *E*γ*T*): nolite manducare ex o. ligno par 54 (311,1): serpens autem erat (— *RV'*)...(= L)...erant (repunt *RV'*) super terram quas (*RSBP'C'V';* quam *cet.*) fecit dom. deus; et dixit serp. mulieri: quid utique dixit...(= L)...paradiso 56 (314,1): et dixit serp. mulieri: quid utique dixit deus: ne edatis ex (ab *RV'*) o. ligno quod est in (+ medio *SBP'C'*) paradiso (-si *P'*)/ 59 (320,3): dicente serpente: quid utique dixit...(= L)...paradiso **AMst** q 31,1 (58,14): quantum ad historiam pertinet, serpens natura dictus est qui sapientior esset ceteris bestiis quas fecerat dominus deus super terram 127,27 (410,24): cum enim prudentior legatur fuisse ceteris bestiis **AN** Jb 2 (477D): dixit serpens ad mulierem **ANG** (135D): Aquila et Theodotion interpretati sunt 'nequam et versipellem' (< HI q) **AU** Gau 1,6 (203,21): quod enim quidam interpretati sunt 'sapientissimum omnium bestiarum', 'prudentissimum' potius graeci codices habent unde in latinam linguam scriptura illa translata est Gn li 11,1 (332,11): /serp. aut. erat prudentissimus (prudentior *S*) omnium bestiarum quae sunt super terram quas fecit...(= L)...mulieri: quid quia (quid est quod *R*) dixit deus (dominus *PC;* dominus deus *b*): non edetis ab o. ligno paradisi/ 11,2 (335,22): serp. aut. erat ibi prudentissimus quidem, sed omnium bestiarum quae erant super terram quas fecerat dom. deus. translato enim verbo dictum est 'prudentissimus' vel, sicut plures latini codices habent, 'sapientissimus', non proprio 11,2 (336,12): abusione quippe nominis ita sapientia dicitur in malo, quemadmodum in bono astutia, cum proprie magisque usitate in latina dumtaxat lingua sapientes laudabiliter appellentur, astuti autem male cordati intellegantur. unde nonnulli, sicut in plerisque codicibus invenimus, ad usum latinae locutionis non verbum sed potius sententiam transferentes astutiorem omnibus bestiis istum serpentem quam sapientiorem dicere maluerunt. quid autem habeat hebraea proprietas, utrum illic in malo non abusive sed proprie possint dici et intellegi sapientes, viderint qui eam probe noverunt 11,29 (361,22): proinde prudentissimus omnium bestiarum, hoc est astutissimus 11,30 (362,20): dixit ergo serp. mulieri: quid quia dixit deus: non edetis ab o. ligno paradisi/ Gn Ma 2,2 (196): /serp. autem...(= L)...in paradiso/ 2,20 (206): quod enim dicitur sapientior omnibus bestiis Jul 4,20 (748): quod in paradiso erat serpens prudentissimus omnium bestiarum loc 1,8 (508,11): serp. erat prudentissimus omnium bestiarum, ⟨non sapientissimus⟩ quod multi (— *CN*) latini habent; φρονιμώτατος enim in graeco scriptum est, non σοφώτατος s 46,28 (286): quod vero dicitur sapientia abusione verbi et in malo, consuetudine quidem scripturarum nostrarum..., habes in eodem libro: erat ibi serpens sapientior omnibus bestiis. iste sapientior omnibus bestiis astutus et acutus ad decipiendum agnoscitur **PS-AU** s Mai 71,2 (139): /serp. aut. erat sapientissimus omnium bestiarum quas fecit...(= L)...mulieri: quare dixit deus ut ab o. ligno quod est in par. non manducetis/ **BEA** El 2,28 (993C): dicit ergo draco ille diabolus ad mulierem: cur praecepit vobis dominus ut non comederetis ex o. ligno paradisi (H) **BED** (91, 53A): quid ergo mirum si suo instinctu diabolus iam implens serpentem...callidissimum eum reddiderat omnium animantium terrae sive ut alia editio habet sapientissimum bestiarum secundum animam vivam irrationabilemque viventium **CAE** s 105,7 (419,15): serpens enim erat

ἐπὶ τῆς γῆς. ὧν ἐποίησεν κύριος ὁ θεός· καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί Τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός
× +κυριος κυριος

L super terram quas fecerat dominus deus et dixit serpens ad mulierem quare dixit deus
× terrae quam fecit × mulieri quid utique +dominus dominus
× quid quia ~ deus dixit
quid est quod dictum est vobis a deo
ut quid hoc

H × terrae quae " " " qui " × " " cur praecepit vobis "
+dominus dominus

Οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ· **2** καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει Ἀπὸ καρποῦ ξύλου
× παραδεισου παντος

L ne edatis ab omni ligno quod est in paradiso et dixit mulier ad serpentem ex omni ligno
non edetis ex +medio serpenti a(b) fructu ligni
+ut manducetis de × × × paradisi
manducaveritis
nolite manducare
~ (ab) omni ligno (paradisi) non (manducetis)
~ ab omni ligno non edetis

H ut non comederetis de " " × × × paradisi cui respondit mulier de fructu lignorum
ex ×

fecerat AMst; AU Gn Ma, Gn li 11,2; H | fecit AM; HI; AU Gn li 11,1; PS-AU; CAn | —serpens? AM Lc 4,60: = 𝔐 | ad mulierem AU Gn Ma; AN; H: **C** | quare AU Gn Ma; PS-AU; CAr | quid utique AM; IR; PS-MAR; CHRY | quid quia LUC; AU Gn li: < 𝔊 | quid est quod RUF ad; AU Gn li 11,1 (Var) | ut quid hoc RUF Rm | ~ deus dixit? AM Lc 5,18 | dictum est vobis a deo? CHRY½ | + dominus LUC; AU Gn li 11,1 (Var); Σ^{T}B: + κυριος Eejv(mg) | dominus AU Gn li 11,1 (Var); CAr; BEA; Λ^{H}X, Brev. Goth. (PL 86,266B): κυριος 79 | + ut RUF; PS-AU; CAr; H | ne edatis LUC; AM; AU Gn Ma | non edetis AU Gn li; PS-MAR; CHRY | non manducetis RUF; PS-AU; CAr | ne manducaveritis IR | nolite manducare? AM Lc 5,18 | ~ (ab) omni ligno (paradisi) non (manducetis) RUF ad; PS-AU; CHRY | ~ ab omni ligno non edetis PS-MAR | ab AM Lc 4,60; par 54; 56 (Var); 59; AU; PS-AU; PS-MAR; IR; CHRY½ | ex LUC; AM Lc 5,18; par 56; RUF ad; GR-M Jb 34; IS; BEA; C | de RUF Rm; CAr; GR-M Jb 24; CHRY½; H | —omni (H) $\Sigma^{T\Psi^{M}}$: —παντος 𝔈 | quod est in paradiso LUC; AM; AU Gn Ma; PS-AU; PS-MAR: = 𝔊 | + medio AM par 56 (Var) | medio paradisi AM par 56 (Var) | ×××paradisi RUF; AU Gn li; IR; CAr; CHRY; H: του παραδεισου A^{a}DEghjoqsvxy𝔙 Phil Theoph Chr¼: = 𝔐: *cf* Billen 87; D. De Bruyne, Miscellanea Agostiniana II, Rom 1931, 586

2 ad serpentem AU Gn Ma: **C** | ex LUC; AM; AU Gn Ma, s; PS-AU | a(b) AU Gn li; PS-MAR; IR: = 𝔊 | omni ligno: παντος A^{a}abdilmopwc$_{2}$d$_{2}$: < 2,16 | fructu ligni AU Gn li: **A** < 𝔊 = 911 (M)DE(ef)gh(j)nqr*(sv)

sapientior (callidior *H*^{3}) omnibus bestiis quae sunt super terram (< RUF Lv 16,6) **CAn** co 8,10,1 (226,4): serp. aut. erat sapientior sive, ut hebraici exprimunt libri, callidior cunctis bestiis terrae quas fecit dom. deus 8,10,1 (226,12): serp. aut. erat sapientior omnibus bestiis terrae **CAr** Ps 119,2 (902D): quare praecepit vobis dominus ut non manducetis de hoc ligno paradisi (*cf* H) **CHRY** II, 1158 (1159D): quid utique inquit dictum est vobis a deo: ab o. ligno paradisi non edetis...de suo addidit: quid utique dixit deus: de o. ligno paradisi non edetis **CY-G** hept 1,72–78 (4): has inter sedes et bacis mitibus hortos spumeus astuto vincens animalia sensu serpebat tacite spiris frigentibus anguis; livida mordaci volvens mendacia sensu femineo temptat sub pectore mollia corda: dic mihi, cur metuas felicia germina mali? numquid poma deus non omnia nata sacravit? **GAU** 18,33 (162,315): ipse enim serpens erat in paradiso prudentior omnibus bestiis **GR-M** Jb 24,14 (293D): cur praecepit...(= H)...paradisi 34,55 (749B): cur praecepit...(= H)...ex o. ligno paradisi **PS-GR-M** Rg 5,1,2 (314A): de serpente autem in genesi dicitur quia callidior erat cunctis animantibus (H) **HI** ap 1,24 (417D): serpens sapientior erat omnibus bestiis quas fecit dominus super terram Jr 1,85 (61,17): serpens in paradiso prudentior (sapientior *P*) cunctis bestiis legitur Jr h *4 (618A):* serpens quippe sapientior erat omnibus bestiis super terram quam (quas *al.*) fecit dom. deus Is 8 (307A): serpens prudentissimus super omnes bestias quae erant in terra 16 (553C): quia serpens prudentior erat omnibus bestiis in paradiso Is h *8,1 (286,19):* quomodo enim serpens sapientior erat omnibus bestiis quae sunt super terram q (6,14): serp. aut. erat sapientior cunctis (βγ; omnibus μφ) bestiis super terram. pro sapiente in hebraeo habet arom quod Aquila et Theodotion πανοὐργον interpretati sunt, hoc est nequam et versipellem; magis itaque ex hoc verbo calliditas et et versutia quam sapientia demonstratur **PS-HI** Eph 21 (58,15): serp. aut. erat prudentior...(=L)...terram **IR** *5,23,1 (779):* dixisse serpentem mulieri: quid utique (*Arund. Voss. Clarom.;* itaque *rel.*) dixit deus: ne manducaveritis ab o. ligno paradisi **IS** ety 12,4,43: serp. aut. erat sapientior omnibus pecoribus (animantibus *C*) terrae Gn 4,7 (219C): dicit ergo serp. ad...(= H)...ex o. ligno paradisi q (32): serpens ille in paradiso sapientior omnium bestiarum **KA** Δ 21 (81): de serpente (+ qui mulierem decepit *V*) Λ 10 (92): ubi seduxit serpens mulierem **LUC** Ath 2,32 (204,10): /serp. aut. erat sapientior omnibus bestiarum quae erant; et infra: et dixit serp. mulieri: quid quia dixit dom. deus ne edatis ex o. ligno quod est in paradyso/ **PS-MAR** phy 11 (1301C): et dixit serp. mulieri: quid utique dixit deus: ab o. ligno non edetis quod est in paradiso **ORI** ser *47 (97,21):* quaecumque suggeruntur a sapientissimo omnium bestiarum terrae serpente **PAL** par *36 (323C):* serp. aut. sapientissimus ferarum omnium in terris erat (*cf* F. C. Burkitt in C. Butler, The Lausiac History = Texts and Studies 6,1 [1898] 73) **PIR** 7 (38,24): cur precipit vobis deus ne commederitis de hoc ligno (H) **RUF** ad (620A): quid est quod dixit deus ut ex o. ligno paradisi non manducetis Bas *5,6 (1767D):* quomodo ergo serpens prudentissimus omnium fuisse dictus est bestiarum Ex *4,6 (177,16):* serpens erat prudentior omnibus animalibus et bestiis quae erant in paradiso Lv *16,6 (502,20):* serp. aut. erat sapientior omnium bestiarum quae sunt super terram Rm *5,1 (1009A):* cum dixit mulieri: ut quid hoc dixit deus ut

τοῦ παραδείσου φαγόμεθα, **3** ἀπὸ δὲ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὃ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός
ἐν τῳ παραδεισῳ × × τῳ παραδεισῳ

L quod est in paradiso edemus a fructu autem ligni quod est in medio paradiso dixit deus
× × × paradisi comedemus manduca(bi)mus de × × × × paradisi +dominus dominus
ligno autem scientiae boni et mali ×

H quae sunt „ „ vescemur de „ vero „ „ „ „ „ paradisi praecepit nobis „
edemus autem dominus

Οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. **4** καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί
φαγωμεθα × × +απ × +θανατω

L ne edamus × × sed neque tangamus × ne moriamur et dixit serpens mulieri
non edetis ex eo × nec tangetis eum +morte moriamini
manducabitis contingetis illud
~ ex eo non manducabitis attingetis ex eo
tetigeritis ab eo

H „comederemus × et ne tangeremus illud „ forte „ dixit autem „ ad mulierem
illum

xy𝔄𝔅𝔈𝔓: = 𝔐: *cf* Billen 87 | quod est in paradiso LUC; AU; PS-AU; PS-MAR; *cf* H: του εν τω παρ. 911 dfilmprv(mg) 𝔈𝔓: < 2,16 ××× paradisi AM; IR: = 𝔊𝔐 | edemus LUC; AU; PS-MAR; A comedemus AM par 32 (Var) manducabimus AM; IR manducamus PS-AU

3 a AU Gn Ma; IR: **C** de LUC; AM; AU Gn li, s; PS-AU; PS-MAR; H: **E** | ligno aut. scientiae boni et mali AM par 32 (Var); AU s: < 2,17 | autem (H) A, Claudius Taur. (PL 50,910D) | — ligni ? AM par (Var): — του ξυλου 𝔓 | — est ? AM Jac (Var) | — medio ? AM Jac (Var) | paradiso LUC; AM Jac (Var) par 32.56.59 t(Var); AU Gn li (Var); IR: *cf* τω παραδεισω Mlq paradisi AM Jac, par 32 (Var).56.59; AU; PS-AU; PS-MAR; H | + dominus ? AU Gn li 11,1 (Var) | dominus AM par 32 (Var); AU Gn li 11,1 (Var); CP* × ? AM par 56 (Var) | ne edamus AU Gn Ma: **C**: ου φαγωμεθα n non edetis AM Jac; AU Gn li, s; PS-AU; PS-MAR non manducabitis LUC; AM par; IR; ORI ~ ex eo non mand. ? IR | ×× AM Jac; AU Gn Ma; H: — απ αυτου 20 Chr½ ex eo LUC; AM par; AU Gn li; PS-AU; PS-MAR; IR; ORI: = 𝔊𝔐 | sed LUC; AU Gn Ma | neque AM; AU; PS-MAR; IR; ORI nec LUC; AM par 56 (Var); PS-AU | tangamus AU Gn Ma: **C** tangetis LUC; AM; AU Gn li; PS-AU; ORI contingetis ? AU Gn li 11,30 (Var) attingetis PS-MAR tetigeris ? IR | + απ m: ex eo AM par ab eo ? AM par 56(⅓) | × AM Jac (Var); AU Gn Ma; IR: — αυτου f𝔄 eum LUC; PS-MAR; ORI illud AM Jac; AU Gn li; PS-AU; H illum O | + morte AM par 56 (nicht alle Hss); *cf* AU s: + θανατω e | moriamur AU Gn Ma; H: **C**

non manducetis de o. ligno paradisi *9,2 (1210A):* inde puto quod et serpens in paradiso prudentior dictus sit ceteris bestiis

2 2 **AM** par 32 (289,25): mulier serpenti dicit: ex omni ligno paradisi manducabimus (comedemus *P''*)/ 56 (314,2): /et dixit mul. serpenti: ex omni ligno paradisi manducabimus/ 56 (314,21): respondit mulier et ait: ex omni ligno paradisi manducabimus/ **AU** Gn li 11,1 (332,15); 11,30 (362,21): /et dixit mul. serpenti: a fructu ligni quod est in paradiso edemus/ Gn Ma 2,2 (196): /et dixit...(= L)...edemus/ s 153,11 (831): respondit illa: dixit nobis deus: ex omni ligno quod est in paradiso edetis/ (*cf* Gn 2,16) **PS-AU** s Mai 71,2 (139): /et dixit mul. serpenti...(= L)...manducamus/ **IR** *5,23,1 (779):* ab omni ligno paradisi manducabimus/ **IS** ord 10,3 (939B): et mulier ait: de...(= H)...vescimur **LUC** Ath 2,32 (204,13): /et dixit mul. serpenti...(= L)...edemus/ **PS-MAR** phy 11 (1301C): et dixit mul. serpenti: ab...(= L)...edemus/ **ORI** Mt *15,33 (448,1):* propter quod dixit mulier serpenti/

3 3 *cf* Gn 2,17 **AM** Jac 1,8 (9,1): mandavit deus dicens: de fr. aut. ligni quod est (—*E*) in medio (—*VN*) paradisi (-so *AN'V𝔄T*) non edetis neque tangetis illud (—*P*) ne moriamini par 32 (290,1): /de fr. aut. ligni (de ligno autem scientiae boni et mali *P''*) quod est in medio paradiso (-si *RP''C'*) dixit deus (dominus *BS**) non manducabitis ex eo 56 (314,4) de fr. aut. ligni (—*BP'*) quod est in medio paradisi dixit deus (—*APVD*) non manducabitis ex eo neque (nec *R;* ne *V'*) tangetis ex eo ne moriamini 56 (314,22): /de fructu...(= L)... non manducabitis ex eo neque tangetis ab (ex *B,P' m.1*) eo ne morte (—*RMV'*) moriamini 56 (315,11): neque tangetis ex eo (ea *A*) quicquam? 'tangetis' enim deus non dixerat 56 (316,2): neque tangetis ex eo quicquam 57 (316,16): neque tangetis ex eo 59 (320,5): quod est in medio paradisi (-so *NC'*) dixit deus non manducabitis (manducabis *RC*) ex eo **AU** Gn li 11,1 (332,16): /de fructu...(= L)...paradisi (-so *EPR*) dixit deus (dominus *P;* dominus deus *C*) non edetis ex eo neque tangetis illud ne moriamini/ 11,30 (362,23): /de fructu...(= L)... paradisi (-so *EPR*) dixit deus non edetis ex eo neque tangetis (contingetis *P*) illud ne moriamini Gn Ma 2,2 (196): /a fructu...(= L)...paradisi...(= L)...moriamur/ s 153,11 (831): /de ligno aut. scientiae boni et mali non edetis; ex eo si ederitis, morte moriemini; hoc est dei mandatum/(*cf* Gn 2,17) **PS-AU** s Mai 71,2 (139): /de fructu...(= L)...paradisi dixit deus non edetis ex eo nec tangetis illud ne moriamini/ **IR** *5,23,1 (779):* /a...(= L)... ex eo non manducabitis neque tetigeritis ne moriamini **LUC** Ath 2,32 (204,14): /de fructu...(= L)...paradyso dixit deus non manducabitis ex eo sed nec tangetis eum ne moriamini **PS-MAR** phy 11 (1301C): /de fructu...(= L)...paradisi dixit deus non edetis ex eo neque attingetis eum ne moriamini **ORI** Mt *15,33 (448,2):* /quod dixit deus: non manducabitis ex eo neque tangetis eum

4 4 **AM** par 61 (321,19): et dixit...(= L)...morte (-tem *APSV**) moriemini **AU** Gn li 11,1 (332,18): /et dixit ...(= L)...moriemini/ 11,30 (363,11): dixit ergo serp. mul.: non morte moriemini/ Gn Ma 2,2 (196): /et dixit ...(= L)...moriemini/ 2,22 (207); 2,39 (217): non morte moriemini/ Ps 29 en 2,17 (225): non morte moriemini 47,9 (539): absit inquit non morte moriemini 52,4 (615); 73,25 (945): non morte morieris s 153,11 (831): /contra serpens: non inquit morte moriemini/ 341,6 (1496): numquid morte moriemini s Den 21,7 (131,11): non morte morieris s Gue 31,1 (558,19): non morte moriemini **PS-AU** hyp 4,5 (1642): non morte morieris/ s 1,1 (1737) = s Cai I,1,2 (14a): non morte (~ m. non *Cai*) mo-

Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. **5** ἤδει γὰρ ὁ θεὸς ὅτι ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, διανοιχθήσονται

L non morte moriemini sciebat enim deus quoniam × qua die ederitis ex illo aperientur
mortem × ~ morte non — morieris — sed sciebat — dominus — quia quod × — in — quo quacumque si × — edetis manducaveritis manducate gustaveritis gustate — de × — eo × — adaperientur

H nequaquam 〃 × 〃 scil 〃 〃 quod in quocumque 〃 comederitis 〃 eo + statim 〃

4 ~ morte non? PS-AU s (Var) | mortem AM (Var); PEL Casp 4,16,5 (Var) × LUC; ΣΜΩΜ, 56 | morieris ? AU Ps 52; 73; s Den; PS-AU hyp; QU; IS

5 sed sciebat RUF Rm scit H > AM par (Var), RUF Nm (Var), AU Gn li 11,1 (Var) | dominus ? RUF Nm (nicht alle Hss) | quoniam AU Gn Ma 2,22.39; Gn li; IR: **C** quia LUC; AM; RUF Rm; AU Gn Ma 2,2; s 153; PEL; PS-AU s Mai 71 quod RUF Nm; PEL Casp 4,16,4 (Var); H × AU Gn li 11,1 (Var); PS-MAR: — οτι s | + in RUF Nm; CHRY V; H — εν Labdfhimopqrtwxyd$_2$ Or-gr Eus Ath Chr$^{s/10}$ Cyr | qua AU; PEL Casp 4,16,4; AU s Mai 71; IR; CHRY V quo AU Gn li 11,30; PS-MAR quacumque LUC; AM; RUF; PEL Casp 4,16,5: = 𝔊 si × AU s Gue 32; PS-AU hyp; JUL-P; [FAU-R]; VIG-P; SED-S | ederitis AU Gn Ma 2,39; s 153; *cf* PS-CY: **C** edetis PEL Casp 4,16,4 comedetis CHRY V manducaveritis LUC; AM; RUF; PEL Casp 4,16,5; AU Gn Ma 2,2.22; Gn li; s Gue 32; PS-AU hyp (Singular); s Mai 71; PS-MAR; IR; *cf* VIG-P: **E** manducate ? AU Ps 7; CAr gustaveritis ? JUL-P; [FAU-R]; CHRY III, 836; SED-S gustate ? AU Jo; lib; Ps 29; 35; 68; 70; 103; s 163; s Gue 11; sy; GR-M Jb 19,2; 24,14 | ex LUC; AM; RUF Nm, Rm; AU Gn Ma; PS-AU s Mai 71; IR; CHRY V; H de PS-CY; RUF Cl; AU Gn li; PS-AU hyp; PS-MAR; JUL-P; [FAU-R]; PS-GR-M; SED-S ×× PEL; AU Gn Ma 2,39; Jo; lib; Ps; s 153; 163; s Gue 11; BEA: — απ αυτου Ath Chr-aliq | illo AU Gn Ma 2,2.22: **C** | + statim (H) IS > Claudius Taurin. (PL 50,912B); Pseudo-Isidor (PL 83,1223A); BEA El 2,29 | adaperientur AM; AU Gn li 11,30 (Var); PS-MAR; CAn co 5,6,7 (Var): *cf* Kompositum in 𝔊 | οι οφθαλμοι υμων

riemini s Mai 71,2 (139): /[dix. serp.: nequaquam morte moriemini]/ (von Mai nach H ergänzt!) **IR** *5,23,1 (779:* 2 mal*):* non morte moriemini/ **IS** test 29 (204A): diabolus qui mentitus est Adae quod non morte morieris si praeceptum dominicum transgressus fueris **LUC** Ath 2,32 (204,18): et dixit serp. mul.: non moriemini/ **PS-MAR** phy 11 (1301C): non morte moriemini dicens/ **PEL** Casp 4,16,4 (97): non morte inquit moriemini/ 4,16,5 (98): non morte (-tem *C*) moriemini/ **QU** cant 8 (685): non morte inquit morieris/ **RUF** Gn *15,2 (129, 1):* qui dixit: non morte moriemini Rm *5,1 (1009A):* et ille dixerit ad mulierem: non morte moriemini/

5 5 **AM** par 61 (321,21): sciebat (scit *SBP'CC'*) enim inquit deus quia quacumque die manducaveritis ex eo adaperientur oculi vestri 61 (322,4); **AN** Mt h 42 (868): et eritis ... (= L) ... malum **APO** 1 (12): eritis sicut dii **AU** ci 14,13 (33,27): eritis sicut (— *l*) dii 22,30 (634,13): eritis sicut dii 22,30 *ap* IS Jud 85,23 (259): eritis sicut deus Gn li 11,1 (332,19): /sciebat (scit *b*) enim deus quoniam (—*S*) qua die manducaveritis de eo aperientur vobis oculi et eritis tamquam dii sc. b. et m./ 11,30 (363,12): /sciebat enim deus quoniam quo (*Hss;* qua *Edit.*) die manducaveritis de eo aperientur (adaper. E^2PRSbd) vobis oculi et eritis sicut dii cognoscentes b. et m. 11,31 (364,22): aperientur vobis oculi 11,39 (374,14): et (*S;* — *cet.*) eritis sicut dii Gn Ma 2,2 (196): /sciebat enim deus quia qua die manducaveritis ex ... (= L) ... malum/ 2,22 (207): /sciebat ... (= L) ... manducaveritis ... (= L) ... malum 2,22 (207): eritis sicut dii 2,22 (207): sciebat ... (= L) ... manducaveritis ex eo aperientur oculi vestri 2,38 (216): eritis sicut dii 2,39 (217): /sciebat ... (= L) ... ederitis aperientur oculi vestri Jo 17,16 (1535): gustate et eritis sicut dii Jul 5,17 (794): eritis sicut dii lib 3,72 (1307): gustate et eritis sicut dii na 33 (257,26): eritis sicut dii Ps 7,5 (101): manducate et aperientur vobis oculi et eritis tanquam dii 29 en 2,17 (224): gustate et eritis tanquam dii 35,17 (353); 68 s 1,9 (848); 70 s 2,6 (895); 103 s 2,11 (1358): gustate et eritis sicut dii 118 s 9,1 (1522); 118 s 11,6 (1531): eritis sicut dii s 153,11 (831): /sciebat enim deus quia qua die ederitis aperientur oculi vestri et eritis tanquam dii 163,8 (893): gustate et eritis sicut dii 284,3 (1289): eritis sicut dii s Gue 11,3 (475,22): gustate et aperientur vobis oculi et eritis tamquam dii 32,1 (564,5): si manducaveritis inquit eritis sicut dii sy 6 (9,18): gustate et eritis tamquam (sicut *TNO*) dii tri 11,8 (991): eritis sicut dii **PS-AU** hyp 4,5 (1642): /si de ligno manducaveris interdicto; immo aperientur oculi tui et eris sicut dii sciens b. et m. s 127 (1997): gustate et eritis sicut dii (< AU sy) s Cai I,7,5 (23a): et eritis sicut dii, cum dicere debuerit: sicut deus s Mai 1,2 (2: 2 mal): eritis inquit sicut dii (< PS-AU s Mai 72,2) 71,2 (139): /sciebat enim deus quia qua die manducaveritis ex eo ... (= L) ... tamquam dii sc. b. et m. 72,2 (141): eritis inquit sicut dii sc. b. et m. **BEA** El 2,3 (980A): eritis sicut dii si comederitis de ligno illicito 2,29 (993D): quocunque die comederitis statim aperientur ... (= H) ... malum **CAn** co 5,6,1 (125,1): aperientur oculi vestri ... eritis sicut dii sc. b. et m. 5,6,7 (127,12): aperientur (adaperientur *X*) oculi vestri 5,6,7 (127,14); 8,25,4 (246,20); in 12,4,3 (209,6): eritis sicut dii **CAr** Ps 119,2 (903A): manducate et eritis sicut dii **CHRY** *III, 836 (841A):* et dicit ad eum: O quam speciosum lignum ad edendum, quod si ex eo gustaveritis eritis quasi dii *III, 1097 (1097D; 1098A):* eritis sicut dii *V, 1224 (1226D):* dicebat illis diabolus quod in die in qua comedetis ex ligno hoc eritis ut dii **PS-CY** cent 39 (86,323): ede de ligno scientiae boni et mali et aperientur oculi tui **EP-SC** enc *46 (94,32):* quur certantur sua scientia secundum Adam fieri velut dii **FAU-R** gr 1,1 (9,22): in quacumque die comederitis de ligno hoc aperientur ... (= H) ... dii 1,1 (9,27): eritis sicut dii [FAU-R] s 2 (227,19) = PS-AU s 119: si de ligno hoc gustaveritis aperientur ... (= L) ... dii **FIR** err 26,1 (67,12): eritis quasi dii **GR-M** Ev 16,2 (1136A): eritis sicut dii ... sc. b. et m. Jb 4,6 (641A): in quocunque ... (= H) ... dii 5,54 (709A): scit ... (= H) ... vestri 19,2 (96D): quando eis dictum est ut gustarent et essent sicut dii 22,30 (231B): eritis sicut dii 24,14 (293D): gustate et eritis sicut dii 29,18 (487B): aperientur ... (= H) ... dii 33,57 (710C): aperientur ... (= H) ... malum 34,55 (749A): eritis sicut dii sc. b. et m. 34,55 (749B): scit ... (= H) ... quacunque ... (= H) ... vestri **PS-GR-M** Rg 5,4,9 (365B): in qua-

ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν. **6** καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον
οι οφθαλμοι υμων ~ το ξυλον οτι καλον

L oculi vestri et eritis sicut dii scientes bonum et malum et vidit mulier quia bonum est lignum
vobis oculi tamquam quasi deus (vel)ut × cognoscentes quod dulcis suave × esset erat arbor

H " " " " " " " " " " " vidit igitur " quod " esset " ~ (lignum) quia fructus ligni
ut est

εἰς βρῶσιν καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν καὶ ὡραῖόν ἐστιν τοῦ κατανοῆσαι, καὶ
× × × × ×

C in escam et quia bonum est oculis ad videndum et × × cognoscendum et
ad esca place(re)t placebat videre decorum est cognoscere ad aspectum

I ad manducandum " " gratum × " " " " speciosum est ad intuendum "
(com)edendum × optimum erat pulchrum × considerandum
quod speciosum esset contrectandum
gratumque

H " vescendum " × pulchrum × " × × aspectuque delectabile "
visu × × × ×

xc_2𝔄 Or-gr vobis oculi AU Gn li, Ps 7, s Gue; PS-MAR: **A** < 𝔊 | tamquam AU Gn li 11,1; Ps 7; 29; s 153; s Gue; sy; PS-AU s Mai 71; PS-MAR; MAR-M; HEG quasi FIR; PS-HI; CHRY III,836 velut ? EP-SC ut IS; CHRY V; CΣBAP* × AU ci 14 (Var) | deus ? AU ci *ap* IS Jud; *cf* PS-AU s Cai | cognoscentes AU Gn li 11,30 **6** ~ lignum quia HI; AU s 151 > CAE fructum ligni quia GAU arborem quia PAU-N ~ το ξυλον οτι καλον Chr¼ Thdt | quod PET-C; DION-E; H | dulcis GAU; JO-N 30 suave JO-N 29 speciosum ? CHRY | est AM; RUF½; HI (Var); AU Gn Ma; Gn li 11,31; PS-AU hyp; PS-MAR; PET-C s 27; JO-N; 56 × HI; AU Gn li 11,1; ci; PAU-N: = 𝔊𝔐 esset RUF½; PET-C s 139; DION-E; H erat ? HI (Var) | arborem FIL; PAU-N fructum ligni GAU; JO-N 30; *cf* FIL (arborem et fructum eius) | in AU Gn Ma 2,2; Gn li 11,1.31; ci; PS-MAR | escam AU; PS-AU hyp; GAU; JO-N esca AU Gn li 11,1 (Var); ci 14,17 (Var); PS-MAR manducandum AM; RUF; PAU-N; PET-C comedendum HI edendum CHRY vescendum H > DION-E | gratumque DION-E | — quia RUF½; HI; JO-N; H: — οτι ej𝔄𝔈𝔓 Thdt quod PET-C | bonum AU Gn Ma placet AU Gn li, ci; PS-MAR; CAE (Var) placeret AU s 151 placebat ? CAE (< AU) gratum AM; RUF; GAU; PAU-N; PET-C; DION-E optimum HI; PS-AU hyp speciosum AU nu; JO-N 29; *cf* CHRY (an falscher Stelle?) | est AU Gn Ma; PS-AU hyp; GAU × AM; RUF½; DION-E; JO-N; H: = 𝔊𝔐 erat PAU-N esset RUF½ | ~ videri oculis PS-AU hyp visu (H) GR-M Jb 34; B; *cf* FIL | videre AU Gn li 11,1: **A** < 𝔊 videri PS-AU hyp | — et spec. est ad int. HI; JO-N: *cf* — ιδειν και ωραιον εστιν 𝔓 | ×× AU Gn Ma decorum est AU Gn li: **A** speciosum est AM; RUF; PET-C speciosum × PS-AU hyp pulchrum × ? DION-E | cognoscendum AU Gn Ma cognoscere AU Gn li: **A** < 𝔊 ad aspectum AU Gn li 11,30; *cf* GAU ad intuendum AM; PET-C; PS-AU hyp ad considerandum RUF ad contrectandum ? DION-E | sumpsit AU Gn Ma;

cunque die comederitis de ligno quod est in medio paradisi aperientur oculi vestri (*cf* H) **HEG** *37 (53,26):* eritis tamquam dii **PS-HI** Rm 86 (16,10): et eritis quasi (sicut H_2) di (dii *H;* dei *G*) sc. b. et m. **JO-N** 29 (545C): dicens ei: quod vobis dixit deus: nolite tangere ex ista arbore, ideo vobis hoc dixit ne aperirentur oculi vestri et essetis sicut dii/ 30 (538D): decepit dicens: quod vobis dixit deus: de arbore hac non tangatis, ideo praecepit ne aperirentur oculi vestri et essetis sicut dii/ 30 (539C): aperientur ... (= L) ... dii **IR** *5,23,1 (779):* /sciebat ... (= L) ... manducaveritis ex eo ... (= L) ... malum **IS** Gn 4,8 (219D): quacunque die comederitis ex eo statim ... (= H) ... ut dii sc. b. et m. **JUL-P** 2,19,1 (464C): si gustaveritis de ligno scientiae boni et mali aperientur ... (= L) ... malum **LUC** Ath 2,32 (204,19): /sciebat enim deus quia quacumque die manducaveritis ex eo ... (= L) ... malum **PS-MAR** phy 11 (1301C): /sciebat enim deus quo die manducaveritis de eo adaperientur vobis oculi et eritis tamquam dii sc. b. et m. **MAR-M** *21 (33,22):* eritis tamquam dii **MART** sup 4 (37B): eritis sicut dii **PEL** Casp 4,16,4 (97): /sciebat enim deus quia (*C;* quod *S*) qua die edetis aperientur ... (= L) ... malum 4,16,5 (98): /sciebat enim deus quia quacumque die manducaveritis aperientur ... (= L) ... malum **PIR** 7 (38,25): eritis sicut dii ... sc. b. et m. **QU** cant 8 (685): /eritis sicut dii **RUF** Cl *2,39 (1266D):* quacunque die manducaveritis de ligno sciendi bonum et malum eritis sicut dii Gr *3,13,4 (124,13):* eritis sicut dii Nm *17,3 (157,11):* sciebat (scit *Bd*) dominus (deus *AFd(w?)*) quod in quacumque die manducaveritis ex eo aperientur oculi vestri Rm *5,1 (1009A):* /sed sciebat deus quia quacunque die manducaveritis ex eo ... (= L) ... malum **SED-S** 1 Tm 6 (238A): si de hoc ligno gustaveritis aperientur oculi vestri et eritis sicut dii **TE** Jud 2 (255,32): quod similes dei (Φ*TF;* deo *PNR*) essent futuri **VIG-P**: COL-AV 83,194 (284,15): scilicet quia si de ligno prohibito manducarent fierent sicut dii sc. b. et m.

6 **AM** par 33 (290,11): ubi manducaverunt ambo/ 61 (321,24): manducaverunt ambo/ 62 (322,11): et vidit ... (= L,I) ... intuendum 62 (322,16): accipiens inquit de fructu ... (= I) ... simul et manducaverunt ambo **AU** ci 14,17 (39,23): vidit m. quia bonum l. in escam (esca *VHl, ed. Arg.*) et quia placet oculis ad videndum **Gn** li 11,1 (332,21): /et vidit m. quia bonum l. in (ad *RCbd;* in ad *P*) escam (esca *S*) et quia placet oculis videre et decorum est cognoscere et sumens de fructu eius edit et d. et (— *EPRbd*) v. s. secum et ederunt/ 11,30 (363,19): consideravit lignum viditque bonum ad escam et decorum ad aspectum 11,31 (364,3): ergo ederunt/ 11,31 (364,16): quomodo vidit mulier quia bonum est lignum in escam et quia placet oculis ad videndum et decorum est cognoscere **Gn Ma** 2,2 (196): /et vidit ... (= L,C) ... manducavit/ 2,23 (208): et vidit inquit m. quia bonum est l. ad escam ... (= C) ... cognoscendum 2,23 (208): dedit enim mulier viro suo et manducaverunt/ **nu** 1,6 (217,6): (+ et *TKRVP*) sumens de fructu eius edit et d. v. s. secum (— *N*) et ederunt/ 1,6 (218,5): mulier lignum ... vidisse quam esset speciosum oculis ad videndum

λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγεν· καὶ ἔδωκεν καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς,

ελαβεν +η γυνη +απο × +και

C sumpsit (accepit +mulier) fructum de ligno illo (atque) et manducavit et dedit × viro suo × et accepit Adam

I accipiens (sumens, tollens) de fructu ligno eius × (ligni) „ (com)edit „ „ × (et) „ „ secum (simul) × × ×

H tulit „ „ illius (eius) et comedit deditque × „ „ × × × ×

καὶ ἔφαγον. 7 καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοί ἦσαν, καὶ ἔρραψαν

εφαγεν+οι δυο αυτων

C et manducavit et aperti sunt oculi eorum et tunc scierunt quia nudi erant et suerunt sibi

I „manducaverunt „ „ „ „ „ „ × cognoverunt (agnoverunt, viderunt) quod „ essent „ consuerunt

(com)ederunt +ambo × amborum et sunt adsuerunt

H qui comedit „ „ „ „ amborum (eorum) cumque cognovissent esse se nudos × „

PS-AU s Mai; DION-E: ελαβεν 20 Chr1/3 accepit GAU accipiens AM; RUF: = 𝔊 sumens AU Gn li, nu: = 𝔊 tollens HI: *cf* H | + mulier PS-AU s Mai: + η γυνη Labdefijopsvwd$_2$ Chr1/3 | + απο ejsv𝔅 Chr1/3 fructum de ligno AU Gn Ma de ligno RUF | illo AU Gn Ma; PS-AU s Mai eius AM; AU Gn li, nu; DION-E; IIΩ^{SJ}: = 𝔊 × RUF: — αυτου em Chr1/3 ligni ? HI | et AU Gn Ma; PS-AU s Mai; GAU; H: + και 31 Chr1/3 atque ? DION-E × AM; RUF; AU Gn li, nu: = 𝔊 | manducavit AM; RUF; GAU; AU Gn Ma; PS-AU s Mai edit AU Gn li, nu: **A** comedit HI; PS-MAR; DION-E; JO-N; H | — και h*c$_2$𝔄𝔈 Phil + et AU Gn li: **A** < 𝔊 | × AU Gn Ma, nu 1,6 (Var); HI; GAU; PS-MAR; JO-N; *cf* EP-L; H: — μετ αυτης mr Chr secum RUF; AU Gn li, nu; PS-AU s Mai: = 𝔊 simul AM: < 𝔊 | + et acc. Adam AU Gn Ma 2,2 | manducavit AU Gn Ma 2,2: εφαγεν dpqrt manducaverunt AM; RUF; AU Gn Ma 2,23; s 151; PS-AU s Mai; PS-MAR; CAE (< AU); JO-N: = 𝔊 ederunt AU Gn li, nu: **A** < 𝔊 comederunt HI | + ambo AM: + οι δυο Chr1/2; *cf* JO-N (utrique mand.)

7 — et AM par 33; JO-N 30?; *cf* PAU-N | eorum AM; RUF (Var); HI; AU Gn Ma, Gn li 11,31, ci (Var), loc, nu (Var), s; PS-AU hyp; PAU-N; CAE (< AU); JO-N; IIA: αυτων o𝔈 amborum RUF; AU Gn li, ci, nu; PS-AU s Mai; H: = 𝔊𝔐 | tunc AU Gn Ma | scierunt AU Gn Ma 2,2; PS-AU hyp cognoverunt AM; AU ci1/2 (+ 1/2 Var), Gn li 11,31, nu (Var); PS-AU s Mai; PET-C; *cf* H agnoverunt AU ci1/2, Gn li 11,1, nu viderunt ? AU Gn Ma 2,23; KA; *cf* FIL, CY-G hept | quod AM; AU Gn Ma 2,23 et ? AU nu (Var) | erant AU Gn Ma 2,2, Gn li, ci, nu; PS-AU hyp, s Mai; JO-N essent AM; AU Gn Ma 2,23 sunt PET-C | suerunt sibi] sumpserunt sibi AU Gn Ma: Fehler consuerunt AU Gn li, Pel, s, ci; PS-AU hyp; PET-C; CAE (< AU); JO-N; H

s 151,5 (817): manducaverunt contra interdictum/ 151,5 (817): vidit m. lignum quia placeret oculis ad videndum **PS-AU** hyp 4,2 (1640): et vidit ... (= L) ... ad escam et quia optimum est videri oculis et speciosum ad intuendum s Mai 71,2 (139): et sumsit mulier de fructu illo et manducavit ... (= I) ... manducaverunt/ **CAE** s 177,1 (677,14): manducaverunt contra interdictum/ (< AU s 151) 177,1 (677,18): vidit m. lignum quia placebat (*P;* placet *H*^{41}) oculis ad videndum (< AU s 151) **CHRY** *III, 836 (841A): siehe Vers 5* **CY-G** cen 86 (881): prior gustavit Eva hept 1,83-87 (4): ilicet ut niveo iam mitia dente momordit, adfulsit nulla maculatum nube serenum. tum sapor inlecebram mellitis faucibus indens perpulit insueto munus deferre marito. quod simul ac sumpsit/ **DION-E** cond *21 (381D):* et vidit mulier quod bonum esset lignum ad vescendum gratumque oculis ad videndum et pulchrum ad contrectandum et sumpsit de fructu eius atque comedit **EP-L** 19 (21,28): quam dedit viro suo **FIL** 116,1 (81,5): cum ante scriptura dixerit quod vidit inquit Eva (*A;* etiam *B*) oculis suis arborem et fructum eius et quia bona aspectu et suavis visu et extendens manum gustaverit **GAU** 15,10 (132,57): et vidit m. fructum ligni quia gratus est ad aspectum (spectum *N*) et dulcis ad escam et accepit et manducavit et d. v. s. **GR-M** Jb 5,54 (709A): tulit ... (= H) ... qui comedit/ 21,4 (190B): vidit m. quod ... (= H) ... illius et comedit 34,26 (733B): vidit quod esset pulchrum visu aspectuque delectabile et comedit (H) **HI** Lc *16 (109,30):* vidit inquit m. lignum quia bonum (+ erat *BO;* + est *A*) ad comedendum et optimum oculis ad videndum et tollens de fructu ligni comedit et d. v. s. et comederunt **JO-N** 29 (545C): /et decerpsit de fructu arboris et dedit mulieri; et vidit m. quia suave est lignum ad escam et speciosum oculis ad videndum et comedit et d. v. s. et utrique manducaverunt/ 29 (545D): quod est lignum suave ad escam ... quod est speciosum oculis ad videndum 30 (538D): illa audiens et videns speciosum esse oculis ad videndum et dulcem fructum ligni ad escam et esse volens sicut deus ... ergo tollens de fructu arboris dedit Hevae, Heva Adae viro suo/ **IS** Gn 5,1 (220A): vidit igitur m. quod bonum esset lignum tulitque de fructu illius et comedit ... et d. v. s. et comedit (H) **PS-MAR** phy 11 (1301D): tunc enim ait (*Fehler für* vidit) mulier quia bonum est lignum in esca et quia placet oculis 12 (1302A): et ipsa enim comedit, ait scriptura, et d. v. s. et manducaverunt **PAU-N** ep 30,4 (264,15): vidit enim m. arborem quia bona ad manducandum et grata erat oculis ad videndum. vidit inquit 30,4 (264,18): cum manducassent inquit/ **PET-C** s 27 (277B): et vidit inquit m. quod ... (= L,I) ... quod gratum ... (= I) ... intuendum 139 (573B): et vidit inquit m. quod bonum esset lignum ad manducandum et quod gratum oculis ad videndum **RUF** Nm *17,3 (157,12):* et manducaverunt inquit/ *17,3 (157,17):* et vidit ... (= L,I) ... et gratum ... (= I) ... est (— *B*) ad considerandum et accipiens de ligno manducavit ... (= I) ... manducaverunt/ *17,3 (157,21):* vidit m. quia bonum esset lignum ad manducandum et quia gratum esset oculis ad videndum ... et speciosum fuisse dicitur ad considerandum

7 **91**: LXX. campastria LXX. tigmenta **94**: LXX. campestria LXX. tigimenta **AM** par 33 (290,12): /aperti ... (= I) ... essent 61 (321,24): /et ap. sunt oc.

φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα. **8** Καὶ ἤκουσαν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος

L folia fici (ficus, ficulnea) et fecerunt (feceruntque) sibi tegimenta (tegmina, vestimenta, subcinctoria, praecinctoria, campestria, perizomata) et audierunt (cum audissent) vocem domini (~ domini vocem) × dei deambulantis (ambulantis)

H „ ficus „ „ „ perizomata „ cum audissent „ „ dei „

adsuerunt AM | ficulnea ? AU Jo; s 151 > CAE; *cf* nu 2 | feceruntque ? JO-N | tegimenta 91.94; PS-AU hyp tegmina *cf* AU Pel vestimenta *cf* AU Jul, nu 2,52 subcinctoria AM; AU Gn Ma, Jo, nu, Pel, s, *cf* ci; QU; PET-C; CAE (< AU); JO-N; *cf* IS; ANG praecinctoria AU Gn Ma 2,32; *cf* AU Jul 5,7 campestria 91.94; AU Gn li, ci, Pel, nu; ANG perizomata *cf* AU nu, Pel, Jul; H

8 cum audissent AU Gn Ma; H | ~ dom. voc. ? AM par (Var) | domini× AM par½; HI Ps h 2,2; AU Gn Ma: — του θεου m Chr½ domini dei AM Ps, par (Var); AU Gn li; H: = 𝔊𝔐 ×dei AM par½; AU Gn li 11,33½; HI Ps h 14: —κυριου Thdt½ | ambulantis AM par½; HI Ps h 14, q; AU Gn li 11,1 (Var). 33; *cf* PS-EUS-C |

eorum 63 (322,20): et ap. sunt inquit oculi...(= I)... essent 64 (323,9): et adsuerunt inquit f. ficus et fec. sibi subcinctoria **ANG** (138A): et fecerunt sibi perizomata vel subcinctoria vel campestria sicut alia translatio dicit **AU** ci 14,17 (40,3): et ap. sunt oc. amborum (eorum *B*) et agnoverunt (cognoverunt *Bv*) quia n. erant et consuerunt f. fici (ficus *l*) et fec. sibi campestria 14,17 (40,5): ap. sunt inquit oc. amborum 14 17 (40,12): cognoverunt ergo quia n. erant 14,17 (40,19): consuerunt f. fici et fec. sibi campestria, id est succinctoria genitalium. nam quidam interpretes succinctoria posuerunt. porro autem campestria latinum quidem verbum est Gn li 11,1 (333,4): /et ap. sunt oc. amborum et agnoverunt quia n. erant...(= I,L)... campestria/ 11,31 (364,3): /et ap. sunt oc. amborum 11,31 (364,25): et aperti... (= I)... quia n. erant Gn Ma 2,2 (196): /et aperti... (= C)... sumpserunt sibi f. fici et fec. sibi succinctoria/ 2,23 (208): /et ap. sunt oc. eorum...et tunc viderunt quod n. essent...fec. de foliis fici sibi succinctoria 2,32 (212): ipsi enim sibi fec. praecinctoria de foliis fici Jo 7,21 (1448): de foliis ficulneis succinctoria sibi fecerunt Jul 5,5 (784): scriptum esse dicis: et fec. sibi vestimenta, aliamque interpretationem habere commemoras perizomata... ubi miror istum interpretem quem legisti, si pelagianus non fuit, ex eo quod graecus ait perizomata, vestimenta potuisse transferre 5,7 (785): quod aisti: si illi interpretationi quae perizomata, id est praecinctoria, posuit favetur... loc 1,9 (508,14): ap. sunt oc. eorum 1,66 (518,3): et ap. sunt oc. eorum nu 1,6 (217,7): /et ap. sunt oc. amborum et agnoverunt (cognoverunt μ) quia (et *F*) n. erant 1,6 (117,17): ap. sunt oculi amborum (eorum *T*) 2,52 (309,5): succinctoria quippe sibi de foliis ficulneis, non vestimenta fecerunt, quae succinctoria graece perizomata nuncupantur... quae nonnulli latini campestria sunt interpretati Pel 1,32 (448,21): neque enim sibi tunicas ut totum corpus tegerent post peccatum, sed succinctoria consuerunt, quae nonnulli interpretes nostri minus diligenter tegmina interpretati sunt...debuit ambiguitas evitari, ut quemadmodum graecus perizomata posuit, quibus non teguntur nisi pudendae corporis partes, sic et latinus aut ipsum graecum poneret, quia et ipso iam consuetudo utitur pro latino, vel sicut quidam succinctoria vel sicut alii melius campestria nominarunt s 151,5 (817): /et ap. sunt oc. eorum 151,5 (817): ap. sunt autem oc. eorum 151,5 (817): consuerunt inquit f. ficulnea et fec. sibi succinctoria 174,4 (942): de foliis fici succinctoria sibi fec. **PS-AU** hyp 4,2 (1640): et ap. sunt oc. eorum et sciverunt quia n. erant et consuerunt f. fici et fec. sibi tegumenta 4,2 (1640): et ap. sunt oc. eorum s Mai 71,2 (139): /et ap. sunt oc. amborum et cognoverunt quia n. erant **CAE** s 177,1 (677,14): /et ap. sunt oc. eorum (< AU s 151) 177,1 (677,23): consuerunt inquit f. ficulnea (*H*[41]; ficulneae *P*) et fec. sibi succinctoria (< AU s 151) **CY-G** cen 9 (873): Eva super folia 37 (876): ficus Eva hept 1,87-90 (4): /detersa nocte nitentes emicuere oculi mundo splendente sereni. ergo ubi nudatum prospexit corpus uterque, quae pudenda vident ficulnis frondibus umbrant/ **FIL** 116,1 (81,4): posteaque eos aperuisse suos oculos ac tunc quod nudi essent pervidisse **GR-M** Jb 5,54 (709A): /et ap. sunt oc. amborum (H) **HI** Lc *16 (110,3):* et ap. sunt oc. eorum **JO-N** 29 (545D): /et ap. sunt oc. eorum...et facta est ex ea cupiditate confusio, ita ut folia ficus consuerent et cooperirent verenda sua 30 (539A): /ap. sunt oc. eorum et coeperunt confundi quia nudi erant; consuerunt f. ficus feceruntque sibi succinctoria **IS** Gn 5,1 (220B): cumque cognovissent se esse nudos, consuerunt fol. ficus. foliis fici se contegunt...facientes sibi succinctoria pravitatis (Text *cf* H) **KA** Δ a 22 (81): ubi se nudos viderunt Adam et Eva Δ b 22 (81): ubi Adam et Eva nudos se viderunt **PAU-N** ep 30,4 (264,18): /ap. sunt oc. eorum **PET-C** s 106 (496C): et cognoverunt quia n. sunt...(= I,L)...succinctoria **QU** pro 2,15 (778A): ficus vero, cuius ex foliis transgressores primi homines sibi succinctoria fecerunt **RUF** Nm *17,3 (157,12):* /et ap. sunt oc. amborum (eorum *C, Ald. Del.*) *17,3 (157,20):* /et ap. sunt oc. amborum **TE** cor 7 (165,21): Moyses...principem feminam Evam facilius pudenda foliis quam tempora floribus incinctam describit

8 **AM** par 68 (325,16): et audierunt inquit voc. dom. (+ dei *C;* ~ d. v. *B*) deamb. ad vesperum (-ram *RBCV';* vespera *SP'*) 68 (326,10): audit voc. dei quasi ambulantis ad vesperum (-ram *NC*). quid est 'ad vesperum' (*C';* vespera (*om.* ad) *V';* vesperam *cet.*) 68 (326,21): in medio ligni paradisi, ubi peccavimus, deprehendimur latere cupientes Ps 39,20,3 (225,24): absconderunt se inquit ambo a facie domini 39,21,1 (226,8): audierunt voc. dom. dei deamb. ad vesperam (-rum β) in par. 45,13,3 (339,3): unde et Adae peccanti deambulare visus est 118 Ps 1,15,1 (15,16): abscondisti te a conspectu dei quia erubescebas 3,30,2 (58,13): sicut Adam qui se occultare cupiebat 4,11,2 (73,13): utinam Adam se prius accusare quam celare voluisset 15,31,3 (347,10): quemadmodum audita praesentia dei (domini *O*) Adam latere cupiebat **AN** sy 7,94 (334b): cum Adam requirit ad vesperum **AU** cf 13,30 (351,18): dum se abscondunt a facie tua Gn li 11,1 (333,6) /et audierunt voc. dom. dei deamb. (amb. *PSC*)...(= L,I)...dom. dei in medio ligni paradisi/ 11,33 (367,1): et audierunt voc. dom. dei amb. (deamb. E^2) in par. ad vesperam 11,33 (367,

ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν, καὶ ἐκρύβησαν (ἐκρυβη) ὅ τε Λδαμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου (×)

L in paradiso (×) ad vesperam (× ~ ad vesperam in parad.) vesperum vespera vespere post meridiem et absconderunt (×) se Adam et mulier eius (C) abante faciem domini (×) / (I) a facie conspectu „

H „ „ ad auram post meridiem (×) abscondit (absconderunt) „ „ „ uxor (mulier) „ „ „ „ „

τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου (× ×) τοῦ παραδείσου. 9 καὶ ἐκάλεσεν κύριος (×) ὁ θεὸς τὸν Λδαμ καὶ εἶπεν αὐτῷ

C dei ad illam arborem quae erat in medio paradiso

I × in medio ligni (ligno quod est(erat) in paradiso) × × paradisi

H dei (×) „ „ „ (×) × × „

(L) et vocavit dominus (×) deus Adam et dixit illi (ei)

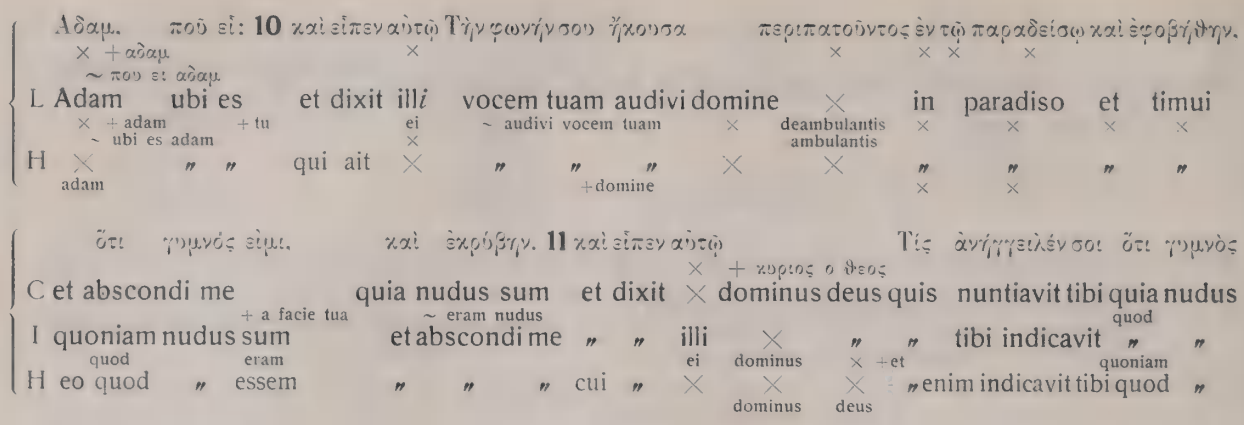
vocavitque „ „ „ „ „ ei

×× ? AM par ~ ad vesp. in par. ? AM Ps | ad vesperam TE Pra; AM Ps, par (Var); HI Ps h, q; AU; MAX ad vesperum AM par, Ps (Var); AN sy vespera AM par (Var) vespere IR post meridiem RUF; HI Jr h, (q); *cf* H zu H *cf* HI q | — et AU Gn Ma; H | absconderunt (H) Ω^{M}; IS abscondit H: *cf* εκρυβη Phil-codd½: = 𝔐 | mulier (H) Brev. Goth. (PL 86,266D) | abante faciem AU Gn Ma a conspectu TE; AM 118 Ps 1 | — domini RUF Rm; IS: — κυριου En𝔙 Theoph | dei TE; AU Gn Ma, Gn li 11,1; H: = 𝔊𝔐 × AM Ps; AU Gn li 11,33; X | **C** AU Gn Ma; *cf* HI ep, Is **I** AM; AU Gn li 11,1; Jul; H: = 𝔊𝔐 ligno q. est in par. AU Gn li 11,33; tri (erat) — ligni (H) Ω^{M}: — του ξυλου Ebi*wxy

9 — dominus LUC; AM ep?; HI Ps h 1?; AU Gn li 11,34 (Var); CHRY I,549?, III?, V; IS: — κυριος by𝔓 |

15): quod audierunt voc. dei amb. in par. ad vesperam 11,33 (367,21): et absconderunt ... (= L,I) ... ligno (ligni *E*²) quod est in paradiso Gn Ma 2,2 (196): /et cum audissent ... (= L) ... vesperam absconderunt ... (= L,C) ... paradiso/ [*cf* Gn Ma 2,24 (208)] Jul 4,82 (781): ubi se absconderunt in medio ligni paradisi q 65 (60): quoniam peccaverat et se absconderat a facie dei s 23,14 (160): deambulavit in paradiso tri 2,17 (855): quod scriptum est vocem dei audivisse A. deambulantis in par. ad vesperam et abscondisse se in medio ligni quod erat in paradiso/ 2,18 (856): abscondit se A. a facie dei **CY-G** cen 9 (873): Adam in medio hept 1,91-92 (4): /forte sub occiduo domini iam lumine solis agnoscunt sonitum trepidique ad devia tendunt/ **EUCH** inst 1 (69,12): quod nobis scriptura deambulantem in paradiso deum rettulit **PS-EUS-C** *3 (1116A):* cum autem audieris quia deus ambulat in paradiso *8 (1161B):* scriptura quae dicit quia ambulat in paradiso **GR-M** Jb 22,30 (230D): sic namque ille dum lignum vetitum contigisset abscondit se a facie domini inter ligna paradisi 28,6 (449C): cum audisset ... (= H) ... abscondit se inter ligna paradisi 33,5 (671D): unde primus homo post culpam inter arbores paradisi ad auram post meridiem absconsus invenitur (*cf* H) **HI** ep 121,8,13 (33,15): Adam et Eva cognoverunt peccatum suum et propterea absconditi sunt sub ligno vitae Jr h *12 (679C):* Adam post transgressionem caelestis mandati audivit voc. dom. dei deamb. in par. post meridiem et abscondit se Is 9 (334B): hoc errore decepti Adam et Eva audientes sonitum pedum deambulantis in par. dei absconderunt se sub arbore in qua erat scientia boni et mali Ps h 1 (8,27): quando se abscondit a facie dei, venit deus post prandium in paradiso et deambulabat ... requirit deus Adam non in meridie sed ad vesperam ... ad vesperam, hoc est δειλινόν, et ambulabat 14 (74,17): audivit voc. dei amb. in par. 22 (129,16) = *ap* AU ep 148,14 (344,4): et audivit inquit Adam sonum pedum domini deamb. in par. q (6,19): et audierunt voc. dom. dei amb. in par. ad vesperam. in plerisque codicibus latinorum pro eo quod hic posuimus 'ad vesperam', 'post meridiem' habet quia τὸ δειλινὸν graecum sermonem ad verbum transferre non possumus; pro quo in hebraeo scriptum est barua haium, quod Aquila interpretatus est τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, id est in vento diei, Symmachus vero διὰ πνεύματος ἡμέρας, id est per spiritum diei, porro Theodotion manifestius ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας, ut meridiano calore transacto refrigerium aurae spirantis ostenderet **HIL** tri 12,46 (463A): vocem (+ dei *2 mss.*) deambulantis in par. Adam audivit **IR** *5,15,4 (760):* abscondito Adam propter inobedientiam dominum venisse vespere ad eum/ *5,17,1 (763):* audivit enim Adam ait voc. dom. dei **IS** Gn 5,2 (220B): cumque audissent voc. dei ... (= H) ... meridiem ... absconderunt se a facie dei in medio ligni paradisi q (33): quod decepti idem primi nostri parentes cum audissent voc. dei ... (= H) ... absconderunt se in medio ligni paradisi **MAX** h 53 (350C): hunc enim deus ad vesperam requirit errantem **RUF** pri *4,3,1 (324,17):* quod deus post meridiem deambulare dicitur in par. et Adam latere sub arbore *7,6 (1119A):* denique Adam cum peccasset, perdidit fiduciam et abscondit se a facie dei **TE** Jud 2 (255,29): nec a conspectu domini dei sui sub arbore delitescere gestissent Pra 16 (258,3): in paradiso ad vesperam deambularit quaerens Adam

9 **AM** ep 20,17 (999A): et ideo ait ei deus: Adam ubi es pae 2,103 (522B): et vocatum a domino ea voce quae latentis morderet affectum, hoc est: Adam ubi es par 68 (327,1); 70 (327,11): Adam ubi es 70 (327,19): ubi es 70 (328,7); Ps 36,20,3 (87,7); 39,20,2 (225,22); 39,20,4 (226,4); 118 Ps 1,15,1 (15,17): Adam ubi es **AN** Jb 1 (407A: 2 mal): ubi es Adam **AU** ci 13,15 (574,2); 13,23 (589,10); Fau 22,14 (601,9): Adam ubi es Gn li 11,1 (333,9): /et voc. dom. d. A. et dix. illi: (*E*¹*PRSbd;* + adam *Edit.*) ubi es (+ tu *m. 2 E*)/ 11,34 (368,3): et voc. dom. (— *S*) d. A. et dix. illi: (+ adam *Edit.*) ubi es Gn Ma 2,2 (196): /et vocavit ... (= L) ... es/ Jo 49,20 (1756); Ps 118 s 9,1 (1523); q 65 (60): Adam ubi es tri 2,17 (855): /deoque dicenti: Adam ubi es/ 2,18 (857): et dixit dom. d. ad Adam **PS-AU** s 95,4 (1928); **CAr** Ps 1,8 (33D): ubi es Adam **CHRY** I,546 (548A): denique dominus deus: ubi es inquit Adam *I,549 (549B):* adstans deus clamabat: Adam ubi es *I,549 (549C):* ubi es *III,836 (841B):* deus dixit ad Adam: Adam

illi AU ei LUC; *cf* AM, IR, CHRY III | — adam RUF$^{2/4}$; AU Gn li; IR; EUCH (Var); CHRY I,549½; III,836½; H: — αδαμ 911(?) Labdgh*opqrtv(txt)wc$_2$d$_2$𝔄𝔈^{ep}𝔓 Phil Theoph½: = 𝔐 ~ ubi es adam TE Marc 2,25⅓ (Var), Pra; HIL; PS-AU; AN; CAr; CHRY I, 546: ~ που ει αδαμ 𝔙𝔈^{ep} Theoph½ adam (H) CXΘ, 56, Brev. Goth. (PL 86, 266D): = 𝔊 | + adam EUCH?; CHRY V, 1224½?: + αδαμ mx | + tu ? AU Gn li 11,1 (Var)

10 ille AU Gn Ma ei AU Gn li × LUC; H: — ωυτω adi*lopd$_2$𝔄: = 𝔐 | ~ aud. voc. tuam ? RUF; AU tri; MUT; CHRY III | domine LUC; AU Gn Ma; MUT; *cf* (H) ae, Brev. Goth. (PL 86,266D) × AM; RUF; MAXn; AU Gn li, Jul, tri; CAE (< AM); CHRY; H: = 𝔊𝔐 | × LUC; AM; RUF; AU Gn Ma, Gn li 11,34, tri; MUT; CAE (< AM); CHRY V; H: — περιπατουντος 911 Ln𝔄 Phil Theoph Chr$^{2/7}$: = 𝔐 deambulantis AU Gn li 11,1, Jul; MAXn *ap* AU; CHRY III ambulantis MAXn co | — in paradiso RUF; AU tri; MUT; CHRY V; P*: — εν τω παρ. L Chr$^{2/7}$ | — et timui RUF; AU tri; MAXn | et absc. me q. n. sum RUF; AU Gn Ma, tri?, Max; MAXn ~ q. n. sum et absc. me LUC; AM; AU Gn li, Jul; MUT; CAE (< AM); CHRY V; H: = 𝔊𝔐 | quia AM; RUF; AU Gn Ma 2,2; Gn li; Jul; Max; MAXn; CAE (< AM); CHRY quoniam LUC; AU Gn Ma 2,24; tri; MUT quod CAE (Var): *cf* H | + a facie tua ? AU tri | eram AM 118 Ps; RUF; MAXn co: *cf* 𝔄 | ~ eram nudus RUF

11 × AU Gn Ma; H: — αυτω m: = 𝔐 illi LUC; AU Gn li: = 𝔊 ei MAXn ? | dominus deus AU Gn Ma: + κυριος ο θεος efjsv𝔏𝔈 × deus LUC; AM; MAXn; C*ΛΨ$^{B\Sigma\Psi^{fb}\Omega^{J}}$ dominus × AM par (Var), 118 Ps?; ΠΩ^{M} ×× AU Gn li; H: = 𝔊𝔐 | + et MAXn | nunt. tibi AU: = 𝔊 tibi ind. LUC; AM; MAXn; *cf* H | quia LUC; AU; MAXn; CHRY quod AM (Var); AU Gn Ma 2,24; H quoniam AM | esses AM (Var); AU

ubi es?...dicit ei: ubi es? *V,896 (897D):* vocavit illum deus...dicens: Adam ubi es *V,1224 (1226D):* quum in paradiso dicebat: Adam Adam ubi es...Adam ubi es **CY-G** hept 1,93-94 (4): /tum dominus caeli maestum conpellat Adamum: dic ubi nunc degas/ **EN** op 5 (400,1): Adam ubi es **EUCH** inst 1 (70,18): dicit dominus: Ada (ad adam *SAV*) Adam (— *S*) ubi es **Eutropius:** PS-HI ep 19,9 (198A); **EVO** fi 37 (967,5); **GR-M** ep 10,21 (258,12); Jb 2,6 (558A: 2mal); **PS-GR-M** Rg 4,4,22 (250B); 4,4,41 (262A); 5,3,16 (347D); **HEp** *3,17,1 (218,18);* **HI** Jov 2,15 (308A < TE je 6); Mt 3 (143A): Adam ubi es Ps h 1 (9,4): et dixit deus: Adam ubi es 14 (74,18): Adam ubi es **HIL** Ps 1,24 (36, 26); 119,11 (551,22): ubi es Adam **IR** *5,15,4 (760):* /et evocasse eum et dixisse ei: ubi es **IS** Gn 5,3 (220C): vocavitque deus Adam ubi es **LUC** Ath 1,1 (66,13): et voc. deus A. et dix. ei: Adam ubi es/ **MAX** h 53 (351A): Adae dicitur: Adam ubi es **MUT** *31 (433/4);* **RUF** Ad *1,17 (37,6):* Adam ubi es *1,17 (37,16):* ubi es *1,17 (37,17):* Adam ubi es *1,17 (37,20):* ubi es **TE** je 6 (281,18); Marc 2,25 (369,26): Adam ubi es 2,25 (370,3): Adam ubi es (*M;* ~ ubi es a. *R*) 2,25 (370,4); 4,20 (486,12): Adam ubi es Pra 16 (257,9): ubi es Adam

10 10 **AM** Jos 25 (90,16): voc. t. aud. in par. et timui quia n. sum et absc. me 118 Ps 1,15,2 (15,19): et Adam respondit: timens quia nudus eram et tota mente confusus ante conspectum tuum venire non ausus sum **AU** Gn li 11,1 (333,10): /et dixit ei: voc. t. aud. deambulantis in par. et timui quia n. sum et absc. me/ 11,34 (368,13): respondit ergo Adam: voc. t. aud. in par. et timui quia n. sum et absc. me Gn Ma 2,2 (196): /et dixit ille...(= L,C)...sum/ 2,24 (209): respondit autem voce eius audita abscondisse se quoniam nudus esset Jul 4,82 (781): respondit Adam: voc. t. aud. deambulantis in par. et timui quia n. sum Max 2,26,4 (806): voc. t. inquit audivi...abscondi me quia n. sum tri 2,17 (855): /respondisse: aud. voc t. et absc. me a facie tua quoniam n. sum **CAE** s 92,3 (364,30): voc. t. aud. in par. et timui quia (quod *D*) n. sum et absc. me (< AM Jos) **CHRY** *III,836 (841B):* responditque Adam: aud. voc. t. deambulantis in paradiso et abscondi me/ *V, 896 (897D):* voc. t. aud. et timui quia nudus sum, et abscondi me. timui: quare? quia peccavi. abscondi me: quare? quia nudus sum et erubui **CY-G** hept 1,94-96 (4): /respondit talia supplex: o domine, adfatus pavido sub corde tremesco, magne, tuos nudusque metu frigente fatigor/ **JUL-P** 2,18,2 (463C): voc. t. aud. et...(= H)... me **LUC** Ath 1,1 (66,14): /et dixit: voc. t. aud. domine in paradyso...(= L,I)...me/ **MAXn** co 14,26 (739): voc. t. aud. ambulantis in par. et absc. me quia n. eram = *ap* AU Max 2,26,4 (806): voc. t. aud. deambulantis in par. et absc. me quia n. sum **MUT** *31 (433/4):* /dixit: aud. voc. t. domine et...(= L,I)...me **RUF** Ex *11,5 (258,6):* aud. inquit voc. t. et absc. me quia eram nudus

11 **AM** par 59 (319,24): quia ait deus (dominus *RV'*) **11** ad Adam: quis tibi indicavit quoniam (quod *SBP';* quod iam *M*) nudus es (esses *SBP'*) nisi de ligno a quo (de quo *RM;* de quo de *V';* quod *SBP'*) praeceperam tibi ab hoc solo ne manducares manducasti 118 Ps 1,13,2 (14,9): cui respondit dominus: non (nonne *A;* num *N*) praeceperam ne gustaretis (-ares *O*) de ligno solo quod est in medio paradiso **AU** Gn li 11,1 (333,12): /et dixit illi: quis...(= C)...nisi a ligno quod praec. tibi tan-

εἶ; μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἔφαγες; **12** καὶ εἶπεν
+ει +οτι απ αυτου
C es nisi quia ab illa arbore de qua dixeram tibi ex illa sola non manducare ex illa edisti et dixit
esses
I „ „ × de × ligno „ quo praeceperam „ de hoc solo ne manducares „ eo manducasti „ „
eras ex a quod ab eo (tantum) ab
× × × × ×
~ tantum ne ex eo manducares
H esses „ quod ex × „ „ „ tibi praeceperam × × × „ comederes × × comedisti dixitque
quod ~ praeceperam tibi

ὁ Ἀδαμ Ἡ γυνή, ἣν ἔδωκας μετ᾽ ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον. **13** καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς
μοι × × × ×
C Adam mulier quam dedisti mihi × × dedit ut ederem et edi
+illa ~ mihi dedisti × × (L) et dixit × deus
I „ „ „ „ × ipsa mihi „ de ligno „ manducavi dominus
mecum haec a fructu
e
H „ „ „ „ sociam mihi × dedit mihi „ „ „ comedi „ „ dominus „
× × ipsa × ×

Gn Ma 2,24; H eras MAXn | + ει alle Hss | quia AU Gn Ma: + οτι Ea | a(b) AU Gn Ma, Gn li de LUC; AM; AU Jul; MAXn; CHRY ex AU Jul im; H | illa arbore AU Gn Ma | a quo AM quod AM (Var); AU Gn li, Jul im; Σ^{T2} | dixeram AU Gn Ma ~ praec. tibi (H) Λ^{H}ΠΒΤΜΦΘP²: = 𝔊𝔐 | ex AU de LUC ab AM ×××AU Jul; MAXn; CHRY; H: = 𝔐 ~ tantum ne ex eo mand. AU Gn li, Jul im: **A** | illa sola AU Gn Ma hoc solo LUC; AM eo (tantum) AU Gn li, Jul im: *cf* απ αυτου i* | non manducare AU Gn Ma 2,2: = 𝔊 | ex LUC; AU Gn Ma, Jul im; MAXn ab AU Gn li ×× AM; AU Jul; CHRY; H | illa AU Gn Ma eo LUC; AU Gn li, Jul im; MAXn | edisti AU Gn li manducasti LUC; AM; AU Gn Ma, Jul, Jul im; MAXn; CHRY

12 + illa ? PS-FU | ~ mihi ded. ? PS-FU; CHRY III | mihi RUF; AU Gn Ma, Gn li (Var), ci (Var); PS-MAR; PS-AU; PS-FU; CHRY III; *cf* CHRY V, H: μοι fmn𝔙𝔔 Theoph Chr⁴/₅ × LUC; *cf* GR-M (Var) mecum 91.94; AU Gn li, ci: **A** = 𝔊𝔐 | × AU Gn Ma; PS-AU; H ipsa LUC; RUF; AU Gn li 11,42; ci 14,11; PS-FU; CHRY; GR-M Jb 4,50; 22,30; H^{c}: = αὐτή haec AU Gn li; ci 14,14; PS-MAR: = αὕτη | — mihi AU Gn Ma | m. dedit] me decepit ? PS-FU; me seduxit ? CHRY: dagegen AU Gn li 11,42 wegen 1 Tm 2,14 | ut ederem AU Gn Ma ×× RUF; AU ci 14,11; PS-MAR; Σ^{M}: — απο του ξυλου 𝔏𝔈 Chr²/₄ de ligno LUC; AU Gn li 11,1 (Var); H a ligno AU Gn li, ci 14,14 e ligno AU ci 14,14 (Var)? de fructu ? PS-AU | edi AU Gn li, ci 14,14 mand. LUC; *cf* AM; RUF; AU Gn Ma; Gn li 11,42; ci 14,11; PS-MAR comedi H > AU ci 14,14 (Var); PS-AU

13 × LUC; AU Gn Ma: — κυριος 911(?) Labdgioprwxyd$_2$𝔙𝔓 Phil Theoph Chr-ed dominus AU Gn li;

tum ne ex eo manducares ab eo edisti/ 11,35 (369,12): quis nunt. inquit tibi quia n. es nisi a ligno quod (quo *S*) praec. tibi tantum ne ex eo manducares ab eo edisti Gn Ma 2,2 (196): /et dixit...(= C)...illa manducasti/ 2,24 (209): quis nunt. tibi quod n. esses...(= C)...ne manducares ex illa manducasti Jul 4,82 (781): quod ait dominus: quis...(= C)...nisi...(= I)...tibi ne manducares manducasti Jul im 5,16 (1449): quis inquit nunt. tibi quia n. es nisi ex ligno quod praec. tibi tantum ne ex eo manducares ex eo manducasti Max 2,26,4 (806): quis nunt. tibi quia n. es **CHRY** *III,836 (841B):* quia manducasti de ligno scientiae boni et mali remansisti homo, de quo praeceperam tibi ne manducares, manducasti *III,836 (841B):* /et dixit: quid fecisti/ (*cf* 4,10) **CY-G** hept 1,97 (5): /tum dominus: quis poma dedit noxalia vobis/ **LUC** Ath 1,1 (66,15): /et dixit...(= I)...manducasti/ **MAXn** co 14,26 (739): quod deus dixit ei: et quis...(= I)...eras nisi...(= I)...tibi ne...(= I)...manducasti

12 12 **91.94**: LXX. mecum **AM** inst 27 (312A): denique Adam conventus quod contra divina quae coram audierat praecepta gustasset, nihil habuit quod diceret nisi quod sibi mulier dedisset et manducasset/ **AU** ci 14,11 (30,24): mulier quam dedisti mecum (*VGe¹lpv;* mihi *AFBH*β*abe², ed. Arg.*) ipsa mihi dedit et manducavi 14,14 (34,28): mulier quam dedisti mecum (*VGHelp¹v;* mihi *AFBap²*) haec mihi dedit a (e *e*) ligno et edi (comedi *e¹*) Gn li 11,1 (333,14): /et dixit...(= I)...mecum (mihi *PR¹C*) haec mihi dedit a (de *bd*) ligno et edi/ 11,35 (369,17): et dixit...(= I)...mecum (mihi *S*) haec mihi dedit a ligno et edi 11,35 (370,2): mulier inquit quam dedisti mecum, id est quam dedisti ut esset mecum, haec mihi dedit a ligno et edi 11,42 (377,18): nam et interrogatus non ait: mulier quam dedisti mecum seduxit me et manducavi, sed: ipsa mihi inquit dedit a ligno et manducavi (> SED-S 1 Tm 2 (232 D), *nur* mecum] mihi) Gn Ma 2,2 (196): /et dixit...(= C)...et manducavi/ 2,25 (209): mulier quam dedisti mihi **PS-AU** s 247,5 (2202): mulier quam dedisti mihi dedit mihi de fructu et comedi (*cf* H) **CHRY** *III,836 (841B):* /et ille dixit: mulier quam mihi dedisti ipsa me seduxit *V,999 (1002B):* mulier quam dedisti mihi sociam ipsa me seduxit (*cf* H) **CY-G** hept 1,98-100 (5): /tradidit haec mulier dum dicit lumina promptim candenti perfusa die liquidumque serenum adfulsisse sibi solemque et sidera caeli/ **PS-FU** s 12 (873D): domine, mulier illa quam mihi dedisti ipsa me decepit **GR-M** Jb 4,39 (656C): mulier quam dedisti mihi sociam (— m. soc. *Corb. Germ. Vind. antiq. Rhem.*) dedit mihi de ligno et comedi (H) 4,50 (662A): mulier quam dedisti mihi sociam (— m. soc. *Rhem. Corb. Germ. Vindoc.*) ipsa...(= H)...comedi 22,30 (231A): mulier quam dedisti mihi sociam ipsa mihi dedit de ligno et comedi (H) 33,50 (706A): sed a muliere quam dominus dederat se accepisse respondit **LUC** Ath 1,1 (66,18): /et dixit...(= I)...manducavi/ **PS-MAR** phy 12 (1302A): mulier quam dedisti mihi haec mihi dedit et manducavi **RUF** reg *121 (531A)* = *in* BEN-A *74,6 (1364A):* quia mulier quam dedisti mihi ipsa mihi dedit et manducavi

13 *cf* 2 Cor 11,3; 1 Tm 2,14 **AM** Hel 7 (416,18): **13**

τῇ γυναικί Τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνή Ὁ ὄφις ἠπάτησέν με. καὶ ἔφαγον. **14** καὶ εἶπεν κύριος
~ με ηπατησεν ×

L mulieri quid hoc fecisti et dixit mulier serpens seduxit me et manducavi (K) tunc dixit ×
(E) et „ dominus

(per)suasit mihi
decepit ×
traduxit
~ me (per)suasit

H ad mulierem quare „ „ quae respondit „ decepit „ „ comedi „ ait „

ὁ θεὸς τῷ ὄφει Ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων
ει × × × × ×

K deus ad serpentem quia tu hoc fecisti maledictus tu ab omni pecore et ab omni genere bestiarum

E „ serpenti „ × fecisti hoc „ „ „ omnibus pecoribus „ „ omnibus bestiis
× quoniam × × × × × × pecudibus in × ×

H „ ad serpentem „ × „ „ „ es inter omnia animantia „ × × bestias
× ~ hoc fecisti

H: = 𝔊𝔐 | seduxit RUF; AU; IR; EUS-G; *cf* AM inst persuasit LUC½; AM Hel, par 73 (Var) suasit LUC½; AM par 73, Hel (Var); *cf* CY-G decepit AM par 71; 73 (Var); H traduxit AM inst | ~ me (per)suasit ? AM par 73 (Var): ~ με ηπατησεν mn mihi suasit ? CHRY | mihi LUC½; AM Hel; CHRY × AM par 73 14 tunc CY et AU; IR; H: = 𝔊𝔐 | × deus CY; IR: — κυριος eo dominus deus AU; JUL-E; H: = 𝔊𝔐 dominus× RUF?; T*Ψ^{D}, 56 | ad serpentem CY; RUF; H serpenti AU; JUL-E; IR: = 𝔊 | quoniam IR | tu CY; LUC; *cf* AU Gn li 11,36 (Var) × HIL; AU; JUL-E; IR; H: = 𝔊𝔐 | hoc fecisti CY; AU Gn Ma; Φ$^{A^2}$ ~ fecisti hoc HIL; LUC; AU Gn li; JUL-E; IR: = 𝔊𝔐 | es H: *cf* ει g | — ab o. pec. et CY (Var); AMst; RUF; HI Gal: — απο π. τ. κτηνων και m Theoph Chr a terra ? HIL | omni pecore CY; AU Gn Ma: = 𝔐 omnibus pecoribus AM; AU Gn li, Jul im; JUL-E; IR: = 𝔊 omnibus pecudibus LUC | — et ab o. bestiis ? AM fu | — ab AU Gn Ma, Jul im; H in ? RUF Nm 15,3 | omni genere bestiarum CY; AU Gn Ma omnibus bestiis LUC; AMst; RUF; HI; AU Gn li, Jul im; JUL-E; IR: = 𝔊 | terrae CY; LUC (Dublette); AM; AMst; RUF; IR; H: = 𝔊𝔐

serpens persuasit (suasit *R*) mihi et mand. inst 27 (312A): /mulier autem ait: serpens traduxit me et manducavi... quae se dicit esse seductam par 71 (328,20): et dixit m.: serpens decepit me et mand. 73 (331,1): serpens inquit suasit (*APVD;* me persuasit *RV';* me decepit *C;* me suasit *cet.*) 73 (331,6): serpens enim mulierem decepit 118 Ps 1,13,2 (14,8): accipe dicentem Evam praevaricationis suae auctorem fuisse serpentem **AU** ci 14,14 (34,27): serpens seduxit me et mand. **Gn li** 11,1 (333,16): /et dixit dom. deus... (= L)... manducavi/ 11,35 (370,6): et dixit dom. deus... (= L)... manducavi 11,35 (370,17): serpens inquit seduxit me et mand. 11,42 (377,21): serpens inquit seduxit me **Gn Ma** 2,2 (196): /et dixit deus... (= L)... manducavi/ **CHRY** *III, 836 (841C):* et Heva interrogata dixit: serpens mihi suasit **CY-G** hept 1,101-106 (5): /protinus ira dei turbatam territat Aevvam, auctorem vetiti dum quaerit maximus acti. illa sub haec pandit: serpentis suasa loquella accepi fallente dolo blandoque rogatu. nam sua vipereis intexens verba venenis haec mihi prae cunctis narravit dulcia pomis/ **EUS-G** 17 (562B): serpens inquit seduxit me **GR-M** Jb 22,30 (231A); 33,50 (706A): serpens decepit me et comedi (H) **IR** *3,23,5 (550):* serpens ait seduxit me et manducavi **LUC** Ath 1,1 (66,19): /et dixit deus... (= L)... serpens persuasit mihi et mand. 1,1 (67,2): serpens suasit me **RUF** Rm *6,8 (1083C):* serpens seduxit me

14 14 **AM** ep 45,10 (1143C): ei terra cibus est sicut serpenti fu 41 (195,19): maledictus tu ab omnibus pecoribus terrae 41 (196,1): super pectus inquit tuum et ventrem ambulabis 41 (196,5): et terram edes omnes dies vitae tuae pae 1,67 (486C): erit tibi terra cibus par 74 (331,16): supra pectus inquit tuum et in utero tuo ambulabis 74 (331,21): supra pectus tuum et in utero tuo ambulabis et terram manducabis omnibus diebus vitae tuae 74 (332,23): terra inquit tibi cibus erit, non anima 74 (332,26): pectore autem et ventre ait reptare serpentem **AMst** q 31,1 (58,19): supra (super *GA*) pectus et ventrem tuum repes et... (= E)... tuae 127,27 (410,25): maledictus factus est ab omnibus bestiis terrae **AN** Mt h 45 (890): 15/super ventrem tuum et super pectus tuum repes et terram manducabis omnibus diebus tuis **ANG** (141B): super pectus tuum et ventrem gradieris: ventrem septuaginta addiderunt interpretes, ceterum in hebraeo pectus tantum habetur (< HI q) **AU** ag 2 (103,11): terram manducabis **Gn li** 11,1 (333,18): /et dixit... (= E)... super (+ omnem *b*) terram... (= E)... ventrem tuum (et v. t. — *C*) ambulabis et terram edes omnes dies (omnibus diebus *SE*²) vitae tuae/ 11,36 (370,19): et dixit... (= E)... fecisti (+ tu *E²PRSd*) hoc... (= E)... edes omnes dies vitae tuae/ 11,36 (371,2): et dixit d. d. serpenti **Gn Ma** 2,2 (196): /et dixit... (= E)... quia hoc... (= K)... et omni genere bestiarum; pectore et ventre repes et terram manducabis omnibus diebus vitae tuae/ 2,26 (210: 2mal): pectore et ventre repes 2,27 (210): et terram inquit manducabis omnibus diebus vitae tuae 2,27 (210): terram ergo manducabis **Jul im** 6,28 (1576): maledictus... (= E)... et omnibus bestiis... (= E)... pectus et ventrem... (= E)... manducabis omnibus diebus vitae tuae Ps 7,4 (100); 103 s 4,11 (1386): terram manducabis 103 s 4,11 (1386): terram manducabis cunctis diebus vitae tuae 103 s 4,11 (1386); s 13,1 (107); tri 13,16 (1026: 2mal): terram manducabis **BEA** Apc 2 pr 7,23 (133): dictum est ad serpentem: maledictus eris inter omnia animantia, super pectus tuum et ventrem gradieris (~ gr. et ventr. *NP*)... et terram manducabis (*cf* H) 5,7,12 (428): et ad serpentem qui diabolus dicitur dictum est: super pectus et ventrem tuum gradieris (*cf* H) **BED** (91,57D): antiqua translatio habet: pectore et ventre repes **CAE** s 136,7 (539,34; 540,7): terram manducabis (< AU Ps 103 s 4) 136,7 (540,16): praecepit ut terram manducaret omnibus diebus vitae suae (< AU Ps 103 s 4) **CAr** Ps 103,27 (738C): super pectus tuum et ventrem gradieris et terram comedes om-

τῆς γῆς· ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ καὶ γῆν φάγῃ πάσας
+ των επι × × +επι × × +σου
K terrae × pectore tuo et ventre × repes et erit tibi terra cibus in omnibus
× × tuo
E quae sunt super terram super pectus tuum „ ventrem tuum ambulabis „ terram edes × „
supra × × +super × × manducabis omnes
in utero tuo
~ ventrem tuum et super pectus tuum
H × × × terrae „ „ „ × × × gradieris „ „ comedes × cunctis
supra et ventrem omnibus

τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. **15** καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον
× ×
K diebus vitae tuae et ponam inimicitiam (L) inter te et × mulierem et inter
ecce pono in medio tui... inter
E „ „ „ „ inimicitias ponam
dies × tuis
H „ „ „ × „ „ „ „ „ × „ „ ×
inimicitiam

× AU Gn Ma; HI Gal quae sunt super terram LUC (Dublette); AU Gn li, Jul im; JUL-E: + των επι 911(?) $A^{c\ mg}$ EMbehi^{a}jl(m)nqrsuvwy𝔙 Theoph terrae qui sunt super terram LUC: Dublette, *cf* Billen 172 | ×pectore CY; AM par 74 (332,26); AU Gn Ma; GR-M; BED super pectus LUC; AM fu; AMst (Var); HI; AU Gn li, Jul im; JUL-E; CAr; AN Mt h; CHRY III½; IS; BEA; H: = 𝔊𝔐 supra pectus AM par; AMst; CHRY V; C in pectore ? CHRY III½ | ~ ventr. t. et s. pect. t. ? AN Mt h | — tuo (tuum) LUC; AMst; AU Gn Ma, Jul im; JUL-E; GR-M; CHRY V; BED; BEA Apc 5: — σου 911(?) abdefgi*jlopsvw^{a}xyc$_2$d$_2$𝔄 Phil Theoph Chr Thdt | — et ventrem tuum AU Gn li 11,1 (Var); CHRY III½?; H; *cf* HI q: — και τη κοιλια 𝔈: = 𝔐 + et ventrem (H) CAr; IS; BEA | + super AN Mt h: + επι 76 𝔊𝔓 in utero tuo AM par in ventre ? HI Mi; CHRY III½ | — tuum (tuo) CY; AM fu; AU Gn Ma; JUL-E 6,25; CAr; GR-M; IS; CHRY; BED?; BEA Apc 2: = 𝔊 tuum LUC; AM par; AMst; HI; AU Gn li, Jul im; JUL-E 6,28; AN Mt h; BEA Apc 5: + σου Ehi^{a}mnrt𝔄𝔙𝔠 Theoph | repes CY; LUC; *cf* AM par 74 (332,26); AMst; AU Gn Ma; PS-HI = PS-MAX; AN Mt h; CHRY III½; GR-M; BED; *cf* CY-G ambulabis AM; HI; AU Gn li, Jul im; JUL-E; CHRY V: = 𝔊 | erit tibi terra cibus CY; AM pae; *cf* ep, par 74 (332,23); *cf* PS-HI = PS-MAX terram edes LUC; AM fu; AMst; AU Gn li; EUCH terram manducabis AM par; HI q; AU Gn Ma, ag, Ps, s, tri, Jul im; JUL-E; QU; PHI; FU; CAE (< AU Ps); AN Mt h; CHRY III; V; IS Gn, sent; BEA; *cf* CY-G terram comedes H >: HI Mi; CAr; PRIM; CHRY I | in omnibus diebus CY cunctis diebus H > AU Ps 103, CHRY III½ omnes dies AM fu; AU Gn li iuxta dies ? CHRY I omnibus (H) GC | diebus × tuis AN Mt h

15 ecce pono AN Mt h; *cf* dagegen PS-HI = PS-MAX | pon. inim. CY; OPT; RUF; PS-HI; AN Mt h ~ inim. pon. rell.: = 𝔊𝔐 | inimicitiam CY; LUC; AU Gn Ma 2,2, loc; IR; O | in medio tui...? AU loc: < 𝔊 |

nibus diebus vitae tuae (*cf* AU Ps 103 s 4; *cf* H) **CHRY** *I,961 (962A):* serpenti enim dicit dominus maledicturus: terram comedes iuxta dies vitae tuae *III, 836 (841C):* super pectus tuum repes et terram manducabis cunctis diebus vitae tuae /15/ cur autem serpentem maledixit ut in pectore et in ventre graderetur et terram manducaret omnibus diebus vitae suae (*cf* H) *V,723 (725A):* supra pectus inquit et ventrem ambulabis et terram manducabis omnibus diebus vitae tuae **CY** te 2,9 (74,9): tunc dixit ... (= K) ... ab omni pecore et (— ab o. pec. et *v*) et ... (= K) ... in (— *M*) omnibus diebus vitae tuae/ **CY-G** hept 1,107–110 (5): /ilicet omnipotens condemnat gesta draconis praecipiens cunctis invisum vivere monstrum, pectore mox fuso prorepere, tum sola morsu mandere/ **EUCH** int 3 (13,12): terram edes omnibus diebus vitae tuae **FU** ps 272–273 (233): qui terrena diligentes terra meruerunt esse, quam serpens divino iussu praeceptus est manducare **GR-M** Jb 21,5 (191C); past 3,19 (81B): pectore et ventre repes **HI** Gal 2 (363B): maledictus tu ab omnibus bestiis Mi 2 (1228D): quod lingent humum quasi serpentes quae trahunt terram ambulantes in ventre suo et comedentes terram omnibus diebus vitae suae q (7,4): super pectus ... (= E) ... ambulabis: ventrem LXX interpretes addiderunt, ceterum in hebraeo pectus tantum habet (7,9): terram manducabis: pro terra afar scriptum est, quod nos favillam possumus dicere et pulverem (*cf* χουν α′) **PS-HI** ep 6,6 (82C) = PS-MAX ep 2,5 (939C): nam cum serpentem pro merito suo maledicto fulminaret, iubet eum terram pro cibo habere, supra (super *PS-MAX*) ventrem repere **HIL** Ps 51,12 (105,18): quia fecisti hoc, maledictus tu a terra **IR** *3,23,3 (548):* et dixit inquit deus serpenti: quoniam ... (= E) ... bestiis terrae **IS** Gn 5,4 (220C): maledictus eris inter omnia animantia; super pectus tuum et ventrem gradieris (*cf* H) 5,5 (221A): et terram manducabis ... omnibus diebus vitae tuae Jud 8,1 (22): dicente domino ad eumdem colubrum: super pectus ... (= H) ... tuae/ q (33): maledictus eris inter omnia animantia, super pectus tuum gradieris et ventrem ... et terram comedes (*cf* H) sent 1,11,7 (561A): terram manducabis **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,25 (1558): dixit inquit dominus ... (= E) ... pectus et ventrem ambulabis et terram manducabis omnibus diebus vitae tuae/ 6,28 (1575): maledictus tu ab omnibus pec[cat]oribus et ... (= E) ... pectus et ... (= E) ... manducabis omnibus dieb. v. tuae **KA** Δ 24 (81): sententia in serpentem **LUC** Ath 1,1 (67,5): quia tu fecisti ... (= E) ... pecudibus et ab omnibus bestiis terrae qui sunt super terram; super pectus et ventrem tuum repes et ... (= E) ... tuae/ **PHI** 39,24 (822A): terram manducabis omnibus dieb. vitae tuae **PRIM** 3 (875D): terram comedes omnibus diebus vitae tuae 4 (880B): cui dictum est: terram comedes **QU** pro 1,5 (736B): terram manducabis omnibus diebus vitae tuae **RUF** Nm *15,3 (132,28):* legimus scriptum quia dicit dominus ad serpentem: maledictus tu in omnibus bestiis terrae *16,1 (137,24):* ad quem dixit dominus: maledictus tu ab omnibus bestiis terrae

15 **AM** fu 43 (197,12): et inimicitias ... (= E,L) ... mulieris; ipsa (ipse *AP*𝔄, 𝔄′ *m. 1; D. De Bruyne, RB 36 [1924] 157; aber die Erklärung sichert* ipsa) tibi servabit **15**

τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ
~ τηρησει σου ~ αυτου τηρησεις

L semen tuum et × inter × semen eius illius mulieris ipse ipsa illa tuum calcabit caput ~ tibi (ob)servabit ~ (observabit) caput tuum et tu observabis servabis calcabis calca- ~ (eius)

H „ „ „ × „ illius „ ipsa conteret caput tuum „ „ insidiaberis calca- ~ eius
× ~ (eius) (obser-

+ inter AU Gn li; IR: = 𝔊𝔐 — ανα μεσον 𝔏 Phil1/3 | — tuum et semen ? CY (Var) | + inter CY (Var); LUC; AU Gn Ma, Gn li; IR 4: = 𝔊𝔐 — ανα μεσον Phil Theoph | eius CY; LUC; AU Gn li, loc; JUL-E; IR 5; ILD; BEA; Brev. Goth. (PL 86,267A) illius AU Gn Ma, Gn li 11,36 (Var); RUF; AN Mt h; CHRY; H mulieris AM; OPT; PS-HI; IR 4 | ipse CY; LUC; AM (Var); HI q; AU Gn li (Var); IR; EUCH; PET-C; PS-HI; PS-HIL-A; H (LEO, IS Gn, ILD; ΣT*T*OP*: *cf* D. De Bruyne, RB 36 [1924] 156f; F. Stummer, Zeitschr. f. alttest. Wiss. 45 [1927] 147; F. C. Burkitt, RB 39 [1927] 251f): = 𝔊 ipsa CY (Var); OPT; AM; AU Gn Ma, Ps, Gn li; JUL-E; GR-M; IS Jud, q; BEA; *cf* TE (wohl vorausgesetzt); *cf* HI Ez, Is, RUF ('tu' an Eva); H (Edition = GCΛΧΠΣT²OMBAT²MΦΘP²Ψ Ω; H. Quentin, Scuola Cattolica 1924, 448-450) illa AU Ps 35; CAr; PRIM; CHRY tu eius (illius RUF) observabis caput (~ obs. c. eius HI Is) et ipse (ille HI Is) (+ tuum RUF) observabit tuum (tibi HI Is; —RUF) calcaneum ? RUF; HI Ez, Is tu eius observabis calcaneum et illa tuum conteret caput ? CHRY III | tibi AM; AU Gn li t. (calc.) caput (Stellung) CY; LUC; OPT; AM; RUF; HI Ez; AU; JUL-E; IR; PS-HI1/2; EUCH; CAr; PRIM 1; PS-HIL-A; GR-M; IS q; CHRY: = 𝔊 ~ (obs.) caput tuum HI Is, q; PS-HI1/2; PET-C; PRIM 3; H: *cf* τηρησει σου sv𝔄 | calcabit TE; CY; IR 4; PS-HI; *cf* PS-ORI: **K** = 𝔐 > captabit JUL-E observabit CY (Var); LUC; OPT; RUF; HI Ez, Is; AU Gn Ma, Ps; IR 5; EUCH; CAr; PRIM; PS-HIL-A; GR-M; IS q; CHRY I servabit AM; HI q; AU Gn li; PET-C conteret H; HI q; CHRY III: *cf* (προσ)τριψει α' | observabis CY; LUC; OPT; RUF; HI Ez, Is; AU Ps 48; 103; MAR-M; PET-C; IR; PS-HI; CHRY servabis HI q; AU Gn li calcabis PS-HI ep 6,7 (Var) > captabis JUL-E × AM; AU Gn Ma, Ps 35; EUCH; PS-HIL-A; GR-M; IS q ~ (eius) (obs.) calcaneum LUC; OPT; RUF; AU Ps 48; 103; JUL-E; PET-C; PS-HI; CHRY III: ~ αυτου τηρησεις Theoph | calc. eius CY; IR 4; GR-M; H ~ (eius) calc. AM; HI; AU Gn Ma, Ps 35, Gn li; MAR-M; IR 5; EUCH; PS-HIL-A; IS q; CHRY; T: = 𝔊, *cf* 𝔐 |

caput et tu illius calcaneum **AN** Mt h 45 (890): ecce pono inimicitias ... (= L) ... sem. illius/14 **AU** Gn li 11,1 (333,22): /et inimicitias ponam inter te et inter mul. et inter sem. t. et inter (— *Sbd*) sem. eius; ipsa (ipse *R*) tibi servabit caput et tu servabis eius calcaneum/ 11,36 (370,23): /et inimicitias ponam inter te et inter (— *PRSbd*) mul. et inter sem. t. et inter (— *Rbd*) sem. eius (illius *E m. 1, bd*); ipsa (ipse *PS*) tibi servabit caput et tu servabis eius calcaneum Gn Ma 2,2 (196): /et inimicitiam ... (= E,L) ... inter sem. illius; ipsa tuum observabit caput et tu eius calcaneum/ 2,28 (210): inimicitias (*auch in der Erklärung*) ponam inter te et mul. loc 1,10 (508,22): quod habent multi codices: et inimicitiam ponam inter te et (+ inter *Edit. gegen Hss*) mulierem, graeci habent: in medio tui et in medio mulieris: quod locutionis est; nam tantundem valet quantum cum dicitur: inter te et (+ inter *Edit. gegen Hss*) mulierem. hoc et in eo quod sequitur: in medio seminis tui et in medio seminis eius Ps 35,18 (354): illa (*sicher, weil = Ecclesia*) tuum inquit observabit caput et tu eius calcan. 48 s 1,6 (548): ipsa (= *Eva*) tuum observabit caput et tu eius observabis calcaneum 103 s 4,6 (1381: 2 mal): ipsa (= *Eva und Ecclesia*) tuum observabit caput et tu eius observabis calcaneum **BEA** Apc 2 pr 7,24 (134): inimicitias ... (= H) ... sem. eius 2 pr 7,26 (134): caput serpentis mulier, id est caro, conteret ... ille insidiatur calcaneum (-neo *MATP²HE²Q*) eius (H) 9,2,62 (567): inimicitias ... (= H) ... eius (illius *MNP*); ipsa ... (= H) ... calcaneo (-neum *VUMNP*) eius El 1,33 (912B): inimicitias ... (= H) ... sem. eius **CAr** Ps 55,5 (396C): illa tuum observabit caput et tu insidiaberis calcaneo eius (*cf* H) **CHRY** *I,551 (551D):* et inter ipsum et mulierem et inter utriusque semen inimicitiae divina auctoritate firmantur *I,551 (552A):* inimicitias inquit ponam inter te et mul. et inter sem. t. et sem. illius *I,551 (553A):* nam postquam dixit ad serpentem: inimicitias ... (= H) ... sem. illius, addidit dicens: illa (= *mulier*) tuum observabit caput et tu observabis eius calcaneum *III,836 (841C):* /tu eius observabis calcaneum et illa tuum conteret caput/14 **CY** te 2,9 (74,12): /et ponam ... (= K,L) ... et (+ inter *M*) sem. (— t. et sem. *v*) eius; ipse (*gesichert durch die Einführung;* ipsa *M*) tuum calcabit (observabit *L;* observavit *M: nach allgemein anerkannter Regel müßte* observabit *in den Text aufgenommen werden, cf H. v. Soden, Das lat. N. T. in Afrika zur Zeit Cyprians ..., Leipzig 1909 = Texte u. Untersuchungen 33, S. 34-36; aber in der Einführung des Zitats steht* semen ... quod calcaret caput diaboli) ... (= L) ... calcaneum eius **CY-G** hept 1,110-113 (5): /mansuro quaecumque in tempora bello humanos inter sensus ipsumque labentem, vertice ut abiecto pronus post crura virorum serperet et calces dum labens comminus instat/ **EUCH** int 6 (38,7): ipse tuum observabit caput et tu illius calcaneum (— et tu ill. c. *SN*) **GR-M** Jb 1,53 (552B): ipsa tuum observabit caput et tu calcaneum eius **HI** Ez 14 (469B): tu eius observabis caput et ipse observabit tuum calcaneum (an Eva gerichtet) Is 16 (572C): tu observabis caput eius et ille observabit tibi calcaneum (an Eva gerichtet) q (7,12): ipse servabit caput tuum et tu servabis eius calcaneum: melius habet in hebraeo: ipse conteret caput tuum et tu conteres eius calcaneum **PS-HI** ep 6,6 (82C) = PS-MAX ep 2,5 (939C): et ponam inimicitias ... (= L) ... mulieris; ipse (= *semen = Christus;* ipsa *Edit.*) calcabit caput tuum et tu eius observabis calc. 6,6 (83A) = 2,5 (940A): ponam inquit inimicitias inter te et mulierem: non certe 'pono' dixit 6,6 (83A: 2 mal) = 2,5 (940A): ponam inquit inimicitias inter te et mul. 6,7 (85D) = 2,6 (942B): ipse (ipsa *Edit.*) tuum calcabit caput ... et tu eius observabis (= *Erklärung;* calcabis *PS-MAX*) calcaneum **PS-HIL-A** (238a,4): ipse tuum observabit caput et tu illius calcaneum **ILD** ba 8 (114C): inimicitias ponam inter te et inter semen eius ... ipse (= *Christus;* ipsa *Edit.*) ... (= H) ... eius **IR** *4,40,3 (708):* et inimicitiam ponam inter te et inter mul. et inter sem. t. et inter sem. mulieris; ipse (= *Christus*) ... (= L) ... eius *5,21,1 (773):* et inimicitiam ponam inter te et inter mul. et inter sem. t. et sem. eius; ipse tuum observabit caput et tu observabis eius calcaneum **IS** Gn 5,5 (221A): inimicitias ... (= H) ... sem. illius 5,6 (221A): inimicitias ponam inter te et mul. (H) 5,7 (221B): ipse (= *Christus;* ipsa *Edit.*)

πτέρναν. **16** καὶ τῇ γυναικὶ εἶπεν Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου, ἐν
τους στεναγμους
× × × ×
L neum eius et mulieri dixit multiplicans multiplicabo tristitias tuas et gemitus tuos et in
calcaneum ad mulierem +deus × amplificabo dolores tuos suspiria tua × cum
illius mulieri autem replens replebo maerores gemitum tuum ×
servabis) calcaneum mulieri vero × × × × ×
~ gemitus (tuos) et dolores tuos
H neo „ mulieri quoque „ × „ aerumnas „ „ conceptus „ × „
calcaneo +deus

eius CY; LUC; OPT; HI q; AU; MAR-M; PS-HI; IR; CHRY; GR-M; IS q; H illius AM; JUL-E; PET-C; EUCH; PS-HIL-A

16 mulieri autem PS-AU hyp; QU mulieri vero JUL-E | ad mulierem CHRY III? | + deus PS-AU hyp; QU; CHRY III; 𝔘s; *cf* CY hab? | multiplicans multiplicabo CY te; HI; AU; PS-AU hyp; JUL-E; MAR-M; QU; PET-C; CHRY V; Pasch. Radb.: = 𝔊𝔐 × multiplicabo CY hab?; AU Gn li 11,37 (Var); JUL-E$^{1}/_{5}$?; JUN; H × amplificabo EUS-E replens replebo AMst | tristitias 94 (hierher?); CY; HI; AU Gn li, ci, Jul im; JUL-E; MAR-M; PET-C dolores AU Gn Ma; AN sy?; JUL-E$^{1}/_{5}$; QU; JUN: **C** maerores 91.94; AMst; PS-AU hyp; CHRY V: **S** — trist. t. et EUS-E ~ gemitus (tuos) et dolores tuos QU | — et gem.t. JUN: — και τ. στεν. σου L | τους στεναγμους d^{a}lmopc$_{2}$𝔄 gemitus tuos CY; AN sy; HI; MAR-M; PET-C; QU; EUS-E suspiria tua AU Gn Ma: **C** gemitum tuum AMst; AU Gn li, ci; JUL-E; PS-AU hyp; CHRY V: **E** = 𝔊 | et CY; AU Gn Ma, ci; JUL-E 6,25; JUN: **K** × CY te (Var); AMst; AU Gn li; JUL-E 6,26; PS-AU hyp; MAR-M; PET-C; QU; CHRY V: **E** = 𝔊𝔐 | cum

...(= H)... eius Jud 8,1 (22): /inimicitias...(= H)...ipsa ...(= H)...eius q (33): inimicitias...(= H)...illius... ipsa tuum observabit caput et tu eius calcaneum sent 3,5,16 (663A): et tu insidiaberis calcaneo eius (H) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,25 (1558): /et inimicitias...(= E,L)... ipsa tuum captabit caput et tu illius captabis calcaneum/ **LEO** s 22,1 (194A): denuntians serpenti futurum semen mulieris quod noxii capitis elationem sua virtute contereret, Christum scilicet in carne venturum (*cf* H) **LUC** Ath 1,1 (67,8) /et inimicitiam...(= E,L)...inter sem. eius; ipse tuum observabit caput et tu eius observabis calcaneum **MAR-M** *31 (62,10):* tu observabis eius calcaneum **OPT** s 5 (283,45): ponam inquid inimicitias inter sem. t. et sem. mulieris; ipsa tuum observabit caput et tu eius observabis calcaneum **PS-ORI** Mt 1,5 (244,25): ad conculcandum serpentis inpii caput **PET-C** s 173 (653B): ipse servabit caput tuum et tu illius observabis calcaneum **PRIM** 1 (806A): illa tuum observabit caput et tu insidiaberis calcaneo eius (*cf* H) 3 (873C): quoniam illa (*sicher*) inquit observabit caput tuum et tu insidiaberis calcaneo eius (*cf* H) **RUF** Gn *15,5 (134,1):* tu illius observabis caput et ipse tuum observabit calcaneum; et iterum cum ad mulierem dicitur quia ponam inimicitias inter te et ipsum et inter sem. t. et sem. illius **TE** cul 1,6 (67,18): sic calcabit diaboli caput

16 16 **91**: LXX. merores LXX. tristitia **94**: LXX. maerores LXX. tristitias **AM** inst 26 (311C): in tristitia paries fil. et ad vir. conversio tua et ipse tibi dominabitur 29 (312B): in tristitia inquit paries fil. vid 81 (259D): ut in laboribus et in tristitia filios generet et conversio eius ad virum sit quod ei ipse dominetur **AMst** Col 3,18 (462B = 340a,7): et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur 1 Cor 14,34 (273B = 149b, 38): ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur q 127,28 (411,2): replens replebo maerores tuos et gemitum tuum, in tristitia (-tiam *CFB*) paries fil. et ad vir. tuum conversio (conversatio *M*) tua et ipse tui dominabitur 127,28 (411,7): in tristitia paries (parias *CX*) fil. 127, 29 (411,14): ad vir. conversio tua 127,29 (412,1): replens replebo maerores tuos et gemitum tuum, in tristitia paries fil. et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur 127,30 (412,8): replens replebo maerores tuos et gemitum **AN** sy 16,57 (344b): pati posse, id est dolorem et gemitus, si filium generet 16,67 (344b): in doloribus paries **AU** cf 1,14 (11,19): multiplicato labore et dolore filiis Adam ci 15,7 (71,1): multiplicans...(= L)...gemitum tuum et in tristitiis paries filios, deinde addidit: et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur Gn li 11,1 (333,25) /et mulieri...(= L)...gemitum tuum, in tristitiis (-tias *C;* +tuis *S*) paries fil. et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur/ 11,37 (371,24): et mulieri dixit: multiplicans (— *EP*)...(= L)...gemitum tuum, in tristitiis paries fil. et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur 11,37 (372,12): et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui (tibi *ES*) dominabitur (~ dom. tui *P*^{2}*Rbd*) Gn Ma 2,2 (196): /et mulieri...(= L)...dolores tuos et suspiria tua et in doloribus paries fil. tuos, et ad vir. tuum conversio tua et ille tui dominabitur/ 2,29 (211): erit tibi conversio ad...(= L)...dominabitur 2,29 (211): in doloribus paries filios...et erit tibi conversio ad...(= L)...dominabitur Jul im 6,21 (1549): in tristitia paries fil. 6,26 (1564: 2 mal): multiplicabo tristitias tuas 6,26 (1565; 1566): multiplicans multiplicabo tristitias tuas 6,26 (1566): in tristitia paries fil., mox addidit: et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur 6,26 (1566): ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur pec 2,53 (123,20): in gemitu paries Ps 126,8 (1673): in gemitu parturies **PS-AU** hyp 2,1 (1618): mulieri autem dixit deus: multiplicans multiplicabo maerores tuos et gemitum tuum, in tristitiis paries fil. et ad vir. tuum conversio tua et ipse dominabitur tui/ s 120,2 (1985): in tristitia paries fil. 123,2 (1991) = PS-FU s 36 (899B): in doloribus et in tristitia paries et ad vir. conversio tua et ipse dominabitur tui 194,1 (2105): in tristitia paries fil. (< PS-AU s 120) **CHRY** I,546 (547C): qua filios parere in dolore praecepta est *III,836 (841C):* et ad mulierem dixit deus: in maeroribus paries filios et ad virum tuum conversio tua et ipse tui dominabitur *V,1008 (1010A):* multiplicans enim inquit multiplicabo maerores tuos et gemitum tuum, in tristitia filios generabis *V,1320 (1330B; 1335C):* ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur **CO** *1,2 (50,20):* quod in tristitia (-tiam *Uw*) paries fil. (> RUS) **CY** hab 22 (202,28): multiplicabo, inquit mulieri deus, tristitias...(= L)...in (cum *V*) tristitia (-tias *S*) paries...(= L)...dominabitur te 3,32 (144,13): multiplicans...(= L)...et (*WLMBv; —Edit.*) in tristitia paries fil. et (+ erit *Mv*)...(= L)...dominabitur **CY-G** hept 1,114–116 (5): /femina fraudigeris misere decepta suadellis praecipitur duro discrimine ponere partum servitiumque sui studio perferre mariti/ **DION-E**: CO *1,5 (242,15):* in tristitia paries fil. **PS-ELE** 5 (97C): in dolore paries fil. et ad vir. conversio tua et ipse domi-

λύπαις τέξῃ τέκνα· καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει. **17** τῷ δὲ Αδαμ
λυπη και τω

L tristitia paries filios et conversio tua ad virum tuum et ipse tui dominabitur (K) et tunc dixit
tristitiis +tuis generabis +tuos +erit reversio × ille tibi dominatur (E) Adae autem
doloribus parturies tibi conversio × et Adae
dolore paris ~ ad virum tuum conversio tua ~ domina(bi)tur tui
gemitu
maeroribus

H dolore " " " sub viri potestate eris " " dominabitur tui ad Adam vero
tibi Adae

CY hab (Var); QU tr × ? JUL-E 6,25 | λυπη 𝔄 Theoph: = 𝔐 tristitia 91 (hierher?); CY; AM; AMst; PRIS; HI Gal; AU Jul im; JUL-E; MAR-M²/₇; PET-C (Dublette); QU pro; PS-AU s; HES; DION-E; CO; RUS; CHRY V tristitiam ? AMst (Var); CO (Var) tristitiis AU Gn li, ci; PS-AU hyp; MUT: **A** < 𝔊 tristitias ? 94 (hierher?); CY hab (Var); AU Gn li 11,1 (Var) doloribus TE; AN sy; HI ep (Dublette), Mi; AU Gn Ma; PS-AU s 123 = PS-FU (Dublette); LEA; GR-M; EUS-E: **C** dolore FIR (Dublette); FIL; JUN; PS-ELE; CHRY I?; H gemitu AU pec, Ps; QU; PET-C (Dublette) maeroribus MAR-M⁵/₇; CHRY III tristitia et gemitu PET-C laboribus et in tristitia AM vid doloribus et in tristitia PS-AU s 123 = PS-FU doloribus et anxietatibus TE cul > HI ep 22 anxietatibus et doloribus HI ep 130, *cf* Hel dolore et maerore FIR > IS off | + tuis ? AU Gn li 11,1 (Var) | generabis AM vid; AN sy 16,57; MUT; CHRY V parturies FIL; AU Ps paris TE | ~ filios generabis ? CHRY V | + tuos AU Gn Ma 2,2; JUN (Var): 𝔏^{bc} | + erit CY te (Var); PRIS; AU Gn Ma 2,29; SED-S | conv. t. ad vir. t. (Stellung) CY; AM vid; AU Gn Ma 2,29; JUN; IS; SED-S ~ ad vir. t. conv. tua TE; PRIS; AM inst; AMst; RUF; HI; AU Gn Ma 2,2; Gn li; ci; Jul im; JUL-E; PS-AU hyp, s 123; EUS-E; HES; MUT; PS-ELE; CHRY: = 𝔊𝔐 | conversatio ? AMst (Var); HI ep (Var) reversio SED-S tibi conversio AU Gn Ma 2,29 | — tuum AM; HI; PS-AU s 123; PS-ELE; EUS-E | ille TE; AU Gn Ma 2,2 | tibi AM; AU Gn li 11,37 (Var); JUN; O$^{\Omega M}$ × ? JUN (Var) | ~ dom. tui TE; HI Tt½; AU Gn li 11,37 (Var); PS-AU hyp, s 123; IS Gn; JUL-T; PS-ELE; H: = 𝔐 | dominatur TE
17 et tunc dixit deus ad Adam CY; AU Gn Ma [— et CY?; dominus CY (Var)] Adae aut. dixit AU Gn li; JUL-E; QU; *cf* H: = 𝔊 et Adae dix. PS-AU hyp: και τω Αδαμ Labdi*nopwd$_2$𝔓: = 𝔐 Adae (H) alle Hss außer G*XΠAO;

nabitur tui **EUS-E** *4 (266,18):* maledictum Evae suscepit: ad vir. conversio tua *4 (266,21):* in doloribus paries filium. utique si nupseris, amplificabo inquit gemitus tuos **FIL** 120,6 (85,3): in dolore parturies fil. **FIR** con 3,5 (105,27): in dolore inquit et maerore paries fil. **GR-M** ep 11,56a,8 (338,26): in doloribus paries **HES** *3 (925A):* in tristitia paries fil. et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur **HI** ep 22,18,3 (167, 13): in doloribus et anxietatibus paries, mulier... et ad vir. (+ tuum Σ*B*) conversio (conversatio *HΦ*, Ψ *m. 2*) tua (< TE cul) 130,8,2 (187,10): in anxietatibus et doloribus paries, mulier, et ad vir. (+ tuum *B*) conversio (conversatio *A*) tua et ipse tui dominabitur Eph 3 (531A): alias autem subicitur uxor viro ut domino quia ad ipsum conversio eius est et ipse illius dominabitur Gal 2 (385A): in tristitia paries fil. Hel 20 (204C): quae non est in partus anxietatibus et dolore, quae... mulier esse desiit, a dei maledictione fit libera nec est ad virum conversio eius Jr 1,62,2 (48,25): et ad te conversio eius (an Adam gerichtet) Mi 2 (1192C): in doloribus paries q (7,17): multiplicans... (= L)... gemitus tuos: pro tristitia et gemitu in hebraeo dolores et conceptus habet (7,19): et ad virum conversio tua: pro conversione Aquila societatem, Symmachus appetitum vel impetum transtulerunt (συναφεια α', ορμη σ') Tt (581C): ait quippe ad mulierem: ad virum tuum (— *2 mss.*) conversio tua et ipse tui dominabitur (584C): ipse inquit dominabitur tui **IR** *3,23,3 (548):* similiter autem et mulier taedia et labores et gemitus et tristitias partus et servitium, id est ut serviret viro suo **IS** Gn 5,8 (221C): in dolore paries fil. (H) 5,9 (221C): et conversio... (= L)... dominabitur tui off 2,20,2 (809C): in dolore inquit et maerore paries filios (< FIR con 3,5) 2,20,14 (814A): ait quippe dominus ad mulierem: conversio... (= L)... dominabitur (< HI Tt) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,25 (1558): /mulieri vero dixit... (= L)... gemitum tuum et tristitia paries fil. et ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur/ 6,26 (1562): multiplicans inquit multiplicabo tristitias tuas 6,26 (1562): multiplicans inquit multiplicabo tristitias tuas et gemitum tuum, in tristitia paries fil. 6,26 (1562): ad vir. inquit tuum conversio tua et ipse tui dominabitur 6,26 (1563): multiplicans multiplicabo tristitias tuas 6,26 (1564): multiplicabo dolores tuos **JUL-T** ant 1,13 (601A): ad ipsum erit conversio tua et ipse dominabitur tui (< RUF Gn 6,1) **JUN** 2,19 (513,9): multiplicabo dolores tuos et in dolore paries fil. (+ tuos *HP*) et... (= L)... tibi (— *R*) dominabitur **LEA** vg (880A): sub viri potestate eris et in doloribus paries (*cf* H) **MAR-M** *31 (60,25):* multiplicans... (= L)... gemitus tuos *31 (60, 40):* multiplicans... (= L)... tuos, in maeroribus paries fil. *31 (61,1):* paries filios *31 (61,2):* in maeroribus autem paries fil. *31(61,12):* in maeroribus paries fil. *31 (61,25):* in tristitia paries fil. *31 (61,31):* in maeroribus paries fil. *31 (61,39):* multiplicans... (= L)... tuos, in maeroribus paries fil. *31 (62,1):* multiplicans... (= L)... gemitus tuos *31 (62,3):* in tristitia paries fil. **MUT** *6 (281/2):* 18/non est illic: in tristitiis generabis filios, neque: ad vir. tuum conversio tua et ipse tui dominabitur **ORI** Mt *14,16 (323,21):* et ipse tui dominabitur **Paschasius Radbertus** (PL 96,209B): quod dixerit dominus Evae: multiplicans inquit multiplicabo dolores tuos et conceptus tuos: pro quo Symmachus afflictiones tuas dixit, Origenes vero et Theodotion necnon et LXX tristitias tuas dixerunt et gemitus; ubi et Theodotion et Symmachus pro gemitibus aerumnas posuerunt **PET-C** s 44 (324A): multiplicans inquit multiplicabo... (= L)... tuos, in tristitia et gemitu paries fil. **PRIS** tr 1,23 (20,14): pariens filios in tristitia ad virum eius erit conversio illius **QU** pro 1,6 (736C): mulieri autem dixit deus: multiplicans multiplicabo gemitus (+ tuos *Ms. Rem.*) et dolores tuos, in tristitia paries fil. tr 2,5 (199,93): cum gemitu paries fil. **RUF** Gn *6,1 (66,25):* ad ipsum conversio tua et ipse tui dominabitur **RUS**: CO *1,3 (33,11):* in tristitia paries fil. (< CO 1,2) **SED-S** 1 Cor 14 (157D): sub viri potestate eris et erit reversio tua ad vir. tuum et ipse tui dominabitur (*cf* H; < AMst 1 Cor) **TE** car 17 (233,39): ut abiecta pareret et in doloribus pareret cul 1,1 (59,13): in doloribus et anxietatibus paris (paries *Pam. [Rig.]*), mulier, et ad vir. tuum conversio tua et ille dominatur

εἶπεν Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ

K deus ad Adam quia exaudisti vocem mulieris tuae et manducasti ex illa arbore de qua sola

E dominus dixit +deus quoniam audisti „ uxoris „ +plus quam me „ tetigisti edisti de × ligno × „ quo × solo

H „ quia „ „ „ mulieris „ +plus quam me „ comedisti „ × „ ex „ ×

ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις

K praeceperam tibi × × × ne manducares × × +εφαγες × maledicta terra erit in omnibus operibus

E „ „ ex illo solo „ ederes ex ea +et manducasti eo × edisti „ ~erit terra +tibi „ × „ × „ opere laboribus

de ab eo hoc non (com)edere comedisti

H „ „ ~ ne de eo (solo) × × × „ comederes × × × „ „ × „ × opere

cf F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 259 + deus QU | quia CY; HIL; RUF; AU; MAR-M; CO; H quoniam AM Sat; AMst; JUL-E; PS-AU hyp; MAR-M; QU | exaudisti CY te | uxoris CY te (Var); HIL (Var); AM Sat; CO; H mulieris (H) O | + plus quam me QU; Ψ^{FM}, Responsoriale Romanum (PL 78,748D) | manducasti CY; AM Sat; RUF; AU Gn Ma; PS-AU hyp; JUL-E; MAR-M tetigisti QU edisti AMst; AU Gn li, loc, Jul im comedisti CO; H | ex CY; MAR-M | illa CY | arbore CY; QU | — de? CY pat (Var); MAR-M ex H > CY pat *ap* AU (Var) | sola (-lo) CY; MAR-M; QU | ××× CY; AMst; RUF reg *ap* BEN-A; MAR-M; QU; H: — τουτου μονου Phil½: = 𝔐 ex illo solo AU Gn Ma de eo solo RUF Ad; AU Gn li, loc, Jul im; JUL-E ab eo solo AM Sat de hoc solo PS-AU hyp; CO de eo× RUF reg; AU Gn li 11,1 (Var) ~ ne de eo (solo) mand. RUF | ne manducares CY; AM Sat; RUF; PS-AU hyp; JUL-E; MAR-M; QU ne ederes AMst; AU Gn Ma non edere AU Gn li, loc, Jul im: **A** < 𝔊 non comedere CO; *cf* H | ××× CY; AM Sat; RUF reg; AU Gn Ma, Gn li, loc; PS-AU hyp; MAR-M; H ex ea et manducasti QU: + et $\mathfrak{C}^{c}\mathfrak{P}$; + εφαγες alle Hss (— 𝔙) ex ea× (> et ea) CY te (Var): = 𝔊𝔐 ex eo× AU loc; JUL-E: = 𝔊𝔐 ex eo edisti AMst; AU loc ex eo comedisti CO ex eo manducasti AU loc; *cf* RUF Ad? ××manducasti RUF Ad? | terra erit CY; ZE; AU Gn Ma 2 ~ erit terra AU Gn Ma 1,19 | + tibi AU Gn Ma: < 3,18 | omnibus CY; ZE; AM Ps; AU Gn Ma, Jul im 6,21 |

(*NGR*^{3}; dominabitur *FR*^{1}, *Pam. Rig.*) tui Marc 2,11 (350,12): statim mulier in doloribus parere et viro servire damnatur **VER** 3,17 (47b): in dolore paries fil. (H)

17 17 **94**: LXX. in tristitia **AM** fu 44 (198,9): maledicitur sane terra, sed in operibus peccatoris par 75 (333,18): maledicta ... (= E) ... in tristitia (-iam *RM*) manducabis eam (+ per *SBP'*) omnes dies v. t. 75 (333,23): in tristitia manducabis 75 (333,24): in tristitia 77 (335,12): maledicta inquit in operibus tuis Ps 43,73,3 (314,10): maledicta terra in omnibus operibus tuis/ 118 Ps 1,7,2 (9,16): maledicta terra in Adam Sat 2,37 (1325A): quoniam audisti ... (= E) ... manducasti de ... (= E) ... ab eo solo ne manducares maledicta ... (= E) ... in tristitia manducabis fructum eius omnib. dieb. v. t./ 2,38 (1325B): maledicta terra/ **AMst** q 127,31 (412,22): quoniam audisti inquit voc. mulieris ... (= E) ... tibi ne ederes ... (= E) ... tuis et in maeroribus tuis edes ... (= K) ... tuae/ **AN** Mt h 16 (724): maledicta terra in op. tuis **AU** Gn li 11,1 (333, 28): /Adae autem dixit: quia audisti vocem mulieris ... (= E) ... de eo solo (— *P*) non edere, maledicta ... (= E) ... in tristitiis edes illam omnes dies v. t./ 11,38 (373,1): dixit ergo et ad virum eius: quia audisti vocem mulieris ... (= E) ... de eo solo non edere, maledicta ... (= E) ... in tristitiis edes illam omnes dies v. t./ Gn Ma 1,19 (182): maledicta erit terra tibi in ... (= K) ... tuae 2,2 (196): /et tunc ... (= K) ... audisti ... (= K) ... manducasti de ligno ... (= E) ... ne ederes, maledicta terra erit tibi in ... (= K) ... tuis; et in tristitia et gemitu tuo manducabis ... (= K) ... tuae/ 2,30 (211): maledicta terra erit tibi in ... (= K) ... gemitu tuo manducabis ... (= K) ... tuae/ Jul im 6,21 (1549): maledicta in omnibus operibus tuis (in Vers 18 eingeschoben) 6,30 (1581): quia audisti inquit vocem mulieris ... (= E) ... de eo solo non edere loc 1,11 (509, 5): quod habent multi latini codices: quia audisti vocem mulieris ... (= E) ... de eo solo non edere, graeci habent: edisti de ligno de quo praeceperam tibi eo solo non edere ex eo. alii autem interpretes graeci habent 'manducasti' vel 'edisti', ut ita sit sensus secundum ipsos: quia audisti vocem mulieris tuae et edisti de ligno de quo praeceperam tibi eo solo non edere ex eo edisti **PS-AU** hyp 2,1 (1618): /et Adae dixit ... (= E) ... mulieris tuae et manducasti ... (= E) ... de hoc solo ne manducares, maledicta ... (= E) ... manducabis ex illa omnibus diebus v. t./ 2,2 (1619): maledicta inquit terra in operibus tuis **BAS** *ap* AU Jul *1,18 (652)*: maledicta terra/ **CAn** co 23, 11,2 (656,3); **CHRY** *III,836 (841C)*: maledicta terra in operibus tuis/ **CO** *1,5 (173,28)*: quia audisti ... (= H) ... de quo praeceperam tibi de hoc solo non comedere ex eo comedisti, maledicta ... (= E) ... in tristitia comedes eam omnibus diebus v. t./ **COM** in 2,17,1 (81,1): cum dominus dicat in gemitum edere panem **CY** pat 11 (405,1): quia audisti inquit vocem ... (= K) ... de (— *S*) qua sola ... (= K) ... omnibus (— *S*) operibus ... (= K) ... tuae/ (= *ap* AU Pel 4,22 (545,12): de qua] ex qua *Db*; manducares] comederes *O*) te 3,58 (158,4): tunc dixit deus (dominus *v*) ad (*sup. lin. m. 2 L*) Adam: quia exaudisti (aud. *W*) vocem mulieris (uxoris *v*) tuae ... (= K) ... ne manducares (ex illa ... manducares *W sup. lin. m. 2;* + et ea *W*), maledicta ... (= K) ... tuae/ **CY-G** hept 1,117–119 (5): /tu vero, cui visa fuit sententia verax coniugis, inmiti cessit quae victa draconi, deflebis miserum per tempora longa laborem/ **EUCH** inst 1 (70,27): maledicta terra in operibus tuis **GR-I** tr 5 (56,11): maledicta terra in opere tuo (⁂bus tuis *F*) **GR-M** Jb 4,2 (638D): maledicta terra in opere tuo (H) **HES** *3 (923B)*: maledicta terra in operibus tuis/ **HI** ep 129,2,7 (166,13): maledicta terra in operibus (+ tuis *D*, Σ *sup. lin. m. 2*) Ez h *4,1 (362,1)*; Gal 2 (363B); Ps h 1 (2,10): maledicta terra in operibus tuis q (7,21): maledicta terra in operibus tuis: opera hic non ruris colendi, ut plerique putant, sed

σου· ἐν λύπαις λυπῃ φάγῃ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· **18** ἀκάνθας καὶ τριβόλους

K tuis in tristitia et gemitu edes ex ea omnibus diebus vitae tuae spinas et tribulos
+ et × × + tuo illa +et

E " " maeroribus manducabis eam omnes dies " " " " "
tuo tristitiis + tuis illam + per +(et) terra (tua) sentes + terra
× doloribus fructum eius

H tuo " laboribus comedes " cunctis diebus " " " " "
ex ea omnibus
de ea

opere tuo GR-I?; RUF Lv (Var); H: *cf* τῃ εργασια σου σ′ laboribus NO | — tuis ? HI ep | + et AU Gn Ma 2,2; AMst | λυπη 𝔄𝔏ᵉ Phil Theoph Chr¹/₃ tristitia et gemitu CY; AU Gn Ma; QU pro (in Vers 18) ≻ tristitiae gemitu ZE tristitia×× 94; AM; RUF; JUL-E; CO maeroribus AMst; PS-AU hyp; MAR-M²/₃ tristitiis AU Gn li: **A** = 𝔊 doloribus HIL; ORO? laboribus ORO?; H gemitum ? COM sudore ? MAR-M¹/₃: ≺ 3,19 | + tuo AU Gn Ma 2,2.30 + tuis AMst | edes CY; HIL; ZE; AMst; AU Gn Ma 1,19; Gn li; COM manducabis AM; RUF; AU Gn Ma 2,2.30; PS-AU hyp; JUL-E; MAR-M comedes CO: ≺ H | ex ea CY; ZE; AMst; AU Gn Ma; HI Za; 𝔄ᴴ𝔐𝔓ᶠ𝔓𝔔𝔖ᴹ ex illa PS-AU hyp de ea (H) C eam HIL; AM par; RUF; JUL-E; CO; H: = 𝔊𝔐 illam AU Gn li: **A** = 𝔊𝔐 fructum eius AM Sat panem (tuum) MAR-M: *cf* panem tuum 𝔉ᵉ: ≺ 3,19 | + per ? AM par (Var) | omnes dies AM par; RUF; AU Gn li: **I** = 𝔊 omnibus (H) 𝔄ᴴ
18 + et CY pat (Var); AU pec: = 𝔐 + et terra AU Ps + terra AU s ≻ CAE + terra tua GR-M |

peccata significant, ut in hebraeo habet, et Aquila non discordat dicens: maledicta humus propter te, et Theodotion: maledicta adama in transgressione tua (ενεκεν σου α′; επικαταρατος η γη αδαμα εν τῃ παραβασει σου θ′)
Tt (592A): maledicta terra in operibus tuis **Za** 3 (1519B): qui locutus est ad Adam: maledicta...(= H)... comedes ex ea...(= H)...tuae/ **HIL** Ps 51,12 (105,19): quia audisti vocem mulieris (uxoris *R*) tuae 59,4 (195, 11): maledicta terra in operibus tuis (suis *V*) 66,7 (274, 19): maledicta terra in operibus tuis; in doloribus edes eam omnibus diebus v. t./ **PS-HIL-A** (224a,3): maledicta terra in operibus tuis **IS** q (106); **PS-IS** (PL 83, 1189A): maledicta terra in operibus tuis (≺ GR-M Jb 4,2) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,25 (1558): /Adae autem...(= E)... mulieris tuae et manducasti de...(= E)...de eo solo ne manducares ex eo, maledicta...(= E)...in tristitia manducabis eam omnibus diebus v. t./ 6,27 (1566): Adae inquit dixit: maledicta...(= E)...in tristitia manducabis eam omnibus diebus v. t./ 6,27 (1566): in tuis operibus inquit maledicta terra erit 6,27 (1567): in tristitia inquit manducabis eam omnibus diebus v. t. **JUL-T** ant 2,51 (687D): maledicta terra in operibus tuis (≺ GR-M Jb 4,2) **JUN** 2,19 (513,6); **JUS-U** 26 (969A): maledicta terra in operibus tuis **MAR-M** *31 (61,6):* in maeroribus manducabis...non enim dixit Adam deus: quia audisti vocem mulieris tuae et quia manducasti, idcirco te damno, sed: quoniam manducasti ex ligno ⟨de⟩ quo solo praeceperam tibi ne manducares, propterea in sudore manducabis panem tuum *31 (61,41):* maledicta...(= E)...manducabis panem omnibus diebus v .t. *31 (62,4):* maledicta terra in operibus tuis **NO** tri 1 (4,9): dum non tam ipse quam labores eius maledicuntur super terra **ORI** Mt *15,25 (423,13):* in terra maledicta **ORO** ap 26,5 (646,19): terra maledicitur, laboribus ac doloribus homo ipse coonustatur/19 **QU** pro 1,7 (737B): Adae autem dixit deus: quoniam audisti vocem mulieris tuae plus quam me (plus q. me *ex Ms. Remig.*) et tetigisti de arbore de...(= K)...ne manducares ex ea et manducasti, maledicta terra in operibus tuis/ **RUF** Ad *2,7 (71,27):* quia audisti...(= K)...de ligno de quo praeceperam tibi ne de eo solo manducares ⟨de eo⟩ manducasti, maledicta ...(= E)...in tristitia manducabis...(= E)...tuae/ *2,7 (73,11);* Eus 7,28,2 (953,27): maledicta terra in operibus tuis Lv *5,3 (339,23):* maledicta terra in operibus tuis (opere tuo *E, Ald.*) Nm *15,3 (132,30):* maledicta terra in operibus tuis reg *121 (531A)* = *ap* BEN-A *74,6 (1364A):* quia audisti, inquit deus, vocem mulieris tuae et manducasti de...(= E)...tibi ne de eo (— de eo *BEN-A*) manducares, maledicta terra erit in operibus tuis sy 22 (361B): maledicta terra in operibus tuis/ **TE** Marc 2,11 (350,16): statim et terra maledicitur **ZE** 1,16,14 (129): dicit enim deus ad Adam: maledicta...(= K)...in tristitiae gemitu edes...(= K)...tuae/

18 **91.94**: LXX. generavit vel eiciet **AM** ep 2,8 (881B): nec sp. et tr. ei terra sua germinet Lc 4,65 (172,5): tunc tribulos et spinas animo caro...generat 5,81 (214,16): ab illa carne quae damnato homini tribulos generare praecepta est Noe 48 (446,12): sp. et tr. pro fructibus ferens par 76 (334,21): in tristitia inquit manducabis faen. a. 77 (335,15): ut sp. et tr. generet Ps 43,15,3 (273,18): terram istam quae nobis spinas germinabat et sentes 43,73,3 (314,11): /sp. inquit et tr. germinabit Sat 2,37 (1325A): /sp. et tr. germinabit ...(= K)...agri/ 2,38 (1325B): /sp. et tr. germinabit tibi **AMst** q 127,31 (412,26): /sp. et tr. generabit (germinabit *GA*) tibi **AU** cf 4,29 (74,26): ut terra sp. et tr. pareret mihi/ Gn li 3,18 (83,22; 84,7): sp. et tr. pariet tibi 3,18 (84,16): tibi 3,18 (84,17): pariet tibi 8,10 (246,10): sp. inquit et tribulos pariet tibi 11,1 (334,4): /sp. et tr. edet (germinabit *RPbd*) tibi et edes fen. a./ 11,38 (373,5): /sp. et tr. edet tibi et edes fen. a./ Gn Ma 1,19 (182): /spinas...(= K)...agri tui/ 2,2 (197): /sp. et tr. germinabit...(= K)...agri tui/ 2,30 (211): /sp. et tr. pariet...(= K)...agri tui/ Jul 1,18 (652): sp. et tr. terra pariet tibi Jul im 6,21 (1549): sp. et tr. terra pariet tibi, maledicta in omnibus operibus tuis (*cf* 3,17) pec 2,53 (123,16): 19/et sp. et tr. pariet tibi terra (~ terra p. tibi *zA*) Ps 102,17 (1331): 19/et terra sp. et tr. pariet tibi s 7,2 (63): terra sp. et tr. pariet tibi s Cai II, 92,1 (272,21): 19/sp. et tr. pariet tibi **PS-AU** hyp 2,1 (1619): /sp. et tr. germinabit tibi et edes fen. a./ **BAS** *ap* AU Jul *1,18 (652):* maledicta terra sp. et tr. pariet **CAE** s 96,1 (376,17): terra sp. et tr. germinabit tibi (≺ AU s 7,2) **CAn** co 3,10,5 (83,10): ut terram repromissionis mereatur intrare nequaquam sibi iam vitiorum spinas ac tribulos germinantem 23,11,2 (656,4): /sp. et tr. germinabit (generabit *O*) tibi/ **CHRY** *III,836 (841C):* /sp. et tr. generabit tibi/ **CO** *1,5 (173,31):* /sp. et tr. proferet tibi et comedes fen. a./ **CY** pat 11 (405,5): /(+ et *S*) spinas...(= K)...agri/ (= *ap* AU Pel 4,22 (545, 17): et edes] edes *O*) te 3,58 (158,8): /spinas...(= K)... agri (+ tui *MB*)/ **CY-G** hept 1,120-121 (5): /nam tibi

ἀνατελεῖ σοι, καὶ φάγῃ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. **19** ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φάγῃ τὸν ἄρτον σου
+ η γη + σου + και

K eiciet tibi et edes pabulum agri
pariet +tui

E generabit „ „ manducabis faenum „ } (L) in sudore vultus tui edes panem tuum
germinabit +terra +et cum labore faciei tuae manducabis
edet ~tibi germ. × ×
producet

H germinabit „ „ comedes herbas terrae „ „ „ „ vesceris pane ×
herbam tuo

sentes? AM Ps 43,15,3 | + terra AU pec (Var), Jul, Jul im; MAR-M½ | eiciet 91.94; CY; ZE; AU Gn Ma 1,19; MAR-M pariet AU Gn Ma 2,30; cf; Gn li 3,18; 8,10; pec; s; Ps; s Cai; Jul; Jul im; QU generabit 91.94; HIL; AM Lc, par; AMst; HI ep, Ps h 16; CAn co 23 (Var); EUCH; CHRY germinabit AM ep, Ps, Sat; AMst (Var); HI Ps h 64; AU Gn Ma 2,2; Gn li 11,1 (Var); PS-AU hyp; MAX; CAn; EUCH (Var); HES; CAE; PRIM; JUS-U; GR-M; H edet AU Gn li 11,1.38; JUL-E producet RUF Ad, sy proferet *cf* TE; CO ferɛt? AM Noe afferɛt? HI Mt 1 parturiɛt? PAU-N | ~ tibi germ. MAX h 38 | + terra AU pec; MAX h 38: + η γη nc$_2$ | et] in tristitia AM par; in tristitia et gemitu QU pro: < 3,17 | edes CY; ZE; AM Sat; AU Gn Ma, Gn li; PS-AU hyp; JUL-E; QU manducabis AM par; RUF comedes CO; H | pabulum CY; ZE; AM Sat; AU Gn Ma; QU faenum AM par; RUF; AU Gn li; PS-AU hyp; JUL-E; CO herbam (H) AΨ^{71} | + tui CY te (Var); AU Gn Ma; JUL-E; QU: + σου Theoph

19 + et CY pat (Var); HI Za; AU Jul im 6,21; CAn; CO: + και sɛ | cum AM Sat 2,37; AU cf | labore AU cf; Ps 7,16; 40,6; 84,7; 102,17; q 67; s 45; CAr labore et sudore AM par; JO-N sudore et in labore AU Ps 102,17 | faciei tuae HI Za½; AU Gn li, Jul im 6,27; JUL-E; ORO ×× ? AM par; AU cf; Ps 7,16; 102,17; q 67; CAr | edes CY; ZE; PAU-N; AU Gn Ma; Gn li; pec; Jul im; Ps 32; 40; 41; 77; 102; s; s Cai; PS-AU hyp; JUL-E; CAn; AN Jb: **K** manducabis AM; RUF; AU Ps 7,16; 26; 84; 138; 139; q 67; IR; MAR-M; QU; HES; JO-N; CAr; CHRY III,836; PS-IGN; PS-IS: **I** comedes HI Ez, Is, Za½; MUT; CO; JUS-U | + tuo (H) AΒΠΨ$^{71\text{-}82}$Ω: = Ⓖ |

triticeae surget pro germine messis carduus et spinis multum paliurus acutis/ **EUCH** int 3 (20,8): sp. et tr. generabit (*Schuster, Philol. Wochenschrift 49 (1929) 190-192;* generavit *Edit.;* germinabit *SGM*) tibi **GAU** 5,7 (45,71): in qua non sunt spinae et tribuli **GR-M** Ev 20,13 (1166C): terra tua sp. et tr. germinabit tibi **HES** *3 (923B):* /sp. et tr. germinabit tibi *3 (924D):* terram sp. et tr. germinantem **HI** ep 125,7,4 (126,3): in terra quae sp. et tr. generat Mt 1 (34B): non terram maledictam, sp. et tr. afferentem 2 (88C): inter sp. et tr. panem tuum manducabis Ps h 16 (89,12): terrae maledictae quae nobis tr. et sp. generat 64 (41,12): sp. et tr. germinabis (*M;* -bit *LOV*) Za 3 (1519B): /spinas ...(= H)... terrae/ **HIL** Ps 66,7 (274,21): /sp. et tr. generabit tibi **JO-N** 23 (716B): terram meam quae fuit maledicta, spinis et tribulis plena **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,25 (1559); 6,27 (1566): /sp. et tr. edet tibi et edes fen. a. tui/ 6,27 (1567): sp. inquit et tr. edet tibi 6,27 (1567): sp. ac tr. edet, sed addidit: tibi **JUS-U** 26 (969A): /sp. et tr. germinabit tibi **MAR-M** *31 (61,42):* sp. et tr. eiciet (eiciat *P*) tibi *31 (62,5):* sp. et tr. terra eiciet tibi **MAX** h 38 (309C): sp. et tr. tibi germinabit terra 79 (426A) = s 77 (688C) = PS-AM s 58,5 (748B): sp. et tr. germinabit tibi **MUT** *6 (281/2):* 19/neque spinae neque tribuli/16 **PAC** ep 3,3 (50,15): tu sp. et tr. refugisti **PAU-N** ep 28,1 (241,9): neque illi sp. et tr. sua terra parturiat **PRIM** 3 (862B): sp. et tr. germinabit tibi **QU** cult 3 (688): sp. inquit et tr. pariet tibi pro 1,7 (737B): /sp. et tr. pariet tibi, in tristitia et gemitu edes pab. a. tui/ **RUF** Ad *2,7 (73,1):* /sp. et tr. producet tibi et mand. foen. a./ reg *195 (551A):* spinae et tribuli oriuntur in te sy 22 (361B): /sp. et tr. producet tibi **TE** cor 14 (185,16): ex spinis opinor et tribulis. ⟨si⟩ in figuram delictorum quae nobis protulit terra carnis Marc 2,11 (350,17): statim tribuli et spinae **ZE** 1,16,14 (129): /spinas ...(= K)... agri/

19 19 **AM** fu 44 (198,10): maledicitur donec resolvatur in terram inst 26 (311C): terra es et in terram ibis Lc pr 6 (7,15): in sud. vul. t. manducabis p. t. 5,61 (206,19); 7,139 (343,18); pae 1,67 (586C): terra es et in terram ibis par 77 (335,17): in labore quidem et sudore, sed tamen panem manducabimus Ps 1,35,2 (31,10); 118 Ps 4,2,1 (68,17); 6,2,2 (109,7); sa 2,17 (149,2): terra es et in terram ibis Sat 2,37 (1325A): /cum sud. vul. t. manducabis ...(= L)... assumptus es 2,38 (1325B): manducabis p. t. in sudore donec revertaris in terram **PS-AM** s 40,2 (705C): terra es et in terram redibis sy (193): qui terra es et in terram ibis **AN** Jb 1 (388A): in sudore...(= L)...tuum 1 (437A; 441C): terra es et in terram ibis **ANG** (143C): quod alia translatio manifestius ponit: terra es et in terram ibis **AR** Ps 112 (499D); **AU** ag 2 (103,12): terra es et in terram ibis cf 4,29 (74,26): /et cum labore pervenirem ad panem meum ci 13,15 (574,7.18); 13,23 (589,12); 20,20 (454,7): terra es et in terram ibis 20,20 (455,7): terra es et in terram (-ra *RHE*) ibis 20,20 (455,11): in terram quippe ibis Fo 22 (106,11): terra es et in terram ibis Gn li 11,1 (334,5): /in sud. faciei tuae edes p. t. donec convertaris in t. ex qua sumtus es quia terra es et in terram ibis/ 11,38 (373,6): /in sud. faciei tuae edes p. t. donec convertaris (revertaris *S*) in t. ex qua sumtus es quia terra es et in terram ibis Gn Ma 1,19 (182): /in sudore...(= L)... quia terra es et in terram ibis 2,2 (197): /in sudore ...(= L)...quia terra es et in terram ibis/ 2,30 (211): /in sudore...(= L)...ex qua sumptus es quia terra es et in terram ibis Jos 24 (443,5): donec revertaris in t. unde sumptus es Jul im 1,68 (1090); 2,99 (1181); 2,178 (1219): terra es et in terram ibis 6,21 (1549): /et in sudore ...(= L)...tuum 6,23 (1556): terra es et in terram ibis 6,27 (1569): in sud. faciei tuae edes p. t. 6,27 (1570): terra es et in terram ibis 6,27 (1570): in sud. faciei tuae...(= L)...quia terra es et in terram ibis 6,27 (1571): terra es et in terram ibis 6,27 (1571): in sud. faciei tuae edes p. t. 6,27 (1571): donec...(= L)... quia terra es et in terram ibis Max 1,2 (745): terra es et in terram ibis pec 1,2 (4,5): terra es et in terram (-ra *M*) ibis 1,4 (5,21): terra es et in terram ibis 2,53 (123,16): in sudore...(= L)...tuum /18 Ps 7,4 (100): terra es et in terram ibis 7,16 (107): in labore mand. p. t. 10,7 (136): terra es et in terram ibis 26 en 2,1 (199): in sud. vul. nostri panem manducare 30 en 2 s 1,7 (234): terra es et in terram ibis 32 en 2 s 2,1 (286):

ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθης· ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. **20** καὶ

L donec revertaris in terram de qua sumptus es quoniam terra es et in terra(m) ibis ⟨(C) et tunc (I) „ ×⟩
quoadusque convertaris ex +et adsumptus quia × ad vadis
usquequo redeas unde redibis

H „ „ „ „ „ „ „ „ quia pulvis „ „ „ pulverem reverteris „ ×

quoadusque IR usquequo RUF | convertaris AU Gn li; JUL-E; IR redeas ? RUF Ad½ resolvaris ? *cf* AM fu devertaris ? *cf* TE Marc (Var) | de qua TE Marc; CY; AM Sat; HI; AU Gn Ma 1,19; 2,2; s Cai; Jul im; PS-AU hyp; JUL-E⅕; ORO; QU; H ex qua TE res 52; CY te (Var); AU Gn Ma 2,30; Gn li; JUL-E⅕; IR unde GR-I; RUF; AU Jos | + et CY (Var): *cf* 3,23 | adsumptus CY (Var); GR-I; AM Sat; RUF Ad½; IR 3 ×? RUF Ad½ | quoniam CY; HIL; RUF pri; JUL-E⅔; QU: **K** quia CY (Var); RUF Ad; AU; PS-AU hyp; JUL-E⅘; SED; MART; H: **E** quamdiu ? AU s 231 | — et ? GR-I (Var) | ad PS-HI ep 6 | vadis ? HI Jr h 3,1; AU s 231 redibis PS-AM s 40 abibis ? CHRY III,878.1097: < 𝔊 reverteris H > HI Ecl; CO; CHRY I,961: = 𝔖𝔙ʷ𝔔𝔈 Phil½; επιστρεψῃ α΄

in sudore...(= L)...tuum 40,6 (458): in labore vul. t. edes p. t. 41,14 (474): in sudore...(= L)...tuum 46,13 (532); 71,12 (909): terra es et in terram ibis 77,4 (985): in sud. tamen vultus nostri edamus panem 81,5 (1050): terra es et in terram ibis 82,14 (1055): terra es 84,7 (1072): labore vultus nostri manducemus panem 84,14 (1079): terra es et in terram ibis 102,17 (1331): in sudore et in labore edes p. t. /18 103 s 4,11 (1386); 121,9 (1626): terra es et in terram ibis 138,1 (1784): ut in sud. vul. nostri panem manducemus 139,18 (1814): in sud. vul. sui panem manducaverunt q 65 (60): terra es, inquit Adae dominus cum peccasset, et in terram ibis 67,3 (67): in labore mand. p. t. 68,2 (71): terra es et in terram ibis s 45,4 (265): in labore vul. t. edes p. t. 58,4 (394); 60,5 (41,125); 78,5 (492); 88,22 (551): terra es et in terram ibis 231,4 (1106): quamdiu terra es et in terram vadis 259,3 (1199); 359,1 (1590: 2 mal; 1591); 362,16 (1621): terra es et in terram ibis s Cai II,92,1 (272,20): in sud. vul. t. edes p. t. et operaberis terram de qua sumptus es/18 s Den 20,5 (115,16): terra es s dni 1,15 (1237); 1,30 (1244); 1,53 (1256); 2,17 (1277); s Gue 31,5 (562,3); tri 13,16 (1026): terra es et in terram ibis 13,16 (1026): in terram ibis 13,16 (1026: 2 mal): terra es **PS-AU** hyp 2,1 (1619): /in sudore ...(= L)...quia terra es et in terram ibis s Cai II,25,3 (154) = s Cas I,142b (143a); s Mai 93,1 (179) = s Cai II, 57,2 (280): terra es et in terram ibis 172,1 (387) = s Cai II, 93,1 (108): de terra es sed (et *Cai*) in terram ibis s Mor (235,67); **BEA** Apc 2 pr 7,24 (134): terra es et in terram ibis 3,3,94 (297): terra es et in terram (-ra *NH*) ibis (< GR-M Ez 1,10,28) 3,4,35 (312): terra es et in terram (-ra *YMA*[1]*GH*) ibis (< GR-M Ez 1,6,10) 6,2,46 (467): terra es et in terram (-ra *SVM*) ibis 9,2,23 (561); El 1, 31 (911B); 1,32 (912A); 1,66 (934B); **BED** (91,58A); **CAE** s 119,3 (476,1 < PAU-N ep 23,16); 136,7 (539,34 < AU Ps 103 s 4,11): terra es et in terram ibis **CAn** co 23,11,2 (656,5): /et in sud. vul. t. edes p. t. **CAr** Ps 82,10 (598D); 92 (661B): terra es et in terram ibis Rm 8,23 (461D): in labore manducabis panem **CHRY** *I,961 (961D):* terra es et in terram reverteris *III,836 (841C):* /in sud. vul. t. manducabis p. t. *III,865 (868C resp. 100a)* > *ap* LEO ep *165 (125,22)* > *ap* CAr Ps *72,24 (523A):* terra es et in terram ibis *III,878 (879B); III,1097 (1097D; 1098A):* terra es et in terram abibis *V,912 (913C);* **PS-CHRY** cons *1,2 (1159):* terra es et in terram ibis **CO** *1,5 (173,32):* /et in sud. vul. t. comedes ... (= L) ... terram ⟨de qua sumptus es quia terra es et in terram⟩ reverteris *1,5 (174,10):* quia terra es et reverteris in terram **CY** pat 11 (405,6): /(+ et *W*) in sudore (-rem *S*)...(= L)...terram (-ra *S*) de qua sumptus (*G et August.;* adsumptus *S;* et sumptus *W*) es quoniam (quia *v*) terra es et in terram (-ra *S*) ibis [= *ap* AU Pel 4,22 (545,18)] te 3,58 (158,8): /in sudore...(= L)...de (ex *B*) qua (+ et *Lv*) sumptus (adsumtus *W*) es quoniam (quia *v*) terra es et in terram ibis **CY-G** hept 1,122-125 (5): /ut cum visceribus lassis et pectore maesto plurima sollicitos praestent suspiria victus, donec in occiduo venientis tempore mortis, unde geris corpus, terrae reddare iacenti/23 **EP-SC** Ct *212 (87);* **Eutropius**: PS-HI ep 2,5 (49A); **FU** ep 17,25 (467B): terra es et in terram ibis **GAU** pr 13 (5,69): tu terra es et in terram ibis **GR-I** tr 1 (10,12): rursus in terram unde est assumptus (~ ass. est *F*) reversurus (revertetur *F*), secundum sententiam domini dicentis: terra es et (— *F*) in terram ibis 11 (122,1); **GR-M** Ev 29,10 (1218B); Ez 1,6,10 (833A); 1,7,19 (849C); 1,10,28 (897C); Jb 2,57 (583C): terra es et in terram ibis 8,57 (836C): pulvis...(= H)...reverteris 11,5 (955D); 11,15 (960C); 11,61 (980D): terra es et in terram ibis 12,6 (989B): terra es et in terram ibis, vel certe sicut habet nostra translatio: pulvis...(= H)...reverteris 13,26 (1029A); 15,37 (1100A); 18,44 (61A); 20,9 (140D); 29,20 (488A); 31,66 (610A): terra es et in terram ibis **GR-T** hist 10,13 (419,26): in sud. vul. (+ tui *A I*) vesceris panem tuum... (= H)...pulverem reverteris **HES** *2 (874B):* terra es et in terram ibis *3 (924D):* quia enim et Adam maledictionem, in sudore vul. sui manducans p. suum; habet etiam ipsa terram spinas et tribulos germinantem, quae cum ex terra orta sit in terram revertitur **HI** Ecl (1042B): terra es et in terram reverteris ep 64,19,1 (609,10): terra es et in terram (-ra Φ) ibis 140,7,3 (277,4); 140,10,1 (279,28); Ez 4 (121C): terra es et in terram ibis 14 (466B): quod in sud. vul. nostri comedamus p. Ez h *4,1 (359,25);* Hab 2 (1313B); Jr 2,71 (118,15); Jr h *2,9 (298,7):* terra es et in terram ibis *3,1 (306,24):* terra es et in terram vadis *5 (627C)* = [PS-HI] ep *8,2 (118C):* terra estis (es *PS-HI*) et in terram ibitis (ibis *PS-HI*) *5 (627C)* = [PS-HI] ep *8,2 (118C):* terra es et in terram ibis Is 2 (57D): in sud. vul. t. comedes... (= L)...sumptus es 6 (222C); 14 (477B): terra es et in terram ibis Mt 1 (45A): quia in sud. vul. praeparamus nobis panem Ps h 2 (16,28); 6 (34,11); 16 (89,14); 30 (167,27); 46 (259,3); 66 (55,26): terra es et in terram ibis 67 (63,17); 73 (90,27): terra es et in terram (-ra *V*) ibis Za 3 (1519B): /et in sud. vul. t. vesceris pane...ut in sud. faciei suae comedat p. suum **PS-HI** ep 6,8 (86D) = PS-MAX ep 2,7 (943B): ad terram ibit hae 5 (283); Rm 86 (16,12): terra es et in terram ibis **HIL** Ps 66,7 (274, 17): quoniam terra es et in terram ibis 142,11 (810,22): terra es et in terram ibis **PS-IGN** Mag *9,3 (125,8):* in sud. enim (— *bfopt*) vul. t. manducabis p. t. **JO-N** 6 (908B): in labore et sud. vul. t. manducabis p. t. **IR** *3,23,3 (548):* et manducare panem in sud. vul. sui et converti in t. ex qua assumtus est *5,16,1 (760):* in sud. vul. t. manducabis p. t. quoadusque convertaris in t. ex qua sumtus es **IS** ety 8,4,4: dudum terra es et in terram ibis (*cf* PS-HI hae 5) sent 1,11,7 (561A): terra es

	ἐκάλεσεν Αδαμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ					Ζωή,	ὅτι	αὕτη	μήτηρ	πάντων τῶν ζώντων.
					+ ενα οπερ εστι	ζωην				
C	Adam imposuit nomen		uxori	suae		Vita	quia	×	mater est	omnium vivorum
I	vocavit Adam	"	uxoris mulieris	"		Vita(m)	quoniam	ipsa	est mater	" viventium
				+ Eva id est		Eva	×	ista haec		
H	"	"	"	"	"	Hava Eva	eo quod	×	mater esset	cunctorum "

20 tunc AU Gn Ma, *cf* Gn Ii 11,38 | Adam imposuit AU Gn Ma | uxori AU Gn Ma uxoris HI; AU nu; EP-SC; JUN; H mulieris AU Gn Ii; *cf* PS-VIG: **A** ~ 𝔊 | + eva id est AU Gn Ii 11,1 (Var): + ενα οπερ εστι f Chr | vitam HI; AU Gn Ma 2,31; Gn Ii 11,38; nu (Var); EP-SC: ζωην Phil-codd eva PS-VIG; *cf* TE, AM; fast alle Hss von H, *cf* J. Chapman, RB 37 (1925) 37 N. 2 hava H (Quentin = GA*): < ανα α'; *cf* F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 253 | quia AMst; AU Gn Ma; HI; EP-SC; JUN quoniam AU Gn Ii, nu; JUL-E × hoc est? PET-C | × AU Gn Ma 2,2; Gn Ii 11,38 (Var); JUL-E; H ipsa AMst; HI; AU Gn Ma 2,31; nu; PAU-N; JUN: = αὐτή ista AU Gn Ii 11,38 haec AM; AU Gn Ii 11,1.38; PS-VIG; EP-SC | mater est AU Gn Ma, nu; JUL-E ~ est mater AMst; HI; AU Gn Ii, nu (Var); PET-C; EP-SC; JUN: = 𝔐 | vivorum AMst; AU Gn Ma, Ps viventium TE; PRIS; AM; HI; AU Gn Ii, nu; PAU-N; JUL-E; PET-C; PS-VIG; JUN; EP-SC

et in terram ibis syn 2,24 (850C): pulvis es **PS-IS** (PL 83,1297C): in sud. vul. t. manducabis p. t., et iterum ait: terra es et in terram ibis **IT** Ad 2,10 (260,10): terra es et in terram ibis **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,25 (1559); 6,27 (1566): /in sud. faciei tuae edes p. t. donec convertaris... (= L)... terram ibis 6,27 (1567): in sud. autem faciei tuae edes p. t. 6,27 (1567): donec convertaris in t. ex ...(= L)... terram ibis 6,27 (1568): donec convertaris ...(= L)... quia terra es inquit et in terram ibis 6,27 (1568): donec convertaris in t. de qua sumptus es... quia terra es inquit et in terram ibis... quia terra es... quia de terra inquit sumptus es 6,27 (1570): donec convertaris ...(= L)... quia terra es et in terram ibis **JUS-T** (199): terra es et in terram ibis **JUS-U** 56 (973D): in sud. vul. t. comedes p. t. **LEO** s 24,2 (205B); 25,5 (212A); 28,6 (225B): terra es et in terram ibis **LUCU** 1 (806D): in sud. vul. t. vesceris pane tuo (H) **MAR-M** *31 (62,7):* in sud. vul. t. manducabis p. *34 (64,22):* terra es et in terram (-ra *P*) ibis **MART** hum 4 (40 B = PL 83, 1202A): quia terra es **MUT** *6 (281/2):* non est illic: in sud. vul. t. comedes p. t./18 **ORO** ap 26,5 (646,20): 17/ut in sud. faciei panem adquirat iubetur, nota mortis circumscribitur donec in terram de qua sumptus est revertatur **PAC** s 2 (131,7): terra es et in terram (*P, Migne;* -ra *R, edd., Tilius*) ibis sim (126,10); **PAU-N** ep 23,16 (175,11): terra es et in terram ibis 28,1 (241,4): qui in sud. vul. sui edit p. suum **QU** pro 1,7 (737B): /in sud. vul. t. manducabis...(= L)... terram ibis **REG** Mag 90 (1041A) = *ap* BEN-A 65,29 (1296C): terra es et in terram ibis **RUF** Ad *2,7 (73,2):* /in sud. vul. t. manducabis p. t. usquequo redeas in t. unde assumtus es quia terra es et in terram ibis *2,7 (73,7):* usquequo revertaris in t. unde es quia terra es et in terram ibis *5,26 (233, 23);* Bas *2,5 (1740C):* terra es et in terram ibis Lv *9,2 (420,4):* quia terra sit (est *E*) et in terram (-ra *A*) ibit pri *3,6,5 (287,18):* quoniam terra es inquit et in terram ibis **PS-RUF** fi 30 (1140A): terra es et in terram ibis **S-Gr** A 102 (212): quia terra suscipit terram et pulvis convertitur in pulverem (*cf* H) **SED** pa 2,6 (202,3): quia terra es et in terram ibis **TE** Marc 3,8 (390,1): per mortem revertentis (*Lat.;* devertentis *MR*) in terram de qua est sumpta res 6 (34,7); 18 (49,23); 26 (62,5); 52 (109,14): terra es et in terram ibis 52 (109,19): in terram ibis ex qua es sumptus **ZE** 1,16,14 (129): /in sudore...(= L)... revertaris in terram NB! 'terra es et in terram ibis' wurde noch im Mittelalter häufig zitiert, weil *terra — terrenus* theologisch bedeutungsvoller war als *pulvis*; Vercellone zitiert dafür: Wicbod, Alcuin, Raban, Angelomus, Haymo, Paschasius Radbertus, Joh. Scotus, Hincmar, Lanfranc, Hugo von Rouen, Richard von St. Viktor, Petrus Comestor

20 **91.94**: LXX. vita **AM** Lc 2,86 (91,3): haec est **20** Eva, mater omnium viventium **AMst** q 40 (67,15): quia ipsa est inquit — id est vita — mater omnium vivorum **AN** chr-A *1 (91):* uxor autem eius Aeva **AU** Gn Ii 11,1 (334,7): /et voc. A. nom. mulieris suae Vita (eva id est vita *b*) quoniam haec est m. o. viventium/ 11,38 (373,13): neque enim frustra et ipse Adam miro quodam instinctu tunc voc. nom. mulieris suae Vitam, subiciens etiam: quoniam ista est m. o. viventium 11,38 (373, 18): quoniam haec (— *S*) est m. o. viventium Gn Ma 2,2 (197): /et tunc...(= C)... vivorum/ 2,31 (212): quod post peccatum et sententiam iudicis dei vocat A. mulierem suam Vitam quia vivorum ipsa sit mater nu 2,12 (263,18): et vocavit...(= l)... Vita (vitam *FS m. 1*) quoniam ipsa m. est (~ est m. *CTS*) o. viventium Ps 126,8 (1673): in cuius figura etiam Eva mater vivorum appellata est **CY-G** hept 1,135–136 (6): 4,1/nomen genetricis amatae exhibet uxori **EP-SC** Ct *1 (11):* et vocavit ...(= l)... Vitam quia haec est m. o. viventium **HI** q (7,26): et vocavit...(= l)... Vitam quia...(= l)... viventium **JUL-E** *ap* AU nu 2,12 (263,13): haec vocabitur Vita quoniam m. est o. viventium (AU *fährt fort:* non quidem ita scriptum est, sed quid ad nos? solet enim accidere ut memoria fallat in verbis, dum tamen sententia teneatur. nec Evae nomen ut appellaretur Vita deus inposuit, sed maritus. *Dagegen polemisiert dann* JUL-E *ap* AU Jul im 4,4) **JUN** 2,19 (513,12): et vocavit...(= l)... Vita (*codd.;* Eva *edd. patrum*) quia...(= l)... viventium **PAU-N** ep 23,27 (184,9): ipsa mater o. viventium **PET-C** s 74 (409B): hoc est m. o. viventium **PRIS** tr 1 (19,1): Evva parturiens quae facta fuerat m. o. viventium **TE** vg 5 (891): ubi Eva cognominatur...si enim Eva mater viventium (iuventum *AB*) est **PS-VIG** tri 12 (332A): necnon et illam quae sumpta est de costa sua mulierem vocaret Hevam prophetice dicens: haec est m. o. viventium

21 **AM** Hel 8 (417,9): denique vestivit eum tunica **21** pellicia (-cam -iciam *PRH'*) prius 118 Ps 11,14,1 (242, 11): tunicas dicti sunt vestiti esse pellicias **AU** cf 7,24 (147,13): ex participatione tunicae pelliciae nostrae 13,16 (340,23): quemadmodum pellibus indueris homines cum peccato mortales fierent Gn Ii 11,1 (334,9): /et fecit dom. deus (— P^1) Adam... (= L)... induit eos/ 11,39 (373,21): et fecit... (= L)... induit eos Gn Ma 2,2 (197): /et tunc...(= L)...illos/ 2,32 (212): et deus illis fecit tunicas pelliceas **PS-AU** s Cai II,1,3(5) = s Mai 71,2 (139): et fecit dom. Adae et uxori...(= L)... vestivit eos/ **CHRY** I,546 (548A): accipiunt indumenta pellicea **CY-G**

21 Καὶ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Αδαμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς.

C et tunc (L) fecit dominus deus Adae et mulieri eius tunicas pellicias et induit (C) illos
I „ ×) × × × Adam × × uxori × × ~ δερματινους χιτωνας ~ pellicias tunicas indumenta pellicea vestivit (I) eos
H fecit quoque „ „ Adam „ uxori „ „ „ „ „ „ (eas) Adam et mulie-
× Adae

22 καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἰδοὺ Αδαμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν

C et dixit × ecce Adam factus est tamquam unus ex nobis ad scientiam cognoscendi
I „ „ deus (E) „ „ „ „ quasi „ „ „ ut sciat ×
rem eius +dominus × ~ factus est Adam sicut × nostrum in cognoscendo ad cognoscendum
~ quasi unus ex nobis factus est sciens cognoscens
H „ ait × „ „ „ „ „ „ „ „ sciens ×
~ quasi unus ex nobis factus est
+κυριος × × ~ γεγονεν αδαμ ×

21 tunc AU Gn Ma | — dominus RUF: — κυριος 𝔄codd Adam Cyr | — deus AU Gn li 11,1 (Var); PS-AU s Mai; ΘA°: — ο θεος 18 | — A. et mul. eius RUF Lv: *cf* Ende des Verses | mulieri AU uxori PS-AU; PS-RUF; H | ~ pell. tunicas EUCH; *cf* TE, FIL, HI ep: ~ δερμ. χιτ. m Adam indumenta pellicea ? CHRY scorteas vestes ? *cf* TE Marc | induit HI; RUF; AU; H vestivit FIL; AM; PS-RUF; PS-AU | illos AU Gn Ma eos AU Gn li; PS-RUF; PS-AU; H (eas) Adam et mulierem eius RUF Lv: siehe oben

22 + dominus AU Gn li; PS-AU: **A**: + κυριος AEM(mg sub※)efjstvxc$_2$𝔄𝔙: sub ※ = 𝔐 | × AU Gn Ma; PS-AU: — ο θεος 108 deus AM; AU Gn li: = 𝔊𝔐 | ~ fact. est Adam AM par 70; AU Ps; JO-M$^{4/5}$; FAC: ~ γεγονεν αδαμ 79 Phil Thdt A-Z | ~ quasi u. ex n. fact. est TE res; agrelsc | tamquam TE Marc, Pra; AM; AU; JO-M$^{3/6}$; JO II. (Var) quasi TE res; FIL; AM par 52; HI; PS-RUF; AU Gn li 11,1 (Var). 39 (Var); JO-M$^{3/6}$; JO II.; H sicut RUF; CAn; PS-AU × AM par 52 (Var); 70; FAC | ex nobis] nostrum AM par 30; PS-AU: — εξ 𝔔 Phil | ad scientiam cognoscendi AU Gn Ma ut sciat AM; PS-AU in cognoscendo AU Gn li in cognoscendum AU Gn li (Var) ad cognoscendum PS-RUF$^{1/2}$ sciens FIL; CAn; H cognoscens PS-RUF$^{1/2}$

cen 52 (877): Adam pelliceam hept 1,131-133 (6): 24/quis dominus pigro ne frigore membra rigerent, consuit evulsas pecudum de viscere pelles operiens nudos calidis de vestibus artus/4,1 **EUCH** int 6 (37,14): et fecit eis pellicias tunicas (~ tun. pell. *SMN*) **FIL** 117,1 (81,18): quod dominus pellicias tunicas post praevaricationem nostros parentes vestirit **HI** ep 128,3,1 (158,14): non quaerat pellicias tunicas nuptiarum quibus Adam...indutus est Joan 7 (360B): quod tunicas pelliceas humana corpora interpretetur quibus...Adam et Eva induti sint **RUF** Lv *6,2 (362,14):* fecit enim inquit deus tunicas pellicias et induit (+ eas *D*) Adam et mulierem eius reg *11 (503B)* = *ap* BEN-A *62,4 (1239C):* cum dicitur deus (dominum *BEN-A*) fecisse primis hominibus pellicias tunicas **PS-RUF** fi 36 (1143A): et fecit dom. deus Adam et uxori...(= L)...vestivit eos **TE** cul 1,1 (60,21): super pelliceas tuas tunicas Marc 2,11 (350,21): exinde in scorteis vestibus, sed ante sine scrupulo nudus res 7 (34,19): illae pelliciae tunicae quas Adam et Eva paradisum exuti induerunt Val 24 (201,14): et hanc esse pelliceam tunicam

22 22 **AM** Hel 8 (417,5): et dixit...(= I,E)...est (— *R*) tamquam u. ex n. 8 (417,10): ecce A. par 30 (287, 6): ecce A. factus est tamquam u. nostrum 52 (309,17): ecce A. factus est quasi (*ACD; — PVM;* tamquam *cet.*) ...(= E)...malum 70 (327,21): factus est A. (+ tamquam *N, s. lin. m. 2 M*) u. ex n. **AU** Gn li 11,1 (334, 10): /et dixit dominus (— *EPRS*) deus: ecce A. factus est tamquam (quasi *S*) u. ex n. in cognoscendo (-dum *PR*) b. et m.; et nunc ne aliquando extendat manum (+ suam *P^{1}bd;* suam *exp. m. 2 R*)...(= E)...in aet./ 11,39 (374, 6) = *ap* CO 4,2 (75,2): et dixit deus: ecce...(= C)...in cognoscendo b. et m. 11,39 (374,9) = *ap* CO 4,2 (75,5): u. ex n. 11,39 (374,15): ecce inquit A. factus est tamquam u. ex n. 11,39 (374,18): factus est inquit tamquam (quasi *Eug.*) u. ex n. in cognoscendo (-dum *P*) b. et m. 11,40 (374,23): et nunc, inquit deus, ne aliquando ...(= E)...in aet./ Gn Ma 2,2 (197): /et dixit...(= C)... in aet./ 2,33 (213): ecce...(= C)...malum 2,33 (213): factus est tamquam u. ex n. 2,33 (213): ex n. 2,34 (213): et tunc ne porrigeret Adam man. suam ad arborem v. et viveret in aet./ 2,34 (213): ne porrigeret Adam man. suam ad arborem v. 2,34 (214): ne man. porrigat et vivat in aet. Jul im 6,23 (1556): ne aliquando extendat man. suam...(= E)...in aet./ leg 1,23 (615): ecce...(= C)...nobis Ps 73,18 (940): ecce factus est A. tamquam u. ex n. **PS-AU** s Cai II,1,3 (5) = s Mai 71,2 (139): /et dixit dominus: ecce A. factus est sicut u. nostrum ut sciat b. et m. II,1,3 (6) = s Mai 71,2 (139): dixit ergo dominus sed deridens: ecce A. factus est sicut u. nostrum ut sciat b. et m. **CAn** co 13,12,1 (378,8): ecce A. factus est sicut u. ex n. sciens b. et m. **COM** ap (136,325): de ligno vitali si sumpserit ille, in aeternum vivat honestus **FAC** def 1,3 (535B: 2 mal): ecce factus est A. u. ex n. **FIL** 115,1 (79,16): ecce...(= E)...sciens b. et m.; et nunc ne quando extendat man. suam et tangat et gustet de ligno v. et vivat in aet. **HI** Ez h *1,9 (333,15):* ecce A. factus est, non quasi nos, sed quasi u. ex n. Ps 81 (64,5): ecce... (= E)...nobis **HIL** Ps 118 ain 9 (500,10): ne arborem vitae contingat (eingeschaltet in Vers 23) **PS-HIL** ap 8 (79,20): nec immerito in genesi prohibetur post peccatum ad arborem vitae accedere ne viveret in aeternum, utique ut immortalis perseveraret **JO II.** 3,4 (206,27): ecce A. factus est quasi (*MA;* tanquam *s*) u. ex n. **JO-M** Ne 2,22 (26,15): ecce...(= E)...nobis 2,22 (42, 4.6): factus est A. quasi u. ex n. 2,22 (42,9): factus est A. tamquam u. ex n. 2,22 (42,12): ecce factus est A. tamquam u. ex n. 2,22 (42,13): tamquam u. ex n. **IS** fi 1,4,5 (458B): ecce...(= H)...nobis **KA** Λ 12 (92): educuntur de paradiso ne sumant de ligno v. **NO** tri 1 (5,1): ne de ligno arboris vitae contingat arcetur (eicitur *ms. Wow.*), non de invidiae maligno livore descendit, sed ne vivens in aeternum... **RUF** Cl *2,39 (1267A):* ecce A. factus est sicut u. ex nobis...sed et quod ait: eiciamus

καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου
C bonum et malum et tunc ne porrigeret manum (+αυτου) suam Adam ad (φαγη +απο) arborem vitae et su-
E " " " " nunc (+eiciamus eum) " (ali)quando (forte) extendat (tendat) " (~ Adam manum suam) × × et sumat (tollat) de ligno (×)
H " " " nunc ergo " forte mittat " suam × " " etiam (tangat et gustet) " "

τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 23 καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου
(× × ζηση) (× ×)
C meret sibi inde et ederet et viveret (L) in aeternum (aevum) × dimisit illum dominus deus de paradiso
E (× × × × ×) vitae " edat (comedat) " vivat (et) (eiecit expulit) (eum) × ×
H (× ×) " comedat " " " " × emisit (et (e)misit) eum " " " " (×)

τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθη. 24 καὶ ἐξέβαλεν τὸν Αδαμ καὶ κατῴκισεν αὐτὸν
(× ×) (κατωκησεν)
L suavitatis (voluptatis iucunditatis deliciarum ×) ut operaretur (× operari) terram (C) de qua et sumptus (erat) fuerat et eiectus foras de paradiso moratus est
(A) ex " × " est (erat) (I) " eiecit Adam et (habitavit) conlocavit eum (constituit habitare fecit posuit) (× eos)
H voluptatis " " " de " × " " eiecitque " " collocavit ×

compos mali et boni ? TE res | tunc AU Gn Ma | + eiciamus eum ? RUF | ne HIL; AU Gn Ma ne quando TE; FIL ne aliquando AU Gn li, Jul im: **A** < 𝔊 ne forte PS-RUF; H | porrigeret AU Gn Ma extendat TE; FIL; AU Gn li, Jul im tendat PS-RUF | ~ Adam man. suam ? AU Gn Ma 2,34 | suam FIL; AU Gn Ma, Gn li 11,1 (Var), Jul im; H: + αυτου defi[a]jprsvy𝔙𝔏 Chr Thdt: = 𝔐 × TE; PS-RUF; AU Gn li: = 𝔊 | **C** AU Gn Ma (××××× AU Gn Ma 2,34); zu 'arbor vitae' *cf* NO, HIL, PS-HIL | sumat TE; AU Gn li, Jul im; *cf* KA; H tollat PS-RUF tangat et gustet ? FIL (— et edat); *cf* contingat HIL: φαγη Thdt (— και φαγη i* Thdt) | de: + απο 911(?) abdefgijopstvwxyc$_2$d$_2$ Chr Thdt Cyr: = 𝔐 | edat AU Gn li, Jul im: **A** comedat PS-RUF; H — et edat TE; (FIL siehe oben): — και φαγη i* (Thdt; — του ξυλου τ. ζωης και φαγη qu) | aevum ? TE

23 × AU Gn Ma; H: **C** + et AU Gn Ma 2,6; Gn li; Jul im; et (e)mis(s)it Π^{c}ΣBOPΨ^{F*}; emisitque Ω^{SJ}: = 𝔊𝔐 | eiecit HI; IS expulit? *cf* HIL, KA | illum AU Gn Ma 2,34; Gn li; Jul im; IS eum AU Gn Ma, s; H | — dominus ? AU Gn Ma 2,34 | — deus AU Jul im; CΣ^{T}, Brev. Goth. (PL 86,267B): — ο θεος b | suavitatis AU Gn Ma: **C** voluptatis AM; AU Gn li, Jul im; IS (Var); H: **I** iucunditatis 91.94 deliciarum 91.94 × IS: — της τρυφης L | ×operari AU Gn li: **A** < 𝔊 et proiecit in ? IS | de AU Gn Ma; IS; H ex AU Gn li | et AU Gn Ma 2,2.6 | fuerat AU Gn Ma 2,2.6 erat AU Gn Ma 2,34 est AU Gn li; IS; H

24 **C** AU Gn Ma | moratus est AU Gn Ma] habitavit AU pec: κατωκησεν lnquϑ Phil-cod conlocavit AU Gn li; BED; H constituit HI Ez habitare fecit HI ep 51, q posuit ? AM par | — eum HI ep 51; H:

eum **PS-RUF** fi 30 (1140B): ecce...(= E)...ad cognoscendum b. et m.; et nunc ne forte tendat man. et tollat de ligno v. et comedat et vivat in aeternum. in quo dixit deus: ecce factus est cognoscens b. et m., et nunc ne forte tendat man. **TE** Marc 2,25 (370,25): ecce...(= C)...nobis... et nunc (nun *M*) ne quando...(= E)...vitae et vivat in aevum Pra 12 (245,13): ecce...(= C)...nobis 12 (245, 21): nobis res 63 (124,17): ecce **A.** quasi u. ex n. factus est, vere tunc compos mali quod evasit et boni quod invasit **TY** reg 7 (81,20): ne in aet. vivat

23 23 **91.95**: LXX. deliciarum (delicias 95) LXX. iucunditas (iocunditatis 92) **AM** Ca 1,11 (346,17): denique peccati reus Adam de paradiso dimissus (*V;* demiss. *cet.*) est voluptatis ut operaretur t. **AU** Gn li 11,1 (334,14): /et dimisit...(= L)...voluptatis operari...(= L,A)...est/ 11,40 (374,25): /et dimisit...(= L)...voluptatis operari...(= L,A)...est Gn Ma 2,2 (197): /dim. eum...(= L,C)...fuerat/ 2,6 (199): et dim. eum...(= L,C)...fuerat 2,34 (213): /dim. ill. deus de paradiso. bene dictum est 'dimisit', non 'exclusit' 2,34 (214): dimissus est ergo de par. suavitatis ut operaretur t. de qua sumptus erat Jul im 6,23 (1556): /et dim. ill. dom. de par. voluptatis s 285,6 (1296): dim. eos de par., non exclusit **CHRY** *V,964 (966C):* ita et deus Adamum punire volens fecit eum e regione paradisi terram operari (*cf* Vers 24) **CY-G** hept 1,126-127 (6): 19/his actis dominus trepidis dat taedia vitae deiectosque procul sacratis dimovet hortis/ **HI** Pach *(83,8):* postquam autem comedit eiectus est de par. et operatus est t. **HIL** Ps 118 ain 9 (500,10): cum Adam de paradiso/22/expellitur **IS** ord 10,12 (940C): et eiecit ill. dom. deus de par. (+ voluptatis *Ms.*) et proiecit in terram de qua sumptus est/ **KA** Δ 25 (81): ubi Adam de par. expellitur (pellitur *V*) Λ 12 (92): educuntur de par.

24 **AM** par 52 (309,20): posuit tamen te contra par. **24** Ps 1,38,3 (33,20): sicut enim romphaea (rumphea *C*β) est in ingressu paradisi ignea 118 Ps 3,14,2 (48,8): coepit esse romphaea ignea quam posuit deus 3,15,3 (49,5): movebit romphaeam versatilem 3,16 (49,17): ustus romphaea illa flammea 20,12,1 (450,28): non enim otiose scriptum est quod eiectis Adam vel Eva de paradisi sede posuit deus in exitu paradisi gladium igneum versatilem **AU** Gn li 11,1 (334,16): /et eiecit...(= I)... ordinavit cherubin (cerubin *PR*[1]; cherubim *SR*[2]*d*) et flammeam rhomphaeam (romfeam *ES;* rompheam *PR*) quae vertitur...(= I)...vitae 11,40 (375,13): et eiecit...(= I)...

ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καὶ ἔταξεν τὰ χερουβιμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην
~ ρομφαιαν την φλογινην × ×

C contra paradisum voluptatis et × cherubim et illam flammeam frameam quae versatur

I " " " " posuit " " × " romphaeam versatur
posuit autem deus flammeum ensem volvitur
deliciarum ordinavit +deus igneam gladium +et quae vertit(ur)
statuit ~ (romphaeam) (flammeam) vertiginem
constituit ×

H ante " " × × cherubin " × flammeum gladium atque "
~ igneam romphaeam et cherubin

φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς. **4,1** Ἀδαμ δὲ ἔγνω Εὐαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
×

C posuit deus ad custodiendam viam arboris vitae

I × × custodire " ligni " (E) et cognovit Adam × mulierem suam et
introitum cognovit (autem) Evam uxorem quae+illa
Adam autem cognovit ~ mulierem suam Evam

H × × ad custodiendam " " " Adam vero cognovit Evam uxorem " quae
×
~ uxorem suam (H)evam

— αυτον 𝔄 Phil: = 𝔐 eos? HI ep 51 (Var) | contra par.] e regione paradisi? CHRY (Vers 23) | deliciarum HI Ez; *cf* AU pec | posuit autem deus AU Gn Ma 2,35 | posuit AM 118 Ps; HI Am, ep; AU Gn Ma (umgestellt), *cf* re; GR-M ordinavit AU Gn li; BED: **A** < 𝔊 statuit HI Ez h, q, So constituit IS ord | +deus HI Am; AU Gn Ma (umgestellt) | ~ igneam romphaeam et cherubin ? HI Ez h ~ rumpheam flammeam et cherubin ? HI ep 51 | illam AU Gn Ma 2,2; *cf* HI ep 39, LEO | igneam AM Ps; 118 Ps 3,14; 20,12; HI Ez h; LEO ~ (romph.) (flamm.) ? AM; HI ep 51; BACH; EUCH; PS-AU s Mai 37; GR-M; IS ety: ~ ⟨την ρομφαιαν⟩ την ⟨φλογινην⟩ 911 | frameam AU Gn Ma; CHRY ensis TY gladium AM 118 Ps 20; RUF; HI q, So; H romphaea: *cf* Billen 168 | + et ? RUF; HI ep 39 | quae versatur AU Gn Ma; *cf* CHRY quae volvitur ? *cf* PS-AU s, TY versatilem AM 118 Ps; RUF; HI ep 39 (Var); *cf* AU Gn Ma 2,35; GR-M; H quae vertitur HI Am, q; AU Gn li qui vertit HI So vertiginem ? HI ep 39 × ? HI ep 51, Ez h: — την στρεφ. gy | ad custodiendam HI Am, q, So; AU Gn Ma; H custodire HI ep 51, Ez h; AU Gn li, re: = 𝔊 | introitum ? HI ep 51 | arboris AU Gn Ma; TY ligni HI; AU Gn li, re; H

4,1 et cogn. Adam FIR > IS off; RUF cogn. Adam PS-HI; ORI cogn. aut. Adam RUF (Var) cogn. enim Adam CHRY ? Adam aut. cogn. AM; *cf* H: = 𝔊 | × FIR > IS off; RUF (Var); AU Lv; AN gen (*T*); PS-HI; HES; 𝔘[M]: — ευαν ms Phil Evam AM; RUF; AN gen; ORI; CHRY; H (havam Quentin = G*, aber *cf* F. C. Burkitt, RB 39 [1927] 253): = 𝔊𝔐 ~ mul. suam Evam AN gen: ~ uxorem s. (H)evam 𝔗𝔘𝔗 | mulierem FIR > IS off; AM Ca; AN gen; HES uxorem AM exh; RUF; HI ep; PS-HI; AU Lv; ORI; CHRY; H | quae AM Ca; H |

voluptatis 11,40 (375,16): et ordinavit cherubin et flammeam romphaeam quae vertitur...(= I)...vitae Gn Ma 2,2 (197): /et eiectus...(= C)...vitae 2,34 (214): moratus est autem contra par. 2,35 (214): posuit autem deus cherubim et flammeam frameam quae versatur, quae uno nomine versatilis dici potest, ad custodiendam viam arboris vitae pec 2,55 (124,22): propter hoc etiam de paradiso dimissus (demissus *A;* eiectus *KCb*) Adam contra Edem habitavit, id est contra sedem deliciarum re 2,50,1 (159,12): et flammea rumphea posita est custodire viam ligni vitae **PS-AU** s *155,4 (2049):* et certe cherubim custodivit paradisum, sed hic etiam cherubim dominus est; flammea rhomphaea ibi volvitur s Cas I,167 (167b) = s Mai 33,2 (71): Adam eiectus est de paradyso (<CHRY III,833) s Mai 37,2 (78) = CHRY III,856 (857B): paradisum rhomphaea flammea (framea *Mai*) circumdatum **BACH** lap 3 (1039B): donec ad eum per romphaeam flammeam...aut per cherubim domini...remearent **BED** (91,61C): hunc locum antiqua translatio sic habet: et eiecit...(= I)...ordinavit cherubim et flammeam rompheam (< AU Gn li) **CHRY** *III,824 (825A)* = PS-AU s Mai *32,1 (69):* sed framea totius ignis ardore succensa versatur < *III,826 (828A):* et cherubin custodientibus paradisum...sed dicis: sed ibi framea totius ignis ardore succensa versatur *III,833 (834B)* = PS-AU s Mai *80,1 (156)* > PS-AU s Cai II, App. 44,2 (232): hodie (+ denique fratres *Cai*) Adam eiectus est de paradiso **CY-G** cen 222 (893): foras proicitur Adam hept 1,128–130 (6): /obversosque locat medioque eliminat igni in quo perceleri cherubin evolvitur aestu. dum calidus defervet apex flammasque volutat/21 **EUCH** inst 2 (146,23): rhomphea gladium in latino sonat; nam ubi in genesi dicitur gladius flammeus atque versatilis, in graeco rhomphea ponitur (*cf* H) **GR-M** Jb 12,13 (992D): unde et post culpam primi hominis ad paradisi aditum romphaea flammea posita esse memoratur, quae et versatilis dicitur **HI** Am 3 (1068A): ubi posuit deus cherubim et flammeam rompheam quae vertitur ad custodiendam viam ligni vitae ep 39,4,2 (301,6): quia necdum paradisi ianuam Christus effregerat, necdum flammeam illam romphaeam et vertiginem (versatilem K^2; versatile Ψ) praesidentium cherubin sanguis eius extinxerat *51,5,5 (404,12):* eiecit eos de paradiso et habitare fecit (+ eos ς) contra paradisum... posuit rumpheam flammeam et cherubin custodire introitum ligni vitae Ez 9 (273B): eiecit Adam et constituit eum (cherubim *al.*) contra par. deliciarum Ez h *5,1 (371,17):* statuit igneam romphaeam et cherubin custodire viam ligni vitae Lc *24 (158,20):* iuxta flammeam romphaeam (rumpheam *D;* rumfeam *A*) q (7,30): et eiecit Adam et habitare fecit contra par. vol. et statuit cherubin et flammeam romphaeam quae vertitur ad custodiendam viam ligni vitae. alius multo sensus in hebraeo est quam hic intellegitur; ait enim: et eiecit Adam — haud dubium quin dominus — et habitare fecit ante paradisum voluptatis cherubin et flammeum gladium qui verteretur et custodiret viam ligni vitae. non quod ipsum Adam quem eiecerat deus habitare fecerit contra paradisum, sed quod illo eiecto ante fores paradisi cherubin et flammeum gladium posuerit ad custodiendum paradisi vestibulum, ne quis posset intrare So (1369B): statuit cherubim et flammeum gladium qui vertit ad custodiendam viam ligni vitae **IS** ety 14,3,3 = q (31): cuius loci

συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Καιν καὶ εἶπεν Ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. **2** καὶ
συνελαβεν και + υιον εκτισαμην
E concepit et peperit Cain et dixit adquisivi hominem per deum et
× × +(ei) filium (quem vocavit) et vocavit nomen eius procreavi conparavi +adhuc iterum
H " " " " dicens possedi " " dominum deum rursusque

προσέθηκεν τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Αβελ. καὶ ἐγένετο Αβελ ποιμὴν προβάτων, Καιν δὲ
προσεθετο ετι ~ τον αβελ τον αδελφον αυτου
E adiecit parere × × Abel et factus est Abel pastor ovium Cain autem
adposuit +et peperit fratrem eius × ×
concepit et peperit filium cui nomen Abel ~ Abel fratrem eius oves pascens erat autem
H × peperit fratrem eius " fuit autem " " " et Cain
concepit et

+ illa ? AM exh | concepit et: συνελαβεν και Ar Phil: = 𝔐 ×× PS-HI; AN gen (Var) | peperit AM Ca; HI q; AN gen; H: = 𝔊𝔐 + filium FIR > IS: + υιον w + ei filium PS-HI + filium quem vocavit AM exh +filium et vocavit nomen eius JUL-E; *cf* AN gen (Var) | adquisivi 91.95; AM; HI q; AN Lc; AU ci; JUL-E procreavi AMst: εκτισαμην g*nwx conparavi AN gen possedi H; HI | deum (H) CΛΧΠΣ^{OM}BT^{2}MΦΘΨΩ: = 𝔊 2 + adhuc AN gen: *cf* προσεθετο ετι Theoph iterum conc. et pep. fil. cui nomen Abel AM exh; *cf* + concepit et (H) O: < 4,1 | adiecit AM Ca; AN gen adposuit AU loc | + et peperit AN gen | ×× AM fratrem eius AU loc; H: = 𝔊𝔐 ~ Abel fr. eius AN gen: ~ τον αβελ τον αδελφον αυτου Phil-cod$^{1}/_{2}$ | — Abel AN gen | oves pascens ? HIL | — ovium ? AM Ca 1,24; PS-AU$^{1}/_{2}$; COM; Brev. Goth. (PL 86,268A) | erat aut. Cain ope-

post peccatum hominis aditus interclusus est; septus est enim undique romphea flammea ... cherubin quoque... super rompheae flagrantiam ordinatum est ord 10,12 (940C): /et constituit ante paradisum cherubim habentem flammeum... (= H)... vitae **LEO** s 66,3 (366C): et igneam illam qua vitae regio erat in⟨ter⟩clusa romphaeam sacer Christi sanguis extinxit **ORO** ap 26,5 (647,1): eicitur Adam de paradiso **RUF** Ct *4 (238,28):* in manus gladii tradendi prophetantur, illius fortasse flammei et versatilis **TE** an 55 (388,27): romphaea (romphea *A*) paradisi ianitrix **TY** reg 7 (81,21): inter ipsam et arborem flammeus ensis evolvitur **VER** 2,22 (25a): posuit ante ianuam paradisi cherubim et flammeum gladium atque versatilem (*cf* H)

4,1 4,1 **91.95**: LXX. adquisivi **AM** Ca 1,2 (339,8): Adam autem cogn. Evam mul. suam quae... (= E)... deum 1,2 (339,13.16): adquisivi hom. p. deum exh 36 (346D): quod posteaquam de paradiso est eiectus Adam cogn. Evam ux. suam et illa conc. et pep. fil. quem vocavit Cain/ **AMst** q 81,1 (137,19): sicut dixit Adam de Cain: procreavi hom. p. deum **AN** gen 16-18 (161): qui (adam *F;* qui adam *G;* — *T*) cogn. mul. suam Evam (— *T*) et concepit (— et conc. *T*) et peperit (+ hominem primogenitum suum quem nuncupavit nomine *T*) Cain 24 (161): de quo ait mater: conparavi hom. p. deum (nur *T;* auf Seth bezogen, also Gn 4,25) Lc 1,25 (194); **AU** ci 15,15 (88,22); 15,17 (94, 28): adquisivi hom. p. deum Lv 75 (299,20): cogn. ux. suam **CHRY** *III, 908 (915A):* cognovit enim inquit Adam Hevam ux. suam **CY-G** hept 1,134-135 (6): 3,21 /ergo ubi coniugio sese iam fidus Adamus esse virum sensit/3,20 **FIR** con 3,5 (105,23): et cognovit... (= E)... peperit filium **HES** *3 (923A):* quod postquam exiit de paradiso mul. suam Adam cognovit **HI** ep *51,6,6 (407,16):* et cogn. Evam ux. suam (in Gn 5,3 eingefügt) Ez 3 (79A): denique quando natus est Cain, possedi inquit parens hom. p. deum q (8,9): et conc. et pep. Cain et dixit: adquisivi sive possedi hom. p. deum... ait canithi, id est possedi, hom. p. deum **PS-HI** ep 6,6 (85B) = PS-MAX ep 2,5 (942A): cogn. Adam ux. suam et pep. ei filium **IS** ety 7,6,7: pater eius ait: Cain (*BK;* canet $C^{1}T$; — *A*), id est (— id est $T^{1}A$) possedi hom. p. deum (< HI q) Gn 6,1 (223A): Adam... (= H)... Cain/ off 2,20,1 (809C): et cognovit... (= E)... peperit filium (< FIR con 3,5) **JUL-E** *ap* AU nu 2,17 (270,6): postquam autem vir naturali adpetitu cognovit uxorem, dicit scriptura divina, concepit Eva et pep. filium et vocavit nomen eius Cain. sed quid inquit dicit Adam audiamus: adquisivi hom. p. deum **ORI** ser *55 (127, 21):* cogn. Adam Evam ux. suam (εγνω A. E. την γυναικα αυτου) **RUF** Rm *5,9 (1047A):* quia nec Adam scribitur cognovisse Evam ux. suam et genuisse Cain nisi post peccatum *7,8 (1125B):* et cogn. Adam (cogn. aut. A. *Raban*) Evam (*Regius; — cet.*) ux. suam, pro eo ut dicat 'admistus est uxori suae'

2 **AM** Ca 1,3 (339,19): et adiecit parere Abel **2** 1,10 (345,7): adiecit inquit parere Abel 1,11 (346,6): et factus est inquit Abel... (= E)... terram 1,24 (361,9): ideoque pastor Abel, Cain aut. operator terrae legitur ex 1,25 (23,13): erat autem Cain operarius terrae exh 36 (346D): /et iterum concepit et peperit filium cui nomen Abel **AN** gen 20 (161): et adhuc (*L; — GF*) adiecit parere et peperit Abel fratrem eius, et factus est pastor ovium, Cain autem agricola (*LFG;* ...ut germanum suum pastorem ovium interimeret parricida terrae cultor *T*)/ Mt h 41 (861): terram corporis sui exercet sicut Cain **AU** loc 1,12 (509,13): et adposuit parere fratrem eius Abel: locutio est frequens in scripturis 'adposuit dicere' **PS-AU** s Mai 135,1 (316): quod Abel esset pastor, Cain aut. agricola/ 135,1 (317): quod Abel pastor ovium erat **COM** in 1,39 (52,8): ad Kain intendite primum terraeque cultorem, et Abel pastorem **CY-G** cen 10 (873): Cain super aratrum, Abel super mulgarium hept 1,136-140 (6): 3,20/binos e germine fetus continuo genitor diversis nuncupat orsis: Cainis hic nomen habet, cui iunctus Abelus innocuas multa servabat cura bidentes: ast alius curvo terram vertebat aratro **HI** Pach *(81,22):* Cain operabatur terram ut offerret victimas deo **HIL** my 1,6,2 (8,2): Cayn enim erat terram colens et Abel oves pascens **IS** all 5 (99A): Abel pastor ovium Gn 6,1 (223A): /rursumque peperit fratrem eius Abel... fuit... (= H)... agricola **LUC** Ath 1,2 (67,28): factus est inquit A. pastor ovium, Cain aut. erat operans terram/ **ORI** ser *57 (131,29):* sicut Cain operans terram *57 (132,2):* qui sicut Cain operans terram est **QU** pro 1,8 (737D): Cain maior, minor Abel; pastor ovium unus, alius agricola

3 **AM** Ca 1,25 (361,12): et factum... (= E)... ex fruc- **3** tibus t. munus domino 1,41 (373,9): optulit a fructibus

ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. **3** καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκεν Καιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ.
τοῦ καρποῦ δῶρον θεῷ

E operabatur terram et factum est post dies obtulit Cain de fructu terrae sacrificium domino
erat operans terram — contigit — attulit — ex — fructibus — hostiam — deo
erat terram colens — — — a — — munus
terrae cultor — — — — — — munera
Cain operarius terrae

H agricola factum est autem „multos" ut offerret „ „ fructibus „ munera „

4 καὶ Αβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν
× × × × × × × × ×

E et Abel obtulit et ipse de primitiis ovium suarum × × × × et respexit
attulit × × ex — — — — — — inspexit
— — a primitivis — — — — — — advertit
— — — primogenitis — — — — — —
— — — primo genitu — — — — — —
— — — primo partu — — — — — —

H Abel quoque „ × × „ primogenitis gregis sui et de adipibus eorum „ „
×

rarius terrae AM ex operabatur terram AM Ca; HI erat operans terram LUC; ORI: = 𝔊 erat terram colens ? HIL terrae cultor? AN gen (*T*); COM operator terrae? AM Ca 1,24 agricola H; QU; PS-AU; AN gen (*LFG*)

3 contigit CLE-R | post dies *cf* E. Löfstedt, Vermischte Studien (1936) 77 | obtulit TE; LUC; AM; RUF; PS-AU; CY-G attulit AN gen; CLE-R | de TE; CLE-R; LUC; AN gen (*G*); PS-AU; H ex AM Ca 1,25; AN gen (*LF*); BEA a AM inc, Ca 1,41 | fructu TE; LUC: του καρπου Phil-codd½: = 𝔐 fructibus CLE-R; AM; AN gen; PS-AU; BEA; H: = 𝔊 | sacrificium LUC; BEA; *cf* KA hostiam RUF; AN gen immolationem ? CLE-R munus AM: δωρον 𝔄 Phil-codd½: = 𝔐 munera TE; PS-AU; H | domino CLE-R; LUC; AM; H: = 𝔊𝔐 deo TE; AN gen: τω θεω Ery𝔄𝔙 Phil-codd Clem-R Chr Jul-ap-Cyr

4 attulit CLE-R; AN gen | et ipse LUC: = 𝔊𝔐 ×× CLE-R; AN gen; PS-AU; H: — και αυτος Cyr²/₃ | de TE; CLE-R; LUC; AM Ca½, ep; HI Am; PS-AU; H ex AM inc, inst; RUF; AN gen; BEA a AM Ca½ | primitiis LUC; AM Ps 35; SALV; *cf* SED-S primitivis CLE-R; AM; HI Am primogenitis RUF; H; *cf* AN gen (Var) primo genitu AN gen primo partu PS-AU½ fructu TE; fructibus PS-AU½: < 4,3 | suarum TE; CLE-R; LUC; AM inc 2, inst; AN gen; PS-AU: = 𝔊𝔐 × AM Ca, ep?, inc 4?; RUF; SED-S: — αυτου Clem-R Cyr²/₄ Jul-ap-Cyr | ××××TE; LUC; AM ep?, inc?, inst?, Ps?: — και απο τ. στεατ. αυτ. Eus | de CLE-R; AM Ca; H ex RUF; AN gen × PS-AU; BEA?; O: — απο c_2 | adipibus AM Ca; RUF; H: = 𝔊 adipe CLE-R; AN gen; CY-G; BEA pinguaminibus PS-AU | earum CLE-R; AM Ca; RUF; BEA; *cf* H illarum AN gen; PS-AU |

t. inc 2 (819A): quorum alter, hoc est Cain, a fructibus terrae/ **AN gen** 20 (161): /et factum (-us *FG*ª) est p. d. attulit C. ex (de *G*) fructibus t. hostiam (hostias *L nach Lagarde*) deo/ (nur in *LFG*) **PS-AU** s Mai 135,1 (316): /et fact. e. inquit ut offerrent ambo munera sua ante dominum/ 135,1 (317): Cain de fructibus terrae munera obtulit **BEA** Apc 10,2,4 (585): quid est quod Cain sacrificium ex terrae fructibus reprobatur/ **CLE-R** *4 (5,6):* et contigit post dies attulit Cain de fructibus t. immolationem domino/ **CY-G** hept 1,143-144 (6): nam prior uberibus fuerant quae prosata glaebis obtulit/ **KA** Δ a 28 (81): sacrificium Abel et Cain Δ b 28 (81): de sacrificio Cain et Abel **LUC** Ath 1,2 (67,29): /et factum...(=E)...domino/ **RUF** Rm *5,1 (1011D):* cur enim post dies obtulit et post Cain obtulit hostiam ex primogenitis **SALV** gu 1,28 (14,13): factum est, inquit scriptura sacra, post...(=H)...domino/ **TE** Jud 5 (266,5): namque maior natu Cain de fructu t. obtulit munera deo/

4 4 **AM** Ca 1,42 (373,20): haec munera optulit Abel et ideo respexit deus in munera eius quoniam a primitivis optulit; accedit ergo quia de primitivis ovium et de adipibus earum ep 35,9 (1079D): ideo placuit Abel quia non est suum munus moratus qui de primitivis ovium obtulit inc 2 (819A): /alter autem, Abel videlicet, ex primitivis ovium suarum hostiam domino obtulit 4 (819B): qui ex primitivis ovium obtulit sacrificium inst 2 (305B): hoc est sacrificium quod Abel obtulit ex primitivis ovium suarum fetibus Ps 35,7,2 (55,6): iustus Abel qui de ovibus suis quas ei dominus dederat primitias domino putaverit offerendas et ideo plus placuit deo 45,15,1 (340,14): respexit deus super munera Abel/ 118 Ps 17,12 (383,20): respexit super munera Abel/ **AN gen** 20 (161): /et Abel attulit ex primo genitu (-ta *F*) ovium suarum et ex adipe illarum; et respexit dominus (deus *G*) in Abel et in muneribus (munera *F*) eius/ (*LFG*) **ANG** (147A): unde scire potuit Cain quod fratris munera suscepisset et sua repudiasset nisi quia vera est illa Theodotionis interpretatio qua dicit: inflammavit dominus super Abel et super sacrificium eius/ (< HI q) **PS-AU** s Mai 135,1 (316): /obtulit Abel de primo partu ovium suarum et pinguaminibus illarum; et respexit inquit dominus ad munera Abel/ 135,1 (317): et non solum de fructibus ovium munera obtulit Abel, sed pinguamina ovium **BEA** Apc 10,2,5 (585): /Abel autem sacrificium ex ovibus et earum adipe suscipitur **BED** (91,64B): sicut quidam interpretati sunt: inflammavit dominus super Abel et sacrificium eius/ (quidam = ϑ' bei HI q) **CLE-R** *4 (5,8):* /et Abel attulit de primitivis ovium suarum et de adipe earum; et respexit deus ad Abel et in munera eius/ **CY-G** cen 116 (883): adipem Abel 139 (886): dedit adipem Abel hept 1,144-146 (6): /ast alius miti se devovet agno exta gerens sincera manu adipemque nivalem confestimque placet domino pia vota tuenti/ **EP-SC** en *4 (61,31):* cum enim respexisset deus super Abel (+ et *Lü*) munera/ **GR-M** ep 9,228 (222,21): respexit dominus (deus *H 3.4*)...(=H)... eius Jb 10,9 (924B): haec namque per Abel et electa deo munera obtulit 22,28 (229D): respexit deus...(=H)...eius/ 22,28 (230A): respexit ad Abel...et ad munera eius (H) 29,69 (515D): nam Abel...agnum in sacrificio obtulit past 3,10 (63D): et respexit...(=H)... eius/ **HI** Am 2 (1054B): nostra autem munera, id est ecclesiae, quae offerimus de primitivis nostris, respicit deus sicut respexit quondam sacrificia Abel Mt 4 (173A): ubi accepta eius a deo narrantur munera Pach *(83,11):* opus Abel placuit deo magis quam Cain quia

ὁ θεὸς ἐπὶ Αβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ, **5** ἐπὶ δὲ Καιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν. καὶ
× τοις δωροις

E deus super Abel et super munera eius super Cain autem et super sacrificia eius non respexit et
dominus in ad — in ad muneribus oblationes hostias — Abel(is) — ad +munera in ~munera nam ad Cain — vero autem — Cain — in ad — hostias victimas munera — illius

H dominus ad deus „ „ ad „ „ ad „ vero „ ad munera „ „ „ ira-
× × × × × × × ×

ἐλύπησεν τὸν Καιν λίαν, καὶ συνέπεσεν τῷ προσώπῳ. **6** καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Καιν Ἵνα τί περίλυπος
ελυπηθη × το προσωπον αυτου × ×

E contristatus est Cain valde et concidit facies eius et dixit × deus ad Cain quare tristis
tristis factus est — confusa est — vultus — illius — dominus — (ut) quid — contrista-

H tusque „ „ vehementer „ „ vultus „ dixitque dominus × „ eum „ mestus
× × Cayn × iratus

— et TE (Var) | inspexit ? MUT advertit ? TE Marc | deus TE; CLE-R; LUC; AM; HI; AN gen (Var); PS-VIG; EP-SC; GR-M ep (Var), Jb 22; B: = 𝔊 dominus AN gen (*LF*); PS-AU; HI q (𝔉′) > IS q, BED; H: = 𝔐 | super LUC; HI; BED: = 𝔊 in TE Jud; AN gen; MUT; PS-VIG ad CLE-R; H ××× TE Marc; AM; PS-AU; EP-SC | super LUC; AM Ps, 118 Ps; HI; PS-VIG; EP-SC: = 𝔊 in TE Jud; CLE-R; AM Ca; AN gen; MUT ad TE Marc; PS-AU; H | muneribus AN gen (*LG*) oblationes TE Marc hostias MUT | abel(is) TE Marc; AM Ps, 118 Ps; PS-AU: < Auslassung von 'super Abel et'

5 super LUC; AM; HI q > IS, BED; PS-VIG; EP-SC: = 𝔊 ad CY; CLE-R; PS-AU; H in TE; AN gen | nam ad Cain CLE-R | + munera ? AM Ps (Var) ~ mun. aut. cain ? AM Ps (Var) | vero LUC; H autem (H) GR-M; αρεις | ×××× AM Ps — et super ? AM 118 Ps; PS-AU; *cf* CY, HI Am, Is: frei gekürzt | super LUC; HI q: = 𝔊 in TE; AN gen ad CLE-R; H × PS-VIG; EP-SC; IS q, BED, ANG: — επι Or-gr Eus Cyr-ed¼ | sacrificia LUC; HI q hostias AN gen victimas ? CLE-R munera TE; CY; AM; HI; AN gen (Var); PS-VIG; PS-AU; H: τοις δωροις Elr: < 4,4 | oblationem ? EP-SC | illius (H) SALV; GR-M; ΑΠ^{DA}ΤΜΦ$^{RZ^1GVP}$ ΘΡΨΩ^{SJ} | ελυπηθη× r𝔄𝔙^{1} Clem-R; *cf* Billen 114: contrist. est LUC; AM; HI; AU tristis factus est ? CLE-R: *cf* 4,6 | confusa est ? CLE-R | το προσωπον αυτου abdefghijmopstv(txt)wxd$_2$𝔄𝔙𝔈^{e} Chr Cyr-ed½ Jul-ap-Cyr Thdt facies HI; AU; CLE-R vultus LUC; H | eius LUC; AU; H illius CLE-R

6 ×deus TE; AMst; CLE-R; IS: — κυριος Clem-R dominus deus LUC: = 𝔊 dominus× HI; AU; H: = 𝔐 | cayn (H) Ω^{M}: = 𝔊𝔐 | quare LUC; AU; CLE-R; H ut quid PROS: = 𝔊 quid AMst: — ινα adfiopd$_2$ ××××× TE; HI | contristatus es AMst; AU½: < 4,5 mestus H(Quentin = GA): *cf* H.Quentin, Mémoire sur l'établissement du texte de la vulgate (1922) 467f; F. C. Burkitt, JTS 24 (1922/3) 412; E. K. Rand, Harvard Theol. Rev. 17 (1924) 255; richtig, denn maestus ist Ausdruck des Zornes (wie tristis, *cf* Lexika), ist nicht altlateinisch, HI variiert sehr gern iratus (alle andern Hss < 4,5) D. De Bruyne, RB 36 (1924) 154; M. J. Lagrange, Rev. bib. 33 (1924) 121; J. Chapman, RB

quae erant electa et primaria offerebat deo (*cf* Hbr 11,4) q (8,13): et respexit deus super Abel et super munera eius/ ... nisi illa interpretatio vera est quam Theodotion posuit: et inflammavit dominus super Abel et super sacrificium eius/ **IS** q (34): in Theodotionis translatione: et inflammavit dominus super Abel et super sacrificium eius/ (< HI q) **LUC** Ath 1,2 (67,30): /et Abel ... (= E) ... munera eius/ **MUT** *22 (373/4):* in Abel inquit inspexit et in hostias eius: in Syrorum autem lingua 'et ignivit' habet (επυρισεν 𝔉′) **Petrus Comestor** (PL 198, 1077A): alia translatio aperit: inflammavit deus super Abel et super munera eius (< HI q, über BED?)

RUF Rm *5,1 (1011D):* cur... post Cain obtulit hostiam ex primogenitis *5,1 (1018C):* obtulit autem post dies Abel hostiam deo ex primogenitis ovium et ex adipibus earum (*cf* 4,3) **SALV** gu 1,28 (14,15): /Abel... (= H)... primitiis... (= H)... ad. eius... (= H)... eius/ **SED-S** Hbr 11 (267A): sed Abel primitias ovium deo offerebat **TE** Jud 2 (257,78): Abel offerentem sibi sacrificia... laudavit, accepto ferens quae offerebat in simplicitate cordis/ 5 (266,6): /minor vero filius Abel de fructu ovium suarum; et (*T; —PNFR vulgo*) respexit deus in Abel et in munera eius/ Marc 2,22 (365,16): etsi ad oblationes Abelis (*M;* abel *R*) advertit **PS-VIG** Var 3,89 (430D): (+ et *C*) respexit deus in Abel et super munera eius/

5 5 **AM** Ps 45,15,1 (340,14): /super (+ munera *C,Bm. 2, v*) Cain autem (— *Bm.1, β;* ~ aut. Cain *v*) non resp. et ideo contrist. est Cain quod sacrificium suum deo displicuisse cognovit, placuisse germani 118 Ps 17,12 (383, 20): /super Cain autem munera non resp. **AN** gen 20 (161): /in Cain autem et in hostias (*G, L nach Lagarde;* hostiam *L nach Mommsen;* munera *F*) eius non resp. **ANG** (147A): /super Cain vero et sacrificium eius non inflammavit (< HI q) **AU** ci 15,7 (67,24): contristatus ... (= E) ... eius **PS-AU** s Mai 135,1 (316): /ad Cain aut. munera non resp. **BED** (91,64B): /super Cain vero et sacrificium eius non inflammavit (< HI q) **CLE-R** *4 (5,9):* /nam ad Cain et ad victimas eius non resp. et tristis factus est Cain valde et confusa est facies illius/ **CY** un 13 (221,25) = *ap* PEL II. 4,24 (111,1): quia nec ad Cain munera respexit deus **CY-G** hept 1,147 (6): /quod propter gelida Cain incanduit ira/ **EP-SC** en *4 (61,31):* /super Cain autem et oblationem eius non respexisset **GR-M** ep 9,228 (222,22): /ad Cain aut. et ad mun. illius non resp. (H) Jb 22,28 (229 D): /ad Cain aut. et ad mun. eius non resp. (H) 22,28 (230A): non resp. ad Cain... nec ad mun. eius past 3,10 (63D): /ad Cain ... (= H) ... vultus eius **HI** Am 2 (1054A): sicut non respexit munera Cain Is 16 (563A): cur non respexerit ad munera Cain Mal (1555B): et iuxta Cain concidit facies nostra q (8,13): /super Cain... (= E)... valde (8,18): /super Cain vero et super sacrificium eius non inflammavit (𝔉′) > **IS** q (34): /super Cain vero et sacrificium eius non inflammavit **LUC** Ath 1,2 (68,1): /super Cain vero... (= E)... vultus eius/ **SALV** gu 1,28 (14,18): /ad Cain... (= H)... illius non resp. **TE** Jud 2 (257,80): /et reprobans sacrificium fratris eius Cain (— cain *PR*)/7 Jud 5 (266,8): /in Cain aut. et in munera

ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπεσεν τὸ πρόσωπόν σου; **7** οὐκ, ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς,

E factus es et quare concidit vultus tuus nonne si recte offeras recte autem non dividas

H cur facies tua quare non recte obtulisti bene egeris recipies sin autem male statim in fo-

37 (1925) 25 N. 1 | — et PROS | quare TE; LUC; HI; AU; CLE-R; ALD ut quid AMst; PROS: = 𝔊 | corruit ? CLE-R | facies tua AU; H

7 nonne 91.94.95; TE; HIL; AMst; HI ep 66, q; AU ci; CAn; IR; PROS; BED; Petr. Com.; H × AM; AU Fau; PAU-N; MAX; MUT; VIG-T; FEL III.; FAC; EP-L; GR-M > PS-IS; IS; BEA; Petr. Dam.: — ουκ 911 (?) c_2 𝔙 nempe ? CLE-R nam ? PS-AU quoniam ? TE (Var) nonne-dividas] quare non recte obtulisti LUC: — ορθως δε μη διελῃς 𝔙$^{p.txt}$ | + autem ? MAX | iuste ? AM Lc | + quidem TE; *cf* HI Is: + μεν Chr½ | offeres ? EP-L 34 (Var) | recte aut. non 91.94.95; HIL; AM inc 2; 10; 13; AMst; HI ep 66 (Var); AU; PS-AU; IR; MAX; MUT; PROS; VIG-T; FAC; GR-M Ez; IS; BED; Petr. Dam.: = 𝔊 ~ non recte aut. TE; AM Ca; ep; inc 7; 23; HI q; CAn; GR-M Jb ~ non aut. recte AM inc 6 et recte non HI ep 66 (Var); FEL III.; EP-L 34 (Var); PS-IS; BEA; Petr. Com. et non recte HI ep 66; PAU-N; EP-L; CLE-R non recte AM Ps; PAU-N (Var): — δε t Phil-cod et non iuste ?

eius non resp./ **PS-VIG** Var 3,89 (430D): /super Cain aut. et munera eius non resp.

6 6 **91.94.95**: LXX. tristis **ALD** metr 140 (197,1): quare conc. vul. t. **AMst** q 5,2 (27,7): dicente ei deo: quid contristatus es et ut quid conc. vul. t./ **AU** ci 15,7 (67,25): et dixit dominus ad ...(= E)... facies tua/ 15,7 (69,12): quare contristatus es...(= E)... facies tua **CLE-R** *4(5,11)*: /et dixit...(= E)...corruit vul. t./ **CY-G** hept 1,148 (6): /quem deus adloquio dignatus talibus infit/ **HI** q (8,23): et dixit dominus ad Cain: quare conc. vul. t./ ...multo alius in hebraeo quam in LXX translatoribus sensus est: ait enim dominus ad Cain: quare irasceris et quare conc. vul. t./ **IS** Gn 6,2 (223B): dixit deus ad Cain/ **LUC** Ath 1,2 (68,3): /et dixit dominus deus...(= E)...tuus/ **Petrus Comestor** (PL 198,1077B): alia translatio habet: quare conc. vul. t./ (< HI q) **PROS** voc 2,13 (698A): dicens ad Cain: ut quid tristis factus es, ut quid conc. vul. t./ **TE** Jud 5 (266,9): /et dixit deus ad Cain: quare conc. vul. t./

7 7 **91.94.95**: LXX. nonne...(= E)...peccasti **AM** Ca 2,18 (394,3); 2,21 (397,10): si recte offeras, non recte aut. dividas, peccasti, quiesce 2,23 (398,14): si recte offeras, non recte aut. dividas 2,24 (399,7): peccasti, quiesce 2,24 (399,18): quiesce 2,24 (399,20): in te inquit revertitur crimen 2,24 (399,22): in te retorquetur inprobitas tua, tu princeps es illius (~ illius es *M*) 2,25 (399,23): tu princeps es (*eras. S; — MAA'*) illius Dav 46 (329,18): peccasti, quiesce ep 41,10 (1116A): si recte offeras, non recte aut. dividas, peccasti, quiesce inc 2 (819A): si recte...(= E)...peccasti 3 (819B); 5 (819C): quiesce 6 (820A): si recte offeras, non aut. recte dividas, peccasti, quiesce 7 (820B): si recte offeras, non recte aut. dividas, peccasti, quiesce 10 (820C): si recte ...(= E)...peccasti 13 (821B): si recte...(= E)...quiesce 23 (825A): si recte offeras, non recte aut. dividas, peccasti Lc 8,47 (413,15): neque enim si iuste offeras et non iuste dividas, acceptum est sacrificium deo Nab 66 (510,12); pae 2,104 (522C): peccasti, quiesce Ps 36, 62,2 (120,8): si recte offeras, non recte dividas, peccasti, quiesce vg 3,11 (68,8): peccasti, quiesce **AMst** q 5,2 (27, 8): /nonne...(= E)...apud te...(= E)...dom. eius 5,3 (27, 14): ad te enim ait conversio...(= E)...eius **AN** s Cas I,181 (182a): peccasti, quiesce **ANG** (147B): vel sicut in quibusdam codicibus invenitur: nonne si bene feceris dimittetur tibi omne delictum, sive ut Theodotion ait: acceptum erit...vel sicut quidam codices habent: illico peccatum ante vestibulum tuum sedebit...nam septuaginta ita transtulerunt: nonne si recte offeras, non recte autem dividas, peccasti, quiesce; ad te (quiescet a te *Z*) conversio eius et cetera (< HI q) **AU** ci 15,7 (67,27): /nonne ...(= E)...ad te enim...(= E)...dom. illius 15,7 (68,1): nonne...(= E)...peccasti 15,7 (69,25): quiesce inquit ad te enim...(= E)...dom. illius 15,7 (69,27): peccasti 15,7 (69,28): quiesce, ad te enim...(= E)...dom. illius 15,7 (69,33): ad te enim conversio eius; non subauditur 'erit', sed 'sit' 15,7 (70,9): bene subauditur 'erit', id est: ad te enim conversio eius erit et tu dom. illius 15,7 (70,22): quiesce 15,7 (70,25): ad te enim conversio eius 15,7 (70,27): et tu dom. illius Fau 12,9 (337, 22): si recte...(= E)...peccasti,...quiesce, ad te enim... (= E)...dom. illius **PS-AU** s Mai 135,1 (316): nam si recte...(= E)...quiesce **BEA** El 2,56 (1010A): si recte offeras et recte non dividas, peccasti **BED** (91,65B): hunc locum antiqua translatio sic habet: nonne...(= E)... ad te enim...(= E)...dom. illius **CAn** co 21,22,3 (596, 16): nonne si recte offeras, non recte aut. dividas, peccasti **Claudius Taurin.** (PL 104,753A = PL 50,1170A): dictum est ad Cain: non recte offert qui non recte dividit **CLE-R** *4 (5,13)*: /nempe si recte offeras et non recte dividas, peccasti, quiesce, ad te erit conversio...(= E)...eius/ **CY-G** hept 1,149-152 (6): /dic mihi, si rectum vivas et noxia cernas, degere non possis contracto a crimine purus? desine mordaci fratrem disperdere sensu, qui tibi ceu domino subiectus colla praebebit/ **EN** ep 2,19 (62,19): cum de peccatis dicitur: sub te erit adpetitus eorum (> Lesung in RB 54 (1942) 28,91; *cf* H) **EP-L** 34 (68,11): dixit ergo dominus ad Cain: si recte offeras (-res *S*) et non recte (~ recte non *B*) dividas (-des *B*), peccasti 49 (119,5): si recte (recto *S*) offeras et non recte dividas, peccasti 49 (119,13): quia recte offeret (offert *R*) et non recte dividet (dividit *BR*) **EP-SC** en *7 (93,17)*: quapropter non recte dividunt ea quae velut immolantes offerre se putant **FAC** ep (874D): si recte offeras, recte aut. non dividas, peccasti **FAU-R** gr 2,8 (75,14. 23): sub te...(= H)...illius **FEL III.** 14 (113,21): si recte offeras et recte non dividas, peccasti **FIL** 131,1 (99,21): peccasti, quiesce, ad te conversio (conversatio *A*) tua et tu eius dominaberis 131,1 (99,23): tu ipsius dominaberis 131,2 (99,27): tu eius dominaberis **GR-I** tr 6 (60,6); **GR-M** Ev 30,3 (1222B): peccasti, quiesce Ez 1,11,12 (910D): si recte...(= E)...peccasti Jb 3,23 (610D): si recte offeras, non recte aut. dividas, peccasti 4,36 (655B): in foribus peccatum tuum aderit...(= H)... illius **HI** Am 2 (1054A): qui bene quidem unum deum colunt et recte offerunt, sed in eo non respiciuntur quia non dividunt ep 66,12,3 (663,14): nonne si recte offe-

ἥμαρτες· ἡσύχασον· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. 8 καὶ εἶπεν Καιν πρὸς
~ αυτου αρξεις εἰπε δε

E peccasti quiesce ad te conversio eius et tu dominaberis eius et tunc dixit Cain ad
desine in +enim (erit) conversatio tua princeps (es) illius ×
apud +erit reversio ~ eius dominaberis
sed ipse tui dominabitur

H ribus peccatum aderit sed sub„ erit appetitus „ „ „ „ illius dixitque „ „
tuus +autem

Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη
× ×

E Abel fratrem suum eamus in campum et factum est cum essent ipsi in campo × insurrexit
× transeamus × × dum × campum exsurrexit
contigit insiliit

H „ „ „ egrediamur foras × × cumque „ × „ agro × consurrexit
×

AM Lc | divides? EP-L 34 (Var) | desine? HI ep 100; CY-G | in AM Ca 2,24 apud AMst q 5,2 | + enim TE; AMst q 5,3; AU; BED + enim erit PROS + erit CLE-R; H | conversatio FIL (Var) reversio PS-RUF revertitur crimen AM Ca 2,24; retorquetur inprobitas tua AM Ca 2,24: *cf* id (= peccatum) converteretur ad te 𝔖-ap-Barh | tua TE; FIL; *cf* tuus(H) Ω^{s} | sed ipse tui dominabitur? TE: *cf* 3,16 | princeps (es) AM Ca ~ eius dom. FIL: ~ αυτου αρξεις abdefgijmnopwxd$_{2}$ | eius TE (Var); FIL$^{2/3}$; AMst; CLE-R; HI q; QU; PROS; IR illius AM Ca; AU; BED; Petr. Com.; H ipsius FIL$^{1/3}$ ei PS-RUF

8 tunc TE: **K** | + autem (H) O: *cf* εἰπε δε ej | — Cain AN gen (Var) | — Abel AN gen; a: — αβελ m𝔈^{p} | eamus TE; LUC; AM; PS-AM; CLE-R transeamus AN gen; HI > IS; EP-SC | factum est LUC; AU: = 𝔊𝔐 ×× AN gen; H; *cf* AU loc contigit CLE-R | cum LUC; CLE-R; H dum AU; AN gen | ipsi LUC | campum CLE-R | — και abdei*joptw𝔄𝔅𝔈 Phil Clem-R Chr | insurrexit LUC; AU exsurr. AN

ras et non recte (recte autem non *G;* et recte non *A,* 𝔅 *m.2*) dividas, peccasti (— *GKDΨ*) *100,3,1 (215,14):* peccasti, desine 147,9,4 (325,17); Ez 5 (160B): peccasti, quiesce Is 16 (563A): cur non respexerit ad munera Cain, qui recte quidem offerebat, sed non recte dividebat cum fratre 18 (653C): peccasti, quiesce q (8,24): /nonne si recte offeras, non recte aut. dividas ...(= E)... dom. eius... multo alius in hebraeo quam in LXX translatoribus sensus est:.../nonne si bene egeris, dimittetur tibi, et si non bene egeris, ante fores peccatum tuum sedebit et ad te societas eius, sed tu magis dominare eius... dimittetur tibi omne delictum tuum, sive ut Theodotion ait acceptabile erit, id est munus tuum suscipiam ut suscepi fratris tui?...quod autem in LXX interpretibus fecit errorem illud est quia peccatum, id est hatath, in hebraeo generis masculini est, in graeco feminini, et qui interpretati sunt masculino illud, ut erat in hebraeo, genere transtulerunt **HIL** col (64,7): peccasti, quiesce my 1,8,2 (10,8): nonne si recte offeras, recte autem (*Fed.;* tu *A;* tamen *Eng.; cf A. Feder Sitzungsberichte d. K. Akad. d. Wiss. in Wien, phil.-hist. Klasse 169,5 (1912) 116f*) non dividas, peccasti **IR** *3,23,4 (548):* Cain quum accepisset consilium a deo, uti quiesceret in eo quod non recte divisisset eam quae erga fratrem erat communicationem *4,18,3(614):* nonne...(= E)...quiesce *4,18,3 (615):* quiesce...ad te...(= E)...dom. eius **IS** Gn 6,2 (223B): /si recte...(= E)...peccasti (< AU Fau) 6,3 (223B): quiesce, sub te erit appetitus tuus et tu dominaberis illius (*cf* H) **PS-IS** (PL 83,1161B): si recte offeras et recte non dividas, peccasti (< GR-M Jb 3,23) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,27 (1568): dicens eum bene obtulisse, sed male divisisse **LUC** Ath 1,2 (68,4): /quare non recte obtulisti? peccasti, quiesce et cetera **MAX** h 95 (475A) = PS-AU s 100,3 (1938): si autem recte offeras ...(= E)...peccasti (+ quiesce *cod. Vatic. 1270; PS-AU*) **PS-MAX** s 25 (900C): recte offert, sed non recte dividit **MUT** *22 (373/4):* si recte...(= E)...dividas **PAU-N** ep 24,1 (202,8): si recte diligas (diligis χ) et (— *FPU*) non recte dividas, peccasti **Petrus Comestor** (PL 198, 1077B): /nonne si recte offeras et recte non dividas... (= E)...dom. illius (< HI q) **Petrus Damiani** (RB 31 [1914/9] 92): scriptum plane est: si recte offeras, recte aut. non dividas, peccasti **PROS** voc 2,13 (698A): /nonne...(= E)...ad te enim erit...(= E)...dom. eius **QU** pro 1,8 (738A): peccasti...(= E)...dom. eius **Remigius** von Auxerre, Kommentar zu Prudentius (J.M. Burnam, 1910, p. 67): hoc secundum LXX dictum est Cain: peccasti, quiesce **PS-RUF** fi 36 (1143A): peccasti, quiesce, ad te reversio eius, hoc est peccati, et tu dominaberis ei **TE** Jud 2 (257,81): 5/qui quod offerebat non recte dividebat 5 (266,9): /nonne (Φ; quoniam *TPNF*) si recte quidem offeras, non recte aut. dividas, peccasti? quiesce, ad te enim conversio tua, sed (*Ed.;* tuas et Φ; tua et *N;* eius et *TPFR*) ipse (Φ; ipsa *Ed.; — TNF P*) tui dominabitur (Φ; tu dominaberis eius *TPNF*) **VIG-T** Eut 3,13 (118C): si recte...(= E)...peccasti NB! Auch bei anderen Schriftstellern im Mittelalter nach der altlateinischen Form zitiert, z.B. Abt Lietbert (PL 21, 906C)

8 **AM** Ca 2,26 (400,8.14): eamus in campum **PS-AM** pae 4 (1064A): persuaserat ire secum in campum pio fratri parricidalis impietas **AN** gen 23 (161): et dixit Cain (— *G*) ad (+ Abel *G*) fr. s.: transeamus in c.; et dum essent in campo, exsurrexit...(= E)...eum (*LFG*) 38 (162): postea enim quam Cain occidit Abel (*F*) Mt h 24 (759): Cain enim propter invidiam sacrificii interfecit Abel fratrem suum **AU** loc 1,13 (509, 15): et factum est dum essent in...(= E)...Abel et occ. eum: locutio est; nam etsi non haberet 'et factum est', posset integer sensus esse: et cum essent in campo **CHRY** *II,1182 (1182D = Cas. 17b):* nam et in (— *Cas*) Cain (caim *Cas*) quando cogitabat interficere fratrem suum **CLE-R** *4 (5,15):* /et dixit...(= E)...et contigit cum essent in campum, exsurrexit C. in fr. s. A. et occ. eum **CY-G** cen 78 (880): occidit Cain 148 (887): campanum Abel 221 (893): occiditur Abel hept 1,153-155 (7): /nec tamen his fractus fratrem deducit ad arva atque ubi deprensum deserto in gramine vidit elidit geminis frendens pia guttura palmis/ **PS-CYR** pa 6 (348): in quo mense eduxit Cain Abel iustum in campum (-po *L*) ut occideret eum **EP-SC** en 7 *(93,5):* qui propter invidiam et inpietatem necavit fratrem 7 *(93,22);* **HI** ep 36,6,1 (273,17); Is 16 (577D): transeamus in campum Mt 4 (173A): quem Cain frater eius occi-

Καιν ἐπὶ Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. **9** καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Καιν Ποῦ ἐστιν Αβελ ὁ
~ ο αδελ-

E Cain super Abel fratrem suum et occidit eum et tunc dixit deus ad Cain ubi est
in × × interfecit × dominus Abel
~ fratrem suum Abel ~ frater

H „ adversus „ „ „ „ interfecit „ „ × ait dominus „ „ „ „ Abel
~ fratrem suum Abel

ἀδελφός σου; ὁ δὲ εἶπεν Οὐ γινώσκω· μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μού εἰμι ἐγώ; **10** καὶ εἶπεν ὁ θεός Τί
καὶ ~ ειμι του αδελφου μου ×
φος σου αβελ ~ εγω ειμι

E frater tuus et dixit nescio numquid custos fratris mei sum ego (L) et dixit deus quid
tuus Abel +ille +Cain numquidnam ~ sum (ego) fratris mei × ~ ego sum +ei dominus +(ad) Cain
~ ego custos fratris mei sum cui deus dixit ×
~ ego custos sum fratris mei
~ (ego) sum custos fratris mei

H „ „ qui respondit „ num „ „ „ „ × dixitque ad eum „
numquid +ego ego +dominus ×

gen; CLE-R insiliit? QU dominatus est? IR | in CLE-R | Abel fr. suum LUC; AN gen; H: = 𝔊𝔐 ~ fr. s. Abel CLE-R; P*Ω^{S} — fratr. s. AU; QU | occidit LUC; HI; AU; QU; AN gen; CLE-R; CY-G cen; PHI; PS-CYR; IS; KA interfecit TE; IR; AN Mt h; CHRY; H necavit? EP-SC
9 tunc TE: **K** | deus TE; LUC; OPT?; AM: = 𝔊 dominus PS-AM; HI?; H: = 𝔐 | × TE; HIL; LUC; OPT; AM; IR; QU$^{2/4}$: —αβελ m abel TE (Var); AMst; HI > IS q; QU$^{2/4}$; MUT; PS-AM; GR-M; H: = 𝔊𝔐 ~ fr. tuus abel PS-AU: ~ ο αδ. σου αβελ qu | et = και abdefghijosv(txt)wyd$_2$ Chr$^{1/2}$: = 𝔐 et ille PS-AU?: ο δε | + cain PS-AM | numquidnam? MUT numquid (H) ΧΠΤΦ^{AG}ΟΡ*Ψ^{FΩ} | cust. fr. m. s. ego LUC; AM Ca (Var); IR; PS-AM; CHRY; CΠΣΤΒΘΡ*Ψ^{ΩM}: = 𝔊𝔐 cust. fr. m. sum× HI > IS q$^{1/2}$; H (= ΓΑ^{Β}ΑΤΜΦΡ^{2}Ω^{SJ}): — εγω Chr$^{1/10}$ ~ cust. fr. m. ego sum TE (Var); AM Ca; Λ^{L}ΧΣ^{OM}Ο: ~ εγω ειμι Cyr$^{1/3}$ ~ cust. sum fr. m. ego TE: ~ φ. ειμι του αδ. μου εγω Chr$^{1/10}$ ~ cust. sum ego fr. m. TE (Var) ~ cust. sum fr. m.× IS q$^{1/2}$: ~ ειμι τ. αδ. μου× 𝔄-ed Theoph Chr$^{4/10}$ ~ ego cust. fr. m. sum AM par; QU$^{1/4}$ ~ ego cust. sum fr. m. AM Ps; AU; QU$^{1/4}$; MUT ~ ego sum cust. fr. m. AM Ps (Var); QU$^{1/4}$ ~ sum cust. fr. m. QU$^{1/4}$
10 cui deus dixit? TE | + ei TE (Var) | dominus? AU Ad (Var), Fau (Var); QU cult?; IS q; O |

derit q (9,12): et dixit C. ad A. fr. s.; subauditur: ea quae locutus est dominus. superfluum ergo est quod in Samaritanorum et nostro volumine reperitur: transeamus in campum **IR** *3,23,4 (549):* dominatus est et interfecit eum **IS** all 6 (100A): Cain, frater eius aetate maior, qui eumdem Abel occidit in campo q (36): transeamus in campum (< HI ep 36,6,1) sent 2,41,10 (647B): accendit Cain mentem invidia ut fratrem occideret **KA** Δ 29 (81): ubi Cain (+ abel *V*) fratrem (+ suum *EV*) occidit Λ 14 (93): Cain (chaim *L*) occidit fratrem suum (— *TM*Φ^{RAZGP}*QPCVUSXBEOI;* + abel *YX*) **LUC** Ath 1,2 (68,5): dixit...(= E)...occ. eum/ **PHI** 4 (627D): Abel in principio innocentem occisum **QU** pro 1,8 (738A): verum Cain contumax suique impatiens insiliit super Abel in campum et occ. eum **TE** Jud 5 (266,12): /et tunc...(= E)...eamus in c.; et abiit cum eo illic et (*PNF;* ~ et ill. *T;* — illic Φ) interfecit eum/

9 9 **AM** Ca 2,27 (401,10): qua ratione interrogavit deus Cain ubi esset frater suus 2,28 (402,5): nescio inquit numquid custos fr. mei ego sum (~ sum ego *A'V*) par 71 (329,6): nescio, numquid ego custos fr. mei sum Ps 35,9,1 (56,19): dixit Cain: numquid ego custos sum (~ s. cust. *C*) fr. mei **PS-AM** pae 4 (1064C): et dixit inquit dominus ad Cain: ubi est Abel fr. tuus? et dixit Cain...(= E)...ego **AMst** q 98,2 (188,11): ubi est Abel fr. tuus...nescio **AU** Fau 12,10 (339,4): numquid ego custos sum fr. mei/ **PS-AU** s 95,4 (1928): interrogat et Cain: ubi est fr. tuus Abel? et ille dixit: nescio **CHRY** *V,702 (707D):* ubinam Abel frater tuus (mod. Übersetzung) *V,812 (812D):* et Cain: nunquid...(= E) ...ego **COM** in 1,26(35,30): impie, dic inquit, ubinam frater? ille negavit **CY-G** cen 246 (895): nescio clamat Cain hept 1,156-158 (7): /quod factum dominus caelo speculatus ab alto disquirit quonam terrarum degat Abelus. ille negat positum custodem se fore fratris/ **GR-M** ep 10, 21 (258,12): cum Cain corripit dicens: ubi est Abel fr. tuus **HI** ep 36,2,2 (270,7): interrogatus a domino: ubi est Abel fr. tuus? contumeliose responderat: nescio...(= E)...sum 36,6,1 (273,18): nescio...(= E)...sum **HIL** Ps 119,11 (551,22): ad Cain: ubi est fr. tuus **IR** *3,23,4 (549):* sed interrogatus ubi esset (*omnes Mss;* + abel *omnes edd. praeter Mass.*) frater eius: nescio, ait, numquid...(= E)... ego **IS** Gn 6,6 (224B): ubi sit frater eius (< AU Fau) q (35): interrogatus a domino: ubi est Abel fr. tuus? contumeliose responderat: nescio...(= E)...sum (< HI ep 36, 2,2) (36) nescio, numquid custos sum fr. mei (< HI ep 36,6,1) test 29 (204A): nescio ubi est frater meus **LUC** Ath 1,2 (68,7): /et dixit...(= E)...ego/ **MUT** *31 (433/4):* audivit Cain a deo: ubi est Abel frater...(= E)... numquidnam ego custos sum fr. mei **OPT** Par 7,7 (181,11): et vocavit deus (— *R*) Cain et interrogavit eum ubi esset frater eius; ille...nescire se dixit **QU** cult 4 (688: 2 mal): ubi est Abel fr. tuus 4 (688): ubi est fr. tuus? et dicit: nescio, numquid ego custos sum fr. mei... nescio...numquid ego custos fr. mei sum 4 (689): ubi est fr. tuus?...nescio, numquid ego sum custos fr. mei... numquid sum custos fr. mei **TE** Jud 5 (266,13): /et tunc...(= E)...est (*TPN;* + Abel *FR vulgo*) frater...(= E)... custos sum fr. mei ego (*T;* ~ sum ego fr. m. *PN;* ~ fr. m. ego sum *FR vulgo*)/

10 **AM** Abr 1,47 (535,12): sanguis fr. tui ad me clamat Ca 1,37 (371,6): vox sanguinis fr. tui ad me clamat 2,27 (401,13): vox sanguinis fr. tui (~ tui fr. *P*) ad me clamat 2,29 (402,21): vox sanguinis fr. tui ad me clamat 2,29 (403,9): vox sanguinis (+ fratris *Pm. 2;* + fratris tui α) clamat 2,30 (403,18): vox sanguinis fr. tui clamat de terra 2,31 (404,7): vox sanguinis fr. tui ad me clamat ep 2,10 (881C): denique clamavit et vox sanguinis 22,23 (1026B): sanguis fr. tui clamat ad me 32,5 (1070B): clamavit primum in Abel cuius cla- **10**

| | | |

ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανεν τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου· **12** ὅτι
επι × × × οτε
η γη

L a terra quae aperuit os suum ad excipiendum sanguinem fratris tui de manu tua (I) quoniam
in facie terrae absorbuit × × ut reciperet manibus tuis
super terram × × × ut susciperet ~ tua manu te enim
opere tuo) accipere × × ×
excipere ex caede manus tuae
et recepit
et hausit
accepit

H super terram „ „ „ „ et suscepit „ „ „ „ „ „ cum

ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι· στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

I operaberis terram et non adiciet virtutem suam dare tibi (E) gemens et tremens eris super terram
augebit timens in terra
operari necesse est terram quia steriles tibi fructus dabit

H operatus fueris eam × „ dabit tibi fructus suos vagus „ profugus „ „ „
terram

13 καὶ εἶπεν Καιν πρὸς τὸν κύριον Μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με· **14** εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ
θεον αμαρτια × εκβαλεις

I *et* dixit Cain ad dominum maior causa mea est relinqui me si eicis me hodie a
deum culpa × × × × ecce derelinques ×
~ est causa mea si dimissus fuero ~ me eicis
~ mea causa est quam ut relinquar ~ hodie eicis me
~ est mea quam ut dimitta(tu)r
maius est peccatum meum quam ut remittatur

H dixitque „ „ „ „ est iniquitas mea quam ut veniam merear ecce „ „ „ „
eicies

× AM Jb: — ου s | in terra BEA; KA Δ a a facie terrae AU Ad super terram HI Gal; H: επι τ. γ. Aiy𝔄 Phil1/3 codd-omn1/3 Chr1/3 Cyr-ed1/3 | absorbuit×× AU Ad: *cf* — το στομα αυτης 𝔈 Theoph Cyr1/2 ××× QU | ad excipiendum TE Jud; HI Ez h ut reciperet RUF Nm ut susciperet AM Ps; RUF Rm; HI Is accipere AM Jb; JUL-E; AU Fau3/4+1/4 (Var) > IS Gn 6,9; BEA excipere AU Fau1/4+2/4 (Var); *cf* HIL et recepit AU Ad et hausit HI Ez; *cf* TE res accepit QU et suscepit H > IS Gn 6,8 | ××× TE Jud? ex caede manus tuae AU Ad | manibus tuis RUF Nm ~ tua manu JUL-E

12 te enim...dabit AU Ad | cum H: *cf* οτε n^a | terram (H) $\Lambda^{H}\Psi^{c}$: = 𝔊𝔐 | adiciet AU; JUL-E augebit AM | timens RUF? | in terra AU Fau: = 𝔐

13 dominum AM; AMst (Var); HI > IS q; H: = 𝔊𝔐 deum AM (Var); AMst: θεον c_2 Cyr-codd | maius est peccatum meum RUF > JUL-T: αμαρτια $m^{b}qu$𝔙𝔈 Or Chr Thdt | causa mea est AM; HI ep 36,2 (Var) culpa mea est? HI ep 36,6 > IS q causa×est FIL causa mea× HI ep 36,2; 121: = 𝔊 ~ est causa mea AMst (Var); HI ep 121 (Var); AU Fau ~ mea causa est HI ep 36,2 (Var) ~ causa est mea AMst | relinqui me AMst: = 𝔊 ××AM; AU Fau si dimissus fuero FIL quam ut relinquar RUF Rm 6,8 quam ut dimittar HI > IS q —με Phil1/4 ed1/4: quam ut dimittatur HI ep 36,6 (Var); quam ut remittatur RUF Rm 3,6 > JUL-T; quam ut remitti possit? RUF Rm 3,6 (Var)

14 ecce HI ep? > IS q; H: ιδου α′ = 𝔐 | eicis AMst; HI; AU Fau; H derelinques AM Ca eicies (H) $B\Theta^{AM^{*}}P^{1}\Psi^{rD}$: εκβαλεις Abmy Cyr1/4 codd1/4 repellis? *cf* AM Ps ~ me eicis AMst (Var) ~ hodie eicis me HI ep

quod maledicta terra quae...(= L)...tui/ res 26 (62, 11): maledicta quidem quod (*R;* quo *PM;* quae *F*) hauserit sanguinem

12 12 **91.94.95**: LXX. gemens et tremens **AM** Ca 2,30 (404,3): non augebit (augebat *M'P', Sm.1;* audebat *PV*) inquit virt. s. dare tibi 2,31 (404,26): et ideo g. et tr. iubetur esse super terram Jb 1,27 (229,2): /quoniam operab. terram Noe 107 (486,18): quoniam...(= I)...augebit...(= I,E)...terram **AU** Ad 4 (122,18): /te enim operari necesse est terram quia (quae *TSCVb*) steriles tibi fructus dabit (~ dab. fr. *V*) Fau 12,11 (339, 13): /quoniam...(= I,E)...in terra 12,11 (339,27; 341,3): quoniam...(= I)...tibi 12,12 (341,5): g. et tr. eris in terra Jul im 6,23 (1555): operaberis...(= I,E)...terram **BED** (91,67C): sive ut alia translatio habet: tremens gemensque viveret super terram (< HI ep 36,2,2?) **CHRY** *II,1182 (1182D = Cas. 17b):* cum autem consummavit fratricidium (parricidium *Cas*) g. et tr. erat super terram **CY-G** hept 1,163-166 (7): /conmissa negabit semina et absumptis fructum non proferet herbis, torpidus ut multo conlidens membra tremore funere ceu iuncto semper suspiria ducas/14 **HI** ep 36,2,2 (270,9): /ut g. et tr. viveret super terram **HIL** my 1,6,5 (9,5): sed g. et tr. ad iudicium ultionis septemplicis reservatur 1,7,2 (9,14): g. et tr. **IS** Gn 6,11 (225B): cum operatus fueris terram...(= H)...suos 6,12 (225C): vagus et profugus eris sive, ut in LXX scriptum est, g. et tr. eris super terram (< AU Fau 12,11) **JUL-E** *ap* AU Jul im 6,27 (1568): /quoniam...(= I)...tibi **RUF** Lv *5,3 (338,5):* timens et tremens **TE** Jud 5 (266,18): /et eris gem. et trem. (*T;* ~ g. et tr. eris *PNFR*) super terram et (+ eris *T*) omnis qui te invenerit occidet te (Φ; — *TPNFR*) (*cf* 4,14)

13 **AM** Ca 2,32 (405,3): unde et Cain dixit ad dominum (*M;* deum *cet.*): maior causa mea est/ **AMst** q 5,4 (28,6): ait ad deum (*P;* dominum *cet.*): maior causa est (~ est c. *P*) mea relinqui (relinque *CGA*) me/ **AU** Fau 12,12 (341,9): ideoque respondit Cain et dixit: maior est causa mea/ **FIL** 132,1 (101,4): maior causa est si dimissus fuero **HI** ep 36,2,2 (270,12): denique respondit ad dominum: maior causa mea (+ est *AD;* est iniquitas mea *B;* mea causa est ς) quam ut dimittar 36,6,1 (274, 1): maior culpa mea est quam ut dimittar (dimittatur *B*) 121,8,13 (33,14): maior (+ est ς) causa mea quam ut dimittar **IS** Gn 6,13 (225C): ideoque respondit Cain dicens: **13**

προσώπου τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
I facie terrae et a facie tua abscondam me et ero gemens et tremens super terram et
× × × ~ tua et a facie terrae abscondar
H " " " " " " abscondar " " vagus " profugus in terra omnis
super terram

ἔσται πᾶς ὁ εὑρίσκων με ἀποκτενεῖ με. **15** καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός Οὐχ οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνας
I erit omnis qui invenerit me occidet me et dixit ei dominus × non sic omnis qui occiderit
interficiet × × dominus deus ei +sed
H igitur " " " " " dixitque " " ×nequaquam ita fiet sed " " "
×

Καιν ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ Καιν τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν
× × ~ τω καιν σημειον
I Cain septem vindictas exsolvet et posuit dominus deus Cain signum ne eum occideret
septies vindictam persolvet constituit × × signum super Cain +quis(quam) +aliquis occidat
in ut nemo ~ occideret eum
ut nec quisquam ~ cum inve-
H " septuplum punietur posuitque " × " " ut non " interficeret
deus +in ~ signum in Cain ~ interficeret eum

(Var) > IS q | ××××AM Ca; HI Is | ~ tua et a f. terrae AMst | abscondam me AM; AMst; AU tri abscondar AU Fau; HI > IS q; H | super terram (H) ΣB | interficiet FIL
15 dominus deus ei ? HI ep 36,2,1 (Var) — ei (H) $\Pi^{D^s\Psi^{F^*}}$: *cf* — αυτω m: = paläst. Targum | × HI; H: — ο θεος 𝔙: = 𝔐 | +sed HI ep 36; H | septem vindictas 91-95; DAM; AMst; FIL; HI; AU; IS: = 𝔊 septies vindictam AM; JO-N | persolvet FIL | constituit AU ep | dominus deus AU Fau; B: = 𝔊 dominus× AU ep; H: — ο θεος i^*: = 𝔐 ×deus AMst; AU Jul im, Ps | Cain signum AU Fau, Ps; H: ~ τω καιν σημειον $xc_2\mathfrak{E}^{c_0}\mathfrak{J}$ Phil½ Cyr-codd½: Hexapla = 𝔐 signum super Cain AM sign. in Cain AMst; *cf* AU ep; Ω^J in Cain sign.(H) agrels | ne AM Ps; AU Fau ne quis AM Ca; AMst; AU ep ne quisquam AU Jul im ut nemo AU Ps ut nec quisquam AN | ~ occ. eum AMst; AU ep; *cf* interficeret eum (H) agrelvsc ne ab aliquo interficiatur AU Fau 13?

maior...(= H)...merear/ (< AU Fau 12,12) q (35): denique respondit ad dominum: maior est iniquitas mea quam ut dimittar (< HI ep 36,2) (36): maior culpa mea est quam ut dimittar (< HI ep 36,6) **JUL-P** 3,9,2 (487C): maior...(= H)...merear **JUL-T** ant 2,43 (684D): maius est peccatum meum quam ut remittatur (< RUF Rm 3,6) **RUF** Rm *3,6 (938A):* maius est peccatum meum quam ut remittatur (remitti possit *quidam mss. cum editis*) *6,8 (1080A):* maius est peccatum meum quam ut relinquar

14 14 **AM** Ca 2,32 (405,4): /si derelinques me hodie a facie tua abscondam me 2,33 (405,18): omnis qui invenerit me occ. me ep 37,31 (1091C): abscondam me inquit et ero...(= I)...occ. me/ Ps 35,7,2 (55,12): hic vivus a facie domini repellebatur 35,7,2 (55,15): latebat miser tremens et timens **AMst** q 5,4 (28,7): /si eicis me (~ me eicis *GA*) hodie a f. tua et a f. terrae abscondam...(= I)...occ. me **ANG** (149A): vel, sicut septuaginta transtulerunt, gemens et tremens **AU** Fau 12,12 (341,9): /si...(= I)...abscondar et...(= I)...occ. me tri 2,18 (856): nam et Cain dixit deo: a f. tua abscondam me **CY-G** hept 1,167 (7): 12/territus ille gemit mortemque a numine poscit/ **FIL** 132,1 (101,5): erit o. q. inv. me interficiet me **HI** ep 36,2,3 (270,14): ecce eicis me hodie (~ hod. eicis me *B*)...(= I)...abscondar et...(= I)...occ. me 36,2,3 (270,18): abscondar ut latitem eritque o. q. inv. me occ. me Is 9 (334B): si eicis me hodie a f. tua abscondar **IS** Gn 6,13 (225C): /ecce...(= H)...terra, igitur o. q. inv. me occ. me q (35): ecce hodie eicis me...(= I)...abscondar et...(= I)...occ. me (< HI ep 36,2) **SIM** 3,2 (180) = COL-AV 56,2 (125,5): in morem Cain, ut lectio divina testatur, eiectus a facie dei **TE** Jud 5 (266,18): *siehe Vers 12*

15 15 **91.94.95**: LXX. septem vindictas exsolvet **AM** Ca 2,34 (406,3): qua causa dixerit deus: omnis q. occ. Cain septies vindictam exsolvet, et qua ratione signum super eum ponitur ne occidatur parricida 2,35 (406,18): quod autem signum posuit super Cain ne quis eum occideret ep 37,31 (1091C): /itaque quasi servus signum accepit Ps 35,7,3 (55,15): acceperat signum ne eum aliquis occideret **AMst** q 5,4 (28,13): non sic inquit 5,4 (28,17): itaque omnis q. occ. inquit Cain septem vindictas exsolvet 5,5 (29,2): hoc est signum quod posuit deus in Cain ne quis occideret eum o. q. invenisset eum **AN** gen 38 (162): ut nec quisquam eum occideret, signum adeptus est malum (*LFG*) **ANG** (149B): quia alia translatio ait: septem vindictas exsolvet...porro Aquila interpretatus est: et dixit ei dominus: propterea omnis qui occiderit Cain septempliciter ulciscetur; Symmachus vero: propterea o. q. occ. Cain hebdomadas (post septem hebdomadas *Z*) exsolvet (— *Z*) aut septimus vindicabitur; LXX quippe (quoque *Z*) ut dictum est et Theodotion: et dixit dominus: non sic...(= I)...exsolvet (< HI ep 36,2) **AU** ep 149,9 (356,19): quod constituit in eo dominus signum ne quis occideret eum Fau 12,12 (341,21): non sic inquit omnis...(= I)...exsolvet 12,13 (342,3): et posuit...(= I)...occidat o. q. invenerit 13,10 (389,23): Cain ille signo accepto ne ab aliquo interficiatur Jul im 6,23 (1555): posuit ei deus signum ne quisquam eum cum invenisset occideret Ps 39,13 (442): posuit deus Cain signum ut nemo eum occideret **CAr** Ps 118,164 (895D): omnis q. occ. Cain septuplum punietur (H) **CY-G** hept 1,168-171 (7): /quae tamen infenso non est concessa tonante; nam mala promeritus signo fit notus inusto, sternere ne ferro liceat cuicumque nocentem, ne maius septena parent discrimina funus/ **DAM** ep 9 (373A) = [HI] ep 35,2,2 (266,15(= *ap* HI ep 36,2,1 (269,17): omnis...(= I)...exsolvet **FIL** 132,5 (101,21): insuper etiam et signum acceperat ne occideretur ab aliquo, cumque his etiam septem poenas perpeti si qui hominum ausus fuisset in eum manus inicere 132,5 (101,26): omnis...(= I)...persolvet; unde et signum

πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν. **16** ἐξῆλθεν δὲ Καιν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Ναιδ κατ-

I omnis qui invenisset × et exi(v)it Cain a facie dei et habitavit in terra Naid con-
× invenerit eum × +autem egressus (est) +ergo ~ Cain egressus conspectu +domini domini × inhabitavit
nisset occideret +κυριου κυριου

H " " " eum egressusque " " " domini × " " " profugus ad ori-
+est et +Aith

ἐναντι Εδεμ. **17** Καὶ ἔγνω Καιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Ενωχ· καὶ

I tra Edem et cognovit Cain uxorem suam et concipiens peperit Enoch et
mulierem concepit et

H entalem plagam Eden cognovit autem " " " quae concepit et " " "

| + aliquis AM Ps | occidat AU Fau 12 ~ cum invenisset occ. AU Jul im | omnis AMst; AU Fau; H: = 𝔊𝔐 × AU Jul im | invenisset AMst; AU Jul im; H invenerit AU Fau | × AU Fau, Jul im eum AMst; H: = 𝔊𝔐

16 et HI ep 21, Ps h; *cf* H: και εξ. (911) bdgpsvw Thd: = 𝔐 ex. autem BED: = 𝔊 ex. ergo IS | egressus? HI ep 21, Jr h 2, Hab egressus est HI Jr h 2(Var). 12; + est (H) H^{c} ~ cain egressus? HI ep 21, Jr h 2 | conspectu RUF Lv 5 | domini dei BED: + κυριου f dei AM; RUF Ex, Lv 14, pri; AU; HI; KA: = 𝔊 domini AM Jos (Var); RUF Lv 3; HI ep 21 (Var); AN Jb; CY-G?; IS; H: κυριου Thd-syr: = 𝔐 | — et HI ep 21, Jr h 2, Hab; H + et (H) O: = 𝔊𝔐 | inhab. HI Hab | naid] tremens? PS-PHo: *cf* HI q (= σ'), palästin. Targum und 4,12.14 + aith (H) Λ^{H}

17 ut cognovit...—et? PS-PHo | uxorem AU; H mulierem PS-PHo | concipiens AU: **A** = 𝔊

accipere meruit **HI** ep 36,2,1 (269,22): Aquila: et dixit ei dominus: propterea o. q. occ. Cain septempliciter ulciscetur; Symmachus: et dixit ei dominus: non sic, sed o. q. occ. Cain ebdomatos (hebdomatos *Vallarsi;* ebdomatas q; ebdomadas *cet.*) sive septimus vindicabitur; LXX et Theodotion: et dixit ei dominus (dominus deus ei Ω): non sic, sed (—Ω) o. q. occ. Cain septem vindictas exsolvet 36,2,4 (271,2): non (+ ita Ω*B*) sic 36,4,1 (271, 21): quod Aquila posuit septempliciter et Symmachus ebdomatos (hebdomatos *Vallarsi;* ebdomadas *codd.*) sive septimus ulciscetur Pach *(61,14):* signum quo denotatus est Cain q (9,16): omnis...(= I)...exsolvet. pro septem vindictis Aquila septempliciter interpretatus est, Symmachus septimum, Theodotion per hebdomadem **JO-N** 25 (1203C): ergo cognoscitur septies de Cain illo qui occidit fratrem suum, ut septies vindictam exolveret qui eum occideret **IS** Gn 6,15 (226A): nequaquam... (= H)...punietur; sive, ut LXX transtulerunt: septem vindictas exsolvet 6,17 (226B): posuit dom. in Cain... (= H)...inven. eum q (35): omnis...(= I)...exsolvet (< HI ep 36) **Petrus Comestor** (PL 198,1078A): quod consonat translationi LXX: omnis...(= I)...exsolvet (< HI)

16 16 **AM** Jos 9 (77,10): exiit enim C. a f. dei (domini 𝔄″*P*″*O*) 118 Ps 15,31,4 (347,20): exivit et C. a. f. dei **AN** gen 17 (161): exclusus de paradiso in terra Naid (*L*) 44 (163): haec enim civitas in terra Naid fabricata cognoscitur (*L*) Jb 2 (465D): exivit C. a f. domini **ANG** (151A): LXX transtulerunt: habitavit in terra Naid (< HI q) **AU** Fau 12,13 (342,15): nec exeat a f. dei nec habitet in terra Naim (naid *SG*) **BED** (91,72B): hunc locum LXX interpretes ita transtulere: exiit autem C. a f. domini dei...(= I)...Eden **CAr** Ps 16,16 (122A): egressus Cain...(= H)...profugus **CY-G** hept 1,172-173 (7): /ilicet a facie domini ceu perditus exit, aedibus obversis Naidae in caespite terrae/ **EUCH** inst 1 (71,1): et habitavit in terra Naid. Naid, vel sicut in hebraeo habet Nod, instabilis dicitur, ergo non terrae nomen est, sed iuxta poenam sententiamque divinam vagum Cain fuisse profugumque declarat (< HI q) **HI** ep 21,8,1 (119,1): et C. egressus a f. dei (domini Σ*D*) habitavit in terra Naid (naim *B*) 147,9,4 (325,17): quid longius recedis a f. dei et habitas in terra Naid (naith *A m.2, B;* nain *C*) Hab 2 (1326B): de qua egressus Cain inhabitavit in terra Naid Jr h *2,10 (298,22):* quid de peccatore dicatur Cain quod egressus (*c;* + est *Ae, Del.*) a facie dei habitavit... (= I)...Edem *12 (679D):* egressus est a...(= I)...Naid Ps h 35 (191,8): et exiit inquit Cain...(= I)...Naid (nod β) q (9,20): et habitavit in terra Naid. quod LXX Naid transtulerunt in hebraeo Nod dicitur et interpretatur σαλευόμενος, id est instabilis et fluctuans ac sedis incertae; non est igitur terra Naid, ut vulgus nostrorum putat, sed expletur sententia dei quod huc atque illuc vagus et profugus oberravit **IS** Gn 6,19 (226C): exiit ergo a f. domini et... (= I)...Naid **KA** Δ 31 (81): commoratio Cain a facie dei et generatio eius **PHI** 11,15 (643D): Cain enim fratricida in terra Naid habitavit, id est instabilis factus est **PS-PHo** *2,1 (113):* Cain autem habitavit in terra tremens secundum quod constituit illi deus **RUF** Ex *11,5 (258,8):* exiit inquit a...(= I)...Nain (naim *mn, Ald.;* naid *F, Del.*) Lv *5,3 (338,4):* qui non exiit a conspectu domini sicut Cain *14,3 (483,15):* scriptum est de Cain quia exiit a f. dei pri *4,3,1 (324,20):* Cain quoque exiens a f. dei

17 **AN** gen 40 (163): Cain genuit filium nomine Enos **17**
(*L;* C. g. f. n. Enoch *G;* Cain...genuit Enos *T;* Cain genuit Enoch *F*) 42 (163): tunc edificavit civitatem et posuit ei nomen (et p. ei n.] ex nomine *F*) filii sui Enos (*L;* enoch *FG*), haec (L; hoc *F*) est civitas sanguinis **AU** ci 15,8 (73,4): et cognovit...(= I)...f. sui Enoch 15,20 (102,8): Cain, secundus filius eius Enoch, in cuius nomine ubi regnaretur condita est civitas/ **BEA** Apc 2,1,74 (171): haec est civitas quam fundavit nomine filii sui (< TY) 10,2,4 (585); **CAE** Apc 17 (266,17): sed haec est civitas (+ omnium superborum *CAE*) quam Cain fratris sui sanguine fundavit et vocavit nomen eius nomine (— eius n. *BEA*) f. s. Enoc (< TY) 17 (268,6): ipsa est civitas quam Cain fratris sui sanguine fundavit et vocavit nomine f. sui Enoch (< TY) **CAn** co 8,21,2 (237,15): Cain genuit Enoc (enoch *O*)/ **CY-G** cen 267 (897): et aedificavit Cain hept 1,174-175 (7): /nec minus ex natis genetrix quos fida creavit nomine primaevi sublimem condidit urbem/ **GR-M** Jb 6,7 (732D): unde et pri-

ἦν οἰκοδομῶν πόλιν καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ενωχ. **18** ἐγενήθη

I erat aedificans civitatem × × × × in nomine filii sui Enoch Enoch
aedificavit fundavit +sanguine fratris sui et vocavit eam nomen eius × ex nomen
posuit appellavit ei civitatem

H aedificavit " vocavitque et vocavit nomen eius ex " " " " porro "

δὲ τῷ Ενωχ Γαιδαδ, καὶ Γαιδαδ ἐγέννησεν τὸν Μαιηλ, καὶ Μαιηλ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλα, καὶ Μαθουσαλα

I genuit Gaidad × Gaidad genuit Mevia × Mevia genuit Mathusael × Mathusael

H " Irad et Irad " Maviahel et Maviahel " Mathusahel et Mathusahel

ἐγέννησεν τὸν Λαμεχ. **19** καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λαμεχ δύο γυναῖκας, ὄνομα τῇ μιᾷ Αδα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ
× ~ γυναικας δυο

I genuit Lamech et sumpsit habuit sibi Lamech duas uxores ~ uxores duas mulieres duas nomen uni una(m) nomine Ada et nomen secundae alteri alia(m) nomine

H " " qui accepit × sibi × uxores duas ~ duas uxores " " " " " alteri

concepit et PS-PHo; H: = 𝔐 | erat aedificans AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 aedificavit AN gen; HI Jon; CY-G cen; H fundavit? TY > CAE, BEA condidit? HI Pach; *cf* AU ci 15,20, CY-G hept, GR-M Jb 8, IS construxit? GR-M Jb 6;16 | + sanguine fratris sui? TY > CAE, BEA; *cf* AN gen | ××× AU; TY?; AN gen (Var); IS all, ety; BEA Apc 2: — και επων. τ. πολιν d Chr et vocavit eam HI Jon et voc. nomen eius CAE½; Ω^{s}, Brev. Goth. (PL 86, 268C) et voc.×× CAE½; BEA Apc 10 et posuit ei AN gen appellavit civitatem *cf* GR-M Jb 8: = 𝔊 | in nomine AU; IS all: = 𝔊 ex nomine HI Jon; AN gen (Var); GR-M Jb 8; IS ety; H ×nomine TY > CAE, BEA Apc 2 ×nomen? AN gen; BEA Apc 10 secundum nomen? PS-PHo | enoch] cainan HI Jon (Var): Versehen von HI?

18 Wortlaut unsicher

19 lamech autem accepit sibi? PS-PHo | sumpsit sibi AU: = 𝔊 habuit AN; JO-N accepit sibi PS-PHo; Θ^{M}(mg) —sibi H: — εαυτω 𝔈^{e} Cyr-cod | duas uxores AU > IS; AN gen (*T*); JO-N; agrelsc, Brev. Goth. (PL 86,268D): = 𝔊𝔐 ~ ux. duas AN gen (*LFG*); PS-PHo; H: ~ γυν. δυο p mulieres duas PS-PHo (Var) | nomen uni AU > IS; PS-PHo; H: = 𝔊 una(m) nomine AN | nomen secundae AU > IS: = 𝔊 nomen alteri PS-PHo; H alia(m) nomine AN

mus Cain civitatem in terra construxisse describitur 8,92 (858B): hinc est quod Cain primum filium Enoch vocat atque ex eius nomine civitatem quam condidit appellat 16, 15 (1128A): sic primus in terra Cain civitatem construxisse describitur **HI** ep 36,4,1 (272,3): Cain genuit Enoch/ Jon (1146C): primus Cain fratricida et homicida cruentum mundum germani sanguine dedicans aedificavit civitatem et vocavit eam ex nomine filii sui Enoch (cainan *mss.*) Pach *(82,1):* et condidit civitatem **IS** all 7 (100A): Enoch filius Cain in cuius nomine pater condidit civitatem chr 6a (427): per idem tempus Cain primus ante diluvium civitatem condidit ety 15,1,3: primus ante diluvium Cain civitatem Enoch ex nomine filii sui in Naid condidit Gn 6,20 (227A): cognovit...(= H)...et concepit et pep. Henoch et aedificavit Cain civitatem **PS-PHo** *2,2-3 (113):* et ut (— *A*) cognovit Cain Themech mulierem suam (+ et *A*) concepit et pep. Enoch; Cain autem erat annorum quindecim quando fecit hec et ex eo coepit edificare civitates quousque conderet civitates septem; et hec sunt nomina civitatum: nomen prime civitatis secundum nomen filii sui Enoch **TY** reg 4 (42,8): nisi illius quam Cain fratris sanguine fundavit nomine filii sui, id est posteritatis

18 18 **AN** gen 45 (163): (+ nam ipse *LG;* + iste *F*) Enos (*LT;* enoch *FG*) genuit Gedam (*LT;* gadat *G;* irat *F*) 46 (163): Gedam (*T;* irat *F*) genuit (de ipso natus est *LG*) Malelel (*L;* malelelech *T;* malaleel *G;* maviel *F*) 47 (163): Malelelech (*T;* maviel *F*) genuit (*TF;* et de malel [malaleel *G*] natus est *LG*) Matusalam (*L;* mattusalam *T;* matusala *G;* matusahel *F*) 48 (163): qui (*LG;* mattusalam *T;* matusahel *F*) genuit Lamech illum/ **AU** ci 15,17 (95,16): Mathusael (matthusael *V;* matusahel *BH;* matusale *pr*) genuit Lamech/ 15,20 (102,9): /tertius Gaidad (*Vb, ed. Arg., v;* gaidat *RAFBH*) quem genuit Enoch; quartus Mevia (manihel *v*) quem genuit Gaidad; quintus Mathusael (mathusale *V*^{1}; mathusalam *B*) quem genuit Mevia; sextus Lamech quem genuit Mathusael **CAn** co 8,21,2 (237,16): /Enoc (enoch *O*) genuit Cainam, Cainam genuit Maleleel, Maleleel (malaleel *bis V;* malelehel *bis D;* malaleel malalehel *O*) genuit Mathusalam, Mathusalam (matusalam *bis DW*; matusahel *bis O*) genuit Lamec (lamech *OPX*) /20 **CY-G** hept 1,176-178 (7) /Enochus Gaidada (naida *AG;* naidam *C*) creat, hic deinde Malelum (malechum *AG;* melechum *C*) quo Mathusalamus sensim genitore sub auras exiit et longae produxit tempora vitae/23 **HI** ep 36,4,1 (272,3): /Enoch genuit Gaidad, Gaidad (Ω; caiddat *bis* ϖ; cainan *bis cet.;* irad *bis* ϛ) genuit Maleleel, Maleleel (malaleel malelehel Ω; melelehel *bis* ϖ; malaleel *bis* ϙ; malalehel *bis cet.;* maviael *bis* ϛ) genuit Mathusalam, Mathusalam (Ω; matusalam *bis AD, B m. 2;* matussalem matussalam *B m. 1;* mathusalem mathusala ϖ; matusalem matusalam ϙ) gen. Lamech **IS** Gn 6,22 (227B): porro...(= H)...Lamech/ **PS-PHo** *2,5 (113):* tunc accepit Enoch mulierem de filiabus Seth et genuit ei Ciram (cyram *M*) et Cuut (cuuth *A;* civit *M*) et Madab; Ciram autem genuit Matusael, Matusael autem genuit (— *M*) Lamech/

19 **AN** gen 48-50 (163): /qui habuit uxores duas **19**
(~ duas uxores *T*), una (unam *GF, L nach Lagarde*) nomine Ada et alia (aliam *GF*) nomine (— *G*) Sella (sel-

Σελλα. **20** καὶ ἔτεκεν Αδα τὸν Ιωβελ· οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων. **21** καὶ
I Sella et peperit Ada Iobel hic erat pater habitantium in tabernaculis pecuariorum (A) et
ipse qui est +omnium inhabitantium pecorum ×
H „ genuitque „ Iabel qui fuit „ „ „ tentoriis atque pastorum „
inhabitantium

ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ιουβαλ· οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν. **22** Σελλα δὲ
του αδελφου εστιν +(o) πατηρ
A nomen fratris eius Iobal (I) hic fuit qui ostendit psalterium et citharam Sella autem
ipse erat + pater demonstravit ×
est + Iubal
H „ „ „ Iubal ipse „ pater canentium cithara „ organo „ quoque

ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Θοβελ, καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀδελφὴ δὲ Θοβελ Νοεμα.
× × ×
I peperit et ipsa Tobel et erat malleator (et) aerarius aeramenti et ferri soror autem Tobel Noemma
genuit qui fuit ~ aerarius et malleator
fuerat faber ferrarius et aerarius
H genuit × × Tubalcain qui fuit „ et faber in cuncta opera aeris et „ „ vero Tubalcain „

20 hic erat AU: = 𝔊 ipse erat PS-PHo qui est AN: *cf* est 𝔄𝔙 | + omnium ? PS-PHo: = Targum Pseudo-Jonathan | inhab. AN gen (*T*); C | pecuariorum AU: **A** < 𝔊 pecorum AN gen (*F*) × AN gen (*LTG*) et pascentium pecora ? PS-PHo: *cf* 𝔐
21 του αδελφου aod$_2$𝔈: = 𝔐 | hic AM; AU: = 𝔊 ipse AN; H | fuit AU; H erat AM: = 𝔊 est AN: εστιν 𝔄-ed𝔙 Phil Theoph | + pater AM; *cf* H: + (o) πατηρ 911(?) cx𝔄𝔈^{p}𝔙 Phil: (Hexapla) = 𝔐: *cf* Billen 127 + iubal ? AN | ostendit AU; AN; KA demonstravit AM
22 — autem ? AU (Var) | genuit PS-PHo; H | — et ipsa PS-PHo?; H: — και αυτη 𝔄 | et erat AU: **A** = 𝔊 qui fuit AN (Var); H qui fuerat AN | mall. (et) aer. AU ~ aer. et mall. AU (Var) faber ferrarius et aerarius AN faber aeris et ferri ? HI: — χαλκευς l | et soror eius fuit N. ? AN

lam *F*) (*LTFG*) **AU** ci 15,17 (95,17): /et sumpsit ...(= I)... Sella/ **CY-G** hept 1,183 (8): 23/quarum prima fuit Ada atque altera Sella/ **JO-N** 25 (1203D): de Lamech illo qui habuit duas ux. **IS** Gn 6,22 (227C): /qui accepit duas...(= I)... Sella (< AU ci 15,17; *cf* H) **PS-PHo** *2,6 (114):* /Lamech autem accepit sibi uxores (mulieres *A*) duas...(= I)...alteri Sella/ **TE** cas 5 (136,26): primus Lamech (Lamen *A*) duabus maritatus

20 20 **AN** gen 55 (163): nam de muliere sua Ada (*L;* nam de m. s. *G;* igitur lamec de m. s. ada *F;* lamech *T*) genuit Hobel (*L nach Mommsen;* thobel *L nach Lagarde;* tobel *T;* iobel *G;* iohel *F*) qui est pater habitantium (inhab. *T*) in tabernaculis (+ pecorum *F*)/ (*LTFG*) **AU** ci 15,17 (95,18): /et peperit...(= I)... pecuariorum/ **CAn** co 8,21,2 (237,18): 18/Lamec (lamech *OPX*) genuit Iobel (iohel *D;* iubel *P*)/ **CY-G** hept 1,184-185 (8): /Iabelum (aelum *mss.*) sed prima creat qui pastor in arvis gramineis laeta pecudes pascebat in herba/ **PS-PHo** *2,7 (114):* /et pep. Ada Iobab, ipse erat p. omnium hab. in tab. et pascentium pecora/

21 21 **AM** ex 1,25 (23,14): de eo qui Iubal dictus est habet scriptura: hic erat pater qui demonstravit psalt. et cith. **AN** gen 55 (163): /et alium nomine (genuit *T*) Iubal (iobal *G*); ipse est (— *G*) Iubal (*L;* iobal *G;* — *TF*) qui ost. psalt. et cith. (+ qui de Ada nascitur *T*)/ (*LTFG*) **AU** ci 15,17 (95,20): /et nomen fr. eius Iobal (*RAFeb;* iubal *GHaprv;* tubal *B*)...(= I)...citharam/ **CAn** co 8,21, 2 (237,18): /et Iubal (*DW*^{2}*OX;* iobal *VP;* iobel *W*^{1}) **CY-G** cen 170 (889): psalterium duxit Iubal (*Y,* iobal *XV*$_{2}$) 184 (890): in cytharoedo Iubal hept 1,186-187 (8): /Iobalus quem deinde subit qui musica plectra repperit et vario concordes murmure chordas/ **IS** chr 14 (428): hac quoque aetate Iubal ex genere Cain artem musicam repperit/ **KA** Γ a 1 (75): ubi invenitur salterium et cithara Iubal Γ b 1 (75): adinvenitur psalterium et cithara Iubal Δ 32 (82): de filiis Lamech qui ostenderunt musicam/ **PS-PHo** *2,7 (114):* /et iterum genuit ei Iobal qui initiavit docere omnem psalmum organorum et coepit percutere cyneram et cytharam et omne organum dulcis psalterii

22 **AN** gen 57 (164): /nam (— *T*) de Sella (+ vero *T*) **22**
natus est ei (nascitur *T*) Thobel (*L;* tobel *TG;* tubal *F*) qui fuerat (fuit *T*) faber ferrarius et aerarius; et soror eius fuit (— fuit *F;* et habuit sororem *T*) nomine (*T;* nomen *F;* — *LG*) Noema (*LF;* noemma *TG*), ipsa est quae psallebat voce non organo (*LTFG*) **AU** ci 15,17 (95,21): /Sella aut. (— *p*) pep. et ipsa Tobel (*VRHep;* thobel *AFv;* iobel *b;* tubal *a;* tubalcain *GB*), et erat mall. et aer. (*VRF GBHaber, ed. Arg.;* ~ aer. et mall. *v;* mall. aer. *Ap, Do*^{2,3} *Hoffm. [sec. Graec.]*)...(= I)...Noemma (noema *abpv*) **CY-G** hept 1,188-191 (8): /Tobelum mox Sella parit, cui fundere rivos aeris erat moris ferrumque incude subactum diversis formare modis stridente camino; quem Noemma sequens uno genitore creata est/25 **HI** Jr h *3,1 (306,2):* de Cain ortus est faber aeris et ferri *3,1 (306,4):* malleator est filius Cain **IS** chr 14 (428): /cuius etiam frater Tubalcain (balcain *Z;* iubalcain *G*) aeris ferrique inventor fuit (*cf* H) **KA** Δ 32 (82): /et artem ferri (+ ad usum *L*) atque aeramenti (— atq. aer. *D*) **PS-PHo** *2,9 (114):* Sella autem genuit Tobel et Miza (mila *M;* nuha *A*) et Theffa; et hic est Tobel qui ostendit hominibus artes in plumbo et stanno et ferro et eramento et argento et auro

23 **AMst** q 6,1 (29,10): occ. virum in livore mihi et **23**
iuv. in vulnere mihi **AN** gen 52 (163): ipse est Lamech (*L;* — *GF*) qui dixit mulieribus suis: audite voc. m., mul. L., et continete auribus vestris v. m., quia vir. occ. (*L;* ~ occ. vir. *GF*)...(= E)... livore meo/ (*LFG; T hat dafür:* ipse occidit virum in vulnere suo et iuv. in libore suo) **CY-G** hept 1,179-180 (8): 18/ast Lamech (amalech *mss.*), dirum qui perculit ense Cainem, perpetitur caeso multum graviora nocente/ 1,182 (8): 24/coniugibus hic facta gemens sese increpat ultro/19 **HI** ep 36,4,2 (272, 7): quia vir. occ. in vulnere mihi (Ω; vulneremus *q;* vuln.

23 εἶπεν δὲ Λαμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξίν Αδα καὶ Σελλα. ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς, γυναῖκες Λαμεχ,
~ της φωνης μου
μου τους λογους

E dixit autem Lamech mulieribus suis Adae et Sellae audite vocem meam mulieres Lamech
+ambabus × × × audite ×
X ad uxores suas Ada „ Sella „ verba mea uxores „
H dixitque „ uxoribus suis Adae „ Sellae „ vocem meam „ „

ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους, ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί,
×

E intuemini verba mea quoniam virum occidi in vulnere mihi et iuvenem in livore meo
intendite × ~ occidi virum meo × × × × ×
continete auribus vestris livore vulnere mihi
× × ×
X auribus percipite „ „ quia „ „ „ vulnus meum „ „ „ livorem meum
H auscultate sermonem meum quoniam occidi virum „ „ „ „adulescentulum „ „ „
livore meo

24 ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Καιν, ἐκ δὲ Λαμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. **25** Ἔγνω δὲ Αδαμ
εκ μεν καιν εκδεδικηται επτακις εν

E quoniam septies vindicatum est de Cain de Lamech autem septuagies septies et cognovit Adam
× vindicabitur in vero ×adiecit adhuc Adam cognoscere
et de Cain quidem vindicatum est septies
H × septuplum ultio dabitur „ „ „ „ vero „ „ cognovit quoque adhuc „

23 **X**? HI Jl | + ambabus? PS-PHo | adae et sellae HIL; PS-PHo; H ××× AN | vocem meam: *cf* της φωνης μου adfioprwc$_2$ Cyr-ed$^{1/2}$: = 𝔐 audite× JO-N? verba mea HI Jl; ORI; IS: μου τους λογους d$_2$ < unten | + et? PS-PHo; IS | intuemini HIL: klingt 𝔊 ähnlich intendite PS-PHo continete auribus vestris AN ××× JO-N; ORI | verba mea] in observationem meam? PS-PHo | quoniam HIL; ORI; H quia AN; HI > IS q; PS-PHo × JO-N; AMst?; RUF?: — οτι d | virum occ. HIL; AN; RUF; HI > IS q: = 𝔊𝔐 ~ occ. virum AMst; AN (Var); JO-N; ORI; H viros corrupi? PS-PHo | vulnere mihi HIL; AN; HI vulnere meo RUF; AN (Var); HI ep (Var) > IS q; JO-N; ORI livore mihi AMst: Umstellung | ××××× JO-N | vulnere mihi AMst livore meo (H) XΨ$^{DF^*}$

24 — quoniam AN (Var); IS Gn; H et nunc? PS-PHo et de cain quidem vindicatum est septies? RUF Rm: εκ μεν καιν εκδεδίκηται επτακις Chr | vindicatum est HIL; AN; AMst; RUF; ORI: = 𝔊 vindicabitur HI; PS-PHo; IS; ALD; *cf* Futurum in H: = 𝔐 | in AM: εν fn | vero RUF; ALD; H × IS Gn

25 et cogn. PEL: = 𝔐 — et AN (Var) | adiecit adhuc adam cognoscere AN | evam AU ci; PEL;

meo *cet.*) et iuv. in livore meo/ Jl (950D): quod in Lamech quoque legimus peccatore qui locutus est ad uxores ...(= X)... livorem meum **HIL** my 1,9,1 (10,25): dixit autem...(= E)...livore meo/ **JO-N** 25 (1203D): qui dicebat: audite audite mul. L., occ. vir. in vulnere meo/ **IS** Gn 6,23 (227C): dixit quoque L. ux. suis: aud. verba mea et auscultate...(= H)...livore meo/ q (35): quia vir. occ. in vulnere meo et iuv. in livore meo/ (< HI ep 36,4) **ORI** Mt *14,5 (282,18)*: aud. verba mea, mul. L., quoniam occ. vir. in vulnere meo et iuv. in livore meo/ (ακουσατε μου της φωνης γυναικες Λαμεχ και τα εξης) **PS-PHo** *2,10 (114)*: dixit aut. L. ambabus mulieribus... (= E)...et intendite in observationem meam (-ne mea *A*) quia viros corrupi pro me et lactentes de mamillis abstraxi ut filiis meis ostenderem iniqua operari et habitantibus terram/ **RUF** Rm *5,6 (1032C)*: cum dicebat Lamech: vir. occ. in vulnere meo et iuv. in livore meo/

24 24 **ALD** metr 2 (69,1): septies vindicabitur de C., de L. vero s. s. **AM** Ca 2,38 (408,27): unde in L. s. s. vindicatur quia gravior culpa eius est Lc 8,24 (402,18): septuagies itaque et septies L. condemnatur **AMst** q 6,1 (29,22): de L. aut. septuagiens septiens 6,2 (30,4): de C. vindicatum est **AN** 54 (163): /quoniam (— *T*)...(= E)...septiens (*LTFG*) **CY-G** hept 1,181 (8): /crimina nam meritum decies septena cohercent/23 **FIL** 107,7 (67,3): de C. septies, de L. aut. s. s. vindictam **HI** ep 36,4,2 (272,8): /quoniam s. vindicabitur...(= E)...septies **HIL** Mt 18,10 (1022B): solvenda quidem per C. poena in septuplum constituta est...sed in L. supplicium usque ad septuagies et septies est constitutum my 1,9,1 (11,1): /quoniam...(= E)...septies **JO-N** 25 (1203D): /ergo de Cain scriptum est: septies exsolvet vindictam qui occiderit eum, de L. aut. s. s. **IS** Gn 6,23 (227C): /s. vindicabitur de C., de L. s. s. q (35): /quoniam s. vindicabitur...(= E)...septies (< HI ep 36,4) **JUL-T** aet 3,11 (574B): septuplum...(= H)...septies **KA** Δ 33 (82): de vindicta Lamech **ORI** Mt *14,5 (282,22)*: quoniam...(= E)...septies **PS-PHo** *2,10 (114)*: /et nunc s. vindicabitur...(= E)...septies/6,1 **RUF** reg *122 (532A)* = *ap* BEN-A *30,18 (983C)*: septies...(= E)... vero s. s. Rm *5,6 (1032C)*: /et de C. quidem vindicatum est s., de L. vero s. s. **TE** or 7 (186,8): quod in genesi de C. s., de L. aut. s. s. ultio reputata est

25 **AN** gen 24 (161): deinde genuit Adam loco Abel **25**
...et vocavit nomen eius Seth (*T*) 24 (161): et (— *G*) adiecit adhuc Adam (~ adam adh. *F*) cognoscere mulierem suam et concepit et peperit ei (— *F*) filium (+ in *F*) loco Abel qui dicitur Seth (*LFG*) 25 (161): cuius nomen lingua latina resurrectio dicitur, quia (quoniam *T*) ab ipso (in ipso *G, L nach Lagarde;* per ipsum *T*) resuscitavit (susc.) deus semen iustum (iustorum *T*) **ANAST II.** 6,8 (637,7): posuit mihi deus semen, hoc est filium, nomine Seth pro Abel quem occ. Cain. non ergo dixit 'posui mihi', sed 'posuit deus' (*cf* H) **ANG** (152D): vel sicut Aquila transtulit: posuit mihi deus semen alterum pro Abel (< HI q) **AU** ci 15,8 (73,13): cognovit inquit Adam Evam (—*B*) ux. suam (~ ux. s. E. *v*)...(= E)... nominavit nomen illius Seth 15,15 (89,2): et appellavit nomen illius Seth dicens, ut scriptum est: suscitavit enim (— *b*^{1})...(= E)...occ. (iugulavit *R*^{1}) C. 15,15

Εναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηθ λέγουσα
× ~ την γυναικα αυτου εναν ×
E Evam mulierem suam et concepit et peperit filium et vocavit nomen eius Seth dicens
× uxorem +ei appellavit nominavit illius ×
~ uxorem suam Evam
H × uxorem " " × × " " vocavitque " " " "
et vocavit illius

Ἐξανέστησεν γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Αβελ, ὃν ἀπέκτεινεν Καιν. **26** καὶ τῷ Σηθ ἐγένετο υἱός,
× εγεννηθη
E suscitavit enim mihi deus semen aliud pro Abel quem occidit Cain (A) et Seth natus est filius
ex(sus)citavit resuscitavit × dominus alterum × (in)loco iugulavit
H posuit × " " " " " " " " " sed " " " " "
dominus

ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ενως· οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ. **5,1** Αὕτη
και επωνομασεν +πρωτον × × ×
I et nominavit nomen eius Enos hic speravit invocare nomen domini dei hic
vocavit +primus
H quem vocavit × × " iste coepit " " " × " est
dei nostri

JUL-E: = 𝔊 × AN; AU ci (Var) H: — εναν yE: = 𝔐 | ~ ux. s. evam AU ci (Var): ~ τ. γυν. αυτου εναν Phil½ | mul. AN; PEL ux. AU; JUL-E; H | — conc. et H: < 𝔐 | + ei AN (*LG*) | vocavit AN (*T*); HI; JUL-E; *cf* H (et vocavit Ψ^{M}) appell. AU ci 15,15 nomin. AU ci 15,8 | eius AN (*T*); HI; JUL-E; H illius AU ci; $G\Lambda^{L}\Pi^{D}\Sigma\Theta P\Psi^{DF}$ | — dicens HI: —λεγουσα Phil-codd-omn½ Clem,𝔖 sub ÷, 𝔄 sub ※: — 𝔐 | suscitavit AN (*T*); RUF; HI; AU ci, nu½; JUL-E; BED exsuscit. BEA excit. HIL; AU nu½ resuscit. AN (*LGF*) | enim RUF; HI; AU ci, nu (Var); BED: = 𝔊𝔐 × HIL; RUF (Var); AU ci (Var), nu; JUL-E; BEA; H: — γαρ 911(?) gmn𝔖E Phil½ | deus HIL; AN; RUF; HI; AU ci; BED; BEA; H: = 𝔊𝔐 dominus AU nu; JUL-E; *cf* HI q (α′); $X\Pi\Sigma^{TO*}M\,P\Psi^{FM}$ | ~ aliud semen? AU nu (Var) | alterum BEA; *cf* HI q (α′) × AU nu (Var); ANAST II.? iustum (iustorum) AN? | (in) loco AN? | iugulavit AU ci (Var)?
26 natus est AU; H: εγεννηθη ei(mg)jrt𝔖: = 𝔐 | και επων. dfpr Chr½ Cyr: = 𝔐 | nominavit AU voc. HI; H | enos] enoch RUF Pa (Var); AN s Le; CY-G; *cf* die Verwechslung in AM Is, AN s Le | + primus RUF Rm 8; AN s Le; IS chr: + πρωτον Phil⅓ | spe invocavit? IS all | — domini AM Is?: — κυριου Chr | — dei RUF Rm; AN s Le?; IS all; H: — του θεου Clem: = 𝔐 dei nostri (H) X

(89,25); 15,18 (97,5): suscitavit...(= E)...Abel nu 2,19 (271,17): suscitavit (+ enim *TKRN*) mihi dominus semen aliud (~ al. sem. *N*; — al. *E*) pro A. 2,19 (271,20): excitavit mihi semen **BEA** Apc 2,1,76 (172): Abel vero successioni sic dicit: exsuscitavit mihi deus semen alterum pro A. quem occ. C. **BED** (91,77A): unde apte apud LXX translatores nato eo dixisse fertur pater sive mater eius: suscitavit...(= E)...Cain **CY-G** hept 1,192-193 (8): 22/haec inter vegetis Adam non languidus annis Sethum progenerat post mortem mitis Abelis/ **HI** q (9,26): et vocavit nomen eius Seth: suscitavit... (= E)... occ. Cain. Seth proprie θέσις, id est positio, dicitur. quia igitur posuerit eum deus pro A., propterea Seth, id est positio, appellatur. denique Aquila: et vocavit inquit nomen eius Seth dicens quia posuit mihi dominus sem. alterum **HIL** my 1,11,1 (12,8): Eva ita (ait *ms.*) dicente: excitavit mihi...(= E)...Cain **IS** Gn 6,25 (228A): cognovit...(= H)...Seth/ **JUL-E** *ap* AU nu 2,19 (271,11): cognovit A. Evam uxorem...(= E)...et vocavit (vocavitque *C*) nomen eius Seth (sedh *CKR*) dicens: suscitavit mihi dominus...(= E)...Cain (Kain *SW*) **KA** Δ 34 (82): ubi Adam rursus filios (-ium *V*) suscepit Λ 15 (93): Adae natus est Seth pro Abel **PEL** tri 3 (48): et cognovit A. Evam mul. suam/5,3 **RUF** Nm *18,4 (174, 17)*: Seth filius est Adam, de quo Eva dixit cum natus esset: suscitavit enim (— *A*)...(= E)...Cain

26 26 **AM** Is 1 (642,8): Enos autem qui adsumpsit et speravit invocare deum et ideo creditur esse translatus par 19 (277,17): Enos, hoc est homo ad imaginem dei factus, qui speravit inv. n. dom. dei **AN** gen 27 (162): *T:* ipse enim Seth...genuit Enos; *LG:* ipse est (+ enim *G*) Set qui genuit Aenas (enos *G*); *F:* Seth genuit Enos s Le 2 (56,16): Enoc, qui primus nomen domini per bonam naturam invocare coepit, ascendit in altioribus locis (coepit < H) **ANG** (153B): vel, sicut quidam transtulerunt: tunc initium fuit invocandi nomen domini (< HI q) **AU** ci 15,18 (96,17): et Seth inquit natus...(= A,I)...dei 15,18 (97,14): hic...speravit inquit inv. n. dom. dei 15,18 (97,16): speravit inv. 15,18 (97,21): et nominavit n. e. Enos, quod interpretatur homo, ac deinde additur: hic...(= I)...dei 15,21 (104,25): homo qui speravit inv. n. dom. dei 15,21 (104,29): per eum qui speravit inv. n. dom. dei **Claudius Taur.** (PL 50,921C): vel, sicut in LXX interpretibus habetur: iste speravit inv. n. dom. dei (< AU ci 15,18) **CY-G** hept 1,194-196 (8): /Enochum is deinde creat, cui candida corda largitus dominus, hoc se poscente rogari adnuit et placidae suscepit munera mentis/5,5 **HI** Gal 1 (354B): sicut Enos ob principalem in deum spem et inter ceteros eminentem sperasse scribitur inv. dominum deum q (10,1): et vocavit...(= I)...dei. quomodo Adam homo interpretatur, ita et Enos iuxta hebraeae linguae varietatem homo vel vir dicitur. et pulchre, quia hoc vocabulum habuit, de eo scriptum est: tunc initium fuit invocandi nomen domini (= τοτε ἀρχη εγενετο...σ′), licet plerique Hebraeorum aliud arbitrentur quod tunc primum in nomine domini et in similitudine eius fabricata sint idola **IS** all 9 (101A): Enos filius eius qui spe invocavit nomen domini (qui coepit invocare n. d. *mss.*) chr 5 (426): Enos qui primus coepit inv. n. dom. (*cf* H) ety 7,6,10: tunc initium fuit invocandi nom. dom. (< HI q) Gn 6,25 (228A): /sed Seth...(= H)...Enos 6,27 (228B):

ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων· ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν Αδαμ, κατ᾽ εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν·

I liber nativitatis hominum qua die fecit deus Adam ad imaginem dei fecit illum
originis mundi quo +et similitudinem suam eos
generationis
H „ generationis Adam in die qua creavit „ hominem „ similitudinem „ „ „
quo imaginem (et (ad) similitudinem) eum

2 ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτῶν Αδαμ.

I masculum et feminam fecit illos et benedixit illos et cognominavit nomen eorum Adam
virum mulierem eos eos vocavit +id est homo
eis
H „ „ „ creavit eos „ „ illis „ vocavit „ „ „
fecit

ἡ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς. **3** ἔζησεν δὲ Αδαμ διακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν ἰδέαν
~ ετη διακοσια τριακοντα +υιον

A qua die fecit illos (E) vixit autem Adam ducentis × triginta annis et genuit secundum effigiem
et vixit .C. .XX. annos +filium ad imaginem
~ annos .CCXXX. iuxta speciem
H in die qua creati sunt „ „ „ centum × „ „ „ „ ad similitudinem
annos +filium ~ imaginem et si-

αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηθ. **4** ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι
× × × +πασαι

E suam et secundum similitudinem suam et cognominavit nomen eius Seth (O) fuerunt autem dies
× × speciem vocavit
iuxta imaginem eius
H × „ × imaginem „ vocavitque „ „ „ et facti sunt „
militudin.× ×
~ suam et imaginem +omnes

5,1 nativitatis AU | originis 91.94.95 | generationis AN; KA; H | mundi AN chr II | qua AU; AN chr II; H | quo AN chr I; Φ^{Z*} | + et sim. suam AN chr II | imaginem (H) $B\Psi^{*}$ | ymaginem et sim. (H) Π^{D^2} Ω^{SJ} | imag. et ad sim. (H) Ω^{M^2} | ×× AN chr I (Var)? | illum AU; H | eos AN chr I | eum (H) A

2 vir. et mul. HI > EUCH | fecit (H) Λ; Claudius Taur. (PL 50,922 A.B < AU ci) | illos AU | eos HI > EUCH; H | illos AU | eos HI | eis HI (Var); EUCH; *cf* H | cognom. AU: = 𝔊 | vocavit HI > EUCH; H | + id est homo? HI; *cf* GR-T

3 et vixit HI ep: = 𝔐 | CXXX AN chr I (Var), chr II; *cf* HI q, AU; H: = 𝔐 | CCXX HI q; AN chr I (Var); IS (Var) | ~ ann. CCXXX HI ep; AN chr, comp, sup; PROS; PS-PROS; IS: ~ ετη διακοσ. τριακ. abdfgh^{b}imoprtwxd$_2$ Chr | annis HIL; HI ep (Var); AN chr I; H | annos HI; AU; $O\Theta^{A}$ | + filium HI q (Var), *cf* ep; PEL Phil, tri; $\Lambda^{H}\Sigma O^{2}M$ $\Phi^{R^2}\Psi^{*}M^{2}\Omega^{SM}$: + υιον l𝔄-codd𝔙 | secundum HIL; RUF; PEL Phil, tri | ad HI q; H | iuxta HI ep? | effigiem HIL | imaginem RUF; PEL Phil, tri; HI q; ~ imag. et sim. (H) ΛIIM | speciem HI ep? | suam HIL; RUF; ~ suam et imag. (H) G: = 𝔊 | × PEL Phil, tri; HI; H: — αυτου d𝔄-codd Phil | — et imag. (H) X; *cf* PEL Phil (Var); Rm | secundum HIL; RUF; PEL tri | × PEL Phil; HI q; H: — κατα την d | iuxta HI ep? | simil. HIL; PEL; HI q | speciem RUF | imag. HI ep; H | eius HI ep? | cognom. HIL: = 𝔊 | vocavit HI; PEL; *cf* H

qui coepit inv. n. dom. (H) **RUF** Pa *6 (592C):* quod Enos (enoch *mss. omnes*) vere speravit inv. n. dom. dei Rm *5,1 (1011D):* etiam si Enos dicas qui speravit inv. n. dom. *8,3 (1165A):* Enos primus (prius *editi*) speravit inv. n. dom.

5,1 5,1 **91.94.95**: LXX. originis hominum **AN** chr I *26-27 (91):* liber generationis hominum. quo . . . (= I) . . . fecit eos (— f. e. *GC*)/3 **chr** II *25-26 (91):* liber generationis mundi. qua . . . (= I) . . . imag. et similitudinem suam/3 **AU** ci 15,21 (104,16): hic . . . (= I) . . . illum/ **KA** Δ a 35 (82): recapitulatio fabricae Adae Δ b 35 (82): recapitulatio generationis Ade (*cf* H) Λ 16 (93): de generationibus hominum

2 2 **AU** ci 15,17 (95,2) masculum . . . (= I) . . . Adam 15,21 (104,17): /masculum . . . (= I,A) . . . illos **EUCH** inst 1 (71,8): vir. et mul. fecit eos et ben. eis et voc. nom. eorum A. (< HI q) **GR-T** hist 8,20 (338,20): quod in principio deo hominem creante ait: masc. et fem. creavit eos vocavitque nom. eorum Adam, quod est homo terrenus (*cf* H) **HI** q (10,8): vir. et mul. fecit eos et ben. eos (eis μφ) et voc. nom. eorum Adam, id est homo

3 3 **AN** chr I *28 (91):* 1/vixit aut. A. annis CCXXX (*B;* CXXX *F;* CCXX *G*) et genuit Seth/6 chr II *27 (91):* 1/A. annorum CXXX genuit Seth/6 chr-A *3 (91):* A. factus est annorum ducentorum treginta et sic genuit Seth/5 comp 1 (151): A. cum esset annorum ducentorum triginta genuit Seth/6 sup (737,7): A. qui dum conplesset annos CCXXX genuit Seth/6 **AU** ci 15,10 (76,12): nam ipse homo primus A., antequam gigneret filium qui est appellatus Seth, ducentos triginta vixisse annos reperitur in codicibus nostris; in hebraeis autem centum triginta perhibetur/ **CAn** co 8,21,2 (237,10): A. genuit Seth/6 **HI** ep *51,6,6 (407,16):* et vixit A. annos (annis *A*) CCXXX et cognovit Evam uxorem suam et peperit ei filium iuxta speciem et iuxta imaginem eius et vocavit nomen eius Seth (sedh *A*) (*cf* 4,1) q (10,11): vixit aut. A. CC et XX annos et genuit (+ filium β *in marg.*) ad imaginem et similitudinem suam et voc. nom. eius Seth. sciendum quod usque ad diluvium ubi in nostris codicibus CC et quod excurrit annorum genuisse quis dicitur, in hebraeo habeat C annos et reliquos qui secuntur **HIL** syn 73 (528A): vixit . . . (= E) . . . Seth **HILn** curs (159,3): A. anno CCXXX genuit Seth/6 **IS** chr 4 (426): A. (+ cum esset *F*) ann. CCXXX (CCXX *F*) ge-

Αδαμ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σηθ ἑπτακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **5** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι

~ ετη επτακοσια

O Adam (l) postquam genuit Seth anni .DCC. et genuit filios et filias et fuerunt omnes

posteaquam ~ .DCC. anni

H " " " " octingenti anni genuitque " " " " factum est omne

et genuit

αἱ ἡμέραι Αδαμ, ἃς ἔζησεν, ἐννακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **6** Ἔζησεν δὲ Σηθ διακόσια καὶ πέντε ἔτη

~ ας εζησεν αδαμ ~ ετη εννακοσια τριακοντα και εζησεν ~ ετη διακοσια πεντε

~ πεντε και διακοσια ετη

I dies Adae quos vixit anni .DCCCCXXX. et mortuus est vixit autem Seth annis .CCV.

obiit et vixit quinque et ducentos annos

H tempus quod vixit Adam " nongenti triginta " " " " quoque " centum quinque annos

~ nongentos triginta annos autem quinquaginta annis

καὶ ἐγέννησεν τὸν Ενως. **7** καὶ ἔζησεν Σηθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ενως ἑπτακόσια καὶ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν

~ ετη επτακοσια επτα

I et genuit Enos et vixit Seth postquam genuit Enos annis .DCCVII. et genuit

annos

H " " " vixitque " " " " octingentis septem annis genuitque

annos et genuit

υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **8** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σηθ ἐννακόσια καὶ δώδεκα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **9** Καὶ

~ ετη εννακοσια δωδεκα

~ δωδεκα και εννακοσια ετη

I filios et filias et fuerunt omnes dies Seth anni .DCCCCXII. et mortuus est et

~ duodecim et nongenti anni

H " " " " facti sunt " " " nongentorum duodecim annorum " " " vixit

4 + omnes (H) G^2O: + πασαι t: < 5,5 | posteaquam AU ci? | anni DCC 105 (nach den parallelen Versen ergänzt); *cf* PS-PHo: ~ ετη επτακοσια 911 abdfgimnopr^{b}wxd$_2$ Chr ~ DCC anni HI; PS-PROS; *cf* H: = 𝔊𝔐 | et genuit (H) $\Sigma\Psi^{mg}$

5 quod vixit Adam H: *cf* ~ ας εζησεν αδαμ m | ~ ετη εννακοσια τριακ. 911(?) abdgimoprwxd$_2$ Chr ~ nong. trig. annos (H)Σ^{M}; nong. tr. anni Brev. Goth. (PL 86,276C) | obiit TY; PS-PROS (Vers 4)

6 et vixit? PS-PHo: και εζησεν p: = 𝔐 autem (H) Ω^{M}: = 𝔊 | ~ ετη διακ. πεντε abdfgimoprwxd$_2$ ~ quinque et duc. ann. AU: πεντε και διακ. ετη DEMcehjlqsuvyc$_2$𝔖 Cyr annis 105; AN chr I; $G^2\Lambda X\Phi P\Omega$ annos AU; AN chr-A; PS-PHo; H | CC AN chr II CV AN chr-A; PS-PHo; H: = 𝔐 CCL? PROS (Var) CL Θ^{A}

7 ~ ετη επτακ. επτα 911 abdfmoprtwxd$_2$ annis 105; H annos PS-PHo; $C\Sigma^{M}$ | et genuit (H) X

8 anni DCCCCXII 105; *cf* AN: ~ ετη εννακ. δωδεκα 911 adfgimnoprs^{a}vwxd$_2$ ~ duod. et nong. anni AU: ~ δωδεκα και εννακ. ετη DEMcehjlquyc$_2$ Cyr

nuit Seth (sedh *P;* sed *G*) **PEL** Phil 2,7 (398,2): nam genuit A. (~ a. gen. *G*) filium sec. imag. et simil. suam et voc. nom. eius Seth (filium-seth| seth secundum similitudinem BH_2G) Rm 8,3 (61,5): A. genuit (+ seth *F*) ad similitudinem suam tri 3 (48): 4,25/et genuit ex ea filium sec. imag. et sec. simil. suam **Petrus Comestor** (PL 198,1076C): et consonant in hoc LXX quae dicunt A. ducentorum triginta annorum esse cum genuit Seth, sed tamen in hebraeo est centum et triginta **PROS** chr 1 (385): A. cum esset annorum CCXXX (triginta A^r) genuit Seth/6 **PS-PROS** chr 1 (632): A. annorum CCXXX genuit Seth/ **RUF** pri *1,2,6 (34,22):* et genuit A. Seth sec. imag. suam et sec. speciem suam

4 4 **105**: ⟨*...postquam*⟩ genuit Se⟨*th anni .dcc.*⟩ et genu⟨*it filios et fili*⟩as/ **AN** Jb 1 (383A): genuit inquit fil. et f. **AU** ci 15,8 (72,15): et gen. f. et f./(*cf* TY reg 5) 15,10 (76,16): /sed postea quam eum genuit, septingentos vixisse legitur in nostris, octingentos vero in illis **HI** q (10,16): fuerunt...(= O,I)...DCC anni. quia in CC erraverat, consequenter hic posuit DCC, cum in hebraeo hic habeat DCCC et supra C **PS-PHo** *1,2 (111):* et vixit A. postquam gen. Seth annos DCC et genuit filios duodecim et filias octo **PS-PROS** chr 1 (632): /et vixit post DCC ann. et obiit generatione V/6 **TY** reg 5 (59,16): genuit f. et f./

5 5 **105**: /et fu⟨*e*⟩run⟨*t omnes*⟩ dies Adae quo⟨*s vixit*⟩ annis .dcccc⟨*xxx. et*⟩ mortuus est/ **AN** chr-A *3 (91):* 3/mortuus est autem Adam annorum noningentorum treginta/ **AU** ci 15,8 (72,15): /et fuerunt omnes dies illius vel illius quos vixit anni tot et mortuus est **CY-G** hept 1,197-198 (8): 4,26/nongentos igitur postquam conplerat Adamus ter denosque annos, sopitus morte quievit/11 **KA** Δ a 36 (82): ubi Adam moritur Δ b 36 (82): de morte Ade **TY** reg 5 (59,16): /et obiit

6 **105**: /⟨*vixit autem*⟩ Seth annis .c⟨*cv. et ge*⟩nuit Enos/ **AN** chr I *29 (91):* 3/vixit...(= I)...Enos/9 chr II *28 (91):* 3/Seth annorum CC genuit Enos/9 chr-A *4 (91):* /Seth aut. vixit annos CV...et gen. Enos/8 comp 2 (151): 3/Seth (sedh *C*) cum esset annorum CCV genuit Enos/9 gen 27 (162): ipse (— *F*) est (*LG;* —*TF*) enim (*TG;* —*LF*) Seth (set *LG*) qui (— *TF*) genuit Enos (aenas *L*)/9 sup (737,9): 3/et cum esset Seth ann. CCV genuit Enos (eos C^1)/9 **AU** ci 15,15 (89,28): vixit aut. Seth quinque et ducentos annos, vel secundum Hebraeos quinque et centum annos, et genuit Enos **CAn** co 8,21,2 (237,10): 3/Seth genuit Enos/9 **HILn** curs (159,4): 3/Seth anno CCV genuit Enos (enoc *L*)/9 **IS** chr 5 (426): Seth (+ autem *P*) ann. CCV genuit Enos **PS-PHo** *1,5 (111):* et vixit Seth annos CV et gen. Enos/ **PROS** chr 2 (385): 3/Seth cum esset annorum CCV (ducentorum quinquaginta *C*) genuit Enos/9 **PS-PROS** chr 2 (632): 4/Seth annorum CCV genuit Enos/

7 **105**: /et ⟨*vixit*⟩ Seth postqua⟨*m genuit A*⟩enos annis .⟨*dccvii. et*⟩ genuit filios ⟨*et filias*⟩/ **AU** ci 15,15

ἔζησεν Ενως ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Καιναν. **10** καὶ ἔζησεν Ενως μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καιναν
× ~ ετη εκατον ενενηκοντα
I vixit Enos annis annos .CXC. .XC. et genuit Cainan et vixit Enos postquam genuit Cainan
H vero „ nonaginta annis + centum .LX. annos „ „ „ post cuius ortum vixit ×

ἑπτακόσια καὶ δέκα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **11** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενως ἐννακόσια
~ ετη επτακοσια δεκα πεντε ~ ετη εννα-
I annos .DCCXV. .DCCV. et genuit filios et filias et fue*runt om*nes dies Enos ann*i*
H octingentis quindecim annis annos „ „ „ „ „ factique sunt „ „ „ nongentorum

καὶ πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **12** Καὶ ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεηλ.
κοσια πεντε ~ ετη εκατον εβδομηκοντα
I .DCCCCV. et mortuus est et vixit Cainan annis .CLXX. et genuit Maleleel
H quinque annorum „ „ „ vixit quoque „ annos septuaginta .CXXX. annos annis „ „ Malalehel

13 καὶ ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεηλ ἑπτακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς
~ ετη επτακοσια τεσσαρακοντα
I et vixit Cainan (X) postquam genuit Malalech annos .DCCXXXX. et genuit filios
H „ „ „ „ „ Malalehel octingentos quadraginta annos annis genuitque „

9 ~ ετη εκατον ενενηκ. 911(?) DMabcdghilmopqrstuvwy Chr Cyr annis AN chr I; H annos AN chr-A; PS-PHo; Σ^{M} | + centum (H) Ψ^{M^2} XC HILn; IS (Var); H: — εκατον A*f: = 𝔐 CXL? PROS (Var): *cf* εκατον σαρακοντα n CLX? PS-PROS; *cf* LX Σ^{M} CLXX? PROS (Var) CLXXX? PS-PHo: εκατον ογδοηκοντα d_2
10 ~ ετη επτακ. δεκαπεντε 911 abdegimoprwxd$_2$ | annos PS-PHo; C | DCCV? PS-PROS: πεντε ετη και επτακ. c_2
11 ~ ετη εννακ. πεντε 911 abdeijmoprwd$_2$
12 ~ ετη εκατον εβδ. 911 abgimortwxd$_2$ | annis AN chr I; H annos AN chr-A; PS-PHo; Σ^{M} | CXXX? PS-PROS DXX? PS-PHo: < LXX = H,𝔐
13 ~ ετη επτακοσια τεσσ. abdf(g)ilmo(p)rtwxd$_2$ | annis (H) ΛΠΣ^{o}ΜΦΡΨΩ | DCCXXX? PS-PHo DCCCXXX? PS-PHo (Var)

(90,4): et gen. f. et f./ **PS-PHo** *1,5 (111):* /et vixit... (= I)... annos... (= I)... filios tres et filias duas (tres *A*) **PS-PROS** chr 2 (632): /et vixit post DCCVII et obiit in generatione VI/9

8 8 **105**: /et fuerunt o⟨*mnes di*⟩es Seth ann⟨*i .dccccxii.*⟩ et mortuus ⟨*est*⟩/ **AN** chr-A *4 (91):* 6/mortuus est autem Seth annorum noningentorum duodecim/ **AU** ci 15,15 (90,5): /et fuer. o. d. Seth duodecim et nongenti anni et m. e.

9 9 **105**: /Et vixit Aenos ⟨*annis ·cxc·*⟩ et genuit Ca⟨*i-nan*⟩/ **AN** chr I *30 (91):* 6/et vixit Enos annis CLXL et g. Cainan/12 chr II *29 (91):* 6/Enos annorum CXC genuit Cainan (caman *V*)/12 chr-A *5 (91):* /Enos autem vixit annos CXC... et gen. Cainan/11 comp 3 (151): 6/Enos cum esset annorum CXC genuit Cainan (canan *B*)/12 gen 28 (162): 6/Enos genuit Cainan (*TF*) de ipso natus est Cainan (chainan *L*)...(*LG*)/12 sup (737,10): 6/cum esset Enos ann. CXC genuit Cainan/12 **CAn** co 8,21,2 (237,11): 6/Enos genuit Cainam (*DPVW;* cainan *OX*)/12 **HILn** curs (159,5): 6/Enos (enoc *L*) an. CLXL (*Editor;* LXL *ms.*) genuit Cainan/12 **IS** chr 6 (426): Enos (enoc B^{a}) ann. CXC (XC *P*) genuit Cainan (cahinan *G*) Gn 6,27 (228B): item Enos genuit Cainan /12 **PS-PHo** *1,7 (111):* et vixit Enos annos CLXXX et g. Cainan/ **PROS** chr 3 (385): 6/Enos autem (— *A*) cum esset annorum CXC (*CA*^{s}; CXL *M;* CLXX *A*^{r}) genuit Cainan/12 **PS-PROS** chr 3 (632): 7/Enos annorum CLX genuit Caynam/

10 10 **105**: /⟨*et vi*⟩xit Aenos po⟨*stquam*⟩ genuit Caina⟨*n annis*⟩ ·dccxv· et ge⟨*nuit filios*⟩ et filias/ **PS-PHo** *1,7 (111):* /et vixit... (= I)... filios duos et filiam **PS-PROS** chr 3 (632): /et vixit post DCCV et obiit in generatione V/12

11 11 **105**: /et fue⟨*runt om*⟩nes dies Aen⟨*os anni*⟩ ·dcc ccv· et m⟨*ortuus est*⟩/ **AN** chr-A *5 (91):* 9/mortuus est autem Enos annorum noningentorum quinque/ **CY-G** hept 1,199-200 (8:) 5/longaevusque dehinc nongentos quinque per annos Enochus vixit/14

12 12 **105**: /Et vixit Caina⟨*n annis ·clxx·*⟩ et genuit M⟨*aleleel*⟩/ **AN** chr I *31 (91):* 9/et vixit... (= I)... Meleleel (maleleel *G;* malelel *C*^{1}; malaleel *C*^{2})/15 chr II *30 (91):* 9/Cainan (caman *V*) annorum CLXX genuit Malaleel/15 chr-A *6 (91):* /Cainan autem vixit annos CLXX... et genuit Malelehel/14 comp 4 (151): 9/Cainan cum esset annorum CLXX (vel LXVI *superscr. Z*) genuit Malalehel (maleleel *BC*)/15 gen 29 (162): 9/(+ nam ipse *LG*) Cainan (chainan *L*) genuit Malelehel (*T;* malelel *L;* malalehel *F;* malaleel *G*)... /15 (*LTFG*) sup (737,11): 9/cum esset Cainan ann. CLXX genuit Malaleel (malalel *O*)/15 **CAn** co 8,21,2 (237,11): 9/Cainam (*DP;* cainan *VWOX*) autem genuit Maleleel (*W;* malaeleel *V;* malalehel *D;* malaleel *O;* malelehel *XP*)/15 **HILn** curs (159,6): 9/Chainan an. CLXX genuit Malaleel/15 **IS** chr 7 (427): Cainan (chainan *G*) ann. CLXX genuit Malalehel (malalihel *X;* malaliel *CL;* mahuhiahel *NTY; und andere Formen*) Gn 6,27 (228B): 9/Cainan autem genuit Malalehel/15 **PS-PHo** *1,9 (111):* et vixit Cainan annos DXX et g. Malalech/ **PROS** chr 4 (385): 9/Cainan vero cum esset annorum CLXX (LXX *A*) genuit Malalehel (malaleel *L*^{s}; maleleel *MA*)/15 **PS-PROS** chr 4 (632): 10/Caynam annorum CXXX genuit Malalehel/

καὶ θυγατέρας. **14** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καιναν ἐννακόσια καὶ δέκα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **15** Καὶ ἔζησεν

X et filias (I) Cainan *anni* .DCCCCX. *et* mortuus est et vixit
.DCCCCXC.

H „ „ et facti sunt omnes dies „ nongenti decem anni „ „ „ vixit autem

Μαλελεηλ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Ιαρεδ. **16** καὶ ἔζησεν Μαλελεηλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν
~ ετη εκατον εξηκοντα πεντε

I Maleleel annis .CLXV. et genuit Iaret (X) et vixit Malalech postquam procreavit
annos procreavit

H Malalehel sexaginta quinque annos „ „ Iared „ „ Malalehel „ genuit
× annis

τὸν Ιαρεδ ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **17** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι
~ ετη επτακοσια τριακοντα

X Iareth annos .DCCXXX. et genuit filios et filias
annos

H Iared octingentis triginta annis „ „ „ „ „ et facti sunt omnes dies

Μαλελεηλ ὀκτακόσια καὶ ἐνενήκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **18** Καὶ ἔζησεν Ιαρεδ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη
~ ετη εκατον εξηκοντα δυο

I Malelehel *anni* .DCCCXCV. *et* mortuus est et vixit Iaret annis .CLXII.
annos .CCLXVI.

H Malalehel octingenti nonaginta quinque anni „ „ „ vixitque Iared centum sexaginta duobus annis
× annos

14 DCCCCX CY-G; H: = 𝔊𝔐 DCCCCXC? AN

15 ~ ετη εκατον εξηκ. πεντε 911 abcdgilmoprtwxd$_2$ | annis AN chr I; ΑΧΠΜΦΡΨΩ annos AN chr-A; PS-PHo; H | CLXV AN chr I (Var); chr-A; sup; HILn; PROS; IS; PS-PHo: = 𝔊 CLXII AN chr I CLX AN chr I (Var); *cf* — quinque (H) C*Σ^{o*} CLXVI AN chr II; comp CXLVI AN comp (Var) CXLV IS (Var) CLI PS-PROS | procreavit? PS-PHo

16 ~ ετη επτακοσ. τριακ. 911 abdfgi^{b}mnoprtwxd$_2$ | DCCXIIII? PS-PROS | annos (H) C

17 DCCCXCV CY-G; H: = 𝔊𝔐 DCCCXC AN; G*

18 ~ ετη εκατον εξηκ. δυο abdfgilmoprtxd$_2$ annis AN chr I; H annos AN chr-A; PS-PHo; CP* | CLXV AN comp (Var); sup (Var); IS (Var) CLXXII PS-PHo; IS (Var) CCLXVI AN chr II: C zugezählt, obwohl hier 𝔊 und 𝔐 übereinstimmen LXII IS (Var): = Samar., C abgezogen gegen 𝔐 | die ganze Generation Enoch ausgelassen bei AN comp (Var)

13 13 **105**: /et vixit Cain*(an...)* **PS-PHo** *1,9 (111):* /et vixit C. p. g. Malalech annos DCCXXX (DCCCXXX *M*) et g. tres filios et duas filias **PS-PROS** chr 4 (632): /et vixit post DCCXL et obiit in generatione VI/15

14 14 **AN** chr-A *6 (91):* 12/mortuus est autem Cainan annorum noningentorum XC/ **CY-G** hept 1,200-201 (8): 11/quem Cainanus (cainnanus *A*) adaequans quinque fuit tantum protentis longior annis/17

15 15 **AN** chr I *32 (91):* 12/et vixit Meleleel (maleleel *G;* malelel C^1; malaleel C^2) annis CLXII (CLXV *G;* CLX *C*) et g. Iaret/18 chr II *31 (91):* 12/Malaleel annorum CLXVI genuit Iareth/18 chr-A *7 (91):* /Malelehel autem vixit annos centum sexaginta quinque...et genuit Iared/17 comp 5 (151): 12/Malalehel (malaleel *Z;* maleleel *BC*) cum esset annorum CLXVI (CXLVI C^a) genuit Iareth (iareht *B*)/18 gen 30 (162): 12/(+ et *LG*) Malelehel (*TF;* malelel *L;* malaleel *G*) genuit Iaret (*LF;* iared *TG*).../18 sup (737,12): 12/cum esset Malaleel (malalel *O;* mallaleel C^2; mallalelel C^1) ann. CLXV genuit Iareth/18 **CAn** co 8,21,2 (237,12): 12/Maleleel (*WP;* malaeleel *V;* malalehel *DO;* malelehel *X*) autem genuit Iaret (iareth *OPX*)/18 **HILn** curs (159,7): 12/Malalehel an. CLXV genuit Iareth/18 **IS** chr 8 (427): Malalehel ann. CLXV (CXLV *F*) genuit Iareth (iared *NTXYZ*) Gn 6,27 (228B): 12/Malalehel genuit Iared/18 **PS-PHo** *1,11 (112):* et vixit Malalech annos CLXV et procreavit Iareth/ **PROS** chr 5 (385): 12/porro (+ autem *C*) Malalehel (malaleel L^s; maleleel *MA*) cum esset annorum CLXV(CLXV⁂*M*)genuit Iareth(iared *L*)/18 **PS-PROS** chr 5 (632): 13/Malalehel annorum CLI genuit Iareth/

16 **PS-PHo** *1,11 (112):* /et vixit...(= X)...filios **16** septem et filias quinque **PS-PROS** chr 5 (632): /et vixit post DCCXIIII et obiit in generatione VI/18

17 **AN** chr-A *7 (91):* 15/mortuus est autem Malele- **17** hel annorum octingentorum nonaginta/ **CY-G** hept 1,202-203 (8): 14/iunior hoc iterum ter quinis decubat annis Malaleela (*AG;* maleleela *C*) senex/20

18 **AN** chr I *33 (92):* 15/et vixit...(= I)...Enoc/21 **18** chr II *32 (92):* 15/Iareth annorum CCLXVI genuit Enoch /21 chr-A *8 (92):* /Iared autem vixit annos centum sexaginta duos...et genuit Enoch/20 comp 6 (151): 15/Iareth (iareht *B*) cum esset annorum CLXII (clxv Z^a) genuit Enoch (C^b; enoh *Z;* —*BC*^{a}, *welche die Generation Enoch auslassen*)/21 gen 31 (162): 15/Iareth (*F;* iared *T*) genuit Enoch (*TF;* de ipso natus est enoch *LG*) sup (737,13): 15/cum esset Iareth ann. CLXII (clxv *O*) genuit Enoch (enoc *O;* aenoch C^1)/21 **AU** ci 15,10 (76,24): in sexta autem generatione nusquam utrique codices discrepant/21 15,13 (84,8): invenit namque in eadem generatione apud Hebraeos vixisse Iared (V^1 *FBe;* iaret V^2*Ab;* iareth *RGHap*^{2}*v*) antequam genuisset Enoch centum sexaginta duos **CAn** co 8,21,2 (237, 13): 15/Iaret genuit Enoc (enoch *O*)/21 **HILn** curs (159,8): 15/Iareth an. CLXII genuit Enoc/21 **IS** chr 9 (427): Iareth (iared *ENPTXY*) ann. CLXII (CLXV *CD XZ;* CLXXII *M;* LXII *F*) genuit Enoch (enoc *EL*) Gn 6,27 (228B): 15/Iared genuit Henoch **PS-PHo** *1,13 (112):* et vixit Iareth annos CLXX duos et g. Enoch/ **PROS** chr 6 (385): 15/Iareth (iared *L*) autem cum esset ann. CLXII genuit Enoch (enos *M*)/21

καὶ ἐγέννησεν τὸν Ενωχ. **19** καὶ ἔζησεν Ιαρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ενωχ ὀκτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν
~ ετη οκτακοσια
I et genuit Enoch et vixit (X) Iareth postquam genuit Enoch annos .DCCC. et genuit
~ .DCCC. annos
H " " " " " Iared " " " octingentos annos " "
annis

υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **20** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ιαρεδ ἐννακόσια καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.
X filios et filias (I) *anni* .DCCCCLXII. *et* mortuus est
H " " " et facti sunt omnes dies Iared nongenti sexaginta duo anni " " "

21 Καὶ ἔζησεν Ενωχ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλα. **22** εὐηρέστησεν δὲ Ενωχ
× ×
~ ετη εκατον εξηκοντα πεντε
καὶ εζησεν
I et vixit Enoch annis .CLXV. et genuit Mat(h)usalam placuit autem Enoch
annos .LXV. et vixit
H porro Enoch vixit sexaginta quinque annis " " Mathusalam et ambulavit "
× annos vixit

τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσαλα διακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.
× × +και εζησεν ενωχ ~ ετη διακοσια
+εζησεν δε ενωχ
I deo (X) postquam genuit Matusalam annos .CC. et genuit filios et filias
× posteaquam
H cum " " " Mathusalam trecentis annis " " " " "
× × + (et) vixit Enoch
+ vixit autem Enoch

23 καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενωχ τριακόσια ἑξήκοντα πέντε ἔτη. **24** καὶ εὐηρέστησεν Ενωχ τῷ θεῷ
ευηρεστησεν δε κυριω
K et conplacuit Enoch deo
I anni .CCCLXV. (E) " placuit " "
placuit autem +coram
H et facti sunt omnes dies Enoch trecenti sexaginta quinque anni ambulavitque × cum "
domino

19 ~ ετη οκτ. abdgimoprstvwxd$_2$ ~ DCCC annos PS-PHo (Var) DCCXLIV ? PS-PROS | annis (H) G^{2}ΛΠ^{D}MΦP^{2}Ψ$^{F^2M}$Ω

21 ~ ετη εκατον εξηκ. πεντε 911 abdilmoprwxd$_2$ Chr | annis AN chr I; H annos AN chr-A; PS-PHo; X | LXV AN comp (Var); PROS (Var); H: — εκατον και Mg: = 𝔐 CLXVI IS (Var) CLXX IS (Var) CLX PROS (Var); *cf* — quinque (H) Ψ^D CXV PS-PROS

22 placuit aut. E. deo AN; *cf* 5,24: = 𝔊 et vixit E. × PS-PHo; s: και εζησεν ενωχ×× E | +(et) vixit Enoch (H) CΑΧΠ$^{D^2}$ΣΒΦ^{VP}Θ^{VP}Ψ^{SJ}Ω^{SJ}: +και εζησεν ενωχ abdgh^{b}lmopwc$_2$d$_2$𝔈 +vixit autem Enoch M^{2}P: +εζησεν δε ενωχ M(n)𝔏 | **X** PS-PHo | posteaquam ? RUF | annos CC PS-PHo: ~ ετη διακ. 911 abdfgimoprsvwxd$_2$ Or-gr Chr

24 𝔎 CY **E** rell. | plac. autem PS-PHo: ευηρ. δε a𝔏 Phil Cyr | conplacuit CY te; AP-E (Var) placuit CY mort; AMst; RUF; HI Za (Dublette), *cf* Ps; PETI; PS-AU Do; PS-PHo; AP-E (Var); DION-E; CAr; IS (Var); KA ambulavit H; HI Ps, Za; CAn; EP-L (Var); GR-T; GR-M; GI; AP-E: *cf* και περιεπατει ενωχ συν τω θεω α′: = 𝔐 ambulabat EP-L | +coram CAr; *cf* in conspectu dei ? CY mort$^{1/3}$ | domino HI Za; GR-T; *cf* GR-M Jb; Σ: κυριω

PS-PROS chr 6 (632): 16/Iareth annorum CLXII genuit Enoch/

19 19 **PS-PHo** *1,13 (112):* /et vixit . . . (= X) . . . DCCC (~ dccc annos *M*) et g. filios quatuor et filias duas
PS-PROS chr 6 (632): /et vixit post DCCXLIV et obiit generatione V/21

20 20 **AN** chr-A *8 (92):* 18/mortuus est autem Iared annorum noningentorum LXII/ **CY-G** hept 1,203-204 (8): 17/ter denis deinde Iaretus (iarelus *C*) atque tribus vixit longo constrictior aevo/23

21 21 **AN** chr I *34 (92):* 18/et vixit Enoc...(= I)...Matusalam/25 chr II *33 (92):* 18/Enoc annorum CLXV gen. Matusala/25 chr-A *9 (92):* /Enoch autem vixit annos centum sexaginta V... et gen. Mathusalam/
comp 7 (151): 18/Enoch (enoh *Z*) cum esset annorum CLXV (LXV *Z*) genuit (enoch-genuit] — *BC*^{a}) Matusalam (mathusalam *Z*)/25 gen 32 (162): Enoch...genuit Mattusalam (*T*) 33 (162): nam ipse (n. ipse — *T*) Enoch genuit Matusalam (mattusalam *T*) (*LFGT*) sup (737, 14): 18/cum esset Enoch (enoc *O*) ann. CLXV genuit Matusalem/25 **AU** ci 15,10 (76,25): 18/in septima vero, ubi ille qui natus est Enoch...narratur, eadem dissonantia est, quae in superioribus quinque, de centum annis antequam gigneret eum qui ibi commemoratus est filium
CAn co 8,21,2 (237,13): 18/Enoc (enoch *O*) genuit Mathusalam (matusalam *DWO*)/25 **HILn** curs (159,9): 18/Enoc an. CLXV genuit Matusalam/25 **IS** chr 10 (427): Enoch (enoc *BEKLM*) ann. CLXV (CLXVI *N;* CLXX *BP*) genuit Matusalam (matusalem B^aK)
PS-PHo *1,15 (112):* et vixit Enoch annos CLXV et gen. Matusalam/ **PROS** chr 7 (385): 18/at Enoch (enos *M*) cum esset ann. CLXV (LXV *M;* CLX L^s) genuit Matusalam/25 **PS-PROS** chr 7 (632): 19/Enoch annorum CXV genuit Matusalam/

22 22 **AN** chr-A *9 (92):* /placuit autem Enoch deo/
PS-PHo *1,15 (112):* /et vixit Enoch postquam...(= X)... filios quinque et filias tres/24 **PS-PROS** chr 7 (632): /et vixit post CC/24 **RUF** Pa *6 (592C):* et quod Enoch quia in annis ducentis placuerit deo posteaquam Mathusalem genuit translatus est

	καὶ οὐχ	ηὑρίσκετο,		ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.	**25** Καὶ ἔζησεν	Μαθουσαλα	ἑκατὸν καὶ
				διοτι μετετεθη παρα θεου			~ ετη εκατον
K	et non	est inventus	postmodum	quia deus illum	transtulit		
E	〃 〃	inveniebatur	×	〃	transtulit 〃	deus	et vixit Mat(h)usalam	annis
	× ×			quoniam transtulerat eum ideo translatus est (a deo)				annos
H	〃 〃	apparuit	×	〃	tulit eum 〃		vixit quoque Mathusalam	centum
					illum dominus			×

Eus: < Sir 44,16 | non inveniebatur RUF Nm; HI; CAn; PS-PHo; GI; GR-M Ez ×× PETI; HI; EP-L; DION-E; CAr; IS (Var); KA: *cf* Sir 44,16 translatus est? AP-E: Dublette zum folgenden non conparuit? GR-T: *cf* H | quoniam PS-PHo ideo EP-L: διοτι AEabdhmoprwxd$_2$: < Hbr 11,5 | transtulerat? RUF Nm translatus est PETI; RUF Pa; HI; AN chr-A; DION-E; IS; PS-PROS; AP-E: μετετεθη Sir 44,16 transl. est a deo PS-PROS; IS: μετετεθη παρα θεου f transl. est ad deum IS (Var) | illum CY; RUF Nm; CAn; EP-L; PS-PHo; CAr; GR-M Ez; KA (Var); II eum H; RUF Nm (Var); GR-T; AP-E; KA | dominus AP-E (Var); Σ^{TO}
25 annis AN chr 1; HI; G^{2}CΛΧΠΒΤΜΦΡΨΩ annos HILn; AU; AN chr-A; PS-PHo; H | ~ ετη εκατον

23 23 **AN** chr-A *9 (92):* /factus annorum tricentorum sexaginta quinque/ **AU** ci 15,10 (76,30): vixit enim annos antequam transferretur secundum utrosque codices trecentos sexaginta quinque **CY-G** hept 1,205-208 (9): 20/Enochus, cui cura fuit servire potenti et mentem sociare deo, sat iunior istis ter centum explicitis si quinque adiungere cures sexies et denos/

24 24 *cf* Sir 44,16; Hbr 11,5 **AMst** q 44,6 (75,1): nec enim per hoc placuit deo Enoch ut transferretur 109,16 (265,19): potest dici translatum hunc sicut Enoch **AN** chr-A *9 (92):* /et translatus est/ gen 32 (162): Enoch quem cum iustum invenisset dominus antequam eum transferret (*nur T*) 33 (162): antequam transferret eum deus in curru igneo et sublevaretur in caelo (*nur G*) **AP-E** Pil 16,3 (386): scriptum est in lege: (+ et *A*) ambulavit Enoch cum deo et translatus est quia tulit eum deus (dominus *B; Dabc ed^{pr} lesen:* beatus Enoch placuit [complac. *Db*] deo et translatus est verbo dei [+ in paradisum *ed^{pr}*]) **AU** ci 15,10 (76,26): Enoch non mortuus, sed quod deo placuerit translatus esse narratur **PS-AU** Do 38 (282,1): tamquam Enoch (enoc *O*) deo placens transferetur **CAn** co 3,7,4 (76,9): ambulavitque Enoch (enoc *X*) cum deo et non...(= E)...deus **CAr** Ps 114,9 (821A): placuit Enoch coram deo et transtulit illum deus **CY** mort 23 (311,16): sic denique invenimus et Enoch translatum esse qui deo placuit 23 (311,17): et placuit...(= K)...transtulit 23 (311,19): hoc fuit placuisse in conspectu dei de hoc contagio saeculi meruisse transferri te 3,58 (158,11): et conplacuit...(= K)...transtulit **CY-G** cen 223 (893): quaeritur Enoch hept 1,208-210(9): /subita caligine tectus abditur et domino multum miserante remotus felicem placido vivit cum tempore vitam/27 **DION-E** Pach *42 (260B):* Enoch qui deo placuit atque translatus est **EP-L** 43 (102,17): et ambulabat (ambulavit *B*) Enoch cum deo et ideo transtulit illum deus **GI** exc 69 (64,25): ambulavit Enoch cum deo et non inveniebatur **GR-M** Ev 29,6 (1217A): nam Enoch translatus...esse memoratur Ez 2,3,21 (969C): Enoch debet imitari qui et in coniugio positus ambulavit cum deo et non...(= E)...deus Jb 4,63 (671D): ibi Enoch, qui talem se exhibuit ut ambulaturus cum domino transferretur **GR-T** hist 1,3 (35,24): ambolavit Enoch cum domino (deo *A1*) et non conparuit quia deus tulit eum (*cf* H) **HI** Gal 1 (317C): verbum translationis in genesi primum legimus, ubi Enoch transtulit deus et non inveniebatur 1 (318A): et non inveniebatur Ps 114 (83,12): ambulavit Enoch cum deo et translatus est; non 'placuit deo' sicut in nostris codicibus legitur Za 2 (1498B): ambulent cum domino sicut ambulavit Enoch, et placuit deo et translatus est **HIL** my 2,12 (36,8): dum Enoch translatus auditur **IS** chr 9 (427): Enoch qui (+ placuit deo et *V*) translatus est a deo (ad deum *B;* + qui non apparuit *F*) **KA** Δ a 37 (82): ubi Enoch translatus est Δ b 37 (82): de Enoch translatione Λ 17 (93): Enoch (enoc Λ^{L}II^{C}*M*) placuit deo et transtulit eum (illum II^{CD}Φ^{G}*YE*) deus (— *Wm P*) **PETI** *ap* PS-AU Do 33 (274,3): nam Enoch unus inter omnes homines placuit deo et translatus est **PS-PHo** *1,16 (112):* 22/placuit autem Enoch deo in illo tempore (~ t. illo *A*) et non inveniebatur quoniam transtulit illum deus **PS-PROS** chr 7 (632): 22/et translatus est a deo/ **RUF** Nm *27,12 (279,5):* sicut scriptum est de Enoc: et non inveniebatur quia transtulerat illum (eum *Bcmv, Ald. Del.*) deus Pa *6 (592C):* et quod Enoch quia in annis ducentis placuerit deo posteaquam Mathusalem genuit translatus est *7 (600A):* de Enoch quia translatus est

25 **AM** Lc 3,48 (136,2): nam de Mathusala (matthusala *AP;* matthusali *α;* mathusalam *L;* matusalam *XV*) quid dicam, cuius ultra diluvium numerantur anni (AM las also 167) **AN** chr I *35 (92):* 21/et vixit Matusalam annis CXVII (CLXVII *G;* CLXV *C*) et genuit Lamec/28 chr II *34 (92):* 21/Matusala ann. CLXXXVII genuit Lamech/28 chr-A *10 (92):* /Mathusalam autem vixit annos CLXVII...et genuit Lamech/27 comp 8 (151): 21/Matusalam (mathusala *Z*) cum esset annorum CLXVIII (*B^{b}Z^{b};* CLX *Z^{a};* vel LXXXVII *suprascr. Z*) genuit Lamech (lamet *B^{b}*)/28 gen 34 (162): Matusalam (*F;* mattusalem *T*) genuit Lamech (*TF;* de ipso natus est Lamech *LG*) .../28 sup (737,15): 21/cum esset Matusalem (matusalalem *O;* matulem *C*) ann. CLXVII genuit Malec (malehc *O*)/28 **AU** ci 15,10 (77,3): Mathusalam (mathusalem *abv;* matusala *B;* matusalaum *H*) quippe..., antequam gigneret eum qui in ipso ordine sequitur, secundum Hebraeos non centum minus, sed viginti amplius vixit annos 15,11 (77,21): per hanc autem discrepantiam Hebraeorum codicum atque nostrorum exoritur illa famosissima quaestio, ubi Mathusalam quattuordecim annos vixisse post diluvium conputatur...secundum codices enim nostros Mathusalam (matusala *H*) priusquam gigneret illum quem vocavit Lamech vixit annos centum sexaginta septem 15,11 (78,4): cum vixisset annos centum sexaginta septem et genuisset filium, qui est appellatus Lamech/ 15,13 (84,17): sed rursus movet, cur in octava generatione, antequam de Mathusalam nasceretur Lamech, cum apud Hebraeos legantur centum octoginta duo anni, viginti minus inveniuntur in codicibus nostris, ubi potius addi centum solent 15,13 (85,10): ei linguae potius credatur unde est in aliam per interpretes facta translatio. nam in quibusdam etiam codicibus graecis tribus et uno latino et uno etiam syro inter se consentientibus inventus est Mathusalam sex annis ante diluvium fuisse defunctus Gn q 2 (4,20): quaeri solet quomodo **25**

ἑξήκοντα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Λαμεχ. **26** καὶ ἔζησεν Μαθουσαλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Λαμεχ
εξηκοντα επτα
ογδοηκοντα πεντε
E .CLXVII. et genuit Lamech (I) et vixit Mathusala postquam genuit Lamech
.CLXXXVII.
.CLXXXII.
H octoginta septem annos annis „ „ „ „ „ Mathusalam „ „ „

ὀκτακόσια δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **27** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσαλα,
~ ετη οκτακοσια δυο
επτακοσια και ογδοηκοντα δυο
I annos .DCCCII. et genuit filios et filias et fuerunt omnes dies Mathusalae
.DCCLXXXVII.
.DCCLXXXII.
H septingentos octoginta duos annos annis „ „ „ „ „ „ facti sunt „ „ „

ἃς ἔζησεν, ἐννακόσια καὶ ἑξήκοντα ἐννέα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **28** Καὶ ἔζησεν Λαμεχ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτὼ ἔτη
× × ~ ετη εννακοσια εξηκοντα εννεα εζησε δε ×
~ ετη εκατον ογδοηκοντα οκτω
I quos vixit anni .DCCCCLXVIIII. et mortuus est et vixit Lamech annis .CLXXXVIII.
annos .CLXXXII.
~ .CLXXXII. annos
H × × nongenti sexaginta novem anni „ „ „ vixit autem „ centum octoginta duobus annis
.VIII. annos
×

εξηκ. επτα 911 b(d)gimo(p)rtwx Chr Theoph | CLXVII AM; HI q; AU ci; AN chr I (Var), chr-A, sup; PROS; IS: = 𝔊 CLXXXVII HI; AN chr II; PS-PHo; PROS (Var); PS-PROS; *cf* AU ci 15,13, Gn q; H: ογδοηκοντα $A^{a?}$DEMahl qsuvy: = 𝔐 LXXXVII AN comp (Var); II^{c}: *cf* 𝔐 (Var) CLXXXII HILn; *cf* AU ci 15,13 CLXV AN chr I (Var): *cf* πεντε dp𝔙𝔏 CLXIIII IS (Var) CLXII *cf* AU ci 15,13; *cf* IS chr 10 (Var) CLX AN comp (Var) CLXVIII AN comp; IS (Var) CLXX IS (Var) CLXXVII IS (Var) CXVII AN chr I

26 ~ ετη οκτακοσια δυο 911 bdfgimoprtwx𝔄-mg | DCCCII HI; AU: = 𝔊 DCCLXXXVII HILn; PS-PROS DCCLXXXII PS-PHo; *cf* HI q; H: επτακοσια και ογδοηκοντα δυο $A^{a}D^{b}$EMaehjlnqsuvy: = 𝔐 | annis G*ΛΠΣ^{M}T MΦP^{2}ΨΩ

27 quos vixit HI q; *cf* AU: = 𝔊 ×× *cf* HI q; H: — ας εζησεν adfghop𝔈𝔍: = 𝔐 | ~ ετη εννακ. εξηκ. εννεα 911 abdfgimprtwx

28 vixit autem H: *cf* εζησε δε x | annis AN chr I; H annos HI; AN chr-A; PS-PHo; CHRY; $\Sigma^{o}P^{*}$ | ~ ετη εκατ. ογδ. οκτω 911 abdfgimoprwx ~ CLXXXII annos HI q; H: = 𝔊𝔐 | CLXXXVIII (H) Θ^{AM*} CLXXXII HI q; PS-PHo; AN comp (Var); PS-PROS; IS (Var); *cf* AU; H: = $\mathfrak{E}^{c}$𝔐 CLXXXVIIII AN comp; IS (Var) CLXXXVII HILn; AN sup CLXXX AN comp (Var); CHRY (auch griech.); C* CLXXVIII IS (Var) CLXVIII IS (Var) DCCCVIII IS (Var) LXXXVIII IS (Var) CLXXII AN chr II CXXIII AN chr I (Var)

Mathusalam secundum annorum conputationem vivere post diluvium potuerit, cum omnes praeter eos qui in arcam ingressi sunt perisse dicantur. sed hanc quaestionem plurium codicum mendositas peperit. non solum quippe in hebraeis aliter invenitur, verum etiam in LXX interpretatione Mathusalam in codicibus paucioribus sed veracioribus sex annos ante diluvium reperitur fuisse defunctus **CAn** co 8,21,2 (237,14): 21/Mathusalam (matusalam *DWO*) genuit Lamec (lamech *OP*)/28 **HI** q (10,19): et vixit Mathusalam annis CLXVII et genuit Lamech/ (11,6): siquidem et in hebraeis et Samaritanorum libris ita scriptum repperi: et vixit Mathusala CLXXXVII annis et genuit Lamech/ **HIL** syn 85 (537B): ne anni Mathusalae aetatem diluvii excedant **HILn** curs (159,10): 21/Matusalam ann. CLXXXII genuit Lamech. hic primo Matusalae annos quos scriptorum errore fecit nullus vidit, nullus inspexit, nullus diligente inquisitione correxit: CLXVII annos eum vixisse et genuit Lamech, post vixisse DCCCII annos; quod verum esse non potest, quia DCCCII anni usque trans diluvium XIIII annos plus esse monstrantur ... igitur Mattusalam vixit annos CLXXXII et genuit Lamech/ **IS** chr 10 (427): Matusalam qui iuxta annorum seriem vixisse XIIII (XIII *CZ;* XII *E;* IX *F;* XVIIII *M*) annis post diluvium reperitur 12 (428): Matusalam ann. CLXVII (CLXIIII *L;* CLXVIII *CMZ;* CLXX✳ E^{1}; CLXXVII DE^{2}) genuit Lamech (lameth *V;* lamet *C*) **PS-PHo** *1,18 (112):* et vixit Matusalam (mathusalan *M;* mathusalam *A*) annos CLXXXVII et genuit Lamech/ **PROS** chr 8 (385): 21/Matusalam (*C;* mathusalam *A;* matusala *MV;* mathusalem L^{s}) vero cum esset ann. CLXVII (CXXCVII L^{s}) genuit Lamech/28 **PS-PROS** chr 8 (632): 22/Matusalam annorum CLXXXVII genuit Lamech/

26 **AU** ci 15,11 (78,6): /post eum genitum vixit annos octingentos duo (*VRF;* duos *GBHev*)/ **HI** q (10, 19): /et vixit ... (= I) ... filias/ (11,6): siquidem et in hebraeis et Samaritanorum libris ita scriptum repperi: ... /et vixit ... (= I) ... DCCLXXXII annos et g. f. et f./ **HILn** curs (159,19): /et post hoc vixit annos DCCLXXXVII **PS-PHo** *1,18 (112):* /et vixit Matusalam ... (= I) ... DCC LXXXII et gen. duos filios et duas filias **PS-PROS** chr 8 (632): /et vixit post DCCLXXXVII/

27 **AN** chr-A *10 (92):* 25/mortuus est autem Mathusalam annorum noningentorum LXVIIII/ **AU** ci 15,11 (78,3): omnes autem anni vitae Mathusalam (matusala *H*) nongenti sexaginta novem conputantur 15,11 (78,7): /qui omnes, ut diximus, nongenti sexaginta novem fiunt **CY-G** hept 1,211-212 (9): 24/at Mathusalamus (mat. *AG*) nongentos porrigit orbes septies et denos, unum quis iungere ius est/29 **HI** q (10,21): /et fuerunt

καὶ ἐγέννησεν υἱὸν **29** καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νωε λέγων Οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ
× ~ ημας διαναπαυσει

E et genuit filium et vocavit nomen eius Noe dicens hic nobis dabit requiem ab omnibus
+quoniam iste ~ dabit nobis requiem ×
~ requiem dabit nobis
nos faciet requiescere
faciet nos (re)quiescere
requiescere nos faci(e)t
requiescere faciet nos

H " " " vocavitque " " " " iste consolabitur nos " ×
vocavit omnibus

τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός.
× λοιπων × × × × ×

E operibus nostris et a tristitiis manuum nostrarum et a terra cui maledixit dominus deus
× × tristitia × × quam execratus est ×
maeroribus
de reliquiis
~ maeroribus nostris et ab operibus manuum nostrarum

H " × " × laboribus " " × in " " " " ×
deus

29 vocavit (H) M*: *cf* —και 31 𝔙ᵖ | +quoniam ORI | iste HI > IS, BED, ANG; H | ~ ημας διαναπαυσει Chr nobis dabit requiem AN gen ~ dab. nob. req. AN pro; ORI ~ req. dab. nob. RUF; PS-PHo nos faciet requiescere AM faciet nos requiescere GR-I > BEA faciet nos quiescere CHRY$^{1/3}$ requiescere nos faciet HI > BED, ANG; HES requiescere nos facit IS (< HI) ~ requiescere faciet nos 105; HIL nos quiescere faciet CHRY$^{2/3}$ consolabitur H: *cf* παρακαλεσει α′ | omnibus AN gen, pro; HES; IS, ANG; G: **C** × 105; HIL; GR-I > BEA; AM; RUF; HI > BED; ORI; H: **E** = 𝔊𝔐 | ~ maeror. n. et ab op. man. n. ORI | nostris 105; AN gen, pro; HIL; HI > IS, BED, ANG; HES; ORI; BEA: = 𝔊𝔐 × GR-I; AM; RUF; H: — ημων Phil$^{1/2}$ | —a GR-I > BEA | tristitiis 105; HIL; RUF tristitia AM maeroribus GR-I > BEA; ORI: **S** de reliquiis HES: λοιπων l*my | — manuum nostr.? AM < —τ. χειρ. ημ. Phil$^{1/2}$ | —et GR-I > BEA; H: = 𝔐 | —a ? GR-I (Var) in GR-I (Var) < H | cui mal. 105; HIL; AM; HES; CY-G; H quam mal. RUF; ORI quam execratus est GR-I > BEA: **S** | deus (H) O | deus 105; HIL; AM; RUF; HES: = 𝔊 × GR-I > BEA; ORI; H: —ο θεος 𝔙ᵖ-ᵗˣᵗ: = 𝔐

...(=I)... est (11,10): /et fuerunt o. d. Mathusalae anni DCCCCLXVIIII, et m. est/ **PS-PROS** chr 8 (632): /et fiunt simul DCCCCLXIX consonantes ubique/

28 28 **AN** chr I *36 (92):* 25/et vixit Lamec annis CL XXXVIII (CXXIII *GC*) et genuit Noe/32 chr II *35 (92):* 25/Lamech annorum CLXXII genuit Noe.../32 chr-A *11 (92):* /Lamech autem vixit annos CLXXXVIII et genuit Noe/31 comp 9 (151): 25/Lamech (lamet *B*) cum esset annorum CLXXXVIIII (CLXXX *B;* vel duorum *suprascr. Z*) genuit Noe/32 gen 35 (162): Lamech (*T;* lamec *F*) genuit Noe (*nur TF*) sup (737,16): 25/cum esset Malec (malehc *O*) ann. CLXXXVII genuit Noe/32 **AU** ci 15,10 (77,13): namque antequam gigneret filium qui vocatus est Noe, sex minus habet in hebraeis quam in nostris/30 15,11 (77,29): ipse Lamech, antequam ex illo natus esset Noe, vixit annos centum octoginta octo **CAn** co 8,21,2 (237,14): 25/Lamec (lamech *OP*) genuit Noe **CHRY** *I,556 (563C):* vixit Lamech annos CLXXX et genuit filium/ **HI** q (11,11): /et vixit Lamech CLXXXII annos et genuit Noe **HIL** my 1,12,2 (12,24): et Lamech genuit filium/ **HILn** curs (159,23): 25/Lamech anno CLXXXVIII (CLXXXVII *Ms.*) genuit Noe **IS** chr 15 (428): Lamech (lameth *F*) annorum CLXXXVIII (CLXXX VIIII M^a; CLXXVIII *DGM;* CLXVIII *CZ;* DCCCVIII *N;* CLXXXII E^2; LXXXVIII *TY*) genuit Noe **PS-PHo** *1,20 (112):* et vixit Lamech annos CLXXXII et gen. filium/ **PROS** chr 9 (385): 25/Lamech quoque cum esset annorum CLXXXVIII genuit Noe/32 **PS-PROS** chr 9 (632): /Lamech annorum CLXXXII genuit Noe/30

29 29 **105**: ⟨*...et vocavit nomen eiu*⟩s Noe dicens ⟨*hic requies*⟩cere faciet ⟨*nos ab o*⟩per⟨*ib*⟩us nostris ⟨*et a tristi*⟩tiis manum nos⟨*traru*⟩m et a terra cui ⟨*maled*⟩ixit d. d./ **AM** Noe 2 (413,16): denique et parentes eius dixerunt quia hic nos faciet requiescere ab operibus et a tristitia et a terra cui mal. d. d. **AN** gen 35 (162): quoniam de ipso profetavit pater eius dicens: hic nobis davit requiem ab omnibus operibus nostris (*T*) 35 (162): Lamec (*F; —LG*) qui prophetavit de filio suo dicens: hic...(=E)... nostris: nam ipse (+ genuit *F*) Noe, id est (*F;* ides *L nach Mommsen;* ideo *L nach Lagarde, G*) requies appellatur (*LFG*) pro (17): Lamech de filio suo Noe prophetavit dicens: hic dabit nobis requiem ab omn. op. nostris et cetera **ANG** (154D): vel sicut aliqui transtulerunt: iste requiescere nos faciet ab omn. op. nostris (< HI q) **BEA** Apc 2,8,5 (256): hic ait faciet nos requiescere ab operibus nostris et maeroribus manuum nostrarum a terra quam execratus est dominus (< GR-I) **BED** (91,82B): pro eo autem quod nostra editio habet 'consolabitur' antiqui interpretes dixerunt: iste requiescere nos faciet ab op. nostris (< HI q) **CHRY** *I,556 (563B):* vocavit enim eum Noe dicens: hic nos quiescere faciet *(563C):* /et vocavit nomen eius Noe dicens: hic nos quiescere faciet...hic faciet nos quiescere **CY-G** hept 1,213-220 (9): 27/Lamechus (lamachus *A*) hoc patre satus Noele creato talia disseruit, dum vatum more futura praevidet et sensus venturum mittit in aevum: hic secura dabit nobis commercia vitae et durum removebit onus pacemque reducet, quae factis est pulsa malis nostroque reatu tristibus et dextris, quarum sulcata labore terra negat fructum, domino maledicta loquente/31 **GR-I** arc (6,22): hic (sic enim *AF*) ait faciet nos requiescere ab op. et moeroribus man. nostrarum a (*BOA; —I;* in *RF*) terra quam execratus est dominus **HES** *6 (1096B):* hic requiescere nos faciet ab omn. op. nostris et de reliquiis manuum ... (=E) ... dom. deus **HI** q (11,18): et voc. n. eius Noe dicens: iste requiescere nos faciet ab op. nostris **HIL** my 1,12,2 (12,24): /et voc. n. eius Noe dicens: hic requiescere faciet nos ab operibus...(=E)...dom. deus (< Origenes = RUF Gn 2,3) **IS** ety 7,6,15: unde et pater eius vocans nomen eius Noe dixit: iste requiescere nos

30 καὶ ἔζησεν Λαμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Νωε πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς
ἐζησε δε ~ ετη πεντακοσια εξηκοντα πεντε
I et vixit Lamech postquam genuit Noe annis .DLXV. *et gen*uit filios
procreavit annos
H vixitque " " " " quingentos nonaginta quinque annos " " "
vixit autem annis

καὶ θυγατέρας. **31** καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Λαμεχ ἑπτακόσια καὶ πεντήκοντα τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.
+ας εζησεν ~ ετη επτακοσια πεντηκοντα τρια
I et filias *et fuer*unt omnes dies *quos v*ixit Lamech ann*i* .DCCLIII. et mor*tuus est*
.DCC.
H " " " facti sunt " " × × " septingenti septuaginta septem anni " " "

32 Καὶ ἦν Νωε ἐτῶν πεντακοσίων καὶ ἐγέννησεν Νωε τρεῖς υἱούς, τὸν Σημ., τὸν Χαμ., τὸν Ιαφεθ. **6,1** Καὶ
ην δε × ~ υιους τρεις
I et erat Noe annorum .D. et genuit Noe tres filios Sem Cham Iaphet (E) et
erat autem × ~ filios tres +et
H Noe vero cum quingentorum esset annorum " × × × " et Ham et Iafeth ×
tres filios ×

ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγενήθησαν αὐτοῖς.
E factum est postquam coeperunt homines multi fieri super terram et filiae natae sunt eis
cum coepissent plures esse illis
H × × cumque coepissent " multiplicari " " " filias procreassent

30 vixit autem (H) P: *cf* εζησε δε l | —postq. g. noe 105: = Länge einer Zeile | genuit AU; H procreavit? PS-PHo | annis 105; ΛΠΣᴹΤ²ΜΦΘᴹP²Ψ$^{F^2}$Ω annos AU; PS-PHo; H | ~ ετη πενταχ. εξηχ. πεντε 911 abdfgikmoprswx | DLXXXV PS-PHo; Ω^{s}

31 quos vixit 105: *cf* + ας εζησεν 911 x | ~ ετη επταχ. πεντ. τρια afikorw | DCC? AN DCCLXXVII H; CY-G: = 𝔐

32 et erat (105); AN chr I: = 𝔊𝔐 erat autem PROS: ην δε 18 | cum genuisset? PROS cum genuit? PROS (Var) | noe 105; AN chr-A: = 𝔊𝔐 × AN chr I; PS-PHo; H: —νωε qu Cyr | tres filios 105; AN chr I, chr-A; PROS; XC*, 56 ~ fil. tr. AN chr II; gen; PS-PHo: ~ υιους τρεις m | —et (H) CΛΧΠΣΒΜΦ^{RAZP} P$\Phi^{DF}\Omega$: = 𝔊𝔐 | —et 105; PS-PHo; AN sup (Var); PROS (Var): = 𝔊 + et AN chr I, chr II, chr-A, sup; PROS; H: = 𝔐

6,1 cum coepissent TE; PS-PHo; *cf* H | cum homines multiplicarentur AN chr-A increvit (excrevit) hominum multitudo (~ m. h.) AN gen | multi AU; HI; PS-PHo plures TE | esse? PS-PHo | et filiae] filiae speciosae PS-PHo | eis 105; TE; HI; PS-PHo illis AU

facit ab omnibus op. nostris (< HI q) **ORI** ser *45 (91,5):* et voc. n. eius Noe dicens (dicens noae *L*) quoniam hic dabit nobis requiem a maeroribus nostris et ab operibus manuum nostrarum et a terra quam maledixit dominus **PS-PHo** *1,20 (112):* /et vocavit eum secundum nativitatem suam Noe dicens: hic requiem dabit nobis et terre ab his que (qui *A*) sunt in ea, in quibus visitabitur propter iniquitatem operum malorum/ **RUF** Gn *2,3 (31,17):* hic enim inquit requiem dabit nobis ab op. et a tristitiis manuum nostrarum et a terra quam maledixit d. d.

30 30 **105**: /et vi⟨*xit La*⟩mech annis ·dlxv· ⟨*et gen*⟩uit filios et filias/ **AU** ci 15,10 (77,14): 28/postea vero quam eum genuit, triginta amplius in eisdem quam in nostris **PS-PHo** *1,21 (113):* /et vixit L. postquam procreavit Noe annos DLXXX et quinque/32 **PS-PROS** chr 9 (632): 28/et vixit post DLXV et obit generatione III patre superstite

31 31 **105**: /⟨*et fuer*⟩unt omnes dies ⟨*quos v*⟩ixit Lamech ⟨*anni* ·⟩dccliii· et mor⟨*tuus est*⟩/ **AN** chr-A *11 (92):* 28/mortuus est autem Lamech annorum septingentorum/ **AU** ci 15,10 (77,9): in sola nona generatione, id est in annis Lamech, filii Mathusalae, patris autem Noe, summa universitatis discrepat, sed non plurimum; viginti enim et quattuor annos plus vixisse in hebraeis quam in nostris codicibus invenitur **CY-G** hept 1,221-222 (9): 29/septies hic centum vixit septemque per annos septuaginta super positis ut summula poscit

32 32 **105**: /⟨*Et erat N*⟩oe annorum ⟨*quinge*⟩ntorum et ge⟨*nuit N*⟩oe tres filios ⟨*Sem Cha*⟩m Iapeth/ **AN** chr I *37 (92):* 28/et erat...(= I)...genuit tres...(= I)...et Iafeth chr II *36 (92):* 28/Noe annorum D genuit filios tres, Sem Cham et Iaphet chr-A *12 (92):* /factus est autem Noe annorum quingentorum...et genuit...(= I)...et Iafeth/ comp 10 (151): 28/Noe cum esset annorum quingentorum genuit Sem (*Z;* —gen. sem *BC*) gen 63 (164): Noe qui (+ igitur quingentesimo anno vitae suae *F*) genuit ante diluvium filios tres (*LFG*) sup (737,17): 28/cum esset Noe ann. quingentorum genuit Sem Cham (cam *O*) et (— C^1) Iafeth (iaphet *C*) **CY-G** hept 1,225 (9): tresque creat natos, Sethum Chamumque Iaphetumque **PS-PHo** *1,22 (113):* 30/et vixit Noe annos CCC et genuit filios tres, Sem Cham Iafeth **PROS** chr 10 (385): 28/erat autem Noe ann. D, cum genuisset (*CA;* genuit *ML*^{s}) tres filios, Sem Cham et (—*A*) Iafeth (iaphet *M*)

6,1 **105**: /⟨*Et factu*⟩m est postquam ⟨*coeper*⟩unt homines ⟨*multi fie*⟩ri super terram ⟨*et filiae*⟩ natae sunt eis/ **AN** Casp 4 (195,9): cum coepissent hom. multiplicare sup. terr. (H) chr-A *13 (92):* /et factum est cum homines multiplicarentur sup. terr. et filias procreassent/ (*cf* H) gen 58 (164): increvit (*LF;* excrevit *TG*) hominum multitudo (~ m. h. *T*) **AU** ci 15,23 (109,24): et factum...(= E)...illis/ **Claudius Taurin.** (PL 50,924D): nam et alia translatio sic loquitur: et factum...(= E)...illis/ (< AU ci) **HI** Is 18 (658A): geneseos quoque narrat liber quod postquam coeperunt homines multi fieri ...et filiae eis natae sunt/ **PS-PHo** *3,1 (115):* et f.

2 ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς
ἄγγελοι +αυτας
E videntes autem angeli dei filias hominum quod essent formonsae acceperunt sibi
conspicati enim filii quia erant ~ pulchrae sumpserunt +eas
quoniam sunt speciosae
bonae
× × ×
H " × filii " " eorum " " pulchrae " uxores
hominum ~ sibi

γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. **3** καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν
+εις × ×
E mulieres ex omnibus quas elegerunt et tunc dixit deus non permanebit spiritus meus in
+in uxores ab elegerant × dominus × manebit cum
eas habitabit ~ in (iis) spiritus meus
×
H uxores sibi " " " elegerant dixitque × " dominus " " " " " "

2 conspicati ? TE | et viderunt PS-PHo: = 𝔐 | enim CAr | angeli TE ap; PS-CY; LAC in 2,14; FIL (Vers 4); AM; (abgelehnt von HI Is); SUL; AU; AN chr-A; PS-AU; KA Λ; BED: αγγελοι A(sup. ras.) Eh*i*mny𝔙p-txt lw 𝔈p 𝔊-mg Phil Jos Clem Eus-ed codd-ap-Cyr: *cf* Billen 128f | filii 105; TE vg; AN gen; HI; *cf* AU; HES; PS-AU spe (Var); PS-PHo; CAr; IS; THr; KA Δ, Λ (Var); H: = 𝔊𝔐 | hominum (H) ΛᴴΧΣᴼ*BAT²ΦᴿᴷᴬᵃᶻGVPP*Ω | quod TE vg; AN chr-A; PS-AU; HES; H quia HI; AU quoniam PS-PHo; THr ×××? CAr | essent TE vg; PS-AU; AN chr-A; HES; H: **C** erant? PS-PHo; THr (Var) sunt 105; HI; AU; THr: **E** = 𝔊 Stellung wie im Text: PS-AU; AN chr-A; HES; THr (Var); H: **C** ~ 105; TE vg; HI; AU; PS-PHo; THr: **E** = 𝔊 | formonsae PS-AU: **C** pulchrae TE; PS-AU (Var); AN chr-A; HES; THr (Var); H pulcherrimae PS-PHo speciosae 105; *cf* SUL, Claudius bonae HI; AU > Claudius; THr: **I** | sumpserunt AU | +eas? PS-PHo: +αυτας Chr½ | ~sibi ux. (H) CΣᵀᴼΨΩᴹ | +in TE or; PS-PHo: +εις cej Or-gr⅓ Chr½ Thdt⅓ | mulieres PS-AU; *cf* TE vg uxores 105; TE; AU; AN chr-A; HES; PS-PHo; CAr; KA; H eas PS-AU (Var) ×? THr: —γυναικας Or-gr⅓ | ab PS-AU; THr | quibus? THr | elegerunt TE; AU; PS-AU; HES; PS-PHo; THr elegerant AN chr-A; AU (Var); PS-AU (Var); PS-PHo (Var); H

3 tunc PS-AU spe: **C** | × HIL Ps 64; PS-AU; AM my?; PS-PHo; H: —κυριος 14.73.130 Thdt dominus AM ep, 118 Ps 4,8; HI q; AU ci; AN chr-A; HES: = 𝔊 | —deus AM ep? dominus (H) OP: = 𝔐 | iam non? RUF Rm 1,18 | manebit TE res; PS-AU s Cai: *cf* μεινῃ Chr⅕ Cyr⅛ habitabit HIL Ps 55: < 𝔊 diiudicabit? PS-PHo 3,2; *cf* HI q: κρινει σ' = 𝔐 erit mediator? PS-PHo 9,8 | —spir. meus? RUF Rm 6,13 (Var) ~in (iis) sp. m. AM exh, Ps; AU Ad, Ex; GR-M | cum? MAR-M inter homines istos? EP-SC | —hom.

est cum cepissent hom. multi esse (*Adm. M;* multiplicari *A*) sup. terr., filie speciose nate sunt eis/ **TE** vg 7 (893): et f. est inquit cum coepissent hom. plures...(= E)... eis/

2 2 **105**: /⟨*vident*⟩es autem filii ⟨*dei filias*⟩ hominum ⟨*quia sp*⟩eciosae sunt ⟨*accepe*⟩runt sibi uxo⟨*res ex o*⟩mnibus quas ⟨*elegerunt...*⟩ **AM** 118 Ps 4,8,1 (71,16): qui autem cum essent angeli dei...qui ergo cum angeli viderentur, capti sunt decore femineo 8,58,3 (187,19): denique scriptum est quia angeli amaverunt filias hominum **AN** chr-A *13 (92):* /videntes...(= E)...pulchrae acc. sibi uxores...(= E)...elegerant/ gen 58 (164): quoniam miscuerant (-runt *TG*) se filii dei cum filiabus hominum (*LTFG*) **AU** ci 15,23 (109,26): /videntes...(= E)...quia bonae sunt sumps. sibi ux. ex omn. quas elegerunt (-rant *GℜBHarv*)/ 15,23 (110,25): videntes ang. dei f. h. quia bonae sunt sumps. sibi ux. ex omn. quas elegerunt (-rant *GℜBv*) 15,23 (110,33): et LXX quidem interpretes et angelos dei dixerunt istos et filios dei; quod quidem non omnes codices habent, nam quidam nisi filios dei non habent. Aquila autem, quem interpretem Iudaei ceteris anteponunt, non angelos dei nec filios dei, sed filios deorum interpretatus est... quamvis hoc in hebraeo esse perhibeatur ambiguum, ut et filii dei et filii deorum posset interpretari Gn q 3 (5,3): quamvis nonnulli et latini et graeci codices non angelos habeant sed filios dei **PS-AU** s Cai 1,27,4 (46b): vituperas et angelos qui filias hominum adamantes caelestium corporum maiestatem terrena proluvie polluerunt spe 29 (441,13): videntes aut. ang. (*S;* filii *MVLCv*)...(= E)...formonsae (*S;* pulchrae *MVLCv*) accep. (ceperunt *C*) sibi mulieres (*S;* eas *MVLC;* uxores *v*) ab omn. (*MVLCv;* hominibus *S*) quas elegerunt (-rant *Lv*)/ **BED** (91,83A) quidam codices pro filiis dei habent angelos dei **CAr** hist *1,14 (910B):* videntes enim inquit filii dei f. h. acc. sibi ux. ex ipsis **Claudius Taurin.** (PL 50,924D): /videntes ang. dei f. h. quia bonae sunt sumps. sibi ex omn. ux. quas elegerant (< AU ci) (PL 50,925D): nam alia translatio non pulchras sed bonas, id est speciosas, corpore bonas vocat (< AU ci 15,23) **PS-CY** sng 28 (204,10): novimus et angelos cum feminis cecidisse **CY-G** hept 1,234-337 (10): 3/haec inter sanctos lactat terrena voluptas captivosque tenet caelesti ex arce meantes; dum facies pulchro ridentes corpore cernunt femineas placitisque nimis conplexibus haerent/4 **HES** *5 (996C):* videntes filii...(= E)... pulchrae acc. sibi ux. ex omn. quas elegerunt/ **HI** Is 18 (658A): /acceperunt eas, non angeli, sed filii dei/4 q (11,22): videntes aut. filii dei f. h. quia bonae sunt. verbum hebraicum eloim communis est numeri: et deus quippe et di similiter appellantur; propter quod Aquila plurali numero filios deorum ausus est dicere, deos intellegens sanctos sive angelos...unde et Symmachus istius modi sensum sequens ait: videntes filii potentium filias hominum et reliqua (οι υιοι των δυναστευοντων σ') **IS** chr 11 (427): hac generatione concupierunt filii dei f. h. **KA** Δ 38 (82): ubi filii dei f. h. concupierunt Λ 18 (93): acceperunt sibi uxores angeli (filii dei ΠᴰΦ*WmQPCULS XY, E² in ras.*; filii dei sibi uxores de filiabus hominum *X*) **PS-PHo** *3,1 (115):* /et viderunt filii dei f. h. quoniam pulcherrime erant (+ et *A*) accep. eas (— *A*) sibi in (— *A*) uxores ex omn. quas elegerunt (-rant *A*)/ **SUL** chr 1,2,7 (4,26): angeli quibus caelum sedes erat specio-

τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας, ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι
σαρκα ~ ετη εκατον εικοσι
E hominibus istis in aeternum propter quod caro sunt eruntautem dies eorum centum viginti
× his aevum eo quod carnes sint sed erunt anni +vitae illorum ~ anni centum viginti
~ (istis) hominibus iis × × quoniam carnales et erunt
× quia ~ sunt car.
H homine × " " quia " est eruntque " illius " "
+vitae

AM ex (Var), exh, Ps; AU Ad ~ (istis) hom. TE mon; AM ep, ex, 118 Ps 15; AU Ex; PS-AU spe | his AM Ps, 118 Ps 15; AU ci 15; PS-PHo 9,8 iis AM exh × HIL Ps 55 (Var); AM my, Noe; PS-HI; PS-PHo 3,2 (Var); H: — τουτοις quE Phil Eus½ Ath-cod½, sub ÷ 𝔖: = 𝔐 | in aeternum AM Lc, Ps, 118 Ps 4; RUF pri; HI Is h, q; AU ci 15; PETI; AN chr-A; PS-AU spe; PRIM; H in aevum TE mon? ×× TE res; HIL; AM ep, ex, exh, Is, my, Noe, 118 Ps 15; AMst; RUF; HI Ez, Gal, Joan, Jov, Is, So, Ps h 19, Za; AU Ad, ci 20, Ex, Gn q, tri; PS-AU s Cai; MAR-M; CAn; FAU-R; PROS; PS-HI; EP-SC; AN Mt h; ORI; GR-M: — εις τ. αιωνα ny Or-gr½ Adam Eus Ath Cyr-hier Chr Cyr⅞ Thdt¾ in sempiternum? PS-PHo 9,8 in saecula? PS-PHo 3,2 | propter quod AM Lc, 118 Ps 4,8; RUF pri; AU ci 15, Gn q; PS-AU spe eo quod TE mon; CAn; PS-PHo; EP-SC; GR-M; PS-GR-M quoniam HIL; AM ep, ex, Is, Ps, 118 Ps 15; HI Is; AU Ad (Var), ci 20, Ex, tri; PETI; MAR-M; PS-HI; PROS; PRIM; AN Mt h; ORI quia TE res; AM exh, my, Noe, 118 Ps 4,7; 15,37 (Var); AMst; RUF Ad, Ps, Rm; HI Ez, Gal, Joan, Jov, q, So, Ps h, Za; AU Ad, Ps; PS-AU s Cai; AN chr-A; FAU-R; H caro TE; HIL; AM ex, exh, Is (Var), Lc (Var), Noe (Var), 118 Ps 4; AMst; RUF; HI Ez, Gal 1, Joan, Jov, So, Ps h; AU Ad, ci, Ex (Var), Gn q (Var), Ps, tri; PETI; MAR-M; CAn; FAU-R; PS-HI; PROS; PS-PHo 9,8; AN chr-A; PS-AU s Cai, spe (Var); PRIM; GR-M; H: *cf* σαρκα k Cyr³/₇ carnes AM ep, ex (Var), Is, Lc, my, Noe, Ps, 118 Ps 15; HI Gal 1 (Var). 3, Is, q, Za½; AU Ex, Gn q; AN Mt h; ORI; EP-SC: = 𝔊 carnales AM Lc (Var); HI Za½; PS-AU spe; PS-PHo 3,2: *cf* Billen 64 ~ sunt car. AM Lc; AMst; MAR-M; CAn; PS-AU spe; PS-PHo 9,8; AN Mt h; ORI; GR-M | sint TE mon; AM Lc; AU Gn q (Var); CAn; PS-AU spe; PS-PHo 3; EP-SC sit PS-GR-M | sunt] + et sanguis? RUF Ad < griech. Vorlage | sed erunt HI q et erunt AMst; AU Gn q (Var); PS-PHo 9; IS: = 𝔐 | anni (— anni am Schluß) AMst; AU Gn q; JUL-E; PS-PHo 3 dies anni PS-PHo 9 | + vitae AU Gn q; IS; M-M (448C); ΠΣ^{T} | eorum AM 118 Ps 5; HI q; AU ci, Gn q; JUL-E; EUCH; AN chr-A; PS-PHo illorum AMst; AU ci 15 (Var) hominis? IS; JUL-T | CXX anni HI q; AU ci; EUCH; JUL-T: = 𝔊𝔐 ~ anni CXX AM 118 Ps 5; PS-PHo 9 (Var); IS; *cf* AN chr-A: ~ ετη εκατ. ετκ. dfgirt Phil Clem Chr Thdt

sarum forma virginum capti illicitas cupiditates appetierunt **TE** ap 22,3 (61,10): sed quomodo de angelis quibusdam sua sponte corruptis corruptior gens daemonum evaserit (> LAC in 2,14) cul 1,2 (60,2): illi scilicet angeli qui ad filias hominum de caelo ruerunt or 22 (194,21): cum dicat scriptura filias hominum 22 (194,23): et acc. sibi in uxores vg 7 (893): /conspicati aut. filii dei f. h. quod pulchrae essent acc. sibi ux. ex omn. quas elegerunt. hic enim nomen mulierum graecum uxores sapit **THr** Col *1,15 (266,5):* videntes filii dei f. h. quoniam bonae sunt (erant pulchrae *r*) acc. sibi ab omn. quibus (quas *r*) elegerunt

3 3 **AM** ep 39,6 (1100C): denique ipse dominus ait: non permanebit sp. m. in istis hominibus quoniam carnes sunt ex 6,39 (231,12): non permanebit sp. m. in istis hominibus (— *N*) quoniam caro (II*B;* carne *M;* carnes 𝔄'*S;* carnis 𝔄*M'*) sunt exh 68 (356C): non permanebit in iis sp. m. quia caro sunt Is 3 (643,21): non permanebit sp. m. in hominibus (omnibus *A*) istis quoniam carnes (caro *D, A m. 2*) sunt Lc 6,94 (273,19): non permanebit inquit spiritus...(= E)...sint carnes (*cf p. 551;* sint carnales α*B;* sunt carnales *PL;* sunt carnes *Cχ;* caro sunt *X*) my 10 (118,10): non permanebit inquit deus sp. m. in hominibus quia carnes sunt Noe 7 (417,1): non permanebit sp. m. in hominibus quia carnes (caro *N*) sunt Ps 38,34,2 (208,25): non permanebit in his sp. m. in aeternum quoniam carnes sunt 118 Ps 4,7,1 (71,3): quia caro sunt 4,8,1 (71,19): sicut dominus deus dixit (~ dix. dom. d. *NMO*): non permanebit...(= E)...caro sunt 5,6,2 (85,19): erunt (erant *AGO, R m. 1*) dies eorum anni centum viginti 15,37,3 (350,11): non permanebit sp. m. in his hominibus quoniam (quia *O*) carnes sunt **AMst** q 41,1 (68,3): non permanebit...(= E)...istis quia sunt caro 106,9 (239,19): non permanebit...(= E)... istis quia sunt caro (~ c. s. *PX*) q ap 37 (421,7): non permanebit...(= E)...istis quia sunt caro et erunt anni illorum centum viginti 37,2 (421,21): non permanebit ...(= E)...istis **AN** chr-A *13 (92):* /et dixit dom. deus ...(= E)...quia caro sunt eruntque dies eorum annorum CXX/(*cf* H) Mt h 50 (922): non permanebit...(= E)... istis quoniam sunt carnes **AU** Ad 12 (140,23): non permanebit in istis sp. m. quia (*P;* quoniam *GTCSVb*) caro sunt ci 15,23 (109,28): /et dixit dom. deus...(= E) ...hom. his...(= E)...eorum (illorum V^{1}) centum viginti anni/ 15,23 (110,27): et dixit dom. deus...(= E)...hom. his...(= E)...caro sunt 15,24 (112,27.29): erunt dies eorum centum viginti anni 20,21 (459,13): non permanebit sp. m. in hom. istis quoniam caro sunt Ex 55 (125,8): non permanebit in istis hominibus sp. m. quoniam carnes (caro *b*) sunt Gn q 23 (11,10): (+ et *Edit.*) erunt anni vitae eorum centum viginti 134 (69,21): non permanebit sp. m. in hom. istis propter quod carnes (carnis C^{1}; caro *PSVTb*) sunt (sint *PSV*) Ps 145,10 (1891): quia caro sunt tri 13,16 (1026): non permanebit sp. m. in hom. istis quoniam caro sunt **PS-AU** s Cai 1,27,3 (46a): dixit iterum deus: non manebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt spe 29 (441,15): /et tunc...(= E)... in istis hominibus in aet. propter quod sint carnales (caro *MLVCv; cf Billen 64*) **BEA** Apc 4,5,26 (370): denique et in genesi legimus centum viginti annos penitentiae constitutos ante diluvium **CAn** co 4,10,1 (104,8): non permanebit sp. m. in hom. istis eo quod sint caro 4,10,3 (104,22): non permanebit sp. m. in hominibus (omnibus DW^{1}) istis eo quod sint caro **CY-G** hept 1,231–233 (9): 5/constringit miserans prolixae incommoda vitae inposuitque modum bis sexaginta per annos, vincere quem nullus posita sub lege valeret/2 **EP-SC** en *2 (24,8):* non permanebit sp. m. inter homines istos eo quod carnes sint (sunt *PLü*) **EUCH** inst 1 (71,18.26): erunt dies eorum centum viginti anni 1 (72,3): non dixit 'sint', sed 'erunt' **FAU-R** ep 5 (191,18): non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt **GR-M**

ἔτη. **4** οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ

E anni (l) gigantes autem erant super terram in diebus illis et post (ἐκεινα) illud cum (ἀγγελοι) intrarent filii
× in terra × haec ultra cumque quomodo introissent ingrediebantur angeli

H annorum „ „ „ „ „ „ „ „ × postquam enim ingressi sunt „

τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς· ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ᾽ αἰῶνος,

I dei ad filias hominum et generabant (αυτοις) sibi illi erant gigantes × a saeculo
eis fuerunt

H „ „ „ „ illaeque genuerunt × isti sunt potentes × „ „

4 in terra AM: = 𝔐 | in AM (Var); HI; AU; AN chr-A; H: = 𝔊 × AM; AMst | post illud AU: = 𝔊 post haec HI: *cf* εκεινα gaiᵇ𝔙 Chr ultra AN chr-A | cum intrarent AU cumque introissent AN chr-A quomodo ingrediebantur HI | filii HI; AU; AN gen; H: = 𝔊𝔐 angeli FIL; AN chr-A: αγγελοι m Phil: *cf* 6,2 | sibi AU; CY-G: = 𝔊 eis HI: αυτοις DEh*mnvxy𝔙𝔈𝔖 Phil Cyr | erant AU; HI: = 𝔊 fuerunt AN chr-A

Jb 14,72 (1078C): non permanebit in hominibus istis sp. m. eo quod sunt caro **PS-GR-M** Rg 6,2,3 (418B): non permanebit sp. m. in homine in aet. eo quod caro sit (*cf* H) **HES** *5 (996C):* /et dixit dom. deus...(= H)...caro est **HI** Ez 5 (144A): non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt Gal 1 (327A): non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro (carnes *al.*) sunt 3 (415A): non permanebit sp. m. in hom. istis quia carnes sunt Joan 28 (380C); Jov 1,22 (241C): non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt Is 11 (401C): non permanebit sp. m. in hom. istis quoniam carnes sunt Is h *3,2 (255,17):* non permanebit...(= E)...aeternum; non ait 'non erit', sed 'non permanebit' Ps h 19 (112,30): non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt 63 (38,7): non permanebit...(= H)...caro est...quod dicit deus hoc est: non permanebit sp. m. in hom. istis quia non vivunt secundum spiritum q (11,30): et dixit dom. deus...(= E)...quia carnes sunt. in hebraeo scriptum est: non iudicabit sp. m. homines istos in sempiternum quoniam caro sunt (12,10): sed erunt dies eorum CXX anni So (1356B): non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt Za 3 (1518D): non permanebit sp. m. in hom. istis quia carnales (carnes *al.*) sunt 3 (1529C): non permanebit sp. m. in hom. istis quia carnes sunt **PS-HI** ep 6,1 (77C) = PS-MAX ep 2,2 (935B): non permanebit inquit sp. m. in hominibus quoniam caro sunt **HIL** Ps 55,5 (164,18): non habitabit sp. m. in hom. istis (— *R*) quoniam caro sunt 64,4 (235,12): et dixit...(= E)...istis quoniam caro sunt **IS** sent 1,19,13 (584A): et erunt dies vitae hominis anni centum viginti **JUL-E** Ps 38,6 (238,8): 5/et ob hoc ait: erunt anni eorum CXX **JUL-T** ant 1,14 (601B): erunt dies hominis CXX anni **KA** Δ 39 (82): ubi iratus dominus vitam hominum (~ hom. vit. *V*) illorum (— *FV*) (+ in *FLV*) centum viginti annis (annos *V*) terminavit **MAR-M** 17 (27,31): non permanebit inquit sp. m. cum hominibus istis quoniam sunt caro **ORI** ser *20 (36,34):* non permanebit sp. m. in hom. istis quoniam sunt carnes **PETI** *ap* AU Pet 2,40 (42,2): non permanebit...(= E)...quoniam caro sunt **PS-PHo** *3,2 (115):* /et dixit deus: non diiudicabit sp. m. in omnibus istis (hominibus *P*) in secula eo quod carnales sint (sunt *A*); erunt autem anni eorum centum viginti in quo (quos *AP*) posuit (posui *F*) terminos seculi, et in manibus eorum lex non extinguetur (scelera non extinguebantur *AP*)/5 *9,8 (138):* cogitavi in antiquis dicens: non erit mediator sp. m. in hom. his in sempiternum eo quod sunt caro, et erunt dies anni eorum (~ eor. a. *A*) CXX **PRIM** 4 (894C): non permanebit sp. m. inquit in hom. istis in aet. quoniam caro sunt **PROS** voc 2,10 (695C): non permanebit sp. m. in hom. istis quoniam caro sunt **RUF** Ad *5,19 (213,30):* non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt et sanguis (...δια το ειναι αυτους σαρκα και αιμα) *5,19 (213,32):* in istis dicit non permanebit sp. m. *5,19 (215,1):* in istis pri *1,3,7 (58,9):* non permanebit...(= E)...caro sunt Ps 38 h *2,8 (1407C):* non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt Rm *1,18 (866A):* iam non permanebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt *6,13 (1100A):* non permanebit sp. m. (— sp. m. *editi*) in hom. istis quia caro sunt **TE** mon 1 (762): non inquit permanebit sp. m. in istis hominibus in aevum eo quod caro sint res 10 (38,22): non manebit sp. m. in hom. istis quia caro sunt

4 **AM** Noe 8 (418,6): gig. aut. er. in terra (+ in *T'N*) dieb. ill. **AMst** q ap 37,1 (421,10): cum gigantes essent illis diebus super terram **AN** chr-A *13 (92):* /gigantes ...(= I)...et ultra cumque introissent angeli dei ad f. h. illeque genuerunt, illi fuerunt...(= I)...nominati/11 gen 58 (164): quoniam miscuerant (-runt *TG*) se filii dei cum filiabus (filias *T*) hominum (*LTFG*) 59 (164): ex quibus nati sunt gygantes (*T*) **AU** ci 15,23 (109, 31): /gig. aut. er. sup. terram (terra *V*)...(= I)...nominati 15,23 (110,9): gigantes...(= I)...hominum 15,23 (110,12): et generabant sibi **CY-G** hept 1,238 (10): 2/progenuere sibi torva cum mole gigantes/ **FIL** 108,1 (69,5): alia est heresis quae de gigantibus adserit quod angeli miscuerint se cum feminis ante diluvium, et inde esse natos gigantas suspicantur **HI** Is 18 (658A): 2/de quibus orti sunt gigantes sive ut in hebraeo scriptum est, ἐπιπίπτοντες, id est irruentes (= α′) q (12,20): gigantes...(= I)...post haec quomodo ingrediebantur filii dei ad f. h. et gen. eis...(= I)...nominati. in hebraeo ita habet: cadentes (= οι επιπιπτοντες α′) erant in terra in dieb. ill., id est nifilim (β′ nisisim γ′ annafilim φ), et post haec ut ingrediebantur filii deorum ad f. h. et generabant eis; hi erant fortes (δυνατοι α′) a principio viri nominati. pro cadentibus sive gigantibus violentos interpretatus est Symmachus (οι βιαιοι σ′) **IS** chr 13 (428): hac generatione gigantes nati sunt **KA** Δ 40 (82): de gigantibus 4

5 **AMst** q ap 37,2 (421,22): subiecit quia malitia increvit super terram/7 **AU** ci 15,24 (113,18): videns inquit dominus...(= I)...dies/ **PS-CY** Nov 4 (56,10): et vidit dom. d. redundasse (redundare *ν*)...(= K)...suorum/7 **CY-G** hept 1,229-230 (9): cum dominus, diri pertaesus crimina mundi multimodosque hominum longa sub luce reatus/3 1,239-240 (10): /quorum criminibus domini patientia tandem cogitur offendi/ **HI** Jr 3,74,4 5

οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί. **5** Ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ

K et vidit dominus deus × redundasse nequitias hominum super
I homines nominati videns autem „ „ quia multiplicatae sunt malitiae „ „
H viri famosi „ „ × „ quod multa malitia „ esset in

τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας

K terram et quod omnes × in malum recordarentur × a principio ×
I „ „ × omnis quisque cogitat in corde suo diligenter super maligna × × omnes
H terra „ × cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum × × omni

τὰς ἡμέρας. **6** καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενοήθη.

K dierum suorum × + εν τη καρδια αυτου
I dies × et cogitavit deus quia fecit hominem super terram et paenituit
H tempore × × paenituit eum quod hominem fecisset in terra „ tactus dolore cordis intrinsecus

7 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον. ὃν ἐποίησα. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου

L + κυριος × × et dixit deus perdam hominem quem feci a facie terrae ab homine
+ dominus × deleam omnia × × × × × × ×
H × delebo × inquit delebo omnem carnem quae est super terram „ creavi „ „ „ „ „
omnem (carnem)

5 **K** PS-CY | et vidit PS-CY; PS-PHo: = 𝔐 | — dominus? PS-PHo; H: — κυριος 76 | — deus RUF; dominus (H) re: — ο θεος Chr$^{1/3}$: = 𝔐 | multiplicatae sunt RUF; AU habund. JUL-E malitia increvit? AMst | — hominum AMst: — ανθρωπων Or-gr | omnes× PS-CY; JUL-E omnis quisque AU: **A** = 𝔊 omnis homo? RUF | cogita(n)t AU; JUL-E cor suum dil. app.? RUF | diligenter AU; RUF studiose JUL-E | super maligna AU: **A** = 𝔊 ad malitiam JUL-E in malitia RUF | a princ. PS-CY: *cf* + εκ νεοτητος (αυτου) 911 37 ℭ𝔈: < 8,21 | omnes dies AU omnibus diebus RUF; PS-PHo | × AU; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 vitae suae? RUF

6 — et RUF Rm 5,6; H: — και Phil Or-gr | cogitavit AU ci recogitavit RUF iratus est AM; *cf* CY-G paenituit *cf* TE; H: μετεμεληϑη α′ | dominus RUF Rm 5,6; *cf* AM: = 𝔐 | quod TE; H | fecerat RUF Rm 5,6 fecisset H; TE | paenituit TE; RUF; *cf* AU loc recogitavit AU: **A** < 𝔊 cogitavit AM? | + in corde suo RUF: + εν τη καρδια αυτου cj(mg sub ※)qs(mg)uv(mg sub ※)𝔄𝔇 Or-gr: Hexapla sub ※ = 𝔐

7 deus RUF Rm 3; AU ci, loc: = 𝔊 dominus deus AU ci (Var): + κυριος ci$^{b?}$lmo^{a}qtuc$_{2}$𝔄𝔇 Chr dominus× AU loc (Var): = 𝔐 × PS-CY; RUF Rm 5,6; AU ci (Var); PS-PHo; H: — ο θεος 𝔇 Cyr-ed | perdam PS-CY: **K** deleam AMst; RUF Gn; AU; PS-PHo delebo AM; AMst q ap (Var); RUF Gn (Var), Rm; AU ci (Var); CHRY; H | omnia? AMst q; *cf* PS-PHo omnem carnem quae est super terram RUF Gn, Rm 5,1; *cf* omnem Λ^{L*}; omnem carnem Λ^{L2}:*cf* omnem carnem 𝔄-ed, creaturam omnem ℭ | — quem feci? AMst | — a facie terrae? AMst q: — απο

(211,9): videns...(= H)...tempore **JUL-E** Ps 38,6 (238, 6): videns aut. dom. d. quia habundaverunt malitiae hom. sup. t. et omnes cogitant in corde suo studiose ad malitiam/3 **PS-PHo** *3,3 (115):* 3/et vidit deus quoniam in omnibus habitantibus (inh-*A*) terram adimpleta erant opera malignitatum et iniquitatem cogitantibus his in omnibus diebus/7 **RUF** Rm *5,6 (1032C):* videns inquit dom. quia...(= I)...omnis homo cor suum diligenter apposuit in malitia omnibus diebus vitae suae/ **SALV** gu 1,31 (15,30): videns deus, inquit scriptura sacra, quod multa ...(= H)...tempore/

6 6 **AM** Noe 9 (419,8): quia iratus est dominus quoniam quamvis cogitaret, hoc est sciret, quia (quod *B*) homo in terrae positus regione carnem portans sine peccato esse non posset **AU** ci 15,24 (113,21): /et cogitavit...(= I)...et recogitavit/ loc 1,14 (509,19): quod scriptum est in quibusdam latinis codicibus: et paenituit/..., in graeco invenitur διενοήθη, quod magis recogitavit quam paenituit significare perhibetur; quod verbum etiam nonnulli latini codices habent **CY-G** hept 1,240-242 (10): /longam dum concipit iram atque dolet hominem dextra formante creatum siderea, sancto permotus pectore fatur/ **ORO** ap 26,5 (647,3): deum (deus ΥΦΧ^{IΨ}) quoque paenituit quod hominem fecisset in terra (terram ΦΧ) (*cf* H) **PHI** 30,27 (717A): sive quod dolore tactus intrinsecus animus eius sollicitudine et anxietate ferbuerit super eorum perditione (*cf* H) **RUF** Rm *3,1 (925D):* et recogitavit deus...(= I)...poenituit in corde suo/ *5,6 (1032C):* /recogitavit dominus quia fecerat hom. sup. t. et poenituit in corde suo/ **SALV** gu 1,31 (16,3): /paenituit...(= H) ...intrinsecus/ **TE** Pra 16 (257,9): paenitens quod hominem fecisset

7 **91.94.95**: LXX. quia (— 94) iratus sum **AM** 7 Noe 10 (419,22): minitatus est praeterea quod deleret hominem. ab homine inquit (+ usque *N*)...(= L)...volatilia delebo **AMst** q 41,1 (68,4): sed deleam inquit omnia

ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὅτι ἐθυμώθην ὅτι ἐποίησα
× πετεινου ενεθυμηθην
L usque ad pecus et a reptilibus usque ad volatilia caeli (I) quoniam paenitet me quod feci
× × repentibus aves volatile × quia iratus sum (re)cogitavi quoniam fecerim quia fecisse × ~ hominem
H „ „ animantia × et „ reptili reptilibus „ „ volucres volucrem „ paenitet enim me × fecisse

αὐτούς. **8** Νωε δὲ εὗρεν χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ. **9** Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νωε·
αυτον ×
I eos (E) Noe autem invenit gratiam ante dominum deum (A) hae autem generationes Noe
eum +super terram hominem fecisse apud in conspectu × domini × dei
H „ „ vero „ „ coram domino deo × „ sunt „ „

προσ. της γης 𝔏 | —ab homine? AMst q ap | —usque AM | —et AU ci (Var); H: —και k𝔏 Phil½: = 𝔐 et (H) C reptilibus PS-CY; RUF; AM; AU ci (Var); C, 56 repentibus AU ci reptili H > PS-CY (Var), AU ci (Var) aves RUF Rm 5,6 volatile AU ci (Var); volucrem Σ: *cf* πετεινου Phil-codd½: = 𝔐 | —caeli AM | quoniam RUF Rm 5,6; CHRY; PS-PHo quia 91.94; AU | paenitet me RUF; AU q, re, tri; POS; FAU-R; PS-PHo; CAr; GR-M; PS-GR-M; BED; H: ενεθυμηθην Mabdefgh^{b}ijklmnoprtwxyc$_2$d$_2$ Phil-codd⅓ Or-gr-codd Chr Cyr Thdt: *cf* 6,6 iratus sum 91–95; AU ci: εθυμωθην ADEch*qsuv𝔄𝔅𝔇𝔊 Phil⅔ ed⅓ Or-gr-ed (re)cogitavi CHRY | quod RUF Gn, Rm 5,6 quoniam AU ci quia RUF Nm; CHRY (in) eo quod PS-PHo × RUF Gn (Var); AU re, tri; FAU-R; CAr; GR-M; PS-GR-M; BED; H | feci RUF Gn, Nm; AU ci; CHRY; PS-PHo fecerim? RUF Rm 5,6 hom. fecisse AU re, tri; CAr Ps 149; BED (Var) fecisse hom. RUF Gn (Var); AU re (Var); FAU-R; CAr Ps 109; GR-M; PS-GR-M; BED | eos RUF Rm 5; AU ci; H: = 𝔊𝔐 eum PS-PHo: αυτον abdklmo*pwd$_2$𝔈^{e} Phil⅓ hominem? RUF Gn, Nm; AU re, tri; FAU-R; CAr; CHRY; GR-M; PS-GR-M: 𝔈^{p}: meistens wegen Kürzung des Zitates | +super terram? RUF Gn, Nm; GR-M: < 6,6

8 ante PS-AU; PS-PHo apud AM in consp. RUF | —dom. AM?: —κυριου bdi*rt Chr½: *cf* deo (H) ΣᴹTMΦᴿᴬᴳᵛᴾΘᴹ*𝔔ᴹ | —deum PS-PHo; H: = 𝔐

ab hom. u. ad pec. q ap 37,2 (421,22): 5 deleam (delebo *a*) hom. a facie t. usque ad pec. **AU** ci 15,24 (119, 22): et dixit deus (—*H;* dominus deus *a*): deleam (delebo *v*)...(= L)...et (—*Ha*) a repentibus (*VAGBepE^{dpt};* reptilibus *RFabE^{v};* reptili *H*) u. ad volatilia (volatile *H*) caeli quia iratus sum quoniam feci eos loc 1,14 (509,19): quod scriptum est in quibusdam latinis codicibus: et paenituit et dixit deus (dominus *N*): deleam hom. q. f. a facie t. re 1,25,53 (122,16): paenitet me hominem fecisse (~ fec. hom. *v*) = q 52 (34): paen. me fec. hom. tri 1,2 (820): paenitet me hominem fecisse **BED** (Rhetores Latini min. ed. Halm [1863] 612,6): paenitet me fecisse hominem (~ h. f. *B*) **CAr** Ps 109,5 (797A): paenitet me fecisse hominem 149,4 (1049A): paenitet me hominem fecisse **CHRY** *III,865 (866D = 99a Cas)* = PS-AU s Cai II, App. *56,2 (294):* delebo inquit hom. q. f. a facie terrae et (—*PS-AU*) bestias et pecora quoniam recogitavi (cogitavi *Cas*) quia feci hominem *(867A = 99a Cas)* = PS-AU s Cai II, App. *56,2 (295):* postquam dixit: delebo hom. q. f. a facie t. 13 **PS-CY** Nov 4 (56,12): 5 et dixit: perdam...(= L)...reptilibus (reptili *v*) u. ad volatilia caeli **CY-G** hept 1,243–249 (10): /ius delere mihi mundi peccata nocentis fluctibus aequoreis totamque involvere terram humanumque genus vastis mersare fluentis omnigenasque simul pecudes, quae laeta per agros gramina detondent, celsis dum collibus errant. serpentes nex una premat volucresque ferasque, ut mea deletis mitescat fraudibus ira/14 **FAU-R** ep 3 (172,1): paenitet me fecisse hominem **GR-M** Ez 1,8,21 (863C); Jb 9,12 (865D): paenitet me fecisse hominem super terram 20,63 (174D): paenitet me fecisse hominem super terram (—sup. terr. *Gemet. et plerique*) **PS-GR-M** conc 7 (663B): paenitet me fecisse hominem **KA** Δ 41 (82): ubi homines (-nem *F*) deus delere minatur **PS-PHo** *3,3 (115):* 5 dixit: deleam hom. et omnia que germinata sunt in terra quoniam penitet me (in *A*) eo quod feci eum/ **POS** ind 4,20 (166): paenitet (+ enim *P*) me hominem fecisse (= AU q 52) **RUF** Gn *2,3 (31,23):* refertur dicere deus quia poenitet me quod feci (q. f.] fecisse *B*) hominem super terram *2,3 (31, 24):* deleam (delebo *Pgp, Del.*) omnem carnem quae est super terram Nm *23,2 (212,28):* poenitet me quia feci hominem super terram Rm *3,1 (925D):* /et dixit deus: delebo...(= L)...terrae...delebo hom. *5,1 (1013B):* delebo omnem carnem quae super terram est *5,6 (1032C):* /et dixit: delebo...(= L)...aves caeli quoniam paenitet me quod fecerim eos **SALV** gu 1,31 (16,5): /delebo inquit hominem...(= H)...terrae

8 **AM** Noe 10 (420,9): dicitur Noe apud deum invenisse gratiam (~ gr. inv. *N*) **PS-AU** hyp 3,21 (1633): Noe aut. ait invenit...(= E)...deum **PS-PHo** *3,4 (115):* /Noe autem (vero *A*) inv. gr. et misericordiam ante dominum/ **RUF** Rm *4,5 (975B):* Noe aut. inv. gr. in consp. domini dei *5,1 (1012B):* Noe inv. gr. in consp. domini dei

9 **ANI** s *1 (474):* Noe iustus in generatione sua atque perfectus et solus erat talis in cunctis **AU** ci 16,12 (146,16): hae aut. gen. Noe **PS-AU** hyp 3,21 (1633): Noe homo iustus et consummatus erat in genere suo et pl. deo **CHRY** *I,556 (563A):* Noe solum perfectum inventum in generatione sua *V,814 (816D):* neque Noe de quo ita loquitur deus, iustus et perfectus in generatione sua **HI** q (12,29): Noe vir iust. atque perf. in generatione sua, deo placuit...et hoc est, quod in hebraeo dicitur: Noe vir iustus, perfectus erat in generationibus suis; cum deo ambulabat Noe **JUL-T** aet 3,9 (573B); 3,10 (573C): hae generationes Noe **KA** Δ 42 (82): generationes Noe Λ 19 (93): Noe placuit deo /14 **MUT** *29 (423/4):* Noe quippe inquit solus perfectus erat in generatione sua et deo placuit **PEL** Dem 5 (20A): Noe iustus in generatione sua et perfectus asseritur **PS-PHo** *3,4 (115):* /et he (—*AP*) procrea-

Νωε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τῷ θεῷ εὐηρέστησεν Νωε. **10** ἐγέννησεν δὲ Νωε
× +και × × × ×
E Noe homo iustus et perfectus erat in generatione sua et placuit deo ×
vir atque consummatus × genere suo × ~ deo placuit
× solus × × progenie
~ in generatione sua (et) perfectus
H „ vir „ atque „ fuit „ generationibus suis × cum deo ambulavit × et genuit ×
×

τρεῖς υἱούς, τὸν Σημ, τὸν Χαμ, τὸν Ιαφεθ. **11** ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ
× ×
I corrupta est autem terra coram deo et repleta est terra
× +omnis in conspectu domini impleta ×
H tres filios Sem Ham et Iafeth „ „ „ „ „ „ „ „ „ ×
× × +omnis domino

ἀδικίας. **12** καὶ εἶδεν κύριος ὁ θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη, ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ
× +πασα
I iniquitatibus et vidit dominus deus terram et erat corrupta (E) quoniam corrupit omnis caro
iniquitate iniustitia × quia ~ corrupta erat +valde quia corruperat
H iniquitate cumque vidisset × „ „ × esse corruptam omnis quippe caro corruperat

τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. **13** καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Νωε Καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει
αυτης +κυριος κυριος ×
E viam eius super terram (S) et dixit × dominus ad Noe tempus omnium hominum iam venit
ipsius suam (I) „ „ dominus deus „ „ „ × omnis hominis × „
× omnium rerum
H „ suam „ „ × „ × × „ „ finis universae carnis × „
deus

9 et he procreationes eius ? PS-PHo | homo PS-AU; PS-PHo: = 𝔊 vir HI; H × ? PEL; ANI; MUT: — ανθρωπος Chr$^{4/5}$ | solus × ? MUT; CHRY; *cf* ANI: frei | + και 25: et RUF; PEL; PS-AU; PS-PHo atque HI; ANI; H ~ in gen. s. (et) perf. ? PEL; ANI | consummatus PS-AU inmaculatus PS-PHo × RUF Rm?: — τελειος r Phil-cod$^{1/4}$ Eus | erat...et PS-AU; MUT × HI; Λ^{H}: — ων 𝔓 Phil$^{1/2}$ Or-gr Eus Chr$^{2/5}$ | genere suo PS-AU progenie sua PS-PHo | et PS-AU; MUT × HI; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | pl. deo PS-AU; RUF?; KA; placuit domino PS-PHo ~ deo pl. HI; MUT cum deo amb. H: *cf* συν τω θεω περιεπατει α′ | — νωε klmnt𝔈 Phil$^{1/2}$ Chr$^{2/3}$

10 — νωε g𝔈^{c} | — et $\Lambda^{L}A\Theta^{M*}$: = 𝔊

11 — autem AM Noe (Var); RUF; B | + omnis HI; Ω^{M}, 56; *cf* AM my | coram AM; AN; H in conspectu RUF | deo AM; AN; H: = 𝔊𝔐 domini RUF; *cf* domino 56 | repl. RUF; AN; H impl. AM | — terra AM?; H: — η γη 𝔘𝔈 Phil$^{1/2}$ | iniquitatibus RUF; AM my iniquitate AN; H (iniquitatis) iniustitia AM Noe

12 dominus AN: = 𝔊 × RUF; H: — κυριος fx Chr$^{1/2}$: = 𝔐 | et RUF: = 𝔊 quia AN: *cf* quod 𝔘𝔈 | erat corrupta RUF: = 𝔊 ~ corr. erat AN | + valde RUF: *cf* + πασα Chr$^{1/3}$ | quoniam HIL quia RUF; HI | corrupit HIL; AM; JUL-E corruperat RUF; H omnis caro reliquerat HI | eius HIL ipsius AM; *cf* dei RUF pri suam AM; RUF Rm; HI; JUL-E; FAU-R; H: *cf* αυτης Chr$^{2/3}$ Cyr: = 𝔐

13 **S** GR-I > BEA **I** AM, RUF | × dominus GR-I > BEA; RUF: κυριος n dominus deus AM; AN: + κυριος Dcejlmoqrstuv(mg)yc$_2$𝔄𝔘𝔈𝔖 Chr × deus RUF (Var); QU?; PS-PHo; Θ^{AM*}, 56, M-M (448D): = 𝔊𝔐 | finis H: *cf* τελος α′, περας σ′: = 𝔐 | × GR-I (Var) > BEA (Var): — παντος 𝔈 | omnium hominum GR-I > BEA; PS-PHo omnis hominis AM; RUF; CHRY: = 𝔊 omnium rerum AN? | advenit ? PS-PHo | ante me

tiones (-tio *AP*) eius: Noe qui erat homo iustus et inmaculatus in progenie sua placuit domino/13 **RUF** Nm *9,1 (56,1):* denique de Noe scriptum est quod esset iustus et perfectus in generatione sua Rm *5,1 (1012B):* quia iustus erat in generatione sua et quia placuit deo **TE** Jud 2 (256,46): nam unde Noe iustus inventus

10 10 *cf* Gn 5,32

11 11 **AM** my 10 (118,9): corrupta erat caro omnis ab iniquitatibus suis (*cf* 6,12) Noe 11 (420,17): corr. est aut. (— *T'*) terra coram deo et impl. est inquit (iniquitatis *B*) iniustitia **AN** chr-A *13 (92):* 4/corrupta...(= I)... iniquitate/ **HI** Ez h *4,1 (362,29):* corr. est ait omnis terra **RUF** Rm *5,6 (1032D):* corr. est t. in conspectu domini...(= I)...iniquitatibus/

12 12 **AM** my (118,9): corrupta erat caro omnis ab iniquitatibus suis Noe 12 (421,9): corrupit inquit omnis caro v. suam 12 (421,22): alii habent viam ipsius, hoc est dei **AN** chr-A *13 (92):* /et vidit dom. deus t. quia corrupta erat, omnis quippe ... (= H)... terram/ **FAU-R** gr 2,9 (81,8): cum corrupisset omnis caro v. suam s. t. 2,9 (81,12): omnis caro corruperat v. suam (H) **HI** Lc *22 (147,2):* quia omnis caro reliquerat v. suam s. t. **HIL** Ps 64,4 (235,14): quoniam corrupit omnis caro v. eius **JUL-E** Ps 15,9 (98,17): corrupit (corrumpit *A*) omnis caro v. suam **MAXn** s 1 (162,55): omnem carnem super terram **RUF** pri *1,3,7 (58,7):* cum omnis caro corrupisset v. dei Rm *5,6 (1032D):* /et vidit deus t. et erat corrupta valde quia corruperat omnis caro v. suam s. t. **SALV** gu 1,33 (16,19): cum inquit vidisset deus terram esse corruptam/(H)

13 **AM** Noe 11 (420,19): unde et dominus deus ait: **13** tempus omnis hominis venit ante me quia...(= I)...suis 11 (421,4): tempus omnis hominis venit quia repl. est t. iniquitatibus suis **AN** chr-A *13 (92):* /et dixit...(= I) ...omnium rerum venit coram me et quia repl. est t. iniquitates eorum et ecce corrumpam eos et terram/ **BEA** Apc 2,8,1 (255): et dixit...(= S)...omnium (— *AGTC*) hominum ... (= S) ... et (— *G*) ecce ... (= S) ... omnem/(<

	ἐναντίον	μου.	ὅτι	ἐπλήσθη	ἡ γῆ	ἀδικίας	ἀπ᾽	αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ											
	προς	με					×				×	×	καταφθερω						
S	ante	me	quia	repleta est terra		malitia	×	eorum	et	ecce	×	disperdo		eos	et				
	×	×																	
I	in conspectu	meo	quoniam	impleta	″	″	iniquitatibus	×	suis	″	″	ego	disperdam	illos	″				
	ad	me + et	repleta	est enim			iniquitates	ab	iis				corrumpam		e (a)				
H	coram	me	×	repleta	″	″	iniquitate	a facie	eorum	″	×	″	″	eos	cum				
								× ×											

	τὴν γῆν.	**14**	ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων·									νοσσιὰς	ποιήσεις	τὴν κιβωτὸν καὶ				
			×										+ εις επ αυτης						
S	terram omnem		fac itaque tibi									arcam de lignis	quadratis nidos	et nidos facies	×	×	et		
	~ omnem terram												×	×	×				
I	″	×	″	ergo	″	″	ex	″	″	×	×	″	″	in	arca(m)	″			
	terra			igitur autem				~ quadratis	lignis		et		facias	×	ea				
				×								×	×	×	×				
H	terra	×	″	×	″	″	de	″	levigatis		mansiunculas		in	arca	facies	″			

GR-I > BEA; AM½; RUF Gn ×× AM½ in consp. meo RUF Rm ad me CHRY: προς με x Chr½ coram me H > QU; AN | + et AN | quia GR-I > BEA; AM; AN quoniam RUF repl. e. enim QU | repleta GR-I > BEA; AM½; QU; AN; H impleta AM½; RUF | iniquitatibus AM; RUF iniquitates AN | —απ n: × eorum GR-I > BEA; QU; AN; Respons. Roman. (PL 78,749C) × suis AM ab iis RUF: < 𝔊 | —et BEA (Var) | —ecce H: *cf* —ιδου 𝔓 | —ego GR-I > BEA; AN: —εγω b𝔈^{p} Thdt½ ego RUF; H | disperdo GR-I > BEA: = 𝔊 disperdam RUF; H: καταφθερω r𝔙𝔏 corrumpam AN | eos GR-I > BEA; AN; H illos RUF | ~ et omn. terram GR-I (Var) et terram × RUF; AN: = 𝔊 e terra RUF (Var): = samarit. Targum a terra RUF (Var)

14 itaque GR-I > BEA ergo RUF igitur AM Noe 13 (Var) autem AN: *cf* συ δε ποιησον Chr × AM; HI q; QU; PS-GEL; H: —ουν fc$_2$𝔓: = 𝔐 | de GR-I > BEA Apc 2; AM Noe; RUF Gn 2,1; HI q; AU; QU; AN; H ex AM ex; RUF Gn 2,3; HI Apc > BEA Apc 12 | ~ quadr. lignis AM Noe 13; HI Apc > BEA Apc 12 | nidos et nidos GR-I > BEA; RUF (Var): *cf* nidos nidos 𝔄𝔓 Phil-arm nidos 91.94.95; AM; RUF; AU: = 𝔊𝔐 et nidos AM ex tricameratam? QU: < 6,16 ×××× AN: —νοσσιας ποιησεις τ. κιβωτον g𝔈^{e} | facias? AM ex (Var) | ×× GR-I > BEA in arcam AM ex (Var); AU loc: + εις a in arca AM ex (Var), Noe; RUF; AU loc; H arcam AU loc; QU: < 𝔊 = 𝔐

GR-I) **CHRY** *III,865 (867A = 99a Cas)* = PS-AU s Cai II, App. *56,2 (295):* 7/dixit (dicit *Cas PS-AU*) ad hominem (et ad noe *PS-AU*): tempus omnis hominis venit ad (coram *PS-AU*) me **GR-I** arc (5,3): et dixit ...(= S)... omnium (—*RA*) hominum ...(= S)... terram omnem (~ o. t. *AF*)/ **PS-HIL-A** (235a,14): omni carni finis erit (*cf* H) **PS-PHo** *3,4 (115):* 9/ad quem dixit deus: advenit tempus omnium hominum (—*M*) habitantium super terram quia pessima sunt opera eorum/ **QU** pro 1,10 (738C): deus Noe iustum sic admonuit: finis inquit universae carnis venit coram me; repleta est enim t. iniquitate eorum et ego disperdam eos cum terra/(*cf* H) **RUF** Gn *2,1 (22,23):* et dixit inquit dominus (deus *Ab*) ...(= I)... ante me ...(= I)... ab iis et ...(= I)... et terram (*F Pb;* et terra *n;* e terra *ADr;* a terra *Eg;* cum terra *Del.;* et cetera *Ald.*)/ Rm *3,1 (926A):* tempus omnis hominis venit in conspectu meo **SALV** gu 1,33 (16,20): /dixit ad...(= H)... cum terra

14 14 **91.94.95**: LXX. nidos **AM** ex 6,72 (259,1): fac tibi a. ex l. quadr. et (ll; —*N*) nidos facies (facias *CP*^{1}) in ea (arcam *N'*𝔄*B;* archa *M*) et bituminabis eam intus et foris bitumine/ Noe 13 (422,3): fac (+ igitur *T'*) tibi a. de quadr. lignis (~ l. qu. *N*) 14 (422,26): nidos facies in arca 15 (424,1): inlinies inquit eam bitumine **AN** chr-A *13 (92):* /fac autem tibi a. de l. quadr. et linies eam intrinsecus et extrinsecus asfaltu bitumini et quod sequitur **ANG** (156B): de quibus alia translatio dicit quadrata **AU** Fau 12,14 (343,25): quod de lignis quadratis eadem arca fabricatur 12,14 (344,22): quod bitumine glutinantur arcae ligna intrinsecus et extrinsecus loc 1,15 (509,24): quod habent latini codices plurimi: nidos facies in arcam, cum latina locutio sit non 'in arcam', sed 'in arca', graeci nec 'in arcam' nec 'in arca' habent, sed: nidos facies arcam, quod intellegitur ut ipsa arca nidi essent Ps 86,3 (1103): de lignis quadr. aedificata est arca s Den 18,3 (93,11): arcae dominicae quae in figura iussa est aedificari de lignis quadr. s Lam 7 (10,2): qui arcam in qua figuravit ecclesiam lignis quadratis voluit fabricari s Mor 15,2 (648,2): sanctus Noe de lignis quadr. arcam iussus est fabricare **BEA** Apc 2,8,1 (255): /fac ...(= S)... bituminabis eam (< GR-I) 12,3,1 (636): sicut ad Noe percipitur ut ex quadratis lignis faceret arcam (< HI Apc) **BED** (91,87B): pro lignis autem laevigatis antiqua translatio ligna quadrata posuit **Claudius Taurin.** (PL 50,926D): unde alia translatio non laevigata, sed quadrata praecepit fieri **CY-G** hept 1, 250-254 (10): 7/accipit ergo dei mandata ingentia Noe; duplicibus cameris arcam conpangere iussus, quae teneat volucrum mansura ad germina nidos. ac, ne fissilibus dissultent robora rimis, unguine praepingui linuit bituminis arcam/ 1,259 (10): 15/assere quadrato, nullis cessura fluentis/16 **[PS-GEL]** decr 1,3 (4 resp. 23): usque dum meruit audire a domino: fac tibi archam (Interpolation nur in Γ 1) **GR-I** arc (5,5): /fac...(= S)... bituminabis eam **HI** Apc 21,1 (149,5): sicut ad Noe praecipitur ut ex quadratis lignis faceret arcam (nicht bei VICn Apc) q (13,1): fac tibi a. de l. quadratis: pro quadratis lignis bituminatis legimus in hebraeo **KA** Δ 43 (82): ubi dominus arcam fieri iubet Λ 19 (93): 9/et praecepit illi deus ut faceret arcam **PS-PHo** *3,4 (115):* /et nunc facito tibi a. de lignis cedrinis/ **QU** pro 1,10 (738C): /fac tibi a. de l. quadr., tricameratam facies arcam et bituminabis intrinsecus et extrinsecus/ (*cf* Vers 16) **RUF** Gn *2,1 (23,1):* /fac ergo tibi a. de l. quadr., nidos (+ et nidos *E*) facies in arca et bituminabis eam ab intus et a (—*BCE*) foris bitumine/ *2,3 (32,7):* facies tibi a. ex l. quadr.

15 **AM** ex 6,72 (259,3): /et (—II) sic facies (facias **15**

ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ. **15** καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτόν· τριακοσίων πήχεων

S bituminabis eam × × × × × (E)facies arcam trecentorum cubitorum
I „ „ ab intus et a foris bitumine et sic
H bitumine linies × intrinsecus „ extrinsecus × „ „ „ eam „ „

τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος

E longitudine(m) × et quinquaginta cubitorum latitudine(m) et triginta cubitorum altitudine(m)
H erit longitudo arcae × „ „ latitudo „ „ „ altitudo

αὐτῆς· **16** ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν· τὴν δὲ θύραν

S × collectam facies arcam et in cubito consummabis eam desuper et ostium
I eius colligens „ „ „ „ cubitum „ „ a summo ostium vero
H illius fenestram in arca facies „ „ cubito „ summitatem „ autem

in ea AM ex: *cf* επ αυτη(ς) bdl(m)opwd$_2$ | bituminabis GR-I > BEA; AM ex; RUF; QU inlinies AM Noe linies AN; CY-G?; H | —eam QU < H: —αυτην a | ××× ? GR-I > BEA; AM Noe ab intus et (a) foris RUF intus et foris AM ex intrinsecus et extrinsecus H; AU Fau; QU; AN | × GR-I > BEA?; H > QU bitumine AM; RUF: = 𝔊𝔐 asfaltu bitumini AN: Dublette

15 —et GR-I > BEA?; AM ex (Var), Noe (Var) et AM; RUF; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | —sic GR-I > BEA?; AM Noe sic AM ex; RUF; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | facias ? AM ex (Var) | arcam (H) C, 56 | (erit) longitudo PS-PHo; H | × GR-I; AM: —της κιβωτου f𝔏 arcae RUF; H: = 𝔊𝔐 eius PS-PHo: αυτης d𝔈 | +et (H) P*, 56 | sexaginta GR-M; GR-T (Var) quadraginta PS-PHo (Var) | latitudo PS-PHo; H | ×××× ? GR-I (Var) > BEA (Var); *cf* CHRY' | quinquaginta GR-T (Var) | altitudo PS-PHo; H | × GR-I > BEA; AM; RUF (Var); PS-PHo: —αυτης abdkoprwxd$_2$𝔄𝔏 Phil eius RUF: = 𝔊𝔐 ipsius QU

16 +et 91.94.95 | collectam 91.94.95; GR-I > BEA: *cf* επισυναγωγην i(mg)rx colligens AM; RUF; HI: = 𝔊 fenestram in arca facies H (*cf* HI q) > θυριδα εν τη κιβωτω ποιησεις l^{b} | ad ? AU Fau; *cf* GR-I > BEA | +unum ? AU Fau; CHRY; GR-I > BEA$^{1/3}$ | desuper AU; GR-I > BEA; HI a summo AM in summo RUF | et ostium GR-I > BEA ostium vero AM ex ostium autem RUF; H ostium × AM ex (Var), Noe; AU loc?

𝔄*M'*) arcam Noe 13 (422,17): si quidem trecentorum cub. longitudinem et quinquaginta ⟨cub.⟩ latitudinem et triginta cub. altitudinem servandam esse praescripsit 17 (425,2): et (—*T*) facies arcam trecentorum cub. longitudine (-nem P^1T) et quinquaginta cub. latitudine (-nem *T*) et triginta cub. altitudine (-nem P^1T) **BEA** Apc 2,8,3 (255): sic enim ait: facies arcam trecentorum cub. longitudine (-nem $YSVUA^1GC$) et quinquaginta cub. latitudine (-nem $YSVUA^2GCEF$; latitudo *N*) et triginta cub. altitudine (-nem SG^2F; —et tr. c. alt. $YVUAG^1C$)/ (<GR-I arc) **CHRY** *III, 878 (881A)*: trecentorum cub. erat longitudo eius et quinquaginta cub. latitudo eius/ **CY-G** hept 1,255-258 (10): /ipsa fuit plenas ter centum longa per ulnas, quinquaginta patens transversam lata per alvum. at qua sublimi surgunt fastigia tecto, edita ter denis in caelum tollitur ulnis/14 **GR-I** arc (5,12): facies arcam trecentorum cub. longitudinem et quinquag. cub. latitudinem et triginta cub. altitudinem (—et tr. c. alt. *IROA, sed cf infra 194.199*)/ **GR-M** Ez 2,4,16 (982C): arca enim, quae trecentis cubitis fieri in longitudine iussa est, sexaginta vero in latitudine, triginta autem in altitudine, in uno est cubitu consummata **GR-T** curs 2 (857,41): cuius lungitudo trecentorum (+cubitorum *2*), latitudo quinquagenta (sexaginta *2*), altitudo tregenta (quinquaginta *2*) cubitorum est habita **PS-PHo** *3,4 (115)*: /et sic eam facies; trecentorum cub. erit (—*A*) longitudo eius et quinquaginta (quadraginta *M*) cubitorum latitudo et triginta cubitorum altitudo/18 **QU** pro 1,10 (738C): /et sic... (=H)... altitudo ipsius/ **RUF** Gn *2,1 (23,3)*: /et sic facies arcam: trecentorum cub. longitudinem arcae et quinquaginta cub. latitudinem et triginta cub. altitudinem eius (—*E*)/

16 **91.94.95**: LXX. et collectam facies archam LXX. inferiora bicamarata (*91;* bicamerata *94.95*) et tricamarata (*91;* tricamerata *94.95*) **ALD** metr 2 (63,12): cenaculum et tristega sive, ut altera continet translatio, bicameratam et tricameratam **AM** ex 6,72 (259,4): ostium vero (—*N'M*) facies ex transverso, inferiora autem arcae (—*B*) bicamerata et tricamerata facies Noe 17 (425,4): colligens... (=I)... cubitum (-to *N*) consummabis eam a summo 24 (428,9): ostium ex transverso (adverso *N*) facies 27 (430,8): inferiora arcae bicamerata et tricamerata facies **ANG** (156D): quod alia translatio videlicet bicamerata in inferioribus, tricamerata in superioribus dicit **AU** ci 15,26 (115,27): inferiora bicamerata (bicamarata *R*) et tricamerata facies eam Fau 12,16 (345,25): quod arca conlecta ad unum cubitum desuper consummatur 12,16 (346,1): quod inferiora arcae bicamerata et tricamerata construuntur Gn q 6 (6,12): inferiora... (=I)... facies eam loc 1,16 (510,1): quod habent plerique codices 'facies ostium arcae a latere', nonnulli habent 'ex transverso'; sic enim voluerunt interpretari quod graece dicitur εκ πλαγίων **BACH** ep 2 (298,21): sicque clausa sit ianua arcae ex obliquo facta

τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων· κατάγαια, διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.

S × × facies de latus × et bicameratam et tricameratam facies eam
a latere deorsum

I arcae „ ex transverso inferiora × bicamerata „ tricamerata „ ×
adverso +(autem) (arcae) +superiora ea
obliquo

H „ pones „ latere deorsum × cenacula „ tristega „ in ea
tricamerata

17 ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστιν πνεῦμα
ιδου εγω επαξω

P × × ecce adducam diluvium aquae super terram et interficiam omnem carnem in qua est spiritus

H ecce ego „ diluvii aquas „ „ ut „ „ „ „ „ spiritus vitae
disperdam
et

ζωῆς, ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἐὰν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει. **18** καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου

P vitae sub caelo (M) *et* omnia quae sunt in terra morientur (I) et statuam testamentum meum

H est subter caelum × universa „ in terra sunt consumentur disponam ponamque foedus „
et

πρὸς σέ· εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτόν, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ἡ γυνή σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.
μετα σου × ×

I ad te (E) introibis autem in arcam tu et filii tui et uxor tua et uxores filiorum tuorum ×

H tecum et ingredieris × „ „ „ „ „ × „ „ „ „ „ „ tecum
mulier mulieres tecum
et

19 καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός,

K ex omnibus bestiis × ex omni carne

H × × × × × × × × et „ cunctis animantibus × universae carnis

ianua BACH fenestra? *cf* GR-I > BEA; GR-T | × GR-I > BEA; AM: — της κιβωτου 911 abdk*opwxd$_2$ЄΨ Chr, sub ※ M(mg) arcae RUF; AU; BACH; H: = 𝔊𝔐 | de latus GR-I > BEA de latere GR-I (Var) > BEA (Var) a latere RUF (Var); AU loc; GR-T ex latere RUF; H ex transverso AM; AU loc ex adverso AM Noe (Var) ex obliquo BACH | × GR-I (Var) > BEA: καταγαια > και > et (bicam.)? deorsum GR-I (< H?); H inferiora 91-95; AM; RUF; AU | + autem arcae AM ex + autem AM ex (Var) + arcae AM Noe; AU Fau | et GR-I > BEA: = 𝔄𝔓𝔖 | tricamerata (H) C^2 *(marg.)* | + superiora RUF | eam GR-I > BEA; PS-PRIS; AU; QU; GR-T: = 𝔊𝔐 × AM ea RUF

17 **P** QU | ecce ego H: *cf* ιδου εγω mℭ; ιδε εγω E | επαξω b𝔄𝔅𝔇 | et QU; CΣ^{TO}BΩ^{s*J} | disperdam? PS-PHo (Vers 18) | **M** AM | + et (H) Λ^{H}Ω

18 statuam AM disponam PS-PHo | ad te AM; PS-PHo: = 𝔊 tecum H: μετα σου abdegjk*lmoptv(txt) wxd$_2$𝔄𝔅𝔇ЄΨ Chr | et ingredieris PS-PHo; H: = 𝔐 | + et (H) G^c, M-M (448D): = 𝔊 | uxor HIL; HI; H mulier PS-PHo (umgestellt) | mulieres PS-PHo | × HIL; HI: — μετα σου dgi*k*opsd$_2$ tecum PS-PHo; H: = 𝔊𝔐

19 der erste Teil fehlte vielleicht bei TE = H = 𝔐 | × TE; H: = 𝔐 | duo × TE: = 𝔐 | — απο παντων

Apc 2,8,3 (255): /collectam ... (= S) ... de latus (latere *T*) et bicameratam (-ata *G*) et tricameratam facies eam et reliqua (< GR-I) 2,8,27 (260): et tertio per quattuor angulos collecta usque ad unum cubitum coartatae mensurae sit consummata unam habens fenestram de (in *TC*) latus (latere *HE*^{3}*F*^{2}) (< GR-I) 2,8,32 (261): in cubito consummabis eam (< GR-I) **BED** (91,90D): unde antiqui interpretes pro hoc verbo tricamerata posuerunt **CHRY** *III,878 (881A):* /in unum cubitum cogebatur summitas eius **CY-G** hept 1,260 (10): 14/ad medium gestans (*G;* giptans *A;* girptans *C*) facili cum cardine postes /7,1 **GR-I** arc (5,14): /collectam ... (= S) ... delatus (*BOA;* de latere *F*) deorsum (— *IROA*) ... (= S) ... eam et reliqua (9,134): et tertio per quattuor angulos collecta usque ad unum cubitum coartatae mensurae sit consummata unam habens fenestram delatus (*BS*^{1}*I;* in latus *A;* in latere *R;* de latere *OF*) (9,155): in cubito consummabis eam **GR-T** curs 2 (858,1): quam arcam bicamaratam et tricamaratam legimus, cuius omne opus in cubito consumatum est; fenestram sive ostium a latere habuit **HI** q (13,3): colligens ... (= S) ... desuper. pro eo quod est colligens facies arcam, in hebraeo habet meridianum (= μεσημβρινον α') facies arcae, quod manifestius interpretatus est Symmachus dicens διαφανές, hoc est dilucidum, facies arcae, volens fenestram intellegi **PS-PRIS** (190,1): arcam inquit facies bicameratam et tricameratam facies eam **QU** pro 1,10 (738D): /fenestram facies in arca et in cubito consummabis eum; ostium autem arcae pones ex latere/ (*cf* H) 1,12 (740A): tricameratam facies eam (in Vers 14 eingesprengt) **RUF** ben 1,6 (307C): arca, quae construebatur a Noe, bicamerata et tricamerata fieri iubetur Gn *2,1 (23,5):* /colligens ... (= I) ... cubitum (-to *C*) consummabis eam in summo; ostium autem arcae facies ex (a *CF, Del.*) latere ... (= I) ... superiora facies ea

17 **AM** Noe 31 (432,27): omnia inquit quae sunt in terra morientur **AU** s 128,9 (717): sicut scriptum est per diluvium mortuam esse omnem carnem quae habebat in se spiritum vitae (*cf* 7,22) **HI** Is 2 (58C): propter quos venit diluvium super terram **QU** pro 1,10 (738D): /ecce ... (= P) ... sub caelo

18 **AM** Noe 35 (435,4.17): statuam test. m. ad te **HI** Za 3 (1516A): imperatur Noe: ingredere in ... (= E) ... tuorum (*cf* 7,1) **HIL** my 1,13 (14,7): introibis ... (= E) ... tuorum **PS-PHo** *3,4 (115):* 15/et ingredieris in a. tu

δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται. **20**
K duo × × × induces in arcam ut vivant tecum masculus et femina erunt × +και
H bina × × „ „ „ „ „ „ masculini sexus „ feminini ×
+ et

ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων
K de × animalibus volatilibus secundum genus × × × × × × × et de omnibus
H „ × × volucribus volatilibus iuxta „ suum et de × iumentis in genere suo „ ex omni

τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σὲ
K serpentibus × × × terrae secundum genus ipsorum duo × ex omnibus introibunt ad te
H reptili × × × „ „ „ suum bina de „ ingredientur tecum

τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ. **21** σὺ δὲ λήμψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων, ἃ ἔδεσθε,
K × × masculus et femina (I) tu *autem* accipe tibi ipsi ab omnibus escis quae eduntur
H ut possint vivere × × × tolles igitur tecum ex „ „ „ mandi possunt

καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν, καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν. **22** καὶ ἐποίησεν Νωε πάντα, ὅσα
I et congregabis ad temetipsum et erunt tibi et ipsis ad edendum et fecit Noe omnia quae
H „ comportabis apud te „ „ tam „ quam illis in cibum fecit ergo „ „ „

ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός, οὕτως ἐποίησεν. **7,1** Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νωε Εἴσελθε
I praecepit ei dominus deus sic fecit (S) et locutus est dominus × ad Noe dicens (I) intra
H praeceperat illi × „ × × dixitque „ × „ eum × ingredere

ia^2r | —erunt H: —εσονται 𝔙𝔏
20 +et (H) Π^D: +και fqu | × TE; H: —παντων cknquc$_2$𝔙𝔏𝔖 Cyr: = 𝔐 | × H: —των ορνεων EMnqu𝔏𝔖 Cyr: = 𝔐 | volat. TE; G^c | ××××× TE: —και απο π. τ. κτ. κατα γενος 911 mu𝔏𝔓 Cyr-cod | × H: —παντων achjlqsvc$_2$𝔖 Cyr: = 𝔐 | serpentibus×× TE; *cf* H: —των ερπετων p; —των ερποντων EMcknqtu𝔄𝔚𝔓𝔖: = 𝔐 quae repunt AU: = 𝔊 | × terrae TE; H: —επι 𝔄: = 𝔐 super terram AU: = 𝔊 | duo× TE: = 𝔐 | introibunt TE intrabunt AU | ×× TE: *cf* —μετα σου E | ××× H: —αρσεν και θηλυ E: = 𝔐
21 accipies? PS-PHo: = 𝔊 | tecum H: μετα σεαυτου bdlmnpwd$_2$ | eduntur RUF: = 𝔐 comedi (H) Σ^{T^2} | ipsis RUF illis PS-PHo; H: = 𝔊 | +εις w: ad RUF in PS-PHo; H | edendum RUF: = 𝔊 escam PS-PHo; RUF (Var: Dublette); Ω^S
22 ~ omnia noe? RUF (Var) | —omnia EP-L; PS-PHo | + verba? AU re | quae RUF½ (+Var½); AU re; AN; PS-PHo; H quaecumque AU loc, re (Var); RUF½: = 𝔊 sicut? EP-L | praeceperat AN locutus est? EP-L precepit (H) P^2 | ei RUF; EP-L; PS-PHo (Var); $\Lambda^{H}\Omega^{M}$ illi AU; AN; PS-PHo; H ~dom. illi AU loc (Var)? | dominus deus RUF; AU loc; AN: = 𝔊 —dominus EP-L; H: —κυριος 911(?) Eabdfgijklmnp sv(txt)wxd$_2$𝔓: = 𝔐 —deus RUF (Var); AU loc (Var), re; $AP^*\Omega^M$: —ο θεος 𝔏 | —sic fecit EP-L; AN; PS-PHo; H: —ουτως εποιησεν 𝔏: = Targum Pseudo-Jonathan: < 7,5
7,1 × PS-AU; H: —ο θεος k: = 𝔐 | dicens PS-AU: *cf* + dicens ei 𝔏 | omnis AM; H: = 𝔊𝔐

et mulier tua et f. tui et mulieres fil. tuor. tecum et disponam test. m. ad te ut disperdam omnes habitantes terram/7,2; 6,21

19 19 **AU** ci 15,27 (118,29; 119,12): masculus et femina erunt **TE** mon 4 (767): ex omnibus inquit bestiis... (=K)...erunt/

20 20 **AU** ci 15,27 (118,25): quae repunt super terram 15,27 (119,9): intrabunt ad te **TE** mon 4 (767): /de animalibus...(=K)...femina

21 21 **CY-G** hept 1,269-273 (11): 7,2/escamque his omnibus infers atque tibi suetam, ne cum per vasta fluenta cultio destiterit pariter patiare molestam provisis non ante cibis per glauca vehendus salsa famem/7,4

PS-PHo *3,4 (116):* 7,2/(+ simulque *A*) accipies tibi et illis in escam/ **RUF** Gn *2,1 (27,1):* tu inquit accipe... (=I)...ad (+ escam *E*) edendum

22 Gn 7,5 **AN** chr-A *13 (93):* et fecit Noe omnia quae praeceperat illi dominus deus/7,6 (eher 7,5) **22**
AU loc 1,18 (510,11): quod scriptum est: et fecit Noe omnia quaecumque praecepit illi dominus deus (illi dom. d.] dominus illi *b*) sic fecit re 2,80,2 (191,6): et fecit Noe omnia verba quae (C^1D^1; quaecumque *cet. v*) praecepit illi dominus sic fecit (zitiert AU loc 1,18) **EP-L** 43 (102,23): et fecit Noe sicut locutus est ei (—*B*) deus **PS-PHo** *3,5 (116):* /et fecit Noe que precepit illi (ei *A*) deus/7,7
RUF Gn *2,1 (23,7):* et fecit inquit Noe omnia (~ omn. n.

σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ. **2** ἀπὸ δὲ
I tu et omnis domus tua in arcam quia te vidi iustum × × in generatione ista (E) a + παντων pecoribus
H „ „ × „ „ × in „ te enim „ „ ~ in generatione ista coram me „ „ de iumentis hac ex omnibus

τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτά, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν
E autem mundis induces induc ad te tecum septem et septena septem masculum × × et feminam × × a de pecoribus inmundis
H animantibus „ tolles × × septena et × septena masculum et feminam de animantibus vero non mundis inmundis

δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, **3** καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτά, ἄρσεν
E bina et bina × × × (X) et de volatilibus caeli × × mundis septem et septem masculum
H duo × × duo et masculus et femina duo × duo masculum et feminam sed et „ „ „ × septena × septena „

καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα
X et feminam et de volatilibus immundis duo et duo masculum et feminam (M) ut nutriatur semen
H „ „ × × × × × × × × × „ salvetur „

ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. **4** ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω × ἐπαξω τον κατακλυσμον υδωρ ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαρά-
S post septem dies × inducam diluvium aquae × × per dies
M in super omnem × terram (A) adhuc enim „ „ ego „ pluviam super terram
H super faciem universae × terrae „ „ × et post dies septem „ pluam „ „ quadra-

× PEL | in AM; PEL; $\Lambda^{H}X\Sigma^{T}BTM\Phi\Theta P^{2}\Psi\Omega$ | ×× AM: — εναντιον μου Or-gr Thdt ~ in gen. ista coram me PEL

2 a HIL; AM de AMst; HI; PS-PHo | pecoribus HIL; *cf* CY-G iumentis AM animalibus? PS-PHo | omnibus H: + παντων cefjmqtu𝔄𝔖 Or-gr: Hexapla < 𝔐 | induces HIL induc AMst: *cf* tolle (H) $\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{M}BATM$ $\Phi^{RAZGV}\Theta\Psi$ (Haplographie): = 𝔊 | ad te HIL: = 𝔊 tecum AMst: = 𝔔𝔈 ×× H: *cf* — προς σε Chr½ | septem et septem HIL; AM; PS-PHo septena HI + et (H) $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{OM}TM\Phi P^{2}\Psi^{D^{2}}\Omega$ | ××× HIL: — αρσεν και θηλυ Chr masc. et fem. AM; PS-PHo; H: = 𝔊(𝔐) | et a HIL: και απο n𝔄𝔔𝔈^{p}𝔓 Chr½: = 𝔐 | a HIL de HI; PS-PHo; H | pecor. inmundis HIL; PS-PHo inmundis animalibus? HI inmundis (H) $\Theta^{A}\Omega$ | bina et bina HIL bina ××? HI: = 𝔐 duo et duo AM; PS-PHo; $\Lambda^{H}X^{2}\Pi^{D}\Sigma^{OM}BTM\Phi P^{2}\Psi\Omega$ | ××× HIL: — αρσεν και θηλυ Chr½ masc. et fem. HI; PS-PHo; H: = 𝔊(𝔐)

3 **X** PS-PHo (in 7,2 eingefügt) | — mundis H: — των καθαρων bw, sub ÷ 𝔇: = 𝔐 | + et (H) $\Lambda^{H}X$ $\Pi^{D}\Sigma^{OM}TM\Phi P^{2}\Psi^{DF}\Omega$ | ××××××××××× H: sub ÷ 𝔇: — 𝔐 | nutriatur AM possit vivificari? PS-PHo | semen] + eorum? PS-PHo | in AM super PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | × PS-PHo; Σ^{M}: — πασαν 𝔈

4 **S** PS-AU spe **A** AU loc **I** AM, AU | — et (H) $G^{c}\Lambda^{H}X\Theta^{AM^{*}}$ | × PS-AU: — εγω 𝔙𝔇, sub ÷ 𝔇 ego AU; H: = 𝔊𝔐 | inducam PS-AU; AU: επαξω 18.108𝔄𝔙𝔇 | dil. aquae AU; PS-AU: τον κατακλυσμον υδωρ

D) quaecumque (quae *E, Ald. Del.*) praecepit ei dominus deus (— *AD*) sic fecit (facit *A*) *2,1 (27,4):* et fecit inquit Noe ... (= I) ... fecit

7,1 7,1 **AM** Noe 36 (435,25): intra inquit tu ... (= I) ... ista 37 (436,17): quia ... (= I) ... ista 37 (436,22): in gen. ista 38 (437,4): intra tu **PS-AU** spe 54 (534,3): et locutus ... (= S) ... dicens/4 **CY-G** hept 1,261-266 (10): 6,16/ haec perfecta deus postquam despexit ab astris, talibus adfatur mittendum in aequora vatem: scande citus natique tui nataeque fluentem fluctibus in tumidis cumbam, quia pectora vidi iusta tibi dudumque mihi tua nota voluntas emeruit maiora praesentibus/ **PEL** Dem 5 (20A): intra tu et domus ... (= I) ... iust. in gen. ista coram me

2 2 **AM** Noe 39 (437,13): qua ratione induci in arcam iubet a iumentis mundis septem et septem, masculum et feminam, ab inmundis autem duo et duo/ **AMst** q 9 (3,18 = 33,4): de mundis et inmundis induc tecum in arcam (arc(h)a *CNX*) **CY-G** hept 1,266-269 (11): /atque coactas claude simul pecudes omni de germine mites septenis paribus; inmundo de grege bina esse sines tecum /6,21 **HI** ep 123,11,4 (85,2): de inmundis animalibus bina sumuntur, masculus (masculina *A**) et femina 123,11,4 (85,4): de mundis septena (*cf* TE mon 4) **HIL** Ps 140,7 (793,23): a pecoribus ... (= E) ... et bina **PS-PHo** *3,4 (116):* 6,18/de animalibus aut. mundis et de volatilibus celi mundis accipies septem et septem masculum et feminam ut possit vivificari semen eorum super terram; nam de pecoribus et de volatilibus inmundis accipies tibi duo et duo masculum et feminam/6,21 (*cf* 7,3)

3 **AM** Noe 39 (437,15): /ut nutriatur semen in om- **3**
nem terram **PS-PHo** *3,4 (116): siehe Vers 2*

4 **AM** Noe 45 (442,15): et delebo inquit omnem ... **4**
(= I) ... terrae 45 (442,25): delebo 46 (444,7): delebo inquit om. resurr. carnis **AU** loc 1,17 (510,4): quod

κοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, ἣν ἐποίησα. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

S quadraginta totidemque noctes et deleam omnem generationem quam feci a facie terrae
I „ delebo „ resurrectionem carnis „ „ „
suscitationem
creationem
H ginta diebus et quadraginta noctibus „ „ „ substantiam quam feci de superficie „

5 καὶ ἐποίησεν Νωε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός. **6** Νωε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ
× × × × ~ εξακοσιων ετων
I et fecit omnia Noe quae mandavit ei dominus deus et erat Noe annorum sexcentorum
~ Noe omnia praeceperat illi ×
H fecit ergo Noe omnia „ mandaverat „ „ × eratque × sescentorum annorum quando
× quaecumque praeceperat illi deus

ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο ὕδατος ἐπὶ τῆς γῆς. **7** εἰσῆλθεν δὲ Νωε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ
+και
I factum est diluvium ingressus *est autem* Noe et filii eius *et* uxor eius et
et introivit
H diluvii aquae inundaverunt super terram et ingressus est „ „ „ „ × „ „ „
et

αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. **8** καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν
× × × × × × × ×
I uxores filiorum eius × × in arcam (A) et a volatilibus
cum eo ×
H „ „ „ cum eo „ „ propter aquas diluvii × × ×
aquam

καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν
+ των καθαρων και απο των πετεινων των μη καθαρων × × ×
A mundis et volatilibus inmundis et a pecoribus mundis et a pecoribus inmundis
×
H × × × × de animantibus quoque „ „ × × „
+et

k; aquam diluvii 𝔙; του κατακλυσμον Ath: < 6,17 pluviam? AU loc: < 𝔊 = 𝔐 | generat. PS-AU resurrect. AM; *cf* AU suscitat., creat. AU | q. feci PS-AU; H: = 𝔊𝔐 carnis AM

5 omnia noe AM ~ noe o. AN; H: = 𝔊𝔐 — noe $\Phi^{VL\Omega M}$: — νωε 78 | quaecumque (H) $\Sigma^{O}B\Theta P^{2}\Psi$: = 𝔊 | mandavit AM praeceperat AN; A: *cf* 6,22 | ei AM; H illi AN; A: *cf* 6,22 | dom. deus AM; AN: = 𝔊 dom. × AM (Var); H: — ο θεος $i^{*}\mathfrak{C}$: = 𝔐 × deus $G^{c}\Sigma^{M}$: — κυριος g

6 sescent. ann. H: ~ εξακ. ετων elqu𝔙: = 𝔐

7 et PS-PHo; H: + και 78: = 𝔐 | introivit KA Δ | + et (H) $G^{c}P^{*}$: = 𝔊𝔐 | ××? AM: — μετ αυτου 911 e Chr cum eo PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | aquam (H) Θ^{AM*}: = 𝔊

8 — et? AU (Var) | ××× H: — και απο των πετεινων Ecflnotc$_2$𝔈: = 𝔐 | mundis et a vol. inm. AU: + των καθαρων... M (sub ÷) ghi^{a}kmprsvwxy𝔄𝔈𝔓 Chr ××××× H: = 𝔊𝔐 | — a? AU (Var) | + et (H) C

scriptum est: adhuc enim septem dies ego inducam diluvium aquae sup. terram, quod nonnulli latini codices habent, in graeco invenitur: ego inducam pluviam super terram. graeca locutio genetivum casum habet, non accusativum, ut si hoc in latinum exprimamus ita dicatur: adhuc enim septem dierum inducam pluviam super terram 1,19 (510,15): quod scriptum est: delebo om. (+ carnem *C*) suscitationem, non 'creationem' dictam notandum est; ἀνάστασιν enim graece scriptum est. quod nomen etiam resurrectionis adsidue ponitur in scripturis graecis, cum posset ἐξανάστασις dici, ut suscitatio (resurrectio *C;* surrectio *NL;* ✻✻surrectio *S*) sit ἀνάστασις, resurrectio ἐξανάστασις **PS-AU** spe 54 (534,3): 1/post septem...(=S)...terrae/11 **CY-G** hept 1,273-281 (11): 6,21/nam clara polo cum lumina solis septima prodierint, totos diffundere nimbos cardine ab aetherio cunctosque evolvere fontes adlapsu maiore paro, quo grandior undis aestuet oceanus spumosos largius amnes accipiens fusoque oblimans omnia tractu. namque quater denis iuncta cum nocte diebus grandine perpetua nubes complebo madentes, ut quidquid vivit tumidis mergatur in undis/

5 5 Gn 6,22 **AM** Noe 47 (444,21): et fecit inquit omnia...(=I)...dom. deus (— *PTT'B*) **AN** chr-A *13 (93):* et fecit N. o. quae praeceperat illi dom. deus/ **CY-G** hept 1,282-283 (11): /haec ubi dicta, fiunt domini mandata volente festinoque sene/

6 **AN** chr I *38 (92):* fit diluvium cum esset annorum sescentorum Noe chr II *37 (92):* quando factum est diluvium cum esset Noe annorum DC chr-A *13 (93):* /et erat Noe annorum sexcentorum comp 11 (151): erat Noe annorum sescentorum cum ascendit in arcam **CY-G** hept 1,283-284 (11): /longo qui nobilis aevo, sescentos agitans annos, se credidit undis/ 6

7 *cf* 7,13 **AM** Noe 76 (467,19): hic ordo fuit ingredientium, ut primo ipse ingrederetur et filii eius, inde uxor eiuset uxores filiorum eius **CY-G** hept 1,285-286 (11):/coniunctosque simul natos natasque recepit confisus tenui quamvis foret abditus antro/11 **KA** Δ 44 (82): ubi Noe in arcam introivit Λ 20 (93): et (— *SYXEOI*) ingressus est Noe in (ad *O*) arca (arcam Φ^{RAZGP} *WmQPCV UB;* archam *LSXYIO*)/10 **PS-PHo** *3,5 (116):* 6,22/et ingressus est in arcam ipse et omnes filii eius cum eo/10 7

8 **AU** Gn q 8 (7,6): et (— *b Eug.*) a volat. m. et a (— *d*)...(=A)...in terra: quod deinde non additur, subau- 8

καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς **9** δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς Νωε εἰς τὴν κιβωτόν,
+και απο των πετεινων ×
A × × × et ab omnibus serpentibus in terra duo duo intraverunt ad Noe in arcam
H et de volucribus „ ex omni quod movetur super terram „ +et „ ingressa sunt „ „ „ „
×

ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. **10** καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατα-
o θεος τω νωε
A masculus et femina (I) et factum est post septem dies × et aqua dilu-
masculina feminina ×
H „ „ „ sicut praeceperat deus Noe cumque transissent „ „ × aquae „

κλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. **11** ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νωε, τοῦ δευτέρου μηνός, ἑβδόμῃ καὶ
I vii facta est super terram sescentesimo anno vitae Noe secundo mense septima et
in vita ×
H „ inundaverunt „ „ anno sescentesimo „ „ secundi septimo mense mensis mense vice(n)sima (et) secundo septimo-

εἰκάδι τοῦ μηνός, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ
× × × × +της πολλης
K proruperunt omnes × abyssi et cataractae caeli
eruperunt
I vicensima mensis (E) et erupti sunt „ fontes „ „ „ „
septima +die rupti ×
H decimo die „ × ×× rupti „ „ „ „ aquarum +multae magnae „ „ „
×

ἠνεῴχθησαν, **12** καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσα-
K patefactae sunt (S) et factae sunt pluviae diluvii super omnem terram
+super terram ~ terram omnem
E apertae „ (I) „ facta est pluvia × „ × „ quadraginta diebus et qua-
erat +per dies ×
H „ „ „ „ „ „ × „ × „ „ „ „ „
factae sunt pluviae

| a pec. AU: = 𝔊𝔐 ×× H: —απο των κτηνων 𝔏 | et de vol. H: +και απο των πετεινων ADdnp𝔙(sub ※): Hexapla < 𝔐 | —et (H) CΛ^{H}Σ^{TM}, 56: —και g

9 +et AU (Var)?; H | masculina? AU (Var) | feminina? AU (Var) | deus noe H: ο θεος τω νωε abdgpwxd$_2$𝔈^{ci}: = 𝔐

10 et AU: = 𝔊𝔐 × PS-PHo; H: —και k𝔙𝔏𝔈 | facta est] coepit esse? PS-PHo

11 in vita AU ci 15,14: **A** < 𝔊 × AM? | secundo mense HI Ez; AU ci 15,24 > JUL-T; *cf* H secundi mensis AU ci 15,14: **A** < 𝔊 septimo mense AM (ergänzt nach Kontext): < Philo, 𝔄-ed | sept. et vic. AU: = 𝔊 vic. et sept. AM vic. sept. HI Ez | +die HI Ez; AU (Var); H: = 𝔐 | —τη ημερα ταυτη E 𝔄 | **K** PS-CY | et AM; PS-AU spe 54: = 𝔄 | prorup. PS-CY eruperunt PS-AU: **S** erupti sunt AM; PHI; EUCH (Var) rupti sunt AM (Var); HI Hab; EUCH; H | —omnes HI Hab; EUCH: —πασαι 911 Ee*i*k𝔈𝔓 | —fontes PS-CY; PS-AU spe 132; *cf* PS-PHo | aquarum? AM Noe$^{2/3}$ | +multae EUCH: +της πολλης cj(mg)s(mg) v(mg sub※) 𝔄(sub※) 𝔙(sub※): Hexapla = 𝔐 —magnae (H) Σ^{M*} | patefactae PS-CY | +super terram? PS-CY: < 7,10

12 **S** PS-AU spe **I** AU, PS-PHo, CAr | factae s. pluviae PS-AU; BΘP^{2} facta est pluvia CAr; H: = 𝔊𝔐 erat pluvia? PS-PHo | diluvii PS-AU: *cf* aqua diluvii 𝔙𝔏 | ~terram omn. PS-AU (Var)$^{1/2}$ | per quadr. dies et noctes EUS-G quadr. dies et quadr. noctes PS-PHo

ditur 'mundis et inmundis'

9 9 **AM** Lc 7,44 (300,13): quia bina missa sunt animalia in arcam, hoc est cum mare femina **AU** Gn q 8 (7,10): duo (+ et *CTb*) duo...(= A)...masculus (masculina *PT*) et femina (feminina *P*)

10 10 **AM** Noe 42 (439,26): post septem dies diluvium factum sit **AU** ci 15,14 (85,24): et aqua dil. f. est sup. t./ **KA** Λ 20 (93): 7/et factum est diluvium **PS-PHo** *3,5 (116):* 7/et factum est post septem dies, coepit aqua diluvii esse sup. t./

11 11 **AM** Noe 48 (445,17): quod sescentesimo anno Noe ⟨septimo mense⟩ vicensima et septima mensis fit diluvium. septimum mensem verni esse temporis... 49 (447,5): et erupti (*PTBT'*^{1}*;* rupti *cet., cf p. 454,13*) sunt ...(= E)...sunt 51 (448,20): quando caeli cataractae ap. sunt et de terra rupti sunt fontes aquarum 59 (454,13): erupti (※rupti *T'*) erant fontes aquarum, apertae fuerant cataractae caeli **AU** ci 15,14 (85,24): /sescentensimo anno in vita (in vita *VR*^{1}*G*^{1}*ev;* vitae *R*^{2}*AFG*^{2}*Babp*) Noe, secundi mensis, septima et vicensima mensis 15,14 (86,1): sescentensimo anno, secundi mensis, septima et vicensima (vicesima die *GBHabv*) mensis 15,24 (113,7): sescentensimo quippe anno vitae Noe, secundo mense factum est diluvium **PS-AU** spe 54 (534,6): 4/et eruperunt...(= E)...sunt/ 132 (680,5): eruperunt o. (+ fontes *Edit.*) ab. et cat. c. ap. sunt/ **CAr** Ps 148,4 (1043D): cat. c. ap. sunt/ **PS-CY** Nov 4 (56,7): quando omnes abyssi proruperunt, quando cat. c. patefactae sunt super terram (— s. t. *K*) **CY-G** hept 1,287-288 (11): 7/interea totos laxarunt nubila nimbos atque abyssus riguos dimisit in aequora fontes/ **EUCH** int 7 (42,17): et rupti (erupti *S*) sunt f. ab. multae **HI** Eph 3 (548B): iuxta quem sensum cataractae quoque caeli in diluvio apertae esse feruntur Ez 9 (286B): sexcentesimo anno

ράκοντα νύκτας. **13** ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθεν εισηλθον Νωε, +εις την κιβωτον Σημ, Χαμ, Ιαφεθ, +και υἱοὶ
I draginta noctibus (E) in hac die intravit Noe et filii
× noctes introivit +in arcam + in arca(m)
intraverunt
H " " " articulo diei illius ingressus est " et Sem et Ham et Iafeth × "
× × ×

Νωε, καὶ ἡ γυνὴ Νωε καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν. **14** καὶ πάντα τὰ θηρία
αυτου × × × +αυτοι
E eius et uxor eius et × uxores filiorum eius × × (A) × et omnes bestiae
cum eo
H " × " illius " tres " " " cum eis in arcam ipsi " omne animal
et × eo

κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς
+αυτων× × × × × ×+αυτων
A secundum genus × et omnia pecora secundum genus × et omne repens quod movetur super terram
H " " suum universaque iumenta in " suum " " × " " " "
secundum in terra
× × × × ×

κατὰ γένος καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος **15** εἰσῆλθον
+αυτων +αυτου παν ορνεον παν πτερωτον +και
A secundum genus × et omne volatile secundum genus × × × × × intrarunt
H in genere suo cunctumque " " " suum universae aves omnesque volucres ingressae sunt
ingressaeque

πρὸς Νωε εἰς τὴν κιβωτόν, δύο δύο ἀπὸ πάσης σαρκός, ἐν ᾧ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς. **16** καὶ τὰ εἰσπορευόμενα
η
A ad Noe in arcam bina ab omni carne in quo est spiritus vitae
H " " " " bina et bina ex " " " qua erat " " et quae ingressa sunt

13 intravit 91.94.95; AU introivit GR-I > BEA; (KA zu 7,7) ingressus est H; (AM zu 7,7) intraverunt IS: *cf* εισηλθον ck*vCℭc | +in arcam ? AU | noe] +in arca(m) GR-I > BEA: *cf* +εις την κιβωτον 20 𝔓 Chr | —et (H, zweimal) CΨ^{BDM}, 56 | et (vor iafeth) H: +και dlp: = 𝔐 × O: = 𝔊 | eius AU?; H: = 𝔈^{cf} | et AU; Φ^{z*}: = 𝔊𝔐 × H > IS | eius AU; illius H: αυτου l𝔙Cℭ^{m}𝔈 | × AU; Λ^{H}ΣBTMΦΨ^{M}Ω^{M}, 56: —τρεις 128𝔈: < 7,7 | ×× AU?: —μετ αυτου Cℭ^{m}𝔈^{c}𝔓 Chr cum eo GR-I > BEA; Σ^{M}BP^{2}, 56: = 𝔊

14 ipsi H: *cf* +αυτοι cmc$_2$𝔄𝔙(sub ※): Hexapla < 𝔐 | suum H: *cf* +αυτων otCℭ^{m}𝔙(sub ※); +αυτου c: Hexapla < 𝔐 | —univ. ium. in gen. s. CΠΦ^{AZVP}: *cf* —και παντα τα κτ. κ. γεν. 911 ld$_2$: Homoioteleuton | secundum AU; Ω^{M} | H: *cf* +αυτων ftℭ𝔄Cℭ^{m}; +αυτου c𝔙(sub ※): Hexapla < 𝔐 | in terra LIC | H: *cf* +αυτων 911(?) i^{a}mr𝔄Cℭ^{m}𝔓; +αυτου c𝔙(sub ※): Hexapla < 𝔐 | H: *cf* +αυτου παν ορν. π. πτερ. ej𝔙(sub ※); *cf* Zusätze in ot, 18: Hexapla < 𝔐

15 ingressaeque O: *cf* +και ejmc$_2$𝔙 Or-gr: Hexapla < 𝔐 ingressae] Quentin korr. ingressa | qua H: η f; σ'; *cf* AU loc

vitae Noe, secundo mense, vicesima septima die mensis secundi, super faciem terrae aquas inductas esse diluvii Hab 2 (1322C): rupti sunt fontes...(= E)...sunt **IS** ord 3,5 (921A): et cat. c. ap. sunt/(H) **JUL-T** ant 1,14 (601C): sexcentesimo quippe anno vitae Noe, secundo mense factum est diluvium (< AU ci 15,24) **Petrus Comestor** (PL 198,1085D): ingressus enim fuerat decima septima luna mensis secundi, licet habeat alia translatio vigesima septima **PHI** 38,8 (748B): et o. f. ab. magnae erupti sunt (*cf* H) **PS-PHo** *3,5 (116):* /et in illa die aperte (-ti *A*) sunt omnes abyssi et fons magnus et cataracte celi/ **SALV** gu 1,33 (16,22): rupti sunt inquit omnes...(= H)...sunt/

12 12 **AU** Fau 12,17 (346,17): quod quadraginta diebus et quadraginta noctibus pluit **PS-AU** spe 54 (534,7): /et factae...(= S)...terram/8,1 132 (680,6): /et factae ...(= S)...omn. t. (~ t. o. *MVLC*) **CAr** Ps 148,4 (1043D): /et facta...(= I)...noctibus et caetera **CY-G** hept 1,289 (12): /iamque quater denis stagnantur cuncta diebus/21 **EUS-G** 63 (601E): quomodo per quadr. dies et noctes pluit dominus super terram **IS** Gn 7,16 (232B): quod quadr. diebus et quadr. noctibus pluit (< AU Fau 12,17) ord 3,5 (921A): /et facta est pluvia quadr. diebus et quadr. noctibus (H) **PS-PHo** *3,5 (116):* /et erat pluvia sup. t. quadr. dies et quadr. noctes **SALV** gu 1,33 (16,24): /factaque est pluvia...(= H)...noctibus

13 *cf* Gn 7,7 **91.94.95**: LXX. in hac die intravit Noe **AU** Fau 12,21 (349,23): sic enim dictum erat quod intraverit in arcam Noe et filii eius...(= E)...filiorum eius **BEA** Apc 2,8,11 (257): introivit ait Noe in arcam (arca *YSA*^{1}*CNPHE*) et septem animae cum eo < **GR-I** arc (7,55): introivit ait Noe in arca (arcam *F*) et septem animae cum eo **IS** Gn 7,31 (234B): sic enim dictum erat quod intraverunt in arcam Noe et filii eius, uxor eius et uxores filiorum eius (< AU Fau 12,21) **13**

14 **AU** loc 1,20 (511,3): quod scriptum est: et omnes...(= A)...vol. sec. gen./ **LIC** 2 (694A): universaque inquit iumenta...(= H)...movetur in terra...(= H)...volucres/ **14**

15 **AU** Gn q 9 (7,17): in quo est sp. vitae loc 1,20 (511,6): /intrarunt...(= A)...vitae, non refertur 'in quo' nisi 'genus' subaudias, id est in quo genere; nam si 'carne' subaudiremus, 'in qua' fuerat dicendum, quod **15**

ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθεν, καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ Νωε. καὶ ἔκλεισεν κύριος ὁ θεὸς ἐξ-
I et clausit dominus deus a
H masculus et femina ex omni carne introierunt sicut praeceperat ei deus „ inclusit eum „ de-deus

ωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτόν. **17** Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα
τὴν θυραν της κιβωτου +επι της γης
I foris arcam et sic factum est diluvium quadraginta diebus et quadraginta
ostium arcae × diluvium aquarum factum est super terram
H „ „ factumque „ „ „ „ et quadraginta

νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπληθύνθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπῆρεν τὴν κιβωτόν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς.
+το υδωρ
I noctibus super terram *et* (M) exundavit aqua et levavit arcam
H noctibus „ „ „ multiplicatae sunt aquae „ elevaverunt in sublime a terra
levaverunt +aque

18 καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω
εφερετο
M et ferebatur super summum
H vehementer inundaverunt × et omnia repleverunt in superficie terrae porro arca ferebatur „

τοῦ ὕδατος. **19** τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφοδρῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά, ἃ ἦν
M aquarum
H aquas et aquae praevaluerunt nimis super terram operique sunt omnes montes excelsi

ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· **20** δέκα πέντε πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά.
+παντος
I quindecim cubitis superavit aqua super excelsos montes
supercrevit transcendit ~ montes excelsos summos
H sub universo caelo „ „ altior fuit „ „ montes quos operuerat
omnes

21 καὶ ἀπέθανεν πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν καὶ τῶν κτηνῶν
I et mortua est omnis caro quae movebatur super terram (A)volatilium pecorum et iumentorum
quique habebat spiritum vitae in semetipso
H consumptaque „ „ „ „ „ „ „ volucrum animantium
et

16 ei deus H < 𝔐 | dom. deus RUF; 56: = 𝔊 × deus? AM (< Philo): —κυριος E Phil-arm Just dominus× RUF (Var); H: —ο θεος 𝔙: = 𝔐 | a foris AM deforis RUF; H | arcam AM: = 𝔊 ostium arcae RUF: την θυραν της κιβωτου fi^{ar}𝔏^{c}

17 sic RUF | dil. aquar. fact. est sup. t. AN: +επι της γης Ahi^{ar}t𝔙𝔏^{m}𝔈𝔓 | ××× H: —και τεσσ. νυκτας qu, sub ÷ 𝔖: Hexapla = 𝔐 +et quadr. noct. (H) Λ^{H}ΧΣ^{T2}ΡΨ^{M}Ω^{S2M}, 56 | levaverunt (H) ΟΦΩ^{M} | +aque (H) Λ^{H}: *cf* +το υδωρ ej(mg)s(mg)v(mg)

18 ferebatur AM; H: *cf* εφερετο k

19 —σφοδρως Em𝔙𝔏^{c} | —α ην 𝔏^{c} | +παντος ckc$_{2}$: = 𝔐

20 superavit AU Ps supercrevit? AU Fau transcendit? *cf* AU Gn q | super] excedens? AU Fau | × AM?; AU?; H: —παντα k, sub ÷ 𝔖: Hexapla < 𝔐 omnes (H) Σ^{T*}: = 𝔊 | exc. montes AM ~ montes exc. AM (Var) summos montes? AU Ps altitudinem montium? AU Fau, *cf* Gn q

21 quique hab. spir. vitae in semetipso? AN: *cf* 7,22 | +et (H) B: = 𝔊𝔐 | pec. et ium. AU: Dublette

solus interpres Symmachus dixit **LIC** 2 (694B): /ingressae...(= H)...vitae

16 16 **AM** Noe 50 (448,10): et clausit deus a foris arcam **CY-G** cen 226 (894): includitur Noe **RUF** Gn *2,1 (26,13):* clausit dom. deus (—*AD*) deforis ostium arcae/

17 17 **AM** Noe 43 (440,28): quod diluvium factum dixerit quadr. diebus et addiderit quadr. noctibus 43 (441,7): diluvium fuisse quadr. diebus, cur addiderit et quadr. noctibus quaeritur 51 (448,18): exundavit igitur aqua et levavit arcam/ **AN** chr-A *13 (93):* et diluvium aquarum factum est super terram quadr. diebus et quadr. noctibus **AU** s 51,32 (352): quadr. diebus diluvium factum est **CY-G** hept 1,293-296 (12): 21/nec minus interea tumidum suspensa per aequor arca fluens clausum munibat pendula vatem venturisque parens servabat semina saeclis naufragio secura suo/8,2 **KA** Δ a 45 (82): ubi diluvium factum est **QU** pro 1,13 (740C): quod vero quadr. diebus et quadr. noctibus diluvium factum est super terram **RUF** Gn *2,1 (26,14):* /et sic factum est diluvium

18 **AM** Noe 51 (448,19): /et fer. sup. summum aquarum **18**

20 **AM** Noe 52 (449,6): quindecim enim cubitis super excelsos montes (~ m. exc. *N*) aquam fuisse dixit **20**
AU Fau 12,19 (348,7): quindecim cubitis supercrevit aqua excedens altitudinem montium Gn q 10 (7,23): de montium altitudine quam omnem scriptum est transcendisse aquam cubitis quindecim Ps 89,10 (1144): hinc

καὶ τῶν θηρίων καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς ἄνθρωπος. **22** καὶ πάντα. ὅσα
A et ferarum et omnis serpens qui movetur super terram et omnis homo (I) et omnia quaecumque
H × bestiarum omniumque reptilium quae reptant „ „ ×universi homines „ cuncta in quibus

ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς, ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανεν. **23** καὶ ἐξήλειψεν πᾶν
+εν εαυτω εξηλειφθη +ο θεος
I habent spiritum vitae et omnis qui erat super aridam mortuus est (A) et deleta est × omnis
+in se(metipso) in arida (M) delevit deus omne
H spiraculum vitae est × × × × in terra mortua sunt et „ ×omnem
deus

τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἑρπετῶν καὶ
× ×
A suscitatio quae erat super faciem omnis terrae ab homine usque ad pecudem et repentium et
M × quod „ „ „ × „
H substantiam quae „ „ × × terram „ „ „ „ pecus tam reptile quam

τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ κατελείφθη μόνος Νωε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν
× ~ νωε μονος
A volatilium caeli et deleta sunt de terra (I) *et* derelictus est solus Noe in arca cum iis qui cum
superfuit et qui (cum eo) erant in
H volucres „ „ „ „ „ „ remansit autem „ „ et qui cum eo erant in
× ~ Noe solus

τῇ κιβωτῷ. **24** καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα. **8,1** Καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς
~ εκατον πεντηκοντα ημερας κυριος
I ipso erant (A) et exaltata est aqua super terram centum quinquaginta dies (I) et memor fuit dominus
arca (re)memoratus est deus
H arca obtinueruntque aquae × terras „ „ diebus recordatus est autem deus
terram dies dominus

— et AU (Var) | movebatur AU (Var)

22 omnium? AN | quaecumque AU an: = 𝔊 quae AU ci, tri | + in se AU tri: + εν εαυτω m quae habuit spiritum v. in semetipsum AP-Apc; *cf* AN (zu 7,21): *cf* ειχον o habens spiritum v. in semetipso AN in qua (quibus) erat spiritus v. AMst | super aridam AU: **A** = 𝔊 in arida AM: = 𝔐

23 **A** AU loc **M** AM | deleta est AU: εξηλειφθη Edj(mg)mpqud$_2$𝔙𝔈 delevit AM; H: = 𝔊 | deus AM; Λ^{H}MΩ^{S^2M}: + ο θεος 911 fi^{a}r | omnis AU: = 𝔊 × AM (< Philo)?; H: —πασης bgkrtw𝔄𝔙𝔈𝔓 Phil: = 𝔐 | repentium... *cf* Billen 166 | —et (H) XΠ$^{D}\Psi^{F^2}$: —και m | derelictus est AM superfuit PS-PHo | ~ noe solus (H) Ω^{S}: *cf* ~ νωε μονος Lbdmpwd$_2$𝔈𝔓 | in arca cum iis qui c. ipso erant? AM et qui (cum eo) erant in arca PS-PHo; H: = 𝔊𝔐

24 terram (H) $\Lambda^{H}\Omega^{J}$ | ~ εκατον πεντ. ημερας nt | CXL? PS-PHo (Var) | dies AU; B diebus PS-PHo; H

8,1 memor fuit AM memoratus est PS-PHo; KA rememoratus est KA (Var) | dominus AM; KA;

quindecim cubitis summos montes aqua diluvii superavit

21 21 **AM** Noe 53 (450,7): mortua est o. caro quae movebatur **AMst** q 41,1 (68,9): et mortua est o. caro in aqua/ **AN** chr-A *13 (93):* et mortua est o. caro quique habuit spiritus vitae in semet ipso super terram ab homine usque ad pecus et reptile et ferarum/ (*cf* 7,23) **AU** an 4,37 (416,24): et mortua...(=I,A)...pec. et (—*E*)...(=A)...movetur (movebatur *BH*) sup. t. et o. homo/ **CY-G** hept 1,290-292 (12): 12/non volucres levibus suspendunt corpora pinnis nec fera celsiiugo devitat marmora colle, omnia conduntur pelago, mors omnibus una est/17 **LIC** 2 (694B): consumpta est...(=H)...homines/ **SALV** gu 1,33 (17,2): consumpta est o. caro quae movebatur sup. t. (H)

22 22 **AM** Noe 53 (450,16): omnis igitur qui erat in arida mortuus est **AMst** q 41,1 (68,9): /in qua erat spiritus vitae q ap 42,3 (425,17): in quibus erat spiritus vitae **AN** chr-A *13 (93):* /et omnium quod erat super terram habens spiritum vitae in semet ipso **AP-Apc** Pau *50 (41,31):* quoadusque deus deleret homnem carnem que abuit spiritum vitae in semetipsum **AU** an 4,37 (416,28): /et omnia...(=I)...vitae ci 13,24 (596,24): et omnia quae...(=I)...mortuus est 13,24 (596,29): cum hoc quoque loco ubi legitur: omnia quae habent spiritum vitae, non graecus πνεῦμα, sed πνοὴν dixerit tri 14,22 (1053): ubi dicit diluvio mortuam universam carnem quae habebat in se spiritum vitae **LIC** 2 (694B): /et cuncta...(=H)...mortua sunt

23 **AM** Noe 54 (451,6): delevit inquit deus...(=M)... **23**
terrae 55 (451,21): derelictus...(=I)...iis (hiis *M;* his *cet.*) qui cum ipso erant **AU** loc 1,21 (511,11): et deleta est omnis suscitatio 1,22 (511,14): et deleta...(=A)...caeli, deinde addidit: et deleta sunt de terra **EUCH** int 9 (51,21): remansit aut. sol. (—*S*)...(=H)...arca **PS-PHo** *3,7 (116):* 24/superfuit sol. N. et qui cum eo (— c. eo *M*) erant in arca/8,1 **SALV** gu 1,33 (17,3): remansit...(=H)...arca

24 **AU** Gn q 11 (8,3): et exaltata...(=A)...dies... **24**
nam Aquila dixit 'obtinuit', Symmachus 'praevaluerunt', id est aquae (εδυναμωθη(σαν) α', επεκρατησεν σ') **PS-PHo** *3,7 (116):* et perseverante centum quinquaginta (et quadraginta *A*) diebus cataclismo in terra/23

τοῦ Νωε καὶ πάντων τῶν θηρίων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάντων τῶν πετεινῶν καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν, ὅσα
I Noe (M) et × bestiarum et × iumentorum (I) qui
H „ cunctorumque animantium „ omnium „ × × × × × × × quae

ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασεν τὸ ὕδωρ, **2** καὶ
C et tunc misit dominus spiritum × × et abstinuit aquam
I cum illo erant „ × induxit „ „ super terram „ cessavit aqua et
eo adduxit desiit quievit siccata est
H erant cum eo in arca × × adduxit × „ „ „ „ inminutae sunt aquae „
et

ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.
απεκαλυφθησαν + πασαι
I conclus*i* sunt fontes abyssi et cataractae caeli (A) et detent*a est* pluvia de caelo
clausi aquarum
revelati
H clausi „ „ „ „ „ „ „ prohibitae sunt pluviae de „
+ omnes

3 καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς, ἐνεδίδου καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν
επι × × ~ εκατον πεντηκοντα
~ απο της γης πορευομενον
O cessavit aqua super terram
H reversaeque aquae de terra euntes et redeuntes et coeperunt minui × post centum quinquaginta

ἡμέρας. **4** καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Αραρατ.
~ τω εβδομω μηνι +ημερα
I et sedit arca in mense septimo septima et vicensima mensis super montes Ararat
consedit
H dies requievitque „ × ~ septimo mense „ „ vicesima × septima die „ „ „ Armeniae
~ septimo mense et +die montem
×

ΣΟΨ^{BDFQS}: κυριος Thdt½ deus PS-PHo; KA (Var); H: = 𝔊𝔐 | — παντων n𝔏^{m} | H: *cf* — και παντ. των πετ. και παντ. τ. ερπετων i*qu𝔈^{p}, sub ÷ M: Hexapla < 𝔐 | illo KA eo KA (Var) < H | **C** PS-AU **I** rell. | + et (H) Ω^{SJ} | misit PS-AU induxit AM adduxit *cf* AU; H | abstinuit aquam PS-AU minuit aquam? PS-PHo cessavit aqua AM desiit aqua *cf* AU quievit aqua HI siccata est aqua KA
2 conclusi *cf* AU: = 𝔊𝔐 clausi AM; H: = 𝔊𝔐 revelati? HI: < απεκαλυφθησαν Aknyc$_2$𝔈 | + omnes (H) Ψ^{BDM}: + πασαι k𝔍 | abyssi HI; AU; H: = 𝔊𝔐 aquarum? AM
3 HI; H: *cf* ~ απο τ. γης πορ. coc$_2$𝔍: Hexapla < 𝔐 | super HI: επι fh*: de super 𝔐 | — το υδωρ i*𝔏^{m}, sub ÷ M | ~ εκατ. πεντηκ. abdfgijklmnprsvwxd$_2$
4 consedit CY-G? | in mense sept. AM½; AU ci: = 𝔊𝔐 ×septimo mense TY; AM½; AU Fau; Λ^{H}: ~ τω εβδ. μην: 911 abdefgijkmprsvwxd$_2$ Chr | —et AM (Var) + et (H) G^{c}XO | + die AU (Var); H: + ημερα cfo: = 𝔐 — die (H) Ψ^{F*} | montem AM

8,1 8,1 **AM** Noe 56 (452,12): memor...(=I,M)...iumentorum 58 (453,15): et induxit...(=I)...aqua **AU** Gn q 12 (8,9): quod scriptum est post centum quinquaginta dies adductum esse spiritum sup. t. et desisse aquam/ **PS-AU** spe 54 (534,8): 7,12/et tunc...(=C)...aquam **HI** q (13,8): et quievit aqua/ **KA** Λ 21 (93): memoratus (remem. *Y*) est dominus (deus *YBOI*) Noe (~ noe deus *Y*) et (+ eorum Φ^{RAZGP}*WmQPCVULSXYBOI;* + de his *M*) qui cum illo (eo *X*) erant et siccata est aqua (terra *XYO*) **PS-PHo** *3,7 (116):* 7,23/et ut memoratus est deus Noe minuit aquam/14
2 2 **AM** Noe 59 (454,10): clausi sunt fontes aquarum et cat. c. **AU** Gn q 12 (8,10): /et conclusos fontes abyssi et cataractas caeli et detentam pluviam de caelo **CY-G** hept 1,296-297 (12): 7,17/mox rarior aether nubibus in piceis coepit constringere nimbos/ **HI** q (13,8): /et revelati sunt fontes abyssi et cat. caeli. pro revelatis fontibus clausos et obturatos omnes interpretes transtulerunt
3 3 **CY-G** hept 1,298 (12): /iamque relabenti decrescit in aequore pontus/7 **HI** q (13,10): pro eo quod sequitur: cessavit aqua super terram et reliqua, scriptum est: et reversae sunt aquae de terra euntes et revertentes
4 **91.94**: LXX. Ararat **AM** Noe 60 (455,8): et sedit arca inquit septimo mense septima et vicensima mensis 60 (457,2): tunc ergo sedit arca, hoc est in mense septimo septima et (*T;* — *cet.*) vicensima mensis super montem Quarati (*PB;* quando *T;* qua ratione *T';* quadrati *cet.;* ararat *ed. Rom.*) **AU** ci 15,14 (86,5): et sedit...(=I)...vicensima (+ die *GBHabv*) mensis super montes Ararat/ Fau 12,19 (347,20): quod septimo mense arca sedit, hoc est requievit **BACH** ep 2 (298, 19): sedeat ergo, si placet, in decimo mense arca corporis tui **CY-G** hept 1,322-323 (13): 14/ergo ubi nudatis consedit montibus arca, Araratum (araracum *codd.*) qui nomen habent sermone vetusto/18 **IS** chr 17 (428): cuius arcam Iosephus sedisse refert in montes Armeniae qui vocantur Ararat (*cf* Ios., ant. 1,3,90) **TY** reg 5 (65,17): septimo mense sedit arca
4 5 **AM** Noe 60 (455,17): postea apparuisse capita **5**

5 τὸ δὲ ὕδωρ πορευόμενον ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός· ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί, τῇ πρώτῃ
δεκατω

I aqua autem × minuebatur usque ad undecimum mensem in undecimo autem mense prima die
imminuebatur in decimum ×
deficiebat

H at vero aquae ibant et decrescebant „ „ decimum „ × decimo enim „ „ „

τοῦ μηνός, ὥφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων. **6** καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἠνέῳξεν Νωε τὴν θυρίδα
θυραν

I mensis (ap)paruerunt capita montium post quadraginta dies aperuit Noe ostium
visa sunt fenestram
revelata sunt ~ ostium arcae Noe

H „ apparuerunt cacumina „ cumque transissent „ „ aperiens „ fenestram

τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησεν, **7** καὶ ἀπέστειλεν τὸν κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ· καὶ ἐξελθὼν
× × × × × × × × × + απο της γης

I arcae quod fecit (E) et emisit corvum ut videret utrum cessasset aqua et exiens
× × dimisit coracem videre si cessavit + super terram egressus
misit × × × × ×

H „ quam fecerat × dimisit „ × × × × × qui egrediebatur
emisit

οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. **8** καὶ ἀπέστειλεν τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ
επι

E non est reversus donec siccaret aqua a terra et emisit columbam post eum
+ultra regressus +ad eum siccavit de dimisit
+amplius revertit siccaretur × × misit
rediit
~ reversus non est

H et × revertebatur „ siccarentur aquae super terram emisit quoque „ „ „
non siccarent

5 × AU > IS; TY?: — πορευομενον 911 abdgh*ko*prwxd$_2$ℭ^{m}𝔓 Chr | min. AU immin. IS deficiebat TY | ad undecimum AU > IS in decimum TY; *cf* H: = 𝔊𝔐 | in AU: **A** = 𝔊 × AM; IS; H | undecimo AM; AU > IS: = 𝔊 decimo H: δεκατω i*krt𝔓𝔖 Phil: (Hexapla) < 𝔐 | paruerunt AU appar. AM$^{1}/_{2}$; AU (Var) > IS; H visa sunt AM$^{1}/_{2}$ revelata sunt *cf* BACH

6 ~ ost. a. noe AM? | ostium AM; HI; abgelehnt von RUF: θυραν acdefmnpc$_2$ Cyr fenestram RUF; *cf* HI, AM Noe 62; H: = 𝔊𝔐 | quod fecit HI; *cf* H: = 𝔊𝔐 ×× AM?: — ην εποιησεν ℭ^{m}

7 emisit PS-CY; HIL; GR-I > BEA; AM$^{1}/_{3}$; HI; AU Fau; RUF; SUL; CY-G; 𝛀^{SJ} dimisit AM$^{2}/_{3}$; AU Gn q, loc; KA; H misit *cf* AU Ps | coracem *cf* PS-CY | ut vid. utr. cessasset a. sup. terram RUF: + απο (RUF επι) της γης Cyr-cod$^{1}/_{2}$; *cf* + απο προσωπου της γης fj(mg)s(mg)v(mg)𝔈 Cyr-ed$^{1}/_{2}$ videre si cessavit aqua AU: **A** < 𝔊 ××××× HI; H: — του ιδειν ει κεκ. το υδωρ 911 k𝔄 Phil (?), sub ÷ 𝔖: = 𝔐 | exiens 91-95; AU egressus AM; HI | + non (H) Λ^{H}Χ^{2}Π$^{C^2D^2}$Σ$^{OM^2}$ΒΑ^{2}Φ$^{Z^2V^2P}$Ρ*ΨΩ ~ reversus non est AU loc | + ultra? GR-I > BEA + amplius? PS-CY | est reversus 91-95; PS-CY; GR-I > BEA; AU loc; ANI est regressus AM$^{1}/_{3}$ revertit AM$^{2}/_{3}$; *cf* SUL rediit HIL; HI; AU Gn q; CY-G hept | + ad eum 91-95; HI | siccaret AM; *cf* siccarent Ψ^{D}, 56 siccavit AU siccaretur HI; ANI; *cf* H | — aqua a ANI? | a AM; AU de HI super H: *cf* επι fℭ: de super 𝔐

8 emisit PS-CY; GR-I; HI; *cf* AU Fau (Vers 9); SUL; H dimisit AM; AU Gn q; CHRY misit CY-G? |

mont./ 60 (457,10): postquam visa sunt capita mont. undecimo mense prima die mensis **AU** ci 15,14 (86,7): /aqua...(= I)...paruerunt (app. *H*) capita m. **BACH** ep 2 (298,28): tunc tibi revelabuntur et capita mont.
IS na 4,5 (970A): aqua aut. imminuebatur us. ad undec. m. undecimo...(= I)...apparuerunt capita m. (< AU ci 15, 14) **TY** reg 5 (65,18): deficiebat aqua usque in decimum mensem

6 6 **AM** Noe 60 (455,18): /deinde post quadraginta dies aperuisse ostium arcae sanctum Noe/ 61 (457,15): quod autem ostium arcae sit quod aperuit iustus 62 (458,1): per hanc igitur fenestram/ **HI** q (13,15): post ...(= I)...fecit/... pro ostio fenestra scripta est in hebraeo **RUF** Gn *2,1 (26,15):* non dicitur Noe aperuisse ostium, sed fenestram/

7 7 **91.94.95**: LXX. et exiens non est reversus ad eum **AM** Noe 60 (455,19): /dimissum corvum non revertisse 60 (457,11): dimisit corvum sanctus Noe 62 (458,1): /corvum primum iustus emisit 62 (458,12): denique egressus corvus non revertitur (revertit *TC*) ad iustum 63 (458,18): quare non regressum dixerit corvum donec siccaret aqua a terra 63 (458,24): donec siccaret aqua a terra **ANI** h *5,3 (1025/6):* non est inquit reversus donec siccaretur terra **AU** Fau 12,20 (348,16): quod post dies quadraginta emissus corvus non est reversus
Gn q 13 (8,22): dimissum esse corvum nec redisse/
loc 1,23 (511,19): dimisit corvum videre si cessavit aqua, et exiens reversus non est donec siccavit aqua a terra
Ps 102,16 (1330): corvus de arca missus non est reversus **BEA** Apc 2,8,33 (261): nam quod corvum dicit de arca emissum non fuisse ultra reversum (< GR-I arc) **CHRY** *III,878 (881B):* ex ista arca Noe evolavit corvus nec comparuit suffocatus in aquis **PS-CY** Nov 2 (55,9): corax...quem sicut legentes invenimus emissum et non (*K m. 2*) amplius reversum **CY-G** cen 134 (885): coracinum Noe hept 1,299-302 (12): 3/ac postquam modico fluitabat flumine cumba, emittit senior nigrantem pectora corvum, qui levibus pinnis volucri dum flamine fertur, non rediit iusti suspendens vota prophetae/ **GR-I** arc (8,162): quod corvum dicit de arca emissum non fuisse ultra reversum **HI** q (13,16): /et emisit corvum et egressus non rediit ad eum donec siccaretur aqua de terra... et de corvo aliter dicitur: emisit corvum et egressus est exiens et (+non β^2) revertens donec siccarentur aquae de terra **HIL**

ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· **9** καὶ οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν
X ut videret si cessasset (L) non inveniens columba requiem pedibus
habens ubi resideret ×
H " " " iam cessassent aquae super faciem terrae quae cum non invenisset ubi requiesceret pes
× terram

αὐτῆς ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν. ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκτείνας
L suis reversa est ad eum in arca(m) +νωε
suam regressa *est* × × (A) et extendit
redi*it*
remeav*it* (M) extendens
H eius " " " " " " aquae enim erant super × × universam terram extenditque
extendens Noe

τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν. **10** καὶ ἐπισχὼν ἔτι
× × × × ×
A manum suam accepit eam et induxit eam ad semetipsum in arcam
+et recepit
M " × suscepit " " introduxit × " se tenuit ×
H " × et adpraehensam intulit × × × " " expectatis autem ultra
suam adprehendens eam ×

ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ· **11** καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς αὐτὸν
~ επτα ημερας × × ~ η περιστερα
L et iterum dimisit columbam ex arca et reversa est (S) columba
iterato emisit de
M septem diebus aliis " " " regressa est igitur "
H " " " × rursum " " " " at illa venit
emisit

X CHRY | super×terram (H) B: —προσωπου Ay𝔙
9 habens? *cf* PS-CY | ubi resideret? AU Gn q 14 | requiem ×suam AM? | regressa est *cf* AM rediit *cf* AU Gn q remeavit? *cf* BACH | —ad eum? GR-I > BEA | **A** AU loc **M** AM | extendens noe (H) Ω^{M}: *cf* +νωε 𝔏^{e} Cyr-ed | suam AU; Ω^{S}: = 𝔊𝔐 ×AM; H; *cf* AU loc: —αυτου 911 kr𝔄-ed Phil-arm Chr | +et AU loc (Var): = 𝔐 | recepit PS-CY? adprehendens eam (H) CΛ,56 | —eam AM; H: —αυτην E Phil-arm | ××H: —προς εαυτον 911 83
10 tenuit? AM | ×AM?; Σ^{M*}: —ετι 𝔙 | sept. dieb. AM; H: ~επτα ημ. abcdfgnoprsvwxc$_2$d$_2$𝔇 Chr: = 𝔐 | iterato? PS-CY | emisit PS-CY?; BEA (Var); AM (Var); SUL?; Π | ex TE; PS-CY; H de GR-I > BEA
11 **S** GR-I > BEA **M** AM **A** AU | reversa TE; PS-CY; GR-I > BEA regressa AM rediit?

Ps 146,12 (852,27): corvum...cum ex arca emissus non redit (rediit *E*) **KA** Δ 46 (82): ubi corvus (+ de arca *V*) dimittitur **RUF** Gn *2,1 (26,16):* /cum emisit... (= E)... cessasset aqua super (supra *E*) terram **SUL** chr 1,3,3 (5,17): corvum primum explorandae rei gratia eoque non revertente ... emisit columbam

8 8 **AM** Noe 64 (459,7): quod postea columba dimittitur **AU** Gn q 13 (8,23): /et dimissam post eum columbam/ **BEA** Apc 2,8,34(261): columba vero quae emissa est/ (< GR-I) **CHRY** *III,878 (881B):* dimissa est autem in figuram dei a Noe et columba, ut videret si cessasset diluvium/ **PS-CY** Nov 2 (55,14): columbam autem emissam/ **CY-G** hept 1,303 (12): /post hunc albentem mittit per stagna columbam/ **GR-I** arc (9,166): columba vero quae emissa est/ **HI** Pach *(91,26):* columbam emisit de arca Noe/ **SUL** chr 1,3,3 (5,19): emisit columbam/

9 9 **AM** Noe 64 (459,17): quod autem columba non inveniens requiem suam regreditur ad eum 65 (460,10): quod vir studiosus virtutis Noe extendens manum suscepit eam et introduxit ad se **AU** Fau 12,20 (348,22): quod columba emissa non inventa requie reversa est Gn q 13 (8,23): /et ipsam redisse quod non invenisset requiem pedibus suis 14 (9,3): quomodo columba non invenerit ubi resideret loc 1,24 (511,24): quod scriptum est: et extendit manum suam (+ et *LS*)...(= A)...arcam, locutio est, quam propterea hebraeam puto quia et punicae linguae familiarissima est, in qua multa inveni-

mus hebraeis verbis consonantia; nam utique sufficeret: et extendit manum, etsi non adderet 'suam' **BACH** ep 2 (299,12): cum alibi requiem non invenerit, ad te sine dubio festina remeabit **BEA** Apc 2,8,34 (261): /quum requiem non invenisset in saeculo, rursus in arca reversa est (< GR-I) **CHRY** *III,878 (881B):* /et quum nondum inveniret requiem pedibus/ **PS-CY** Nov 2 (55,14): /... reversam eo quod requiem non haberet pedibus suis: quam Noe recepit in arcam/ 5 (56,24): columba autem illa quae pedibus suis requiem habere non poterat 6 (57,9): quod autem requiem pedibus columba illa... invenire non poterat 6 (57,20): recepta igitur columba/ **CY-G** hept 1,304-305 (12): /quae super aequoreum campum defessa volatu nusquam nancta solum vati se reddidit almo/ **GR-I** arc (9,167): /cum requiem non invenisset in saeculo, rursus in arcam (arca *IA*) reversa est **HI** Pach *(91,26):* /quae mittentis parens voluntati ivit et reversa est **PEL I.** sen *15,9 (954D):* quia non inveniens...(= L)...ad Noe in arcam **SUL** chr 1,3,3 (5,19): /quae cum consistendi locum non repperisset reversa est/

10 10 **AM** Noe 66 (460,26): quod tenuit septem diebus aliis columbam et iterum dimisit (emisit *B*) eam **AU** Fau 12,20 (348,26): post septem dies dimissa **BEA** Apc 2,8,37 (262): et iterum dimisit (emisit *VF*) columbam de arca/ (< GR-I arc) **CHRY** *III,878 (881B):* /post tempus iterum dimissa est/ **PS-CY** Nov 2 (55,15): /et post septimum diem iterato emissam (rem. *K*)/ 6 (57, 21): /paucis etiam diebus interiectis iterato emittitur ex

ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν καὶ εἶχεν φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς, καὶ ἔγνω Νωε ὅτι
προς αυτον × ~ ελαιας φυλλον ×
S ad eum sub vespera(m) habens × ramum oleae in ore suo
portans olivae ×
M × × ad vesperam „ folium oleae et ramum „ „ „ *et* cognov*it* Noe quia
A habebat olivae folia surculum „ „ „
H ad eum „ „ portans ramum olivae virentibus foliis „ „ „ intellexit ergo „ quod
× ×

κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. **12** καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστεράν,
~ επτα ετερας ημερας ×
~ επτα ημερας ετερας
M defec*it* aqua a terra (I) alios septem dies iterum dimis*it* columbam
~ dies septem (e)mis*it*
H cessassent aquae super terram expectavitque nihilominus septem alios dies et × emisit „
diebus aliis remisit

καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι. **13** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ
× τῆς ζωῆς
× × ×
A et non adposuit reverti ad eum amplius (I) in primo et sescentesimo anno vitae
regredi × × ~ sescentesimo primo
~ sescentesimo et uno
H quae „ × est reversa ultra ad eum igitur × sescentesimo primo „ ×
~ ad eum ultra vitae

τοῦ Νωε, τοῦ πρώτου μηνός, μιᾷ τοῦ μηνός. ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἀπεκάλυψεν Νωε
× × × × × +προσωπου
I Noe (M) × × primo die mensis (im)minut*a est* aqua a facie terrae et denudavit Noe
H × primo mense prima „ „ inminutae sunt aquae super × terram „ aperiens „
Noe

CHRY | ~ η περιστερα προς αυτον 79 | — ad eum AM; X: — προς αυτον 911 | — το Dadefjlnpqstuvxc$_2$d$_2$ϑ Chr | portans PS-CY?; H ferens? CHRY | ~ ελαιας φυλλον e — καρφος ℭ𝔈 ramum GR-I > BEA; AM; PS-FU; CHRY; CY-G; S-Gr fructum BACH? folium olivae SUL oleae (olivae) folium (-ia) PS-CY; AU loc olivae fructuosum surculum AU Fau olea TE virentibus H: *cf* ϑαλλον σ′ | — in PS-CY? | super H: = ℭ^{m}: de super 𝔐

12 alios septem dies? AU Fau; Σ^{T} ~ al. dies septem? AU Fau (Var) H: ~ επτα ετερας ημ. k septem diebus aliis ΛΣ^{o}ΒΨ^{fBDF} (< 8,10): επτα ημ. ετερας EMacdefgjlmnoprsvwxc$_2$d$_2$ϑ Chr: = 𝔐 | × H: — παλιν adkpwxd$_2$ℭ^{m}𝔈𝔓 Chr: = 𝔐 | dimisit *cf* AM, AU, CHRY emisit *cf* PS-FU, SUL; H misit *cf* CY-G remisit (H) A | **A** AU loc | regredi *cf* AM | amplius AU loc 1,25: = 𝔊𝔐 × AU loc 1,26: — ετι 𝔅ℭ𝔈𝔓 ~ ad eum ultra (H) O: = 𝔊𝔐

13 in AM; AN: = 𝔊𝔐 × KA; H | primo et sesc. AM: = 𝔊𝔐 ~ sesc. primo AN; KA (Var); H sesc. et uno KA | vitae noe AM; KA; G^{e}Π^{DQ}𝔖: της ζωης τ. νωε 911 ×× H; KA (Var): — εν τη ζωη τ. νωε qu: = 𝔐 | **M** AM | ×× AM: *cf* — μια του μηνος DEbdmo*twℭ^{e} Chr: Homoioteleuton | facie AM: + προσωπου 911 (?)

arca/ **CY-G** hept 1,306-307 (12): /cumque recurrentis fulgerent septima solis lumina, dimittit pinna plaudente volucrem/ **GR-I** arc (10,181): et iterum dimisit columbam de arca/ **SUL** chr 1,3,4 (5,20): /rursum emissa (*Giselinus;* remissa *Pb*)/ **TE** ba 8,4 (26,22): columba... dimissa ex arca/

11 11 **AM** Noe 67 (461,14): regressa...(= M)...ore suo 68 (462,17): unde praeterea cognoverit sanctus Noe quia defecerit aqua a terra **AU** Fau 12,20 (349,1): olivae fructuosum surculum rettulit loc 1,24 (512,3): habebat... (= A)... suo **BACH** ep 2 (299,13): aliquotiens tibi in ore suo et fructum de monte afferens oliveti **BEA** Apc 2,8,37 (262): /et reversa...(= L,S)...vesperam (vespera *CE*^{2}*F*) habens ramum oleae (olivae *G*^{2}*CNPF*) in ore suo (< GR-I arc) **CHRY** *III,878 (881C):* /et rediit siccum ramum olivae in ore ferens/ ...rediit ferens ramulum olivae in ore **PS-CY** Nov 2 (55,16): /recepit eam portantem suo ore olivae folium 6 (57,22): /quae reversa ...insignia suae pacis atque victoriae per illa oleae (olivae *v*) folia quae suo ore portabat ostendit **CY-G** cen 39 (876): olivas Noe hept 1,308-310 (12): /quae nemore invento ramis praepinguis olivae ora referta tulit, cum iam per sidera vesper surgeret ac tremulo noctem praecurreret igni/ **PS-FU** s 45 (158,43): accusat te illa columba una contenta gestatorio rami frondentis 45 (158,46): labia columbae tenentis ramum **GR-I** arc (10,182): /et reversa...(= L,S)...vespera habens ramum oleae (olivae *RSA*) in ore suo **S-Gr** H 77,7 (45): columba... per olivae ramum pacem terris redditam nuntiavit **SUL** chr 1,3,4 (5,20): /folium olivae retulit **TE** ba 8,4 (27,1): /et cum olea reversa

12 **AM** Noe 70 (463,22): tertio dimittitur columba post **12**
septem dies atque eadem non regreditur **AU** Fau 12,20 (349,5): quod post alios septem dies (dies septem *C*) dimissa reversa non est loc 1,25 (512,4): et non... (= A)...amplius 1,26 (512,7): et non...(= A)...eum **CHRY** *III,878 (881C):* /et post dies septem dimissa inventaque sibi requie confidens cessasse diluvium nidificavit **CY-G** hept 1,311-313 (12): /inde iterum septem transcursis rite diebus mittitur in pelagus ales, quae lapsa meatu perceleri numquam sociae se reddidit aulae/ **PS-FU** s 45 (158,44): emissa est iterum de arca **SUL** chr 1,3,4 (5,21): tertio demum emissa non rediit

13 **AM** Noe 71 (465,6): in primo...(= I,M)...minu- **13**
tam (*T;* imminutam *cet.*) aquam dicit a facie terrae/ 72 (466,3): et denudavit inquit Noe tectum arcae **AN**

τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησεν, καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. **14** ἐν δὲ τῷ
M tectum arcae in secun-
H " " × × aspexit viditque quod exsiccata esset × superficies terrae × mense
aqua super faciem

μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐξηράνθη ἡ γῆ. **15** Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Νωε
δευτερω μηνι
M do autem mense septima et vicesima die mensis siccata *est* terra (E) et dixit dominus deus ad Noe
H × secundo " " " " " arefacta " " locutus est autem × " " "
dominus ×

λέγων **16** Ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ, σὺ καὶ ἡ γυνή σου καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ
× × × × × ×
E dicens exi de arca tu et uxor tua et filii tui et uxores filiorum tuorum ×
× egredere × × eorum
H " egredere " " " " " " × " " " " " " tecum
et

17 καὶ πάντα τὰ θηρία, ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ, καὶ πᾶσα σαρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπε-
et
H × cuncta animantia quae sunt apud te ex omni carne tam in volatilibus quam in bestiis et in universis reptili-

τὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε
+και ερπετα επι της γης
X et crescite et multiplicamini
H bus quae reptant super terram educ tecum et ingredimini super terram × " " "

ἐπὶ τῆς γῆς. **18** καὶ ἐξῆλθεν Νωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ'
~ οι υιοι αυτου και η γυνη αυτου ×
X super terram (I) et exi(v)it Noe et uxor eius et filii eius et uxores filiorum eius ×
+de arca ipse × × mulieres
H " eam egressus est ergo " " filii " × uxor illius " " " " cum
terram +et et eius

abcdfghjklmo^{a}pstvwxc$_2$d$_2$𝔄𝔈^{p}𝔖 Chr | ××H: —ην εποιησεν ALqu: = 𝔐 | aqua super faciem (H) C, 56: *cf* 𝔊 (επι: απο)

14 **M** AM | δευτερω μηνι 911 Labdfgijkoprsvwd$_2$ Chr | siccavit deus terram ? PS-PHo

15 dominus× AM (Var); Σ^{TM}ΘΨ^{*BDF}, 56, M-M (248A; 449B) ×× ? PS-PHo | —dicens AM (< Philo?); PS-PHo: —λεγων et𝔈 Phil-arm Chr

16 egredere HI; H | —de arca HI; Claudius Taurin. (PL 50,929A): —εκ τ. κιβ. x Phil Or-gr Chr | +et (H) Λ^{H}Ω^{J}; M-M (449B): = 𝔊𝔐 | eorum ? HI | —μετα σου e𝔈 Phil Or-gr

17 +et (H) Λ$^{L^2}$; M-M (248A): = Samarit. | +και ερπετε επι της γης cjsv(alle mg), 𝔖 (sub ※): Hexapla < 𝔐 | **X** PS-PHo | terram (H) G*O, Quentin; *cf* J. Chapman, RB 37 (1925) 29

18 +et (H) O, M-M (248B): = 𝔊𝔐 | +de arca ipse ? PS-PHo; KA: = 𝔔: *cf* 8,16 | —et uxor eius PS-PHo: Homoiotel. | H: ~ οι υιοι αυτου και η γυνη αυτου cc$_2$: Hexapla < 𝔐 | —et AM (Var); H +et (H) Ω^{S}: = 𝔊𝔐 | —eius AM (Var) eius (H) C, 56 | uxores AM; AU; H mulieres PS-PHo | —cum eo AM; AU; PS-PHo: —μετ αυτου A*e

chr-A *13 (93):* post haec autem in sexcentesimo primo anno **CY-G** hept 1,314-318 (12): /sescentos igitur iam tum transgressus et unum orbes erat vates, primo iam mense secuto atque die mensis primo, cum libera tellus visa aperire procul montes ac volvere fumum, quos super undarat ter quinas pontus in ulnas/ **KA** Λ 22 (93): anno sescentesimo et uno (et uno] primo Π^{CD}*X*) vitae (Λ^{LH} Π^{CD}*BEOI; —cet.*) Noe/18

14 14 **AM** Noe 71 (465,7): /in secundo...(=M)...mensis siccatam terram esse commemorat **CY-G** hept 1,319-321 (13): /decurso iam mense dehinc cum trina secundo lumina restarent, toto iam libera fluctu terra fuit proprium ostendit laeta virorem/4 **PS-PHo** *3,8 (116):* 1/et factum est in die nonagesimo siccavit deus terram/

15 15 **AM** Noe 75 (467,11): et dixit dom. deus (— *B*) ad Noe/ **HIL** my 1,13,4 (14,9): dixit...(=E)...dicens/ **PS-PHo** *3,8 (116):* /et dixit ad Noe/

16 **AM** Noe 75 (467,11): /exi...(=E)...filii t. 16
HI Za 3 (1516A): egredere tu...(=E)...uxores eorum **HIL** my 1,13,4 (14,10): /exi...(=E)...tuorum **PS-PHo** *3,8 (116):* /exi de a. tu et omnes qui tecum sunt/

17 **PS-PHo** *3,8 (116):* /et crescite...(=X)...terram/ 17

18 **AM** Noe 76 (467,21): exivit ipse et uxor eius et 18
(— *B*) filii eius (*TB; —cet.*) et uxores fil. eius **AN** chr-A *13 (93):* exiit Noe et omnes qui cum eo erant de arca **AU** Fau 12,21 (350,2): exeunt autem Noe...(=I)...filiorum eius **CY-G** hept 1,324 (13): 4/laxat claustra senex reddens nova semina terrae/20 **KA** Λ 22 (93): 13/exivit (+noe *M*) de arca ipse (—*M***LY*) et qui erant cum eo (~c. eo er. Λ^{H}*M*Φ^{Z}*WUSXYBO;* cum ipso erant *I*) **PS-PHo** *3,8 (116):* /et exivit N. de arca, ipse et filii eius et mulieres fil. eius/

19 **PS-PHo** *3,8 (116):* /et omnes bestias...(=X)... 19
pecora eduxit (duxit *A*) secum sicut preceperat (-pit *A*) ei

αὐτοῦ, **19** καὶ πάντα τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πᾶν πετεινὸν καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς

I × (X) et omnes bestiae et × reptilia (ερπετα) et × volatilia et × pecora ×
H eo sed et omnia animantia × × iumenta × × × „ × reptilia quae repunt super terram

κατὰ γένος αὐτῶν ἐξῆλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ. **20** καὶ ᾠκοδόμησεν Νωε θυσιαστήριον τῷ θεῷ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ

E et aedificavit (tunc) Noe (S) altare deo (κυριω) et accepit ab (de)
(M) aram „ „ sumpsit a
(X) altare domino „ „ ex
H secundum genus suum arcam egressa (egressa sunt de archa) sunt aedificavit autem „ „ „ „ tollens de

πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαρπώσεις ἐπὶ

S × omnibus pecoribus mundis et ab × omnibus volatilibus mundis et obtulit holocaustum (ολοκαρπωσιν) hostiam super
M × bestiis × „ a (de) × „ „ „ „ sacrificium × holocausta
X omni pecude mundo „ ex omni ave munda „ „ victimas in hostias ad
H cunctis pecoribus × „ × × volucribus mundis × „ holocausta super

τὸ θυσιαστήριον. **21** καὶ ὠσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ εἶπεν κύριος

S altare deo × × (K) et delectatus est × × × deus in odorem suavitatis
(E) „ odoratus „ dominus × × „ „ (I) et dixit dominus
X „ et immolavit et cremavit (ara(m)) (bonae fragrantiae) ×
H „ × × × × odoratusque „ „ × × „ „ „ ait ad eum

19 —παντα **E** | reptilia PS-PHo: ερπετα quℬ𝔍: = 𝔐 iumenta H: = 𝔊 | ×××H: —και παν πετεινον k𝔔𝔓 ×PS-PHo: —παν **E** | egressa sunt de archa (H) 𝔘ˢ: = 𝔊𝔐
20 tunc? PS-PHo | **S** FU **M** AM **X** M-M | aram AM; PS-PHo | domino AM (Var); FU Fab; PS-PHo; M-M; H: κυριω Labdgimopstvwxd$_2$[a] Chr: = 𝔐 | accepit FU; PS-PHo | de PS-PHo; H | —omnibus AM: —παντων c | pecoribus FU; PS-PHo; H | —mundis AM; PS-PHo (Var); H | de PS-PHo | —omnibus AM; PS-PHo; H: —παντων c | hostiam FU sacrificium AU? holocaustum Θ: ολοκαρπωσιν AELacdfghi*mopxyc$_2$d$_2$ holocausta AM (= Philo); H; holocaustomata PS-PHo victimas HI Pach hostias M-M; HI Ps h | —super altare? HI Pach in ara(m) PS-PHo | deo CY; FU; HI Pach: *cf* επι το θυσ.] domino deo 𝔏 ×PS-PHo; H: = 𝔊𝔐
21 **K** CY **E** rell. | delectatus est CY: < ευφρανθη? acceptum est (domino)? PS-PHo | —dominus CY; FAU-R?: —κυριος Chr$^{1}/_{4}$ Cyr$^{1}/_{2}$-cod$^{1}/_{2}$ | deus CY; NO tri; HES: = 𝔊 ×GR-I; AM; HI; FAU-R; ORI; PS-PHo; M-M; H: —ο θεος Efgi*pt Phil-arm-codd$^{1}/_{2}$ Or-gr Eus Chr$^{3}/_{4}$ Thdt$^{2}/_{3}$, sub ÷ 𝔗: Hexapla = 𝔐 | bonae fragrantiae NO tri; HI Ez requietionis? PS-PHo | —dominus PS-PHo; H: —κυριος 𝔏 | deus AM; PS-PHo: = 𝔊

deus/
20 20 **AM** Noe 78 (469,10): et aed. inquit N. aram deo (*Ma;* domino *cet.*) 78 (469,18): aed. inquit deo et non dixit domino, sed deo (< Philo) 79 (469,22): et sumpsit...(= M)...obtulit inquit holocausta **AU** bre 3,16 (66,17): sicut non de immundis, sed de mundis animalibus Noe obtulit sacrificium **[CY]** ep 78,3 (837,20): sicut et Noe optulit deo/ **CY-G** hept 1,325-326 (13): 18/exstruxitque libens sacraria festa tonanti atque memor voti adolet dum altaria flammis/ **FU** Fab 34 (808C): et aed. N. altare domino...(= S)...deo Mon 2,3 (181B): et aed. N. altare deo...et accepit...(= S)...deo **HI** Pach *(91,31):* propterea de illis obtulit victimas deo Ps h 56 (294,9): denique et Noe obtulit hostias/ **KA** Δ 47 (82): ubi de arca exire iubetur Noe et sacrificat **M-M** (248A): edificavit...(= E,X)...cremavit/ **PS-PHo** *3,8 (116):* /tunc edif. N. aram domino et acc. de omnibus pecoribus mundis (—*A*) et de volatilibus m. et obtulit holocaustomata in ara (aram *A*)/
21 21 **AM** Noe 80 (470,4): dixit...(= I)...adiciam maledicere...(= I)...permanet cor hominis diligenter super mala...(= I,M)...adhuc addet (addit *T;* —*cet.*) percutere (*T;* percuterem P^1; percuteret P^2 *cet.*) omnem terram (*codd.;* carnem *Edit.*) sicut fecit/ 80 (470,16): ideoque dicit deus (dominus *DN*): non adiciam (+ ultra *N*) maledicere terrae propter opera hominum 80 (470,21): non adiciam 81 (470,25): non adiciam inquit maledicere terrae propter peccata hominum quia permanet sensus hominis diligenter super mala a iuventute 81 (471,6): diligenter 81 (471,8): a iuventute 81 (471,19): non adiciam percutere omnem carnem sp 2,68 (757B): odoratus...(= E)...suavitatis **AU** Gn q 15 (9,9): quod dom. dicit: non adiciam adhuc maledicere super terram propter...(= I)...hominis ad maligna (malitiam *PSVTb*) a (ab *PSTb*)...(= I,A)...feci loc 1,26 (512,6): et non adiciam adhuc maledicere super terram 1,27 (512,9): et non adiciam percutere omnem carnem vivam (c. viv.] terram *b*) **CAn** co 23,1,3 (639,22): humanum genus diligenter intentum est ad nequitiam a iuventute sua **CAr** Phil 4,18 (638C): sicut sacrificium Noe grate deus

ὁ θεὸς διανοηθείς Οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔγκειται

I deus recogitans non adiciam ultra maledicere terram propter opera hominum quia adposita est
(+et; adhuc; +super terrae; peccata; +et quod; permanet ducitur adhaeret intentum est)

H × × nequaquam „ maledicam terrae „ × homines sensus enim et cogi-
(terram)

ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος· οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι
(των ανθρωπων αυτου; +αυτου)

I mens hominis diligenter ad maligna a iuventute (M) non ergo adhuc adiciam percutere
(cor sensus genus; hominum eius; super; mala malum malitiam nequitiam vitia; pueritia adulescentia infantia +sua; addam)
(A) „ adiciam ergo adhuc „
(+et)

H tatio humani cordis in malum prona sunt ab adulescentia sua „ × igitur ultra percutiam
(ergo)

πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα. **22** πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς σπέρμα καὶ θερισμός, ψῦχος
(+και)

M omnem carnem × sicut feci (I) omnibus diebus terrae semen et messis hiemps
(terram; +et in; frigus)

A „ „ vivam quemadmodum „

H „ animantem sicut „ cunctis „ „ sementis „ „ frigus

× AU Gn q?: — ο θεος 911 (?), sub ÷ 𝔅: Hexapla < 𝔐 | recogitans AM: = 𝔊 × PS-PHo; AU?; H | + et? AU loc | ultra AM (Var); HI; H adhuc AU × AM: — ετι 911 (?) 𝔈𝔓 iam PS-PHo | + super AU | terrae AM$^{2/3}$; HI; PS-PHo (Var); H terram (H) XBO | pro × homine? PS-PHo; *cf* H: = 𝔐 | peccata? AM Noe 81 | + et HI Ecl, Eph, Jon, Ps | quod HI Eph × HI Jon, Ps | adposita (-tum) est HI; AU permanet AM ducitur NO? adhaeret (malis) HI Ps intentum est CAn | mens NO; HI Eph, Pel, Ps; AU cor AM Noe 80; HI Ecl, Jon, Ez; *cf* PS-PHo sensus AM Noe 81; *cf* H genus CAn? | hominum? HI Eph: των ανθρωπων d_2𝔄-ed Ath$^{1/2}$ eius? HI Jon: αυτου l | diligenter AM; HI Ecl, Jon, Pel, Ps; CAn: = 𝔊 × NO?; HI Eph, Ez; AU: — επιμελως q𝔙𝔔𝔖 Cyr$^{4/14}$: = 𝔐 | super AM | maligna AU mala AM; HI Pel, *cf* Ps malum HI Jon; H malitiam HI Eph, Ecl, Ez; AU (Var) nequitiam CAn vitia? NO | iuventute AM; AU; CAn; PS-PHo pueritia HI Jon, Pel adulescentia HI Ecl, Eph, Ps; H infantia HI Ez | + sua CAn; PS-PHo; H: + αυτου Ṃbcefjklmn wc_2𝔄𝔙𝔖 Chr$^{1/2}$ Cyr$^{1/14}$ ed$^{1/14}$: Hexapla < 𝔐 | **M** AM **A** AU | + et AU loc?; *cf* PS-PHo = 𝔐 | non ergo adhuc addam *cf* AM Noe 80 non adiciam AM Noe 81; AU loc: — ουν MknB; — ετι 911 abdgpwxyd$_2$𝔔 Chr (— ultra Ψ^{B}) non adiciam ergo adhuc AU Gn q: = 𝔊 et ideo non adiciam simul? PS-PHo ergo (H) II | disperdere? PS-PHo: = 𝔗 | carnem × AM Noe 81: — ζωσαν Eq Cyr-cod terram × AM Noe 80; AU loc (Var) × viventes? PS-PHo; *cf* H: σαρκα sub ÷ 𝔅: — 𝔐 | sicut AM; PS-PHo; H

22 Text aus AM; Varianten aus PS-PHo | + et in PS-PHo: + και ej | dies ac nox? PS-PHo (Var):

describitur odoratus (< PEL) **[CY]** ep 78,3 (837,21): /et delectatus ... (= K) ... suavitatis et respexit in sacrificium eius **CY-G** hept 1,327-330 (13): /hostia digna fuit, mites dum gignit odores, qui dominum coram laetis cum flatibus halant. tum, ne consimili pereat discrimine terra, diluvium dominus ventura in tempora tollit/ **FAU-R** ep 3 (172,19): et odoratus est od. suav. **GR-I** tr 1 (2,6): odoratus ... (= E) ... suavitatis **GR-M** Jb 28,43 (474C): sensus ... (= H) ... cordis prona est in malum ab adol. sua **HES** *6 (1063A):* et odoratus est dom. deus od. suav. **HI** Ecl (1072A): et quia appositum est cor hominis diligenter ad malitiam ab adolescentia Eph 1 (467B): et quod ab adolescentia mens hominum apposita sit ad malitiam Ez 2 (62A): odoratus est dom. od. bonae fragrantiae 13 (439A): ab infantia cor hominis appositum est ad malitiam Jon (1121B): et a pueritia diligenter appositum est ad malum cor eius Jr 3,74 (211,12): sensus ... (= H) ... adul. sua (~ ab adol. sua prona sunt in malum *v*) Pel 1,34 (527C): non adiciam ultra maledicere terrae ... (= I) ... ad mala a pueritia Ps 17 (28,9): et ab adulescentia diligenter malis mens hominis adhaeret Ps h 56 (294,9): /et odoratus ... (= E) ... suavitatis **KA** Δ 48 (82): ubi dominus pollicetur iam non exterminare hominem **M-M** (248A): /et odoratus ... (= E) ... suavitatis **NO** spec 8 (11,5): nam cum mens hominis ad vitia ipsa ducitur (ducit sibi *Z;* ducatur *v*) tri 6 (19,2): odoratus est dom. deus od. bonae fragrantiae **ORI** Mt *15,33 (448,6):* odoratus ... (= E) ... suavitatis **PEL** Phil 4,18 (415,13): sicut sacrificium Noe grate deus (deo H_2G) scribitur odoratus **PS-PHo** *3,8-9 (117):* /et acceptum (-tus *A*) est domino tamquam odor requietionis. et dixit deus: non adiciam iam maledicere terram (-rae *A*) pro homine quoniam figura cordis hominis (~ h. c. *M*) desiit (desipit *?*) a iuventute sua, et ideo non adiciam simul disperdere omnes viventes sicut feci; erit autem cum peccaverint habitantes (inh. *A*) terram, diiudicabo eos in fame sive in gladio sive in igne sive in morte, et erit terremotus et dispergentur in inhabitabilia; terram autem non adiciam (+ ultra *M*) corrumpere aqua diluvii/ **TE** Marc 2,22 (365,16): et holocausta Noe odoratus est libenter

22 **AM** Noe 80 (470,8): /omnibus dieb. terrae 82 (471,21): semen et messis, hiems et aestus (aestas T^2 *N;* frigus et aestus hiems et aestas *ed. Rom.;* frigus et aestus aestas et ver *Edit. nach LXX*) die et nocte non requiescent 85 (473,16): die quoque et nocte **CY-G** hept **22**

I καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσιν. **9,1** Καὶ ηὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν Νωε καὶ
I et aestus × × × die et nocte non requiescent (M) et benedixit dominus Noe et
calor aestas et autumnus ac deus
H „ „ aestas et hiemps nox „ dies „ „ benedixitque deus „ „

τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.
M filios eius dicens × (I) crescite et multiplicamini et replete terram et dominamini eius
× × ×
H filiis „ et dixit ad eos „ „ „ „ implete „ × × ×
implete
replete

2 καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ἔσται ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ
~ ο φοβος υμων και ο τρομος ×
M et timor vestri et tremor erit × (E) omnibus bestiis terrae et × omnibus avibus caeli
× volatil*ibus*
H „ terror vester ac „ sit super cuncta animalia „ „ super omnes volucres „

καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν
× × × ×
E et in omnibus quae moventur super terram et in omnibus piscibus maris dedi vobis omnia sub
× × movent*ibus* aquam × χειρα υμων + παντα
in terra
H cum universis „ „ in terra × × omnes pisces „ manui vestrae
super terram

δέδωκα. **3** καὶ πᾶν ἑρπετόν, ὃ ἐστιν ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάντα.
×
E potestate et omnia reptilia quae sunt viva erunt vobis in escam sicut holera pabuli dedi vobis omnia
omn*e* serpens vivens × × × erit cibus + et quasi tamquam (vel)ut faeni × herbarum universa
pabulum olerum
H traditi sunt „ omne quod movetur et vivit erit „ „ cibum quasi „ virentia tradidi „ „

ημερα και νυξ e𝔈^{c}𝔖 < α′σ′ = 𝔐

9,1 dominus AM Noe; KA; IS deus AM ep; H: = 𝔊𝔐 | × AM: — αυτοις o* | implete PS-PHo; H replete (H) Σ^{o}BP*Ψ^{BDMQSJ} | et dom. eius AM; JUL-E: = 𝔊 ××× HI?; PS-PHo?; IS; H: — και κατακ. αυτης q, sub ÷ 𝔖: Hexapla < 𝔐

2 timor vestri et tremor AM: ~ ο φοβος υμων και ο τρομος l Chr-codd¼ Cyr-ed½ | × AM: — επι w | — επι παντα 𝔙𝔈: *cf* — omnibus TE? | avibus AM volatilibus *cf* TE | — in AM (Var) — in omnibus TE?: — επι παντα 𝔈 | quae moventur AM moventibus *cf* TE | super terram AM; XA: = 𝔊 super aquam ? AM (Var) in terra TE; H | — επι Aefiklnory𝔈 | — omnibus TE?: — παντας 𝔈 | dedi vob. o. sub pot. FIL: + παντα 20 𝔈^{p}𝔙$^{a?}$ Chr manui H: χειρα ia?r Thdt: = 𝔐 vestrae H: υμων gmp𝔄𝔙𝔈𝔖 Phil-arm Cyr½: = 𝔐

3 omnia reptilia quae sunt viva AM omne serpens (vivens) ××× *cf* TE omne quod movetur HI | erunt TE; AM erit HI; H | cibus PS-CY? | + et HES | sicut LUC; FIL; AM; HI; DION-E quasi PS-CY; H tamquam TE an velut TE je ut PS-IGN | pabulum olerum PS-CY | pabuli AM; *cf* PS-CY faeni TE; LUC; *cf* FIL; DION-E × PS-IGN?: — χορτου s herbarum HI | universa TE je; HI Jov 1,5

1,331-332 (13): /festinos menses et tempora mobilis anni inrequieta iubens consuetos volvere cursus/9,13 **PS-PHo** *3,9 (117):* /et in omnib. dieb. terre semen et messis (sementes et messes *A*), frigus et calor, estas et autumnus die ac nocte (dies ac nox *A*) non requiescent quousque rememorabor qui inhabitant terram, donec compleantur tempora

9,1 9,1 *cf* Gn 1,28 **AM** ep 55,1 (1168B): quem benedixit deus et filios...(= M,I)...mult. Noe 86 (473,26): et benedixit...(= M,I)...dom. eius/ **CY-G** hept 1,335-337 (13): 14/prosequitur vatem domini benedictio mitem, scilicet ut cunctis, quae tellus et mare gignit, imperitet fidus, cum sint subiecta regenti/4 **GR-M** Jb 21,22 (203C): cresc. et mult. et implete (replete *Vindoc., Vall.Cl. et Germ.*) t. past 2,6 (34C); **HI** ep *51,4,5 (402,5);* Jov 1,5 (216A): cresc. et mult. et repl. t. **IS** Jud 54,2 (161): de quibus animalibus dominus ad Noe et ad filios eius loquens ait: cresc. et mult. et repl. t./ 58,1 (178): cresc. et mult. et repl. t./ **JUL-E** *ap* AU nu 2,21 (273,15): cresc. et mult. et repl. t. et dom. eius 2,21 (273,21): cresc. et mult. et repl. t. **KA** Δ 49 (82): ubi Noe cum filiis (+ suis *V*) benedicitur Λ 23 (93): benedixit dominus (deus *Y*) Noe et filios (filiis *mLX*) eius **PS-PHo** *3,11 (118):* 6/vos autem cresc. et mult. et implete terram sicut multitudo piscium multiplicantium se in fluctibus/12

2 **AM** Noe 86 (474,2): /et timor...(= M,E)...in (—*B*) omn. quae moventur sup. terram (aquam *T*)...(= E)... maris **FIL** 100,4 (60,8): dedi...(= E)...potestate **GR-M** Jb 21,22 (203D): et terror...(= H)...animalia t. 21,22 (203D): sit sup. cuncta animalia t. (H) past 2,6 (34C): et terror...(= H)...animalia t. **IS** Jud 54,2 (161): /et terror...(= H)...in terram...(= H)...traditi sunt/ 58,1 (178): /et terror...(= H)...animantia...(= H)...traditi sunt/ **TE** je 4 (278,12): enumerata subiectione omnium bestiarum terrae et volatilium caeli et moventium in terra et piscium maris/

3 **AM** Noe 88 (475,22): omnia...(= E)...escam 89 (476,13); 90 (477,3): sicut...(= E)...omnia **PS-CY**

4 πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε· **5** καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν

L praeter carnem in sanguine animae non edetis (E) etenim vestrum sanguinem animarum vestrarum
verum(tamen) excepta carne | cum × et sanguinem | vita(e) + suae ne comederitis × + ipsius manducabi(ti)s | quoniam et × ~ sanguinem vestrum | + et × | ×

H excepto quod „ cum „ × „ comedetis sanguinem × enim „ „
et

ἐκζητήσω. ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ
+ αυτο ×

E exquiram de manibus omnium bestiarum × × et de manu hominis fratris
requiram + illum inquiram | manu × omnibus bestiis | exquiram | × ~ + et de manu fratris hominis

H requiram „ manu cunctarum „ × × „ „ „ „ de manu viri et „
manibus + et ×

ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. **6** ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ
+ αυτου αυτο

E exquiram animam hominis qui effuderit sanguinem hominis pro sanguine illius
+ eius requiram | eum | effundet ~ hominis sanguinem | eius hominis

H eius requiram „ „ quicumque „ humanum sanguinem × × ×
effundat

4 praeter LUC verum TE verumtamen ? PS-PHo excepta (carne) ? PS-CY | in TE; PS-CY (Var); AM; HI; PEL; CON-AP; PS-PHo: = 𝔊𝔐 cum PS-CY; HI (Var); CHA; H × PS-CY (Var) et (sanguinem) LUC; Ψ^{M} | vita(e) PS-CY × AM; HI; CHA; H | + suae TE: = 𝔐 + ipsius CON-AP: = 𝔐 | ne HI | edetis TE; LUC; CHA; PS-PHo; *cf* CON-AP, KA Δ a edatis PS-PHo (Var) comederitis HI ? manducabis AM manducabitis *cf* PEL; KA Δ b

5 etenim LUC; AM; AU; IR quoniam et TE et HI So | vestr. sang. TE; LUC; AM Noe; AU; IR: = 𝔊 — vestr. HI So; IR (Var); H: — υμετερον 𝔙𝔈 ~ sang. vestr. AU loc (Var) | + et AM Noe | — an. vestr. TE; *cf* AU loc: — των ψυχ. υμ. f Thdt½ | requiram HI So; H inquiram ? CY-G ulciscar ? HI ep | + illum ? IR: + αυτο i*Chr | manibus LUC; AM Abr; AU; Ω^{M} manu HI So; IR; H: = 𝔊𝔐 × (omnib. bestiis) TE; AM Noe (< Philo ?): — χειρος $\mathfrak{E}^{fp}$ Phil-arm Thdt½ | ×× TE; AM; HI So; AU Pet?; IR?; H: — εκζητησω αυτο fn Chr; *cf* Billen 132 exquiram LUC ? | — et de m. hom. fr. exq. LUC?: Homioteleuton | hominis TE; AM Noe½; HI So; AU; H: = 𝔊𝔐 × AM Noe½: — ανθρωπου c_2 ~ fratris hom. AU (Var): = 𝔓 | + et de manu TE (*cf* Billen 76); HI So: *cf* (+ et $\Delta^{H}\Pi^{C}$; IS Jud 61) de manu viri H: + ※ εκ χειρος ανδρος j(mg)s(mg)v(mg)𝔙$\mathfrak{E}^{e}$: Hexapla < 𝔐 (+ et paläst. Targum) | — et (H) P^{*}: = 𝔊𝔐 | + eius AM Noe½; H: + αυτου M(mg)abcdefgi*jkmnopstvwx$c_2$$d_2$ $\mathfrak{E}\mathfrak{H}$(sub ※) Thdt: (Hexapla) = 𝔐 | requiram RUF?; HI So; H | eum TE: αυτο y𝔙 Thdt½

6 effundet ? IR; PS-PHo effundat IS Jud 56 | ~ hom. sang. CO ? | pro s. illius] sanguis eius pro eo CO ? sanguis eius ? PS-PHo | illius PS-AU eius HIL; HI; IR; PS-PHo; CO hominis LUC hominis

Jud 2 (134,10): omnis res cibus vobis quasi pabulum olerum (※olerem *T*)/ **DION-E** cond *16 (371C):* omnes enim carnes manducabitis sicut olera feni **FIL** 84,5 (46,10): dedi vobis omnia edere sicut faenum **HES** *3 (903D):* omne...(= H)...cibum et quasi...(= H)...omnia **HI** Jov 1,5 (216A): et omne quod movetur erit vobis...(= E)...herbarum dedi vobis universa 2,5 (396,3 = 290C): omne quod movetur sicut olera herbarum data nobis in escam (esca *ES*) **PS IGN** Her *1,2 (225,15):* carnes ut (et *fp Zn Fk*) olera manducabitis (comedetis *ap*) (εδεσθε κρεα ως λαχανα) **IS** Jud 54,2 (162); 58,1 (178): /et omne...(= H)...omnia **LUC** Ath 1,2 (68,20): sicut olera faeni dedi vobis omnia/ **PS-PHo** *3,11 (118):* 11/[et omne...(= H)...cibum] (+ *Edit.* = *A; — Adm. M.*)/ **TE** an 38 (365,21): ecce dedi vobis omnia in escam tamquam holera faeni je 4 (278,14): /et omnis serpentis (*B;* viventis *C*), erunt inquit vobis in escam, velut holera faeni dedi vobis universa/

4 4 **AM** Lc 8,51 (416,16): non manducabis carnem in sanguine **CHA** 219 (254,20): non edetis carnem cum sanguine **CON-AP** *(32aa,21):* carnem edat in sanguine animae ipsius **PS-CY** Jud 2 (134,11): /excepta carne cum (*M;* ※※ *Q;* in *v; — BT*) sanguine vitae (vita※ *Q*) **CY-G** hept 1,338-340 (13): 1/admonitus pecudum carnes secernere mensis, quae non laxato vitam liquere cruore, idcirco quoniam multis haec indita mens est/

HES *1 (819A):* carnem...(= H)...comedetis/ **HI** ep *51,6,7 (407,22):* ne comederitis (comedetis *BS*) carnem in (cum *D*) sanguine/ **KA** Δ a 50 (82): quia sanguis anima sit et ideo edi prohibetur Δ b 50 (82): de sanguine quia anima est, ideo prohibetur manducare

LUC Ath 1,2 (68,20): /praeter carnem et sanguinem animae non edetis/ **PEL** Rm 5,14 (46,11): de filiis Noe quibus iussum est ne animam in sanguine manducarent **PS-PHo** *3,11 (118):* /veruntamen carnem...(= L)...edetis (edatis *R*)/6 **TE** je 4 (278,15): /verum carnem in sanguine animae suae non edetis

5 **AM** Abr 2,62 (616,19): sanguinem...(= E)...bestiarum Noe 94 (480,16): etenim vestr. sang. et an. vestr. exquiram de omnibus bestiis et de manu hom. 94 (480,20): de manu hom. fratris 94 (480,25): sanguinem hominis de manu fratris eius exquiram **AU** Gn q 16 (9,18): et de manu hominis fratris (~ fr. hom. *b*) exquiram animam hominis loc 1,28 (512,11): etenim vestr. sang. (~ sang. vestr. *bd*) an. vestr.; cum sufficeret aut 'sanguinem vestrum' aut 'sanguinem animarum vestrarum' Pet 2,209 (135,5): sanguinem...(= E)...bestiarum **CY-G** hept 1,341-342 (13): /ast homo si ferro fuerit vel dente ferino perditus, inquiram, dixit/ **HES** *1 (819A):* /sanguinem enim an. vestr. requiram (H) **HI** ep *51,6,7 (407,23):* /ego enim ulciscar sanguinem vestrum de manu omnis hominis/ So (1356A): et sanguinem an. vestr.

ἐκχυθήσεται, + το αιμα αυτου ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. **7** ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ

E effundetur (fundetur) quia ad imaginem dei feci hominem
+ anima (hominis)(illius) + anima eius + sanguis illius

H fundetur (effundetur) sanguis illius ad imaginem quippe „ factus est homo vos autem crescite et

πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ πληθύνεσθε ἐπ᾽ αὐτῆς. **8** Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς (κυριος) τῷ Νωε καὶ

I et dixit (adiecit) dominus ad Noe et

H multiplicamini et ingredimini super terram et implete (replete) eam (illam) haec quoque „ deus (dominus) „ „ „

τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ λέγων **9** Ἐγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν
× × (~ ιδου εγω)

I ad filios eius × × dicens ecce ego excito testamentum meum vobis et semini vestro

H „ „ „ cum eo × „ „ disponam statuam pactum „ ad vos vobiscum (vobis) „ ad semen cum semine (semini) vestrum „

μεθ᾽ ὑμᾶς **10** καὶ πάσῃ ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ᾽ ὑμῶν ἀπὸ ὀρνέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν καὶ πᾶσι
×

I post vos et omni animae quae vivit vobiscum

H „ „ „ ad omnem animam viventem quae est „ tam in volucribus quam in iumentis et ×

τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα μεθ᾽ ὑμῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ.
× × × + (και) πασι ζωοις της γης

H pecudibus terrae × × × × cunctis quae egressa sunt de arca et universis bestiis terrae

eius AM | effundetur LUC; HIL; AM; HI; IR; PS-PHo; CII, O (-ditur); IS Jud 61 fundetur PS-AU; CO; H | + anima (hominis) (illius) PS-AU + anima eius HIL + sanguis illius HI; H: + το αιμα αυτου xℜ𝔈 | quoniam PS-PHo | fecit HIL (Var); AM (Var); PS-AU (Var); PS-IGN: Fehler?; = 𝔐 fecit deus? PS-PHo

7 replete Σ^{T} | illam Σ

8 adiecit? PS-PHo | dominus AR; PS-PHo; $\Psi^{BΩM}$: κυριος f* | — cum eo? AR; PS-PHo: — μετ αυτου 911? $i^{a?}nr\mathfrak{B}$ | dicens PS-PHo: = 𝔊𝔐 × AR?; H

9 ~ ιδου εγω bcdefgjlmnopqrwc$_2$ℜ𝔅𝔇𝔈 Chr | excito AR disponam PS-PHo; *cf* ORI | vobis AR; G* ad vos PS-PHo | semini vestro AR; B ad semen vestrum PS-PHo

10 × H: — πασι 𝔇𝔈^{c} | — οσα μεθ υμων Eq𝔈^{c}, sub ※ Mℜ𝔅 | + και πασι ζωοις της γης c_2ℜ; + πασι ζωοις της γης 911 o𝔅(sub ※): Hexapla < 𝔐

requiram de manu...(=E)...hominis et de manu fratris requiram an. hom./ **IR** *5,14,1 (755):* etenim vestrum (*Clarom. et Voss.; —reliqui*) sang. an. vestr. exquiram illum de manu omnium best. **IS** Jud 56,6 (171): sanguinem...(=H)...animam hominis/ 61,6 (186): sang. autem...(=H)...hominis et de...(=H)...hominis/ **LUC** Ath 1,2 (68,21): /etenim...(=E)...best. exquiram ⟨...exquiram⟩ animam hom./ **RUF** Ps 36 h *3,4 (1340A):* quia sanguinem an. vestr. exquiram ab omni fratre et ab omni bestia...de manu fratris requiram sanguinem **TE** res 28 (65,19): quoniam et vestrum inquit deus sang. exquiram de omnibus bestiis et de manu hominis et de manu fratris exquiram eum

6 6 **AM** Noe 98 (482,8): qui effuderit inquit sanguinem hominis pro sanguine hominis eius effundetur: non erravit locutio...eo quod is qui effuderit sanguinem hominis ipse quasi sanguis effundetur 99 (482,17): ad im. dei feci (fecit *codd.*) hominem, et non dixerit 'ad im. meam' **PS-AU** spe 2 (298,9): qui...(=E)...fundetur anima hominis (— *Cv*) illius (— *V*) quia (qui *S*) ad im. dei feci (fecit *S*) hom. **CO** *1, 5 (173,23):* qui effuderit hominis sanguinem, sanguis eius pro eo fundetur **CY-G** hept 1,342-343 (13): /qui talia faxunt similibus dant colla modis fusura cruorem/ **HI** ep *51,6,7 (408,1):* /effundentis illum (illud *AD*) quia ad im. dei feci hom. So (1356A): /qui ...(=E)...eius effundetur sanguis illius **HIL** tri 4,19 (111D): qui...(=E)...eius effundetur anima eius quia ad im. dei feci (fecit *vulgati*) hom. 4,20 (112B): ad im. dei feci hom. **PS-IGN** Ant *2,2 (215,2):* ad im. dei fecit hom. (εν εικονι θεου εποιησα τον ανθρωπον) **IR** *5,14,1 (755):* qui effundet...(=E)...eius effundetur **IS** Jud 56,6 (171): quicumque effundat...(=H)...homo 61,6 (186): /qui effuderit humanum sanguinem, effundetur sanguis eius (*cf* H) **LUC** Ath 1,2 (68,23): /qui...(=E)...hominis effundetur...(=E)...hominem **PS-PHo** *3,11 (118):* 4/qui enim effundet sang. hom. in manu dei sanguis eius effundetur quoniam ad im. suam fecit deus hom. (*Adm. MVR;* sang. hom. sanguis eius effundetur quoniam ad im. dei factus est homo *AP*)/1 **PIR** 15 (46,12): quicumque effunderit sanguinem humanum, funditur (-etur *AC*) sanguis ipsius (illius *C*) (H)

7 *cf* Gn 1,28; 9,1 **CY-G** hept 1,344-346 (13): **7** /dividit hinc dominus placiti mox pignora vatis fecundasque iubet discretim sumere terras, ut vacuum denso conplerent germine mundum/20

8 **AR** cfl 1,18 (270C): quod dixerit dominus...(=I)... **8** eius/ **PS-PHo** *3,11 (117):* et adiecit dom. ad N. dicens et ad f. eius (~ et ad f. eius dic. *A*)/

9 **AR** cfl 1,18 (270C): /ecce...(=I)...vos/ **ORI** Mt **9** *15,34 (449,6):* quod fuit in diebus Noe quando testamen-

11 καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος

H × statuam (et) pactum meum vobiscum et nequaquam ultra interficietur omnis caro (×) aquis (ab)

τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι κατακλυσμὸς ὕδατος τοῦ καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν. **12** καὶ εἶπεν κύριος

M non erit × diluvium × ut corrumpat omnem terram (X) et dixit ×

H diluvii neque „ deinceps „ × dissipans (×) omnem „ dixitque ×

ὁ θεὸς πρὸς Νωε Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν

X deus × × (A) hoc signum testamenti quod ego (×) ponam (+ αναμεσον) inter medium meum et vestrum

H „ × × „ „ foederis „ × do „ × me „ (+ inter) vos

καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης, ἥ ἐστιν μεθ' ὑμῶν. εἰς γενεὰς αἰωνίους. **13** τὸ τόξον μου τίθημι

A et × omnem animam vivam (I) arcum meum ponam (~ ponam arcum meum statuam arcum meum)

H „ ad „ „ viventem quae est vobiscum in generationes sempiternas „ „ „

ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. **14** καὶ ἔσται

I in nube (nubibus) et erit × signum (+ αιωνιου) testamenti aeterni inter me et terram et erit

H „ nubibus (+ caeli) „ „ × (in) „ (signo) foederis × „ „ „ inter (×) „ × ×

11 + et G: = 𝔊𝔐 | — ultra Ω^{M}: — ετι egx𝔓 | + ab $CM^{*}\Theta^{AM^{o}}$: = 𝔊𝔐 | × AM: — ετι c_2𝔏 iam non faciam PS-FU? non adiciam ultra M-R? non adiciam iam? PS-PHo | diluvium × AM (< Philo); H: — υδατος q Phil: = 𝔐 aqua diluvii? PS-PHo: = 𝔙𝔏 | corrumpere? PS-PHo | omnem AM; $\Lambda^{H}\Phi A\Omega^{M}$: = 𝔊 × PS-PHo; H: = 𝔐

12 **X** PS-PHo | × PS-PHo; H: — κυριος D: = 𝔐 | ×× PS-PHo; H: = 𝔐 | **A** AU | signum test.] est testamentum? PS-PHo | × PS-PHo; H: — εγω 𝔙 | ponam AU: *cf* τιθημι 32 disposui? PS-PHo | inter me et vos AU; PS-PHo (Var); H inter me et inter vos? PS-PHo: + ανα μεσον f𝔈: = 𝔐

13 arc. m. pon. AM; PS-FU; H: = 𝔊𝔐 ~ pon. arc. m. AR; LUCU; Respons. (iam) statuam arc. m.? VICn > HI > BEA dabo arc. m.? PS-PHo | nube AM; PS-PHo: = 𝔊𝔐 | + caeli AR; LUCU; Respons.; Π | × signum AM; H in signum (-no) PS-PHo; KA: = 𝔊𝔐 | test. aeterni AM: + αιωνιου i^{ar}𝔄𝔓 test. × KA: = 𝔊𝔐 ×× ? PS-PHo | + inter H: = $\mathfrak{A}\mathfrak{V}^{p}$𝔈: = 𝔐 — inter AM; PS-PHo; $O\Omega^{SM}$: = 𝔊 | terram] homines? PS-PHo

tum disposuit ei **PS-PHo** *3,11 (117):* /ecce ego disponam test. m. ad vos et ad semen vestrum p. vos/11

10 10 **AR** cfl 1,18 (270C): /et omni . . . (= I) . . . vobiscum

11 11 **AM** Noe 101 (483,7): non erit inquit diluvium ut corrumpat o. t. 101 (483,8): non erit dil. (~ dil. n. erit *DN*) **CAr** Ps 103,9 (731B): statuam . . . (= H) . . . dissipans terram **PS-FU** s 45 (158,53): iam non faciam diluvium super terram/13 **KA** Λ 24 (94): statuit dominus (deus *Y*) diluvium minime futurum **M-R** 205 (213) = **Respons. Rom.** (PL 78,749C): per memetipsum iuravi dicit dominus: non adiciam ultra aquas diluvii super terram (*C;* per memetipsum iuravi dicit *S*)/15 **PS-PHo** *3,11 (117):* 9/et non adiciam iam corrumpere aqua diluvii terram/3

12 12 **AU** Fau 12,22 (350,17): quod testamentum posuit deus inter se et homines atque omnem animam vivam loc 1,29 (512,14): hoc . . . (= A) . . . ponam (*codd.;* pono *Edit.*) . . . (= A) . . . vestrum: quod est 'inter me et vos' Ps 67,19 (824): item cum loqueretur ad Noe de arcu in nubibus ad signum constituendum, hoc verbum saepissime repetit; et quod habent latini codices 'inter me et vos' vel 'inter me et omnem animam vivam' et si qua ibi talia dicuntur, 'inter medium meum et vestrum' invenitur in graeco, quod est ἀνὰ μέσον **PS-PHo** *3,12 (118):* 1/et dixit deus: hoc est testamentum quod disposui inter me et inter (— *A*) vos/14

13 **AM** Noe 103 (484,4): arcum . . . (= I) . . . terram/ 13
104 (484,30): arcum . . . (= I) . . . nube Ps 36,27 (92,24): arcum autem suum posuit in nube 43,21 (278,22): in dei arcu quem posuit in nube **AR** cfl 1,18 (270D): ponam arc. m. in nub. caeli/15 **BEA** Apc 3,2,11 (269): statuam inquit arc. m. in nubibus nec (ne *TQ*) iam aquam timeatis (timebitis *M*) sed ignem (< HI Apc) **CY-G** hept 1,333 (13): 8,22/sed croceum tantum curvandum in nubibus arcum/ **PS-FU** s 45 (158,53): 11/arcum . . . (= I) . . . nubibus 45 (159,55): vidisti arcum in nubibus **GR-M** Ez 1,8,29 (867D): arcum . . . (= H) . . . terram/ **HI** Apc 4,2 (49,3): iam (*Y;* — *X*𝔅) statuam inquit arc. m. in nubibus ne (*S;* nec *YFM;* ut non *IKg*) iam aquam timeatis sed ignem (< VICn Apc) **KA** Δ 51 (83): de arcu posito in nube in signo (signum *FL*) testamenti/15 **LUCU** 17 (853A) = **Respons. Rom.** (PL 78,749C): ponam arc. m. in nubibus caeli/15 **PS-PHo** *19,11 (165):* similabitur arcui in quo disposui testamentum ad Noe cum exiret de arca dicens: dabo arcum meum in nube (-em *A*) et erit in signum inter me et homines/15 **RUF** Ps 36 h *3,3 (1339C):* sicut deus posuit arcum in nubibus ne fiat diluvium **VICn** Apc 4,2 (48,3): statuam inquit arc. m. in nubibus ne iam aquam timeatis sed ignem

ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ, **15** καὶ μνησθήσομαι
E cum innubilavero nubes super terram (l) parebit arcus meus in nube et memor ero
(adparebit; nubibus; pacti mei)
H cumque obduxero nubibus caelum apparebit " " " nubibus " recordabor

τῆς διαθήκης μου, ἣ ἐστιν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί,
(ης διεθεμην)
I testamenti mei quod est inter me et vos et × omnem animam vivam
(recordabor)
H foederis " × × vobiscum " cum omni anima vivente quae carnem vegetat
(quod; pepigi)

καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα. **16** καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν
I ut non perdam aquis diluvii omnem carnem ×
H et non erunt ultra aquae diluvii ad delendam (perdendam) universam " (terram) eritque arcus × (meus) in

τῇ νεφέλῃ, καὶ ὄψομαι (+αυτο) τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον (+η εστιν) ἀνὰ μέσον ἐμοῦ (του θεου) καὶ (+και υμων)
X in memoriam testamenti × inter me et vos et
H nubibus et videbo (illum) et recordabor foederis sempiterni quod pactum est " deum × × "

ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἣ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς. **17** καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νωε
(×) (κυριος)
X inter omnes super terram
H " omnem animam viventem universae carnis quae est " " dixitque deus (dominus) ad Noe
(×)

Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκός, ἣ ἐστιν ἐπὶ
H hoc (×) erit signum foederis quod constitui inter me et inter omnem carnem × × super

τῆς γῆς. **18** Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νωε οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ Σημ, Χαμ, Ιαφεθ· Χαμ
(+και) (+δε)
O et erant filii Noe qui egressi sunt de arca (l) Sem Cham Iaphet (M) Cham autem
(fuerunt; exierunt)
H terram erant igitur " " " " " " " " Ham (+et) et Iafeth porro Ham ipse
(×)

14 parebit AM adparebit PS-PHo; *cf* AU; H | nube AM; PS-PHo: = 𝔊𝔐 nubibus AU; H
15 memor ero AM; AR½ recordabor AR½; M-R = Respons.; H ~ pacti mei rec. M-R = Resp. | quod pepigi (H) Ω^{S}; Respons. Rom. (PL 78,749C); Claudius Taurin. (PL 50,934D): ης διεθεμην o | vobiscum H: = $\mathfrak{E}^{p}$ | ut non perdam...? M-R; Resp.; LUCU: diluvii *cf* 𝔙𝔓: perdendam (H) Σ^{M} ne ultra sit aqua diluvii super (in) omnem terram? PS-PHo: terram (H) Il
16 × H: — μου 961 DMqr𝔙: = 𝔐 + meus ΛΧΠΣ^{TO}BT^{2}MΦΟΘΡΨΩ: = 𝔊 | + αυτου l$\mathfrak{E}$𝔙; + αυτην m s(mg)v(mg)yc$_2$: Hexapla < 𝔐 illud Π^{c}A | **X** PS-PHo | + η εστιν k | me PS-PHo: = 𝔊 deum H: του θεου as(txt)v(txt)xc$_2$$\mathfrak{E}^{fp}$ Chr: Hexapla < 𝔐 | et vos PS-PHo: + και υμων bw | — omnem (H) Ω^{M}: — πασης bwy
17 dominus P*: κυριος m | — erit OΨ^{B}: = 𝔊𝔐
18 erant HI; H: = 𝔊 fuerunt PS-PHo | egressi sunt HI; H exierunt PS-PHo | — et AM?; PS-PHo; A: = 𝔊 + et HI; PS-PHo (Var); H: + και 961: = 𝔐 | **M** AM | + δε 911? abcdefgiklmno^{a}pstwxc$_2$ d$_2$𝔙𝔈 Or-gr Chr Cyr-ed

14 14 **91.94.95**: LXX. cum innubilavero (-verit *91*) nubes s. t. **AM** Noe 103 (484,6): /et erit ... (= E,I) ... nube/ **AU** Fau 12,22 (350,19): arcum qui adparet in nubibus **CY-G** hept 1,334 (13): /candida cum sudo praerorant sidera nimbo/1 **GR-M** Ez 1,8,29 (867D): /cumque... (= H)... nubibus/ **PS-PHo** *3,12 (118):* 12/et erit cum innubilavero (+ coelum *A*) nubibus apparebit arc. m. in nube/16

15 15 **AM** Noe 103 (484,8): /et memor ero test. m. **AR** cfl 1,18 (270C): memor ero... (= I)... vivam 1,18 (270D): 13/et recordabor test. mei quod est inter me et vos **CAr** Ps 118,49 (852D): recordabor foederis mei (H) **GR-M** Ez 1,8,29 (867D): /et recordabor... (= H)... vobiscum **KA** Δ 51 (83): 13/ne ultra diluvium fiat **LUCU** 17 (853A): 13/et recordabor foed. m. ut non perdam... (= I)... carnem **M-R** 205 (213); **Respons. Roman.** (PL 78,749C): 11/pacti mei recordabor ut non perdam aquas (-is *Resp.*) diluvii omnem carnem **PS-PHo** *19,11 (165):* 13/ne ultra sit aqua diluvii super (in *A*) omnem terram

16 **PS-PHo** *3,12 (118):* 14/et erit in memoriam... **16**
(= X)... omnes habitantes super terram/18

18 **AM** Noe 105 (485,6): cum supra tres filios Noe **18**
conputaverit, Sem Cham Iaphet, hoc loco unius conprehenderit medii filii generationem – hoc est quod ait: Cham autem... (= M)... Chan./ **GR-T** hist 1,5 (36,12): habebat

ἦν πατὴρ Χαναάν. **19** τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Νωε· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν
ησαν ×
M erat pater Chanaan isti erant tres filii Noe
H est " " tres isti sunt " " et ab his disseminatum est omne hominum genus
×

ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. **20** Καὶ ἤρξατο Νωε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα.
I et coepit Noe homo agricola esse terrae et plantavit vineam
× operarius vitem
~ homo Noe agricolari terram
H super universam terram coepitque " vir " exercere terram " " "
×

21 καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. **22** καὶ εἶδεν
+αυτου
L et bibit de vino et inebriatus est et nudatus est in domo sua *et* vidit
vinum +eius obdormivit
H bibensque vinum × " " " " × " tabernaculo suo quod cum vidisset
est

Χαμ ὁ πατὴρ Χαναὰν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐξελθὼν ἀνήγγειλεν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς
× ×
L Cham pater Chanaan nuditatem patris × et egressus nuntiavit *duobus* fratribus
nudationem egrediens
H Ham " " verenda scilicet " sui esse nudata × × " " "
nuda ×

19 erant AM: ησαν k𝔄 —sunt (H) Ψ^{B}: —εισιν fhn Phil-arm: = 𝔐
20 noe homo AM Noe ~ h. n. AM Noe (Var) —homo AM ex; —vir (H) II^{c}T* | agricola (esse) terrae AM operarius terrae ORI agricolari terram 91.94.95: **S** | vineam AM ep, Noe; RUF; HI; AU > IS; H vitem AM ex, Ps; CY-G?
21 vinum CY; RUF Rm; H; dagegen AM Noe de fructu? AM Ps | +eius AM ex; AU ci: +αυτου ir | obdormivit AM ex; *cf* CY-G: *cf* εμεθυσθη] +και υπνωσεν k | ~in domo s. nud. est? CY | nudatus× (H) C*Π ATMΦΘ$^{AM^2}$PΨ^{DM}ΩJ; D. De Bruyne, RB 36 (1924) 163; Bull. d'anc. litt. chrét. lat. 1 (1921-28) Nr. 544 p. [223] f. nud. est GOΘ$^{M^*}$Ψ^{FM}Ω^{M}, Edition; H. Quentin, Mémoire sur l'établissement du texte de la vulgate (1922) 471: *cf* auch HI Ps h 13
22 nuditatem *cf* CY; HI; AU; HES; JUSn nudationem AM | ×? AM; AU; HES sui *cf* HI; H: = 𝔊𝔐 | nudata (H) *cf* J. Chapman, RB 37 (1925) 28f nuda G*O, Edition; *cf* H. Quentin, Mémoire sur l'établ. (1922) 471 | egressus JUSn egrediens HES | —duobus O*: —δυσιν eijr Cyr-ed

ergo Noe post diluvium tres filius Sem Cham et Iafeth
HI q (13,20): et erant . . . (= O,I) . . . et Iafeth **KA** Δ 52 (83): quod Cham (kam *F*) sit pater Chananaeorum
Δ 25 (94): de tribus (—*M*) filiis Noe, Sem Cham (cam *UY*) et Iafeth (iapheth Δ^{H}*UL;* iaphet *TΦ^{P}QSX;* iafet *Y;* iamphet Π^{c}; —sem cham et iaph. *BEOI*)/21 **PS-PHo** *4,1 (118):* 16/et fuerunt filii Noe qui exierunt de arca Sem Cham (+ et *A*) Iafeth/10,2

19 19 **AM** Noe 105 (485,9): /isti . . . (= M) . . . Noe **GR-T** hist 1,5 (36,13): et, sicut ait vetus historia, ab his dissiminatum est genus humanum sub universo caelo (*cf* H)

20 20 **91.94.95**: LXX. agricolari terram **AM** ep 55,2 (1168B): iste noster Noe agricola bonus plantator feracis vineae ex 3,72 (109,7): quia Noe agricola erat terrae et pl. vitem/ Noe 107 (485,27): et coepit Noe homo (*DN;* ~ h. n. *cet.*) agricola esse terrae 109 (487,11): quid est quod iustus primum vineam plantat Ps 36, 12,3 (78,26): vitem illam fructiferam iustus Noe plantavit/ 39,6,1 (216,25): qui excoluisset vitem/ **AU** ci 16,2 (123, 18): ipse quippe plantavit vineam Fau 12,23 (350,27): quod de vinea quam plantavit/ **CY-G** cen 74 (879): vinum protulit Noe hept 1,347-348 (14): 7/accipit hoc meritum domino donante propheta, vitis ut inventor delibet candida vina/ **HI** Ez h *4,8 (369,26):* quomodo post diluvium egressus sit et plantaverit vineam **IS** Gn 8,1 (235A): quod post diluvium de vinea quam plantavit/ (< AU Fau 12,23) **ORI** ser *57 (131, 28):* sicut Noe operarius terrae **RUF** Ct *1 (94,14):* plantaverant vineas ut Noe primus

21 **AM** ex 3,72 (109,8): /et bibit de vino eius et ob- **21**
dormivit Noe 111 (488,13): et bibit inquit de vino et inebriatus est. non dixit 'vinum bibit' 111 (489,5): qui etsi nudatur, in domo tamen nudatur sua Ps 36,12,3 (78,26): /et de fructu eius bibit atque intimo corde solutus est 39,6,1 (216,25): /et (+ ex βαν) eius fructu ebriatus (inebriatus βαν) foret 39,6,2 (217,4): ut nudus iaceret **AU** ci 16,2 (123,19): et bibit de vino eius 16,2 (123,26): et inebriatus est . . . et nudatus est 16,2 (124,4): et nudatus est, addidit scriptura: in domo sua Fau 12,23 (350, 27): /inebriatus (inebriatur *b*) Noe nudatus est (—S^{1}) in domo sua **CY** ep 63,3 (702,18) = *ap* AU do 4,45 (152, 12): quod vinum bibit, quod inebriatus est (quot inebriatus est quod vinum bibit *S*), quod in domo sua nudatus est **CY-G** cen 150 (887): ebrius dormivit (*Y;* obdormivit *X*) Noe 191 (891): in ebrio Noe hept 1,349 (14): /quem propere expletum cyathis somnoque gravatum/ **HI** Ps h 13 (69,16): inebriatus est et Noe, et inebriatus est in domo sua 13 (69,19): post diluvium mundi istius bibit Noe et inebriatus est in domo sua et denudata sunt femora eius et eius apparuit turpitudo 13 (69,23): bibit et inebriatus est et denudata sunt femora eius **IS** Gn 8,1 (235A): /inebriatus est Noe et nudatus in domo sua (< AU Fau 12,23) **KA** Δ 53 (83): ubi Noe vino inebriatur et a filio inridetur Λ 25 (94): 18/et de ipso ubi inebriatus est **LEA** vg 9 (885B): bibit vinum Noe atque ebrietate sopitus parte corporis verecundiori denudatus est **RUF** Ct *3 (185,22):* Noe . . . inebriatus esse dicitur Rm *5,1 (1012B):* quod bibit vinum et inebriatus est ac nudatus

αὐτοῦ ἔξω. **23** καὶ λαβόντες Σημ καὶ Ιαφεθ τὸ ἱμάτιον ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν καὶ

L *suis* foras (A) *et* sumentes vestimentum posuerunt supra × dorsa sua et
(M) „ accipientes Sem et Iapheth vestem „ imposuerunt „ duo × humeros +duo suos „
H „ „ at vero × „ „ Iafeth pallium „ super × humeris × suis „
in

ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανές,
εισεπορευθησαν τα προσωπα
A intraverunt aversi et operuerunt nuditatem patris sui × × × ×
inversi (con)texerunt
M perrexerunt retrorsum „ „ nudum patrem × × × × ×
cooperuerunt pudenda patris
H incedentes „ × „ verecunda patris sui faciesque eorum aversae erant
cooperuerunt

καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον. **24** ἐξένηψεν δὲ Νωε ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ

A nec ×
M et non (I) viderunt nudationem eius et sobrius factus est Noe a vino +αυτου (M) *et*
virilia patris evigilavit × +suo
H et patris virilia non viderunt evigilans autem „ ex „ cum
+sui a

ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος, **25** καὶ εἶπεν Ἐπικατάρατος Χαναάν· παῖς ×
× × χαμ
~ παις χαμ.
M cognovit omnia quae fecit ei filius × iunior (L) *et dixit* maledictus Cham puer
intellexit × suus Chanaan servus
×
~ puer Chanaan
H didicisset × „ fecerat „ „ suus minor × ait „ Chanaan servus
× Cham +puer

23 **A** AU ci **M** AM | vestem AU Fau? | supra AM Noe; AU ci super AM Noe (Var), Tb in (H) Ω^{M} | × AM; AU; H: — δυο 31 duo AU ci (Var): = 𝔊 | dorsa AU ci; *cf* GR-M humeros AM; *cf* H | —suos AM Tb | +duo AU ci (Var): *cf* ~ τα νωτα τα δυο c_2 | intrav. AU ci: εισεπορευθησαν 32 perrex. AM: = 𝔊 | aversi AU ci, Fau 12,24; *cf* GR-M Jb 25 inversi 91.94: **S** retrorsum AM; H | contexerunt *cf* CY? texerunt *cf* AU ci; GR-M Jb 25 cooper. CY-G cen; JUSn; Π | nudum patrem AM Noe pudenda patris AM Tb?: *cf* την ασχημοσυνην τ. πατρ. α′σ′ϑ′ | τα προσωπα c | nudationem eius AM Noe virilia patris AM Tb?; *cf* H | patris H; *cf* J. Chapman, RB 37 (1925) 28f: *cf* — αυτων s Cyr-ed +sui Quentin nach GOΘ$^{AM*}\Omega^{M}$: = 𝔊𝔐

24 sobrius factus (est) AM Noe evigilavit RUF; *cf* AM ep, H: *cf* και εξυπνισθη Or-gr | a AM; RUF; Claudius Taurin. (PL 50,935D) | +suo RUF: +αυτου Doc_2𝔏𝔈𝔖(sub ※): Hexapla < 𝔐 | cognovit AM Noe; CY-G intellexit? *cf* AM ep | omnia AM Noe × AM ep; H: = 𝔐 | —ei (H) T*O*: — αυτω cfnq | × AM Noe (< Philo?): — αυτου 911 Phil-codd suus AM ep; H: = 𝔊𝔐

25 cham AN; AM; AMst?; HI Jr (Var), Ps h (Var); AU Fau; CY-G cen, hept; JUSn; JUN (Var); G*Π^{c}: χαμ Ecdfglmnpqr$^{a?}$yd_2 T-A chanaan HIL; AMst?; RUF; HI; AU ci, Gn q, Ps, re; COM; JUN; GR-M; IS; H: = 𝔊𝔐 ~ puer chanaan AMst: *cf* παις χαμ f | servus AM ×?AN; HIL; AU Gn q, Ps, Fau; HI Ez, Jr, Ps h; JUN:

22 22 **AM** Noe 114 (490,11): cur non simpliciter dixerit: vidit Cham nudationem patris, sed: vidit Cham pater Chanaan **AU** Fau 12,23 (351,13): vidit nuditatem patris ...et nuntiavit foras fratribus **CY** ep 63,3 (702,20) = *ap* AU do 4,45 (152,13): quod nuditas illa patris a medio filio denotata est sed et foras nuntiata (—sed et f. n. *AU*)/ **CY-G** hept 1,350-352 (14): /derisit Chamus, de quo Channana iuventus nascitur et proceris dixit de nomine gentem, fratribus ostentans nudatum membra parentem/ **HES** *5 (1011D):* Cham qui patris nuditatem videns non cooperuit, sed fratribus egrediens patefecit **HI** Pach *(83,15):* qui inrisit patrem suum (*MEB; — WX*) et nuditatem eius fratribus nuntiavit **IS** Gn 8,6 (236A): post haec nuntiavit foras fratribus (< AU Fau 12,23) **JUSn** fi (101,18): si enim Cham filius Noe cum vidisset nudum suum patrem, quoniam non cooperuit patris corporalem nuditatem, sed egressus nuntiavit eam fratribus/

23 23 **91.94**: LXX. inversi **AM** Noe 116 (491,21): Sem et Iapheth vestim. impos. supra (super *N*)...(= M,I)... nudationem eius Tb 75 (563,20): hoc vestitu filii Noe pudenda patris operuerunt accipientes super humeros vestimentum et retrorsum pergentes ne viderent virilia patris **AU** ci 16,2 (123,3): sumentes vestim. pos. supra (+ duo *AFb*^{2}) dorsa sua (+ duo *B*)...(= A)... viderunt quod reverendo texerunt Fau 12,23 (351,7): unam vestem a tergo portantes...nuditatem patris neque intuentur...et tamen honorant velamento 12,24 (351,22): duo illi qui nuditatem patris honoraverunt quamvis aversi **CY** ep 63,3 (702,21) = *ap* AU do 4,45 (152,14): /a duobus (—*AU*) vero maiore (~ mai. vero *AU*) et minore contecta **CY-G** cen 31 (875): Sem et Iafeth cooperuerunt (oper. π) recumbentes hept 1,353-356 (14): /qui pariles pietate tegunt velantque iacentem: tergoribus studio iunctis dum lumina vertunt, sopitum gessere senem nec turpia dictu membra vident, tenero flectentes colla pudore/ **GR-M** Jb 10,9 (924C): haec per Sem et Iaphet humiliter verenda (verecunda *plerique Norman.*) patris erubuit et superiecto dorsis pallio quae non videbat abscondit 25,37 (345C): quod bene in Noe debriato exprimitur, cuius nudata verecundiora (*Colb. Turon. Norm.;* verecundia *edit.vet.;* vere-

οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. **26** καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Σημ, καὶ ἔσται

L servus erit fratribus suis (I) *et dixit* benedictus dominus deus Sem et erit
famulus +servorum fratrum suorum
domesticus fratris sui
~ erit servus
H servorum " " " dixitque " " " " × sit

Χανααν παῖς αὐτοῦ. **27** πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ιαφεθ καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Σημ, καὶ γενηθήτω

I Chanaan servus eius dilatet deus Iapheth et habitet in domibus Sem (M)et fiat
Cam puer illius latificet dominus × inhabitabit tabernaculis
tabernaculo
H " " " " " Iafeth " " " tabernaculis " sitque
Cham

Χανααν παῖς αὐτῶν. **28** Ἔζησεν δὲ Νωε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τριακόσια πεντήκοντα ἔτη. **29** καὶ

M Chanaan servus eius (I) vixit *autem* Noe post diluvium trecentis et quinquaginta annis et
et vixit cataclismum annos .CCCL.
H " " " " " " " " " × " " "

— παις l + puer (H) Ω^{M} | servus AN; HIL; RUF Jos; HI Ez, Jr, Ps h; AU Fau, Ps, Gn q servus servorum AMst; H: δουλος δουλων Or-gr < α′: = 𝔐 famulus HI Ez h, Gal, So; AU ci; CY-G cen domesticus AM ~ erit servus AU Gn q (nicht bei Claudius Taur. PL 50,1033A) | fratrum suorum HIL; HI Ez, So; AU Fau, Ps fratris sui ? HI Ps h

26 — dominus IS Gn 8,9: — κυριος Lj Phil-cod 1/3 filius meus sem ? AN | — deus AU ci (Var): — ο θεος Ec | × sit H > IS | cam IS q; cham G: χαμ n | servus AM; IS q; H puer AU > IS Gn | eius AM; AU ci (Var); IS q; H illius AU ci > IS Gn

27 dilatet FIL; AM Noe; HI; AN; H latificet AM ep; AU | deus AM ep; HI; AU; AN; H: = 𝔊𝔐 dominus FIL; AM Noe: κυριος Just | — et FIL (Var); AM Noe (Var): Haplographie — et hab. AM ep | inhabitabit AN | domibus AM; AU: = 𝔊 tabernaculis FIL; HI; H: σκηνωμασιν acdefgh$^{b?1b}$mnpxyd$_2$ Chr Cyr-ed T-A: = 𝔐 tabernacula FIL (Var) tabernaculo AN | eius AM; H: αυτου 911 ELacdgh^{b}ilmpxyd$_2$𝔈 Just Chr Cyr-ed 1/2

28 et vixit ? PS-PHo: = 𝔐 | diluvium AM; HI; H: 𝔍 cataclismum 91.94; PS-PHo: 𝔖 | CCCL annis AM; HI; H: = 𝔊𝔐 annos CCCL PS-PHo: ~ ετη τριακ. πεντηκ. 911 abcdfgijkmprsvwxd$_2$ Chr

cunda *recent.*) boni filii aversi veniendo texerunt **JUSn** fi (101,20): /et illi vestimento eam cooperuerunt/25

24 24 **AM** ep 55,3 (1169A): atque evigilans intelligat quae ei fecerit filius suus iunior Noe 118 (492,16): et sobrius inquit factus est (*—DNCM*) Noe a vino 119 (493,9): cognovit Noe omnia...(= M)...iunior **CY-G** hept 1,357–358 (14): /id pietatis opus postquam iam mente serena cognovit vates/ **RUF** Rm *5,1 (1012B):* etiamsi evigilavit Noe a vino suo

25 25 **AM** ep 37,6 (1085B): maledixit ei dicens: maledictus Cham (chanaam *Rom. edit. sola*), servus domesticus erit fratribus suis **AMst** Col 4,1 (463D; *om.* Cas. 341a, 24): Cham servus audivit: maledictus puer Chanaan (*Kontext verlangt* Cham *?*), servus servorum erit fratribus suis **AN** pro (17): prophetavit de filio suo Cham dicens: servus erit fratribus suis **AU** ci 16,1 (123,19): maledictus Chanaan puer, famulus erit fratribus suis Fau 12,23 (351, 16): ideoque fit servus fratrum suorum (*scil.* Cham) 13,10 (389,24): ille Cham (cam *S*^{1}*LCM*^{1}*G*) servus fratrum suorum Gn q 17 (9,21): quare peccans Cham...non in se ipso sed in filio suo Chanaan maledicitur 153 (80,6): maledictus Chanaan, erit servus fratribus suis Ps 104,7 (1394): qua eumdem Chanaan dixit futurum servum fratrum suorum re 2,33,3 (140,12): in duodecimo et in tertio decimo de filio Noe secundo, qui est appellatus Cham, ita disputatum est, tamquam non in filio suo Canaan, sicut scriptura demonstrat, sed in se ipso fuerit a patre maledictus (*bezieht sich auf* AU Fau 12,23; 13,10) **COM** in 2,13 (76,3): radix Chananaea, maledictum semen **CY-G** cen 190 (890): in famulo Cham hept 1,358–360 (14): /grassatum damnat in aevum, germanis faciens ut sit postremus et acro subditus imperio fortesque exterritus oret/29 **GR-M** Jb 26,37 (371A): maledictus Chanaan...(= L)...suis **HI** Ez 6 (169B): maledictus ait Chanaan, servus erit fratrum suorum Ez h *11,4 (430, 4);* Gal 2 (363B): maledictus Chanaan puer, famulus erit fratribus suis Jr 1,23 (24,10): maledictus Chanaam (chanam *LVB*P*;* cham *M*) servus erit fratribus suis Ps h 13 (69,25): maledictus Chanaan (*G mutat in* Cham), servus erit fratris sui So (1350A): ex maledictione nomen imposuit Chanaan dicens: maledictus Chanaan puer, famulus erit fratrum suorum **HIL** Ps 134,20 (707,5): Chanaan maledictum esse genesis docet et esse servum fratrum suorum **IS** all 16 (103A): Chanaam filius eius, qui pro patris delicto maledictione damnatur **JUN** 2,19 (513,14): maledictus Chanaan (*A;* canaan *H;* canan *R;* cham *BDP*), servus erit fratribus suis **JUSn** fi (101,21): 23/ipse quidem Cham et illi qui ex ipso nati sunt sub maledictione facti sunt **RUF** Jos *22,6 (438,17):* maledictus Chanaan...(= L)...suis Nm *20,2 (189,24):* maledictus inquit Chanaan puer

26 **AM** Noe 120 (493,22): benedicens filium suum Sem ait Noe: benedictus...(= I)...eius **AN** Mt h 37 (837): sicut prophetavit Noe de filiis suis dicens: ben. filius meus Sem/ **AU** ci 16,1 (121,18): ben. dom. deus (*—V*^{1}) Sem, et erit Chanaan puer illius (eius *He*)/ Fau 12,24 (351, 24) > **IS** Gn 8,7 (236A): ben. inquit dom. deus Sem 8,9 (236B): ben. inquit deus Sem, sit Chanaan puer illius/ q (39): ben. inquit dom. deus Sem, sit Cam (cum *Edit.*) servus (servis *Edit.*) eius/ (*cf* IS Gn 8,9)

27 **AM** ep 55,3 (1219A): latificet (laet. *codd., Edit.*) deus Iaphet in domibus Sem Noe 122 (494,21): benedicens filium suum Iapheth ait: dilatet dom. Iapheth et (iafeth et *T';* iaphet× *cet.*)...(= I,M)...eius **AN** Mt h 37 (837): /dilatet deus Iaphet et inhabitabit in tabernaculo Sem **AU** ci 16,1 (121,19): /latificet (*VAGbpr;* laet. *RFBHaegv*)

ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νωε ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν. **10,1** Αὗται
~ ετη εννακοσια πεντηκοντα
I facti sunt omnes dies Noe .DCCCCL. anni (X) et mortuus est hii
~ anni .DCCCCL.
H impleti „ „ „ eius nongentorum quinquaginta annorum „ „ „ hae
haec

δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νωε, Σημ, Χαμ, Ιαφεθ, καὶ ἐγενήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.
× +και
X autem sunt × filii Noe Sem Cham et Iafeth post diluvium
generationes filiorum
H × × generationes filiorum „ „ Ham × „ natique sunt eis filii „ „
sunt et

2 Υἱοὶ Ιαφεθ· Γαμερ καὶ Μαγωγ καὶ Μαδαι καὶ Ιωυαν καὶ Ελισα καὶ Θοβελ καὶ Μοσοχ καὶ Θιρας.
× ×
I filii Iafeth Gamer et Magog et Madae et Iuvan × × et Thobel et Mosoch et Thiras
Elisa +et Chattaim
+ Elisa
H „ „ Gomer × „ „ Madai × Iavan × × „ Tubal „ „ „ „
et

3 καὶ υἱοὶ Γαμερ· Ασχαναζ καὶ Ριφαθ καὶ Θοργαμα. **4** καὶ υἱοὶ Ιωυαν· Ελισα καὶ Θαρσις, Κίτιοι, Ῥόδιοι.
× ×
I et filii Gamer Ascanaz et Rifan et Thogorma et fili Iuvan Elisa et Tharsis Citi(i) Rodi(i)
× × ×
H porro „ Gomer Aschenez „ Rifath „ „ filii autem Iavan „ „ „ Cetthim et Dodanim

29 DCCCCL anni HI; *cf* H: = 𝔊 ~anni DCCCCL PS-PHo: ~ ετη εννακ. πεντηκ. 911 acdfgijkmprsvxd$_2$ | **X** PS-PHo

10,1 **X** AN chr-A | hae H: *cf* D. De Bruyne, RB Bulletin d'anc. litt. chrét. lat. 1 (1921-28) Nr. 544 p. [224] haec Quentin = G*C*O*P* | —δε bdfpw𝔙 | +sunt (H) Φ^{z2}Ψ | ×filii AN chr-A? generationes filiorum AU; KA; H: = 𝔊𝔐 | et AN; G^{e}ΛΧΠΣΒΤΜΦΘΡΨΩ: +και dp: = 𝔐

2 +et (H) Ω^{s}: = 𝔊 | ××HI; AN chr-I, chr-A; PS-PHo; H: —και ελισα fi𝔈^{e} Jos, Hippolyt: = 𝔐 elisa AN gen: Hippolyts Text ist nach 𝔊 korrigiert | +et chattaim ? AN chr I, chr-A: < Hippolyt +elisa AN chr I (Var)

3 —et HI?

4 —et HI?: —και 1 | —rodi AN chr-A (< 1. Rezension Hippolyts): —ροδιοι dgp Jos | +dodam AN

deus Iapheth et hab. in domibus Sem Fau 12,24 (352,3): latificet (laet. *LG*^{1}*b*) deus Iapheth (iafeth *LCS*) et hab. in domibus Sem **CY-G** cen 11 (873): Iafeth super lateres (lapides π; laterem *X*) **EUCH** inst 1 (72,4): dilatet ...(= H)...Sem **FIL** 121,6 (86,16): dilatet dominus Iafeth et (*A*; — *B*) hab. in tabernaculis (-la *B*) Sem **HI** q (13, 28): dilatet deus Iafeth et hab. in tabernaculis Sem (13,31): et hab. in tabernaculis Sem **IS** Gn 8,8 (236B); 8,9 (236B): dilatet...(= H)...Sem q (39): /dilatet... (= H)...Sem (*cf* IS Gn 8,9) **PRIM** 2 (845B): dilatet... (= H)...Sem

28 28 **91.94**: LXX. cataclismum (catalismum *94*) **AM** Noe 123 (495,7): quoniam post diluvium Noe dicitur vixisse trecentis et quinquaginta annis **HI** q (14,1): ecce post diluvium CCCL annis vixit Noe **PS-PHo** *5,8 (126):* et vixit Noe post cataclismum annos CCCL/

29 29 **CY-G** hept 1,361-362 (14): 25/inde senex functus nongentos transit in annos, quinquies et denos, ut legis formula cavit **HI** q (14,1): et facti...(= I)...anni **PS-PHo** *5,8 (126):* /et facti...(= I)... anni DCCCC quinquaginta et m. est

10,1 10,1 **AN** chr-A *16 (93):* hii...(= X)...Iafeth post diluvium sic gen 65 (164): Noe autem genuit Sem (*LG*) 65 (164): Noe genuit filios tres: Sem Cham et Iafeth (*F*) **AU** ci 16,3 (125,16): generationes ergo filiorum Noe deinceps intuendae **KA** Δ 54 (83): generationes filiorum Noe Λ 26 (94): de generationibus Noe et filiorum eius

2 2 1 Par 1,5 **AN** chr I *58-66 (96):* filii Iafet: Gamer (gomer *CO;* gam *G*)...Magog (magor *C;* mogor *G*)...Madae...Iuvan (iuam *G*)...Thobel...Mosoc...Thiras (iras *GC*)...Cetthyn (elisa *GC*) chr-A *35-43 (96):* filii Iafeth...Gamer...et Magog...et Made...et Yoias... et Thobail...et Mosoch...et Thiras...et Chattaim gen 169 (168): ex hac (ex ea *F;* iafet *T*) genuit (+filios octo *F*) primitivum Gamer (gomer *F;* gameri *T*) 175 (168): secundus vero filius Iafeth Magog (magnus *F*) 177 (168): tertius vero Madias (*L;* mazias *TG;* madai *F*) 180 (169): quartus Lotham (ioban *F*) 189 (169): quintus filius Iafet Elisa...(+hic non invenitur in libris autonticis *F*) 191 (169): sextus Thober (tober *G*) 193 (169): septimus Mosoc (*LF;* mosoch *GT*) 195 (169): octavus Thyras (*L;* thiras *TG;* tyras *F*) **AU** ci 16,3 (125,20): Iapheth cuius filii octo nominati sunt **HI** q (14,5): filii Iafeth: Gomer et Magog et Madai et Iavan et Thubal et Mosoch et Thiras. Iafeth filio Noe nati sunt septem filii **PS-PHo** *4,2 (118):* 9,18/filii Iafeth: Gomer (— *Adm. MA; coni. James*) Magog et (— *A*) Madi (madai *A*) Nidiazec (nidiazer *M;* iavan *coni. James*) Tubal Mo⟨so⟩c Teras (mocteras *Edition;* mucteras *M*)/

3 1 Par 1,6 **AN** chr I *67-70 (96):* et filii Gamer **3** ...Ascanaz (aschanat *GC*)...Rifan (rufan *F*)...Thogorma (tergama *G;* thergam *C;* thogor *F*) chr-A *44-47 (96):* et filii Gamer...Aschanath...et Erisfan...et Thorgaman gen 171 (168): huic erant fili tres (quattuor *F*): primitivus nomine Agganaz (*L;* aganaz *G;* agazan *F*)... (+alibi ascenez *F*) 172 (168): secundus Rifat 173 (168): tertius Thargama (*L;* thargam *L nach Lagarde;* targamar *G;* togorma *F*) **HI** q (14,25): filii Gomer: Ascenez (aschenech β; ascenez γ; aschanaz φ) et Rifath (rifan φ) et Thogorma (gothorma φ) **PS-PHo** *4,2 (118):* /Cenez Rifath et Thegorma/

| | | |

υἱοὶ δὲ Ρεγμα· Σαβα καὶ Δαδαν. **8** Χους δὲ ἐγέννησεν τὸν Νεβρωδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ

I filii autem Regma Saba et Iudadan Chus autem genuit Nebroth hic coepit esse gigans super

H „ „ „ „ „ Dadan porro Chus „ Nemrod ipse „ „ potens in

τῆς γῆς· **9** οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐροῦσιν Ὡς Νεβρωδ

I terram hic erat gigans venator ante dominum deum propter hoc dicunt sicut Nebroth

H terra et „ robustus „ coram domino deo ab „ exivit proverbium quasi Nemrod

γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου. **10** καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλὼν καὶ Ορεχ καὶ

I gigans venator ante dominum et factum est initium regni eius Babylon et Orech et

H robustus „ coram domino fuit autem principium „ „ „ et Arach et

+ nebroth gigas et AN chr I (Var): < 8 | filii autem AN chr I; Σ^{O*}: = 𝔊 filii× HI; PS-PHo; H: — δε l et filii AN chr-A: = 𝔐

8 chus autem AU; PS-PHo: = 𝔊 et chus HI; AN chr I, chr-A: = 𝔐 | generavit (H) G*; *cf* AM | hic AU iste FIL; HI; Ω^{M} ipse PS-PHo; H | initiavit? PS-PHo | potens HI; H: < 𝔐; *cf* βιαιος σ'; *cf* fortis homo FIL (< griech. Quelle?) superbus? PS-PHo | super terram AU; AM (Vers 9): = 𝔊 in terra FIL; HI; H: = 𝔐

9 — erat gigans? AU ci (Var) — gigans AM Noe?: — γιγας 𝔈 | ante (für beide Stellen) AM; *cf* AU; AN; PS-PHo (Var: Vers 8) contra RUF; PAU-N; AU > BED; CY-G?; ANG coram *cf* AU loc; PS-PHo (Vers 8); H | — dominum AM Noe 127; AU ci (Var); *cf* deo (H) Ω^{M} | — deum AN; H: — του θεου 961 Dagi*oqrc$_2$ Phil: = 𝔐 | propter hoc AU propterea AM Noe 128 unde AM Noe 127 inde FIL ab hoc H: *cf* F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 254; ob hoc konjiziert Quentin | dicunt AU dicturi sunt (dicitur hi sunt) FIL dictum est AM H: *cf* AM Noe 128 | tamquam AM ep | ante / contra siehe oben | deum AM Noe (< Philo?); AU ci (Var); *cf* deo (H) Φ^{PQM}: του θεου iknr Phil

10 factum est AU fuit HI; H; *cf* AU ci 16,4 | initium AU principium AM; H caput HI | eius AU; H ipsius HI × AU (Var) | babel HI: < 𝔐 | × AU ci: — και 911? DEMadefghijklpqrstvx

sextus vero Nebrot **HI** q (15,26): filii Chus: Saba et Evila Sabatha Rehema Sabathaca (16,3): filii Rehema: Saba et Dadan (dedan β) **PS-PHo** *4,6 (120):* /et hi filii (*Adm. MR;* filii ethij *AP*) Chus: Saba et Evila Sabatha Regma et Sabathaca; filii Regma: Saba et Tudan

8 8 1 Par 1,10 **AM** Noe 127 (496,11): qua ratione etiam Chus Nembroth (nebroth *CM*) gigantem generat/ **AN** chr I *56 (96):* Nebrot autem gigans filius Chus Aethiops *108 (100):* /et Chus genuit Nebruth gigantem (— *BF; totum om. O*) chr-A *33 (96):* Nebrod autem gigans filius Chus Ethiopu *83 (100):* /et Chus genuit Nebrud Ethiopem et venatorem et gigantem gen 72 (164): Nebrod (*L;* nebroth *TG;* nembroth *F*) gigans (gygans *T nach Lagarde*) 129 (166): sextus vero Nebrot (*L;* nebroth *TG;* nembroth *F*) . . . gigans (gygans *T nach Lagarde*)/ **AU** ci 16,3 (125,27): Chus . . . (= I) . . . terram/ Gn q 18 (10,1): quomodo dictum sit de Nebroth (nebrot *N;* nebroth *korr. zu* nemroth *V;* nembroth *Td*): hic . . . (= I) . . . terram 18 (10,5): hic . . . (= I) . . . terram **CY-G** hept 1,377 (15): 30/corpore de quorum Nembrodus (nebrodus *A*) nascitur/ **FIL** 108,1 (69,9): qui et in scriptura primus gigans est appellatus quod iste coepit esse venator et fortis homo ut et gigans appellaretur in terra/ **HI** q (16,10): et Chus genuit Nemrod, iste coepit esse potens in terra **PS-PHo** *4,7 (120):* Chus autem genuit Nembroth, ipse iniciavit esse superbus coram domino (*Adm. M;* ante dominum *A*)/13

9 9 **AM** ep 55,5 (1169B): et ideo tamquam Nembroth gemini gigas nominis venator egregius super terram, de quo dictum est: tamquam Nembroth gigas ven. ante dom. Noe 127 (496,12): /qui erat venator ante deum? unde dictum est: sicut Nembroth (nebroth *T'C, B m. 2*) . . . (= I) . . . deum 128 (496,22): propterea in proverbio est de eo qui deliquerit: sicut Nembroth (nebroth *CM;* nembroth *korr. aus* nemroth *B m. 2*) . . . (= I) . . . deum **AN** gen 129 (166): hic est Nebrot (*L;* nembroth *F*) gigans qui fuit venator (fenerator *F*) ante dominum (*LF;* ipse gigans [gygans *nach Lagarde*] venator ante dominum *T;* nebroth gigans qui fuit venetur ante dominum *G*) **ANG** (165A): seu, sicut in quibusdam codicibus invenitur, quod melius nobis videtur: robustus venator contra dominum **AU** ci 16,3 (125,28): /hic erat gigȧns (— er. g. *pr*) venator contra dom. (— *Hb*^{1}) . . . (= I) . . . contra dominum (deum *V*) 16,4 (130, 24): sicut dictus est gigans iste venator contra dominum. quod non intellegentes nonnulli ambiguo graeco falsi sunt ut non interpretarentur 'contra dominum', sed 'ante dominum'; ἐναντίον quippe et 'contra' et 'ante' significat . . . sic ergo intellegendus est gigans iste venator contra dominum loc 1,30 (512,17): hic erat gigans venator contra dominum deum: incertum est utrum possit accipi 'coram domino deo', quia sic solet intellegi quod graece dicitur ἐναντίον **BED** (91,117C): quamvis alia editio habet quia Nemrod gigans venator contra dominum; ex ambiguo quippe graeco, quod est enantion, utrumque potest interpretari (< AU ci) **CY-G** cen 180 (890): in venatore Nemroth hept 1,377-381 (15): /acro venatu adsuetus et membris grandibus exstans atque deum gaudens contra se adtollere sanctum, heroum de more ferox, quos ardua cervix inmensumque caput sublimes tollit in auras/ **FIL** 108,1 (69,11): /inde dicturi (*editt.;* ducturi *B*

I Αρχαδ και Χαλαννη εν τη γη Σεννααρ. **11** εκ της γης εκεινης εξηλθεν Ασσουρ και ωκοδομησεν την Νινευη
I Archad et Chalanne in terra Sennaar de terra illa exi(v)it Assur et aedificavit Nineven
de intrinsecus in finibus Chanaan condidit
H " " " " " " " " " egressus est " " " "

I και την Ροωβωθ πολιν και την Χαλαχ **12** και την Δασεμ ανα μεσον Νινευη και ανα μεσον Χαλαχ·
I et Roboth civitatem et Chalach et Dasem inter medium Ninevae et × × Chalach
civitates ×
~ civitatem et Rooboth ×
H " plateas civitatis " Chale Resen quoque " × Nineven " × × Chale

I αυτη η πολις η μεγαλη. **13** και Μεσραιμ εγεννησεν τους Λουδιιμ και τους Ενεμετιμ και τους Λαβιιμ και
I haec civitas magna et Mesraim genuit Ludim et Enemigim et Labiim et
+est +illa +illus +illus +illus
H " est " " at vero " " " " Anamim " Laabim ×

I τους Νεφθαλιιμ. **14** και τους Πατροσωνιιμ και τους Χασλωνιιμ, οθεν εξηλθεν εκειθεν Φυλιστιιμ, και
εξηλθον ×
I Neptabiim et Patrosin et Caslonin unde exiit inde Phylisthiim et
+illus +illus e quibus exierunt × ×
ex quo egressi sunt
nati sunt
× × × ×
H Nepthuim " Phetrusim " Cesluim de quibus egressi sunt × Philisthim "

Thdt et HI; AN; H: = 𝔊𝔐 | × AU et HI; AN; H: = 𝔊𝔐 | de AN gen 72 intrinsecus in fin. chan.? AN gen 131

11 condidit AN constituit KA | ~ civitatem et rooboth HI 1/3 | plateas H: *cf* HI q | civitates? AN (Var) ×? AN (Var) | —et? AU (Var)

12 inter medium AU: **A** < 𝔊 inter× AN; H | —ανα μεσον d | —est AU: = 𝔊𝔐 +est AU (Var); AN; H | +illa AN

13 +illos (4 mal) AN chr-A

14 +illos AN chr-A | ××××× AN chr-A | unde AU; AN chr I; PS-PHo: = 𝔊 e quibus HI ex quo AN gen (Var) | exiit AU: = 𝔊 εξηλθον gn𝔄 = 𝔐: exierunt AN chr I; PS-PHo egressi sunt HI; H nati sunt AN gen × AN gen (Var) | inde AU loc: **A** < 𝔊 × *cf* AU loc; HI; AN; PS-PHo; H: —εκειθεν n𝔄𝔈

Sichardus; dicitur hi *A*) sunt inquit sicut Nembroth (nebroth *A;* nembro *B*) gigans (gygans *A*) ita fortis est **KA** Δ 56 (83): de Nebroth (nemroth *E;* nembroth *FN;* nebro *V*) gigante qui prior post diluvium regnavit in Babylone **PAU-N** ep 9,4 (55,17): Nebroth (nebrot *FOP;* nembrot *L;* nembroth *M*) venatorem qui, ut scriptura designat, contra dominum venator fuit (*Ov;* erat *M;* —*cet.*) **RUF** Ct *3 (222,1):* ille qui contra dominum gigas venator Nembroth appellatur

10 10 **AM** Noe 128 (497,5): denique Nembroth (nebroth *CM*) huius principium regni Babylon, hoc est confusio **AN** gen 72 (164): de terra Sennar (*LTG;* sennaar *F*) 131 (166): in eius terram aedificavit Babylon et Orec (*L;* ored *G;* arach *F*) et Archad (*L;* arcath *F;* arcad *G*) et Chalane (*L;* chalanne *G;* calanne *F*) intrinsecus in finibus Canaan (*L nach Mommsen;* chanaan *cet.*) **AU** ci 16,3 (125,30): /et factum...(=I)...eius (—*e*) Babylon Orech (*R Hgpv;* oreg *VBabe*) Archad et Chalanne (*v;* chalemne *VF;* calemne *Gae;* talemne *A;* chalenne *Hgpr;* chalennen *R;* calenne *Bb*) in terra Sennaar/ 16,4 (130,6): initium regni eius fuisse Babylonem **CY-G** hept 1,382-383 (15): /hic Babylona locat Orichamque (*G;* arycamque *C;* origamque *A*) Archata et Acallam (et archata acalam *A;* et archata acalla *G;* et arcata acalla *C*) Sinnacheros inter saltus/ **HI** q (16,11): et fuit inquit caput regni ipsius Babel et Arach et Achad... (=I)... Sennaar

11 11 **AN** gen 72 (164): tunc fugiens condidit Nineve et Roboth (rooboth *T*) civitatem (*LG;* civitates *F;* —*T*) et Chalech (*L;* calec *F;* calech *G;* calechi *T*)/ **ANG** (165B): et aedificavit Niniven et Roboot civitatem, sicut in quibusdam codicibus invenitur (165C): quod autem ait: aedificavit Niniven et Roboot civitatem, non putemus duas esse urbes; sed quia Roboot plateae interpretantur, ita legendum est: et aedificavit Niniven et plateas civitatis (< HI q) **AU** ci 16,3 (125,31): /de terra illa exivit (*Vb;* exiit *rell.*) Assur et aed. Nineven (niniven *GBabpv*) et Roboth (*V²AFBbegp;* throboth *V¹;* rhoboch *R;* robooth *v*) civitatem et (—*p*) Chalach (chalanc *V¹;* chalaoch *g¹;* chalech *B*)/ **CY-G** hept 1,383-385 (15): /Assura deinde condit et eximiam tectis Nineva locavit et Robotham (*G;* robtham *A;* robtam *C*) Calchamque dehinc/ **EUCH** inst 1 (72,14): et terra illa exiit Assur et aed. Nineven (ninevin *S*) et Rooboth (roboth *S*) civitatem: non duas significat civitates, Rooboth namque plateas dicit. est ergo sensus hic: aedificavit Nineven et plateas civitatis (< HI q) **HI** q (16,21): de terra illa exivit Assur et aed. Niniven et Rooboth civitatem (16,26): quod autem ait: Niniven (nineven μφ) et Rooboth civitatem, non putemus duas esse urbes; sed quia Rooboth plateae interpretantur, ita legendum est: et aedificavit Niniven (nineven φ) et plateas civitatis (42,11): ipse aedificavit Niniven (nineven φ) civitatem et Rooboth, hoc est plateas eius **KA** Δ 57 (83): ubi Assur Nineven (ninneven *L;* ninnivem *F;* ninive *DV*) constituit (inst. *V*) et cetera

12 **AN** gen 72 (164): /et Dassen (*L;* dasen *G;* dasem *T;* resen *F*) inter Nineve et (*L;* —int. n. et *TFG*) Chalech (*L;* calech *FG;* —*T*) 73 (164): hec est civ. illa magna (*LFG*) **AU** ci 16,3 (126,3): /et...(=I)...Ninevae (ninives *Bv*) et Chalach: haec (+est *Ha*) civ. magna **CY-G** hept 1,385-386 (15): /Dasemata quarum distinguit saltus medioque in limite surgit

13 1 Par 1,11 **AN** chr I *110-113 (100):* et Mes-

τοὺς Καφθορειμ. **15** Χανααν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον +αυτου καὶ τὸν Χετταῖον **16** καὶ τὸν Ιε-
I Captorim et Chanaan genuit Sidona primogenitum suum et Chetteum et Iebu-
+illus
H Capthurim Chanaan autem „ Sidonem primitivum „ „ × Ettheum „ „
× et

βουσαῖον καὶ τὸν Αμορραῖον καὶ τὸν Γεργεσαῖον **17** καὶ τὸν Ευαῖον καὶ τὸν Αρουκαῖον καὶ τὸν Ασενναῖον
I seum et Amorreum et Gergesseum et Euveum et Aruceum et Asenneum
×
H „ „ „ × et „ × et ~ Aruceum et Euveum Eveum „ Araceum × Sineum

18 καὶ τὸν Ἀράδιον καὶ τὸν Σαμαραῖον καὶ τὸν Αμαθι. καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ
ταυτα
I et Aradium et Samareum et Amatheum (X)et post hoc dispersae sunt tribus
+ et Ferezeum
H „ „ × Samariten „ „ „ „ haec disseminati „ populi

Theoph | +illos AN chr-A
15 primogenitum HI; AN chr I, chr-A; H primitivum AN gen | suum HI; H: +αυτου *b*cj(mg)moq s(mg)c_2𝔄𝔙: Hexapla < 𝔐 ×AN: = 𝔊 | +et (H) XΣ^{o}, Claudius Taurin. (PL 50,938C): = 𝔊𝔐
16 —et iebus. AN chr-A: Hippolyts 1. Rezension | +et (H) Σ^{M}Φ^{A*}P, Claudius Taurin. (PL 50,938C): = 𝔊𝔐
17 +et (H) CΑΣ^{o}ΒΘ^{AM*}ΡΨ^{B}, Claudius Taurin. (PL 50,938C): = 𝔊𝔐 | ~aruc. et euv. AN chr I
18 +et ferezeum AN chr-A | hoc AN gen: = 𝔊 haec H: ταυτα 961 EM*b*efhj(txt)lnqs(txt)v𝔙

traim (*F;* mesraim *B;* mestrem *GC*^{a}*;* mesrem *C*^{2}) genuit Ludiin (lodim *GC;* ludim *F*)... Enemim (et meminigiin *C;* et menegiin *G;* et nemigin *O*)... Labiin (*GC;* labain *BF*)... Neptoin (*B*^{2}*F;* neptoen *B*^{1}*;* neptalin *GC;* nephtalim *O*)/ chr-A *85-88 (100):* et Mestreim genuit illus Lydiim... et illus Enemigim... et illus Labiim... et illus Nefthabiim.../ gen 134 (166): ipse genuit Ludin (*T*) 135 (166): hic Esraim filius Cham septimus genuit filios sex (*T*) 136-139 (167): primitivus Ludin... secundus Emimegim (*LG;* enimegin *F;* emimeg *T*)... tertius Latin (latisin *L*)... quartus Neptabin (*LG;* neptabiim *T;* neptoin *F*)...| **AU** ci 16,3 (128,20): Mesraim (mesrhaim *VRBe*^{2}*g;* mesrachim *e*^{1}) genuit eos qui dicuntur Ludiim; et eodem modo ceterae usque ad septem gentes **HI** q (16,29): et Mesraim genuit Ludim et Anamim et Labaim et Nefthuim/ **PS-PHo** *4,7 (120):* 8/Mestram vero genuit Ludin et Niemigin (iuenugin *A*) et Labin et Latuin/

14 14 1 Par 1,12 **AN** chr I *114-117 (100):* /et Patrosonim (patrosoniin *GC*)... Casluin (cusionim *C;* chusienim *G*)... unde exierunt Filistiim (filistini *G;* phylistini *F*) et Capturin (captorim *GC;* captoroin *F*) chr-A *89-90 (100):* /et illus Patrosoniim... et illus Cathfthoriim gen 140-141 (167): /quintus Patrosin (*LF;* patrosyn *T;* patrosen *G*)... sextus Caslonin (*LT;* casloim *F;* chaslon *G*) ...de ipso Caslonin (*L;* casluin *F;* chaslon inde *G*) nati sunt (de-sunt] ex quo *T*) Filistini (*LG;* phylistini *T;* filistim *F*) et Chapterini (capterini *L*^{a}*;* captorini *TG;* capturim *F*) **AU** ci 16,3 (126,24): hinc reditur ad alium filium Cham qui vocabatur Mesraim, et commemorantur quos genuit, non tamquam singuli homines sed nationes septem; et de sexta, velut de sexto filio, gens commemoratur exisse quae appellatur Philistiim, unde fiunt octo loc 1,31 (512,20): unde exiit inde Phylistim (philistim *N;* philisthim *L;* philistiim *bd*): cum sufficeret 'unde exiit Phylistim' **HI** q (16,30): /et Fetrosim et Chasloim e quibus egressi sunt Philistiim et Captorim **PS-PHo** *4,7 (120):* /et Petrosorim (*Adm. M;* petrosonum *A*) et Cesluin (ceslum *M;* ceslun *A*) unde exierunt Philistiim (philistini *A*) et Cappadoces

15 15 1 Par 1,13 **AN** chr I *119-120 (100):* et Chanaam genuit Sidona primogenitum... et Chetheum (cheum *B*^{a}*;* cettheum *C;* etthaeum *G*)/ chr-A *92-93 (100):* et Chanahan genuit Sidona primogenitum et Chetteum/ gen 143 (167): nam ipsi Chanaan (*FG;* chanan *L*) nati sunt filii undecim (*LFG;* qui genuit filios undecim *T*) 144-145 (167): primitivus Sydona (*T;* sidona *LG;* sydonem *F*)... secundus vero Cettheus (*LT;* etheus *F;* cetteos *G*) **CY-G** hept 1,368 (14): 4/Channanus (cann. *C*) hinc nomen habet, hinc Sidona surgit/ **HI** q (17,7): et Chanaan genuit Sidona primogenitum suum et Chettaeum/ **KA** Δ 58 (83): filii Chanaan (kanaan *F*) Sidonitae (sidonitani *N*;* sidonii *L;* sidoni *FV;* sidon *E*) et (— *V*) Cethei (gethey *F;* etheus *E;* cetthei *V*) et ceteri

16 1 Par 1,14 **AN** chr I *121-123 (100):* /et Ieby- **16**
seum...(= I)... Gergesseum/ chr-A *94-95 (100):* /et Amorreum et Gergeseum/ gen 146-148 (167): tertius Iebuseus (*LG;* iebusaeus *T;* iebus✻✻✻ *F*)... quartus Amorreus (*LF;* -rraeus *TG*)... quintus Gergesseus (-geseus *F*) **CY-G** hept 1,369-370 (14): /inde Iebusaeus (iebuseus *A;* lebussus *C*), Cethaeo (cetheo *C;* cettheo *A*) adiunctus Amorrus (amorreus *A*), Gergessus (gergeseus *A*) veget/ **HI** q (17,8): /et Iebusaeum et Amorraeum et Gergesaeum/

17 1 Par 1,15 **AN** chr I *124-126 (100):* /et Ara- **17**
ceum (eu✻ehum *C;* eueum *G;* auruchaeum *F*) et Euveum (aeveum *F;* arracheum *C;* arucheum *G*)... et Aseneam (asenneum *G*)/ chr-A *96-98 (100):* /et Aeggeum et Aruceum... et Asethneum.../ gen 149 (167): sextus Euveus (*L;* euvaeus *T;* aevaeus *G;* eveus *F*) 150 (167): septimus Aruceus (*L;* arucheus *T;* arucceus *G;* araceus *F*) 152 (167): octavus Asenneus (assenneus *G*) **CY-G** hept 1,370 (14): /Euaeus (eveus *AC*), Arucus, Asennus (amennus *AC*)/ **HI** q (17,8): /et Evaeum et Aracaeum et Sinaeum (asinaeum φ)/

18 1 Par 1,16 **AN** chr I *127-129 (100):* /et **18**
Aradium... et Samaream... et Amathi.../ chr-A *99-102 (100):* /et Arudium... et Samareum et Ferezeum et Amathium/ gen 153-155 (167): nonus Azyrius (*L;* azireus *G;* assyrius *TF*)... decimus Samareus (samarius *G*) ... undecimus Amattheus (*L;* amatheus *TFG*) 158 (167): et post hoc disperse sunt tribus Chananeorum (*LF G;* quorum tribus dispersa est *T*)/ **CY-G** hept 1,371 (14): /Samarus (sammarus *C*) Aradius Orusque/ **FIL** 7,1 (4,5): alii autem aiunt a filio Canaan (chanaan *Cod.*)

τῶν Χαναναίων, **19** καὶ ἐγένοντο τὰ ὅρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς Γεραρα καὶ
X Chananeorum et facti sunt fines Chananeorum a Sidone usquequo venias × Gerara et
O „ fuit terminus Chananaeorum „ „ donec „ in „ ×
H „ factique sunt termini Chanaan venientibus a Sidone × Geraram ×

Γάζαν, × × × × × × ἕως ἐλθεῖν Σοδομων καὶ Γομορρας,
X Gaza et Ascalona Azotum et Geth et usquequo venias Sodoma et Gomorra
O usque ad Gazam × × × × × × × pergentibus Sodomam „ Gomorram et
H „ × „ × × × × × × donec ingrediaris „ „ „ „

Αδαμα καὶ Σεβωιμ, × ἕως Λασα. × × × **20** οὗτοι υἱοὶ Χαμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν
X Adama et Seboin et usque Laban quae dicitur Segor (A) hi filii Cham in tribubus suis
O Adamam „ Seboim × „ ad Lecem × × × ×
H „ „ „ × „ × Lesa × × × hii „ Ham „ cognationibus ×

κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. **21** Καὶ τῷ Σημ ἐγενήθη
A secundum linguas suas in regionibus suis et in gentibus suis et Sem natus est
H et linguis × et generationibus terrisque „ × „ „ de Sem quoque nati sunt

καὶ αὐτῷ, πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Εβερ, ἀδελφῷ Ιαφεθ τοῦ μείζονος. **22** υἱοὶ Σημ· Αιλαμ καὶ Ασσουρ
A et ipsi patri omnium filiorum Heber fratri Iapheth maiori (I) filii Sem Aelam et Assur
H × × patre „ „ Eber fratre Iafeth maiore „ „ Elam „ „

19 **X** AN gen 158 (mit Varianten) **O** HI (mit Varianten) AN chr I, chr-A, gen 157 < Hippolyts Chronik | et facti (H) O | +ad (H) Σ^{M} | +και p | ingrediaris H: εισελθειν Ecq | +και 911? $c_2\mathfrak{A}$: = $\mathfrak{M}$
20 +suis (H) G: = $\mathfrak{GM}$ | και γλωσσαις ej; και εν ταις γλωσσαις 25$\mathfrak{E}$ | —αυτων m | +και e$\mathfrak{E}$ | —εν 16$\mathfrak{E}$
21 τω μειζονι adpstv
22 +autem AN chr II et filii? PS-PHo | +et futh AN chr-A: Hippolyt 1. Rezension: *cf* +και ρουδ q |

qui hoc nomine Samareus vocabatur, a quo Samaritani sunt appellati **HI** q (17,9): /et Aradium et Samaraeum et Amathaeum

19 19 **AN** chr I *130 (100):* /est autem habitatio eorum a Rinocoruris usque Gadiram ad notum (*C;* ad portum *G;* —*B*) chr-A *103 (100):* /est autem habitatio eorum ad Rinocorurum usque Garirum aspiciente ad septentrionem longitudo gen 157 (167): quorum terminum habitationis eorum a Rinocorura usque ad Gadis ad austrum (*T*) 158 (167): /et facte (*L;* facti *F*) sunt fines Chananeorum (*L;* eorum *F;* et f. s. fin. ch. —*TG*) a Sidone (sydona *T*) usquequo venias (veniatur *T;* + a *L*) Gerara (ge ✻✻✻✻ F^{1}; gera F^{2}) et Gaza et (*TG;* —*LF*) Ascalona (*LG;* ascalon *F;* ascalonia T^{b}; asalonia T^{a}) (+ et *G*) Azotum (*TG;* tu *L;* arotum *F*) et Geth et (*LG;* —*TF*) usquequo venias (veniatur *T*) Sodoma et Gomorra (gomurra *G*) Adama (— *T*) et Seboin (*L;* seboym *T;* sebeon *G;* soboym *F*) et usque Laban (*LF;* labam *G*) quae (qui *F*) dicitur (usq. l. q. dic. —*T*) Segor (secor *G*) **CY-G** hept 1,371-373 (14): /et moenia quisquis Gaza colit, Gomorra quibus Sodomaque iugantur atque Adama et Sebona, quis iunctim Lasa (iuncti malasa *A*) cohaeret/30 **HI** q (17, 26): et fuit...(=O)...Gerara (+ et *Claud. Taur. PL 50, 938C*) usque...(=O)...usque ad Lecem (usque lezen *Claud. Taur.*) **PS-PHo** *4,8 (121):* et he sunt civitates quas edificaverunt: Sidonem (-na *A*) et circumiacentia eius, id est Resin (resui *M;* resun *AP*) Beosomata (beosamaza *AP;* beosa maza *James*) Gerras Calon (gerara ascalon *James*) Dabircamo (*Adm. P;* dabicarmo *M;* dabircaino *A;* dabir camo *James*) Tellun Lachis (tellunlacis *A*) Sodomam et Gomorram (-ma et -ra *A*) Adamam (-ma *A*) et Seboim (segom *A*)/22

20 **AN** gen 166 (168): hii sunt termini sive insulae **20** seu gentes tribubum Cham cum regionibus suis **AU** ci 16,3 (128,23): hi filii Cham inquit in...(=A)...gent. suis do 3,53 (69,39): hi...(=A)...gent. suis

21 **AN** chr I *155 (103):* de Sem autem seniore filio **21** Noe sunt tribus cogniti XXV chr II *49 (103):* nomina filiorum Sem primogeniti Noe tribus XXV chr-A *128 (103):* de Sem autem primogenito filio Noe sunt tribus viginti quinque **AU** ci 16,3 (127,6): et Sem...(=A)... maiori. ordo verborum est: et Sem natus est Heber, etiam ipsi, id est ipsi Sem, natus est Heber, qui Sem pater est omnium filiorum Gn q 24 (11,21): quaeritur quare scriptum est: Sem erat pater o. fil. Heber (eber *CN*), cum inveniatur Heber (eber *CN*) quintus a Sem filio Noe

22 1 Par 1,17 **AN** chr I *156-161 (103):* filii **22** Sem: Aelam...et Assur...et Arfaxat...et Ludii...et Aram chr II *50-55 (103):* filii autem Sem: Helam...Asyr... Arfaxat...Luth...Haram chr-A *129-134 (103):* Elam

καὶ Αρφαξαδ καὶ Λουδ καὶ Αραμ καὶ Καιναν. **23** καὶ υἱοὶ Αραμ· Ως καὶ Ουλ καὶ Γαθερ καὶ Μοσοχ.

I et Arfaxat et Lud (+ και ρουδ) et Aram × × × et filii Aram Obs et Ul et Gather et Mosoch
(+ et Futh) (Chanaam) (× qui)

H „ Arfaxad „ „ „ „ × × × „ „ Us „ Hul „ Gether „ Mes

24 καὶ Αρφαξαδ ἐγέννησεν τὸν Καιναν, καὶ Καιναν ἐγέννησεν τὸν Σαλα, Σαλα δὲ ἐγέννησεν τὸν Εβερ.

I et Arfaxat genuit Cainan Cainan (καιναν δε) autem genuit Sala et Sala (και σαλα) genuit Heber
(× Arfaxas autem) × × × × × (Sala autem)

H at vero Arfaxad „ × × × × „ de quo ortus est Eber

25 καὶ τῷ Εβερ ἐγενήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλεκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη

I et Heber nati sunt (+ αυτω ~ υιοι δυο) filii duo nomen unius Falec quia in diebus eius divisa est
(ex Eber autem) (+ ei) (~ duo filii) (uni) (quoniam)

H natique sunt Eber „ „ „ uni Faleg eo quod „ „ „ „ sit
(~ duo filii) (unius)

×× HI; AN chr I, chr II, chr-A < Hippolyt; PS-PHo; H: — και καιναν Acfioq: = 𝔐: = 1 Par 1,17 chanaam AN gen: = 𝔊

23 — et HI; H: — και E | qui? AN chr-A: < ὃς

24 — et HI arf. autem PS-PHo | cainan cainan aut. genuit AU; AN chr-A: = 𝔊 ×××× AN chr I, chr II; HI; PS-PHo; H: — τον καιναν και καιναν εγενν. 911 961 acoqc$_2$𝔄-ed𝔙𝔈^{fp} Jos Theoph: (Hexapla) = 𝔐 | cainan autem AN chr-A: καιναν δε M*b*hjmsv | et sala HI; AN chr-A, chr I: και σαλα adfgiprtx𝔙: = 𝔐 sala autem PS-PHo: = 𝔊

25 ex HI eber autem AN chr-A | + ei AN chr-A: + αυτω c𝔈^{p} | filii duo AU; AN chr-A; H: υιοι δυο sv ~ duo f. HI; AN chr I; PS-PHo; Σ^{o}O: = 𝔊𝔐 | unius AU; A uni HI; PS-PHo; H: = 𝔊 | quoniam PS-PHo

...et Asur...et Arfarad...et Lud...et Futh...et Aram gen 68 (164): de ipsa natus est Elam (*LFG;* sem post diluvium genuit filios sex elam *T*) 71 (164): et frater eius secundus dicitur Assyr (*LF;* aser *G;* secundus assyr *T*) 76 (165): alius vero Arfaxat (*L;* arfaxad *G*) tertius filius Sem (*LG;* tertius filius (+ sem *F*) arfaxat *TF*) 78 (165): quartus vero (filius *T*) Lud (*LT;* ludh *F;* loth *G*) 80 (165): quintus (+ filius *T*) Aram (*LTG;* arau *F*) 90 (165): nam filius Sem sextus qui dicitur (sextus filius *T*) Chanaam (*L;* canaan *TF*^{1}; chanaan *GF*^{2}) **HI** q (18,3): filii Sem: Elam et Assur et Arfaxad et Ludim (ludi φ) et Aram **KA** Δ 59 (83): filii Sem (+ ostenduntur *V*) **PS-PHo** *4,9 (121):* 19/et filii Sem: Elam Assur Arfaxa Luzi Aram/

23 23 1 Par 1,17 **AN** chr I *163-167 (104):* et filii Aram: Os ce Ul (osceul *G;* oscevi *B;* osceun *F;* chorecaeiul *in ras. C*^{2}; us et sur *O*)...et Garter (gatera *C*^{2}; catel *G;* gate** *C*^{1})... et Mosoc (*Paris. 4871:* filii autem Aram nepotes Sem IIII: primum Geram...secundus Mosoch...III Hul...quartus Obs) chr II *56-57 (104):* ze Bul...Gathera chr-A *135-138 (104):* et filius Aram filii Sem filio Noe qui et Hul... et Gather... et Mosoch gen 82 (165): de ipso Aram nati sunt filii quattuor (*LFG;* filii aram nepotes sem *T*) 83 (165): primitivus (+ filius *T*) nomine (—*T*) Obs 84 (165): secundus Ul (*LT;* hul *F;* el *G*) 87 (165): tertius Gatera (*L;* catera *T;* cathera *G;* getra *F*) 89 (165): quartus vero Mosoch **HI** q (18,9): filii Aram: Hus (us φ) et Ul et Gether et Mes (18,14): Mes pro quo LXX interpretes Mosoch dixerunt **PS-PHo** *4,9 (121):* /et filii Aram (filirum *Adm. M;* filiarum *APR*): Us et Ul (us et ul] asum *Adm. MAPR*) Gredu Messe (gedrummese *APR*)/

24 24 1 Par 1,18 **AN** chr I *168-170 (104):* et Arfaxat genuit Sala et Sala genuit Heber (et arfaxat per salam genuit eber *GC*) chr II *58-59 (104):* Arfaxat ex quo Sala, Sala ex quo Heber/ chr-A *139-141 (104):* et Arfaxad genuit Cainan...Cainan autem genuit Salathee ...et Salathee genuit Eber **AU** ci 16,3 (127,15): Arphaxat genuit Cainan, Cainan (chainan *VHg*) genuit Sala (salam *VB*), Sala genuit Heber (eber *RA*^{1}*Fe*) **HI** q (18,16): Arfaxad genuit Sela et Sela genuit Heber/ **PS-PHo** *4,9(121):* /Arfaxas autem genuit Sala, Sala autem (—*A*) genuit Heber/

25 1 Par 1,19 **AN** chr I *171-173 (104):* et Heber nati sunt duo filii: Falec (falech *GC;* salech *O;* falet *F*)...et Iectan (iactam *C;* iactan *O;* et tactem et iectam *B;* et tacten et lectan *F*)/ chr II *60-62 (104):* /Heber ex quo Falecg et Iectan/ chr-A *22 (94):* sub ipso factum est dispersio/11,1 *142-144 (104):* Eber autem nati sunt ei filii duo: Falec...et Ectam fratrem eius/ *206 (112):* sub isto divisio facta est gen 206 (170): qui (—*T*) Eber (*L;* heber *TG*)... genuit filios duos, primum nomine (—*T*) Falech (*L;* phalech *TG*), id est partitus (+ est *G*); quare partitus? quia sub ipso divisi sunt filii et nepotes Noe (quare-noe —*T*). secundus vero filius Eber (*L;* heber *G;* vero f. eb. —*T*) Iecta (*LG;* iectan *T*) dictus est (—d. e. *T*) **AU** ci 16,3 (128,1): quia in diebus inquit eius divisa est terra 16,10 (139,14): nomen unius Phalech (phalec *V*)...(= I)...terra 16,11 (142,33): in diebus ...(= I)...terra Gn q 19 (10,6): et Heber (eber *N*)... (= I)... Falec (*CPVT;* falehc *S;* faleg *N;* phalech *bd*)...(= I) ...terra **CY-G** cen 83 (880): partes fecit Phalech **HI** q (18,16): /ex (βγ; et φ) Heber nati sunt duo filii; nomen uni Phaleg...(= I)...Iectan (βγ; gecthan φ) **IS** chr 22 (429): Heber ann. CXXXIIII genuit Falech, cuius tempore turris aedificata est factaque linguarum divisio **PS-PHo** *4,9 (121):* /et Heber nati sunt duo filii; nomen uni Falech quoniam...(= I)...Ieptam/

25

26 1 Par 1,20 **AN** chr-I *174-177 (105):* /Iectan autem genuit Elmodab...et Salef (falec *GC*)...et Asarmot (arsamot *B*^{a}; salmoth *GC*)... et Cyduram (cyduran *F;* duran *B;* iarat *C;* iarad *G;* iarach *O*) chr II *63-66 (105):* /Iectan genuit Helmodat...Sala...Aram...Hi-

26

ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ιεκταν. **26** Ιεκταν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ελμωδαδ καὶ τὸν Σαλεφ καὶ Ασαρμωθ
I terra et nomen fratris eius Iectan Iectan autem genuit Helmodat et Salef et Asarmoth
H " " " " " " qui Iectan " Helmodad " Saleph " "

καὶ Ιαραχ **27** καὶ Οδορρα καὶ Αιζηλ καὶ Δεκλα **28** καὶ Αβιμεηλ καὶ Σαβευ **29** καὶ Ουφιρ
+ και (τον) γεβαλ
I et Iarach et Odorrem et Ezel et Decla et Gebal et Abimeel et Saba et Ufir
H × et Iare " Aduram " Uzal × et " ~ Abimeil × et Declam × et Gebal " Ebal " Abimahel × " " Ophir

καὶ Ευιλα καὶ Ιωβαβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιεκταν. **30** καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἀπὸ Μασσηλ
I et Evilat et Iobab (X) hi sunt duodecim filii Iectan et facta est commoratio eorum a Masse
H " Evila × " × " omnes isti hii " " " " " habitatio habitatio " de Messa

ἕως ἐλθεῖν εἰς Σωφηρα. ὄρος ἀνατολῶν. **31** οὗτοι υἱοὶ Σημ. ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ
κατα συγγενιας και ταις
X usquequo venias × Gophera montem orientis (A) hi filii Sem in tribubus suis secundum
H pergentibus usque × Sephar " orientalem isti " " secundum cognationes × et

γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. **32** Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νωε κατὰ
γλωσσαις
A linguas suas in regionibus suis et in gentibus suis (I) haec tribus filiorum Noe secundum
hae
H " × et regiones × × " " " hii sunt hae familiae × " iuxta
suas haec + sunt

26 — autem HI; AN chr II | + et (H) G^2 | cyduram AN chr I, chr II, chr-A: < Hippolyt, der ιαραχ ausließ und in der 1. Rezension κεδουραν (ιδουραμ) aus 1 Par 1,21 für οδορρα von Gn 10,27 bot (= AN chr-A); in der 2. Rezension ist οδορρα dahinter zugefügt (= AN chr I, chr II)
27 odorrem *cf* Vers 26 | + et (H) $X^2P^2\mathfrak{Q}^{SJ}$ | ~ abim. et decl. et gebal AN chr-A: < Hippolyt
28 et gebal HI; AN chr I, chr II, chr-A; PS-PHo (verschmolzen mit Degla); H: + και (τον) γεβαλ *ab*cdegjklmop stvxc$_2$𝔄^c Jos: = 𝔐 = 1 Par 1,22 ×× AN chr I (Var), gen; AU ci 16,3 (128,3), der nur 12 Iectan-Söhne kennt wie AN gen: = 𝔊 (911 961 AEMfhinqry)
29 — et iobab AN chr I, chr-A | **X** AN gen | hii (H) O
30 **X** AN gen | habitatio AN chr I, chr-A; KA; H
31 sec. cognationes H: κατα συγγενιας c | et linguas H: και ταις γλωσσαις y | + suas (H) Ψ^{mB}: = 𝔊𝔐
32 haec AU ci; AN; OC^* hae AU do, ci (Var); H hii sunt AN gen (*T*): *cf* + sunt (H) Φ^{P} | genera-

duram chr-A *145-148 (105):* /Ectam autem genuit Ermodad ... et Saleph ... et Aram ... et Iduram gen 207-210 (170): huic erant filii (*LG;* iectan genuit filios *T*) duodecim: primitivus nomine (—*TG*[1]) Elmodam (*LG;* elmadan *T*)...secundus Salef (*L;* saleph *T;* alef *G*)...tertius Sarmoht (*L;* sarmoth *G;* soromoth *T*)...quartus Seruch **HI** q (18,22): Iectan (β; sectan γ; iecthan φ) genuit Helmodath (elmodad φ) et Salef et Asermoth (asermath φ) et Iare/ **PS-PHo** *4,10 (121):* /Ieptam autem genuit Elimodan et Solastra (salastra *APR*) et Muzaam (mazaam *APR*) Ream (rea *APR*)/

27 27 1 Par 1,21 **AN** chr I *178-180 (105):* et Derra (odor *GC;* adorra *O*)... et Ezei (✻✻zel C^1; iezel GC^2; hezel *O*)... et Declam (acham *G;* acam *C*) chr II *67-69 (105):* Oderba ... Lezel ... Dehelam chr-A *149-151 (105):* et Ethil...et Abimeil...et Declam gen 211-213 (170): quintus Odorrem (*LT;* odorem *G*) ... sextus Azaer ... septimus Declax (*LG;* declaz *T*) **HI** q (18,22): /et Aduram et Uzal et Decla/ **PS-PHo** *4,10 (121):* /Duram (dura *APR*) Uziam (usia *APR*) Deglabal/

28 28 1 Par 1,22 **AN** chr *181-183 (105):* et Gebal (lobat *C;* — *G*)...et Abimeel (abimelel *C;* abimelech *FG*) ...et Sabat (sebat *C;* sebath *G*) chr II *70-74 (105):* Asal ... Abimelech ... Sabebi chr-A *152-153 (105):* et Gebal ... et Sabal gen 214-215 (170): octavus Abimelech (*LG;* abimeleth *T*) ... nonus Soba **HI** q (18,23): /Ebal, Abimahel, Seba/ **PS-PHo** *4,10 (121):* /Mimoel Sabthifin (sabthfin *APR*)/

29 1 Par 1,23 **AN** chr I *184-186 (105):* et Ufir **29** (eufer *F*)...et Evilat (B^bC; euvilat *F;* efilath *G;* cevilat B^a) ... hi omnes (et iobao *O*) Bactriani chr II *75-77 (105):* Mamsuir ... Eiulat ... Ziezi chr-A *154-155 (105):* et Huir...et Eugee gen 216-219 (170): decimus Ufer (*L;* supher *T;* super *G*) ... undecimus Evilath (*LG;* ebilath *T*)...duodecimus Iobab...hi sunt duodecim filii Iectan (*L;* iectan *T;* hi-iect. —*G*)/ **HI** q (18,23): /Ofir Evila Iobab **PS-PHo** *4,10 (121):* /Evilach Iubab (*APR;* iubal *Adm. M*)

30 **AN** chr I *188 (106):* omnium autem filiorum **30** Sem habitatio est a Bactris usque Rinocoruris quae dividit Syriam et Aegyptum et rubrum mare ab ore Arsinoes quae est Indiae (< Hippolyt, Chron.) chr-A *157 (106):* omnium filiorum Sem est habitatio a Bactriona usque Rinocorurum qui pertinet usque ad Syriam et Egyptum et mare rubrum et ab orae quae est Arsinoita India (< Hippolyt, Chron.) gen 219 (170): /et facta est commoratio (*L;* commemoratio *G*) eorum (et f. e. c. eor.] quorum commoratio facta est *T*) a Masse (*LG;* messa *T*) usquequo venias Gophera (*TG;* gofera *L*) montem (-te *L*) orientis

γενέσεις αὐτῶν + και κατὰ τὰ ἔθνη αὐτῶν· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ
I generationes eorum secundum gentes eorum ab his dispersae sunt insulae gentium super
creaturam illorum + et generationes illorum ×
H populos × et × nationes suas „ „ divisae „ × gentes in

τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν. **11,1** Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἕν, καὶ φωνὴ μία πᾶσιν.
I terram post diluvium et erat omnis terra labium unum et vox una omnibus
× quia fuit × labia × + erat
H terra „ „ erat autem × „ labii unius „ sermonum eorundem

2 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδίον ἐν γῇ Σεννααρ καὶ κατῴκησαν
I et factum est cum moverent ipsi ab oriente invenerunt campum in terra Sennaar et habitaverunt
dum migrarent × planum Babilonis
H cumque proficiscerentur × de „ „ „ „ „ „ „ „
ab

ἐκεῖ. **3** καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον Δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς
εἰπαν ἕκαστος προς τον + αυτου
I ibi et dixit homo proximo venite faciamus lateres et coquamus illos
ait unusquisque + suo + nobis eas
dixerunt ad proximum suum „ „ „ „ „ eos
+ nobis
H in eo dixitque alter ad proximum

tiones AU creaturam AN | eorum AU; AN gen (*T*) illorum AN gen (*G*) | — et AU ci: = 𝔊𝔐 + et AU do, ci (Var); AN; H: + και acgir | — secundum H: *cf* — κατα acg | gentes AU; AN gen (*T*) generationes AN gen (*G*) | eorum AU; AN gen (*G*); *cf* PS-PHo illorum AN gen (*T*) | ab his] ex quibus? PS-PHo | divisae sunt gentes H; PS-PHo: = 𝔐 | sup. terram AU; PS-PHo: = 𝔊 ×× AN

11,1 quia? AN gen (*T*) × ? AU ci (Var), Gn q (Var) | fuit AN chr-A, gen | — omnis AN gen (*T*); H | labia × ? AN chr-A | + erat IS

2 cum AU; *cf* H dum AN | migrarent *cf* AMst profecti? PS-PHo; *cf* H | ipsi AU: **A** < 𝔊 × AN; PS-PHo; H | ab AMst; HI; AU; AN; PS-PHo; GR-T; Π | planum AN | babilonis? PS-PHo | habitantes? PS-PHo

3 ait? HI Jr h dixerunt? PS-PHo: ειπαν c_2 𝔄𝔈: = 𝔐 | unusquisque? PS-PHo 6,2: εκαστος 20 Chr (singuli) quique? PS-PHo 6,1 | proximo AU: = 𝔊 ad proximum HI; AN; PS-PHo; H: προς τον c Or-gr | — suo AU: **A** = 𝔊 + suo (suum) HI; AU ci (Var); AN; PS-PHo; H: + αυτου abcfkmoyc_2𝔄𝔙 Or-gr Chr: = 𝔐 |

CY-G hept 1,374-376 (15): 19/quin etiam et Massam faciunt similemque Soferam celsiiugum et collem, nimbosas qui levat arces, qua primum albentis prorumpit flamma diei/8 **KA** Δ 60 (83): habitatio filiorum Sem

31 31 **AU** ci 16,3 (128,8); do 3,53 (70,1): hi ... (= A) ... gent. suis 3,53 (70,10): in trib. suis sec. linguas suas

32 32 *cf* Gn 10,5 **AN** gen 220-221 (170): haec (hii sunt *T*) tribus fil. N. sec. creaturam illorum (*G;* eorum *T*) et sec. generationes (*G;* gentes *T*) eorum (*G;* illorum *T*), ab his disp. s. ins. gent. post dil./ **AU** ci 16,3 (128,10): haec (*VHegp;* hae *RAGBv; — F*) inquit tribus...(= I)... eorum (+ et *v*) secundum...(= I)...post dil. do 3,53 (70,2): hae...(= I)...eor. et secundum...(= I)...post dil./ Gn q 20 (10,11): quando superius dictum est quod filii Noe vel filiorum eius distributi essent per terram secundum tribus et secundum gentes et secundum linguas suas **PS-PHo** *4,17 (122):* (+ et *A*) he sunt generationes Noe in terris secundum tribus et linguas eorum ex quibus divise sunt gentes super terram post dil.

11,1 11,1 **AMst** q 108,7 (256,4): quia hi quos memorat liber geneseos unius vocis et sermonis/ **AN** chr-A *22 (94):* 10,25/et fuit o. t. labia et v. u. omn./ gen 221 (170): /et (*G;* quia *T*) fuit omnes (*G; — T*)...(= I)...omnibus **AU** ci 16,4 (129,10): et (— *b*) erat inquit...(= I)...omnibus/ 16,15 (150,19): et erat...(= I)...omnibus do 3,53 (70,4): /et erat...(= I)...omnibus 3,53 (70,6.13): et erat...(= I)...omnibus Gn q 20 (10,10): et (— *S*) erat o. t. labium un. loc 1,32 (512,22): et erat o. t. labium unum: quod usitate nos dicimus 'lingua una' 1,33 (512,24): et erat o. t. labium un. **CY-G** hept 1,396-397 (15): 3/namque penes cunctos sermonis conscia lingua per similes fatus et civica verba locuta est/5 **IS** sent 1,19,16 (585A): et erat inquit omnis...(= I)...omnibus erat (< AU do 3,53) **KA** Δ a 61 (83): consummatio filiorum Noe qui in una lingua aiebant Δ b 61 (83): consummatio filiorum Noe qui erant labii unius et sermonum eorumdem (*cf* H) **PS-PHo** *6,1 (126):* tunc hi qui divisi erant omnes habitantes terram postea congregati habitaverunt simul/

2 **AMst** q 108,7 (256,5): /ab oriente migrasse leguntur/8 **AN** chr-A *22 (94):* /et f. e. dum moverent ab or. inv. paneum quod est terra fructifera in...(= I)...ibi/ **AU** ci 16,4 (129,11): /et factum...(= I)...ibi/ **CY-G** hept 1,388 (15): in campum veniunt Sennarum nomine dictum/ **GR-T** hist 1,6 (36,20): cumque multiplicati hominis dispergerentur per universas terras egressi ab oriente Senechar (senachar *A 1. B 5*) gramineum repperiunt campum **HI** Jr h *9 (651B):* quando autem sunt moti ab oriente/ Pach *(83,16):* illius qui aedificavit turrem in campo Sennaar *(83,23):* et orientalem plagam relinquentium **PS-PHo** *6,1 (126):* /et profecti ab or. inv. campum in t. Babilonis et habitantes ibi/ **2**

3 **AN** chr-A *22 (94):* /et dixit h. ad proximum suum: ven. fac. nobis lat. et coq. eas igne...(= I,C,I)...lutus/ gen 160 (167): ex lateribus coctis et bitumen eis fuerat (*LF;* erat *G;* — eis f. *T*) pro luto (lutum *G*) **AU** ci 16,4 (129,13): /et dixit h. proximo (*VAGar;* + suo *RFBHbgpv*) ...(= I,A,I)...illis (eis *a*) lutum/ loc 1,34 (513,1): et facti **3**

πυρί. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός. **4** καὶ

I igni et (C) facta est eis ipsa latera quasi lapis (I) et bitumen erat illis lutum et
(A) facti sunt illis × lateres in lapidem
pro lapide
~ αυτοις ην × ×
~ eis (fu)erat × ×
eis pro luto

H „ habueruntque × lateres pro saxis „ „ × × pro cemento „

εἶπαν Δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως

I dixerunt venite + και aedificemus nobis civitatem et turrem cuius caput erit usque ad
+ et nobis(met)ipsis × × ~ εσται η κεφαλη sit in
× ~ sit caput

H „ „ faciamus „ „ „ „ × × culmen pertingat × „
× × × × ×
cacumen usque

τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. **5** καὶ

I caelum × et faciamus nobis nomen antequam dispergamur in faciem omnis terrae (E) et
εαυτων ×
nostrum dispersi fuerimus super omnem faciem terrae

H „ „ celebremus ~ nomen nostrum nomen nostrum „ dividamur „ × universas terras de-
universa terra

+ nobis AN chr-A; Σ^{o} | illos AU eas AN chr-A | **C** AN chr-A? **A** AU (pro lapide AU loc) | erat illis AU; AN chr-A erat eis AU ci (Var) eis (fu)erat AN gen: ~ αυτοις ην dpd_2 ×× AN gen (*T*): = 𝔏𝔈 | pro luto AN gen; *cf* H

4 + et AU ci (Var); PS-PHo 6; 7 (Var): + και lmy Phil½ Or-gr-ed⅓ Chr | nobis AU Gn q, loc; AN chr-A; PS-PHo 7; H nobismetipsis AU ci; PS-PHo 6 (Var): < 𝔊 nobis ipsis PS-PHo 6 × HI Jr h, Is: — εαυτοις 𝔈 | — civ. et? HI Is; PS-PHo 6: — πολιν και Phil-cod⅓ | ××××××? HI Is | caput erit AU; PS-PHo 6: = 𝔊 caput sit AN chr-A ~ sit caput HI Jr h (Var): ~ εσται η κεφαλη abdgjpsvwxd$_2$𝔏𝔈 Or-gr²/₃ Chr Jul-ap-Cyr cacumen (H) P*; LUCU | + usque (H) $C^{2}\Sigma$; Brev. Goth. (PL 86,279D), LUCU | in AU Gn q | nobis HI; AN chr-A; AU ci (Var); PS-PHo nostrum nomen AU: εαυτων ον. AEij(mg)r^{a}s(mg) Phil ~ nom. nostrum AU ci (Var); H | dispergamur HI; AU dispersi fuerimus AN | in faciem omn. t. AU: = 𝔊 super omnem fac. t. AN — faciem H: *cf* — προσωπου 20 Chr Cyr in universa terra G: *cf* επι πρ. πασ. τ. γης] πασαν την ⟨γην⟩ 911

sunt illis lateres pro lapide. graecus habet: et facti sunt illis lateres in lapidem (lapides *S*); quod si latine diceretur, locutio minus intellegeretur **CY-G** hept 1,389–395 (15): /molitique cavas ad sidera tollere turres non calcem faciunt, qua saxa inserta ligantur, sed lateres tosta lutei fornace coquuntur, ut prius inmensis fulgerent moenia tectis, quam nova discretas faceret migratio gentes. bitumen pro calce fuit, quod vellere molli ducitur et lento constringit corpore cautes/1 **HI** Jr h *9 (651B):* /et ait homo ad proximum suum/ Pach *(83,19):* furore quodam socios hortabatur dicens: venite dolemus lapides et caedamus siccaminos et cedros/ **KA** Γ a 3 (75): ubi faciunt lateres, aedificant in turrem Γ b 2 (75): ubi faciunt lateres ad edificandum turrem **LUCU** 17 (853A): habueruntque...(= H)...caemento **PS-PHo** *6,1 (126):* /dixerunt singuli (— *A*) quique ad proximum suum: ecce futurum est ut dispergamur unusquisque a fratre suo et in novissimis diebus alterutrum erimus expugnantes nos/ *6,2 (126):* 4/et dixerunt unusquisque ad proximum suum: accipiamus lapides et scribamus singuli quique nomina nostra in lapidibus et incendamus eos igne et erit quod perustum fuerit in luto et (+ in *A*) latere

4 4 **AN** chr-A *22 (94):* /et dixerunt...(= I)...capud sit ...(= I)...dispersi fuerimus sup. omn. faciem terrae/ gen 160 (167): hii (tunc *T*) turrem edificaverunt (*LG;* ~ aedif. turrem *TF*) **AN** s Le 3 (57,3): ut de luto et latere turrim construerent cuius caput usque ad caelum pertingeret (57,12): ipse vere sibi turrem aedificat cuius caput pertingere possit ad caelum (*cf* H) **AU** ci 16,4 (129,16): /et dix.: ven. (+ et *Hav*) aed. nobismet ipsis... (= I)...nostrum (nobis *v*) nomen (~ nom. nostr. *a*)...(= I) ...terrae/ Gn q 21 (10,17): venite...(= I)...in caelum loc 1,35 (513,4): venite...(= I)...caelum **GR-T** hist 1,6 (36,21): in quo aedificantes civitatem turrem qui (quae ad *C 1*) caelos adtengeret nituntur struere (*cf* H) **HI** Jr h *9 (651B):* /ven. aed. civ. et turr. cuius cap. pertingat (cuius sit caput *Raban.*) usque ad c. (*cf* H) Is 4 (130D:) ven. aed. turrim et fac. nobis nomen ant. dispergamur Pach *(83, 20):* /et faciamus nobis turrem, non considerantes ultionem turris Chalannae quomodo deus diviserit linguas eorum volentium aedificare turrem superbiae ad caelum usque (~ usq. ad c. *W*) tendentem **LUCU** 17 (852D): coeperunt aedificare turrem de qua dixerunt quod cacumen illius pertingeret usque ad caelum et si iterum inundasset diluvium non perirent (*cf* H) 17 (853A): antequam dividerentur in regiones vel terras voluerunt sibi acquirere nomen sempiternale **PS-PHo** *6,1 (126):* /nunc ergo ven. et edificemus nobis ipsis (*Adm.;* nobismetipsis *AM*) turrim...(= I)...faciamus (-emus *A*) nobis nomen et gloriam super terram/3 *7,1 (131):* et nunc convenientes (-niemus et *A*) edificemus nobis civ. et turrim que numquam auferatur (-etur *A*)/ **QU** pro 1,14 (741B): turris superba a superbis exstruitur cuius caput caelum hactenus occuparet

5 **AM** fi 5,214 (692C): et descendit...(= E)...aedificarent f. h. **AN** chr-A *22 (94):* /et desc. dom. deus ...(= E)...aedificaverant f. h./ **AU** ci 16,4 (129,19): /et descendit...(= E)...hominum/ 16,5 (131,19): et descendit...(= E)...hominum 16,5 (132,4): desc. dom. **BED** (91,124C): pro filiis Adam vetus translatio habet filios hominum **CY-G** hept 1,398 (16): 1/denique descendit dominus et moenia vidit/7 **FU** Thr 2,10 (256C): et descendit...(= E)...turrim **JUN** 1,5 (477,9): iratus est dominus et descendit **KA** Δ 63 (83): ubi dominus **5**

κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
+ ο θεος ωκοδομουν
E descendit dominus videre civitatem et turrem quam aedificaverunt filii hominum
deus +deus considerare visitare aedificarent aedificabant aedificaverant
H scendit autem „ ut videret „ „ „ „ aedificabant „ Adam
edificaverant

6 καὶ εἶπεν κύριος Ἰδοὺ γένος ἓν καὶ χεῖλος ἓν πάντων, καὶ τοῦτο
+ ο θεος + φωνη μια πασιν
I et dixit dominus deus (C) ecce × × × labia × et vox omnibus una et hoc
× × (A) „ genus unum et labium unum × × omnium × „ „
est omni terrae
H „ „ × × „ unus est populus „ unum labium × × omnibus × coepe-
omnium

ἤρξαντο ποιῆσαι, καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν πάντα. ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν. **7**
C initiarunt facere et nunc non minuetur ex ipsis omnia quaecumque proposuerunt facere
agressi sunt
A inchoaverunt „ „ „ „ deficient „ illis „ quae conati fuerint „ + et dixit deus
coeperunt ab eis
H runtque hoc „ nec × × desistent a cogitationibus suis donec eas opere compleant

δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν. ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος
× × τας γλωσσας ακουση
~ τ(ην) γλωσσ(αν) αυτων
E venite × descendamus et confundamus illic linguas eorum ut non audiat unusquisque
× et (mox) descendentes × dispersas faciamus ibi linguam ipsorum ne audiant
× illorum obaudiat
in illis ~ (eorum) linguas
H „ igitur × „ „ „ ibi linguam „ „ „ „ „
linguas

5 dominus AM; AU; FU; H: = 𝔊𝔐 deus NO?; *cf* PS-PHo dom. deus AN: + ο θεος bdmpwd$_2$ Chr | considerare? NO$^{1}/_{2}$ visitare? NO$^{1}/_{2}$ | aedificaverunt AU: = 𝔊 -carent AM -cabant NO; PS-PHo; H: ωκοδομουν 𝔄-ed Chr -caverant AN; O fabricabant? PS-PHo (Var)

6 dom. deus AU; AN: + ο θεος cejkmr Chr × deus PS-PHo ×× H; PS-PHo (Var) | ××× QU; AN genus unum et AU: = 𝔊 populus unus et PS-PHo; *cf* H: = 𝔐 | labia × AN labium unum AU; QU; *cf* H: = 𝔊𝔐 lingua una PS-PHo | + et vox...una AN: + και φωνη μια Emn | omnibus AN; PS-PHo; H: πασιν Eagn omnium AU; O: = 𝔊 est omni terrae QU × ? PS-PHo (Var) | initiarunt AN inchoav. AU coeperunt QU; PS-PHo; H | minuetur AN deficient AU; QU | ex AU; AN ab QU | ipsis AN illis AU eis QU | quaecumque AN; QU quae AU; PS-PHo | proposuerunt AN conati fuerint AU agressi sunt QU praesumpserint? PS-PHo 7 providerint? PS-PHo 12

7 + et dixit deus? QU | — venite PS-VIG | — και d𝔄𝔙𝔈 Chr$^{1}/_{4}$ Jul-ap-Cyr Thdt$^{1}/_{2}$: = 𝔐 + et AU ci: **A** < 𝔊 + et mox NO? | descendentes RUF Cl; AU ci; AN chr-A: = 𝔊 × RUF Nm; FAU-R (Var) | — et RUF; AU ci, Gn q (Var); AN: = 𝔊 | dispersas faciamus AN chr-A | illic NO; AU ci 16,4 (Var) ibi HI Jr h; AU; QU; FU tri; AN; GR-M; LUCU; KA; BEA; Elipandus; H × AM; AMst; RUF; HI Mi, Ps h; AU Gn q (Var); FAU-R; PS-VIG; JUN; CHRY; GR-M$^{2}/_{3}$ > BEA Apc 4,2,14-15; IS: — εκει bgwd$_2$𝔈 Or-gr-cod$^{1}/_{5}$ Chr$^{3}/_{4}$ Cyr$^{1}/_{5}$ Thdt in illis FU Thr | linguas (H) C*AP*; Claudius Taurin. (PL 50,941A. C); Brev. Goth. (PL 86,279D): τας γλωσσας 911 y𝔄 Chr$^{3}/_{4}$ Cyr$^{5}/_{5}$ Thdt linguam HI Ps h, Jr h (Var); AU; LUCU; JUN (Var); GR-M; H: = 𝔊𝔐 | ~ τ. γλ. αυτων Doqyc$_2$𝔄 Or-gr$^{2}/_{5}$ Chr$^{1}/_{4}$ Cyr$^{1}/_{5}$ ~ (eorum) linguas NO; AN chr-A; CHRY: = 𝔊 | ipsorum NO illorum CHRY? | ut non NO; AU ci; AN chr-A, s Le; PS-PHo; H ne AM; HI Mi; AU Gn q | audiat NO; HI Mi; AU Gn q, ci (Var); H: ακουση dp audiant AM; AU ci; PS-PHo: = 𝔊𝔐 obaudiat AN chr-A intelligat?

descendit videre civ. et turrem (+ quam edificabant filii adam *V*)/7 **NO** tri 17 (60,19): introducit deum descendentem ad turrem quam aedificabant f. h. considerare quaerentem et dicentem/7 17 (61,2): quem volunt hic deum descendisse ad turrem illam et homines tunc illos visitare quaerentem **PS-PHo** *7,2 (131):* /et cum coepissent fabricare vidit deus civ. et turrim quam (— *Adm.*) edificabant (fabricabant *A*) f. h./

6 6 **AN** chr-A *22 (94):* /et dixit...(= I,C)...minuitur ...(= C)...facere/ **AU** ci 16,4 (129,21): /et dixit...(= I,A) ...fuerint fac./ 16,5 (131,33): et dixit...(= I,A)...omnium 16,6 (133,21): et nunc...(= A)...fuerint fac.
PS-PHo *7,2 (131):* /et dixit deus (— *A*): ecce populus unus et lingua una omnibus (— *A*) et hoc quod coeperunt facere non sustinebit terra neque celum videns pacietur; et erit ut (— *A*) si modo non prohibeatur (-antur *A*) in omnia (*Adm.;* et omnia *M;* ut omnia *A*) audeant que presumpserint facere/ *12,3 (147):* verbum quod dictum est in tempore quo peccavit populus edificans turrim, cum dixit deus: et nunc nisi prohibeam eos (eis *A*) omne quod providerint (praev. *A*) sibi facere presument deterius
QU pro 1,14 (741B): ecce labium u. est omni terrae, et hoc coeperunt fac. et nunc non deficient ab eis omnia quaecumque aggressi sunt fac./

7 **AM** fi 5,99 (668B): venite descendamus et confunda- **7**
mus linguas eorum Lc 10,69 (482,16): sic et aliquando confudit dominus linguas exstruentium turrem ne se audirent et opus suae inpietatis augerent sp 1,121 (733B): de-

τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον. **8** καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης
(+ αυτου) (~ κυριος αυτους + ο θεος)
E vocem proximi sui et dispersit eos dominus inde super faciem omnis
loquelam (illos deus + deus a facie totius)
H " " " atque ita divisit " " ex illo loco in × universas
linguam (illos deus ~ dominus eos)

τῆς γῆς, καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. **9** διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα
E terrae (I) et cessaverunt aedificantes civitatem et turrem propter hoc appellatum est nomen
(+et propterea vocatum)
H terras " " aedificare " × × et idcirco vocatum " "

αὐτῆς Σύγχυσις, ὅτι ἐκεῖ συνέχεεν κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος
(ο θεος τας γλωσσας) ×
I illius Confusio quia ibi confudit dominus labia omnis terrae et inde dispersit illos dominus
eius Babylon (eo) quod confudisset deus labium × exinde divisit eos ×
quoniam ~ confudit ibi ~ deus confudit linguas
H eius Babel " " confusum est × labium universae " " " " eos "
loci illius exinde

cf AN s Le | singuli quique? PS-PHo | loquelam? AN s Le linguam? PS-PHo; Λ^{H} | sui NO; HI Mi; AU ci (Var); AN; PS-PHo; H: + αυτου DEfkmnoc$_2$$\mathfrak{AB}$ Or-gr$^{2/3}$: = $\mathfrak{M}$ × AU; Brev. Goth. (PL 86,279D): = $\mathfrak{G}$
8 eos HI; AU; PS-PHo; H illos AN; Σ^{M} | ~ dominus eos (H) C: ~ κυρ. αυτ. owc$_2$ Or-gr-codd; *cf* bdm pd$_2$: = $\mathfrak{M}$ | dominus AU; PS-PHo; H: = $\mathfrak{GM}$ deus AMst; HI; Ω^{M} dominus deus AN: + ο θεος Eabcdgmpst vxd$_2$$\mathfrak{A}$ Chr Jul-ap-Cyr | a facie? HI | totius AMst; PS-PHo | —et turrem H: < $\mathfrak{M}$
9 +et PS-PHo?; H | propter hoc AU; AN propterea PS-PHo | appellatum AU vocatum AN; PS-PHo; H | illius AU; *cf* loci illius PS-PHo; P eius AU (Var); AN; H | babylon HIL: = $\mathfrak{B}^{p(mg)}$$\mathfrak{E}^{c}$$\mathfrak{A}$-codd | quod AU Gn q (Var) eo quod GR-T? quoniam PS-PHo? | ~ conf. ibi AU Gn q (Var) | confudisset GR-T? | ~ deus conf.? PS-PHo | deus AN gen; PS-PHo; GR-T: ο θεος 108 $\mathfrak{B}^{p(mg)}$ | labia AU; AN chr-A: = $\mathfrak{G}$ labium AU (Var); H: = $\mathfrak{M}$ linguas AN gen; PS-PHo; GR-T: τας γλωσσας n$\mathfrak{B}^{p(mg)}$ | —omnis AU Gn q | inde AU; PS-PHo; H exinde AN chr-A: *cf* et inde] exinde B | divisit AN chr I, chr-A 32 | illos AU eos AN chr-A; AU ci (Var); PS-PHo; H | ××? PS-PHo: —κυριος ο θεος n dom.× H: —ο θεος 911

scendamus et confundamus linguas eorum **AMst** q 45,1 (81,12.17): venite descendamus et confundamus linguas eorum 45,1 (81,22): confund. inquit linguas eorum **AN** chr-A *22 (94):* /venite descendentes dispersas faciamus ibi eorum linguas ut non obaudiat unusq. voc. prox. sui/ s Le 3 (57,5): ita ut non intelligeret unusquisque aedificantium loquelam proximi sui **AU** ci 16,4 (129,24): /venite et descendentes confundamus ibi (illic e^{1}) linguam eorum ut non audiant (audiat *BHag*^{2}) unusq. voc. prox. (*VAFBaeg;* + sui *RGHbprv*)/ 16,5 (132,2): venite et descendentes confundamus ibi linguam eorum 16,5 (132,5): venite et descendentes confundamus 16,5 (132, 9): confundamus ibi linguam eorum 16,6 (132,26): venite et descendentes confundamus ibi linguam eorum Gn q 22 (10,22): venite descendamus et (— $P^{1}V^{1}$) confundamus ibi (— *VTb*) linguam (-as *Pb*) eorum ne audiat unusq. voc. prox. **BEA** Apc 4,2,13 (346): dicit: venite ...(= E)...ibi linguas eorum (< GR-M Jb 2,9) 4,2,14 (346); 4,2,15 (346): descendamus et confundamus linguas eorum (< GR-M Jb 2,9) **CHRY** *III, 908 (909C):* venite et descendamus et confundamus illorum linguas *(909D):* debebat dicere: veni et descendamus et confundamus illorum linguas; quia autem dixit: venite... **CY-G** hept 1,399-400 (16): 5/praecipiens varias raptim prorumpere voces diversosque sonos, quis gentes quaeque locuntur/ **Elipandus** *ap* BEA El 1,40 (916B): venite...(= E)...ibi linguas eorum **FAU-R** sp 1,13 (128,27): venite descendamus (— *P*) et confundamus linguas eorum **FU** Thr 2,10 (256D): venite descendamus et confundamus in illis linguas eorum tri 3 (500A): venite descendamus inquit et confundamus ibi linguas eorum 3 (500A): descendamus **GR-M** Jb 2,9 (559C): venite...(= E)...ibi linguam (linguas *pene omnes mss*) eorum ... venite 2,9 (559C: 2 mal): descendamus et confundamus linguam (linguas *pene omnes mss*) eorum **HI** Jr h *9 (651B):* deus locutus est dicens: venite...(= E)...ibi linguas (-am *PG 13,383A)* eorum Mi 2 (1226A): venite descendamus et confundamus linguas eorum ne audiat unusq. voc. prox. sui Ps h 54 (281,13): dicit deus: venite descendamus et confundamus linguam (*C;* lingua *G;* linguas β*BI*) eorum **IS** Gn 9,4 (238A): venite descendamus et confundamus linguas eorum **JUN** 2,19 (513,17): venite descendamus et confundamus linguas (*BDHPR;* linguam *A*) eorum **KA** Δ a 63 (83): 5/et linguas confudit Δ b 63 (83): 5/ibique confudit linguas eorum Λ 27 (94): de commixtione (confusione *X*) linguarum **LUCU** 17 (853A): venite ascendamus et confundamus ibi linguam eorum **NO** tri 17 (60,21): 5/venite et mox...(= E)... ipsorum linguas...(= E)...sui 17 (61,6): venite et mox ...(= E)...ipsorum linguas **PS-PHo** *7,3 (131):* /et ideo ecce ego dividam linguas eorum et dispergam eos in omnes regiones ut non cognoscat unusquisque fratrem (+ suum *MA*) nec audiant singuli quique linguam proximi sui **QU** pro 1,14 (741B): /et dixit deus: venite... (= E)...ibi linguas eorum **RUF** Cl *2,39 (1267A):* venite descendentes confundamus linguas eorum Nm *11,4 (84,8):* venite confundamus linguas eorum **PS-VIG** Var 1,52 (387B); 1,62 (393A): descendamus et confundamus linguas eorum

8 **AMst** q 108,7 (256,5): 2/et inde iterum dispersi a deo super faciem totius t. **AN** chr-A *22 (94):* /et dispersit illos dom. deus...(= E,I)...turrem/ **AU** ci 16,4 (129,26): /et dispersit...(= E,I)...turrem/ **CY-G** hept 1,401 (16): /ilicet impletur positis cultoribus orbis/ **GR-T** hist 1,6 (36,23): mundum late patentem in universa terra dispersit **HI** Jr h *9 (651B):* et (ecce *al.*) dispersit eos deus inde a facie omnis t. **PS-PHo** *7,5 (132):* et dispersit...(= E)...tocius terre/

ὁ θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. **10** Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Σημ· Σημ υἱὸς ἑκατὸν
× × × + (νωε) ην ~ ετων
I deus super faciem omnis terrae et hae generationes Sem Sem filius centum
× in totius × haec +sunt + erat +Noe (erat) ~anno- +cum esset
omnem faciem
H × „ „ cunctarum regionum × „ „ „ „ centum erat
haec +suni

ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησεν τὸν Ἀρφαξαδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν. **11** καὶ ἔζησεν Σημ
εκατον
I annorum cum genuit Arfaxat secundo anno post diluvium (A) et vixit Sem
rum centum × ~ anno secundo cathaclysmum
~ anno post diluvium secundo
H „ quando „ Arfaxad biennio „ „ vixitque „

μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἀρφαξαδ πεντακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν.
~ ετη πεντακοσια × ×
A postquam genuit Arfaxat quingentos annos et genuit filios et filias et mortuus est
~ annos .D.
H „ „ Arfaxad „ „ „ „ „ „ „ × × ×
quingentis annis

bfkrwy Phil: = 𝔐 | in ? PS-PHo | omnem faciem ? AN chr-A 22 | omnis AU; AN chr-A 166.168 totius AN chr I; PS-PHo × AN chr-A 32

10 et AU: = 𝔊 × AN chr I, chr II; H: —και gc_2 $\mathfrak{V}^{p(*)}$: = 𝔐 | haec AU ci (Var); C*O | +sunt JUL-T aet 3,10; *cf* AN chr I, chr II; agrelsc | +erat AU ci (Var) | +noe AU ci (Var); PROS; PS-PROS +noe erat AU loc: + νωε ην fr^b; *cf* + ην 79 𝔙𝔏 | +cum esset (und —cum)? AN chr I, comp; PROS: *cf* υιος νωε γενομενος εκ. ετων εγεννησεν k | centum annorum AU ci, loc: = 𝔊𝔐 ~ann. cent. AU loc; AN chr I, (chr-A), comp; PROS: ~ ετων εκατον A | secundo anno AU: = 𝔊 ~anno sec. AN chr I, chr II; PS-PROS ~anno p. dil. sec. PROS biennio H > AN comp | cathaclysmum AN gen

11 ~ann. D PS-PROS: ~ ετη πεντ. 911 961 abdfgmprsvwx | annis (H) ΛΜΦΘ^{M}P*Ψ$^{F^2}$Ω | ××× H: — και απεθανεν f: < 𝔐

9 9 **91**: LXX. confusio **AN** chr I *55 (96):* quae etiam in linguis (quae linguae *GC*) super faciem tocius terrae divisae sunt chr-A *22 (94):* /propter hoc vocatum est nomen eius ... (= I) ... exinde dispersit eos dom. deus super omnem faciem terrae *32 (96):* qui in linguis super faciem terrae divisae sunt *166 (107):* gentes autem quas dispersit dom. deus super faciem omnis terras secundum linguas eorum in diebus Falec et Ectam fratrem eius in turris aedificatione quando confusas sunt linguas eorum *168 (108):* istas gentes dispersit dom. deus sup. fac. omnis terrae secundum linguas eorum gen 160 (167): et ibi (ubi *F*) confudit deus linguas eorum **AU** ci 16,4 (129,28): /propter hoc app. est nom. illius (eius *a*) ... (= I) ... labia (labium *R*) ... (= I) ... illos (eos *B*) ... (= I) ... terrae Gn q 22 (11,2): quia (quod *S*) ibi confudit (~ conf. ibi *T*) dom. labia (labium *Vb*) terrae **CY-G** hept 1,402 (16): /dividuusque locus mox est Confusio dictus/26 **GR-T** hist 1,6 (36,24): vocatumque est nomen civitatis Babel, hoc est confusio, eo quod ibi confudisset deus linguas eorum **HIL** Ps 136,5 (726,16): quae (= civitas), ut genesis docet, a confusarum linguarum hominibus nuncupata Babylon est **KA** Λ b 27 (94): 7/et turre confusionis/ **PS-PHo** *7,5 (132):* /et propterea vocatum est nomen loci illius Confusio quoniam ibi deus confudit linguas eorum et inde dispersit eos in faciem totius terre/12,4 **PROS** chr 20 (386): hoc tempore ad perturbandam superbae turris extructionem divisae sunt linguae et per orbem terrae gentium est facta dispersio

10 10 **AN** chr I *40–41 (93):* hae sunt gen. Sem: Sem cum esset annorum C, genuit Arfaxat anno II post dil. chr II *39–40 (93):* he sunt gen. Sem: Sem (—*V*) post dil. anno secundo genuit Arfaxath chr-A *17 (93):* Sem factus est annorum CI ... et genuit Arfaxad comp 12 (151): Sem cum esset annorum C, genuit Arfaxat biennio post dil. gen 63 (164): a generatione Sem usque ad cathaclysmum, id est ad generationem Arphaxat (*L;* arfaxat *F;* arfaxad *G*) fili Sem, qui statim post cathaclysmum nascitur anno centesimo **AU** ci 16,10 (139,23): et hae (haec Hg^1) gen. Sem: (+ erat *e*) Sem filius (+ noe *He*) centum annorum, cum gen. Arphaxat (arphaxath *VRFG*) secundo anno post dil./ 16,10 (140,14): secundo igitur anno post dil. Sem genuit Arphaxat/12 loc 1,36 (513,9): quod quidam latini codices habent: Sem filius Noe erat annorum centum cum genuit Arphaxat, graeci habent: Sem filius centum annorum cum genuit Arphaxat: ubi ellipsis est, quia deest 'erat'. sed quod non habent 'filius Noe' sed 'filius' tantum, nova locutio est **HILn** curs (160,9): ergo post dil. Sem vixit annos duos et genuit Arfaxat/12 **IS** chr 19 (429): Sem anno II post dil. (+cum centum duo esset annorum *F*) genuit Arfaxat **JUL-T** aet 3,9 (573B): hae gen. Sem 3,10 (573C): hae sunt gen. Sem **KA** Δ a 64 (84): generationes (generatio *F;* de generatione *L*) Sem Δ b 64 (84): generationes Sem dinumerantur Λ b 27 (94): /et de generationibus (generatione *B*) Sem **PROS** chr 15 (386): Sem filius Noe cum esset annorum C, genuit Arfaxath (arfaxat *MV;* arphaxad *L*) anno post dil. secundo **PS-PROS** chr 12 (632): post dil. vero anno II filius Noe senior Sem genuit Arfaxat/

11 **AU** ci 16,10 (139,25): /et vixit ... (= A) ... Arphaxat **11**
... (= A) ... mortuus est. sic exsequitur ceteros **PS-PROS** chr 12 (632): /et vixit post ann. D./

12 **AN** chr I *42 (93):* et vixit ... (= I) ... Cainan chr II *41 (93):* Arfaxath annorum CXXXVI gen. Cainan **12**
chr-A *18 (93):* Arfaxad autem vixit annos centum treginta V ... et gen. Cainan comp 14 (151): Arfaxat (arfaxath *C;* arfaxth *Z*) filius Sem cum esset annorum CXXXVI genuit Cainan (sale *suprascr. Z*) gen 93 (165): filii autem Salae qui est filius Arfaxat (*T*) 94 (165): de ipso enim Arfaxat (*L;* -xad *G*) natus est Sala (*LG;* ipse enim arfaxat cum esset annorum CXXXV genuit salam *F*) 112 (166): nam ipse Arfaxat (*L;* -xad *G*) filius Sem vixit

12 Καὶ ἔζησεν Αρφαξαδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Καιναν. **13** καὶ ἔζησεν
~ αρφαξαδ εζησεν ~ ετη εκατον τριακοντα πεντε × × × ×
σαλα
A et erat Arfaxat annorum centum triginta quinque cum genuit Cainan et vixit
× ×
I „ vixit „ annis .CXXXV. et „ „ × ×
annos
H porro Arfaxad vixit × triginta quinque annos „ „ × × ×
.CXXXV. × annis

Αρφαξαδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καιναν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
× × × × × × × × × × × × × × ×
σαλα τριακοσια
A Arfaxat postquam genuit Cainan annos quadringentos *triginta et genuit filios et filias*
× × × × × × × × × × × ×
trecentos
H × × × × × × × × × × × ×

καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Σαλα. καὶ ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ
× × × × × × × × × × × × × ×

14 Καὶ ἔζησεν Σαλα ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Εβερ. **15** καὶ ἔζησεν Σαλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν
~ ετη εκατον τριακοντα
X et vixit Sala annis .CXXX. et genuit Eber et vixit × postquam genuit
annos
H Sale quoque vixit × triginta annis „ „ „ vixitque Sale „ „
.CXXX. annos ×

τὸν Εβερ τριακόσια τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν. **16** Καὶ ἔζησεν Εβερ
ετη τριακοντα και τετρακοσια × × × × × εζησεν δε
τρια και τετρακοσια ετη
X Eber annis quadringentis .XXX. × × × × × et mortuus est et vixit Eber
H „ quadringentis tribus annis et genuit filios et filias × × × vixit autem „

ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Φαλεκ. **17** καὶ ἔζησεν Εβερ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλεκ
~ ετη εκατον τριακοντα τεσσαρα
X annis .CXXXIIII. et genuit Falec et vixit
annos
H × triginta quattuor annis „ „ Faleg „ „ Eber postquam genuit Faleg
.CXXX. annos

ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν. **18** Καὶ ἔζησεν Φαλεκ ἑκατὸν
τριακοντα και τετρακοσια ετη ×
~ ετη
X *et* vixit Falec an-
H quadringentis triginta annis et genuit filios et filias × × vixit quoque Faleg ×
annos

τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Ραγαυ. **19** καὶ ἔζησεν Φαλεκ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ραγαυ διακόσια
εκατον τριακοντα ~ ετη
X nis .CXXX. et genuit Ragau et vixit × post genuit Ragau annis
H triginta annis „ „ Reu vixitque Faleg postquam „ Reu ducentis
.CXXX. annos et vixit

14 ~ ετη εκατον τριακ. 911 961 Dabdgmpwx annis AN chr I, gen; H annos AN chr-A; CP* | CLVII AN gen (*L*) CX PS-PROS CXXXIII IS (Var) CXXX (H) Θ^{A}

15 **X**? AN gen | —sale (H) M* | annis CCCCXXX AN: ετη τριακοντα και τετρακοσια qu$\mathfrak{E}^{e}$ ann. DCXXX PS-PROS CCCCIII annis H: τρια και τετρακοσια ετη co, ετη υγ′ f: < $\mathfrak{M}$ | ××××× ? AN: — και εγ. υιους κ. θυγ. bw | ××× H: και απεθανεν sub ÷ M: Hexapla < $\mathfrak{M}$

16 vixit aut. H: *cf* εζησεν δε ux | ~ ετη εκατον τριακ. τεσσ. 961 Dabdgmpwx annis AN chr I, gen; H annos AN chr-A; Σ^{M} | CXXXIII AN chr I (Var), comp (Var); IS (Var); PROS (Var) CXXXIIII AN gen (*L*) CXXXVIIII IS (Var) CXV PS-PROS CXXX (H) Θ^{A}

17 τριακοντα και τετρακοσια ετη coqu$\mathfrak{E}^{e}$: < $\mathfrak{M}$ DCCL PS-PROS | annos (H) CΣ^{M} | ×× H: και απεθανεν sub ÷ M: Hexapla < $\mathfrak{M}$

18 ~ ετη εκατον τριακοντα mrx C AN chr-A CX PS-PROS CXXX (H) Θ^{A} triginta H: — εκατον fo: = $\mathfrak{M}$ | annos (H) X

19 **X** AN gen | et vixit (H) C | post = postquam | ~ ετη διακ. ενν. 961 abdgmprwx DCCC

Heber **PROS** chr 18 (386): /deinde Salam (sala *M;* salem L^{s}) cum esset annorum CXXX genuit Heber/16 **PS-PROS** chr 15 (632): /Sale annor. CX genuit Heber/

15 15 **AN** gen 205 (170): /et ... (= X) ... Eber (*L;* heber *G*) annis quadringentis XXX et mort. est **PS-PROS** chr 15 (632): /et vixit post ann. DCXXX/

16 16 **AN** chr I *45 (93):* et vixit Eber annis CXXXIIII (CXXXIII *GC*) et genuit Falec chr II *44 (93):* Eber annorum CXXXIIII genuit Faleg chr-A *21 (93):* Eber autem vixit annos centu XXXIIII ... et genuit Falech/18 comp 17 (151): 14/Heber cum esset annorum CXXXIIII (CXXXIII Z^{a}) genuit Falech (falet *B;* falec *C*)/18 gen 97 (165): Sala ergo genuit Phalech (*T*) 206 (170): qui (—*T*) Eber (*L;* Heber *TG*) vixit annis centum quadraginta quattuor et (*L;* vixit et —*TG*) genuit filios duos, primitivum nomine (—*T*) Falech (*L;* phalech *TG*) **AU** ci 16,10 (140,19): 14/centum vero et triginta et quattuor agebat annos Heber (eber *VRg*) cum genuit Phalech, in cuius diebus divisa est terra/18 **HILn** curs (160,13): 14/Cheber anno CXXXIIII genuit Falech (faleh *m. 1*)/18 **IS** chr 22 (429): Heber ann. CXXXIIII (CXXXIII *BCDKPSXZ;* CXXXVIIII *L*) genuit Falech **PROS** chr 19 (386): 14/Heber vero (quoque *MLs*) cum esset ann. CXXXIIII (CX XXIII A^{r}) genuit Phalech (palech C^{1}; phalec L^{s}) **PS-PROS** chr 16 (632): /Heber annor. CXV genuit Faleg/

17 **PS-PROS** chr 16 (632): /et vixit post ann. DCCL/ 17

18 **AN** chr I *232 (112):* Falec ann. CXXX genuit Ragau chr-A *21 (93):* 16/et Ragau fratrem eius/10,32 (Ragau Bruder, nicht Sohn des Falech!) *206 (112):* post divisionem terrarum factus est Falec annorum C... et genuit Ragau comp 18 (151): 16/Falech (falet *B;* falec *C*) cum esset annorum CXXX genuit Ragau/20 gen 98 (165): Phalech genuit Ragau (*T*) 226 (171): Falech autem filius Heber, frater lectae, vixit annis CXXX et genuit Ragau/(*G*) 228 (171): hic est Falech qui genuit Ragau (*G;* falech genuit ragau *T*) **AU** ci 16,10 (140,21): 16/ipse autem Phalech vixit centum triginta et genuit Ragau/20 **HILn** curs (160,14): 16/Falech anno CXXX genuit Ragau/20 **IS** chr 23 (430): Falech ann. CXXX genuit Ragau (ragatus *N;* ragu *K;* reugau *M*) **PROS** chr 21 (386): Phalech (phaleg *V;* falech M^{2}; phalec *CL*) autem cum esset ann. CXXX genuit Ragau/20 **PS-PROS**

ἐννέα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν. **20** Καὶ ἔζησεν Ραγαυ ἑκατὸν τριάκοντα δύο ἔτη
διακοσια εννεα ἐζησεν δε ×
~ ετη εκατον τριακοντα δυο
δυο και τριακοντα ετη

X .CCVIIII. et genuit filios et filias et discessit *et* vixit Ragau annos .CXXXII.
annis
H novem annis „ „ „ „ „ × × vixit autem Reu × triginta duobus annis
.CXXXII.

καὶ ἐγέννησεν τὸν Σερουχ. **21** καὶ ἔζησεν Ραγαυ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σερουχ διακόσια ἑπτὰ ἔτη
~ ετη διακοσια επτα

X et genuit Seruch et vixit Ragau postquam genuit Seruch annis .CCVII.
× annos
H „ „ Sarug vixitque Reu „ „ Sarug ducentis septem annis

καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν. **22** Καὶ ἔζησεν Σερουχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν
× × ἐζησεν δε ~ ετη εκατον τριακοντα

X et genuit filios et filias et discessit et vixit Seruch annos .CXXX. et genuit
H „ „ „ „ „ × × vixit vero Sarug × triginta annis „ „
autem .CXXX. annos

τὸν Ναχωρ. **23** καὶ ἔζησεν Σερουχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ναχωρ ἔτη διακόσια καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς
~ διακοσια ετη

X Nachor et vixit Seruch postquam genuit Nachor annos .CC. et genuit filios
× ducentis annis
H Nahor vixitque Sarug „ „ Nahor ducentos annos „ „ „

PS-PROS | ×× H: και απεθανεν sub ÷ M: Hexapla < 𝔐

20 vixit aut. AN chr-A; H: εζησεν δε x | ~ ετη εκατον τριακ. δυο abdgmpwx annos AN chr-A annis AN gen 229; H | CXXXIII IS (Var) CXXX IS (Var): — δυο Jos CXI PS-PROS XXXII H: δυο και τριακοντα ετη ο; ετη λβ′ f: = 𝔐 CXXXII (H) ΘA

21 ragau PS-PHo; (H): = 𝔊𝔐 × AN gen | ~ ετη διακ. επτα 961 abdfgmprwx annis AN gen; H annos PS-PHo | CXVIIII PS-PHo CCXX PS-PROS | et disc. AN gen ×× H; PS-PHo?: — και απεθανεν d, sub ÷ M: Hexapla < 𝔐

22 vixit autem AN chr-A; vixit vero (autem Σ^{O}) H: εζησεν δε x | ~ ετη εκατον τριακ. 961 abdmnpwx annos AN chr-A; PS-PHo; Σ^{M} | CXXXII AN chr-A; IS (Var): = Josephus CXX AN gen (*G*) CXV PS-PROS XXX IS (Var) < H: — εκατον fo: = 𝔐 XXVIIII PS-PHo CXXX (H) ΘA

23 seruch PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 × AN gen | CCC PS-PROS LXVII PS-PHo ~ διακ. ετη Ecehjlno

chr 17 (632): /Faleg ann. CX genuit Ragau/

19 19 **AN** gen 226 (171): /et vixit…(= X)…filius et filias et discessit quinta generatione (*G*) **PS-PROS** chr 17 (632): /et vixit post ann. DCCC/

20 20 **AN** chr I *233 (112):* Ragau ann. CXXXII genuit Seruch chr-A *207 (112):* vixit autem Ragau annos centum treginta II…et genuit Seruch comp 19 (151): 18/Ragau cum esset annorum CXXXII genuit Seruch (seruc *BC*)/22 gen 99 (165): Ragau genuit Seruch (*T*) 229 (171): nam vixit Ragau annis CXXXII et genuit Seruch/ (*G*) 233 (171): ipse est Ragau qui genuit Seruch (*G;* ragau genuit seruch *T*) **AU** ci 16,10 (140,22): 18/et Ragau centum triginta duo (duos $G^{2}B\nu$) et genuit Seruch (serug *p*)/22 **HILn** curs (160,15): 18/Ragau anno CXX XII genuit Seruc/22 **IS** chr 25 (430): Ragau (regau *M*) ann. CXXXII (CXXXIII *BCDX;* CXXX *U*) genuit Serug (rerath *L*) **PS-PHo** *4,11 (121):* Ragau autem accepit sibi mulierem Melcham filiam Ruth et genuit ei Seruch **PROS** chr 22 (386): 18/Ragau quoque cum esset ann. CX XXII genuit Seruch/22 **PS-PROS** chr 18 (632): /Ragau ann. CXI genuit Seruch/

21 21 **AN** gen 229 (171): et vixit postq. gen. Seruch ann. CCVII (*G*) 232 (171): et genuit Ragau filius et filias et discessit quarta generatione (*G*) **PS-PHo** *4,12 (122):* et vixit Ragau postq. gen. Seruch annos CXVIIII et gen. septem filios et quinque filias **PS-PROS** chr 18 (632): /et vixit post ann. CCXX/

22 **AN** chr I *234 (112):* Seruch ann. CXXX genuit Nachor chr-A *208 (112):* vixit autem Seruch annos centum treginta duos…et genuit Nachor comp 20 (151): 20/Seruch (seruc *BC*) cum esset annorum CXXX genuit Nachor/24 gen 234 (171): nam vixit Seruch ann. CXX et genuit Nachor/(*G*) 237 (171): Seruch genuit Nachor (*T*) **AU** ci 16,10 (140,22): 20/et Seruch centum triginta et genuit Nachor/24 **HILn** curs (160,16): 20/ Seruc anno CXXX genuit Nachor/24 **IS** chr 27 (430): Serug ann. CXXX (CXXXII *L;* XXX *C*) genuit Nahor **PS-PHo** *4,13 (122):* et vixit Seruch annos XXVIIII et gen. Nachor/ **PROS** chr 23 (386): 20/Seruch vero cum esset ann. CXXX genuit Nachor/24 **PS-PROS** chr 19 (632): /Seruc ann. CXV genuit Nachor/ 22

23 **AN** gen 234 (171): /et vixit postquam…(= X)… filius et filias et discessit tertia generatione (*G*) **PS-PHo** *4,13 (122):* /et vixit…(= X)…annos LXVII et gen. quatuor filios et tres filias **PS-PROS** chr 19 (632): /et vixit post ann. CCC/ 23

24 **AN** chr I *235 (112):* Nachor ann. LXXVIIII genuit Tharam chr-A *209 (112):* vixit autem Nachor annos septuaginta novem…et genuit Tharam comp 21 (151): 22/Nachor cum esset annorum LXXVIIII (LXX VIII C^{1}) genuit Thara/26 gen 237 (171): Nachor autem …vixit ann. LXXVIIII et genuit Thara/(*G*) 240 (171): hic vero Nachor genuit filium nomine Thara (*G;* nachor genuit tharra *T*) **AU** ci 16,10 (140,23): 22/et Nachor 24

καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν. **24** Καὶ ἔζησεν Ναχωρ ἔτη ἑβδομήκοντα ἐννέα καὶ ἐγέννησεν τὸν Θαρα.
ἐζησεν δε ἐννεα και εικοσι ετη
X et filias × et discessit et vixit Nachor annos septuaginta novem et genuit Thara
H " " × × vixit autem Nahor viginti novem annis " " Thare
.LXXVIIII. annos

25 καὶ ἔζησεν Ναχωρ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Θαρα ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἐννέα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ
ἐννεα και δεκα και εκατον ετη
X et vixit Nachor postquam genuit Thara annos .[C]CXXVIIII. et genuit filios et
H vixitque × Nahor " " Thare centum decem et novem annos " " " "
annis

θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν. **26** Καὶ ἔζησεν Θαρα ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Αβραμ καὶ τὸν Ναχωρ
~ ετη εβδομηκοντα
C cum esset Tharra annorum septuaginta × genuit Abram et Nachor
X filias et discessit et vixit Thara annos .LXX. et " "
H " × × vixitque Thare septuaginta annis " " " " Nahor
annos

καὶ τὸν Αρραν. **27** Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Θαρα· Θαρα ἐγέννησεν τὸν Αβραμ καὶ τὸν Ναχωρ
× + δε
I et Arran hae sunt × generationes Tharae Thara genuit Abram et Nachor
H " Aran " " autem " Thare Thare " " " Nahor
× × +autem

καὶ τὸν Αρραν, καὶ Αρραν ἐγέννησεν τὸν Λωτ. **28** καὶ ἀπέθανεν Αρραν ἐνώπιον Θαρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
αρραν δε ×
I et Arran et Arran genuit Loth et mortuus est Arran coram Thara patre suo
Aran autem ante × patrem suum
H " Aran porro Aran " " mortuusque " Aran ante Thare patrem suum

qtuc$_2$ ducentis annis (H) ΑΧΣ^{o}ΑΤΜ*ΦΘ^{M}Ψ$^{F^2}$Ω | ××H; PS-PHo?: — και απεθανεν dp, sub ÷ M: Hexapla < 𝔐

24 vixit aut. AN chr-A; H: εζησεν δε x | annos AN chr-A; PS-PHo; CΣ H: εννεα και εικοσι ετη co: = 𝔐 LXXVIII AN comp (Var); IS (Var) LXXXVIII PROS (Var); IS (Var); PS-PROS LXXXVIIII PROS (Var) XXX PS-PHo; Ω^{s*} XXXIIII PS-PHo (Var) CLXXVIIII IS (Var): *cf* εκατον εβδομηκοντα εννεα 911(?) b LXXVIIII (H) Θ^{A}

25 nachor PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 ×AN gen | H: εννεα και δεκα και εκατον ετη c(f)o: = 𝔐 CCXXVIIII AN gen CC PS-PHo LXXX PS-PROS | annis (H) ΑΧΠΣ^{T}ΒΤΜΦΘ^{M*}ΡΨΩ | ××H; PS-PHo?: και απεθανεν sub ÷ M: Hexapla < 𝔐

26 **C**? AU Gn q; *cf* AN comp, PROS | ~ ετη εβδ. 961 abdfgmpsvwx annos AN chr-A; PS-PHo; Σ^{M} | LXXX PROS (Var)

27 —sunt (H) Π^{c}: = 𝔊𝔐 | —autem AU; G*Π^{c}Σ^{TM}ΒΡ*Φ^{B}: —δε bwc$_2$𝔄 | +autem (H) Λ^{H}: +δε Aaty | aran autem ? PS-PHo: αρραν δε e𝔈

28 coram thara patre suo AU ante × patrem suum HI: —θαρα E | in qua AU: +εν moc$_2$ ×qua HI

septuaginta novem et genuit Thara/26 **HILn** curs (160,17): 22/Nachor an. LXXVIIII genuit Thara/26 **IS** chr 29 (431): Nahor ann. LXXVIIII (LXXVIII *CDX;* CLXX VIIII *K;* LXXXVIII *Z*) genuit Thara (tharam *M;* thare *Z*) **PS-PHo** *4,14 (122):* et vixit Nachor annos XXX (XXXIIII *A*) et gen. Tharam/ **PROS** chr 24 (386): 22/porro Nachor cum esset ann. LXXVIIII (LXXXVIII *A^{r};* LXXXVIIII *Ast*) genuit Tharam (thare *L^{s};* thara *A*)/26 **PS-PROS** chr 20 (632): /Nachor ann. LXXXVIII genuit Thare/

25 25 **AN** gen 237 (171): /et vixit postq. gen. Thara ann. CCXXVIIII et gen. filios et f. et disc. quarta generatione (*G*) **PS-PHo** *4,14 (122):* /et vixit N. postq. gen. Tharam annos CC et gen. octo filios et quinque filias **PS-PROS** chr 20 (632): /et vixit post LXXX/

26 26 **AN** chr 1 *236 (113):* Thara ann. LXX genuit Abraham chr-A *210 (113):* vixit autem Thara annos LXX...et genuit Abraham comp 22 (151): 24/Thara (tharca *C^{1}*) cum esset annorum LXX genuit Abram gen 241 (171): hic (*G;* —*T*) Tara (*G;* tharra *T*) genuit tres filios (~fil. tr. *T*): primitivum nomine (—*T*) Aran (*G;* arran *T*) secundum Nachor tertium Abraham (*G;* abram *T*)/ **AU** ci 16,10 (140,24): 24/Thara autem septuaginta et genuit Abram Gn q 25 (13,10): cum...(=C)...Arran (arraan *C;* aran *PSNV*) **CY-G** hept 1,403-404 (16): 9/hos sequitur, domino multum qui credidit, Abram. quem genuit prisco de nomine Thara (tharra *A*) vocatus/ **HILn** curs (160,18): 24/Thara anno LXX genuit Abraham **IS** chr 31 (431): Thara (tarem *XE;* thare *MZ;* tarae *K*) ann. LXX genuit Abraham (abram *LMNT*) **PS-PHo** *4,15 (122):* et vixit...(=X)...Abram (ambram *A*) et Nachor et Aran (arram *A*)/ **PROS** chr 25 (386): /Thara (tharam *C;* thare *L^{s}*) autem (—*A*) cum esset (—c. e. *L^{s}*) ann. LXX (LXXX *A*) genuit Abraham (abraam *C^{1}*) **PS-PROS** chr 21 (632): /Thare ann. LXX genuit Abraham/32

27 **AN** gen 242 (171): /primitivo autem filio eius nati **27** sunt filii tres et ista nomina eorum: Melcha Iesca et Loth *G;* arran genuit filios tres primum melcha secundum iescan tertium loth *T*) 247 (171): Aran autem primitivus filius Tarae genuit filium nomine Loth (*G;* arran genuit loth *T*) **AU** ci 16,12 (146,19): hae...(=I)...Arran (*VRF;* aram *a;* aran 𝔅*BHrell.v*) et Arran gen. Loth/ **CY-G** hept 1,405 (16): /iungitur et Lothus iuncto de sanguine frater/29 **HI** Hel 14 (197C): Thara quippe genuit Abraham et Nachor et Aram, et Aram genuit Lot **KA** Λ 28 (94): de generationibus Thare patris Abraham **PS-PHo** *4,15 (122):* /Aran (tharram *A*) autem genuit Loth

ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἐγενήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων. **29** καὶ ἔλαβον Αβραμ καὶ Ναχωρ ἑαυτοῖς γυναῖκας·
+ εν ελαβεν
I in terra in qua natus est in regione Chaldaeorum et sumpsit Abram et Nachor sibi uxores
× sumpserunt
H „ „ nativitatis suae „ Ur Chaldeorum duxerunt autem „ „ Nahor × „

ὄνομα τῇ γυναικὶ Αβραμ Σαρα, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ναχωρ Μελχα θυγάτηρ Αρραν, πατὴρ
καὶ πατηρ
I nomen mulieris Abram Sara et nomen mulieris Nachor Melcha filia Arran pater
uxoris uxoris Lod + autem
H „ autem uxoris „ Sarai „ „ uxoris Nahor „ „ Aran patris
×

Μελχα καὶ πατὴρ Ιεσχα. **30** καὶ ἦν Σαρα στεῖρα καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει. **31** καὶ ἔλαβεν Θαρα τὸν Αβραμ
I Melchae et pater Iescae (A) et erat Sarra sterilis et non generabat et sumpsit Thara Abram
ipse est filios
H „ „ patris Ieschae erat autem Sarai „ nec habebat liberos tulit itaque Thare „

υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν Αρραν υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν Σαραν τὴν νύμφην αὐτοῦ γυναῖκα Αβραμ
× × × × × × × ×
A filium suum et Loth filium Arran filium filii sui et Saram nurum suam uxorem Abram
H „ „ „ „ „ Aran „ „ „ „ Sarai „ „ „ „
× × × × × ×

τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν Χανααν καὶ ἦλθεν
× × × ηλθον
A filii sui et eduxit illos (E) de regione Chaldaeorum (A) ire in terram Chanaan et venit
eos
H „ „ „ „ eos „ Ur Chaldeorum ut irent „ „ „ veneruntque
× ×

ἕως Χαρραν καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ. **32** καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Θαρα ἐν Χαρραν διακόσια
εις ωκησαν + πασαι ~ πεντε
E in Charran (A) et habitavit ibi et fuerunt dies Tharae (E) in Charra (A) quin-
× anni vitae
H usque Haran „ habitaverunt „ „ facti sunt „ Thare × × × ducento-
× + omnes

29 sumpsit AU: ελαβεν DEchlmnoqrux*c_2 Phil-cod: = 𝔐 accepit? PS-PHo sumpserunt HI; AU (Var): = 𝔊 | — autem (H) ΛΧΠΣΒΜΦΘΡΨΩ^{SL}: = 𝔊𝔐 | mulieris AU uxoris HI; H | lod CY-G | + autem HI: *cf* και πατηρ alle Hss außer 911 f | et *cf* AU; H: = 𝔊𝔐 ipse est HI

30 **A** AU loc | filios (H) O

31 **A** AU ci | — filium (H) Λ^{Ⅱ}ΠΦ^{Λ}ΩM; Claudius Taurin. (PL 50,944B): — υιον cx*𝔄𝔙^{p}𝔈^{cp} | ××××× ××× (H) Σ^{T*M}: — και ... αυτου 𝔙^{p} | illos AU eos BED; H | venerunt H: ηλθον 911 bdw𝔄𝔈: = 𝔐 | in AM; AU; KA: εις Maflsv × 91.94.95?; O | habitaverunt H: ωκησαν bw𝔄𝔈: = 𝔐

32 + omnes G^{c}Σ^{M}B, Brev. Goth. (PL 86,280C), Claudius Taur. (PL 50,944C): + πασαι 961? acdefgjmoptvxc$_2$𝔄𝔇𝔈 Chr | anni vitae? AU Gn q | quinque et duc. anni AU ci: πεντε και διακ. ετη EMacefhjloquv LXX PS-PROS

28 28 **AU** ci 16,12 (146,21): /et m. est Arran (*VRF;* aram *a;* aran 𝔖*BH rell. v*) coram Thara (tharra *V;* thare *a*)... (= I)... Chaldaeorum/ **BED** (91,133C): denique quidam codices habent quia mortuus est ante conspectum Thare patris sui (< HI q) **HI** q (18,29): et m. est Aran (arran φ) ante patrem suum in t. qua ... (= I)... Chaldaeorum. pro eo quod legimus 'in regione Chaldaeorum' in hebraeo habet 'in ur Chesdim', id est in igne Chaldaeorum (19,8): et hoc esse quod nunc dicitur: m. est Aran (arran φ) ante conspectum Tharae patris sui in t. nativitatis suae in igne Chaldaeorum (< 𝔐)

29 29 **AN** gen 242 (171): primitivo autem filio eius nati sunt filii tres et ista nomina eorum: Melcha Iesca et Loth (*G;* arran genuit filios tres: primum melcha, secundum iescan, tertium loth *T*) **AU** ci 16,12 (146,23): /et sumpsit (sumpserunt *GBHapv*)... (= I)... Sara (sarai *Ba;* sarar *p*) et... (= I)... Arran (aram *VRFeg*). iste Arran (aram *VR Feg*) pater Melchae fuit et pater Iescae (iesche *Bap;* iesca *VRFGeg;* iescha *H*), quae Iesca creditur ipsa esse etiam Sarra uxor Abrahae **CY-G** hept 1,406-408 (16): 27/hi cum iam validi fierent pubentibus annis, coniugium iunxere sibi: Lod foedere Melchae (melche *AC;* melciae *G*) gaudet, et Abramo ditescit coniuge Sarra/ **HI** q (19,14): et sumpserunt Abram (abraham βγφ)... (= I)... uxoris Abram (abraham βγφ) Sarai et nom. ux. Nachor Melcha f. Aran (arran φ); pater autem Melchae ipse est pater Iescae **PS-PHo** *23,4 (175):* et accepit Abraham Saram et Nachor Melcham

30 **AU** loc 1,37 (513,14): et erat... (= A)... generabat: cum posset sufficere: et erat Sarra sterilis **CY-G** hept 1,409 (16): /quae tamen ad senium duxit sine pignore vitam/ **KA** Δ 65 (84): de Sara (sarai *F;* sarra *V*) sterili **30**

31 *cf* Act 7,4 **91.94.95**: LXX. de regione Chaldeorum (caldaeorum *95*) LXX. Charan (charam *95*) **AM** Abr 1,4 (503,17): regio Chaldaeorum de qua exivit Thara (tharae *P;* tara *T;* thare *T'EBCM*) pater Abrahae (habrae *T;* abraham *DXB*) et in Charram (carram *T;* charran *N* 𝔄^{1}*ERB;* carran 𝔄^{n}) demigravit **AU** ci 16,13 (147,10): et sumpsit ... (= A)... Saram (sarram *e*) n. s. ux. Abram (abraham *e;* abrahe *H*)... (= A,E)... Chaldaeorum (caldeorum *VH*) ire in t. Chanaan (canaan *V*^{1}) et venit in Charran (*RFGg*^{2}; carran *V;* charan *eg*^{1}*p;* carram *Hb*^{1}; charram *Bab*^{2}*v*) et **31**

πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Θαρα ἐν Χαρραν. **12,1** Καὶ εἶπεν κύριος τῷ Αβραμ Ἔξελθε
και διακοσια ετη × × + ο θεος
A que et ducenti anni et mortuus est Thara in Charra (L) et dixit dominus deus ad Abram exi
× × × ×
H rum quinque annorum " " " × " Haran dixit autem " × " " egredere

| —thara AU ci (Var); H: —θαρα f Chr
12,1 dominus deus CY > PS-AU alt; AU tri 3,25: + ο θεος Madprd$_2$ dominus× IT; AU ci, Gn q, tri 2,19; PS-AU s, spe; IS; H:=𝔊𝔐 ×deus HI Ps h; AU ci (Var); QU; MUT; CLE-R: ×ο θεος 911 𝔄 | —ad CY (Var); AU ci (Var); PS-AU alt; KA Λ (Var) | egredere H; HI ep 71, Jr h, Lc; *cf* GR-M; *cf* LEA; CHRY I,556 | terra]

hab. ibi **BED** (91,134D): vetus translatio habet quia eduxit eos de regione Chaldaeorum **CY-G** hept 1,410-411 (16): /hos Thara sollicite Chaldaeo de grege dempsit, dum Channana (*C;* chananna *A;* chanana *G*) placent frondosis collibus arva/12,1 **HI** q (19,6): scribitur egressum esse Tharam cum sobole sua de regione Chaldaeorum pro eo quod in hebraeo habetur de incendio Chaldaeorum (*cf* zu Gn 11,28) **KA** Δ 66 (84): translatio Abrae (habrae *F;* abrahae *DN*) in Charra (chara *D;* charam *L;* carram *F*) **Petrus Comestor** (PL 198,1091C): LXX interpretes ponunt Charram

32 32 **91**: LXX. in Charra **AU** ci 16,14 (148,26): et fuerunt ... (=A,E,A) ... et (—*V*) m. est Thara (—*Bv*) in Charra 16,15 (150,24): et fuerunt...(=A,E,A)...Charra 16,24 (163,18): et...(=A,E,A)...anni Gn q 25 (12,4): et postea cum suis omnibus mansit in Charran et vixit annos ducentos quinque in Charran et mortuus est/ 25 (12,14): fuer. anni vitae Tharrae (tarra *CP;* tara *S;* thare *N;* thara *T*) ducenti quinque in Charran **Claudius Taurin.** (PL 50,944C): in Aran: quod alia translatio 'in Carra' nominare solet **JUL-T** ant 1,17 (603A): et fuer. dies Tharae in Carra quinque et ducenti anni (< AU ci 16,24) **PS-PROS** chr 21 (632): 26/et vixit post ann. LXX

12,1 12,1 *cf* Act 7,3 **AM** Abr 1,3 (503,4): exi...(=L)... patris tui 1,3 (503,6): de terra tua 1,4 (504,1): exi de cogn. tua 2,2 (565,18): exi de terra t. 2,2 (565,20): et de cogn. inquit tua 2,2 (566,3): et de domo tua inquit exi fu 6 (167,3): exi...(=L)...patris tui Lc 3,7 (102,21): exi...(=L)...tui (+ et vade αLχ; + veni ω) in terram quam tibi monstrabo (-stravero *X*)/ off 1,107 (55C): iussus exire de terra sua et de cogn. sua et de domo p. sui **AMst** q 109,4 (259,3): exi de terra t. et de cogn. et de domo p. t. **AN** chr I *237 (113):* quo tempore dixit illi deus ut exiret de terra sua et de domo p. sui et veniret in terram Chanaam chr-A *211 (113):* quando praecepit illi deus exire de domo p. sui et venire in terram Chanaan Mt h 1 (613): exi de terra t. et de cogn. t. et veni in terram quam tibi demonstrabo 40 (854): exi de terra t. et de cogn. t. etc. 41 (860): exi de terra t. et de cogn. t. et veni in terram quam tibi demonstravero /13,15 41 (861): exi de cogn. tua...exi de terra t. **ANI** s *1 (475):* exi de terra t. et de cogn. t. **AU** ci 16,15 (149,17): et dixit dom. (deus 𝔄*V*) ad (—*R*) Abram ...(=L)...patris tui 16,15 (150,28): et dixit inquit dom. ad Abram: exi de terra t. 16,15 (152,8): exi...(=L)... patris tui 16,16 (152,25): et dixit dom. ad Abram (abraham *VRFGH*𝔄)...(=L)...et vade (et v. —*VRg;* et veni *p*) in terram quam tibi demonstravero (-strabo B^1p)/ 16,16 (153,4): vade in terram quam tibi demonstravero/ 17,2 (198,18): vade in terram quam tibi demonstravero (-strabo *e*)/ Ev 2,10 (91,8): deus de terra sua et de (—*r*) cogn. sua separavit Abraham Gn q 25 (12,6): /et dixit dom. ad Abram ut exiret de Charran 25 (13,26): locutus sit deus Abrae ut exiret de cogn. sua et de domo p. sui s Den 24,10 (150,14): exi de terra t., dictum est illi, et de cogn. t. et vade in terram quam tibi dabo tri 2,19 (857): et dixit dom. ad Abraham...(=L)...patris tui 3,25 (883): et dixit dom. deus ad Abraham **PS-AU** alt (1138): dixit inquit dom. deus Abrahae...(=L)...ostendero/ (< CY te) s 3,1 (1743): exi, inquit dominus, de terra t. et de cogn. t. et veni in terram quam monstravero tibi 3,1 (1743): exi ait de terra t. 106,5 (1953): exi, inquit ei dominus, de domo t. et de cogn. t. et veni in terram quamcumque tibi ostendero s Cas *I,167 (168a)*=s Mai *33,3 (72):* vocavit deus Abraham et dixit ei: exi de terra t. et de cogn. t. et vade in terram quam ibi dixero (< CHRY III,833) s Mai 78,3 (153): exi...(=L)...veni in terram quam monstravero tibi 78,3 (153): exi de terra t. et veni in terram quam monstravero tibi. hoc est dicere: exi de terra t. et veni in terram meam spe 5 (330,3): in genesi dominus ad Abraham: exi de terra t. (—*M*)...(=L)...in terram quam tibi ostendero (monstravero tibi *C*)/ **CAE** s 81,1 (319,3): egredere...(=H)... patris tui 81,1 (319,10): egredere, inquit dominus, de...(=H)...patris tui 81,1 (320,1): egredere, inquit dominus, de terra t. (H) 81,1 (320,9): et veni, inquit dominus, in terram quam monstravero (-strabo OH^1; ego demonstrabo *D*) tibi 81,2 (320,14): egredere inquit de cogn. t. 81,3 (320,29): egredere inquit de domo p. t. **CAn** co 3,4,1 (70,7); 3,6,2 (73,14): exi...(=L)... patris tui 3,6,2 (73,16): de terra tua...de cogn. tua... de domo p. t. 3,10,4 (83,5): et veni in terram quam tibi monstravero (demonstravero *O*) 3,10,5 (83,14): et veni inquiens in terram quam tibi monstravero 3,10,6 (83,16): exi de terra t. 3,10,6 (83,18): et veni in terram quam tibi monstravero 3,12,1 (84,6): exi de terra t. 3,12,1 (84,8): et veni in terram...quam tibi monstravero **CHRY** *I,556 (560C):* veni enim inquit in terram quam monstravero tibi *(561D):* egredere inquit de...(=L)... veni in terram quam monstravero tibi *III,833 (834D)*= PS-AU s Cai II,60,6 (299)=s Cai II, App. 44,4 (233)=s Cas *I,168 (170b)*=s Mai *80,2 (157):* vocavit quippe deus (dominus *Cai II,60*) Abraham dicens: exi de terra t. et de cogn. tua; et non dixit illi: hereditatem capies paradisi, sed: veni (venies *Cai II,60, Cas*) in terram quam monstravero (demonstravero *Cai II,60, Cas;* monstrabo *Cai II, App*) tibi **CLE-R** *10 (10,17):* dixit enim illi deus: exi ...(=L)...in terram quam tibi monstrabo/ **CY** te 1,21 (54,2): et dixit dom. deus ad (—W) Abraham...(=L)... ostendero/ **CY-G** hept 1,412-415 (16): 11,31/sed deus, electi qui sensum nosceret Abrae, imperat, ut sedes alia regione capessat: Heia age, festinans patriis te dimove terris cognatasque domus et limina sueta relinque/ **PS-EUS-C** *2,1 (1076A):* dicit enim ei: Abraham, Abraham, exi e patria tua et ex cognatione tua et ex domo p. t. *2,1 (1076B):* exi e patria tua et cogn. t. et ex domo p. t. et veni ad terram...non enim dixit illam terram, sed: in terram, inquit quam tibi ostendero *2,1 (1076C):* sed sicut eiciens eum de patria ait: veni ad terram quam tibi ostendero **EUS-G** 34 (576G): nondum quidem visibiliter exierat de terra sua et cogn. sua et de domo p. sui 73 (607A): exi de terra t. **Eutropius**: PS-HI ep 19,10 (198A): exi de terra t. et de cogn. t. **GAU** 21,5 (186,24): exiit et ipse de terra sua et de cogn. sua et

ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν
γενεσεως × × × × × × × + και δευρο + και πορευου

L de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui et vade in illam terram quam
× × × generatione × × × × × × veni × Charram quamcumque
× × × × × × × × ×

H " " " " " " " " " " " " × × " × " "
× × × × × × et veni

σοι δείξω· **2** καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου,
~ δειξω σοι

L tibi ostendero et faciam te in gentem magnam et benedicam te et magnificabo nomen tuum
ostendam efficiam
(ego) (de)monstrabo ego te faciam
(de)monstravero
~ (monstravero) tibi

H monstrabo tibi faciamque " " " " " " " tibi " " " "
monstravero

domo ? PS-AU s 106 patria ? HI ep 125; PS-EUS-C | —tua PAU-N (Var); PS-AU spe (Var); Ω^{s} | —et de cogn. tua IT; AN chr I; Ψ^{D} | generatione ? MUT: *cf* γενεσεως Phil-cod 1/5 | —tua AMst; HI ep 71 (Var); 108 (Var) | —et de domo p. tui HI ep 46; 108; AU s Den; PS-AU s 3; 106; s Cas I, 167; QU; MUT; AN Mt h; GR-T; CHRY III, 833: —και εκ τ. οικου τ. π. σου Hip Cyr 3/7: < Act 7,3 | —de RUF Gn (Var); O: —εκ 911 | et vade CY > PS-AU alt; AM Lc (Var); IT; HI ep 46; 71; PEL Casp 3; AU ci, s Den; CLE-R; PS-AU spe, s Cas I,167; GR-T; IS Gn; JON: και πορευου cm; και δευρο EMbdefgjlnopqsuvwxyc$_2$d$_2$$\mathfrak{E}^{c}$ Hip Eus Chr Cyr Thdt 1/2; Act 7,3 et veni HI ep 108; RUF Rm; AU ci (Var); CAn; QU; PS-AU s 3; 106; s Mai 78; CAE; AN Mt h; *cf* chr I, chr-A; CHRY I,556; III, 833; PS-EUS-C; G^{2}CΛΧΠΣΒΜΦ^{VP}ΟΘ^{AM*}P^{2}ΨΩ × veni AM Lc (Var) venies ? CHRY III,833 (Var) ×× AM Lc; HI ep 46 (Var); AU ci 16,16; H: = $\mathfrak{G}$ (ADa*h*rt$\mathfrak{AE}^{fp}$ Phil Clem-R Or-gr Thdt 1/2) $\mathfrak{M}$ | illam CY > PS-AU alt: **K** | charram ? IT | quamcumque QU; PS-AU s 106 | ostendero CY > PS-AU alt; RUF Rm 4,3.4; QU; PS-AU s 106; spe; PS-EUS-C: **K** ostendam RUF Rm 4,7; HI ep 108; JON (Var) monstrabo AM Lc; HI ep 46; CLE-R; CAE (Var); CHRY III,833 (Var); JON; H demonstrabo AU ci (Var); AN Mt h 1 ego demonstrabo CAE (Var) monstravero AM Lc (Var); HI ep 46 (Var); 71; CAn; PS-AU s 3; s Mai 78; spe (Var); CAE; GR-T; CHRY; JON (Var); CXII^{C}Σ^{M}Β$\Phi^{A}$$P^{2}$Ψ^{BDF}Ω^{SJ} demonstravero RUF Rm 4,1; AU ci; CAn (Var); AN Mt h 41; CHRY III,833 (Var) dabo ? AU s Den dixero ? PEL Casp 3; PS-AU s Cas I,167 ~ (monstr.) tibi RUF Rm 4,3.4; HI ep 46; 71; 108; PS-AU s 3; s Mai 78; spe (Var); CAE; GR-T; CHRY; JON; H: δειξω σοι Phil-codd 1/2
2 efficiam MAXn ego te faciam AR | ~ ben. eris PS-AU spe

de domo p. sui et sequebatur verbum dei **[PS-GEL]** decr 1,3 (4 resp. 23): exi de terra t. et reliqua (Interpolation nur in Γ 1) **GEN** ill 24 (82,25): ut exiens de terra et cogn. sua coheres fieret Abrahae patriarchae **GR-M** Jb 28,13 (454A): sicut Abraham terram suam iubetur egredi et pergere quo nesciebat (*cf* Hbr 11,8) **GR-T** mir 7,3 (672,16): exi de terra t. et de cogn. t. et vade in terram quam monstravero tibi **HI** ep 22,1,1 (144,2): ut secundum exemplum Abrahae exiens de terra sua et de cogn. sua relinquat Chaldaeos 46,2 (330,12): exi inquit de terra t. et de cogn. t. et vade (—et v. *K*) in terram quam monstrabo (-stravero *B*) tibi 71,2,2 (3,9): Abrahae dicitur: egredere de terra t. et de cogn. t. (—Σ) ... (= L) ... in terram quam monstravero tibi 108,31,2 (349,17): exi de terra t. et de cogn. t. (—B) et veni in terram quam ostendam tibi 125,20,5 (142,5): exi cum Abraham de patria (+ tua η) et de (—*CN*) cogn. t. et perge quo nescis (*cf* Hbr 11,8) Jr h *1 (587C):* Abraham quando egressus est de terra sua et de cogn. sua et de domo p. sui Lc *22 (146,3):* quibus deus loquitur ad Abraham: egredere de terra t. (+ et de cogn. t. *C*) Ps 104 (77,15): dicitur ad Abraham: exi de terra t. et de cogn. t. Ps h 1 (9,6): dicit deus ad Abraham: exi de terra t. et de cogn. t. **PS-HIL-A** (233a,6): exi de terra t. **JON** Col 1,4 (70,9): exi...(= L)...in terram quam monstrabo (-stravero *A 2. 4. B 2;* ostendam *A 3*) tibi **IS** Gn 10,1 (238B): locutus est enim ei dominus: egredere...(= H)...patris tui 10,3 (238C): vade in terram quam demonstrabo tibi/ q (39): quod dominus loquitur ad Abraham dicens: egredere...(= H)...patris tui test 11 (202A): pro quo dixit dominus ad Abraham: exi...(= L)...patris tui **IT** Ae 20,1 (65,3): dicente domino ad Abraam: exi de terra t. et de domo p. t. et vade in Charram et reliqua **KA** Δ 67 (84): ubi Abrae (*E;* abrahae *DN;* abraam *V*) de terra (+ sua *V*) exire iubetur Λ 29 (94): dixit dominus ad (—Φ^{A^2}) Abraham (abram Φ^{R}*m*): exi de terra t. **LEA** vg 21 (891D): ut quae de terra tua et de cogn. tua cum Abraham egressa es **LUCU** 17 (855A): exi de terra t. **MAXn** Jud 1 (293,18): deinde dicitur ad Abraham: exi ...(= L)...patris tui/ **MUT** *25 (389/90):* dixit deus: exi de terra t. et de generatione t. et dabo tibi terram hanc **PAU-N** ep 1,10 (8,18): exi de terra tua (—*FPU*) et de cogn. t. **PEL** Casp 3,9,3 (38,5): exi...(= L)...in terram quam tibi dixero 6,15,3 (157,31): exi...(= L)...patris tui **QU** pro 1,16 (742C): exi, inquit ei deus, de terra t. et de cogn. t. et veni in terram quamcumque tibi ostendero **RUF** Ct prol *(78,24):* exi...(= L)...patris tui Gn *3,3 (41, 22):* exi...(= L)...de (—*D*) domo p. t. et reliqua Rm *4,1 (962C):* ut exiret de terra sua et de cogn. patris sui et veniret in terram quam ei demonstraverat deus *4,3 (970B):* visus est inquit dominus Abrahae et dixit (videns inquit dom. abraham dixit *Ms. unus*) ad eum: exi...(= L)...et veni in terram quam ostendero tibi/ *4,4 (971C):* exi...(= L)...et veni in terram quam ostendero tibi *4,7 (987C):* exi...(= L)...et veni in terram quam tibi ostendam *5,1 (1012B):* exi...(= L)...patris tui **SED-S** Hbr 11 (267C): exi de terra t.

2 **AM** Abr 2,4 (567,3): benedicam inquit te et fac. te in gent. magnam Lc 3,7 (102,23): /et faciam...(= L)...benedictus/ **AR** Ps 97 (466B): quam promisit Iacob dicens: et ego te faciam in gentem magnam (Iacob *cf* Gn 48,4?) **AU** ci 16,16 (152,27): /et faciam...(= L)...benedictus/ 16,16 (153,4); 17,2 (198,19): /et fac. te in g. magnam **PS-AU** alt (1138): /et faciam...(= L)...tuum spe 5

καὶ ἔσῃ εὐλογητός· **3** καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι·
~ καταρασομαι τους καταρωμενους σε

L et eris benedictus (~ benedictus eris) et benedicam (K) qui te benedixerit (benedixerint) et maledicam qui te maledixerit (maledixerint)
(I) benedicentes te " " maledicentes te (~ (maledicentes te) maledicam)
H erisque " × " benedicentibus tibi " " maledicentibus tibi

καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. **4** καὶ ἐπορεύθη Αβραμ καθάπερ
K et benedicentur × × in te (L) omnes tribus (gentes) terrae × (I) et exi(v)it (abiit autem) Abram quemadmodum (secundum ea quae)
I " " " H atque in te benedicentur universae cognationes " egressus est itaque " sicut

ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. καὶ ᾤχετο μετ' αὐτοῦ Λωτ· Αβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομήκοντα πέντε,
(o θεος) ~ πεντε και εβδομηκοντα ετων
I locutus est illi (ei) dominus (deus) et abiit (exivit) cum eo (illo) Loth Abram autem (×) erat quinque et septuaginta annorum (~ annorum .LXXV.)
H praeceperat (~ illi locutus est) ei " (deus) " ivit " " " (~ erat autem Abram) septuaginta quinque annorum erat Abram

ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαρραν. **5** καὶ ἔλαβεν Αβραμ τὴν Σαραν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν
I cum (quando) exiit (exiret) de (ex) Charra(n) et sumpsit (accepit) Abra[ha]m Saram uxorem (mulierem) suam et Loth filium
H " egrederetur (egressus est) " Haran tulitque × Sarai " " " " "

3 qui te benedixerit CY; PS-AU qui te benedixerint CLE-R benedicentes te AM; RUF; AU; JUN | ~ καταρασομαι τους κατ. σε Clem-R ~ (maledicentes te) maledicam AU; CLE-R: = 𝔊𝔐 | qui te maledixerit CY; HIL; PS-AU: *cf* 𝔐 qui te maledixerint CLE-R maledicentes te AM; RUF; AU; JUN | ××CY | gentes? AM Ps; PROS; *cf* RUF Eus 1,4,13: < Parallelen | —terrae? AM Ps; PROS

4 et exi(v)it AM; AU; *cf* PS-PHo abiit autem RUF? | quemadmodum AM; AU secundum ea quae RUF? | ~ illi loc. est AM 2,5 (Var)? | illi AM; AU½+(½ Var) ei RUF; AU½; H | deus AM⅔; AU (Var); B: o θεος 911 𝔄 | abiit AM Abr 2,6; AU exivit AM Abr 1,4 | illo AU (Var) | —autem AU (Var) ~ erat aut. abr. HI q? | LXXV ann. AM; HI q; AU; *cf* CAr, H: ~ πεντε και εβδ. ετων Eefhjlqstuv; εβδ. πεντε ετων 911 ~ ann. LXXV HI Hel; AN: = 𝔊 | cum exiit AU cum exiret HI Hel quando egressus est HI q? | de AM; HI Hel; AU ci 16,15 (Var); H ex HI q; AU

5 **I** HI | sumpsit HI; *cf* AM accepit PS-PHo | mulierem PS-PHo | —αυτων c | **M** AM | αυτην p

(330,5): /et faciam...(= L)...ben. eris (~ eris ben. *MVLC*)/ **CLE-R** *10 (10,19);* **CY** te 1,21 (54,4): /et faciam...(= L)... benedictus/ **CY-G** hept 1,416 (16): /nam procerem immensae faciam te iam fore gentis/ **Eutropius**: PS-HI ep 19,17 (204D): faciam te in g. magnam **IS** Gn 10,3 (238C): /faciamque te in g. m. (H) **MAXn** Jud 1 (293, 19): /et efficiam te in g. magnam **RUF** Rm *4,3 (970B); 4,7 (987D):* /et faciam...(= L)...benedictus/

3 3 *cf* Gn 18,18; 22,17-18; Gal 3,8 **AM** Lc 3,7 (102,25): /et ben. benedicentes (benedicentibus α*G*)...(= I,L) ...terrae Ps 1,49,2 (41,21): ben. in te o. gentes (Gal 3,8?) **AU** ci 16,16 (152,29): /et ben. benedicentes te et maledicentes te maledicam (~ maledicam maledicentes te *Hv*)...(= I,L)...terrae 16,16 (153,9); 17,2 (198,23): et ben. in te o. tr. t. **PS-AU** spe 5 (330,7): /et benedicam...(= K)... maledixerit **CLE-R** *10 (10,20):* /et ben. qui te benedixerint et qui te maledixerint maledicam et ben. in te o. tr. t. **CY** te 1,21 (54,5): /et benedicam...(= K)...ben. (+ in te *LW sup. lin. m. 2, rell.*) o. tr. t. **CY-G** hept 1,417-420 (16): /insuper his addam, ut, te quicumque malignis vulnerat eloquiis, domini maledictus ab ore tristia quaeque ferat; at qui sermone benigno commoda denarrat, sit laeto grandior actu/6 **GR-M** Jb 4,2 (638D): maledicam maledicentibus tibi (H) **HIL** Ps 118 zade 4 (517,18): Abrahae quoque dominus dixit: qui te maledixerit maledictus erit et inimicus ero inimicis tuis et adversantibus te adversabor (Ex 23,22) **IS** Gn 10,3 (238C): et ben. in te univ. cogn. t. (*cf* H) q (106); **PS-IS** sent 57,1 (1189A); **JUL-T** ant 2,51 (687D): maledicam maledicentibus tibi (< GR-M Jb 4,2) **JUN** 2,21 (514,14): benedicam...(= I)...maledicentes te **PROS** Ps 113,2 (326B): ben. in te o. gentes **RUF** Eus *1,4,12 (43,34):* et ben. inquit in te o. tr. t. *1,4,13 (45,6):* per hoc ei dicitur quia benedicentur in te o. tr. et o. gentes terrae Rm *4,2 (967C):* quia ben. in te o. tr. t. *4,3 (970B):* /et benedicam...(= I,L)...terrae *4,3 (970C):* ben. in te o. tr. t. *4,7 (987D):* /et benedicam...(= I,L)...terrae

4 **AM** Abr 1,4 (503,14): et exivit cum eo Loth **4**
2,5 (567,13): et (*PT; — cet.*) exiit Abraham quemadm. loc. est illi (~ illi loc. est *B*) dom. 2,5 (567,20): exivit Abraham quemadm. loc. est illi deus 2,5 (568,1): quemadm. loc. est illi deus 2,6 (568,12): et abiit cum eo Loth 2,6 (569,5): ideo etiam et LXX et V annorum describitur exisse de Charran **AN** chr I *237 (113):* Habraham aut. erat ann. LXXV quo tempore dixit illi deus ut exiret de terra sua chr-A *211 (113):* factus est aut. Abraham annorum LXXV...quando praecepit illi deus exire **AU** ci 16,15 (149,23): et (— *b*) exiit Abram quemadm. loc. est ei (*VℜHb;* illi *RFGBaegpv*) dominus (*RFHaegpv, B in ras.;* deus *Vℜb*)...(= I)...ex (de *RGHℜab*) Charra 16,15 (150,29): et exiit...(= I)...eo (illo *B*) Loth; Abram aut. (— *R*) erat quinque et sept. ann. cum exiit ex (de *Gℜ*) Charra 16,16 (153,13): Abram (*Bv;* abraham *VRFℜegp, Hoffm.*) erat quinque et sept. ann. cum exiit ex Charra **CAr** in 1,14,4 (41,13): septuaginta quinque annorum Abraham fuit (~ abr. f. ann. Θ; ~ abr. ann. fuit *Q*) quando

τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν ψυχήν, ἣν
I fratris sui (M) et omnem animam quamcumque
H " " universamque substantiam quam possederant " animas quas

ἐκτήσαντο ἐν Χαρραν, καὶ ἐξῆλθοσαν πορευθῆναι εἰς γῆν Χανααν καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χανααν.
M possederat in Charran αὐτην
H fecerant " Haran et egressi sunt ut irent in terram Chanaan cumque venissent in eam

6 καὶ διώδευσεν Αβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχεμ ἐπὶ τὴν δρῦν
M et perambulavit Abra[ha]m usque ad locum Sychem (E) ad quercum
H × pertransivit Abram terram usque " convallem

τὴν ὑψηλήν· οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. **7** καὶ ὤφθη κύριος ὁ θεος τῷ Αβραμ καὶ εἶπεν
E altam et visus est dominus deus + ο θεος Abrae et dixit
excelsam
H Inlustrem Chananeus autem tunc erat in terra apparuitque apparuit " deus × Abram " "

αὐτῷ· Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Αβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι
E illi semini tuo dabo terram istam et aedificavit ibi Abram altare domino qui visus est
ei hanc aram deo apparuit
H ei " " " " hanc qui " " × " " " apparuerat
apparuit

αὐτῷ. **8** καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ' ἀνατολὰς Βαιθηλ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν
E ei et recessit inde in montem contra orientem Bethel et statuit ibi tabernaculum
locavit
H " " inde transgrediens ad " qui erat " " " × tetendit " "
in

6 —την γην Any | —εις το μηκος αυτης 911 Dabcquwc$_2$Ɛ Phil(> AM?) Or-gr: = 𝔐 | locum AM Abr 2,8; H: = 𝔊𝔐 ×AM Abr 1,5: —του τοπου Ɛ | altam AM excelsam 91.94.95: **S**

7 visus est NO; AU tri; FU; KA Λ apparuit AM; AU ci; KA Δ; H | deus (H) Brev. Goth. (PL 86, 280D): ο θεος 𝔄-codd Phil Or-gr$^{2/3}$ | deus AU tri 3,25; FU; KA Λ: + ο θεος r Or-gr$^{1/3}$ Chr ×AM; AU ci, tri 2,19; KA Δ; H: = 𝔊𝔐 | illi AU ei FU; H ×AM?: = 𝔐 | istam FU hanc AM; AU; H | ×H: —αβραμ 911 acdmopquxc$_2$d$_2$ Eus Chr: = 𝔐 | altare FU; H aram AM; *cf* CY-G | domino AM Abr 2,10; FU; H: = 𝔊𝔐 deo AM Abr 1,5 | visus est FU apparuit AM; Claudius Taurin. (PL 50,946C), Brev. Goth. (PL 86,280D); *cf* H

8 in (H) Φ^{A} | —et statuit...bethel FU Fab 31: *cf* —και εστησεν...βαιθηλ mpxƐ^{p}: Homoioteleuton —et statuit...orientem FU Mon | statuit FU locavit AM? | —ibi (H) Φ^{Z*}Ψ^{BDF}: —εκει 911 abcow: = 𝔐 | bethel,

promissionem domini laetus accepit **HI** Hel 14 (197C): Abraham aut. erat annor. sept. quinque cum exiret de Charan/ q (19,23): erat aut. Abram (abraham βγφ) LXXV annorum quando egressus est ex Carra (βγ; charrant φ) **PS-PHo** *8,1 (132):* Abraham (abram *A*) autem exivit inde/ **RUF** Rm *4,7 (987D):* abiit autem Abraham secundum ea quae loc. est ei dom.

5 5 **AM** Abr 2,7 (569,11): ita evasit ut sumeret uxorem suam et nepotem et omnem...(= M)...Charran **HI** Hel 14 (197C): /et sumpsit Abraham...(= I)...sui **PS-PHo** *8,1 (132):* /et habitavit in terra Chanaan et accepit secum Loth fil. fr. sui et Sarai mulierem suam

6 6 **91.94.95**: LXX. ad quercum excelsam **AM** Abr 1,5 (505,4): egressus perambulavit usque ad Sychem (sichem *TWRC;* sichen *M*) 2,8 (570,4): et perambulavit inquit Abraham usque ad loc. Sychem (*B;* sycem *T;* sicchem *D;* sichem *cet.*) ad quercum altam **CY-G** hept 1,421 (16): 3/mutantur sedes, Sychemis (*G;* sychimis *C;* sichemis *A*) castra locantur/

7 7 **AM** Abr 1,5 (505,11): quo loci (*T;* loco *cet.*) apparuit illi dominus et dixit: semini tuo dabo t. hanc 1,5 (505,14): ideo et aram aedificavit deo qui apparuit ei/ 2,9 (570,20): continuo apparuit illi deus 2,10 (572,1): quia in loco aram domino aedificavit ei qui sibi apparuit **AU** ci 16,18 (155,11): et (—*F*) app. dom. Abrae (abrahae *Mss, v, Hoffm. Wey.*)...(= E)...t. hanc tri 2,19 (857): et visus est dom. Abrahae...(= E)...t. hanc 2,19 (857): visus est ei dominus 3,25 (883): et visus est dom. deus Abrahae **CY-G** hept 1,422-423 (16): /quae dominus vati longum despondit in aevum. illic deproperans sacratas suscitat aras/ **FU** Fab 31 (799C): et visus...(= E)... ei: semini...(= E)...ei/ 34 (808D): et visus est dom. d. Abrahae et dix. ei...(= E)...Abraham...(= E)...ei/ Mon 2,3 (181A): visus est dom. d. Abrahae et dix. ei...(= E)... Abraham...(= E)...ei/ **JUN** 2,21 (514,11): sem. t. dabo t. hanc **KA** Δ 68 (84): ubi dominus primo Abrae (habrae *F;* abrahae *DN*) apparuit in Bethel Λ 30 (94): (+ ubi *BEOI*) visus est dominus (— *BOI*) deus (— Φ^{A}*P*) Abrahae ad locum Sichem **NO** tri 18 (62,1): refert alio in loco quod Abrahae visus sit deus

αὐτοῦ, Βαιθηλ κατὰ θάλασσαν καὶ Αγγαι κατ᾽ ἀνατολάς· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυ-
E suum Bethel secundum mare × Agge contra orientem et aedificavit ibi altare domino
H „ ab occidente habens Bethel et ab oriente Ai aedificavit quoque „ „ „

ρίῳ καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. **9** καὶ ἀπῆρεν Αβραμ
E deo et invocavit in nomine domini (S) dei qui ei visus est (I) et abiit Abra[ha]m
H „ „ nomen eius × × × × perrexitque Abram

καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. **10** Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατέβη Αβραμ
I et × demoratus est in deserto et facta est fames super terram et descendit Abram
H vadens et ultra progrediens ad meridiem facta est autem „ in terra descenditque „

εἰς Αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. **11** ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν
I in Aegyptum habitare ibi quoniam invaluerat fames super terram
H „ „ ut peregrinaretur „ praevaluerat enim „ in terra cumque propeesset

Αβραμ εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Αβραμ Σαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Γινώσκω ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσ-
H × ut ingrederetur × Aegyptum dixit × Sarai uxori suae novi × quod pulchra sis

bethleem: AM identifiziert die beiden Orte; *cf* A. Vaccari, Biblica 3 (1922) 449f; *cf* IS Gn 24,1 (258A) | secundum FU iuxta AM | —et AM; FU; T, Brev. Goth. (PL 86,281A) | contra orientem FU ab oriente AM; H: *cf* 𝔐 | altare FU; *cf* AU; H aram AM | domino deo FU: κυριω τω θεω r𝔊 | in nomine AM Abr 2; FU: = 𝔊𝔐 nomen AM Abr 1; H: το ονομα E𝔊$^{ef(a)}$ | dei qui (ei) visus est FU: + του θεου τω οφθεντι αυτω r𝔊: *cf* 12,7

9 abiit AM profectus est inde? AU: *cf* + εκειθεν α′𝔙 proficiscens abiit? HI: *cf* πορευθεις και 911: = 𝔐 promovit AP-V | demoratus est AM habitavit? AU | deserto AM; *cf* HI heremo AU ad meridiem H; in austrum AP-V: *cf* νοτονδε α′, εις νοτον σ′: *cf* HI q

10 ~fam. fact. est HI | abiit AP-V? | habitare RUF incolere? AM et inhabitavit? AP-V | inval. RUF; *cf* PAT praeval. PS-BAS; H

11 in Brev. Goth. (PL 86,281D) | —αβραμ n𝔄 Chr: = 𝔐 | —εγω 𝔄𝔙^{lw}𝔈 Chr$^{1/3}$: = 𝔐

8 8 **AM** Abr 1,5 (505,15): /et recessit…(= E)…or. Bethel (bethlem *P;* betleem *T*) 1,5 (505,18): in monte tabernaculum sibi locavit 1,6 (505,20): et inv. nomen domini 2,11 (572,12): recessit inquit inde in mont. c. or. Bethel 2,11 (572,20): meritoque posuit contra or. Bethleem (bethel *T;* bethelem *T'*) 2,11 (572,24): non dixit contra Bethleem, sed tabernaculum ipsum Bethleem appellavit 2,11 (573,3): quod Bethleem iuxta mare Agge (aggee *P m. 1;* ai *T;* est galilee *B;* galileae est *P m. 2, cet.; cf A. Vaccari, Biblica 3 [1922] 449f*) ab oriente 2,12 (573,14): iterum aedificavit aram et inv. in nomine domini **AU** ci 16,19 (155,20): deinde aedificato ibi altari et invocato deo Abraham/ **CY-G** hept 1,424-427 (17): /conscendens montem, fractas qui respuit (respicit *A*) undas et rubicunda tumens prospectat lumina solis, (*excidit versus*) hic etiam positis fundatur molibus altar oraturque deus/ **FU** Fab 31 (799C): /et rec. inde in m. contra or. Bethel secundum mare…(= E,S)…qui visus est 31 (799D): et invocavit…(= E,S)…qui visus est 31 (799D): in nomine dom. dei qui visus est 34 (808D): /et recessit…(= E,S)…qui visus est Mon 2,3 (181A): /et rec. inde in m. contra or. Bethel et aedificavit…(= E,S)…visus est

9 9 **AM** Abr 1,6 (505,23): in desertum abiit/ 2,13 (573,17): et abiit Abraham et demoratus est in deserto (~ in des. dem. est *B*) **AP-V** Jub *13,4-5 (15a,1):* et inhabitavit illic annis duobus, et promovit inde in austrum usque Bahalot/ **AU** ci 16,19 (155,21): /profectus est inde et habitavit in heremo/ **CY-G** hept 1,427-429 (17): /sola cum deinde per arva vates agit, qua terra iacet disiuncta colonis; quae dum perpetuo venis sitientibus aret/ **HI** q (20,13): et proficiscens Abram abiit in desertum/… et in praesenti et in plurimis aliis locis pro deserto 'ad austrum' scriptum est in hebraeo

10 10 **AM** Abr 1,6 (506,1): /fames incidit, in Aegyptum descendit 2,13 (574,5): ideo et Abraham (abram *T*) dicitur descendisse in Aegyptum 2,14 (574,17): sed ut descenderet in Aegyptum famis coegit 2,14 (574,23): sic tamen descendit ut quasi advena ad tempus incolere, non quasi civis possidere videatur **AP-V** Jub *13,5 (15a):* /et facta est famis sup. t. et abiit Abram in Aegyptum anno tertio septimani et inhabitavit in terram Aegypti quinque annis/15 **AU** ci 16,19 (155,21): /atque inde ire in Aegyptum famis necessitate conpulsus est **PS-BAS** cons 3 (1690D): denique cum quodam tempore pestilentiam famis praevalere in terra sentiret et cum Sarra coniuge sua in Aegyptum descendisset/ **CY-G** hept 1,430-431 (17): /incussit ieiuna famem, cui cura cohaeret. hoc fecunda metu Nilotica rura petuntur/ **HI** q (20,13): /et fames facta est sup. t. **KA** Δ 69 (84): ubi Abram (habraam *F;* abraham *DN;* abraam *V*) in Aegyptum (aegypto *NF*) propter famem (~ propt. fam. in egyptum *L;* propt. f. in egipto *V*) descendit **PAT** cf 19 (240,19): et fames invaluit super (in *R*) eos (nos *B*) (*cf* L. Bieler, Biblica 28 [1947] 56.261) **RUF** Gn *16,3 (138,28):*

ωπος εἶ· **12** ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσίν σε οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι Γυνὴ αὐτοῦ αὕτη, καὶ
A erit ergo cum te viderint Aegyptii dicent quia uxor illius + εστιν × haec
H mulier et quod „ viderint te „ dicturi sunt × „ ipsius est × et
~ viderint te
~ te viderint
quod
illius

ἀποκτενοῦσίν με, σὲ δὲ περιποιήσονται. **13** εἰπὸν οὖν ὅτι Ἀδελφή αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ
ἀποκτεινουσιν
X occident me te vero reservabunt dic ergo quod soror mea sis ut bene
H interficient „ et te „ „ „ obsecro te „ „ „ „ „ „
interficiunt
μου
et

μοι γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκεν σοῦ. **14** ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν
× ×
διὰ σε ×
ηνικα δε
X mihi sit × × et vivat anima mea propter te (A) factum est autem statim ut intravit
H sit mihi propter te „ „ „ „ ob gratiam tui × × cum itaque ingressus esset
~ mihi sit
vivet
autem

Αβραμ εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα. **15** καὶ εἶδον αὐτὴν
~ ην καλη
A Abram in Aegyptum videntes Aegyptii mulierem (I) quia speciosa erat valde (O) et viderunt eam
quod
H „ × „ viderunt „ „ quod esset pulchra nimis „ nuntiaverunt
in

οἱ ἄρχοντες Φαραω καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς Φαραω καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραω·
O principes Pharaonis et laudaverunt eam ad Pharaonem et introduxerunt eam in domum Pharaonis
induxerunt
H „ Pharaoni „ „ „ apud illum „ sublata est mulier „ „ „

16 καὶ τῷ Αβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι᾽ αὐτήν, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχοι καὶ ὄνοι, παῖδες
εχρησατο
O et Abram benefecit propter eam et fuerunt ei oves et armenta et asini + και et servi
cum Abra[ha]m bene egerunt
H Abram vero bene usi sunt „ illam fueruntque „ „ „ boves „ „ „ „
usus est
illi
×

12 **A** AU **X**? CHRY | ~ vid. te CHRY; H: = 𝔊𝔐 ~ te vid. (H) Brev. Goth. (PL 86,281D) — te Ω^{M}: — σε 𝔄 | — quia H: *cf* AU loc: = 𝔐 quod (H) $\Sigma^{TM}M^{2}$, Brev. Goth. (PL 86,281D) | illius AU; $\Lambda^{H\Omega SM}$ | est H: + εστιν Abdghlnprwy × Ψ^{F*}: = 𝔊𝔐 | × H: — αυτη nr | interficiunt (H) X: αποκτεινουσιν Emv
13 **X**? CHRY (direkte Übersetzung, *cf* H) | μου ει Chr$^{1}/_{3}$: = 𝔐 | mihi sit CHRY; Ω^{J}: = 𝔊 | ×× CHRY: < — δια σε Chr$^{1}/_{3}$ | vivet (H) T, Brev. Goth. (PL 86,281D); vivit $M^{*}\Phi^{Z}\Psi^{M}$: *cf* 𝔊 | propter te CHRY: < δια σε f Chr$^{1}/_{3}$
14 **A** AU **I** AM, AU | autem (H) B: × ηνικα δε d | in (H) $\Sigma^{o}\Phi^{A*}$ | quia AU quod AM; H | esset pulchra H; *cf* AM Abr (Var): *cf* ~ ην καλη e
15 introduxerunt HI; *cf* KA Δ induxerunt AM
16 cum abraham bene egerunt ? AM | benefecit HI; *cf* usus est (H) Λ^{L*}: εχρισατο gn | illi (H) C | + και

facta est ... (= I) ... Abraham ... (= I) ... terram

11 11 **PS-BAS** cons 3 (1690D): /timens ne ab Aegyptiis propter pulchritudinem interficeretur uxoris, ait ad eam/ 13 **CY-G** hept 1,432 (17): /et quia conspicuo canderet corpore Sarra/13

12 12 **AU** Gn q 26 (15,20): erit ... (= A) ... haec/14 loc 1,38 (513,16): erit ... (= A) ... haec: genere locutionis adiunctum est 'quia', nam sufficere potuit 'uxor illius haec' **CHRY** *V,1008 (1010C):* erit enim inquit ut cum viderint te facie claram et speciosam vultu, occident me, te vero reservabunt/

13 13 **AM** Abr 1,6 (506,5): monuit uxorem ut sororem se diceret 2,15 (575,3): dixit Sarae ne se uxorem eius diceret, sed sororem (+ eius *DN*) appellaret **PS-BAS** cons 3 (1690D): 11/ne me dixeris virum tuum esse, sed fratrem me potius confitere, nequando me interfecto te possideant **CHRY** *V,1008 (1010C):* /dic ... (= X) ... propter te **CY-G** hept 1,433-436 (17): 11/mandatur nullo nuptam se dicere vinclo, sed fore germanam, ne fors inmanibus ausis effrenis turbae zelum noxale marito gigneret atque aemulum tristis rivalis haberet/ **TE** cul 2,2 (76,45): quam etiam pater fidei Abraham in uxoris suae specie pertimuit et (+ isaac *A*) sororem ementitus (+ saram *NFR;* + rebeccam *A;* — *Kroymann*) salutem contumelia redemit

14 **AM** Abr 1,6 (506,20): denique simul ut viderunt **14** illam (eam *NRB;* ipsam *M*) Aegyptii, admirati quod speciosa esset (~ esset sp. *B*) valde/ 2,16 (575,14): unde videntes eam Aegyptii ... induxerunt ad tyrannum **AU** Gn q 26 (15,20): 12/factum ... (= A,I) ... valde loc 1,39 (513,19): quod ait scriptura: factum ... (= A) ... Aegyptum, sufficeret: statim autem ut intr. Abram in Aeg. **CY-G** hept 1,437-438 (17): /hunc mirata quidem venientem turba Canopi, omnimodis Sarram cupido de lumine lustrat/

15 **AM** Abr 1,6 (507,2): /induxerunt illam ad regem **15** suum/ 2,16 (575,14): unde videntes eam Aegyptii ... induxerunt ad tyrannum **AP-V** Jub *13,5 (15a):* 10/priusquam raperetur uxor ipsius ab eo *13,6 (15a):* et factum est cum rapuisset Farao Saram uxorem Abram/17 **CY-G** hept 1,439 (17): /atque ubi per proceres laudata et

καὶ παιδίσκαι. ἡμίονοι καὶ κάμηλοι. **17** καὶ ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν Φαραω ἐτασμοῖς μεγάλοις
+ καὶ κυριος
O et ancillae muli et cameli (I) adflixit autem dominus Pharao(nem) adflictationibus (E) magnis
et mulae flagellavit quaestionavit adflictionibus quaestionibus
H „ famulae et asinae „ „ flagellavit „ „ Pharaonem plagis maximis
deus

καὶ πονηροῖς καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ περὶ Σαρας τῆς γυναικὸς Αβραμ. **18** καλέσας δὲ Φαραω τὸν Αβ-
× ×
E et saevissimis et domum eius propter Saram uxorem Abrae (S) vocavit autem Farao Ab-
saevis pessimis
H × × „ „ „ „ Sarai „ Abram vocavitque Pharao „

ραμ εἶπεν Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι. ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ὅτι γυνή σού
+ αυτω ×
S ram et dixit ei (E) quid hoc fecisti mihi quare non (S) indicasti mihi quia uxor tua
quia (I) dixisti × „ „ „
adnuntiasti mihi
H „ „ „ „ quidnam est × quod „ „ „ „ indicasti × quod „ „
hoc × dixisti mihi

ἐστιν; **19** ἵνα τί εἶπας ὅτι Ἀδελφή μού ἐστιν; καὶ ἔλαβον αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς
+ καὶ + μοι × σου ×
S esset et quare dixisti × × soror mea est et ecce accepi eam mihi in
I est (M) sed × „ mihi quia „ tua „ „ × sumpseram „ „ ×
× × mea × in
~ mihi eam
H esset × quam ob causam „ × esse sororem tuam ut tollerem „ „ in
est mihi meam ~ mihi eam

961 abcdefgjoprstvwxc$_2$𝔙𝔎 Or-gr Cyr: = 𝔐 — et (H) P* | muli HI: **O** et mulae 91.94: **S**: + και 961 abdfgmop rstvwxc$_2$𝔙^{lw}𝔔𝔈𝔊-ap-Barh Or-gr Chr Cyr: = 𝔐

17 flagellavit AM Ps?; H quaestionavit AP-V? | autem AM; H | κυριος EbehjloqtuwB^{lw} Eus Cyr: = 𝔐 deus (H) Claudins Taur. (PL 50,947A): = 𝔊 | adflictationibus AM Abr 1,7 adflictionibus AM Abr 1,7 (Var); RUF; AU quaestionibus AM Abr 1,60; AP-V ~ et domum eius quaest. magnis AP-V? | saevissimis 101; 91.94 (Dublette); AM (Var): **S** saevis AM pessimis RUF; 91.94 (Dublette): **I** ×× AP-V?; H: — και πονηροις Eus Cyr$^{1/2}$: = 𝔐

18 **S** 101 | ei 101; H: + αυτω 961 EMdefghjlnprstvxc$_2$𝔄𝔙𝔔𝔈 Chr | + hoc (H) CΨ^{B1} | — mihi (H) Ω^{M}: *cf* — μοι c$_2$ | quare 101; AM; H: = 𝔐 quia AU: **A** < 𝔊 | indicasti 101; H dixisti AM; AU; C adnuntiasti AU: **A** < 𝔊 | mihi 101; AM Abr 1 (Var); 2; AU; T*CΩ^{SJ}: = 𝔊𝔐 × AM Abr 1; 2 (Var); H: — μοι 𝔄-ed | esset 101; H est AM; AU; O

19 **S** 101 **M** (mit Varianten) AM | + και b𝔈^{p} | mihi AM Abr 1; Σ^{M}: + μοι 𝔈 | — οτι 911 Ecejr𝔈 Thdt: = 𝔐 | σου dp meam (H) Π^{c} | ~ mihi eam AM Abr 1 (Var); Φ^{AΩS} | — εις 961 EMabcfhlmno

tradita regi est/ **HI** q (20,17): et viderunt ... (= O) ... Pharaonis/ **KA** Δ 70 (84): ubi Sarra (sara *DEL;* sarai *F*) regi Aegyptiorum introducitur

16 16 **91.94**: LXX. et mulae (mule *91*) **AM** Abr 1,6 (507,2): /et cum Abraham bene egerunt tamquam fratrem eius quae placuisset regi honorantes **AP-V** Jub *13,7 (15a):* 17/et tunc Abram glorificavit divitiis valde omnibus, ovibus et bubus et asinis et camelis et equis et servis et ancillis argento et aro valde, etenim et Loth filio fratris sui erant divitiae/19 (*cf* Gn 13,2.5) **CY-G** hept 1,440 (17): /dulcibus accipitur votis verbisque propheta/ **HI** q (20,18): /et Abram (abraham βγφ) ... (= O) ... cameli

17 17 **91.94**: LXX. pessimis et saevissimis (sev. *91*) **101**: ... nibus magnis ... (= E) ... Abrae/ **AM** Abr 1,7 (507,4): adflixit aut. dom. Pharao (*CM:* farao *P;* faraonem *T;* pharaonem *cet.*) adflictationibus (afflictionibus *DM''ECM*) magnis et saevis (saevissimis *DXB*) ... (= E) ... Abrahae 1,60 (541,19): qua ratione Pharao quaestionibus ab omnipotenti deo graviter adflictus sit Ps 37,20,3 (151,16): haec manus regem Aegyptiorum propter Abrahae iniuriam ob temptatam Sarrae pudicitiam flagellavit **AP-V** Jub *13,6 (15a):* et factum est cum rapuisset Farao Saram uxorem Abram quaestionavit dominus Faraonem et domum eius quaestionibus magnis propter Saram uxorem Abram/16 **AU** ci 16,19 (156,4): nam Pharao rex Aegypti, qui eam sibi uxorem acceperat, graviter adflictus marito reddidit. ubi absit ut credamus alieno concubitu fuisse pollutam, quia multo est credibilius hoc Pharaonem facere adflictionibus magnis non fuisse permissum **CY-G** hept 1,441-443 (17): /non tamen inpositum voluit rex aetheris illi; nam multis magnisque simul terroribus actum proturbat regem, noxalis qui reus ausi/19 **RUF** Gn *6,2 (67,15):* afflixit dom. Pharaonem afflictionibus magnis et pessimis

18 **101**: /Vocavit ... (= S,E,S) ... esset/ **AM** Abr 1,8 (508,2): ipse quoque Pharao ... vocavit Abraham et arguit eum dicens: quid ... (= E) ... dixisti (+ mihi *DXB*) quia ux. t. est/ 2,17 (576,7): denique et iste rex Aegypti ait ad Abraham (abram *T*): quid ... (= E,I) ... mihi (— *PB*) quia ux. t. est/ 2,18 (577,7): quid hoc inquit fec. mihi? quare non dixisti mihi quia ux. t. est **AU** loc 1,40 (513,22): quid hoc fec. mihi quia non adnuntiasti mihi quia ux. t. est? cum sufficeret: non adnuntiasti. et ipsum 'adnuntiasti' more scripturarum dictum est; nam latini habent plerique 'non dixisti' **18**

19 **101**: /et quare ... (= S) ... recurre/ **AM** Abr 1,8 (508,4): /sed dix. mihi quia (— *T*) soror mea (*TT';* tua *DXBCM*) est? et sumpseram eam mihi (~ m. eam *T;* **19**

γυναῖκα. καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναντίον σου· λαβὼν ἀπότρεχε. **20** καὶ ἐνετείλατο Φαραω
S uxorem et nunc ecce uxor tua ante te est accipe eam et recurre × et mandavit Farao
M " " " " mulier " " " × " × " " hinc
~ ecce nunc
H " nunc igitur " coniux " × × × " eam " vade × praecepitque Pharao
uxor

ἀνδράσιν περὶ Αβραμ συμπροπέμψαι αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ
S viris pro Abram ut deducerent eum et uxorem eius et omnia quaecumque erant ei et
H super Abram viris et deduxerunt " " " illius " " quae habebat ×
eius

Λωτ μετ' αὐτοῦ. **13,1** Ἀνέβη δὲ Αβραμ ἐξ Αἰγύπτου, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ
× × × ×
S Loth cum eo (E) et ascendit Abram ex Aegypto ipse et uxor eius et omnia quaecumque erant ei
ascendit autem de (quae) eius (erant)
H × × × ascendit ergo " de " " " " " " " quae illius erant habebat
autem
×

καὶ Λωτ μετ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἔρημον. **2** Αβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσιν καὶ ἀργυρίῳ
×
E et Loth cum eo in desertum Abram autem erat honestus valde pecoribus et argento
ipso
H " " " " ad australem plagam × ~ erat autem Abram dives + in pecore × argenti
erat autem dives " in possessione ×
Abram autem dives erat

καὶ χρυσίῳ. **3** καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἦλθεν, εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθηλ, ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἦν
εἰς τον τοπον
E et auro et abiit illo unde venerat in desertum usque Bethel ad locum ubi fuerat
illuc venit
H " auri reversusque est per iter quo " a meridie in " usque ad " " prius
×

qstuvwxy Chr | uxor (H) Ω^{s}; Claudius Taurin. (PL 50,947A), Petrus Comestor (PL 198,1093B)
20 eius (H) Ψ^{BΩs} | —και λωτ μετ αυτου Thdt?: = 𝔐
13,1 et asc. 101; HI: = 𝔐 asc. autem RUF; AU; ΘΨ^{B}: = 𝔊 asc.× Ψ^{D}: —δε l | ex 101; RUF; HI de RUF (Var); AU; H | quaecumque erant ei 101: **S** = 12,20 (οσα ην αυτω) quae eius erant RUF quae illius erant HI eius AU: **A** < 𝔊 | ipso RUF | ad austral. plagam H: *cf* εις τον νοτον α'σ'
2 abr. aut. erat 101; FU; Θ: = 𝔊 abr. autem dives erat (H) O ~ erat aut. abr. HI; PET-C | honestus 101; FU: **S** dives AM; RUF; HI; PET-C; H: **I** | + in RUF; H: = 𝔐 | pecore HI; *cf* AU s | —et AM?; H: —και g Chr: = 𝔐
3 illo 91.94.101; FU illuc FU (Var) × HI: = 𝔊 | venit HI½ | εις τον τοπον j(mg) | —prius

+ in *B*)...(= M)... ante te 2,17 (576,9): /sed dix. quia ...(= M)... eam (—*DN*) mihi (+ in *BC*) ux. et n. ecce (~ ecce n. *B*)...(= M)... hinc **AP-V** Jub *13,8 (15a):* 16/et reddidit Farao Saram uxorem Abram viro suo/ **CY-G** hept 1,444-445 (17): 17/obiurgat procerem germanam cur magis esse dixerit uxorem falsoque inluserit astu/

20 20 **101**: /et mandavit...(= S)... eo/ **AM** Abr 1,8 (508,17): verum etiam prosecutores dedit qui deducerent eum **AP-V** Jub *13,8 (15a):* /et eiecit eum de terra Aegypti/13,3 **CY-G** hept 1,446-447 (17): /inde iubet laetum nuptam deducere secum (sarram *A*), armenti (armenta *codd.*) et quidquid patriis adduxerat oris/13,2

13,1 13,1 **101**: /et ascendit...(= E)...desertum/ **AM** Abr 2,19 (578,1): discessit itaque Abraham (abram *T*) inde habens secum uxorem suam Saram **AU** loc 1,41 (514, 1): asc. aut. Abram de Aeg. ipse et ux. eius et o. eius et Lot cum eo in desertum: subauditur 'ascenderunt' **HI** q (21,1): et asc. Abram (abraham βγφ)...(= E)...quae illius erant et Lot cum eo in des./ **RUF** Gn *15,1 (127, 16):* adscendit aut. Abraham ex (de *B, Ald. Del.*)...(= E) ...quae eius erant et Lot cum ipso in des.

2 2 **101**: /Abram...(= E)...auro/ **AM** Abr 2,20 (578,10): erat dives valde 2,20 (578,15): erat autem (enim *DN*) dives pecoribus arg. et auro **AP-V** Jub *13,7 (15a):* argento et aro valde (eingeschoben in Gn 12, 16) **AU** s 14,4 (113): vide Abraham opulentissimum fuisse in terra auro argento familia pecore possessione s Gue 30,5 (556,11): lege in libro geneseos divitias Abrahae aurum argentum pecora familia⟨m⟩: abundabat Abraham **CY-G** hept 1,448-449 (17): 12,20/namque deus servo semper concordia fanti ingentes census et maxima quaeque dicarat/5 **FU** Mon 2,3 (181B): Abraham aut. erat honestus (onustus *Edit.*)...(= E)...auro/ **HI** q (21,2): /erat aut. Abram (abraham βγφ) dives valde pecore et arg. et auro/ (21,7): illa hebraica veritate in qua scribitur: Abram (abraham βγφ) gravis vehementer, hoc est βαρὺς σφόδρα **PET-C** s 121 (531A): erat aut. Abraham dives valde **RUF** Lv *3,8 (313,12):* Abraham dives factus est valde in auro et argento et pecoribus atque omni supellectili

3 **91.94**: LXX. et abiit illo unde venerat **101**: **3** /et abiit...(= E)...Aggae/ **AM** Abr 2,21 (579,8): denique eo inducitur redisse Abraham, hoc est in Bethel, unde in Aegyptum descenderat **AP-V** Jub *13,8 (15a):* 12,20/et pervenit in locum ubi fixerat tabernaculum suum in primis in locum altarii Agge ad orientis partem et Betel

ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον Αγγαι, **4** εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου οὗ
E tabernaculum eius prius inter Bethel et inter Aggae (S) in loco ubi altare
H fixerat tabernaculum × + suum in medio „ „ „ × Ai „ locum „ locum altaris quod

ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν· καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ Αβραμ τὸ ὄνομα κυρίου. **5** καὶ Λωτ τῷ συμπορευομένῳ
S fecerat × initio et invocaverat ibi Abram × nomen domini + του θεου dei. (E) et Loth qui (S) comitabatur (M) ambulabat
H „ × prius „ invocavit „ × „ × „ × sed „ „ „ erat

μετὰ Αβραμ ἦν πρόβατα καὶ βόες καὶ σκηναί. **6** καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ
S cum Abram et erant ei [pecora et] boves et oves et *iume*κτηνη*nta* et non capiebat eos terra
M „ „ × „ × × × oves „ boves „ tabernacula „ „ „ illos „
~ boves et oves eos
H „ „ × fuerunt × ei greges ovium „ armenta „ „ nec poterat eos capere „

κατοικεῖν ἅμα. ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά, καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα. **7** καὶ
S ut simul conm*ora*rentur quia erat eis magna αυτω substantia et non poterant habitare simul. (E) et
M habitare simul
H ut habitarent × inhabitarent „ erat quippe substantia eorum eius multa „ „ quibant „ communiter unde „

ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Αβραμ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λωτ·
E facta est rixa inter + medium pastores pecorum pastorum Abrae iumentorum et × × × pastores × pecorum × × Loth
H „ „ „ „ „ gregum Abram „ × × × „

οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. **8** εἶπεν δὲ Αβραμ τῷ Λωτ
S Chananaei autem et Ferezaei tunc inhabitabant terram + εκεινην (E) dixit autem Abram ad Loth
H eo autem tempore Chananeus et Pherezeus habitabant in illa terra „ ergo autem „ „ „

HI? | + suum (H) Ω^{S} | in medio HI? | — inter HI; H
4 loco 101; H locum FU; AP-V; Brev. Goth. (PL 86,282B): = 𝔊 | ubi altare fecerat × 101; FU: *cf* ubi fecerat altare 𝔙𝔈 (+ ibi $\mathfrak{E}^{ct}$) | — αβραμ d | domini dei 101: + του θεου 961 Mdefgjpstvxc$_2$𝔄 Chr × dei FU: = 𝔏 domini H: = 𝔊𝔐
5 **S** 101 **M** (mit Var) AM | + ei (H) OΘ | pecora et 101: Dublette zu iumenta | iumenta 101: κτηνη Abdfglprstvwxyc$_2$ tabernacula AM; H: σκηναι 911 M(txt)acehjmoquℑ: = 𝔐
6 **S** 101 **M** (mit Var) AM | inhabitarent (H) Ω^{M} | eius (H) Ω^{M}: αυτω mo
7 inter medium pastorum AU: **A** < 𝔊 | pecorum 101; AU; CY-G iumentorum AM | — ανα μεσον d | pastores 101; KA (Var): = 𝔊𝔐 × AU; H: — των ποιμενων gqu | × H: — των κτηνων n Chr | illa H: *cf* + εκεινην 20

a mare/ **BED** (91,142B): Ai namque sive Aggai, ut antiqui translatores nomen urbis illius posuerunt **FU** Mon 2,3 (181C): /et abiit illo (illuc *al.*)...(= E)... Agge/ **HI** q (21,3): /et ab. unde venit in des. usq. Bethel (21,11): denique non, ut in LXX legimus, abiit unde venerat in des. usq. Bethel, sed sicut in hebraeo scriptum est: abiit in itinere suo per austrum usque Bethel ... ad domum dei ubi fuerat tabernaculum eius in medio Bethel et Ai

4 4 **101**: /in loco...(= S)... dei/ **AP-V** Jub *13,8-9 (15a)*: /in locum altarii Agge ad orientis partem et Betel a mare et benedixit dominum deum suum qui revocavit eum in pace. et factum est in quadragensimo et primo iubeleo anno tertio ebdomadarum primi reversus est in locum hunc et obtulit olocaustomata et invocavit in nomine domini **FU** Mon 2,3 (181C): /in locum...(= S)... Abraham nom. dei **KA** Δ a 71-72 (84): Abraham altare edificat (*nur E*)

5 **101**: /et Loth qui...(= S)...⟨*iume*⟩nta/ **AM** Abr 2,24 (581,7): et Loth qui amb. cum Abraham (abram *T*) erant ov. et bov. (~ b. et o. *T*) et tabernacula 2,25 (581,18; 582,4): et Loth qui amb. cum Abraham (abram *T*) **AP-V** Jub *13,7 (15a)*: etenim et Loth filio fratris sui erant divitiae (bei Gn 12,16) **CY-G** hept 1,450-451 (17): 2/accipit et Lodus, quaecumque advexerat illic, et reduces patrias tandem sistuntur ad oras/7

6 *cf* Gn 36,7 **101**: /et non...(= S)...conm⟨*ora*⟩ren- **6**
tur...(= S)...simul/ **AM** Abr 1,12 (510,15): quia non capiebat illos (eos *B*) inquit terra (+ habitare *XB*) simul quia nimirum divites erant 2,26 (582,10.15): non capiebat eos terra **CY-G** hept 1,454 (18): 7/pascua quod fetas artarent parva duorum

7 **101**: /Et facta...(= E,S)...terram/ **AM** Abr 1,10 **7**
(509,18): incidit rixa inter servulos nepotis et patrui 2,27 (583,5): quae rixa inter pastores Abrahae et inter pastores Loth 2,27 (583,15): pastores inquit iumen-

Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον
+ ανα μεσον × × σου × ×
E non sit rixa inter me et te et inter pastores meos et inter
+ inter × × tuos ×
H ne quaeso „ iurgium „ „ „ „ „ „ × „ „ tuos ×

τῶν ποιμένων σου. ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοί ἡμεῖς ἐσμεν. **9** οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σού ἐστιν; διαχωρίσθητι
μου × × × ×
E pastores tuos quia viri fratres nos sumus × ecce omnis terra ante te est recede
× meos quoniam homines ~ nos fratres nonne tota × discede
omnes ×
H „ „ fratres × enim × „ × „ universa „ coram „ „ „
meos ×

ἀπ᾽ ἐμοῦ· εἰ σὺ εἰς ἀριστερά. ἐγὼ εἰς δεξιά· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιά ἐγὼ εἰς ἀριστερά.
τα δεξια τα αριστερα η × τα αριστερα τα δεξια
E a me si tu in sinistram ego in dextram si × tu in dextram ego in sinistram
ad dextram ad sinistram vel (si) aut si ad sinistram ad dextram
H „ „ obsecro „ × ad „ ieris „ ad dexteram tenebo „ × „ dexteram elegeris „ ad „ pergam
tu

10 καὶ ἐπάρας Λωτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδεν πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ιορδάνου ὅτι πᾶσα
~ τους οφθαλμους αυτου λωτ × περιειδε × × × ×
S *et* adlevans oculos suos Loth circumspexit omnem regionem Iordanis quia omnis
M „ levavit Loth oculos × et aspexit „ „ „ quae tota
~ oculos Loth vidit × ×
elegit inrigua(m)
H elevatis itaque „ oculis × × vidit „ circa „ „ „ universa
oculos suos ×

8 autem (H) Ψ | + inter AM Abr 2,28; 2,29 (Var): + ανα μεσον 911? htϑ𝔙 Chr½: = 𝔐 | — inter AM Abr 2,28 (Var); C: — ανα μεσον d | — pastores? IS (Var) | tuos AU (Var); IS; Π: σου AEnyCᵗᵖ | inter 101; AM Abr 1,12 (Var); 2,28.29; AU; IS (Var): = 𝔊𝔐 × AM Abr 1,12; 2,28 (Var); 2,29 (Var); HI; AU (Var); IS; H: — ανα μεσον 911? gnpr Chr | — pastores? IS (Var) | meos AU (Var); IS; Π: μου AEnyCᵗᵖ | quoniam AU loc | viri 101: **S** homines AM; HI; AU: **I** omnes AM (Var); HI (Var); AU ci (Var); IS × AM Abr 2,28 (Var); IS (Var); H: — ανθρωποι 20 Chr C | ~ nos fratres AM Abr 1 (Var); AU ci (Var) | — nos H: *cf* — ημεις fy

9 × 101; H: **S**: — ουκ 911 20 Chr²/₄ nonne AM; AU: **I** = 𝔊𝔐 | omnis 101: **S** tota AM; AU: **I** | est 101; AM Abr 1 (Var); AU; H: = 𝔊 × AM; Ψᴮ: — εστιν Anϑ: = 𝔐 | recede 101; H: **S** disc. AM; AU: **I** | + tu (H) BM²ΘᴬᴹˢP²Ψ𝔖 | ad RUF; H | dextram AM Abr 1 (Var); RUF: τα δεξια cCᵗᵖ | ad RUF; H | sinistram AM Abr 1 (Var); RUF: τα αριστερα cCᵗᵖ | si × 101; RUF Gn 4; H: ει × A*abcmop𝔄 vel si AM; AU vel × AM Abr 2,32 (Var): η × r𝔙ᵖϑ aut si RUF Gn 5 | ad RUF | sinistram AM Abr 1 (Var); RUF: τα αριστερα cCᵗ | ad RUF; H | dextram AM Abr 1 (Var); RUF: τα δεξια cCᵗ

10 **S** 101 **M** (mit Var) AM | oculos suos loth 101; oculos loth AM Abr 1: ~ τους οφθ. αυτου λωτ bw | — suos AM; H: — αυτου 961 Dhmqu oculos suos (H) O | circumspexit 101: περιειδε 20 aspexit AM Abr 2,33 vidit AM Abr 2,34? elegit inrigua(m)? AM Abr 1 | — omnem (H) Σᴹ: — πασαν x Chr½ Cᵖ | — iordanis? AM Abr 2,34: — του ιορδανου Chr½ | quia 101; AM Abr 1: = 𝔊𝔐 quae AM Abr 2; H | omnis 101

torum **AU** loc 1,42 (514,7): et f. est rixa inter medium pastorum pecorum Abram et (+ inter medium pastorum *Edit. gegen alle Hss.*) pecorum Lot: unde latini codices paene omnes non transtulerunt istam locutionem, sed ita loquuntur ut consuetudo nostra habet, et nobis deinceps eam notare non placuit; ipsa est enim per omnia in graeca scriptura ubi tale aliquid dicitur **CY-G** hept 1,452-453 (18): 5/atque ibi dum gregibus intercursantibus errant, pastores pecorum sese certamine pulsant/6 **KA** Δ 71 (84): contentio inter pastores Abrae (abrahae *DN*) et (+ pastores *V*) Loth

8 8 **101**: /dixit...(= E)...sumus/ **AM** Abr 1,12 (511,3): non sit inquit rixa...(= E)...et (+ inter *D*) past. tuos quia homines fratres nos (omnes nos fratres *DXB*) sumus/ 2,28 (584,23): non sit inquit rixa int. me et inter te et int. (— *DN*) past. meos et int. (— *CM*) past. tuos quia homines (omnes P^1TC; — *B*) fratres nos sumus 2,28 (585,5): homines sumus 2,29 (586,11): non sit rixa int. me et (+ inter *B*) te. deinde ait: et int. past. meos et inter (— *DNCM*) past. tuos/ **AU** ci 16,20 (156,20): non sit...(= E)...meos (tuos 𝔄*b*) et int. (*VRFeg; —GB H*𝔄*abpv*) past. tuos (meos 𝔄*b*) quia homines (omnes *BHa*) fratres nos (~ nos fr. 𝔄*Bav*) sumus/ loc 1,43 (514,13): quoniam homines fratres nos sumus **HI** Hel 14 (197B): dixit aut. Abraham ad Lot...(= E)...et past. tuos quia homines (omnes *edd. anteriores*) fratres nos sumus **IS** ety 9,6,9: in genesi dixit Abraham ad...(= E)...past. (— *K*) tuos (meos *BK*) et (+ inter *C*) past. (— *K*) meos (tuos *BK*) quia omnes (— *K*) fratres nos sumus (< HI Hel 14)

9 **101**: /ecce omnes...(= E)...in sinist⟨*ra*⟩m/ **9**
AM Abr 1,12 (511,5): /nonne ecce tota (tua *PTCM*) t. ante te (+ est *TDXP*)? discede a me: si tu in sin. (dextram *XB;* dextram ieris *D*), ego in dex. (sinistram *DXB*) vel si tu in dex. (sinistram *DXB*), ego in sin. (dextram *DXB*)/ 2,29 (586,13): /tertium posuit: ecce inquit tota t. ante te 2,32 (589,21): si tu inquit in sinistram, ego in dextram vel si (— *PT*) tu in dextram, ego in sinistram **AU** ci 16, 20 (156,22): /nonne ecce tota...(= E)...discede...(= E)... vel si tu in dextram, ego in sin. **RUF** Gn *4,1 (50,27):*

ἦν ποτιζομένη, πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν Σοδομα καὶ Γομορρα. ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ καὶ ὡς
E inrigabatur priusquam everteret (deleret subverteret) deus Sodomam et Gomorram sicut (ut quasi) paradisus dei (κυριου) et sicut (× ut quasi)
H „ antequam subverteret dominus „ „ „ „ „ domini „ „

ἡ γῆ Αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν εἰς Ζογορα. **11** καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λωτ πᾶσαν τὴν περίχωρον
E terra Aegypti usquequo veniatur × Zogora et elegit sibi (~ λωτ εαυτω) Loth (×) omnem regionem
H × Aegyptus (usquedum venias in) venientibus in Segor elegitque „ „ (×) (~ Loth sibi) „ circa

τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἀπῆρεν Λωτ ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
E Iordanis et tollens (elevavit) Loth ab oriente × (et) segregaverunt (discesserunt) se unusquisque a fratre suo
H Iordanem „ recessit × „ „ divisique sunt alterutrum „ „ „

12 Αβραμ δὲ (×) κατῴκησεν ἐν γῇ Χανααν, Λωτ δὲ (καὶ λωτ) κατῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων
S Abram autem moratus est in terra Chanaan et Loth moratus est in civitate regionis illius
H (permansit) „ (vero) × (vero autem) habitavit (habitavit Abra[ha]m) „ „ „ (et) × „ „ (+ vero) „ „ oppidis quae erant circa Iordanem

καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σοδομοις· **13** οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδομοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον
S et inhabitavit (habitavit) × in Sodomis (E) homines autem (et homines et viri) Sodomitae (in Sodomis Sodomorum) maligni (saevi mali) et peccatores (+ erant) in conspectu (+ erant ×)
H „ habitavit „ „ „ „ „ pessimi erant „ „ coram

tota AM Abr 1 × AM Abr 2: — πασα bw𝔙 Chr$^{4/5}$ | priusq. ev. deus s. et g.] et erat? AM Abr 1: *cf* — προ του... γομορρα Chr$^{4/5}$ | deleret *cf* AU? subverteret *cf* RUF?; H | ut HI Ez h 9 quasi HI Ez h 10 | domini H: κυριου c_2: = 𝔐 | sicut 101; RUF; H × AM ut HI Ez h 9 quasi HI Ez h 10 | usquequo veniatur 101 usquedum venias AM | × 101; AM (Var): = 𝔐 in AM; H: = 𝔊

11 ~ loth sibi (H) Ω^{S}: *cf* ~ λωτ εαυτω bw | omnem 101: = 𝔊𝔐 × HI; H: — πασαν $\mathfrak{V}^{p}$ | tollens 101: *cf* απαι⟨ρων⟩ oder απαι⟨ρει⟩ 911 elevavit HI | segregaverunt se 101 et discesserunt HI discessit PS-PHo separatus est AP-V separavit se KA *cf* διεχωρισθη c

12 permansit aut. abr. IS | autem 101; IS vero PS-PHo; Θ^{AM*} × H: — δε D*acquQE^{et}: = 𝔐 | moratus est 101 habitavit PS-PHo; H permansit? IS: *cf* εμειναν σ′ | et loth 101; MΩ^{M}: και λωτ ej$\mathfrak{V}^{lw}$: = 𝔐 loth vero $\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$: = 𝔊 | inhabitavit 101; AP-V habitavit PS-PHo; H | in 101; PS-PHo; H: = 𝔊 × AP-V: — εν Em

13 homines autem 101; H et homines AP-V et viri HI; PS-PHo | sodomitae 101; PEL; AP-V; H in sodomis AM sodomorum HI; PS-PHo | maligni 101 saevi AM mali PEL; HI viri pessimi PS-PHo | + erant? AM; PS-PHo; H | pecc.] + erant PEL: + ησαν 32 𝔄𝔙 | ××× PS-PHo; *cf* HI q: — εναντιον του

si tu ad dextram, ego ad sin., si tu ad sin., ego ad dextram *5,1 (58,20):* si tu ad dextram, ego ad sin. aut si tu ad sin., ego ad dextram

10 10 **101**: *⟨et⟩* adlevans ... (= S) ... Iord⟨*an*⟩is quia omnis in⟨*riga*⟩batur ... (= E) ... Zogora/ **AM** Abr 1,13 (511,8): /et lev. oc. Loth et elegit inriguam (inrigua $P^{1}NR$ 𝔄𝔘″E^{1}) regionem inquit Iordanis quia tota inrig. et erat sic. par. dei 2,33 (590,9): et levavit inquit Loth ... (= M) ... Iordanis 2,34 (590,21): vidit ergo regionem quae inrigabatur ... (= E) ... et t. Aeg. usque dum venias in (—*M*) Zothopa (*aus* ΖΟΓΟΡΑ) **AU** Gn q 27 (16,13): quod terra Sodomorum et Gomorrae antequam deleretur comparatur paradiso dei eo quod erat inrigua et terrae Aegypti quam Nilus inrigat 27 (16,21): sicut paradisus dei **CY-G** hept 1,457-459 (18): ille libens paret, Iordanis litora poscens, qui fluvius dudum, Nili vice dum tumet undis, amne superfuso campos ditabat opimos **HI** Ez h *9,4 (412,25):* erat quippe terra eorum ut paradisus dei et ut terra Aeg. *10,3 (420,17):* erat enim prius quasi paradisus dei et quasi terra Aeg. **RUF** Gn *5,1 (58,28):* quamvis scriptum sit de terra Sodomorum priusquam subverteretur, eo tempore quo Lot habitationem eius elegit, fuisse sicut paradisus dei et sicut terra Aeg.

11 **101**: /et elegit ... (= E) ... suo/ **AM** Abr 2,35 (591,10): elegit sibi Loth **AP-V** Jub *13,10 (15b):* et in ⟨an⟩no quarto septimanarum huius separatus est Loth ab ipso/ **HI** Hel 14 (197B): et eleg. sibi Lot reg. Iord. et elevavit Lot ab or. et discesserunt unusq. a fr. suo **KA** Γ 6 (75): ubi separavit se Loth ab Abraam **PS-PHo** *8,2 (133):* tunc discessit Loth ab Abram (abraham *M*)/

12 **101**: /Abram ... (= S) ... Sodomis/ **AP-V** Jub *13,10 (15b):* /et inhabitavit Sodomis/ **IS** Gn 11,1 (239B): permansit autem Abraham in terra Chanaan/18 **PS-PHo** *8,2 (133):* /et habitavit in Sodomis, Abram vero habitavit in terra Cham/

13 **101**: /Homines ... (= E) ... valde/ **AM** Abr 2,36

τοῦ θεοῦ σφόδρα. **14** Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν τῷ Αβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Λωτ ἀπ᾽ αὐτοῦ Ἀναβλέψας
× × κυριος ~ απ αυτου τον λωτ αναβλεψον
εἰπεν δε ο θεος

E dei erant valde dixit autem deus ad Abram postquam recessit ab illo Loth respice
domini × vehementer et dixit ~ Loth ab illo aspice respiciens
×

H domino × nimis dixitque dominus „ „ „ divisus est Loth ab eo leva
dixit autem ~ ab eo Loth

τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ
× + και × × ~ συ νυν

E oculis tuis et vide a loco in quo nunc tu es ad aquilonem et africum et
+ sursum × × × de ex + hoc + hoc ubi modo × ~ tu nunc × stas septentrionem + ad austrum meridianum
~ africum et aquilonem

H oculos tuos „ „ „ „ „ „ „ × „ „ „ „ ad meridiem ×
× et

ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν· **15** ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ
×

E orientem et mare quoniam omnem terram quam tu vides tibi dabo eam et
+ ad occidentem + ad atque ad orientem quia × + hanc × aspicis illam ×

H ad „ „ ad occidentem × „ „ „ × conspicis „ „ × „
× eam

θεου dp | domini AM; *cf* H: = 𝔐 | erant 101 | valde 101; AM; PEL; PS-PHo vehementer HI
14 dixit autem 101; Ψ^{BD}: ειπεν δε ο θεος bnw𝔄𝔈 et dixit AM | dominus H: κυριος EMacfhmquvc$_2$𝔙: = 𝔐 | recessit 101; AM discessit CLE-R? separato a se lot? RUF | ab illo loth 101; ab eo loth (H) ΠΣΨ^{B}Ω^{s}: ~ απ αυτου τον λωτ E𝔙𝔈 ~loth ab illo AM; loth ab ipso AP-V; loth ab eo H: = 𝔊𝔐 | αναβλεψον Aejs(mg)y Or-gr respice AM; CLE-R; IR aspice VICn; RUF respiciens AU: **A** < 𝔊 leva (oculos tuos) HI; H: < 𝔐 eleva (oculos tuos) AP-V: < 𝔐 | + sursum IR? | — tuis IR: — σου acdopxc$_2$d$_2$$^{a?}$ Chr | — et AU: **A** < 𝔊 + και AEejy Or-gr: = 𝔐 — et vide AP-V: — ιδε 𝔏 | de AP-V ex RUF | hoc loco RUF loco hoc IR | ubi IR; AP-V | modo VICn × RUF; AP-V: — νυν n𝔄𝔈: = 𝔐 ~ tu nunc CLE-R; HI (Var): ~ συ νυν bfsvw | — tu RUF; HI; H | stas VICn; RUF; CLE-R | septentrionem RUF ~ afr. et aquil. AM | + ad HI > CAr; H: = 𝔐 — ad (H) ΠΤΦΟΡ^{2}Ω^{SJ} | africum AM; AU; CLE-R; IR; AP-V austrum HI > CAr meridianum RUF | + et (H) CΣ^{OM}P*Ψ^{F}: = 𝔊𝔐 | + ad RUF; HI > CAr; H: = 𝔐 | occid. atque ad or. RUF | + ad RUF; HI > CAr; H: = 𝔐 — ad (H) ΠΒΦ^{P}Ω
15 quoniam HIL; IR; AP-V quia HIL (Var); AM; RUF; HI; AU; CLE-R × VICn?; H | + hanc RUF; *cf* MUT, PS-PHo | — tu RUF; AU ci (Var); H: — συ l𝔄-codd𝔏𝔈 | aspicis RUF | illam VICn; CLE-R × IR; AU ci (Var); H eam (H) G^{e}(mg)B | + usque AU; IR; BED; H — usque (H) G*Σ^{T}, Brev. Goth. (PL86,192A) |

(591,16): quod autem homines in Sodomis saevi erant et pecc. in consp. domini valde **AP-V** Jub *13,10 (15b):* /et hom. Sodomitae peccatores erant valde et iniqui in cordibus suis **HI** q (21,18): et viri Sodomorum mali et pecc. in consp. dei vehementer: superflue hic in LXX interpretibus additum est 'in conspectu dei' **PEL**: PS-AU vit 13 (1043): hom. Sodomitae mali et pecc. erant in consp. dei valde **PS-PHo** *8,2 (133):* /et viri Sodomorum viri pessimi erant (— *A*) et peccatores valde

14 14 **101**: /Dixit...(= E)...p⟨o⟩stquam recessit ab illo Loth **AM** Abr 2,37 (592,16): et dixit deus ad Abraham postq. rec. Loth ab illo...(= E)...ad africum et aquilonem et orientem et mare/ **AP-V** Jub *13,11 (15b):* in quarto autem anno septimani huius iubelei ipsius dixit deus ad Abram: eleva oculos t. de loco ubi sedes tu ad occasum et africum et orientem et septentrionem/ **AU** ci 16,21 (157,7): oraculo tertio dixit dominus ad Abraham: respiciens oculis t. vide...(= E)...mare/ Gn q 28 (16,22): respiciens oculis t. vide...(= E)...mare/ **CAr** Ps 106,3 (768B): leva...(= H)...nunc tu es ad aquilonem et austrum et ad orientem et ad mare quod est occasus (< HI q?) **CLE-R** *10 (10,22):* et iterum cum discessit Abraham a Loth dixit illi deus: respice...(= E)...tu nunc stas ad aquil. et affricum et or. et mare/ **HI** q (21,26): leva oculos t. et vide a loco in quo (+ tu β) nunc (+ tu φ) es ad aquil. et ad austrum et ad or. et ad mare/ **IR** *5,32,2 (806):* respice sursum oculis et vide a loco hoc ubi nunc...(= E)...mare/ **RUF** Rm *4,1 (962C):* illud cum separato a se Loth dicit ad eum dominus: aspice oculis t. et vide ex hoc loco in quo stas et intuere ad septentrionem et meridianum et ad occidentem atque ad orientem/ **VICn** Apc 21,2 (148,9): aspice inquit in caelo a loco in quo modo tu stas, id est a flumine magno Eufrate usque ad flumen Aegypti/ (*cf* Gn 15,18)

15 **AM** Abr 2,37 (592,19): /quia o. t. quam tu (quantum *Edit.* = *Hss*)...(= E)...aeternum **AN** Mt h 41 (860): 12,1/et o. t. quamcumque tetigeris pedibus tuis tibi ...(= E)...aeternum **AP-V** Jub *13,11 (15b):* /quoniam o. t. quan tu vides tibi et semini tuo dabo eam in saecula/ **AU** ci 16,21 (157,10): /quia o. t. quam tu (— *V*) vides tibi dabo eam (— *BHv*) et sem. t. usque in saeculum/ Gn q 28 (16,24): /quia...(= E)...usque in saeculum **BED** (91,144B): quidam codices habent: usque in saeculum **CLE-R** *10 (11,1):* /quia...(= E)...illam et sem. t. in aeternum/ **HI** Ps h 5 (31,8): haec omnia tibi dabo et semini tuo q (21,27): /quia...(= E)...sem. t. **HIL** Ps 138,40 (773,4): quoniam (*G;* quia *RE*)...(= E)...aeternum/ **IR** *5,32,2 (806):* /quoniam...(= E)...dabo et sem. t. usque in sempiternum **KA** Δ 72 (84): ubi Abrae (abrahae *DN;* habraam *F*) deus (deus abrae *L;* dominus abrae *V*) et semini eius totius terrae possessionem promittit Λ 31 (94): promissio Abrahae et semini eius **MUT** *5 (271/2):* tibi et sem. t. dabo terram hanc *23 (377/8):* tibi dabo terram hanc et sem. tuo... quamquam etiam ad ipsum **15**

τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος. **16** καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς· εἰ
E semini tuo in aeterno et faciam semen tuum tamquam harenam maris si
+ usque × sempiternum saeculum sicut θαλασσης terrae
H „ „ usque „ sempiternum faciamque „ „ sicut pulverem terrae „

δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς. καὶ τὸ σπέρμα σου · ἐξαριθμηθήσεται. **17** ἀναστὰς
E potest quis enumerare harenam maris ita et semen tuum + ουκ dinumerabitur (I) surge et
aliquis dinumerare θαλασσης terrae × × surgens
H quis potest hominum numerare pulverem × semen quoque „ numerare poterit „ „
terrae × + non

διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος, ὅτι σοὶ δώσω αὐτήν.
× × × + αυτης + και + και
I perambula terram in × longitudine(m) eius et × latitudine(m) quia tibi dabo illam et
ingredere × in + eius quoniam eam ×
H „ „ „ × longitudine × „ in latitudine sua „ „ daturus sum eam ×
× ×

18 καὶ ἀποσκηνώσας Αβραμ ἐλθὼν κατῴκησεν παρὰ τὴν δρῦν τὴν Μαμβρη.
προς
τω σπερματι σου εις τον αιωνα
τω σπερματι σου εως του αιωνος
I semini tuo in aeternum veniens habitavit iuxta quercum Mambre
usque in saeculum inhabitavit ad silicem
apud
× × × ×
H × × × × movens igitur Abram tabernaculum suum venit et „ „ convallem „

— in aet. VICn; HI: — εως τ. αιωνος n𝔈^{p} | aeternum HIL; AM; RUF; CLE-R; AN sempiternum IR; H saeculum AU; BED: **A** < 𝔊, Exegese! *cf* AU ci zu Gn 13,17 saecula AP-V

16 faciam] ponam AP-V: < 𝔐 | tamquam HIL; AU sicut CLE-R; AP-V; H | maris HIL; CLE-R; *cf* CY-G; AP-V Jub 13: θαλασσης 911 Em𝔈 terrae AU; H: **A** = 𝔊𝔐 | quis HIL aliquis AU | enum. HIL; *cf* AP-V Jub 13 dinum. AU; *cf* CLE-R: **A** *cf* Ende des Verses num. AP-V; H: αριθμησαι dp | maris HIL: θαλασσης hm𝔈 terrae AU; AP-V; Λ^{H}BΩ: = 𝔊𝔐 | ita et HIL ×et AU: **A** = 𝔊 ××AU (Var) | — quoque (H) Ω^{M} | + non (H) ΟΘ^{M*}P*; *cf* AP-V Jub 13: + ουκ 911 h

17 surge et AM; AU Gn q; H surgens AU ci; IR; *cf* AP-V: = 𝔊 | ingredere? IR | — τε 961 adem nopquc$_{2}$d$_{2}$: = 𝔐 | — eius AM Abr 2,39; H: — αυτης dp | ×AM; AU Gn q; G*ΠΣΤΦ^{RAZGV}P^{2}Ψ$^{Ω SJ}$: — εις dfn𝔙𝔘𝔈 in AM (Var); AU ci; IR; H: = 𝔊𝔐 | + eius AP-V; *cf* H: + αυτης 911 DEMacdefgjmnopqstuvxc$_{2}$d$_{2}$𝔄(sub ※)𝔙𝔘: = 𝔐 — sua (H) Π^{C*}P* | quoniam IR | illam AM eam AM (Var); AU; IR; AP-V; H | et sem. t. in aet. AM: + και τω σπερματι σου εις τον αιωνα Abrwy𝔘: < 13,15 et sem. t. usque in saec. AU ci: + και τω σπερματι σου εως του αιωνος 20 Chr ××××× AU Gn q?; IR?; H: = 𝔊𝔐

18 inhabitavit? AP-V | iuxta 91.94.95; AU; IS; H: **E** ad CY-G; KA Δ a: προς 32.83 apud RUF |

dictum esset quia tibi dabo et semini tuo; non: per semen tibi, sed: tibi et semini tuo *26 (395/6):* quoniam promisit Abrahae quia tibi dabo et sem. t. terram hanc **PS-PHo** *8,3 (133):* et visus est deus Abram (abraham *M*) dicens: semini tuo dabo terram hanc/17,5 **RUF** Rm *4,1 (962C):* /quia o. t. hanc quam vides tibi dabo eam et sem. t. in aeternum **VICn** Apc 21,2 (148,11): /o. t. quam tu aspicis tibi dabo illam et sem. t.

16 16 **AP-V** Jub *13,12 (15b):* /et ponam semen tuum sicut harena(m) maris, etenim semen tuum non enumerabitur/ *19,22 (22b):* si poterit ergo homo numerare harenam terrae et numerabile erit semen eius **AU** ci 16,21 (157,11): /et...(= E)...terrae; si pot. aliquis dinum. har. terrae et (— *B*) sem. t. din./ 16,21 (157,17): et fac. sem. t. tamquam har. terrae **CLE-R** *10 (11,3):* /et fac. sem. t. sicut har. maris quae non dinumerabitur **CY-G** hept 1,467-469 (18): cuius qui numerum gestit conprendere fatu, stellarum citius turbas vel dicet harenae, quas pelagus dubio nonnumquam litore nudat/18 **HIL** Ps 138,40 (773,6): /et...(= E)...dinumerabitur

17 17 **AM** Abr 2,39 (594,18): surge...(= I)...longitudinem (-ne *codd.*) et (+ in *TDNB*) latitudinem (-ne *codd.*) quia tibi dabo illam (*PT;* eam *cet.*) et sem. t. in aet. 2,39 (595,1): surge 2,40 (595,8): perambula t. in longitudinem (-ne *T*) eius et (+ in *T*) latitudinem **AP-V** Jub *13,12 (15b):* /et tu exsurgens perambula ⟨longitudinem eius et⟩ (*cf. Aethiop.*) latitudinem eius et vide universa quia semini tuo dabo eam/ **AU** ci 16,21 (157,13): /surgens perambula t. in longitudinem eius et in latitudinem quia tibi dabo eam 16 21 (158,18): tibi dabo eam et sem. t. usque in saeculum: potest movere nonnullos, si 'usque in saeculum' intellegant 'in aeternum' Gn q 28 (17,9): surge inquit et perambula t. in longitudine eius et latitudine quia tibi dabo eam **IR** *5,33,2 (806):* surgens ingredere t. in longitudinem eius et in latitudinem quoniam tibi dabo eam

18 **91.94.95**: LXX. iuxta silicem LXX. quercum **18** (— *95*) **AP-V** Jub *13,13 (15b):* /et abiit Abram in Cebron et inhabitavit **AU** ci 16,22 (158,33): et mansit in alio eiusdem terrae loco iuxta quercum Mambre quae erat Chebron **CY-G** hept 1,470-471 (18): 16/tendit et ad quercum prisco de nomine Mambram perpetuoque deo praecelsum dedicat altar **IS** Gn 11,1 (239B): 12/ habitavitque iuxta quercum Mambre **KA** Δ a 73 (84):

ἡ ἦν ἐν Χεβρων, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ. **14,1** Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ
× ×
I × × in Hebron et aedificavit ibi altare domino (A) factum est autem in regno
quae erat ×
H quod quae est " " aedificavitque " " " " " " " " illo tempore ut

τῇ Αμαρφαλ βασιλέως Σεννααρ, Αριωχ βασιλεὺς Ελλασαρ καὶ Χοδολλογομορ βασιλεὺς Αιλαμ καὶ
+ και
A Amarfal regis Sennar
H Amrafel rex Sennaar et Arioch rex Ponti et Chodorlahomor rex Elamitarum et
×

Θαργαλ βασιλεὺς ἐθνῶν **2** ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλα βασιλέως Σοδομων καὶ μετὰ Βαρσα βασιλέως
H Thadal rex Gentium inirent bellum contra Bara regem Sodomorum et contra Bersa regem

Γομορρας καὶ Σεννααρ βασιλέως Αδαμα καὶ Συμοβορ βασιλέως Σεβωιμ καὶ βασιλέως Βαλακ,
+ μετα + μετα + μετα
O et rex Bale
H Gomorrae et contra Sennaab regem Adamae et contra Semeber regem Seboim contraque regem Balae

αὕτη ἐστὶν Σηγωρ. **3** πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἁλυκήν, αὕτη ἡ θάλασσα
εις + εστιν
O haec est Segor omnes hi consenserunt apud vallem salsam hoc est mare
salinarum
H ipsa " " " hii convenerunt in " Silvestrem quae nunc " "

τῶν ἁλῶν. **4** δώδεκα ἔτη ἐδούλευον τῷ Χοδολλογομορ, τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν.
O salis και (τω) + απ
H " duodecim enim annis servierant Chodorlahomor et tertiodecimo anno recesserunt ab
×

5 ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθεν Χοδολλογομορ καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ κατ-
αυτου
A × quartodecimo autem anno Godollogomor et reges qui cum eo (O) et con-
+ erant
H eo × igitur anno quartodecimo venit Chodorlahomor " " " erant " " percus-
~ quartodecimo anno ~ cum eo erant et per-

ἔκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ασταρωθ Καρναιν καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς καὶ τοὺς Ομμαίους
×
O ciderunt gigantes × in Astaroth Carnaim et gentes fortes simul cum eis et Ommaeos
cusserunt
H seruntque Rafaim × " " " " Zuzim × " " " Emim

silicem 91.94.95: **S** | ××in RUF: — η ην mn quae erat× AU: **A** = 𝔊 qu(a)e (H) CΛ^{H}Σ^{M}Φ$^{A^2}$Ω$^{M^2}$
14,1 + και o𝔙𝔈 — et (H) G*: = 𝔊𝔐 | ponti H: *cf* ποντου σ'
2 — contra b. reg. sod. et Ω^{M*}: — μετα β. β. σοδ. και c: Homoioarkton | + μετα (σενν.) 961 Mdfgpstvxc$_2$𝔄𝔈 Chr | + μετα (συμ.) 31 𝔄 | + μετα (βασ.) A𝔄
3 convenerunt H: *cf* συνηλθον σ' | in H: *cf* εις ej | salsam HI 1/2; CY-G salinarum HI 1/2 | + εστιν 911? Ex𝔙
4 — enim C*ΠCΣO*MΦAP*ΘM*Ψ^{BDF}Ω^{M}: = 𝔊𝔐 | — et tertiodecimo…chodorl. (5) Ψ^{BD}: — τω δε…χοδολλ. (5) m: Homoioteleuton | και τω b; και w: = 𝔐 | + απ αυτου 32
5 **A** AU loc | ~ quart. anno (H) BAΩ^{M} | ~ cum eo erant (H) Ω^{SJ} | **O** HI q | et pecc. (H) Ω^{M} | rafain *cf* HI q: ραφαειν α' | — τους Eaclmo𝔙^{lp}𝔈: = 𝔐 | zuzim *cf* HI q: ζοιζομμειν σ' | — τους 961 Eabcdegjlmopqsuvw

ubi Abram (abraam *F;* abraham *N*) ad quercum Mambre reversus est Δ b 73 (84): ubi Abraam tabernaculum movens et habitaculum iuxta convallem Mambre (*cf* H) **RUF** Rm *4,1 (962C):* quod veniens Abraham habitavit apud…(= I)…domino

14,1 14,1 *cf* Gn 14,9 **AU** loc 1,44 (514,18): factum …(= A)…Amarfal (*CNLS;* amarphal *Edit.*) regis Sennar. secundum nostrae locutionis consuetudinem sic incipere sufficeret: in regno autem Amarfal; ergo quod ait scriptura 'factum est autem', more suo locuta est **CY-G** hept 1,474 (18): consurgunt reges numerosa ex gente quaterni (terniqua *G*)/ 1,480-482 (19): 10/qui nomine vero dicuntur Ariocha, Dachar, Godollagomurus (*G;* -urrus *A;* -erus *C*) atque etiam pulchris inhians Amarfalus armis/12

2 *cf* Gn 14,8 **CY-G** hept 1,475-476 (18): /et Sodomam multo pugnaces milite vastant, quaternaeque acies bino bis principe fultae/ **HI** Os 3 (919D): Sodoma et Gomorrha, Adama et Seboim et Bale quae est Segor et syro sermone Zoara dicitur q (22,3): et rex Bale, haec est Segor/ **2**

3 *cf* Gn 14,8 (**CY-G** cen: *cf* K. Strecker, Zeitschr. f. wissenschaftl. Theologie 54 (1912) 72) **CY-G** hept 1,477 (18): /valle tenus Salsa ferrum per nubila torquent/ 10 **HI** q (22,3): /omnes…(= O)…salis (22,12) vallis autem salinarum **3**

5 **AU** loc 1,45 (514,22): quarto decimo…(= A)…cum **5**

τοὺς ἐν Σαυη τῇ πόλει **6** καὶ τοὺς Χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν Σηιρ ἕως τῆς τερεμίνθου τῆς Φαραν,
O × in Sauhe civitate +αυτων (A) et Correos qui in montibus Seir
H × „ Save Cariathaim ×+eorum „ Chorreos × „ „ „ usque ad campestria Pharan

ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. **7** καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθοσαν ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως, αὕτη ἐστὶν Καδης, καὶ
I et regressi venerunt ad fontem iudicii hic est Cades et
H quae est in solitudine revertentes reversique sunt et „ „ „ Mesfat haec ipsa „ „ „

κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Αμαληκ καὶ τοὺς Αμορραίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ασασανθαμαρ.
I interfecerunt omnes principes Amalec et Amorrhaeos qui habitabant in Sasanthem
H percusserunt omnem regionem Amalechitarum „ Amorreum qui habitabat „ Asasonthamar

8 ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων καὶ βασιλεὺς Γομορρας καὶ βασιλεὺς Αδαμα καὶ βασιλεὺς Σεβωιμ καὶ
H et egressi sunt rex Sodomorum et rex Gomorrae rexque Adamae et rex Seboim necnon et

βασιλεὺς Βαλακ, αὕτη ἐστὶν Σηγωρ, καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἁλυκῇ,
O et direxerunt contra eos aciem ad bellum in valle Salinarum
H rex Balae quae est Segor „ „ „ „ „ × × „ „ Silvestri

9 πρὸς Χοδολλογομορ βασιλέα Αιλαμ καὶ Θαργαλ βασιλέα ἐθνῶν καὶ Αμαρφαλ βασιλέα
H scilicet adversum Chodorlahomor regem Elamitarum et Thadal regem Gentium et Amrafel regem

Σεννααρ καὶ Αριωχ βασιλέα Ελλασαρ, οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε. **10** ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλυκὴ
H Sennaar et Arioch regem Ponti quattuor reges adversus quinque vallis autem Silvestris habebat

φρέατα φρέατα ἀσφάλτου· ἔφυγεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων καὶ βασιλεὺς Γομορρας καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ, οἱ δὲ κατα-
H puteos multos bituminis efugon itaque rex Sodomorum et × Gomorrae terga verterunt cecideruntque ibi et qui re-
+rex

xc$_2$𝔄 Theoph Chr: = 𝔐 | —civitate HI (Var) | +eorum BED: +αυτων ac𝔄: Hexapla?
7 regressi RUF revertentes HI | hic RUF haec HI | interfecerunt RUF percusserunt HI; H | omnem regionem amalecitarum et amorraeum sedentem HI?; *cf* H: < 𝔐
8 εξηλθον Mhⅇⅇ | —rex Σ^{o*}O: —βασιλευς cn𝔙$^{p\text{-}txt}$ⅇ^{fp} Chr | ××H: —εις πολεμον 107
9 ponti: *cf* πεντου σ′
10 εφυγον d$ⅇ^{p}$: = 𝔐 | +rex PΩ^{SJ}: = 𝔊, Samar. —βασιλευς lmo𝔄-cod$ⅇ^{p}$ Chr: = 𝔐 | ~εφυγον εις την

eo: subauditur 'erant'; unde a quibusdam latinis etiam additum est **BED** (91,147B): et est sensus: percusserunt et Emim in Save civitate eorum, sicut et LXX interpretes transtulerunt **HI** q (22,17): et conciderunt... (= O)...Ommaeos (omineos βγ) in Sauhe civ. (— φ) (22,20): gigantes, hoc est Rafaim ... et Zozim in Hom et Emim in civitate Sauhe...Zozim autem et Emim terribiles et horrendi interpretantur, pro quo LXX sensum magis quam verbum ex verbo transferentes 'gentes fortissimas' posuerunt. porro bahem, pro quo dixerunt μετ' αὐτοῖς, hoc est cum eis,...locum significat, id est Hom
6 6 **AU** loc 1,46 (515,1): et Correos qui in m. S.: subauditur 'erant'
7 7 **BED** (91,147D): unde vetus translatio modo dicit apertius: venerunt ad fontem iudicii (< HI q) **HI** q (23,4): et revertentes ven. ad f. iud. haec est Cades (23,8): et percusserunt omnem regionem Amalecitarum et Amorraeum sedentem in Asasonthamar **RUF** Nm *19,1 (177,6):* et regressi (et regr.] egressi *C*) inquit venerunt... (= I)... est (+ locus nomen habens *B*) Cades... (= I)... Sasanthem
8 *cf* Gn 14,2-3 **HI** q (23,13): et direxerunt... 8 (= O)...Salinarum: in hebraeo haberi 'in valle Sedim', quod Aquila interpretatur τῶν πρινεώνων, Theodotion τῶν ἀκτῶν amoena nemora significantes (*cf* Nota bei Lagarde und bei F. Field, Origenis Hexaplorum..., Oxford 1875, zu Gn 14,3)
9 *cf* Gn 14,1 **KA** Δ 74 (84): ubi quattuor reges 9 adversus Sodomorum quinque reges belligeraverunt (pugnaverunt *V*)/12 Λ 32 (94): pugnaverunt reges quattuor adversus quinque/12.11
10 **CAr** Ps 68,17 (484A): vallis... (= H)... bituminis 10 **CY-G** hept 1,478-480 (19): 3/quinque fugam capiunt linquentes bella tyranni praecipitique fuga frondosis mon-

λειφθέντες εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον. **11** ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν Σοδομων καὶ Γομορρας καὶ πάντα
~ εφυγον εις την ορεινην ~ πασαν την ιππον
I et tulerunt omnem equitatum Sodomorum et Gomorrae
ceperunt equitatum totum
H manserant fugerunt ad montem tulerunt autem „ substantiam „ „ „ et universa

τὰ βρώματα αὐτῶν καὶ ἀπῆλθον. **12** ἔλαβον δὲ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Αβραμ καὶ τὴν ἀπο-
~ και την αποσκευην αυτου τον υιον του
M ceperunt *autem* etiam Loth filium fratris Abr[ah]ae
H quae ad cibum pertinent et abierunt × necnon et „ et substantiam eius filium fra-

σκευὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῴχοντο· ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν Σοδομοις. **13** Παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων
αδελφου αβραμ
M et discesserunt (A) adveniens autem eorum qui evaserunt
H tris Abram × × qui habitabat in Sodomis et ecce unus qui eva-

τις ἀπήγγειλεν Αβραμ τῷ περάτῃ· αὐτὸς δὲ κατῴκει πρὸς τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρη ὁ Αμορις τοῦ ἀδελφοῦ
του αμορραιου
A quidam (I) nuntiavit Abram transfluviali ipse autem habitabat ad quercum Mambre Amoris fratris
transitori vero sedebat apud Amorraei
H serat „ „ Hebreo qui × „ in convalle „ Amorrei „

Εσχωλ καὶ ἀδελφοῦ Αυναν, οἳ ἦσαν συνωμόται τοῦ Αβραμ. **14** ἀκούσας δὲ Αβραμ ὅτι
I Excol et fratris Aunan (E) qui erant coniurati Abram cum autem audisset Abra[ha]m quia
H Eschol „ „ Aner hii enim pepigerant foedus cum „ quod cum „ Abram cap-

ᾐχμαλώτευται Λωτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἠρίθμησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ,
× ×
I captivus ductus est Lot frater suus numeravit × vernaculos suos trecentos decem et octo
domesticos ×
servolos suos vernaculos
H tum videlicet Loth fratrem suum „ expeditos ~ trecentos decem et octo vernaculos suos „ „ „

ορεινην 911 bw𝔄𝔙
11 et tulerunt HI; *cf* H ceperunt KA | omnem equit. HI; KA: ~ πασαν τ. ιππ. 961 Macdgmopsvxc$_2$ Chr: *cf* 𝔐 equit. totum AM: = 𝔊
12 ~ και την αποσκευην αυτου τον υιον του αδελφου αβραμ mo: = 𝔐
13 eorum qui evaserunt quidam AU et qui fugerat? HI: *cf* διαφυγων σ′ | transfluviali AU transitori 91.94; HI hebreo *cf* HI: τω εβραιω σ′ | autem hab. AU vero sed. HI | ad AU; HI½ apud? HI½ | amoris AU: **A** = 𝔊 amorraei HI; H: του αμορραιου f𝔄-ed𝔙, σ′
14 — ιδιους x𝔄𝔙 vernaculos suos AM Abr 2; HI servolos suos vern. AM Abr 1 domesticos suos CY-G cen ~ trec. dec. et octo vern. suos AM Abr 2 | —suos AM sa?: —αυτου m Chr | —eos (H)

tibus abdunt, quod potuit superesse neci/1

11 11 **AM** Abr 2,41 (596,4): abduxerunt equitatum totum Sodomorum/ **HI** q (23,17): et tulerunt...(= I)...Gomorrae: pro equitatu in hebraeo habet rachus, id est substantiam **KA** Λ 32 (94): 9/et ceperunt Loth et (+ ceperunt *U*) omnem equitatum Sodomorum (omn. substantiam eius *Y*)

12 12 **AM** Abr 2,41 (596,5): /ceper. etiam Loth fil. fr. Abrahae et discesserunt **CY-G** hept 1,483-484 (19): 1/haec inter, quae multa fiunt discrimine belli, Lod etiam capitur tota cum stirpe domoque **KA** Γ 8 (75): ubi Loth capitur Δ 74 (84): 9/et Loth praedaverunt Λ 32 (94): 9/et ceperunt Loth et omnem equitatum Sodomorum (omn. substantiam eius *Y*)

13 13 **91.94**: LXX. transitori LXX. qui erant coniurati Abraham (abraam *91*) **AU** Gn q 29 (17,18): nuntiavit Abram (abrahae *CTP²d;* habraae *N*) transfluviali loc 1,47 (515,3): adveniens...(=A,I,E)...Abram: obscurum hyperbaton, ordo est enim: adveniens eorum qui evaserunt quidam Amoris fratris Excol et fratris Aunan, qui erant coniurati, nuntiavit Abram transfluviali; ipse autem habitabat ad quercum. hoc hyperbaton obscurius fit etiam per ellipsin; cum enim dictum esset 'quidam Amoris fratris Excol et fratris Aunan', non dictum est quid fratris, sed intellegitur 'filius' **HI** q (23,19): et qui fugerat nunt. Abram transitori; ipse vero sed. ad querc. M. Amorraei fr. Eschol...(= I,E)...Abrae. pro eo quod nos posuimus 'transitori', in hebraeo scriptum est 'hebraeo'; hoc enim transitor exprimitur. quod autem ait 'apud querc. M. Amorraei', melius in hebraeo legimus: apud quercum Mamre Amorraei fratris Eschol et fratris, non 'Aunan' ut LXX transtulerunt sed: Aner

14 14 **AM** Abr 1,15 (512,16): quo conperto Abraham (abram *DNB*) numeravit servolos suos vernaculos et cum trecentis decem et octo viris adeptus victoriam liberavit nepotem 1,15 (513,2): numeravit 1,15 (513,7): numeravit autem trecentos decem et octo 2,42 (597,4): numeravit Abraham trecentos decem et octo vernaculos suos (*lacuna;* et percussit eos et persecutus est *suppl. editio Rom.*)/ **sa** 4,10 (157,16): quando vernaculos

καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δαν. **15** καὶ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν νύκτα, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ,
I et persecutus est (O) × eos usque Dan
H " " " × " " " et divisis sociis inruit super eos nocte

καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χωβα, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκοῦ. **16** καὶ ἀπέστρεψεν
M × usque Choba quae est ad dextram Damasci (I) et reduxit
H percussitque eos et persecutus est × " Hoba " " " laevam " reduxitque

πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδομων, καὶ Λωτ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπέστρεψεν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ τὰς γυ-
I omnem equitatum Sodomorum et Lot fratrem suum revocavit *et* substantiam
H " substantiam × " Loth " " × cum substantia illius mulieres

ναῖκας καὶ τὸν λαόν. **17** Ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων εἰς συνάντησιν αὐτῷ, μετὰ τὸ ἀναστρέψαι αὐτὸν
I exivit *autem* rex Sodomorum in obviam Abr[ah]ae postquam regressus est
H quoque et populum egressus est " " " " × ~ occursum eius " reversus "

ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολλογομορ καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ᾽ αὐτοῦ, εἰς τὴν κοιλάδα τὴν Σαυη, τοῦτο
I ab × illo Codorlamor rege et regum qui fuerunt cum eo in Caldad Siud ×
H a caede × Chodorlahomor × " " " cum eo erant " valle Save quae

ἦν τὸ πεδίον βασιλέως. **18** καὶ Μελχισεδεκ βασιλεὺς Σαλημ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον·
I in campo regum (L) et Melchisedech rex Salem protulit panem et vinum
H est vallis regis at vero " " " proferens " " "

C*: — οπισω αυτων 911? bw: = 𝔐
15 + eos (H) Σ$^{MΨ^{FQ}SJ}$: = 𝔊𝔐 — αυτους behjlmqstuv Cyr-cod | + ad (H) MΨ^{BDM}
16 reduxit HI; AM½; KA Δ revocavit AM½ | equitatum AM; HI: **I** equitium 94: **S** | — απεστρεψεν d𝔈^{p} | mulierem O: την γυναικα o
17 in obviam abrahae PS-ORI abrahae obviam AM αβραμ fr𝔙𝔏 | eius H: αυτου bemnwx Cyr-ed½ ei HI | postquam ... cum eo ? PS-ORI (mit Var) regressus (H) XΣ^{o} | caldad siud PS-ORI caldafium PS-ORI (Var) vallesalae 91.94 | × in campo PS-ORI haec (H) HI | est H: = 𝔄-ed𝔙𝔏 | regum PS-ORI: (των) βασιλεων Dlquy𝔄 Cyr½
18 protulit CY; AMst; HI ep, q; AU; EUS-G; *cf* H obtulit TE; FIR; AM; HI Mt; IT; IS; *cf* Zusatz in AMst | + ei AM sa; an Abraham gerichtet auch bei TE, FIR, AMst: + αυτω blw Cyr-ed½; + αυτου 911 n | panem TE; CY; FIR; AM; HI ep 73,5 (Var); 73,9; Mt, q; AU; EUS-G; CY-G hept; IS; H: αρτον 911? mnx: = 𝔐 panes AMst; HI ep 73,5; q (Var); IT; CΛ^{L}O: = 𝔊 | + et obtulit ei ? AMst: Dublette + et benedixit abrahae ? EUS-G: < 14,19

trecentos decem et octo conlegit et ibi persecutus est adversarios **CY-G** cen 44 (877): venit et Abraham cum domesticis suis hept 1,486-488 (19): consurgit vates, servorum de grege multo ter centum famulos, novies bis auctius addens, ad bellum dux ipse ciet ferrumque retractat/ **HI** Hel 14 (197C): cum autem ...(= I)... octo q (24,3): et persec. est eos usq. Dan

15 15 **AM** Abr 2,42 (597,5): /(*lacuna;* et percussit eos et persecutus est *suppl. editio Rom.*) usque Choba (coba *PDNCM;* oba *B*) quae est ad dextram D. **CY-G** hept 1,489-490 (19): /nocte super media nil iam metuentibus instat victoresque fugat multosque interficit hostes/

16 16 **94**: omnem equitium **AM** Abr 2,43 (597,18): revocavit omnem equitatum Sodomorum 2,43 (598,10): reduxit equitatum 2,44 (598,13): substantiam quoque recepit **CY-G** hept 1,491-492 (19): /quin etiam fratrem tanto discrimine demptum accipit et praedam lato trahit agmine secum **HI** Hel 14 (197C): et reduxit...(= I)... revocavit **KA** Γ a 9 (75): ubi Abraham liberat de captivitate Loth Γ b 8 (75): Abraham liberat captivitatem Loth Δ 75 (84): ubi Abram (habraam *F;* abraam *V;* abraham *D*) praedam cum (et *V*) Loth reduxit

17 **91.94**: alius. in valle Salae (sale *91*) **AM** Abr 2,45 (599,10): rex inquit Sodomorum exivit Abrahae obviam/21 **HI** ep 73,9,2 (22,5): egressus...(= H)...ei (eius nq*DN*), haud dubium quin Abraham, postq. rev. est a caede Chodollagomor ... (= H) ... haec (quae δ) est vallis regis 73,9,3 (22,10): vallis regis sive, ut LXX transtulerunt, campus **PS-ORI** Melch 5 (249,105): exivit rex ...(= I)... Codorlamor rex et reges qui fuerunt (egressus est a codorlamoe rege et regum qui fuerant *B*) cum eo in Caldad Siud in campo (in caldafium campo *B*) regum/

18 *cf* Hbr 7,1 **AM** Abr 1,16 (514,2): erat enim sacerdos summi dei (~ d. summi *B*) sa 4,10 (157,18):

ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. **19** καὶ ηὐλόγησεν τὸν Αβραμ καὶ εἶπεν Εὐλογημένος Αβραμ
αυτον

L fuit autem sacerdos dei summi et benedixit Abra[ha]m (E) dicens benedictus Abram
erat enim excelsi eum et dix*it* + es(t)
~ (summi) dei illi et ait + erit

H erat enim autem „ „ altissimi summi × „ benedixitque ei et ait „ „

τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, **20** καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς παρέδωκεν
+ παρα × × × × × ×

E deo summo qui creavit caelum et terram (I) et benedictus deus excelsus qui tradidit
+ a excelso fecit × × + est × altissimus ×

H „ excelso „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ quo protegente
+ a

| fuit CY; EUS-G: **K** erat AM; HI ep; H: **I** = 𝔊 et ipse HI q: < 𝔐 | autem CY; HI ep; EUS-G; Σ^{MO}: = 𝔊 enim AM; HI ep (Var); H | summus sacerdos? ZE; CAE; Canon Missae (z. B. S-Gr H 1,26); Missale Gothicum (PL 72,317A); *cf* dagegen AMst q 109,21; *cf* Th. Klauser, Studi e Testi 121 (1946) 477f sacerdos praecipuus? *cf* S-Gr | ~ (summi) dei $TE^{1}/_{2}$; FIR; AM Abr; AMst q 109,21; MAXn; PS-ORI | summi TE; CY; FIR; AM; AMst q 109,1; MAXn; EUS-G; PS-ORI; KA (Var); B excelsi HI; AMst q 109,21; AU altissimi H > HI ep (Var), EUS-G (Var)

19 benedixitque (H) $CM\Phi^{R*}\Psi^{BD}$: = 𝔊𝔐 | eum AMst illi HI ep ei HI q; H αυτον abmow: = 𝔐 | dicens AM; AMst et dixit *cf* PS-ORI et ait RUF; HI ep; H | + es(t) AMst + erit PS-ORI | + a AMst (Var); $\Lambda^{H}\Sigma^{T^{2}M}$: + παρα ej | summo HIL; AM excelso AMst; RUF; HI; PS-ORI; H | creavit HIL; AN; RUF; HI; PS-ORI; H fecit AM; AMst

20 — et ben. d. exc. AMst: — και ευλ. ο θ. ο υψ. $\mathfrak{E}^{fp}$ | + est PS-ORI | excelsus AN; RUF; PS-ORI; H altissimus HI | tradiderit HI ep (Var)? | tuos AMst; HI: = 𝔊𝔐 suos HI (Var) eius RUF

tunc victor venit, occurrit illi Melchisedech sacerdos et obtulit ei panem et vinum **AMst** q 109,1 (257,3): obviavit inquit Melchisedech sacerdos dei summi Abrahae revertenti a caede regum et protulit panes et vinum et obtulit ei/ (Anfang aus Hbr 7,1) 109,21 (268,10): sacerdos appellatus est excelsi dei, non summus, sicut nostri in oblatione praesumunt **AU** ci 16,22 (159,8): Melchisedech qui erat sac. dei excelsi s Den 3,1 (18,16): quod autem panem et vinum Melchisedech sacerdos dei excelsi protulerit/ **CAE** bre (184,1): Melchisedech summus sacerdos **CY** ep 63,4 (703,3) = *ap* AU do 4,45 (152,20): et Melchisedech ... (= L) ... summi/ **EUS-G** 16 (560G) = (PL 67,1054C) = PS-HI ep 38,6 (273D) = PS-IS (PL 83,1226C): et Melchisedech rex Salem protulit (obtulit *PS-HI*) panem et vinum et benedixit Abrahae; Melchisedech autem fuit (m. a. f.] fuit autem *PS-HI, PS-IS*) sacerdos dei summi (altissimi *PS-HI*) **FIR** err 18 (44,13): et Melchisedech rex Salem et sacerdos summi dei revertenti Abrahae cum pane et vino benedictionis optulit gratiam **HI** ep 73,5,3 (18,11): et (— δ) Melchisedech rex Salem protulit panes (η*fB;* panem *cet.*) et vinum; erat autem (enim *N*) sac. dei excelsi (altissimi *DN*)/ 73,9,2 (22,9): et Melchisedech ... (= L) ... vinum Mt 4 (167A): pro quo Melchisedec obtulerit panem et vinum/20 q (24,9): et Melchisedec (-dech βγ) rex Salem protulit panem (panes φ) et vinum et ipse sac. dei excelsi/ **IS** all 19 (104A): Melchisedech qui de fructibus terrae sacrificium domino obtulit Gn 11,4 (239C): Melchisedech rex Salem sacerdos dei ... benedixitque Abraham offerens panem et vinum in sacrificium deo **IT** Ae 13,4 (56,20): locus ubi optulit Melchisedech hostias deo puras, id est panes et vinum, sicut scriptum est eum fecisse **KA** Δ 76 (85): de Melchisedech (+ sacerdotem dei summi *V*) **MAXn** Jud 4 (299,54): Melcisedech sacerdos summi dei **PS-ORI** Melch 1 (246,20): summi autem dei ideo dictus est 5 (249,107): /et Melchisedech, rex Salem scilicet, occurrit viro potenti et fortissimo Abrahae **PEL** Dem 5 (20A): Melchisedec sacerdos dei legitur **S-Gr** H 197,5 (108): Melchisedech sacerdotis praecipui oblationem **TE** Jud 2 (256,49): unde Melchisedech sacerdos dei summi nuncupatus 2 (258,86): Melchisedech quoque summi dei sacerdos 3 (258,6): Melchisedech qui ipsi Abrahae ... revertenti de proelio panem et vinum obtulit **ZE** 1,13,3 (92): Melchisedech, summus ille sacerdos deo acceptissimus

19 **AM** ex 1,9 (7,26): hic est in quo benedixit Mel- **19**
chisedech Abraham patrem multarum gentium dicens: ben. Abraham deo summo qui fecit c. et t. **AMst** q 109,1 (257,5): /et ben. eum dicens: ben. es (est *CNFB*) Abraham (+ a *M mg., CNX*) deo excelso qui fecit c. et t./ **AN** sy 7,13 (333b): et benedictus deus excelsus qui creav. c. et t. (*cf* Vers 20) **AU** s Den 3,1 (18,18): /quando patrem nostrum Abraham benedixit **CAE** bre (184,1): et Melchisedech summus sacerdos: benedictus inquid Abraham deo ... (= H) ... terram **CY** ep 63,4 (703,4) = *ap* AU do 4,45 (152,21): /et benedixit Abraham **EUS-G** 16 (560G): et benedixit Abrahae (eingeschoben in Vers 18, siehe dort) **HI** ep 73,5,3 (18,12): /benedixitque (— que δ) illi et ait: ben. Abram deo excelso ... (= E) ... terram/ q (24,10): /et benedixit ei **HIL** tri 12,4 (436A): benedictus Abraham ... (= E) ... terram **IS** Gn 11,4 (239C): benedixitque Abraham/18 **PS-ORI** Melch 5 (249,116): /implevit benedicere Abraham et dicere: ben. erit Abraham deo excelso ... (= E) ... terram (— qui cr. c. et t. *B*)/ **PEL** Dem 5 (20B): nam et quod benedicit Abraham **RUF** Rm *4,1 (962D):* cum Melchisedech benedixit Abraham et ait: ben. Abraham deo excelso ... (= E) ... terram/

20 **AMst** q 109,1 (257,7): /qui tradidit in. tuos sub **20**
(in *N*) manus tuas **AN** sy 7,13 (333b): et ben. deus excelsus/19 **PS-AU** spe 59 (544,9): Abraham Melchisedech in genesi: et dedit ei decimas ab omnibus suis (*S;* in genesi: et obtulit abraham decimas melchisedech ab omnibus suis *FMVLC*) **PS-BAS** Is *2,2 (421a):* et Habraham quidem decimam dedit Melchisedech **CY-G** hept 1,496 (19): et decimos fructus Abrami ex munere sumpsit/ **HI** ep 73,5,3 (18,14): /et ben. d. altissimus qui tradidit (tradiderit δ) in. tuos (suos η) sub (in δ *DNB*) manu tua (manus tuas δ) ... (= E) ... ex omnibus Mt 4 (167A): 18/et a quo decimas praedae acceperit

τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων. **21** εἶπεν δὲ βασιλεὺς
εις χειρας δεκατας
I inimicos tuos sub manus tuas (E) et dedit ei decimas ab omnibus suis (M) et dixit
suos in manibus tuis obtulit decimam ex ×
eius manu tua eius
×
H hostes × in manibus tuis sunt „ „ „ „ ex „ × dixit autem rex
+traditi de

Σοδομων πρὸς Αβραμ Δός μοι τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λαβὲ σεαυτῷ. **22** εἶπεν δὲ Αβραμ πρὸς
M da mihi homines equos autem sume tibi (I) et dixit Abram ad
×
H Sodomorum ad Abram „ „ animas cetera × tolle „ qui respondit ×
ait

βασιλέα Σοδομων Ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς + κυριον τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ
αυτον εκτεινω εποιησε
I regem Sodomorum extendo manum meam ad deum altissimum qui fecit caelum et
extendam manus dominum summum creavit
excelsum
H ei levo „ „ „ dominum „ excelsum possessorem caeli „
levabo ×

τὴν γῆν, **23** εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαιρωτῆρος ὑποδήματος λήμψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν,
×
I terram (E) si a sparto usque ad corrigiam calciamenti (I) accipiam ab omnibus tuis
ansam sumam de × te
H terrae quod „ filo subteminis „ „ „ caligae non „ ex „ quae tua sunt

ἵνα μὴ εἴπῃς ὅτι Ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν Αβραμ· **24** πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν
× αυτον
M ne dicas quia ego divitem feci eum iuvenes
H „ „ × „ ditavi Abram exceptis his quae comederunt „ et partibus virorum

× PS-ORI; H | sub AMst; HI in AMst (Var); RUF; HI (Var); PS-ORI; H: εις χειρας 32 𝔄: = 𝔐 | manus tuas AMst; HI (Var) manibus tuis PS-ORI; H manu tua HI: = 𝔐 manibus eius RUF | + traditi (H) Ω^{s} | dedit HI; PS-AU; PS-BAS; H: = 𝔊𝔐 obtulit PS-AU (Var); KA | decimam ? PS-BAS: < 𝔊 δεκατας ejl | ab PS-AU ex HI; H de Σ^{o} | suis PS-AU: *cf* quae erant ei 𝔙𝔈^{p} × HI; H: = 𝔊𝔐

21 — mihi ? AM (Var) | animas H: *cf* τας ψυχας σ′

22 et dixit AU: = 𝔐 | ait (H) Ψ^{BD}: = 𝔊𝔐 | ei H: *cf* αυτον p | extendo AM; AU (Var); CAn; *cf* H: εκτεινω U_4*o𝔄 extendam AU; IR; *cf* levabo Ψ^{F^2}: = 𝔊 | manus AM Abr? | dom. H: + κυριον qu Cyr-ed 1/3: = 𝔐 | deum AM ex; AU; CAn (Var); IR: = 𝔊 dominum AM Abr?; AU loc 1,49 (Var); CAn; Ψ^{F} (— deum) | altissimum AU; IR summum AM excelsum CAn; H | fecit AM; CAn: εποιησε 20 𝔄𝔈 Chr creavit AU constituit IR?: < 𝔊

23 corrigiam AU; H: **S** ansam 91.94: **S**: < σφαιρ. 'Rundung', nicht σφυρ. wie P. Katz, Theolog. Literaturzeitung 61 (1936) 274 | accipiam AU; H sumam AM | ab AM de AU ex H | omnibus tuis AM Abr 2; AU × te AM Abr 1?: *cf* — παντων 𝔈-ed𝔈 | × H: *cf* — οτι Cyr-ed 1/4: = 𝔐 | eum AM: αυτον n

KA Λ b 32 (94): et Melchisedech obtulit Abrahae decimas **PS-ORI** Melch 5 (249,118): /et ben. est...(= I)...in. in manibus tuis (eius *B*) **RUF** Rm *4,1 (962D):* /et benedictus...(= I)...eius in manibus eius

21 21 **AM** Abr 2,45 (599,11): 17/et dixit: da mihi (— *D NCM*)...(= M)...tibi **CY-G** hept 1,497-498 (19): /is petit, ut captos dignetur reddere victor, cetera pro meritis belli sub lege laturus/23 (< H ?)

22 22 **AM** Abr 1,17 (514,15): quomodo dicit ad regem Sodomorum/ 2,46 (599,19): hoc est extendere manus ad dominum 2,46 (599,21): ad dominum extendit qui fecit inquit c. et t. ex 1,9 (8,1): et credidit Abraham et ait: extendo manum meam ad deum summum qui fecit c. et t. **AU** loc 1,48 (515,16): quod habent quidam latini codices: et dixit...(= I)...extendam (extendo *CNd*)...(= I)...creavit c. et t./ 1,49 (515,22): extendam (extendo *CNLSd*) manum m. ad deum (dominum *N*) alt. qui creavit c. et t., si accipiam de omnibus tuis: si enim pro eo dixit: extendam (extendo *CNbd*) manum m. ad deum alt., ac si diceret 'iuro', non est in latino usitata locutio, nisi ita dicatur: extendo manum m. ad deum alt. me non accipere de omnibus tuis **CAn** co 21,4,1 (576,2): extendo manum m. ad dominum (deum *Oβν*) excelsum qui fecit c. et t./ **IR** *4,5,5 (572):* extendam ...(= I)...constituit c. et t.

23 **91.94**: ab squartu (a squartu *91;* absque artu *94*) usque ad ansam calciamenti **AM** Abr 1,17 (514, 12): ne dicat qui dedit quia ego divitem feci eum/ 1,17 (514,16): /nihil sumam abs te 2,46 (599,16): nihil sumam ab omnibus tuis **AU** loc 1,48 (515,19): /si ...(= E)...calciamenti: fefellit interpretes quod graecus habet σπαρτίου, quod latine filum intellegitur, et ista scripturarum locutio est 1,49 (515,22): *siehe Vers 22* **CAn** co 21,4,1 (576,3): /si a filo subteminis (*F*^{2}β*;* subtegminis *BF*^{1}*O*) usque ad corr. caligae accipiam...(= H)... sunt **CY-G** hept 1,499-500 (19): 21/sed contenta suo victrix moderamine virtus accipit optatum toto pro munere fratrem/15,1

τῶν συμπορευθέντων μετ᾽ ἐμοῦ, Εσχωλ, Αυναν, Μαμβρη, οὗτοι λήμψονται μερίδα. **15,1** Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα
~ αυναν εσχωλ +αυτων
M
H qui venerunt mecum Aner Eschol et Mambre isti accipient partes suas his itaque transactis post × haec verba

ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Αβραμ ἐν ὁράματι λέγων Μὴ φοβοῦ, Αβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίζω σου·
κυριου λογος × × υπερασπιω
I factum est domini verbum ad Abra[ha]m in visu dicens (E) noli timere Abra[ha]m ego protegam te
~ verbum domini × × te protego
H factus „ sermo domini „ Abram per visionem „ „ „ Abram „ protector tuus sum

ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα. **2** λέγει δὲ Αβραμ Δέσποτα, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ
×
E merces tua multa erit valde (I) dominator domine quid mihi dabis ego autem
+et × est × +κυριε × ~ dabis mihi enim
~ erit multa ecce ego
H et „ „ magna × nimis dixitque Abram domine deus „ dabis mihi „ ×
×

ἀπολύομαι ἄτεκνος· ὁ δὲ υἱὸς Μασεκ τῆς οἰκογενοῦς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ελιεζερ. **3** καὶ
απελευσομαι τε
I dimittor sine filiis hic autem (E) filius Masech vernaculae meae (I) hic Damascus Eliezer (E) et
morior sum liberis et + Clebe praepositus domui × di-
H vadam absque liberis et „ procuratoris domus „ iste „ „ addi-

24 ~ αυναν εσχωλ aoxc$_2$𝔄^{vp}: Hexapla = 𝔐 | + αυτων aefjmoxc$_2$𝔄𝔈: Hexapla = 𝔐
15,1 domini verbum AM: κυριου λογος Jul-ap-Cyr ~ verb. dom. AM (Var); AN; AU: = 𝔊𝔐 | in visu AM; AU: = 𝔊𝔐 per visum QU: per < H ×× AN: — εν οραματι Cyr-cod½ | υπερασπιω Lx𝔄 Chr½ te protego QU | + et AM Abr 1 (Var); PS-AU; H | ~ erit multa AM Abr 1 (Var) × erit valde? AM Abr 2 multa est× TY? magna erit nimis PS-AU < H × H: — εσται Phil-codd: = 𝔐
2 dixitque H > QU | dominator domine RUF: + κυριε Dmnoquxc$_2$: Hexapla = 𝔐 (Konsonanten) domine QU; T*: = 𝔊 domine deus HI; H: = 𝔐 (Vokalisierung) | ~ dabis mihi HI; QU; H: = 𝔐 | ego autem AM; RUF: = 𝔊 ego enim QU ecce ego AN et ego HI: < 𝔐 ego× H: — δε e𝔙^{p}𝔈-ed | dimittor AM; RUF: = 𝔊 morior AN: *cf* moriar 𝔈; *cf* HI q (Erklärung) sum QU vado HI: πορευομαι σ′, απερχομαι α′: < 𝔐 vadam H: *cf* απελευσομαι Phil-codd½ | absque H > QU | liberis HI; QU < H | hic autem RUF: = 𝔊 et HI; QU; H: τε 911: = 𝔐 | + clebe 91.94: <? | praepositus domui QU: *cf* ϑ′ bei HI q | hic HI; QU: = 𝔊 × RUF

24 24 **AM** 1,17 (514,13): /hoc solum satis sibi esse testificatur quod pastui proeliantium iuvenum profecisset
15,1 15,1 **AM** Abr 1,18 (515,2): post...(= M,I)...dom. verbum (~ verb. d. *DXB*) ad...(= I,E)...te (+ et P^2BM) merc. t. multa erit (~ er. m. *B*) valde 2,47 (600,10): noli...(= E)...⟨multa⟩ erit (multa erit *edit. Rom.;* erit magna *B;* erit *cet.*) valde **AN** sy 7, 243 (336b): et f. est verbum dom. ad Abraham dic. **AU** ci 16,23 (159,24): etiam tunc factum est verbum dom. ad Abraham in visu. qui cum ei protectionem mercedemque promitteret valde multam/ **PS-AU** hyp 3,22 (1633): noli...(= E)...et merces t. magna erit nimis 3,22 (1633): merc. t. magna erit nimis (*cf* H) **CY-G** hept 1,501–503 (19): 14,23/ mox sopita deus inlustrans corda prophetae praecipit, ut cuncta vacuet formidine pectus, quandoquidem invictae tutus sit tegmine dextrae/ **KA** Δ 77 (85): ubi deus tertio visus est Abrae et filium (+ ei *V*) promisit (promittit *FLV*) Λ 33 (95): (+ ubi *BEOI*) visus est dominus Abrahae **QU** pro 1,17 (743A): factus...(= H)...Abraham per visum dic.: noli tim. Abraham, ego te protego, merc. tua multa erit valde/ **TY** reg 3 (23,23): merces (-cis R^*V) tua multa est
2 2 **91.94**: LXX. filius Clebe Masech vernaculae meae (-le mee *91*) **101**: ⟨...*Elie*⟩zer/ **AM** Abr 1,19 (515,13): quid mihi inquit dabis...(= I)...filiis 2,48 (601,17): quid...(= I)...filiis **AN** sy 4,3 (332b): ipse quaerenti Abrahae de filiis atque dicenti: quid mihi dabis? ecce ego morior sine filiis/ **ANG** (176D): nonnulli transtulerunt: filius Masech vernaculi mei; Aquila vero: filius potum dantis domui meae; Theodotion: filius eius qui super domum meam est (< HI q) **AU** ci 16, 23 (159,26): /ille de posteritate sollicitus quendam Eliezer vernaculum suum futurum sibi dixit heredem/4 (*cf* Vers 3) **CY-G** hept 1,504–507 (20): /ille alacer concessa sibi licentia fatur: quid mihi pro tanta praestant tua dona loquella? nam coniuncta quatit fessum longaeva senectus, nec datur emeritum post mortem linquere natum/ **HI** Mt 4 (166D): vernaculum Abrahae asserentes cuius fuerit filius Damascus Eliezer q (24,30): domine deus quid dabis mihi? et ego vado sine liberis et filius Masec ...(= E,I)... Eliezer/ (24,33): ubi nos habemus: et filius Masec vernaculae meae haeres meus erit, in hebraeo scriptum est mesech bethi quod Aquila transtulit υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἶκου μου, id est filius potum dantis domui meae, Theodotion vero ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου, id est filius eius qui super domum meam est. quod autem dicit hoc est: ego sine liberis moriar et filius procuratoris mei vel villici qui universa dispensat et distribuit cibaria familiae vocaturque Damascus Eliezer, hic meus heres erit **QU** pro 1,17 (743A): /dixitque Abraham: domine quid dabis mihi? ego enim sum absque liberis et filius praepositus domui (domus *Ms. Remig.*) meae, hic Damascus Eliezer/ **RUF** Rm *4,6 (980A):* in genesi refertur Abraham dixisse ad dominum: dominator...(= I,E)...meae Damascus Eliezer/
3 **101**: /et dixit...(= E)...erit/ **AM** Abr 1,19 (515, **3** 15): quia mihi non dedisti semen (mihi n. ded. sem. n. ded. *P;* mihi sem. n. ded. *X;* sem. mihi n. ded. *B*) vern.

εἶπεν Αβραμ Ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με. **4** καὶ
~ ουκ εδωκας μοι × + ουτος ~ με κληρονομησει
καιο

E dixit Abram quoniam mihi non dedisti semen vernaculus autem meus heres mihi erit et
xitque quia ~ non dedisti mihi × + hic meus
~ semen mihi non dedisti hic vernaculus ~ mihi heres
~ semen non dedisti et filius vernaculae meae hereditabit me

H ditque „ mihi autem „ „ „ et ecce vernaculus „ „ meus „ sta-
×

εὐθὺς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων Οὐκληρονομήσει σε οὗτος, ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ,
θεου ×

E continuo vox dei facta est ad eum dicens non erit hic heres tuus sed qui exiet ex te
× domini × × × est iste ~ heres tuus (hic) + alter exierit de utero tuo
~ hic erit + alius ~ ex te exiet

H timque sermo domini factus „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ egredietur de utero tuo
dei

οὗτος κληρονομήσει σε. **5** ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
εξεβαλε προς αυτον ×

E hic erit heres tuus eduxit autem eum foras et dixit ei respice × in caelum et
ille ~ heres tuus erit eiecit enim ait illi + deus suspice ad
ipse hereditabit te × ad eum aspice
et eduxit

H ipsum habebis heredem eduxitque „ „ „ ait illi suspice × × „ „

3 dixitque QU | quoniam 101; RUF quia AM; AU; QU ecce HI: < 𝔐 | mihi non ded. sem. 101; AM; RUF Rm 4,6; HI; *cf* H: = 𝔊𝔐 ~ non ded. mihi sem. RUF Rm 4,1; QU: ~ ουκ εδωκας μοι σπερμα mp𝔔 Chr ~ sem. mihi non ded. AM (Var)? ~ mihi sem. non ded. AM (Var)?; AU | vern. aut. 101; AN; AU ci: = 𝔊 hic vern. RUF: < ὅδε ⟨ο⟩ οικ.? vern. × AM; QU: — δε dm𝔄𝔅𝔔𝔈 et filius vernaculae meae HI: *cf* καιο... 37 — ecce (H) B | + hic AN; AU Fau: + ουτος fr | heres mihi erit 101; AM; AU ci h. meus erit RUF Rm 4,6, HI; AU Fau; H mihi h. erit QU: ~ με κληρον. fr Chr hereditabit me AN; RUF Rm 4,1

4 continuo 101; AU × RUF? | dei 101; XBΨ^{fm}: θεου 961 begjrvw𝔄𝔔 Phil Chr dom. RUF; *cf* CY-G; H: = 𝔊𝔐 | — f. est QU: = 𝔐 | — dicens QU; *cf* RUF Rm 4,1: — λεγων x*𝔔-ed | erit hic her. t. 101; AN; H est hic her. t. RUF Rm 4,6 ~ hic erit her. t. AU Fau ~ erit her. t. hic AM; AU ci: **I** erit her. t. iste RUF Rm 4,1 | + alter AM; + alius AN: Dublette < ἄλλος statt ἀλλ' ὃς | exiet 101; AN; AU: = 𝔊 exierit AM; RUF: Stil ~ ex te exiet AN | ex 101; AN; AM½ de AM½; RUF; AU; H | utero tuo AU Fau; H: = 𝔐 | hic 101; RUF Rm 4,1: = 𝔊 ille AM; AU ci ipse AN; RUF Rm 4,6; AU Fau; *cf* H | erit her. t. 101; AM; RUF; AU ~ her. t. erit AM (Var) hereditabit te AN

5 eiecit? *cf* IS: *cf* εξεβαλε 77 | et (eduxit) RUF Gn, Rm 4,1: = 𝔐 enim? HI Ez h × AM (Var) | ait RUF Nm 15; H | ei 101; AM; RUF Gn, Nm 15; HI illi CLE-R; RUF Rm 4,6; PS-AU spe; H ad eum RUF Rm 4,1; Nm 21: *cf* προς αυτον D | + deus? HI Ez h | respice 101; CLE-R; AM; RUF Rm, Nm, Gn; HI Ez h; PS-AU spe; FU suspice PS-AU s; H aspice RUF Lv; HI Gal leva oculos tuos HI Ez: *cf* αναβλεψον τοις οφθαλμοις σου fr | — δη 911 961 Labdfmoprwxyc$_2$d$_2$𝔄𝔅𝔔𝔈 Phil Clem-R Or Chr Cyr-cod½ Jul-ap-Cyr Thdt: gegen 𝔐

meus heres mihi erit **AN** sy 4,5 (332b): /vern. aut. meus hic hereditabit me/ **AU** ci 16,23: *siehe Vers 2* Fau 22,32 (626,11): hic heres meus erit (~ erit h. m. *C*), tamquam diceret: quia de me ipso mihi semen non dedisti **CY-G** hept 1,508-509 (20): /et quia nobilibus thalamis mihi germina non sunt, degener heres erit nobis, quem serva creavit/ **HI** q (24,31): /et dixit Abram: ecce mihi non ded. sem. et filius vernaculae meae haeres meus erit **QU** pro 1,17 (743A): /dixitque Abraham: quia non ded. mihi sem., vernac. meus mihi haeres erit/ **RUF** Rm *4,1 (962B):* ubi non Abraham, sed Abram dicit ad dominum: quoniam non ded. mihi sem., hic vernac. meus haereditabit me/ *4,6 (980A):* /et dix. Abraham: quoniam mihi non ded. sem., hic vernac. meus haer. meus erit

4 4 **101**: /et continuo...(= E)...tuus/ **AM** Abr 1,20 (515,22): non erit inquit her. t. hic, sed alter qui exierit de te ille erit her. t. (~ her. t. erit *B*) 1,20 (516,3): qui exierit ex (*PCM;* de *cet.*) te **AN** sy 4,6 (332b): /non erit hic her. t., sed alius qui ex te exiet ipse hereditabit te **AU** ci 16,23 (159,28): 2/continuoque illi promissus est heres, non ille vernaculus sed qui de ipso Abraham fuerat exiturus/ 16,26 (166,7): non erit her. t. hic, sed qui exiet de te ille erit her. t. Fau 22,32 (626,18): non hic erit her. t., sed qui exiet de utero tuo ipse erit her. t. **CY-G** hept 1,510-511 (20): /confirmat vatem dominus dum talia fatur: ne time confidens, servus tibi non erit heres/ **QU** pro 1,17 (743A): /statimque sermo domini ad eum: non...(= H)...heredem/ **RUF** Rm *4,1 (962B):* /et dixit dominus ad eum: non erit her. t. iste, sed qui exierit de...(= E)...tuus/ *4,6 (980B):* et vox domini f. est ad eum dic.: non est hic her. t., sed qui exierit de te ipse erit her. t./

5 **101**: /eduxit aut. eum foras et d⟨ix⟩it ei...(= E)... tuum/ **AM** Abr 1,20 (516,9): per quem Abraham respexit in caelum 1,21 (516,17): sic erit semen tuum/ 1,79 (553,7): quando dixit ei (— *PTCM*) deus (dominus *DXB*): respice in c. et enumera (*P*^{2}*TC*χ*M*^{2}; × enumera *D;* et numera *NRB*) stellas si poteris; sic erit s. t./ 2,48 (601,21): respice...(= E)...numerare et...(= E)...tuum/ 2,48 (602,2): eduxit autem (— *DN*) eum foras **AMst** q 117,2 (351,24): educens etenim hunc dominus ostendit ei stellas caeli et dixit: si potes numerare eas? sic erit s. t./ Rm 4,18 (91B; Cas 10b, 6): ostendens enim illi stellas caeli dixit: sic erit s. t. **AU** ci 16,23 (159,29): /rursusque semen innumerabile, non sicut harena terrae sed stellae caeli **PS-AU** s 3,3 (1744): dixit deus ad Abraham: suspice in c. et numera stellas; sic erit s. t./ spe 116 (653,14): eduxit aut. Abraham foras et dixit illi ...(= E)...numerare eas; sic erit s. t. **CLE-R** *10 (11,4):* eduxit aut. deus Abraham foris et dixit illi: respice in caelo et numera stellas si poteris numerare illas; et dixit deus: sic erit s. t./ **CY-G** hept 1,512-517 (20): /nam

ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. **6** καὶ

	εξαριθμησον			δυνη	αριθμησαι		×	×	+ αυτω						επι-
E	numera	stellas	si	potes	enumerare	eas	et	dixit		sic	erit	semen	tuum	(L) et	
	enumera dinumera			pot(u)eris	numerare dinumerare ×	illas ×	×	ait ×	+ ad eum + illi + deus	ita	faciam				cre- cre-
H	〃	〃	〃	〃	×	×	〃	〃	ei	〃	〃	〃	〃	×	et

| ad RUF | —et numera stellas RUF Nm 21? | enumera AM Abr 1 (richtig rezensiert?): εξαριθμησον sv dinumera RUF Nm 15 vide? RUF Lv; HI Ez: < Origenes?: *cf* ὧδε Thdt | —si potes enum. eas PS-AU s? | potes 101; AM Abr 2; AMst; RUF Nm 15; PS-AU spe; FU; H: δυνη 911 D, δυναται c_2 poteris CLE-R; AM Abr 1; HI Gal; QU: = 𝔊 potueris RUF Rm si dinumerari possunt a multitudine? RUF Gn, Lv: < Origenes | enumerare 101: = 𝔊 numerare CLE-R; AM Abr 2; AMst; QU; PS-AU spe: *cf oben* numera: αριθμησαι 108 dinumerare RUF; HI; FU —enum. eas AM Abr 1; H: Stil | illas CLE-R × AM Abr 2 | et dixit 101; CLE-R; AM Abr 2; FU; H: = 𝔊𝔐 et ait RUF Nm 15, Rm; HI Gal ×× AM Abr 1; AMst; RUF Lv; PS-AU: —και ειπεν ejp Phil Clem-R Or-gr½ | + αυτω Ladflmorx$c_2$$d_2$𝔄𝔙^{p}𝔈^{et} Or-gr½: = 𝔐 + ad eum RUF Rm + illi HI Gal + ei H + deus? CLE-R ita RUF Nm⅔ | faciam? IS

6 cred. autem HI Eph; AU Ps 84; QU; Ω^{M}: επιστευσεν δε bw Phil Clem-R Just Or-gr Eus⅔ Cyr½: Rm 4,3;

si nosse valet numero carentia quisquam sidera vel totas pelagi percurrere harenas, is poterit prolem solus numerare putando, quae praestanda tibi est, totus qua tenditur orbis, nasceturque tuo de semine, qui tua cernat filius atque etiam natus sit regis aeterni/7 **FU** prae 3,6 (654D): respice...(= E)...dinumerare...(= E)...tuum/ **HI** Ez 13 (431A): leva oculos tuos et vide stellas caeli Ez h *13,2 (444,21):* eduxit enim Abraham foras et dixit ei deus: respice, sic erit s. t. Gal 1 (354A): eduxit autem ⟨eum⟩ foras, haud dubium quin Abraham deus, et dixit ei: aspice in caelum et numera stellas si poteris dinumerare eas; et ait illi: sic erit s. t./ Ps h 56 (295,11): scriptum est in genesi quia eduxerit deus Abraham et ostenderit ei stellas et dixerit ei: sic erit s. t. **IS** Gn 12,2 (240C): eiciens ergo Abraham deus foras ostendit illi stellas caeli dicens: sic faciam semen tuum ... deinde monstravit illi arenam maris et dixit: sic erit in multitudine semen tuum q (40): quod eiciens deus Abraham foris ostendit ei stellas caeli dicens: sic faciam semen tuum ... quod monstravit illi arenam maris et dixit: sic erit in multitudine semen tuum **QU** pro 1,17 (743B): /eduxitque...(= H)...in caelum et numera stellas si poteris numerare eas; et dixit: sic erit s. t./ **RUF** Gn *9,1 (87,29):* et eduxit eum foras, de tabernaculo scilicet, et dixit ei: respice stellas caeli si dinumerari possunt a multitudine. et addidit: sic erit s. t. *9,1 (88,17):* eduxit eum foras et ostendit inquit ei stellas caeli et dixit: sic erit s. t. Lv *5,2 (336,25):* adspice ad (in *P, Del*) caelum et vide stellas si dinumerari possunt a multitudine; sic erit s. t. *5,2 (336,27):* sic erit semen tuum sicut stellae sunt caeli Nm *15,3 (135,9):* eduxit deus Abraham foras et ait ei: respice ad caelum et dinumera stellas si potes dinumerare eas; et ait: ita erit s. t./ *15,3 (135,14):* sic erit s. t. *21,2 (202,17):* eduxit eum foras et dixit ad eum: respice ad caelum si potes dinumerare stellas; ita erit s. t. Rm *4,1 (962B):* /et eduxit inquit eum foras et dixit ad eum: respice ad caelum et numera stellas si potueris dinumerare eas; et ait ad eum: sic erit s. t./ *4,6 (980B):* /eduxit...(= E)...illi: respice ad...(= E)...potueris dinumerare eas; et ait ad eum: sic erit s. t./

6 6 1 Mcc 2,52; Rm 4,3; Gal 3,6; Jac 2,23; *cf* Rm 4,9. 22.23 **101**: /et credidit...(= L)...iustitiam/ **AM** Abr 1,21 (516,18): /et cred. inquit Abraham deo 1,21 (516, 21): ideo reputatum est illi ad iust. 1,79 (553,9): /et cred. Abraham deo et reputatum est ei (illi χ) ad iust. 2,48 (601,23): /et cred. Abraham deo et reputatum est ei (illi *DNCM*) ad iust. ep 78,1 (1267C): si Abraham credidit deo et reputatum est ei ad iust. fi 1,78 (546D): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. Lc 3,7 (102,19): quia cred. deo et reputatum est ei ad iust. 3,21 (113,19): cred. enim Abraham deo et reputatum est ei (— α) ad iust. off 1,117 (57C): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. 1,117 (58A): reputatum est ei ad iust. Ps 39,24 (229,12): denique cred. Abraham deo et reputatum est ei ad iust. Sat 2,89 (1340B): cred. Abraham deo **AMst** q 44,6 (75,4): cred. enim inquit Abraham deo (~ d. abr. *GA*) et reputatum est ei (— *C*) ad iust. 117,2 (352,2): /et cred. Abraham deo et deputatum (estimatum *P;* reputatum *M m. 2*) est illi (ei *P*) ad iust. (de iustitia C^1) 117,3 (352,16): ideoque deputatum est ei ad iust. **AU** ci 16,23 (160,14): cred. Abraham deo et deputatum est illi ad iust. 16,24 (161,25): posteaquam dictum est credidisse Abraham deo et deputatum (*VRe²gp;* + est *AFGBHb;* + esse *ae¹v*) illi ad iust. Pet 2,33 (38,13): et cred. et deputatum est illi (ei *PQ*) ad iust. Ps 84,4 (1071): cred. autem Abraham deo et deputatum est illi ad iust. 137,6 (1777); s 14,4 (113); s Den 13,3 (57,27): cred. enim Abraham deo et deputatum est illi ad iust. **PS-AU** s 3,1 (1743): cred. Abraham deo et deputatum est illi ad iust. 3,3 (1744): /et cred. Abraham deo et deputatum est illi ad iust. s Cas I,167 (168a) = s Mai 33,3 (72); s Cai *II,60,7 (299)* = s Cas *I,168 (170b)* = s Mai *80,3 (157)* = CHRY *III,833 (835A):* cred. Abraham deo > PS-AU s Cai II, App. 44,5 (234): nam Abraham cred. deo **BACH** lap 3 (1039B): qui primus cred. et reputatum est ei ad iust. **BAR** *13,7 (76,18):* Abraham cum solus credidisset et positus esset in iustitia (τω Αβρααμ οτε μονος πιστευσας ετεθη εις δικαιοσυνην) **[BON]** 83 (364,34): Abraham cred. deo et reputatum est illi ad iust. **CAr** Ps 12,8 (102D): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **CLE-R** *10 (11,7):* /et cred. Abraham deo et aestimatum est illi ad iust. **CY** te 1,5 (43,17): et (— *v*) cred. Abraham deo et deputatum (*MB;* deputatus *L;* reputatum *A*) est ei (*LMB;* illi *A*) in (*L m. 2, B;* ad *L m. 1, MA*) iust. 3,42 (150,13): et (— B) cred. Abraham deo et deputatum (putatum *W m. 1;* reputatum *B*) est illi (ei *Mv*) in (*L;* ad *rell.*) iust. **CY-G** hept 1,520-521 (20): 7/credidit ista senex nec quidquam defore verbis metitur domini sincero acumine cordis/8 **Eutropius**: PS-HI ep 19,10 (198C): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **EVA-G** 2,3 (20,17): cred. Abraham deo et deputatum (*B;* reputatum *RCV*) est ei (⁂li *R*) ad iust. (< *cf* TE Jud 3) **FIR** con 2,9 (65,25): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **FU** prae 3,6 (655A): /et cred. Abraham deo et reputatum est ei ad iust. **GR-I** tr 4 (38,5): etenim

ἐπίστευσεν Αβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. **7** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν Ἐγὼ
στευσεν δε ~ τω θεω αβραμ και ειπεν + ειμι

L credidit Abram deo et aestimatum est ei ad iustitiam (S)dixit autem ad eum (E) ego sum
didit autem × × deputatum illi in ×
didit enim ~ deo Abram (re)putatum ×
deputatus ab illo

H „ × domino „ reputatum „ „ „ „ dixitque „ „ „ ×
+ autem Abram deo deputatum illi

ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χώρας Χαλδαίων ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομῆσαι.
+ κυριος + σου εξαγων γης

E deus qui eduxi te de regione Chaldaeorum ut darem tibi terram hanc (S) in hereditatem hereditare
+ dominus × + tuus ~ te eduxi dem istam (I) ut heres esses sis
+ deus te educo

H dominus „ „ „ „ Ur Chaldeorum „ „ „ „ istam et possideres
hanc

Jac 2,23 cred. enim AMst q 44?; HI Ez; AU Ps 137, s, s Den + et (H) $\mathfrak{Q}^{S}$ | — abram RUF Rm 4,1.6; MUT; H: = $\mathfrak{M}$ + (h)abra(ha)m (H) XΠ^{b2}Σ^{T}BMΦ^{Z2}ΘΡΨ$^{1}\Omega$ ~ deo abr. AMst q 44 (Var); Λ: ~ τω θεω αβρ. Just | — deo? MAR Ar deo(H) ΑΣΒΦ^{Z2}ΘΨ$^{1}\Omega$ | aestimatum 101; CLE-R; AMst q 117,2 (Var) deputatum CY; IR; HIL; GR-I (Var); AMst q 117; EVA-G; AU; QU; PS-AU s 3; KA Δ a (Var); A reputatum CY (Var); MAR; FIR; GR-I; AM; AMst q 44; 117,2 (Var); EVA-G (Var); RUF; OPT; HI; BACH; ORO; Eutropius; MUT; FU; ORI; LUCU 17; CAr; IS; KA Δ; PS-GR-M; BON; H putatum CY te 3,42 (Var); LUCU 4 deputatus TE; CY te 1,5 (die beste Handschrift); reputatus ORO (Var): ελογισθη persönlich, αυτω als Dativ auctoris, *cf* positus esset = ετεθη BAR | ei 101; CY te 1,5; 3,42 (Var); MAR; HIL; IR; GR-I; AM Abr 1,79; 2,48; ep; Lc; off½; Ps; AMst q 44; 117,2 (Var); 117,3; RUF Eus, Rm; EVA-G; HI Ez, Gal; BACH; ORO; AU Pet (Var); QU; FU; ORI; LUCU 17; IS fi; PS-GR-M; H illi CY te 1,5 (Var); 3,42; CLE-R; FIR; AM Abr 1,21; 1,79 (Var); 2,48 (Var); fi; off½; AMst q 117,2; RUF Nm; Rm 4,7; HI Eph, Tt; OPT; ORO (Var); AU ci, Pet, Ps, s, s Den; MUT; Eutropius; PS-AU s 3; CAr; LUCU 4; IS Jud; KA; BON; ΠBM ΦΡ$^{2}\Psi^{1}$$^{FM}\Omega^{JM}$ ab illo TE ×? AM Lc 3,21 (Var); AMst q 44 (Var) | in CY; HI Gal 2; *cf* BAR

7 και ειπεν y; *cf* ειπεν τε 911 (2°): = $\mathfrak{M}$ | sum 101; AM; HI Jr h; q½; QU; BEA: + ειμι 911 961 Mdfglprst vc$_2$d$_2$$\mathfrak{VCE}$ Phil-arm Chr Jul-ap-Cyr × HI q½; AU; H: = $\mathfrak{GM}$ | deus 101; HI q½; AU; BEA: = $\mathfrak{G}$ dominus H; BEA (Var): = $\mathfrak{M}$ × HI Jr h; q½; QU deus tuus AM: + σου ld$_2$$\mathfrak{AE}$ dominus deus t. AM (Var): + κυριος x$\mathfrak{AE}$ Phil-arm deus deus t. AM (Var) | ~ te eduxi? HI q (Var) te educo? HI Jr h: *cf* εξαγων Jul-ap-Cyr | regione 101; AM; HI q; AU: = $\mathfrak{G}$ terra AM (Var); HI Jr h; QU; BEA: innerlat. Änderung; *cf* γης Phil-codd, γης χωρας s | dem AU | hanc 101; AM; AU; X istam H; BEA | in hereditatem 101 hereditare BEA: = $\mathfrak{G}$ ut heres esses eius AM: + αυτην DMadfglmnopstvxc$_2$d$_2$$\mathfrak{A}$-codd$\mathfrak{VCE}$ Chr Cyr-ed Jul-ap-Cyr: = $\mathfrak{M}$ ut heres sis eius AU

Abraham ante hanc circumcisionem cred. deo et reputatum (deput. *F*) est ei ad iust. **PS-GR-M** Rg 4,4,11 (242A): cred. Abraham deo et reputatum est ei ad iust. **HI** Eph 3 (551D): cred. autem Abraham deo et reputatum est illi ad iust. Ez 10 (323C): cred. enim Abraham deo et reputatum est ei ad iust. Gal 1 (354A): /et cred. Abraham deo et reputatum est ei ad iust. 2 (398C): ut et fides quae reputata est Abrahae in iust. 2 (400A): praeputium in quo Abraham deo placuit et reputata est ei fides ad iust. Tt 2 (578C): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **HIL** tri 9,64 (332B); 10,68 (396A); **IR** *4,5,3 (571)*: cred. Abraham deo et deputatum est ei ad iust. **IS** fi 2,22,1 (530A): quia cred. deo et reputatum est ei ad iust. Jud 15,7 (43); 53,1 (158): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **KA** Γ 11 (75): ubi cred. Abraham deo Δ 78 (85): (+ ubi *LV*) Abram cred. deo et reputatum (deput. *N*) est illi ad iust. **LUCU** 4 (815C): cred. Abraham deo et putatum est illi ad iust. 17 (853B): dedit ei circumcisionem signaculum fidei et reputatum est ei ad iust. (*cf* Rm 4,11) **MAR** Ar 3 (1111C): nam Abraham cred. et reputatum est ei ad iust. Gal 1 (1168D): in genesi hoc positum quod Abraham cred. deo et reputatum est ei ad iust. **MUT** *34 (453/4)*: sed cred. deo et reputatum est illi ad iust. **OPT** Par 7,1 (165,26): cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **ORI** ser *67 (158,5)*: quoniam cred. Abraham deo et reputatum est ei ad iust. **ORO** ap 23,3 (640,19): qui cred. deo et reputatum (reputatus Γ) est ei (illi Ψ) ad iust. **PIR** 27 (64,11): cred. Abraham domino (deo *C*) et (cr. abr. d. et — *E*) reputatum est ei ad iustitia (*cf* H) **QU** pro 1,17 (743B): /cred. autem Abraham deo et deputatum est ei ad iust. **RUF** Eus *1,4,11 (43,28)*: cred. Abraham deo et reputatum est ei ad iust. et amicus dei appellatus est (Schluß < Jac 2,23, gegen griech. von RUF zugesetzt) Nm *15,3 (135,11)*: /et cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. Rm *4,1 (962B)*: /et cred. deo et reputatum est ei ad iust. *4,2 (969D)*: illo tempore cum de eo scriptum est quod crediderit deo et reputatum sit ei ad iust., nondum Abraham vocabatur, sed Abram erat nomen eius *4,6 (980B)*: /et cred. deo et reputatum est ei ad iust. *4,7 (984B)*: cred. Abraham deo et reputatum est illi ad iust. **TE** pat 6 (10,7): Abraham deo cred. et iustitiae deputatus ab illo est

7 **101**: /Dixit...(= S,E)...in hereditatem/ **AM** Abr 2,49 (602,14): ego sum (+ dominus *DN, B eras.;* + deus *C*) deus tuus qui eduxi te de reg. (terra *DNCM*)...(= E,I)...eius **AU** ci 16,24 (160,25): ego deus...(= E)...dem (darem *e*)...(= E,I)...sis eius/ **BEA** Apc 4,5,48 (374): dixit aut. deus ad Abraham: ego sum deus (dominus *N PF*) qui eduxi (eduxit *VGE*^{1}) te de terra Caldaeorum ut darem tibi t. istam hereditare/ (< GR-I Ineditum?) **CY-G** hept 1,518-519 (20): 5/namque ego sum dominus caelorum conditor, et te auxilio tutum Chaldaea ex gente reduxi/6 **HI** Jr h *3,4 (314,21)*: ego sum qui te educo de terra Chaldaeorum q (19,12): ego sum qui eduxi te (~ te eduxi φ) de igne Chaldaeorum (25,11): ego deus qui eduxi te de reg. Chaldaeorum: hoc est quod paulo ante iam diximus in hebraeo haberi: qui eduxi te de ur chesdim, id est de incendio Chaldaeorum **QU** pro 1,18 (743C): secundo oraculo dixit dominus ad Abraham: ego sum qui eduxi te de terra Chaldaeorum...(= H)...eam/

8 εἶπεν δέ Δέσποτα κύριε, κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν; **9** εἶπεν δὲ
+ αυτην + αβραμ × κυριε θεε × πως

S × et dixit Abram × domine et quomodo sciam quia hereditabo eam dixit autem
I eius dominator „ × unde intellegam „ heres eius ero „ „
× possidebo et dixit
secundum quid cognoscam quod sum ~ ero eius ×
in quo
H eam at ille ait domine deus × „ scire possum quod possessurus sim eam respondens

αὐτῷ Λαβέ μοι δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριετίζουσαν καὶ κριὸν τριετίζοντα
~ κριον τριετιζοντα και αιγα τριετιζουσαν

S ei × deus accipe mihi vaccam
tibi
I illi dominus „ sume „ vitulam (E) trimam et capram trimam et arietem trimum
× iuvenc(ul)am triennem × ×
vitulam ~ arietem trimum et capram trimam
trimum
H × „ × „ inquit „ vaccam triennem „ „ „ „ „ annorum trium
trimam triennem

καὶ τρυγόνα καὶ περιστεράν. **10** ἔλαβεν δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα καὶ ἔθηκεν
και ελαβεν εαυτω ~ ταυτα παντα
×
E × turturem et columbam accepit autem ei omnia haec et divisit illa media et posuit
et et accepit illi ~ haec omnia ea per medium exposuit
sibi
H turturem quoque „ „ qui tollens × universa „ × „ × per medium „ utras-
ea

8 **S** 101; BEA **I** AM; AU | et dixit 101; BEA: = 𝔐 | + αβραμ fn𝔄 | × domine 101; QU: — δεσποτα f; — κυριε U_4* Phil-ed Cyr½ ×× BEA dominator domine AU > BED: = 𝔊𝔐 (Konsonanten) domine deus H: κυριε θεε 𝔈 Phil-codd; *cf* δεσπ. κυριε θεε bw: = 𝔐 (masoret. Punktation) | et quomodo 101: < κα[τα τ]ι (*cf* κατι 911) + πως Dublette? quomodo AM Abr 2,49; BEA: πως M(mg)𝔙 unde AM Abr 2,56; H; abgelehnt von AU ci secundum quid AU > BED: **A** = 𝔊 in quo? HI: = 𝔐 | sciam 101; HI; AU > BED; BEA; *cf* H intellegam AM Abr 2,49 cognoscam AM Abr 2,56 | quod AU½?; H | hereditabo eam 101; BEA possidebo eam HI?; *cf* H < 𝔐 heres eius ero AM Abr 2,49; AU > BED heres eius sum AM Abr 2,49 (Var) heres ero eius AU (Var) heres ero terrae huius? AM Abr 2,56

9 et dixit BEA; *cf* PS-PHo: = 𝔐 | ei 101 illi AM; AU; BEA ad eum? PS-PHo | × deus 101; AU; BEA dominus deus AM | accipe 101; AU; AN Mt h; CHRY; PS-PHo; BEA sume AM; H | tibi AM (Var); CAE (Var); BEA: = 𝔈, syr. | vaccam 101; AU Ex, Ps; HES; AN Mt h; CHRY; BEA; H vitulam AM (Var und Erklärung); CY-G vitulum (trimum) AM (Text); PS-PHo iuvencam AU ci: **A** < 𝔊 iuvenculam AU ci (Var) | triennem AN Mt h; H trimam (H) Σ^{M} | — et BEA | ~ arietem tr. et c. tr.? CHRY: < ~ κριον τρ. και αιγα τρ. (fr Phil) Chr⅓ | triennem (H) Ψ; CAE (Var) triennam PS-PHo (Var) | — et BEA | × 101; CHRY; PS-PHo (Var); BEA: **S**: — και dpd$_2$ et AM; AU: **I** = 𝔊𝔐

10 et accepit? PS-PHo: και ελαβεν bw Chr: = 𝔐 | ei 101 illi AU sibi HES: εαυτω Do Cyr-ed × H; PS-PHo?: = 𝔄 | omnia haec 101; *cf* H: = 𝔊𝔐 ~ haec omnia AU; HES: ~ ταυτα παντα 911 Mdefghjlmn pqrsuvc$_2$d$_2$𝔈 Phil-codd Cyr — omnia PS-PHo? | illa 101; AU ea HES; QU, CAE, IS, G^{c}CΛΧΣ^{o2}ΒΘ^{AM*}P^{2}Ψ^{*BDF}Ω | media 101; AU: = 𝔊 per medium H; HES; BEA | exposuit HES? | illa AU (Var) | contra

8 8 **101**: /Et dixit...(=S)...eam/ **AM** Abr 2,49 (602, 17): quomodo inquit intellegam quia hereres eius ero (sum *DNCM*) 2,56 (609,18): unde cognoscam quia heres ero terrae huius **AU** ci 16,24 (160,27): /ubi cum interrogasset Abraham secundum quid sciret quod heres eius erit/ 16,24 (161,27): dominator domine, secundum quid sciam quia heres eius ero (~ ero eius *A*)...non enim ait: unde sciam? quasi adhuc non crederet, sed ait: secundum quid sciam **BEA** Apc 4,5,48 (374): /et dixit Abraham: quomodo...(=S)...eam/ (< GR-I?) **BED** (91,156A): unde significantius vetus habet translatio: dominator domine, secundum quid sciam quia heres eius ero (< AU ci 16,24) **CY-G** hept 1,522-525 (20): 6/ subnixusque rogat, placidis dum supplicat orsis, signa dei quae mente gerat, quae corde sequatur, munere pro tanto, quo natum gignat inerti corpore, iam gelidis decursa ob tempora membris/ **HI** Is 12 (434A): in quo sciam quia possidebo eam **QU** pro 1,18 (743C): /at ille ait: domine unde...(=H)...sum eam/

9 9 **101**: /dixit...(=S,E)...columbam/ **AM** Abr 2,50 (603,4): dixit...(=I)...mihi (tibi *B*) vitulum trimum (-lam -mam *B*)...(=E)...et turt. et col. 2,50 (603,22): sume mihi vitulum (-lam *B*) et capram et tertio loco diceret arietem, eo quod prima illa, hoc est vitula et capra,...et quia feminea dicantur **AN** Mt h 1 (613): sicut deus ad illum dicit in genesi: accipe vaccam triennem etc. **AU** ci 16,24 (160,28): /dixit illi deus: accipe mihi iuvencam (iuvenculam *R*)...(=E)...et turt. et col./ Ex 47 (117,16): dicit enim deus ad Abraham, cum factum esset illud sacrificium de vacca trima et capra et ariete et turture et columba Ps 103 s 3,5 (1362): Abraham in illo sacrificio satis mystico accepit tria animalia, arietem trimum vaccam trimam capram trimam, et turturem et col./ **BEA** Apc 4,5,49 (374): /et dixit illi deus: accipe tibi vaccam trim. c. trim. ar. trim. turt. et col. El 2,81 (1019D): denique dominus ad Abraham...hoc inter cetera signum sacrificii postulavit, capram trim. et vaccam trim. **CAE** s 82,1 (322,9): locutus est inquid dominus ad Abraham (abram μ) dicens: sume mihi (tibi H^{40}; — *O*) vaccam triennem et c. trimam (triennem H^{1})...(=H)...columbam/ **CHRY** *V,746 (747A)*: de ista nanque turture praecepit Abrahae deus dicens: accipe mihi vaccam trimam et arietem trimum et capram trimam, turt. et col. **CY-G** hept 1,526-529 (20): /admonitus vitulam trimi iam temporis

αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις, τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλεν. **11** κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα,

E ea contra aliis alium aves autem non divisit descenderunt autem aves super corpora
illa adversus + faciem alterum alteri volucres vero et descenderunt volucres supra cadavera
alterutrum passeres
(in) invicem

H que partes contra se altrinsecus posuit 〃 〃 〃 〃 descenderuntque volucres 〃 cadavera
vero

τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Αβραμ. **12** περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις

+ επι ×
E quae divisa erant × et consedit eis Abram ad solis autem occasum pavor
× × sedit cum illis circa ~occasum autem solis excessus
+ et super divisiones eorum × occasu extasis
H × × × × 〃 abigebat eas 〃 cumque sol occumberet sopor
pavor

aliis alium 101 contra faciem alterum alteri AU ci: **A** < 𝔊 contra faciem alterutrum AM contra faciem (in) invicem HI contra invicem QU adversus invicem (adversus se) AU Ps? altrinsecus et contra se HES < H | volucres CY-G hept? passeres? *cf* CY-G cen | vero HI; BEA; Ω^{J}

11 et desc. AU: = 𝔐 | aves 101; AM; AU; PRIM; GR-M volucres HI; H > IS | super 101; HI; AU (Var); H > IS supra AM; AU | cadavera HI; H | quae divisa erant 101; AU; IS q: — αυτων nℵ Chr Jul-ap-Cyr × divisa × QU et super divisiones eorum HI: + επι e^{b}hjlqtu Cyr-ed divisiones *cf* PRIM ××××H < 𝔐: sub ÷ Hexapla? | sedit cum HI | eis 101; HI; *cf* H illis AM; AU; IS q (kombiniert mit H)

12 ad 101; HI circa AU; IS q: = 𝔊 ×...occasu AM Abr | solis aut. occ. 101; AU; *cf* AM Abr, IS q ~ occ. aut. solis HI | pavor 101; AM 118 Ps; AU; IS; Λ^{H}; Vercellone zitiert noch 2 Bibeln des 14 Jh. im Barnabitenkolleg zu Rom; Dominikanerkorrektorium im cod. Ottob. lat. 293: alii pavor, sed vera littera est sopor secundum Isidorum et antiquos et hebraeum; Korrektorium des 14 Jh. im cod. Vatic. lat. 4240: hebr. et antiqui sopor, at moderni pavor propter glossam quae habet pavor secundum LXX; *cf* PS-PHo excessus AM Abr extasis HI |

aptat, coniungens alacrem torva cum fronte iuvencum, verbecem caprumque (capramque *A*) dehinc hirtamque capellam, columbas pariles, simili cum turture iunctas/ **HES** *1 (803C):* hoc quippe et Abraham in suo sacrificio custodivit quando deo iubente vaccam trimam, similiter et capram et arietem triennem et turt. et col. obtulit **IS** Gn 12,4 (241A); q (40): sume inquit...(= H)...columbam/ **PS-PHo** *23,6 (175):* et dixi ad eum: accipe mihi vitulum trimum et c. trimam (triennam *A*) et ar. trium annorum (trimum *A*), turt. quoque (— *A*) et col./ (*cf* H) **QU** pro 1,18 (743C): /et dominus: sume inq. vaccam... (= H)... ar. trimum... (= H)... col./

10 10 **101**: /accepit... (= E)... divisit/ **AM** Abr 2,50 (603,9): quod post inmolationem divisa sunt animantia et contra faciem alterutrum posita/ 2,55 (608,22): divisit Abraham corpora/ 2,56 (609,23): aves enim, hoc est turturem et columbam, non divisit **AU** ba 1,26 (170,12): aves aut. non div. ci 16,24 (160,30): /accepit aut. illi (ille *GBab;* ille autem *H;* haec ille *e*) haec omnia... (= E)... ea (illa *e*) contra faciem alterum alteri... (= E)... divisit 16,24 (162,22); Ps 103 s 3,5 (1362: 2 mal): aves aut. non div. 103 s 3,5 (1362): /divisus est aries et adversus invicem partes constitutae; divisa capra, nihilominus adversus se partes constitutae; divisa vacca, sic etiam de ipsius carne factum est; et subiecit scriptura: aves aut. non div. 103 s 3,5 (1362): aves quippe non div. 103 s 3,5 (1362): aves enim non div. 103 s 3,5 (1363): aves aut. non div. **BEA** Apc 4,5,50 (374): haec tria animalia divisit Abraham per medium 4,5,51 (374): aves vero non div. **CAE** s 82,1 (322,12): /qui... (= H)... ea per medium... (= H)... divisit/ 82,2 (323,11): ergo diligenter adtendite quia illa tria animalia divisisse in duas partes dicitur Abraham et contra se invicem posuisse; aves, inquit scriptura, non div. **CY-G** cen 48 (877): Abraham passerinam (*cf* K. Strecker, Zeitschrift für wissenschaftl. Theologie 54 [1912] 76) hept 1,530-532 (20): /corpora mox pecudum gemina in divortia findit, inlaesas tota dimittens carne volucres; omnia disponit sacrisque altaribus aptat/ **HES** *1 (803C):* accepit sibi haec omnia et div. ea per medium altrinsecus et contra se exposuit, aves aut. non div. **HI** q (25,14): et pos. ea contra faciem (+ in φ) invicem, aves vero non div./ **IS** Gn 12,4 (241A): /tollens ergo Abraham universa haec div. ea... (= H)... divisit/ **PS-PHo** *23,6 (175):* /et accepit haec sicut precepi ei/12 **QU** pro 1,18 (743C): /qui tollens (tollensque *Remig.*) universa haec div. ea... (= H)... contra invicem posuit... (= H) ...div./

11 **101**: /desc. ⟨*autem*⟩... (= E)... co⟨*n*⟩sedit eis Abram/ **AM** Abr 2,50 (603,10): /et consedit illis Abraham 2,55 (608,22): /et consedit illis 2,59 (612,8): qua ratione autem dixerit quod aves descenderint supra divisa corpora vitulae caprae atque arietis 2,60 (613,8): consedit illis Abraham **AU** ci 16,24 (161,2): /et desc., sicut scriptum est, aves supra (super *B*)... (= E)... illis Abram/ Ps 103 s 3,5 (1362): nam consedit ibi Abraham usque ad vesperam/ **CAE** s 82,1 (322,14): /descenderuntque... (= H)... Abraham (abram μ)/ **CY-G** hept 1,533 (21): /seque locat propter, sensu versutus et aure/ **GR-M** Jb 16,53 (1146D): unde Abraham cum ad occasum solis sacrificium offerret, insistentes aves pertulit, quas studiose ne oblatum sacrificium raperent abegit (*cf* H) **HI** q (25,15): /desc. autem volucres super cadavera et super divisiones eorum et sedit cum eis Abram (25,18): pro his quae posuimus, in hebraeo habet: et desc. volucres super cadavera et abigebat (abegit φ) eas Abram **IS** Gn 12,5 (241A): /descenderuntque... (= H)... Abraham/ q (41): quid significant volucres quae descendebant super corpora quae divisa erant... quid est quod considens (confidens *Edit.*) illis Abraham abiciebat eas **PRIM** 5 (905A): ubi inter divisiones carnium irruentes aves Abraham dicitur abegisse (*cf* H) **QU** pro 1,18 (743C): /descenderuntque volucres super cadavera divisa et abegit eas Abraham/ (*cf* H)

12 **101**: /ad... (= E)... ⟨*venit*⟩ (*oder* ce⟨ci⟩*d*it *Lesung unsicher*) in... (= E)... ei/ **AM** Abr 2,61 (613,24): nam solis occasu excessus cecidit supra ⟨Abraham⟩ (*Edit.;* — *P BCM;* eum *DNα*) et ecce tim. m. (+ et *DN*) ten. incubuit super illum 118 Ps 8,1,1 (149,11): denique pavor cecidit in Abraham, cum sacrificium offerret plenum mysterii spiritalis **AU** ci 16,24 (161,4): /circa solis aut. occasum

ἐπέπεσεν τῷ Αβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ. **13** καὶ ἐρρέθη πρὸς Αβραμ
επεσεν επι τον × μεγας (και) σκοτεινος επεπιπτεν εμπιπτει αυτον

E cecidit super Abram et ecce timor tenebrosus magnus incubuit ei et dictum est ad Abram
inruit supra × incidit super illum ei
venit in ~ magnus (et) tenebrosus

H inruit " " " × horror magnus et tenebrosus invasit eum dictumque " " eum
+ super

Γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς καὶ
αλλοτρια δουλευσουσιν

L sciens scies quia peregrinum erit semen tuum in terra non sua et dominabuntur eorum et
sciendo cognoscendo scias quoniam quomodo erit semen tuum advena propria aliena servitio oppriment (eos)
× × × × servie(n)t (eis)
in servitutem redigent
servitio opprimentur

H scito praenoscens quod " futurum sit " " " " " " " subicient eos servituti "

cecidit 101?; AM; HI: επεσεν 911[1] ln Phil-codd½ Cyr-ed T-A inruit AU; IS; H venit 101? | super HI; AU; H; supra AM Abr: επι τον M(mg)hs(mg)t Phil-cod½ Cyr T-A: = 𝔐 in 101; AM 118 Ps; IS q; *cf* PS-PHo | × H gegen 𝔐: — ιδου 𝔄-codd𝔙^{lw} | ten. magnus 101; AU: = 𝔊𝔐 × magnus AU Gn q ~ magn. ten. AM; AU ci (Var): ~ μεγας σκοτ. Mdgprsvd$_2$𝔙𝔊 Phil-arm: Rhythmus magn. et ten. AM (Var); H: μεγας και σκοτ. f Chr: Stil | incubuit 101; AM: επεπιπτεν 911 incidit AU: *cf* εμπιπτει dmpd$_2$ | ei 101; AU super illum AM; super eum (H) OΩ^{M}: = 𝔐

13 αυτον dgr*: ei IS Gn 12,5; ad eum H (gegen 𝔐): Stil | sciens TY; HILn; AU loc; CAn; QU: **C** sciendo 101; AM; HI; AU > JUL-T: **E** cognoscendo IS Gn 12,5 | scias? AU ci (Var), Ex (Var) scito H > CAn | quia 101; TY; HI; AU; CAn; PS-HI (Var); IS; JUL-T quoniam AM; HI (Var) quomodo HILn?: < quoniam durch falsche Auflösung der Abkürzung? quod H > AM (Var), AU loc (Var) | erit s. t. advena AN: Stellung < Act 7,6 per. erit] adveniet? PS-PHo 15,5 | — in t. non sua AMst? | non propria AU: **A** < 𝔊 aliena 101: **S**: αλλοτρια m Cyr½: < Act 7,6 | dominabuntur eorum TY; HILn (Dublette): **C** in servitutem redigent eos HI; AU > JUL-T: **I** in servitutem redigent× IS Gn 12,10 (< AU) servitio oppriment eos AMst servient eis 101: **S**: δουλευσουσιν 911 b*h* serviet× IS Gn 12,5: Angleichung an 'semen', *cf* αυτο Act 7,6 in servitutem redigentur HILn (-untur); PS-PHo servitio opprimentur AM | adfligent× TY;

pavor inruit super Abram et ecce tim. ten. m. (~ m. ten. *V*) incidit ei/ Gn q 30 (18,1): circa solis aut. occasum pavor inruit super Abram et ecce tim. magnus incidit ei Ps 103 s 3,5 (1362): /et venit magnus terror diei iudicii **CAE** s 82,1 (322,15): /cumque sol occumberet (occubuisset *O*), sopor inruit super Abraham...(= H)...eum/17 82,3 (324,11): cum autem occubuisset sol, sopor inquit inruit super Abraham et horror m. et ten. nimis/17 (*cf* H) **CY-G** hept 1,534-537 (21): /ecce autem prima sub tempora noctis opacae candida sanctifici terrentur pectora vatis nigrantesque ruunt confusa luce tenebrae; his super attonitus domini solacia sumit/ **HI** q (25,21): ad occasum aut. solis extasis cecidit super Abram: pro extasi in hebraeo tardema, id est καταφορά, legitur quam supra vertimus in soporem (supra = Gn 2,21) **IS** Gn 12,5 (241B): /cumque occubuisset sol, pavor irruit super Abraham...(= H)...eum/17.13 q (41): quid est quod circa solis occasum pavor irruit in Abraham et horror m. et ten. **PS-PHo** *23,6 (175):* 10/ego autem inmisi in eum somnum et pavore (-rem *A*) circumdedi eum (ei *A*) /17 **QU** pro 1,18 (743C): /cumque...(= H)...Abraham ...(= H)...eum/

13 13 Act 7,6 **101**: /et dict. est ad Abram: sciendo ...(= L)...aliena et servient eis et male tractabunt eos et hum. eos annis .CCCC./ **AM** Abr 2,62 (615,1): continuo aut. dictum habes ad eum: sciendo scies quoniam (*PB;* quo *DCM;* quod *N*)...(= L)...servitio opprimentur et nocebunt eis et hum. eos [ecce] (< .CCCC.) annos (P^1 D^1; annis P^3D^2 *cet.*) quadringentos 2,62 (615,10): per. inquit erit s. t. **AMst** q 10,2 (35,11): per. erit s. t. et servitio oppriment eos/ **AN** Lc 1,55 (197): erit s. t. advena/ **AU** ci 16,24 (161,6): /et dict. est ad Abram: sciendo scies (scias *p*)...(= L)...propria et in servitutem redigent eos et adfligent eos quadringentis annis/ 16,24 (163,10): quod vero dictum est ad Abraham: sciendo scies (scias *B*)...(= L)...propria et in servitutem redigent eos et adfligent eos quadringentis annis 16,24 (163, 21): et in servitutem redigent eos et adfligent eos quadringentis annis Ex 47 (117,19): sciendo scies (scias *Cbd*)...(= L)...propria et in servitutem (-te *PVT*) redigent eos et nocebunt illis quadringentis annis 47 (118,8): sciendo...(= L)...in servitutem redigent eos et nocebunt illis quadringentis annis 47 (121,26): sciendo scies (scias *bd*)...(= L)...propria et in servitutem redigent eos et nocebunt illis quadringentis annis 47 (122,12): in servitutem redigent eos et nocebunt illis 47 (122,16): per. erit s. t. in t. non propria 47 (122,20): ut hyperbaton hic intellegatur et ordo verborum sit: sciendo scies (scias *bd*)...(= L)...propria quadringentis annis, illud autem interpositum intellegatur: et in servitutem (-te *N*) redigent (-gant *P*) eos et nocebunt illis loc 1,50 (516,3): sciendo scies quia (quod *S*) per. erit s. t. in t.: locutio quidem scripturarum est usitatissima, sed graeci habent: sciens scies, quod paene tantundem est **CAn** Ne 6,23,1 (350,4): sciens scito quia...(= L)...servituti eos subicient et affligent eos annis quadringentis (*cf* H) **CY-G** hept 1,538-542 (21): /dum nova venturae praenoscit semina gentis, per varios casus duro sub rege locandae Aegypti, cui nomen erit Pharaonis acerbi; namque quater centum dominis subiecta per annos serviet, ad terras rursus revocanda feraces/ **HI** ep 36,10,3 (276,8): sciendo scies quia (quoniam ϖq)...(= L)...in servitutem redigent eos et adfligent eos (— *ADB*) et hum. eos (— *ADB*) quadringentis annis (~ an. quadr. *AD*) **PS-HI** Gal 12 (51,12): scito praenoscens quod (quia H_2)...(= H)...et (— *G*) subicient (-ciunt *E*SO*)...(= H)...quadringentos annos (-tis -nis H_2QG) (Zitat fehlt in *V*) **HILn** curs (161,4): sciens scies quomodo...(= L)...in servitute

κακώσουσιν αὐτοὺς καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη. **14** τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν,

L adfligent male tractabunt nocebunt afflige(n)tur | × eos eis illis × | × et × | × humiliabunt × | × (eos) × | ~ ετη τετρακοσια annis annos ~ .CCCC. annis .CCCC. | και το (E) gentem et gentem autem cui servierint

H „ × × × × quadringentis annis verumtamen gentem „ servituri sunt

κρινῶ ἐγώ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς. **15** σὺ δὲ ἀπελεύσῃ

~ εγω κρινω + λεγει κυριος και μετα × × πορευση

E ego iudicabo (S) et postea exient huc inde cum praeparatione divitiis magna multis

A iudicabo ego +dicit dominus post haec vero × exibunt hinc „ „ supellectili multa } (E) tu autem vade(s) ibis

H ego iudicabo et post haec egredientur × „ magna substantia „ „ „

πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης, τ[ρ]αφεὶς ἐν γήρει καλῷ. **16** τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστρα-

εν ειρηνη × × ~ γενεα δε τεταρτη

E ad patres parentes tuos in cum × pace × nutritus enutritus educatus × in senectute senecta ~ bona senectute bona quarta autem vero ~ generatione generatione progenie autem quarta reverconver-

H „ „ „ „ × „ × sepultus „ „ „ generatione autem quarta „

HI (Var); H: — αυτους 961? Mbdghlnptwd$_2$𝔄 Phil-arm Chr; Act 7,6 adfligent eos TY (Var); HI; AU ci > JUL-T; CAn: **I** male tractabunt eos 101: **S** nocebunt eis AM nocebunt illis AU Ex affligentur PS-PHo affligetur IS Gn 12,5: Angleichung an 'semen' ××HILn? | ×××TY; HILn; AU > JUL-T; IS; PS-PHo; H: — και ταπειν. αυτους ho*qux Chr$^{2/4}$ Cyr Thdt$^{1/2}$: = Act 7,6, 𝔐; *cf* Billen 120 et hum. eos 101; AM; HI: = 𝔊 (Dublette zu κακωσ. αυτους) et hum.× HI (Var): — αυτους bw Chr$^{2/4}$ Thdt$^{1/2}$ | annos AM; TY (Var); PS-HI ann. CCCC 101; TY; HILn; AM?; HI (Var); CAn; QU; PS-PHo: ~ ετη τετρακ. Mbdfghlnprsvwd$_2$ Or-gr$^{1/2}$ Chr Cyr-ed Thdt: = Act 7,6 ~ CCCC ann. HI; AU > JUL-T; H: = 𝔊𝔐

14 et gentem PS-PHo?: και το εθνος bejnw = Act 7,7 | **A** AU ci | ego iudicabo 101; HILn; PS-PHo; H: ~ εγω κρινω aoc$_2$𝔈 iudic. ego AU; QU: = 𝔊𝔐 | +dicit dom. QU: +λεγει κυριος bw: *cf* Act 7,7 | **S** 101 | et postea 101: και μετα ταυτα g = Act 7,7: = 𝔐 post haec vero AU: = 𝔊 post haec× QU: — δε p | exient 101; JUN exibunt AU | huc 101; AU inde JUN hinc AU (Var) ×H: — ωδε y: = 𝔐 | div. multis 101 praep. magna JUN supell. multa AU

15 πορευση abowc$_2$ vade HI Ez h? vades HI Lc 15? | parentes AM Abr$^{1/2}$ | in 101; HI Lc 15; POS (Var); ORI Mt 15; JUN (Var); H: εν ειρηνη Dy𝔙 Chr-codd Thdt: = 𝔐 cum AM; HI Ez h, Lc 20; AU; ORI Mt 17; JUN: = 𝔊 ××HI Lc (Var); QU; GR-T; BΩ^{M}: — μετ ειρηνης gmn Chr-ed Cyr$^{2/3}$ | nutritus 101; AM; HI Lc 15 (Var); 20; *cf* Ez h; AU; QU; ORI; JUN enutritus HI Lc 15; POS > et nutritus? POS (Var) educatus HI Ez h? — in p. nutr. HI Lc 20 (Var); *cf* POS (Var): *cf* — μετ ειρ. τραφεις 𝔈 | senectute 101; AM; HI; AU (Var); POS; JUN; H senecta HI Lc (Var); AU; QU; ORI; JUN (Var) ~ bona senectute POS

16 ~ gen. aut. quarta HI q; H: γενεα δε τεταρτη amoxc$_2$: Hexapla *cf* 𝔐 | vero AU ci | generatione TY; AM; AMst q 10,2; HI; AU; QU; JUL-T; H: **C, I** progenie 101; AMst q 10,1: **S** | convertent se AU: **A** exient?

rediguntur (-tem redigentur *PL 13*) et dominabuntur eorum annis .CCCC./ **IS** Gn 12,5 (241B): 17/dictumque est ei: cognoscendo ...(= L)... et serviet et affligetur etc. 12,10 (242A): quod vero dictum est ad Abraham: sciendo ...(= L)... propria et in servitutem redigent et affligent eos quadringentis annis (< AU ci 16,24; IS erklärt Vers 13 nach Vers 17) **JUL-T** ant 1,17 (602B): cum in genesi deus ad Abraham dicat: sciendo ...(= L)... in servitutem redigent eos et affligent eos .CCCC. annis 1,17 (602D): quod dictum est ad Abraham: sciendo scies quia per. erit et reliqua (< AU ci 16,24) 1,17 (603A): et in servitutem redigent eos et affligent eos .CCCC. annis (< AU ci 16,24) **JUN** 2,21 (514,16): peregrinum ...(= L)... sua/ **KA** Λ 33 (95): et dixit ei: per. erit s. t. (~ s. t. erit *E*) **PS-PHo** *9,3 (137):* testamentum quod disponens deus locutus est ad Abraham dicens: habitando habitabunt nati tui in terra non sua et in servitutem redigentur et affligentur annis .CCCC. *15,5 (155):* adveniet semen tuum (vestrum *A*) in terram non suam/ **QU** pro 1,18 (743C): /dictumque est ad eum: sciens praenosce quod per. erit ...(= H)... annis quadringentis/ **TY** reg 5 (55,7): sciens ...(= L)... affligent (adfligent eos *VM*) annis (annos *D*) .CCCC.

14 Act 7,7 **101**: /gentem ...(= E,S)... multis/ **14**
AMst q 10,2 (35,12): /ego autem liberabo eos/16 **AN** Lc 1,55 (197): /et extendam misericordiam meam et educam eos de malignitate Aegyptiorum **AU** ci 16,24 (161,8): /gentem ...(= E,A)... hoc (*VR*^{1}*Ag;* hinc *p;* huc *rell. v*) cum sup. multa/ **CY-G** hept 1,543-544 (21): /ac vice mutata, quae quondam serva tremebat, sceptra reget valida gentes virtute cohercens/ **HILn** curs (161, 7): /gentem ...(= E)... iudicabo **JUN** 2,21 (514,17): /et exient (exeant *P*) inde cum praeparatione magna **PS-PHo** *15,5 (155):* /et gentem cui servierit ego iudicabo **QU** pro 1,18 (743C): /gent. aut. cui serv. iudic. ego, dicit dominus; post ...(= H)... substantia/

15 **101**: /tu ...(= E)... bona/ **AM** Abr 2,64 (618,8): **15**
tu aut. ibis ad parentes t. cum ...(= E)... bona 2,64 (618,13): tu ibis ad patres t. 2,64 (619,2): non dixit 'longa', sed: bona Ps 36,60,1 (117,23): de patriarcha

φήσονται ὧδε· οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων ἕως τοῦ νῦν. **17** ἐπεὶ

E tentur huc nondum enim repleta sunt peccata Amorraeorum usque adhuc (S) et (I) cum
tent se inde non × impleta completa ~ sunt completa × × × nunc

H „ „ necdum „ completae „ iniquitates Amorreorum „ ad praesens tempus „
×

δὲ ἐγίνετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς, φλὸξ ἐγένετο, καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ

S cum × sol occidisset flamma facta est et ecce clibanus fumigans et
+ηδη ~ ο ηλιος εγινετο

I autem iam „ esset ad occasum „ „ „ „ „ +apparuit fornax ardens fumigabunda „
erat iret fumabunda
veniente sole

H ergo × occubuisset sol facta est caligo tenebrosa „ apparuit clibanus fumans „
fumigans

AMst: < Vers 14 | inde? AMst: *cf* Vers 14 | non AMst Rm: = 𝔐 necdum H > HI Ez | enim 101; RUF; HI Ez; AU; QU; FAU-R; PS-BAS; H: = 𝔊𝔐 × FIR; AMst; PEL; GR-M; PS-GR-M; P*Ω^{M} | repleta 101; RUF; PEL impleta FIR; HIL; AU; QU; FAU-R½; PS-GR-M completa AMst; RUF (Var); HI; AU (Var); FAU-R½; CAr; PS-BAS; GR-M; *cf* H ~ sunt completa? AMst | usq. adh. 101; PEL; AU usq. nunc RUF ××? FIR; AMst; HI; FAU-R; QU; PS-BAS; GR-M; PS-GR-M: — εως του νυν 128

17 **S** 101 **I** AM, AU | et cum 101 cum autem AU: = 𝔊 | × 101; HES; H: = 𝔊𝔐 iam AM; AU: +ηδη Mbgw | ~ ο ηλιος εγινετο y sol occidisset 101 sol esset ad occ. AM sol erat (iret) ad occ. AU veniente sole ad occ. HES | +apparuit HES: *cf* H | clibanus 101; HES; IS; H fornax AM; AU | fumigans 101; VER; HES (Dublette); XB ardens HES (Dublette); CAE½ (Dublette); IS q fumigabunda AM

Abraham dictum est quod nutritus esset in senectute bona **AU** ci 16,24 (161,10): /tu...(= E)...cum p. nutr. in senecta (senectute *BHe*) bona/ **CY-G** hept 1,545-546 (21): /at tu, cum fuerit metati terminus aevi, sedibus in patriis functus mandabere busto/ **GR-T** hist 10,13 (420,2): tu aut. congregaberis ad populum tuum sepultus in senectute bona (H; *cf* Gn 25,8) **HI** Ez h *6,3 (381,7):* tu aut. vade ad patres t. cum p. educatus in senectute bona...tu aut. vadis (vades *v;* vade *Del.*) ad patres t. cum bello nutritus in senectute mala Lc *15 (104,9):* tu aut. vades ad patres t. in p. (—in p. *A*) enutr. (nutr. *CDe*) in senectute (senecta *De*) bona *20 (135,25):* tu... (= E)...cum p. nutr. (— cum p. nutr. *C*) in senectute (senecta *De*) bona **JUN** 2,21 (514,20): tu...(= E)...cum (in *P*) p. nutr. in senectute (senecta *R*) bona **ORI** Mt *15,25 (424,30):* tu...(= E)...senecta bona *17,36 (699,25):* tu...(= E)...cum p. nutr. in senecta bona **POS** vi 31 (142,2): dormivit (+ in pace *H*) cum patribus suis enutritus (—*N;* et nutritus *DFJ*) in bona senectute **QU** pro 1,18 (743C): /tu aut. ibis ad patres t. nutr. in senecta bona/

16 16 **101**: /Quarta aut. progeniae re⟨*vert*⟩entur...(= E)...adhuc/ **AM** Abr 2,65 (619,10): quarta aut. gen. revertentur **AMst** q 10,1 (34,2): quod quarta progenie exituri essent 10,1 (34,11): quarta progenie 10,2 (35,11): 14/quarta generatione exient inde Rm 7,13 (116B = 31a,12C.): non sunt completa pecc. Amorrhaeorum **AU** ci 16,24 (161,11): /quarta vero (autem *B*) generatione convertent se hoc (*VR*^{1}*A;* hic *e*^{1}*;* huc *rell. v*); nondum enim impleta (completa *p*) sunt pecc. Amorrhaeorum usque adhuc/ **PS-BAS** Is *1,4 (394b):* nondum enim completa sunt pecc. Amorreorum **CAE** s 114,2 (453,5): necdum...(= H)...Amorraeorum **CAr** Ps 103,8 (731B): completa sunt pecc. Amorrhaeorum **CY-G** hept 1,547-548 (21): /nam populus infensa sibi de sede revulsus huc veniet, domibus veterum donandus avorum/18 **FAU-R** gr 2,10 (85,8): nondum enim completa sunt pecc. Amorrhaeorum 2,10 (85,21): nondum inquit inpleta sunt pecc. Amorrhaeorum **FIR** con 3,7 (109,31): nondum inquit impleta sunt pecc. Amorrhaeorum **GR-M** Ez 1,11,25 (916B); Jb 25,23 (335C): nondum completa sunt pecc. Amorrhaeorum **PS-GR-M** Rg 6,2,41 (445D): nondum impleta sunt pecc. Amorrhaeorum **HI** Ez 2 (64C): necdum enim completa sunt pecc. Amorrhaeorum q (25,24): generatione aut. quarta revert. huc **HIL** my 2,12 (36,12): dum peccata Amorreorum expectantur impleri **JUL-T** aet 3,10 (574A): quarta inquit generatione filii Israel de terra Aegypti revertentur **PEL**: PS-AU vit 4 (1035): nondum repleta ...(= E)...adhuc **QU** pro 1,18 (743C): /quarta aut. generatione revert. huc; necdum enim impletae sunt iniquitates Amorrhaeorum (*cf* H) **RUF** Rm *2,3 (874D):* nondum enim repleta (completa *mss. quidam*) sunt pecc. Amorrhaeorum usque nunc **TY** reg 5 (61,14): quarta ...(= E)...huc

17 **101**: /et cum ...(= S)...erant/ **AM** Abr 2,67 **17**
(622,14): iterum cum iam...(= I)...illa **AU** ci 16,24 (161,13): /cum aut. iam sol erat (iret *a*)...(= I)...fumabunda...(= I)...illa/ 16,24 (164,14): cum aut. iam sol erat...(= I)...fumabunda...(= I)...illa **CAE** s 82,1 (322,16): 12/cum ergo...(= H)...illas 82,3 (324,12): 12/et app. clibanus ardens et fumans et lampas...(= H)...illas **CY-G** hept 1,557-560 (22): 21/quae cum sancta dei prompsissent verba prophetae, sole sub occiduo clarum dat fulmine signum; nam velut undanti ferveret flamma camino, caesarum pecudum visa est delambere carnes **HES** *1 (807B):* ait enim quia veniente sole ad occasum, significat hic finem mundi, fl. f. e. et ecce apparuit clibanus ardens...addidit: et fumigans et transivit per medium divisionum/ **IS** Gn 12,5 (241B): 12/apparuitque clibanus fumans et ignis transiens inter media illa quae divisa erant/13 (*cf* H) 12,10 (242A): cum occubuisset...(= H)...inter media illa quae divisa erant (kommentiert zwischen Vers 12 und 13) q (41): quid est quod tunc cum occubuisset...(= H)...clib. ardens inter media illa quae divisa erant **PS-PHo** *23,6 (175):* 12/et ante eum locum ignis, in quo expientur opera facientium iniquitatem in me, et faculas ostendi ignis, unde

λαμπάδες πυρός, αἳ καὶ διῆλθον διηλθεν ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων. **18** ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ×

S faculae ardentes igni × transierunt transivit per medium eorum quae divisa erant divisionum in illa die

I lampades × ignis × quae × pertransierunt „ media × illa × quae divisa erant × illa „ die illa

H lampas × „ transiens inter divisiones illas +et „ „ illo illa

διέθετο κύριος τῷ Αβραμ διαθήκην λέγων Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην
+ ο θεος ~ διαθηκην τω αβραμ + πασαν

E disposuit dominus deus ad Abram testamentum dicens semini tuo dabo terram hanc
× ~ testamentum ad Abram +omnem

H pepigit „ × cum „ foedus „ „ „ „ „ „
~ foedus cum Abram

ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, **19** τοὺς Καιναίους καὶ
× × ×

E a flumine fluvio torrente Aegypti usque ad flumen fluvium magnum × flumen Eufraten Caeneos et

H „ fluvio „ „ „ fluvium flumen „ × flumen × „ Cineos „

τοὺς Κενεζαίους καὶ τοὺς Κεδμωναίους **20** καὶ τοὺς Χετταίους καὶ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς Ραφαΐν **21** καὶ
× × × ×

E Cenezaeos et Celmonaeos et Chetteos et Ferezaeos et Rafain et

H Cenezeos × „ × Cedmoneos „ Ettheos „ Pherezeos Rafaim quoque × × „ ×

fumabunda AU | ××××HES; IS q (auch — transiens) | faculae 101; *cf* PS-PHo lampades AM; AU; *cf* H ×IS Gn 12,5 | ardentes igni 101: Dublette? ×ignis AM; AU; IS; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | ×101: — a: fhjnsv 𝔄-ed𝔙^{lw}𝔈 et HES: και 911 Mdglptc$_2$𝔄-codd Chr quae AM; AU; *cf* H: = 𝔊𝔐 | transierunt 101 transivit HES; *cf* H: διηλθεν 911½ c$_2$: = 𝔐 pertransierunt AM; AU | medium 101; HES media AM; AU; IS | eorum quae divisa erant 101 divisionum HES (*cf* H): — τουτων jnv𝔄𝔙𝔈𝔈 Phil Chr divisa illa AM; AU illa quae divisa erant IS

18 +et AU ci (Var)? | illa die 101; *cf* ~illo die (H) grelsc: **S** die illa AU; HES; CXΠΣ^{T*}Ψ^{B}: **I** = 𝔊𝔐 | deus 101; AU: + ο θεος Mdglpqstuv𝔙^{lw} ×AU ci (Var); H: = 𝔊𝔐 | ad abram test. 101: = 𝔊𝔐 ~test. ad abram AU: ~διαθηκην τω αβραμ bmw𝔄𝔙 foedus cum abr. HES; Ψ^{B}Ω^{J} | +omnem? HI Ez; KA Δ b: + πασαν h: *cf* Gn 13,15 | istam terram? PS-PHo | fluvio HI Ez; H torrente HI Jr? | fluvium HI Ez; H flumen (H) G*ΣP* | —magn. flum. (H) ΠΤΦ: — του μεγ. ποτ. d | ×101; AM; HI; IR; AU (Var; Text in allen freieren Zitaten); Λ$^{L^2H}$ΣBMΘ^{M*}Ψ Ω: = 𝔊-Hss außer 911 ax𝔈 Phil½ flumen AU; H: = 𝔊𝔐

19 —et 101 (über der Zeile nachgetragen und nicht mehr lesbar?); XTΦΨ^{BDM}Ω^{M}

20 —rafaim quoque et am. (H) C*: — και τ. ραφ. και τ. αμ. 911½

illuminabuntur iusti qui crediderunt mihi **VER** 2,22 (25a): quum ergo...(=H)...fumigans...(=H)...illas

18 18 **101**: /in illa...(=S,E)...Eufraten/ **AM** Abr 2,68 (623,12): semini...(=E)...Eufraten **AU** ci 16,24 (161,16): /(+et *e*) in die illa disp. dom. deus (—*F*) test. ad Abram...(=E)...flumen (*VFG*^{1}*b*^{1}*e; — rell. v*) Euphraten/ 16,24 (164,25): nominat in ea undecim gentes a flumine Aeg. usque ad flumen m. Euphraten 17,2 (199,12): a quodam flumine Aeg. usque ad flumen m. Euphraten Jos 21 (438,25): in die illa disp. dom. deus test. ad Abraham...(=E)...flumen (*exp. V*) Euphraten/ 21 (440,7): a flumine Aeg. usque ad flumen m. (+flumen *Edit.*) Euphraten **CY-G** hept 1,549-550 (21): 16/nam qua Niliacis gaudet nunc incola terris et celer Eufratis Syrorum praenatat orbes/ **HES** *1 (807B):* /in die illa pep. dom. foedus cum Abraham (*cf* H) **HI** Ez 5 (143B): dabo tibi omnem terram a fluvio Aeg. usque ad fluvium m. Euphratem Jr 1,26 (26,7): dicente scriptura quod repromissionis terra sit a torrente Aeg. usque ad flumen m. Eufraten **IR** *5,32,2 (807):* semini...(=E)...magnum Euphratem **IT** Ae 18,2 (61,9): esse flumen magnum Eufraten et ingens (*cf* E. Löfstedt, Syntactica II, Lund 1933, 399) **KA** Δ a 80 (85): testamentum ad Abram Δ b 80 (85): ubi pepigit dom. fedus cum Abraam promittens ei et semini eius omnem terram (*cf* H) **PS-PHo** *23,5 (175):* et dixi ei in visu (+dicens *A*): semini t. dabo istam terram **VICn** Apc 21,2 (148,10): id est a flumine magno Eufrate usque ad flumen Aegypti (eingeschoben zwischen Gn 13,14 und 15)

19 **101**: /Caeneos et Caenezaeos Celmonaeos/ **AU** ci 16,24 (161,19): /Cenaeos et Cenezaeos et Celmonaeos (*V plerr.;* celmodeos *B;* celmeos *R;* cedmon. *v Hoffm.*)/ Jos 21 (438,28): /Ceneos (*PSVN;* cenaeos *Edit.*) et Cenezeos (*PSVNT;* cenezaeos *Edit.*) et Chelmoneos (*PSVNT;* chelmonaeos *Edit.;* chetmonaeos *d*)/ **CY-G** hept 1,551-552 (21): /Geneos populos Genezeosque tenebunt, Chalmoneos/

20 **101**: /et Chetteos et Ferezaeos et Rafain/ **AU** ci 16,24 (161,19): /et Chettaeos (ce(t)theos *VBaegp*) et Pherezaeos et Raphaim/ Jos 21 (439,1) /et Cettaeos et Pherezaeos et Rafain (*PVNT;* rafaim *S;* raphain *Edit.*)/ **CY-G** hept 1,552-553 (21): /Chettos iuncta cum gente Fereza et Raf(f)ana/

21 **101**: /et Amorrheos...(=E)...Iebusaeos/ **AM** Abr 2,71 (625,22): quos non otiose decem numero significavit (< Philo quaest. 3,17: AM läßt wie Philo die

τοὺς Ἀμορραίους καὶ τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Εὐαίους καὶ τοὺς Γεργεσαίους καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους.
× × + και τους ευαιους × × ×
E Amorrheos et Euheos et Chananaeos × × et Gergesaeos et Iebusaeos
et Evaeos
H Amorreos × × „ Chananeos × × „ Gergesseos „ Iebuseos
× Evaeos ~ Iebuseos et Gergesseos

16,1 Σαρα δὲ ἡ γυνὴ Αβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, ᾗ ὄνομα
αυτη ονοματι
E Sara autem uxor Abrae non pariebat × erat autem illi ancilla Aegyptia cui nomen erat
illi ei
H igitur Sarai „ Abram „ genuerat × liberos sed habens ancillam Aegyptiam nomine ×
sibi

Ἁγαρ. **2** εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς Αβραμ Ἰδοὺ συνέκλεισέν με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν· εἴσελθε οὖν
ο θεος ×
E Agar dixit autem Sara ad Abram ecce conclusit (I) me dominus ut non pariam intra ergo
deus ingredere
H „ „ × × marito suo × „ „ „ deus ne parerem ingredere ×
dominus

πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσῃς ἐξ αὐτῆς. ὑπήκουσεν δὲ Αβραμ τῆς φωνῆς Σαρας. **3** καὶ
τεκνοποιησω(μαι)
I ad ancillam meam ut filios facias ex illa (A) et
et filium facies de ea
habeam filios ista
H „ „ „ si forte saltem ex illa suscipiam filios cumque ille adquiesceret deprecanti ×

λαβοῦσα Σαρα ἡ γυνὴ Αβραμ Αγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ
× × × × ~ ετη δεκα
A adprehendit Sara uxor Abram Agar Aegyptiam ancillam suam post decem annos quam
H tulit × × × „ „ „ „ „ annos decem „

οἰκῆσαι Αβραμ ἐν γῇ Χανααν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Αβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. **4** καὶ
× × × × + εις
A habitaverat Abram in terra Chanaan et dedit eam Abram viro suo ipsi uxorem
× + in
H habitare coeperant × „ „ „ „ „ „ × „ „ × „ qui
×

21 et euheos et chan. 101; *cf* + evaeos (H) Brev.Goth. (PL 86,285C) und einige alte Drucke (Venedig 1476. 1480) nach Vercellone: + και τους ευαιους $a^{b?}$ et chan. et evaeos AU: **A** = 𝔊, Samarit. — et euaeos AM? (die Zahl 10 nur aus Philo?); CY-G; H: — και τους ευαιους 911 Mabdefimoprwxc$_2$𝔄𝔙^{lw}𝔈 Phil Chr Iren: = 𝔐 | ~ iebus. et gerg. (H) C

16,1 × 101; H illi AU: = 𝔊𝔐 sibi (H) Ω^{s}; Brev. Goth. (PL 86,285C); nach Vercellone noch 2 Bibeln des 14. Jh im Barnabitenkolleg zu Rom und Rabanus: *cf* αυτη m | illi 101 ei AM | nomine H: *cf* ονοματι n | erat 101 × AM: = 𝔊𝔐

2 — ecce AM Abr 2 | dominus AM; HI; CΛXΠΣBTMΦOΘ$^{M^2}$PΨΩ: = 𝔊𝔐 deus AU; H (GAΘ$^{AM^*}$; Claudius Taur. PL 50,955A): ο θεος fir | intra AM ingredere HI; H | × H: — ουν 911 y𝔙 Phil$^{1/3}$ ed$^{1/3}$ Phil-arm Cyr | ut AM Abr 1; HI: = 𝔊 et AM Abr 2 si forte H: *cf* ει πως α′σ′θ′ | filios facias AM Abr 1; AU filium facias AM Abr 1 (Var) filium facies AM Abr 2 habeam filios HI; *cf* H: τεκνοποιησω Dghlsv; τεκνοποιησωμαι a(be)jnoquwx(y)c$_2$𝔄𝔙𝔖: *cf* 𝔐 | de AU | illa AM; H ea AM (Var); HI ista AU

3 — σαρα η γυνη αβραμ d | ~ ετη δεκα l | — et (H) Σ^{T}: *cf* — και mc$_2$ Phil Chr | — eam AU ci (Var): — αυτην Phil Chr | — αβραμ p | — αυτω 20.32𝔙^{lw}𝔏: *cf* AU loc | + in AU ci (Var): + εις enqsu Phil-codd: = 𝔐

Evaeer aus) **AU** ci 16,24 (161,20): /et Amorrhaeos et Chananaeos et Euaeos et Gergesaeos (gergesseos *VBgp*) et Iebusaeos 16,24 (164,25): undecim gentes Jos 21 (439,2): /et Amorrhaeos et Chananaeos et Euaeos et Gergesaeos et Iebusaeos **CY-G** hept 1,553-556 (21): /cui manus est Iebusa cohaerens, dilectaque sibi pellentur sede Chananni; quin et Amorraeus, Gergesso extrusus amico, semianimis possessa dabit venientibus arva/17

16,1 16,1 **101**: /Sara ... (= E) ... Agar/ **AM** Abr 2,72 (626,1): denique sequitur quia Sara (*NBCM;* sarra *cet.*) ux. Abrahae sterilis fuerat; erat aut. ei anc. Aeg. cui nom. Agar (erat ... agar — *DN*) **AU** Jul 3,22 (713): Sarra aut. ux. Abraham non par. illi **PS-PHo** *8,1 (132):* et cum esset Sarai sterilis et non esset ei conceptus, (+ tunc *A*) Abraham (abram *A*) tulit Agar ancillam suam et peperit ei Ismahel

2 **101**: /dixit ... (= E) ... conclu⟨*sit me* ...⟩ **AM** Abr 2 1,23 (517,24): dixit Sara ad Abraham ... (= E,I) ... filios (filium *X*) facias ex illa (*PTD𝔄'ECM;* ea 𝔄''*NRB*) 2,74 (627,12): unde et mystice ait Sara: conclusit ... (= I) ... et filium facies ex illa (ea *B*) **AU** Cae 5 (173,22): volo enim de ista mihi filios facias Jul 3,22 (713): ecce concl. me deus ut non par. **CY-G** hept 1,563-566 (22): et quia praegelida partum non poneret alvo, ad secunda suum coepit lactare maritum gaudia, et inflexum cogit consortia servae noscere, quo saltim genitor sit pignore vili **HI** q (26,3): ecce ... (= E,I) ... ingredere ergo ad anc. m. ut habeam filios ex ea: diligenter nota quod procreatio filiorum in hebraeo aedificatio scripta est; legitur enim ibi: ingredere ad anc. m. si quo modo aedificer ex ea (*cf* ει

εἰσῆλθεν πρὸς Αγαρ, καὶ συνέλαβεν. καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς.
M +αυτης × sprevit dominam suam × ×
H ingressus est ad eam × × at illa concepisse se videns × contempsit despexit „ „ × ×

5 εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς Αβραμ Ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ· ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον
M iniuriam accipio ego ex te × dedi iam ancillam meam in sinum
~ ego accipio ×
H dixitque Sarai ad Abram inique agis contra me ego „ × „ „ „ „

σου, ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐτῆς· κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ
M tuum (I) ubi autem vidit esse conceptum spreta sum coram ea (M) iudicet deus inter me
cum videns videt autem ~ conceptum se esse conceptum habere ab illa dominus
H „ quae videns quod conceperit despectui me habet „ dominus deus „ „

καὶ σοῦ. **6** εἶπεν δὲ Αβραμ πρὸς Σαραν Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσίν σου· χρῶ αὐτῇ, ὡς ἂν
M et te (I) ecce ancilla × tua in manibus tuis utere ea quomodo
× × × sicut
H „ „ cui respondens Abram „ ait „ „ „ manu tua est „ „ ut
× × × illam

σοι ἀρεστὸν ᾖ. καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σαρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς. **7** Εὗρεν δὲ αὐτὴν
I tibi placuerit et adflixit eam Sara et fugit a facie eius (O) et invenit eam
vis +graviter discessit conspectu
H libet adfligente igitur „ Sarai × fugam iniit × × × cumque invenisset illam
eam

ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σουρ. **8** καὶ εἶπεν
× × × × × ×
O angelus domini (E) super fontem aquae in deserto ad fontem in via Sur (C) et dixit
apud
H „ „ iuxta „ „ „ solitudine qui est „ „ „ × „
× × × × deserto dixitque

4 ××H: gegen 𝔊𝔐 | sprevit *cf* AM? contempsit *cf* CY-G? | +αυτης 911 aejox𝔍(sub※)𝔄(sub※)𝔓 Or-gr: Hexapla <𝔐; *cf* — εναντιον m

5 **M** (mit Var) AM | ubi AM cum AU videns autem ? AU loc ('graeci') | videt AM (Var) | esse conceptum AM ~ conc. esse AM (Var) se conc. habere AU | coram AM; AU ab ? AM (Korrektur > Dublette) | ea AM illa AU | deus AM; B: = 𝔊 dominus AM (Var); H: = 𝔐

6 —ait (H) GXII^{c}O | —tua (H) 𝔓^{B}: —σου d Phil Clem Chr$^{1/2}$ | —in m. t. AU Jo? | —est (H) Σ^{M} | illam (H) CX | quomodo AM; AU ci sicut AM (Var); AU Jo | vis ? AU Jo | +graviter ? AU Jo | fugit AM; AU; CY-G; KA discessit ? *cf* HIL | facie AM; AU conspectu ? HIL

7 **O** HI | eam HI; CXΩ | super HI: = 𝔊 apud NO | ××××NO?: —εν τη ερημω επι της πηγης d; *cf* —επι της πηγης npquc$_2$𝔈 Phil-arm Chr Cyr | deserto (H) Randlesart im Original?, in fast allen Hss (ausgenommen Σ) überliefert statt oder neben 'via': *cf* D. De Bruyne, RB Bulletin d'anc. lit. chrét. lat. 1 (1921-28) 74; RB 36 (1924) 152.155f; B. Capelle, RB Bulletin d'anc. lit. chrét. lat. 1 (1921-28) 125; Quentin folgte De Bruyne (ebenso Rand, Vaccari, Synave, Lagrange; *cf* Capelle l. c.)

πως οικοδομηθησομαι α') **KA** Γ 12 (75): ubi Saray (Sarra *D*) iubet Abraham (abrahae *D*) intrare ad anc. suam Agar (— *D*)

3 3 **AU** ci 16,34 (179,22): et...(= A)...eam (— *V*) Abram v. s. ipsi (+ in *e*) ux. loc 1,51 (516,6): et dedit eam Abram v. s. ipsi ux.: plus habet 'ipsi'

4 4 **AM** 1,26 (520,4): simul ut de domino conceperit ancilla, spernit dominam suam **CY-G** hept 1,569 (22): quae cum servili dominam contemneret astu/6 **PS-GR-M** Rg 2,4,1 (125C): quos bene Agar Sarae ancilla spiritaliter designat, quae cum de Abraham viro eius concepisse se vidit, dominam despexerit...quae profecto praegnans dominam suam despexisse dicitur (*cf* H)

5 5 **AM** Abr 1,26 (520,8): postea dicit ad eum: iniuriam acc. ego (~ ego acc. *B*) ex te; dedi iam (*PCM; — cet.*) ...(= M,I)... vidit (*PCM;* videt *T'cet.*) esse conceptum (~ conc. esse *BXD*) spreta sum inquit coram (—inq. cor. *NR;* —coram *TB, Par. 627*) ab ea, iudicet deus (dominus *T*) inter me et te **AU** Jo 11,13 (1482): eice ancillam, erexit adversum me cervicem suam loc 1,52 (516,8): cum aut. vidit se conceptum habere, spreta sum coram illa: graeci habent hoc loco participium quod latina lingua non habet, hoc est ἰδοῦσα; sed tamquam si diceretur: videns aut. se conceptum habere spreta sum coram illa, quasi soloecismus sonat; sic etiam per illud participium quod dictum est ἰδοῦσα, pro quo nos diximus 'videns' (Solözimus ist der absolute Nominativ; H löst das anders)

6 **AM** Abr 1,26 (520,14): sed Abraham...ecce inquit ...(= I)... quomodo (sicut *DCM*) tibi placuerit 1,26 (520,20): et adflixit...(= I)...eius **AU** ci 16,25 (165,25): ecce...(= I)...placuerit Jo 11,13 (1482): ecce anc. t., utere ea sicut vis; et afflixit eam graviter Sara et fugit a f. eius s 3 (32): fugit a facie Sarae illa et affligebat eam Sara **CY-G** hept 1,570 (22): 4/verberibus duris adflicta et saucia fugit/ **HI** Mt 1 (46B): quomodo et Sara afflixit Agar ancillam suam, quod significanter graece dicitur

αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Αγαρ παιδίσκη Σαρας, πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν Ἀπὸ προσώπου
C ei × angelus × domini × Agar ancilla Sar[r]ae unde venis et quo vadis et dixit a facie
I
H ad eam illam × × " " Sarai " " " " " quae respondit " "

Σαρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. **9** εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Ἀποστράφητι πρὸς τὴν κυρίαν
C dominae meae Sar[r]ae ego × recedo
I Sarae dominae meae " fugio
H Sarai " " × " × " (L) dixit et dixit autem ei illi × angelus × domini × revertere redi ad × dominam ×
" " " " dixitque " " " " " "

σου καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς. **10** καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Πληθύνων
L tuam × et humilia humiliare te esto sub subdita manibus dominae eius tuae × domini × (C) replens (E) multiplicans
H " " humiliare humilia te " manu manibus ipsius illius eius " rursum × × " inquit

πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. **11** καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου
C replebo semen tuum et non numerabitur a multitudine × × ×
E multiplicabo " " " " dinumerabitur " " (S) et dixit ei angelus dei
H " " " " " numerabitur prae " ac deinceps × ×

Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισμαηλ, ὅτι ἐπήκουσεν κύριος
S ecce × tu praegnans es et paries filium (E) et vocabis nomen eius Ismahel quia exaudivit ὁ θεος deus
H " ait × concepisti " " " vocabisque et vocabis " " " eo quod audierit dominus

8 **C** PS-AU **I** AM, H | dixitque (H) G | illam (H) TMΦ$^{RA^2ZGVP}$P^{2}Ψ$^{FQ^J}$ | ××H: — ο αγγελος κυριου dp: = 𝔐 | — ego AM (Var); Ψ^{B}: — εγω Chr$^{1/3}$

9 et dixit HIL?: = 𝔐 | ei 100; PS-AU; H illi AM ×XBΦ^{Z*}Ψ^{F*}: — αυτη d | domini 100; HIL; PS-AU; H: = 𝔊𝔐 ×AM; KA: — κυριου bw | redi HIL; AU s, Jo 11,15 | ×××?RUR | humilia te 100; HIL; AM; PS-AU; Brev. Goth. (PL 86,286A) humiliare AM (Var); PS-AU (Var); < H esto subdita dominae tuae? RUR; *cf* KA | manibus (H) GAOΩ^{M}, Quentin: = 𝔊𝔐; aber manu Stil des HI, *cf* Gn 16,6 etc. | illius (H) P*Ω^{SM} eius (H) Σ

10 — domini? PS-AU (Var): — κυριου d | repl. repl. PS-AU mult. mult. 100; HIL; HI; H | num. PS-AU; HI; H: = 𝔊 dinum. 100; HIL | prae HI; PS-AU (Var): < H

11 ××H: *cf* — ο αγγ. κυριου 107 | dei 100 am Ende der Zeile angeflickt, wohl Fehler (di statt dni) | ait (H) — Quentin = G*, aber *cf* 16,6 | — συ mor𝔍 Chr | et vocabis 100; Σ^{O}Ψ^{M} | deus 100; HI; IS: ο θεος bw: 𝔐 ist so zu emendieren wegen der Namensetymologie dominus PS-AU; H: = 𝔊𝔐 | vocem? PS-AU (Var):

ἐκάκωσεν αὐτήν **HIL** tri 4,23 (113C): cum adversum Agar Sara commoveretur, conceptui ancillae domina sterilis invidens, cumque discessisset a conspectu eius **KA** Δ a 82 (85): ubi Agar fugit (fugiit *D*) Δ b 82 (85): ubi Agar affligente eam Sarra fugit in ira

7 7 **CY-G** hept 1,571-572 (22): /ac dum vicino tegeret se devia fonte, nuntius aetherio descendit culmine caeli **HI** q (26,9): et invenit...(= O,E)...Sur **NO** tri 18 (63,20): ac si et Agar ancillam Sarae de domo eiectam pariter et fugatam angelus convenit apud fontem aquae in via Sur/

8 8 **AM** Abr 1,26 (521,5): denique interroganti angelo quo iret respondit: a...(= I)...ego (— *T'M*) fugio **AU** Jo 11,13 (1482): occurrit ei angelus et dixit: quid est, Agar ancilla Sarae **PS-AU** spe 2 (298,11): et dixit...(= C)... recedo/ **NO** tri 18 (63,21): /fugae causas interrogat atque accipit/

9 9 **100**: Dixit...(= L)...eius/ **AM** Abr 1,26 (521,9): et ideo dixit illi angelus (— *XB*): revertere ad dom. t. 1,26 (521,14): addidit: et humilia te (humiliare χ) sub manibus eius **AU** Jo 11,13 (1483): revertere ad dom. t. 11,15 (1484): redi ad dom. t. 1 Jo 10,10 (2062): revertere ad dom. t. s 3 (33): redi ad dom. t. **PS-AU** spe 2 (298,13): /dixit...(= L)...humilia te (humiliare *MV LCv*) sub manibus eius/ **HIL** tri 4,23 (113C): et dixit ang. domini ad Agar: redi...(= L)...eius/ **KA** Γ 13 (75): ubi angelus iubet Agar subditam esse et reverti ad dominam suam (— *D*) **NO** tri 18 (64,1): /et post haec humilitatis consilia porrigit/ **RUR** 2,15 (396,25): revertere et esto subdita dominae tuae

10 **100**: /et dixit...(= L,E)...multitudine/ **PS-AU** **10** spe 2 (298,15): /et dixit ei ang. dom. (— *C*)...(= C)...a (prae *Cv*) mult./ **HI** Gal 2 (388A): mult. mult. s. t. et non num. prae mult. **HIL** tri 4,23 (113C): /et dixit... (= L,E)...multitudine 4,23 (114A): multiplicans...(= E) ...multitudine **NO** tri 18 (64,2): /spem praeterea illi materni nominis facit, quodque ex utero eius multum semen esset futurum spondet/

11 **100**: /et dixit...(= S,E)...tuam/ **PS-AU** spe **11**

τῇ ταπεινώσει σου. **12** οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες

E humilitatem tuam hic erit rusticus homo +και et manus eius erint super omnes et manus
vocem meam iste rusticanus agrestis × ×

H adflictionem „ „ „ ferus „ × „ „ × contra „ „ „

πάντων ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει. **13** καὶ ἐκάλεσεν

E omnium erint super eum et ante × faciem omnium fratrum suorum commorabitur et vocavit
× contra habitabit

H „ × contra „ „ e regione universorum „ „ figet tabernacula vocavitautem
omnium ×

Αγαρ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν Σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδών με· ὅτι εἶπεν Καὶ γὰρ ἐνώπιον

E × nomen domini loquentis ad eam tu +ει deus qui respexisti me (S) et εἰπον dixi quia palam
dei qui ad eam loquebatur +es adspexisti

H × „ „ qui loquebatur „ „ „ „ „ vidisti „ dixitenim profecto hic
Agar qui loquebatur secum

εἶδον ὀφθέντα μοι. **14** ἕνεκεν τούτου ἐκάλεσεν τὸ φρέαρ Φρεαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον· ἰδοὺ

εκαλεσα +εκεινο ~ ενωπιον ου

S vidi visum mihi propter hoc vocavi puteum Puteus coram quo vidi ecce

H „ posteriora videntis me propterea appellavit „ illum puteum Viventis et videntis me ipse est

ἀνὰ μέσον Καδης καὶ ἀνὰ μέσον Βαραδ. **15** Καὶ ἔτεκεν Αγαρ τῷ Αβραμ υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν Αβραμ τὸ ὄνομα

S inter Cades et inter Barrad et peperit Agar Abrae filium et vocavit Abram nomen
genuit

H „ „ „ × Barad peperitque × „ „ qui „ × „
Agar

τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Αγαρ, Ισμαηλ. **16** Αβραμ δὲ ἦν ὀγδοήκοντα ἓξ ἐτῶν, ἡνίκα ἔτεκεν

× × × × × × ~ ετων ογδοηκοντα εξ

S fili sui quod peperit ei Agar Ismahel (E) Abram autem erat annorum .LXXXVI. cum peperisset
peperit

H × eius × × × × „ octoginta et sex annorum erat quando peperit
+Abram

Fehler | meam HI

12 hic 100; HI q; H iste HI Gal | rusticus 91.94.95.100; HI q rusticanus HI Gal agrestis 91.94.95 | et 100: +και 25 $\mathfrak{E}^{fp}$ ×HI; H: = $\mathfrak{GM}$ | erint 100 (zweimal) ×HI; JUN; H: = $\mathfrak{GM}$ | ante 100 contra HI | omnium(H) Ω^{M} ×Claudius Taur. (PL 50,955D): −παντων $\mathfrak{E}^{ct}$ | commorabitur 100 habitabit HI; *cf* NO

13 −αγαρ 911? DMabejlmnoquwc$_2$ Phil-arm Chr: = $\mathfrak{M}$ agar (H) ae, Brev. Goth. (PL 86,286A), andere Belege bei Vercellone | dei PS-AU: Fehler in cod. S > Edition? | loquentis ad eam 100 qui ad eam loquebatur PS-AU qui loquebatur secum HIL | +es? HIL$^{1/3}$: +ει DbwA | respexisti 100; PS-AU adsp. HIL | dixi 100: ειπον 31 $\mathfrak{B}^{lw}$

14 vocavi 100: εκαλεσα bw | +εκεινο 31.83 | coram quo 100: ~ ενωπιον ου dp

15 peperit 100; H genuit KA? | +agar (H) $G^{2}\Lambda^{H}X\Sigma^{T\text{-}M}B\mathrm{M}^{2}O\Theta^{AM*}P^{2}\Psi\Omega$: = $\mathfrak{GM}$, *cf* H. Lietzmann, Theol. Literaturzeitung 65 (1940) 228 | −του υιου gnp Chr | −ον ετεκεν αυτω αγαρ gnpt

16 ~ ετων ογδ. εξ Dbcgn$^{a?}$svwxy | +abram (H) $X\Pi\Sigma^{T\text{-}M}P\Psi^{*BD}\Omega$S: *cf* $\mathfrak{GM}$ | peperisset 100 peperit AU;

2 (299,1): /quia exaud. dominus hum. (vocem C^{1}) tuam/13 **HI** q (26,12): et vocavit nom. eius Ismahel q. ex. deus hum. meam **IS** ety 7,6,32: et vocavit (voca *B*) nom. eius Ismahel q. ex. eum deus (< HI q) **NO** tri 18 (64,3): /atque promittit et quod Ismael ex illa nasci haberet/

12 12 **91.94.95**: LXX. rusticus LXX. agrestis **100**: /hic...(= E)...commorabitur/ **HI** ep 126,2,2 (144,10): contra fac. omn. fratrum suorum (tuorum γ*B*) habitabit (-bis γ) = [AU] ep 165,2 (543,18): c. f. o. fr. (inimicorum *G*) suorum (tuorum *MFP*^{2}*G*) habitabit (-bis *MFP*^{2}*G*) 129,4,3 (170,10): contra fac. omn. fr. tuorum habitabis (suorum -bit ς) Gal 2 (388B): iste erit rusticanus homo, m. eius super o. et m. o. super eum et contra...(= E)...habitabit Is 5 (193D): contra...(= E)...habitabit q (26, 14): hic erit rusticus homo, m. eius super o. et m. o. super eum et contra...(= E)...habitabit: pro rustico scriptum habet in hebraeo fara quod interpretatur onager **JUN** 2,21 (516,3): manus eius super o. et m. o. super (contra *P*) eum **NO** tri 18 (64,4): /et cum ceteris aperit locum habitationis ipsius actumque describit

13 **100**: /et vocavit...(= E,S)...mihi/ **PS-AU** spe 2 (299,2): 11/et voc. nomen dei (domini *MVLCv*) qui ad eam loquebatur: tu deus qui resp. me **HIL** tri 4,23 (113C; 114A): et voc. nom. dom. qui loquebatur secum: tu deus qui adspex. me 4,23 (114A): voc enim nom. dom. qui loquebatur secum...tu enim es deus qui adspex. me **IS** Jud 16,2 (44): item ibi de Agar: vocavit...(= H) ...tu domine qui vidisti...(= H)...me 21,2 (57): tu deus qui vidisti me, profecto...(= H)...me

14 **100**: /propter...(= S)...inter (*korr. aus* intca?) Cades et inter Barrad/ **CY-G** hept 1,575-576 (22): quae quia conspicuo fulgentem lumine sanctum viderat,

Αγαρ τὸν Ισμαηλ τῷ Αβραμ. **17,1** Ἐγένετο δὲ Αβραμ ἐτῶν ἐνενήκοντα ἐννέα,
+αυτω × ×
~ ενενηκοντα εννεα ετων
E Agar Ismahel Abrae factus est autem Abram nonaginta novem annorum
iam cum esset × +et
cum enim esset ~ annorum nonaginta et novem
H ei „ Ismahelem × postquam vero × „ et „ „ esse coeperat
×
+Abram

καὶ ὤφθη κύριος τῷ Αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου· εὐαρέστει ἐναντίον
αυτω κυριος ×
S et visus est dominus Abrae et dixit ei ego sum deus tuus prospere age } (E) in conspectu
I × apparuit ei dominus „ „ illi „ „ „ × emerere } coram
illi deus × × tuus (com)place
~ deus tuus sum placeto
H × „ „ „ dixitque ad eum „ × „ omnipotens ambula coram
apparuitque deus

ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος, **2** καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ πληθυνῶ
× ×
E meo et esto sine querella et ponam testamentum meum inter me et × te et replebo
me × macula disponam × inter implebo
reprehensione multiplicabo
inculpabilis × ×
H me „ „ perfectus ponamque foedus „ „ „ „ × „ „ multiplicabo
tecum × × ×

σε σφόδρα. **3** καὶ ἔπεσεν Αβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων
+σφοδρα ×
E te nimis et procidit Abram in faciem × et locutus est ei deus dicens
valde suam +et adoravit deum illi dominus
× × ×
H „ vehementer nimis × cecidit „ pronus „ „ × [4]dixitque „ „ ×
ceciditque dominus

H | ei und —abrae H: + αυτω, — τω αβραμ g𝔄 —ei (H) C*B

17,1 f. est aut. 100: = 𝔊 iam cum esset AU? cum enim esset (abraham nach annorum) RUF | non. (et) novem ann. 100; RUF; H: ~ ενενηκοντα εννεα ετων hirt ~ann. nonag. et novem AU: **A** = 𝔊 | +abram (H) P*; *cf* RUF | **S** 100 **I** AM, RUF, HI, AU | visus est 100; KA Λ apparuit RUF; AU; KA Γ; H apparuitque (H) Ψ^{D} | dom. abrae 100; KA Γ a, Λ: = 𝔊𝔐 ei dom. AU; H: αυτω κυριος Eus½; *cf* κυριος αυτω dp𝔙^{lw} illi dom. AU (Var) ei deus RUF; AU (Var); a, Brev. Goth. (PL 86,286B), Claudius Taurin. (PL 50,956A < AU ci 16,26): αυτω ο θεος Chr | ei 100 illi AM; AU ×RUF | —sum (EP-SC;) H: = 𝔐 ~deus t. sum AM 118 Ps? | tuus 100; AM; HI; (EP-SC): = 𝔊 ×RUF; AU: — σου achlmqu𝔙𝔈 Eus-ed | prospere age 100 emerere AM place AU complace RUF placeto HI ambula ORO < H: *cf* περιπατει α′, Phil-cod⅓ | coram me RUF; H > ORO | —et RUF (Var)? | sine querella 91.94.100; AM Abr 1; HI Pel (Dublette); AU sine macula HI Pel (Dublette); ORO sine reprehensione AM Abr 2: *cf* die Erklärung hoc est inreprehensibilis AM Abr 1 inculpabilis RUF perfectus H: *cf* τελειος α′, Phil-cod⅓

2 disponam ? PS-PHo | —meum RUF | tecum×××(H) Ψ^{B}; *cf* PS-PHo | —ανα μεσον n𝔄-cod +inter AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 | —et repl. te n. RUF | replebo 100: **S** implebo AU multiplicabo HI; H: **I** | nimis 100; HI; *cf* H valde AU: **A** (Korrektur) vehementer nimis H < 𝔐: *cf* +σφοδρα acejlmosv^{mg}(sub※)xc$_2$𝔄 $\mathfrak{V}^{p}$ Phil-arm: Hexapla

3 ceciditque(H) $\Sigma^{M}\Phi^{A^2}P\Omega^{S}$ | ×100; H: **S**: — αυτου 911 dpd$_2$ Phil suam RUF; AU: **I** = 𝔊𝔐 | +et adoravit deum RUF: Formel, *cf* 2 Rg 1,2; 9,6; 14,4.22 etc. | ei 100; RUF; HI; H illi AU | dominus HI (Var); $\Sigma^{TO}\Omega^{M*}$ ×HI

a simili narravit nomine fontem/17,1

15 15 **100**: /et peperit...(= S)...Ismahel/ **KA** Λ b 33 (95): et genuit (+ ei *E*) Agar Ismahelem

16 16 **100**: /Abram...(= E)...LXXXVI cum (VI cum *m. 2 über Rasur*)...(= E)...Abrae/ **AU** Jul 3,22 (713): Abraham...(= E)...peperit Agar Ismael Abrahae

17,1 17,1 **91.94**: LXX. esto sine querella **100**: /factus ...(= E)...nove...(= E,S,E)...quaerella/ **AM** Abr 1,27 (522,1): dixit illi: ego sum deus tuus...(= I,E)...querela 1,27 (522,4): esto inquit sine querela, hoc est inreprehensibilis 2,76 (628,22): esto sine reprehensione 118 Ps 8,11,2 (156,3): ego inquit deus tuus sum **AU** ci 16,26 (166,10): iam cum esset annorum nonaginta et novem, apparuit ei (— *V*[1]; illi *Hab*) dominus (deus *a*)...(= I) ...place...(= E)...querella/ **CY-G** hept 1,577-579 (22): 16,14/iamque novem denos noviesque exegerat annos Abramus vates, cum se iam iamque parentem agnoscit nati magno de munere dandi/ **EP-SC** en *5 (85,9)*: ego deus tuus (εγω θεος σος) **HI** Jr h *6 (635B)*: ego sum deus tuus Pel 3,12 (581C): ego sum deus tuus, placeto ...(= E)... macula vel querela/ 3,12 (581C): esto sine macula 3,12 (582A): esto sine querela et sine macula 3,12 (582B): ego sum deus tuus, placeto...(= E)...macula **KA** Γ 14 (75): ubi apparuit dominus (deus *D*) Abrahae Δ b 83 (85): nonaginta novem annorum erat Abraam quando cum deo fedus pepigit (H) Λ 34 (95): visus est dominus Abrahae **ORO** ap 5,2 (609,12); 23,3 (640, 18): ambula coram me et esto sine macula **RUF** Gn *3,3 (42,23)*: cum enim esset nonaginta et (— *B*) novem annorum Abraham, app. ei deus et dixit (dicit *A*): ego sum deus, complace coram me et (— *P*) esto inculpabilis/

2 **100**: /et ponam...(= E)...nimis/ **AU** ci 16,26 **2** (166,12): /et ponam...(= E)...inter (— *a*) te et implebo te valde/ **CY-G** hept 1,580 (22): /testamenta dei cui sunt concordia summi/4 **HI** Pel 3,12 (581C): /et ponam... (= E)...multiplicabo te nimis **PS-PHo** *8,3 (133)*: 16/ et disponam test. meum tecum/21,2 **RUF** Gn *3,3 (42,25)*: /et pon. test. (+ meum *B, Ald. Del.*) inter me et te/

4 Καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν.
× × +και πολλων
~ ιδου εγω

E × ecce ego testamentum meum ponam tecum et eris pater multarum gentium
et × +et × multitudinis nationum +et benedicentur in te
ego (sum) ecce ×

H × ego sum et pactum 〃 × 〃 erisque 〃 〃 〃
+ponam

5 καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Αβραμ, ἀλλ᾽ ἔσται τὸ ὄνομά σου Αβρααμ, ὅτι
το ονομα σου ουκετι κληθησεται ~ αβρααμ εσται το ονομα σου

E et non vocabitur iam nomen tuum Abram sed erit nomen tuum Abraham quia
omnes gentes appellabitur adhuc vocabitur +iam
amplius ~ Abraham erit nomen tuum
~ iam non vocabitur ~ nomen tuum adhuc

H nec ultra 〃 × 〃 〃 〃 〃 appellaberis 〃 〃

4 ×ecce ego 100: = 𝔙^{tw}; *cf* και ιδου εγω acn Clem; —και εγω dlmpsd$_2$𝔈 Chr et ego ecce AU: **A** = 𝔊 ~ecce ego et AU ci (Var); *cf* H: ιδου εγω και f; +και h^{b} ×ecce× HI: ××ιδου dlmpsd$_2$𝔈 Chr ×ego sum ecce RUF; *cf* H: *cf* εγω ιδου 𝔙^{p}: *cf* 𝔐 | +ponam (H) Ω^{s}; Brev. Goth. (PL 86,286B); *cf* Vercellone | ponam 100: **S** ×RUF; HI; AU; H: **I** = 𝔊𝔐 | multarum 100; RUF (Var); H; die freieren Zitate = Gn 17,5; Rm 4,17-18: πολλων ej Cyr multitudinis RUF; HI; AU; **I** = 𝔊 ×?BAR (Vers 5); PEL (Var); KA | nationum TE; BAR (Vers 5): **K** | +et benedicentur in te omnes gentes RUF: < Gn 12,3; 18,18; 22,18; Gal 3,8

5 appellabitur AU ci ~iam non voc. RUF; *cf* H | iam 100; RUF adhuc HI; AU amplius PET-C ultra H > CHRY ~nomen t. adhuc? AU ci (Var): το ονομα σου ουκετι ac | vocabitur? PS-PHo: κληθησεται c_2 ~abr. vocabitur nom. t.? CHRY ~abraham erit n. t. RUF Rm, Gn½; PET-C: αβρααμ εσται το ονομα σου Eus |

3 3 **100**: /Et procidit...(=E)...dicens/ **AU** ci 16,26 (166,13): /et proc. Abram (*Gv;* abraham *VRAFBHaeg*) in fac. suam, et loc. est illi deus dicens/ **HI** Pel 3,12 (582A): cecidit pronus in terram (*cf* H) q (26,21): et loc. est ei (+dominus ς *contra* βγφ) dicens/ **RUF** Gn *3,3 (42,25):* /et proc. Abraham in fac. suam et adoravit deum, et loc. est ei deus dicens/

4 4 *cf* Gn 17,5; Rm 4,17 **100**: /ecce...(=E)...gentium/ **AMst** q 44,5 (74,18): quia Abraham patrem multarum gentium futurum dixerat 108,2 (252,23): pater multarum gentium 108,7 (256,2): quia pater multarum gentium erat **AU** ci 16,26 (166,15): /et ego ecce (~ ecce ego et *B*) test. m. tecum et eris p. multitudinis gentium/ Pel 3,8 (494,23): ut pater multarum gentium diceretur **CAE** s 82,1 (322,20): pater multarum gentium **CY-G** hept 1,581 (22): 2/gentibus innumeris genitor ductorque futurus **FAU-R** gr 2,10 (84,16): sed etiam pater multarum gentium . . . efficitur **GR-I** tr 2 (15,1): et pater multarum gentium esset futurus **HI** q (26,21): /ecce test. m. tecum et eris p. multitudinis gentium/... notandum quod ubicumque in graeco testamentum legimus, ibi in hebraeo sermone sit foedus sive pactum, id est berith **KA** Δ 83 (85): ubi dominus Abram patrem gentium (+facturum *V;* ~p. gent. abram facturum *L*) pollicetur/ **PEL** Rm 4,14 (38,24): ut pater esset multarum (—*V*) gentium **RUF** Gn *3,3 (42,26):* /ego sum, ecce test. m. tecum et eris p. multitudinis (multarum *E*) gentium et benedicentur in te omnes gentes/ **TE** Marc 4,34 (537,7): patris scilicet multarum nationum **ZE** 2,12,1 (176): Abraham ut pater esset multarum gentium

5 5 *cf* Gn 17,4; Rm 4,17 **100**: /et non...(=E)... erit iam (*ausgestrichen*) nomen...(=E,L)...te/ **AM** Abr 1,27 (522,6): mutat ei nomen littera addita ut de Abram vocetur Abraham **AU** an 4,24 (404,4): quod ipse pater multarum gentium sit positus ci 16,26 (166,16): /et non appellabitur adhuc n. t. (~ n. t. adhuc *B*)...(=E,L)... te/ 16,28 (170,30): p. multarum gentium posui te/ 16,28 (171,10): quia p. inquit multarum gentium posui te 20,23 (466,18); ep 196,10 (222,21); Gn Ma 1,37 (191); Jul 6,80 (871: 2mal); Jul im 2,145 (1201); prae 19 (975): p. multarum gentium posui te s 122,4 (682): non vocaberis Abram, sed Abraham...quaerite in scripturis et videbitis superius antequam acciperet aliud nomen, non est vocatus nisi Abram; posteaquam accepit, non est vocatus nisi Abraham **PS-AU** s 3,3 (1744): p. inquit multarum gentium posui te **BAR** *13,7 (76,20):* ecce posui te Abraham patrem nationum quae credunt domino non circumcisi (ιδου τεθεικα σε Αβρααμ πατερα εθνων των πιστευοντων δι᾽ ακροβυστιας τω κυριω; *cf* Rm 4,11) **BEA** Apc 2 pr 2,2 (109): et (—*SVMTEF*) erit...(=E,L)...te **CHRY** *I,556 (559D):* non erit ultra n. t. Abram, sed Abraham vocabitur n. t. **PS-CY** Jud 2 (134,15): 8/et faciam te p. multarum gentium **CY-G** hept 1,583-584 (22): quin etiam solito de nomine grandior exit, dum decus adiectum vocalis littera ducit/15 **EVA-G** 2,3 (20,16): quia p. multarum gentium posui (constitui *V*) te ante dominum (*BR;* deum *CV*) cui (quia *V*) credidisti (Form < Rm 4,17) **GR-M** dia 1,8 (49,9): p. multarum gentium constitui (posui *V3*) te (H) **GR-T** hist 1,7 (37,23): hunc Abraham deus post adiectam nomini sillabam p. multarum gentium nuncupavit **HES** *4 (961D):* quia...(=L)...te **HI** Phlm (603B): ut ex Abram Abraham diceretur, dei iussione perfectum est q (26,22): /et non vocabitur adhuc...(=E,L) ...te **IS** ety 7,7,2: erit...(=E,L)...te (< HI q) **KA** Γ 15 (75): ubi nomen accepit Abraham Δ 83 (85): ubi dominus Abram patrem gentium pollicetur et nomen Abraham accepit **ORO** ap 23,3 (640,22): multarum gentium pater constitutus **PET-C** s 154 (608B): et non vocabitur amplius n. t. Abram, sed Abraham erit n. t. quia ...(=L)...te **PHI** 32,2 (722A): Abraham, id est pater multarum gentium appelletur **PS-PHo** *8,3 (133):* 13,15/et vocabitur nomen t. Abraham/15 **QU** pro 1,20 (744C): Abram ante vocatus, Abraham eum creator dominus nuncupat (abram ante vocitatus abraham creator dominus voluit nuncupari *Remig.*), cuius nominis proprietas designatur: patrem inquit multarum gentium posui te **RUF** Gn *3,3 (41,28):* iam non vocaberis Abram, sed Abraham erit n. t. *3,3 (43,1):* /et iam non vocabitur nomen...(=E)...Abraham *8,1 (77,26):* quia p. inquit multarum gentium posui te Rm pr *(836A):* inveni-

πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε. **6** καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα καὶ θήσω σε
L patrem multarum gentium posui te et aug(e)am te valde nimis et ponam te
× nationum +ante dominum cui credidisti deum quia augebo ~ (nimis) valde valde ×
H „ „ „ constitui „ faciamque te crescere vehementissime „ „ ×
posui vehementer nimis te

εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. **7** καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον
εσονται θησω × ×
L in gentes et reges ex te erunt et ponam testamentum meum inter me et ×
de exient statuam te inter
H „ gentibus regesque „ „ egredientur „ statuam pactum „ „ „ „ inter medium meum et × ×

σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον
L te et inter semen tuum post te (C) in generationes eorum in testamentum aeternum
me × (S) et progenies „ „ „ „
tuum et inter medium seminis tui
H „ „ „ „ „ „ in generationibus suis × foedere sempiterno
×

εἶναί σου θεὸς καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ. **8** καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν,
σοι τω σπερματι × ×
C ut sim tibi deus et semini tuo post te (L) et dabo tibi et semini tuo post te terram
S „ „ deus tuus „ seminis tui pos „ ~ tibi dabo
H „ „ „ „ „ „ „ post „ daboque „ „ „ „ × × „
semini tuo post te

ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χανααν, εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός. **9** καὶ
+συ αυτω(ν)
L in qua inhabitas totam terram Chanaan in possessionem aeternam et ero illorum deus (E) et
+tu habitas incola es omnem × illi(s)
H peregrinationis tuae omnem „ „ „ „ „ eroque deus eorum dixit

+ iam 100*: Fehler des Schreibers? | —multarum? BAR; PEL (Var: Vers 4); KA Δ | nationum TE (Vers 4); BAR: **K** | posui (H) Θ^{M}(mg) constitui H; EVA-G (Var); *cf* ORO faciam PS-CY? | + ante dom. (deum) cui (quia) credidisti EVA-G (mit Var): < Rm 4,17

6 augeam 100 (augam); AU augebo AM; AU ci (Var): **I** = 𝔊 | valde nimis 100: **5** nimis valde AU Gn Ma, loc: **C** valde× AM (< Philo?); AU ci (Var): —σφοδρα 911[1] $Adgyc_2$ Phil-arm valde valde AU loc, ci: **A** < 𝔊 vehementer nimis (H)B: <17,2 | + te (H) $\Lambda^{H}\Sigma T^{2}O\Theta^{A^{2}}P\Omega^{S}$ | ex 100; AU ci; JUN; H de AM; AU Gn Ma; JUN (Var) | erunt 100 (erint); AM (< Philo?): **S**: εσονται bw Phil-arm: < 17,16 exient AU Gn Ma; JUN exibunt AU ci: **A**

7 ponam 100; AU Gn Ma; RUF: θησω (911) cdglpyd$_2$𝔈: *cf* 17,2 statuam AU ci; BED: **A**, H = 𝔊 | inter medium meum...tui? AU Ps: < 𝔊 | ~ te...me AU ci (Var) | —ανα μεσον 911 d + inter AU ci: **A** = 𝔊 | —inter RUF; Ψ^{B} | **C** AU **S** 100 | tibi deus AU: σοι 911 𝔄𝔙: = 𝔐: *cf* Billen 144 | semini tuo 419 (PL 86,192B); AU; $C\Sigma^{TO*}\Phi^{A}\Psi^{BD}$, Claudius Taurin. (PL 50,956B), Brev. Goth. (PL 86,286B): τω σπερματι 911 a𝔄𝔙: = 𝔐 seminis tui 100; H: = 𝔊

8 ~ tibi dabo? PS-CY; NO; PS-BAS | + post te (H) Λ^{HQS}, Claudius Taurin. (PL 50,956B), *cf* Vercellone: = 𝔊𝔐 ××H: —μετα σε cmqu𝔄𝔈 | + tu AU ci½: + συ fr | inhabitas 100 habitas AU Gn Ma, loc, Gn q incola es AU ci; *cf* Gn q (incultam): **A** < 𝔊 | totam 100: **S** omnem AM?; AU; H: **I** | chanaan] (in)cultam AU Gn q: < Glosse 'incola es' zu 'habitas', an die falsche Stelle geraten | —in? AU ci (Var) | illorum 100; *cf* H: αυτων n Chr illis AU Gn Ma, ci: = 𝔊𝔐 illi AU ci (Var): αυτω c_2

mus in scripturis divinis quibusdam veterum commutata vocabula, ut ex Abram vocatus sit Abraham *4,2 (970A):* iam non Abram, sed Abraham erit n. t.

6 6 *cf* Gn 17,16 **100**: /et augam...(= L)...erint/ **AM** Abr 2,77 (629,10): augebo te valde et...(= L)...de te erunt **AU** ci 16,26 (166,18): /et (ut *p*) augeam (augebo *Bv*) te valde valde (*V*[1]; —*rell. v*)...(= L)...exibunt/ 16,28 (171,1): /et augeam (augebo *Bv*) te valde valde (*V*[1]*p*; —*rell. v*)...(= L)...exibunt/16 Gn Ma 1,37 (191): /et augeam te nimis valde...(= L)...de te exient/ loc 1,53 (516,14): quod latini habent: augeam te nimis valde, graeci habent: valde valde **JUN** 2,21 (514,19): reges ex te (ex te *eras. A*) exient (exeant *BDR;* ~ exient de te *H*)

7 7 **100**: /et ponam...(= L,S)...pos[t] te/ **AU** ci 16,26 (166,19): /et statuam test. m. inter me (te *VR*) et ⟨inter⟩ (—*VRBH*) te (me *VR*)...(= L,C)...te/ Gn Ma 1,37 (191): /et ponam...(= L,C)...post te/ Ps 67,19 (824): erit testamentum inter me et te et omne semen tuum: quod graecus habet: inter medium meum et tuum et inter medium seminis tui **BED** (91,161B): vetus translatio habet: et statuam testamentum meum. notandum...(< Hl q *siehe Gn 17,4*) **RUF** Gn *3,3 (43,3):* et ponam...(= L)... et (+ inter *PG 12,177D*) s. t. post te/10

8 **100**: /et dabo...(= L)...Channaan...(= L)...deus/ **AM** Abr 2,77 (629,22): cui data est terra in possessionem omnem (*P expunct.;* —*cet.*) **AU** ci 16,26 (166,22): /et dabo...(= L)...incola es omnem...(= L)...illis (illi *RABb*[1]*p*) deus/ 16,26 (168,21): et dabo...(= L)...tu incola es

εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Αβρααμ. Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου
κυριος τω × διατηρησον ×
E dixit deus × Abraham tu autem (L) testamentum meum servabis tu et semen tuum
dominus ad observabis +et × +omne genus +quod erit
conservabis
custodi
H iterum „ ad „ et „ ergo custodies pactum meum × „ „ „
× vero
×

μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. **10** καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ
+μου διαθησω
× ×
L post te in progenies eorum et hoc est testamentum meum quod servabis inter me et
per generationes suas × × × × × observabis
× × tuas conservabi(ti)s
× disposui
×
H „ „ „ generationibus suis × „ „ pactum × „ observabitis „ „ „
tuis et meum observabis

ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν
σου × × × × × × περιτεμειτθε ×
L vos et × semen tuum post te × × progenies eorum +ut circumcidetur omne vestrum
te +tu inter × in generationes suas circumcide(ti)s × vestrum omne
+et inter me inter medium seminis tui tecum circumcidatis ~ masculi-
circumcidite ~ omne mascul(in)um cir-
H „ „ × „ „ „ „ × × × „ ex vobis omne
× ×

9 dominus GR-I; FIR (Var); SED-S: κυριος Cyr | × 100: τω dfipr, × M | —et (H) Ψ^{B} | vero (H) O × Π^{c}; Claudius Taurin. (PL 50,956C): —δε $\mathfrak{V}^{p}\mathfrak{E}$ | servabis 100; GR-I; RUF: **S**: *cf* τηρησεις m observabis AM conservabis AU loc, ci custodi AU Ad (Imperativ *cf* AU loc): **C**: διατηρησον aco | et? AU Ad (Var) | tu 100; AM; AU Ad, ci: = $\mathfrak{GM}$ × GR-I; RUF; AU loc?; H: —συ bquw$\mathfrak{A}\mathfrak{E}$ Cyr1/3 | +omne RUF | genus? SED-S | +quod erit AU Ad: **C** | ××× GR-I; AU Ad: **C**? per RUF1/2 | progenies 100; AM; AU generationes RUF; *cf* H | eorum 100; AM suas RUF; AU; *cf* H tuas? SED-S; *cf* tuis (H) Ω^{M}

10 et 100; AM; RUF; AU ci; Φ^{R*}: **E** = $\mathfrak{G}$ × FIR?; GR-I?; AU Ad; H: = $\mathfrak{M}$ | —hoc? FIR (Var); GR-I (Var) | —est 100; FIR; RUF Rm1/2: = $\mathfrak{GM}$ | meum FIR; GR-I; AM; AU Ad, ci (Var); $X\Pi^{D*}O\Theta^{AM*}\Omega^{SJ}$: +μου cgm$\mathfrak{A}\mathfrak{V}\mathfrak{E}$ Cyr1/4: = $\mathfrak{M}$ × 100; RUF; AU ci; H: = $\mathfrak{G}$ | —quod FIR —quod serv. GR-I: —ην διατηρησεις d | servabis 100; FIR; AU Ad; RUF Gn observabis AM; $A\Pi^{c}$ conservabis GR-I (Var); AU ci conservabitis AU ci (Var); *cf* H < $\mathfrak{M}$ disposui? RUF Rm: *cf* διαθησω Cyr1/4 | vos 100; FIR; AM; RUF Rm1/2; AU ci; H: = $\mathfrak{GM}$ te GR-I; AU Ad; RUF Gn, Rm1/2: σου dgp$\mathfrak{A}\mathfrak{E}^{c}$ | +tu FIR +et inter me RUF Rm | × 100; FIR; GR-I; AM; AU Ad; H inter RUF; AU ci: = $\mathfrak{GM}$ inter medium seminis tui? RUF Rm (Edit.): < $\mathfrak{G}$ | post te 100; GR-I; AM; RUF; AU ci; H: = $\mathfrak{GM}$ ××? AU Ad: —μετα σε $\mathfrak{E}^{lp}$ Cyr2/4 tecum FIR: < μετα σου | ×××(100); FIR; GR-I; AU Ad; RUF Gn?; H: —εις τας γενεας αυτων bw$\mathfrak{E}$: = $\mathfrak{M}$ in progenies eorum AM in generationes eorum RUF Rm in generat. suas AU ci transiet 100 | +ut? RUF Rm1/2 | circumcidetur FIR; GR-I; AM ep; RUF Gn, Rm1/2; AU ci; IR; H: = $\mathfrak{G}$ circumcidatur RUF Rm1/2; Eutropius circumcidetis 100: περιτεμειτθε $\mathfrak{E}$ Cyr-cod1/3: < Vers 11 circumcides AU Ad circumcidatis AM Abr1/2 circumcidite AM Abr1/2 ~ omne masc.

omn. t. Chanaan in (—*V*) poss. aet. **Gn Ma** 1,37 (191): /et dabo ... (= L) ... habitas omnem ... (= L) ... illis deus **Gn q** 31 (18,21): dabo ... (= L) ... habitas omn. t. cultam (incultam *C*) in poss. aet.: quaestio est quomodo dixerit 'aeternam' loc 1,54 (516,16): et dabo ... (= L) ... habitas omn. t. Chanaan in poss. aet.: videndum utrum locutio sit quod dixit 'aeternam' — graeci habent αἰώνιον — et quod ait: et semini tuo post te; ibi enim voluit intellegi quod dixerat 'tibi' **PS-BAS** Is *1,9 (399 b)*: tibi dabo et s. tuo (Gal 3,16?) **PS-CY** Jud 2 (134,14): tibi dabo hanc terram et semini tuo/5 **NO** tri 9 (28,14): tibi dabo et semini tuo

9 9 **100**: /Et dixit ... (= E,L) ... eorum/ **AM** ep 72,24 (1250A): et dixit deus ad ... (= E, L) ... observabis ... (= L) ... eorum/ **AU** Ad 16 (159,20): test. m. custodi inquit (+ et *V*) tu et s. t. quod erit post te/ ci 16,26 (166,25): /et dixit deus ad ... (= E,L) ... conservabis ... (= L) ... suas/ loc 1,55 (516,21): tu aut. test. m. conservabis, (+ tu *Zycha*) ... (= L) ... suas: conservabis pro conserva, promissivum pro imperativo modo posuit **FIR** con 2,8 (63,31): et dixit deus (dominus *BV*) ad Abraham/ **GR-I** tr 4 (34,2): et dixit dominus (deus *F*) ad ... (= E,L) ... servabis et s. t. post te/ **IR** *4,16,1 (603)*: dixit enim inquit deus ad Abraham/ **RUF** Rm *2,13 (902B)* > SED-S Rm 2 (29D): et dixit deus (dominus *SED-S*) ad ... (= E,L) ... servabis et omne s. (genus *SED-S*) t. post te in generationes suas (tuas *SED-S*)/ *2,13 (903B)*: tu inquit test. m. servabis et omne s. t. post te per generationes suas/

10 **100**: /et hoc test. quod ... (= L) ... post te transiet (*Glosse, in den Text eingedrungen*) circumcidetis omnem vestrum masculinum/ **AM** Abr 2,78 (630,4): circumcidatis inquit omne (*DNBM;* omnem *cet.*) masculinum vestrum/ 2,78 (630,8): circumcidite omne (omnem $P^{1}T'M$) masculinum vestrum ep 72,24 (1250A): /et hoc est test. m. quod observabis ... (= L) ... in progenies eorum: circumcidetur vestrum omne masculinum/ **AU** Ad 16 (159,22): /hoc ... (= L) ... et te et s. t.: omne (omnem *V*) masculinum (masculum *C*) circumcides/ ci 16,26 (166,27): /et hoc est test. (+ meum *Ba*) quod conservabis (conservabitis *B*) inter me et vos et inter s. t. post te in generationes suas: circumcidetur vestrum omne (~ omne vestr. *Bb ed. Ben.*) masculinum/ **Eutropius**: PS-HI ep 19,10 (198C): circumcidatur omne masculinum vestrum/ **FIR** con 2,8 (63,31): /hoc (—*BV*) test. m. servabis inter me et vos, tu

ἀρσενικόν, **11** καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐν σημείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον
× περιτμηθησεται αυτου εις σημειον
L masculinum et circumcidetis carnem praeputii vestri et erit in signum testamenti inter
masculum num vestrum cumcides circumcidetur circumcidemini caro in carne ipsorum ut sit hoc signo
× × × × × × ×
H „ masculum „ „ „ „ „ ut et sit × „ „ foederis „

ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. **12** καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς
× ὑμων
L me et vos et infans octo dierum circumcidetur vester omnis masculus in progenies
× puer octava die vestrum (ex) (in) vobis omne masculinum generationibus gente
H „ „ „ × „ „ „ „ in vobis omne masculinum „ generationibus
masculum

ὑμῶν, ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν
+και × × ×
L vestras vernaculus domus tuae et pecunia emptus ab omni filio alterius qui non est
vestris vestra +etiam domi natum × × empticius comparatum omnibus filiis alieno alienigenarum
H vestris tam „ × × quam empticius circumcidetur et quicumque „ fuerit
tuus

circumcides AU Ad | —vestrum AU Ad; Φ^{A*}: —υμων Cyr$^{1/3}$ | masculum AU Ad (Var); IS; $\Lambda^{II}\Omega^{M}$, Brev. Goth. (PL 86,286C) | omn. vestr. masc. 100; FIR; GR-I; AU ci (Var) ~ vestr. omn. masc. AM ep; AU ci; *cf* H: = ℭ𝔐 ~ omn. masc. vestr. AM Abr; RUF; Eutropius; IR

11 circumcidetur caro GR-I: *cf* περιτμηθησεται cdgn circumcidemini AU ci; Eutropius circumcidatis AM Abr? ××in carne? AU Ad (anschließend an circumcides in Vers 10): *cf* —και m𝔈 Chr | ipsorum AU Ad?: *cf* αυτου g | et sit AU Ad; Brev. Goth. (PL 86,286C) ut sit RUF Rm$^{1/2}$; H ⁄⁄IR | —in AU ci (Var); $A\Psi^{M}$ hoc AU Ad | signum 100; FIR; GR-I; RUF; AU Ad, ci (Var); Eutropius; IR (Var); H: εις σημειον bfilm wd$_2$ Cyr-ed$^{2/4}$ Thdt signo AM; AU ci; IR

12 ×AM; H: —και d$_2$ | infans 100; AM; H puer GR-I; RUF; AU loc, ci | octava die RUF; *cf* AU Ad, Fau, s | circumcidetis AU Ad? circumcides? AU Ad (Var), Fau: *cf* 𝔅^{p} | vester 100; vestrum AU ci: υμων Mfhirt𝔄 vobis AM: = ℭ𝔐 ex vobis GR-I in vobis RUF; H ⁄?AU Ad, loc | omnis masculus 100; RUF; *cf* AU Fau, loc, s omne masculinum AM; AU ci, loc; H: = ℭ omne masculum Ω^{M} omnes masculos AU Ad? | progenies vestras 100; AM; AU ci generationibus vestris RUF; H gente vestra AU Ad? | +etiam? AU Ad: +και Chr: *cf* H | domi natum AU Ad: **C**? = ℭ | domus tuae 100; AM: **S** = ℭ ××RUF$^{1/2}$; AU; H: **I**: —της οικιας σου Macehjlmoqux𝔄𝔅 Chr Cyr ⁄tuus? RUF$^{1/2}$: —της οικιας | pecunia emptus 100; AM; RUF: **E** empticius AU ci; H comparatum AU Ad: **C** | omnibus filiis RUF | alterius 100; AM alieno AU ci: **A** = ℭ alienigenarum RUF; *cf* AU ci (Var), Ad | ex 100; AM; RUF de AU ci; H

et s. t. tecum: circumcidetur omne vestrum masculinum/ **GR-I** tr 4 (34,2): (et semen tuum post te *Homoeoteleuton!*)/ circumcidetur omne vestrum masculinum 4 (35,20): hoc (*BF*^{2}; —*F*) est inquit test. m. (+ quod conservabis *F*) inter me et te...(= L)...masculinum/ 4 (37,6): hoc est test. inter me et te et s. t. post te **IR** *4,16,1 (603):* /circumcidetur omne masculinum vestrum/ **IS** Gn 13,1 (242B): circumcidetur in vobis omne masculum/12 (*cf* H) **RUF** Gn *3,3 (43,4):* 7/et hoc est test. quod servabis inter me et te et inter s. t. post te; et post haec addit: circumcidetur omne masculinum vestrum/ Rm *2,13 (902B):* /et hoc test. quod disposui inter me et vos et inter me et inter medium seminis tui (*editi;* inter semen tuum *Mss*) post te in generationes eorum: circumcidetur omne masculinum vestrum/ *2,13 (903B):* et hoc est test. quod disposui inter me et te et ipsos ut circumcidatur omne masculinum eorum/

11 11 **100**: /et circumcidetis...(= L)...vos/ **AM** Abr 2,78 (630,4): /et circumcidatis carnem vestram ep 72,24 (1250A): /et circumcidetis...(= L)...signo test. inter me et vos/ **AU** Ad 16 (159,23): /(circumcides) in carne pr. ipsorum et sit hoc signum test. inter me et vos/ ci 16,26 (166,29): /et circumcidemini (-dimini *VRH*) carnem pr. vestri et erit in (—*e*^{1}) signo (signum *Bbv*) test. inter me et vos/ **Eutropius**: PS-HI ep 19,10 (198C): /et circumcidemini carnem pr. vestri...et erit in signum test. inter me et vos **FIR** con 2,8 (63,33): /et circumcidetis ...(= L)...vos **GR-I** tr 4 (35,22): /et circumcidetur caro ...(= L)...vos/ 4 (38,13): circumcidetur caro...(= L)... signum (*F*^{3}; signo *F*) test. (—in s. test. *B*) inter me et vos 4 (41,13): circumcidetur caro pr. vestri **IR** *4,16,1 (603):* /et circumcidetis carnem pr. vestri in signo (*Mass., codd. Vet. Clarom. Voss.;* et erit in signum *alii editi*) test. inter me et vos **RUF** Gn *3,3 (43,6):* /et circumcidetis carnem pr. vestri Rm *2,13 (902B):* /et circumcidetis... (= L)...vos/ *2,13 (903B):* /et circumcidant carnem pr. sui ut sit in signum test. inter me et ipsos/

12 **100**: /et infans...(= L)...tuo/ **AM** ep 72,24 **12** (1250A): /infans octo dierum circumcidetur vobis omne masculinum...(= L)...tuo/ **AU** Ad 16 (159,25): /octava autem die circumcidetis (-cides *Vb*) omnes masculos in gente vestra, ut etiam domi natum et comparatum circumcidatis praeter alienigenam/ ci 16,26 (167,2): /et puer octo dierum circumcidetur vestrum omne masculinum in progenies vestras, vern. et emticius ab omni filio alieno (alienigena *v*) qui non est de s. t./ Fau 6,2 (285, 15): circumcides omnem masculum octavo (octava *b*) die loc 1,56 (516,24): et puer octo dierum circumcidetur (+ vestrum *Zycha*) omne masculinum: pro 'omnis masculus' s 231,2 (1105): ut octavo die circumcideretur omnis masculus 260 (1202): die octavo circumciduntur carne secundum veterem legem **GR-I** tr 4 (35,24): /et puer octo dierum circumcidetur ex vobis/14 **IS** Gn 13,1

ἐκ τοῦ σπέρματός σου. **13** περιτομῇ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος,

L ex semine tuo (E) circumcisione circumcidetur vernaculus domus tuae et pecunia emptus
de circumcidatur comparatus
empticius

H de stirpe vestra

καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. **14** καὶ ἀπερί-
+σου +πας

E et erit testamentum meum super carnem vestram in testamentum aeternum et incir-
+a te +hoc +omnis
erit enim qui non fu-

H eritque pactum in carne vestra foedus

τμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ,

E cumcisus masculus qui non fuerit circumcisus praeputio suo octavo die
erit circumcisus +id est et circumcide(ri)t circumcidetur (in) carne(m) praeputii sui octava ~ die octavo

H cuius praeputii caro circumcisa non fuerit

13 —περιτομη...αργυρωνητος 911? 𝔈: *cf* H (gegen 𝔐), AU Ad | circumcidatur RUF½? | AM ep: —ο οικογενης της οικιας σου και ο αργ. bfw | pecunia emptus 100 pecunia comparatus RUF empticius AU ci | +a te RUF: +σου acmoxc$_2$𝔄𝔙^{p}: Hexapla = 𝔐 | erit enim RUF Gn 3,4? | +hoc AU Ad? | erit circumcisio et test. RUF Gn 3,6? | —meum AU Ad, ci (Var) | super carnem 100; RUF: = 𝔊 in carne AM; AU ci; Eutropius; H: = 𝔐 in gente AU Ad? | (carnem) tuam RUF Gn? | —in RUF Rm | testamentum aeternum 100; AM; RUF; AU ci (Var); *cf* H: = 𝔊 -to -no AU ci; Eutropius

14 +omnis? GR-I tr 4; AU Ad; AP-V; *cf* GAU: +πας Thdt | incircumcisus 100; AM ep; RUF: **S** ×GR-I; AU Ad; AP-V; H: —απεριτμητος ejnqud$_2$𝔈 qui non fuerit circumcisus AM Abr; AU ci: **I** | +id est RUF pri? | et AM Abr | H: *cf* AP-V | fuerit circumcisus 100; GR-I; RUF; FU; IS q; *cf* AU Jul, PS-AU: **S** circumciderit AM; GAU circumcidet AU Ad circumcidetur AU nu; ci > IS Gn 13,5: **A** < 𝔊 | ×praeputio suo 100; *cf* AU Ad in carne praeputii sui RUF Rm carne pr. sui GR-I tr 4; AU nu (Var); FU carnem pr. sui GR-I tr 4 (Var); AM; AU nu, ci; FU (Var): = 𝔊 ×××GR-I tr 6?; RUF pri?: —την σαρκα τ. ακρ. αυτου Thdt | octavo 100; GR-I tr 6; ZE; AM Abr; GAU (Var); AU nu, ci (Var); PS-AU; PROS; FU octava GR-I tr 4; AM ep; GAU; RUF; AU ci; IS Gn 13,5; q; *cf* AP-V ~die oct. GR-I tr 4; RUF Rm; *cf* AP-V ××AU Ad; H; *cf* AM

(242B): 10/infans octo dierum circumcidetur in vobis tam vernaculus quam empticius/14 (H) **RUF** Rm *2,13 (902C):* /et puer octava die circumcidetur in vobis omnis masculus in generationibus vestris, vern. et pecunia emptus ab omnibus filiis alienigenarum qui non est ex s. t./ *2,13 (903B):* /et omnis masculus octava die circumcidatur *2,13 (903C):* vernaculus tuus et pecunia emptus ab omnibus filiis alienigenarum qui non est ex s. t./

13 13 **100**: /circumcisione...(= E)...aeternum/ **AM** Abr 2,82 (633,12): et erit inquit test. m. in carne vestra ep 72,24 (1250B): /circ. circumcidetur, et erit test. m. in carne vestra in test. aeternum/ **AU** Ad 16 (159,28): /et hoc erit test. in gente vestra/ ci 16,26 (167,5): /circumcisione...(= E)...empticius, et erit test. m. (— *H*^{1}*e*) in carne vestra in testamento aeterno (-tum -num *Bv*)/ **Eutropius**: PS-HI ep 19,18 (206D): et erit test. m. in carne vestra in testamento aeterno **RUF** Gn *3,4 (43,11):* erit enim inquit test. m. super carnem tuam *3,6 (49,4):* et erit, inquit deus ad Abraham, circumcisio et test. m. super carnem tuam Rm *2,13 (902C):* /circumcisione...(= E)... pecunia comparatus a te et...(= E)...vestram testamentum aeternum/ *2,13 (903C):* /circ. circumcidatur

14 14 **91.94**: LXX. quia (qua *91*) test. m. dissipavit vel transgressus est **100**: /et incircumcisus...(= E)...transgressus est/ **AM** Abr 2,83 (634,3): quoniam qui non fuerit circumcisus masc. et non circumciderit carnem praeputii sui octavo die, interibit an. illa de genere suo quia test. m. interrupit 2,83 (634,20): quia test. m. interrupit ep 72,24 (1250B): /et incircumcisus masc. qui non circumciderit carnem praeputii sui octava die, exterm. an. illa de generatione illa quia test. m. transgressus est. Hebraeus quidem negatur habere de octavo die sicut Aquila significat; sed non in Aquila omnis auctoritas qui quasi Iudaeus in littera praeteriit nec posuit octavum diem **AP-V** Jub *15,14 (16a):* et scriptum est in tabulis caeli, ut omnis natus cuiuscumque non fuerit circumcisa caro praeputii eius usque in diem octavam, non est de testamento quod testatus est deus ad Abraham, quia de filiis exterminationis est et amplius non est super eum signum ut sit deo, sed exterminii et perditionis a terra, quoniam testamentum domini dei nostri dissipavit **AU** Ad 16 (160,1): /et omnis masc. qui non circumcidet praeputium suum, perdet animam suam de media plebe quia test. m. dissolvit Chr 2,35 (194,12): ut diceret deus animam illam de suo populo perituram cuius octavo die praeputii circumcisio facta non fuisset ci 16,26 (167,7): /et qui non fuerit circumcisus masc. qui non circumcidetur carnem praeputii sui octava (*RFg;* -vo *VAG BHepv, Hoffm.*) die, interibit an. illa de genere eius quia test. m. dissipavit/ 16,27 (169,4): masc. qui non circumcidetur carnem praeputii sui octava (*RFGb;* -vo *VABH egpv, Hoffm.*) die, interibit an. illa de genere eius quia test. m. dissipavit Jul 6,20 (834): parvulus de quo dictum est: peribit anima eius de populo suo si octavo die non fuerit circumcisus nu 2,24 (276,8): masc. qui non circumcidetur (-ciditur *KRVP;* -cidit *N*) carnem (carne *R VP*) praeputii sui octavo die, disperiet an. eius (illa *T*) de genere suo quia test. m. dissipavit **PS-AU** hyp 5,8 (1652; 1653): infans qui octavo die circumcisus non fuerit, disperiet anima illa de populo suo **FU** ep 17,31 (470D): masc. qui non fuerit circumcisus carne (carnem *al.*) praeputii sui...(= E)...populo suo...(= E)...est **GAU** 11,18

ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασεν. **15** Εἶπεν δὲ
αυτου λαου × και ειπεν
E exterminabitur anima illa de genere illius quia testamentum meum transgressus est et dixit
interibit × eius a generatione illa quoniam × dissipavit
(dis)periet × populo eius dei interrupit
peribit ille plebe suo dissolvit
H delebitur 〃 〃 〃 populo suo 〃 pactum 〃 inritum fecit dixit quoque
×

ὁ θεὸς τῷ Αβραὰμ Σαρα ἡ γυνή σου, οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σαρα, ἀλλὰ Σαρρα ἔσται τὸ ὄνομα
+ετι × × ×
E dominus ad Abraham Sara uxor tua non vocabitur nomen eius Sara sed Sarra erit nomen
deus appellabitur +ultra × ×
H deus 〃 〃 Sarai uxorem tuam 〃 vocabis × × Sarai 〃 Sarram × ×
uxor tua vocabitur +ultra

αὐτῆς. **16** εὐλογήσω δὲ αὐτὴν καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον· καὶ εὐλογήσω αὐτόν, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη,
και ευλογησω εθνος
E eius et benedicam eam et dabo tibi ex ea filium et benedicam illum et erit in gentibus
benedicam autem illam semen ei gente(s)
× × × nationes
H × 〃 〃 ei 〃 ex illa dabo tibi 〃 cui benedicturus sum eritque 〃 nationes
× × × nationibus
illi

ep, RUF Rm: = α′ 𝔐 | exterminabitur 100; GR-I tr 4; AM ep; RUF; PROS; FU; *cf* AP-V: **S** interibit AM Abr; AU ci: **I** disperiet GAU; AU nu; PS-AU periet GR-I tr 6 peribit *cf* ZE; AU Jul, *cf* Chr; IS Gn 13,5; q; BED (91,163A: Var; 92,337; 94,54C), ANG (181C), Florus (PL 119,164D), Petr. Dam. (PL 144,637), Guibertus (PL 156,138A), Bruno v. Segni (PL 164,192C), Petrus Comestor (PL 198,1098A): <Vulgata-Parallelen z. B. Ex 12,15.19; 31,14; Lv 7,20.25.27 etc. perdet animam suam? AU Ad | an. eius GR-I tr 6; AU nu, Jul; PROS: αυτου 32 ××? RUF pri ×ille? RUF Rm (Var) > SED-S | a GR-I tr 6 | genere 100; GR-I tr 4; AM Abr; RUF; AU nu, ci: = 𝔊 generatione AM ep populo ZE; GAU; RUF Rm (Var); AU Chr, Jul; PS-AU; PROS; FU; IS Gn 13,5; H: λαου n: *cf* viele ähnliche Stellen: = 𝔐 plebe GR-I tr 6; *cf* AU Ad | illius 100 illa AM ep eius AU ci suo (sua) GR-I; ZE; AM Abr; GAU; RUF; AU Chr, nu, Jul; PROS; FU; IS Gn; H ×(H) O; *cf* AU Ad: — αυτης n | quoniam GR-I; AP-V | — meum GR-I dei? SED-S; *cf* AP-V | transgressus est 91.94; 100; AM ep; FU: **S** dissipavit 91.94; GR-I; RUF; AU; AP-V interrupit AM Abr dissolvit AU Ad

15 και ειπεν 911? 961 Mabcdeghjlmopqstuvwxc$_2$d$_2$𝔙 Chr: = 𝔐 | dominus 100: *cf* κυριος ο θεος 911? bd$_2$ deus AU; HI > BED; H: = 𝔊𝔐 | sarai RUF?; HI > BED; IS; H | uxorem tuam n. vocabis HI q$^{1/2}$; H: < 𝔐 uxor tua (H) B | appellabitur AU vocabitur (H) B | +ultra HI Pel; Ω^{M}: +ετι Mborw𝔙^{pt}𝔈^{et}: *cf* 17,5 | — nomen eius HI Pel; IS; BED$^{1/2}$; H: — το ονομα αυτης c𝔙^{lw}𝔈 Phil eam? HI q$^{1/3}$

16 et ben. 100; HI Pel (Var); H: και ευλογησω n: = 𝔐 ben. autem AU: **A** = 𝔊 ×××HI Pel; IS Gn; Σ^{M} | eam 100 illam AU; *cf* illi (H) T ei H > HI Pel (Var) | semen? PS-PHo; IS ety (Var) | ei? HI; IS ety: *cf* H | gentibus 100 gentes HI; IS ety gente IS ety (Var): *cf* εθνος m Chr$^{1/3}$: < 17,6 nationes AU > IS

(107,155): et de circumcisione eadem lege praecipitur quod quicumque non circumciderit octava (-vo *BD*) die nativitatis omnem (*ABD;* omne *GHab*) masculum, disperiet an. illa de populo suo **GR-I** tr 4 (35,25): 12/et omnis masc. qui non fuerit circumcisus carne (*F;* carnem *B*) praeputii sui die octava, exterm. an. illa de genere suo quoniam test. dissipavit 6 (72,4): qui octavo die non fuerit circumcisus, periet an. eius a plebe sua **IS** Gn 13,1 (242B): 12/masc. autem cuius...(= H)...fecit/ 13,5 (242D): masc. qui non circumcidetur octava die, peribit an. illa ...(= H)...fecit (< AU ci 16,27) q (41): masc. qui non fuerit circumcisus octava die, peribit an. illa quia...(= H)... fecit (*cf* IS Gn 13,5) **PROS** Dem 11 (171A): ut natus puer, nisi die circumcideretur octavo, exterminaretur anima eius de populo suo, nullum in hereditate Israel habitura consortium **RUF** pri *4,3,2 (325,26):* incircumcisus masc., id est qui non fuerit circumcisus octava die, exterm. de genere suo (απεριτμητος πας αρρην ος ου περιτμηθησεται τη ημερα τη ογδοη, εξολεθρευθησεται εκ του γενους αυτου) Rm *2,13 (902C)* > SED-S (29D): /et incircumcisus (— et inc. *SED-S*) masc. qui non fuerit circumcisus in carne praeputii sui die octava, exterm. an. (—*Mss; SED-S*) illa (ille *Mss; SED-S*) de genere (populo *Mss*) suo quia test. m. (dei *SED-S*) dissipavit. non nos tamen latere debet quod in aliis exemplaribus non habetur positum 'octava die', in hoc dumtaxat loco **ZE** 1,13,2 (92): filius quem octavo die...si non secundum legem circumcidat, de populo suo infantis anima peritura est

15 **100**: /Et dixit...(= E)...eius/ **AM** Abr 2,85 (635,17): Sarae quoque una additur littera, hoc est R, ut vocaretur Sarra **AU** ci 16,26 (167,10): /et dixit deus... (= E)...appellabitur...(= E)...eius/ **BED** (91,163D): signanterque non ut in graeco legimus: dixit deus ad Abraham: Sarai uxor tua non vocabitur Sarai; in hebraeo habetur: non vocabis nomen eius Sarai (< HI q) **CY-G** hept 1,585 (23): 5/et Sara quae fuerat, mandatur Sarra vocari/20 **HI** Dn 1 (496C): ut Abram appellaret Abraam et Sarai Sara Pel 3,12 (582A): cumque locutus esset ei deus: Sarai ux. t. non vocabitur ultra Sarai, sed Sara erit n. eius/ Phlm (603B): ut ex Sarai Sarae vocabulum fieret q (27,7): et dixit deus ad Abraham: Sarai uxorem tuam (uxor tua φ) non vocabis eam Sarai, sed Sara (sarra φ) erit n. eius. errant qui putant primum Saram per unum R scriptam fuisse et postea ei alterum R additum, et quia R apud Graecos centenarius numerus est, multas super nomine eius ineptias suspicantur... Sarai igitur primum vocata est per sin res ioth; sublato ergo ioth, id est I elemento, addita est he littera quae per A legitur, et vocata est Saraa (27,23): signanterque non, ut in graeco legimus: dixit deus ad Abraham: Sarai ux. t. non vocabitur n. eius Sarai, in hebraeo habetur: non vocabis nomen eius Sarai **IS** Gn 13,2 (242B): /sed et

καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται. **17** καὶ ἔπεσεν Αβρααμ ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐγέλασεν καὶ εἶπεν
αυτης εξελευσονται +αυτου
E et reges gentium ex eo erunt et procidit Abraham in faciem × et risit et dixit
populorum illo ipso ea cecidit super ~ in faciem Abraham suam × risitque ×
H „ „ populorum orientur ex eo × cecidit „ „ „ × „ „ dicens
egredientur ceciditque suam

ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ λέγων Εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται, καὶ εἰ Σαρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν οὖσα
× +υιος ×
S in sensu suo dicens si mihi annorum centum fiet × et si Sarra post nonaginta annos
intra se ~ centum annorum
I „ corde „ × „ × centum annos habenti nascetur filius „ „ „ annorum nonaginta
mente sua centenario × ~ nonaginta annorum
animo nonagenaria
H „ „ „ × putasne × centenario „ „ „ × „ nonagenaria

τέξεται; **18** εἶπεν δὲ Αβρααμ πρὸς τὸν θεόν Ισμαηλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου. **19** εἶπεν δὲ ὁ θεὸς
× × ×
E pariet dixit autem Abraham ad deum Ismahel hic vivat in conspectu tuo et dixit deus
et dixit × × iste dixit autem
~ Abraham autem dixit ~ vivat hic
H „ dixitque × „ „ utinam „ × „ coram te „ ait „
Abraham

Gn; H nationibus (H) X | populorum HI q; IS ety; H | eo 100; HI q; AU ci; IS Gn; H illo AU Gn q ipso HI Pel ea HI q (Var); IS ety: αυτης 911 m$\mathfrak{E}^c$ Phil: = $\mathfrak{M}$ | egredientur (H) Σ^M: *cf* εξελευσονται cdefgijpstvy $c_2d_2\mathfrak{B}\mathfrak{E}^c$ Chr Cyr: < 17,6

17 —et H > HI Pel ceciditque (H) G^1P^*: = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$ | procidit 100; AM Abr 1; AU cecidit AM Abr 2; HI; H | ~in fac. abr. AM Abr 2,86? | in 100; AM; HI Pel; AU loc; H super HI q; AU ci: = $\mathfrak{G}$ | ×100; AM; AU loc; H: = $\mathfrak{G}$ +suam HI; AU ci; $\Lambda^L\Sigma BO\Theta^{AM*}P^{2}\Psi^{DF}\Omega^S$: + αυτου abcefhnoqs(mg)uwxd$_2\mathfrak{A}\mathfrak{B}$: = $\mathfrak{M}$ | —et risit AU loc? risitque HI Pel? | **S** 100 **I** AM, HI, AU | intra se 100 (Dublette) sensu 91.94; 100 (Dublette) corde AM; HI q; H mente HI Pel animo AU: **A** | dicens 100; AU: = $\mathfrak{G}$ ×AM; HI; H: —λεγων acefjlmoxd$_2$ Phil: = $\mathfrak{M}$ | mihi 100; AM Abr 1; AU ×AM Abr 2,87; HI; H: = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$ | annorum centum 100; AU ci 16,32 ~cent. ann. AM cent. annos habenti AU leg; loc; ci 16,26 centenario AM Abr 2,87½; HI; H | fiet 100 nasc. = γεννη(θη)σεται | ×100; AM; AU loc, ci (Var): = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$; *cf* Billen 121 filius AM (Var); HI; AU leg, ci; H: +υιος ADMbdefgijnprwyd$_2$ | —si AM Abr 1 (Var); HI q; H: —ει defgjouc$_2\mathfrak{A}\mathfrak{B}$ Phil Cyr-ed | post nonaginta annos 100 annorum nonaginta AM Abr 1; AU ~non. ann. AM Abr 1 (Var); 2; HI Pel: = $\mathfrak{G}$ nonagenaria AM Abr 1 (Var); 2,87½; HI q; H

18 dix. aut. abr. 100; AU: = $\mathfrak{G}$ et dixit× AM abr. aut. dix. HI Gal dixitque abr. (H) HI Pel; Claudius Taurin. (PL 50,958A) | abram 100: αβραμ 911* | —ad deum AM: —προς τον θεον g | hic HIL; AM; AU iste HI Gal ×H > HI Pel: < $\mathfrak{M}$ ~vivat hic AM Abr 2

19 et dix. deus HIL: = $\mathfrak{M}$ dix. aut. deus AU: **A** = $\mathfrak{G}$ et deus respondit? HI Gal; *cf* cui respondit deus? HI

Sarai non vocabitur Sarai, sed Sara/ **KA** Γ 17 (76): ubi Saray (sarrai *D*) Sarra nomen accepit **PS-PHo** *8,3 (133)*: 5/et Sarai ux. t. dicetur Sara/ **RUF** Rm pr (*836A*): invenimus in scripturis divinis quibusdam veterum commutata vocabula, ut ex Abram vocatus sit Abraham, ex Sarai Sara

16 16 **100**: /et benedicam ... (= E) ... erunt/ **AU** ci 16,26 (167,12): /benedicam autem illam ... (= E) ... nationes et reg. gent. ex eo erunt/ 16,28 (171,2): 6/et dabo tibi ex Sarra fil. et ben. illum et erit in nationes ... (= E) ... erunt Gn q 32 (19,18): et reg. gent. ex illo erunt **HI** Pel 3,12 (582A): /(+ et benedicam ei *Victorius e Brix. mss.*) et dabo ... (= E) ... ei et erit in gentes et reg. gent. ex ipso erunt, statim infertur/ q (27,22): dabo ... (= E) ... ei et erit in gentes et reg. populorum erunt ex eo (ea φ) **IS** ety 7,6,29: dabo tibi ex Sara fil. (semen *K*) et ben. ei et erit in gentes (gente C^1) et reg. populorum erunt ex ea (< HI q?) Gn 13,2 (242B): /et dabo ... (= E) ... nationes et reg. gent. ex eo erunt (< AU ci 16,26) **PH-PHo** *8,3 (133)*: /et dabo tibi ex ea semen sempiternum/2

17 17 **91.94**: LXX. in sensu (steht bei 17,6) **100**: /Et procidit ... (= E) ... dixit intra se in sensu ... (= S) ... pariet**/ **AM** Abr 1,31 (526,9): quod autem promisso ex ea filio risit Abraham ... denique procidit in faciem ... et adiecit: si mihi centum annorum nascetur (+ filius *DXB*) et si (—*T*) Sarra annorum nonaginta (~ non. ann. $B^2\chi D$; nonagenaria *N*; annorum .xc. nonagenaria *CM*) pariet/ 2,86 (636,20): cecidit in faciem Abraham et risit 2,87 (637,2): et dixit inquit in corde suo: si centum annorum nascetur (+ filius α) et si Sarra nonaginta annorum pariet: graecus medie posuit τῇ διανοίᾳ 2,87 (637,6): si centenario (o *aus* us *T'*; centenarius *cet.*) nasc. (+ filius *ed. Rom.*) et nonagenaria pariet **AU** ci 16,26 (167,14): /et procidit A. super fac. suam et ris. et dix. in animo suo dic.: si mihi centum ... (= I) ... filius (—*VRAFp*) ... (= I) ... pariet/ 16,26 (168,18): si mihi centum ... (= I) ... filius (*VRBHbgv; —AF ep, ed. Arg.*) ... (= I) ... pariet 16,32 (178,14): si mihi annorum centum nasc. filius (*VRAGBHv; —Fabegp, ed. Arg. Hoffm. Wey.*) ... (= I) ... pariet leg 2,13 (646): si mihi ... (= I) ... filius loc 1,57 (517,3): et procidit A. in fac. et dixit in animo suo dic.: si mihi centum annos habenti nasc. et si Sarra annorum nonaginta par. **CY-G** hept 1,591–595 (23): 23/inde ubi iam tempus promissi muneris instat, solvitur in tremulos vultu crispante cachinnos, dum tacitus secum promissa ingentia volvit: posse deum credes, quidquid non extitit umquam, condere et infractos robur generare per artus/18,1 **HI** Pel 3,12 (582A): /cecidit A. in fac. suam risitque et dixit in mente sua: si centenario nasc. filius et si Sara nonaginta annorum par./ q (28,3): et cecidit A. super fac. suam

τῷ Αβρααμ Ναί· ἰδοὺ Σαρρα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισαακ, καὶ στήσω
προς αυτον ×
E ad Abraham × ecce Sarra uxor tua pariet filium tibi et vocabis nomen eius Isaac et statuam
eum etiam ita ~ tibi filium
H „ „ × × „ „ „ „ tibi filium vocabisque „ „ „ „ constituam statuam

τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν.
+ειναι αυτω θεος
E testamentum meum ad illum in testamentum aeternum et semini eius post illum
eum +esse illi deus eum
H pactum „ illi „ foedus sempiternum „ „ „ „ eum

20 περὶ δὲ Ισμαηλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου· ἰδοὺ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ αὐξανῶ αὐτὸν καὶ πληθυνῶ
+και × ευλογησω × × ×
E de Ismahel autem ecce exaudivi te et × benedixi eum et ampli(fic)abo illum et multiplicabo
× × ecce illum augebo eum adaugam
ei multiplicabo ×
H super „ quoque × „ „ × ecce benedicam ei „ augebo × „ „
et × eum eum

αὐτὸν σφόδρα· δώδεκα ἔθνη γεννήσει, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα. **21** τὴν δὲ διαθήκην μου
E eum valde duodecim gentes generabit et dabo illum in gentem magnam (I) testamentum autem meum
illum vehementer × populos ponam eum ~ magnam gentem et testamentum
H „ „ „ duces „ „ faciam „ „ „ „ pactum vero „
eum

στήσω πρὸς Ισαακ, ὃν τέξεταί σοι Σαρρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ. **22** συνετέλεσεν δὲ
×
I statuam ad Isaac quem pariet tibi Sarra in tempore hoc ad annum sequentem (X) et consummavit
cum generabit secundum tempus isto × anno sequenti
in venturo
H „ „ „ „ „ „ „ × „ isto in anno altero cumque finitus esset
×

Pel | ad eum HI Gal: προς αυτον g | ×HIL; H: — ναι blw etiam AM; HI Pel ita HI Gal; AU | filium tibi HIL ~tibi fil. AM; HI; AU; H: I = 𝔊𝔐 | statuam (H) Claudius Taurin. (PL 50,958A) | illum HIL; AU; *cf* H eum HI | + esse illi deus AU: **A** < + ειναι αυτω θεος M(mg: nach μου?)eghijpqrs(mg)tuy^{mg}𝔙: *cf* 17,7 | illum HIL; AU eum HI; H

20 — ecce AM; H: = 𝔐 | et× HIL; P*; nach Vercellone eine Vulgata-Bibel des 9. Jh in Rom S. Cecilia: και× Adf𝔄𝔈 et ecce HI; $\Pi^{D}\Sigma^{M}$: και ιδου acmoqux: Hexapla (÷ και ※ ιδου?) ×ecce AU; H: =𝔊𝔐 | benedicam H: *cf* ευλογησω b𝔄-ed 𝔈 Phil-arm | eum HI; AU; Ω^{M} illum AP-V ei HIL? < H | amplificabo HIL; AU (Var) ampliabo HIL (Var); AU augebo HI; H multiplicabo? AP-V (Umstellung?); *cf* HIL½ | illum AU eum HIL; HI; AU (Var); C | ×××HIL (nur Überlieferung verdorben?): *cf* — και αυξανω αυτον e | adaugam AP-V? (Umstellung?) | eum AU; AP-V; H; *cf* HIL illum HI; AU (Var) | vehementer? HI: sonst in H üblich | populos CY-G? principes AP-V: < 𝔐, *cf* αρχοντες M^{mg} | ponam AP-V? | illum AU; H eum HIL; HI; AP-V; Claudius Taurin. (PL 50,958A) | ~magnam gentem AU

21 et test.? AP-V: = 𝔐 | cum AP-V? | generabit? HI½ | secundum tempus AP-V? | hoc AU; AP-V isto HI; H | ad annum AU ×anno HI; AM; Ψ^{DM}: *cf* — εν t in anno AP-V; H: = 𝔊𝔐 | sequentem AU sequenti AM venturo HI veniente AP-V?

... (= E,I) ... centenario nasc. filius et Saraa (βγ; si sara φ) nonagenaria pariet

18 18 **100**: /dixit autem Abram ad (hier fehlen 2 Blätter der Hs) **AM** Abr 1,31 (526,13): /et dixit: Ismahel ... E) ... tuo 2,88 (637,11): Ismahel viv. hic in c. t. **AU** ci 16,26 (167,17): /dixit ... (= E) ... tuo **HI** Gal 2 (388B): Abraham autem dixit ad deum: Ismael iste viv. in c. t./ Pel 3,12 (582A): /dixitque Abraham ad deum: Ismael viv. in c. t./ 3,12 (582B): viv. inquit Ismael in c. t. **HIL** Ps 51,18 (110,4): Ismael (ismahel *RT*) hic viv. in c. t. **KA** Δ 85 (85): ubi Abraham pro Ismahel rogat

19 19 **AM** Abr 2,89 (637,16): unde et dominus ait: etiam, ecce Sarra ux. t. par. tibi fil./ 2,89 (637,18): etiam **AU** ci 16,26 (167,19): /dixit aut. deus ad Abraham: ita, ecce Sarra ux. t. par. tibi filium ... (= E) ... aet. esse illi deus et s. eius post illum/ **HI** Gal 2 (388B): /et deus respondit ad eum: ita, ecce Sara ux. t. par. tibi filium ... (= E) ... eum ... (= E) ... eum/ 2 (388C): st. test. m. ad eum ... (= E) ... eum Pel 3,12 (582B): /cui respondit deus: etiam, ecce Sara ux. t. par. tibi fil. et voc. n. eius Isaac q (28,5): et voc. n. eius Isaac **HIL** tri 4,24 (114B): et dixit ... (= E) ... post illum/

20 20 **91**: duodecim gentes **AM** Abr 2,89 (637,17): /de Ismahel aut. exaudivi te **AP-V** Jub *15,10 (16a):* (Textlücke) illum et multiplicabo eum et adaugam eum valde; nam duodecim principes genera*bit* et ponam eum in g. m./ **AU** ci 16,26 (167,22): /de Ismael aut. ecce ex. te; ecce ben. eum et ampliabo (amplificabo *B*) illum (eum *Bb*) et mult. eum (illum *Bv*) ... (= E) ... magnam gentem/ **CY-G** hept 1,586-587 (23): 15/quin etiam patris Ismahelus pro prece dives, bis senos princeps populos generatque regitque/23 **HI** Gal 2 (388B): /de Ismael aut. ecce ex. te et ecce ben. eum et augebo eum et mult. illum vehementer ... (= E) ... eum in g. m./ **HIL** tri 4,24 (114B): /de Ismael ... (= E)

λαλῶν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ Αβρααμ. **23** Καὶ ἔλαβεν Αβρααμ Ισμαηλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἀπεστη προς
X loquens cum ipso et ascendit deus ab Abraham et accepit *Abraham* Ismael filium suum
H sermo loquentis „ eo × „ „ „ „ tulit autem „ Ismahelem „ „
abscessit ad

καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν
×
X et omnes domi natos suos et × empticios omnem ergo masculum ×
suos vernaculos
H „ „ vernaculos domus suae universosque quos emerat × cunctos mares ex omnibus viris
et

τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Αβρααμ καὶ περιέτεμεν τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης,
αυτου την σαρκα της ακροβυστιας +και +εκεινω
X × in domo sua × circumcidit carnem praeputii ipsorum in illo tempore × ×
H × domus suae et „ „ „ eorum statim in ipsa die
+que

καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός. **24** Αβρααμ δὲ ἦν ἐνενήκοντα ἐννέα ἐτῶν, ἡνίκα περι-
~ ετων ενενηκοντα εννεα περι-
X quemammodum dixit illi deus (A)Abraham autem erat annorum nonaginta novem cum circum-
H sicut praeceperat ei dominus × × nonaginta novem erat annorum quando circum-
deus Abraham vero

έτεμεν τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ· **25** Ισμαηλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτῶν δέκα τριῶν ἦν, ἡνίκα
ετεμετο
A cisus est carnem praeputii sui
(in) carne
H cidit „ „ „ et Ismahel filius eius tredecim annos impleverat tempore

περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. **26** ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη Αβρααμ
× × × × × × και
X in × illa die et circumcidit se Abraham
H circumcisionis × × suae eadem die × circumcisus est „

καὶ Ισμαηλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· **27** καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι
× × × +αυτου
X × × × × et × domi natos suos et domesticos suos et empticios
H et Ismahel filius eius „ omnes viri domus illius tam vernaculi × quam empticii

22 **X** AP-V Jub | et consumm. = 𝔐 | abscessit (H) Λ: απεστη l | ad (H) ΧΠ^{C}ΣΤ*M*Φ^{R*A*P*}ΟΨ^{DF}ΩM: προς qw
23 **X** *cf* AP-V Jub | suos vernaculos KA (Var) | — παντας dn | + et (H) are; cunctosque Λ^{H}Ψ', Claudius Taurin. (PL 50,958B): = 𝔊 (gegen 𝔐) | αυτου bdgqu | την σαρκα της ακρ. Macfhi$^{a?}$lmoqstuvxc$_2$𝔄$^{B^{p}E^{f}}$ Cyr: = 𝔐 | +que (H) Ψ^{D}: +και y | + εκεινω dgpt | deus AP-V; CΛΧΣΑΘΡ*Ψ^{M}Ω^{SJ}: = 𝔊𝔐 dominus H: = 𝔙^{p}
24 **A** AU | + abraham (H) Λ^{H}ΠΣ^{O}ΒΓ^{2}ΜΦΟΘΡ^{2}Ψ: = 𝔊𝔐 | + vero (H) Φ^{P} | ~ ετων ενενηκοντα εννεα 961 bdgi(l)prsvw | circ. est AU: = 𝔐; *cf* περιετεμετο 961Mabghilqrtuwxy𝔈 Chr | (in) carne *cf* AU
26 **X** *cf* AP-V | ××××××και dp
27 **X** AP-V | — και παντες οι 911? o | domi natos = οικογενεις (*cf* 17,12); domesticos = ανδρες του οικου

...ei et amplificabo eum valde...(= E)...eum in g. m. 4,24 (114C): et ben. ei (eum *Ms.*) et multiplicabo (ampliabo *Carnut.;* amplificabo *alii nonnulli; so auch Kontext*) eum 4,26 (116C): ben. inquit ei

21 21 **AM** Abr 2,90 (638,2): promittitur autem generatio sequenti anno **AP-V** Jub *15,10 (16a):* /et test. m. st. cum Isac quem par. t. Sarra secundum tempus hoc in anno veniente/ **AU** ci 16,26 (167,25): /testamentum...(= I)... sequentem **HI** Gal 2 (388C): /testamentum...(= I)... generabit t. Sara in tempore isto anno venturo 2 (388C): testamentum...(= I)...Sara

22 22 **AP-V** Jub *15,11 (16a):* /et...(= X)...Abraham/

23 23 **AP-V** Jub *15,11 (16a):* /et fecit Abraham quemammodum dixit illi deus et accepit Ismael...(= X)...tempore/26 **CY-G** hept 1,588-590 (23): 20/post haec gesta senex, cum sol octavus adesset, maribus exhibitis adimit praeputia ferro, adiungens pariter quoscumque ex plebe seorsa/17 **KA** Δ 86 (85): ubi Abraham omnes suos (+ vernaculos *V*) circumcidit

24 24 **AU** loc 1,58 (517,8): Abraham...(= A)...sui: non dixit 'carne' aut 'in carne'

25 25 **AM** Abr 2,91 (638,8): tertio decimo quoque anno quod circumciditur Ismahel

26 26 **AP-V** Jub *15,12 (16a):* 23/et circumcidit se Abraham in illa die/

27 27 **AP-V** Jub *15,12 (16a):* /et domi...(= X)...omneis

ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν, περιέτεμεν αὐτούς. **18,1** Ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρη

+ και: o:

X etiam de filiis alienis circumcidit omnes (L) visus est autem ei deus (κυριος) ad ilicem Mambre

H et alienigenae pariter circumcisi sunt apparuit (ap)paruit × illi dominus (κυριος) apud quercum in convalle illi deus „

καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας. **2** ἀναβλέ-

C sedenti illi (×) ad ostium tabernaculi eius medio die adle-

E +iuxta exitus viarum hoc est in quadruvio cum sedente sederet ipso ante „ × „ „ sui +in meridie +a × et (και) ×

H „ × in ostio „ „ in ipso fervore diei cum- (respi-)

+ αυτου bmnw𝔙^{p} | + και: o: d𝔙^{p*} | filiis alienis < 𝔐

18,1 visus est NO; AM Ca; RUF Gn, Ct½; *cf* HI; *cf* EVA-G; AU s, tri, Max; VIG-T; PS-AU Hincmar; CAE; PS-ORI; KA Δ paruit PS-AU spe apparuit TE; GR-I; AM Abr, Jos, Lc; RUF Eus, *cf* Ct½?; MAXn; AU ci; PS-AU hyp, spe (Var); QU; HES; KA Γ, *cf* Δ b; H | —autem? PS-AU spe (Var) | illi AM Abr; MAXn; AU Max; C öfters wird dafür in den Zitaten der Name eingesetzt, meist nach deus | dominus TE; GR-I½; AU tri 2,19.34; 3,25½; AN; KA Δ, Λ; H: κυριος Eus¼ T-A: = 𝔐 deus (H) Brev. Goth. (PL 86,289C); Claudius Taurin. (PL 50,958D) | apud NO | ilicem GR-I; AM Ca, Jos, Lc; RUF Eus; EVA-G; MAXn Am, Jud 11; AU s, tri; PS-AU hyp, spe, Hincmar; QU; PS-VIG; HES; CAE; KA Γ, Δ b quercum NO; AM Abr; RUF Gn, Ct; HI; MAXn Jud 2; AU Gn li, ci, Max; VIG-T ad arborem quercus AN sub arbore RUF Gn 4,3; KA Δ a: < 18,8 als Bestimmung zu sedenti (cum sederet) gezogen: RUF Eus, Gn, Ct½; MAXn Am, Jud 11 | +iuxta... GR-I | cum sederet RUF Gn > CAE; PS-AU Hincmar sedente ipso NO | illi PS-AU spe: = 𝔊(𝔐) —αυτου dgp | ante AM Abr; PS-AU Hincmar | eius PS-AU spe | medio die PS-AU spe in medio die PS-AU Hincmar a meridie PS-ORI ×GR-I (Var); RUF Gn; IS Gn

2 adlevatis autem PS-AU spe elevatis aut. PS-AU spe (Var) adlevatis× PS-AU spe (Var) et respiciens GR-I; AM Abr; RUF; PS-AU Hincmar: και αναβλεψας 961dgpstv: *cf* 𝔐 ×respiciens GR-I (Var); ZE?; AM Ca; AU

18,1 18,1 **AM** Abr 1,32 (527,6): ante ostium sedebat Abraham, sedebat meridie... merito illi deus ad quercum apparuit Mambrae Ca 1,30 (364,26): sed etiam alibi cum visus esset deus Abrahae ad ilicem Mambrae/ Jos 52 (108,14): et Abrae (*B;* abrahae *cet.*) quando deus apparuit ad ilicem Mambrae, meridies erat Lc 1,24 (25,21): apparuit deus Abrahae ad ilicem Mambre (*PFLV, Augustinus;* mambres *G;* mambrae *cet.*) = *ap* AU ep 147,18 (289,12): ap. d. A. ad il. Mambre (mambrae *H*TT¹FP, edd. praeter m*) **AN** gen 266 (172): quando venerat dominus ad Abraham et invenit eum ad arborem quercus (nur *G*) **AU** ci 16,29 (172,13): item deus apparuit Abrahae ad quercum Mambre Gn li 11,34 (369,5): quemadmodum Abraham ad quercum Mambrae (mambre *Sbd*) Max 2,26,5 (806): visus est autem illi deus ad quercum Mambre 2,26,7 (809): hic deus visus est Abrahae... visus est deus Abrahae... visus est deus s 23,14 (160): sed visus est ad ilicem Mambre tri 2,19 (858): sub ilice autem Mambre tres viros vidit... visus est ei dominus... visus est inquit dominus Abrahae 2,34 (868): visus est dominus Abrahae 3,25 (883): visus...(= L,E)... meridie 3,25 (884): visus est ei dominus **PS-AU** hyp 3,22 (1633): cum ei apparuisset ad ilicem Mambre/3 spe 141 (693,7): paruit (apparuit *MVLC*) autem (—*L*) ei deus (deus abrahae *MVLC*) ad ilicem Mambrae, sedenti illi (—*MVLC*) ad ostium tab. eius (sui *MVLv*) medio die/ *ap* Hincmar (PL 125,609C): visus est Abrahae deus ad ilicem Mambre cum sederet ante ostium tab. sui in medio die/ **AV** ep 1,19 (8,2): apparuit inquit dominus Abrahae sedenti in ostio tab. in ipso fervore diei/ (*cf* H) **CAE** s 83,2 (326, 12): visus est inquit deus Abrahae cum sederet ad ostium tab. sui ad ilicem Mambre/ (< RUF Gn 4) 83,5 (328,19): ad ilicem Mambre (< RUF Gn 4) **CY-G** hept 1,596-597 (23): 17,17/scandebat medium iam sol flagrantior axem, magnificusque senex frigus captabat in umbra/ **EVA-G** 2,1 (4,3): sicut Abrahae ad ilicem Mambre tres visi sunt **GR-I** tr 2 (13,2): apparuit autem dominus Abrahae ad ilicem Mambre iuxta exitus viarum 2 (13,21): apparuit deus Abrahae ad ilicem Mambre iuxta exitus viarum, hoc est in quadruvio, sedenti... (= E)... meridie (—*B*)/ **HES** *1 (805A):* apparente deo Abrahae ad ilicem Mambrae **HI** Dn (538A): sicut Abraham ad quercum Mambre tres visi sunt viri **IS** Gn 14,1 (243A): deinde apparuit dominus Abrahae in convalle... (= H)... sui/ Jud 16,1 (44): apparuit autem ei dominus, hoc est Abrahae, in ...(= H)... diei/ **KA** Γ 19 (76): ubi apparuit deus Abrahae ad ilicem Mambre Δ a 87 (86): ubi dominus cum duobus venit ad Abraham sub arbore (—sub arb. *D*) Mambre (—*LN*) Δ b 87 (86): ubi ad ilicem Mambre tres viri apparuerunt Λ 35 (95): visus est dominus Abrahae cum iret perdere (percutere *EOI*) Sodomitas **MAXn** Am 106 (40,6 bzw. 84,5): deus autem apparuit Abrahae sedenti ad ilicem Manbrae Jud 2 (295,29): quod scriptum est de Abraham quia apparuit illi deus ad quercum Mambrae 11 (309,13): quando venerunt tres viri et apparuerunt sedenti ad ilicem Mambre **NO** tri 18 (65,9): adhuc adiecit Moyses Abrahae visum deum apud quercum Mambre sedente ipso... (= E)... meridie **PS-ORI** Mt 1,6 (245,11): Abrahae... per angelicam speciem a meridie visus est **QU** pro 1,22 (745B): rursum eidem Abrahae ad ilicem Mambrae in tribus viris divina maiestas apparuit **RUF** Ct *2 (139,18):* refertur quia visus sit ei deus ad quercum... (= L,E)... meridie/ *2 (158,15):* cum apparuerunt tres viri Abrahae sedenti ad quercum Mambre Eus *1,2,7 (15,6):* denique in divinis oraculis scriptum quia apparuit deus Abrahae tamquam communis aliquis homo sedenti ad ilicem Mambre/ (ωφθαι γουν κυριος ο θεος ανειρηται οια τις κοινος ανθρωπος τω αβρααμ καθημενω παρα την δρυν την μαμβρη) **Gn** *4,1 (50,17):* visus est deus Abrahae (abraham *Fn*) *4,1 (50,18):* visus est inquit deus ab (—*DE*) Abraham (abrahe *Dv*) cum sederet ad ostium tab. sui ad quercum

ψας δὲ τοὶς ὀφθαλμοὶς αὐτοῦ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν
ἀναβλεψας × ×

C vatis autem
E respiciens
(E) oculis suis vidit et ecce tres viri stabant super eum et cum vidisset
H que elevasset oculos × apparuerunt ei stantes propter quos

προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοὶς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν
+αυτους αυτου × × × × × ×

E occurrit in obviam illis ab ostio tabernaculi sui et adoravit super terram
H cucurrit occursum eorum de sui in terra

Max respiciens autem AU tri: **A** = 𝔊 | ~ vidit oculis? AM Abr (Var) | —suis ZE; AM Abr; PS-AU Hincmar; H: —αυτου Just Chr: Stil +suos (H) Ψ^{DF} | aspexit VIG-T | ~ viri tres RUF Gn (in der Dublette zu Anfang des Verses) | —stabant RUF Gn 4,1 adstiterunt RUF Gn 4,5; 4,1 (Dublette) > CAE steterunt VIG-T; CAE s 83,4½ | supra AM Abr (Var) ante GR-I; VIG-T secus? AM Abr (Var) contra? AM Abr (Var); dagegen CAE s 83,4 iuxta IS Gn | illum AM Abr ipsum VIG-T × (H) Σ^{M}: —αυτου s | cum vidisset GR-I; AM Abr; PS-AU Hincmar; H videns AM Ca; AU: = 𝔊 ut vidit PS-AU spe ××RUF Gn | +illos AM Abr; +eos PS-AU Hincmar: +αυτους 31 𝔙^{lw} 𝔈-ed Cyr-ed½ | occurrit GR-I; AM Ca; RUF Gn½ > CAE½; PS-AU spe (Var), Hincmar; GR-M; IS Jud; CΘ^{AM*} adcurrit PS-AU spe: = 𝔊 pro(cu)currit AU cucurrit ZE; AM Abr; H: = 𝔐 exiit RUF Gn½ > CAE½ | in obviam GR-I; RUF Gn½; AU ×obviam AM; RUF Gn½ (Var) > CAE½; AU ci (Var); PS-AU in occursum RUF Gn½ > CAE½; H ~ iis (in) obv. RUF Gn½ | illis GR-I; AM; AU; PS-AU Hincmar eis RUF > CAE; PS-AU spe eius CAE s 83,2 (Var); P*: *cf* αυτου c | —ab ost. tab. sui GR-I; PS-AU Hincmar: —απο τ. θυρας τ. σκ. αυτου cd Phil-arm ad ostium AM Ca | ×H: —αυτου y𝔈-cod 𝔈^{c} Or-gr Eus: = 𝔐 +sui (H) ΛΒΟΘ^{AM*}P^{2}Ω^{SJ} | procidens adoravit VIG-T: *cf* Mt 2,11 usw. adorat prostratus in faciem ZE: *cf* Gn 19,1 usw. | in GR-I; H ××PS-AU Hincmar

Mambre/ *4,3 (53,21):* sub arbore inquit Mambre **TE** car 6 (206,46): atquin tunc quoque inter angelos illos ipse dominus apparuit Abrahae (habrahe *A*) **VIG-T** Ar 2,43 (225B): visus est deus Abrahae ad quercum Mambre/ **PS-VIG** Var 1,1 (353D): cur Abraham ad ilicem Mambre aperte sedenti tribus occurrens (mambre sedens tribusque occurrens *C*) uni 'domine' dicit

2 2 **AM** Abr 1,33 (527,9): et respiciens inquit oculis vidit (~ vid. oc. ε) . . . (= E) . . . super (*P; sup.* vel secus *T; secus T'DBCM;* contra *in mg. m. 1* supra ε; supra *mX*) illum; et cum vidisset illos, cucurrit obviam illis Ca 1,30 (365,1): /respiciens inquit Abraham oculis . . . (= E) . . . et videns occurrit obviam illis ad ostium . . . (= E) . . . terram/ **AU** ci 16,29 (172,24): et (—*BHp*) ecce . . . (= E) . . . et videns procucurrit (procurrit *Bb*^{1}*p*) in (—*BHv*) . . . (= E) . . . terram/ Gn q 33 (19,21): et videns procucurrit (procurrit *PSNVTb*) . . . (= E) . . . terram/ Max 2,26,5 (806): respiciens inquit oculis . . . (= E) . . . et videns procurrit . . . (= E) . . . terram/ tri 3,25 (883): respiciens autem oculis . . . (= E) . . . eum **PS-AU** spe 141 (693,9): /adlevatis (elevatis *L*) autem (—*V*) . . . (= E) . . . ut vidit, adcurrit (occurrit *MVLC*) obviam eis . . . (= E) . . . terram/ *ap* Hincmar (PL 125,609C): /et respiciens oculis vidit . . . (= E) . . . eos occurrit obviam illis et adoravit/ **AV** ep 1,19 (8,3): /cumque levasset . . . (= H) . . . viri; quos cum . . . (= H) . . . eorum et ador. in terram/ **CAE** s 83,2 (326,13): /ecce inquid tres viri adstiterunt super eum et exiit in (—*H*^{1}) occursum eis (eius μ) et cetera (< RUF Gn 4) 83,3 (326,25): praesumpsit Abraham et occurrit obviam eis (< RUF Gn 4) 83,4 (327,19): venerunt ergo tres viri ad Abraham et steterunt super eum (< RUF Gn 4) 83,4 (327,22): astiterunt inquit super eum, non contra eum (< RUF Gn 4) **CY-G** hept 1,598 (23): /cum subito iuvenes pariter tris adfore cernit/ **GR-I** tr 2 (13,23): /et (—*F*) respiciens . . . (= E) . . . ante eum . . . (= E) . . . illis et ad. in terram/ **GR-M** Jb 9,106 (917C): cum Abraham tribus angelis occurrisse memoratur; ipse quippe venientibus extra ostium occurrit **IS** Gn 14,1 (243A): /cumque levasset oculos, apparuerunt ei tres viri stantes iuxta eum; quos cum vidisset, adoravit/(*cf* H) Jud 16,1 (44): /cumque levasset . . . (= H) . . . prope eum; quos cum vidisset, occurrit . . . (= H) . . . terra/ **RUF** Ct *2 (139,19):* /et respiciens inquit oculis . . . (= E) . . . super eum Eus *1,2,7 (15,8):* /at ille exsurgens cum hominem videret adorat ut deum et veneratur ut dominum Gn *4,1 (50,20):* /et ecce viri tres (~ tres viri *D*) adstiterunt super eum, et respiciens oculis suis Abraham vidit, et ecce tr. v. super eum, et exiit in occursum iis *4,1 (51,12):* vidit inquit Abraham et occurrit iis in (—*bm, Ald. Del.*) obviam *4,5 (55,10):* adstiterunt inquit tres viri super eum **VIG-T** Ar 2,43 (225B): /aspexit, et ecce tr. v. steterunt ante ipsum et procidens adoravit/ **ZE** 2,12,1 (176): Abraham respiciens oculis vidit tres, cucurrit, adorat prostratus in faciem

3 **AM** Abr 1,36 (530,3): domine . . . (= E) . . . praeterieris servum t./ Ca 1,30 (365,5): /et dixit . . . (= E) . . . ante te off 2,104 (131B): domine . . . (= E) . . . praeterieris puerum t. **AU** ci 16,29 (172,26): /et dixit . . . (= E) . . . ante te Gn q 33 (19,22): /et dixit . . . (= E) . . . praetereas servum t. 33 (19,26): domine, si inv. gr. ante te Max 2,26,5 (806): /et dixit . . . (= E) . . . praetereas servum t. s 7,6 (65): tres apparuerunt et Abraham tanquam ad unum loquens dixit: domine **PS-AU** hyp 3,22 (1633): 1/domine ait si . . . (= E) . . . transeas puerum t. etc. s 3,2 (1744): domine ait si inv. gr. coram te, ne transieris puerum t. spe 141 (693,11): /et dixit . . . (= E) . . . praetereas puerum t./ *ap* Hincmar (PL 125,609C): /et dixit . . . (= E) . . . in conspectu tuo, noli transire puerum tuum . . . rogavit dicens: dom. si inveni gr. in conspectu tuo 3

3 καὶ εἶπεν Κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου· **4** λημφθήτω δὴ
ενωπιον οφθαλμων σου δουλον δε

E et dixit domine si inveni gratiam ante te ne transieris puerum tuum sumatur ×
dicens +dominator × coram in conspectu tuo transeas praeterieris praetereas transire servum accipiatur sumam accipiam autem nunc

H „ „ „ „ „ „ in oculis tuis noli „ transeas servum „ sed adferam

E +μικρον ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον· **5** καὶ λήμψομαι

E +μικρον aqua et laventur pedes vestri et refrigerate sub arbore(m) et sumam
aquam × lavem vestros +vos +ista +magna +ista(m) afferam sumite

H pauxillum aquae „ lavate „ vestros „ requiescite „ arbore × ponam
laventur vestri +hac +que

ἄρτον, καὶ φάγεσθε, καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ εἵνεκεν
ταυτα

E panem et manducabitis et postea transietis × × × × propter quod
manducate transibitis in viam vestram × ×

H buccellam panis „ confortate cor vestrum × „ transibitis × × × idcirco enim
et viam vestram

ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. καὶ εἶπαν Οὕτως ποίησον καθὼς εἴρηκας. **6** καὶ ἔσπευσεν Αβρααμ
+αυτω ×

E declinastis ad puerum vestrum et dixerunt sic fac ut dixisti (I) et festinavit Abraham
× × servum × × × +ei × facito quemadmodum refestinavit properavit

H „ „ servum „ qui „ × „ „ locutus es × „ „

3 dicens VIG-T: = 𝔊-cod | +dominator PS-FU: < 15,2 | —domine EVA-G (Var); VIG-T | coram te PS-AU s in conspectu tuo VIG-T; PS-AU Hincmar ante te auch Alcuin (PL 100,540B) > ANG (PL 115,182C) in oculis tuis H: *cf* εν οφθαλμοις σου Cyr$^{1/3}$: = 𝔐 | noli transire PS-AU Hincmar | transieris GR-I; PS-AU s; VIG-T: **S** transeas PS-AU hyp; H praeterieris AM praetereas AU; PS-AU spe; *cf* CY-G | puerum GR-I; AM off; RUF > CAE; PS-AU hyp, s, spe, Hincmar; CY-G servum AM Abr; AU; VIG-T; H: *cf* δουλον D: = 𝔐

4 sumatur AM; AU; PS-AU s, spe accipiatur RUF sumam GR-I: = 𝔄-ed accipiam EVA-G; CAE afferatur VIG-T: *cf* H | autem PS-AU spe: δε msv𝔄𝔙 Thdt: **C**? nunc AU Max: **A** < 𝔊 —δη 𝔊-ed𝔈𝔓 | pauxillum aquae H: *cf* +μικρον acmx𝔄𝔙^{p}; Hexapla < 𝔐 | —et PS-AU s | lavem p. vestros *cf* TE?; AU: < lavent p. v.? laventur p. vestri (H) ΧΠΒΜΦΘΡ^{2}ΨΩ | +vos ZE | +ista ZE | +magna ZE: *cf* +densa Phil-arm$^{1/2}$ +ista(m) EVA-G (Var); PS-AU s +hac C^{2}Λ$^{L^{2}}$ΣT; Θ^{M}(mg), 68

5 sumam AM; AU; PS-AU spe afferam PS-AU s sumite? AM (Var): = Syr. +que (H) Λ^{H}ΜΟΘΡ^{2}Ψ^{DF} Ω^{SJ} | manducabitis PS-AU: **S** = 𝔊 manducate AM; AU: **I** | et (H) Φ^{P}; IS: = 𝔊 Samar. Targum, 𝔐 (Var) | ταυτα 911 ej𝔙^{p}𝔈-cod T-A | transietis AM; PS-AU spe transibitis AU; PS-AU s, spe (Var); H | ×××AM; PS-AU spe; H: —εις τ. οδον υμων 911 Dahmo𝔙 Chr: = 𝔐 in viam v. AU; PS-AU s: = 𝔊 ×viam vestr. (H) Λ^{L}Ψ: —εις d𝔄 | —propt.q.decl.ad p.v. PS-AU s? | puerum PS-AU spe: **S** servum AM; AU; H: **I** a puero tuo PS-AU spe (Var): Variante zu Vers 3? | —et dixerunt PS-AU spe (Var) | +ei PS-AU s: +αυτω Ath Thdt 𝔈-cod𝔈 | —sic PS-AU s; H: —ουτως 𝔈-cod | facito PS-AU spe | ut PS-AU; H quemadmodum AU

6 refestinavit? *cf* RUF properavit? *cf* CY-G hept | in AM; H: εις t𝔙𝔈-cod𝔈 T-A ad RUF > CAE

AV ep 1,19 (8,5): /et dixit ... (= H) ... tuum **CAE** s 83,4 (327,33): declina ad puerum t. (< RUF Gn 4)
CY-G hept 1,599-601 (23): /sedulus in cunctos unum plus ambit et orat, ne puerum celeri linquat, dum praeterit, actu pacificusque suae dignetur tegmina quercus/
EVA-G 2,1 (4,4): domine (*CV; —B*) si inv. gr. ante te/ **PS-FU** Pin 8 (715B): unum in eis deum cognovit cum dicit: dominator domine **GR-I** tr 2 (14,2): /et dixit ... (= E) ... tuum/ 2 (16,1): domine ... (= E) ... tuum **IS** Gn 14,1 (243B): /et ait ... (= H) ... tuis/ Jud 16,1 (44): /et dixit ... (= H) ... tuum/ **RUF** Gn *4,2 (52,21):* declina ad puerum t./ **VIG-T** Ar 2,43 (225B): /dicens: si inv. gr. in conspectu tuo, ne transieris servum t. 2,43 (225C): si inv. gr. in conspectu tuo, ne transieris servum t. **PS-VIG** Var 1,1 (353D): *siehe Vers 1*

4 4 **AM** Abr 1,36 (530,5): /sumatur ... (= E) ... arbore/ **AU** Gn q 34 (20,4): sumatur aqua et lavem (*Hss;* lavent *Zycha*) p. vestros et refrig. sub arbore/ Max 2,26,5 (806): sumatur nunc aqua et lavem p. vestros et refrig. sub arbore/ s 277,9 (1262): lavit angelis pedes Abraham **PS-AU** s 3,2 (1744): sumatur aqua, laventur ... (= E) ... arbore ista/ spe 141 (693,12): /sumatur autem (— *MVLC*) ... (= E) ... arborem (*S;* arbore *MVLCv*)/
CAE s 83,4 (328,1): accipiam inquid aquam et laventur p. vestri (< RUF Gn 4) 83,4 (328,12): accipiam aquam et laventur p. vestri (< RUF Gn 4) **CY-G** hept 1,602 (23): /atque pedes geminos frigenti ut perluat unda/
EVA-G 2,1 (4,5): /accipiam (*BC;* accipe *V*) aquam ... (= E) ... arbore (*B;* +ista *C;* -rem istam *V*) **GR-I** tr 2 (14,4): /sumam aquam ... (= E) ... arbore **IS** Gn 14,1 (243B): /laventur p. vestri et requiescite sub arbore/6 (*cf* H) Jud 16,1 (44): /sed afferam ... (= H) ... arbore/ **RUF** Gn *4,2 (53,1):* /et refrigera te sub arbore *4,2 (53,2):* accipiatur inquit aqua et laventur p. vestri *4,2 (53,13):* accipiatur aqua et laventur p. vestri **TE** car 3 (194,40): ut et pedes eis laverit Abraham **VIG-T** Ar 2,43 (225C): afferatur aqua et laventur p. vestri **ZE** 2,12,1 (176): refrigerate vos inquit sub ista arbore magna

5 **AM** Abr 1,36 (530,6): /et sumam (sumite *NRB*) p. 5
et manducate ... (= E) ... ad servum v. **AU** Gn q 34 (20,5): /et sumam p. et manducate Max 2,26,5 (806): /et sumam p. et manducate et p. transibitis in viam vestram

ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σαρραν καὶ εἶπεν αὐτῇ Σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως
εις ×
I in tabernaculum ad Sarram et dixit ei festina et (E) conspargе tres mensuras similaginis
ad × × festinanter + ad tabernaculum × commisce similae
~ tres mensuras farinae similae commisce
H „ „ „ „ dixitque „ adcelera × tria sata similae commisce
ad et

καὶ ποίησον ἐγκρυφίας. 7 καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Αβραὰμ καὶ ἔλαβεν μοσχάριον ἁπαλὸν καὶ
E et fac panes ingriphios (I) et ad boves cucurrit Abraham et accepit (E) vitulum tenerum et
subcinericia(s) in adcucurrit sumpsit + unum ×
subcinericios panes ~ bonum et
H „ „ subcinericios panes ipse vero ad armentum cucurrit „ tulit inde „ tenerrimum „
tenerum

καλὸν καὶ ἔδωκεν τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνεν τοῦ ποιῆσαι αὐτό. 8 ἔλαβεν δὲ βούτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μο-
E bonum (I) et dedit puero et festinavit facere eum (E) butyrum et lac (I) *et* vitu-
saginatum tradidit puer
tenerum
H optimum deditque „ qui „ et coxit illum tulit quoque „ „ „ „ „

s 83; BO[1] | —ad sarram RUF > CAE s 83 | ei] ad uxorem suam ? RUF > CAE s 83 | festina et] festinanter EUCH | + ad tabernaculum ? RUF | —et HI; H: —και acmoc$_2$𝔙: Hexapla < 𝔐 et (H) Ω^{M} | commisce HI; H ~ tres mensuras farinae similae commisce HI; *cf* H: **O**: ~ τρια μετρα αλ. σεμ. φυρ. ac(m)oc$_2$: Hexapla < 𝔐 | tria sata H; *cf* HI, EP-SC: *cf* σατα α′σ′ | similaginis AM; RUF Gn > CAE s 83; EUCH; ORI similae GR-I; RUF Lv; HI; H farinae ? CHRY; *cf* HI | panes ingriphios GR-I (Dublette); *cf* AM, RUF > CAE subcinericia AM; EUCH subcinericias RUF Gn; ORI (Var) subcinericios (panes) GR-I (Dublette); RUF Gn (Var) > CAE s 83; ORI; H panes ingriphios id est azymos GR-I: *cf* panes azymos 𝔠

7 et (ad) boves (cuc.) abr. AU] ipse autem cuc. ad boves ? RUF > ipse aut. abraham ad armentum (< H) cucurrit? CAE; *cf* H | in AU: **A** < 𝔊 | adcucurrit AU festinavit? CHRY | sumpsit AM Abr? detulit? CHRY | + unum AM Ca | ~ bon. et ten. RUF > CAE tenerum (H) C*Ψ^{D2} | —et GR-I: —και de*𝔙 | saginatum GR-I: < Lc 15,23? | dedit AM Ca; CAE; H: = 𝔊𝔐 tradidit AM Abr; RUF | puer? RUF > CAE

...(= E)...servum v. 2,26,5 (806): et dixerunt: sic fac quemadmodum dix.; non ait 'et dixit', sed 'dixerunt' **PS-AU** s 3,2 (1744): /et afferam ... (= E) ... transibitis in viam vestram, et dix. ei: fac ut dix. spe 141 (693,14): /et sumam...(= E)...transietis (transibitis *MVLCv*)...(= E)... ad puerum v. (a puero tuo *V*), et dixerunt (—et dix. *C*): sic facito ut dix. **CY-G** hept 1,603-604 (23): /ac positos panes mensae dignetur amicae; adnuitur iussaque citus veneranda facessit/ **IS** Jud 16,1 (44): /ponam...(= H) ...vestrum et p. transibitis; idcirco declinastis...(= H)...es

6 **AM** Abr 1,37 (530,12): et festinavit A. in (ad *NRB*) ...(= I)...consperge (-sparge ε)...(= E)...fac subcinericia 1,38 (531,1): consperge (-sparge ε) inquit tres mens. similaginis et fac subcinericia: graece ἐγκρύφια dicuntur, hoc est abscondita **CAE** s 83,3 (326,25): et cum occurrisset, festinat ad tab. et dicit ad uxorem suam: festina inquid et consperge...(= E)...subcinericios panes, quod graece incrifias dicitur, occultos videlicet et absconditos indicans panes/ (< RUF Gn 4,1) 121,2 (483,5): quando sub ilice Mambrae in tribus personis sacramentum videre meruit trinitatis, tria sata similae misceri praecepit (*cf* H) **CHRY** *V,913 (915D):* fermento farinae indito panes conficiebat **CY-G** cen 140 (886): consparsit (sparsit β) Sarra hept 1,605-607 (23): /ipse etiam properans sese dat Sarra videri mensurasque libens ternas ex polline profert, quas dederat tosto cinerum torrere vapore/ **EP-SC** enc *21 (37,9):* Abraham cum dixisset Sarrae ut faceret ferment⟨ar⟩i sata tria, non dixit ei nomen eo quod non erat fermenti consparsio **EUCH** int 7 (40,1): festinanter consperge (-sparge *M*)...(= E)...fac subcinericia **GR-I** tr 2 (18,5): vitulum inquit tenerum saginatum, butyrum et lac et panes ingriphios, id est azymos, subcinericios ex tribus mensuris similae consparsos 2 (20,13): quid autem tres mensurae similae, quid etiam panes azymi de tribus mensuris subcinericii indicent **HES** *I (805A):* festina et commisce tria sata similae (*cf* H) **HI** q (28,15): et dixit ei: festina, tres mens. farinae similae commisce: quia tres mensurae absolute hic dictae videntur et est incerta mensura, propterea addidi quod in hebraeo 'tria sata' habeat, id est tres amphoras, ut idem mysterium et hic et in evangelio, ubi mulier tria sata fermentare dicitur, agnoscamus **IS** Gn 14,2 (243B): 4/et abiit Abraham ad Saram et iussit eam ex tribus satis facere subcinericios panes/8 (*cf* H) **ORI** Mt *15,33 (448,9):* propter quod et pascens angelos adposuit eis absconditos, vel sicut est in latino: subcinericios (-cias *G*), de similagine/ (διο και εστιων τους αγγελους παρατιθησιν αυτοις εγκρυφιας απο σεμιδαλεως) **RUF** Gn *4,1 (51,14):* cum occurrisset, refestinat (festinat *AEg, Ald. Del.*) inquit ad tab. et dicit ad uxorem suam: festina ad tabernaculum *4,1 (51,17):* dicit ergo ad uxorem suam Sarram: festina ad tabernaculum et consperge (consparge *A*)...(= E)...fac subcinericias (-cios *D*): hoc graece ἐγκρυφίας dicitur, quod occultos vel absconditos indicat panes/ Lv *13,3 (472,13):* sed Abraham ... panes ex simila apposuisse describitur, quos et ἐγκρυφίας, id est occultos ac reconditos, nominavit

7 **AM** Abr 1,39 (532,3): vir currat ad boves, sumat 7
vitulum ... accipiat, tradat illud puero 1,40 (532,12): quod cucurrit ad boves, tenerum vitulum et bonum sumpsit/ Ca 1,31 (365,23): cucurrit inquit et accepit vit. unum (—*B, Monac. 2549*)...(= E,I)...eum **AU** loc 1,59 (517,11): et in boves adcucurrit (accurrit *Sb*) Abraham: non dixit 'ad boves' **CAE** s 83,3 (327,2): /ipse autem Abraham ad armentum cucurrit et accepit vitulum...vit. bon. et ten.; tulit ergo vitulum et dedit p.; puer inquid festinavit (festina μ) f. eum (< RUF Gn 4,1; *cf* H) 83,4 (327,25): qui vitulus non est durus, sed bonus et tener **CHRY** II,1184 (1189C): sicut Abraham in angelorum adventu ad boves festinavit et vitulum ad eorum prandium detulit **CY-G** cen 75 (880): vitulum

σχάριον, ὃ ἐποίησεν, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἐφάγοσαν· αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ
I lum quem paraverat et adposuit ante illos et ederunt ipse autem adstabat iis sub
H " " coxerat " posuit coram eis × × " vero stabat iuxta eos "

τὸ δένδρον. **9** Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν Ποῦ Σαρρα ἡ γυνή σου; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν Ἰδοὺ
I arbore dixit autem ad illum ubi est Sarra uxor tua qui respondit et dixit ecce
H " cumque comedissent dixerunt × " eum " " " " " ille " × × "

ἐν τῇ σκηνῇ. **10** εἶπεν δέ Ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας,
I in tabernaculo (E) et dixit ei revertens veniam ad te ad hoc tempus in futurum
H " " est cui " × " " " " × tempore isto vita comite

καὶ ἕξει υἱὸν Σαρρα ἡ γυνή σου. Σαρρα δὲ ἤκουσεν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς, οὖσα ὄπισθεν
E et habebit filium Sarra uxor tua (I) audiebat autem Sarra stans post ostium tabernaculi post
H " " " " " " quo audito " risit " " " ×

8 paraverat? IS | —et (H) G: —και Ath Thdt | ante illos? AU: = 𝔐 illis IS: = 𝔊 eis mensam? VIG-T: *cf* Prv 9,2 | ××H: —και εφαγοσαν acmox: Hexapla < 𝔐: siehe Versende | ederunt AU manducaverunt AM; VIG-T | +illi AM | ipse autem abr. RUF abr. autem AM? ipse vero VIG-T; H | adstabat iis RUF: = 𝔊 stabat× AM stabat ante ipsos VIG-T; *cf* H | +και εφαγο(σα)ν acmox: Hexapla < 𝔐: siehe oben

9 dixerunt (dagegen AU) H: ειπον acef$^{a?}$jmoxc$_2$ 𝔄-codd 𝔈-cod 𝔈^{fp}: Hexapla < 𝔐 | enim QU? | illum AM; AU eum VIG-T; H | qui respondit et dixit AM qui××dixit QU: —αποκριθεις hℬ^{1}w𝔈 T-A: = 𝔐 at ille××ait Ruf (Var) at ille××ecce ait RUF at ille ecce inquit IS at ille resp. (H) Claudius Taurin. (PL 50,960B) | —ecce QU; SED-S | +inquid (H) B; *cf* IS | +est QU; H

10 et dixit HIL; AN: = 𝔐 dixitque QU dixit autem RUF; HI: I = 𝔊 | ei HIL illi QU +προς αυτον f𝔈-ed𝔈 ×RUF; HI: I = 𝔊𝔐 | +dominus RUF; QU | revertens HIL; HI; H veniens RUF ×QU; AN | revertar? QU: < 18,14 | ad HIL secundum RUF; AN in RUF (Dublette); HI; M* circa IS ×QU; H | hoc tempusHIL; AN; IS Gn: ~ τουτον τ. κ. 961 ~ tempus hoc RUF; IS q: = 𝔊 tempore hoc HI; *cf* H hoc tempore QU tempore? RUF (Dublette) | +et? HI | in futurum HIL ××RUF; AN in hora HI opportune QU | erit sarrae filius AN: εσται τη σαρρα υιος y: = Gn 18,14; Rm 9,9 | ~sarra fil. HI (Var); QU; 68 | ux. tua HIL; RUF; H: = 𝔊𝔐 ××QU; AN?; 68: —η γυνη σου 𝔈: = Gn 18,14; Rm 9,9 | audiebat autem? RUF audiens vero haec? QU et cum audisset? AN sed cum audisset? GR-I | stans post ostium? RUF: *cf* εστωσα

adduxit Abraham 99 (882): Abraham vitulinam hept 1,608–609 (23): /tum vitulus tumida procurvans cornua fronte deligitur, nullo fuscatus tergora naevo/ **GR-I** tr 2 (18,5): vitulum inquit tenerum, saginatum/ 2 (18,11): vitulus ergo hic tener, saginatus **ORI** Mt *15,33 (448,12):* /et vitulum tenerum (και τον απαλον μοσχον) **RUF** Gn *4,1 (51,20):* /ipse autem cucurrit inquit ad boves et accepit vitulum…bonum et tenerum *4,1 (51, 24):* accepit ergo vel elegit de grege vit. bon. et ten. et tradidit p.; puer inquit fest. f. eum

8 8 **AM** Abr 1,40 (532,13): /et cum lacte adposuit 1,41 (533,4): manducaverunt inquit illi, Abraham autem stabat sub arbore Hel 13 (420,2): immolabat vitulum et (*Schenkl; — GH;* sed *cet.*) butyrum et lac etiam angelis hospitibus exhibebat **AU** Max 2,26,5 (806): et apposuit ante illos et ederunt **CY-G** cen 12 (873): Abraham sub arbore (Γ; -rem MV_1; super arborem *XLaCa*) 140 (886): lac (lactem *M*Π) Abraham hept 1,610 (23): /et modo constricti ponuntur fercula lactis **GR-I** tr 2 (18,6): /butyrum et lac/6 **IS** Gn 14,2 (243B): 6/quos apposuit illis cum vitulo quem paraverat, similiter et lac et butyrum; ipse vero…(= H)…comedissent/ **RUF** Gn *4,1 (52,2):* apponit ergo vitulum et simul cum eo panes et similam (e simila *ABF;* et similaginem *D*), sed et lac et butyrum *4,3 (53,14):* ipse autem inquit Abraham adstabat iis sub arbore **VIG-T** Ar 2,43 (225C): apposuit eis mensam et manducaverunt, ipse vero stabat ante ipsos sub arbore

9 **AM** Abr 1,42 (533,8): dixit autem…(= I)…taber- **9**
naculo **AU** Max 2,26,5 (806): ubi est Sara u. t.? non enim ait: dixerunt autem ad illum, sed ait: dixit…(= I)… Sara u. t. **IS** Gn 14,2 (243B): /dixerunt…(= H)…at ille: ecce inquit in tab. est/ **QU** pro 1,22 (745B): dixit enim deus Abraham: ubi est Sara u. t.? qui dixit: in tab. est/ **RUF** Gn *4,4 (53,28):* ubi est inquit Sarra u. t.? at ille: ecce ait (~ ait ecce *B*) in tab./ **SED-S** Rm 9 (86A): qui dixerunt…(= H)…respondit: in tab. est/ **VIG-T** Ar 2,43 (225C): dixit aut. ad eum: ubi est Sara u. t.

10 Gn 18,14; Rm 9,9 **AN** gen 266 (172): promisit **10**
ei et dixit: secundum hoc tempus veniam et erit Sarrae filius; et cum audisset Sarra uxor Habrahae, risit/13

αὐτοῦ. **11** Αβρααμ δὲ καὶ Σαρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν, ἐξέλιπεν δὲ Σαρρα
A Abraham autem et Sarra seniores progressi (I) in diebus suis defecerunt autem Sarrae
I eum Abraham erant et erant enim ambo senes presbyteri et provecti ἐνταις ἡμεραις αὐτων dierum × defeccerant destiterant
H × „ autem enim „ senes provectaeque aetatis × et desierant „

γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα. **12** ἐγέλασεν δὲ Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα Οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως
I fieri muliebria risit autem Sarra (O) in semetipsa dicens necdum × mihi factum est usque
H × „ × quae × risit × intra seipsam occulte „ nondum postquam ~ factum mihi consenui

τοῦ νῦν, ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος. **13** καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Αβρααμ Τί ὅτι
O nunc in hoc tempus et dominus meus senex est πρεσβυτης senior (E) et dixit dominus ad Abraham quare
H × „ „ „ vetulus „ voluptati operam dabo εἰπεν δε dixit autem dixitque × ait deus τω × „ „ „ ×

ἐγέλασεν Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα Ἀρά γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ δὲ γεγήρακα. **14** μὴ
E risit Sarra uxor tua × in semetipsa intra se ipsam × dicens ergo ego vere pariam ego autem paritura sum quae senui + quae iam numquid
H „ +uxor tua „ +uxor tua × × „ num ergo „ paritura sum × × anus „

nA Chr cum esset in ostio? QU | eum QU: = GM abraham? RUF

11 **A** AU: = GM **I** (mit Var) RUF; *cf* H | enim (H) ΛΠΣP; Claudius Taurin. (PL 50,960B) | in diebus RUF; AU: εν ταις ημεραις firV C: = M dierum? AU loc: < G | suis RUF; AU Jul: αυτων firV C × AU Gn q, loc: **A** = GM | defecerunt AM fu; RUF Gn; HI Hel; AU; PS-AU defecerant AM Abr; RUF Rm; HI ep, Mi; AU Gn q (Var); PS-AU (Var); *cf* H destiterant AU Jul? | fieri AM; RUF Rm; AU; PS-AU; H: = GM × RUF Gn; HI

12 ××? QU | **O** HI; Varianten = QU | — μεν dfilpd$_2$C-cod | et HI; QU; H: = M | senex HI: πρεσβυτης bw Chr$^{1/2}$: = M senior QU: = G | H: *cf* HI q und α′

13 × ait QU? dixit autem H: ειπεν δε bdfgiprsvwV C-ed dixitque (H) 68 | deus AN: *cf* κς ο θς efijrd$_2$ | ad AU; QU; AN; H: = GM × HIL; AU Gn q (Var): τω ejnd$_2$ | — quare AN: *cf* — τι A | uxor tua? AN: *cf* uxor tua sara (H) Ψ; s. uxor tua (H) ΘP^{2}Ω^{SJ}, Brev. Goth. (PL 86,290A): *cf* Vers 9 und 10 | ×× HIL; H: — εν εαυτη Phil-arm Just: = M in semet ipsa AU intra se ipsam QU | ego? HIL (Var); AU Gn q (Var); QU (Dublette) ergo (H) Θ | pariam AU; QU paritura sum HIL; H | ego autem HIL; AU: = G quae? QU | + quae iam? HIL (Var)

GR-I tr 3 (26,10): sed cum audisset inquit Sarra dominum quod ei filium repromitteret, risit **HI** q (28,21): dixit autem: revertens veniam ad te in tempore hoc et (— φ) in hora (hore φ) et habebit filium Sara (γφ; saraa fil. β): pro hora vitam legimus in hebraeo, ut sit ordo vel sensus: revertar ad te in tempore vitae, quasi dixerit: si vixero, si fuerit vita comitata **HIL** tri 4,25 (115B): et dixit... (= E)...tua **IS** Gn 14,2-3 (243B): /cui...(= H)...isto et habebit...(= H)...risit 14,12 (244C): circa hoc tempus veniam q (42): circa tempus hoc veniam (*cf* IS Gn 14,12) **QU** pro 1,22 (745B): /dixitque illi dominus: revertar ad te hoc tempore opportune et habebit Sara filium; audiens vero haec Sara cum esset in ostio tabernaculi post eum/12 **RUF** Gn *4,4 (53,29):* /dixit autem dominus: veniens veniam in tempore ad te (~ ad te in temp. *B*) secundum tempus hoc et habebit... (= E,I)... post Abraham

11 11 **AM** Abr 1,42 (533,18): defecerant inquit Sarrae fieri mul. fu 47 (201,1): defecerunt inquit Sarrae fieri mul. **AU** Gn q 35 (20,9): Abraham...(= A,I)...diebus; defecerunt (-rant *bd*) aut. Sarrae fieri mul. Jul 3,22 (713): quia iam destiterant ei fieri mul. 3,22 (713): defecerunt aut. Sarrae fieri mul., cum superius iam dixisset: Abraham...(= A,I)...diebus suis loc 1,60 (517,13): Abraham...(= A,I)...diebus: quod graeci habent 'progressi dierum' **PS-AU** s Cai II,27,2 (161) = s Cas II,167 (167b): defecerunt (-rant *Cai*) Sarae fieri mul. **HI** ep 65,1,3 (617,2): defecerant Sarrae mul. Hel 20 (204C): defecerunt, inquit scriptura, Sarae mul. Mi 2 (1192C): Sara autem quia sancta erat et ei defecerant mul.
RUF Gn *3,3 (42,6):* erant enim inquit ambo presbyteri, id est senes, Abraham scilicet et admiranda uxor eius, et provecti in diebus suis *4,4 (54,17):* et erant inquit ambo presbyteri, id est senes, et provecti in diebus suis *8,10 (85,14):* defecerunt Sarrae mul. Rm *4,6 (983A):* quia defecerant Sarae fieri mul.

12 **AM** Abr 1,43 (533,20): risit autem Sarra 12
CY-G cen 271 (898): ridebat de facto Sarra hept 1,616-617 (24): cum laeta procul sub talia risit femina et annoso desperat corpore partum/ **HI** q (28,26): risit aut. Sara...(= O)...senex est: aliter multo legitur in hebraeo: et risit Sara in semet ipsa dicens: postquam attrita sum, facta est mihi voluptas?...Symmachus hunc locum ita transtulit: postquam vetustate consenui, facta est mihi adolescentia? (μετα το κατατριβηναι με εγενετο μοι τρυφερια α′; μετα το παλαιωθηναι με εγενετο μοι ακμη σ′) **PS-HIL-A** (233a,7): dominus meus vetulus est (H) **QU** pro 1,22 (745B): 10/risit intra se ipsam dic.: nondum fact. mihi est usq. in hoc tempus et dom. m. senior est/

13 **AM** Lc 2,17 (51,15): quia risit Sarra reprehenditur 13
AN gen 266 (173): 10/et dixit deus ad A.: risit uxor tua/15 **AU** Gn q 36 (21,15): et dixit dom. ad (— *N*) A.: quare ris.

ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας, καὶ ἔσται
× κυριω × × × ×
E impossibile est a deo verbum in tempore hoc revertar ad te in futurum et erit
× domino ad hoc tempus veniam +igitur × × opportune habebit
nihil potest verbum dei × ×
H deo est quicquam difficile iuxta condictum revertar ad te hoc eodem tempore vita comite „ habebit

τῇ Σαρρα υἱός. **15** ἠρνήσατο δὲ Σαρρα λέγουσα Οὐκ ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. καὶ εἶπεν Οὐχί,
× εφοβηθην
E Sarrae filius (A) negavit × Sarra dicens (I) non risi timuit enim *et dixit non*
Sara filium timui × × × ×
H Sarra filium „ × „ „ „ „ timore perterrita dominus autem „ est inquit ita

ἀλλὰ ἐγέλασας. **16** Ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον Σοδομων
× × ×
I sed risisti exsurgentes autem inde viri conspexerunt in faciem Sodomorum
surgentes × × ibant ad Sodomae
respexit (dominus) super × Sodomam
H „ „ cum ergo surrexissent „ „ direxerunt oculos suos contra × Sodomam
autem

καὶ Γομορρας, Αβρααμ δὲ συνεπορεύετο μετ᾽ αὐτῶν συμπροπέμπων αὐτούς. **17** ὁ δὲ κύριος εἶπεν
× × × ειπεν δε ο κυριος
I et Gomorrae Abraham autem ambulabat cum illis deducens × (E) dominus autem dixit
× × vero comitabatur eis et deducebat eos ~ dixit autem dominus
et Gomorram ~ deducebat eos et ambulabat cum iis et post haec dixit ei dominus
H × × et Abraham simul gradiebatur × × „ eos dixitque dominus
cum eis

14 impossibile est (a) deo (domino Var) verbum HIL: = 𝔊 (— παρα n; κυριω 911* bw = 𝔐) nihil potest verbum dei QU: = αδυνατει του θεου ρημα? | in tempore hoc HIL ad hoc tempus PS-AU; PS-HI; PS-FU ××× QU? | revertar HIL; AM; QU; H: = 𝔊𝔐 veniam PS-AU; PS-HI; PS-FU: = Gn 18,10; Rm 9,9 | + igitur QU? | ad te HIL; AM; QU; H: = 𝔊𝔐 ×× PS-AU; PS-HI; PS-FU: — προς σε Just$^{1/3}$: = Rm 9,9 | in futurum HIL; AM opportune QU ×× PS-AU; PS-HI; PS-FU: — εις ωρας f: = Rm 9,9 | habebit sara filium QU; H: = 18,10

15 — δε m | timuit AU: = 𝔊𝔐 timui AU Gn q (Var): εφοβηθην D*e | ××××× AN? | risisti] + et quia risisti isaac erit nomen eius id est gaudium AN?

16 exsurg. AM; AU: = 𝔊 surg. VIG-T | autem (H) P | — autem VIG-T: — δε m | — inde AM: — εκειθεν Chr T-A | conspexerunt AM Abr; AU ibant? VIG-T respexit dominus? HIL respexit deus HIL (Var) respexit AM 118 Ps < HIL | in fac. AM Abr; AU ad fac. VIG-T super× HIL > AM 118 Ps: — προσωπον 𝔊-ed | sodomorum AU; VIG-T sodomae AM Abr sodomam (et gomorram) HIL > AM 118 Ps | ×× VIG-T; H: = 𝔐 | autem RUF; VIG-T vero AU | ambulabat RUF; AU comitabatur VIG-T ~ deducebat eos et amb. cum iis RUF | cum illis AU cum eis RUF; VIG-T; Σ^{M} ×× H: — μετ αυτων Phil-gr | deducens AU; H et deducebat RUF (umgestellt) | × AU: — αυτους D eos RUF; H

17 dominus autem dixit RUF; AU: **I** = 𝔊, *cf* 𝔐 ~ dixit autem dominus VIG-T; *cf* H: ειπεν δε ο κυριος χ𝔄𝔈

Sarra in semet ipsa dic.: ergo (ego *NVb*) vere (vero *b*) pariam? ego aut. senui Max 2,26,5 (806): et dixit ... (= E) ... in semet ipsa **CY-G** hept 1,618 (24): /quaeritur haec inter, fuerit quae causa cachinni/15 **HIL** tri 4,28 (118B): et dixit dom. A.: quare ris. Sara dic.: ergo (ego *Ms*) vere paritura sum? ego aut. (+ quae iam *vulgati*) senui/ **QU** pro 1,22 (745B): /ait dominus...(= E) ...intra se ipsam dic.: ergo ego vere pariam quae senui/

14 14 Gn 18,10; Rm 9,9 **AM** Abr 2,90 (638,5): revertar ... (= E) ... filius **PS-AU** s 3,3 (1744): ad hoc inquit tempus veniam et erit Sarae filius **PS-FU** Pin 8 (715B): ad hoc tempus veniam et erit Sarae filius; non dixit 'veniemus', sed 'veniam' **PS-HI** ep 6,5 (81B) = PS-MAX ep 2,4 (938C): ad hoc tempus veniam et erit Sarae filius **HIL** tri 4,28 (118B): /numquid impossibile est a (— *Paris.*) deo (domino *editi*) ... (= E) ... Sarae filius **QU** pro 1,22 (745B): /numquid nihil potest verbum dei? rursumque confirmat: revertar igitur ad te opportune et habebit Sara filium/

15 15 **AN** gen 266 (173): 13/et ipsa dixit: non risi; sed risisti, et quia risisti, Isaac erit nomen eius, id est gaudium **AU** Gn q 37 (21,21): negavit ... (= A,I) ... timuit (timui *C m. 2*) enim men 5 (419,25): commemorantes Sarram, cum risisset, angelis negasse quod riserit **CY-G** hept 1,619-620 (24): 13/illa negat facili concussam se fore risu, dum timet et tacito volvit sub pectore culpam/ **MUT** *23 (379/80):* quod enim dixit: non risi, ex fide factum est **QU** pro 1,22 (745C): /timendo negat Sara risisse, quod riserit convincitur veritate

16 **AM** Abr 1,44 (534,4): exurgentes aut. viri con- **16**
spex. in fac. Sodomae et Gomorrae 1,44 (534,6): Abraham deducebat hospites 118 Ps 17,12 (383,16): respexit super Sodomam et Gomorram (< HIL Ps 118) **AU** Max 2,26,5 (807): exsurgentes ... (= I) ... vero ambulabat cum illis deducens **CY-G** hept 1,621-622 (24): /consurgunt iuvenes parili fulgore decentes et Sodomam toto subiectam lumine visunt **HIL** Ps 118 phe 6 (510, 11): respexit dominus (deus *VC*) super Sodomam et Gomorram **RUF** Gn *4,5 (54,25):* A. aut. deducebat (ducebat *B*) inquit eos et ambulabat cum iis/ **VIG-T** Ar 2,43 (225C): surgentes inde viri ibant ad fac. Sodomorum, A. aut. comitabatur cum eis

17 **AM** Abr 1,45 (534,9): non celabo (celo χ) inquit **17**
Abraham puerum meum (abrahae puero meo *XB*) quae

Μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ Αβρααμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ; **18** Αβρααμ δὲ γινόμενος
× ~ του παιδος μου αβρααμ × μελλω ποιειν ×
E non celabo ego Abraham puerum meum quae ego facturus sum (L) Abraham autem fiens
num(quid) celo × +a ~ puero puero meo quod × faciam × ×
H num celare potero × „ meo Abraham quid facio gesturus „ × cum futurus
non

ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. **19** ἤδειν
× × ηδει
L fiet in gentem magnam et multam et benedicentur in eo omnes gentes terrae sciebam
erit ~ magnam gentem grandem × × ipso sciebam scio
H sit „ „ „ ac robustissimam „ benedicendae sint „ illo „ nationes „ scio
× × eo

γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν, καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς
+αβρααμ φυλαξωσι
L enim quia disponebat Abraham filiis suis et domui suae post se et custodient vias
quod constituet praecipiet × eius × × domus × × × ut servabunt custodiant
H „ quod praecepturus sit × „ „ „ „ „ „ „ ut custodiant viam
vias

κυρίου ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν· ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Αβρααμ πάντα, ὅσα
ο θεος × α
L domini facere iustitiam et iudicium ut superducat deus in Abraham × quaecumque
+et faciant +ut et adducat impleat dominus × Abrahae omnia quae
H „ et faciant „ „ „ „ adducat dominus propter „ omnia quae
ut et × super

et post haec dixit ei dominus HIL: **C**? | non HIL; AM; RUF; Ω^{M} numquid AU: **A** num VIG-T; H | celo? AM (Var) | ego HIL; AU; VIG-T: = **GM** × AM; RUF; H: **I**: — εγω boc_2**E** Phil-arm Just½ $Chr^{4/5}$ Thdt | +a RUF Lv | abr. p. m. HIL; AM; RUF Gn: = **G** ~ p. m. a. RUF Lv; AU; VIG-T: ~ του παιδος μου αβρααμ n**L**-cod **E** Just½ $Chr^{2/3}$ | puerum meum HIL; AM; RUF Gn puero meo HIL (Var); AM (Var); RUF Gn (Var), Lv; AU; VIG-T | quod AM (Var); RUF quid RUF Gn (Var) | ego AM; RUF Gn; AU; PS-PHo: **I** = **GM** × HIL; RUF Lv; H: — εγω $Chr^{1/3}$ **VL** sodomis VIG-T? | facturus sum HIL; RUF Lv; VIG-T; *cf* H: μελλω ποιειν Just½ Ath $Chr^{1/3}$ Thdt **VL** faciam AM; RUF Gn: **I** facio AM (Var); AU; PS-PHo: **A** = **G**

18 —autem AU? | fiens TY: = **G**, *cf* **M** × RUF; AU: —γινομ. **L**-cod**E** | fiet RUF erit AU; *cf* JUN: = **G** fiet et erit TY: Dublette | ~ magnam gentem AU | grandem? JUN | ××× IS; Claudius Taurin. (PL 50,960C): —και πολυ m**L**-cod: = 12,2 robustissimam H: *cf* ισχυρον σ′ | eo TY; AU; IS; BT$\Phi^{RAZG^{2}VP}\Theta P^{2}\Omega$ ipso RUF Gn

19 sciebat TY; RUF; AU (Var): ηδει f^{a}irsw**E**^{lp} A-Z sciebam AU: **A** < **G** scio RUF (Var); AU (Var); PS-EUS-C; H | quod AU (Var); H | disponebat TY: Imperfectum < sciebat: **C** constituet AU praecipiet RUF mandabit? PS-EUS-C | abraham TY: + αβρααμ 961 dfgiprc**L****E****J** $Chr^{1/3}$ | eius RUF | ××××× RUF | domus TY (Var); AU (Var) | ut TY (Var); AU (Var); H | custodient TY; AU servabunt RUF custodiant AU (Var); H: φυλαξωσι $bg^{*}irtc_2$ custodiens? TY (Var) | vias (H) C, 68* | + et AU (Var) < H: = **M** + ut RUF; X | facere TY; AU: = **G** faciant RUF; H > AU (Var) faceret? TY (Var) | et RUF (Var); Σ^{T}: = **M** | superducat TY adducat AU; H impleat RUF | deus TY: **C**: ο θεος 961 dominus RUF; AU; H: **I** = **GM** × $\Phi^{RA^{1}}$: = Phil-arm | in abr. TY; AU × abrahae RUF super abr. B: = **G** | × TY; RUF; — παντα aclmoqsuvx Phil-arm Eus A-Z: (Hexapla) = **M** omnia AU; H: = **G** | quaecumque TY: **C**: × οσα lsv quae RUF; AU; H: **I**: α acmoqux Eus

(quod *T*) ego faciam (facio *XB*) **AU** Max 2,26,5 (807): dominus autem dixit: numquid celabo ego puero meo Abraham quae ego facio **HIL** tri 4,25 (115B): et post haec dixit ei dominus: non ... (= E) ... meum (puero meo *Ms*) quae facturus sum **PS-HIL-A** (218a,2): non possum celare amicum meum Abraham **PS-PHo** *18,5 (159):* nonne de hoc dixit: ego revelabo Abrahe omnia quae ego facio **RUF** Gn *4,5 (54,25):* /dominus autem dixit: non celabo Abraham puerum meum (puero meo *B*) quod (quid *b, Ald. Del.*) ego faciam/ Lv *13,3 (472,19):* non celabo a (— *alq*) puero meo Abraham quod facturus sum **VIG-T** Ar 2,43 (225C): dixit autem dominus: num celabo ego puero meo Abrahae quae Sodomis facturus sum

18 18 *cf* Gn 12,2-3 **AMst** q 12,1 (36,25): credens enim filium se habiturum in quo omnes gentes benedicerentur **AU** ci 16,29 (174,1): A. erit in magnam gent. et ... (= L) ... terrae **IS** Gn 14,14 (245A): deinde rursum idem Isaac promittitur filius futurus in gentem magnam, et benedicentur ... (= L) ... terrae **JUN** 2,21 (514,9): et eris in gentem grandem et multam **RUF** Gn *4,5 (54, 27):* /A. aut. fiet in ... (= L) ... ipso o. g. t./ Eus *1,4,12 (43,35):* et iterum: faciam te in gentem ... (= L) ... in te o. g. t. (και ως οτι εσται εις εθνος μεγα και πολυ και ενευλογηθησονται εν αυτω παντα τα εθνη της γης; RUF *cf* Gn 12,2-3) **TY** reg 3 (24,1): A. aut. fiens fiet et erit in ... (= L) ... terrae/

19 **AU** Gn q 38 (22,6): sciebam (sciebat *P;* scio *TV* *bd*) enim quia (quod *S*) constituet fil. suis et domui (domus *N*) s. p. se et (ut *b*) custodient (custodiant $S^{2}b$) vias dom. (+ et *bd*) facere (faciant *b*) iust. et iud. ut adducat dom. in Abraham omnia quae loc. est ad illum **PS-EUS-C** *2,1 (1075B):* scio quia ipse et filius eius man- **19**

ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν. **20** εἶπεν δὲ κύριος Κραυγὴ Σοδομων καὶ Γομορρας πεπλήθυνται, καὶ
(καὶ εἶπεν) (γομορρων)
L locutus est ad illum (E) dixit autem dominus clamor Sodomorum et Gomorrae inpletus est et
(indicavit) (eum ei) (et dixit) × (Sodomae) (Gomorraeorum) (repletus multiplicatus ascendit ad me)
H " " " eum " itaque " " " " " multiplicatus " "
(que) (Gomorr(h)aeorum)

αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα· **21** καταβὰς οὖν ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν
(~ σφοδρα μεγαλαι) ×
E peccata eorum magna valde descendens ergo videbo si secundum clamorem
(delicta) (nimia invisa ~ valde) (+sunt nimis vehementer (magna)) (+repleta sunt) (descendam descendi descendo) (itaque ×) (+et +ut) (videam(us) viderem) (× iuxta ×)
H peccatum earum adgravatum est nimis descendam × et " utrum × "
(eorum)

A-Z Chr | indicavit ei RUF | illum AU eum TY; H

20 et dixit RUF; *cf* dixitque (H) C*MΦΨΩ^{M}: και ειπε a T-A: = 𝔐 | —dominus? RUF | sodomae HIL tri 9; HI Jon; GR-M ep | gomorraeorum PEL; AU ench; QU; GR-M Jb; Λ^{H}Π$^{D^2}$Σ^{O}BTOΘ$^{AM^*G}$P^{2}ΨΩ^{SJ}: *cf* γομορρων D | inpletus HIL; AM; AU loc repletus RUF; PEL multiplicatus HI; AU ench, Max; QU; H ascendit ad me AU Jb; CAE; GR-M ep: = 𝔙^{lw}𝔔: < 19,13?: *cf* πεπλ.] + προς με 961bdefghijnprtxc$_2$d$_2$𝔓 Chr Thdt A-Z; *cf* sod. et] + venit ad me Σ$^{M^*}$: ηκει προς με Chr-ed$^{1/3}$: *cf* Vers 21 | delicta AU loc | eorum (H) CΛ^{H}XΠ^{D}ΣBT*M^{2}Φ$^{R^1A^2G}$ΟΘ$^{AM^*G}$PΨ^{F}Ω | nimia QU invisa? QU (Var) ~ valde (magna) RUF (Var); QU: σφοδρα μεγαλαι 16 adgrav. est H: *cf* εβαρυνθη-(σαν) α′, βεβαρη(ν)ται σ′ | + sunt HI Za | nimis HI Za; H vehementer PEL | + repleta sunt PEL

21 descendens TE; HI; AU; QU; MUT: = 𝔊 descendam HIL; AM; H: = 𝔐 descendi RUF > CAE descendo GR-M ep | ergo HIL; RUF > CAE; HI Za; AU itaque AM ×TE; HI Mt, Is h; QU; MUT; H | + et HIL; H: = 𝔐 + ut AM; RUF > CAE; GR-M ep | videbo TE; HIL; HI; AU; QU; H: = 𝔊 videam AM; RUF$^{2/3}$ > CAE s 83,7; MUT; GR-M ep videamus AM Abr (Var): *cf* 11,7 viderem RUF$^{1/3}$ > CAE: Angleichung an descendi | —si AM; MUT: siehe unten: —ει b utrum H > CAE | iuxta HI Za, Mt ×QU;

dabit costodire legem et mandata domini **EUS-G** 7 (551C): scio inquit quia Abraham praecepturus sit filiis suis ut timeant nomen meum (*cf* H) **RUF** Gn *4,5 (55,1):* /sciebat (scio *BEn*^{2}, *Ald. Del.*) enim quia praecipiet fil. eius (suis *Dm über der Zeile, BCv*) et servabunt vias dom. ut faciant iust. et iud. ut (et *B*) impleat dom. Abrahae quae indicavit ei/ **TY** reg 3 (24,3): /sciebat...(= L) ...domui (domus *V*) s. p. se et custodient (ut custodiens *R*) vias dom. facere (faceret *R*)...(= L)...ad eum

20 20 **AM** Abr 1,46 (534,18): cl. inquit Sodomorum et Gomorrae inpletus est **AU** ench 80 (270): cl. Sodomorum et Gomorrhaeorum multiplicatus est Ex 5 (94,18): sicut cl. Sodomorum Jb 30 (573,26): cl. Sodomorum ascendit ad me loc 1,61 (517,15): dixit...(= E) ...delicta eor. magna valde Max 2,26,6 (807): cl. Sodomorum inquit et Gomorrhae multiplicatus est...(= E) ...valde/ **CAE** s 83,6 (329,5): post haec dixit dom. ad Abraham: cl. Sodomorum et Gomorrae ascendit ad me/ (< RUF Gn 4,5) **CY-G** hept 1,625-626 (24): clamore immodico Sodomae iunctaeque Gomorrae excitus/ **GR-M** ep 7,14 (457,3): cl. Sodomae et Gomorrae ascendit ad me/ Jb 5,20 (690B): cl. Sodomorum et Gomorrhaeorum multiplicatus est 19,46 (127A): cl. Sodomorum et Gomorrhaeorum (gomorrhae *Gemet., plur. Norman.*)... (= H)... eorum aggr. est nimis/ past 3,31 (112D): clamor... (= H)... multiplicatus est **HI** Jon 1 (1120D): cl. Sodomae et Gomorrhae multiplicatus est Za 2 (1473B): cl. Sodomorum et Gomorrhae multiplicatus est et pecc. eor. magna sunt nimis/ **HIL** tri 4,25 (115B): dixit...(= E)...valde 9,63 (331C): loquitur ad Abraham deus dicens: cl. Sodomae...(= E)...valde/ **JUL-T** ant 2,76 (701A): cl. Sodomorum et Gomorrhaeorum... (= H) ...eor. aggr. est nimis/ (< GR-M Jb 19,46) **PEL**: PS-AU vit 4 (1035): ad Abraham deus loquitur dicens: cl. Sodomorum et Gomorrhaeorum repletus...(= E)...vehementer repleta sunt **QU** pro 1,23 (745D): cl. Sodomorum et Gomorrhaeorum multiplicatus est et pecc. eor. valde nimia (*Remig.;* invisa *editi*)/ **RUF** Gn *4,5 (55,3):* /et dixit: cl. Sodomorum et Gomorrhae repletus...(= E) ...valde (~valde m. *D*)/ **SALV** gu 1,37 (18,17): clamor ...(= H)...eorum adgr. est nimis 1,37 (18,19): clamor ...(= H)...multiplicatus est

21 **AM** Abr 1,47 (535,1): descendam itaque ut videam (videamus *PC, T'M m. 1*) sec. cl. illorum (eorum *B*) venientem ad me si consummabuntur, sin autem, ut sciam 1,47 (535,6): descendam inquit ut videam fi 5,214 (692C): descendam itaque ut videam sec. cl. illorum venientem ad me si consummabuntur, sin autem, ut sciam **AU** Gn q 39 (22,13): descendens ergo videbo si sec. cl. ipsorum venientem ad me consummantur, si autem non, ut (— *C*) sciam Max 2,26,6 (807): /descendens...(= E) ...ipsorum venientem ad me consummant **CAE** s 83,6 (329,6): /descendi ergo ut viderem si sermo qui venit ad me opere conpletur (compleatur μ), an...(= H)...sciam (< RUF Gn 4,5) 83,6 (329,9): descendi inquit ut viderem (< RUF Gn 4,5) 83,7 (329,12): descendi ut viderem utrum sermo qui ad me pervenit opere completus sit, an ...(= H)...sciam (< RUF Gn 4,6) 83,7 (329,31): descendi ergo ut videam (< RUF Gn 4,6) **CAr** Ps 52,2 (378B): descendam...(= H)...opere compleant **CY-G** hept 1,626 (24): /veni verumque invisere curo **GR-M** ep 7,14 (457,4): /descendo ut videam utrum cl. quem audivi opere compleverint et ulciscar, an non est ita, ut sciam (*cf* H) Jb 19,46 (127A): /descendam... (= H)... sciam **HES** *5 (999A):* descendam...(= H)...an non *5 (1007A):* descendam...(= H)...compleverunt...(= H)... sciam **HI** Is h *1,1 (243,20):* descendens ait videbo si sec. cl. eorum venientem ad me consummaverunt Mt 3 (143A): descendens videbo si iuxta cl. (+ suum *Mss*) qui venit ad me perficiant, sin autem non est, ut sciam Za 2 (1473B): /descendens ergo videbo si iuxta cl. eorum qui venit ad me compleant, sin autem non, ut sciam **HIL** syn 85 (537B): ne clamorem Sodomorum repletis iam peccatis deus audiens, tamquam ignorans clamorem, de-

αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρός με συντελοῦνται, εἰ δὲ μή, ἵνα γνῶ. **22** καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν
συντελουσιν × ×
E illorum venientem ad me consummantur quodsi non ut sciam (A) et conversi inde
eorum ipsorum suum pervenientem qui venit ~ ad me venientem ~ qui ad me pervenit +si consummabunt(ur) consummant consummatur consummaverunt consummaverint si(n) autem si vero × +est × agnoscam
H × qui venit pervenit × × × opere compleverint an non est ita converteruntque se ×

οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς Σοδομα, Αβρααμ δὲ ἦν ἑστηκὼς ἐναντίον κυρίου. **23** καὶ ἐγγίσας
+ετι
A viri venerunt in Sodoma Abraham autem erat adhuc stans ante dominum et appropians
H × et abierunt × Sodomam vero autem × stabat coram domino adpropinquans appropians

Αβρααμ εἶπεν Μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής; **24** ἐὰν
× +κυριε ασεβων αδικος
A Abraham dixit (I)ne simul perdas iustum cum impio et erit iustus tamquam impius si
perdas (domine) pariter iniquo impiis quomodo et iniquus iniustus +domine
H × ait numquid × perdes perdas × × × × × ×

ὦσιν πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολεῖς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον
~ δικαιοι πεντηκοντα +και + εκεινον
I fuerint quinquaginta iusti in civitate perdes illos non remittes omnem locum
+inventi ~ quinquaginta ~ iusti quinquaginta fuerint inventi × salvabis omni loco
H peribunt simul et parces × loco illi

CAE: < H | si sermo...opere comple(a)tur (completus sit)? CAE: *cf* H | illorum AM eorum HIL; AM Abr (Var); RUF Gn 4,6; HI Za, Is h; MUT ipsorum RUF Gn 4,5; AU suum HI Mt (Var) ×TE; HI Mt; QU; CAE; H | venientem HIL (Var); AM; HI Is h; AU: = 𝔊 pervenientem TE qui venit RUF > CAE; HI Za, Mt; QU; H qui adscendit? RUF Gn 4,6½ ~ad me venientem HIL (Var) ~ qui ad me pervenit CAE s 83,7; *cf* pervenit (H) 68 ××× HIL; MUT quem audivi? GR-M ep | +si AM; MUT: siehe oben | consummantur TE; HIL; RUF; AU Gn q consummatur MUT consummabuntur HIL (Var); AM consummabunt QU (Var) consummant AU Max: συντελουσιν t* consumment TE (Var) consummaverunt HI Is h consummaverint QU compleant? HI Za; CAr; *cf* H perficiant? HI Mt opere compleverint H: επετελεσαν το εργον σ′ | quodsi non HIL si autem non AU sin autem non HI sin autem × AM; RUF; QU si vero non TE | +est HI Mt?; *cf* H | —ut AU Gn q (Var: beste Hs): — ινα dp*𝔈𝔓: = 𝔐 | agnoscam TE?

22 —inde (H) Φ^A*, eine Hs des 13./14. Jh im römischen Barnabitenkolleg nach Vercellone: — εικειθεν m𝔈^{p} | autem AU; 𝛀^{M} | +ετι 961 gimrc$_2$𝔈 A-Z (andere Hss vor ην): *cf* 𝔐

23 appropians AU; Rab. Maur. (PL 107,554C) | ×H: — αβρααμ t | simul perdas AM; AU perdas (domine) pariter QU: +κυριε 𝔈 perdas (H) 𝛙$^{M^2}$ | impio AU; QU; H iniquo *cf* AM? impiis KA?: ασεβων m𝔄-codd Cyr½ | και εσται...ασεβης sub ÷: —𝔐 | quomodo et QU | impius AU iniquus *cf* AM? iniustus QU: αδικος 911 ir

24 +domine? MAXn | +inventi RUF; Claudius Taurin. (PL 50,961A): *cf* Vers 29ff ~quinquaginta fuerint inventi Claudius Taurin. (PL 50,961A) | ~iusti quinq. AM (Var): ~ δικαιοι πεντ. g | —iusti? RUF > MAXn | et H: +και 𝔄𝔈 Thdt: = 𝔐 | remittes QU salvabis? RUF > MAXn | omni loco QU (Var)

scendat ut videat an plena sint cum clamore peccata tri 9,63 (331C): /descendam ergo et videbo si sec. cl. eorum (+ad me venientem *Vat. Remig. Theod.*) consummantur (consummabuntur *Martin. Vat. bas.*), quodsi non, ut sciam **JUL-T** ant 2,76 (700D; 701A): /descendam ...(= H)...sciam (< GR-M Jb 19,46) **MUT** *5 (273/4):* descendens videam sec. cl. eorum si consummatur **NO** tri 18 (65,17): quod propter clamorem Sodomorum deus descendisset addiscit **QU** pro 1,23 (746A): /descendens inquit videbo si cl. qui venit ad me consummaverint (consummabunt *Remig.*), sin autem, ut sciam **RUF** Gn *4,5 (55,5):* /descendi ergo ut viderem si sec. cl. ipsorum qui venit ad me consummantur, sin autem, ut sciam *4,5 (55,8):* descendi inquit ut videam *4,6 (56,3):* descendi ergo inquit ut videam si sec. cl. eorum qui venit ad me consummantur, sin autem, ut sciam *4,6 (57,5):* siquidem secundum clamorem qui adscendit ad deum actus eorum consummantur *4,6 (57,8):* sin autem, ut sciam **TE** Marc 2,25 (371,10): sed ad Sodomam et Gomorram descendens videbo ait si sec. cl. pervenientem ad me consummantur (*M;* -sumantur *R;* -summent *Pam*), si vero non, ut agnoscam

22 **AU** Max 2,26,5 (807): et conversi...(= A)...domi- 22
num/ 2,26,5 (807): conversi...(= A)...Sodoma **IS** Jud 16,2 (44): Abraham...(= H)...domino/

23 **AM** Abr 1,48 (535,16): denique petenti Abrahae 23
ne simul perderet iustos tamquam iniquos et interroganti/ **AU** Max 2,26,5 (807): /et appropians...(= A,I)...impius **IS** Jud 16,2 (44): /et appropinquans...(= H)...coram impio/25 21,2 (57): ante cuius conspectum Abraham assistens ait: numquid...(= H)...impio/25 **KA** Γ 20 (76): ubi non perdet (perdit *D*) iustum cum (—*D*) impiis **QU** pro 1,23 (746A): ne perdas inquit (+domine *Remig.*) pariter iustum cum impio et erit iustus quomodo et iniustus/

24 **AM** Abr 1,48 (535,17): /si fuerint quinq. iusti 24

ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ; **25** μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο,
I causa illorum quinquaginta iustorum (E) nullo modo tu facies × hoc verbum
H propter × „ × iustos si fuerint in eo absit a te × ut facias rem hanc facias

τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς· ὁ κρίνων
E occidere iustum cum impio et erit iustus tamquam impius nequaquam (C) qui iudicas
H et occidas „ „ „ fiatque „ sicut „ non est hoc tuum „ „

πᾶσαν τὴν γῆν οὐ ποιήσεις κρίσιν; **26** εἶπεν δὲ κύριος Ἐὰν εὕρω ἐν Σοδομοις πεντήκοντα
C omnem terram (E) × facies hoc iudicium et dixit dominus si invenero in Sodomis quinquaginta
H „ „ nequaquam „ × „ dixitque „ ad eum „ „ × „ „

δικαίους ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. **27** καὶ ἀποκριθεὶς Αβρααμ εἶπεν Νῦν ἠρξά-
E iustos in civitate remittam omni loco propter illos
H „ „ medio civitatis dimittam „ „ „ eos × respondens Abraham ait quia semel

μην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐγὼ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός· **28** ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα
E ego autem sum terra et cinis
H coepi loquar ad dominum meum cum sim pulvis „ „ quid si × minus quinquaginta

propter quinquaginta civitatem? RUF > MAXn ×H: — παντα An𝔓: = 𝔐 | illi H: + εκεινον 961? D A-Z | causa illorum QU propter× RUF > MAXn; H | ×?RUF > MAXn | ea (H) CΣ^{M}Θ^{G}PΩ^{M}

25 tu HIL tri 4: = 𝔊 ×HIL tri 5: — συ bw𝔓 | facias? HIL tri 5 (Var) | — ως EMbdfghijoprstvw xd$_2$𝔄𝔅𝔈 Eus Ath Chr Thdt A-Z T-A | occidere HIL tri 4: = 𝔊 ut occidas HIL tri 5; CX | tamquam HIL tri 5 sicut HIL tri 4; H | nequaquam HIL tri 4 nullo modo HIL tri 5 non est hoc tuum H: ουχι σον σ′ + dominator domine? RUF < + κυριε Eus | omnem AN; HIL tri 4,27; RUF; H: = 𝔊𝔐 ×HIL tri 4,25; 5,16: — πασαν m Clem | ×HIL nonne RUF: = 𝔊 | hoc HIL; Ω^{s}, Brev. Goth. (PL 86,290C): = 𝔄𝔅𝔇𝔈 ×RUF; H: = 𝔊𝔐

26 Text = HIL | και ⟨ειπεν⟩ 911: = 𝔐 | fuerint...iusti AM: ωσιν...δικαιοι bejw T-A: < 18,24 | — in HIL (Var); H: Stil in (H) Θ^{A} | totum locum servabo AM? | omnem locum (H) Ψ^{DF} | + iustos HIL (Var)

27 respondensque (H) P | + μου 911dgmpstxd$_2$𝔅𝔇 Chr T-A: = 𝔐 | autem ORO; CHRY | — sum ORO: = 𝔐 ~ terra et cinis sum AU Ps? | ac? RUF pri; CHRY ~ cinis ac terra RUF pri? terra et limus AM? limus et pulvis QU? cinis et pulvis PS-AU s Cai: *cf* H

(~iusti q. *D*) in civ., perdes illos **MAXn** s 7 (176,68): domine, si fuerint quinq. in civ., non salvabis propter quinquaginta civitatem (< RUF Nm 5,2) **QU** pro 1,23 (746A): /si fuerint...(= I)...omnem locum causa (omni loco causam *Remig.*) illorum quinq. iustorum **RUF** Nm *5,2 (28,20):* si inventi fuerint quinq. in civ., non salvabis propter quinquaginta civitatem

25 25 **AN** pro (17): ne iudices domine iustum cum impio qui iudicas omnem terram **HIL** tri 4,25 (115B): nequaquam qui iud. terr. fac. hoc iud./ 4,27 (118A): nullo modo ... (= E) ... sicut ... (= E,C,E) ... iudicium 5,16 (138C): nullo modo facies (facias *Mss aliquot*) hoc v. ut occidas ... (= E) ... nullo modo qui iud. terr. fac. hoc iud. **IS** Jud 16,2 (44): 23/absit ut rem ... (= H) ... iudicium 21,2 (57): 23/absit ut hanc rem ... (= H) ... iudicium **RUF** Eus *1,2,7 (15,10):* dominator domine, qui iud. omn. terr. nonne fac. iud. (κυριε ο κρινων πασαν την γην ου ποιησεις κρισιν)

26 26 **AM** Abr 1,48 (535,18): non perdam inquit civitatem si fuerint in illa quinquaginta (~ quinq. in illa *B*) iusti et (— *DNRB*) totum locum servabo **HIL** tri 4,25 (115B): /et dix. dom.: si inv. in (— *Ms*) Sodomis ... (= E) ... illos (+ iustos *vulgati*) **QU** pro 1,23 (746A): cumque promisisset deus non se perditurum, si quinquaginta iustos in illis reperisset locis

27 **AM** 118 Ps 20,17,1 (453,12): terram se esse dicebat et limum **AN** Jb 1 (437A): ego sum terra et cinis **AU** cf 1,7 (5,11): sed tamen sine me loqui apud misericordiam tuam me terram et cinerem 10,7 (213,27): aestimem me terram et cinerem Ps 147,24 (1933): ego inquit terra et cinis sum **PS-AU** s Cai I,15,3 (34b): omnis homo cum sit cinis et pulvis s Den 10,4 (845): terra et cinis **BEA** Apc 2,6,43 (237): loquar...(= H)...cinis **CHRY** *I,964 (965A):* ego autem sum terra ac cinis **CLE-R** *17 (18,2):* ego sum terra et cinis **CO** *1,5 (174,22):* Abraham ego sum inquit terra et cinis **GR-M** Ez 1,8,19 (861D); Jb 3,60 (629B); 10,49 (948A); 18,82 (87C); 24,49 (315B); 35,3 (751B); **PS-GR-M** Rg 3,2,14 (166D): loquar... (= H) ... cinis **HES** *1 (803B):* ego sum pulvis et cinis (*cf* H) **HI** Dn 8 (539A): terram et cinerem esse **27**

δίκαιοι πέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν τῶν +τεσσαρακοντα πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω,
A +οτι et dixit quia non perdam
H iustis quinque fuerint delebis propter +quadraginta quinque universam omnem urbem „ ait × „ delebo

ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαράκοντα πέντε. **29** καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἐὰν δὲ
A × si invenero ibi quadraginta quinque
H „ „ „ „ „ rursumque locutus est ad eum × × sin autem

εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα. **30** καὶ εἶπεν
I × × et dixit
H quadraginta × inventi fuerint quid facies × ait non percutiam propter quadraginta × × et ait rursum
~ inventi ibi fuerint quadraginta

Μή τι, κύριε, ἐὰν λαλήσω· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω,
I numquid domine si loquar × ×
H ne quaeso +est inquit indigneris loquor „ „ „ quid si × inventi fuerint ibi triginta × respondit non faciam

ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τριάκοντα. **31** καὶ εἶπεν Ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν
ενεκεν των × × λαλησω +μου ×
H si invenero ibi triginta quia semel ait coepi loquar ad dominum meum quid si × inventi fuerint
propter ×

ἐκεῖ εἴκοσι; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι. **32** καὶ εἶπεν Μή τι, κύριε, ἐὰν λαλήσω
H × ibi viginti × dixit non interficiam propter viginti obsecro inquit ne irascaris domine si loquar

ἔτι ἅπαξ· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα. **33** ἀπῆλθεν
A × × × si inventi *fuerint* illic decem non perd*am* abiit
H adhuc semel quid „ × „ „ ibi „ „ ibi × et dixit „ delebo propter decem „

28 —δε c𝔄: = 𝔐; quidsi = quodsi? | +quadraginta (H) CAXII^{D}ΣB^{1}T^{2}Φ^{VP}OΘP^{2}Ω: +τεσσαρακοντα Ea(mg)b cdefgi$^{a?}$jlmnoptwc$_2$d$_2$ T-A | omnem (H) 68 | quia AU: +οτι ADEMhlnty ×AU (»nonnulli latini«); H: = 𝔊𝔐 | —ibi (H) P*, 68: —εκει fv^{b} Chr

29 ~inventi f. quadr. M*: *cf* 𝔊𝔐 | —εκει ej +ibi Ω^{SJ}: = 𝔊𝔐

30 —και ειπεν 961qu et ait (H) 68 ait rursum (H) Ψ —inquit Λ^{H}Σ^{M}AT*, 68 | numquid AU: = 𝔊 numquid est HI | loquar AU; H: = 𝔊 loquor HI | —δε DsⅭ Chr: = 𝔐 | —ibi T*: —εκει fir | faciam H = 𝔐; vgl. dagegen 29 | propter G, 68: ενεκεν των Dejnos(mg)v(mg)y𝔈 T-A: < Vers 29.31.32

31 —ait G*CΦ^{A*}Ψ^{M}: —και ειπεν s | λαλησω f | +μου 911efgjmsvc$_2$d$_2$* ⅭⅭ: = 𝔐 —meum Ψ^{D} | —δε Enc$_2$𝔄Ⅽ: = 𝔐 | —ibi M*: —εκει E

32 —δε 𝔄Ⅽ^{p} Chr-ed: = 𝔐 | invenero? AU½; *cf* PS-GR-M: *cf* inveniam ⅭⅭ^{p}: < Vers 26. 30 | illic AU½ ibi AU½; H | +et (H) Σ^{O2}ΘP^{2}Ψ^{F2M}: = 𝔊𝔐 —dixit G*: —και ειπεν 911

se dixerit Is 2 (95C): terram et cinerem esse se dicit Mal 4 (1575C); **JO-N** 18 (643B): ego sum terra et cinis **IS** syn 1,72 (844A): memento quia pulvis et cinis sum (*cf* H) **MART** sup 3 (36C): discat se terram esse et cinerem **ORO** ap 29,6 (653,19): ego autem terra et cinis **QU** pro 1,23 (746A): limum pulveremque sese confitens **RUF** Bas *6,1 (1781D):* Abraham quidem terram se et cinerem nominabat pri *3,6,5 (287,18):* cinis ac terra **RUS**: CO *1,4 (18,16):* quia terra estis et cinis

28 28 **AU** loc 1,62 (517,20): et dixit...(= A)...quinque: superfluum videtur 'quia' et ideo in codicibus nonnullis latinis non legitur

30 *cf* 32 **AU** loc 1,63 (517,23): numquid, domine, **30** si loquar: subauditur 'irasceris' aut aliqutd huiusmodi **HI** q (29,3): et dixit: numquid est, domine, si loquor: quod graece scriptum est μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω . . . in hebraeo igitur plenius scribitur: ne quaeso irascaris domine, si locutus fuero **PS-PHo** *35,6 (211):* non indignetur dominus meus et (ut *A*) dicam verbum

32 *cf* 30 **AU** Gn q 40(23,1): dixit deus non se perdere **32** locum, si invenirentur illic vel decem iusti 40 (23,13): si decem ibi invenero, parcam universae civitati **PS-GR-M** Rg 5,4,56 (393B): si in ea tantum decem iustos inveniret

33 **AU** Max 2,26,5 (807): abiit...(= A)...loqui ad **A.** **33**

δὲ κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Αβρααμ, καὶ Αβρααμ, ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
A autem dominus ut desiit loquens ad Abraham et Abraham reversus est in locum suum
H × „ postquam cessavit loqui „ „ „ ille „ „ „ „ „

19,1 Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σοδομα ἑσπέρας· Λωτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην
I venerunt autem duo angeli in Sodoma(m) ad vesperam Loth autem sedebat ad portam
H veneruntque „ „ × Sodomam vespere sedente Loth in foribus

Σοδομων. ἰδὼν δὲ Λωτ ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ ἐπὶ
I Sodomorum (E) et ut vidit Lot exsurrexit × obviam illis et adoravit in faciem in
H civitatis qui cum vidisset surrexit et ivit „ eis adoravitque pronus „

τὴν γῆν **2** καὶ εἶπεν Ἰδού, κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν καὶ καταλύσατε καὶ νίψασθε
E terra(m) et dixit ecce domini divertite in domum pueri vestri
H terra „ „ obsecro „ declinate „ „ „ „ et manete ibi × lavate

τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. εἶπαν δέ Οὐχί, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ
I × qui dicebant in platea
H pedes vestros et mane proficiscimini in viam vestram „ dixerunt minime sed „ „

33 autem AU; G²(mg): = 𝔊 × H: — δε 73 | ut desiit AU Max postquam cessavit AU tri; H | loquens AU tri: = 𝔊 loqui AU Max; H: = 𝔐 | abr. autem AU Max 2,26,6? | reversus AU tri; H regressus AU Max | in AU Max; H: = 𝔊 ad AU tri

19,1 — duo KA?: — δυο f𝔈ᵖ duo ang. AM (Var); AU; H: = 𝔊𝔐 ~ ang. duo AM | ~ ad vesp. in sod. AU Max¹/₃?; *cf* vespere sodomam (H) Σᵀ | sodoma(m) AM; AU Max; CY-G hept; KA (Var); H sodomis AM (Var); AU tri; KA | ad vesperam AM; AU Max vespere AU tri; H | loth aut. sedebat AU tri; loth vero sedebat AU Max: = 𝔊 ~ sedebat (autem) loth AM | ad AM; AU tri iuxta AU Max; CY-G cen super CY-G cen (Var)? prae (H) QU; pro CY-G hept | ostium CY-G cen | sodomorum AU: = 𝔊𝔐 ×AM? | et ut vidit HIL et cum vidisset eos AU tri; *cf* + eos (H) ΠD²MΨΩ videns autem AU Max: **A** = 𝔊 quos (H) QU; Claudius Taurin. (PL 50,961D); Σᵀᴹ | exsurr. HiL; AM: = 𝔊 surr. AU; H: *cf* ανεστη Abwy (et × vidit loth) et surr. HIL (Var): = 𝔐 | × HIL; AM; H in AU; G: **A** = 𝔊 | et ad. (H) MΦΨᴹΩ | + εν dgp; *cf* επι προσωπον ej | in HIL; AM; AU Max; H super AM (Var); AU tri: **A** = 𝔊

2 domine *cf* AU s; ΛᴸΠBM*Φᵛ²O: κυριε y | + mei (H) rw: + μου mℜ𝔈 T-A: = 𝔐 | divertite HIL; AU tri declinate AM; AU ci; H inclinate AU ci (Var)?: *cf* εγκλιναται n | ad (H) G: προς A | + et (H) G: = 𝔊𝔐 | proficiscemini (H) CΑΠD²BMΦᴿΘP²ΨᴰΩSJ: = 𝔊 | — in (H) Ψᶠ: — εις bnℜ | qui dic. AM? | non intr. sed CAn? | plateis CAn (Var)?

et A. regressus est in l. s./ 2,26,6 (807): ipse quippe abiit ut desiit loqui ad A., A. aut. regressus est in l. s./ tri 2,21 (858; 859): ab. aut. dom. postquam cessavit...(= A) ...ad l. s./

19,1 19,1 **AM** Abr 1,50 (536,14): ven. aut. ang. duo (~duo ang. *N*) in Sodomam (sodomis *X*; — in ℜ"*E*) ad vesperam 1,51 (536,18): sedebat (+autem *T*) Loth ad portam 1,51 (536,21): denique exsurrexit obviam illis 1,51 (536,22): exsurrexit et ad. in fac. in terra (super terram *XB*)/ **AU** Gn q 41 (23,25): quod occurrit Lot angelis et ad. in fac. Max 2,26,5 (807): /ven. aut. duo ang. in Sodoma ad vesperam 2,26,6 (807): /ven. aut., sicut dictum est, duo ang. ad vesperam in Sodoma 2,26,6 (807): ven. ergo duo ang. in Sodoma ad vesperam; Loth vero sedebat, ut scriptum est, iuxta portam Sod.; videns autem Loth surrexit in...(= E)...terram tri 2,21 (859: 2 mal): /ven. aut. duo ang. in Sodomis vespere 2,21 (859): ven. inquit duo ang. in Sodomis vespere...(= I) ...et cum vidisset eos Loth, surrexit in...(= E)...super terram/ **CY-G** cen 13 (873): Loth iuxta (super *XLa*) ostium (*cf* W. Haß, Studien zum Heptateuchdichter Cyprian, Diss. Berlin 1912,10) hept 1,634-638 (24): ilicet ad Sodomam veniunt duo, Natus et Altor, hesperus umenti cum iam prorumperet igni; illic pro foribus Lodus de more sedebat; cumque viros simili lustrasset corpore claros, pronus adoratos/ (*cf* H) **HIL** tri 4,28 (118B): et ut vidit Lot, exsurrexit (et vidit lot et surrexit *editi*)...(= E) ...terram (terra *editi*)/ **KA** Λ 36 (95): ven. (+duo *E*) ang. in (— *BEOI*) Sodomis (sodomam *Y*)/3 **QU** hae 5 (1104): ven. inquit duo...(= H)...prae foribus civ. quos ...(= H)...obviam eis

2 **AM** Abr 1,51 (536,23): /et...(= E)...declinate in d. p. v./ 1,51 (537,1): 3/qui dicebant: in platea man. **AU** ci 16,29 (173,3): ecce, domini, declinate (inclinate *V*¹)

καταλύσομεν. **3** καὶ κατεβιάζετο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.
κατεβιασατο +σφοδρα
I manebimus et coegit illos et deverterunt ad eum
cogebat eos +Loth
H „ × conpulit „ oppido ut deverterent „ „ ingressisque × domum illius
eos eius

καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. **4** πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι καὶ
M viri
H × fecit × convivium × coxit azyma × et comederunt prius autem quam irent cubitum „
et

οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομῖται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου. ἅπας
σοδομων πρεσβυτου
× ×
M autem civitatis Sodomorum circumdederunt domum ab infante usque ad senem totus
H × „ × vallaverunt „ a puero „ „ „ omnis

ὁ λαὸς ἅμα. **5** καὶ ἐξεκαλοῦντο τὸν Λωτ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς
ειπαν ελθοντες
M populus pariter
H „ simul vocaveruntque Loth et dixerunt ei ubi sunt viri qui introierunt ad
venerunt

σὲ τὴν νύκτα; ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς. **6** ἐξῆλθεν δὲ Λωτ πρὸς αὐτοὺς
~ προς αυτους λωτ
E educ illos ad nos ut coitum faciamus cum eis (S) exivit autem ad eos Lot
concumbamus
H te nocte „ „ huc „ cognoscamus eos egressus × „ „ Loth
eos +ad nos illos illos

πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέωξεν ὀπίσω αὐτοῦ. **7** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς Μηδαμῶς, ἀδελφοί,
× × × και την και ειπεν αυτοις +μου
× ×
S ad posticium et osteum clusit post se et dixit eis nolite fratres
protyrum
H × × post tergum adcludens ostium × ait × [7]„ quaeso „ mei
et ×

3 coegit AM; CAn: κατεβιασατο Ebw Or-gr (𝔄𝔈𝔓 Phil-arm) cogebat CAr: = 𝔊 detinebat PEL? | illos AM; H eos CAn; Σ | +loth CAn? oppido H: +σφοδρα acmoxc$_2$𝔄𝔙^{p}: Hexapla < 𝔐 | et deverterunt CAn: = 𝔊; *cf* divertere AM | eius (H) Ω^{s} | +et (H) XBΨ^{F}: = 𝔊𝔐
4 sodomorum AM: σοδομων n𝔄 ×H: —οι σοδομιται 𝔈 | senem AM; H: πρεσβυτου bfw Chr$^{2/3}$: = 𝔐
5 ειπαν bw | venerunt (H) O: ελθοντες ejs | eos (H) CB, 68 | +ad nos (H) 68: Dublette | coitum faciamus 100 concumbamus HI | illos (H) Θ
6 ~προς αυτους λωτ 961acfiorxc$_2$𝔄𝔙𝔈^{of}: (Hexapla) = 𝔐 illos (H) Brev. Goth. (PL 86,291D) | posticium 100, *cf* A. H. Salonius, Vitae Patrum (1920) 421f; posticum 91-95 protyrum 91.94.95 ××H: —προς το προθυρον Ay* | et 100: και την Ay: = 𝔐
7 και ειπεν nx T-A: = 𝔐 +et (H) G^{2}O | eis 100: αυτοις 961abcefijorwxc$_2$ T-A ×H: —προς αυτους m: = 𝔐 | mei H: +μου lmℜ: = 𝔐 —mei (H) B | viris 100 (vielleicht obelisiert): *cf* +εις τους ανθρωπους

in d. p. v. s 7,6 (65): sed quid agimus, quia cum duo mitterentur ad Sodomam apparentes fratri Abrahae Lot, et ipse agnoscit in eis divinitatem et, cum duos videat, dominum appellat tri 2,21 (859): /et...(=E)...vestri **CAn** co 17,25,8 (491,21): non intrabimus, sed in platea (plateis Ϝ) man. **CY-G** hept 1,638-639 (25): /consueta ad limina duxit, optantes media potius habitare platea/ **HIL** tri 4,28 (118B): /et...(=E)...vestri

3 3 **AM** Abr 1,51 (537,1): /et coegit illos divertere/2 **CAE** s 83,3 (327,11): coxit inquit azyma et comederunt (H) **CAn** co 17,25,8 (491,23): et coegit eos Loth et devert. ad eum **CY-G** hept 1,640 (25): /azyma quos tenui de polline candida pascit/ **KA** Λ 36 (95): 1/et manserunt apud Loth (lot *MW*) **PEL** Rm 12,13 (98,10) > **CAr** Rm 12,13 (495B): sicut (et H_2) Loth qui etiam invitos [hospites] (—*BV*) detineba[n]t (-bat *BV;* cogebat *Cas*)

4 **4 AM** Abr 1,52 (537,7): viri...(=M)...pariter 1,52 (537,12): quia circumdederunt...(=M)...pariter **CY-G** hept 1,641-643 (25): /sopitaque dehinc conponunt membra cubili; ecce furens tota procurrit turba Gomorrae, seditione truci circumdans atria Lotis/

5 5 **100**: educ...(=E)...eis/ **CY-G** hept 1,644 (25): /atque viros poscens tumido dilitigat ore **HI** Is 2 (65D): dixerunt ad Lot: educ foras viros ut concumbamus cum eis

6 6 **91.92.94.95**: LXX. exivit aut. ad eos Loth ad protyrum (protirum *95*) LXX. ad posticum (loth ×××per posticum *92*) **100**: /Exivit...(=S)...se/

7 7 **100**: /et d. eis: nolite fr. nol/lite m. viris (*über der Zeile ein unleserliches Zeichen*)/ **AU** *in* DO 3,242 (1405B):

μὴ πονηρεύσησθε. **8** εἰσὶν δέ μοι δύο θυγατέρες, αἳ οὐκ ἔγνωσαν
+ εις τους ανθρωπους τουτους × ~ θυγατερες δυο
S nolite malefacere viris (E) sunt autem mihi duae filiae quae (S) nesciunt
× ~ filiae duae (I) non cognoverunt
nondum noverunt
H „ malum hoc facere × habeo duas filias „ necdum „
nondum

ἄνδρα· ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρήσασθε αὐταῖς, καθὰ ἂν ἀρέσκῃ ὑμῖν· μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας
ανδρας αυτας
S virum educam eas ad vos et utimini eas sicut vobis placuerit tantum in istos
I „ (A) producam illas „ „ „ (I) „ eis quomodo placuerit vobis „ „ viros
viros × illis quemadmodum vultis × × viris
H „ educam eas „ „ „ abutimini „ sicut „ „ dummodo × viris
× eas ~ vobis placuerit tantummodo

τούτους μὴ ποιήσητε μηδὲν ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δοκῶν μου.
× κακον στεγην
S viros nollite facere × iniuste propter quod introierunt sub tecto tignorum meorum
hoc domus meae
I istos ne faciatis × iniquum (A) propterea quia intraverunt „ tectum „ „
his nihil male
H istis nihil faciatis mali × „ ingressi sunt „ umbraculum tegminis mei
umbra culminis

9 εἶπαν δὲ Ἀπόστα ἐκεῖ. εἷς ἦλθες παροικεῖν· μὴ καὶ κρίσιν
+ εκεινοι + και ειπαν × × νομους
S dixerunt autem recede illuc et dixerunt intrasti ut inhabites non ut et ×
I habitare venisti an × „ iudicium
non (tamen) × leges
H at illi dixerunt „ „ „ rursus ingressus es inquiunt ut advena numquid ut × ×

κρίνειν; νῦν οὖν σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λωτ σφόδρα
× ×
S iudices nunc ergo te nocebimus magis quam illos et inruebant in virum Lot vehementer
I iudicare
dare
H iudices × te „ ipsum magis quam hos adfligemus vimque faciebant × × Loth vehementissime
eos

τουτους $o\mathfrak{V}^{p}$ T-A

8 ecce duae f. meae? HI: *cf* ecce sunt… $\mathfrak{E}^{ei}$: *cf* $\mathfrak{M}$ | —autem AU?; H: —δε $\mathfrak{A}\mathfrak{P}$:= $\mathfrak{M}$ | ~fil. duae AU Gn q (Var): ~ θυγ. δυο 74 | nesciunt 100 non cognov. HI; AU c men: = $\mathfrak{G}$ nondum noverunt AU Gn q; *cf* AP-Apc nondum cogn. (H) $G\Omega^{M}$ | viros AU Gn q; AP-Apc: ανδρας Macdeh^{b}jmoptxyc$_{2}$ Chr | educam eas 100; H producam illas AU | —et AU Gn q; G | eas 100; $\Sigma^{o}\Phi^{z}OP^{*}\Psi^{F2}$: *cf* αυτας Ebdp T-A eis AU c men; H illis AU Gn q ×AP-Apc | sicut 100; H quomodo AU quemadmodum AP-Apc | vobis pl. 100; $\Phi^{RZGVP}\Psi\Omega$ ~pl. vobis AU: **A** = $\mathfrak{G}$ pl.× AU c men (Var) vultis× AP-Apc | tantummodo (H) X | in istos viros 100 ~in viros istos AU: **A** = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$ ×viris his AP-Apc; *cf* H | nollite facere 100 ne faciatis AU: —μηδεν DEbhlqs(txt)uvwx$\mathfrak{V}$ nihil faciatis AP-Apc; H: = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$ | iniuste 100 iniquum AU: **A** = $\mathfrak{G}$ male AP-Apc: κακον f: *cf* H | propter quod 100 propter hoc AP-Apc propterea quia AU | introierunt 100; AP-Apc intraverunt AU | tecto (tectum): στεγην 961ADEM(txt)acefhijlmoqruy umbraculum tegminis H = GAOΘ^{AP2}; *cf* H. Quentin, RB 36 (1924) 149f; F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 256f umbra culminis CΛX ΠΣBTMΦP*Ψ'Ω; *cf* D. De Bruyne, RB Bull. d'anc. lit. chrét. lat. 1 nr. 146 p. [74]; E. K. Rand, Harvard Theol. Review 17 (1924) 258; M. J. Lagrange, Revue biblique 33 (1924) 121 | domus meae AP-Apc?: = $\mathfrak{V}\mathfrak{E}$

9 at illi dix. H: *cf* +εκεινοι g | et dixerunt 100: +και ειπαν acmsvx$\mathfrak{P}$; +και ειπον 961gp: (Hexapla) = $\mathfrak{M}$ | intrasti 100; PS-BAS; *cf* ingressus es H: = εισηλθες venisti AU; PS-EUS-C: ×ηλθες Ml$\mathfrak{P}$ | ut inhabites 100 ut accola habitare? PS-BAS habitare (venisti) AU; PS-EUS-C | non 100; AU non tamen PS-EUS-C an PS-BAS | ut et×iudices 100 et iudicium iudicare? PS-BAS; PS-EUS-C: = $\mathfrak{G}$ ×leges dare AU?: —και be$\mathfrak{V}$; νομους c_{2} | eos (H) T | in virum 100: = (G)$\mathfrak{M}$ ××H: —τον ανδρα efjn Chr | +et (H) GR-M; *cf*

Sodomitis etiam dixit Loth fratres

8 8 **91.92.94.95**: LXX. sub tectum tignorum (tigorum *95*) meorum **100**: /sunt…(= E,S)…meorum/ **AP-Apc** Pau *49 (40,19):* quando voluerunt de civitate violare eos, obtuli eis duas filias meas virgines que nundum noverant viros et dedi eis dicens: utimini quemadmodum vultis; tantum viris his nihil faciatis male, propter hoc introierunt sub tectum domus meae **AU** c men 20 (493,4): sunt mihi … (= E,I,A,I) … placuerit vobis (— *TCh*)…(= I,A)… meorum **Gn** q 42 (24,6): sunt mihi duae filiae (~ fil. d. *Eug.*) quae nondum noverunt viros; prod. illas ad vos, ut. illis quomodo…(= I)…iniquum **HI** q (29,12): ecce duae filiae meae quae non cognoverunt virum

9 **100**: /dix. aut. (at illi responderunt *m. 2 darüber* **9** *in tiron. Noten, cf H*)…(= S)…inhabites (+ advena *m. 2 über der Zeile in tiron. Noten, cf H*) non…(= S)…ostium/ **AU** s 98,5 (594): habitare venisti, non leges dare **PS-BAS** Is *1,10 (400a):* intrasti ut accola habitare, an et

καὶ ἤγγισαν συντρῖψαι τὴν θύραν. **10** ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν Λωτ
S et accesserunt confringere ostium extendentes autem viri manus adtraxerunt Lot
H × iam prope erat ut refringerent fores et ecce miserunt manum viri et introduxerunt ad
et erant

πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν· **11** τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας
S ad se in domum et ostium domus cluserunt (E) viros autem qui erant ad ostium
H se Loth × × clauseruntque × ostium et eos „ „ foris
vero

τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.
E domus percusserunt orbitate a minimo usque ad maximum et defecerunt quaerentes ostium
caecitate quaerendo
H × „ caecitate „ „ „ „ „ ita ut ostium invenire non possent

12 Εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς Λωτ Ἔστιν τίς σοι ὧδε. γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυγατέρες; ἢ εἴ τίς
E dixerunt autem viri ad Lot sunt × tibi × generi aut filii aut filiae aut si quis
angeli est hic +aliquis gener
H „ „ × „ Loth habes hic tuorum quempiam generum „ filios „ filias × omnes
× filium

σοι ἄλλος ἔστιν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου· **13** ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς τὸν τόπον τοῦτον,
+αυτους ~ ημεις απολλυμεν
S est tibi alius in civitate educ eos de hoc loco quia nos perdimus locum istum
A tibi alius est „ „ „ × „ loco hoc quoniam perdimus nos „ hunc
perdemus
H qui tui sunt × × „ × „ urbe hac delebimus enim „ istum
delemus

ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρῖψαι αὐτήν.
αυτους
S quoniam } (E) exaltatus est clamor eorum ante deum et misit nos dominus conterere eos
A quia } dominum perdere eum
eam
H eo quod increverit „ „ coram domino qui misit nos ut perdamus illos
illum

iamque $\Sigma^{M}B\Omega^{S*}$ | erant (H) CΛΧΠΣΦΟΘ$P^{*}\Psi^{M}$: *cf* 𝔊𝔐

10 —in domum H: — εις τον οικον ej Cyr-cod T-A | —domus H: — του οικου Or-gr Chr½ Cyr-cod $\mathfrak{E}^{c}$: = 𝔐 | 11 autem 100 vero AU | ×H: — του οικου bw Phil-arm Cyr-cod | orbitate 91-95.100: **S** caecitate AM; AU; H: **I** | quaerentes 100 quaerendo AU

12 angeli 100 m. 2: = $\mathfrak{E}^{c}$ = Samar. ×H: — οι ανδρες $\mathfrak{E}^{tp}$ | sunt 100; AU: εισιν bfirw Or-gr est HI: = 𝔊 | ×100; AU: — τις Dbglnwc$_2$𝔓 Thdt | ×100; BΦ^{Z*} hic HI; AU; H: = 𝔊𝔐 | +aliquis HI: = τις | gener HI; *cf* H: γαμβρος Eacdgmopsxc$_2$𝔄 Chr Thdt: = 𝔐 | filium (H) Σ^{T}: υιος am | —η m* T-A | **S** 100 **A** AU | +αυτους Edefgps(mg)𝔄𝔅𝔈 T-A

13 **S** 100 **A** AU | delemus (H) Ψ^{M} | nos perd. 100: ~ ημεις απολλυμεν qu𝔓 ~ perd. nos AU: = 𝔊𝔐 perdemus AU (Var); *cf* delemus H: απολουμεν L𝔙 | deum 100: = $\mathfrak{V}^{lw}$; *cf* κυριου του θεου filr (Dublette) dominum AU; *cf* H: = 𝔊𝔐 | perdere RUF (Dublette); *cf* H | eos 100; *cf* H: αυτους s Chr eum AU eam RUF: = 𝔊 illum (H) Θ^{G}

iudicium iudicare **CY-G** hept 1,649-650 (25): sed nil dicta movent, franguntur limina ferro; ac dum se glomerant, dum fortia claustra revellunt **PS-EUS-C** *10 (1186B):* habitare venisti, non tamen et iudicium iudicare **GR-M** Jb 6,38 (750A): vim faciebant Lot vehementissime et iam proximum erat ut frangerent fores/ (*cf* H)

10 10 **100**: /(+ et *m. 2 in tiron. Note vor der Zeile*) extendentes aut. viri (*auspunktiert, darüber* at illi responderunt *m. 2 in tiron. Noten*) manus...(= S)...cluserunt/ **GR-M** Jb 6,38 (750B): /et miserunt...(= H)...ostium/ **TE** car 3 (194,41): manibus ipsorum ereptus sit Sodomitis Loth (lot *A*)

11 11 **91.92.94.95**: LXX. orbitate (-tute *94*) **100**: /viros...(= E)...orbitate (caecitate *m. 2 in tiron. Noten* = *H*)...(= E)...defece/cerunt quaerentes ostium (*dahinter ausradierte tiron. Noten*)/ **AM** Abr 1,53 (537,24): percusserunt autem illos caecitate angeli, ut ostium domus quod aperire cupiebant non repperirent **AU** Gn q 43 (24,18): viros vero ... (= E) ... caecitate: graeci habent ἀορασίᾳ, quod magis significat, si dici posset, 'avidentia' quae faciat non videri non omnia, sed quod non opus est; nam merito movet quomodo potuerunt deficere quaerendo ostium, si tali erant caecitate percussi ut omnino nihil viderent **GR-M** Jb 6,38 (750B): /et eos...(= H)...possent

12 **100**: /Dix. aut. viri (*auspunktiert und zwischen den Spalten* angeli *m. 2*)...(= E)...fili (filii *korr. m. 2*)...(= E,S)... loco/ **AU** Max 2,26,6 (808): dix. viri ad Loth: sunt tibi hic...(= E,A)...hoc/ **HI** Jr h *1 (585C):* est tibi hic

14 ἐξῆλθεν δὲ Λωτ καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ
S exiit autem Lot (E) et locutus est ad generos suos qui acceperant filias eius et
(et exiit)
H egressus itaque Loth × 〃 〃 〃 〃 〃 〃 accepturi erant 〃 〃 〃
(acciperunt)

εἶπεν Ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν.
(~ τουτου του τοπου; εκτριψει; +ταυτην)
E dixit surgite et exite de hoc loco quia dominus conteriturus est civitatem
(+ad eos exsurgite; ite; ex; ~ loco hoc; conteret; deleturus est; dominus *dominus*)
H 〃 〃 × egredimini 〃 loco isto 〃 delebit dominus 〃 hanc
(+illis; et; hoc)

ἔδοξεν δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ. **15** ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγίνετο, ἐπεσπούδαζον
S putabat autem se derideri coram generis suis sed posteaquam lux facta est stabant
(sed; visum; (est); illis; quod; derideret; eos; *urgebant*)
H et visus est eis quasi ludens loqui cumque esset mane cogebant

οἱ ἄγγελοι τὸν Λωτ λέγοντες Ἀναστὰς λαβὲ τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου, ἃς ἔχεις, καὶ
(αναστα; × × ×)
S angeli ad Lot dicentes surge et accipe uxorem tuam et duas filias × quas habes et
H eum angeli 〃 〃 〃 tolle 〃 〃 〃 〃 〃 × 〃 〃 ×
(×; tuas; ×; ×)

ἔξελθε, ἵνα μὴ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως. **16** καὶ ἐταράχθησαν· καὶ ἐκράτησαν
(+και συ; απολη)
S exi ne et tu simul pereas cum iniquitatibus civitatis huius et turbatus est (E) et tenuerunt
(+Lot)
H × 〃 〃 〃 pariter 〃 in scelere 〃 × × dissimulante illo × adprehende-
(×; et)

οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ
(× × τας χειρας; της χειρος × ×)
E angeli manus eius et manus uxoris eius et manus duarum filiarum eius
(manum; manum; manum)
H runt × manum 〃 〃 manum 〃 × ac × 〃 〃 〃
(manus; eius)

14 et exiit 100 m. 2: = 𝔐 | acciperunt (H) O | + ad eos 100 m. 2 | + illis G^{e}(mg) | exsurgite JUN (Var)? | et (H) ΛΒΘΡΨ^{mDFQ}: = 𝔊 | ite JUN (Var)? | de 100; JUN (Var); H ex JUN | hoc loco 100; JUN (Var): τουτου του τοπου g ~ loco hoc JUN; Φ^{A}: = 𝔊𝔐 | εκτριψει b 𝔙 | dom. conteriturus est 100 conteret dom. JUN deleturus est 91-95 | hanc H: + ταυτην 108 𝔙𝔈𝔓 | **S** 100 sed visum (est) illis quod derideret eos AM?

15 stabant 100: statt instabant adstabant 100 m. 2 urgebant *cf* AM (Vers 16)? | ad lot 100: = 𝔐 | — et (H) ΛΧΣΒΑΤΘΡΨ^{mDM}: *cf* αναστα j(txt)s(txt)v: = 𝔐 | × 100; H: − του 911? 961? DEMabcdefghijmnoprs(txt)tvw xyc$_2$ Chr Cyr-ed Thdt tuas Σ^{TO}𝔐: = 𝔊𝔐 | — quas habes (H) Ω^{M}: — ας εχεις L𝔈 | + και συ 961 DEMacfhijlmn oqrstuvx𝔄𝔙^{lw}𝔈𝔓 Chr Cyr | — pariter (H) G*: *cf* απολη Ea: = 𝔐 huius 100: = 𝔙𝔈

16 turbatus est 100: = 𝔙^{p} = 𝔐 | + lot 100 m. 2 | + et (H) Λ$^{\text{L}*}$ | — angeli H: — οι αγγελοι fn | manus^{1} 100; AM; Θ$^{\text{AM}*}$Ψ^{F}: τας χειρας d manum AU; H: = 𝔊𝔐 | manus^{2} 100 manum AU; H: = 𝔊𝔐 | + eius (H) Θ$^{\text{AM}*}$Ψ^{F}: = 𝔊𝔐 | manus^{3} 100; AU: = 𝔊 manum? AU (Var): της χειρος D𝔄𝔙^{p}: = 𝔐 × H: — των χειρων

aliquis gener aut f. aut f. **SALV** gu 4,38 (77,11): omnes ... (= H) ... hac/

13 13 **100**: /quia ... (= S,E) ... eos/ **AU** Max 2,26,6 (808): /quoniam perdimus (*Mss;* perdemus *editi*) ... (= A,E) ... dominum ... (= E) ... eum **RUF** Gn *4,1 (51,8)*: misit nos dom. conterere civitatem et perdere eam **SALV** gu 4,38 (77,12): /delebimus ... (= H) ... illos

14 14 **91.92.94.95**: LXX. quia deleturus est **100**: /exiit autem (et exiit *m. 2 in tiron. Noten*) ... (= S,E) ... dixit (+ ad eos *m. 2 in tiron. Noten*) ... (= E) ... putabat autem (*darüber unleserliche tiron. Noten m. 2*) ... (= S) ... suis/ **AM** Abr 1,54 (538,12): sed visum (+ est *DXB,M m. 2*) illis quod derideret eos **BEA** Apc 7,4,8 (529): exiet (exiit *CPHE*) Lot a (de *BC*) Sodomis **CY-G** hept 1,653 (25): invitat generos sensu torpente negantes **Hl** q (29,10): et locutus ... (= E) ... eius (29,17): hebraea veritas exponenda est in qua scribitur: egressus est Lot et loc. est ad sponsos qui accepturi erant f. eius: necdum ergo virgines filiae matrimonio fuerant copulatae **JUN** 2,21 (516,4): surgite (exsurgite *A*) et exite (ite *H*) ex (de *H;* in *R*) loco hoc (~ hoc loco *P*) quia conteret dominus civ. **KA** Δ a 90 (86): Loth ad generos loquitur Δ b 90 (86): ubi Loth locutus est ad gen. suos qui acceperunt erant f. eius (*cf* H)

15 **100**: /sed (+ et *m. 2 tiron. Note*) ... (= S) ... stabant **15** (adstabant *korr. m. 2*) ... (= S) ... huius/ **CY-G** cen 242 (895): cogitur (constringitur *E;* cognoscitur Γ) Loth

16 **100**: /et t. est (+ loth *m. 2 in tiron. Note*) ... (= E) ... **16** eis **AM** Abr 1,54 (538,14): nisi urgentibus angelis et tenentibus manus eius egredi coactus esset **AU** ci 16,29 (173,5): et ten. ang. manum eius et manum ux. eius et manus (-num *gp*) d. f. eius, in eo (ideo *Claudius Taur.*

ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ. **17** καὶ ἐγένετο
+ τον θεον αυτων + και εξηγαγο(σα)ν αυτον και εθηκαν (αυτον) (απ)εξω της πολεως

E dum parceret dominus deus eis et factum est
in eo quod ~ dominus parceret × ipsi

H eo quod 〃 〃 × illi [17] et eduxerunt eum posueruntque × extra civitatem × × ×
~ dominus parceret illis duxerunt illum et posuerunt eum

ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν Σῴζων σῷζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· μὴ περιβλέψῃς
αυτον × σωζε × + και

C postquam eiecerunt eos foras × dixerunt servans serva animam tuam et noli respicere

S 〃 duxerunt eum 〃 et 〃 (E) salvans salva 〃 〃 × ne respexeris
+ ad Loth salva + in monte respicias

A mox ut eduxerunt illum 〃 〃 〃 × salvam fac 〃 〃 × 〃 〃

H ibi locutus est ad eum × salva 〃 〃 × noli respicere
locuti sunt + dicentes

εἰς τὰ ὀπίσω μηδὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σώζου,
μη

C post te
E retro } (S) neque stes in hac universa regione sed in monte(m) vade et ibi salvaberis
retrorsum sis + ascende ×

A 〃 (I) nec steteris 〃 × tota 〃 × 〃 〃 × × × salvum te fac
(et) ne resistas omni circaregione ascende salvam fac animam tuam

H post tergum 〃 stes 〃 × omni circa regione sed 〃 monte × × × 〃 〃 〃
ne

71 𝔈 Cyr-ed | dum 100: **S** in eo quod AU: **A** < 𝔊 | ~ dom. parc. AU (Var); ΛᴴΜΘ | deus 100: **S**: + τον θεον ej × AU; H: = 𝔊𝔐 | eis 100: **S**: αυτων Lm𝔈 Cyr-ed T-A ipsi AU: **A** = 𝔊 illi AU (Var) < H illis (H) CΛᴴ, 68 | + και εξηγαγο(σα)ν... acj(mg)mov(mg)xc$_2$𝔄𝔙: Hexapla sub ※ < 𝔐 | duxerunt AΩᴹ: *cf* Vers 17 illum G | et pos. agrelsc | + eum Σᴼ*Ψᵀᴹ Ωᴹ: αυτον acov(mg)xc$_2$𝔙: = 𝔐

17 *cf* Billen 68; D. De Bruyne, Miscell. Agost. II (Rom 1931) 588 | **C** PS-AU; (AU tri) **S** 100 **A** AU ci, Max | eiecerunt PS-AU duxerunt 100; *cf* (H Vers 16) AΩᴹ eduxerunt *cf* AM; AU; H (Vers 16): **I** | αυτον 961 EMachloqsuv𝔙𝔈 Cyr T-A | × AU tri; PS-AU: — και t*𝔄𝔙ˡʷ𝔓 Cyr-ed | locuti sunt (H) ΛΧΠΣᴹΒΤΜΦ ΘΨΩ + dicentes (H) ΛᴴΠᴰΒΜΦΨΩ | + ad loth 100 m. 2 | servans PS-AU salvans 100; AM; AU tri salva CAr: σωζε Just × AU ci, Max; PS-AU (Var); H: — σωζων 961 a*chmoqtuxc$_2$𝔄𝔈ᶜ𝔓 Chr½ Cyr Thdt½ T-A: (Hexapla) = 𝔐 | serva PS-AU salva 100; AM; AU tri; PS-AU (Var); CAr; H salvam fac AU ci, Max + in monte PS-AU (Var) | et PS-AU: + και 𝔈 Thdt | noli respicere PS-AU; H | respicias HI Ez; PS-AU (Var); *cf* ORI | post te PS-AU: = 𝔐 retrorsum HI Ez; ORI | neque 100; AU tri; QU hae; PS-AU nec AM; HI ep, Jr h½; AU ci, Max; H et ne? HI Jr h½ ne? HI ep (Var); G*: μη Chr | stes 100; AU tri; QU; PS-AU: *cf* ORI; H sis PS-AU (Var)? steteris HI; AU ci, Max resistas *cf* AM? | hac universa 100; AU tri; PS-AU × tota AM; HI; AU ci, Max; QU pro × omni HI ep (Var); ORI; H | circa regione HI ep; H | sed AM; HI ep (Var); PS-AU; *cf* CAE; H: = 𝔙 × 100; HI; AU: = 𝔊𝔐 | + ascende (und — vade) PS-AU (Var) | vade et ibi 100; AU tri; PS-AU × et ibi (oben ascende) PS-AU (Var) ascende × × *cf* AM × × × HI; RUF; AU ci, Max; H: = 𝔊𝔐 | salvaberis 100; AU tri; PS-AU salvum te fac HI; AU ci, Max; H salvam fac animam

PL 50,959A) quod parc. dom. (~ d. p. *B; Claudius*) ipsi (illi *B;* illis *Claudius*)/

17 17 **100**: /et f. e. postq. duxerunt (edux. *m. 2*) eum foras et dix. (+ ad loth *m. 2 in tiron. Noten*)...(= E,S)... regione, in montem ... (= S) ... conpraehendaris/ **AM** Abr 1,55 (538,15): /non ergo profectus, sed eductus est et mandatum accepit ne respiceret retro nec resisteret in tota regione illa, sed in montem ascenderet ep 29,21 (1060A): salvans salva a. t. **AU** ci 16,29 (173,7): /et f. est...(= A,I)...monte (*VRGBHaegv;* montem *AFbp*) salvum te fac, ne quando conprehendaris/ Max 2,26,6 (808): mox...(= A)...dixerunt, sicut eadem scriptura narrat: salvam fac...(= A,I)...monte salvum te fac, ne quando comprehendaris/ tri 2,22 (859): et f. e. postq. edux. eos foras, dixerunt...(= E,S)...regione, in montem ...(= S)... comprehendaris/ **PS-AU** spe 5 (330,11): item illic ad Loth, postquam eiecerunt eos foras (*S;* item in genesi: postq. eiec. loth cum uxore et filiabus suis *MVLC*) dixerunt: servans (*S; —MVLC*) serva (salva *Cv*) a. t. (+ in monte *MVLC*) et noli respicere post te (*S;* ne respicias retro *MVLC*) neque stes (sis *VL*) in hac universa regione (hanc -sam -nem *MVLC*), sed in montem vade (*S;* ascende in montem *MVLC*) et ibi salvaberis **CAE** Cae 1,2 (131,2): vide ne respexeris retro, sed in monte salvam fac animam tuam **CAr** hist 5,48 (1027A): salva inquit salva a. t. **CHRY** *V,739 (740B):* imitemur Loth ... qui de terra Sodomae et Gomorrhae ... manibus angelorum eductus exivit **HI** ep 22,1,2 (144,8): ne respexeris inquit retro nec (ne *K*) steteris in tota (*supr. lin. Φ;* totam Σ*Dkt;* omni *ς;* — in tota Ψ) circa (— *K*) regione (-nem *kt*); (+ sed Σ*DΨB, tp. c.*) in montem (*KΨ;* -te *cet.*) salvum te fac, ne forte conprehendaris Ez 14 (459C): ne respicias retrorsum Jr 2,27 (91,22): in monte salvum te fac Jr h *10 (662C):* ne respexeris retro et ne...(= I)...monte ...(= I)...comprehendaris *10 (662C)*: ne inquit respexeris retro ... ne steteris in tota regione *10 (662D):* ne respexeris retro ... ne steteris in tota regione *10 (663A):* ne respexeris retro...(= I)...monte ...(= I)...comprehendaris Is 16 (574D): in monte salvum te fac **ORI** 1 Rg *6 (11,17):* nam et in genesi uxor Lot, quae retrorsum conversa est, divinum dicitur transgressa praeceptum quo ei mandatum fuerat, ne retrorsum respiceret neve staret (— n. st. *A;* ne staret *T;* ne(u) astaret *G*) in omni regione (-nem -nem *BCE;* -ne -ne *A*) **QU** hae 5 (1104): salva...(= H)...tergum...neque stes...(= H)...regione...sed...(= H)...fac pro 1,23

μήποτε συμπαραλημφθῇς. **18** εἶπεν δὲ Λωτ πρὸς αὐτούς Δέομαι, κύριε· **19** ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου
κυριοι ει
S ne forte conpraehendaris dixit autem Lot ad eos rogo domine quoniam invenit puer tuus
I „ „ „ (A) „ „ Loth „ illos oro „ quia „ „ „
quando
H „ et tu simul pereas dixitque „ „ eos quaeso „ mi „ „ servus „
domini × si

ἔλεος ἐναντίον σου καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ, τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν
χαριν ην εις
S ante te misericordiam
A misericordiam ante te (E) et magnificasti iustitiam tuam quam facis in me ut vivat anima
H gratiam coram „ „ „ misericordiam „ „ fecisti mecum „ salvares animam
ante

μου, ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ με τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω,
δυναμαι +ποτε
E mea ego autem non potero salvari in monte(m) ne conpraehendant me mala et moriar
possum salvus fieri +forte
~ in monte(m) salvus fieri
H meam × nec possum in monte salvari „ forte adprehendat „ malum „ „
non

20 ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἣ ἐστιν μικρά, ἐκεῖ σωθήσομαι· οὐ
× ~ μικρα εστιν και
E ecce civitas haec iuxta est ut refugiam illic quae est pusilla ibi salvabor quae
+sed ~ (haec) civitas × × × × × × × hic et non
~ pusilla est et salvabitur anima mea in ipsa
H est „ „ „ × ad quam possum fugere × × parva et „ in ea numquid non
×

μικρά ἐστιν; καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου. **21** καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ
~ το προσωπον σου × ×
E est minima (S) et vivet anima mea (E) et dixit ei ecce miratus sum faciem tuam et super
pusilla angelo admiratus × ×
in
H modica est „ „ „ „ dixitque ad eum „ etiam in hoc suscepi pre-

tuam? RUF; CAE | quando AU ci, Max: **A** < 𝔊
18 **S** 100; AU tri **A** AU Gn q, ci, Max | domini (H) $\Sigma^{o*}T^*$: κυριοι cdm𝔈 | — mi (H) Θ^{M*}: = 𝔊
19 **S** 100; AU tri **A** AU Gn q, ci, Max | si (H) A: ει Chr-ed: < 18,3 etc. | gratiam H: χαριν bw𝔙^{p}: = 𝔐 | ante (H) QU | ην fl | εις dnp Chr | non (H) $X\Omega^{s}$ | potero 100: **S** = 𝔊 possum RUF; AU; H: **I**: δυναμαι o𝔄𝔙 Just | salvari 100; H salvus fieri RUF; AU ~ in monte(m) salvus fieri RUF; *cf* H | ne 100: = 𝔊 ne forte AU; H: + ποτε dfgijlprstvx𝔙 Thdt
20 Text = 100 (**S**) Varianten = RUF | — iuxta (H) Θ^{A*}: — εγγυς 71 | ~ pusilla est RUF Gn 5,1: ~ μικρα εστιν Chr | και bw𝔈𝔓 | quae est minima 100: = 𝔓 | vivet H: = 𝔊 vivit 100
21 angelo? 100 m. 2 | miratus 91-95.100; AU admiratus HI; ORI | ~ το προσ. σου acmoxc$_2$𝔄: Hexapla | — et ORI: — και m𝔓 | super AU: = 𝔊 ×100: Schreibfehler: *cf* — επι τω s in (verbo hoc)

(746B): eos quos liberavit admonuit non stare in tota regione illa neve retro respicerent **RUF** Gn *5,1 (58,12)*: in monte (-tem *AE, Ald. Del.*) inquit salvam fac animam tuam, ne forte comprehendaris

18 18 **100**: /Dixit...(= S)...domine (rogo dne *m. 1 über Rasur*)/ **AU** ci 16,29 (173,11): /dixit...(= A)...dom./ Gn q 44 (25,1): dixit aut. Lot ad illos: oro dom./ Max 2,26,6 (808): /dix. Loth ad illos: oro dom./ 2,26,6 (808): oro domine...dixit...(= A)...dom. tri 2,22 (859): /dixit aut. Loth ad eos: rogo dom./ 2,22 (859): rogo domine 2,22 (859): rogo domine, et non: rogo domini 2,22 (859): dixit aut. Loth ad eos: rogo dom./ **QU** hae 5 (1104): dixitque Loth ad eos...dixitque Loth ad eos: domine mi/ ...domine mi (*cf* H)

19 19 **100**: /quoniam...(= S,E)...in montem...(= E)... moriar/ **AU** ci 16,29 (173,12): /quia...(= A)...te Gn q 44 (25,2): /quia...(= A,E)...vivat (vivit *P*)...(= E)...possum salvus fieri in monte, ne forte conpreh. me m. et mor. Max 2,26,6 (808): /quia...(= A)...te etc. tri 2,22 (859: 2 mal): /quoniam...(= S)...mis. **CHRY** *V,739 (740C)*: et cum iuberetur in montem confugere et illic ab incendio damnatarum urbium tutus manere, pigebat ut senex ne deficeret in fuga in montis ascensu et ignibus apprehenderetur **QU** hae 5 (1104): /quia...(= H)...ante te...(= H)...animam m. **RUF** Gn *5,1 (58,24)*: non possum in monte (-tem *EFn***r*) salvus fieri/

20 **100**: /ecce...(= E)...et vivit an. m./ **BEA** Apc 2,2,34 (179): est civ. haec iuxta (iusta *VCF*), (+ ad *G*^{2}*THE FQ*)...(= H)...non (—*P*) modica est et vivit (-vet *VAGTFQ*) in ea an. m. (< IS) **CHRY** *V,739 (740C)*: unum ergo minimum de Sodomiticis urbibus oppidum ad salutis refugium donari sibi poposcit a domino **GR-M** past 3,27 (103B): est civ. hic...(= H)...an. mea in ea > **IS** Gn 15,8 (246B): est civ. haec...(= H)...an. mea in ea **RUF** Gn *5,1 (58,24)*: /sed ecce haec (—*B*) civ. pusilla est, hic salvabor et non est pusilla *5,5 (63,17)*: civ. haec pusilla et salvabitur anima mea in ipsa et non est pusilla

21 **91.92.94.95**: LXX. ecce mir. sum f. t. **100**: /et dix. ei (angelo *m. 2 darüber in tiron. Note*)...(= E)...et hoc verbum...(= E)...es/ **AU** ci 16,29 (173,15): ecce

τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλησας· **22** σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι
× +ταυτην ×
E hoc verbum ne deleam civitatem pro qua locutus es festina ergo ut salvus sis
~ verbum hoc de dixisti salvari
verbo hoc ut non everterem destruam
H ces tuas ut non subvertam urbem 〃 〃 〃 〃 〃 × et salvare
+hanc

ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα ἕως τοῦ σε εἰσελθεῖν ἐκεῖ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
ελθειν εκληθη
E ibi non enim potero facere rem donec tu intres illic (S) propter hoc vocavi(t) nomen
illic nec verbum quidquam illo eas introeas illuc
H 〃 quia non 〃 〃 quicquam 〃 × ingrediaris illuc idcirco vocatum est 〃

τῆς πόλεως ἐκείνης Σηγωρ. **23** ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λωτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγωρ, **24** καὶ
× +και
S civitatis × Segor (L) sol (ex)ortus est super terram et Lot intravit in Segor et
illius +et ut exivit ~ intravit Lot × ×
H urbis illius 〃 〃 egressus 〃 〃 〃 〃 Loth ingressus est 〃 〃 igitur
×

ORI | hoc verbum 100 ~ verbum hoc AU; *cf* ORI: = 𝔊𝔐 | ne 100; AU ut non ORI; H | deleam 100 everterem AU destruam ORI | +hanc (H) Λ^{H}: +ταυτην c𝔙 | pro 100; H de AU; ORI: = 𝔊 | dixisti ORI

22 × H: — ουν ej Just: = 𝔐 | salvari ORI | illic ORI | nec ORI | rem 100; AU Gau: = 𝔊 verbum AU Max: = 𝔐 quidquam ORI; H | intres illic 100 illo introeas AU eas illuc ORI: ελθειν Abfgoxyc$_2$ Cyr-cod | vocavi 100: Fehler vocatum est H; *cf* CHRY?: εκληθη h𝔙𝔈 T-A | × 100: — εκεινης 961 Dachl moqtux𝔙 Phil-arm Just: (Hexapla) = 𝔐 illius 100 m. 2; H: = 𝔊

23 +et ut PS-AU (Dublette?): *cf* +και 961 | exortus est TY: **C** ortus est 100; HI Is; PS-AU exivit HI Ecl: = 𝔊𝔐 | l. intravit TY; PS-AU: = 𝔊𝔐 ~ intravit l. 100 | — in PS-AU (Var); CΛΠΣBTMΦ$^{RZGVP\Theta M^2P^*\Psi\Omega}$

24 — et PS-AU spe | dom. pluit CY; HIL tri; PS-AU spe; PS-VIG tri 12; H: = 𝔊𝔐 ~ pl. dom. 100;

mir. sum f. t. Max 2,26,6 (808): ecce...(= E)...verbum hoc ne everterem civ. de qua loc. es/ **GR-M** past 3,27 (103B): ecce etiam...(= H)...es **HI** q (29,21): et dixit ei: ecce admir. sum f. t.: in hebraeo habet: ecce suscepi faciem tuam, id est: adquiesco precibus tuis; quod Symmachus secundum sensum interpretans ait: ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου (zu 'hebr.' *cf α'*: ιδου ηρα προσωπον σου) **ORI** ser *56 (129,20):* ecce admir. sum f. t. in verbo hoc, ut non destruam civ. de qua dixisti/ **QU** hae 5 (1104): dixitque ad eum...ecce...(= H)...es/ 5 (1105): suscepi preces tuas...non subvertam urbem (H)

22 22 **100**: /festina...(= E,S)...civ. Segor (s *über Rasur; darüber* illius *m. 2 in tiron. Noten*)/ **AU** Gau 1,35 (233,23): non enim inquit potero...(= E)...illo introeas Max 2,26,6 (808): /festina...(= E)...verbum donec tu illo introeas **CHRY** *V,739 (740C):* propter quod et ipsa civitas quae prius Balath vocabatur Segor appellata est **ORI** ser *56 (129,21):* /fest. ergo salvari illic; nec enim pot. f. quidquam donec tu eas illuc **QU** hae 5 (1104): /festina...(= H)...ingrediaris illuc 5 (1105): non pot. f. quidquam (H)

23 23 **100**: /Sol ortus est s. t. et intr. Lot in Sygor/ **AN** Rav 1,9 (22,5); 1,10 (26,6): sol...(= H)...est Segor **PS-AU** spe 2 (299,3): et ut sol ortus est s. t. et Loth intr. in (—*L*) Segor/ **CY-G** hept 1,660 (25): 26/ille subit celsae securus tecta Segorae **HI** Ecl (1016B): Lot quoque quoniam (quando *al.*) egressus est de Sodomis et venit ad civitatem ad quam ut festinaret ei fuerat imperatum, ascendit in montem et sol exivit super Segor Is 16 (575A): ad quem (= montem) postquam pervenit, ortus est ei sol in Segor **TY** reg 7 (85,2): sol exortus est s. t. et Loth intr. in Segor/

24 24 **100**: /Et pluit dom. s. Sodomam et Gomoram sulphur et i. a dom. de caelo/ **AM** fi 1,23 (533D); 1,25 (534B): pluit dom. a dom. **AMst** 2 Tm 1,18 (515C; Cas. 370b,10): et pluit inquit dom. sulphur et i. s. Sodomam et Gomorrham a deo (domino *Cas.*) de caelo **AU** Gn q 59 (32,3); Jo 51,3 (1765); loc 1,114 (524,9); **PS-AU** sol (159 < AM fi 1,25): pluit dom. a dom. spe 2 (299,4): /(+ et *MVL*) dom. (—*C*) pluit s. Sodomam et Gomorram sulfur et i. de caelo a dom. **BEA** Apc 11,7,2 (612): iste est ignis quem pluit dom. de caelo a dom. exeunte Lot de Sodomis **CAr** hist *5,7,15 (990A):* pluit dom. a dom. (Synode von Sirmium) *5,7,16 (990A):* dom. a domino...a dom. (Sirmium) **CHRY** *III,908 (912A):* pluit dom. a dom. i. et sulphur s. Sodoma *V,739 (740B):* de terra Sodomae et Gomorrhae cum igneis imbribus ardere coepissent **CY** te 3,33 (146,15): et dom. pluit (~ pl. d. *Mv*) s. Sodomam (-ma *A*) et Gomorram (gomurra *A*) sulphur (sulphor *A;* sulpur *M*) et i. e (*L;* ae *A;* de *cet., Hartel*) caelo (— e c. *B*) a dom. (— a d. *M*) **CY-G** cen 49 (877): Loth sulphurinam **FIL** 109,3 (71,13): et pluit dom. a dom. sulphur et i. 110,3 (73,3): pluit dom. a dom. s. Sodoma et Gomorra sulphur et i. **FIR** con 2,4 (54,1): et pluit dom. a dom. de caelis **FU** tri 3 (500B): et pluit dom. a dom. s. Sodomam et Gomorrham sulphur et i. a dom. **GAU** 10,3 (93,32): ipse super quattuor urbes Sodomorum... sulfur et i. de caelo contra morem pluvit **GR-M** Jb 14,23 (1051C): quae contra Sodomam i. ac sulphur pluisse dominum narrat **HI** Is 12 (441A): pluit dom. a dom. Na (1238B): s. Sodomam et Gomorrham i. et sulphurem pluit Os 1 (826D); Za 1 (1436A): pluit dom. a dom. **HIL** my 2,13,2 (36,25): dum pluit sulphur et ignem dom. a dom. Ps 68,22 (332,3): percussit dominus Sodomam et Gomorram 122,7 (584,18): et pluit sulphur et i. dom. a dom. syn *38 (511A):* pluit (pluvit *antiqui libri*) dom. a domino... dom. a domino... a dom. = *49 (517A):* pluit dom. a dom. (Synode von Sirmium) *50 (517B):* dom. a domino... a. dom. (Sirmium)

κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σοδομα καὶ Γομορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ **25** καὶ
~ εβρεξεν κυριος × × ~ πυρ και θειον × ×
~ εκ του ουρανου παρα κυριου
L dominus pluit super Sodoma(m) et Gomorra(m) sulphur et ignem e caelo a domino (E) et
~ pluit dominus contra × × atque × × × ×
~ ignem et sulphur de caelis deo
~ a domino de caelo
H „ „ „ Sodomam „ Gomorram „ „ „ a domino de caelo „
~ pluit dominus

κατέστρεψεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ πᾶσαν τὴν περίοικον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν καὶ
περιχωρον
E civitates illas evertit (S) et omnem regionem et omnes inhabitantes in civitatibus et
~ evertit civitates illas
H subvertit civitates has „ „ circa „ × universos habitatores urbium „
et

πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς. **26** καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐγένετο στήλη
× + αυτου
S × quae nascebantur de terra (E) et respexit uxor illius retro et facta est columna
ipsius retrorsum effecta staticulum
eius post se conversa statua
(de)mutata in sa-
H cuncta terrae virentia respiciensque „ eius post se × versa „ in statuam
postergum

TE Pra 13; CY (Var); NO; FIR; TY; FIL; AMst; RUF Eus; MAXn Jud 11; IR; VIG-T; PS-VIG Var > PS-PEL I.; FU; IS; CHRY; PS IGN; KA; Φ^{PQJ}, 68, mehrere mittelalterliche Autoren nach Vercellone: ~ εβρεξεν κυριος 961 𝔈𝔓 Just$^{1}/_{5}$ Eus Ath$^{2}/_{3}$ Chr Cyr$^{3}/_{5}$ Thdt T-A$^{1}/_{2}$ deus? TE Pra 16; NO tri 26 (Var) | contra GR-M? | —et gom.? PS-VIG Var 1,52; CHRY III; GR-M: — και γομορρα Just$^{2}/_{4}$ Eus$^{2}/_{5}$ Cyr$^{4}/_{6}$ | atque NO$^{1}/_{3}$ ac GR-M ~ ign. et sul. TE Pra 16; NO$^{2}/_{3}$; HI Na; RUF pri; MAXn; IR; PS-VIG Var > PS-PEL I.; VIG-T; GR-M; CHRY; PS-IGN; KA: ~ πυρ και θειον x𝔈𝔓 Just$^{1}/_{4}$ Eus$^{1}/_{5}$ Cyr-hier-ed Cyr$^{5}/_{6}$ Thdt T-A$^{1}/_{3}$ | e CY: **K** —e caelo CY (Var); FIL?; RUF Eus?; PS-VIG Var 1,2 > PS-PEL I.; 1,52 (Var); FU?; IS; KA? caelis FIR (d)e caelo a dom. (Stellung) TE Pra 13; CY; PS-AU spe; BEA: **K**: ~ εκ του ουρανου παρα κυριου 78 ~ a dom. de caelo 100; NO; HIL tri; TY; FIR; AMst; IR; PS-VIG tri 12; PS-IGN; H: = 𝔊𝔐 | —a dom. CY (Var); PS-VIG Var 1,52; KA (Var): — παρα κυριου d Phil-arm 𝔈^{p} deo TE Pra 16; AMst verbreitet ist das Kurzzitat: pluit dom. a dom. viele Zitate ändern die Stellung: (et) pluit / sulph. et i. / dom. a dom. HIL my, Ps dom. pl. / a dom. de caelo / sulphur et i. PS-VIG tri 12 dom. / a dom. / i. et sul. / s. sod. et gom. MAXn; PS-VIG Var 1,52 (Var); 1,2 > PS-PEL I.; VIG-T; CHRY dom. + a dom. FU (2mal a dom.) dom. / sul. et i. / s. sod. et gom. / a dom. AMst dom. / de caelo / i. et sul. / s. sod. PS-VIG Var 1,52

25 civ. illas ev. 100: **S** ~ evert. civ. illas PS-VIG > PS-PEL I.; *cf* KA Λ; H: = 𝔊𝔐 | regionem 100: περιχωρον abcdegjops(mg)w𝔄𝔅^{p} Or-gr A-Z: *cf* 19,17.29 | + et (H) Ψ^{M}: = 𝔊𝔐 | —παντα abcmowxc$_{2}$𝔈𝔓: (Hexapla) = 𝔐

26 illius 100 ipsius 100 m. 2 eius HIL; H | retro 100; HIL; AM Ps 43, 33; AU; QU; CAE; LEA: *cf* Vers 17 retrorsum RUF; ORI post se AM Ps 36; 43, 34; OPT; H: *cf* + αυτου a*; + αυτης a^{b}fmx: (Hexapla) = 𝔐 postergum CY-G?; B: < Vers 17 H | facta 100; KA effecta *cf* RUF; ORI; OPT (Var); QU conversa AM; AU; DION-E; IS > BEA mutata OPT; CAE (Var) demutata? *cf* HIL | columna 100; KA; *cf* HIL staticulum

51 (518B): pluit dom. a dom. tri 4,25 (115C): et dom. pluit (pluvit *Ms*) s. Sodomam (-ma *Ms*) et Gomorrham (gomorra *Ms*) sulphur et i. a dom. de caelo 4,29 (118C): dom. sulphur et i. pluit a dom. 5,16 (138B): pluit enim dom. a dom. 5,17 (140A): cum pluit dom. a dom. non ambigitur quin quod pluit dom. a dom. ad significationem patris et filii lex loquatur **PS-IGN** Ant *2,1 (213,18):* pluit dom. s. Sodomam et Gomorram i. et sulphur a. dom. de caelo (κυριος εβρεξεν επι σοδομα και γομορρα παρα κυριου πυρ και θειον) **IR** *3,6,1 (443):* et pluit dom. s. Sodomam et Gomorrham i. et sulfur a dom. de caelo **IS** fi 1,3,6 (455B): et pluit dom. s. Sodomam et Gomorrham sulphur et i. a dom. **KA** Δ 37 (95): pluit dom. (—*BOI*) i. et sulphur (~ sulphur et i. Φ^{PV}) a dom. (—a dom. Π^{CD} *TM*Φ^{RAZGP}*WmQPCVULSXY;* ~ a dom. i. et sul. *B;* de caelo *E*)/ **MAXn** Jud 2 (295,30): habet scribtura in exustione Sodomae et Gomorrae quod dom. a dom. pluerit i. et sulfur super easdem civitates 11 (309,15): pluit dom. a dom. i. et sulfur super duas civitates Sodomam et Gomoram; audis quia dom. a dom. pluit **NO** tri 18 (66,5): quoniam pluit dom. s. Sodomam et Gomorrham i. et sulpur a dom. de caelo 18 (66,15): dom. a dom. pluit s. Sodomam et Gomorrham sulpur atque i. 26 (94,17): pluit dom. (α; deus *al.*) s. Sodomam et Gomorrham i. et sulpur a dom. de caelo **PS-PEL I.** 16 (420B): et pluit dom. a dom. i. et sulfur s. Sodomam et Gomorrham/ (< PS-VIG Var 1,2) **PHI** 41,14 (793A): pluit dom. a dom. **QU** hae 5 (1105): igitur inquit dominus . . . (= H) . . . caelo . . . dom. a dom. **RUF** Eus *1,2,9 (15,17):* pluit dom. s. Sodoma et Gomorra (sodomam et gomorram *PF*) sulfur et i. a dom. (= griech. Text) pri *2,5,3 (136,11):* refertur super eos ignis et sulphuris imbrem pluisse **TE** ap 40,7 (97,26): cum regiones adfines eius, Sodoma et Gomorra, igneus imber exussit Marc 4,29 (523,4): quando iste Sodomam et Gomorram nimbo igneo exussit de pallio 2 (922 Oehler): impietas ignium meruit imbres: hactenus Sodoma, et nulla Gomorrha, et cinis omnia... Pra 13 (247,21): et pluit dom. s. Sodomam et Gomorram sulphur et i. de caelo a dom. 16 (256,21): pluens s. Sodomam et Gomorram i. et sulphurem deus a deo (dominus a domino *Pam*) **TY** reg 7 (85,3): /et pluit dom. s. Sodomam et Gomorram sulphur et i. a dom. de caelo **VIG-T** Ar 1,8 (185D): pluit inquit dom. a dom. i. et sulphur **PS-VIG** tri 1 (242B): et pluit dom. a dom. 12 (310B): dom. pluit a dom. de caelo sulphur et i. Var 1,2 (357A): et pluit dom. a dom. i. et sulphur (surphor *C*) s. Sodomam et Gomorrham (-rram *C*)/ 1,52 (387B): pluit dom. de caelo (a domino

ἁλός. **27** Ὤρθρισεν δὲ Αβρααμ τὸ πρωὶ εἰς τὸν τόπον, οὗ εἱστήκει ἐναντίον κυρίου, **28** καὶ ἐπέβλεψεν
ορθρισας ×
E salis (S) mane autem vigilavit Abraham ad locum in quo steterat ante dominum et respexit
lem
H „ Abraham autem consurgens mane × × ubi „ prius cum domino × intuitus est
×

ἐπὶ πρόσωπον Σοδομων καὶ Γομορρας καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς περιχώρου καὶ εἶδεν, καὶ
× γομορρων + πασης × × ×
S ad faciem Sodom⟨or⟩um et Gomorum et ad faciem totius × regionis et vidit (E) et
H × × Sodomam „ Gomorram „ × × universam terram „ illius viditque ×
×

ἰδοὺ ἀνέβαινεν φλὸξ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου. **29** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρῖψαι κύριον
+εκ τον θεον
C +απο cum contereret deus
E ecce ascendebat flamma a terra sicut vapor camini et factum est (I) „ exterminaret „
de quasi fornacis post*quam* dominus
H × ascendentem favillam de „ quasi fornacis fumum × × × „ enim subverteret „
dominus

πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Αβρααμ καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν Λωτ ἐκ μέσου
× περιχωρου + και κυριος
C omnes civitates in circuitu commemoratus est deus Abrahae et emisit Loth e medio
I × „ recordatus „ „ Abraham „ eiecit Lot de „
exemit
H × „ regionis illius +et memor fuit dominus × Abrahae „ liberavit Loth „ ×

RUF; ORI statua QU; KA (Var) in statuam OPT; AU Fau; H in salem? AM; AU ci, s; CY-G?; IS > BEA

27 H: *cf* ορθρισας fir𝔄 | —autem (H) Σ^{T}: —δε l*m

28 × H: *cf* —και f: Konstruktion | —προσωπον n | sodomum 100: Transkription? | γομορρων bw | +πασης EMefijrs(mg): = 𝔐 (Var), Samarit. | × 100; Π^{c}: —της γης blw Chr | illius H > 100 m. 2: = 𝔙^{p} | —et? HI (Var): —και n𝔈^{cp} | a 100 de HI; H +εκ 961 Mabcdghnopsvwxyc$_2$𝔙^{p}𝔈 Just Chr +απο fir | sicut 100 quasi HI; H | camini 100 fornacis HI; H

29 **C** TY **I** RUF | post⟨quam⟩ 100: **S** | τον θεον 961 abcfimrwc$_2$𝔓: (Hexapla) = 𝔐 dominus RUF (Var); $\Phi^{VP^{*}}P^{*}\Psi^{DF}$, 68: = 𝔊 | —πασας 𝔈^{p} Chr: = 𝔐: *cf* Ende des Verses | in circuitu TY: = 𝔊 sodomorum RUF: frei regionis H: *cf* περιχωρου Mefj | illius H: = 𝔓 | +et AU: +και j𝔙^{lw}𝔈: = 𝔐 | commemoratus est TY recordatus est RUF; AU; H memor fuit AP-V; *cf* TY (Erklärung) | dominus RUF (Var): κυριος ej | emisit TY; AU (Var) dimisit AU (Var) eiecit TY (Erklärung); RUF exemit AU eduxit? *cf* TY (Erklärung)

C) i. et sulphur s. Sodomam

25 25 **100**: /et civitates . . . (= E,S) . . . terra/ **KA** Γ 21 (76): ubi Sodoma et Gomorra subvertuntur (vertitur *D*) Λ 37 (95): /et evertit (subvertit *L*) Sodomam **PS-PEL I.** 16 (420B) < **PS-VIG** Var 1,2 (357A): /et evertit civ. illas

26 26 **100**: /et resp. ux. illius (ipsius *m. 2 in tiron. Note*) retro et facta est col. s./ **AM** Ps 36,48,2 (107,27): sicut uxoris Loth quae post se respexit . . . cum in salem esset repente conversa 43,33,1 (285,29): denique uxor Loth, quia retro respexit, ad verticem montis hoc est ad superiora pervenire non potuit, sed in salem conversa est 43,34,1 (286,20): quia post se respexit **AU** ci 16,30 (174,19): denique uxor Loth ubi respexit remansit et in salem conversa Fau 22,41 (634,19): unde et illa ut hoc admoneret in statuam salis conversa est s 96,10 (589): uxor Lot retro respiciendo remansit 105,7 (621): metuendum est exemplum uxoris Loth; retro enim respexit et ubi respexit, ibi remansit; in salem conversa est **BEA** Apc 2,2,31 (179): quod vero idem respiciens remansit et in sale(m) conversa est (< IS) **CAE** Cae 2,6 (139,34): mementote uxoris Loth quae retro respiciens versa (mutata K^{6}) est in statuam salis (Anfang < Lc 17,32; *cf* H) **CY-G** hept 1,658-659 (25): femina postergum positas dum respicit arces, diriguit speciemque salis pro corpore sumpsit/23 **DION-E** Pach *42 (260B):* uxor est Loth quae conversa in statuam salis (*cf* H) **HIL** my 2,12 (36,10): dum contra edictum dei retro respiciens uxor eius in columnam salis demutatur **IS** Gn 15,6 (246A): quod vero eadem respiciens remansit et in salem conversa est **KA** Γ 22 (76): ubi uxor Loth facta est columna (statua *D*) salis **LEA** vg 31 (124,20): cum uxore Loth non respicias retro **OPT** Par 3,11 (97,17): Loth et uxorem eius (+ molassadon *G*), quae post se adtendens (adtendit *RBv*) in statuam salis mutata (effecta *G*) est **ORI** 1 Rg *6 (11,17):* nam et in genesi uxor Lot quae (quia *ACD*) retrorsum conversa est . . . et ideo effecta est staticulum salis **QU** pro 1,23 (746B): quae uxor Loth praecepta contemnens retroque respiciens statua salis effecta **RUF** Gn *5,2 (59,21):* sed uxor eius immemor fit praecepti, retrorsum respicit, impositam legem rumpit, efficitur staticulum salis

27 **100**: /Mane . . . (= S) . . . dominum/ 27

28 **100**: /et respexit . . . (= S,E) . . . camini/ **CY-G** hept 1,664-666 (25): omnibus in cinerem celeri cum labe revulsis cernebat rutilo surgentes vertice flammas eminus Abramus **HI** q (29,25): et (—φ) ecce asc. fl. de t. quasi v. fornacis: pro quo legimus in hebraeo: ecce ascendebat citor quasi ἀναθυμίασις fornacis: quod nos vaporem vel fumum sive favillam possumus dicere 28

29 **100**: /Et f. e. post⟨*quam* . . .⟩ **AP-V** Jub *16,7 (17a):* et Loth liberavimus inde propter quod memor fuit deus Abrahae ut eliberaret eum de medio eversionis 29

τῆς καταστροφῆς ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις, ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λωτ. **30** Ἀνέβη
C subversionis cum subverteret deus civitates in quibus habitat in eis Loth
I eversionis (A) „ everteret dominus „ „ „ habitabat „ „ × (l) ascendit
H subversione × × × urbium „ „ habitaverat × × × ascendit-

δὲ Λωτ ἐκ Σηγωρ καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· ἐφοβήθη γὰρ
I autem Lot de Segor et sedebat in monte et duae filiae eus cum eo timuit enim
H que Loth „ „ „ mansit „ „ duae quoque „ „ „ „ timuerat „

κατοικῆσαι ἐν Σηγωρ. καὶ ᾤκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ, αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. **31** εἶπεν
I habitare in Segor et habita*vit* in spelunca ipse et duae filiae eius × × dixit
H manere „ „ „ mansit „ „ „ „ „ „ „ × × dixit-

δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν Ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδεὶς ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς,
I autem maior ad minorem pater noster senior est et nemo est super terram
H que „ „ „ „ „ senex „ „ nullus virorum remansit in terra

ὃς εἰσελεύσεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ· **32** δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον
I qui intret ad nos sicut convenit omni terrae veni × et potemus patrem nostrum vino
H „ possit ingredi „ „ iuxta morem universae „ „ × inebriemus eum „

καὶ κοιμηθῶμεν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. **33** ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα
καὶ εποτισαν
I et dormiamus cum eo et suscitemus de patre nostro semen
H dormiamusque „ „ ut servare possimus ex „ „ „ dederunt itaque patri suo

ut eliberaret? AP-V: *cf* H | e TY de TY (Erklärung); RUF; AU; AP-V; H | subversionis TY; *cf* H evers. AU; AP-V | **A** AU | deus TY: *cf* κυριον τον θεον E (Dublette), *cf* Anfang des Verses | ~loth ××habitabat TY ½? | ×AU?; H: —λωτ 𝔈

30 asc. aut. AU: **A** = 𝔊 et asc. HI: **O** = 𝔐 | sedebat AU: = 𝔊 sedit HI habitavit RUF? | + ipse RUF: + αυτος 961 EMbdefghijlpqrstuvwc$_2$𝔙𝔈^{ef} Cyr: = Ende der Verses | timuerant (H) Λ^{H}: *cf* εφοβηθησαν ce^{b}jlnqtu v𝔙^{lw} Chr Cyr-ed | habitare AU: **A** = 𝔊 sedere HI: **O** = 𝔐 | ××RUF 5,5; H: — μετ αυτου mt𝔈: = 𝔐 cum eo (H) OΘ$^{A^2M^2\Omega S}$: = 𝔊, Samar.: < erste Vershälfte

31 super (H) X | sicut convenit RUF ut oportet IR

32 et RUF: = 𝔊 ×IR; H: — και 𝔄-ed𝔙𝔈 Chr½: = 𝔐 | potemus RUF potionemus IR | et RUF; IR (Var): = 𝔊𝔐 ut IR: H | susc. RUF; IR resusc. *cf* AM

33 dederuntque (H) Σ$^{TO^*M\Omega M}$, Claudius Taurin. (PL 50,964C): *cf* και εποτ. 77 𝔖-ap-Barh: = 𝔐 | εκεινη U$_4$abc

AU Gn q 45 (25,12): et recordatus est deus Abraham et exemit (*Mss*; emisit *Zycha nach den Capitula codd. PV;* dimisit *ST in den Capitula*) Lot de medio eversionis loc 1,64 (517,25): cum everteret…(= A)…habitabat (-bant *LS*) in eis **RUF** Gn *5,3 (61,11):* et f. e. inquit cum exterminaret deus (dominus *BEFn*) civitates Sodomorum, recordatus est deus (dominus *AE, Ald. Del.*) Abrahae et eiecit Lotd et erra illa **TY** reg 7 (85,7): cum contereret …(= C)…in eis Loth 7 (85,12): commemoratus…(= C) …subversionis 7 (85,14): civitates in quibus Loth habitabat 7 (85,15): memor enim deus promissionis ad Abraham eiecit Loth de omnibus civitatibus Sodomorum, quibus veniet ignis ex igni ecclesiae quae de medio eorum educetur

30 30 **AU** Gn q 46 (25,19): asc. aut. Lot de Segor (sechor *C*) et sedebat in monte 47 (25,23): timuit enim hab. in S. **HI** q (30,3): et asc. Lot de S. et sedit…(= I) …sedere in S. **RUF** Gn *5,2 (60,10):* adscendit in montem et ibi habitavit, sicut scriptura dicit, ipse et d. f. e. cum eo *5,5 (63,27):* adscendit ergo post haec Lot in montem et ibi habitat (-tabat *P*) in spelunca, ut dicit scriptura, ipse et d. f. e.

31 **IR** *4,31,1 (662):* dixit…(= I)…ut oportet o. t./ **31** **RUF** Gn *5,4 (61,16):* quia dixerunt invicem sibi: pater inquit noster…(= I)…terrae/

32 *cf* Vers 34 **AM** Abr 1,56 (539,9): ut semen **32** generationis humanae de patre suo resuscitarent **IR** *4,31,1 (662):* /veni potionemus…(= I)…ut (et *Erasm. Gall. Arund. Merc. 2*) susc. de p. n. s. **RUF** Gn *5,4 (61,18):* /veni…(= I)…semen

33 *cf* Vers 35 **HI** q (30,19): et nescivit cum dor- **33** misset cum ea (βγ; eo φ) et cum surrexisset ab eo **IR** *4,31,1 (662):* et intr. maior nata (natu *Grab. Mass.*)… (= I)… scivit Lot quum dormiret (+ nocte *Erasm. Gall. Feuard. Merc.*) illa et quum surgeret **KA** Δ 91 (86): ubi filiae Loth ad patrem suum (—*F*) intraverunt

αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν νύκτα
ἐκεινη × × ×
I et intravit maior nata et dormivit cum patre suo nocte
natu
H bibere vinum nocte illa „ ingressa est „ × dormivitque „ „ × ×

ἐκείνην, καὶ οὐκ ἤδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι. **34** ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον καὶ
× ἐκεινην + εν τω × και ×
I illa et non scivit cum dormiret illa et cum surgeret
nescivit + Lot dormisset cum ea surrexisset ab eo
H × at ille „ sensit nec quando accubuit filia nec quando surrexit × altera quoque die ×
+ cum

εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν Ἰδοὺ ἐκοιμήθην ἐχθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ποτίσωμεν αὐτὸν
+ εγω ×
H dixit maior ad minorem ecce dormivi heri cum patre meo demus ei bibere
+ ego ×

οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύτην, καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
× × ~ σπερμα εκ του πατρος
H vinum etiam hac nocte et × dormies cum eo ut salvemus semen de patre
× ~ nocte hac illo et

σπέρμα. **35** ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον, καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη
ημων
H nostro dederunt × et × illa nocte patri × vinum ingressaque minor filia dormivit
in suo

μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι.
μετ αυτου αυτον + εν τω + αυτην
I et non scivit cum dormisset secum nec cum surrexisset
nesciebat dormiret cum ea et surgeret
H cum eo „ nec tunc quidem sensit quando concubuerit × vel quando illa surrexerit
nec ×

36 καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες Λωτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. **37** καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν καὶ
O et conceperunt duae filiae Lot de patre suo et genuit primogenita filium et
H conceperunt ergo „ „ Loth „ „ „ peperitque maior „ „

ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωαβ λέγουσα Ἐκ τοῦ πατρός μου· οὗτος πατὴρ Μωαβιτῶν ἕως
O vocavit nomen eius Moab × × × × (I) hic pater est Moabitarum usque in
iste ~ est pater
H „ „ „ „ × × × × ipse est pater „ „ „

τῆς σήμερον ἡμέρας. **38** ἔτεκεν δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Αμμαν υἱὸς
~ και η νεωτερα δε ετεκεν ×
I hodiernum diem (O) et minor et ipsa peperit filium et vocavit nomen eius Ammon id est filius
hanc × × × ×
H praesentem „ minor quoque „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „
× × × ×

dfgimoprstvwxc$_2$𝔄𝔅 | nata IR natu IR (Var) | — suo H: — αυτης U_4 | — nocte illa H: — την νυκτα εκεινην DLlquℰ^c Chr: = 𝔐 | non scivit IR nescivit HI | + lot IR | dormiret illa IR: κ. εκεινην 77 dormisset cum ea HI; *cf* + cum (H) $Π^{D2}$: *cf* αυτον bmnw | + εν τω ej | surgeret IR surrexisset ab eo HI
34 alt. quoque die dixit H: *cf* και τη επαυριον ειπεν d | + ego C: + εγω f𝔄; *cf* εγω εκοιμ. 911? dgp | — heri $Ω^M$: — εχθες U_4* | meo H: = 𝔄𝔅^{lw}: = 𝔐 | — etiam $Σ^M$: — και n | ~ nocte hac Σ: = 𝔊 | — εισελθουσα ℰ | illo B | et ΣB$Ψ^{DM}$: = 𝔊𝔐 | ~ σπερμα εκ του πατρος ημων E𝔄ℰ
35 + in A$Θ^{AM*}$: = 𝔊𝔐 | + suo $Ω^{SJ}$: = 𝔊𝔐: = Vers 33 | eo H: αυτου Lf: = 𝔐 | non scivit IR nesciebat RUF | dormisset secum IR dormiret cum iis RUF: *cf* αυτον bw | nec IR; Σ: *cf* Vers 33 et RUF: = 𝔊𝔐 | + εν τω 16: = 𝔐 | surrexisset IR surgeret RUF | illa H: + αυτην acx: Hexapla = 𝔐 — illa (H) $ΣΦ^{Z*}$: < Vers 33
37 primogenita? HI: = 𝔐 | ×××× HI?; H: < 𝔐 | hic pater est RUF iste est pater HI | hodiernum RUF: = 𝔊 hanc? HI: *cf* 𝔐 | — diem RUF (Var)
38 ~ και η νεωτερα δε ετεκεν acmnoxc$_2$: Hexapla = 𝔐 > HI? | — ammon id est HI (Var); C*$Θ^{AM*}$P*: = 𝔐 — id est X: = 𝔊 — id est fil. pop. mei $Λ^{L*HT*}$; Claudius Taurin. (PL 50,965B): — υιος του γεν. μου $𝔙^p$ | ipse HI;

34 34 *cf* Vers 32 idem: et non scivit inquit quum dormisset secum nec quum
35 35 *cf* Vers 33 **IR** *4,31,1 (662):* et in minore hoc surrexisset **RUF** Gn *5,3 (60,24):* nesciebat enim cum

τοῦ γένους μου· οὗτος πατὴρ Αμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **20,1** Καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν ~ αβρα-
O generis mei ipse est pater filiorum Ammon (I) profectus est inde
H populi " " " " Ammonitarum usque hodie in hodiernum diem " " est ~ Abra-

Αβρααμ εἰς γῆν πρὸς λίβα καὶ ᾤκησεν ἀνὰ μέσον Καδης καὶ ἀνὰ μέσον Σουρ καὶ παρώ-
αμ εκειθεν
I Abraham ad africum (X) et inhabitavit inter medium Cades et Sur
H " in terram australem et habitavit " " " " et peregri-
ham inde

κησεν ἐν Γεραροις. **2** εἶπεν δὲ Αβρααμ περὶ Σαρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι Ἀδελφή μού ἐστιν·
A dixit autem Abraham de Sarra uxore sua soror mea est
H natus est in Geraris dixitque " " " " " " " "

ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι Γυνή μού ἐστιν, μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν.
A timuit enim dicere uxor mea est ne forte occiderent eum viri civitatis propter illam
H

ἀπέστειλεν δὲ Αβιμελεχ βασιλεὺς Γεραρων καὶ ἔλαβεν τὴν Σαρραν. **3** καὶ εἰσῆλθεν ὁ θεὸς πρὸς Αβιμελεχ
ηλθεν
I Abimelech rex accepit ingressus *est* deus ad Abimelech
sumpsit dominus
H misit ergo " " Gerarae et tulit eam venit autem " " "

ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν Ἰδοὺ σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναικός, ἧς ἔλαβες, αὕτη δέ
(εν)υπνιω + αυτω
I noctu et dixit ei ecce tu morieris propter mulierem (M) haec autem
(in) nocte
H per somnium noctis " ait " en " " " quam tulisti habet
somnum nocte dixit illi

H: < 𝔐 | — est HI (Var): = 𝔊𝔐 | fil. Ammon? HI: < 𝔐 | — εως της σημερον ημερας Chr: *cf* HI | in hodiernum diem (H) O: = 𝔊

20,1 profectus est RUF; O exivit AP-V? | ~ abr. inde (H) Ω^{M}: ~ αβρ. εκειθεν bsvw$\mathfrak{E}^{p}$ | ××RUF?: — εις γην bw | **X** AP-V | et (H) 68

2 — οτι DEU$_4$acehlmnoquxy$\mathfrak{E}\mathfrak{H}$ Chr: = 𝔐 | — εφοβηθη ... αυτην 961 U$_4$a*cdgopxc$_2$$\mathfrak{A}\mathfrak{E}$, sub ÷ $\mathfrak{H}$: (Hexapla) = 𝔐 | × AU: — οτι DEMa^{b}hmnstvy | accepit *cf* RUF sumpsit *cf* AM

3 ingressus est *cf* RUF: = 𝔊 venit H: ηλθεν acmoxc$_2$$\mathfrak{A}\mathfrak{H}$ Eus: Hexapla | dominus RUF (Var); *cf* dominus deus (H) Σ^{M} | ××RUF: — εν υπνω bwc$_2$ Chr per somnum (H) Σ^{M}: = 𝔊 per somnium H: εν (εν)υπνιω ej: = 𝔐 | noctu RUF nocte RUF (Var); $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{O}$BTMΦΘP^{2}ΨΩ in nocte AM | dixit (H) P, 68 | ei AM; RUF; H: + αυτω Acfghlnqtuy, sub ※ $\mathfrak{H}$: = 𝔐 illi XTMΦΨΩ | × H: — συ Edp$\mathfrak{A}\mathfrak{E}^{p}$ Chr$^{1/3}$

dormiret cum iis et cum surgeret

36 36 **HI** q (30,23): et...(= O)...suo/ **KA** Λ b 37 (95): et filiae Loth conceperunt de p. s.

37 37 **CY-G** hept 1,677 (26): prima creat puerum patrio sermone Moabum/ **HI** q (30,23): /et genuit ...(= O)... iste est pater M. u. in hanc diem/ **RUF** Jos *7,5 (332,1):* hic...(= I)...diem (— *E*)

38 38 **CY-G** hept 1,678-679 (26): /altera disparibus Ammanum (-onum *A*) nuncupat orsis; hic pater Ammorum (ammonum *G*), genitor Moabitibus ille est/ **HI** q (30,25): /et....(= O)... Ammon, id est (— a. id est φ) f. populi m.; ipse est (— φ) p. f. A. (30,29): filius generis mei sive, ut melius est in hebraeo, filius populi mei

20,1 20,1 **AP-V** Jub *16,10 (17a):* et in mense hoc exivit Abraham a Cebron et abiit et inhabitavit inter medium Cades et Sur in finibus Gerarum **CY-G** hept 1,680-681 (26): /interea excedit positis de sedibus Abram et Gerarum ad terras socia cum coniuge transit/ **RUF** Gn *6,1 (65,20):* profectus est inquit inde A. ad africum et venit ad regem Philistinorum/

2 **AM** Abr 1,59 (540,16): nam et Abimelech in uxorem sibi eam sumpserat/ **AU** c men 23 (498,22): soror mea est Gn q 48 (26,1): dixit...(= A)...illam **CY-G** cen 219 (893): alienam uxorem abduxerat (obdux. π; addux. *Mγ*) Abimelech hept 1,682-685 (26): /hic Abimelechus cupiens consortia Sarrae principis arbitrio — germanam nam fore vates dixerat eximius, fraudem ne forma pararet coniugis innocuo, rivales dum cavet iras — **KA** Δ 92 (86): ubi Abraham uxorem suam appellat (vocavit *F*) sororem **RUF** Gn *6,1 (65,22):* /refertur etiam quod pactus sit cum Sarra uxore sua, ut non diceret uxorem se (+ esse *D*) Abrahae, sed sororem eius esse; et quod rex Abimelech acceperit eam/ **2**

3 **AM** Abr 1,59 (540,17): /et dixit ei in nocte deus: ecce tu m. pr. mul. 1,59 (540,19): haec...(= M)...viro **AU** Gn q 49 (26,13): ecce tu m. (> Alcuin PL 100,543C **3**

ἐστιν συνῳκηκυῖα ἀνδρί. **4** Αβιμελεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς καὶ εἶπεν Κύριε, ἔθνος ἀγνοοῦν
M commoratur cum viro (l) numquid domine gentem ignorantem
H enim virum Abimelech vero non tetigerat eam et ait domine num „ „

καὶ δίκαιον ἀπολεῖς; **5** οὐκ αὐτός μοι εἶπεν Ἀδελφή μού ἐστιν; καὶ αὐτή μοι εἶπεν Ἀδελφός μού ἐστιν. ἐν
I et iustam perdes nonne ipse dixit in
H „ „ interficies „ „ dixit mihi soror mea est et ipsa ait × frater meus est „

καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο. **6** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς καθ' ὕπνον
I corde mundo × × × × feci hoc (M) respondit ei deus
H simplicitate cordis mei et × munditia manuum mearum „ „ dixitque ad eum „ × ×

Κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην ἐγώ σου τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς
I et ego cognovi quia × puro corde fecisti hoc et peperci × tibi ut non peccare in
H „ „ scio quod × simplici „ feceris × „ ideo custodivi × te ne „ „

ἐμέ· ἕνεκεν τούτου οὐκ ἀφῆκά σε ἅψασθαι αὐτῆς. **7** νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ,
I me propter hoc non sum passus te tangere eam
H „ et × „ dimisi × ut tangeres „ nunc igitur redde uxorem viro suo

4 numquid domine JUL-E ~dom. numquid AMst Gal; *cf* H: = 𝔐 numquid AMst q | et iustam JUL-E; H: = 𝔊 ××AMst: auch in 𝔐 nur 1 Adjektiv iustus (H) Ψ^{M}: δικαιος n | interficies H >JUL-E (Var): αποκτενεις Thdt, *cf* ουκ αποκτενεις bw

5 non (H) A | ~ειπεν μοι acmoxc$_2$𝔄𝔙: Hexapla = 𝔐 — mihi (H) Brev. Goth. (PL 86,297A), Claudius Taurin. (PL 50,966A): — μοι j$\mathfrak{V}^{lp}$ | ××××××(H) Brev. Goth. (PL 86,297A): — και αυτη μοι ειπεν αδ. μου εστιν c*c$_2$ | dixit (H) O | +mihi (H) MO: *cf* ~ειπεν μοι c^{a}x𝔄 | simplicitate H: *cf* απλοτητι σ′ | ×××× RUF?: —και εν δικ. χειρων Thdt^{1}/$_{2}$: *cf* Vers 6 | +in (H) Σ^{o}BO, 68: = 𝔊𝔐 ×H: — εν bcejow𝔙 | —mearum CA^{L}BA; Claudius Taurin. (PL 50,966A): = 𝔊

6 **M**? AM | dominus AM (Var); XΠ^{c}BP*$\mathfrak{Q}^{s}$, 68 | ××H: —καθ υπνον eo$\mathfrak{E}^{c}$ | ecce AM (Var); Σ^{M} | cognovi AM sciebam JUL-E; AU Jul scio AU Dt; H | quoniam AM (Var) | ×AM; AU Dt (Var); H in JUL-E; AU Jul, Dt: = 𝔊𝔐 | puro corde AM mundo corde AU Dt ~corde mundo JUL-E >AU Jul: ~καρδια καθαρα E | et AM; AU Gn q: = 𝔊𝔐 propterea AU Dt: = 𝔙: *cf* weiter unten et ideo H ×ideo (H) CXB, 68 | —εγω bdw𝔙𝔈 Chr | ut non AM; AU Gn q ne AU Dt; H | propter hoc AM: = 𝔊𝔐 et ×RUF; H: *cf* oben | sum passus AM permisi RUF | te (H) X ×H: —σε 𝔄-codd | tangere AM contingere RUF | eam AM; RUF Gn 6,1; 6,2 (Var); H illam RUF Gn 6,2

7 igitur H: ουν n autem (H) Ψ^{D}: = 𝔊 | ~viro s. ux. (H) greIsc: ~τ. ανθρ. τ. γυν. 𝔈 Phil-codd-omn viri >ANG 190A) **KA** Λ 38 (95): locutus est dominus ad Abimelech pro Sarra **RUF** Gn *6,1 (65,24)*: /ingressus sit autem (et quod ingr. sit *B*) deus (dominus *A*) ad A. noctu (nocte *P*) et dixerit ei/6

4 4 **AM** Abr 1,59 (541,9): ideoque cum praetenderet Abimelech quod uxorem alienam esse ignoraverit/ **AMst** Gal 4,8 (380D = 241b,35 Cas.): domine inquit numquid g. ign. perdes q 67 (117,5): numquid g. ign. perdes **JUL-E** *ap* AU nu 2,27 (280,13): tunc Abimelech ait: numquid, domine, g. ign. et iustam perdes (interficies μ)/

5 5 **AM** Abr 1,59 (541,10): /quam sororem esse vir ipse suam dixerit/ **JUL-E** *ap* AU nu 2,27 (280,14): /nonne ipsi dixerunt se germanitate coniunctos/8 **RUF** Gn *6,2 (67,18)*: tu scis inquit domine quia in corde mundo feci hoc

6 **AM** Abr 1,59 (541,11): /respondit ei deus (dominus *DXB*): et (ecce χ) ego cognovi quia (quoniam *DXB*) ...(=I)...te tangere (ut tangeres *N*) eam 1,60 (542,3): et ego ...(=I)... fec. hoc **AU** Dt 52 (413,4): scio quia in (*exp. V*) mundo c. fec. hoc 55 (415,18): propterea pep. tibi ne pecc. in me Gn q 49 (26.9): et pep. tibi ut non pecc. in me (>Alcuin PL 100,543C >ANG 190A) Jul 3,36 (721): sciebam, inquit deus, quia in c. mundo fec. hoc **JUL-E** *ap* AU Jul 3,36 (721): et ego sciebam quia in c. mundo fec. hoc **RUF** Gn *6,1 (65,25)*: 3/quia non contigisti inquit mulierem hanc, et non permisi te contingere eam *6,2 (67,24)*: et dominus inquit non per-

I ὅτι προφήτης ἐστὶν καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ ζήσῃ· εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνῶθι ὅτι
H quoniam propheta est et orabit pro te et salvus eris
H quia " " " " " " " vives si autem nolueris reddere scito quod

I ἀποθανῇ σὺ καὶ πάντα τὰ σά. **8** καὶ ὤρθρισεν Αβιμελεχ τὸ πρωὶ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς
I surrexit ergo mane Abimelech
H morte morieris tu et omnia quae tua sunt statimque de nocte consurgens " × vocavit omnes ser-

I παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι
H vos suos et locutus est universa verba haec in auribus eorum timueruntque (και εφοβηθησαν) omnes (ανδρες) viri

I σφόδρα. **9** καὶ ἐκάλεσεν Αβιμελεχ τὸν Αβρααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μή τι ἡμάρ-
H valde vocavit autem Abimelech etiam Abraham et dixit ei quid × fecisti nobis (×) quid pecca-

I τομεν εἰς σέ, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; ἔργον, ὃ οὐδεὶς ποιή-
H vimus in te quia induxisti super me et super regnum meum peccatum grande × quae non debuisti

I σει, πεποίηκάς μοι. **10** εἶπεν δὲ Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ Τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο; **11** εἶπεν δὲ Αβρααμ
H facere fecisti nobis (ημιν) rursusque expostulans ait quid vidisti ut hoc faceres respondit Abraham

I Εἶπα γάρ Ἄρα οὐκ ἔστιν θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός
H cogitavi mecum dicens forsitan non est timor dei in loco (hoc) isto et interficient me propter uxorem

I μου. **12** καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μού ἐστιν ἐκ πατρός, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ μητρός· ἐγενήθη δέ μοι εἰς
I etenim (et) vere soror mea est de (ex) patre sed (et) non (ex) de matre facta est × mihi in
H meam alias autem et " " " " filia patris mei (×) et " filia matris meae et duxi eam (in) ×

I γυναῖκα. **13** ἐγένετο δὲ (×) ἡνίκα ἐξήγαγέν με ὁ θεὸς (κυριος) ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ εἶπα (×) αὐτῇ Ταύτην
H uxorem × postquam autem (×) eduxit me deus (dominus) de domo patris mei × dixi ad eam hanc

I τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις ἐπ᾽ ἐμέ· εἰς πάντα τόπον, οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἰπὸν ἐμὲ (×) ὅτι Ἀδελφός μού
A (ποιησης) in omni loco ubi intraverimus ibi
H misericordiam facies (facias) mecum " " " ad quem ingrediemur × dices × quod frater tuus

sui[s] (H) 68: *cf* του ανθρωπου n𝔙 = 𝔐 | salvus eris tu et domus tua AN? vives H: = 𝔊𝔐 | morte H: = 𝔈^{o}: < 𝔐
8 και εφοβηθησαν e: = 𝔐 | ανδρες U_4bdefijpqrs(mg)tuw: = 𝔐
9 —μη 1 Chr: *cf* 𝔐 | ημιν n𝔙^{lp} Chr
11 hoc Φ^{A}
12 etenim HI; AU ci; BED: = 𝔊 et AU c men? | ex HES | et AU c men (Var); HES; H: = 𝔄𝔈 × AU c men? | de HI Hel, q (Var); AU; BED ex HI q; HES | facta...mul. Didymus? | + in (H) Ω: = 𝔊𝔐
13 —autem (H) P*, Brev. Goth. (PL 86,297B): — δε 961E | dominus CΣT*M*Φ^{R}: κυριος d Chr$^{1/3}$; *cf* κυριος ο θεος fi | —και p𝔙𝔈 Chr | facias Φ^{RAGVP}P: *cf* ποιησης g | mecum H: = 𝔄𝔙 = 𝔐 | —εμε 20 𝔙𝔈 Chr

misit ei (—*B;* eum *F*) contingere illam (eam *Eb*)

7 7 **AN** Mt h 1 (613): quoniam...(= l)... eris tu et domus tua **HI** Jr h *1 (587C):* proph. est et or. pro te

8 8 **JUL-E** *ap* AU nu 2,27 (280,15): 5/surrexit ergo mane Abimelech/14

12 12 **AU** c men 23 (498,25): et vere (vera φ^{1}) s. m. est de p. (+ et γ) non de m. ci 16,30 (174,28): etenim...(= l) ...matre **BED** (91,183D): etenim... (= l)... matre **Didymus** (Pitra, Spicil. Solesm. I *284a):* Abraham de Sarra dicens ita: facta... (= l)... mul. **HES** *6 (1047C):* s. m. est ex p. et non ex m. **HI** Hel 15 (199 B): vere...(= l)...matre q (31,3): etenim...(= l)...ex (βγ; de φ) matre...in hebraeo habet: vere s. m. est, filia patris mei et (βγ; sed φ) non filia matris meae

13 **AU** loc 1,65 (517,27): in... (= A)... ibi **13**

14 **CY-G** hept 1,696-697 (27): haec ubi constiterant, **14** rector dat mille talenta et famulos; his molle pecus armentaque iungit **JUL-E** *ap* AU nu 2,27 (280,16): 8/et

ἐστιν. **14** ἔλαβεν δὲ Αβιμελεχ χίλια δίδραχμα πρόβατα καὶ μόσχους καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας
+αργυριου +και ×
I et accepit × mille didragma argenti et oves et vitulos et pueros et ancillas
talenta ~ ancillas et pueros
H sim tulit igitur Abimelech × × × × 〃 〃 boves 〃 servos 〃 〃
×

καὶ ἔδωκεν τῷ Αβρααμ καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. **15** καὶ εἶπεν Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ
I et dedit Abrahae
H 〃 〃 Abraham reddiditque illi Sarram uxorem suam et ait × ×
ei

Ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου· οὗ ἐάν σοι ἀρέσκῃ, κατοίκει. **16** τῇ δὲ Σαρρα εἶπεν Ἰδοὺ δέδωκα χίλια
× +εστιν
H × terra × coram vobis est ubicumque tibi placuerit habita Sarrae autem dixit ecce mille argen-
te ~ dedi mille

δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου· ταῦτα ἔσται σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ·
εις πασας τας
S didragma
H teos dedi fratri tuo hoc erit tibi in velamen oculorum × × ad omnes qui tecum sunt et
argenteos et × quae

καὶ πάντα ἀλήθευσον. **17** προσηύξατο δὲ Αβρααμ πρὸς τὸν θεόν. καὶ
S omnia vera dic (I) oravit vero Abraham pro Abimelech et
rogavit +deum +dominum
H quocumque perrexeris mementoque te deprehensam orante autem 〃 × × ×

ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν Αβιμελεχ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, καὶ ἔτεκον· **18** ὅτι
× × ετικτον
I sanavit deus Abimelech et uxorem eius et ancillas eius et pariebant (E) quia
dominus illius quoniam quidem
H 〃 〃 〃 〃 〃 × ancillasque 〃 〃 pepererunt concluserat
× eius et ancillas

συγκλείων συνέκλεισεν κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Αβιμελεχ ἕνεκεν Σαρρας τῆς γυναικὸς
× ο θεος ×
E × concluserat deus a foris omnem vulvam (I) in domo Abimelech propter Sarram uxorem
concludens clauserat dominus omnium
H × enim 〃 × × 〃 〃 domus 〃 〃 〃 〃
dominus

14 Text aus JUL-E | et acc. JUL-E: = 𝔐 | talenta CY-G? | +αργυριου fir𝔙𝔈 | +και bdfilnp rw𝔄𝔙^{p}𝔈 Chr | —et (H) ΠΩ^{M}, 68; Claudius Taurin. (PL 50,966C): —και Mdehjpqtuy𝔄𝔙 | ~ anc. et pueros JUL-E (Var) | ei (H) CB

15 —μου y𝔙 | te X: = 𝔊𝔐 | +εστιν Mcdfghlnpqrstuv𝔙^{p} Chr

16 ~dedi mille arg. (H) Claudius Taurin. (PL 50,966C): = 𝔊𝔐 | didragma 91-95 | +et Brev. Goth. (PL 86,297C); et×O: = 𝔊 Samar. | εις πασας τας n | quae Π^{c}

17 oravit *cf* RUF; JUL-E; *cf* H rogavit AM poposcit CY-G? | vero JUL-E | +deum JUL-E: *cf* 𝔊𝔐 +dominum JUL-E (Var) | pro Abimelech *cf* AM; RUF; JUL-E: *cf* και ιασατο ο θεος τον] περι dp | dominus RUF Gn 6,1; JUL-E (Var) ×(H) Ω^{M*}: —ο θεος n𝔄𝔙^{p} | eius AM; RUF; JUL-E (Var); O: = 𝔊𝔐 ×JUL-E; H | et anc. (H) Brev. Goth. (PL 86,297C) | illius AM? | pariebant RUF: ετικτον fht𝔄 Chr

18 quia 91.94.95; JUL-E quoniamquidem RUF Gn 6,1 | ×91.94.95; AM; RUF Gn 6,3; HI; AU; JUL-E; H: —συγκλειων A Chr½ concludens RUF Gn 6,1: = 𝔊𝔐 | clauserat JUL-E | deus 91.94.95; AM (Var); HI; AU; H: ο θεος bejw𝔙 Phil-arm: = Samar. dominus AM; X*: = 𝔊𝔐 | ××H: —εξωθεν ejmo Phil-arm | omnium 91 | vulvam] +ne parerent? RUF = του μη τικτειν: < 16,2

acc. m. didragma (didragmas *TVP;* didragmata *NC m. 2;* didrachmas *d*)...(=I)...anc. (~ anc. et pueros *N*) et d. Abrahae atque a se mulierem remisit intactam/17

16 16 **91.92.94.95**: LXX. didragma (dedragma *91;* didragmata *92;* diragma *94*) LXX. omnia vera dic **CY-G** cen 211 (892): pecuniam Abimelech

17 17 **AM** Abr 1,61 (542,13): quod Abraham pro eo rogavit et impetravit; peperit enim uxor eius et ancilla illius (*PTBCM;* eius *DX*)/ **CY-G** hept 1,703-705 (27): verum ubi pacificus vates pro rege poposcit procubus ante deum, promptim se laeta per omnes reddidit ubertas alvosque implevit opimas **JUL-E** *ap* AU nu 2,27 (280,18): 14/oravit vero deum (dominum *CE*) Abr. pro Abim. et san. deus (dominus *F*) Abim. et ux. (+ eius *TK PN*) et anc. eius **RUF** Gn *6,1 (66,3):* refertur etiam quod tamquam propheta Abraham oraverit pro Abimelech et san. dominus...(=I)...anc. eius *6,3 (68,18):* sanavit eas deus et pariebant/

18 **91.94.95**: LXX. quia...(=E)...omnem (omnium *91*) vulvam **AM** Abr 1,61 (542,14): /quas ante conclu- **18**

Αβρααμ. **21,1** Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σαρραν, καθὰ εἶπεν, καὶ ἐποίησεν κύριος τῇ Σαρρα, καθὰ ἐλάλησεν,
I Abrahae (E) et dominus visitavit Saram sicut dixit et fecit deus (ο θεος) Sarae sicut locutus est (+ei)
H Abraham visitavit autem dominus (deus) Sarram „promiserat" implevit × × quae „ „

2 καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν Σαρρα (×) τῷ Αβραμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας εἰς τὸν καιρόν, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ
E et concepit et peperit Sara (×) Abrahae filium in senectute sua et in tempore (secundum tempus) sicut locutus est illi
H concepitque „ „ × (×) × „ „ „ „ × × „ quo praedixerat ei

κύριος. **3** καὶ ἐκάλεσεν Αβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σαρρα,
× × × × × × × × × ×
E dominus (I) et vocavit (appellatum est) × nomen filii (×) sui (eius) (S) qui factus est ei × × × × × × × × ×
H deus (dominus) × vocavitque Abraham „ „ „ × × × × quem genuit ei (×) Sarra

Ισαακ. **4** περιέτεμεν δὲ Αβραμ τὸν Ισαακ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός.
(και περιετεμεν) × (τον υιον αυτου τη ημερα τη ογδοη αυτου) (κυριος)
I Isaac (+quod interpretatur risus +qui interpretatur gaudium) et tunc circumcidit Abraham puerum (filium suum) die octava (octavo die)
H „ „ × „ × eum octavo (octava) die sicut praeceperat ei deus (dominus)

5 Αβραμ δὲ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, (~ ετων εκατον) ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. **6** εἶπεν δὲ Σαρρα
(εγεννηθη) × × ×
S factus est
I Abraham autem erat annorum centum (~ centum annorum) quando genuit (genitus est *ei*) Isaac dixit et Sarra
H × cum centum esset annorum hac quippe aetate patris natus est „ × × dixitque „

21,1 deus (H) $\Lambda^{H}\Omega^{S}$; *cf* AP-V: *cf* κ. ο θεος efjrd$_2$ | deus HIL; PS-HI: ο θεος e, *cf* κ. ο θεος ajd$_2$ | + ei PS-HI
2 sara HIL: = 𝔊𝔐 × PS-HI; AP-V; H: — σαρρα bw𝔈^{p} | sua HIL; H: = 𝔐 | in tempore HIL secundum tempus AP-V? tempore H | dominus HIL; $C\Psi^{B}$: = 𝔊 deus H; AP-V: = 𝔄, *cf* κ. ο θεος adefgjprst d$_2$: = 𝔐 × Φ^{R}: — κυριος 𝔙^{lw}
3 **I** PET-C, QU | appellatum est QU? | — αβραμ bfw Chr | filii sui PET-C s 92; H: = 𝔊𝔐 × eius PET-C s 154; QU: — του υιου d | **S** 91.94.95: = 𝔊𝔐 ××××H: — του γενομενου αυτω p𝔄𝔙^{p}𝔈 Chr ××××××× PET-C; QU: — του γενομενου...σαρρα d | — ei (H) Ψ^{B*}: — αυτω fr𝔙^{lw} | isaac PET-C s 92; H: = 𝔊𝔐 isaac quod interpretatur risus? PET-C s 154; QU + qui interpretatur gaudium AN?
4 et tunc circ. RUF: **C**? et × circ. AP-V; H: και περιετεμεν d: = 𝔐 | × H: — αβραμ dd$_2$ | puerum RUF? filium suum AP-V: τον υιον αυτου mo; *cf* (τον) ισαακ (τον) υιον αυτου DMacec$_2$𝔄𝔙𝔈 = 𝔐 eum H: αυτον dfd$_2$ | die octava RUF: τη ημερα τη ογδοη Dbhtwyd$_2$ Chr octava die (H) CΦ^{v}P; Claudius Taurin. (PL 50,968A): = 𝔊 octavo die AP-V; H: = 𝔊 | dominus (H) C: κυριος bds*vw Chr, *cf* κ. ο θεος acef(g)jprs$^{a?}$d$_2$𝔄
5 ann. centum AM; AN chr-A: ~ ετων εκατον 961 Dbcdefgjnpsvw Chr ~ centum ann. RUF; GR-T; H: = 𝔊𝔐 | factus est 91.94.95. = 𝔊 genuit? *cf* RUF; AN; GR-T genitus est ei *cf* AM: εγεννηθη m𝔙 | — ο υιος αυτου 𝔈 Thd-syr

serat dominus (deus *DX*) propter Sarram ux. Abrahae **AU** Jul 3,37 (721): concluserat...(= E,I)...Abrahae **HI** Ez h *4,1 (359,18):* ut in domo Abimelech factum est et eorum quorum conclusit deus vulvam propter peccatum **JUL-E** *ap* AU nu 2,27 (281,1): quia clauserat (concluserat *VP*)...(= E)...in domo (domum *Ebd*) A. **RUF** Gn *6,1 (66, 6):* quoniamquidem concludens concluserat inquit vulvas earum ne parerent *6,3 (68,18):* /concluserat enim illas ne parerent

21,1 21,1 **AP-V** Jub *16,12 (17b):* et in medio mensis sexti visitavit deus Sarram et fecit illi sicut dixit/ **PS-HI** ep 6,6 (84A) = PS-MAX ep 2,5 (941A): et dominus...(= E) ...est ei/ **HIL** tri 4,25 (115C): et dominus...(= E)... est/ 4.27 (117B): et dom. vis. Saram 4,27 (117B): et fecit...(= E)...est

2 **AP-V** Jub *16,12 (17b):* /et conc. et pep. fil. in mense septimo et in dimidio mensis secundum tempus quod dixit deus ad Abraham **PS-HI** ep 6,6 (84B) = PS-MAX ep 2,5 (941A): /et conc. et pep. Abrahae fil. **HIL** tri 4,25 (116A); 4,27 (117C): /et concepit...(= E)...dominus **KA** Λ 39 (95): Sarra peperit filium/ **PS-PHo** *8,3 (133):* 17,2/et cognovit Abraham Saram uxorem suam et concepit et peperit Ysaac **QU** pro 1,22 (745C): quae concipiens et pariens/ **2**

3 **91.94.95**: LXX. qui factus est ei (—*95*) **AN** gen 265 (172): qui interpraetatur gaudium (*TG*) **CY-G** hept 1,707-708 (27): et laeti reputans solacia risus nuncupat Isacum **KA** Λ 39 (95): /et voc. eum pater eius Isaac **PET-C** s 92 (460A): et voc. nomen filii sui Isaac 154 (608B): et voc. nomen eius Isaac quod interpretatur risus **3**

Γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος· ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγχαρεῖταί μοι. **7** καὶ εἶπεν Τίς
~ εποιησεν μοι ×
I risum mihi fecit dominus quicumque enim audierit (E) congratulabitur mihi (I) et dixit Sarra quis
deus autem congaudebit + in risu
H „ fecit mihi deus „ × „ conridebit „ rursumque ait „
~ mihi fecit dominus omnis enim qui

ἀναγγελεῖ τῷ Αβρααμ ὅτι θηλάζει παιδίον Σαρρα; ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρει μου. **8** Καὶ ηὐξήθη
ετεκεν ×
I adnuntiabit Abrahae quoniam lactat infantem Sarra crescebat
nuntiabit quod lactet puerum
H auditurum crederet Abraham quod Sarra lactaret filium quem peperit × ei iam seni crevit igitur
quod

τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη, καὶ ἐποίησεν Αβρααμ δοχὴν μεγάλην, ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη Ισαακ
× εν ημερα η ~ (ο) υιος
I ablactatus est et fecit Abraham convivium magnum quando ablactatus est Isaac
fecit autem cenam epulum magnam × in die qua ea die qua die quo apulsus est a lacte depulsus est depulit a lacte ~ filius
H puer et „ „ fecitque „ grande convivium in die ablactationis ×

ὁ υἱὸς αὐτοῦ. **9** ἰδοῦσα δὲ Σαρρα τὸν υἱὸν Αγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο τῷ Αβρααμ, παίζοντα
αυτου (ο) ισαακ × × × ×
I filius eius (E) videns autem Sarra filium Agar Aegyptiae qui natus erat Abrahae ludentem
suus et vidit quem peperit
eius Isaac filium suum
H × „ cumque vidisset „ „ „ „ × × × × „
quum vidisset vero

6 dixit et AM? | ~ fec. mihi H > RUF *ap* BEN-A: ~ εποιησεν μοι 961 Dhlmnovc$_2$𝔄𝔙 Phil$^{1}/_{3}$: = 𝔐 ~ mihi fecit (H) CΑΣΤ, 56.70, Claudius Taurin. (PL 50,968C): = 𝔊 | dominus AM; RUF *ap* BEN-A; HI; AU; PET-C; QU (Var); CΩ^{s}: = 𝔊 deus AM (Var); RUF; PS-HI; QU; H: = 𝔄𝔙^{lw}, *cf* κ. ο θεος ejd$_2$: = 𝔐 | quic. enim AM (Var); HI; AU quic. autem AM omnis enim qui QU quic.× H: — γαρ ej*: = 𝔐 | congrat. 91.94.95; AM; HI; QU congaudebit AU: **A** | + in risu QU

7 adnunt. AM nunt. RUF | quoniam AM quod RUF; H | lactet AM (Var) | infantem AM puerum RUF | quod (H) Σ^{T}: = 𝔊𝔐 | ετεκεν × c$_2$𝔈

8 crescebat et confortabatur RUF Gn 10?: *cf* Lc 1,80; 2,40 | ablactatus est AP-V: *cf* unten | et fecit AP-V: = 𝔊𝔐 fec. autem AM? | convivium HIL$^{1}/_{2}$; AM Abr$^{1}/_{2}$; RUF; ORI 1 Rg; AP-V; H cenam? HIL$^{1}/_{2}$; AM Abr$^{1}/_{2}$ epulum AM 118 Ps, Lc; AU susceptionem ORI Mt: falsch übersetzt | — magnum? HIL; AU; ORI Mt: — μεγαλην c$_2$ | quando AM in die qua RUF; AP-V: εν ημερα η c$_2$ ea die qua ORI 1 Rg die quo AU | ablactatus est AM Abr; AU; AP-V; *cf* HIL apulsus est a lacte 91.94.95: **S** a lacte depulsus est ORI 1 Rg depulit a lacte RUF; *cf* ablactavit? AM Lc | isaac fil. eius AM Abr isaac filius suus AM Abr (Var); ORI 1 Rg ~ filius eius isaac AP-V: ~ (ο) υιος αυτου (ο) ισαακ blqu (isaac) filium suum AM Lc (Var); RUF

9 videns autem GR-I: = 𝔊 et vidit HI q; AP-V: = 𝔐 quum vidisset vero (H) 68 | qui natus erat abr. GR-I: **S** = 𝔊 quem peperit abr. HI q: **O** = 𝔐 ××××H: — ος εγενετο τω αβρ. gn𝔈 | cum filio suo

QU pro 1,22 (745C): /appellatum est nomen eius Isaac quod interpretatur risus

4 4 **AP-V** Jub *16,13 (17b):* et circ. A. filium suum octavo die **RUF** Gn *7,1 (70,16):* 7/et tunc inquit circ. A. puerum die octava

5 5 **91.94.95**: LXX. factus est **AM** Abr 1,62 (543,9): genitus est autem Abrahae filius Isaac, cum esset annorum centum **AN** chr I *239 (113):* et genuit Isaac chr-A *212 (113):* fiunt anni centum et sic genuit Isaac *216 (113):* Abraham...(= I)...Isaac **GR-T** hist 1,8 (38,1): his cum centum esset annorum genuit Isaac **RUF** Gn *7,1 (70,14):* lectum est enim quia genuerit Abraham filium Isaac cum esset centum annorum/7

6 6 **91.94.95**: LXX. congratulabitur (-avitur *91*) mihi **AM** Abr 1,62 (543,11): dixit...(= I)...dominus (deus *TD NRB*); quicumque autem (*PTBCM;* enim *DX*) aud., congrat. m. **AU** ci 16,31 (175,15): risum...(= I)...congaudebit m. **CY-G** cen 173 (889): risum fecit Isaac **HI** Mi 2 (1192C): risum...(= I)...congrat. m. **PS-HI** Mc 1,4 (592D): in cuius nativitate risum fecit deus Sarae **PET-C** s 92 (460A): ris. m. fec. dom. **QU** pro 1,22 (745C): ris. inquit m. fec. deus (dominus *Remig.*); omnis enim qui audierit senem et sterilem peperisse, congrat. m. in risu **RUF** reg *8 (500D):* ris. inquit m. fec. deus 8 *ap* BEN-A *(1127A):* ris. fec. m. dom.

7 **AM** Abr 1,63 (543,17): et...(= I)...lactat (lactet χ) **7** inf. S. **RUF** Gn *7,1 (70,15):* 5/et dixit S.: quis inquit nuntiabit A. quod lactat puerum S./4

8 **91.94.95**: LXX. apulsus est a lacte **AM** Abr **8** 1,64 (544,1): fecit autem A. cenam magnam...(= I)...eius (suus *N*)...magnum convivium exhibuit Abraham Lc 10,31 (467,5): ablactatus Isaac non fuit somno matris obnoxius et ideo epulum magnum exhibuit Abraham quando ablactavit filium (+ suum *X*) 118 Ps 19,21,2 (433,3): nullum ablactavit alium, sed in hoc solo legitur fecisse epulum magnum; et bene magnum epulum (~ ep. m. *O*) scriptura dixit **AP-V** Jub *17,1 (19b):* et in anno primo ebdomadarum quinti ablactatus est Isac iubeleo hoc et fecit A. convivium magnum [et] in mense tertio, in die qua ablactatus est filius eius Isac **AU** Gn q 50 (26,17): merito quaeritur cur Abraham nec die quo natus est ei filius nec die quo circumcisus est, sed die

μετὰ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς **10** καὶ εἶπεν τῷ Αβρααμ Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς·
× × × × ×
αυτου
~ του υιου αυτης του ισαακ
E cum filio suo Isaac × dixit ad Abraham eice ancillam × et filium eius
× × Abrahae expelle +de domo hanc × × ×
~ Isaac filio suo proice istam cum filio suo
H × × × × × „ „ „ [10] „ „ hanc „ „ „
cum (filio suo) Isaac ×
cum (Isaac) filio suo (eius)

οὐ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ισαακ. **11** σκληρὸν δὲ ἐφάνη
×
E non enim heres erit filius ancillae × cum filio meo Isaac (l) durum visum *est*
neque ~ erit heres huius (X) et pessimus visus „
quia non hereditabit
H „ „ erit heres „ „ × „ „ „ „ dure × accepit
~ heres erit

τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Αβρααμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. **12** εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ Αβρααμ Μὴ σκληρὸν ἔστω
× προς
I × Abrahae non sit durum
~ durum sit
X sermo × in oculis Abraham propter filium eius et dixit deus ad Abraham
H hoc × × „ pro filio suo cui „ „ × × „ tibi videatur

isaac GR-I; AM; Π[D]: ~του υιου αυτης του ισαακ f cum ××isaac AP-V; Λ[H]XOΘPΨ*, Claudius Taurin. (PL 50,968D): —του υιου αυτης g cum isaac filio suo HI; C[2]Λ[L]Σ[OM]Ω[S], 68, BED: = 𝔊 cum isaac filio eius (H) A, Brev. Goth. (PL 86,297D): αυτου d𝔙[p] cum filio suo (H) Σ[T]

10 ×GR-I; IS; H: —και Mdefgjlmnopqstuc$_2$𝔙𝔈[ef] Just: Konstruktion et AM; AP-V: = (𝔊)𝔐 | abrahae AU Jo | expelle AM ep 77, Is, Ps; *cf* pellat CY-G proice KA | +de domo? GR-I$^{1/3}$ (Var) | —ταυτην befjloqruw𝔄 Chr$^{3/4}$ Thdt: = Gal 4,30: —hanc (H) Σ[T]Φ[ZP] hanc HI q; JUN; H: = 𝔊𝔐 istam AP-V | ××× AM Is cum filio suo HI q, Gal$^{1/2}$ | neque enim AU pat quia non AP-V? | ~erit heres HI q (Var); AU Gn q, pat (Var); H hereditabit HI Gal; AP-V ~heres erit (H) CXΣ[OM]BTPΨ[MΩJM] | —ταυτης Abwy𝔄𝔈 Clem Chr$^{1/2}$ Thdt: = Gal 4,30 huius AP-V: = 𝔊𝔐 | cum filio liberae JUN: < Gal 4,30, aber als Prophezie des AT angeführt

11 **I** *cf* AM, HI **X**? AP-V: *cf* 𝔐 | —σφοδρα c$_2$𝔄𝔙[p] Chr

12 **X** AP-V προς fr | **I** AM, HI | sit durum AM ~dur. sit HI: = 𝔊 | ×AM; HI; H: —το

quo ablactatus est epulum fecerit **HIL** Ps 130,5 (659,7): ablactato Isaac accepimus Abraham fecisse cenam 130,5 (659,11): ad fortiorem enim cibum transisse filium suum Abraham etiam convivii laetitia testatus est **ORI** Mt *12,31 (138,12):* qui autem ablactatus est quemadmodum Isaac dignus laetitia et susceptione quam fecit in ablactatione filii Abraham (αλλ ο ως ο Ισαακ απογαλακτισθεις αξιος ευφροσυνης και δοχης ην εποιησεν επι τω απογαλακτισμω του υιου ο Αβρααμ) 1 Rg *8 (14,10):* scriptum est quia convivium magnum fecit A. (~abr. conv. magn. fec. *D*) ea die qua a lacte depulsus est I. filius suus **RUF** Gn *7,1 (70,18):* sed celebrat diem depulsionis a lacte et facit convivium magnum *7,2 (71,15):* et convivium facit magnum in die qua depulit a lacte (~a lacte depulit *D;* a lacte depellit *E*) I. filium suum *10,1 (92, 25):* Isaac, inquit scriptura, crescebat et confortabatur

9 9 **AM** Abr 1,65 (544,10): vidit ancillae filium lud. cum filio suo Isaac/ **AP-V** Jub *17,4 (19b):* et vidit Sarra Ismael lud. cum Isac et Abraham gaudentem gaudio magno et zelavit Ismael/ **AU** Jo 11,12 (1481): ludebant simul Ismael et Isaac; vidit illos Sara ludentes/ 12,4 (1486): animadvertit enim eos Sara ludentes, ait scriptura/ s 3 (33): et factum est, cum luderet Ismael et Isaac, vidit eos ludentes **BED** (91,187A): quidam codices habent: filium Agar Aegyptiae ludentem cum Isaac filio suo: quod in hebraico non habetur (*cf* HI q) **CAr** Gal 4,29 (598A): *siehe* PEL **CY-G** hept 1,714–715 (27): iamque puer puero iunctus dum ludit alumno, conpulit ignito matrem turgescere felle/ **GR-I** tr 3 (23,2): videns...(=E)...Isaac/ **HI** Gal 2 (392B): quod cum filius Aegyptiae, qui maior natu erat, luderet cum Isaac, indignata sit Sara/ q (31,9): et vidit Sara f. A. Aeg. quem peperit Abrahae lud.: quod sequitur 'cum Isaac filio suo' non habet in hebraeo **IS** Gn 17,1 (248A): hunc cum vidisset mater eius lud. cum Ismael/ **PEL** Gal 4,29 (331,4): in genesi quidem hoc scriptum est quia luserit (inluserat *E;* ludebat *Cas Zm*) cum Isaac Ismahel **RUF** Gn *7,2 (71,16):* indignatur Sarra quod filius ancillae ludat cum filio liberae (*cf* Gal 4,30) **TY** reg 3 (30, 13): ludebat Ismahel cum Isaac

10 Gal 4,30 **AM** Abr 1,65 (544,11): /et dixit... **10**
(=E)...Isaac/ 2,72 (626,12); ep 33,7 (1073C): eice...(=E)...Isaac 77,2 (1264A): expelle ancillam...(=E)...Isaac Is 1 (642,1): expelle anc., non enim...(=E)...Isaac Ps 43,57,4 (301,25): expelle ancillam...(=E)...Isaac **AP-V** Jub *17,4 (19b):* /et dixit ad A.: eice anc. istam et f. e., quia non hereditabit f. anc. huius c. f. m. Isac/ **AU** ba 1,14 (160,7); Cae 5 (173,27); ci 15,2 (61, 12): eice...(=E)...Isaac 17,7 (221,26); ep 78,8 (343,17): eice anc. et f. e. gest 14 (65,10): eice...(=E)...Isaac Gn q 51 (26,26): eice anc. et f. e.; non enim erit heres (~her. er. *PV*) f. anc. c. f. m. Isaac Jo 11,12 (1481): /et ait Abrahae: eice...(=E)...Isaac 11,12 (1481): eice anc. et f. e. 11,13 (1482): eice ancillam, erexit adversum me cervicem suam 12,4 (1485): eice...(=E)...Isaac 12,4 (1486): /et dixit Abrahae: eice anc. et f. e. pat 25 (689,10): eice anc. et f. e.; neque enim heres erit (~erit her. *DW*) f. anc. c. f. m. Isaac Ps 119,7 (1603): sed quid dicit scriptura? eice...(=E)...Isaac (*cf* Gal 4, 30) 119,7 (1603): eice s 3 (33): ludentes eos vidit

τὸ ῥῆμα ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης· πάντα, ὅσα ἐὰν εἴπῃ σοι Σαρρα, ἄκουε
× ×
I × ante te de puero et de ancilla omnia quaecumque ~ σοι ειπη tibi dixit Sarra audi
coram tibi ×
quae dixerit ~dix(er)it ~dicit tibi
H × asperum super „ „ super „ tua „ quae dixerit tibi „ „
~ tibi dixerit

τῆς φωνῆς αὐτῆς, ὅτι ἐν Ισαακ κληθήσεταί σοι σπέρμα. **13** καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης,
×
I vocem eius quoniam in Isaac vocabitur tibi semen et filium autem ancillae huius
quia quod suscitabitur ~ semen tibi nomen +sed × tuae
H „ „ quia „ „ „ „ „ sed „ „ × „ ×

εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν, ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν. **14** ἀνέστη δὲ Αβρααμ τὸ πρωὶ καὶ
~ μεγα εθνος ×
I in magnam gentem faciam illum (A) quia semen tuum est surrexit autem Abraham mane et
~ gentem magnam ×
H faciam in gentem magnam × „ „ „ „ „ itaque „ „ „

ρημα Dabcmnoquwy𝔄𝔈 Just: = 𝔐 | ante te AM coram te HI tibi AM (Var); H | de AM: = 𝔊𝔐 ×HI: —περι Dcdgmpquc$_2$𝔙 Chr | quae HI Gal, ep; H | ~σοι ειπη 77 tibi dixit AM Abr tibi dixerit AM ep; B, Brev. Goth. (PL 86,297D) dixit tibi AM Abr (Var); HI Gal (Var) dixerit tibi AM Abr (Var); RUF; HI Gal; GER; H: = 𝔊 dicit tibi HI Hel, ep dicet tibi PS-BAS | ~audi S. quaecumque? GER audi S. uxorem tuam? AM inst, Abr 2,19 audi eam PS-BAS | quoniam AM; HI; MUT quia JUL-E; H quod RUF | suscitabitur? JUL-E erit semen tuum? AM ep 72; Abr 2,62 | ~semen tibi AU Ex (Var) | nomen? BEA; AP-V: < vocabitur | +et quod in isaac erunt tibi (re)promissiones RUF? +non in ismael qui de ancilla natus est BEA? 13 et fil. aut. AU: **A** = 𝔊 sed et fil. HI; H | huius AU: = 𝔊 tuae? HI ×H: —ταυτης 961abcmn w𝔄𝔈 Chr: = 𝔐 | magn. gent. AU: ~μεγα εθνος n ~gent. m. GR-I; HI; H: = 𝔊 | illum AU: **A** = 𝔊𝔐 ×HI; AU (Var); H: —αυτον 128: Stil

Sara et ait: eice anc. et f. e. 3 (33): eice...(=E)... Isaac **CY-G** hept 1,716 (27): /ut famulam invisam pariter cum pignore pellat **GAU** 15,24 (136,170): eice... (=E)...Isaac **GR-I** tr 3 (23,4): /dixit...(=E)...Isaac 3 (23,18): quod dixit ad Abraham: eice (+de domo *F*)... (=E)...Isaac 3 (24,8): eice...(=E)...Isaac **HI** Gal 2 (392B): /et dixerit ad...(=E)...hereditabit...(=E)...Isaac 2 (392C): non enim hereditabit...(=E)...Isaac 2(392C): eice anc. cum filio suo; non enim hereditabit...(=E)... Isaac/ q(31,17): eice anc. hanc cum filio suo; non enim heres erit (~er. her. φ)...(=E)...Isaac **IS** Gn 17,1 (248A): /dixit...(=E)...Isaac **JUN** 2,21 (514,12): eice anc. hanc ...(=E)...cum filio liberae (filio meo isaac *P*) **KA** Λ 40(95): dixit Sarra ad A.: proice anc. et f. e. (—*O*) **LEO** ep 167 (1204B): propter quod etiam apostolus...testimonium ponit ex genesi ubi dicitur Abrahae: eice...(=E)...Isaac (cum filio liberae *Codd. Vind. Hisp. et Vat. collect. II cum vulgatis ante Quesn.* = *Gal 4,30*) **MAX** h 102 (491A): eice anc. et f. e. **RUF** Gn *7,2 (71,18):* consilium dat Abrahae et dicit: eice...(=E)...Isaac

11 11 *cf* Gn 21,12 **AM** Abr 1,65 (544,13): /durum erat hoc visum Abrahae, ut eiceret filium suum, licet eum quem susceperat ex vernacula **AN** comm. in Donatum (ed. Hagen 1870 p. 259,36): dure sensit Abraham pro filio suo (*cf* H) **AP-V** Jub *17,5 (19b):* /et pessimus ...(=X)...Abraham propter ancillam et propter filium eius, ut eiciat illos ab se/ **HI** Gal 2 (392C): /quod cum durum visum fuisset Abrahae

12 12 *cf* Gn 21,11; Rm 9,7; Hbr 11,18 **AM** Abr 1,65 (544,22): non sit dur. ante te (tibi *B*)...(=I)...tibi dixit (*PT 𝔄'CM;* dixit tibi *DR;* dixerit tibi *N𝔄"EB*)...(=I)...semen 2,19 (578,3): audi Sarram uxorem tuam 2,62 (615,14): in Isaac erit semen tuum ep 33,8 (1073C): o. quaecumque tibi dixerit Sara...(=I)...semen 72,25 (1250B): in Isaac erit semen tuum inst 32 (313B): audi Sarai uxorem tuam **AMst** Rm 9,6 (139B; Cas. 48b,26): in Isaac (isac *Cas*) voc. tibi s. **AP-V** Jub *16,16 (17b):* sed in Isac multiplicabitur et vocabitur nomen et omne semen filiorum eius gentes erunt *17,6 (19b):* /et dixit deus ad Abraham (*Text bricht ab*) **AU** ci 16,32 (176,12.15); 16,34 (180,9); 16,38 (186,1); conj 31 (226,3); ep 140,47 (195, 7): in Isaac voc. tibi s. Ex 47 (122,4): in Isaac voc. tibi s. (~s. t. *C*) pat 25 (689,12); Ps 77,44 (1008); s 2,1 (27): in Isaac voc. tibi s. **PS-BAS** Is *3,1 (433b):* o. quecumque dicet tibi Sarra, audi eam **BEA** Apc 2 pr 2,16 (112): de quos dominus dixit ad Abraham: in Isaac voc. tibi nomen, non in Ismael qui de ancilla natus est **GER** *15(11,24):* qui dixit ad Abraham: audi Saram (sarram *ac*) quaecumque dixerit tibi **GR-M** dia 1,8 (49,9): in Isaac voc. tibi s. **GR-T** mir 7,8 (691,20): o. quaecumque ...(=H)...eius **HI** ep 65,1,3 (617,3): o. quae dicit tibi Sarra, audi v. e. Gal 2 (392D): et loquitur ad Abraham: non dur. sit coram te de p. et anc.; o. quae dixerit (dixit *al.*) tibi Sara ...(=I)...semen Hel 20 (204C: 2 mal): o. quaecumque dicit tibi Sara audi v. e. **PS-HIL-A** (217b,7): in Isaac voc. tibi s. **JUL-E** Os 1,1 (964B): quia in Isaac suscitabitur tibi s. **JUL-T** ant 1,13 (601A): o. quaecumque...(=H)... eius **MAXn** Jud 5 (299,6): in Isaac inquid voc. tibi s. **MUT** *25 (389/90):* quoniam in Isaac voc. tibi s. **PEL** Gal 4,29 (331,9): ideo Habraham de eiciendo eo vocem Sarrae iubetur audire **PRIS** tr 3 (46,15): quis reputari in Isac semen nolit **RUF** Gn *6,1 (66,23.27):* o. quaecumque dixerit tibi Sarra, audi v. e. *8,2 (79,12):* quod in Isaac voc. tibi s. et quod in Isaac erunt tibi repromissiones (prom. *D*)

13 **AU** ci 16,32 (176,13): et (*VRAGabp; —FBHegv*) **13** filium...(=I)....illum (—*B*), quia s. t. est **GR-I** tr 3 (32,3.7.11): faciam et hunc in gentem magnam **HI** q (32,15): sed et f. anc. tuae in gent. magn. faciam

14 **AU** Gn q 53 (27,14): surrexit...(=A)...sumsit pa- **14**

ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἔδωκεν Αγαρ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον καὶ τὸ παιδίον καὶ
αρτον εθηκεν των ωμων +αυτης ×
E accepit panes et utrem aquae et dedit Agar et imposuit super humeros eius × infantem et
sumpsit ei ponens in umerum × et puerum parvulum
H tollens panem „ „ „ × × × × „ × scapulae „ tradiditque puerum „
super in

ἀπέστειλεν αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. **15** ἐξέλιπεν
επλανηθη +εις εν τη ερημω × × × × ×
+κατα
E dimisit illam exiens autem Agar erravit in deserto iuxta puteum iurationis et defe-
eam errabat per desertum × × × defecit au-
H „ eam quae cum abisset errabat „ solitudine × Bersabee cumque consumpta
illam erravit sed cum defe-

δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ, καὶ ἔρριψεν τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης· **16** ἀπελθοῦσα δὲ
× και απελθουσα
E cit aqua de utre et posuit infantem sub × arbore ⎧ (A) et discessit et
tem ex exposuit puerum subter unam abiete(m) ⎩ (O) „ abiens ×
cisset proiecit filium (suum) palma
H esset „ in „ × abiecit puerum subter unam arborum quae ibi erant „ abiit se-
arborem et

ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν ὡσεὶ τόξου βολήν· εἶπεν γὰρ Οὐ μὴ ὄψω τὸν θάνατον
εκαθισεν ~ βολην τοξου
A sedere coepit contra illum longe quantum arcus mittit ⎫
O sedit de „ × „ quasi iactu sagittae ⎭ (I) dixit enim non videbo mortem
ne videam
H ditque e regione × procul quantum potest arcus iacere „ „ „ „ morientem
sedit

14 accepit GR-I > IS: **S** sumpsit HI; AU: **I** | panem H > AU (Var): αρτον 25: = 𝔐 | —et dedit agar H, nachher tradiditque: Exegese, *cf* HI q, AU Gn q 53 | ei GR-I? | ponens HI?: *cf* εθηκεν fr: = 𝔐 | super GR-I > IS; HI; O: = 𝔊𝔐 in AU; 68 | humeros GR-I > IS; AU: των ωμων 911 befjmnr*c_2 Chr umerum HI: = 𝔊𝔐 | eius GR-I > IS; HI; H: + αυτης Mabcdefgh^{b}jmopstvwc$_2$𝔄𝔙𝔔 Chr: = 𝔐 × AU: = 𝔊 | × GR-I > IS: **S**: —και 𝔄, *cf* bw et HI; AU; *cf* H: **I** = 𝔊𝔐 | infantem GR-I > IS: **S** puerum AU; H: **I** parvulum HI | illam AU; X eam GR-I > IS; HI; H | agar GR-I > IS | erravit GR-I; $Λ^L$: **S**: επλανηθη p𝔔 errabat RUF; AU; IS; H: **I** = 𝔊 | in deserto GR-I: **S**: εις την ερημον M; εν τη ερημω f: = 𝔐 per desertum RUF: κατα την ερημον bwc$_2$ Chr in solitudine H > IS; *cf* NO (Vers 15) | iuxta put. iurat. AU; *cf* CY-G hept: = 𝔊 ××× ? GR-I > IS; RUF: —κατα το φρεαρ του ορκου Chr bersabee H: βηρσαβεε σ': *cf* 𝔐

15 et defecit GR-I½: = 𝔐 defecit autem AU: = 𝔊 sed cum defecisset GR-I½? | de GR-I; AU ex NO in H > AU (Var) | posuit GR-I: **S** exposuit *cf* NO proiecit RUF; HI; AU; *cf* IS: **I** | infantem GR-I½: **S** puerum HI; AU; H: **I** filium suum? GR-I½ > filium? IS | subter HI?; H | × GR-I; HI; IS: —μιας E^p unam AU; H: = 𝔊𝔐 | arbore GR-I > IS arborem (H) CXΣ^{M}BT*Φ^{A*}OΘ^{A*M*}P*Ψ^{DFM}Ω abiete(m) 91-95; HI; AU palma *cf* 91-95: palme < Genitiv in 𝔊 und **H**

16 **A** AU **O** HI | et disc. et AU: = 𝔐 και απελθουσα 961Dabcdfgmoprstvwc$_2$𝔙𝔔 | εκαθισεν dp: wie unten et sedit (H) $Λ^L$ | × HI; H: < 𝔐 | ~ βολην τοξου moc$_2$ | non videbo HI; AU; H ne videam RUF | filii

nes (-nem *N*)...(= E)...in humeros et puerum et dim. illam 53 (28,2): dedit enim Abraham, sicut scriptum est, matri eius panes (-nem *NT*) et utrem, quae illa inposuit in humeros suos; cum autem adiunctum et dictum est 'et puerum', subaudimus 'dedit' qui panes et utrem dederat, non 'in humeros inposuit' 55 (29,13): Agar enim de Abrahae domo expulsa cum filio iuxta puteum, sicut dictum est, iurationis errabat **CY-G** cen 74 (879): utrem portabat Agar 111 (883): armora Agar (*cf* K. Strecker, Zeitschr. f. wiss. Theologie 54 [1912] 77) hept 1,723-724 (28): devenit ad puteum, cui tum iuratio (iuratis *AC;* miratio *G*) nomen indiderat **GR-I** tr 3 (28,8): sed cum eiceret inquit Abraham Agar de domo, accepit...(= E)...ei (agar *F*)...(= E)...eam...(= E)...in deserto/ **HI** q (31,19): et sumpsit...(= E)...ponens super umerum eius et parvulum et dim. eam (> Alcuin PL 100,544A: sumpsit Abraham panes...) (32,2): posuit ergo Abraham panes et utrem super umerum Agar, et hoc facto dedit puerum matri, hoc est in manu eius tradidit, commendavit, et ita emisit e domo **IS** Gn 17,3 (248B): cum igitur eiceret Abraham Agar de domo, accepit...(= E)...eam; exiens aut. A. errabat in solitudine/ (< GR-I tr 3) **RUF** Gn *7,5 (75,16):* eicit ancillam et filium eius, sed tamen dat ei utrem aquae *7,6 (76,9):* errabat ergo Agar per desertum cum puero/

15 **91.92.95**: LXX. abite (abietem *92*) LXX. palme (palmam *92*) **AU** Gn q 54 (28,7): defecit autem (enim *N*) aqua de (in *S*) u. et proiecit puerum sub unam (unum *V*) abietem/ **GR-I** tr 3 (28,11): /et defecit...(= E)...arbore/ 3 (29,21): sed cum defecisset inquit aqua de u., posuit filium suum sub arbore **HI** q (32,5): et proiecit puerum subter abietem/ **IS** Gn 17,3 (248C): /et cum morientem siti filium proiecisset sub arbore (< GR-I tr 3) **NO** tri 18 (66,24): nam cum illa in solitudine exposuisset infantem, quia aqua defecisset ex utre/ **RUF** Gn *7,6 (76,9):* /et puer plorabat et proiecit eum Agar/

16 **AU** Gn q 54 (28,8): /et discessit...(= A,I,E)...exclamans autem puer ploravit/ 54 (28,21): flevit puer

τοῦ παιδίου μου. καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ, ἀναβοῆσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν. **17** εἰσήκουσεν δὲ
× × × × (ανεβοησεν) × × × +και και εισηκουσεν
καὶ αναβοησαν

I filii mei (E) et sedit contra eum et exclamans puer ploravit et exaudivit
parvuli exclamans autem +et flevit +ecce audivit
exclamavit

H puerum × „ sedens „ × levavit vocem suam × et flevit exaudivit autem
× × × × ×

ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἦν, καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν Αγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
κυριου ~ εκ του ουρανου την αγαρ

E dominus vocem pueri de loco ubi erat et vocavit angelus domini ipsam Agar de caelo
deus × × dixit dei × × ×
ad

H deus „ „ × × × × vocavitque „ „ × „ „ „
dominus dei ~ de caelo Agar

καὶ εἶπεν αὐτῇ Τί ἐστιν, Αγαρ; μὴ φοβοῦ· ἐπακήκοεν γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου σου ἐκ τοῦ τόπου.
× ×

E et dixit ei quid est Agar noli timere exaudivit enim deus vocem pueri × de loco
dicens × × × × ne timueris exaudivi × dominus filii tui
ne timeas Agar ×

H dicens × „ agis „ „ „ „ „ „ „ „ × „ „
× dominus

οὗ ἐστιν. **18** ἀνάστηθι, λαβὲ τὸ παιδίον καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα
ην +και ~ αυτο τη χειρι σου της χειρος αυτου

E ubi erat surge et accipe puerum et tene × × × in gentem enim magnam
in quo est × sume manum eius ~ magnam enim gentem
tolle illum (in) manu tua

H in quo est „ × tolle „ „ „ manum illius quia in gentem „
et eius

ποιήσω αὐτόν. **19** καὶ ἀνέῳξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ εἶδεν φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη
× × × × ×

E faciam eum et aperuit deus oculos eius et vidit puteum aquae vivae et abiit
illum dominus suos fontem × ×
×

H „ „ aperuitque oculos eius deus quae videns „ „ × × „
~ deus oculos eius vidit

RUF; AU parvuli HI | ×H: — μου m Phil: = 𝔐 | ××××××(H) Λ^{L^*}: — εκαθισεν...παιδιον 𝔈 | — eum H: — αυτου bw: = 𝔐 | et exclamans GR-I: και αναβοησαν s Chr exclamans autem AU: **A** = 𝔊 exclamavit HI: ανεβοησεν Defjm; — δε 16 $\mathfrak{A}\mathfrak{B}^{w}\mathfrak{C}$ | + et HI; H: + και Defjm: = 𝔐 | ploravit GR-I; *cf* RUF; AU½ flevit HI; AU½; H 17 και εισηκουσεν n: = 𝔐 | +ecce HIL (Var) | exaud. GR-I; HIL; AU; H: = 𝔊 aud. NO; HIL (Var); HI: *cf* 𝔐 | dominus GR-I; AU (Var); $P\Psi^{pB}\Omega^{SJ}$, 68 deus NO; HI; AU; H: = 𝔊𝔐 dominus deus HIL | — de loco HIL ××××H: < 𝔐 | dixit...ad agar? HI | domini NO; GR-I; AU (Var); H: κυριου bcfmrw: Formel dei HIL; HI; AU; relsc: = 𝔊𝔐 | ipsam NO | ~ de caelo agar (H) $BP\Omega^{M}$: ~ εκ του ουρανου την αγαρ m | — de caelo GR-I? | et dixit ei HIL; AU: = 𝔊𝔐 dicens× GR-I; H | — quid est agar GR-I | noli timere HIL; AU; H ne timueris NO ne timeas agar GR-I | exaudivi NO | — enim GR-I; Φ^{A^*}: — γαρ 𝔙 | deus HIL; AU; H: = 𝔊𝔐 dominus GR-I; $G\Sigma^{M}\Psi^{pB}$ ×NO: *cf* exaudivi | pueri× NO; HIL; GR-I; H: — σου bhw$\mathfrak{V}\mathfrak{C}\mathfrak{E}^{p}$ Cyr-cod: = 𝔐 filii tui AU | ubi erat NO: ην $r^{*}c_{2}\mathfrak{V}$: wie oben in quo est HIL; AU; H: = 𝔊 18 et HIL; HI; AU; $\Phi^{pO}PO\Omega^{SJ}$, Brev. Goth. (PL 86,298A): + και Afhrty ×NO; AU (Var); H: = 𝔊𝔐 | accipe HIL; AU sume NO tolle HI; H | ×××NO manum eius HIL; HI; $\Sigma^{OM}P\Omega$, 68: της χειρος αυτου bcw Chr manum illius H illum (in) manu tua AU: αυτο τη χειρι σου 961 dgpsv(2l)$\mathfrak{V}\mathfrak{C}$ | gentem enim magnam NO; HIL; *cf* H: = 𝔊𝔐 ~ magn. enim gent. AU | eum NO; HIL; H illum AU 19 aperti sunt...oculi? AU pec; PS-BAS | deus NO; AU loc 1,66; H: = 𝔊𝔐 dominus GR-I; RUF Ex ×oc. suos AU Pel, nu, loc 1,9: Agar Subjekt: — ο θεος Chr ~ deus oc. eius (H) 68 | ×? AU Pel (Var) | vidit (H) O | fontem GR-I | — vivae H: — ζωντος 961 74: = 𝔐 | et abiit...puteo NO ××××××

GR-I tr 3 (28,12): /et sedit contra eum (nicht Anfang, sondern Ende des Verses) 3 (30,19): et exclamans inquit puer ploravit/ **HI** q (32,6): /et abiens...(= O,I)...parvuli m., et sed. contra eum; et statim iungitur: exclamavit puer et flevit/ (32,10): in hebraeo enim post hoc quod scriptum est: non videbo mortem parvuli (βγ; pueri φ) mei, ita legitur quod ipsa Agar sederit contra puerum et levaverit vocem suam et fleverit et exaudierit deus vocem parvuli **NO** tri 18 (66,26): /cumque puer ille clamasset, fletum et planctum levasset/ **RUF** Gn *7,6 (76,9):* 14/et puer plorabat et proiecit eum Agar dicens: ne videam mortem filii mei

17 17 **AU** Gn q 54 (28,11): /et exaud. deus (dominus *N*)...(= E)...dei (domini *b*) Agar...(= E)...filii tui de l. in quo est/ **GR-I** tr 3 (30,19): /et exaud. dominus v. p. 3 (31,4): statim inquit voc. ang. domini A. dicens: ne timeas, Agar; exaudivit (+ enim *F*) dominus v. p./19 **HI** q (32,8): /et audivit deus...(= E)...dixit ang. dei ad A. de caelo et reliqua **HIL** tri 4,25 (116A): et (+ ecce *editi*) exaudivit (audivit *mss. 3*) dominus deus v. p. ubi erat et voc. ang. dei Agar...(= E)...in quo est/ **KA** Δ 94 (86): ubi deus ad Agar loquitur Λ b 40 (95): et in Bersabee locutus est angelus domini ad Agar (*cf* H) **NO** tri 18 (66,27): /et audivit, inquit scriptura, deus v. p. de l. u. erat 18 (67,2): et voc. ang. domini ipsam A. de caelo 18 (67,5): ne timueris; exaudivi enim v. p. de loco ubi erat/

καὶ ἔπλησεν τὸν ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἐπότισεν τὸ παιδίον. **20** καὶ ἦν ὁ θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου, καὶ ηὐξήθη. καὶ
E et implevit utrem de puteo et dedit (potavit) puero (infantem) et erat deus cum puero
H „ „ „ deditque puero bibere „ fuit (deus) „ eo qui crevit et

κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐγένετο δὲ (και εγενετο) τοξότης. **21** καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Φαραν, καὶ ἔλαβεν
X et inhabitaverunt a Faramon
H moratus est in solitudine et factus est iuvenis (vir) sagittarius habitavitque in deserto Pharan et accepit

αὐτῷ ἡ μήτηρ (+αυτου) γυναῖκα ἐκ γῆς Αἰγύπτου. **22** Ἐγένετο δὲ (×) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ (×) εἶπεν Αβιμελεχ
A factum est autem (×) in tempore illo (I) et (×) dixit Abimelech
H illi mater (eius) sua uxorem de terra Aegypti × × × eodem tempore × „ „

καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς Αβρααμ λέγων Ὁ θεὸς
O et Ochozath pronubus eius et Phicol princeps exercitus eius
H × (et) × (Ochozah) × × „ „ „ „ „ ad Abraham × deus

μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν ποιῇς· **23** νῦν οὖν ὄμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσειν με μηδὲ τὸ σπέρμα
H tecum (×) est in universis quae agis × iura ergo (mihi) × per dominum (deum) ne noceas mihi et posteris

μου μηδὲ τὸ ὄνομά μου, ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην, ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ καὶ τῇ γῇ,
A (ποιησειν) et terra
H meis stirpique meae sed (secundum) iuxta misericordiam quam feci tibi facies (facias) mihi „ terrae

ᾗ (εν η) σὺ παρῴκησας ἐν αὐτῇ. **24** καὶ εἶπεν Αβρααμ Ἐγὼ ὀμοῦμαι. **25** καὶ ἤλεγξεν Αβρααμ τὸν
A quam (in) qua × inhabitasti in ea
H in qua × versatus es advena × × dixitque Abraham ego iurabo et increpavit × Abi-

GR-I: —και επορευθη...υδατος g | de puteo? NO ××H: —υδατος bw Chr | dedit puero? NO potavit infantem GR-I

20 deus (H) P^2 | moratus est ... et factus est *cf* F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 259 | και εγενετο dfgp rc_2: = 𝔐 | vir Σ, 68

21 +αυτου abcdfglmnoprtwc_2𝔄𝔙: (Hexapla) = 𝔐 eius ΣP^2

22 —autem? AU (Var): —δε D | —και dgp𝔄-ed𝔙𝔈 | +et ochozah (H) $Λ^H$: < 26,26 ××××H: < 𝔐: και οχ. ο νυμφ. αυτου sub ÷ | —est $Ψ^{F*}$: = 𝔊𝔐

23 +mihi C*BΦ^A, 68: = 𝔊𝔐 | deum P*Ω^{SJ}, 68: = 𝔊𝔐 | secundum O | facias G^{e}Φ^{P}ΩS; Claudius Taurin. (PL 50,970C): *cf* ποιησειν gc_2 | **A** AU | (in) qua AU (Var): εν η 32 | ×AU; H: —συ bc*w𝔄𝔈: = 𝔐

18 18 **AU** Gn q 54 (28,15): /surge et (—*N*) acc. p. et t. illum (+in *PSVTbd*) manu tua; in magnam enim gent. fac. illum 54 (29,5): accipe p. **HI** q (32,19): surge et tolle p. et t. manum eius **HIL** tri 4,25 (116A): /surge ...(=E)...manum eius...(=E)...eum **IS** Gn 17,6 (249B): surge tolle p. quia...(=H)...eum **NO** tri 18 (67,6): /surge sume...(=E)...eum 18 (67,8): in gentem ...(=E)...eum

19 19 **AU** loc 1,9 (508,17): aperuit oculos suos et vid. put. 1,66 (518,1): et aperuit...(=E)...vivae nu 1,6 (217,11): numquid et Agar ancilla Sarrae, quando sitiente et plorante filio aperuit oculos suos et vidit puteum, clausos prius oculos habuit pec 2,36 (108,23): aperti sunt oculi eius et vid. put. Pel 1,32 (449,17): quod aperuit oculos suos (—*O*) et vid. put. **PS-BAS** Is *3,1 (434b):* aperti sunt oculi Agar et vidit aquam **GR-I** tr 3 (31,5): 17/et aperuit dominus oculos eius et vid. fontem aquae vivae et potavit infantem **NO** tri 18 (67,12): et aperuit ...(=E)...puero/ **RUF** Ex *3,2 (163,22):* sicut aperuit dominus oculos Agar et vid. put. aquae vivae Gn *7,6 (76,11):* adest ei angelus domini et aperuit oculos Agar et vid. put. aquae vivae

20 **NO** tri 18 (67,14): /et erat deus cum puero **20**

21 **AP-V** Jub *20,13 (23b):* et inhabitaverunt a Faramon **21**

22 *cf* Gn 26,26.28 **AU** Gn q 55 (29,9): factum est aut. (—*SN*)...(=A,I)...Abimelech et cetera **HI** q (32, 23): et dixit...(=I,O)...Phicol (γ; phycol β; fichul φ) pr. ex. eius: excepto Abimelech et Phicol tertium nomen quod hic legitur, in hebraeo volumine non habetur **KA** Δ a 95 (86): Abimelech (abimeleth *D*) ad Abraham Δ b 95 (86): ubi Abimelech Abraam loquitur/ **22**

Αβιμελεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφείλαντο οἱ παῖδες τοῦ Αβιμελεχ. **26** καὶ εἶπεν αὐτῷ
I de puteis ×
H melech propter puteum aquae quem vi abstulerant servi illius × respondit ×
respondit que

Αβιμελεχ Οὐκ ἔγνων, τίς ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο, οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα ἀλλ' ἢ
~ απηγγειλας μοι
H Abimelech nescivi quis fecerit hanc rem sed et tu non indicasti mihi et ego non audivi praeter
~ rem hanc

σήμερον. **27** καὶ ἔλαβεν Αβρααμ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἔδωκεν τῷ Αβιμελεχ, καὶ διέθεντο ἀμφότεροι
A et disposuerunt ambo
testati sunt
H hodie tulit itaque Abraham oves et boves et dedit Abimelech percusseruntque „

διαθήκην. **28** καὶ ἔστησεν Αβρααμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας. **29** καὶ εἶπεν Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ
A testamentum
H foedus et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum cui dixit Abimelech ×

Τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς ἔστησας μόνας; **30** καὶ εἶπεν Αβρααμ ὅτι
×
O et dixit × ×
H quid sibi volunt septem agnae × istae quas stare fecisti seorsum at × ille ×

Τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας ταύτας λήμψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὦσίν μοι εἰς μαρτύριον ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ
× ~ εις μαρτυριον μοι
O septem oves has accipies a me ut sint in testimonium mihi quia ego fodi puteum
agnas
H „ inquit agnas × „ de manu mea „ „ „ „ „ quoniam „ „ „
has ~ mihi in testimonium quia

τοῦτο. **31** διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Φρέαρ ὁρκισμοῦ, ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι.
επωνομασθη
O istum ideo cognominavit nomen loci illius Puteus Iuramenti quia ibi iuraverunt ambo
Iurationis ~ iuraverunt ibi
H „ idcirco vocatus est × locus ille Bersabee „ „ uterque iuraverunt

32 καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου. ἀνέστη δὲ Αβιμελεχ καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς
επι
H et inierunt foedus pro puteo iuramenti [33]surrexit autem Abimelech × × ×
+ibi et Ochozah

αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλιστιιμ. **33** καὶ
H × et Phicol princeps militiae eius reversique sunt in terram Philistinorum Ab-

25 de puteis *cf* CY-G

26 responditque $G^{e}C\Lambda X M\Theta P\Psi^{B^{2}DF}\Omega^{SJ}$: *cf* 𝔊𝔐 | — αυτω Ddn$\mathfrak{E}^{p}$: = 𝔐 | ~ rem hanc B, 68, Claudius Taurin. (PL 50,970C): = 𝔊𝔐 | ~ απηγγειλας μοι acmoc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐

27 **A** (mit Var) AU

30 — abraham HI: — αβρααμ 911? 961 abcmowc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 | oves? HI agnas HI (Erklärung); AU: = 𝔊𝔐 | has HI; Claudius Taurin. (PL 50,970D): = 𝔊 × H: — ταυτας bfgmw: = 𝔐 | in test. mihi HI; H: ~ εις μαρτ. μοι (a)moc$_2$: Hexapla? ~ mihi in test. agrelsc, Brev. Goth. (PL 86,298C): = 𝔊𝔐 | quia HI; Σ^{o}BP*

31 cognominavit HI: = 𝔊𝔐 vocatus est H: επωνομασθη fr𝔙^{p} | iuramenti HI; AU Gn q 56 iurationis AU Gn q 55 bersabee H: βηρσαβεε σ′ 𝔄-codd: *cf* 𝔐 | ~ iur. ibi HI (Var)

32 + ibi Σ^{o}: = 𝔄 | επι abcdgi*mopwc$_2$𝔙 | ××××H: < 𝔐: Hexapla sub ÷ et ochozah Λ^{H}: *cf* Vers 22

23 23 **AU** loc 1,67 (518,5): et terra quam (in qua *LSb; qua N*) inhab. in ea **KA** Δ b 95 (86): /rogans eum ne ei noceat

25 25 **CY-G** hept 1,734-735 (28): ut, quia de puteis fuerant certamina mota, reddita securam firmarent otia vitam

27 27 **AU** loc 1,68 (518,6): et disp. ambo test., vel: testati sunt ambo: amat scriptura testamenti nomine pactum appellare

30 **AM** Ps 45,5,1 (333,7): ideo Abraham puteum fodit **AU** Gn q 56 (30,11): ad illud emptionis pactum pertinere in quo fuerant agnae septem datae/ **HI** q (32,27): et dixit...(=O)...istum/ (32,31): quia septem agnas Abimelech de manu Abrahae acceperit **30**

31 **AU** Gn q 55 (29,12): puteus iurationis 56 (30,6): ad puteum iuramenti 56 (30,12): /quando Abimelech et Abraham sibi etiam iuraverunt **HI** q (32,28): /ideo ...(=O)...ibi iuraverunt (-erunt ibi γ; ibi -erant φ) ambo: **31**

εφύτευσεν Αβρααμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου θεὸς αἰώνιος.
ἐν × θεου αιωνιου
A plant*avit* agrum ad puteum iuramenti
aruram
H raham vero plantavit nemus in Bersabee et invocavit ibi nomen domini dei aeterni
×

34 παρῴκησεν δὲ Αβρααμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιστιιμ ἡμέρας πολλάς. **22,1** Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα
O et habitavit Abraham in terra Philistinorum diebus multis (I) et factum est post haec verba
H „ fuit colonus × terrae „ „ „ quae postquam gesta sunt

ὁ θεὸς ἐπείραζεν τὸν Αβρααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Αβρααμ, Αβρααμ· ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ.
+ και ~ επειραζεν ο θεος × και
L temptavit deus Abraham et dixit ad illum (I) Abraham Abraham et ille dixit ecce ego
+et tentabat dominus eum at ×
~ deus temptavit
H „ „ „ „ „ „ eum „ × „ respondit adsum
dicens × Abraham at et

2 καὶ εἶπεν Λαβὲ τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ισαακ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν
+ αυτω
K accipe filium tuum illum unicum quem dilexisti illum Isaac et vade in terram
unigenitum
I et dixit ei „ „ „ × amantissimum „ diligis × „ „ „ „ „
illi +deus tolle × dilectissimum
× carissimum
ad eum dilectum
×
H × ait „ tolle „ „ × unigenitum „ „ × „ „ „ „ „
et illi ×

33 agrum AU? aruram 91-95: **S** = 𝔊 nemus H: *cf* δενδρωνα α′ | in H: εν Dh: = 𝔐 | — ibi B: — εκει d Phil | θεου αιωνιου 𝔄-codd Phil-codd-omn$^{1/2}$
34 diebus multis HI (Var); H
22,1 + et? CY (oder — factum est p. haec verba): + και 911 g𝔓 Chr$^{1/3}$: = 𝔐 | ~ επειραζεν ο θεος ce𝔄𝔈 Chr$^{2/4}$ tentabat? RUF Gn 8,2; MUT: < 𝔊 ~ deus temptavit 111; AM; CAn (Var); S-Gr; KA: = 𝔊𝔐 | dominus? CAr; *cf* PS-AU | dicens××? QU; *cf* M-M (449D) | illum CY: **K** | × H: — αβρααμ 𝔈^{cp} Phil-cod: = 𝔐 + abraham (H) CΛΧΣΜΨ$^{B^2}$Ω$^{SM^2}$, 56.70 | et ille RUF (Var); AU; PS-AU; GΠΨ$^{B^*}$, 56 at ille RUF; Λ^{H}ΣΜΨ$^{B^2}$, Claudius Taurin. (PL 50,971A), M-M (449D) et× 111; QU: και 508 bdfgps(txt)vwyd$_2$𝔈𝔓: = 𝔐 | sum PS-AU?
2 + et (H) G^{c}Λ^{H} | +αυτω 𝔄𝔈 Chr$^{1/3}$ ei HI; AU; MUT; H illi HI (Var);CΛBTMΘΨ^{BFM}Ω,70 ×111; AM; *cf* QU; HI (Var); 𝔪: = 𝔊𝔐 ad eum RUF | + deus HI? | tolle HI; H | —tuum RUF Gn 8,1 (Var)? | illum CY; PS-AU s 106 | unicum CY; *cf* CY-G, GR-M, PS-AU s 106,8: *cf* τον μονον σ′ unigenitum HI; QU; PS-EUS-C; H: *cf* τον μονογενη α′ amantissimum AM dilectissimum AM Abr 1,67 (Var) carissimum RUF dilectum 111; AU; PET-C; *cf* PS-AU s 106,8: = 𝔊 × Π^{c}; CAE; Claudius Taurin. (PL 50,971B); CHRY; PS-AU s 106,6; PS-HIL-A; Respons. Roman. (PL 78,750A) | dilexisti CY; AM; PS-EUS-C$^{4/5}$: = 𝔊 diligis 111; CY (Var); AM (Var); RUF; HI; AU; QU; CHRY; PS-EUS-C$^{1/5}$; H | unicum dilectum tuum? PS-AU s 106,8: *cf* τον αγαπητον ον

ubi hic legitur 'puteus iuramenti', in hebraeo habet bersabee **KA** Λ 41 (96): iuraverunt invicem Abraham et Abimelech

33 33 **91.92.94.95**: LXX. aruram (ararian *94;* arariam *95**, aruriam *95*[1]) **AU** Gn q 56 (30,6): quomodo ad puteum iuramenti agrum plantaverat (-verit *PSNTb*) Abraham

34 34 **HI** q (33,11): et hab. A. in t. Phil. (+ diebus multis φ)

22,1 22,1 **111**: Deus temptavit Habracham et dix. ad eum: Habracham Habracham; et dix.: ecce ego/ **AM** Abr 1,66 (545,13): et f. e. p. haec v. deus temptavit A. 1,67 (546,9): et dix. ad eum: A. A. 1,67 (546,10): denique respondit ille: ecce ego/ mort 54 (749,16): repetitio ista confirmatio est sicut illud: Abraham Abraham 118 Ps 10,28,3 (220,25): denique et Abraham temptavit **AU** Gn q 57 (30,14): et tentavit deus A. s 2,2 (28: 2mal): tentavit inquit deus A. tri 3,25 (883): et factum...(= I,L) ...ad eum: A. A.; et ille dix.: ecce ego/ **PS-AU** s 106,6 (1954): vocat eum dominus de caelo dicens: A. A.; et ille tamquam servus obediens: ecce sum, ait/ **CAn** co 13,14,4 (386,2): et factum...(= I,L)...deus (~ d. tempt. Ɣ A. **CAr** Ps 25,2 (183D): tentavit dominus A. **CY)** te 3,15 (127,19): et temptavit deus A. et dix. ad illum/ **EUCH** inst 1 (73,16): tentavit deus A. **PS-HIL-A** (212a, 22): temptavit deus A. **KA** Δ 96 (86): ubi deus temptat (temptavit *D*) A. de filio Λ 42 (96): deus temptavit A. in Isaac **MUT** *25 (389/90):* tentabat deus A. **QU** pro 1,24 (746C): tentavit deus A. dicens: A. A.; et dixit: ecce ego/ **REG** Mag 7 (960B) = *ap* BEN-A (821B): Abraham Abraham **RUF** Gn *8,1 (77,13):* et f. e. inquit p. haec v. tentavit deus A. et dix. ad eum: A. A.; at (et *A, Ald. Del.*) ille dixit: ecce ego *8,1 (77,22):* cumque ille respondisset: ecce ego/ *8,2 (78,28):* tentabat (tentavit *Dg;* tentat *r*) inquit deus A./ **S-Gr** H 110,1 (69): deus temptavit (~ temptavit deus *Orp*) Abraham (habraham *O*) [*cf* **S-Gr** A (155; 157)]

2 **91.92.94.95**: LXX. terram excelsam **111**: /et **2** dix.: acc. f. t. dilectum quem diligis Isac et v. in terra excelsa et offers illum ibi holochaustum in unum montem quem tibi dixero/ **AM** Abr 1,67 (546,11): /et dix.: acc. f. t. amantissimum (*PTCM;* dilectissimum *cet.*) quem di-

τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων. ὧν ἄν σοι εἴπω.
+μοι × × εις δειξω
K altam et inpones illum × × hostiam in uno ex montibus de quo tibi dixero
× de ~ dixero tibi
I excelsam „ offers eum ibi × holocaustum super unum montium quem „ „
+mihi ~ ibi eum in sacrificium montem ostendero tibi
~ ibi offer eum ego tibi dicam
H visionis atque offer „ „ × „ „ „ „ „ monstravero tibi
et +mihi × in montem dixero
~ ibi eum
~ ibi offer eum

3 ἀναστὰς δὲ Αβρααμ τὸ πρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβεν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας καὶ
× και παρελαβεν
I exsurgens autem Abraham mane stravit asinam suam et adhibuit secum duos pueros et
surgens × × diluculo +et sibi asinam (ad)sumpsit × ~ filium suum Isa-
surrexit ergo × accepit
tulit
H igitur Abraham de nocte consurgens „ asinum suum × ducens „ „ iuvenes „
×

ηγαπησας] + σου 911 | illum CY | altam CY × CY (Var) visionis H: *cf* HI, της οπτασιας σ΄ | et (H) CAE; M-M | inpones CY offers (Imperativ) > offer, offeres ~ ibi off. eum RUF Gn 8,1; Ω^{s} ~ ibi eum off.? RUF Gn 8,3 | +mihi AM; RUF Gn 8,1 (Zusatz nach Isaac); 8,7; PET-C; AU s Den; MUT; PS-AU s 7; PS-PHo; CHRY; SED-S; 70, M-M: +μοι nc$_2$ Chr$^{2/s}$; *cf* eum + mihi PS-EUS-C, 56, BC, CAE: = 𝔙𝔏 Targum; ibi + mihi Λ^{H}: = 𝔓 | illum 111; CY; AM; HI; PS-AU s 7; CHRY eum RUF; AU; QU; PS-AU s 106; PS-EUS-C; H ~ ibi eum QU; Ο^{M*} Ψ^{*B} | × CY; AM; PET-C; PS-AU s 106; CHRY; BC, 56.70, CAE, M-M, Claudius Taurin. (PL 50,1112A): — εκει 961 DMbdefjlps(txt)vwd$_2$ Chr$^{7/s}$ Cyr$^{1/3}$ ed$^{1/3}$ ibi 111; CY (Var); RUF; HI; AU; QU; H: = 𝔊𝔐 | — εις 108 in CY (Var); HI; AU tri; PET-C; CHRY; PS-PHo; PS-PHo; Λ^{H}Σ^{O}Τ*Θ^{G}Ρ^{2}Ψ Ω, 56.70, CAE: = 𝔊𝔐 | hostiam CY sacrificium? AU s Den; CHRY; PS-PHo | in 111; CY; AM; RUF; PS-AU; PS-EUS-C: εις 78.508 super HI; AU; QU; H: = 𝔊𝔐 | ex montibus CY; RUF de montibus HI; PS-AU s 7 montium AM; AU; QU; PS-AU s 106; PS-EUS-C; H: = 𝔊𝔐 montem 111; O: is ena oros 508 | de quo CY | ~ dixero tibi AM$^{1/2}$ (Var); Respons. Roman. (PL 78,750A): = 𝔐 ostendero tibi RUF; M-M: δειξω bg Chr$^{1/s}$ Cyr$^{1/3}$ | ego tibi dicam HI? demonstravero tibi CAE (Var); PS-AU s 7: *cf* H 3 exsurgens AM surgens 111; CAE surrexit RUF: = 𝔐 | autem AM Abr: = 𝔊 × 111; AM Ca ergo RUF | — abraham AM?; Ω^{M}: — αβρααμ D Cyr | mane 111; AM Ca; RUF diluculo AM Abr × CAE; M-M | + et 111; RUF: = 𝔐 | sibi asinam CHRY? | και παρελαβεν 508 Df Cyr$^{1/2}$: = 𝔐 adhibuit AM Ca sumpsit AM Abr adsumpsit 111 accepit RUF tulit CAE adduxit? *cf* CHRY | × fil. s. isaac et d. p. RUF?

lexisti (diligis *TE*)...(=I)...offeres (offer *DNRB*) mihi illum hol. in uno montium quem tibi dixero 1,67 (546, 17): amantissimum quem dilexisti I. 1,67 (546,18): quem dilexisti, et non dixit 'quem diligis' 1,67 (546, 25): amantissimum 1,67 (547,1): quem dilexisti 1,67 (547,11): offeres (offer *T; — PCM*) mihi hol. 1,67 (547,12): v. in terram exc. 1,67 (547,15): in uno montium quem tibi dixero (~ dix. tibi *D*) 1,76 (552,2): quem dilexisti **AU** loc 1,69 (518,9): acc. f. t. dilectum s Den 20,12 (123,7): Abraham, offer mihi filium tuum sacrificium tri 3,25 (884): /et dixit...(=I)...dilectum...(=I)...offer eum ibi in...(=I)...dixero **PS-AU** s 7,2 (1752): acc. inquit f. t. et offer mihi illum in unum de montibus quem demonstravero tibi 106,6 (1954): /et dominus: acc. f. t. illum quem diligis...(=I)...offeres eum hol. in unum montium quem tibi dixero 106,8 (1955): da mihi unicum dilectum tuum **CAE** s 84,2 (330,14): dixit ergo dominus ad A.: tolle f. t. quem diligis I. et offer (*Bμ;* offeris *D;* offeres *Eng;* es *post. eras. H*^{3}) eum mihi in hol. super unum montium quem monstravero (demonstr. *D*) tibi/ (*cf* H) **CHRY** *I,553 (554C):* tunc locutus est dominus ad A. dicens: acc. f. t. quem diligis I. et v. in unum montium et offer mihi illum in sacrificium **CY** te 3,15 (127,20): /acc. f. t. illum (— *WMBv*) unicum quem dilexisti (diligis *MBv*) illum (*LW; — cet., Hartel*) I. et v. in terram altam (— *M;* aliam *W*) et inpones illum (+ ibi in holocaustum *M*^{1}*v*) hostiam in uno (unum *Mv*) ex montibus de quo tibi dixero **CY-G** hept 1,742 (28): unicus ut natus gladio decumbat ad aram **PS-EUS-C** *2,1 (1075A):* Abraham Abraham, acc. f. t. I. quem diligis unigenitum et offeres eum mihi in uno montium quem tibi dixero *2,1 (1076A):* Abraham, acc. f. t. unigenitum I. quem dilexisti *2,1 (1076B):* Abraham inquit Abraham, accipe tu *2,1 (1076C):* sed acc. inquit tu f. t. et hunc unigenitum ait... quem dilexisti inquit... et post haec consignat maiorem plagam, dixit enim et nomen filii ...f. t. unigenitum quem dilexisti... Isaac accipe et offeres eum mihi in uno montium... in uno montium *2,1 (1079D):* Abraham Abraham, acc. f. t. unigenitum I. quem dilexisti **GR-M** Jb 28,13 (454A): in montem unicum filium ducere et quem ad consolationem senex acceperat immolare **HI** q (33,13): et dixit ei (— φ; illi *Claudius Taur. PL 50,971C)* deus: tolle f. t. unigenitum...(=I)... offer illum ibi in hol. super unum de montibus quem ego tibi dicam (33,17): ubi nunc dicitur 'vade in terram exc.', in hebraeo habet moria, quod Aquila transtulit την καταφανῆ, hoc est lucidam, Symmachus της ὀπτασίας, hoc est visionis **PS-HIL-A** (217a,6): offer f. t. quem diligis I. (217b,8): offer f. t. I. **KA** Γ a 24 (76): ubi iubet offerre Abraham filium suum Γ b 23 (76): ubi offert Abraham filium suum iussus a deo **M-M** (254C): dix. dominus ad A.: tolle...(=H)...et offeres mihi illud hol. super unum montium quem ostendero tibi **MUT** *24 (385/6):* dixit ei: offer mihi f. t. **PET-C** s 10 (216B): acc. f. t. dilectum et offeres mihi in hol. **PS-PHo** *32,2 (203):* dixit ad eum deus: occide fructum ventris tui pro me et offer (offeres *A*) mihi (pro me *AP*) in (— *AP*) sacrificium quod donatum est tibi a me **QU** pro 1,24 (746C): /et dominus: acc. f. t. unigenitum...(=I) ...offer ibi eum...(=I)...dixero **RUF** Gn *8,1 (77,22):* /dicit ad eum: acc. f. t. (— *F*) carissimum (— *B*) quem diligis I. et offer (offers *PS-AU s Mai 23,1*) mihi eum; v. inquit in terram exc. et ibi offer eum hol. in uno ex montibus quem ostendero tibi *8,2 (78,28):* et dicit ad eum:

Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν

I Isaac filium suum et concidit ligna in holocaustum et surgens abiit et venit ad locum quem
ac et duos pueros concidens ad sacrificium × × pervenit venit autem

H „ „ „ cumque concidisset „ „ „ × × „ × × „ „ „

εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. 4 τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναβλέψας Αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν τόπον

× × × + αυτου ~ ειδε τοις οφθαλμοις αυτου

I dixit illi deus die tertia et respiciens Abraham oculis vidit locum
dixerat ostenderat ~ ei (dixerat) ei dominus +in tertio × respexit × ~ vidit oculis

H praeceperat ei illi „ dominus die autem tertio × elevatis × „ „ „ +suis

μακρόθεν. 5 καὶ εἶπεν Αβρααμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον

× ×

I a longe et dixit Abraham pueris suis sedete hic cum asina ego autem et puer
de × ad pueros (suos) +vos × × × infans

H procul dixitque × ad pueros suos +vos expectate „ „ asino asina „ × autem „ „ +ibi-

| concidit 111; AM Abr; M-M: = 𝔐 concidens AM Ca: = 𝔊 | in 111; AM Abr; H: = 𝔊 ad AM Abr (Var), Ca; CHRY; M-M | sacrificium CHRY? | et 111: = 𝔐 ×AM Ca: = 𝔊 | surgens abiit et venit 111; AM Ca: = 𝔊 pervenit RUF; CAE; *cf* HI (Erklärung zu V. 4) abiit HI; H —και ηλθεν m𝔏𝔈^{p}: = 𝔐 venit autem AM Abr? | dixit AM Abr; RUF½; HI dixerat 111; AM Ca; RUF½ + ½ (Var) ostenderat CAE; M-M ~ei (dix.) AM Ca; CAE | illi 111; AM Abr; C, 70 ei AM Ca; RUF; HI; CAE; H | dominus RUF½; CAE; Σ^{T} 4 +in HI | tertia 111; AM Ca; RUF; HI; CY-G; CAE tertio AM Abr; RUF (Var); HI (Erklärung); CAE (Var); H | —et RUF?; H: —και 𝔄 | respiciens AM; RUF; AU: = 𝔊 respexit 111: *cf* 𝔐 | —oculis RUF; *cf* AU loc: —τοις οφθαλμοις Clem ~vidit oc. AM (Var): *cf* ειδε τοις οφθαλμοις αυτου Cyr½ | +suis (H) 70: +αυτου abcdegjmnopstvwxc$_2$d$_2$𝔄(sub ※)𝔙𝔏 Phil-codd Chr Cyr½: = 𝔐 | a 111; AM; CAE de RUF; PS-AU ×?CAE (Var) 5 abraham 111: = 𝔊𝔐 ×AM; RUF; CAE; H: —αβρααμ f𝔏 Chr Cyr½ | pueris 111; AM; CAE (Var): = 𝔊 ad pueros RUF; CAE; PS-EUS-C; H | —suos CAE (Var); PS-EUS-C: —αυτου 𝔈^{t} | +vos? RUF½; Claudius Taurin. (PL 50,972A) manete PS-EUS-C? estote CHRY I,553? | ist(h)ic CHRY I,553? | —cum asina? PS-EUS-C; CHRY I,553 asina (H) G^{c}O* | —autem CAE; CHRY I,553; H autem (H) P | infans AM (Var); RUF½

acc. f. t. carissimum quem diligis *8,2 (78,30):* filium... carissimum *8,2 (79,1):* quem diligis *8,2 (79,5):* acc. ergo inquit f. t. carissimum quem diligis I. *8,3 (79,16):* v. inquit in terram exc. in unum ex montibus quem tibi ostendero (~ ost. tibi *B*) et ibi eum offeres hol. *8,3 (79,18):* v. in terram exc. *8,7 (82,22):* adscende in terram exc. et in montem quem ostendero tibi et (—*B*) ibi offer mihi filium tuum **SED-S** (267D): offer mihi f. t. I.

3 3 **111**: /surgens Habracham mane et str. as. s. et adsumpsit... (=I)... holochaustum et surg. abit et venit ad loc. quem dixerat illi deus/ **AM** Abr 1,68 (547,19): exurgens autem non solum sequenti die, sed etiam diluculo... stravit as. s. et sumpsit...(=I)...in (ad *DXB*) hol. 1,69 (548,4): venit autem ad loc. quem dixit illi deus/ Ca 1,29 (364,7): exsurgens mane...(=I)...concidens l. ad hol. surgens abiit et venit ad loc., quem ei dixerat deus/ **CAE** s 84,2 (330,16): /at ille surgens str. as. s. et tulit secum d. p. et I. f. s. et pervenit ad loc. quem ei ostenderat dominus/ **CHRY** *I,553 (555A):* sternit sibi asinam, ad sacrificium ligna concidit, pueros secum adducit **HI** q (33,27): et abiit ad loc. quem dixit ei deus **M-M** (254C): /tunc Abraham consurgens concidit l. ad hol et abiit ad loc. quem ostenderat ei deus (*cf* H) **RUF** Gn *8,4 (80,1):* surrexit ergo A. mane et str. as. s. et concidit l. ad hol. et accepit fil. s. I. et d. p. et pervenit ad loc. quem dixit (dixerat *B, Ald. Del.*) ei deus/ *8,4 (80,7):* et pervenit inquit ad loc. quem dixerat ei dominus/

4 4 **111**: /die tertia. et respexit Habracham oc. vid. loc. a longe/ **AM** Abr 1,69 (548,5): /die tertio 1,70 (548,12): et respiciens A. oc. vid. (~ vid. oc. *R*) loc. a longe Ca 1,29 (364,11); 1,30 (364,17): /die tertia **AU** loc 1,70 (518,11): et respiciens A. oculis, cum sufficeret 'respiciens' **PS-AU** s 106,6 (1954): pergit viam, videt locum de longe **CAE** s 84,2 (330,18): /die tertia (tertio *PS-AU s 6,2*) 84,4 (331,31): legitur in ipsa lectione quod veniens beatus Abraham cum filio suo viderit locum a longe (longe locum *B;* locum longe *H*$^{3.40}$)/ **CY-G** hept 1,745 (28): tertia iamque die **HI** q (33,27): /in die tertia: notandum quod...die tertio pervenisse dicatur **RUF** Gn *8,4 (80,3):* /die tertia *8,4 (80,8):* /die tertia (tertio *AFm*) *8,5 (80,20):* respiciens inquit A. vid. loc. de longe/

5 **91.92.94.95**: LXX. asina (asinam suam *92: cf Vers 3*) **111**: /et dixit Habracham...(=I)...ibimus usque illuc et cum ad. (et cum ad. *m. 1 zwischen den Zeilen nachgetragen, auch im griech.*) rev. ad vos/ **AM** Abr 1,71 (548,19): ait pueris...(=I)...puer (*PTCM;* infans *cet.*) pertransibimus (transibimus *P;* pertransimus *T*) usque illuc et cum ad. ad vos rev. (~ rev. ad vos *DXB*) 1,71 (549,7): ego et puer pertransibimus viam 1,71 (549,11): ad vos rev. **PS-AU** s 106,6 (1954): sedete...(=I)... ibimus... (=I)... vos **CAE** s 84,4 (332,1): /et dixerit ad pueros suos (ait pueris suis *H*^{3}; —suos *D*): sed. hic c. as.; ego et puer (+ illuc *H*^{3}) proficiscemur et cum ad. revert. ad vos 84,4 (332,4): sed. hic. c. as. 84,4 (332,5): sed. (+ hic *B*) c. as. 84,4 (332,8): sed. hic c. as., ego et puer illuc proficiscemur et cum ad. revert. ad vos 84,4 (332,16): cum ad. revert. ad vos **CHRY** *I,553 (555A):* estote isthic inquit, ego et puer iste ibimus soli et cum ad. dominum, revert. ad vos/ *I,701 (705A):* sedete ait hic c. asino, ego aut. et puer transibimus usque illuc et postquam ad. revert. ad vos **CY-G** hept 1,747 (28): dimittit pueros senior **PS-EUS-C** *2,1 (1077B):* et Abraham dicit ad pueros: manete hic, ego aut. et filius ascendemus in montem, adorantes remeabimus

διελευσόμεθα ἕως ὧδε καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. **6** ἔλαβεν δὲ Αβρααμ
ελευσομεθα × × αναστρεψομεν × ×
~ προς υμας (ανα)στρεψομεν ×

I pertransibimus usque illuc et cum adoraverimus revertemur ad vos accepit autem Abraham
(trans)ibimus × × × × sumpsit ×
proficiscemur
~ ad vos revertemur

H illuc usque properantes postquam „ „ „ „ tulit quoque ×
mus revertamur

τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως καὶ ἐπέθηκεν Ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβεν δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρα
× χειρας
~ μετα χειρα(ς) (και) το πυρ

I ligna ad holocaustum et inposuit Isaac filio suo accepit autem et ignem in manu
holocausti superposuit ea × (et) accepit × +ipse manibus
~ filio suo Isaac

H „ holocausti „ imposuit super „ filium suum ipse vero portabat × in manibus ig-
+suis

καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα. **7** εἶπεν δὲ Ισαακ πρὸς Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ
×

I sua et gladium et abierunt ambo simul dixit autem Isaac ad Abraham patrem suum
suis machaeram × ×
×

H nem „ „ cumque duo pergerent „ „ × „ × × patri suo
× ~ pergerent duo

εἶπας Πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν Τί ἐστιν, τέκνον; λέγων Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ποῦ ἐστιν τὸ πρόβατον
× × ×
και ειπεν

I dicens pater qui dixit quid est fili et dixit ecce ignis et ligna ubi est ovis
× at ille et (ille) respondit at ille ecce inquit × × × ×

H × „ mi at ille respondit „ vis „ × × „ inquit „ „ „ „ „ victima
et et ille

| puer] + iste CHRY I,553? + illuc CAE½ + ½ (Var): < H | pertransibimus AM transibimus AM (Var); CHRY I,701 ibimus 111; RUF; PS-AU; CHRY I,553; G^{e}(mg): ελευσομεθα c_2 proficiscemur CAE | — usque illuc? RUF½; CAE½; CHRY I,553: — εως ωδε 𝔏 | αναστρεψομεν 961 Mae$^{a?}$mosuvwxd$_2$𝔙𝔈 Cyr ~ ad vos revert. AM: ~ προς υμας (ανα)στρεψ. difpsd$_2$ revertamur (H) Φ^{z}: = 𝔊 | — ad vos? PS-EUS-C: — προς υμας c_2 Chr½ 6 accepit AM; RUF sumpsit 111 | abraham 111; RUF: = 𝔊𝔐 × AM; H: — αβρααμ s Cyr½ | ad holocaustum 111; RUF holocausti AM; H: = 𝔊𝔐 ad sacrificium? *cf* TE | inposuit 111; AM; *cf* PS-EUS-C; H superposuit ea RUF | ~ filio suo isaac AM (Var); RUF (Var) | — suo 111 | accepit autem 111: = 𝔊 accepit AM et accepit RUF: = 𝔐 | et 111; AM: = 𝔊 × RUF; H: — και Machi*lmnopqtuvxc$_2$𝔄-codd Chr Cyr½: = 𝔐 | in manibus ign. H: ~ μετα χειρ. (και) το πυρ DMachi*lmoqtuvxc$_2$𝔄-codd Chr Cyr½: = 𝔐 | + ipse AM; *cf* H | in > en (chiri) 508: = 𝔐 | manu 111; AM: = 𝔊𝔐 manibus RUF; H: χειρας bcdfi*lmnopqruwxd$_2$ Chr Cyr½ | sua (suis) 111; RUF; Π$^{D^2}$T^{2}MΦ^{RZGVP}Θ^{M}Ψ$^{B^2F}$, 56: = 𝔐 × AM; H: = 𝔊 | gladium RUF; PS-EUS-C; H machaeram 111; AM: *cf* Billen 169 | ~ pergerent duo (H) ΛΘ^{G}, Claudius Taurin. (PL 50,972A): = 𝔊𝔐 | — ambo RUF½?; Θ^{M*} 7 × RUF?; H | — αβρααμ bw𝔏 | dicens AM; *cf* PS-AU?: = 𝔊 [? AM(a)b(c)i*(o)v(txt)]: *cf* 𝔐 × 111; AM (Var); RUF; H: — ειπας 508 961 Ddefghi$^{a?}$jlmnpqrstuv(mg)wxyc$_2$d$_2$𝔄𝔙𝔈 Chr | qui AM at ille 111; H et ille PS-AU?; B et RUF: = 𝔐 | dixit 111; AM: = 𝔊𝔐 respondit RUF; H: Stil × PS-AU? | vis H > AM (Var) | et dixit 111: και ειπεν 508 fi^{b}lnr𝔓: = 𝔐 at ille ecce inquit RUF ×× H: — λεγων mc$_2$ et ille (H) Λ^{H} | — ignis et AM Abr? | est 91-95.111; AM Abr; RUF (Var); PS-AU; PS-EUS-C; CHRY I,701½?; H: = 𝔊

2,1 (1078A): manete hic, ego aut. et puer ascendentes adorabimus in monte et regrediemur **IS** Gn 18,8 (250C): exspectate hic c. asino, postquam ad. revert. ad vos (H) 18,8 (250C): exspectate hic c. asino (H) 18,9 (250D): revertemur ad vos q (44): expectate hic c. asino, postquam autem ad. revert. ad vos (*cf* H) **RUF** Gn *8,5 (80,20):* /et dixit ad pueros suos... (=I)...ibimus...(=I)...ad vos *8,5 (80,24):* vos ergo inquit sed. hic, ego aut. et infans ibimus et (— *n; am Rande Dr*) cum ad. revert. ad vos

6 6 **111**: /sumpsit aut. Habracham ligna ad holochaustum et inpossuit I. f., accipit...(=I)...macheria et abier. ambo simul/ **AM** Abr 1,72 (549,16): acc. aut. ligna holocausti et inpos. I. f. s. (~ f. s. ysaac *D*), acc. et ignem ipse (~ ipse ign. *DNRB*) in manu et machaeram **CHRY** *I,553 (555A):* /statim pater cum filio proficiscitur solus/ **CY-G** cen 70 (879): attulit Isaac **PS-EUS-C** *2,1 (1078B):* Abraham autem accipiens ignem et ligna et gladium ascendit cum filio, ipse filio suo imponens ligna **RUF** Gn *8,6 (81,3):* post haec acc. inquit A. ligna ad holocaustum et superposuit ea I. f. s. (~ f. s. is. *D*) et acc. ignem in manibus suis et gladium et abier. simul *8,6 (81,8):* et abier. ambo simul [**TE**] Jud 10 (302,34): itaque inprimis Isaac cum a patre hostia duceretur lignumque ipse sibi portans Christi exitum iam tunc denotabat 13 (320,115): hoc lignum sibi et Isaac filius Abrahae ad sacrificium ipse portabat

7 **91.92.94.95**: LXX. ubi est ovis (avis *92*) **111**: 7 /dixit aut. Isac ad Habracham p. s.: pater; at ille dixit: quid est filii...(=I)...holochaustum/ **AM** Abr 1,73 (550,3): dixit aut. I. ad A. p. s. dicens (— 𝔄" *EB; exp.* 𝔄') ...(=I)...est (vis *PBCM, Schenkl*) fili 1,74 (550,11):

τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν; **8** εἶπεν δὲ Ἀβραὰμ Ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν,

I × × ad holocaustum dixit × Abraham deus providebit sibi ovem ad holocaustum
quam immolaturus es in ad haec respondit dominus +ipse +ipsi in sacrificium

H × × holocausti hostia „ × „ „ „ „ victimam holocausti
autem dominus holocaustum

τέκνον. πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα **9** ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ᾠκοδόμησεν
× × ἦλθεν

I fili euntes × ambo simul venerunt ad locum quem dixerat illi deus et aedificavit
filium +mi perrexerunt ergo × +et pervenerunt ei construxit
venit extruxit

H „ mi pergebant ergo × pariter veneruntque „ „ „ ostenderat ei „ in quo „
vero et venerunt

ἐκεῖ Ἀβραὰμ θυσιαστήριον καὶ ἐπέθηκεν τὰ ξύλα καὶ συμποδίσας Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπέθηκεν
× × ×

I × Abraham altare et inposuit ligna et alligavit pedes Isaac filio suo et inposuit
ibi × aram composuit (col)ligavit × filii sui ×
conligatis manibus et pedibus

H × × „ „ desuper ligna composuit cumque conligasset „ filium suum × posuit
alligasset

αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων. **10** καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μά-
× ×

I eum in altare super ligna et extendit Abraham manum suam × ut acciperet gladi-
super aram supra × sumere machae-
extendens autem sumpsit

H „ „ altari „ struem lignorum extenditque × „ × et arripuit „
×

× AM ep; RUF; CHRY I,701½: — εστιν Phil: = 𝔐 | ×× hostia? AM ep; *cf* CHRY I,553 | — το 𝔖-ap-Barh Cyr: = 𝔐 quam immolaturus es? PS-AU; CHRY I,553 | ad 111; AM Abr (Var); RUF; PS-AU in AM; PS-EUS-C | sacrificium? PS-EUS-C; *cf* CHRY I,701

8 dixit × 111; H ad haec respondit? RUF dixit autem (H) O: = 𝔊 | dominus PS-EUS-C$^{2/5}$?; CHRY I,553?; 56 (Morin falsch) | procurabit? CHRY I,533 | +ipse RUF | sibi…hol.] ov. sacrificio suo? PS-EUS-C | +ipsi? CHRY I,701 | —ovem ad AM ep? | ad 111; AM Abr (Var); RUF; PS-AU in AM Abr; CHRY I,701 | sacrificium AM ep; PS-AU; CHRY I,701; *cf* PS-EUS-C holocaustum (H) O* | filium? CHRY I,701: τεκνον Accusativ, Deutung auf Christus | +mi RUF (Var); PS-AU; H: = 𝔐 | euntes × 111 perrexerunt ergo RUF vero (H) Φ^{A}: = 𝔊 | ambo 111; RUF: = 𝔊𝔐 × H: — αμφοτεροι bw𝔈 | simul 111: = 𝔊𝔐 × RUF: — αμα 108 Chr Cyr

9 +et RUF; Ω^{S}; *cf* H: = 𝔐 pervenerunt? *cf* PS-EUS-C venit [abraham] AM; *cf* PS-AU: ηλθεν e | illi 111 ei RUF; H × ? PS-AU s 7 | construxit *cf* PS-AU; *cf* PS-EUS-C extruxit CHRY? | ⁄ 111; H: — εκει 508 bdprsw d_2𝔓𝔓 ibi AM: = 𝔊𝔐 | abr. 111: = 𝔊𝔐 × AM; H: — αβρααμ D | altare 111; RUF; PS-EUS-C; H aram AM; PS-AU; CHRY | composuit *cf* PS-AU s 106; CHRY?; H | alligavit pedes is. filio suo et 111; *cf* PS-PHo (lig.) colligavit × *cf* RUF; CHRY; *cf* H copulavit *cf* CY-G cen? conligatis manibus et pedibus is. filii sui × AM? manus filio ligat? PS-AU s 106 alligasset (H) Σ^{OM}; *cf* 111, PS-AU s 7 | —eum (H) Σ^{M}: — αυτον g Chr-ed Cyr½ | super CY-G cen: = 𝔊𝔐 | altare 111; H aram AM; PS-AU; CY-G cen; PS-PHo | super 111; AM (Var); H supra AM; PS-AU s 106; PS-EUS-C

10 —et RUF (Var) extendens autem AU tri | —suam CHRY?; H: — αυτου 𝔄 | ut acciperet RUF

addidit Isaac dicens: ecce ligna, ubi est o. in (ad *DXB*) hol. ep 8,2 (912B): cum igitur legamus sanctum Isaac patri dicere: ecce i. et l., ubi hostia 8,2 (912B): ubi hostia **PS-AU** s 106,6 (1954): patrem interrogat dicens: pater; et ille: quid est fili? et filius: ecce ait i. et l., ubi est o. quam immolaturus es ad hol./ **CHRY** *I,553 (555A):* /ad quem idem filius: pater inquit ligna video, cultrum et ignem video, hostiam quam immolaturus es quaero/ *I,701 (705B):* quid inquit puer? pater inquit *(705C):* pater inquit ecce i. et l., ubi o. sacrificio destinata?…ubi est o. **PS-EUS-C** *2,1 (1078C):* pater enim inquit…coniungit alia et dicit: ecce ignis, ecce ligna, ubi est o. in sacrificium **RUF** Gn *8,6 (81,11):* dixit inquit I. ad A. p. s.: pater *8,6 (81,15):* et respondit: quid est fili? at ille: ecce inquit (~ inq. ecce *E*) i. et l., ubi (+ est *Fv*) o. ad hol./

8 8 **111**: /dixit Habracham…(=I)…holochaustum filii; eunt. ambo simul/ **AM** Abr 1,74 (550,13): respondit denique similiter Abraham: deus prov. sibi o. in (*PTCM;* et *DN*^{2}; ad *cet.*) hol. fili ep 8,2 (912B): deus inquit prov. sibi sacrificium fili **PS-AU** s 106,6 (1954): /et pater respondit: deus prov. sibi o. ad sacrificium fili mi **CHRY** *I,553 (555B):* /desine inquit istud quaerere fili, quod sibi dominus ad horam procurabit *I,701 (705C):* deus prov. sibi ipsi o. in sacrificium filium; non servum, sed filium **PS-EUS-C** *2,1 (1078D: 2mal):* dominus prov. o. sacrificio suo fili *2,1 (1079B):* dixisti enim quia deus o. prov. sacrificio suo *2,1 (1080A):* deus prov. sacrificio suo ovem *2,1 (1081A):* deus prov. o. sacrificio fili **RUF** Gn *8,6 (81,17):* /ad haec respondit A.: deus prov. ipse sibi o. ad hol. fili (+ mi *E Fn*) *8,6 (81,20):* deus prov. ipse sibi o. *8,7 (81, 25):* perrexerunt ergo ambo/

9 **111**: /venerunt…(=I)…Habracham altare et in- **9**
possuit…(=I)…Isac filio suo et inpossuit…(=I)…ligna/ **AM** Abr 1,75 (551,5): venit Abraham ad locum sacrificio praedestinatum et aedif. ibi (sibi *DN*) aram et inposuit l. 1,75 (551,8): et conligatis manibus et (*PTCM;* ac *cet.*) pedibus I. filii sui inpos. eum in aram supra (super *T*) l. **PS-AU** s 7,3 (1752): venerunt ergo ad locum quem dixe-

χαιραν σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ. **11** καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν
+ισαακ × × × λεγων
I um et iugularet filium suum (L) et vocavit eum angelus domini de caelo et dixit
ram ut occideret +Isac × illum + iterum e ait
occidere × ×
H „ ut immolaret „ „ „ ecce angelus domini de caelo clamavit dicens

αὐτῷ Αβρααμ, Αβρααμ. ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ. **12** καὶ εἶπεν Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου
× × και ×
L illi Abraham Abraham ille autem dixit ecce ego et dixit { (K) noli inponere manum tuam
inicere
ei ^ at ille + illi (E) non inicias „ „
ad eum et (ille) + ad eum ne inferas manus ×
H × „ „ qui respondit adsum dixitque ei „ extendas „ „
×

sumere 111; AU ci; *cf* CHRY sumpsit AU tri: = 𝔐 | machaeram AU ci | et iugularet RUF; *cf* CHRY ut occideret 111; AU ci; *cf* PS-PHo (Vers 9) occidere AU tri; PS-EUS-C? ut perimat? PS-AU s 106 | + isac 111: + ισαακ 508 𝔙𝔏 | × PS-AU?; CHRY?; CAXΠΣAT*ΦᴳPΨᵐᵍ,56.70

11 illum CY te 3,20 (Var); AU ci | + iterum 111: < Vers 15 | e RUF – de caelo? RUF (Var): – εκ του ουρανου Cyr | ait? MAXn dicens H: λεγων ejℭ Phil | illi CY: **K** ei AU tri ad eum 111 ×RUF; AU ci; MAXn; AN; PS-AU; H: **E**: – αυτω DImqsuv𝔄𝔙𝔏 Phil Chr Cyr: = 𝔐 | – abraham CY (Var); AU ci: – αβρααμ 25𝔈ᵖ | ille autem CY; AU ci: **K** = 𝔊 at ille CY te 2,5 (Var); RUF et ille RUF (Var); PS-AU et× 11𝔦; AU tri; AP-V: και× ejℭ𝔈𝔓 Chr: = 𝔐

12 + illi PS-AU: **S**? = 𝔈 + ad eum AP-V – ei (H) A: = 𝔊𝔐 | noli inponere CY noli inicere CY te 3,20 (Var); PS-FU; AP-V | non AM; RUF Gn 8; 14 (Var); AU ci; CHRY 1,701½; H ne 111; HIL; FAUn; RUF Gn 14; AU tri, Gn q; MAXn; CAn; PS-AU; AN te; VAL; IS; Claudius Taurin. (PL 50,972B); CHRY 1,701½

rat deus, ambo pariter aram construunt sacerdotes, ligna arae imponit, filium alligavit/ 106,7 (1954): postquam relictis pueris ad locum sacrificii pater cum filio venit, aram construit, ligna componit, manus filio ligat, imponit eum in aram supra ligna **CHRY** *I,553 (555B):* ast ubi ad locum ventum est, uterque montem ascendit, aram pater extruxit, ligna composuit, filium colligavit **CY-G** cen 12 (873): Isaac super aram 239 (895): copulatur Isaac (zu Gn 24?) hept 1,750–751 (29): iamque adeo flammis surgentibus altar ad ipsum sistitur, evinctus manibus posterga retortis **PS-EUS-C** *2,1 (1078D):* cum autem pervenissent ad locum, aedificabat Abraham festinans altare, et cum construxisset ... et accedit pater Abraham et accedit ad Isaac et ligat *2,1 (1079C):* ligatus ab eo fuerat filius et exaltatus in altare et positus supra ligna et filius desuper alligatus/ **PS-PHo** *32,4 (204):* et cum obtulisset pater filium in ara(m) et ligasset ei pedes ut eum occideret/11 **RUF** Gn *8,7 (81,25):* /et venerunt...(= I)...ei deus *8,7 (82,6):* veniunt ad locum, aedificat altare A., imponit ligna super altare, colligat puerum, praeparat se ad iugulandum

10 10 **111**: /et extendit Habracham m. s. sumere gl. ut occideret Isac f. s./ **AU** ci 16,32 (177,13): et extendit A. m. s. sumere machaeram ut occideret f. s./ tri 3,25 (884): extendens autem A. m. s. sumpsit gl. occidere f. s./ **PS-AU** s 7,3 (1752): /et extento gladio/12 106,7 (1954): educit gladium ut perimat filium **CHRY** *I,553 (555C):* mox pater extensa manu gladium sumit, dexteram erigit iugulare filium **PS-EUS-C** *2,1 (1079C):* /et pater velox manu gladium apprehendit; quo accepto properabat occidere **RUF** Gn *8,8 (82,29):* et (– *BCDP, Ald.Del.*) extendit inquit Abraham ... (= I) ... suum/

11 11 **111**: /et voc. eum ang. d. iterum de c. et dix. ad eum: Habracham Habracham; et dixit: ecce ego/ **AM** Abr 1,76 (551,11): et dix. angelus: A. A. **AN** te 2,2 (204): voc. Abraham ang. d. de c. et dixit/ **AP-V** Jub *18,8 (20a): (Lücke)* et conturbatus est et dixit: ecce ego/ **AU** ci 16,32 (177,14): /et voc. illum ang. d. de c. et dix.: A.; ille autem dixit: ecce ego/ tri 3,25 (884): /et vocavit ... (= L) ... ei: A. A.; et dixit: ecce ego/ **PS-AU** spe 2 (299,10): et voc. Abraham ang. d. de c. et dixit: A. A.; et ille dixit: ecce ego/ **COM** ap 622–623 (155): Abraham, cui dixit 'parce' (d'e caelo angelus **CY** te 2,5 (67,7): et vocavit ... (= L) ... A. A. (– *AW*¹); ille autem (at ille *B*) dixit: ecce ego/ 3,20 (134,9): et voc. eum (illum *W*) ... (= L) ... A. A. (= *M*); ille aut. dixit: ecce ego/ **PS-EUS-C** *2,1 (1079C.D):* Abraham Abraham **PS-FU** s 5 (864C): A. A.; erigit vultum qui tetenderat gladium: quid est domine **MAXn** Jud 11 (309,9): voc. ang. d. A. de c. et ait: A. A./ **PS-PHo** *32,4 (204):* 9/festinavit fortissimus et misit vocem suam de alto/ **RUF** Gn *8,8 (82, 30):* /et voc. eum ang. d. e (de *Fmr, Ald. Del.*) caelo (e caelo – *n*) et dixit: A. A.; at (et *E*) ille dixit: ecce ego/ **VAL** h 18,2 (747B): cui ita angelum legimus acclamasse: A. A./

12 **111**: et dixit: ne/ne inicias manum t. in p. nec facias illi quicq.; nunc enim cogn. quia times deum et non pep. f. t. dilecto propter me/ **AM** Abr 1,76 (551,17): non inicias manum in p. neque feceris (facias *DXB*) ei (– *CM*) quicq.; nunc enim cogn. quia ... (= L) ... dilectissimo (dulcissimo *D*) propter me vgt 6 (267C): nunc scio quia amas dominum deum tuum quia non pep. unico f. t. **AN** pro (17 resp. 54,10): vox de caelo ut Abrahae: parce filio s Cas 11,79 (80b): nunc cogn. quod timeas deum te 2,2 (204): /ne inicias manum t. super p. neque facias illi ... (= L) ... quia times deum et ... (= L) ... me **AP-V** Jub *18,9 (20a):* /et dixit ad eum: noli inicere manum t. super p. et non facias ei quidq.; quo nunc manifestavi quia ... (= L) ... primogenito a me **AU** Ar 21 (701): nunc cogn. ci 16,32 (177,16): /et dixit ... (= E) ... super p. neque facias illi quicq.; nunc enim scivi quia times deum tuum (*VRAGBHabep;* tu *Fgv*) et non pep. f. t. dilecto propter me 16,32 (177,19.24): nunc scivi Gn li 4,9 (105,4): nunc cogn. quoniam times deum Gn q 58 (30,26): ne inicias manum in ... (= E,L) ... modo enim cogn. quoniam times (timeas *Cd*) deum tu (tuum *C*) 58 (31,1): nunc cogn. quoniam times (timeas *Cd*) deum tu 59 (31,10): et non pep. f. t. dilecto propter me Max 1,9 (751); 2,19 (788); Max co 13 (717): nunc cogn. 13 (717): nunc cogn. quoniam timeas dominum 13 (717: 4 mal): nunc cogn. Ps 36 s 1,1 (355): nunc cogn. quod timeas tu deum 43,20 (490): nunc cogn. quia tu

ἐπὶ τὸ παιδάριον μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνων ὅτι φοβῇ τὸν θεὸν σὺ (σου)

K super puerum neque feceris illi
E in " " facias ei
(et) ne(c) ×
H super " " " illi
ei

(L) quicquam nunc enim cognovi quoniam times deum tuum
modo +ego agnovi quia +tu timeas dominum tu
scivi quod diligis ×
scio amas ~ tu deum
" " × " quod timeas dominum ×
times deum

καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. **13** καὶ ἀναβλέψας Αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ

L et non pepercisti filio tuo dilectissimo propter me (I) et respiciens Abraham oculis suis
quia dilecto pro respexit × ×
dulcissimo elevavit oculos ×
(unigenito) filio tuo suos
H " " peperceris " " unigenito " " × levavit " oculos ×
pepercisti ~ unigenito filio tuo et elevans suos

| inferas CAn | manus VAL | —tuam AM; RUF Gn 14 (Var); AU Gn q; VAL: Stil | super CY; RUF Gn 8; AU ci, tri; MAXn; PS-AU spe; AN te; PS-FU; AP-V; H: = 𝔊𝔐 in 111; CY te 3,20 (Var); HIL; FAUn; AM; RUF Gn 14; AU Gn q; CAn; VAL; IS | nec 111 et nec CY te 2,5 (Var) et ne HIL ne FAUn et non AP-V | feceris CY; AM; MAXn facias 111; HIL; FAUn; AM (Var); RUF; AU; CAn; PS-AU spe; AN te; AP-V; H | illi 111; CY; HIL; FAUn; AU ci; PS-AU spe; AN te; H ei AM; RUF; AU tri, Gn q; MAXn; CAn; AP-V; AO*Ω^{s} ×AM (Var)? | modo AU Gn q½ quo nunc AP-V? | +ego? RUF Gn 8 (Var); PS-AU spe (Var) | agnovi RUF Gn 8 (Var); VAL scivi AU ci: **A** < 𝔊 scio AM vgt; CAn; PET-C; PEL I. | quoniam CY; RUF Gn 8¾, pri; HI; AU s, Gn li, Gn q, Max co; PS-AU spe (Var); FU; PS-BAS; PEL I.; CAr: **K** quia 111; HIL; FAUn; AM; RUF Gn 8 (Var); AU ci, tri 3,25, Ps 43; MAXn; CAn; PET-C; PS-AU spe; AN te; GR-M ep, Jb 28; PS-GR-M; CHRY I,553; AP-V: **E** quod RUF Gn 8¾; AU tri 1,23; Ps 36; 58; PS-AU sol; VAL; GR-M ep (Var); Jb 19; 21; IS; AN s Cas; H | +tu RUF Gn 8 (Var); HI; AU s, Ps 43; PS-BAS; PS-GR-M | timeas RUF Gn 8 (Var); AU tri⅓, Ps 36, Gn q (Var), Max co; PS-AU sol; PEL I.; GR-M Jb 19; 21; IS; AN s Cas; H diligis PET-C; VAL; CAr Ps 52; 58 amas AM vgt; CHRY I,553: *cf* αγαπας με και φοβη 𝔏 times (H) 56, c | deum tuum CY; HIL tri; FAUn; AM Abr; AU ci, Gn q½ (Var); CAr Ps 43; PS-BAS; AP-V: τον θεον σου h dominum tuum CAn (Var) dominum deum tuum CY (Var); HIL Ps, tri (Var); AM vgt; HI; MAXn; VAL; CAr Ps 9; 13; 52; 58 deum tu RUF Gn 8 (Var); AU ci (Var), tri⅓, Gn q: = 𝔊𝔐 dominum tu CAn tu deum RUF Gn 8, pri; AU Ps 36: ~ συ τον θεον Dbdefgjnpsvwxd$_2$𝔄𝔅^{lw} Thdt deum× 111; RUF Gn 8 (Var); AU s; tri⅔?; Gn li; Ps 43; 58; PET-C; AN te; FU; PEL I.; AN s Cas; GR-M; IS; PS-GR-M; ΛΠΣ^{TO}ΤΜΦΘΡΨ^{BDM}Ω: τον θεον× 508mℭ Chr⅓ dominum× AU Max co; CAn (Var); PS-AU sol, spe; CHRY I,553; H | quia AM vgt; RUF; PET-C | pepercisti (H) Π^{D}Χ^{Σ}^{M}Β^{Θ}^{AM*G}ΨΩ, 56.70 | unigenito filio tuo PET-C; agrelvsc: *cf* μονογενους σ' unico filio tuo AM vgt | dilectissimo CY; AM Abr; MAXn; PS-AU spe; AN te; PS-BAS: **K** dilecto 111; CY te 2,5 (Var); HIL; FAUn; RUF; AU; CAn; FU: **E** dulcissimo AM Abr (Var) primogenito AP-V? | +quem dilexisti RUF pri: < 22,2 | pro RUF pri a AP-V?: < 𝔐

13 et (H) M-M (254C); *cf* levavitque Σ^{TO*M}, M-M (450B) | respiciens AM; RUF; AU: = 𝔊 respexit 111 elevavit...oculos suos? HI: < 𝔐 elevans AP-V; M-M (254C) | —oculis suis AM: —τοις οφθαλμοις αυτου 𝔈 |

times deum 58 s 1,9 (697): nunc cogn. quod times deum 58 s 1,9 (697; 698): nunc cogn. s 2,5 (29): nunc cogn. quoniam tu times deum tri 1,23 (837): nunc cogn. quod timeas deum 3,25 (884): /et dixit: ne inicias manum t. super p. neque facias ei quidq. 3,25 (884): nunc enim cogn. quia times deum tu et non pep. f. t. dilecto propter me 3,25 (884): propter me... nunc enim cogn. quia times deum **PS-AU** s 7,3 (1752): 10/angelus: ne percutias puerum exclamavit/ sol (159): nunc cogn. quod timeas dominum spe 2 (299,11): /et dixit illi: ne inicias manum t. super p. neque facias (facies *L*) illi quidq.; nunc enim ('ego 'enim *V*) cogn. quia (quoniam *C*) times dominum et...(= L)...me **PS-BAS** cons 3 (1690D): nunc cogn. quoniam tu times...(= L)... me **CAn** co 13,14,4 (386,8): ne inferas manum...(= E,L) ...scio quia times dominum tu (tuum Σ; —0) et non pep. f. t. dilecto propter me **CAr** Ps 9,40 (92A); 13,4 (104D): nunc cogn. quoniam times dominum deum tuum 43,22 (316C): nunc cogn. quoniam times deum tuum 52,3 (379A); 58,4 (412C): nunc cogn. quoniam diligis dominum deum tuum **CHRY** *I,553 (555D):* nunc cogn. quia amas dominum magis quam filium...quia dum non pep. filio propter deum *I,701 (705A):* dicit deus: Abraham Abraham, non extendas manum t. super p.; quare non dixit 'filium', sed 'puerum'?...ne extendas manum t. super p. (*cf* H) **CY** te 2,5 (67,9): /et dixit...(= K)... neque (et nec *M*) feceris illi quicquam (quaequam *M*^{1})... (= L)...times (+ dominum *WMB*)...(= L)...dilectissimo (dilecto *M*) propter me 3,20 (134,10): /et dixit: noli inponere (inicere *M*) manum t. super (in *M*)...(= K,L)...times (+ dominum *W*) deum tuum et (—*L*)...(= L)...me **PS-EUS-C** *2,1 (1079D):* noli continere filium tuum **FAUn** Ar 2,6 (55A): ne inicias manum t. in p. ne facias illi...(= L)...quia...(= L)...dilecto propter me **FU** Fab 5 (757D): nunc cogn. quoniam times deum et non pep. f. t. dilecto propter me **PS-FU** s 5 (864D): noli inquit inicere manum t. super p. **GR-M** ep 10,21 (257,15): nunc cogn. quia (quod *RI*) times deum Jb 19,13 (104B); 21,11 (196A): nunc cogn. quod timeas deum 28,13 (454A): nunc cogn. quia times deum **PS-GR-M** conc 29 (675C): nunc cogn. quia tu times deum **HI** Ps h 1 (9,10): vox de caelo audita est: parce filio tuo; et statim ibi scribitur...quid dicit deus ad Abraham? nunc cogn. quoniam tu times dominum deum tuum (*cf* HIL Ps 1,24) **HIL** Ps 1,24 (37,2): nunc cogn. quia times dominum deum tuum et non pep. f. t. dilecto propter me tri 9,64 (332B): ne inicias manum t. in p. et ne facias illi...(= L)... quia times (+ dominum *Veron., vulgati*) deum tuum et non pep. f. t. dilecto propter me **IS** ety 7,8,35: ne inicias manum t. in puerum (puero *BK*) (< AN pro)

εἶδεν, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβεκ τῶν κεράτων· καὶ ἐπορεύθη Αβρααμ
× × ~ των κερατων εν φυτω σαβεκ +αυτου × × ×
I vidit et ecce aries unus tenebatur in virgulto Sabech cornibus et abiit Abraham
× ovis × adhaerebat pastino +suis
post tergum eius (ad)haerens arbore
× × ×
~ cornibus in virgulto Sabech
H viditque post tergum arietem inter vepres haerentem „ × × ×
+suis

καὶ ἔλαβεν τὸν κριὸν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. **14** καὶ ἐκάλεσεν Αβρα-
× × ×
I et accepit arietem et obtulit eum × holocaustum pro Isaac filio suo et vocavit Abra-
sumpsit in cognominavit ×
H quem adsumens × „ × × „ „ × „ × appellavitque ×
accepit et suo

αμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Κύριος εἶδεν, ἵνα εἴπωσιν σήμερον Ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη.
× +τουτω
I ham nomen loci· illius Dominus vidit ut dicant hodie in monte dominus visus est
× videt dicatur × +quod +hoc adparuit
~ hodie dicant ~ dominus in monte adparebit
videt
H × „ „ „ „ videt unde usque hodie dicitur „ „ „ videbit
× +hoc vide(bi)t(ur)

× H: — αυτου dpd_2 Chr: Stil + suos (H) $G^1T^*M\Omega^S$, 56: = 𝔊𝔐 | — vidit HI: — ειδεν 31 | ovis AM vgt? | unus AM; AU; AP-V: = 𝔊, 𝔐 (Var), Samar. Syr. Targum ×111; RUF: > — ετς 508 post tergum eius? HI > EUCH; *cf* H: <𝔐 | tenebatur 111; RUF; HI > EUCH; AU; PS-AU; AP-V; *cf* HES 1 adhaerebat AU Fau 12,25 adhaerens? AU Fau 12,38 haerens AM Abr; *cf* TE; *cf* H pendentem AM ep? illigatus JUL-E? colligatum HES 5? religatus HES 7? | virgulto AM; RUF; HI q > EUCH; HES 5; 7; Remigius pastino 111: = 'Pflanzung', *cf* pastinatio φυτα Glossen (Auskunft des ThLL) arbore AU tri; HES 1 frutice AU ci? vepre TE; AU Fau; PS-AU s vepribus JUL-E; *cf* H spinis PS-AU s Cai sentibus HI s? ××× AP-V? ~ corn. in virg. s. RUF: ~ των κερατων εν φυτω σαβεκ (961) dfgjnp(x)c_2d_2𝔈 Phil-ed Chr | ex corn.? HES 5: *cf* εκ των κερ. el | + suis HI q; AP-V; CΧΣ^{o}BOΘ$^{AMG^2}$P*, 56.70: + αυτου 911? acmoxℜ: (Hexapla) = 𝔐 | ××× H: — και επορευθη αβρααμ 𝔈 | accepit RUF; AU; AP-V; M-M (254C) sumpsit 111 | × RUF; AU; AP-V; H: — ετς 508 agxc_2 in 111; HES?: = 𝔊𝔐 | × H: — αυτου r: Stil + suo (H) OΘ$^{AM*G^2}$, Claudius Taurin. (PL 50,972C): = 𝔊𝔐
14 cognominavit AU tri | — abraham lS; H: — αβρααμ ac_2 | vidit] videt: Orthographie | dicatur? AU Gn q (Var); AP-V; *cf* H: = 𝔐 ~ hodie dicant AM — usque (H) G*: = 𝔊𝔐 | — hodie AP-V? | + quod AU tri | ~ dom. in monte? AM Abr (Var) ~ dom. app. in monte? AU ci (Var) | + hoc 111; Σ*: + τουτω 508 911? fnℜℜ𝔈: = Syr. | visus est 111; AU tri; AP-V adparuit AM; AU ci, Gn q adparebit AU ci (Var) videt HI; Ω^{M*}, 70; vidit HI (Var) = 𝔈 videbitur X

fi 1,10,4 (469A): nunc cogn. quod timeas deum **MAXn** Jud 11 (309,10): /ne inicias manum t. super p. neque feceris ei...(= L)... quia times dominum deum tuum et... (= L)... me **PEL I.** sen *11,24 (936C):* nunc scio quoniam timeas deum **PET-C** s 10 (217A): nunc scio quia diligis deum quia non pep. unigenito f. t. propter me **PS-PHo** *32,4 (204):* /dicens: non interficias filium tuum neque disperdas fructum ventris tuum; nunc enim manifestavi ut appareres ignorantibus te **RUF** Gn *8,8 (82,31):* /et dixit: non inicias manum t. super...(= E,L)... times tu (~ tu times *mr, Ald. Del.*) deum (~ deum tu *D*) *8,8 (83,9):* quia nunc cognovi (agnovi *bn*) quoniam (quia *A, Ald. Del.*) times (timeas *r, Del.*) tu (~ tu times *En*) deum *8,8 (83,19):* quia nunc cogn. quod times (timeas *CFv*) tu deum (~ deum tu *F*) *8,8 (83,21):* quia nunc (+ ego *P*) cogn. quod times (timeas *C*) tu (~ tu times *EP*) deum *8,8 (84,1):* nunc cogn. quod times (timeas *F*) tu (— *F*) deum *8,8 (84,10):* nunc cogn. quoniam (quod *Fm*) times tu (~ tu tim. *FP*) deum quia non pep. f. t. *8,8 (84,16):* quia non pep. f. t. dilecto propter me *14,1 (121,26):* ne (non *D*) inicias manum tuam (— *AD*) in p. pri *3,2,1 (244,22):* nunc cogn. quoniam times tu deum et non pep. f. t. dilecto quem dilexisti pro me **VAL** h 18,2 (747B): /ne inicias manus in p.; sufficit quod agnovi quod diligis dominum deum tuum

13 13 **111**: /et respexit Habracham oculis suis vidit et ecce a. tenebatur in pastino Sabech corn.; et abit Habracham et sumpsit ar. et obtullit eum in holochaustum pro Isac filium suum/ **AM** Abr 1,77 (552,5): et respiciens A. vidit et ecce a. unus haerens in virg. 1,77 (552,8): qua causa cornibus suspensum ep 8,3 (913A): ostendit deus arietem pendentem cornibus vgt 6 (267D): cum pro filio ovis subicitur **AP-V** Jub *18,10-11 (20a):* et elevans A. oculos suos vidit et ecce a. unus tenebatur corn. suis...(= I)...eum pro Isac f. s./ **AU** ci 16,32 (177,9): quando eum vidit Abraham, cornibus in frutice tenebatur 16,32 (177,20): deinde ariete illo immolato pro I. f. s./ Fau 12,25 (354,5): quis alius aries inmolandus in vepre cornibus adhaerebat 12,38 (365,13): ut ille aries in vepre adhaerens cornibus adpareret tri 3,25 (884): respiciens...(= I)...arbore Sabech...(= I)...suo/ **PS-AU** s 7,3 (1752): /oculis respice et vide arietem in vepre s Cai I,7,6 (23b): ipse est enim aries qui tenebatur in spinis cornibus **CHRY** *I,553 (555D):* statim procuratur aries qui pro Isaac sanctissimo mereretur occidi **CY-G** cen 204 (892): obtulit arietem Abraham hept 1,753-754 (29): eminus albentem prospectat sedulus agnum, qui melius fuso compleret sacra cruore **EUCH** inst 2 (147,23): ecce inquit ar. post tergum eius tenebatur (+ cornibus *S*) in virg. Sabeth (< HI q) **EUS-G** 13 (557D) = PS-HI ep 24,7-8 (218A) = [MAX] h 55 (356B): et vidit A. arietem...(= H)... cornibus. inter vepres inquit ...haerentem cornibus **HES** *1 (840C):* vidit arietem in vepribus haerentem cornibus, vel sicut LXX: in ar-

15 καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν Αβρααμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ **16** λέγων Κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὤμοσα,
× κυριος
I et vocavit angelus domini Abraham secundo de caelo dicens per me ipsum iuravi
iterum × memet × iuro
H vocavit autem 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 16〃 memetipsum 〃
× dominus

λέγει κύριος. οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι᾽
×
I dicit dominus propter quod fecisti (E) verbum hoc (L) et non pepercisti filio tuo dilecto propter
propterea pro eo × × ~ hoc verbum sermonem × istum × dilectissimo amantissimo carissimo unico ×
H 〃 〃 × quia 〃 rem hanc 〃 〃 〃 〃 〃 unigenito ×
propter

15 ×dominus (H) Σ^{T}, M-M (450C): ×κυριος dp | secundo RUF; HI; AU ci; AP-V; H iterum 111; AU tri, Gn q 16 —dicens AU Gn q (Var) et dixit AP-V?: = 𝔐 | me ipsum 111; AM; RUF; PS-AU; AU ci, Gn q, loc; AP-V me× AU tri; DO memet ipsum AMst; RUF (Var); HI; AU ci (Var), Gn q (Var), loc (Var), s; PS-AU (Var); QU; CAr; H | iuro? AU s 129; 180; 307 | propter quod 111; RUF; PS-AU; DO; AU ci; QU; AP-V propterea quod QU (Var) pro eo quod AU tri ×quia RUF$^{1/5}$?; HI; H; *cf* AU s 129; 307 | —fec. verb. hoc et QU (ob)audisti vocem meam? AU s 129; 307; Ps 30; 109 > CAr Ps 109; *cf* TY: < 22,18 | ~hoc verbum AU tri sermonem istum AP-V? | dilecto 111; TY; RUF Gn$^{1/2}$; AU tri, ci, Ps 30, s 129.307: **C, I** dilectissimo QU amantissimo PS-AU; DO: **K** carissimo HI unico RUF Gn$^{1/2}$?, Ct; AU Ps 109 > CAr Ps 109 unigenito AP-V; H | ××HI; H: —δι εμε qu: = 𝔐 propter me (H) AX$\Psi^{rB}\Omega^{SJ}$, 56.70, Claudius Taurin. (PL 50,972C): *cf* Vers 12 |

bore Sabech, patriarcha teneri (*cf* H) *5 (986C):* quando pro ⟨filio?⟩ arietem secundum LXX in virg. Sabech, id est in virgulto veniae,...ex cornibus colligatum videns Abraham immolavit eum *7 (1126A):* aries, qui pro Isaac in holocausto oblatus est, secundum quod LXX edunt, in virgulto Sabech inventus est religatus **HI** q (34,3): et elevavit A. oculos suos et ecce ar. post tergum eius tenebatur in virg. Sabech corn. suis (34,7): rursus Aquila συχεῶνα interpretatus est, quem nos veprem possumus dicere vel spinetum et, ut verbi vim interpretemur, condensa et inter se implexa virgulta; unde et Symmachus in eandem ductus opionem: et apparuit ait aries post hoc retentus in rete cornibus suis; verum quibusdam in hoc dumtaxat loco melius videntur interpretati esse LXX et Theodotion qui ipsum nomen Sabech posuerunt dicentes: in virgulto Sabech corn. suis (εν συχνεωνι εν κεραστν αυτου α′, κρατουμενος εν διατυω τοις κερασιν αυτου σ′) s (171,59): qui pro Isaac cornibus (—*B ben*) tenetur in sentibus **JUL-E** Os 1 (964C): ecce aries propter te assistit cornua vepribus illigatus **Remigius Ant.** (PL 131,95C): alia translatio ipsum verbum ponit hebraicum dicens: haerentem in virgulto sabec **RUF** Gn *8,9 (84,18):* et respiciens inquit A. oculis suis vidit et ecce a. tenebatur cornibus in virg. Sabec *8,10 (85,5):* et acc. inquit arietem...(=I)...suo/ **[TE]** Jud 13 (320,119): ariete oblato in vepre cornibus haerente

14 14 **111**: /et voc. Habracham...(=I)...monte hoc dom. visus est/ **AM** Abr 1,78 (552,19): vocavit...(=I)...vidit (*P m. 1,* 𝔘 *m. 1, R;* videt *P m. 2,* 𝔘 *m. 2, cet.*), ut hodie dicant (~ dic. hod. χ*R*): in monte dom. (~ d. in m. χ*R*) adparuit **AP-V** Jub *18,12 (20a):* /et vocavit...(=I)...dicatur: in monte dom. visus est; hic est mons Sion/ **AU** ci 16,32 (177,21): /voc., ut legitur, Abraham...(=I)...monte dom. apparuit (apparebit *H;* ~ dom. app. in m. *V*) 16,32 (177,25): dominus vidit, pro eo quod est 'dominus apparuit', hoc est videri se fecit Gn q 58 (31,4): et vocavit...(=I)...dicant (dicatur *b*)...(=I)...adparuit: 'vidit' pro eo quod est 'adparuit', hoc est 'vidit' pro eo quod est 'videri fecit' tri 3,25 (884): /et cognominavit...(=I)...quod in m. dom. visus est 3,25 (884): cognominavit...(=I)...vidit...ut dicant hodie quod in m. dom. visus est **HI** q (34,22): et vocavit...(=I)...videt (vidit φ)...(=I)...videt (vidit φ): pro eo quod hic habet 'videt' (vidit φ), in hebraeo 'videbitur' scriptum est **IS** Gn 18,13 (251C): voc. n. l. ill. dom. videt **RUF** Gn *8,10 (85,6):* /et voc. A. n. l. ill. dom. vidit (videt *gr, Ald. Del.*)

15 **111**: /et voc. ang. dom. Habracham iterum de c./ **15**
AP-V Jub *18,12 (20a):* /et voc. A. nomine suo secundo de caelo quia fuimus ut loquamur illi nomine domini/ **AU** ci 16,32 (177,26): et...(=I)...caelo/ Gn q 59 (31,17): et voc. ang. dom. A. iterum de c./ (> Claudius Taurin. PL 50,972D; Alcuin, PL 100,546A) s 307,3 (1407): locutus est ei angelus de c./ tri 3,25 (884): et voc. inquit ang. dom. A. iterum de c./ **HI** Am 3 (1081B): vocavit...(=I)...caelo/ **RUF** Gn *9,1 (87,1):* et voc. inquit ang. dom. A. secundo de c./ *9,1 (87,7):* et...(=I)...caelo

16 **91.92.94.95**: LXX. verbum hoc **111**: /dicens **16**
...(=I,E,L)...propter me/ **AM** fi 2,71 (574C): per me ipsum iuravi **AMst** q ap 47 (427,2): per memet ipsum iuravi d. dom. **AP-V** Jub *18,13 (20a):* /et dixit: per ...(=I)...sermonem istum et non pep. f. t. unigenito propter me quem dilexisti/ **AU** ci 16,32 (177,27): /dicens: per me (*VRAFG*^{2}*Bcg;* memet *G*^{1}*Habpv*)...(=I,E,L)...me/ Gn q 59 (31,18): /dicens (—*CPSNVb*): per me (memet *S VTbd*) ipsum iuravi, d. dom. loc 1,71 (518,13): per me (memet *bd*) ipsum iuravi/ Ps 30 en 2 s 2,9 (245): quoniam obaudisti vocem meam et non pep. f. t. dilecto propter me/ 109,17 (1460): vivo ego, dicit dominus...vivo ego, dicit dominus, quoniam audisti vocem meam et non pep. f. t. unico propter me/ s 129,5 (722): vivo ego, dicit dominus, per memetipsum iuro, quia obaudisti vocem meam et non pep. dilecto f. t. propter me/ 180,2 (972): per memetipsum iuro, d. dom. 307,3 (1407): /dicens: per memetipsum iuro, d. dom., quia obaudisti vocem meam et non pep. f. t. dilecto propter me/ tri 3,25 (884): /dicens: per me iuravi, d. dom., pro eo quod fec. hoc. verbum...(=L)...me 3,25 (884): dicit dominus **PS-AU** Do 11 (243,1): per me (memet *IIv*)...(=I,E,L)...amantissimo propter me/ **CAr** Ps 94,11 (675C): per memetipsum iuravi, d. dom./ 109,5 (797A): vivo ego, d. dom. quoniam audisti vocem meam et non pep. f. t. unico propter me/(~ AU Ps 109) **DION-E** Pach pr *(229/30):* cui etiam per semetipsum deus iuravit dicens/

| | | |

καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων· **18** καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί
~ εν τω σπερματι σου (εν)ευλογηθησον-
L et hereditate possidebit semen tuum civitates adversariorum et benedicentur in semine
capiet +eius hereditabo ×
hereditabit ~ in semine tuo benedicen-
obtinebit
H × × " " " portas inimicorum suorum " " " "
tuorum

| hereditate possidebit PS-AU; DO; AU ci hereditate capiet RUF Gn 9,3 hereditabit 111; AP-V obtinebit AU s 2 | +eius AP-V? suorum H: = 𝔄 = 𝔐 tuorum? 419 (PL 86,192A): = 𝔙
18 hereditabo? AR; PRAE; *cf* AP-Act, A-SS ~ in semine tuo ben.? die Mehrzahl der Zitate, die nur den ersten Teil des Verses anführen: ~ εν τω σπερματι σου (εν)ευλογηθησονται Thdt: = Act 3,25 | in ×te PS-CY (Var:

arenam quae est ad oram maris innumerabilis **DO** 1,55,2 (822): /nisi...(= L)...arenam quae secus oram maris est et hereditatem possidebit s. t. civ. adv./ **EP-L** 31 (56,26): et multiplicati sunt tamquam (sicut *G*) stellae c. et sicut harena maris 54 (140,11): sic erit s. t. sicut stellae c. et sicut harena maris **EUCH** int 3 (21,19): et multiplicabo s. t. sicut st. c. et ut harenam quae est ad oram maris **Eutropius**: PS-HI ep 19,17 (204D): ut stellae erit s. t. **GR-I** tr 2 (17,18); 3 (31,22): sic erit s. t. sicut stellae c. et sicut arena maris **GR-M** dia 1,8 (49,11): benedicam...(= H)...velut (sicut *PL 77,188C*) harenam...(= H)...maris **PS-GR-M** conc 26 (673C); Rg 4,4,40 (261B): /benedicam tibi et multiplicabo s. t. (H) **HI** Am 3 (1081B): /ben. benedicam tibi et mult. multiplicabo te quasi st. c. et sicut arenam quae est in litore maris **HIL** Ps 138,39 (772,21): et erit s. t. sicut harena maris 138,39 (772,24): sicut harena maris 138,40 (773,10): nisi ben. benedicam tibi et mult. multiplicabo s. t. sicut st. c. et sicut harenam quae est ad oram maris **IS** Gn 18,2 (249C): benedicam... (= H)... arenam maris ...(= H)...suorum/ **PS-PHo** *18,5 (159)*: erit s. t. tamquam sidera celi **QU** pro 1,25 (747B): /benedicam... (= H)...et poss. s. t. civitates inimic. suorum/ **RUF** Gn *9,1 (87,4)*: /ben. benedicam te et mult. multiplicabo te et erit s. t. sicut stellae c. in multitudine et sicut arena maris quae non potest dinumerari (numerari *E*) *9,1 (87,9)*: ben. benedicam te...mult. multiplicabo te...erit s. t. sicut stellae c. et sicut arena maris *9,2 (89,29)*: mult. multiplicabo s. t. et erunt sicut stellae c. in multitudine et sicut arena quae est ad oram maris *9,2 (90,6)*: sicut stellae c. in multitudine, et adiecit: et sicut arena quae est ad oram maris innumerabilis *9,3 (90, 27)*: hereditate capiet s. t. civ. adv. *14,1 (122,1)*: /ben. benedicam te Rm *7,19 (1153C)*: erit inquit s. t. sicut arena maris et sicut stellae c. > **SED-S** (93C): erit inquit s. t. sicut arena maris **TE** Marc 4,34 (537,22): promittente etiam semen Abrahae velut stellas caeli futurum 5,20 (649,6): et faciam s. t. tamquam st. in caelo **TY** reg 4 (39,7): ben. benedicam et mult. multiplicabo s. t.

18 18 Gn 26,4; Act 3,25 **111**: /et ben. in s. t. omnes gentes t., eo quod audisti vocem meam/ **A-SS** Cle *2,2 (53,8)*: quod in semine Abrahae deus hereditandas promiserit omnes gentes (... κληροδοτειν ο θεος καθυπεσχετο παντα τα εθνη) **AM** Abr 1,79 (553,15): et ben. in s. t. omnes gentes t., quoniam audisti vocem meam **AMst** Gal 3,16 (375C = Cas. 237a,40): et in s. t. ben. omnes gentes q 50 (97,1): in s. t. ben. omnes gentes Rm 9,7 (140A = Cas. 49a,24): quia in s. t. ben. omnes gentes 9,9 (140B = Cas. 49b,13): quia in s. t. ben. omnes gentes terrae (— *Cas.*) 15,8 (182C = Cas. 82b,32): in s. t. ben. omnes gentes **AN** Mt h 1 (612): et in s. t. ben. omnes tribus t. **AP-Act** Pt Pau *7 (125,11)*: quae iuravit ad Abraham patrem nostrum, quod in semine eius hereditarentur omnes gentes **AP-V** Jub *18,14 (20b)*: /et ben. in s. t. omnes gentes t., propter quod obaudisti voci meae; et ego manifestavi omnibus quoniam fidelis es mihi in omnibus quae dixi tibi ambulare in pace/ **AR** Ps 65 (415A); 117 (506A): in s. t. hereditabo omnes gentes **AU** Cae 5 (174,16); ci 10,32 (457,3): in s. t. ben. omnes gentes 16,32 (178,2): /et ben. in s. t. omnes gentes t., quia obaudisti vocem meam 19,22 (392,15); 20,23 (466, 19); 22,3 (556,18): in s. t. ben. omnes gentes Cre 2,45 (406,2): /in quo benedicuntur omnes gentes 3,70 (476,5); 4,70 (570,2); 4,74 (573,23); ep 53,1 (153,1): in s. t. ben. omnes gentes 76,1 (325,3): in s. inquit t. ben. omnes gentes 88,11 (418,8): ab ipso semine Abrahae in quo omnes gentes benedicuntur 93,19 (464,3); 93,20 (465,12); 105,14 (605,19); 144,3 (265,11); 185,5 (4,17); Ev 1,39 (38,13): in s. t. ben. omnes gentes 1,41 (40,18): (+ et *RD*) in s. t. ben. omnes gentes 1,45 (44,21): semen in quo benedicerentur (benedicentur *RTr*) omnes gentes 1,52 (58,7): Christi nomen in quo benedici omnes gentes promiserat Fau 12,6 (335,6): in s. t. ben. omnes gentes t. 12,6 (335,17); 12,41 (367,14); 13,5 (382,16); 15,11 (438, 8); fi 5 (174); 7 (176); Gau 1,16 (210,23); 1,42 (242,6); Jo 6,9 (1429); 9,9 (1463); 9,12 (1464); 9,14 (1465); 12,2 (1485): in s. t. ben. omnes gentes 1 Jo 1,13 (1988); in semine eius benedici omnes gentes Jul 6,80 (871); Jul im 2,145 (1201): in s. t. ben. omnes gentes Par 1,2 (21,5): in s. t. ben. omnes gentes (+ terrae *M*) 1,6 (25,21); 2,27 (78,28): in s. t. ben. omnes gentes pec 1,11 (13,2): ben. in s. t. omnes gentes Pet 1,25 (19,17); 2,20 (32,26): in s. t. ben. omnes gentes 2,22 (33,22): semen Abrahae in quo benedicuntur omnes gentes 2,26 (34,27): omnibus gentibus quae in semine Abrahae benedicuntur 2,33 (38,12): in s. t. ben. omnes gentes 2,71 (60,23): ut non in semine Abrahae benedicantur omnes gentes 2,78 (66,16): semen Abrahae in quo cum omnes gentes benedicuntur 2,84 (69,16): a semine Abrahae in quo benedicuntur omnes gentes 2,93 (76,15): semen Abrahae in quo benedicuntur omnes gentes 2,108 (82, 27): qui per omnes gentes benedicuntur in semine Abrahae 2,124 (90,29): ab omnibus gentibus...quae benedicuntur in semine Abrahae 2,130 (92,21): in omnibus gentibus quae benedicuntur in semine Abrahae 2,146 (98,10): ad semen Abrahae in quo benedicuntur omnes gentes 3,62 (214,20): in s. t. ben. omnes gentes Ps 30 en 2 s 2,9 (245): quoniam obaudisti vocem meam /16.17/ et ben. in s. t. omnes gentes t. 54,21 (642: 3mal): in s. t. ben. omnes gentes 71,19 (913): in s. t. ben. omnes tribus t. 72,1 (914): in s. t. ben. omnes gentes 109,17 (1460): quoniam audisti vocem meam /16.17/ et ben. in s. t. omnes gentes 113 s 1,2 (1476): et ben. in te omnes gentes 118 s 19,2 (1554): semen Abrahae in quo benedicuntur omnes gentes 147,16 (1924: 3mal); 147,17 (1926); 147,18 (1928); 147,28 (1937): in s. t. ben. omnes gentes s 2,1 (27): in s. t. inquit ben. omnes gentes

σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς. **19** ἀπεστράφη δὲ Αβρααμ πρὸς
ται × × επηκουσας
L tuo omnes nationes terrae pro eo quod audisti vocem meam (I) et reversus est Abraham ad
te × gentes × × obaudisti
tur tribus quoniam exaudisti
H " " × gentes " quia oboedisti voci meae × " " " "
tribus ×

τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. καὶ κατῴκησεν Αβρααμ
×
I pueros suos et surrexerunt et abierunt simul ad puteum iurationis et habitavit Abraham
exurgentes ×
H " " × × abieruntque Bersabee simul " " ×

ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου. **20** Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀνηγγέλη τῷ Αβρααμ λέγοντες
εκεισε × × × × ανηγγειλον
I ad puteum iurationis et nuntiatum est Abrahae dicentes
secus nuntiaverunt
H ibi × × his itaque gestis × " " Abraham quod

Dublette); TY; PAC; RUF Gn; AU Ps 113; FU prae; PS-AU s: = 𝔙ᵖ: < 12,3 | — omnes? TE Jud (Var); HI Is 15; CAr Rm 3 | nationes TE; PS-CY: **K** gentes fast alle: **E** tribus PAC; AU Ps 71 > CAr Ps 71 (< Ps 71,17); PROS Gall 1, voc 1; FU prae; AN; CAr Rm 9; SED-S Rm; C: < 12,3 × ? PEL (Var); PS-IGN? familiae PS-HIL-A; Claudius: < Act 3,25 termini SED-S Gal | — terrae viele Zitate (Kürzung, nicht Bibeltext); Θ^{α*}: — της γης AC Chr$^{5/6}$ | pro eo quod TY: **C** × eo quod 111; AU s 2,8 quoniam AM; AU s 2,9; Ps 30; 109 > CAr Ps 109 quia PS-AU; DO; AU ci; s 129; 307; H propter quod AP-V? | audisti 111; TY; AM; AU Ps 109 > CAr Ps 109 obaudisti PS-AU; DO; AU ci; Ps 30; s 129; 307; AP-V; *cf* H: = 𝔊 exaudisti AU s 2: επηκουσας cdnr*? | voci meae AP-V; H 19 **I** = 111 | et reversus est 111: ce apestrafe 508: = 𝔐 et abiit AP-V? | exurgentes AP-V: = 𝔊 | × AP-V: — αμα Amy | secus AP-V ibi×× H: εκεισε××××× p 20 itaque (H)] ita J. Chapman, RB 37 (1925) 31 | nuntiatum est AU loc; H: = 𝔊𝔐 nuntiaverunt HI; AU

2,8 (31): /et ben. in s. t. omnes gentes t., eo quod exaudisti vocem meam 2,9 (31): in s. t. ben. omnes gentes 2,9 (32): quoniam exaudisti vocem meam 4,16 (42); 22,4 (151); 46,33 (289); 47,22 (311); 51,4 (335); 88,10 (545); 88,21 (551); 91,1 (567); 105,9 (622): in s. t. ben. omnes gentes 129,5 (722): 16/quia obaudisti vocem meam /16.17/ et ben. in s. t. omnes gentes t. 129,9 (724); 130,3 (727); 168,1 (911); 295,5 (1351): in s. t. ben. omnes gentes 307,3 (1407): 16/quia obaudisti vocem meam /16.17/ et ben. in s. t. omnes gentes s Den 20,12 (123,3); 24,10 (150, 17.23); s Fra 1,18 (187,1); s Mor 7,2 (612,2); sp 46 (200,18); *in* DO 3,55 (1372B): in s. t. ben. omnes gentes **PS-AU** Do 11 (243,8): /et ben. in s. t. omnes gentes t. quia obaudisti vocem meam 51 (299,16): in s. t. ben. omnes gentes 70 (316,15): semen Abrahae in quo benedicuntur omnes gentes 75 (322,6): quod in semine Abrahae benedicentur omnes gentes s 7,3 (1753): unde benedicentur in te omnes gentes **CAr** Ps 71,18 (513D): in s. t. ben. omnes tribus t. (< AU Ps 71,19) 109,5 (797A): quoniam audisti vocem meam /16.17 (< AU Ps 109,17) Rm 3,3 (426D): quia in s. eius benedicendae essent gentes (< PEL Rm) 9,9 (468B): meruit ut in semine eius benedicantur omnes tribus terrae **Claudius Taurin.** (PL 50,1138B): in s. t. ben. omnes familiae t. (< H Act 3,25) **CO-Hisp** 2,13 (599D): in s. t. ben. omnes gentes **PS-CY** pa 10 (257,2): in s. t. ben. (+ in te *b*) omnes nationes t. **DION-E** Pach pr *(229/30):* in s. t. ben. omnes gentes t. **DO** 1,55,2 (822): /et ben. in s. t. omnes gentes t., quia obaudisti vocem meam **Eutropius**: PS-HI ep 19,17 (204D); **FIR** con 2,9 (66,5): in s. t. ben. omnes gentes **FU** prae 3,21 (662B): et ben. in te omnes tribus t. tri 1 (497D): in s. t. ben. omnes gentes 1 (498C): in s. inquit t. ben. omnes gentes **GEL** Pel 19 (592,7) = COL-AV 97,68 (428,3); **GR-I** tr 2 (14,27): in s. t. ben. omnes gentes **PS-GR-M** Rg 1,1,6 (26B): in s. t. ben. omnes gentes t. **HI** ep 65, 21,4 (645,13): in s. t. ben. omnes gentes Eph 2 (479A): ben. in s. t. omnes gentes Gal 1 (353B): et ben. in s. t. omnes gentes t. 2 (365A): et in s. t. ben. omnes gentes Jr 6,1 (368,1): et (*s. lin. M, eras. A*) in s. t. ben. omnes gentes Is 15 (532B): in s. t. ben. gentes 17 (605D): et in s. t. ben. omnes gentes Is tr 1 (100,25): et (— *B*) in s. t. ben. omnes gentes Mt 1 (21C): in s. inquit t. ben. omnes gentes (+ terrae *Druck von 1866*) Ps h 1 (9,9): quia in s. t. ben. omnes gentes **PS-HIL-A** (217b, 15): in s. t. ben. omnes familiae t. (< H Act 3,25) **PS-IGN** Mag *10,4 (129,1):* et in semine eius benedicti sunt omnes (και εν τω σπερματι αυτου ενευλογηθησαν παντες) **IS** fi 1,7,1 (464A): in s. inquit t. ben. omnes gentes Gn 18,2 (249C): /et benedicentur...(= H)...meae 18,12 (251C); q (44): in s. t. ben. omnes gentes **JUL-T** aet 3,9 (573C): semen Abrahae in quo benedicendae omnes gentes fuerant repromissae **LEO** ep 28,2 (26,8): in s. t. ben. omnes gentes (+ terrae *Sᵉf*) s 24,1 (204B); **LUCU** 17 (853B): in s. t. ben. omnes gentes **MAXn** Jud 5 (300,9): de quo dicitur quia in s. t. ben. omnes gentes/Gal 3,16 **PAC** ep 3,27 (97,13): ben. in te inquit omnes tribus t. **PEL** Rm 3,3 (28,10): Abrahae cui dictum est quia in s. t. ben. omnes gentes (— H_2) **PRAE** 3,3 (635D): deum dixisse ad Abraham quod in s. t. hereditabo omnes gentes 3,3 (636B): quando dixit Abrahae: in s. t. hereditabo omnes gentes **PROS** Gall 1,8 (163B): in s. t. ben. omnes tribus t. 1,9 (166B): Abrahae cui dictum est quod in semine eius benedicendae essent (benedicentur *Mss. Reg. et Jol.*) omnes tribus t. 2,8 (172B): in s. t. ben. omnes gentes voc 1,9 (659D): ben. in s. t. omnes tribus t. 2,14 (700A): in s. t. ben. omnes gentes t. **QU** pro 1,25 (747C): /et benedicentur ...(= H)...meae **RUF** Gn *6,2 (68,11):* ben. in te (~ in te ben. *D*) omnes gentes Rm *10,8 (1263C):* quod in semine suo benedicerentur (tuo benedicentur *editi*) omnes gentes **SED-S** Gal 3 (187D): in s. t. ben. omnes termini t. Rm 3 (36A): quia in s. t. ben. omnes tribus t.

Ἰδοὺ τέτοκεν Μελχα καὶ αὐτὴ υἱοὺς Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σου, **21** τὸν Ωξ πρωτότοκον καὶ τὸν Βαυξ
O ecce peperit Melcha et ipsa filios Nachor fratri tuo (I) Ob(s) primogenitum +αυτου et Bauz
H × Melcha quoque genuisset „ Nahor „ suo Hus primitivum „ +eius „ Buz

ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τὸν Καμουηλ πατέρα Σύρων **22** καὶ τὸν Χασαδ καὶ τὸν Αζαυ καὶ τὸν Φαλδας καὶ τὸν
I fratrem illius et Camuel patrem Syrorum et Canazat *et* Azan *et* Faldas *et* Iu-
H „ eius × et Camuhel +que „ „ „ Chased „ Azau Pheldas quoque „ Ied-

Ιεδλαφ καὶ τὸν Βαθουηλ· **23** καὶ Βαθουηλ ἐγέννησεν τὴν Ρεβεκκαν. ὀκτὼ οὗτοι υἱοί, οὓς ἔτεκεν Μελχα τῷ
I dul *et* Bathuel Bathuel genuit Rebecca*m* octo Melcha Na-
H laph [23]ac et „ de quo nata est Rebecca „ istos × × genuit „ Na-

Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ Αβρααμ. **24** καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Ρεγμα, ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Ταβεκ καὶ τὸν Γααμ
× × ~ γααμ και τον ταβεκ
I chor concubina Regma Guam *et* Taber
H hor fratri Abraham concubina vero illius eius nomine Roma peperit × × Tabee „ Gaom

καὶ τὸν Τοχος καὶ τὸν Μωχα. **23,1** Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σαρρας ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά.
~ επτα και εικοσι και εκατον ετη
~ εκατον εικοσι επτα ετη
I *et* Tocus *et* Mochas (X) et facti sunt dies omnes vitae Sarrae septem et viginti et centum anni
H „ Thaas „ Maacha vixit autem Sarra centum viginti septem annis

2 καὶ ἀπέθανεν Σαρρα ἐν πόλει Αρβοκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν γῇ Χα-
O et mortua est Sarra in civitate Arboc quae est in valle haec est Chebron in terra Cha-
H „ „ „ × „ „ Arbee × × × × quae „ Hebron „ „ „

Gn q?, *cf* loc: *cf* αναγγειλον fm: grammat. Korrektur | quod H: = 𝔄 | —ecce H: —ιδου 𝔈
21 primogenitum HI primitivum *cf* AN? | +eius HI: **O**: +αυτου acmoxc$_2$𝔄𝔙^{lw}: Hexapla = 𝔐 | +et (H) Ω^{s}; *cf* +que Λ^{H}Ω^{J}: = 𝔊𝔐
22 et (H) TΘ^{G}P^{2}Ω^{s}, Claudius Taurin. (PL 50,974A)
24 eius (H) B | —και αυτη 𝔈 | guam taber AN: ~ γααμ και τον ταβεκ 961 Ddfiopr
23,1 **X** = AP-V | ~ επτα και εικοσι και εκατον ετη s centum vig. sept. annis H: ~ εκατον εικοσι επτα ετη achntc$_2$𝔙
2 **O** = HI | —sarra H: —σαρρα gx* | ××××H; *cf* HI q: sub ÷ M: —𝔐 | **A** = AU | et

(< PEL Rm 3,3) **TE** carn 22 (461): et in s. t. ben. omnes nationes/Gal 3,16 Jud 1 (252,16): Abrahae promiserit quod in semine eius benedicerentur omnes (—*PR*) nationes t. **TY** reg 3 (23,2): ben. in te omnes gentes t. pro eo quod audisti vocem meam/16

19 19 **111**: /et rev. est Habraham...(=I)...simul/simul (*ausgestrichen*)...(=I)...Habraham ad put. iur. **AP-V** Jub *18,15 (20b):* /et abiit A. ad p. s. et exurgentes abier. in Bersabe et habitavit A. secus put. iur.

20 20 **AN** gen 243 (171): Nachor genuit filios octo (*T;* secundus vero filius eiusdem thare nati sunt filii octo et uxor eius melcha *G*)/ **AU** Gn q 60 (32,6): in his quos nuntiaverunt Abrahae natos esse filios fratri (—*CPST;* melchae *Vbd*) eius (—*Vbd*)/ loc 1,73 (518,19): et nuntiatum est Abrahae dicentes, cum consuetudo loquendi habeat: nuntiaverunt Abrahae dicentes, aut: nuntiatum est a dicentibus **HI** q (34,30): et nuntiaverunt Abraham ...(=I,O)...tuo/ **KA** Λ b 42 (96): et de generationibus Nachor (nachar *O;* nahor *BI;* nabor *E*)

21 21 **AN** gen 243 (171): /primitivus Ob (*G;* obs *T*), secundus Baux (*G;* bauz *T*), tertius Gamuhel (*G;* gamuel *T*)/ **AU** Gn q 60 (32,7): /nominatur et Camuel pater Syrorum **HI** q (34,31): /Hus (us φ) primogenitum eius et Buz fratrem illius et Camuhel (β; chamuhel γ; camuel φ) patrem Syrorum/ (35,9): secundus natus est de Melcha Buz quem LXX Bauz transferre voluerunt (35,16): Camuhel vero pater est Damasci; ipsa enim vocatur Aram quae hic pro Syria scripta est

22 **AN** gen 243 (171): /quartus Canazat, quintus Azan (*T;* agam *G*), sextus Faldas, septimus Iudul (*T;* iadet *G*), octavus Bathuel (*T;* batuel *G*) (*Reihenfolge aus G;* ~ qu. bathuel sext. faldas sept. azan oct. iudul *T*) **HI** q (35,1): /et Caseth 22

23 **AN** gen 243 (171): Nachor genuit filios octo (*T;* secundus vero filius eiusdem thare nati sunt filii octo et uxor eius melcha *G*) 244 (171): hic Batueli nati sunt filii duo (*G;* bathuel genuit filios duos *T*) Laban et Rebecca (rebeccha *T*) 23

24 **AN** gen 246 (171): et de Remma concubina nati sunt ipsi Nachor filii quattuor (*G;* item nachor genuit filios IIII de concubina regma *T*): primitivus Guam (*T;* gua *G*), secundus Taber (*G;* thaber *T*), tertius Tocus (*G;* thocos *T*), quartus Mochas (*T;* mochar G^{a}; ochar G^{b}) 24

23,1 **AP-V** Jub *19,7 (21a):* 19/et facti...(=X)...anni 23,1

2 **AP-V** Jub *19,1–2 (20b):* et in anno primo (*Rönsch*) septimanarum primi (septimanae primae *Rönsch*), secundo 2

νααν. ἦλθεν δὲ Αβρααμ κόψασθαι Σαρραν καὶ πενθῆσαι. **3** καὶ ἀνέστη Αβρααμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ
O naan (A) venit autem Abraham plangere Sarram et lugere (I) et surrexit Abraham a mortuo
et advenit ut plangeret surgens × de supra mortem
H „ venitque „ ut plangeret et fleret eam cumque surrexisset × ab officio fu-

αὐτοῦ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς Χετ λέγων **4** Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν· δότε οὖν ×
I suo (A) et dixit filiis Heth × peregrinus et advena ~ εἰμι εγω sum ego vobiscum (L) date ergo ×
eius locutus est cum filiis ×
H neris × locutus est ad filios „ dicens advena sum et peregrinus × apud vos „ ×

μοι κτῆσιν τάφου μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ. **5** ἀπεκρίθησαν δὲ ×
L mihi possessionem monumenti × et sepeliam mortuum meum × × (A) responderunt autem ×
sepulcri vobiscum ubi humabo mortuam meam
H „ ius sepulchri vobiscum ut „ „ „ × × responderuntque
nobiscum et

οἱ υἱοὶ Χετ πρὸς Αβρααμ λέγοντες **6** Μή, κύριε· ἄκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ
× × × × δη +κυριε κυριου
A filii Heth ad Abraham dicentes absit hoc domine (I) audi nunc et nos (E) rex a deo
× × +domine ~ a deo rex
H „ „ × × × × × × „ × × „ domine princeps × dei
dicentes domini

εἶ σὺ ἐν ἡμῖν· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν
~συ ει ×
E tu es in nobis (I) in electis monumentis nostris sepeli mortuum tuum (A) nemo enim nostrum
~ es tu × electo sepulchro nostro
~ in nobis es
~ in nobis tu es
H × „ apud nos „ „ sepulchris „ „ „ „ nullusque ×
×

advenit? AP-V: *cf* 𝔐 | ut plangeret AP-V; H

3 surrexit AM; AU loc 1, Max: = 𝔊𝔐 surgens? AU loc 2, Jdc | —abraham AU Jdc?; H | de supra mortem AU Max: *cf* 𝔐 | suo AU loc 1: = 𝔊𝔐 eius AU Max × AM; AU loc 2, Jdc: —αυτου bemoc$_2$ Phil-arm | **A** = AU | locutus est cum filiis AP-V? | × AU; *cf* AP-V: —λεγων bw𝔈 dicens H: = 𝔊𝔐

4 **A** = AU | ~ εἰμι εγω Phil | × H: —ουν 𝔙^{p} Thdt: = 𝔐 | monumenti × AU: —μεθ υμων Phil-arm sepulcri vobiscum TE; H: = 𝔊𝔐 nobiscum (H) B: *cf* μεθ ημων lo | et TE; AU loc; CXΦ^{V}: = 𝔊𝔐 ubi AU Max; AP-V Jub 19,4 | sepeliam AU; *cf* AP-V; H humabo TE | mortuam meam TE (Var): *cf* AU loc 1,74 | —απ εμου 𝔄𝔈 in eum? AP-V Jub 19,4: *cf* εκει A

5 —que (H) Σ: —δε g𝔙^{lw} | —προς αβρααμ 76 | + dicentes (H) Ω^{Sa}: = 𝔊𝔐

6 ××× H: —μη κυριε acoxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | nunc et AU: **A**: δη 961 l ×× HI; H: **O**: —δε acm oxc$_2$𝔄𝔙^{lw}𝔈: Hexapla, α′: = 𝔐 | + domine HI; H: **O**: + κυριε acmox(c$_2$)𝔄: Hexapla, α′: = 𝔐 | ~ a deo rex RUF? | domini (H) A^{H}: κυριου qu | tu es 91-95; AM; (RUF); HI q; AU: ~ συ ει Arxy Chr½ | ~ es tu HI q (Var): = 𝔊 | ~ in nobis tu es RUF? —tu H: — συ 31 𝔄 Phil-arm | ~ in nobis es HI Is?: ~ εν ημιν ει Clem | —in AM; HI q | electis monumentis nostris AU; *cf* H: = 𝔊 electo sepulchro nostro HI: **O** = 𝔐 (Var) | —tuum

et quadragensimo iubeleo convertit Abraham et in⟨h⟩abitavit contra faciem Chebron haec est Cariatharbee duo septimanarum (duabus septimanis *Rönsch*) annorum. et in anno ⟨primo⟩ septimanarum (-anae *Rönsch*) huius tertii (tertiae *Rönsch*) iubelei huius conpleti sunt dies vitae Sarrae et mortua est in Chebron et advenit Abraham ut plangeret eam **AU** Max 2,3 (760): venit...(= A)...lugere/ **HI** q (35,20): et m. e. Sara in civ. Arboc (arboch φ)...(= O) ...Chebron (crebron γ) in t. Chanaan. hoc quod hic positum est 'quae est in valle' in authenticis codicibus non habetur. nomen quoque civitatis Arboc paulatim a scribentibus legentibusque corruptum est **KA** Δ a 98 (86): ubi Sara (sarra *E*) moritur Δ b 98 (86): de morte Sarre Λ 43 (96): defuncta est (—*BEOI*) Sarra

3 3 **AM** Abr 1,80 (553,20): et surrexit inquit A. a. mortuo **AP-V** Jub *19,4 (21a):* quoniam in longanimitate spiritus locutus est cum filiis Geth/ **AU** Jdc 49 (485,2): surgens a mortuo loc 1,74 (518,22): et surrexit A. a mortuo suo: non dixit 'a mortua sua' 2,71 (554,24): surgens A. a mortuo Max 2,3 (760): /et surrexit A. de supra mortem eius et dixit filiis Heth/

4 **AP-V** Jub *19,4 (21a):* /ut dent illi locum ubi se- 4
pelliat mortuum suum in eum *19,9 (21b):* et locum petit ab eis ut sepelliret mortuum suum **AU** loc 1,74 (518,23): et sepeliam inquit mortuum meum 2,71 (554, 25): sepeliam mortuum meum Max 2,3 (760): /peregrinus... (= A,L)... ubi sep. mortuum m./ **TE** res 18 (50,25): date ergo inquit mihi poss. sepulcri vobiscum et humabo mortuum meum (*Gel.;* mortuam meam *PMFC*)

5 **AU** Max 2,3 (760): /responderunt...(= A)...dicentes/ 5

6 **91.92.94.95**: LXX. rex a deo (ad eo *91*) tu es in 6
nobis **AM** Ps 47,7,2 (351,24): rex a deo tu es nobis **AU** Max 2,3 (760): /absit...(= A,I,E,I,A)...ibi/ **HI** Is 13 (473A): rex a deo tu in nobis es q (36,1): audi nos domine, rex a deo tu es (~ es tu φ) nobis, in electo sepulchro nostro sep. m. t.: pro rege principem habet in

τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπὸ σοῦ τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ. **7** ἀναστὰς δὲ Αβρααμ
~ (ου μη) κωλυσει το μνημειον αυτου θαψον ×
A prohibet te a monumento suo ut sepelias mortuum tuum ibi exsurgens autem Abraham
surgens
H prohibere te poterit quin in „ eius × „ „ „ × surrexit × „
sepeli

προσεκύνησεν τῷ λαῷ τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς Χετ, **8** καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς Αβρααμ λέγων Εἰ ἔχετε
× × ×
A adoravit populum terrae / plebem × filiorum Heth
H et „ populum terrae filios videlicet „ dixitque ad eos × × si placet
populo

τῇ ψυχῇ ὑμῶν ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώπου μου, ἀκούσατέ μου καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ
× × ×
H animae vestrae ut sepeliam mortuum meum × × × audite me et intercedite × × apud
× pro me

Εφρων τῷ τοῦ Σααρ, **9** καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὅ ἐστιν αὐτῷ, τὸ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ
× ×
I Efron filium Saar (S) speleum duplicem
H Ephron „ Soor ut det mihi speluncam „ quam habet × × in extrema parte agri

αὐτοῦ· ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν μνημείου. **10** Εφρων δὲ ἐκάθητο
×
H sui pecunia digna tradat mihi eam coram vobis in possessionem sepulchri habitabat autem Ephron
×

ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Χετ· ἀποκριθεὶς δὲ Εφρων ὁ Χετταῖος πρὸς Αβρααμ εἶπεν ἀκουόντων τῶν υἱῶν Χετ καὶ
και αποκριθεις × × × ×
H in medio filiorum Heth responditque × × ad Abraham × cunctis × × ×
Ephron Hettheus

πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν λέγων **11** Παρ' ἐμοί γενοῦ, κύριε, καὶ
εκπορευομενων × πυλην της πολεως αυτου + μου
H audientibus qui ingrediebantur × portam civitatis illius dicens nequaquam ita fiat domine mi sed
egrediebantur eius et

ἄκουσόν μου. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ σοι δίδωμι· ἐναντίον πάντων
+ δεδωκα σοι ×
H magis ausculta quod loquor agrum trado tibi et speluncam quae in eo est × × praesentibus ×

τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι· θάψον τὸν νεκρόν σου. **12** καὶ προσεκύνησεν Αβρααμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
× ×
H filiis populi mei × × sepeli mortuum tuum × adoravit Abraham coram populo terrae

13 καὶ εἶπεν τῷ Εφρων εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς Ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου· τὸ ἀργύριον
+ διδωμι
H et locutus est ad Ephron circumstante plebe × × quaeso ut audias me dabo pecuniam
+ tibi

(H) X: — σου 𝔄-ed | — nostrum H: — ημων 𝔄-cod | ~ (ου μη) κωλυσει το μνημειον αυτου 961 Dbdefghijlpqrs tuvwℭ Chr | sepeli (H) $\Sigma^{M}\Theta^{G*}$: θαψον D | × H: — εκει lx: = 𝔐
7 exsurgens AU Gn q surgens AU Max | populum terrae AU Gn q; H: = 𝔊𝔐 plebem × f. heth AU Max: C?: — της γης hmℭ populo (H) Φ^{A*}: = 𝔊
8 — αβρααμ dpc$_2$: = 𝔐 | — meum Σ^{O*}: — μου 961 emqsuvx | — περι εμου 𝔄-cod pro me $\Lambda^{H}O\Theta^{AM*G^2}$ $P^2\Psi\Omega$: = 𝔊, *cf* 𝔐
9 — το ον ar
10 — autem Λ^{L*}: — δε c_2ℭ^{p} | responditque × × H: *cf* και αποκριθεις × × × p + ephron $\Lambda\Pi^{D^2}M^{2}\Phi^{P}O$ $\Theta^{AMG^2}P^2\Psi^{FB}\Omega$: = 𝔊𝔐 | + hettheus $\Theta^{G^2}P^2$: = 𝔊𝔐 | — ειπεν 911: = 𝔐 | egrediebantur $P^{*}\Psi^{B}$: εκπορευομενων 911 | — εις 911 x: = 𝔐 | πυλην της πολεως αυτου acmoxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | eius Ψ^{B}
11 + μου 𝔅: = 𝔐 | et $\Psi^{B*}\Omega^{J}$: = 𝔊 | + δεδωκα σοι acmos(mg)vxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | — παντων 961 Anpy: = 𝔐 | — δεδωκα σοι n
13 + διδωμι aco; *cf* + δεδωκα mx; dabo 𝔄: Hexapla = 𝔐 | + tibi A: = 𝔄 | a me X: = 𝔊𝔐

hebraeo sive ducem; nasin quippe non rex, sed dux dicitur
RUF Ex *9,4 (244,8):* a deo rex in nobis tu es
7 7 **AU** Gn q 61 (32,13): exsurgens…(= A)…pop. t. Max 2,3 (760): /surgens aut. A. ad. plebem filiorum Heth
8 **AN** gen 353 (177): ab Efron (*L;* effron *G*) filium Saar Cettheo (*L;* ceththeo *G*) (im Zitat 23,16) **GR-M** ep 8,35 (38,4): dum Abraham a filiis Ephron (ebron *R 1* ρ* *1;* ephron ρ *1;* effron ρ* *2.3*), hoc est filio Soor (*R 1,* ρ **8**

τοῦ ἀγροῦ λαβὲ παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ. **14** ἀπεκρίθη δὲ Εφρων τῷ Αβραὰμ λέγων
H pro agro suscipe eam (a me) et sic sepeliam mortuum meum in eo respondit × Ephron × × ×

15 Οὐχί, κύριε· ἀκήκοα. γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου, ἀνὰ μέσον
(+μου) (×)
H × domine mi audi terram quam postulas quadringentis argenti (× ~ siclis argenti) siclis valet istud est pretium inter

ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἴη τοῦτο; σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον. **16** καὶ ἤκουσεν Αβραὰμ τοῦ Εφρων,
O (+αλλα) (εστιν) (~ θαψον τον νεκρον σου) et audivit Abraham Efron
H me et te sed quantum est hoc × × sepeli mortuum tuum quod cum audisset „ ×

καὶ ἀπεκατέστησεν Αβραὰμ τῷ Εφρων τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χετ, τετρα-
O et appendit (×) Abraham Efran argentum quod locutus est in auribus filiorum Heth (E) qua-
H × „ × pecuniam quam Ephron postulaverat audientibus filiis „ (qua-) qua-

κόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις. **17** καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς Εφρων, ὃς
E dringenta didragma argenti (S) probi negotiantibus (X) ager
H (.XL. dringentis) (sestertia denariis) dringentos siclos „ et probati monetae publicae confirmatusque est „ quondam Ephronis in quo
(×)

ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὃς ἐστιν κατὰ πρόσωπον Μαμβρη, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ
(~ σπηλαιω τω διπλω ×) ×
X spelei dupl*ex* quod est contra faciem Mambre
H erat spelunca „ × × (×) respiciens (Hierico) „ tam ipse quam spelunca × × × × et

πᾶν δένδρον, ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ, ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ, **18** τῷ Αβραὰμ εἰς κτῆσιν
× × (+πασιν)
H omnes arbores e i u s × × in cunctis terminis (× eius) per circuitum Abrahae in possessionem

ἐναντίον τῶν υἱῶν Χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν. **19** μετὰ ταῦτα ἔθαψεν
(πυλην της πολεως αυτου +και)
I et post haec sepelivit
H videntibus filiis Heth et cunctis qui intrabant (× in) portam civitatis illius atque × ita × „

Αβραὰμ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρη
× ×
I Abraham Sarram uxorem (coniugem) suam in spelunca (speleo) × duplici quae est contra Mambre
H × „ „ „ „ „ agri (×) „ qui (quae) respiciebat (+faciem) „

14 —τω αβραμ d
15 +μου acmoxc$_2$𝔄𝔙: Hexapla = 𝔐 | —argenti Π^{c}: —αργυριου A*𝔈 ~siclis argenti Λ^{H}T^{2}Ω^{S}: = 𝔊𝔐 | +αλλα bw | εστιν i*𝔄𝔙 | ~θαψον τον νεκρον σου 77𝔄𝔈
16 —αβραμ 𝔄-ed | quadringenta 91-95; CY-G; *cf* AP-V, H: = 𝔊𝔐 XL AN; CY-G (Var) | didragma 91-95; AN sestertia CY-G? (quadringentis) denariis AP-V? | —et (H) C^{2}Λ^{L2}Π^{D}ΣΨ^{BD}Ω^{M}: = 𝔊𝔐
17 agrum spelei duplicem AP-V? | ~σπηλαιω τω διπλω bdprsvw | —ος εστιν 𝔄 | contra faciem mambre AP-V contra×hierico? AN: < hebro(n)? *cf* 23,19 | —ο εστιν 𝔄 | +πασιν DMach(i*)lmoqstuvxc$_2$ 𝔄𝔙: = 𝔐 | eius Ω^{S}: = 𝔊𝔐
18 +in Σ^{M}: = 𝔊 | πυλην της πολεως αυτου acfmoxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐
19 et AN; AP-V: +και egj𝔄𝔈: = 𝔐 | post haec AP-V: = 𝔊, *cf* 𝔐 ××AN? | —abraham AP-V? | coniugem GR-M? | spelunca AN; H speleo AP-V | ×AN; AP-V; X: —του αγρου 𝔈 | quae (H) Quentin = XΠΣ^{M}MΦ$^{P}\Psi^{B*D}$Ω^{M}: = 𝔊; *cf* 23,17 | +faciem AP-V: *cf* 23,17

1; sohor ρ* *1;* sehor ρ* *2;* sochor ρ* *3*), sepulcrum pretio ad humandum corpus coniugis postularet

9 **91.94.95**: LXX. speleum dupplicem (*91.95;* duplicem *94*)

11 **IS** syn 2,8 (847B): audi anima quae loquor, auscultа quae dico (*cf* H)

16 **91.92.94.95**: LXX. quadringenta didragma (didracma *91*) argenti probi (— *92*) negotiantibus (negotio/an-

(αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν τῇ γῇ Χανααν. **20** καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ,
I haec est Chebron in terra Chanaam (E) et adductus est ager et spelunca quae in eo erat
proprius possessio factus est × × × × × ×
H „ „ Hebron „ „ Chanaan „ confirmatus „ „ „ antrum quod erat in eo

τῷ Αβρααμ εἰς κτῆσιν τάφου παρὰ τῶν υἱῶν Χετ. **24,1** Καὶ Αβρααμ ἦν πρεσβύτερος
E Abrahae in possessionem (I) sepulturae a filiis Ceth Abraham grandaevus et senex
H „ „ „ monumenti „ „ Heth erat autem Abraham × × „

προβεβηκὼς ἡμερῶν, καὶ κύριος εὐλόγησεν τὸν Αβρααμ κατὰ πάντα. **2** καὶ εἶπεν Αβρααμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ
+και × × × × × × × × × × ×
I et plenus dierum (S) per omnia (I) et vocavit × puerum ×
dixit Abraham +ad × servo suum suo
H dierumque multorum et dominus in cunctis benedixerat ei dixitque × ad servum ×
× × × × benedixit × suum
×

τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ Θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ
× × × × × × × × επι
I seniorem domus suae × × × × × × et dixit ei pone manum tuam sub
seniori praepositum maiori × × qui super omnia eius erat × ait illi mitte manus × super in
H „ „ „ qui praeerat omnibus quae habebat × × × „ „ „ subter
sub super

20 adductus est 91-95: **S** proprius factus est AN possessio ⟨factus est⟩ AN?: Dublette? | et spelunca quae in eo erat AN: = 𝔊𝔐 ××××××× 91-95?

24,1 grandaevus et senex RUF?: Dublette | + και t𝔄 Chr½ —que (H) Ψ^{F*}: = 𝔊𝔐 | ××××××× (H) IS?: —και...παντα L | benedixit (H) O: = 𝔊

2 vocavit AM; *cf* QU, CAE, GR-M dixit IS; H: = 𝔊𝔐 | × AM; IS Gn; H: —αβρααμ L Chr abraham QU; CAE; IS q: = 𝔊𝔐 | puerum AM; CAE s; GR-M ad puerum IS fi ×? HI; QU: —τω παιδι αυτου n servo IS Gn, q; *cf* AU Chr?, CAE Apc? | × AM; GR-M; H: —αυτου m suum (suo) CAE; IS; Λ^{L}X, 68, Claudius Taurin. (PL 50,974D): = 𝔊𝔐 | seniorem (-ri) AM; IS; H praepositum QU maiori HI | ×× IS Gn, q: —της οικιας αυτου 𝔈 | ××××× AM?; QU?: —τω αρχ. παντ. τ. αυτου c qui super omnia eius erat IS Gn, q | et dixit ei AM; *cf* CAE: *cf* vocavit et ait illi QU ××× IS; H: = 𝔊𝔐 | pone HI; AU; QU; CAE1/3; AV; GR-M4/5; IS; H: = 𝔊𝔐 impone? *cf* GR-M1/5 mitte? *cf* AM; SEC; AU Jo 2/3; FEnd; CAE2/3; JO-N; PRIM: biblische Phraseologie | manus SEC | —tuam SEC; AU Jo, Ps 72, Se | sub AM; HI; SEC (Var); AU; QU; CAE1/3 + 1/3 (Var); AV; FEnd; JO-N; GR-M3/5; IS fi, q, Gn 19,2; CXΠT*, Claudius Taurin. (PL 50,974D) und andere mittelalterliche Autoren bei Vercellone: = 𝔊𝔐 super HI (Var); SEC; AU Gn q (Var); QU (Var); CAE1/3 (Var); OP*Ψ^{B*}; Alcuin (PL 100,546D); Anonymus (PL 213,761A); dagegen GR-M (705C): επι de*fiprs𝔈 Chr1/4 Cyr1/2 Thdt in HI (Var) subter H > CAE2/3, PRIM, GR-M2/5, IS Gn 19,1 | femore HI;

tibus *91; —92*) **AN** gen 353 (177): 20/quod emit XL didragmas (*G;* -ma *L*) argenti ab Efron (*L;* effron *G*) filium Saar Cettheo (*L;* ceththeo *G*)/ **AP-V** Jub *19,5 (21a):* et dederunt ei agrum spelei duplicem quod est contra faciem Mambre, haec est Chebron, quadringentis denariis *19,6 (21a):* quoniam dedit praetium loci pecuniam conplens et adoravit eos bis/19 **CY-G** hept 1,758 (29): quadringenta (quadraginta *C*) dedit sestertia dives Ephrono (effremo *AC*) **HI** q (36,5): et audivit...(=O)...Heth (eth βγ; ceth φ): in hebraeo, sicut hic posuimus, primum nomen eius scribitur Efron, secundum Efran

17 17 **AN** gen 353 (177): /contra Hierico (*L;* -cho *G*) **AP-V** Jub *19,5 (21a): siehe Vers 16*

19 19 **AN** gen 353 (177): et sepelivit...(=I)...Mambrae, hec est Chebron (*L;* caebron *G*) in t. Chanaam (*L;* -an *G*)/ **AP-V** Jub *19,5 (21a):* et dederunt ei agrum spelei duplicem quod est contra faciem Mambre, haec est Chebron *19,6 (21a):* 16/et post haec sepellivit mortuum suum in speleo duplici/1 **GR-M** Jb 6,56 (760C): hinc est enim quod Abraham coniugem mortuam in sepulcro duplici sepelit

20 20 **91.92.94.95**: LXX. et (—*95*) adductus (adductu *95*) est ager Abrahae (*94;* -he *91.92.95*) in possessione (-nem *92*) **AN** gen 353 (177): /et proprius factus est ager et possessio et sp. quae in eo erat Abrahe in possessione (*L;* -nem *G*) sepulture a filiis Ceth/16

24,1 **91.92.94.95**: LXX. per omnia **IS** Gn 19,1 **24,1** (252A): erat...(=H)...multorum/ **RUF** Gn *11,2 (103, 29):* A. grandaevus et, ut scriptura dicit, senex et plenus dierum/25,1

2 **AM** Abr 1,82 (554,11): et vocavit...(=I)...dixit ei **2** 1,83 (555,3): constrictus ut iuraret mitteret manum sub femur domini sui **AU** Chr 2,32 (192,18): illud quod iubet Abraham ponere manum servum suum sub femore suo/ ci 16,33 (178,29): pone manum t. sub femore meo/ conj 22 (216,23): quod pater Abraham in suo femore noverat, cui manum subdere famulum iussit, ut de uxore quae a filio esset ducenda iuraret; ponens enim manum sub femore hominis/ Fau 12,41 (367,18): nec inmerito ipse Abraham, cum eius servus ei iurasset, sub femore suo iussit eum ponere manum Gn q 62 (33,1): quod Abraham iubet puero suo, ut manum suam ponat sub (super *Eug.*) eius femore/ Jo 43,16 (1712): pone manum sub femore meo/ 43,16 (1712; 1713): mitte manum sub femore meo Ps 44,13 (502): pone inquit manum t. sub femore meo et sic iura 72,1 (914): pone manum sub femore meo et iura Se 23 (940,11): pone manum sub femore meo 23 (940,12): pone inquit

τὸν μηρόν μου, **3** καὶ ἐξορκιῶ σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς
ἐξορκιζω × × ×
I femore meo et adiurabo te per dominum deum caeli et dominum terrae ut non sumas
femur meum adiuro iura (mihi) × × × × deum × quia quod accipias accipies
H femur meum ut adiurem " " " " " " × " " " accipias
femore meo × accipies

γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ισαακ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς, **4** ἀλλὰ
χανααν × × ×
I uxorem filio meo Isaac a filiabus Chananaeorum cum quibus ego habito in eis sed
× ex de Chanahan × ×
H " " " × de " Chananeorum inter quos × " × × "
ego

AU; QU; AV; GR-M$^{3/5}$; IS fi, q, Gn 19,2; C femur AM; SEC; CAE; FEnd; JO-N; PRIM; GR-M$^{2/5}$; H femorem (meum) O

3 adiurabo HI; AU: = 𝔊 adiuro? AU loc 1,75½ (Var); 1,80; IS Gn 19,2: (εξ)ορκιζω my Phil-arm Thdt iura? AU Jo, Se, Ps 44; 72 (Vers 2); *cf* conj, Chr; QU; FEnd; CAE½; JO-N; GR-M; IS fi; Alkuin (PL 100,546D); Anonymus (PL 213,761A) iura mihi? CAE½ (Var); AV; PRIM; Haymo (PL 117,1176C; 118,334D); Petrus Comestor (PL 198,1106B-C: Erklärung < Alcuin); *cf* AU loc 1,80 | —per AU ci; *cf* loc 1,75: **A** < 𝔊 | —dominum AU Jo, Se, conj, Chr; QU; CAE; FEnd; GR-M$^{1/3}$; IS fi, Gn 19,2; Ψ^{B}, mittelalterliche Zitate bei Vercellone: —κυριον 𝔈 Cyr$^{1/2}$ —deum CAE (Var); AV; GR-M$^{1/3}$; IS q; Haymo (PL 117,1176C) | —et dom. terrae QU; AV | dominum AU ci, Gn q deum AU loc: = 𝔊𝔐 × CAE; H: —τον θεον Aflc$_2$𝔈 Chr$^{2/3}$ Thdt T-A | ut AU; H: = 𝔊 quia QU quod AV × AU ci (Var)? | sumas AU accipias AV; H accipies QU; T | isaac AU; IS q: = 𝔊 × QU; AV; JO-N; H: = 𝔐 | a AU ex QU de AU (Var); AV; JO-N; H | chanahan AV: χανααν m𝔈 terrae huius QU?: < 27,46 regionis huius CAE? | × H —εγω dm ego (H) A: = 𝔊𝔐 | in eis AU: = 𝔊, *cf* 𝔐 ×× QU; H: —εν αυτοις S*

manum sub femore meo/ **AV** ep 2 (21,19): pone inquit manum t. sub femore meo/ **CAE** Apc 17 (265,4): et Abraham, ne posteritas eius alienigenis misceretur, inter se servumque suum certum testimonium femur adhibet ▪ 85,1 (334,2): audivimus quod beatus Abraham vocaverit puerum suum et dixerit ei: pone manum t. supter (*Morin;* super *OH*^{3}*;* sub *edit.*) femur meum/ 85,1 (334,16): mitte manum t. supter femur meum/ 85,1 (334,18): mitte manum t. sub (*hic mss. et edit.*) femur meum **CY-G** cen 117 (883): femora (*Y;* femur *XCa*) Abraham hept 1,761-764 (29): ilicet e famulis quendam, quem vita fidesque fecerat insignem, conceptis dicere verbis et iurare iubet, dextram dum subdit amicam conectitque femur **FEnd** ep 3,3 (891D): mitte aiebat manum t. sub femur meum/ **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,704D): pone ...(=H)...meum etc. (704D): Abraham quippe puerum vocat et subter femur eius manum ponere praecipitur/ (705B): quid est quod Abraham puerum iubet sub femore suo manum imponere/ (705C): sic itaque puero dicitur: pone manum t. sub femore meo/ (705C): unde nec super femur, sed sub femore manum ponere iubetur **HI** ep 65,10,2 (627,20): dicit maiori domus suae: pone manum t. sub (super *L;* in *m. 2 B in ras. 4-5 litt.*) femore meo/ **JO-N** 3 (898D): quando dixit servo: mitte manum t. sub femur meum/ **IS** fi 1,7,1 (463C): dicente Abraham ad puerum suum: pone manum t. sub femore meo/ Gn 19,1 (252A): /dixitque servo suo seniori qui super omnia eius erat: pone...(=H)...meum/ 19,2 (252A): pone inquit manum t. sub femore meo/ (<AU ci 16,33) q (45): quod Abraham servo suo seniori qui super omnia eius erat dicit, postulans iureiurando fidem: pone inquit manum t. sub femore meo/ **KA** Δ b 99 (86): ubi Abraam de uxore filii sui Ysaac servum seniorem monet et coniurat **PRIM** 2 (823A): quod Abraham servum suum tamquam novo et insolito obtinet iuramento dicens: mitte manum t. subter femur meum/ **QU** pro 1,26 (748B): vocat (vocans *ms. Remig.*) Abraham praepositum domus suae et ait illi: pone manum t. sub (super *ms. Remig.*) femore meo/ **SEC** (896,19): mitte manus super (sub *C*) femur meum

3 *cf* Gn 24,37 **AU** Chr 2,32 (192,19): /et iurare per deum caeli ci 16,33 (178,29): /et adiurabo te (*VR*^{1}*F;* + per *R*^{2}*AGBHabegpv*) dom. deum c. et dom. t., ut (—*F*)...(=I)...a (de *Hb*$^{marg v}$) f. Chananaeorum conj 22 (216,23): quod pater Abraham in suo femore noverat, cui manum subdere famulum iussit, ut de uxore quae a filio esset ducenda iuraret; ponens enim manum sub femore hominis et iurans per deum caeli Gn q 62 (33,2): /et sic eum adiurat per dom. deum c. et dom. t. Jo 43,16 (1712): /et iura per deum c. 43,16 (1713): et iura per deum c. loc 1,75 (519,1): et adiurabo...(=I)... deum t.: graeci non habent 'per', sed: adiurabo (adiuro *CNLS;* iuro *b*) te dom. deum c. 1,76 (519,4): cum quibus ego habito in eis 1,80 (519,12): adiuro te, ac si dixisset: iura mihi 1,80 (519,16): adiuro te, tamquam diceret: iura mihi Se 23 (940,13): /et iura per deum c. **AV** ep 2 (21,20): /et iura mihi per dom. c., quod non accipias ux. f. m. de f. Canahan (chanahan *L;* canaam *S*) **CAE** s 85,1 (334,4): /ut adiurem te per deum (dominum *H*^{3})... (=H)...meo de f. regionis huius 85,1 (334,17): /et iura (+ mihi *O*) per deum (dominum *H*^{3}) c. et t. **FEnd** ep 3,3 (891D): /et iura per deum c. **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,704D): /ut, sicut habet vetusta translatio, per dom. deum c. iusiurandum praeberet; cui statim ne Isaac filio suo ux. de filiabus Chananaeorum accipiat iubet/ (705B): /et per caeli dominum iurare (705C): /et iura per deum c. **HI** ep 65,10,2 (627,21): /et adiurabo te per dom. deum c. **JO-N** 3 (898D): /et iura per viventem in saecula non te ducturum ux. f. m. de f. Chananaeorum **IS** fi 1,7,1 (464A): /et iura per deum c. Gn 19,1 (252A): /ut adiurem...(=H)...Chananaeorum/ 19,2 (252A): /et adiuro te per deum c. (<AU ci 16,33) q (45): /ut adiurem te per dom. c. et t., ut non accipias ux. f. m. Isaac de f. Cananeorum/ (*cf* H) **PRIM** 2 (823A): /et iura mihi per dom. deum c. **QU** pro 1,26 (748B): /et iura per deum c., quia non accipies ux. f. m. ex f. terrae huius cum quibus ego habito/

4 *cf* Gn 24,38 **CY-G** hept 1,765-766 (29): quo-

εἰς τὴν γῆν μου, οὗ ἐγενόμην, πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλήν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ισαακ ἐκεῖθεν.
× × × ~ τω υιω μου ισαακ γυναικα ×
I ex tribu mea accipies uxorem filio *meo* Isaac
H ad terram × × × et ad cognationem meam proficiscaris et inde accipias uxorem filio meo Isaac
meam accipies ~ filio meo Isaac uxorem ×

5 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς Μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην·
εαν μη βουληται × × × × ×
I nequando noluerit mulier ire mecum × × × ×
quodsi venire
sequi me
H respondit × × × servus si „ „ venire „ × in terram hanc

ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν; **6** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Αβρααμ.
εξηλθες × × × ×
I reducam filium tuum (A) in terram de qua existi inde
ducam
H num reducere debeo „ „ ad locum „ quo egressus es × dixit × × × Abraham
est ad eum

Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ. **7** κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς,
× × ×
I adtende tibi ne revoces filium meum illuc (M) dominus deus caeli et deus terrae
illo ×
H cave × nequando reducas illuc filium meum „ „ „ × × ×
~ filium meum illuc et terrae

ὃς ἔλαβέν με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐκ τῆς γῆς, ἧς ἐγενήθην, ὃς ἐλάλησέν μοι καὶ
M × accepit me de domo patris mei et de terra in qua natus sum qui locutus est mihi et
qui ×
H qui tulit „ „ „ „ „ „ „ „ nativitatis meae „ „ „ „ „

ὤμοσέν μοι λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ
τω σπερματι σου δωσω την γην ταυτην
M iuravit × dicens (I) tibi dabo terram hanc et semini tuo (M) ipse mittet angelum suum
mihi
H „ × „ semini tuo dabo terram hanc „ „ „ „
mihi

ἔμπροσθέν σου, καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ισαακ ἐκεῖθεν. **8** ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ
~ τω υιω μου γυναικα × ×
M ante te et accipies uxorem filio meo × inde (I) si × noluerit tecum venire mulier
~ filio meo uxorem × quodsi ~ mulier venire tecum
H coram „ „ „ inde uxorem filio × meo sin autem „ mulier sequi te
×

4 ×H: —μου Cyr-ed meam Θ^{AM*G2}: = 𝔊𝔐 | —ου εγενομην L | ex tribu QU? de stirpe? CY-G | accipies QU; IS q; $C^{2}X\Sigma^{M}T\Phi AZ\Psi^{DFM}$, 68: = 𝔊𝔐 | ~f. m. is. ux. (H) 68: ~τ. υιω μ. ισ. γυν. I | —isaac IS q: —ισαακ 961 $Chr^{2/3}$

5 nequando AU: **A** = 𝔊 quodsi RUF si H; *cf* AM: εαν μη bd Chr | βουληται 961 abehijnoqrtuw xyc_2 $Chr^{1/2}$ | ire AU: **A** = 𝔊 venire AM; H sequi me? RUF | ×××× ? RUF: —οπισω εις την γην ταυτην Chr: *cf* 24,39 ×H: —οπισω bgow𝔄𝔈 | num H: *cf* μη αποστρεφων αποστρεψω acmoxc_2𝔄: Hexapla < 𝔐 | reducam RUF ducam *cf* AM | egr. est (H) $O\Theta^{A}$: εξηλθεν irs | inde AU: = 𝔊𝔐 ×H: —εκειθεν n $Chr^{1/2}$

6 —δε m | ad eum O^{2}: = 𝔊𝔐 —προς αυτον 𝔄 | ~filium meum illuc (H) $\Phi\Psi^{DFM}\Omega^{M}$: = 𝔊𝔐 | illuc AM (Var); AU; H illo AM

7 **M** mit (Var) = AM | +et terrae (H) Ω^{S}: < 24,3 —ο θεος dfℭ $Chr^{2/3}$ | —μοι dp | +mihi AM (Var); Ω^{S}: = 𝔊𝔐 | semini...hanc H: τω σπερ. σου δωσω τ. γην ταυτην Sacmoxc_2𝔄: (Hexapla) = 𝔐 | ~τω υιω μου γυναικα bn | —isaac AM; H: —ισαακ 961 MSabcegjlnoqsuvwxc_2ℭ Chr: = 𝔐 | —inde AM (Var); Σ^{O*}

8 si× AM; AU: —δε d quodsi AM (Var): = 𝔊 | tecum venire mul. AM ~mul. venire tecum AU;

niam de stirpe parentum sit ducenda magis **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,704D): /sed ut ad eius cognationem pergat atque inde ei uxorem deducat (*cf* H) **IS** Gn 19,1 (252A): /sed ad t. et cognationem...(=H)....Isaac q (45): /sed ad terram et cogn. m. prof., inde accipies ux. f. m. (*cf* H) **KA** Γ 25 (76): ubi mittit Abraham puerum suum ut uxorem accipiat (acciperet uxorem *D*) filio suo Ysaac (—*D*) **QU** pro 1,26 (748B): /sed ex tribu mea accipies illi uxorem **RUF** Lv *8,2 (395,24):* ut inde acciperet Isaac filio suo uxorem

5 *cf* Gn 24,39 **AM** Abr 1,86 (557,3): deinde interrogatus, si nollet venire filia (*T;* filio *PC;* ad filium *M;* mulier *cet.*), utrumnam eo filium domini sui duceret/ **AU** loc 1,77 (519,5): ne quando noluerit mulier ire mecum 1,78 (519,7): in terram de qua existi (existis *C*) inde **RUF** Lv *8,2 (395,26):* quod si noluerit mulier sequi me, reducam f. t. illuc

6 **AM** Abr 1,86 (557,4): /adtende tibi inquit ne rev.

εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὅρκου τούτου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ. **9** καὶ

I in terram hanc purus eris a iuramento hoc × et

H × × × non teneberis × „ × filium tantum meum ne reducas illuc posuit

ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν Αβρααμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος

~ την χειρα ο παις × επι

I posuit puer manum suam sub femore Abrahae × × et iuravit ei de verbo

servus ~ sub femore Abrahae manum suam domini sui super

H ergo servus „ × „ „ Abraham domini sui „ „ illi super sermone

~ manum servus suam super femorem

τούτου. **10** Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πάν-

+ και επορευθη

I hoc (A) et accepit puer decem camelos de camelis domini sui et de om-

H „ tulitque × „ „ „ grege „ „ et abiit × ex „

et

των τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς

×

A nibus bonis domini sui secum (I) et exsurgens profectus est in Mesopotamiam in

surgens abiit +Syriae

H „ „ eius portans „ profectusque perrexit × „ ad

(usque) in

τὴν πόλιν Ναχωρ. **11** καὶ ἐκοίμισεν τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὀψέ,

εκοιμισαν

I civitatem Nachor iuxta fontem aquae

circa

H urbem Nahor cumque camelos fecisset accumbere extra oppidum „ puteum „ vespere

fecissent

ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι. **12** καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου

I et dixit in corde suo domine deus domini

H eo tempore quo solent mulieres egredi ad hauriendam aquam × „ × × × [12]„ „ „

μου Αβρααμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον καὶ ποίησον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Αβρααμ.

I mei × si fecisti misericordiam cum domino meo ×

H „ Abraham occurre obsecro hodie mihi et fac „ „ „ „ Abraham

~ mihi hodie

cf H: = 𝔊𝔐 | in terram hanc AM: = 𝔊 ××× AU; H: = 𝔐 | — τουτου 𝔙

9 puer AU servus HI; H: = 𝔐 | ~ man. servus (H) 68: ~ τ. χειρα ο παις 16, *cf* 𝔈 | ~ sub fem. abr. manum suam AU (Var) | × H: — αυτου 25: Stil + suam (H) O: = 𝔊𝔐 | super femorem (H) O: επι τ. μ. a(cd)n(p): *cf* 24,2 | ×× AU? dom. sui HI; H: = 𝔊𝔐 | de AU super HI; H

10 + και επορευθη ax𝔄: Hexapla = 𝔐 | + et (H) O | exsurgens AU surgens AM | profectus est AM; AU abiit CAE; IS | — εις f usque in (H) Ω^{M} in (H) agrelsc | + syriae CAE?

11 fecissent (H) Ψ^{M}: *cf* εκοιμισαν L | iuxta CAE; GR-M; H circa IS

12 **I** CAE? | in corde suo?: *cf* 24,15.45 | ~ mihi hodie (H) (Ω^{J})agrelsc: = 𝔊(𝔐) | si?: *cf* 24,42

f. m. illo (illuc R^{2}; eum illuc *B*)/ **AU** loc 1,79 (519,8): adtende...(= I)...illuc

7 7 *cf* Gn 24,40 **AM** Abr 1,86 (557,5): /dom. deus c. et deus (— *T'N*) t. (+ qui *DN*)...(= M)...mihi (— *E*) et iur. (+ mihi *DNR*)...(= M,I,M)...ux. f. m. (~ f. m. ux. 𝔄"*E*) inde (— *C*)/ **HI** ep 129,3,2 (167,19): tibi dabo t. hanc et sem. t.

8 8 *cf* Gn 24,41 **AM** Abr 1,86 (557,10): /si (*PCM;* quodsi *cet.*)...(= I)...hoc **AU** loc 1,80 (519,15): si nol. mul. ven. tecum, purus eris a iur. hoc

9 9 **AU** loc 1,80 (519,10): et pos. puer m. s. sub fem. Abrahae (~ sub fem. abr. m. s. *C*) et iur. ei de v. hoc **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,704D): qui itaque, ut praeceptum est, manum sub femore posuit Abrahae et iuravit/ (*cf* H) **HI** q (36,18): et pos. servus m. s. sub fem. Abrahae d. s. et iur. ei super v. hoc

10 **AM** Abr 1,87 (558,3): et surgens puer profectus est in M. **AU** ci 16,13 (147,17): et accepit... (= A,I)... Nachor **CAE** s 85,2 (334,29): abiit ergo puer in Mesopot. Syriae/ **CY-G** hept 1,768-769 (29): ille alacris tumidis inponit dona camelis Assyriamque petit, iam cernens tecta Nachorae **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,704D): /atque ex bonis omnibus domini sui tulit et Mesopotamiam perrexit (*cf* H) (705D): qui pergens secum de bonis omnibus domini sui detulit (*cf* H) **IS** Gn 19,3 (252B): abiit itaque puer in M. in civ. Nachor/

10

11 11 **CAE** s 85,2 (334,29): /et stetit iuxta fontem/ **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): stans iuxta fontem aquae (705D): atque idem puer iuxta fontem stetit **IS** Gn 19,3 (252B): /stetitque circa fontem

11

12 12 *cf* Gn 24,42 **CAE** s 85,2 (334,30): /et dixit... (= I)...si (qui H^{3}) fecisti mis. cum dom. meo/

12

13 ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται
× + ταυτην εκπορευσονται

I ecce ego sto super fontem aquae
× ad puteum ×

H " " " propter " " et filiae habitatorum huius civitatis egredientur
× ad ~ civitatis huius egrediuntur

ἀντλῆσαι ὕδωρ, **14** καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω Ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω, καὶ
~ ειπω εγω

I haurire aquam si ei dixero

H ad hauriendam " igitur puella cui ego " inclina hydriam tuam ut bibam et illa
~ dixero ego

εἴπῃ μοι Πίε, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύτην
ἀποκριθη × + (και) συ

I dixerit mihi bibe et tu et adaquabo camelos tuos quoadusque bibere desinent
× +et × × ×
~ et tu bibe ~ camelos tuos adaquabo
camelis tuis hauriam aquam

H responderit × " × × quin " camelis tuis dabo potum × × × ipsa est quam

ἡτοίμασας τῷ παιδί σου Ισαακ, καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ.
μετα του κυριου

H praeparasti servo tuo Isaac et per hoc intellegam quod feceris misericordiam cum domino meo ×
Abraham

15 καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ, καὶ ἰδοὺ Ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα
καρδια + αυτου ×

I in corde suo exiit
× × ×

H × × necdum intra se verba compleverat et ecce Rebecca egrediebatur filia
× × ×

Βαθουηλ υἱῷ Μελχας τῆς γυναικὸς Ναχωρ ἀδελφοῦ δὲ Αβρααμ ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων
× τον ωμον

I Bathuel Malce mulieris Nachor fratris × Abraham habens hydriam (E) super humeros
~ hydriam habens umerum

H " filii Melchae uxoris Nahor " × " " " in scapula
scapulas

13 ego AU; H: = 𝔊𝔐 ×CAE; ΧΣ^{o*}Ψ^{D}: —εγω b𝔈 Chr$^{1/3}$ | super AU; Claudius Taurin. (PL 50,975A): **A** = 𝔊 ad CAE; 68 | fontem aquae AU; H puteum× CAE? | + ταυτην fi^{a}r ~ civitatis huius Φ^{A*} | εκπορευσονται 73 egrediuntur 68: = 𝔊𝔐

14 si ei dixero? CAE ~ dixero ego (H) Π^{c}: ~ειπω εγω c_2𝔈 | dixerit mihi RUF: = 𝔊 et illa mihi responderit CAE: *cf* H: αποκριθη 71 | —mihi H: —μοι S*aceghjlmosvxc$_2$𝔙^{lw} Chr$^{1/3}$ Cyr: (Hexapla) = 𝔐 | ~et tu bibe CAE: *cf* 24,44 | et tu AU; *cf* CAE: + και συ 25 Chr$^{1/3}$: < 24,44 ×tu RUF: + συ Adfijnprsvy ××H: = 𝔊𝔐 | adaquabo (et) camelos tuos AU ~camelos tuos adaquabo RUF: = 𝔊 camelis tuis hauriam aquam? CAE | quoadusque bibere desinent AU; *cf* usquequo cessarent bibentes RUF (siehe Vers 22): = 𝔊 ×××RUF; CAE; H: sub ÷: —𝔐 | μετα του κυριου bdegpwy Chr$^{1/3}$ Thdt$^{1/2}$: = 𝔐 | + abraham Ω^{s}, Brev. Goth. (PL 86,300A)

15 —intra se (H) C*; —in corde suo CAE (Var): —εν τη διανοια Chr: = 𝔐 in corde suo CAE: καρδια 962; + αυτου lqu𝔄𝔙 Phil-arm: = Samar. | —et (H) Λ^{HT*}: —και f𝔙^{p} Chr | exiit RUF (siehe Vers 16) | malce mulieris AP-V | ×AP-V; H: —δε abclmowc$_2$: (Hexapla) = 𝔐 | ~hydriam habens AM Abr 1,88 | humeros

13 13 *cf* Gn 24,43 **AU** Gn q 132 (69,2): ecce...(=I)... aquae: nam et ibi graecus ἐπὶ τῆς πηγῆς dixit **CAE** s 85,2 (335,1): /ecce sto ad puteum, et puella quae venerit haurire aquam/

14 14 *cf* Gn 24,43-44 **AU** Gn q 63 (33,10): bibe et tu et adaquabo (+ et *SN Eug., PV m. 1*)...(=I)...desinent (desinerent *CPSV Eug.*) **CAE** s 85,2 (335,2): /si ei dixero: da mihi bibere, et illa mihi responderit: et tu bibe et camelis tuis hauriam aquam, ipsa est quam praeparasti domino meo Isaac/ (*cf* H) **GR-M** *ap* Paterium (PL 79, 705A): proposuit quod puella cui diceret: inclina...(=H) ...ipsa esset uxor domini sui Isaac/ **RUF** Gn *10,2 (95,22):* ex his inquit virginibus quae veniunt (venerunt *PS-AU s 9,3*) ad aquam quaecumque dixerit mihi: bibe tu et camelos tuos adaquabo, ipsa erit sponsa domini mei *10,2 (96,3):* bibe tu et camelos tuos (—*ABPn, PS-AU s 9,3*) adaquabo

15 *cf* Gn 24,45 **91.92.94**: LXX. super humeros **15** **AM** Abr 1,87 (558,5): occurrit ei Rebecca habens hydriam super umerum/ 1,88 (559,7): hydriam habens super umerum **AP-V** Jub *19,11 (21b):* et nomen eius Rebecca filia Bathuel filii Nachor fratris Abraham, sororem Labae, filiam Bathuel, et Bathuel filius erat Malce mulieris Nachor fratris Abraham **CAE** s 85,2 (335,4): /necdum puer in corde suo (—in c. s. *H*^{3}) verba compleverat et ecce apparuit Rebecca habens ydriam in scapula (scapulas *H*^{3})/17 (*cf* H) **CY-G** cen 20 (874): Rebecca super hydriam 73 (879): hydriam portabat Rebecca

αὐτῆς. **16** ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν.
E × (I) virgo autem erat speciosa facie valde virgo × erat × +και +δε vir non cognoverat eam
H × puella × × decora × nimis virgoque pulcherrima et incognita viro
sua decora bona × +autem × fuit +et quam vir non cognoverat masculus autem non noverat illam
virgo

καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἔπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη. **17** ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συν-
M descendit autem ad fontem et inplevit hydriam +του υδατος et ascendit ×
H descenderat „ „ „ „ impleverat „ ac revertebatur occurritque ei
descendens × × +aqua ×

ἀντησιν αὐτῆς καὶ εἶπεν Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. **18** ἡ δὲ
I et dixit +αυτη ad eam da mihi bibere at illa
H servus „ ait × × pauxillum mihi ad sorbendum praebe aquae de hydria tua quae

εἶπεν Πίε, κύριε. καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν,
I +μου cito × deposuit hydriam dedit bibere
H respondit bibe domine mi celeriterque × „ „ super ulnam suam et dedit ei potum

19 ἕως ἐπαύσατο πίνων. καὶ εἶπεν Καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσιν. **20** καὶ
H cumque ille bibisset × × adiecit quin et camelis tuis hauriam aquam donec cuncti bibant ×
×

ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι καὶ
S in aquatorium + υδωρ
H × effundensque hydriam „ aquario canalibus × recurrit ad puteum ut hauriret aquam et

91 - 94: = 𝔊 umerum AM: τον ωμον dhi[a?]lr*x[a?]; του ωμου e; 𝔈: = 𝔐 scapulas (H) CAE (Var) | × AM; H: — αυτης 961962LMbdinprwy Chr sua (H) Ω: = 𝔊𝔐
16 autem AM Abr 1,88; AU: = 𝔊 × AM Abr 1,87; RUF; H | erat RUF; AU: = 𝔊 × AM; H: = 𝔐 | speciosa AM; AU decora RUF; H bona EUCH: = 𝔐 | facie AU; EUCH: = 𝔊𝔐 × AM; RUF; AU (Var); H | virgo erat RUF Rm, Gn 10,4; AU: = 𝔊 ×× AM; RUF Gn 10,3 (Var): — παρθενος ην l virgo× RUF Gn 10,3; EUCH; *cf* virgo (H) O, 68: = 𝔐 virgo autem fuit Pacatus | + et RUF Gn 10,4 (Var); H: + και m𝔈: = 𝔐 | vir non cognoverat eam RUF; AU (cognovit 'graeci'): = 𝔊𝔐 quam vir non cognoverat AM; EUCH masculus autem non noverat illam Pacatus: + δε 962 | descendit...et AM Abr; *cf* H: = 𝔐 descendens... × AM Is: = 𝔊 | autem AM Abr 1,87; H: = 𝔊 × AM Abr 1,88; Is: — δε M[mg] | + aqua (H) ae: + του υδατος 𝔙[p] Chr
17 — que (H) Ω[M]: *cf* — δε L*c[2] | ad eam CAE: + αυτη bw𝔙𝔈
18 at illa CAE | + μου acfj(mg)ms(mg)xc[2]𝔙[p]: (Hexapla) = 𝔐 | cito deposuit? CAE | dedit puero bibere AM?
19 — adiecit O: — και ειπεν m
20 aquatorium 91 - 94 aquario CY-G | + υδωρ Acegjy: < 24,13 | **M** AM | + αυτου acmoxc[2]𝔄

GR-M *ap* Paterium (PL 79,705A): /protinus Rebecca egreditur/18 **RUF** Gn *10,2 (94,27):* Rebecca inquit veniebat cum filiabus civitatis haurire aquam de puteo (*cf* Vers 13) [= PS-AU s 9,3 (1756)]

16 16 **AM** Abr 1,87 (558,6): /virgo speciosa valde, quam vir non cognoverat; descendit aut. ad font. et inpl. h./18 1,88 (559,3): virgo autem speciosa valde 1,88 (559,5): quam vir non cognoverat 1,88 (559,9): descendit ad font. et impl. h. et asc. Is 2 (642,15): descendens ad font. impl. h. et asc. **AU** loc 1,81 (519,18): quod scriptum est de Rebecca: virgo aut. erat speciosa facie (— *LS bd*)...(= I)...eam...cur additum sit: vir non cognoverat eam...graeci autem non habent 'cognoverat', sed 'cognovit': quod videtur inconsequens **EUCH** int 5 (30,15): bona facie valde virgo, quam vir non cognoverat **Pacatus** (Pitra, Spicil. Solesm. I 282a): abundabat dixisse: virgo autem fuit; sed quia frequentius etiam virgines dictae sunt mulieres adiecit: masculus autem non noverat illam **RUF** Gn *10,3 (97,21):* virgo erat decora valde, virgo (— *Er, Ald. Del.*) vir non cognoverat eam; et haec inquit exiit sero haurire aquam *10,4 (97,24):* virgo erat, virgo (— *Cm, Ald. Del.*) vir non cognoverat eam *10,4 (98,13):* virgo erat (+ et *F, Ald. Del.*) vir non cognoverat eam Rm *7,8 (1125B):* virgo erat, vir non cognoverat eam

17 **CAE** s 85,2 (335,6): 15/et dixit ad eam puer: da **17**
mihi bibere/

18 *cf* Gn 24,46 **AM** Abr 1,87 (558,8): 16/dedit **18**
puero bibere/20 **CAE** s 85,2 (335,6): /at illa cito deposuit ydriam (et illa respondit cito deposita ydria *H*[3]) et dixit: et tu bibe, domine/ **GR-M** *ap* Paterium (PL 79, 705A): 15/quae puero aquam petenti respondit: bibe, domi-

ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις. **21** ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτὴν καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι εἰ
+ αυτου
M adaquavit omnes camelos eius
H haustam omnibus camelis dedit × ille autem contemplabatur eam × tacitus scire volens utrum

εὐόδωκεν κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἢ οὔ. **22** ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι,
× ηνικα δε × ×
I cessarent bibentes
H prosperum fecisset iter suum dominus an non × postquam ergo biberunt × cameli ×
~ dominus iter suum vero autem

ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας
διδραγμην περι
× × × × + χρυσα
I accepit vir (E) inaures aureas singularum dracmarum et duas virias dedit in manus
+et tulit puer × didragma ponderis singula duo dextralia +aurea × circa manibus
× × ×
H protulit „ „ „ appendentes siclos duos „ armillas totidem × × ×

αὐτῆς, δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν. **23** καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν καὶ εἶπεν Θυγάτηρ τίνος εἶ;
+ αυτη ~ τινος θυγατηρ
E eius decem aureorum (M) pondus earum et quaesivit ab ea cuius *es* filia
suis interrogavit
H × pondo siclorum decem × × × × dixitque ad eam „ „ „
pondus

ἀνάγγειλόν μοι· εἰ ἔστιν παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν καταλῦσαι; **24** καὶ εἶπεν αὐτῷ Θυγάτηρ Βαθουηλ
× × η δε × ~ ειμι βα-
M si *est* locus hospitio
H indica mihi × „ in domo patris tui „ × ad manendum quae respondit × filia Bathuelis
ei ~ sum Ba-

εἰμὶ ἐγὼ τοῦ Μελχας, ὃν ἔτεκεν τῷ Ναχωρ. **25** καὶ εἶπεν αὐτῷ Καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα
θουηλ × υιου αυτω
H sum × filii Melchae quem peperit Nahor et addidit dicens × palearum quoque et faeni
thuelis +ei

Chr$^{1/3}$: Hexapla = 𝔐

21 ~ dominus iter suum ΘᴳΩᴶ; *cf* deus iter suum 68: = 𝔊𝔐

22 vero (H) CA autem (H) Φᴬ: × ηνικα δε dn𝔈 | cessarent bibentes RUF | —πασαι Dd𝔈: = 𝔐 | + et HI: **O** = 𝔄 = 𝔐 | accepit AM tulit HI | puer? AM; CAE; GR-M: < vorhergehende Verse | inaurem auream HI: < 𝔐 | —aureas AM (Var); CAE s 85,2 | singularum dracmarum AM didragma ponderis singula 91–94: διδραχμην l; διδραγμην inr didragmum pondus eius HI: (διδραχμον e; διδραγμον 14.16.25.128.130; ολκης + αυτων 911): < 𝔐 | ××CAE: —ανα δραχμην ολκης L | duas virias AM duo dextralia (91).94 × dextralia 92; CAE s 85,3: —δυο 71𝔈 Phil-uid | +aurea CAE s 85,3: + χρυσα 961 962 dptc$_2$ | dedit AM ×91–94; H: = 𝔊𝔐 | in AM; CAE circa 91–94: περι 30 | manus eius 91–94; AM manibus suis CAE | pondus (H) Λ$^{HΨ^{B*DFM}}$; GR-M: = 𝔊

23 quaesivit AM interrogavit? *cf* CAE | + αυτη fir𝔈 | ~ τινος θυγατηρ Chr | —ει h | —ημιν Chr$^{1/3}$

24 quae H: *cf* η δε Δ$_2$y | —αυτω dlp𝔙^{p} ei Φ^{Z}; CAE: = 𝔊𝔐 | ~ sum bath. agrelvsc: ~ ειμι βαθ. Chr$^{2/3}$ | —εγω Mbmwy Chr$^{2/3}$ | υιου 𝔙 Chr$^{1/3}$: = 𝔐 | + ei C^{2}ΛᴸΠ^{C*D}ΣA*M*Φ$^{RAZ*GPΘAM*G*P2Ψ^{B*DFM}ΩSJ}$: αυτω A Chr: *cf* 24,47

ne mi; et celeriter hydriam subter ulnam deposuit, potum dedit/20 (*cf* H) (706A): et notandum quod hydriam ab humero in ulnas posuit (*cf* H)

19 19 **CAE** s 85,2 (335,7): /et camelis tuis hauriam aquam/23 (*cf* H)

20 20 **91.92.94**: LXX. in aquatorium **AM** Abr 1,87 (558,8): 18/adaquavit omnes camelos eius/22 **CY-G** cen 186 (890): in aquario Rebecca **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): 18/quin etiam camelis aquam hausit et praebuit/22 (*cf* H)

22 22 *cf* Gn 24,47 **91.92.94**: LXX. inaures aureas didragma ponderis singula et duo (*94;* educ *91;* et × *92*) dextralia circa...(=E)...aureorum **AM** Abr 1,87 (558,9): 20/unde et puer Abrahae accepit inaures aureas (—*C*)... (=E,M)... earum/ **CAE** s 85,2 (335,11): 27/et protulit inaures ad ornandum faciem suam (illius *H*^{3}) et armillas posuit in manibus suis (*OH*^{3}; eius μ) /28 (*cf* H 24,47) 85,3 (335,34): protulit puer inaures aureas et dextralia aurea et dedit ea Rebeccae **GR-M** *ap* Paterium (PL 79, 705A): 20/cui puer protinus inaures aureas appendentes siclos duos et armillas pondus siclorum decem praebuit (*cf* H) (706B): puer autem Rebeccae inaures et armillas dedit ... sed inaures duorum siclorum sunt, armillae autem siclorum decem (*cf* H) **HI** q (36,25): et tulit vir inaurem auream didragmum pondus eius: bace, quod in hoc loco pro didragmo scribitur, semuncia est, secel vero, qui latino sermone siclus corrupte appellatur, unciae pondus habet **RUF** Gn *10,2 (95,11):* usquequo cessarent inquit bibentes (*cf* Vers 14)

23 *cf* Gn 24,47 **AM** Abr 1,87 (558,11): /et quae- **23**

πολλὰ παρ᾽ ἡμῖν καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι. **26** καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησεν
A adoravit
H plurimum est apud nos et locus spatiosus ad manendum × inclinavit se homo et „

κυρίῳ **27** καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπεν τὴν δικαιοσύνην
A domino quoniam non dereliquit iustitiam
H dominum (deum) dicens benedictus dominus deus domini mei Abraham qui „ abstulit misericordiam

αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου· ἐμὲ εὐόδωκεν κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ
× +αυτου +και ×
A × et veritatem a domino meo
H × (suam) „ „ suam „ „ „ et recto me itinere perduxit × in domum fratris
suam ×

τοῦ κυρίου μου. **28** Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.
A et currens puella nuntiavit in domum matris suae
H domini mei cucurrit (vadens) itaque „ et „ „ „ „ „ omnia quae audierat

29 τῇ δὲ Ρεβεκκα ἀδελφὸς ἦν, ᾧ ὄνομα Λαβαν· καὶ ἔδραμεν Λαβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγήν.
I cui Rebeccae frater erat
H habebat autem Rebecca fratrem nomine Laban qui festinus egressus est ad hominem × (foras) ubi erat fons

30 καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδεν τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ ὅτε ἤκουσεν
× × εν ταις χερσι
H cumque (×) vidisset inaures et armillas in manibus sororis suae et × audisset cuncta

τὰ ῥήματα Ρεβεκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης Οὕτως λελάληκέν μοι ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν
H verba × × × referentis haec locutus est mihi homo × venit ad vi-

ἄνθρωπον ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς **31** καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο εἴσελθε· εὐλο-
+ και + του υδατος
H rum qui stabat iuxta camelos (+et) propter fontem (×) aquae dixitque ad eum × ingredere bene-

26 **A** AU | deum? CAE: *cf* κυριω τω θεω fr
27 quoniam AU: < οτι? | × AU; H: —αυτου 961? 962 $A\Delta_2$hlquy Chr suam (H) 68: = 𝔊𝔐 | suam H: +αυτου acflmoxc$_2$𝔙 Phil-arm Chr Thdt½: (Hexapla) = 𝔐 —suam (H) 68: = 𝔊 | +και adptx𝔄𝔈; εμε τε bw Thdt½ | —κυριος 𝔈 Thdt½
28 vadens CAE?
29 cui...erat? GR-M | foras gr: = 𝔊𝔐
30 —que C*: —και εγενετο 𝔄𝔈^{fp} —εγενετο 𝔈^{c} | εν ταις χερσι egj | —και n𝔙 | +et CΛΧΠΣΜΦΟΘΡΨΩ: +και p | aquae H: +του υδατος 25 —aquae Θ^{G2}: = 𝔊𝔐

sivit ab ea si locus esset hospitio et cuius esset filia **CAE** s 85,2 (335,8): 19/et cum interrogasset cuius esset filia/ **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,706C): Rebecca autem cum esset in domo patris sui/25
24 24 *cf* Gn 24,47 **CAE** s 85,2 (335,8): /respondit ei quod (+ et *H*^{3}) filia esset Batuelis et soror Laban/26
25 25 **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): quae requisita et genus dixit et quia in domo patris eius esset locus spatiosus ad manendum et quod palearum ac feni plurimum haberet indicavit/29 (*cf* H) (706C): 23/locum spatiosum ad manendum perhibuit (*cf* H) (706C): quod palearum ac feni plurimum haberet indicavit (*cf* H)
26 26 **AU** loc 1,82 (519,25): adoravit domino: quod nobis usitatum est dicere 'adoravit dominum' **CAE** s 85,2 (335,9): 24/et incurvavit se homo et adoravit deum/
27 27 **AU** loc 1,83 (519,27): quoniam ... (= A) ... veritatem (+ quae est *C*) a dom. meo: id est iustitiam et ver. quae est a dom. meo, ac si diceret: quam fecit dominus meus **CAE** s 85,2 (335,10): /eo quod agnoverat quod (+ et *H*^{3}) ipsi essent parentes domini sui Abrahae (-ham *O*)/22
28 **AU** loc 1,84 (520,3): et currens...(= A)...suae **CAE** s 85,2 (335,12): 22/at illa vadens (videns *OH*^{3}) nuntiavit parentibus suis **28**
29 **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): 25/cui Rebeccae frater erat nomine Laban, qui festinus egressus est/ (*cf* H) (706D): frater autem Rebeccae erat Laban, qui concite egressus/ (*cf* H) **29**
30 **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): /et inaures siclos atque armillas sorori⟨s⟩ videns/32 (*cf* H) (706D): /inaures et armillas sorori⟨s⟩ aspiciens/32 **30**
31 **M-R** 212 (221): ingredere benedic[i]te domino, **31**

γητὸς κύριος· ἵνα τί ἕστηκας ἔξω: ἐγὼ δὲ ἡτοίμακα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις. **32** εἰσῆλθεν δὲ ὁ ἄν-
H dicte domini (dominus) cur foris stas × × praeparavi domum et locum camelis et introduxit

θρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσαξεν τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις καὶ
S et exoneravit (A) et
H eum × (in) hospitium ac destravit camelos deditque paleas et faenum et aquam (camelis et)

ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ποσὶν τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ᾽ αὐτοῦ. **33** καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς
A aquam lavare pedibus ipsius et pedibus virorum qui cum eo erant (M) adpos*uit*
H ad lavandos (aquam ad lavandos) pedes (pedes) camelorum (eius) et (et) „ (×) „ venerant (~ cum eo venerant) cum eo et adpositus est in conspectu eius

ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶπεν Οὐ μὴ (αρτον) φάγω (ο δε) ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶπαν (ειπεν) Λάλησον. **34** Καὶ
M panem manduc*abo*
H panis × qui ait non comedam donec loquar sermones meos × respondit ei loquere at ille

εἶπεν Παῖς Αβρααμ ἐγώ εἰμι. **35** κύριος δὲ εὐλόγησεν τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν
(~ ειμι εγω) (και κυριος)
H servus inquit Abraham × sum et dominus benedixit domino meo valde magnificatusque est et dedit
(~ sum Habraam) (+ego)

αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους, ἀργύριον καὶ χρυσίον, παῖδας καὶ παιδίσκας, καμήλους καὶ ὄνους. **36** καὶ
H ei oves et boves argentum et aurum servos et ancillas (+ και) camelos et asinos (+et) et

ἔτεκεν Σαρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
H peperit Sarra uxor domini mei filium × domino meo in senectute (αυτην) sua deditque illi (+ παντα) omnia (ei)

ὅσα ἦν αὐτῷ. **37** καὶ ὥρκισέν με ὁ κύριός μου λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων
(~ τω υιω μου γυναικα)
A non sumes uxorem filio meo a filiabus
H quae habuerat et adiuravit me dominus meus dicens „ accipies „ „ „ de „
(~ filio meo uxorem)

τῶν Χαναναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. **38** ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ
(×) (οικω)
A Chananaeorum inter quos ego habito in terra eorum sed in domum patris mei ibis
H Chananeorum in quorum × terra habito × „ ad „ „ „ perges

31 domini H: = 𝔏𝔙 Phil-arm: = 𝔐 (Punktation) dominus 68*: = 𝔊 dei X: *cf* κυριος ο θεος fir
32 + in (H) $Λ^{B}ΠΣ^{o}T^{2}M^{2}ΦΘP^{2}Ψ^{c}Ω$ | ad lav. pedes camelorum H: *cf* A. Vaccari, Biblica 7 (1926) 439-443 camelis... (H) $Θ^{G1}$ (in ras.): *cf* 𝔊𝔐 | ~ cum eo venerant (H) $Ω^{s}$
33 in consp. eius H: *cf* ei 𝔈: = 𝔐 | panem AM; *cf* H: αρτον dfpc$_{2}$ Chr-ed | qui H: *cf* ο δε fir𝔏 | ειπεν Dbefgiorw: = 𝔐
34 ~ sum habr. X: *cf* ειμι εγω του αβρ. dp | + ego C: ~ ειμι εγω 961 962 bfnw𝔏 Phil-arm
35 και κυριος 1: = 𝔐 | + et $Σ^{MΨ^{c}B}$: + και 31 𝔙𝔈 Phil-arm Chr$^{1}/_{2}$: = 𝔐
36 — ενα 961 DM$Δ_{2}$achlmoqsuvx𝔙 Phil-arm: (Hexapla) = 𝔐 | αυτην Deghjlsvx, α′ σ′: = 𝔐 | ei $ΣoΩ^{s}$ | + παντα $DMS^{ca}U_{4}Δ_{2}$efghijlqrstuvx𝔏𝔙𝔈 Chr: = 𝔐
37 ~ filio meo uxorem (H) CΛΧΠ$P^{*}Ω^{s}$, 68: ~ τω υιω μου γυναικα m𝔈 Chr$^{1}/_{3}$ | a AU de H > AU (Var) | — εγω 𝔙^{p} | habito AU; H: *cf* οικω 962 efgijr

praeparata est (praeparatio *cod.*) habitatio (nur *C*; *cf* H)
32 32 **91.92.94**: LXX. et exoneravit **AU** loc 1,85 (520,5): et aquam ... (= A) ... erant **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): 30/intus puerum vocavit eique paleas et fenum dedit; aquam ad lavandos pedes camelorum et virorum qui cum eo venerant praebuit/ (*cf* H) (706D): 30/ intus puerum vocavit (706D): qui Laban paleas fenum aquam/ (*cf* H)
33 33 **AM** Abr 1,90 (560,21): quod non prius manducavit puer Abrahae adpositum sibi panem quam mandatum domini sui exsequeretur **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705A): /panem in conspectu eius apposuit, sed puer comedere recusat, nisi prius causam coniugii filio domini sui obtineat (*cf* H) (706D): /panem obtulit; sed puer nisi causam prius coniugii obtineret, accepturum se esse recusavit
35 **AP-V** Jub *13,7 (15a)*: et tunc Abram glorificavit 35 divitiis valde omnibus ovibus et bubus et asinis et camelis

καὶ εἰς τὴν φυλήν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν. **39** εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου Μήποτε
~ τω υιω μου γυναικα × + εγω
A et in tribum meam et sumes uxorem filio meo inde
H „ de cognatione mea × accipies „ „ „ × ego vero respondi domino meo quid si
~ filio meo uxorem

οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ᾽ ἐμοῦ. **40** καὶ εἶπέν μοι Κύριος. ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς
βουληται η γυνη πορευθηναι × + ο θεος μου
A dominus cui placui ante ipsum ipse
H noluerit venire mecum mulier × dominus × ait in cuius conspectu ambulo ×
~ mulier venire mecum et ait dominus meus deus

ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου, καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ
~ τω υιω μου γυναικα
A mittet angelum suum tecum
H „ „ „ „ et diriget viam tuam accipiesque uxorem filio meo de
+uxorem

τῆς φυλῆς μου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. **41** τότε ἀθῷος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου· ἡνίκα γὰρ
× ×
A tunc innocens eris a iuramento meo
iuratione mea
maledicto
H cognatione mea et de domo patris mei × „ „ „ maledictione mea cum ×

ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν ἐμὴν φυλὴν καὶ μή σοι δῶσιν, καὶ ἔσῃ ἀθῷος ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ μου. **42** καὶ ἐλθὼν σήμε-
~ δωσιν σοι
H veneris ad propinquos meos et non dederint tibi × × × × × × veni ergo ho-

ρον ἐπὶ τὴν πηγὴν εἶπα Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν μου, ἣν
+ και × + εφ + εν η
I et dixi domine deus domini mei Abraham si tu prosperas viam meam quam
dirigis +per qua
H die ad fontem „ „ „ „ „ „ „ „ × direxisti „ „ in qua

νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ᾽ αὐτήν, **43** ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀν-
× εις × ×
I ego nunc ingredior in eam ecce ego sto super fontem aquae et filiae ho-
× × × × dum stetero
H × „ ambulo × × „ × „ iuxta „ „ „ virgo ×
ego

38 ~ filio meo ux. Ω^{s}: ~ τω υιω μου γυν. qtu | inde AU: = 𝔊 ×H: — εκειθεν U_4bw Chr: = 𝔐
39 + εγω efgijr | βουληται η γυνη πορευθηναι 961 y𝔙𝔈: < 24,5 ~ mulier venire mecum Ψ^{B}
40 et ait dominus meus deus (H) X: + ο θεος μου acfirx𝔄 ~ ayt dominus (H) 68, Brev. Goth. (PL 86,301A) — μοι sv | + uxorem (H) Σ^{o*}: *cf* ~ τω υιω μου γυν. 79 Chr
41 iuramento, iuratione, maledicto AU: *cf* Versende | — γαρ 𝔄 | ~ δωσιν σοι ADp: = 𝔐
42 et HI; H: + και Δ_2: = 𝔐 | ×H: — συ 𝔄𝔙: = 𝔐 | prosperas AU dirigis HI; *cf* H | quam AU: **A** = 𝔊 qua AU (Var): η $U_4\Delta_2$np per quam HI: *cf* εφ ην h in qua H: εν η bw | nunc AU; H: = 𝔊 ×HI: — νυν eghijr Chr: = 𝔐 | in eam AU: **A**: εις αυτην 962 defgijpr: = (𝔐) ××HI; H: — επ αυτην Chr
43 ego sto HI q; Φ^{z} dum stetero HI Jov ×sto H: — εγω bw𝔈 | egreditur (H) Brev. Goth. (PL

et equis et servis et ancillis argento et aro valde (nach dem Zusammenhang ist Gn 12,16 gemeint)

37 37 *cf* Gn 24,3 **AU** Gn q 64 (34,6): non...(= A)... a (de *b*)...(= A)...eorum/

38 38 *cf* Gn 24,4 **AU** Gn q 64 (34,8): /sed...(= A)... inde et cetera

39 39 *cf* Gn 24,5

40 40 *cf* Gn 24,7 **AU** loc 1,86 (520,7): dominus... (= A)...tecum: quasi non sufficeret 'cui placui'

41 41 *cf* Gn 24,8 **AU** Gn q 65 (34,22): tunc inn. eris a iuramento meo, vel: iuratione mea; graeci habent: a maledicto meo; ὅρκος enim dicitur iuratio, ἀρά maledictum

42 42 *cf* Gn 24,12 **AU** loc 1,87 (520,10): si...(= I) ...quam (qua *bd*; — *C*)...(= I)...eam **HI** Jov 1,32 (254 D): et dixi...(= I)...dirigis v. m. per quam ego ingr./

43 *cf* Gn 24,13-14 **AU** loc 1,88 (520,13): et erit **43** ...(= I)...tua/ **HI** Jov 1,32 (255A): /ecce dum stetero super f. a., virgo quae egredietur ut hauriat aquam, et dixero ad eam: da mihi paululum aquae ut bibam de h. t./ (*cf* H) 1,32 (255A): virgo quae egredietur ut hauriat aquam (*cf* H) q (37,1): ecce...(= I)...hauriendam (-dum φ) ...(= I)...paululum aquae de h. t. et cetera: in hebraeo scriptum est: ecce ego stans iuxta (βγ; super φ) fontem aquae, et erit adolescentula quae egredietur ad hauriendum et dixero ei: da mihi bibere paululum aquae de h. t. et cetera

θρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ἧ ἂν ἐγὼ εἴπω
I minum civitatis egredientur (ἐκπορευονται) ad hauriendam aquam et erit virgo cui ego (×) dixero
H × × quae egredietur (egreditur) „ „ „ × × × × (hauriendum ut hauriant) audierit (×) a me (+ad eam)

Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου, **44** καὶ εἴπῃ μοι Καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς κα-
I da mihi bibere pusillum aquae de hydria tua et dicet (×) mihi et tu bibe et ca-
H „ „ × pauxillum (paululum) „ ad bibendum (+ ut bibam) ex (de) „ „ „ dixerit (responderit ×) „ „ „ „ „ „ (×)

μήλοις σου ὑδρεύσομαι, αὕτη ἡ γυνή, ἣν ἡτοίμασεν κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ισαακ, καὶ ἐν τούτῳ
I melis tuis hauriam haec mulier est (~ est mulier erit uxor) quam paravit (praeparavit) dominus famulo suo Isaac
H „ „ „ ipsa est mulier „ praeparavit (paravit) „ filio domini mei × × ×

γνώσομαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ. **45** καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ
H × × × × × × × × × dum haec mecum tacitus vol-

διανοίᾳ εὐθὺς Ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν
H verem × apparuit Rebecca veniens cum hydria quam portabat in (τον ωμον) scapula descenditque ad fontem

καὶ ὑδρεύσατο. εἶπα δὲ αὐτῇ Πότισόν με. **46** καὶ σπεύσασα καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς
H et hausit aquam et (και ειπα) aio ad eam (dixi) da mihi paululum (+μικρον υδωρ) bibere quae festina deposuit hydriam × de umero (×)

καὶ εἶπεν Πίε σύ. καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισεν.
H et dixit (+μοι) mihi et (+και) tu bibe et camelis tuis potum tribuam × bibi et adaquavit × camelos

47 καὶ ἠρώτησα αὐτὴν καὶ εἶπα Τίνος εἶ θυγάτηρ; ἡ δὲ ἔφη Θυγάτηρ Βαθουηλ εἰμὶ τοῦ υἱοῦ Ναχωρ, ὃν
H interrogavique eam et dixi cuius (×) es (×) filia quae respondit filia Bathuelis sum filii Nahor quem

ἔτεκεν αὐτῷ Μελχα. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ φέλια περὶ τὰς χεῖ-
H peperit illi (ei) Melcha suspendi itaque (suspendique) × inaures (+επι μυκτηρας αυτης) ad ornandam faciem eius et armillas posui in (εις) mani-

86,301B): *cf* εκπορευονται 911 Sabcmowxc$_2$𝔄𝔅: (Hexapla) | ad hauriendam HI q; H ad hauriendum HI q (Var) ut hauriant *cf* HI Jov | ego HI q; AU: = 𝔊 × HI Jov: —εγω U$_4$*: = 𝔐 | +ad eam HI Jov: = 𝔐 | ×... +ut bibam HI Jov; *cf* H | pusillum AU paululum HI | de HI; AU; agreis, Brev. Goth. (PL 86,301B)
44 dicet AU: **A** = 𝔊 responderit HI? | mihi AU; H: = 𝔊𝔐 × HI; Ψ^{B*}: —μοι h | mulier est AU ~ est mulier AU (Var); H erit uxor HI? | paravit AU; parabit X praeparavit HI; H | famulo suo isaac AU: = 𝔊: *cf* 24,14 filio domini mei HI; H: = 𝔐 | ××××××××× H: = 𝔐: *cf* τω εαυτου...αβρααμ sub ÷ M
45 —ευθυς 911: *cf* 𝔐 | τον ωμον dhi*lp: = 𝔐 | et dixi 68: και ειπα bw𝔅^{lw}: = 𝔐 | +μικρον υδωρ bfi prtw: *cf* Samar.: < 24,17.43
46 —αυτης 911 961 962 (A)U$_4$cdeg(i)j(txt)np(ry)𝔄𝔈 | +μοι m Chr | +και Chr: *cf* 24,44 | —μου 961 egj: = 𝔐
47 —es Θ^{A*}: —ει d: = 𝔐 | ei T | (suspendi)que Ψ^{B*}: = 𝔊𝔐 | —αυτη 𝔄: = 𝔐 | +επι μυκτ. αυτης acoxc$_2$: Hexapla < α′ = 𝔐 | εις fir | illius G^{e} eius ΠᵖOΘP^{2}Ω: = 𝔊𝔐

44 44 *cf* Gn 24,14 **AU** loc 1,88 (520,15): /et dicet ... (=I) ... mulier est (~ est mul. *L*) ... (=I) ... Isaac **HI** Jov 1,32 (255A): /et responderit: et ... (=I) ... erit uxor quam praepar. dom. filio domini mei (*cf* H)
45 *cf* Gn 24,15.17 **45**
46 *cf* Gn 24,18 **46**
47 *cf* Gn 24,23-24 **47**
48 *cf* Gn 24,26-27 **AU** loc 1,89 (520,19): et bene- **48**

ρας αὐτῆς· **48** καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα κυρίῳ καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου Αβρααμ,
A et benedixi dominum deum domini mei Abraham
H bus × illius eius pronusque adoravi dominum benedicens domino deo „ „ „

ὃς εὐόδωσέν μοι ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ. **49** εἰ
A ὁτι si
H qui (quod) perduxisset (perduxit) me recto itinere ut sumerem filiam fratris domini mei filio eius quam-

οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου, ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μή,
A ergo facitis × misericordiam et iustitiam ad (in) dominum meum renuntiate mihi
H obrem (×) si „ × „ „ veritatem cum domino meo indicate „ sin autem aliud

ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν. **50** Ἀποκριθεὶς δὲ Λαβαν καὶ
(× καὶ ×) (× ἀποκριθεντες)
A renuntiate mihi ut redeam in dextram aut × sinistram
H placet et hoc dicite × (mihi et) „ vadam ad (×) „ sive (vel) ad (×) „ responderunt (respondit) × Laban et

Βαθουηλ εἶπαν Παρὰ κυρίου ἐξῆλθεν τὸ πρόσταγμα τοῦτο· οὐ δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντειπεῖν
(ρημα) (×)
H Bathuel × a domino egressus est sermo × (iste +et) non possumus × extra placitum eius quic-

κακὸν καλῷ. **51** ἰδοὺ Ρεβεκκα ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ
(× × +αυτην) (× × του υιου)
A ecce Rebecca in conspectu tuo accipiens recurre et sit uxor filii
H quam aliud tecum loqui en „ (×) coram (×) te (×) est tolle (+eam) eam et proficiscere „ „ „ „ (×) filio

τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησεν κύριος. **52** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τὸν Αβρααμ
(τω κυριω)
A domini tui quemadmodum locutus est dominus
H „ „ sicut „ „ „ × × quod cum audisset puer Abraham

τῶν ῥημάτων τούτων προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν κυρίῳ. **53** καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ
(~ (τω) κυριω επι την γην) (× ×) (~ χρυσα και αργυρα)
M vasa aurea et argentea
H × × adoravit in terra dominum (~ dominum in terra) prolatisque × vasis argenteis „ (~ aureis et argenteis) aureis

48 quod C: οτι Chr | perduxit G^{c}ΛΧΠΣΤΜΦΟΘ$P^{2}\Psi^{B^{2}}$DFMΩ
49 ergo AU Gn q 66: = 𝔊 × AU Gn q 161? | × AU; H: — υμεις 𝔈 Chr | ~ in dom. meum mis. et iust.? AU Gn q 161: *cf* W. Rüting, Untersuchungen über Augustins Quaestiones und Locutiones in Heptateuchum (1916) 131 | ad AU Gn q 66 in AU Gn q 161 | mihi AU; ΩSJ: = 𝔊𝔐 × H: — μοι Phil-arm | et (H) ΠP*: και Chr: = 𝔐 | — in AU (Var): — εις h | vel AU (Var) | × AU; Brev. Goth. (PL 86, 301C): — εις Dhmnqu
50 responderunt H: *cf* αποκριθεντες bw𝔄𝔈 respondit Σ^{o*}: *cf* 𝔊𝔐 | ρημα 20 𝔈 Chr$^{2/3}$: = 𝔐 | iste O^{2}: = 𝔊 | +et $T^{2}M\Phi^{R*AZGVP\Psi^{fM}\Omega^{M}}$: = 𝔄 | — ουν bdpw𝔅^{lw} Phil-arm Chr$^{2/3}$: = 𝔐
51 in conspectu tuo AU Gn q: = 𝔊𝔐 ×××? AU Jos: gekürztes Zitat: *cf* — ενωπιον σου 𝔈 Chr$^{1/3}$ | +eam AU Gn q (Var); H: + αυτην f | filii AU Gn q; H: του υιου fimr𝔈^{et} × AU Jos; Σ^{M*}: ××τω κυριω 𝔅 Chr$^{1/3}$ | filio (H) CXO$\Psi^{B^{1}}$: = 𝔊𝔐
52 ~ dominum in terra Φ^{A}: ~ (τω) κυριω επι την γην 𝔅 Chr
53 — ο παις n𝔈^{p} Chr | aur. et arg. AM; GR-M: ~ χρυσα και αργυρα $\mathfrak{E}^{fp}$ Chr | fratribusque (H)

dixi...(= A)...Abraham
49 49 **AU** Gn q 66 (35,3): si ergo...(= A)...meum ren. mihi 161 (83,16): si fac. in dom. m. mis. et iust. loc 1,90 (520,22): renunt. m., ut redeam in (—*NLSb*) d. aut (vel *b*) sin.

51 **AU** Gn q 67 (35,8): ecce R. in consp. t., acc. (+eam *b*)...(= A)...dominus Jos 24 (443,23): ecce R., acc. recurre et sit ux. (+ filii *Zycha gegen alle Hss*) domini tui **51**
53 **AM** Abr 1,90 (560,23): quo inpetrato vasa....(= M) ...Rebeccae 1,90 (561,5): honorantur autem et parentes **53**

καὶ ἱματισμὸν ἔδωκεν Ρεβεκκα καὶ δῶρα ἔδωκεν τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς. **54** καὶ ἔφαγον
M et vestem dedit Rebeccae munera τοις αδελφοις × ×
H ac vestibus „ ea „ pro munere fratribus quoque que eius × et matri dona obtulit initoque

καὶ ἔπιον, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν. Καὶ ἀναστὰς πρωὶ εἶπεν
+ ο παις
H convivio vescentes pariter et bibentes × manserunt ibi surgens autem mane locutus est puer

Ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. **55** εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ Μεινάτω
H dimittite me ut vadam ad dominum meum responderunt × fratres frater eius et mater maneat

ἡ παρθένος μεθ᾽ ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται. **56** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς Μὴ
απελευσεσθε
H puella saltem decem dies apud nos et postea proficiscetur proficiscetis × × × × nolite ait

κατέχετέ με, καὶ κύριος εὐόδωσεν τὴν ὁδόν μου· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. **57** οἱ
οτι
I illi
H me retinere quia dominus direxit viam meam dimittite me ut pergam ad dominum meum ×

δὲ εἶπαν Καλέσωμεν τὴν παῖδα καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς. **58** καὶ ἐκάλεσαν Ρεβεκκαν καὶ
~ αυτης το στομα
I autem dixerunt clamemus puellam
H × „ vocemus „ et quaeramus ipsius eius voluntatem cumque vocata venisset × et

εἶπαν αὐτῇ Πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἡ δὲ εἶπεν Πορεύσομαι. **59** καὶ
I dixerunt ad eam at illa respondens dixit (O) et
H sciscitati sunt × × eam vis ire cum homine isto quae × ait vadam di-

ἐξέπεμψαν Ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς καὶ τὸν παῖδα τὸν Αβρααμ καὶ
× × ×
O dimiserunt Rebeccam sororem suam et substantiam eius et servum Abraham et viros
H miserunt ergo eam × × „ nutricem illius servumque „ „ ×

τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. **60** καὶ εὐλόγησαν Ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ· γίνου
+ οντας × ×
O qui cum eo erant (A) dixerunt soror nostra es esto
M „
H comites eius imprecantes prospera × sorori suae atque dicentes × „ „ „ crescas
×

OΨ^{B*}, 68: *cf* $\mathfrak{GM}$ | τοις αδελφοις acoxc$_2$$\mathfrak{A}$: Hexapla *cf* 24,55: $\mathfrak{M}$ (anders vokalisiert) | — eius (H) T*Φ^{A*}: — αυτης 108 | ×H: — αυτης 911? 961 962 Mbdfilnprwx$\mathfrak{A}$

54 + ο παις dpt

55 frater Ω^{J}, Brev. Goth. (PL 86,301D): = $\mathfrak{E}$ = $\mathfrak{M}$: *cf* 24,53 | proficiscetis X: απελευσεσθε dfps(txt)tv Chr

56 οτι $\mathfrak{A}$ Thdt½

57 **I** CAE? | ~ αυτης το στομα qu eius $\Lambda^{H}\Sigma$ illius? CAE

58 + et Π^{C}: = $\mathfrak{GM}$ | **I** CAE? | + eam (H) X: *cf* $\mathfrak{GM}$

59 — την αδελφην αυτων $\mathfrak{E}$ Chr½ | nutricem H: *cf* HI q: την τιθηνον α′, (την) τροφον σ′ | viros? HI: *cf* $\mathfrak{M}$ | + οντας ilr

60 — αυτη y | **A** AU **M**? AM | ×(H) Θ^{G2}: — ει 961 $\mathfrak{A}$ | hereditate obtineat AU > Alcuin

muneribus **CY-G** hept 1,774 (29): mox munera promit **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705B): qui mox ut causam obtinuit, prolatis vasis aureis et argenteis ac vestibus Rebeccae munera auxit, fratribus autem et matri munera obtulit (*cf* H) (707A): mox vero ut causam coniugii domino suo puer obtinuit, vasa aurea atque argentea ac vestes protulit, quas Rebeccae dedit (*cf* H) (707A): puer vero matri eius ac fratribus dona obtulit (*cf* H)

54 *cf* Vers 56 **54**

57 **CAE** s 85,2 (335,15): illi...(= I)...puellam (*OH*^{3}; puellae μ) et quaer. illius voluntatem/ (*cf* H) **57**

58 **CAE** s 85,2 (335,17): /cumque vocata esset, dix. ad eam: vis...(= H)... at illa respondens dixit: vadam **58**

59 **HI** q (38,5): et dimiserunt...(= O)...erant: in **59**

εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων. **61** ἀναστᾶσα δὲ
A in milia milium et hereditate obtineat semen tuum civitates adversariorum
+tuorum
M „ „ „ „ semen tuum possideat adversariorum civitates
H „ mille milia „ possideat semen tuum portas inimicorum suorum × igitur
tuorum

Ρεβεκκα καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀναλα-
H Rebecca et puellae illius ascensis × camelis × secutae sunt × virum qui festi-
eius
ipsius

βὼν ὁ παῖς τὴν Ρεβεκκαν ἀπῆλθεν. **62** Ισαακ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ
I deambula*bat* ad puteum
H nus revertebatur ad dominum suum eo tempore Isaac × „ per viam quae ducit „ „

τῆς ὁράσεως· αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα. **63** καὶ ἐξῆλθεν
εξηλθε δε
I iuramenti (O) et ipse habitabat in terra austri (E) et exi(v)it
egressus est
H cuius nomen est viventis et videntis habitabat enim „ „ australi „ egressus fuerat
autem egressus autem

Ισαακ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν καμήλους ἐρ-
εν τω πεδιω × × × +αυτου
E Isaac exerceri in campo × meridie
× exercitari campum ad meridiem
abalienari ad vesperum
deambulare ad vesperam
halucinari
~ in campum (Isaac) (abalienare)
H × ad meditandum „ agro inclinata iam die cumque levasset oculos vidit camelos ve-
× +suos

(PL 100,547B), Raban (PL 107,573D), ANG (199A) | (+)tuorum AU (Var); C*: = 𝔄𝔙𝔈^{p}

61 eius $\Lambda^{H}O$ ipsius Ω^{J}

62 deambulabat *cf* RUF; H | iuramenti? RUF > CAE | **O** HI | autem (H) Ψ^{B}: *cf* 𝔊

63 egressus autem (H) GR-M½ > Claudius Taurin. (PL 50,978B): εξηλθε δε bw𝔙^{p} | egressus est HI | —isaac 91-95 | ~in campum (isaac) (abalienare)? AM Is 1; 118 Ps | exerceri HI; AU; *cf* Alcuin > ANG exercere AM 118 Ps exercitari 91-95 > ad exercitandum Remigius; Petrus Com.: *cf* H abalienari 91.95; AM fu, Is (-are?) deambulare AM 118 Ps; *cf* Is 6, fu halucinari AM ep, *cf* 118 Ps ovare *cf* AM titul.: möglich als Übersetzung, wenn die Versuche laetari, loqui, decantare etc. kombiniert werden, *cf* z. B. AU Ps 118 s 14,4; HI ep 106,49,1 etc. | in campo 91-95; AM fu, Is 6; HI; AU; Alcuin > ANG: *cf* εν τω πεδ:ω bw in campum 91.95; AM 118 Ps, Is 1: *cf* 𝔊 in agro H: *cf* εν τω αγρω σ′ | —το Ebc_2 | meridie AU ad meridiem 91-95 ad vesperum 91.95 ad vesperam HI; CAE; Alcuin > ANG | —oculos (H) Π^{c}: —τοις οφθαλμοις 𝔈 | +suos $O\Theta^{MG^{2}}$: +αυτου qu𝔄𝔙: = 𝔐

hebraeo habet: et dim. R. sor. s. et nutricem eius et servum Abrahae et viros illius

60 60 **AM** Is 7 (646,20): esto...(= M)...civitates **AU** Gn q 68 (35,20): quod Rebeccae dixerunt fratres eius proficiscenti: soror...(= A)...adversariorum (+tuorum *PSV Tb; Raban*) > Raban (PL 107,573C) **COL** ep 4 (169,40): crescite ibi cum (—*F*) benedictione in mille millia (*cf* H)

61 61 **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705B): Rebecca autem et puellae illius ascensis camelis virum secutae sunt, qui festinus ad dominum suum reversus est/ (*cf* H) (707B): Rebecca autem cum puellis suis virum sequuta est (707C): festinus autem puer ad dominum redit

62 62 **CAE** s 85,4 (336,22): invenit inquit eum ad puteum iuramenti (< RUF Gn 10) **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705B): /eo autem tempore...(= H)...habitabat vero in terra australi/ (707C): eo autem tempore...(= H)... videntis (708A): et notandum quod non dicitur: ambulabat per viam quae ducit ad puteum, sed: deambulabat (708A): qui Isaac Rebecca veniente in terra australi habitat **HI** q (38,11): et ipse habitabat in terra austri/ **RUF** Gn *10,5 (99,10)*: ad puteum inquit iuramenti deambulantem

63 **91.92.94.95**: LXX. exiit (—*95*) exercitari in campo ad meridiem **91.95**: al. exiit abalienari in campum ad vesperum **Alcuin** (PL 100,547B) > ANG (199B): quae est exercitatio Isaac qua se exercere dicitur in campo ad vesperam **AM** ep 50,16 (1159B): malo enim senilibus verbis de supernis rebus hallucinari tecum, quod graece dicunt ἀδολεσχῆσαι: ἐξῆλθεν γὰρ Ισαακ εἰς τὸ πεδίον ἀδολεσχῆσαι veniente Rebecca futurae ecclesiae animo videns mysteria; malo inquam hallucinari tecum verbis senilibus fu 51 (203,11): sanctus Isaac deambulabat in campo, immo abalienabatur Is 1 (642,4): qui veniente Rebecca... exivit in campum abalienare 6 (646,9): elevabat animam suam sicut Isaac in campo vel abalienabat vel, ut alii habent, deambulabat 118 Ps 4,13 (74,6): ἀδολεσχῆσαι vulgo aestimatur vel halucinari vel plus quam oportet aliquid loqui 4,13 (74,15): **63**

χομένας. **64** καὶ ἀναβλέψασα Ρεβεκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν Ισαακ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου
I vidit desil*uit* de camelis
H nientes procul Rebecca quoque × conspecto Isaac × descendit „ camelo

65 καὶ εἶπεν τῷ παιδί Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; εἶπεν δὲ
~ εκεινος ανθρωπος και ειπεν
H et ait ad puerum quis est ille homo qui venit per agrum in occursum nobis dixit ×
~ homo ille +que

ὁ παῖς Οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο. **66** καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ
× × αυτος και
O et tulit theristrum (aestivale) pallium velamen et operuit se
H ei × ipse est dominus meus at illa tollens cito pallium × „ „ servus autem cuncta

Ισαακ πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐποίησεν. **67** εἰσῆλθεν δὲ Ισαακ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ
+σαρρας
I et
H quae gesserat narravit Isaac qui introduxit eam in tabernaculum Sarrae matris suae „
×

64 vidit GR-M | desiluit *cf* RUF | camelis RUF
65 ille homo H: εκεινος ανθρωπος 911 ~homo ille C; Raban (PL 107,574A); Brev. Goth. (PL 86,302A): = 𝔊𝔐 | dixitque $G^{*}\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma^{o}M\Phi^{G^{*}}\Theta P\Psi^{B^{2}DFM}\Omega^{SJ}$; —ei $O\Theta^{A^{*}M}$: και ειπεν××p: *cf* 𝔐 | αυτος m | et HI: και 962: = 𝔐 at illa H: = 𝔊 | theristrum HI > Alcuin, Raban, Petrus Com.: **O** aestivale pallium 91-95: **S** pallium CY-G cen; *cf* HI; H velamen? TE; CY-G hept
67 H: *cf* εισηγαγεν αυτην εις την σκηνην σαρρας της μητρος αυτου α΄ | sarrae H: + σαρρας achj(mg)mos(mg)v

ἀδολεσχία enim vel halucinatio videtur longa quaedam esse meditatio vel morosa quaedam mentis intentio; a quo non longe abest exercitium vel animi vel corporis 4,14 (74, 21): exivit in campum Isaac, graecus dixit ἀδολεσχῆσαι, latinus deambulare vel exercere (-ri *av*). Rebecca veniebat... parabantur nuptiae...videns patriarcha...exivit in campum diffundens acrimoniam suae mentis et deambulans in innocentia cordis sui. diversis utique cogitationibus exercebat animum et in mirabilibus mysteriis delectabatur
titulus 4 (S. Merkle, Römische Quartalschrift 10 (1896) 215): praestolatur ovans sponsam de gentibus Isaac, ecce Rebecca venit sublimi vecta camelo (*cf* L. Traube, Vorlesungen und Abhandlungen 3, München 1920, 82)
AU Gn q 63 (35,25): quod scriptum est: et (—*PVTb*) exiit Isaac exerceri in campo meridie, qui verbum de hac re graecum nesciunt, exercitationem corporis putant. scriptum est autem graece ἀδολεσχῆσαι; ἀδολεσχεῖν vero ad animi exercitationem pertinet et saepe vitio deputatur, more tamen scripturarum plerumque in bono ponitur. pro isto verbo quidam interpretes nostri exercitationem, quidam garrulitatem quasi verbositatem, quae in bono, quantum ad latinum eloquium pertinet, vix aut numquam invenitur. sed, ut dixi, in scripturis plerumque in bono dicitur et videtur mihi significare animi adfectum studiosissime aliquid cogitantis cum delectatione cogitationis; nisi aliud sentiunt qui haec verba graeca melius intellegunt
CAE s 85,4 (336,25): exierat ergo, sicut dicit scriptura, beatus Isaac ad vesperam in agrum ad meditandum (*cf* H) 85,4 (336,29): exierat inquit ad meditandum (*cf* H)
GR-M Jb 35,38 (770D): sicut per Moysen dicitur quod inclinata iam die egressum in agro Isaac/ (*cf* H) *ap* Paterium (PL 79,705B): /egressus...(= H)...die/ (708A): egressus autem fuerat ad meditandum in agro (*cf* H) (708B): qui ad meditandum in agro inclinata iam die exiit (*cf* H) **HI** q (38,11): /et egressus est Isaac exerceri in campo ad vesperam (38,14): quod autem ait: et egressus est ut exerceretur in campo, quod graece dicitur ἀδολεσχῆσαι, in hebraeo legitur: et egressus est Isaac ut loqueretur in agro declinante (inclinante φ) iam vespera (*cf* λαλησαι εν τω αγρω σ΄) **Petrus Comestor** (PL 198, 1107D): alia littera habet: ad exercitandum **Remigius** Antiss. (PL 131,99B): egressus fuerat ad meditandum in agro; quidam codices habent: ad exercitandum in agro; alia quoque translatio dicit: ut loqueretur in agro (< HI q?)

64 **CY-G** hept 1,777 (30): quem Rebecca videns dor- **64**
so defluxit ab alto/ **GR-M** Jb 35,38 (770D): /in camelo sedens Rebecca conspexerit ac protinus de camelo descendit/ (*cf* H) *ap* Paterium (PL 79,705B): /sed mox ut Rebecca Isaac vidit, de camelo descendit/ (*cf* H) (708C): quae ut vidit Isaac, de camelo descendit (*cf* H) (709A): Rebecca vero Isaac viso/ **RUF** Gn *10,5 (99,14):* ibi desilit de camelis *10,5 (99,29):* desilit etiam de camelis

65 **91.92.94.95**: LXX. aestivale (est- *91.92.95*) pal- **65**
lium (palium *94*) **Alcuin** (PL 100,547C) > **ANG** (199B): quid est theristrum quo se operuit Rebecca (< HI q) **CY-G** cen 29-30 (875): tunc porrexit Rebecca pallium hept 1,778 (30): /obstipumque caput tenui velamine condit **GR-M** Jb 35,38 (770D): /et sese pallio ad visionem illius verecundata cooperuit (*cf* H) *ap* Paterium (PL 79,705B): /puerum requirit dicens, quis ille homo esset qui per agrum veniret; cui ille respondit: ipse ...(= H)...tollens pallium sese operuit/67 (709A): /quis ille homo sit requisito puero, cognoscit... quae se mox pallio operuit **HI** q (38,21): et tulit theristrum et operuit se: theristrum pallium dicitur **Petrus Comestor** (PL 198,1107D): et tollens teristrum vel pallium album operit et compsit se (*cf* H + HI q) **Raban** (PL 107,574A): sive iuxta aliam editionem: tulit theristrum et operuit se (< HI q) **TE** cor 4 (159,10): si Rebecca conspecto procul sponso velamen invasit

67 **APO** 12 (225): suscipiens Isaac Rebeccam dilexit **67**
...(= I)...suae **CAE** s 85,5 (337,6): accepit ergo Isaac Rebeccam et intromisit eam in tabernaculum matris suae (*cf* H) 85,5 (337,11): accepit ergo Isaac Rebeccam et in tantum...(= H)...temperaret 85,5 (337,15): accepit

ἔλαβεν τὴν Ρεβεκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή. καὶ ἠγάπησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ισαακ περὶ
γυναικα × × × ×
αυτω ×
I accepit Rebeccam et facta est ei uxor et dilexit eam et consolatus est × a luctu
suscipiens × × × × × ×
H „ eam × × × × uxorem „ in tantum „ × ut dolorem qui ex morte ma-
× eam

Σαρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. **25,1** Προσθέμενος δὲ Αβρααμ ἔλαβεν γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Χεττουρα.
×
I × matris suae adiciens autem Abraham accepit uxorem cui nomen Cettura
et adiecit +et sumpsit +sibi mulierem et nomen ei(us)
et apponens nomine
H tris acciderat temperaret Abraham vero aliam duxit „ nomine Cetthuram
+eius

2 ἔτεκεν δὲ αὐτῷ τὸν Ζεμραν καὶ τὸν Ιεξαν καὶ τὸν Μαδαν καὶ τὸν Μαδιαμ καὶ τὸν Ιεσβοκ καὶ τὸν Σωυε.
και ετεκεν × × × × × ×
I et peperit ei Iembram et Iectan et Madan et Madian et Iesboc et Soe
illi +Bauz × Sobec
H quae „ „ Zamram „ Iexan „ „ „ „ „ „ „ Sue
× ×

3 Ιεξαν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαβα καὶ τὸν Θαιμαν καὶ τὸν Δαιδαν· υἱοὶ δὲ Δαιδαν ἐγένοντο Ραγουηλ καὶ Ναβδεηλ
× × × × × ×
I et Iectan genuit Sabau *et* Theman et Dedan et filii Dedan fuerunt Raguel *et* Namdel
× × × × × ×
H Iexan quoque „ Saba × × „ Dadan × „ Dadan „ × × ×

(mg sub※)xc$_2$𝔄𝔙: Hexapla = 𝔐 ×CAE: = 𝔊 | accepit RUF; H suscipiens APO | —eam (H) CΛΠΣ^{M}A ΤΜΦΨ^{DM}: γυναικα×××× n et f. est ei uxor RUF: αυτω f𝔙 Chr: = 𝔐 ××××××?APO; *cf* CAE | +eam (H) G^{c}OΘA^{2}Ψ^{B2DM}ΩSJ: = 𝔊𝔐 | ×APO: —ισαακ Chr½ | a luctu? APO | ×APO; *cf* H: —σαρρας 𝔈 Cyr: = 𝔐 | +eius (H) arelsc: = 𝔊𝔐

25,1 adiciens autem AU: **A** = 𝔊 et adiecit…et HI: **O** = 𝔐 et apponens RUF Rm | accepit RUF; HI; AP-V sumpsit AU | +sibi AP-V? | mulierem AP-V | cui nomen RUF; AU ci: = 𝔊 et nomen eius HI: **O** = 𝔐 et nomen ei AP-V? nomine AU Gn q; H

2 et peperit RUF; HI; AP-V: και ετεκεν dnp: = 𝔐 | ei RUF; HI; H illi AP-V | +bauz AN: Dublette zu iesboc (ιεσβαυκ gj), *cf* ιεξαν] ιεσβοκ n | —madan AN (*T*): —και τον μαδαν 911? f | —et madian (H) C*: —και τον μαδιαμ 911? 𝔈^{fp} | sobec AP-V: < σοβακ 1 Par 1,32

3 —et themam HI; H: —και τον θαιμαν bmo Jos: = 𝔐, 1 Par 1,32 | ×××× HI; H: —ραγουηλ και

ergo Isaac Rebeccam et in tantum dilexit, ut tristitiam quae de morte matris acciderat temperaret (*cf* H) **GR-M** *ap* Paterium (PL 79,705B): 65/quam Isaac in tabernaculum Sarae matris introduxit et accepit uxorem atque in tantum dilexit, ut dolorem qui ex morte matris accesserat temperaret (*cf* H) (709B): quam Isaac in tabernaculum suae matris introducit atque uxorem accipit… quam in tantum dilexit, ut dolorem qui ex morte matris accesserat temperaret (*cf* H) **KA** Γ 26 (76): ubi Ysaac accepit uxorem suam (—*D*) Rebeccam **RUF** Ct prol (*68,7*): et accepit…(=I)…eam

25,1 25,1 **AN** gen 257 (172): nam et (—*T*) de Cettura (*G;* cetthura *T*) concubina habuit (*G;* genuit *T*) Abraham (*G;* —*T*) filios sex/ **AP-V** Jub *19,12 (21b):* et Abraham accepit sibi mulierem tertiam et nomen ei Cetturra de filiabus domesticorum suorum, eo quod murtua esset Agar prius quam Sarra/ **AU** ci 16,34 (179,26): adiciens autem A. sumpsit ux. cui nomen Cettura Gn q 70 (36,10): adiciens autem A. sumsit ux. nomine Cetturam (cethuram *PSVTbd*) **HI** q (38,24): et adiecit A. et accepit ux. et nomen eius Cetura/ **IS** Gn 20,1 (253A): quid autem sibi vult quod Abraham post obitum Sarae Cethuram duxit uxorem (*cf* H) **KA** Γ a 27 (76): ubi A. duxit ux. aliam Cethuram nomine (*cf* H) Γ b 26 (76): ubi A. ducit ux. Cetturam (*cf* H) Δ 100 (86): de Cethura uxore Abrahae (abrae *F;* —*V*) Λ b 44 (96): et A. Cethuram duxit uxorem (*cf* H) **RUF** Gn *11,1 (100,19):* de eo quod A. Cett(h)uram (*Hss;* chetturam *Edit.*) accepit uxorem *11,2 (104,1):* 24,1/Chetturam ducit uxorem Rm *4,6 (982C):* et apponens A. acc. ux. cui nomen Cethura/

2 *cf* 1 Par 1,32 **AN** gen 257 (172): /primitivus **2** Iebda (*G;* lebda *T*), secundus Baux (*G;* bauz *T*), III Iectan 260 (172): tertius vero filius Abrahae Madam (*G;* tertius …madam —*T*), quartus Maxian (*G;* mazian *T*) 262 (172): VI vero filius Abrahae Iesboe (*G;* quintum ieboc *T*), VII Soreri (*G;* sextum coseri *T*) **AP-V** Jub *19,13 (21b):* /et peperit illi sex filios: Iebram et Iectam et Madan et Madiam et Sobec et ⟨S⟩oe, in duos septimanarum annorum **HI** q (38,25): /et peperit ei Zamram et Iecsan (iecxan φ)…(=I)…Sue (suae φ)/ **RUF** Rm *4,6 (982C):* /et peperit ei Zamram (iembram, membram *Mss*) et Iecsan (zexan *Mss*) et Madan (medam *Mss*) et Madian et Iesboch (iesoc, ieroch, iesboc *Mss*) et Sue (soe *Mss*)

3 *cf* 1 Par 1,32 **AN** gen 258 (172): et filii eius tres **3** (*G;* iectan genuit filios tres *T*): primitivus Sabau (*G;* abaudus *T*), secundus Theman (*G;* temnan *T*), III Dedan 259 (172): et filii eius Dedan quinque et ista nomina eorum (*G;* dedan genuit filios quinque *T*): primogenitus Raguel, secundus Namdel (*G;* nabdel *T*), III Assyrin (*G;* assur *T*), IIII Latisunt (*G;* latisin *T*), V Lomomen (*G;* lomon *T*) **HI** q (38,26): /et Iecsan (iecxan φ) genuit Saba et Dadan; et filii Dadan fuerunt Asurim et Latusim (latosim φ) et Laomim (laomin β; laommiim φ)/ (39,16): et filii Dadan fuerunt Asurim et Latusim (latosim φ) et Laomim

καὶ Ασσουριμ καὶ Λατουσιμ καὶ Λοωμιμ. **4** υἱοὶ δὲ Μαδιαμ· Γαιφα καὶ Αφερ καὶ Ενωχ καὶ
καὶ υἱοι
I *et* Assyrin et Latisin et Lomomin et filii Madian Gefar et Afer et Enoch et
H × Assurim „ Lathusim „ Loommim at vero ex Madian ortus est Epha „ Opher +et Saba „ „ „

Αβιρα καὶ Ελραγα. πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χεττουρας. **5** Ἔδωκεν δὲ Αβρααμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ
~ ουτοι παντες ×
I Abira et Ezrasa omnes hi × filii Ceturae dedit autem Abraham omnem censum suum
~ hii omnes enim × hereditatem suam
H Abida „ Eldaa „ hii × „ Cetthurae et dedit deditque „ universa cuncta quae hereditatem quae habuit possederat
~ hi omnes

Ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, **6** καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν +δε Αβρααμ δόματα καὶ ἐξαπέστειλεν
~ τω υιω αυτου ισαακ ~ δοματα αβρααμ ×
I Isaac filio suo et filiis concubinarum suarum dedit Abraham munera et dimisit
~ filio suo × × Isaac filiis autem quas habuit +autem eisdem × dationes emisit
filiis vero × data divisit
dona
~ ditiones Abraham
H „ × × filiis autem „ × largitus est × „ „ separavit

αὐτοὺς ἀπὸ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν. **7** Ταῦτα δὲ
~ αυτου ζωντος
I eos ab Isaac filio suo adhuc se vivo ad orientem in terram orientis
+cum × viveret in oriente ad orientalem
H „ „ „ „ „ dum „ ipse viveret „ plagam orientalem fuerunt autem
~ viveret ipse ×

τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς Αβρααμ, ὅσα ἔζησεν· ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἔτη. **8** καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν
× ~ αβρααμ
I centum septuaginta quinque et deficiens mortuus est
× × defunctus
~ Abraham mor-
H × dies vitae eius × × „ „ „ annorum „ „ „ „
Abrahae anni ×

ναβδεηλ και ο Jos: = 𝔐

4 και υιοι n: = 𝔐 | +et saba HI | omnes hi HI; H: = 𝔊𝔐 ~ hii omnes AN; Ψ^{F^2}: ~ ουτοι παντες 961 962 Afilnprsvy | × HI; AN?; H: = 𝔐

5 dedit autem AU: **A** = 𝔊 dedit enim AU pat (Var) et dedit HI: **O** = 𝔐 | omnem censum suum AU: **A** × hereditatem suam? RUF: — παντα $\mathfrak{V}^{p}$ universa quae habuit HI: **O** | isaac filio suo AU: **A** = 𝔊 ~ filio suo isaac AU pat (Var): ~ τω υιω αυτου ισαακ fir isaac×× RUF?; HI; H: = 𝔐

6 et filiis AU: **A** = 𝔊𝔐 filiis autem HI; H filiis vero RUF? | suarum AU: **A** = 𝔊 quas habuit? HI: **O** × RUF?; H | +autem eisdem AN: *cf* +δε ac, *cf* ~ εδωκεν δε και τ. υιοις... fir | — abraham HI; H: — αβραααμ $a^{a^2}f\mathfrak{V}$ ~ ditiones abr. AN: ~ δοματα αβρααμ egj | munera RUF; HI q; AU pat, Gn q, ci (Erklärung); CY-G (Vers 7); AP-V; H dationes AU ci (Text) ditiones AN data AU loc dona RUF; HI So dimisit HI; AU emisit AP-V divisit? AU pat (Var): *cf* H? separavit H > AN | adhuc se vivo AU; AN: ~ αυτου ζωντος acmoxc$_2$𝔄: Hexapla < 𝔐 cum adhuc viveret HI; *cf* — ipse (H) T* ~ viveret ipse (H) Φ^{A}: *cf* 𝔊 | ad orientem AU; AN: = 𝔊 in oriente HI | in terra(m) orientis AU; AN: = 𝔊 ad terram orientalem HI

7 abrahae (H) $T^{1}M\Phi P^{2}\Psi\Omega$: = 𝔊𝔐 | — quinque AU?; KA Λb: — πεντε E | anni (H) CΛXΠΣTMΦΘPΨΩ

8 — deficiens HI Ps h; C*: *cf* HI q > ANG | defunctus est RUF obiit? KA Λ ~ abraham mort. est

(loamim γ; laommim φ)

4 4 *cf* 1 Par 1,33 **AN** gen 261 (172): et filii eius quinque (*G;* mazias genuit filios quinque *T*): primitivus Gefar (*G;* cephur *T*), secundus Afer, III Enoch (*G;* enodi *T*), IIII Abira, V Aezrasa (*G;* ezrasa *T*) 262 (172): hii omnes filii Abrahae sex de Cettura et nepotes XIII (*G*) **HI** q (38,27): /et filii Madian: Gefar et Afer et Saba et Enoch et Abida et Aledea (eledea φ); omnes hi filii Ceturae/

5 5 **AU** ci 16,34 (179,29): dedit . . . (= I) . . . suo/ pat 25 (689,23): dedit autem (enim *W*) . . . (= I) . . . I. filio suo (~ fil. s. ysaac *W*)/ **HI** q (38,29): /et dedit A. universa quae habuit I./ **RUF** Rm *7,3 (1106A):* quod Abraham haereditatem quidem suam dedit Isaac/

6 6 **AN** gen 263 (172): dedit autem eisdem (*Editor;* eiusde *Hs*) ditiones Abraham et separavit eos . . . (= I) . . . orientis (*G*) **AP-V** Jub *20,12-13 (23b):* et dedit Ismael, filiis eius et filiis Cetturae munera et emisit eos ab Isac filio suo ⟨*et abiit Ismael*⟩ et filii eius et filii Cetturae et filii sui et inhabitaverunt a Faramon usque ad introitum Babyloniae in omni terra orientali super faciem deserti et conmixti sunt isti illis et adhesit nomen ipsorum Arabiis et Ismaelite usque in diem hanc (*cf* Gn 21,21) **AU** ci 16,34 (180,1): /et filiis...(= I)...dationes...(= I)...terram (terra *B Hg*) orientis. habent ergo nonnulla munera filii concubinarum . . . Gn q 70 (37,15): munera quae acceperunt filii concubinarum 124 (66,6): an quia scriptura dixerat de Abraham, quod munera dederit filiis concubinarum suarum, Agar scilicet et Cetturae, et dimiserit eos ab Isaac

Αβρααμ ἐν γήρει καλῷ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν
απεθανεν πρεσβυτερος τους πατερας
I Abraham in senectute bona senex et plenus dierum et appositus est ad populum
+(et) nutritus ~ bona senectute senior collectus patres
tuus est
H × " " " provectaeque aetatis " " " congregatusque " " "
ad patres suos et ad

αὐτοῦ. **9** καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ισαακ καὶ Ισμαηλ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν
I suum in duplici spelunca
suos
H " et sepelierunt eum Isaac et Ismahel filii sui " spelunca duplici quae sita est in agro
populum suum

Εφρων τοῦ Σααρ τοῦ Χετταίου, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρη, **10** τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτήσατο
χεβρων +υιου +υιου ον
H Ephron filii Soor Etthei × × e regione Mambre × × × quem emerat
Ebron quam

Αβρααμ παρὰ τῶν υἱῶν Χετ, ἐκεῖ ἔθαψαν Αβρααμ καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. **11** ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ
I et factum est postquam
H × a filiis Heth ibi sepultus est ipse et Sarra uxor eius " × × post

ἀποθανεῖν Αβρααμ εὐλόγησεν ὁ θεὸς Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ κατῴκησεν Ισαακ παρὰ τὸ φρέαρ
~ τον υιον αυτου ισαακ
I mortuus est Abraham benedixit dominus Isaac filium eius et habitavit × ad puteum
deus
H obitum illius " deus " filio " qui habitabat × iuxta "
filium illius
~ filio eius Isaach

AM?; HI Za: ~ αβραμ απεθανεν x𝔄 | ×H: —αβραμ n | +(et) nutritus? HI Ps h, Za: < 15,15 | ~ bona senectute AM? | senior? PS-BAS; AP-V: πρεσβυτερος 962 dgjps(txt)vxy: = 35,28 ××HI Ps h, Is?; RUF?; CY-T?: *cf* —πρεσβυτης 71 | —et (H) Λ^{L*}: —και m$\mathfrak{V}^{p}$ | —dierum (H) G*Λ^{L*}: *cf* HI q: = 𝔐 | collectus HI q | ad populum suum HI q, So; AU; ORI; H: = 𝔊 ad patres suos HI Is; CY-T: προς τους πατερας αυτου DEns(mg): < 15,15 ad patres suos et ad populum suum (H) G*: Dublette
9 ebron (H) Λ^{L}: χεβρων eg: *cf* RUF? | filii H: *cf* υιου του fir; του υιου acjmoqsuv(txt)x: (Hexapla) = 𝔐
10 quem (=agrum) H: ον aegjosvx: = 𝔐 quam (=speluncam) T$\Phi^{A*VP*}\Theta^{A}$P2Ψ^{B*}MQ^{SJ}: = 𝔊
11 **I** RUF | et factum est RUF: = 𝔐 | deus RUF½ (Var); H: = 𝔊𝔐 | ~ filio eius is. (H) Σ^{O}: ~ τον υιον αυτου ισαακ c_2 | filium (H) Λ^{H} | illius (H) Ψ^{B}

filio suo in terram orientis loc 4,58 (590,15): dedit A. data filiis suis: graecus habet δόματα pat 25 (690,1): /et filiis...(=I)...dimisit (divisit *DOVWb*) eos ab I. f. s. **HI** q (38,30): /filiis aut. conc. quas habuit dedit munera...(=I)...cum adhuc viveret in oriente ad terram orientalem So 1 (1341C): et ipsum Ismael filium esse Abraham et accepisse dona et partes a patre **RUF** Rm 7, *3 (1106A):* /filiis vero ancillarum vel concubinarum non haereditatem, sed dona dicitur dedisse vel munera

7 7 **AP-V** Jub *21, 2 (24a):* 8/et ecce ego filius (filii *Hs*) quinque et septuaginta et centum annorum sum *22,8 (25b):* et ecce ego sum filius quinque et septuaginta et centum annorum/ *23,6 (27a):* quinto et centesimo et septuagensimo anno conplevit dies vitae suae/ **AU** ci 16,34 (180,17): et mortuus est Abraham, cum esset annorum centum septuaginta ⟨quinque⟩ (—*mss ed. Arg.; habet Claudius Taurin. PL 50,979D)* **CY-G** hept 1,780–781 (30): sed postquam senior centum transcenderat annos septies et denos, largitus munera cunctis **KA** Γ 28 (76): ubi Abraham vixit annis CLXXV Λ a 45 (96): vixit Abraham annis centum septuaginta quinque Λ b 45 (96): vixit Abraham annis centum septuaginta (CL XXV *E*)/

8 8 **AM** mort 35 (734,3): A. mortuus est in bona senectute (~ sen. bona *VNT,A m. 2)* **ANG** (205D): in hebraeo non habetur 'deficiens', sed a LXX interpretibus additum est (< HI q) **AP-V** Jub *21, 2 (24a):* ego senui et nescio diem mortis meae et repletus sum diebus meis/7 *22,8 (25b):* /senior et plenus dierum *23,6-7 (27a):* /conplevit dies vitae suae senior et plenus dierum, propter quod dies antiquorum erant vitae ipsius **AU** Chr 2,35 (194,23): et appositus est ad populum suum **PS-BAS** Is *1,11 (401b):* A. senior et plenus dierum **CY-T** Cae 2,45 (343,10): appositus est ad patres suos in senectute bona in Christi nomine plenus dierum **EUCH** int 5 (32,7): et mortuus A. senex et plenus dierum **HI** Is 8 (288D): qualis senex fuit A. qui mortuus est in senectute bona et appositus est ad patres suos 11 (393B): qui mortuus est plenus dierum in senectute bona Ps h 21 (125,25): et mortuus est inquit A. (+ et *C*) nutritus in senectute bona; plenus inquit dierum q (39,22): et mortuus est A. in sen. bona, senex et plenus, et collectus est ad populum suum: male in LXX interpretibus additum est 'et deficiens mortuus est A.', quia non convenit Abrahae deficere et imminui. illud quoque, quod nos posuimus 'in sen. bona senex et plenus', in graecis codicibus ponitur 'plenus dierum'; quod cum sensum videatur exponere eo quod luce et diei operibus plenus occubuerit, tamen magis ad ἀναγωγὴν facit, si simpliciter ponatur 'plenus' So (1341B): et deficiens...(=I)...suum (1341C): deficiens mortuus est, et non addi, quod scriptum est de Abraham: in senectute...(=I)...suum Za

τῆς ὁράσεως. **12** Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ισμαηλ τοῦ υἱοῦ Αβρααμ, ὃν ἔτεκεν Αγαρ
I visionis progenies Ismahel
H nomine viventis et videntis hae × sunt generationes „ filii Abraham quem peperit (genuit ×) ei Agar Aegyptia

ἡ παιδίσκη Σαρρας τῷ Αβρααμ, **13** καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισμαηλ κατ' ὄνομα
(κατα τα ονοματα)
I et haec sunt nomina filiorum Ismahel secundum nomina
H famula Sarrae × „ „ × „ „ eius (in nominibus suis) in vocabulis

τῶν γενεῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος Ισμαηλ Ναβαιωθ καὶ Κηδαρ καὶ Ναβδεηλ καὶ Μασσαμ **14** καὶ Μασ-
(αυτων)
I generationum eorum primitivus Ismahel Nabeoth et Cedar *et* Nabdel *et* Aza *et* Mas-
H et generationibus suis (et in generationibus suis) primogenitus Ismahelis Nabaioth dein „ „ Abdeel „ Mabsam Masma quo-

μα καὶ Ιδουμα καὶ Μασση **15** καὶ Χοδδαδ καὶ Θαιμαν καὶ Ιετουρ καὶ Ναφες καὶ Κεδμα. **16** οὗτοί εἰσιν
I mam *et* Iduma *et* Massen *et* Chodam *et* Themam *et* Iethur *et* Nafer *et* Cedmar hi sunt
H que „ Duma „ Massa × (et) Adad „ Thema × (et) Itur „ Naphis „ Cedma isti „

οἱ υἱοὶ Ισμαηλ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν· δώδεκα
I filii Ismahel (A) duodecim
H „ „ et haec nomina × per castella × et × oppida eorum „

ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν. **17** καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Ισμαηλ· ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ
A principes secundum gentes eorum (I) *et* hi sunt anni vitae Ismahel centum triginta septem
H „ × tribuum suarum × × × „ „ „ „ „ „

12 Vers 12–18 (H) omittit 68: = bw | —δε 961 Et𝔙ᵖ | —sunt (H) T*: = 𝔊𝔐 | progenies KA Δ generationes KA Λ; H | genuit C: εγεννησεν r^a | ei H: = 𝔈 | × Φ^{G*}: = 𝔊𝔐 | +η αιγυπτια *abcefgjmo* xc_2𝔄: Hexapla = 𝔐 | —sarrae $Π^c$: —σαρρας m

13 sunt AU | × HI; AU Gn q (Var); H: = 𝔊𝔐 | secundum nomina AU: κατα τα ονοματα (E)hir𝔄𝔙 in nominibus suis? HI: = 𝔐 | et in generationibus suis HI?; $Σ^{TO}P^*$ | eorum AU: αυτων fhi^{a}rc_2𝔙: = 𝔐 | ×AU loc (Var): —αυτου o | primitivus HIL; AN primogenitus HI; H

15 +et (H) $Ω^{SJ*}$: = 𝔊 | +et (H) $Λ^{HΨ^{F}ΩS}$: = 𝔊

16 —αυτων r | —αυτων d

2 (1465D): deficiens A. mortuus est, nutritus in sen. bona, senex et plenus dierum **KA** Δ a 101 (86): ubi mortuus est Abraham (abraam *F*) Λ b 45 (96): /et obiit **ORI** Mt *17,36 (699.27)*: appositus est ad populum suum **RUF** Gn *15,6 (134,26)*: quoniam defunctus est A. plenus dierum

9 9 **RUF** pri *4,3,4 (329,23)*: quis enim negare potest quod Abraham in duplici spelunca sepultus est in Chebron (...ως οτι Αβρααμ εν τω διπλω σπηλαιω εταφη εν Χεβρων)

11 11 **CY-G** hept 1,783–784 (30): interea patrias indeptus filius aedes ad puteum degit, fuerat cui Visio nomen **RUF** Gn *11,3 (104,15)*: et factum est inquit postquam ...(=I)... visionis *11,3 (104,27)*: benedixit inquit dominus (deus *A*) Isaac et hab. ad put. vis.

12 12 *cf* 1 Par 1,29 **KA** Δ 102 (87): Ismahel (hismahel *N*; ysmahel *F*; ismael *E**) progenies Λ a 46 (96): generationes Ismahel Λ b 46 (96): de generationibus Ismahel et obitu eius

13 13 *cf* 1 Par 1,29 **AN** gen 254 (172): primitivus Nabeoth (*T*; nabiod *G*) et Malel soror eius (*G*; secundum faemina malelelet *T*), secundus (*G*; tertium *T ac sic deinceps*) Caedar (*G*; accedar *T*), III Nabdel, IIII Aza/ **AU** Gn q 71 (37,22): haec sunt (—*N*) nomina ...(=I)... eorum 71 (38,1.5): secundum...(=I)...eorum loc 1,91 (521,5): haec...(=I)...eorum (—*C*): tamquam dixisset: secundum quae nomina generationes eorum appellatae sunt **HI** q (40,1): et haec nomina fil. Ismahel in nominibus suis et in generationibus suis: primogenitus Ismahelis Nabaioth (nabeoth φ) et Cedar **HIL** Ps 119,20 (557,2): primitivus inquit Ismael Nabaioth (naveoth *V*) et Cedar

14 *cf* 1 Par 1,30 **AN** gen 254 (172): /V Masmam (*G*; masman *T*), VI Idoma (*G*; iduma *T*), VII Massen (*G*; massem *T*)/ **14**

15 *cf* 1 Par 1,30–31 **AN** gen 254 (172): /VIII Chodam (*G*; codan *T*), VIIII Thema (*G*; themam *T*), X Iechor (*G*; iechur *T*), XI Nafer, XII Zedmar (*G*; codmar *T nach Mommsen*, cedmar *T nach Lagarde*)/ **15**

16 *cf* 1 Par 1,31 **AN** gen 254 (172): /hi (*G*; hii *T*) sunt duodecim (—*T*) filii Ismahel (+XIII *T*) **AU** Gn q 71 (38,9): duodecim principes secundum gentes eorum **16**

17 **HI** So (1341C): hi sunt...(=I)...suum **KA** Γ 29 (76): ubi Hismahel vixit annis CXXXVII **17**

ἔτη· καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ. **18** κατῴκησεν δὲ ἀπὸ Ευιλατ
×
I × et deficiens mortuus est et est adpositus ad genus suum inhabitaverunt (και κατωκησεν) autem ab Evilath
H × (annis) × (deficiensque) 〃 〃 〃 〃 × 〃 〃 (+est) populum 〃 habitavit (et qui habitaverunt habitaverunt) 〃 〃 Evila

ἕως Σουρ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν πρὸς Ἀσσυρίους· κατὰ πρόσωπον
I usque Sur quae est contra faciem Aegypti usquedum veniatur (εις) ad Assyrios contra faciem
H 〃 〃 〃 respicit Aegyptum introeuntibus (venientibus) × (in) 〃 ~ inhabitavit coram

πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησεν. **19** Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ισαακ τοῦ υἱοῦ Αβρααμ· Αβρααμ +δε
I omnium fratrum suorum habitavit generationes (progenies) Isaac filii Abrahae
H (tem contra faciem omnium fratrum suorum) cunctis fratribus suis obiit hae quoque sunt × 〃 〃 〃 Abraham Abraham (+autem)

ἐγέννησεν τὸν Ισαακ. **20** ἦν δὲ Ισαακ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβεν τὴν Ρεβεκκαν θυγατέρα Βαθουηλ
(~ τεσσερακοντα ετων) (+γυναικα)
I erat Isaac quadraginta annorum cum accepit Rebeccam filiam Batuel
(+mulierem)
H genuit Isaac qui cum 〃 esset 〃 × duxit uxorem 〃 〃 Bathuel

τοῦ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀδελφὴν Λαβαν τοῦ Σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα. **21** ἐδεῖτο δὲ Ισαακ
× × × (+εις) ×
I Syri de Mesopotamia sororem Laban (A) Syri sibi in uxorem (L) rogabat *autem* Isaac
(rogavit oravit)
H 〃 〃 〃 〃 〃 × × × × deprecatusque est × (Isaac)

κυρίου περὶ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στεῖρα ἦν· ἐπήκουσεν δὲ αὐτοῦ ὁ θεός, καὶ ἔλαβεν
× × (~ ην στειρα) (και επηκουσεν) (συνελαβε)
L dominum pro Rebecca uxore sua quia sterilis erat (I) et exaudivit illum deus et concepit
(× deum) (eum)
H 〃 〃 × 〃 〃 eo quod esset sterilis (~ sterilis esset) qui 〃 eum × 〃 dedit con-

17 ×HI; H: —ετη 911fmn annis (H) Σ^{T} | deficiensque (H) $O\Theta P^{2}\Psi^{B*DF}\Omega$: = $\mathfrak{G}(\mathfrak{M})$ | adpositus H: *cf* D. De Bruyne, RB 36 (1924) 163; RB Bull. d'anc. lit. chrét. lat. 1 p. [224] +est (H) $G^{*}\Pi^{C}\Phi R^{*}O\Theta^{M*}\Psi^{FM}\Omega^{S}$, Quentin

18 inhab. autem AN et hab. HI: = $\mathfrak{M}$: *cf* και κατωκησεν E qui hab. AN (Var) | —autem (H) Ψ^{B*}: —δε m | usquedum veniatur AN: = $\mathfrak{G}$ venientibus HI? | ad AN: = $\mathfrak{G}$ in HI: εις r | contra... habitavit HI ~ inhabitavit...suorum AN | habitavit] cecidit? HI: < $\mathfrak{M}$

19 —sunt (H) BO: = $\mathfrak{GM}$ | generationes AN; KA Λ; H progenies AN (Var); KA Δ | +autem (H) 68: +δε $n\mathfrak{B}^{b}$: *cf* Mt 1,2 ss

20 ~τεσσερακοντα ετων 962 $D\Delta_{3}$acfioxc$_{2}$: (Hexapla) = $\mathfrak{M}$ | accepit AU; AP-V nupsisset? PHo | +mulierem? AP-V; *cf* uxorem H: +γυναικα m | —του συρου Chr | —εαυτω γυναικα 71 | +εις EΔ_{3}aceghjmoqs (mg)tuxc$_{2}$ Chr: (Hexapla) = $\mathfrak{M}$

21 rogavit RUF½ (?, nicht alle Hss) oravit? RUF½ | +isaac (H) $C\Sigma BT^{2}M\Phi O\Theta P^{2}\Psi\Omega$: = $\mathfrak{GM}$ | dominum *cf* AM; RUF½; QU (Var); CY-G; IS; H: I = $\mathfrak{GM}$ ×BAR; RUF½: —κυριου cdfm Barn Chr deum? AU; QU | ×H: —ρεβεκκας Δ_{3}: = $\mathfrak{M}$ | esset sterilis H: *cf* ~ην στειρα Ebw ~ sterilis esset (H) Ω^{S} | et exaudivit RUF; PS-HI: και επηκουσεν Chr, *cf* και υπηκουσεν Δ_{3}: = $\mathfrak{M}$ | illum RUF; PS-HI eum AM; H | concepit AM; RUF; HI;

18 18 **AN** gen 255 (172): inhabitaverunt autem (*G;* qui habitaverunt *T*) ab Evilath (ebilath *T*)...(=I)...Assyrios (assyriam *T nach Lagarde*); inhabitavit autem (*G;* —inh. aut. *T*) contra fac. omn. fr. s. **HI** q (40,3): et habitaverunt ab Evila...(=I)...venientibus in Ass., in conspectu omn. fr. s. cecidit (40,13): quod autem in extremo huius capituli iuxta LXX legimus: contra fac. omn. fr. s. habitavit, verius est illud quod nos posuimus: coram omnibus fratribus suis occubuit

19 19 **AN** gen 264 (172): incipit (*G;* —*T*) generationes (*G;* progenies *T*) Isaac filii (fili *T*) Abrahae **KA** Δ 103 (87): Isaac (ysaac *EV;* ysaach *F*) progenies Λ a 47 (96): generationes Isaac b 47 (96): de generationibus (generatione *I*) Isaac

20 **AN** gen 244 (171): hic Batueli nati sunt filii duo (*G;* bathuel genuit filios duos *T*) Laban et Rebecca (rebeccha *T*) uxor Isaac (—ux. is. *T*) **AP-V** Jub *19,11 (21b):* et in anno quarto ipsius accepit Abraham Isac filio suo mulierem et nomen eius Rebecca filia Bathuel filii Nachor fratris Abraham, sororem Labae filiam Bathuel **20**

ἐν γαστρὶ Ρεβεκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ. **22** ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ· εἶπεν δέ Εἰ οὕτως μοι
I × × Rebecca uxor eius (E) et exultabant pueri in utero eius *dixit autem* (I) si sic mihi
exultaverunt infantes ea at illa futu-
luxuriabantur autem filii eius intra uterum suum
luctabantur
gestiebant
H ceptum Rebeccae × × sed collidebantur in utero eius parvuli quae ait " " "
et ~ parvuli in utero eius

μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου. **23** καὶ εἶπεν κύριος αὐτῇ
~ αυτη κυριος
I incipiet fieri ut quid mihi hoc abiit autem interrogare a domino (L)et dixit illi dominus
rum est mihi ad ista venit +Rebecca ad interrogandum dominum ei
s u n t quo *ivit* +Isaac cum ea deum
perrexit
H futurum erat quid necesse fuit concipere perrexitque ut consuleret dominum qui respondens ait
+Rebecca

PS-HI; *cf* QU: συνελαβε bw, oder ελαβεν εν γαστρι?: = 𝔐 | ×× AM; RUF; HI; PS-HI; QU: — εν γαστρι Δ_3: = 𝔐 | reb. ux. eius HI; PS-HI: = 𝔊𝔐 ××× RUF: — ρεβεκκα η γυνη αυτου n rebecca×× AM; *cf* H: — η γυνη αυτου 𝔓^{p}
22 et RUF; HI; 68: = 𝔐 (lux.) autem 91–94: = 𝔊 | exultabant 94; AM Is; RUF exultaverunt 91.92 luxuriabantur autem 91–94: < luctabantur? *cf* AM 118 Ps (Var), AU Jo, s; conluctantia inter se PRIS; certantes PS-PET: διεπαλαιον σ′ gestiebant AU ci, Gn q; QU: **A** ludebant sive calcitrabant? HI q movebantur? HI q: < 𝔐 exilire AM Ca iactare se AM 118 Ps collidebantur H: *cf* συνεθλασθησαν α′ | pueri 91–94; RUF infantes 91–94; AM Is filii eius? HI q; *cf* PS-PET: *cf* υιοι α′, 𝔐 fetus? AM Ca; puerperia? AU Gn q: *cf* βρεφ 961* ~ parvuli in utero eius (H) CAE | in utero eius 91–94; AM Is, 118 Ps; RUF; AU; QU; H: = Lc 1,41: *cf* 𝔐 intra uterum suum AM Ca? in ea 91–94; HI q: = 𝔊 | at illa? QU: η δε? | mihi incipiet fieri QU: = 𝔊 futurum est mihi PHo × sunt? PRIS: — μοι dp: *cf* 𝔐 | ut quid QU; PHo: = 𝔊 ad quid PHo (Var) quo PRIS? | ista? PRIS | abiit AM Is; RUF; QU venit AU Gn q½ ivit *cf* HI Jov, AU Gn q½ perrexit *cf* HI ep; PHo; H × (und interrogavit oder ähnlich)? BAR; AM Ca, 118 Ps; AU ci > IS; PS-PET | autem QU: = 𝔊 — δε $a^{a2}c_2$ | + rebecca RUF; $\Theta^{G^2}P^2$, Brev. Goth. (PL 86,304D) + isaac cum ea QU | ad interrogandum? HI ep; AU Gn q½ ut consuleret H; *cf* AM Ca, CY-G quaerebat BAR? | a domino BAR; RUF; PHo: = 𝔊 dominum AM Is, 118 Ps; RUF (Var); HI Jov, ep (Var); AU Gn q, ci > IS; QU; PS-PET; H: = 𝔐 deum? AM Ca; HI ep: *cf* παρα κυριου του θεου firE^{fp}
23 illi dominus BAR; CAE ei dominus RUF; *cf* AU Gn q (Vers 22): ~ αυτη κυριος l𝔄: Umstellung im lat. vom Rhythmus bedingt, der das längere Wort nachstellt, *cf* dominus rebeccae CY; dominus ad rebeccam PS-AU; deus ad rebec-

et Bathuel filius erat Malce mulieris Nachor fratris Abraham (*cf* Gn 24,15) **AU** loc 1,92 (521,8): accepit...(= I,A) ...uxorem, cum posset dici tantummodo 'uxorem' aut 'sibi uxorem' **PHo** *1 (70):* quare quadraginta annorum erat Isaac cum nupsisset Rebeccam (*FS;* ei rebecca *AG*)

21 21 **AM** Is 18 (655,9): concepit autem Rebecca 118 Ps 20,6,1–2 (448,1): de quibus rogatus est dominus ab Isaac patre eorum, ut daret ei suae posteritatis heredes de Rebecca uxore sua, quae per viginti annos nullum dederat generationis insigne; exaudivit eum et concepit Rebecca/ **AU** ci 16,35 (180,27): cum illi deum roganti, ut pareret uxor eius quae sterilis erat, concessisset dominus quod petebat, atque haberet illa conceptum/ **BAR** *13,2 (74,4):* rogabat Isaac pro...(= L)...sterilis erat/ (εδειτο δε ισαακ περι ρεβεκκας της γυναικος αυτου οτι στειρα ην και συνελαβεν) **CY-G** hept 1,787–791 (30): quae cum praecipuo canderet sidere formae, infecunda diu nescivit gaudia matris; sed cum sanctifico dominum deposceret ore, heredem ut iustum coniunx gravidata crearet, auditur/ **GR-M** dia 1,8 (49,15): depraecatus est Isaac dominum (~ dom. is. *V 3*)...(= H)...qui (+ et *S*)...(= H)...Rebeccae **HI** q (40,25): et concepit R. uxor eius/ **PS-HI** ep 6,6 (84B) = PS-MAX ep 2,5 (941A): et exaudivit...(= I)...eius **IS** Gn 23,1 (255B): igitur Isaac dum rogaret dominum ut pareret uxor eius quae sterilis erat, concessit dominus quae postulabat/ (< AU ci 16,35) **QU** pro 1,27 (748B): cum (et *Remig.*) idem Isaac Rebeccam propinquam sibi accepisset uxorem, eam (eamque *Remig.*) sentiens sterilem, pro gignenda prole deum (dominum *Remig.*) qui multiplicem promiserat deprecatus est, statimque ut poposcit (poscit *Remig.*) accepit; cum autem concepisset (concipiens namque *Remig.*) Rebecca/ (*cf* H) **RUF** Gn *12,1 (106,26):* Isaac rogavit (rogabat *BCDm*) pro...(= L,I) ...concepit/ *12,1 (107,9):* oravit inquit pro ea Isaac dominum, et ex. illum et concepit/ **S-Ge** V 3,54,2 (269): deus qui famulum tuum Isaac pro sterilitate coniugii sui te deprecantem exaudire et conceptum Rebeccae donare dignatus es (*cf* H)

22 **91.92.94**: LXX. (+ sed *durchgestrichen 94*) exul- **22**
tabant (exaltabant *94;* exultaberunt *91;* exultauerunt *92*) infantes in eam LXX. luxuriabantur autem pueri in utero eius **AM** Ca 1,4 (340,20): Rebecca cum duas naturas humani ingenii parturiret, unam mali alteram boni, easque exilire intra uterum sentiret suum . . . , mirata quid illud esset quod discordiam quandam concepti cerneret fetus, consuluit deum Is 18 (655,11): abiit inquit interrogare dominum, quia exultabant infantes in utero eius/ 118 Ps 20,6,2 (448,4): /et rogavit dominum, cum iactare (*Ov;* luctare *AR, P m. 1;* luctari *cet. a*) se parvuli viderentur in utero eius/ **AU** ci 16,35 (180,29): /gestiebant gemini adhuc in utero eius inclusi; qua molestia cum angeretur, dominum interrogavit/ Gn q 72 (38,10): quod de Rebecca scriptum est quia venit interrogare dominum, cum gestirent puerperia in utero eius 72 (38,26): dixit Rebeccam isse ad interrogandum dominum eique dominum respondisse Jo 11,10 (1480): luctabantur in ventre matris suae, et dictum est Rebeccae, cum ibi luctarentur/ s 5,4 (55): cum etiam in utero luctarentur et taedium mater pateretur, quia impellebantur viscera eius, ait: quid mihi sic? melius mihi erat sterilitas quam ut hoc paterer/ **BAR** *13,2 (74,7):* /et Rebecca quaerebat a domino quid portaret/ (ειτα και εξηλθεν ρεβεκκα πυθεσθαι παρα κυριου) **CAE** s 86,2 (338,20): sed conlidebantur parvuli in utero

Δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρί σού εἰσιν, καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται· καὶ λαὸς λαοῦ
× ~ εισιν εν τη γαστρι σου × εν τη κοιλια ×

L duae gentes in utero tuo sunt et duo populi de ventre tuo dividentur et populus populum
× nationes populi ~ sunt in utero × tuo duae plebes gentes ex ab in utero separa(bu)ntur segregabuntur prodient exibunt × × × ×

H " " " " " " " " " ex " " " populusque "
~ sunt in utero tuo in utero dividuntur

cam EVA-G | — duae CY (Var) | gentes TE (Text); CY; PS-CY; AM; RUF; HI; AU ci, Gn q; PS-AU; MAXn; EVA-G; FAU-R; PS-HI; PRAE; PHo; H nationes BAR populi TE (Erklärung)?; PRIS; IR; AU Jo?, Ps 46?, s; QU; *cf* KA?; PS-PET | ~ sunt in ut. t. AU Jo?, Ps 46?; FAU-R; IS q; Θ^{M}: ~ εισιν εν τη γαστρι σου f Phil-arm 𝔄𝔈 | — sunt HI ep; IR; Ψ^{rM}: — εισιν Barn: = 𝔐 | duae plebes QU duae gentes PRIS; IR; AU s?; PS-PET | ex TE (Var); BAR; PHo; H ab AM 118 Ps in IR; 68: εν v Barn Chr | utero TE; BAR; AM 118 Ps; EVA-G (Var); CAE s 86,2 (Var); PHo; X, 68 | dividentur TE; CY; PS-CY; HI; PS-AU; MAXn; EVA-G; FAU-R; PS-PET; H dividuntur IS q; Σ^{T} separabuntur AM 118 Ps; AU; PS-AU$^{1/3}$ (Var) separantur RUF Gn 12,1 segregabuntur RUF Gn 12,3 prodient PRAE; QU (Var) prodibunt QU exibunt AM Ca procedent *cf* EVA-G (Var), TE (Erklärung) nascentur? BAR dispergentur?

eius; quorum molestiam non sustinens dixit: si sic...(= H) ...concipere/ 162,3 (630,13): quomodo in utero Rebeccae duo parvuli se in typo ecclesiae conlidebant (concludebant H^{21}) (*cf* H) **CY-G** hept 1,791–793 (30): /geminis turgescit feta Rebecca; quae mirata diu crescentis pondera ventris, consulit aetherii supplex responsa tonantis/ **HI** ep 65,1,3 (617,6): Rebecca pergit ad interrogandum deum (dominum *M*) Jov 1,5 (216B): quod Rebecca ierit quasi prophetes interrogare dominum/ (freie Wiederholung der Worte Jovinians) q (40,25): /et movebantur filii eius in ea: pro motione LXX interpretes posuerunt ἐσκίρτων, id est 'ludebant' sive 'calcitrabant'; quod Aquila transtulit: confringebantur filii in utero eius, Symmachus vero διέπλεον, id est in similitudine navis in superficie ferebantur (συνεθλασθησαν υιοι α'; διεπαλαιον σ') **IS** Gn 23,1 (255B): /illidebanturque gemini in utero eius inclusi angustia; quae dum angeretur, interrogavit dominum/ (< AU ci 16,35; *cf* H) **PS-PET** s Liv 1 (185) = CHRY I,564 (564B): portabat Rebecca geminos in utero fratres... certantes filios mater ante sentit quam novit... materna viscera quatiuntur... denique interrogat dominum **PHo** *2 (70):* ut quid Rebecca ait: si sic futurum est mihi, ut (*AG;* ad *FS*) quid mihi hoc *3 (70):* quid est: perrexit interrogare a domino **PRIS** tr 10 (98,2): sic Rebecca, felicis mater uteri et divinae promissionis decreta parturiens, conluctantia inter se mundi et dei in nobis opera demonstrans, dum pugnantiam viscerum inpatienter acciperet, in profetiam liberi doloris erupit dicens: quo mihi ista, si sic sunt/ **QU** pro 1,27 (748C): /gemini gestiebant in utero eius; at illa aegre ferens: si sic mihi incipiet fieri (*Ms. Remig.;* si sic mihi futurum erat ait *Edit., cf H*), ut quid mihi hoc? abiit autem Isaac cum ea interrogare dominum/ **Remigius** Ant. (PL 131, 101B): collidebantur: LXX dicunt: ludebant et calcitrabant (< HI q) **RUF** Gn *12,1 (107,1):* /et exsultabant inquit pueri in utero eius *12,1 (107,10):* /et exsultabant ait pueri in utero eius *12,1 (107,13):* abiit inquit Rebecca interrogare a domino (dominum *D in ras., Ald. Del.*)/ *12,2 (107,23):* abiit Rebecca interrogare a domino (dominum *E;* ad dominum *Ald. Del.*) *12,2 (107,26; 108,16.24):* abiit interrogare dominum

23 23 Rm 9,12 **AM** Ca 1,4 (340,25); 1,5 (341,14): duae...(= L)...tuo exibunt Is 18 (655,12): /et responsum accepit: duae gentes in ut. t. sunt 45 (669,19); 118 Ps 16,18,1 (362,7): maior serviet minori 20,6,2 (448,5): /et responsum accepit: duae...(= L)...ab utero t. separabuntur...(= L)...minori **AU** ci 16,35 (181,2): /accepitque responsum: duae...(= L)...separabuntur...(= L)...minori 16,35 (181,13): maior serviet minori 16,35 (181,22): populus...(= L)...minori 16,42 (193,3): maior serviet minori Gn q 73 (39,1): quod dominus respondit Rebeccae: duae...(= L)...separabuntur...(= L)... minori 166 (87,6): quia maior serviet minori Jo 11, 10 (1480): /et dictum est Rebeccae, cum ibi luctarentur: duo populi sunt in ut. t. Jud 9 (58): et maior serviet minori Ps 19,2 (164): quia maior serviet minori 40,14 (463); 46,6 (527): maior serviet minori 46,6 (527): duo populi sunt in ut. t. et maior serviet minori 57,5 (678); 61,7 (734: 2 mal): maior serviet minori 78,10 (1015): et maior serviet minori 88 s 2,6 (1135): maior serviet minori 113 s 1,2 (1477): quia maior serviet minori 136,18 (1771): maior serviet minori s 5,4 (55): /dictum est ei a domino quod duo populi in utero eius confligerent et duae gentes et quia maior serviet minori 5,5 (56: 2 mal; 57): maior serviet minori **PS-AU** alt (1132): duae...(= L)...dividentur (separabuntur *Morin 271*)...(= L)...minori (1133): duae...(= L)...minori (1139): et dixit dominus ad Rebeccam: duae...(= L)...minori **BAR** *13,2 (74,8):* /et dixit illi dominus: duae nationes in ut. t. sunt et duo populi ex utero t. nascentur et maior serviet minori (και ειπεν κυριος προς αυτην· δυο εθνη εν τη γαστρι σου και δυο λαοι εν τη κοιλια σου και υπερεξει λαος λαου και ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι) **BEA** Apc 3,4,110 (328): de his scriptum est: maior serviet (serviat *AGCEF*) minori et stultus serviat (serviet *MTCP*) prudenti **CAE** s 86,2 (338,22): /et ait illi dominus: duae gentes...(= H)...de ventre (utero B^{1})...(= H)... maior serviet minori 86,3 (339,29): populus...(= L)... minori 86,4 (341,3): maior serviet minori **CY** te 1,19 (51,22): et dixit dominus Rebeccae: duae (— *A*) gentes in ut. tuo (suo *A*) sunt et duo (adeo *A*)...(= L)...superabit (superbit *A*) et maior serviet minori **PS-CY** mont 3 (106,18): dicente angelo ad Rebeccam uxorem Isaac: duae...(= L)...minori 3 (106,22): duae gentes in ut. t. sunt **CY-G** hept 1,794–797 (30): /agnoscitque suo populos in pectore binos disparibus meritis ad lumina surgere vitae; nam qui prima tenet meritae primordia lucis, subditus imperiis agitur servire minoris **EVA-G** 2,3 (22,14): dicit enim deus ad Rebeccam in genesi: duae...(= L)...ventre (utero *R*) t. dividentur (proced... *R*)...(= L)...minori (< CY te 1,19) **FAU-R** gr 2,6 (73,31): dicente domino: duae gentes sunt in ut. t. et duo populi de ventre t. dividentur **HI** ep *36,16,3 (283,21):* quia maior serviet minori (zitiert Hippolyt) 65,1,3 (617,8): duae gentes in ut. t. et...(= L)...dividentur Jov 1,5 (216B): /et audierit ab eo: duae gentes et duo po-

ὑπερέξει, καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. **24** καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν
× +αυτη(ς)
L superabit et maior serviet minori (E) et impleti sunt dies ut pare-
× praecedet serviat +et stultus serviat prudenti completi +eius
H " " " minori serviet × iam tempus pariendi vene-
~ serviet minori

αὐτήν, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. **25** ἐξῆλθεν δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυρράκης,
× πρωτος
E ret (I) et × erant gemini in utero eius exiit autem × × filius primitivus rubeus et
ei ventre et egressus est × primogenitus ×
primus
H rat " ecce × " " " reperti sunt qui primus egressus est ~ totus ru- rufus erat "
+ei +eius

ὅλος ὡσεὶ δορὰ δασύς· ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ησαυ. **26** καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν
+και ταυτα
τουτον
K totus quasi corium pilosum
I " tamquam pellis hirsutus cognominavit autem nomen illius Esau et postea exi(v)it
(sic)ut pilosus post haec
beus et pilosus ut pellis post eum
H " in morem " hispidus vocatumque est " eius " protinus alter
modum vocavitque

PHo: διασπαρ.? × IR: —διασταλησονται Barn | ××××BAR? | praecedet? JUN | serviat BEA (Var) ~serviet minori (H) CΛBΘ^{AG}PΩ^{SM}, 68: = 𝔊𝔐 | +et stultus serviat prudenti? BEA
24 × H: —και 911 | impleti 91-94; RUF completi PHo | dies 91-94: = 𝔊 dies eius RUF; PHo: +αυτης acmoxc$_2$𝔄𝔙; Hexapla = 𝔐 +ei (H) OΘ$^{AM^2}$P: +αυτη 961 | × RUF: —τηδε 𝔄𝔙𝔈 ei AU: **A** < 𝔊 | utero RUF (Var); AU; PHo; H ventre RUF | +eius (H) G^{c}CΛL^{2}Π$^{D^2}$Σ^{M}BT^{2}MΦΘP^{2}Ψ$^{B^2DFM}$Ω: = 𝔊𝔐
25 exiit autem RUF: = 𝔊 et egressus est? HI: = 𝔐 | filius RUF: = 𝔊 × HI?; H: —ο υιος Thdt: = 𝔐 | primitivus RUF primogenitus RUF (Var); PHo primus HI?; H: πρωτος m Thdt: = 𝔐 | rubeus RUF; HI; PHo sanguinarius? HI Mal ~totus rubeus...? PHo | et RUF; PHo; H: *cf* +και bw Cyr$^{1/2}$: andere Wortrennung in 𝔐 × HI: = 𝔊𝔐 | **K** PS-CY **I** RUF; *cf* HI, PHo | tamquam RUF sicut HI ut PHo in modum (H) 68 | hirsutus RUF pilosus HI q; QU; AP-V (Vers 27); PHo; *cf* PS-CY hispidus H; HI Mal | cognominavit... RUF vocavitque (H) ΛHΣ
26 μετα ταυτα Dg Chr postea RUF post haec PHo post eum? QU: *cf* μετα τουτον MfiE | illius

puli in ut. t. sunt (freie Wiederholung der Worte Jovinians) **PS-HI** Rm 96 (18,17): duae gentes et duo populi in ut. t. et populus...(= L)...minori 97 (18,23): ad Rebeccam (de rebecca *G*) dicitur: duae (duo N^*G^*) gentes et duo populi in ut. t. **IR** *4,21,2 (635):* duo populi in ut. t. et duae gentes in ventre t. et... (= L)... minori (IR zitiert Rm 9,10-12 und hat in Rm 9,12 dieses aufgefüllte Gn-Zitat) **IS** Gn 23,1 (255B): /accepitque responsum: duae...(= L)...populusque...(= L)...minori (< AU ci 16,35; *cf* H) 31,1 (276C): maior serviet minori (< AU ci 16,42) q (46): et hoc Rebecca accepit responsum a deo: duae gentes sunt in ut. t. et duo...(= L)...dividuntur populusque...(= L)...minori (*cf* IS Gn 23,1) (52): maior serviet minori (*cf* IS Gn 31,1) **JUL-T** ant 1,19 (604A: 2 mal); 1,86 (634D < AU Ps 88 s 2,6): maior serviet minori **JUN** 2,21 (514,21): pop. pop. praecedet et maior serviet minori **KA** Γ 30 (76): ubi pronuntiatur Rebeccae (+ eo *D*) quod duos populos in utero (uteros *D* = utero suo?) praefiguratos haberet Esau et Iacob **LEO** s 33,3 (242B): ecce maior servis minori **MAXn** Jud 1 (293,30): et dicit scribtura deum dixisse in genesi Rebeccae: duae...(= L) ...minori (< CY te 1,19?) 5 (300,22): dictum fuerat ad Rebeccam coniugem Isaac divino responso: duae...(= L) ...minori (< CY te 1,19?) **PS-PET** s Liv 1 (185) = CHRY I,564 (564C): duo sunt, inquit dominus, populi in ut. t. et duae gentes de... (= L)....minori **PHo** *4 (70):* ut quid interrogante ea audivit: duae... (= L)... ex utero t. dispergentur... (= L)... minori **PRAE** 3,2 (634A): duae gentes et duo populi de tuo utero prodient ... (= L)... minori **PRIS** tr 10 (98,6): /cui vox domini respondit et docuit: duo populi sunt et duae gentes in ut. t. **QU** pro 1,27 (748C): /atque huiusmodi responsum accepit: duo inquit populi in ut. t. sunt et duae plebes de ventre t. prodibunt (prodient *Ms. Remig.*)...(= L) ...minori **RUF** Ad *1,20 (41,7):* quia maior serviet minori Gn *12,1 (107,13):* /et dixit ei...(= L)...separantur *12,1 (107,19):* populus...(= L)...minori *12,3 (108,27):* dixit ergo ei... (= L)... segregabuntur... (= L)... minori Rm *2,7 (886C):* et duo populi in utero Rebeccae designabantur, ex quibus dicitur quia maior serviet minori **TE** Jud 1 (252,17): quod ex utero Rebeccae duo populi et duae gentes essent processurae 1 (252,22): duos etenim populos et duas gentes processuras ex unius feminae utero deus destinavit 1 (252,26): sic namque locutus est ad Rebeccam dicens deus: duae ...(= L)...de utero (Φ; ex utero *T;* de ventre *PNFR vulgo*) ...(= L)...minori **TY** reg 7 (72,15): maior serviet minori

24 *cf* Gn 38,27 **91.92.94**: LXX. impleti sunt dies ut pareret **AU** loc 1,93 (521,11): et ei erant gem. in ut. eius: cum posset non addi quod dictum est 'eius' **PHo** *5 (71):* quare dixit: completi sunt dies eius ut pareret *6 (71):* quid est: erant gem. in ut. eius **RUF** Gn *12,3 (109,18):* et impleti sunt inquit d. eius...(= E,I) ...ventre (utero *C*) eius *12,3 (109,20):* impleti sunt d. eius ut par.

25 **PS-CY** mont 6 (110,22): Esau vero maior pilosus fuit: totus inquit quasi corium pilosum **CY-G** hept 1,799-801 (30): corpore puniceo senior se promit ad auras, nigrantes toto consertus corpore saetas; quem pater Esau placito de nomine dixit/ **HI** Mal (1546B): maior frater hispidus est et sanguinarius/27 q (40,30): et egressus est primus rubeus (robeus φ) totus sicut pellis

ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης Ησαυ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
(του αδελφου) αυτου

I frater eius et manus illius implexa erat calcaneo Esau et appellavit nomen illius
eius apprehenderat tenuit calcaneum plantam fratris (sui) eius eius

H egrediens × plantam fratris tenebat manu „ idcirco „ eum

Ιακωβ. Ισαακ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ρεβεκκα. **27** Ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι, καὶ ἦν
~ εξηκοντα ετων αυτω

I Iacob annorum sexaginta (A) creverunt autem iuvenes et erat
~ sexaginta annorum

H „ [26]sexagenarius erat Isaac quando nati sunt parvuli quibus adultis factus est
+ei

Ησαυ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν ἄγροικος, Ιακωβ δὲ ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν.
× × κυνηγος × × εν οικια

I Esau homo sciens venari agrestis Iacob autem × homo simplex habitans domum
× venator +et rustic(an)us ruralis vero erat × sine dolo innocenter habitabat in domo domi

~ agrestis (et) venator

H „ vir gnarus venandi et homo agricola „ „ × vir „ habitabat in tabernaculis
× homo ×

RUF eius RUF (Var) secundi? PHo | implexa erat RUF apprehenderat PHo; apprehendit QU? tenuit? AU; tenebat AN gen (*G*)?, H; *cf* HI, CY-G continens? AN gen (*T*) | calcane(o) RUF; PHo; *cf* calcaria? CY-G: = 𝔊𝔐 plantam *cf* HI; JUL-E; QU; H pedem? AU; AN gen (*G*) vestigium? AN gen (*T*) | esau RUF: = 𝔊𝔐 fratris (sui) AU?; AN?; H; *cf* HI, CY-G; *cf* germani? JUL-E: του αδελφου αυτου 71, *cf* ησαυ τ. αδ. αυτου 30 eius? QU: αυτου ec_2 alterius? PHo | illius RUF eius RUF (Var) | annorum LX AU; AN chr I, *cf* chr-A: = 𝔊 ~ LX annorum PHo: ~ εξηκοντα ετων $acoxc_2$: Hexapla = 𝔐 | + ei (H) $CA^{L}\Pi\Sigma\Theta^{G}$, 68: *cf* αυτω dp

27 **A** AU; *cf* et creverunt et iuvenes facti sunt ambo? AP-V | — homo? AU s; PHo: — ανθρωπος dp Phil | sciens venari AU ci: **A** = 𝔊𝔐 venator AU s; PHo; AP-V: × κυνηγος dp, *cf* ειδως κυνηγος b ~ (agrestis) (et) venator 91-95?; AU s; AP-V | + et PHo; AP-V; H × (H) Brev. Goth. (PL 86,304D): = 𝔊𝔐 | agrestis AU; AP-$V^{1/2}$ rusticus 91-95; *cf* CY-G cen rusticanus AP-$V^{1/2}$ ruralis? PHo | vero PHo | × AU ci; PHo: — ην DELMacdegjl mnpqstuvxc_2𝔄 $Phil^{1/2}$: = 𝔐 erat AU Gn q: = 𝔊 | homo RUF Lv, Rm; AU ci, Gn q; Φ^{R}: = 𝔊 × RUF Bas?; HI?; AU Ps, s; *cf* Gn $q^{1/2}$; PHo; AP-V?; ΠM*ΦAZGVP: — ανθρωπος no $Phil^{2/3}$ | simplex RUF; HI Mal (Dublette); AU ci, Gn q; PHo (Dublette); H: *cf* απλους α′ ϑ′ sine dolo AU Ps, s; *cf* ci, Gn q: *cf* Jo 1,47 innocenter EVA-A; HI ep, Pach, Mal (Dublette) per innocentiam? PHo (Dublette) sine fictione? AU ci (Erklärung); ATH non fictus? *cf* AU Gn q rectus? AP-V | habitans RUF; HI Mal; AU; AP-V; PHo: = 𝔊𝔐 habitabat EVA-A; HI Pach, ep?; GR-M > ANG; H conversabatur AU s? | domum RUF; HI; AU; PHo: = 𝔊 in domo *cf* ATH; AU Ps, s; *cf* Gn q: εν οικια q Cyr-$ed^{1/7}$ in domum RUF Lv (Var); AU Gn q (Var) in domo sua ATH? domi EVA-A; HI ep (Var); AU ci (Var); GR-M > ANG in tabernaculis AP-V; H: *cf* 𝔐

pilosus **IS** all 25 (105A): Esau hispidus atque rufus (*cf* H) **PHo** *7 (71):* ut quid primogenitus totus rubeus et pilosus ut pellis *8 (71):* quare nomen illi inponitur Esau qui interpretatur factura vel rubor (robur *?*) **QU** pro 1,27 (748C): Esau quippe dum prior pilosus prodiret ex utero/ **RUF** Gn *12,4 (109,26):* exiit autem filius inquit primitivus (primogenitus *A*)...(= I)...Esau/

26 26 **AN** chr I *240 (113):* Isaac an. LX genuit Iacob chr-A *217 (113):* vixit autem Isaac annos sexaginta...et genuit Iacob gen 310 (175): sic natus est, pedem fratris tenebat (*G;* vestigium fratris tamquam supplantator manu continens adparuit natus ex utero matris *T*)
AU Gn q 122 (63,19): genuit enim eos Isaac cum esset annorum sexaginta, sicut scriptum est s 4,28 (47): tunc enim dictus est supplantator, quando manu fratris sui nascentis pedem tenuit **CY-G** hept 1,802-803 (30): /post, fraterna tenens manibus calcaria pressis, nascitur insigni praedives mente Iacobus/ **GR-M** Ev 10,4 (1112B): certe cum Iacob de utero egrediens prioris fratris plantam teneret manu (*cf* H) **HI** ep *124,8,1 (105,17):* antequam in Iacob corpore subplantaret et in Esau planta teneretur a fratre (zitiert Origenes) **JUL-E** Os 3,11 (1022A): Iacob siquidem ita fuit appetens gloriae, ut antequam in hanc lucem de utero matris exiret, propheticum inierit cum fratre certamen; quodque vix ipsa natura credi permitteret, plantam germani...invasit **PHo** *9 (71):* quare dixit: post haec exivit frater eius *10 (71):* ut quid manus secundi apprehenderat calcaneum alterius *11 (71):* quare sexaginta annorum dicitur generasse Isaac **QU** pro 1,27 (748C): /minoris Iacob manus emissa post eum plantam eius apprehendit **RUF** Gn *12,4 (109, 27):* /et postea...(= I)...illius (eius *B*)...(= I)...illius (eius *D*) Iacob

27 **91.92.94.95**: LXX. homo rusticus **ANG** 27
(207B): vel sicut in alia translatione dicitur: habitabat domi (< GR-M Jb 5,20) **AP-V** Jub *19,14-16 (22a):* et erat Iacob lenis et rectus et Esau erat durus et vir rusticanus et pilosus et Iacob habitans in tabernaculis; et creverunt et iuvenes facti sunt ambo, et didicit Iacob litteras et Esau non didicit, quoniam homo erat agrestis et venator, sed didicit bellum et universa opera eius erant dura/ **ATH** Ant *1 (17,8):* sicuti scriptum est de Iacob sine finctione manere in domo sua (ως απλαστος οικειν εν τη οικια αυτου) **AU** ci 16,37 (184,2): et (— *v*) erat... (= I)...domum (domi *p*). hoc nostri quidam interpretati sunt 'sine dolo'; sive autem 'sine dolo' sive 'simplex' sive potius 'sine fictione' dicatur quod est graece ἄπλαστος Gn q 74 (39,20): Iac. aut. erat...(= I)...domum. quod graece dicitur ἄπλαστος, hoc latini 'simplicem' interpretati sunt; proprie autem ἄπλαστος 'non fictus'; unde aliqui latini interpretes 'sine dolo' interpretati sunt dicentes: erat Iac. sine dolo habitans in domo (domum *CPTN*²) loc 1,94

28 ἠγάπησεν δὲ Ισαακ τὸν Ησαυ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ· Ρεβεκκα δὲ ἠγάπα
ηγαπα
X diligebat *autem* Isaac Esau Rebecca vero diligebat
H Isaac amabat „ eo quod de venationibus illius eius vesceretur et Rebecca „

τὸν Ιακωβ. **29** ἥψησεν δὲ Ιακωβ ἕψεμα· ἦλθεν δὲ Ησαυ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων, **30** καὶ
+ φακου ×
X Iacob coxit *autem* Iacob cocturam venit *autem* Esau de campo deficiens (E) et
pulmentum lentem ×
H „ „ „ „ pulmentum ad quem cum venisset „ „ agro lassus ×

εἶπεν Ησαυ τῷ Ιακωβ Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἑψέματος τοῦ πυρροῦ τούτου, ὅτι ἐκλείπω. διὰ
× + σου
E dixit Esau ad Iacob da mihi gustare de coctura × hac quia deficio propter
× gustum coctione rubea ista propter-
gustemus ~ hac coctura et
H ait × × × „ „ × „ coctione hac rufa „ oppido lassus sum quam ob
tua

τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εδωμ. **31** εἶπεν δὲ Ιακωβ τῷ Ησαυ Ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά
×
E hoc appellatum est nomen eius Edom (A) Iacob ad Esau (I) vende mihi hodie primogenita
ea vocatum da ×
ideo primitias tuas mihi (ho-
H causam vocatum „ „ „ „ cui dixit „ × × „ „ × „

σου ἐμοί. **32** εἶπεν δὲ Ησαυ Ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν, καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια; **33** καὶ
× × πορευσομαι × ~ τα πρωτοτοκια ταυτα
I tua mihi (E) ecce ego morior et quo mihi hos primatus
× pergam mori ut quid × primogenita
die) (ad) quid primitiae istae
H „ × ille respondit en × „ × quid „ proderunt × primogenita ×
× et

28 diligebat AP-V; *cf* PHo: ηγαπα Cyr$^{1/2}$ | eius (H) Ψ^{BQJ}

29 cocturam PHo pulmentum PS-PET; H lentem? AU s; CY-G: *cf* + φακου bw: < 25,34 | deficiens PHo: = 𝔊(𝔐) ×? PS-PET: — εκλειπων 𝔈

30 — ησαυ c_2 | ad HIL × HI | da mihi gustare HIL da mihi gustum HI gustemus PHo? | coctura HIL; PHo coctione HI; *cf* AN (*T*) ~ hac coctura PHo? | × HIL; PHo: *cf* — του πυρρου τουτου 𝔈 rubea HI; *cf* AN (*T*): = 𝔊𝔐 rufa H > HIL (Var) | tua (H) T*: + σου bw𝔈 | hac HIL; PHo; H ista HI | propter hoc HIL: = 𝔊 propterea HI et ideo AM | appellatum HIL vocatum AM; HI; PHo; H: **I**

31 vende AU loc; PHo; H da? AU s, Ps | primitias tuas mihi (hodie)? PHo | — hodie AU s, Ps; PHo (Var); H: — σημερον 𝔈 | mihi AU loc: **A** < 𝔊 × AU s, Ps; *cf* PHo; H: — εμοι 911 DblwAB𝔈^{cf} Phil-arm

32 — en (H) T*: — ιδου E | morior HIL; H: = 𝔈 pergam mori? PHo: πορευσομαι τελευταν o | et HIL; PHo: = 𝔊𝔐 × H: — και L𝔙 | quo HIL ut quid AM ad quid PHo quid PHo (Var); H | hos primatus HIL my: = 𝔊 × primatus AM × primogenita H; *cf* HIL Ps primitiae istae? PHo: ~ τα πρωτοτοκια ταυτα firsv

(521,13): creverunt autem iuvenes...intellegitur: crescendo facti sunt iuvenes Ps 44,20 (506): et erat Iac. sine dolo habitans in domo 87,1 (1110): sicut ipsum Israel scriptura sine dolo fuisse commendat s 4,15 (41): erat ille agrestis venator, Iac. aut. sine dolo conversabatur in domo **CY-G** cen 197 (891): in rustico (rusticulo γ) Esau hept 1,804-807 (30): /lustrabat senior vacuos venatibus agros, bucina raucisono dum conplet saxa tremore; ast alius, blandi conservans pectoris acta, gaudebat patriis inlaesus vivere tectis/ **EVA-A** *1 (127A):* secundum quod scriptum est, innocenter habitabat domi (ως απλαστος οικειν εν τη οικια αυτου) **GR-M** Jb 5,20 (689D): factus est ...(= H)...tabernaculis; vel sicut in alia translatione dicitur: habitabat domi **HI** ep 36,15,6 (282,20): illo qui innocenter habitabat (-tat *AD*) domum (domi *ADB*) Mal (1546B): 25/venationibus silvis et bestiis delectatur; minor levis et simplex et innocenter habitans domum Pach *(91,7):* Iacob qui innocenter habitabat domum **PHo** *12 (71):* quare Esau venator et ruralis, Iacob vero simplex per innocentiam habitans domum **RUF** Bas *5,11 (1774A):* talis erat et Iacob, simplex habitans domum Lv *15,2 (488,7):* erat enim inquit Iacob homo simplex, habitans (+ in *Alw*) domum Rm *7,17 (1149B):* et erat inquit Iacob homo simplex, habitans domum

28 **AP-V** Jub *19,16 (22a):* /et diligebat Abraham Iacobum et Isac diligebat Esau *19,17 (22a):* quoniam ipsa (= Rebecca) diligebat Iacob plus quam Esau **CY-G** hept 1,808-809 (31): /maiorem genitor tenero palpabat amore, ast alium toto mulcebat pectore mater/ **PHo** *13 (72):* quare dicitur (*FS;* dixit *AG*) Isaac dilexisse Esau, Rebecca vero diligebat Iacob *14 (72):* quare ab uno (*FS;* unus a patre *AG;* unus *Arm.*) pro causa venationis diligebatur (*FS;* diligitur *AG;* diligit *Arm.*), mater vero sine causa

29 **AU** s 4,12(39): lentem coxisse dicitur Iacob et manducasse Esau **CY-G** hept 1,810 (31): /qui cum Niliacam lentem solvisset in unda **PS-PET** s Liv 1 (186) = CHRY I,564 (565B): denique coquit Iacob pulmentum constitutus

εἶπεν αὐτῷ Ιακωβ Ὄμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ· ἀπέδοτο δὲ Ησαυ τὰ πρωτοτόκια
I vendidit primatus
H ait Iacob iura ergo mihi iuravit Esau et vendidit primogenita

τῷ Ιακωβ. **34** Ιακωβ δὲ ἔδωκεν τῷ Ησαυ ἄρτον καὶ ἔψεμα φακοῦ, καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἀναστὰς ᾤχετο·
E cocturam lentis *et* manducavit
H et sic accepto pane et lentis edulio comedit et bibit et abiit

καὶ ἐφαύλισεν Ησαυ τὰ πρωτοτόκια. **26,1** Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λιμοῦ
X depravavit Esau primitias suas (I) facta est autem fames super terram praeter famem
H parvipendens quod primogenita vendidisset orta fame

τοῦ πρότερον, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τῷ Αβρααμ· ἐπορεύθη δὲ Ισαακ πρὸς Αβιμελεχ βασιλέα Φυλι-
I quae ante facta est in tempore Abraham abiit autem Isaac ad Abimelech regem Philisti-
H priorem prius factam temporibus perrexit
H accideratdiebus Palesti-

33 +et (H) Π^{D}: = 𝔊𝔐 | —αυτω m: = 𝔐 | —ergo (H) $O\Theta^{A}$: = 𝔊𝔐 | —σημερον h | +ei (H) $\Theta^{M}P^{2}$: = 𝔊𝔐 | και απεδοτο 911.73 dedit? *cf* AP-V (Vers 34) | primatus PS-PET; AN (*T*)½ suos primatus AN primatum AN (*T*)½; *cf* AU ci½, Ps½ primitiva AP-V (Vers 34) primitiva sua RUF primogenita sua AU ci½, Ps½, s: +αυτου 911 abcdlptwx𝔄𝔙^{w}: (Hexapla) = 𝔐 primogenita JUL-E; H | —τω ιακωβ bw
34 cocturam lentis 91–94; AP-V lenticulam cum defrito coctam AN: *cf* αποτριμμα φακης s^{mg} | +et (H) Ψ^{F}: = 𝔊𝔐 | manducavit CY-G; *cf* AU (Vers 29 und 33) edit? *cf* AN | **X** PHo | —ησαυ g | suas PHo: +αυτου bw 𝔄-codd𝔙^{w} Cyr-ed
26,1 super RUF; AU; PHo; H supra PS-AU | prae? PHo | +illam RUF | quae ante facta est AU Gn q; PS-AU quae prius facta est AU ci ×ante factam PHo priorem quae facta est RUF: προτερου DEflno: = 𝔐 | in tempore AU; PS-AU: = 𝔊 ×temporibus RUF; PHo | perrexit PHo?

in domo, desiderio rapitur veniens Esau de campo
PHo *15 (72):* quid est dictum: coxit Iacob cocturam
16 (72): quare dictum est: venit Esau de campo deficiens
30 30 **AM** 118 Ps 20,6,1 (447,27): et ideo vocatum est nomen eius Edom (edon *O*) **AN** gen 291 (174): hic est Esau qui dictus est Edom propter aviditatem escae, pro qua suos primatus amisit; dum (*L;* cum *G*) ederet lenticulam cum defrito coctam, hoc nomen accepit (*LG;* hic esau qui dictus est edom; hunc nomen tunc accepit quando primatus amisit...iste est edom qui et esau qui propter aviditatem robeae coctionis perdidit primatum, tunc istum nomen accepit *T*) **HI** q (41,1): et dixit E. Iacob: da mihi gustum de coctione rubea (robea φ) ista, quia deficio; propterea vocatum est nom. eius Edom **HIL** my 1,20,1 (18,3): et dixit ... (=E) ... coctura (+ rufa *Edit. propter sequens nomen Edom*)...(=E)...Edom **PHo** *17 (72):* quare ait: gustemus (gustamus *F*) de hac coctura quia deficio (*AG;* defectio *FS*) *18 (72):* quare vocatum est nomen eius Edom, quod translatum graece dicitur rutilum sive terrenum
31 31 **AU** loc 1,95 (521,18): Iacob...(=A,I)...tua mihi: sic enim habent codices graeci Ps 46,6 (527): desideravit lenticulam; et ait illi frater eius: si vis ut dem tibi, da mihi primogenita tua s 4,12 (39): et ille ait illi: da mihi primogenita tua et dabo tibi lentem quam coxi **PHo** *19 (72):* quare dixit: vende primitias tuas mihi hodie (*AG; —FS*)
32 32 **AM** Ca 1,12 (347,13.18): ut quid mihi primatus **HIL** my 1,20,2 (18,7); 1,20,3 (18,13): ecce...(=E)...primatus Ps 118 zade 7 (519,25): emit enim Iacob primogenita Esau, quae sibi ille tamquam moriturus inutilia existimavit **PHo** *20 (73):* quare ita respondit: ecce ego pergam mori, et ad (*FS; —AG*) quid mihi primitiae istae
33 *cf* Hbr 12,16 **AN** gen 291 (174): *siehe Vers 30* 33 **AU** ci 16,37 (183,20): primatus maioris transfunditur in minorem ex pacto et placito inter illos, eo quod lenticulam, quem cibum minor paraverat, maior inmoderatius concupivit eoque pretio primogenita sua fratri iuratione interposita vendidit Ps 46,6 (527): et deposuit primogenita sua ut manducaret lenticulam...perdidit primatum s 4,12 (39): vendidit primogenita sua minori **GR-M** Jb 11,13 (959D): qui iam primogenita fratri pro esca vendiderat (*cf* H) **JUL-E** Os 3,11 (1022A): cui erat etiam primogenita non fraudibus, sed meritis erepturus **PS-PET** s Liv 1 (186) = CHRY I,564 (565C): adeo Esau primatus desiderio lentis addixit **RUF** reg *8 (499D = 1125C):* qui pro uno cibo vendidit primitiva sua
34 **91.92.94**: LXX. cocturam lemptis (lentis *92*) 34 **AN** gen 291 (174): dum (*L;* cum *G*) ederet lenticulam cum defrito (*L;* defreto *G*) coctam **AP-V** Jub *37,2 (44b):* quia ego dederam Iacob primitiva propter modicam cocturam lentis **CY-G** cen 89 (881): intulit lentem Iacob 90 (881): solus manducavit Esau **GR-M** Jb 5,84 (728A): primogenitorum benedictione perdita, quam tamen esu lenticulae ipse vendiderat **KA** Δ a 104 (87): de lente Δ b 104 (87): de lentis edulio (*cf* H) **PHo** *21 (73):* quid est: depravavit Esau primitias suas
26,1 **AU** ci 16,36 (181,30): facta ... (=I) ... prius f. e. 26,1 in tempore Abrahae...(=I)...Gerara/ Gn q 75 (40,4): facta est autem ...(=I)... Abraham (abrahe *N*)...(=I)... Phylistinorum in G. **PS-AU** Do 12 (244,6): facta est

στιμ εἰς Γεραρα. **2** ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν Μὴ καταβῇς εἰς Αἴγυπτον· κατοίκησον δὲ
ο θεος ×
I norum in Gerara apparuit autem illi dominus et dixit noli descendere in Aegyptum habita autem
et apparuit ei deus +ei ne descendas inhabita ×
(et) visus est ×
H norum „ „ apparuitque ei „ „ ait ne descendas „ „ sed habita sed quiesce
×

ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἄν σοι εἴπω. **3** καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ εὐλογήσω σε· σοὶ γὰρ
ην ~ ειπω σοι εγω γαρ
I in terra quam tibi dixero et habita in terra hac et (L) ero tecum et benedicam te tibi enim
quamcumque ostendero tibi × incole ~ hac terra +ego ~ tecum ero
esto autem incola
H „ „ „ dixero tibi „ peregrinare „ ea eroque „ „ „ tibi „ „
et ero

καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου, ὃν ὤμοσα Αβρα-
× × ×
πασας τας γας ταυτας
L et semini tuo dabo omnem terram hanc et statuam iurationem meam quam iuravi Abra-
× constituam iusiurandum meum quod ×
iuramentum
H „ „ „ „ universas regiones has complens iuramentum × quod spopondi Abra-
× × meum

αμ τῷ πατρί σου. **4** καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ δώσω
+σοι και
L hae patri tuo et ampliabo semen tuum tamquam stellas caeli et dabo tibi et
× multiplicabo sicut × ×
amplificabo
H ham „ „ „ multiplicabo „ „ sicut „ „ daboque × ×

2 apparuit RUF; AU; PS-AU; H visus est KA | autem AU: = 𝔊 et (app.) PS-AU; KA Λ: = 𝔐 | illi AU; PS-AU ei RUF; PS-AU (Var); H × RUF (Var); Ψ^{B*F*} | deus? KA Δ: ο θεος EMl Chr, *cf* κ. ο θ. fir$\mathfrak{E}^{fp}$ | + ei RUF; KA: = 𝔙𝔈 | noli descendere RUF Gn 16; AU; PS-AU; KA ne descendas RUF Gn 15; PHo; H | inhabita PHo | autem AU; PS-AU sed (hab.) RUF; H ×? PHo: — δε 79 $\mathfrak{V}^{lw}$: = 𝔐 | quam AU; PS-AU; PHo; H: *cf* ην Ex Phil-gr quamcumque RUF? | ostendero tibi RUF?: < 12,1 dixero tibi H: ~ ειπω σοι m𝔄: = 𝔐

3 —et RUF (Var)?: = 𝔐 habita RUF; PS-AU: **I** incole AU: **A** < 𝔊 esto autem incola PHo? | terra hac AU; PS-AU: = 𝔊𝔐 ~ hac terra PHo? | et ero (H) O + ego RUF: *cf* εγω γαρ Chr | ~ tecum ero PHo (Var)? | omnem AU; PS-AU: = 𝔊𝔐 × TY; 68: — πασαν 911 Ebcefjnosvwc$_2$𝔈 Chr πασας τας γας ταυτας Δ_3: = 𝔐 | — has (H) P*: — ταυτην qu | constituam PHo? | iurationem TY iusiurandum PS-AU; DO iuramentum AU; PHo; H | × H: — μου Δ_3: = 𝔐 + meum (H) Claudius Taurin. (PL 50,983B) | — abrahae PHo: — αβρααμ Phil-arm

4 ampliabo PS-AU; AU Cre; DO: **C** multiplicabo TY; AU ci; PHo; H: **I** amplificabo AU Cre (Var) | tamquam PS-AU; DO; AU sicut TY; PHo; H | tibi et TY; PS-AU; AU Cre; DO: + σοι και degjptc$_2$ Phil-gr:

aut. fam. supra ... (= I) ... Abraham (abrahae *v*) ... (= I) ... Philistinorum (filistinorum II) in G./ **CY-G** hept 1 813–816 (31): haec inter malesuada fames et prima malorum conpulit a patriis vatem discedere terris; Philistina petit rura, mox Gargara transit, Abimelecha suo quae tum sub iure tenebat **IS** 21,1 (253C): orta dehinc fame super terram abiit ... (= H) ... Gerara **KA** Λ 48 (96): facta est fames/ **PHo** *22 (73):* quare fit famis super terram prae famem ante factam temporibus Abrahae *23 (73):* quid est: perrexit Isaac ad A. reg. Filistim in G. **RUF** Gn *16,3 (139,9):* facta est fames ... (= I) ... praeter illam fam. priorem quae f. e. temporibus Abrahae

2 2 **AU** ci 16,36 (182,2): /apparuit ... (= I) ... dixero/ **PS-AU** Do 12 (244,9): /et app. illi (ei II) ... (= I) ... dixero/ **KA** Δ 105 (87): ubi visus est deus ab (ad *F; —DV*) Isaac (ysaac *DEV;* ysaach *F*) Λ 48 (96): /et (—*I*) visus est dominus (—Λ^{L}) Isaac (~ ysaac dom. *X*) et dixit ei: noli descendere in Aegyptum (aegypto Φ^{A}) **PHo** *24 (73):* quare ait illi eloquium divinum: ne descendas in Aegyptum *25 (73):* ut quid dixit illi: inhabita in quam tibi dixero terram (*FS;* in terra quam tibi dixero *AG*)/ **RUF** Gn *15,1 (127,18):* apparuit ei (—*B*) dom. et dix. ei: ne descendas in Aegyptum *16,3 (139,11):* ut dicat ad eum dominus: noli descendere in Aegyptum, sed habita in terra (-ram *AFm*) quamcumque ostendero tibi/

3 **AU** ci 16,36 (182,4): /et incole ... (= I,L) ... iuramentum meum quod iuravi Abrahae p. t./ **3** Cre 4,74 (574,5): et statuam iuramentum meum (eius *R*) quod iuravi (+ ad *Z*) Abraham p. t./ **PS-AU** Do 12 (244,11): /et habita ... (= I,L) ... iusiurandum meum (mecum *O;* tecum *v*) quod iuravi Abraham p. t./ **DO** 1,55,2 (822): statuam iusiurandum meum quod iuravi Abraham p. t./ **[PS-GEL]** decr 1,3 (4 resp. 23): Isaac ... quia scit quod dictum est Abrahae: tibi dabo terram hanc (Interpolation nur in Γ 1) **PHo** *25 (73):* /esto autem incola in hac terra *26 (73):* quid est: ero tecum (*AG;* ~ tec. e. *FS*) et benedicam te *27 (74):* quid est: constituam iuramentum meum quod iuravi patri t. **RUF** Gn *16,3 (139,13):* /et (—$A^{2}CD$ *EF*) in (—*A*) ea habita et ego ero tecum **TY** reg 3 (23,8): ero tecum ... (= L) ... dabo terram ... (= L) ... tuo/

4 *cf* Gn 22,17–18; 28,14 **AU** ci 16,36 (182,7): /et **4** multiplicabo ... (= L) ... dabo semini ... (= L) ... terrae/ 16,36 (182,24): ben. inquit in s. t. om. g. terrae/ Cre 4,74 (574,6): /et ampliabo (amplificabo *R*) ... (= L) ... o. terram et ... (= L) ... terrae Fau 12,41 (367,14): in s. t. ben. om. g. terrae (an Abraham Gn 22,18; an Isaac 26,4; an Iacob 28,14) Par 1,2 (21,6): et ben. in s. t. om. g. terrae/ Ps 147,28 (1937): in s. t. ben. om. gentes (Gn 22,18; 26,4; 28,14) **PS-AU** Do 12 (244,14): /et ... (= L) ... tibi et (tibi et *sup. lin. m. 2* II) ... (= L) ... terrae/ **DO** 1,55,2 (822): /et ... (= L) ...

τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς,

L semini tuo omnem (πασας) terram (τας γας) hanc (ταυτας) et benedicentur in semine (nomine) tuo omnes gentes terrae ×

H posteris tuis universas regiones has (× istam) „ „ „ „ „ „ „ „

5 ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν Αβρααμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ἐφύλαξεν τὰ προστάγματά μου καὶ

C pro his quae obaudivit Abraham pater tuus meam vocem et servavit praecepta mea ×

I „ eo quod audivit „ „ „ vocem meam „ custodivit „ „ et

H × (propter) „ „ oboedierit „ (×) × × voci (×) meae (×) „ custodierit „ × (mea) „

τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ τὰ νόμιμά μου. **6** καὶ κατῴκησεν Ισαακ ἐν Γεραροις. (κατωκησεν δε)

C × × × × × × × × et

I mandata mea „ iustificationes „ „ „ „ et habitavit (incolavit) Isaac (incola) in Geraris

H „ „ „ caerimonias × legesque (×) × servaverit mansit itaque (autem) „ „ „

7 Ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἀδελφή μού ἐστιν·

X viri

H qui cum interrogaretur a viris loci illius super × uxore sua × respondit soror mea est

ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι Γυνή μού ἐστιν, μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου

H timuerat enim confiteri quod sibi esset sociata coniugio reputans ne forte interficerent eum × ×

περὶ Ρεβεκκας, ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν. **8** ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ· παρακύψας δὲ (×)

X factus est longaevus illic prospiciens

H × × propter illius pulchritudinem cumque pertransissent dies plurimi et ibi demoraretur „ ×

< 26,3 ××AU ci; PS-AU (Var); PHo; H: = 𝔊𝔐 | πασας τας γας ταυτας Δ_3: = 𝔐 | hanc PS-AU; DO; AU ci; *cf* H: = 𝔊(𝔐) ×AU Cre istam PHo | nomine? DO; PHo (Var) | ×?AU Ps, Fau; MAXn

5 **C** PS-AU, DO **I** (TY), AU, PHo | pro his quae PS-AU; DO: = 𝔊 pro eo quod TY; AU Par (Var), ci; PHo propter quod AU Par | obaudivit PS-AU; DO; AU ci; *cf* H: = 𝔊 audivit TY; AU Par; PHo | —abraham PHo; C*: —αβρααμ Phil-arm | —ο πατηρ σου egjℭ Or-gr: = 𝔐 | meam vocem PS-AU (Var); DO: = 𝔊 ××?PHo: —της εμης φωνης Phil-arm | servavit PS-AU; DO; *cf* H (Versende) custodivit AU; PHo; *cf* H | +mea (H) $A\Theta^{A}\Psi^{pB}\Omega^{SM}$: = 𝔊𝔐 | ×××PS-AU; DO: —και τας εντολας μου egjℭ Or-gr Chr et mandata mea AU; PHo; H: = 𝔊(𝔐) | —μου d | —legesque (H) Φ^{Z*}; *cf* PHo (gegen Kontext): —και τα νομιμα μου 31

6 habitavit KA; *cf* AU ci (Vers 7) incolavit PHo: *cf* παρωκησεν E | autem (H) $\Sigma^{TO*}B$: κατ. δε 961 D(E)La bcdefghijmopqrstuvwxc$_2$𝔙 Chr | incola PHo?

nomine t. om. g. terrae/ **MAXn** Jud 5 (300,9): quia in s. t. ben. om. gentes/Gal 3,16 **PHo** *28 (74):* quid est: multiplicabo s. t. sicut st. c. *29 (74):* quid est: dabo semini t. om. t. istam *30 (74):* quid est: ben. in semine (*AG;* nomine *FS*) t. om. g. terrae **TY** reg 3 (23,10): /et multiplicabo s. t. sicut...(=L)...semini tuo ⟨...semine tuo⟩ omnes gentes terrae/

5 5 *cf* Gn 22,18 **AU** ci 16,36 (182,10.25): /pro eo quod obaudivit...(=I)...leg. m. Par 1,2 (21,7): /propter (pro eo γ) quod audivit A. p. t. voc. m. **PS-AU** Do 12 (244,17): /pro...(=C)...vocem meam (~ m. v. *O*)...(=C) ...leg. mea **DO** 1,55,2 (822): /pro...(=C)...leg. mea **PHo** *31 (74):* quare dixit: pro eo quod audivit p. t. et... (=I)...meas ⟨et legitima mea⟩ **TY** reg 3 (23,11): /pro ...(=I)...meam

6 6 **CY-G** hept 1,824 (31): ilicet in Geraris socia cum coniuge degens **KA** Λ 48 (96): et habitavit in Geratis (ieraris *Y*) **PHo** *32 (74):* quare dixit: incolavit Isaac incola Gerara (incola vetis hac incola rara *F*;* incola vetus rarus *AG;* incolaveritis ac incola gerara *S*)

7 **AU** ci 16,36 (182,15): timuit sane etiam ipse periculum de pulchritudine coniugis, cum habitaret inter alienos, fecitque quod pater ut eam sororem (+suam b^2) diceret, (+et *H*) taceret uxorem Fau 22,46 (637,20): quod Rebeccam quae uxor erat sororem finxerit **PS-BAS** cons 3 (1691B): nam et ipse timens ne interficeretur, Rebeccam uxorem sororem esse confessus est **Eutropius**: PS-HI ep 19,11 (200A): Rebeccamque propter Philistinorum insidias sororem de uxore dicentem **KA** Δ a 106 (87): ubi Isaac (ysaac *D;* ysaach *F*) uxorem suam dixit sororem (~ sor. s. dix. ux. *FLN*) Δ b 106 (87): ubi Ysaac sororem suam dixit uxorem ne pro ea moreretur **PHo** *33 (75):* qui sunt illi viri quos scriptura meminit **TE** cul 2,2 (76,47): et (+isaac *A*) sororem ementitus (+saram *NFR;* +rebeccam *A*) salutem contumelia redemit

8 **AU** Fau 22,46 (638,4): quod rex alienigena Rebeccam viri sui coniugem tunc esse cognovit, quando eum cum illa ludentem vidit **CY-G** hept 1,828-829 (31): at rex, dum patula lustrat secreta fenestra, ludentem ni-

Αβιμελεχ ὁ βασιλεὺς Γεραρων διὰ τῆς θυρίδος εἶδεν τὸν Ισαακ παίζοντα μετὰ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
φυλιστιειμ
X Abimelech × × de fenestra vidit Isaac ludentem cum uxore sua Rebecca
coniuge
H " Palestinorum rex per fenestram " eum iocantem " Rebecca uxore sua
~ rex Palestinorum

9 ἐκάλεσεν δὲ Αβιμελεχ τὸν Ισαακ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄρα γε γυνή σού ἐστιν· τί ὅτι εἶπας
+οτι
H et accersito × × × ait × perspicuum est quod uxor tua sit cur mentitus es
+quod

Ἀδελφή μού ἐστιν; εἶπεν δὲ αὐτῷ Ισαακ Εἶπα γάρ Μήποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν. **10** εἶπεν δὲ αὐτῷ
μη ×
H sororem tuam esse respondit × × × timui × ne morerer propter eam dixitque ×
soror tua ei

Αβιμελεχ Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τις τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικός σου, καὶ
+εκ
H Abimelech quare × imposuisti nobis potuit coire quispiam de populo × cum uxore tua et
hoc

ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν. **11** συνέταξεν δὲ Αβιμελεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων Πᾶς
αμαρτιαν × ×
X et mandavit Abimelech dicens omnis homo
H induxeras super nos grande peccatum praecepitque × omni populo × " × ×

ὁ ἁπτόμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ θανάτου ἔνοχος ἔσται. **12** Ἔσπειρεν δὲ
X quicumque molestaverit eum aut aliquid eius morte morietur (I) seminavit autem
post haec seminavit
H [11]qui tetigerit hominis huius × uxorem × " " seruit "
istius seminavit

Ισαακ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν· εὐλόγησεν δὲ αὐτὸν
× × × ×
I Isaac in terra illa et invenit in anno illo centuplum hordei benedixit autem illum
× +hordeum × × × collegit × × × centesinarium hordeum et benedixit eum
illo anno redegit
fecit ×
H " " " " " " in ipso anno " × benedixitque ei
illo

8 **X** PHo? | —δε E | ~rex pal. (H) $\Psi^{B}\Omega^{S}$: = (𝔊)𝔐 φυλιστιειμ acj(mg)mos(mg)xc_2𝔄: Hexapla = 𝔐 | uxore PHo; H coniuge *cf* AU; CY-G
9 +quod (soror tua esse) B: *cf* +οτι ELdegjpt𝔄 | μη Dh
10 × H: —αυτω Ecdegjp$\mathfrak{E}^{p}$: = 𝔐 ei A: = 𝔊 | +hoc X: = 𝔊 | +εκ bw | peccatum H: *cf* αμαρτιαν 20
11 **X** AP-V? | —αβιμελεχ $\mathfrak{E}^{fp}$ | —αυτου s: = 𝔐 | istius (H) BP^{1} | morietur AP-V; H: = 𝔐
12 s. autem HI; H: = 𝔊 post haec s. RUF?: **C**? et s.? AP-V: = 𝔐 | seruit H: diese Form steht in den besten Hss, die Varianten sind Korrekturen; trotz F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 254f, ist diese Form bei HI möglich, *cf* F. Sommer, Handbuch der lat. Laut- und Formenlehre (1914) 568; Neue/Wagener, Formenlehre der lat. Sprache III, (³1897) 395f seminavit (H) $C^{2}\Lambda\Sigma^{Ts}M\Theta^{A}P^{*}\Omega^{S}$, Claudius Taurin. (PL 50,984A) | —isaac PHo?; AP-V | +hordeum RUF? | in terra illa HI; H: = 𝔊𝔐 ×××RUF; *cf* PHo in illo anno? PHo: siehe unten | collegit AP-V? redegit KA Δ? fecit KA Λ? | in anno illo HI: = 𝔊𝔐 in illo anno *cf* PHo (siehe oben); Σ^{To} ×××RUF?; AP-V?: —εν τω ενιαυτω εκεινω $\mathfrak{E}$ | centesinarium PHo? | hordei HI hordeum PHo; *cf* CY-G: = 𝔊 ×(RUF: siehe oben); KA; AP-V; H: *cf* HI q, 𝔐 | ben. autem RUF; AU: = 𝔊 et ben. HI: **O** = 𝔐

vea cernit cum coniuge vatem **PHo** *34 (75):* quid est: factus (*FS;* factum *AG*) est longaevus illic *35 (75):* cuiusmodi lusus videtur quem prospiciens Abimelech de fenestra...(= X)...Rebecca

11 11 **AP-V** Jub *24,10 (29a):* et mandabit A. de illo dicens...(= X)...morietur/13.14.12

12 12 **ANG** (209B): verum in quibusdam codicibus invenitur: seminavit post haec hordeum et invenit centuplum (*cf* RUF Gn 12,5) **AP-V** Jub *24,11 (29a):* 14/et seminavit in terra Filistin et collegit centuplum/ **AU** Gn q 76 (41,7): benedixit autem (—*C*) eum (~ eum aut. *b*) dominus/ 76 (41,15): benedixit eum dominus **CY-G** hept 1,832-834 (31): iamque famem dudum patriis qui fugerat oris, hordea (horrea *codd.*) mollitae dum spargit credita terrae, centenos laeto carpsit de caespite fructus **HI** q (41,6): seminavit...(= I)...hordei (41,9): melius puto illud esse quod habetur in hebraeo et Aquila quoque transtulit: et invenit in anno illo centuplum aestimatum, id est ἑκατὸν εἰκασμούς (41,16): et benedixit ei dominus/ **KA** Δ 107 (87): ubi Isaac (ysaac *DV;* ysaach *F*) centuplum (+ sementem *V*) redegit Λ 48 (96): ubi seminavit et fecit (invenit $\Phi^{P}m$) centuplum

κύριος. **13** καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος καὶ προβαίνων μείζων ἐγίνετο, ἕως οὗ μέγας
ὁ θεος ηυξηθη +επορευετο (και) +και
I dominus et exaltatus est homo et procedens maior fiebat quoadusque magnus
magnificatus est vir processu magnus quousque magnifi-
magnus factus est crevit ambulabat vadens et magnificatus donec maior
ambulans et progrediens usquequo ~ (fieret)
proficiens
H „ „ locupletatus „ „ „ ibat proficiens atque succrescens donec „
deus

ἐγένετο σφόδρα· **14** ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων καὶ κτήνη βοῶν καὶ γεώργια πολλά.
×
I factus est valde (X) et facta est illi ministerium magnum
catus
fieret vehementer
(magnus)
H vehementer effectus est habuit quoque possessionem ovium et × armentorum et familiae plurimum
~ effectus est vehementer possessiones

ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιιμ, **15** καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
× ×
αβρααμ
I zelati sunt *autem* eum Philistini et omnes puteos quos foderant pueri patris eius
et zelaverunt *putea* haec quae foderunt ×
Abraham
H ob hoc invidentes ei Palestini × „ „ „ „ servi „ illius
et eius

| illum RUF eum AU; IS (Vers 14) ei HI; H | deus (H) a, Brev. Goth. (PL 86,305C): ο θεος Chr, *cf* κυρ. ο θ. fir$\mathfrak{E}^{ip}$
13 exaltatus est AU: **A** = 𝔊 magnificatus est RUF magnus factus est HI crevit? AP-V: ηυξηθη E | vir HI | procedens AU; PHo: = 𝔊 processu RUF Gn progressu RUF Gn (Var) proficiens ORI ambulabat vadens et HI q: **O**: επορευετο προβαινων και cmoxc$_2$: Hexapla < 𝔐 ambulans et progrediens? RUF Ct: *cf* επορευετο και προβαινων a proficiebat et? HI Lc: direkte Übersetzung *cf* Lc 2,52 | magnus fiebat? ORI: siehe unten magnificatus HI q | quoadusque RUF Gn; AU quousque RUF Gn (Var); AU (Var); PHo donec HI; ORI; H usquequo RUF Ct | magnus factus est RUF Gn; AU; AP-V magnificatus est RUF Gn 12 (Var), *cf* 13 maior factus est PHo magnus fieret HI q magnus efficiatur? ORI Mt 15 ~ factus est magnus? RUF Ct (Var); HI Lc ~ factus est maior? PHo (Var) ~ fieret magnus? RUF Ct; ORI Mt 13½ ~ efficeretur magnus? ORI Mt 13½ | ~ effectus est vehementer (H) Ω^{s}: = 𝔊𝔐 | valde RUF; AU; PHo; AP-V valde valde? ORI: direkte Übersetzung vehementer HIq; H vehementer nimis? HI Lc: direkte Übersetzung
14 **X** AP-V | possessiones ΛBΩ^{s}, 68: *cf* 𝔊 | —κτηνη t 𝔄 | zelati sunt RUF et zelaverunt AP-V: = 𝔐
15 +et (H) Ψ^{M}: = 𝔊𝔐 | putea haec quae *cf* PHo | foderant RUF Gn; H foderunt AP-V; PHo | patris eius IS; PHo: = 𝔊𝔐 × eius RUF Gn? (Kontext anders): — του πατρος DEhi*lqu𝔄𝔙 abraham? AP-V: αβρααμ

PHo *36 (75):* quid est: seminavit in illo anno et invenit centesinarium hordeum **RUF** Gn *12,5 (110,25):* post haec inquit seminavit Isaac hordeum et invenit centuplum; benedixit autem illum dominus/ *12,5 (111,19):* sed post hoc dominus inquit benedixit Isaac/ *13,1 (113,8):* Isaac postquam benedixit illum dominus/
13 13 **AP-V** Jub *24,11-12 (29a):* 11/et crevit Isac in terra Filistin /14.12/ et magnus factus est Isac valde/ **AU** Gn q 76 (41,8): /et exaltatus...(= I)...quoadusque (quousque *N*)...(= I)...valde **HI** Lc *11 (78,25):* Isaac proficiebat et maior fiebat donec factus est magnus (+vel *Edit.*; —*ABE*) vehementer nimis (και ισαακ προεκοπτεν και μειζων εγενετο εως ου εγενετο μεγας σφοδρα) q (41,16): /et magnus factus est vir et ambulabat vadens et magnificatus donec magnus fieret vehementer **ORI** Mt *13, 15 (218,5):* in persona Isaac qui proficiens magnus fiebat donec efficeretur magnus valde valde (του ισαακ ος προβαινων μειζων εγινετο ⟨εως ου μεγας εγενετο⟩ σφοδρα σφοδρα) *13,15 (218,22):* ⟨proficiens magnus fiebat⟩(+*Klostermann*) donec fieret magnus valde valde (—*G*): non simpliciter, sed cum additamento duplici 'valde valde' (ισαακ δε προβαινων μειζων εγινετο εως ου μεγας εγενετο, ουχ απλως αλλα μετα προσθηκης της σφοδρα δις κατειλεγμενης) *15,17 (398,28):* ut incipiat ex eo proficere sicut Isaac...et magis atque magis crescet...donec additus sicut Isaac magnus efficiatur valde valde (—*L*) (προβαινων δε ως ο ισαακ... μειζων εσται εως ου αυξανων μεγας γενηται σφοδρα σφοδρα)

PHo *37 (75):* quid est: procedens maior fiebat quousque maior factus est (*FS;* ~ f. e. maior *AG*) valde **RUF** Ct *3 (204,10):* Isaac enim ambulans et progrediens maior fiebat usquequo fieret (factus est *A*) magnus valde Gn *12,5 (110,26):* /et magnificatus est homo et processu (progressu *A*) maior fiebat quoadusque (quousque *C, Ald. Del.*) magnus factus (magnificatus *BF*) est valde *12,5 (111,20):* /et magnus factus (magnificatus *Claudius Taurin. PL 50,984C)* est valde *13,1 (113,9):* /et magnificatus (magnus factus *B*) est valde/15
14 **AP-V** Jub *24,11-12 (29a):* /et facta est illi sub- **14**
stantia magna et boves et oves, cameli et asini et ministerium magnum /12.13/ et zelaverunt eum Filistin/ **Claudius Taurin.** (PL 50,984D): habuit...(= H)...plurimum et coepit fodere puteos, quos foderant pueri patris eius Abrahae; sed invidentes eis Philistiim obstruxerunt eos humo (*cf* 26,15.18; < IS Gn 22,1) **CY-G** hept 1,836–837 (32): multimodas inter pecudes terramque feracem; continuo infelix torquet dum pectora livor/ **IS** Gn 22,1 (254A): post haec refert scriptura verbum, quod Isaac, postquam benedixit eum dominus et magnificatus est valde, aggressus est opus et coepit fodere puteos, quos foderant pueri patris eius Abrahae; sed invidentes ei Palaestini obstruxerunt eos implentes humo (*cf* H 26,15.18; < RUF Gn 13) q (45): quod Isaac, postquam benedixit eum dominus et magnificatus est valde, secundum quod scriptum est: adgressus est opus et coepit fodere

| | | |

αὐτὰ οἱ Φυλιστιιμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ
I illos Philistini post mortem Abrahae patris illius et vocavit eos nomina secundum
eos alienigenae eius ἐπεθηκεν posuit illis eadem voca-
H illo ~ post mortem Abrahae patris illius alienigenae mortuo olim obstruxerant Philisthim appellavitque 〃 hisdem nomi-

τὰ ὀνόματα, ἃ ἐπωνόμασεν Αβρααμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. **19** καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ισαακ ἐν τῇ φάραγγι
+αυτοις ×
I nomina quae vocaverat eos × pater eius et foderunt pueri Isaac in valle
b u l a (im)posuerat × Abraham ipsius +puteos convalle
H nibus quibus ante pater vocaverat × × 〃 × × 〃 torrente
~ vocaverat pater foderuntque

Γεραρων καὶ εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος. **20** καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες Γεραρων μετὰ
ευρεν ×
I Gerarum et invenit ibi puteum aquae vivae et rixati sunt pastores Gerarum cum
invenerunt sed litem fecerunt litigaverunt dimica*verunt*
H × 〃 reppererunt × × aquam vivam sed et ibi iurgium fuit pastorum Gerarae adversum
ibi

τῶν ποιμένων Ισαακ φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος Ἀδικία· ἠδίκη-
αυτου αδικιαν
I pastoribus Isaac dicentes suam esse aquam et vocavit nomen putei Iniquitas inique enim
appellavit +Isac eius Iniustitiam Iniuria
H pastores 〃 dicentium nostra est aqua quam ob rem nomen putei ex eo quod acciderat vo-

σαν γὰρ αὐτόν. **21** ἀπάρας δὲ Ισαακ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον, ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ
ωρυξαν +και
I gesserunt cum eo sed Isaac recessit et fodit alium puteum et altercabantur etiam pro
× × × foderunt +iterum puteum alterum altercati sunt litigaverunt iudica*bantur* +et super
H cavit Calumniam × × × × foderunt et 〃 × 〃 pro illo quoque rixati
puteum

rant AM inpleverunt AP-V? obruerant? HI | illos AM; AP-V eos RUF | alienigenae? AM; *cf* GR-M: αλλοφυλοι Jdc, 1-4 Rg passim ~ post mort. abr. p. illius alienigenae AM? | illius AM, RUF (Var) eius RUF; AP-V | vocavit RUF Gn 13,3; AP-V: = 𝔊𝔐 posuit RUF Gn 13,1; PHo: επεθηκεν Chr 𝔄 | eos RUF Gn 13,3; AP-V; H illis RUF Gn 13,1 | eadem vocabula PHo?; *cf* H sicut? RUF Gn 13,3 | vocaverat eos RUF Gn 13,3; AP-V; *cf* H: + αυτοις acdlo^{a}pstvx𝔄-ed𝔙𝔈: (Hexapla) *cf* 𝔐 (im)posuerat× RUF Gn 13,1 | ~ voc. pater (H) Ψ^{B} | ×RUF Gn 13,1; AP-V; PHo?; H: — αβρααμ 911 961 Ebdhlnpqs*tuvw𝔙: = 𝔐 abraham RUF Gn 13,3: = 𝔊 | eius RUF; PHo ipsius AP-V

19 foderuntque (H) agrelsc: = 𝔊𝔐 | +puteos AP-V? | valle RUF; HI; PHo convalle AM torrente H; AP-V: < 𝔐 | ×H; AP-V: < 𝔐 | invenit AM; RUF; CY-G: ευρεν Ddr invenerunt HI; IS q; AP-V; *cf* H: = 𝔊𝔐 | ×H: — εκει htℭ Chr +ibi (H) ΛΣ: = 𝔊𝔐 | ×aquam vivam H; AP-V

20 et AM; AP-V: = 𝔊𝔐 sed RUF; *cf* H | rixati sunt RUF litem fecerunt AM litigaverunt AP-V dimicaverunt *cf* PHo | suam esse aquam RUF; *cf* AM: = 𝔊 nostra est aqua H; AP-V: < 𝔐 | vocavit AM; AP-V; *cf* PHo; H appellavit RUF | +isac AP-V? | putei RUF; AP-V; H: = 𝔊𝔐 eius? AM: αυτου l | iniquitas RUF iniustitiam AM: αδικιαν acoc$_{2}$ iniuria PHo difficultatem AP-V? litem *cf* CY-G? | inique enim gesserunt cum eo RUF: = 𝔐 propter quod difficiles fuerunt nobiscum AP-V?

21 sed isaac recessit RUF? ××× AM?; HI; AP-V; H: = 𝔐 | fodit AM; RUF: = 𝔊 foderunt HI; AP-V; H: ωρυξαν m: = 𝔐 | alium puteum AM; Λ^{H} iterum alium puteum? RUF: Dublette puteum alterum HI; AP-V: = 𝔊𝔐 alium× H > AM (Var) | +και n: Dublette | altercabantur RUF altercati sunt HI litigaverunt AP-V iudicabantur *cf* PHo? orta est disceptatio (dissensio) AM? | etiam HI etiam et AP-V | pro RUF; AP-V; H

KA Δ 108 (87): de puteis Isaac (ysaac *DV;* ysaach *F*) **PHo** *40 (76):* ut quid obstrusa putea (*FS;* -os puteos *AG*) rursus effodit *41 (76):* ut quid eadem vocabula posuit puteis quae etiam pater (*Aucher;* praeter *FS*) eius (quae prius erant eis *AG*) **RUF** Gn *13,1 (113,16):* sed iterum inquit fodit puteos, quos foderant (-runt *DFn*) ...(=l)... oppilaverant (-verunt *EFn*) eos ...(=l)... eius (illius *A*), et posuit illis nom. sec. nom. quae posuerat (impos. *C*) pater eius *13,3 (118,1):* et voc. eos inquit sicut vocaverat eos Abraham pat. eius

19 19 **AM** Is 20 (655,23): /prae ceteris tamen fodit hos puteos, unum in convalle Gerarum (gerarim 𝔄^{n}*E, (i ex u) T*) ...(=l)...vivae/ **AP-V** Jub *24,14 (29b):* /et foderunt pueri Isac puteos in torrente et invenerunt *ibi* aquam vivam/ **CY-G** hept 1,843 (32): invenit gelidas scatebroso e fomite lymphas/ **HI** q (41,29): et foderunt...(=l)... Geraron et invenerunt ibi put. aquae vivae: et hic pro valle torrens scriptus est **IS** Gn 22,3 (254B): fodit ergo Isaac novum puteum, immo pueri Isaac fodiunt (< RUF Gn 13,2) q (45): 14/sicque postea Isaac, immo pueri eius, fodiunt novum puteum et invenerunt aquam vivam (*cf* H; < RUF Gn 13) **PHo** *42 (76):* ut quid in valle Gerara putei esse dicuntur **RUF** Gn *13,1 (113,20):* fodit et alios novos in valle Gerarum (gerarim *BEr*), non

ἐκείνου· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐχθρία. **22** ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον, καὶ οὐκ
× ωρυξαν

I ipso (eo) et vocavit (appellavit inposuit) nomen illius (illi nomen) Inimicitia (eius Inimicitiae Inimicitias) et recessit inde et fodit (foderunt) puteum alium (+iterum ×) et non (tertium)

H sunt appellavitque eum Inimicitias × profectus (profectusque) 〃 × 〃 alium puteum pro quo

ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐρυχωρία λέγων Διότι νῦν ἐπλάτυνεν κύριος
ευρυχωριαν ~ ημιν

I sunt rixati (litigaverunt) de (pro cum) eo (eis) et vocavit (appellavit) nomen (× loci illius eum) eius Amplitudo (Latitudo Latitudinem Abundantia) dicens quia (quoniam) nunc dilatavit (amplificavit) dominus (nos (dominus))

H non contenderunt itaque 〃 〃 illius (+loci eius) Latitudo 〃 × 〃 〃 nos

ἡμῖν καὶ ηὔξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς. **23** Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. **24** καὶ
κυριος +ο θεος

I nobis (nos) et auxit (multiplicavit) nos super terram (E) ascendit autem inde ad puteum iuramenti (iurationis) et

H dominus (deus) 〃 fecit crescere × 〃 〃 〃 〃 ex illo loco in Bersabee ubi

super HI: = 𝔐 | ipso RUF; AP-V eo HI illo H: = 𝔊 | vocavit HI; AM Is 22; AP-V appellavit RUF; H inposuit illi nomen AM Is 20? | eum AM Is 22?; H: *cf* το ονομα αυτου] αυτο Chr | illius RUF eius RUF (Var); HI; AP-V | inimicitia RUF; PHo inimicitiae HI inimicitiam RUF (Var) inimicitias AM; AP-V; H
22 et recessit inde RUF: = 𝔐 × profectus H: —δε l profectusque (H) Ω^{s} | fodit AM; RUF; H: = 𝔊𝔐 foderunt HI; AP-V: ωρυξαν s | puteum alium HI: = 𝔊𝔐 iterum puteum alium RUF Gn 13,1: Dublette puteum tertium AP-V? × tertium AM? tertium puteum? RUF Gn 13,3 > IS | sunt rixati RUF litigaverunt HI; AP-V lis nulla inter pastores commissa est AM? | de eo RUF; *cf* AM (Var) pro eo AP-V; *cf* H cum eis HI? | vocavit AM; HI; AP-V; H appellavit RUF > IS | nomen eius RUF Gn 13,1; HI; AP-V; MΦΘ^{M}P^{2}Ψ^{*DM}Ω: = 𝔊𝔐 nomen loci illius RUF Gn 13,3 > IS; XΣ^{M}Γ*Ψ^{B} × eum AM? | amplitudo RUF latitudo *cf* RUF (Erklärung)?; HI; H latitudinem AM Is: ευρυχωριαν cmx abundantia *cf* AM Lc, CY-G spatiositas PHo? capacitas AP-V? | quia RUF quoniam AP-V | dilatavit AM; RUF; H amplificavit AP-V? | dominus nobis AM: = 𝔊𝔐 dominus nos AM (Var) nos deus RUF Gn 13,1; Λ^{L2H}B nos dominus RUF Gn 13,3; H: ~ ημιν κυριος 𝔄𝔈 nos dominus deus AP-V: + ο θεος 911?fia?r | auxit AM; RUF multiplicavit AP-V?
23 autem FU; H: = 𝔊 et (asc.) AP-V?: = 𝔐 | iuramenti AM (Vers 24); RUF; FU; PHo iurationis? *cf* CY-G

quidem ipse sed pueri eius, et invenit inquit ibi put. aquae vivae/ *13,2 (115,25):* fodit ergo Isaac et novos puteos, immo pueri Isaac fodiunt

20 20 **AM** Is 20 (655,24): /et litem fecerunt pastores Gerarum (gerarim 𝔄"*E, (*i *ex* u*) T*) cum past. I. eo quod aquam sibi huius (eius *N, TA m. 2*) putei quasi propriam vindicabant et vocavit nomen eius Iniustitiam/ 22 (656, 21): litem fecerunt pastores Gerarum (gerarim 𝔄"*E*)...et ideo vocavit (+ eum *A,Tm.2;* eum. voc. 𝔄) Iniustitiam/ **AP-V** Jub *24,14 (29b):* /et litigaverunt...(= I)...Isac dicentes: nostra est aqua; et vocavit Isac nomen putei difficultatem, propter quod difficiles fuerunt nobiscum/ **CY-G** hept 1,844-845 (32): /exceptusque dolo pastorum deserit iras invisosque locos Litis de nomine signat/ **PHo** *43 (76):* quare in primo dimicantur (*FS;* -catur *AG*) /21.22/ et primum vocatur Iniuria/ **RUF** Gn *13,1 (113,22):* /sed rixati sunt pastores Gerarum (gerarim *BEr*)...(= I)... appellavit...(= I)...eo/

21 21 **AM** Is 20 (656,1): /et fodit alium puteum (—*NT, exp. m. 2 A*) in quo orta est disceptatio et inposuit illi nomen Inimicitias/ 22 (656,23): /alium quoque fodit et orta dissensione (~ diss. orta 𝔄) vocavit eum Inimicitias **AP-V** Jub *24,15 (29b):* /et foderunt puteum alterum et litigaverunt etiam et pro ipso et vocavit nomen eius Inimicitias/ **CY-G** hept 1,846-849 (32): /promovet inde gradum rursusque egesta profundo terra cavo gelidos in lucem protulit amnes; et quia mordaci fuerat certamine trusus, conpellat meritis liventia pectora dictis/ **HI** q (42,3): et foderunt puteum alterum et altercati sunt etiam super eo, et vocavit nomen eius Inimicitiae: pro inimicitiis, quod Aquila et Symmachus τὴν ἀντικειμένην et ἐναντίωσιν transtulerunt, id est adversum atque contrarium, in hebraeo habet satanan **PHo** *43 (76):* quare in primo dimicantur, in (*AG; —FS*) secundo iudicantur (*FS;* -catur *AG*) ... et primum vocatur Iniuria, secundum (*S;* -do *FAG*) Inimicitia/ **RUF** Gn *13,1 (113,24):* /sed Isaac recedit (recessit *Ag*) a malitia eorum et fodit iterum alium puteum, et pro ipso nihilominus inquit altercabantur, et appellavit nomen illius (eius *Br*) Inimicitia (-tiam *B, Ald. Del.*)/

22 **AM** Is 20 (656,3): /et fodit tertium, in (de 𝔄) quo lis **22**
nulla inter pastores commissa est, et vocavit eum Latitudinem/32 22 (657,8): Latitudo dicitur 22 (657,13): dilatavit dominus nobis (nos *ex* nobis *m.3 P, m.1 T*) et auxit nos super t. Lc pr 2 (3,12): alius abundantiae 2 (4,3): puteus abundantiae **AP-V** Jub *24,16 (29b):* /et foderunt puteum tertium et non litigaverunt pro eo et vocavit nomen eius Capacitas; et dixit Isac quoniam nunc amplificavit nos dominus deus et multiplicavit nos super t./ **CY-G** hept 1,850-851 (32): /ac postquam tetricas fregit pax aurea lites, nomen Habundantis studuit transcribere terrae/ **HI** q (42,9): et foderunt puteum alium et non litigaverunt cum eis et vocavit nomen eius Latitudo **IS** Gn 22,4 (254C): post haec fodit tertium puteum Isaac appellavitque (et app. *Claudius Taurin. PL 50,985A*) nomen loci illius...(= H) ...terram (< RUF Gn 13,3) q (46): post haec fodit Isaac puteum tertium, cuius loci nomen appellavit Latitudo...(= H)...terram (*cf* IS Gn 22,4) **PHo** *43 (76):*

ὤφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Αβρααμ τοῦ πατρός σου· μὴ φοβοῦ·
ο θεος +αυτω ×
~ κυριος αυτω

E visús est ei dominus in illa nocte et dixit ei ego sum deus Abraham patris tui ne timeas
apparuit illi deus × ~ nocte illa ait × × × × × × × noli timere
visitatus est dominus ad illum ~ nocte ipsa

H apparuit 〃 〃 〃 ipsa 〃 dicens × 〃 〃 〃 〃 〃 〃 noli metuere
deus dominus × timere

μετὰ σοῦ γάρ εἰμι καὶ ηὐλόγηκά σε καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου διὰ Αβρααμ τὸν πατέρα
ευλογησω

E tecum enim sum et benedicam te et multiplicabo semen tuum propter Abraham patrem
quia tecum benedixi +sicut harenam terrae × puerum
quoniam tecum +in gentibus

H quia tecum 〃 × 〃 tibi 〃 〃 〃 〃 〃 servum meum Ab-
et te

σου. 25 καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου καὶ ἔπηξεν
+(τω) κυριω +εκει εν τω ονοματι
επι τω ονοματι

E tuum et aedificavit ibi Isaac altare et invocavit in nomine domini (I) et fixit
meum illic × altarium +deo nomen
aram
~ altare Isaac

H raham itaque 〃 〃 × 〃 〃 invocato nomine 〃 × extendit
et +domino invocavit +ibi nomen

ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ· ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ισαακ φρέαρ. 26 καὶ Αβιμελεχ ἐπορεύθη πρὸς
× και ωρυξαν

I ibi tabernaculum suum foderunt autem ibi pueri Isaac puteum et Abimelech venit ad
et foderunt ivit

H × 〃 × praecepitque servis suis ut foderent 〃 exiit Abimelech ad quem locum cum venissent
ibi venisset

24 visus est AM; FU; AP-V apparuit RUF; H visitatus est? *cf* PHo | ei AM; FU; H illi RUF dominus ad illum? AP-V: ~ κυριος αυτω Eus | deus AM; $\Theta^{G*}\Psi^{M}$: ο θεος 911fir, *cf* κ. ο θ. egjE^{f} | in FU; PHo; AP-V; H: = 𝔊𝔐 × RUF: Grammatik | illa nocte FU: **S** ~ nocte illa RUF: **I** = 𝔊𝔐 nocte ipsa AP-V? × nocte? PHo | ait? AM; PHo | ei AM; FU; AP-V: + αυτω filr𝔙𝔈 × RUF; PHo; H: = 𝔊𝔐 | ××× ××× AM? | dominus (H) AT*: *cf* κυριος ο θεος c_2 | — abraham PHo; Π^{c}: — αβραμ 𝔄𝔈^{fp} | ne timeas FU; PHo: **S** noli timere AM; RUF; HI; AU; AP-V; $\Lambda^{H}\Omega^{SJ}$, 68: **I** | quia tecum HI?; H quoniam tecum AP-V? | sum] +ego AP-V?; *cf* quia (H)] +ego Ω^{S}: *cf* 𝔐 | + et (H) CΠBT^{2}MΦΘ^{MG}P$^{2}\Psi\Omega$; *cf* benedicamque O: = 𝔊𝔐 | benedicam RUF; FU; VER; AP-V; H: ευλογησω Abfilmnrw benedixi AU; PHo; *cf* AM: = 𝔊 | te (H) B | + sicut harenam terrae AP-V?: *cf* 13,16 + in gentibus VER? | — abraham PHo? | puerum meum? AP-V: = 𝔐

25 et (H) Claudius Taurin. (PL 50,985D): < RUF Gn 14,2: = 𝔊𝔐 | ibi RUF; FU; H illic PHo | isaac altare FU ~ altare isaac RUF × altarium PHo; *cf* H: = 𝔊𝔐 aram KA Δ a; CY-G? | + deo? KA Δ a (Var); Δ b + domino KA Δ a; $\Lambda\Omega^{S}$, 68, Claudius Taurin. (PL 50,985D), Brev. Goth. (PL 86,306A): + (τω) κυριω Edfilprstc$_2$E^{c}: *cf* 8,20; 12,7; 13,18 | invocavit (H) O, 68; Brev. Goth. (PL 86,306A), Petrus Comestor (PL 198,1112B) | + ibi (H) Σ, 68; Brev. Goth. (PL 86,306A), Guibert (PL 156,203C), Petrus Com. (PL 198,1112B): + εκει Eir𝔄-ed: *cf* 13,4; 21,33 | in nomine FU; AP-V: εν τω ονοματι 32; επι τω ονοματι l = 12,8: = 𝔐 nomen RUF; Σ^{M}AO, 68, Brev. Goth. (PL 86,306A), Petrus Com. (PL 198,1112B): = 𝔊 | ibi RUF > Claudius Taurin. (PL 50,985D): = 𝔊𝔐 × H; *cf* PHo?: — εκει m | foderunt autem RUF: = 𝔊 et foderunt AP-V: *cf* και ωρυξαν Chr: = 𝔐

26 exiit abimelech PHo? | venit RUF; *cf* H ivit HI: **O** venisset (H) Σ^{M}BΨ^{fB*}: *cf* 𝔊𝔐 | ×× PHo?

quare in primo dimicantur, in secundo iudicantur, in tertio cessant?...tertium (*S;* tertio *FAG*) Spaciositas

RUF Gn *13,1 (114,1):* /et recessit inde et fodit iterum puteum alium et non sunt rixati de eo (ideo *B, Ald.;* de eo. ideo *Del.*); et appellavit...(= I)...dilatavit nos deus et auxit nos super t. *13,3 (116,6):* post haec ergo fodit tertium puteum Isaac et appellavit nomen loci illius... (= I)... nos dominus et auxit nos super t. *13,3 (117, 17):* usquequo exiret ad latitudinem (*cf* Ps 17,20)

23 23 **AP-V** Jub *24,16 (29b):* /et ⟨*ascendit inde ad puteum iurationis*⟩ (*unleserlich*)/ **CY-G** hept 1,852-853 (32): /dumque sagax mutat celeri nova gramina passu, devenit ad colles, quibus est Iuratio nomen **FU** Fab 34 (809A); Mon 2,4 (182B): ascendit...(= E)...iuramenti/ **PHo** *44 (77):* quid est: ascendit inde ad puteum...puteus iuramenti **RUF** Gn *14,1 (122,12):* adscendit inquit inde ad put. iuramenti/ *14,2 (122,24):* adscendit igitur (ergo *E*) Isaac ad put. iuramenti/

24 **AM** Is 22 (657,14): puteus Iuramenti, in quo ei 24 visus est deus et ait ei: noli timere; tecum enim sum, et benedixit eum **AP-V** Jub *24,17-18 (29b):* /et...visus est dominus ad illum in nocte ipsa in prima die mensis primi et dixit...(= E)...noli timere, quoniam tecum sum ego et benedicam te et mult. s. t. sicut harenam terrae propter A. puerum meum/ **AU** ci 16,36 (182,28): ego sum inquit deus A. p. t.; noli timere; tecum enim sum et benedixi te et mult. s. t. propter A. patrem t. Jul im 3,52 (1272): faciam tibi propter Abraham patrem tuum **FU** Fab 34 (809A); Mon 2,4 (182B): /et visus...(= E)... tuum/ **HI** ep *100,3,2 (215,23):* noli timere, quia tecum sum **PHo** *45 (77):* ut quid in nocte dominus visitatur et ait: ego sum deus patris tui, ne timeas, tecum

αὐτὸν ἀπὸ Γεραρων καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως
I eum de Geraris et (E) Ochozath paranymphus (I) eius et Ficol princeps militiae
× × pronubus ipsius dux exercitus
gener illius
thalami praepositus
H de Geraris Abimelech „ „ amicus illius „ Phicol dux militum

αὐτοῦ. **27** καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ισαακ Ἵνα τί ἤλθατε πρός με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με καὶ ἀπεστείλατέ με ἀφ᾽
I eius et dixit illis Isaac quid venistis ad me vos enim odistis me et eiecistis me a
ipsius ×
illi
H × × locutus est eis „ „ „ „ „ hominem quem odistis „ expulistis × „
ei
×

ὑμῶν. **28** καὶ εἶπαν Ἰδόντες ἑωράκαμεν ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ, καὶ εἴπαμεν Γενέσθω ἀρὰ
οἱ δὲ ×
I vobis at illi videntes vidimus quia est dominus tecum et diximus fiat coniuratio
ὁρκος
execratio
H „ qui responderunt × „ tecum esse dominum „ idcirco nunc „ sit iuramentum
deum

ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ, καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην **29** μὴ ποιήσειν μεθ᾽ ἡμῶν
× × × × διαθ(ησ)ωμεθα
I inter nos et inter te et constituamus tecum pactum ne facias nobiscum + μηδεν
× disponemus testamentum nobis
H „ „ × × × „ ineamus × foedus ut non „ nobis quicquam

| paranymphus 91-95; AU pronubus HI > Remigius gener RUF thalami praepositus? PHo sodalis? AP-V: *cf* ο συνεταιρος α′ (oder σ′?) amicus H; amici ΠΣ^{M}ΒΜΦ^{AZGVP}Θ^{AG*}Ρ^{2}Ψ$^{FB^{2}DM}$Ω^{S}, *cf* RUF$^{1}/_{2}$?, HI q | eius RUF; HI ipsius AU? illius AP-V; H ×? PHo | princeps HI; AU; PHo; AP-V dux RUF; H | militiae HI; AU; PHo exercitus RUF; AP-V | eius RUF; HI ipsius AP-V; *cf* AU × PHo?; H
27 **I** RUF | illi RUF (Var) ei (H) Π^{C} × (H) Φ^{P}: — αυτοις s𝔈 | γαρ 32 𝔄
28 at illi? RUF (Var): *cf* οι δε qu | est RUF; AU: *cf* — ην dp Chr | deum (H) B: *cf* κυριος] deus 𝔙^{lp}; dominus deus 𝔈^{cf} | coniuratio RUF: ορκος s(mg)c$_{2}$(mg): Hexapla? execratio AU: **A** < 𝔊 | ××× H: — και ανα μ. σου c$_{2}$ | — inter RUF$^{1}/_{2}$: — ανα μεσον d | constituamus RUF: *cf* διαθησωμεθα n, διαθωμεθα f disponemus AU: **A** = 𝔊 | pactum RUF; *cf* AU (Erklärung) testamentum AU: **A** < 𝔊
29 nobis RUF (Var); H | + μηδεν E | malum RUF$^{1}/_{3}$; AU: = 𝔊𝔐 mala RUF$^{2}/_{3}$: κακα A^{a} |

enim sum *46 (77):* quare dominus visitatus ostendit semetipsum deum *47 (77):* quare dicendo: benedixi te, adiecit: et mult. s. t. propter patrem tuum **RUF** Gn *14,1 (122,12):* /et apparuit illi dom. nocte illa et dixit: ego ... (= E) ... noli timere ... (= E) ... p. tuum *14,2 (122,24):* /et apparuit illi dominus **VER** 4,2 (51): et benedicam te et mult. s. t. in gentibus

25 25 **AP-V** Jub *24,19-20 (29b):* /et aedificavit ⟨*ibi altare in loco prioris altaris*⟩ (*unleserlich*) quem aedificavit pater eius et invocavit in nomine domini et mactavit hostias deo Abraham patris sui; et foderunt puteum et invenerunt aquam vivam et foderunt iterum puteum alium pueri Isac et non invenerunt aquam/32 **CY-G** hept 1,858-859 (32): excitus gelidos post somnum colligit artus et venerans structa dominum mox supplicat ara/ **FU** Fab 34 (809B); Mon 2,4 (182C): /et aedificavit ... (= E) ... domini **KA** Δ a 109 (87): ubi Isaac (ysaac *D;* ysaach *F*) aram (arcam *L*) aedificat domino (deo *L*) Δ b 109 (87): ubi Ysaac deo altarem edificavit **PHo** *48 (77):* quare aedificando illic altarium non obtulit sacrificium, sed invocato nomine domini fixit tabernaculum suum **RUF** Gn *14,2 (123,5):* et aed. ibi altare Isaac et invoc. nomen domini ... (= I) ... puteum

26 26 *cf* Gn 21,22 **91.94.95**: LXX. Ochozat (*91.95;* ochozath *94*) paranimphus **AP-V** Jub *24,21 (30a):* 33/quoniam illic iuravit Abimelec et Ocozia sodalis illius et Ficol princeps exercitus ipsius **AU** Gn q 75 (40,14): ipsius enim paranymphus et princeps militiae **CY-G** hept 1,860-861 (33): /interea reges veniunt Abimelus (*A;* abemilus *G;* amelius *C*) et Ozas, Ficolo comitante simul ferrumque gerente/28 **HI** q (42,13): et Abimelech ivit ad eum de Geraris et Ochozath pronubus eius et Fichol princeps militiae eius: pro Ochozath pronubo in hebraeo habet collegium amicorum eius **PHo** *49 (78):* quare post quartam putei fossuram a pueris factam exiit (*FS;* exit *A; — G*) Abimelech ad eum et Achoza (*A,S in marg.;* acho *FS;* achosa *G*) thalami praepositus et Phicol (*AG;* ficho *F;* phico *S*) princeps militiae **Remigius Antiss.** (PL 131,103C): hic Ochoza pronubus erat Abimelech; LXX pro Ochoza collegium ponunt (< HI q) **RUF** Gn *14,3 (123,18):* sed et Abimelech, ille qui dudum honoraverat Abraham, venit nunc cum amicis suis de Geraris ad Isaac/ *14,3 (124,15):* Ochozath (ocozath *A;* ocozat *D;* ocozach *E*) gener eius et Phicol dux exercitus eius

27 **RUF** Gn *14,3 (123,19):* /et dicit illis (illi *E*) ... (= I) ... vobis/ **27**

28 **AU** Gn q 77 (41,25): fiat execratio inter nos et inter te, id est iuratio quae maledictis obstringit, quae accidant ei qui peieraverit loc 1,96 (521,20): videntes vid. quia est dom. tecum (— *C*) 1,97 (521,21): et disponemus tecum testamentum: amant scripturae pro pacto ponere testamentum, id est διαθήκην; quod latini habent: et disponemus tecum testamentum/ **CY-G** hept 1, 862-863 (33): 26/ut, quia pacifico vellet se adiungere vati, necteret insertis concordia foedera dextris/30 **RUF** Gn *14,3 (123,20)* > Claudius Taurin. (PL 50,986A): /ad haec illi respondent (at illi respondentes *A;* at illi responderunt dicentes *Claud.*): videntes inquit (inquiunt *Claud.*) **28**

κακόν, καθότι ἡμεῖς σε οὐκ ἐβδελυξάμεθα, καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς καὶ ἐξαπ-
κακα +και
I malum sed quemadmodum nos te non sumus execrati × × × × × × ×
mala sicut ~ execrati non sumus
H mali × sicut et „ nihil tuorum attigimus nec × fecimus quod te laederet sed cum

εστείλαμέν σε μετ' εἰρήνης· καὶ νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου. **30** καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχήν,
× ×
I × × × × ita et × tu benedictus × domino et fecit illis convivium magnum
nunc × a cenam ×
H pace × dimisimus × × × auctum benedictione domini fecit ergo eis „ ×

καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· **31** καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ ὤμοσαν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέστειλεν
ωμοσεν
I et manducaverunt et biberunt iuravit
H „ post cibum „ potum × surgentes mane iuraverunt sibi mutuo dimisitque

αὐτοὺς Ισαακ, καὶ ἀπῴχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας. **32** ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ παραγενόμενοι
μετ ειρηνης παρεγενοντο
I et venerunt
advenerunt
H eos Isaac pacifice in locum suum ecce autem venerunt in ipso die
~ in ipso die venerunt

οἱ παῖδες Ισαακ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος, οὗ, ὤρυξαν, καὶ εἶπαν Οὐχ εὕρο-
+και +αυτω ×
I pueri Isaac (O) et nuntiaverunt ei de puteo quem foderunt et dixerunt ei (I) non inveni-
filii annuntiaverunt × ×
H servi „ × adnuntiantes „ „ „ „ foderant atque dicentes × × „

μεν ὕδωρ. **33** καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ Ὅρκος· διὰ τοῦτο ὄνομα τῇ πόλει
το ονομα αυτου +εκαλεσεν (το) +εκεινη
του τοπου εκεινου
I mus aquam et vocavit eum Iuramentum (S) propter hoc nomen est civitatis illius
appellavit nomen eius +vocavit × loci
H „ „ unde appellavit „ Abundantiam et nomen urbi impositum est

sed...domino RUF | quemadmodum RUF Gn 14,3 sicut RUF Gn 14,4; H | +και dptA | non sumus execrati RUF Gn 14,3 ~execrati non sumus RUF Gn 14,4 | ×tu RUF: — νυν a nunc× PHo: — συ c_2 | ×RUF a PHo: = G

30 convivium magnum RUF cenam× PHo

31 iuravit KA?: *cf* ωμοσεν Ebefgijlrtwc_2B Chr | pacifice H: *cf* μετ ειρηνης 911 = α′σ′ϑ′; εν ειρηνη s(mg) 20: = M | venerunt HI; *cf* AU; H: παρεγενοντο... +και fi^{ar}: = M advenerunt AP-V? pergentibus pueris? PHo: *cf* G | filii AU (Var) | annuntiaverunt? HI (Var); *cf* H | ei HI: +αυτω abcmowxc_2: (Hexapla) = M ×PHo?; H: = G | non AM; HI; AU; *cf* KA; PHo; AP-V: = G ×*cf* HI, AU; H: — ουχ fA-codd (E^{c}) = α′σ′ϑ′: = M

33 vocavit AM; HI; *cf* PHo; AP-V appellavit AU; H | eum AM; *cf* AU; H: = GM nomen eius HI: O: το ονομα αυτου ADn: = Syr. | abundantiam H: *cf* πλησμονη α′ σ′: *cf* HI q | S 100 | vocavit nomen×loci illius? AP-V: +εκαλεσεν (το) 961ADEMbde(f)ghjlnpqrstuvw(B) = Syr.; του τοπου εκεινου dp nomen urbi impositum est H: *cf* εκληϑη το ονομα τη πολει i*c_2 | illius 100: +εκεινη bwc_2A civitatis illius 100: < civitati illi? | iuramenti

...(=I)... nos et te ...(=I)... pactum/ *14,3 (125,4):* videntes...(=I)...pactum/ *14,3 (125,15):* videntes ...(=I)...inter nos

29 29 **AU** loc 1,97 (521,24): /ne facias nobiscum malum (+hoc *L*), tamquam diceretur: ut paciscaris non facere nobiscum malum **PHo** *50 (78):* quare dicentibus: et nunc benedictus a domino/ **RUF** Gn *14,3 (123,23)* > Claudius Taurin. (PL 50,986A): /ne facias nobiscum (nobis *Claud.*) malum et cetera *14,3 (125,6):* /ne facias nobiscum mala...(=I)...domino *14,4 (125,18):* ne facias inquiunt nobiscum (*B;* nobis *ACDEF, Ald. Del.*) mala, sed sicut nos te exsecrati non sumus, ita et tu ben. domino

30 30 **CY-G** hept 1,864 (33): 28/excipitur placide mensaque expletus eadem **GI** ep 1 (86,4): non Isaac mensae participationem Abimelech et Ocazat (*C;* ochaz *H*) et Phicol (*H;* picus *C*) duci militum negat, sed post cibum et potum/ (*cf* H) **PHo** *50 (78):* /facit cenam et mand. et bib. **RUF** Gn *14,4 (125,22):* et fecit illis inquit conv. magn. Isaac, et mand. et bib.

31 31 **GI** ep 1 (86,5): /iuraverunt sibi mutuo (*cf* H) **KA** Λ b 48 (96): et iuravit cum Abimelech **RUF** Gn *14,4 (126,22):* surgens cum iuramento iis pacem de futuris promittit

32 32 **AM** Is 20 (656,4): 22/fodit et puteum iuramenti et non invenit in eo aquam/ **AP-V** Jub *24,20 (30a):* 25/ et advenerunt et nuntiaverunt Isac eo quod non invenissent aquam/ **AU** Gn q 78 (42,3): quid est quod scriptum est, quod cum venissent pueri (filii *PNVT*) Isaac et dixissent: fodimus puteum et non invenimus aquam/ 78 (42,9): quamquam alii interpretes pueros Isaac inventam potius aquam nuntiasse dixerunt (< HI q?) **HI** q (42,19): et venerunt...(=I,O)...ei: invenimus aquam/ ...nescio quo modo in LXX interpretibus habeatur: et venerunt pueri I. et nunt. (annuntiaverunt β)...(=O,I)...aquam/

Φρέαρ ὅρκου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **34** Ἦν δὲ Ησαυ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἔλαβεν
S Puteus iuramenti usque in hodiernum diem et erat Esau annorum .XL. et (E) accepit
iurationis erat autem quadragenarius
H Bersabee „ „ praesentem „ Esau vero quadragenarius × duxit

γυναῖκα Ιουδιν τὴν θυγατέρα Βεηρ τοῦ Χετταίου καὶ τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα Αιλων τοῦ Εὐαίου.
γυναικας
E uxorem Iudin filiam Beher Cetthei et Basemat filiam Elon Euchei
uxores +duas +quinque
H uxores Iudith „ Beeri Etthei „ Basemath „ Helon eiusdem loci
uxorem +duas

35 καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ Ισαακ καὶ τῇ Ρεβεκκα. **27,1** Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηρᾶσαι
S et erant contendentes hae duae adversus Isac et Rebeccam (E) factum est autem postquam senuit
×
H quae ambae offenderant animum Isaac „ Rebeccae × × senuit autem
Rebeccae

Ισαακ καὶ ἠμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν, καὶ ἐκάλεσεν Ησαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύ-
× +μη × ~ τον υιον αυτου ησαυ
E Isac × obducti sunt oculi eius et nihil videbat et vocavit Esau filium suum maiorem
caligaverunt ad videndum ~ filium suum seniorem Esau
calig(in)ati sunt
H Isaac et caligaverunt „ „ „ videre non poterat vocavitque „ „ „ „
caliginaverunt × ~ filium suum Aesau

τερον καὶ εἶπεν αὐτῷ Υἱέ μου· καὶ εἶπεν Ἰδού ἐγώ. **2** καὶ εἶπεν Ἰδοὺ γεγήρακα καὶ
× × o δε +αυτω (isaak)
E natu et dixit ei (S) fili × et ille dixit ecce sum ego et dixit ei Isac ecce senui et
× × ×
H × „ „ „ „ mi qui respondit adsum cui pater vides inquit quod senuerim „

100; AM; PHo iurationis AP-V

34 et erat autem 100: Dublette: et erat = 𝔐; erat autem = 𝔊 | quadragenarius PHo; H | accepit 100; KA; PHo: = 𝔊𝔐 accepit sibi PS-PHo?: ⊂ 36,2 habuit? AN(*G*) duxit AN(*T*)?; H | uxorem 100; PHo; $A^{II}T^{*}\Phi A^{*VP^{*}}$: = 𝔊𝔐 uxores AN?; KA?; H: γυναικας dpxc$_2$: = 36,2 mulieres? PS-PHo: ⊂ 36,2 | +duas KA?; $\mathfrak{Q}^{s}$ +quinque? AN

35 hae 91.94 heae 100; hee 95: ⊂ hae+eae | duae 91-95; 100: *cf* ambae H | adversus i. et rebeccam 91.94.100 × i. et rebeccae PHo: = 𝔊𝔐 adv. i. et rebecce 95

27,1 —και blmw Thdt | obducti sunt 100: **S** caligaverunt *cf* AU s, HI, GR-M; H calig(in)ati sunt PHo: *cf* ThLL III 156,15-18; 158,6-9 caliginaverunt (H) $\Theta^{M^{*}O^{*}}$ | et nihil videbat 100: +μη Ddmpw ad videndum PHo: = 𝔊 | —que (H) $\Phi^{Z^{*}}\Psi^{M}$; *cf* —και 𝔄𝔙 | —esau (H) G*: —ησαυ l ~ fil. s. sen. esau AU loc: Deutlichkeit, Esau Akkusativ ~ fil. suum aesau (H) Ψ^{B}: ~ τον υιον αυτου ησαυ d | maiorem natu 100; *cf* CY-G maiorem × AU s; *cf* HI?, PHo; H seniorem × AU loc | ei 100; H: = 𝔊𝔐 × AU?; —αυτω bw$\mathfrak{V}^{l}$ | × 100: —μου 961 bdhprtwd$_2$ | et ille 100: *cf* o δε fr𝔄-ed

2 **S** 100 | +αυτω DMdefhijlmnpqstud$_2$𝔄𝔙^{luy}𝔈 | +ισαακ 961 dfimptd$_2$

KA Δ 111 (87): ubi puteus Isaac (ysaac *DEV;* ysaach *F*) siccavit **PHo** *51 (78):* quare pergentibus pueris Isaac venientes qui quartum puteum foderunt dixerunt non invenisse aquam

33 33 **100**: (*es fehlen 10 Blätter*) propter hoc...(=S)... diem/ **AM** Is 20 (656,5): /et vocavit eum Puteum iuramenti **AP-V** Jub *24,21 (30a):* /et dixit Isac: propter quod iuravi in die ista Filistin factus est nobis sermo hic; et vocavit nomen loci illius Puteus iurationis/26 **AU** Gn q 78 (42,5): /appellavit eundem puteum Isaac Iuramentum **HI** q (42,20): /et vocavit nomen eius Saturitas; nescio . . . (*siehe Vers 32*) . . . /et vocavit nomen eius Iuramentum **PHo** *51 (78):* quod et Iuramentum vocat et civitatem Puteum iuramenti

34 34 **100**: /Et erat autem Esau...(=S,E)...Beiher(bether.?) Caethei et Bassemat f. Elon Euchei/ **AN** gen 268 (173): ipse Esau habuit (*G;* duxit *T*) uxores quinque: prima Iudin filiam Heber Cetthei, secunda Basemath (*G;* -mat *T*) filiam Elom (*G;* helon *T*) Euhei (*G;* euvei *T*) **KA** Γ 31 (76): ubi Esau accepit uxores duas **PHo** *52 (78):* quare Esau quadragenarius accepit uxorem Iudith f. Beher Cetthaei (*FS;* ethei *AG*) et Barhatnath f. Elom Hevaei (*FS;* evei *AG*) **PS-PHo** *8,5 (133):* Esau autem accepit sibi mulieres Iudin (vidin *M*) f. Bereu et Bassemech (bassameth *M*) f. Elom (elon *A*) /28,9

35 **91.94.95**: **LXX.** et erant contendentes (*95;* contendens *91.94*) hae duae (hee due *95*) adversus (*95;* ad usus *91.94*) Isaac (ysaac *95*) et Rebecca (*91.94;* rebecce *95*) **100**: /et erant cont. heae...(=S)...Rebeccam/ **HI** Pach *(90,31):* sicut Esau contemnebat parentes suos **PHo** *53 (79):* quare has ipsas dixit contendere Isaac et Rebeccae

27,1 **100**: /Factum est autem (*exp. 2. Korrektor*)...(=E,S)...ego/ **AU** cf 10,52 (248,11): quam videbat Isaac praegravatis et opertis senectute carneis luminibus loc 1,98 (521,26): et voc. fil. suum seniorem Esau et dixit s 4,11 (38): iam videte quia senuerat Isaac . . . voluit benedicere filium suum maiorem 4,11 (39): ideo dicuntur caligasse oculi Isaac **CY-G** hept 1,867-871 (33): namque pater longo iamdudum grandior aevo, amissum cum sole diem oculosque sepultos mente ferens placida mortemque instare recordans, maiorem natum,

οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου· 3 νῦν οὖν λαβὲ τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον,
S nescio diem mortis meae (E) nunc ergo sume (τα σκευη) vas(um) tuum pharetram (^) et arcum
H ignorem „ „ „ × × „ (accipe cape) arma (vasa) tua (pharetramque) (arcum et sagittam) „ „ „ (+et)

καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον καὶ θήρευσόν μοι θήραν 4 καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ὡς (×) φιλῶ ἐγώ.
E et exi (vade) in campum et venare (cape) mihi venationem et fac mihi escas (cibos epulas) sicut (ut) amo (diligo) ego ×
H „ egredere foras cumque venatu aliquid adprehenderis „ „ inde pulmentum „ velle me nosti

καὶ ἔνεγκέ μοι, ἵνα φάγω, ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου πρὶν ἀποθανεῖν με. 5 Ρεβεκκα δὲ
E et adfers mihi ut manducem (και) et benedicat te anima mea priusquam moriar (S) Rebecca autem
H „ adfer × „ comedam (manducans) (quatenus ut) „ „ tibi „ „ antequam (priusquam) „ quod cum audisset (+ut)

ἤκουσεν λαλοῦντος Ισαακ πρὸς Ησαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη δὲ Ησαυ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν
S audivit loquentem Isac ad Esau filium suum abiit autem Esau in campum venari venationem
H Rebecca × × × × × × et ille abisset „ agrum ut iussionem pa-

3 sume 91-95.100; AU; *cf* CY-G; H accipe PHo cape AM? | vasum 100 vasa tua PHo (Var); *cf* H; dagegen AU loc: *cf* τα σκευη 32 | pharetram 100; AU (Var); PHo; H: —τε 911 o: *cf* 𝔐 pharetramque AU: **A** < 𝔊 +et (H) Ψ^{m}, Brev. Goth. (PL 86,308C): *cf* 𝔊 | arcum et sagittam? AM; *cf* faretram et sagittas? CY-G | exi 100; AU loc: = 𝔊𝔐 vade? AM (Vers 4); AU (Vers 7); *cf* PEL (Vers 9) | venare 100; AU; AP-V cape PHo?
4 facito PS-PET? | escas 100; HI; QU cibos PS-PET; *cf* cibum HIL? epulas PHo | ut PS-PET | diligo *cf* HI? | ego 100: = 𝔊 × PHo; PS-PET: —εγω 𝔈 Phil-arm: = 𝔐 | adfers 100 | manducans PS-PET; AP-V: = 27,7 | et 100; H: και bw𝔄 quatenus? PHo: = 𝔊𝔐 ut (H) M: = 𝔊𝔐 | ben. te anima mea] benedicam te PS-PET; *cf* AP-V: = 27,7 | priusquam 100; G antequam PHo; PS-PET; H | vita ista decedo (decedam)? PS-PET
5 ut audivit 100: < ακουσασα?: *cf* 𝔐 | abiit] pergit? QU; CHRY | +sui (H) C: *cf* 𝔊

pietas quem sola videbat, inpellit/3 **GR-M** Jb 4,63 (671D): ibi Isaac, qui caligantibus carnis oculis 10,9 (924C): haec Isaac mentem ... caligantibus aetate oculis ad videnda longe post ventura dilatavit **HI** ep 36,15,6 (283,2): ut oculis caecaretur *36,16,2 (283,13):* oculos (-is *A*) illius (—*AD*) caligasse fidem perisse ... significat; quod filius maior vocatur, acceptio legis est Iudaeorum/4 (Zitat aus Hippolyt) **HIL** my 1,21,2 (18,23): Ysahac itaque cum esset hebetibus (hebetus *Gam*) oculis/4 **KA** Γ a 32 (77): ubi Ysaac senuit et caligaverunt oculi eius (*cf* H) Γ b 31 (77): factum ...(=E)... Ysaac Λ 49 (97): senuit Isaac **PHo** *54 (79):* quid est: postquam senuit Isaac caliginati (*AG, in textu Philonis F*;* caligati *FS*) sunt oculi eius ad videndum *55 (79):* quare dixit maiori filio/3 **QU** pro 1,28 (749A): caecatus Isaac pater eorum exterioribus oculis

2 2 **100**: /et ...(=S)... meae/
3 3 **91.92.94.95**: LXX. sume (summe *95*) vas tuum **100**: /Nunc ergo sume vasum ...(=E)... venationem/ **AM** fu 50 (203,6): cape arcum et sagittam **AP-V** Jub *37,2 (44b):* in die in qua misit me pater meus venare illi venationem/ **AU** loc 1,99 (522,1): nunc ergo sume vas t. pharetramque (faretram *C*) et arcum: non dixit 'vasa', sed 'vas'. quod autem intellegi voluit, non adparet, nisi forte locutio est, ut vas pharetram voluerit intellegi et exponendo quid dixerit vas adiunxerit: pharetramque et arcum, tamquam dixerit: sume vas tuum et pharetram, velut si diceret: sume vas tuum, id est pharetram, deinde aliud 'et arcum', quod non ad illud vas pertineret quod est pharetra 1,100 (522,13): exi...(=E)...venationem **CY-G** hept 1,871-873 (33): 1/sumat faretram celeresque sagittas, exhibeatque sibi carnes de more ferinas, sumpturus patriae confestim munera linguae (*cf* W. Haß, Studien zum Heptateuchdichter Cyprian, Berlin 1912, 28) **PHo** *55 (79):* 1/accipe vas tuum (*FS;* vasa tua *AG*) pharetram et arcum *56 (80):* quid est: cape mihi venationem/

4 *cf* Gn 27,7 **100**: /et fac...(=E)...moriar/ 4 **AM** ep 8,12 (915A): vade, affer mihi de venatione tua ut manducem **AP-V** Jub *37,2 (44b):* /ut manducans benediceret me **HI** ep *36,16,2 (283,15):* 1/quod escas eius atque capturam diligit pater (Zitat aus Hippolyt) **HIL** my 1,21,2 (18,23): 1/secundum consuetudinem monet Esau, uti sibi ex venatione cibum praeparet et ante tempus suae mortis benedicatur ab eo/ **PS-PET** s Liv 1 (186) = CHRY I,564 (565C): facito inquit mihi, fili, cibos ut (quos *CHRY*) amo, ut manducans benedicam te antequam vita ista decedam (decedo *CHRY*) **PHo** *56 (80):* /et fac mihi epulas sicut amo, et affer mihi ut mand., quatenus ben. te an. m. antequam moriar **QU** pro 1,28 (749A): promittit Esau primitivo filio benedictionem, si desideratas escas ex sua venatione filius praepararet patri/ **STE-A** 43 (238,8): et benedicat...(=H)...moriar

5 **100**: /Rebecca aut. ut audivit...(=S)...suo/ 5 **CHRY** I,564 (565D): denique pergit venatum ut imperata perficeret **HIL** my 1,21,2 (18,25): /idque Rebecca cum comperisset/9 **QU** pro 1,28 (749B): /pergit ille implere quae iussa sunt; mater quae audierat benedictionem maiori promissam

6 **100**: /Rebecca...(=S,E)...dicentem/ **AU** s 4,13 6

τῷ πατρὶ αὐτοῦ· **6** Ρεβεκκα δὲ εἶπεν πρὸς Ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω Ἰδὲ ἐγὼ ἤκουσα τοῦ πατρός

S patri suo Rebecca autem dixit (E) ad Iacob filium suum minorem ecce ego audivi patrem

H tris +sui expleret × × ait „ × filio suo Iacob × × × „ „

σου λαλοῦντος πρὸς Ησαυ τὸν ἀδελφόν σου λέγοντος **7** Ἔνεγκόν μοι θήραν καὶ ποίησόν μοι

E tuum loquentem (dicentem) ad Esau fratrem tuum (+και) dicentem adfers mihi venationem et fac mihi

H „ „ cum „ fratre tuo et „ ei adfer „ „ tuam „ „ ×

ἐδέσματα, καὶ φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. **8** νῦν οὖν, υἱέ,

E cibos et (ινα) ut manducavero (φαγω και) manducem et benedicam (ευλογηση σε η ψυχη μου) * benedicat te anima mea ante *dominum* priusquam moriar nunc ergo fili +μου

H „ ut comedam et „ tibi coram domino antequam „ „ „ „ mi

ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, **9** καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα λαβέ μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους

E audi me sicut ego *tibi* praecipio et vade (curre perge) ad oves (gregem) et accipe (sume) mihi inde duos haedos

H adquiesce consiliis meis „ pergens (perges) „ gregem × adfer (afferque) „ × (~ inde mihi) „ „

ἁπαλοὺς καὶ καλούς, καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου, ὡς φιλεῖ, **10** καὶ εἰσοίσεις

E bonos (~teneros (e)molles) et teneros et (ποιησον) faciam (fac cito) eos (illos) escas (escam) patri tuo *sicut* (ut) amat et × *inferes* ×

H × × optimos ut (et) „ ex eis „ (escam cibos) ~ patri tuo escas „ „ quibus libenter vescitur quas cum intuleris

6 dixit 100; H ait PHo? | minorem 100: = 𝔊 × PHo; H: — τον ελασσω aoxc$_2$𝔄 Phil-arm: Hexapla = 𝔐 | ecce ego 100: = 𝔊 ×× PHo; H ego ipsa? AU | loquentem 100; PHo; H: = 𝔊 dicentem AU?: *cf* λεγοντος 32 | ×× fratri tuo AU?: — ησαυ 𝔄 | et H: + και Chr —et (H) O; Brev. Goth. (PL 86,308C): = 𝔊𝔐 | dicentem 100; H: = 𝔊𝔐 × AU: — λεγοντος fn𝔈

7 adfers 100 | et 100: = 𝔊𝔐 ut AU; H: ινα ADEMefghijlnqrs(mg)tu: = 27,4 | ut manducavero 100: = 𝔊 manducem et AU; *cf* H: φαγω και fi*𝔄𝔅^{ip}: = 𝔐 | benedicam te 100; *cf* H: = 𝔊𝔐 benedicat te anima mea AU?: ευλογηση σε η ψυχη μου f: < 27,4 | ante dominum 100; *cf* H: = 𝔊𝔐 ××AU?: — εναντιον κυριου i*: < 27,4 | priusquam 100 antequam AU; H

8 mi H: + μου 911 cmqu𝔄𝔅: = 𝔐 | sicut ego tibi praecipio 100: = 𝔊𝔐 ××××? AU; PHo

9 vade HI; AU loc; *cf* PEL curre AU Gn q perge PHo? perges ... afferque (H) Brev. Goth. (PL 86, 308C) | oves 100; AU; PHo: = 𝔊 gregem HI?; *cf* AU s?; H | accipe HI; AU Gn q; PHo sume AU loc defer? *cf* PEL | mihi inde 100; HI; AU Gn q (Var); PHo: = 𝔊𝔐 ~ inde mihi HI (Var); AU Gn q mihi× AU loc, Gn q (Var); H: — εκειθεν 𝔈 ×inde AU Gn q (Var): — μοι g | haedos] + caprarum AP-V (Vers 14)?: = Phil-arm: < 𝔐 | bonos et teneros 100: **S** ~ teneros et bonos HI; AU loc; AP-V (Vers 14): **I** = 𝔊 (e)molles aegyptios? PHo ××× AU s? ××optimos H: *cf* — απαλους και 𝔈^{c}: *cf* 𝔐 | et (H) Φ^{A*}: = 𝔊𝔐 | faciam (100); *cf* AU s; H: = 𝔊𝔐 fac cito PHo; *cf* HIL: < facito?: ποιησον f𝔈^{p}: = 27,4.7 | eos PHo illos AU s? | escas HIL; PHo; H escam 100^{2}; *cf* PEL ind 14; ΣTΨ^{B*}Ω^{M*} esca 100* cibos (H) Σ^{M}B, Brev. Goth. (PL 86,308C): < 27,7.14 ~ patri tuo escas PHo | sicut (100) ut PHo quemadmodum AU s?

(40): ego ipsa audivi patrem tuum dicentem fratri tuo/ **PHo** *57 (80):* ut quid Rebecca his auditis ait ad Iacob fil. suum: audivi...(= E)...tuum

7 7 *cf* Gn 27,4 **100**: /adfers mihi ven⟨*a*⟩tionem (*die Buchstaben fehlen hier und im folgenden, weil der Rand der Hs abgerissen ist*) et fac m⟨*i*⟩hi cibos et ut (ubi?) m⟨*an*⟩ducavero ben⟨*edi*⟩cam te ante ⟨*dominum*⟩ priusquam m⟨*oriar*⟩/ **AU** s 4,13 (40): /vade et affer mihi venationem ut manducem, et benedicat te anima mea antequam moriar/

8 8 **100**: /Nunc ergo, fi⟨*li audi*⟩ me, sicut eg⟨*o tibi*⟩ praecipio/ **AU** s 4,13 (40): /nunc ergo, fili, audi me/ **PHo** *58 (129):* quid est: nunc ergo, fili, audi me/

9 9 **100**: /⟨*et vade*⟩ ad oves et ⟨*accipe*⟩ mihi inde ⟨*duos ae*⟩dos bono⟨*s et tene*⟩ros et f⟨*aciam eos*⟩ esca (escam *m. 2*) pa⟨*tri tuo sicut*⟩ amat/ **AU** Gn q 117 (60,25): curre ad oves et accipe inde (— *S*) mihi (— *V;* inde mihi *CNTP;* ~ mihi inde *Zycha*) duos haedos loc 1,101 (522,14): et vade ad oves et sume mihi (+ inde *Zycha*) duos haedos teneros et bonos s 4,13 (40): /et dedit illi consilium ut iret afferretque duos haedos de proximo grege, et faceret illos mater quemadmodum delectabatur pater eius/ **CY-G** cen 93 (881): quoniam haedum coctum comederat Isaac **HI** ep *36,16,3 (284,1)* = *ap* IS Gn 23,7 (256B): vade ad gregem et accipe mihi inde (~ inde mihi *AD*) duos haedos (Zitat aus Hippolyt) *36,16,4 (284,6):* teneros et bonos **HIL** my 1,21,2 (18,26): 5/Iacob adhortatur, escas patri de haedis duobus citus praeparet/15 **PEL** ind 14 (151): qui propter humilitatem vix adquiescit persuadenti matri Rebeccae, ut vadat in campum et deferat unde patri esca praeparetur 16 (155): perurgetur a

τῷ πατρί σου, καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. **11** εἶπεν δὲ Ιακωβ
εὐλογησει × × ×
E *pa*tri tuo et manducabit *ut te bene*dicat *pater tuus* pri*usquam moria*tur (S) dix*it autem Iacob*
× × et benedicat te × × ante mortem
H × × „ comederit × benedicat tibi × × „ „ cui ille
benedicet antequam

πρὸς Ρεβεκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ Ἔστιν Ησαυ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος·
× × ανθρωπος ×
S ad *Rebeccam matrem suam* (E) est Esau frater meus vir pilosus ego autem × lenis sum
ecce × × +est vero sum vir levis ×
H respondit × × nosti quod „ „ „ homo „ sit et ego × „ ×
est et ego vir laevis

12 μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν καὶ ἐπάξω ἐπ᾽
×
E ne forte palpet me pater meus et ero ante *e*um sicut contemptor et inducam super
+timeo × compalpet × inveniar in conspectu eius tanquam × adducam +ego ×
palpaverit acquiram
H si adtractaverit „ „ „ et senserit timeo ne putet sibi voluisse inludere „ inducat „
inducam

ἐμαυτὸν κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν. **13** εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ Ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ κατάρα σου,
+αυτου
E me maledictum et non benedictionem *dixit* autem ei mater *ei*us super me sit maledictum tuum
× maledictionem et dixit illi sua in × maledictio tua
ait ×
H „ maledictionem pro benedictione × ad quem „ × in „ „ ait ista maledictio
×

τέκνον· μόνον ὑπάκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι. **14** πορευθεὶς δὲ ἔλαβεν
ακουσον × ×
E fili tantum obaudi vocem meam *et* vade et adfer *mihi* et abiit Iacob et accepit
audi × me perrexit ×
H „ mi „ audi „ „ „ perge adferque × quae dixi × „ × „ adtulit
pergens adfer et affer mici et

10 et inferes patri tuo (100): = 𝔊 ×××× ? PHo; AU | ut (100?): = 𝔊𝔐 et AU?; PHo?: = 𝔈 | te benedicat (100) benedicat te PHo; *cf* H: = 𝔊𝔐 benedicet (H) T*: ευλογησει Eabdinpqruw𝔈 | ×× PHo; H: — ο πατηρ σου 𝔙ʷ𝔈: = 𝔐 | priusquam moriatur (100); H ante mortem? PHo antequam m. (H) Claudius Taurin. (PL 50,988A), Guibert (PL 156,207A): < 27,7

11 est PHo: = 𝔊 ecce HI: **O**: = 𝔈 Phil-arm = 𝔐 × (pilosus + est) AU?: *cf* — εστιν 𝔙ʷ | — esau AU?: — ησαυ bdempwd$_2$ | — vir AU? homo H: *cf* ανθρωπος E | + est AU?; O | ego autem AU: = 𝔊 ego vero PHo et ego HI; H: = 𝔐 | × (100); AU; PHo; H: — ανηρ egj𝔄 sum vir HI: **O** vir (H) G^{c}: = 𝔊𝔐 | lenis 100; PS-CY; HIL (Vers 16); HI (Var); AU; PHo; AP-V; H levis 91.94; HI; *cf* CY-G; r | sum 100; AU × (HI;) PHo; H: = 𝔊𝔐

12 + timeo? PEL; PHo (Var): *cf* H | ne forte 100; PHo: = 𝔊 ne× AU; PEL | palpet 100; PEL contingat me et compalpet? AU palpaverit PHo | × PHo: — μου 961 di*pqsuvd$_2$ Chr | ×××××× PEL? | ero ante eum sicut 100: **S** inveniar in conspectu eius tanquam PHo? | inducam 100; AP-V; c adducam PHo? acquiram×× AU? 3. Person PEL; PHo (Var); H | + ego? AP-V | maledictum 100; AP-V maledictionem PEL; AU; PHo; H | pro benedictione H > PEL?, PHo (Var)

13 dixit autem (100): = 𝔊 et dixit? AP-V: = 𝔐 ait PHo?; *cf* H | ei 100 illi AP-V | eius 100: **S**: + αυτου 961 acfi^{a}noprxc$_2$𝔄𝔙: (Hexapla) = 𝔐 sua AP-V × PHo?; H: = 𝔊 | super 100; AU; PHo: = 𝔊 in [SYM]; AP-V; H | — sit 100 (wegen Schriftraum zu ergänzen); *cf* AU; H × [SYM]; PHo; AP-V: = 𝔊𝔐 | — ait (H) GB, 56 70 | maledictum t. 100; AP-V: **S** maledictio t. AU; PHo; *cf* H: **I** peccatum t. [SYM]? ista maledictio H > mal. ista PHo (Var) = 𝔄 | fili] nate AP-V? | obaudi AP-V: = 𝔊 audi AU?; H: ακουσον d | vocem meam 100; AP-V; H: = 𝔊𝔐 × me AU?: — της φωνης b𝔈 | vade AU pergens (adfer) (H) ΛΦ$^{V^2}$Θ$^{G^2}$ Ψ^{B}Ω: = 𝔊 | et adfer 100; 70 | mihi (100); 56: = 𝔊𝔐

14 et (H) 56 | abiit 100; AP-V; H perrexit? AU; *cf* PS-PET | iacob 100: **S** × AU; *cf* AP-V; H:

matre ut deferat unde patri prandium praeparetur, quo refectus benedictionem infundat/12 **PHo** *58 (129):* /et perge…(= E)…emolles (*FAG;* molles *S;* ⟨bonos⟩ e⟨t⟩ molles *coni.*) aegyptios (et optimos *S in marg.*) et fac cito eos patri tuo escas ut amat/

10 10 **100**: /e⟨*t inferes pa*⟩tri tuo ⟨*et mandu*⟩cabit ⟨*ut te bene*⟩dica⟨*t pater tuus*⟩ pri⟨*usquam moria*⟩tur/ **AU** s 4,13 (40): /et manducaret et benediceret filium minorem absente maiore/ **PHo** *58 (129):* /et manducabit et benedicat te ante mortem

11 11 **91.94**: LXX. levis **100**: /Dix⟨*it autem Iacob*⟩ ad ⟨*Rebeccam ma*⟩t⟨*rem suam: est*⟩ E⟨*sau frater meus*⟩ v⟨*ir pilosus, ego autem*⟩ lenis sum/ **AP-V** Jub *19,15 (22a):* et erat Iacob lenis et rectus, et Esau erat durus et vir rusticanus et pilosus (*cf* Gn 25,27) **AU** s 4,13 (40): /ille autem timuit et ait: frater meus pilosus est, ego autem lenis sum/ **PS-CY** mont 6 (110,22): Esau vero maior pilosus fuit totus inquit quasi corium pilosum…et Iacob fuit lenis et minor (*cf* Gn 25,25.27) **CY-G** hept 1,877 (33): et, ne forte dolos nudaret corpore levi/16 **HI** q (43,8): ecce Esau frater meus vir pilosus et ego sum vir levis (lenis βγ) **PHo** *59 (129):* ut quid respondit Ia-

καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρί, καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ. **15** καὶ λαβοῦσα
+αυτου
E et adtulit matri suae et fecit mater *ip*sius *aepulas* sicut ama⟨ba⟩t *pater eius* et accepit
+eos +illos eius cibos desiderabat × × sumpsit
H deditque „ × × paravit illa cibos „ noverat velle patrem illius „ ×
suae

Ρεβεκκα τὴν στολὴν Ησαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλήν, ἣ ἦν παρ᾽ αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ,
+και
E Rebecca stolam Esau filii sui maioris *natu* bonam quae erat apud illam in domo et
vestem vestes vestimenta × × senioris × optimas erant ipsam domi
× quae erant desiderabilia (valde) se
H × vestibus „ × × × × cum ipsa valde bonis quas apud se habebat domi ×
in domo

ἐνέδυσεν Ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον **16** καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας
+αυτην εθηκεν × × ×
E induit Iacob *filio* suo iuniori et pelliculas haedorum circumdedit super brachia
vestivit +eas filium suum iuniorem pelles (im)posuit manus
H „ eum × × × pelliculasque „ „ × manibus
×

I = 𝔊𝔐 | +eos AP-V? +duos haedos? AU; *cf* PS-PET | suae 100; AP-V; T$^{\Omega s}$: +αυτου Macdefgijlmnoptxc$_2$ d$_2$𝔄𝔙 Chr: (Hexapla) sub ※ = 𝔐 | paravit H > *cf* PS-PET | +illos AP-V? | ipsius 100 eius AP-V | aepulas (100): *cf* 27,17 cibos AP-V; PS-PET; H | amat 100 desiderabat AP-V | —pater eius AP-V? 15 accepit QU; PHo; AP-V sumpsit HI; *cf* AM inst | stolam 91-95; *cf* HIL; AM; *cf* HI ep; PHo: = 𝔊 vestem QU vestes AP-V; *cf* H: *cf* τα ιματια α′: = 𝔐 vestimenta HI q, Pach vestimentum HI ep (Var) | —filii sui maioris natu PHo; H | maioris natu 100 (ergänzt wegen Schriftraum) maioris× HI q senioris× AP-V | bonam 100; PHo optimas AP-V? quae erant desiderabilia (valde) HI q? ×? QU | erat QU; PHo erant HI; AP-V | apud illam QU apud ipsam PHo apud se HI; H cum ipsa? AP-V: = 𝔐 | in domo QU; PHo; AP-V; O domi HI?; H | et (100); PHo; AP-V: +και 961 Aacmrsvxc$_2$: (Hexapla) = 𝔐 | induit (100); *cf* HIL, AM, HI; QU; AP-V; H vestivit PHo | +eas? AP-V: *cf* +αυτην bw T-A | filio suo iuniori 100; *cf* AM: *cf* τω υιω αυτης τω νεωτερω l filium suum iuniorem AP-V; *cf* QU 16 pelliculas 100; H pelles *cf* HIL, HI, AU, CY-G, PS-PET; QU; AP-V; PHo | circumdedit 100; *cf* HI; AP-V; H: = 𝔊 posuit PHo; imposuit QU: εθηκεν egj illigatis HIL: *cf* ligavit 𝔙 | manus HIL?; *cf* H

cob: est...(= E)...ego vero lenis/

12 12 **100**: /ne...(= E)...⟨*e*⟩um sicut contep⟨*to*⟩r et inducam su⟨*pe*⟩r me maledic⟨*tu*⟩m et non bene⟨*dict*⟩ionem/ **AP-V** Jub *26,6 (31a): ...(Lücke)* consilii eius et indignabitur adversus me et inducam ego super me maledictum et non benedictionem/ **AU** s 4,13 (40): /ne contingat me et compalpet pater meus et intelligat quia ego sum Iacob, et acquiram non benedictionem sed maledictionem/ **PEL** ind 16 (155): 9/et respondit Iacob: timeo ne palpet me pater meus et pro benedictione maledictionem in me infundat **PHo** *59 (129):* /(+ timeo *FS*) ne forte palpaverit me pater et inveniar in conspectu eius tanquam contemptor *60 (130):* ut quid dicente eo: adducam (-cat *codd. et edd.*) super me maledictionem et non benedictionem (*AG;* pro benedictione *FS*)/

13 13 **100**: /⟨*Dixit a*⟩utem ei ma⟨*ter ei*⟩us: super me ⟨*sit ma*⟩ledictum ⟨*tuum*⟩ fili, tantum ⟨*obaudi*⟩ vocem meam ⟨*et vade*⟩ et adfer ⟨*mihi*⟩/ **AP-V** Jub *26,7 (31a):* /et dixit illi Rebecca mater sua: in me maledictum tuum, nate, tantum obaudi vocem meam/ **AU** s 4,13 (40): /at illa: vade inquit fili, audi me; maledictio tua super me sit/ **PHo** *60 (130):* /mater ait: super me maledictio tua (*FS;* ista *AG*) fili **[SYM]** *12,5 (713,4):* sicut Rebecca quondam dicens Iacob: in me peccatum tuum, fili

14 14 **100**: ⟨*et a*⟩biit Iacob ⟨*et accepi*⟩t et adtu⟨*lit matri su*⟩ae et fe⟨*cit mater i*⟩psius ⟨*aepulas sic*⟩ut amat ⟨*pater eius*⟩/ **AP-V** Jub *26,8 (31a):* /et obaudivit Iacob vocem matris suae Rebeccae et abiit et accepit duos hedos caprarum teneros et bonos et adtulit eos matri suae et fecit illos mater eius cibos sicut desiderabat/ **AU** s 4,13 (40): /perrexit et attulit duos haedos; facti sunt et apposuit patri suo **CY-G** cen 86 (881): coxit Rebecca **PS-PET** s Liv 1 (186) = CHRY I,564 (565D): adeo pergit ad gregem, duos haedos adducit/16 ... itaque parat cibos delectabiles mater

15 **91.94.95**: LXX. stola **100**: /⟨*Et accepit Reb*⟩ecca ⟨*stolam Esau*⟩ fili sui ⟨*maioris natu*⟩ bo⟨*nam quae erat*⟩ apud ⟨*eam in domo et i*⟩n⟨*duit Iacob filio s*⟩uo iuniori/ **AM** Jac 2,9 (36,15): hanc stolam ecclesiae typo Rebecca protulit et dedit filio iuniori stolam veteris testamenti inst 100 (329B): et tu ergo, filia, sume stolam illam ... atque indue te et huiusmodi epulas affer ad patrem, ut dicat/20 **AP-V** Jub *26,9 (31a):* /et accepit R. vestes E. f. s. senioris optimas quae erant cum ipsa in domo et induit eas Iac. filium suum iuniorem/ **CY-G** hept 1,879 (33): 16/fraternaque toga praevelans pectus et artus **HI** ep *36,16,4 (284,7):* stola (+ vel vestimentum *ADB*) Esau (< Hippolyt) Pach *(91,6):* induerunt vestimentis eius Iacob q (43,12): et sumpsit R. vestimenta E. f. s. maioris quae erant desiderabilia (+ valde φ) apud se domi **HIL** my 1,21,2 (18,26): 9/et Esau stola induatur/ **PHo** *61 (130):* quare accepit R. stolam E. bonam quae erat apud ipsam in domo et vestivit Iacob **QU** pro 1,28 (749B): vestem accepit primogeniti sui quae erat apud illam in domo, hac iuniorem induit/

16 16 **100**: /et pelliculas aedorum ...(= E)... eius/ **AP-V** Jub *26,9 (31a):* /et pelles hedorum circumd. sup. br. eius et humeros et sup. nudas cervices ei (eius *Rönsch*)/ **AU** c men 24 (501,12): haedinis certe pellibus membra contexit **CY-G** hept 1,878 (33): 11/pellibus obtegitur, hirsutum quae fore praestent/15 **HI** ep *36,16,4 (284, 8):* pelles quae eius brachiis circumdatae sunt (< Hippolyt) **HIL** my 1,21,2 (18,27): /manus eius, quia lenis (levis *Eng.;* lenes *Lin.*) sit, atque cervicem illigatis sibi haedorum pellibus mentiatur **PS-PET** s Liv 1 (186) = CHRY I,564 (565D): 14/quorum pellibus brachia nu-

αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ **17** καὶ ἔδωκεν τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους, οὓς ἐποίησεν,

E eius et super nudam cervicem eius et dedit aepulas et panes quos fecerat
× ×+et humeros × × × obtendidit cibos escas ~ quos fecit et panes fecit
nudas cervices nuditatem colli

H × 〃 × colli nuda protexit × 〃 pulmentum 〃 〃 〃 coxerat
deditque panem

εἰς τὰς χεῖρας Ιακωβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. **18** καὶ εἰσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. εἶπεν δέ Πάτερ.

E in manus Iacob filii sui et intulit patri suo dixit autem ad patrem suum pater
manibus καὶ εἶπεν et dixit × × ×

H tradidit × × × quibus inlatis × × 〃 × × × × 〃

ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ· τίς εἶ σύ, τέκνον; **19** καὶ εἶπεν Ιακωβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἐγὼ

E +μου et ille dixit ecce sum ego × × et dixit Isac quis es tu fili × × et dixit Iacob patri suo ego
at qui ×

H mi 〃 〃 respondit audio × × × 〃 tu es 〃 mi dixitque 〃 × × 〃
at ~ es tu

Ησαυ ὁ πρωτότοκός σου· ἐποίησα, καθὰ ἐλάλησάς μοι· ἀναστὰς κάθισον καὶ φάγε

E +ειμι sum +σοι sicut ενετειλω locutus es mihi αναστηθι surge × sede × et +απο manduca de
× ~ primogenitus tuus Esau secundum quod quemammodum dixisti exurge et × et

H 〃 〃 〃 〃 〃 〃 praecepisti 〃 〃 〃 et comede 〃
× ~ primogenitus tuus Esau +tibi dixisti ×

τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου. **20** εἶπεν δὲ Ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Τί τοῦτο, ὃ ×

E venatione mea ut ibi benedicat me anima tua dixit autem Isac filio suo quid hoc est quod
+pater × et dixit ad filium suum ~ est (hoc) ×

H 〃 〃 〃 × 〃 mihi 〃 〃 rursum Isaac ad filium suum quomodo inquit

× (H) X*, 56*: *cf* — επι τ. βραχ. αυτου και egj | — eius PHo?; H | +et humeros AP-V? | super 100; AP-V: = 𝔊𝔐 ×QU; PHo; *cf* H | nudam cervicem 100; QU; PS-PET ×cervicem HIL?: = 𝔈 Phil-arm nudas cervices AP-V? nuditatem colli PHo; *cf* H | eius 100; *cf* AP-V (ei < eius oder et?): = 𝔊𝔐

17 dedit 100; PHo; H: = 𝔊𝔐 obtendidit AP-V? dedıtque (H) $\Lambda^{H}\Pi^{D}BP^{2}\Omega$, 56 70: = 𝔊𝔐 | aepulas 100; AM (Vers 15): = **S** cibos AP-V escas *cf* PHo; QU (Vers 18) | ~ quos fecit et panes AP-V? | panem (H) 70: = 𝔐 | fecerat 100 fecit PHo; AP-V | manus 100: = 𝔊 manibus PHo; AP-V | —filii sui? PHo

18 intulit] introivit AP-V: < 𝔐 | dixit autem 100: = 𝔊 et dixit *cf* QU: και ειπεν 961 bdfi*mpwd$_2$: = 𝔐 | ad patrem suum 100: **S** ×××QU; H: **I** = 𝔊𝔐 | +μου $Aacfoxc_2\mathfrak{A}\mathfrak{V}$: (Hexapla) = 𝔐 | et 100; H: *cf* 𝔐 at QU; $\Pi^{D}\Sigma BTM\Phi\Theta\Psi\Omega^{JM}$: *cf* 𝔊 | dixit 100: = 𝔊𝔐 ×QU: —ειπεν 911 | ecce sum ego 100: **S**: *cf* 𝔊𝔐 ×××QU: — ιδου εγω $i^{b?}$nr | et dixit isac 100: **S**: *cf* +και ειπεν hm$\mathfrak{A}$ ×××QU; H: = 𝔊𝔐 | qui AU | ~ es tu (H) $\Lambda^{H}\Sigma B\Phi^{AP}\Theta\Psi\Omega^{JM}$, 56 70 : = 𝔊

19 iacob patri suo 100: = 𝔊𝔐 ×××QU?; PHo?; AP-V? iacob×× H: — τω πατρι αυτου 𝔈 | sum 100; AU s, c men (Var); QU; PHo; AP-V; H: +ειμι cfln$\mathfrak{A}\mathfrak{V}\mathfrak{E}$ Phil-arm Chr Thdt ×AU c men: = 𝔊𝔐 | esau primogenitus tuus 100; AU c men; PHo; H: = 𝔊𝔐 ~primog. t. esau QU; agrelsc ×primog. tuus AU c men (Var) | +tibi (H) ae, Brev. Goth. (PL 86,308D): +σοι 20 Chr | sicut 100; QU; PHo (Var); H secundum quod PHo quemammodum AP-V | dixisti AP-V; 56 70 praecepisti H: *cf* ενετειλω l | surge 100; PS-PET; H: *cf* αναστηθι T-A: = 𝔐 exurge et AP-V | sede 100; AP-V; H: = 𝔊𝔐 ×PS-PET; $O\Psi^{mg}$, 56*: —καθισον T-A: *cf* 27,31 | ×100; CHRY: —και x$\mathfrak{V}$ et PS-PET; AP-V; H: = 𝔊𝔐 | de ven. 100; AP-V; H: *cf* +απο n$\mathfrak{V}$ T-A; +εκ 20 Chr: *cf* 𝔐 | +pater AP-V?

20 dixit autem 100: = 𝔊 et dixit? AP-V: = 𝔐 | filio suo 100: = 𝔊 ad filium suum AP-V; H | hoc est 100; AM Ca 1,32 (Var) ~ est hoc AM fu, Ca; PS-PET; PHo; AP-V est AM ep, inst, Ca 1,32 (Var) |

damque cervicem absconderet et hirsuti fratris praesentiam simularet **PHo** *62 (130):* quare pelles super bracchia et nuditatem colli posuit **QU** pro 1,28 (749B): /ac super brachia eius et nudam cervicem pelles haedorum imposuit

17 17 **100**: /et dedit...(=E)...fili sui/ **AP-V** Jub *26,9 (31a):* /obtendidit cibos quos fecit et panes in manibus Iacob filii sui/ **PHo** *63 (131):* quid est: dedit *escas* (isaac *FS;* iacob *AG;* esau *S in marg.*) et panes quos fecit in manibus Iacob

18 18 **100**: /et intulit...(=E)...fili/ **AP-V** Jub *26,10 (31a):* /et introivit Iacob ad patrem suum/ **AU** c men 24 (501,20): nam cum ei pater dixisset: qui es tu, fili/ **CY-G** cen 106 (882): intulit Iacob **PS-PET** s Liv 1 (186) = CHRY I,564 (565D): infert filius patri **PHo** *64 (131):* quare interrogante patre: quis es tu, fili/ **QU** pro 1,28 (749B): offerens patri paratas a matre escas et dicit: pater; at ille: quis es tu, fili/

19 **100**: /et dixit...(=E)...tua/ **AP-V** Jub *26,10 (31a):* /et dixit: ego sum filius tuus, feci quemammodum dixisti mihi: exurge et sede et manduca de ven. m. pater ut ben. me an. tua/ **AU** c men 24 (501,20): /ille respondit: ego (+sum *FVβγφ^{2}bd*) Esau (—*FL*) primogenitus tuus men 5 (419,26): Iacob a patre interrogatum respondisse quod ipse esset Esau maior filius eius s 4,23 (45): ego sum filius tuus maior Esau **PS-PET** **19**

ταχὺ εὗρες, ὦ τέκνον; ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου. **21** εἶπεν
καὶ ὅτι × × ×
E tam cito inveneris fili qui dixit quod tradidit dominus deus tuus ante me dixit
× (in)venisti +o et +Iacob quoniam dedit +ea × × in conspectu meo in manus meas
H „ „ invenire potuisti „ mi „ respondit voluntatis dei fuit ut cito mihi occurreret quod volebam dixit-
venire

δὲ Ισαακ τῷ Ιακωβ Ἔγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε, τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ησαυ
× × × ~ ησαυ ο υιος μου
E autem Isac ad Iacob accede ad me ut palpem te fili si tu es filius meus Esau
adproxima mihi et palpabo pertentabo +et videam ~ Esau filius meus
~ fili ut palpem te
H que Isaac × × „ huc „ tangam „ „ mi et probem utrum „ sis „ „ „
ad me ×

ἢ οὔ. **22** ἤγγισεν δὲ Ιακωβ πρὸς Ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν
× × (καὶ) ηγγισεν +ισαακ
E aut non accessit autem Iacob ad Isac patrem suum et palpavit eum et dixit
× × et adproximavit
H an „ „ × ille „ × „ × „ palpato eo × „ Isaac

Ἡ μὲν φωνὴ φωνὴ Ιακωβ, αἱ δὲ χεῖρες χεῖρες Ησαυ. **23** καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες
× × δε
E vox quidem vox Iacob manus autem manus Esau et non cognovit eum erant autem manus
× haec +est +est vero +sunt enim et erant quoniam erant
H „ „ „ „ est sed manus „ sunt „ „ „ „ „ quia pilosae
manus autem ×

— quod 100*: —ο a Phil-gr-cod 1/3 | — tam HI (Var): = 𝔊 | adcelerasti invenire AP-V: < 𝔐 | inveneris 100 invenisti AM; PHo venisti PS-PET; *cf* HI; *cf* venire (H) A | o fili? PHo: = 𝔊 nate? AP-V fili mi H > AM fu (Var), PHo (Var): = 𝔐 | qui 100; AM ep; H: = 𝔊 et? AP-V: και Edi*mps(txt)vd$_2$: = 𝔐 | +iacob? AP-V; AM fu | quoniam tr. ea? AM Ca 1,34: *cf* οτι 61: *cf* 𝔐 | dedit? PS-PET direxit AP-V: < 𝔐 | — deus tuus? PHo; PS-PET: — ο θεος σου Phil-gr-codd 1/3-arm | ante me 100: **S** in conspectu meo PHo; AP-V in manus meas? AM (< Philo): = Phil-arm
21 dixit autem 100: = 𝔊 et dixit ad illum isac? AP-V; *cf* dixitque ei isaac (H) A, 56 | — τω ιακωβ 𝔈^{ef} Chr | accede 100; HIL; PS-PET; H adproxima PHo; AP-V | ad me 100; HIL; PS-PET; eis, ad me huc a mihi PHo; AP-V ×(H) Claudius Taurin. (PL 50,988C): — μοι 𝔄: = 𝔐 | ut 100; PS-PET; H et HIL; PHo; AP-V: = 𝔊𝔐 | ~ fili ut palpem te? PS-PET | palpem 100; PS-PET palpabo PHo; AP-V: = 𝔊 pertentabo HIL | nate? AP-V | + et videam PS-PET? | ~ esau filius meus? PS-PET: ~ ησαυ ο υιος μου l | aut non 100; HIL; PHo: = 𝔊𝔐 ××? PS-PET; AP-V: — η ου fi$^{a?}$r
22 accessit autem 100: = 𝔊 et adproximavit AP-V: και ηγγισεν 32: = 𝔐 acc.× H: — δε 31 | + ισαακ 𝔈^{fp} | × HI: — μεν 961 Ahoquv: = 𝔐 haec? HI (Var) | est iacob HI (Var) iacob est AM (Var); HI (Var); H | manus autem 100; HIL; AM; HI; AP-V; G^{e}, 56* 70, Claudius Taurin. (PL 50,988C) manus vero PHo | — manus (H) O*: — χειρες mp𝔈 | + sunt HIL; PHo (Var); H
23 et erant autem 100: Dublette: *cf* δε l erant enim PHo: = 𝔊 quoniam erant AP-V: *cf* 𝔐 | sicut 100;

s Liv 1 (187) = CHRY I,564 (566A): 20/surge et (—*CHRY*) manduca quod desiderasti, ut benedictionem conferas quam promisisti/21 **PHo** *64 (131):* /dixit: ego sum Esau primogenitus tuus, feci secundum quod (*G;* sicut *FAS*) loc. es mihi **QU** pro 1,28 (749C): /ego sum inquit primogenitus tuus Esau, feci sicut loc. es mihi

20 20 **100**: /Dixit...(= E)...est quod (—*100**)...(= E)...me/ **AM** Ca 1,32 (366,21): quid est hoc (~ h. est *B;* —hoc *A' Monac. 2549*) quod tam cito invenisti fili 1,32 (366,23): quod trad. dom. d. t. in manus meas 1,34 (369,4): quoniam trad. ea dom. d. t. in manus meas ep 8,11 (914C): dicente Isaac: quod est, quid tam cito invenisti...(= E)...in manus meas 8,12 (915A): quid est quod tam cito invenisti 8,12 (915A): quod trad. dom. d. t. in manus meas fu 49 (202,11): unde miratus pater ait: quid est hoc quod tam cito invenisti fili (+ mi *NT, A m. 2*)? respondit Iacob: quod trad. dom. d. t. in manus meas (< Philo) inst 100 (329C): 15/quid est quod tam cito invenisti filia **AP-V** Jub *26,11 (31a):* /et dixit Isac ad filium suum: quid est hoc quod adcelerasti invenire nate? et dixit Iacob: quod direxit dom. d. t. in conspectu meo/ **HI** ep *36, 16,4 (284,10):* quod Isaac quaerit ab Iacob cur tam (—q) cito venerit (zitiert Hippolyt) **PS-PET** s Liv 1 (187) = CHRY I,564 (566A): quid est hoc inquit quod tam cito venisti fili (~ fili ven. *PS-PET*)? quod dominus dedit, ait (—*PS-PET*) attuli tibi/19 **PHo** *65 (131):* quare dixit pater: quid est hoc quod (~ q. h. *S ed. 2*) tam cito invenisti, o fili (*AG;* fili mi *FS*) *66 (132):* quare respondit: quod trad. dominus in conspectu meo

21 **100**: /Dixit...(= E)...non/ **AP-V** Jub *26,12 (31b):* /et dixit ad illum Isac: adproxima mihi et palpabo te nate, si tu es fil. m. Esau/ **HIL** my 1,25,2 (21,1): accede ad me et pertentabo...(= E)...non **PS-PET** s Liv 1 (187) = CHRY I,564 (566A): 19/accede ad me inquit fili ut palpem te et videam si tu es Esau filius meus **PHo** *67 (132):* quare dixit: approxima mihi et palpabo ...(= E)... *aut* non (et non incredulus *F;* ut non incr. *S marg. forsitan ex ms. Lauriss.;* non incr. *AG*)

22 **100**: /Accesit...(= E)...Esau/ **AM** Jac 2,9 (37,4): vox quidem vox Iacob (+ est *P'T, A m. 2*), man. aut. man. E. **AP-V** Jub *26,12 (31b):* /et adproximavit Iacob...(= E)...Esau/ **HI** ep *36,15,6 (283,3)* > Claudius

αὐτοῦ ὡς αἱ χεῖρες Ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι· καὶ ηὐλόγησεν αὐτόν. **24** καὶ εἶπεν Σὺ εἶ ὁ υἱός μου

E eius sicut manus Esau fratris eius pilosae et benedixit eum et dixit tu es filius meus

H manus similitudinem maioris expresserant benedicens ergo illi ait

Ησαυ; ὁ δὲ εἶπεν Ἐγώ. **25** καὶ εἶπεν Προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου,

E Esau et respondit ei ego sum et dixit ei offers mihi de venatione tua et manducabo

H at ille offer inquit cibos de venatione tua

τέκνον, ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. καὶ προσήγαγεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγεν· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ

E fili ut benedicat te anima mea et obtulit ei et manducavit et intulit ei

H mi tibi quos cum oblatos comedisset obtulit

οἶνον, καὶ ἔπιεν. **26** καὶ εἶπεν αὐτῷ Ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἔγγισόν μοι καὶ φίλησόν με, τέκνον.

E vinum et bibit et dixit ei Isac pater eius accede ad me et osculare me fili

H etiam quo hausto ad eum ipsius adproxima te mihi da mihi osculum mi

27 καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ ὡσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ ηὐλόγησεν

E et accessit et osculatus est eum et odoravit odorem vestimentorum eius et benedixit

H statimque ut sensit vestimentorum illius fragrantiam benedicens

AP-V quasi PHo | manus 100; AP-V; PHo (Var): = 𝔊𝔐 ×PHo: —χειρες 𝔙 Phil-arm | eius 100; PHo sui AP-V

24 +si PHo: +ει diprtd$_2$ Chr: *cf* Samar. | et 100; AP-V: και c𝔙^{w}: = 𝔐 ×AU; H: —ο δε 𝔙^{lp} qui (H) Ψ^{B}: = 𝔊 | respondit 100; AU; H dixit AP-V: = 𝔊𝔐 | ei 100 iacob AU?; AP-V | +filius tuus AP-V: die anstößige Lüge ist beseitigt | sum 100; AP-V; H: *cf* +ειμι 30 𝔄𝔙 ×AU: = 𝔊𝔐

25 at ille H: *cf* ο δε c | ei 100: +αυτω 𝔈 ×AU; H: = 𝔊𝔐 isac AP-V: *cf* ειπε δε ισαακ 25 | offers 100; AP-V; *cf* H appone AU? affer (H) Λ^{H}ΦA^{2}V^{2}Ψ^{B}Ω, 70 | de ven. tua et mand. 100: 𝔖 ~et mand. de ven. tua AU; AP-V; *cf* H: 𝔍 = 𝔊(𝔐) | nate? AP-V | ut 100; AP-V; H: = 𝔊𝔐 et AU; 68: και dmnpd$_2$ | +antequam moriar? AU: < 27,4.7 | ei 100 illi AP-V ×(H) Ω^{S}: – αυτω Chr

26 ei 100: = 𝔊 ad eum AP-V; H | —ισαακ ο πατηρ αυτου Chr | eius 100 ipsius AP-V | accede 100; AM; H adproxima te AP-V? admove AU? | ad me 100; AM; H mihi AP-V; *cf* AU | —fili AU?; —fili mi (H) G*: —τεκνον 25 nate? AP-V

27 accessit 100; AU; H adproximavit AP-V | odoravit 100: 𝔖 odoratus est AM Jac; AU; AP-V: 𝔍 odoratus...(—et) AM inst; PHo | ×vestimenta? AU s 4,26; PHo | vestimentorum 100; AM; AP-V; H: = 𝔊𝔐 vestis? AU s 4,24 | ×? AM Jac; PHo eius (H) CΣ^{M}Ω^{S}; Claudius Taurin. (PL 50,988D) | —et benedixit eum?

Taurin. (PL 50,987C): vox (+haec Ω; +quidem *B*) vox Iacob (+est *AD, Claudius;* ~est iacob *B*), man. aut. man. (+sunt *Claudius*) Esau (zitiert Hippolyt) **HIL** my 1,25,3 (21,4): ait enim cum palparet eum: vox quidem ...(=E)...sunt E. **PHo** *68 (132):* quare post palpatum dicitur: vox quidem vox Iacob, man. vero man. (*FS;* +sunt *AG*) E.

23 23 **100**: /et n. cogn. eum et erant autem ...(=E)... eum/ **AP-V** Jub *26,13 (31b):* /et n. cogn. eum, quoniam aversio erat de caelo transferre spiritum eius, et non cognovit, quoniam erant ...(=E)...sui pilosa⟨e⟩, et ben. eum/ **PHo** *69 (132):* quid est: non cognovit eum, erant enim manus eius quasi (*AG;* +manus *FS*) E. fr. eius *70 (132):* quare ait: benedixit eum/

24 24 **100**: /et dixit...(=E)...sum/ **AP-V** Jub *26,13-14 (31b):* /et dixit...(=E)...et dixit Iacob: ego filius tuus sum/ **AU** s 4,24 (45): ipse Isaac ad Iacob: tu es fil. m. E.? respondit Iacob: ego/ **PHo** *70 (132):* /et dixit: si tu es fil. m. E.

25 **100**: /et dixit...(=E)...bibit/ **AP-V** Jub *26, 14-15 (31b):* /et dixit Isac: offers mihi et manducabo de ven. tua nate, ut...(=E)...illi vin. et bib./ **AU** s 4,24 (45): /et dixit: appone mihi et manducabo de ven. tua fili, et ben. te an. m. antequam moriar/ **PHo** *71 (133):* quare cum manducasset/

26 **100**: /Et dixit...(=E)...fili/ **AM** inst 100 (329C): et dicat tibi: accede ad me filia/ **AP-V** Jub *26,15 (31b):* /et dixit ad eum Isac p. ipsius: adproxima te mihi et osculare me nate/ **AU** s 4,24 (46): /sed admove mihi osculum

27 **100**: /et accessit...(=E,L)...quam ben. dominus deus/ **A-SS** Aud pr (553,14): odor agri redolet quem

αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν ηὐλόγησεν κύριος. **28** καὶ

E eum et dixit (L) ecce odor fili mei sicut odor agri pleni quem benedixit dominus et

H ait filii eum pleni quem cui deus benedixit deus

δώῃ σοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς καὶ πλῆθος

L det tibi deus a rore caeli (K) et a fertilitate terrae multitudinem

(E) desusum ab ubertate abundantiam

H dominus de desuper de pinguedine

AU s 4,26: —και ηυλογησεν αυτον nℰ —et AM inst; PHo | eum (H) Claudius Taurin. (PL 50,988D); *cf* illi Ωˢ, 56.68 | dicens? AM inst | sicut 100; CY; HIL my 1,21; Ps; AM inst, Ps, vg, ex (Var); RUF; AU s; PS-AU; QU; Eutropius; EP-L; ORI; IS; PHo; AP-V; H tamquam HIL my 1,24; AM fu, Jac, Is, Val; AU ci quasi HI Ez 11; IR ut PAU-N × AM ex, Lc: —ως 𝔈ᵗᵖ | + pleni (H) CΛX²ΣBMΦᵛ²OΘᴳP²ΨΩ, 56.68.70; HI Ez; CAE; GR-M > BEA; Claudius Taurin. (PL 50,988D): = 𝔊, Samar. | quem (H) O; Brev. Goth. (PL 86, 1244A) | ~ dom. ben. A-SS? | dominus CY; HIL my 1,21; AM; RUF; HI; AU; PS-AU; QU; EP-L; ORI; A-SS; H: = 𝔊𝔐 deus CY (Var); HIL my 1,24; Ps; IR; VIG-T; EP-L (Var); PHo; AP-V; Claudius Taurin. (PL 50,988D) dominus deus 100; GR-M > BEA½

28 —et H; QU: —και l | dabit AU s; JUN; PHo: δωσει brw 𝔙 Chr⅓ | deus 100; TE; CY; HIL Ps; GR-I; AM; HI; PAU-N; AU ci; QU; IR; JUN; GR-M; PHo; ΛΠΣΤΜΦΟΘΡΨΩ: = 𝔊𝔐 dominus HIL my; GR-I tr (Var); RUF; AU s; JUN (Var); H: κυριος f*i*m Cyr Chr⅔ T-A, *cf* κ. ο. θ. en Phil-arm ×?JUL-T | a 100; CY; HIL; GR-I Ct; AM; RUF; PAU-N; AU s 5?; QU de TE; CY (Var); GR-I tr, Ct (Var); HI; AU; IR; JUN; IS; PHo; JUL-T; H | ×TE; CY; HIL Ps; GR-I; RUF; HI; PAU-N; AU ci, s 5?; IR; QU; JUN; IS; JUL-T; PHo; H: = 𝔊𝔐 desu(r)sum 100; HIL my; AU s 4: + ανωθεν Aefgijr T-A: < 27,39 desuper AM; Gᶜ < H 27,39 | ac GR-I tr | a(b) 100; CY; HIL; GR-I Ct; AM; RUF; AU s 4; IR; QU ×CY (Var); GR-I tr; PAU-N; AU s 5?; BEA de TE; AU ci; JUN; IS; JUL-T; PHo; H | fertilitate CY; GR-I; IR; AU s 5?; QU ubertate HIL; AM; RUF; PAU-N; AU; *cf* CO pinguedine 100 (< H?, *cf* 27,39); JUN; IS; JUL-T; PHo; H opimitate TE? | —και 911 bw Cyr et AU; JUN (Var): **A** < 𝔊 = 𝔐 | multitudinem 100; CY; HIL Ps; AU; IR; QU; IS; JUL-T abundantiam HIL my; GR-I; AM; AU s 5?; JUN

dominus benedixit **AM** ex 3,36 (83,4): odor fili mei (+ sicut 𝔄 *s. lin. m. 2*) odor agri pleni 3,72 (109,21): odor Iacob odor agri pleni fu 49 (202,17): ecce odor filii mei tamquam...(=L)...dominus (< Philo) 49 (202,21): quem ben. dom. Jac 2,3 (33,3): ecce odor fili mei tamquam odor agri pleni 2,3 (33,6): ager quem ben. dom. 2,9 (37,5): et odoratus est odorem vestimentorum (+ eius *P'*) inst 100 (329C): /odoratusque odorem vestimentorum tuorum benedicat te dicens: ecce odor filiae meae sicut...(=L)...dominus/ Is 48 (672,12): odor filii mei tamquam odor agri pleni (< Philo) 60 (684,10): odor agri pleni Lc 8,43 (411,10): odor enim Iacob odor agri pleni Ps 45,9,3 (335,18): ut odor Iacob sicut odor agri pleni 48,23,4 (375,29): iustus autem sicut odor agri pleni Val 72 (1380A): ecce odor filii mei tamquam...(=L)...dominus vg 1,45 (36,12): ecce odor filii...(=L)...pleni **AP-V** Jub *26, 15-16 (31b):* /et adproximavit et osc. est eum et odoratus est...(=E,L)...filii...(=L)...ben. deus/ **AU** ci 16,37 (184,10): ecce inquit odor filii mei tamquam...(=L)...dominus/ s 4,24 (46): et accessit et osc. est eum et odoratus est odorem vestis eius 4,24 (46): odoratus est odorem vestis...(=E,L)...filii...(=L)...dominus 4,26 (46): odoratus est vestimenta eius et dixit: ecce odor filii ...(=L)...dominus 4,26 (46): cuius odor erat sicut odor agri pleni 4,26 (46): quem ben. dom./ 4,28 (47); **PS-AU** alt (1135): ecce odor filii...(=L)...dominus **BEA** Apc 3,4,15 (308): ecce...(=H)...pleni cui ben. dom. deus (—*YSVUMAGTC*)...odor filii odor agri pleni (< GR-M Ez 1,6,3) 3,4,18 (309): ecce...(=H)...pleni...cui ben. dom. (< GR-M Ez 1,6,4) **CAE** s 81,4 (322,3): ecce...(=H)...pleni cui ben. dom. **CY** te 1,21 (54,7): et benedixit Isac (*AML¹;* isaac *Edit.*) Iacob (+ et dixit *B*): ecce odor fili (*AWML;* filii *Edit.*)...(=L)...dominus (deus *A*)/ **EP-L** 33 (63,29): ecce odor filii (fili *AB GS*)...(=L)...dominus (deus *B*) **Eutropius**: [PAC] sim (120,26): ecce odor filii mei sicut odor agri pleni **GR-M** Ez 1,6,3 (830B): ecce...(=H)...pleni cui ben. dom. deus... odor filii odor est agri pleni 1,6,4 (830D): ecce...(=H)...pleni 1,6,4 (831A): cui ben. dom. deus **HI** Ct *2,9 (55, 23):* illius cuius odor agri pleni quem ben. dom. Ez 4 (129B): ecce...(=H)...pleni cui ben. dom. 11 (343B): Iacob cuius odor erat quasi odor agri pleni cui ben. dom. **HIL** my 1,21,3 (19,2): ecce odor filii...(=L)...dominus/ 1,24,1 (20,12): ecce odor filii mei tamquam...(=L)...ben. deus Ps 121,12 (577,15): ecce odor filii...(=L)...ben. deus **IR** *5,33,3 (808):* ecce dicens odor filii mei quasi...(=L)...ben. deus **IS** Gn 23,9 (256D); q (47): ecce odor filii mei sicut odor agri pleni (< AU ci 16,37) **ORI** ser *42 (86,2):* ecce odor filii...(=L)...dominus **PAU-N** 23,1 (158,8): ut odor agri pleni **PHo** *71 (133):* 25/odoratus vestimenta dicitur benedixisse eum *72 (133):* quare sic incipit benedicere: ecce odor filii...(=L)...ben. deus **QU** pro 1,28 (749C): ecce inquit odor filii...(=L)...dominus/ **RUF** Ct *2 (132,5):* erat enim unusquisque eorum sicut ager plenus quem ben. dom. *3 (198,1);* Gn *1,3 (5,30);* Ps 36 h *1,2 (1324D):* ecce odor filii...(=L)...dominus **VIG-T** Eut 3,7 (115A); 3,12 (117D): ecce...(=H)...ben. deus/

28 **100**: /et det...(=L)...desusum et a pinguidine terrae...(=K)...olei/ **AM** inst 100 (329C): /et det...(=L)...desuper...(=E)...abundantiam **AP-V** Jub *26, 16 (31b):* /et det tibi...*(Textlücke)* **AU** ci 16,37 (184, **28**

σίτου καὶ οἴνου. **29** καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, καὶ προσκυνήσουσίν σοι ἄρχοντες· καὶ γίνου

προσκυνησατωσαν

K frumenti et vini et olei et servient tibi gentes et adorabunt te principes et eris
× +in domo tua × × × × × × × ×
E " " " × × " serviant " " " adorent " " " ~do- fias fiere esto
tritici
H " " " × × " " " populi " " " tribus × esto
× et olei servient gentes

κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου. ὁ καταρώμενός σε ἐπικατά-

των αδελφων προσκυνησατωσαν +και
K dominus minus eris } (L) fratris tui et adorabunt te filii patris tui et qui maledixerit te erit male-
E " fratrum fratribus tuorum tuis × adorent servient tibi × ~ te maledixerit maledicet ~ maledic-
~ qui te benedixerit ×
H " fratrum tuorum " incurventur ante te " matris tuae × " " tibi sit " (benedic-
et te maledictus

(Var); H plenitudinem RUF; JUN | tritici IR? | et 100; CY; HIL; RUF; AU; IR; JUN; IS; JUL-T; H: = 𝔊𝔐 × GR-I; QU; VIG-T; ΛᴴΣᵀᴼ*ΒΘᴬ, 56.68.70, Claudius Taurin. (PL 50,988D) | et olei 100; CY; GR-I; QU; VIG-T; CΛΧΣΒΦ$^{V^2}$Θ$^{AMG^*}$PΨΩ, 56.68.70, Claudius Taurin. (PL 50,988D) und andere mittelalterliche Autoren: < Ps 4,8 etc. ×× HIL; RUF; AU; IR; JUN; IS; JUL-T; H: = 𝔊𝔐 | +in domo tua GR-I tr 29 ××××××××× GR-I? | servient CY; HIL (Var); AU s; PS-AU; PHo; P*Ψᴹ, 56: Ausgleich mit adorabunt serviant 100; HIL; AU ci; QU; IR; JUL-T; H: = 𝔊 | gentes (H) Brev. Goth. Antiphon (PL 86,181C)? | — et ador. te princ.? AU s | adorabunt CY; HIL; IR (Var); PS-AU; QU; PHo: = 𝔊 adorent 100; AU ci; IR; JUL-T; H: προσκυνησατωσαν DEeghjlqtu𝔙𝔈 Chr Cyr: Ausgleich mit serviant | princeps? 95: Singular < dominus H | eris CY; GR-I; AU s; PS-AU; QU: Weiterführung des Futurs ~ dominus eris GR-I fias 100; AU ci (Var): 𝔖 fiere AU ci: 𝔄 < 𝔊 esto HIL; IR; ANI; JUL-T; PHo; H: 𝔗 | fratrum tuorum GR-I; ANI; H: των αδελφων σου Cyr-ed$^{1/3}$ fratribus tuis PS-AU: = 𝔐 | —et? JUL-T | adorent? ANI: προσκυνησατωσαν 𝔈 Chr$^{1/2}$ servient tibi? QU (Var) | matris tuae H > PS-AU: = 𝔐 | et 100; CY; HIL; AU s 4,30?; QU; 56^2: +και T-A × AU; IR; H: = 𝔊𝔐 | ~ qui te benedixerit... et qui te mal. AU s 4,30; QU; *cf* S-Ge: = 𝔈 | maledixerit te CY; HIL; *cf* AM; AU; A: = 𝔊 ~ te maledixerit 100; CY (Var); AU s 4,30; QU; PHo maledicet te? IR | tibi H > AM? | erit maledictus CY; QU: 𝔎 ~mal.

11): /et det tibi deus de rore c. et de ubertate t. et mult. frum. et vini/ s 4,26 (46): /et dabit tibi dominus de rore c. desursum et ab ubertate t. et mult. frum. et vini/ 4,30 (48): *siehe Vers 39* 5,4 (56): a rore c. et fertilitate t. omnem abundantiam (zu 27,39) **BEA** Apc 3,4,19 (309): det ...(= H)...et (+ de *VTCPF*) pinguedine t. (< GR-M Ez 1,6,5) **CO** *2,5 (142,17) = ap* FAC def *7 (707B):* veteres quidem patres rorem caeli et ubertatem terrae cum ceteris aliis concedi filiis deprecabantur **CY** te 1,21 (54,9): /et det tibi deus a (de *Bv*) rore c. et a (— *B*)...(= K) ...olei/ **GR-I** Ct 4 (157): det tibi deus a (de *Port.*)... (= L,K)...abundantiam frum. vini et olei tr 5 (55,15): det tibi deus (dominus *F*) de rore c. ac fertilitate t. abundantiam frum. vini et olei in domo tua/ **GR-M** Ez 1,6,5 (831A): det tibi deus...(= H)...terrae **HI** Agg (1397B): det tibi deus de rore c. **HIL** my 1,21,3 (19,3): /et det tibi dominus ...(= L,E)... vini/ Ps 132,7 (689,21): et det...(= L,K)...ab ubertate t. mult. **IR** *5,33,3 (808):* det tibi deus de...(= L,K)...tritici et vini/ **IS** Gn 23,9 (256D): de rore c. 23,10 (257A): et de pinguedine terrae...mult. frum. et vini (< AU ci 16,37) q (47): de rore caeli...et de pinguedine terrae...multitudo igitur frumenti et vini **JUL-T** aet 1,18 (551D): det tibi de rore c. et de pinguedine t. mult. frum. et vini/ (< AU ci 16,37) **JUN** 2,21 (514,23): dabit tibi deus (dominus *HP, ed. pr.*) de rore c. et de pinguedine t. plenitudinem (*BDR;* habundantiam *A;* et plenitudine *HP, ed. pr.*) frum. et vini **PAU-N** 23,1 (158,13): ille quem benedixit deus a rore c. et ubertate t. **PHo** *73 (133):* ut quid ait: dabit tibi deus de rore c. et de pinguedine t. **QU** pro 1,28 (749C): /det tibi inquit deus ...(= L,K)...frum. vini et olei/ **RUF** Lv *16,3 (497,4):* det tibi inquit dominus a rore c. et ab ubertate t. plenitudinem frum. et vini **TE** Marc 3,24 (420,20): det ait tibi deus de rore c. et de opimitate t. **VIG-T** Eut 3,7 (115A): /det...(= H)...frumenti vini et olei

29 29 **94.95**: LXX. principes (princeps *95*) **100**: /et serviant...(= E,L)...tui (et adorabunt te fili p. t.) *(als überschießende Zeile am unteren Rand, wohl von 1. Hand)* et qui te maledixerit mal. erit et qui te benedixerit ben. erit/ **AM** inst 100 (329C): qui maledixerit tibi mal. erit et qui benedixerit te ben. erit **ANI** h *8,3 (1055/6):* esto dominus fratrum t. et adorent te filii p. t. **AU** ci 16,37 (184,13): /et serviant...(= E)...fiere (fias *v*)...(= E,L)...tui; qui maledixerit te mal. (+ erit *BH*) et (— *e*) qui benedixerit te ben. (+ erit *B*) s 4,26 (46): /et servient t. gent. et eris dominus...(= L)...tui; qui maledixerit te mal. erit et qui benedixerit te ben. erit 4,30 (48): servient t. gentes... servient t. gent. et fratres tui et filii p. tui... omnes fratres tui tibi servient, et qui te benedixerit ben. erit et qui te maledixerit mal. erit **PS-AU** alt (1138): servient tibi inquit gentes...(= K)...dom. fratribus tuis et adorabunt te filii matris tuae **CY** te 1,21 (54,10): /et servient...(= K,L) ...p. tui (—et^2... tui *B*) et qui maledixerit te (~ te mal. *v*) erit mal. et qui benedixerit te (~ te ben. *Wv;* — te *L*) ben. erit (~ erit ben. *WMB*) **GR-I** tr 5 (55,17): /et dom. eris fratrum tuorum **HI** ep *36,16,5 (284,15):* quomodo etiam adorent eum fratres sui et serviant ei credentes ex Israhel (zitiert Hippolyt) **HIL** my 1,21,3 (19,5): /et serviant (servient *Gam.*)...(= K)...esto dominus..(= L)...maledictus erit et qui benedixerit te ben. erit **IR** *5,33,3 (808):* /et serviant t. gent. et adorent (adorabunt *Voss.*) te pr. et esto...(= E,L)...filii p. t.; qui maledicet te mal. erit et qui benedicet te ben. erit **IS** Gn 23,10 (257A): ipsum adorant tribus...ipse est dominus fratrum suorum...ipsum adorant filii matris eius...ipsum qui maledixerit mal. est et qui benedixerit benedictionibus replebitur (< AU ci 16,37, geändert nach H) q (47): ipsum adorant tribus... ipse est dominus fratrum suorum... ipsum adorant filii matris eius **JUL-T** aet 1,18 (551D): /et serviant...(= E) ...esto dom. fratris t., adorabunt te filii p. t. (< AU ci 16,37) **PHo** *74 (133):* quare dixit: servient tibi gentes *75 (134):* quare dixit: adorabunt te pr. *76 (134):* quid

ρατος, ὁ δὲ εὐλογῶν σε εὐλογημένος. **30** Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ισαακ εὐ-
+εσται και o ×
L dictus et qui benedixerit te benedictus erit (S) et factum est postquam cessavit Isac bene-
tus erit × ~ te benedixerit ~ erit benedictus
benedicet ×
H tus erit) et qui te maledixerit (maledictus erit)
erit tibi
„ „ „ „ × benedictionibus repleatur × × × vix Isaac sermonem imple-

λογοῦντα Ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν Ιακωβ ἀπὸ προσώπου Ισαακ τοῦ πατρὸς
×
S dicens Iacob filium suum et (E) factum est postquam exivit Iacob a facie Isac patris
cum exisset ×
H verat × × × „ × × × egresso „ foras × ×
×

αὐτοῦ, καὶ Ησαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας. **31** καὶ ἐποίησεν καὶ αὐτὸς ἐδέσματα καὶ προσήνεγκεν
× × × × × × × × εισηνεγκεν
E sui et Esau frater eius venit a venatione et fecit et ipse aepulas et obtulit
× × ~ venit Esau frater eius × × × escas
H × × venit × × Esau × × coctosque de venatione cibos × intulit
× ×

τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ πατρί Ἀναστήτω ὁ πατήρ μου καὶ φαγέτω τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ,
× × × × +απο
E patri suo et dixit × surgat pater meus et manducet de venatione fili sui
× exurgat ex
H „ × dicens × surge „ mi „ comede „ „ filii tui

ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου. **32** καὶ εἶπεν αὐτῷ Ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶπεν
× × × ×
E et benedicat me anima tua et dixit ei Isac pater ipsius quis es tu × respondit ei
ut × × × et ille × ×
H ut „ mihi „ „ dixitque illi Isaac × × „ enim „ „ qui „ ×
et × ×

erit 100; HIL; AM; AU s 4; ci (Var); IR; PHo; BMΦΘ^{M}: **E**: +εσται n𝔄 × maledictus AU ci: **A** < 𝔊 | —et AU ci (Var): —δε 961 και ο ln𝔊-ap-Barh Cyr-ed$^{2/4}$ T-A: = 𝔐 | benedixerit te CY; HIL; AM; AU; *cf* + tibi (H) CΛΠΣ^{T2OM}TMΦΘP^{2}ΨΩ: = 𝔊 ~ te benedixerit 100; CY (Var); AU s 4,30; QU; PHo benedicet te? IR | —te CY (Var); H: —σε j Phil-arm | benedictus erit 100; CY; HIL; AM; AU s, ci (Var); IR ~ erit ben. CY (Var); QU ben.× AU ci; PHo: **A** < 𝔊 H: *cf* F. Stummer, Zeitschr. f. d. alttest. Wissenschaft 61 (1945/8) 219

30 —et (H) G*O, 70, Quentin; *cf* dagegen J. Chapman, RB 37 (1925) 29 | postquam exivit 100: **S** cum exisset PHo: **I**? | isac 100: **S** = 𝔊𝔐 × PHo; H: —ισαακ 30 Phil-arm | sui 100: **S** = 𝔊𝔐 ×?PHo: —αυτου Phil-arm | et 100: **S** = 𝔊𝔐 × PHo; H: —και x Phil-arm | esau fr. eius venit 100: **S** = 𝔊𝔐 ~ venit e. fr. eius PHo?; *cf* H —frater eius H: —ο αδελφος αυτου 𝔈 | ××PHo?; Ω^{M} (Vers 31): —απο της θηρας E

31 —et? PHo (Var) | aepulas escae 100: Dublette escas QU; PHo | intulit H: *cf* εισηνεγκεν 911: < 27,18 | suo 100: **S** = 𝔊𝔐 × QU; PHo; H: **I**: —αυτου Lh Phil-arm | —τω πατρι bdefi^{a2}mnprwd$_2$𝔈 Chr | surgat 100; *cf* H: **S** exurgat QU; PHo: **I** | +απο abcdefghijmnoptwxc$_2$d$_2$: *cf* 𝔐 ex PHo | et 100; BAΩ^{J1} ut QU; H: = 𝔊𝔐

32 ei 100: **S** = 𝔊𝔐 × AU?; Ω^{s}, Brev. Goth. (PL 86,309C): —αυτω m | pater ipsius 100: **S** = 𝔊𝔐 ××AU?; PHo?; H: —ο πατηρ αυτου 𝔈^{c} | ×respondit ei 100 ×respondit× AU s 4; X*, 70 et ille××?

est: esto dom. fratris t. *77 (134):* quid est: qui te maledixerit mal. erit et qui te benedixerit ben. (*AG;* benedictionibus repleatur *FS*) **QU** pro 1,28 (749C): /et serviant...(= K,L)...adorabunt te (servient tibi *Remig.*) filii p. t.; et qui te benedixerit erit ben. et qui te maledixerit erit mal. 1,29 (750A): eris dom. fratris t. **S-Ge** V 1,99,4 (152): qui benedixerit ⟨eis⟩ (*Miss. Franc., Gell.;* —*V*) sit benedictus et qui maledixerit eis maledictionibus repleatur (*cf* H)

30 30 **100**: /et factum...(= S,E)...faciae...(= E)...venatione/ **PHo** *78 (134):* quid est: factum est (*FS;* ×× *AG*) cum exisset Iac. a f. patris, venit E. fr. eius

31 31 **100**: /et fec. et ipse aepulas escae et...(= E)...tua/ **AU** s 4,21 (44): venit maior et dicit: ecce pater manduca, sicut iussisti mihi feci/ 5,4 (56): venit ille qui ierat ad venationem apportans quod pater iusserat et dicit: pater, manduca sicut voluisti/ **PHo** *79 (135):* quid est: fecit et (*AG;* —*FS*) ipse escas et obtulit patri *80 (135):* quare sic dicit: exurgat p. m. et mand. ex (*FS;* de *AG*) ven. filii sui **QU** pro 1,29 (749C): offert et ipse escas patri et dicit: exsurgat...(= E)...ut ben. me an. tua/33

32 **100**: /et dixit...(= E)...primogenitus/ **AU** s **32** 4,21 (44): /dicit ille: quis es tu? respondit: ego sum f. t. maior E./ 5,4 (56): /dixit Isaac: quis es tu? et ille: ego sum E. f. t. maior/ **PHo** *81 (135):* quare interrogante eum *Isaac:* quis es tu? n*on* (isaac *S marg. ex Lauriss.?;* iste quis est unum *codd., edd.*) adiecit 'fili' quod dixerat priori *82 (135):* quare dicente Esau: ego sum f. t. primogenitus (*AG;* ~ prim. f. t. *FS*)/

33 **100**: /et expavit...(= E)...manducavi et ab omn. **33** aepulis priusq. tu ven. et ben. eum ut ben. sit/ **AU** ci 16,37 (185,2): expavescit Isaac 16,37 (185,6): quis ergo inquit venatus...(= E)...ab (ex *G, ed. Arg.*) omn. antequam...(= E)...sit Gn q 80 (42,20): quod habent latini codices: expavit aut. Isaac p. m. valde, graeci habent: ἐξέστη δὲ Ισαακ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα s 4,21 (44): /et

Ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ησαυ. **33** ἐξέστη δὲ Ισαακ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα
~ ο πρωτοτοκος υιος σου

E ego sum Esau filius tuus primogenitus et expavit Isac pavore magno vehementer
× maior expavit autem excessu mentis valde valde
~ filius tuus maior Esau pavefactus *est*

H „ „ primogenitus filius tuus Esau × „ Isaac stupore vehementi et ultra quam credi potest
~ filius tuus primogenitus Esau
~ Esau primogenitus filius tuus

καὶ εἶπεν Τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι; καὶ ἔφαγον
+και εστιν × εισηνεγκε ×
ην

E et dixit quis ergo venatus est mihi venationem et intulit mihi et manducavi
+et est +qui × qui attulit ×

H admirans ait „ igitur ille est qui dudum captam × „ × adtulit „ „ comedi
qui × fuit ille

ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν καὶ ηὐλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος ἔστω. **34** ἐγένετο δὲ
× × × × × × εσται

E ab omnibus priusquam tu venires et benedixi eum et benedictus sit factum est autem
εισελθειν
ex +aepulis antequam introires illum ut est
erit

H ex × „ „ „ „ benedixique ei „ erit benedictus × × ×
et benedixi eum

ἡνίκα ἤκουσεν Ησαυ τὰ ῥήματα Ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνεβόησεν φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα
ως × +και × × ×

E postquam audivit Esau verba Isac patris sui et exclamavit voce magna et amara valde
ut × × × ×
cum audisset

H × auditis „ sermonibus × „ × × inrugiit clamore magno „ consternatus

καὶ εἶπεν Εὐλόγησον δὴ κἀμέ, πάτερ. **35** εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου
και ειπεν

E et dixit benedic ergo et me pater et respondit ei dicens (L) venit frater tuus cum dolo
utique etiam dixit illi × veniens +enim
× × accessit
~ frater tuus veniens

H × ait „ × etiam mihi „ mi qui ait × × „ germanus „ fraudulenter
et × frater

AU s 5 | esau fil. t. prim. 100: **S** esau f. t. maior? AU s 5 ×fil. t. prim.? PHo ×prim. f. t.? PHo (Var): *cf* H ~f. t. maior esau? AU s 4 ~f. t. prim. esau (H) CΛΧΠ$^{C^2D}$Σ^{M}ΤΜΦΟΘΡΨ^{*DM}Ω: = 𝔊, *cf* 𝔐 ~esau prim. f. t. (H) Ψ$^{B^2}$ prim. f. t. esau H: ~ ο πρωτοτοκος υιος σου ησαυ c

33 et expavit 100: **S** = 𝔐 expavit autem AU Gn q: **A** = 𝔊 pavefactus est *cf* QU in extasi factus est? PS-BAS excessu mentis detentus est? PHo | pavore 100; AU excessu mentis? PHo | magno vehementer 100: **S** magno valde AU: **A** valde vehementer PHo | quis ergo 100; AU ci, s 4,27: = 𝔊𝔐 et quis est AU s 4,21; QU: και τις εστιν dpd$_2$ qui×fuit ille (H) 70: *cf* τις ην m | venatus est 100; AU: = 𝔙 +qui QU; H: *cf* 𝔊𝔐 | —μοι m | —venationem QU | intulit 100; AU ci, s 4,27; QU: εισηνεγκε fn𝔙, *cf* εισηνεγκα 911: = 𝔐 qui attulit? AU s 5: = 𝔊 | —mihi QU: —μοι mw𝔄-ed𝔙^{lp} | ××××× ? AU s 4,21, s 5: —απο παντων προ του σε ελθειν 𝔈 | ab 100 (Dublette); AU ci ex *cf* 100 (et ab < ex ab: Dublette); AU ci (Var); PHo; H | +aepulis 100 | priusquam 100; QU; H antequam AU; PHo | venires 100; AU; PHo; H: = 𝔊 introires QU: εισελθειν 961 Aknqru | et benedixi (H) X | eum 100; AU ci, s 4; IS; PHo; 70 illum AU s 5; QU | et AU; QU; IS; PHo; H: = 𝔊 ut 100 | sit 100; AU ci, s 4,27; PHo: = 𝔊 est AU s 5; QU; IS erit AU s 4,21; PHo (Var); *cf* H: εσται bflmnowxd$_2$𝔙 Phil-gr½ codd½ Chr⅓ codd⅓

34 postquam audivit 100: **S** ut audivit AU: *cf* ως DE cum audisset PHo | ×H: —ισαακ Efnt𝔙^{lp}𝔈: = 𝔐 | et 100: **S**: +και 911? 961 Eabi^{a}knortwxc$_2$: = 𝔐 ×AU; PHo; H: **I** = 𝔊 | et amara valde 100; PHo: = 𝔊𝔐 ×××AU: —και πικραν σφοδρα dg* | ergo 100: = 𝔊 utique PHo (Var) ×AU; PHo; H: = 𝔐 | et 100; AU; PHo (Var); G* etiam PHo; H | —mi (H) Claudius Taurin. (PL 50,989C)

35 et respondit 100; *cf* PHo et dixit AU: και ειπεν egj: = 𝔐 | ei 100 illi AU ×PHo?; H: = 𝔐 | dicens 100: **S** ×AU; PHo; H: **I** = 𝔊𝔐 | venit…et TY; AU; QU; H: **C** = 𝔐 veniens…× 100; AM; PHo; *cf* AP-V: **E** = 𝔊 accessit…et? AU s 4,15½ ~frater tuus veniens 100; AM: **S** | +enim QU? |

quis est inquit ille a quo iam manducavi, et benedixi eum et ben. erit 4,27 (47): respondens autem Isaac dixit ad Esau: quis…(= E)…int. mihi? benedictus sit/ 5,4 (56): /et dicit: ergo tu es Esau? quis est autem iam qui attulit mihi escam et manducavi et benedixi illum et ben. est

PS-BAS Is pr *(304b):* si autem in extasi factus est Ysaac in ingressu filii sui **IS** Gn 23,11 (257B): expavit Isaac… benedixi eum et ben. est (< AU ci 16,37) q (47): expavit Isaac…et benedixi eum et ben. est (*cf* IS Gn) **PHo** *82 (135):* /excessu mentis detentus est pater valde vehementer *83 (135):* quare dixit: manducavi ex omn. anteq. tu ven. *84 (136):* quid est: benedixi eum et ben. sit (erit benedictus sit *F;* erit ben. sic *S;* ben. erit *AG*) **QU** pro 1,29 (749D): 31/ad haec pavefactus pater: et quis est inquit qui ven. est mihi et intulit priusq. tu introires, et ben. illum et ben. est **VER** 4,2 (51): benedixi ei et erit ben. (H)

ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν σου. **36** καὶ εἶπεν Δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιακωβ· ἐπτέρνικεν
+ησαυ
L et accepit benedictionem × (E) et dixit Esau iuste vocatum est nomen eius Iacob subplantavit
× abstulit tuam illius
H „ „ „ tuam at ille subiunxit „ „ „ „ „ „ „

γάρ με ἤδη δεύτερον τοῦτο· τά τε πρωτοτόκιά μου εἴληφεν καὶ νῦν εἴληφεν τὴν εὐλογίαν
× × +γαρ ×
E enim me iam bis × primatus enim meos accepit et nunc accepit benedictionem
× (ecce) secundo et primogenita mea abstulit
~ hoc bis et primitias ×
H „ „ en altera vice × primogenita × mea ante tulit „ „ secundo subripuit „
×

μου. καὶ εἶπεν Ησαυ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Οὐχ ὑπελίπω μοι εὐλογίαν, πάτερ; **37** ἀποκριθεὶς
+μητι ×
E meam (S) et dixit Esau patri suo (E) non reliquisti mihi benedictionem pater respondens
dereliquisti respondit
H „ rursumque × ad patrem × numquid „ reservasti ait et „ „ × respondit
×

δὲ Ισαακ εἶπεν τῷ Ησαυ Εἰ κύριον αὐτὸν ἐποίησά σου καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα
× +και αυτω × σοι σου
E autem Isac et dixit ad Esau si dominum tuum feci eum et omnes fratres eius feci
illum × ~ illum feci tuos subieci
sed ~ illum feci tuum (tibi)
~ illum tuum feci
H × Isaac × × × × × „ „ illum constitui „ „ „ „ servituti
si illius tuos

frater (H) 68 | accepit 100; TY; AM; AU s 4,27; QU; PHo; H abstulit? AU s 4,15-23 | × TY; AU s 4,15.22: **C**?: — σου x tuam 100; AM; AU s 4,23.27; QU; PHo; H: **E** = 𝔊𝔐

36 esau *cf* 100 (wegen Schriftraum zu ergänzen); HI; AU; PHo?: +ησαυ dfhkmptd$_2$𝔙𝔈 Chr | eius 100; AM (Var); HI > IS; AU; PHo; H illius AM | — me 100: Fehler | iam bis× 100; AM; PHo (Var) ecce secundo× HI > IS: ηδη] ecce Phil-arm, *cf* 𝔈 ×secundo× IS (Var); *cf* — en (H) G: — ηδη 𝔙 iam hoc bis PHo: Umstellung *cf* 𝔐 — τουτο 911?bw Phil-gr | primatus enim meos 100; *cf* QU: *cf* +γαρ f et primogenita mea AM: = 𝔊 et primitias× PHo: — μου v | accepit 100; AM abstulit QU; PHo | numquid H; *cf* AU s 5: +μητι acoxc$_2$𝔄: Hexapla | reliquisti 100 derel. PHo | — et (H) T* | × H: — πατερ Phil-arm: = 𝔐

37 respondens 100: = 𝔊 respondit FIR?; AU; PHo; H: = 𝔐 | — δε c$_2$𝔚 | et 100; AU: +και 18: = 𝔐 | ad esau 100: = 𝔊𝔐 ad illum AU: αυτω ησαυ w* | si 100; HIL; PHo; Brev. Goth. (PL 86,309D): = 𝔊 × FIR; AU; H: — ει k𝔈 sed HI? | tuum feci eum 100: = Phil-arm illum feci tuum FIR; HIL: = 𝔊 ~ illum tuum feci AU ~ tuum illum feci HI; *cf* H illum feci tibi PHo: σοι n𝔄𝔚: *cf* 𝔐 |

34 34 **100**: /Factum...(= E)...er⟨*go*⟩ *(Blatt beschädigt; auch im folgenden)* et me p./ **AU** s 4,27 (47): /factum est aut. ut audivit E. verba Isaac p. s., excl. v. m. et dixit: ben. et me p./ **CY-G** cen 27 (875): et murmurabat Esau (diese Stelle gemeint?; *cf* K. Strecker, Zeitschr. f. wissenschaftl. Theologie 54 [1912] 77) **KA** Δ 112 (87): vox Esau (+indignantis cur iacob frater eius benedictionem subripuit *V*) **PHo** *85 (136):* quid est quod dixit E.: iuste...(= E)...iam hoc bis (iam altera vice hoc nobis *F;* iam bis *AG*) et primitias abstulit et nunc acc. ben. meam *88 (137):* quare sic interrogante: non dereliquisti mihi ben. pater/ **QU** pro 1,28 (749B): ille Iacob qui fratri iam primatus abstulerat usurpat insuper et (—*editi*) benedictionem 1,29 (750A): et primatum et benedictionem abstulit

35 35 **100**: /Et resp. ei di⟨*cens:*⟩ fr. t. v⟨*eni*⟩ens cum do⟨*lo acce*⟩pit bened⟨*ictionem*⟩ tuam/ **AM** Jac 2,10 (37,17): fr. t. veniens c. d. acc. ben. tuam **AP-V** Jub *37,2 (44b):* veniens ille cum dolo **AU** s 4,15 (41): accessit cum dolo et abstulit ben. 4,15 (41): venit fr. t. c. d. et abstulit ben. 4,21 (44): venit fr. t. c. d. 4,22 (44): venit inquit fr. t. c. d. et abstulit benedictionem ... cum dolo 4,23 (45): venit c. d. et abstulit ben. tuam...venit c. d. 4,27 (47): /et dixit illi: venit...(= L)...ben. t./ **PHo** *86 (136):* respondit sic (*FS;* ××*AG*): veniens fr. t. c. d. acc. ben. tuam **QU** pro 1,29 (750A): venit enim ...(= L)...ben. t. **TY** reg 3 (28,28): et Isaac: venit inquit fr. t. c. d. et acc. ben.

36 36 **100**: /et ⟨*dixit Esau*⟩ iuste voc⟨*atum est no*⟩men (men *m. 1 in Rasur*) eius Iac.; subpl. enim iam...(= E,S,E)... pater/ **AM** fu 49 (202,23): iuste voc. est nom. illius (eius *CP'T; —V*)...(= E)...bis et primogenita m. acc. Ps 40,24,3 (245,25): Esau quoque ait de fratre suo: bis me iam subplantavit **AN** gen 310 (175): significans se eum subplantare et eius benedictionem accipere (*G*) **AU** s 4,28 (47): /et dixit...(= E)...Iacob 5,4 (56): cum ille diceret: numquid finitae sunt benedictiones? benedic et me/ **HI** q (43,17): et dixit...(= E)...ecce secundo **IS** ety 7,7,5: iuste...(= E)...ecce (—*K*) secundo (< HI q) **PHo** *87 (136):* quid est quod dixit E.: iuste...(= E)...iam hoc bis (iam altera vice hoc nobis *F;* iam bis *AG*) et primitias abstulit et nunc acc. ben. meam *88 (137):* quare sic interrogante: non dereliquisti mihi ben. pater/ **QU** pro 1,28 (749B): ille Iacob qui fratri iam primatus abstulerat usurpat insuper et (—*editi*) benedictionem 1,29 (750A): et primatum et benedictionem abstulit

37 **100**: /Respondens...(= E)...fa⟨*c*⟩iam fili/ **37**
AP-V Jub *37,2 (44b):* et me dedit sub manu eius **AU** s 4,23 (45): et dicit filio: quid tibi facturus sum/ 4,29 (47): respondit aut. Isaac et dixit ad illum: dominum illum tuum feci... et omnes fr. eius servient illi, tibi aut. quid faciam fili/ 5,4 (56): /ait: cum illum talem feci, tibi quid habeo dare/ **FIR** err 18,3 (44,17): respondit ei pater: dominum inquit illum feci tuum et omn. fr. eius feci servos, tritico et vino confirmavi illum **HI** Abd (1113A): sed dominum tuum illum feci et omn. fr. tuos subieci ei servos/40 **HIL** my 1,25,4 (21,11): si dominum illum feci tuum et omn. fr. eius feci illi servos, frumento et vino confirmavi eum, tibi aut. quid faciam fili

αὐτοῦ οἰκέτας, σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήρισα αὐτόν, σοὶ δὲ τί ποιήσω, τέκνον; **38** εἶπεν δὲ
αυτω ×

E ipsius domesticos tritico et vino firmavi eum tibi autem quid faciam fili dixit autem
illi ei × servos +et frumento confirmavi illum × facturus sum et dixit

H illius subiugavi frumento „ „ stabilivi „ „ post haec fili mi ultra quid faciam cui
eius frumentoque +et × × +dixit

Ησαυ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Μὴ εὐλογία μία σοί ἐστιν, πάτερ; εὐλόγησον δὴ κἀμέ,
~ εστιν σοι × ×

E Esau ad patrem suum numquid benedictio una est tibi pater *ergo* benedic et me
num ~ una benedictio ~ tibi est × et benedic (tamen) etiam

H „ × × × num unam inquit tantum benedictionem habes „ mihi quoque obsecro ut benedicas
numquid ×

πάτερ. κατανυχθέντος δὲ Ισαακ ἀνεβόησεν φωνὴν Ησαυ καὶ ἔκλαυσεν. **39** ἀποκριθεὶς δὲ Ισαακ
× × φωνη μεγαλη

E pater cunctan*te* autem Isac exclamavit voce magna Esau et ploravit respondens autem ×
× conpuncto cum strangulatus esset × × respondit Isaac

H × × × × cumque eiulatu magno × × fleret motus × Isaac

ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ
× × × ×

E pater eius dixit ei ecce a potu terrae erit commoratio tua et a rore caeli
× × +et ait illi × de fertilitate ubertate opimitate (in)habitatio benedictio ~ tibi habitatio de

H × × „ ad eum × in pinguedine „ × × × „ in „ „

tuos HI; Ω^{S}, 68: σου f𝔄-ed illius (H) GΣ^{T} | subieci HI? | ipsius 100 illi HIL: αυτω f𝔄𝔙: *cf* 𝔐 ei HI ×FIR; PHo: —αυτου bw Phil-arm Chr eius (H) GΩ^{S} | domesticos 100: **S** | servos FIR; HIL; HI; PHo: **I** | +et PHo; *cf* frumentoque (H) 70: = 𝔐 | tritico 100; FIR: **S** frumento HIL; PHo; H: **I** | firmavi 100: **S** confirmavi FIR; HIL; PHo: **I** | eum 100; HIL; PHo; H illum FIR | +et (H) Λ^{H}M$^{}$ΦΘM^{2}G^{2}Ψ$^{}$Ω: = 𝔐 | autem 100; HIL; AU: = 𝔊 ×PHo: —δε 𝔄 | —mi (H) T*: = 𝔊 | ultra H: *cf* προς ταυτα σ′ ×Σ^{TM}T* | facturus sum? AU s 4,23

38 dixit autem 100: = 𝔊 et dixit AU s 4,29: = 𝔐 +dixit (H) CΣ^{M}BΘ^{G}*, Brev. Goth. (PL 86,309D) | numquid 100; AM; G^{e}, 70 num PHo; H ~benedic et me non enim una tibi est benedictio? AU s 4,23 | bened. una 100; PHo: = 𝔊𝔐 ~una bened. AM; *cf* AU; *cf* H —tantum (H) 70 | est tibi 100; PHo: ~εστιν σοι Ex𝔄 Phil-arm Cyr ~tibi est AM; *cf* AU: = 𝔊 | pater 100; AM; PHo; H: = 𝔊𝔐 ×?AU: —πατερ 37.73 | ergo benedic 100: **S** et benedic? PHo (Var) benedic tamen AU s 4,29 benedic× AU s 4,23; 5,4; PHo: —δη 𝔄 Phil: = 𝔐 | etiam PHo | pater 100; AU s 4,23; 5,4: = 𝔊𝔐 ×AU s 4,29; PHo; H: —πατερ deptxc$_2$d$_2$ Phil-arm Cyr-ed | cunctante 100: **S** conpuncto? PHo cum strangulatus esset AU | autem 100: = 𝔊 ×PHo?: —δε g* | voce magna 100; PHo: φωνη μεγαλη Efilqrsu𝔙^{w} Phil-arm —magna PHo (Var): = 𝔊𝔐

39 respondens 100: = 𝔊 respondit...et AU s 4,30: = 𝔐 | ×100; AU s 4,35: **S** isaac AU s 4,30; H: **I** = 𝔊𝔐 | pater eius 100; AU s 4,35: **S** = 𝔊𝔐 ××AU s 4,30; H: **I**: —ο πατηρ αυτου d𝔙 | dixit ei 100 dixit illi AU s 4,35 ait illi AU s 4,30 | ecce 100; HIL; AM; AU: = 𝔊𝔐 ×TE?; PHo?; H: —ιδου Ep | de TE | potu 100: ursprünglicher Übersetzungsfehler *cf* πινειν fertilitate AU s 4,30–31; 5: **C** ubertate HIL; AM; AU s 4,35: **I** opimitate TE? pinguedine PHo; H | commoratio 100: **S** habitatio HIL; AM; AU; PHo: **I** inhabitatio TE benedictio AU s 4,30 (Var); *cf* H habitaculum HI ~tibi habitatio AM; AU s 4,35 | de HI; PHo | desusum

PHo *88 (137):* /respondit: si dominum illum feci tibi et omn. fr. eius feci servos (*AG;* ××××××*FS*) et frumento et vino confirmavi eum, tibi quid faciam fili

38 38 **100**: /⟨*D*⟩ixit aut. E. ad p. s.: ⟨*nu*⟩mquid benedic⟨*tio u*⟩na est tibi pa⟨*ter? erg*⟩o benedic ⟨*et me pat*⟩er; cunctan⟨*te aut*⟩em . . . (= E) . . . ploravit/ **AM** par 72 (330,10): numquid una ben. tibi est pater **AU** s 4,23 (45): /et ille: benedic et me pater; non enim una tibi est benedictio 4,29 (47): /et dixit E. ad p. s.: benedic tamen et me; cum strangulatus esset Isaac, id est cum coactus esset 5,4 (56): /et dixit: benedic et me pater **PHo** *89 (137):* quare dixit: num bened. una est tibi pater? (+ et *A*) benedic etiam me *90 (138):* quid est: conpuncto Isaac excl. v. magna (*AG;* —*FS*) E. et plor. *91 (138):* quare exclamante (*AG;* + et *FS*) post fletum Esau pater incipit benedicere

39 39 **100**: /Respondens...(= E)...desusum/ **AM** ep 77,4 (1264D): ecce ab ubertate t. erit tibi habitatio et a rore c. summo/ **AU** s 4,30 (48): respondit aut. Isaac... et ait illi: ecce a fertilitate t. erit habitatio (benedictio *Mss. Victorin. et Reg.*) tua et a rore c. desuper. dixit hoc et illi: ab ubertate t. et a rore c. (*cf* Vers 28)... a rore c. et a fertilitate t., ambo habent 4,31 (48): habent ergo a rore c. et a fertilitate t. 4,35 (50): iam coactus pater eius dixit illi: ecce ab ubertate t. erit tibi habitatio et a rore c. 4,35 (51): ecce ab ubertate t. erit tibi et a rore c. 5,5 (57): erit tibi a rore c. et a fertilitate t. **HI** Os 3 (943C): de rore c. erit habitaculum tuum **HIL** my 1,25,5 (21,15): ecce ab ubertate t. erit habitatio tua et a rore c. desusum/ **IS** Gn 23,12 (257B): in pinguedine... (= H)...ben. tua 23,12 (257B): et in rore c. erit ben. tua (H) q (47): in pinguedine...(= H)...caeli erit ben. tua...et in rore c. (*cf* IS Gn) **PHo** *92 (138):* a pinguedine t. erit habitatio tua et de rore c. desursum **TE** Marc

ἄνωθεν· **40** καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρῃ σου ζήσῃ καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις· ἔσται δὲ ἡνίκα

E desu(r)sum (desuper summo) et (×) in (super) gladio (gladium) tuo (tuum) vives et fratri tuo (~ eris) servies (servus) fratri (fratris) tuo (tui) servies erit autem (et erit (tibi sic) erit ergo) cum (quando)

H desuper (×) erit benedictio tua × vives × (+in) gladio 〃 〃 〃 〃 tempusque veniet 〃 (quando)

ἐὰν καθέλῃς, καὶ ἐκλύσεις τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου. **41** Καὶ ἐνεκότει Ησαυ τῷ

E deposueris (depones ×) et (×) resolveris (×; ἐκλυσης; solveris (ex)solves solvatur) iugum ipsius (illius eius ×) de (a) collo (cervice) tuo (tua) (S) et minatus est (minatus est autem) Esau fratri (+αδελφω)

H excutias 〃 solvas (solves exsolvas) 〃 eius (×) 〃 cervicibus tuis oderat ergo (autem) semper 〃 ×

Ιακωβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ· εἶπεν δὲ Ησαυ ἐν τῇ διανοίᾳ (αυτου)

S suo × pro benedictione quam benedixit eum pater ipsius (E) dixit autem Esau in (× sua cogi-) sensu

H × Iacob 〃 〃 qua benedixerat (benedixit) ei 〃 × dixitque × 〃 corde

100; HIL; desursum PHo desuper AU s 4,30; H summo AM ×TE; HI; AU s 4,35; VIG-T; IS q: = 27,28
40 — και egj | in gladio HIL; AU; $\Theta^{M*}\Omega^{S}$ super gladium 100; AM; PHo: = 𝔊𝔐 | — tuo AU s 4,30½; PHo; H | fratri tuo servies 100; HIL; HI Abd, q; AU s 4,30.35; PHo; H: = 𝔊𝔐 ~ servies fratri tuo AM; HI Is; AU s 4,33; 5⅓ eris servus fratris tui AU Fau, s 5⅔ ~ servus eris fratris tui HI Ez | erit autem 100; HIL; AM Jac, ep; HI q; AU s 4: = 𝔊 et erit AM 118 Ps; HI q?: = 𝔐 et erit tibi sic AU s 5,4 et erit hoc AU s 5,5 erit ergo PHo tempusque erit GR-M > BEA: *cf* H | quando HI q?; IS Gn > Claudius Taurin. (PL 50,990A); Claudius Taurin. (PL 50, 1021C) | depones HI q? — dep. et? AU s 5; GR-M > BEA | — et resolv.? HIL: — και εκλυσεις Thdt | resolveris 100; solveris AM; HI q; AU: εκλυσης DEMacdeghijopqrstuvwxc$_2$d$_2$ Phil-gr Cyr solves HI q?; $\Theta^{G}\Omega^{M}$, 70; exsolves PHo: = 𝔊 exsolvas PHo (Var); Σ^{TM} solvatur GR-M > BEA | ipsius 100; HIL illius AM ep, Jac; HI q? eius AM 118 Ps; AU s 5; H ×HI q; AU s 4; GR-M > BEA; X, 70*, IS > Claudius Taurin. (PL 50,990A), Claudius Taurin. (PL 50,1021C): — αυτου 911 dpc$_2$ $\mathfrak{E}^{p}$ Phil-gr-arm tuum PHo: = $\mathfrak{V}^{w}$ | de 100; HI q; AU s 4; PHo; GR-M > BEA; H a HIL; AM; AU s 5 | cervice tua AU s 5
41 et minatus est autem 100: Dublette autem (H) Claudius Taurin. (PL 50,990A) | +αδελφω αυτου 76 | benedixit 100; Claudius Taurin. (PL 50,990A) | dixitque H: *cf* και ειπεν l, ειπεν τε 911: = 𝔐 | — esau PHo?; H | sensu suo 100: **S** sua cogitatione AU: **A** corde suo HI; PHo (Var); H: **I** +αυτου ADM(sub※)abcdfhilmnopqrtuwxc$_2$𝔄

3,24 (421,1): de opimitate terrae dicens erit inhabitatio tua et a rore c. **VIG-T** Eut 3,7 (115A): in pinguedine ... (= H) ... caeli erit ben. tua

40 40 **100**: /et super gladium tuum ... (= E) ... tuo/ **AM** ep 77,4 (1264D): /et super gladium t. vives et servies fr. t.; erit aut. cum deposueris et solveris iug. illius a collo t. 77,6 (1265C): super gladium t. vives ... servies fr. t. Jac 2,11 (38,18): super gladium t. vives et servies fr. t. 2,13 (40,10): servies fr. t.; erit aut. cum deposueris et solveris iug. illius a collo t. 118 Ps 3,27,2 (57,5): servies fr. t.; et erit cum deposueris (disposueris *N*) et solveris iug. eius a collo t. **AU** Fau 22,82 (684,17): eris servus fratris tui s 4,30 (48): et in gladio vives et fr. t. servies ... erit ... (= E) ... solveris iug. de collo t. (2 mal) ... in gladio autem tuo vives 4,33 (50): in gladio t. vives ... servies fr. t. 4,34 (50): in gladio t. vives 4,35 (51): in gladio t. vives et fr. t. servies ... erit ... (= E) ... solveris iug. de collo t. 5,4 (56): eris servus fratris tui 5,4 (56): et servies fr. t.; et erit tibi sic cum solveris iug. eius a cervice tua ... et erit tibi sic cum solveris iug. eius a cervice tua 5,5 (57): et eris servus fratris tui; et erit hoc cum solveris iug. eius a cervice tua **BEA** Apc 3,4,20 (309) < **GR-M** Ez 1,6,6 (831B): tempusque erit cum solvatur iugum de collo t. **HI** Abd (1113A): 37/fratrique tuo servies Ez 8 (238D): servus eris fratris tui Is 6 (217B): unde et Esau dicitur: servies fr. t. q (43,22): et fr. t. servies; et erit quando depones et solves iug. illius de collo tuo ... secundum LXX autem interpretes qui dixerunt: erit ... (= E) ... solveris iug. de collo tuo, videtur pendere sententia nec esse completa **HIL** my 1,25,5 (21,16): /et in ... (= E) ... deposueris iug. ipsius a collo t. **IS** Gn 23,13 (257C): vives gladio ... et fr. t. servies ... tempusque veniet quando excutias et solvas iug. de cervicibus tuis (*cf* H) q (47): vives inquit gladio ... et fr. t. servies ... tempusque venit cum excutias et solvas iug. de cervicibus tuis (*cf* IS Gn) **PHo** *93 (139):* quid est: super gladium (*FS;* ×gladio *AG*) vives *94 (139):* quid est: fr. t. servies *95 (139):* quid est: erit ergo cum deposueris et exsolves (*AG;* -vas *FS*) iug. tuum de collo t.

41 **100**: /et minatus est autem Esau (aut. esau *m. 1 in ras. 4 litt.*) ... (= S,E) ... Iacob/ **AN** Jb 1 (392B): quando appropinquabunt dies mortis p. m., interficiam Iac. fr. m. **AU** Gn q 81 (43,7): 42/cum scriptura dicat hoc eum in sua cogitatione dixisse **CHRY** *III, 924 (925D):* appropinquet dies mortis p. m. ut ego occidam Iac. fr. m. **HI** ep *36,16,5 (284,18):* dicens in corde suo: adpropient (adpropinquent wqB; adpropinquant *AD*) dies passionis p. m. et occidam Iac. fr. m. (zitiert Hippolyt) *36,16,5 (285,4):* adpropinquent (-quant *A m. 2*) inquit dies passionis (+ patris mei Ω; + patris ς) ut interficiam fr. m. (zitiert Hippolyt) **MUT** *31 (431/2):* appropinquat inquit dies passionis p. m. et interficiam Iac. fr. m. **PEL** ind 14 (151): adpropinquant dies mortis p. m. et occidam fr. m. Iac. **PHo** *96 (139):* quid est: dixit (*FS;*

Ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ιακωβ τὸν ἀδελφόν μου. **42** ἀπηγγέ-
+αυτου εγγισουσι παθους και αποκτενω × ~ τον αδελφον μου τον ιακωβ

E suo adpropinquent dies mortis patris mei et occidam fratrem meum Iacob renuntiata
tatione adpropient passionis ut +ego interficiam × adnuntiata
× adpropinqua(n)t luctus × ~ Iacob fratrem meum
quando appropinquabunt

H „ veniant „ luctus „ „ ut „ Iacob fratrem meum nuntiata
venient et

λη δὲ Ρεβεκκα τὰ ῥήματα Ησαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸν υἱὸν
× ~ τον υιον αυτης

E sunt autem Rebeccae verba × (S) fili sui maioris natu et misit et vocavit Iacob filium
Esau

H „ × haec Rebeccae × × × × × quae mittens „ vocans „ „
autem +verba vocavit ~ filium suum

αὐτῆς τὸν νεώτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ Ησαυ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε· **43** νῦν
ιακωβ ×

S suum iuniorem et dixit ei (E) ecce Esau frater tuus minatur tibi ut occidat te nunc
comminatur × occidere

H „ × × „ ad eum „ „ „ „ „ × „ „ „ „
Iacob et ei tibi

οὖν, τέκνον, ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λαβαν τὸν ἀδελφόν
~ της φωνης μου × πορευθητι × × ×

E ergo fili audi vocem meam et surgens proficiscere in Mesopotamiam ad Laban fratrem
× me exsurgens fuge × ×
×

H „ „ „ „ „ „ consurgens fuge × × „ „ „

μου εἰς Χαρραν **44** καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν **45** καὶ
× × ×

E meum in Charran et habita cum eo diebus quibusdam donec avertatur ira et
illo aliquos dies quiescat ×

H „ „ Haran habitabisque „ „ dies paucos „ requiescat furor fratris
quiescat

(sub※): (Hexapla) sub※ = 𝔐 corde× PHo: = 𝔊 | adpropinquent 100; HI½+½ (Var); PHo: = 𝔊 adpropient HI½ adpropinquant PEL; HI (Var) adpropinquat MUT appropinquet CHRY quando appropinquabunt AN; appropinquabunt? HI ep *ap* Claudius Taurin. (PL 50,990B): *cf* εγγισουσι Chr¼ venient (H) G*Σ^{OM}BMΦ$^{A^2P}$Θ$^{A^2}$Ψ^{SJ}Ω | mortis 100; PEL; AN; CHRY: = 𝔙 passionis HI; MUT: παθους dj(mg)ps(mg) Phil-gr-codd luctus PHo; H: = 𝔊𝔐 | et 100; HI½; PEL; MUT; Λ^{H}ΧΤ*Φ$^{Z^2}$O^{SJ}: και f Phil-arm Chr¾: = 𝔐 ut HI½; PHo; H: = 𝔊 ×AN | +ego? CHRY | occidam 100; HI½; PEL; CHRY; PHo; H interficiam HI½; AN; MUT | fratrem m. iacob 100; PEL: ~ τον αδελφον μου τον ιακωβ l ~ iacob fr. m. HI½; AN; MUT; CHRY; PHo; H: = 𝔊𝔐 fratrem meum× HI½: — ιακωβ Chr¼ Thdt½

42 renuntiata 100; AU adnuntiata AU | autem 100; CX: = 𝔊 | +verba (H) CX: = 𝔊𝔐 | ×100: — ησαυ 911.73 𝔈 esau AU: = 𝔊𝔐 | vocabit (H) 68: *cf* 𝔊𝔐 | ~ filium suum iacob (H) Φ^{P}: ~ τον υιον αυτης ιακωβ fi, *cf* ιακ. τ. υ. α. τον ιακωβ dp | et (H) Ψ^{B*D}, 68: = 𝔊𝔐 | ei 100; C | minatur 100; ORI; H comminatur *cf* AU | tibi 100; CX: = 𝔊𝔐 ×*cf* AU?; ORI; H: — σοι 𝔄 Phil-codd-omn½ | ut occidat 100; H occidere AU; ORI; ANG (PL 115,211A)

43 vocem meam 100; ORI; H: ~ της φωνης μου acmoxc$_2$𝔄 Phil½: (Hexapla) = 𝔐 ×me AN? | surgens 100; ORI; PHo exsurgens AM ×AN: — αναστας 76 | proficiscere 100: **S**: πορευθητι fi^{ar}𝔄𝔙 fuge AM; AN; ORI; PHo; *cf* CY-G cen 223; H: **I** | in mesop. 100; AM; AN: = 𝔊 ××ORI; PHo; H: — εις την μεσοπ. 911 Eacmos(txt)v(txt)xc$_2$ Phil Chr: (Hexapla) = 𝔐

44 eo 100; H illo ORI | diebus quibusdam 100 aliquos dies ORI | avertatur 100; ORI: = 𝔊 quiescat AN; Θ^{MG}Ω^{M}, Claudius Taurin. (PL 50,990B), Raban (PL 107,590C), Guibert (PL 156,212D), Petrus Comestor (PL 198,1114B): = 𝔐

+ esau *AG*) in corde (*FS;* + suo *AG*): appropinquent dies luctus p. m. ut occidam Iac. fr. m.

42 42 **100**: /Renuntiata…(= E,S,E)…te/ **AU** Gn q 81 (43,5): quomodo adnuntiata vel renuntiata sunt verba Esau Rebeccae, quibus comminatus est occidere fratrem suum/41 **ORI** ser *42 (85,3):* ecce Esau fr. t. minatur occidere te/

43 43 **100**: /Nunc…(= E)…Charra/ **AM** fu 19 (179, 17): dixit enim Rebecca: exsurgens fuge in Mes. 20 (180,9): fuge inquit in Mes. **AN** Mt h 1 (614): fili, audi me et fuge in Mes./ **CY-G** cen 183 (890): in cursore Iacob 223 (893): fugit Iacob hept 1,897-898 (34): Iacobumque movet cognatas visere Carras Labanumque suae germanum quaerere matris/ **ORI** ser *42 (85,3):* /nunc…(= E)…fuge ad Laban fr. m. in Carran/ **PHo** *97 (139):* quare cum audisset mater (— *F*;* ~ m. c. aud. *AG*) minas (*FS;* + esau *AG*) ait: surgens fuge ad Laban fr. m. in Charran

44 **100**: /et habita…(= E)…ira/ **AN** Mt h 1 (614): **44** /donec quiescat ira fratris tui **CY-G** hept 1,899 (34): /donec longa dies conceptas mitiget iras **ORI** ser *42 (85,4):* /et habita cum illo aliquos (aliquot *L*) dies, donec

τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ, καὶ ἀποστείλασα
E furor fratris tui abs te et obliviscatur quae fecisti ei et mittam et
× × × destinando
+ad te
H tui [45]et cesset indignatio eius × × obliviscaturque eorum „ „ in eum postea „ „
+et

μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. **46** Εἶπεν δὲ
~ μια ημερα
E accersam te inde ne forte sine filio(s) fiam (S) ex duobus vobis in una die (E) dixit autem
accipiam ~ inde te quando orbitabor
H adducam „ „ huc cur utroque orbabor filio × „ „ „ „ quoque
~ inde te autem

Ρεβεκκα πρὸς Ισαακ Προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χετ· εἰ λήμψεται Ιακωβ
τω ψυχη
E Rebecca ad Isac despicavi animo meo propter filias filiorum Chet si acceperit Iacob
× odio habui vitam meam +sibi
fastidi(a)ta sum vitae meae
H „ „ Isaac taedet me vitae meae „ „ × Heth „ „ „

γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι ζῇν; **28,1** προσκαλεσάμενος δὲ Ισαακ τὸν Ιακωβ
E uxorem a filiabus terrae huius ut quid mihi vivere (S) vocavit autem Isac Iacob
ex × hac terra
H „ de stirpe huius terrae nolo × „ „ itaque Isaac „
~ terrae huius autem

εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Χανααν·
× (των) χαναναιων
S ad se et benedixit eum et praecepit ei dicens (E) non accipies uxorem a filiabus Channaneorum
ne accipias ex
de
H × × „ „ × praecepitque „ „ noli accipere coniugem de genere Chanaan
eum × uxorem filiabus Chananeorum

2 ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὸν οἶκον Βαθουηλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρός σου καὶ
+αλλ πορευου +συριας
E sed surge et vade in Mesopotamiam in domum Bathuelis patris matris tuae et
× surgens × fuge +Syriae
× perge
H „ vade „ proficiscere „ „ Syriae ad „ Bathuel patrem „ „ „
in patris

45 et furor 100: = 𝔊 ××AN; ORI: —τον θυμον και 𝔈 Phil-cod½ | abs te 100: = 𝔊𝔐 ××AN?; ORI?; H: —απο σου em𝔈 Phil½ Cyr | +et (H) Claudius Taurin. (PL 50,990C): = 𝔊𝔐 | destinando? PHo | | +ad te AM | accersam AM; arcessiam 100 accipiam? PHo | ~inde te AM (Var); Ψ^{B} | forte 100 quando PHo | sine filio(s) fiam 100 orbitabor PHo | una die 100; H: ~μια ημερα fl Cyr-ed

46 autem (H) $\Lambda^{L^{2}H}$ | —ad PHo (Var): *cf* τω Ef | despicavi animo meo] destinavi an. m. 100: *cf* dispexerunt, dispexi 100 (Lv 26,43.44): ψυχη Thdt odio habui vitam meam 91–95 fastidi(a)ta sum vitae meae PHo | +sibi PHo | a filiabus terrae huius 100: = 𝔊 ex×hac terra PHo ~terrae huius (H) Ω^{S}: = 𝔊

28,1 **S** 100 | autem (H) Brev. Goth. (PL 86,310A) | eum (H) $C\Omega^{S}$, 68; *cf* ei $\Theta^{G}\Psi^{B}{}^{*}\Omega^{M}$, Brev. Goth. (PL 86,310A) | —ei (H) $\Theta^{G*}\Psi^{M}$: —αυτω Ed | non accipies 100; AM Ps; AU: = 𝔊 ne accipias AM ep | uxorem (H) Ψ^{B} | a 100; AM Ps ex AU de AM ep; H | filiabus (H) Ψ^{B} | chananaeorum 100; AM; AU; Ψ^{B}: (των) χαναναιων 911 bcw𝔄𝔅 Chr

2 sed 100; AM ep; H: +αλλ 20 𝔄 Chr ×AU: **A** = 𝔊𝔐 | surge et 100: **S** surgens× AM fu; AU; PHo: **I** = 𝔊 ××AM ep | vade 100; AM; AU Gn q: πορευου 20𝔄𝔅 Chr fuge AU; PHo; Remig.: **A** < 𝔊: *cf* D. De Bruyne, Miscellanea Agostiniana 2 (Rom 1931) 588 perge? *cf* HI, CAE (Vers 1) | +syriae H; CAE: +συριας Aacdfikmnoprxc$_2$: (Hexapla) sub ※ < 𝔐 | in (H) Brev. Goth. (PL 86,310A) | patris (H) $\Lambda^{H*}\Pi^{D}O\Omega$: = 𝔊𝔐

av. ira fratris tui

45 45 **100**: /et furor ... (= E) ... arcessiam te inde, ne forte sine filio (filio^{s} *korr. m. 2*) fiam ... (= S) ... die/ **AM** fu 21 (181,15): mittam ad te et accersam te inde (~inde te *C*) **AN**; **ORI**: *siehe Vers 44* **PHo** *97 (140):* quid est: *destin*ando (quid aestimando *codd. et edd.*) accipiam te inde, ne quando orbitabor

46 46 **91.92.94.95**: LXX. odio (*92.94;* ohdio *91;* hodio *95)* habui[t] (abuit *91;* habuit *94;* h̄t *95;* habui *92*) vitam meam **100**: /Dixit..]. (= E) ... destinavi ... (= E) ... vivere/ **PHo** *98 (140):* quare dixit Rebecca ad (—*FS*) Isaac: fastidiata (*FS;* fastidita *AG*) sum vitae meae pr. filias filiorum Chet *99 (140):* quid est: si acceperit (*AG;* isaac ceperit *F*;* isaac cepit *S*) sibi Iac. ux. ex hac terra, ut quid mihi vivere (*AG;* viveretur *FS*)

28,1 **100**: /Vocavit ... (= S,E) ... Channaneorum/ **28,1**

λαβὲ σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου. **3** ὁ δὲ θεός μου
× ~ γυναικα εκειθεν
~ εκειθεν σεαυτω
E accipe tibi inde uxorem ex filiabus Labae fratris matris tuae deus autem meus
sume ~ inde tibi de
×
H „ „ „ „ de „ Laban avunculi tui „ „ omnipotens
~ uxorem inde

εὐλογήσαι σε καὶ αὐξήσαι σε καὶ πληθύναι σε, καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν· **4** καὶ δώῃ σοι
αυξησει συναγωγην
E benedicat te et augat te et repleat te et eris in ecclesiis gentium et det tibi
multiplicet congregationes +dominus
congregationem
H „ tibi „ crescere te faciat atque multiplicet × ut sis „ turbas populorum „ „ „
faciet et sit

τὴν εὐλογίαν Αβρααμ τοῦ πατρός μου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροι-
~ του πατρος μου αβρααμ ×
σου
E benedictionem patris mei Abrahae × et semini tuo post te hereditare terram habita-
benedictiones tui tibi ut heres fias terrae incola-
~ Abraham patris tui ut hereditate possideas peregrina-
H benedictiones × × Abraham × „ „ „ „ „ ut possideas „ peregrina-
benedictionem

κήσεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Αβρααμ. **5** καὶ ἀπέστειλεν Ισαακ τὸν Ιακωβ, καὶ ἐπορεύθη
× ×
E tionis tuae quam dedit deus Abrahae et dimisit Isac Iacob et abiit
tus tui ~ deus Abraham dedit emisit exiit
tionis +et omnem terram
H tionis „ „ pollicitus est × avo tuo cumque dimisisset eum Isaac profectus venit

fratrem (H) Φ^{V2}: *cf* ad fratrem $\mathfrak{E}^{tp}$ | accipe 100; *cf* HI; PHo; *cf* CAE; H sume AU | tibi inde 100 (in der Dublette); AU; H: = 𝔊𝔐 ~ inde tibi 100; AU Gn q (Var); *cf* CAE: ~ εκειθεν σεαυτω 911 961 k𝔄 Phil-gr 1/2 —inde PHo: —εκειθεν Ebfw𝔈 Phil-arm | ~ uxorem inde (H) $B\Omega^{M*}$: ~ γυναικα εκειθεν cht Cyr | ex 100 de AM ep (Var); *cf* HI; AU; H a PHo | tuae] + et accipe tibi inde uxorem 100: Dublette

3 augat 100: Heteroklisie augeat AU faciet (H) Σ^{o*}: *cf* αυξησει l | et (H) Ω^{J} | repleat 100: **S** multiplicet AU; H: **I** | sit (H) α: = $\mathfrak{E}^{t}$ | ecclesiis 91.94.100: **S** ecclesias 92 congregationes AU: **A** congregationem AU (Var): συναγωγην 79 Chr: = 𝔐

4 + dominus AU ci (Var)? | benedictionem 100; AU; $\Theta^{G2}P^{2}$, Raban (PL 107,591A): = 𝔊𝔐 benedictiones AU ci (Var); H | patris mei abr. 100: ~ του πατρος μου αβρααμ e patr. tui abraham AU loc ~ abr. patr. tui AU ci: **A**: σου A𝔈 Cyr-ed: = 𝔐 (Var), Samar. | × 100; H: —σοι 𝔙 tibi AU: = 𝔊𝔐 | hereditare terram habitationis tuae 100: **S** ut heres fias terrae incolatus tui AU: **A** ut hereditate possideas terram peregrinationis tuae et omnem terram AP-V?; *cf* H | pollicitus est H: inhaltliche Korrektur *cf* Act 7,5; Hbr 11,9.13 | ~ deus abraham dedit? AU ci (Var) | —deus H: —ο θεος 𝔈

5 dimisit 100; KA; *cf* H emisit AP-V? | iacob filium suum KA?: = 𝔈 | abiit 100; AP-V exiit AU;

AM ep 19,2 (983A): ne accipias ux. de fil. Chananaeorum/ Ps 43,19,2 (276,27): non accipies ux. a filiabus (finibus β) Chananaeorum **AU** ci 16,38 (185,21): non accipies ux. ex fil. Chananaeorum/ **CAE** s 87,1 (342,6): audivimus quod supplicante sancta Rebecca Isaac vocaverit filium suum Iacob et dixerit ei, ut pergeret in Mesopotamiam Syriae et inde sibi uxorem acciperet **HI** ep *36,16,6 (285,6):* qui vocato Iacob praecepit ei/ (zitiert Hippolyt) **KA** Δ 114 (87): Iacob mandatum accepit a patre ne alienigenam uxorem accipiat (~ acc. ux. al. *DLV*)

2 2 **100**: /sed...(= E)...acci✳✳/pe (pe *m. 1 über Rasur*) inde tibi ux. ex fil. Labe fratris (labe frat *m. 1 über Rasur*) m. t. et accipe tibi inde uxorem/ **AM** ep 19,2 (983A): /sed vade in Mes. in dom. Bathuel, id est domum sapientiae, et eius (de filiabus laban *Rom. edit. sola*) tibi acquire copulam fu 20 (180,10): surgens vade in Mes. in dom. Bathuel **AU** ci 16,38 (185,22): /surgens fuge in Mes. in dom. Bathuel p. m. t. et sume tibi inde ux. de fil. Laban fr. m. t./ Gn q 82 (43,11): quod habent latini codices Isaac dicente filio suo: vade in Mes. in dom. Bathuel p. m. t. et sume tibi inde (~ inde tibi *PSVTbd*) uxorem, graeci codices non habent 'vade' sed 'fuge', hoc est ἀπόδραθι **CY-G** hept 1,904-909 (34): est locus Assyriis, gemino qui cingitur amne, hic pater est matris nobis Bathuelus amicus Labanusque gener, totis qui praedia Carris laeta tenet natasque fovet pubentibus annis. illa tibi coniunx, moneo, de stirpe petatur, quae genus egregium nostro de sanguine ducit/5 **HI** ep *36,16,6 (285,7):* /ut (+ in ς) Mesopotamiam pergeret et inde acciperet uxorem de genere Laban Syri fratris matris suae (zitiert Hippolyt) **PHo** *100 (140):* quare inquit pater illius: surgens fuge in Mes. in dom. Bathuel p. m. t. (meae *S*) et accipe tibi ux. a fil. Laban fr. m. t. **Remigius** Antiss. (PL 131,105C): alia translatio habet 'fuge'

3 **91.92.94**: LXX. et eris in ecclesiis (ecls *91;* eclias *92;* ecliis *94*) gentium **100**: /deus...(= E)...gentium/ **AU** ci 16,38 (185,25): /deus...(= E)...augeat te et multiplicet te et eris in congregationes g./ 16,38 (186,9): et eris in congregationes (-nem *b*) g./ **3**

4 **100**: /et det...(= E)...Abrahae/ **AP-V** Jub *27,9 (32a):...(Lücke)*...et semini t. p. te, ut hereditate possideas t. peregrinationis t. et omnem terram quam **4**

εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λαβαν τὸν υἱὸν Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἀδελφὸν δὲ Ρεβεκκας τῆς μητρὸς Ιακωβ
+συριας ×
E in Mesopotamiam ad Laban filium Bathuelis Syri fratrem × Rebeccae matris Iacob
+Syriae
H „ „ Syriae „ „ „ Bathuel „ „ × „ „ suae

καὶ Ησαυ. 6 Εἶδεν δὲ Ησαυ ὅτι εὐλόγησεν Ισαακ τὸν Ιακωβ καὶ ἀπῴχετο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν
× × ιδων
E et Esau (S) vidit autem Esau quia benedixit Isac Iacob et quia abiit in Mesopotamiam
× ×
H × × videns „ „ quod benedixisset pater suus „ „ × misisset eum „ „

Συρίας λαβεῖν ἑαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων Οὐ
+και
S Syriae accipere sibi inde uxorem in eo quod benedixerit eum et praeceperit ei dicens non
H „ ut inde uxorem duceret et × × „ post benedictionem praecepisset „ „ „
× eo

λήμψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Χαναάν, 7 καὶ ἤκουσεν Ιακωβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μη-
των χαναναιων υπηκουσεν +αυτου
S accipies uxorem a filiabus Channaneorum eo quod (E) audierit Iacob patrem suum et ma-
audivit ×
H „ coniugem de „ Chanaan quodque oboediens „ parentibus × × ×
accipias uxorem suis

τρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, 8 καὶ εἶδεν Ησαυ ὅτι πονηραί
× × ιδων δε
E trem suam et abierit in Mesopotamiam × et tunc postquam vidit Esau quia malignae
× videns filias Chana-
H × × × perrexit isset „ × Syriam probans quoque × quod non liben-
Mesopotamiam × Esau

εἰσιν αἱ θυγατέρες Χαναάν ἐναντίον Ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 9 καὶ ἐπορεύθη Ησαυ πρὸς Ισμαηλ καὶ
των χαναναιων × ×
E sunt filiae Channaneorum ante Isac patrem suum × abiit × ad Ismahel et
an quod malignae (essent) in conspectu patris sui perrexit
H ter aspiceret filias Chanaan × × pater suus × ivit × „ Ismahelem „

cf egreditur CY-G profectus venit H: *cf* αναστας ιακωβ επορευθη dkptc$_2$ | mesop. 100; KA?; AP-V: = 𝔊 +syriae AU; H: +συριας Eacdhi*j(mg)klmnops(mg)txc$_2$𝔄𝔅𝔈: (Hexapla) sub ※ < 𝔐 | × 100; AP-V; H: — δε 911 Eabcghj knquvwxc$_2$: = 𝔐 | et esau 100: = 𝔊𝔐 ×× AP-V; H: — και ησαυ c$_2$

6 ιδων fips(txt)vc$_2$𝔄𝔅𝔈 | pater suus H: = 𝔈 | abiit 100: = 𝔊 misisset eum H: = 𝔐 | et H: +και MdfhilpstA × eo (H) A^{L}Σ^{T}O | accipias (H) Σ^{OM}ΦΑΘ^{G}Ψ^{B} | uxorem 100; X | των χαναναιων DbnA𝔅^{lp}

7 eo quod 100 | audierit 100 audivit PHo oboediens H: *cf* υπηκουσεν Phil-codd | suum 100; *cf* suis (H) BΩ^{SJ*}: +αυτου 911 DEimr𝔅𝔇: = 𝔐 × PHo; H: = 𝔊 | suam 100: = 𝔊𝔐 × PHo: — αυτου r | abierit 100 perrexit PHo | mesop. × 100; PHo; G: — συριας 961 Abnw𝔅𝔇𝔈 Phil

8 Text (**S**) = 100; Varianten = PHo | ιδων δε 31 postquam vidit 100: = 𝔈 videns PHo | +esau (H) XΣ^{M}Θ^{G*}: = 𝔊𝔐 | των χαναναιων nA𝔅^{lp}

9 × 100; PHo; H: — και p𝔅𝔈^{ef} | abiit 100 perrexit PHo | × 100; PHo; H: — ησαυ Ep𝔈 |

dedit d. Abrahae; vade nate in pace/ **AU** ci 16,38 (185,27): /et det t. benedictionem (-nes *p*) Abraham (*VAF Bagp;* abrahae *RHbv*) patr. tui, tibi et s. t. p. te, ut heres fias terrae incolatus tui quam dedit d. Abraham (abrahae *Bv;* ~deus abr. dedit *e*) 16,38 (186,9): /et det t. (+dominus *a*) benedictionem Abraham (abrahae *Rv*) patris tui loc 1,102 (522,17): et det t. benedictionem p. tui Abraham: Isaac dicit filio suo de avo eius patre suo

5 5 *cf* 29,1 **100**: /Et dimisit...(= E)...Esau/ **AP-V** Jub *27,10 (32a):* /et emisit...(= E)...Bathuel S. fr. Reb. m. Iacob **AU** loc 1,103 (522,19): et exiit in Mes. Syriae: quasi Mesopotamia dicatur nisi Syriae; quamvis hoc LXX non habere perhibeantur 'Syriae', sed cum asterisco scriptum est **CY-G** hept 1,910-911 (34): 2/at iuvenis, monitis gaudens servire paternis, egreditur linquens patriam **KA** Λ 50 (97): dimisit (misit *U*) Isaac Iacob (— Λ^{L}*V*) filium suum (— fil. s. *E;* ~fil. s. iac. *P*) ut (cum *BOI*) iret in Mesopotamiam

6 **100**: /Vidit... (= S)... Channaneorum/ 6

7 **100**: /eo quod...(= E)...Mesopotamiam/ **PHo** 7 *101 (141):* quid est: audivit Iac. patrem et matrem et perrexit in Mes.

8 **100**: /Et...(= E)...malignae (*korr. m. 2*)...(= E)... 8 suum/ **PHo** *102 (141):* quid est: videns E. filias Chanaan quod malignae (*FS;* + essent *AG*) in conspectu Isaac patris sui/

9 **100**: /abiit... (= E)... uxorem/ **AN** gen 270 9 (173): tertia Malel (*G;* malelelet *T*) filia Ismahel **AP-V** Jub *29,19 (34b):* propter quod in tempore quo abiit Iacob in Mesopotamiam accepit sibi Esau mulierem Maellet filiam Ismael **KA** Γ 34 (77): ubi Esau accepit tertiam uxorem Δ 115 (87): ubi Esau aliam uxorem ac-

ἔλαβεν τὴν Μαελεθ θυγατέρα Ισμαηλ τοῦ υἱοῦ Αβρααμ ἀδελφὴν Ναβαιωθ πρὸς ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ γυναῖκα.
βασεμαθην +αυτω
E accepit Malaleel filiam Ismael fili Abrahae sororem Nabeoth ad mulieres suas sibi uxorem
super × mulierem
H duxit uxorem absque his quas prius habebat Meleth filiam Ismahel filii Abraham sororem Nabaioth
Basemath

10 Καὶ ἐξῆλθεν Ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαρραν. **11** καὶ ἀπήντησεν
E et exiit Iacob a puteo ⟨(S) iuramenti uti iret in Charram et pervenit
(I) iurationis et profectus est „ „ „ devenit
(ad)venit
H igitur egressus „ de Bersabee × pergebat × Haran cumque venisset
+est ad

τόπῳ καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος· καὶ ἔλαβεν ἀπὸ
+εν(τω) +τινι +λιθον ×
S in quendam locum et mansit ibi occiderat enim sol et accepit lapidem ex
deciderat × accipiens petram de
I „ × „ „ dormivit in loco illo quoniam solis occasus erat „ sumpsit × „
lapidem ×
H ad quendam „ „ vellet in eo requiescere post solis occubitum × tulit × de
~ locum quendam

τῶν λίθων τοῦ τόπου καὶ ἔθηκεν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. **12** καὶ ἐνυ-
× × × × +εκεινου υπεθηκε ×
S lapidibus loci illius et posuit ad capud suum et obdormivit in eo loco et som-
× subposuit sibi dormiens
I „ „ × „ „ „ caput „ „ dormivit „ loco illo „ visum
× × × × ibi vidit (per)
H „ qui iacebant „ subponens capiti suo × „ „ eodem loco viditque
×

basemath (H) Θ^{M}(mg): βασεμαθην Jos, *cf* dfi^{a}p: = Syr.: < 36,3 | ad 100: = 𝔊 super PHo: = 𝔐 | sibi 100; AP-V: + αυτω acfhikmorx𝔄𝔅𝔇𝔈: (Hexapla) sub ※ = 𝔐 × KA; PHo; H: = 𝔊 | mulierem AP-V ×?PHo (Var)

10 + est (H) GOM* | **S** = 100 **I** = PS-AU; AU | iuramenti 100 iurationis PS-AU; AU; AP-V | ut(i) iret 100; AP-V et profectus est PS-AU; AU: = 𝔊 | ad (H) Ψ^{D}

11 **S** 100 **I** PS-AU; AU; *cf* HI | pervenit 100 devenit PS-AU; AU venit HI; *cf* AN (Vers 12); IS; *cf* H advenit AP-V | +εν(τω) i$^{a?}$lt Phil-codd$^{3/4}$; *cf* εις τοπον m | quendam 100; H: +τινι o T-A ~ locum quendam (H) Ω^{SM} × PS-AU; AU; IS; AP-V: = 𝔊 | mansit 100; *cf* QU: *cf* ThLL VIII 282,57 ff. 81 dormivit HI; PS-AU; AU; AP-V: = 𝔊 | ibi 100; HI; AU; AP-V: = 𝔊𝔐 in loco illo PS-AU: *cf* Ende des Verses | occiderat enim (sol) 100; AU: = 𝔊 deciderat enim sol AP-V quoniam solis occasus erat PS-AU: **C**? —sol 100 | accepit 100 accipiens... × AP-V sumpsit PS-AU; AU | lapidem 100; PS-AU: +λιθον egjs(mg)𝔅𝔇 petram? CY-G × AU; AP-V; H: = 𝔊𝔐 lapidem×××? (in verkürzten Zitaten) *cf* CY, ZE; HI; *cf* AU Ps, s, QU; CAE; GR-M; IS (lapidem magnum); KA: *cf* λιθον××××× l (T-A) | ex 100; PS-AU; AU de AP-V; H | illius 100; AP-V: +εκεινου 𝔅𝔇 × PS-AU; AU: = 𝔊𝔐 | —et AP-V (siehe oben); Φ^{R} | posuit 100; *cf* CY, ZE; HI Ps h, *cf* Am; PS-AU; AU; GR-M; IS; KA: = 𝔊𝔐 subposuit *cf* HI ep, QU; AP-V; *cf* H: υπεθηκε 20: < 28,18 | capiti H > HI ep, QU sub capite? IS | sibi? AP-V; *cf* sibi ad caput? HI Ps h 46, Am; AU Ps ×?HI ep, Ps h 46 (Var); AU s; QU; GR-M; KA eius? CAE | obdormivit 100; AU s; GR-M dormiens...×? CY; IS; AP-V dormivit PS-AU; AU ci, *cf* Ps; H | in eo loco 100 in loco illo PS-AU; AU: = 𝔊𝔐 ×ibi? AP-V: *cf* oben

cepit **PHo** *102 (141):* /perrexit ad Ismahel et (*AG;* ismahelech *FS*) acc. Melchol sororem Nabaioth (*AG;* nabaoth *F;* nabeoth *S*) super uxores suas uxorem (*FS; —AG*) **PS-PHo** *8,5 (133):* 26,34/et Elibemam filiam Anan et Manem filiam Samael (*cf* 36,2-3)

10 10 **91.92.94**: LXX. (+ in *92*) Charram **100**: /Et exiit...(=E,S)...Charram/ **AP-V** Jub *27,15 (32a):* et quadragensimo et quarto iubeleo in anno septimanarum secundo exivit Iac. a put. iurationis ut iret in Charran/ **AU** ci 16,38 (186,12): et exiit (exivit *B*)...(=E,I)...Charran/ **PS-AU** Do 13 (244,24): et (— I1) exiit...(=E,I)...Charram/

11 11 **100**: /et pervenit...(=S)...occederat enim et accepit...(=S)...loco/ **AP-V** Jub *27,16-18 (32b):* /et advenit in Lydiam (=luzam) quae est in monte, haec est Bethel,... et advenit in locum vespera et devertit a via ad occansum itineris in hac nocte ⟨et⟩ dormivit ibi, deciderat enim sol; et accipiens de lap. loci illius supposuit ad caput sibi sub arbore; et ipse erat singularis iter faciens, et dormiens [s]ibi/ **AU** ci 16,38 (186,13): /et devenit in loc. et dorm. ibi; occiderat enim sol; et...(=I)...illo/ Ps 44,20 (506): hoc figurabatur in eo quod Iacob lapidem sibi ad caput posuerat et dormierat. Iacob patriarcha lapidem sibi ad caput posuerat; dormiens autem illo lapide ad caput posito/ s 122,2(681): quando Iacob in loco obdormivit, lapidem ad caput posuit/ **PS-AU** Do 13 (244,25): /et devenit...(=I)...lapidem ex...(=I)...illo/ **CAE** s 87,1 (342,9): et in ipso itinere venerit ad quemdam locum et subposuerit lapidem capiti eius (*O;* suo H^{40}*edit.*) atque dormierit/ (*cf* H) **CY** te 2,16 (83,7): hic est lapis in Genesi, quem ponit Iacob ad caput suum... et dormiens/ **CY-G** cen 13 (873): Iacob supra petram **GR-M** Jb 5,54 (708D): quod bene per Iacob in itinere dormientem figuratur, qui ad caput lapidem posuit et obdormivit/ **HI** Am 3 (1060D): qui athleta est domini... dormit in nuda humo imitans Iacob et ponit sibi lapidem ad caput ep 123,14,4 (90,12): lapide capiti subposito/

πνιάσθη, καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη (ἐστηρικτο) ἐν (επι) τῇ γῇ (την γην), ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν,

S niavit et ecce scala confirmata (confirmata) erat in (in) terra
I vidit (somnium) " " " stabilita (erecta, posita) × super terram (E) cuius capud pertingebat (perveniebat + usque ad) in caelo (caelum, caelos)
H in somnis (somniis) × × scalam stantem × " " et cacumen illius (eius) tangens × caelum

12 somniavit 100; AU ci; AP-V; *cf* TE: = 𝔊𝔐 visum vidit PS-AU Do; *cf* KA Λ per visum vidit? *cf* KA Γa vidit somnium AN Mt h? vidit per somnium? AU Jo; MAXn vidit in somn(i)o *cf* PS-AU s Cai? vidit in somnis RUF; *cf* AU s, CAE; H cernit in somnis HI ep 98? somniis (H) ΛB | scala] der grammatisch richtige Plural nur in freieren Zitaten: TE, AM, AU Fau, Ps, Jo scalam aeream mirae magnitudinis? A-SS; scalam mirae granditatis? QU: *cf* κλιμαξ μεγαλη T-A, *cf* scalam auream 𝔈 | confirmata 100 stabilita RUF; PS-AU Do; AU ci erecta *cf* HI Ps h 41; REG, *cf* BEN-N; AP-V posita AN Mt h; *cf* KA Γ obfirmatas? TE subrectam? HI ep 123 fundatam? HIL tri subnixam? GR-M Jb 28; IS | erat 100; *cf* RUF; AN Mt h; AP-V: *cf* εστηρικτο T-A, *cf* την εστηριγμενην 20 Chr × PS-AU Do; AU ci; *cf* H und viele freiere Zitate (Participium im Accusativ): = 𝔊𝔐 | in terra 100; TE; HIL; RUF: = 𝔊 super terram PS-AU Do; AU ci; AP-V; H: επι την γην 𝔏𝔚𝔈 a terra? AU Fau, s, *cf* Ps; GR-M Jb 5 e terra? HI Ps h 41 de terra? HI Ps h 46; MAXn ××? AN Mt h; *cf* verkürzte Zitate: *cf* — εν τη γη Phil¼ codd¼ | et caput eius? AP-V; *cf* eius (H) $\Psi^{DM}\Omega^{S}$, Bobbio-Missale 384 (ed. Lowe 114,16), EUCH (Var): = 𝔐 | pertingebat 100; HI ep 98; PS-AU Do; AU ci; AN Mt h, s Le; *cf* A-SS, CY, HI Ps h 46, MAXn, AU s, CAE perveniebat PS-AU s Cai; AP-V pertendebatur? RUF contingentem? HIL pertinentem? CY (Var) innitentem? IS | in caelo 100 in caelum AU Fau, ci (Var), *cf* Ps; REG; PS-AU s Cai; AP-V = 𝔊 ad caelum TE; CY; RUF; HI Ps h 46; PS-AU Do; AU ci; MAXn; AN s Le usque ad caelum A-SS; HI ep 98, *cf* 123; Ps h 41; AU s; AN Mt h usque ad caelos CAE usque in caelum HI Ps h 41 (Var) | + et (H) $C\Omega^{S}$ et ecce?

Ps h 41 (221,22): et venit inquit in Bethel et dormivit ibi et posuit lapidem ad caput suum 46 (259,15): Iacob eo tempore, quando fugiebat in Mesopotamiam fratrem suum, venit ad Luzam; et ibi inquit posuit sibi (—β*B*) lapidem ad caput **IS** Gn 24,1 (258A): pergens autem Iacob in Mesopotamiam venit in locum, ubi nunc Bethlehem vocatur, et posuit sub capite suo lapidem magnum; et dormiens/ **KA** Δ 116 (88): ubi Iacob lapidem ad caput posuit **QU** pro 1,32 (751C): fugiens enim fratris insidias, locum ei mansionis praebuit solis vergentis excursus; illic lapidem capiti suppositum (suo illic lapidem capiti appositum *Ms. Remig.*)/ **ZE** 2,13,1 (179): lapis ipse quem ad caput suum posuisse cognoscitur

12 12 **100**: /et somniavit...(=S,E)...illam/ **A-SS** Per 4,3 (16,15): video scalam aeream mirae magnitudinis pertingentem usque ad caelum et angustam, per quam nonnisi singuli ascendere possent **AM** Ps 1,18,3 (13,18): scalarum enim similem esse scriptura nos docet pietatis ascensum, per quas vidit angelos domini ascendentes et descendentes sanctus Iacob (< Basilius hom. in Ps 1,4) **AN** Mt h 2 (636): cum fugeret Iacob ante fratrem suum Esau et venisset ad vesperum, vidit somnium tale: scala posita erat cuius caput pertingebat usque ad caelum et angeli ascendebant...(=E)...eam/ s Le 7 (67,26): cum vidit super scalam, cuius caput pertingebat ad caelum, incumbentem dominum et angelos ascendentes et descendentes per illam **AP-V** Jub *27,18 (32b):* /somniavit in nocte illa: et ecce scala erecta erat super terram et caput eius perveniebat in caelum et ecce angeli dei... (=E) ...ipsam/ **AU** ci 16,38 (186,16): /et somniavit, et ...(=I,E)...caput pertingebat ad (in *B*) caelum...(=E)... illam (eam *H*)/ Fau 12,26 (354,27): a terra in caelum scalas, per quas ascendebant et descendebant angeli dei Jo 7,23 (1449): scalas vidit Iacob per somnium et in ipsis scalis vidit angelos ascendentes et descendentes/18 7,23 (1449): quid autem vidit tunc in scalis? ascendentes et descendentes angelos Ps 44,20 (506): /vidit apertis caelis scalam a caelo in terram et angelos ascendentes et descendentes/16 44,20 (506): et videntur scalae revelante Christo a terra in caelum vel a caelo in terram et ascendentes et descendentes angeli (*cf* Jo 1,51) 119,2 (1597): nam vidit scalas Iacob et in ipsis scalis demonstrati sunt ei ascendentes et descendentes s 122,2 (681): /et in somnis vidit scalam a terra pertingentem usque ad caelum et dominus incumbebat super eam, angeli autem ascendebant et descendebant per eam **PS-AU** Do 13 (244,29): /et visum...(=I,E)...caput pertingebat ad caelum...(=E)...illam/ s Cai II,36,3 (197) = s Cas I,151 (151b): quid est quod in somno (-nio *Cas*) vidisti scalam illam quae perveniebat in caelum/ **BEN-N** 7,14 (27): scala illa erigenda est quae in somnio (-no *A*FSK pauci et complur. rec.*) Iacob apparuit, per quam ei descendentes et ascendentes angeli monstrabantur (*cf* REG) **CAE** s 87,1 (342,11): /et viderit in somnis scalam usque ad caelos pertingentem et angelos dei ascendentes et descendentes per eam/ **CAr** 2 Cor 5,13 (565D): quod etiam significabant angeli in scala quam vidit Iacob ascendentes et descendentes in 1 pr 2 (4,10): ista est enim fortasse scala Iacob per quam angeli ascendunt atque descendunt/ **CY** te 2,16 (83,9): /videt (vidit *A;* videns *M*) scalam ad caelum pertingentem (pertinentem L^1), in qua constitutus erat dominus et angeli ascendebant et discendebant/18 **EUCH** int 7 (47,4): viditque... (=H)...illius (eius *SN*)...(=H)...super (per *M*) eam **FAU-R** ep 3 (178,9): quos sermo divinus ascendentes et descendentes in patriarchae visione describit **GR-M** Jb 5,54 (708D): /a terra scalam caelo inhaerentem, innixum scalae dominum, ascendentes quoque et descendentes angelos vidit (*cf* H) 28,7 (450A): sicut Iacob subnixam caelo scalam dormiens vidit past 2,5 (33B): ascendentes ac descendentes angelos vidit **HI** ep *98, 3,1 (186,23):* patriarcha Iacob scalam cernit in somnis, cuius caput pertingebat usque ad caelum, per quam diversis virtutum gradibus ad superna conscenditur 123, 14,4 (90,12): /videt (*KΨ;* vidit *cet.*) scalam ad (—*A*) caelum usque subrectam (porrectam *B*) et dominum innitentem super eam, per quam ascendebant angeli et descendebant Ps h 41 (221,27): et vidit inquit ibi Iacob scalam erectam e terra usque ad (in *P*) caelum, et in caelo inquit dominum ἐπιστηριγμένον αὐτῇ, et vidit inquit angelos ascendentes et descendentes (+ per eam *G;* + super eam *I*) 46 (259,23): vidit inquit scalam de terra pertingentem ad caelum, et vidit inquit angelos descendentes et ascendentes **HIL** tri 4,30 (119A): Iacob discedens ob metum fratris sui,

καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ᾽ αὐτῆς. **13** ὁ δὲ κύριος ἐπεστήριχτο ἐπ᾽ αὐτῆς
ἀναβαινοντες καταβαινοντες και (o) θεος
E et angeli dei ascendebant et descendebant per illam dominus autem incumbebat super illam
domini ascendentes ac descendentes super eam et dominus recumbebat in ea(m)
× ~ descendentes et ascendentes ipsam et deus ipsam
H angelos quoque „ ascendentes „ descendentes „ eam et dominum innixum scalae
+et super

καὶ εἶπεν Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς Αβρααμ τοῦ πατρός σου καὶ ὁ θεὸς Ισαακ· μὴ φοβοῦ·
+αυτω +ειμι × ~ και ο θεος ισαακ του πατρος σου +και γαρ
E et dixit ego sum dominus deus Abrahae patris tui et deus Isac ne timeas quia
× × +[pater] noli timere ×
H × dicentem sibi „ „ „ „ Abraham „ „ „ „ Isaac × × ×
et × × ~ et deus Isaac patris tui

AP-V: < 𝔐 | dei 100; HIL tri 4; PS-AU Do; AU Fau, ci; QU; CAE; IS; AP-V; H: = 𝔊𝔐 domini? AM ×?TE; CY; HIL tri 5; ZE; HI; AU Jo, Ps, s; REG; BEN-N; AN Mt h, s Le; CAr; GR-M; Respons. | ascendebant et descendebant 100; CY; HI ep 123; PS-AU Do; AU Fau, s, ci; AN Mt h; *cf* CAr in (atque); AP-V: = 𝔊 ascendentes et descendentes *cf* TE; HIL tri 4; ZE; AM; HI Ps h 41; AU Jo, Ps; QU (+erant); FAU-R; CAE; AN s Le; CAr 2 Cor; IS; H: αναβαινοντες και καταβαινοντες E: = 𝔐: = Jo 1,51 ascendentes ac descendentes? GR-M past ~ descendentes et ascendentes HI Ps h 46; REG; BEN-N; *cf* HIL tri 5, CY-G hept 1,918–919 (35) | per 100; HIL; HI; AU; PS-AU Do; QU; CAE; REG; BEN-N; AN Mt h, s Le; AP-V; H super HI Ps h 41 (Var); EUCH; $\Sigma^{o*}\Theta^{A}$: = 𝔊 | illam 100; PS-AU Do; AU ci; AN s Le eam HIL; HI Ps h 41 (Var); AU ci (Var), s; CAE; AN Mt h; H ipsam AP-V

13 dom. autem 100; AN; CAE: = 𝔊 et dom. *cf* TE; HIL tri 4; HI; PS-AU Do; AU; AP-V; H: και (o) Phil-codd et deus? *cf* HIL tri 5: *cf* ο δε θεος 37(½) | incumbebat 100; ZE; PS-AU Do; AU; AP-V; *cf* QU incumbentem HIL; PS-VIG sol; CAE; AN s Le (Vers **12**) recumbebat AN Mt h procumbentem PS-AU s Cai constitutus erat? CY innixum TE; H; *cf* HI ep, CAr | in QU; AP-V; *cf* CY, ZE | illam 100; PS-AU Do; AU ci eam HIL; HI; AU s; PS-AU s Cai; AN Mt h ea AP-V ipsam QU | +et (H) CAE, Claudius Taurin. (PL 50,991B) | sibi H; *cf* QU, PS-VIG sol: *cf* +αυτω 𝔈 | +ειμι befghi*jlnt𝔄𝔅𝔇𝔈 Phil¼ Just Chr⅔ Cyr½ —sum (H) $\Lambda^{L*H}\Pi$: = 𝔊𝔐 | dominus deus PS-AU Do; AP-V; H: = 𝔊𝔐 dominus× 100 ×deus AU; PS-VIG sol, Var; $P^{*}\Psi^{B}$, 56, Claudius Taurin. (PL 50,991B), Raban (PL 107,591C), ANG (PL 115,211D), Guibert (PL 156,216A), Petrus Comestor (PL 198,1114C): —κυριος ADEMbdefghi*jlnpquvd$_2$ Phil¼ | pater patris 100: in den Text geratene Korrektur | ~et deus isaac patris tui (H) Claudius Taurin. (PL 50,991B): ~ και ο θεος ισαακ του πατρος σου MegjC Chr⅔: sachliche Korrektur, *cf* isaac et abraham patrum tuorum PS-VIG Var, — patris tui (H) Σ^{M} | ne timeas 100; AU Par; PS-VIG sol: **S** non timeas PEL noli timere PS-AU Do; AU ci; CAE: **I** ××AP-V; H: < 𝔐 |

somnians viderat scalam fundatam in terra et contingentem caelum et per eam adscendentes et descendentes angelos dei/ 5,20 (142B): in visu somnii beatus Iacob deum viderat...nam et per scalam descensus et adscensus angelorum ad caelum demonstratur/ **IS** Gn 24,1 (258A): /vidit scalam subnixam innitentem caelo et angelos dei ascendentes et descendentes **KA** Γ a 35 (77): ubi per visum Iacob scalam positam videt Γ b 34 (77): visus Iacob ubi scalam positam vidit Λ 51 (97): (+ ubi *BEOI*) vidit Iacob visum **MAXn** s 4 (170,43): in scala illa figurabatur quam vidit Iacob per somnium, ut scribtura dicit, de terra ad caelum pertingentem; illa ergo scala quam vidit Iacob de terra, ut dictum est, pertingentem ad caelum **QU** pro 1,32 (751C): /talia sibi revelata in somnio narrat: scalam mirae granditatis, cuius caput caelum hactenus occuparet, ostensam, per quam angeli dei ascendentes et descendentes erant/ **REG** Mag 10 (966C): scala illa erigenda est quae erecta in caelum in somnio Iacob apparuit, per quam ei descendentes et ascendentes angeli monstrabantur (*cf* BEN-N) **Respons. Romanum** (PL 78,830B): vidit Iacob scalam, summitas eius caelos tangebat, et descendentes angelos (*cf* H) **RUF** Bas *1,4 (1728C):* similemque illi scalae quam beatus Iacob vidit in somnis, cuius quaedam pars in terra adhuc erat stabilita et proxima contiguaque terrenis, pars vero pertendebatur atque erigebatur ad caelum **TE** Marc 3,24 (421,5): cum vero Iacob somniat scalas obfirmatas in terra ad caelum et angelos alios ascendentes alios descendentes/ **ZE** 2,13,1 (179): scala autem duo testamenta significat 2,13,4 (183): quod autem ait angelos adscendentes et descendentes

13 13 **100**: /dominus...(= E)...dominus Abrahae [pater (er *m.1 über Rasur*)] patris...(= E)...tuo/ **AN** Mt h 2 (636): /dominus autem recumbebat super eam/17 **AP-V** Jub *27, 18–19 (32b):* /et dominus incumbebat in ea et locutus est cum Iacob et dixit: ego s. dom. d. Abraham p. t. et d. Isac; terram autem in qua tu obdormis (ordomis *Hs*) ipsam tibi dabo et s. t. post te/ **AU** ci 16,38 (186,18): /et dominus ...(= E)...sum deus Abraham p. t. et d. Isaac, noli timere; terram, in qua tu dormis super eam, tibi dabo illam et s. t./ Par 1,2 (21,9): ego s. deus Abrahae p. t. et d. Isaac, ne timeas; terra (*DP;* terram *Mα*) enim supra quam tu (—*M*) dormis tibi dabo eam (*DPG;* iam *F; —cet. v*) et s. t./ s 122,2 (681): *siehe Vers 12* **PS-AU** Do 13 (245,1): /et dominus...(= E)...Abraham p. t. et d. Isaac, noli timere; terram, in qua tu (— Il) dormis super eam, tibi dabo eam (— Il) et s. t./ s Cai II,36,3 (197) = s Cas I,151 (151b): /agnumque virgineum super eam procumbentem cognovisti/18 **CAE** s 87,1 (342,13): /dominum autem incumbentem scalae et (— *O*) dicentem sibi: Iacob, Iacob, noli timere/15 (*cf* H) **CAr** in 1 pr 2 (4,11): /cui dominus innititur **CY** te 2,16 (83,10); **GR-M** Jb 5,54 (708D); **HI** ep 123,14,4 (90,13); Ps h 41 (221,27): *siehe Vers 12, in den der Anfang von Vers 13 eingeschoben ist* **HIL** tri 4,30 (119A): /et dominum incumbentem super eam 5,20 (142B): /et super scalam incumbens deus ostenditur **PEL** ind 17 (155): ipse enim dixit fugienti Iacob: non timeas quoniam tecum ero (*cf* Vers 15) **QU** pro 1,32 (751C): /dominum quoque incumbere in ipsam sibique dixisse: terram in qua dormis tibi dabo eam et s. t. post te **TE** Marc 3,24 (421,6): /et innixum desuper dominum **PS-VIG** sol (471B): qui viderit dominum incumbentem super scalam sibique dicentem: ego s. deus Abraham p. t. et d. Isaac, ne timeas Var 2,11 (406A): ego s. deus

ἡ γῆ, ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου. **14** καὶ ἔσται
την γην × × × × × × × +μετα σε
E terra supra quam tu dormis × × tibi dabo eam et semini tuo et erit
terram +enim in qua × obdormis super eam illam +post te
+autem
H terram in qua × 〃 × × 〃 〃 × 〃 〃 〃 eritque
terra × × ×

τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβα καὶ ἐπὶ βορρᾶν
χους θαλασσης πληθυνθησεται εις × ανατολας ×
προς
E semen tuum sicut harena terrae et replebitur in mare et in africum et in aquilonem
maris multiplicabitur supra × × septentrionem
dilatabitur super
ad
H germen 〃 quasi pulvis 〃 × dilataberis ad occidentem 〃 × orientem × × septentrionem
semen ad et ad

καὶ ἐπ' ἀνατολάς, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. **15** καὶ ἰδοὺ
× λιβα παντα τα εθνη ×
~ και εν τω σπερματι σου πασαι αι φυλαι της γης
E et in orientem et benedicentur in te omnes tribus terrae et in semine tuo et ecce
ad gentes ×
×
H 〃 × meridiem 〃 〃 〃 〃 et in semine tuo cunctae tribus terrae 〃 ×
×

ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, οὗ ἐὰν πορευθῇς, καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην,
+ειμι +ειμι ~ πασῃ τῃ οδῳ +σου η πορευση
E ego tecum sum custodiens te in omni via quocumque ieris et reducam te in hac terra
+sum × +tua quacumque ibis terram hanc
H × ero × × custos tuus × × × 〃 perrexeris 〃 〃 〃 〃 terram hanc
ego

quia 100: *cf* και γαρ (την γην) Chr | terra 100; AU Par; Σ^{M}B, 56: **S** = 𝔊𝔐 terram PS-AU Do; AU ci, Par (Var); QU; AP-V; H: **I**: την γην 𝔄 Phil-codd Chr | +enim AU Par: *cf* και γαρ (την γην) Chr +autem AP-V | supra quam 100; AU Par: **S** = 𝔊 in qua PS-AU Do; AU ci; QU; AP-V; H: **I** | tu 100; PS-AU Do; AU; AP-V: = 𝔊𝔐 ×PS-AU Do (Var); AU Par (Var); QU; H | obdormis? AP-V | ××100; AU Par; QU; AP-V; H: — επ αυτης 𝔄𝔈 Phil Chr super eam PS-AU Do; AU ci: **A** = 𝔊𝔐 | ~ ipsam tibi dabo? AP-V | eam 100; PS-AU Do; AU Par; QU illam AU ci ipsam AP-V ×PS-AU Do (Var); AU Par (Var); H: —αυτην Phil-codd | ×××(H) Ω^{M}: —και τω σπερματι σου $\mathfrak{E}^{p}$ | +post te QU; AP-V: +μετα σε i*n𝔙: < 48,4

14 semen (H) $\Lambda\Pi^{D}\Omega^{SJ}$, Bobbio-Missale 384 (ed. Lowe 114,20) | pulvis H: *cf* χους Phil-codd 1/2 | maris 100; AU ci (Var): θαλασσης A𝔈^{ep} Eus 1/2 Chr Cyr-ed: < 22,17 etc | πληθυνθησεται r Phil-codd replebitur 100; AU Par: **S** multiplicabitur PS-AU; DO dilatabitur AU Cre, ci; *cf* H: **A** < 𝔊 abundabit AP-V | in AU Par: εις l Just supra PS-AU; DO; AU Cre, ci: **A** = 𝔊 super AU ci (Var); AP-V: = 𝔊 ad > a 100; H: προς 20 Chr | in PS-AU; DO; AU ×100; AP-V; H: — επι abcdfhi*k*mopqtuwxc$_2$d$_2$𝔙𝔇 Phil Just Eus Chr Cyr-ed ad (H) Φ^{G} | orientem AP-V?; H: ανατολας acmoxc$_2$𝔄 Eus: Hexapla < 𝔐 | et (H) GP*$\Psi^{B*}\Omega^{SJ}$: = 𝔊𝔐 | in PS-AU; DO; AU ×100; AP-V; H: — επι 961 dfi*pd$_2$𝔙𝔇𝔈 Phil Just Chr Cyr-ed ad (H) $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$G | septentrionem AP-V?; H | in PS-AU 1/2; AU Par, ci (Var) ad PS-AU 1/2; DO; AU Cre, ci ×100; AP-V; H: — επ 961 aci*moxc$_2$𝔙𝔇 Phil Just Eus Chr: (Hexapla) | austrum AP-V?: λιβα acmoxc$_2$𝔄 Eus: Hexapla < 𝔐, *cf* H | gentes? AU Fau, Ps; JUN: παντα τα εθνη f: < 18,18; 22,18; 26,4 H: ~ και εν τω σπερματι σου πασαι αι φυλαι της γης p^{a2}x | — in JUN (Var); Σ^{T}B, Claudius Taurin. (PL 50,991B): — εν Phil-codd-omn Eus-cod

15 tecum sum 100; JUN: μετα σου ειμι 𝔄 Chr 3/4 ~ sum tecum PS-AU; AU; CAE: ειμι μετα σου aimoquxc$_2$ 𝔙^{lp}𝔇 Eus Chr 1/4: (Hexapla) tecum ero? PEL (Vers 13); ero tecum? JO-M; *cf* H ego (H) G* | ~ πασῃ τῃ οδῳ 911 | +tua? JUN (Var): +σου 911? 𝔄(𝔙^{p})𝔈 | quocumque 100; H: = 𝔊 quacumque PS-AU; AU: η 911 Phil Just Chr 1/4 | ieris 100; AU ci (Var): = 𝔊 ibis PS-AU; AU: πορευση bn Chr 2/4 | hac terra 100: **S** terram hanc

Isaac et Abraham patrum tuorum **ZE** 2,13,3 (182): haec scala...in qua dominus incumbebat

14 14 *cf* Gn 22,18; 26,4 **100**: /et erit s. t. sicut har. maris et replebitur a mare et afr. et aq. et oriente et... (=E)...tuo/ **AN** sy 10,22 (341a): cum illum (=Iacob) benedicit cuius benedictio per filium ad omne hominum genus monstrabatur habere venire **AP-V** Jub *27,20 (32b)*: /et erit...(=E)...abundabit super m. et orientem et septentrionem et austrum, et...(=E)...tuo/ **AU** ci 16,38 (186,21): /et erit...(=E)...terrae (maris *B*[1]) et dilatabitur supra (super *ev*)...(=E)...ad (in *A;* ab *g*) orientem ...(=E)...tuo/ Cre 4,74 (574,9): et erit...(=E)...dilatabitur supra...(=E)...ad orientem...(=E)...terrae Ev 1,21 (20,7): et (*BR; —cet., edd.*) in semine tuo ben. omnes tribus terrae Fau 12,41 (367,14): in semine tuo benedicentur omnes gentes terrae (Gn 22,18; 26,4; 28,14) Par 1,2 (21,11): /et erit...(=E)...tuo Ps 147,28 (1937): in semine tuo ben. omnes gentes; hoc idem dictum est ad Isaac, hoc et ad Iacob (Gn 22,18; 26,4; 28,14) **PS-AU** Do 13 (245,5): /et erit...(=E)...multiplicabitur supra...(=E)...ad orientem...(=E)...tuo/ 14 (246,7): erit semen...(=E)...multiplicabitur supra...(=E)...tuo **DO** 1,55,2 (822): et erit...(=E)...multiplicabitur supra...(=E)...ad orientem...(=E)...tuo **JUN** 2,22 (519,10): in te et in (*APR; —BDH*) semine (gemini *R*) tuo ben. omnes gentes

15 **100**: /et ecce...(=E)...tibi/ **AP-V** Jub *27,21 (32b)*: /et ecce...*(Lücke)* **AU** ci 16,38 (186,25): /et ecce **15**

ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλίπω ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα, ὅσα ἐλάλησά σοι. **16** καὶ ἐξηγέρθη
καὶ × α ×
E quia te non derelinquam donec faciam omnia quaecumque locutus sum tibi et exsurrexit
~ non te relinquam × quae tecum surrexit
H nec × × (de)relinquam te dimittam nisi complevero universa quae ~ tecum locutus sum dixi × cumque evigilasset

Ιακωβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅτι Ἔστιν κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν. **17** καὶ
× ~ κυριος εστιν
E Iacob de somno suo et dixit quia dominus est in hoc loco ego autem nesciebam et
~ est dominus ~ loco hoc ignorabam
H „ „ „ × × ait vere „ „ „ loco isto et ego „ pa-
e dixit ×
a

ἐφοβήθη καὶ εἶπεν Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστιν τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ, καὶ
E timuit et dixit (S) sicut verendus hic locus (E) non est hoc nisi domus dei et
(E) quam terribilis locus hic
+o formidolosus orribilis metuendus +est +est iste +vere hic haec aliud sed aedes templum
~ hoc non est
H vensque × × „ „ inquit est „ iste „ „ hic aliud „ „ „ „
× et dixit × hic domini

PS-AU; AU; H: = 𝔊𝔐 | nec H: και 𝔙ʷ𝔈 Chr | te non 100: **S** ~ non te PS-AU²/₃; AU loc, ci: **I** = 𝔊 — te PS-AU¹/₃?; AU Par; H | derelinquam 100; PS-AU²/₃; AU loc, ci relinquam PS-AU¹/₃; AU Par ~ (de)relinquam te AU Par (Var), loc (Var): = 𝔐 | — omnia AU Par: — παντα 961 Clem: = 𝔐 | quaecumque 100: **S** = 𝔊 quae PS-AU; AU; H: **I**: *cf* α Phil-codd | loc. sum tibi 100: **S** = 𝔊𝔐 loc. sum tecum AU Par ~ tecum loc. sum PS-AU; AU loc, ci — tibi H: — σοι 79

16 exsurrexit 100: **S** surrexit AU evigilavit? AU Ps > IS; *cf* QU (Vers 18); *cf* H: literarisch | e (H) X a (H) Σ^{M} | — αυτου 𝔙 | dixit (H) 56 | vere H: *cf* αρα α′, ουτως σ′: = 𝔐 | dom. est 100; AU ci (Var); H: ~ κυριος εστιν 𝔄𝔈 ~ est dom. AU: = 𝔊𝔐 | hoc loco 100 ~ loco hoc AU; *cf* H: = 𝔊𝔐 | ignorabam AU loc

17 × et dixit (H) Claudius Taurin. (PL 50,992A); *cf* pavensque dixi O^{2} | sicut 100 quam TE; HI; AU; AN; Inschrift; H o quam Respons. | verendus 100 terribilis TE; HI; AU; M-R; H formidolosus AN orribilis HI q (Var) metuendus Respons.; Inschrift | est (locus) TE (Var); HI; AU ci (Var); M-R; Inschrift; H (locus) est AN — est 100; TE; AU; Σ^{T}, 70*: = 𝔊𝔐 | hic locus 100 ~ locus hic AU; *cf* AN; Claudius Taurin. (PL 50,992A): = 𝔊𝔐 locus iste TE; HI; M-R; Inschrift; H | +vere? Respons.; Inschrift; IS | ~ hoc non est AU Gn q | hoc 100; HI ep; AU: = 𝔊 hic AMst; HI q; AU (Var); CY-G; IS; M-R haec AMst (Var); RUF; HI q (Var), Ps h; CY-G (Var); Inschrift; *cf* Respons.¹/₂ aliud TE aliud hic AN hic aliud H | sed TE? | aedes TE? templum Inschrift? | domini (H) Θ^{A*}, Respons.¹/₂ | — haec RUF; AN; M-R; Respons.; IS;

ego sum tecum cust. te in o. v. quacumque ibis (ieris V^{1}) et red. te in terram hanc, quia non te derel. don. fac. o. quae tecum loc. sum/ loc 1,104 (522,23): non te derel. (~ derel. te *bd*) don. fac. o. quae tecum loc. sum Par 1,3 (22,13): non relinquam (+ te β) don. fac. quae loc. sum tecum 1,3 (22,25): non relinquam (+ te *Gv*) don. fac. quae loc. sum tecum **PS-AU** Do 13 (245,9): /et ecce ego sum tecum cust. te in o. v. quacumque ibis et red. te in terram hanc, quia non te derel. don. fac. o. quae tecum loc. sum 13 (245,13): non te derel. don. fac. o. quae tecum loc. sum 13 (245,17): non relinquam don. fac. **CAE** s 87,1 (342,14): 13/ego sum tecum et ego ero socius itineris tui (*cf* H 33,12; 35,3) **JO-M** Ne 1,9 (21,35): ipsi quoque Iacob proficiscenti in Charram dicit deus: ero tecum sicut et cum patre tuo **JUN** 2,21 (515,1): ecce ego tecum sum cust. te (— *P*) in omni via (+ tua *A*)

16 16 **100**: /Et exsurrexit...(= E)...nesciebam/ **AU** ci 16,38 (186,28): /et surrexit...(= E)...est dominus (~ dom. est *Hv*) in loco hoc, ego aut. (et ego *B*) nesc./ Gn q 83 (43,17): et surrexit...(= E)...est dominus in loco hoc, ego aut. nesc./ loc 1,105 (523,3): surrexit...(= E)...est dominus in loco hoc, ego aut. ignorabam: plenus sensus est, etsi non habeat 'quia' 1,106 (523,6): est dominus in loco hoc Ps 44,20 (506): 12/hoc viso evigilavit/18 **PS-GR-M** Rg 2,4,13 (132D): a somno evigilans ait...(= H) ...nesciebam **IS** Gn 24,1 (258A): 12/hoc viso evigilavit/18 (< AU Ps)

17 **100**: /et timuit...(= E,S,E)...caeli/ **AMst** q **17** 111,6 (280,3): hic (haec *GA*) est ait domus dei **AN** Mt h 2 (636): 13/surgens autem Iacob suggerente spiritu prophetavit dicens: quam formidolosus locus est hic, non est aliud hic nisi dom. d. et porta c./19 **AU** ci 16,38 (186,29): /et timuit...(= E)...terr. (+ est *Ha*) loc. hic, non est hoc (hic *A*) nisi dom. d. et haec porta est c./ Gn q 83 (43,19): /et timuit...(= E)...hoc (hic *b*) non est nisi dom. d. et haec porta est (~ est p. *b*) c. **AV** h 17 (125,20): iste sit ille quam dulcis tam terribilis locus, in quo Iacob cernens dominum scalis innixum perque eas ascendentes descendentesque angelos videns domum divinitatis intellegit (*cf* H) **CY-G** hept 1,928-931 (35): illi somnum ingens rumpit pavor ossaque tota concutit umenti perfundens membra fluore. et super haec memorat: domus est hic (haec *A*) magna tonantis portaque, quae gemino reserat de cardine caelum/ **HI** ep *98,3,1 (186,27)*: non est inquit hoc nisi...(= E)...caeli Ps h 46 (260,1): haec inquit domus d. est q (43,30): quam terr. (orribilis φ) est loc. iste, non est hic (βγ; haec φ) nisi dom. d. et haec porta c. **HIL** tri 5,20 (142B): et dom. d. et porta c. locus esse hic visionis ostenditur **Inschriften** (Le Blant, Inscriptions chrét. de la Gaule 177): quam metuendus est locus iste, vere templum dei est et porta c. (Corpus Inscr. Lat. VIII 10642): haec est domus dei **IS** ety 15,1,22: vere hic domus dei est (~ dom. d. est hic *K*) et porta c. (×××*T*)/19 Gn 24,1 (258A): 18/dicens: vere hic dom. dei est et porta c./29,1 q (47): dixitque: vere

αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. **18** καὶ ἀνέστη Ιακωβ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν τὸν λίθον, ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ
× × εθηκεν ειχε ×

E haec est porta caeli | (S) surrexit autem Iacob mane et accepit lapidem quam posuerat [s]ibi
× × ~ porta est | (I) et surrexit consurrexit „ × (A) „ sumpsit „ quem subposuit habuerat ibi ~ sibi ad caput
H × × „ „ | surgens ergo vero × Iacob „ +Iacob × tulit „ „ supposuerat sibi ×

πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς. **19** καὶ ἐκάλεσεν

S ad capud suum et statuit eum stantem et infudit oleum super cacumine eius (E) et vocavit
A sub caput posuerat × „ „ × „ illum titulum erexit „ superfudit perfudit „ in cacumen „ invocavit
H capiti suo „ erexit × in „ fundens „ desuper × appellavitque

Inschrift; H | est porta 100; HI ep; AU Gn q (Var) ~ porta est AU — est TE; RUF; HI q; AN; M-R; Respons.; IS; Inschrift; H: = 𝔊𝔐

18 surrexit autem 100; *cf* vero (H) X: = 𝔏 et surrexit AU: = 𝔊𝔐 consurrexit HI | iacob (H) O² | mane 100; HI; H: = 𝔊𝔐 × AU: — το πρωι Chr | + iacob (H) ΠᶜΣᵒ* | accepit 100 sumpsit AU | quam 100 | Stellung: (posuerat) (s)ibi (ad) cap. (suum) 100; AU ci, *cf* s 89; *cf* H: = 𝔊(𝔐) ~ sibi ad caput posuerat? AU Gn q; *cf* MAXn, QU, PS-AU ~ sibi pos. ad caput? AU Jo | posuerat 100; AU Jo, Gn q, *cf* s 122: εθηκεν AE r𝔄𝔈: < 28,11: = 𝔐 subposuit AU ci; *cf* CY-G; *cf* H: = 𝔊 habuerat *cf* PS-AU; habuit QU: ειχε Chr fuit AU s 89; MAXn: *cf* 𝔐 (Konsonanten) | sibi 100 (< ibi); AU Jo, Gn q, ci (Var) ibi AU ci, s 122: = 𝔊, *cf* 𝔐 (Konsonanten) × AU ci (Var); *cf* AU s 89, MAXn, QU, PS-AU, Zeugen für sibi; H: — εκει Efi$^{a^2}$nr𝔄𝔈 Eus Chr: = 𝔐: υπεθηκεν εκει Dublette | ad 100; AU Jo, Gn q, ci (Var), s 89; MAXn; QU; IS: = 𝔊 sub AU ci; PS-AU capiti H > AU (Var); CY-G? | suum (suo) 100; AU ci; H: = 𝔊𝔐 × ? AU ci (Var); CY-G; QU; PS-AU; *cf* AU Jo, Gn q: Stil | statuit 100; AU ci: = 𝔊 constituit AU Gn q? erexit *cf* PS-AU; KA; *cf* QU, Sacram.; H | eum 100; AU Gn q illum AU ci | stantem 100 titulum AU; *cf* Sacram.; *cf* H: **I** | infudit 100; *cf* Sacram. superfudit AU ci; *cf* AP-E (Var): = 𝔊 perfudit (illum oleo)? AU Gn q, s 122½ unxit? CY; HI; AU Ps, Jo, s 122½, *cf* s 89; MAXn; *cf* CY-G hept, PS-AU, IS; KA linivit *cf* QU | super cacumine 100: = 𝔊𝔐 in cacumen AU; Sacram.: **I**

19 vocavit 100; HI; AU; *cf* vocatum est AN invocavit AU ci (Var)? | × 100; *cf* AN; H: **S**: — ιακωβ Eb

hic est dom. dei (*cf* IS Gn) **M-R** 100 (118/9): terribilis est locus iste, hic (*CK; — B*) dom. d. est et porta c. et vocabitur aula dei (zum Schluß *cf* Vers 22; *cf* P. Pietschmann, Jahrbuch f. Liturgiewissenschaft 12 [1932] 96f)
Respons. Romanum (PL 78,830D): haec est domus domini et porta caeli et vocabitur aula dei (*cf* M-R 100) (PL 78,831A): o quam metuendus est locus iste, vere non est hic aliud nisi domus dei et porta caeli (*cf* H) **RUF** Gn *11,3 (105,7):* haec est dom. d. et porta c. **TE** Marc 3,24 (421,12): quam terribilis (*M; +* est *R*) loc. iste, non est inquit aliud sed aedes d. et haec porta c.

18 18 **100**: /Surrexit...(=S)...sibi ad...(=S)...eius/ **AP-E** Nero 10,1 (24,19): tulit lapidem quem (*IK;* quod *ABL*) supposuerat capiti suo et (— *A*) erexit in titulum (-lo *A*) desuper (super *B*) fundens oleum (*cf* H) **AU** ci 16,38 (186,31): /et surrexit...(=I,A)...ibi (*VAFb²pv;* sibi *RGHaeg; — Bb¹*) sub (ad *b²v*) caput suum (capiti suo *B; —* suum *v*) et stat. illum (+ in *Bbv*) titulum...(=A)...eius/ Gn q 84 (44,1): quod statuit lapidem Iacob (~ iac. lap. *T*) quem sibi ad caput posuerat et constituit eum tit. et perfudit illum oleo Jo 7,23 (1449): 12/et lapidem quem sibi posuerat ad caput unxit Ps 44,20 (506): 16/unxit lapidem /29,1 s 89,6 (558): unctus lapis qui fuit ad caput Iacob 122,2 (681): denique ipse Iacob ... posuit ibi lapidem et perfudit oleo ... ergo unxit lapidem Iacob **PS-AU** s Cai II,36,3 (197) = s Cas I,151 (151b): 13/et a somno (-nio *Cas*) resurgens lapidem quem sub caput habueras erexisti atque unxisti **CY** te 2,16 (83,11): 12/quem lapidem consecravit et uncxit **CY-G** cen 85 (881): oleum adiecit Iacob hept 1,932 (35): /mox lapidem, capiti fuerat qui subditus, unguit/ **PS-GR-M** Rg 2,2,25 (102B): quid vero in hoc altari nisi ille lapis ostenditur quem patriarcha Iacob in titulum erexit (*cf* H) **HI** Ps h 46 (259,29): consurrexit inquit Iacob mane 46 (260,1): tulit inquit oleum et unxit lapidem **IS** Gn 24,1 (258A): 16/unxitque lapidem/17 (< AU Ps) 24,2 (258B): lapis ad caput eius qui nominatim quodammodo dictus est etiam unctus q (47): lapis ad caput eius qui est unctus (*cf* IS Gn) **KA** Δ a 117 (88): ubi Iacob lapidem unxit/20 Δ b 117 (88): ubi Iacob lapidem erexit et unxit/20 **MAXn** s 4 (170,47): et lapis ad caput Iacob fuit ... quem etiam et uncxit Iacob **QU** pro 1,32 (751C): qui evigilans in sacramento lapidem quem ad caput habuit eminus erigens eumque liniens oleo Christum nobis lapidem angularem consecravit **Sacramentarium** Pragense 85 (Dold/Eizenhöfer 45*): unde Iacob erigens titulum ex ramis olivarum oleum benedictionis in cacumen tituli infudit

19 **91.92.94.96**: LXX. Ullamaus (ullamuus *91;* uilla/ **19**
uus *92*) nomen erat civitati (-tis *94*) antea **100**: /et...(=E) ...nomen d. et Ulanmaus...(=E)...antea (—et²...antea *m.2*)/ **AN** Mt h 2 (636): 17/et ideo vocatum est nomen l. illius Bethel, quod est interpretatum domus dei **AU** ci 16,38 (187,3): /et voc. (invocavit *a*) Iacob...(=E)...dei Gn q 85 (44,7): et voc. Iacob...(=E)... Ulammaus erat n. civitati ante 113 (56,25): animadvertendum est tria iam nomina huius civitatis commemorata: Ulammaus quod dictum est eam prius vocatam, cum illuc prius pergens in Mesopotamiam venisset Iacob, et Bethel quod nomen ipse inposuit et interpretatur domus dei, et Luza quod modo commemoratum est **CY-G** hept 1,933 (35): /atque domum domini (dei *C*) conpellans indice saxo/22 **HI** q (43, 29): et voc. Iacob n. l. illius Bethel, et Ulammaus erat n. civitatis prius ... et vocavit illum Bethel, id est domum dei; qui locus vocabatur ante Luza, quod interpretatur nux sive ἀμύγδαλον. unde ridicule quidam verbum hebraicum ulam nomen esse urbis putant, cum ulam interpretetur 'prius'; ordo itaque iste est lectionis: et voc. n. l.

Ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Οἶκος θεοῦ· καὶ Ουλαμλους ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον. **20** καὶ

E × (Iacob) nomen loci × (illius) domus (nomen) dei et Ulamaus nomen (~ erat nomen) erat civitati antea (ante prius) et

H × „ urbis × (illius) Bethel quae prius × Luza vocabatur × × vovit

ηὔξατο Ιακωβ εὐχὴν λέγων Ἐὰν ᾖ κύριος ὁ θεὸς μετ' ἐμοῦ καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ,

E vovit Iacob votum dicens si fuerit (est) dominus deus (meus) mecum et custodierit (servaverit) me in hac (~ via hac) via

H etiam × „ „ „ „ × (dominus) „ × (meus) „ „ „ „ „ via × (ista)

ᾗ ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι

E qua(m) (+per) ego × eo (iter facio, pergo) et (ut) dederit (det) mihi panem (~ panem mihi) (cibum) manducare (ad manducandum, ad edendum, comedere) et (+dederit mihi) vestimentum (vestem, vestitum, amictum) quo(d) (co)operiar (ad operiendum, ad induendum, ad vestiendum, indui)

H per quam × ego ambulo „ „ „ „ ad vescendum (panes, edendum) „ vestem (vestimentum) ad induendum

21 καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ἔσται μοι κύριος εἰς θεόν,

E et reduxerit (revocaverit) me cum (S) sanitate (I) salute in domo patris mei × et erit × dominus in deum

H reversusque fuero prospere ad (in) „ „ „ × (et) „ mihi „ „ „ (+meum)

quwⅭ Cyr-ed: = 𝔐 iacob HI; AU: **I** = 𝔊 | illius 100; HI; AU; AN; G^{e}, Claudius Taurin. (PL 50,992A): = 𝔊𝔐 × H: — εκεινου Just | domus dei AU: = 𝔊 nomen dei 100: Fehler bethel HI; H: βαιθηλ α′ < 𝔐 bethel quod est interpretatum domus dei? AN; *cf* HI, AU Gn q 113, IS | — prius (H) O | nomen erat 91-96.100: **S** ~ erat nomen HI; AU: **I** = 𝔊 | civitati 91.92.96.100; AU: = 𝔊 civitatis 94; HI: = 𝔐 | antea 91-96.100: **S** ante AU Gn q 85 prius HI; AU Gn q 113; *cf* H

20 vovit] vocavit 100*; P* | si fuerit HI; PS-AU; ORI; H: = 𝔊𝔐 ~ si dom. d. (m.) mecum fuerit 100; AM (est); Claudius, Resp. (fuerit mecum) | est AM | dominus deus meus 100; HI ep (Var); ORI; Claudius dominus × meus HI ep 22 (Var); ORI (Var); 70 × deus meus PS-MAX; Raban (PL 107,594A) dominus deus × AM; HI; PS-AU; *cf* GR-M; Resp.; 69, g, 1 Hs bei Vercellone (13. Jh): = 𝔊 dominus × × (H) $M^{*}\Theta^{A}$; *cf* HI Ez?, MUT?: — ο θεος $Eegj\text{Ⅽ}^{ep}$ × deus × H: = 𝔐 | servaverit HI ep 22 | hac via 100; PS-AU: **S** ~ via hac HI ep 22; via ista Resp.: = 𝔊𝔐 — hac HI Pel, ep 22 (Var); H | quam 100; Ψ^{B*} qua PS-AU; Resp.; Guibert (PL 156,217B): = 𝔊 per quam HI; H | ego 100; HI; PS-AU; Resp. > $\Sigma^{o}\Omega^{s}$: = 𝔊𝔐 × H: — εγω fⅭ | eo 100; *cf* AU iter facio HI ep 22; PS-AU pergo? HI Pel ambulo H > Resp. | (ut) det AM? | ~ panem mihi AM | cibum HI Ez panes (H) $\Sigma^{T}\Omega^{s}$ | manducare 100; AM; PS-AU: **S** ad manducandum HI Pel, ep 22; ORI; GR-M ad edendum HI ep 120 (Var); PS-AU (Var); Resp. > Σ^{o}: **I** comedere MUT? ad vescendum H; HI ep 120 (richtig rezensiert?), Ez | + dederit mihi 100 (2. Hand?) | vestimentum 100; HI Pel, ep 120; PS-AU; ORI; Resp.; $\Pi^{c}BM\Phi\Theta P^{2}\Psi^{B2DM}\Omega^{JM}$ vestem AM; HI ep 22; 120 (Var); Ez; H > GR-M vestitum HI ep (Var)? amictum MUT? | quod cooperiar 100; PS-AU: **S** quod operiar PS-AU (Var) quo operiar PS-AU (Var); Resp. ad operiendum? HI Pel, Ez, ep 120 ad induendum HI ep 22; 120 (Var); H > GR-M ad indumentum? HI ep 22 (Var) ad vestiendum? HI ep 22 (Var); ORI indui AM; MUT: = 𝔊

21 reduxerit 100; HI; PS-AU revocaverit Resp. reversus fuero H: *cf* αποστρεψομαι 108: = 𝔐 | **S** 100, PS-AU **I** HI; *cf* PS-AU (Var), Resp., H | in (H) $\Sigma^{o}B$, 56.69.70 | et 100; PS-AU; Ψ^{B}: = 𝔊𝔐 × HI; PS-AU (Var); Resp.; H: — και 911 | × 100; PS-AU: — μοι g | + meum PS-AU (Var)

illius Bethel, et prius Luza vocabulum civitatis **IS** ety 15,1,22: Bethel... quae prius vocabatur (vocatur C^{1}) Luza (loza *K*) (*cf* H) 15,1,22: 17/hac ex causa nomen locus accepit Bethel, id est domus dei (— *K*)

20 20 **100**: /et vo[ca]vit (ca *auspunktiert und durchgestrichen m. 2*) Iac. vot. dic.: si dominus deus meus mecum fuerit et cust. me in hac via quam ... (= E) ... et [dederit mihi] (*am Zeilenende zugesetzt, wohl von m. 2*) vestimentum quod c^{o}operiar (*corr. m. 2*)/ **AM** 118 Ps 2,19,2 (31,21): si dominus deus mecum est, (+ ut *v*) det pan. mihi (~ mihi pan. *MNTv*) manducare et vestem indui/22 **AU** Gn q 85 (44,11): quod autem vovit votum, si prosperaretur eundo et redeundo/22 **PS-AU** spe 59 (544,10): et vovit ... (= E) ... deus mecum ... (= E) ... qua ego iter facio ... (= E) ... manducare (*S;* ad edendum *FMVLC*) et vestimentum quod cooperiar (*S;* quod operiar *FMV*^{1}*L;* quo operiar *V*^{2}*C*)/ **Claudius Taurin.** (PL 50,991A): si dom. deus meus fuerit mecum in opus quod nunc arripui et custodierit me **GR-M** Jb 23,49 (282C): domine deus, si dederis mihi pan. ad manducandum et vestem ad induendum **HI** ep 22,32,5 (195,5): si fuerit dom. deus (meus Σ*DB;* deus meus Ψ) mecum et servaverit me in via hac (— Φ) per quam ego iter facio et ded. m. pan. ad manducandum et vestem (vestitum ς) ad induendum (*KHk*Ψ*;* indumentum Φ*;* vestiendum Σ*DB*) 120,2,4 (480,18): si fuerit dom. deus (+ meus *A*ℬ) mecum et ded. m. pan. ad vescendum (edendum Π*DC*) et vestimentum (vestitum *A;* vestem *DC*) ad

22 καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ, καὶ πάντων, ὧν ἐάν μοι
S et lapis hic quam statui stantem erit mihi domus dei et omnium quaecumque mihi
I „ „ iste quem posui in titulum „ „ „ „ „ „ „ dederis
H „ „ „ „ erexi „ „ vocabitur „ „ cunctorumque quae „

δῷς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι. **29,1** Καὶ ἐξάρας Ιακωβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη
S dederit dominus deus decimam decimabo ex illa tibi et extollens Iacob pedem abiit
I mihi × × decimas offeram × × „
H „ × × „ „ × × „ profectus ergo „ × venit

εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς Λαβαν τὸν υἱὸν Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἀδελφὸν δὲ Ρεβεκκας μητρὸς Ιακωβ καὶ Ησαυ.
S in terram orientis ad Laban filium Bathuelis Syri fratrem × Rebeccae matris Iacob et Esau
H ad „ orientalem × × × × × × × × × × × ×

2 καὶ ὁρᾷ καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ, ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ᾽
S × vidit et ecce puteus erat in campum erant autem ibi tres greges ovium refrigerantes super
H et „ × × puteum × „ agro × × ×tresque „ „ accubantes iuxta

αὐτοῦ· ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια, λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος,
S eum de puteo autem illo adaquabantur greges lapis autem erat magnus super os putei
H „ nam × ex „ „ pecora et os eius grandi lapide claudebatur

22 **S** 100, PS-AU **I** HI; *cf* PS-AU (Var), H | hic 100 ×PS-AU: —ουτος 𝔄 Thdt iste HI; Respons.; H | quam 100* | constitui? PS-AU (Var) posui HI | stantem 100 ×PS-AU: —στηλην 𝔈 Thdt in titulum HI; H | +et PS-AU (Var) | aula M-R? | omnia ORI: *cf* 𝔐 | quaecumque 100; HI; PS-AU; ORI quae AM; PS-AM; H | mihi dederit dominus deus 100; mihi dederit (dominus) PS-AU: *cf* δω 31 𝔈^{tp} mihi domine dederis ORI mihi dederis PS-AM: = 𝔊 ~ dederit mihi dom.× PS-AU (Var) ~ dederis mihi×× HI; H: = 𝔐 das mihi×× AM | decimam 100; AM; PS-AM; ORI: = 𝔊𝔐 decimas HI; AU; PS-AU; *cf* CY-G; H | decimabo 100; AM; PS-AM; PS-AU; ORI: = 𝔊𝔐 offeram HI; PS-AU (Var); H dabo domino 100^2 | ex illa 100; PS-AU: *cf* 𝔊𝔐 ××AM; PS-AM; HI; ORI; H: —αυτα 1 Phil, σ′ ex illa tibi] illi? *cf* AU: αυτα σοι] αυτω p

29,1 profectusque (H) Claudius Taur. (PL 50,992B) | tollens 96 | pedem 100 pedes 91–96: = 𝔊(𝔐) | +et 100: = (𝔐) | abiit 91–96.100 discessit? AU > IS venit H; KA | in 100; KA; ΠΤ^{2}ΜΦΡ^{2}Ω: = 𝔊 | ad laban... 100: = 𝔊: < 28,5 ××... H: = 𝔐 | —δε 911? 961 Eabckovwxc$_2$: = (𝔐 28,5)

2 ×100: —και 961 𝔏 | (tres)que H: *cf* και ησαν n Cyr-ed: *cf* 𝔐 | adaquabantur 100; H: εποτιζοντο E: passivisch, weil greges (pecora) als Nominativ empfunden | greges 100: = 𝔊𝔐 pecora H: *cf* προβατα hns(mg)v(mg)𝔄𝔅^{w}𝔏

operiendum (induendum *DC*) Ez 14 (466A): si dederit mihi dominus cibum ad vescendum et vestem ad operiendum Pel 3,8 (577A): si fuerit dom. deus mecum et cust. me in via per quam ego pergo et ded. m. pan. ad manducandum et vestimentum ad operiendum/ **KA** Δ a 117 (88): 18/et votum fecit Δ b 117 (88): 18/votumque vovit **PS-MAX** s 26 (902C): si fuerit deus meus mecum/22 (*cf* H) **MUT** *18 (355/6):* si dederit mihi dominus panem comedere et amictum indui **ORI** ser *86 (198, 18):* si fuerit dom. deus (*y*; —L*) meus mecum et ded. m. pan. ad manducandum et vestimentum ad vestiendum/22 **Respons. Romanum** (PL 78,753C): si dominus deus fuerit mecum in via ista qua ego ambulo et cust. me et ded. m. pan. ad edendum et vestimentum quo operiar/

21 21 **100**: /et reduxerit...(= E,S)...deum/ **AP-E** Nero 10,1 (24,24): erit mihi dom. in deum/(H) **PS-AU** spe 59 (544,13): /et reduxerit... (= E,S)... et (— *Cv*) erit (+ mihi *FVLC*) dom. in deum (+ meum *FMVL;* mecum *C*)/ **HI** Pel 3,8 (577A): /et reduxerit... (= E,I)... deum/ **Respons. Romanum** (PL 78,753D): /et revocaverit me c. salute, erit mihi in refugium/

22 **100**: /et l. hic quam (quem *corr. m. 2*)...(= S)... **22** decimabo (+ dabo domino *m. 2 in tiron. Noten*) ex illa tibi/ **AM** 118 Ps 2,19,2 (31,22): 20/omnium quae das mihi decimam dec. tibi **PS-AM** man (11B): omnium quae mihi dederis decimam dec. tibi **AP-E** Nero 10,1 (24,24): /et lapis...(= H)...dei **AU** Gn q 85 (44,12): 20/ et decimas promisit domui dei futurae in loco illo **PS-AU** spe 59 (545,1): /et lap. quem statui (constitui *C*) (+ et MV^1L^1F)...(= S)...mihi dederit (~ d. m. *M*) dominus (— *V*) decimas dec. (*S;* offeram *FMVLCv*) ex illa (*SFMV*^{1} *LC;* illis *V*^{2}) tibi **CY-G** hept 1,934 (35): 19/promittit decimos daturum se fore fructus **HI** Pel 3,8 (577A): /et lapis ...(= I)...off. tibi **M-R** 100 (118): 17/et vocabitur aula dei (siehe Vers 17) (*cf* H) **PS-MAX** s 26 (902C): 20/cunctorum quae...(= H)...tibi **ORI** ser *86 (198,19):* 20/ omnia quaecumque mihi domine dederis decimam dec. tibi **Respons. Romanum** (PL 78,753D): /et lapis iste in signum

29,1 *cf* 28,5 **91.92.94.96**: LXX. extollens (tollens **29,1** *96*) Iacob pedes abiit (habiit *91.92*) **100**: /Et extollens

3 καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ
παντες οι ποιμενες
S et conveniebant illuc omnes pastores et devolvebant lapidem desuper os putei et
H morisque erat ut cunctis ovibus congregatis devolverent „ × × × „

ἐπότιζον τὰ πρόβατα καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
ποιμνια +παλιν × × × ×
S adaquabant oves et iterum reponebant eum super os putei in locum suum
H refectis gregibus × rursum super os putei ponerent × × ×
ovibus

4 εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιακωβ Ἀδελφοί, πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν Ἐκ Χαρραν ἐσμέν. **5** εἶπεν δὲ
×
S dixit autem eis Iacob fratres unde estis vos et illi dixerunt a Charra sumus dixit autem
H dixitque ad pastores × „ „ „ × qui responderunt de Haran × quosinterrogans

αὐτοῖς Γινώσκετε Λαβαν τὸν υἱὸν Ναχωρ; οἱ δὲ εἶπαν Γινώσκομεν. **6** εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ὑγιαίνει;
S eis (E) nostis Laban filium Nachor (S) et illi dixerunt novimus dixit autem eis recte est
H numquid ait „ „ „ Nahor ×× „ „ × × × sanusne „
qui sanus

οἱ δὲ εἶπαν Ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ Ραχηλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων.
×
S et illi dixerunt recte est et ecce Rachel filia Labae veniebat cum ovibus +του πατρος patris
H inquit × × valet inquiunt „ „ Rahel „ eius venit „ grege ×
×

7 καὶ εἶπεν Ιακωβ Ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή, οὔπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη·
αυτης +αυτοις × +και +εστιν ποιμνια
S sui et dixit illis × adhuc superest de die multum nec est hora congregandi pecora
A „ est dies multa nondum „ „ „ „
H suo dixitque × Iacob „ multum diei superest nec „ tempus ut reducantur ad caulas greges
× eis

ποτίσαντες τὰ πρόβατα ἀπελθόντες βόσκετε. **8** οἱ δὲ εἶπαν Οὐ δυνησόμεθα ἕως τοῦ συναχθῆναι
ποτισατε +και δυναμεθα
S adaquate itaque oves et ite pascite et illi dixerunt non possumus nisi conveniant
H date ante potum ovibus „ sic ad pastum eas reducite qui responderunt „ „ donec omnia pe-
dixerunt

πάντας τοὺς ποιμένας καὶ ἀποκυλίσωσιν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα.
αποκυλισωμεν ποτισωμεν
S omnes pastores et devolvant lapidem ab ore putei et adaquabimus oves
H cora congregentur „ amoveamus „ de „ „ ut adaquemus greges
et

3 omnes pastores 100: παντες οι ποιμενες ir𝔙𝔊𝔈, *cf* Dublette bdfhkptwc$_2$: = Samar. | desuper 100: = 𝔐 | gregibus H: *cf* ποιμνια r ovibus (H) X: = 𝔊𝔐 | iterum 100; rursum H: + παλιν 911 bw | ××× H: — εις τον τοπον αυτου 𝔈

4 sumus 100: = 𝔊 × H: — εσμεν bhw𝔙

5 qui (H) X

6 sanus (H) 68 | — et (H) Brev. Goth. (PL 86,311C): — και f𝔙𝔊𝔈^{lp} | labae 100: < 29,9 eius H: = 𝔊𝔐 | patris sui 100: + του πατρος αυτης AEbdfilprtwxc$_2$𝔙𝔊𝔈: < 29,9 — suo (H) Θ^{G2}: = 𝔊𝔐

7 illis 100; eis (H) 68: + αυτοις bw𝔈 × H: = 𝔊𝔐 | × 100: — ιακωβ 911 𝔈: = 𝔐 iacob H: = 𝔊 | **S** 100: < H? **A** AU: < 𝔊 | nec 100; H: + και c$_2$ | + εστιν egj𝔄𝔙 | greges H: ποιμνια bw | ποτισατε Cyr-ed 1/3: = 𝔐 | + και 𝔄 Cyr-ed 1/3: = 𝔐 | ite p. 100: = 𝔐

8 dixerunt 100; T: = 𝔊𝔐 | δυναμεθα bmw𝔄𝔊 | nisi 100: = 𝔈 donec H: = 𝔊𝔐 | pastores 100: = 𝔊 Samarit. pecora H: *cf* 𝔐 | devolvant 100: = 𝔊𝔐 amoveamus H: αποκυλισωμεν dp, *cf* αποκυλισομεν f | et 100; BΦz: = 𝔊𝔐 | adaquemus H: *cf* ποτισωμεν g

Iac. pedem et...(=S)...Iacob (*über dem* B *ein kursives* d *m. 2*) et Esau/ **AU** Ps 44,20 (506): 28,18/et discessit **IS** Gn 24,1 (258B): 28,17/et his dictis discessit [somnus] (< AU Ps) **KA** Λ 52 (97): venit Iacob in orientem

2 2 **100**: /vidit...(=S)...refrigerantes (e^3 *m. 1 über Rasur*)...(=S)...putei/ **IS** Gn 24,6 (258D): lapidem magnum superpositum puteo q (48): lapidem magnum superpositum puteo (*cf* IS Gn)

3 **100**: /et conveniebant...(=S)...suum/ 3

4 **100**: /Dixit...(=S)...sumus/ 4

5 **100**: /Dixit...(=S,E,S)...novimus/ **AU** loc 1,107 (523,8): Iacob interrogans quod ait: nostis L. f. Nachor (*cf* H) 5

9 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς καὶ Ραχηλ ἡ θυγάτηρ Λαβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς
× +ιδου × × ×
S adhuc eo loquente cum eis × ecce Rachel filia Labae veniebat cum ovibus patris
H „ × loquebantur loquebatur × × et „ Rahel × × „ „ „ „

αὐτῆς· αὐτὴ γὰρ ἔβοσκεν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. **10** ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν Ιακωβ τὴν Ραχηλ
S sui ipsa enim pascebat oves patris sui factum est autem (E) ut vidit Iacob Rachel
H „ nam gregem ipsa pascebat × × × × × quam cum vidisset cum vidisset „ et

θυγατέρα Λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ πρόβατα Λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ προσελθὼν
× × × × × × × × × προσηλθεν
E filiam Labae fratris matris suae et oves × × × eius × accessit
× ×
H sciret consobrinam suam ovesque Laban avunculi × sui × ×

Ιακωβ ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ
× +και
E Iacob et devolvit lapidem ab ore putei et adaquavit oves Labae fratris
× revolvit
H × × amovit „ quo puteus claudebatur [11]„ adaquato grege × ×

τῆς μητρὸς αὐτοῦ. **11** καὶ ἐφίλησεν Ιακωβ τὴν Ραχηλ καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσεν. **12** καὶ
αναβοησας
E matris suae et osculatus est Iacob Rachel et (S) flevit cum voce magna et
(I) exclamans voce sua flevit „
ploravit
H × × × „ „ × eam elevataque „ × „ „
et elevata

ἀνήγγειλεν τῇ Ραχηλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστιν καὶ ὅτι υἱὸς Ρεβεκκας ἐστίν, καὶ δραμοῦσα
αυτη × × × × η δε
S indicavit Racheli quod frater patris eius esset et quod filius esset Rebeccae et cucurrit
I „ ei quia „ est patris eius „ quia „ Rebeccae est
×
H „ „ quod „ esset „ „ „ × „ „ × at illa festinans

ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. **13** ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν Λαβαν
+η παις
S puella et nuntiavit patri suo secundum verba haec factum est autem ut audivit Laban
H × × „ „ „ × × × × × × qui cum audisset

9 loquebantur×× H: *cf* colloquuntur 𝔈 loquebatur (H) A*T*P*, 68: *cf* 𝔊𝔐 | ×100: —και 𝔄𝔅𝔇 et H: = 𝔊𝔐 | ecce 100; H: +ιδου 961 DEbi[a]krtw𝔄𝔅𝔇: < 29,6 | ××H: —η θυγατηρ λαβαν efgj𝔈: = 𝔐
10 ut vidit 100: **S** cum vidisset AU; H | et oves××eius 100: —λαβαν αδελφου της μητρος d ××××××AU: —και τα προβατα λαβαν αδελφου της μητρος αυτου AEbeghilmprs(txt)twc_2𝔈: Homoioteleuton | —και dmnp𝔅^{lp}𝔇𝔈$^{f(b)}$ Or-gr | accessit 100; HI; AU: προσηλθεν v𝔈$^{f(b)}$: = 𝔐 | iacob 100: = 𝔊𝔐 ×HI; AU; H: —ιακωβ npv𝔅^{w}𝔈$^{f(b)}$ Cyr | et 100; HI; AU: +και v: = 𝔐 | devolvit 100; HI; *cf* CY-G hept revolvit AU; JO-N
11 **S** 100 **I** HI, AU | et elevata (H) Ω[s] | exclamans HI; AU: *cf* αναβοησας fx | flevit 100; AU; H ploravit HI
12 **S** 100 **I** HI, AU | rachel(i) 100; HI: = 𝔊𝔐 ei AU; H: αυτη E | —patris AU: —του πατρος E | —οτι 𝔄 | —εστιν 𝔄 | et 100: = 𝔊𝔐 at illa H: η δε Efia[2]r | puella 100: +η παις n𝔇 ×H: = 𝔊𝔐

6 6 **100**: /dixit...(=S)...Rachae...(=S)...sui/
7 7 **100**: /et dixit...(=S)...pascite/ **AU** loc 1,108 (523,15): adhuc...(=A)...pecora
8 8 **100**: /Et illi...(=S)...oves/
9 9 **100**: /adhuc...(=S)...sui (*rasura c. 10 litt.*)/ **AU** Gn q 86 (44,16): quod venit Rachel cum ovibus p. s.
10 10 **100**: /Factum...(=S,E)...suae/ **AU** Gn q 86 (44,17): quod cum vidisset Iac. R. fil. Laban fr. m. s., accessit et revolvit lap. ab ore putei **CAE** s 88,1 (346,9): et cum agnovisset (cogn. H^3) consubrinam suam esse; adaquato grege/ (*cf* H) **CY-G** cen 71 (879): puteum aperuit Iacob hept 1,944-946 (36): quam promptim iuvenis fraterno e limine visam, castus in amplexus cognata ad pectora iungit, devolvens (desolvens *G*) lapidem putei qui texerat ora **HI** Hel 14 (198A): accessit et devolvit...(=E)...Laban fr. m. s./ **JO-N** 13 (947D): qui veniens ad puteum invenit filiam Laban non posse adaquare pecora prae multitudine pastorum, revolvit lapidem grandem quo puteus cooperiebatur et adaquavit greges (*cf* H) **KA** Δ 118 (88): ubi Iacob ad puteum oves (+laban *V*) adaquavit
11 **100**: /et osculatus...(=E,S)...magna/ **AU** Gn **11**

τὸ ὄνομα Ιακωβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ
S nomen Iacob filii sororis suae et cucurrit in oviam ei et conplexus eum osculatus est et
H venisse „ filium „ „ × „ × obviam × complexusque „ et in oscula ruens
ei

εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ διηγήσατο τῷ Λαβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους. **14** καὶ εἶπεν
× αυτου
S induxit eum in domum suam et narravit Labae omnia verba sua et dixit
H duxit × „ „ „ auditis autem × × causis itineris × respondit
Laban

αὐτῷ Λαβαν Ἐκ τῶν ὀστῶν μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. καὶ ἦν μετ᾽ αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν.
λαβαν προς ιακωβ
S ei Laban de ossibus meis es tu et de carne mea et erat cum eo dies et menses
I × os meum et caro mea es tu
H × × × „ „ es et caro mea „ postquam expleti sunt „ mensis unius
Iacob ~ et caro mea es

15 Εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν· ἀπάγγειλόν
+μη × αδελφου
E dixit autem Laban ad Iacob quoniam × frater meus es non servies mihi gratis dic
H „ × × ei num quia × „ „ „ × gratis servies mihi „
fratris

μοι, τίς ὁ μισθός σού ἐστιν. **16** τῷ δὲ Λαβαν δύο θυγατέρες, ὄνομα τῇ μείζονι Λεια, καὶ ὄνομα
τι εσται × +ησαν
E ergo mihi quae mercis tua est (S) Laban*i* autem duae filiae erant nomen maioris Lia et nomen
H × × quid sit mercedis merces accipias tua habebat vero filias duas „ „ „ × minor
ergo accipies × +Laban ~ duas filias minoris

τῇ νεωτέρᾳ Ραχηλ· **17** οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λειας ἀσθενεῖς, Ραχηλ δὲ καλὴ τῷ εἴδει καὶ
× +ην
S minoris Rachel oculi autem Liae erant infirmes (E) Rachel autem erat bona in aspectu et
decora oculis facie
H appellabatur Rahel sed Lia lippis erat oculis Rahel × × decora facie „
vero +erat

13 et (cucurrit) 100: = 𝔐 | ×H: = 𝔊 | ei 100; CΣ^{om}BMΦ$^{p^2}$Θ^{g}PΨ^{D}Ω^{SM}, 68: = 𝔊𝔐 | ×H: — αυτον En | laban (H)? Claudius Taurin. (PL 50,993A); causis + laban P: *cf* 𝔊𝔐 | sua 100: αυτου bgw

14 iacob (H)? Claudius Taurin. (PL 50,993A): *cf* λαβαν προς ιακωβ f𝔈 | **S** 100 **I** RUF?: = 𝔐 | ~ et caro mea es (H) GXΨ^{DM}: = (𝔊)𝔐

15 num H: + μη j(mg): = 𝔐 | — γαρ ei*𝔄𝔙^{w}𝔈 | fratris (H) Ψ^{M}: *cf* αδελφου l | ergo 100; Rupert (PL 167,474B): *cf* και απαγγειλον 961 ×HI; H: = 𝔊𝔐 | quid H: τι 911 bdp | mercis tua est 100: = 𝔊 sit merces tua HI: *cf* — εστιν 31 accipies (H) ΛΣ^{om}BΨ^{D}Ω^{S}, 68, Claudius Taurin. (PL 50,993A), Brev. Goth. (PL 86, 312A); *cf* Vercellone 104: *cf* εσται r

16 labant 100: < labani | — vero (H) G*: — δε 𝔙^{lp} | + laban (H) Raban (PL 107,595C); Brev. Goth. (PL 86,312A): *cf* 𝔊𝔐 | ~ duas filias (H) XΣ^{M}Ω^{SJ}: *cf* 𝔊𝔐 | + ησαν bmw | minoris (H) X

17 infirmes 100; *cf* CY (Var); *cf* AU > IS Gn infirmiores? *cf* CY lippis H; *cf* AM, HI | + vero (H) G^{e}P*, 68: = 𝔊 ×H: — δε w | erat 100; RUF; *cf* + erat (H) 68: + ην ADMdefghijklnpqstuv: = 𝔐 | bona in aspectu 100: **S** decora oculis RUF bona facie AU Fau 22,52 > IS Gn 25,5 clara aspectu? AU Fau 22,54 > IS Gn 25,13, q

q 87 (44,26): (+ et *Edition*) osculatus...(= E,I)...flevit/ **CAE** s 88,1 (346,10): /osculatus est eam (H) **HI** Hel 14 (198A): /et osculatus...(= E,I)...ploravit/

12 12 **100**: /et indicavit...(= S)...haec/ **AU** Gn q 87 (44,27): /et ind. ei quia frater (+ patris *Zycha*) est eius...(= I)...est **HI** Hel 14 (198A): /et ind. Rachel...(= I)...R. est

13 13 **100**: /Factum...(= S)...Iacob filio...(= S)...sua/

14 14 **100**: /Et dixit...(= S)...menses/ **RUF** Ex *1,3 (148,30)*: os...(= I)...tu

15 15 **100**: /Dixit...(= E)...est/ **CY-G** hept 1,950 (36): nec patitur gratis vatem servire propinquum **HI** Hel 14 (198A): dixit...(= E)...dic mihi quae sit merces tua

16 16 **100**: /Labant (t *ausgestrichen m. 2*)...(= S)...Liae et nom. min. Rachel/ **AN** gen 245 (171): qui (— *T*) Laban genuit filias duas: Lia (*G;* lya *T*) et Rachel

17 **100**: /oculi...(= S,E)...faciae/ **AM** 118 Ps 19, **17** 24,2 (434,20): lippientibus oculis **AU** Fau 22,52 (645,25): infirmis oculis fuisse commemoratur...unde etiam dicitur bona facie et pulchra specie/ 22,54 (649,6): Rachel autem clara aspectu **CY** te 1,20 (53,1): (+ et *W*) maiorem Liam (lian *M*) oculis infirmioribus (infirmibus *A*) typum synagogae, minorem speciosam Rachel (rachiel *A*) typum ecclesiae **CY-G** cen 109 (883): oculos Lia 126 (884): torpedinem Lia 194 (891): in formosa Rachel hept 1,954-955 (36): donatur munere Lia, luminibus gravidis, primo sed prosata partu **HI** ep 123,12,4 (87,1): Lia lippientibus oculis/ **IS** Gn 25,5 (259D): infirmis oculis fuisse commemoratur...bona facie et pulchra specie/ (< AU Fau 22,52) 25,13 (261B): Rachel autem clara aspectu (< AU Fau 22,54) q (48): Lia lippis oculis et Ra-

ὡραία τῇ ὄψει. **18** ἠγάπησεν δὲ Ιακωβ τὴν Ραχηλ καὶ εἶπεν Δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ Ραχηλ
E formonsa facie diligebat autem Iacob Rachel et dixit serviam tibi annis septem pro Rachel
pulchra specie et dilexit ~ septem ann(i)s
speciosa ama(ba)t
H venusto aspectu quam diligens „ × × ait „ „ pro Rahel filia tua
venusta

τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας. **19** εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Βέλτιον δοῦναί με αὐτὴν σοὶ ἢ
και ειπε × ~ με δουναι ~ σοι αυτην
E filia tua minore (S) dixit autem Laban ad Iacob melius est me dare eam tibi quam
iuniore
H minore septem annis respondit „ × × „ „ ut tibi „ dem „
annos +et ~ eam tibi

δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ· οἴκησον μετ' ἐμοῦ. **20** καὶ ἐδούλευσεν Ιακωβ περὶ Ραχηλ ἔτη ἑπτά, καὶ
× ~ ετερω ανδρι ~ επτα ετη
S dare × eam alio viro habita mecum (E) et servivit Iacob pro Rachel annis septem et
propter annos
~ septem annis
H × × × viro alteri mane apud me servivit igitur „ „ Rahel septem annis „
~ alteri viro annos

ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτήν. **21** εἶπεν δὲ Ιακωβ πρὸς Λαβαν
τω
E erant ante eum sicut pauci dies quoniam diligebat eam (S) dixit autem Iacob ad Laban
in conspectu eius velut ~ dies pauci eo quod amabat illam
quasi quia
H videbantur illi „ „ prae amoris magnitudine dixitque × „ „
×

Ἀπόδος τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι μου, ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν. **22** συν-
δος +μοι ×
S redde mihi uxorem meam repleti sunt enim dies × ut introire debeam ad eam con-
H da „ „ „ quia iam tempus expletum est „ ingrediar „ „ qui
× illam

ἤγαγεν δὲ Λαβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου καὶ ἐποίησεν γάμον. **23** καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ
+εκεινου
S vocavit autem Laban omnes viros loci illius et fecit nuptias et facta est vespera et
H vocatis multis amicorum turbis ad convivium „ „ „ × × vespere ×
convocatis

| formonsa faciae 100; *cf* CY-G pulchra facie RUF pulchra specie AU > IS Gn speciosa *cf* CY > MAXn venusta (H) 2 Hss bei Vercellone 104

18 diligebat autem 100: = 𝔊 et dilexit RUF: = 𝔐 ama(ba)t HI; AU > IS | annis septem 100; KA ~septem annis RUF; H: = 𝔊𝔐 annos KA Γ a; Σ^{M} | minore 100; H iuniore RUF

19 +et (H) G: και ειπε 77: = 𝔐 | —αυτω Dbegjwx* Cyr-cod: = 𝔐 | me dare 100: ~με δουναι E | eam tibi 100; Ω^{M}: = 𝔊𝔐 ~tibi eam H: ~σοι αυτην 961 | —με 𝔄𝔙 | alio viro 100; ~alteri viro (H) agrelsc: ~ετερω ανδρι 961* E viro alteri H: = 𝔊𝔐

20 pro 100; HI; AU Gn q; H propter AU Fau > IS Gn | annis septem 100; HI; AU: = 𝔊 annos HI (Var); Σ^{M} ~septem annis HI (Var); H: ~επτα ετη 961(?) AEdhlnpqrsx𝔙𝔇𝔈: = 𝔐 | ante eum 100: **S** in conspectu eius HI; AU: **I** | sicut 100 velut AU quasi HI | ~dies pauci HI (Var): = 𝔊𝔐 | quoniam 100; HI (Var) eo quod AU quia HI | diligebat 100; AU amabat HI | eam 100: **S** illam HI; AU: **I**

21 —ad (H) Σ^{o}*O*: *cf* τω ADMeghjlnqtuv | redde 100: = 𝔊 da H: δος b𝔄𝔇𝔈 Cyr-ed | mihi 100; H: +μοι ADbdfgimpstw𝔄𝔙𝔇𝔈: = paläst. Targum | ~ut ingrediar ad illam quia tempus expletum est (H) B: *cf* ut ingrediar ad eam quia finivi dies eius 𝔈 | —iam (H) BΩ^{S}: = 𝔊𝔐 | ×100; *cf* H: —μου 911(?) Ebdpw𝔄𝔙^{w}𝔇 | illam (H) BTMΦΘ$P^{2}\Psi\Omega^{M}$

22 convocatis (H) Λ^{L}*Σ*^{o}B: *cf* 100 = 𝔊 | illius 100: +εκεινου fi^{a}r𝔙𝔇 | ad convivium fecit nuptias H: Doppelübersetzung: *cf* γαμον] ποτον α′ σ′ = 𝔐

chel clara aspectu (*cf* IS Gn; *cf* H) **MAXn** Jud 5 (300, 27): unam Liam maiorem natu oculis infirmam, aliam Rachel minorem speciosam (< CY te) **RUF** Ct pr *(68,9):* Rachel autem erat decora oculis et pulchra facie/

18 18 **100**: /Diligebat...(= E)...minore/ **AU** Fau 22, 52 (646,2): /hanc enim amat **HI** ep 123,12,4 (87,2): /quam Iacob amat (amabat *ΑΠDN*) plurimum **IS** Gn 25,5 (260A): /hanc enim amat (< AU Fau 22,52) **KA** Γ a 36 (77): ubi Iacob petit Rachel uxorem, pro qua servivit annos septem Γ b 35 (77): Iacob petit Rachel uxorem et servivit annis septem pro eam **RUF** Ct pr *(68,9):* /et dilexit...(= E)...septem annis pro R. f. t. iuniore

19 **100**: /Dixit...(= S)...mecum/ 19

20 **100**: /Et servivit...(= E)...eam/ **AU** Fau 22,52 20 (646,5): cui servivit Iacob propter Rachel Gn q 88 (45, 13): et servivit...(= E)...in conspectu eius velut pauci dies eo quod diligebat illam **HI** ep 22,40,1 (207,4): et servivit, inquit scriptura, Iac. pro R. annis (annos Σ*DB*) septem (~ sept. annis Φ) et erant in conspectu eius quasi pauci dies (~dies p. Σ*DkB*) quia (quoniam *kB*) amabat illam **IS** Gn 25,6 (260A): cui servivit Iacob propter Rachel (< AU Fau 22,52) q (48): Iacob pro Rachel servivit/25 (*cf* H)

λαβὼν Λαβαν Λειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς Ιακωβ, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν Ιακωβ.
~ την θυγατερα αυτου λειαν αυτον
S accipiens × Liam filiam suam [et] induxit eam ad Iacob × × × × ×
H × × filiam suam Liam × introduxit × „ eum × × × × ×
~ Liam filiam suam illum

24 ἔδωκεν δὲ Λαβαν Λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην.
×
S dedit autem Laban Liae filiae suae Zelpham ancillam suam ei in ministerio
H dans × × ancillam „ × „ nomine × ×× × ad quam cum
suae

25 ἐγένετο δὲ πρωί, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεια. εἶπεν δὲ Ιακωβ
και ειπεν
S factum est autem mane et ecce erat Lia pro Rachel dixit autem Iacob
H ex more Iacob fuisset ingressus facto × × „ × vidit Liam × × [25]et dixit ×

τῷ Λαβαν Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ Ραχηλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἵνα τί
+προς ×
S ad Laban quid hoc fecisti mihi nonne pro Rachel servivi × tibi et ut quid
H „ socerum „ est × quod facere voluisti × „ „ Rahel „ × „ × quare
hoc mihi

παρελογίσω με; **26** εἶπεν δὲ Λαβαν Οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναι τὴν νεωτέραν
× × τουτω
S dirisisti me dixit autem Laban (E) non est sic in loco nostro dare prius minorem
fefellisti moris hoc loco ut minor nubat prius
mentitus es mei
H imposuisti mihi respondit × „ „ „ in loco nostro consuetudinis ut minores ante tradamus ad
×

πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν· **27** συντέλεσον οὖν τὰ ἑβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην
× +και ~ ταυτης τα εβδομα ×
E potius quam maiorem consumma ergo et huius septem annos et hanc dabo tibi
quam maior comple itaque × septima(nam) istius × dabo tibi et hanc
hebdomadem istius dabo etiam hanc tibi
H nuptias × × imple × × ebdomadem dierum huius copulae „ „ quoque „ „
quam maiores

23 ×100; H: —λαβαν Abg*w: = 𝔐 | liam fil. s. 100; Ω[s]: = 𝔊𝔐 ~fil. s. liam H: ~ την θυγατερα αυτου λειαν n | et 100: = (𝔐) | eam 100: = 𝔊𝔐 ×H: *cf* —αυτην bw𝔄𝔈[p] | iacob 100: = 𝔊 eum H; illum B: αυτον dp: = 𝔐 | ××××× 100; H (*cf* Ende von Vers 24): —και εισηλθεν προς αυτην ιακωβ 961 dnp𝔈
24 —δε v | suae 100; CX: = 𝔊𝔐 | in min. 100: *cf* 𝔐 (Var), Samar. | ad quam… H: *cf* Ende von Vers 23
25 dixit autem 100: = 𝔊 et dixit H: και ειπεν egj: = 𝔐 | +προς b: *cf* 𝔐 | hoc 100; ΠΘ[A3M*]P[2], 68: = 𝔊𝔐 | mihi 100; C: = 𝔊𝔐 ×H: —μοι 961 𝔄 | —παρα 961 AEbcdfi[a2]jmnprtw𝔄𝔅𝔇𝔈 | et 100: = 𝔊𝔐 ×H: —και dp𝔄𝔅𝔈: = paläst. Targum | derisisti me 100 fefellisti me 91-96 mentitus es mei 91-96 imposuisti mihi H: *cf* επεθου μοι α′ | —mihi (H) Π[c*]: *cf* —με dp
26 autem 100: = 𝔊 ×H: —δε ac | sic 100: = 𝔊𝔐 moris? AU > IS, Claudius Taurin. (PL 50,993B): *cf* consuetudinis H | loco nostro 100; AU; H: = 𝔊𝔐 hoc loco IS: τουτω bhmow𝔅[1p]𝔇 Chr | dare prius… 100: **S** ut minor nubat prius quam maior? AU > IS | quam maiores (H) O[2]: *cf* 𝔊𝔐
27 consumma 100; AU comple HI | ergo 100; HI itaque AU ×H: —ουν 𝔇𝔈: = 𝔐 | et 100: **S**: + και f Chr ×HI; AU; H: **I** = 𝔊𝔐 | huius septem annos 100 (< h. septimanam? = ταυτης τα εβδομα Chr): *cf* septem etiam annos pro ea 𝔄, et huic septem annos 𝔈: gegen 'annos' polemisieren HI q und AU Gn q, deshalb 'dierum' und 'copulae' in H zugesetzt septima(nam) istius AU: **A** = 𝔊 hebdomadem istius HI | —et 100* | hanc dabo tibi 100: —και g*𝔄-cod dabo tibi et hanc AU: **A** = 𝔊, Samar., Syr. dabo etiam hanc tibi HI | quod (H) ΧΣ[TM]Ψ[B*] |

21 21 **91.92.94.95.96**: al. (LXX *94.96*) quia (qui *91.92*) iam tempus est (*cf* H) **100**: /Dixit…(=S)…eam/
22 22 **100**: /Convocavit…(=S)…nuptias/
23 23 **100**: /et facta…(=S)… et ind. eam ad Iac./
24 24 **100**: /dedit….(=S)…ministerio/
25 25 **91.92.94.96**: LXX. ut quid fefellisti (fefelisti *94*) me T. ut (uth *96*) quid (quidem *96*) mentitus es mei (mihi *92*) **100**: /Factum…(=S)…me/ **175** Glosse zu Os 12,12 (Dold 173b): historia sic habet q⟨*uia p*⟩ro Rahel ser⟨*vivi tibi*⟩ **IS** q(48): 20/et supponitur ei Lia maior (*cf* H)
26 26 **100**: /Dixit…(=S,E)…maiorem/ **AU** Fau 22, 52 (647,13): non est moris in loco nostro ut minor nubat prius quam maior **GR-M** Jb 6,61 (764B): non est consuetudinis in terra nostra ut minores ante tradamus ad nuptias quam maiores (*cf* H) **IS** Gn 25,10 (261A): non est moris in hoc loco, ut minor nubat prius quam maior (< AU Fau)
27 **100**: /Consumma…(=E)…annos (+et *tiron. Note* **27** *über der Zeile m. 2*) hanc…(=E)…aliis/ **AU** Gn q 89 (45,22): consumma itaque septima (septimanam S^2V^2d) istius et dabo tibi et hanc pro op. quod operaberis ap. me adh. s. annos alios 89 (45,25): consumma septima istius **HI** q (44,9): comple ergo hebdomadem istius et dabo etiam hanc tibi

ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοὶ ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. 28 ἐποίησεν δὲ Ιακωβ
(ειργασω) ×
E pro opere quod operatus (operaberis) fueris apud me adhuc septem annis aliis fecit autem Iacob ×
H „ „ quo (quod) serviturus es mihi × „ (annos) „ (alios) „ adquievit × ×

οὕτως καὶ ἀνεπλήρωσεν τὰ ἑξδομα ταύτης, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λαβαν Ραχηλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα.
(αυτης) ×
E sic et replevit (inplevit) annos alios (septima(nam)) huius (eius) et dedit illi Laban Rachel filiam suam × (ipsi) uxorem
H placito „ ebdomade transacta × × × × × Rahel × × duxit „

29 ἔδωκεν δὲ Λαβαν Ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. 30 καὶ
×
E dedit autem Laban Racheli filiae suae Ballam ancillam suam (S) × in ministerio et (A) ei ancillam (l) „
H cui pater × × × servam (ancillam) Balam dederat tan-

εἰσῆλθεν πρὸς Ραχηλ· ἠγάπησεν δὲ Ραχηλ μᾶλλον ἢ Λειαν· καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ
S introivit (+ιακωβ) Iacob ad Rachel diligebat (και ηγαπησεν) autem (E) Rachelem magis quam Liam et servivit ei
I intravit (ingressus est) × „ „ dilexit (et dilexit) „ (illi)
H demque potitus optatis nuptiis amorem sequentis priori praetulit serviens apud eum

ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. 31 Ἰδὼν δὲ κύριος ὅτι μισεῖται Λεια, ἤνοιξεν τὴν μήτραν αὐτῆς·
(μισει την λειαν)
E adhuc .VII. annis aliis (S) videns autem dominus quia oditur Lia adaperuit vulvam eius et
H × septem (annos) „ (alios) „ „ „ quod despiceret Liam aperuit „ „ ×

Ραχηλ δὲ ἦν στεῖρα. 32 καὶ συνέλαβεν Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ιακωβ· ἐκάλεσεν δὲ
× × (και εκαλεσεν)
S concepit Rachel autem erat sterilis et repleto tempore peperit Lia (E) filium Iacob et vocavit
I „ concepit Lia et peperit
× ×
H × sorore sterili permanente quae conceptum genuit „ × vocavitque (vocavit)

operatus fueris 100: **S**: *cf* ειργασω 911(?) Elm | operaberis AU: **A** = 𝔊 | — adhuc H: — ετι Ebdfhlmpwc$_2$𝔙𝔖𝔈 Cyr-ed | annis aliis 100: H | annos alios AU

28 — ιακωβ Cyr-cod | replevit 100 | inplevit AU | annos alios 100: *cf* 𝔄𝔈 (septem annos): *cf* 29,27 | septima(nam) AU: **A** = 𝔊𝔐 | huius 100: = 𝔊𝔐 | eius AU: αυτης blwc$_2$ | ×100: **S**: — αυτω 79 𝔄: = 𝔐 (Var), palästr. Targum, Syr. | ipsi AU: **A** = 𝔊𝔐

29 ancillam (H) 68 | **S** 100: — αυτη 𝔄 | **A** AU: = 𝔊(𝔐)

30 introivit 100 | intravit AU | ingressus est HI | iacob 100: + ιακωβ 961 dfp𝔈 | ×HI; AU; H: = 𝔊𝔐 | diligebat 100 | dilexit HI; AU: = 𝔊 | autem 100; AU: = 𝔊 | et (dil.) HI: και ηγαπησεν 911: = 𝔐 | ei 100; HI | illi AU: **A** | adhuc 100: **S** = 𝔐: = 29,27 | ×HI; AU; H: **I** = 𝔊 | annis aliis 100; HI; H | annos alios AU: **A**

31 despiceret liam H: *cf* μισει (την) λειαν 31.71 | et concepit 100: ≺ 29,32

32 **S** 100 | **I** PS-HI, HI: = 𝔊𝔐 | — lia HI | iacob 100; PS-HI: = 𝔊 | ×HI; H: — τω ιακωβ 𝔈: = 𝔐 | και εκαλεσεν brwℑ, *cf* και εκαλ. δε m: = 𝔐 | vocavit (H) $\Sigma^{M}\Psi^{M}$; — δε 30 | ~ ruben nomen eius? HI½

28 28 **100**: /Fecit ... (= E) ... uxorem/ **AU** Gn q 89 (46,2): fecit ... (= E) ... inplevit septima (septimanam $S^{2}V^{2}d$) — id est septem dies nuptiarum Liae — et dedit illi L. R. f. s. ipsi uxorem/

29 29 **100**: /Dedit ... (= E,S) ... ministerio/ **AU** Gn q 89 (46,4): /dedit aut. L. Rachel f. s. Ballam (balam *PS.V VTb*) anc. s. ei ancillam/

30 30 **100**: /et introivit ... (= S,E) ... aliis/ **AU** Gn q 89 (46,6): /et intravit ... (= I): ... Rachel magis q. L. et serv. illi septem annos alios **HI** q (44,16): et ingressus est ad R. et dilexit Rachel ... (= E) ... ei septem annis aliis

31 31 **100**: /Videns ... (= S) ... adaperuit (+ earum *tiron. Note über der Zeile m. 2*) vulvam ... (= S) ... sterilis/ **CY-G** cen 194 (891): in odibile Lia (*cf* K. Strecker, Zeitschrift f. wissenschaftl. Theologie 54 (1912) 74)

32 **100**: /et repleto ... (= S,E,S) ... diligit v. meus/ **CY-G** hept 1.963 (36): Rubenum nam Lia creat/ **HI** q (44,18): et concepit et pep. filium et voc. n. eius R. (44,20) > Raban (PL 107,596D): et voc. inquit Ruben nomen eius (~ nom. eius r. φ, *Rab.*) dic. quia vidit dom. hum. m. (in humilitate mea φ, *Rab.*) **PS-HI** ep 6,6 (84 B) = PS-MAX ep 2,5 (941A): et concepit ... (= I,E) ... Iacob **IS** ety 7,7,7 > Raban (PL 111,43A), ANG (214D): sic enim, quando eum peperit Lia, voc. nom. eius R. dic. quia (quod *B; — C, ANG*) vidit deus hum. m. (< HI q) **KA** Γ a 37 (77): ubi Lia peperit Ruben | Γ b 36 (77): Lia parit Ruben

τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ρουβην λέγουσα Διότι εἶδέν μου κύριος τὴν ταπείνωσιν· νῦν με ἀγαπήσει
ὅτι ~ κυριος την ταπεινωσιν μου ~ αγαπησει με
E nomen eius Ruben dicens propter quod vidit dominus humilitatem meam (S) nunc me diliget
~ Ruben nomen eius × quia deus in humilitate mea
H „ „ „ „ × × „ „ „ „ „ amabit me
illius deus

ὁ ἀνήρ μου. 33 καὶ συνέλαβεν πάλιν Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ιακωβ
× × ετερον ~ δευτερον υιον
S vir meus (E) et concepit iterum Lia et peperit filium alium Iacob
× × × × alterum filium ×
H „ „ rursumque concepit × „ „ „ × ×
+et respexit afflictionem meam et misertus est mei

καὶ εἶπεν Ὅτι ἤκουσεν κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ προσέδωκέν μοι καὶ τοῦτον· ἐκάλεσεν δὲ
εισηκουσεν × και εκαλεσεν
κυριος ειδεν
E et dixit quoniam audivit dominus quia odior × adauxit mihi et hunc et vocavit
quia vidit deus eo quod odio me haberet vir meus et dedit etiam
quod exaudivit me
H „ ait „ „ „ haberi me contemptui × dedit etiam istum mihi vocavitque
vidit et ~ michi etiam istum

τὸ ὄνομα αὐτοῦ Συμεων. 34 καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν Ἐν τῷ νῦν καιρῷ
ετερον
E nomen illius Symeon et concepit adhuc et peperit filium et dixit in hoc tempore nunc
eius × × ×
H „ „ „ × „ tertio „ genuit alium dixitque × × × „ quoque
eius concepitque filium et dixit

πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου, ἔτεκον γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
μετ ετεκε +και
E ad me erit vir meus peperi enim ei tres filios propter hoc vocavit nomen eius
apud quia ideo +enim
mecum quod peperi
H copulabitur mihi maritus „ eo quod pepererim illi „ „ et idcirco appellavit „ „
vir ei

illius (H) P | propter quod 100: **S** = 𝔊 ×quia HI > IS, Rupert (PL 167,477D); ×quod IS (Var): οτι 20 Chr ××H > IS (Var) > ANG | ~κυριος την ταπεινωσιν μου bdpw𝔄: = 𝔐 | dominus 100; HI; H: = 𝔊𝔐 deus IS; ΠO, Claudius Taurin. (PL 50,993D), Guibert (PL 156,223A), Rupert (PL 167,477D): = Syr.; *cf* κ. ο θεος i^{a}lr | in humilitate mea? HI (Var) > Raban (PL 107,596D): *cf* 𝔐 | me dil. 100: = 𝔊 amabit me H: ~αγαπησει με AEM eghjlnqstuv𝔄𝔅𝔇𝔈: = 𝔐 | +et respexit...(H) C: <?; *cf* Zusätze (in C) in 1-4 Rg und Prv

33 iterum 100: = 𝔊𝔐 ×?HI: —παλιν 84 $\mathfrak{B}^{w}$ | lia 100: = 𝔊 ×HI; H: —λεια $\mathfrak{E}^{p}$: = 𝔐 | et peperit 100; H: = 𝔊𝔐 ××?HI | filium alium 100.101: **S**: ετερον r ~alterum filium HI: *cf* ~δευτερον υιον d𝔄 | iacob 100*.101: **S** = 𝔊 ×100²; HI; H: = 𝔐 | quoniam 100.101; HI; H quia IS quod IS (Var) | audivit 100; H: = 𝔊𝔐 vidit 101; $\Phi^{z}\Theta^{MG^{2}}P^{2}\Omega^{S}$; *cf* κυριος ειδεν v exaudivit me HI > IS: *cf* εισηκουσεν t | deus IS: *cf* κυριος ο θεος fir | quia odior 100.101: **S** = 𝔊𝔐: *cf* Neue/Wagener, Formenlehre III (^{3}1897) 642 ff eo quod odio me haberet vir meus? HI | ×100.101; H: —και n$\mathfrak{B}^{1p}\mathfrak{E}$ et HI: **O** = 𝔊𝔐 | adauxit 100.101: **S** dedit HI; H: = 𝔐 | et 100.101; Θ^{M*} etiam HI; H ~michi etiam istum (H) Ψ^{B}: = 𝔊𝔐 | και εκαλεσεν AMeghjln oqstuv: = 𝔐 | illius 100; H eius 101; HI; ΧΣΒΜΦΘ$^{M}\Psi^{DM}\Omega$

34 concepitque (H) Ω^{S} | filium (H) g; Claudius Taurin. (PL 50,993D), Rupert (PL 167,477D): < HI q; *cf* alium filium (H) arelsc (*cf* fil. alium C): = 𝔊𝔐 alium H: *cf* ετερον Chr-ed | et dixit (H) Λ^{H} | in hoc tempore nunc 100.101: **S** = 𝔊 ×××nunc HI > IS; H | ad me 100.101: **S** = 𝔊 apud me HI$^{1}/_{2}$ mecum HI$^{1}/_{2}$ > IS: μετ εμου m(txt) | vir (H) Claudius Taurin. (PL 50,993D), Guibert (PL 156,223C): < HI | peperi enim (100). 101: = 𝔊 quia peperi HI > IS quod peperi IS (Var) peperit 100*: ετεκε cc_{2} | ei 100.101; HI > IS; BΘ$^{G}\Omega^{SJ}$, Claudius Taurin. (PL 50,993D) | et H: +και 79 | propter hoc 100.101: **S** ideo HI | +enim 100

33 33 **100**: /et concepit ... (= E) ... Iacob (*auspunktiert m. 2*) ... Symeon/ **101**: *(Lücke)* alium ... (= E) ... vidit dom. quia odior, adausit ... (= E) ... eius Symeon/ **CY-G** hept 1,963 (36): /tum deinde Simonem **HI** q (44,23) > Raban (PL 107,597A): et concepit inquit alterum filium et dixit: quoniam exaudivit me dom. eo quod odio me haberet vir meus, et dedit mihi etiam hunc; et voc. n. eius Symeon **IS** ety 7,7,8 > Raban (PL 111,43B), ANG (214D): sic enim dixit Lia, quando peperit eum: quia (quod *B*) exaudivit me deus (< HI q)

34 **100**: /et concepit ... (= E) ... m. peperi* (i *oder* t *ausradiert*) ... (= E) ... hoc enim voc. nomen (en *über der Zeile m. 1*) eius Levi* (t *ausradiert*)/ **101**: /et concepit ... (= E) ... Levvi/ **HI** q (44,28) > Raban (PL 107,597A): et conc. adh. et pep. fil. et dix.: nunc mecum erit (~ erit m. *Rab.*) v. m. quia peperi ei tr. f.; ideo voc. n. eius Levi: ubi nos legimus 'apud me erit vir meus', Aquila interpretatus est 'applicabitur mihi vir meus' (~v. meus mihi *Rab.*), **34**

Λευι. **35** καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν Νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ·
E Levvi et concepit adhuc et peperit filium et dixit nunc adhuc hoc confitebor domino
H Levi × quarto concepit „ „ „ „ ait modo × × „ „

διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιουδα. καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν. **30,1** Ἰδοῦσα δὲ Ραχηλ ὅτι
E propter hoc vocavit nomen eius Iuda (S) et stetit partus eius videns autem Rachel quod
H et ob id „ „ eum Iudam cessavitque parere cernens „ Rahel „

οὐ τέτοκεν τῷ Ιακωβ, καὶ ἐζήλωσεν Ραχηλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ εἶπεν τῷ Ιακωβ
S non pareret filium Iacob viro suo × zelari coepit × Liam sororem suam (E) et dixit ad Iacob
A et zelavit Rachel × „ „
H infecunda esset × × × × invidit × × sorori × „ ait marito suo

Δός μοι τέκνα· εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγώ. **2** ἐθυμώθη δὲ Ιακωβ τῇ Ραχηλ καὶ εἶπεν αὐτῇ
E da mihi filios sin autem ego moriar (S) indignatus est autem Iacob Racheli et dixit ei
H „ „ liberos alioquin × „ cui iratus × × × respondit Iacob

Μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέν σε καρπὸν κοιλίας; **3** εἶπεν δὲ Ραχηλ τῷ Ιακωβ
E numquid pro deo ego sum qui sterilem fecit × fructum ventris tui dixit autem Rachel ad Iacob
H num „ „ „ „ „ privavit te fructu „ „ at illa × ×

35 et 100.101; HI (Var): = 𝔊𝔐 × HI?; H | concepit... et 101; HI; H: *cf* συλλαβουσα και f: = 𝔄 concipiens... × 100: = 𝔊 | adhuc 100.101: **S** = 𝔊𝔐 × HI; H: — ετι Eacdegjms | + et genuit HI: Dublette | adhuc 100.101: **S** = 𝔊 super HI > IS > BEA: επι tc_2, *cf* in $\mathfrak{B}^{\text{lwp(b)}}$ | + et HI > IS > BEA; H × 100.101; $\Sigma^{\text{TΨ}^{\text{M}}}$: = 𝔊𝔐 | propter hoc 100.101: **S** ob id HI > IS > BEA ob hoc H; IS (Var) > BEA (Var) | nomen eius 100.101; HI; $\Sigma^{\text{TOΩ}^{\text{SJ}}}$, Guibert (PL 156,223D): = 𝔊𝔐 | partus eius 100.101 a partu KA: *cf* 𝔄

30,1 **S** 100.101 | τικτει $m^{*}\mathfrak{E}^{\text{ip}}$ | + υιον $i^{\text{ar}}\mathfrak{A}\mathfrak{C}$ | iacob viro suo 101 ~ viro suo iacob 100 | × 100.101; H: — και 961 Edfikrv𝔄𝔅𝔈 Chr **A** AU > IS: = 𝔊𝔐 | — ραχηλ fprv$\mathfrak{B}^{\text{we}}$ Chr | liam sor. suam 101: + λειαν dfiklp(s^{mg})v𝔏𝔈 ~ sor. s. liam 100 | + suae (H) P*: = 𝔊𝔐 | filios 101; HI; AN; *cf* H: = 𝔊𝔐 filium 100; PS-EUS-C; PS-AM (Vers 2): τεκνον Ebltw$\mathfrak{E}^{\text{p}}$ | ego 100.101: **S** = 𝔊𝔐 × HI; PS-EUS-C; H: **I**: — εγω 𝔄𝔏𝔈 Chr¼ Thdt | moriar 101; HI; PS-EUS-C; H: = 𝔊 morior 100; Claudius Taurin. (PL 50,994A): αποθνησκω 𝔄 Chr¼: = 𝔐

2 iratus... × H: *cf* θυμωθεις... × quv | numquid (H) O | pro deo ego 100.101; HI; H: = 𝔊𝔐 ~ ego pro deo? PS-AM | sterilem fecit × fructum 100: — σε 𝔄: Gleichklang mit εστερησεν praedavit te fructu 101 te conclusit? HI — te (H) T*: — σε 𝔄 | ventris 100; AP-V; H uteri 101 | + σου 20 𝔄𝔅𝔏𝔈

quod hebraice dicitur illave et a doctoribus Hebraeorum aliter transfertur, ut dicant 'prosequetur me vir meus', id est non ambigo de amore in me viri mei, erit mihi in hac vita comes et eius dilectio me ad mortem usque deducet et prosequetur, tres enim filios genui ei (~ ei filios genui φ, *Rab.*)/ **IS** ety 7,7,9 > ANG (214D): dixit enim Lia quando peperit eum (eum genuit *ANG*), non ambigens de amore viri: nunc mecum erit v. m. quia (quod *B*) peperi ei tr. f. (< HI q) **Remigius Antiss.** (PL 131,107D): alia translatio dicit: persequetur me vir meus (< HI q)

35 35 **100**: /et concipiens adhuc peperit... (= E,S)... eius/ **101**: /et concepit... (= E,S)... eius/ **BEA** Apc 2 pr 2,6 (110): quando enim peperit eum Lia, laudem domino retulit dicens: modo super hoc conf. dom.; et ob id (hoc *NPQ*) vocatus est Iuda (< IS ety) **HI** q (45,6) > Raban (PL 107,597B): /(+ et φ, *Rab.*) concepit et peperit et genuit f. et dixit: nunc super hoc conf. dom.; et ob id voc. nom. eius Iuda **IS** ety 7,7,10 > ANG (214D): quando enim peperit eum Lia, laudem domino rettulit dicens: nunc super hoc conf. dom.; et ob id (hoc *K*) vocatus est Iudas (iuda *ANG*) (< HI q) **KA** Λ a 53 (97): peperit Lia Iacob viro suo filios quattuor et stetit a partu
Λ b 53 (97): peperit Lia Iacob (+ viro suo *E*) filios quattuor et cessavit a partu

30,1 **100**: /Videns... (= S)... viro suo Iacob zelari coepit sororem suam Liam... (= E)... filium, sin autem ego morior/ **101**: /Videns... (= S,E)... moriar/ **AN** Jb 2 (487D): insipiens fuit Rachel quando dicit ad Iacob: da mihi filios **AU** Fau 22,54 (649,23): et zelavit Rachel sororem suam **PS-EUS-C** *2,1 (1082C)*: et dicebat ad virum: da mihi filium aut moriar **HI** Jov 1,5 (216B): existimante Rachel viri esse dare liberos ac dicente: da mihi filios, sin autem moriar/ (freie Wiedergabe der Worte Jovinians) **IS** Gn 25,15 (261C): et zelavit Rachel sororem suam (< AU Fau)

2 **100**: /Indignatus... (= S,E)... tui/ **101**: /indignatus... (= S,E)... praedavit te fructu uteri tui/ **PS-AM** alt (227,25): Iacob ad Rachelem sic respondit: numquid ego pro deo sum, ut dem tibi filium **AP-V** Jub *28,18 (33a)*: *(Lücke)* ventris tui aut dereliqui te/ **HI** Jov

Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου Βαλλα· εἴσελθε πρὸς αὐτήν, καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ ἵνα
E ecce ancilla mea Balla intra ad eam et pariet (S) super femora mea et ut
H habeo inquit famulam Balam ingredere „ „ +et concipiet ut pariat „ genua „ „ illam et

τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς. **4** καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα· εἰσῆλθεν
τεκνοποιησωμαι
S adoptabo mihi filios ex ea (E) et dedit ei Ballam ancillam suam in mulierem (S) intravit
accipiam et ego filios illi ipsi uxorem
H habeam ex ea filios deditque illi Balam „ coniugium quae
illa ei

δὲ πρὸς αὐτὴν Ιακωβ. **5** καὶ συνέλαβεν Βαλλα ἡ παιδίσκη Ραχηλ καὶ ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱόν.
~ ιακωβ προς αυτην ~ υιον τω ιακωβ
S autem Iacob ad Ballam (E) et concepit Balla ancilla Rachel et peperit filium Iacob
+ancillam suam ~ Iacob filium
H [5]ingresso ad se viro „ „ „ „ „ „

6 καὶ εἶπεν Ραχηλ Ἔκρινέν μοι ὁ θεὸς καὶ ἐπήκουσεν τῆς φωνῆς μου καὶ ἔδωκέν μοι υἱόν· διὰ τοῦτο
με κυριος καὶ
E et dixit Rachel iudicavit mihi deus et exaudivit vocem meam et dedit mihi filium propter hoc
indicavit me dominus exaudiens et ea
H dixitque Rahel „ „ dominus „ „ „ „ dans „ „ et idcirco
et dixit me deus deditque

ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Δαν. **7** καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλλα ἡ παιδίσκη Ραχηλ καὶ ἔτεκεν υἱὸν
~ και ετεκεν βαλλα η παιδισκη ραχηλ
E vocavit nomen eius Dan et concepit adhuc (S) Balla ancilla Rachel et peperit filium
(O) et peperit Bala ancilla Rachel „
H appellavit „ illius „ rursumque Bala concipiens peperit
eius filium

3 προς cfikorxc$_2$ | illam (H) ΛΧΣ^{o}ΤΜΦΘ^{AG}ΨΩ | +et concipiet? AP-V | et (H) G: = 𝔊𝔐 | et adoptabo mihi filios 91-96.100: —καγω b𝔙^{lp} ut accipiam et ego filios 101: ινα A𝔏; τεκνοποιησωμαι Agnqr*st | illa (H) CXΣ^{M}BP^{2}Ω^{S}

4 ei 100.101; ΠA: **S** illi AU; H ×?AP-V: —αυτω bew𝔙 | ××H: —την παιδισκην αυτης 𝔈 | ×100.101; AP-V; H: —αυτω ms𝔄𝔙𝔏: = 𝔐 ipsi AU: **A** < 𝔊 ×××?KA: —αυτω γυναικα d | in 100.101; AP-V; H: = 𝔐 ×AU: **A** < 𝔊 | mulierem 100.101: **S** uxorem AU; AP-V: **I** | iacob ad ballam 100.101: *cf* ~ ιακωβ προς αυτην n𝔏𝔈 | +ancillam suam 100: < Anfang des Verses

5 —balla AP-V?; H | ancilla rachel 100.101: **S** = 𝔊 ××HI; AP-V; H: —η παιδισκη ραχηλ 𝔈: = 𝔐 | —et (H) O: —και 𝔙^{lp} | filium iac. 100.101: **S**: ~ υιον τω ιακ. dps𝔄𝔙𝔏𝔈 ~ iac. fil. HI: = 𝔊𝔐 filium× AP-V?; H

6 et dixit (H) Θ^{AG} | indicavit 100: Fehler | mihi 100.101; H: = 𝔊 me HI > IS > BEA; Rupert (PL 167,478A), Petrus Comestor (PL 198,1116C): με 30 ×?IS (Var) | deus 100.101; Θ$^{G^2}$: = 𝔊𝔐 dominus HI > IS > BEA; H: κυριος E, *cf* κ. ο θεος 𝔏 | exaudiens××?IS | deditque (H) Θ$^{G^2}$; et dedit Rupert (PL 167,478A) | —mihi HI (Var); Claudius Taurin. (PL 50,594A) | propter hoc 100.101: **S** = 𝔊 propterea HI et? AP-V: και 911 | eius (H) ΣTTP*Ψ^{D}Ω^{SM}

7 adhuc 100.101; HI: = 𝔊𝔐 ×AP-V: —ετι 𝔙^{w} | **S** 100.101: = 𝔊 **O** HI: ~ και ετεκεν βαλλα η παιδισκη ραχηλ acoxc$_2$: Hexapla < 𝔐 | —bala anc. rachel? AP-V | —υιον 𝔏 filium× (H) Claudius Taurin. (PL 50, 1,5 (216B): /responderit: numquid pro deo ego sum, qui te conclusit (freie Wiedergabe der Worte Jovinians)

3 3 **91.92.94.96**: T. super f. m. et adoptabo (adobtabo *91*) mihi (mici *91;* michi *96*) filios ex ea **100**: /Dixit ...(=E,S)...ea/ **101**: /dixit...(=E,S)...ut accipiam et ego filios ex ea/ **AP-V** Jub *28,19 (33a):* /et quoniam vidit Rachel quia peperit Lia Iacob quattuor filios, Rubem Symeon Levi Iudas, dixit Rachel ad Iacob: intra ad Ballam ancillam meam et concipiet et pariet mihi filium/

4 4 **100**: /et dedit ei Bellam...(=E,S)...Ballam ancillam suam/ **101**: /et dedit...(=E,S)...Iac⟨*ob*⟩ ad ⟨*B*⟩allam/ **AP-V** Jub *28,20 (33a):* /et dedit ⟨ei⟩ (*?Rönsch*) Ballam anc. s. in uxorem/ **AU** loc 1,109 (523,17): et dedit illi Ballan (laban *Cb;* ballam *LNd*) anc. s. ipsi uxorem: plenum esset, etsi 'ipsi' non adderetur **KA** Λ 54 (97): Rachel dedit (+viro suo *M*) Iacob ancillam suam Ballam (—Π$^{C^*}$*TCU*) et peperit ei duos filios

5 **100.101**: /et concepit...(=E)...Iacob/ **AP-V** Jub **5** *28,20 (33a):* /et concepit et peperit filium/ **HI** q (45,13) > Raban (PL 107,597B): et concepit Bala (balla φ) et peperit Iacob filium/ **KA** Γ a 38 (77): ubi ancilla (+Rachel *D*) parit ex Iacob Dan

6 **100.101**: /et dixit R.: iudicavit (indic. *100*)...(=E) **6** ...Dan/ **AP-V** Jub *28,20 (33a):* /et voc. nom. eius Dan, nono mense huius sexti anni septimanarum/ **BEA** Apc 2 pr 2,11 (111): Balla (bella *GE*) enim dum

δεύτερον τῷ Ιακωβ. **8** καὶ εἶπεν Ραχηλ Συνελάβετό μοι ὁ θεός, καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου καὶ
συνεβαλετο
S alterum Iacob et dixit Rachel suscepit me deus et conparavit me sorori meae et
O secundum " " " " habitare me fecit " × habitatione cum sorore mea "
H alterum × pro quo ait Rahel comparavit me " × × " " " "
× dominus

ἠδυνάσθην· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νεφθαλι. **9** Εἶδεν δὲ Λεια ὅτι ἔστη τοῦ τίκτειν,
ιδουσα ×
S potens facta sum (E) et vocavit nomen eius Nepthalim (S) vidit autem Lia quod stetit partus eius
O invalui et videns quoniam steterit
H " vocavitque eum " sentiens × " " parere desisset
nomen eius

καὶ ἔλαβεν Ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ιακωβ γυναῖκα. **10** εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν
× +εις × × × ×
S et accepit Zelfam ancillam suam et dedit eam Iacob in mulierem × × × ×
H × × Zelpham " " × marito tradidit × × × × × ×
et

Ιακωβ, καὶ συνέλαβεν Ζελφα ἡ παιδίσκη Λειας καὶ ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱόν. **11** καὶ εἶπεν Λεια Ἐν τύχῃ· καὶ
× συνελαβεν δε × × × × × × ~ υιον τω ιακωβ εντυχηκα
και ετεκε ευτυχη(κα)
S × concepit autem Zelfa ancilla Liae et peperit filium Iacob et dixit Lia inpetravi et
et concepit × × × × beata felix facta sum
O et peperit " " " × × Iacob filium " " " in fortuna "
H × qua post conceptum × × edente × " × " × feliciter "

994B) | alterum 100.101; H secundum HI; AP-V

8 **S** 100.101 **O** HI > IS | suscepit me deus et conparavit me 100.101: < συνελαβετο μοι ο θεος και συνεβαλετο με?, *cf* συνεβαλετο A^1 h habitare me fecit deus habitatione? HI > IS: *cf* συνανεστρεψεν με ο θεος συναναστροφην α′ | dominus (H) $\Lambda^{H}M\Phi\Theta^{M}P\Psi\Omega$, Rupert (PL 167,478A): *cf* dominus deus 𝔏 | nomen eius (H) Rupert (PL 167,478A): = 𝔊𝔐

9 vidit autem 100.101: = 𝔊 et videns AP-V: *cf* ιδουσα δε fir𝔄𝔅𝔈 Chr —δε 18 | quod 100.101; H quoniam AP-V | stetit 101 steterit 100 | et 100.101; *cf* AP-V; P*: = 𝔊𝔐 ×H: —και f𝔄𝔅𝔈 | in 100.101; AP-V: +εις c Chr: = 𝔐

10 —εισηλθεν δε προς αυτην ιακωβ 961 DEabclmnoqs(txt)uwxc$_2$𝔄𝔏𝔈 Chr: = 𝔐 | **S** 100.101; *cf* AP-V **O**? HI concepit autem 100.101: συνελαβεν δε 961 Ebdoswxc$_2$ et concepit AP-V: = 𝔊 et peperit HI: και ετεκε a: = 𝔐 | —zelfa anc. liae AP-V: —ζελφα η παιδισκη λειας p | ××H: *cf* —η παιδ. λειας 𝔈 | et peperit 100.101; AP-V: = 𝔊 ××HI: —και ετεκεν acmo: Hexapla = 𝔐 | filium iacob 100.101: ~ υιον τω ιακωβ 𝔄𝔅𝔏 ~ iacob filium HI: = 𝔊𝔐 —iacob AP-V

11 **S** 100.101 **O** HI | inpetravi 100.101: εντυχηκα cx felix (beata) facta sum AU: I: ευτυχη r, Augustinus;

eum peperisset, dixit Racel domina eius: iudicavit me dominus et exaudivit dicens: dedit mihi filium (< IS ety) **HI** q (45,13) > Raban (PL 107,597B): /et dixit R.: iud. me dominus... (= E)... mihi (—*Raban*) fil.; propterea voc. nom. eius Dan **IS** ety 7,7,14 > Raban (PL 111,44C), ANG (215B): Bala enim dum eum peperisset, dixit Rachel domina eius: iud. me (—*ANG*) dominus et exaudiens (exaudivit et *K*) ded. mihi fil. (< HI q)

7 7 **100.101**: /et conc. adhuc Balla (*101;* ballam *100*) ...(= S)... Iacob/ **AP-V** Jub *28,21 (33a):* /et adiecit Iacob et introivit ad Ballam et conc. et pep. fil. secundum Iacob/ **HI** q (45,19) > Raban (PL 107,597C): et conc. adhuc et pep. Bala (balla φ)...(= O)... Iacob/

8 8 **100.101**: /et dixit...(= S)... conparavit (*101;* conpar^{a}vit *100*)... (= S,E)... Nepthalim/ **AP-V** Jub *28,21 (33a):* /et vocavit Rachel nomen eius Neptalim, in quinto mense septimi anni secunda septimanarum quarta/ **HI** q (45,20) > Raban (PL 107,597C): /et dixit... (= O,E)... Neptalim (βγ; nefthali φ; nephtali *Rab.*)... unde et Aquila ait: συνανέστρεψέν με ὁ θεὸς συναναστροφήν, pro quo in hebraeo scriptum est neptule eloim neptalti **IS** ety 7,7, 13 > ANG (215A): unde et dixit Rachel, cum eum peperisset ancilla eius (—*B*) Bala: habitare me fecit (facit *ANG*) deus habitationem (-one *BCT, ANG*) cum sorore mea (< HI q)

9 **100**: /Vidit aut. L. quod steterit p. eius et acc. 9
Zelpham...(= S)... mulierem/ **101**: /Vidit...(= S)... mulierem/ **AP-V** Jub *28,22 (33a):* /et videns Lia quoniam detenta est et non est pariens, et dedit aliam (*statt* zelfam) anc. s. Iacob in mulierem/ **KA** Λ 55 (97): et Lia (lya *XY²EOI;* —*Y**) dedit illi (ei Φ^{P}*WCS;* iacob *BEOI*) ancillam suam (balam *U;* +balam *C*) et peperit ei filios duos/14

10 **100.101**: /conc. aut. Zelfa (*101;* zelpha *100*)... 10
(= S)... Iacob/ **AP-V** Jub *28,22 (33a):* /et concepit et peperit filium/ **HI** q (45,29) > Raban (PL 107,597D): et peperit...(= O)... filium/

11 **100.101**: /et dixit Lia: inpetravi (*101;* impetravi 11
100)...(= S)... Gad/ **AP-V** Jub *28,22 (33a):* /et voc. Lia nom. eius Gad, et in duodecimo mense octavi anni tertio die septimanarum quinti/ **AU** Gn q 91 (46,24): quod latini habent nato filio Liae de Zelfa quod dixerit: beata vel felix facta sum, graeci habent εὐτύχη, quod magis bonam fortunam significat **HI** q (45,30) > Raban (PL 107,597D): /et dixit...(= O)... Gad. ubi nos posuimus 'in fortuna' et graece dicitur ἐν τύχῃ, quae potest eventus dici, in hebraeo habet bagad, quod Aquila interpretatur 'venit accinctio', nos autem dicere possumus 'in procinctu'

ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γαδ. **12** καὶ συνέλαβεν Ζελφα ἡ παιδίσκη Λειας καὶ ἔτεκεν ἔτι
ετεκε +ετι × × × × × ×
S vocavit nomen eius Gad et concepit adhuc Zelfa ancilla Liae et peperit iterum
O " " " " " peperit × " " " × × ×
H idcirco " " " " peperit quoque × Zelpha × × × × ×
e peperit
t

τῷ Ιακωβ υἱὸν δεύτερον. **13** καὶ εἶπεν Λεια Μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαρίζουσίν με
~ υιον δευτερον τω ιακωβ +ειμι και μακαριουσι +πασαι
S filium × (E) Iacob et dixit Lia felix ego sum quia beatificabunt me omnes
O " secundum beata ειμι εγω quoniam beatificant ×
~ sum ego et beatam me dicunt
H × alterum × dixitque " hoc pro beatitudine mea beatam quippe me dicent ×
omnes

αἱ γυναῖκες· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ασηρ. **14** Ἐπορεύθη δὲ Ρουβην ἐν ἡμέραις
+(ο εστιν) πλουτος ×
E mulieres et vocavit nomen eius Aser quod est dives abiit autem Ruben in diebus
× × × exiit
divitiae
H " propterea appellavit eum " × × × egressus " " × tempore
nomen eius ×

θερισμοῦ πυρῶν καὶ εὗρεν μῆλα μανδραγόρου ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λειαν τὴν μητέρα αὐτοῦ.
E messis tritici et invenit mala mandragorae in agro et adtulit illa ad Liam matrem suam
mandragor(ic)a(s) matri suae Liae
H " triticeae × in agro × repperit mandragoras quos matri Liae detulit
tritici et +suae

εἶπεν δὲ Ραχηλ τῇ Λεια Δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. **15** εἶπεν δὲ Λεια
και ειπε × × και ειπεν
S dixit autem Rachel Liae da mihi de mandragoricis fili tui et dixit Lia ad Rachel
mandragoris
H dixitque Rahel × " " partem " mandragoris filii " illa respondit × ×
×

ευτυχηκα M(mg)abdefhijkmnoptvwc$_2$ Thdt in fortuna HI: = 𝔊𝔐 (Ketib)

12 **S** 100.101 **O** HI | et (pep.) (H) Ψ^{B*}; *cf* (peperit)que Λ^{H}, Claudius Taurin. (PL 50,994B), Rupert (PL 167,478B): = 𝔊𝔐 | concepit 100.101: = 𝔊 peperit HI; H: ετεκε acmo: Hexapla = 𝔐 | adhuc 100.101: +ετι Abdipqtuvwc$_2$𝔙𝔈 × HI; H: = 𝔊𝔐 | —η παιδισκη λειας 𝔈 | et peperit iterum 100.101: = 𝔊 ××× HI; H: —και ετεκεν ετι acmo: Hexapla = 𝔐 | filium (secundum) iacob 100.101; HI: ~ υιον δευτερον τω ιακωβ acikmox c$_2$𝔄𝔙: (Hexapla) = 𝔐 | ×100.101: alterum + iterum zusammengefallen? secundum HI: = 𝔊𝔐

13 felix 101 beata 100; HI > IS | ego sum 100.101: **S**: +ειμι 911 ~sum ego HI$^{1}/_{2}$: ειμι εγω f𝔄 ego× HI$^{1}/_{2}$ > IS: = 𝔊 | quia 101; HI$^{1}/_{2}$ quoniam 100 et HI$^{1}/_{2}$ > IS: και 𝔈 | beatificabunt 101: μακαριουσι defgjmpst𝔄𝔙 Phil Chr beatificant HI > IS beatam me dicunt 100 | omnes 101; BΩ^{S}, Petrus Comestor (PL 198,1116C): +πασαι AEfi^{ar} ×100; HI > IS; H: = 𝔊𝔐 | nomen eius (H) Σ^{OM}: = 𝔊𝔐 | quod est dives 100: +ο εστιν πλουτος fikr𝔄-codd𝔈 ×××101; AP-V; H: = 𝔊𝔐 divitiae HI: +πλουτος 911 Edpx𝔄-ed𝔙

14 abiit 100.101: **S** exiit? *cf* AU > IS | —autem (H) Π: —δε m𝔙 | tritici (H) ΠΨ^{M}P* | +et (H) Ω^{S} | mandragorae 101; *cf* GR-I: = 𝔊 mandragora (100); KA Δ mandragorica AU > IS mandragoria KA Δ (Var) ×mandragoras AM; H | ad liam matrem suam 100.101: **S** = 𝔊𝔐 matri suae liae AM?; Σ^{O2}T*; *cf* s. m. l. Ψ^{B2} | dixitque H: και ειπε Chr: = 𝔐 | —τη λεια m | —partem (H) Θ^{O2}: = 𝔊𝔐 | mandragoricis 100 mandragoris 101; HES; H

15 et dixit 100.101: και ειπεν dp: = 𝔐 | non satis 100.101: **S** = 𝔊 parum AU > IS; *cf* H | accepisti

IS ety 7,7,15 > Raban (PL 111,45C), ANG (215B): quando enim peperit eum Zelpha, dixit domina eius Lia: in fortuna, id est quod dicitur 'in procinctu' vel 'eventu' (< HI q)

12 12 **100.101**: /et conc. adh. Zelfa *(101;* zelpha *100)* ...(= S)...Iacob/ **AP-V** Jub *28,23 (33a)*: /introivit ad eam et peperit illi filium/ **HI** q (46,7) > Raban (PL 107, 597D): et peperit...(= O)...Iacob/

13 13 **100**: /et dixit Lia: beata ego sum, quoniam beatam me dicunt mulieres...(= E)...dives/ **101**: /Et dixit ...(= E)... Aser/ **AP-V** Jub *28,23 (33a)*: /et voc. n. e. Aser, in secundo mense decimi diei in quinto anno septimanarum quarto/16 **HI** q (46,8) > Raban (PL 107,597D): /et dixit Lia: beata ego, quia beatificant me mulieres; et voc. n. e. Aser, divitiae. male additae sunt 'divitiae', id est πλουτος (46,11): beata sum ego et beatificant me mulieres **IS** ety 7,7,16 > Raban (PL 111,46B), ANG (215B): dum enim peperisset eum Zelpha, dixit Lia: beata ego et beatificant me mulieres (< HI q)

14 14 **100**: /Abiit aut. R. in d. mes^{is} tr. et inv. mala mandratora in a. et adt. illam ... (= E,S) ... tui/ **101**: abiit...(= E,S)...mandragoris fili tui/ **AM** 118 Ps 19,24, 2 (434,19): 15/mandragoras Ruben primogenitus adtulerat matri suae Liae **AU** Fau 22,56 (652,12): propterea Liae filius mala mandragorica invenit exiens in agrum **CY-G** cen 38 (876): malum Rachel (*cf* K. Strecker, Zeitschr. für wissenschaftl. Theologie 54 [1912] 74) **EUCH** inst 2 (146,18): mandragora in Genesi genus pomi simillimum parvo peponi specie vel odore **GR-I** Ct 4 (161): haec est

Οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήμψῃ;
E non satis est tibi quod acceperis virum meum num et mandragorica fili mei vis accipere
parum acceperis nunc mandragor(i)a(s)
~ virum meum accepisti insuper
H parumne tibi videtur „ praeripueris maritum mihi nisi etiam mandragoras filii „ tuleris

εἶπεν δὲ Ραχηλ Οὐχ οὕτως· κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.
S dixit autem Rachel non sed dormiat tecum hac nocte pro mandragora fili tui
H ait × Rahel × × „ „ „ „ „ mandragoris filii „

16 εἰσῆλθεν δὲ Ιακωβ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας, καὶ ἐξῆλθεν Λεια εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ εἶπεν Πρός με
ηλθεν × × × αυτου +αυτω
~ εξ αγρου ιακωβ
C cum veniret × de agro Iacob × × occurrit ei Lia eumque detinens ait × ad me
S venit autem Iacob ex agro vespere et exiit Lia in oviam eius et dixit ei „ „
H redeuntique ad vesperam de agro Iacob × egressa est in occursum Lia „ ad me inquit
× × × +eius +ait (ei)
~ Iacob de agro

εἰσελεύσῃ σήμερον· μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς
C intrabis × (E) conduxi enim te pro mandragorica fili mei (S) × dormiit cum ea
S „ hodie mandragoris
H „ × quia mercede conduxi „ „ mandragoris filii „ × dormivit „ „
dormivitque illa

τὴν νύκτα ἐκείνην. **17** καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς Λειας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱὸν πέμπτον.
× × ×
S illa nocte (E) et exaudivit dominus Liam et concepit et peperit Iacob filium quintum
audivit deus × ×
H nocte illa „ „ deus preces eius concepitque „ „ × „ „
dominus ×

18 καὶ εἶπεν Λεια Ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί
+μοι μοι
E et dixit Lia dedit mihi deus mercedem meam propter quod dedi ancillam meam viro
× dominus magnam quia
H „ ait × „ × „ „ mihi quia „ „ „ „

100; AU > IS acceperis 101 ~ virum meum acc. AU½ > IS Gn 25,23 | num = 𝔊] nunc 100.101: **S** insuper AU > IS | mandragorica 100; AU mandragora 101 mandragoriam AU½ (Var) mandragorias AU½ (Var) mandragoras AM; IS Gn 25,23.24; H | sed 100: < sic = 𝔊? | mandragora 100: Accus. plur. neutr.

16 **C**? AU > IS **S** 100 | ηλθεν no | — δε eq | de agro iac. AU > IS; H: ~ εξ αγρου ιακωβ 961 iac. (ex) agro 100; Σ^{M}: = 𝔊𝔐 — de agro (H) Σ^{T}: — εξ αγρου x | — vespere? AU > IS; — ad vesp. (H) 1 Handschrift bei Vercellone | eius 100; CΛ^{H}Σ^{OM}BMΦ^{P}ΘP^{2}ΨΩ: αυτου 911 c*dfgnp: = 𝔐 | + ait (H) G^{c}CΛ^{L}Σ^{M}BTMΦ$^{RA^{2}ZGVP}$ΘP^{2} ΨΩ: = 𝔊𝔐 + ait et (H) O | × AU > IS; H: = 𝔊𝔐 ei 100; O (et): + αυτω dp𝔔𝔈 | × AU > IS; H: = 𝔐 hodie 100: = 𝔊 | mandragorica 100 mandragoris AU; H | dormivitque (H) Σ^{OM}BP: = 𝔊𝔐 | illa (H)] illea Σ^{M}: < illa + ea

17 exaudivit 100; H: = 𝔊 audivit HI: *cf* 𝔐 | dominus 100; Σ: *cf* dom. deus 𝔔 deus HI; H: = 𝔊𝔐 | iacob 100; HI: = 𝔊𝔐 × AP-V?; H: — τω ιακωβ 𝔈 | quintum 100; HI; H: = 𝔊𝔐 × AP-V?; B: — πεμπτον n

18 mihi 100: **S**: + μοι Abfijkls(mg)w𝔄𝔅𝔈 × HI > IS > BEA; H: = 𝔊𝔐 | dominus HI (Var) | meam HI > IS > BEA: = 𝔊𝔐 magnam 100: < meam mihi H: μοι 911?E | propter quod 100: **S** = 𝔊 quia

mandragora cuius fructum Ruben primitivus filius Liae... in agro invenit, quem Rachel quae similitudinem ecclesiae gerebat concupiscens accipit **HES** *5 (1014A):* et cum dixisset: da mihi de mandragoris filii tui/ **IS** Gn 25,20 (262B): propterea Liae filius mala mandragorica invenit exiens in agrum (< AU Fau) **KA** Δ 120 (88): de mala mandragora (mandragoria *DLV;* de mandragoris filii *F*) Λ b 55 (97): 9/et de mandragoris (-goras *E**)

15 15 **100**: /et dixit...(= S,E)...nunc et...(= E,S)...tui/ **101**: /et dixit...(= S,E)...acceperis v. m.? nunc et mandragora fili mei vis *(Lücke)* **AM** 118 Ps 19,24,2 (434,17): legimus etiam quod mandragoras acceperit sancta Rachel a sorore sua Lia, ut concederet ei illa nocte dormire cum sancto Iacob/14 **AU** Fau 22,56 (651,2): acceptis a filio Liae mandragoricis malis 22,57 (653,9): parum est t. quod virum meum accepisti, insuper et mandragorica (mandragoriam *S*) filii m. vis acc. 22,57 (653,16): parum est t. quod accepisti v. m., insuper et mandragorica (*korr. zu* mandragorias *S*) filii m. vis acc. **HES** *5 (1014A):* /respondit: parumne...(= H)...mihi **IS** Gn 25,19 (262B): acceptis a filio Liae mandragoricis malis (< AU Fau 22,56) 25,23 (263A): parum est t. quod virum meum accepisti, insuper et mandragoras filii m. vis acc. (< AU Fau 22,57) 25,24 (263B): parum est t. quod accepisti v. m., insuper et mandragoras filii m. vis acc. (< AU Fau 22,57)

16 **100**: /Venit...(= S,E,S)...nocte/ **AP-V** Jub 16 *28,24 (33a):* 13/introivit ad illam/ **AU** Fau 22,58 (654,2) > IS Gn 25,26 (263C): quod cum veniret...(= C,E)...mandragoris filii mei 22,58 (654,12) > IS Gn 25,27 (263D): ad me intrabis

17 **100**: /et exaudivit...(= E)...quintum/ **AP-V** 17

μου· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισσαχαρ, ὅ ἐστιν Μισθός. **19** καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεια καὶ ἔτεκεν
E meo et vocavit nomen eius Isachar quod est mercis et concepit adhuc Lia et peperit
H " appellavitque " illius eius Issachar × × × × rursum rursumque Lia concipiens concepit × et "

υἱὸν ἕκτον τῷ Ιακωβ. **20** καὶ εἶπεν Λεια Δεδώρηταί μοι ὁ θεὸς δῶρον καλόν· ἐν τῷ νῦν καιρῷ
E filium sextum Iacob et dixit Lia (S) donavit mihi deus bonum donum in hoc nunc tempore
(O) dotavit me dominus " dote bona en " × "
H sextum filium × " ait × ditavit dotavit " dominus " " " etiam hac vice

αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου, ἔτεκον γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἓξ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
S diliget me vir meus peperi (ετεκε(ν)) enim ei × filios sex ~ εξ υιους propter hoc
O habitabit mecum " " quia peperi " sex filios et (E) vocavit nomen eius
H mecum erit maritus " eo quod genuerim genuerit × " " " et idcirco appellavit " " illius

Ζαβουλων. **21** καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν θυγατέρα καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς Δινα.
E Zabulon et post hoc haec peperit filiam et vocavit nomen eius Dina + και εστη του τικτειν et stetit partus eius
H " × " quem " " nomine × × Dinam × × × ×

22 Ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς Ραχηλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς καὶ ἀνέῳξεν
E memor factus est autem deus Rachel et exaudivit eam dominus deus et adaperuit dominus
memoratus × × dominus × × × illam × × × aperuit ×
H recordatus × quoque dominus Rahelis × " " × × " aperuit ×
est × deus et

HI; H | eius 100; HI; AP-V; COΨ^{DM}Ω^{S}, Claudius Taurin. (PL 50,994C) | quod est mercis 100; *cf* HI: = 𝔊 ×××*cf* HI; AP-V; H: —ο εστιν μισθος acoc$_2$: Hexapla < 𝔐
19 rursumque (H) BΦ^{P}Θ^{M}: *cf* 𝔊𝔐 | concepit (H) Σ^{T}: = 𝔊𝔐 | et (H) Ψ^{B*M}: *cf* 𝔊𝔐
20 **S** 100 **O** HI | dotavit HI; grelvsc | dominus HI (Var); GΩ^{S}, Guibert (PL 156,226D) | diliget 100 (diligit); HI: = 𝔄𝔙𝔈; < deliget?, aber *cf* Ps 118,30 HIL habitabit mecum? HI > IS: συνοικησει μοι α′ | genuerit (H) Ω^{M}: *cf* ετεκε(ν) 911 fm | —ei (H) P*: —αυτω m | filios sex 100: = 𝔊 sex filios HI; H: ~ εξ υιους abckwxc$_2$: (Hexapla) = 𝔐 | illius (H) Θ^{G*}; huius Claudius Taurin. (PL 50,994D)
21 hoc 100; HI: = 𝔊 haec HI (Var): = 𝔙 | et stetit partus eius 100: **S**: + και εστη του τικτειν A: < 29,35 ××××HI; H: = 𝔊𝔐
22 memor factus 100: **S** memoratus KA | × KA (Var); H est (H) Σ^{TM}X | autem 100: = 𝔊 × KA; Λ^{H} Σ^{T}Φ^{A*}: — δε r* | deus 100; KA; AP-V; Θ^{G2}: = 𝔊𝔐 dominus KA (Var); H | —et exaud. eam dom. deus? AP-V: —και επηκουσεν αυτης ο θεος 𝔈 | et (H) Λ^{H}Π^{C}Ψ^{D}: = 𝔊𝔐 | eam 100; H illam PS-HI | dominus deus 100: *cf* ο θεος] κυριος Cyr × deus PS-HI: = 𝔊𝔐 ×× H: —ο θεος en Chr | adaperuit 100: **S** aperuit PS-HI; AP-V; H: **I** | dominus

Jub *28,24 (33b):* /et concepit et peperit filium/ **CY-G** hept 1,969 (37): post hos Issacharus paritur iam germine quino (*AC;* quinto *G*)/19 **HI** q (46,16) > Raban (PL 107, 598A): et audivit deus . . . (= E) . . . quintum/
18 18 **100**: /Et dixit . . . (= E) . . . magnam propter . . . (= E) . . . mercis/ **AP-V** Jub *28,24 (33b):* /et vocavit n. e. Isacahar **BEA** Apc 2 pr 2,9 (111): unde et dum natus est dixit Lia: dedit deus merc. meam (< IS ety) **EP-SC** Ct *207 (85):* in lege dictum est quia mercis mandragorae Hisacar facta est **HI** q (46,17) > Raban (PL 107,598A): /et dix. L.: dedit deus (dominus *Rab.*) merc. meam quia . . . (= E) . . . Issachar. etymologiam huius nominis LXX interpretes ediderunt 'est merces'; non utique, ut plerique addito pronomine male legunt, aestimandum est ita scriptum esse quod is (—*Rab.*) est merces, sed totum nomen interpretatur 'est merces' **IS** ety 7,7,11 > Raban (PL 111,44A), ANG (215A): unde et dum natus est, dixit Lia (~ l. d. *ANG*): dedit deus merc. meam (< HI q)
19 19 **100**: /et concepit . . . (= E) . . . Iacob/ **AP-V** Jub *28,25 (33b):* et introivit adhuc Iacob ad Liam et concepit et peperit duos masculum et feminam/ **CY-G** hept 1,970 (37): 17/sexta subit proles nomen Zabulonis adepta/21 **HI** q (46,26) > Raban (PL 107,598B): et conc. adhuc Lia (~ lia adh. *Rab.*) . . . (= E) . . . Iacob/
20 **100**: /et dixit Lia . . . (= S) . . . diligit . . . (= S,E) . . . Zabulon/ **AP-V** Jub *28,25 (33b):* /et vocavit nomen masculi Zabylon/ **HI** q (46,27) > Raban (PL 107,598B): /et . . . (= E,O) . . . deus (dominus *Rab.*) dote b.; en (βγ; in φ; ex *Rab.*) . . . (= O,E) . . . Zabulon. ubi nos posuimus 'habitabit mecum' et LXX interpretati sunt 'diliget me', in hebraeo habet iezbuleni; et est sensus: quia sex filios genui Iacob, propterea iam secura sum, habitabit enim mecum vir meus; unde et filius meus vocatur habitaculum **IS** ety 7,7,12 > Raban (PL 111,44A), ANG (215A): sextum enim hunc filium genuerat Lia; propterea iam secura dixit: habitabit (-avit *BKT, Rab.*) mecum vir meus (~ v. m. mec. *Rab.*) (< HI q)
21 **100**: /et pos . . . (= E) . . . eius/ **AP-V** Jub *28,25* 21

αὐτῆς τὴν μήτραν, **23** καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱόν. εἶπεν δὲ Ραχηλ Ἀφεῖλεν ὁ θεός
~ την μητραν αυτης συνελαβε και και ειπεν ×
E deus vulvam eius et concipiens peperit Iacob filium (S) et dixit Rachel abstulit deus
× matricem concepit et × ×
~ eius vulvam
H × „ illius quae concepit et „ × „ dicens × „ „
eius

μου τὸ ὄνειδος· **24** καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιωσηφ λέγουσα Προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον.
~ το ονειδος μου ~ μοι ο θεος ×
S inproperium meum (E) et vocavit nomen eius Ioseph dicens apponat mihi deus filium alterum
obprobrium adiciens adiciat dominus × alium
H obprobrium „ „ „ „ illius „ „ addat „ dominus „ „
a me eius ×

25 Ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκεν Ραχηλ τὸν Ιωσηφ, εἶπεν Ιακωβ τῷ Λαβαν Ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω
προς
S factum est autem cum peperisset Rachel Ioseph dixit Iacob ad Laban dimitte me ut eam
H × × nato autem × „ „ „ socero suo „ „ „ revertar

εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου. **26** ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδία, περὶ ὧν
+μοι × +μου
S in locum meum et in terram meam (E) redde mihi uxores meas et infantes meos pro quibus
da mulieres filios × ×
H „ patriam × „ ad „ „ da „ „ × „ liberos „ „ „
meam

δεδούλευκά σοι, ἵνα ἀπέλθω· σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. **27** εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν
και
E servivi tibi et eo (S) tu enim scis servitutem quam servivi tibi dixit autem ei Laban
× × (ab)ibo
H „ „ ut abeam „ × nosti „ qua „ „ ait × „ „
quam +et

deus 100: **S** ××PS-HI; AP-V; H: **I** = 𝔊𝔐 | vulvam 100; PS-HI; H matricem AP-V | ~ την μητραν αυτης 911 Dacfiklmoxc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 ~ eius vulvam PS-HI: = 𝔊 | eius (H) Σ^{o}P*

23 concipiens 100: **S** = 𝔊 concepit et PS-HI; AP-V; H: **I**: συνελαβε και 20 𝔄 Chr: = 𝔐 | iacob 100: **S** = 𝔊 × AP-V; H: = 𝔐 | et dixit 100: και ειπεν E: = 𝔐 | × H: — ραχηλ 𝔈: = 𝔐 | abstulit 100; AM; H: **E** | — deus 100* | ~ το ονειδος μου clnv𝔄, *cf* μου το ον. μου ax: = 𝔐 inproperium 100 obprobrium AM; H: **I** | a me (H) Θ: *cf* αφειλεν] + απ εμου 𝔄 Cyr-ed

24 eius 100; AP-V; ΣΦA*Ψ^{M} | dicens 100*; H: = 𝔊𝔐 adiciens 100^{2}: *cf* adiciat | apponat 100: **S** adiciat ORI; *cf* adiciens 100^{2} addat H; *cf* HI > IS | mihi d. 100; ORI; H: ~ μοι ο θεος DEbdefghijlnprsvw𝔄 Phil Chr Cyr Thdt | deus 100: **S** = 𝔊, Syr. dominus ORI; H: = 𝔐 | — filium HI > IS?; a: — υιον dpw | alium? HI > IS

25 ad 100; AP-V: *cf* προς 911 | ut H: *cf* Quentin p. X | meam (H) G*Ω^{S}: = 𝔊𝔐

26 redde 100: **S** = 𝔊 da AP-V; H: = 𝔐 | mihi 100; AP-V; H: + μοι ADEbfirv𝔈 Chr Cyr: = paläst. Targum | uxores 100; H mulieres AP-V | meas 100; AP-V: = 𝔊𝔐 × H: — μου AE𝔄-ed Chr | infantes 100: **S** filios AP-V | meos 100; AP-V; H: + μου DMbfiklw𝔄𝔙𝔈 Chr Cyr: = 𝔐 | — pro quibus servivi tibi AP-V? | et 100; AP-V: και 911 bdpw: = 𝔐 ut H: = 𝔊 | eo 100: **S** (ab)ibo AP-V | quam 100; GΠ^{CD*}

27 + et (H) Σ, Rupert (PL 167,480C), Petrus Comestor (PL 198,1117C); *cf* AP-V: = 𝔐 | auspicatus sum

(33b): /et nomen faeminae Dinam, et in septimi mensis septimi anni sexti septimanarum quarti/ **CY-G** hept 1,971 (37): 19/nascitur et virgo germanis congrua Dina **HI** q (47,5) > Raban (PL 107,598B): et post hoc (γφ, *Rab.;* haec β, *Claudius Taurin. PL 50,994D, Rupert PL 167, 478C*)...(= E)...Dina (dinam *Rup.*)

22 22 **100**: /Memor...(= E)...eius/ **AP-V** Jub *28,26 (33b):* /misertus est deus Rachel et aperuit matricem eius/ **PS-HI** ep 6,6 (84C) = PS-MAX ep 2,5 (941B): et exaudivit illam deus et aperuit eius vulvam/ **KA** Λ 56 (97): memoratus est (— *M*) deus (dominus Λ^{H}*MVSYBE; — OI*) Rachel/

23 23 **100**: /et concipiens...(= E,S)...abstulit deus (abstu/lit *korr. zu* abstulit/ds *m. 1*) inprop. m./ **AM** Jac 2,25 (46,22): beata Rachel quae abstulit obprobrium suo partu **AP-V** Jub *28,26 (33b):* /et concepit et peperit filium/ **PS-HI** ep 6,6 (84C) = PS-MAX ep 2,5 (941B): /et concepit **KA** Γ 39 (77): ubi Rachel parit Ioseph Λ 56 (97): /et peperit Ioseph (iosep Π^{C})

24 **100**: /et voc. n. eius Ioseph ^{a}dic^{i}ens (*corr. m. 1?*) ...(= E)...alterum/ **AP-V** Jub *28,26 (33b):* /et voc. n. eius Ioseph, in primo die mensis quarti in sexto septimanarum quarto huius/ **CY-G** hept 1,973 (37): aetherias tenerum Iosepum (-phum *A*) gignit ad auras **HI** q (47,9) > Raban (PL 107,598C), **IS** ety 7,7,17 > Raban (PL 111,47A), ANG (215B): Ioseph ab eo quod sibi alium addi (aliud additamentum *Rab. PL 111*) mater optaverat vocatur (vocavit *IS, Rab. PL 111, ANG*) augmentum **ORI** ser *141 (294,13):* adiciat mihi dominus fil. alt. (προσθετω μοι ο θεος υιον ετερον)

25 **100**: /Factum...(= S)...meam/ **AP-V** Jub *28,27 (33b):* /in tempore quo natus est Ioseph dixit Iacob ad Laban/

26 **100**: /redde...(= E,S)...tibi/ **AP-V** Jub *28,27 (33b):* /da mihi mulieres m. et filios m. et abibo ad patrem meum Isac et faciam mihi domum, quoniam conplevi an-

Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, οἰωνισάμην ἄν· εὐλόγησεν γάρ με ὁ θεὸς τῇ σῇ εἰσόδῳ.
E si inveni gratiam ante te auspicatus sum enim quia benedixit me deus in introitu tuo
auguratus essem utique (et) benedixit (enim) dominus × meo
H × inveniam „ in conspectu tuo experimento didici × quod benedixerit mihi „ propter te
quia benedixit dominus

28 διάστειλον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ δώσω. 29 εἶπεν δὲ αὐτῷ Ιακωβ Σὺ γινώσκεις
E segrega × mercedem tuam × × et dabo tibi (S) dixit autem × Iacob tu scis
expecta me in mercede ×
H constitue × „ „ × × quam dem „ at ille respondit „ nosti
michi

ἃ δεδούλευκά σοι καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ· 30 μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν
S quantum servierim tibi et quanta fuerint mecum pecora tua minima enim erant quae tibi erant
H quomodo „ „ „ „ in manibus meis fuerit possessio „ modicum × × × habuisti
servivi quantum fuit

ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ηὐξήθη εἰς πλῆθος, καὶ ηὐλόγησέν σε κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν
S ante me et creverunt in multitudinem (E) et benedixit te dominus ad pedem meum nunc
H antequam venirem „ nunc dives effectus es benedixitque tibi „ „ introitum „ iustum est
deus in introitu

οὖν πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον; 31 καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Τί σοι δώσω; εἶπεν δὲ
E ergo quando faciam et ego ipse mihi domum (S) et dixit ei Laban quid tibi dabo dixit autem
H igitur ut aliquando provideam etiam domui meae dixitque ×, „ „ dabo tibi at ille ait

αὐτῷ Ιακωβ Οὐ δώσεις μοι οὐθέν· ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου
S ei Iacob non dabis mihi quicquam si feceris verbum meum × iterum pascam oves tuas
H × × nihil volo × × sed si „ quod postulo × „ „ et custodiam

enim 100: = 𝔙 augur(i)atus sum utique 91-96 auguratus essem× AU: **A** = 𝔊 | quia benedixit 100, *cf* Petrus Comestor (PL 198,1117C); quia benedixerit (H) $\Phi^{R}\Omega^{s}$; quod benedixit (H) Rupert (PL 167,480C.481C) et benedixit enim 91 > te ben. enim 94-96: Dublette et benedixit 92: = 𝔐 benedixit enim AU loc 1: = 𝔊 benedixit AU loc 2?: —γαρ begjw𝔙 | mihi H > 92 | dominus 96; $B\Phi^{R*G*}$: = 𝔐 | in 91-96.100; AU: +επι Ddefgijprv Or-gr Chr ×AU loc 1 (Var): = 𝔊 | propter te H: = 𝔈 | meo 91

28 segrega 100: **S** expecta? AP-V | ×mercedem tuam 100; H: = 𝔊𝔐 me in mercede×? AP-V: *cf* μου τ. μισθον× E + michi (H) Φ^{G}: +μοι g𝔄 | —προς με $\mathfrak{E}^{p}$ | tibi 100; AP-V; H: +σοι ADflnot𝔙𝔇𝔈

29 ×100; H: —αυτω efgi*jmc$_2$ | +servitutem (H) Σ^{M}: την δουλειαν ην bw𝔙𝔇 Cyr-cod: = paläst. Targum, *cf* Syr.: < 30,26 | quantum 100: οσα 911c$_2$𝔄 | servivi (H) O | quantum (H) O | fuit (H) *cf* Vercellone 107

30 —enim H: —γαρ 𝔄 | ~deus tibi (H) Ω^{s}: *cf* ~κυριος σε ao: Hexapla = 𝔐 | deus (H) $\Lambda\Omega^{s}$, Claudius Taurin. (PL 50,1000B): ο θεος Eir𝔙𝔇 Chr½ Cyr½, *cf* κ. ο θεος x𝔄 | ad pedem meum 100 in pede meo 91-96; AU: *cf* εν 84 𝔙𝔇 in introitu Claudius Taurin. (PL 50,1000B)½: = 𝔙𝔇: < AU Gn q + H, *cf* 30,27 | —etiam (H) $\Sigma^{T}\Omega^{M}$: *cf* —καγω Li𝔙^{p} Cyr⅓ | ipse 100 ×AU

31 —αυτω m: = 𝔐 | tibi dabo 100; agrelvsc: = 𝔊 | —αυτω egjkms Cyr-cod: = 𝔐 | sed si H: +δε Chr | verbum meum 100: < μου το ρημα? | —et custodiam (H) O: —και φυλαξω Chr | ita 100: < et?; *cf* itaque 30,32: — 𝔐

nos quibus servivi tibi pro duabus filiabus tuis, et ibo in domum patris mei/

27 27 **91.92.94.95.96**: LXX. auguratus (-riatus *94*) sum utique et (*91.92;* te *94-96*) benedixit enim (—*92*) me (mihi *92*) deus (dñs *96*) in introitu tuo (meo *91*) **100**: /Dixit... (=S,E)... tuo/ **AP-V** Jub *28,28 (33b):* /et dixit Laban ad Iacob/ **AU** loc 1,110 (523,19): si inveni gr. a. te, auguratus essem, benedixit enim me deus in (—*C*) intr. tuo. non videtur consequens, quia hic dicendum fuit: si invenissem gratiam ante te, auguratus essem; nunc autem 'si inveni' ordo est, id est: si inveni gratiam ante te, permitte me augurari; ita enim dixit 'auguratus essem', tamquam diceret: o si auguratus essem 2,2 (541,15): benedixit me deus in intr. tuo

28 **100**: /segrega...(=E)...tibi/ **AP-V** Jub *28,28* 28
(33b): /expecta me in mercede et pasce iterum oves meas et dabo tibi mercedem

29 **100**: /Dixit...(=S)...tua/ 29

30 **91.92.94.95.96**: LXX. in pede meo **100**: /mi- 30
nima...(=S,E)...domum/ **AU** Gn q 92 (47,13): et ben. te dom. in pede meo 92 (47,16): ben. te dom. in pede meo: in ingressu enim meo voluit intellegi loc 2,2

καὶ φυλάξω. **32** παρελθάτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον
× × +και × × προβατα
S ita custodiam itaque transeant omnes oves tuae hodie et segrega inde omnem ovem
O transibo in universo pecore tuo „ × separa „ omne pecus
H pecora tua × gyra × omnes greges tuos × et „ × cunctas oves

+ποικιλον και περκνον και παν βοσκημα ποικιλον φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν διαραντον και λευκον
S nigram variam in agnis et omnem exalbidum fulvidum et exalbidum et varium
O varium et discolorum et omne pecus unius coloris „ „ „ × varium „ discolorum
H varias „ sparso vellere „ quodcumque furvum fulvum rufum et maculosum variumque fuerit tam in ovibus quam

ἐν ταῖς αἰξίν· ἔσται μοι μισθός. **33** καὶ ἐπακούσεταί μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὔριον,
+και μου ×
S inter capras et erit mea mercis (E) et obaudiet me iustitia mea in diem crastinum
O in capris „ „ merces mea „ respondebit exaudiet mihi +cras „ „ „ die crastino
H „ „ × „ „ „ respondebitque „ cras „ × „ × × × crastina ×

ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου· πᾶν, ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξὶν καὶ
+και ×
S quia erit mercis mea ante te et omne quod non fuerit varium et exalbidum in capris et
O cum venerit merces „ coram „ × „ in quo „ „ „ „ discolor „ „ „
H quando placiti tempus advenerit „ „ et omnia quae „ fuerint varia „ maculosa et furva fulva rufa tam in
×

φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν, κεκλεμμένον ἔσται παρ᾽ ἐμοί. **34** εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά
× ×
S nigrum in agnis furtivum erit apud me dixit autem ei Laban sit secundum verbum
O × „ „ furtum „ „ „
H ovibus quam in capris furti me arguent „ × × „ gratum habeo quod
dixitque

σου. **35** καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους καὶ πάσας τὰς αἶγας
×
S tuum et segregavit in illa die hircos varios et exalbidos et omnes capras
H petis „ separavit „ die illo illa capras et oves hircos et arietes
~ illo die

32 **S** 100 **O** HI?: = 𝔐 | + και L𝔄𝔈 | gyra H: περιελθε L | — σημερον Cyr-cod | — και Cyr-ed: = 𝔐 | oves H: προβατα 911 | + ποικιλον και περκνον και παν βοσκημα ackmoxc$_2$𝔄𝔖-ap-Barh Cyr-ed: Hexapla = 𝔐 | nigram 100 varium? JO-N: ποικιλον hexaplar. Note in js furvum H > 91–96 fulvum ΛΑΘΩ^{SM} rufum Π^{D} T^{2}MΦΨΩ^{J} | exalbidum et varium 100: = 𝔊 fulvidum et exalbidum? JO-N: *cf* διαραντον και λευκον A𝔄-codd discol. HI: περκ(ν)ον hexaplar. Note in js: = 𝔐 | + και D𝔙^{p}: = 𝔐 | μου lrt: = 𝔐

33 **O** HI q?: *cf* 𝔐 | obaudiet 100: **S** exaudiet HI ep, Is, Ps, Mt > BED; AU; LUCU: **I** exaudiat? HI ep 55 (Var) | + cras HI ep, Is, Mt > BED; H: ~ | — mea HI q (Var); Ψ^{B*}: — μου 911 | diem crastinum 100: **S** die crastino HI q; AU: **I** die crastina HI q (Var) | **S** 100 | cum ven. HI: = Samar. | et 100; H: + και 911 L𝔈 × HI q: = 𝔊𝔐 | — non (H) Λ^{L*}: — μη c | furva H > 91–96 fulva ΛΑΘ^{A}Ω^{SM} rufa Π^{D}T^{2}MΦΘ^{MG1}P^{2}Ψ^{J} | — φαιον g

34 dixitque (H) CM^{2}Ψ^{SJ}: = 𝔐, *cf* 𝔊 | — αυτω En𝔈^{p}: = 𝔐

35 illa die 100 illo die (H) Ψ^{DM} die illa (H) BΩ^{SJ} | — πασας 𝔈: = H | et (H) Σ^{M}, Claudius Taurin.

(541,13): nunc ergo quando fac. et ego mihi dom. 2,2 (541,16): quando fac. et ego mihi dom. 2,2 (541,18): et ego

31 31 **100**: /Et dixit…(=S)…custodiam/

32 32 **91.92.94.95.96**: al. (LXX *96*) furvum (H) **100**: /Itaque…(=S)…mercis/ **HI** q (47,11): transibo…(=O)…discolorum (-rem φ)…(=O)…mea/ **JO-N** 13 (948A): fecit pactum cum socero suo, ut si quid nasceretur varium in agnis, pertineret ad Iacob; si quid fulvidum et exalbidum, pertineret ad Laban

33 33 **91.92.94.96**: al. (*91.92;* als *94;* LXX *96*) furva (H) **100**: /et obaudiet…(=E,S)…me/ **AU** loc 1,111 (523,27): et (*CNLSd; — Zycha*) exaudiet me iust. m. in die crastino: id est exaudiri me faciet **BED** (92,493D): et exaudiet me cras iust. m. (< HI Mt) **HI** ep 55,1,2 (486,9): exaudiet (-diat *DCB*) me cras iust. m. 106,6,2 (251,27); Is 16 (568B): exaudiet me cras iust. m. Mt 1 (46B): et exaudiet me cras iust. m. Ps 4 (11,5): exaudiet me iust. m. q (47,13): /et resp. mihi iust. mea (— φ) in die crastino (-na φ) cum…(=O)…me **LUCU** 1 (806C): cras exaudiet me iust. m. (*cf* HI Mt) **RUR** 2,17 (402,1): respondebit mihi cras iust. m. (H)

τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους καὶ πᾶν, ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν, ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν,
S varias et exalbidas × × × × × × × et omne quod erat nigrum in agnis
H varios atque (et) maculosos cunctum (+ac) autem gregem unicolorem id est albi et nigri velleris

καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. **36** καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ
S × et dedit per (χειρων) manus filiorum suorum et separavit viam (~ ημερων τριων) dierum trium inter medium eorum (ιακωβ) et
H × (et) tradidit in (manus manibus) manu „ „ „ posuit spatium itineris inter se et (~ dierum trium inter se generum) generum

ἀνὰ μέσον Ιακωβ· Ιακωβ δὲ ἐποίμαινεν τὰ πρόβατα Λαβαν τὰ ὑπολειφθέντα. **37** ἔλαβεν δὲ ἑαυτῷ
(αυτων)
S inter medium Iacob Iacob autem pascebat oves Labae reliquas et accepit (tulit) sibi × virgam
H dierum trium (~ trium dierum et generum) qui „ reliquos greges eius tollens ergo × ×

Ιακωβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυίνην καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ιακωβ
S Iacob (E) virgam storachinam viridem (×) et nucinam et platani (de platano plataninam myrteam) et decoriavit (excorticavit radebat) (S) eas varie ×
H „ virgas populeas virides „ amygdalinas „ ex platanis (plataninas) × (et) ex parte decorticavit (decoriavit) eas detrac-

λεπίσματα λευκὰ περισύρων τὸ χλωρόν· ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν,
S purgaturam ducens albam (E) detrahens viride[m] et (και εφαινετο) parebat (adparebat) super (εν) virgas album
H tisque corticibus in his quae spoliata fuerant candor apparuit illa vero quae integra erant viridia permanserunt atque

(PL 50,1000C) | +ac (H) Σ^{T} | ××××××× 100: —και παν ο ην λευκον εν αυτοις LdpŒ: Homoiarkton | et 100; Σ^{T}: = 𝔊𝔐 × H: —και $\mathfrak{A}\mathfrak{V}^{p}\mathfrak{E}^{p}$ | manus 100; $C\Theta^{G^2}$, Claudius Taurin. (PL 50,1000C), Guibert (PL 156,229C): χειρον (=χειρων) c manibus (H) Θ^{M}

36 dierum trium 100; H: ~ ημερων τριων cfinr ~ trium dierum (H) agrelsc: = 𝔊𝔐 | ~ dierum trium inter se et generum (H) Ω^{J}: = (𝔊𝔐) | ~ generum et se (H) Claudius Taurin. (PL 50,1000C): *cf* ~ ιακωβ ... αυτων E | eorum 100: = 𝔊, Samar. se H: = 𝔐

37 et 100: = 𝔐 | accepit 100 tulit? PS-PHo; *cf* H | sibi 100: = 𝔊𝔐 × PS-PHo; H: — εαυτω 911 LI$\mathfrak{A}$C | viridem 100: = 𝔊𝔐 ×91-96: —χλωραν Em | amygdalinas H; *cf* PS-PHo: *cf* αμυγδαλινην α′σ′ | platani 100; PS-AU: = 𝔊 de platano AM plataninas HI; Σ^{TO}, Ω^{M} *marg.* myrteam *cf* CY-G | et 100; $A^{2}\Phi^{A^{*}}\Theta^{AM^{2}}$: = 𝔊𝔐 | decoriavit 100; *cf* JO-N; OX excorticavit AU radebat? *cf* PS-AU, PHY sculpsit? *cf* JO-N | ×100: —ιακωβ p: = 𝔐 | detrahens 100; AU tollens corticem? *cf* PHY | et parebat 100: και εφαινετο L | adparebat *cf* AU | εν Efir$\mathfrak{A}\mathfrak{V}$C: *cf* in (his quae spol.) H

34 34 **100**: /dixit...(=S)...tuum/
35 35 **100**: /et segregavit...(=S)...suorum/
36 36 **100**: /et separavit...(=S)...reliquas/
37 37 **91.92.94.95.96**: LXX. virgam istiracinam (*95;* istiratinam *91.94;* stiratinam *92;* irtinam *96*) et nucinam (nacinam *95.96*) **100**: /et accepit...(=S,E,S)...variae...(=S,E)...viridem...(=E)...variae/ **AM** Jac 2,19 (42,10): ut potaturis ovibus virgam storacinam et nucinam et de platano proponeret in venis **AU** Gn q 93 (47,19): cum virgas excorticavit detrahens viride, ut album varie adpareret **PS-AU** s Cai II,36,4 (198) = s Cas I,151 (152a): 38/viridemque colorem ex certis locis radebas et picturam candidissimam faciebas/... prima ergo virga storacina erat, secunda nucina, platani tertia II,36,4 (199) = s Cas I,151 (152b): iam vero quod tres virgae certis in locis superficie radebantur eorumque candor interior ostendebatur **CY-G** hept 1,982-985 (37): decerpit virgas rupto de corpore matrum. myrtea (mistea *G*[1]; mystea *G*[2]) prima fuit, storaci mox altera dempta est, tertia vulsa nuci, quo sensim lana colores dividuos raperet virgarum perlita suco **GR-M** Jb 21,2 (187C): tollens Iacob...(=H)... quae exspoliata fuerant cand. app.; illa vero quae integra erant viridia (*Mss. Corb. Germ., Norm., Germ., Laud., Val. Cl., etc.* = *Vulgata;* quae integrae erant virides *Edit. Basil., Gilot.;* quae exspoliatae fuerant...illae vero integrae ... virides *Edit. Rom., Gussanv.*) permanserunt ... (=H) ... varius **HI** q (48,2): tres enim virgas, populeas et amygdalinas et mali granati, quamquam LXX styracinas et nucineas (βγ; nuceas φ) et plataninas habeant, ex parte decorticans varium virgarum fecit colorem, ut ubicumque in virga corticem reliquisset antiquus permaneret color, ubi vero tulisset corticem color candidus panderetur/ **JO-N** 13 (948B): facere populeas virgas, sculpere eas, ut viride in quo erat decoriaret ex parte et faceret viride cum albo/(*cf* H) **KA** Δ 122 (88): de virgis Iacob variis **Petrus Comestor** (PL 198,1118A): tulit enim virgas virides populeas, quas LXX stiraceas vocant (< HI q)
PS-PHo *17,3 (157):* Iacob dum esset in Mesopotamia apud Laban Syrum, quando tulit virgam (-as *A*) amigdali (-alinas *A*)/ **PHY** B 11,22 (23): rade virgas et tolle corticem earum sicut fecit Iacob/

38 **100**: /et posuit...(=E,S)...bibendum/ **PS-AU** 38

δ ἐλέπισεν, ποικίλον. **38** καὶ παρέθηκεν τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν, ἐν ταῖς ληνοῖς
E quod purgavit varie et posuit (proposuit) virgas quas purgavit in alveis aquaris (S) in
H in hunc modum color effectus est varius posuitque eas × × (decoriaverat decoriatas) „ canalibus (venis canalibus) ubi (in quibus) ef-

τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος, ἵνα, ὡς ἂν ἔλθωσιν τὰ πρόβατα πιεῖν ἐνώπιον τῶν ῥάβδων, ἐλθόντων
S quibus (ποτιστηριοις) adaquabantur oves ut cum venirent × (pecora) ad bibendum (bibere) in conspectu virgarum venientibus
H fundebatur aqua „ „ venissent greges „ „ ante oculos haberent virgas ×

αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, **39** ἐγκισσήσωσιν τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους·
S × × × × eis ad bibendum conciperent oves in virgas
H × × × et in aspectu earum conciperent [39]factumque est ut in ipso calore coitus

καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά. **40** τοὺς δὲ
S × × et pariebant oves albas et varias et cinericias sparsas (και τους) agnos
H oves intuerentur virgas „ parerent × (albidos) maculosa „ varia „ diverso colore respersa (sparsa) divisit-

ἀμνοὺς διέστειλεν Ιακωβ καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον καὶ πᾶν ποικίλον ἐν
S autem segregavit Iacob et posuit (εθηκεν) contra oves arietem [et] exalbidum et omnem varium in
H que gregem „ „ „ virgas ante oculos arietum erant autem alba quaeque et

τοῖς ἀμνοῖς· καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς
S agnis (+(του) λαβαν) et segregavit sibi greges seorsum et non commiscuit eas cum
H nigra Laban cetera vero Iacob × separatis inter se gregibus × × × × ×

τὰ πρόβατα Λαβαν. **41** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ, ᾧ ἐνεκίσσησεν τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα,
S ovibus Labae factum est autem in tempore quo (ως (αν)) desiderabant (ενεκισσων) oves in utero concipientes
H × × × × igitur quando primo (×) tempore ascendebantur oves

38 proposuit? *cf* AM (Vers 37) superposuit? *cf* PS-AU$^{1/3}$ | quas purgavit 100: **S** q. decoriaverat (discor.)? HI decoriatas? JO-N; PS-PHo (Var: Vers 39) excoriatas? PS-PHo (Vers 39) ××H: — ας ελεπισεν $\mathfrak{C}^{ef}$ | alveis aquariis 100; PS-AU: *cf* ποτιστηριοις 911 venis? AM (Vers 37) canalibus HI; PS-PHo; H | in quibus 100; GR-M | ×100 pecora? PS-PHo | bibere PS-PHo: = $\mathfrak{G}$ | — ελθοντων αυτων εις το πιειν $\mathfrak{C}$
39 **S** 100: = $\mathfrak{G}(\mathfrak{M})$ | × PS-PHo?; H: — τα προβατα p | albidos? PS-PHo | sparsa (H) Claudius Taurin. (PL 50,1000D) guttis aspersos? PS-PHo
40 -que H: *cf* και τους h Chr: = $\mathfrak{M}$ | εθηκεν 911 962 abcdops(txt)twc$_2$ Cyr-ed | +(του) λαβαν ach^{b}mo xc$_2$: Hexapla = $\mathfrak{M}$
41 **S** 100 **O** HI? | quando H: *cf* ως (αν) dmnp, οταν σ′ | — primo (H) O | ενεκισσων AEMbefghijkl

s Cai II,36,4 (198) = s Cas I,151 (152a): quid est ergo illud quod in aquariis illis mysticis praesepibus tuis agebas... quid est quod virgas illas virides tres alveis ovium superponebas/37/easdemque virgas tres tempore (-rum *cod.*) conceptionis pecorum alveis aquariis infundebas.../37
s Cai II,36,5 (200) = s Cas I,151 (152b): quod etiam in aquariis alveis sancti gregis tres virgae ponebantur... quod etiam de alveis aquariis ab ipsis ovibus vitalis sumebatur potus **GR-M** Jb 21,2 (187C): posuitque eas in can. in quibus effundebatur...(= H)... virgas/ **HI** q (48,7): /observabat ergo Iacob, et tempore quo ascendebantur pecora et post calorem diei ad potandum avida pergebant discolores virgas ponebat in canalibus et admissis arietibus et hircis in ipsa potandi aviditate oves et capras faciebat ascendi (48,27): 40/et ponebat virgas quas decoriaverat (βγ; discoriaverat φ) in canalibus ubi effundebantur aquae et veniebant ad potandum contra pecora, ut conciperent eo tempore cum venirent ad potandum/41 **JO-N** 13 (948B): /posuit has virgas vario colore decor⟨i⟩atas, ut quoties biberent greges tempore conceptus conciperent ibi varios foetus **PS-PHo** *17,3 (157):* /et posuit eam (eas *A*) in canalibus (congregationem aquarum *A*) et veniebant pecora bibere/ **PHY** B 11,23 (23): /et mitte in aquas ut pareant oves tuae mundos et spiritales fructus
39 **100**: /conciperent...(= S)...sparsas/ **GR-M** 39 Jb 21,2 (187C): /et in aspectu...(= H)...respersa (maculosas et varias...respersas *Edit. Rom., Gussanv.*)
PS-PHo *17,3 (157):* /et dividebantur per virgas excoriatas (decor. *A*) et pariebant albidos (albos hoedos *AP*) et guttis aspersos et varios (cenarios *R* < cinerarios?)

ἔθηκεν Ιακωβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν ταῖς ληνοῖς τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ
S posuit Iacob virgas contra oves in alveis ut conciperent secundum
O „ coram pecoribus „ canalibus „ „ in
ad concipiendum
H ponebat „ „ in canalibus aquarum ante oculos arietum et ovium „ in earum contemplatione

τὰς ῥάβδους· **42** ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκον τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει· ἐγένετο δὲ
γαρ ετικτεν
S virgas (E) et cum coepissent oves parere non ponebat (S) factae sunt autem
O virgis quia × peperissent
H conciperent quando vero serotina admissura erat et conceptus extremus „ „ eas factaque sunt

τὰ ἄσημα τοῦ Λαβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ιακωβ. **43** καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα,
S quae sine nota erant Labae et notat*ae* Iacob (E) et dives factus est homo nimis × valde
H ea „ erant serotina Laban „ quae primi temporis „ ditatusque „ „ ultra × modum

καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ καὶ βόες καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ κάμηλοι καὶ ὄνοι. **31,1** Ἤκουσεν
× ~ παιδισκαι και παιδες ×
S et facta sunt illi pecora multa × boves et pueri et ancillae et camelli et asini audivit
H „ habuit greges multos × × × ancillas „ servos × camelos „ asinos postquam
et et

δὲ Ιακωβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λαβαν λεγόντων Εἴληφεν Ιακωβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
S autem Iacob verba filiorum Labae dicentium accepit Iacob omnia quae erant patris nostri ×
et
H „ audivit „ „ Laban „ tulit „ „ „ fuerunt „ „ et

ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκεν πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. **2** καὶ εἶδεν Ιακωβ τὸ πρόσωπον
× × × × ×
S × × × × fecit omnem honorem hunc (E) et vidit Iacob faciem
H de illius facultate ditatus factus est inclytus animadvertit quoque × „

τοῦ Λαβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. **3** εἶπεν δὲ κύριος
οτι
E Labae et ecce non erat ad eum sicut hesterna et nudustertiana die dixit autem dominus
et dixit deus
H Laban quod „ esset erga se „ heri „ nudiustertius maxime dicente sibi
+que

nqrsuvw, σ′ | ponebat H: ετιθει σ′
42 et cum 100: **S** = 𝔄𝔈: *cf* 𝔐 quia cum AU: ηνικα γαρ A et in serotinis HI: < 𝔐, *cf* και εν δευτερογονοις α′, οψιμα σ′ | coepissent oves parere 100: **S**: ετικτεν dfkpt𝔄 Chr ×peperissent AU | **S** 100 | serotina H: οψιμα α′ (eher σ′)
43 nimis valde 100: **S** = 𝔊𝔐 ×valde AM: — σφοδρα fhmnc$_2$𝔏 Cyr-ed$^{1/2}$ | ×100; H: — και E et (H) Raban (PL 107,605C): = 𝔊𝔐 | pueri et ancillae 100: = 𝔊 ancillas et servos H: ~ παιδισκαι και παιδες acmx: Hexapla = 𝔐 | et 100; Ψ^{M}: = 𝔊𝔐 ×H: — και Mdeghjlnopqstuv𝔄 Cyr$^{1/2}$
31,1 **S** 100 | ××××× 100*: — και εκ τ. τ. πατρος ημων d: Homoioteleuton et××××100^{1}: — εκ τ. τ. π. ημων lm: halbe Korrektur | ditatus H: *cf* πεποιηκεν] πεπλουτηκε 32
2 et ecce 100; AU: = 𝔊𝔐 quod H: οτι 911? E𝔙𝔈: = 31,5
3 dixit autem 100.101: **S** = 𝔊 et dixit? AM; *cf* + que (H) Σ: = 𝔐 | dominus 100.101; KA Γ (Var); *cf*

40 40 **100**: /Agnos...(=S)...Labae/ **HI** q (48,23): postquam autem nati fuerant haedi et agni varii et discolores ex albis et unius coloris gregibus, separabat illos Iacob et procul esse faciebat a pristino grege, si qui autem nascebantur unius coloris, id est albi sive nigri, tradebat in manibus filiorum Laban/38

41 41 **100**: /Factum...(=S)...virgas/ **HI** q (49,3): 38/et concipiebant pecora contra virgas Iacob, virgas quas posuerat coram pecoribus (pecore φ) in canalibus ad concipiendum in eis/ (49,22): ubi scriptum est: ut conciperent in virgis

42 42 **100**: /et cum...(=E,S)...notate (e *über ausradiertem* i *m. 1*) Iacob/ **AU** Gn q 93 (48,13): quod autem ad iustitiam pertinebat, sicut alii interpretes apertius hoc narrant, non ponebat virgas in secundo conceptu ovium. quod tanto obscurius quanto brevius a LXX dictum est: quia cum peperissent, non ponebat: quod intellegitur 'cum primum peperissent', ut iam non solere ponere intellegatur, cum secundo pariturae essent, ne ipse auferret omnes fetus, quod iniquum fuit **HI** q (49,5): /et in serotinis ovibus non ponebat, et fiebant serotina Laban et temporanea Iacob. hoc in LXX interpretibus non habetur, sed pro serotinis et temporaneis aliud nescio quid, quod ad sensum non pertinet, transtulerunt

43 **100**: /et dives...(=E,S)...asini/ **AM** Jac 2,20 **43** (43,4): his itaque, ut scriptura dicit, dives factus est valde **CAE** s 88,3 (347,22): dicit enim scriptura quod post haec dives factus fuerit beatus Iacob

πρὸς Ιακωβ Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρός σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.
E ad Iacob revertere in terram (τὸν οἶκον) patris tui et ad gentem tuam et ero tecum
H domino " " " (domum) patrum tuorum " " (in) generationem " (+ego) eroque "

4 ἀποστείλας δὲ Ιακωβ ἐκάλεσεν Ραχηλ καὶ Λειαν εἰς τὸ πεδίον, οὗ τὰ πρόβατα, **5** καὶ εἶπεν αὐταῖς
S mittens autem Iacob vocavit Liam et Rachel in campum ubi (+ἦν) erant greges et dixit eis
H misit (+que) × (Iacob) × et (+Iacob) " Rahel (= Rachel et Liam) " Liam " agrum " pascebat (pascebant) " dixitque "

Ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πρός ἐμοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τριτην ἡμέραν·
S video ego (E) faciem patris vestri quia non est ad me sicut hesterna et nudustertiana die
H " × " " " quod " sit erga " (ut) " (heri) " (nudiustertius) nudiustertius

ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ. **6** καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύι μου δεδούλευκα
S deus autem patris mei est mecum et ipsae × scitis quia in omni virtute mea servivi
H " " " " fuit " " " × nostis (quia) quod × totis viribus meis servierim

τῷ πατρὶ ὑμῶν. **7** ὁ δὲ πατήρ ὑμῶν παρεκρούσατό με καὶ ἤλλαξεν τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν,
S patri vestro pater autem vester (παρελογίσατο) sprevit me (E) et mutavit mercedem meam in decem agnas
O et pater " mentitus est mihi " " " " × " (agnorum) agnis
H " " sed " " circumvenit me " " " " × " (vicibus) vicibus

H: = 𝔊𝔐 deus AM; KA: *cf* κυριος ο θεος fikr2𝔄𝔏𝔈^{1v} | — ad KA A; *cf* AM, H | domum KA A (Var): τον οικον d_2 | patrum H: των πατερων 911: - 𝔐 | ad 100.101; H | in AM: - 𝔊 | + ego AM

4 misitque (H) Ψ^{1v}: *cf* 𝔊; - 𝔐 | iacob (H) *cf* Vercellone 110: - 𝔊𝔐 | + iacob (H) C^2P^2: = 𝔈 | liam et rachel 100: ~ λειαν και ραχηλ 911961 Ebdefgijknpqruvwd$_2$𝔏𝔈 Phil ~ rachel et liam 101; H: - 𝔊𝔐 | erant 100.101: +ην Ebcfw2l-ed pascebat H: *cf* ποιμνια] + εποιμαινεν Chr pascebant (H) Φ$^{A^1}$Ψ^{1v}; *cf* ποιμνια] + pascebantur 𝔇

5 ego 100.101: - 𝔊𝔐 × H: εγω Phil | ad me? EVA-A: < προς εμου Ath | ut ATH | hesterna et nudustertiana die 101 heri et nud(i)ustertius 100; ATH (Dublette); EVA-A; H heri et nudiustertiana die? *cf* ATH (Dublette) | est 100.101: - 𝔙 fuit H: - 𝔊

6 — δε p2𝔄𝔙: - 𝔐 | quia 100.101; H^{1v}

7 **S** 100.101; **E** 100.101; AU **O** ? HI: - 𝔐 - α′ σ′ | mentitus est HI; παρελογισατο EI, α′ σ′: *cf* 29,25; 31,41 | in decem agnas ovium 100.101: **S** × decem agnorum (-arum?) × AU: **A** - 𝔊 | agnis HI ('LXX') vicibus HI;

31,1 31,1 **100**: /Audivit...(-S)...et (*über der Zeile m. 1?*) fecit o. hon. hunc/

2 2 **100**: /Et vidit....(-E)...histerna et nudustertiana die/ **101**:...*(Lücke)...'et nu*/dustertiana die/ **AU** loc 1,112 (524,1): et vid. Iac. fac. Labau...(-E)...nudiustertiana (nudustertiana *CN*) die

3 3 **100.101**: /Dixit...(-E)...tecum/ **AM** Jac 2,20 (43,9): et dixit ei deus: revertere...(-E)...in gentem t. et ego ero tecum **KA** Γ 40 (77): ubi deus ad Iacob dixit (ubi dicit dominus ad iacob *D*) ut reverteretur in patriam suam Λ 57 (98): dixit deus (+ ad *BEOI*) Iacob: revertere in terram (domum *LS*) p. t./23

4 4 **100**: /Mittens...(-S)...greges/ **101**: /Mittens ...(-S)...Rachel et Liam...(-S)...greges/ **AU** On q 95 (49,6): nam dixit hoc et uxoribus suis quando eas vocavit in campum

5 5 **100.101**: /et dixit...(-S,E)...hesterna et nudustertiana die (*101:* heri et nudustertius *100*)...(-S)...mecum/ **ATH** Ant *67 (73,14):* dixit ad mulieres suas: non est [qui] facies patris vestri (tui *cod.*) ad me ut heri et nudius tertius [tertiana dies] **EVA-A** *40 (156D):* dicens ad filias eius: non est facies patris vestri sicut heri et nudiustertius

6 **100.101**: /et ipsae...(-S)...vestro/ **6**

7 **100.101**: /pater...(-S,E)...decem (decim *100*) agnas ovium et non (*non 101*) dedit illi deus (+ illi deus *100*) ut noc. me/ **AU** On q 95 (49,7): conquerens enim de patre illarum ait inter cetera: et mut. merc. m. decem agnorum 95 (49,18): mut. merc. m. decem agnorum 95 (49,22): decem vero agnos vel decem agnas pro decem temporibus posuit **HI** q (49,27): et pater...(-O)... vicibus...(-O)...mihi/ (49,31) pro eo quod nos posuimus 'mut. merc. m. decem vicibus', LXX interpretes posuerunt 'decem agnis', nescio qua opinione ducti, cum verbum hebraicum moni numerum magis quam agnos sonet (66,18): et dominus non dedit eis ut nocerent illi (gemeint ist im Zusammenhang On 35,5, aber der Wortlaut klingt an 31,7 an) **Petrus Comestor** (PL 198, 1118D): mut. merc. m. decem vicibus, LXX dicunt decem agnis (annis *Edition*) (- HI q) **7**

8 **100**: /si enim sic dix. quia variaverit mercis... (-S)...mercis...(-S)...albas/ **101**: /si ergo si*c di*/xerit: **8**

καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς κακοποιῆσαί με. **8** ἐὰν οὕτως εἴπῃ Τὰ ποικίλα
αλλ +ουν ×
+γαρ
E ovium (S) et non dedit illi deus ut noceret me si ergo sic dixerit quia varia
× × enim
O × " " " ei " " " mihi " × × " × hoc varium pecus
H × " tamen " dimisit eum " " " " "quando × dixit × × variae
dominus me +et dixerit

ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα· ἐὰν δὲ εἴπῃ Τὰ λευκὰ
× × × +παντα
S erit merces tua et parient omnes oves varias si autem dixerit alba
O " " " × nascetur omne pecus varium et si " unius coloris
H erunt mercedes tuae × pariebant omnes oves varios fetus quando vero e contrario ait alba quaeque
merces tua ×

ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά· **9** καὶ ἀφείλατο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη
ο μισθος σου × × κτηματα
S erit merces tua et parient omnes oves albas et abstulit deus omnia pecora
O " " " × nascetur omne pecus unius coloris
H accipies pro mercede × omnes greges alba pepererunt tulitque " × substantiam
albas dominus

τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ἔδωκέν μοι αὐτά. **10** καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα, καὶ
×
S patris vestri et dedit illa mihi et factum est quando concipiebant oves (E) et
postquam conceperant +in virgas
H " " " " × " postquam enim conceptus ovium tempus advenerat ×

εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ
ειδεν +μου × ~ οι κριοι και οι τραγοι
E vidi oculis meis eas in somnis (S) et ecce arietes et hirci ascendebant super
× somno ascenderant
H levavi oculos meos et vidi × " " × × ascendentes mares su-
levavit vidit

τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί. **11** καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος
+επι +και ×
S oves et super capras exalbidi et varii et cinericii sparsi (L) et dixit mihi angelus
+et ×
H per feminas varios " maculosos " diversorum colorum dixitque angelus dei
domini ×

H: < 𝔐 | et tamen H: *cf* αλλ f | illi deus 101: = 𝔊𝔐 ××100 | dominus HI½?; BΨ^{B}: = Samar. | me 100.101; A mihi HI; H

8 **S** 100.101 **O**?HI | + et (H) Θ^{A*}: = 𝔈^{p} | ergo 101: + ουν ao^{a}c$_{2}$ enim 100: +γαρ Chr × HI: = 𝔊𝔐 | sic 100.101 = 𝔊𝔐 × HI; H: — ουτως 𝔄𝔙𝔏𝔈 | dixerit (H) Ψ^{D} | quia 100 ×101; HI; H: **I** = 𝔊𝔐 | varia erit 101 > variaverit 100 | merces tua (H) Ω^{M} < merc⟨ed⟩es tuae CXΠ^{c}P* | —και 𝔄𝔈^{cp} | —oves (H) B: — τα προβατα i^{a2} | et si HI: = 𝔐 | alba quaeque H: *cf* + παντα j(mg)s(mg)𝔙^{lp} | ο μισθος σου m: = 𝔐 | —και 𝔏𝔄𝔈^{ef} | albas 100.101; M*

9 dominus (H) Ψ^{mB}: = Samar. | ×H: —παντα Chr½: = 𝔐 | substantiam H: *cf* κτηματα d^{a}, τα×του πατρος l | ×H: — αυτα 𝔄: = 𝔐

10 quando concipiebant 101 postquam conceperant 100 | + in virgas 100: < 30,39 | levabit (H) Π^{c*}: *cf* ειδεν 911 | + μου 961 Mabcefghjklmnoqstuvwxc$_{2}$d$_{2}$𝔄𝔙𝔏 Or-gr Chr Cyr: (Hexapla) = 𝔐 | vidit (H) Ψ^{M*}: *cf* ειδεν 911 | eas 101: = 𝔊 ×100; AU; H: — αυτα Adfhlnps(txt)td$_{2}$𝔄𝔈 Chr Cyr: = 𝔐 | somnis 100; H somno AU: **A** < 𝔊 | arietes et hirci 100.101: ~ οι κριοι και οι τραγοι 𝔈 | ascendebant 101 > ascenderant 100: *cf* — ησαν 911 boquvwc$_{2}$ Just Cyr-cod = 𝔐; ανεβαινον Phil | + επι 911 | sparsi 101: = 𝔊(𝔐) et sparsi 100: + και 𝔈 Chr

11 —mihi PS-AU (Var): — μοι c | domini CY; PS-AU; AN; XΠ^{D}ΣΒΦΘ^{M}P^{2}Ψ^{DM}Ω dei 100.101; NO;

varia erit m⟨*er*⟩ces ... (= S) ... vari⟨*as*⟩; si aut. dix.: ⟨*al*⟩ba erit m. tu⟨*a*⟩, et par. omne⟨*s*⟩ oves albas/ **CY-G** hept 1,988–989 (37): invidiam propter, variam quia dixerat eius esse socer mercem, multis quam dempserat annis **HI** q (49,29): /si dixerit ... (= O) ... coloris

9 9 **100.101**: /et abstulit (abs⟨*tu*⟩lit *101*) ... (= S) ... vestri (v *m. 1 in Rasur 100*) ... (= S) ... mihi/

10 **100**: /Et factum est postquam conceperant oves in virgas, et v. oc. m. in ... (= E,S) ... ascenderant ... (= S) ... et sparsi/ **101**: /Et factum ... (= S,E) ... somn⟨*is et ecce*⟩ ... (= S) ... sparsi/ **AU** loc 1,113 (524,5): et vidi oc. m. in somno

11 **100.101**: /Et ... (= L) ... dei in somnis: Iac. Iac. (*101; —100*) ... (= E) ... est/ **AN** te 2,1 (204): dixit

τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον Ιακωβ· ἐγὼ δὲ εἶπα Τί ἐστιν; **12** καὶ εἶπεν Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς
× × ὑπνους +ιακωβ ×
L domini in somnis (E) Iacob Iacob et ego dixi quid est et dixit respice oculis
dei per somnium × quis es × × aspice +inquit
H ad me " " " × " " respondi adsum qui ait leva oculos
×

σου καὶ ἰδὲ τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διαλεύκους καὶ
+επι ×
E tuis et vide hircos et arietes ascendentes super oves et super capras exalbidos et
× variatos albos
H tuos " " universos masculos " " feminas × × varios ×

ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς· ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λαβαν ποιεῖ. **13** ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς
+και × +παντα ~ λαβαν σοι +δε ×
E varios et cinericios asparsos vidi enim quanta tibi Laban fecit (L) ego sum deus
+et sparsos × quaecumque fecerit +autem × ×
H respersos atque maculosos " " omnia quae fecit tibi Laban " " "
et × ~ Laban tibi ×
~ maculosos atque respersos

ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην καὶ ηὔξω μοι ἐκεῖ εὐχήν· νῦν
× ω × × × ×
~ ευχην εκει
L quem vidisti in loco dei ubi unxisti mihi × { (K) titulum lapideum et vovisti mihi × votum
qui visus sum tibi × cui erexisti × illic × ×
qui tibi visus sum { (E) lapidem stantem " " " ibi " nunc
qui adparui tibi × illic
~ stantem lapidem ~ votum ibi
H Bethel × × × " " × × " × " votum vovisti × mihi "
+qui apparuit tibi

PS-AU (Var); IS; KA; H: = 𝔊𝔐 ×(H) Π^{c*}: —του θεου Chr | υπνους Just per somnium NO: *cf* in somnio 𝔙𝔏𝔈 = 𝔐 | iacob 101; NO: +ιακωβ AEMbefgijkrwd$_2$𝔙𝔏𝔈^{ef} ×100; PS-AU; H: = 𝔊𝔐 | et = 𝔈^{cp} = 𝔐 ×(H) CB: *cf* —δε lm | quis es? PS-AU (Var)

12 et dixit 100.101; PS-AU: = 𝔊𝔐 ××...inquit? NO | respice 100.101: **S** aspice NO | super 100.101: **S**: +επι 911 𝔄 (Thdt) ×NO: = 𝔊 | exalbidos 100(-as). 101: **S** variatos albos NO | ×H: —και 128 Chr: = 𝔐 | ~ mac. atque resp. (H) agrelsc | et (H) Rupert (PL 167,485D) | asparsos 100; sparsos 101: **S** = 𝔊(𝔐) et aspersos NO: +και 𝔏^{c}𝔈 | enim 100.101; NO; H: = 𝔊𝔐 ×PS-AU?; AN?; X: —γαρ m𝔙^{w} | omnia H: +παντα Eus: = 𝔐 | quanta 100.101; PS-AU; AN quaecumque NO | ~laban tibi (H) Ω^{M}: ~λαβαν σοι x Eus$^{1}/_{2}$ | fecit 101; NO; H fecerit 100; PS-AU; AN

13 autem× 100: +δε egj; —ειμι Eus$^{1}/_{3}$ | —deus CY (Var); O | quem vidisti CY: **K** qui visus sum tibi 100.101; NO; VIG-T; PS-VIG; PS-AU: **E** qui tibi visus sum AN qui adparui tibi AU; *cf* +qui apparuit tibi (H) Σ^{M}: **A** | —dei CY (Var); PS-AU (Var): —θεου A𝔏^{m}𝔈^{c} Eus$^{2}/_{3}$ Chr$^{1}/_{2}$ | cui IS: ω An | erexisti? NO (Var): *cf* 28,18.22 | —mihi PS-AU (Var); IS; H: —μοι 𝔙^{lp}: = 𝔐 | —εκει r𝔄𝔙𝔈 Phil Chr$^{1}/_{2}$ illic NO: = 𝔊𝔐 | titulum lapideum CY titulum× IS lapidem stantem 100.101: **S** stantem lapidem NO lapidem× PS-VIG; PS-AU; AN; H | —mihi IS: —μοι 𝔄 Just | ×101; CY; PS-VIG; AN; IS; H: —εκει bdefinopwd$_2$𝔄𝔈^{p} Phil Chr Thdt ibi 100; PS-AU: **S** illic NO ~votum ibi 100: ~ευχην εκει gj | exi 100.101: **S** proficiscere

ad Iacob ang. domini in somnis/ **PS-AU** spe 2 (299,6): et dixit mihi (—*VC*) ang. dom. (dei *MLCv*) in somnis: Iacob; et ego dixi: quid est (quis es *C*)/ **CY** te 2,5 (67,12): et dixit mihi (illi *W*) ang. dom. in somnis/13 **IS** 4 Rg 6,5 (421B): et dixit inquit ang. dei/13 **KA** Γ a 41 (77): ubi angelum dei loqui sibi Iacob refert Γ b 40 (77): angelus dei loquitur ad Iacob **NO** tri 19 (68, 16): somnii quoque sui interponebat auctoritatem, quo tempore refert sibi angelum dei per somnium dixisse: Iac. Iac.; et ego inquit dixi: quid est/

12 12 **100**: /et dixit...(=E)...exalbidas...(=E)...asparsos (s^{1} *über Rasur m. 1*)...(=E)...fecerit/ **101**: /et dixit: ⟨*r*⟩espice...(=E)...arie⟨*te*⟩s asc. ⟨*s*⟩uper ov. et sup. ⟨*c*⟩apras exalbidos ⟨*et*⟩ var. et cin. sparsos...(=E)...fecit/ **AN** te 2,1 (204): /vidi quanta tibi L. fecerit/ **PS-AU** spe 2 (299,7): /et dixit: vidi quanta tibi L. fecerit/ **NO** tri 19 (69,1): /aspice inquit oculis...(=E)...et capras variatos albos et var. et cin. et aspersos; vidi enim quaecumque tibi L. fecit/

13 13 **100.101**: /Ego sum (*101;* autem *100*) deus qui visus sum tibi...(=L,E)...mihi votum (+ibi *100*); nunc ...(=E)...in terram (*100;* —ista et v. in t. *101*)...(=E)...tecum/ **AN** te 2,1 (204): /ego sum deus qui tibi visus sum in l. dei, ubi uncxisti m. lapidem et vov. m. votum **AU** loc 1,114 (524,7): ego sum deus qui adparui tibi in loco dei **PS-AU** spe 2 (299,8): /ego sum deus qui visus (infusus *C*) sum tibi in l. dei (—*C*), ubi unx. m. (—*Cv*) lapidem et vov. m. ibi votum **CY** te 2,5 (67,12): 11/ego sum deus (—*L*) quem vidisti in l. dei (—*M*)...(=L,K)... votum **IS** 4 Rg 6,5 (421B): 11/ego sum deus cui unx. titulum et vov. votum **NO** tri 19 (69,4): /ego sum deus qui visus sum tibi in l. dei, ubi unx. (α; erexisti γ *al.*) mihi illic stantem lapidem et vov. m. illic...(=E)...proficiscere de t. hac...(=E)...nativitatis...(=E)...tecum 19 (69,8): ego sum deus qui visus sum tibi in l. dei 19 (69,12.13): in loco dei **VIG-T** Ar 1,9 (185D): ego sum deus qui visus sum tibi in l. dei **PS-VIG** Var 1,47 (384A): ego sum deus qui visus sum tibi in l. dei, ubi unx. m. lapidem et vov. m. votum

14 **100**: /Et respondentes Ra^{c}hel (*corr. m. 1?*)...(=S) **14**

οὖν ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

E ergo surge et exi (εισελθε) de terra ista et vade in terram nationis tuae et ero tecum
(proficiscere)

H " " " egredere (ingredere) " " hac (×) revertens " " nativitatis " × × ×

14 καὶ ἀποκριθεῖσα Ραχηλ καὶ Λεια εἶπαν αὐτῷ Μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς ἢ
(αποκριθεισαι)

S et respondentes (responderunt) Rachel et Lia dixerunt ei (E) numquid est nobis adhuc (×) portio aut (και)
(iam) (×) pars

H × responderunt (responderuntque) Rahel " " × × " habemus residui quicquam in facultatibus et

κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν; 15 οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακεν

E hereditas in (τοις) domo patris nostri nonne (non) sicut { (S) extraneae videmur illi esse vendidit
{ (M) alienae aestimamur ei × "

H hereditate × domus (×) " " " quasi alienas reputavit nos × et ven-

γὰρ ἡμᾶς καὶ κατέφαγεν καταβρώσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν. 16 πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν
~ (καταβρωσει) κατεφαγεν +και πας ο πλουτος η δοξα ×

S enim nos et comedendo comedit praetium nostrum et omnem censum et honorem quam (quod)

M " " " × devoravit pretium " × omnes divitiae " gloria "

H didit × comeditque (et comedit) × " " sed × deus × × ×

ἀφείλατο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα

S abstulit
M tulit } (E) deus patri nostro nobis erit et filiis nostris (S) (+et) nunc ergo quaecumque

H " opes patris nostri et " eas tradidit ac " " unde (nunc ergo) omnia (quaecumque) quae

εἴρηκέν σοι ὁ θεός, ποίει. 17 Ἀναστὰς δὲ (ουν) Ιακωβ ἔλαβεν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ
~ (σοι) ειρηκεν × ~ τα παιδια αυτου και τας γυναικας αυτου × +και

S tibi dixit deus fac surgens autem Iacob accepit uxores suas et infantes (~ infantes suos et uxores suas) suos et

H × praecepit (+tibi (deus) +(tibi) dominus) × " surrexit itaque (autem) " et impositis liberis " coniugibus suis

NO ingredere (H) Φ^{R*}: εισελθε 18 | ista 100: **S** hac NO; H ×××××101: = 1 Zeile, Homoioteleuton | nationis 100.101: **S** nativitatis NO; H

14 responderuntque (H) $\mathfrak{Q}^{S}$: = (𝔊𝔐) | respondentes 100.101: αποκριθεισαι 911 961 EMabceghjklnorstvwxd$_2$𝔄 𝔙𝔎𝔈 Cyr-cod responderunt AM?; H | adhuc 100; iam 101: = 𝔊𝔐 ×AM; *cf* H: —ετι EfmC Chr Cyr | portio 100; AM pars 101 | και 𝔄 Phil-codd-omn$^{1}/_{2}$: = 𝔐 | —domus (H) XO: *cf* τοις bw

15 nonne 101; AM; H non 100 | **S** 100.101 **M** AM | et comedit (H) P* | comedendo comedit 100.101: ~ καταβρωσει κατεφαγεν quv Chr$^{1}/_{2}$ ×devoravit AM; comedit× H: —καταβρωσει 𝔈

16 **S** 100.101 **M** AM | +και Chr | omnes divitiae et gloria AM (< Philo?): πας ο πλουτος και η δοξα 𝔄 Phil | quam 100; AM: = 𝔊 quod 101 ×H: —ην 911 | et nunc ergo 100: Dublette: et nunc 𝔐 nunc ergo 101; Ψ^{B}: = 𝔊 | quaecumque (H) Petrus Comestor (PL 198,1119B) | tibi dixit 100.101: ~ σοι ειρηκεν bmnquvw —tibi H: —σοι o | +tibi (H) ΛΣΒΘ^{AM*}P$^{2}\Omega^{M}$ +tibi deus (H) $\mathfrak{Q}^{S}$: = 𝔊 +tibi dominus (H) Ψ^{DQJ}, Raban (PL 107,606B), Rupert (PL 167,485B), Petrus Comestor (PL 198,1119B) +dominus (H) MΨ^{FBM}: *cf* Syr.

17 autem 100.101; $\mathfrak{Q}^{S}$: = 𝔊 itaque H; igitur (H) Guibert (PL 156,233C): ουν 16 | ux. s. et infantes s. 100; *cf* JO-N: = 𝔊, Samar. ~ infantes s. et ux. s. 101; *cf* H: ~ τ. παιδια αυτου κ. τ. γυν. αυτου acmoc$_2$: Hexapla = 𝔐

...numquit...(= E)...nostri/ **101**: /Et respondentes... (= S,E)...nobis iam pars...(= E)...nostri/ **AM** ep 27,4 (1047C): responderunt: numquid est nob. portio...(= E)...nostri/ 27,9 (1048C): numquid est nob. portio...(= E)...nostri

15 15 **100.101**: /nonne (*101;* non *100*) sicut...(= S)...nostrum/ **AM** ep 27,4 (1047C): /nonne sicut...(= M)...nostrum

16 **100**: /et omnem...(= S,E)...Et nunc...(= S)...fac/ 16 **101**: /et omn. cens. et hon. quod...(= S,E,S)...fac/ **AM** ep 27,5 (1048A): omnes...(= M,E)...nostris

17 **100**: /Surgens...(= S)...suos et (*beigefügt von m. 2?*) inpos. sup. camellos (*erstes* l *halb ausradiert*)/ **101**: /Surg. aut. Iac. acc. infantes suos et uxores suas et inpos. 17

ἐπὶ τὰς καμήλους **18** καὶ ἀπήγαγεν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν
ανεβιβασεν αυτα
S inposuit super camellos et abduxit omnem possessionem suam et omnem substantiam
H super camelos abiit tulitque „ substantiam × „ × greges
suam

αὐτοῦ, ἣν περιεποιήσατο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς Ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ
× εποιησεν × × × ×
S suam quam fecit in Mesopotamiam et omnia sua ut iret ad Isac patrem suum
H × et quicquid in Mesopotamia quaesierat × × × pergens „ Isaac „ „
× adquisierat

εἰς γῆν Χανααν. **19** Λαβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ· ἔκλεψεν δὲ Ραχηλ τὰ εἴδωλα
εν γη
S in terra Chanaan Laban autem abierat tondere oves suas (E) et furata est Rachel idola
H „ terram „ eo tempore Laban ierat ad tondendas „ × „ Rahel furata est „
terra suas deos

τοῦ πατρὸς αὐτῆς. **20** ἔκρυψεν δὲ Ιακωβ Λαβαν τὸν Σύρον τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι
και εκρυψε την καρδιαν λαβαν του συρου × × × ×
E patris sui { (S) celavit autem Iacob Laban Syrum ne diceret ⟨*ei quod*
{ (X) abscondit cor Syri ut non adnuntiaret „ quoniam
H „ „ noluitque Iacob confiteri socero × × × × quod

ἀποδιδράσκει, **21** καὶ ἀπέδρα αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὥρμησεν
+και ωρμησαν
S *recederet*⟩ et recessit ipse cum omnibus suis et transiit flumen et abiit
X fugiebat „ fugiebat „ et omnia eius (O) „ transivit fluvium „ (I) venit
H fugeret cumque abisset tam „ quam „ quae iuris eius erant „ amne transmisso × pergeret
pergerent

εἰς τὸ ὄρος Γαλααδ. **22** ἀνηγγέλη δὲ Λαβαν τῷ Σύρῳ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὅτι ἀπέδρα Ιακωβ,
× × × × × ~ τη ημερα τη τριτη
S in montem Galaad } (E) nuntiatum est autem Labae Syro tertia die quod recessisset Iacob
I „ „ „ } ad ad Laban × × × fugeret
H contra „ „ „ „ × Laban × die tertio „ fugeret „

liberis] —suis H: —αυτου² Chr, *cf* —αυτου¹ ADhi | +και (αν)εβιβασεν αυτα (911)961 dfikprt𝔄𝔙𝔇𝔈 Chr
18 possess. oder substantiam] censum *cf* JO-N (Vers 17) | +suam (H) Ω^{s}: = 𝔊𝔐 | —πασαν p𝔈 Chr | —αυτου 𝔇 Chr | —et (H) Ψ^{B*}: = 𝔊𝔐 | fecit 100.101: εποιησεν 911 Edfipqrs(txt)u𝔄𝔙 adquisierat (H) CΛX Π^{D}Σ^{OM}BTMΦΘPΨΩ, 68: = 𝔊𝔐 | —και παντα τα αυτου 𝔄: *cf* 𝔐 | in terra 100; ΠΣ^{OM}BTΦ^{RAZ*GV}PΨ^{*BD}, 68: *cf* εν γη 14 16 77 78 130 Cyr
19 suas 100; Raban (PL 107,606B): = 𝔊𝔐 | et 100; HI; H: = 𝔐 | deos KA?: < 31,30
20 **S** 100 **X** ORI | (noluit)que H: *cf* και εκρ. 911: = 𝔐 | laban syrum 100: = 𝔊 cor syri ORI: *cf* την καρδιαν λαβαν του συρου F^{b}a(c)(m)ox(c$_2$)(𝔄)𝔊-ap-Barh: Hexapla < 𝔐 | ××××H: —του μη αναγγειλαι αυτω f | —ei quod recederet 100: Homoioteleuton, etwa 1 Zeile lang
21 **S** 100 **X** ORI **O** HI | tam H: *cf* +και c | flumen 100; *cf* CY-G | venit HI; JO-N pergerent (H) ΣB, M-M (310C): *cf* ωρμησαν t | in 100; HI: = 𝔊 ad JO-N | galaad] +ibique fixis tentoriis? JO-N: *cf* 31,25
22 labae 100 ad laban JO-N | syro 100: = 𝔊 ×JO-N; H: —τω συρω F$^{b?}$: = 𝔐 | tertia die 100; CY-G: = 𝔊 ××JO-N?: —τη τριτη ημερα 𝔈 die tertio H: ~τη ημερα τη τριτη 911 961 Dbcdkmopquvwxc$_2$: (Hexapla) = 𝔐 | recessisset 100: **S** fugeret JO-N; H: **I**?

sup. camellos/ **JO-N** 13 (949A): nam cum ad cognationem suam vellet redire cum uxoribus et parvulis omnique censu a Laban socero suo **KA** Δ 123 (88): ubi Iacob cum uxoribus a (de *D;* —*LV*) Laban (+ occulte *V*) proficiscitur

18 18 **100.101**: /et abduxit...(=S)...in (*hier bricht 101 ab*) terra Chanaan/

19 19 **100**: /Laban...(=S,E)...sui/ **CY-G** cen 216 (893): sigillum aureum Rachel hept 1,992-995 (38): dumque socer dirus lanarum vellera tondit, libertas permissa viro, qua commoda ferret omnia et incoctos tosta fornace penates, quos Syrus in patriis credebat numina Carris/34 **HI** q (50,15): et furata...(=E)...sui: ubi nunc idola legimus, in hebraeo therafim scriptum est, quae Aquila μορφώματα id est figuras vel imagines interpretatur **IT** Ae 21,4 (68,31): locus, unde furata est R. id. p. s. **KA** Γ 42 (77): ubi (—*D*) R. fur. est deos (*B;* ydola *D*) Laban (—*D*) patris sui

23 καὶ παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ
~ επτα ημερων
S et adhibitis × fratribus suis simul (E) consecutus est × eum viam dierum septem
H qui adsumptis × " " × persecutus " × " × diebus "
~ septem diebus

καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει τῷ Γαλααδ. 24 ἦλθεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Λαβαν τὸν Σύρον καθ' ὕπνον
E et conpraehendit eum in monte Galaad (S) venit autem deus × Laban Syro in visu
repperit ×
H " comprehendit × " " " viditque in somnis × × dicentem
eum

τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ Φύλαξαι σεαυτόν, μήποτε λαλήσῃς μετὰ Ιακωβ πονηρά. 25 καὶ κατέλαβεν
× × × λαλησεις προς πονηρον ×
~ πονηρα μετα ιακωβ
σκληρα λαλησης μετα ιακωβ
S nocte et dixit ei custodi te ne forte loquaris maligna cum Iacob et conpraehendit
H × sibi dominum cave × " quicquam aspere loquaris contra " iamque Iacob ex-
deum asperum loqueris ad ×

Λαβαν τὸν Ιακωβ· Ιακωβ δὲ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει· Λαβαν δὲ ἔστησεν τοὺς ἀδελφοὺς
εστησε
S Laban Iacob Iacob autem statuerat tabernaculum suum in montem et Laban statuit fratres
H tenderat in monte tabernaculum cum ille consecutus eum cum fratribus suis in eodem monte
~ tabernaculum in monte +suum ×

αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ. 26 εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Τί ἐποίησας; ἵνα τί κρυφῇ
× και ειπεν +ινα +τουτο +και
S suos in monte Galaad dixit autem Laban ad Iacob quid fecisti istud et quare absconse
H Galaad fixit tentorium et dixit × " " quare ita egisti × ut clam me
×

ἀπέδρας καὶ ἐκλοποφόρησάς με καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ;
+εις τι
S recessisti et furatus es × et abduxisti filias meas tamquam captivas gladio
H × × × × × × abigeres " " quasi " " [27]cur

23 adhibitis fr. suis 100: *cf* H? | ×100; H: — παντας 911 abcmowxc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 | simul 100: *cf* 𝔊𝔐 ×H: — μεθ εαυτου dmpc$_2$𝔈 | dierum septem 100; *cf* H: **S** = 𝔊 ~septem diebus (H) OΨ^{DM}, Guibert (PL 156,234C): *cf* ~ επτα ημερων ackmoc$_2$: Hexapla = 𝔐 | conpraehendit 100; H repperit JO-N | eum 100; JO-N; Φ^{RAGVPP}Ψ$^{*B^2}$Ω: = 𝔊𝔐 | monte 100; HI; H: = 𝔊𝔐 ×JO-N?

24 **S** 100 | in visu 100: = 𝔄 | ×H: — την νυκτα no | deum (H) CΛΧΠΣΜΦΘ$^{MG^2}$Ψ$^{MQ^{SM}}$: *cf* 𝔊𝔐 | — σεαυτον bw | aspere loquaris contra iacob H: *cf* σκληρα λαλησης μετα ιακωβ egj | asperum (H) 68: *cf* πονηρον Chr$^{1/3}$ | loqueris (H) Ψ^{M}: *cf* λαλησεις bdhmopw | maligna cum iacob 100: ~ πονηρα μετα ιακωβ 𝔈 | cum 100: = 𝔊𝔐 ad JO-N: προς Ebdpqrw Cyr-ed$^{1/2}$ contra H: κατα 20 Cyr-ed$^{1/2}$ Thdt

25 —que (H) O: *cf* —και 911 | ~ tab. in monte (H) Ω^{S}: *cf* 𝔊𝔐 | +suum (H) Θ$^{A^2M^*G^2}$: = 𝔊𝔐 | statuerat...statuit 100: εστησε...εστησεν l: *cf* 𝔐 | et lab. 100: = 𝔐 | —eodem (H) Ψ$^{B^*D^*}$: = 𝔊𝔐 | —galaad (H) Claudius Taurin. (PL 50,1003B): — γαλααδ Cyr-cod

26 dixit autem 100: = 𝔊 et dixit H: και ειπεν Er Chr: = 𝔐 | quare H: +ινα n | istud 100: +τουτο dfhi^{a}kprt𝔄 Chr$^{1/2}$; *cf* τουτο εποιησας 911 20 Chr$^{1/2}$ | et 100: +και n: *cf* 𝔐 | cur ignorante me fugere voluisti

20 20 **100**: /celavit . . .(=S) . . . diceret/ **ORI** ser *42 (85,11)*: abscondit cor Syri (*G(L)*; sur *B*; suum μ)...(=X)... fugiebat/

21 21 **100**: /et recessit...(=S)...Galaad/ **CY-G** hept 1,998-999 (38): 34/digressus victo conscendit flumine collem, quem Galatum indigenae patrio sermone loquuntur/ **HI** q (50,20): et transivit...(=O,l)...Galaad **JO-N** 13 (949A): igitur egressus Iacob de Mesopotamia Syriae venit ad montem Galaad ibique fixis tentoriis/ (zitiert liturgische Lesung mit freiem Anfang) **ORI** ser *42 (85,12)*: /et fugiebat ipse et omnia eius

22 22 **100**: /Nuntiatum...(=E)...Iacob/ **CY-G** hept 1,1000-1001 (38): /tertia iamque die soceri pervenit ad aures discessus generi pariter pariterque natarum **JO-N** 13 (949A): /nuntiatum est ad Laban quod fugeret Iacob clam ipso cum coniugibus ac liberis suis omnique suppellectili sua/

23 **100**: /et adhibitis...(=S,E)...Galaad/ **HI** Hel 14 (198B): expletis itaque viginti annis, cum ignorante socero uxoribus filiisque comitatus reverteretur ad patriam, consecutus est eum Laban in monte Galaad **JO-N** 13 (949A): /qui consecutus reperit eum in Galaad/ **KA** Λ 57 (98): 3/et consecutus est eum Laban (labam *E**) **23**

24 *cf* Gn 31,29 **100**: /Venit...(=S)...Iacob/ **JO-N** 13 (949A): /et locutus est dominus eadem nocte ad Laban dicens: cave ne quid...(=H)...ad Iacob **24**

25 **100**: /et conpraehendit...(=S)...Galaad/ **25**

26 **100**: /Dixit...(=S)...adduxisti...(=S)...gladio/ **26**

εκρυβης του αποδραναι και εκλεψας με

27 καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἄν σε μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ μετὰ

S et si dixisses mihi dimisissem te cum iucunditate × cum

M „ annuntiasses „ emisissem „ „ laetitia

H ignorante me fugere voluisti nec indicare „ ut prosequerer „ „ gaudio et ×
indicasti ×

μουσικῶν, τυμπάνων καὶ κιθάρας. **28** οὐκ ἠξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδία μου καὶ τὰς θυγατέρας μου.
+και ×

S musycis et tymphanis et caetharis non fui dignus osculare infantes meos et filias meas
nonne

M tympanis

H canticis „ „ „ cithara „ es passus ut osculare filios „ ac „ ×
citharis et meas

νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας. **29** καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε· ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός

S nunc autem stulte egisti et ecce valet manus mea ut noceam te sed deus patris

H × × „ operatus es „ nunc quidem [29] „ „ „ reddere tibi malum „ „ „
×

σου ἐχθὲς εἶπεν πρός με λέγων Φύλαξαι σεαυτόν, μήποτε λαλήσῃς μετὰ Ιακωβ πονηρά. **30** νῦν οὖν
× × κατα του σκληρα

S tui heri dixit ad me dicens custodi te ipsum ne forte loquaris cum Iacob maligna nunc ergo

H vestri „ „ mihi × cave × „ × „ „ „ quicquam durius esto ad
tui contra

πεπόρευσαι· ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου· ἵνα τί ἔκλεψας

S ibas concupiens enim concupisti ire in domum patris tui (E) ut quid furatus es
quare

H tuos ire cupiebas et desiderio tibi erat domus „ „ cur „ „

τοὺς θεούς μου; **31** ἀποκριθεὶς δὲ Ιακωβ εἶπεν τῷ Λαβαν Εἶπα γὰρ Μήποτε
απεκριθη × προς οτι εφοβηθην

E deos meos respondens autem Iacob dixit ad Laban dixi enim ne forte

H „ „ respondit × „ × × × quod inscio te profectus sum timui × „ ×
respondens ayt

H: *cf* + εις τι... ackmo(x)(c_2): Hexapla = 𝔐

27 **S** 100 **M** AM | indicasti (H) 68 | —ut (H) Λ^{H} | dimisissem 100; *cf* AM ep 27,12 emis. AM ep 27,11 | ×100: —και h et H: = 𝔊𝔐 | ×H: —μετα ln𝔙𝔏 | + και 911 F^{b}abcdh^{b}optc$_2$𝔙𝔏𝔈 Or-gr Chr | citharis (H) ΛΠΜ$P^{*}\Psi^{BD}\Omega^{SM}$, 68

28 non 100; H nonne 91-95 | et (H) agrelsc | + meas (H) Ψ^{B}: = 𝔊𝔐 ×H: —μου 911 961 Phil

29 —quidem (H) $\Pi^{C^{*}}\Psi^{B^{*}}$ | tui 91.100; $G^{e}\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma oT^{2}\Phi\Psi\Omega$: = 𝔊, 𝔐 (Var), Samar. | —λεγων 𝔄-ed𝔈 | —σεαυτον 𝔄 | cum 100; H: = 𝔊𝔐 contra $\Theta^{A}\Omega^{S}$: κατα του 20: < 31,24 H | maligna 100: = 𝔊(𝔐) quicquam durius H: *cf* σκληρα D

30 ut quid 100 quare AU

31 respondens...ayt (H) 68: = 𝔊 respondit H: απεκριθη bw: = 𝔐 | —δε b | προς k | dixi enim 100; AU: = 𝔊 timui H: *cf* οτι εφοβηθην m𝔏; (οτι) εφοβηθην ειπα (γαρ) F^{b}Lacdejkopsxc$_2$𝔄𝔙^{w}, (Hexapla) = 𝔐 |

27 27 **100**: /et si...(=S)...caetharis/ **AM** ep 27,11 (1049B): si annuntiasses inquit mihi, emisissem te (+ cum laetitia et cymbalis *edit. Rom.*) 27,12 (1049C): sed quomodo me dimisisses? an cum laetitia tua quae plena est maestitudinis, cum tympanis scilicet atque organis immoderata modulantibus et sonis tibiarum suavibus insuavia resultantibus, sonis dissonis, crepitibus discrepantibus, vocibus mutis, cymbalis animam ferientibus

28 28 **91.92.94.95**: LXX. nonne fui d. osculare (-ri *92*) ...(=S)...meas **100**: /non...(=S)...egisti/

29 29 *cf* Gn 31,24 **91.92**: al. patr⟨is⟩ tui (*91;* patrui *92; 94 und 95 haben* patris tui *im Text*) **100**: /et ecce ...(=S)...maligna/ **AU** cf 11,13 (273,13): numquid manus mea valet hoc

30 30 **100**: /nunc...(=S,E)...meos/ **AU** Gn q 94 (48,21): quare...(=E)...meos

31 **100**: /Respondens...(=E)...mea/ **AU** loc 1,115 (524,10): respondens...(=E)...auferas...(=E)...mea **31**

32 **100**: /cognosce...(=E,S)...eos/ **AM** Jac 2,21 (44,1): cognosce si quid tuum est apud me/ 2,24 (46,2): respondit ei Iacob: cognosce si quid est tuum (tuorum 𝔄''*E*) apud me, hoc est: nihil tuorum habeo Ps 38,27,2 (204,21): recognosce si quid tuorum in me invenis **32**
HI Lc *23 (156,1):* cognosce (+ inquid *C*) si quid tuarum rerum est apud me (επιγνωθι ει τι των σων εστι παρ εμοι) *23 (156,3):* et non cognovit (recognovit *A*) Laban apud Iacob quidquam (και ουκ επεγνω Λαβαν παρα τω Ιακωβ ουδεν) **ORI** ser *42 (85,18):* apud...(=X)...quid (quod *B*)...(=X) ...accipe

33 **100**: /Introiens...(=E)...et dixit (*darüber* et exiit *m. 2*) de domum...(=S)...Rachelis/ **AM** Jac 2,21 (44,2): /et quaesivit Laban et nihil suum invenit (repperit *P*) apud **33**

ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ ἐμά· **32** ἐπίγνωθι, τί ἐστιν τῶν σῶν παρ'
+ουν +ει
E auferres filias tuas a me et omnia mea ~ (και ειπεν (αυτω) ιακωβ) παρ ω cognosce ergo si quid est tuorum apud
auferas recognosce × tuum in
tuarum rerum
~ (tuum) est
X apud quem
H violenter „ „ „ × × × × × quod autem furti me arguis „ quemcumque
auferas

ἐμοί, καὶ λαβέ. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιακωβ Παρ' ᾧ ἐὰν εὕρῃς τοὺς θεούς
×
εαν ευρης τους θεους σου ου ζησεται εναντιον των αδελφων ημων επιγνωθι τι εστιν των σων παρ ~ παρ εμοι των
E me et accipe × non cognovit apud eum nihil (S) et dixit × Iacob apud quem inveneris deos
et recognovit quidquam
X inveneris deos tuos non vivat in conspectu fratrum nostrorum cognosce quid tuorum est apud
quod
H „ „ „ necetur coram fratribus nostris scrutare quicquid „ apud me in-
inventum fuerit ~ apud me tuorum

σου, οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. οὐκ ἤδει δὲ Ιακωβ ὅτι Ραχηλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
εμοι και λαβε (και ουκ επεγνω παρ αυτω ουθεν) γαρ × × ×
σων
S tuos non vivat praesentibus fratribus nostris nesciebat enim Iacob quod Rachel uxor ipsius
X me et accipe
H veneris „ aufer × × × × × × haec dicens ignorabat „ Rahel × ×

ἔκλεψεν αὐτούς. **33** εἰσελθὼν δὲ Λαβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λειας καὶ οὐχ εὗρεν·
εισηλθεν × × ιακωβ × × ×
~ εις τον οικον λειας και ηρευνησεν
S furata esset eos (E) introiens autem Laban scrutatus est × domum Liae et non invenit
intravit +et inscrutatus est in domo repperit
quaesivit
H „ „ idola ingressus itaque „ × × × tabernaculum Iacob × × ×
+est ×
in

καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου Λειας ἠρεύνησεν τὸν οἶκον Ιακωβ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν καὶ
εξηλθεν × × × × +και × λειας × ×
×
S et exiit de domum Liae et scrutavit domum Iacob et × domos duarum ancillarum illius et
H „ × × × × × × Liae „ × × utriusque famulae × ×

auferres 100; H auferas AU; Φ^{Z*P*}

32 **E** 100 (Stellung sicher); AM, HI (Stellung unsicher); **S** 100: = 𝔊 | recognosce AM Ps | ergo 100: **S**: + ουν bw (𝔄) × AM; HI; (ORI; H): = 𝔊(𝔐) | + ει dt𝔈 Chr | est t. 100; AM Jac 2,24: = 𝔊 ~ t. est AM Jac 2,21; HI; (ORI) | tuorum 100; AM Jac 2,24 (Var), Ps; (ORI; H): = 𝔊 tuum AM Jac tuarum rerum? HI | in AM Ps | × 100: **S** et HI: = 𝔊 | recognovit HI (Var) | nihil 100: **S** = 𝔊 quidquam HI: — και ουκ επεγνω παρ αυτω ουθεν F^{b2}m(½)($\mathfrak{E}^c$): = 𝔐 Stil | — αυτω alle 𝔊-Zeugen außer 911 (A)𝔙𝔏 | enim 100: γαρ 76 78 $\mathfrak{V}^{lp}$𝔏 | — η γυνη αυτου 𝔈: = 𝔐

33 introiens 100: **S** = 𝔊 intravit... + et AU; *cf* + est (H) GA: εισηλθεν... ~ ...και n(𝔈): = Samar., *cf* 𝔐 | — laban (H) Σ^M: — λαβαν h | scrutatus est 100; AU (Var) inscrutatus est AU: < iscrut. Prosthese? quaesivit AM; *cf* HI (Vers 34), CY-G × × H: — ηρευνησεν m𝔈: = 𝔐 | quaesivit Laban et nihil suum (invenit) AM: *cf* ~ εις τον οικον λειας (και) ηρευνησεν... n𝔙 | × 100; H: — εις 961 ELbkrw𝔏 Chr in AU; M^2: = 𝔊𝔐 | domum 100: = 𝔊 domo AU tabernaculum H: την σκηνην α' oder σ' = 𝔐 | liae 100; AU: = 𝔊 iacob H: ιακωβ Dacmoxc$_2$𝔄$\mathfrak{E}^c$: (Hexapla) = 𝔐 | × × × H: — και ουχ ευρεν ace*moxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | invenit 100; AM Jac 2,21; *cf* HI (Vers 34) repperit AM Jac 2,21 (Var); 2,24 | exiit 100² (dixit 100* Fehler): εξηλθεν 961 FMghıjkqsu × × × × × H: — εξελθων εκ του οικου λειας ηρευνησεν Dacmoxc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 | et 100: + και 911 961 F^aMdg hijkpqsu | iacob 100: = 𝔊 liae H: λειας Dacmoxc$_2$𝔄$\mathfrak{E}^c$: (Hexapla) = 𝔐 | domos 100: — εν $\mathfrak{L}^m$; *cf* ταις σκηναις

H; **X** ORI: *cf* ~ και ειπεν... ουθεν AFMaceghjl(m: Dublette)noquvxc$_2$𝔄: (Hexapla) *cf* 𝔐 | — και ειπεν αυτω ιακωβ F^b(𝔈^c): = 𝔐 | inventum fuerit (H) Σ^M: *cf* ευρης τ. θεους σου] ευρεθωσιν Chr½ | quod ORI (Var) | ~ apud me tuorum (H) $\Pi\Omega^J$: ~ παρ εμοι των σων quv | inveneris H: *cf* invenis? AM Ps | — και ουκ επεγνω παρ αυτω ουθεν F^{b2}m(½)(𝔈^c): = 𝔐 Stil | — αυτω alle 𝔊-Zeugen außer 911 (A)𝔙𝔏 | enim 100: γαρ 76 78 $\mathfrak{V}^{lp}$𝔏 | — η γυνη αυτου 𝔈: = 𝔐

33 introiens 100: **S** = 𝔊 intravit... + et AU; *cf* + est (H) GA: εισηλθεν... ~ ...και n(𝔈): = Samar., *cf* 𝔐 | — laban (H) Σ^M: — λαβαν h | scrutatus est 100; AU (Var) inscrutatus est AU: < iscrut. Prosthese? quaesivit AM; *cf* HI (Vers 34), CY-G × × H: — ηρευνησεν m𝔈: = 𝔐 | quaesivit Laban et nihil suum (invenit) AM: *cf* ~ εις τον οικον λειας (και) ηρευνησεν... n𝔙 | × 100; H: — εις 961 ELbkrw𝔏 Chr in AU; M^2: = 𝔊𝔐 | domum 100: = 𝔊 domo AU tabernaculum H: την σκηνην α' oder σ' = 𝔐 | liae 100; AU: = 𝔊 iacob H: ιακωβ Dacmoxc$_2$𝔄$\mathfrak{E}^c$: (Hexapla) = 𝔐 | × × × H: — και ουχ ευρεν ace*moxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | invenit 100; AM Jac 2,21; *cf* HI (Vers 34) repperit AM Jac 2,21 (Var); 2,24 | exiit 100² (dixit 100* Fehler): εξηλθεν 961 FMghıjkqsu × × × × × H: — εξελθων εκ του οικου λειας ηρευνησεν Dacmoxc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 | et 100: + και 911 961 F^aMdg hijkpqsu | iacob 100: = 𝔊 liae H: λειας Dacmoxc$_2$𝔄$\mathfrak{E}^c$: (Hexapla) = 𝔐 | domos 100: — εν $\mathfrak{L}^m$; *cf* ταις σκηναις

Iacob 2,24 (46,6): et quaesivit Laban et nihil suum **repperit** **AU** loc 1,116 (524,12): intravit aut. L. et inscrutatus (scrutatus *NLSb*) est in domo Liae **CY-G** cen 249 (895): quaerebat Laban **GR-M** Jb 30,72 (564A) > **IS** Gn 26,4 (265B); q (49): Laban ergo veniens apud Iacob idola (idolum *IS q*) non invenit

34 **91.92.94.95.96**: LXX. in stagma (sagma *92*) cameli **34** **100**: /Rachel... (=S)...illa/ **AM** Jac 2,25 (46,23): beata Rachel quae abscondit cultus erroresque gentilium, quae simulacra eorum plena esse inmunditiae declaravit 2,25 (46,25): quod stante patre sedit **CY-G** cen 26 (875): Rachel super sarcinam hept 1,996-997 (38): 19/haec

οὐχ εὗρεν. εἰσῆλθεν δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον Ραχηλ. **34** Ραχηλ δὲ ἔλαβεν τὰ εἴδωλα καὶ ἐνέβαλεν
καὶ εισηλθεν ×
S non invenit introivit autem × in domum Rachelis Rachel autem accepit idola et abscondit
ενεκρυψε
H „ „ cumque intrasset × × tentorium Rahelis illa × festinans × × „
simulacra occultabat
in

αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς
το σαγμα +επ(ανω) +και διεψηλαφησεν λαβαν συν πασαν την σκηνην και
S illa in stratum cameli et sedit super illa
s[t]agma
sarcinam
sarcinis
H idola subter stramen „ „ „ desuper scrutantique × omne tentorium et
stra(men)ta

35 καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτῆς Μὴ βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι
ουχ ευρεν +μου +οτι
S et dixit patri suo nolli graviter ferre domine quia non possum surgere
H nihil invenienti × ait × × ne irascatur dominus meus quod coram te adsurgere
surgere

ἐνώπιόν σου, ὅτι τὸ κατ' ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν. ἠρεύνησεν δὲ Λαβαν ἐν
×
S coram te quia × secundum consuetudinem mulierum mihi est scrutinavit autem Laban in
H nequeo „ × iuxta „ feminarum nunc accidit mihi quaesivit sic delusa

ὅλῳ τῷ οἴκῳ καὶ οὐχ εὗρεν τὰ εἴδωλα. **36** ὠργίσθη δὲ Ιακωβ καὶ ἐμαχέσατο τῷ Λαβαν· ἀποκριθεὶς
+αυτης οργισθεις ×
S tota domo eius et non invenit idola iratus est autem Iacob et litigabat ad Laban και ειπεν(αυ- dicens
I respondit
H sollicitudo quaerentis est tumensque „ cum iurgio × × ait

δὲ Ιακωβ εἶπεν τῷ Λαβαν Τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας
τω) × × × × η ×
S × × × × × quae iniquitas mea est aut
I Iacob et dixit ad Laban „ culpa „ „ et (E) quod delictum meum est quod persecutus es
× quia
H × × × × × × quam ob culpam meam „ ob „ est peccatum × meum × sic exarsisti

α′ oder σ′ | ×H: —και mℭ^{c} | και εισηλθεν egj𝔙: = 𝔐 | ×100; H: —και Eacegjmc$_2$𝔄𝔙ℭ𝔈: (Hexapla) = 𝔐 | in 100; C*ΧΣ^{M}BT*OPΨ^{B^2DM}: = 𝔊𝔐 | tentorium H: την σκηνην α′ oder σ′: = 𝔐

34 idola 100; HI; H simulacra? AM | abscondit 100; AM; H: **E**: ενεκρυψε n occultabat HI | stratum 100; sagma 91–96; sarcinam CY-G cen: το σαγμα $F^{b?}$: = 𝔐 sarcinis? HI stramenta (H) Σ^{TO}BTMΦΘ^{M}P$^{2}\Psi\Omega$ strata (H) P* | super 100; CY-G cen: +επ n, +επανω f: = 𝔐 | +scrutantique... H: +και διεψηλαφησεν... F^{b}a ckmoxc$_2$𝔄𝔅-ap-Barh: Hexapla < α′ = 𝔐

35 **S** 100 | +μου mc$_2$𝔙ℭ Chr: (Hexapla) = 𝔐 | +οτι 911 fi^{b}r𝔈: = 𝔐 | surgere 100; $\Pi^{CD*}\Sigma$TP*, M-M (311B) | —το m Cyr-ed | scrutinavit 100 quaesivit *cf* HI (Vers 34), CY-G, H | eius 100: +αυτης Chr, +αυτου Cyr-ed

36 **S** 100 **I** HI Hel | tumens H: *cf* οργισθεις... × p | dicens×××××× 100; *cf* H: *cf* και ειπεν (αυτω)×××× dfn𝔈 Chr (—αυτω) respondit iac. et dix. ad laban HI: = 𝔐, *cf* 𝔊 | aut 100: η 𝔄 Chr et HI; H: = 𝔊, 𝔐 (Var) | —quod (H) BΨ^{B*}: *cf* —τι d𝔙 | dilectum meum est 100 delictum meum× HI Hel: = 𝔊𝔐 est peccatum meum HI q +meum (H) Σ^{M}BM^{2}P*$\Psi^{BF}\Omega^{S}$, 68: = 𝔊𝔐 | quod 100; HI Hel quia HI q | ×100; HI Hel; O post HI q; H: = 𝔊𝔐

tamen involucris cohibebat cauta Rachela, ne pater inventa puniret crimina noxa/21 **GR-M** Jb 30,72 (564A): quae Iacob non habuit ea Rachel sedendo cooperuit **HI** Hel 14 (198B): et cum idola quae Rachel occultabat quaesita non invenisset in sarcinis/36 **IS** Gn 26,4 (265B); q (49): quae Iacob non habuit ea Rachel sedendo cooperuit (< GR-M)

35 35 **100**: /et dixit...(=S)...idola/ **CY-G** cen 250 (896): negabat Rachel hept 1,1006 (38): et cunctis quaesita locis non cognita maeret **GR-M** Jb 30,72 (564B) > **IS** Gn 26,7 (265C): iuxta consuetud. fem. nunc acc. mihi (H)

36 **100**: /Iratus...(=S)...quod dilectum...(=E)...me/ 36 **HI** Hel 14 (198B): 34/respondit...(=I,E)...meum quod pers. es me/ q (40,19): quod est peccatum m. quia pers. es post me/

37 **100**: /et quod...(=E)...vasis tuis domus tuae hic 37 ...(=E)...inter medium inter nos duos/ **AU** loc 1,117

ὀπίσω μου **37** καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη μου; τί εὗρες ἀπὸ πάντων
× +του οικου
E × me et quod scrutinasti omnia vasa mea quid invenisti ex (E) omnibus
post quia quare scrutatus es +domus meae de (O) universis
H post „ „ × scrutatus es omnem supellectilem meam „ „ de cuncta
×

τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; θὲς ὧδε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐλεγξάτωσαν
× × × σου μου
E vasis × tuis hic pone in conspectu fratrum tuorum et × meorum et redarguant
(rebus) ~ pone hic fratrum redarguent
O „ domus tuae × ponatur coram fratribus meis „ fratribus tuis „ diiudicent
×
H substantia „ „ pone hic „ „ „ „ „ „ „ iudicent
meae nostris

ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν. **38** ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ· τὰ πρόβατά σου καὶ
ενωπιον +α × ημην
E inter nos duos (S) haec mihi .XX. annis quibus ego tecum sum oves tuae et
inter medium
O „ „ ×
H „ me et te idcirco viginti „ × × fui tecum „ „ „
coram annos

αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν· κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον· **39** θηριάλωτον οὐκ
× θηριοβρωτον
S caprae tuae non generaverunt agnos ovium tuarum non comedi a bestia comestum non
X non adduxi ad te a
H „ × steriles non fuerunt arietes gregis tui „ „ nec captum a bestia
tui ~ non fuerunt steriles

ἀνενήνοχά σοι, ἐγὼ ἀπετίννυον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός· **40** ἐγινόμην τῆς ἡμέρας
απ ημην ~ συγκαιο-
S adtuli tibi nec abscondi a me furta diei et furta noctis fiebam interdiu
in(ter)die
X bestia captum (E) et fui diei
eram ~ aestu
H ostendi tibi ego damnum omne reddebam quicquid furto perierat a me exigebas × die noctuque
nocteque

37 quod 100: **S** quia HI q; AU: **I** quare HI Hel: < τι ×H: — οτι E𝔄𝔅𝔇𝔈 | scrutinasti 100: **S** scrutatus es HI; AU; H: **I** | mea 100; HI; *cf* H: = 𝔊𝔐 domus meae AU: **A**: +του οικου AMbdeghi*jlnpqstuvw𝔅 | ex 100: **S** de HI; H | **E** 100; HI Hel **O** HI q | vasis 100; HI q: = 𝔊𝔐 rebus? HI Hel (Var) × HI Hel, q (Var) | ×tuis 100 (Dublette); HI Hel: — του οικου bw, 𝔄 (Dublette) domus tuae 100 (Dublette); HI q; H: = 𝔊𝔐 mee (H) P²: *cf* in domo mea 𝔄 (Dublette) | hic pone 100: **S** ~ pone hic HI Hel; H: **I** = 𝔊𝔐 ×ponatur HI q: — ωδε 𝔄 | tuorum...meorum 100; HI Hel: σου...μου alle (auch 961 962) außer 911 acoxc$_2$𝔄: meis...tuis HI q; H: μου...σου 911 acoxc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 nostris (H) B: *cf* 𝔈 | ×100 fratrum HI Hel | redarguant 100 redarguent HI Hel | inter medium inter 100: Dublette inter HI; H: **I** coram Σ^{T}, M-M (311B): ενωπιον c$_2$; *cf* ενωπιον ανα μεσον l

38 **S** 100 | annos (H) CXΣBΦ^{RAZGV}OP², 68, M-M (311B) | quibus 100: + α dhp ×H: = 𝔊𝔐 | — εγω 𝔄𝔅 | fui H: ημην lc$_2$𝔄 | — σου 𝔄-ed (capri) tui (H) O; *cf* oves et capre tue X: = 𝔊𝔐 | ~non fuer. ster. (H) Σ, M-M (311B): = 𝔊𝔐 | generaverunt 100: Übersetzungsfehler (ετεκνωθησαν) | comedi 100: < H?

39 **S** 100 **X** RUS | a bestia comestum 100: θηρ(ι)οβρωτον begjw a bestia captum RUS; *cf* H: = 𝔊 | nec abscondi 100: Fehlübersetzung, απετιννυον mit αποτιθημι in Verbindung gebracht? | a 100; *cf* H: απ Aacj(mg) oc$_2$: (Hexapla) = 𝔐

40 et HIL; RUS | fiebam 91-96.100: = 𝔊 fui HIL; HI Ez: εγενομην eram? RUS: *cf* (εγω) ημην

(524,17): Iacob dicit ad Laban: quia scrutatus es omnia vasa domus meae **HI** Hel 14 (198B): /et quare scrutatus es...(=E)...de omnibus (+ rebus *Veron.*) tuis? pone hic in consp. fr. t. et fratrum m., et redarguent inter nos duos q (40,19): /et quia scrutatus es...(=E)...de un. vasis (– *Claudius Taurin. PL 50,980C*)...(=O)...nos

38 38 **100**: /Haec...(=S).. comedi/ **GR-M** ep 9,135 (133,24) > PS-DAM 3 (438A) > PS-JO III. (PL 72,16D): viginti...(=H)...comedi/

39 39 **100**: /a bestia...(=S)...noctis/ **GR-M** ep 9,135 (133,26) > PS-DAM 3 (438A) > PS-JO III. (PL 72,16D): /nec ...(=H)...reddebam (+ et *PS-DAM, PS-JO*)...(=H)....exigebas/ **RUS**: CO *1,4 (42,30)*: 40/et non...(=X)...captum

40 **91.92.94.95.96**: LXX. fiebam...(=S)...aestu (estu *91.92.95*) et obrigescens (obrigecens *95*) noctu **100**: /fiebam interdie adutus ab...(=S)...meis/ **ANI** s *1 (475)*: non adustus solum aestu diei et noctis gelu **CHRY** *V,769 (776A)*: nec bis septem annis servitutem gessit diurno aestu et frigore noctis exustus **PS-EUS-C** *2,1 (1082A)*: ego sane audivi Iacob dicentem quia per diem comedit eum ardor solis et frigus semper per noctem sensit **GR-M** ep 9,135 (133,27) > PS-DAM 3

συγκαιόμενος τῷ καύματι καὶ παγετῷ τῆς νυκτός, καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.
μενος τω καυματι της ημερας παγετος × +μου ×
S adustus aestu et obrigescens noctu et fugiebat somnus ab oculis meis
exustus +ab +solis nocte
E perustus calore „ gelu noctis (X) „ recedebat meus somnus „ „ ×
diei (ardens) frigore
H aestu urebar et gelu × fugiebat × „ „ „ meis
fugiebatque ×

41 ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου· ἐδούλευσά σοι δέκα τέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο
+α × × ×
S haec mihi anni .XX. quibus ego × in domo tua servivi tibi .XIIII. annis propter duas
H sic per viginti annos × × × „ „ „ „ „ quattuordecim × pro ×

θυγατέρων σου καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου, καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν.
επι ×
S filias tuas et sex annis in ovi*bus* tu*is* (E) et aestimasti mercedem meam .X. agnis
decepisti agnabus
H filiabus × „ „ × pro gregibus „ inmutasti quoque „ „ decem vicibus
×

42 εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Αβρααμ καὶ ὁ φόβος Ισαακ ἦν μοι, νῦν ἂν
+και × × × × × × × +του πατρος μου ×
~ ην (μοι) και ο φοβος ισαακ
E et nisi deus patris mei Abrahae adesset mihi et timor Isac nunc ×
×
~ et timor (patris mei) Isaac (ad)esset mihi adfuisset modo forsitam
H × „ „ „ „ Abraham et timor Isaac adfuisset mihi forsitan modo
et × × × × × +patris mei fuisset ×

κενόν με ἐξαπέστειλας· τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεὸς καὶ ἤλεγξέν
~ με κενον
E me inanem dimisisses (S) humilitatem meam et laborem manum mearum vidit deus et redarguit
vacuum
nudum
H nudum me „ adflictionem „ „ „ manuum „ respexit „ „ arguit
redarguit

Thdt | interdiu 91-96 interdie 100 in die HI ep per diem? HI Ez; RUF; PS-EUS-C diei HIL; *cf* CHRY: griech. Genetiv. temporis (*cf* 𝔐) mißverstanden > ~ aestu diei ANI; RUS; *cf* RUF: *cf* ~ συγκ. τω καυματι της ημερας bw Chr$^{1/5}$ Thdt | adustus 91-96.100; ANI; *cf* RUF exustus HI Ez; CHRY perustus HIL ardens? RUS urebar HI ep?; *cf* RUS; H | +ab 100 | calore HIL ardor? PS-EUS-C | +solis? RUF; PS-EUS-C | obrigescens 91-96.100: παγετος 962 DEa*hmors(mg)x (Adject. verbale von πηγνυμι) gelu HIL; HI; ANI; RUS; H: = 𝔊, *cf* 𝔐 frigore? CHRY; *cf* PS-EUS-C gelu frigoris? RUF: Dublette ~ noctis gelu? ANI noctis urebar gelu? RUS | noctu 91-96.100; RUF; H: = (𝔊)𝔐 nocte HI ep; GR-M (Var); O per noctem? PS-EUS-C noctis HIL; HI Ez; ANI; RUS; CHRY | **S** 100 **X** RUS | —και 911 fugiebatque (H) Ω^{SJ}: = 𝔊𝔐 | +μου ADMhilnpqrstuv: = 𝔐 | meis 100; H: = 𝔊𝔐 × RUS; GR-M (Var): —μου Thdt$^{1/2}$

41 quibus 100: +α 961 do^{ap} | —εγω f𝔄𝔅𝔈 Chr: = 𝔐 | —ειμι fn𝔈: = 𝔐 | —δυο 961 A*bdpw𝔄𝔅 | pro H: επι dpt | ovibus tuis] greges ovium tuarum 100: Dublette, *cf* H | —tuis (H) Σ^{T}: *cf* —σου 911* | aestimasti 100: **S** decepisti AU: **A** = 𝔊 mutasti? HI; *cf* H: ἠλλαξας σ'; *cf* 31,7: = 𝔐 | agnis 100; HI agnabus AU: **A**: Deutlichkeit

42 et 100; ΛΣΦ$^{A^2}$, 68, M-M (311C): +και 𝔄-ed | ××××× (H)? PS-CY (> Martin Leg. PL 209,110C): —ο θεος του πατρος μου αβρααμ και Chr$^{1/2}$ Cyr | adesset mihi et timor isac 100: ~ην (μοι) και ο φοβος ισαακ 911 961 Eb defgijkprw𝔅𝔈 ~(et) timor (patris mei) isaac (esset mihi) AU; PS-CY; CHRY; H: = 𝔊𝔐 | adesset 100; AU Ex (Var): **S** esset AU: **A** adfuisset AU loc (Vár); PS-CY; CHRY; H fuisset (H) X | +patris mei? AU Gn q (> Alcuin PL 100,551D); PS-CY (> Martin Leg. PL 209,110C): +του πατρος μου 𝔎^{e}, *cf* ισαακ] τ. πατρος μου Chr$^{1/2}$, ισαακ του πατρος Cyr | ~mihi adfuisset CHRY | —mihi (H) PS-CY (> Martin Leg. PL 209,110C): —μοι dp | nunc× AU; CHRY modo forsitam 100: < H: *cf* Billen 174 | ~με κενον Ed(Dublette)fprs Chr | inanem AU vacuum? CHRY nudum 100 < H | manum 100; G*X^{2} | redarguit 100; Λ^{L}Ψ$^{B^2}$, Θ^{M}(mg)

(438A) > PS-JO III. (PL 72,16D): /die noctuque (nocteque *PS-DAM*)...(= H)...meis (— *R1*) **HI** ep 22,40,1 (207,8): in die urebar (urebat *HΦ*) aestu et gelu nocte Ez 8 (261B): fui per diem exustus aestu et gelu noctis **HIL** Ps 120,13 (568,2): et fui...(= E)...noctis **RUF** Gr *5,4,1 (171,6):* ex illis qui adurebantur (adurab. *C, R**) aestu solis per diem et gelu frigoris noctu **RUS**: CO *1,4 (42,29):* et eram aestu diei ardens et noctis urebar gelu et recidebat meus (*cod.;* meis *Schwartz*) somnus ab oculis/39

41 41 **100**: /Haec...(= S)...in greges ovium tuarum et ...(= E)...agnis/ **AU** Gn q 95 (49,3): et decepisti merc. m. decem agnabus 95 (49,19); re 2,81,2 (192,12): decepisti merc. m. decem agnabus **HI** q (50,24): et mutasti merc. m. decem agnis: idem error qui supra, numerus enim pro agnis legendus est

42 **100**: /et nisi d. p. mei Abrahe...(= E)...modo forsitam me nudum...(= E,S)...heri/ **AU** Ex 35 (111,8): nisi d. p. m. Abraham et timor Isaac esset (adesset *Vbd*) mihi, nunc me inanem dim. Gn q 100 (51,9): deus p. m. Abrahae et timor patris mei Isaac loc 1,118 (524,22): nisi d. p. m. Abraham et timor Isaac esset (adfuisset *Ld;* **42**

σε ἐχθές. **43** ἀποκριθεὶς (και αποκριθεις) δὲ Λαβαν εἶπεν τῷ Ιακωβ Αἱ θυγατέρες θυγατέρες μου, καὶ οἱ υἱοὶ
S te heri respondens autem Laban [et] dixit ad Iacob hae filiae filiae meae et fili illarum
H „ „ respondit (responditque) × ei ~ × Laban (Laban) × ei Laban × „ × filiae × meae „ filii ×

υἱοί μου, καὶ τὰ κτήνη κτήνη μου, καὶ πάντα, ὅσα σὺ ὁρᾷς, ἐμά ἐστιν καὶ τῶν θυγατέρων
S fili mei et pecora haec pecora (+σου) mea et omnia quaecumque (α) × vides mea sunt et filiarum
H × × (mei) „ greges tui (×) × × „ „ quae × cernis „ „ × ×

μου. τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔτεκον; **44** νῦν οὖν δεῦρο
S mearum quid faciam eis hodie (×) aut (και) filiis earum (×) quos (×) generaverunt nunc ergo veni
H × „ possum facere filiis × et nepotibus meis × × × veni ergo et ×

διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σύ, καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῷ
S disponamus testamentum ego et tu et erit (εστω) in testimonio inter me et te et (×) dixit (×) ei (×)
H ineamus foedus × × × ut (et) sit × (in) testimonium „ „ „ „ × × ×

Ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν, ἰδὲ ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. **45** λαβὼν δὲ Ιακωβ
(+ιακωβ) × × × × × × × × × × × × × ×
S Iacob ecce nemo nobiscum est nisi deus testis inter me et te et accepit Iacob
A sumsit autem „
H × × × × × × × × × × × × tulit itaque „ (tulitque)

λίθον ἔστησεν αὐτὸν στήλην. **46** εἶπεν δὲ Ιακωβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Συλλέγετε λίθους. καὶ
(ανεστησεν) × (+εις) × (και ειπεν) (λαβαν) ×
S lapidem et statuit × stantem et dixit Laban fratribus suis colligite lapides et
A „ „ constituit eum titulum (O) „ „ Iacob „ „ colligamus „ „
H „ „ erexit illum in „ dixitque × „ „ adferte „ qui
× × ×

συνέλεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνόν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ.
× × × (+και εκαλεσεν)
S colligerunt × et fecerunt congeriem et manducaverunt × × ibi ad congeriem
O congregatis lapidibus × „ acervum „ comederunt × × × super eum et vocavit
H congregantes × × „ tumulum comederuntque (et comederunt) × × × „ „ [47]q.em „

43 responditque (H) $\Psi^{B^2}\Omega^S$: *cf* και αποκριθεις cdp: = 𝔐 | ~ laban ei (H) Ω^S: *cf* 𝔊𝔐 | et dixit 100: = 𝔐 | —θυγατερες Phil-codd | + meae (H) $T^2M\Phi\Theta P^2\Psi^{MQSM}$: = 𝔊𝔐 | —υιοι dn Phil-codd | + mei (H) $\Lambda^{L}\Phi^{A^*}\Omega^S$: = 𝔊𝔐 | +σου Atkm(p)s —tui (H) w: = 𝔊𝔐 | — κτηνη 911 Edn Phil-codd | quae H: α 961: *cf* 𝔐 | —συ 𝔙 | —σημερον p | et H: και fi^{a^2}nrs𝔈 Cyr | —οις ετεκον c_2

44 —et (H) Σ^M, 68: = 𝔊𝔐 | et 100; B: = 𝔊𝔐 | sit H: εστω ek𝔈 Cyr-cod | in 100; $\Lambda^{H}\Psi^{B}$: = 𝔊𝔐 | ×××... H: —ειπεν δε... bm𝔈 Cyr-cod; sub ÷: — 𝔐: siehe 31,50 | +ιακωβ A

45 **S** 100 **A** AU | et acc. 100; tulitque (H) X, Pseudo-Beda (PL 91,258D), Petrus Comestor (PL 198, 1120A): = 𝔐 autem AU: = 𝔊 | erexit H: *cf* ανεστησεν acmoxc$_2$: Hexapla *cf* 𝔐 | ×100; C, Rupert (PL 167, 490C): —αυτον 𝔄𝔈 Chr | in H: +εις Ec$_2$ | —in titulum (H) B, M-M (311C): —στηλην 71

46 **S** 100 **O** HI q | και ειπεν n: = 𝔐 | laban 100: λαβαν Cyr-cod iacob HI: = 𝔊𝔐 | ×H: —ιακωβ In𝔄 | ×100; H: —λιθους 107 | congeriem 100; *cf* CY-G | et comederunt HI, Ω^J | —και επιον Dhi*lmno qsuv𝔈^c Chr Cyr; 911 und bw haben es an anderer Stelle: = 𝔐 | ibi 100: = 𝔊𝔐 ×HI; H: —εκει Edgipv𝔙𝔈 Chr |

affuisset *Sb*) mihi **CHRY** *V,814 (815D):* nisi d. p. m. Abraham et timor Isaac mihi adfuisset, nunc me vacuum dim. **PS-CY** ab 3 (37,2): nisi timor patris mei Isaac adfuisset, tulisses omnia quae mea sunt

43 43 **100**: /Respondens...(=S)...generaverunt/

44 44 **100**: /Nunc...(=S)...te/

45 45 **100**: /Et accepit...(=S)...stantem/ **AU** Gn q 96 (50,10): sumsit...(=A)...titulum **IS** Gn 26,7 (265D): tulit Iacob...(=H)...titulum/

46 **100**: /et dixit...(=S)...hodie/ **CY-G** hept **46** 1,1008 (38): congeries struitur saxis crescentibus alta/48 **HI** q (50,26): et dixit...(=O)...testis **IS** Gn 26,7-8 (265D): /dixitque...(=H)...tumulum quem vocavit (-bat *Claudius Taurin. PL 50,1004B*) Laban tumulum testis et

S αυτω λαβαν σωρευμα μαρτυριας και ιακωβ εκαλεσεν αυτω σωρος μαρτυς
O illum Laban Acervus testimonii et Iacob vocavit illum Acervus testis
H × „ Tumulus testis „ „ × × Acervum testimonii uterque iuxta proprietatem
tumulum acervus

S καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. **47** καὶ
× μαρτυς(η) ×
S et dixit ei Laban congeries haec testis erit inter me et te hodie et
H linguae suae [48]dixitque × „ tumulus iste „ „ „ „ „ „ „ ×

S ἐκάλεσεν αὐτὸν Λαβαν Βουνὸς τῆς μαρτυρίας, Ιακωβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν Βουνὸς μάρτυς. **48** εἶπεν
× × × × × × × × × × × ×
βουνον μαρτυς και ιακωβ μαρτυριας
S vocavit eam Laban Congeriem testimonii et vocavit Iacob eam Congeriem testimonii dixit
acervum acervum testem
H × × × × × × × × × × × ×

S δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη αὕτη, ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ
εστησας
S autem Laban ad Iacob ecce congeries haec et lapis hic quem statuisti in signo inter me et
H × × × × × × × × × × × × × × × × ×

S σοῦ, μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα
μαρτυ(ρη)σ(ει) × × × × × × × × ×
S te testis erit × × × × × × propter hoc vocaverunt nomen
E testimonium „ vobis collis iste et testimonium erit lapis iste vocatum est
A testatur × acervus hic „ testatur titulus hic „ „ appellatur „
appellatum est
H × × × × × × × × × et idcirco appellatum est „

αὐτοῦ Βουνὸς μαρτυρεῖ **49** καὶ Ἡ ὅρασις, ἣν εἶπεν Ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον
του τοπου εκεινου μαρτυριας ειδεν
× testis
S loci illius Congeries testimonii et visus quem vidit respiciat deus inter
A × × acervus testatur „ visio quam dixit „ „ „
testatur
H eius Galaad id est Tumulus testis × intueatur dominus et iudicet „
+et adiecit Laban

+και εκαλεσεν... acmox𝔄; (f fügt hier Vers 47 nach 𝔊 ein): Hexapla < α′ = 𝔐: siehe 31,47 | tumulum (H) IS; GΑΠΣ^{o}Ψ^{B*}Ω^{S}: *cf* 31,47 | acervus HI; M^{2}O, 68: = 𝔊 31,47 | — αυτω b: = 𝔐 | testis erit 100; H: *cf* μαρτυς o𝔄-ed𝔈; μαρτυς η c 47 **S** 100: = (𝔊) ×××... HI; H: — και εκαλεσεν... f: — 𝔐: siehe 31,46 | congeriem 100; acervum AU½?; tumulum (H) IS; GΑΠΣ^{o}Ψ^{B*}Ω^{S}: βουνον E acervus HI > AU½; tumulus H: = 𝔊 | testimonii 100; HI; AU: = 𝔊 testis H: μαρτυς A | ~et iacob voc. HI: και ιακωβ n, acmox𝔄 (Vers 46); και ιακωβ δε egj: = 𝔐 | congeriem 100 acervum AU½?; H acervus HI > AU½; M^{2}O, 68: = 𝔊 | testimonii 100; H: μαρτυρ⟨ι⟩ας i* testem AU½? < testis HI > AU½: = 𝔊

48 **S** 100 **E** HIL > CAr **A** AU ×××... H: ειπεν δε... sub ÷: — 𝔐: siehe 31,51-52 | εστησας Eac(auch 31,51)dfimnopstvxc$_2$(auch 31,51)𝔇: (Hexapla) | testis erit 100; *cf* CY-G; H (Vers 52): μαρτυς 𝔈; ackmoxc$_2$𝔄 (Vers 52) < α′ = 𝔐; μαρτυρησει m testimonium erit HIL > CAr: μαρτυρησει m testatur AU: = 𝔊 | ×××× ×× 100: — ο βουνος ουτος και μαρτυρει η στηλη αυτη f𝔈 | vocaverunt 100: = 𝔙 vocatum est AP-V; appellatum est AU Gn q 97; H: = 𝔊 appellatur AU Gn q 98 | loci illius 100; AP-V: του τοπου εκεινου E, *cf* του τοπου bw ×× AU: — αυτου DMachkmoquvc$_2$: (Hexapla) eius H: = 𝔊𝔐 | congeries testimonii 100: βουνος μαρτυριας lm 𝔙^{lp}𝔈; βουνος μαρτυριου E congeries testis AP-V; tumulus testis H: = 𝔇 acervus testatur AU: = 𝔊 | + et adiecit laban (H) Ω^{SJ}: *cf* + et dixit ei laban 𝔈^{c}

49 **S** 100 **A** AU | vidit 100: ειδεν Eborw; *cf* ειδες acx, ιδον Dfi𝔇𝔈: (Hexapla) dixit AU: = 𝔊𝔐 |

Iac. acervum testimonii

47 47 **100**: /et vocavit...(=S)...testimonii/ **AU** Gn q 97 (50,14): quod acervum lapidum quem inter se constituerant Laban et Iacob cum aliquanta diversitate appellaverunt, ut eum vocaret Laban Acervum testimonii, Iacob Acervum testem (< HI q) 97 (50,23): Acervus testimonii... Acervus testis

48 **100**: /Dixit...(=S)...testimonii/ **AP-V** Jub 48 *29,9 (34a): (Lücke)* quod vocatum est nom. loci ill. Congeries testis secundum collem istum **AU** Gn q 97 (50,21): propter hoc appellatum est nomen 'acervus testatur' 98 (50,25): quod loquendo Laban ad Iacob dicit: testatur

ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. **50** εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ
ταπεινωσης η
S me et te quia recedimus ab alisalio si humiliaveris filias meas aut si
A " " "
H nos quando recesserimus a nobis " adflixeris " " et "
× ×

λήμψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν μου, ὅρα οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν·
+ορων θεος
S acceperis uxores alias supra filias meas (E) ecce nemo nobiscum est (S)
vide
H introduxeris " " super eas × nullus sermonis nostri testis est absque deo

51
μαρτυς μεταξυ εμου και μεταξυ σου +και ειπεν λαβαν τω ιακωβ ιδου ο σωρος ουτος και (ιδου) η στηλη ην εστησα μεταξυ
S
H qui praesens respicit dixitque rursus ad Iacob en tumulus hic et × lapis quem erexi inter
× iste

52 ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ
εμου και μεταξυ σου +μαρτυς ο σωρος ουτος και μαρτυς η στηλη × ×
S si ergo × non transiero
H me et × te testis erit tumulus inquam iste et lapis in testimonio " aut ego × "
×

πρὸς σὲ μηδὲ σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην
× ×
S ad te vel tu × ad me congeries haec et hic lapis quem statuisti
H illum pergens " " aut " praeterieris × × × × × × × × ×

ἐπὶ κακίᾳ, **53** ὁ θεὸς Αβρααμ καὶ ὁ θεὸς Ναχωρ κρινεῖ ἀνὰ μέσον ἡμῶν. καὶ
κριναι +θεος πατρος αυτων
S in malitia (E) deus Abrahae iudicabit et deus Nachor inter nos et
~ et deus Nachor *iudicabit*
H malum mihi cogitans " Abraham et deus Nahor iudicet " " deus patris eorum ×
iu-

ὤμοσεν Ιακωβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ισαακ. **54** καὶ ἔθυσεν Ιακωβ θυσίαν ἐν τῷ ὄρει καὶ
×
E iuravit Iacob per timorem patris sui Isac (S) et immolavit Iacob hostiam in illo monte et
H " " " " " " Isaac inmolatisque × victimis " × " ×
ravitque

testatur? AU (Var) | ab alisalio: *cf* Ph. Thielmann, Archiv f. latein. Lexikographie und Grammatik 7 (1892) 373
50 ταπεινωσης kqu | aut si 100: *cf* η hl𝔊 et si H: = 𝔐; *cf* και j —et (H) O: = 𝔊 et× (H) P*: και j | ecce 100: **S**: = 31,44 vide AU: **A** = 𝔊 | **S** 100: = 𝔊: siehe 31,44 +ορων... ackmoxc$_2$𝔄𝔅^{w}: Hexapla = 𝔐
51 **S** 100: = 𝔊: siehe 31,48 +και ειπεν... ackmoxc$_2$𝔄𝔅^{w}: Hexapla < α′ = 𝔐 | —ad ΣB, 68, M-M (311D) | iste X | —ιδου m𝔅^{w}, 𝔊 (Vers 48) | et×te H: *cf* και σου 𝔊 (Vers 48)
52 **S** 100: = 𝔊: siehe 31,48 +μαρτυς... ackmoxc$_2$𝔄𝔅^{w}: Hexapla < α′ = 𝔐 | testis erit H; 100 (Vers 48) | —inquam (H) X | ergo× 100: —εγω c$_2$𝔈; oder ergo < ego: —γαρ t*𝔅 | —μη b𝔈^{e} | illum H: *cf* προς σε] +(συν) τον σωρον τουτον acoxc$_2$, *cf* m: sub※ < α′ = 𝔐 | ××H: —προς με 25𝔄 | quem stat. 100: *cf* 31,48
53 iudicabit et deus nachor 100: **S** ~et deus nachor (iud.) [AU]?; H: **I** = 𝔊𝔐 | iudicabit 100: **S** = 𝔊 iudicet H: κριναι DEdpqrsux𝔈; κρινοι 20 Chr | +θεος πατρος αυτων ackc$_2$𝔊; *cf* +θεος πατερων αυτων mx𝔄, +θεος πατρος ημων o: sub※ < 𝔐 | iuravitque (H) Θ$^{G^2}$: = 𝔊𝔐
54 ×H: —ιακωβ bw Chr | +(του) φαγειν αρτον DGM(mg)acfikmosxc$_2$𝔄𝔊: (Hexapla) = 𝔐

acervus...(=A)...testatur/ CAr Ps 118,4 (838C): ut in Genesi ait Iacob: testimonium erit vobis (nobis *ed.*)...(=E) ...l. iste (< HIL Ps 118) **CY-G** hept 1,1009 (38): 46/ut locus exstructo maneat munimine testis **HIL** Ps 118 aleph 7 (363,1): cum Iacob ait: testimonium...(=E)...l. iste
49 49 **100**: /et visus...(=S)...alisalio/ **AU** Gn q 98 (50, 27): /et visio quam dixit: respiciat (testatur *C*, -or *C m. 2*) deus inter me et te; nisi forte ordo est: et visio quam dixit deus respiciat inter me et te; deus quippe illi dixerat in visione ne laederet Iacob (zur Erklärung *cf* die Variante

ειπεν] +ο θεος dktc$_2$)
50 **100**: /si...(=S,E)...est/52 **AU** Gn q 99 (51,4): **50** vide nemo nobiscum est
52 **100**: 50/si...(=S)...malitia/ **52**
53 **100**: /deus Abrahe...(=E)...Isac/ **AU** Gn q **53** 100 (51,7): et iuravit...(=E)...Isaac 100 (51,8): per timorem [AU] ep 46,18 (128,18): deus Abraham et deus Nachor **CY-G** cen 253 (896): iurabat Iacob
54 **100**: /et immolavit...(=S)...montem/ **54**
32,1 **100**: /Surgens...(=S)...suum/ **AP-V** Jub **32,1**

ἐκάλεσεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.
S vocavit fratres suos +(του) φαγειν αρτον et manducaverunt et biberunt et dormierunt in montem
H " " " ut ederent panem qui cum comedissent × × × manserunt ibi

32,1 ἀναστὰς δὲ Λαβαν τὸ πρωὶ κατεφίλησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν
S surgens autem Laban mane osculatus est × filias × suas × et filios × earum et benedixit
H [55]Laban vero de nocte consurgens " " filios × suos × filias × suas " "

αὐτούς, καὶ ἀποστραφεὶς Λαβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. **2** Καὶ Ιακωβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν.
απεστραφη × × ο δε ιακωβ ιακωβ δε × ~οδον (ε)αυτου
S eos et revertens Laban abiit in locum suum et Iacob abiit in viam suam
I profectus est itinere
H illis reversusque est revertens × × × × " " " [32,1]Iacob quoque autem " × in " quo coeperat

καὶ ἀναβλέψας εἶδεν παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ.
+ιακωβ
S et respiciens Iacob vidit concilium dei inmissum et occurrerunt ei angeli dei
I " suspiciens " " castra militiam " domini " adplicantia in apparatu " " illi obviaverunt " "
H × × × × × × × fueruntque ei obviam veneruntque " domini

3 εἶπεν δὲ Ιακωβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτούς Παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου
S dixit autem Iacob cum vidisset eos concilium dei est hoc et vocavit nomen loci
I et dixit ait " ut videret vidit " castra castrum " haec sunt (O) domini ~ sunt haec " " " "
H [2]quos cum vidisset ait " " sunt haec " appellavit " "

32,1 filias suas et filios earum 100: Korrektur filios×et filias suas H: —αυτου[1] Ebdpw ×××filias suas (H) 1 Handschrift bei Vercellone 114: —τ. υιους αυτου και 𝔄-cod filios suos et filias× (H) Guibert (PL 156,239D): —αυτου[2] 911 | reversusque est CΧΠΤ[2]ΜΦΘ[G2]Ρ[2]Ψ[DFMΩJM], 68; D. De Bruyne, RB 36 (1924) 164; RB Bull. d'anc. litt. chrét. lat. 1 Nr. 545 p. [224]: και απεστραφη bpw: *cf* 𝔐 reversus×× (H) Quentin = GΣ[TO*]A revertens×× (H) ΛΣ[O2M]ΒΘ[AM2G*(?)]Ψ[B]ΩS reversusque× (H) O: = 𝔊 | —λαβαν p | —απηλθεν bpw

2 autem (H) Ψ[DF]ΩS: ο δε ιακωβ f; ιακωβ δε d𝔔 | abiit 100; H profectus est? *cf* AM | in 100; ΧΘ[M*]ΩS: = 𝔊𝔐 ×H: —εις bw𝔄 | ~οδον (ε)αυτου DEGabcdlmopswx𝔄: (Hexapla) itinere AU?; H | ××××× ××H: και...παρεμβεβληκυιαν sub ÷: —𝔐 | respiciens 100 suspiciens RUF | +ιακωβ efghi[e2]jkmnrtd$_2$𝔔𝔈 Cyr | concilium 100 (cons.? *cf* 32,11 und ThLL IV 46,65-70; IV 460,16-34); HEp?; consilium KA Δ a (Var) castra AM Jac; RUF; HI; AU; AN; KA Λ militiam? *cf* AM Ps (Vers 3); ORI (Vers 3): *cf* Lc 2,13 | domini? KA Λ a (Var) | inmissum 100 adplicantia AM in apparatu RUF | occurrerunt 100; *cf* AM; RUF; HI; *cf* HES (Vers 3), EP-SC (Vers 3) obviaverunt KA Δ b veneruntque (H) Ψ[F] | ei 100; RUF (Var); HI; H illi RUF | domini (H) Ω[S]

3 dixit autem 100: = 𝔊 et dixit RUF; HI; KA: = 𝔐 et ait? AM | cum vidisset 100; H cum videret RUF ut vidit HI | concilium 100: siehe 32,2 castra AM; RUF; HI; CHRY; HES; CY-G; ORI; KA; H castrum EP-SC; *cf* AM Ps | domini? HI q (Var); ORI angelorum? AM Ps; CHRY | est hoc 100 haec sunt AM; HI ~sunt haec RUF; HES; KA; H | vocavit 100; HI; ORI; *cf* AM Ps, RUF Ps appellavit

29,13 (34a): et emisit Iacob Laban et abiit in Mesopotamiam in terram orientis/ **CY-G** cen 154 (887): prior surrexit Laban

2 2 **100**: /et Iacob...(=S)...dei/ **AM** Jac 2,26 (47,5): ut proficiscenti Iacob sancto angeli dei occurrerent. denique vidit castra dei adplicantia/ **AN** s Le 7 (68,46): haec castra dei etiam Iacob vidit **AP-V** Jub *29,13 (34a):* /et Iacob convertit se a⟨d⟩ terram Galaad **AU** Gn q 101 (51,11): castra dei quae vidit Iacob in itinere **HEp** *5,16,1 (324,26):* invenit angelorum concilium/ **HI** Pel 3,8 (577B): revertenti de Mesopotamia Iacob angelorum occurrit exercitus et vocantur castra dei/25 q (51, 6): et occurrerunt ei angeli dei/ **KA** Δ a 124 (88): ubi Iacob vidit angelos (consilium *F*) dei/ Δ b 124 (88): ubi Iacob angeli dei obviaverunt Λ a 58 (98): vidit Iacob castra dei (domini *L*)/4 Λ b 58 (98): ubi vidit Iacob castra dei et luctatus est cum angelo/4 **RUF** Lv *2,3 (294,16):* et suspiciens ... (=I) ... in apparatu et occ. illi (ei *E*) ang. dei/

3 **100**: /dixit...(=S)...ill. Conc./ **AM** Jac 2,26 **3** (47,6): /et ait: castra dei haec sunt Ps 36,58,4 (115,22): vidit ibi multitudinem caelestis militiae et ait: hic locus vocatur castra angelorum; non satis fuit castrum vocare, sed castra (<Origenes; *cf* RUF Ps 36) **CHRY** *III, 865 (866B)* = PS-AU s Cai II, App. *56,1 (293)* = PS-AU s Cas *II,98 (98b):* et Iacob: vidi inquit castra angelorum (~ang. c. *Cai*) **CY-G** hept 1,1011-1013 (38): ecce viae medio vates videt ardua castra, quae deus astrigero ductat moderamine rector, indidit et nomen testatus: haec deus implet **EP-SC** Ct *185 (77):* cum enim angelis

ἐκείνου Παρεμβολαί. **4** Ἀπέστειλεν δὲ Ιακωβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ησαυ τὸν ἀδελφὸν
παρεμβολη(ν) × ×
S illius Concilium (E) misit autem Iacob nuntios ante se ad Esau fratrem
nuntium ×
O eius Castra
H illius Manaim id est Castra [3]„ „ × et „ „ „ „ „ „
+dei × × ×

αὐτοῦ εἰς γῆν Σηιρ εἰς χώραν Εδωμ **5** καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου
× αυτω
E suum in terra(m) Seir in regione(m) Edom et praecepit eis dicens sic dicetis domino meo
mandavit illis
H „ „ terra „ „ regionibus „ [4]praecepitque „ „ „ loquimini „ „
terram × regione(m) ei

Ησαυ Οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ιακωβ Μετὰ Λαβαν παρῴκησα καὶ ἐχρόνισα ἕως
ταδε
E Esau sic dicit puer tuus Iacob cum Laban {(S) commoratus sum et egi tempus ibi / (A) habitavi „ demoratus sum ×} (E) usque
dixit
H „ haec „ frater „ „ apud „ peregrinatus sum „ fui × „ in
servus

τοῦ νῦν, **6** καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι, καὶ ἀπέστειλα
× × × ×
~ προβατα και ονοι
E modo et facti sunt mihi boves et asini et oves et pueri et ancillae et misi
puellae
H praesentem diem [5]× habeo „ „ asinos × „ „ servos atque ancillas mittoque
× × et × et
~ oves et asinos

ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ησαυ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου. **7** καὶ ἀνέστρεψαν
×
E nuntiare domino meo Esau (S) ut inveniat puer tuus gratiam ante te et reversi sunt
H nunc legationem ad dominum meum × „ inveniam × × „ in conspectu tuo [6]× „ „
× ante conspectum tuum reversique

οἱ ἄγγελοι πρὸς Ιακωβ λέγοντες Ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ησαυ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν
~ λεγοντες προς ιακωβ ~ ησαυ τον αδελφον σου × ~ σοι εις συναντη-
S nuntii dixerunt ad Iacob fuimus ad Esau fratrem tuum et ecce ipse (E) venit in oviam
×
H „ ad Iacob dicentes venimus „ „ „ „ „ „ × properat „ occursum
~ tibi in occur-

H > HES | illius 100; H: = 𝔊 eius HI | concilium 100: παρεμβολη(ν) i*msv𝔖 (Chr½): = 𝔐 castra AM Ps; RUF Ps; HI; HEp; H: **I** | +dei HEp?; HES?; G; *cf* ORI (domini)

4 —et (H) Π^{c*}ΣΤΨ^{B*}, 68; Brev. Goth. (PL 86,316A); Claudius Taurin. (PL 50,1004C); Guibert (PL 156,240A): = 𝔊𝔐 | nuntium? KA Λ (Var) | ××(H) 68: —εμπροσθεν αυτου A𝔈 | —esau? KA Λ | terra 100; H: *cf* εν γη G* terram AU; CΑΧΠΣ^{o}ΜΦΟΘΡΨ^{BD}Ω^{J}: = 𝔊𝔐 | —in (H) Θ^{A*}: —εις fm: = 𝔐 | regione 100; ΛΧΒΩ^{S}, Brev. Goth. (PL 86,316A) regionem AU; Σ^{OM}Ω^{M}: = 𝔊

5 praecepit 100; H mandavit AU: **A** | eis 100; H illis AU: **A** ei Π^{c}Ψ^{B*M}: αυτω t | sic 100; AU: = 𝔊𝔐 haec H: ταδε p | dicit AU; H: = 𝔊 dixit 100 | servus (H) ϖ*: = 𝔊𝔐 | **S** 100 **A** AU

6 ×H: —και f | —et asinos (H) Σ^{M*}: —και ονοι 𝔏 | ~oves et asinos (H) Σ^{TΨM}: ~προβατα και ονοι fi𝔄𝔙^{lp} | et (H) ΛΧΣ^{M}Φ^{P*}Ψ*Ω^{S}, 68: = 𝔊, 𝔐 (Var), Samar. | —et (H) G: —και 𝔄 | et (H) Ω^{SJ} | ancillae 100; *cf* H puellae AU: **A** < 𝔊 | —nunc (H) Λ^{L*H*}, Claudius Taurin. (PL 50,1004C) | esau 100; AU: = 𝔊 ×H: —ησαυ Chr, sub ÷ G𝔖: = 𝔐 | **S** 100 | ante consp. t. (H) Θ^{M}

7 reversique (H) C^{2}ΛΣΘ^{M2}Ψ^{B}Ω^{SM}, 68: = 𝔊𝔐 | dixerunt ad iacob 100: *cf* ~λεγοντες προς ιακωβ m ad iacob dicentes H: = 𝔊𝔐 | ~ησαυ τον αδελφον σου dpvd$_{2}$𝔄𝔙𝔈 | ipse 100: = 𝔊 ×H: —αυτος 962 ADGaci*kmnosv xc$_{2}$d$_{2}$𝔄𝔈𝔖: (Hexapla) = 𝔐 | in oviam 100: **S** ×obviam AU ~tibi in occ. (H) sc: ~σοι εις συν. Cyr½ |

occurrisset dicebat: hoc castrum dei est **HEp** *5,16,1(325,1):* /perductus ut ait ad Castra dei/25 **HES** *4 (955A):* quando angelis sibi occurrentibus locum Castra dei appellavit *7 (1105A):* castra dei sunt haec **HI** q (51,6): /et dixit Iac. ut vidit eos: castra dei (domini φ)...(=I,O)... Castra: ubi hic castra posita sunt, in hebraeo habet manaim **KA** Δ a 124 (88): /et dixit: castra dei sunt haec (—sunt haec *D*) **ORI** ser *102 (222,31):* sed etiam Iacob locum aliquem vocavit (+manaim id est *Pasch*) Castra domini, quoniam militiam illic aspexit angelorum **RUF** Lv *2,3 (294,17):* /et dixit...(=I)...sunt haec Ps 36 h *4,3 (1356B):* exsurgens dicit quia vocatur hic locus παρεμβολή quod est castra, pro eo quod vidit ibi non unum sed plura castra dei

4 **100**: /misit...(=E)...terra Seir in regione Edom/ **AU** loc 1,119 (524,25): misit...(=E)...terram Seir in regionem Edom/ **IS** Gn 27,1 (266A): Iacob mittit nuntios ad E. fr. s. **KA** Γ 43 (77): ubi Iacob mittit nuntios ad

σοι σιν σου καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ. **8** ἐφοβήθη δὲ εφοβειτο × Ιακωβ σφόδρα καὶ ἠπορεῖτο. καὶ διεῖλεν

E tibi et cum .CCCC. quadringentis viri cum illo timebat autem timuit Iacob valde vehementer (S) et (inh)esitabat anxiabatur et divisit

H „ cum sum tuum quadringentis viris × × timuit × „ valde „ perterritus × „

τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς, ~ τα προβατα και τους βοας + και τας καμηλους

S plebem quae erat cum eo et oves et boves in duas partes

A „ duo castra

H populum qui secum erat greges quoque „ „ „ „ et camelos „ duas turmas

9 καὶ εἶπεν Ιακωβ × Ἐὰν ἔλθῃ Ησαυ εἰς παρεμβολὴν μίαν καὶ ἐκκόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα ~ μιαν παρεμβολην

S et dixit Iacob si forte venerit Esau ad unam partem et abstulerit eam erit pars alia

A „ „ × „ „ castra prima „ exciderit ea erunt × secunda

H [8]dicens × „ × „ Esau „ unam turmam „ percusserit eam alia turma quae reliqua est

εἰς τὸ σῴζεσθαι. **10** εἶπεν δὲ και ειπεν Ιακωβ Ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Αβρααμ καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Ισαακ,

E in salutem dixit autem et dixit Iacob deus patris mei Abrahae × × × × × × deus patris mei Isac

H salvabitur [9]dixitque „ „ „ „ × et Abraham et × × × „ × „ Isaac

κύριε ὁ εἶπας μοι × ος Ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν αποστρεφε τῆς γενέσεώς σου καὶ εὖ σε ποιήσω, ~ ποιησω σε

E domine qui dixisti mihi ad me revertere recurre in terra(m) { (E) nationis generationis tuae et bene tibi faciam ~ faciam tibi / (O) × tuam „ benedicam tibi

H „ „ „ „ „ „ × terram tuam et in locum nativitatis tuae „ benefacia benedicam „

tuum (H) ae, Claudius Taurin. (PL 50,1004C), Brev. Goth. (PL 86,316B): σου 911 E*Mbc$^{a?}$defgijklmnpruxc$_2$d$_2$𝔊 Chr: (Hexapla) *cf* 𝔐 | et cccc] et ecce 100 cum quadringentis AU?; H

8 timebat 100: **S**: εφοβειτο A timuit AU; H: **I** = 𝔊 | autem 100: = 𝔊 ×H: — δε L* | vehementer 100: **S** valde AU; H: **I** | **S** 100 | anxiabatur 91-96 (anxieb.: Heteroklisie); 100 (ha)esitabat 91-95 inhesitabat 96 turbatus est? AU | oves et boves 100; H: ~ τα προβατα και τους βοας 911 Gacmoxc$_2$𝔙𝔈𝔊: (Hexapla) = 𝔐 | et camelos H: + και τας καμηλους EGM(mg)acmov(mg)xc$_2$𝔄𝔈^{c}𝔊; *cf* egjk: sub※ = 𝔐 | **A** AU

9 **S** 100 **A** AU | ×H: — ιακωβ m Chr, sub ÷ G: — 𝔐 | ~ μιαν παρεμβολην Er prima castra 𝔄

10 dixit autem 100: **S** = 𝔊 et dixit HI; *cf* H: **O**?: και ειπεν d$_2$: = 𝔐 | — abr. deus patris mei HI: — αβρααμ και ο θεος του πατρος μου egj: Homoioteleuton | ×100: **S**: — και u et AU; H: **I** = 𝔊𝔐 | — patris mei (H) Brev. Goth. (PL 86,328D.703A.706A): — του πατρος μου 𝔈^{cf} | — domine (H) X; Claudius Taurin. (PL 50,1004D), Brev. Goth. (PL 86,328D.703A.706A): — κυριε dp𝔈^{c} | ος 961 | mihi 100; AU; H: = 𝔊 ad me HI: **O**: *cf* προς με α′ σ′ | revertere 100; HI; *cf* CY-G; H: = 𝔙𝔐; *cf* αποστρεφε f recurre AU: **A** < 𝔊 | nationis 100: **S** generationis AU: **A** ×HI nativitatis H | bene tibi faciam 100; AU: = 𝔊 bene faciam tibi AU (Var); H: ~ ευ ποιησω σε 𝔄 Cyr-cod: *cf* 𝔐 benedicam tibi HI; 1 Hs bei Vercellone 116

E. fr. s. Λ 58 (98): 2/et misit nuntios (nuntium Π^{CD}) ad (+ esau *Y*^{2}) fratrem suum et occurrit ei

5 5 **100**: /et praecepit ... (= E) ... dixit ... (= E,S,E) ... modo/ **AU** loc 1,119 (524,26): /et mandavit illis ... (= E,A,E) ... modo/

6 6 **100**: /et facti ... (= E,S) ... te/ **AU** loc 1,119 (525,2): /et facti ... (= E) ... puellae ... (= E) ... Esau

7 7 **100**: /Et reversi ... (= S,E) ... et ecce viri cum illo/ **AU** Gn q 102 (51,14): nuntiato sibi fratre suo Iacob veniente obviam ei cum quadringentis ⟨viris⟩ (*bd Zycha; —codd.*)/ **CY-G** hept 1,1017-1020 (38): sociis atque agmine multo stipatus fratrem contra nil turbidus exit, cumque quater centum terreret turba virorum, plus species, quam tela nocent famulantibus armis

8 8 **91.92.94 95.96**: LXX. esitabat (haes. *94;* inhes. *96*) **T.** (*91.92;* als *94;* al *96; —95*) anxiebatur (anxiab. *92*^{2}) **100**: /timebat ... (= E,S) ... partes/ **AU** Gn q 102 (51,15): /turbatus est quidem et mente confusus, quoniam timuit valde; et ut visum est homini perturbato, divisam multitudinem suam in duo castra disposuit

9 **100**: /et dixit ... (= S,E) ... salutem/ **AU** Gn q 9 102 (51,19): quandoquidem dixit: si venerit ad castra prima frater meus et ... (= A,E) ... salutem

10 **100**: /Dixit ... (= E) ... Abrahe ... (= E) ... terra ... (= E) 10 ... faciam/ **AU** Gn q 102 (51,27): deus inquit p. m. Abraham et deus p. m. Isaac ... (= E) ... recurre in terram generationis tuae et bene tibi faciam (~ faciam tibi *PVTb*)/ **CY-G** hept 1,1023-1027 (39): atque simul flexa dominum cervice poposcit: o deus, inmensi spes et substantia regni, qui deus es semper genitoris solus avique, cuius ab exilio faciunt me iussa reverti, grandia ditato largitur commoda servo/ **HI** q (51,12): et dixit Iacob: deus p.

11 ἱκανοῦταί μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου·
ικανουσαι × ×

E satis est mihi ex omni iustitia et ex omni veritate quam fecisti mihi puero tuo
sufficit idoneus es ab ab quae ×

O minor sum × „ misericordia tua „ × „ „ tua „ „ × pro servo „

H [10]„ „ × cunctis miserationibus × „ × × „ × „ explesti × × „ „
omnibus tuis tua

ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν Ιορδάνην τοῦτον, νῦν δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς.
+ταυτη × και ιδου νυν

E in virga enim (S) × transivi Iordanen istum et ecce factus sum in duobus consiliis
baculo (A) mea ista transii „ hunc nunc autem „ „ „ duo castra

H „ baculo × meo × transivi Iordanem istum et nunc cum duabus turmis regredior
cum × × ecce tribus

12 ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου Ησαυ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν, μήποτε
+κυριε +εκ χειρος × ×

S libera me domine de manu fratris mei Esau quia timeo ego eum ne

A erue „ × „ „ „ „ de manu „ „ ego timeo illum „
eripe

H [11]„ „ × „ „ „ „ „ „ „ „ valde × eum timeo „ forte
× × ×

ἐλθὼν πατάξῃ με καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις. **13** σὺ δὲ εἶπας Καλῶς εὖ
× +και πατερα × μητερας +μοι ×
πατερα

S veniens feriat me patrem super filios et matrem super filios tu autem dixisti mihi × bene

A cum venerit „ „ × × × „ matres „ „ „ „ „ × × „

H veniens percutiat × × × × × matrem cum filiis [12]„ × locutus es × quod „
me patrem et matres patrem

11 **E** 91-96.100; AU **O** HI q | satis est 91-96.100: **S**; sufficit 91-96: = 𝔊 idoneus es AU: **A**: ικανουσαι 961 AGh*$^{ja?}$qrtuv minor sum HI; H | ex 91-96.100: **S** ab AU: **A** | omnibus (H) CAE s 87; 88 (Var) | tuis (H) CAE; $\Phi^{A*}\Psi^{fDF*M}\Omega$ | ex 91-96.100: **S** ab AU: **A** ×HI: —απο 911 ××H: —απο πασης 𝔄𝔈 Chr | tua HI; Ω^{S} | quam 100; HI; H: = 𝔊 quae AU: **A** | mihi 100: **S** ×AU; HI; H: **I** = 𝔊𝔐 | cum (H) CAE s 87 | virga 100; AU; CY-G? | baculo PEL; EUS-G; H | **S** 100 **A** AU | ×100; CAE s 87 (Var) mea AU; *cf* H: = 𝔊𝔐 | ista AU: +ταυτη(ν) (b)dfhijklnpst(w)x*(?)c_2d_2 Chr$^{2/4}$ Cyr-ed Thdt | —istum (H) CAE (Var): —τουτον lnsc$_2$d$_2$𝔙 Chr$^{2/4}$ Cyr-ed | et ecce 100; CAE: *cf* και ιδου νυν Chr, et nunc ecce 𝔄 nunc autem AU: = 𝔊 | tribus (H)? HI: dagegen HI q zu 33,3 | consiliis 100: conc.? *cf* 32,2-3 und ThLL IV 46,65-70; IV 460,16-34 castra AU; *cf* CY-G

12 **S** 100 **A** AU | eripe CY-G? | +κυριε Chr$^{1/6}$ Cyr$^{1/2}$ T-A | +εκ χειρος Gabcloptwxc$_2$𝔙𝔈𝔊 Chr$^{1/6}$: (Hexapla) = 𝔐 ××(H) $\Lambda^{H}B^{2}\Psi^{fB}\Omega^{SM}$, 68: = 𝔊 | —esau (H) Claudius Taurin. (PL 50,1005A): —ησαυ m Chr$^{1/6}$ | ×H: *cf* —εγω Ath Chr$^{1/5}$ Cyr$^{1/2}$ | me 100; AU; *cf* CY-G; T*: = 𝔊𝔐 ×H: —με 911 | patrem super filios 100: Dublette zu matrem super filios +patrem (H) Λ: *cf* +και πατερα 71* | et 100; AU; Λ^{H}T*: = 𝔊 ×H: —και 911 𝔄; sub ÷: —𝔐 | matrem 100; H: = 𝔊𝔐 matres AU; $P^{2}\Psi^{fBDF}\Omega$: μητερας DEG$^{b?}$Macdefhijklno pqrtuc$_2$𝔙𝔈 Cyr-cod patrem (H) G*$\Sigma^{O?M}$, 68: πατερα m, *cf* πατερας g: *cf* 100, Λ

13 **S** 100 **A** AU | mihi 100: +μοι 𝔙𝔈, *cf* μοι ειπας fia$^{?}$r | —καλως bmsw𝔄𝔙𝔈𝔈 Chr | ~faceres

m. Isaac...(=E)...ad me: revert. in terram...(=O)...tibi/

11 11 **91.92.94.96**: LXX. sufficit mihi (mici *91*)...(=E) ...veritate T. satis est mihi (mici *91;* michi *96*) **100**: /satis est m. ex o. iustitiae (e *halb ausradiert*)...(=E,S)... consiliis/ **AU** Gn q 102 (52,1): /idoneus es mihi ab o. iust. et ab o. ver. quae fec. puero...(=E,A)...transii (transivi *SNVb*)...(=A)...castra/ **CAE** s 87,2 (343,1): domine inquit minor sum omnibus miserationibus tuis; cum baculo meo (—*O*) transivi Iordanem istum (—*O*) et ecce cum duabus turmis regredior (*cf* H) 88,6 (349,24): domine inquid minor sum cunctis (omnibus *O*) miserationibus tuis (—H^{1}); in baculo meo transivi Iordanen istum (H^{3}; —H^{40} μ) et ecce cum duabus turmis regredior (*cf* H) **CAr** Ps 22,5 (169C): in baculo meo transivi Iordanem istum (H) **CY-G** hept 1,1028-1031 (39): /iussisti lenta fluvium transmittere virga Iordanemque tuum humili transmittere gressu. et nunc dividuis cernis me degere castris, ut varios casus gemino munimine vitem/ **EUS-G** 34 (577A): sine ullo subsidio solum in baculo suo transisse Iordanem **HI** ep 123,14,4 (90,18): qui dudum Iordanen in baculo transierat, cum tribus turmis gregum in patriam revertitur (*cf* H) q (51,13): /minor...(=O)... tuo: pro eo quod nos posuimus 'minor sum', aliud nescio quid quod sensum turbet in graecis et latinis codicibus continetur **PEL** ind 14 (151): qui non in gladio suo et arcu confideret, sed in baculo fugiens transiret Iordanem/ 48,15 (zum Anfang *cf* Gn 48,22)

12 **100**: /libera...(=S)...filios/ **AU** Gn q 102 (52,4): /erue...(=A)...filios/ **CY-G** hept 1,1032-1034 (39): /eripe me his, invicte, malis et spicula fratris infracto placidus quam primum decute ferro, ne rapidus duro feriat mea pectora telo/22 **12**

13 **100**: /tu...(=S)...multitudine/ **AU** Gn q 102 (52,6): /tu...(=A)...arenam (-na *CP*)...(=A)...multitudine **13**

σε ποιήσω καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ
εξαριθμηθησεται
S tibi faciam et ponam semen tuum sicut arena⟨m⟩ maris quae numerari non potest a
A faciam tibi „ „ „ „ tamquam arenam „ „ non dinumerabitur prae
H mihi faceres „ dilatares „ meum sicut harenam „ „ prae multitudine numerari
~ faceres mihi enumerari

τοῦ πλήθους. **14** καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερεν δῶρα καὶ
+εξ ×
S multitudine et dormivit ibi illa nocte et accepit ex eis quae fereba[n]t dona ×
A „ (l) munera
H non potest [13]cumque dormisset „ nocte illa × separavit de his „ habebat „ ×
× × habebant

ἐξαπέστειλεν Ησαυ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, **15** αἶγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, κριοὺς εἴκοσι,
× × × × +και
S × Esau fratri suo capras .CC. hircos .XX. oves .CC. arietes .XX.
misit +ad × ×
~ fratri suo Esau
H × „ „ „ [14]„ ducentas „ viginti „ ducentas „ viginti
+et

16 καμήλους θηλαζούσας καὶ τὰ παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι
×
S camelos × cum pullis × .XXX. vaccas .XL. tauros εικοσι .XX. asinos .XX.
H [15]„ fetas „ „ suis triginta „ quadraginta et „ viginti asinas viginti
× filiis × decem asinos

καὶ πώλους δέκα. **17** καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποίμνιον κατὰ μόνας. εἶπεν δὲ
ποιμνια και ειπεν
S et pullos .X. et dedit per manus puerorum suorum gregem per singulos et dixit
H „ „ earum decem [16]„ misit „ „ servorum „ singulos seorsum greges dixitque
+per

τοῖς παισὶν αὐτοῦ Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης. **18** καὶ
πορευεσθε × ×
S pueris suis ite ante me et intervallum facite inter gregem et gregem et
H „ „ antecedite × „ „ sit spatium „ „ × × [17]„

ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ λέγων Ἐάν σοι συναντήσῃ Ησαυ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἐρωτᾷ σε λέγων Τίνος
× ερωτησει ×
~ ο αδελφος μου ησαυ
S mandavit primario dicens si tibi oviaverit frater meus Esau et (E) interrogaverit te dicens cuius
H praecepit priori „ „ obvium habueris Esau fratrem meum „ „ „ × „
× interroga*bit*
~ fratrem meum Esau

mihi (H) Ω^{S} | enumerari (H) $\Lambda\Theta^{M*}$; *cf* dinumerari Σ^{OM}: *cf* εξαριθμηθησεται Chr½ Thdt; αναριθμησεται E
14 +εξ fl; +αφ $i^{a?}r$: *cf* $\mathfrak{M}$ ××(H) Σ^{T*}: *cf* $\mathfrak{G}$ | ferebant 100; *cf* habebant (H) O*: Fehler | dona 100 munera AU s (Vers 21); KA; H | ××100; H: —και εξαπεστειλεν 911 $Li^{a?}r\mathfrak{E}$; sub ÷: —$\mathfrak{M}$ misit *cf* AU s (Vers 21), KA | ad esau××? KA Γa: —τω αδ. αυτου $\mathfrak{E}^{p}$ ~ fr. suo esau? KA Γb
15 +et (H) $\Theta^{AMG^{2}}\Psi^{rDF}\Omega^{SJ}$: +και l(n$\mathfrak{E}$): = $\mathfrak{M}$
16 ×100; $T^{*}\Theta^{A*}$: = $\mathfrak{E}$ | cum 100; H: = $\mathfrak{A}\mathfrak{E}$ | filiis (H) Σ^{T} | ×100: —αυτων $\mathfrak{A}$ | —et (H) Σ^{M}: = $\mathfrak{G}$ | XX 100; H: εικοσι bw decem (H) $\Theta^{G^{2}}$: = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$ | asinos 100; Φ^{ZP}
17 puerorum 100; *cf* servorum H: = $\mathfrak{M}$ | gregem 100: = $\mathfrak{G}(\mathfrak{M})$ greges H: ποιμνια w | per singulos 100; Π^{C} | και ειπεν 911 b: = $\mathfrak{M}$ | ite 100: πορευεσθε Lbmw | ××100*: — και ποιμνης m
18 frater meus esau 100; *cf* fratrem meum (h)esau (H) CXΩ^{SJ}: ~ ο αδελφος μου ησαυ $\mathfrak{B}\mathfrak{E}^{p}$ —esau (H) 1 Hs bei Vercellone 116: —ησαυ b | interrogavit (H) Ω^{M}: *cf* ερωτησει $di^{a?}p$ | ×H: —λεγων L$\mathfrak{A}$ | vel 100; aut

14 14 **100**: /et dormivit...(=S)...suo/ **KA** Γ a 44 (77): ubi Iacob mittit munera ad Esau Γ b 43 (77): Iacob mittit munera fratri suo Esau
15 15 **100**: /capras...(=S)...XX./
16 16 **100**: /camelos...(=S)...X./
17 17 **100**: /et dedit...(=S)...inter gre/gem et (inter gre *unter der Zeile nachgetragen*, gem et *über ausradiertem* inter *m. 1*) gregem/
18 **100**: /et mandavit...(=S,E,S)...te/ **AU** loc 1,120 (525,5): si interrogaverit te Esau dicens: cuius es et quo...(=E,A)...te/
19 **100**: /dices...(=S)...domino suo Esau (d. s. esau
18
19

εἶ καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου; **19** ἐρεῖς Τοῦ παιδός σου Ιακωβ·
× +και +αυτω
E es vel quo vadis et cuius (S) sunt × quae antecedunt te × dices ei pueri tui Iacob
(A) × haec 〃 〃 〃 et 〃 × 〃 〃 〃
et
H 〃 et 〃 〃 〃 〃 sunt ista 〃 sequeris [18] × respondebis × servi 〃 〃
aut ×

δῶρα ἀπέσταλκεν τῷ κυρίῳ μου Ησαυ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν. **20** καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ καὶ
απεσταλκα ×
S quae praemisit domino suo Esau et ecce ipse post nos est et praecipiebat primo et
A munera misit 〃 meo 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 ×
H 〃 〃 〃 〃 〃 ipse × quoque 〃 〃 venit [19] similiter mandata dedit × ×
misi suo sequitur

τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων λέγων Κατὰ
πορευομενοις ×
S secundo et tertio et omnibus qui sequebantur greges istos dicens secundum
ita
H 〃 ac 〃 〃 cunctis 〃 〃 〃 × 〃 his-
et

τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε Ησαυ ἐν τῷ εὑρεῖν ὑμᾶς αὐτὸν **21** καὶ ἐρεῖτε Ἰδοὺ ὁ παῖς
λαλησετε ~ υμας ευρειν ×
S sermonem istum dicetis Esau ubicumque vos inveneritis eum et dicetis ecce puer
H dem verbis loquimini ad 〃 cum × 〃 〃 [20] 〃 addetis ipse quoque servus
loquemini

σου Ιακωβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. εἶπεν γάρ Ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις
× ×
S tuus Iacob sequitur nos dixit autem forsitan placebo faciem eius in muneribus
A 〃 enim × placabo vultum 〃 〃 〃
H 〃 〃 iter nostrum insequitur 〃 〃 × 〃 illum × 〃
× sequitur in

τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ἴσως γὰρ προσδέξεται
+τουτοις × × × ×
εμπροσθεν μου
S istis quae praecesserunt × et post hoc videbo faciem ip⟨s⟩ius forsitam enim accipiet
A × praecedentibus eum 〃 〃 〃 〃 〃 eius forsitan 〃 suscipiet
haec
H × quae praecedunt × me 〃 postea 〃 × × 〃 × propitia-

ΛΠΣΤΘΨΩ^{SJ}, 68: = 𝔙^{lp} et AU; H: = 𝔊𝔐 | **S** 100 **A** AU | sunt 100; H × AU; Σ^{T}: = 𝔊𝔐 | ×100: —ταυτα b

19 **S** 100 **A** AU | ×100; H: = 𝔊 et AU: +και AbdhlstwⅭ𝔄𝔙: = 𝔐 | ei 100: +αυτω ⅭⅭ | quae 100: < ἃ?; *cf* δωρα α ⅭⅭ: *cf* 𝔐 | misi (H) Π^{D}: απεσταλκα m | suo 100; TOΩ^{S}: = 𝔄-edⅭⅭ meo AU; H: = 𝔊𝔐 | —ιδου 𝔄 | venit H: = 𝔄; *cf* αυτος] +ερχεται f𝔙^{w} sequitur (H) A: *cf* sequitur nos 𝔈

20 ××H: τω πρωτω και sub÷; *cf* iterum 𝔈^{c} (*cf* similiter H): = 𝔐 | et 100; Σ^{TO}O | πορευομενοις eflsw; προ sub ÷: = 𝔐 | istas 100^{2} ita 100*: Dublette zu dicens? ×H: —τουτων dnp𝔄𝔙ⅭⅭ: = 𝔐 | dicetis 100: = 𝔙Ⅽ, λαλησεται 107 loquemini (H) Ω^{J} | vos inveneritis 100: ~υμας ευρειν E —vos H: —υμας M

21 —iacob (H) Σ^{M}, Claudius Taurin. (PL 50,1005B): —ιακωβ bw Chr | sequitur (H) O | **S** 100 **A** AU: = 𝔊 | forsitan 100: < unten | placebo 100* placabo 100^{2}; AU; H | in 100; AU; T*: = 𝔊𝔐 ×H: —εν 73 | istis 100: +τουτοις egj𝔙Ⅽ | ×100; H: —αυτου begjwc$_2$𝔄: zur Schwierigkeit *cf* AU Gn q eum AU: < 𝔊 me (H) G^{c}: *cf* εμπροσθεν μου f𝔙Ⅽ: = 𝔐 | haec? AU (Var) | ××H: —το προσωπον αυτου Ⅽ-cod | ×H: —γαρ hc$_2$𝔄: = 𝔐

über Rasur m. 1)...(=S)...est/ **AU** loc 1,120 (525,6): /et dices: p. t. Iacob: plenum esset et integrum, etiam 'et' si non haberet 1,121 (525,9): munera misit...(=A)... nos. dicendum autem fuerat usitata locutione 'domino meo tibi' (*CLSbd;* munera misi dom. m. t. *Zycha;* munera misit dom. m. t. *N*) aut 'domino suo tibi' (*CNbd;* munera misit dom. s. t. *Zycha;* dom. s. t. munera misit *LS*)

20 20 **100**: /et praecipiebat...(=S)...ista^{s} (*corr. m. 1?*) ...(=S)...eum/

21 21 **100**: /et dicetis...(=S)...placebo (-abo *m. 2*)... (=S)...meam/ **AU** Gn q 103 (52,11): quod latini codices habent de Iacob: dixit enim...(=A)...eum, scriptor libri qui narrans ait de Iacob: dixit enim placabo vultum eius, huc usque verba Iacob dixisse intellegitur, cetera vero sua intulisse quod ait: in muneribus praecedentibus eum, tamquam diceret: in muneribus quae praecedebant Iacob placabo vultum fratris mei. ordo est ergo verborum Iacob: placabo vultum eius et post hoc (haec *Claudius Taurin. PL 50,1005B*)...(=A)...meam; interposita autem sunt verba scriptoris: in muneribus praecedentibus eum

τὸ πρόσωπόν μου. **22** καὶ παρεπορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη
προεπορευοντο εμπροσθεν
S faciem meam et antecedebant eum munera eius coram eum ipse autem dormivit
eo mansit
A " "
H bitur mihi [21]praecesserunt itaque × " × ante " " vero mansit
precesseruntque

τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ. **23** Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβεν τὰς δύο γυναῖκας καὶ
τω πρωι × +αυτου
S ea nocte in comitatu suo surgens autem mane × accepit duas uxores suas et
castris × sumpsit
A surrexit " eadem nocte et " " " × "
H nocte illa " castris × [22]cumque mature surrexisset × tulit " " suas "
mane ×

τὰς δύο παιδίσκας καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ Ιαβοκ· **24** καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς
ιακωβ × × ×
ιορδανου
S duas ancillas suas et .XI. filios suos et transivit rivum Iacob et accepit eos
pueros
A " " ×
H totidem famulas × cum undecim filiis × " " vadum Iaboc [23]× × ×
suis torrentem Iacob
Iordanis

καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν καὶ διεβίβασεν πάντα τὰ αὐτοῦ. **25** ὑπελείφθη δὲ Ιακωβ μόνος, καὶ
× × × × ×
και εμεινεν
S et transi(i)t torrentem (E) et tra(ns)iecit omnia vasa sua subremansit autem Iacob solus et
reiecit remansit enim
transposuit relictus est
et mansit
H × × × transductisque omnibus quae ad se pertinebant [24]remansit × × " "
(et) mansit

22 **S** 100 | (precesserunt)que (H) 68: = 𝔊𝔐 | προεπορευοντο AMe²hjklnqstuv𝔄𝔅𝔇, προεπορευετο 961 962 Dfimrc$_2$ Chr | εμπροσθεν 77 | eum 100*; (H) eo 100² dormivit AM; *cf* CY-G: = 𝔊 mansit 100 < H | comitatu suo 100 castris× AM; H: **I** = 𝔊𝔐

23 **S** 100 **A** AU | mane 100; C²A^{L2}*(in marg.)*ΣP, 68; matutina O, matutine Rupert (PL 167,495B): τω πρωι× h eadem nocte AU: *cf* 𝔊𝔐 | sumpsit? *cf* RUS | suas 100; H: +αυτου LnC: = 𝔐 × AU; Φ^{vid}Θ^{A}: = 𝔊 | suas 100: = 𝔐 | pueros? CO (Vers 25) | + suis (H) Π: = 𝔊𝔐 | torrentem (H) Claudius Taurin. (PL 50,1005B) | iacob 100; RUS (*T*); GCA^{L}XΠ^{CD*}Σ^{TO2M}BAT*M*Φ^{R*}A*Z*OΘ^{A*M*G*}Ψ^{DFM}, *cf* F. C. Baktt, RB 39 (1927) 255: ιακωβ 911*a*dfmn* su𝔄-codd𝔈^{tp} Cyr$^{1/3}$ed$^{1/3}$codd$^{1/3}$ iordanis *cf* RUS; JO-N (Vers 24): ιορδανου t; *cf* χειμαρρουν (24)] ιορδανην k

24 **S** 100 | ××××× H: —και ελαβεν αυτ. κ. διεβη τ. χειμ. L | torrentem 100; HI Os (Vers 25); IS Gn; *cf* RUS (Vers 23) flumen? CO (Vers 25) | tra(ns)iecit 100; CYR: **S** reiecit? AM transposuit? RUS (Vers 23) | vasa 100; CYR: **S** × AM; H: **I** = 𝔊𝔐

25 subremansit 100; CYR: **S** remansit NO; AM; HI; AU; RUS; H: **I** relictus est *cf* CY-G? et mansit CO; B: και εμεινεν m: = 𝔐 mansit (H) Σ^{M} | autem 100; AU; CYR: = 𝔊 enim NO? × H: *cf* —δε Cyr-cod$^{1/5}$

s 5,5 (56): et cum coepisset redire et timere fratrem suum sicut modo legebatur, mittit munera nescio quanta pecorum, mittit et servum qui dicat: ecce munera fratris tui; noluit eum videre, priusquam muneribus placaret

22 22 **100**: /Et antecedebant . . . (= S) . . . eum (eo *m. 2*), ipse aut. mansit . . . (= S) . . . suo/ **AM** Jac 2,28 (48,8): denique petiturus a fratre concordiam dormivit in castris **CY-G** hept 1,1035 (39): 12/ergo ubi conposuit socios somnosque petivit/26

23 23 **100**: /Surgens . . . (= S) . . . Iacob/ **AP-V** Jub *29,14 (34a)*: et in mense nono transivit Iacob (iaboc iacob et *Rönsch*) undecim filii ipsius **AU** loc 1,122 (525, 12): surrexit . . . (= A) . . . duas ux. (~ ux. duas *bd*) et d. anc. 1,123 (525,15): et acc. duas ux. et d. anc.: notandum est quemadmodum dicatur consuetudine scripturarum 'accepit'; non enim eas tunc duxit aut tunc a socero accepit **RUS**: CO *1,3(150,3)*: duas filias Laban sumens et ex eis sibi filios procreatos transposuit Iordanem (—*T*, *Schwartz*) Iacob (iaboc *Schwartz*); nomen est autem hoc torrentis. sed . . . transpositis filiis et uxoribus/25

24 24 **100**: /et acc. eos et transit torr. et transiecit om. vasa sua/ **AM** Jac 2,30 (49,16): postquam reiecit omnia sua/ **CYR**: CO *1,5 (208,19)*: revertens enim ex Mesopotamia, deinde timens Esau, traiecit Iacob pueros et omnia vasa sua/ **JO-N** 13 (949B): transductisque omn. quae ad se pert. vadum Iordanis/(*cf* H) **IS** Gn 27,1 (266A): transductis omnibus suis per torrentem/(*cf* H) Jud 16,2 (44): trasductisque omnibus quae ad se pert./ (H)

25 **100**: /subremansit . . . (= E) . . . mane/ **175** Glosse zu Os 12,3 (Dold 173): qui luctatus est cum angelo **AM** Jac 2,30 (49,17): /solus remansit et luctatus est cum deo Ps 43,17,3 (275,3): hic est homo qui luctatus est cum Iacob/ **AU** ci 16,39 (188,12): hoc autem nomen illi ab angelo inpositum est qui cum illo fuerat . . . luctatus Max 2,26,9 (810): remansit aut. Iac. sol. et luctabatur homo cum illo usque in mane/ s 4,15 (41): cum luctaretur cum angelo 122,3 (681): luctatus est cum eo angelus in via s Gue 10,2 (472,24): angelus cum illo luctatus est 10,2 (472,30): Iacob qui luctabatur **PS-AU** spe 2 (299,14): et luctatus est angelus cum Iacob usque in (—*Lv*) mane/ **BEA** Apc 2 pr 2,5 (110): tota nocte luctatus vicit in certamine angelum/27 (< IS ety) **CO** 1,5

ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωί. **26** εἶδεν δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν,
επαλαισεν αγγελος
~ μετ αυτου ανθρωπος
E luctatus est homo cum eo usque in mane et vidit quoniam non potest adversus eum
luctabatur angelus illo ad vidit autem quod praeval(er)et ad ipsum
conluctatus est ipso × quia
~ cum eo homo
H ecce vir luctabatur 〃 〃 〃 × 〃 [25]qui cum videret quod eum superare non posset

καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησεν τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ιακωβ ἐν τῷ παλαίειν
× × × × × × × × × αυτου
E et tetigit latitudinem faemoris eius et obstipuit latitudo faemoris Iacob in conluc-
tetigitque nervum femur × × (ex)aruit × nervus × eius cum dum (in eum) luctare-
H × 〃 nervum femoris 〃 〃 statim emarcuit × × × × ×
×

— iacob CYR½?; CO?; H | luctatusque? CO | luctatus est 100.175; *cf* HIL; AM; RUF; *cf* HI Is?; AU s 122, s Gue½; PS-AU; GR-M Jb 24 (Vers 31)?; CO; *cf* IS ety > BEA; KA Λ: επαλαισεν dlp𝔄𝔈 luctabatur NO; HI Eph; AU Max, s Gue½?; CYR; RUS; H: = 𝔊 conluctatus est? *cf* TE; HEp; MAXn; *cf* PS-ORI (Vers 29) luctavit? KA Δ (Var) pugnavit? HI Os, *cf* Pel | homo 100; NO; *cf* HIL; AM; HI Eph, *cf* Is, Pel; AU Max; *cf* MAXn, PS-AU s Cai (Vers 31), AN Mt h (Vers 31); CYR; RUS; CO: = 𝔊 angelus *cf* 175, TE, RUF, HI Os, AU ci, Ps 44 (Vers 29), s, s Gue, QU (Vers 26); PS-AU; JO-N; *cf* EUS-G (Vers 26)?, CAE (Vers 27), GR-M, CAr (Vers 29), PS-ORI (Vers 29), IS ety > BEA, KA: αγγελος D Just-codd-omn Thdt vir H: ανηρ α'σ': = 𝔐 ~ cum eo homo HI Eph; RUS; *cf* cum eo angelus? AU s 122: ~ μετ αυτου ανθρωπος Aegj𝔙 Clem Or-gr½ Eus½ Cyr-ed⅙ | eo 100; NO; HI; AU s 122; MAXn; CYR½; RUS; CO; H illo AU ci, Max, s Gue; IS Gn ipso CYR½ | in 100; NO; AU; PS-AU ad CYR; RUS; CO × PS-AU (Var); H

26 et vidit NO; PS-AU; RUS: = 𝔐 vidit autem 100; AU; CYR: = 𝔊 | quoniam NO quod AU; CYR; H quia 100; PS-AU; RUS | praeval(er)et? CYR; *cf* AU ci, EUS-G, IS Gn: *cf* 32,29 | adversus 100; NO; *cf* HIL; PS-AU ad AU; CYR; RUS | ipsum CYR | tetigitque? QU; JO-N | latitudinem 100; NO; AM Jac; AU > IS Gn, q; QU; EUS-G; PS-AU; CYR: = 𝔊 nervum AU s 122 (Dublette)?; RUS; H: *cf* πλατους] + του νευρου 962 (Dublette): *cf* 32,33 × femur? AM Ps; dagegen AU s Gue 10,3: — του πλατους 128 | — eius RUS (Var); Φ[P*] — eius et obst. lat. fem. NO; CYR: — αυτου και εναρκησεν το πλατος του μηρου G: Homoioteleuton | obstipuit (obstupuit) 100; AM; AU Max; PS-AU; *cf* 175, CY-G aruit? AU Ps, s Gue, s 122; RUS exaruit? AU s 5 | latitudo 100; AM Jac; AU Max; PS-AU: = 𝔊 nervus AM Ps; RUS: *cf* nervus super latitudinem 𝔙: *cf* 32,33 | eius? CYR: αυτου l | in conluctatione 100: **S** cum in eum luctaretur et ipse NO cum luctaretur PS-AU; CYR; RUS dum luctaretur AU

W *(348,12):* transmisit quidem divinus Iacob flumen Iaboc (iabec *W*) pueros suos et mansit solus luctatusque est homo cum eo usque ad mane/31 **CY-G** cen 238 (895): relinquitur Israel (*cf* K. Strecker, Zeitschr. für wissenschaftl. Theologie 54 [1912] 77) **CYR**: CO *1,5 (207,37):* subremansit aut. Iac. sol. et luctabatur homo cum ipso usque ad mane/ *1,5 (208,20):* /subremansit aut. sol. et luctabatur homo cum eo **EUS-G** 19 (563E) = MAX s 36 (608B): et ecce ... (= H) ... mane/ **GR-M** Ez 2,2,12 (955B): in via angelum invenit cum quo in luctamine magnum certamen habuit **HEp** *5,16,1 (325,1):* 3/conluctatus est (+ cum *C**) domino/29 **HI** Eph 3 (545B): quando remansit solus et luctabatur cum eo homo Is 3 (93A): cum Iacob quasi homo luctatus sit qui deus erat/31 Os 3 (925A): quando ad torrentem Iacob adversum angelum tota nocte pugnavit Pel 3,8 (577B): 2/postea pugnat cum angelo sub figura hominis **HIL** tri 4,31 (119C): sed etiam ad Iacob in homine deus venit; neque solum venit, sed luctatus ostenditur/ 5,19 (141B): cum homine luctaris/31 **JO-N** 13 (949B): /Iacob remansit solus et ecce angelus luctabatur cum eo/27 (*cf* H) **IS** ety 7,7,6: tota nocte luctatus vicit in certamine angelum/27 Gn 27,1 (266A): /ipse remansit solus ... (= H) ... cum illo/ Jud 16,2 (44): /remansit ... (= H) ... mane/ **KA** Γ 45 (77): ubi luctatur Iacob cum angelo (— c. ang. *D*)/31 Δ 125 (88): ubi Iacob cum angelo luctatur (luctavit *E*) Λ b 58 (98): 2/et luctatus est cum angelo/4 **MAXn** co 14,26 (739): filius a Iacob visus est qui in figura qua erat venturus, id est hominis, ... colluctasse cum Iacob invenitur/31 Jud 11 (309,17): nam ipse apparuit et Iacob et conluctatus est cum eo **NO** tri 19 (70,8): remansit enim inquit Iac. sol. et luctabatur ... (= E) ... mane/ **RUF** pri *3,2,5 (254,1):* unde et angelus dicitur luctatus esse cum Iacob *3,2,5 (254,12):* dicit de eo scriptura quia luctatus est cum angelo **RUS**: CO *1,3 (150,5):* 23/remansit Iac. sol. et luctabatur cum eo homo usque ad mane/ **TE** car 3 (194,41): conluctatus quoque homini angelus toto corporis pondere dimitti desideraverit ab eo a quo detinebatur

26 **100**: /Vidit autem quia ... (= E) ... cum eo/ **175** 26 Glosse zu Os 12,3 (Dold 173): quod obstupefacto femore per symbolum declaratum est **AM** Jac 2,30 (49,22): tangens latitudinem femoris eius 2,30 (49,25): cuius crucem obstupescentis femoris latitudo signabat Ps 43,17,3 (275,4): /et femur eius tetigit, quo tactu patriarchae nervus obstupuit (obstipuit *BC*) **AU** ci 16,39 (188,20): tetigit porro illi idem angelus veluti praevalenti latitudinem femoris/32 Max 2,26,9 (810): /vidit autem quod non potest ad ... (= E) ... obstupuit (obstipuit *Mss.*) lat. fem. Iac., dum luctaretur cum eo/ Ps 44,20 (506): tetigit lat. fem. eius 79,3 (1022): 29/tetigit tamen et femoris latitudinem et aruit s 5,6 (57): tetigit lat. fem. eius et exaruit et ideo claudicabat Iacob/ 122,3 (682): deinde tetigit nervum femoris eius, id est latitudinem Iacob femoris et aruit ei, et factus est claudus Iacob s Gue 10,3 (473,17): et tetigit ipsi Iacob lat. fem. et aruit et claudicabat 10,3 (473,28): non utcumque dixit: tetigit femur, sed: latitudinem femoris **PS-AU** spe 2 (299,15): /et vidit quia ... (= E) ... obstipuit (obstupuit *VC*) lat. fem. Iac., cum luctaretur cum eo/ **CY-G** hept 1,1036–1039 (39): 22/luctantem superare deum sub nocte laborat femine nam presso

αὐτὸν μετ' αὐτοῦ. **27** καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀπόστειλόν με· ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν Οὐ μή

E tatione cum eo et dixit ei × dimitte me × ascendit orit*ur* enim lucifer oriens aurora ortus matutinum et ille καὶ Iacob ille autem ille vero dixit +αυτω non
tur (et ipse) illi ×

H × × × [26]dixitque ad eum 〃 〃 iam × enim × ascendit aurora est aurora × × respondit +ei 〃

27 ei 100; NO; AU s 5; PS-AU; CYR; EUS-G illi AU Max, s Gue; EP-L ×? RUS: — αυτω 84 𝔅ʷ: = 𝔐 | — me? RUS (Var) | me] + ut vadam? JO-N | iam enim mane est?; ecce mane iam venit?; quia (ecce) iam mane est? AU s 5 ×× aurora est (H)? Respons. Roman. (PL 78,753D) > Bruno (PL 164,213C) | oritur? *cf* IS > BEA | lucifer NO; EP-L; *cf* IS > BEA oriens 100; PS-AU: **S** aurora AU Max; PS-AU (Var); H: **I** ortus? CYR matutinum? RUS mane? AU s 5 | καὶ: Ε𝔈: = 𝔐 et ille NO; AU s 5 et iacob 100; PS-AU: **S** ille autem AU Max; CYR ille vero RUS | + ei (H) Σᴹ < Respons. Roman. (PL 78,753D): + αυτω 𝔅ˡᵘᵖ𝔈 | ~ dimittam te AU Ps;

stupuit pars corporis illa. cumque diu vellet membrorum solvere nexus is, qui pulsarat valido certamine vatem **CYR**: CO *1,5 (207,38):* /vidit autem quod non praevaleret (praevalet *P*) ad ipsum et tet. lat. fem. eius, cum luctaretur cum eo/ **EUS-G** 19 (563E) = MAX s 36 (608B): /et cum praevaluisset Iacob /27.30.29/ et tetigit angelus lat. fem. eius/32 19 (563F) = MAX s 36 (609A): et tet. angelus lat. fem. eius/32 **GR-M** Ez 2,2,13 (955C): sed notandum quod idem victus angelus nervum femoris Iacob tetigit (tenuit *plur.*) eumque marcescere statim fecit atque ab eo tempore Iacob uno claudicavit pede (*cf* H) 2,3,21 (970A): ut non potuisset a luctante angelo superari (*cf* H) Jb 4,67 (674B): hinc Iacob qui angelum tenuit uno mox pede claudicavit **HIL** tri 4,31 (119C): /neque tantummodo luctatus, sed etiam adversus eum cum quo luctabatur infirmus **JO-N** 13 (949B): 29/tetigitque nervum femoris eius et emarcuit (*cf* H) **IS** Gn 27,1 (266A): /praevaluitque ei Iacob 27,3 (266B): tetigit porro illi idem angelus latitudinem femoris et claudum reddidit (< AU ci) Jud 16,2 (45): /qui...(= H)...emarcuit q (49): tetigit illi angelus latitudinem femoris et claudum reddidit (*cf* IS Gn) **NO** tri 19 (70,9): /et vidit...(= E)... tet. latitudinem fem. Iacob, cum in eum luctaretur et ipse cum eo/ **QU** pro 1,33 (752B): 29/tetigitque angelus lat. fem. eius/32 **RUS**: CO *1,3 (150,6):* /et vidit quia non potest ad eum et tet. nervum fem. eius (— *C*) et aruit nervus fem. Iacob, cum luctaretur cum eo/

27 27 **100**: /Et dixit...(= E)... oriens; et Iacob dixit: non te dimitto nisi me ben./ **AU** Max 2,26,9 (810): /et dixit illi: dim. me; asc. en. aurora. ille autem dixit... (= E)... ben./ Ps 79,3 (1022): non dimittam te, nisi ben. me s 5,6 (57): /dicit ei: dimitte me, iam enim mane est; et ille: non te dimitto, nisi ben. me 5,7 (58): ecce mane iam venit, dimitte me... dimitte me... quia ecce iam mane est... dimitte quia iam mane est... dimitte me quia iam mane est... non te dimittam, nisi me ben. 122,3 (682): non te dimitto, nisi ben. mihi s Gue 10,2 (472,31): praevaluit luctans homo angelo et cum dixisset illi: dimitte me, ait ille qui praevaluerat: non te dimitto, nisi ben. me **PS-AU** spe 2 (300,2): /et dixit...(= E)... oriens (aurora *M VLCv*); et Iacob dixit: non te dimitto, nisi me ben./ **BEA** Apc 2 pr 2,5 (110): 25/et oriente lucifero benedictus est (< IS ety) **CAE** s 88,5 (349,12): cum enim ad eum dixisset angelus: dimitte me, respondit Iacob: non dimittam te, nisi (+ prius H^3) ben. mihi (*cf* H) 88,5 (349,19): dimitte me, inquid angelus, iam (+ enim *O*) ascendit aurora (*cf* H) **CYR**: CO *1,5 (208,1):* /et dixit...(= E)... ortus; ille autem dixit: non te dimitto, nisi ben. me **EP-L** 4 (5,19): Israel autem dictus est Iacob, cum in luctatione invaluisset et diceretur illi: dimitte me, asc. en. lucifer; ait: non te (— *G*) dimittam, nisi me ben./ **EUS-G** 19 (563E) = MAX s 36 (608B): /dixit ei angelus: dimitte... (= H)... respondit Iacob: non...(= H)... mihi/30 19 (563F) = MAX s 36 (608C): non...(= H)... me (mihi *MAX*) 19 (563F) = MAX s 36 (610A): quod autem dicit ipse angelus: dimitte ...(= H)...aurora **GR-T** hist 6,5 (249,19): non demittam...(= H)...mihi **HI** Os 3 (925A): non te dimittam, nisi mihi ben. **HIL** tri 5,19 (141B): in lucta hominis invalescens, benedici te ab eo fortior deprecare **JO-N** 13 (949B): 25/cumque iam crepusculo dies immineret, dixit angelus ad Iacob: dimitte me ut vadam, iam...(= H)... aurora; ad quem Iacob ait: non...(= H)... mihi/ **IS** ety 7,7,6: 25/et oriente lucifero benedictus est **NO** tri 19 (70,11): /et dixit...(= E)...benedixeris/ **QU** pro 1,33 (752A): non te inquit dimittam, nisi ben. me/ **RUS**: CO *1,3 (150,8):* /et dixit inquit homo qui luctabatur cum Iacob: dimitte me (— *p*), asc. en. matutinum; ille vero dixit: non te dimittam (~ dim. te *C*), nisi (+ mihi *T*) ben./30 *1,3 (150,16):* dimitte me inquit, asc. en. matutinum

28 **100**: /Dixit aut. ei: quod tibi nomen est? et ille **28**
dixit: Iacob/ **AU** Max 2,26,9 (810): /dixit...(= E)...ille autem dixit: Iacob/ s Gue 10,2 (473,1): quid vocaris? dixit illi; ille respondit: Iacob/ **PS-AU** spe 2 (300,4): /dixit aut. ei: quod nomen est tibi? et ille dixit: Iacob/ **EP-L** 4 (5,21): /ait: quod nomen est tibi? qui dicit: Iacob, quod est subplantator/ **HI** q (51,18): et dixit ei: quod nomen tibi? qui ait: Iacob/ **JO-N** 13 (949B): /cui dixit angelus: quod nomen vocaris? at ille respondit: Iacob/ **NO** tri 19 (70,13): /et dixit: quod...(= E)... Iacob/ **QU** pro 1,33 (752A): /dixitque ei angelus: quod tibi nomen est? at ille ait: Iacob/

29 *cf* Gn 35,10 **100**: /dixit...(= E)...inter homines pot. **29**
factus es/ **AU** Gn q 114 (57,14): Iacob cui semel deus dixerat: non iam vocaberis Iacob, sed Israhel erit n. t. Max 2,26,9 (810): /et dixit ei: non vocabitur amplius n. t. Iac., sed Israel erit n. t.; quia valuisti...(= E)...es/ Ps 44,20 (506): illi enim cum angelo luctanti et praevalenti et benedicto ab eo cui praevaluit nomen mutatum est ut appellaretur Israel 49,14 (575): non vocaberis ait Iacob, sed vocaberis Israel 79,3 (1022): et benedixit: vocaberis inquit Israel/26 s 4,15 (41): benedictus appellatus est Israel 5,6 (58): et benedixit illum...non vocaberis Iacob, sed Israel; quoniam praevaluisti cum deo, praevalebis et cum hominibus 122,3 (682): iam non vocaberis Iacob, sed erit n. t. Israel... nam et benedixit eum dicens: non vocaberis Iacob, sed Israel 122,4 (682): non vocaberis Iacob, sed vocaberis Israel s Gue 10,2 (472,30): praevaluit illi Iacob 10,2 (473,1): /non vocaberis Iacob ait, sed vocaberis Israhel **PS-AU** spe 2 (300,5): /dixit... (= E)... Israhel (istrahel *S;* isrl *MVC*) erit n. t.; quia convaluisti cum deo (in eum M^2; eum M^1V; ei *L;* mecum *C*),

σε ἀποστείλω, ἐὰν μή με εὐλογήσῃς. **28** εἶπεν δὲ αὐτῷ Τί τὸ ὄνομά σού ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν Ιακωβ.
~ αποστειλω σε ~ ευλογησης με × σοι ×
H te dimittam nisi me benedixeris dixit autem ei quod est nomen tuum et ille dixit Iacob
× dimitto (mihi) et dixit × tibi nomen est ille autem (at) ille qui
~ dimittam te ~ benedixeris (me) dixitque nomen (est) tibi
E dimittam te „ benedixeris mihi [27]ait ergo × „ nomen est tibi × × respondit „
×

29 εἶπεν δὲ αὐτῷ Οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ιακωβ, ἀλλὰ Ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου,
και ειπεν × ουκετι κληθησει × × × × × × ×
~ ουκετι ιακωβ κληθησεται το ονομα σου
E dixit autem ei non vocabitur × nomen tuum Iacob sed Istrahel erit nomen tuum
et dixit iam non vocaberis (et)iam nunc × × ~ erit Israel × × ×
dixitque non iam diceris amplius ~ Iacob nomen tuum ~ erit nomen tuum Israel
~ iam non Iacob vocabitur nomen tuum vocabitur nomen tuum Israel
H [28]at ille × nequaquam inquit Iacob appellabitur nomen tuum „ Israhel × × ×
+ultra ~ appellabitur nomen tuum Iacob

ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατός. **30** ἠρώτησεν δὲ
ανθρωπου +ει +εση
E quia invaluisti cum deo et cum hominibus potens es (S) interrogavit autem ×
quoniam (con)valuisti ad(versus) deum inter homines +factus eris (A) rogavit „
praevaluisti mecum (prae)valebis
~ praevalebis et cum hominibus
H quoniam si contra deum fortis fuisti quanto magis contra homines praevalebis [29]interrogavit ×
hominem

RUS (Var); H: ~ αποστειλω σε f𝔄 | —te? EP-L (Var); Bruno (PL 164,213C) | dimittam NO; HI; AU Max, Ps, s 5,7; QU; EP-L; RUS; H dimitto 100; AU s Gue, s 5,6; 122; PS-AU; CYR | mihi HI; AU s 122; RUS (Var); H ×RUS | (me) ben. 100; NO; HI; AU Max, s 5,7; PS-AU; EP-L; RUS (Var): = 𝔊 ~ ben. (me) AU s 5,6; 122; s Gue; Ps; QU; CYR; H: ~ ευλογησης με A𝔄 Chr$^{1/2}$

28 dixit autem 100; AU Max; PS-AU: = 𝔊 et dixit NO; HI; dixitque QU: = 𝔐 cui dixit? JO-N | ei 100; HI; AU Max; QU; PS-AU; *cf* illi? AU s Gue: = 𝔊𝔐 ×NO; *cf* EP-L; H: —αυτω egjm | (ei)] + angelus? QU; JO-N | est nomen tuum NO; AU Max: *cf* το ον. σου× 911 961 L𝔏𝔈 Or-gr Eus$^{1/2}$: *cf* 𝔐 tibi nomen est 100; QU: *cf* το ον. σοι εστιν 962 Movc$_2$ ~ nomen est tibi PS-AU; EP-L; H nomen tibi HI: το ον. σοι× Gbkwx Eus$^{1/2}$ nomen vocaris? JO-N; *cf* quid vocaris? AU s Gue | et ille 100; NO; PS-AU ille autem AU Max at ille QU; JO-N ×ille? AU s Gue qui HI; EP-L | dixit 100; NO; AU Max; PS-AU dicit? EP-L ait HI; QU respondit AU s Gue?; JO-N; H

29 dixit autem 100; HI; PS-AU: = 𝔊 et dixit AU Max; dixitque NO: και ειπεν ADEMeghijlqsuv𝔄𝔅𝔏𝔈: = 𝔐 | ei 100; NO; HI; RUF; AU Max; PS-AU; EUS-G (Var)?: = 𝔊 ×H: —αυτω 911 qtu𝔏-ed: = 𝔐 | non...× 100; HI$^{1/2}$?; AU Ps; s 5; 122$^{2/3}$; s Gue; PS-AU; *cf* nequaquam H: —ετι ELn𝔅^{w}𝔏 Phil Just Eus$^{1/10}$ non...(et)iam nunc NO; non...amplius AU Max; +ultra (H) Ω^{s}, *cf* JO-N: = 𝔊, *cf* 𝔐 iam non...× HI$^{1/2}$; RUF; AU s 122$^{1/3}$; QU; MAXn; EP-L; CAr; non iam...× AU Gn q; iam ultra quidem non...×? QU (Var): ουκετι...× Gackmoxc$_2$𝔄 Eus$^{9/10}$ Thdt: Hexapla ~ iam non iac. voc. n. tuum RUF Gn; *cf* H: ~ ουκετι ιακωβ... Gackmoc$_2$ Eus$^{2/10}$: Hexapla, *cf* 𝔐 | κληθησει... —το ονομα σου n vocaberis...××? AU Gn q, Ps, s, s Gue; QU; JO-N diceris...××? CAr erit? EP-L: < nächstes Satzglied | ~ appellabitur nomen tuum iacob (H) G, 68: = 𝔊 ~ iacob nomen tuum HI$^{1/2}$ | ~ erit israel? QU ~ erit nomen tuum israel? AU s 122,3$^{1/2}$ vocabitur nomen tuum israel? HI$^{1/2}$ vocaberis israel? AU Ps; s 122,4; s Gue | erit nomen tuum 100; NO; RUF Eus; HI$^{1/2}$; AU Max, Gn q; MAXn; PS-AU; JO-N: = 𝔊 ××× RUF Gn; AU s 5; 122,3$^{1/2}$; EP-L; CAr; H: —εσται το ονομα σου Lm; sub ÷ : = 𝔐 | quoniam AU s 5; H | invaluisti 100; NO; *cf* HIL; RUF; HI; *cf* EP-L (Vers 27) convaluisti PS-AU valuisti AU Max; JO-N praevaluisti AU s 5, *cf* Ps, s Gue; QU; *cf* HEp: siehe 32,26 | ad deum RUF Gn, pri; adversus deum? HIL; *cf* adversum ang.? HI Os, contra d. H: *cf* προς σ' = 32,26 mecum? PS-AU (Var) | ~ praevalebis...? AU s 5 | inter homines 100: 𝔖 hominem (H) EUS-G: ανθρωπου m | potens es NO; AU Max: + ει n𝔅 Phil-cod$^{1/2}$ Chr$^{1/3}$ potens eris QU; PS-AU (Var): + εση DEdeflmop Just Eus$^{1/6}$ Chr$^{2/3}$ Thdt$^{1/2}$ potens factus es 100; RUF Gn: 𝔖 potens factus eris PS-AU: Dublette? valebis HI praevalebis AU s 5; H

30 𝔖 100; PS-AU; AN te 𝔄 AU | autem 100; AU: = 𝔊 ×PS-AU; H | + αυτον 911 Ler𝔏 Cyr$^{1/3}$

et cum hominibus potens factus (– *C*) eris/ **CAE** s 88,5 (349,16): si contra deum (dominum *H*^{40} μ)...(= H)... praevalebis **CAr** Ps 43,5 (311D): audivit per angelum: iam non diceris Iacob, sed Israel **CY-G** hept 1,1041–1042 (39): nomine mutato Iacobus desinit esse, ac 'dominum cernens' cunctorum dicitur ore/ **EP-L** 4 (5,22): /ait: iam non erit n. t. Iacob, sed Israel **EUS-G** 19 (563E)= **MAX** s 36 (608B): 30/et dixit (+ ei *MAX*): si contra...(=H) ...hominem (-nes *MAX*) praevalebis/26 **HEp** *5,16,1 (325,2):* 25/et, sicut dicit scriptura, praevaluit deo qui imparem se hominibus arbitrabatur **HI** Os 3 (925A): et invaluit inquit adversum angelum q (51,18): /dixit aut. ei: iam non vocabitur Iacob n. t., sed vocabitur n. t. Israhel; quia...(= E)...hom. valebis (51,26): non vocabitur inquit n. t. Iacob, sed Israhel erit n. t.: quare interpretatur Aquila ὅτι ἦρξας μετὰ θεοῦ, Symmachus ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν LXX et Theodotion ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ **HIL** tri 4,31 (119C): quia Iacob adversus deum invaluit et Israel deum vidit **JO-N** 13 (949B): /cui angelus: non vocaberis inquit Iacob ultra, sed Israel erit n. t.; quia si cum deo fortior valuisti, quanto magis cum hominibus fortior praevalebis/26 (*cf* H) **IS** Jud 16,2 (45): nequaquam...(= H)...Israel...(= H)...praevalebis **KA** Γ 46 (77): ubi Iacob nomen accepit Israhel **MAXn** co 14,26

| | | |

τοῦ τόπου ἐκείνου Εἶδος θεοῦ· εἶδον γὰρ θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη
+λεγων
E loci illius Faciem dei vidi enim dominum facie(m) ad faciem et salvata est
eius facies aspectus visio speciem domini +te deum ita salva facta
H " " Phanuhel dicens " × deum facie " " " salva facta "
dominum sana

μου ἡ ψυχή. 32 ἀνέτειλεν δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος, ἡνίκα παρῆλθεν τὸ Εἶδος τοῦ θεοῦ· αὐτὸς δὲ
~ η ψυχη μου ×
E anima mea ortus est autem ei sol cum transisset Faciem dei ipse autem
exortus est ascendit ortusque est × mox (ut) quando postquam transi(v)it visionem species Iacob vero
H " " 31 ortusque est " statim " postquam transgressus est Phanuhel " vero
× ~ sol statim

PS-AU (Var); CYR: — ιακωβ 911 Lbw Eus1/5 Chr1/2 Thdt | eius? CO | faciem 100; CYR; facies HI: *cf* προσωπον α′ = 𝔐: *cf* ThLL VI 1,44,58-66.78ff aspectus AU visio 91-94; NO; AM; RUF; MAXn; PS-AU; AN te: *cf* Billen 78 speciem 91-94 species CO; RUS phanuhel H; *cf* HI q, Is: φανουηλ σ′ | domĭni 91.94 | dicens H: +λεγων Eus1/5 (> RUF Eus), + ειπων Eus2/5 | ego vidi? TE1/2 | + te? BEA | dominum 100; TE1/2 (Var); PHOE; AM Ps (Var); RUF Eus (Var), Rm; HI Is, Pel; AU ep (Var); MAXn co; CAn (Var); EUS-G (Var); PS-AU spe (Var); AN te; Mt h; RUS (Var); GR-M; IS ety, Jud; JUL-T (Var); BEA; ΧΣ^{OM}ΒΦΖΨΩ^{SM}, Claudius Taurin. (PL 50,1005C); *cf* Vercellone 118 deum TE; NO; HIL; GR-I; AM Ps; RUF Eus; HI ep, q, Pel (Var); AU; MAXn Jud; PS-AU spe, s Cai; JO-M; CO; CYR; RUS; IS Gn, q; JUL-T; KA; H: = 𝔊𝔐 dominum deum? AR | ita? PS-AU s Cai | salvata 100; AM; CYR; CO; RUS (Var) salva facta TE; NO; GR-I; PHOE; AM (Var); RUF; HI; AU; MAXn; PS-AU; AN te; Mt h; JO-M; CYR (Var); RUS; IS; H salva×? CYR (Var) sana facta (H) O | ~η ψυχη μου Gbcfmox𝔄 Just Eus2/4 Cyr-ed1/9cod1/9 32 ortus est 100; NO; HI; CO; H; est ortus? AM Ps (Var) exortus est AM ascendit? CYR | autem 100; CO; CYR: = 𝔊 (ortus)que NO; H: = 𝔐 | ei 100; NO; AM; HI; CO; H: = 𝔊𝔐 ×CYR; Σ^{O*}Ψ^{B*}: — αυτω nquɶ Or-gr Cyr1/8 | statim H] *cf* continuo AM Ps, mox (ut) NO ~sol statim (H) Σ^{M} | cum 100; CYR: **S** mox (ut) NO quando CO postquam HI; H | transisset 100 transiit CO; CYR transivit NO; HI | faciem 100; CYR; *cf* HI: **S** visionem NO species CO | ipse 100; NO; CYR; H: = 𝔊𝔐 iacob CO | autem 100; AM; CYR vero NO; CO; H | claudicavit 100; AM; GR-M?; CO claudicabat NO; AU s 5

SAV)...(= H)...mea **EUS-G** 19 (563E) = MAX s 36 (608C): vidi deum (dominum *MAX*)...(= H)...mea **GR-I** fi 8 (46C; 461A): vidi enim (*PL 62; — PL 20; 17*) inquit deum facie ad f. et salva facta est an. m. **GR-M** Ez 2,2,14 (956C): sic Iacob angelum vidit et vidisse se dominum fatetur Jb 18,88 (92A): vidi dominum...(= H)... mea 24,12 (293A): unde Iacob postquam cum angelo luctatus est ait: vidi dominum facie ad f. **HI** ep 140,2,4 (270,25): qui vidit deum facie ad f. et salva facta est an. eius (von Moses *cf* Ex 33,11) Is 3 (93A): 25/unde et appellatus est locus ipse Phanuel, hoc est facies dei; vidi enim ait dominum facie ad f. et salva facta est an. m. Pel 3,8 (577B): 32/unde loquitur et Moyses: vidi dominum (deum *al.*) facie ad f. et salva facta est an. m. 3,12 (582C): Moyses qui prius dixerat: vidi dominum facie ad f. et salva facta est an. m. q (52,25): /et vocavit... (= E)...Facies dei; v. en. deum facie ad f. et salva facta est an. m.: in hebraeo dicitur Fanuhel **HIL** tri 5,19 (141B): 25/sed deum facie ad f. vides **JO-M** Ne 2,15 (36,33): vidi deum facie ad f. et salva facta est an. m. **IS** ety 7,7,6: vidi dominum et salva facta est an. m. Gn 27,5 (266C): adiecit idem patriarcha vidisse se deum facie ad f. Jud 16,2 (45): vocavitque...(= H)...vidi dominum...(= H)...mea 21,1 (57): vidi dominum...(= H) ...mea q (49): adiecit idem patriarcha vidisse ⟨se⟩ deum facie ad f. (*cf* IS Gn) **JUL-T** ant 1,20 (604B): vidi deum (dominum *edit.*) facie ad f. (<GR-M Jb 18) **KA** Γ 45 (77): 25/et vidit deum facie (faciem *D*) ad f. Γ 47 (77): confessio Iacob dicentis: vidi deum facie (faciem *D*) ad f. **MAXn** co 14,26 (739): 25/unde et Iacob dicebat: vidi dominum facie ad f. et salva facta est an. m.; et loci ipsius vocabulum nuncupatum est Visio dei Jud 11 (309,18): vidi deum facie ad f. et salva facta est an. m. **NO** tri 19 (70,17): et vocavit...(= E)...Visio dei; v. en. deum facie ad f. et salva facta est an. m./ 19 (71,23): visionem dei 19 (71,24): visionis dei...vidi enim inquit deum facie ad f. et salva facta est an. m. **PHOE** 21 (59,6): vidi dominum facie ad f. et salva facta est an. m. **RUF** Eus *1,2,9 (17,3):* et voc. inquit...(= E)...Visio dei dicens: vidi enim deum (*NP;* dominum *F*) facie (faciem *N*) ad f. et salva facta est an. m. (οτε και εκαλεσεν Ιακωβ το ονομα του τοπου εκεινου Ειδος θεου λεγων ειδον γαρ θεον προσωπον προς προσωπον και εσωθη μου η ψυχη [~ η ψ. μου *AT*]) Rm *7,14 (1141C):* vidi dominum facie ad f. et salva facta est an. m. **RUS**: CO *1,3 (150,10):* /et vocavit...(= E) ...Species dei; v. en. (+inquit *q*) deum facie ad f. et salva facta (*C;* salvata *T*) est an. m. *1,3 (150,13):* vidi deum (dominum *m*) facie ad f. et salva facta (salvata *T*) est an. m. **TE** Pra 14 (251,13): ego vidi inquit deum (*M;* dominum *PF*) facie ad f. 14 (252,16): vidi, inquit Iacob, deum facie ad f. et salva facta est an. m.

32 **100**: /Ortus...(= E)...suo/ **AM** Jac 2,30 (50,1): 32 unde non inmerito exortus est sol sancto Iacob 2,31 (50,4): claudicavit autem Iacob a femore suo/ Ps 43,6,4 (263,26): /et continuo exortus est ei (est ortus ei β) sol **AU** ci 16,39 (188,22): 26/eumque isto modo claudum reddidit (> IS Gn 27,3) **CAr** Rm 11,28 (492C): Iacob claudicans **CO** 1,5 W *(348,15):* /ortus...(= E)...quando transiit Species dei, Iacob vero claudicavit coxa altera **CYR**: CO *1,5 (208,5):* /ascendit aut. sol, cum transiit Faciem (facies *P*) dei, ipse aut. titubabat femore suo **EUS-G** 19 (563E) = MAX s 36 (608C): 26/ipse vero claudicabat pede (H) 19 (563F) = MAX s 36 (609A): 26/et claudicabat pede (*cf* H) **GR-M** Jb 4,67 (674B): hinc Iacob qui angelum tenuit uno mox pede claudicavit (*cf* H) **HI** Pel 3,8 (577B): ortus est ei sol postquam transivit Phanuel, quod interpretatur facies dei/31 **NO** tri 19 (70,18): /ortusque est ei sol mox ut (— *edd.; corr. Ja.*) transivit Visionem

ἐπέσκαζεν τῷ μηρῷ αὐτοῦ. **33** ἕνεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὅ
× φαγονται × ×
E claudicavit femore suo propter hoc non manducant filii Istrahel nervum qui stupuit ei qui
claudicabat titubabat +a coxa altera edunt obstupuit × ×
H claudicabat pede × [32]quam ob causam „ comedunt „ Israhel „ „ emarcuit × ×
comedent exaruit

ἐστιν ἐπὶ τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ
× +αυτου σημερον ημερας
+ιακωβ
E est in latitudine(m) femoris eius (S) usque in hodiernum diem quia tetigit latitudinem femoris
× ×
H × „ × femore Iacob „ „ praesentem „ eo quod tetigerit nervum „

Ιακωβ τοῦ νεύρου καὶ ἐνάρκησεν. **33,1** Ἀναβλέψας δὲ Ιακωβ εἶδεν καὶ ἰδοὺ Ησαυ
αυτου × × ο +τοις οφθαλμοις(αυτου)
S Iacob × qui obstipuit ei (E) respiciens autem Iacob vidit et ecce Esau
H eius × et obstipuerit × levans „ „ oculos suos „ × × venientem
obstupuit × ~ E-

ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐπιδιεῖλεν Ιακωβ τὰ παιδία ἐπὶ Λειαν
× ~ μετ αυτου τετρακοσιοι ανδρες
E frater eius veniebat et .CCCC. viri cum eo (S) et divisit Iacob pueros in Liam
venientem cum ipso quadringentos viros (O) „ „ × „ super „
H × × Esau „ cum eo quadringentos viros divisitque × filios × Liae
sau venientem

καὶ Ραχηλ καὶ τὰς δύο παιδίσκας **2** καὶ ἐποίησεν τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις
+επι +επι × × × × ×
εθετο
S et Rachel et in duas ancillas × × × × et filios illarum in primis
O „ super „ „ super „ „ et posuit × ancillas „ „ earum × primas
H „ × Rahel ambarumque famularum „ „ utramque ancillam „ liberos „ in principio
filios

(Vers 26), s Gue (Vers 26); H: = 𝔊 factus est claudus? AU s 122 (Vers 26); *cf* QU titubabat? CYR | +a AM | femore suo 100; NO; AM; CYR coxa altera CO pede× H: — αυτου 𝔏𝔄 Cyr$^{1/3}$; τω ποδι σ′(?)

33 manducant 100; AM; *cf* KA edunt RUF comedent (H) Σ^{T}: *cf* φαγονται D | stupuit 100 obstupuit RUF exaruit (H) Rupert (PL 167,497A) | ei 100: **S** × RUF; H: **I** = 𝔊𝔐 | qui est 100; KA: = 𝔊 ×× RUF; H: — ο εστιν 𝔙^{w} | eius 100: +αυτου L𝔈 × KA?: = 𝔊𝔐 iacob H: +ιακωβ A | hodiernum diem 100; *cf* AM: σημερον ημερας hr | nervum H: *cf* του πλατους του νευρου egj (Umstellung) | iacob 100: = 𝔊𝔐 eius H: αυτου l | × 100; H: — του νευρου (egj) 𝔄𝔙 Chr | qui 100: ο amostvc$_2$𝔔; ου 911 bcdfi^{a}prw; (Hexapla) *cf* 𝔐 et H: = 𝔊 | obstupuit (H) a | ei 100 × H: = 𝔊𝔐

33,1 levans... H: *cf* επαρας δε ιακωβ τους οφθαλμους αυτου ειδεν φανεντα ησαν ερχομενον και μετ αυτου υ′ ανδρες σ′ | oculos suos H: *cf* +τοις οφθαλμοις αυτου GMacegjmosxc$_2$𝔄𝔈^{c}; (Hexapla) sub ※ < 𝔇′: = 𝔐 oculos× (H) GΨ^{D*}Ω^{s}, Claudius Taurin. (PL 50,1006A), Guibert (PL 156,244C), Petrus Comestor (PL 198,1121C): *cf* +τοις οφθαλμοις 911f | ~esau venientem (H) A, Guibert (PL 156,244C): = (𝔊)𝔐 | frater eius 100: **S** = 𝔊 ×× RUF?; H: ο αδελφος αυτου sub ÷: — σ′𝔇′, 𝔐 | veniebat 100: **S** = 𝔊 venientem RUF; H: ερχομενον σ′ ×(H) Petrus Comestor (PL 198, 1121C): — ερχομενος Chr | cccc] ecce 100*, korr. cc cum ipso quadringentos viros RUF; *cf* H: ~μετ αυτου τετρακοσιοι ανδρες Gacmxc$_2$, σ′𝔇′: Hexapla = 𝔐 | **S** 100 **O** HI | × HI; H: ιακωβ sub ÷: — 𝔐 | super HI: +επι AEMbdefghijlpqrstuvw𝔄𝔙𝔈: = 𝔐 | in 100; super HI: +επι Mhlstv𝔄𝔙𝔈: = 𝔐

2 **S** 100 **O** HI | ×××× 100: — και εποιησεν τας δυο παιδισκας 911 fgkmntw𝔈^{tp}: Homoioteleuton | posuit HI; EP-SA; H: εθετο dp𝔔 Chr: = 𝔐 | — duas HI: = 𝔐 | filios (H) X | in primis 100; EP-SA ×pri-

dei, ipse vero claudicabat femore suo **QU** pro 1,33 (752B): 26/claudusque effectus est Iacob per omnes dies

33 33 **100**: /propter...(= E)...latitudinem...(= E,S)...ei/ **AM** Jac 2,31 (50,5): /propter hoc non manducant hodieque f. Istrahel (israhel *P;* isrl *cet.*) nervum Ps 43,17,3 (275,7): statuerunt ne nervum manducarent f. Israel **CY-G** hept 1,1049-1050 (40): hinc Iudaea memor devitat mandere nervum, qui femur adstrictum rigido munimine fulcit/ **KA** Γ 48 (77): ubi vetat manducare (-ari *D*) nervum qui est in latitudine (latere *D*) femoris **RUF** Gn *15,4 (131,11):* ubi vero non edunt nervum qui obstupuit in latitudine femoris patriarchae, non filii Iacob, sed filii Istrahel esse dicuntur/

33,1 **100**: /Respiciens...(= E)...ve⟨*ni*⟩ebat et ※cc※ **33,1** (ecce *m. 1*) viri※ ⟨*cu*⟩m eo; et divisit Ia⟨*co*⟩b pueros in Liam ⟨*et*⟩ Rachel et in duas an⟨*ci*⟩llas/ (die ergänzten Buchstaben von Robert gelesen, jetzt weggerissen) **CY-G** hept 1,1051 (40): /iamque videns fratrem vallatum congrege turma **HI** q (52,30): et divisit...(= O)...ancillas/ (52,34): denique ubi nos habemus 'divisit', Aquila posuit ἡμίσευσεν, id est dimidiavit **RUF** Gn *15,4 (131,13):* /ille vero qui respiciens vidit (videt *ABDFn**) Esau venientem et cum ipso quadringentos viros/3

2 **100**: /et fil. ill. ⟨*i*⟩n...(= S)...novissimus/ **EP-SA** *57 (759,15):* fecit enim Iacob tres turmas discernens proprios filios, et posuit Zelpham et Ballam duas ancillas **2**

καὶ Λειαν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω καὶ Ραχηλ καὶ Ιωσηφ ἐσχάτους. 3 αὐτὸς δὲ προῆλθεν
× ραχηλ δε (παρ)ηλθεν
S et Liam et infantes eius a retro et Rachel et Ioseph novissimos ipse autem praecessit
O Liam vero „ pueros × novissimos „ „ „ „ „ et ipse transivit
H „ „ „ filios eius in secundo loco Rahel autem „ „ „ „ „ praegrediens
× grediens

ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις ἕως τοῦ ἐγγίσαι τοῦ ἀδελφοῦ
τον αδελφον
S ante eas (E) et adoravit super terram septies (S) usquedum adpropinquaret fratri
O „ eos in terra
H × × × „ pronus in „ „ donec „ frater

αὐτοῦ. 4 καὶ προσέδραμεν Ησαυ εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ προσέπεσεν
× × × περιελαβεν
S suo et accucurrit Esau in oviam fratri suo et amplexus eum osculatus est et procidit
H eius currens itaque „ × obviam „ „ ×amplexatus est „ × × stringensque
× × × amplexatusque

ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. 5 καὶ ἀναβλέψας εἶδεν τὰς γυναῖκας
+και κατεφιλησεν αυτον
S super collum ipsius et ploraverunt ambo et respiciens vidit mulieres
H × „ × et osculans × flevit × levatisque oculis „ „
eius +eum fleverunt

καὶ τὰ παιδία καὶ εἶπεν Τί ταῦτά σοί ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν Τὰ παιδία, οἷς
+εν
S et infantes et dixit quid sunt isti tibi et ille dixit infantes in quibus
× ×
H „ parvulos earum „ ait „ sibi volunt isti et si ad te pertinent × × respondit parvuli sunt quos

ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου. 6 καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν,
+με παιδια
S misertus est deus puero tuo et accesserunt ancillae et infantes eorum et adoraverunt
H donavit mihi „ servo „ „ adpropinquantes „ „ filii earum × incurvati sunt
et

7 καὶ προσήγγισεν Λεια καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ προσεκύνησαν, καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισεν
προσεκυνησεν τουτο
S et accessit Lia et filii eius et adoraverunt et post hoc accessit
H accessitque „ cum liberis suis „ cum similiter adorassent × extremi ×
+ante eum pueris filiis × eum adoraverunt adoravit

mas HI | eius 100; H: = 𝔊𝔐 ×HI; X: — αυτης d | rahel autem H: ραχηλ δε bw
3 ipse autem 100: = 𝔊 et ipse HI; H: = 𝔐 | praecessit 100; praegrediens H: = 𝔊 transivit HI: παρηλθεν A𝔄: = 𝔐 grediens (H) Ψ^{M}: *cf* ηλθεν 14.16.77.130 | eas 100 eos HI | super terram septies 100: **S** = 𝔊 septies in terra? AM | **S** 100 | frater eius H: τον αδελφον αυτου f
4 **S** 100 | fratri suo 100 < H? — obviam fr. suo (H) BT*: —εις συναντησιν αυτω 𝔈-cod | amplexatusque (H) O^{2}: = (𝔊)𝔐 | περιελαβεν G: = 𝔐 | ××H: εφιλησεν sub ÷: —𝔐: *cf* unten | +eius (H) Λ^{Hᵉ}ΠΜΦP^{2}Ψ^{c} Ω^{JM}: = 𝔊𝔐 | +και κατεφιλησεν αυτον GM(mg)aci*kmoqsuv(mg)xc$_{2}$𝔄𝔈^{c}: (Hexapla) = 𝔐: *cf* oben | +eum (H) 68: = 𝔊(Var), 𝔐 | ploraverunt 100; *cf* fleverunt (H) ω*: = 𝔊𝔐
5 —tibi 100* | in 100: +εν c ×91-94: = 𝔊 | quos donavit H: *cf* α εδωρησατο σ′ | mihi H: *cf* +με b
6 infantes 100: παιδια A: = 33,5, *cf* 𝔐 | et (H) Ω$^{\text{J}*}$ | +ante eum (H) G^{c}X: *cf* +ei 𝔄𝔈^{p}
7 pueris (H) Ω^{s} filiis (H) Claudius Taurin. (PL 50,1006B) | ×similiter adoraverunt (H) Claudius Taurin. (PL 50,1006B) eum sim. adoravit (H) 1 Hs (13. Jh.) bei Vercellone 119: *cf* προσεκυνησεν 911 𝔈 | hoc 100: τουτο

faciens unam turmam in primis cum quattuor filiis earum ...in secunda vero turma ordinavit Liam cum sex filiis eius...ipse vero postremus mansit cum Rachele et Ioseph valde parvulo **HI** q (52,31): /et posuit...(=O)...novissimos/

3 3 **100**: /ipse...(=S,E,S)...suo/ **AM** Jac 2,27 (47,12): et adoravit septies in terra **AU** s 5,5 (56): et cum ad eum Iacob venisset, adoravit eum a longe **HI** q (52, 33): /et ipse transivit ante eos: non, ut plerique aestimant tres turmas fecit, sed duas **RUF** Gn *15,4 (131,14):* 1/et adoravit septiens fornicatorem

4 **100**: /(E)t accucurrit...(=S)...ambo/ **CY-G** 4 cen 260 (897): abiit in complexum Iacob hept 1,1053 (40): congressi multo coniungunt pectora fletu

5 **91.92.94**: LXX. infantes (+sunt *92* < H) quibus 5 ...(=S)...tuo **100**: /et respiciens...(=S)...tibi (*über der Zeile m. 1*)...(=S)...tuo/

6 **100**: /et accesserunt...(=S)...adoraverunt/ 6

7 **100**: /et accessit...(=S)...Ra^{e}hel (*corr. m. 1*)...(=S) 7 ...eum/

Ραχηλ καὶ Ιωσηφ καὶ προσεκύνησαν. **8** καὶ εἶπεν Τί ταῦτά σοί ἐστιν, πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ
~ ιωσηφ και ραχηλ +ησαυ × × ~ αυται αι παρ-
S Rachel et Ioseph et adoraverunt eum et dixit quid ista tibi sunt omnia in comitatu
H Ioseph „ Rahel × „ × × × × quaenam × „ inquit × istae tur-
Rac(h)el et Ioseph (et) ait +Esau
dixitque

αὗται, αἷς ἀπήντηκα; ὁ δὲ εἶπεν Ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου, κύριε.
εμβολαι
×
S × quibus occurri et dixit Iacob ut inveniat puer tuus gratiam ante te domine
H mae quas obvias habui × respondit × „ invenirem × × „ coram × domino meo
te ×

9 εἶπεν δὲ Ησαυ Ἔστιν μοι πολλά, ἄδελφε· ἔστω σοι τὰ σά. **10** εἶπεν δὲ Ιακωβ
+ μη δη
S dixit autem Esau sunt mihi multa frater sint tibi tua dixit autem Iacob
H et ille habeo ait plurima „ mi „ tua tibi „ × „ noli ita obsecro sed
~ ait habeo dixitque

Εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν· ἕνεκεν τούτου εἶδον
+ταυτα εκ ου
S si inveni gratiam ante te sume munera per manus meas (E) propter quod vidi
I „ „ „ coram „ suscipe haec munera de manibus meis (A) „ hoc „
H „ „ „ in oculis tuis accipe × munusculum „ „ „ sic enim „
coram

τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ, καὶ εὐδοκήσεις με· **11** λαβὲ τὰς εὐλογίας
εὐλογησεις +και
E faciem tuam sicut qui videat faciem dei et glorietur × (S) accipe benedictiones
videt bene senties de me
A „ „ quemadmodum cum videt aliquis „ „ benedice[n]s me
H „ „ quasi × viderim vultum „ × esto mihi propitius et suscipe benedictionem
faciem

μου, ἃς ἤνεγκά σοι, ὅτι ἠλέησέν με ὁ θεὸς καὶ ἔστιν μοι πάντα. καὶ ἐβιάσατο
×
S meas quas adtuli tibi quia misertus est mihi deus et sunt mihi omnia +ταυτα et coegit
M misericordiam mei habuit „ „ „ „ „
H × quam attuli „ et quam donavit mihi „ × tribuens „ vix fratre con-
+haec

911 962 bdkmnpwx | rachel et ioseph 100; XTΨ^{B}, 68: = 𝔊, Syr. ~ioseph et rahel H: ~ιωσηφ και ραχηλ Gacm orsxc$_2$𝔄-ed: (Hexapla) = 𝔐 | eum 100: = 𝔄𝔈^{p}

8 et ait (H) MΘ^{AG}P^{2}ΨΩ^{M} dixitque (H) ΛΩ^{SJ} ait (H) ΧΣΒΑΤ^{2}ΦΘ^{M}, 68 | +esau (H) ΛΧΣΒΑΤ^{2}ΜΦΘ P^{2}ΨΩ, 68: +ησαυ fi^{a}r𝔔-cod | quaenam H: *cf* —ταυτα 𝔙𝔔 | × H: —σοι w𝔄𝔔 | × H: —πασαι 31.83 𝔈^{p} | istae turmae H: ~ αυται αι παρ. 31.83 | × 100: —αυται DEbk*quc$_2$𝔄𝔙𝔈^{p} | et dixit 100: = 𝔈𝔐 | iacob 100: = 𝔈 | invenirem×× H: = 𝔈 | +te (H) P*: = 𝔊 | —meo (H) Σ^{T*}: = 𝔊

9 ~ait habeo (H) Σ^{M}BΘ$^{AG*}\Omega^{S}$

10 dixitque (H) 68: = 𝔐 | noli ita obsecro H: *cf* +μη δη Gacxc$_2$𝔄; sub ※: = 𝔐 | **S** 100 **I** RUF | coram (H) Ψ^{BDF}; *cf* coram in Ψ^{M} (Dublette) | haec munera RUF: *cf* +ταυτα efgj𝔙𝔔 | per 100: = 𝔊 de RUF; H: εκ Chr: = 𝔐 | **E** 100; RUF; AN **A** AU | quod 100; RUF: ου o, *cf* τουτου ου nc$_2$* hoc AU: = 𝔊(𝔐) | sicut qui videat 100; AN sicut qui videt RUF quemadmodum cum videt aliquis AU | faciem (H) 1 Hs (14. Jh) bei Vercellone 119; Alcuin (PL 100,552C) < AU | glorietur× 100.101: **S** bene senties de me 91–95: = 𝔊 benedice[n]s me 91–95: ευλογησεις με bquwc$_2$

11 **S** 100.101 **M** AM | et H: +και 𝔄, +και νυν s | ×H: —μου Eafg* Chr | +haec (H) A; *cf* hec omnia Ω^{S2}: +ταυτα l

8 8 **100**: /Et dixit…(=S)…occurri※…(=S)…domine/
9 9 **100**: /Dixit…(=S)…tua/
10 10 **91.92.94.95**: LXX. et bene senties (senc. *92*) de me T. (al. *95*) et benedicens me **100**: /Dixit…(=S,E) …glorietur/ **101**: *(Lücke) ⟨glorie⟩*tur/ **A-SS** Balt 2 (484,1): et invenit gratiam in oculis eius (*cf* H) **AN** Mt h 19 (740): cum diceret ad Esau quia vidi…(=E)…dei **AU** Gn q 105 (53,7): propter…(=A)…dei…non enim dixit: quemadmodum si viderem faciem dei, sed: cum videt aliquis; ipse autem 'aliquis' quem significare possit incertum est **RUF** Gn *15,4 (131,17)*: si…(=I,E)… videt f. dei

11 **100.101**: /accipe…(=S)…accepit/ **AM** Ca 1,23 **11** (359,5): misericordiam…(=M)…omnia

αὐτόν, καὶ ἔλαβεν. **12** καὶ εἶπεν Ἀπάραντες πορευσόμεθα ἐπ᾽ εὐθεῖαν. **13** εἶπεν δὲ
+ησαυ πορευσωμεθα +και πορευσομαι
S eum et accepit et dixit Esau tollentes eamus recta dixit autem
H pellente suscipiens × ait × gradiamur simul eroque socius itineris tui „ ×
Esau ad Iacob dixitque

αὐτῷ Ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδία ἁπαλώτερα καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες
× +ιακωβ γινωσκεις
S ei Iacob scit dominus meus quoniam infantes teneri sunt (E) et oves et boves
× quia et
H × „ nosti domine mi quod parvulos habeam teneros „ „ ac „

λοχεύονται ἐπ᾽ ἐμέ· ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα
× × και εαν + εις
E fetum dederunt super me (S) et si perpraessero eos una die morientur omnia
fetantur × × praecessero + in
H fetas mecum quas „ plus in ambulando fecero laborare morientur una die cuncti
+in

τὰ κτήνη. **14** προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδός, ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ
+αυτου
S pecora praecedat dominus meus ante puerum suum ego autem invalescam in via
H greges „ „ „ „ servum „ et ego sequar × ×

κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων ἕως τοῦ
×
S leviter iter faciens × in conspectu meo et pede in pede cum pueris +μου eo donec
secundum vacantiam
H paulatim vestigia eius sicut videro posse parvulos meos × „

με ἐλθεῖν πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς Σηιρ. **15** εἶπεν δὲ Ησαυ Καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ
× + δη
S veniam ad dominum meum in Seir dixit autem Esau relinquam ergo tecum de
H „ „ „ „ „ „ respondit × „ oro te ut de populo qui mecum est sal-
+meo

τοῦ λαοῦ τοῦ μετ᾽ ἐμοῦ. ὁ δὲ εἶπεν Ἵνα τί τοῦτο; ἱκανὸν ὅτι εὕρον
μου × × ευρω
S plebe quae mecum est et dixit illi Iacob ut quid hoc satis est quod invenerim
H tem socii remaneant viae tuae × × × × non est inquit necesse hoc uno indigeo ut inveniam
dixitque cui Iacob respondit

12 esau 100.101: +ησαυ fi[a]or𝔏-cod𝔈 × H: = 𝔊𝔐 | esau ad iacob (H)? Claudius Taurin. (PL 50,1006D) | πορευσωμεθα Mfgjkmnpqsuc$_2$ Chr; πορευθωμεν ADbclrw, α′σ′ | +και πορευσομαι Ga(c)x; sub ※ : = 𝔐
13 dixitque (H) Σ^{OM}BT^{2}MΦΘ$^{M^2}$P^{2}Ψ𝔏: = 𝔐 | ei 101: = 𝔊𝔐 × 100; H: — αυτω 𝔙^{w} | +ιακωβ fo𝔙^{lp}𝔈 | nosti H: γινωσκεις 16 77 128 𝔈 Chr$^{1/2}$ | quoniam 100 quia 101 | sunt 100.101: *cf* εστιν απαλωτερα 961 | et (H) Π^{c}Σ^{TO}ΦZΨ^{DFM}Ω$^{M^*}$ | fetum dederunt 100.101: **S** fetantur AU: **A** | super me 100.101; *cf* AU: = 𝔊𝔐 ×× AU: — επ εμε 𝔄 Chr$^{1/2}$ | et si 100.101: και εαν 𝔄 Chr$^{1/2}$ | perpraessero 101 > praecessero 100 | una die 100.101; H: = 𝔊 +in 100 (vor omnia pecora: 1 Zeile weiter unten); B, 68: +εις dnpt | ~cuncti una die (H) BEN-N; G
14 +αυτου abcdh^{b}knopvwxc$_2$𝔄𝔙^{lp}𝔏 Chr: (Hexapla) = 𝔐 | leviter 91-95.100.101: = leniter, *cf* E. Löfstedt, Coniectanea (1950) 73-84 secundum vacantiam 91-95: = 𝔊 | — τῆς c | meos H: +μου fi^{a}n𝔏 | eo donec *cf* 91-95 (mißverstanden); 100.101: *cf* usque eo donec, adeo donec u. ä. ThLL V,1,2003,62-69
15 × H: *cf* — δε n | ergo 100.101: +δη k𝔄: Hexapla = 𝔐 | +meo (H) Σ$^{TO^*}$Ψ$^{B^*}$ (Dublette): *cf* μου×× w𝔙^{w} | et dixit illi iacob 101 cui iacob (H) Λ^{H} respondit iacob (H) Ψ^{F} dixitque iacob (H) Σ$^{T^2}$ | indigeo H: *cf* ικανον] +μοι s𝔙^{w}𝔏 | inveniam H: ευρω 84 | tuo domine mi (H) Λ$^{H^2}$ΣBΦP^{2}Ψ^{BM}Ω, 68 ×domine× (H) Λ$^{H^*}$

12 12 **100.101**: /et dixit...(=S)...recta/
13 13 **100**: /Dixit aut. Iacob...(=S,E)...faetum...(=E,S) ...praecessero eos una die mor. in om. pec./ **101**: /dixit...(=S)...quia...(=S,E,S)...pecora/ **AU** loc 1,124 (525,19): quod habent latini codices: et ov. et bov. fetantur, graeci habent: fetantur super me: quod ea significatione dictum est, ut intellegatur 'super sollicitudinem vel curam meam' **BEN-N** 64,30 (69): si greges meos plus in ambulando fecero laborare, morientur cuncti una die (*cf* H) **CY-G** hept 1,1064-1065 (40): sed quia lentigrado serpebant agmine fetae, subsedit vates gregibus famulisque regendis/17
14 **91.92.94.95**: LXX. ego aut. inv. in via sec. vacantiam (—*95*) T. (al. *95*) leviter...(=S)...pueris eo (—*92*) **100.101**: /praecedat...(=S)...Seir/ **AU** Gn q 106 (54,3): quaeritur utrum mendaciter promiserit Iacob fratri suo, quod sequens pedes suorum in itinere propter quos immoraretur (*CNT;* quo simoraretur *P;* quos moraretur *V;* quos si moraretur *Sbd;* quos si inmoraretur *Zycha*) venturus esset ad eum in Seir **14**
15 **100**: /Dixit...(=S)...de *(Lücke, 5 Blätter verloren)* **15** **101**: /Dixit...(=S)...domine/

χάριν ἐναντίον σου, κύριε. **16** ἀπέστρεψεν δὲ Ησαυ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς
~ (εν) τη ημερα εκεινη ησαυ
S gratiam ante te domine et reversus est Esau in illa die in viam suam in
H „ in conspectu × domini mei reversus est itaque illo die Esau × itinere quo venerat „
tuo domine mi + in in

Σηιρ. **17** Καὶ Ιακωβ ἀπαίρει εἰς Σκηνάς· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησεν
απηρεν ~εκει εαυτω
× ×
S Seir (E) et Iacob abiit in Tabernacula et fecit ibi sibi domos et pecoribus suis fecit
reversus est aedificavit ~ sibi ibi domum atque aedificavit
× ×
H „ „ „ venit „ Soccoth ubi aedificata × domo „ × × fixis
et aedificavit domum fixit

σκηνάς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Σκηναί. **18** καὶ ἦλθεν Ιακωβ
× × τον τοπον × ηλθεν δε
E tabernacula propter hoc vocavit nomen loci illius Tabernacula venit autem Iacob
tentoria ideo appellavit × locum illum et venit
H tentoriis × × appellavit „ „ „ Soccoth id est Tabernacula transivitque ×
appellavitque

εἰς Σαλημ πόλιν Σικιμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανααν, ὅτε ἦλθεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας
+ εις επανηλθεν
E in Salem civitatem Sicimorum quae est in terra Chanaan cum venisset de Mesopotamia
× alteram + in × Sycimam × × advenit
H „ „ urbem Sychimorum „ „ „ „ „ postquam regressus est „ „
× × reversus

16 esau in illa die 101: *cf* 𝔊 ~ illo die esau H: ~(εν) τη ημερα εκεινη ησαυ Gacmox(c_2)𝔄: Hexapla = 𝔐 — εν c_2 +in (H) ΦᴳP²ΨᴹΩᴹ | in 101; T*: = 𝔊

17 abiit 101: απηρεν 961 reversus est? PS-AM | in soccoth H: *cf* εις σοκχωθ σ': *cf* 𝔐 | et (H) ANG (223D) | fecit 101; HI ep; PS-AM: = 𝔊 aedificavit HI q?; O; *cf* aedificabat (H) Πᶜ; *cf* H: = 𝔐 | ibi sibi 101: **S**: ~ εκει εαυτω mr ~ sibi ibi HI ep: = 𝔊 ibi iacob (—sibi) HI q; *cf* H: — εαυτω c iacob sibi PS-AM; sibi× HI ep (Var): —εκει Degjo𝔙𝔈-ed Chr Cyr-ed: = 𝔐 | domos 101; HI ep; PS-AM: = 𝔊 domum HI q?; Πᶜ; *cf* H: = 𝔐 | atque? HI ep | —pecoribus suis fecit? HI ep | fecit 101; AU; PS-AM: = 𝔊𝔐 aedificavit? HI q fixit (H) Σᴹ | tabernacula 101; HI q; AU; PS-AM tentoria? HI ep; *cf* H | propter hoc 101; PS-AM ideo HI q | appellavitque (H) ΣᴹΘᴬᴹ*ᴳ*, Brev. Goth. (PL 86,318A); *cf* et appellavit? AU | vocavit 101; HI; PS-AM appellavit AU; H | nom. l. illius 101; HI; PS-AM; H: = 𝔊, *cf* 𝔐 ×locum illum? AU; *cf* —nomen (H) Θᴹ*: *cf* ××τον τοπον× 𝔈 Chr

18 venit autem 101; FU: **S**: ηλθεν δε fi^{a}r𝔈 et venit HI q; AU: **I** = 𝔊𝔐 et transivit? HI ep: *cf* H | in 101; HI ep; AU; AN; FU; AP-V; H: = 𝔊 × HI q; Σᴼ*O, Claudius Taurin. (PL 50,1006D), PS-BED (91,262A) | alteram AN: < αλλην? × KA; 1 Hs bei Vercellone 120 in salem ... in pace? AP-V: Dublette | +in AU; HI ep (Var): + εις dp𝔈 | sycimam AN | quae est 101; HI ep; AU; AN; H: = 𝔊(𝔐) ×× HI q; FU | venisset 101; HI; AN; FU advenit AU: **A** regressus est H; reversus est (H) GXΣBMΦΘᴹᴳPΨᴰᶠᴹΩ, 68: *cf* επανηλθεν Cyr-ed

16 16 **101**: /et reversus...(=S)...Seir/ **AP-V** Jub *29,14 (34a)*: abiit ab ipso in terram Seir/

17 17 **101**: /Et Iacob...(=E)...Tabernacula/ **PS-AM** man 2 (14D): reversus est, inquit scriptura, in Tabernacula; ubi alia translatio habet: reversus est Socoth. et subiungit ibi: et fecit Iacob sibi domos...(=E)...illius Tabernacula; et ibi alia translatio dicit: appellavit...(=H) ...Tabernacula **AP-V** Jub *29,14 (34b)*: /et Iacob inhabitavit in Tabernaculis **AU** Ps 59,8 (718): tabernacula autem fecit ibi propter oves suas et armenta et appellavit locum illum Tabernacula **CY-G** hept 1,1066–1067 (40): 13/parvaque frondoso posuit mapalia tecto nomine quae fixo placuit vocitare Tabernas/ **HI** ep 73, 7,2 (20,19): venit Iacob in Soccoth, id est in Tabernacula, et fecit sibi ibi (—Ωδ*fN*) domos atque tentoria/ (*cf* H) q (53,6): et aedificavit ibi Iacob domum (~ dom. iac. β) et pec. s. aedificavit tab.; ideo voc. nom. l. ill. Tabernacula

18 18 **101**: /venit...(=E)...civitatis/ **AN** gen 352 (177): proferimus genesim et inveniemus Iacob venisse in alteram civitatem Sycimam (*L;* sychimam *L nach Lagarde, G*) que...(=E)...Mesopotamiam Syriae (*L;* et syria *G*) et induxit ante faciem civ./ **AP-V** Jub *30,1 (35a)*: et in anno primo septimanarum sexti ascendit in Salem secundum orientem Sicimam in pace quarto mense **AU** Gn q 108 (55,1): et venit Iac. in Salem in (*delevit Zycha*) ...(=E)...advenit de Mes. Syriae et applicuit ad faciem civ./ **CY-G** hept 1,1068 (40): /devenit ad Sicimas (sichimas *C*) quae sunt regione Chananna **FU** Fab 34 (809B): venit...(=E)...Sichimorum in...(=E)...applicuit secundum faciem civ./ **HI** ep 73,7,2 (21,1): /et transivit in Salem civitatem regionis (civ. reg.] in urbem δ) Sichim quae est in t. Chan. (*cf* H) q (53,12): et venit Iac. Salem civitatem Sychem in...(=E)...Syriae **KA** Λ 59 (98): venit Iac. in civitatem Sichimorum/34,25

19 19 **101**: /et emit...(=E)...agnis/ **AN** gen 352 (177): /et emit part. agri (~ a. p. *G*) in qua st. tab. s. ab Emmor patrem Sychem (*L nach Lagarde, G;* sychen *L*) centum agnis (*L;* annis *G*)/ **AU** Gn q 108 (55,4): /et emit part. agri in quo st. illic tab. s. ab Emmor patre Sychem centum agnis/ **BED** Act 7,16 (32,26): Iacob de

Συρίας, καὶ παρενέβαλεν κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως. **19** καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν
E Syriae et inmisit secundum faciem civitatis et emit partem agri in quo statuit
et Syria applicuit induxit ad ante ~ agri partem qua
H „ „ habitavit iuxta × oppidum emitque „ „ qua fixerat
quo fixit

ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, παρὰ Εμμωρ πατρὸς Συχεμ ἑκατὸν ἀμνῶν **20** καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον
E × tabernaculum suum ab Hemmor patre Sychem .C. agnis et statuit ibi altare
illic × illic aram
H × „ × a filiis Emor patris „ centum „ „ erecto „ altari
patrem

καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν Ισραηλ. **34,1** Ἐξῆλθεν δὲ Δινα ἡ θυγάτηρ Λειας, ἣν
+εκει
E et invocavit deum Istrahel exiit autem Dina filia Liae quam
+deo +ipsum
H × „ super illud fortissimum „ Israhel egressa est „ „ „ „ ×
et

ἔτεκεν τῷ Ιακωβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων. **2** καὶ εἶδεν αὐτὴν Συχεμ ὁ υἱὸς
ἰδειν
E peperit Iacob ut inspiceret filias conmorantium ibi et vidit eam Sychem filius
+ ipsi condisceret mulieres incolarum regionis eius
H × × „ videret mulieres regionis illius quam cum vidisset „ „

Εμμωρ ὁ Χορραῖος ὁ ἄρχων τῆς γῆς καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ ἐταπείνωσεν
χετταιος ελαβεν +και εμιανεν
E Hemmor Chorraeus princeps terrae et accipiens eam dormivit cum ea et humiliavit
accepit +et polluit
H Emor Evei „ „ illius adamavit „ rapuit × et „ „ illa vi opprimens
Etthei ea

| et syria? AN (Var) | inmisit 101 applicuit AU; FU induxit AN | secundum 101; FU: **S** ad AU ante AN

19 ~ agri partem? AN (Var) | quo 101; AU; FU; BED; ΧΠΟΨ^{B}, Claudius Taurin. (PL 50,1007A) qua AN; H | fixit (H) O, 68, Claudius Taurin. (PL 50,1007A) | × 101; AN; FU; H illic AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 | × H: — αυτου cegj | filiis H: *cf* εμμωρ] + υιων k: = 𝔐 | patrem AN; BED (Var); G

20 ibi 101; AU; FU; H illic AN | altare 101; FU; *cf* CY-G, H aram AU; AN | + deo AN | + et (H) Ψ$^{DF^*}$ | super illud H: *cf* + εκει 76.84 𝔔𝔈 | + ipsum AN: = τον

34,1 iacob 101: **S** ipsi iacob AU: **A**: Deutlichkeit (τω ιακ.) | inspiceret 101: **S** condisceret 91-95; AU: **A** = 𝔊 *cf* contendebat CY-G? videret H: ιδειν 20 𝔙𝔔𝔈 Chr: = 𝔐 | filias 101; AU: = 𝔊𝔐 mulieres 91-95: < H | conmorantium ibi 101 incolarum 91-95 regionis eius AU; regionis illius H: *cf* 𝔐

2 chorraeus 101; AU; CY-G: = 𝔊 correi? PS-PHo evei H; AP-V: *cf* ευαιος 𝔈^{c} Cyr-ed, α'σ': = 𝔐 etthei (H) Π^{D}P, Claudius Taurin. (PL 50,1007B): *cf* χετταιος dlnp | adamavit H: < 34,3 | accipiens eam 101: **S** = 𝔊 accepit eam et AU: ελαβεν αυτην και u: = 𝔐 rapuit H; PS-PHo?; *cf* KA, AP-V | ea (H) 1 Hs bei Vercellone 121 | humiliavit 101; AU; PS-PHo: = 𝔊 polluit? CY-G hept; AP-V: εμιανεν 32: < 34,5

Mesopotamia reversum iuxta urbem Sychem partem agri quo tabernacula tenderet ab Emmor (emor *JSV*) patre (-em *L**) Sychem datis centum agnis accepisse (*cf* H)
CY-G cen 266 (897): vendidit agrum Emmor **FU** Fab 34 (809B): /et emit...(= E)...Emmor patre Sichem centum agnis/
20 20 **101**: /et statuit...(= E)...Istrahel/ **AN** gen 352 (177): /et stat. illic aram deo et invoc. ipsum deum Israel (*LG*) **AU** Gn q 108 (55,6): /et stat. ibi aram et invoc. deum Israhel/ **CY-G** hept 1,1070 (40): atque deum exstructis properans altaribus orat/34,2 **FU** Fab 34 (809C): /et statuit...(= E)...Israel
34,1 34,1 **91.92.94.95**: LXX. ut condisceret (condesc. *91**) mulieres incolarum **101**: /Exiit...(= E)...ibi/ **AU** Gn q 108 (55,7): /exiit...(= E)...ipsi Iacob, ut condisceret filias regionis eius **CY-G** cen 199 (891): quoniam contendebat Dina **GR-M** past 3,29 (108B) > **IS** Gn 28,1 (267A): egressa est Dina ut videret mulieres regionis illius/ (*cf* H) **IS** q (49): quod Dina filia Iacob dum egressa esset ut videret mulieres regionis vi opprimitur a Sicem (*cf* H)
2 **101**: /et vidit...(= E)...ea dormivit...(= E)...eam/ **2**
AP-V Jub *30,2 (35a)*: et illic rapuerunt Dinam filiam Iacob in dom⟨um⟩ Sychem fili Emmor Euvei principis terrae et polluit eam quia dormivit cum ea/12 **AU** Gn q 107 (54,9): vidit Sychem fil. Emmor Chorraeus (correus *CPN;* correius *V*^{1}) pr. t. Dinam filiam Iacob et accepit eam et... (= E)... eam/ **CY-G** cen 226 (894): supprimitur Dina 244 (895): comprimitur Dina hept 1,1071-1072 (40): 33,20/illic inprobius Dinam Correus amatam polluit et tenerae praecerpsit virginis usum/24 **GR-M** ep 3,62 (222,23): nam et corruptor eius princeps terrae dicitur past 3,29 (108B) > **IS** Gn 28,1 (267A): /quam...(= H)... Hevaei (— *IS*)...(= H)...eam (— *IS*) et rap. et dorm. (dormivitque *IS*)...(= H)...virginem/ **IS** all 51 (108A); q (49) Dina filia Iacob synagogam vel animam significat; quam in exterioribus saeculi curis repertam Sichem princeps terrae opprimit (*cf* H) **KA** Δ 127 (88): ubi (+ dina *V*)

αὐτήν. **3** καὶ προσέσχεν τῇ ψυχῇ Δινας τῆς θυγατρὸς Ιακωβ καὶ ἠγάπησεν τὴν παρθένον καὶ
+αυτου
E eam et respexit ad animam Dinae filiae Iacob et adamavit virginem et
intendit × animo amavit
animae
H virginem „ conglutinata est anima eius cum ea × × × × × tri-

ἐλάλησεν κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ. **4** εἶπεν δὲ Συχεμ πρὸς Εμμωρ τὸν πατέρα
E locutus est secundum sensum virginis cum ea (S) dixit autem Sychem ad Hemmor patrem
ipsi
H stemque blanditiis delinivit et pergens × „ Emor „
×

αὐτοῦ λέγων Λαβέ μοι τὴν παιδίσκην ταύτην εἰς γυναῖκα. **5** Ιακωβ δὲ ἤκουσεν ὅτι
× παιδα
S suum dicens accipe mihi puellam istam in matrimonium Iacob autem audivit quod
quia
H „ × „ „ inquit „ hanc × coniugem quod cum audisset Iacob
in coniugium

ἐμίανεν ὁ υἱὸς Εμμωρ Διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ
+συχεμ ×
S violasset Sychem filius Hemmor Dinam filiam suam filii autem ipsius erant cum pecoribus ipsius
contaminavit
H × × × × × × × absentibus filiis et in pastu occupatis ×

ἐν τῷ πεδίῳ, παρεσιώπησεν δὲ Ιακωβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτούς. **6** ἐξῆλθεν δὲ Εμμωρ ὁ πατὴρ Συχεμ
S in campo (E) et silentium praestitit Iacob donec venirent ipsi (S) exiit autem Hemmor pater Sychem
tacuit usquequo venissent
H pecorum × siluit × „ redirent × egresso „ Emor patre „

πρὸς Ιακωβ λαλῆσαι αὐτῷ. **7** οἱ δὲ υἱοὶ Ιακωβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου· ὡς δὲ τε ἤκουσαν,
× ×
S ad Iacob ut loqueretur cum eo filii autem Iacob venerunt de campo ut autem audierunt
A loqui „ et filii „ „ „ „ et cum audissent
H × × ut loqueretur ad Iacob ecce „ eius veniebant „ agro auditoque quod acciderat
cum +et

3 respexit 101: **S** intendit 91-95; AU | ad animam 101 animam 91-95 animo AU (Text) animae AU (Erklärung) | eius H: *cf* + αυτου ac𝔙: = 𝔐 | adamavit 101 (adadam.); AU; H (Vers 2) amavit AU (Var) | cum ea 91.94.95.101: **S** ipsi AU: **A** < 𝔊

4 —emor (H) Claudius Taurin. (PL 50,1007B): = Samar. | —λεγων b𝔈 | puellam 101; H: παιδα 911 962 Gabcmowxc$_2$: (Hexapla) = 34,12 | in 101; P*: = 𝔊𝔐 | coniugium (H) G*

5 quod 101 quia RUF: **I**? | violasset 101 contaminavit *cf* RUF: **I**? | sychem 101: + συχεμ beg hjltv(mg)w𝔙𝔈 | —αυτου bmw𝔄𝔈𝔈' | et 101; RUF: = 𝔐 | silentium praestitit 101: **S** tacuit RUF: **I** | donec 101; H usquequo RUF | venirent 101; RUF venissent RUF (Var)

6 **S** 101 **A** AU | exiit 101; AU: **E** | ××... iacob H; *cf* AU?: προς το λαλησαι τω ιακωβ 30; *cf* —προς ιακωβ D | cum 101; AU; P: = 𝔐

7 **S** 101; 91-95 (T) **A** AU; 91-95 (LXX) | filii autem 101: = 𝔊 et filii AU: = 𝔐 +et (H) B, Guibert

filia Iacob rapta est **PS-PHo** *8,7 (134):* Dinam filiam eius rapuit Sychem f. Emor Correi et humiliavit eam/25
3 3 **91.92.94.95**: LXX. et intendit animam Dine (dinae *94*) **91.94.95**: LXX. et locutus...(= E)... ea **101**: /et respexit...(= E)... adadamavit...(= E)... ea/ **AU** Gn q 107 (54,12): /et intendit animo D. fil. Iac. et adamavit (amavit *SVTb*)...(= E)... ipsi 107 (54,18): prius enim potuit intendere animae ipsius et amare virginem et loqui secundum sensum virginis et deinde cum illa dormire eamque humiliare **GR-M** past 3,29 (108B) > **IS** Gn 28,1 (267A): /et conglutinata...(= H)...delinivit 3,29 (108C) > IS Gn 28,3 (267A): et conglutinata (agglutinata *IS*) est an. eius cum ea (H) 3,29 (108C) > IS Gn 28,3 (267B): tristemque bland. delin. (H)
4 4 **101**: /Dixit... (= S)... matrimonium/
5 5 **101**: /Iacob...(= S,E)... ipsi/ **RUF** Gn *15,4 (131, 19):* ubi audivit quia contaminata est Dina filia eius, et tacuit Iacob usquequo venirent (venissent *E*) filii eius
6 **101**: /exiit ...(= S)... eo/ **AU** Gn q 117 (60,18): **6**
ubi Emor *(CPSVTb;* emmor *Zycha)* pro filio suo Sychem (sichem *PSVNbd*) ut acciperet Dinam filiam Iacob exiit loqui cum eodem Iacob/
7 **91.92.94.95**: LXX. conpuncti (comp. *94*) sunt et **7**
triste illis fuit **T.** (al. *95*) expaverunt et tristes facti sunt *(92.95; —91.94)* **101**: /filii...(= S)... erit/ **AP-V** Jub *30,3 (35a):* et indignatus est Iacob et filii sui ad viros Sychemorum quia polluerant Dinam sororem suam/13 **AU** Gn q 117 (60,20): /et venerunt etiam filii eius qui absentes erant/ loc 1,125 (525,24): et filii ...(= A)... sic erit 1,125 (526,5): et non sic erit **GR-M** ep 3,62 (222,26): unde Iacob filii vehementer irati (*cf* H) **KA** Γ 49 (77): ubi Dina filia Iacob violata est (*cf* H)

κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν Ισραηλ
~ οι ανδρες κατενυχθησαν + συχεμ
S viri expaverunt et tristes facti sunt valde quod turpiter fecisset Sychem in Istrahel
A conpuncti sunt viri „ triste erat illis „ „ turpe fecerat × „ Israhel
~ illis fuit
H irati „ × × × × × „ eo „ foedam rem esset operatus × „ „

κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ιακωβ, καὶ οὐχ οὕτως ἔσται. **8** καὶ ἐλάλησεν Εμμωρ αὐτοῖς
~ αυτοις εμμωρ
S dormiens cum filia Iacob et non sic erit et locutus est eis Hemmor
A quod dormisset „ „ „ „ „ „ „
H et violata „ „ rem inlicitam perpetrasset locutus est itaque Emor ad eos

λέγων Συχεμ ὁ υἱός μου προείλατο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ
προσειλατο + αυτου ~ αυτω αυτην
S dicens Sychem filius meus percepit animo suo filiam vestram date ergo eam illi
A „ „ „ elegit „ × „ „ „ „ illi eam
H × „ filii mei adhaesit anima × filiae vestrae „ × eam illi
dicens et dixit animae ~ illi eam

γυναῖκα. **9** ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν· τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε
+ και
E uxorem (S) et sponsate nobis filias vestras × × et filias nostras accipite
H „ „ iungamus vicissim conubia „ „ tradite nobis „ „ „ „
date

τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. **10** καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε, καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν· κατοικεῖτε καὶ ἐμπο-
× ~ιδου η γη και οικειτε ×
S filiis vestris et nobiscum inhabitate × ecce terra ampla est ante vos et inhabitate et nego-
H × × „ habitate nobiscum × × „ in potestate vestra est × exercete × „
et et

ρεύεσθε ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ. **11** εἶπεν δὲ Συχεμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ πρὸς
εν αυτη ×
S tiamini in ea et adquirite in ea dixit autem Sychem ad patrem eius et ad
H „ × × „ possidete eam sed et „ „ „ × „ „
×

τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς Εὕροιμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν, καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε, δώσομεν. **12** πληθύνατε
οσα δωσω
S fratres eius inveniam gratiam ante vos et quod dixeritis da*b*imus multiplicate
H „ „ ait „ „ coram vobis „ quaecumque statueritis dabo augete
quodcumque

(PL 156,248B) | eius H: = 𝔈 | et AU; *cf* H: τε 911 | viri expaverunt 101; *cf* 91-95 (T): ~ οι ανδρες κατενυχθησαν fl𝔊 conpuncti sunt viri AU; *cf* 91-95 (LXX): = 𝔊𝔐 — viri 91-95?; H: — οι ανδρες 𝔈 irati H: *cf* λυπηρον] οργιλον α′σ′ | erat illis AU: = 𝔊 ~ illis fuit 91-95 (LXX) | sychem 101: + συχεμ AfirB𝔊𝔈 × AU; H: = 𝔊𝔐

8 **S** 101 **A** AU | eis hemmor 101: ~ αυτοις εμμωρ 961 962 ADEbdhnprwc$_2$𝔄B𝔊𝔈^{c} emor ad eos H: = 𝔊𝔐 — emor (H) OΘ^{A*}: — εμμωρ 𝔈^{fp} | dicens 101; G^{2}: = 𝔊𝔐 et dixit (H) ΘΩ^{J} | adhaesit H: *cf* προσειλατο c(-λετο)ms Chr-codd | animae (H) GΠ^{c}ΣTBΦ^{RGVP*}Θ^{M}*(mg)*Ψ^{M}: = 𝔊 | suo 101: + αυτου acegh^{b}jnv(mg sub ※)c$_2$B𝔊; (Hexapla) sub ※: = 𝔐 ×AU; H: = 𝔊 | ergo 101; AU: = 𝔊 × H: — ουν 911 961 962 bw𝔊𝔈 | eam illi 101; H: = 𝔊𝔐 ~ illi eam AU; Π^{c}: ~ αυτω αυτην 911

9 et 101; H: + και Ebefgi^{b}jrv(mg)c$_2$𝔄B^{w}𝔈 Chr: = 𝔐 | ×× 101: — δοτε ημιν ln date nobis (H) P: = 𝔊𝔐

10 × 101; H: — και r𝔅^{lp}𝔊 | ecce terra 101: ~ ιδου η γη AcdegjnpB𝔊 | et (inhabitate) 101; Φ^{A*}: και οικειτε GacxA𝔈: Hexapla | et (negot.) 101; ΠBM: = 𝔊𝔐 ×H: — και 911 | in ea 101: εν αυτη Gabcdimoprt wxc$_2$𝔄: (Hexapla)

11 — ad (H) Φ^{z}OΘ^{A}: — προς dnc$_2$B𝔊 | quod 101: = 𝔊 quaecumque H: οσα m quodcumque (H) Ψ | dabimus 101: = 𝔊 dabo H: δωσω 911 𝔈^{f}: = 𝔐

8 8 **101**: /Et locutus ... (= S) ... uxorem/ **AU** Gn q 117 (60,21): /et ad omnes dicit Emmor: Sychem ... (= A) ... uxorem 117(60,24): filiam vestram loc 1,126(526,7): notandum quod Emmor loquens de Dina ad Iacob et filios eius 'filiam vestram' dicit, non dicit: filiam tuam, sorem istorum **8**

9 **101**: /et sponsate ... (= S) ... vestris/ **9**

10 **101**: /et nobiscum ... (= S) ... ea/ **10**

11 **101**: /Dixit ... (= S) ... davimus/ **11**

12 **101**: /multiplicate ... (= S) ... sec⟨*un*⟩dum ... (= S) ... **12**

τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω, καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι
× + και δομα × × δοτε ×
S dotem valde et dabo secundum quod dixeritis mihi et date mihi
H " × munera postulate × libens tribuam × " petieritis × tantum " "
et dabo ×

τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. 13 ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ιακωβ τῷ Συχεμ καὶ Εμμωρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ
× × ×
S puellam istam in uxorem responderunt autem filii Iacob ad Sychem et Hemmor patrem eius
mulierem
H " hanc × " " × " " × " " × patri "

μετὰ δόλου καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν Διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, 14 καὶ εἶπαν αὐτοῖς
~ και ελαλησαν αυτοις μετα δολου ×
S cum dolo et locuti sunt eis quod inquinaverint Dinam sororem suam et dixerunt eis
et locuti sunt ad eos in simulationem quia pollluerant
H in " saevientes × ob stuprum × sororis × × × ×

Συμεων καὶ Λευι οἱ ἀδελφοὶ Δινας υἱοὶ δὲ Λειας Οὐ δυνησόμεθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν
× × × δυναμεθα
S Symaeon et Levi fratres Dinae × × × non possumus facere verbum hoc dare (E) sororem
filiam
H × × × × × × × × " " " quod petitis nec " "

ἡμῶν ἀνθρώπῳ, ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστιν γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. 15 ἐν τούτῳ
+ αλλ
E nostram homini qui habet praeputium est enim obprobrium nobis in hoc
~ obprobrium enim est
H " " incircumciso quod inlicitum et nefarium est apud nos sed " "

ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ περιτμη-
× × × × × ×
οικησομεν
S similabimus vobis et inhabitabimus vobiscum si facti fueritis sicut et nos × × ut circumci-
A similes erimus " " habitabimus in vobis
H valebimus foederari × × × × " esse volueritis nostri similes × × et circumci-
ut

θῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν, 16 καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων
υμιν
S datis omne vestrum masculinum et dabimus filias nostras vobis et a filiabus
H datur in vobis omne masculini sexus tunc " et accipiemus mutuo filias nostras
× mascul(in)um

12 × H: — σφοδρα Chr | munera postulate H: *cf* + και δομα Gacmoxc$_2$𝔄; sub ※: = 𝔐 | et 101; Ω^{s}: = 𝔊𝔐 × H: *cf* — και oc$_2$ | dabo (H) G^{e} *in marg. post* petieritis | — μοι E𝔄𝔅 | δοτε pw | — mihi (H) 1 Hs bei Vercellone 121: — μοι g | in 101; AP-V: = 𝔊𝔐 × H: — εις 911 | uxorem 101; H mulierem AP-V

13 × H: — δε E*𝔅^{lp}𝔇 | × H: — εμμωρ 25 | cum dolo... 101: = 𝔊(𝔐) et locuti sunt ad eos in simulationem et in dolo deriserunt eos? AP-V: *cf* ~ και ελαλησαν αυτοις μετα δολου v: *cf* Syr. | quod 101 quia AP-V | inquinaverint 101*; inquinaverant 101^{2} pollluerant AP-V | dinam 101; AP-V: = 𝔊𝔐 × H: — διναν egjx* Chr

14 ××× 101: — οτοι δε λειας 911 bdfgw𝔈 | possumus 101; H: δυναμεθα d𝔄𝔅𝔇 | sororem 101; H: = 𝔊𝔐 filiam? AP-V | est enim obpr. 101: **S** = 𝔊 ~ obpr. enim est AP-V

15 sed H: + αλλ 128 𝔄 | **S** 101 **A** AU | ×××× H: — και κατοικησομεν εν υμιν 911; sub ÷: — 𝔐 | inhabitabimus 101: = 𝔊 habitabimus AU: οικησομεν egj, *cf* οικησωμεν bw | et nos×× 101: < nos et vos? = 𝔊; oder — και υμεις 𝔈, sub ÷, — 𝔐 | ut 101; Σ | ×vobis (H) P*: υμιν fin𝔄: = 𝔐 | masculinum 101; P* masculum (H) Ω^{M}

16 + filias (H) 2 Hss bei Vercellone 121 | × H: — γυναικας 911 bw; sub ÷: — 𝔐 | in 101: εν r𝔅^{lp} |

uxorem/ **AP-V** Jub *30,2 (35a):* 2/et ipsa adulescens erat filia duodecim annorum et petierat illam postea a patre suo et omnibus fratribus suis in mulierem

13 13 **101**: /Responderunt...(=S)... inquinaverint (*korr. zu* -rant) D. sor. suam/ **AP-V** Jub *30,3 (35a):* 7/quia pollluerant Dinam sor. suam et locuti sunt ad eos in simulationem et in dolo deriserunt eos Symeon et Levvi et posuerunt in corde suo Symeon et Levvi exterminare eos

14 **101**: /et dixerunt...(=S,E)...obbrobrium nobis/ **14**
AP-V Jub *30,12-13 (36a):* quemadmodum locuti sunt filii Iacob dicentes: non dabimus filiam nostram hom. qui hab. pr., obprobrium enim est nobis

15 **101**: /in hoc similavimus...(=S)... masculinum/ **15**
AU loc 1,127 (526,10): in hoc...(=A)...in vobis, id est inter vos

ὑμῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ οἰκήσομεν παρ᾽ ὑμῖν καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν. **17** ἐὰν δὲ μὴ
× ἐν ×
S vestris accipiemus nobis uxores et habitabimus in vobis et erimus sicut genus unum quodsi non
H ac + filias vestras × „ „ vobiscum erimusque × unus populus sin autem

εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτέμνεσθαι, λαβόντες τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα. **18** καὶ ἤρεσαν
την θυγατερα πορευσομεθα
S exaudieritis nos ut circumcidatis vos accipientes filias nostras ibimus et placuerunt
H circumcidi nolueritis tollemus filiam nostram et recedemus discedemus × placuit

οἱ λόγοι ἐναντίον Εμμωρ καὶ ἐναντίον Συχεμ τοῦ υἱοῦ Εμμωρ. **19** καὶ οὐκ ἐχρόνισεν
× × αυτου
S verba haec ante Hemmor et ante Sychem filium Hemmor et non distulit tempus
H oblatio eorum × × coram Emor „ × „ filio eius nec „ ×

ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ιακωβ· αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος
πληρωσαι και αυτος ενδοξο(τερο)ς
S adulescens nisi faceret hoc verbum diligebat enim filiam Iacob et ipse erat dignitosior
A adpositus „ erat filiae „
H „ quin statim quod petebatur expleret amabat „ × puellam valde „ „ „ inclytus

πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. **20** ἦλθεν δὲ Εμμωρ καὶ Συχεμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην
ηλθον
S omnibus × in domo patris sui (E) venit autem Hemmor et Sychem filius eius ad portam
H in omni „ „ „ et venit ingressique ingressusque × × × × × × „

τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν λέγοντες **21** Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοί
× ελαλησεν × ×
E civitatis suae et locuti sunt ad viros civitatis suae dicentes homines isti pacifici
H urbis × × „ „ locutus est × ad populo populum × × × viri viri „ „

εἰσιν μεθ᾽ ἡμῶν· οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν, ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ
~ οικειτωσαν μεθ ημων εν αυτη ×
E sunt nobiscum (S) conmorentur in terra et negotientur in ea terra autem ×
H ~ nobis(cum) sunt „ et volunt habitare nobiscum × × × „ „ terra et exerceant eam quae ×

sicut 101: = 𝔊 × H: — ως bw𝔈: *cf* 𝔐

17 filiam H: την θυγατερα $\mathfrak{E}^{c}$ Chr: = 𝔐 | ibimus 101: πορευσομεθα bw: = 𝔐 recedemus H; discedemus (H) Θ^{M}: = 𝔊

18 haec 101: = οι — eorum $\Pi^{c*}O$: = 𝔊 × H: — εναντιον 𝔏 coram (H) O: = 𝔊(𝔐) | × H: — εναντιον df𝔏 | eius H: αυτου finop𝔙: = Samar., Syr.

19 **S** 101 **A** AU < 𝔊 | expleret H: *cf* πληρωσαι 20 | amabat H; *cf* AU (Erklärung) | et ipse 101; H: και αυτος c_2: = 𝔐 | dignitosior 101: ενδοξοτερος 962 inclytus H: ενδοξος 911 $dia^{2}pr$: = 𝔐

20 venit autem 101: **S** = 𝔊 et venit HI: **O** = 𝔐 ingressusque (H) P*: *cf* 𝔊𝔐 ingressique H: *cf* ηλθον n𝔄$\mathfrak{E}^{ct}$ | — αυτων𝔙$^{lp}\mathfrak{E}^{tp}$ | locutus est (H) P*: ελαλησεν Gf | ad populum (H) Ω^{SJ} | suae 101: **S** = 𝔊𝔐 × HI; *cf* H: — αυτων dn𝔙^{w} | —λεγοντες 14

21 homines 101: **S** = 𝔊 viri HI; H | sunt nobiscum 101: **S** = 𝔊 nobis(cum) sunt HI: **O** | et volunt habitare nobiscum H: *cf* ~ οικειτωσαν μεθ ημων m𝔙𝔏 — et (H) 1 Hs bei Vercellone 121: = 𝔊, Samar. | in ea 101: εν αυτη Dbw𝔄𝔙 | × 101; H: — ιδου nc_2𝔄 | —ημιν f$\mathfrak{E}^{p}$

16 16 **101**: /et davimus ...(= S)... unum/
17 17 **101**: /quodsi ...(= S)... ⟨*i*⟩bimus/
18 18 **101**: /Et placuerunt ...(= S)... Hemmor/
19 19 **101**: /et non...(= S)... sui/ **AU** loc 1,128 (526,12): adpositus enim erat filiae Iacob, id est amabat eam
20 20 **101**: /Venit ... (= E) ... dicentes/ **HI** q (53,26): et venit Emmor (emor β) ... (= E) ... civitatis dicentes/
21 **101**: /homines ...(= E,S)... eorum *(Lücke)* **HI** q **21** (53,27): /viri isti pac. nobis (nobiscum φ) sunt. ubi nunc LXX interpretes 'pacificos' transtulerunt, Aquila interpretatus est ἀπηρτισμένους, id est consummatos atque perfectos, pro quo in hebraeo legitur salamin

πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν. τὰς θυγατέρας αὐτῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν
S ampla est ante eos filias eorum
H spatiosa et lata cultoribus indiget " " accipiemus × uxores et × nostras

δώσομεν αὐτοῖς. 22 μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν ὥστε εἶναι λαὸν
H illis dabimus unum est quod differtur tantum bonum × × ×

ἕνα, ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται. 23 καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ
H × si circumcidamus masculos × nostros ritum gentis imitantes et substantia (ὑπαρχοντα) eorum et

τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ
(κτηνη ×) (παντα τα υπαρχοντα αυτων ×)
H pecora × et cuncta quae possident × nostra erunt tantum in hoc adquiescamus et

οἰκήσουσιν μεθ' ἡμῶν. 24 καὶ εἰσήκουσαν Εμμωρ καὶ Συχεμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες
H habitantes simul unum efficiemus populum × adsensi (assensique) sunt × × × × × omnes

οἱ ἐκπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ περιετέμοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν, πᾶς
H × × × × × circumcisis × × × cunctis

ἄρσην. 25 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ,
(και εγενετο ×)
S et factum est post tertium diem cum essent [omnes viri] in dolore maximo constituti
H maribus " ecce × die tertio quando gravissimus vulnerum dolor est

ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ Ιακωβ Συμεων καὶ Λευι οἱ ἀδελφοὶ Δινας ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ
(λαβοντες ×)
I sumpserunt filii Iacob Simeon et Levi fratres Dinae gladios (O) et
H arreptis duo Iacob (~ filii Iacob) filii Symeon " " " " × gladiis × ×

22 ××××H: ωστε ειναι λαον ενα: *cf* Ende von 34,23
23 substantia H: υπαρχοντα Gacmoc$_2$𝔄: Hexapla | pecora H: κτηνη Gacmoc$_2$𝔄: Hexapla | —αυτων A (nicht A* Dublette) | cuncta quae possident H: παντα τα υπαρχοντα αυτων 108𝔙 | —ουχ f𝔊 | habitantes... H: *cf* οικησωμεν μετ αυτων D | unum effic. populum H: *cf* 34,22
24 assensique (H) Ω^{s}: = (𝔊𝔐) | τ. σαρκα τ. ακρ. αυτων sub ÷: —𝔐
25 **S** GR-I? | et factum est GR-I: και εγενετο p: = 𝔐 | —εν 911 hn$^{a?}$o | sumpserunt *cf* GR-M arreptis...—et H: *cf* λαβοντες...—και b(w) Chr | filii iacob KA (Vers 26); PS-PHo; BΦ^{G}Ω^{J}: = 𝔊𝔐 | fratres dinae KA Γ | gladios GR-M; *cf* AU, H | **O** HI | ingressi PS-PHo; H intraverunt AU | diligenter

24 24 **CY-G** hept 1,1073 (40): 2/coniungique volens soceris praeputia dempsit **GR-I** tr 6 (61,16): ideo consenserunt circumcidi non solum ipsi, sed et omnis militia eorum omnesque viri civitatis eorum
25 25 **91.92.94.95**: LXX. caute **AP-V** Jub *30,4 (35a):* et fecerunt iudicium in viros Sychemorum ⟨et occiderunt omnem virum⟩ (*Rönsch* = *Äthiop.*) quem invenerunt in ea et non reliquerunt in ea usque unum, universos enim occiderunt in iudicio/27 *30,18 (36b):* vide quid factum sit Sychimis et filiis ipsius, quomodo traditi sunt in manu hominum (duorum *Rönsch* = *Äthiop.*) filiorum Iacob et occiderunt illos in iudicio **AU** Gn q 117 (59,8): Symeon (sim. *PSVd*) et Levi qui primi gladiis accincti intraverunt ad illos homines eosque peremerunt **CY-G** hept 1,1075-1077 (41): tertia luce dehinc, maius qua vulnera fervent, oppressus tota pariter cum pube (plebe *A*) necatur natorum ferro **GR-I** tr 6 (61, 19): et factum...(=S)...constituti, supervenerunt Simeon et Levi nesciente patre eorum et universos gladio interfecerunt/ **GR-M** ep 3,62 (222,26): unde Iacob filii vehementer irati contra omnem Sichem domum eiusque patriam gladios sumunt **HI** q (54,3): et introgressi... (=O)... omnem masculum (omne masculinum φ). pro eo quod in graecis legitur ἀσφαλῶς, id est diligenter, in hebraeo scriptum est bete, id est audacter et confidenter **KA** Γ 50 (78): ubi Symeon et Levi fratres Dine interfecerunt Emor et Sichem Λ 59 (98): 33,18/ubi (et *BEOI*) occiderunt filii eius omnes inhabitantes (hab. Π^{c}*M;* in ea hab. *BEOI*) propter Dinam **PS-PHo** *8,7 (134):* 2/et ingressi sunt filii Iacob Symeon et Levi et interfecerunt omnem civitatem eorum/
26 **AP-V** Jub *30,25 (37b):* et eiecerunt Dinam sor. **26**
s. de domo Sycem/28 **AU** loc 1,129 (526,14): et filium ...(=A)... gladii: ac si diceret 'gladio' **GR-I** tr 6 (61, 22): /ipsumque regem Emor (emmos *F;* emmor *F*^{2}) cum filio suo Sichem et omnem populum civitatis illius ipsam-

εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν· **26** τόν τε Εμμωρ καὶ
O introgressi sunt × civitatem diligenter et interfecerunt omne(m) masculum (S) ipsumque Emor (A) et
ingressi intraverunt caute occiderunt universos masculinum cum
H ingressi „ × urbem confidenter interfectisque omnibus masculis × „ „
et

Συχεμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ ἔλαβον τὴν Δινην
× × × × × × μαχαιρα
A filium eius Sychem interfecerunt in ore gladii (X) et acceperunt Dinam sororem
filio suo × × gladio
H Sychem × × pariter necaverunt × × × × tollentes „ de do-
filium suum ~ soro-

ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχεμ καὶ ἐξῆλθον. **27** οἱ δὲ υἱοὶ Ιακωβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας καὶ
απηλθον + λοιποι
X suam de domo Sycem et exierunt
H mo Sychem sororem suam [27]quibus egressis inruerunt super occisos ceteri filii Iacob et
rem suam de domo Sychem regressis introierunt

διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίαναν Δινην τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, **28** καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν
× × ×
X exterminaverunt civitatem propter quod polluerant Dinam sororem suam (A) *et* oves eorum
×
H depopulati sunt urbem in ultionem stupri × × × × „ „
sororis suae

καὶ τοὺς βόας αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν
× × × × × ×
A et boves eorum et asinos eorum quaecumque × erant in civitate et quaecumque erant in
ipsorum universa quae
H „ armenta × „ „ × cunctaque vastantes quae in domibus et „
× × +que
~ in agris et do-

τῷ πεδίῳ, ἔλαβον. **29** καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας
× × × × × × × ×
A campo tulerunt et omnia corpora eorum ⟨et *omnem* supellectilem *eorum et uxores*
H agris erant parvulos quoque × × × × × „ „
mibus

HI caute 91-95: **S** confidenter H; *cf* HI: πεποιθοτως α′? | interfecerunt GR-I; HI; PS-PHo; KA Γ, Δ (Vers 26); *cf* H: **E** occiderunt AP-V; KA Λ peremerunt? AU | omne(m) mascul(in)um HI universos? GR-I; AP-V

26 ipsumque [regem] emor? GR-I + et (H) Θ^{AG}: = 𝔊𝔐 | et filium eius AU cum filio suo? GR-I | ××H: — τον υιον αυτου 𝔈 filium suum (H) Θ^{G^2}: = 𝔊𝔐 | interfecerunt AU; GR-I (Vers 25); KA Γ (Vers 25), Δ; PS-PHo (Vers 25): **E** | in ore gladii AU; PS-PHo: = 𝔊𝔐 ××gladio? GR-I (Vers 25); *cf* AU (Erklärung): ××μαχαιρα 107 ×××H: — εν στοματι μαχαιρας 𝔈 | acceperunt PS-PHo: = 𝔊𝔐 tollentes H; *cf* auferentes? GR-I eiecerunt? AP-V: *cf* eduxerunt eam εκ... 𝔈 | dinam sororem suam *cf* GR-I; PS-PHo (Var); AP-V; *cf* H: = 𝔙𝔈 dinam sor. eorum? PS-PHo ~sor. suam de domo sychem (H) $\mathfrak{Q}^{J}$ | de domo s. AP-V; H | et exierunt PS-PHo: = 𝔊𝔐 regressis (H) Π: *cf* απηλθον egj

27 ceteri vero fratres irruerunt super occisos (H)? Petrus Comestor (PL 198,1122C): *cf* 𝔊 | introierunt (H) Claudius Taurin. (PL 50,1007C): = 𝔊 | ceteri H: + λοιποι f | dinam AP-V: = 𝔊 ×H: — δινην fmnosc$_2$; sub ÷: — 𝔐 | sororis suae (H) Claudius Taurin. (PL 50,1007C): *cf* 𝔊𝔐

28 ×H: — και 𝔄-ed: = 𝔐 | eorum AU; H: = 𝔊𝔐 ×? AP-V: — αυτων p𝔄 | et (H) $\mathfrak{Q}^{S}$: — και d | eorum AU ipsorum AP-V ×H: — αυτων 911 d𝔄 | eorum AU: = 𝔊𝔐 ×AP-V; H: αυτων d | quaecumque AU: = 𝔊 universa quae? AP-V | — τε Ebl | — in (H) Λ^{H^*}: *cf* — εν 78 | ~in agris et dom. (H) Raban (PL 107,614D): *cf* ~in campo...in urbe $\mathfrak{E}^{cf}$ | + qu(a)e (H) Ψ^{M}: *cf* 𝔊, = 𝔐 | erant? AU (Var)

29 — παντα 𝔈: *cf* H | ×H: — αυτων df | —⟨...⟩? AU: Homoioteleuton ××××H: και πασ. τ.

que civitatem incendio concremaverunt, et sic inde sororem suam (ipsorum *F*) Dinam auferentes revocaverunt
KA Δ 128 (88): ubi filii Iacob Emor (emmor *E*) et (— emor et *LV;* filios *F*) Sichem (sicem *F*) interfecerunt (*FLV;* pariter necaverunt *EN*) **PS-PHo** *8,7 (134):* /in ore gladii et Dinam sororem eorum (suam *A*) acceperunt et exierunt inde
27 27 **AP-V** Jub *30,4 (35b):* 25/propter quod polluerant Dinam sor. s. *30,26 (37b):* quare exterminaverunt civitatem
28 **AP-V** Jub *30,25 (37b):* 26/et captivaverunt universa quae erant in Sycimis, oves et boves ipsorum et asinos et omnem substantiam eorum et omnem terram eorum et adtulerunt universa ad Iacob patrem suum/30 **AU** loc 1,130 (526,17): oves...(= A)...erant (— C) in campo tulerunt/ 28

αὐτῶν ἠχμαλώτευσαν, καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν
A *eorum*⟩ captivaverunt et diripuerunt quaecumque × erant in civitate et quaecumque erant in
H „ duxerunt captivas [30]quibus patratis audacter × × × × × ×

ταῖς οἰκίαις. **30** εἶπεν δὲ Ιακωβ Συμεων καὶ Λευι Μισητόν με πεποιήκατε ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσιν
+προς
A domibus (E) odibilem me fecistis ita ut saevus videar
odiosum malignus esse
H × Iacob dixit ad Symeon et Levi turbastis me et odiosum fecistis ×
+me +me

τοῖς κατοικοῦσιν τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς Χαναναίοις καὶ τοῖς Φερεζαίοις· ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ,
X his qui inhabitant terram *in* × Cananeis et Ferezeis (A) ego autem exiguus sum × numero
H Chananeis et Pherezeis habitatoribus terrae huius nos × pauci sumus × ×
+et

καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με, καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου. **31** οἱ δὲ εἶπαν
καὶ
A et convenientes super me occident me (S) ego et populus meus
H × illi congregati × × percutient me et delebor „ „ domus mea × responderunt
responderuntque

Ἀλλ' ὡσεὶ πόρνῃ χρήσωνται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν; **35,1** Εἶπεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ιακωβ Ἀναστὰς
κυριος × αναστηθι και
L dixit autem deus ad Iacob exurge et
dominus × surge ×
(ex)surgens
×
H numquid ut scorto abuti debuere sorore nostra interea locutus est „ „ „ surge „
dominus consurge ×

αποσκευην αυτων 911 i* | —eorum (H) Raban (PL 107,614D); Petrus Comestor (PL 198,1122C); *cf* ~eorum et uxores agrelsc: —αυτων 911 i*w | captivaverunt AU; AP-V (Vers 28) | —τε mp

30 ad H: +προς 911 qu Cyr-ed × (H) B: = 𝔊 | odibilem 91-95; RUF; HI Ps h odiosum AM; HI ep; *cf* H: **I**: sprachl. Korrektur ~ fecistis me odibilem? HI Ps h | —με 911: *cf* H | saevus AM malignus esse 91-95: **S** | me fec. (H) CΣ^{M}BΘ^{AM*G}Ω^{SM}; GR-M (Var), Guibert (PL 156,250D), Petrus Comestor (PL 198,1122D): = 𝔊 fec. me (H) Π | × H: —πασιν ADEeghjlqru; sub ÷: —𝔐 | **X** AP-V | —τε Ec + et (H) Σ | **A** AU | —εν i* | —επ εμε 911 | **S**? 91-95

31 responderuntque (H) Raban (PL 107,615B): *cf* και 911 dmnpw𝔄𝔙𝔈: = (𝔐)

35,1 dominus CYR; KA Λ; G^{2}ΠBTMΦOΘ$^{MP^{2}\Psi^{*DFM}}$ΩJM, *cf* Vercellone 122: κυριος Cyr$^{1/3}$ | —ad? KA Λ: —προς 911 Legjl Eus | αναστηθι και m exurge et CY: **K** surge et HIL tri 5; AU; PS-VIG sol, tri; PS-AU; H: **E** surge× CYR; B, Rupert (PL 167,500C): = 𝔐 exsurgens AM: = 𝔊 surgens HIL tri 4; FU: = 𝔊 ×× VIG-T?; PS-VIG Var; KA Λ?; AP-E? consurge et (H) P* | descende? HIL tri 5 (Var) vade? AP-E: πορευθητι

29 29 **AU** loc 1,130 (526,20): /et omnia...(=A)...eorum⟩ (+ *Zycha wegen Erklärung*) captivaverunt...(=A)...domibus. inter haec omnia non satis intellegitur quid dixit 'et corpora eorum'; neque enim suspicandum est, quod corpora abstulerunt peremptorum, sed rerum intellegenda sunt quae corporaliter possidentur, ut eorum sit executio quod sequitur 'et supellectilem' et cetera, sicut in iure dicitur traditio corporum

30 30 **91.92.94.95**: LXX. odibilem me (odibileme *91*) fecistis ita ut malignus esse videar LXX. ego et populus meus **AM** Jac 1,7 (8,16): Iacob qui proprios coarguens filios Symeon et Levi ait: odiosum...(=E)...videar **AP-V** Jub *30,26 (37b)*: 28/et locutus est ad illos quare exterminaverunt civitatem; timuit enim ab his qui inhabitant (-tabant *Rönsch*) terram, a Cananeis et Ferezeis **AU** Gn q 109 (55,20): ego aut. ex. sum (+ in *Zycha*)...(=A)... occ. me. **GR-M** ep 3,62 (223,10): unde et eisdem filiis Iacob dicit: turbastis me et odiosum (odiosum me *korr. aus* odium *r 2*) fecistis Chananeis (H) **HI** ep 84,7,7 (130,16): odiosum me fecistis Ps h 42 (237,1): timeo, fecistis me odibilem q (66,16): timuit enim, ut supra legimus, ne vicina oppida atque castella ob eversionem foederatae urbis adversus se consurgerent/31,7 **RUF** ben 2 Simeon 1 (315C): quando et dicebat eis pater eorum Israel quia odibilem me fecistis in hoc mundo

35,1 **AM** Jac 2,32 (50,22): exsurgens ascende in loc. **35,1**
Bethel (bethleem *P*) 2,32 (51,6): ibi iubetur habitare patriarcha, ibi aram deo facere, qui apparuit ei **AP-E** Nero 10,1 (24,14): paterna vox dicit ad Iacob: vade (vide *L*) fac altare deo (domino *B*) qui apparuit tibi. non dixit: fac mihi qui loquor tibi, sed dixit: fac altare deo qui apparuit tibi (*cf* H) **AU** Gn q 110 (55,26): dixit...(=L)... surge et...(=L)...ibi et fac ibi aram deo qui adparuit tibi ...(=L)...tui 110 (56,2): fac ibi aram deo qui adparuit tibi **PS-AU** spe 2 (300,12): dixit...(=L)...surge et... (=L)...ibi et fac ibi altare deo qui visus est tibi cum recederes a f. E. fr. t. (~fr. t. esau *MLCα*) **CY** te 2,6 (68,11): dixit...(=L)...Bethel (bethleem *W*)...(=L)...altare (altarem *A*) illi (—*M*) deo qui tibi (ibi *A*)...(=L)... tui **CY-G** hept 1,1079-1080 (41): ilicet omnipotens monuit discedere vatem atque domum fidam Betheli in sede locare/ **CYR**: CO *1,5 (208,17)*: inquit dominus

ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον Βαιθηλ καὶ οἴκει ἐκεῖ καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι
πορευθητι × × × κυριω
L ascende in locum Bethel et habita illic et fac illic altare illi deo qui tibi adparuit
descende × Bethleem inhabita ibi ibi aram ~ adparuit tibi +in via
vade × × × altarium visus est tibi
sacrarium
H „ × × „ „ „ ibi facque × „ × „ „ apparuit tibi
in ibi domino

ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου Ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 2 εἶπεν δὲ Ιακωβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ
× ~ του αδελφου σου ησαυ
L cum fugeres a facie Esau fratris tui (A) dixit *autem* Iacob domui suae et
recederes × × ×
H quando fugiebas × × ~ fratrem tuum Iacob vero convocata omni
fratris tui Esau
×

πᾶσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ Ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν
× × ×
A omnibus qui cum illo erant tollite deos alienos qui vobiscum sunt de medio vestrum
auferte
H domo sua ait abicite „ „ „ in medio vestri „ × × ×
× vobis

καὶ καθαρίσασθε καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν, 3 καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθηλ καὶ ποιήσωμεν
καθαρισεσθε ×
X et muta*te* stolas × et × ascend*amus* in Bethel ad faciendum
H et mundamini ac „ vestimenta vestra × surgite et „ „ „ ut faciamus
mundabimini et × × et

Ϲ Cyr¼ | in (H) $\Sigma^{O}\Phi^{A*}\Omega^{M}$, Petrus Comestor (PL 198,1122D) | locum CY; HIL; AM; AU; PS-AU; PS-VIG tri; FU; CYR; KA Λ: = 𝔊 × VIG-T; PS-VIG sol, Var; *cf* KA Γ; H: — τον τοπον G𝔙Ϲ: = 𝔐 | bethleem CY (Var); AM (Var und Erklärung): auch sonst identifiziert AM Bethel und Bethlehem, ebenso IS Gn 24,1 (258A) | — et hab. illic VIG-T | inhabita FU | illic CY: **K** ibi rell.: **E** | illic CY: **K** = 𝔊𝔐 ibi HIL; AM; AU; VIG-T; PS-VIG sol, Var, tri; PS-AU; FU; CYR; Ψ^{B^3}, Raban (PL 107,615C): **E** = 𝔊𝔐 × FIR; H: — εκει Ldnp𝔙 Eus | altare CY; FIR; VIG-T; PS-VIG sol, Var, tri; PS-AU; FU; CYR; H aram AM; AU: **I** altarium HIL tri 4 sacrarium HIL tri 5 (Var) > sacrificium HIL tri 5 ~ illi deo altare? FIR | illi deo CY; FIR: **K** deo illi PS-VIG tri — illi CY (Var); HIL; AM; AU; VIG-T; PS-VIG sol, Var; PS-AU; FU; CYR; H: **E** | domino (H) AP-E (Var); $\Sigma^{T}\Psi^{BDF}\Omega^{S}$: (τω) κυριω EL Chr Cyr¼ | tibi adparuit CY; FIR: **K** ~ adparuit tibi HIL tri 4; AM; AU; VIG-T; PS-VIG sol, tri; CYR; H: **I** visus est tibi HIL tri 5; PS-VIG Var; PS-AU; FU: **S** | + in via PS-VIG Var | fugeres CY; FIR; HIL tri 4; AU; PS-VIG sol, Var, tri; FU; CYR; *cf* H recederes HIL tri 5; PS-AU: **S**? | — a facie H: — προσωπου L | esau fr. tui CY; AU; PS-VIG sol, Var; PS-AU; FU; CYR (Var); *cf* H: = 𝔊𝔐 ~ fratris tui esau FIR; PS-AU (Var); CYR: ~ του αδ. σου ησαυ fiϹ × fratris tui HIL tri 4; PS-VIG tri; *cf* (H) Claudius Taurin. (PL 50,1007D), Petrus Alphonsi (PL 157,610B): — ησαυ E esau××? HIL tri 5

2 **A** AU | tollite AU auferte? *cf* PS-BAS | in×vobis (H) B | ××× H: *cf* — τους μεθ υμων AE Gbclmoqsuvwc$_2$Ϲ: (Hexapla) = 𝔐 | mundabimini (H) X: καθαρισεσθε E | **X** PS-BAS | et (H) Claudius Taurin. (PL 50,1008A) | — vestra PS-BAS?; Σ^{T}

3 **X** PS-BAS | — αναστaντες o | — et (H) Π^{C}B | et (H) $B\Theta^{M*G^{2}}P^{2}$, Claudius Taurin. (PL 50,1008A):

ad Iacob: surge ascende...(= L)...ibi et fac ibi altare deo qui apparuit tibi cum fug. a f. fratris t. E. (~ esau fr. t. *G*ω) **FIR** con 2,13 (75,27): fac illi deo altare qui tibi apparuit cum fug. a f. fratris t. E. **FU** Fab 34 (809C); Mon 2,4 (182C): dixit...(= L)...surgens ascende in loc. Bethel et inhabita ibi et fac ibi altare deo qui visus est tibi...(= L)...tui **HIL** tri 4,30 (119B): dixit...(= L)... surgens adscende...(= L)...ibi et fac ibi altarium deo qui apparuit tibi cum fug. a f. fratris tui 4,30 (119B): qui inquit apparuit tibi cum fug. 5,20 (142B): dixit...(= L) ...surge et adscende (*Par., Colb.;* descende *Bad., Er., Lips.; mss. Vat. bas., Carn., Corb. etc.*)...(= L)...ibi et fac ibi sacrificium (sacrarium *mss. Vat. bas., Colb.;* offer sacrificium *vulgati*) deo qui visus est tibi cum recederes a facie Esau **KA** Γ 51 (78): ubi dicit deus ad Iacob ut habitaret in Bethel Λ 60 (98): dixit dominus (+ ad *WSBEOI*) Iacob: ascende in loc. Bethel/ **VIG-T** Ar 1,9 (186A): ascende inquit in Bethel et fac ibi altare deo qui apparuit tibi **PS-VIG** sol (471B): surge et ascende in Bethel et habita ibi et fac ibi altare deo qui apparuit tibi....(= L)...tui tri 1 (242B): surge et...(= L)...ibi et fac ibi altare deo illi qui apparuit tibi cum fug. a f. fratris tui **Var** 1,47 (384A): dix. aut. deus ad Iac.: ascende in Bethel et habita ibi et fac ibi altare deo qui visus est tibi in via cum fugeres (fugires *C*) a f. E. fr. t.

2 **AU** Gn q 111(56,5): quod Iacob ascensurus Bethel, ubi iussus est aram facere, dicit domui suae...(= A)... vestrum **PS-BAS** Is *1,29 (418b):* qui saecundum consilium Iacob auferunt a seipsis deos alienos et mutant stolas/ **CY-G** hept 1,1081–1083 (41): /festinat paretque deo natosque precatur, ut delubra deum rigido formata metallo conminuant niveoque togas sub tegmine sumant/4 **KA** Λ b 60 (98): /et abiecit omnia idola (*cf* H)

3 **PS-BAS** Is *1,29 (418b):* /et ascendunt in Bethel, hoc est in domum dei, ad faciendum illic altare deo

4 **AM** ep 66,3 (1225C): denique et patriarcha Iacob abscondit inaures cum simulacris gentium, quando in Sichimis abscondit Jac 2,32 (51,8): ibi deos accepit alienos et abscondit eos sub lentisco 2,33 (51,17): ibi inaures gentilium infodiuntur quas dederunt Iacob **AN**

ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μοι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ καὶ διέσωσέν με
κυριω
X illic altare deo
H ibi " " qui exaudivit me in die tribulationis meae et fuit socius × × ×
domino

ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐπορεύθην. **4** καὶ ἔδωκαν τῷ Ιακωβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν
I et dederunt Iacob deos alienos qui erant in manibus
tradiderunt ~ alienos deos
H itineris mei dederunt ergo ei omnes " " quos habebant
et dederunt

αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν, καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ Ιακωβ ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν
I eorum et inaures quae erant in auribus eorum et abscondit ea Iacob sub lentisco quae
auriculis eos subter terebinthum
H × " " " " " " " at ille infodit " × " terebinthum "
eas subter
eos

ἐν Σικιμοις καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **5** καὶ ἐξῆρεν Ισραηλ ἐκ
I est in Sichimis et perdidit ea usque in hodiernum diem
disperdidit ad
H " post urbem Sychem × × × × × × × cumque profecti essent × ×
et perdidit eos usque in praesentem diem

Σικιμων, καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ οὐ
κυριου + πασας ×
A et factus est timor dei in civitatibus quae circa illos erant et non
X " " " " domini super omnes civitates " erant in circuitu Sycimorum " "
H × × terror dei invasit × " per circuitum civitates × " "
timor domini ~ civitates per circuitum

κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ισραηλ. **6** ἦλθεν δὲ Ιακωβ εἰς Λουζα, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανααν,
× × ×
A sunt consecuti post filios Israhel (E) venit autem Iacob in Luza quae est in terra Chanaan
secuti et (ad)venit × ×
X persecuti sunt " × Iacob
H sunt ausi persequi × recedentes " igitur " × Luzam " " " " "
×

= 𝔊𝔐 | domino (H) G²CΛΣᴹBMΦΘᴳ*P²Ψ*ᴰᶠᴹΩ: (τω) κυριω Ed Eus Chr | ××× H: και διεσωσεν με sub ÷: — 𝔐
4 et dederunt (H) ANG (224D): = 𝔊𝔐 | dederunt AM; AU; H: = 𝔊𝔐 tradiderunt HI | omnes H: = 𝔈ᵉ = 𝔐 | ~ alienos deos AU (Var) | auribus AU; H auriculis HI | infodit H: *cf* AM Jac 2,33 | ea HI; H eos AM?; HI (Var); Ω^{s}, Raban (PL 107,615D), Rupert (PL 167,501A) eas HI (Var); CIITOΘPΨ*ᴮ²ᶠ | sub AM; BEA (Var); AN; H subter HI; G²CΛXIIΣᴼᴹBTMΦΘᴬᴹPΨΩ | lentisco AM; AN terebinthum HI; *cf* CY-G, BEA, PS-BAS; H | ××××××× H: και...ημερας sub ÷: — 𝔐 et perdidit... (H) 1 Hs bei Vercellone 123 | perdidit HI Hel; BEA; H (Var) disperdidit HI Ez h; *cf* KA | in HI Hel; BEA; H (Var) ad HI Ez h
5 ××× H: ισραηλ εκ σικιμων sub ÷: — 𝔐 | **A** AU (mit Var) **X** AP-V | timor AU; AP-V; Ψᴰᶠ | dei AU; H: = 𝔊𝔐 domini AU (Var); AP-V; G²XTMΦP²ΨᴰᶠᴹΩᴹ, Claudius Taurin. (PL 50,1008B), Petrus Dam. (PL 144,787C), Rupert (PL 167,501B): κυριου dmnp Cyr | omnes AP-V; H: + πασας Chr$^{1/3}$ | ~ civitates per circuitum (H) P | × H: — αυτων 107 | iacob AP-V: = 𝔐
6 venit autem AU; FU: = 𝔊 et venit HI: **O**=𝔐 et advenit? AP-V — igitur (H) A: — δε f | quae

glo G (73): sub lentisco **AU** Gn q 111(56,8): et dederunt Iacob deos alienos (~ al. d. *S*) ...(= I)... auribus eorum **PS-BAS** Is *1,30(419a):* quia et in genesi eandem et quercum et therebinthum esse didicimus **BEA** Apc 4,3,30 (356): at vero Iacob abscondit et perdit (perdidit *SVUNPF*) idola sua (sub *SNPHE*) terebincto usque in hodiernum diem **CY-G** hept 1,1084(41): 2/ipse deos nullos Terebinthi abscondit in antro/9 **HI** Ez h *1,12 (336,19):* ut Iacob disperdidit (*v;* disperdit *Acp*) idola usque ad hodiernum diem Hel 6 (189D): et tradiderunt...(= I)... auriculis eorum, et abscondit ea (eas *Veronensis;* eos *Erasmus*) Iacob subter terebinthum...(=I)... diem **KA** Δ 129 (88): ubi Iacob idola disperdit

5 **AP-V** Jub *30,27 (37b):* et factus...(=X)... post Iacob ut nocerent eum quoniam timor cecidit super ipsos **AU** Gn q 112(56,18): et factus est timor dei (domini *T*)...(=A)... consecuti (secuti *Vb*) post fil. Israhel
6 **AN** gen 531 (189): Bethel quae dicitur Luza (*LG*) **AP-V** Jub *27,16 (32b):* et advenit in Lydiam quae est in monte, haec est Bethel (entspricht Gn 28,10–11) **AU** Gn q 113(56,24): venit...(=E)...est (+ in *PVTS**) Bethel **FU** Fab 34(809C); Mon 2,4 (182C): venit aut. Iac. in Luza (lusa *Mon*)...(=E,S)...eo/ **HI** q (54,7): et venit Iac. in Luzam in t. Chan. quae est Bethel
7 **FU** Fab 34 (809C); Mon 2,4 (182D): /et aedificavit ...(=S)... Esau

ἥ ἐστιν Βαιθηλ, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαός, ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ. **7** καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον
αυτη +εν × × × ×
E quae est Bethel (S) ipse et omnis plebs quae erat cum eo et aedificavit ibi altare
haec +in
H cognomento " " " " populus × × " " aedificavitque " "
× illo ×

καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου Βαιθηλ· ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν
+εκεινου
S et vocavit nomen loci illius Domus dei ibi enim apparuit ei deus cum fugeret
H " appellavit " " × " " " " " " " " "
illius Bethel illi

ἀπὸ προσώπου Ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. **8** ἀπέθανεν δὲ Δεββωρα ἡ τροφὸς Ρεβεκκας
× +και
~ του αδελφου αυτου ησαυ
S a facie fratris sui Esau (l) et mortua est Debbora nutrix Rebeccae et
H × × fratrem suum × eodem tempore " " " " " "

κατώτερον Βαιθηλ ὑπὸ τὴν βάλανον, καὶ ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸ ὄνομα
εταφη ×
O sepulta est iuxta Bethel (S) sub ilice
subtus quercu
X sepellierunt eam inferius civitate " glande in torrentem et vocaverunt × nomen
H sepulta ad radices Bethel subter quercum × × vocatumque est × "
+ est sub vocavitque

αὐτῆς Βάλανος πένθους. **9** Ὤφθη δὲ ὁ θεὸς Ιακωβ ἔτι ἐν Λουζα, ὅτε παρεγένετο
του τοπου (εκεινου) +τω × × ×
S Ilex luctus (l) adparuit deus Iacob iterum in Luza
visus est dominus +ipsi × × ×
X loci illius Torrens Debborae
H " × Quercus fletus apparuit autem iterum deus Iacob × × postquam reversus est
illius dominus

ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός. **10** καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός Τὸ ὄνομά σου Ιακωβ·
× × × × × × ×
I et benedixit eum (A) et dixit ei × nomen tuum ×
O " " " deus × × ×
H de Mesopotamia Syriae benedixitque ei × dicens × × × × ×
deus

est AU; FU; AP-V; H: = 𝔊(𝔐) ×× HI: **O**: — η εστιν bfir | quae HI; AU; FU: = 𝔊 haec AP-V: αυτη E 𝔄: = 𝔐 | + in AU (Var): + εν n | **S** FU | — ipse (H) B: — αυτος Chr | ×× H: — ος ην G | illo (H) Claudius Taurin. (PL 50,1008B)

7 — ibi (H) Π^{c}: — εκει n | illius FU; ΧΠ^{c2}DΘ^{M2}P^{2}Ψ^{DFM}Ω^{SM}; *cf* illius loci Ψ^{B}: + εκεινου 911 Ecdeghjlmnpt 𝔙𝔔 Just × H: = 𝔊 | beth-el (H) 𝔴*: = 𝔊𝔐 | illi (H) CX | fratris sui esau FU: ~ του αδελφου αυτου ησαυ 962 fi Just | — esau H: — ησαυ 76; sub ÷: — 𝔐

8 **O** HI **X** AP-V | et sepulta est HI; CΣ^{OM}BAΘ^{MG}PΨΩ^{S}; *cf* AP-V, H: + και εταφη DGabcdefghijmnop stvyc$_2$𝔄𝔙^{w}𝔈^{c} Just On Chr; sub ※: = 𝔐 | subtus HI (Var) | **S** 91-95 | sub 91-95; AP-V; O | quercu *cf* PS-BAS, H | vocaverunt AP-V: = 𝔈^{c} vocavitque (H) Ψ^{B}: = 𝔊𝔐 | — ιακωβ 961 962 GLamoc$_2$𝔄𝔔: (Hexapla) = 𝔐 | loci illius AP-V; ΧΨ^{B2DFM}: του τοπου εκεινου f loci× H: του τοπου 71; *cf* του τοπου αυτης 16 (Dublette)

9 adparuit AU; KA Δ; H visus est KA Λ; *cf* CY-G | deus AU; KA Δ; H: = 𝔊𝔐 dominus KA Λ; Λ^{L*} | + ipsi KA Λ: + τω 962 dlnpstw Just Eus Cyr + a? KA Λ (Var) | iterum AU; *cf* CY-G; H: = 𝔊𝔐 ×? KA: — ετι 𝔔𝔈 | in luza AU; *cf* in bethel? KA Δ a: = 𝔊 ×× KA Δ b?, Λ?; H: — εν λουζα 𝔈; sub ÷: — 𝔐 | et benedixit eum KA Λ; *cf* KA Δ b | × H: ο θεος sub ÷: — 𝔐 deus (H) G^{c}: = 𝔊

10 **A** AU **O** HI | — αυτω h | × AU?; H: — ο θεος Ddfhtc$_2$𝔔𝔈 Chr deus HI: = 𝔊𝔐 |

8 8 **91.92.94.95**: LXX. sub ilice al.(als *94*) ilex luctus **AP-V** Jub *32,34 (41a)*: et vigensimo die mensis huius in nocte tertia mortua est Deborra...(=I,X)...Debborae **PS-BAS** Is *1,30 (419a)*: quia et in genesi eandem et quercum et therebinthum esse didicimus **HI** q (54,11): et mortua ...(=I,O)...iuxta (βγ; subtus φ) Bethel **KA** Δ a 130 (89): Debbora mortua (moritur *L*) Δ b 130 (89): ubi Debbora nutrix Rebecce moritur

9 9 **AU** Gn q 114 (57,6): iterum in Luza adparuit deus Iacob/ **CY-G** hept 1,1085-1086 (41): 4/ingentemque videt dominum depromere sueta verba sibi **KA** Δ a 131 (89): deus ad Iacob in Bethel locutus est Δ b 131 (89): ubi deus Iacob apparuit benedicensque eum/ Λ 61 (98): visus est dominus ipsi (—*SXYE;* a *BOI*) Iacob et benedixit eum/

10 *cf* Gn 32,29 **AU** Gn q 114 (57,6): /et dixit... **10** (=A)...tuum **HI** q (54,16): et dixit...(=O)...Israhel **KA** Δ b 131 (89): /Israhel ei nomen imposuit Λ 61 (98):

οὐ κληθήσεται ἔτι Ιακωβ, ἀλλ᾽ Ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου.
+ το ονομα σου + και εκαλεσεν το ονομα αυτου
A iam non vocabitur × Iacob sed Israhel erit nomen tuum
O „ „ „ nomen tuum × „ „ „ „ „ „ et vocavit nomen eius
H × „ vocaberis × × ultra „ „ „ „ „ „ „ appellavit eum
× × ×

11 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός Ἐγὼ ὁ θεός σου· αὐξάνου καὶ πληθύνου· ἔθνη
ισραηλ και ειπεν × × + ειμι αυξανω σε και πληθυνω σε
O Israhel (I) ego sum deus tuus cresce et reple gentes
H „ dixitque ei × „ × „ omnipotens „ „ multiplicare „
× sum + dominus crescere + te faciam

καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται. **12** καὶ τὴν γῆν, ἣν
~ εκ σου εσονται
I et ecclesiae gentium erunt de te et reges de lumbo tuo exibunt et terram quam
congregationes ex
H „ populi nationum „ ex „ × „ „ lumbis tuis egredientur terramque „
~ ex te erunt

δέδωκα Αβραὰμ καὶ Ισαακ, σοὶ δέδωκα αὐτήν· σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην.
× × × × × ×
I dedi Abrahae et Isaac tibi dabo eam × × et semini tuo post te × × ×
H „ Abraham „ „ dabo tibi × × × „ „ „ „ „ × × ×

13 ἀνέβη δὲ ὁ θεὸς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησεν μετ᾽ αὐτοῦ. **14** καὶ ἔστησεν Ιακωβ στήλην
dominus
A ascendit autem deus ab eo ⟨de⟩ loco ubi locutus est cum eo et statuit Iacob titulum
H et recessit × „ „ × × × × × × × ille vero erexit „

ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐλάλησεν μετ᾽ αὐτοῦ, στήλην λιθίνην, καὶ ἔσπεισεν ἐπ᾽ αὐτὴν
+ λιθινην +εν × αυτω + ο θεος × ×
A in loco in quo locutus est cum eo titulum lapideum et libavit super eum
H lapideum „ „ × „ „ ei fuerat deus × × × libans „ „
in ~ fuerat ei

σπονδὴν καὶ ἐπέχεεν ἐπ᾽ αὐτὴν ἔλαιον. **15** καὶ ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ
× × × + εκεινου × ×
A libamen et infudit super eum oleum et vocavit Iacob nomen loci in quo
H libamina „ effundens × × „ vocansque × „ „ × ×
fundens super eum + illius

| —το ονομα σου ryℭ | —ιακωβ 961 Abdfimprswy𝔇ℭ | vocaberis H: = 𝔙 | nomen tuum HI: + το ονομα σου rℭ; *cf* ετι]+το ονομα σου y: = 𝔐 | + και εκαλεσεν το ονομα αυτου ισραηλ Gacmoc$_2$𝔄; sub ※: = 𝔐 ××× (H) X: = 𝔊

11 και ειπεν 962 fir: = 𝔐 | —ο θεος yℭ | sum FIR; G, Rupert (PL 167,502B); *cf* deus sum (H) C: + ειμι b𝔄𝔙𝔇ℭ; *cf* Phil (Dublette) | + dominus (H) 1 Hs bei Vercellone 124: = ℭ^{p} | crescere et multiplicare (-ri) te faciam (H) CΛ$^{H^2}$X: *cf* αυξανω σε και πληθυνω σε c$_2$ | reple FIR: 𝔍? | ecclesiae FIR congregationes AU: **A** < 𝔊 | ~ ex te erunt (H) Ω^{SJ}: ~ εκ σου εσονται o Eus$^{1/2}$ | de FIR ex AU; H | et FIR: = 𝔊𝔐 × FIR (Var) < H

12 dabo FIR; H: = 𝔄ℭ: = 𝔐: *cf* Versende | ×× FIR; H: —σοι εσται 962 AEeghjlquvwy𝔙𝔇ℭ; sub ÷: — 𝔐 | ××× FIR; H: —δωσω την γην ταυτην n

13 **A** AU (mit Var) | ab eo loco AU?: = εκ του τοπου?: —απ αυτου 961 dfnpℭ^{p}

14 **A** AU | + λιθινην Chr | in AU; Λ: + εν 20: < 35,15 | ei H: ×αυτω f ~ fuerat ei (H) XΣ^{TO} BMΦ^{AΘAG}PΨΩ^{SJ} | + ο θεος bdfi$^{a?}$nprtc$_2$𝔙 Chr Cyr-ed | —στηλην λιθινην ℭ Chr | fundens (H) Λ | super eum AU; X: = 𝔊𝔐 ×× H: —επ αυτην Chr

15 **A** AU | —ιακωβ egj𝔄 Chr | + illius (H) CΛ$^{H^2}$XΣBΘPΨ^{BDMΩS}: + εκεινου cmnw | —εν ω ελαλησεν μετ αυτου εκει ο θεος nℭ

/cognominavit (cognominavitque *TWmY;* et cogn. Π^{CD}*M* Φ^{P}*QV*^{2}*ULSXBEOI)* eum Israhel

11 11 **AU** Gn q 115 (57,21): gentes et congregationes gentium erunt ex te **FIR** con 2,9 (66,7): ego ... (=I)... et (*BM; —Mi*) reges ...(=I)...exibunt/

12 12 **FIR** con 2,9 (66,8): /et terram ...(=I)... te

13 13 **AU** Gn q 116 (57,26): asc. aut. deus (dominus *S*) ab eo (+ de *Zycha*) loco ubi loc. est cum eo/

14 14 **AU** Gn q 116 (57,27): /et statuit...(=A)...oleum/

CY-G hept 1,1088-1089 (41): ipse loco nomen posuit saxumque sacravit quod venerans liquido totum perfundit olivo/16 **KA** Λ 62 (98): ubi (+ erexit iacob titulum lapideum et *X*)/16 (*cf* H)

15 **AU** Gn q 116 (58,3): /et vocavit...(=A)...Bethel 15

16 **AP-V** Jub *32,36-37 (41a):* et abiit post matrem 16 suam quousque advenit ⟨*in D*⟩abrata et remansit ibi et peperit Rachel in nocte illa puerum/18 **AU** Gn q 117 (58,11): cum Beniamin longe postea natus sit, cum iam

ἐλάλησεν μετ᾽ αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός, Βαιθηλ. **16** Ἀπάρας δὲ Ιακωβ ἐκ Βαιθηλ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
A locutus est cum eo illic deus Bethel (X) et (απηρεν) abiit (I) erexit
H × × × × × × „ egressus (+et) × × (+est autem Iacob) inde × × ×

ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδερ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν χαβραθα εἰς γῆν
I turris Gader (O) et (και εγενετο) factum est dum (cum) appropinquaret chabratha in terra Chanaan
H × × × × × × × venit verno tempore ad terram ×

ἐλθεῖν Εφραθα, ἔτεκεν Ραχηλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ. **17** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς
O ut veniret Efratha (I) peperit Rachel
H quae ducit Efratham in qua cum parturiret Rahel [17]ob difficultatem partus × × periclitari

αὐτὴν τίκτειν εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα Θάρσει, καὶ γὰρ οὗτός σοί ἐστιν υἱός. **18** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφιέναι
S cum relinqueret
O et factum est „ dimitteret
H coepit dixitque ei obstetrix noli timere quia et hunc habebis filium × × egrediente autem ani-

αὐτὴν τὴν ψυχήν — ἀπέθνησκεν γάρ — ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Υἱὸς ὀδύνης μου·
S eam anima moriebatur enim
O „ „ siquidem moriebatur (I) vocavit nomen eius Filius doloris mei
H ma prae dolore et inminente iam morte „ „ filii (ipsius) sui Benoni id est „ „ „

ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν αὐτὸν Βενιαμιν. **19** ἀπέθανεν δὲ Ραχηλ καὶ
O pater vero (+αυτου) eius vocavit (το ονομα αυτου) nomen eius Beniamin (I) mortua est autem Rachel et
H „ „ (autem) × appellavit eum „ id est Filius dexterae „ „ ergo (autem) Rahel „

16 **X** AP-V?; *cf* + et (H) Ψ^{B*}: *cf* απηρεν Gax𝔄: Hexapla, *cf* 𝔐: = 35,21 | + est (H) $\Phi^{Z*}\Psi^{DF}$: *cf* απηρεν Gax𝔄: Hexapla, *cf* 𝔐 | + autem (H) $G^{c}C\Lambda X\Sigma^{OM}BM^{2}\Theta^{A2MG}P^{2}\Psi^{B2DF}\Omega$: = 𝔊 | × H: — ιακωβ 961 962 Gaci*moxc$_2$𝔄𝔔𝔈: (Hexapla) = 𝔐 iacob (H) C: = 𝔊 | **I** *cf* CY-G? ××××× H; *cf* HI q (Vers 21), AP-V: — επηξεν τ. σκ. αυτου επεκεινα τ. π. γαδερ Gx𝔄: Hexapla = 𝔐: siehe 35,21 | **O** HI q | et factum est HI: και εγενετο Grx: (Hexapla) = 𝔐 | dum HI q cum HI q (Var), *cf* Jr; AU: **I**? | approp. HI; *cf* AU: **I** | verno tempore H: *cf* HI q | chanaan HI q: < 48,7

18 **S** 91-95 **O** HI q | ×× H: *cf* × εν δε p | eius AM > IS; HI q ipsius? HI Ps h | vero HI q, *cf* Ps h; H autem? HI Jr; Rupert (PL 167,503D) | eius HI q: + αυτου AG*acmosxy𝔙𝔈: sub ※ = 𝔐 | vocavit HI q, Mi, *cf* Ps h; AP-V appellavit H | nomen eius HI q; AP-V?: το ονομα αυτου bdps𝔄-codd𝔙^{w}: < oben eum H: = 𝔊𝔐

transiissent (transisset *PSVT;* transiisset *bd*) Bethel et adpropinquarent (appropinquaretur *S*;* appropinquaret *S corr., bd*) Bethleem (bethlem *P Eug*) **CY-G** hept 1,1090 (41): 14/erexitque domum turris sub tecta Gaderae (caderae *codd.*)/ **HI** Jr 6,18 (389,10): Rachel mater Ioseph, cum veniret Bethleem, subito partus dolore correpta peperit filium/18 q (54,21): et factum est dum (cum φ)... (= O)...p. Rachel (54,31): Aquila autem hoc ita transtulit: et factum est καθ᾽ ὁδὸν τῆς γῆς, id est in itinere terrae, introiens in Ephratham; sed melius est, si transferatur: in electo terrae tempore cum introiret Ephratam. porro vernum tempus significat **KA** Γ 52 (78): ubi Rachel parit Beniamin/19 Λ 62 (98): 14/(+ filium *E*) peperit Rachel Beniamin/19

17 17 **CY-G** hept 1,1091 (41): /haec inter Rachela, gravi confecta dolore/

18 18 **91. 92. 94. 95**: LXX. cum relinqueret eam anima moriebatur (*92. 94. 95;* -bantur *91*) enim **AM** ptr 57 (159,2): ideo Rachel cum pareret Beniamin vocavit nom. eius Fil. dol. m. **AP-V** Jub *32,37 (41a):* 16/et voc. nomen eius Beniamin **CY-G** hept 1,1092 (41): /funere facta parens Beniaminum fudit ab alvo **HI** ep 140,16,1 (285, 26): Beniamin qui interpretatur filius dexterae (*cf* H) Jr 6,18 (389,11): 16/quem obsetrix, quia moriebatur pariens, vocavit Benoni, hoc est filius doloris mei; pater autem Iacob mutavit vocabulum et appellavit eum Beniamin, hoc est filius dexterae (*cf* H) Mi 2 (1192B): filium peperit doloris quem postea vocavit pater filium dextrae (*cf* H) Ps h 3 (20,1): eo igitur tempore quando moriebatur Rachel, peperit inquit infantem et vocaverunt nomen ipsius mulieres sive ipsa quae moriebatur Benonim, hoc est filius doloris mei. econtrario vero Iacob pater dolorem matris vertit in gloriam et non eum vocat Benonim, hoc est filius doloris mei, sed Beniamin, hoc est filius dexterae, hoc est virtutis meae (*cf* H) q (55,11): et factum... (= O,I,O) ...Beniamin **IS** Gn 28,5 (267C): quod cum eumdem Beniamin Rachel pareret, vocavit nom. eius Fil. dol. m. (< AM ptr 57) q (49): quod Rachel cum pareret Benia-

ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ Εφραθα (αὕτη ἐστὶν Βηθλεεμ). **20** καὶ ἔστησεν Ιακωβ στήλην ἐπὶ
βαιθηλ
I sepulta est in via Ephrata ipsa est Bethleem (M) et statuit Iacob columnam supra
× terra haec quae aedificavit titulum super
H „ × „ „ quae ducit Efratham haec „ „ erexitque „ titulum super
est Bethel supra

τοῦ μνημείου αὐτῆς· αὕτη ἐστὶν στήλη μνημείου Ραχηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **21**
ραχηλ αυτης +και απηρεν
M monumentum eius (X) sepulcri eius (O) et profectus est
sepulcrum Rachel abiit
H sepulchrum „ hic est titulus monumenti Rahel usque in praesentem diem egressus inde

22 Ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν Ισραηλ ἐν
ισραηλ και επηξεν την σκηνην (αυτου) επεκεινα του πυργου γαδερ
O Israhel et extendit tabernaculum suum trans turrim Ader
Iacob
H × × fixit „ × „ turrem gregis × cumque habitaret × in
torrentem

τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη Ρουβην καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαλλας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἤκουσεν
×
I Ruben dormivit cum concubina patris sui Balla
~ (Bala) concubina patris (sui)
H illa regione abiit „ et „ „ Bala concubina patris sui quod illum mini-

Ισραηλ. καὶ πονηρ�ὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ιακωβ δώδεκα· **23** υἱοὶ Λειας· πρωτότοκος
I sunt filii Iacob duodecim filii Liae primitivus
primogenitus
H me latuit × × × × × erant autem „ „ „ „ „ primogenitus

19 autem AM; BΦΘ^{G}Ψ^{DFM}Ω^{M}, Rupert (PL 167,503B): = 𝔊 | est AM; AP-V; Π^{D}Ω^{S} × HI; H | terra AP-V?: *cf* 35,16; 48,7 | ipsa AM ep: = αὐτή haec AM Jac; HI; AP-V; H: = αὕτη quae CAr? hoc? AM Jac (Var); *cf* id (H) A | bethel (H) Θ^{AMG*}: βαιθηλ f: auch AM und IS identifizieren Bethel und Bethlehem
20 **M** AM | aedificavit? AP-V | titulum AP-V; H | supra AM; Ψ^{B} super AP-V; H | sepulchrum AP-V; H | eius AM; H: = 𝔊𝔐 rachel? AP-V: ραχηλ w | **X** AP-V: αυτης y
21 𝔊: siehe 35,16 **O** HI: + και απηρεν... Gacmovxc$_2$𝔄; sub ※: = 𝔐 | abiit? AP-V | iacob? AP-V: = 35,16 | —suum H: — αυτου ca? | torrentem (H) O; Claudius
22 concubina p. s. balla KA Γ ~ bala concubina p. s. KA Δ; H: = 𝔊𝔐 —balla KA Δ (Var) | —sui KA Δ (Var): — αυτου 64 | ××××× H: και πονηρον εφανη εναντιον αυτου sub ÷: —𝔐 | sunt KA Γ; *cf* AP-V: = 𝔙𝔈 erant H: = 𝔊𝔐 | nomina filiorum? KA Δ; AP-V: < 46,8; Ex 1,1

min, vocavit nom. eius Fil. dol. m. (*cf* IS Gn) **QU** pro 1,43 (757C): unde filius doloris dictus est

19 19 *cf* Gn 48,7 **AM** ep 70,12 (1237B): mortua... (= I)... Bethleem Jac 2,32 (51,9): sepultá est Rachel in via inquit Ephratha, haec (*PVUT;* hoc *cet.*) est Bethleem/ **AP-V** Jub *32,38 (41a):* tunc mortua est illic Rachel et sepulta est in terra Eufrata, haec est Bethlem/ **CAr** Ps 131,6 (949B): et in genesi scriptum est sepultam esse Rachel iuxta Ephrata quae est Bethlehem (*cf* HI Ps h 44) **HI** Mi 2 (1197C): mortua est Rachel et sepulta in via Ephratha, haec est Bethleem Ps h 44 (244,17): legimus enim in genesi: venit in Bethleem, haec est Ephrata (*cf* Vers 16; die Zitate hier frei, teils unrichtig) **KA** Γ 52 (78): 16/ et mortua est Δ a 132 (89): ubi Rachel moritur Λ 62 (98): 16/et mortua est

20 20 **AM** Jac 2,32 (51,10): /ibi etiam columnam statuit Iacob supra monumentum eius **AP-V** Jub *32,38 (41a):* /et aedificavit Iacob super sepulcrum Rachel titulum eius sepulcri eius/

21 21 *cf* Gn 35,16 **AP-V** Jub *33,1 (41a):* /et abiit Iacob et requievit ad austrum Magdale Efratam **Claudius Taurin.** (PL 50,1009C): trans torrentem gregis, quod alia translatio dicit: trans torrentem Hader (< HI q) **HI** q (55,21): et profectus... (= O)... Ader. hunc locum esse Hebraei volunt, ubi postea templum aedificatum est, et turrim Ader turrim gregis significari, hoc est congregationis et coetus

22 **AN** gen 311 (175): hic Iacob genuit patriarchas XII (*GF;* iacob genuit filios XII/ *T*) **AP-V** Jub *33,2-6 (41b):* et vidit Ruben Ballam ancillam Rachel concubinam patris sui lavantem se in aqua in loco occulto et dilexit eam et introivit nocte occult[a]e ad Ballan et invenit eam dormientem in lectulum suum solam in tabernaculo suo et dormivit cum ea, et expergefacta est, et ecce erat Ruben cum ipsa super lectum; et levans sagum tenuit illum et vociferata est et cognovit quoniam Ruben est, et confusus est ab ea. et dimisit illa manus sua⟨s⟩ ab illo et fugit et lugebat pro hoc valde et omni homini indicavit quemadmodum veniret. et cum venit Iacob, indicavit illi et dixit ad Iacob: non sum tibi munda, quoniam polluta sum abs te, quoniam polluit me Ruben et dormivit mecum nocte, et ego eram obdormiens et nescivi, quousque decooperuit coopertorium meum et dormivit mecum. et iratus est Iacob adversus Ruben valde, quoniam dormivit cum Balla, et non cognovit *(Lücke) 33,20 (42a):* haec sunt autem nomina filiorum Iacob/ **KA** Γ 53 (78): ubi Ruben dormivit cum concubina patris sui Bala (*B;* balla *D*) et sunt filii Iacob duodecim Δ 133 (89): ubi Ruben cum Bala (—*FLV*)

Ιακωβ Ρουβην, Συμεων, Λευι, Ιουδας, Ισσαχαρ, Ζαβουλων. **24** υἱοὶ δὲ Ραχηλ· Ιωσηφ
× +και +και +και × × × ×
I Ruben Symeon Levi Iuda(s) Isachar Zabulon × × × ×
+ et Dina et filii Rachel Ioseph
H × „ et „ et „ et Iudas et Issachar et „ filii × Rahel Ioseph
× ×

καὶ Βενιαμιν. **25** υἱοὶ δὲ Βαλλας παιδίσκης Ραχηλ· Δαν καὶ Νεφθαλι. **26** υἱοὶ δὲ Ζελφας παιδίσκης Λειας·
× × × × × × ×
I × × et filii Ballae ancill*ae* eius Dan et Neptalim et filii Zelfae ancill*ae* Liae
et Beniamin Zelph*ae* × × Ball*ae* × ×
H et Beniamin × „ Balae „ Rahelis „ „ Nepthalim × „ Zelphae „ „

Γαδ καὶ Ασηρ. οὗτοι υἱοὶ Ιακωβ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν
+ υιοι δε ραχηλ ιωσηφ και βενιαμιν ×
I Gad et Aser fili*i* Rachel Ioseph et Beniamin (A) hi sunt filii Iacob qui facti sunt ei in
× × × × × nati ×
H „ „ „ × × × × × × hii × „ „ „ nati „ „ „
sunt ×

Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας. **27** Ἦλθεν δὲ Ιακωβ πρὸς Ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς Μαμβρη εἰς πόλιν
× × +πολιν ×
A Mesopotamia Syriae (O) et venit Iacob ad Isaac patrem suum in Mambre × civitatem
× abiit × ~ patrem suum Isac
H „ „ venit etiam × „ „ „ „ „ „ × „
autem Iacob +civitatem

τοῦ πεδίου (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν γῇ Χανααν, οὗ παρῴκησεν Αβρααμ καὶ Ισαακ. **28** ἐγένοντο δὲ
×
O camp*i* haec est Chebron (I) fuerunt autem
H Arbee „ „ Hebron × × × in qua peregrinatus est Abraham et Isaac et completi sunt
×

23 primitivus AN primogenitus AP-V; H | — ιακωβ de | + και btc$_2$Æ: = 𝔐 | + και c$_2$Æ: = 𝔐 | — et (H) ΣΒΦ^{G}: = 𝔊 | — et (H) Σ^{O}: = 𝔊 | + και wÆ: = 𝔐 | + et dina (soror eorum)? AN

24 **I** AN (*T*: in *G* logisch geordnet); die gleiche Reihenfolge GR-T hist 1,9 (38,11): — υιοι δε ... fir𝔄-ed Æ^{fp}: siehe 35,26 et filii...? AP-V: = (𝔊𝔐)

25 et f.? AP-V: = 𝔐 ×filii H: — δε Ef | zelphae *cf* AN (*T*) | ancillae eius *cf* AN ××? AP-V: — παιδισκης ραχηλ Æ^{fp}

26 et filii? AP-V: = 𝔐 ×filii H: — δε Efl | ballae *cf* AN (*T*) | ancillae liae *cf* AN; H: = 𝔊𝔐 ××? AP-V | filii rachel ios. et ben. *cf* AN (*T*): + υιοι ... fir𝔄Æ^{fp}: < 35,24 ×××××× AP-V; H: = 𝔊𝔐 | sunt AU Gn q 117; arelsc × AU loc, Gn q 151; H: = 𝔊𝔐 | iacob] israhel AU Gn 117$^{1}/_{3}$: < Gn q 117 (58,9) | facti AU Gn q 117$^{3}/_{6}$; 151; loc nati AU Gn q 117$^{3}/_{6}$; H: *cf* W. Rüting, Untersuchungen über Augustins Quaestiones und Locutiones in Heptateuchum (1916) 134f | — ei AU Gn q 117 (Var); B: — αυτω cd | syriae AU Gn q 117$^{2}/_{3}$; 151; H: = 𝔊𝔐 ×? AU Gn q 117$^{1}/_{3}$; loc: — της συριας Chr

27 venit HI; KA; H abiit? AP-V | autem (H) Ψ^{DF}: = 𝔊 | iacob HI; KA?; Guibert (PL 156,254B), *cf* Vercellone 125: = 𝔊𝔐 × AP-V?; H | isaac patrem suum HI; H: = 𝔊𝔐 ~ patrem suum isac? AP-V esau fratrem suum? KA Γ: = 𝔙$^{p(txt)}$ | +civitatem (H) Φ^{G1}: +πολιν (ia^{r})s; *cf* ~ εις πολιν μ. του πεδιου 961 dnp | × HI; KA Δ (Var); H: — εις Gacmoxc$_2$: Hexapla = 𝔐 | ××× H: εν γη χανααν sub ÷ : — 𝔐

concubina (uxore *FL*) patris sui (—*F*) concubuit Δ 134 (89): nomina filiorum Iacob

23 23 **AN** gen 311 (175): /et Dynam sororem eorum; de Lya filios septem: Ruben Symeon Levvi Iuda Isaacchar Zabulon et Dyna/25 (*T*) 312 (175): hic Ruben qui dictus est primitibus filius (*T*) 312-317 (175): primitivus Ruben ...secundus Simeon...tertia Levi...IIII Iuda...V Isachar ...VI Zabulon...et Dina soror eorum ex Lia/26 (*G*) **AP-V** Jub *33,20 (42a):* /primogenitus Ruben Symeon Levvi Iudas Isachar Zabylon filii Liae/ **MAXn** Ap (6,4): non dixit 'primus Ruben', sed simplici sermone: Ruben Symeon et sic omnes (stimmt zu Ex 1,2)

24 24 **AN** gen 320-321 (175): 26/ex Rachel autem Ioseph ...et Beniamen.../ (*G*) **AP-V** Jub *33,20 (42a):* /et filii Rachel Ioseph et Beniamin/

25 25 **AN** gen 311 (175): 23/de Zelpha ancilla filios duos: Dan et Nephalyn/ (*T*) 322-323 (175): /ex ancill*a* autem eius Balla Dan...et Neptalim (*G*) **AP-V** Jub *33,20 (42a):* /et filii Ballae Dan et Neptalim/ **CY-G** hept 1,1095-1096 (41): agnovitque libens socio de germine Ballae (balae *C*) conspicuum Danem, quem Neptalimus adurget/

26 **AN** gen 311 (175): /de Balla ancilla filios duos: **26** Gad et Aser; de Rachel sorore Lyae genuit filios duos: Ioseph et Beniamin (*T*) 318-319 (175): 23/de Celpha vero ancilla Liae nati sunt Gad...et Aser.../24 (*G*) **AP-V** Jub *33,20 (42a):* /et filii Zelfae Gad et Aser; et Dina filia Liae, singularis filia Iacob **AU** Gn q 117 (58,10): hi (hii *NT*) sunt filii Israhel qui nati sunt ei (—*Eug.*) in M. 117 (58,13): quidam...dixerunt non legendum 'nati sunt', sicut latini plerique codices habent, sed 'facti sunt'; graece enim scriptum est ἐγένοντο 117 (58,19): nati sunt 117 (59,16): hi (hii *PN*) sunt filii Iacob qui facti sunt ei (—*T*) in M. S. 117 (61,2) hi (hii *P*) sunt filii Iacob qui facti sunt ei in M. S. 151 (78,3): hi (hii *NV*) filii Iacob qui facti sunt ei in M. S. loc 1,167 (532,3): hi filii Iacob qui facti sunt ei in M. **CY-G** hept 1,1097 (41): /ast alios mox Zelfa creat Gadumque Aserumque

27 **AP-V** Jub *33,1 (41a):* et abiit ad patrem suum **27** Isac, ipse et uxor sua Lia **HI** q (55,33): et venit...(= O) ...civitatem Arbee, haec est Chebron: pro Arbee in LXX

αἱ ἡμέραι Ισαακ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· **29** καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν
× × εκλειπων + ισαακ
I dies Isaac quos vixit anni centum octoginta quinque et deficiens Isaac mortuus est
H " " × × centum octoginta annorum × consumptusque et consumptus aetate × " "

καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ησαυ καὶ
τον λαον πρεσβυτης
I et adpositus est ad genus suum senex et plenus dierum
H " " × est × populo suo " " " " et sepelierunt eum Esau et

Ιακωβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. **36,1** Αὗται δὲ × αἱ γενέσεις Ησαυ (αὐτός ἐστιν Εδωμ)· **2** Ησαυ δὲ ἔλαβεν
I progenies Esau (X) Esau autem accepit
H Iacob filii sui hae sunt autem × generationes " ipse est Edom " × autem "
generationes

γυναῖκας ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, τὴν Αδα θυγατέρα Αιλων τοῦ Χετταίου καὶ τὴν Ελιβεμα
γυναικα χαναων
~ (εαυτω) γυναικας
X sibi mulieres (I) Ada filiam Aelon Chettei et Elibema*n*
H × uxores de filiabus Chanaan " " Elom Etthei " Oolibama
uxorem

θυγατέρα Ανα τοῦ υἱοῦ Σεβεγων τοῦ Ευαίου **3** καὶ τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα Ισμαηλ ἀδελφὴν Ναβαιωθ.
I filiam Anae fili Seb*e*gon *H*evei et Basemath filiam Ismahe*l* sororem Nabeoth
H " " filiae Sebeon Evei Basemath quoque " " " Nabaioth
filii

4 ἔτεκεν δὲ Αδα τῷ Ησαυ τὸν Ελιφας, καὶ Βασεμμαθ ἔτεκεν τὸν Ραγουηλ, **5** καὶ Ελιβεμα ἔτεκεν
× × × ×
αυτω αδα
I peperit autem Ada × Eliphas et Basemath peperit Raguel et Elibeman genuit
genuit
O et peperit " Esau Elifaz
genuit ei Ada
H peperit autem " × Eliphaz × " genuit Rauhel × Oolibama edidit
genuit

28 **I** HI | — et (H) G: *cf* — δε L | quos vixit HI: = 𝔊 ×× H: — ας εζησεν 𝔈; sub ÷ : — 𝔐 | quinque HI × AU; CY-G; KA; H: = 𝔊𝔐

29 et cons. (H) Alcuin (PL 100,553C) > ANG (225C), 1 Handschrift Vercellone 125 | deficiens HI: *cf* εκλειπων DEacfhioqruvwyc$_2$ | isaac HI: + ισαακ Gabcdeghijlnoprtvwxc$_2$𝔄𝔙; sub ※ (Hexapla): = 𝔐 | obiit? KA Δ b; *cf* KA Λ | + est (H) ΣTΩ^{S} | genus AM; HI; ORI: = 𝔊 populo H; *cf* dagegen AM: τον λαον L | senex HI; KA Δ b; H: πρεσβυτης n Chr: = 𝔐

36,1 — autem (H) XO: — δε bw𝔙^{lp} | progenies KA Δ generationes *cf* KA Λ; H

2 **X** PS-PHo | autem (H) Ψ^{B}: = 𝔊 | ~εαυτω γυναικας Dhy𝔈^{ef} — sibi H: — εαυτω 25 𝔈^{p}: = 26,34 uxorem (H) a: γυναικα fl: < 26,34 | chanaan H: χανααν dnp𝔈: = 𝔐 | filiae H = GC*Λ^{H*}ΠATMΦΘΨΩ^{M} filii (H) C^{2}Λ^{L2H2}ΧΣBΨ^{B2}Ω^{S}, Claudius Taurin. (PL 50,1010D): = 𝔊 Samar. Syr. filiam (H) Quentin = Θ^{G2}PΩ^{J}

4 **I** 103 **O**? HI: = 𝔐 | genuit? PS-PHo; *cf* AN (*T*) | ei ada? PS-PHo: αυτω αδα bdnp | ×103; H: — τω ησαυ i*w𝔈 | — και m𝔙^{lp} | genuit PS-PHo?; H

campum habet, cum Chebron in monte sita sit **KA** Γ b 53 (78): ubi Iacob venit de Mesopothamiam ad Esau fratrem suum Δ 135 (89): Iacob ad patrem venit (+ in mambre civitate *V*)

28 28 **AU** Gn q 118 (61,9): vixit omnes annos vitae suae centum octoginta **CY-G** hept 1,1102-1103 (42): ergo ubi iam tandem bis nonaginta per annos vita fuit proceris et longum ducta per aevum **HI** So (1341C): fuerunt... (= I)...quinque/ **KA** Γ 54 (78): ubi vixit Ysaac annos (*B;* annis *D*) CLXX (*?* CLXIX *B;* centum triginta *D*)/ Δ b 136 (89): Ysaac centum (cum *cod.*) octoginta annorum/

29 29 **AM** Ca 1,6 (342,3): denique de Isaac non perfunctorie scriptum putatur quod relinquens (*Mangey;* requirens *libri*) corporis istius speciem...adpositus sit ad genus suum...pulchre autem ad genus ait, non ad populum sicut alibi (< Philo) **HI** So (1341C): /et deficiens...(= I)... dierum **KA** Γ a 54 (78): /et mortuus est Δ a 136 (89): Isaac (ysaach *F*) defunctus (moritur *N*^{2}*;* reddit spiritum *F*) Δ b 136 (89): /senex obiit Λ b 62 (98): et obitu Isaac (ysaac *OI*) patris eius **ORI** Mt *17,36 (700,1):* appositus est ad genus suum

36,1 **AN** gen 291 (174): hic est (— *T*) Esau qui dictus est **36,1** Edom (*LGT;* iste est edom qui et esau *T*) **KA** Δ 137 (89): progenies Esau Λ 63 (98): de generationibus Esau /24

2 **103**: *(Lücke)* Aelon Ch⟨*ette*⟩i et Elibema⟨*n*⟩ f. Anae **2** fili Seb⟨*ae*⟩gon ⟨*Hev*⟩ei/ **AN** gen 271 (173): quarta Ada filia Elom Cetthei (*TG*) 276 (173): nam uxor Esau quinta fuit Annae Euhei nomine Elibama (*G;* quinta elibema filia annei evvei *T, schließt an 271 an*) **PS-PHo** *8,5 (133):* Esau...(= X)...mul., Iudin (vidin *M*) filiam Bereu et Bassemech (bassameth *M*) filiam Elom (elon *A*) et Elibemam filiam Anan/ (*cf* Gn 26,34)

τὸν Ιεους καὶ τὸν Ιεγλομ καὶ τὸν Κορε· οὗτοι υἱοὶ Ησαυ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ Χανααν. **6** ἔλαβεν
I Iehul et Ieglon et Core et isti fili Esau qui nati sunt ei in terra Channaan accepit
H Hieus " Hielom " " × hii filii " " " " " " " Chanaan tulit

δὲ Ησαυ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου
+αυτου
I autem Aesau uxores suas et filios et filias suas et omnia mancipia domus
H " Esau " " " " " " × " omnem animam "

αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα, ὅσα ἐκτήσατο καὶ
+αυτου ×
I suae et omnem substantiam suam et omnia pecora et omnia *vasa* quae con*paravit* et omnia
× +παντα
H " " × " × " × " " cuncta × " habere poterat × ×

ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ Χανααν, καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς Χανααν ἀπὸ προσώπου
× ×
I quae praeparavit sibi in terra Channaan et profectus *est a* terra Channaan a facie
abscessit de
H × × × " " Chanaan " abiit in alteram regionem recessitque " ×

Ιακωβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· **7** ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τοῦ οἰκεῖν ἅμα, καὶ
και του οικειν αμα ουκ ηδυναντο
I Iacob fratris sui erat enim eorum substantia magna *ut non pos*sent habitare simul *et* ut
H fratre suo Iacob divites enim erant valde et simul habitare non poterant nec
~ habitare simul

οὐκ ἐδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.
εχωρει αυτους × × × ×
I non posset terra habitationis suae
capiebat eos
H sustinebat eos " peregrinationis eorum × × prae multitudine gregum ×
×

8 ᾤκησεν δὲ Ησαυ ἐν τῷ ὄρει Σηιρ (Ησαυ αὐτός ἐστιν Εδωμ). **9** Αὗται δὲ × αἱ γενέσεις Ησαυ
και κατωκησεν
I et habitavit × in monte Seir istae sunt autem generationes Esau
H habitavitque Esau " " " × ipse est Edom hae " × " "
× autem

5 × H: — και m | genuit 103; *cf* AN; BΩ^{S} | — et (H) B: — και p | et 103: *cf ras. 3 litt.* (και?) i × H: = 𝔊𝔐 | — ei (H) Φ^{Z*}: — αυτω d

6 suas 103: + αυτου fn𝔄𝔙: = 𝔐 × H: = 𝔊 | suam 103: + αυτου cdegjlnptw𝔙: = 𝔐 × H: = 𝔊 | × H: — παντα Adp𝔄 | vasa quae] quaecumqu[a]e zu lesen? 103 | poterat H] potuerat Quentin = Π^{D}Σ^{T}B | ××××× H: — και οσα περιεποιησατο Ef𝔈 | omnia 103: + παντα Dbdegijnprstx | profectus est 103 abscessit *cf* AU | a *cf* 103 (Schriftraum) de AU | in alteram regionem H: = Targum Onkelos und Jerusch.

7 et simul habitare (~hab. simul Ψ^{B})...eorum×× H: > και [του] οικειν αμα ουκ ηδυναντο και ουκ εχωρει αυτους η γη της παροικησεως αυτων×× f: *cf* 13,6 | capiebat eos? *cf* AU: εχωρει αυτους f: = 13,6 | suae 103^{2} — eorum (H) 1 Druck Vercellone 126; *cf* 103*?: — αυτων 𝔄 Chr | — αυτων Chr

8 και κατωκησεν E: = 𝔐 | × AN?; B

9 sunt autem RUF; ΘP^{2}Ψ^{BDF}Ω^{M}; autem sunt Ω^{SJ}: = (𝔊) × H: — δε c_2𝔙

3 3 **103**: /et Basemath f. Ismahe⟨*l s*⟩ororem Nabeoth/ **PS-PHo** *8,5 (133):* /et Manem filiam Samael/ (*cf* Gn 28,9)
4 4 **103**: /Peperit...(= I)...Raguel/ **AN** gen 269 (173): 26,34/de ipsa natus est Raguel (*G*) 272 (173): de Ada filia Elom Cetthei genuit Eliphas (*T;* ex ipsa natus est elifas *G*) **HI** q (56,3): et pep. Ada Esau Elifaz **PS-PHo** *8,5 (133):* /et genuit ei Ada Elifan (*James;* adelifan *Mss., Edit.*)/11 *8,5 (133):* Bassemen genuit Rugil/13
5 5 *cf* Gn 36,14.18; 1 Par 1,35 **103**: /et Elibeman gen⟨*uit Iehul*⟩...(= I)...Channaan/ **AN** gen 277 (173): de Elibema genuit filios tres (*T;* ex ipsa natus est *G*): primus (— *G*) Ieul (*T;* iehul *G*), secundus (et *G*) Ieclom (*T;* ieglo-ria *G*), tertius Correm (*T;* et chorrem tertius *G*)

6 **103**: /Accepit...(= I)...⟨*v*⟩a⟨*sa*⟩ quae con⟨*paravit*⟩... **6** (= I)...⟨*est a terra*⟩...(= I)...sui/ **AU** Gn q 119 (61,12): Esau abscessisse de terra Chanaan/8

7 *cf* Gn 13,6 **103**: /Erat...(= I)...⟨*ut non pos*⟩sent **7** hab. simul ⟨*et*⟩ ut...(= I)...habitationis (+ suae *m. 2*)...*(un-leserlich)* **AU** Gn q 119 (61,23): quia eos in plurimum ditatos terra illa, sicut scriptum est, minime capiebat **CY-G** hept 1,1109-1110 (42): nam quia non poterant an-gusto in limite terrae crescentes gregibus multis cohibere colonos/

8 **AN** gen 293 (174): et habitavit in monte Seir...et **8** ipsa est natio habitans in monte Seir (*T*) **AU** Gn q 119 (61,12): 6/et habitasse in monte Seir **CY-G** hept

πατρὸς Εδωμ ἐν τῷ ὄρει Σηιρ, **10** καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ησαυ· Ελιφας υἱὸς Αδας γυναικὸς Ησαυ
I patris Edom in monte Seir et haec nomina filiorum Esau Eliphas filius Adas uxoris Esau
H " " " " " " " " " " eius Eliphaz " Ada " "
+ sunt

καὶ Ραγουηλ υἱὸς Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. **11** ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ελιφας· Θαιμαν, Ωμαρ, Σωφαρ,
×
I et Raguel filius Basemath uxoris Esau facti *su*nt autem fili Eliphas Theman Omar Sophar
fuerunt ελιφας (οι) υιοι × + και
H Rauhel quoque " " " eius fueruntque filii Eliphaz " " Sephu
× Esau ~Eliphaz filii + et
× + et

Γοθομ καὶ Κενεζ· **12** Θαμνα δὲ ἦν παλλακὴ Ελιφας τοῦ υἱοῦ Ησαυ
+ και ×
I Gothom × Cenes Thamnas autem erat concubina Eliphas filii Esau
et Themna fuit + primogeniti
H et Gatham et Cenez erat autem Thamna " Eliphaz " "
+ et C(h)ore

καὶ ἔτεκεν τῷ Ελιφας τὸν Αμαληκ· οὗτοι υἱοὶ Αδας γυναικὸς Ησαυ. **13** οὗτοι δὲ υἱοὶ Ραγουηλ·
+ αυτη + δε και ουτοι
I et haec peperit Amalec ipsi Eliphas et isti sunt filii Adas uxoris Esau × et filii Raguel
H quae " ei × Amalech × hii " " Adae " " filii autem Rauhel

Ναχοθ, Ζαρε, Σομε καὶ Μοζε· οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. **14** οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ
+ και + και ×
I Nachet Zareth Some Mozae hii × fili Basemath uxor*is* Esau hi autem erant fili
H Naath et Zara Semma et Meza " × filii " " " isti quoque " filii
+ et

Ελιβεμας θυγατρὸς Ανα τοῦ υἱοῦ Σεβεγων, γυναικὸς Ησαυ· ἔτεκεν δὲ τῷ Ησαυ τὸν Ιεους καὶ
I Elibamath filiae Ana fili Seboin uxoris Esau peperit autem huic Esau Ieul et
H Oolibama " " filiae Sebeon " " quos genuit ei Hieus "
fili(i)

10 + sunt (H) Λ^{H} | eius H: *cf* αυτου ησαυ eg (Dublette) | ada H] adae Ψ^{B^2F}, Quentin < 36,12.16 | — quoque (H) $C\Pi\Sigma^{TM}BAP^{*}$: — και $\mathfrak{H}$: = $\mathfrak{M}$ | esau RUF; g: = $\mathfrak{GM}$
11 facti sunt 103 fuerunt RUF; H | ~ eliphaz filii (H) agreisc: ελιφας (οι) υιοι Dqu | omar AN; PS-PHo; H: = $\mathfrak{GM}$ × RUF: — ωμαρ $\mathfrak{V}^{lp(*)}$ | + et RUF (Var); CX: + και 961? | et H: + και x: = $\mathfrak{M}$ | × RUF; PS-PHo: — και Eadfimpr et H: = $\mathfrak{GM}$ | + et c(h)ore (H) $C\Lambda\Sigma B\Theta^{AG^{*}}\Psi\Omega^{SM}$: < 36,15-16
12 thamnas autem RUF: = $\mathfrak{G}$ et themna HI: **O** = $\mathfrak{M}$ | erat HI; H: = $\mathfrak{G}$ fuit RUF | + primogeniti HI?: *cf* 36,15 | haec RUF: + αυτη dnp | et isti RUF: *cf* + δε Em — et H: = $\mathfrak{GM}$
13 × et filii? PS-PHo: *cf* και ουτοι p: *cf* $\mathfrak{M}$ | et H: + και acx: Hexapla = $\mathfrak{M}$ | + et (H) $C\Psi^{B^2DFM}$: + και m | — ησαν d
14 ana 103; H] anae $\Lambda^{L}X\Pi BM^{2}P^{2}\Psi^{B^2DF}\Omega^{SM}$, Quentin < 36,2 | fili(i) 03; $C\Lambda^{H^2}\Sigma^{O}X$: = $\mathfrak{G}$ Samar. Syr.

1,1111-1112 (42): /anterior Sirum montem post arva Chananna accipit et laeta praedives pascua sumpsit/37,1

9 9 **RUF** Nm *19,1 (177,12):* istae...(=I)...Seir/

10 10 **103**: ⟨...*Base*⟩math uxo⟨*ris Esau*⟩/ **RUF** Nm *19,1 (177,13):* /et haec...(=I)...Adas (ada *A, Ald. Del.*) ...(=I)...Basemath (*Dm, Del.;* basemmath *a, Ald.;* basimmath *F;* baasemath *B;* besemat(h) *C*) ux. E./

11 11 *cf* Gn 36,15; 1 Par 1,36 **103**: /Facti⟨*su*⟩nt autem fili...*(unleserlich)* **AN** gen 273 (173): Eliphas Temaneorum genuit filios V: primitivus Themaris, secundus Omera, III Sophar nomades, IIII Gothom, V Cenez (*T;* hic est helifas qui habuit filios V primitivus theman secundus omar III sofar nomadorum rex IIII gothomi V zenez *G*) **HI** q (56,20): Theman et Cenez et Amalec **PS-PHo** *8,5 (133):* 4/[et filiam Danelifan (*Adm. M; —A*)] et filii (*A;* filiam *Adm. M*) Elifan (adeliphan *A*): Themar (temar *A*) Omar Seffor (sesphor *A*) Getan Zenaz (tenaz *A*)/ **RUF** Nm *19,1 (177,14):* /fuerunt aut. filii Eliphas: Theman (themas *B;* themar *CF, Ald.;* + et *C*), Sophar, Gothom (gathom *C*), Cenes/

12 *cf* 1 Par 1,36 **AN** gen 275 (173): concubinam autem habuit Helifas filius Esau (*G;* item de concubina *T;* nomine Thamnas (*G;* tham *T*)...de ipsa natus est (*G;* genuit filium *T*) Amalech **HI** q (56,16): et Themna erat concubina Elifaz filii primogeniti Esau, et ex ipsa natus est Amalec **PS-PHo** *8,5 (133):* /Amalech **RUF** Nm *19,1 (177,15):* /Thamnas aut. fuit...(=I)...Adas (addas *g;* ada *a*) ux. E.

13 *cf* Gn 36,17; 1 Par 1,37 **AN** gen 269 (173): Raguel habuit filios IIII: primitivus Nachet, secundus Zareth...tertius Some, IIII Mozae...hii quattuor fili Esau ex Basemath uxore alia Esau (*G)* **PS-PHo** *8,5 (133):* 4/et filii Rugil: Na*t* Zar⟨a⟩ Sama ⟨Ma⟩za (naizar samaza *Edit.*)/

14 *cf* Gn 36,5.18; 1 Par 1,35 **103**: *(unleserlich)* Hi...(=I)...Core/ **PS-PHo** *8,5 (133):* /et Elibema (elibama *M;* elibeema *A*) genuit Auzio Ollam (auz ioollam *A*) Coromane Tenethe Chenatela (*Adm. MR;* coro manem genuit tenet de thenatela *AP*)

15 *cf* Gn 36,11; 1 Par 1,36 **103**: /Hi...(=I)...Chenez/ **RUF** Nm *19,1 (177,17):* et (—*C*) hi sunt inquit duces...(=J)

τὸν Ιεγλομ καὶ τὸν Κορε. **15** οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ Ησαυ· υἱοὶ Ελιφας πρωτοτόκου Ησαυ·
+και υιων πρωτοτοκος
I Ieglom et Core × hi sunt legati fili Esau fili Elifas primitivi Esau
J et „ „ duces ex filiis „ filii Eliphas qui fuit primogenitus „
H Hielom „ „ × hii × „ filiorum „ „ Eliphaz primogeniti „
primogenitus

ἡγεμὼν Θαιμαν, ἡγεμὼν Ωμαρ, ἡγεμὼν Σωφαρ, ἡγεμὼν Κενεζ, **16** ἡγεμὼν Κορε, ἡγεμὼν Γοθομ, ἡγεμὼν
× ×
I legatus Theman legatus Omar legatus Sofar legatus Chenez × × legatus Gothom legatus
J dux „ dux Omor dux Sophar dux Cenes dux Core dux „ dux
H „ „ „ Omar „ Sephu „ Cenez „ „ „ Gatham „

Αμαληκ· οὗτοι ἡγεμόνες Ελιφας ἐν γῇ Ιδουμαίᾳ· οὗτοι υἱοὶ Αδας. **17** καὶ οὗτοι
+δε
I Amalech hi sunt legati Elifas in terra Idumea hi sunt fili Adae uxoris Esau et hi
J Amalec
H Amalech hii × filii Eliphaz „ „ Edom et hii × filii „ × × hii quoque
duces

υἱοὶ Ραγουηλ υἱοῦ Ησαυ· ἡγεμὼν Ναχοθ, ἡγεμὼν Ζαρε, ἡγεμὼν Σομε, ἡγεμὼν Μοζε· οὗτοι ἡγεμόνες
I sunt fili Raguel fili Esau legatus Nachot legatus Zare legatus Somae legatus Moze × ×
H × filii Rauhel filii „ dux Naath dux Zara dux Semma dux Meza hii duces

Ραγουηλ ἐν γῇ Εδωμ· οὗτοι υἱοὶ Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. **18** οὗτοι δὲ υἱοὶ Ελιβεμας
+εισιν
I × × × × hi sunt fili Basemmath uxoris Esau et hi sunt fili Elibeman
H Rauhel in terra Edom isti × filii Basemath „ „ hii autem × filii Oolibama
sunt

γυναικὸς Ησαυ· ἡγεμὼν Ιεους, ἡγεμὼν Ιεγλομ, ἡγεμὼν Κορε· οὗτοι ἡγεμόνες Ελιβεμας.
+ θυγατρος ανα
I uxoris Esau legatus Ieol legatus Ieglom legatus Core hi legati Elibas
H „ „ dux Hieus dux Hielom dux „ hii duces Oolibama filiae Anae

19 οὗτοι υἱοὶ Ησαυ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν. οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Εδωμ. **20** Οὗτοι
γυναικος ησαυ × +εισιν × × × +εισιν
I hi fili Esau × isti sunt legati eorum hi sunt fili Edom hi
O isti filii „ et „ × principes „ ipse est × „ et
H uxoris Esau „ „ „ „ hii × duces „ „ „ × „ isti
× +sunt × ×

15 **I** 103 **J** RUF | et RUF: + και $\mathfrak{E}^{c}\mathfrak{H}$ | fili 103: = $\mathfrak{G}$ oder υιου Ae ex filiis RUF; filiorum H: υιων Dac$\mathfrak{V}$: = $\mathfrak{M}$ | primogenitus (H) B: πρωτοτοκος (E)d(Dublette)m(n)(p: Dublette)s(c_2) (— υιοι)
16 **I** 103 **J** RUF | ×× 103: — ηγεμων κορε 961 $\mathfrak{A}$-cod: = Samar.: *cf* 36,11 | duces (H) Θ^{G^2} *(in ras.)*: = $\mathfrak{GM}$ | et hii H: *cf* + δε 31.83 | uxoris esau 103: = $\mathfrak{A}$-codd: < 36,17; *cf* 36,18
17 ×××××× 103: Homoiarkton | + sunt (H) Ψ^{M}; *cf* filii sunt Ψ^{B^2}
18 et hi 103: = $\mathfrak{M}$ hii autem H: = $\mathfrak{G}$ | + εισιν 83 | + θυγατρος ανα γυναικος ησαυ D(G)acefghi*jlmotxc$_2$ $\mathfrak{AVH}$; (Hexapla) sub ※: = $\mathfrak{M}$
19 **I** 103 **O** HI | ××× (H) Σ^{T}: — ουτοι υιοι ησαυ egj$\mathfrak{A}$-ed | + sunt (H) Ω^{SV}: + εισιν 31 | × 103: — και 79 et HI; H: = $\mathfrak{GM}$ | sunt 103: + εισιν E × HI; H: = $\mathfrak{GM}$ | ipse est edom HI; H: < $\mathfrak{M}$

...Omor (*ADF;* gomor *B;* gomer *C*)...(= J)...Cenes/
16 16 **103**: /legatus...(= I)...Esau/ **RUF** Nm *19,1 (177,19)*: /dux Core, dux Gothom (gothum *A*), dux Amalec
17 17 *cf* Gn 36,13; 1 Par 1,37 **103**: /Et...(= I)...Esau/
18 18 *cf* Gn 36,5.14; 1 Par 1,35 **103**: /Et...(= I)...Elibas/
19 19 **103**: /hi...(= I)...Edom/ **HI** q (56,5): isti...(= O) ...Edom/
20 20 *cf* Gn 36,29; 1 Par 1,38 **103**: /Hi...(= I)...Anam/ **AN** gen 275 (173): Thamnas (*G;* tham *T*) sororem (quae fuit soror *T*) Lothan (lotan *T*), filia Seir Correi (*G;* cetthei *T*) (*cf* Vers 22) 294-299 (174): septem enim fuerunt filii Seir (*L;* eius *G*) Correi (*L;* chorrei *G*) et nepotes XXII et ista nomina eorum (*LG;* filii vero correi VII fuerunt et soror eorum theman et nepotes XXII *T*): primitivus (*LG;* primus filius *T*) Lothan (lotanh L^{2}; lotan *T*)...secundus Sobal (*LG;* subal *T*)...tertius Sebegeon (*T;* sebegon *G;* – *L*)...quartus Aunam (*L;* anan *G;* anor *T*) 303 (175): hi (hii *T*) sunt filii Seir (*LG;* – *T*) Chorrei (correi *T*) **HI** q (56,5): /et hi filii Seir (56,8): et Chorraei habitantes terram
21 *cf* Gn 36,30; 1 Par 1,38 **103**: /et Deson...(= I) **21** ...Edom/ **AN** gen 300-302 (174): quintus Deson (– *L*)... sextus Asam (*L*; asan *GT*)...septimus Rison **AU** Gn q

δὲ υἱοὶ Σηιρ τοῦ Χορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· Λωταν, Σωβαλ, Σεβεγων, Ανα
× +εισιν χετταιου +και +και
I autem sunt fili Seir Chorrei qui morabatur in terra Lotan Sobal Sebegon Anam
× Cetthei ×
O hi × filii „ et Chorraei habitantes terram
H × × „ „ × Horrei habitatores terrae Lotham et „ et Sebeon et Anan
sunt habitatoris

21 καὶ Δησων καὶ Ασαρ καὶ Ρισων· οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χορραίου τοῦ υἱοῦ Σηιρ ἐν τῇ γῇ Εδωμ.
×
I et Deson et Asar et Rison hi sunt legati Chorrei fili Seir in terra Edom
× × principes
H × Dison „ Eser „ Disan hii × duces Horrei filii „ „ „ „
et

22 ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Λωταν· Χορρι καὶ Αιμαν· ἀδελφὴ δὲ Λωταν Θαμνα. 23 οὗτοι δὲ
I facti sunt autem fili Lotan Chorri et Enam soror autem Lotan Thamna hi autem
~ Eman et Chorri
O et fuerunt filii „ Borri „ Omman et soror „ Themna
H facti sunt autem „ Lotham Horrei „ Heman erat autem soror Lotham Thamna et isti

υἱοὶ Σωβαλ· Γωλων καὶ Μαναχαθ καὶ Γαιβηλ, Σωφ καὶ Ωμαν. 24 καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγων·
+και
I sunt fili Sobal Golom et Manachas et Gaebel Sofa et Onam et hi fili Sebegon
× +Chat
H × filii „ Alvam „ Maneeth „ Hebal Sephi „ „ „ hii filii Sebeon
sunt + et

Αιε καὶ Ωναν· οὗτός ἐστιν ὁ Ωνας, ὃς εὗρεν τὸν Ιαμιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε
I Aep et Aunam [et hi fili Sebegon] hic est Aunas qui invenit Iamin in deserto cum
ipse eremo +Elas
H Ahaia „ Anam × × × × iste „ Ana „ „ aquas calidas „ solitudine „

20 **I** 103 **O** HI | hi autem 103: = 𝔊 et hi HI: = 𝔐 (Var), Samar., Syr. isti× H: — δε dhps𝔙^{l}: = 𝔐 | sunt 103; AN gen 303?; Ω^{s}: + εισιν fhi^{b2}r𝔙 | — seir? AN (*T*) | cetthei AN gen 275 (*T*): χετταιου dnp𝔙^{w} | habitatoris (H) Π^{D3}T^{2}M^{2}Φ^{RAGVP}Θ^{M2}Ψ^{*DF}: = 𝔊 | in terra 103: = 𝔈^{e} | lotham H] lothan Quentin = (Σ^{TO*M}Θ^{G2})Ω^{J} | + και x: = 𝔐 | — sebegon? AN (*L*) | + και x: = 𝔐

21 et 103; Σ^{O2}Ψ^{BDF}Ω^{SJ}: = 𝔊𝔐 × H: — και p𝔄 | — deson? AN (*L*) | sunt 103 × AU; H: = 𝔊𝔐 | legati 103 principes AU duces H

22 **I** 103 **O** HI | facti sunt autem 103; H: = 𝔊 et fuerunt? HI: = 𝔐 | lotham H] lothan Quentin = Σ$^{(T)O}$(Θ^{G2})Ψ^{B2}Ω^{J} | ~ eman et chorri? AN | et soror? HI: = 𝔐 | lotham H] lothan Quentin = Σ$^{T(O)}$(Θ^{G2})Ψ^{B2}Ω^{J}

23 sunt 103; Raban (PL 107,619D) | — golom? AN (*G*) | + chat? AN (6 Namen): < μαναχαθ] μαναχα χαθ: Dittographie | + et (H) CΘ^{A}Ω^{SM}: + και Dfior𝔄: = Samar.

24 anam H] ana Quentin = CΛ^{H2}Θ^{G2}P^{2}Ω^{JM} | [et hi fili sebegon] 103: Dublette, siehe Versanfang | hic 103; AN: = 𝔊 ipse HI > EUCH, Raban: **O** | aquas calidas H: *cf* HI q | deserto 103; HI > EUCH, Raban eremo

120 (61,27): hi (hii *P*) principes (-pis *Zycha*) Chorraei (correi *CPT;* chorrei *SNV*) filii Seir (seyr *PSVT*) in terra Edom

22 22 *cf* 1 Par 1,39 **103**: /Facti...(= I)...Thamna/ **AN** gen 275 (173): Thamnas (*G;* tham *T*) sororem (quae fuit soror *T*) Lothan (*G;* lotan *T*) 294 (174): et soror eorum Theman (*T*) 295 (174): et filii eius duo: Eman (*LG;* ieman *T*) et Chorri 303 (175): et soror eorum Thamna (*LG*) **HI** q (56,15): et fuerunt filii Lotan (lothan β; iothan γ): Borri (γφ; horri β) et Omman (ommon βγ), et soror Lotan (lothan βγ) Themna

23 23 *cf* 1 Par 1,40 **103**: /Hi...(= I)...Onam/ **AN** gen 296 (174): et filii eius sex: Golla (*L;* gollam *T;* — *G*) Manacha (*L;* anacha *G;* macha *T*) Chat (*L;* cat *G;* cath *T*) Gebel (*GT;* geba *L*) Sofan (*LT;* sophan *G*) et Onan

24 24 *cf* 1 Par 1,40 **103**: /Et hi...(= I)...pasceret *(Lücke)* **AN** gen 297 (174): et filii eius duo: Aea (*T;* ea *G*) et Oman (*T;* enan *G*) 298 (174): hic est Onas qui inv. Laminir (*L;* iaminir *G*) in eremo (eromo *G*) Elas...(= I)...sui **EUCH** inst 1 (74,8): ipse est Ana qui inv. Iamin (iamim *V*) in deserto cum pasc. asinos Sebeon (sibeon *PAV*) p. s. < **HI** q (56,23): ipse est Ana qui inv. Iamin in deserto cum pasc. asinos Sebeon p. s.: multa et varia apud Hebraeos de hoc capitulo disputantur, apud Graecos quippe et nostros super hoc silentium est. alii putant iamim maria appellata...et volunt illum, dum pascit asinos patris sui in deserto, aquarum congregationes repperisse...nonnulli putant aquas calidas iuxta punicae linguae viciniam, quae hebraeae contermina est, hoc vocabulo significari. sunt qui arbitrentur onagros ab hoc admissos esse ad asinas et ipsum per istiusmodi repperisse concubitum, ut velocissimi ex his asini nascerentur, qui vocantur iamim. plerique putant quod equarum greges ab asinis in deserto ipse fecerit primus ascendi, ut mulorum inde nova contra naturam animalia nascerentur. Aquila hunc locum ita transtulit: ipse est Ana qui invenit σὸν τοὺς ἡμίν; et Symmachus similiter τοὺς ἡμίν, quae interpretatio pluralem numerum significat; LXX vero et Theodotion aequaliter transtulerunt dicentes τὸν ἰαμίν, quod indicat numerum singularem

ἔνεμεν τὰ ὑποζύγια Σεβεγων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 25 οὗτοι δὲ υἱοὶ Ανα· Δησων· καὶ Ελιβεμα θυγάτηρ
I pasceret iumenta Sebegon patris sui filii Deson et Elibathe ×
H „ asinos (asinos) Sebeon „ „ habuitque filium × Disan „ filiam Oolibama
(+ et oves)

Ανα. 26 οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησων· Αμαδα καὶ Ασβαν καὶ Ιεθραν καὶ Χαρραν. 27 οὗτοι δὲ υἱοὶ Ασαρ·
I × filii Deson Emadan Asban Thasra et Chorram filii
H × et isti „ Disan Amdan et Esban et Iethran „ Charan hii quoque „ Eser

Βαλααν καὶ Ζουκαμ καὶ Ιωυκαμ καὶ Ουκαν. 28 οὗτοι δὲ υἱοὶ Ρισων· Ως καὶ Αραμ. 29 οὗτοι ἡγεμόνες
I Balam Zucam × Iuscham et Uschan filii Rison Oe et Arran
H Balaan et Zevan × × „ Acham habuit autem filios Disan Hus „ Aran isti (hi) duces

Χορρι· ἡγεμὼν Λωταν, ἡγεμὼν Σωβαλ, ἡγεμὼν Σεβεγων, ἡγεμὼν Ανα, 30 ἡγεμὼν Δησων, ἡγεμὼν Ασαρ,
H Horreorum dux Lothan dux Sobal dux Sebeon dux Ana dux Dison dux Eser

ἡγεμὼν Ρισων. οὗτοι ἡγεμόνες Χορρι ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ Εδωμ. 31 Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς
I et hi(i) reges (principes)
H dux Disan isti duces Horreorum qui imperaverunt in terra Seir reges autem

οἱ βασιλεύσαντες ἐν Εδωμ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν Ισραηλ. 32 καὶ ἐβασίλευσεν ἐν
I qui regnaverunt in (+ γη) Edom antequam (priusquam) regnaret (γενεσθαι) rex (×) in (filii) Israhel in
H „ „ „ terra „ „ haberent (regnarent esset) regem filii „ fuerunt hii × × ×

Εδωμ Βαλακ υἱὸς τοῦ Βεωρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβα. 33 ἀπέθανεν δὲ Βαλακ,
I terra Edom Balac filius Beor (Sephor) et nomen civitatis eius Demnaba mortuus ⟨est⟩ autem Balaac
H × × Bale „ „ nomenque urbis „ Denaba „ „ „ Bale

elas AN | iumenta AN: = 𝔊 asinos HI > EUCH, Raban; H: = 𝔐 + et oves (H) ΘAMG*: *cf* τα υποζυγια] oves 𝔙ᵖ
25 ××AN?: = Syr.
27 4 Namen AN: = 𝔊 3 Namen H: = 𝔐 (𝔊 1 Par 1,42): — και ιωυκαμ (resp. και ουκαν) bi*lm𝔈ᵉ𝔖
29 hi (H) 𝔔ˢ | horreorum H: chorraeorum 𝔖
30 horreorum H: chorraeorum 𝔖 | seir H: = 𝔈ᵉ = 𝔐
31 principes? *cf* KA: < 36,40 | terra H: + γη 961 Dacdhkmnopqtuxc$_2$𝔄𝔖: = 𝔐 | antequam AU; AN; H priusquam KA; AP-V | regnaret rex in isr. AU; AN: = 𝔊, 𝔐 (Var) regnaret regnum in filiis istr.? AP-V: *cf* 𝔐 esset rex (~ r. ess.) in isr. KA: *cf* γενεσθαι y𝔙ˡᵖ regnarent × filii isr. AN (Var): *cf* — βασιλεα dp: < Kontamination mit H
32 in terra edom AU?; AP-V: *cf* 36,31 | sephor AN (*G*): sepphor 𝔄; (σεπφωρ bye$_2$ [= Lukian] 1 Par 1,43)

KA Λ b 63 (98): 1/et hic dicit: qui invenit aquas calidas (H) **Raban** (PL 107,619D): in alia autem editione ita legitur: ipse est Ana qui inv. haiemim in deserto cum pasc. asinos Sebeon p. s. (< HI q)

25 25 *cf* 1 Par 1,41 **AN** gen 299 (174): et filii eius duo: Deson et Elibathe (*LG;* evibathe *T*)

26 26 *cf* 1 Par 1,41 **AN** gen 300 (174): filiorum autem Deson hec sunt nomina (*L;* et filii eius *G;* et filii *T*) IIII: Emadan Asban Thasra (*L;* thara *G;* tharram *T*) et (—*T*) Chorram (*L;* corram *T;* cortum *G;* + quartus aran et filii eius quattuor emadan asban thasra et chorram *L Dublette)*

27 27 *cf* 1 Par 1,42 **AN** gen 301 (174): et filii eius quattuor: Balam (*LT;* balan *G*) Zucam (*L;* zucan *T;* zuchan *G*) Iuscha (*L;* iuscham *G;* ioascan *T*) et (—*T*) Iuschan (*L;* iuscam *T;* uschan *G*)

28 28 *cf* 1 Par 1,42 **AN** gen 302 (175): Rison et filii eius (—*T*) duo: Oe et (—*T*) Arranh (*L*; arran *G;* arram *T*)
29-30 *cf* Gn 36,20-21 29

31 **AN** gen 281 (173): et hii...(= I)...regnaret rex in (*G;* regnarent filii *T*) Israhel/ **AP-V** Jub *38,15 (45 b):* et hii...(= I)...priusquam regnaret regnum in filiis Istrahel usque in diem hunc/ **AU** Gn q 121 (62,7): et hi...(= I) ...Israhel **KA** Λ 64-65 (98): de principibus (primogenitis *BOI*) Esau (eius *BOI;—E*) qui regnaverunt in Edom (eodem loco *Q*) priusquam esset rex (~ rex esset *WmXBEO*) in Israhel 31

32 1 Par 1,43 **AN** gen 282 (173): /primitivus (*G;—T*) Balaac (balac *T*) filius Sephor (beor *T*) et nomen civitatis eius Demnaba (demneba *T*) **AP-V** Jub *38,15-16 (45b):* /in terra Edom Barad filius Beor et nomen civitatis eius *(Lücke)* **AU** Gn q 121 (62,17): Balac qui primus in terra Edom rex fuisse commemoratur 32 121

καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ιωβαβ + ουτος εστιν ο ιωβ υἱὸς Ζαρα ἐκ Βοσορρας. **34** ἀπέθανεν δὲ Ιωβαβ,
I et regnavit pro eo Iobab + qui est Iob patriarcha filius Zare de Bosra mortuus est autem Iob
H „ „ „ „ „ „ „ „ „ cumque mortuus esset Iobab

καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ασομ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανων. **35** ἀπέθανεν δὲ Ασομ, καὶ ἐβασίλευσεν
ϑαιμαν
I et regnavit pro eo Asor de terra Theman mortuus ⟨est⟩ autem Asor et regnavit
H × „ „ „ Husan „ „ Themanorum hoc quoque mortuo × „

ἀντ᾽ αὐτοῦ Αδαδ υἱὸς Βαραδ ὁ ἐκκόψας Μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ
παταξας τη χωρα
I pro eo Adad filius Barac qui occidit Mazian in campo Moab nomen autem civitatis eius
H „ „ „ „ Badadi „ percussit Madian „ regione „ et nomen urbis „

Γεθθαιμ. **36** ἀπέθανεν δὲ Αδαδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Σαμαλα ἐκ Μασεκκας. **37** ἀπέθανεν
I Cetthem mortuus est autem Adax et regnavit pro eo Salma ex Masechas mortuus est
et
H Ahuith cumque mortuus esset Adad × „ „ „ Semla de Maserecha hoc quo-

δὲ Σαμαλα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Σαουλ ἐκ Ροωβωϑ τῆς παρὰ ποταμόν.
I autem Salma et regnavit pro eo Saul ex Roboth civitatem quae est iuxta flumen
de ~ civitate Roboth
H que mortuo × „ „ „ „ de fluvio Rooboth × × × ×

38 ἀπέθανεν δὲ Σαουλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Βαλαεννων υἱὸς Αχοβωρ. **39** ἀπέθανεν δὲ
I mortuus est autem Saul et regnavit pro eo Ballenon filius Agnobor mortuus est autem
H cumque et hic obisset × successit in regnum Baalanam „ Achobor isto quoque
et

Βαλαεννων υἱὸς Αχοβωρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Αραδ υἱὸς Βαραδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ
× × × ×
I Ballenon × × et regnavit pro eo Arad filius Barad et nomen civitatis eius
× × × ×
H mortuo × × × „ „ „ Adad × × nomen quoque urbis „
nomenque

33 + qui est iob patriarcha AN: *cf* + ουτος εστιν ο ιωβ k(mg); *cf* ιωβαβ] ιωβ a(mg) Chr: *cf* HI q, GR-T
34 theman AN: ϑαιμαν dp themanorum H: = 𝔊𝔐
35 qui percussit H: *cf* ο παταξας $i^{a?}$ < 1 Par 1,46 | regione H: *cf* τη χωρα 20
36 et AN (*T*): *cf* σαμαλα (Vers 37)] + και μασσεκκας 73
37 **I** AN (mit Var) | civitatem AN: < 10,11 fluvio r. H: *cf* ρ. του ποταμου 1 Par 1,48 by: *cf* 𝔐
38 + et (H) Ψ^{B}
39 isto quoque H: *cf* βαλ. υιος αχ.] και αυτος d | ×× AN; *cf* H: — υιος αχοβωρ $i^{a?}$nprs𝔙 | filius barad AN (*LG*): = 𝔊 ×× AN (*T*); H: — υιος βαραδ 71; sub ÷ : — 𝔐 | nomenque (H) CΛΧΣ^{TM}BTMΦ^{RZGVP}ΟΘΡΨ^{DFM}Ω |

(63,4): quod inter reges Edom commemoratur Balac filius Beor

33 33 1 Par 1,44 **AN** gen 279 (173): Zara genuit Iobab id est Iob (*T*) 283 (173): mortuus...(=I)...Ibat qui est Iob patriarcha (*G;* post hunc regnavit iob patriarcha *T*) **GR-T** hist 1,8 (38,3): de cuius generatione quarta natus est Iobab, hoc est: Isau, Raguel, Zara, Iobab qui et Iob (iop B^{1}) **HI** q (57,14): et regn. pro eo Iobab fil. Zare de Bosra (bostra φ); hunc quidam suspicantur esse Iob

34 34 1 Par 1,45 **AN** gen 284 (173): mortuus...(=I)... Asor (*G;* post hunc regnavit asor *T*) de t. Theman

35 35 1 Par 1,46 **AN** gen 285 (173): mortuus...(=I) ...Arax (*G;* deinde regnavit adad *T*) filius Barac (vare *G*) qui occ. Mazian (maciam *G*) in campo Moab...nomen autem (—*T*) civ. eius Cetthem (gettheum *G*)/

36 36 1 Par 1,47 **AN** gen 286 (174): /mortuus...(=I)... Salma (*G;* post hunc regnavit salma *T*) ex (et *T*) Masechas (*G;* masecas *T*)/

37 1 Par 1,48 **AN** gen 287 (174): /mort. est aut. **37** S. (*G;* —*T; deest L*) et regn. pro eo (*LG;* post hunc regnavit *T*) Saul ex Roboth civitatem (*L;* ex robath civitatem *G;* de civitate roboth *T*) quae est iuxta flumen/

38 1 Par 1,49 **AN** gen 288 (174): /mortuus...(=I) **38** ...eo (*LG;* post hunc regnavit *T*) Ballenon (*L;* vallenon *G;* balennon *T*) fil. Agnobor/

39 1 Par 1,50 **AN** gen 289 (174): /mort. est aut. **39** Ballenon (*L;* vallenon *G*) et regn. pro eo (*LG;* ipso mortuo regnavit *T*) Arad fil. Barad (—f. bar. *T*), et nom. civ. eius (*LG;* de civitate *T*) Fogor; nomen est (—*T*) ux. eius Metebel (*L;* methebel *G;* metabel *T*) filia Matrad (*T;* metrad *G;* matrab *L*) fili Mezob (*L;* mezub *T;* umiob *G*)/

40 1 Par 1,51 **AN** gen 290 (174): /et hii (hi *G*) **40** duces eorum: Theman Golla (*L;* gollam *G;* gola *T*) Iepthe/ **AU** loc 1,131 (527,7): haec...(=A)...gent. eorum

Φογωρ, ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μαιτεβεηλ θυγάτηρ Ματραιθ υἱοῦ Μαιζοοβ. **40** Ταῦτα
I Fogor nomen est × uxoris eius Metebel filia Matrad fili Mezob (A) +και haec
H Phau et appellabatur × uxor illius eius Meezabel „ Matred filiae fili(i) Mizaab + et hii „ ergo ×

τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ησαυ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ
A nomina principum Esau × × × secundum loca eorum in regionibus eorum et
H × „ duces ducum „ in cognationibus × suis et × in locis × × × × × „ ×

ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν· ἡγεμὼν Θαμνα, ἡγεμὼν Γωλα, ἡγεμὼν Ιεθερ, **41** ἡγεμὼν Ελιβεμας, ἡγεμὼν
A × in ονομασιν gentibus eorum (I) Theman Golla Iepthe(t) Elimas
H × vocabulis suis × dux Tamna dux Alva dux Ietheth dux Oolibama dux

Ηλας, ἡγεμὼν Φινων, **42** ἡγεμὼν Κενεζ, ἡγεμὼν Θαιμαν, ἡγεμὼν Μαζαρ, **43** ἡγεμὼν Μεγεδιηλ, ἡγεμὼν
I Elas Pynon Cenez Themna Mazar Magediel
H Ela dux Phinon dux „ dux Theman dux Mabsar dux Mabdiel dux

Ζαφωιμ. οὗτοι ἡγεμόνες Εδωμ ἐν ταῖς κατῳκοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν.
I Eram ⟨dux⟩ Fazoin hii + sunt duces Edom × × in terra possessionis eorum
H Iram × × „ „ „ × habitantes „ „ imperii sui

Οὗτος Ησαυ πατὴρ Εδωμ. **37,1** Κατῴκει δὲ Ιακωβ ἐν τῇ γῇ, οὗ παρῴκησεν
I hic αυτος est Esau qui dictus est Edom (A) habitabat κατωκησε autem Iacob × × η × ×
H ipse iste × Edom „ „ pater × et Esau Idumeorum habitavit „ „ in terra Chanaan in qua peregrinatus est

ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐν γῇ Χανααν. **2** αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ιακωβ· Ιωσηφ δέκα ἑπτὰ
A × × in terra Chanaan haec autem procreaturae Iacob Ioseph + δε autem + και decem et septem
H pater suus eius × × × et hae hae sunt h(a)ec generationes eius „ × ac cum sedecim

et appellabatur H: *cf* και ονομα Ep𝔙: *cf* 𝔐 — est AN (*T*): = 𝔊𝔐 — δε b | eius AN; ΣΩ^{J} | fili(i) AN; X^{2}Φ^{RA1ZV}: = 𝔊, Syr.

40 **A** AU | + et? AN: + και kx𝔈: = 𝔐 — ergo (H) Λ^{H*}: = 𝔊 | hii × duces? AN: hi sunt duces 𝔙^{lp}: *cf* 1 Par.1,51 | principum AU; *cf* KA (Vers 31) | + suis (H) Σ^{M}Φ^{A*}: = 𝔊𝔐 | + in (H) O: = 𝔖: *cf* 𝔊𝔐 | loca AU; *cf* H: τοπους k𝔄𝔙; *cf* τοπων fgx*: = 𝔐 | ××× H: — εν ταις χωραις αυτων moc$_{2}$: Hexapla = 𝔐 | — et (H) Ψ^{F}: — και acmoc$_{2}$: Hexapla = 𝔐 | — in H: — εν l | vocabulis H: ονομασιν mc$_{2}$; *cf* τοπον αυτων] + εν τοις ονομασιν αυτων qu𝔖, εθνεσιν αυτων] + (και) εν τοις ονομασιν αυτων ackx𝔄: Hexapla = 𝔐 | — suis (H) Σ^{M}: αυτων sub ÷ 𝔖

43 eram fazoin AN: Verdoppelung; fazoin = 𝔊, eram = (𝔊 1 Par 1,54) 𝔐 | + sunt AN (*T*) | hic (iste *T*½) AN: = 𝔊 ipse H: αυτος egj | — est AN (*T*½) | esau qui dictus est edom (edom qui et esau *T*½) AN: *cf* 36,1.8

37,1 **A** AU | habitabat AU: = 𝔊 habitavit H; *cf* PS-PHo: κατωκησε egj𝔙𝔈 | ××××××? AU; PS-PHo; nicht CY-G | in qua H: η fmr | peregr. est p. s. H: Quentin Druckfehler | eius (H) XO

2 **A** AU | haec AU; G^{1}XΠ^{C*D}A*O hae AU (Var); H | autem AU: + δε 961 fqu𝔙^{w}𝔈 × AU (Var); H: = 𝔊𝔐 | + και Equ Cyr½; *cf* c Phil-codd ac? HI Pach | ~ ην ετων r Cyr ½; *cf* 961 f | pascebat H: εποιμενε

41 41 1 Par 1,52 **AN** gen 290 (174): /Elimas (*T;* telimas *LG:* t *falsch vom vorausgehenden Namen getrennt*) Elas Pynon (*LG;* finon *T*)/

42 42 1 Par 1,53 **AN** gen 290 (174): /Cenez (*G;* cenethz *L;* genez *T*) Themna Mazar (*TG;* mazer *L*)/

43 43 1 Par 1,54 **AN** gen 290–291 (174): /Magediel (magezhihel *G*) Eram Fazoin (*L;* fagoin *G;* fazon *T*): hii (hi *G;* + sunt *T*)...(=I)...hic est (—*T*½) Esau qui dictus est Edom (iste est edom qui et esau *T*½)

37,1 37,1 **AU** Gn q 122 (64,20): habitabat...(=A)...Chanaan/ **CY-G** hept 1,1113–1114 (42): 36,8/Chanannea sequens non linquit regna Iacobus, ut patrio semper gauderet mens pia ritu **PS-PHo** *8,9 (134):* Iacob autem et duodecim filii eius habitaverunt in terra Chanaan/4

2 **AU** Gn q 122 (64,21): /haec (hae *C^{2}VTbd*)...(=A) 2 ...Ios. autem (—*CSNT*)...(=A)...fratr. (+ suis *Zycha*) oves **CHRY** *V,1008 (1018B):* interim detulerunt contra eum detractionem malignissimam et criminatione appetivere turpissima **CY-G** hept 1,1118–1119 (42): qui cum iam septem decemque adtingeret annos, servabat patrias her-

ἐτῶν ἦν ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα ὢν νέος, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλας
~ ην ετων ~ τα προβατα μετα των αδελφων αυτου
εποιμαινε ×
A annorum erat pascens cum fratribus × oves
H esset annorum pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer et erat cum filiis Balae
oves × ×

καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφας τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· κατήνεγκεν δὲ Ιωσηφ ψόγον πονηρὸν
× × ×
H et × × Zelphae uxorum patris sui accusavitque × fratres suos apud pa-
κατηνεγκαν

πρὸς Ισραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν. 3 Ιακωβ δὲ ἠγάπα τὸν Ιωσηφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι
×
I Iacob amabat Ioseph quia
ισραηλ ηγαπησεν
diligebat
O et Israhel dilexit „ super omnes filios suos „
H trem × crimine pessimo Israhel autem diligebat „ „ „ „ „ eo quod
+suum

υἱὸς γήρους ἦν αὐτῷ· ἐποίησεν δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον. 4 ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ
× +αυτον
I filius erat senectutis illi (E) fecit (E) ei tunicam variam (I) [in]videbant autem ei fratres
~ senectutis erat ei illius vestem talarem × ×
O erat filius „ × et fecit
H in senectute genuisset eum fecitque „ „ polymitam videntes „ × „

n | gr. cum fr. suis H: *cf* ~ τα προβατα μ. των αδ. αυτου 𝔙 | × AU: — αυτου L Phil | oves AU; KA; 68: = 𝔊(𝔐) | νεος: iunior? TE | — et erat (H) Guibert (PL 156,255A): = 𝔊𝔐 | — μετα τ. υιων p | κατηνεγκαν ADEa^{a}bce ghi^{a}jloqrsuvwyc$_{2}$𝔄𝔙𝔈: detulerunt? CHRY; *cf* contra eum? CHRY: *cf* κατα ιωσηφ i^{ar} | + suum (H) ΧΣ^{το}: = 𝔊𝔐 | — ισραηλ 𝔊: = 𝔐

3 **O** HI q | iacob GR-I; AM > IS; HI Ez h?; QU: = 𝔊 israhel HI q; H: ισραηλ Dacxc$_{2}$𝔄𝔙: (Hexapla) = 𝔐 | et HI: = 𝔐 autem H: = 𝔊 | amabat AM Jos 6; ptr > IS; CHRY diligebat *cf* GR-I, AM Jos 2; QU; H dilexit HI q; GR-T?: ηγαπησεν L | plus quam ceteros filios? *cf* AM Jos, GR-T: *cf* εκ παντων των υιων αυτου (Vers 4)] περισσοτερον των αλλων p, υπερ τους αλλους υιους αυτου Chr$^{1/3}$ plus omnibus filiis? CAE: < H 37,4 | quia AM; HI eo quod H propterea quoniam? CHRY | erat sen. AM ptr ~ sen. erat CHRY: = 𝔊(𝔐) | illi AM ptr; ei CHRY: = 𝔊𝔐 illius AM ptr (Var): = 𝔄𝔙 × HI q | vestem? *cf* HI ep, CY-G, PS-EUS-C$^{1/2}$ | variam 91-95; AM; HI q > ANG; QU; *cf* CY-G de variis coloribus? GR-I de diversis coloribus? GR-I (Var) versicolorem? HI Ez h talarem GR-M; *cf* HI q > ANG, Remig.: *cf* H 37,23 singularem? PS-EUS-C

4 **I** CAn; *cf* CAE | invidebant CAn; CAE: < 37,11 | autem CAn; H: = 𝔊 × CAE: — δε Δ_{4}d |

boso in gramine fetas **PS-EUS-C** *2,1 (1083A):* decem et septem dum ageret annos in aetate Ioseph **GR-T** hist 1,9 (38,13): Ioseph autem sextum decimum aetatis suae annum habens (*cf* H) **HI** chr *(32,4):* Ioseph venditur a fratribus annos agens .XVII. Pach *(145, 19):* et decem ac (*M;* et *E*) septem adhuc natus annos **KA** Δ b 138 (89): ubi Ioseph pascebat oves cum fratribus suis quos accusavit crimine pessimo (*cf* H) **TE** nat 2,8,10 (109,10): iunior inter ceteros fratres

3 3 **91.92.94.95**: al. (*91.95;* LXX. *94; —92*) variam **AM** Jos 2 (74,4): unde etiam a parentibus plus quam ceteri filii diligebatur 6 (75,11): denique et Iacob illum plus amabat...meritoque variam tunicam fecit ei Lc 2,17 (51,14): Ioseph filius senectutis est ptr 48 (151,15): amabat eum Iacob quia fil. erat senectutis illi (illius 𝔄'*m. 2,* 𝔄''*EVP*'') **ANG** (227B): pro polymita variam nonnulli interpretati sunt, quod Aquila interpretatus est tunicam astragalon id est talarem (< HI q) **CAE** s 121,1 (482,15): quando beatum Ioseph (iosep *H*^{3}) plus omnibus filiis diligebat et tunicam ei polimitam fecit (*cf* H) **CHRY** *V, 1008 (1017D):* quoniam ultimus est inquit genitus et in ultima senectute...amabat enim inquit eum propterea quoniam filius senectutis erat ei **CY-G** hept 1,1124-1127 (42): hunc pater ex toto conplectens stirpe natorum mulcebat tenerum valida inter corpora fratrum, quoque magis cunctos inter conspectior esset, velabat vario vestis circumflua fuco/5 **PS-EUS-C** *2,1 (1082D):* habebat tunicam singularem ad agnitionem praecipue charitatis *2,1 (1083A):* singulari veste separaverat eum a fratribus **GR-I** tr 5 (48,19): quod pater eius Iacob tunicam ei (eius *F*) quasi dilecto filio de variis (diversis *F*) coloribus fecit **GR-M** Ev 25,1 (1189C): hinc Ioseph inter reliquos fratres talarem tunicam habuisse describitur Jb 1,55 (554B): solus talarem tunicam habuisse perhibetur **GR-T** hist 1,9 (38,12): hunc coeteris filiis plus dilexit **HI** ep 130,2,3 (177,4): qua veste polimita et multarum virtutum diversitate contexta indutus fuit et Ioseph (*cf* H) **Ez** h *6,9 (387,25):* hanc versicolorem tunicam iam tunc in signum fecit Iacob induens filium suum Ioseph et vestivit eum versicoloria q (57,18): et Israhel...(= O, E)...variam. pro varia tunica Aquila interpretatus est tunicam ἀστράγαλον, id est tunicam talarem, Symmachus tunicam manicatam, sive quod ad talos usque descenderet et manibus artificis mira esset varietate distincta sive quod haberet manicas; antiqui enim magis colobiis utebantur **IS** Gn 30,1 (271B): amabat eum Iacob eo quod in senectute genuisset eum (< AM ptr 48; *cf* H) 30,2 (271B); q (50): tamquam filius senectutis (< AM ptr 48 [151,18]) 30,2 (271B); q (50): tunica autem polymita, quam fecit ei pater, varietatem populorum...significavit (*cf* H) **QU** pro 1,34 (752C): Iacob diligebat Ioseph...fecit inquit Iacob Ioseph tunicam variam **Remigius Antiss.** (PL 131,114A):

αὐτοῦ ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἐδύναντο
+αυτου
~ φιλει αυτον ο πατηρ
I sui eo quod diligeret eum pater suus × × × × × × et non poterant
oderant +ideo
H eius × " a patre × × plus cunctis filiis amaretur oderant eum nec "
fratribus

λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν. **5** Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ιωσηφ ἐνύπνιον ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς
~αυτω λαλειν ενυπνιασθη +και ×
I ei loqui quicquam pacificum (S) somniavit autem somnium Ioseph et retulit × fratribus
~ loqui ei × pacifice (P) " × Ioseph somnium narravitque × "
~ quicquam loqui
H " quicquam pacificum loqui accidit quoque ut visum × " referret × "
pacifice

αὐτοῦ **6** καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου, οὗ ἐνυπνιάσθην·
+ και προσεθηκαν (ετι) μισειν αυτον +μου ×
E suis (S) et dixit eis audite somnium hoc quod somniavi
H × quae causa maioris odii seminarium fuit dixitque ad eos " " meum × " vidi
suis ×

7 ᾤμην ἡμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ. καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα καὶ
~ δραγματα δεσμευειν ×
E putabam nos alligare manipulos in medio campo et surrexit meus manipulus et
videbam ~ in campo manipulos surrexisse fascis
~manipulu(m) meu(m)
P " " ligare gremia " × " × " gremium meum "
H " ligare nos manipulos " × agro et quasi consurgere manipulum " "
~ nos ligare
~ nos manipulos legare

+ αυτον DL —ei CAn½ (Var); H: = 𝔊𝔐 | diligeret eum pater CAn: ~ φιλει αυτον ο πατηρ d𝔄 | suus CAn: +αυτου A𝔙 Chr½; *cf* αυτων $\Delta_4$acm$\mathfrak{E}^{ct}$, (Hexapla) = 𝔐 | fratribus (H) g; Respons. Roman. (PL 78,755A); Claudius Taurin. (PL 50,1012A); Rupert (PL 167,505D): = $\mathfrak{E}^{tp}$; *cf* υιους (Vers 3)] αδελφους DEy: = 𝔐 | oderant PS-PHo; H | +ideo? CAE s 90 | ei loqui CAn; CAE: ~ αυτω λαλειν Lbcfhikn ~ loqui ei HI: = 𝔊(𝔐) | ~ quicquam loqui? CAE s 89 (Var) | ×pacifice CAE s 90: = 𝔐 quicquam pacifice HI (Var); $\Lambda^{L^2H}\Pi P\Psi^{f^2}\Omega$

5 **S** PS-EUS-C **P** QU | ενυπνιασθη...και s: = 𝔐 | —αυτο 961 acegjkmqstuvxc$_2$𝔄𝔈𝔙 Chr: (Hexapla) = 𝔐 | suis QU; PS-EUS-C; $G^cX\Pi^{p^2}BT^2\Phi\Theta^{MG^2}P^2\Psi\Omega$: = 𝔊𝔐 | +και προσεθηκαν (ετι) μισειν αυτον acmoxc$_2$𝔄𝔙: sub ※ = 𝔐

6 **S** PS-EUS-C | hoc PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 meum× H: μου× f; *cf* μου τουτου k𝔙 ××(H) O; Brev. Goth. (PL 86,319C): —τουτου dpy𝔄

7 **E** 100; PS-EUS-C 8; *cf* AM **P** QU | putabam QU; PS-EUS-C 8; H: = 𝔊 videbam VIG-T; *cf* AM, CAE: = 𝔈𝔙 | ~ nos ligare (H) $\Lambda\Sigma^{TM}\Omega^M$: = 𝔊(𝔐) ~ nos manipulos legare (H) O; Claudius Taurin. (PL 50,1012B), Rupert (PL 167,507D): ~ δραγματα δεσμευειν f𝔄 | alligare PS-EUS-C 8; *cf* AM, CAE ligare QU; VIG-T; H colligare (H) $\Phi^{A^*}\Omega^S$ | ~ in campo manipulos? VIG-T | medio PS-EUS-C 8: **S** = 𝔊𝔐 ×QU; VIG-T; H: —μεσω Do𝔄 | surrexisse? VIG-T | meus manipulus 100; PS-EUS-C: = 𝔊 meus fascis GR-I ~man. m. *cf* AM; H gremium meum QU | rectus stetit 91-94.100; GR-I; PS-EUS-C 8: **S**

tunicam polymitam, id est glutinatam vel orbiculatam, pulchra varietate distinctam. alia translatio habet: fecit tunicam talarem, quae graece poderis dicitur; Symmachus vero tunica⟨m manica⟩tam, id est manibus artificis miro decore variatam, vel manicatam, id est manicas habentem (< HI q)

4 4 **CAE** s 89,3 (352,4): invidebant ei fratres sui et non poterant ei loqui quicquam (~ qu. loqui *D cf [FAU-R] s 20*) pacificum/7 90,1 (354,6): de beato Ioseph scriptum est...quod ei invidebant fratres sui et ideo non poterant ei loqui pacifice **CAn** co 16,14,2 (449,12): invidebant ...(=I)...suus 18,16,11 (530,5): invid. aut. ei (—*F*)...(=I) ...pacificum **HI** Ps h 41 (231,26): et non poterant loqui ei quicquam pacificum (pacifice *C*) **PS-PHo** *8,9 (134):* 1/et oderant Ioseph fratrem suum (~ fr. s. ios. *A*)/36

5 5 **CY-G** hept 1,1128-1129 (42): 3/is cum iam teneris domino inserviret ab annis, forte videt placido sopitus lumina somno/7 **PS-EUS-C** *8 (1167D):* somniavit... (=S)...suis/ **GR-M** Jb 6,29 (745B): Ioseph somnium viderat **GR-T** hist 1,9 (38,15): vidit somnia quae fratribus retulit/7 (*cf* H) **QU** pro 1,34 (752D): somniavit...(=P) ...suis/7 **KA** Γ a 55 (78): ubi Ioseph somnium refert fratribus (*cf* H) Δ a 138 (89): Ioseph somnium vidit/8

6 **PS-EUS-C** *8 (1167D):* ⌊et dixit...(=S)...somniavi/ 6

7 **91.92.94**: LXX. et (+ stare *durchgestrichen 94 cf* H) 7 rectus stetit **100**: ⟨...*sur*⟩rexit meus...(=E)...manipulum/ **AM** Jos 7 (75,18): somniavit quod cum alligasset, ut sibi videbatur per visum, manipulos cum fratribus suis, surrexerit (surrexit *PV*) manipulus eius et steterit (stetit *PV*) erectus, conversi autem fratrum manipuli adoraverint (*N'*; -verunt *cet.*) manipulum suum Ps 43,16,1 (274,4): quem in visione vidit Ioseph quod manipulum eius adorarent fratrum manipuli **CAE** s 89,3 (352,5): 4/vidit enim beatus Ioseph somnium, quasi stantem se in agro cum fratribus suis et manipulos alligantem et fratrum manipulos adorare manipulum suum (*cf* H) **CY-G** hept 1,1130-1133 (43): 5/fratribus admixtum sese vincire maniplos, dum medias inter distringunt farra novales, atque suum recto sublimem surgere cono, quem iuxta prona fratrum cervice ruebant **PS-EUS-C** *2,1 (1083B):* dicebat enim

ὠρθώθη, περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα. **8** εἶπαν δὲ
καὶ περιστραφεντα ~ τα υμων δραγματα
E rectus stetit et conversi manipuli vestri adoraverunt meum manipulum (S) et dixerunt (M) responderunt
stetit erectus conversi autem fascem
~ manipulum meum
P erectum est conversa autem gremia vestra 〃 gremium meum
H stare vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum 〃 × 〃

αὐτῷ οἱ ἀδελφοί Μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ᾽ ἡμᾶς ἢ κυριεύων κυριεύσεις
× × × + αυτου ×
S ei fratres sui numquid regnando regnabis super nos aut dominando dominaberis
num
M 〃 × × 〃 〃 regnaturus es × nobis 〃 〃 dominaturus es
H × ei fratres eius 〃 rex noster eris 〃 subiciemur dicioni

ἡμῶν; καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.
× × × × ×
S nostri et adiecerunt magis (E) odisse eum propter somnia eius et propter verba eius
× × × ×
M nobis
H tuae haec ergo causa somniorum atque sermonum invidiae et odii fomitem ministravit

9 εἶδεν δὲ ἐνύπνιον ἕτερον καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν
+και ~ ετερον ενυπνιον × × × × ×
E vidit autem aliud somnium et narravit illud patri suo et fratribus suis et dixit
etiam indicavit × × × × × ×
H aliud quoque vidit 〃 quod narrans × × × × 〃 × × ait
suis

Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον, ὥσπερ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με.
× × × × οι
E ecce somniavi aliud somnium quasi sol et luna et undecim stellae adorabant me
× × × × cum × stellis adorarent
videbam (eo) quod ~ me adorarent
H × vidi per 〃 〃 solem 〃 lunam 〃 stellas undecim adorare 〃
× ~ undecim stellas

stetit erectus *cf* AM erectum est QU; PS-EUS-C 2 | et conversi 100; PS-EUS-C 8; *cf* GR-I, H: και περιστραφεντα ackmopxc$_2$: Hexapla *cf* 𝔐 convers(i) autem AM; QU; *cf* PS-EUS-C 2: = 𝔊 | vestros(que) man. H; *cf* AM, GR-M,PS-EUS-C 2: ~ τα υμων δραγμ. mr; *cf* τα υμετερα δρ. Chr½ | meum manipulum 100; PS-EUS-C 8: = 𝔊 meum fascem GR-I ~ manipulum meum *cf* AM; H gremium meum QU

8 **S** 100 **M** AM | × H: – αυτω l ei (H) Claudius Taurin. (PL 50,1012B): = 𝔊𝔐 | + αυτου DEab cefghi^{a}kmqrsuw𝔄𝔅𝔇: (Hexapla) = 𝔐 ××? AM; PS-EUS-C: – οι αδελφοι y𝔈 | num PS-EUS-C? | regnabis 100; PS-EUS-C | super 100: = 𝔊𝔐 × AM; *cf* PS-EUS-C: — εφ f*g*h | **E** 100; QU | et propter verba eius 100; *cf* H: = 𝔊𝔐 ××××? QU: — και ενεκεν των ρηματων αυτου Lfx*𝔄-cod

9 autem 100; AM: = 𝔊 etiam CAE; *cf* quoque H: *cf* + και d: *cf* 𝔐 | aliud somnium 100; AM > CAE; *cf* QU, H: ~ ετερον ενυπνιον fikrw𝔄 | — et narravit...somnium? CAE; *cf* GR-M: — και διηγησατο...ετερον p: Homoioteleuton | narravit 100; AM; PS-EUS-C; *cf* H indicavit QU | patri suo et 100; AM; *cf* CY-G, PS-EUS-C: = 𝔊 ××× QU; H: — τω πατρι αυτου και Δ_4; sub ÷: — 𝔐: = 37,5 | suis 100; AM (Var); QU; G^{c}XOΘ$^{AM*G^2}$: = 𝔊𝔐 × AM; H: — αυτου Cyr-cod | — et dixit ecce somn. al. somnium? AM: < — ιδου ενυπν. ενυπνιον ετερον Phil | somniavi 100: = 𝔊𝔐 videbam GR-I; *cf* H: = 𝔄 | — per (H) Π | quasi 100; QU; GR-T; H: = 𝔊 ωσπερ] ωμην οτι περ f: eo quod AM quod GR-I; CAE; GR-M quia PS-EUS-C | cum undecim stellis? GR-T cum × stellis? AM Ps; *cf* GR-M: *cf* οι L Or-gr | ~ undecim stellas (H) X: = (𝔊𝔐) | adorabant 100; GR-I (Var); QU; GR-M; PS-EUS-C: = 𝔊 adorarent GR-I; AM > CAE ~ me ador. GR-I; *cf* PS-EUS-C, GR-M

ad eos: metebamus inquit et meum manipulum erectum est, vestri autem undecim circuitu adorabant *8 (1167D):* /putabam...(= E)...manipulum **GR-I** tr 5 (49,14): undecim inquit illi (–*B*) fasces inclinaverunt se et meus fascis rectus stetit et illi undecim meum fascem adoraverunt **GR-M** Jb 6,29 (745B): Ioseph somnium viderat quod suo manipulo fratrum eius se manipuli prosternebant/9 **GR-T** hist 1,9 (38,15): 5/quasi manipolus legens (ligans *C1.3*) suum fratrum manipoli adorarent (*cf* H) **IS** Gn 30,3 (271C); q (50): somnium vero illud per quod fratrum manipuli adoraverunt manipulum eius (*cf* H) **QU** pro 1,34 (752D): 5/putabam nos ait ligare...(= P)... meum **VIG-T** Eut 3.6 (114C): videbam ligare nos in campo manipulos et surrexisse manipulum meum vestrosque manipulos adorare manipulum meum (*cf* H)

8 **100**: /Et dix. ei fratris...(= S,E)...eius/ **AM** Jos 8 7 (76,1): responderunt...(= M)...nobis **PS-EUS-C** *2,1 (1083B):* et aiunt ad eum: num adoraverimus te nos? regnabis enim aut tenebis nos? **GR-T** hist 1,9 (38,17): quae res magnum ei cum fratribus odium generavit **KA** Δ a 138 (89): 5/unde fratribus invidiae fomitem subministravit (*cf* H) **QU** pro 1,36 (753B): oderunt Ioseph fratres eius propter somnia eius

9 **100**: /Vidit...(= E)...me/ **AM** Jos 8 (76,4): vidit

10 +και διηγησατο αυτο τω πατρι αυτου και τοις αδελφοις αυτου καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί

E et obiurgavit eum pater eius et dixit ei quid
unde illum × suus × dicens × quod

H quod cum patri suo et fratribus rettulisset × increpavit „ „ × „ „ × „
eius suus

τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, ὃ ἐνυπνιάσθης; ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ
~ τουτο το ενυπνιον × ×

E est hoc somnium quod somniasti numquid venientes veniemus ego × et mater tua et
ergo erit visum quid ergo ×
~ somnium hoc

H sibi vult „ „ „ vidisti num × × „ × „ „ „ „
numquid + et

οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν; **11** ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ
× ×

E fratres tui adorare te super terram (S) zelaverunt autem eum fratres sui pater vero
adorabimus × ×

H „ × adorabimus „ „ „ invidebant igitur ei „ „ „ „
tui autem ×

αὐτοῦ διετήρησεν τὸ ῥῆμα. **12** Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν
× × ×

S × notavit sibi verbum et abierunt fratres eius pascere oves patris sui
H × rem tacitus considerabat cumque „ illius in pascendis gregibus „ ×
eius ×

εἰς Συχεμ. **13** καὶ εἶπεν Ισραηλ πρὸς Ιωσηφ Οὐχ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν ἐν Συχεμ;
×

S in Sychem et dixit Istrahel ad Ioseph nonne fratres tui pascunt oves in Sychem
H morarentur „ „ × „ ad eum Israhel × „ „ „ „ „ Sychimis
dixitque

10 + και διηγησατο... acmxc$_2$𝔇; sub ※: = 𝔐 | et 100: = 𝔊𝔐 unde? AM > IS | eum 100; IS < H illum AM | eius 100; AM; 1 Hs (12. Jh) bei Vercellone suus CAE; IS; $\Sigma^{T}\Omega^{S}$ × H: — αυτου Phil | et dixit 100; H: = 𝔊𝔐 dicens AM > IS | ei 100: **S** = 𝔊𝔐 × AM > IS; H: **I**: — αυτω A𝔄𝔙^{lp} Phil | quid est 100 quod est AU quid ergo erit AM | hoc somnium 100; H: ~ τουτο το ενυπνιον jv hoc visum AM ~ somnium hoc AU: **A** = 𝔊𝔐 | numquid AM > CAE, IS; AU; G^{e}CTΨ^{M}, *cf* Vercellone 133 quid ergo 100: < oben, *cf* AM | venientes 100; AM; AU: = 𝔊𝔐 × H > AU (Var), CAE, IS: — ελθοντες p𝔈 Phil½ Chr½ | veniemus...adorare 100; AU: = 𝔊𝔐 ×...adorabimus AM > CAE, IS; H | — τε 961 fikmsxc$_2$ Phil: = 𝔐 + et (H) C*Ψ^{B*F*}: = 𝔊 | × H: — σου Phil⅓ Chr½ tui (H) CΛΧΠΣBT^{2}M^{2}ΦΘ^{MG}PΨΩ, 68: = 𝔊𝔐 | — super terram IS?

11 **S** 100 | autem 100; B: = 𝔊 | — ei (H) 68: — αυτον Lr* Chr | — αυτου 961 dfikmnopwc$_2$𝔄 Phil Chr

12 eius 100; Σ^{o*} | — patris (H) 2 Hss bei Vercellone 133; Rupert (PL 167,509D); Petrus Comestor (PL 198,1125D): — του πατρος $\mathfrak{E}^{fp}$ | sui 100; CHRY; G^{e}: = 𝔊𝔐

13 dixitque (H) PΨ^{B}: = 𝔊𝔐 | — ουχ $\mathfrak{E}^{p}$ | et respondit 100: *cf* και ειπεν ht Cyr: *cf* 𝔐 | — αυτω dfh Phil

...(= E)...fratribus (+suis *NVD*) eo quod sol et l. et und. stellae adorarent eum/ Ps 43,16,1 (274,5): adoraret (-ent *a*) eum sol et luna cum stellis **CAE** s 89,4 (352,11): vidit etiam aliud (alium *DT*) somnium quod sol et l. et und. stellae adorarent eum/ (< AM Jos) **CY-G** hept 1,1138-1144 (43): quoque magis gemina tristes disrumperet ira, somnia doctiloquo pandit perspecta parenti, omnibus admotis, quos linea sanguinis artat. namque videbatur roseum sibi cernere solem coniunctamque simul tremulo cum lumine lunam hisque decem stellas unamque adsurgere iunctas et sibi ceu domino procurva inflectere colla/ **PS-EUS-C** *2,1 (1083C):* narravit et patri somnium quia sol et l. et und. stellae se adorabant *8 (1168A):* iterum autem ipse solem et lunam videt et undecim stellas **GR-I** tr 5 (49,12): videbam inquit quod sol et l. et und. stellae me adorarent (-rabant *F*) **GR-M** Jb 6,29 (745B): 7/somnium viderat quod sol et luna se cum reliquis stellis adorabant **GR-T** hist 1,9 (38,16): quasi sol et luna cum undecim stelis procederent ante eum **QU** pro 1,35 (753A): rursum alia sacramenta videt in somnio et haec suis fratribus indicavit; quasi sol inquit et l. et und. stellae adorabant me

10 **100**: /et obiurgavit...(= E)...somniasti? quid ergo **10**
...(= E)...terram/ **AM** Jos 8 (76,6): /unde obiurg. illum pat. eius dicens: quid ergo erit hoc visum quod somniasti? numquid venientes ego et m. t. et fr. t. adorabimus te sup. t. **AU** Gn q 123 (65,20): quod est somnium hoc quod somniasti? numquid venientes (—C*)... (= E)...terram **CAE** s 89,4 (352,12): /cui respondit pater suus: numquid ego et m. t. et fr. t. adorabimus te sup. t. (< AM Jos) **CY-G** hept 1,1145-1146 (43): /haec postquam obliquo genitor cognoverat ore, fassus adorandum trepidis mox fratribus esse/12 **IS** Gn 30,4 (271C): unde pater suus increpavit eum dicens: numquid ego et m. t. et fr. t. adorabimus te (< AM Jos; *cf* H)

11 **100**: /Zelaverunt...(= S)...verbum/ **11**

12 **100**: /et abierunt...(= S)...Sychem/ **CHRY** I, **12**
566 (566B): filii autem Iacob pascebant oves patris sui in Sichem/14 **CY-G** hept 1,1147-1148 (43): 10/ilicet excedunt iuvenes, gregibusque paternis disquirunt laetas per florea gramina valles/14

13 **100**: /et dixit...(= S)...ego/ **13**

14 **100**: /dixit...(= S,E,S)...Sych⟨em⟩/ **AM** Jos 9 (77,2): **14**

δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰδοὺ ἐγώ. **14** εἶπεν δὲ αὐτῷ Ισραηλ Πορευθεὶς

S veni mittam te ad illos et respondit (και ειπεν) × ecce sum ego dixit autem (και ειπεν) ei × × vade

H " " " " eos quo respondente × [14]praesto " × ait × × × " (+dixitque ei)

ἰδὲ εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ τὰ πρόβατα, καὶ ἀνάγγειλόν μοι.

E vide si recte sunt fratres (×) tui et oves (S) et (+ελθων) renuntia (+(το) ρημα) mihi

H (+fili et) et " " cuncta prospera sint (sunt) erga " (×) tuos " (× ×) pecora " (+veni) " " quid agatur

καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρων, καὶ ἦλθεν εἰς Συχεμ. **15** καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος

S et misit illum de valle Chebron et venit (abiit) in Sychem et invenit eum homo

H × missus × " " Hebron × " " " invenitque " vir

πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ· ἠρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος λέγων Τί ζητεῖς; **16** ὁ δὲ εἶπεν Τοὺς ἀδελ-

S errantem in campo et interrogavit (και (επ)ηρωτησεν) × eum × homo × quid quaereret ad ille dixit fra-

H " " agro " " × eum × × × " quaeris " at " respondit "

φούς μου ζητῶ· ἀνάγγειλόν μοι, ποῦ βόσκουσιν. **17** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος Ἀπήρκασιν

S tres meos quaero indica mihi ubi pascunt × dixit autem × ei homo discesserunt

H " " " " " " pascant (pascunt) greges dixitque " × × vir recesserunt

ἐντεῦθεν· ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων Πορευθῶμεν εἰς Δωθαΐμ. καὶ ἐπορεύθη Ιωσηφ κατόπισθεν τῶν ἀδελφῶν

S hinc audivi autem eos dicentes eamus in Dothain × et × abiit × Ioseph × post × fratres

H de loco isto " " (enim) " " " " " perrexit (perrexitque) ergo × " × " × "

αὐτοῦ καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν Δωθαΐμ. **18** προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγ-

× × × × × × (προιδοντες)

S suos (E) et invenit eos in × Dothain { (S) providerunt (ut viderunt) autem eum de longe priusquam
(M) et praeviderunt (videntes) illum " " (+fratres) venientem antequam

H " " " " " " qui cum vidissent eum procul × "

× × × × × ×

14 et dixit CHRY?; + dixitque (H) $T^{2}\Phi^{RA*GVP}\Psi^{B2M}$: *cf* και ειπεν hk: = 𝔐 | ei 100; $T^{2}\Phi^{RA*GVP}\Psi^{B2M}$: = 𝔊𝔐 × H: — αυτω egj | — ισραηλ c𝔈 Phil Chr; sub ÷ : — 𝔐 | + fili et? CHRY | si recte sunt 100; AM quomodo se habeant? CHRY | sunt (H) $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}$BO, 68 | — fratres tui et? AM — tui? CHRY: — σου n | + veni (H) X: *cf* + ελθων m | quid agatur H: *cf* + (το) ρημα acmv(mg)xc_2𝔙𝔇; sub ※: *cf* 𝔐 | venit 100; H abiit? CHRY; *cf* CY-G

15 et interrogavit 100; H: και (επ)ηρωτησεν egjv(mg)w Phil½: = 𝔐 — et (H) Ψ^{M}: — δε h | eum 100; $G\Sigma^{T}P^{*}$, 68, Godefridus (PL 174,200D): = 𝔊𝔐 | — ο ανθρωπος 𝔈 Phil½ | — λεγων 961 bwc₂ Phil | quaereret 100: < H? queris Σ^{T}, 68: = 𝔊𝔐

16 pascunt 100; $C\Lambda X\Pi^{c}\Sigma^{TO*M}\Psi^{B*M}\Omega^{M}$, 68

17 — que (H) TO: — δε Phil-cod½ | — ei Ψ^{F*}: — αυτω s: = 𝔐 | autem 100; H: *cf* 𝔈 (Dublette) enim (H) $G\Sigma^{TM}P$: = 𝔊𝔐 | — perrexit ... dothain (H) O: *cf* — και επορευθη ... δοθαιμ E: Homoioteleuton perrexitque (H) $\Psi^{B*}\Omega^{S}$: *cf* 𝔊𝔐 | in AM > CAE > IS; H: = 𝔊𝔐 × 100

18 𝕾 100 **M** AM | ut viderunt ... — et 100^{2} cum viderent? CHRY½; cum ... conspicerent? CHRY½; GR-M videntes? QU (Vers 19: Var); CAE; PS-EUS-C: *cf* προιδοντες fy𝔙 | eum 100; AM (Var); CHRY; PS-EUS-C; H illum AM | + fratres 100^{2}: = 𝔙𝔇 venientem? AM; CHRY; PS-EUS-C; *cf* venire GR-M | adpropinquaret

qui filium mittebat ad fratres ut videret si recte sunt oves 9 (77,6): et misit inquit in Sychem **CHRY** I, 566 (566B): 12/et dixit Iacob ad Ioseph filium suum minorem: vade fili et vide quomodo se habeant fratres et oves et renuntia mihi; Ioseph autem abiit/18 I, 566 (566C): mittitur a Iacob patre sanctissimo Ioseph sanctus ad fratres **CY-G** hept 1,1149 (43): 12/ad quos missus abit/ **QU** pro 1,36 (753B): mittitur Ioseph a patre ad visitandos fratres suos et oves

15 **100**: /et invenit ... (= S) ... quaereret/ **AM** Jos 15 10 (78,5): et errabat inquit Ioseph quia fratres suos invenire non poterat **CY-G** hept 1,1149 (43): /dumisque silentibus errat

16 **100**: /ad ille ... (= S) ... pascunt (+ greges *m.2*)/ 16

17 **100**: /Dixit ... (= S,E) ... eos Dothain/ **AM** Jos 17 11 (78,13): invenit autem fratres suos Ioseph in Dothaim (dotain *B;* dothain *P'P''*) 11 (78,17): venit igitur Ioseph

γίσαι αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν. **19** εἶπαν δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν
ἐπονηρευσαντο
S adpropiaret illis et insaeviebant occidere eum dixerunt autem singuli ad fratrem
M „ ad illos × „ „ ut occiderent „
adpropinquaret
H accederet „ eos × cogitaverunt illum occidere et mutuo loqueban-
cogitabant eum
~ interficere eum

αὐτοῦ Ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται· **20** νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ
× × ×
S suum (L) ecce somniator ille venit nunc ergo venite occidamus illum (S) et
+ ecce ~ ille somniator × ~ venit ille × × × + et eum
× × venite itaque
H tur „ „ × „ × × „ „ eum „
×
illum

ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν λάκκων καὶ ἐροῦμεν θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν· καὶ
× λακκον +τουτων ειπωμεν
S proiciamus eum in unum lacum et dicemus bestia saeva comedit eum (E) et
e lacis
H mittamus × „ cisternam veterem dicamusque fera pessima devoravit „ „ tunc
eum +hanc dicemusque

ὀψόμεθα, τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. **21** ἀκούσας δὲ Ρουβὴν ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν
οψωμεθα εστιν
E videbimus quid erint somnia eius audiit autem Ruben et liberavit eum de manibus
videamus quae illius ipsius cum audisset × eripuit
H apparebit „ illi prosint „ sua audiens × hoc „ nitebatur liberare „ „ „
proderunt autem

AM (Var) | cogitaverunt H: *cf* επονηρευσαντο egjnops𝔄𝔙𝔈 cogitabant C; IS (Var) > Raban (PL 107,624A); Godefridus (PL 174,201B): *cf* 𝔊 | ut occ. 100²; AM | eum 100; AM; IS; A, Claudius Taurin. (PL 50,1012C) interficere eum (H) Guibert (PL 156,258B)

19 + ecce? CHRY½ | ~ ille somniator? PS-EUS-C | — ille RUF; H: — εκεινος m𝔄 ~ venit ille CY (Var) | — venit? CY (Var); CHRY½

20 nunc ergo 100; CY; AM: = 𝔊 ×× CY (Var); QU; CHRY½; PS-EUS-C; H: — νυν ουν s𝔄𝔈 Chr²/₄ ×venite itaque CHRY½ | — venite? CY (Var); Godefridus (PL 174,201B) | + et CY (Var); AM (Var); CHRY½: = 𝔐 | illum CY; AM; QU; CHRY½; 68* eum 100; CY (Var); AM (Var); CHRY½; PS-EUS-C; H | **S** 100 | mittamus PS-EUS-C < H | eum 100; Ψ^{B}: = 𝔊𝔐 × PS-EUS-C < H: — αυτον 31 𝔄 | lacum 100: λακκον f: oder < lacuum = 𝔊𝔐 e lacis PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 + hanc (H) Guibert (PL 156,258B): *cf* + τουτων l𝔙𝔈: < 37,22 | dicemus 100; CΛΧΠΣ^{OM}BTMΦΟΘΡΨΩ, 68: = 𝔊 dicamus Quentin = GA (richtig rezensiert?): ειπωμεν 𝔈 Chr½ | videbimus 100; AM: = 𝔊 videamus QU; CHRY; GR-M: οψωμεθα ai*lnty𝔈 Chr¼ | quae QU | erint 100; erunt AM; QU: = 𝔊𝔐 illi proderunt (H) GR-M; P*, 68 significent, portendant CHRY illi prosint H: *cf* εστιν Ay𝔈 | eius 100; AM; CHRY illius AM (Var) ipsius QU

21 audiit...et 100: **S**: *cf* 𝔐 cum audisset... × AU: **A**: *cf* 𝔊 | autem 100; AU; CΠ^{D}Σ^{O}Ω^{SM}: = 𝔊 | eripuit?

in Dothaim (dotaim *B;* dothain *P''*)/ **CAE** s 89,2 (351,11): invenit ergo Ioseph fratres suos in Dothaim (< AM Jos) **IS** Gn 30,6 (272A); q (50): invenit ergo Ioseph fratres suos in Dothaim (< CAE s 89,2)

18 18 **100**: /providerunt (ut viderunt *m. 2*) aut. eum de l. (+ fratres *m. 2 tiron. Not.*)...(=S)...et *(del.m.2)* insaeviebant occidere (ut occiderent *m. 2 tiron. Not.*) eum/ **AM** Jos 11 (78,17): /et praeviderunt illum (eum *N*)...(=M) ...adpropiaret (adpropinquaret *T*)...(=M)...eum **CAE** s 89,2 (351,13): videntes ergo Ioseph fratres sui de morte illius tractaverunt **CHRY** I, 566 (566B): 14/illi autem cum viderent eum venientem/ I, 566 (566C) = PS-PET s Liv 2 (187): quem cum venientem de longe conspicerent/ **CY-G** hept 1,1152 (43): quem procul ut varia licuit praenoscere veste **PS-EUS-C** *2,1 (1083D):* illi autem videntes eum a longe venientem dicunt ea quae et in evangelio scripta sunt **GR-M** Jb 6,29 (745C): cumque ad se hunc venire conspicerent, malitia saeviente/ **IS** Gn 30,6 (272A); q (50): cumque vidissent Ioseph fratres sui procul occidere eum cogitaverunt (-tabant *PS-BED PL 93,350D*) (< CAE s 89,2; *cf* H)

19 **100**: /dixerunt...(=S,L)...venit/ **AM** Jos 11 (78,23): ecce inquit (inquiunt *P''DT*) somn. ille venit/ **CHRY** I, 566 (566C): /dixerunt: ecce somn. ille venit/ I, 566 (566C) = PS-PET s Liv 2 (187): /ecce inquiunt ecce somn. ille/ **CY** ep 66,10 (734,10): quando de Ioseph fratres sui dixerunt: ecce somn. ille venit (~ venit ille *N;* — venit *B*)/ **PS-EUS-C** *2,1 (1083D):* ecce ille inquit somn. venit/ **GR-M** Jb 6,29 (745C): /dixerunt: ecce somn. ille venit/ **QU** pro 1,36 (753B): viso Ioseph fratres eius dixere (videntes fratres eius de ioseph dixerunt *Ms. Remig.*): ecce somn. ille venit/ **RUF** ben 2 Ioseph 1 (327D): ecce somn. venit

20 **100**: /nunc ergo ven. occ. eum...(=S,E)...eius/ **AM** Jos 11 (79,1): /nunc ergo ven. (+ et 𝔄''*E*) occ. illum (eum *NVD*) 12 (79,4): et videbimus quid erunt (proderunt 𝔄' *m. 2 sup. lin.*, 𝔄''*E*) somnia eius (illius *N*) **CHRY** I, 566 (566C): /ven. occ. eum et videamus quid significent somnia eius I, 566 (566C) = PS-PET s Liv 2 (187): /ven. itaque et *(— PS-PET)* occ. illum et videamus quid portendant (illi prosint *Liverani*) somnia eius (sua *PS-PET*) **CY** ep 66,10 (734,11): /nunc ergo (— n. e. *BV*) ven. (— *V;*

αὐτῶν καὶ εἶπεν Οὐ πατάξομεν αὐτὸν εἰς ψυχήν. **22** εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ρουβην Μὴ ἐκχέητε αἷμα·
παταξωμεν εν ψυχη × × × ×
E eorum et dixit non feriamus eum in anima(m) (S) et dixit illis Ruben ne effundatis sanguinem
percutiamus eius animam
H „ „ dicebat [22]„ interficiamus animam eius × × × × nec „ „
interficiemus eum +eius
interficiatis

ἐμβάλετε αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε
+αυτου +δε ×
S eius mittite autem eum in lacum istum qui est in desertum (E) manum vero nolite inferre
manus autem
H × sed proicite „ „ cisternam hanc quae „ „ solitudine manusque vestras servate inno-
×

αὐτῷ· ὅπως ἐξέλῃται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
+ ειπε δε ουτως
E ei (S) ut liberaret eum de manibus illorum et redderet eum patri suo
illi
H xias hoc autem dicebat volens eripere „ „ „ eorum „ reddere × „ „

23 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν τὸν Ιωσηφ τὸν χιτῶνα
αυτον
S factum est autem postquam venit Ioseph ad fratres suos (E) exuerunt Ioseph tunica(m)
expoliaverunt illum veste
eum
H confestim igitur ut pervenit × „ „ × nudaverunt eum tunica
suos

τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτὸν **24** καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον· ὁ δὲ λάκκος
× × × × × ×
~ ερριψαν αυτον
E varia(m) quam indutus erat et adpraehensum eum proiecerunt in lacum lacus autem
+illa(m) × × × accipientes misere illum puteum
H talari et polymita × × × × × miseruntque × „ cisternam quae
eum

cf AM (Var): *cf* 37,22 H | feriamus eum in anima(m) 100; AU loc 1 percutiamus eius animam AU loc 6 παταξωμεν bfgh nvy$\mathfrak{V}^{lp}$ Chr interficiemus (H) $\Phi^{P*}O$: = $\mathfrak{G}$ interficiatis (H) $\Lambda^{L}\Sigma BAM\Omega^{M}$, 68: = $\mathfrak{E}$ | eum (H) Δ^{H} | εν ψυχη n

22 —ειπεν δε αυτοις ρουβην d$\mathfrak{E}$ Chr | effundatis 100; H *cf* A. Vaccari, Biblica 7 (1926) 454; D. De Bruyne, RB Bulletin d'anc. litt. chrét. lat. 1 nr. 545 p. [244]; (effundamus Quentin): = $\mathfrak{GM}$ | eius 100; ~ eius sang. (H) Claudius Taurin. (PL 50,1012C): + αυτου $\mathfrak{V}\mathfrak{E}^{cf}$ × H: = $\mathfrak{GM}$ | autem 100: + δε Aabcfhimorv(mg)wy$\mathfrak{A}$ sed H: αλλα εμβαλλετε 128 Chr½ | —hanc (H) Godefridus (PL 174,201C.D): = $\mathfrak{V}^{w}$; *cf* ενα των λακκων× Ay | manum vero 100: **S** = $\mathfrak{G}$ manus autem AM: **M** | ei 100; AM illi AM (Var) | hoc autem dicebat H: = $\mathfrak{V}$; *cf* + ειπε δε ουτως Cyr-ed; *cf* και] ελεγεν δε ταυτα οπως k, και ειπεν ταυτα οπως m; *cf* αυτου] + dicebat hoc $\mathfrak{E}^{p}$

23 suos 100; *cf* QU, CAE > IS; GΩ^{S}: = $\mathfrak{GM}$ | exuerunt 100; *cf* AM, CY-G, CAE (Vers 24) expoliaverunt QU; CAE | ioseph 100; *cf* CAE > IS: = $\mathfrak{GM}$ illum QU; eum QU (Var), H: αυτον nv(mg)$\mathfrak{E}$ | veste? CAE | + illa(m) QU: = τον | quam indutus erat 100: **S**: *cf* $\mathfrak{GM}$ ××× QU?; H: —τον περι αυτον fn Chr

24 adpraehensum eum proiecerunt 100: **S**: *cf* $\mathfrak{G}$ accipientes misere (-runt) illum QU (*cf* Vers 23): ~ ερριψαν αυτον e$\mathfrak{A}\mathfrak{V}^{lp}$ miserunt eum *cf* PS-EUS-C ××miseruntque H: —και λαβοντες e$\mathfrak{V}^{lp}$ | eum 100; PS-EUS-C; $G^{c}\Lambda^{L2}H\Sigma\Psi^{BDF}$, 68: = $\mathfrak{GM}$ illum QU: = $\mathfrak{GM}$ × H: — αυτον k | puteum? KA | vacuus 100: **S** = $\mathfrak{GM}$

+et *B*) occ. illum (eum *o*) **PS-EUS-C** *2,1 (1083D):* /ven. occ. eum et mittamus in unum e lacis **GR-M** Jb 6,29 (745C): /ven. occ. eum et videamus quid illi proderunt somnia sua (*cf* H) **IS** Gn 30,6 (272B): fera pessima devoravit eum (H) q (50): fera inquit pessima Ioseph devoravit (*cf* IS Gn) **QU** pro 1,36 (753B): /ven. occ. illum et videamus quae erunt somnia ipsius

21 21 **100**: /audiit...(=E)...animam/ **AM** Jos 13 (79,15): denique Ruben et Iudas...de manibus eorum (ceterorum *NVP''D*) liberare eum (~eum lib. *ND;* eum eripere *V*) cupiebant **AU** loc 1,132 (527,13): cum audisset aut. R. liberavit...(=E)...anima 1,132 (527,16): liberavit eum 1,133 (527,18): non fer. eum in anima 6,20 (618,18): non percutiamus eius animam

22 22 **100**: /et dixit...(=S,E,S)...suo/ **A-SS** Land 15 (369,8): et manos vestras servate innoxias (H) **AM** Jos 14 (82,13): manus autem nolite inferre ei (illi *NVD*)

23 **100**: /Factum...(=S,E)...tunicam variam quam ind. erat/ **AM** Jos 15 (82,17): quod exutus est tunica (-cam *VET*)...exutus est decora diversitate virtutum **CAE** s 89,2 (351,15): Ioseph expoliaverunt fratres sui veste (tunica $H^{40}\mu$; tonica *T*) polymita et talari (polimitari *D*) (*cf* H) **CY-G** hept 1,1161 (44): ilicet exuitur nudusque involvitur ulva/25 **IS** Gn 30,7 (272B); q (50): nudaverunt Ioseph fratres sui tunica polymita et talari (<CAE; *cf* H) **QU** pro 1,36 (753C): accipientes Ioseph fratres eius exspoliaverunt illum tunicam illam variam (eum tunica illa varia *Ms. Remig.*)/ **23**

24 **100**: /et adpraehensum...(=E,S)...aqua/ **AM** Jos 16 (83,2): quod autem lacus siccus erat **CAE** s 89,2 (351,17): Ioseph exutus tunica mittitur in cisternam, id est in lacum (*cf* H) **PS-EUS-C** *2,1 (1084A):* et mittunt eum viventem in lacum **IS** Gn 30,8 (272B): mittitur dehinc in cisternam, id est in lacum (<CAE) > q (50): **24**

κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχεν. **25** Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς
+ην × εκεινος — αρτους
E vacuus (S) erat sine aqua et sederunt ut manducarent panes et adlevatis oculis
siccus — adlevantes — oculos
H × non habebat aquam „ sedentes „ comederent panem × × ×
sederunt — panes

εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι Ισμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ Γαλααδ, καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον
+εμποροι — βριθουσαι
S viderunt et ecce veatores (E) Ismaelitae veniebant ex Galaad et camelli eorum pleni erant
+negotiatores — a monte — portabant
H „ × × viatores Ismahelitas venire de „ „ camelos „ portare
videruntque — negotiatores — portantes

θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς· ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον. **26** εἶπεν δὲ Ιουδας πρὸς
× — deferre
E incensu et resina et gutta et ibant deportare in Aegyptum (S) dixit autem Iuda ad
timiamatibus thymiama(ta) — resinam — guttam — ad
H aromata „ resinam „ stacten × × × „ „ „ ergo Iudas fra-
×

τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Τί χρήσιμον, ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ κρύψωμεν
S fratres suos quid prodest si occiderimus fratrem nostrum et absconderimus
H tribus suis „ nobis „ „ „ „ „ „ celaverimus

τὸ αἷμα αὐτοῦ; **27** δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς Ισμαηλίταις τούτοις, αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ
× ×
S sanguinem eius (E) venite vendamus Ioseph Ismahelitis istis manus autem nostrae non
venumdemus tradamus — ×
H „ ipsius melius est ut vendatur „ × et manus „ „
illius eius — vendamus

ἔστωσαν ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ
× — επηκουσαν
E sint in eum quoniam frater × et caro nostra est (S) et obaudierunt fratres
+iectae super — noster
H polluantur × × frater enim × „ „ „ „ × adquieverunt „

siccus? AM × H: — κενος l; *cf* εκεινος Adnpy Cyr-cod | erat 100: *cf* + ην 20 𝔙 Chr
25 sederunt ... videruntque (H) Raban (PL 107,624B): = 𝔐 | panes 100; Rupert (PL 167,511B): αρτους v(mg) | adlevatis oculis 100* adleva⟨n⟩tes oculos 100² | negotiatores (H) CΣ[M]; viatores negotiatores (H) Σ[o]B | + negotiatores? AM: + εμποροι dfi[b?]npt Thdt: < 37,28 | ex 100; AM Jos a monte? AM 118 Ps de H > HI | pleni erant 91-94. 100: **S** = 𝔊 portabant RUF; HI; CAE; *cf* H portantes (H) ΛΧΣ[om]BT²MΦΟΘΡΨΩ, 68: *cf* βριθουσαι 20: = 𝔐 | incensu 100 timiamatibus 91-94 thymiama(ta) AM; RUF; HI: **I** odoramenta? CAE | —et (H) *cf* Vercellone 135: — και dp𝔄 | et 100* ad 100²: = 𝔊 | deportare 100 deferre *cf* AM; CY-G? descendere? RUF: *cf* καταγαγειν] et descendebant 𝔈
26 eius 100; 1 Hs Vercellone 135 illius (H) Σ[το], 68, Claudius Taurin. (PL 50,1012D)
27 vendamus 100; AM½; Φ[z] venumdemus QU tradamus? AM½ | ioseph 100; AM; AU; QU | —ismahelitis? QU | istis 100: **S** = 𝔊 × AM; QU; H: **I**: — τουτοις 𝔄𝔙: = 𝔐 | sint 100; AU: = 𝔊𝔐 sint iniectae AM | in 100: **S** = 𝔐 super AM; AU: **I** = 𝔊 | × 100; H: — ημων Dbilr𝔄 noster AU: **A** = 𝔊𝔐 | obaudierunt 100: επηκουσαν 32

mittitur dehinc Ioseph in cisternam (*cf* H) **KA** Λ 67 (99): ubi missus est in puteum/28 **QU** pro 1,36 (753C): /et misere (miserunt *Ms. Remig.*) illum in lacum
25 25 **91.92.94**: LXX. et cameli eorum pleni erant timiamatibus **100**: /et ... (= S) ... oculis (adlevates oculos *m. 2*) ...(= S, E)... Galaad (ad *del. m. 2*) ...(= E) ...et (+ ad *m. 2*) ibant dep. in Aeg./ **AM** Jos 14 (81,9): emerunt Ismahelitae 17 (83,7): illi igitur emunt Christum qui bonos odores deferunt, thymiama ... resinam quoque 17 (83,18): ideo ex Galaad veniebant negotiatores 118 Ps 16,25,1 (366,2): a monte Galaad ... in hoc itaque monte nascitur thymiama resina et ceteri odores, quos negotiatores illi Ismahelitae ... deferebant **CAE** s 93,3 (368,13): Ismahelitae qui Ioseph conparaverunt diversa secum odoramenta portabant **CY-G** hept 1,1162-1164 (44): 23/haec inter solitus merces mutare Sabaeas Ismahelita gravi trudebat mole camelos, dum properat Arabum messes deferre Canopo **HI** Ez 8 (256D): Ismaelitae quoque qui emerunt Ioseph de terra Israel haec in Aegyptum portabant thymiamata et resinam de Galaad et stacten (*cf* H) **RUF** Gn *15,1 (127,19)*: Ismaelitae qui portabant thymiamata et resinam et guttam ... in Aegyptum descendere referuntur
26 **100**: /Dixit ... (= S) ... eius/ **PS-EUS-C** *2,1 (1084B)*: non occidamus fratrem ... Iudas consiliator eorum; et dixere: non occidamus inquit eum **26**
27 **100**: /venite ... (= E) ... in eum (*m. 1 über Rasur*) **27**

αὐτοῦ. **28** καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιηναῖοι οἱ ἔμποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν

S eius et transiebant × × homines ισμαηλιται Madianei Ismahelitae negotiantes negotiatores et extraxerunt et eiecerunt × ×

H sermonibus eius „ praetereuntibus × Madianitis Ismahelitis negotiatoribus × extrahentes × ×

τὸν Ιωσηφ ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἀπέδοντο τὸν Ιωσηφ τοῖς Ισμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν, καὶ κατήγαγον

S αυτον Ioseph de lacu (E) et tradiderunt vendiderunt αυτον Ioseph eum × × Ismahelitis τριακοντα .XX. .XXX. .XXV. aureis (S) et duxerunt dederunt

H eum „ cisterna × vendiderunt × eum „ × viginti triginta argenteis qui „

τὸν Ιωσηφ εἰς Αἴγυπτον. **29** ἀνέστρεψεν δὲ Ρουβην ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν Ιωσηφ ἐν τῷ λάκκῳ

S αυτον Ioseph in Aegyptum reversus autem Ruben ad lacum × ευρεν non vidit invenit Ioseph in × × × lacum

H eum „ „ reversusque +est „ „ cisternam puteum × „ invenit puerum × ad × cisternam

28 transiebant 100.102; *cf* GR-M, GR-T: **E** | homines 100.102: = 𝔊𝔐 × H: — οι ανθρωποι E𝔈 | madianei 100; *cf* AU, H: = 𝔊𝔐 ismahelitae 102; *cf* (H) Λ[L²]ΣΒΜΦΡΨ[MSM]Ω[M], 68: ισμαηλιται Ej(mg)v(mg)𝔈: Ausgleich negotiantes 100.102 negotiatores *cf* AM, QU, H: **I** | et eiecerunt 100: = 𝔊𝔐 ×× 102 (neue Spalte); H | ioseph 100.102: = 𝔊𝔐 eum H: αυτον f𝔈 Chr | tradiderunt 100.102: **S** vendiderunt *cf* TE, AM; HI; *cf* AU, PEL; QU; PS-AU; PS-BAS; *cf* KA Γ; H: **I** distraxerunt? *cf* NO, GR-I, PS-EUS-C, RUF, CAE>IS, KA Λ | ioseph 100*; HI: = 𝔊𝔐 eum 100². 102; Ω[SJ]: αυτον fnp Chr | — ismahelitis (H) M²: — τοις ισμαηλιταις 14 | XXX *cf* GR-I?, AM; HI q (Var); QU (Var); CAE s 89>IS; GR-T; *cf* PS-EUS-C; Λ[H]X²M*Ω[SM], Claudius Taurin. (PL 50,1012D), *cf* Vercellone 135f: τρηακοντα u[b]: <Mt 26,15 XXV *cf* AM | duxerunt 100². 102; H: = 𝔊𝔐 dederunt 100*: = 𝔙[w] perduxerunt? *cf* PS-AU | ioseph 100.102: = 𝔊𝔐 eum H: αυτον h

29 +est (H) Ψ[*DFM]: = 𝔊𝔐 | puteum (H) Σ[M] | vidit 100: = 𝔊 invenit 102; H: ευρεν 961 bx𝔄𝔈𝔖(mg) | ×× H: — εν τω λακκω 𝔈 Chr ad cisternam Ψ[B] (~ruben non invenit p. ad cist.) | conscidit 100 scidit 102; *cf* H

...(=E,S)... eius/ **102**:...(=H)...adquieverunt fratres eius/ **AM** Jos 14 (80,21): venite inquit vendamus Ioseph Ismahelitis 14 (82,11): tradamus Ioseph Ismahelitis, manus ...(=E)...iniectae (non sint nostrae intintinctae *V*) super eum **AU** loc 1,134 (528,1): manus...(=E)...super eum 1,135 (528,4): quoniam fr. noster et caro n. est **CY-G** hept 1,1166 (44): Iudas ait melius Iosepum vendere nummis/31 **QU** pro 1,37 (754A): venite, inquit unus ex fratribus, venumdemus Ioseph et non occidamus illum

28 28 **91.92.94**: LXX. viginti aureis **100**: /et transiebant...(=S)...extraserunt...(=S,E)...Ioseph (eum *m. 2 tiron. Not.*)...(E)...et dederunt (ded[x]erunt *corr. m. 2*) Ios. in Aeg./ **102**: /et trans. hom. Ismahelitae negoceantes (-tean-, -tian- *corr. m. 2*) et extrax. / Ioseph de laco (-cu *m. 2*) et tradederunt (tradid. *m. 2*) eum Hismahelitis .XX. aureis (argenteis *m. 2*) et dux. Ios. in Egyptum/ **AM** ep 2,19 (884B): qui cum esset a fratribus in servitutem venditus vel a negotiatoribus coemptus Jos 14 (81,11): ideo alibi viginti, alibi viginti et quinque aureis, alibi triginta invenimus emptum Ioseph **AU** Gn q 124 (66,3): quaeritur quare Ismahelitas scriptura, quibus a fratribus venditus est Ioseph, etiam Madianitas vocet **PS-AU** s Cai *I, 45,2 (65)* = s Cas *I, 162 (162a)*: hic invidia fratrum Hismahelitis puerulus venundatur; cuius fratres vel divitias nescientes vendiderunt, ut vilem mancipium (et vile m. *Cai*) in Egypto perducunt venalem **PS-BAS** cons 3 (1691B): quando filium eius Ioseph fratres in Aegypto vendiderunt/32 **CAE** s 89,2 (351,19): Ioseph posteaquam de cisterna levatur, Ismahelitis id est gentibus venditur (*cf* H) 89,2 (351,22): Ioseph per consilium Iudae triginta argenteis distrahitur (*cf* H) 89,2 (351,24): quod autem in diversis translationibus non aequali pretio Ioseph scribitur venundatus, sed alii dixerunt viginti argenteos, alii triginta... (< AM Jos) 93,2 (368,11): Ioseph distractus a fratribus, ab Ismahelitis conparatus est 93,3 (368,16): pro Ioseph viginti aurei dati sunt, pro domino triginta argentei (<?) **PS-EUS-C** *2,1 (1084B)*: distrahitur itaque Ioseph et tantum a comparatoribus accipiunt pretium, quantum dederunt et proditori Iudae **GR-I** tr 5 (50,3): ideo sic a fratribus distractus est sicut Christus a Iudaeis secundum carnem fratribus et a Iuda proditore **GR-M** Ez 2,9,19 (1055A): ab eisdem fratribus Ismaelitis est venditus, in Aegyptum ductus (*cf* H) Jb 5,84 (728A): hinc Ioseph fratres sui Ismaelitis transeuntibus vendiderunt (*cf* H) **GR-T** hist 1,9 (38,17): unde et inflammati invidia, triginta eum argenteis Ismahelitis in Aegypto transeuntibus vindedirunt (*cf* H) **HI** Mt 4 (193A): Ioseph non, ut multi putant, iuxta LXX interpretes viginti aureis venditus est, sed iuxta hebraicam veritatem viginti argenteis; neque enim pretiosior poterat esse servus quam dominus Phlm (613C): Ioseph fratres sui zeli stimulis incitati, Ismaelitis viginti aureis vendiderunt q (57,25): et vendiderunt Ioseph Ismahelitis XX (XXX β²) aureis: pro aureis in hebraeo argenteos habet; neque viliore metallo dominus venumdari debuit quam Ioseph **IS** Gn 30,8 (272B); q (50): de cisterna quoque levatus ille Ismaelitis (levatur ioseph et smaelitis *q*) id est gentibus venditur (< CAE s 89) Gn 30,8 (272C); q (50): ille (ioseph *q*) per Iudae consilium triginta argenteis distrahitur (<CAE s 89) **KA** Γ a 56 (78): ubi captus Ioseph a fratribus venditur, in Egyptum ab Ismaelitis ducitur Λ 67 (99): 24/et distractus est Ismahelitis **NO** pud 8 (19,9): distractus a fratribus Ismaelitis (a f. hismahelitis *K;* is a maledictis f. *Z*)/39,1 **PEL** Dem 5 (20C): qui primum a fratribus Ismaelitis in servum addictus est, ab eisque venditus a quibus se viderat adorandum **QU** pro 1,37 (754A): et vendiderunt Ioseph fratres eius Ismaelitis negotiatoribus euntibus in Aegyptum viginti (triginta *Ms. Re-*

καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. **30** καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Τὸ παιδάριον οὐκ

S et conscidit vestimenta sua et reversus est ad fratres suos et dixit puer non

H [30]„ scissis (scidit) vestibus × × pergens (pergensque) „ „ × (suos) × (et) ait „ „

ἔστιν· ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι; **31** Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ιωσηφ ἔσφαξαν ἔριφον

S est ego autem quo (εισ)πορευσομαι introibo × (E) et sumpserunt (accipientes) tunicam Ioseph et occiderunt haedum

H comparet et ego „ ibo × tulerunt autem × „ eius „ in sangui-

αἰγῶν καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι. **32** καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον καὶ

E caprarum (de capris) et inquinaverunt (εβαψαν) tunicam +εν sanguine(m) (S) et miserunt tunicam variam et

H nem haedi quem occiderant (cruentaverunt resperserunt) tinxerunt +in × mittentes × × qui

εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν καὶ εἶπαν Τοῦτον εὕρομεν· ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ υἱοῦ σού ἐστιν ἢ οὔ.

S intulerunt (εισηνεγκε) patri suo et dixerunt (ειπε) hanc invenimus cognosce (agnosce) si tunica fili tui × est aut non

H ferrent (ferret) ad patrem × „ dicerent (diceret) istam „ „ vide utrum „ filii „ sit × an „

33 καὶ ἐπέγνω αὐτὸν καὶ εἶπεν Χιτὼν τοῦ υἱοῦ μού ἐστιν· θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν, θηρίον

S et cognovit eam et dixit tunica fili mei est (E) bestia saeva comedit eum bestia

H quam × cum agnovisset (cognovisset) pater × ait „ filii „ „ fera mala pessima „ „ „

30 pergensque (H) $\Theta^{M*}P$: = (𝔊𝔐) | suos 100.102; $TM\Phi\Theta^{AMG^2}\Psi^{M}\Omega$: = 𝔊𝔐 × H: — αυτου egj | et 100.102; T^1: = 𝔊𝔐 | introibo 100.102: εισπορευσομαι i; *cf* εισπορευομαι s ibo H: πορευσομαι 961 abdejmoptvwc$_2$𝔄𝔙 Or-gr Chr Cyr | —ετι 𝔄𝔙: = 𝔐

31 et sumpserunt 100.102: **S**: και ελαβον α′θ′: = 𝔐 accipientes QU: = 𝔊 — autem (H) A*: — δε s*, σ′ | caprarum 100.102; AU: = 𝔊𝔐 de capris QU | inquinaverunt 100.102; QU cruentaverunt? AM Jos 15, *cf* Lc maculaverunt? *cf* RUF resperserunt? AM Jos 18 > IS; *cf* conspargitur GR-I? tinxerunt H; *cf* CY-G, PS-EUS-C: εβαψαν 32: = 𝔐 | +in CY-G; PS-EUS-C; H: + εν dfi^{a}npr𝔄: = 𝔐

32 ferret...diceret (H) GXΣ^T, 68, Claudius Taurin. (PL 50,1013A): *cf* εισηνεγκε...ειπε dp | istam PS-EUS-C | cognosce 100.102 agnosce? PS-EUS-C | — sit (H) Ψ^{B*}: — εστιν bk

33 eam 102: = 𝔊𝔐 × 100 | cognovisset (H) $\Lambda\Sigma XBA\Theta^{G*}P^{*}\Psi^{DFM}\Omega^{J}$, 68 | fera H; *cf* PS-EUS-C? | saeva 100 mala HI | + mala HI: + πονηρον dkmnpt𝔙^{w} | devoravit H; *cf* PS-BAS? | eum (H) Remigius

mig.) aureis **Remigius Antiss.** (PL 131,115A): in LXX habetur aureis, sed melius in hebraica veritate habetur XX argenteis; neque enim servus pretiosioris metalli pretio vendi debuit quo dominus (< HI q) **RUF** Ex *1,4 (149,16):* noster Ioseph (= *Christus*), ille qui distractus est XXX argenteis ab uno ex fratribus suis Iuda (Mt 26,15) **[TE]** Jud 10 (303,38): quod persecutionem a fratribus passus est et venumdatus in Aegyptum ob dei gratiam **TE** nat 2,8,10 (109,11): ab isdem fratribus per livorem venum in Aegyptum datur/39,1

29 29 **100**: /reversus...(=S)...sua/ **102**: /Reversus ...(=S)...invenit Ios. in lacum et scidit vest. sua/

30 30 **100.102**: /et reversus...(=S)...introibo/

31 31 **100**: /et sumpserunt...(=E)...aedum...(=E)... sanguinem/ **102**: /Et sumpserunt...(=E)...hedum capr. et inquin. tinicam sanguinem/ **AM** Jos 15 (82,19): ergo tunica eius...cruentata est...hanc tunicam Iudaeicae bestiae cruentaverunt 18 (84,14): quod haedi sanguine resperserunt tunicam eius Lc 5,107 (226,4): Ioseph tunica ad speciem dominici corporis cruentata est **AU** loc 1,136 (528,8): occiderunt haedum caprarum **CY-G** hept 1,1167 (44): 27/celatur genitor vestemque in sanguine tinctam **PS-EUS-C** *2,1 (1084A):* haedum autem occidentes tunicam Ioseph tingunt in sanguine haedi **GR-I** tr 5 (50,7): deinde tunica eius sanguine conspargitur ut interfectus a bestia putaretur **IS** Gn 30,7 (272B); q (50): resperserunt autem (—*q*) tunicam haedi sanguine (< AM Jos 18) **QU** pro 1,37 (754A): accipientes inquit haedum de capris fratres Ioseph inquinaverunt tunicam eius sanguine **RUF** Gn *15,3 (130,20):* tunicam Ioseph haedi sanguine maculatam

32 **100.102**: /et mis. tun. variam (varia *102*) et intulerunt (intul/lerunt *102*)...(=S)...fili (filii *102*) tui est aut non/ **PS-BAS** cons 3 (1691B): 28/et patri nuntium retulerunt dicentes/ **PS-EUS-C** *2,1 (1085A):* cum tunica illa sanguine tincta in manu Iacob est posita cum voce illa conficta: istam inquit invenimus, istam sanguine pollutam, agnosce cuius est tunica 32

33 **100**: /et cognovit (+ iacob pater iosephi tunica⟨m⟩ *m. 2 tiron. Not.)* et...(=S,E)...Ioseph/ **102**: /et cogn. eam et dixit: tunica...(=H)... **PS-BAS** cons 3 (1691B): /eum a bestia devoratum, tantum ei dolorem incusserunt/ **PS-EUS-C** *2,1 (1085B):* suspectus itaque Iacob est quia mortuus est Ioseph et esca factus est feris; nuntiaverunt enim fratres, testabatur et tunica **HI** Ez 6 (175A): bestia mala comedit eum, bestia mala rapuit Ioseph 33

ἥρπασεν τὸν Ιωσηφ. **34** διέρρηξεν δὲ Ιακωβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ
+πονηρον αυτον και διερρηξεν ×
E rapuit Ioseph et conscidit Iacob vestimenta sua et inposuit cilicium super
+mala (di)scidit vestimentum suum posuit saccum
H devoravit „ scissisque × vestibus × × indutus est cilicio ×
eum induit se

τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς. **35** συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
×
E lumbum suum et lugebat × eum diebus multis convenerunt autem omnes fili eius et
lumbos suos flebat filium suum × × congregati sunt accesserunt
H × × × lugens filium × suum multo tempore congregatis „ cunctis liberis „ ×
×

αἱ θυγατέρες καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακαλεῖσθαι λέγων ὅτι
× × ηθελησεν ×
E filiae et venerunt consolare eum et nolebat consolari dicens quia
× × ut consolarent(ur) noluit sed dixit quoniam
H × × × ut lenirent dolorem patris × noluit consolationem recipere et ait × ×
sed

Καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
descendo vadam ibo
E descendam ad filium meum lugens ad inferos (S) et flevit eum pater eius
post cum dolore +et gemens in infernum
H „ „ „ „ „ in infernum „ illo perseverante in fletu

Antiss. (PL 131,115C): αυτον mn

34 et conscidit 100: και διερρηξεν y: = 𝔐 scidit AM > IS; *cf* RUF, PS-BAS, H discidit? *cf* CY-G | — ιακωβ 𝔄 Chr½ | vestimenta sua 100; RUF; *cf* PS-BAS: = 𝔊𝔐 vestimentum suum AM > IS | inposuit 100: **S** posuit *cf* RUF induit se (H) O (= 102) operuit se? *cf* PS-BAS | cilicium 100; *cf* CY-G, H saccum RUF; *cf* HI ep 39 (Vers 35), PS-BAS | lumbos suos? RUF (Var): = 𝔐 | flebat? AM: *cf* 37,35 | ×eum 100: **S** filium suum RUF; *cf* AM > IS; *cf* PS-BAS; Ω^{SM}, 68: = 𝔊𝔐 ×× (H) Λ^{H} | diebus multis 100: **S** = 𝔊𝔐 ××? RUF

35 convenerunt 100: **S** congregati sunt AU; *cf* HI, H: **I** accesserunt *cf* PS-EUS-C | — cunctis (H) Claudius Taurin. (PL 50,1013A): — παντες m𝔈 Chr½ | et venerunt 100; AU: = 𝔊 ×× PS-EUS-C?; 102 < H: — και ηλθον 71 $\mathfrak{V}^{w}$ Chr: = 𝔐 | consolare (-ri) 100; AU ut consolarent(ur) 102; PS-EUS-C | nolebat 100: **S** = 𝔊 noluit 102; AU; H: **I**: ηθελησεν xy𝔙𝔈 Chr⅓ non potuit? AN | dicens 100.102; HI; AU: = 𝔊 sed dixit *cf* RUF; AN; *cf* sed (H) Ω^{SM} | quia 100; RUF quoniam AU × 102; HI; AN; PS-EUS-C; H: — οτι Chr⅓ | descendam 100.102; HI ep, Mc, Ps h; AU; PS-EUS-C; H: = 𝔊𝔐 descendo RUF vadam? HI Pel ibo? AN | post? AN | lugens 100; RUF; HI Ps h, ep 39; AU; AN; H lugens et gemens? HI ep 129, Pel, Mc cum dolore? PS-EUS-C | ad 100; HI Ps h, Mc, Pel, ep 129; PS-EUS-C in RUF; HI ep 39; AU; AN; H | inferos 100; HI Mc, Ps h infernum RUF; HI ep, Pel; AU; AN; PS-EUS-C; H | **S** 100

34 34 **100**: /et conˢcidit (*corr.m.2*)...(= E)... multis/ **AM** Jos 18 (84,20): meritoque Iacob posteritatis suae deplorans dispendia quasi pater filium flebat amissum...denique scidit etiam vestimentum suum **PS-BAS** cons 3 (1691B): /ut vestimenta propria scindens et squalore se sacci operiens filium amantissimum lugeret amissum **CY-G** hept 1,1169-1171 (44): discindit manibus vestem Rubenus (*lies* Iacobus) aduncis nigrantesque sibi cilicum circumdat amictus, adflictus luctu genitor perquirit amissum/36 **IS** Gn 30,9 (272C): dehinc Iacob posteritatis suae deplorans dispendia quasi pater filium lugebat amissum...denique scidit vestimentum suum (< AM Jos) **RUF** Gn *15,3 (130,21)*: ita ut scinderet vestimenta sua et poneret saccum super lumbum suum (-bos suos $A^{2}g$) et lugeret filium suum/

35 35 **100**: /Convenerunt...(= E)...consulare eum et nolebat consulari dic. quia discendam...(= E,S)...eius/ **102**:...(= H)...congregatis autem omnes filii eius et filiae ut consolarent eum et noluit consolari dic. Descendam...(= H)... **AN** Jb 1 (437C): a ceteris omnibus consolari non potuit sed dixit: ibo post filium meum lug. in infernum **AU** Gn q 125 (66,11): congregati sunt aut. omn. filii...(= E)...consolari eum 126 (66,15): et noluit consolari dicens quoniam...(= E)...in infernum **PS-EUS-C** *2,1 (1085C)*: cum omnes inquit filii et filiae accessissent ut consolarentur eum, non suscepit eorum consolationem *2,1 (1085D)*: dixit enim: descendam ad infernum cum dolore ad filium **HI** ep 39,4,1 (300,17): cum et Iacob Ioseph in sacco fleverit congregatisque ad se omnibus propinquis noluerit consolari dicens: descendam ad fil. m. lug. in infernum 39,4,2 (301,5): descendam ad fil. m. lug. in infernum 129,2,1 (165,3): lugens et gemens descendam ad infernum Mc 2 (330,2): lugens et gemens descendam ad inferos Pel 1,34 (528A): luget Iacob mortem filii sui Ioseph et multo tempore consolationem non recipit filiorum respondetque: lugens et gemens vadam ad infernum (*cf* H) Ps h 34 (185,4): dicit ad filios suos: lugens descendam ad inferos **RUF** Gn *15,3 (130,22)*: /nec vellet omnino consolari, sed diceret quia descendo ad fil. m. lug. in infernum

36 *cf* Gn 39,1 **91.92.94.95**: LXX. principi (*95;* -pe *91.92.94*) cocorum (quochorum *95*) **100**: /Madianei ...(= E)...cocorum *(darunter, unter der Spalte größere Rasur)*/ **AM** ep 2,19 (884B): itaque emptus in Aegypti partibus a servo regio, coquorum praeposito Jos 19 (85,11): venditus est ergo Ioseph, ductus in Aegyptum, emptus a praeposito coquorum **AU** Gn q 127 (66,23): et vendiderunt Ioseph in Aegyptum Petephrae spadoni praeposito coquorum. nolunt quidam (= *Hieronymus*) praepositum **36**

36 οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ιωσηφ εἰς Αἴγυπτον τῷ Πετεφρῃ τῷ σπάδοντι Φαραω. ἀρχιμα-
ismaelitae × × × × ~ archimagirum (cocorum)
E Madianei autem vendiderunt Ioseph in Aegyptum Petefreti spadoni Faraonis praeposito
Ismaelitae tradiderunt Aegypto × eunucho cuidam × ~ (praeposito) principi coccorum archima-
H „ × „ „ „ Aegypto Putiphar eunucho Pharaonis magistro
vero Aegyptum

γείρῳ. **38,1** Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατέβη Ιουδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο
φαραω
E cocorum factum est autem in illo tempore descendit Iudas a fratribus suis et abiit
Pharaonis ~ tempore illo × ×
giro
H militiae × × × × eo „ descendens „ „ „ „ × divertit

ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τινα Οδολλαμίτην, ᾧ ὄνομα Ιρας. **2** καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ιουδας θυγατέρα
× ανδρα τον × ×
E usque ad hominem quendam Odollamitem cui nomen erat Iras et vidit ibi Iudas filiam
× ×
H × „ virum × „ × nomine × Hiram viditque illic „ × „
×

ἀνθρώπου Χαναναίου, ᾗ ὄνομα Σαυα, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν. **3** καὶ συλλαβοῦσα
E hominis Channanei cui nomen erat Savva et accepit eam et intravit ad eam et concepit et
× nomine × introivit
H „ Chananei × vocabulo × Suae „ uxore accepta × ingressus est „ „ quae „ „
~ accepta uxore

ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Hρ. **4** καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν
× × × × × × × × × ×
παλιν συλλαβουσα
E peperit filium (S) et vocavit nomen eius Her et iterum concepit et peperit filium et vocavit
× × × × × × × × × ×
H „ „ vocavitque „ „ „ × rursum concepto fetu natum „ × nominavit
et vocavit rursumque vocavit

36 madianei 100; HI; H: = 𝔊𝔐 ismaelitae QU: ισμαηλιται dj(mg)npvc$_2$(mg)𝔈𝔖(mg): < 37, 25.27.28 | + vero (H) Claudius Taurin. (PL 50,1013B); Petrus Comestor (PL 198,1126D) | tradiderunt? *cf* PS-AU; PS-PHo | aegyptum 100; AU; PS-PHo (Var); CAMOΨ^{BD}, Claudius Taurin. (PL 50,1013B), Raban (PL 107,625B), Petrus Comestor (PL 198,1126D): = 𝔊 aegypto HI; QU; PS-PHo; IS q; H | — petefreti QU: — τω πετεφρη Phil | spadoni 100; AU; *cf* KA eunucho HI; H cuidam? QU × PS-PHo: — τω σπαδοντι 𝔈 Chr | — faraonis? AU ~ (praepos.) coc(c)orum ph. QU; PS-PHo: ~ αρχιμαγ. (του) φαραω 𝔄𝔙𝔈𝔖 Chr | praeposito cocorum 100; AM; AU; QU (coccorum < coccum); *cf* CY-G principi cocorum 91–95; PS-PHo; *cf* HI > Remigius, Petrus Com. archimagiro HI > Remigius, Petrus Com.

38,1 illo tempore 100; AU½ ~ tempore illo AU½: = 𝔊𝔐 | — et abiit usque AU | — εως 𝔄𝔙𝔈 Cyr-ed | virum H: *cf* ανδρα Cyr-ed | × H: *cf* τον m: = 𝔐 | erat 100: **S** × AU: **A** = 𝔊

2 ibi 100; H illic AU: **A** × (H) Σ^{M*}: — εκει ιουδας 𝔈 | cui nomen erat 100: **S**: *cf* 𝔊 ×nomine× AU | ~ accepta uxore (H) Σ^{O}Ω^{S}: *cf* αυτην] + sibi uxorem 𝔄 | intravit 100: **S** introivit AU

3 et vocavit 100; Λ^{L}Ω^{S} | ××××××××××× 100*: — αυτου ηρ και...το ονομα ns𝔈^{p}: Homoioteleuton

4 rursumque (H) Ω^{S} | παλιν συλλαβουσα m | vocavit 100; arelsc

coquorum interpretari qui graece ἀρχιμάγειρος dicitur, sed praepositum militiae cui esset potestas occidendi **PS-AU** s Cai *I,45,3 (65)* = s Cas *I,162 (162b):* venundatur igitur Ioseph castissimus in Egyptea domo, traditur Pharaoni regi fideliter serviturus **CY-G** hept 1,1172–1174 (44): 34/quem dudum acceptum semivir Faraonis habebat, auratas solitus mensas onerare tyranni lancibus et strepitu magnae gaudere culinae/38,27 **HI** q (57,28): Madianaei aut. vend. Ioseph in Aegypto Phutiphar (puthiphar γ; photifar φ) eunucho Pharaonis archimagiro: in plerisque locis archimagiros, id est cocorum principes, pro magistris exercitus scriptura commemorat; μαγειρεύειν quippe graece interpretatur occidere. venditus est igitur Ioseph principi exercitus et bellatorum, non Petefre, ut in latino scriptum est, sed Phutiphar (photifar φ) eunucho **IS** Gn 30,9 (272C): igitur Ioseph descendit in Aegyptum q (51): venundatur itaque Ioseph in Aegypto (< AM Jos) **KA** Γ 57 (78): ubi emitur Ioseph ab spadone in Egypto **Petrus Comestor** (PL 198,1126D): alii dicunt archimachero, id est principi cocorum (< HI q) **PS-PHo** *8,9 (134):* 4/quem et tradiderunt in Egipto (aegyptum *A*) Petephre (*A;* putifare *Edit.*, putifari *M* < H) principi coquorum Pharaonis et fecit apud eum annos quatuordecim **QU** pro 1,38 (754B): Ismaelitae vendid. Ioseph in Aegypto cuidam praeposito coc⟨c⟩orum Pharaonis (coccorum < coccum, nicht < coquus, siehe Erklärung) **Remigius Antiss.** (PL 131,115C): hunc alia translatio non magistrum militiae, sed archimagirum id est principem coquorum appellat (< HI q)

38,1 **100**: /Factum...(= E)...Iras/ **AU** Gn q 128 **38,1** (67,1): factum est autem in tempore illo, descendit Iud. a fr. suis (+ ✻✻✻ *Zycha*) ad hom. quendam Odollamitam, cui nom. Iras/ 128 (67,19): fact. est aut. in illo temp. **KA** Δ b 139 (89): ubi Iudas discedens a fratribus/ (*cf* H)

τὸ ὄνομα αὐτοῦ Αυναν. **5** καὶ προσθεῖσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηλωμ.
S nomen eius Aunan (E) et iterum concipiens et peperit filium et vocavit nomen eius Selom
H × × Onan tertium quoque adiecit × 〃 × quem appellavit × × Sela

αὐτὴ δὲ ἦν ἐν Χασβι, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. **6** καὶ ἔλαβεν Ιουδας γυναῖκα Ηρ τῷ πρωτοτόκῳ
E ipsa autem erat in Chasbin cum peperisset eos et accepit Iudas uxorem Her filio suo primogenito
H haec quo nato parere quando ultra peperit cessavit dedit autem ~ uxorem Iudas 〃 〃 maiori filio primogenito

αὐτοῦ, ἧ ὄνομα Θαμαρ. **7** ἐγένετο δὲ Ηρ πρωτότοκος Ιουδα πονηρὸς ἐναντίον
E mogenito cui nomen erat Thamar factus est autem Her primogenitus Iudae malignus ante
H suo Her × nomine × 〃 fuitque fuit autem 〃 maior 〃 〃 saevus pessimus nequam ante faciem in conspectu in conspectu ×

κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός. **8** εἶπεν δὲ Ιουδας τῷ Αυναν Εἴσελθε πρὸς
E dominum et occidit illum deus (S) dixit autem Iudas ad Aunan intra ad
H domini 〃 ab eo occisus est 〃 ergo autem 〃 〃 Onan filium suum ingredere 〃

τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ γάμβρευσαι αὐτὴν καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου. **9** γνοὺς
S uxorem fratris tui et nubes eam et suscita semen fratri tuo sciens
H 〃 〃 × 〃 duc 〃 ac excita 〃 fratris 〃 〃 cognito ille

5 iterum 100: **S**: *cf* 𝔊𝔐 × HI: — ετι bcdfps tertium H: *cf* υιον]+τριτον 31 | concipiens 100: < 38,3.4 adiecit HI: = (𝔊)𝔐 | ipsa 100: **S** = αὐτή haec HI: **O** = αὕτη | cum peperisset 100: **S** quando peperit HI: **O**
6 iudas uxorem 100: = 𝔊𝔐 ~ ux. iudas 102 | filio suo primogenito 100.102: **S**: τω υιω αυτου τω πρωτοτοκω 14.16.77.130 maiori filio suo? ZE: +υιω m | cui nomen erat 100.102: **S** cuius nomen est? ZE
7 factus est autem 100 fuit autem 102; T, Petrus Comestor (PL 198,1127B) fuitque H: *cf* και ην 1 Par 2,3 erat? RUF; AU: *cf* ην 1 Par 2,3 | maior? AU | malignus 100; *cf* ZE; RUF Rm, Ct; AU saevus AU pessimus 102; RUF Lv | ante dominum 100; AU ante faciem domini *cf* ZE in conspectu domini 102; H ××? RUF ante deum? IS | illum 100: **S** eum 102; RUF: **I**
8 autem 100.102; TΨ^{DF}: = 𝔊 | filium suum H: = 𝔙^{w} | — tui? *cf* ZE: — σου l | nubes 100 duc 102 | ac? ZE | suscita 100.102; *cf* H excita *cf* ZE | fratris ZE

2 2 **100**: /et vidit...(=E)...Channanei (*3. n m. 1 über Rasur*)...(=E)...eam/ **AU** Gn q 128 (67,3): /et vid. illic ...(=E)...Chananaei nomine Savam (fatiam *S*)...(=E)... introivit ad eam/ **KA** Γ a 58 (78): ubi Iudas accepit uxorem quae peperit ei filios Δ a 139 (89): de Iuda uxorem accipiente Δ b 139 (89): /Chananeam sibi uxorem sociavit
3 3 **100**: /et concepit...(=E,S)...eius (*nachgetragen*) Her (*am unteren Rand mit Verweisungszeichen*)/ **AU** Gn q 128 (67,5): /et conc. et pep. filium et cetera **ZE** 2,14,1 (186): Iudas tres liberos habuit: Her/
4 4 **100**: /et iterum...(=S)...nomen (et...nomen *am unteren Rand mit Verweisungszeichen*) eius Aunan/ **ZE** 2,14,1 (186): /Aunan/
5 5 **100**: /et iterum...(=E)...eos/ **HI** q (58,11): et adiecit et...(=E)...haec aut. erat in Chazbi quando peperit eos. verbum hebraeum hic pro loci vocabulo positum est, quod Aquila pro re transtulit dicens: et vocavit nomen eius Selom; et factum est ut mentiretur in partu, postquam genuit eum. postquam enim genuit Selom, stetit partus eius; Chazbi ergo non nomen loci, sed mendacium dicitur **ZE** 2,14,1 (186): /Selon/
6 **100**: /et accepit...(=E)...Chamar/ **102**:...(=H) ...et accepit uxorem Iudas...(=E)...Hamar/ **KA** Γ 59 (78): ubi Iudas accepit uxorem filio suo Δ 140 (89): de Thamar (+quam iudas filio suo dedit *V*) **ZE** 2,14,1 (186): /hic mulierem, cuius nomen est Thamar, accepit uxorem maiori filio suo/
7 *cf* 1 Par 2,3 **100**: /Factus...(=E)...deus/ **7**
102: /fuit...(=E)...pessimus in conspectu domini et occ. eum deus/ **AU** Fau 22,84 (687,7) > **IS** Gn 29,2–4 (268B): quorum unus erat malignus vel (—mal. v. *IS*) saevus ante dominum (deum *IS*)...ideo maior dicitur malignus ille...nomen quoque maioris qui vocabatur Er **RUF** Ct *2 (150,2)*: vel illi quem occidisse dicitur deus quia malignus erat/9 Lv *5,4 (342,26)*: talis fuit et ille filius Iuda qui dicebatur Her, quod interpretatur pellis; propterea et (—*Pd;* et her *q, Del.*) pessimus erat et occ. eum deus Rm *6,6 (1068C)*: quia occidit deus Her filium Iudae quoniam malignus erat **ZE** 2,14,1 (186): /qui filius cum maligne domini ante faciem versaretur, scriptura teste a deo perhibetur occisus/
8 **100.102**: /Dixit...(=S)...nubes (*100;* duc *102*) **8**
...(=S)...tuo/ **AU** Gn q 128 (67,11): nam Thamar nurum suam mortuo primogenito suo alteri filio dedit **ZE** 2,14,1 (186): /secundo imperat ut intret ad fratris uxo-

δὲ Αυναν ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγίνετο ὅταν εἰσήρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ
αυτου εγενετο +δε εισηλθεν
S autem Aunan quia non eius erit semen et factum est cum introisset ad uxorem fratris
ipsi factum est autem ingressus
H × sciens × „ sibi nasci filios × × × introiens „ „ „
autem

αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 10 πονηρὸν δὲ
+το σπερμα
S sui (E) effudit super terram ne daret semen fratri suo (S) malignum autem
(pro)fundebat in (I) pessimum „
semen suum fudit
H „ semen fundebat in „ „ liberi fratris nomine nascerentur et idcirco
effudebat semen

ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ ὅτι ἐποίησεν τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσεν καὶ τοῦτον. 11 εἶπεν δὲ
αυτον ο θεος
S visum est ante dominum quod hoc fecisset et mortificavit et hunc (S) dixit autem
deum
I „ „ in conspectu domini „ fecisset hoc „ occidit eum deus
illum
H percussit eum dominus quod rem detestabilem faceret quam ob rem dixit
fecisset

Ιουδας Θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ Κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου, ἕως μέγας γένηται Σηλωμ
S Iudas ad Thamar nurum suam sede vidua in domo patris tui donec grandis fiat filius
~ in domo patris tui vidua quousque crescat ~ Selon
H „ × „ nurui suae esto „ „ „ „ „ „ crescat Sela
~ filius

ὁ υἱός μου· εἶπεν γάρ Μήποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος ὥσπερ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελθοῦσα δὲ
δε μη +και
S meus Selon dixit autem ne forte moriatur et hic sicut frater eius abiit autem
filius meus etiam ipse
H filius meus timebat enim „ × et ipse moreretur „ fratres „ quae abiit
meus Sela +et frater

9 sciens 100; H cognito 102 | autem 100.102; CΣ^{OM}BΘP^{2}ΨΩ^{M}, Guibert (PL 156,263A): = 𝔊 | eius 100: αυτου bw ipsi 102: = 𝔊 | factum est 100.102: εγενετο abcdfiklmnoprvxc$_2$𝔙𝔊 Or-gr: (Hexapla) ×× H: — εγινετο 𝔈 Phil | et f. est 100: = 𝔐 f. est autem 102: + δε ci* | c. introisset 100.102: εισηλθεν abcfikmorvxc$_2$𝔈 Phil: (Hexapla) ingressus? ZE | effudit 100 (et fodit). 102: **S** fundebat AU$^{2/3}$; *cf* H profundebat RUF semen suum fudit? ZE effudebat semen (H) ΣT: + το σπερμα 32 𝔄𝔈^{c} perdidit? *cf* AU$^{1/3}$: διεφθειρε α′σ′ | super 100.102: **S** = 𝔊 in ZE; RUF; AU; H: **I**

10 **S** 100; *cf* ZE **I** 102 | malignum 100; ZE pessimum 102 | dominum 100; *cf* 102, H: *cf* κυριου τ. θεου dnp: = 𝔐 deum *cf* ZE: = 𝔊 | mort. et hunc 100; *cf* ZE: = 𝔊𝔐 occidit eum (illum AU) deus 102; AU: αυτον ο θεος f: < 38,7 | fecisset (H) Claudius Taur. (PL 50,1014C)

11 vidua in domo patris tui 100; H: = 𝔊𝔐 ~ in domo p. t. vidua *cf* ZE?; AP-V | donec 100; H quousque AP-V | grandis fiat 100: = 𝔊 crescat AP-V; H | filius meus selon 100; Ψ^{B} ~ selon fil. m. AP-V; H: = 𝔊𝔐 | timebat... moreretur H > AU; *cf* ZE?: — ποτε h* | autem 100: δε b enim H: = 𝔊𝔐 | et hic 100: = 𝔊 etiam ipse? ZE et ipse H > AU | +et (H) CΧΣ: + και 961 DEbdfgi$^{a?}$jkhlnopstvwc$_2$ Cyr-cod | frater 100; M*Φ fratres H: = 𝔊𝔐

rem ac semen excitet fratris/ 2,14,3 (188): Aunan autem secundus frater Iudaicus est populus cui praecipitur ut semen excitet fratris

9 9 **100**: /sciens...(= S)... sui et fodit super...(= E)... suo/ **102**: /Cognito aut. Aunon quia non ipsi erit semen, factum est autem...(=S,E)...suo/ **AU** Fau 22,84 (687,8) > **IS** Gn 29,2-5 (268B): alter in terram fundebat (+semen *IS*) ne semen daret ad fecundandam Thamar...qui fundebat in terram...sequentis autem nomen qui vocabatur Aunan (autnam *LSGP;* onan *IS*)...id perdat in terra **RUF** Ct *2 (150,3):* 7/eum scilicet qui accepta semina scientiae naturalis posteritati invidens profundebat in terra **ZE** 2,14,1 (186): /qui ingressus semen suum fudit in terram/ 2,14,3 (188): at ille semen suum fudit in terram ...semen ergo suum fudit in terram

10 10 **100**: /malignum...(= S)...hunc/ **102**: /pessimum...(= I)...deus/ **AU** adu 2,12 (396,17): quod faciebat Aunan (onan *VEMNRSbd*) filius Iudae et occidit illum propter hoc deus **ZE** 2,14,1 (186): /quod cum deo malignum quoque videretur, pari eum morte damnavit/

11 **100**: /Dixit...(= S)...sui/ **102**: /Dixit...(= S)... **11** suam: esto...(= H)... **AP-V** Jub *41,5-6 (48a): (Lücke) ⟨Ta⟩*mar nurrum suam: sede in domo p. t. vidua, quousque crescat Selon fil. m., et dabo te illi in uxorem; et crevit et non permisit Batsuae uxor[i] Iuda Selon filium suum accipere illam/ **AU** Gn q 128 (67,12): quo etiam mortuo expectavit ut cresceret tertius; et cum crevisset, nec illi eam dedit timens ne et ipse moreretur (*cf* H) **ZE** 2,14,1 (186): /coniunctionem autem tertii filii apud nurum per aetatem excusat, deterritus ne etiam ipse similiter moreretur; praecepitque mulieri ut in domo patris sui vidua permanens nuptias maturas exspectet/

Θαμαρ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. **12** Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι καὶ ἀπέθανεν
S Thamar et sedit in domo patris sui repleti sunt autem dies et mortua est
H × „ habitavit „ „ „ „ evolutis „ multis diebus ⁄ „ „

Σαυα ἡ γυνὴ Ιουδα· καὶ παραληθεὶς Ιουδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας
+θυγατηρ Bethsuae
S Savva uxor Iudae (E) et consolatus Iudas ascendit ad tonsores qui tondebant
H filia Suae „ „ qui post luctum consolatione suscepta ascendebat „ „ ⁄ ⁄
×

τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ Ιρας ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ Οδολλαμίτης, εἰς Θαμνα. **13** καὶ ἀπηγγέλη
E oves eius ipse et Iras pastor eius Odollamites in Thamna et nuntiatum est
H ovium suarum „ „ Hiras opilio gregis Odollamita „ Thamnas nuntiatumque „

Θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ λέγοντες Ἰδοὺ ὁ πενθερός σου ἀναβαίνει εἰς Θαμνα κεῖραι τὰ πρόβατα
E Thamari nurui eius dicentes (S) ecce socer tuus ascendit in Thamna tondere oves
H Thamar × × × quod × „ illius ascenderet „ Thamnas ad tondendas „

αὐτοῦ. **14** καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς περιεβάλετο θέριστρον καὶ ἐναλλω-
+ωστε ⁄ ⁄
S suas et deposuit vestimenta viduitatis ⁄ ab se et induit se aestivalia et compo-
abstulit vestem ⁄ ⁄ cooperuit ⁄ pallio (ad)or-
vestes optimas
A „ depositis vestimentis „ suae a „
H × quae „ viduitatis vestibus ⁄ ⁄ ⁄ ⁄ adsumpsit theristrum „ mutato

12 — multis (H) 1 Hs Vercellone 137 | mortua] defuncta? *cf* AM | bethsuae? AP-V: ≺ 𝔐 filia suae H: + θυγατηρ ac(km)x𝔄𝔙; sub ※: = 𝔐 — filia (H) Λ$^{1/2}$ΣΒΤ^{2}ΜΦ^{Pw}ΘΑΜ^{cg}ΡΨ𝔔: = 𝔊 | ascendit 100; HI; AP-V; 𝔔^{s}: = 𝔊 cum iret? AU: *cf* ivit 𝔄 cum pergeret? ZE | προς Egj𝔅 | ad tonsores qui tondebant ov. eius 100: Dublette ad eos qui tondebant ov. eius HI: = 𝔊 ad × tondendas ov. suas? *cf* ZE; AU; ut tonderet ov. suas? AP-V: επι του κειραι f; *cf* 𝔄: *cf* 38,13 ad tonsores H: = 𝔐 | ipse…odoll. 100; HI; *cf* H: = 𝔊𝔐 ×××××? ZE; AP-V cum suo pastore odollamite cui nomen erat iras? AU: *cf* 38,1

13 nuntiatum 100; *cf* ZE; AU; H indicatum AP-V | ~ nurui eius thamar AU (Var) | ×× ZE? AP-V; H: τη νυμφη αυτου sub ÷: — 𝔐 | — dicentes AP-V?; H: λεγοντες sub ÷ | + quia? AP-V | ascenderat (H) Φ^{AV}: αναβη AEbegjvwy𝔅^{ip} | tondere 100 ut tondeat AP-V | ~ ut tondeat oves suas in tamnata? AP-V: *cf* 38,12

14 **S** 100; *cf* ZE **A** AU | deposuit…et 100; *cf* ZE½: = 𝔐 abstulit…et AP-V depositis AU; H: *cf* 𝔊 exposuit? ZE½ | vestem? ZE | × 100; ZE; H: = 𝔊 suae AU; AP-V: + ωστε 961* acdegijkmnorxc$_2$ 𝔄𝔙𝔖 Chr (961* cdnr* Chr — αφ εαυτης): (Hexapla) - 𝔐 | ab se 100; AU; AP-V (~ a se vest. vid. suae): = 𝔊𝔐 ×× ZE?; H; *cf* AU loc: — αφ εαυτης 961* cdnr*𝔈 Chr | induit se 100; AP-V | induit × ZE cooperuit se CY | aestivalia 100 (vestivalia); ZE pallio CY: **K**? velamento? TE (Vers 15); *cf* velamine? ZE (Vers 15) vestes optimas? AP-V | composuit se 100; *cf* ZE adornavit CY; *cf* AM (Var): **K** ornavit se *cf* AM; AP-V; *cf*

12 12 **91.94**: LXX. mortua est Sua uxor Iudae (iude *91*) **91.92.94**: LXX. pastor **100**: /repleti…(=S)… Auna uxor Iudae et consulatus…(=E)…Thamna/ **AM** Lc 3,18 (111,13): 14/posteaquam defunctam eius cognovit uxorem **AP-V** Jub *41,7-8 (48a)*: /et mortua es/t) Bethsuae uxor Iuda…et…ascendit Iudas ut tonderet oves suas in Tamnasar/ **AU** Fau 22,85 (689,8): ipse Iudas cum iret ad tondendas oves suas in Thamna 22,85 (689,12): venit autem cum suo pastore Odollamite cui nomen erat Iras **HI** q (58,20): et consolatus Iudas asc. ad eos qui…(=E)…Hiras (thyras βγ; thiras φ) pastor eius Odollamites (adollamites γ). pro pastore amicus legitur, sed verbum ambiguum est, quia isdem literis utrumque nomen scribitur, verum amicus re, pastor ro legitur **KA** Γ b 57 (78): ubi uxor Iude moritur **IS** On 29,11 (269C): iste Iudas cum iret ad tondendas oves suas in Thamna (< AU) 29,12 (269C): venit autem cum suo pastore Odollamite cui nomen Hiras (< AU) **ZE** 2,14,1 (186): /cum res sic se haberet, eius uxor moritur; qui consolatus cum ad oves tondendas pergeret suas/ 2,14,4 (189): Iudas amittit uxorem…quod autem inquit consolatus est …ad oves suas tondendas pergit

13 **100**: /et nuntiatum…(=E,S)…suas/ **AP-V** Jub *41,8 (48a)*: /et indicatum est Tamar quia ecce soc. t. asc. ut tondeat ov. suas in Tamnata/ **AU** loc 1,137 (528, 12): et nunt. est Thamar (tamar C) nurui (nuri C) eius (~ n. e. th. *Lbd*) dicentes: dicendum autem fuit: nuntiaverunt dicentes **ZE** 2,14,1 (186): /atque hoc Thamari nuntiaretur/ **13**

14 **100**: /et deposuit…(=S)…vestivalia…(=S,E)… Asnan quae est in transitu Thamnan (t *m. 1 nachträglich*) …(=S)…uxorem/ **AM** Lc 3,18 (111,12): Iudam consilio praevertit ut se eidem offerret ornatam/12 3,18 (111,15): non meretricio studio quasi meretrix ornata (*PαBC*; adornata *rel.*) est **AP-V** Jub *41,9 (48a)*: /et abstulit a se vestimenta viduitatis suae et induit se vestes optimas et ornavit se et sedit secus portam iuxta viam Tamnatae/ **AU** Fau 22,84 (688,2): eum maritum Thamar non accipiebat (*cf* H) 22,86 (690,6): Thamar habitum mutet (*cf* H) **14**

πίσατο καὶ ἐκάθισεν πρὸς ταῖς πύλαις Αιναν, ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ Θαμνα· εἶδεν γὰρ ὅτι
S suit se (E) et sedit ad portam Aenan quae est in transitu Thamnan (S) vidit enim quod
navit secus × × × iuxta viam
H habitu × „ in × bivio itineris quod ducit Thamnam × × eo „

μέγας γέγονεν Σηλωμ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. **15** καὶ ἰδὼν αὐτὴν
S grandis factus esset Selom ille autem non dedit eam ei uxorem et videns eam
K „ cum adspexisset „
× conspexit illa*m*
H crevisset Sela et non eum accepisset maritum quam cum vidisset

Ιουδας ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν.
S Iudas putavit illam esse furnicariam cooperuerat enim faciem suam et non cognovit eam
aestimavit eam × perfornicariam vela*verat* agnov*it*
K „ visum est ei meretricem esse
H „ suspicatus est × esse meretricem operuerat „ vultum suum ne cognosceretur
eam ~ meretricem esse agnosceretur

16 ἐξέκλινεν δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ· οὐ γὰρ ἔγνω
× × × εισελθω
S devertit autem ad eam × et dixit ei patere me introire ad te nesciebat enim
ad illam × × introibo
H ingrediensque „ „ × × ait × dimitte „ ut coeam tecum „ „
et dixit

ὅτι ἡ νύμφη αὐτοῦ ἐστιν. ἡ δὲ εἶπεν Τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσέλθῃς πρός με; **17** ὁ δὲ εἶπεν
~ δωσεις μοι και
S quod nurus ipsius esset quae dixit quid mihi dabis si introieris ad me qui dixit
et
H „ „ sua „ qua respondente „ „ „ ut fruaris concubitu meo × „
eius ~ dabis mihi qui

se expinxerat et ornaverat TE | **E** 100; HI q; *cf* AU: = 𝔊(𝔐) | secus AP-V | ×××AP-V: — αιναν η εστιν 𝔈 bivio itineris H: *cf* HI q, Targum, Syr. | iuxta viam? AP-V | **S** 100
15 **S** 100; *cf* ZE **K** CY | ×conspexit? CY (Var) | illa⟨m⟩ CY (Var) | putavit 100; *cf* ZE; AM; *cf* HI (Vers 21): **E** aestimavit? AP-V visum est CY; *cf* TE | illam 100 eam AP-V; Ω^{S} | esse furnicariam 100; *cf* ZE½ ×fornicariam AP-V perfornicariam ZE½ meretricem esse CY; *cf* AM, HI (Vers 21); Ω^{S}; *cf* H: = 𝔊 quaestui sedere, quaestuariam? TE | velaverat? *cf* ZE, TE | agnovit *cf* AU; agnosceretur (H) $\Theta^{AMG^2\Omega M^2}$
16 — την οδον f | et 100; AP-V; Ψ^{F}: = 𝔊𝔐 | dixit 100; AP-V; Θ^{G} | ei 100: = 𝔊 ad illam AP-V × H: — αυτη 𝔄 Phil: = 𝔐 | patere me 100: = 𝔊 ××AP-V | introire 100: = 𝔊 introibo AP-V: εισελθω c_2^*: = 𝔐 | eius (H) Σ^{TO} | ~ dabis mihi (H) agrelsc: ~ δωσεις μοι Dackmoxc$_2$𝔄𝔙: Hexapla = 𝔐
17 qui 100; Θ^{AM}: = 𝔊 et? AP-V: και d𝔄𝔈: = 𝔐 | ego 100: = 𝔊𝔐 × AP-V; H: — εγω 𝔙 | tibi

22,86 (690,18): sedens cum hoc habitu ad portam Aenan vel Enaim **Gn** q 129 (68,11): et depositis...(=A)...se loc 1,138 (528,14): et depositis...(=A)...se: quid minus esset, si non adderetur 'a se' **CY** te 3,36 (148,18): Thamar cooperuit se pallio et adornavit/ **CY-G** cen 60 (878): Thamar colorinam (coloriam L,V_2E) 126 (884): auratam Thamar **HI** q (58,25): et sedit ad portam Enan (aenan φ) quae est in transitu Thamna. sermo hebraicus enaim transfertur in oculos; non est igitur nomen loci, sed est sensus: sedit in bivio sive in compito, ubi diligentius debet viator aspicere quod iter gradiendi capiat **IS** Gn 29,7 (268C): eum Thamar maritum non accipiebat (< AU Fau) 29,15 (270A): Thamar habitum mutat (< AU Fau) 29,16 (270B): sedens cum hoc habitu ad portam Henam vel Henaim (< AU Fau) **TE** cul 2,12 (92,16): Thamar illa, quia se expinxerat et ornaverat/ **ZE** 2,14,1 (186): /quae Selon viderat maturum, ei nec tamen nupserat, vestem viduitatis exponit, aestivalia induit, semet decore componit locoque constituit, Iudas qua fuerat transiturus/ 2,14,4 (189): vestem viduitatis deposuit...aestivalia induit. aestiva vestis, fratres, et munda est et exacta
15 15 **100**: /Et videns...(=S)...eam/ **AP-V** Jub *41,10 (48a)*: /et cum advenisse[n]t Iudas invenit eam et aestimavit eam fornicariam/ **AM** Lc 3,18 (111,20): iste qui meretricem putavit **AU** Fau 22,86 (690,20): a non agnoscente fetatur **CY** te 3,36 (148,19): /et cum adspexisset (cum adsp.] conspexit *B*) eam (illa *B*) Iudas, visum est ei meretricem esse **IS** Gn 29,17 (270B): a non agnoscente fetatur (<AU) **TE** cul 2,12 (92,17): /idcirco Iudae suspicione visa est quaestui (—*A*) sedere adeoque sub velamento latebat, habitus qualitate quaestuariam mentiente *(Kroymann falsch)* **ZE** 2,14,1 (186): /at ille visam mulierem fornicariam putat, quae pudoris integritatem faciem velando monstrabat/ 2,14,4 (189): igitur ne cognoscatur, faciem velamine obscurat 2,14,4 (190): non cognoscitur a socero...perfornicariam (*R;* forn. *rell.*) putat
16 **100**: /devertit...(=S)...me/ **AP-V** Jub *41,10–11 (48a)*: /et dixit ad illam: introibo ad te. illa dixit: intra. et introivit ad eam. et dixit illi: da mihi mercedem meam/ 18.17 **ZE** 2,14,1 (187): /interpellat eam, poscit ingressum/ **16**
17 **100**: /qui...(=S)...mittas/ **AP-V** Jub *41,12 (48a)*: 16.18/et dixit ad illum: da mihi ea, quousque transmittas mercedem meam. et dixit Iudas: transmitto tibi **17**

Ἐγώ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων. ἡ δὲ εἶπεν Ἐὰν δῷς
× ~ αποστελλω σοι + εξ × ποιμνιων +μοι
S ego tibi mittam haedum de capris de gregibus quae dixit si dederis
× transmitto tibi × × at illa et + ad illum × da mihi
H × mittam tibi „ × × „ „ rursum illa dicente patiar quod vis „ „ mihi

ἀρραβῶνα ἕως τοῦ ἀποστεῖλαί σε. 18 ὁ δὲ εἶπεν Τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω; ἡ δὲ
τι ~ σοι τον αρραβωνα
S arram donec mittas qui dixit quam arram tibi dabo quae autem
pignus quousque transmittas et dixit ille pignus
H arrabonem „ „ quod polliceris ait Iudas quid vis tibi pro arrabone dari × ×
~ pro arrabone tibi

εἶπεν Τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον καὶ τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ ἔδωκεν
× × ×
S dixit (E) anulum tuum et monile et virgam (S) quam habes in manu tua et dedit
~ monile tuum et anulum baculum qui est
H respondit „ „ „ armillam „ baculum quem manu tenes × × ×
× +in

αὐτῇ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ. 19 καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθεν καὶ
× +ταυτα αναστας
S ei haec et intravit ad eam et concepit in utero ab eo et surgens abiit homo et
ea illi introivit × × ex
H × × ad unum igitur coitum × „ × × mulier „ „ „ × de-

περιείλατο τὸ θέριστρον ἀφ᾽ ἑαυτῆς καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς. 20 ἀπέστειλεν
×
S illa abstulit aestivalia ab se et induit vestimenta vidualia × misit
amictum viduitatis viduitatis vestem transmisit
H positoque habitu quem adsumpserat × induta est viduitatis vestibus × „
~ vestibus viduitatis

mittam 100: = 𝔊 ~(trans)mitt. tibi AP-V; H: ~ αποστελω σοι 𝔄(𝔈𝔖) | mittam 100; *cf* ZE; H: = 𝔊𝔐 transmitto AP-V: αποστελλω ADEchknoqsuc$_2$𝔈𝔖 | de capris 100: *cf* + εξ m: < 38,20 ×× ZE?; AP-V; H: — αιγων d | gregibus 100; H: ποιμνιων nc$_2$ | quae 100; at illa? ZE: = 𝔊 et? AP-V: = 𝔈 = 𝔐 | + ad illum? AP-V: = 𝔙^{ipe}𝔈 | si dederis 100: = 𝔊𝔐 si dederis mihi H: + μοι b𝔙^{w}: = paläst. Targum, Syr. ×da mihi AP-V: = 𝔈 | arram 100 pignus? ZE; *cf* RUF (Vers 18) arrabonem H | donec mittas 100; H quousque transmittas AP-V
18 qui dixit 100 et dixit ille? AP-V | quid H: τι l | arram 100 pignus? *cf* ZE (Vers 17), RUF pro arrabone H | tibi pro arrabone H: ~ σοι τ. αρρ. o ~pro arr. tibi (H) P: = (𝔊) | ~ monile...anulum ZE; *cf* AM (Erklärung) ½: *cf* 38,25 | anulum signatorium? CY-G; *cf* signaculum AM (Erklärung): *cf* την σφραγιδα α′ | —et (H) Rupert (PL 167,517C): – και r | virgam 100; ZE; AM; AU baculum AP-V; H | quam habes 100 qui est AP-V | in 100; AP-V; ΣΨ^{B}, Rupert (PL 167,517C): = 𝔊𝔐 | et dedit ei haec 100; AP-V (ea illi): + ταυτα l ××××: = 𝔄 | intravit 100 introivit AP-V (Vers 16) | in utero 100; ZE: = 𝔊 ×× AP-V; H: *cf* 𝔐 | ab 100 ex AP-V
19 surgens...(homo) 100; *cf* AP-V: αναστας A*Ei*lostvc$_2$* surgens (sc. Thamar) H: = 𝔊𝔐 | vestimenta vidualia 100 amictum viduitatis? AM viduitatis vestem? ZE ~ vestibus viduitatis (H) A | — αυτης 𝔙^{w}
20 misit 100; *cf* ZE, AU; H: E transmisit *cf* HI (Vers 21); AP-V | de capris 100: = 𝔊𝔐 ×× AP-V; H:

edum/ **ZE** 2,14,1 (187): /missurum se promittit haedum. at illa promissi expetit pignus, magis illo contenta quam praemio/ 2,14,4 (190): haedum ei promittit

18 18 **100**: /qui...(=S,E)...monilae...(=E,S)...eo/ **AM** Lc 3,20 (112,23): quod anulum et monile accepit et virgam...accipere ornamentum signaculum potestatem, factorum signaculum, pectoris ornamentum, regiae libertatis insigne **AP-V** Jub *41,11-12 (48a):* 16/et dixit ille: non est in manu mea nisi anulus quem habeo in digito meo et munile et baculum qui est in manu mea/17/et dedit ea illi, et fuit cum ea, et concepit ex eo/ **AU** Fau 22,86(690,22): accepit in occulto anulum monile et virgam **CY-G** cen 218 (893): anulum signatorium Thamar **IS** Gn 29,17 (270C): accepit in occulto annulum monile et virgam (<AU) q (50): annulum fidei et virgam crucis **RUF** Ct *2 (156,21):* haec ipsa species monilis etiam in genesi memoratur a Iuda patriarcha Thamar nurui suae, quando cum ea quasi cum meretrice concubuit, data...futurae perfectionis haec dedit pignora et istud oboedientiae monile cervici eius imposuit **ZE** 2,14,1 (187): /accepitque ab eo eius monile anulum virgam; tumque negotio confecto, conceptu signata, quem verae fornicariae habent perosum ac semper vitant/ 2,14,4 (190): denique expetisse atque accepisse describitur monile anulum virgam...monile ...virga...anulus quoque...quod convenit cum ea...Thamar concepit in utero

19 **100**: /et surgens...(=S)...vidualia/ **AM** Lc 3,18 (112,5): amictum viduitatis sumsit a coitu **AP-V** Jub *41,13 (48b):* /et abiit Iudas ad oves/ **ZE** 2,14,1 (187): /viduitatis vestem rursus accepit/ 2,14,4 (190): **19**

δὲ Ιουδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ τοῦ Οδολλαμίτου κομίσασθαι τὸν ἀρραβῶνα
S autem Iudas haedum de capris per manum pastoris sui Odollamitis ut referret arram
H „ „ „ × × de „ × manu pastorem suum × Odollamitem „ reciperet pignus

παρὰ τῆς γυναικός, καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν. **21** ἐπηρώτησεν δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου
S a muliere (E) et non invenit eam (S) interrogavit autem viros qui de loco erant
H quod dederat mulieri qui cum „ invenisset „ et interrogavit „ × homines × × loci × loci ×

Ποῦ ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αιναν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ; καὶ εἶπαν Οὐκ
+εκεινου +και ειπε
S ubi est fornicaria quae erat ad Ina in via et dixerunt non
+illius dicens erat scortum +illa +illi
H illius „ „ mulier „ sedebat in bivio × × × respondentibus cunctis „

ἦν ἐνταῦθα πόρνη. **22** καὶ ἀπεστράφη πρὸς Ιουδαν καὶ εἶπεν Οὐχ εὗρον, καὶ οἱ ἄνθρωποι
ανδρες
S erat hic fornicaria et reversus est ad Iudam et dixit non inveni (X) illam sed et viri
est
H fuit in loco isto meretrix × „ „ „ „ „ „ ei „ „ eam „ „ homines
reversusque × ×

οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσιν μὴ εἶναι ὧδε πόρνην. **23** εἶπεν δὲ Ιουδας Ἐχέτω αὐτά,
× × +εκεινου και ειπεν
X × × loci illius dixerunt non esse in illo loco fornicariam et dixit Iudas habeat illa
H × × „ „ „ mihi numquam ibi sedisse scortum × ait „ „ sibi
~ sedisse ibi

ἀλλὰ μήποτε καταγελασθῶμεν· ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον, σὺ δὲ οὐχ εὕρηκας.
καταγνωσθωμεν
X sed ne forte deridat nos × × × × × × × × × × ×
H certe mendacii nos arguere non poterit ego × misi haedum quem promiseram et tu non invenisti

— εξ αιγων 961 Phil | per manum 100 de manu AP-V | — suum (H) MΦ^{AZGVP}Θ$^{M^2}$P*Ψ^{*M}: — αυτου o Phil
21 interrogavit autem 100: = 𝔊 et interr. AP-V: = 𝔐 interr.× H: — δε f | qui de loco erant 100: = 𝔊 ××loci×illius AP-V; H: — τους εκ acmoxc$_2$𝔄𝔙𝔈𝔖, Hexapla = 𝔐; + εκεινου 𝔙 | + dicens AP-V: + και ειπεν (αυτοις) (Dack)l(mosxc$_2$𝔄l)𝔈^{et}(𝔖); (sub ※): = 𝔐 | est HI; AP-V; H: = 𝔊 erat 100: Fehler < folgendem 'erat' | fornicaria 100; ZE; AP-V scortum? HI | + illa? AP-V: *cf* 𝔐 | + illi? AP-V | erat 100; *cf* ZE: = 𝔊 est AP-V: = 𝔙𝔈
22 **S** 100 **X** *cf* AP-V | reversusque (H) BT*Ψ^{F}: = 𝔊𝔐 | revertens indicavit iudae dicens? AP-V; *cf* reversus × ad iudam × dixit (H) Σ^{T} | illam? AP-V; eam H: < 𝔐 | viri *cf* AP-V: ανδρες degjnp: < 38,21 | — οι εκ 𝔄𝔙𝔈: = 𝔐 | + εκεινου 𝔙^{w} | ~ sedisse ibi (H) agrelsc: *cf* 𝔊𝔐
23 **X** AP-V | και ειπεν 73: = 𝔐 | H: *cf* καταγνωσθωμεν 20 | — εγω ... ευρηκας f | × H: — μεν 31 | + αυτην 31𝔙: = 𝔐

sequitur quod viduitatis vestem rursus accepit

20 20 **100**: /Misit ...(=S,E)... eam/ **AP-V** Jub *41,13 (48b)*: /et transmisit illi hedum de manu pastoris sui Adollam, et non invenit eam/ **AU** Fau 22,86 (691,2) > **IS** Gn 29,18 (270C): mittitur autem promissus haedus tamquam meretrici ... per eundem Odollamitam (odolam. *SG;* odollamitem *CM; IS*) ... sed non eam invenit **ZE** 2,14,1 (187): /interea secundum condictum haedus mittitur/ 2,14,4 (190): haedus ei mittitur ... denique fornicaria requisita non est inventa

21 21 **100**: /Interrogavit ... (=S) ... ubi erat ... (=S) ... fornicaria/ **AP-V** Jub *41,13 (48b)*: /et interrogavit viros loci illius dicens: ubi est fornicaria illa quae erat hic? et dixerunt illi: non est fornicaria nobiscum/ **HI** ep 78,35 (76,7): legimus in genesi iuxta hebraicam veritatem, ubi Iudas meretricem putans Thamar dona transmittit (-misit ς) et sequester munerum interrogat: ubi est cadesa, hoc est scortum **ZE** 2,14,1 (187): /fornicaria quaeritur nullaque ibidem unquam fuisse ab incolis renuntiatur

22 **100**: /et ... (=S) ... inveni *(hier fehlen 6 Blätter der Handschrift)* **AP-V** Jub *41,14 (48b)*: /et ille revertens indicavit Iudae dicens: non inveni illam, sed et interrogavi viros loci illius, et dixerunt non esse in illo loco fornicariam/ **22**

23 **AP-V** Jub *41,14 (48b)*: /et dixit ... (=X) ... nos/ **23**

24 **AP-V** Jub *41,15-16 (48b)*: /et cum facti fuissent illi menses tres, apparuit quod haberet in utero, et indicaverunt Iudae dicentes: ecce Thamar nurus tua in utero habet. et advenit Iudas in domum patris eius et dixit patri suo et fratribus eius: producite ... (=X) ... igne, quoniam fecit inmunditiam in Istrahel/ **CAr** 1 Cor 7,9 (521C): fornicatio igne punitur, sicut dicit Iudas de nuru sua: producatur inquit et incendatur < **PEL** 1 Cor 7,9 (162,23): malo fornicationis est melius quod igne punitur, sicut Iudas in genesi (— in g. *VCas*) de sua nuru pronuntiat **ZE** 2,14,1 (187): defertur fornicationis rea sine labore accusatoris vidua praegnans; irascitur socer, eam produci iubet

24 Ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον ἀπηγγέλη τῷ Ιουδα λέγοντες Ἐκπεπόρνευκεν Θαμαρ
+αυτην ἀναγγέλλουσι ×
X et cum facti fuissent illi menses tres indicaverunt Iudae dicentes (E) fornicata *est* Thamar
H eam ecce autem post tres menses nuntiaverunt „ „ „ „ „
× ×
×

ἡ νύμφη σου καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. εἶπεν δὲ Ιουδας Ἐξαγάγετε αὐτήν,
E nurus tua (X) in utero habet (S) de fornicatione (X) et dixit producite illam
H „ „ et videtur uterus illius intumescere × × × „ Iudas „ eam
× dixitque eam illam

καὶ κατακαυθήτω. **25** αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλεν πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς
ἀπαγομενη
X foras et conburatur igne cum produceretur transmisit socero suo
incendatur ×
H × ut comburatur × quae „ educeretur ad poenam misit ad socerum suum
duceretur

λέγουσα Ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, τίνος ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ εἶπεν Ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος
× +εστιν ορμισκος
X dicens ab eo cuius sunt haec ego in utero habeo et dixit cognosce cuius est monile
ex ipso ×
de anulus
H „ de viro „ haec sunt × × × concepi × × „ „ sit anulus
~ sunt haec (hec) virga

καὶ ὁ ὁρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος αὕτη. **26** ἐπέγνω δὲ Ιουδας καὶ εἶπεν Δεδικαίωται Θαμαρ ἢ
δακτυλιος × αυτη
X et anulus et virg*a* (I) dixit iustificata est Thamar magis quam
× +hic monile monile
anulus ~ magis Thamar
O cognovit autem Iudas et „ iustior „ illa × „
H „ armilla „ baculus × qui agnitis muneribus ait „ me × × ×

24 **X** AP-V | αναγγελουσι f | —dicentes (H) G^{c*}: *cf* —λεγοντες d (απηγγελη] λεγουσι) | fornicata est *cf* ZE, PEL > CAr; H ××? AP-V | de fornicatione ZE ×× AP-V; H | et dixit AP-V; dixitque (H) Ψ^{B*}: = 𝔐 ×dixit H: —δε c_2 | producite AP-V; H: = 𝔊𝔐 producatur? *cf* ZE; CAr | illam AP-V; Ω^{s} eam *cf* ZE; H | ut H: = 𝔄-codd | conburatur igne AP-V; *cf* comburatur× H incendatur× CAr incendio concremetur? *cf* ZE

25 cum produceretur AU; AP-V: απαγομενη(ς) Df(ia^{r})s duceretur (H) XAΩ^{s}: *cf* 𝔊 | transmisit soc. suo AP-V | dicens AU; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | ab AU ex AP-V de PS-PHo; H | eo? AU; PS-PHo; *cf* ZE ipso? AP-V *cf* εγω] εξ εκεινου Phil | sunt haec AP-V; Λ^{H} pignora illa essent? AU: *cf* haec pignora 𝔄 | ego AP-V; PS-PHo: = 𝔊𝔐 × PS-PHo (Var); H: —εγω de𝔈 Phil | in utero habeo AP-V: = 𝔊 concepi PS-PHo?; H | et dixit cognosce AP-V: = 𝔊𝔐 | est PS-PHo: + εστιν fi^{a}r𝔄𝔙 | monile *cf* ZE: ορμισκος fi anulus *cf* AU½, AP-V; H: = 𝔊(𝔐) virga *cf* AU½, IS½; hec virga PS-PHo | et AP-V; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 ×? ZE, AU | +hic? PS-PHo | anulus *cf* ZE; PS-PHo: δακτυλιος fi monile *cf* AU, IS, AP-V; armilla H: = 𝔊(𝔐) | virga *cf* ZE, AU½, AP-V: = 𝔊𝔐 monile] melotes PS-PHo: *cf* το περιτραχηλ(ι)ον σ'? anulus *cf* AU½, IS½ | —αυτη 𝔄

26 **O** HI q | cognovit *cf* ZE; HI; AU: **E** | iustificata est *cf* ZE; AM; HI Pel, q ('hebr.'); *cf* AU, HEG: = 𝔊 | thamar magis AM Lc (Var); HI Pel ~magis thamar AM illa HI q; ista AU?: αυτη dnp𝔄 Chr × HI q

atque incendio concremari/ 2,14,4 (191): Thamar arguitur quod de fornicatione conceperit

25 25 **AP-V** Jub *41,17 (48b):* /et factum est cum produceretur ut arderet, transmisit socero suo anulum et munilem et virgam et dixit: cognosce cuius sunt haec, ex ipso ego in utero habeo et *(Lücke)* **AU** Fau 22,61 (657,13): denique cum iussu eius produceretur ad mortem et virgam monile atque anulum protulisset dicens ab eo se gravidatam cuius pignora illa essent/ 22,86 (691,7) > **IS** Gn 29,19 (270C): publicis (publicatis *Pm. 3, b, IS*) signis anuli monilis et virgae 29,19 (271A): ostendit virgam ...et monile...et annulum **PS-PHo** *9,5 (138):* et iens ut interficeretur statuit hoc dicens: cuius est hec virga et hic anulus (baculus *superscr.* alias titulus *M*) et melotes, de eo ego (—*A*) concepi **ZE** 2,14,1 (187): /at illa constanter adest, sibi quae non impudicitiae, sed futuri scilicet iudicii negotium praecaverat (futuris in se iam negotium procuraverat *Ball. ex multa codd. et editt. varietate*), dicitque ei se habere (*R;* debere *rell.*) conceptum cuius monile anulum teneret et virgam/ 2,14,4 (191): Thamar protulit monile anulum virgam seque liberavit sacramento numeri ab imminenti supplicio

26 **91.92.94.95**: T. (—*95*) et non...(=S)...eam (illam *95*) **AM** Lc 3,18 (112,2): iustificata est magis Thamar (~th. m. *Cχ*) quam...(=I)...Selom (sella α; selon *C*) filio meo (~f. m. sela *B*) pae 2,73 (515B); 2,74 (515C); 2,75 (515C): iustificata est magis Thamar quam ego 2,76 (515C): iustificatus est magis iste...quam ego 2,77 (515D): quia dixit hoc Iudas qui arguebat Thamar et recordatus suam ipse culpam ait: iustificata est magis Thamar quam ego **AU** Fau 22,61 (657,16): /ubi ea quae dederat ille cognovit, istam magis quam se iustificatam esse 26

ἐγώ. οὗ εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν Σηλωμ τῷ υἱῷ μου. καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν.
~ τω υιω μου σηλωμ
I ego propter quod non dedi eam Selom filio meo et non fuit amplius ausus contingere eam
~ filio meo Sela
O „ eo „ „ „ „ „ „ „ (S) „ „ est ausus amplius cognoscere „
(A) „ „ adposuit „ scire „
H est × quia „ tradidi „ Sela „ „ attamen ultra non cognovit illam
et iam eam

27 Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτεν, καὶ τῆδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς. **28** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
× και
I factum est cum pareret et hab*uit* geminos in utero in ipso
genera*ret* ventre × cum ge-
H × × instante autem partu apparuerunt gemini „ „ × atque „ ipsa effusi-
eius

τίκτειν αὐτὴν ὁ εἷς προεξήνεγκεν τὴν χεῖρα· λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον
+ αυτου κοκκον
~ κοκκινον επι την χειρα αυτου
I partu unus protulit manum accipiens autem obsetrix coccum alligavit in manu eius
neraret (prae)misit manus +suam et tulit +et in manu eius ligavit
ligavit in manu eius coccinum
H one infantum „ „ „ in qua obstetrix ligavit coccinum × × ×

λέγουσα Οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος. **29** ὡς δὲ ἐπισυνήγαγεν τὴν χεῖρα, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς
πρωτος × ×
I dicens hic exiet prior ut autem revocavit manum × statim exivit frater
exibit primus cum reduxit processit
egredietur contraxisset
retraxit
(O) et ecce egressus est „
H „ [28]iste egreditur „ illo vero retrahente „ × × „ „ al-
egredietur prius

(Var); H: — θαμαρ x*𝔙w: = 𝔐 | propter quod AM | ~filio meo sela AM (Var): ~τω υιω μου σηλωμ 𝔄 | **I** HI Hel **S** 91–95 **A** AU < 𝔊 | et iam (H) Ψ^{B} | eam 91.92.94; HI; AU; ΧΣΒΤΜΦΟΘ^{AM}ΨΩ | illam 95 < H

27 pareret HI; *cf* IS generaret? *cf* AM | habuit *cf* HI, IS | ventre *cf* CY-G? | eius (H) C, Raban (PL 107,627B), Rupert (PL 167,518A): = 𝔊𝔐

28 ×atque H: ×και d | in ipso partu? HI in×partu? RUF cum generaret? AM cum paritura esset? *cf* ANI | protulit RUF; HI; H praemisit AM misit IS emisit ANI | manum AM; RUF; ANI; CY-G; IS; H: = 𝔊𝔐 manus HI | +suam? IS Gn: +αυτου Ebdefghjklnptw𝔄𝔙 Cyr | accipiens autem RUF: = 𝔊 quam corripiens? AM et tulit...+et HI: = 𝔐 | coccum alligavit in manu eius RUF coccum (in manu eius½) ligavit AM: ~κοκκινον επι την χειρα αυτου E𝔄𝔙𝔈 ligavit in manu eius coccinum HI Mi; *cf* IS Gn: = 𝔊𝔐 cocco eius alligavit manum? ANI ligavit dexteram cocco? IS all, q | coccum AM; RUF; *cf* ANI, IS all, q: κοκκον 961 coccinum HI; IS Gn; H: = 𝔊 | exiet AM exibit RUF egredietur HI; ΛΧΠΣΒΤΜΦΘΡΨΩ | primus? *cf* IS Gn: πρωτος degjnpu Chr prius (H) G^{e}: *cf* πρωτον q: *cf* 𝔐

29 ut AM Lc 3,20 cum HI posteaquam? AM Lc 3,24 | revocavit AM Lc 3,20 reduxit AM Lc 3,24; *cf* 3,20 (Vers 28) contraxisset HI retraxit ANI; *cf* H | **O** HI q | —και 961 DMackmosxc$_2$𝔄𝔙𝔈𝔖 Eus Cyr: (Hexapla) et ecce? HI q: < 𝔐 | statim AM; HI Mi; *cf* CY-G (confestim): = 𝔊 × H: —ευθυς 𝔈 Chr | exivit

respondit, quod ei filium suum maritum coniungere noluisset 22,86 (691,12): nos magis quam se iustificatos esse loc 1,139 (528,16): et non...(=A)...eam: pro eo quod est misceri ei **HEG** *50,4 (74,6):* sicut Iudas habuit, quia Thamar posteaquam condemnaverat potuit iustificare (-ari *CM*) **HI** Hel 7 (191B): et non...(=I)...eam, sicut de Thamar dixit et Iuda (Helvidius in den Mund gelegt) Pel 1,17 (511C): iustificata...(=I)...ego q (58,30): cognovit...(=O)...illa (βγ; —φ)...(=O)...meo: in hebraeo habet iustificata est ex me **IS** Gn 29,19 (270D): nos magis quam se iustificatos esse (< AU Fau 22,86) **Remigius Antiss.** (PL 131,116D): alia translatio dicit: iustificata est ex me (< HI q) **ZE** 2,14,1 (187): /qua re cognita Iudas non tantum ab ea se refrenavit, sed insuper eam et iustificavit 2,14,4 (191): illa iustificata discessit (*cf* Lc 18,14)

27 27 *cf* Gn 25,24 **AM** Lc 3,19 (112,11): generavit enim mulier Fares et Zara filios, generavit geminos **COM** in 1,39 (52,7): deinde Thamar partum geminorum adite **CY-G** hept 1,1175–1176 (44): 37,36/haec inter Thamara parit, dum gaudia culpae laeta placent, geminoque impletur pignore venter/ **HI** ep 123,12,5 (87,6): Thamar quae Zaram (ς; esrom *codd.*) et Phares geminos fudit infantes/29 Mi 1 (1177A): factum est inquit cum pareret et haberet geminos in utero/ **IS** Gn 29,20 (271A): scriptura inducit parientem Thamar et duos in utero geminos habentem/

28 **AM** Lc 3,20 (113,2): cum generaret Thamar, legisti **28** quia unus de utero eius praemisit manum, quam corripiens obsetrix coccum (+ in eam χ) ligavit dicens: hic exiet prior/ 3,20 (113,9): manus praemissa, coccum ligatum, (+ et χ) reducta manus, vox obsetricis gemina quod prior alter exiret (exierit *BC*)/ 3,22 (114,15); 3,24 (115,15): hic exiet prior 3,24 (115,18): quid sibi vult quod coccum in manu eius ligavit **ANI** h *3,3 (999/1000):* paritura istos cum esset Thamar iamque partuum dolores adessent, prior Zara emisit manum ex utero; tunc obstetrix hoc videns, quo primogenitus notus esset, cocco eius alligavit manum/ **CY-G** hept 1,1177–1179 (44): /quorum prima puer meruit qui lumina vitae, exeruit prompsitque manum, quam femina sollers punicea de reste ligat/ **HI** ep 123,12,5

αὐτοῦ. ἡ δὲ (καὶ) εἶπεν Τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός: καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
I eius dixit autem obsetrix quid incisa est per te saepis (I) et vocavit nomen
O „ et dixit × ut (cur) quid (di)rupta divisa „ propter „ maceria (\) et vocavit nomen
H ter dixitque (+illa ait) mulier quare (quare) „ „ „ „ „ „ ob hanc causam „ „

αὐτοῦ Φαρες. 30 καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. ἐφ᾽ ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ
I eius Fares et post (μετ αυτον) ipsum (haec) exi(v)it frater eius in (sv) cuius manu erat
O × × +quod interpretatur divisio × (hoc) egressus est (eius \) „ „ „ „ „
H „ Phares × postea egressus est

τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαρα. 39,1 Ιωσηφ δὲ κατήχθη εἰς Αἴγυπτον. καὶ ἐκτήσατο
I coccum (coccinum) et vocavit nomen eius Zara (S) Ioseph autem devenit in Aegypto et comparavit
(A) „ „ depositus est „ Aegyptum „ possedit
H coccinum quem appellavit „ igitur Ioseph ductus „ „ „ emitque (et emitque)

αὐτὸν Πετεφρῆς ὁ εὐνοῦχος Φαραω. ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ Αἰγύπτιος, ἐκ χειρὸς Ισμαηλιτῶν,
S eum Putiphares spado Pharaonis praepositus coquorum vir (o) Aegyptius
A „ Petephres „ „
H „ Putiphar (×) eunuchus „ princeps exercitus „ „ de manu Ismahelitarum

AM processit ANI egressus est HI; H | dixit autem AM et dixit HI q: και ειπεν 16 Ee: = 𝔐 et illa ait? HI Mi | obsetrix? AM; *cf* ANI × HI: = 𝔊𝔐 | quid AM: = 𝔊𝔐 cur ANI²/₃ ut quid HI Eph, q, Mi½ quare HI Mi½; ANI⅓; H | incisa AM; ANI⅓ rupta ANI²/₃ dirupta HI Eph divisa HI q, Mi, ep; H | per AM propter HI; ANI; H | saepis AM; HI Eph; ANI maceria HI q, Mi, ep; H | ××××× HI q (Var): — και εκαλ. το ον. αυτου φαρες m | +quod interpretatur divisio? HI Mi

30 et AM; HI Mi: = 𝔊𝔐 × HI q?; H: — και Cyr-ed ipsum AM: (μετ) αυτον lt; *cf* μετα τουτον A¹EMfh quwy Chr haec HI Mi: ταυτα 25 𝔙ʷ hoc HI q: = 𝔊 | exi(v)it AM; HI q egressus est HI Mi; H | eius AM; HI; C*ΛΧΠᵇ²Σᵒᵐ𝔅T²MΦΘP²Ψ𝔔: = 𝔊𝔐 | εν Ei* Cyr | coccum AM coccinum HI; H: = 𝔊 | ζαρα] + τον δε ετερον φαρες mᵇ(mg): *cf* CY-G?

39,1 **S** GR-I **A** AU | devenit GR-I; *cf* NO: **E** | et emitque (H) O: Dublette | comparavit GR-I; *cf* PS-AU s | — putiphar (H)? IS: — πετεφρης Chr | — vir (H) 𝔔ˢ: o p

(87,8): ligata manus coccino Mi 1 (1177A): /in ipso… (= I)… manus et tulit obst. et ligavit in manu eius coccinum dic.: hic egredietur prior/ **IS** all 50 (108A): duo gemini in utero Thamar duos populos figuraverunt, quorum posterior natus qui manum prior ex utero misit… cuius ideo obstetrix ligavit dexteram cocco Gn 29,20 (271A): /quorum scilicet primus qui dicitur Zara misit manum suam et obstetrix ligavit coccinum/ q (50): duo gemini in utero eius duos populos figuraverunt, quorum posterior natus manum prior ex utero misit… cuius ideo obstetrix ligavit dextram coco (*cf* IS all) **RUF** Lv *8,10 (410,11):* sicut in partu Thamar, cum unus inquit prior protulit manum…(= I)… exibit (exivit *EPq*) prior

29 29 **AM** inst 60 (321B): quid incisa est sepis Lc 3,20 (113,4): /ut aut. revoc. manum puer in matris uterum, statim… (= I)… Fares/ 3,20 (113,11): /saepem alter incideret (-rit *B*) 3,24 (115,21): posteaquam manum reduxit, quasi incisione facta saepis exivit frater eius **ANI** h *3,3 (999/1000):* /quam ille vinctam retraxit; quo toto iam intra alvum recepto processit Phares et tum demum Zara; quos cum obstetrix natos videret, dixit ad Phares: quare propter te incisa est sepes *3,3 (999/1000):* ob quod etiam obstetrix exclamat: cur rupta propter te sepes est *3,4 (999/1000):* cur rupta propter te sepes est **CY-G** hept 1,1179-1181 (44): /mox conditur alvo et vice mutata confestim nascitur alter, anteriora tenens, fuerat qui sorte secundus/ **HI** ep 123,12,5 (87,7): 27/in quorum nativitate divisa maceria Eph 1 (473C): obstetrix loquitur: ut quid propter te dirupta est sepis Mi 1 (1177A): /cum aut. contraxisset m. statim egressus est fr. eius; et illa ait: quare…(= O,I)… Phares quod interpretatur divisio/ 1 (1177C): ut quid… (= O)… maceria q (59,4): et ecce… (= O,I)… Phares (et voc. nom. eius phares — β): pro maceria divisionem Aquila et Symmachus transtulerunt quod hebraice dicitur Phares **IS** Gn 29,20 (271A): /et dehinc illo manum intrinsecus retrahente posterior qui Phares vocatur porrexit manum et nascendo praecessit (*cf* H)

30 **AM** Lc 3,20 (113,7): /et post ipsum exivit…(= I)… Zara (zaram *G*ϒ) **CY-G** hept 1,1182-1183 (44): /hic quoniam fuerat discretus limite quondam, Zarae nomen habet, alium dixere Pharetem **HI** ep 123,12,5 (87,6): *siehe Vers 27* Mi 1 (1177A): /et post haec egressus est…(= I)… coccinum …(= I)… Zara, qui lingua nostra dicitur semen vel oriens q (59,11): post hoc exiit…(= I)… coccinum…(= I)… Zara 30

39,1 *cf* Gn 37,36 **AU** Gn q 130 (68,15): Ioseph… (= A)… Petephres (petefar *C*¹) sp. Ph. **PS-AU** hyp 3,23 (1633): item in genesi de Ioseph cum venditus esset Putiphar (putifreti *codd. antiquiores*) spadoni 3 s Cai *I, 45,3 (66a)* = s Cas *I, 162 (163a):* te mihi in famulum (-lo *Cas*) 39,1

οὗ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ. **2** καὶ ἦν κύριος μετὰ Ιωσηφ, καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων καὶ
μετ αυτου
P dominus cum Ioseph (S) et erat vir inpetrabilis
H a quibus perductus erat × fuitque „ „ eo „ „ „ in cunctis prospere agens habi-

ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ τῷ Αἰγυπτίῳ. **3** ἤδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ὅτι κύριος
+αυτου ειδεν +ην +ην
S vidit autem dominus eius quod esset dominus
H tabatque in domo × domini sui × qui optime noverat × esse dominum
~ dominum esse

μετ' αὐτοῦ καὶ ὅσα ἂν ποιῇ, κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. **4** καὶ
+(οτι) παντα εποιει
S cum eo et quia quaecumque faciebat dominus prosperabat in manibus eius (E) et
I omnia quae agebat prospera faciebat deus „ „ „
H „ „ „ × „ „ gereret ab eo dirigi „ manu illius in-
gerebat manibus eius

εὗρεν Ιωσηφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εὐηρέστει δὲ αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου
~ χαριν ιωσηφ και ευηρεστει
E invenit Ioseph gratiam ante dominum suum
in conspectu domini sui
H venitque „ „ coram domino suo et ministrabat ei a quo praepositus omnibus gubernabat
~ gratiam Ioseph

αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, ἔδωκεν διὰ χειρὸς Ιωσηφ. **5** ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
αυτου
I et omnia dederat in manu eius
H creditam sibi domum et universa quae ei tradita fuerant × × × × × × ×

οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ηὐλόγησεν κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου διὰ Ιωσηφ, καὶ
M benedixit dominus domum Aegyptii propter Ioseph et
H × × × × × × × × benedixitque „ domui „ „ „ „
domum

ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ. **6** καὶ ἐπέτρεψεν
αυτου +και
M facta est benedictio domini in toto censu eius et in domo et in agris et convertit
H × multiplicavit × tam in aedibus quam in agris cunctam eius substantiam × ×
agro
~ substantiam eius

2 **P** *cf* QU | eo H: αυτου l | **S** 91-95 | domini H: = 𝔄(𝔈): = 𝔐 | sui H: + αυτου Dabckmoswx𝔄 𝔙(𝔈)𝔖; (sub※): = 𝔐
3 **S** PS-AU **I** AMst | vidit PS-AU: ειδεν il𝔈; P. Katz, Theol. Literaturzeitung 61 (1936) 274: = 𝔐 | esset dominus PS-AU; *cf* H: ην κυριος km𝔈 ~dominum esse $\Sigma^{T^2OMQ^{SJ}}$, 68: *cf* κυριος ην bquw Chr, κυριος εστιν f𝔙 | quia PS-AU: *cf* + οτι παντα k | omnia AMst; H: + παντα achosxc_2𝔄𝔈𝔖 Chr: Hexapla = 𝔐 | εποιει n gerebat (H) P^* | manibus AMst; PS-AU; G^{e}C, *cf* manus X: = 𝔊 | eius AMst; PS-AU; Φ^{A^*}
4 ~gratiam ioseph (H) Ψ^{B^*}: ~χαριν ιωσηφ bw | ante dominum suum PS-AU: **S** in conspectu domini sui RUF; AU: **I** | και ευηρ. qu: = (𝔐) | **I** PRIM? | eius PRIM: αυτου axc$_2$𝔖: Hexapla = 𝔐
5 domum AM; ΠΣ, 68 | —est AM (Var) | αυτου 962 Di*nc$_2$ | +και c_2 | ~subst. eius (H) Ω^M: = (𝔊) | agris AM; H agro AM (Var): = 𝔊𝔐

comparavi **GR-I** tr 5 (44,2): Ioseph...(=S)...Aegyptius **IS** Gn 30,10 (272C); q (51): emit (emitque *q*) eum eunuchus (*cf* H) **KA** Δ b 141 (89): ubi Ioseph ductus in Egipto est (*cf* H) **NO** pud 8 (19,9): 37,28/in domum devenerat hominis Aegyptii **TE** nat 2,8,10 (109,11): 37,28/serviturus (*Brf;* servi... *A;* serviebat *Goth*) in familia regis Aegyptiorum Pharao/7

2 2 **91.92.94.95**: LXX. et erat vir inpetrabilis (imp. *94. 95*) **QU** pro 1,38 (754C): dominus est cum Ioseph

3 3 **AMst** q 110,13 (276,5): omnia...(=l)...eius **PS-AU** hyp 3,23 (1633): 1/vidit aut. dom. eius inquit quod ...(=S)...eius/

4 4 **AU** loc 1,140 (528,18): et inv. Ios. gr. in conspectu domini sui **PS-AU** hyp 3,23 (1633): /et...(=E)...suum **PRIM** 2 (851C): et omnia inquit dederat dominus in manu eius, id est in potestate eius **RUF** Rm *4,5 (975B):* et inv. Ios. gr. in conspectu domini sui

5 **AM** Jos 21 (87,18): benedixit...(=M)...facta est (— *BP'', Schenkl*)...(=M)...agris (agro *O*)/

6 **AM** Jos 21 (87,20): /et conv. inquit ei (*eras.* 𝔄'; —*V*𝔄''*E*) omnia...(=M)...Ioseph 22 (88,1): cum esset decorus aspectu et speciosus (-sa *N'V*) facie valde **AU** loc 1,141 (528,20): et nesciebat...(=A)...nihil: graecis usitata est vulgo locutio, apud nos recta non est, sed 'nesciebat aliquid' dicimus 1,142 (528,23): praeter pan. quem ipse ed. **CAE** s 93,2 (367,12): Ioseph...speciosus

πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας Ιωσηφ καὶ οὐκ ἤδει τῶν καθ' ἑαυτὸν οὐδὲν
M ei omnia quaecumque erant illi in manus Ioseph (A) et nesciebat quae circa (kat autov) eum erant nihil
H × × × × × × × × nec quicquam aliud (aliquid) noverat

πλὴν τοῦ ἄρτου, οὗ ἤσθιεν αὐτός. Καὶ ἦν Ιωσηφ καλὸς τῷ εἴδει καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα.
A praeter panem quem (× ~ autos ησθιεν) ipse edebat (M) decorus aspectu et speciosus (speciosa) facie valde
H nisi (praeter) " quo × vescebatur erat autem Ioseph pulchra (pulcher) facie " decorus aspectu ×

7 καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ
E et inmisit (misit, iniecit) uxor (mulier) domini (~ eius domini) eius oculos suos in ×
H × × post multos itaque dies × iecit (iniecit) domina × (sua) " " " ×

Ιωσηφ καὶ εἶπεν Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. **8** ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, εἶπεν δὲ τῇ γυναικὶ αὐτῆ
E Ioseph (I) et dixit (ait autem) illi (+autw) dormi (mane concumbe) mecum (M) ille noluit (ηθελησεν) et dixit uxori (αυτη)
H " " " × " " qui nequaquam adquiescens operi nefario " ad eam

τοῦ κυρίου αὐτοῦ Εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα
M × × × ιδου domini sui si dominus meus (~ δι εμε ουδεν γινωσκει) nescit (non scit) propter (praeter) me aliquid in domo sua et omnia quaecumque
H × × ecce " " omnibus (omnia) mihi (propter me) traditis (tradedit) nihil scit ignorat quid habeat

ἐστὶν αὐτῷ, ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου **9** καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ οὐδὲ ὑπεξ-
M habet dedit in manus meas × × × × × × × × neque subtrac-
H in domo sua × × nec quicquam est quod non in mea sit potestate vel

6 **M** AM | —ei AM (Var): = 𝔊𝔐 | **A** AU (mit Var) | κατ αυτον 961 DEMacfirv | praeter AU; A | ipse edebat AU: ~ αυτος ησθιεν amoxc$_2$𝔅: Hexapla = (𝔐) —ipse H: —αυτος DnRIBE Chr | pulcher (H) Brev. Goth. (PL 86,326C): = 𝔊 | speciosus AM; CAE? speciosa AM (Var) | valde AM: = 𝔊 × H: —σφοδρα Chr$^{1/4}$: = 𝔐
7 inmisit AM > CAE; QU misit AU iniecit GR-I > IS; G^{e}ΛΧΣ^{o}BTMΦΘΡΨΩ, 68 | uxor AM > CAE; AU; QU mulier? GR-I > IS | ~ eius domini? AM (Var) d. sui? AU s | sua (H) Λ$^{H^{a}Ψ^{B}}$ | suos AU; H: = 𝔊𝔐 × GR-I > IS; AM > CAE; QU; C^{2}Σ^{TM}, 68 | et ait AU; QU; H: = 𝔊𝔐 dixit autem AM > CAE | illi AM > CAE; QU: +αυτω 962 fi^{a}lmrRIBCE × AU; H: = 𝔊𝔐 | mane? AN concumbe? *cf* CAE s 93: *cf* AU (Erklärung)
8 noluit AM: ηθελησεν arxRIBCE Cyr-cod | ad eam H: αυτη×××dE | ecce H: ιδου Chr$^{1/4}$: = 𝔐 | nescit propter me aliquid AM Jac: = 𝔊𝔐 propter me nihil scit AM off: ~ δι εμε ουδεν γινωσκει Eus | non scit AM Jac (Var) | praeter AM (Var) | omnia...tradedit (H) G^{e}

corpore fuit **IS** Gn 30,10 (272D): erat aut. Ioseph pulchra facie (H)

7 7 **AM** Jos 22 (88,16): inmisit oculos uxor domini eius (~eius dom. R'') in Ioseph 23 (88,19): dixit aut. illi: dormi mecum **AN** Jb 2 (488A): ad castissimum illum atque iustissimum Ioseph dicit: mane mecum **AU** loc 1,143 (529,1): et misit...(=E)...Ioseph 1,144 (529,4): et ait: dormi mecum: et ista usitata est locutio pro eo quod est 'concumbe mecum' s 343,8 (1510): hoc uxor domini sui fecit sancto Ioseph **CAE** s 92,2 (364,10): inmisit oculos uxor domini eius in Ioseph...dixit aut. illi: dormi mecum (< AM Jos) 93,2 (367,22): rogatus ⟨si⟩quidem a domina sua muliere inpudica ut cum ea concumberet, acquiescere noluit (*cf* H) **CY-G** hept 1,1191 (45): exorat coitum domina male saucia servi **GR-I** tr 5 (50, 15): mulier inquit in eum oculos iniecit aestimans se posse cum eo adulterium perpetrare > **IS** Gn 30,10 (273A): sed mulier inquit in eum oculos iniecit **KA** Γ a 60 (78): ubi Iosep in Eg⟨*ypto a*⟩ domina concupiscitur **QU** pro 1,38 (754C): immisit...(=E)...oculos in...(=E,I)...mecum **TE** nat 2,8,11 (109,12): 1/a regina minus pudica desideratur (*Brf;* -tus *Goth*)

8 **AM** Jac 1,6 (7,22): dicens uxori...(=M)...nescit **8** (non scit *Mauriner*) propter (*A m. 1, P corr.* praeter *sed eras., V*RR'*E;* praeter *A m.2,* R'' *T*)...(=M)...meas/ Jos 23 (88,22): ideo scriptum est quia ille noluit 23 (88,25): et dixit ux. dom. sui off 2,87 (126C): si dom. m. propter (praeter *edit. vet. et quaedam Paris. cum paucis mss.*) me nihil scit...(=M)...meas/ **AU** s 359,3 (1592): absit a me, ne hoc faciam domino meo, ne polluam torum eius qui credidit mihi omnia in domo sua **GR-M** Jb 30,38 (545D): ecce dominus...(=H)...sua/

9 **AM** Jac 1,6 (8,2): /neque subtractum (substractum **9** *A m.2, T*)...(=M)...quia (quae *A m.2, T,* R' *corr.*)...(=M)... deo off 2,87 (126D): /neque...(=M)...quia (quae *ed. vet. et quaedam Paris. cum paucis mss.*) ux. ill. es; quomo-

ἡρηται ἀπ᾽ ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα
M tum est a me quicquam praeter te quia uxor illius es et quomodo faciam verbum
H non tradiderit mihi „ „ quae „ eius „ quo modo ergo possum ×

τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ; **10** ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ Ιωσηφ ἡμέραν ἐξ
~ τουτο το πονηρον × κυριου
M hoc malum et peccabo coram deo
~ malum hoc offendam domino
H malum hoc facere „ peccare in deum meum huiuscemodi verbis per singulos
~ hoc malum × dominum ×

ἡμέρας, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ᾽ αὐτῆς τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. **11** ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα,
ὑπηκουεν μια των ημερων
M non audiebat eam (I) una e diebus
H dies et mulier molesta erat adulescenti et ille recusabat stuprum accidit autem ut quadam die

εἰσῆλθεν Ιωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω. **12** καὶ
κακεινη
M ingressus est (I) et
H intraret Ioseph × domum et operis quippiam absque arbitris faceret et illa
in

ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων λέγουσα Κοιμήθητι μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια
× × ο δε κατελιπε
P attraxit illum a vestimentis dicens veni
I adprehendit eum × × „ × (E) dormi mecum at ille relinquens vestimenta
tenuit per pallium vestimentum concumbe et × (de)reliquit dimisit vestem
H adprehensa lacinia vestimenti eius diceret × „ „ qui relicto in manu
manibus

9 quae AM (Var); H | et AM Jac: = 𝔊𝔐 × AM off; — ergo (H) $X\Psi^{B*DF}$: — και $fc_2\mathfrak{Y}^{lp}$ | verbum AM: = 𝔊 × CHRY?; H: — το ρημα $d\mathfrak{E}^{p}$ $Chr^{1/5}$: = 𝔐 | hoc malum AM Jac; $\Sigma^{OM}A\Psi^{BQSM}$, GR-M: ~ τουτο το πονηρον fin ~ malum hoc AM off; H: = 𝔊 ×hoc (H) Claudius Taurin. (PL 50,1019A); istud? CHRY | — et (H) G^{e}: — και Thdt | offendam? *cf* AU; CHRY | deo AM Jac; *cf* H: = 𝔊𝔐 domino AM off; *cf* dominum (H) GR-M, $CA\Sigma XB\Theta P^{2}\Psi^{F2MQ^{2SM}}$, 68: κυριου m | — meum (H) Θ^{G2}: = 𝔊𝔐

10 et...et (H) *cf* F.C. Burkitt, RB 39 (1927) 254: ×...at Quentin | audiebat AM: υπηκουεν 961 AEbfh isvwy𝔄𝔍

11 una e diebus? PS-BAS: (εν) μια των ημερων f(p) | ingressus est? AM | +in (H) Σ^{TO}: = 𝔊 | absque arbitris H: *cf* AM

12 et AP-V: = 𝔊𝔐 et illa H: κακεινη m | **P** QU | adprehendit AM; *cf* GR-I; $PEL^{1/2} > CAE^{1/2}$; PS-$AU^{1/2}$; KA; *cf* H: **E** conprehendit? *cf* $PEL^{1/2} > CAE^{1/2}$ tenuit? *cf* GR-I?; PS-BAS; AP-$V^{1/2}$ detinuit? *cf* AM Jos 25; AP-$V^{1/2}$; *cf* PS-$AU^{1/2}$, CHRY | eum AM; PS-BAS; AP-V | ××? AM: — των ιματιων E per pallium? RUF per vestimentum PS-BAS | dormi AM; QU; *cf* AP-V; H: = 𝔊 concumbe? PS-BAS; *cf* KA | at ille QU: ο δε 20.31 𝔄; κακεινος m et× AP-V: = 𝔊𝔐 | relinquens QU; PS-BAS; *cf* AM Jac (Var), PS-$AU^{1/2}$, CHRY, H: = 𝔊 (καταλ(ε)ιπων) κατελιπε 14 78 𝔍 reliquit $AM^{2/3}$; RUF; PS-EUS-C dereliquit GR-I; $AM^{1/3}$ dimisit PS-$AU^{1/2}$; AP-V | vestimenta AM; QU; PS-BAS; AP-V: = 𝔊 vestimentum? *cf* PS-$AU^{1/2}$ vestem? PS-$AU^{1/2}$; CY-G: = 𝔐 vestes? GR-I; *cf* CHRY

do fac. verb. malum hoc et pecc. coram domino **AU** s 343,8 (1510): eius oculos noluit offendere Ioseph, oculos domini sui praesentis **CHRY** I, 566 (567D): si enim domus totam potestatem accepi, si nihil mihi praeter te meus dominus denegavit, quomodo faciam istud quod dicis, ut dominatorem dominum et patronum tam liberalem offendam **GR-M** Jb 30,38 (545D): /nec...(=H)... vel non tradid. mihi (– vel n. tr. m. *Pratel. et Utic.*)... (=H)...hoc malum facere et peccare in dominum meum

10 10 **AM** Jos 23 (89,13): sed Ioseph non audiebat eam

11 11 **AM** Jos 24 (89,18): denique officii sui et commissi muneris ingressum gratia remotis arbitris ac domesticis/ 24 (89,22): domus interiora...ingressus est 25 (89,27): excusatur quod ingressus est **PS-BAS** cons 3 (1691C): una e diebus solum eum operantem reperiens accessit/ **CY-G** hept 1,1196 (45): forte domum vacuam solumque ut repperit/

12 12 **AM** Jac 2,22 (44,16): at vero Ioseph etiam vestimento exteriore reiecto (relicto *N'*) nudus non erat qui salva habebat indumenta virtutis Jos 24 (89,19): /adprehendit eum dicens: dormi mecum 25 (90,2): reliquit tamquam non sua quae adultera suis manibus detinebat 25 (90,21): iste nudus non erat qui vestimentis se exuit, quae in manibus adulterae dereliquit 25 (91,2): reliquit igitur vestimenta Ioseph 26 (91,5): denique exivit foras/14 31 (95,7): adulterina quadam synagogae manu veste corporis adprehensus carnem exuit **AP-V** Jub *39,9-10 (46a):* et adgressa est eum et tenuit eum intra domum ut faceret ei vim *ut* (et *cod.*) dormiret cum ea et clusit ostia domus et detinuit eum; et demisit Ioseph vestimenta sua et aperiens ostium fugit foris a facie eius/ **PS-AU** s Cai *I,45,4 (66b)* = s Cas *I,162 (164a):* conclusum sibi stans manibus apprehendit; tunc athleta Christi detentus...vestem qua opertus erat in manibus eius fugiendo dimisit nudusque ab scelere foras exivit *I,45,5 (66b)* = s Cas *I,162 (164a):* evadit Ioseph vestimento relicto **PS-BAS** cons 3 (1691C): /et per vestimentum eum tenuit impudenter et veneno mortifero ore repleto ait ad eum:

αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. **13** καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι κατέλιπεν
E sua in manibus eius +καὶ fugit et exi(v)it foras (X) vidit mulier quoniam
H illius eius pallio × +et aufugit „ „ egressus est foris „ cumque vidisset „ × ×

τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω, **14** καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ
X convocav*it*
H vestem × in manibus suis et se esse contemptam × vocavit homines domus

καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα Ἴδετε, εἰσήγαγεν ἡμῖν παῖδα Εβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν·
μοι +καὶ
X et dixit × venite et videte introduxit × puerum Hebraeum ut illudat nos
H suae „ ait dixit ad eos × × × en „ × virum Hebreum „ inluderet nobis ad me mihi +et

εἰσῆλθεν πρός με λέγων Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ· **15** ἐν δὲ τῷ ἀκοῦ-
καθευδειν
X subingressus est mihi et clamavi
H ingressus „ ad me × ut coiret dormiret mecum cumque ego succlamassem clamassem × × et ut au-

σαι αὐτὸν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν
+καὶ
M exaltav*i* vocem *meam* relictis vestibus aufug*it*
reliquit suam tunicam +et fugit
H disset × × „ „ × × reliquit pallium × quod tenebam et fugit × ×

pallio H; *cf* RUF tunicam? RUF; PS-EUS-C | sua QU; AP-V: = 𝔊𝔐 × AM Jos 25 (tamquam non sua); PS-BAS; CY-G?; H: — αυτου 962 ELbdhkptvwyc$_2$ Phil | ×××? AP-V: — εν τ. χερσιν αυτης A | manibus AM; RUF; QU; PS-BAS; PS-AU; C, 68: = 𝔊 manu PS-EUS-C?; H: = 𝔐 | eius QU; PS-BAS; PS-AU; ΛΠΩ^{SM} illius H | +et? AP-V: + και r𝔄: = 𝔐 | aufugit? PEL > CAE | —et exivit? AP-V: = 𝔐 (Var) | foris AP-V
13 **X** AP-V? | — εγενετο p𝔈 | — αυτου 962 i*npvc$_2$ | se esse contemptam H: *cf* PS-BAS, AP-V
14 **X** PS-EUS-C | — και 962 Ddfkmnpqx𝔄𝔅𝔈 Cyr | dixit *cf* PS-EUS-C; Σ^{M}BΦ^{ZΨDFMQJ}, Claudius Taurin. (PL 50,1019C) | — αυτοις 𝔄 | — λεγουσα fmn𝔄𝔅𝔈 | — ημιν 𝔇 Cyr-cod ad me (H) Claudius Taurin. (PL 50,1019C): *cf* 𝔊𝔐 | mihi (H) Claudius: μοι j(mg)nc$_2$𝔈: < 39,17 | +et (H) P: +και e | — λεγων 962 dnp 𝔅^{w}: = 𝔐 | ut dormiret (H) O: καθευδειν 962 dnp: = 𝔐 | ego H: = 𝔄 | clamassem (H) X: *cf* 𝔊𝔐
15 **M** *cf* AM? | ut (H) Σ^{M}B | — οτι υψωσα 961 | — και εβοησα y | reliquit suam tunicam? PS-EUS-C reliquit 𝔄𝔅𝔇𝔈𝔊: = 𝔐 | +et PS-EUS-C?; H: + και L𝔄𝔊: = 𝔐 | aufugit? *cf* AM fugit PS-EUS-C; H: = 𝔊𝔐 | — και εξηλθεν 𝔇𝔈: = 𝔐 (Var)

concumbe mecum 3 (1692A): tunc Ioseph relinquens vestimenta in manibus eius nudus exiit foras **CAE** s 90,3 (356,25): secreto ac sine testibus manu inpudens adprehendit, procacioribus verbis hortatur ad crimen...tunc conprehensus aufugit (< PEL Dem) 92,2 (364,17): reliquit tamquam non sua quae adultera manibus detinebat (tenebat *D*) (< AM Jos) 92,3 (365,4): iste nudus non erat qui vestimentis exuit se quae in manus adulterae dereliquit (< AM Jos) **CHRY** I, 566 (567D) = PS-PET s Liv 2 (188): detentus ab eadem relictis vestibus fugit/ **CY-G** hept 1,1196-1199 (45): /instat consertumque manu cogit decumbere secum. exilit ille alacer vestemque a corpore demit atque inter dominae geminas dilabitur ulnas/14 **PS-EUS-C** *2,1 (1086C):* reliquit et nunc tunicam in manu mulieris ut non dimitteret suam animam in manibus impudicitiae, et exivit nudus a tunica **GR-I** tr 5 (45,14): cum eum eadem mulier retineret...exuit se et ipsas vestes quibus tenebatur fugiens dereliquit 5 (51,11): apprehensum iniecta manu tenebat **GR-M** Jb 2,59 (585A): quod bene Ioseph relicto pallio fugiente signatum est (*cf* H) **IS** Gn 30,11 (273A): manu veste corporis apprehensus (< GR-I) q (51): ille statim relicto pallio fugiit foras...ille relicto pallio fugiit foras (*cf* H) (51): Ioseph vero ab ea nudus exivit **KA** Δ b 142 (90): Ioseph domina apprehendit volens cum eo concumbere; qui relicto pallio fugiit (*cf* H) **PEL** Dem 5 (20D): in secreto ac sine testibus manu impudens apprehendit ac procacioribus verbis hortatur ad crimen 5 (21A): nunc comprehensus aufugit (astringitur *Aug.*) **QU** pro 1,38 (754C): attraxit... (= P,E)...exiit foras/16 1,39 (755B): fugit et exiit foras relinquens vestimenta sua **RUF** Ad *1,18 (39,10):* Ioseph namque, quum retentaretur per pallium, etiam tunicam reliquit in manibus exuentis, sicut in evangelio scriptum est (ωσηφ αποδυθεις το ιματιον υπο των αδελφων ου μονον τον χιτωνα προσδιδωσι κατα το λεχθεν εν τω ευαγγελιω, αλλα και...)

13 **AP-V** Jub *39,11 (46a):* /et vidit mulier quoniam contemsit eam/17 **PS-BAS** cons 3 (1692A): sed illa impudens cum se confusam intuetur **CHRY** I, 566 (567D) = PS-PET s Liv 2 (188): /quae cum se publicatam conspiceret, vociferata clamavit **13**

14 *cf* Gn 39,17 **AM** Jos 26 (91,5): 12/et ipsa adulterii sui temptamenta vulgavit/ **CY-G** hept 1,1200-1203 (45): 12/femina proclamat viresque a crimine sumit, vociferans praedulce decus temerasse pudoris fidentem forma iuvenem, dum lubricus aevo fervet et erilem molitur scandere lectum **PS-EUS-C** *2,1 (1087A):* impudenti enim clamat voce et convocat adversus se convictionem et dicit: venite inquit et videte, introduxit puerum Hebraeum (dici- **14**

ἔξω. **16** καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ᾽ ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
αυτη ως δε +αυτου × × × ×
S reliquit vestimentum penes eam (P) cumque advenisset eius dominus
H foras in argumentum ergo fidei retentum pallium ostendit marito revertenti × domum ×
in × suam

17 καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα λέγουσα Εἰσῆλθεν πρός με ὁ παῖς ὁ Ἑβραῖος, ὃν
× × × × × +σου
S introivit ad me puer meus Hebraeus quem
servus tuus
H et ait × × × × × ingressus est „ „ servus × Hebreus „
×

εἰσήγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαί μοι καὶ εἶπέν μοι Κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ· **18** ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι
× × ημας ειπεν δε κοιμηθητι μετ εμου
S induxisti ad nos ut deluderet me dixit enim mihi dormi mecum (X) et factum est cum
×
qui nos deludat
H adduxisti × × „ inluderet mihi × × × × × cumque vidisset ×
audisset

ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ᾽ ἐμοὶ
×
X exaltassem vocem meam × × fugiens foras dereliquid vestimenta sua in manibus meis
H × × × me clamare × × reliquit pallium × × × ×

καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. **19** ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς
× × ×
X audivit sermonem mulieris
H et fugit × × foras × × his auditis dominus × et nimium credulus verbis coniugis

αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα Οὕτως ἐποίησέν μοι ὁ παῖς σου, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. **20** καὶ λαβὼν
× × × × × × × × × × × × × ×
X suae
H × × × × × × × × × × × × iratus est valde × ×

16 **S** 91-95 | reliquit $\mathfrak{E}^{fp}\mathfrak{H}$ | vestimentum: Singular = $\mathfrak{M}$ | αυτη(ς) 962 (d)fnpc$_2$ | **P** *cf* QU? | ως δε m | +αυτου Edegjknpt$\mathfrak{B}\mathfrak{C}\mathfrak{E}\mathfrak{H}$: = $\mathfrak{M}$ | —εις x* +in (H) Θ^{G}: = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$ | —domum Π^{c}: —εις τον οικον αυτου egj$\mathfrak{B}^{w}\mathfrak{C}$ | +suam (H) Θ^{G}: = $\mathfrak{G}\mathfrak{M}$

17 —et (H) Σ^{o}A*: —και m$\mathfrak{B}^{lp}$ | —κατα τα ρηματα ταυτα r* | **S** GR-I | puer GR-I; *cf* PS-BAS servus AP-V; *cf* CHRY; H | meus GR-I tuus? AP-V: +σου l$\mathfrak{B}\mathfrak{E}$ | induxisti GR-I; PS-BAS: = $\mathfrak{G}$ intuleras? CHRY: *cf* εισηνεγκας Chr$^{1/5}$ | ad nos GR-I; PS-BAS: = $\mathfrak{G}$ nobis? CHRY: = $\mathfrak{M}$ ×× H: — προς ημας El | qui nos deludat? PS-BAS: ημας f$\mathfrak{B}^{lp}$, ημιν $\mathfrak{E}^{fp}$ Chr$^{3/5}$ | —me GR-I (Var) | ××××× H: και ειπεν μοι κοιμηθησομαι μετα σου sub ÷ : — $\mathfrak{M}$ | dixit enim GR-I: *cf* ειπεν δε r | dormi mecum GR-I: κοιμηθητι μετ εμου Ac$_2\mathfrak{A}\mathfrak{B}$: < 39,14

18 **X** AP-V | et factum est AP-V: = $\mathfrak{M}$ | audisset (H) MΩ^{J}, 68: = $\mathfrak{G}$ | —αυτου 961 962 Lhi*kquy | in manibus meis AP-V: *cf* 39,12.13 | —και εξηλθεν $\mathfrak{E}$: = $\mathfrak{M}$

19 **X** AP-V | —αυτου Af | —οσα...και fp

tur ingenuitas) ut illudat nos; subingressus est mihi volens vim facere *2,1 (1087A):* subingressus est mihi, inquit impudens...et clamavi, ait

15 15 *cf* Gn 39,18 **AM** Jos 26 (91,6): /exaltans vocem suam eo quod relictis vestibus Hebraeus aufugerat **PS-EUS-C** *2,1 (1087B):* et reliquit, ait, suam tunicam et fugit

16 16 **91.92.94.95**: LXX. reliquit (-id *95*) vestimentum penes eam **PS-AU** s Cai *I,45,5 (66b)* = s Cas *I,162 (164a):* vestem in manibus ferens et eam pro falso testimonio tenens **IS** q (51): adultera quoque mulier apud se pallium retinuit (*cf* H) **QU** pro 1,38 (754C): 12/cumque eius dominus, suus maritus, advenisset

17 17 *cf* Gn 39,14 **AP-V** Jub *39,11-12 (46a):* 13/mentita est viro suo adversus eum in conspectum domini eius dicens: servus tuus Hebreus iste vim mihi molitus est facere, quem diligebas, ut dormiret mecum/ **PS-BAS** cons 3 (1692A): veniente marito verbis accusat innoxium: induxisti inquit ad nos puerum qui nos deludat/19 (zur Konstruktion *cf* 39,14) **CHRY** I, 566 (568B) = PS-PET s Liv 2 (189): en, en (—*CHRY*) inquit quem nobis servum intuleras **GR-I** tr 5 (45,23): sic enim ait: introivit... (= S)... delud. me (—*F*)...(= S)... mecum

18 *cf* Gn 39,15 **AP-V** Jub *39,12 (46a):* /et factum **18** ...(= X)...meis qui(*bus tenue*)ram ex imo ei vestimenta sua

19 **AP-V** Jub *39,13 (46a):* et vidit Aegyptius vesti- **19** menta Ioseph et ostium fractum et audivit sermonem mulieris suae/ **PS-BAS** cons 3 (1692A): 17/at ille verbis fallacibus persuasus/

20 **AM** Jos 26 (91,20): in carcerem Ioseph mittitur/ **20** **AP-V** Jub *39,13-14 (46a):* /et posuit...(= X)...divincti reges...(= X)...in vincula/ **AU** s 343,8 (1510): traditur Ioseph in carcerem **PS-AU** hyp 3,23 (1633): cum missus esset in carcerem/ s Cai *I,45,5 (66b)* = s Cas *I,162 (164a):* iubet ut in carcere includatur **PS-BAS** cons 3 (1692A): /statim eum detrusit in carcerem/ **CAE** s 90,3 (356,19): traditur Ioseph sanctus in carcerem (< AU)

ὁ κύριος Ιωσηφ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως
× × +και × × × (οπ)ου
E misit in carcere(m)
X et posuit Ioseph „ domum vinculatorum in locum in quo devincti regis
H × × tradiditque „ „ carcerem × × ubi vincti „

κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι. **21** Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ιωσηφ καὶ κατέχεεν
κατειχοντο
X detinebantur et erat illic in vincula⟨torio⟩ (E) et erat dominus cum Ioseph et (S) perfudit
deus eo
(I) infudit super
H custodiebantur „ „ ibi clausus fuit autem „ „ „ „ × mi-
fuitque illo

αὐτοῦ ἔλεος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος, **22** καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχι-
αυτω × ×
S eum misericordia et dedit ei gratiam ante principem carceris
apud praepositum
I „ misericordiam „ „ illi „ in conspectu principis „ (A) et dedit car-
~ cu-
×
H sertus illius × „ ei „ „ „ „ „ qui tradidit ×
+est deditque illi

δεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον διὰ χειρὸς Ιωσηφ καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμένους, ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ,
×
S *vin*culatori*um* in manum Iosef × omnes qui tenebantur × in carcere
sub manu religatos
A ceris custos carcerem per „ Ioseph
stos carceris manus eius
× ×
H × × × in manu ipsius × universos vinctos qui „ custodia teneban-
manus eius

20 —και λαβων f | —ο κυριος dp𝔈 | **X** AP-V | (ελαβεν...) +και Af, α′: = 𝔐 | misit *cf* GR-I, AM, PS-AU hyp, CAE s 93, IS, KA Γ posuit? AP-V: *cf* εθετο 40,3; 41,10; 42,17.30 etc. detrusit? PS-BAS clausit? *cf* HI, PS-AU s, CY-G hept, H (Versende) dedit? *cf* TE: εδωκεν α′ = 𝔐: *cf* ThLL V,1,1695,69ff tradidit *cf* AU > CAE s 90; H > QU, KA Δ (Var) | ××ubi H: ×××οπου 𝔈 Chr; *cf* εις τ. τοπον ου fi𝔄𝔅 | κατειχοντο Ef𝔄, κατεχοντο w | et erat AP-V; H: < 𝔐 | vincula⟨torio⟩ *cf* 40,3; 41,14] vincula AP-V

21 et RUF; PS-AU; JO-M; *cf* fuitque (H) 68: = 𝔊𝔐 autem H; *cf* sed? GR-I, AM, PS-BAS | dominus AM; RUF; AU; PS-AU; CAE; AP-V; H: = 𝔊𝔐 deus GR-I; PS-BAS; JO-M | ioseph RUF; PS-AU; H: = 𝔊𝔐 eo? GR-I; CAE; PS-BAS; AP-V: *cf* 39,2 μετ αυτου l illo? JO-M | **S** 91-95; PS-AU **I** RUF Rm 4 | αυτω cklm Thdt: *cf* 𝔐 | +est...deditque (H) ΤΦΖ²Ω^{M}, 68, Claudius Taurin. (PL 50,1019D); + est...et dedit arel: *cf* 𝔊𝔐 | ei PS-AU; CAE; H illi RUF; AP-V; CΧΨ^{B} | ante PS-AU apud QU; CAE in conspectu RUF; AP-V; H | praepositum c. QU custodem c.? *cf* CY-G

22 **S** 101 **A** AU | dedit *cf* GR-I; AU; AP-V: **E** = 𝔊𝔐 | c. custos AU ~ custos c.? HI ××? AP-V: — ο αρχιδεσμοφυλαξ 71 𝔈 | in 101; *cf* AU (Erklärung); AP-V; H: = 𝔐 sub GR-I per AU: < 𝔊 | manu(m) 101; GR-I; AU; H: = 𝔊𝔐 manus AU (Var); *cf* QU; AP-V; X | iosef 101; AU; QU: = 𝔊𝔐 eius GR-I?; AP-V; Claudius Taurin. (PL 50,1019D); *cf* ipsius H, illius (H) ΟΩ^{S} | × 101; *cf* GR-I, AP-V; H: = 𝔐 | religatos *cf* PS-EUS-C vinctos H: *cf* δεδεμενους ⟨α′⟩ | —οσοι bfia²kmrwc$_2$𝔏 | sub ipso erat H; universa ea

93,2 (367,24): in carcerem missus est (<?) 93,5 (368,35): ille in carcere mittitur (<?) **CY-G** cen 229 (894): alligatur Ioseph hept 1,1206-1207 (45): quae ceu vera putans Iosepum carcere claudit, in quo iam regis cohibebat poena ministros/ **GR-I** tr 5 (51,20): sed ob hoc mittitur inquit in carcerem **HI** Pel 3,8 (577B): Ioseph in Aegypto clauditur carcere/22 **IS** q (51): post haec denique missus Ioseph in carcerem/40,3 **KA** Γ b 59 (78): ubi Ioseph mittitur in carcere Δ 142 (90): Ioseph in carcerem (+ a domino infamante uxore traditur *V*) **QU** pro 1,40 (755B): traditur Ioseph in carcerem **TE** nat 2,8,11 (109,14): a rege ⟨in carcerem⟩ (*Goth*) datur

21 21 **91.92.94.95**: LXX. et perfudit eum misericordia (-diam *95*) **AM** Jos 26 (91,20): /sed eum dominus nec in carcere deserebat **AP-V** Jub *39,14 (46a):* /et dedit illi dominus gratiam in conspectu principis carceris et misericordiam in conspectu eius, quia vidit quod dominus erat cum eo et omnia quae faciebat Ioseph deus dirigebat/ **AU** s 343,8 (1510): adfuit dominus Ioseph patienti **PS-AU** hyp 3,23 (1633): /et erat ait dominus...(= E,S)... carceris **PS-BAS** cons 3 (1692A): /sed deus erat cum eo **CAE** s 90,3 (356,21): adfuit dominus sancto Ioseph (< AU) 91,5 (361,29): cum enim, sicut dicit scriptura, dominus esset cum eo et gratiam ei apud dominum suum et apud principem carceris dedisset **CY-G** hept 1,1208 (45): /carceris hunc custos blando mox pectore mulcet **GR-I** tr 5 (46,3): sed sola non est in carcere pudicitia, nam deus erat cum eo (~ cum eo erat *F*)/ **JO-M** Ne 1,9 (21,35): et erat deus cum illo **QU** pro 1,40 (755C): quod vero sequitur, gratiam qua plenus erat invenisse apud praepositum carceris/ **RUF** Rm *4,5 (975B):* et erat...(= E,I) ...carceris *9,2 (1209A):* quia et Ioseph invenit gratiam in conspectu principis carceris

22 **101**: *(Lücke)* ⟨...*vin*⟩culatori⟨*um*⟩...(= S)...⟨*et*⟩ **22** omni⟨*a q*⟩uaecumque fie⟨*ba*⟩nt ibi/ **AP-V** Jub *39,15 (46a):* /et ideo dedit universa in manus eius/ **AU** loc 1,145 (529,6): et dedit...(= A)...manum (manus *C;* manu *L*) Ioseph: pro eo quod est 'in manus Ioseph', per quod

καὶ πάντα, ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ. **23** οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμω-
+αυτος ην ποιων +και ηδει × ×
S *et* omnia *q*uaecumque fie*ba*nt ibi nesciebat princeps car-
+et non erat sciens
H tur „ × quicquid fiebat × sub ipso erat nec noverat × ×

τηρίου γινώσκων δι᾽ αὐτὸν οὐθέν· πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ιωσηφ διὰ τὸ τὸν κύριον
× × ×
S ceris × quicquam propter eum omnia enim dedit per manus Ioseph propter quod esset do-
I quia dominus
H × × aliquid × × cunctis ei creditis × × × dominus enim
traditis

μετ᾽ αὐτοῦ εἶναι, καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, κύριος εὐώδου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.
~ ειναι μετ αυτου × ευοδοι κυριος
S minus cum eo et quaecumque Ioseph faciebat dominus prosperabat in manibus eius
dirigebat
I erat „ „ „ „ × „ prosperabantur a domino „ „ „
H „ „ illo „ omnia eius opera dirigebat × × × × ×
eo

40,1 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἥμαρτεν ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως
S factum est autem (E) post haec verba peccavit qui erat super vinum regis
× × × ~ verba haec offendit princeps vinifusorum princeps vinariorum vini praepositus
H his ita gestis accidit ut peccarent duo eunuchi pincerna „

Αἰγύπτου καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ Αἰγύπτου. **2** καὶ ὠργίσθη Φαραω
οργισθεις
E Aegypti et qui erat super pistores (S) domino suo regi Aegypti et iratus factus est Farao
pistorum praepositus (X) „ „ × „ „
H „ „ pistor „ „ × × iratusque × × Pharao
est

ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχι-
× × ×
S super duos spadones × in eum qui erat super vinum et × qui erat
× duobus pueris suis
X rex Aegypti „ „ eunuchos suos id est super ⟨principem⟩ vinifusor*um* „ super princi-
H × × contra eos × × × × nam alter pincernis praeerat × alter pi-
et

faciens erat ioseph AP-V (Vers 23): *cf* + αυτος ην ποιων Mabckmoswxc$_2$𝔄𝔖; (sub※): = 𝔐
23 **S** 101 **I** HI | + et AP-V; *cf* nec H: + και ms𝔄𝔖 Chr | nesciebat 101; noverat H: ηδει lr non erat sciens AP-V: = (𝔊) | — του δεσμωτηριου Any Chr | ×× H: — δι αυτον Chr$^{1/2}$ | dedit 101; *cf* traditis (H) Σ^{M}B, 68: < 39,22 | ~ ειναι μετ αυτου f𝔄 | eo 101; HI; 68 | × HI: — αυτος d𝔙𝔈 | ευοδοι κυριος d𝔈 | dirigebat AP-V; H | in manibus eius 101; HI: = 𝔊 ××× AP-V; H: εν ταις χερσιν αυτου sub÷: < 𝔐
40,1 factum est autem 101: = 𝔊(𝔐) ×××? HI | haec verba 101: **S** ~ verba haec HI: = 𝔊𝔐 | peccavit 101; HI offendit AM peccarent H: *cf* peccaverunt 𝔈 = 𝔐 | duo eunuchi H: < 40,2 | qui erat super vinum 101 princeps vinifusorum 91-94 princeps vinariorum HI vini praepositus? AM oenochous? *cf* ORI pincerna H: *cf* HI (Erklärung) | qui erat super pistores 101 pistorum praepositus? *cf* AM
2 **S** 101 **X** AP-V | iratus H: *cf* οργισθεις c_2 | est (H) $\Phi^{Z^2}P^{2}\Omega^{M}$, ANG (228D), Rupert (PL 167,523B): = 𝔊𝔐 | rex aegypti? AP-V: *cf* φαραω] ο βασιλευς i* | × PS-EUS-C: — επι Ddnp | d. spadones 101; GR-I (Vers 3); QU (Vers 3) d. pueris? PS-EUS-C d. eunuchos AP-V; IS (Vers 3); *cf* H (Vers 1) | × 101: — αυτου dnp𝔙 Phil suos AP-V; *cf* PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 | + et (H) OP^{2}: = 𝔊𝔐 | — επι d𝔙

significat 'in potestatem' **PS-EUS-C** *2,1 (1088C):* creduntur et religati in carcere ei qui erat in carcere **GR-I** tr 5 (46,4): /denique et nocentes dantur sub manu eius quia ipse innocens habebatur **HI** Pel 3,8 (577B): 20/ibique infertur quod custos carceris omnia potestati eius fideique commiserit **QU** pro 1,40 (755C): /universasque claves totamque custodiam traditam fuisse manibus Ioseph

23 23 **101**: /nesciebat...(= S)... eius/ **AP-V** Jub *39, 15-16 (46b):* /et non erat sciens princeps carceris quidquam eorum quae fieban⟨t⟩ in carcere, quia universa ea faciens erat Ioseph, et dominus dirigebat ea et erat illic annis duobus/40,2 **HI** Pel 3,8 (577C): quia...(= I)...eius
40,1 **91.92.94**: LXX. princeps vinifusorum **101**: **40,1** /Factum...(= S,E,S)...Aegypti/ **AM** Jos 29 (93,1): gloriabatur alter quod esset vini praepositus, alter quod pistorum, uterque offendit/3 **HI** q (59,16): post verba haec peccavit princeps vinariorum regis Aegypti. ubi nos posuimus principem vinariorum, in hebraeo scriptum habet masech, illud verbum quod in nomine servi Abraham dudum legimus, quem nos possumus more vulgi vocare pincernam **ORI** Mt *15,5 (359,20):* eunuchi Pharaonis non generantes bonum, ut sint oenochoi (*Klostermann;* eunuchi *x*) illius ⟨et⟩ escam ei offerentes (ευνουχοι του φαραω

σιτοποιῷ, **3** καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ παρὰ τῷ δεσμοφύλακι εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς
(ἀρχιμαγειρω)
S super pistores et posuit eos in carcerem aput custodem vinctorum in vinculatorio in
(misit) (ad)
X pem pistorum 〃 〃 〃 〃 〃 in domum principis cocorum 〃 〃 ×
H storibus × misit 〃 〃 〃 × × 〃 militum × × ×
(et) (illos)

τὸν τόπον, οὗ Ἰωσηφ ἀπῆκτο ἐκεῖ. **4** καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης
× × (εν ω) (ην ιωσηφ) × (+εν τω οχυρωματι)
S loco in quo ductus erat Ioseph ibi in carcerem et princeps vinculatorii conmendavit
(carceris clavicularius)
X × 〃 〃 et Ioseph tenebatur × × × 〃 posuit princeps vincul⟨at⟩orum
H × 〃 〃 erat vinctus et Ioseph × × × at custos carceris tradidit
(ubi) (×) ×

τῷ Ἰωσηφ αὐτούς, καὶ παρέστη αὐτοῖς· ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυ-
(~ αυτους (τω) ιωσηφ) × × × (+εκει) (+πλει(στ)ους)
S eos Ioseph et adstitit eis erant autem diu in car-
X Ioseph 〃 ministrabat in conspectu eorum (M) illic dies complures
H eos 〃 qui et 〃 eis aliquantum temporis fluxerat et illi in custodia
(+autem)

λακῇ. **5** καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον, ἕκάτερος ἐνύπνιον, ἐν μιᾷ νυκτὶ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐ-
× (ενυπνια) × × (~ νυκτι μια) ×
(~ ενυπνιον αμφοτεροι)
S cere et viderunt in somno uterque singuli × in una nocte visum somnii ×
M 〃 somnium
(somniaverunt) (somnia)
H tenebantur videruntque ambo somnium × × × nocte una iuxta interpretationem congru-
× (somnia) (~ una nocte)

τοῦ, ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τῷ
×
S × qui erat super vinum et qui erat super pistores qui erant regis Aegypti qui in vincu-
X princeps vinifusorum 〃 princeps pistorum
H am sibi × × × × × × × × × × × ×

3 **S** 101 **X** AP-V | +et (H) $\Sigma^{M}BM\Phi\Theta^{AM*G}P^{2}\Psi^{B^{2}DFM}$, ANG (228D), Rupert (PL 167,523B); *cf* misitque (H) T: = 𝔊𝔐 | posuit 101; AP-V: = 𝔊 misit *cf* AM, PS-EUS-C; H: *cf* εμβαλλειν 39,20; 40,15 etc. | illos (H) G^{c} | ad? PS-EUS-C | domum? AP-V: < 𝔐 | custodem vinctorum 101: = 𝔊 principis cocorum AP-V; (*cf* H): αρχιμαγειρω 961 962 Δ_{5}acd(m)nopxc$_{2}$𝔄𝔙𝔍 Phil-codd-omn: (Hexapla) = 𝔐 | (*cf* εν τω δεσμωτηριω f) — εις το δεσμωτηριον l𝔔: = Syr. | — εις τον τοπον fm | εν ω f ubi (H) A: = 𝔊 | erat××ioseph (H) Claudius Taurin. (PL 50,1020A): ην ιωσηφ Ef𝔈, *cf* 𝔄 vinctus H: *cf* δεδεμενος α′ | —et (H) $A\Psi^{B*M}$: = 𝔊𝔐 | —εκει Ef𝔄𝔙𝔈 | + εν τω οχυρωματι j(mg); *cf* τοπον] + εν τω οχ. dnp

4 **S** 101 **X** AP-V | carceris clavicularius? *cf* AM | conmendavit 101; *cf* AM: **E**? | eos ioseph 101; H: ~ αυτους τω ιωσηφ (962) Chr-ed, αυτους προς ιωσηφ $i^{a?}$r | —και παρεστη αυτοις Df𝔙^{w}: *cf* AM | ministrabat AP-V; H: *cf* ελειτουργει α′σ′ | +autem (H) Claudius Taurin. (PL 50,1020B): = 𝔊 | **M** AM? | +εκει dnp | + πλειους knv(mg), + πλειστους dp, *cf* + πολλας 𝔔 Chr; *cf* φυλακη] + πλειους egj

5 **S** 101 **M** AM | viderunt 101; AM; CY-G; KA; H: **E** = 𝔊 somniaverunt? KA (Var); AP-V: = 𝔐 | in somno 101: < εν υπνω < ενυπνιον somnium AM; H: **I** = 𝔊𝔐 somnia CY-G?; KA; AP-V; $C^{2}\Sigma^{TO}$: ενυπνια 961 ck𝔔 Chr½ | in somno uterque 101: ~ ενυπνι(ον) αμφοτεροι (961) a(c)fi(k)mnorxc$_{2}$𝔄(𝔔)𝔈𝔍: (Hexapla) = 𝔐 —ambo (H) Claudius Taurin. (PL 50,1020B): —αμφοτεροι Edp | singuli× 101: — ενυπνιον m unusquisque somnium? *cf* AU Vers 8) ×× H: — εκατερος ενυπνιον bdhlpqsuw𝔙^{ip} Chr | una nocte 101; 1Hs Vercellone 142: = 𝔊 ~ nocte una H: ~ νυκτι μια acfimorxc$_{2}$𝔍: (Hexapla) = 𝔐 | × 101: — αυτου Dacfi$^{a?}$koqruxc$_{2}$𝔄𝔍: (Hexapla) | **X** AP-V H: *cf* —ορασις...δεσμωτηριω dm; —οι ησαν...δεσμωτηριω p

αγονοι παντος καλου, ιν' οινοχοωσιν αυτω και σιτοποιωσιν)

2 2 **101**: /et iratus...(=S)...pistores/ **AP-V** Jub *39,17 (46b)*: 39,23/et in tempore illo iratus...(=X)...super vinifusores et sup. princ. pist./ **PS-EUS-C** *2,1 (1088C)*: irascitur Pharao duobus pueris suis summis e ministerio

3 3 **101**: /et posuit...(=S)...carcerem/ **AM** Jos 29 (93,3): 1/missique in carcerem/ **AP-V** Jub *39,17 (46b)*: /et posuit...(=X)...tenebatur/ **PS-EUS-C** *2,1 (1088C)*: mittuntur ad carcerem et simul cum Ioseph recluduntur **GR-I** tr 5 (52,2): invenit inquit duos spadones de domo regis pro peccatis suis in carcere (-rem *F*) detineri > **IS** Gn 30,13 (273B): invenit Ioseph duos eunuchos de domo regis in carcere vinctos q (51): 39,20/invenit ibi duos eunuchos de domo regis vinctos (*cf* IS Gn) **QU** pro 1,40 (755C): quod duo Pharaonis spadones cum eo in illa passione detrusi sunt

4 **101**: /et princeps...(=S)...carcere/ **AM** Jos 29 (93,3): /et conmendati sancto Ioseph ab ipso carceris clavicularius, cum essent illic dies complures/ **AP-V** Jub *39,18 (46b)*: /et posuit princ. vinculorum Ioseph ut ministraret **4**

δεσμωτηρίῳ. 6 εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Ιωσηφ τὸ πρωὶ καὶ εἶδεν αὐτούς, καὶ ἦσαν τεταραγμένοι.
S latorio erant introivit itaque ad eos Ioseph mane et vidit eos et erant conturbati
H × × ad quos cum introisset " " " vidisset " × × tristes

7 καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους Φαραω, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ,
ηρωτησε × αυτους × × × × × × × × × × του κυριου αυτων ×
S et interrogavit eos × qui erant cum eo in carcerem missi a domino suo
H × sciscitatus est × × × × × × × × × × × ×
eos

λέγων Τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον; 8 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ
× ×
S dicens (E) quid utique facies vestrae tristes sunt hodie (S) ipsi autem dixerunt ei
vultus vestri illi
A et " ×
H " cur × tristior est hodie solito facies vestra qui responderunt ×

Ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ
ενυπνια ~ αυτο ουκ εστιν × dominum
S somnia vidimus et qui disserat ea non est dixit autem eis Ioseph (E) nonne per deum
insomnia interpretetur ×
A somnium " " non est qui interpretetur illud (X) non " "
H " " " " " " nobis dixitque ad eos " numquid non dei
× ×

ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστιν; διηγήσασθε οὖν μοι. 9 καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος
αυτου × × (S) et narravit ei qui erat super vinum
E interpraetatio eorum est narrate ergo mihi supra vineam
X explanatio eius × (M) " " × praepositus vini
H est interpretatio × × referte × " quid videritis × " prior " pincernarum

6 **S** 101 | ingressus? PS-EUS-C | vidit 101; CHRY; PS-EUS-C; *cf* H: **E** = 𝔊𝔐 revisit? *cf* AM | eos 101; AM; H: **E** | ×× H; *cf* CY-G, PS-EUS-C, CHRY | conturbati 101 turbati? *cf* AM, PS-EUS-C, CHRY tristes H; *cf* AM; *cf* maestos? CY-G: *cf* σκυθρωποι σ' > 20, *cf* 40,7
7 **S** 101 | ηρωτησε dnp𝔄𝔈: = 𝔐 | eos× 101; Ω^{s}: ×αυτους× f𝔈, *cf* ×αυτοις× m | ××××××× ××× H: — οι ησαν...αυτου fm𝔈 | a domino 101: παρα του κυριου Di^{a}?r | suo 101: αυτων i^{a}?r𝔙^{lp}𝔔 | **E** 101; CAn | — οτι acoc$_{2}$ Chr½: Hexapla = 𝔐 | facies vestrae 101; *cf* H vultus vestri CAn | H: *cf* ~ σκυθρωπα τα προσωπα υμων 𝔄𝔈𝔖 Chr
8 **S** 101 **A** AU | ipsi autem 101; illi autem PS-EUS-C: = 𝔊 et AU: = 𝔐 | — αυτω bw | somnia 101; insomnia PS-EUS-C; dagegen AU: ενυπνια 107 somnium *cf* AM; AU; CAn; H: **I** = 𝔊𝔐 | qui interpretetur× CAn; *cf* H | ea non est 101: ~ αυτο ουκ εστιν Abfpwy𝔖 | —ad eos (H) Guibert (PL 156,272C): — αυτοις degj | **E** 101; AM **X** PS-RUF | nonne 101; AM; CAn non PS-RUF | dominum? CAn | eorum 101: = 𝔊 eius PS-RUF; *cf* AM: αυτου Ebefjo × H: — αυτων mw: = 𝔐 | — est PS-RUF: — εστιν Chr^{2}/$_{5}$: = 𝔐 | — ουν 𝔄
9 **S** 101 **M** AM | supra vineam? PS-EUS-C | — τω ιωσηφ dp | et dixit? *cf* PS-EUS-C: = 𝔊𝔐

eis et ministrabat in conspectu eorum/
5 5 **101**: /et viderunt...(=S)...vi^{s}um...(=S)...erant/ **AM** Jos 29 (93,5): /viderunt somnium/ **AP-V** Jub *39,19 (46b)*: /et somniaverunt viri somnia, princeps vinifusorum et princeps pistorum **CY-G** hept 1,1214 (46): somnia venturis viderunt nuntia rebus/ **KA** Λ 70 (99): de his qui in carcere somnia viderunt (somniaverunt *B*)
6 6 **101**: /Introivit...(=S)...conturbati/ **AM** Jos 29 (93,5): /et cum reviseret eos Ioseph, tristes turbatosque animi (animo *P'V;* animis 𝔄' *m.2, P'' T*) offendit/8 **CAn** co 17,4 (467,9): venerabilis Ioseph deiectiores nos animo contemplatus **CHRY** *V, 1008 (1021D):* vidit nonnullos illic turbatos et confusos atque deiectos **CY-G** hept 1,1215 (46): /hos cum perspicuo lustrasset lumine maestos/ **PS-EUS-C** *2,1 (1088D):* ingressus igitur in uno dierum ad pueros Pharaonis vidit vultus eorum immutatos et intellexit quia mens eorum erat turbata/
7 7 **101**: /et interrogavit...(=S,E)..,hodie/ **CAn** co 17,4 (467,11): quid utique vultus vestri tristes sunt hodie **CY-G** hept 1,1216 (46): /perquirit causas cogitque occulta fateri/9 **PS-EUS-C** *2,1 (1088D):* /et interrogat causam, quae ista esset in eis immutatio/
8 **101**: /ipsi...(=S,E)...mihi/ **AM** Jos 29 (93,6): 8
6/quia turbabantur somnio cuius interpretem non invenirent; nonne per deum inquit interpretatio somnii est? narr. ergo mihi/ **AU** loc 1,146 (529,9): et dixerunt...(=A)... illud: cum somnium suum unusquisque vidisset, non dixerunt 'somnia vidimus', sed 'somnium vidimus' **CAn** co 17,4 (467,13): somnium vidimus et qui interpretetur non est 17,4 (467,17): nonne per dominum inquit est humanarum cogitationum curatio? proferantur in medium **PS-EUS-C** *2,1 (1088D):* /illi autem promunt insomnia, et haec duplicia **PS-RUF** fi 37 (1143C): non...(=X) ...eius, id est non a deo
9 **101**: /et narravit..(=S)...me/ **AM** Jos 29 (93,8): 9
/et narravit...(=M,I)...meo/ **CY-G** hept 1,1217-1218 (46): 7/continuo, qui vina dabat consueta tyranno, eloquitur quae visa forent sub nocte sopora/ **EUCH** inst 1 (75,17): et ecce vitis in consp. meo/ (< HI q) **PS-EUS-C** *2,1 (1089A):* nunc autem exponit primus qui bonum habe-

τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ Ἰωσηφ καὶ εἶπεν Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου· **10** ἐν δὲ
× × ἐνυπνιω καὶ εν

S somnium suum × dicens et dixit in somnio meo erat vinea ante me et in

M „ „ × × × × × „ et ecce (I) vitis in conspectu meo (I) „ „ +ecce (M) in vi-

H „ „ × × × × × videbam coram me vitem „ ×

τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα βλαστούς· πέπειροι
+ην +και πεπειρους

S ea vinea tres fundi erant et *ipsa vi*nea viridis erat et ferebat × botrum

I × vite „ „ × „ „ × germinans × × attulerat × maturos

M te autem „ radices × „ „ × flore⟨n⟩s flores × × ferens germina germinavit +et matura maturi

H qua erant „ propagines × × et × × × crescere paulatim gemmas et post flores

οἱ βότρυες σταφυλῆς. **11** καὶ τὸ ποτήριον Φαραω ἐν τῇ χειρί μου· καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν καὶ
βοτρυας

S uvarum maturum

I botriones uvae (E) et calix Farao(nis) in manu mea erat et accepi uvam et

M et butrones uvarum

H uvas maturescere calicemque Pharaonis „ „ „ × tuli ergo uvas „
× sumpsi eam

ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας Φαραω. **12** καὶ εἶπεν
× × × × × × την χειρα ×

E expressi × eam in calicem et dedi dedique calicem in manu manus manibus Farao(nis) et dixit

H „ × „ „ quem tenebam „ tradidi dedi poculum × × Pharaoni × respondit

somnio 101: ενυπνιω d𝔙, *cf* 𝔄𝔈: = 𝔐 | et ecce? HI > EUCH: < 𝔐 videbam H; *cf* PS-EUS-C?: *cf* videbam in somnio meo 𝔈 | **I** AM; HI > EUCH

10 **S** 101 **I** (91–94); PS-EUS-C; (HI > EUCH) **M** AM (mit Var) | et in 91–94. 101; HI; PS-EUS-C: και εν c_2: = 𝔐 et ecce in? EUCH: *cf* 40,9 in vite autem AM: = 𝔊 | vite 91–94; AM; HI > EUCH; PS-EUS-C; *cf* CY-G, H (Vers 9) fundi 91–94. 101; HI > EUCH; PS-EUS-C; *cf* CY-G: **E** | +et (H) C: = 𝔊𝔐 | +ην kmℑ: Hexapla | +και qu | maturos PS-EUS-C; AM (Var): πεπειρους βοτρυας bfimrw

11 erat 101: **S** × AM; PS-EUS-C; *cf* H: **I** = 𝔊𝔐 | accepi 101: **S** sumpsi AM; PS-EUS-C: **I** | uvam 101; PS-EUS-C; *cf* H: > eam AM | × 101; AM (Var); H: — αυτην m𝔄 eam AM; PS-EUS-C: **I** = 𝔊(𝔐) | et dedi calicem 101; AM; *cf* H: = 𝔊𝔐 ××× AM (Var); PS-EUS-C: —και εδωκα το ποτηριον fhlwℑ: Homoioteleuton dedique AM (Var) | dedi (H) Claudius Taurin. (PL 50,1020C) | —calicem? AM (Var) | manu 101; AM (Var): **S**: την χειρα EMbcehjwℑ^{vp}: = 𝔐 manus AM; manibus PS-EUS-C: = 𝔊

bat somnium, erat enim supra vineam regis, et dicit: vitem videbam/ **HI** q (59,24): et ecce vitis in consp. meo/ **KA** Γ 61 (78): ubi narrant duo spadones Pharaonis somnia sua

10 10 **91.92.94**: T. et in vite tres fundi **101**: /et in ... (=S) ... et ⟨*ipsa vi*⟩nea ... (=S) ... maturum/ **AM** Jos 29 (93,10): in vite ... (=M) ... florens (*Schenkl;* flores *codd.*), ferens germina (*Bm.1, NV;* germinavit *Bm.2, cet.*), maturi (-ros *P* os *ex* i; -ra 𝔄″*E;* -re *O;* et maturi *P*′) et butrones (bytrones *B, Pm.1;* botrionis *V;* botriones *Pm. 2, cet.*) uvarum/ **CY-G** hept 1,1219–1222 (46): /cernebam viridi frondentem palmite vitem, dum serpit nexaque suo de verbere pendet, pampineos inter flexus tris adfore fundos, uvaque nectareo pendebat flava racemo/ **EUCH** inst 1 (75,18): /et ecce in vite tres fundi: tria flagella vel tres propagines indicantur sub hac trium enuntiatione fundorum (< HI q) **PS-EUS-C** *2,1 (1089A):* /et in... (=I)... uvae/ **HI** q (59,24): /et in... (=I)... germinans: tres fundos tria flagella et tres ramos sive propagines hebraeo sermone significat, quae ab illis vocantur sariagim

11 11 **101**: /et cal. Faraonis ... (=E) ... Faraonis/ **AM** Jos 29 (93,12): /et cal. Pharao (*DO;* farao *BPV;* faraonis 𝔄′*T;* pharaonis *cet.*) in m. mea et sumpsi eam et expr. eam (—𝔄″*E*) in calicem (-ce *NV*) et dedi calicem (*NV;* et dedi *Pmg.m.2, D;* dedique *O;* —*BP*′) in manus (manu *N*′*V;* —in m. *T*) Pharao (*PDO;* farao *BV;* faraonis 𝔄′; pharaonis *cet.*)/ **CY-G** hept 1,1223–1225 (46): /inde calix regis, quo mitia pocula libat, spumabat tenero quod pressit dextera musto, quem dominus prompta susceptum palma tenebat/ **PS-EUS-C** *2,1 (1089A):* /et cal. Pharao in m. mea et sumpsi uvam et expr. eam in calicem in manibus Pharao/

12 **101**: /Et dixit ... (=E) ... sunt/ **103**: ⟨... *in*⟩ter- **12**
praetatio somnii ... (=E) ... sunt/ **AM** Jos 29 (93,14): /et dixit illi Ios.: (+ haec interpretatio eius *Mauriner*) tres radices tres dies sunt/ **AU** loc 1,147 (529,13): tres fundi tres dies sunt; non dixit: tres dies significant **CY-G** hept 1,1226–1227 (46): /omnia tum iuvenis signanter clausa revelat, tris fundos tris esse dies **PS-EUS-C** *2,1 (1089A):* /prudens et sapientissimus Ioseph, qui a deo edocebatur, statim ad interpretationem currit et dicit: tres fundi tres dies sunt/ **GR-M** Jb 35,48 (779A): tres propagines tres dies renuntiat designare (*cf* H) **TE** nat 2,8,12 (109,15): somnia quibusdam non perperam interpretatus

13 **101**: /adhuc trid. et rememorabitur ... (=E) ... **13**
Faraonis secun⟨*dum ...*⟩ *(fehlen 2 Blätter)* **103**: /adhuc

αὐτῷ Ιωσηφ Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ· οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσίν· **13** ἔτι τρεῖς ἡμέραι
E ei Ioseph haec est interpraetatio eius tres fundi tres dies sunt adhuc triduum
H × „ „ „ interpretatio somnii „ propagines „ adhuc „ „ post quos

καὶ μνησθήσεται Φαραω τῆς ἀρχῆς σου καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις
E et (re)memorabitur Farao initii tui et restituet te super vinum in officio tuo et dabis
H × recordabitur Pharao magisterii „ „ „ „ in gradum pristinum × dabisque

τὸ ποτήριον Φαραω εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα
E calicem × in manu Farao(nis) secundum (I) principatum tuum pristinum sicut eras
H ei calicem × × × iuxta officium „ × „ facere

οἰνοχοῶν. **14** ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ σοι γένηται, καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ
I super vinum sed memor esto mei per te ipsum cum tibi bene fuerit et facies in me
H ante consueveras tantum memento „ × × × „ „ „ „ „ „ mecum

ἔλεος καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ Φαραω καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου·
I misericordiam et memor sis pro me apud Pharao(nem) et educas me de carcere isto
H „ ut suggeras × × Pharaoni „ educat „ „ isto carcere

12 —και 31 $\mathfrak{V}^{w}$ | ei 101; illi AM: = $\mathfrak{GM}$ × H: —αυτω efm$\mathfrak{V}$ | —haec est int. eius? AM: Druckfehler? | —est AM (Var); 1 Hs bei Vercellone 142: = $\mathfrak{GM}$ | eius 101; AM (Var): = $\mathfrak{GM}$ somnii 103; H: *cf* Billen 177; C. Peters, Oriens Christianus 3. Serie 9 (1934) 52, der auf Targum Jon. verweist | fundi 101.103; AU; PS-EUS-C; *cf* CY-G radices AM

13 triduo? AM (Var) | rememorabitur 101 memorabitur 103; AM (Var) in mente(m) habebit AM; PS-EUS-C | initii 101; initium PS-EUS-C: **S** principatus 103; principatum AM: **I** | in H; ad? CHRY: εις Chr$^{1}/_{2}$ | vinum (vineam? PS-EUS-C) in officio tuo 101.103; PS-EUS-C: *cf* Billen 177 officium (tuum) pristinum? AM: < unten τ. αρχην σου τ. προτεραν: *cf* H archioeniam? CHRY | —tuum AM (Var); H | dabitque (H) Ψ^{B*}: *cf* δωσει m | ×...farao(nis) 101.103; AM; PS-EUS-C: ×... φαραω Dy pharaoni in m. eius AU: **A** < $\mathfrak{G}$: *cf* D. De Bruyne, Miscellanea Agostiniana 2 (Rom 1931) 589 —ei (H) $\Pi^{CT*}\Phi^{A*}\Theta^{AM*G*}\Omega^{J}$: *cf* —φαραω h | manu 101.103; AM (Var); AU; *cf* CHRY: = $\mathfrak{GM}$ manus AM; PS-EUS-C: (τας) χειρας f(i*)$\mathfrak{AV}$ | ××××××××? AM | **I** 103

14 memor esto 103; AM memento PS-EUS-C; CHRY; H | —mei? AM$^{3}/_{4}$ | per te ipsum 103; per temet ipsum AM; PS-EUS-C: = $\mathfrak{GM}$ ××× CHRY; H: —δια σεαυτου $\mathfrak{A}\mathfrak{E}^{ef}$ Chr$^{1}/_{4}$ Thdt | dum (H) Λ^{H} | tibi bene 103; AM; H ~ bene tibi AM (Var); HES; *cf* CHRY; ΛΣΒΜΦΨ$^{DFM}\Omega$, 68: = $\mathfrak{G}(\mathfrak{M})$ coeperit tibi esse bene? PS-EUS-C | fuerit 103; AM (Var); *cf* CHRY; H erit AM | facies 103; AM; PS-EUS-C; H: = $\mathfrak{G}$ facias AM (Var); $G^{e}\Sigma^{M}T\Phi^{A}\Psi^{B^{2}DFM}$, 68^{2}: ποιησης El | mecum H: μετ εμου bi*mw: = $\mathfrak{M}$ | misericordiam 103; AM; H miserationem PS-EUS-C | et (H) XB: = $\mathfrak{GM}$ | memor sis 103 memor eris AM memor esto? PS-EUS-C$^{1}/_{2}$: μνησθητι Chr$^{2}/_{4}$ memorabis PS-EUS-C$^{1}/_{2}$ subplica? CAE | pro me 103 de me PS-EUS-C$^{1}/_{2}$; HES mei AM; PS-EUS-C$^{1}/_{2}$ | apud ph. 103; ad ph. AM; *cf* CHRY: + προς 961 DMbdegjkmnpwy$^{b?}\mathfrak{V}$ Chr: = $\mathfrak{M}$ pharaoni PS-EUS-C; H: = $\mathfrak{G}$ | ut CAE?; CHRY?; $G^{e}\Delta^{H}\Pi^{CD*}\Phi^{R*GP}\Theta^{AG*}P\Psi\Omega$ | educas 103: εξαξης clpc$_{2}$; *cf* educat H; eiciat? CAE educes AM; PS-EUS-C$^{1}/_{2}$: = $\mathfrak{G}$; *cf* educet (H) Φ^{V} educito? PS-EUS-C$^{1}/_{2}$ | ex? CHRY | carcere isto 103; AM; PS-EUS-C$^{1}/_{2}$: = $\mathfrak{G}(\mathfrak{M})$ ~ isto carcere PS-EUS-C$^{1}/_{2}$; H

trid. et memor. Pharao principatus ... (= E) ... Pharao... (=E,I)...vinum/ **AM** Jos 29 (93,15): /adhuc triduum (triduo *PP'P''D*) et in mentem (-te *P''V*) habebit (memorabitur *N*) Pharao principatum tuum et rest. te super officium tuum (— *O*) pristinum et dabis cal. in manus (-nu *N*) Pharao (*PP'DO;* farao *BV;* faraonis $\mathfrak{A}$'; pharaonis *cet.*)/ **AU** loc 1,148 (529,18): et dabis cal. Pharaoni in manu eius: cum plenum esset, etiam si non adderetur 'in manu eius' **CHRY** *V,728 (729B):* et Ioseph quidem ad archoenum dicebat: adhuc triduum et rest. te Pharao ad archioeniam ...et ille dicebat quia a te calicem manus tyranni suscipiet **PS-EUS-C** *2,1 (1089A):* /adhuc trid. et in mente habebit Pharao initium tui et rest. te super vineam...(= E) ...manus Pharao

14 **103**: /Sed...(= I)...Pharaonem...(= I)...isto/ **AM** Jos 29 (93,18): /sed memor esto per temet ipsum, cum 14

15 ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Εβραίων καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ᾽ ἐνέβαλόν με εἰς
οὐδεν κακον εποιησα και

I quia furto abreptus sum de terra Haebreorum et hic nihil mali feci et immisit me in
quoniam involatus ex male sed miserunt
sublatus ×
furtive captus
H „ „ sublatus „ „ „ Hebreorum „ „ innocens × in la-
ablatus

τὸν λάκκον τοῦτον. **16** καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιὸς ὅτι ὀρθῶς συνέκρινεν,
του οχυρωματος τουτου ×
οικον του λακκου τουτου

I domo lacus huius et vidit qui erat super pistores quod recte interpraeta*tus est*
lacum carceris supra
locum
H cum missus sum × videns pistorum magister „ prudenter somnium dissolvisset
vidensque

καὶ εἶπεν τῷ Ιωσηφ Κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον καὶ ὤμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ
× × ×

I et dixit ad Ioseph et ego vidi somnium × putabam tria canistra halicae tolera⟨re⟩ super
+me farris tollere

O et videbar mihi „ „ chondritorum portare in

H × ait × × „ „ „ „ quod haberem „ „ farinae × super

τῆς κεφαλῆς μου· **17** ἐν δὲ τῷ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν, ὧν ὁ βασιλεὺς
× × ~ φαραω
× ×

I capud meum in quibus canistris supra ex omnibus generibus quibus rex
et in canistro superiori omni genere +ex ~ Pharao
O capite meo ~ superiore canistro × omnia × ×

H caput meum et in uno canistro quod erat excelsius portare me omnes cibos × ×

15 quia 103; AM; H quoniam PS-EUS-C | furtive (captus)? AM (Var) ablatione (ablatus)? CHRY½ rapina (raptus)? CHRY½ | abreptus 103 raptus? CHRY½ involatus AM sublatus AM (Var); PS-EUS-C; H captus? AM (Var) ablatus CHRY½; $A^{L}\Sigma^{TM}$, 68 | ex 103(?) | nihil mali (male AM Var) feci 103; AM; PS-EUS-C: ουδεν κακον εποιησα Thdt½; ουκ εποιησα κακον ουδεν fi^{a}r; ουκ εποιησα ουδεν κακον 𝔙 Thdt½ — mali? CHRY: = 𝔊𝔐 | et 103; AM (Var): και dnptv𝔄 Chr⅖ Thdt sed AM; PS-EUS-C: = 𝔊 | immisit 103 miserunt AM; PS-EUS-C; CHRY: = 𝔊(𝔐) | domo lacus huius 103; domum laci huius PS-EUS-C: οικον του λακκου τουτου bdfi*knptv(txt)w𝔄 Chr⅕ lacum carceris huius AM: λακκον του οχυρωματος τουτου Thdt½ locum carceris huius AM (Var): *cf* τοπον του λακκου τουτου i^{a}r lacum H: — τουτον m𝔈: = 𝔐

16 ×videns H: *cf* ×ubi vidit 𝔄 vidensque (H) 68: *cf* 𝔊𝔐; et ubi vidit 𝔙^{lp}𝔈 | super 103 supra PS-EUS-C (Vers 17) | dissolvisset H: *cf* (επελυσεν α' *cf* 40,8) | — και 30 𝔄𝔙𝔈^{et} | **I** 103; PS-EUS-C **O** HI | × 103; PS-EUS-C: — και DbdInpw𝔄-ed𝔙 et HI: = 𝔊𝔐 | +me PS-EUS-C | tria canistra 103; HI; AU; PS-EUS-C; *cf* CY-G; H: **E** | halicae 91. *cf* 103; AU; PS-EUS-C: **I** farris 91–94: **S** chondritorum HI; *cf* AU: < 𝔊 farinae H; *cf* HI | tolera⟨re⟩ 103 tollere PS-EUS-C portare HI; H (Vers 17) × *cf* H: — αιρειν 14 16 77 130 𝔈: = 𝔐

17 in quibus canistris supra 103 et in canistro superiori PS-EUS-C: = 𝔐 in superiore canistro AU | ex omnibus generibus 103; PS-EUS-C: = 𝔊 ex omni genere AU½ ×omnia×? AU½: *cf* — των γενων DELMach*lmoq suvx𝔄𝔙𝔊: (Hexapla) = 𝔐 | quibus 103 ex quibus AU; PS-EUS-C | rex pharao 103: = 𝔊 ~ pharao rex PS-EUS-C: ~ φαραω βασιλευς m — rex? AU: — ο βασιλευς b: = 𝔐 | (pharao) mand. 103; PS-EUS-C: = 𝔊

tibi bene (~ bene tibi *N*) erit (fuerit *N*) et facies (facias *P*) ...(=I)...eris mei ad Pharao (*O;* farao *BV;* faraonem *cet.*) et educes me de carc. isto/ 32 (95,15): memor esto per temet ipsum, cum tibi bene erit (fuerit 𝔄''*ET*), et facies (facias *P*) in me miseric. et memor eris mei 32 (96,3): memor esto per temet ipsum 34 (96,22): memor esto mei **CAE** s 91,5 (361,31): dicens magistro pincernarum: memento mei, cum tibi bene fuerit, et subplica Pharaoni ut me eiciat de isto carcere (*cf* H) **CHRY** *V, 728 (729A):* sicut Ioseph pincernarum principi dicebat: memento mei cum benefactum tibi fuerit *V, 1008 (1022A):* dum ergo rogaret uti memor eius esset ad regem et suaderet ut ipse quoque dimitteretur ex vinculis **PS-EUS-C** *2,1 (1089C):* dixerat autem vini praeposito: memento mei per temet ipsum, cum coeperit tibi esse bene, et facies in me miserationem et memorabis de me Pharaoni et educes me de isto carcere/ *2,1 (1090A):* dixit enim homini: memor esto mei et educito me de carcere isto **HES** *6 (1024D):* ad principem pincernarum dicens: memento mei, cum bene tibi fuerit, ut suggeras de me Pharaoni et educat me de isto carcere/ (*cf* H)

15 **103**: /quia...(=I)...de (*?;* ex *Ranke*)...(=I)...huius/ **15** **AM** Jos 29 (93,20): /quia furto involatus (furto sublatus *P';* furtive captus *N*) sum de terra Hebraeorum et hic nihil mali (male *PDO*) feci, sed (et *N*) miserunt me in lacum (*P* a *ex* o, 𝔄''*EDO;* locum *cet.*) carceris huius **CHRY** *V, 1008 (1022A):* nam et ego inquit ablatione ablatus sum de terra Hebraeorum, et quum nihil fecerim, miserunt me in hunc locum tormentorum *V, 1008 (1022B):* rapina inquit raptus sum de terra Hebraeorum, quum nihil fecerim **PS-EUS-C** *2,1 (1089D):* /quoniam furto sublatus sum de terra Hebraeorum et hic nihil mali feci, sed miserunt me in domum laci huius **HES** *6 (1024D):* /quia...(=H)...Hebraeorum

16 **91.92.94**: LXX. farris **91**: T. halicae **103**: **16** /Et vidit...(=I)...interpraeta⟨*tus est*⟩...(=I)...ha⟨*ec*⟩/e to-

Φαραω ἐσθίει, ἔργον σιτοποιοῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καθήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ
βασιλευς × ×
~ εσθιει φαραω
I Pharao manducat opus pistorium et volatilia × comedebant illa de canistro
rex manducabat pistorum volucres caeli ea
~ edebat Pharao pistoris
H × × qui fiunt arte pistoria avesque × comedere × ex eo
edere

τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου. 18 ἀποκριθεὶς δὲ Ιωσηφ εἶπεν αὐτῷ Αὕτη ἡ σύγκρισις
×
I quod erat super capud meum respondens autem Ioseph dixit ei ista est interpraetatio
supra
H × × × × × respondit × „ × × haec „ interpretatio
respondituque

αὐτοῦ· τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν· 19 ἔτι τριῶν ἡμερῶν ἀφελεῖ Φαραω τὴν κεφαλήν σου
+και
I eius tria canistra tres dies sunt adhuc triduum et auferet Pharao capud tuum
significant
H somnii „ „ „ adhuc „ „ post quos × „ „ caput „

ἀπὸ σοῦ καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ.
× × ×
I abs te et suspendet te in ligno et manducabunt aves caeli carnes tuas abs te
× volatilia × × ×
volucres
H × × ac „ „ „ cruce „ lacerabunt volucres × „ „ × ×
×

20 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἡμέρα γενέσεως ἦν Φαραω, καὶ ἐποίει πότον
× × ~ φαραω ην εποιησεν ποτων
I factum est autem in die tertio dies natalis erat Pharao et fecit coenam
H × × exinde × dies tertius × natalicius Pharaonis erat qui faciens grande convivium
die tertio natalis ~ erat Pharaonis

~ edebat pharao AU: ~ εσθιει φαραω bw(2IE): *cf* 𝔐 | manducat 103: = 𝔊 manducabat PS-EUS-C; edebat AU: = 𝔄 | pistorium 103; AM; AU; *cf* H > pistorum? AU½ (Var); PS-EUS-C: = 𝔄 pistoris? AU½ (Var): = 𝔊𝔐 | volatilia 103; PS-EUS-C volucres? CY-G | × 103; H: — του ουρανου DELMaeghi*jloqsuvc$_2$2IBEꝺ: (Hexapla) = 𝔐 caeli PS-EUS-C: = 𝔊 | edere (H) O | illa 103 ea PS-EUS-C | super 103 supra PS-EUS-C

18 **I** 103 | responditque (H) Ω^{s} | — αυτω L: = 𝔐 | eius 103: = 𝔊𝔐 somnii H: *cf* C. Peters, Oriens Christianus 3. Serie 9 (1934) 52 | significant? PS-EUS-C; *cf* dagegen AU (Vers 12)

19 et 103; AU: + και Dbikmrsw𝔅^{w} Chr × H: = 𝔊𝔐 | ×× H: *cf* AU loc: = 𝔐 (Var) | te 103; H: = 𝔊𝔐 × CY-G; G*A*: — σε d | cruce H; *cf* PS-EUS-C | aves 103; AU volatilia PS-EUS-C volucres CY-G?; H | caeli 103; AU: = 𝔊 × PS-EUS-C?; CY-G?; H: — του ουρανου m: = 𝔐 | abs te 103; AU: = 𝔊𝔐 ×× PS-EUS-C?; H | + hoc enim annuntiat somnium tibi? PS-EUS-C: *cf* + αυτη η συγκρισις αυτου 77 (läßt diese Worte in Vers 18 aus)

20 **I** 103 | die tertio (H) Ψ^{B}: — εν ego | × H; *cf* PS-EUS-C: expunxit ημερα p$^{a?}$ | natalis 103; RUF; HI; PS-EUS-C; T^{2}MΦΘ^{MG}P^{2}Ψ^{M}, 68 | erat pharao 103; erit pharaonis (H) Ψ^{B}: = 𝔊 ~ pharaonis erat H: ~ φαραω ην f

lera⟨re⟩ super capud m./ **AU** Gn q 131 (68,19): quod aliqui codices latini habent: tria canistra alicae, cum graeci habeant condriton, quod interpretantur qui usum eiusdem linguae habent panes esse cibarios **CY-G** hept 1,1235–1237 (46): post haec visa sibi pistorum maximus infit: vertice trina meo visus gestare canistra regificis dapibus lautoque inpleta paratu/ **PS-EUS-C** *2,1 (1089B):* et ego inquit vidi somnium: putabam me tria can. halice tollere super caput m. **HI** q (59,28): et...(=O)...chondritorum (condritorum βφ; conditorum γ)...(=O)...meo: pro tribus canistris chondritorum tres cophinos farinae in hebraeo habet (*cf* τρεις κοφινοι γυρεως α′)

17 17 **103**: /in quibus...(=I)...meum/ **AM** Jos 34 (97,5): quae ad opus pistorium pertinebant **AU** Gn q 131 (68,23): dicit enim in superiore canistro fuisse omnia ex quibus edebat Pharao opus pistorium (*C nach Mauriner;* pistorum *Edition*) 131 (68,25): dictum est: tria canistra condriton et desuper fuisse illa ex omni genere operis pistorii (*C nach Mauriner, N;* pistoris *Edition*) in eodem canistro superiore **CY-G** cen 104 (882): dedit panes Pharao hept 1,1238 (46): /unguibus innumerae volucres quae rapta ferebant **PS-EUS-C** *2,1 (1089B):* et in canistro superiori ex omnibus generibus, ex quibus Pharao rex manducabat, opus pistorum (erat enim supra pistores), et volatilia caeli comedebant ea de canistro quod erat supra caput meum/

18 **103**: /Respondens...(=I)...sunt/ **PS-EUS-C** *2,1 (1089B):* /etiam inquit et tria tua tres dies significant/ **18**

19 **103**: /adhuc...(=I)...te/ **AU** loc 1,149 (529,20): et auf. Ph. caput t. abs te: plenum esset, etiam si non haberet 'abs te' 1,150 (529,22): et manducabunt...(=I)...te **CY-G** hept 1,1240–1242 (46): mactandum duro testatur mox fore ferro avulsumque caput figendum in stipite celso, quod volucres torvo discerpant protinus ore **PS-EUS-C** *2,1 (1089B):* /sed quia non ministrasti in manu regis, volatilia autem comedebant ea, manifestum **19**

πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ
I omnibus pueris suis et memoratus est principatus eius qui a vinis et principatus eius qui
H / " " × recordatus " inter epulas magistri pincernarum " × pisto-

ἀρχισιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ **21** καὶ ἀπεκατέστησεν τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ
I erat super pistores e medio puerorum *suo*rum et restituit eum qui *su*per vinum erat in
H rum principis × × × × restituitque alterum "

τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραω, **22** τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν
I principatum suum et dedit calicem in manum Pha*raonis* praeposit*um* autem pistor*um*
H locum " ut porrigeret regi poculum × alterum

ἐκρέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ιωσηφ. **23** οὐκ ἐμνήσθη δὲ ὁ ἀρχι-
I secundum interpretationem × Ioseph (M) non est memor factus
X suspendit sicut ei dixit " et non fuit memor princeps
H " in patibulo ut coniectoris veritas probaretur " tamen succedentibus prosperis

οινοχόος τοῦ Ιωσηφ, ἀλλὰ ἐπελάθετο αὐτοῦ. **41,1** Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν
M sed oblitus est eum (E) factum est autem post biennium dierum
X vinifusorum Ioseph quoniam " " × et factum est duos annos
H praepositus pincernarum oblitus est interpretis sui × × × " duos annos ×

| εποιησεν Efhi*lv(mg)x*𝔙𝔈: *cf* 𝔐 faciens H: *cf* ποιων n | et 103; B: = 𝔊𝔐 | memoratus est 103 memor fuit? PS-EUS-C | H; *cf* PS-EUS-C: —της αρχης b | eius qui a vinis 103: *cf* (του) οινοχοου Edmnqu | —της αρχης Ed | eius qui erat super pistores 103 praepositi pistorum *cf* RUF

21 restituit 103; AP-V; H reddidit? *cf* AM (Vers 23), CY-G, IS revocavit? *cf* GR-I, CHRY (Vers 23) concedit? PS-EUS-C | eum qui super vinum erat 103 illi qui supra vineam erat PS-EUS-C principem vinifusorum AP-V | εις 76 in principatum 103: = 𝔊 ×officio? AM (Vers 23) in locum AP-V; *cf* CY-G; H (in) ministerio? GR-I > IS: *cf* 40,13 magisterii H] mi(ni)sterii $\Phi^{A^2}O\Theta^{AM}\Psi\Omega^{SM}$ | eius? PS-EUS-C; *cf* ei (H) Ω^{s}: αυτου dp

22 **I** *cf* PS-EUS-C? **X** AP-V | +vero (H) Raban (PL 107,634A): = (𝔊) | suspendit AP-V; *cf* GR-I > IS; H: **E** | ligno GR-I > IS: + επι ξυλου E𝔄𝔈: < 40,19 | ×? PS-EUS-C: —αυτοις 𝔄-ed𝔙 ei AP-V: αυτω L𝔄-codd𝔈

23 **M** AM? **X** AP-V | και ουκ εμνησθη b: = 𝔐 | × AP-V: —αυτου 𝔙

41,1 factum est autem 102: **S** = 𝔊 et factum est 103; AM; AU; PS-PHo: **I** = 𝔐 | biennium 102; AM; AU duos annos QU; H | dierum 102.103; AU; QU: = 𝔊𝔐 × AM?; H: —ημερων Lfm𝔈 | pharao vidit

est quia inciso capite tuo et affixa carne cruci volatilia manducabunt carnes tuas; hoc enim annuntiat somnium tibi/

20 20 **103**: /Factum...(=I)...e (*vor der Zeile m. 2?*) medio puerorum ⟨*suo*⟩rum/ **PS-EUS-C** *2,1 (1089C):* /et cum tertius advenisset dies et regis haberetur natalis, memor fuit summorum illorum ministrorum/ **GR-I** tr 5 (52,10): post trinam lucem **HI** Mt 2 (97B): nullum alium invenimus observasse diem natalis sui nisi Herodem et Pharaonem (< Origenes in Mt 10,22) **IS** Gn 30,14 (273B); q (51): post trinam lucem (< GR-I) **RUF** Lv *8,3 (396,26):* Pharaonem regem Aegypti diem natalis sui cum festivitate celebrantem *8,3 (397,1):* ille enim praepositum pistorum

21 21 **103**: /Et restituit eum ⟨*qui su*⟩per vinum...(=I) ...cal⟨*icem*⟩ in manum Pha⟨*raonis*...⟩ **AP-V** Jub *39, 19 (46b):* principem vinifusorum Farao restituit in locum suum/ **CY-G** hept 1,1243–1244 (47): et mox redditus ille loco **PS-EUS-C** *2,1 (1089C):* /et illi quidem qui supra vineam erat concedit: vocatus enim est et stetit ante conspectum regis et dedit calicem in manum eius/ **GR-I** tr 5 (52,13): de inferni carcere liberatus et in ministerio summi regis...revocatur > **IS** Gn 30,14 (273B); q (51): de (—*Gn*) inferni carcere liberatus redditur (+ in *q*) ministerio divinae legis (~ l. d. *q*)

22 **AP-V** Jub *39,19 (46b):* /et...(=X)...Ioseph/ **22** **PS-EUS-C** *2,1 (1089C):* /secundum interpretationem Ioseph; praepositi autem pistoris admonitio magis fervere fecit indignationem regis et incidebatur capite et volatilia perficiebant visionem **GR-I** tr 5 (52,16) > **IS** Gn 30,14 (273B); q (51): transgressionis ligno suspenditur

23 **AM** Jos 32 (95,23): redditus officio suo non est **23** memor factus interpretis, sed oblitus est eum **AP-V** Jub *39,20 (46b):* /et...(=X)...Ioseph in vinculatorio,

Φαραω εἶδεν ἐνύπνιον. ᾤετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, **2** καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον
~ ειδεν φαραω
~ ενυπνιον ειδεν
E Pharao vidit somnium putabat se esse ad flumen et ecce quasi de flumine ascendebant
somniavit stare super × fluvio
~ somnium vidit
H vidit Pharao " " " stare super fluvium × × × " quo "
×

ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει· **3** ἄλλαι
E .VII. vaccae bonae aspectu et electae carnibus et pascebantur in ripa aliae
boves (feminae) speciosae ad videndum pingues corpore achi
iuvencae visu decorae ad oram fluminis
H septem boves pulchrae × " crassae nimis " " " locis palustribus "

δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν
μετ αυτας
× ×
E autem .VII. vaccae ascendebant post illas de flumine turpes aspectu et macrae carnibus
quoque × vitulae +iuvencas visu deformes ieiunae corpore
H quoque septem × emergebant × × " " foedae × confectaeque macie

καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· **4** καὶ κατέφαγον αἱ
× × × +εν τω αχει ×
E et pascebantur iuxta vaccas secus ora fluminum et devoraverunt illae
eas comed*erunt*
×
hae
H " " × × in ipsa amnis ripa in locis virentibus devoraveruntque ×

102; *cf* HI, KA Δ a: = 𝔊(𝔐) ~ vidit pharao GR-I?; H; *cf* somniavit f.? AP-V: ~ ειδεν φαραω p𝔄𝔈 | somniavit? AP-V; *cf* TE, KA Γ: *cf* 𝔐 | ~somnium vidit? KA Δ b: ~ ενυπνιον ειδεν m | —se (H) $\Sigma^{M^*}\Psi^{DF^*}$ | esse 102: **S** stare AU; H: **I** = 𝔊𝔐 | ad 102: **S** super AU; H: **I** = 𝔊𝔐

2 quasi 102: **S** = 𝔊 × HI; H: (*cf* 41,18 —ωσπερ egj𝔈): < 𝔐 | flumine 102; AM fluvio HI | vaccae 102: **S** boves HI; H boves feminae? PS-EUS-C iuvencae AM; *cf* CY-G | bonae aspectu 102; PS-EUS-C: = 𝔊 speciosae ad videndum HI visu decorae? AM | pingues corpore? AM crassae H: παχειαι σ΄ | in ripa 102; *cf* CY-G: **S** in achi HI ad oram fluminis? AM: < 41,3

3 autem 102: **S** = 𝔊 quoque AM?; H | septem 102; H: = 𝔊𝔐 ×? AM | vaccae 102: **S** vitulae? AM | post illas 102: μετ αυτας bhklmw𝔄𝔈; (οπισω αυτων E < 41,19): = 𝔐 post illas iuvencas AM ×× H: —μετα ταυτας fi$^{a?}$r | turpes aspectu 102; *cf* 103, CY-G visu deformes? AM | macrae carnibus 102.103: = 𝔊 ieiunae (ieiuno) corpore? AM | iuxta vaccas 102: **S** = 𝔊𝔐 iuxta eas? AM ×× H: —παρα τας βοας ny𝔙^{w} | secus ora fluminum 102; *cf* AM (Vers 2) in ipso riparum thoro? AM; *cf* H | in locis virentibus H: + εν τω αχει Ay: < 41,2

4 devoraverunt 102.103; *cf* AM; H comederunt? *cf* PS-EUS-C consumperunt? *cf* AU | ××××××

cum indicasset illi quaecumque venissent ei, et non fuit memor ut interveniret rex Farao et solveret Ioseph, quoniam oblitus est/ **CHRY** *V, 1008 (1022C):* liberatus a vinculis et revocatus ad honorem priorem, statim ut est beneficium consecutus, oblitus iustitiae fidem negavit

41,1 41,1 *cf* Gn 41,17 **102**:...(=H)...factum est aut. post bienium ...(=E)... flumen/ **103**: Et fa⟨*ctum est post biennium*⟩ dier⟨*um*...⟩ **AM** Jos 33 (96,10): et fact. est inquit post biennium **AP-V** Jub *40,1 (47a):* /et in illo tempore somniavit Farao somnia duo in nocte una **AU** Gn q 132 (69,1): quod putabat se stare Pharao super flumen 132 (69,4): quemadmodum hic ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ loc 1,151 (529,24): et fact. est post bienn. dierum: quid minus esset, si non haberet 'dierum' Ps 74,3 (948): 39,20/vidit somnium idem Pharao notum omnibus nobis/4 **CY-G** hept 1,1245–1248 (47): interea geminos iam tempora lapsa per annos rursus ad eoos torquebant sidera cursus, somnia cum ductor vidit Niloticus ista: namque videbatur, fluvium dum spectat amoenum/ **GR-I** tr 5 (52,18): post haec vidit Pharao somnium/29 **HI** Ez h *1,1 (320,2):* nec Pharao vidisset somnium Pel 3,8 (577C): et Pharao videt somnium inextricabile **KA** Γ 62 (78): ubi Farao (ph. *D*) somniat Δ a 143 (90): somnium Pharao (f. *E*) vidit (—*FL*) Δ b 144 (90): ubi Pharao somnium vidit Λ 71 (99): somnium Pharaonis quod interpretavit Ioseph **PS-PHo** *8,10 (134):* et factum est postea (posteaquam *A*) vidit somnium rex Egipti **QU** pro 1,41 (755D): post duos annos dierum tertio incipiente/14 **TE** nat 2,8,13 (109,16): interea rex quoque somnia⟨t⟩ terribilia quaedam/8

2 *cf* Gn 41,18 **102**: /Et...(=E)...bone asp. et electe **2**
...(=E)...ripa/ **AM** off 2,82 (125B): somnium regis primum hoc fuit: septem iuvencae ascendebant de flumine visu decorae et pingues corpore et ad oram pascebantur fluminis/ **CY-G** hept 1,1249–1250 (47): /corporibus nitidis septem spectare iuvencas, tondentes viridis (-di *G*) pubentia gramina ripis (ripa *G*)/ **PS-EUS-C** *2,1 (1090A):* illic enim boves feminae erant septem bonae aspectu et electae carnibus **HI** q (59,31): et ecce de fluvio asc. septem boves speciosae ad videndum...(=E)...achi. bis in genesi scriptum est achi et nec graecus sermo est nec latinus, sed et hebraeus ipse corruptus est; dicitur enim in ahu, hoc est in palude. sed quia U litera apud Hebraeos et I similes sunt et tantum magnitudine differunt, pro ahu ahi LXX interpretes transtulerunt et secundum consuetudinem suam ad exprimendam duplicem aspirationem heth hebraeae literae chi graecam literam copulaverunt

3 *cf* Gn 41,19 **102**: /alie autem .VII. vacce...(=E)... **3**

έπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἴδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς.
× × × × × × × ×
E .VII. vaccae turpes et macrae carnibus (S) × × vaccas bonas aspectu et electas
× × × vitulae boves tenues atque exiles macilentae (I) illas .VII. boves „ in aspectum „ „ pingues
H × × × × × × eas × × quarum mira species „ habitudo

+ ταις σαρξιν +(εισηλθον δε εις τας κοιλιας αυτων) και ου διαδηλοι εγενοντο οτι εισηλθον εις τας κοιλιας
S × × × × × × × × × × × × ×
I carnibus *intraverunt* × *in ventres earum nec apparuer*unt *quoniam* intraverunt in ventres
H corporum erat × × × × × × × × × ×

ἠγέρθη δὲ Φαραω. **5** καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον, καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες
αυτων + και υπνωσεν
S × surrexit autem Pharao
I *earum* „ „ „ et somniavit secundo et ecce .VII. spicae
H × expergefactus × „ rursum dormivit „ vidit alterum somnium × × septem „
experrectus +que obdormivit

ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ καλοί· **6** ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμό-
εκ και αλλοι
I ascende*bant* in fundo uno bonae et *electae* et ali*ae* (M) septem spicae exiles et vento
surgebant e culmo ~ electae et bonae tenues
H pullulabant „ culmo „ plenae atque formonsae aliae quoque totidem „ tenues „ percussae

φθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς· **7** καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι
× × × × × ×
M corruptae post eas et devoraverunt (I) septem spicae tenues × ×
comed*erunt* exil*es* et steriles
H uredine oriebantur × × × devorantes × × × × ×

H: —αι επτα...σαρξιν df | illae 102: **S** × 103 hae? AM | —septem? AM: *cf* 41,20 𝔐 > (Hexapla) | vaccae 102; *cf* PS-EUS-C × 103: —βοες 25 vitulae AM boves *cf* AU | turpes et macrae carnibus 102. 103; *cf* AU: = 𝔊 tenues atque exiles? AM macilentae? *cf* PS-EUS-C | **S** 102 | **I** 103 | ×× 102: —επτα 𝔈 illas VII 103: = 𝔊 illas? AM | vaccas 102; *cf* PS-EUS-C boves 103; AU iuvencas? CY-G | bonos 102*: *cf* τους...τους καλους...και εκλεκτους f | pingues? AU; PS-EUS-C | carnibus 103; *cf* corporum H: + ταις σαρξιν defi^{a}jkprtc$_2$𝔙: = Syr. | + εισηλθον... 25: < 41,21 | + και ου διαδηλοι... EMdefgij(k)nopv(mg) 25: < 41,21 | expergefactusque (H) 68; experrectusque Φ^{A*}; *cf* expertusque T, experrectus $\Pi^{D}A\Phi^{RA^{2}GVP}$, expertus $\Pi^{C}\Phi^{Z*}\Theta^{AM}$
5 **I** 103 | + και υπνωσεν ackmoxc$_2$𝔈^{c}; et rursus dormivit 𝔄𝔙^{lp}: Hexapla = 𝔐 | obdormivit (H) 2 Hss Vercellone 144, Petrus Comestor (PL 198,1129C) | ascendebant 103 surgebant? AM | in 103; H: = 𝔊𝔐 e? CY-G: εκ b | fundo 103 culmo *cf* PS-EUS-C; H | bonae et electae 103 ~ electae et bonae AM: = 𝔊 | plenae H: πληρεις σ'; Syr: *cf* 41,7.22.24 | formonsae H: *cf* F.C. Burkitt, RB 39 (1927) 258: formosae Quentin
6 et AM; atque? CY-G: και αλλοι υ; *cf* και ιδου 961 abcnpwxc$_2$𝔄𝔙𝔈 = 𝔐 | aliae *cf* CY-G; H | exiles? AM tenues CY-G?; H | percussae uredine H: *cf* εφθαρμενοι καυσωνι α'
7 devoraverunt AM; *cf* H comederunt? *cf* PS-EUS-C (Vers 4) | —οι επτα σταχυες 𝔄-codd | tenues? AM exiles? *cf* AU —οι λεπτοι και αν. egj | ××? AU: —και ανεμοφθοροι nqsuv𝔄-codd: = 𝔐 et steriles? *cf* AM |

macre...(=E)...fluminum/ **103**: *(unleserlich)*...a⟨*spe*⟩ctu et macrae c⟨*ar*⟩nibus et pasc⟨*eb*⟩antur...*(unleserlich)*.../ **AM** off 2,82 (125B): /aliae quoque vitulae visu deformes ac ieiunae (ieiuno *mss. non pauci*) corpore post illas iuvencas ascendebant de flumine et iuxta eas in ipso riparum thoro pascebantur/ **CY-G** hept 1,1251–1252 (47): /his alias turpes macie subiungere gressus dumque suis pigrae (mirum!) vix ossibus haerent/

4 4 *cf* Gn 41,20–21 **102**: /et devor. ille...(=E)... macre carn. vaccas bonos (-nas *m.2*)...(=S)...Pharao rursus dormivit...(=H)... **103**: /⟨*Et devor*⟩averunt .VII. tur⟨*pes*⟩ et macrae carnibus illas .VII. b⟨*oves*⟩ bonas in asp⟨*ec*⟩tu⟨*m*⟩ et ele⟨*ct*⟩as carni⟨*bus Intraverunt in ventres earu*⟩m ⟨*nec apparuer*⟩unt ⟨*q*⟩uo⟨*niam*⟩ intr⟨*av*⟩erunt in ventr⟨*es earum S*⟩urrexit autem Pharao/ (Ergänzungen unsicher, nur nach Schriftraum) **AM** off 2,82 (125B): /et visae sunt hae vitulae tenues atque exiles devorare illas quae praestabant et forma et gratia/ **AU** Ps 74,3 (948): 1/a septem macris consumptas esse septem boves pingues/7 **CY-G** hept 1,1253 (47): /eximias patulo sorbebant ore iuvencas/ **PS-EUS-C** *2,1 (1090B):* comestae sunt pingues vaccae a macilentis vaccis/7

5 *cf* Gn 41,22 **103**: /et somniavit...(=I)...⟨*sp*⟩icae **5** ascende⟨*b*⟩ant in fundo uno bonae et ⟨*electae*...⟩ **AM** off 2,82 (125B): /et somnium secundum hoc fuit: septem spicae pingues electae et bonae de terra surgebant (de terrae surg. sinu *aliquot mss.*)/ **CY-G** hept 1,1254–1255 (47): /somnia iunguntur paribus non dissona causis; ecce videt spicas fecundo e germine septem/ **PS-EUS-C** *2,1 (1090A):* et culmi septem spicarum

6 *cf* Gn 41,23 **AM** off 2,82 (125B): /et post eas **6** septem spicae exiles et vento corruptae ac marcidae (madidae *aliquot mss.;* mucidae *non pauci mss.*) se subicere moliebantur/ **CY-G** hept 1,1256 (47): /atque alias tenues

τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. ἠγέρθη δὲ Φαραω, καὶ ἦν ἐνύπνιον. **8** Ἐγένετο δὲ
ex του υπνου και εγενετο
I septem spicas *elec*tas et uberes (A) surrexit autem Pharao et erat somnium
fecundas expergefactus de somno
H omnem priorum pulchritudinem evigilans × × post quietem et facto
autem Pharao

πρωὶ καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἐξηγητὰς Αἰγύπτου
×
I et t*urbata* est ani*ma* (X) vocavit universos interpraetes somniorum
convocav*it*
H mane × pavore perterritus × × misit × ad × coniectores Aegypti
omnes

καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραω τὸ ἐνύπνιον. καὶ οὐκ ἦν
× × × + αυτου
X et × praecantatores × et indicavit illis × somnia sua et non
H cunctosque sapientes × et accersitis narravit × × somnium × nec erat

ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραω. **9** καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς Φαραω λέγων
× × × ×
I princeps vinifusorum
praepositus vinariorum vini
H qui interpretaretur × × tunc demum reminiscens pincernarum magister × × ait

Τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω σήμερον· **10** Φαραω ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν
× ~ ωργισθη φαραω
I peccatum meum recordor hodie Pharao iratus fuit pueri suis et posuit nos in
× admoneam memor fui × indignatus est misit
H confiteor peccatum meum × iratus rex servis „ × me et ma-

electas > laetas AM | uberes? AM fecundas? AU | **A** AU loc | expergefactus? AP-V | + autem (H)? 1 Hs *cf* Vercellone 144: = 𝔊 | pharao (H) ΛᴸT²MΦΘᴬᴹΨᴰᶠᴹΩˢᵃʲᴹ; *cf* post quietem] + pharao Σᴼᴹ BΘᴳP²Ψᶠᴮ: = 𝔊𝔐 | de somno? AP-V: εκ του υπνου m

8 και εγενετο p Chr: = 𝔐 | **I** 103 | **X** AP-V | convocavit? *cf* TE | — παντας bwc₂𝔙 + omnes (H) Ωˢ: = 𝔊𝔐 | aegypti H: = 𝔊𝔐 qui erant in regno suo? AP-V | — αυτης 𝔙 | — αυτοις y𝔄 | — φαραω f𝔈ᵖ | somnia AP-V: = Samar. | + αυτου Dacefgijkmorsxc₂𝔄𝔙ᵖ Or-gr: (Hexapla) = 𝔐 | — τω φαραω f(n)

9 tunc demum reminiscens H: *cf* tunc memoratus est AP-V | praepositus PS-EUS-C | vinifusorum AP-V vinariorum HI½; vini HI½; PS-EUS-C (~ vini pr.) | — προς φαραω 𝔈ᵖ | — meum? PS-EUS-C½: — μου bw | recordor AM; AU admoneam? PS-EUS-C½ peccati memor fui? PS-EUS-C½ | hodie AU; PS-EUS-C½: = 𝔊𝔐 × AM; PS-EUS-C½; H

10 iratus rex H: *cf* ~ ωργισθη φαραω 𝔄 | iratus fuit AU; *cf* H indignatus est PS-EUS-C | posuit AU: = 𝔊 misit PS-EUS-C

et farris semine cassas/

7 7 *cf* Gn 41,24 **AM** off 2,82 (125C): /et visum est quod laetas et uberes spicas steriles spicae et tenues devoraverunt/26 **AP-V** Jub *40,2 (47a):* et expergefactus de somno/ **AU** loc 1,152 (529,26): surr. aut. Pharao, et erat somnium Ps 74,3 (948): 4/et rursus, a septem spicis exilibus consumptas esse septem fecundas/25 **CY-G** hept 1,1257 (47): /(horrendum dictu!) gravidas ceu mandere fruges/ **PS-EUS-C** *2,1 (1090B):* 4/et spicae a spicis/

8 8 **103**: ... *(unleserlich)* ... Et t⟨*urbata*⟩ est ani⟨*ma*...⟩ **AP-V** Jub *40,2 (47a):* /vocavit universos interpraetes somniorum qui erant in regno suo et praecantatores et indicavit illis somnia sua, et non potuerunt illi interpraetare somnia eius/ **CY-G** hept 1,1258–1261 (47): /id visum maestus nequaquam mente cohercet, sed trepidus cunctos qui callent adfore iussit disquirens, clausis quae sit sententia rebus. atque ubi consultus tacuit Memphiticus augur **PS-EUS-C** *2,1 (1090B):* /et in fame habebatur Aegyptus et in turbela Pharao/ **TE** nat 2,8,13 (109,17): 1/illi detractantibus (*Rfd;* detractis *A;* detractus *Oel;* detractatis *Klm*) quos convocaverat (quod convocatus erat *Oel*)

9 **AM** Jos 34 (96,20): peccatum meum recordor **9**
AP-V Jub *40,3 (47a):* /tunc memoratus est princeps vinifusorum Ioseph et indicavit de illo regi Faraoni/14 **AU** loc 1,153 (530,1): peccatum meum recordor hodie/ **PS-EUS-C** *2,1 (1090B):* /et vini praepositus admonitus est...meum inquit errorem, meum peccatum admoneam ...quid ait ad regem? peccati inquit memor fui hodie/ **HI** Ez h *1,1 (320,4):* nec regi fuisset ostensum a principe vinariorum esse quendam clausum in carcere qui possit regi somnium interpretari *1,1 (320,9):* dum princeps vini interpretem indicat/25

10 **AU** loc 1,153 (530,1): /Pharao ...(= I)... carcere **10**
PS-EUS-C *2,1 (1090B):* /Pharao indignatus est pueris s. et misit nos in carcerem ...(= I)... erat/

11 **AU** loc 1,154 (530,4): et vidimus ...(= I)... ille: quasi **11**
non sufficeret quod 'ambo' dixerat. deinde et hic 'vidimus somnium' dicit, non 'vidimus somnia', tamquam unum ambo vidissent **PS-EUS-C** *2,1 (1090C):* /et vidimus somn. uterque una nocte, ego itidem ille, unusq. somn. vid./

φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν. **11** καὶ εἴδομεν ἐνύπνιον
I carcere(m) in domum praepositi coquorum me × et qui supra pistores erat et vidimus somnium
H gistrum pistorum retrudi iussit in carcerem principis militum ubi una nocte uterque
~ nocte una ×

ἐν νυκτὶ μιᾷ, ἐγώ τε καὶ αὐτός, ἕκαστος κατὰ τὸ αὑτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν. **12** ἦν δὲ
+αμφοτεροι ~ μια νυκτι × × × × × × ×
I ambo × nocte una ego × et ille unusquisque × × somnium vidimus erat autem
uterque ~ una nocte itidem
H vidimus somnium praesagum futurorum × × × × × „ ×
eratque

ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Ἑβραῖος +δουλος τοῦ ἀρχιμαγείρου, καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, +ενυπνιον
I ibi nobiscum adolescens puer Hebraeus praepositi coquorum et enarravimus illi
H „ × × „ Hebreus eiusdem ducis militum famulus cui narrantes somnia

καὶ συνέκρινεν ἡμῖν. **13** ἐγενήθη δὲ καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτως καὶ συνέβη, ἐμέ
I et interpretavit nobis et factum est sicut interpretatus fuerat nobis sic × evenit me
A factum est autem „ conparavit „ ita et contigit
H × [13]audivimus quicquid postea × × × rei probavit eventus ego

τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι. **14** Ἀποστείλας δὲ Φαραω
εις × τε
I × restituisti in officio × illum autem suspendisti et misit Pharao
H enim redditus sum × „ meo et ille suspensus est in cruce protinus ad regis
× × ×

ἐκάλεσεν τὸν Ιωσηφ, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ ὀχυρώματος καὶ ἐξύρησαν αὐτὸν καὶ ἤλλαξαν
εξηγαγεν ×
I vocari Ioseph (E) et eduxerunt eum de carcere et totonderunt eum et mutaverunt
eiecit vinculatorio raserunt vestem
eductus est
H imperium × × eductum × „ „ Ioseph × „ × ac veste
eductus ~ totonderunt Ioseph eum et

τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς Φαραω. **15** εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἐνύπνιον ἑώρακα,
προς
E vestimentum eius et venit ad Pharao(nem) dixit autem Pharao ad Ioseph somnium vidi
eius mutaverunt praesentatur Pharaoni
H mutata × × obtulerunt ei cui ille ait vidi somnia
oblatus est somnium

11 +αμφοτεροι EMdklnpqtu$\mathfrak{E}^{et}$; *cf* ειδομεν] + αμφοτεροι hos$\mathfrak{A}$, + εκατερος 962 efgijrv(mg), + εκαστος D: *cf* 40,5 ambo AU uterque PS-EUS-C; H × (H) Θ^{A}: = $\mathfrak{GM}$ | nocte una AU; $\Pi^{D}\Psi^{B}$: = $\mathfrak{GM}$ ~ una nocte PS-EUS-C; H: ~ μια νυκτι n | ×et AU: — τε 961962 AMhi*lmqsuvxy: = $\mathfrak{M}$ itidem PS-EUS-C: = $\mathfrak{G}$ | — εκαστος... ειδομεν f

12 **I** PS-EUS-C | — δε 31 eratque (H) Claudius Taurin. (PL 50,1022A): = ($\mathfrak{M}$) | — νεανισκος c_2: *cf* $\mathfrak{M}$ | famulus H: + δουλος acegjmosx$c_2$$\mathfrak{A}$; (Hexapla); *cf* ~ εβραιος παις dnpv: = $\mathfrak{M}$ | somnia H: *cf* + ενυπνιον egj: *cf* $\mathfrak{M}$ > Hexapla

13 **I** PS-EUS-C **A** AU | et fact. est PS-EUS-C: = $\mathfrak{M}$ | conparavit AU: Übersetzungsfehler (='vergleichen'), *cf* ThLL III 2018,28 (falsch 2017,2–5) | × PS-EUS-C: = $\mathfrak{M}$ et AU: = $\mathfrak{G}$ | — enim (H) Ψ^{D}: = (G)$\mathfrak{M}$ | εις Eacdefgjnopt | — μου 962 Eachkmoqsuvx$c_2$$\mathfrak{A}$: (Hexapla) | et H: *cf* τε c_2: = $\mathfrak{M}$ | — in cruce (H) Θ^{G^2}: = $\mathfrak{GM}$

14 **I** PS-EUS-C? | et misit PS-EUS-C: = $\mathfrak{E}$ = $\mathfrak{M}$ | eduxerunt PS-EUS-C: = $\mathfrak{G}$($\mathfrak{M}$) eiecit AP-V: εξηγαγεν 962 Abegjklmtwyc_2 eductus est 102; *cf* QU: < H (eductus Σ^{T}) *cf* εξαγαγων f | vinculatorio AP-V | — et H > 102: — και f | totonderunt eum PS-EUS-C; *cf* CY-G; G^{c}X: **I** = $\mathfrak{G}$ raserunt eum 91: **S** totonderunt ioseph 102 < (H) $\Lambda^{H}\Pi$A MP*Ω^{S}, 68 | ac H > 102 et (H) Petrus Comestor (PL 198,1129C) | mutaverunt vestimentum eius PS-EUS-C: **I** = $\mathfrak{G}$ vestem eius mutaverunt 102: *cf* H | venit ad ph. 102; PS-EUS-C: = $\mathfrak{GM}$ praesentatur pharaoni? QU; *cf* oblatus est (H) $\Sigma^{M}B\Theta^{G}P^{2}$, Petrus Comestor (PL 198,1129C)

15 προς bfquw; προς τον Chr: = $\mathfrak{M}$ | somnium 102; PS-EUS-C; $\Pi\Sigma^{TM}$: = $\mathfrak{GM}$ | illud non est 102; PS-EUS-C:

12 12 **PS-EUS-C** *2,1 (1090C)*: /erat...(= I)...nobis/ **STE-A** 1 (194,17): et factum...(= I)...suspendisti/ **13** 13 **A-SS** Fil 26 (597,17): quae postea rei eventus probavit (~ prob. ev. *A3a.a*[1]) (*cf* H) **AU** loc 1,155 (530,8): factum...(= A)...contigit. 'factum est autem', sic solet scriptura ponere; nam plenum esset: sicut enim comparavit nobis, ita et contigit **PS-EUS-C** *2,1 (1090C)*: rei eventus postmodum probavit (*cf* H)

14 **91**: LXX. et raserunt eum (steht bei 40,23) **14** **102**:...(H)...imperium eductus est de car^{ce}^{re}, totonderunt loseph ac vestem eius mutaverunt et venit ad Pharaonem/ **AM** Jos 36 (98,2): quo cognito rex quoque eum iussit

καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό· ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων ἀκούσαντά σε ἐνύπνια
~ αυτο ουκ εστιν × × +και
E et qui interpretet(ur) illud non est ego autem audivi de te dicentes audire te somnia et
H nec est qui × edisserat quae " × " × × × prudentissime
ea +ea de

συγκρίναι αὐτά. **16** ἀποκριθεὶς δὲ Ιωσηφ τῷ Φαραω εἶπεν Ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται
~ ειπεν τω φαραω
E interpraetari ea et respondit Ioseph dixit ad Pharaonem sine deo non respondebitur
Pharaoni dicens
ad regem et dixit
H conicere × × " " × × × absque me deus respondebit

τὸ σωτήριον Φαραω. **17** ἐλάλησεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ λέγων Ἐν τῷ ὕπνῳ
× × × ενυπνιω
E salutare Pharao(ni) (S) locutus est autem Pharao ad Ioseph dicens in somnio
+dei enim est interpretatio
H prospera Pharaoni narravit ergo ille × × × quod viderat
Pharao

μου ὥμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, **18** καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον
επι ×
S meo (E) somniavi quasi stabam iuxta ora(m) fluminis et quasi de flumine ascendebant
putabam me stare
H × putabam me stare super ripam " " × septem boves de amne con-
con-

ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχει· **19** καὶ ἰδοὺ
~ εκλεκται ταις σαρξιν και καλαι τω ειδει
E .VII. vaccae electae carnibus et bonae in aspectu et pascebantur iuxta ripam fluminis et ecce
× × ad ×
H scendere pulchras nimis et obesis carnibus quae in pastu paludis virecta carpebant " "
scenderant pulchr*ae*

ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ
~ ετεραι επτα βοες
E aliae .VII. vaccae ascendebant post illas de flumine pessimae et turpes aspectu et macrae
H has sequebantur aliae septem boves × × in tantum deformes " macilentae

~ αυτο ουκ εστιν Abdnpvwy ea ediss. (H) P ediss. ea (H) X | +de (H) GB, 68: = 𝔊𝔐 | — ακουσ. σε p | +και f
16 dixit ad pharaonem 102; dixit pharaoni *cf* PS-AU?: **S**: ~ ειπεν τω φαραω 962 bdfinprvw𝔄𝔙 pharaoni dicens? HI: < 𝔐 ad regem et dixit PS-EUS-C: *cf* 𝔊 — τω φαραω 𝔈^{p} | +dei...? PS-EUS-C: *cf* 40,8
17 **S** 102 | pharao 102; Σ^{O2}^{M}BTMΦΘ^{AMG2}PΨ^{FDFM}Ω: = 𝔊𝔐 | — τω ιωσηφ np | — λεγων p: = 𝔐 | somnio 102: ενυπνιω 962^{2} dlp𝔈: = 𝔐 | somniavi quasi stabam 102: **S** putabam me stare PS-EUS-C; H: **I** = 𝔊 | iuxta 102; PS-EUS-C: = 𝔊 super H: επι Ay𝔙^{w} Phil$^{1/2}$: = 41,1: = 𝔐
18 — ωσπερ egj𝔈 | conscenderant pulchre (H) Ψ^{B*} | ~ εκλεκται τ. σαρξιν και καλαι τω ειδει 962 abcdfik mnoprwxc$_{2}$𝔄𝔈 Phil: (Hexapla) = 𝔐 H: *cf* 𝔊 = 41,2 | —et PS-EUS-C | —in PS-EUS-C: = 𝔊 | iuxta 102 ad PS-EUS-C | fluminis 102: *cf* 41,3 × PS-EUS-C: = 𝔊𝔐
19 aliae VII vaccae 102; PS-EUS-C; *cf* H: ~ ετεραι επτα βοες 962 bfiw𝔄𝔈 Phil | tales quales... × 101.102;

arcessiri erutumque de carcere interrogavit, si posset interpretari sibi somnium **AP-V** Jub *40,3 (47a)*: 9/et eiecit eum de vinculatorio/17 **CY-G** hept 1,1265–1268 (47): mittuntur propere, vatem qui crimine toto exutum turpi celeres de fornice tollant informesque genas et crines carcere pastos tondentes prisca facerent revirescere forma **PS-EUS-C** *2,1 (1090C)*: /et misit Pharao vocari Ioseph ...et eduxerunt... (=E)...eius...et venit ad Pharao/ **QU** pro 1,41 (755D): 1/de carcere educitur Ioseph 1,41 (756A): praesentatur Pharaoni **TE** nat 2,8,13 (109,18): expedimenta (experimenta *Oel*) de carcere edocuit/25
15 15 **102**: /Dixit...(=E)...interpretet...(=E)...ea/ **PS-EUS-C** *2,1 (1090C)*: /dixit...(=E)...interpretetur illud non est *2,1 (1090D)*: ego...(=E)...interpretari ea; confirma ergo nobis famam tuam/
16 16 **102**: /Et respondit...(=E)...Pharao/ **PS-AU** hyp 3,23 (1633): cum dicit Pharaoni de interpretando somnio eius: sine...(=E)... Pharaoni **PS-EUS-C** *2,1 (1090D)*: /religiosus autem Ioseph respondit ad regem et dixit: sine...(=E)...Pharao; dei enim est inquit interpretatio **HI** q (60,8): et respondit Ioseph Pharaoni dicens: sine...(=E)...Pharaoni. in hebraeo aliter habet: sine me deus respondebit (~resp. d. β) pacem Pharaoni. denique Symmachus more suo apertius transtulit: non ego, sed deus respondebit (respondet φ) pacem Pharaoni (ουκ εγω αλλ ο θεος...ειρηνην σ')
17 *cf* Gn 41,1 **102**: /Locutus...(=S,E)...ora fluminis/ **17** **AP-V** Jub *40,3 (47a)*: 14/et narravit in conspectu eius duo somnia **PS-EUS-C** *2,1 (1091A)*: putabam inquit me stare iuxta oram fluminis/ **IS** Gn 30,15 (273C); q (51): praeterea narrat Pharao (far. *q*) somnium (*cf* H) **KA** Γ a 63 (78): ubi Farao somnium refert Γ b 62 (78): som-

| | | |

ἑνὶ πλήρεις καὶ καλοί· **23** ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμό-
E uno plenae et bonae aliae autem septem spicae (S) macrae et austri-
(I) tenues „ a vento
H „ „ atque pulcherrimae „ quoque „ × „ „ percussae
+et vento ustae

φθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν· **24** καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμό-
S natae ascendebant iuxta eas et gluttierunt illae septem spicae macrae et austri-
I corruptae crescebant „ „ „ glutierunt × „ „ tenues „ a vento
H uredine oriebantur stipula quae × × × × × ×× ×

φθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς.
+πασι
S natae illas septem spicas bonas et plenas dixi ergo omnibus interpraetatoribus
I corruptae × „ „ plenas „ bonas „ „ × interpretatoribus
H × priorum pulchritudinem devorarunt narravi × × coniectoribus

καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι. **25** Καὶ εἶπεν Ιωσηφ τῷ Φαραω Τὸ ἐνύπνιον
S et non fuit qui indicaret mihi (E) et dixit Ioseph ad Farao(nem) somnium
I „ „ „ „ dissereret „ duo somnia
H somnium „ nemo est „ edisserat × × respondit „ × × „
nec

Φαραω ἓν ἐστιν· ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξεν τῷ Φαραω. **26** αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ
ποιησει
E Farao(nis) unum est quaecumque deus faciet ostendit Farao(ni) septem vaccae bonae
sunt quanta facit boves ×
~ faci(e)t deus iuvencae
H regis „ „ quae facturus est deus „ Pharaoni „ boves pulchrae

ἑπτὰ ἔτη ἐστίν, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστίν· τὸ ἐνύπνιον Φαραω ἓν
+και
E septem anni sunt et septem spicae bonae septem anni sunt somnium Farao(nis) unum
H × × × „ „ „ plenae „ ubertatis „ „ eandemque vim somnii compre-

23 **S** 101 **I** PS-EUS-C | +et vento uste (H) Λ^{L}: zu 91, fälschlich in den Text geraten? | —εχομενοι αυτων c_2 —stipula (H) $\Phi^{AZGVPP2\Psi^{B*}DFM\Omega JM}$, 68

24 **S** 101 **I** PS-EUS-C | —οι επτα σταχυες 𝔈 | —οι λεπτοι και ανεμ. Phil | —τους επτα σταχυας $\mathfrak{E}^{tp}$ Phil | plenas et bonas PS-EUS-C: = 𝔈 | +πασι dknp: *cf* 41,8 | somnium H: *cf* ουν] +visionem meam 𝔙: *cf* 41,8 | nec (H) Σ^{M}: = 𝔊𝔐 | dissereret PS-EUS-C; *cf* HI (Vers 25)

25 —τω φαραω f Chr | duo somnia…sunt? AP-V; *cf* AU Ps | —faraonis? AM; AP-V: —φαραω mc_2 | quaecumque 101; AM; PS-EUS-C quanta AU | deus fac. 101; AU; PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 ~fac. deus AM; H | faciet 101; AM (Var); PS-EUS-C; *cf* H: ποιησει c_2𝔙 facit AM; AU: = 𝔊𝔐

26 vaccae 101; *cf* GR-I > IS; AM Jos; *cf* CY-G; PS-EUS-C boves *cf* TE; AU; H iuvencae AM off | bonae 101; AM Jos; PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 ×? AM off; AU pingues? *cf* GR-I > IS; *cf* TE | ××××××× PS-EUS-C; *cf* TE?, CY-G?: —και…ετη εστιν rc_2: Homoioteleuton | bonae 101; AM Jos: = 𝔊𝔐 ×? AM off; AU: —οι καλοι k plenae *cf* GR-I > IS?; H: *cf* 41,7.22.24 | ubertatis H: *cf* TE? | +και: m —que (H) G*: = 𝔊𝔐

25 25 *cf* Gn 41,26.28 **101**: /Et dixit Ios. ad Faraonem: somnium Farao^{nis}…(=E)…Faraoni/ **AM** Jos 37 (98,10): somnium autem et eius interpretatio huiusmodi est: quaecumque inquit facit (faciet *Pm.2, D*) deus ost. Pharao (*PDO;* farao *BV;* faraoni 𝔄'; pharaoni *cet.*)/ **AP-V** Jub *40,3-4 (47a):* interpraetatus est…*(unleserlich)* …duo somnia unum sunt/29 **AU** loc 1,158 (530,18): quanta deus facit ost. Pharaoni Ps 74,3 (948): 7/et quid est interpretatus Ioseph? si meministis, non duo sunt ista somnia, sed visum unum; una est inquit interpretatio eorum/32 **PS-EUS-C** *2,1 (1091B):* /et dixit Ios. ad Pharao: somn. Pharao…(=E)…Pharao/ **HI** Ez h *1,1 (320,10):* 9/dum interpres disserit visa **TE** nat 2,8,13 (109,18): 14/somnium regi aperit/

26 *cf* Gn 41,25 **101**: /Septem…(=E)…Farao^{nis} unum est/ **AM** Jos 37 (98,11): /septem…(=E)…Pharao (*PP''DO;* farao *BV;* faraonis 𝔄'; pharaonis *cet.*) unum est/ off 2,83 (125C): 7/hoc somnium ita aperuit sanctus Ioseph, eo quod septem iuvencae septem anni forent et septem spicae similiter septem anni forent, ex fetu et fructu interpretatus tempora **AU** Lv 57 (288,27): sept. spicae sept. anni sunt, non enim dixit 'septem annos significant', et sept. boves sept. anni sunt **CY-G** hept 1,1270 (47): atque docet vaccas annorum nuntias esse/ **PS-EUS-C** *2,1 (1091B):* /sept. vaccae bonae sept. anni sunt; somnium Pharao unum est/ **GR-I** tr 5 (52,19) > **IS** Gn 30,15 **26**

ἐστιν. **27** καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν ἑπτὰ
+και αι καλαι
E est et septem vaccae macrae quae ascendebant post (S) illas septem (I) eas "
H hendunt septem quoque boves tenues atque macilentae " ascenderunt " " ×

ἔτη ἐστίν, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἔσονται
+επτα ετη εστιν +και εσται +δε
S anni sunt et septem spicae macrae et austrinatae septem anni sunt × septem
I " " " " " tenues " a vento corruptae " " " et erit
+enim
H × × " " " " " vento urente percussae × × × × septem anni

ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ. **28** τὸ δὲ ῥῆμα, ὃ εἴρηκα Φαραω Ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξεν
λιμος × × × × × × ποιησει
~ ποιει ο θεος
S annis fames erit (E) verbum autem quod dixi Farao(ni) quaecumque deus faciet ostendit
I septem annis famis dixit × facit
~ facit deus
H sunt venturae famis × × × × × qui hoc ordine comple-

τῷ Φαραω, **29** ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ· **30** ἥξει δὲ
× αιγυπτου
E Farao(ni) ecce septem anni venient uberes nimis in omnem terram Aegypti venient autem
septem autem veniunt ubertatis abundantiae magnae × omni totam terra veniunt veniet post autem venient
H buntur " " " " fertilitatis magnae " universa terra " quos sequentur
et universam terram

27 atque macilentae H: *cf* +και αι καλαι cxc_2, *cf* 𝔙; +και αισχραι km, *cf* 𝔄: Hexapla = 𝔐 | illas 101; AM eas PS-EUS-C; H | macrae 101; AM tenues PS-EUS-C; H leves? CY-G | austrinatae 101 a vento corruptae AM; PS-EUS-C | septem anni sunt 101; AM; PS-EUS-C: +επτα ετη εστιν DEMbdefghijl(n)psv(mg)w c_2𝔙𝔈 | et PS-EUS-C: +και 31.83 $\mathfrak{E}^{ct}$ | septem annis fames erit 101 erit septem annis famis AM; PS-EUS-C: εσται...λιμος m𝔄 +enim AM (Var): *cf* +δε en | λιμος 962 Eaegi*jkmov(txt)c_2𝔄 famis H: = 𝔊𝔐 inopia? *cf* TE

28 ××××× H: *cf* —το δε ρημα ο ειρηκα φαραω p | dixit? AM; PS-EUS-C: Fehler < indeclin. pharao | —farao? AM (Var): —φαραω f: wegen indecl. pharao | ~facit deus AM (Var): ~ποιει ο θεος p𝔈 | faciet 101; AM (Var); PS-EUS-C: ποιησει 31 𝔙 facit AM: = 𝔊𝔐 fecit? AM (Var)

29 septem autem? AP-V; *cf* et (H) Σ^{T}, M-M (317D) | venient 101; HI; H veniunt AM Jos; PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 continui erunt? AP-V | uberes 101: **S** ubertatis *cf* TE (Vers 26); GR-I?; AM Jos; PS-EUS-C; AP-V: **I** abundantiae HI | nimis 101: **S** magnae AM Jos; HI; PS-EUS-C; H: **I** ×? AP-V: —πολλη 962 L | omnem 101; AP-V omni HI; PS-EUS-C totam AM Jos universam terram (H) 68 | αιγυπτου LMbcdefghijmnopquwx

30 venient 101; AM Jos; PS-EUS-C veniunt AM Jos (Var); *cf* secuntur (H) XB veniet...annis AM Jos (Var):

(273C): septem anni qui in septem spicis plenis seu (+qui in *IS*) septem vaccis pinguibus ostendebantur > q (51): per septem igitur spicas plenas seu septem vaccas in pinguibus ostendebantur septem carismatum spiritalium dona/29 **TE** nat 2,8,14 (109,19): /illos boves septem opimissimos diffluentem (*Rfd;* defluentes *A;* diffluentes *Oel*) totidem annorum ubertatem significare/

27 27 **101**: /et septem...(=E,S)...erit/ **AM** Jos 37 (98,14): /et septem...(=E,S)...a vento corruptae sept. anni sunt; erit (+enim *P'*) sept. annis famis/ **CY-G** hept 1,1271 (47): /atque leves spicas septenos disserit orbes/29 **PS-EUS-C** *2,1 (1091B):* /et septem...(=E,I)...fames/ **GR-I** tr 5 (53,2): 29/septem e contra steriles et ieiunae famem veritatis et iustitiae novissimis temporibus futuram (figuram *codd.*) certissime portendebant > **IS** Gn 30,15 (273C): 29/at contra septem steriles et ieiuni famem veritatis et iustitiae novissimis temporibus significabant/48 q (51): 29/at contra per septem steriles fames veritatis et iustitiae in novissimis temporibus significabatur/48 **TE** nat 2,8,14 (109,20): /posteriores aeque septem enectos (*Oel;* ineptos *A*) subsequentium septem annorum inopiam praedicare/33

28 28 *cf* Gn 41,25 **101**: /verb. aut. quod dixi Faraoni: quaec. deus faciet ost. Faraoni/ **AM** Jos 37 (98,17): /verb. aut. quod dixi[t] (dixit *codd.;* dixi *ed. Rom., Schenkl*) Farao (*B𝔄'V;* pharao *cet.;* —𝔄''*E, Schenkl*): quaec. deus facit (d. faciet *Pm. 2, D;* fecit d. *N';* facit d. *T*) ost. Pharao (*PDO;* farao *BV;* faraoni 𝔄'; pharaoni *cet.*)/ **PS-EUS-C** *2,1 (1091B):* /ver(b)um aut. quod dixi[t] Pharao: quaec. deus faciet ost. Pharaoni/

29 **101**: /Ecce...(=E)...Aegypti/ **AM** Jos 37 **29** (98,18): /ecce sept. anni veniunt ubertatis magnae in totam terram Aegypti/ off 2,83 (125C): annos itaque septem priores uberis terrae fertiles ac fecundos declarat futuros/ **AP-V** Jub *40,4 (47a):* 25/septem autem anni continui erunt in omnem terram Aegypti ubertatis/ **CY-G** hept 1,1272-1273 (47): 27/namque ita digestis ventura insignia formis, ut septem fecunda satis sit terra per annos/ **PS-EUS-C** *2,1 (1091B):* /ecce sept. anni veniunt ubertatis magnae in omni terra Aegypti/ **GR-I** tr 5 (52,18): 1/de septem annis ubertatis/ 5 (53,1): septem anni quibus ubertas larga fidei pietatisque (pietatis fruge *F*) redundat/27 **HI** q (60,13): ecce sept. anni venient abundantiae magnae in omni terra Aegypti **IS** Gn 30,15 (273C); q (51): (26/) quibus ubertas fidei larga pietate redundat/27 (< GR-I)

30 **101**: /venient aut. sept. anni fames...(=E,S)... **30**

ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ (λιμος) μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς (+της εσομενης) ἐν ὅλῃ γῇ (×)

E septem anni (annis) famis post hoc (haec ea) et (×) obliviscentur { (S) saturitatem | (I) ubertatem (ubertatis) } per totam terram in tota (universa) (+futurae) × (terra)

H „ „ alii tantae sterilitatis ut (et) oblivioni tradatur cuncta retro abundantia × × ×

Αἰγύπτῳ, (αιγυπτου) καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν, **31** καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς (× × ×)

S Aegypti et consumet fames × terram et non cognoscetur saturitas super terram

I Aegypto (Aegypti) „ „ „ totam (omnem) „ neque agnoscetur ubertas × terrae

H × consumptura est enim „ omnem „ et ubertatis magnitudinem × ×

ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα· ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. **32** περὶ δὲ (×)

S a fame futura postea vehemens enim erit valde propter } (E) quod autem

I prae „ quae „ est post haec valida (quoniam) „ (vehemens) × nimium ×

H perditura inopiae magnitudo × × × × × „ „ ×

τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραω δίς, ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ (τουτο ×)

E iteravit somnium Farao(ni) (~ Pharao somnium) bis quia verum (certum) erit verbum hoc (quod est) × a deo et

H vidisti secundo ad eandem rem pertinens somnium firmitatis (veritatis) indicium est eo quod fiat sermo dei „

cf λιμος aefgjc$_2$ post autem venient? PS-EUS-C | hoc 101 haec AM Jos: = 𝔊 (post)ea PS-EUS-C | —et AU (Var); PS-EUS-C; P* et (H) Ψ^{B*} | **S** 101 | ubertatem AM; PS-EUS-C ubertatis futurae AU: **A**: +της εσομενης ELfilqrtuv(mg)𝔙; *cf* +της μετα ταυτα εσομενης egj retro H; *cf* AU (Erklärung): *cf* +της γενομενης dh np, της γεγενημενης 20 | in AM Jos; AU; PS-EUS-C: = 𝔊𝔐 | tota(m) 101; AM Jos; AU universa PS-EUS-C | terra(m) aegypti 101; AU: = (𝔊)𝔐 ×aegypto AM Jos; PS-EUS-C: — γη quv𝔙 αιγυπτου Ldfghi^{a}lnopc$_2$ | × 101; AU: = 𝔊𝔐 totam AM Jos omnem PS-EUS-C; AP-V; H

31 et non 101; AM neque PS-EUS-C | cognoscetur 101; AM (Var) agnoscetur AM; PS-EUS-C | saturitas 101 ubertas AM; PS-EUS-C; *cf* H | super terram 101; PS-EUS-C: = 𝔊 ×terrae AM: — επι l ×× H: *cf* — επι της γης y𝔄 | a 101; AM prae PS-EUS-C | futura 101; AM (Var) quae futura est AM; PS-EUS-C | postea 101 post haec AM; PS-EUS-C | vehemens enim 101; PS-EUS-C quoniam vehemens AP-V valida (+est) (enim) AM | erit valde 101; PS-EUS-C; AP-V: = 𝔊(𝔐) ×nimium AM

32 propter quod 101 ×quod AM; AU; PS-EUS-C; H | autem 101; AM; PS-EUS-C; H: = 𝔊 sed (quod)? AU × (H)? GR-M: —δε w𝔙 | ~ pharao somnium? AM (Var) | certum? *cf* CY-G firmitatis H; *cf* AU: *cf* βεβαιος (ο λογος) σ′ veritatis (H) 68: *cf* 𝔊 | hoc 101: **S**: τουτο 71 quod est PS-EUS-C: = 𝔊 ×AM: — το aci^a?lnorc$_2$𝔄𝔙𝔈: (Hexapla) = 𝔐 sermo dei H: — το παρα L | festinabit 101; AM: = ταχυνει properat

terram/ **AM** Jos 37 (98,20): /venient (*B*𝔄′*VEOT;* veniunt 𝔄′′*;* veniet *cet.*) aut. sept. anni (*NV;* annis *B* s *eras., cet.*) famis post haec...(=E,I)...famis totam terram/ off 2,83 (125C): /posteriores autem alios septem annos steriles atque infecundos, quorum sterilitas absumptura foret ubertatem superiorum/35 **AP-V** Jub *40,4 (47a):* /et septem anni famis, sic erit in omnem terram/34 **AU** Gn q 133 (69,10): ⟨et⟩ (*Zycha* < *capituli; — hic omnes codd.*) oblivisc. ubertatis futurae in tota terra Aegypti...tamquam diceret: ubertatis huius, quam futuram significarunt boves bonae et spicae bonae, obliviscentur homines in ea fame, quam significaverunt boves et spicae malae loc 1,159 (530,20): et consumet (-mit *C*) fames terram **CY-G** hept 1,1274 –1276 (48): /atque famem diram parili cum tempore signat, quis penitus tellus sitientibus arida venis pallida pulvereo consumat gramina sulco/32 **PS-EUS-C** *2,1 (1091B):* /post autem venient sept. anni famis, postea oblivisc. ubertatem in universa Aegypto, et cons. fames omnem terram/ **GR-I** tr 5 (52,19): /et septem aliis famis **HI** Am 1 (1017B): interpretationem somnii septem annorum famis in Aegypto

31 **101**: /et non...(=S)...valde/ **AM** Jos 37 (99,1): **31** /et non agnoscetur (cogn. *N′, T* a *super* co) ubertas terrae a fame quae (—*N*) futura est (—*N*) post haec, valida (+est *O*) enim nimium (~ nim. val. (—enim) *P′*)/ **AP-V** Jub *40,5 (47b):* 36/quoniam vehemens erit valde super omnem terram/37 **PS-EUS-C** *2,1 (1091C):* /neque agnosc. ubertas super terram prae...(=I)...vehemens enim erit valde/

32 **101**: /propter...(=E)...Faraoni...(=E)...festina- **32** vit d. ut faciat illud/ **AM** Jos 37 (99,3): /quod aut. it. somn. Pharao (~ ph. som. *P′*) bis, quia ver. erit verb. a (— *V*) deo et festinabit deus (— *P′*) facere (ut faceret *N*) illud **AU** Ps 74,3 (948): 25/sed quod rursus vidisti ait ad confirmationem valet **CY-G** hept 1,1277–1278 (48): 30/nam quae duplicibus iunguntur somnia visis, certa deus iuncto mandat constare tonante **PS-EUS-C** *2,1 (1091A):* cur autem secundum somnium videt? ut discas quia urget deus ut parcat hominibus *2,1 (1091C):* /quod aut. it. somn. Pharao bis, quia ver. erit verb. quod

ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό. **33** νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συν-
σκεψατω φαραω
E festinabit deus ut faciat illud nunc ergo provide hominem (E) sapientem et con-
properat × facere hoc vide sensatum × ×
H velocius × impleatur × „ „ provideat rex virum (A) prudentem „ intel-
sapientem „ in-

ετὸν καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου· **34** καὶ ποιησάτω Φαραω καὶ καταστησάτω
E sultum et praepone eum super × Aegyptum
A legentem „ constitue „ „ terram Aegypti (E) et faciat Farao et praeponat
H dustrium „ praeficiat „ × terrae „ × × × qui constituat
constituat ordinet

τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου
S satrapes locorum super terram et tollant quintas omnium quae nata fuerint terrae Aegypti
I locorum principes „ „ qui quintas exiga⟨n⟩t omnis fructus „ „
speculatores
H praepositos per singulas regiones et quintam partem × fructuum × ×

τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας **35** καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων
γεννηματα
S × × × × × × × septem annorum venientium
I septem annorum ubertatis et colligant omnes fructus „ „ „
congregent escas
H per „ annos fertilitatis qui iam nunc futuri sunt congreget in horrea

τῶν καλῶν τούτων, καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραω, βρώματα ἐν
+και
S bonorum horum (E) et colligatur frumentum sub manu Farao(nis) (S) × ad escas in
I horum bonorum (A) „ congregetur triticum „ „ Pharaonis (I) et escae „
H × × „ omne frumentum „ Pharaonis potestate condatur serveturque „
~ potestate Pharaonis

PS-EUS-C½: = ταχύνει urget? PS-EUS-C½ | —deus AM (Var) | ut faciat 101; PS-EUS-C facere AM ut faceret? AM (Var) | illud 101; AM hoc PS-EUS-C
33 vide AU½ provideat rex H: *cf* σκεψατω φαραω ac_2: Hexapla = 𝔐 | hominem 101; AU; PS-EUS-C: = 𝔊 virum QU; H | **E** 101; Varianten PS-EUS-C **A** AU | sapientem 101; *cf* TE?; QU; H | —γης dpr
34 praeponat 101; PS-EUS-C constituat AU; H ordinet? AP-V | **S** 101 **I** PS-EUS-C; (AU) | speculatores? AP-V: *cf* επισκοπους σ′ | —παντα 962(?) hi*xⱯⱤ𝔊-ap-Barh: = 𝔐 | —της γης αιγυπτου 𝔅ʷ | ×× ××××× 101: Homoiarkton | —fertilitatis (H) B: —της ευθηνιας 𝔈 abundantiae? *cf* QU (Vers 33)
35 **S** 101 **I** PS-EUS-C | congregent? AP-V; *cf* H | —omnes AP-V: —παντα 962(?) | fructus PS-EUS-C: γεννηματα M(mg)j(mg)v(mg)c_2: hexaplar. Randnote escas? AP-V: = 𝔊(𝔐) | **E** 101; PS-EUS-C **A** AU | congregetur AU; *cf* AM? | frumentum 101; PS-EUS-C; *cf* AM, QU (Vers 33); H | ~potestate ph. (H) XΩᴹ; *cf* AU (Erklärung): *cf* 𝔊𝔐 | **S** 101 **I** PS-EUS-C | et PS-EUS-C; *cf* H: +και 20.83 Ⱥ

est a deo, et properat deus ut faciat hoc/ **GR-M** Jb 35,19 (760C): quod vidisti...(=H)...indicium est
33 33 **101**: /Nunc...(=E)...Aegyptum/ **AU** loc 1,160 (530,22): nunc ergo vide (provide *Zycha*)...(=E,A)...Aegypti/...quasi alius sit cui dixit 'provide hominem prudentem', et alius de quo dicit 'constituat Pharao' **PS-EUS-C** *2,1 (1091C):* /nunc ergo provide hom. sensatum et praepone eum super Aegyptum/ **QU** pro 1,41 (756A): futurae famis arcendae gratia ex abundantia annorum septem per sapientem virum condi debere frumenta et impleri horrea salubri consilio instruit **TE** nat 2,8,14 (109,21): 27/sapere (*Hrtl;* sepe *A;* suadet *Oel*) itaque de recondendis praesidiis in futuram famem de copia priore
34 34 **101**: /et faciat...(=E,S)...Aegypti/ **AP-V** Jub *40,5 (47a):* 30/et nunc ordinet Farao speculatores in omnem terram Aegypti/ **AU** loc 1,160 (530,24): /et faciat Pharao et constituat locorum princ. sup. terram **CY-G** hept 1,1281–1282 (48): iudicibus positis totam sublimis Aegyptum temperet et quintas quacumque ex messe reposcat **PS-EUS-C** *2,1 (1091C):* /et faciat Pharao...(=E,I)...ubertatis/
35 **101**: /septem...(=S,E)...Faraonis...(=S)...custodiatur/ **AM** off 2,83 (125C): 30/qua gratia prospiciendum admonuit ut uberioribus annis congregaretur subsidium frumentarium/ **AP-V** Jub *40,5 (47a):* /qui congregent escas per singulas civitates et reponant eas annis septem ubertatis/ **AU** loc 1,161 (531,1): et congregetur ...(=A)...Pharaonis: id est sub potestate **PS-EUS-C** *2,1 (1091C):* /et colligant...(=I,E)...Pharao, et escae in civ. custodiantur/ **35**
36 **101**: /et sint...(=S)...fame/ **AM** off 2,83 (125D): /quod sustentare posset inopiam futurae infecunditatis **AP-V** *40,5 (47a):* /in escam quae futura est septem annis famis et non periet terra a facie famis/31.37 **PS-EUS-C** **36**

ταῖς πόλεσιν φυλαχθήτω· **36** καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ
εστω × × +τα
S civitatibus custodiatur et sint escae × in tutum huic terrae in annis
I " custodiantur " " " quae custoditae fuerint × " " septem
H urbibus × " × × × paretur × × futurae "

ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ. **37** Ἤρε-
αιγυπτου απο του λιμου
S septem quibus erit fames in terra Aegypti et non tribulabitur terra in fame (E) et pla-
I annos famis quae erit " " " " " exterminabitur " a " "
periet a facie famis
H annorum fami " pressura est × × Aegyptum " " consumetur " × inopia × pla-
placu-

σεν δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ, **38** καὶ εἶπεν
+ταυτα × ×
E cuerunt haec verba ante Farao(nem) et ante omnes pueros eius et dixit
in conspectu Faraonis × × × × × ×
H cuit Pharaoni consilium " × cunctis ministris " locutusque est
itque

Φαραω πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ Μὴ εὑρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ
× ευρομεν ~ τοιουτον ανθρωπον
E Farao omnibus pueris suis numquid inveniemus hominem talem qui habet dei spiritum
× × invenimus quoniam habeat ~ spiritum dei
H × × ad eos num invenire poterimus talem virum " spiritu dei ple-
numquid

ἐν αὐτῷ; **39** εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ θεός σοι πάντα ταῦτα, οὐκ
× × ~ σοι ο θεος ~ ταυτα παντα
και ειπεν
E in se (S) dixit autem Farao ad Ioseph quia tibi deus ostendit haec omnia non
(I) et dixit Pharao " " quoniam ostendit tibi deus omnia haec "
H nus sit dixit ergo × " " quia " deus tibi " quae locutus es numquid
× Pharao ~ tibi deus
dixitque

36 **S** 101 **I** PS-EUS-C | εστω kntℰ^{et} | —τα βρωματα egj | quae custoditae fuerint PS-EUS-C: +τα 961 bquvxℰ | f. quae erit PS-EUS-C: *cf* quae futura est? AP-V, futurae famis? QU (Vers 33), *cf* TE (Vers 33), AM, H | αιγυπτου DEMacefghijklnosuwc$_2$ | periet? AP-V | in fame 101: = 𝔊𝔐 a fame PS-EUS-C: απο του λιμου Ehtv(mg) a facie famis? AP-V

37 placuitque (H) Ψ^{B}, 68: = 𝔊𝔐 | +ταυτα fia^{r}ℰ | ante f. 101; PS-EUS-C in conspectu faraonis AP-V pharaoni H: *cf* —εναντιον h* | ante 101: **S** = 𝔊𝔐 × PS-EUS-C: —εναντιον dp | —omnes p. eius et dixit farao PS-EUS-C: Homoiarkton | ministris H: *cf* θεραποντων 64 (mg)

38 omnibus 101; PS-EUS-C: = 𝔊 × AP-V; *cf* H: —πασιν fia? Hip Chr: = 𝔐 | numquid 101; AU; PS-EUS-C; AP-V; Ψ^{BDF} | invenimus AU (Var): ? ευρομεν E poterimus invenire AP-V; *cf* H | talem virum H: *cf* ~ τοιουτον ανθρωπον Phil; ανδρα Hip = 𝔐 | quoniam? AU Ex; AP-V | habet 101*; AU Gn q (Var); PS-EUS-C: = 𝔊 habeat 101^{2}; AU Gn q habuerit? FIL est? AU Ex; AP-V: *cf* ος εχει] εν ω εστιν Hip: *cf* 𝔐 | dei spiritum 101; *cf* FIL ~spiritum dei AU; PS-EUS-C; *cf* AP-V, H: = 𝔊(𝔐)

39 **S** 101 **I** PS-EUS-C | και ειπεν f Chr: = 𝔐 dixitque (H) 1 Hs Vercellone 145 —ergo (H)? Claudius Taurin. (PL 50,1022D): —δε t* | —φαραω f Chr +pharao (H)? Claudius Taurin. (PL 50,1022D): = 𝔊𝔐 | tibi deus (101); PS-EUS-C; ΧΠ^{C}ΣΜΦ^{RZGVP}Θ^{A}Ψ^{*DFM}Ω, 68: ~ σοι ο θεος Ebcdefgijmnptvwx𝔄 Chr | ~ ταυτα παντα Efgimntc$_2$

2,1 (1091C): /et sint...(=I)...fame/ **IS** Gn 30,16 (273C); q (51): cum septem anni inopiae coeperint [Kontext<GR-I tr 5 (53,21)]

37 37 **101**: /et...(=E)...Faraonem...(=E)...eius/ **AP-V** Jub *40,6 (47b):* 36.31/et dedit deus gratiam Ioseph et misericordiam in conspectu Faraonis/ (*cf* Act 7,10) **PS-EUS-C** *2,1 (1091D):* /et...(=E)...Pharao et/

38 38 **101**: /et dixit...(=E)...habe^{at} dei sp. in se/ **AP-V** Jub *40,6 (47b):* /et dixit Farao pueris suis: numquid poterimus invenire hominem prudentiorem et sapientiorem quam hic est, quoniam spiritus dei cum ipso est/43 **AU** Ex 55 (125,10): ubi Pharao dicit ad Ioseph: quoniam spiritus dei est in te Gn q 134 (69,17): numquid inveniemus (invenimus *C^{1}PSNV^{1}T Eug.*) hom. tal. qui habeat (*codd.;* habet *Zycha* < *capitula*) spiritum dei in se

PS-EUS-C *2,1 (1091D):* /omnibus...(=E)...spiritum dei in se/ **FIL** 109,4 (71,16): et Farao rex Aegypti dicit: quis haec interpretabitur inquit nobis, nisi qui dei habuerit spiritum

39 **91.92.94**: LXX. non est homo prudentior aut in- 39
tellegentior (-tellig- *92.94*) vel sensatior (-acior *92*) te **101**: /Dixit...(=S)...te/ **AP-V** Jub *40,6 (47b):* hominem prudentiorem et sapientiorem (in 41,38) **PS-EUS-C** *2,1 (1091D):* /et dixit...(=I)...te/

40 **101**: /tu...(=E,S)...ego/ **AP-V** Jub *40,9 (47b):* 40
42/et praeposuit eum super omnem domum suam et magnificavit eum et dixit: non te praecedam ego nisi throno meo tantummodo/43 **AU** loc 1,162 (531,3): tamen thronum praecedam tui ego: sic se habent verba in graeco quae dixit Pharao ad Ioseph; sed 'praecedam tui' usitata

ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου· **40** σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ

S est homo sapientior et intellectior te } (E) tu eris super domum meam et { (S) ab
I „ [tibi] „ prudentior nec sensatior „ } (I) ×
H sapientiorem et similem tui invenire potero „ „ „ „ „ „ ad

τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου· πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ.

S ore tuo exaudiet omnis plebs mea solum quod throno praecedam te ego
A tamen thronum „ tui „
I ori „ obediet populus omnis × praeter „ ego te praeero
H tui oris imperium cunctus „ oboediet × uno tantum regni solio × „ praecedam

41 εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου.

S dixit autem Farao ad Ioseph ecce praepono te hodie super totam terram Aegypti
I „ × Pharao „ „ „ constituo „ „ „ omnem „ „
H dicens quoque rursum „ „ „ „ constitui „ × „ universam „ „

42 καὶ περιελόμενος Φαραω τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ιωσηφ

S et demisit Farao anulum de manu sua et inposuit eum Ioseph in manu
H × tulit × „ „ „ „ „ dedit × in manu eius

καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην καὶ περιέθηκεν κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ·

S et induit eum pallium byssinum et inposu*it* ei torquem aureum super collum eius
H vestivitque „ stola byssina „ collo × „ auream circumposuit ×

𝔄𝔈 | sapientior et intellectior 101 prudentior nec sensatior PS-EUS-C prudentior et sapientior *cf* AP-V prudentior aut intellegentior vel sensatior 91–94: Dublette

40 + omnem AP-V: = Act 7,10 | **S** 101 **I** PS-EUS-C **A** AU | exaudiet 101: επακουσεται cs Chr obediet PS-EUS-C; H: = 𝔊 | — μου 𝔈 Chr | throno 101; AP-V; *cf* H: *cf* AU loc | + meo? AP-V: + μου fi^{a}r𝔙 | ego te PS-EUS-C: ~ εγω σου 𝔄: *cf* 𝔐 | ~ precedam te (H) a

41 **S** 101 **I** PS-EUS-C | dixit (H) Λ$^{LH^2\Theta AM^*G^2\Omega SJ}$: = 𝔊𝔐 | constitui H: = 𝔄 praeficio? *cf* CY-G | — σημερον 𝔈: = 𝔐 + hodie (H) Λ^{H}: = 𝔊 | omnem PS-EUS-C; X

42 **S** 101 | tulitque (H) Ω^{SJ}; *cf* tulit quoque 68 | inposuit 101 posuit? AP-V | eum 101; Ω^{S}: = 𝔊𝔐 × H: — αυτον bnq𝔄𝔈 | ioseph in manu 101: ~ (τω) ιωσηφ επι την χειρα 962 dip in manu eius AP-V?; H | induit 101; *cf* GR-I > IS; AP-V | pallium 101; *cf* CY-G stola *cf* GR-I > IS, AM; H veste? AP-V | inposuit 101 posuit? AP-V | aureum 101; *cf* AM > IS q; AP-V; AP^{2} | super collum 101: επι acdefgjklmnopsxc$_{2}$: (Hexapla) = 𝔐 in collo AP-V

est apud Graecos locutio, apud nos autem dicitur 'praecedam te'; illud vero 'praecedam te thronum' nec apud Graecos usitata perhibetur, sed 'praecedam te throno', id est honore sedis, quod intellegitur 'praecedam te regno', hoc enim illi et postea dicit **PS-EUS-C** *2,1 (1091D):* /tu...(=E,I)...praeero/

41 41 **101**: /Dixit...(=S)...Aegypti/ **CY-G** hept 1, 1288 (48): praefectumque iubet totas se ferre per urbes/ **PS-EUS-C** *2,1 (1092A):* /dixit...(=I)...Aegypti

42 42 **101**: /et demisit...(=S)...inposu⟨*it*⟩ ei...(=S)...eius/ **AM** Jos 40 (100,19): quid enim sibi vult anulus digito eius insertus...quid stola quae amictus est sapientiae...torques aureus **AP-V** Jub *40,8–9 (47b):* 43/et induit eum veste bissina et posuit torquem aureum in collo eius/43/et posuit anulum in manu eius/40.43 **CY-G** hept 1,1289–1291 (48): /inde anulo digitum vatis fulgente coronat, byssina mox croceo circumdat pallia peplo, flexilis induitur per collum circulus auri/ **GR-I** tr 5 (54,8): habuit Ioseph annulum regalem 5 (54,10): indutus est Ioseph byssum et stolam **IS** Gn 30,18 (274A); q (51): accepit quoque (−*q*) et annulum (< AM, GR-I) Gn 30,19 (274A); (q 51): induiturque stola byssina (<GR-I) Gn 30,19 (274A); q (51): accepit quoque (et *q*) torquem auream (-um *q*) (<AM)

43 **101**: /et...(=S,E)...totam Aegyptum/ **AM** Jos 40 (101,1): currus quoque **AP-V** Jub *40,7–10 (47b):* 38/et posuit eum secundum se (< δευτερον αυτου) in omni regno suo et potestatem habentem in omni terra Aegypti et inposuit eum super currum secundum qui erat Faraonis/42/et praeconaverunt in conspectu eius elel et habirel/42.40/et accepit potestatem Ioseph in totam terram Aegypti **CAE** s 93,5 (369,1): Ioseph postquam de car- 43

43 καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν
S et inposuit eum super currum [suum] secundum qui erat ei (E) et praedicavit
H fecitque ascendere × eum „ „ „ „ × × × clamante praecone ut

ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς Αἰγύπτου. **44** εἶπεν δὲ
E praeco ante eum et constituit eum super totam terram Aegypti (S) dixit autem
H omnes coram eo genuflecterent „ praepositum esse scirent × universae terrae „ „ quoque

Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἐγὼ Φαραω· ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ
S Farao ad Ioseph ego sum Farao sine te nemo extollet manum suam
A „ × Pharao „ „ „ „ „ „
H rex „ „ „ sum „ absque tuo imperio non movebit quisquam „ ×

ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. **45** καὶ ἐκάλεσεν Φαραω τὸ ὄνομα Ιωσηφ
S in omni terra Aegypti (E) et vocavit Farao nomen Ioseph
A super omnem terram „
H aut pedem × in omni terra „ vertitque nomen illius „ „ × × eum

43 eum 101; GR-I; AP-V; Ω^{J} (~ eum ascendere $\Sigma^{O2M}BM^{2}P^{2}\Psi\Omega^{S}$): = 𝔊𝔐 × H: — αυτον 25 | super currum 101; AP-V; H: = 𝔊 in curru GR-I: = 𝔐 | [suum] secundum qui erat ei 101 [Dublette < H]: *cf* 𝔊 (το εαυτου 18; αυτω fi*), 𝔐 ×secundum qui erat faraonis? AP-V ××××× ? GR-I suum secundum××× H: — των d*efi* Intv(txt)𝔄 Chr | Stellung: praedicavit praeco ante eum 101; IS q: ~ ο κηρυξ εμπρ. αυτου f𝔈 ~ clamavit ante eum praeco HI; AP-V: = 𝔊𝔐 ~ praeco ante eum praeconavit GR-I > IS Gn 30,19 > ~ praeco clamavit ante eum IS Gn 30,17 | praedicavit 101 praeconavit GR-I; *cf* AP-V (Plural = 𝔐) clamavit HI; IS; *cf* CY-G?; *cf* H: **I** | in conspectu eius HI (α')?; AP-V illo (H) 68 | genuflecterent H: *cf* γονατιζειν α' | posuit? AP-V praefecit? TE | illum? IS | in QU; AP-V; Claudius Taurin. (PL 50,1023A) | tota(m) 101; GR-I; QU; AP-V½ omnem (-ni) HI; PS-PHo; AP-V½ universam? *cf* TE; IS < H | terra(m) GR-I > IS; HI; QU (Var); PS-PHo; AP-V; *cf* H: = 𝔊𝔐 ×(aegyptum, -to) 101; TE?; QU: της adejnp Chr

44 **S** 101 **A** AU | + pharao (H) Ψ^{B} | προς bow: = 𝔐 | ουδεις εξαρει× Chr | — αυτου 73 | aut pedem H: + η τον ποδα αυτου k nec pedem (H) B: + και τον ποδα αυτου acmoxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | tota (H) Π^{c}

45 vocavit 101; HI; H: = 𝔊𝔐 cognominavit? RUF inposuit AU appellatum est enim? GR-I | — φαραω c | — το ονομα 𝔄-cod nomen (H) Ω^{M2} (nomen illius Ω^{M*}) | + lingua aegyptiaca GR-I: < H? | + quod

cere egressus est, dominus Aegypti factus est (<?)
CY-G hept 1,1292–1293 (48): /atque novus rector curru sublimior extat clamosusque praeco terrorem iudicis auget/45 **GR-I** tr 5 (53,7): et imposuit eum in curru et praeco ante eum praeconavit et constituit eum super totam terram Aegypti, ut frumentum in horreis congregaret
GR-M Ez 2,9,19 (1055A): mira omnipotentis domini dispensatione eidem Aegypto praelatus est **HI** q (60,22): et clamavit ante eum praeco et constituit eum super omnem terram Aegypti. pro quo Aquila transtulit: et clamavit in conspectu eius adgeniculationem, Symmachus ipsum hebraicum sermonem interpretans ait: et clamavit ante eum abrech (abrac β; arbech φ) **IS** Gn 30,17 (273D): inde Ioseph...currum meruit et praeco clamavit ante eum et constituit illum Pharao super universam terram Aegypti (< GR-I) 30,19 (274B): praeco ante eum praecedit [*cf* GR-I tr 5 (54,3)] q (51): inde Ioseph promeruit currum...constituitur Ioseph super universam terram Aegypti...praecedit praeco ante eum (*cf* IS Gn 30, 17.19) **KA** Γ 64 (78): ubi Ioseph constituitur super Egyptum **PS-PHo** *8,10 (134):* fecit eum Pharao principem super omnem terram Egipti **QU** pro 1,41 (756A): data est Ioseph a Pharaone in tota Aegypto (tota terra aegypti *Ms. Remig.*) potestas **TE** nat 2,8,15 (110,2): itaque Pharao universae Aegypto et frumentandae et exinde curandae eum praefecit

44 **101**: /dixit...(= S)...Aegypti/ **AU** loc 1,163 (531,10): ego...(= A)...Aegypti

45 **91.92.94.95**: LXX. Sponthophanech (*91.94;* sponthophanech *95;* sponthophanec *92*) **101**: /et vocavit...(= E)...uxorem/ **AM** Jos 40 (101,2): qui ex gentibus accepit uxorem **AU** Gn q 135 (70,3): et inposuit Pharao nom. Ios. Psonthonfanec (*NT;* sonthonfanec *C;* psothonfane *PV;* psothonphanec *S;* psotonphanech *b;* psonthomphanech *Zycha*): hoc nomen interpretari dicitur 'occulta revelavit', ex illo utique quod somnia regi aperuit; Aegyptia vero lingua 'salvatorem mundi' perhibent appellatum isto nomine (*cf* HI und H) 136 (70,8): et dedit ei Aseneth (asenneth *PT;* asenneht *S;* asennet *N;* asseneth *V*;* asseneth *b*) filiam Petephrae (petefarh C^{1}; petefre *PSVN;* pete-

Ψονθομφανηχ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ασεννεθ
+ ο εστιν σωτηρ κοσμου
E Psompthomfanech et dedit illi Asenneth
+lingua Aegyptiaca +quod in Latinum vertitur Salvator mundi ei
H lingua Aegyptiaca Salvatorem mundi dedit quoque „ uxorem
ei

θυγατέρα Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως αὐτῷ γυναῖκα.
× +εις +και εξηλθεν ιωσηφ επι γην αιγυπτου
E filiam Peteferes sacerdotis Heliopolis × uxorem
Solis civitatis ipsi +in coniugem
H Aseneth filiam Putiphare sacerdotis × Heliopoleos egressus itaque Ioseph ad terram Aegypti
+est

46 Ιωσηφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου.
~ τριακοντα ετων
E Ioseph autem erat annorum .XXX. cum stetisset ante Faraonem (S) regem Aegypti
~ triginta annorum quando stetit
H × triginta autem erat annorum quando stetit in conspectu regis Pharaonis ×
+Ioseph

Ἐξῆλθεν δὲ Ιωσηφ ἐκ προσώπου Φαραω καὶ διῆλθεν πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου. **47** καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ
S exiit autem Ioseph a facie Faraonis et circuiit totam terram Aegypti et fecit terra
H × × × × × × × circuivit omnes regiones „ venitque fertilitas
et

ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσιν τῆς εὐθηνίας δράγματα· **48** καὶ συνήγαγεν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ
S in annis septem fructus annonae magnos et congraegavit omnia *utensilia* in cibaria septem
H septem annorum et in manipulos redactae segetes congregatae sunt in horrea Aegypti [48]omnis

ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἔθηκεν τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν,
S annorum in quibus erat saturitas in terra Aegypti et reposuit cibaria in civitatibus
H etiam frugum abundantia × × × × × × „ singulis urbibus

in...? GR-I; *cf* HI > AU, H: + ο εστιν σωτηρ κοσμου n | illi 101; H ei TE; HI; AU; OΨ^{B} | heliopolis 101; heliopoleos HI; H solis civitatis AU; *cf* RUF | × 101; HI; H: — αυτω flG-ap-Barh: = 𝔐 ipsi AU: **A** < 𝔊 | + in HI: + εις Alo Chr: = 𝔐 | coniugem? *cf* CY-G | egressus... H: + και εξηλθεν... acoxc$_2$, *cf* 𝔄: Hexapla = 𝔐 | + est (H) Σ^{M}Φ^{Z2P}P^{2}Ω^{M}; *cf* itaque] + est Ψ^{B2}: = 𝔊 (Var), 𝔐
46 annorum XXX 101: **S** = 𝔊 ~ trig. annorum HI; RUF; *cf* H: **I** ~ τριακοντα ετων 962 cfimoxc$_2$ Chr: (Hexapla) = 𝔐 | + ioseph (H) P*; IS?; Brev. Goth. (PL 86,331D)? | cum 101; RUF? quando HI?; H | stetisset 101 stetit RUF; H | **S** 101 | ××××××× H: *cf* 41,45 Ende | et (H) Π^{D}Σ^{M}BTMΦΘP^{2}ΨΩ^{SM}: = 𝔊𝔐
48 **S** 101 | saturitas 101 ubertatis? HI; AP-V

fres *T*) sacerdotis Solis civitatis ipsi uxorem 136 (71,2): non simpliciter dictum est, quod sacerdos Solis esset, sed Civitatis solis, quae vocatur Heliopolis **CY-G** hept 1,1294-1295 (48): 43/quin etiam legitur coniunx, cui nomen Asennes, quam genuit claro Petafras ⟨de⟩ stemmate vates **GR-I** tr 5 (53,13): appellatum est enim nomen Ioseph lingua Aegyptiaca Somtofanec, quod in Latinum vertitur Salvator mundi **HI** q (61,1): et voc. Pharao nom. Ios. Zapfanethfane (safnechfane φ) et dedit ei Aseneth (asenech β; asenec φ) filiam Phutiphare sacerdotis Heliopoleos in uxorem...interpretatur ergo sermone Aegyptio Zapfanethfane (safanethfane φ) sive ut LXX transferre voluerunt, Psontonphanech (psomthofanech φ) Salvator mundi **IS** ety 7,7,17-18: hunc Pharao Zaphanath appellavit... interpretatur ergo Zaphanath Aegyptio sermone Salvator mundi (< HI q) Gn 30,20 (274B); q (51): vocatur quippe (quoque *q*) Ioseph lingua Aegyptiaca Salvator mundi (< GR-I; *cf* H) Gn 30,21 (274B); q (52): accepit ergo (ioseph *q*) ex gentibus uxorem (< AM) **KA** Γ a 65 (79): ubi Ioseph accipit nomen Γ b 64 (79): ubi Ioseph Pharaonem accepit uxorem **Remigius Antiss.** (PL 131,119A): alia editio dicit: vocavit eum patrem tenerum (*cf* HI q (60,28-30); auch in M die Glosse το εβρατκον εστιν αβρηχ hier bei ψονθομφανηχ) **RUF** Jos *19,4 (413,17):* dicitur et in Aegypto civitas solis Nm *25,3 (236,3):* 46/commutavit nomen eius et de Ioseph cognominavit eum Psonthomphanec (psonthomfanet *c;* panthofanes (-nec *b*) *B*), quod lingua sua Pharao de secretorum vel somniorum revelatione composuit **TE** nat 2,8,18 (110,11): Pharao inter cetera honorum et remunerationum filiam quoque in matrimonium ei dederat

46 **101**: /Ioseph...(=E,S)...Aegypti/ **HI** Lc *28 (175,24):* Ioseph triginta annor. erat, quando dimissus est e vinculis (γεγραπται γαρ οτι τριακοντα ετων ην ηνικα ελυθη απο των δεσμων) **IS** Gn 30,20 (274B); q (51): triginta annor. erat Ios., quando in conspectu regis Pharaonis (far. *q*) stetit (*cf* H) **RUF** Gn *2,5 (35,10):* triginta annorum Ioseph educitur de carcere et totius Aegypti suscipit principatum Nm *25,3 (236,2):* cum autem...stetit ante Pharaonem/45

47 **101**: /Et fecit...(=S)...magnos/

48 **101**: /et congraegavit omnia ⟨*utensili*⟩a (*wahr-*

βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. **49** καὶ συνήγαγεν Ιωσηφ
S cibaria camporum civitatis quae erant in circuitu eius posuit in ea (E) et congraegavit collegit Ioseph
H × × × × × × × condita est tantaque fuit mul-

σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύναντο ἀριθμῆσαι, ηδυνατο αριθμηθηναι
+πολυν
E frumentum sicut harenam maris multum { (S) nimis quoadusque non possit numerari
triticum +multum quasi { (A) valde „ „ potuit numerare
H titudo tritici ut harenae „ coaequaretur et copia men-

οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός. **50** Τῷ δὲ Ιωσηφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ.
οὐδε ~ δυο υιοι
S nec numerus erat Ioseph autem nati sunt filii duo priusquam venirent
A non enim erat numerus (O) et Ioseph „ „ duo filii antequam „ × anni famis
H suram excederet nati sunt autem Ioseph filii duo „ veniret × × fames
natique sunt ~ duo filii priusquam

οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ασεννεθ θυγάτηρ Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως. **51** ἐκάλεσεν δὲ Ιωσηφ
×
O quos peperit ei (I) Aseneth filia Petephre sacerdotis Heliopoleos vocavit autem Ioseph
H „ ei peperit „ „ Putiphare „ „ vocavitque ×
~ peperit ei

τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου Μανασσῆ, ὅτι Ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων
αυτου +αυτου +λεγων ~ εποιησεν με λυπων
I nomen primogeniti Manasse quia oblivisci me fecit deus omnium laborum
eius +dicens quod dominus omnes dolores
× × dolorem
H „ „ „ dicens × „ „ „ „ „ „
+sui ~ fecit me dominus ×

49 collegit QU | triticum HI (Vers 48); AU; *cf* H: **I** | + multum? QU: + πολυν 962 i* | sicut 101; AU quasi QU | **S** 101 **A** AU < 𝔊 | ηδυνατο 962 ADEabdf*hmtvw𝔄 | numerari 101; AU (Var): αριθμηθηναι bw Phil | nec 101: *cf* ουδε γαρ b

50 **S** 101 **O** HI | et ioseph? HI; *cf* natique sunt (H) agls, Petrus Comestor (PL 198,1130B): = 𝔐 | filii duo 101; KA Γ; H: = 𝔊 ~ duo filii HI; *cf* IS; KA Λ b; 2 Hss Vercellone 147, Petrus Comestor (PL 198,1130B): ~ δυο υιοι bhx: = 𝔐 | priusquam 101; Petrus Com. (PL 198,1130B) antequam HI; H | × HI?; H: < 𝔐 | peperit ei HI; B: = 𝔊𝔐 | **I** HI; RUF

51 — ιωσηφ abw𝔈 Chr | primogeniti HI; *cf* RUF; H: = 𝔊𝔐 eius? AN: αυτου d | + sui (H) Ψ^{B}: + αυτου hpt𝔙; *cf* + αυτων n | + dicens AN?; H: + λεγων A$^{c\,mg}$dfhi^{a}knptxy𝔄𝔈 | quia HI; quod? *cf* IS: = 𝔊𝔐 × AN; H | ~ fecit me (H) Ψ^{B}: εποιησεν με aegjkm(με doppelt)xc$_2$𝔈 Or-gr: (Hexapla) *cf* 𝔐 | deus HI; CAr; H: = 𝔊𝔐 dominus AN; O, Rupert (PL 167,528C) | omnium HI; H; omnes AM?: = 𝔊𝔐 × AN; CAr; IS; Petrus Comestor (PL 198,1130B) | laborum HI > IS; AN; H: = 𝔊 dolores AM: *cf* λυπων M(mg)𝔙 dolorem CAr: Singular = 𝔐 |

scheinlich so zu lesen) in...(= S)...ea/ **AP-V** Jub *42,2 (49a):* 54/quoniam congregaverat Ioseph frumentum terrae septem annorum ubertatis et erat custodiens illud/56 **GR-I** tr 5 (53,19): ut frumenta fidei sanctorum horreis per ista septem charismata spiritus quasi per annos septem congregare deberet **HI** Lc *28 (176,2):* ubertatisque tempore triticum congregavit (και τον σιτον της ευθηνιας συνηγαγε τω φαραω) **IS** Gn 30,16 (273C): 27/congregavit autem Ioseph per septem annos omnem frugum abundantiam, id est frumenta fidei sanctorum horreis condens (< GR-I; *cf* H) > q (51): 27/dehinc congregat Ioseph per septem annos in (h)orreis frugum abundantiam, quia condet Christus frumenta fidei in orreis sanctorum **RUF** Nm *14,2 (122,10):* nemo frumenta congregasset in Aegypto

49 49 **101**: /et congraegavit...(= E)...ha/✻renam...(= E,S)...erat/ **AU** Gn q 137 (71,14): et congreg. Ios. triticum sicut arenam...(= E,A)...numerare (*C^{1}PSNV;* -ri *rell., Zycha*)...(= A)...numerus 137 (71,17): non enim erat numerus **CY-G** cen 210 (892): frumentum Ioseph **QU** pro 1,41 (756A): misit Ioseph suos per totam Aegyptum et collegit frumentum multum quasi arenam maris

50 **101**: /Ioseph...(= S)...venirent *(fehlen 2 Blätter)* **50**
HI q (61,13): et Ioseph...(= O)...Aseneth (asenech βφ) fil. Phutiphare sac. Hel./ **IS** Gn 30,21 (274C); q (52): ex qua genuit duos filios **KA** Γ 66 (79): ubi nascuntur Ioseph filii duo Δ 144 (90): ubi nati sunt filii Ioseph (yoseph *F*) duo (— *DF*) Manasses (manases *F*) et Efrem (efraym *F;* effraim *DL;* ~ ephraim et manasse *V*) Λ b 70 (99): et nati sunt ei duo filii **RUF** Jos *3,1 (300,9):* Manasses (-sse *A*) primogenitus ex Asennec (*FP;* assennech *C;* assenech *B;* asenech *D*) Aegyptia filia Petephre (petefres *F;* pute fre *A;* putifare *E*) sacerdotis Heliopoleos

51 **AM** Jos 40 (101,3): suscepit ex ea filium Manas- **51**
sem, per quem oblitus est omnes dolores suos quos habuit de sacrilegiis Iudaeorum/ **AN** Mt h 1 (626): cum natus fuisset in Aegypto filius Ioseph, vocavit nomen eius Manasses dicens: oblivisci me fecit dominus laborum meorum et laborum omnium domus patris mei **CAr** Ps 59,7 (421D): oblivisci me fecit deus dolorem et domum patris mei **CY-G** hept 1,1297 (48): dicitur anterior Manasses (manases *G*)/ **HI** q (61,15): /vocavit...(= I)... mei/ > **IS** ety 7,7,20: Manasses dictus ab eo quod sit pater eius oblitus laborum suorum **RUF** Jos *26,3*

μου καὶ πάντων τῶν + πονων τοῦ πατρός μου. **52** τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου καὶ το ἐκάλεσεν Εφραιμ,
I meorum et omnis domus patris mei (O) nomen autem secundi vocavit (I) Effrem
× × domum
laborum omnium
H " " × " " " " quoque " appellavit Ephraim
× domum

ὅτι Ηὔξησέν με ὁ θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου. **53** Παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας,
+λεγων
I dicens quia auxit me deus in terra humilitatis meae
× crescere me fecit
H " × crescere me fecit " " " paupertatis " igitur transactis septem annis ubertatis

ἃ ἐγένοντο ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, **54** καὶ ἤρξαντο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι. καθὰ εἶπεν Ιωσηφ. καὶ
H qui fuerant in × Aegypto × coeperunt venire septem anni inopiae quos praedixerat Ioseph et
fuerunt ~ septem anni venire

ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐν δὲ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι. **55** καὶ ἐπεί-
επι + ουκ
S fuit fames super omnem terram (X) in terra × autem Aegypti erant panes (M) famem
H in universo orbe fames praevaluit " cuncta autem terra " erat panis qua esu-
+non

νασεν πᾶσα ἡ γῆ Αἰγύπτου. ἐκέκραξεν δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραω περὶ ἄρτων· εἶπεν δὲ
M patiebatur (I) conclamavit populus
H riente × × × clamavit × " ad Pharaonem alimenta petens quibus ille

Φαραω πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις Πορεύεσθε πρὸς Ιωσηφ. καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσατε. **56** καὶ ὁ
× ο δε
M erat
H respondit × × ite ad Ioseph et quicquid vobis dixerit facite crescebat
× ~ dixerit vobis

λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· ἀνέῳξεν δὲ Ιωσηφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας καὶ ἐπώλει
× ×
M autem fames in × tota terra (I) aperuit Ioseph × horrea et vendebat
patefecit
H " cotidie " " × omni " aperuitque " universa " " "
enim universa ×

× CAr?; P* | omnis domus HI?: = 𝔐 | ×domum CAr; $\Sigma^{TM}AT^{2}\Phi P^{*}\Omega^{M}$, Petrus Comestor (PL 198,1130B); *cf* H: *cf* — παντων 𝔙 Chr$^{2/3}$ laborum omnium [domus] AN (Dublette): *cf* παντων των πονων 31 𝔄

52 και το v^{mg} Chr: = 𝔐 | dicens AM; H: + λεγων dfia^{2}knptxc$_{2}$𝔄𝔈 × HI: = 𝔊𝔐 | auxit me AM; *cf* HI$^{1}/_{2}$ > IS crescere me fecit HI$^{1}/_{2}$?; H

53 παρηλθον δε] cum transissent 𝔏 | fuerunt Δ^{H}, Brev. Goth. (PL 86,332A), Raban (PL 107,637A)

54 ~ septem anni venire (H) Δ^{L} | **S** *cf* GR-I | super GR-I: επι c in H: = 𝔊𝔐 | **X** AP-V | + non $C\Delta^{LIH}A\Theta^{AMG*}$; viele Varianten *cf* Quentin und Vercellone 147: + ουκ 962* AEMefghi^{a}jklrsvw^{a}y𝔄𝔅𝔇: = Syr.

55 **M** *cf* AM? | **I** *cf* CY-G? | —et (H) Π^{CO}: —και 𝔙𝔈^{t}: = 𝔐 | ~ dixerit vobis (H) Ψ^{DFM}: = 𝔊𝔐

56 **M** *cf* AM? | erat autem f. AM Jos; *cf* H: *cf* ο δε efgijv(mg)𝔙^{w}𝔈 fames erat AM Jac: = 𝔊𝔐 enim (H) A: *cf* fames enim 𝔙^{lp} | — προσωπου f | universa (H) *cf* Vercellone 149 | patefecit? AM off | × AM > IS; QU; AP-V; Petrus Comestor (PL 198,1130C): —παντας Chr | —πασι egjqu Chr: = 𝔐 | nam et illos...H:

(461,12): Manasse nihilominus primogenitus Nm *26,4 (250,18):* Manasse quoque...et ipse licet de Aegyptia natus primogenitus tamen est

52 52 **AM** Jos 40 (101,5): /suscepit alium quoque filium Ephraem (ephrem 𝔄'*E;* efrem *BV;* effrem *cet.*) ptr 4 (126,18): sicut ait ipse Ioseph dicens...(=I)...meae **CY-G** hept 1,1297 (48): /iunior Ephrem (effrem *A*) **HI** q (61,17): /nomen...(=O)...Ephraim, quia crescere me fecit deus in terra hum. m. (61,24) > **IS** ety 7,7,21: Ephraim eo quod auxerit eum deus

53 53 **IS** Gn 30,21 (274C): igitur post ubertatis annos/ (*cf* H)

54 54 **AP-V** Jub *42,2 (49a): (Lücke)* in terra aut. Aegypti erant panes/48.56 **GR-I** tr 5 (55,1): fames autem illa quae fuit (*F;* quam *B*) super omnem terram **IS** Gn 30,21 (274C): /in universo orbe fames praevaluit (*cf* H)

55 55 **AM** Jos 41 (101,9): denique quicumque famem patiebantur ad Ioseph mittebantur **CY-G** hept 1,1304 -1305 (49): conclamat populus regemque efflagitat escas; ille iubet procerem maestis dare farra Iosepum

56 56 **AM** Jac 2,36 (53,7): denique fames erat in tota terra Jos 41 (101,11): erat autem fames non unius loci, sed totius terrae... aperuit horrea sua 41 (101,18): aperuit ergo horrea sua Christus et vendebat...vendebat omnibus 79 (120,2): qui aperiens horrea sua spiritalis gratiae donet omnibus ubertatem off 2,79 (124B): ma-

πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. **57** καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον
× +οτι ενισχυσεν ο λιμος εν γη αιγυπτου
I omnibus (M) et omnes regiones venerunt in Aegyptum
H × Aegyptiis nam et illos oppresserat fames omnesque provinciae veniebant „ „

ἀγοράζειν πρὸς Ιωσηφ· ἐπεκράτησεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. **42,1** Ἰδὼν δὲ Ιακωβ ὅτι
+σιτον × × δε
~ προς ιωσηφ αγοραζειν
M ad Ioseph emere optinuerat enim fames (l) videns autem Iacob quia
X convaluit autem famis in terra cum vidisset et audivit quod
H ut emerent escas × × et malum inopiae temperarent audiens videns „ „ quod

ἔστιν πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ Ἵνα τί ῥαθυμεῖτε; **2** ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἔστιν
+σιτου προς τους υιους
I est venditio in Aegypto dixit filiis suis quare pigri estis ecce audivi quod est
commercium frumenti ad filios suos ut quid segnes desides audio quia
sunt esset escae frumentum
H alimenta venderentur „ „ „ „ „ „ neglegitis × „ „ triticum

σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ· κατάβητε ἐκεῖ καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ
πρασις × υμιν
I frumentum in Aegypto descendite illo et emite nobis pusillas escas ut vivamus et non
venditio illuc ×
H venundetur „ „ „ × „ „ „ necessaria „ possimus vivere „ „
vobis

ἀποθάνωμεν. **3** κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ιωσηφ οἱ δέκα πρίασθαι σῖτον ἐξ Αἰγύπτου·
× × ×
I moriamur et descenderunt fratres Ioseph × in Aegyptum comparare frumentum
frumenta
emere escas in Egipto
H consumamur inopia descendentes igitur „ „ decem ut emerent frumenta in Aegypto
autem × × frumentum

+ οτι ενισχυσεν... (ac)k(moxc$_2$𝔄): Hexapla < 𝔐

57 **M** AM **X** AP-V | ~ προς ιωσηφ αγοραζειν 962 c𝔊-ap-Barh | + σιτον 20𝔈 Chr | — προς ιωσηφ Chr | enim AM: = 𝔊𝔐 autem AP-V: δε dlnps

42,1 videns (autem) RUF; AU loc; B: = 𝔊 cum vidisset AU Ex et audivit AP-V; *cf* H: *cf* 42,2; Act 7,12 | quia RUF; AU quod AP-V; H | est venditio AU loc: **A** = 𝔊𝔐 est commercium frumenti RUF: + σιτου dkmnpt𝔅 Chr; *cf* σιτου πρασις qu sunt escae? AU Ex; *cf* PS-PHo (Vers 3): = Act 7,12 esset frumentum? AP-V: = 𝔄-codd: < 42,2 | filiis suis AM > IS; AU; H: = 𝔊 ad filios suos RUF: προς τους υιους αυτου r | quare AM; AU; H ut quid RUF | pigri AM segnes AU desides RUF

2 audivi AM; AU; H: = 𝔊 audio RUF: = 𝔄 | quod AU; H quia AM; RUF | frumentum AM > IS; RUF: = 𝔊 venditio AU: πρασις 71: < 42,1: = 𝔐 | illo AM: = 𝔊 illuc RUF: = 𝔐 × H: — εκει 𝔈 Chr | vobis (H) B: υμιν d | pusillas AU: **A** = 𝔊 × AM; RUF necessaria H: *cf* AM Jac

3 et? RUF (Var); PS-PHo: = 𝔐 autem (H) Σ^{M}: = 𝔊 | descenderunt RUF; PS-PHo; *cf* H: = 𝔊𝔐 venerunt? QU: 42,5 | — ioseph (H) Θ^{M*}: — ιωσηφ 16 | — decem RUF?; QU?; PS-PHo?; T*: — οι δεκα a | in aegyptum comp. frum.? RUF; *cf* QU emere escas in eg.? PS-PHo; *cf* H: *cf* 𝔊𝔐 | in aegyptum (-to) RUF; QU; KA Δ a (Var), Λ; PS-PHo; H: = 𝔄-ed𝔈^{fp}: = 𝔐 (Var) *cf* ad aeg.? KA Δ | comparare RUF; sub pretio comparare QU? emere PS-PHo; *cf* H | frumentum RUF; *cf* KA; Ψ^{M}: = 𝔊𝔐 frumenta QU; H escas? PS-PHo

luit frumenta vendere quam donare esurientibus 2,79 (124C): patefecit horrea ut omnes emerent subsidium frumentarium **AP-V** Jub *42,3 (49a):* 54.48/et advenerunt Aegyptii ad Ioseph ut daret illis escas; et aperiens horrea in quibus erant frumenta dedit illis ut manducarent in primo anno quia vendebat illis/ **CY-G** cen 16 (874): Ioseph super modium 104 (882): omnibus divisit Ioseph **HI** Ez 1 (17C): Ioseph quando in Aegypto esurienti populo frumenta largitus est **IS** Gn 30,21 (274C); q (52): aperuit enim horrea sua Christus in omni orbe terrarum et erogatione frumenti sui omnia subiugavit (< AM Jos) **QU** pro 1,41 (756B): aperuit Ioseph horrea tempore famis et ministrabat populis

57 57 **AM** Jos 42 (101,22): et omnes... (=M)... enim (+eos *N*) fames **AP-V** Jub *42,4 (49a):* /convaluit aut. famis in terra Canaam valde/

42,1 **AM** Jos 43 (102,24): et Iacob dixit (*Costerius;* **42,1** dicit *libri*) filiis suis (~suis fil. 𝔄'): quare pigri estis/ 43 (103,4): quare pigri estis/ **AP-V** Jub *42,4 (49a):* /et audivit Iacob quod esset frumentum in Aegyptum/ **AU** Ex 72 (140,15): cum vidisset Iacob quia sunt escae in Aegypto loc 1,164 (531,14): videns...(=I)...segnes estis/ **IS** Gn 30,23 (274D): dixit Iacob filiis suis/ (< AM Jos) q (52): post haec dicit Iacob filiis suis/ (*cf* IS Gn) **RUF** Gn *15,1 (127,22):* videns inquit Iacob quia est commercium frumenti in Aegypto, dixit ad filios suos: ut quid desides estis/

2 *cf* Gn 43,2 **AM** Jac 2,36 (53,9): interim primus **2**

4 τὸν δὲ Βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν Ιωσηφ οὐκ ἀπέστειλεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· εἶπεν γάρ
+ιακωβ μετ αυτων
X et Beniamin (I) non misit (X) cum eis
transmisit
H × „ × × domi retento ab Iacob × × qui dixerat fratribus
dixit

Μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία. 5 Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ισραηλ
+εν τη οδω ιακωβ +εις αιγυπτον
M ne contingat eum infirmitas (X) et advenerunt in Aegypto decem filii Iacob
venerunt
H eius ne forte in itinere quicquam patiatur mali ingressi sunt × terram Aegypti × × ×
+autem in

ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων· ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χανααν. 6 Ιωσηφ δὲ ἦν ἄρχων
H cum aliis qui pergebant ad emendum erat autem fames in terra Chanaan et Ioseph × princeps
erat +terrae +in terra

τῆς γῆς, οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς· ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ιωσηφ προσ-
αιγυπτου × × αυτου
I ado-
H Aegypti atque ad illius nutum frumenta populis vendebantur × × cumque adorassent eum

εκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. 7 ἰδὼν δὲ Ιωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπέγνω
× × +αυτους
I raverunt eum ad terram (P) videns Ioseph fratres suos agnovit eos
M agnoscebat „
cognovit
H fratres sui × × × × × et × × × agnovisset „
cognovisset

4 misit AM transmisit AP-V | +ιακωβ Daclmosxc$_2$𝔄; (sub※): = 𝔐 | cum eis? AP-V: μετ αυτων f | dixit (H) P | **M** AM | in itinere H: +εν τη οδω El𝔅^{w}: *cf* 42,38; 44,29

5 **X** AP-V? | venerunt QU (Vers 3); GR-M (Vers 6) | +autem (H) Σ^{M}BTMΦ^{RAZ*GVPΘAM*GP2Ψ}, Raban (PL 107,637D): = 𝔊 | in AP-V; CΠO: = 𝔊 (Var) | aegypto AP-V; terram aegypti H: *cf* +εις αιγυπτον DEMadef ghijklnpqrstuc$_2$𝔅𝔇 | iacob AP-V: ιακωβ lo

6 +erat (H) ΠΨ$^{B^2\Omega^J}$; *cf* ~ princeps erat Ω^{SM}, Claudius Taurin. (PL 50,1024A); *cf* aegypti] +erat Λ^{H}: = 𝔊 | aegypti H: αιγυπτου egj𝔈 Or-gr +terrae (H) Claudius Taurin. (PL 50,1024A): *cf* 𝔊 +in terra (H) B*P*: *cf* 𝔐 | atque H: = 𝔄𝔅𝔈^{ef}: = Samar., Syr., Targ. Jon. | — της γης bdnw | **I** *cf* GR-M? | sui H: αυτου 16 | — επι προσωπον df

7 **P** QU **M** AM | cognovit KA Λ; AP-V (Vers 8); *cf* (H) Claudius Taurin. (PL 50,1024A), Ionas Aurelian. (PL 106,320D), Petrus Comestor (PL 198,1130D) | eos AM; QU; KA Λ; AP-V (Vers 8); H: +αυτους Dkl𝔅: = 𝔐 |

admonuit filios suos in Aegypto exuberare frumenta; eo proficiscendum ut emerent quae sibi ad usum necessaria forent **Jos** 43 (102,24): /ecce audivi quia est frumentum (~ fr. est 𝔄")...(=I)... nobis escas 43 (103,4.7): /ecce audivi quia est frumentum (~ fr. est 𝔄") in Aegypto 45 (104,2): est inquit frumentum in Aegypto **AP-V** Jub *42,4 (49a):* /et misit decem filios suos ut acciperent sibi escam/4 **AU** loc 1,164 (531,16): /ecce audivi quod est venditio in Aegypto 1,165 (531,19): emite...(=I)...moriamur: unum horum sufficeret, aut 'ut vivamus' aut 'ut non moriamur' **IS** Gn 30,23 (274D); q (52): /est frumentum in Aegypto (<AM Jos 45) **RUF** Gn *15,1 (127,24):* /ecce audio quia est frumentum in Aegypto, desc. illuc et em. nobis escas, ut viv. et non mor.

3 3 **IS** Gn 30,23 (274D); q (52): descendunt igitur decem provectiores fratres (prov. in aegyptum *q*) (*cf* H) **KA** Δ a 145 (90): Iacob (yacob *F*) propter (ad *F*) frumentum ad (in *L*) Aegyptum mittit Δ b 146 (90): ubi Iacob pro frumento ad Egiptum filios suos misit Λ 72 (99): ubi misit Iacob filios suos (—*Y*) in Aegyptum/7 **PS-PHo** *8,10 (134):* et descenderunt fratres sui emere escas in Egipto, quoniam tantummodo in Egipto erant esce/8 **QU** pro 1,42 (756C): venerunt in Aegyptum fame compulsi fratres Ioseph, ab eo quem vendiderant sub pretio comparare frumenta **RUF** Gn *15,1 (127,26):* (+et *D*) descenderunt inquit fratres...(=I)...frumentum

4 **AM** Jos 43 (103,14): non misit eum pater, ne contingat inquit eum infirmitas **AP-V** Jub *42,4 (49a):* 2/et Beniamin non transmisit cum eis/ **CY-G** hept 1,1310-1311 (49): ac minimum cunctis Beniaminum non sinit ire, invalidus durum nequeat ne ferre laborem 4

5 **AP-V** Jub *42,5 (49a):* /et advenerunt in Aegypto decem filii Iacob/8 **GR-M** Ez 2,9,19 (1055A): cumque in terra Chanaan fames exsurgeret/ (*cf* H) 5

6 **GR-M** Ez 2,9,19 (1055A): /fratres ad Aegyptum venerunt, Ioseph praelatum Aegypto repererunt eumque submissis ad terram cervicibus adoraverunt **QU** pro 1,42 (756C): adorant illi 6

7 **AM** Jos 47 (105,21): agnoscebat quidem eos, sed ab his se avertebat, ut scriptum est, et loquebatur his dura/ **AP-V** Jub *42,5 (49a):* 8/et appellavit eos Ioseph dure/9 **KA** Δ a 146 (90): Ioseph (yoseph *F*) fratres agnoscit (ubi ioseph a fratribus suis agnoscitur *V*) Λ 72 (99): 3/et cognovit eos Ioseph **QU** pro 1,42 (756C): videns Ioseph fratres suos agnovit eos/ 1,42 (756D): alienatus est Ioseph a fratribus suis/9 7

καὶ ἠλλοτριοῦτο ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πόθεν ἥκατε; οἱ δὲ
P alienatus est a × ηκετε
M sed ab his se avertebat et loquebatur his dura
appellavit eos dure
H × quasi ad alienos × durius × loquebatur interrogans eos × unde venistis qui venitis

εἶπαν Ἐκ γῆς Χανααν ἀγοράσαι βρώματα. 8 ἐπέγνω δὲ Ιωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς
I +ελθειν et cognovit Ioseph fratres
agnoscebat
H responderunt de terra Chanaan ut emamus victui necessaria et tamen fratres ipse cogno-
+venimus frumenta agno-

αὐτοῦ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. 9 καὶ ἐμνήσθη Ιωσηφ τῶν ἐνυπνίων.
τον ιωσηφ +αυτου
I suos ipsi autem non cognoverunt illum (A) et commemoratus est Ioseph somniorum suorum
et vero agnoscebant eum
H scens × × „ est ipsi agnoverunt Ioseph × × „ ×
scens cognitus est

ὧν εἶδεν αὐτός. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Κατάσκοποί ἐστε· κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς
× × +και κατασκοπησαι ×
A quae vidit ipse (I) et dixit eis exploratores estis considerare vestigia huius
explorare
H „ aliquando viderat × × ait × „ „ infirmiora terrae × veni- ut videatis infirmiora ×
et ad eos +vos +et

χώρας ἥκατε. 10 οἱ δὲ εἶπαν Οὐχί, κύριε· οἱ παῖδές σου ἦλθομεν πρίασθαι βρώματα·
γης +ιδειν +αλλα ηλθον
I terrae venistis
regionis
stis inspicere
H „ „ qui dixerunt non est ita domine sed × servi tui venerunt ut emerent cibos

appellavit eos ioseph dure? AP-V | — eos (H) P*, Raban (PL 107,637D): — αυτοις 𝔄 Chr | venitis (H) Guibert (PL 156,285D): *cf* ηκατε dnpc$_2$ | + venimus (H) Σ^{o}: *cf* + ελθειν Chr | frumenta (H) Claudius Taurin. (PL 50,1024A)
8 et AP-V; PS-PHo 8; *cf* H: = 𝔐 | cognovit GR-M; *cf* GR-T, IS q; AP-V; PS-PHo; *cf* H agnoscebat *cf* AM; *cf* agnovit QU (Vers 7); *cf* agnoscens (H) Σ^{το*} | autem IS q; PS-PHo 12 vero QU et (ipsi) AP-V; *cf* PS-PHo 8: = 𝔐 | cognoverunt QU; GR-T; AP-V; PS-PHo 12; *cf* cognitus (H) GR-M, aelsc agnoscebant AM agnoverunt IS q; *cf* CY-G; *cf* H > PS-PHo 8 | illum QU eum AM > IS q; AP-V; PS-PHo 12 ioseph? GR-T: τον ιωσηφ 71
9 **A** AU | + est (H) Σ^{o*}, Guibert (PL 156,286B): = 𝔊𝔐 | + αυτου EMeghjlnptv(mg)𝔄𝔙^{w} | — αυτος 𝔄𝔈: = 𝔐 | + et (H) Guibert (PL 156,286B): = 𝔊𝔐 | — αυτοις d Chr + ad eos (H) G^{e}Σ^{M}BTΦΘP^{2}Ψ$^{Ω SJ}$ | — exploratores estis? AP-V | + vos (H)? GR-M: *cf* 𝔐 | + et (H) G: + και bdw𝔄𝔈 Chr | considerare HI; QU; GR-M (Var) explorare AP-V: *cf* κατασκοπησαι dnp infirmiora terrae venistis inspicere CAn: *cf* × τα ιχνη της χωρας ηκατε ιδειν bw: < 42,12 | vestigia HI; QU: = 𝔊 infirmiora H > CAn | huius QU | terrae QU; CAn; *cf* AP-V; H: γης DEegi*j: = 42,12 regionis HI: = 𝔊
10 + αλλα f (αλλα ηλθομεν οι παιδες σου) — sed B: = 𝔊, Samar.(Var), Syr. | ηλθον i*n𝔈: = 𝔐

8 8 **AM** Jos 47 (105,23): /quia ipsi non agnoscebant eum a quo agnoscebantur **AP-V** Jub *42,5 (49a):* 5/et cognovit eos Ioseph et ipsi non cognoverunt eum/7 **CY-G** hept 1,1315 (49): nec tamen agnoscunt longo post tempore visum **GR-M** Ez 2,9,19 (1055A): tunc ipse vir dei... cognovit fratres non cognitus (+ab eis *Laud., Longip.;* a fratribus non cognitus *Val. Cl., Norm.*) (*cf* H) **GR-T** hist 1,9 (38,19): cogniti sunt a Ioseph, nec tamen ipsi Ioseph cognoverunt **IS** Gn 30,23 (275A): quos ipse cognoscens non est agnitus ab eis (*cf* H) q (52): quos cognoscens Christus, ipsi autem non agnoverunt eum/25 (<AM Jos) **PS-PHo** *8,10 (134):* 3/et cognovit Ioseph fr. s. et non est agnitus ab eis *12,1 (146):* sicut in Egipto quando cognovit ...(= I)... cognoverunt eum **QU** pro 1,42 (756C): /ipsi vero non cognoverunt illum
9 9 *cf* Gn 42,12 **AP-V** Jub *42,5 (49a):* 7/et dixit eis: explorare terram venistis/17 **AU** Gn q 138 (71,22): et commemoratus...(= A)...ipse **CAn** co 17,25,2 (488,27): exploratores estis, infirmiora terrae venistis inspicere **GR-M** Ez 2,9,19 (1055B): exploratores estis vos, ut videatis infirmiora terrae (nam infirmiora terrae considerare *Lyr.*) venistis/15 (*cf* H) **HI** Ez 8 (253A): exploratores estis, considerare vestigia regionis venistis **QU** pro 1,42 (756D): 7/eisque per interpretem dixit: exploratores ...(= I)... venistis (*cf* 42,23)
11 *cf* Gn 42,31 **AU** loc 1,166 (531,22): pacati... **11**
(= A,I)... exploratores: quasi de aliis dixerint: non...(= I) ...exploratores, cum possent dicere 'non sumus'; honorificentiae autem more maxime ita loquebantur **HI** Ez 8 (253A): responderunt: non sunt exploratores servi tui
12 *cf* Gn 42,9 **91**: al. inminuta (steht bei 41,55) **12**
[= (H) G*CΠ^{c}Σ^{M}Θ^{A*}, 68]

11 πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου· εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδές σου κατάσκοποι.
~ ανθρωπου ενος × ×
A pacati sumus (I) non sunt pueri tui exploratores
exploratores servi tui
H omnes filii unius viri sumus pacifici venimus nec quicquam famuli 〃 machinantur mali
~ viri unius
~ sumus filii viri unius × ×

12 εἶπεν δὲ αὐτοῖς Οὐχί, ἀλλὰ τὰ ἄχνη τῆς γῆς ἦλθατε ἰδεῖν. **13** οἱ δὲ εἶπαν Δώδεκά
A duodecim
H quibus ille respondit aliter est inmunita terrae huius considerare venistis et illi × 〃
ait ~ venistis considerare at dixerunt

ἐσμεν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν, καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς
× + υιοι ενος ανδρος × ×
~ αδελφοι οι παιδες σου
A sumus pueri tui fratres in terra Chanaan
H inquiunt servi tui fratres sumus filii viri unius 〃 〃 〃 × × minimus cum patre
× ~ unius viri
~ fratres servi tui

ἡμῶν σήμερον, ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει. **14** εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Τοῦτό ἐστιν, ὃ εἴρηκα
× ×
A hoc est quod dixi
H nostro est × × alius non est super × × × × 〃 〃 ait 〃 locutus sum
et × et Ioseph

ὑμῖν λέγων ὅτι Κατάσκοποί ἐστε· **15** ἐν τούτῳ φανεῖσθε· νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραω,
× × ×
A vobis dicens quod exploratores estis (P) in hoc probabo (A) per salutem Pharaonis
H × × × 〃 〃 iam nunc experimentum vestri capiam 〃 〃 〃
vobis

οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. **16** ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα
εως ου ~ ελθη ο αδελφος υμων ο νεωτερος ~ ενα εξ υμων
A non exibitis hinc (I) nisi venerit frater vester iunior × mittite ex vobis unum
~ frater vester iunior venerit vobiscum vestris
H 〃 egrediemini 〃 donec veniat 〃 〃 minimus × 〃 e 〃 〃
+huc ex
~ unum e vobis

11 ~sumus f. v. unius (H)? Petrus Comestor (PL 198,1130D): *cf* 𝔊 | ~viri unius (H) BΦ^{A}Ψ^{*DFM}Ω^{s2}, Petrus Cell. (PL 202,702D.703A): ~ ανθρωπου ενος a: = 𝔐 | —pacifici venimus (H) Claudius Taurin. (PL 50,1024C): —ειρηνικοι εσμεν 𝔈 | nec H: = 𝔄𝔈 | pueri tui expl. AU: = 𝔊𝔐 exploratores servi tui HI

12 ait (H) Claudius Taurin. (PL 50,1024C): = 𝔊𝔐 | ~venistis considerare (H)? PS-BED (91,270A): = 𝔊𝔐

13 **A** AU | at (H) agrelsc | + dixerunt (H) Σ^{M}BTΦΨ^{*DM}Ωs: = 𝔊𝔐 | ~fratres servi tui (H) ae: ~ αδελφοι οι παιδες σου 962 npℬ, *cf* 𝔄 —fratres (H) *cf* Vercellone 150: —αδελφοι d | + υιοι ενος ανδρος ao; *cf* + ημεις υιοι ενος ανδρος mxc$_2$, + ημεις υιοι ενος ανθρωπου k, + ημεις ενος ανδρος υιοι c: Hexapla = 𝔐 | ~unius viri (H) Φ^{G}: = 42,11 H: = 𝔊 (Var) | —και tℬ^{1p} | —ιδου 𝔄 | —σημερον 32 𝔈 Chr | + et (H) X^{2}Σ^{OM}BT^{2} MΦΘP^{2}Ψ*Ω^{M}, Rupert (PL 167,531C): = 𝔐 | —super (H) O

14 **A** AU | + et ioseph (H) CX —αυτοις dp | vobis AU; X: = 𝔊𝔐 × H: —υμιν 𝔄-ed | —λεγων 𝔄𝔈 Chr: *cf* AU (Erklärung) | —οτι 962 76 𝔈^{ol}: = 𝔐

15 **P** QU | probabo QU?: *cf* δοκιμασθησεσθε α′σ′ | **A** AU | nisi AU; *cf* QU: = 𝔊𝔐 donec H: εως ου Chr | venerit frater vester AU½; *cf* H: ~ ελθη ο αδελφος υμων ο νεωτερος 962 acdfikmnopxc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 ~ frater vester iunior venerit *cf* AU½; QU: = 𝔊 | + huc (H) *cf* Vercellone 150: *cf* 𝔊𝔐 × AU?; H vobiscum? QU: *cf* 43,3.5

16 ex AU; CAn; CΣ^{M} ~unum e vobis (H) Claudius Taur. (PL 50,1025A): ~ ενα εξ υμων dnpv𝔄ℬ𝔈^{o} Chr

13 13 *cf* Gn 42,32 **AU** loc 1,167 (531,26): duodecim ...(=A)...Chanaan 1,167 (532,6): 'sumus' dictum est pro 'habitamus' **CY-G** hept 1,1320-1324 (49): seseque fatentur bis senos quondam fratres genitore sub uno conspicuam tenuisse domum; his omnibus unum postremum natu patrios servare labores, ast alium celebri iam pridem defore leto

14 14 **AU** loc 1,168 (532,9): hoc...(=A)...estis: quid deesset, etiam si non adderet 'dicens'

15 15 **AU** Gn q 139 (72,3): ita iurat per salutem Pharaonis non exituros de Aegypto fratres suos, nisi frater eorum iunior veniret (venerit *SNVb*) 139 (72,12): non exibitis hinc, nisi venerit frater vester **GR-M** Ez 2,9,19 (1055B): 9/iam...(=H)...hinc **QU** pro 1,42 (757A): in hoc inquit probabo exploratores vos non esse, si frater vester iunior venerit vobiscum/24

16 **AU** Gn q 139 (72,17): mittite...(=I)...ducemini (*CPSTV*d;* ducimini *N;* vinciemini *Tmg;* vincimini *Raban PL 107,638C;* non educemini *b;* abducemini *Zycha*) ...(=I)...(+ nisi *Zycha*) exploratores estis 139 (73,9): exploratores estis **CAn** co 17,25,2 (488,28): mittite inquit ex vestris (vobis ϒ)...(=I)... huc, vos aut. custo- **16**

καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι
ἀγαγετε
ἀγαγετω
I et adducite fratrem vestrum vos autem ducemini quoadusque manifesta sint
+huc custodi(e)mini +hic usquedum fiant
vinci(e)mini
H „ adducat eum × „ „ eritis in vinculis donec probentur
adducite

τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε ἢ οὔ· εἰ δὲ μή, νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραω, ἢ μὴν κατάσκοποί ἐστε.
× ×
I verba vestra si vera dicitis an non sin autem per salutem Pharaonis × exploratores estis
an verum dicatis pro
H quae dixistis utrum falsa an vera sint alioquin „ „ „ × „ „
~ vera an falsa

17 καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς. **18** Εἶπεν δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ Τοῦτο ποιήσατε καὶ
~ τρεις ημερας ~ τη τριτη ημερα
H tradidit ergo eos custodiae tribus diebus die autem tertio eductis de carcere ait facite quod dixi et
et tradidit illos in custodiam tertia autem die

ζήσεσθε (τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι)· **19** εἰ εἰρηνικοί ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλακῇ,
H vivetis deum enim × timeo si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere
custodia

αὐτοὶ δὲ βαδίσατε καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν **20** καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν
υμεις
A ipsi vero ite et ducite emptionem tritici vestri (X) et fratr*em vestrum*
H vos autem abite „ ferte frumenta quae emistis in domos vestras „ „ „

τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν· εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖσθε. ἐποίησαν δὲ
X iunior*em* adduc*ite* (S) sin autem moriemini
H minimum ad me adducite ut possim vestros probare sermones et non „ fecerunt ×
~ adducite ad me

οὕτως. **21** καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ναί· ἐν ἁμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν περὶ
ειπαν αμαρτιαις ×
I dixerunt ad alterutrum in peccatis × sumus pro
peccato de
H ut dixerat et locuti sunt × × invicem merito haec patimur quia peccavimus in
ad

| vobis AU; CAn (Var); H vestris CAn | adducite AU; CAn; GΠ^{CD*}AP*, Quentin: αγαγετε t Chr adducat H *cf* D. De Bruyne, RB Bull. d'anc. litt. chrét. lat. 1 p. [224]: αγαγετω F^{c2}dnp𝔄𝔈^{e}: = (𝔐) | +huc CAn | ducemini AU; *cf* GR-M (Vers 17) ducimini? AU (Var) custodı(e)mini CAn vinci(e)mini? AU (Var): δεθησεσθε α′σ′: = 𝔐 | +hic CAn | quoadusque AU usquedum CAn | sint AU fiant CAn | si AU: **A**<𝔊 an CAn | vera dicitis AU: **A** verum dicatis CAn ~ vera an falsa (H) 68 agrelvsc: *cf* 𝔊𝔐 | pro CAn (Var) | —η μην Ecfk𝔅

17 et tradidit BΦP^{2}Ψ^{B2}DFMΩ^{M}, Petrus Comestor (PL 198,1131A); traditque? Rupert (PL 167,531D): = (𝔊𝔐) | illos Ω^{J} | in custodia(m) Ψ^{F}, Claudius Taurin. (PL 50,1025A), Guibert (PL 156,287B): = 𝔊 | ~ τρεις ημερας acm oxc$_2$: Hexapla = 𝔐

18 tertia autem die (H) Claudius Taurin. (PL 50,1025A): *cf* ~ τη τριτη ημερα cc$_2$

19 custodia (H) Claudius Taurin. (PL 50,1025A) | **A** AU | vos H: υμεις a: = 𝔐 | ferte H: *cf* AU (Erklärung) H: *cf* sumite frumentum quod emistis 𝔅

20 **X** *cf* AP-V | ~ adducite ad me (H) X*ΦZ^{P}P, Claudius Taurin. (PL 50,1025A), Rupert (PL 167,531D): = 𝔊𝔐 | **S** 91-95

21 dixerunt CAE?; *cf* RUF > JUL-T; *cf* QU, CAn: ειπαν Emorv(mg)x; ειπον abcw; *cf* 𝔄-codd𝔈: (Hexapla) = 𝔐 | ad alterutrum? RUF > JUL-T ad invicem CAn; ΛHMΨΩ | peccatis RUF > JUL-T: αμαρτιαις EFMabdegjlnptw𝔅 Or Chr$^{6/7}$ Thdt peccato QU: = 𝔊 | —γαρ d𝔅^{w}𝔈 Chr$^{1/7}$-ed$^{1/7}$: = (𝔐) | pro RUF > JUL-T de QU |

dimini (-diemini ΠΥΟν) hic, usque dum man. fiant verba v. an verum dicatis an non; sin aut. per (pro Π^{1}) sal. Phar. explor. estis **CY-G** hept 1,1328-1330 (50): eloquitur vates, rectoris nomine iurans claudendos dura iuvenes custodia, donec germanum exhibeant, genitor quem mitis habebat

17 17 **AP-V** Jub *42,5 (49a):* 9/et inclusit eos/ **GR-M** Ez 2,9,19 (1055B): inter haec ducuntur ad carcerem/

18 **AP-V** Jub *42,6 (49a):* /et mittens arcessivit illos **18** /24 **GR-M** Ez 2,9,19 (1055B): /et post triduum educti (*cf* H)

19 *cf* Gn 42,33 **AU** loc 1,169 (532,12): ipsi...(=A) **19** ...vestri: 'ducite' pro eo quod est 'ferte'; quia enim ducuntur iumenta in quibus fertur, etiam hoc duci dictum est

τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλῖψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ
I fratre nostro quia despeximus tribulationem animae (~ eius) eius cum rogaret nos et non
H fratrem nostrum × videntes angustiam ″ illius ″ deprecaretur ″ ″ ″

εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ· ἕνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλῖψις αὕτη. **22** ἀποκριθεὶς δὲ Ρουβην
I (ηκουσαμεν) exaudivimus eum propter hoc venit super (× ημιν) nos (+πασα) tribulatio haec (P) Ruben
H audivimus (audivimus × +en) × (eum) idcirco ″ ″ ″ (in ×) ista (× tribulatio) e quibus unus ″

εἶπεν αὐτοῖς Οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων Μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον; καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ
A nonne (ειπον) locutus sum vobis (× dicens) ne noceatis puero et non (ηκουσατε) exaudistis
P illis numquid non dixi ″ × nolite vexare puerum ″ ″ me audi-
H ait × ″ ″ ″ ″ × ″ peccare in ″ ″ ″ audistis

μου· καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται. **23** αὐτοὶ δὲ οὐκ ἤδεισαν ὅτι ἀκούει Ιωσηφ· ὁ γὰρ ἑρμηνευ-
A me (×) ipsi autem ignorabant quia audit Ioseph interpres e-
P stis × ecce sanguis eius exquiritur (audiebat)
H me × en ″ ″ ″ × nesciebant autem quod intellegeret ″ eo quod per in-

τὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν. **24** ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἔκλαυσεν Ιωσηφ. καὶ πάλιν προσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς
A nim inter illos erat (× ×) et iterum accessit ad eos
H terpretem loquebatur ad eos avertitque se parumper et flevit × ″ × reversus × ×

animae eius CAn; CAE; JUL-T; Ψ^{B} Qs, Respons. (PL 78,755D), Raban (PL 107,639A), Guibert (PL 156,287D), Franco (PL 166,734C): = 𝔊𝔐 ~ eius animae RUF | exaudivimus RUF > JUL-T: = 𝔊 audivimus CAn; H: ηκουσαμεν dfi*lmp: = 𝔐 ut non audiremus? CAn (Var) | eum RUF; CAn; G^{c}X, *cf* eum aud. Claudius Taurin. (PL 50,1025B): = 𝔊 × JUL-T?; H: = 𝔐 | +en? JUL-T: < eum | propter hoc RUF > JUL-T; CAn ideo M-R | super nos RUF > JUL-T; H: = 𝔊, Samar. in nos M-R in nobis CAn (Var) ×nobis CAn: ×ημιν Chr$^{1}/_{2}$; *cf* ×ημας s | + omnis CAn; M-R: + πασα 962 Edhiklnpt𝔙 Chr$^{1}/_{2}$ Thdt | haec RUF > JUL-T; CAn; ista H: = 𝔊𝔐 × M-R; T, Respons. (PL 78,755D), Franco (PL 166,734C)

22 **A** AU: = 𝔊 **P** QU: *cf* H | dixi QU; H: ειπον 962 Chr$^{1}/_{3}$ | —λεγων 962 Lbl𝔈 Chr$^{1}/_{3}$ | audistis QU; H: ηκουσατε i*lot: = 𝔐 | —και fi𝔙$\mathfrak{E}^{cf}$

23 **A** AU | audit AU loc: = 𝔊 audiebat AU Gn q intellegeret H: *cf* AU loc (Erklärung)

24 —απ αυτων 962 ls | reversus H: *cf* reversus est 𝔙 = 𝔐 | illos (H) Raban (PL 107,639B) | **S** 101

20 20 *cf* Gn 42,34 **91.92.94.95**: LXX. sin autem moriemini (moremini *94*) **AP-V** Jub *42,6 (49a)*: 25/et mandavit illis de fratre suo iuniore ut adducerent illum/26 **GR-M** Ez 2,9,19 (1055C): 25/(+et iubet *Anglic., Lyr., Val. Cl.;* +et petit *Sag.*) ut unus frater veniat quem minimum habere se dixerant (*cf* H)

21 21 **CAE** s 91,6 (362,17): denique cum ingenti dolore dixerunt se merito illa pati, quia peccassent in fratrem suum videntes angustiam animae eius (*cf* H) **CAn** co 17,25,3 (489,14): dicentes ad invicem ... (= H) ... nostrum quia ... (= I) ... et (ut 0) non audivimus (audiremus ΠΥ0^{1}) eum; propter hoc venit (+in 0) nobis omnis trib. haec **CY-G** hept 1,1333–1336 (50): nec minus occulto rumpentes corda dolore commemorant, quam iusta sibi discrimina surgant, quod fratrem inmeritum vetito transcribere pacto conisi sero poenas sub iudice pendant **GR-M** Ez 2,9,19 (1055B): inter se invicem loquuntur: merito ... (= H) ... tribulatio **JUL-T** ant 2,43 (684D): ita ad alterutrum dicunt: in ... (= I) ... exaudivimus: en propter ... (= I) ... haec (< RUF Rm) **M-R** 207 (215): ideo venit in nos omnis tribulatio (*C*) **QU** pro 1,42 (756D): dicunt illi: in peccato sumus de fratre nostro/ **RUF** Rm 3,6 (938B): ita ad alterutrum dicunt: in ... (= I) ... eius animae ... (= I) ... haec

22 **AU** loc 1,170 (532,15): nonne ... (= A) ... me **22**
QU pro 1,42 (756D): /et Ruben illis: numquid ... (= P) ... exquiritur (*cf* H)

23 **AU** Gn q 140 (73,19): ipsi ignor. quia audiebat **23**
... (= A) ... erat loc 1,171 (532,18): ipsi aut. ignor. quia audit Ioseph: 'audit' pro 'intellegit' **QU** pro 1,42 (756D): eisque per interpretem dixit (*cf* 42,9 ; *cf* H)

24 **101**: *(fehlen 2 Blätter) ⟨et ac⟩*cepit ... (= S) ... illis/ **24**
AP-V Jub *42,6 (49a)*: 18/et accipiens Symeonem ab ipsis ligavit eum/ **AU** Gn q 141 (73,27): et iterum ... (= A) ... illis **CY-G** hept 1,1339–1342 (50): flectitur his vates germana et iurgia noscens luminibus tacitis conversus flebile plangit. haec inter media fratrum Symeona corona accipitur, fidus cunctis obeuntibus obses/ **GR-M** Ez 2,9,19 (1055B): cor Ioseph amore vincitur, secessum petit, solvit flendo quod pietati debuit; severus ad fratres revertitur (*cf* H) 2,9,19 (1055C): post haec unus religatur in vinculis/ **QU** pro 1,42 (757A): 15/accipiensque Simeonem ... (= P) ... custodiam 1,42 (757B): Simeonem ligatum

25 **101**: /praecepit ... (= S,E,S) ... sic/ **AM** Jos 45 **25**
(104,8): et illi quidem argentum detulerant, sed bonus Io-

καὶ εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἔλαβεν τὸν Συμεων ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν.
A et dixit illis (S) *et accepit* Symaeon × × et alligavit eum aspicientibus illis
P „ accipiens Symeonem ab eis × vinxit × coram ipsis
accipiensque ipsis ligavit
H × locutus est ad eos [25]× tollens Symeon × × et ligans × illis praesentibus
illos et extollens eum ipsis

25 ἐνετείλατο δὲ Ιωσηφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου καὶ
S praecepit autem Ioseph repleri vasa eorum (E) frumento et
P tradiditque in custodiam iussit „ impleri saccos „ tritico „
H × × × iussitque ministris × ut implerent „ „

ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον ἑκάστου εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. καὶ
ἑκαστω το αργυριον
E reddi unicuique praetium (S) in sacco × et dari eis cibaria in via et
argentum pecuniam
H reponerent pecunias singulorum „ sacculis suis datis supra × eis cibariis „ „ qui
pecuniam singulis saccis eorum datisque

ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως. **26** καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀπῆλθον
× τους σιτους +αυτων εις
S factum est eis sic (E) et inponentes frumentum suum super asinos suos abierunt
H fecerunt × ita at illi portantes frumenta × in asinis × profecti sunt
frumentum suis

ἐκεῖθεν. **27** λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὗ κατέ-
× σακκον ×
E inde (S) solvens autem unus saccum suum ut daret cibaria asinis × ubi hospita-
H × apertoque „ sacco × „ „ iumento pabulum × in diver-

λυσαν, εἶδεν τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου·
+και
S bantur vidit alligamentum argenteorum suorum et erat in ore sacci
argentorum
H sorio contemplatus × pecuniam × × × „ „ sacculi
contemplatusque

P QU; *cf* AP-V | et accipiens AP-V accipiensque QU et extollens (H) C*; *cf* tollensque $\Pi^{D^2}\Sigma^{M}BT^{2}M\Phi$ $P^{2}\Psi\Omega$ | ×× 101; H: — απ αυτων 𝔈 Chr ab eis QU; ab ipsis AP-V: = 𝔊𝔐 | ligavit AP-V; *cf* QU½, H | eum 101; AP-V; $X\Omega^{S}$: = 𝔊𝔐 × QU; H: — αυτον 𝔄 | —coram ipsis AP-V ipsis (H) 1 Hs Vercellone 151 | tradiditque in cust.? QU: *cf* 42,17

25 **S** 101 **P** QU? | — ιωσηφ t | impleri QU; *cf* AP-V, H | vasa 101; AP-V: = 𝔊 saccos QU; H | frumento 101; *cf* AM; QU; *cf* CY-G, GR-M tritico H; *cf* PS-EUS-C, IS | unicuique pretium 101; QU: εκαστω το αργυριον 962 bdfilnpw pretium 101; QU; *cf* PS-EUS-C argentum AM > IS pecuniam ipsorum? AP-V: αργυριον] +αυτων qu𝔈 = 𝔐 pecuniam (H) P^{2} | singulis (H) O: *cf* εκαστω 962 Labdefghijklnopqrstuwxc$_2$𝔈 Chr | saccis (H) $\Lambda^{H}BT$ | — αυτου 962 bi*w eorum (H) CX | datisque (H) $\Phi^{RA^{2}ZGVP}\Psi$; *cf* deditque M* | —supra (H) Ψ^{B*} | eis 101; Claudius Taurin. (PL 50,1025C): = 𝔊𝔐 | fecerunt H: = 𝔈 | — αυτοις c𝔙

26 frumentum 101; RUF; Ω^{M}: = 𝔊𝔐 frumenta H: τους σιτους 71 107 | suum 101: **S**: + αυτων acmosxc$_2$: Hexapla = 𝔐 × RUF; H: **I** = 𝔊 | in H: *cf* εις yc$_2$ | + suis (H) Ω^{S}: = 𝔊𝔐 | abierunt 101; RUF] ascenderunt? AP-V; dagegen RUF | inde 101: **S** = 𝔊𝔐 × RUF; H: **I**: — εκειθεν f Chr

27 σακκον 962, σ′ | iumento H: = 𝔄: *cf* 𝔐 | — αυτου abmovwc$_2$: (Hexapla) | in diversorio H: = 𝔄 = 𝔐 | contemplatusque (H) Θ^{M}: *cf* + και Labckowx𝔄-ed: (Hexapla) = 𝔐 | argenteorum 94.101 argentorum 91.92.95 | in 101; H: = 𝔄 = 𝔐

seph frumentum dedit, argentum reddidit AP-V Jub *42,6 (49a):* /et novem fratres suos demisit et implevit vasa eorum et pecuniam ipsorum reddidit illis/20.26 **CY-G** hept 1,1343 (50): /tum petita sibi iuvenes frumenta capessunt/ **PS-EUS-C** *2,1 (1084D):* ipse autem tritici pretium non accepit **GR-M** Ez 2,9,19 (1055C): /dimittuntur ceteri cum frumentis/20 **IS** Gn 30,24 (275A): dederunt illi quidem pecuniam, sed Ioseph, id est Christus, triticum dedit et argentum reddidit (<AM Jos) > q (52): 8/quibus Ioseph, id est Christus, et triticum dedit et argentum reddidit **QU** pro 1,43 (757B): iussit Ioseph fratrum suorum saccos impleri frumento et reddi unicuique pretium quod attulerant

26 **101**: /Et inponentes...(=E)...inde/ **AP-V** Jub *42,7 (49a):* 25.20/et ascenderunt filii Iacob de terra Aegypti/29 **CY-G** hept 1,1344 (50): /inventoque graves urgen- 26

28 καὶ εἶπεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ
S et dixit fratribus suis ecce reddita est mihi pecunia +μου mea et ecce × in sacco
H × dixitque „ „ „ × „ „ „ „ × × mea en et habetur „ „ sacculo

μου. καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες Τί τοῦτο
S meo et expavit cor eorum et turbati sunt alter ad alterum dicentes quid hoc +ο
H × „ obstupefacti × × turbatique × dixerunt mutuo quidnam est „ quod
~ mutuo dixerunt

ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν; **29** Ἦλθον δὲ πρὸς Ιακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χανααν καὶ
~ ημιν ο θεος και ηλθον
S fecit nobis deus venerunt autem ad Iacob patrem suum in terra(m) Chanaan et
et venerunt
H „ „ „ veneruntque „ „ „ „ „ terra „ „
~ deus nobis

ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς λέγοντες **30** Ελάλησεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς
οσα συμβεβηκε ~ προς ημας (ο ανθρωπος) ο κυ-
S indicaverunt ei omnia quae contigerant eis dicentes locutus est homo dominus terrae
enarraverunt × quaecumque evenerant princeps
H narraverunt „ „ „ accidissent sibi „ „ „ × nobis dominus
eis

πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν. **31** εἴπαμεν
ριος της γης
S ad nos dura et posuit nos in carcerem quasi exploratores terrae essemus diximus
dure
H terrae dure „ putavit „ × × × „ provinciae × cui re-

δὲ αὐτῷ Εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμεν κατάσκοποι· **32** δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν, υἱοὶ
+και ×
~ εσμεν αδελφοι
S itaque ei pacifici sumus non *ergo* sumus exploratores (E) .XII. fratres sumus filii
×
H spondimus „ „ nec ullas molimur insidias duodecim „ uno patre ~ sumus fratres

28 **S** 101 | dixitque (H) 1 Hs Vercellone 151: = 𝔊𝔐 | mea 101; XΘP²Ω^{s}, Guibert (PL 156,289A): +μου (a)bc(m)𝔙: = (𝔐) | et (H) P*, 68: *cf* 𝔊𝔐 | —τουτο 𝔈: = 𝔐 | sacculo (H) GΣTΩ^{s}, 68 | ~mutuo dixerunt (H) arelsc: = (𝔊𝔐) | quod H: +ο aegjltv(mg)𝔄 | ~ημιν ο θεος F^{b}Lcdnpx𝔄 Chr ~deus nobis (H) P*: = 𝔊𝔐
29 venerunt autem 101: = 𝔊 et venerunt? AP-V; veneruntque H: και ηλθον 128: = 𝔐 | iacob H: Druckfehler | indicaverunt 101 enarraverunt? AP-V | omnia quae contigerant 101 ×quaecumque evenerant? AP-V: *cf* παντα οσα συμβεβοικε n | eis 101; AP-V; Claudius Taurin. (PL 50,1025D)
30 ×nobis dominus terrae H: προς ημας××ο κυριος της γης n; *cf* ~προς ημας ο ανθ. ο κυρ. τ. γης dp𝔈 | dominus 101; H: = 𝔊𝔐 princeps? AP-V | dura 101: = 𝔊𝔐 dure AP-V; H | putavit nos××× H: εθετο... φυλακη] ελογισατο σ'
31 **S** 101 | +και 𝔄𝔈; *cf* +κε (=κυριε) k
32 fratres sumus 101: **S** = 𝔊 Samar. ~sumus fratres AU: **A**: ~εσμεν αδελφοι acmosxc$_2$𝔈 Chr: Hexapla = 𝔐

tur pondere muli/ **RUF** Gn *15,1 (127,28):* non est scriptum quia adscenderunt ex Aegypto, sed: imponentes inquit frum. super as. s. abierunt

27 27 **91.92.94.95**: LXX. alligamentum argenteorum (*94;* argentorum *91.92.95*) suorum **101**: /Solvens... (=S)...sacci/ **CY-G** hept 1,1345-1347 (50): /iamque viae medio, dum solvit vincula sacci, fratribus inventos quidam dat visere nummos. id cuncti faciunt, pretio mox deinde reperto

28 28 **101**: /et dixit...(=S)...deus/

29 29 **101**: /Venerunt...(=S)...terra...(=S)...dicentes/ **AP-V** Jub *42,7 (49a):* 26/et venerunt in terram Canaam et enarraverunt patri suo quaecumque evenerant eis/ **KA** Δ 147 (90): ubi filii Iacob reversi sunt ad patrem suum (−*L*) de Aegypto

30 30 **101**: /Locutus...(=S)...essemus/ **AP-V** Jub *42,7 (49b):* /et quomodo dure locutus est cum eis princeps terrae/34

31 *cf* Gn 42,11 **101**: /diximus...(=S)...⟨*ergo*⟩ sum. **31** expl./

32 *cf* Gn 42,13 **101**: /.XII. ...(=E)...est (+super **32** *m.2*), iunior...(=E)...Chanaan/ **AU** loc 1,172 (532,23): duodecim sumus fratres...(=E)...pusillus...(=E)...nostro hodie in t. Chanaan. multa in his paucis verbis genera locutionum sunt: et illud quod paulo ante memoravi 'duodecim sumus', cum ipsi dicant: unus non est; et 'filii sumus patris nostri', quasi possent esse filii non patris sui; 'pusillus aut. cum p. n. hodie in t. Chanaan' nec dixerunt 'est' aut aliquid huiusmodi **QU** pro 1,42 (757A): ut exploratores non esse crederentur fratres Ioseph duodecim se (sed *editi*) filios unius patris esse testantur, unum non esse cum ipse esset cui ista narrabant, alium minorem

τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει, ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ
μικρος +εστιν ×
E patris nostri unus non est iunior autem cum patre nostro est hodie in terra
unius patris +super pusillus minor apud patrem × ×
H geniti sumus „ „ „ super minimus × „ „ × versatur × „ „
nostro est

Χανααν. **33** εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς Ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι εἰρηνικοί ἐστε·
× × × × × × ει
E Chanaan (S) dixit ergo nobis homo dominus terrae in hoc sciam quod pacifici estis
H „ qui ait „ × × × sic probabo „ „ sitis
quia si estis

ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ. τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν
+υμων ~ (ωδε) αφετε
S fratrem vestrum unum hic relinquite aput me quod autem emistis frumentum domui vestrae
H „ „ „ × dimittite apud „ et cibaria domibus vestris necessaria

λαβόντες ἀπέλθατε **34** καὶ ἀγάγετε πρός με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον, καὶ γνώσομαι ὅτι
~ τον αδελφον υμων τον νεωτερον προς με
~ τον αδελφον υμων τον νεωτερον αγαγετε προς με
S accipite et ite et adducite fratrem vestrum iuniorem ad me *pro*inde sciam quod
H sumite „ abite fratremque vestrum minimum adducite „ „ ut „ „
min[i]orem

οὐ κατάσκοποί ἐστε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοί ἐστε, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ
~ ουκ εστε κατασκοποι × × × × +εν
S exploratores non estis sed × pacifici × et fratrem vestrum reddam vobis et in
A „ „
H non sitis exploratores × × × × „ istum qui tenetur in vinculis recipere possitis ac deinceps
estis

τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. **35** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν
S hac terra negotiamini factum est autem cum exinanirent saccos suos
A × „ mercamini
H emendi quae vultis habeatis licentiam his dictis „ frumenta effunderent singuli

καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν· καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς
S et erat uniuscuiusque alligamentum pecuniae in saccis eorum et viderunt alligamenta
A „ „ „ alligatura argenti „ sacco „
H × reppererunt in ore saccorum ligatas pecunias × × × ×

—fratres? QU: —αδελφοι bw | patris nostri 101; AU: = 𝔊𝔐 unius patris? QU; *cf* H: patris unius 𝔄-ed; *cf* unius viri 𝔈: *cf* 42,11.13 𝔊 (Var), 𝔐, H | +super 101²< H | iunior 101: **S** = 𝔊 pusillus AU: **A**: μικρος F*Legi*jk mquvx: = 𝔐 alius minor? *cf* QU: *cf* μικρ.] ετερος y | apud patrem QU | nostro 101; AU; Ψ^{DF}, 68: = 𝔊𝔐 × QU?; H | est 101; *cf* QU?; dagegen AU; arelsc: + εστιν n; *cf* σημερον] + εστιν fir, χανααν] + εστιν y × AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 | — σημερον dnpa$_2$𝔈 Chr

33 **S** 101 | vobis (H) Π^{C}: υμιν l$^{a?}$ | — ο ανθρωπος ο κυριος της γης Chr | quia (H) Σ^{M}BP* si (H) Ψ$^{B?}$: ει 14 16 130; *cf* οτι ει y (Dublette) | estis 101; GΣ^{M}BΦΨ^{M}Ω^{JM} | +υμων DF^{b}ac*(Dublette)dfi$^{a?}$mnoptx𝔙𝔈; *cf* ενα] + υμων 961? 962 c$^{a?}$kqsuc$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 | hic relinquite 101: ~ωδε αφετε F^{b} — hic H: — ωδε sa$_2$: = 𝔐 | frumentum autem quod emistis domus vestrae 𝔙

34 **S** 101 | fratremque... H: ~ τον αδελφον υμων τον νεωτερον αγαγετε προς με 𝔄: = 42,20 | fratrem vestrum... 101: ~ τον αδελφον υμων τον νεωτερον προς με 961 962 DF^{b}(Dublette)Labcdfikmnopwxc$_2$𝔈: (Hexapla) = 𝔐 | minimum H; miniorum (H) Λ^{H}: *cf* τον μεικροτερον 962: *cf* 42,32: = 𝔐 | non (sitis) exploratores H: ~ ουκ εστε κατασκοποι bdnpw𝔄𝔈^{cf} Chr | estis 101; GΛ^{H}B | — αλλ οτι ειρηνικοι εστε ma$_2$𝔈^{p} | — οτι 962? bnw𝔄𝔙 | — εστε n | **A** AU | in 101; AU: + εν F^{b}dnpt

35 **S** 101 **A** AU | pecuniae 101; *cf* AP-V, H argenti AU | saccis 101; dagegen AU loc (Erklärung; aber αυτου adfmnpt𝔙 = 𝔐)

apud patrem esse confirmant (der Wortlaut paßt besser hierher, der Zusammenhang weist auf 42,13)
33 33 *cf* Gn 42,19 **101**: /dixit...(=S)...ite/
34 34 *cf* Gn 42,20 **101**: /et...(=S)...⟨*pr*⟩oinde...(=S) ...negotiamini/ **AP-V** Jub *42,7 (49b):* 30/et detenuit Symeonem quousque exhibeamus illi fratrem nostrum Beniamin/36 **AU** loc 1,172 (533,10): et in terra (-ram *NLS*) mercamini

τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν. **36** εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιακωβ ὁ πατὴρ
S pecuniae suae ipsi et pater eorum et timuerunt dixit itaque eis Iacob pater
H × × exterritisque simul omnibus et „ dixit × × pater Iacob

αὐτῶν Ἐμὲ ἠτεκνώσατε· Ιωσηφ οὐκ ἔστιν, Συμεων οὐκ ἔστιν, καὶ τὸν Βενιαμιν
S ipsorum me sine filiis esse fecistis Ioseph non est Symeon non est et Beniamin
H × absque liberis me „ „ „ „ „ super „ tenetur in vinculis × „

λήμψεσθε· ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο πάντα ταῦτα. **37** εἶπεν δὲ Ρουβην τῷ πατρὶ αὐτοῦ λέγων
S accipietis (E) super me facta sunt omnia haec (S) dixit autem Ruben patri suo dicens
H aufertis in „ haec mala omnia reciderunt (I) dixit „ ad patrem × ×
cui respondit „ × × × ×

Τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ· δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου,
S duos filios meos interfice si non adduxero eum ad te da mihi eum in manu mea
I ambos „ „ occide nisi reduxero ad te Beniamin
H duos „ „ interfice si non „ illum tibi trade × × „ „ „

καγὼ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ. **38** ὁ δὲ εἶπεν Οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς
S et ego reducam eum apud te qui dixit non discendet filius meus vobiscum quia frater
H „ „ eum restituam × × at ille × „ descendet inquit „ „ „ × „

36 dixit itaque 101 et dixit? AP-V: = 𝔐 dixit× H: — δε fo𝔙 | eis 101: = 𝔊𝔐 × AP-V; H | — pater ipsorum AP-V; — pater (H) P*, Claudius Taurin. (PL 50,1026A): — ο πατερ αυτων 𝔈 | me sine filiis esse 100.101 sine filiis me× AP-V | + et AP-V: = 𝔈 = 𝔐 | + et (H) agrelsc: = 𝔊𝔐 | auferetis (H) CΛ^{H} ΧΠΣ^{TO*M}ΤΜΦΟΘΡΨ^{BDM}Ω, 68 | super 100.101; AU: = 𝔊𝔐 in AP-V; H a (H) Ω^{S}: απ εμου l | omnia haec 100; AU: = 𝔊 ~ haec omnia 101: ~ ταυτα παντα FLabcdefgijlnopqrstuwa$_2$c$_2$𝔄𝔈^{p} Phil$^{1}/_{2}$-codd$^{1}/_{2}$ Chr

37 **S** 100.101 **I** RUF | dicens 101: = 𝔊𝔐 × 100; RUF?; H: — λεγων hi*m𝔈 Chr | ~ occide filios meos? RUF$^{1}/_{2}$ | adduxero 100.101; P*: = 𝔊𝔐 reduxero RUF; H: αναγαγω egj | ad te beniamin RUF; *cf* ~ tibi illum (H) Σ^{M}Ψ^{B}, Raban (PL 107,639D): προς σε τον βενιαμιν d eum (H) l Hs Vercellone 152, Guibert (PL 156,290B) | + μοι k𝔈^{et} × H: = 𝔊𝔐 | eum 100.101; ΧΘ^{AM*G}Ψ^{B}^{2}^{DFM}ΩM, 68 illum (H) M^{2}Ω^{SJ} | illum (H) Σ^{OM}ΤΘΨ, 68 eum restituam H: *cf* αυτον αξω ej | + tibi (H) G^{c}Ψ^{F}; *cf* tibi restituam Λ^{H}^{2}Σ^{O}^{2M}ΒΜΦΘΡ^{2}Ψ^{DM}Ω, tibi (illum) rest. Ψ^{B}, Raban (PL 107,639D)

38 qui 100: = 𝔊 et? AP-V: = 𝔐 | d(i)scendit 100; Π^{c}ΑΤ*Ρ*Ψ^{B*} ibit? AP-V: = 𝔙^{lp} | + et (H) A

35 35 **101**: /factum...(=S)...timuerunt/ **AP-V** Jub *42,10 (49b):* 38/dixerunt enim ei quod et pecunia ipsorum reddita esset illis cum vasis ipsorum **AU** loc 1,173 (533,15): et erat...(=A)...eorum: non dixit 'in sacco eius' aut 'in saccis eorum'

36 36 **100**: *(fehlen 6 Blätter)* me sine...(=S)...accipietis (auferitis *m.2*)...(=E)...haec (+ mala *m.2*)/ (Korrekturen < H) **101**: /Dixit...(=S,E)...haec omnia/ **AP-V** Jub *42,8 (49b):* 34/et dixit Iacob: sine filiis me fecistis, Ioseph non est et Symeon non est, Beniamin si acceperitis in me et impletis malitiam vestram/38 **AU** loc 1,174 (533,18): super...(=E)... haec, id est me miseria onerant

37 37 **100**: /Dixit aut. R. patri suo: duos...(=S)...te (me *m.2*)/ **101**: /Dixit...(=S)...mihi eum *(Lücke)* **CY-G** hept 1,1357-1359 (51): quem cum plura gemens nollet dimittere quoquam, Rubenus fido germanum postulat ore, securus gemina committens pignora patri **RUF** Lv *14,4 (485,13):* ibi ergo Ruben quidem ita dicit ad patrem: ambos...(=I)...Beniamin *14,4 (485,18):* occide filios meos (> AN Pitra, Spicil. Solesm. I 289b)

38 *cf* Gn 44,29 **100**: /qui dixit: non discendit... **38** (=S,E)...inferos/ **AP-V** Jub *42,9 (49b):* 36/et dixit: non ibit filius meus vobiscum, ne quando infirmetur in via, quoniam hos duos peperit mater ipsorum, unus periit, et hunc si acceperitis et fuerit illi infirmitas aliqua in via, deducetis canos meos cum tristitia in infernum/35 **AU** Gn li 12,33 (429,14): illud etiam, quod Iacob dicit ad filios suos: deducetis senectam meam cum trist. ad inferos Gn q 142 (74,1): et deducetis senectam (senectutem *P*) meam cum trist. ad infernum

43,1 **100**: /Famis...(=E)...terram/ **AM** Jos 46 **43,1** (104,15): fames invalescebat **AP-V** Jub *42,11 (49b):* famis autem ibat et convalescebat in terra **KA** Λ 73 (99): invaluit famis/15

αὐτοῦ ἀπέθανεν καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται· καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ,
S eius defunctus est et ipse solus derelictus est ne contingat ei infirmitas in via
et fuerit illi +aliqua
H " mortuus " × " " remansit si quid ei adversi acciderit " terra
et +mei contigerit

ἣ ἂν πορεύησθε, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. **43,1** Ὁ δὲ
+εν × × × × ~ το γηρας μου
S in qua ibitis (E) et deducetis senectutem meam cum tristitia ad inferos famis
senectam in infernum
H ad quam pergitis × " canos meos " dolore " " interim fames
× pergetis

λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς. **2** ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον,
ενισχυεν × ~ ηνικα δε
E autem invaluit super terram (S) et factum est cum consummassent comedentes frumentum
invalescebat in terra
convalescebat
H omnem terram vehementer premebat × × × consumptisque × cibis

ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν Πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν
× +ιακωβ ×
S quod adtulerant ex Aegypto × dixit eis pater eorum iterum euntes emite nobis
H quos ex Aegypto detulerant × " Iacob ad filios suos revertimini et " ×
quod tulerant dixitque nobis

μικρὰ βρώματα. **3** εἶπεν δὲ αὐτῷ Ιουδας λέγων Διαμαρτυρίᾳ διαμεμαρτύρηται
×
S pusillum escae (E) dixit autem ei[s] Iudas dicens (S) per testimonia testatus est
+ut vivamus ait illi
H pauxillum escarum respondit × × " × denuntiavit nobis vir ille sub te-
homo

ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος λέγων Οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος
ανηρ
S nobis homo dicens non videbitis faciem meam nisi frater vester iunior
H stificatione iurandi " " " " " " fratrem vestrum minimum
minorem

μεθ' ὑμῶν ἦ. **4** εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα καὶ
ελθη αποστελεις
S vobiscum venerit si × ergo dimittis fratrem nostrum nobiscum discendemus et
H adduxeritis vobiscum " × " vis mittere eum × " pergemus pariter "

$\Psi^{B^2FQ^M}$: = 𝔊𝔐 | + mei (H) $\Theta^{A^*M^*G^*}$; +mihi Θ^{A^2}: *cf* καταλελειπται] + mihi ex uxore mea 𝔙 | ne 100; *cf* ne quando? AP-V½: = 𝔙 et fuerit illi infirmitas aliqua? AP-V½ | contingat 100; *cf* contigerit (H) A, Rupert (PL 167,533C) | in 100: + εν Chr½: *cf* 𝔐 —in qua ibitis AP-V: — η αν πορευησθε f Chr½ —ad (H) Π^c: *cf* 𝔊 | ibitis 100; *cf* pergetis (H) Ω^S: = 𝔙 pergitis H: πορευεσθε ALch*mnvxy𝔄𝔈 | et 100; AU: = 𝔊𝔐 × AP-V; H: — και do*p$\mathfrak{E}^p$ | ~ το γηρας μου acegjkmovxa$_2$c$_2$𝔄 Chr⁴/₆: (Hexapla) *cf* 𝔐 senectutem 100; AU Gn q (Var): **S** senectam AU: **A** canos H > AP-V | ad 100; AU; H in AP-V | inferos 100; AU Gn li; H infernum AU Gn q; AP-V

43,1 invaluit 100; KA: = 𝔊 invalescebat AM; convalescebat AP-V: ενισχυεν bfty𝔄 | super terram 100: = 𝔊 in terra AP-V: = 𝔐

2 **S** 100 | ×××H: *cf* × ηνικα δε p𝔈 | quod (H) Θ^G | tulerant (H) Ψ^{DF} | — και 962 Lfin𝔄𝔙 dixitque (H) $\Phi^{RA^*ZGV}P^2$: = 𝔊𝔐 | iacob H: *cf* + ιακωβ DF^bdfhilnptv(mg)𝔙; αυτων] + ιακωβ k | nobis 100; ΛAP^2 $\Psi^{B^2DF}\Omega$: = 𝔊𝔐 × H: — ημιν 𝔄 | + ut vivamus 100^2: < 42,2: *cf* + ne moriamur $\mathfrak{V}^w$ < 42,2

3 dixit 100 ait AU | eis 100* ei 100^2 illi AU | dicens 100*; AU: = 𝔊𝔐 × H > 100^2; *cf* AU (Erklärung): —λεγων DmnE Chr | **S** 100 | per testimonia 100: διὰ μαρτύρια | homo 100; Ψ^B: = 𝔊 vir H: ανηρ F^b: = 𝔐 | minorem (H) X | venerit 100: ελθη 31 83 m𝔇𝔈^{et}; ηκη 32 adduxeritis H: = $\mathfrak{E}^p$ addux. vobiscum H: *cf* ~ η μεθ υμων Lbnpv; ~ ελθη μεθ υμων m𝔇

4 **S** 100 | vis mittere H: *cf* αποστελεις dn𝔙𝔇 | discendimus 100; *cf* pergimus (H) A*T*P* | αγορασομεν

2 2 *cf* Gn 42,2; 44,25 **100**: /Et factum ... (= S) ... escae (+ ut vivamus *m.2*)/ **CY-G** hept 1,1353–1354 (51): accisi cum deinde cibi advectaque farra cogebant rursus pretiis alimenta parare

3 *cf* Gn 43,5; 44,23 **100**: /Dixit aut. eis (ei *m.2*) Iudas dicens (*auspunktiert m.2*) ... (= S) ... venerit/ **AU** loc 1,175 (533,20): ait autem illi Iudas dicens: potuit plenum esse etsi non haberet 'dicens' **3**

ἀγοράσωμέν σοι βρώματα· **5** εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα·
ἀγορασομεν × × × × ×
S ememus tibi escas quodsi non dimittis fratrem nostrum × non ibimus
H „ „ necessaria si autem „ vis × × × „ „

ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν λέγων Οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς
ανηρ ~ το προσωπον μου
S homo enim dixit nobis dicens non videbitis faciem meam nisi frater
H vir „ ut saepe diximus denuntiavit „ „ „ „ „ „ absque fratre

ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἦ. **6** εἶπεν δὲ Ισραηλ Τί ἐκακοποιήσατέ με ἀναγγείλαντες
ημων ~ η μεθ υμων
ηκη
S vester iunior venerit vobiscum dixit autem Istrahel cur maligne fecistis in me dicentes
Iacob
H vestro minimo × × „ × eis Israhel in meam hoc „ miseriam ut indicaretis
nostro autem enim

τῷ ἀνθρώπῳ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός; **7** οἱ δὲ εἶπαν Ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς
οτι ×
S homini quod esset vobis frater qui autem dixerunt (E) interrogans interrogavit nos
interrogando
H ei et alium habere vos fratrem at illi responderunt × „ „

ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν λέγων Εἰ ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ; εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός;
× × × × × +και
E homo (S) quod genus nostrum dicens si × pater vester *vivit* et si est vobis *frater*
× × × × et
H „ per ordinem × nostram progeniem × „ × „ × viveret × „ haberemus fratrem

καὶ ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην. μὴ ἤδειμεν εἰ
αυτου (ο)τι
S et indicavimus *ei* secundum *hanc interrogationem eius* numquid *sciebam*us quoniam
H „ nos respondimus „ consequenter iuxta id quod fuerat sciscitatus „ scire poteramus quod
num quid

ἐρεῖ ἡμῖν Ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν; **8** εἶπεν δὲ Ιουδας πρὸς Ισραηλ
+οτι ×
S *dicet* nobis *quia adduc*te fr*atrem vestrum* dixit *autem* (E) Iudas ad *Istrahel*
+ad me ×
H dicturus esset × × „ vobiscum „ „ Iudas quoque dixit × ×
+minorem

962(?) DMacefjkmqsuxyc$_2$𝔙 Chr emimus 100; *cf* aemimus (H) Π^c
5 **S** 100 | ××× H: — τον αδ. ημων μεθ ημων n Chr; sub ÷ : — 𝔐 | × 100: — μεθ ημων djmop | homo 100: = 𝔊 vir H: ανηρ F^b: = 𝔐 | ~ το προσωπον μου abcmnopsvwxc$_2$𝔄: (Hexapla) *cf* 𝔐 | nostro (H) Φ^{p*}: ημων m | venerit vobiscum 100: *cf* ~ η μεθ υμων Chr; ηκη m, *cf* 43,3 (Var)
6 **S** 100 | autem 100; Ω^s: = 𝔊 enim (H) Σ^T | iacob 100^2 | οτι Lbfstwa$_2$𝔄𝔙𝔇𝔈𝔖(mg) Chr$^{1/2}$
7 **S** 100 **E** 100; AU | interrogans 100*; AU: = 𝔊 interrogando? AU: = 𝔐 × 100^2 < H: — ερωτων Chr | — quod genus nostrum 100^2: — και την γενεαν ημων f Chr — και 𝔙 | — λεγων 𝔄 Chr | si × 100; H: *cf* ει ετι] οτι ει m, ει οτι n | et 100; P: + και F^{b}bdnpvw𝔄𝔇𝔈𝔖 Chr | eius 100(?; hanc geht voraus): αυτου A𝔄𝔇𝔈 | num (H) P* | quoniam 100 (Schriftraum!); quod H: οτι 962 Fabcefgi^{a}jmnrtwxyc$_2$𝔄𝔙𝔇𝔈𝔖 Chr: (Hexapla) = 𝔐 quid (H) G*: τι L | quia 100 (Schriftraum!): + οτι cx | + ad me 100^2: *cf* υμων] + ad me 𝔙 | + minorem (H) X: = 𝔇
8 **S** 100 **E** 100; AU | istrahel 100 (Schriftraum!): = 𝔊𝔐 × AU?; H: — ισραηλ 𝔈 Chr | dimitte

4 4 *cf* Gn 44,26 **100**: /si...(=S)...discendimus et emimus tibi escas/
5 5 *cf* Gn 43,3; 44,23 **100**: /quodsi...(=S)...veste⟨*r*⟩ *(abgerissen)* iun. ven. vob./
6 6 **100**: /dixit aut. Istrahel (iacob *m.2*): cur malignae ...(=S)...frater/
7 7 **100**: /qui aut. dix.: interrogans *(auspunktiert m.2)* interrogavit nos homo quod gen⟨*us*⟩ *(abgerissen; auch im folgenden)* nostrum (quod gen. n. *auspunktiert m. 2*) dice⟨*ns*⟩: si pater vest⟨*er vivit*⟩ et si est vo⟨*bis frater*⟩ et indicav⟨*imus ei*⟩ secundu⟨*m hanc in*⟩terroga⟨*tionem eius*⟩ numqu⟨*id scieba*⟩mus qu⟨*oniam dicet*⟩ nobis ⟨*quia adduci*⟩te (+ ad me *m.2 in tiron. Noten*) fr⟨*atrem vestrum*⟩/ **AU** loc 1,176 (533,22): interrogans interrogavit nos homo: adsidua est talis locutio in scripturis 'interrogans interrogavit nos homo' aut 'interrogando interrogavit' et quae sunt similia

τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀπόστειλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ, καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν
μεθ ημων
E patrem suum *dimitte* puerum (A) mecum et surgentes ibimus ut vivamus
mitte
H patri suo mitte 〃 〃 ut × proficiscamur et possimus vivere
nobiscum ut

καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν. 9 ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν, ἐκ
× × × ×
A et non (E) moriamur et nos et tu et incrementa nostra (S) ego autem suscipio eum de
substantia
H × ne 〃 × 〃 × × 〃 parvuli nostri 〃 × 〃 puerum 〃
× × et et tu

χειρός μου ζήτησον αὐτόν· ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου,
αναγαγω × ×
S manu mea exquire eum si non adduxero eum apud te et statuero eum in conspectu tuo
I nisi reduxero 〃 tibi
H 〃 〃 require illum 〃 〃 × × 〃 tradidero 〃 × × tibi
eum illum illum

ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς σὲ πάσας τὰς ἡμέρας. 10 εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν
εις ×
× ×
E peccator ero in te (S) omnibus diebus *ete*nim si non tardas*sem*us iam redisse*mus*
× ×
H ero peccati in te reus omni tempore × 〃 〃 intercessisset dilatio 〃 vice altera venis-
× ×

δίς. 11 εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ισραηλ ὁ πατὴρ αὐτῶν Εἰ οὕτως ἐστίν, τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ἀπὸ
S *bis* *dixit aut*em eis Istra*hel* *pater* ipsorum *si* *ita* *est* *h*oc facite *accipite d*e
H semus igitur Israhel pater eorum dixit ad eos 〃 sic necesse 〃 facite quod vultis sumite 〃
eis tollite

τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα,
απαγαγετε
S fructibus *terrae* *in* *v*asis ves*tris* (E) et deferte ho*mini* munera
portate viro +aliquid
H optimis terrae fructibus 〃 〃 〃 〃 〃 viro 〃 modicum
× ~ fructibus terrae ferte tollite

100(?) mitte AU; H | **A** AU | nobiscum (H)? PS-BED (91,270B): μεθ ημων 14 16 77 130: = Syr. Arab.: *cf* 43,4.5 | ut AU; $\Pi^{cU}\Psi^{D}$: = 𝔊 | —ne moriamur (H) Claudius Taurin. (PL 50,1026B): —και μη αποθανωμεν l | et 100; AU; O: = 𝔊𝔐 | et tu (H) einige Drucke Vercellone 152: = 𝔊𝔐 | incrementa 100: **S** substantia AU: **A** parvuli H: τα νηπια α′σ′, *cf* $\mathfrak{E}^{c}$

9 **S** 100 **I** RUF **E** 100; RUF | —δε bcw𝔄: = 𝔐 | adduxero 100: = 𝔊𝔐 reduxero RUF; H: αναγαγω g: *cf* 42,37 (Var) | eum 100; RUF; Ω^{M} illum (H) Σ^{M} | —προς σε df𝔄-ed$\mathfrak{V}^{w}\mathfrak{Z}$ Chr | illum (H) $C\Sigma^{TO}\Phi^{A}$ | in te 100; RUF; H: εις σε 961(?) 962 DFLM, Minuskeln außer hmy, 𝔍 Chr: (Hexapla) ×× $RUF^{1/2}$ (Var); Σ^{M}: —προς σε 𝔄

10 **S** 100 | —γαρ $\mathfrak{V}^{w}$

11 **S** 100 | eis 100; Ω^{SJ}, Brev. Goth. (PL 86,334A) | tollite (H) Respons. (PL 78,755C) | ×fruct. terrae (H) Respons.: = 𝔊𝔐 | deferte 100(?); HI; H portate? *cf* AM, CY-G hept ferte (H) $\Theta^{G^{2}}$, Respons.$^{1/2}$: = 𝔄 tollite (H)? Respons.$^{1/2}$: απαγαγετε $fi^{a^{2}}r$ | homini 100: = 𝔊 viro HI; H: = 𝔐 | +aliquid HI; *cf* H: = 𝔐 |

8 8 **100**: /Dixi⟨*t autem Iudas*⟩ ad ⟨*Israhel patrem*⟩ s⟨*uum: dimitte pue*⟩r⟨*um…mo*⟩riamur et nos et tu et et incrementa nostra (parvuli nostri *m.2* < H)/ **AU** Ex 47 (116,23): ubi Iudas loquens ad patrem suum dicit: mitte… (= E,A,E) …substantia nostra. ibi enim graecus aposceven habet, ubi 'substantiam' latinus interpretatus est, quod aliquando 'censum' interpretantur nostri

9 9 *cf* Gn 44,32 **100**: /ego…(=S)…adduxero (red. *m.2* < H)…(=S,E)…⟨*t*⟩e om. diebus/ **RUF** Lv *14,4 (485,15)*: peccator ero in te (— in te *E*), nisi reduxero eum tibi (> AN Pitra, Spicil. Solesm. I 289a) *14,4 (485,17)*: peccator ero in te (> AN Pitra)

10 **100**: /⟨*ete*⟩nim si non tardas⟨*sem*⟩us, iam redisse- **10**
⟨*mus bi*⟩s (alteram vec *m.2 cf* H)/

11 **100**: /⟨*Dixit aut*⟩em eis Istra⟨*hel* (em eis istra *aus-* **11**
punktiert, darüber tiron. Noten) *pater*⟩ ipsorum: ⟨*si ita est, h*⟩oc (*m. 2 über* o *ein* e, *wohl* ⟨necess⟩e; oc *auspunktiert* < H) facite (+quid vultis *m.2* < H) ⟨*accipite d*⟩e fructibus ⟨*terrae in v*⟩asis ves⟨*tris et def*⟩erte ho⟨*mini muner*⟩a, resi⟨*nae et mellis e*⟩t odo⟨*ramentum et sta*⟩c⟨*ten et terebint*⟩hum ⟨*et nuces*⟩/ **AM** Jos 46 (104,19): his deducitur Beniamin iunior et bonis odoribus comitatus advenit portans secum resinam…portans etiam mel 46 (105,3): incensum orationis et casiam et guttam sepulturae insignia esse…

τῆς ῥητίνης καὶ τοῦ μέλιτος, θυμίαμα καὶ στακτὴν καὶ τερέμινθον καὶ κάρυα. **12** καὶ τὸ ἀργύριον
+και
E resinae et mellis *et* odo*ramentum* et stacten et terebinthum et nuces (S) *et pecu*niam
resinam mel × thymiama incensum casiam guttam ilicem nucleos argentum quoque
H „ „ „ „ styracis „ stactes „ terebinthi „ amygdalarum pecuniamque
pecuniam quoque

διττὸν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε
+και
S *duplam accipite in manibus vestris et* pecuniam quam rettulistis in sacculis vestris referte
duplex saccis
H duplicem ferte × vobiscum „ illam „ invenistis „ „ × reportate

μεθ' ὑμῶν· μήποτε ἀγνόημά ἐστιν. **13** καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε καὶ ἀναστάντες κατάβητε
×
S vobiscum ne forte ignorantia sit et fratrem vestrum accipite et surgentes discendite
H × „ „ errore factum „ sed „ „ „ tollite „ × ite
error ×

πρὸς τὸν ἄνθρωπον. **14** ὁ δὲ θεός μου δώῃ ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
ανδρα
S ad hominem deus autem meus det vobis gratiam ante hominem et
H „ virum „ „ „ omnipotens faciat „ eum placabilem „
× ×

ἀποστείλαι τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα καὶ τὸν Βενιαμιν· ἐγὼ μὲν γάρ, καθὰ ἠτέκνωμαι,
αποστειλω +υμιν × × ×
S dimittat fratrem vestrum unum et Beniamin ego × enim sicut sine filiis sum
H remittat vobiscum „ „ quem tenet „ hunc „ „ × autem quasi orbatus
remittam × ×

ἠτέκνωμαι. **15** Λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν ἔλαβον ἐν
× × × ×
S × acciperunt autem viri munera haec et pecuniam duplam acciperunt in
H absque liberis ero tulerunt ergo „ „ × „ „ duplicem × ×
autem

resinam? AM; CY-G cen | mel? AM; *cf* CY-G hept | et 100; H: + και fio𝔄𝔊𝔈; *cf* θυμ. τε Lqu Or-gr × HI: = 𝔊𝔐 | odoramentum 100 (Schriftraum!) thymiama HI > Remigius incensum AM; CY-G styracis H; *cf* HI q: στυρακα α′σ′ | stacten 100; HI; *cf* H casiam AM (Dublette) guttam AM (Dublette); CY-G; *cf* Remigius (Erklärung) | terebinthum 100; HI; *cf* CY-G, H ilicem AM | nuces (100); AM; HI nucleos? CY-G cen amygdalarum H; *cf* HI q: αμυγδαλα α′σ′

12 **S** 100 | et pecuniam duplam 100 (*cf* Ver̈s 15) argentum quoque duplex? AM; *cf* pecuniam quoque d. (H) $G^2B^2TM\Theta\Psi^{*B}$ | et 100 (Schriftraum!); H: + και abcwc$_2$𝔄-codd𝔖: (Hexapla) = 𝔐 | sacculis 100 (< H?); H saccis? CY-G | error (H) Π

13 **S** 100 | — vestrum (H) 1 Hs Vercellone 153: — υμων L | virum H: ανδρα $F^{6\,mg}$: = 𝔐

14 **S** 100 | meus omnipotens H: Dublette — meus (H) $\Pi^{c}\Sigma^{TM}\Theta^{G^2}$, 68, Brev. Goth. (PL 86,334B): = 𝔐: richtiger Text von H? — omnipotens (H) Respons. (PL 78,755C) > Guibert (PL 156,293A): = 𝔊 | remittam (H) Ψ^{*D}: αποστειλω a | vobiscum H: *cf* + υμιν acx𝔈𝔖, Hexapla = 𝔐; + vobiscum 𝔄, σ′ | — et (H) $O\Theta^{A*}P^{*}$: — και $i^{a?}r$ | ego×autem H: = 𝔄 — μεν bf Chr: = 𝔐 — autem (H) Σ^{o*}: — γαρ x* | — ητεκνωμαι fjs$^{a?}$w

15 **S** 100 | autem (H) einige Drucke Vercellone 153: = 𝔊 | — ταυτα 962 𝔄 Chr | — ελαβον εν ταις

ilicem semper virentem et nuces **CY-G** cen 41 (876): nucleos Simeon 210 (892): resinam Ruben hept 1,1364–1366 (51): secumque vehunt leve olentia tura, incensum et guttam iungentes cum terebintho, inter odoratos portantes mella vapores/ **HI** q (61,26): et deferte viro munera, aliquid resinae et mellis, thymiama et stacten et terebinthum et nuces sive, ut Aquila et Symmachus transtulerunt, amygdala (-las φ). idcirco hoc capitulum posuimus, ut sciamus, ubi in nostris codicibus habetur thymiama, in hebraeo esse nechota, quod Aquila storacem transtulit **Remigius Antiss.** (PL 131,120A): pro stirace LXX thymiama posuerunt, quod hebraice dicitur nechota. stacte gutta myrrhae arboris (< HI q)

12 12 **100**: /⟨*et pecu*⟩niam ⟨*duplam accipite i*⟩n ⟨*manibus vestris et*⟩...(=S)...sit/ **AM** Jos 46 (105,9): argentum quoque duplex 46 (105,13): nec inmerito duplex argentum referunt **CY-G** hept 1,1367–1368 (51): /et geminum pretium, consertus ne foret error, condita quod clausis fuerant nomismata saccis

13 **100**: /et fratrem...(=S)...hominem/ 13

14 **100**: /deus...(=S)...sum (orbatus *m.2* < H)/ 14

15 **100**: /Acciperunt...(=S)...Ioseph/ **KA** Δ 148 (90): ubi iterum venerunt in Aegyptum (aegypto *D;* ~ in egyptum ven. *LV*) filii Iacob ad Ioseph Λ a 73 (99): 1/et venerunt ad eum cum Beniamin Λ b 72 (99): 1/et venerunt ad Ioseph fratres eius cum Beniamin **QU** pro 1,43 (757B): secundo fratres Ioseph cum Beniamin veniunt ut promiserant 15

16 **100**: /vidit (videns *m.2*)...(=E)...et (*auspunktiert m.2*) dixit...(=E)...meridiae/ **AM** Jos 47 (105,17): vidit aut. illos Ios. et Ben. fr. s. ex eadem matre 47 (105,20): loquitur illis mitia atque mansueta ut pariter cibum sumant 16

ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὸν Βενιαμιν καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ιωσηφ.
S manibus suis et Beniamin et surgentes descenderunt in Aegypto et steterunt ante Ioseph
H × × " " descenderuntque × " Aegyptum " " coram "
Aegypto

16 εἶδεν δὲ Ιωσηφ αὐτοὺς καὶ τὸν Βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν τῷ ἐπὶ
ιδων ~ αυτους ιωσηφ × × × ενετειλατο
E vidit autem eos Ioseph et Beniamin fratrem suum × et dixit praeposito
videns illos ex eadem matre ad praepositum
H quos cum ille vidisset " " simul × × × × praecepit dispensatori

τῆς οἰκίας αὐτοῦ Εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν καὶ σφάξον θύματα καὶ ἑτοίμασον·
+λεγων ανδρας +τουτους
E domus suae introduc homines in domo et occide victimas et para
× istos domum × × × × ×
H " " dicens " viros × domum " " " " strue
×
in

μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν. **17** ἐποίησεν δὲ
οπως φαγωσ[ο]ι μετ εμου × × +ουτοι (αρτον) × ×
~ αρτους οι ανθρωποι
E mecum enim manducabunt panem homines isti meridie (S) fecit autem
× × hodie
H convivium quoniam mecum sunt comesuri ~ homines panes × × × illi × hodie " " ×

ὁ ἄνθρωπος, καθὰ εἶπεν Ιωσηφ, καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον Ιωσηφ. **18** ἰδόντες
συνεταξεν +αυτω ανδρας ×
S homo sicut dixit ei Ioseph et introduxit homines in domo Ioseph videntes
H ille " fuerat imperatum " " viros × domum × ibique ex-
+ ei in
+sibi

δὲ οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον Ιωσηφ, εἶπαν Διὰ τὸ ἀργύριον
S autem homines quod introducti essent in domo Ioseph dixerunt propter pecuniam
H territi × × × × × × × " +ad invicem mutuo " "

τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς εἰσαγόμεθα τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς
× × ×
S quam retulimus in saccis nostris initio nos inducimur ut calumniet nobis
H " rettulimus prius in saccis nostris × introducti sumus " devolvat in nos calumniam
×

χερσιν αυτων df Chr | × H: — αναστaντες 107 Chr | aegypto 100; G, 68 (egipto)
16 videns... — et 100²; *cf* cum vidisset... — et H: ιδων... — και o𝔄 | ~ αυτους ιωσηφ dmnpsy𝔄𝔙 Chr eos 100 illos AM | τον αδελφον αυτου sub ÷: — 𝔐 | × 100; H: **S**: — τον ομομητριον 962 Lacmqsuwb$_2$𝔄𝔙 Chr: (Hexapla) = 𝔐 ex eadem matre AM: = 𝔊: < 43,29 | dixit 100; QU: = 𝔊𝔐 praecepit H: ενετειλατο Afi^{a}ry | ad praepositum QU (Var) | +λεγων f — dicens (H) Guibert (PL 156,293B): = 𝔊𝔐 | homines 100: **S** = 𝔊 ×istos QU: *cf* +τουτους egj𝔙𝔈𝔈 viros H: ανδρας F$^{b\ mg}$: = 𝔐 | in 100; QU; GΣ^{MB}Ψ^{B*DF}, Guibert (PL 156,293B) | domo 100 domum QU; H | ××××× ? QU | ut pariter cibum sumant? AM: *cf* οπως φαγωσοι μετ εμου f | panem homines isti 100: **S**: *cf* ~ αρτους οι ανθρωποι i ~ homines panes AU loc: **A** = 𝔊 panem×× QU: — οι ανθρωποι mn | panem 100; AU s, loc$^{1}/_{2}$ (Var); QU: αρτον s𝔙 panes AU loc: **A** < 𝔊 × H: — αρτους f 𝔄-ed Chr; sub ÷: — 𝔐 | isti 100; illi? AU s: **S**: + ουτοι 962 DLMbefgjs𝔄𝔙𝔈𝔈 × AU loc; QU; H: **I** = 𝔊𝔐 | meridie 100; AU loc; H: = 𝔊𝔐 hodie AU s?; Ω^{s}, *cf* quoniam] + hodie are *cf* Vercellone 153 × QU: — την μεσημβριαν f Chr
17 **S** 100 | fuerat imperatum H: *cf* συνεταξεν f | ei 100; G^{e}; sibi AΩ^{J}: + αυτω F^{b}dfnpt𝔙𝔈𝔈 | viros H: ανδρας F^{b}, α′ϑ′: = 𝔐 | in 100; Brev. Goth. (PL 86,334D), 1 Hs Vercellone 154: = 𝔊 | — ιωσηφ n
18 **S** 100 | exterriti H: *cf* και εφοβηθησαν hexapl. Randnote: *cf* 𝔐 | + ad invecem 100²: *cf* mutuo H | — prius (H) GM*O; *cf* — initio 100² < H: — την αρχην f | — ημεις t 𝔄-ed | **E** 100; AU | ~ nos servituti

AU loc 1,177 (533,25): mecum enim mand. homines panes meridie: numquid panes tantum? sed ab eo quod excellit et cetera est complexa locutio. mecum enim mand. homines panes (panem *CLS*) meridie: quod dicit 'meridie', prandium significat quod fit medio die s 58,5 (395): homines illi inquit hodie mecum manducabunt panem
QU pro 1,43 (757C): dixit Ioseph praeposito (ad praepositum *Ms. Remig.*) domus suae de fratribus suis: introduc

καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν. **19** προσελθόντες δὲ
S et inponat nobis (E) ut accipiat nos in servitutem et asinos nostros accedentes itaque
H „ violenter subiciat servituti et nos „ „ „ quamobrem in
servos autem
× ~ nos servituti

πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου Ιωσηφ ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου
E ad hominem qui praepositus erat domui Ioseph locuti sunt ei in ianua domus
H ipsis foribus accedentes ad dispensatorem [20] „ „ × × × ×
erat supra domum × ×
+domus

20 λέγοντες Δεόμεθα, κύριε· κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα· **21** ἐγένετο δὲ
καὶ εγενετο
S dicentes rogamus domine descenderamus initio emere frumenta et factum est
H × oramus „ ut audias iam ante descendimus ut emeremus escas quibus emptis
hic
antea

ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοίξαμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον
× σακκους × τοτε
ευρομεν
S cum venissemus ad mansionem et aperuissemus saccos nostros × tunc pecunia
M argentum
A aperuimus „ „ et hoc „
H „ „ „ diversorium × „ sacculos „ „ invenimus pecuniam
saccos

ἑκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ· τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ
+ημων τοις μαρσιπποις ημων +ευρομεν × × × × ×
στοματι μαρσιππου και
S uniuscuiusque nostrum in saccis nostris invenimus × × × ×
M „ × „ sacculis „ „ argentum nostrum ad pondus
A „ × „ sacco suo × +et
H × × „ ore saccorum × × quam nunc eodem pondere
sacculorum +in

ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν **22** καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν
+καὶ +αυτο μεθ ημων +αλλα ~ ετερον αργυριον
S et retulimus ea modo in manibus nostris et aliam pecuniam adtulimus
M × „
H × reportamus × × × × × sed „ aliud adtulimus argentum
reportavimus (re)tulimus

(H)? Guibert (PL 156,293C: gegen Erklärung 293D) | et nos H: *cf* παιδας] +ημας τε Chr-ed —et (H) Σ^{T}, *cf* Guibert: = 𝔊𝔐 | servitutem 100; *cf* H: **S** servos AU: **A** = 𝔊𝔐
19 itaque 100: **S** autem Claudius Taurin. (PL 50,1026B): = 𝔊 | qui praepositus erat domui 100: **S** qui erat supra domum AM: **M** = (𝔊𝔐) +domus (H) A: *cf* 43,16; 44,1 | —domus H: — του οικου 𝔄
20 **S** 100 | antea (H) 100^{2}; 68 | hic 100^{2}
21 **S** 100 **M** AM **A** AU | et factum est 100: και εγενετο Ay: = 𝔐 | et 100: = 𝔊𝔐 × H: —και d(—ηνικα) 𝔙𝔈^{p}: auch AU beginnt den Nachsatz hier | σακκους 962 saccos (H) arelvsc | × 100: —και fm𝔙^{w}𝔈^{ef} | tunc 100: τοτε f hoc AU: < 𝔊 invenimus H: ευρομεν 128 𝔙𝔈 | pecunia⟨m⟩...ea⟨m⟩? 100 | nostrum 100: +ημων af | τοις μαρσιπποις 16 sacco AU: < 𝔊 ore saccorum H: *cf* στοματι μαρσιππου F^{b}: *cf* 𝔐 sacculorum (H) A | ημων 16 𝔄-codd𝔈; *cf* ~ ευρομεν ημων m suo AU: < 𝔊 = 𝔐 | invenimus 100; AM: +ευρομεν (m)y^{b} × AU; H: = 𝔊𝔐 | +et AM (Var): και L(fy^{b}) ××××et 100: ××××××και m | +in (H) Ω^{SM}: *cf* 𝔊𝔐 | reportavimus (H) CAL^{2}X$\Pi^{D}\Sigma^{TO}$BTMΦΘ$P^{2}\Psi^{c}\Omega$, 68 | ea 100: *cf* +αυτο μεθ ημων o: = 𝔐
22 **S** 100 | +αλλα o | ~ετερον αργυριον f | retulimus (H) Φ^{Z} tulimus (H) Σ^{M} | nobiscum

istos in domum, mecum enim mand. panem
17 17 **100**: /fecit...(=S)... Ioseph/
18 18 **100**: /videntes...(=S)...dixerunt (+ ad invecem *m. 2*)...(=S)...initio nos (in. nos *auspunktiert m. 2* < H) inducimur (en duc. *m. 2*)...(=S,E)...nostros/ **AM** Jos 47 (106,10): ad salutaris mensae vocabantur convivium et calumniam sibi parari, insidias fieri suspicabantur/ **AU** loc 1,178 (534,4): ut accipiat nos in servos et asinos nostros
19 **100**: /Accedentes...(=E)...domus/ **AM** Jos 48 (106,11): /et coeperunt ad hominem, qui erat supra domum, in ianua domus causam suam velle agere 19
20 **100**: /dicentes: rogamus domine (+ ut audias iam antea *m. 2* < H) descenderamus initio (hic *m. 2*) emere frumenta/ 20

μεθ' ἑαυτῶν ἀγοράσαι βρώματα· οὐκ οἴδαμεν, τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον
ημων +ημιν ου γαρ εβαλε
S nobiscum emere frumenta nescimus enim quis inmiserit pecunias
H × ut emamus quae necessaria sunt non est in nostra conscientia „ eam miserit eam posuerit
+nobis ~ posuerit eam

εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν. **23** εἶπεν δὲ αὐτοῖς Εἰλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε·
εν τοις μαρσιπποις ειρηνη
S in saccis nostris dixit autem eis (E) propitius sit vobis nollite timere
illis Iosephus × +deus +dominus
H „ marsupiis „ at ille respondit pax × vobiscum nolite „

ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν,
του πατρος
E deus vester et deus patrum vestrorum dedit vobis thensauros in saccis vestris
+enim sacculis
H „ „ „ „ patris vestri „ „ thesauros „ sacculis „
saccis

τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχω. καὶ ἐξήγαγεν πρὸς αὐτοὺς τὸν Συμεων
γαρ ×
E nam pecuniam vestram probam apud me habeo (S) et produxit ad eos Symeon
argentum (autem) vestrum prob(at)um × × acceptum
H „ „ quam dedistis mihi probatam ego „ eduxitque „ „ „

24 καὶ ἤνεγκεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν
+και εισηγαγεν ο ανηρ τους ανδρας εις τον οικον ιωσηφ ηνεγκαν
S × × × × × × × et adtulerunt aquam ut lavarent pedes ×
+ad eos et la(va)verunt eorum
H et introductis × × × domum × × adtulit „ et laverunt „ suos ×
introduxit in lavaverunt

καὶ ἔδωκεν χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν. **25** ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα ἕως τοῦ ἐλθεῖν Ιωσηφ
εδωκαν εισελθειν
S et dederunt cibaria(m) asinis eorum (E) paraverunt autem munera dum introiret Ioseph
pabula mulis donec +in
H deditque pabula „ „ illi vero parabant „ donec ingrederetur „
et dedit paraverunt +in

100: μεθ ημων fo × H: — μεθ εαυτων m | +nobis (H) Ω^{s}; *cf* ~ quae nobis nec. s. agrelsc: *cf* +ημιν m𝔙 | enim 100: ου γαρ m | eam miserit 100²: *cf* H: εβαλε m ~ pos. eam (H) arelsc: *cf* (𝔊𝔐) | εν τοις μαρσιπποις cegj
23 **S** 100 | eis 100 illis? AM illis iosephus 100² | pax H: ειρηνη n𝔄, α′σ′: = 𝔐 | sit 100; AM; *cf* AU loc (Erklärung) × AU; H: = 𝔊𝔐 | vobiscum H: = 𝔄 | +deus 100²; AM (Var); *cf* AU loc (Erklärung) +dominus AM (Var) | +enim AM | patris H: του πατρος Chr-ed: = 𝔐 | saccis 100; AU; arelvsc sacculis AM; H | nam pecuniam 100; H: το γαρ αργυριον Chr argentum autem AU: **A** < 𝔊 argentum × AM: — δε c_2: = 𝔐 | probam (-um) 100; AM probatam (-um) 100²; AM (Var); AU; H | apud me habeo 100: **S** ××habeo AU: **A** < 𝔊 acceptum habeo AM | **S** 100; PS-AU
24 **S** 100; (PS-AU) | +και εισηγαγεν... acmxb$_2$𝔄𝔙; sub※: = 𝔐 | introduxit in domum (H) O | ηνεγκαν 962 DF*dhi*lmnopqr*suvxa$_2$𝔄𝔙^{p} adtulit H; *cf* CY-G: = 𝔊𝔐 | +ad eos? PS-AU (Var) | ut lavarent 100: = 𝔊 et la(va)verunt PS-AU; H (lavav. $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$): = 𝔙(— et)𝔐 | × 100; PS-AU; Guibert (PL 156,294C) eorum PS-AU (Var): = 𝔊 suos H > PS-AU (Var): = 𝔐 | et 100; Guibert (PL 156,294C) | dederunt 100: εδωκαν hi*mov dedit H: = 𝔊𝔐 | cibaria(m) 100 pabula CY-G?; H | mulis? CY-G
25 paraverunt 100; AM; Claudius Taurin. (PL 50,1026C) | dum 100: **S**: *cf* ThLL V, 1,2227,82ff donec AM; H: **I** | εισελθειν DFMilmoqrtuvxa$_2$𝔈^{ef} | meridie 100; AM; H in meridie HI; Ω^{M} | **S** 100 |

21 21 **100**: /et factum...(=S)...retulimus (reportavimus *m.2* < H) ea modo in man. nostris (+eodem pondere *m.2* < H)/ **AM** Jos 50 (107,8): argentum...(=M)...invenimus (+et *DO*) arg. nostr. ad pondus (~ad p. arg. n. 𝔄") rettulimus **AU** loc 1,179 (534,9): aperuimus...(=A) ...suo: non addidit 'inventum est' aut 'adparuit' aut 'erat' aut aliquid eiusmodi
22 22 **100**: /et aliam...(=S)...inmiserit pecunias (eam miserit *m.2 cf* H) in s. nostris/
23 **100**: /Dixit aut. eis (illis iosephus *m. 2 in tiron.* **23** *Noten*): prop. sit vob. (+deus *m. 2*)...(=E)...probam (probatam *m. 2* < H)...(=E,S)...Symeon/ **AM** Jos 50 (107,4): hic ergo maior domus respondit illis: prop. sit vobis (Π *VO;* +dominus *D s. lin.;* +deus 𝔄' *s. lin. m. 2,* 𝔄"*ET*), nolite tim.; deus enim...(=E)...sacculis vestris; argentum vestrum probum (probatum *P*") acceptum habeo

μεσημβρίας· ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν. **26** Εἰσῆλθεν δὲ Ιωσηφ εἰς
E meridie (S) audierant (et)enim quod ibi pransurus esset (E) introivit autem loseph in
intravit
H " " audierunt enim " " comesuri comessurus essent esset panem × igitur ingressus est " ×

τὴν οἰκίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον καὶ
εισηνεγκαν ×
E domum et obtulerunt ei munera (S) quae habuerunt in manibus suis in domo et
+suam intulerunt
H " suam obtuleruntque " " × tenentes " " suis × × × "

προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. **27** ἠρώτησεν δὲ αὐτούς Πῶς
× ×
S adoraverunt eum × × super terram (E) interrogavit autem × +ιωσηφ loseph quomodo
eos × +dicens
H " × proni in " at ille clementer resalutatis eis interro-
eum

ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος, ὃν εἴπατε; ἔτι
× × πρεσβυτης +προς με
E habetis et dixit eis si recte est pater vester senex (S) quem dixeratis mihi adhuc
habeatis iterum ait × × senior
H gavit dicens × salvusne " " " " de quo " " "
+eos sanusne

ζῇ; **28** οἱ δὲ εἶπαν Ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν. ἔτι ζῇ. καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς
ζην ~ ο πατηρ ημων ο παις σου × × ×
S vivere (E) et illi dixerunt recte est puer tuus pater noster adhuc vivit (S) et dixit benedictus
respondent illi salvus ~ pater noster puer tuus +Ioseph
H vivit qui responderunt sospes " servus " " " " " × × ×
~ pater noster servus tuus

audierunt (H) X*Σ^{M}B | etenim 100* enim 100^{2}; H | comessurus esset (H) P* Plural H: = α′σ′ 𝔐 | panem H: = α′σ′ 𝔐 × (H) Guibert (PL 156,294C): = 𝔊

26 introivit 100: **S** intravit *cf* AM: **I** | —in AM (Var); H | +suam AM; H × 100; C^{2}Σ^{TO}T*: = 𝔊𝔐 obtulerunt 100; H: = 𝔊 intulerunt AM: εισηνεγκαν dnpd$_{2}$ | —ei (H) Ψ^{M}: —αυτω h | suis 100; arelsc: = 𝔊𝔐 × H: —αυτων amxb$_{2}$c$_{2}$𝔍: Hexapla | in domo 100*: = 𝔊𝔐 ×× H > 100^{2}: —εις τον οικον no | eum 100; Σ^{M}: = 𝔊𝔐 | ×× 100: —επι προσωπον Chr; sub÷: —𝔐

27 ×ioseph 100: <eos?: *cf* +ιωσηφ D eos× 91.94: = 𝔊𝔐 | +dicens 100^{2}: +et dicit 𝔄 | habetis 91.100; AM habeatis 94 +eos (H) G^{c}Ψ$^{B^{2}DFQ^{SJ}}$ | dixit 100: **S** = 𝔊𝔐 iterum ait? AM | eis 100; *cf* eis dicens (H) Ψ^{B*}: **S** = 𝔊 × AM; H: —αυτοις bw: = 𝔐 | si 100: **S** = 𝔊 × AM: —ει: DMabefghjlnoqsuwa$_{2}$c$_{2}$ d$_{2}$𝔍 sanusne (H) 68, arels | senex 100; H: πρεσβυτης 962(?) FMbgjlquwc$_{2}$ Chr: = 𝔐 senior AM: = 𝔊 | **S** 100 | +προς με bw𝔈 | vivere 100: ζην F$^{a?}$Mdegjlmnpquxa$_{2}$c$_{2}$d$_{2}$𝔄𝔍𝔇𝔈^{Ip}𝔍: (Hexapla) vivit H: = 𝔊𝔐

28 et illi dixerunt 100: **S** respondent illi? AM | recte 100; AM; CY-G salvus AU: **A** | ~pater noster puer tuus AM (Var); ~p. n. servus t. (H) B: ~ο πατηρ ημων ο παις σου ο | **S** 100: = 𝔊 Samar. ××××

51 (108,2): argentum vestrum probum acceptum habeo **AU** Gn q 143 (74,7): quod a praeposito domus audiunt: deus vester et deus patrum v. ded. vob. thes. in saccis v.; argentum autem vestrum probatum habeo loc 1,180 (534,12): propitius vobis, nolite timere. in his verbis quibus dictum est 'propitius vobis' duo verba sunt quae subaudiuntur, et 'sit' et 'deus'; plenum est enim: propitius sit vobis deus; quod omnino in graeco usitatissimum est **PS-AU** spe 141 (695,13): et produx. ad eos Symeon/

24 24 **100**: /et adtulerunt...(=S)...cibariam (m *auspunktiert*) asinis eorum/ **PS-AU** spe 141 (695,14): /et adtulerunt (attulerunt ad eos *C*) aquam et lavaverunt (laverunt *MLC*) pedes (+eorum *MLa*; +suos *C*) **CY-G** hept 1,1382 (52): dumque viris lymphas, dum praebet pabula mulis/26

25 25 **100**: /Paraverunt...(=E)...meridiae; audierant etenim (et *auspunktiert, dann ausradiert m. 2*) quod ibi prans. esset/ **AM** Jos 52 (108,9): parav. aut. mun. donec introiret Ios. meridie **HI** Ps h 13 (69,14): et inebriatus est in meridie (*cf* Gn 43,34) 68 (69,18): legimus in genesi quod Ioseph fratres suos in meridie paverit

26 **100**: /introivit...(=E,S)...in domo (n domo *ausradiert*) et ador. eum super terram/ **AM** Jos 52 (108,16): meridies est quando Ioseph verus in (*eras. P; —DT*) domum suam intrat ut prandeat 53 (108,18): et intulerunt inquit ei munera **CY-G** hept 1,1383-1384 (52): 24 ingreditur multo stipatus milite vates, cuius ad aspectum promunt pia munera fratres/ **26**

27 **91.94**: LXX. interrogavit autem eos quomodo habetis (*91; habeatis 94*) (steht bei Gn 43,16) **100**: /interr. aut. Ioseph (+dicens *m. 2*)...(=E,S)...vivere/ **AM** Jos 53-54 (108,25): interrogat: quomodo habetis? et iterum ait: recte est pat. vest. senior **CY-G** hept 1,1385-1386 (52): /ille ubi per cunctos placido sermone cucurrit, perquirit, si firma pater virtute valeret/ **27**

28 **100**: /et illi...(=E,S)...dixit (+ioseph *m. 2*)...(=S)...eum/ **AM** Jos 55 (109,3): respondent illi: recte est puer tuus pater noster (~pat. n. puer t. *N'*) **AU** **28**

ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. **29** ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς
× × × × × × +ιωσηφ ~ ιωσηφ τοις οφ·
~ εκεινος ο ανθρωπος
S ille homo deo et inclinantes se adoraverunt eum (E) respiciens autem oculis
H × × × „ incurvati „ „ adtollens „ +Ioseph oculos
× ~ Io-

Ιωσηφ εἶδεν Βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν Οὗτος ὁ ἀδελφὸς
+αυτου × × × +εστιν
θαλμοις (αυτου)
E suis × vidit Beniamin fratrem suum qui erat ex una matre et dixit hic est frater
× × eadem ~ frater vester
H × Ioseph „ „ „ „ uterinum „ ait iste „ „
suos × × ×
seph oculos

ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε,
× +αυτω ιωσηφ ~ σε ελεησαι
E vester iunior (S) de quo dixistis mihi × et dixit deus tibi misereatur
est adulescentior +ei
H „ parvulus „ „ dixeratis „ × „ rursum „ inquit misereatur tui
minimus tibi

τέκνον. **30** ἐταράχθη δὲ Ιωσηφ (συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ)
και συνεστρεφετο
S fili (E) turbatus est autem Ioseph convertebantur enim intestina eius (S) super fratrem suum
et turbatus est +et torquebantur autem viscera
H „ mi festinavitque × quia commota fuerant viscera „ „ fratre suo
Ioseph supra fratrem suum

καὶ ἐζήτει κλαῦσαι· εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμιεῖον ἔκλαυσεν ἐκεῖ. **31** καὶ νιψάμενος
× +αυτου ×
S et quaerebat plorare introiens autem in cubiculum suum ploravit × et lavans
M ingressus × „ promptuarium × flevit ibi „ lavit
lacrymatus est
H „ erumpebant lacrimae et introiens × cubiculum × „ × rursumque lota
× in

×× H: — και ειπεν...τω θεω $F^{b?}$; sub ÷: — 𝔐 | + ioseph 100^{2} | ~ εκεινος ο ανθρωπος 14 | — eum (H) $Π^{c}MO$: — αυτω AFdhnoptv(txt)ya_2d_2; sub ÷: — 𝔐

29 + ioseph 100^{2}; ~ ioseph oculos (H) $Σ^{MΨ^{DF}}$: ~ ιωσηφ τοις οφθαλμοις l; *cf* ιωσηφ τ. οφθ. ιωσηφ g, ιωσηφ τ. αδελφοις αυτου a_2 | suis 100; *cf* suos (H) A: **S**: + αυτου 962 acdefgijmnprxa_2b_2𝔄𝔅𝔇: (Hexapla) = 𝔐 × AM; H: **I** = 𝔊 | × 100; AM; 1 Hs Vercellone 155: — ιωσηφ 962 abcdfi*mnpwx$b_2c_2d_2$𝔄$\mathfrak{E}^{fp}$𝔅: (Hexapla) = 𝔐 | qui erat ex una matre 100: **S** ××ex una matre QU ××ex eadem matre AM | — et ait (H) $Θ^{A}$: — και ειπεν e | est frater vester 100; H: + εστιν ADy ~ frater vester est AM | iunior 100: **S** adulescentior AM minimus (H) $Δ^{H}$MP, Responsorium (PL 78,755C), Claudius Taurin. (PL 50,1027A), Raban (PL 107,641A), Guibert (PL 156,295A) | **S** 100 | — αγαγειν 𝔇: = 𝔐 | + ei 100^{2}: *cf* + αυτω ιωσηφ a_2𝔈 | ~ σε ελεησαι 962 osa_2 benedixit? AM: *cf* ευλογησαι l | tibi (H) Respons. (PL 78,755C), Claudius Taurin. (PL 50,1027A)

30 turbatus est autem 100; AM Jos 59: = 𝔊 et turbatus est AM Jos 57 festinavitque H: και εταχυνεν hexaplar. Randnote: = 𝔐 | ioseph (H) *cf* Vercellone 155: = 𝔊𝔐 | + et 100^{2}: *cf* και συνεστρ. fna_2d_2𝔄 | convertebantur 100: **S** torquebantur 91-94; AM: **I** | enim 94.100: = 𝔊 autem AM eum 91: < enim | intestina 100: **S** viscera 91-94; AM; H: **I** | **S** 100 | supra (H) O | fratrem suum 100; P^{*}, Claudius Taurin. (PL 50,1027A) | **M** AM | —autem? AM; — et (H) $Π^{c}$: — δε g | in 100; AM; $Ψ^{F}$, Guibert ½ (PL 156,295C): = 𝔊 | suum 100: + αυτου bdw𝔇 × AM; H: = 𝔊𝔐 | ploravit 100; AM Jos 57 flevit AM Jos 59; *cf* CY-G; H: **I** lacrymatus est QU | × 100; AM Jos 57; H: — εκει bfirw𝔇𝔈 ibi? *cf* AM Jos 59: = 𝔊𝔐

loc 1,181 (534,16): salvus est puer tuus pater noster, adhuc vivit **CY-G** hept 1,1387-1389 (52): /quem postquam incolumem dixere et vivere recte, confirmat cohaerere deo pro munere vitae Iosepus vatem semperque insistere rectis

29 29 **100**: /respiciens aut. (+ioseph *m.2 in tiron. Noten*)...(= E,S)...dixit (+ei *m. 2*): deus tibi mis. fili/ **AM** Jos 56 (109,8): resp. aut. oculis vidit Beniamin fr. suum ex eadem matre 56 (109,17): quasi nesciret interrogavit: hic frater vester est adulescentior 57 (109,22): benedixit eum/ 58 (110,4): et dixit: hic frater vester est adulescentior **IS** Gn 30,24 (275A); q (52): vidit Ioseph Beniamin fratrem suum (— fr. s. *q*) parvulum (*cf* H) **QU** pro 1,43 (757C): vidit Ioseph Beniamin fr. suum ex una matre/

30 **91.92.94**: LXX. torquebantur enim (*94;* eum *91.* **30**
92) viscera eius **100**: /turbatus...(= E)...eius (et commota⟨...⟩visc⟨era...⟩ *m.2* < H)...(= S)...ploravit/ **AM** Jos 57 (109,22): /et turbatus est desiderii sui fructu; torquebantur autem viscera eius 57 (109,25): denique ingressus in promptuarium ploravit/ 59 (111,1): turbatus est autem 59 (111,3): et ibi flevit 59 (111,4): sed intra (+ se 𝔄'𝔄''*VT, Em. 2;* intro *P''*) flevit/ **CY-G** hept 1,1393-1395 (52): nec gemitus cohibere valet nec si-

τὸ πρόσωπον ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο καὶ εἶπεν Παράθετε ἄρτους. **32** καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ
S faciem +autou suam × continuit se et dixit ponite panes et posuerunt ei soli
M " " × et " " dixit adponite "
H facie × egressus × " " " ait ponite " quibus adpositis seorsum Ioseph
continuerunt

καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσιν μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς· οὐ γὰρ
S et illis seorsum et Aegyptiis qui cenabant cum eo seorsum (E) non enim
H " seorsum fratribus Aegyptiis quoque " vescebantur simul " inlicitum ×

ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Εβραίων ἄρτους. βδέλυγμα γάρ ἐστιν τοῖς Αἰγυπτίοις.
δυνανται ×
E poterant Aegyptii vesci cum Hebreis × abominatio est enim Aegyptiis
manducare panes
H est enim Aegyptiis comedere " " × et profanum putant huiuscemodi convivium

33 ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ
+πας ποιμην προβατων ×
E omnis pastor pecorum considerunt autem contra eum primitivus secundum aetatem (S) suam
× × × discubuerunt
H × × × sederunt × coram eo primogenitus iuxta primogenita sua
ergo

καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ· ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς
× ×
S et iunior secundum iuventutem suam expavescebant enim homines unusquisque ad
H " minimus iuxta aetatem " et mirabantur nimis × × ×

τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. **34** ἦραν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς
S fratrem suum tulerunt itaque partes ab eo apud se maior autem pars
munera
A maior effecta est magnificata facta est " "
H × × sumptis × partibus quas ab eo acceperant maiorque "
sumptisque

Βενιαμιν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον δὲ καὶ
× × ×
S erat Beniamin × × × in quinquiplo prae illorum partes
A × " prae partibus omnium quinquipliciter ad " × (E) et biberunt et
I " omnium partibus quinquiplo quam " × biberunt autem
H venit " ita ut quinque partibus excederet × × × biberuntque "

31 **S** 100 **M** AM | +αυτου F^bdegjmnptd$_2$𝔄𝔅: = 𝔐 | — εξελθων 962 wd$_2$ egressus H: = 𝔊(𝔐) | continuerunt? AM (Var)

32 **S** 100 | **E** 100; AU | — enim AU (Var) | est H: *cf* δυναται d | vesci 100: **S** manducare AU: **A** | × 100; H: — αρτους Chr panes AU: **A** = 𝔊𝔐 | omnis pastor pecorum 100: **S**: + πας ποιμην προβατων 962 Abdefgijloprv(mg)ya$_2$𝔄𝔈: < 46,34 ××× AU; H: = 𝔊𝔐

33 **E** 100; *cf* AM | considerunt 100 discubuerunt AM | × H: — δε l +ergo (H) Σ^{o2}BTMΦΘ^{AM*G} P^{2}ΨΩ^{M}, Raban (PL 107,641B), Guibert (PL 156,296A) | primogenita H: *cf* την πρωτοτοκιαν hexaplar. Note | **S** 100 | — οι ανθρωποι 25 𝔈

34 **S** 100 | sumptisque (H) Θ^{G2}P^{2}: *cf* 𝔊𝔐 | munera? QU | **A** AU **I** 91-94 | maior effecta est? AM | quinquipliciter AM; AU | — προς τ. εκειν. amob$_2$c$_2$; sub÷: —𝔐: *cf* AU loc (Erklärung) | et biberunt 100; HI

stere fletus, sed tenero adfectu sese conclavibus abdit anxius et nimio quaerit fomenta dolori/32 **IS** Gn 30,25 (275A): flevit Ioseph (*cf* H) q (52): flevit itaque Ioseph Beniamin (*cf* H) **QU** pro 1,43 (757C): /et lacrymatus est

31 31 **100**: /et lavans...(=S)...panes/ **AM** Jos 53 (108,19): ille dicit: adponite panes 57 (109,25): /et lavit fac. s. et continuit (continuerunt *BP''*, *P?*) se 59 (111,4): /et lavit f. suam > **IS** Gn 30,25 (275A); q (52): lavat (lavit *q*) f. suam

32 **100**: /et posuerunt...(=S,E)...vesci (vesciri *m.2*) 32 ...(=E)...pecorum/ **AU** loc 1,182 (534,20): non enim (— *NLSb*) poterant Aeg. manducare cum Hebraeis (hebreis *CNS*) panes; abom. est enim Aeg. **CY-G** hept 1,1396-1397 (52): 30/post ubi discubuit, victum posuere ministri; vescitur et facili prolectat pectora fatu/34

33 **100**: /considerunt...(=E,S)...suum/ **AM** Jos 33 62 (111,22): per ordinem ante discubuerunt in convivio contra eum, primitivus sec. aetatem

34 **91.92.94**: LXX. prae (pre *91.92*) omnium parti- 34

ἐμεθύσθησαν μετ᾽ αὐτοῦ. **44,1** Καὶ ἐνετείλατο Ιωσηφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων
E inebriati sunt cum eo (S) et praecepit Ioseph ei qui praerat domui suae dicens
+pariter coram illo
H " " " " praecepit autem " dispensatori domus " "

Πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἐὰν δύνωνται ἆραι, καὶ ἐμβάλατε ἑκά-
πλησον αυτων σιτου οσον εμβαλεις ~ το
S replete saccos hominum frumento quantum possunt tollere et inmittite uniuscu-
imple*te* frumentis (O) " pone argentum
H imple " eorum " " " capere " " pecuniam
possint pecunias

στου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου **2** καὶ τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλατε εἰς
αργυριον εκαστου × εμβαλε(ις)
S iusque pecuniam in ore saccorum
O uniuscuiusque " " sacculi (E) et poculum meum argenteum inmittite in
condy mitte
scyphum
H singulorum " summitate sacci scyphum autem " " et pretium
saccorum ×

τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ιωσηφ,
E saccum iunioris (S) et praetium frumenti eius factum est igitur secundum verbum Ioseph
sacculum
sacc(ul)o
H quod dedit tritici pone in ore sacci iunioris factumque est ita × ×
pones sacculi

καθὼς εἶπεν. **3** τὸ πρωὶ διέφαυσεν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν. **4** ἐξελθόντων
+και
S sicut dixit et mane luxit et homines dimissi sunt × et asini eorum et exeuntibus
ad ubi inluxit ×
H × × " orto mane × × " " × cum asinis suis iamque

δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν (οὐκ ἀπέσχον μακράν) καὶ Ιωσηφ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας
+και ~ ειπεν ιωσηφ
S autem illis civitatem nondum a*b*scesserant longe et dixit Ioseph praeposito domus
H urbem exierant et processerant paululum tum Ioseph arcessito dispensatore "

q: = 𝔐 biberunt autem AM; AU: **I** = 𝔊 | +pariter AM | coram? PS-CAr: < cum | illo AM (Var)
44,1 **S** 100 **O** HI | implete? *cf* QU imple H: πλησον F^{b}𝔈 Chr: = 𝔐 | eorum H: > αυτων των ανθρωπων f (Dublette) | frumento 100; H: σιτου egj𝔙 frumentis? QU; *cf* GR-M (Vers 2) | quantum 100; H: οσον efgj𝔙 | possint (H) Σ^{O*} | εμβαλεις egj; inice 𝔈 | ~ το αργυριον εκαστου acdmnopxb$_2$𝔄: (Hexapla) = 𝔐 pecunias (H) Σ^{T}; *cf* pretia? QU | saccorum 100; CX, 68
2 poculum 91-94. 100; *cf* HI q > EUCH; QU condy HI > EUCH scyphum *cf* AM > IS; *cf* HI > EUCH; CY-G; H: σκυφος α′ | > —meum (H) Ψ^{B*}: — μου Chr | inmittite 100; *cf* QU: = 𝔊 mitte HI q: εμβαλε dp𝔈 Chr pones (H) Ψ^{DF}: εμβαλεις egj: = 𝔐 inserere? AM > IS abscondere? HI Is; CY-G hept; GR-M | saccum 100 sacco AM; QU; *cf* H sacculum HI q sacculo HI Is; IS; *cf* sacculi (H) XA | **S** 100
3 **S** 100, (Var) 100^{2} | +και m𝔄𝔈^{ep}
4 **S** 100 | —et 100^{2} | +και f𝔄 | ~ ειπεν ιωσηφ aob$_2$𝔄𝔈 | suae 100; $\Lambda^{L}\Sigma$, 68: = 𝔊𝔐 |

bus quinquiplo quam (quincuplocam *92*) illorum **100**: /tulerunt...(S,E)...eo/ **AM** Jos 59 (111,8): ideo in convivio pars eius quinquipliciter (quinqu*pliciter *P (i eras.);* quincuplic. *Pm.2, D*) maior effecta est 60 (111,11): biberunt autem et inebr. sunt pariter cum eo (illo *P'*) **AU** Gn q 144 (74,16): biberunt autem et inebr. sunt cum eo loc 1,183 (534,24): magnificata...(=A)...illorum: iam quia dictum erat 'prae partibus omnium', potuit non dici 'ad illorum' **PS-CAr** (PL 70,1081C): biberunt et inebr. sunt coram eo (< AU Gn q 144) **CY-G** cen 102 (882): maiorem partem tenebat Beniamin hept 1,1398-1399 (52): 32/dividuasque dapes viritim exponere gaudens porrigit et fratri maiorem dedicat uni **HI** Ps h 13 (69,14): et inebriatus est in meridie (*cf* Gn 43,25) q (62,3): et biberunt et inebr. sunt eum eo **QU** pro 1,43 (757C): munera dedit Ioseph fratribus suis...Beniamin autem minori fratri ampliora Ioseph dedit quam fratribus munera (nach Stellung dieser Vers gemeint; *cf* Gn 45,22)
44,1 **100**: /et praecoepit...(=S)...saccorum/ **HI 44,1** q (62,7): et pone...(=O)...sacculi/ (62,8): pro sacculo peronem vel follem in hebraeo habet (*cf* φυλα(κια) hexaplar. Randnote) **QU** pro 1,43 (757D): rursum iubet Ioseph saccos fratrum suorum impleri frumentis et reddi pretia
2 **91.92.94**: T. et poculum meum argenteum **100**: 2 /et poculum...(=E,S)...dixit/ **AM** Jos 61 (111,17): et scyphus argenteus soli sacco eius inseritur **CY-G** cen 217 (893): scyphum bibitorium Beniamin hept 1,1403-1404 (52): scyphusque absconditur ardens in rebus, Beniamine, tuis pretiosior arte/4 **EUCH** inst 2 (148,5): condi (condy *P;* condes *S*) in genesi poculum vel scyphum (scyfum *PGAV;* sciphum *S*) (<HI q) **GR-M** Ez 2,9,19

αὐτοῦ Ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων καὶ καταλήμψῃ αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τί ὅτι
S suae surge consequere post homines (ἀνδρων) et adpraehende eos et dices (×) eis quare
H × (suae) „ (surgens) inquit persequere × viros „ adprehensis × × dicito × „

ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; **5** ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν; οὐ τοῦτό ἐστιν, ἐν
S reddidistis mala (πονηρον) pro bonis (καλου) quare furati mihi (μοι ×) estis poculum argenteum non hoc est in
H „ malum „ bono × scyphum × quem furati estis × × (nonne) ipse „ „

ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ (×) οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ (πονηρον) συντετέλεσθε, ἃ
S quo bibet dominus meus ipse enim augurio auguriatur in eo mala consummantes quae
H „ bibit „ „ et in quo × augurari solet pessimam rem × ×

πεποιήκατε. **6** εὑρὼν δὲ αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. **7** οἱ δὲ
S fecistis (E) inveniens autem eos dixit (×) eis secundum verba haec (S) qui
H „ fecit ille ut iusserat et adprehensis × per (×) ordinem locutus est (+eis) „

εἶπον αὐτῷ Ἵνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο
S dixerunt (×) ei (E) ut quid loquitur dominus secundum haec verba non contingat
H responderunt × quare sic loquitur dominus (~ verba haec) noster (absit a) × (absit) × ut

τοῖς παισίν σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. **8** εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὕρομεν ἐν
E pueris tuis facere (×) (secundum) × hoc verbum (S) si propter (×) pecuniam quam invenimus in
H servi tui tantum flagitii (~ verbum hoc) commiserint (si) × × × „ „ „ „

surgens (H) Φz^*: = 𝔊 | —post homines 100^2 | viros H: ανδρων $F^{b\,mg}$: = 𝔐 | —αυτοις 𝔄-ed Chr | malum H: πονηρον l: = 𝔐 | bono H: καλου 107: = 𝔐
5 **S** 100 | μοι jl × H: —μοι Fa_2𝔄𝔅^{lp} | σκυφος α′ | non 100* nonne 100^2 | —οτωνισμω Chr | pessimam rem H: *cf* πονηρον c | consummaNtes 100: < consummaStes? = consummastis = 𝔊
6 eis 100; G^c: = 𝔊𝔐 × AU; H: —αυτοις 25 𝔄
7 **S** 100 **E** 100; AU | —αυτω ew | haec verba 100: **S** ~ verba haec AU: **A** = 𝔊𝔐 | noster H: = 𝔇 | non contingat 100: **S** absit a AU; absit (H) G | × 100; *cf* AU loc (Vers 6: Erklärung), H: **S**: —κατα Al𝔅^{lp}𝔈 secundum AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 | hoc verbum 100: **S** ~ verbum hoc AU: **A** = 𝔊𝔐
8 **S** 100 | si 100; G | —μεν 76 | sacculorum (H) A | —ημων egj | initio 100*: < 43,18.20

(1055C): frumenta dantur, scyphus in sacco iunioris fratris absconditur, furti post eos quaestio movetur (*cf* H) **HI** Is 14 (491C): Ierusalem quae bibit de calice furoris domini et de condy eius, quem Symmachus craterem interpretatus est, et quem iuxta geneseos librum Ioseph in sacculo fratris Beniamin iussit abscondi q (62,7): /et condy meum argenteum mitte in sacculum iunioris (62,9): pro condy, id est poculo, quod etiam in Isaia legimus, Aquila scyphum, Symmachus phialam transtulerunt (σκυφος α′, φιαλην σ′) **IS** Gn 30,25 (275B): dehinc scyphus argenteus soli sacculo iunioris inseritur/12 (<AM Jos) **QU** pro 1,43 (758A): poculum suum Ioseph in sacco Beniamin clam iussit immitti/12

3 3 **100**: /et (ad ubi *m.2*) mane luxit et (inluxit *m.2*) ...(=S)...eorum/ **AM** Jos 61 (111,19): mittitur post eum mane

4 4 **100**: /Et (*ausradiert*)...(=S)...accesserant...(=S)... post homines (p. hom. *auspunktiert m.2*)...(=S)...bonis/ **CY-G** hept 1,1405-1406 (52): 2/iamque iter ingressi non multis milibus absunt, cum subito incautos circumdat regia turma/6

5 **100**: /quare...(=S)...non(+ne *m.2*)...(=S)...in eo 5 (auguriari in eo solet *m.2 cf* H)...(=S)...fecistis/

6 **100**: /inveniens...(=E)...haec/ **AU** loc 1,184 6 (535,1): inv. aut. eos dixit (+eis *Zycha*) sec. v. haec: potuit dicere: dixit eis verba haec **CY-G** hept 1,1407 (52): 4/conprensosque tenet fulgentia pocula poscens/10

7 **100**: /qui...(=S,E)...verba (sic *m.2* < H)...(=E)... 7 verbum/ **AU** loc 1,184 (535,7): ut quid loq. dom. sec. verba haec 1,185 (535,11): absit a pueris tuis fac. secundum verbum hoc. potuerunt dicere 'absit a nobis', sed illa honorificentia est usitata in scripturis sic dicere tamquam de aliis; 'pueris' autem pro 'servis' dictum est

8 **100**: /si....(=S)...initio (prius *m.2*)...(=S)...ergo 8

τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν. ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς Χανααν, πῶς
× +δ'
S saccis nostris initio retulimus ad te de terra Channaan quomodo ergo
H summitate saccorum × × reportavimus " " " " Chanaan et " consequens est ut
sacculorum

ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον; 9 παρ' ᾧ ἂν
εκλεψαμεν
S furati sumus de domo domini tui poculum argenteum vel aureum apud quem ergo
H " simus " " " " × aurum " argentum " quemcumque
sumus aut

εὑρεθῇ τὸ κόνδυ τῶν παίδων σου, ἀποθνῃσκέτω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες
× ~ τω κυ-
S inventum fuerit poculum ex pueris tuis moriatur et nos × erimus domino
A " " autem " servi
H fuerit inventum × servorum tuorum quod quaeris " " " × servi erimus
~ inventum fuerit × × ~ erimus servi

τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 10 ὁ δὲ εἶπεν Καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται· ὁ ἄνθρωπος, παρ' ᾧ
ριω ημων παιδες × × × ×
S nostro pueri × × et nunc sicut dicitis sic erit × apud quem
A domino nostro ille dixit
H domini nostri qui dixit × × fiat iuxta vestram sententiam × " "
domino nostro +eis quemcumque

ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί. 11 καὶ ἔσπευσαν καὶ
× απολυθησεσθε σπευσαντες
S inventum fuerit poculum × erit meus puer vos autem eritis mundi et festinantes
H fuerit inventum × ipse sit servus meus " " " innoxii itaque festinato
inventus scyfus est ieritis in via

καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἤνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ.
× × × × × ×
S deposuerunt unusquisque saccum suum in terra × × × × × ×
H deponentes × in terram × saccos × aperuerunt singuli × ×

prius 100^2: < H 43,18 × H: = 𝔊𝔐 | ergo 100: *cf* +δ' 962 $F^{1?}$bcdikmnopvwxc$_2$𝔈𝔖: (Hexapla) | furati sumus 100; GB, Brev. Goth. (PL 86,336A): εκλεψαμεν 962 Fa$_2$ | poculum 100*] scyfum 100^2: < H 44,5 etc. | aut (H) 68

9 **S** 100 **A** AU | inventum fuerit 100; $\Sigma\Psi^{DF}$, Guibert (PL 156,298A) | poculum 100*] scyfum 100^2: < H 44,5 etc. | ex pueris 100: *cf* απο των π. f: *cf* 𝔐 | —quod quaeris (H) Guibert (PL 156,298A) | —δε Fbnop autem AU: < 𝔊 | ~erimus servi (H) arelsc: = 𝔊 | domino nostro pueri 100: ~ τω κυριω ημων παιδες 962 abcdfikmnopvwxb$_2$c$_2$𝔄: (Hexapla) = (𝔐) ~servi domino nostro AU: = 𝔊 domino nostro (H) Ψ^{M}: = 𝔊(𝔐) domini tui (H) 68: = 𝔈

10 **S** 100 | ille dixit] illis dixit? 100^2: = 𝔊 | et nunc sicut dicitis sic erit 100*] et dixit eis fiat sicut dixistis 100^2: Anpassung an H (+eis $\Sigma^{O2}BT^2M\Phi\Theta P^2\Psi\Omega$, 68) | —και 128 𝔄𝔙 | —νυν k𝔄𝔙^{lp} | —ο ανθρωπος 962 abfkmowxb$_2$c$_2$𝔄𝔈𝔖 Chr: (Hexapla) = 𝔐 | quemcumque (H) C$\Phi^{ZG\Theta A^3}P\Psi^{B}$, 68 | inventus scyfus (H) A; *cf* GR-M? | poculum 100*] scyfum 100^2: < H 44,5 etc. | —αυτος 962 abci*kmowxb$_2$c$_2$𝔄𝔈𝔖: (Hexapla) = 𝔐 | est (H) Π | ieritis in via (H) O: *cf* απολυθησεσθε Chr: *cf* 44,17

11 **S** 100 | σπευσαντες 962 b | —και ηνοιξαν εκαστος τ. μαρσ. αυτου ab$_2$; *cf* —επι τ. γην και...αυτου 962 egjmna$_2$

(*m. 1 über Rasur*)...(=S)...poculum (scyfum *m.2*) arg. vel aureum/

9 9 **100**: /apud...(=S)...poculum (scyfum *m.2*)...(=S) ...pueri (servi *in tiron. Noten*)/ **AU** loc 1,186 (535,15): et nos...(=A)...nostro: etiam hic graeci παῖδες habent, hoc est pueri; quod tam adsidue scriptura pro servis ponit, ut difficile inveniatur non isto nomine appellare servos

10 10 **100**: /(+illis dixit *m. 2 in tiron. Noten*) et nunc sicut dicitis sic erit (et dixit eis fiat sicut dixistis *m.2*): apud quem inv. fuerit poculum (scyfum *m.2*)...(=S)...mundi/ **CY-G** hept 1,1408 (53): 6/futurum increpitant, quem nectant crimina, servum **GR-M** Ez 2,9,19 (1055C): addici in servitutem decernitur apud quem scyphus fuisset inventus/12 (*cf* H)

11 **100**: /Et festinantes...(=S)...terra/ 11

12 **100**: /et scrutinavit...(=S,E)...Beniamin/ **AM** 12 Jos 62 (111,20): per ordinem singulorum prius inspiciuntur sacculi 62 (112,1): per ordinem iterum requiruntur sacculi singulorum 62 (112,3): in nullius alterius sacco scyphus inventus est argenteus nisi istius **CY-G** cen 16 (874): Beniamin super saccum 155 (887): tunc miscuit scyphum Beniamin 257 (896): postmodum scrutatis omnibus inventum est furtum apud Beniamin, quod erat in conscientia Ioseph hept 1,1410 (53): quaesitum[que] et poculum retegunt fratremque relinquunt **GR-M** Ez 2,9,19 (1055C): 10/in sacco ultimi fratris invenitur/ (*cf* H)

S **12** ηρεύνα δὲ (ηρευνησε) ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος (~ αρξαμενος απο του πρεσβυτερου) ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον, καὶ εὗρεν
S et scrutinavit homo incipiens a maiore natu usquedum veniret ad iuniorem et (E) invenit
H quos scrutatus × „ „ „ × usque × „ minimum (minorem) × „

E τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τῷ Βενιαμιν. **13** καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπέθηκαν ἕκα-
E poculum (scyphum) in (sacculo) sacco Beniamin et consciderunt (sciderunt) vestimenta sua (S) et posuerunt unus- (πα-)
H scyphum „ „ „ at illi scissis vestibus × oneratisque rur-

στος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν. **14** Εἰσῆλθεν δὲ Ιουδας
(λιν) × × ×
S quisque × × in asinum suum et reversi sunt in civitate introiit autem Iudas
H sum × × × asinis × × „ (regressi) „ „ oppidum primusque Iudas cum fra-

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ιωσηφ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.
S et fratres eius ad Ioseph adhuc cum esset ibi et prociderunt ante eum in terra
H tribus (+suis) ingressus est „ „ necdum enim de loco abierat omnesque ante eum in terra pariter corruerunt

S **15** εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὃ ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε ὅτι
(και ειπεν) × × × (ηδειτε)
S et dixit illis Ioseph quare fecistis hanc × rem (E) nesciebatis quod
H (+vidit eos Iosephus) quibus ille ait cur × sic × agere voluistis an (nescitis) ignoratis (quia) „

E οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται ἄνθρωπος οἷος ἐγώ; **16** εἶπεν δὲ Ιουδας Τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ
(οιωνιζεται)
E augurio auguratur homo qualis ego (S) dixit autem Iudas quid contradicamus domino
H non sit (augurator non est) similis mei in augurandi scientia cui „ „ respondebimus (respondeamus) inquit „

ἢ τί λαλήσωμεν ἢ τί δικαιωθῶμεν; ὁ δὲ θεὸς εὗρεν τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων
(+ημων) (λαλησομεν) ×
S nostro aut quid loquamur aut quid iustificabimur deus autem invenit iniquitatem puerorum
H meo (nostro) vel „ loquemur (loquamur) „ × iuste (quid iusti) poterimus obtendere „ × „ „ servorum

12 **S** 100 | scrutinavit 100: ηρευνησε bw𝔄 requisivit? *cf* AM½, QU, CY-G hept | ~ αρξαμενος απο του πρεσβυτερου 𝔄 | — ηλθεν 𝔈; — ηλθεν επι n | minorem (H) XΦ^{G*}Ψ^{DFM*}, Petrus Comestor (PL 198,1132C) | poculum 100; QU; CY-G hept scyphum *cf* AM > IS; *cf* CY-G cen; H | sacculo? *cf* AM⅔

13 consciderunt 100 sciderunt AM; *cf* H | **S** 100 | rursum H: παλιν Chr | — τον μαρσιππον αυτου mx𝔖: Hexapla = 𝔐 | reversi 100; AM½; H regressi AM½

14 **S** 100 | +suis (H) Σ^{M}, 68: = 𝔊𝔐

15 **S** 100 | +vidit eos iosephus 100^{2}: < 43,16 | και ειπεν hy: = 𝔐 | × H: — το πραγμα 𝔈 Chr | — ο 962 AFMabgijknoqrsuvwxyb$_2$c$_2$𝔄𝔖: (Hexapla) | **E** 100; AU | ηδειτε 962 cknoxc$_2$𝔄-codd𝔖(txt): (Hexapla) nescitis AU (Var): = 𝔊 | quod 100; H quia AU | auguratur AU; *cf* 100*: οιωνιζεται Ddeghjkpqsu𝔄𝔅 Thdt augurator non est 100: Korrektur *cf* Dt 18,10; Gn 41,39

16 **S** 100 | respondeamus (H) G | nostro 100; 1 Hs Vercellone 157, Guibert (PL 156,299A): +ημων F^{b}mv𝔅 — meo (H) Π^{C*}: = 𝔊 | loquamur 100; GAΦ^{P}: = 𝔊 loquemur H: λαλησομεν aegjkmpsxb$_2$a$^{?}$c$_2$𝔅 Chr | quid 100; XΨ$^{B^2}$, Guibert (PL 156,299A): = 𝔊𝔐 | iuste H: *cf* J. Chapman, RB 37 (1925) 31; D. De Bruyne, RB Bulletin d'anc. litt. chrét. 1 p. [224] iusti GΛ^{L}AOΘ^{AG}P*, Quentin; *cf* F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 259 | × H: — δε 76 𝔅^{w}: = 𝔐

IS Gn 30,26 (275B): 2/sed quid sibi vult quod inventus est in sacco Beniamin scyphus Ioseph (< AM Jos) q (52): quid est dehinc quod in sacco Beniamin invenitur scyfus Ioseph (*cf* IS Gn) **QU** pro 1,43 (758A): 2/quod requisitum, cum fratres perturbaret suos, inventum est poculum in sacco Beniamin

13 **100**: /et (*darüber tiron. Noten*) consciderunt...(= E, S)... civitate/ **AM** Jos 64 (113,6): sciderunt vestimenta sua et reversi sunt retro 64 (113,8): ideoque retro regressi sunt **GR-M** Ez 2,9,19 (1055C): /tunc Beniamin reducitur, afflicti omnes fratres sequuntur... reversi igitur/ (*cf* H)

14 **100**: /Introiit...(= S)...procederunt (procid. *m.2*)

σου. ἰδοὺ ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ παρ᾽ ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ.
τοῦ κυριου ×
S tuorum ecce sumus domestici domino nostro et nos et apud quem inventum est poculum
H „ en omnes servi sumus domini mei „ „ „ „ „ inventus „ scyphus
~ sumus servi ×

17 εἶπεν δὲ Ιωσηφ Μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ὁ ἄνθρωπος, παρ᾽ ᾧ εὑρέ-
× × ×
S dixit autem Ioseph non mihi contingat facere hoc verbum sed homo apud quem inventum
H respondit × „ absit a me ut sic agam × × qui furatus
responditque × × faciam

θη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.
εστω
S est hoc poculum ipse erit meus puer vos autem ascendite cum sanitate ad patrem vestrum
H „ × scyphum „ sit servus meus „ „ abite liberi „ „ „
est aput

18 Ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ιουδας εἶπεν Δέομαι, κύριε, λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα
×
S accedens itaque ad eum Iudas dixit rogo domine loquatur puer tuus coram
H „ × propius × × „ confidenter ait oro „ mi „ servus „ verbum
autem vero

ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραω. **19** κύριε, σὺ ἠρώτησας
× × × × × × ×
o κυριος μου
S te sermonem et ne irascaris puero tuo quia tu es post Pharaonem domine tu interrogasti
H in auribus tuis „ „ „ famulo „ tu es enim „ „ dominus meus „
× × × × × × ×

τοὺς παῖδάς σου λέγων Εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν; **20** καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ
× × × × +ημων
S pueros tuos dicens si habetis patrem × × et diximus domino nostro
fratrem
H prius servos „ × × „ „ aut fratrem „ nos respondimus tibi „ meo
× × nostro ×

Ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος καὶ παιδίον γήρως νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς
~ νεωτερον γηρως αυτου
S est nobis pater senex et puer adulescens qui natus est ei in senectute et frater
+sua
H „ „ „ „ „ „ parvulus „ in senecta illius natus est cuius uterinus
senectute

| ~ sumus servi (H) Ψ^{M}: = 𝔊 | του κυριου m | — et (H) Ψ^{B*}, 68: — και 16
17 **S** 100 | responditque (H) rels: = (𝔐) | — a me (H) A: — μοι osc_2 | — το ρημα Chr: = 𝔐 | faciam (H) 1 Hs Vercellone 157 | sit H: εστω qu𝔈 est (H) $X\Theta^{M*G}P$ | aput (H) O
18 **S** 100 | autem (H) $\Lambda\Theta\Psi^{DFQSM}$; vero Ω^{J}: = 𝔊 | — αυτω 14 16 77 130 $\mathfrak{E}^{p}$ | in auribus tuis H: *cf* εν ωσι του κυριου μου hexaplar. Randnote = 𝔐 | ××××× (H) Claudius Taurin. (PL 50,1028D): — οτι συ ει μ. φ. Chr
19 **S** 100 | dominus meus H: ο κυριος μου F^{b}: = 𝔐 ×× (H) Claudius Taurin. (PL 50,1028D): — κυριε συ a; *cf* — κυριε b_2 | — λεγων 73 | — ει 83 | ×× 100 fratrem *cf* AU; H: 𝔗 = 𝔊𝔐
20 **S** 100 | — tibi (H) Ω^{M}: = 𝔊𝔐 — tibi domino meo (H) Claudius Taurin. (PL 50,1028D): — τω κυριω f | nostro 100; 68, Guibert (PL 156,299C): +ημων d(υμων)pta_2c_2𝔅 | adulescens qui natus est ei in senectute (+sua 100^{2}) 100: ~ νεωτερον γηρως αυτω A(𝔄) | senectute (H) $X\Pi\Sigma^{T^{2}}TM\Phi^{R^{2}A}\Psi\Omega$, 68 | αυτου y^{*}𝔄 | mortuus est 100;

ante eum in terra/ **GR-M** Ez 2,9,19 (1055C): /in terram cum lacrimis prostrati veniam postulant
15 15 **100**: /(+vidit eos iosephus *m. 2 in tiron. Noten*) et...(=S,E)...augurator (-tur 100*) non est h. qualis ego/ **AU** Gn q 145 (74,28): quod ait fratribus suis Ioseph: nesciebatis (nescitis *Zycha* < *Capitula*) quia...(=E)...ego 145 (75,15): nec illud vacare arbitror quod non ait 'auguror ego', sed: auguratur homo qualis ego
16 16 **100**: /Dixit...(=S)...poculum (scyfum *m.2 cf* H)/
17 17 **100**: /Dixit...(=S)...vestrum/
18 **100**: /Accedens...(=S)...Pharaonem/ 18
19 **100**: /domine...(=S)...patrem/ **AU** Gn q 147 (76,4): se ab ipso Ioseph interrogatos de patre et fratre suo 19
20 **100**: /et diximus...(=S)...senectute (+ sua *m. 2*) ...(=S)...subrelictus est (vivet *m.2*) matri suae (mater vero *m.2*) et pater eum diligit (diligunt *m.2*)/ 20
21 **100**: /et tu...(=S)...eius/ 21
22 **100**: /et...(=S)...puer (*nachträglich m.1*) derelinquere...(=S)...morietur (derelinquere...morietur *m.1 über Rasur, eng mit Kürzungen*)/ 22

αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν.
~ ηγαπησεν αυτον
S ipsius mortuus est ipse autem solus subrelictus est matri suae et pater eum diligit
vivit mater vero diligunt
H frater est mortuus et ipsum solum habet mater sua pater vero tenere diligit eum
~ mortuus est

21 εἶπας δὲ τοῖς παισίν σου Καταγάγετε αὐτὸν πρός με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ.
συ δε ειπας
S et tu dixisti nobis pueris tuis adducite eum ad me et diligentiam adhibebo eius
H dixistique × servis " " " " " " ponam oculos meos super illum
eum

22 καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ Οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα· ἐὰν δὲ
+μου +αυτου γαρ
S et diximus domine non poterit puer derelinquere patrem quodsi
H × suggessimus domino meo " potest " relinquere " suum si enim

καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀποθανεῖται. **23** σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισίν σου Ἐὰν μὴ καταβῇ
S dereliquerit patrem morietur tu autem dixisti nobis pueris tuis si non descenderit
H illum dimiserit " × et " × servis " nisi venerit
~ dimiserit illum

ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. **24** ἐγένετο
× ×
S frater vester iunior vobiscum non adponetis × videre faciem meam factum est
H " " minimus " " videbitis amplius " " × ×
ultra

δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παιδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ
~ ηνικα δε × υμων +κατα
S autem cum ascendissemus ad puerum tuum patrem × nostrum renuntiavimus illi secundum
H cum ergo " " famulum " " × " narravimus ei omnia
ascenderemus vestrum

τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου. **25** εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν Βαδίσατε πάλιν,
+σου +μου × +ο παις σου +και
+ημων
S verba tua × et dixit × puer tuus pater noster ite iterum
servus
H quae locutus est × dominus meus " " × × × " " revertimini et
es tu noster

ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. **26** ἡμεῖς δὲ εἴπαμεν Οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι·
υμιν +αυτω
S emite nobis pusillum escae nos autem diximus non possumus descendere sine fratre
H " " parum tritici × cui " ire non possumus × ×
vobis parvum tritticum ~ non possumus ire

Ψ^{F^2}, 68; *cf* est m. est Π^{C^*} | vivet 100^2 | mater vero et p. eum diligunt 100^2 | diligit eum H: ~ ηγαπησεν αυτον acemovxb$_2$c$_2$𝔄: Hexapla *cf* 𝔐

21 **S** 100 | et tu dixisti 100: συ δε ειπας v:<44,23 | ponam oc. m. super illum H: *cf* θησω οφθαλμ⟨ον⟩ επ αυτον hexaplar. Randnote: *cf* 𝔐 | eum (H) $\Lambda^{L}\Sigma^{O}\Phi^{P}$, Guibert (PL 156,300A)

22 **S** 100 | +μου bw: = 𝔐 | +αυτου bdmptw𝔄𝔙: = 𝔐 | quodsi 100: = 𝔊 si enim H: εαν γαρ nc$_2$ | ~ dim. illum (H) Ω^{s}: = (𝔊𝔐)

23 **S** 100 | nobis 100: = $\mathfrak{E}^{p}$ | × 100: — ετι bkwxa$_2$𝔄𝔙𝔖(txt) Chr: = 𝔐 ultra (H) A

24 **S** 100 | ××cum ergo H: *cf* ×ηνικα δε p | ascenderemus (H) A | — δε bdp: = 𝔐 | vestrum (H) Φ^{P^*}: υμων l | secundum 100: +κατα ab$_2$ | tua 100: +σου F^{b}; *cf* es tu (H) C | meus H: +μου F^{b}acfkx b$_2$c$_2$𝔖; sub※: = 𝔐 noster (H) $A\Psi^{DF}$: +ημων blw𝔄𝔙

25 **S** 100 | et dixit 100; H: = 𝔐 | —ημιν bcdi*nwx𝔄𝔙𝔖: (Hexapla) = 𝔐 | +ο παις σου dnpt:< 44,24 servus 100^2:<Sprachgebrauch von H | et H: +και bsw | vobis (H) 3 Hss Vercellone 157: υμιν l | parvum tritticum (H) A: *cf* 𝔊

26 **S** 100 | cui H: *cf* +αυτω $\mathfrak{E}$ Chr | ~ non possumus ire (H) ag: = (𝔊𝔐) | sine fr. nostro 100: *cf*

23 23 *cf* Gn 43,3.5 **100**: /tu...(=S)...meam/ 25 *cf* Gn 43,2 **100**: /et dixit puer (servus *m.2 in* **25** *tiron. Noten*)...(=S)...escae/
24 24 **100**: /Factum...(=S)...tua/

ἀλλ᾽ εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ᾽ ἡμῶν, καταβησόμεθα· οὐ γὰρ
S nostro sed si × frater noster iunior descendit (καταβη) nobiscum descendemus non enim
H × × nisi × " " minimus descendet descend(er)it " proficiscemur simul alioquin

δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ᾽ ἡμῶν.
S poterimus videre faciem hominis (ανδρος) nisi frater noster (+ημων) iunior venerit nobiscum
H illo absente non audemus videre faciem viri × × × ×
audebimus

27 εἶπεν δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς Ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκέν μοι
S dixit autem puer tuus pater noster ad nos vos scitis quia duos peperit (μου) uxor
H atque ille respondit × × × × " " quod " genuerit mihi
+filios

ἡ γυνή· **28** καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ εἴπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν, καὶ οὐκ εἶδον
(+μου)
S mea et exiit unus a me et (ειπα) dixistis quia bestia comedit eum et non vidi
H uxor mea × egressus est " × × " " dixi × " devoravit " " hucus-

αὐτὸν ἔτι καὶ νῦν· **29** ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ προσώπου μου καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία
(μεχρι) × × × × ×
~ και τουτον λαβητε
S eum amplius et nunc si × et hunc acceperitis a facie mea et contigerit ei infirmitas
H que non comparet " × tuleritis et istum × × × " aliquid " in via
×

ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. **30** νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι
× ~ το γηρας μου (πορευομαι)
S in via × deducetis senectutem meam cum tristitia ad inferos nunc ergo si iero
H contigerit × " canos meos " merore " " × igitur " intravero
intraverimus

πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν καὶ τὸ παιδάριον μὴ ᾖ μεθ᾽ ἡμῶν (ἡ δὲ ψυχὴ
S ad puerum tuum patrem × nostrum et puer non fuerit nobiscum morietur anima enim
H " servum " " × " " " defuerit × × cum anima
meum

αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς), **31** καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδάριον μεθ᾽ ἡμῶν
~ ψυχης τουτου × ×
S eius suspensa est propter huius animam et erit cum non viderit puerum nobiscum
H illius ex huius anima pendeat × × videritque eum non esse "
~ anima huius

+εαν μη ο αδελφος ημων καταβη μεθ ημων Chr (𝔙ʷ): *cf* 43,3.5; 44,23 etc. | —αλλ 𝔄𝔈: = 𝔐 | nisi (H) GXBT² ΦV²ΨBF*, Guibert (PL 156,300C): = 𝔄𝔈 | —μεν 71 | descendit 100; ΠP*: = 𝔊 descenderit (H) GΛΩ, 68; *cf* descendat Σ⁰BOΨB*, Guibert (PL 156,300C): καταβη n | audevimus (H) A: *cf* 𝔊 | viri H: ανδρος Fᵇ ᵐᵍ: = 𝔐 | +ημων abnovwxb₂𝔄𝔙: (Hexapla) = 𝔐

27 **S** 100 | —προς ημας afb₂𝔙ʷ Chr | +filios (H) X; Rupert (PL 170,594B): = 𝔙; *cf* γυνη] +υιους f, +μου υιους Fᶜ? | uxor mea 100: μου η γυνη 962 k mihi uxor mea H: +μου DFᵇacoxb₂c₂𝔄𝔙; sub※: = 𝔐

28 **S** 100 | dixi (H) g: ειπα Fᵇ?: = 𝔐 | —οτι Acegi*jmx𝔈 | hucusque H: μεχρι νυν bcw; αχρι νυν i*s; αχρι του νυν m; *cf* ετι αχρι (και) νυν afiᵃkoquxb₂c₂𝔄𝔅𝔈𝔍: (Hexapla) = 𝔐

29 **S** 100 | —ουν hjkl | ~ και τουτον λαβητε n𝔄 Chr | —et (H) Λᴴ: *cf* και τουτον] αυτον d | —εκ προσωπου μου Chr | —και Mbci*klmopxa₂c₂𝔄𝔅𝔈ᵖ𝔙 Chr: (Hexapla) | ~ το γηρας μου x𝔄: = 𝔐

30 **S** 100 | iero 100: πορευωμαι 84; *cf* πορευομαι dhpta₂; πορευσωμαι l intravero H: = 𝔊 intraverimus (H) G: εισπορευθωμεν Fᵇ; *cf* iverimus 𝔄𝔈 | × 100; H: = 𝔐 | meum (H) B: = 𝔐 | morietur 100: < 44,31: *cf* —η δε ψυχη...το παιδαριον μεθ ημων f | enim 100: = 𝔈 | ~anima huius (H) Σᵀᴹ: ~ ψυχης τουτου abwb₂: *cf* 𝔐

31 **S** 100 | —και εσται 𝔙ˡᵖ | cum non viderit puerum 100: = 𝔄 | —famuli tui (H)ΨB*: —οι παιδες

26 26 *cf* Gn 43,4 **100**: /nos...(=S)...descendemus; non (*unter dieser Spalte größere Rasur*)...(=S)...nobiscum/ 27 **100**: /Dixit...(=S)...mea/ 28 **100**: /et exiit...(=S)...nunc/ **27** **28**

τελευτήσει, καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου πατρὸς δὲ ἡμῶν μετ' ὀδύνης εἰς
S morietur et deducent pueri tui senectutem patris nostri servi × tui cum dolore ad
H " " " famuli " canos eius × × × × in " maerorem " merore

ᾅδου. **32** ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων Ἐὰν μὴ ἀγάγω
εγω γαρ ο ekdedegmai
S inferos puer enim tuus suscepit puerum a patre dicens si non reduxero
H " ego proprie servus " qui in meam hunc recepi fidem et spopondi " nisi "
quippe

αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας
S eum ad te et statuero eum in conspectu tuo peccator ero in patre +μου omnibus
H " × × × × × × × peccati reus " " patrem meum omni
ad te patre meo

τὰς ἡμέρας. **33** νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέτης τοῦ κυρίου· τὸ δὲ παιδίον
paις σου +μου
S diebus nunc ergo remanebo tibi servus pro puero domesticus domino puer autem
H tempore × manebo itaque servus tuus " " in ministerium domini mei et puer

ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν. **34** πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδίου
+αυτου αναβησομεν
S ascendat cum fratribus suis (E) quomodo enim ascendam ad patrem pueri
autem cum
H " " " " non " possum redire " " absente
possumus +meum
potero +nostrum

μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακά, ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου. **45,1** Καὶ οὐκ
E cum non sit nobiscum ne videam mala quae invenient patrem meum (S) et non
puer ut non invenerunt
H puero × " calamitatis quae oppressura est patrem meum testis adsistam × "

ἠδύνατο Ιωσηφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ, ἀλλ' εἶπεν Ἐξαποστείλατε
+ενωπιον
S poterat Ioseph sustinere omnibus circumstantibus ei set dixit dimitte
H se " ultra cohibere Ioseph multis coram adstantibus unde praecepit ut egrederentur
continere
~ Ioseph cohibere

σου a_2 | — δε Chr | cum dolore 100; H in maerorem? AM cum merore (H) C: < 44,29
32 **S** 100 | ego proprie (quippe 1 Hs Vercellone 158) servus H: *cf* εγω γαρ ο παις m𝔈^{p} | recepi H: εκδεδεγμαι 𝔈^{p} Chr-codd; εκδεξαμην m | — προς σε και στησω αυτον bw; *cf* — και στησω αυτον εναντιον σου Chr = 𝔐 ad te (H) *cf* Vercellone 158 | εις F^{1}Mbchiklmnpqrstuvwxb_2c_2𝔖: (Hexapla) = α′σ′ϑ′ | patre meo (H) P | meum H: +μου f𝔄𝔙, α′: = 𝔐 × (H) Brev. Goth. (PL 86,336D): = 𝔊
33 **S** 100 | remanebo 100; *cf* AM (Vers 34): **E** | servus tuus H: παις σου cxc$_2$𝔄𝔖; *cf* σου παις k, σοι παις σου i*: Hexapla = 𝔐 | +μου (F^{b})acfimn^{b}osxb_2c_2𝔄𝔙𝔈^{p}𝔖; (sub※): = 𝔐 | +αυτου fi^{a}r𝔄𝔙: = 𝔐
34 non H: *cf* AU (Erklärung) | enim 100; H: = 𝔊𝔐 autem AU | possumus (H) GC*Π^{c}A: *cf* αναβησομεν Chr potero (H) Σ^{M} | +meum (H) CΘ^{Gp}P^{2}Ω^{SM}: = 𝔄-ed𝔙𝔖: = 𝔐 +nostrum (H) G | pueri cum 100: **S** cum puer AU: **A** | ne 100; AM; H ut non AU — μη dp: *cf* AU (Erklärung) | invenient 100; *cf* AM (Var); AU: = 𝔊 invenerunt? AM imminebunt? *cf* AM (Var)
45,1 **S** 100 | continere (H) Θ; Guibert (PL 156,302A); Adamus Scotus (PL 198,272A) ~ ioseph cohibere (H) Σ^{o1}B: = 𝔊𝔐 | coram H: *cf* + ενωπιον m𝔄 | eiset 100: ei set = 𝔊; eis et: αυτω] αυτων o; αλλ] και f = 𝔐 |

29 29 *cf* Gn 42,38 **100**: /si...(=S)...inferos/
30 30 **100**: /Nunc...(=S)...animam/
31 31 **100**: /et erit...(=S)...inferos/ **AM** Jos 65 (113,14): quo amisso adserebant in maerorem deducendam parentis populi senectutem
32 32 *cf* Gn 43,9 **100**: /puer...(=S)...diebus/
33 33 **100**: /Nunc...(=S)...suis/
34 **100**: /quomodo...(=E)...meum/ **AM** Jos 66 **34** (113,16): Iudas apud Ioseph remanere cupiebat, ne videret mala quae invenerunt (invenirent *P'P''O;* imminerent *T*) patrem suum **AU** loc 1,187 (535,19): quomodo autem asc. ad p., cum puer non sit nob.? ut non...(=E)...meum. magis consuetudo loquendi exigebat dici: ut videam... (=E)...meum, hoc est: quomodo ascendam ut videam? no-

πάντας ἀπ᾽ ἐμοῦ. καὶ οὐ παρειστήκει οὐδεὶς ἔτι τῷ Ιωσηφ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς
S omnes a me et nemo stetit circa (επι) Ioseph cum se cognosci vellet a fratribus
H cuncti foras „ nullus interesset alienus × × × agnitioni (re)cognosceretur cognitioni mutuae

αὐτοῦ. **2** καὶ ἀφῆκεν φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ· ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο
S suis (E) et emisit vocem cum fletu audierunt autem × (omnes) Aegyptii et notum factum est
H × elevavitque „ „ „ quam audierunt × „ omnisque auditum ×

εἰς τὸν οἶκον Φαραω. **3** εἶπεν δὲ Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Ἐγώ εἰμι Ιωσηφ·
E in domo Pharaonis dixit (και ειπεν) autem Ioseph × (τοις) ad fratres (+ο αδελφος υμων) suos ego sum Ioseph
H × domus „ et dixit × × fratribus (+ frater vester) suis „ „ „

ἔτι ὁ πατήρ μου ζῇ; καὶ οὐκ ἐδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ· ἐταράχ-
E adhuc vivit pater meus (S) et non poterant fratres (+αυτου) eius × respondere ei turbati
H „ (~ pater meus vivit) pater meus vivit nec „ respondere (+ei) × fratres × (+ullum verbum) nimio timo-

θησαν γάρ. **4** εἶπεν δὲ Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Ἐγγίσατε πρός με. καὶ
S sunt enim (E) dixit autem Ioseph ad fratres suos accedite ad me et
H (+fratres) re perterriti ad quos × (fratribus) ille (suis) clementer „ inquit „ „ „ cum

ἤγγισαν. καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι Ιωσηφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς
E (+προς αυτον) accesserunt et dixit eis ego sum Ioseph frater vester quem tradidistis in
H (+ad illum) accessissent prope × × × „ „ ait „ (+ego sum) „ „ „ (+vos) vendidistis „

praecepit H: *cf* AM, CY-G | circa 100: επι F*o: *cf* 𝔐 — ετι bnwd$_2$𝔙𝔖 | se cognosci vellit 100 cognosceretur? AM recognosceretur? *cf* KA Γ agnosc.? *cf* KA Δ; *cf* H cognitioni (H) *cf* Vercellone 158

2 × 100; H: — παντες acnoxb$_2$c$_2$d$_2$𝔄𝔖: (Hexapla) = 𝔐 omnes AU: **A** < 𝔊 | notum factum est 100: **S** auditum est AU: **A**

3 dixit autem 100; AU: = 𝔊 et dixit H: και ειπεν 76: = 𝔐 | ad fratres 100; AU: = 𝔊𝔐 fratribus H: ×τοις αδελφοις F | +frater vester QU: + ο αδελφος υμων (A) 𝔈: < 45,4 | vivit pater meus 100: **S** ~ pater meus vivit AM; QU; H: **I** = 𝔊𝔐 | **S** 100 | +αυτου DF^{b}abcdefghijl̦mnopstv(mg)xya$_2$b$_2$c$_2$d$_2$𝔄𝔙𝔖 Chr; (sub※): = 𝔐 × H: = 𝔊 | ei 100; Σ^{M}, 68: = 𝔊𝔐 × H: — αυτω 76 | +ullum verbum 100^{2} | +fratres 100^{2}

4 ad fratres suos 100; *cf* H: **S** = 𝔊𝔐 ×fratribus suis QU: **I** | +ad illum AM: +προς αυτον FM(mg)dhlnp tva$_2$𝔙𝔈; +αυτω bw | eis 100: **S**: +eis ioseph 𝔈 × AM; H: **I** = 𝔊𝔐 | +ego sum 100^{2} | +vos AM |

vo itaque loquendi more id quod dixit 'quomodo' pro eo dixit ac si dixisset 'non'; sic enim usitatus ordo iste verborum est: non ascendam ad patrem, cum puer non sit nobiscum, ut non...(=E)...meum

45,1 45,1 **100**: /Et non...(=S)...vellit a fr. suis/ **AM** Jos 67 (113,22): et iussit omnes recedere ut cognosceretur a fratribus **CY-G** hept 1,1413-1414 (53): permotus precibus vates discedere cunctos imperat **GR-M** Ez 2,9,19 (1055D): tunc se ultra cohibere non valens pietas clausa prorupit ad medium et excussit caritatis lacrymas de vultu severitatis (*cf* H) **KA** Γ 67 (79): ubi recognoscitur Ioseph a fratribus suis Δ 149 (90): ubi Ioseph fratres (—*D*; + sui *V*) agnoscunt (agnoscit *F*)

2 2 **100**: /et emisit...(=E)...Pharaonis/ **AM** Jos 66 (113,20): flevit Ioseph 67 (114,1): et emittens vocem cum fletu/ **AU** loc 1,188 (536,2): audierunt aut. omnes Aeg., et auditum est in domo Phar. **QU** pro 1,43 (758A): emisit vocem/

3 3 **100**: /Dixit...(=E)...adhuc (*darüber tiron. Noten m. 2*)...(=E,S)...ei (+ullum verbum *m.2*); turbati sunt enim (+fratres *m.2 in tiron. Noten*)/ **AM** Jos 67 (114,1): /ego sum inquit Ioseph; adhuc pater meus vivit 67 (114,17): ego sum Ioseph...adhuc pater meus vivit **AU** loc 1,188 (536,4): dix. aut. Ios. ad fr. suos **QU** pro 1,43 (758A): /dicens: ego sum Ios. frater vester: adhuc pater meus vivit

4 **100**: /Dixit...(=E)...sum Ioseph (+ego sum *m.2*) **4**
...(=E)...Aegypto/ **AM** Jos 68 (114,22): accedite ad me 69 (114,25): et accesserunt inquit ad illum et dixit: ego sum Ios. fr. v., quem vos trad. in Aegyptum/ **QU** pro 1,43 (758A): dixit Ioseph fratribus suis/

5 **100**: /nunc ergo nollite tristes esse (temere *m.2*) **5**
...(=E)...enim (+vestram *m.2*)...(=E)...vos/ **AM** Jos 69 (114,27): /nunc ergo nolite maesti esse neque vobis durum vid., quoniam hic (huc 𝔄″*E*) me vendidistis; ad vit. enim (+vestram *NP*″) mis. me deus (dominus *P*″*D*: *cf 115,6*) ante vos 70 (115,23): nolite maesti esse 71 (116,7): ad vitam enim (+vestram 𝔄″*E*) mis. me deus ante

Αἴγυπτον. **5** νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω ὅτι ἀπέδοσθέ με
φοβεισθε
E Aegypto nunc ergo nollite tristes esse neque durum vobis videatur quod tradideritis me
Aegyptum maesti ~ vobis durum quoniam hic (huc) me
metuere
H „ × × nolite pavere nec vobis durum esse „ „ vendidistis „
Aegyptum timere neque ~ durum vobis ×

ὧδε· εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν· **6** τοῦτο γὰρ
E hic ad vitam enim misit me deus ante vos (S) hic enim
vendidistis +vestram dominus
H in his regionibus pro salute „ vestra „ „ „ „ „ in Aegyptum biennium ×
dominus × × enim

δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔσται
λιμου × εστιν
S secundus annus est famis in terra et adhuc reliqui quinque anni erunt in quibus non erit
H est quod fames esse coepit „ „ „ „ × „ „ restant × „ nec arari
×

ἀροτρίασις οὐδὲ ἄμητος· **7** ἀπέστειλεν γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῶν
υμιν
S aratio neque messis (E) misit enim me deus ante vos ⎧ (S) subreli⟨n⟩qui vobis
⎩ (A) remanere vestrum
H poterit nec meti praemisitque „ „ × × ut reservemini
potest praemisit enim dominus

κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην. **8** νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς
S reliquias super terram et enutrire vestras reliquias magnas nunc ergo (E) non vos
A „ „ „ „ „ vestrum reliquiarium magnum
H × „ „ „ escas ad vivendum habere possitis × × „ vestro

με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλ' ἢ ὁ θεός, καὶ ἐποίησέν με ὡς πατέρα Φαραω καὶ κύριον
~ απεσταλκατε με × ×
E × misistis hoc sed deus (S) et fecit me sicut patrem Pharaoni et dominum
huc me misistis me
H consilio sed dei voluntate huc missus sum qui „ „ quasi „ Pharaonis „ „
× ×

παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου. **9** σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς
×
S totius domus eius et principem totius terrae Aegypti festinantes ergo (E) ascendite ad
H universae „ „ ac „ in omni terra „ festinate × et „ „
totius et universa

aegypto 100; H aegyptum AM; GΛΣ^{om}BMΦΘ$^{A^3mg}$PΨΩ

5 tristes esse 100; maesti esse AM: = 𝔊 metuere QU; timere 100^2; QU (Var); Ω^s, Petrus Comestor (PL 198, 1132D); *cf* H: φοβεισθε Chr$^{1/2}$ Thdt$^{1/2}$ | neque 100; AM; arelsc | durum vobis 100; CAn; Ψ^{DM}, Guibert (PL 156,303A): = 𝔊(𝔐) ~ vobis durum AM; H | —esse (H) 68, Guibert (PL 156,303A): = 𝔊 | quod 100; H quoniam AM | tradideritis me hic 100: **S** = 𝔊𝔐 hic (huc) me vendidistis AM | salute H: σωτηριαν σ′ | +vestram 100^2; AM (Var); *cf* H | deus 100; AM; H: = 𝔊𝔐 dominus AM (Var); CAn (Var); B, 68, Guibert (PL 156,303A), Petrus Comestor (PL 198,1132D) | —in aegyptum (H) CAn; Θ$^{G^2}$, Raban (PL 107,643B), Petrus Comestor (PL 198,1132D): = 𝔊𝔐

6 **S** 100 | enim 100; C; *cf* est enim (H) Ψ$^{B^2DF}$: = 𝔊𝔐 | λιμου j(mg)lv(mg) est famis 100: = 𝔄𝔙𝔖; *cf* λιμος εστιν o | —et (H) ΠMΩ^S: —και $d_2$$^{a^2}$𝔙 | potest (H) G: *cf* εστιν Mfhi^{a}lmqrua$_2$

7 enim 100; AU; *cf* (H) CAn: = 𝔊 | dominus (H) CAn (Var); Guibert (PL 156,303A) | **S** 100 **A** AU: < 𝔊 | vobis 100: υμιν DF^{b}cdefgi$^{a^2}$jlmnpqrtuv(txt)$c_2$$d_2$𝔄𝔙𝔖 Chr: = 𝔐

8 ×misistis hoc 100*: **S** ×misistis me 100^2: *cf* ~ απεσταλκατε με ekovxa$_2$𝔄 = 𝔐 huc me misistis QU —huc (H) CAn; BP*, Guibert (PL 156,303B); *cf* 100^2: —ωδε 𝔈 | **S** 100 | —quasi (H) M*: —ως 𝔄𝔈 | pharaoni 100: *cf* 𝔐 | totius 100; CAn | et 100; CAn; O | universa (H) B,68: Ausgleich

9 **S** 100 **E** 100; AM **O** HI | × H: —ουν bw𝔙^w: = 𝔐 | dicite 100; AM; A, 68, Guibert (PL 156,

vos **CAn** co 13,11,3 (376,22): nolite pavere nec durum vobis videatur...(=H)...deus (dominus ΠΥ0*v*) ante vos **CAr** Ps 104,17 (746B): pro salute enim vestra mis. me deus in Aegyptum (H) **QU** pro 1,43 (758A): /nolite metuere (timere *Ms. Remig.*)/8

6 6 **100**: /hic...(=S)...^{a}ratio neque messis/

7 **100**: /misit...(=E)...subreliqui vobis reliquias 7 (subr. v. rel.] pro salute vestra *m. 2* < H 45,5)...(=S)... magnas **AU** Gn q 148 (76,11): misit...(=E,A)...magnum Ps 101 s 2,15 (1315): ego praeveni praeparare vobis escas **CAn** co 13,11,3 (376,25): praemisit enim me deus (dominus 0*c*) ut reservemini (servemini Σ)...(=H)...possitis/

τὸν πατέρα μου καὶ εἴπατε αὐτῷ Τάδε λέγει ὁ υἱός σου Ιωσηφ Ἐποίησέν με ὁ θεὸς κύριον
E patrem meum et dicite illi haec dicit filius tuus Ioseph fecit me dominus deus dominum
H " " " dicetis (dicite) ei " mandat (dicit) " " " deus (dominus) " × (fecit) ~ fecit (me) "

πάσης γῆς Αἰγύπτου· κατάβηθι οὖν πρός με καὶ μὴ μείνῃς· 10 καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ
E totius terrae Aegypti (S) descende × apud me et nolli tardare et moraberis (κατοικησον) in terram
O " ergo ad " × ne steteris " habitabis " terra
H universae " " " × " " × " moreris " habita (habitabis) " "

Γεσεμ Ἀραβίας καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά
S Gesem Arabiae (E) et eris iuxta me tu et fili tui et filii filiorum tuorum (S) oves
O Gesen " (prope)
H Gessen × erisque " " " " filii " " " " " "

σου καὶ αἱ βόες σου καὶ ὅσα σοί ἐστιν, 11 καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ (ἔτι γὰρ πέντε ἔτη
S tuae et (οι) boves (×) tui et (+παντα) quaecumque tibi sunt et pascam te ibi adhuc enim quinque annis
H " " armenta (tua) × " universa (cuncta) quae possides ibique te pascam (~ pascam te) " " " anni

λιμός), ἵνα μὴ ἐκτριβῇς, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου. 12 ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοί
S erit famis ne deficias tu et fili tui et omnia quae tua sunt ecce oculi
H residui sunt " " et (×) tu pereas " domus tua " " " possides en "

ὑμῶν βλέπουσιν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς
(~ του αδελφου μου βενιαμιν)
S vestri vident et oculi Beniamin fratris mei quia os meum quod loquitur ad
H " × " " fratris mei Beniamin vident quod " " × loquatur (loquitur) "

ὑμᾶς. 13 ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ
S vos est renuntiate ergo (×) patri meo omnem honorem meum quem habeo in Aegypto et
H " × nuntiate × " " universam (cunctam) gloriam meam × × et cuncta quae

303C): = 𝔊 | dicit 100; AM; 1 Hs Vercellone 158: = 𝔊𝔐 | dominus deus 100: **S** ×deus AM; H: **I** = 𝔊𝔐 dominus (H) A | ~ fecit me (H) P: = 𝔊𝔐 | × 100; H: —ουν d_2 𝔙^{w}: = 𝔐 ergo HI: = 𝔊 | apud 100* ad 100²; HI; H | —et HI; H: = 𝔐

10 **S** 100 **O** HI **E** 100; AM | habitabis 100²; HI; Ω^{M} habita H: κατοικησον F | arabiae 91–95. 100; HI; *cf* CY-G: = 𝔊 × H: — αραβιας i$^{a?}$ Chr; sub÷: — 𝔐 | iuxta 100; H prope AM | οι DFbdefghij kpqrtuvw$c_2$$d_2$ Chr | —σου d_2 Chr +tua (H) GCΛΧΠΣΒΤΜΦΘΡΨ^{BFMΩ}, 68: = 𝔊𝔐 | +παντα c_2: = 𝔐 cuncta (H) B

11 **S** 100 | pascam 100; *cf* CY-G; H ~ pascam te (H) Ψ^{B}: = 𝔊𝔐 | λιμος] +εσται dhnptxyd_2 | —et (H) Ψ^{M}: = 𝔊𝔐 | domus tua H: ο οικος σου hexaplar. Note: < 𝔐

12 **S** 100 | ~fratris mei beniamin H: ~του αδελφου μου βενιαμιν acgoxb$_2$c$_2$𝔙: Hexapla = 𝔐 | loquitur 100; G, Guibert (PL 156,304C)

13 **S** 100 | —ουν 𝔙 Chr | cunctam (H) P*: Ausgleich | cuncta H: +παντα x: = 𝔐 | videtis 100;

8 8 **100**: /Nunc...(=S,E)...hoc (me *m.2*)...(=E,S)... Aegypt*i (i *ausradiert*)/ **CAn** co 13,11,3 (377,2): /non vestro consilio, sed voluntate dei (+huc Π²Γν) missus... (=H)...totius domus eius et princ. in omni terra Aeg. **QU** pro 1,43 (758A): 5/non vos huc me misistis sed deus **9** 9 **100**: /festinantes...(=S,E,S)...apud (ad *m.2*) me et nolli tardare/ **AM** Jos 70 (115,33): ascendite...(=E) ...me deus dominum tot. terrae Aeg. **HI** q (62,12): descende...(=O)...steteris/ **KA** Λ 73 (99): et mandavit patri suo venire (patri ut veniret *BOI*) ad se (*cf* H)

10 10 **91.92.94.95**: LXX. (*92.94;—91.95*) in terra Gessen (gersen *92*) Arabiae (*94;* arabie/ae *91;* arabie *92.95*) **100**: /et moraberis (et habitabis *m. 2 in tiron. Noten*)... (=S,E,S)...sunt/ **AM** Jos 72 (116,12): et eris prope... (=E)...tuorum **CY-G** hept 1,1420–1421 (53): instigans migrare senem, gregibusque coactis vicinos Arabum colles venientibus offert/ **HI** q (62,12): /et habitabis in terra Gesen (β; gosen φ) Arabiae. hic Arabiae additum est, in hebraeis enim voluminibus non habetur; unde et error increbruit quod terra Gesen in Arabia sit. porro si, ut in nostris codicibus est, per extremum M scribitur Gesem, quod mihi nequaquam placet, terram significat conplutam

11 11 **100**: /et pascam...(=S)...sunt/ **CY-G** hept 1,1422–1423 (53): /ut quia continuo tellus foret arida lustro,

+παντα
S quae videtis et festinantes deducite patrem meum huc (E) et procidens
H vidistis in Aegypto × festinate et adducite eum × ad me cumque amplexatus recidisset
videtis cecidisset

~ του αδελφου αυτου βενιαμιν
E supra collum (S) Beniamin fratris sui ploravit super eum et Beniamin ploravit
H super in „ „ „ „ flevit × × illo quoque flente similiter
~ fratris sui Beniamin

κατεφιλησε +και
S super collum ipsius (E) et (de)osculatus est omnes fratres suos et ploravit super
deosculabatur singulos flevit flebat
H „ „ eius osculatusque „ Ioseph „ „ „ „ „ „
× universos per

S eos et post haec locuti sunt fratres eius ad eum (E) et vox provulgata est
(di)vulgata est vox
H singulos post quae ausi sunt loqui × × „ „ auditumque est et celebri sermone vulgatum
post haec quoque

×
E in domum Pharaonis dicentes venerunt fratres Ioseph et gavisus est Pharao (S) et +πασα
H „ domo aula regis × „ „ „ „ „ „ „ atque omnis
et ×

και ειπε τω × ×
S familia eius (E) dixit autem Pharao ad Ioseph dic fratribus tuis hoc facite
H „ „ dixitque × „ „ ut imperaret „ suis dicens × ×
× ×

CΑᴸΣᴼᴹ: = 𝔄-ed | αυτον× Chr | ad me H > προς με f
14 procidens 100: = 𝔊 cecidit AM; *cf* cecidisset (H) 68(~ cec. ampl.), re: = 𝔐 | supra 100 super AM **S** 100 | ~ fratris sui ben. (H) Σᴹ, 68: ~ του αδελφου αυτου βενιαμιν x | —fratris sui (H) B: — του αδελφου αυτου w Chr | —επ αυτω a(m)xb$_2$𝔄𝔖 Chr: Hexapla = 𝔐
15 κατεφιλησε... +και (20) Chr: = 𝔐 osculatus est 100; H deosculatus est CAE s 91 deosculabatur PEL > CAE s 90 | —ioseph (H) A: = 𝔊𝔐 | omnes 100; H: = 𝔊𝔐 singulos? PEL > CAE universos (H) X | ploravit 100; H flevit CAE s 90 (Var); 91: *cf* PEL flebat CAE s 90 | per (H) CAE; XBTMΦ$^{RAZ^2GVP^*\Psi^{fB^*}DFM}$, Guibert (PL 156,304D) | **S** 100 | post quae H: postque Quentin post haec quoque (H) ΦZ^2
16 vox provulgata est 100: **S**: *cf* 𝔐 divulgata est vox AM (Var); AU: **I** = 𝔊 vulgata est vox AM | domum 100: = 𝔊 domo AM; AU | —λεγοντες egj dicentium? AU (Erklärung): *cf* λεγοντων 32 | **S** 100 | et 100; Σᵀ | +πασα FbwC; *cf* αυτου] +πασα t —omnis (H) P*: = 𝔊𝔐
17 dixit autem 100; HI: = 𝔊 dixitque H: και ειπε egj: = 𝔐 | —ad (H) Π$^{CD^*}\Phi^Z$: τω fhi$^{a?}$r | —dicens

pasceret agnatos congestis frugibus omnes
12 12 **100**: /ecce...(=S)...est/
13 13 **100**: /renuntiate...(=S)...huc/
14 14 **100**: /Et proc. supra coll. Beniamin/✱✱ (in *ausradiert*) fratris...(=S)...ipsius/ **AM** Jos 73 (116,16): fratrem suum Beniamin amplectitur Ioseph et cecidit super collum eius
15 15 **100**: /Et osculatus...(=E,S)...eum/ **CAE** s 90,4 (356,32): deosculabatur singulos et per singulos flebat (flevit H^1; —et p. s. fl. $T\mu$), et inriguis fletibus paventium colla perfundens (< PEL) 91,6 (362,27): deosculatus est singulos et per singulos (— p. sing. *D*) flevit, et paventium colla pio oculorum rore perfundens < **PEL** Dem 5 (21B): deosculabatur singulos, et irriguis fletibus paventium colla perfundens
16 **100**: /et vox...(=E)...dicentis...(=E,S)...eius✱/ **16**
AM Jos 74 (116,22): et gavisus est Pharao, quod Ioseph agnovisset fratres suos; unde et vulgata (divulgata *NV*) est vox in domo Pharao (pharaonis *NP''*)/ **AU** loc 1,189 (536,9): et divulgata est vox in domo...(=E)...Ioseph. 'dicentes' posuit pro 'dicentium'; vox enim dicentium divulgata est: venerunt fratres Ioseph
17 **100**: /dixit...(=E)...Channaan/ **AM** Jos 74 **17**
(116,23): /et hortatus est sanctum Ioseph, ut fratres suos invitet, ut veniant cum patre, et mandat inpleri eorum sarcinas tritico/19 **CY-G** hept 1,1425-1426 (53): Iosepumque rogat carorum adsumere turbam, et gratuita iubet germanis tradere farra/21 **HI** q (62,19): dixit...(=E)...

γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν καὶ ἀπέλθατε εἰς γῆν Χανααν **18** καὶ παραλαβόντες τὸν πατέρα
E inplete (onerate) saccos (φορτια vehicula sarcinas) vestros (vestra) frumento (+σιτου tritico) et ite in terram Channaan (S) et accipientes patrem
H onerantes iumenta × × × „ „ „ Chanaan „ tollite inde „

ὑμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν ἥκετε πρός με, καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν
S vestrum (vestram ×) et substantiam vestram venite ad me et dabo vobis ex omnibus bonis quae sunt
H „ „ cognationem × (vestram) et „ „ „ „ ego „ „ × omnia bona × ×

Αἰγύπτου, καὶ φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς. **19** σὺ δὲ ἔντειλαι ταῦτα, λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας
S in Aegypto (τῆς) × Aegypto et manducabitis medullam terrae tu autem praecipe haec accipiant (αυτους) sibi vehicula
H × Aegypti ut comedatis „ „ × × „ etiam ut tollant × plaustra

ἐκ γῆς Αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν καὶ ταῖς γυναιξίν, καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα
S ex (τῆς) × Aegypto et pueris suis et uxoribus (+υμων) suis et accipientes patrem
H de terra Aegypti ad (et) subvectionem parvulorum suorum „ coniugum × ac (et) dicito tollite „

ὑμῶν παραγίνεσθε· **20** καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν,
(~ τοις οφθαλμοις (υμων) μη φεισησθε)
S vestrum venite (+huc) et non (ne) parcatis oculis pro (rerum) vasis vestris (vestrarum)
I adest⟨e⟩ oculis vestris (×) et nolite parcere × „ „
H „ et properate quantocius venientes × (nec) ne dimittatis quicquam de supellectili vestra

τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται. **21** ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραηλ·
S omnia enim bona (+της γης terrae) Aegypti (υμων) vobis erint fecerunt autem sic filii Istrahel
H quia omnes opes × „ vestrae erunt „ (feceruntque) × × „ Israhel ut eis manda-

ἔδωκεν δὲ Ιωσηφ αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραω τοῦ βασιλέως
(και εδωκεν ~ αυτοις ιωσηφ) (το εἰρημενον αυτω)
S et dedit illis Ioseph vehicula secundum quod dictum est a Pharaone rege
H tum fuerat quibus dedit „ plaustra (iuxta) „ Pharaonis (+ei) imperium ×

(H) Σ^{T} | —τουτο ποιησατε m𝔊 | inplete 100; *cf* AM onerate HI; *cf* H | saccos 100: **S**: τα φυλακ⟨ια⟩ hexaplar. Randnote vehicula HI: = 𝔊 sarcinas AM: φορτια dpt𝔄𝔖 iumenta H; *cf* HI q: τα υποζυγια α′σ′ | frumento 100; tritico AM: +σιτου $F^{a?mg}$bdfhinoprtwy$\mathfrak{V}^{w}\mathfrak{H}$ Chr × HI; H: = 𝔊𝔐

18 **S** 100 | —υμων 962 +vestram (H) $\Lambda^{HΨ^{B}}$: = 𝔊𝔐 | quae sunt in 100: των (εν) ××× H: = 𝔊

19 **S** 100 | —sibi H: *cf* αυτους abdegi*jkmptyb$_2$ Chr Cyr-ed | vehicula 100; AM: **E** | × 100: της 962 ra$_2$ terra H: = 𝔊𝔐 | et (H) O; *cf* 100 | suis 100; *cf* H: = 𝔈 | suis 100: = 𝔈; *cf* +υμων D(𝔄)𝔙 = 𝔐 | et (H) Ω^{s} | venite 91-95.100 adest 91-95 | +huc 100^{2}

20 **S** 100; 91-95 **I** 91-95 | nec (H) $\Sigma^{OM}B\Phi^{P^{2}}\Theta\Psi^{*B^{2}DF}\Omega$ | oculis vestris et nolite parcere 91-95: *cf* και τοις οφθαλμοις (+υμων c) μη φεισησθε acoxb$_2$c$_2$𝔙: Hexapla = 𝔐 | non 100 ne 91-95; H × 100^{2} | pro vasis vestris 100: *cf* 𝔐 ×vasis vestris 91-95 rerum vestrarum 91-95 | **S** 100 | terrae 100: +της γης n𝔄-ed: = 𝔐 | υμων k𝔄-codd Or-gr

21 **S** 100 | feceruntque (H) $G^{1}A\Theta^{M^{2}}$: = 𝔐 | και εδωκεν 962 abcfimowxb$_2$c$_2$𝔙: (Hexapla) = 𝔐 | ~ αυτοις ιωσηφ Dabcd(Dublette)hklnopstvwxya$_2$b$_2$𝔄𝔖: (Hexapla) = 𝔐 | vehicula 100 plaustra CY-G?; H | iuxta (H) P | το ειρημενον f | dictum est > dictum ei 100*: Fehler > dictum est ei 100^{1}: falsch korrigiert: *cf* αυτω m

onerate vehicula vestra et ite in terram Chanaan. pro vehiculis quae LXX et Theodotion τὰ πορεῖα interpretati sunt, iumenta reliqui transtulerunt

18 18 **100**: /et accipientes...(=S)...terrae/

19 19 **91.94.95**: LXX. (—*95*) adest/ **91.92.95**: T. (—*95, Raum freigelassen*) venite/ **100**: /tu...(=S)... venite (+huc *m. 2*)/ **AM** Jos 74 (117,2): 17/et in (*BT, del. P' m. 2, eras. P; —cet.*) vehicula dari

20 **91 94.95**: /oculis (occlis *95*)...(=I)...vestris **91.92.95**: /et ne parcatis oculis (occlis *95*) rerum vestrarum **100**: /et non (*auspunktiert m. 2*)...(=S)...erint/

21 **100**: /Fecerunt...(=S)...est (*über der Zeile m. 1*) ei...(=S,E)...via/ **CY-G** hept 1,1427 (53): 17/dantur plaustra viris, frumentum (-ta *G*), pocula, panis (panes

καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν, **22** καὶ πᾶσιν ἔδωκεν δισσὰς στολάς,
+αιγυπτου × × εν τη οδω
S Aegypti (E) et dedit eis epimenia in via et omnibus dedit binas stolas
cibaria
H × „ × × cibaria „ itinere singulisque proferri iussit „ „

τῷ δὲ Βενιαμιν ἔδωκεν τριακοσίους χρυσοῦς καὶ πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς, **23** καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ
E Beniamin autem dedit trecentos aureos et quinque × stolas (S) et patri suo
diversas stol*as* diversi coloris
H „ vero „ „ argenteos cum „ stolis optimis tantundem pecuniae
triginta

ἀπέστειλεν κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου
S misit tantundem et decim asinos portantes ex omnibus bonis Aegypti
praemis*it*
H et vestium mittens patri suo addens ei asinos decem qui subveherent „ „ divitiis „
et bonis

καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν. **24** ἐξαπέστειλεν δὲ
× +και τροφην × +ιωσηφ
~ εις οδον τω πατρι αυτου
S et decim mulas portantes panes in via patri suo (E) dimisit autem Ioseph
× ×
H „ totidem asinas triticum in itinere panesque portantes × × „ ergo ×
×

τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ. **25** Καὶ ἀνέβησαν
E fratres suos et abierunt et dixit eis nollite irasci in via et ascenderunt
illis +Ioseph ne irascamini
H „ „ „ proficiscentibus ait × ne irascamini „ „ qui ascendentes

ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χανααν πρὸς Ιακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν **26** καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ
E ex Aegypto et venerunt in terra(m) Channaan ad Iacob patrem suum et renuntiaverunt ei
de (ad)nuntiaverunt illi
H „ „ × „ „ terram Chanaan „ patrem suum Iacob „ nuntiaverunt „

| —του βασιλεως $Damb_2c_2$; sub÷: – 𝔐 | +αιγυπτου Fdefghijklnopqstuv𝔙𝔈 | **E** 100; HI | —εδωκεν αυτοις 71 | epimenia 100: **S** cibaria HI; H: **I** | εν τη οδω p

22 triginta (H) IS > PS-BED (91,269D; 93,352D), Martinus Leg. (PL 208,869B) | ×stolas 100 diversas stolas 91-95 stolas diversi coloris? *cf* AM

23 **S** 100 | misit 100; *cf* AM (Var) > IS; *cf* H: **E** praemisit *cf* AM | et (H) Σ^{MT*} | asinos port. 100; *cf* AM: **E** | bonis (H) Petrus Comestor (PL 198,1133A) | —decim? 91: —δεκα 76 | triticum...panesque H: *cf* +και τροφην acovxb$_2$c$_2$𝔄𝔙. sub※; σιτον και αρτους και τροφην hexaplar. Randnote: *cf* 𝔐 | —in (H) Π^{c}: —εις 30 | ~εις οδον τω πατρι (αυτου) 962 (b)fiknsv(w)

24 ioseph 100; IS?: **S**: +ιωσηφ F^{b}M(mg)(d)eghjklnoptv(mg)𝔙 × AM; H: **I** = 𝔊𝔐 | eis 100: **S** = 𝔊𝔐 illis ioseph AM | nolite irasci 100; AM ne irascamini TE; H

25 ex 100; RUF; H de AM

26 renuntiaverunt 100; *cf* AM Jac: **S** adnuntiaverunt RUF nuntiaverunt AM Jos; H: **I** | ei 100; RUF;

A)/ **HI** q (62,23): et dedit eis cibaria in via. verbum seda, quod hic omnes ore consono ἐπισιτισμόν, id est cibaria vel sitarcia interpretati sunt, in psalterio quoque habetur

22 22 **91.92.94.95**: LXX. (—*95*) diversas stolas LXX. (—*95*) aureos **100**: /et omnibus...(=E)...stolas/ **AM** Jos 74 (117,7): quibus dantur binae stolae 75 (117,9): cui trecenti aurei et quinque stolae diversi coloris conferuntur **CY-G** hept 1,1428-1432 (53): /magnaque gestantes desudant pondera muli. dantur quinque togae Beniamino et quinque parenti, tercentum et nummi signata incude notati. ast alii iuvenes mercedis laude secunda accipiunt geminos nivosae vestis amictus **IS** Gn 30,28 (275C); q (52): dati sunt ei (beniamin *q*) triginta argentei cum quinque stolis optimis (<AM Jos 75; *cf* H) Gn 30,29 (275C): sed tamen habent et fratres...binas stolas > q (52): accipiunt et alii fratres eius binas stolas (<AM Jos 74)

23 **91.92.94**: LXX. (+et *91*) mulas **100**: /et patri **23** ...(=S)...suo/ **AM** Jos 77 (118,9): et praemittuntur (mittuntur *NV*) et patri munera...portant haec munera illi asini > **IS** Gn 30,30 (275C): q (52): mittuntur et patri munera (+a ioseph *q*) Gn 30,30 (275D): portant haec munera asini (<AM)

24 **100**: /Dimisit...(=E)...via/ **AM** Jos 78 (118,14): **24** dim. aut. fratres...(=E)...illis Ioseph: nolite irasci in via (~ in v. ir. *V*) 78 (119,2): nolite ir. in via **IS** Gn 30,31 (276A): dimisit Ioseph fratres suos/26 (<AM; *cf* H) **TE** or 11 (188,2): nam et Ioseph (iosef *A*) dimittens fratres suos ad perducendum patrem, et ne inquit irascamini in via

25 **100**: /et...(=E)...terra Channaan ad Iac. p. s./ **25** **AM** Jos 79 (119,13): et asc. inquit de Aeg. et ven. in terram Chanaan (chanaam *BVP''*, *corr. m. 1 P*) ad Iac. p. s./ **RUF** Gn *15 tit (127,2)*: et ascenderunt...(=E)...terram Chanaan (chanaam *D*) ad Iac. p. s./ *15,1 (128,6)*: tunc

λέγοντες ὅτι Ὁ υἱός σου Ιωσηφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς Αἰγύπτου.
× ~ ιωσηφ ο υιος σου ×
E dicentes × filius tuus Ioseph vivit et ipse est princeps totius terrae Aegypti
quia quod ~ Ioseph filius tuus principatum agit dominus est ×
H " × × Ioseph filius tuus × × × dominatur in omni terra × terrae " quo audito +Iacob

καὶ ἐξέστη ἡ διάνοια Ιακωβ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς. 27 ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα
τη × επιστευεν ελαλησεν × ρηματα
E et expavit sensus eius non enim credidit eis (S) locuti sunt autem ei omnia verba
expavit autem mente × credebat
H quasi de gravi somno evigilans tamen non credebat " illi ille contra referebant referebat × omnem ordinem

ὑπὸ Ιωσηφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. ἰδὼν δὲ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ιωσηφ ὥστε
× α και ιδων ×
S × quae Ioseph dixit eis et ut vidit Iacob omnia vehicula quae misit Ioseph ut
H rei × × × cumque vidisset × × plaustra et universa " miserat × ×

ἀναλαβεῖν αὐτόν, ἀνεζωπύρησεν τὸ πνεῦμα Ιακωβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 28 εἶπεν δὲ Ισραηλ
× × × × × × × και ειπεν ιακωβ
αναγαγειν ×
S adducerent eum (E) revixit spiritus Iacob patris eorum dixit autem Istrahel
+et resuscitat(us est) reaccendit resumpsit +in se spiritus × × ipsorum et dixit dicens Iacob ×
H × × " " eius × × et ait ×

H illi AM | × 100; H: — οτι nq𝔄𝔈 quia AM Jos; RUF quod? *cf* AM Jac | filius tuus ioseph 100; RUF 2/6+1/6 (Var): **S** = 𝔊 ~ioseph filius tuus AM; RUF4/6; ΠCΩS, Responsorium (PL 78,755D): ~ ιωσηφ ο υιος σου o𝔙𝔈 ××ioseph H: *cf* — ο υιος σου Phil: = 𝔐 | est princeps 100; AM; *cf* RUF1/5 principatum agit RUF3/5; *cf* princ. tenere? RUF1/5, princ. gerere RUF (Erklärung) dominus est *cf* RUF1/5; IS > PS-BED (93,353A), est dominus PS-BED (91,270D); PS-BED (91,272C); dominus PS-BED (91,272B) | ×omni terre ΣTM, 68: = 𝔊 | —terrae? RUF1/5 (und freie Wiederholungen): — γης mqru Phil-codd; της iw*a2 Chr-ed | +iacob (H) ΣOMBTMΦP2ΨΩ, 68: *cf* 𝔊 | et expavit 100; *cf* AM: = 𝔊(𝔐) expavit autem IS | sensus 100: **S** = 𝔊 mente AM: τη διανοια 962 DFᵇabcdegjklmnpqtuwxa2b2c2𝔄𝔙𝔇 Phil Chr | eius 100: = 𝔈 = 𝔐 × AM: — ιακωβ amxc2𝔇 Phil: (Hexapla) | evigilans H: *cf* εξενηψεν α′ | credidit 100: **S** = 𝔊 credebat AM; H: **I**: επιστευεν Mcklmv𝔄𝔙

27 **S** 100 | ille c. referebat (H) ΦZ*: *cf* ελαλησεν Abp* | —αυτω afn | ρηματα× 962 dpty; *cf* Dublette (i*)qua2: = 𝔐 | α D | και ιδων 71: = (𝔐) | — ωστε αναλαβειν αυτον 𝔈 | αναγαγειν ο | +et RUF: = 𝔈ᶠ = 𝔐 | revixit 100; H: *cf* ανεζησεν Fᵇ(mg) resuscitatus est RUF1/7 reaccendit (spiritum) RUF4/7 + 1/7 (Dublette) resuscitat RUF1/7 (Dublette) resumpsit (spiritum) AM | +in se? RUF1/7 | iacob patris eorum 100; RUF (Var) iacob patris ipsorum RUF1/2 iacob×× RUF1/2?; *cf* H: —του πατρος αυτων 71 ××× AM: — ιακωβ του πατρος αυτων f

28 dixit autem 100: **S** = 𝔊 et dixit RUF; et ait H: και ειπεν fya2: = 𝔐 dicens? AM | istrahel 100; RUF: = 𝔊𝔐 iacob 100²: ιακωβ hta2𝔈 × AM; H: — ισραηλ f Chr | ~est mihi AM (Var): = 𝔄𝔈𝔇 | —ad-

dicitur quia adscenderunt...(=E)...terram Chanaan (chanaam *A*) ad Iac. p. s.

26 26 **100**: /et renuntiaverunt...(=E)...eis/ **A-SS** Bar 3 (379,14): ille vero quasi ex gravi somno evigilans dixit (*cf* H) **AM** Jac 2,36 (53,12): et renuntiantibus illis quod Ioseph filius suus viveret Jos 79 (119,14): /et nuntiaverunt illi dic. quia Ioseph fil. t. (— *B*)...(=E)... Aegypti 80 (120,6): expavit mente, non enim credebat eis **IS** Gn 30,31 (276A): 24/qui nuntiaverunt patri dicentes: Ioseph vivit et ipse dominus est in omni terra Aegypti; expavit autem Iacob (< AM Jos; *cf* H) **RUF** Gn *15 tit (127,3):* /et adnuntiaverunt ei dic. quia ...(=E)...principatum agit tot. t. Aeg. *15,1 (128,8):* dicunt ad patrem quia Ios. fil. t. (~ fil. t. ios. *AF*) viv. (~fil. t. viv. ios. *D*) et ipse principatum agit tot. t. Aeg. *15,2 (128,16):* quia Ios. fil. t. vivit *15,2 (128,19):* quia fil. t. Ios. vivit (~ viv. ios. *D*) *15,2 (129,2):* quia Ios. fil. t. vivit *15,3 (130,3):* audivit quia Ios. fil. suus (tuus *Eg, Ald. Del.;* eius *r*) vivit *15,3 (130,4):* quod adnuntiatum est ei quia ipse sit qui principatum teneat totius (+terrae *E*) Aeg. *15,3 (130,11):* quia principatum agit tot. terrae Aeg. *15,3 (130,13):* Ioseph ... totius Aegypti princeps et dominus fuit

27 **100**: /Locuti...(=S)...dixit eis, et ut vidit Iacob **27** omnia verba quae Ioseph dixit eis, et ut vidit Iacob (*auspunktiert m. 2*) omnia vehicula...(=S,E)...eorum/ **AM** Jos 80 (120,8): resumpsit spiritum/ **CY-G** hept 1,1433-1434 (53): data munera sumens respirat **IS** Gn 30,31 (276A): reviviscit spiritus eius (*cf* H) **RUF** Gn *15,2 (129,4):* et resuscitatus est spiritus Iacob patris ipsorum (eorum *E, Ald. Del.*)| *15,2 (129,5):* quod in latino dicitur 'resuscitatus est spiritus', in graeco ανεζωπύρησεν scriptum est; quod non tam resuscitare quam reaccendere, ut ita dicam, significat et reignire. quod dici solet cum forte in aliqua materia ignis eo usque deficit, ut exstingui videatur; et si forte fomentis adhibitis reparetur, reaccensus dicitur. aut si lucernae lumen eo usque perveniat ut putetur exstingui, si forte infuso oleo resuscitetur, licet minus polito sermone, reaccensa lucerna dicitur *15,2 (129, 18):* reaccendit in se spiritum suum *15,3 (129,25):* et reaccendit spiritum suum Iacob/ *15,3 (129,27):* reaccendit spiritum suum *15,3 (131,1):* resuscitat et

Μέγα μοί ἐστιν, εἰ ἔτι Ιωσηφ ὁ υἱός μου ζῇ· πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀπο-
× ~ ο υιος μου Ιωσηφ +δε
E magnum mihi est si adhuc filius meus Ioseph vivit ibo itaque et videbo eum priusquam
~ est mihi × ~ Ioseph filius meus × illum antequam
~ vivit Ioseph
H sufficit mihi „ „ Ioseph filius meus „ vadam × „ „ illum antequam
~ filius meus Ioseph eum priusquam
~ filius meus vivit Ioseph

θανεῖν με. **46,1** Ἀπάρας δὲ Ισραηλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ
ιακωβ ×
E moriar proficiscens autem Istrahel (S) ipse cum omnibus suis (E) venit ad puteum
et elevans se Iacob
H „ profectusque Israhel × „ „ quae habebat „ „ „

τοῦ ὅρκου καὶ ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ισαακ. **2** εἶπεν δὲ ὁ θεὸς Ισραηλ
+εκει θυσιας +προς
E iuramenti et immolavit victimas deo patris sui Isac dixit autem deus ad Istrahel
obtulit hostiam dominus
H „ „ mactatis ibi victimis „ „ „ Isaac audivit × eum per visionem
deum visum

ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς εἶπας Ιακωβ, Ιακωβ. ὁ δὲ εἶπεν Τί ἐστιν; **3** λέγων Ἐγώ
× ιδου εγω και ειπεν +αυτω
E nocte in visu dicens Iacob Iacob et respondit Iacob quid est et dixit ego
~ in visu nocte × qui dixit × dominus (ait)
in visione noctis at ille dicens
H nocte vocantem se et dicentem sibi „ „ cui „ × ecce adsum ait illi deus „
noctis × qui

huc? RUF$^{2}/_{6}$: — ετι c | filius meus ioseph 100; AM; RUF$^{4}/_{6}$; CΛΧΣBATMΦ$^{RA^{2}ZGVP}$ΘPΨΩ^{JM}, Guibert (PL 156,307B), Rupert (PL 167,541A), Petrus Comestor (PL 198,1133A): ~ ο υιος μου ιωσηφ 962 Abfhimnrwxy𝔄𝔙^{lp} ~ioseph filius meus RUF$^{2}/_{6}$ + $^{1}/_{6}$ (Var); H: = 𝔊𝔐 ~filius meus vivit ioseph AM (Var); Φ^{A*} | itaque 100: **S**: + δε mp × AM; RUF; H: **I** = 𝔊𝔐 | eum 100; AM (Var); RUF; Σ^{o}, Brev. Goth. (PL 86,340A), Respons. (PL 78,756A), Guibert (PL 156,307B), Petrus Comestor (PL 198,1133A) illum AM; H | priusquam 100; AM; Petrus Comestor (PL 198, 1133A) antequam RUF; H

46,1 proficiscens autem 100: **S** = 𝔊 et elevans se AM | iacob 100^{2}: ιακωβ F*h | **S** 100 | — αυτος begjmnwyb$_{2}$𝔈 Phil-codd: = 𝔐 | immolavit 100; AM obtulit *cf* RUF | +εκει A | victimas 100; *cf* H: **S**: θυσιας F^{b}: = 𝔐 hostiam AM; RUF: **I** = 𝔊

2 dominus AM (Var); KA? deum (H) Ψ^{B*}, Claudius Taurin. (PL 50,1030D), Petrus Comestor (PL 198,1133B) ad 100; AM; RUF; HI: +προς DMakosvxb$_{2}$c$_{2}$𝔄𝔙; *cf* +τω F^{b}bdgjmnptwyd$_{2}$𝔈^{c} Chr | nocte in visu 100: **S** ~(in visu) (nocte) AM; RUF; HI; H: **I** = 𝔊𝔐 | nocte 100; AM; RUF; H noctis AM (Var); HI; AP^{2}Ψ^{B*DFM} | visu 100; AM; RUF; *cf* visum (H) X visione HI; *cf* H | — dicens…et dixit? HI: *cf* — ειπας…εστιν 962 | — iacob RUF (Var)?; Brev. Goth. (PL 86,340B): — ιακωβ c$_{2}$ | et respondit iacob 100: **S** at ille respondit× AU qui dixit× AM qui respondit (H) ΠΓ*, 68, Brev Goth. (PL 86,340B), Claudius Taurin. (PL 50,1030D), Wolbero (PL 195,1048B) | ecce adsum H: ιδου εγω F^{b} ^{ms}a$_{2}$: = 𝔐

3 et dixit 100: **S**: και ειπεν DF^{b}dnptyd$_{2}$𝔈: = 𝔐 et dominus (ait) AM (Var) dicens AM; AU (Vers 2); QU?: **I** = 𝔊 ××? AM (Var): — λεγων a$_{2}$ illi H: +αυτω Dfqd$_{2}$𝔙^{w}𝔈 | fortissimus H: ισχυρος hexapl. Randnote |

reaccendit spiritum suum *15,4 (131,4):* reaccendit spiritum suum

28 28 **100**: /Dix. aut. Istrahel (iacob *m. 2 in tiron. Noten*) …(=E)…moriar/ **AM** Jos 80 (120,8): /dicens: magnum mihi est (~ est m. *P'*) si adh. fil. m. Ioseph vivit (*N;* vivit ioseph [vivit] *expunct. B;* vivit ioseph [vivet] *eras. P;* vivit ioseph *cet.*); ibo et videbo illum (eum *ND*) priusquam moriar **RUF** Gn *15,2 (129,4):* /et dixit…(=E)…Ios. fil. m. vivit *15,3 (129,26):* /et dixit…(=E)…vivit *15,3 (129,29):* magn. mihi est, si fil. m. Ios. vivit *15,3 (130,15):* magn. mihi est, si Ios. fil. m. vivit; ibo et videbo eum antequam moriar *15,4 (131,5):* magnum… (=E)…vivit *15,4 (131,22):* magn. mihi est, si adh. fil. m. Ios. (~ ios. f. m. *E*) vivit

46,1 46,1 **100**: /Prof. aut. Istrahel (iacob *m. 2 in tiron. Noten*)…(=S,E)…Isac/ **AM** Jos 81 (120,15): et elevans se Istrahel (*B;* israhel *V;* isrl *cet.*) ven. ad put. iur. et (— *N*) imm. hostiam deo p. s. Isaac **EUCH** int 8 (50,24): ad put. iur. **RUF** Gn *15,4 (131,23):* cum venit ad put. iur. et offert hostiam deo p. s. Isaac, non Iacob dicitur sed Istrahel

2 **100**: /dixit…(=E)…est/ **AM** Jos 82 (120,19): **2** dix. aut. deus (dominus *V*) ad Istrahel (*B;* israhel *P;* isrl *cet.*) in visu nocte (noctis *corr. P, P'D*) dicens: Iac. Iac.; qui dixit: quid est/ **AU** loc 1,190 (536,13): at ille respondit: quid est? dicens. ordo est: at ille respondit dicens: quid est **HI** Pel 3,8 (577C): dix. aut. deus ad Israel in visione noctis/ **KA** Δ a 150 (90): eunti Iacob in Aegyptum dominus visus est Δ b 151 (90): eunti Iacob in Egipto dominus ei locutus est Λ 74 (100): visus est dominus (+a *BOI*) Iacob et dixit illi (ei Λ^{H}*BEOI*)/ **RUF** Gn *15,4 (131,25):* cur in visu nocte loquens ad eum deus non dicit Istrahel Istrahel (—*AF*r, Ald. Del.*), sed Iacob Iacob (—*r, Ald. Del.*)

3 **100**: /et dixit…(=E)…Aegypto…(=E)…ibi/ **3** **AM** Jos 82 (120,21): /dicens (*BPVT;* et dominus ait *corr.* 𝔄', 𝔄''*E;* et dominus *O; eras. P; om. P'' add.* inquit *post* sum): ego sum d. p. tuor. (vestrorum *BPD*); noli timere,

εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου· μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα
του πατρος
E sum deus patrum tuorum ne timeas descendere in Aegyptum in magna enim gente
non descende Aegypto ~ gentem enim magnam
noli timere
H „ fortissimus „ patris tui noli timere et descende „ „ quia in gentem magnam
× descendere

ποιήσω σε ἐκεῖ, 4 καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς
× × × ×
E faciam te ibi × ego descendam tecum in Aegyptum et ego perducam te in
~ te faciam illic et × descendo Aegypto × +inde (d)educam × +inde
constituam × revocabo
ascendere te faciam ×
~ te revocabo
H „ „ „ × „ „ „ illuc „ „ inde adducam „ re-
~ adducam te inde

τέλος, καὶ Ιωσηφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου.
επιβαλλει +αυτου
E consummationem et Ioseph filius tuus (im)mittet manum super oculos tuos
fine(m) ~ filius × × (im)mittit manus +suas
perpetuum × ponet Ioseph (in)ponet digitos suos
H vertentem Ioseph quoque × × ponet „ suam „ „ „
manus suas
×

5 ἀνέστη δὲ Ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου, καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸν πατέρα
+αυτον +ιακωβ ιακωβ × ×
αυτου
S surrexit autem Iacob a puteo iuramenti et accipientes fili Iacob Istrahel patrem
×
H „ × „ „ „ „ tuleruntque eum filii × × ×
autem et tulerunt × sui
itaque

patris H: του πατρος f$\mathfrak{E}^{f}$: = 𝔐 | ne timeas 100; QU; Wolbero (PL 195,1048C): **S** non timeas RUF Nm noli timere AM; RUF Gn; HI; H: **I** | —et (H) C^{2}XΣBAM^{2}Θ$P^{2}\Psi^{rF}\Omega$, 68: = 𝔊𝔐 | descendere 100; RUF; HI; QU; $C^{2}\Sigma^{OM}$, Claudius Taurin. (PL 50,1030D): = 𝔊𝔐 descende AM; KA; H | aegypto 100; KA (Var) | magna enim gente 100: **S** ~gentem enim magnam AM; RUF; HI; QU; *cf* H: **I** = 𝔊𝔐 | faciam te 100; AM (Var); RUF; HI; H: = 𝔊𝔐 ~ te faciam AM constituam te QU | ibi 100; AM; RUF½; HI; H illic QU ×? RUF½
4 × 100; AM; H: **S**: —και $nd_{2}\mathfrak{A}$ Chr½: = 𝔐 et RUF; HI; AU: **I** = 𝔊 | ego 100; AM Jos; RUF Gn 16; HI; AU; H: = 𝔊𝔐 × AM Jac; RUF Gn 15, Nm: —εγω Chr½ | descendo AM Jos (Var) | aegypto 100; RUF Nm | ego 100; AM; RUF1/6; AU; H: = 𝔊𝔐 × RUF5/6; HI: —εγω 1 Phil | +inde RUF1/6; H | perducam 100: **S** deducam AM; AU: **I** educam HI revocabo RUF ascendere te faciam AU: **A**<𝔊 ~te revocabo RUF2/6 ero tecum? RUF Gn 16, *cf* Nm (Vers 3): = 𝔈 | —te RUF1/6 (Var): —σε x | +inde RUF5/6; HI; *cf* ~adducam te inde (H) AΦ^{Z}O | in consummationem 100: **S** in fine(m) RUF; AU: **I** in perpetuum AM ×× HI | ioseph filius tuus 100: **S** ~filius tuus ioseph QU ioseph×× AM; RUF; HI; H: **I** = 𝔊𝔐 | ~ponet ioseph HI | immittet AM1/3; mittet AM1/3: **S** = (𝔊) > mittit 100; immittit AM1/3 (Var): επιβαλλει f ponet RUF; HI; QU; *cf* PS-PHo; H: **I** inponet AM1/3>imponit AM1/3 (Var)>IS, PS-BED (91,271C) Plural AM1/3 (Var); PS-PHo | manum 100; AM2/3>IS; H: **S** = 𝔐 manus AM1/3+1/3(Var); RUF; HI; PS-PHo; Ω^{S}, 68: **I** = 𝔊, Samar.(Var) digitos QU | × 100; AM>PS-BED (91,271C); Guibert (PL 156,308A), Rupert (PL 167, 541C): **S** = 𝔊 suas (suam, suos) RUF; HI; QU; IS; H: **I**: +αυτου Mabcdhklmnopqtuxb$_{2}$c$_{2}$𝔄𝔅𝔊 Chr½; (sub ※): = 𝔐
5 **S** 100 | autem 100; else: = 𝔊 itaque (H) $G^{c}M^{2}$, 68 | et tulerunt (H) Ω^{S}: = 𝔊𝔐 | fili iacob istrahel p. s. 100*: +ιακωβ 962 iklnswd$_{2}\mathfrak{E}^{f}$; *cf* ισραηλ] +ιακωβ $F^{b\,mg}$acdtxb$_{2}$c$_{2}$𝔄𝔅^{lp}𝔊, Hexapla = 𝔐 fili iacob×p. s. 100²: (οι) υιοι ιακωβ τ. π. (ε)αυτων befghjm$\mathfrak{B}^{w}$ eum filii×sui×× (H) $AM^{2}P^{2}\Psi^{B^{2}DFM}$: αυτον οι υιοι αυτου××× p —eum (H) P*

descende in Aegyptum, in gentem enim magnam te faciam (~fac. te 𝔄″) ibi/ **HI** Pel 3,8 (577C): /ego sum deus p. tuor., noli timere descendere ... (=E) ... gentem enim m. f. te ibi/ **KA** Λ 74 (100): /descende in Aegyptum (egypto *OI*) **QU** pro 1,44 (758B): apparuit enim illi deus dicens: ne...(=E)...in gentem enim magnam constituam te illic/ **RUF** Gn *15,5 (132,27):* noli timere descendere in Aegyptum *15,5 (133,2):* in gentem enim magnam fac. te ibi/ *15,5 (133,14):* in gentem magnam fac. te/ Nm *24,3 (232,7):* non timeas descendere in Aegyptum, quoniam tecum ero
4 4 **100**: /ego descendam tec. in Aegypto...(=E)... mittit manum sup. oc. tuos/ **AM** Jac 2,38 (55,8): descendam...(=E)...deducam te in perpetuum Jos 82 (121,1): /ego descendam (descendo *V*)...(=E)...deducam te in perpetuum 83 (121,13): Ioseph mittet (immittit *V*) manum (manus *N*) sup. oc. tuos 83 (121,21): quod verus Ioseph immittet manus super oculos eius 84 (122,13): et inponet (inponent *B*;* imponit *N'V*) manum super oculos eius **AU** loc 1,191 (536,15): et ego descendam tec. in Aegyptum et ego ascendere te faciam in finem. sic habent graeci quod latini habent: et ego deducam te in finem **HI** Pel 3,8 (577C): /et ego descendam tec. in Aegyptum et educam te inde, et ponet Ioseph manus suas sup. oc. tuos **IS** Gn 30,33 (276B): et imponit manum suam super oculos eius (<AM Jos 84) **PS-PHo** *24,5 (179):* et posuerunt filii eius manus suas super oculos illius **QU** pro 1,44 (758B): /et filius tuus Ioseph ponet

αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ιωσηφ ἆραι αὐτόν,
× φαραω
S suum et substantiam et uxores suas in vehiculis quae misit Ioseph ut tollerent eum
H × cum parvulis „ uxoribus suis „ plaustris „ miserat Pharao ad portandum senem
misit

6 καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ Χανααν,
εκτησατο
S et tollentes substantiam suam et omnem possessionem quam adquisierant in terra Channaan
H × × × × „ omnia × quae possederat „ „ Chanaan
duxerunt secum greges suos possederant

εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, Ιακωβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, **7** υἱοὶ
+και εισηλθεν × × × × +αυτου
ηλθον
S profecti sunt et introiit in Aegyptum × et omne[m] semen ipsius cum eo fili ×
I intrarunt „ „ Iacob „ omne „ eius × × (A) filii ×
intravit omnes cum ipso
H × × venitque „ „ × cum omni semine suo × × „ eius
×

καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ
× × +και +αυτου θυγατερων +μετ αυτου
S et filii filiorum cum eo ipsius filiae et filiae filiarum ipsius × × et
A „ „ „ × × eius „ „ „ „ eius cum eo
H „ nepotes × × × „ × × × × × × „
+et +eius

πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον. **8** Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν
× × × ×
S omne semen suum × × × haec sunt autem nomina filiorum Istrahel qui
A „ × „ „ „ Israel „
H cuncta simul progenies × × × × „ sunt „ „ „ Israhel „
×

εἰσελθόντων εἰς Αἴγυπτον. Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· πρωτότοκος Ιακωβ
+αμα ιακωβ τω πατρι αυτων
S introierunt in Aegyptum × × × × Iacob et filii ipsius primogenitus Iacob
A intraverunt „ „ simul cum Iacob patre suo primitivus
Aegypto
H ingressi sunt „ „ × × × × × ipsi cum liberis suis „ ×
ipse

| misit 100; Φ^{V} | pharao H: φαραω $acb_2c_2\mathfrak{V}$(txt): Hexapla = $\mathfrak{M}$

6 **S** 100 **I** *cf* RUF; AU | duxerunt secum greges suos (H) P^{2}: *cf* Dublette και τα κτηνη αυτων και κατεβησαν εις αιγυπτον και αναλαβοντες... egj: *cf* $\mathfrak{M}$ | omnia×quae H: = $\mathfrak{V}$ | adquisierant 100; possederant (H) $O\Theta^{G^{2}}P$: = $\mathfrak{GM}$ possederat H: εκτησατο dw | profecti sunt et introiit 100: Dublette < ηλθον fps Chr + εισηλθεν 962 $Ae^{a?}gi^{*}jmvwya_2b_2\mathfrak{E}$ Or-gr = intravit AU (Var); *cf* RUF, KA intra(ve)runt AU; *cf* RUF (Var): = $\mathfrak{GM}$ venit H: ηλθεν +και 962 A(M) abcnp(r)vw$(ya_2)d_2\mathfrak{E}$: = ($\mathfrak{M}$) | — ιακωβ Chr | omnes×? AU (Var) — omni (H) Claudius Taurin. (PL 50,1031B): — παν nd_2 | ×× AU; H: — μετ αυτου fc_2: siehe 46,7 cum ipso RUF

7 **S** 100 **A** AU | +αυτου $Dcfmosxb_2c_2\mathfrak{A}\mathfrak{V}^{lp}\mathfrak{H}$; (sub ※): = $\mathfrak{M}$ | cum eo 100: = ($\mathfrak{GM}$) ×× AU; H: — μετ αυτου $Mabdmntvwd_2\mathfrak{V}^{w}\mathfrak{E}$ | +et (H) $\Lambda^{L}\Sigma$: +και $aco\mathfrak{E}^{cf}$ | +eius (H) Ψ^{B}: +αυτου $Dackoxb_2c_2\mathfrak{A}\mathfrak{V}^{lp}\mathfrak{H}$; sub ※: = $\mathfrak{M}$ | θυγατερων alle außer $Ac_2\mathfrak{H}$(txt) | +μετ αυτου $Ahya_2b_2\mathfrak{V}^{w}\mathfrak{E}^{cf}$ | — ηγαγεν εις αιγυπτον 107 (hat es am Ende von Vers 6)

8 **S** 100 **A** AU | —autem (H) Σ^{T}: — δε $bnwc_2\mathfrak{V}$ | aegypto AU (Var) | simul cum iacob patre suo AU; *cf* PS-PHo: + αμα ιακωβ τω πατρι αυτων M(mg)bdfhilnoptvwy$^{a}c_2\mathfrak{V}$: < Ex 1,1 | ipsi H; *cf* unusquisque PS-PHo ipse (H) $C^{*}\Lambda BTM^{*}\Phi\Theta P\Psi\Omega$: *cf* $\mathfrak{GM}$ | primogenitus 100; H primitivus AN

digitos suos sup. oc. tuos/27 **RUF** Gn *15,5 (133,3):* /et descendam tec. in Aegyptum et ego te revocabo (~rev. te *D*) inde in finem (fine $A^{1}Bn$) *15,5 (133,15):* /et descendam tec. in Aegyptum et inde te (—*ABF*) revocabo in finem (fine $A^{1}B$, *Ald. Del.*) *15,5 (133,25):* manus suas super oculos *15,5 (134,9.15); 15,6 (134, 22):* revocabo te inde in finem (fine *AB*) *15,6 (134, 26):* revocabo te inde in finem (fine *B*) *15,7 (135,7):* et Ioseph ponet manus suas sup. oc. tuos *16,7 (144, 19):* sicut etiam ipse dicit quia ego descendam tec. in Aegyptum et ero tecum **Nm** *27,6 (264,14):* tecum descendam in Aegypto (-tum *cd, Del.*)

5 **100**: /Surrexit...(=S)...Istrahel (*auspunktiert m. 2*) ...(=S)...eum/

6 **100**: /et tollentes...(=S)...eo/ **AU** Gn q 149 (77,1): intrarunt (intraverunt *V;* intravit *b*) in Aeg. Iac. et omne semen (omnes *C*) eius/ **KA** Γ 68 (79): ubi Iacob intrat in Egyptum **RUF** Gn *15,4 (131,28):* cum intrat (intrant *A*) in Aegyptum, non Istrahel sed Iacob dicitur et filii eius cum ipso (*cf* Vers 7)

Ρουβην. **9** υἱοὶ δὲ Ρουβην· Ενωχ καὶ Φαλλους, Ασρων καὶ Χαρμι. **10** υἱοὶ δὲ Συμεων· Ιεμουηλ

S Ruben fili autem Ruben Enoch et Fallus et Asron et Charmi fili autem Symeon Iamuel

H " filii × " " " Phallu " Esrom " " filii × " Iemuhel

καὶ Ιαμιν καὶ Αωδ καὶ Ιαχιν καὶ Σααρ καὶ Σαουλ υἱὸς τῆς Χανανίτιδος. **11** υἱοὶ δὲ Λευι· Γηρσων,

S et Iamin et Iao et Iachim et Asaar et Saul filius Chananitis (E) fili autem Levvi Getson

H " " " Ahod " Iachin " Saher " Salamihel " " Chananitidis filii vero × autem Levi Gerson

Κααθ καὶ Μεραρι. **12** υἱοὶ δὲ Ιουδα· Ηρ καὶ Αυναν καὶ Σηλωμ καὶ Φαρες καὶ Ζαρα· ἀπέθανεν

E +και et Caath et Merari (S) fili autem Iudae Her et Aunan et Selon et Fares et Zara mortuus est

H × et " " " filii × Iuda " " Onan " Sela " Phares " " excessit mortui sunt mortui sunt

δὲ Ηρ καὶ Αυναν ἐν γῇ Χανααν· ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Φαρες Ασρων καὶ Ιεμουηλ. **13** υἱοὶ δὲ

S autem Her et Aunan in terra Chanaan nati sunt autem filii Fares Asrom et Iemuel filii autem

H × " " " Onan " " " natique fueruntque sunt " Phares Esrom " Amul " ×

9 —filii ruben (H) $\Sigma^{MΨ^{DM}}$: —υιοι δε ρουβην f | autem 100: = 𝔊 × PS-PHo; H: —δε d | et (asron) 100; H: = 𝔗 = 𝔐 × PS-PHo: = 𝔊𝔐(Var), Samar.

10 × H: —δε f | —et (H) O: *cf* —και p | —et (H) $BΦΨ^{MΩ^{M}}$: *cf* —και dp | —et asaar? PS-PHo | Salami(h)el AN

11 autem 100; *cf* RUF; X vero PS-PHo × H: —δε dma_2 | et 100; RUF; $CΘ^{G^2}$: +και 962 Dabcfik mswx𝔄𝔖: = 𝔐 (Var) × PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | ac PS-PHo (Var)

12 f. autem 100: = 𝔊 at filii? PS-PHo f.× H: —δε $da_2𝔙^{w}$ | —er et? PS-PHo (Var) | —et PS-PHo: —και dp𝔙 | —et PS-PHo: —και dnp$𝔙^{w}$ | mortuus est 101; excessit AN: = 𝔊𝔐 mortui sunt 100; H: απεθανον g*n𝔄𝔈 | —autem? AN | fueruntque (H) $Θ^{G^2}$: < 𝔐

7 7 **100**: /fili...(=S)...suum/ **AU** Gn q 149 (77 2): /filii...(=A)...eo. quaerendum quomodo dicat filias et filias filiarum eius cum eo', cum filiam unam legatur habuisse

8 8 *cf* Ex 1,1 **100**: /Haec...(=S)...et filii (et filii *m. 1 korr. aus* et)...(=S)...Ruben/ **AN** gen 312 (175): Ruben qui dictus est primitibus filius (*T;* primitivus ruben *G*) **AU** ci 16,40 (190,21): haec...(=A)...Aegyptum (aegypto *e*) simul c. Iac. p. s. **KA** Λ b 74 (100): nomina filiorum Israhel qui ingressi sunt in Aegyptum (*cf* H) **PS-PHo** *8,11 (135):* et hec sunt nom. fil. Israel (israhel *M*) qui descenderunt in Egiptum cum Iacob, unusquisque cum (in *A*) domo sua/

9 9 *cf* Ex 6,14; Nm 26,5-6; 1 Par 5,3 **100**: /fili...(=S)...Charmi/ **AN** gen 324 (176): et ista nomina filiorum Ruben (*G;* et...ruben] ipse ruben genuit filios quattuor *T*): primitivus (—*T*) Enoch (*G;* enoc *T*)...et secundus (—*T*) Phallus (*G;* palus *T*) 328 (176): tertius (—*T*) Asron (*T;* aaron *G*)...IIII (—*T*) Carmin **PS-PHo** *8,11 (135):* /filii Ruben: Enoch et Fallut Asron (asrom *A*) et Carmin/

10 10 *cf* Ex 6,15; Nm 26,12-13; 1 Par 4,24 **100**: /fili...(=S)...Chananitis/ **AN** gen 329 (176): et haec sunt nomina filiorum Symeon sex (*G;* et...sex] symeon genuit filios sex *T*): primitivus Gemuhel (iamuel T^{b}; iambel T^{a})...secundus Iamin...tertius Aoth...IIII Iachin (*G;* iachm T^{a}; iachim T^{b})...V Saar (*G;* sara *T*)...VI Salamihel (salamiel *T*) **PS-PHo** *8,11 (135):* /filii aut. Symeon: Namuel (-hel *P*) et Iamin (ianut *A*) et Doth (dot *A*) et Iachim (iacim *A*) et Saul (et s.] esaul *AP*) filius Chananitidis (can. *AP*)/

11 *cf* Ex 6,16; Nm 26.57; 1 Par 5,27; 6 1 **100**: **11** /fili[1] (*m. 1 ?*)...(=E)...Merari/ **AN** chr I *242 (114):* Levi an. XL genuit Caath (< Hippolyt chron. 625) chr-A *219 (114):* vixit autem Levi annos XLV...et sic genuit Caath (Hippolyt chron. 625) gen 330 (176): filiorum autem Levi haec sunt nomina eorum (*G;* filiorum...eorum] levvi genuit filios tres *T*): primitivus Gethnon (*G;* gesson *T*)...II Gaad (*G;* cath *T*)...III Merari (merarii *T*) **PS-PHo** *8,11 (135):* /filii vero Levi: Gethson (gerson *A*) Chaath et (ac *M*) Merari/ **RUF** Jos *25,1 (452,18):* dicuntur autem filii esse Levi Gerson (gessom *F;* gersom *P*) et Chaat (caath *AB*) et Merari (×× *A*)

12 *cf* Nm 26,15-17; 1 Par 2,3.5 **100**: /fili...(=S) **12** ...Selon (s *korr. aus?*) et Fares et Zara; mortui sunt aut. Cher et Aunan in t. Channaan; nati sunt aut. fili Fares Esrhom et Gemuel/ **101**: *(Lücke)* et Zara...(=S)... Asr⟨*om*⟩ et Iemuel/ **AN** gen 331 (176): et hii filii Iuda V (*G;* iuda genuit filios tres *T*): primitivus Er...II Aunan ...III Selom...IIII Fares (*G;* item de thamar nurum suam genuit filios duos primus phares *T*) 332 (176): huic Fares nati sunt filii II et ista nomina eorum (*G;* phares genuit filios duos primus *T*) Esrom...et (*G;* secundus *T*) Iemuhel (*G;* iemuel *T, der 332 nach 333 bringt*) 333 (176): V vero (*G;* secundus *T*) Zara 334 (176): excessit Er et Aunan in terra Chanaan (*G*) **PS-PHo** *8,11 (135):* /at (nam *A*) filii Iude: Er et (—er et *A*) Auna Selon Phares et Zara (et zara *Adm. M;* zarami *A*)/

13 *cf* Nm 26,19-20; 1 Par 7,1 **100**: /fili aut. Is.: **13** Thola Fuei et Iasup et Zambram/ **101**: ⟨*filii*⟩ autem ⟨*Issachar: Thola et Fua et Iasub*⟩ et Zambram/ **102**: ...(=H)...Filii Isachar: Tholac et Phua et Iobeth/ **AN**

Ισσαχαρ· Θωλα καὶ Φουα καὶ Ιασουβ καὶ Ζαμβραμ. **14** υἱοὶ δὲ Ζαβουλων· Σαρεδ καὶ Αλλων καὶ Αλοηλ.
× × σεδερ × ιαηλ ασημ
S Isachar Thola et Fuei et Iasup et Zambram filii autem Zabulon Seder et Allon et Iael
× × vero × Aeez (S)em
H Issachar „ „ Phua „ Iob „ Semron „ × „ Sared „ Helon „ Iahelel

15 οὗτοι υἱοὶ Λειας, οὓς ἔτεκεν τῷ Ιακωβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, καὶ Διναν τὴν θυγατέρα
εγεννησε ×
E hii sunt filii Liae quos peperit ex Iacob in Mesopotamia(m) Syriae et Dinam filiam
× quos peperit Lia × sororem
genuit ipsi
H „ × „ „ „ genuit × × „ Mesopotamia „ cum Dina filia
Iacob

αὐτοῦ· πᾶσαι αἱ ψυχαί, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς. **16** υἱοὶ δὲ Γαδ· Σαφων
+και υιων θυγατερων ×
E eius omnes autem animae filii et filiae .XXXIII. (S) filii autem Gad Safon
eorum × × filiorum filiarum +eius .XXIII.
et omnes
H sua „ × „ filiorum eius „ filiarum triginta tres „ × „ Sephion
+et enim ×
~ et filiarum eius

καὶ Αγγις καὶ Σαυνις καὶ Θασοβαν καὶ Αηδις καὶ Αροηδις καὶ Αροηλις. **17** υἱοὶ δὲ Ασηρ· Ιεμνα καὶ
× × × × × ×
ουτοι δε υιοι
S et Angis et Saunis et Thasoban et Aedis et Aroadis et Ariedis filii autem Aser Iemna et
× × × × hi sunt *autem filii*
H „ Haggi × Suni „ Esebon × Heri „ Arodi „ Areli „ × „ Iamne „
et et

13 —autem H < 102 | et PS-PHo; H > 102: = 𝔊𝔐 × 100: —και (D)acko(ps)x | —et PS-PHo: —και (D)dn(ps)vb$_2$ | iasup et zambram] iobeth 102: < iob et... unleserliche Vorlage = H
14 autem 100.101 vero PS-PHo × H > 102 | σεδερ 962 acfiklmnovc$_2$ | —et PS-PHo: —και dp | iael 101; iail PS-PHo: ιαηλ hkob$_2$: *cf* iaeel 102, iahelel H (iahel II) aeez 100: *cf* αιηλ 962 abcdegjpqtuv(txt) wxc$_2$ (s)em AN: *cf* ασημ l
15 sunt 100-102; PS-PHo (Var) × AU; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | liae quos pep. ex iacob 100.102 quos pep. lia iacob 101 liae quos pep. ipsi iacob AU: **A** < 𝔊 (liae) quos peperit (> genuit PS-PHo) iacob PS-PHo (Var); AU Gn q 173 (Var); *cf* Vercellone 164: *cf* —τω amt𝔄-ed: Iacob scheint Nominativ | genuit PS-PHo; H: εγεννησε qu | filiam eius 100.101; AU; *cf* H: = 𝔊𝔐 sororem eorum 102; *cf* PS-PHo: *cf* 46,17 | omnes autem 101 et omnes 102; 1 Hs Vercellone 164: +και egj𝔈 omnes× 100; AU; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 omnes enim (H)? Claudius Taurin. (PL 50,1031C) | —animae 102 | filiorum...filiarum PS-PHo; H: υιων...θυγατερων o𝔍 | —eius (H) Θ^{A}: = 𝔊 | +eius AU; *cf* ~ et filiarum eius (H) Claudius Taurin. (PL 50,1031C): = (𝔐) | XXIII 102 LXXII? PS-PHo
16 —autem H: —δε b𝔈^{p} | —et? AN: —και dp (5 mal) | +et (H) C: = 𝔊 (2 mal)
17 filii autem 100.102; AN; PS-PHo: = 𝔊 hi sunt autem filii 101: ουτοι δε υιοι 962 abci*kmowxb$_2$c$_2$𝔄𝔍:

gen 338 (176): filii autem Isachar IIII et ista nomina eorum (*G;* isacchar genuit filios IIII *T*): primitivus Thola...II Gau (*G;* gaum *T*)...III Iasub...IIII Zambram *(G;* zamra *T*) **PS-PHo** *8,11 (135):* /filii aut. Ysachar: Tola et Fua, Iob et Sombran/

14 14 *cf* Nm 26,22 **100**: /fili aut. Zabulon: Seber et Alon et Aeez/ **101**: /Filii...(=S)...Iael/ **102**: /fili Zabulon: Sared et Elon (helon *m.2*) et Iaeel/ **AN** gen 339 (176): filiorum autem Zabulon haec sunt nomina eorum (*LG;* zabulon genuit filios III *T*): primitivus Seder...secundus Allon (*L;* sallon *T;* salon *G*)...tertius Sem (*LG;* em *T*) **PS-PHo** *8,11 (135):* /filii vero Zabulon: Sar⟨ed⟩ Elon (*James;* sarelon *Hss*) et Iail (iaillil *A*)/

15 15 **100**: /hii...(=E)...Mesopotamiam S. et Dynam fil. eius; omnes animae, fili et filiae .XXXIII./ **101**: /hii sunt filii, quos peperit Lia Iacob in Mesopotamia... (=E)....XXXIII./ **102**: /Hii...(=E)...Messopotameam S. et Dinam sororem eorum; et omnes filii et filiae .XXIII./ **AU** Gn q 151 (77,22): hi filii Liae, quos peperit ipsi Iacob in Mesopotamia S. et D. fil. eius; omnes animae, filii et filiae eius (*delet Zycha* < *Capitula*), triginta tres 173 (92,9): hi (hii *CPT;* —*N*) filii Liae, quos peperit ipsi (— *Claudius Taurin. PL 50,1048B*) Iacob in Mesopotamia S. **PS-PHo** *8,11 (135):* /et Dina soror eorum peperit quatuordecim filios et sex filias; et he (*Adm.M;* haec *R;* haec sunt *AP*) generationes filiorum (+liae *coni. James*) quos (quas *A*) genuit (*Adm.MR;* peperit *AP*) Iacob. omnes anime filiorun et filiarum eius (—*A*) LXX due/23 **RUF** Ad *5,20 (215,20):* et facti sunt filii et filiae Iacob animae triginta tres (και εγενοντο, φησιν, υιοι και θυγατερες τω ιακωβ ψυχαι λγ')

16 *cf* Nm 26,24-26 **100**: /Fili...(=S)...Saonis et Chasoban et Aenis et Aroadis et Ariedis/ **101**: /Filii aut. Gad: Saphon...(=S)...Thasob⟨*an*⟩ et Aedis et ⟨*Aroa*⟩dis et A⟨*rielis*⟩/ **102**: /Filii...(=S)...Aededis et Aroadis et Ariadis/ **AN** gen 340 (176): filii autem Gad (gaad *G*) VII (*LG;* gad genuit filios semptem *T*)...Sofan (*L;* safan *G;* fonan *T*), Anges (*LG;* arces *T*), Saunis, Soban, Etis[m], Aroelis et Ariolis (et ismam elis et ariolis *L;* et ismaro elis ariobs *T;* ismaro eliseth ariolus *G*) **PS-PHo** *8,13*

Ιεσουα καὶ Ιεουλ καὶ Βαρια, καὶ Σαρα ἀδελφὴ αὐτῶν. υἱοὶ δὲ Βαρια· Χοβορ καὶ Μελχιηλ. **18** οὗτοι
αυτου
S Iessua et Iaul et Baria et Sara soror eorum filii autem Baria Iobor et Melchiel hii
~ eorum soror Sara
soror eius Sara
H Iesua „ Iesui „ Beria Sara quoque „ „ „ × Beria Heber „ „ „
quoque

υἱοὶ Ζελφας, ἣν ἔδωκεν Λαβαν Λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἃ ἔτεκεν τούτους τῷ Ιακωβ, δέκα ἓξ
και ψυχαι
S sunt fili Zelphae quam dedit Laban Liae filiae suae quae peperit eos Iacob animae
H × filii „ „ „ „ „ „ „ et hos genuit „ sedecim

ψυχάς. **19** υἱοὶ δὲ Ραχηλ γυναικὸς Ιακωβ· Ιωσηφ καὶ Βενιαμιν. **20** ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ιωσηφ ἐν
δεκα εξ
~ ιωσηφ υιοι
S sunt .XVI. filii autem Rachel uxoris Iacob Ioseph et Beniamin nati sunt autem filii Ioseph in
×
H animas „ × Rahel „ „ „ „ „ natique sunt Ioseph filii „
autem × ×
~ filii Ioseph

γῇ Αἰγύπτῳ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ασεννεθ θυγάτηρ Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως, τὸν Μανασσῆ καὶ
αιγυπτου
S terra Aegypti quos peperit ei Asenneth filia Petefre sacerdotis Heliopolis Manassem et
H „ „ „ genuit „ Aseneth „ Putiphare „ Heliopoleos Manasses „

τὸν Εφραιμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ Σύρα, τὸν Μαχιρ· Μαχιρ
και μα-
S Efrem (E) nati sunt autem filii Manasse quos peperit ei concubina Syra Machir Machir
facti genuit et Ma-
H Ephraim × × × × × × × × × × × ×

(Hexapla) —autem H: —δε egj𝔚ʷ | —et? PS-PHo: —και dp | —et? PS-PHo: —και dp | sara quoque H > 102 | sara soror eorum 100; PS-PHo; *cf* H > 102: = 𝔊𝔐 ~eorum soror sara AN (*T*) soror eius sara AN: αυτου c* | —autem PS-PHo (Var); H > 102: —δε dp𝔈 quoque (H) Σ^{T} | —et PS-PHo (Var)
18 et H: και 78: = 𝔐 | ψυχαι δεκα εξ n; *cf* ψυχας δεκα εξ mpv; δεκα (και) εξ ψυχαι 962 Ds𝔈 animae sunt XVI 100 animae XVI 101 sedecim animas H: = 𝔊𝔐
19 autem 100.101; X: = 𝔊 × H: —δε $\mathfrak{E}^{p}$: = 𝔐 | —uxoris iacob (H) Σ^{M}: —γυναικος ιακωβ s
20 filii ioseph 100.101; *cf* AN; (PS-PHo); $P\Omega^{s}$: = 𝔊 ioseph filii H: ~ ιωσηφ υιοι m𝔈 —filii (H) B: —υιοι bg: = 𝔐 | αιγυπτου jmqu | nati 100.101: **S** facti HI: **O** ××... H: εγενοντο... εδεμ sub÷: —𝔐 | peperit 100.101: **S** genuit HI: **O** | machir autem 100: **S** = 𝔊 et machir HI: και μαχειρ np; και μ. δε f: = Nm

(135): 25/nam filii Gat: Sariel (*James coni.* gad ⟨...⟩ areli)/
17 17 *cf* Nm 26,28-30; 1 Par 7,30-31 **100**: /fili... (=S)...Iessussua...(=S)...fili...(=S)...Melchiet/ **101**: /Hi sunt ⟨*autem fi*⟩lii A⟨*ser: Iemna et*⟩ Ies⟨*ua...*⟩/ (Hs zerrissen) **102**: /Filii aut. Aser: Iemna et Iesul et Zeut et Baria, Sara quoque soror eorum; fili Sara: Lobor et Melchiel/ **AN** gen 341 (176): filii aut. Aser hi (*L;* hii *G*) sunt et haec nomina eorum (*LG;* aser genuit filios IIII *T*): primitivus Iemna (*L;* gemna *G;* iemma *T*)...secundus Iesua (*LT;* iesau *G*)...tertius Zeut (*T;* zieuth *G;* zieui *L*)... quartus Baria...et soror eius (*LG;* quinta eorum soror *T*) Sara (*LT;* sarra *G*) 342 (176): filii autem Bariae hi (hii *G*) sunt (—hi s. *T*) duo... primitivus Chober... et (*L;* —*GT*) secundus Melchiel ($T^{1}L$; melchihel *G;* mechiel T^{2}) **PS-PHo** *8,13 (135)*: /Sua Visui Mofar et Sar soror eorum. filii autem Aser: Iebel et Melchiel (*Adm. MR;* mechihel *M;* filia seriebel melchiel *AP; James coni.* filii autem asser: iemna iesua et isui mophat et sara soror eorum. filii berie: eber melchiel)/
18 18 **100**: /hii...(=S)....XVI./ **101**: /⟨*Hs zerrissen...*⟩ suae ⟨*quae peperit*⟩ eos Ia⟨*cob an*⟩im⟨*ae*⟩ .XVI./ **102**: hi filii Zelphae que dedit...(=H)... **PS-PHo** *8,13 (136)*: /he sunt generationes Zelfe (+et *M*) mulieris Iacob quas (quos *Adm.*) peperit ei; et omnes anime filiorum et filiarum (+numero *A*) decem/20
19 **100**: /fili...(=S)...Beniamin/ **101**: /filii au⟨*tem*⟩ **19**
Rachel uxoris I⟨*acob*⟩ Ioseph et Beniamin/
20 *cf* Nm 26,32-33.39-40; 1 Par 7,14.20 **100**: **20**
/nati sunt aut. fili...(=S)...Asednec filia Petefres sac. Hel.: Manasse et Ephrem. nati sunt aut. fili...(=E)...et Aedem/ **101**: /nati sun⟨*t*⟩ aut. filii Iose⟨*ph*⟩ in t. Aegypt⟨*i*⟩...(=S)... sacerd⟨*o*⟩tis...(=S)...Efr⟨*em*⟩. Nati...(=E)...quo⟨*s*⟩ peperit ei concu⟨*bina...*⟩/ **AN** gen 343 (177): nam filiorum Ioseph ex Asennet (*L;* asenech *G*) filia (*L;* —*G*) Petefres hi sunt et hec nomina eorum (*LG;* ioseph genuit filios duos *T*): primus (*T;* —*LG*) Manasses (*LG;* -se *T*)...secundus (*T;* et *LG*) Efrem (*T;* efren *L;* effrem *G*) 348 (177): et de Efrem (*L;* effrem *G*) nati sunt hi (*LG;* filii autem efrem duo *T*): primus (*T;* —*LG*) Sutalam (*T;* suthalam *LG*)...secundus (*T;* et *LG*) Thaam (*LG;* cham *T*) 349 (177): et de Suthalam (*L;* susuthalam *G*) natus est (*LG;* sutalam genuit *T*) Aedem (*T;* edem *LG*) **AU** ci 16,40 (189,22): nam commemoratur ibi Machir, filius Manasse, nepos Ioseph, et eiusdem Machir filius, id est Galaad (galaath *B*), nepos Manasse, pronepos Ioseph; ibi est et quem genuit Ephraem, alter filius Ioseph, id est Utalaam (tutalaam *g*), nepos Ioseph, et filius ipsius Utalaae (utaleae *VRG;* utal(a)e *BH*) Edem (eddem *B;* aedem

δὲ ἐγέννησεν τὸν Γαλααδ. υἱοὶ δὲ Εφραιμ ἀδελφοῦ Μανασσῆ· Σουταλααμ καὶ Τααμ. υἱοὶ δὲ
χειρ
E autem genuit Galaad fili autem Ephrem fratris Manasses Sutalam et Taan fili autem
chir vero
H × × × × × × × × × × × × × ×

Σουταλααμ· Εδεμ. 21 υἱοὶ δὲ Βενιαμιν· Βαλα καὶ Χοβωρ καὶ Ασβηλ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλα·
×
E Sutalam [et] Aedem (S) fili autem Beniamin Bala et Chobor et Asoel nati sunt autem fili Bala
× × × × × fili ×
H × × × filii × „ Bela „ Bechor „ Asbel × × × × ×
autem

Γηρα καὶ Νοεμαν καὶ Αγχις καὶ Ρως καὶ Μαμφιν καὶ Οφιμιν· Γηρα δὲ ἐγέννησεν τὸν Αραδ.
× ×
S Gera et Noemam et Alchis et Ros et Mamfim et Ophimin Gera autem generavit Arad
Adar Iachim Afim +Ophi et Adar genuit
H „ „ Naaman × Ehi „ „ × Mophim „ Opphim × × × et Ared
et et × ×

22 οὗτοι υἱοὶ Ραχηλ, οὓς ἔτεκεν τῷ Ιακωβ· πᾶσαι ψυχαὶ δέκα ὀκτώ. 23 υἱοὶ δὲ Δαν·
+δε εγεννησεν τεσσαρες ×
δεκα και εννεα
S hii autem fili Rachel quos peperit Iacob omnes animae .XVIII. filii autem Dan
sunt .XVIIII. filius
.XIIII.
H „ × filii Rahel „ genuit „ „ „ quattuordecim „ × „

Ασομ. 24 καὶ υἱοὶ Νεφθαλι· Ασιηλ καὶ Γωνι καὶ Ισσααρ καὶ Συλλημ. 25 οὗτοι υἱοὶ Βαλλας, ἣν
× ×
υιοι δε
S Asom et filii Nepthalim Iasiel et Goyni et Iessaar et Symeon (E) hii sunt filii Ballae quam
filii autem
H Usim × „ „ Iasihel „ Guni „ Hieser „ Sallem „ × „ Balae „

26,33 autem 100: **S** vero HI | et 100: Fehler × HI: = 𝔊
21 autem 100; AN; X: = 𝔊 × H: —δε D𝔏𝔈^{p} | —et chobor et? PS-PHo: *cf* 1 Par 8,1 | nati sunt autem fili 100: = 𝔊 fili autem × ? AN ××××× H: *cf* —και χοβωρ...βαλα fia$^{?}$r*, sub ÷; —και ασβηλ...βαλα n: = 𝔐 | gera 100; H: = 𝔊𝔐 adar AN: < Nm 26,44 | noemam 101; AN; *cf* H: = 𝔊𝔐 ALohelmal 100: < Nohelmal | +et (H) CΑΧΠΣ^{o}ΒΑΤΜΘ^{A}Ψ^{DFM}Ω: = 𝔊 | alchis 100.101: *cf* λαχεις b^{a}nw iachim AN: *cf* αχιν d(h)lpt𝔙^{lp}; αχειμ 18 | +et (H) CP: = 𝔊 | afim AN (Var): *cf* amphim 𝔙^{w}; ηαμφιμ c_2 | —et opphim (H) O: —και οφιμιν fia$^{?}$or𝔙^{w} | +ophi et 100: Verdoppelung *cf* οφιμιν] φαμφην και φιμειν 73 | gera 100.101: = 𝔊 adar AN: < Nm 26,44 ××× H: *cf* γηρα...αραδ sub ÷: = 𝔐 | generavit 100 genuit? 101: Schriftraum
22 autem 100: + δε 18.32 𝔙^{w}𝔈 sunt 101; *cf* PS-PHo (Var) × H: = 𝔊𝔐 | quas peperit rachel iacob? PS-PHo: *cf* ους ετεκε ραχηλ τω ιακωβ 1 | genuit H: εγεννησεν A | XVIII 101; AU: = 𝔊 XVIIII 100; *cf* AU: δεκα και εννεα D𝔏 XIIII PS-PHo; H: δεκα τεσσαρες aoxb$_2$𝔈^{e}: Hexapla = 𝔐 tredecim (H) A sedecim (H) Ψ^{B*}
23 filii 101; PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 filius 100; *cf* AN: = 𝔐 (Var) | —δε p𝔈^{p}
24 et filii 100.101: = 𝔊𝔐 filii autem AN: υιοι δε egj𝔙^{lp}: < 46,23 etc. × filii PS-PHo; H: —και b_2
25 sunt 100.101: **S** × AM; *cf* PS-PHo; H: **I** = 𝔊𝔐 | filiae suae rachel 100: **S** ~ rachel filiae suae

g; eidem *H;* idem $V^{2}AG$), nepos Ephraem, pronepos Ioseph **HI** q (63,14): sed et illud quod supra legimus: facti...(= E)...genuit...(= E)...et Machir gen. G.; filii aut. Ephraim fr. Manasse: Sutalaam et Taam; filii vero Sutalaam: Edem, additum est, siquidem id quod postea legimus quasi per anticipationem factum esse describitur **PS-PHo** *8,14 (136):* 18/(+et *A*) filii Ioseph: Effrem (ephraim et *A*) Manassen/

21 21 *cf* Nm 26,42-44; 1 Par 7,6-7; 8,1.3-4 **100**: /fili...(= S)...Gera et Alohelmal et Alchis et Ros et Manphin et Ophi et Ophimin; Gera aut. generavit Arad/ **101**: /⟨...*No*⟩emam et Alchis ⟨*e*⟩t...(= S)...⟨*autem genuit A*⟩ra⟨*d*⟩/ **AN** gen 354 (177): filii autem Beniamin hii sunt et haec nomina eorum (*LG;* beniamin genuit filios tres *T*): primitivus Balac (*T;* bellach *L;* bellac *G*)...secundus Chober (*LT;* choreb *G*)...tertius Asibel (*LG;* afibel *T*) 355 (177): fili autem (—*T*) Balac (*T;* bellac *LG*)...primitivus Adar (*LG;* arad *T*)...secundus Noeman (*L;* noema *G;* noemman *T*)...tertius Iachim...quartus Roos (*LG;* rhos *T*)...quintus Mamfin (*G;* afim *L;* memphyn *T*)...sextus Ophimin (*T;* offin *G;* afin *L*)...nepos autem (et nepos *T*) eius ex Adar (*G;* arad *L*) dictus est Arad **PS-PHo** *8,14 (136):* /Beniamin vero genuit (generavit *A*) Gela Esbel Nanubal (hamibal *V;* nam filii bala *coni. James*) Aboch Mefech (*Adm. MR;* aboch mefach *V;* abocinephec utundeus *A;* ahocmefec utundeus *P;* ros mephin *James*)/

22 **100**: /hii...(= S)... .XVIIII./ **101**: /⟨*Hi s*⟩unt filii...(= S)...omn⟨*es*⟩ animae .XVIII./ **AU** Gn q 152 (79,14): videndum est etiam quid sibi velit quod, cum Ioseph et filii eius non amplius quam octo commemorentur, Beniamin vero et eius filii simul undecim reperiantur, non decem et novem omnes sicut sunt octo et undecim, sed decem et octo referantur in summam/27 **PS-PHo** *8,14 (136):* /et he (+sunt *A*) anime quas peperit Rachel Iacob quatuordecim

23 *cf* Nm 26,46 **100**: /filius aut. Dan: Asom/

ἔδωκεν Λαβαν Ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ Ιακωβ· πᾶσαι ψυχαὶ ἑπτά. **26** πᾶσαι
καὶ πασας ψυχας οκτω

E dedit Laban filiae suae Rachel et peperit eos Iacob omnes animae .VII. omnes
~ Rachel filiae suae hos animas octo

H „ „ Raheli filiae suae „ hos haec genuit „ „ „ septem cunctae
+et +que

δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ιακωβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς
×

E autem animae quae introierunt cum Iacob in Aegyptum qui exierunt ex femore ipsius praeter
enim intraverunt × × × +et quae de femoribus illius absque
ergo ingressae sunt egressi eius

H × „ „ ingressae sunt „ „ „ „ et egressae de „ illius absque
× +sunt

τῶν γυναικῶν υἱῶν Ιακωβ, πᾶσαι ψυχαὶ ἑξήκοντα ἕξ. **27** υἱοὶ δὲ Ιωσηφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν γῇ
× × × ×

E mulieres filiorum Iacob omnes animae .LXVI. filii autem Ioseph qui nati sunt ei in ×
mulieribus × × × × septuaginta facti illi

H uxoribus „ × × × × sexaginta sex „ „ „ „ „ „ „ „ terra
eius ×

AM; H: **I** = 𝔊𝔐 | et 100; AM; H: και 962 aci*mnsxb$_2$c$_2$𝔄𝔈^{ct}𝔊: (Hexapla) = 𝔐 | eos 100.101: **S** hos AM; H: **I** = 𝔊𝔐 haec AM (Var) | animae 100.101; PS-PHo; H: = 𝔊 animas AM: πασας ψυχας m | octo PS-PHo: οκτω 128

26 autem 100.101; AM; AU: = 𝔊 enim AU ep (Var) ergo HI × H: — δε bw𝔅^{1p}: = 𝔐 +et (H) Π +que (H) T^{2}ΦΘP^{2}ΨΩ | introierunt 100.101; *cf* HI (Erklärung); AU ep intraverunt AM; *cf* AU Gn q ingressae sunt HI; H | —cum iacob AM (nicht alle Zeugen) | — in HI; PS-HI; ΧΠ^{D}ΣΒΑ | +et HI; H | qui exierunt 100.101; AM; AU quae exierunt HI; AM (Var) egressi HES egressae H egressae sunt (H) Λ^H quae egressae sunt? HI (Erklärung) | ex 100.101; AU ep$^{1/5}$: **S** de AM; HI; AU; H: **I** | femore 100; H: = 𝔐 femoribus AM; HI; HES; AU ep; Gn q 150 > Alcuin (PL 100,556B) > ANG (230A): = 𝔊 | ipsius 100: **S** illius AM; H eius HI; AU; HES; Petrus Comestor | praeter mulieres 100; AM absque mulieribus HI | —filiorum iacob omnes animae? AM | eius (H) Π$^{CD^2}$MOΩ^S | omnes animae 100.101; *cf* MAR-M (Vers 27): **S** = 𝔊𝔐 ×animae HI: —πασαι npℭ ×× (AM); H: —πασαι ψυχαι 107 𝔈 | septuaginta HES; Petrus Comestor: *cf* 46,27

27 nati 100.101; HI; AU; H facti AM | ei 100.101; HI; H illi AM × (H) Σ^{TΨM}: — αυτω f | × 100.101; AM; HI: — γη 962 befinpw𝔄𝔅𝔇: = 𝔐 terra H: = 𝔊 | αιγυπτου mqu | duae H; *cf* HI q (Erklärung),

101: /filii aut. Dan: Asom/ **AN** gen 356 (178): filium autem unum habuit Dan nomine (*LG;* dan genuit filium unum *T*) Asom (*LG;* ason *T*) **PS-PHo** *8,12 (135):* 15/filii aut. Dan: Usinam (*AP;* us inam *Adm. MR;* usin nam *James*)/

24 24 *cf* Nm 26,48-49; 1 Par 7,13 **100**: /et filii... (=S)... Symeon/ **101**: /et filii Nepthalim: ⟨*Ia*⟩siel ⟨*... Syl*⟩lem/ **AN** gen 358 (178): filii autem Neptalim hii sunt et hec nomina eorum (*LG;* nepthalyn genuit filios IIII *T*): primitivus Masiel (*LT;* masihel *G*)... secundus Guni (*LT;* gani *G*)... tertius Enzer... quartus Sillem (*L;* silen *G;* silvem *T*) **PS-PHo** *8,12 (135):* /filii Neptalim: Betaal Neemmu (neeminu *M*) Surem (furem *M*) Opti Sarieleth (*Adm. M;* opti sarielech *VR;* optisarielet *AP;* opti sariel et *James*)/

25 25 **100**: /hii...(=E)... .VII./ **101**: /hi sun⟨*t filii B*⟩allae quam ⟨...⟩ eos Iacob: omnes animae .VII./ **AM** 118 Ps 4,7,2 (71,6): hi (hii *APR*) filii Ballae (*R;* balae *cet.*) quam ded. L. Rachel filiae suae et pep. hos (haec *AG, P m. 2, R m. 1;* hoc *P m. 1*) Iacob, omnes animas (*codd.;* animae *Petschenig*) septem **PS-PHo** *8,12 (135):* /he generationes Bale quas peperit Iacob, omnes anime octo/16

26 26 *cf* Ex 1,5 **100**: /Omnes...(=E)... faemore...(=E) ... .LXVI./ **101**: /Omnes aut. an. quae introie⟨*r*⟩unt cum Iac. ⟨*in A*⟩egyptum, qui ⟨*exierun*⟩t ex fe⟨*more ipsius praeter mulieres*⟩ fili⟨*orum*⟩ Iacob, omnes animae .LXVI./ **AM** 118 Ps 4,7,2 (71,9): omn. aut. an. quae intraverunt (+cum iacob *v*) in Aeg., qui (quae *MNOav*) exierunt de femoribus illius, praeter mul. sexaginta inquit et sex **AU** ep 190,18 (153,12): omn. autem (enim *G*) an. quae (qui *N*)... (=E)... de femoribus eius 190,19 (154,6): si ita legeretur genere feminino: quae exierunt de femoribus eius 190,19 (155,4): si feminino genere positum esset: quae exierunt de femoribus Iacob... nunc vero cum masculinum genus sit positum, id est: qui exierunt de femoribus (+ eius *P*^{2}) Iacob (— *PP*^{1*}*SVP*^{5}), quis non ita intellegere malit: omnes animae eorum qui exierunt ex (de *edd. praeter a*) femoribus eius Gn q 150 (77,19): exierunt de femoribus eius 152 (78,10): quod legitur sexaginta sex animas intrasse cum Iac. in Aeg. exceptis videlicet filiis Ioseph/ 152 (79,11): qui omnes adnumerantur sexaginta sex hominibus cum quibus Iacob in Aegyptum etiam secundum hebraeicam veritatem perhibetur intrasse **HES** *1 (804B):* cunctae...(=H)... egressi de femoribus eius absque uxoribus filiorum septuaginta **HI** q (63,1): omn. ergo an. quae ingressae sunt c. Iac. Aeg. et quae exierunt de femoribus eius, absque mulieribus fil. Iac. animae sexaginta sex/ (63,6): quod excepto Ioseph et filiis eius sexaginta sex animae, quae egressae sunt de femoribus Iacob, introierint Aegyptum, nulla dubitatio est. ita enim et paulatim per singulos supputatus numerus approbat et in hebraeis voluminibus invenitur **PS-HI** ep 37,7 (263D): animae quae ingressae sunt c. Iac. Aeg. et egressae de femore illius (*cf* H) **Petrus Comestor** (PL 198,1133B): cunctae animae quae ingressae sunt cum eo et egressae de femore eius... fuerunt sexaginta sex... tamen LXX transtulerunt septuaginta

27 *cf* Ex 1,5 **91.92.94.95**: LXX. (—*95*) animae (anime *91.92.95*) novem LXX. (—*95*) septuaginta quinque **100**: /Fili...(=E)... Aegypto .LXXV./ **101**: /Filii...(=E)...⟨*a*⟩nimae...(=E)... an. domus Iacob...(=E) **27**

Αἰγύπτῳ ψυχαὶ ἐννέα. πᾶσαι +δε ψυχαὶ οἴκου Ιακωβ αἱ εἰσελθοῦσαι εἰς Αἴγυπτον
αιγυπτου δυο × εξ × +μετα ιακωβ

E Aegypto animae .VIIII. omnes universae ergo animae × domus de × Iacob qui quae introierunt intraverunt ingressae sunt descenderunt × cum × Iacob × in Aegypto Aegyptum

H Aegypti „ duae „ omnis × „ anima domus Iacob „ qui ingressae sunt ingressa est × × in × „

ἑβδομήκοντα πέντε. **28** Τὸν δὲ Ιουδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς
+μετα ιακωβ +ψυχαι ×

E +(simul) cum Iacob (patre suo) +animae .LXXV. Iudam autem praemisit ante se ad
.LXX. vero misit

H fuere septuaginta misit „ Iudam „ „ „

AU Gn q (Erklärung): δυο acℜ𝔈ᵉ𝔍(txt): Hexapla = 𝔐: *cf* Auslassung 46,20 | universae? FU omnis anima... ingressa est (H) CΛᴸ⁽ᴴ*⁾ΠᶜΣᵀᴹA*(T)Φᴿᴬᶻ*ᴳᵛᴾP*: so in H zu rezensieren?: = 𝔐 | ergo 100.101; AM ex; HI: *cf* + δε oℜ𝔇 autem? *cf* FU × AM Is?, Ps?; H: = 𝔊𝔐 | ××100; AM; HI; AU?; BEA?: – οικου ιακωβ 962 bɪ*w𝔇𝔈 Cyr Thdt domus iacob 101; H: = 𝔊𝔐 de iacob? FU: εξ ιακωβ 71:< Ex 1,5 | qui AN; Ψᴹ | introierunt 100. 101; AN; *cf* PEL (Var) intraverunt AM ex; CAr; *cf* AU Gn q, PEL, GR-M Jb, KA ingressae sunt HI; *cf* AU ci 16; H descenderunt? AM Ps, Is, *cf* Jos; *cf* RUF; AU q, cont, ci 14; *cf* JUL-E, MAR-M, QU, GR-M Ev: *cf* Dt 10,22 | ××100.101; AM Jos?, Is, Ps; AU q?, ci 16?; AN; CAr; H: = 𝔊𝔐 +cum iacob AM ex; HI; AU ci 14: +μετα ιακωβ 962 dhinpstℑ; *cf* αμα ιακωβ Cyr, μετ αυτου f, ιακωβ qu | —in HI; PEL; JUL-E (Var); H in (H) ΧΠᶜΟΨᴮ*ᴹΩᴹ, Remigius | aegypto 100; AN (*T*) | +simul cum iacob patre suo AN (*LG*) +simul cum ipso iacob? AU ci 16 +cum iacob AU cont?; CAr Ps; BEA: +μετα ιακωβ Dbegjw𝔇𝔈ᵉᶠ | +animae AN; *cf* MAR-M; CAr Ps?: +ψυχαι Dqu𝔇 | LXX AM Ps; RUF; *cf* HI q; H > PEL (Var) > CAr Rm, GR-M, *cf* BED, KA (Var): —πεντε 𝔈ᵉ: = 𝔐 (*cf* Dt 10,22) LXXII? CAr (Var) LXXVI? PEL (Var)

28 autem 100.101; AU; H vero HI | praemisit 100.101; Petrus Comestor (PL 198,1134A): **S** misit

... .LXXV./ **AM** ex 6,46 (237,2): fili aut. Ios. qui facti sunt illi...(=E)...intraverunt cum Iacob in Aegyptum septuaginta et quinque Jos 84 (122,1): descendunt igitur in Aegyptum septuaginta quinque animae, sicut scriptum est Is 3 (643,20): omnes animae quae descenderunt in Aegyptum Ps 40,11 (235,17): omnes animae septuaginta quae descenderunt in Aegyptum **AN** gen 359 (178): qui introierunt in Egyptum (*LG;* aegypto *T*) simul cum Iacob patre suo (s. c. iac. p. s. —*T*) animae septuaginta quinque **AU** ci 14,4 (11,2): septuaginta quinque animae descenderunt cum Iacob in Aegyptum 16,40 (189,5): ingressi itaque referuntur in Aegyptum simul cum ipso Iacob septuaginta quinque homines, adnumerato ipso filiis suis cont 11 (154,8): septuaginta quinque animae descenderunt in Aegyptum cum Iacob Gn q 152 (78,11): /et deinde illis adnumeratis infertur: septuaginta quinque animae erant, cum quibus Iacob intravit in Aegyptum 152 (78,16): reperiuntur duo nati iam fuisse cum intravit, Ephrem et Manasses, quod non solum hoc loco hebraei codices habere dicuntur 152 (79,18): 22/et postea Ioseph cum filiis suis non animae octo, sed novem fuisse dicantur, cum octo inveniantur q 80,2 (94): tot animae descenderunt in Aegyptum **BEA** El 1,6 (897C): septuaginta animae ingressae sunt in Aegyptum cum Iacob (*cf* H) **BED** Act 7,14 (32,3): septuaginta interpretes sequitur in dicendo, ceterum in hebraica veritate animae tantum septuaginta repperiuntur. sed etsi ipsam animarum seriem in genesi computare volueris, addito ipso Iacob et Ioseph cum duobus filiis qui erant in Aegypto septuaginta solummodo animas invenies **CAr** Ps 64,2 (444C): et intraverunt in Aegyptum cum Iacob animae septuaginta quinque (duae *ms. A*) Rm 2,9 (423A): sicut dicit quod Iacob in LXX animabus intravit in Aegyptum (< PEL) **CY-G** hept 1,1436-1437 (54): educens iuvenes patrio moderamine quinque septies et denos, genesis ut formula cavit **FU** Thr 1,17 (241A): erant autem universae animae de Iacob quinque et septuaginta (eher Ex 1,5) **GR-M** Ev 25,4 (1192A): quia descendit Iacob in Aegyptum in animabus septuaginta Jb 3,22 (610B): intravit Iacob in Aegyptum cum animabus septuaginta **HI** q (63, 3): /filii...(=E)...quae ingressae sunt cum Iacob Aegyptum, septuaginta et quinque (63,10): hoc autem quod in LXX legimus: filii...(=E)...novem, sciamus in hebraeo pro novem esse duas (63,22): ex quo manifestum est omnes animas, quae ingressae sunt Aegyptum de femoribus Iacob, fuisse LXX, dum LXVI postea ingressae sunt et reppererunt in Aegypto tres animas, Ioseph scilicet cum duobus filiis eius, septuagesimus autem ipse fuerit Iacob ...ipsi enim LXX interpretes, qui hic LXXV animas per prolempsin cum Ioseph et posteris suis Aegyptum ingressas esse dixerunt, in deuteronomio LXX tantum introisse memorant (*cf* Dt 10,22) **JUL-E** Ps 15,9 (98,19): in LXXV animabus discendit Iacob in (—*A*) Aegyptum (hegiptum *A*) **JUL-T** ant 1,21 (605A): LXX tantum animae cum Iacob Aegyptum...ingressae (*cf* H) **KA** Λ a 75 (100): cum septuaginta quinque (—ΛᴸᴴΠᶜ*S*) animabus intravit Iacob in Aegyptum **MAR-M** 17 (27,26): descendit Iacob in Aegyptum cum filiis suis, omnes animae LXXV **PEL** Rm 2,9 (22,8): sicut in genesi Iacob cum (—*G*) septuaginta et quinque (—et qu. *BHV Cas;* et VI *Sd*) animabus Aegiptum (aegiptum in LXX animabus *V*) refertur intrasse (introisse refertur *BHG Sd;* intraverit *V*) **QU** pro 1,44 (758B): 4/descendit autem Iacob in Aegyptum cum animabus septuaginta quinque/ **Raban** (PL 107,645C): filii autem...(=H)...fuere septuaginta quinque. quod excepto...(=HI q [63,6ff])... **Remigius Antiss.** (PL 131, 121C): omnes animae quae ingressae sunt in Aegyptum fuerunt septuaginta: haec est hebraica veritas. nam quod in LXX legitur: omnes animae fuerunt septuaginta quinque, supputatis Iacob filiis aperte ostenditur non convenire (< HI q) **RUF** Ad *5,20 (215,21):* et descendit Iacob in Aegyptum cum septuaginta animabus (και κατεβη ιακωβ εις αιγυπτον μετα ο' ψυχων)

28 **100**: /Iudam...(=E)...Ramesse/ **101**: /Iudam **28** ...(=E)...occur⟨*reret*⟩ ei ad Heroum ⟨*civitate*⟩m in ter⟨*ra*...⟩ **AM** Jos 84 (122,4): occurrit illi Iudas...hunc sui venturus

Ιωσηφ συναντῆσαι αὐτῷ κατ' Ἡρώων πόλιν εἰς γῆν Ραμεσση. 29
E Ioseph (E) ut occurreret ei ad (A) „ veniret sibi obviam iuxta (E) Heroum civitatem in terra Ramesse (S) +και ηλθεν γηνδε
H „ ut nuntiaret ei et ille occurreret × × „ × Gessen quo cum perve-

ζεύξας δὲ Ιωσηφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ ἀνέβη εἰς συνάντησιν Ισραηλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ κατ'
S iungens autem Ioseph vehicula sua ascendit in oviam Istrahel patri suo ad
H nissent iuncto × „ curru suo „ × obviam × „ × „

Ἡρώων πόλιν καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ πλείονι.
S Heroum civitatem et videns eum procidit super collum eius et flevit fletu magno
H eundem locum vidensque „ inruit „ „ „ „ inter amplexus flevit

30 καὶ εἶπεν Ισραηλ πρὸς Ιωσηφ Ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου· ἔτι γὰρ
S et dixit Istrahel ad Ioseph moriar × nunc quia vidi faciem tuam adhuc enim
H dixitque pater „ „ iam laetus moriar „ „ „ „ et superstitem

σὺ ζῇς. 31 εἶπεν δὲ Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
S tu vivis dixit autem Ioseph (E) ad fratres suos +και προς οικον πατρος αυτου
H te relinquo et ille locutus est „ „ × et ad omnem domum patris sui

Ἀναβὰς ἀπαγγελῶ τῷ Φαραω καὶ ἐρῶ αὐτῷ Οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός
E ascendens nuntiabo Pharaoni et dicam ei × pater +ο πατηρ μου meus και et fratres mei et domus patris
H ascendam et „ „ dicamque „ × × × „ „ „ „ „

HI; *cf* AM; AU; H: I = 𝔊𝔐 | E 100.101; HI (>Petrus Comestor); *cf* AM, IT, H (Dublette) A AU:<𝔊 ut nuntiaret ei H: *cf* ανηλωσαι προσ αυ' | illi (H) Raban (PL 107,646B) | +ei (H) Claudius Taurin. (PL 50,1032C); Guibert (PL 156,309A) | heroum civitatem 100.101; AU; *cf* IT: = 𝔊 urbem heroum HI | —terra H: την nc_2: = (𝔐)

29 S 100 | quo cum pervenissent H (=TM*ΦA*OP*): = (𝔐) > quo cum pervenisset (H) ΑΠᴰΣΑ²Μ²ΦRAᴾᶜGVP ΘΡ²ΨΩ: *cf* +και ηλθεν γηνδε γεσεμ ackmxc$_2$𝔄𝔖; sub ※ = Samar. Syr. quod cum pervenisset (H) GCXBA*, 68; quod eo pervenisset Quentin, dagegen D. De Bruyne, RB Bull. d'anc. litt. chrét. lat. 1 p. [224]f | vehicula 100; currus CY-G: = 𝔊 curru H: το αρμα 77: = 𝔐 | ascendit 100; H: = 𝔈𝔐 venit? KA | in 100 × KA; H | istrahel 100; KA: = 𝔊𝔐 × H: —ισραηλ e Chr | suo 100; KA; ΣᴼᴹΘᴬᴹᵛᶜΡΨΩ*: = 𝔊𝔐 | procidit 100: = 𝔊 cecidit BEA: επεσεν ceghjlms: = 𝔐 | magno 100: = 𝔄𝔅𝔇𝔈𝔖

30 amodo libenter moriar? QU; *cf* H | ×nunc 100 a modo 102; QU: = 𝔊 iam H | quia 100; H quoniam 102

31 dixit autem ioseph 100: = 𝔊 ioseph ergo (locutus est…) 102 locutus est autem ioseph (H) Claudius Taurin. (PL 50,1032D) E 100; AU | suos (H) Ψ²Ω^{su}: = 𝔊𝔐 | +και προς οικον πατρος αυτου ackmxc$_2$𝔄𝔖; sub ※: = 𝔐 | et dicam (H) Ψᴮ —ει (H) G*: —αυτω w | pater meus et 100: S: +ο πατηρ μου και fi^{a}r: <47,1 ××× AU; H: I = 𝔊𝔐

Iudaeorum populus praenuntium mittit. ideo et Ioseph verus…occurrit AU loc 1,192 (536,19): Iudam aut. misit ante se ad (—*S*) Ioseph…(=A,E)…civitatem HI q (64,18): Iudam vero misit…(=E)…urbem heroum in terra (terram *Raban PL 107,646C*) Ramesse: in hebraeo nec urbem habet heroum nec terram Ramesse, sed tantummodo Gosen IS Gn 30,32 (276A): occurrit illi Iudas…et sic Ioseph verus Christus occurrit (<AM Jos) q (52): dehinc occurrit Ioseph patri suo (<AM Jos) IT Ae 7,7 (48,3): Heroum autem civitas, quae fuit illo tempore, id est ubi occurrit Ioseph patri suo Iacob venienti, sicut scriptum est in libro genesis QU pro 1,44 (758B): /occurritque illi Ioseph filius suus/

29 100: /iungens…(=S)…magno/ BEA Apc 4,3,21 (355): cecidit sup. coll. eius et flevit CY-G hept 1,1441-1442 (54): ille alacris scandit currus atque obvius exit, optatam excipiens viso genitore phalangem KA Λ 76 (100): (+ubi *BEOI*) venit obviam Ioseph (~ios. obv. *XBEOI*) Israhel (isra(h)eli Π^{CD}*E*) patri suo QU pro 1,44 (758B): /quem cum vidisset/

30 100: /et dixit…(=S)…vivis/ 102:…(H)…ad Ioseph: moriar amodo quoniam…(=S)…vives/ QU pro 1,44 (758B): /video te, fili, amodo libenter moriar

μου, οἳ ἦσαν ἐν γῇ Χανααν, ἦκασιν πρός με· **32** οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶν ποιμένες (ἄνδρες
+προβατων
E mei qui erant in terra Channaan venerunt ad me viri autem sunt pastores pecorum × viri
× ovium
H „ „ „ „ „ Chanaan „ „ „ et sunt viri „ curamque

γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν) καὶ τὰ κτήνη καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν
εισιν
E × × × et iumenta sua et oves et boves et omnia sua
enim pecorum nutritores erant
H habent alendorum gregum × pecora „ × × „ armenta „ „ quae habere potuerunt
× × ×

ἀγειόχασιν. **33** ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραω καὶ εἴπῃ ὑμῖν Τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστιν;
× ~ εστιν το εργον υμων
E adduxerunt (S) si ergo vocaverit vos Farao et dixerit vobis quod opus vestrum est
H „ secum cumque „ „ × „ „ × „ est opus vestrum
Pharao vobis

34 ἐρεῖτε Ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ
S dicetis viri pastores pecorum sumus pueri tui a pueritia usque modo et
pecorum nutritores
H respondebitis „ „ × „ servi „ ab infantia nostra „ in praesens „
dicetis famuli ad
×

ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ Γεσεμ Ἀραβίᾳ· βδέλυγμα
×
S nos et patres nostri ut inhabitetis in terra Gessem Arabiae (E) abominatio
habitetis Arab(i)a
H „ „ „ „ haec autem dicetis „ habitare possitis „ „ Gessen × quia de-
habitetis

γάρ ἐστιν Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων. **47,1** Ἐλθὼν δὲ Ιωσηφ ἀπήγγειλεν τῷ Φαραω λέγων
πασι εισελθων
E enim est Aegyptiis omnis pastor ovium (S) et venit Ioseph et nuntiavit Pharaoni dicens
~ est enim
H testantur Aegyptii omnes pastores „ ingressus ergo „ × „ „ „
~ omnes Aegyptii +est autem et

32 **E** 100; AU | pecorum 100: **S**:?<ποιμενες...ησαν] ποιμενες και κτηνοτροφοι p ovium H: +προβατων n; *cf* +ποιμνιων k: = 𝔐 × AU: **A**<𝔊 | ××××× 100: **S** viri enim pecorum nutritores erant AU: **A**<𝔊 curamque H: *cf* ανδρες γαρ] et viri 𝔄; και p | habent H: *cf* εισιν bdntwc$_2$𝔄𝔙𝔠 Chr | sua 100; H: = 𝔐 × AU: **A**<𝔊 | et oves et boves 100: Dublette et oves×× AU

33 **S** 100 | farao 100; Claudius Taurin. (PL 50,1032D): = 𝔊𝔐 | vobis 100; Claudius Taurin. (PL 50, 1032D); Petrus Comestor (PL 198,1134B)?: = 𝔊 × H: —υμιν bhw𝔄 Chr: = 𝔐 | est opus vestrum H: ~εστιν το εργον υμων 𝔗

34 **S** 100 | dicetis (H) Petrus Comestor (PL 198,1134B) | pastores pecorum 100 pecorum nutritores AU: **A** | famuli (H) P* | a pueritia 100; AU: **E** | ad (H) Π$^{CD^2}$Σ^{M}A; Rupert (PL 168,283D) × (H) Σ^{T} | inhabitetis 100 habitetis *cf* THr; Petrus Comestor (PL 198,1134B) | arabiae 100; THr: αραβιας Mbefghᵇⁱᵃ²jklmq ruwyb$_2$𝔙𝔠 arabia 95: = 𝔊 araba 91.94 × H: —αραβια axc$_2$𝔄𝔗: Hexapla = 𝔐 | **E** 100; AU | enim est 100: = 𝔊 ~est enim AU | ~omnes aeg. (H) Petrus Comestor (PL 198,1134B): *cf* πασι n | pastores H: = 𝔐 (Var), Samar.

47,1 **S** 100 | et venit 100: *cf* 𝔊: = 𝔐 ingressus H: εισελθων h +est...et (H) A(Ψ^{B}) autem (H)

31 31 **100**: /Dixit...(=S,E)...me/ **102**: /Ioseph ergo locutus...(H)... **AU** loc 1,193 (536,22): in verbis Ioseph quibus ait ad fratres...(=E)...dicam ei: fratres...(=E)... Chanaan ven. ad me/

32 32 **100**: /viri...(=E)...adduxerunt/ **AU** loc 1,193 (536,25): /viri aut. sunt past., viri enim pecorum nutritores erant, et ium. et oves et omnia sua adduxerunt. quod interpositum est 'viri enim pecorum nutritores erant', ex persona sua scriptor interposuit et redit ad verba Ioseph adiungendo 'et iumenta et omnia sua adduxerunt', ut ordo sit in verbis Ioseph: viri autem sunt pastores et iumenta et oves et omnia sua adduxerunt

33 *cf* Gn 47,3 **100**: /si...(=S)...est/ **33**

34 *cf* Gn 47,3 **91.94.95**: LXX. (—*95, Raum freigelassen*) Gessen (gesen *91*) Araba (*91.94;* arabia *95*) **34**
100: /dicitis...(=S,E)...ovium/ **AU** Gn q 153 (79,25): commendatur in patriarchis, quod pecorum nutritores erant a pueritia sua et a parentibus suis 154 (80,21): abom. est enim Aeg. omn. past. ov. **THr** Gal *4,25 (81,4):* quoniam in terram Gessen Arabiae habitant

47,1 **100**: /et venit...(=S)...Gesem/ **KA** Λ 77 **47,1**
(100): nuntiavit Ioseph Pharaoni quoniam (quod *L*) venit (venisset *MLBΕOI;* +iacob *X*) pater eius (~pater eius venit *Q*)

Ὁ πατήρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες αὐτῶν καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἦλθον
S pater meus et fratres mei (×) et iumenta (+αυτων) et boves eorum (×) et omnia eorum venerunt
H " " " " × (mei) × oves eorum " armenta × " cuncta quae possident " (+ad me)

ἐκ γῆς Χανααν καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐν γῇ Γεσεμ. **2** ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβεν
S de terra Channaan et ecce sunt in terra Gesem ex fratribus autem suis adpraehendit
H " " Chanaan " " consistunt " " Gessen extremos quoque fratrum suorum ×

πέντε ἄνδρας καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον Φαραω. **3** καὶ εἶπεν Φαραω τοῖς ἀδελφοῖς Ιωσηφ Τί
S quinque viros et statuit eos ante Pharaonem et dixit Pharao fratribus Ioseph quod
H " " × " × coram rege quos ille interrogavit × quid

τὸ ἔργον ὑμῶν; οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραω Ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου, καὶ ἡμεῖς
S est opus vestrum et illi dixerunt (× ×) Pharaoni pastores (+εσμεν) pecorum sumus pueri tui et nos
H habetis operis × × responderunt × " ovium " servi " " "

καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. **4** εἶπαν δὲ τῷ Φαραω Παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἥκαμεν· οὐ γάρ
S et patres nostri dixerunt autem Pharaoni morare in hac terra venimus (E) non est
H " " " × × × ad peregrinandum " terra tua (×) " (sunt) quoniam

ἐστιν νομὴ τοῖς κτήνεσιν τῶν παίδων σου, ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χανααν· νῦν
E enim pascua iumentis puerorum tuorum invaluit enim famis in terra Channaan (S) nunc
H non est herba (pecoribus) gregibus servorum " ingravescente × fame " regione (terra) Chanaan petimus-

οὖν κατοικήσομεν οἱ παῖδές σου ἐν γῇ Γεσεμ. **5** εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ
(× × ×) (+λεγων ο πατηρ σου ×)
S ergo morabuntur pueri tui in terra Gesem dixit autem Pharao ad Ioseph × × ×
H que ut esse (× nos) iubeas (× servos) (× tuos) " " Gessen " itaque rex " " × pater tuus

και οι αδελφοι σου ηκασιν προς σε ιδου η γη αιγυπτου εναντιον σου εστιν εν τη βελτιστη γη κατοικισον τον πατερα
(× × ×) (× ×) (αγαθω τοπω)
S × × × × × × × × × × × × × × × × ×
H et fratres (× tui) venerunt ad te (×) [6] terra Aegypti in conspectu tuo est in optimo loco fac habitare eos

1 Hs Vercellone 168 | mei 100; Π^{c}, 68, 1 Hs Vercellone 168, Brev. Goth. (PL 86,342D), Claudius Taurin. (PL 50, 1033C): = 𝔊𝔐 × H: — μου B𝔄 | +αυτων fv(mg)𝔙𝔇: = 𝔐 | — αυτων f | +ad me (H) 1 Hs Vercellone 168, Claudius Taurin. (PL 50,1033C): = 𝔇: < 46,31

2 **S** 100

3 **S** 100 | est 100: = 𝔊: *cf* εργον] +εστιν k𝔄; υμων] +εστιν cfir𝔙 = 46,33 | — τω φαραω dfho | sumus 100; H: *cf* sunt 𝔄 = Targum Jon. = 46,34 𝔐; *cf* +εσμεν dnpt𝔙; σου] +εσμεν $fi^{a?}$: < 46,34

4 **S** 100 **E** 100; AU | — tua (H) *cf* Vercellone 168: = 𝔊𝔐 | est 100: **S** sunt AU: sprachl. Korrektur | iumentis 100: **S** pecoribus AU | regione H (Abwechslung)] terra Quentin = $G^{*}C\Sigma^{T}BA\Gamma\Psi^{*DFMQSJ}$, 68 | morabuntur 100; *cf* — nos (H) *cf* Vercellone 168: = (𝔐) | — servos tuos *cf* Vercellone 168; Claudius Taurin. (PL 50,1033D): — οι παιδες σου B

5 **S** 100 | +λεγων... a*ckmoquxc$_2$𝔄𝔈𝔊; sub ※: = 𝔐: siehe 47,5 Ende - 6 | — λεγων (lpv)c$_2$ | — tui (H) Brev. Goth. (PL 86,343A): — σου $o^{a?}$(v) | — ιδου (bvw)c$_2$: = 𝔐 | optimo loco H: αγαθω τοπω c$_2$ | eos H:

2 2 **100**: /ex...(=S)...Pharaonem/
3 3 *cf* Gn 46,33-34 **100**: /et dixit...(=S)...nostri/
4 4 **100**: /dixerunt...(=S,E,S)...Gesem/ **AU** Gn q 160 (82,22): non sunt enim pascua pecoribus puer. t.; inval. en. fames in t. Chanaan
5 5 **91.92.94.95**: LXX. (— *95, Raum freigelassen*) viri (viros *92* < H)...(=I)...possessionum (sessionum *95*) nostrarum **100**: /Dixit...(=S,E)...ve^{ae}runt ad te/ **AU** Gn q 155 (80,25): venerunt...(=A)...ad (— *SN*)...(=E)...te/ 155 (81,6): quorum omnium in codicibus graecis, qui a diligentioribus conscripti sunt, quaedam obeliscos habent et significant ea quae in hebraeo non inveniuntur et in LXX inveniuntur, quaedam asteriscos quibus ea significantur quae habent hebraei nec habent LXX

σου και τους αδελφους σου Κατοικείτωσαν ἐν γῇ Γεσεμ· εἰ δὲ ἐπίστῃ ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες
S × × × × morentur in terra Gesem et si certus es quia sunt inter eos viri
I ″
H × × × × et trade eis terram Gessen quodsi nosti × esse in eis viros
eos

δυνατοί, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν. Ἦλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον
κτηνων ημων
S potentes praepone eos principes iumentis nostris sed cum venissent in Aegyptum
I virtutis et constitues ″ ″ possessionum nostrarum (A) venerunt autem ″ ″
H industrios × constitue illos magistros pecorum meorum × × × ×
eos

πρὸς Ιωσηφ Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἤκουσεν Φαραω βασιλεὺς Αἰγύπτου. καὶ εἶπεν Φαραω
S ad Ioseph × × × × et audisset Pharao rex Aegypti × locutus est Pharao
A ″ ″ Iacob et filii eius ″ audivit ″ ″ ″ et ait ″
H × × × × × × × × × × × × × ×

πρὸς Ιωσηφ λέγων Ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἦκασι πρὸς σέ· **6** ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον
τω
E ad Ioseph dicens pater tuus et fratres tui venerunt ad te et ecce terra Aegypti ante
H × × × × × × × × × × × × × × × × ×

σού ἐστιν· ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοίκισον τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. **7** εἰσήγαγεν δὲ
E te est in meliori terra fac morari patrem tuum et fratres tuos (S) induxit autem
terra optima conloca
H × × × × × × × × × × × × post haec introduxit

Ιωσηφ Ιακωβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραω, καὶ εὐλόγησεν Ιακωβ
Iacob
S Ioseph patrem suum et statuit eum (E) ante Pharaonem et benedixit Iacob
H ″ × ″ ″ ad regem ″ ″ ″ coram eo qui benedicens ×
benedixit

τὸν Φαραω. **8** εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιακωβ Πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου; **9** καὶ εἶπεν
και ειπεν αυτω φαραω ποσαι ημεραι ετων
E Pharaonem dixit autem Pharao ad Iacob quod anni sunt dierum vitae tuae (S) × dixit
H illi et interrogatus ab eo ″ sunt dies annorum ″ ″ × respondit
interrogavit eum

τον πατερα σου και τους αδελφους σου (Vers 6)] αυτους n | et H: = 𝔄 | et si 100: = 𝔐 | eos×× (H) X: — εν αυτοις d | **I** 91-95: *cf* 𝔐: ? durch α′ oder σ′ | eos (H) Brev. Goth. (PL 86,343A) | κτηνων ημων dp; *cf* ημων κτηνων rt | **A** AU ××× … H: — ηλθον … σου (Vers 6 Ende) x𝔄𝔈𝔖(txt); *cf* — και ηκουσεν … σου k, ηλθον … αιγυπτου sub ÷, και ειπεν … σου sub ※, — και ειπεν … σου qsu: = 𝔐: siehe oben | **E** 100; AU | — ad AU (Var): *cf* τω DMabcdeghjlmnoptvwb$_2$c$_2$𝔖(mg)

6 **E** 100; AU | et 100: **S** × AU: = 𝔊(𝔐) | meliori terra 100; IT: **S** terra optima AU: **A** | fac morari 100: **S** conloca IT; AU: **I** | tuos 100; AU × IT

7 **S** 100 | — ιακωβ befgj𝔈 | **E** 100; *cf* RUF | benedixit 100; X: = 𝔊𝔐

8 **E** 100; AU | et interrogavit eum (H) Π^{c}: *cf* και ειπεν αυτω φαραω p | quod (= quot) 100; AU (die besseren Hss); KA (Var); GCXΠ^{c}ΣTBAΦ^{A*VP}ΟΨ^{M}: *cf* Georges, Lexikon der lat. Wortformen (1890) 587f; F. Sommer, Handbuch der lat. Laut- und Formenlehre ($^{2-3}$1914) 274; F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 257 quot (H) Quentin | anni … dierum 100; AU: = 𝔊 anni (— dierum)? KA: — ημερων v dies annorum H: ημεραι ετων b$_2$: = 𝔐 | sunt 100; *cf* KA; H: *cf* AU loc (Erklärung) × AU: **A** < 𝔊 = 𝔐

6 6 **100**: /et ecce … (= E) … tuos/ **AU** Gn q 155 (80,28): /ecce … (= E) … in terra optima conloca p. t. et fr. t. **CY-G** hept 1,1446-1447 (54): ipse etiam vati rector Memphiticus instat et iubet uberibus fratres conponere in arvis **IT** Ae 7,9 (48,15): in meliori terra Egypti colloca p. t. et fr. in terra Iessen, in terra Arabiae **KA** Λ 78 (100): dixit Pharao (+ad *BEOI*) Ioseph ut eligeret terram in qua habitaret pater eius

7 **100**: /Induxit … (= S,E) … Pharaonem/ **RUF** Gn **7** *15,4 (131,29)*: cum stat ante Pharaonem ut benedicat

Ιακωβ τῷ Φαραω Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου. ἃς παροικῶ. ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη·
× × × × × × ~ ετη εκατον τριακοντα

S Iacob Pharaoni (E) dies annorum vitae meae quibus moror anni .CXXX.
+omnes × quos ago habeo incolo peregrinor ~ .CXXX. anni

H × × „ × peregrinationis vitae meae centum triginta annorum sunt
Iacob ×

μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου. οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας
× × × × × × × +και

E pusilli et maligni fuerunt dies × vitae meae × non attigerunt × dies
parvi breves minimi modici pauci mali pessimi (facti) sunt annorum × mei et pervenerunt in ad

H parvi „ mali × × × × × et „ pervenerunt usque ad „
×

τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου. ἃς ἡμέρας παρώκησαν. **10** καὶ εὐλογήσας Ιακωβ
× × × × × ×

E annorum vitae patrum meorum quibus diebus morati sunt (S) et benedicens Iacob
× × quos dies incoluerunt vixerunt

H × × „ „ „ × peregrinati „ „ benedicto ×

τὸν Φαραω ἐξῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ. **11** καὶ κατῴκισεν Ιωσηφ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
— αυτου

S Pharaonem exivit ab eo Ioseph autem deduxit patrem suum et fratres suos
H rege egressus est foras „ vero × patri × „ fratribus suis

9 iacob pharaoni 100: = 𝔊𝔐 ×× H: — ιακωβ τω φαραω p* iacob× (H) GM*; Libri Carolini 1,9 (27,28 Bastgen), Raban (PL 107,647D): — τω φαραω d | +omnes? AM ex 4 | annorum 100; *cf* PAC; AM mort; AU: = 𝔊𝔐 × AM ex; *cf* VER; H: — των ετων 𝔈 | — vitae (H) Quentin = ΠΑΟ*: *cf* της ζωης μου sub ÷, — 𝔐: H faßt auch das Folgende zusammen | quibus moror 100: **S** quos ago AM ex 4; *cf* AU Gn q, loc quos habeo AM mort; *cf* AU Gn q, JUL-T quos incolo AU: **A** < 𝔊 quibus ego peregrinor? HI Jr; *cf* H quibus vixi? *cf* HI Ez: = 𝔈 | anni CXXX 100: **S**: ~ ετη εκατον τριακοντα d ~ CXXX ann. HI Ez; AU loc; JUL-T; H: = 𝔊𝔐 — anni? AM mort ××? AM ex: — εκατον τριακ. ετη Phil; *cf* ~ μικραι κ. πον. γεγονασιν εκατον τριακ. ετη m^a pusilli 100; AM ex 1; AU parvi RUF; HI Ecl, Za, Is, Jr; PS-BAS; H breves? AM ex 4; EUST minimi? AM mort modici? HI Eph, Gal; MUT pauci HI Ez; VER | maligni 100 (ma⟨li⟩gni); AM ex 4; AU; MUT 29; EUST (Var) mali AM ex 1, mort; HI Ecl; AU loc (Var); MUT 26; EUST; H pessimi RUF; HI Eph, Gal, Za, Is, Jr, Ez durissimi? PAC amari? VER: *cf* μικραι] πικραι 79 perniciosi? PS-BAS fuerunt 100; AU facti sunt MUT sunt RUF; HI Ez, *cf* Za, Is, VER, H | dies×vitae meae 100; *cf* RUF; HI Za: — των ετων ο dies annorum vitae meae AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 dies××mei HI Ecl, Is, Jr, Ez; MUT: — των ετων της ζωης 1 Ath Chr⅔ Thdt ×××× H: — αι ημεραι τ. ετων τ. ζωης μου Phil Chr$^{1}/_{7}$ | × 100; AU: = 𝔊 et MUT; H: +και 𝔄𝔈𝔖 Chr: = 𝔐 | attigerunt× 100: **S** pervenerunt in AU pervenerunt ad MUT; 68, Raban (PL 107,647D) annorum vitae 100; AU: = 𝔊𝔐 ×× MUT; H: — των ετων της ζωης 18 𝔈 Phil Ath Chr$^{1}/_{2}$ Thdt | quibus diebus morati sunt 100: **S** quos dies incoluerunt AU: **A** < 𝔊 quos dies vixerunt *cf* AU: **I** *cf* 𝔈 — diebus H: — ημερας bw𝔙𝔈 Phil

10 **S** 100

11 **S** 100 | +αυτου Dabcdfi$^{a?}$lmnoprstwxb$_2$c$_2$𝔄𝔙𝔖 Chr; (sub ※): = 𝔐 dedit 100; HI; AU; H: = 𝔊𝔐

eum, non Istrahel sed Iacob nominatur

8 8 **100**: /Dixit...(= E)...tuae/ **AU** loc 1,194 (537,5): dixit...(= E)...quot (quod *CLNS*[1]) anni dier. vitae tuae? subauditur 'sunt' **KA** Γ 69 (79): ubi Pharao interrogat Iacob quot (quod *D*) essent anni vite eius (esset annorum *D*)/

9 9 **100**: /Dixit...(= S,E)...pusilli et magni...(= E)... sunt/ **AM** ex 1,36 (38,17): dies vitae meae pusilli et mali (< Basilius *cf* EUST 2,8) 4,22 (129,10): omnes dies vitae meae quos ago breves et maligni mort 6 (707,6): dies annorum vitae meae quos (quas 𝔄'''*E', C* a *corr. in* o *m. 2*) habeo centum triginta, minimi et mali **AU** Gn q 156 (81,12): dies annorum vitae meae quos incolo. sic enim habent graeci quod latini habent 'ago' vel 'habeo' vel si quid aliud 156 (81,15): quos incolo 156 (81,24): non pervenerunt in...(= E)...quos dies incoluerunt. non enim hic aliud voluit intellegi quam id quod latini codices habent 'vixerunt' loc 1,195 (537,7): pusilli et maligni (*NLSb; De Bruyne, RB Bulletin 2 p. [147];* mali *Cd, Zycha*) fuerunt dies annorum vitae meae. pusillos pro paucis positum est 1,195 (537,11): nam utique centum triginta annos quos ille iam agebat **PS-BAS** Is *1,14 (405a):* de quibus beatus Iacob enuntiavit quoniam parvi et perniciosi sunt **EUST** *2,8 (888C):* dies vitae meae breves et mali (maligni *Colb. secundus*) **HI** Ecl (1078C): parvi et mali dies mei Eph 1 (466A): et dies Iacob modici dicuntur et pessimi Ez 9 (290D): unde et Iacob centum et triginta annos quibus vixerat (dix. *Migne*): pauci inquit et pessimi sunt dies mei Gal 1 (314B): et dies Iacob modici esse scribuntur et pessimi Jr 1,8

καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν γῇ Ραμεσσῆ, καθὰ προσέταξεν
κατασχειν × αιγυπτω
E et dedit eis possessionem in terra Aegypti in meliori terra × × Gesem sicut praecepit
tradidit ut possiderent × × × terra optima in terra Ramesse(m)
terram optimam
H × „ × „ „ × Aegypto „ optimo terrae × solo Ramesses ut praeceperat
+loco × terra Gessen sicut

Φαραω. **12** καὶ ἐσιτομέτρει Ιωσηφ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ
× +αυτου
E Pharao (S) admensus est autem Ioseph patri suo et fratribus suis et universae domui
(A) et metiebatur triticum patri suo Ioseph
H „ „ alebat eos × × × × omnemque domum

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σῖτον κατὰ σῶμα. **13** Σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ·
σωματα
S patris sui (E) frumentum secundum corpora (S) frumentum autem non erat in omni terra
triticum et corpus
H „ „ praebens cibaria singulis in toto enim orbe panis deerat

ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα· ἐξέλιπεν δὲ ἡ γῆ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ Χανααν
+επι της γης
S invaluerat enim famis vehementer et defecerat terra Aegypti et terra Chananaan
quia fames invaluerat +super terram × × × × ×
A „ autem fames valde „ defecit „ „
H et oppresserat „ terram maxime × × × „ „ × Chanaan
+omnem ×

ἀπὸ τοῦ λιμοῦ. **14** συνήγαγεν δὲ Ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ
+προσωπου
S a fame collegit autem Ioseph omnem pecuniam quae inventa est in terra
× +facie famis coacervavit
H × × e quibus omnem × pecuniam congregavit × × × × ×

tradidit? IS | possessionem 100; AU; H: = 𝔊𝔐 ut possiderent HI: κατασχειν Chr-codd | in terra aegypti 100: **S** = 𝔊𝔐 ××× AU; *cf* GR-I > IS ××aegypti HI in×aegypto H: εν×αιγυπτω egic$_2$ | in meliori terra× ×gesem 100; *cf* ×meliorem terram××gessen GR-1 > optimam (*cf* H) terram gessen IS: **S** in terra optima in terra ramessem AU: **A** = 𝔊 ×terram optimam in×ramesse HI in optimo terrae solo ram. H = ΛΧΣΒΜΦΘΡΨΩ; *cf* J. Chapman, RB 37 (1925) 30 +loco (H) Quentin = GCΠAO; F. C. Burkitt, RB 39 (1927) 258: < 47,6 (in) optimo loco terra(e) gessen (ram.) (H) 68; Brev. Goth. (PL 86,343B) | sicut 100; AU; X | praeceperat H > AU (Var)

12 **S** 100 **A** AU | et mensus est? GR-I | —ioseph H: —ιωσηφ p | suo 100; AU: +αυτου (B)f(gi) m𝔙𝔊: = 𝔐 | frumentum 91-95.100; GR-I: **S** triticum AU | secundum 91-95.100; AU: = 𝔊 et 91-95: < και? < κατα | corpora 91-95.100: **S**: σωματα bquϑ corpus 91-95; AU: **I** = 𝔊

13 **S** 100; *cf* GR-I **A** AU | inval. enim f. 100: = 𝔊𝔐 quia f. inval. GR-I inval. autem f. AU | +super terram GR-I; *cf* terram H: + επι της γης o +omnem (H) Ω^{M}: *cf* super totam terram 𝔙 | vehementer 100 × GR-I?; G* valde AU | et 100; AU: = 𝔐 | —aegypti et terra chan.? GR-I —et terra chan.? AP-V | a fame 100: = 𝔊 ×fame GR-I a facie famis? AP-V: +προσωπου k: = 𝔐

14 **S** 100 | collegit 100 coacervavit? AM congregavit KA; H | omnium pecunias? AM | ex

(13,4): parvi sunt et pessimi dies mei quibus ego peregrinor in terra 4,28 (247,2): Iacob eo quod vixerit in labore et angustia, dies vitae suae parvos et pessimos vocat Is 8 (315B): parvi sunt et pessimi dies mei Za 1 (1444C): parvi sunt inquit et pessimi dies vitae meae **JUL-T** ant 1,14 (601B): Iacob interrogatus a Pharaone CXXX annos vitae suae habere respondit **KA** Γ 69 (79): /dixit ei (qui dicit *D*): CXXX **MUT** *26 (395/6):* interrogatus etiam a Pharaone: modici inquit et mali facti sunt dies mei *29 (423/4):* ipse quippe loquens cum Pharaone: modici inquit et maligni facti sunt dies mei et non pervenerunt ad dies patrum meorum **PAC** ep 3,15 (74,3): non Iacob dicit: anni vitae meae durissimi **RUF** Gn *15,4 (132,3):* quia parvi (pravi *D*) et pessimi sunt dies (~ d. s. *An*) vitae suae (meae *B*) **VER** 5,3 (72b): dies mei pauci sunt et amari

10 **100**: /et...(=S)...eo/ **10**

11 **100**: /Ioseph...(=S,E)...Phar^{a}o/ **AU** Gn q 157 **11** (82,5): et dedit eis poss. in terra optima, in terra Ramessem, sicut praecepit (*PSNVT bd;* praeceperat *Zycha* = *C*) Pharao **GR-I** tr 5 (54,14): elegit Ioseph parentibus et fratribus suis meliorem terram Gessen/ **HI** q (64,22): dedit eis ut possiderent Aegypti terram optimam in Ramesse **IS** Gn 30,34 (276B); q (52): tradidit post haec Ioseph parentibus et fratribus optimam terram Gessen/ (< GR-I)

12 **91.94.95**: LXX. (—*95, Raum freigelassen*) fru- **12** mentum et corpora T. (it. *95*) frumentum secundum corpus (corp: *91;* corpori *94;* corum *95*) **100**: /Admensus...(=S,E)...corpora/ **AU** Gn q 158 (82,9): et...(=A) ...Ioseph loc 1,196 (537,13): triticum secundum corpus, id est secundum numerum corporum **GR-I** tr 5 (54,15):

Αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ Χανααν τοῦ σίτου. οὗ ἠγόραζον καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς. καὶ
+απο × × ×
S Aegypti et in terra Channaan ex frumento quod emebant et admetiebat eis frumentum (E) et
H × × × × × pro venditione frumenti × × × × ″

εἰσήνεγκεν Ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον Φαραω. **15** καὶ ἐξέλιπεν πᾶν τὸ ἀργύριον
× ×
E intulit Ioseph omnem pecuniam in domo Pharaonis (S) et defecit × pecunia
domum
H ″ × × eam ″ aerarium regis cumque defecisset emptoris pretium
aerario

ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐκ γῆς Χανααν. ἦλθον δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ιωσηφ λέγοντες
S de terra Aegypti et de terra Channaan (E) venerunt autem omnes Aegypti ad Ioseph dicentes
H × × × × × × × venit × cuncta Aegyptus ″ ″ dicens

Δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου: ἐκλέλοιπεν γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν.
× αποθνησκωμεν ×
E da nobis panes (S) et ut quid moriamur in conspectu tuo defecit enim pecunia nostra
H ″ ″ ″ × quare morimur coram te deficiente × ″ ×
panem moriemur ante

16 εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν. καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν,
αντ αυτων ×
S dixit autem eis Ioseph adducite iumenta vestra et dabo vobis panes pro iumentis vestris
A ″ ″ illis ″ ″ pecora ″ ″ ″ ″ ″ ″ pecoribus ″
H quibus ille respondit ″ ″ ″ ″ ″ ″ pro eis cibos ×
+ad me

εἰ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον. **17** ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη πρὸς Ιωσηφ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ιωσηφ ἄρτους
ηγαγε × × × αρτον
S si defecit pecunia adduxerunt autem iumenta ad Ioseph et dedit eis Ioseph panem
A ″ ″ argentum
H ″ pretium non habetis quae cum adduxissent × × × ″ ″ × alimenta
adduxisset

ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις
× × × × × × × × × × × × × ×
S pro equis et pro ovibus et pro bubus et pro asinis et pavit eos × panibus
H ″ ″ ″ × ″ ″ × ″ ″ × ″ sustentavitque ″ × ×
× × × × illos pane

100: +απο abnv(mg)wy; +υπο f | ××××× H: – και εσιτομετρει αυτοις 𝔈; sub÷: – 𝔐 | **E** 100; AU | – ιωσηφ bw Chr | domo 100; *cf* aerario (H) O domum AU: = 𝔊
15 **S** 100 **E** 100; AU | – παν Aafkmxyb$_2$c$_2$𝔄𝔈^{p}𝔍: (Hexapla) = 𝔐 | panem (H) ΦΨ$^{B^2}$Ω^{M}: = 𝔐 | – και 𝔍 | moriamur 100: αποθνησκωμεν fns morimur H: = 𝔊 moriemur (H) C*Σ^{T}B | ante (H) ΠP | – ημων DMacdhklopqstuvxb$_2$c$_2$𝔄𝔅𝔍 Chr: (Hexapla) = 𝔐
16 **S** 100 **A** AU | +ad me (H) Σ^{M}B: *cf* φερετε] +ημιν p | pro eis H: αντ αυτων× p
17 **S** 100 | adduxisset (H) Π$^{CΨ^{F}}$: ηγαγε 31 | – προς ιωσηφ Chr | – ιωσηφ npℰ Chr | panem 100: αρτον F$^{b?}$: = 𝔐 | – et ovibus (H) Guibert (PL 156,313B): – και αντι τ. προβατων c$_2$ – αντι των p | – et bubus (H) Π$^{CD^{*}}$: – και αντι τ. βοων s – αντι (των) dpℰ | – αντι (των) p Chr | illos (H) 68 | ×panibus 100: – εν b ×× H: – εν αρτοις 76 Chr pane (H) *cf* Vercellone 169: *cf* 𝔐 | – παντων flm𝔍 Chr |

/et mensus est eis frumentum sufficienter/ > **IS** Gn 30,34 (276B): /praebens eis cibaria/ (*cf* H)

13 13 **100**: /frumentum...(=S)...fame/ **AP-V** Jub *45,9 (50a)*: /...)vit terra Aegypti a facie famis/20 **AU** loc 1,197 (537,16): in valuerat...(=A)...Aegypti **GR-I** tr 5 (54,16): /quia fames invaluerat super terram et defecerat terra fame > **IS** Gn 30,34 (276B): /quia fames oppresserat terram (*cf* H)

14 14 **100**: /Collegit...(=S,E)...Iosep omn. pec. in domo Pharaonis/ **AM** off 2,80 (124C): itaque primum omnium coacervavit pecunias **AU** Gn q 159 (82,14): et intulit...(=E)...domum Pharaonis **KA** Γ 70 (79): ubi congregavit Ioseph omnia (~ om. ios. *D*) quae erant Egyptiorum (in egyptiis *D*)/21

15 **100**: /et defecit...(=S,E,S)...nostra/ **AU** loc 1,198 (537,19): venerunt aut. omn. Aegyptii...(=E)...panes **KA** Δ a 152 (90): ubi cuncta Aegyptus ad Ioseph venit pro panibus (*cf* H) **15**

16 **100**: /Dixit...(=S)...pecunia/ **AU** Gn q 160 (82,17): dixit...(=A)...argentum **CY-G** hept 1,1456-1457 (54): certatim exhibitis gregibus Memphitica turba emit inops fruges, pretium taxante Iosepo/19 **KA** Δ b 153 (90): ubi Ioseph Egiptios pro panibus alloquitur deficiente pecunia pecora sua pro cibis ei adducere (*cf* H) **16**

ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. 18 ἐξῆλθεν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ ἦλθον πρὸς
× × ~ εκεινω τω ενιαυτω × × × × × ×
S pro omnibus pecoribus illorum in illo anno exiit autem annus ille et venerunt ad
H illo anno pro commutatione pecorum × × × × veneruntque ×

αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ εἶπαν αὐτῷ Μὴποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐκλέλοιπεν
× ×
S eum in anno secundo et dixerunt × ne forte moriamur a domino nostro si enim defecit
H × × " " " " ei non celamus dominum nostrum quod deficiente
×

τὸ ἀργύριον καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον, καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἡμῖν
× × × × —ημων ὑπολελειπται
S pecunia et possessiones et iumenta ad te dominum nostrum et non est relictum nobis
H " × × pecora simul defecerint × × nec clam te est

ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν. 19 ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν
S ante te dominum nostrum nisi solum corpus nostrum et terra nostra ut ergo non moriamur
H quod absque corporibus et terra nihil habeamus cur " × morimur

ἐναντίον σου καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ. κτῆσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων. καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς
S ante te et terra deseratur posside nos et terram nostram pro panibus et erimus nos
H te vidente × × × et " " terra nostra × × × tui erimus

καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παῖδες Φαραω· δὸς σπέρμα. ἵνα σπείρωμεν καὶ ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν
+και σπερματα × × × ×
S et terra nostra pueri Pharaonis da semen ut seminemus et vivamus et non moriamur
H eme nos in servitutem regiam et praebe semina × × × × ne pereunte cultore

καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθήσεται. 20 καὶ ἐκτήσατο Ιωσηφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων
×
S et terra non deseratur (E) et redegit Ioseph omnem terram Aegyptiorum in possessionem
acquisivit possedit totam × Aegyptum Aegypti × ×
H redigatur terra in solitudinem emit igitur " " " Aegypti × ×
×

τῷ Φαραω· ἀπέδοντο γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραω. ἐπεκράτησεν γὰρ αὐτῶν ὁ λιμός·
E Pharaoni vendiderunt enim Aegypti terram suam Pharaoni obtinuerat enim eos famis
obtinuit quia obtinuit
H × vendentibus × singulis possessiones suas × prae magnitudine famis

— αυτων f | — εν f | ~ εκεινω τω ενιαυτω O

18 **S** 100 | —εξῆλθεν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο b | —πρὸς αὐτὸν 1* | — εν mv(txt) Chr | × 100; Π^{p}, Guibert (PL 156,313B) ei H: = 𝔊𝔐 | non celamus H (celabimus Quentin = Σ^{M}, -avimus G^{e}Π^{c}AO): *cf* ου μη διαφανεσθωμεν hexaplar. Randnote | quod H: quia 𝔈 | ad te] ante 100: Lesefehler und *cf* unten | — προς σε τ. κυριον F* | —ημων M(mg)bcegjk Chr | est relictum 100: υπολελειπται DFMbcdfhi^{a2}klmnopqrtuvwxb$_{2}$c$_{2}$2𝔈 Chr | te 100: *cf* coram te domine (~ dom. c. te) 𝔈; του κυριου ημων] του 71

19 **S** 100 | eme H: κτησαι] αγορασον hexaplar. Randnote | +και k𝔈^{ed}: = 𝔐 | semen 100: = 𝔊𝔐 semina H: σπερματα ADy | ××××× me H: — σπειρωμεν και ζωμεν και egj; *cf* —ινα σπειρωμεν F^{b2} = 𝔐, — και ζωμεν B*

20 redegit…in possessionem 100: **S** acquisivit AM; RUF; *cf* QU; AP-V½: I possedit AP-V½ | omnem 100; RUF: H totam QU; AP-V | × (H) A: —πασαν Chr | t. aegyptiorum 100; RUF: = 𝔊 ×aegyptum QU t. aegypti AP-V; H: = 𝔐 | obtinuerat enim 100: **S** obtinuit enim RUF Gn 16,3 quia obtinuit RUF

RUF Bas *3.2 (1747 A)*: si quis indiget panibus, veniat ad me

17 17 **100**: Adduxerunt…(=S)…anno/

18 18 **100**: exiit…(=S)…a domino nostro (*horr. ausnum -rum m. 1*)…(=S)…iumenta ante dominum…(=S)… nostra

19 19 **100**: ut…(=S)…deseratur CY-G hept 1,1458–1459 (54): 16 his quoque nudati seque et sua praedia tradunt, semine percepto, messes quo deinde virerent/22

20 **100**: Et redegit…(=E)…Pharaoni* (s *ausradiert*) AM off 2,80 (124C): ad postremum iura terrarum regi acquisivit AP-V Jub *45,9 (50a)*: 13/et possedit Ioseph totam terram Aegypti Faraoni in esca; nam homines et iumenta et universa adquisivit Pharaoni AU loc 1,199 (537,22): et facta est terra Pharaoni, non ait 'Pharaonis' GR-M Jb 6,55 (759D): hinc est quod Aegypti servitio publico Ioseph dispensante subiecti, cum iuri re-

καὶ ἐγένετο ἡ γῆ Φαραω, **21** καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας ἀπ᾽
+τω εαυτω
E et facta est terra eorum Pharaoni (S) et plebem redegit ei in servitutem ab
× Pharaonis (I) „ populum sibi in servitutem redegit a
H subiecitque eam × „ „ cunctos populos eius × × × „
cunctum populum

ἄκρων ὁρίων Αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων, **22** χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· οὐκ
ακρου
S initio finis Aegypti usque ad extremum eius (E) praeter terram sacerdotum tantum non
I summis finibus „ „ „ summos fines „
H novissimis terminis „ „ „ extremos „ „ „ „ „ × ×

ἐκτήσατο ταύτην Ιωσηφ, ἐν δόσει γὰρ ἔδωκεν δόμα τοῖς ἱερεῦσιν
× +τω φαραω δοματα
E redegit in possessionem × Ioseph (S) in poss⟨ess⟩ionem enim dedit possidere sacerdotibus
possedit × (servitutem) +Pharaoni munera
H × × × × × quae a rege tradita fuerat

Φαραω, καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραω· διὰ τοῦτο οὐκ
+και
S Pharao et manducaverunt × quod dedit eis Pharao (E) propter hoc enim non
H eis quibus et statuta cibaria ex horreis publicis praebebantur +et et idcirco × × „ sunt com-
×

ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν. **23** εἶπεν δὲ Ιωσηφ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις Ἰδοὺ
×
E vendiderunt terram suam (S) dixit autem Ioseph omnibus Aegyptiis ecce
H pulsi vendere possessiones suas +Pharaoni „ ergo „ ad × populos en ut cernitis
dixitque populum

κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραω· λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα καὶ σπείρατε
κεκτηται × × σπερματα
S redegi vos in possessionem et terram vestram hodie Pharaoni accipite vobis semen et serite
H et vos et terram vestram Pharao × possidet „ × semina „ „

Gn 16 tit | eorum 100: **S** × RUF; AU: **I** = 𝔊𝔐 | pharaoni 100[1]; AU: +τω AFMacdfg$^{a?}$hijklnopqrstuvxyb$_2$ Chr pharaonis 100*; RUF; dagegen AU
21 **S** 100 **I** RUF | cunctum populum (H) Claudius Taurin. (PL 50,1034C) | ei 100; KA: = 𝔊 sibi RUF: εαυτω abkmowxb$_2$c$_2$: (Hexapla) | ακρου 128 | eius 100; RUF; H: = 𝔄 = 𝔐; *cf* +αυτων l
22 redegit in possessionem 100: **S** possedit×× AU: **A** redegit in servitutem? *cf* RUF | —ταυτην ADF*Machlmoqrsuxyb$_2$c$_2$𝔈: = 𝔐 | +pharaoni? RUF: +τω φαραω f: < 47,20 | **S** 100 | possidere 100 munera RUF: δοματα AMbdefhi$^{a?}$kmprtx𝔄 Chr-codd | propter hoc enim 100[1]: **S** et pr. hoc× RUF?; et idcirco H: +και 84 pr. hoc× 100*; —et (H) O: = 𝔊𝔐 | +pharaoni? RUF: < 47,20
23 **S** 100 | dixitque (H) Brev. Goth. (PL 86,344B): = 𝔐 | —πασι bdegjlw Chr: = 𝔐 | populum (H) Π; Brev. Goth. (PL 86,344B); Claudius Taurin. (PL 50,1035B): = 𝔐 | pharao possidet H: κεκτητε...—τω b | —εαυτοις 𝔈^{p} | σπερματα AF^{b}abceghjmnpstya$_2$𝔄 Chr

gis semetipsos tradentes humiliant, frumenta etiam ad semen reportant **KA** Λ b 77 (100): 6/et emit Ioseph omnem terram Aegypti (*cf* H) **QU** pro 1,41 (756C): dictum est quod acquisierit Ioseph Pharaoni totam Aegyptum **RUF** Gn *16 tit (136,5):* et acquisivit Ios. omn. t. Aegyptiorum Pharaoni; vend. en. Aegyptii terr. s. Ph. quia obtinuit eos fames; et f. e. t. Pharaonis/ *16,3 (138,18):* vendiderunt inquit Aegyptii terr. s. Ph., obtinuit enim eos fames

21 21 **100**: /et plebem...(=S)...eius/ **KA** Γ 70 (79): 14/ipsos quoque in servitutem *ei* (et *D; —B*) redigit (*D;* redigens *B*) **RUF** Gn *16 tit (136,7):* /et populum...(=I)...eius

22 22 **100**: /praeter/ram (praeter terram *m. 2*)...(=E)...in possionem enim...(=S,E)...hoc enim (*m. 1*) non vend. ter. suam/ **AU** loc 1,200 (538,1): praeter...(=E)...possedit Ioseph: quasi dixisset: praeter terram sacerdotum tantum omnem terram possedit Ioseph **CY-G** hept 1,1460-1461 (54): 19/sola sacerdotum non est possessio dempta, quis gratuita duci placuit, non vendere farra **RUF** Gn *16,5 (141,21):* refertur sane in consequentibus quoniam terra sacerdotum Aegyptiorum non sit in servitutem redacta Pharaoni neque cum ceteris Aegyptiis vendiderint semet ipsos, sed quia extrinsecus acceperint vel frumenta vel munera non ab Ioseph, sed ab ipso Pharaone, et propter hoc tamquam familiariores ceteris non vendiderint terram suam Pharaoni

23 **100**: /Dixit...(=S)...redeg*i (i *ausradiert*)...(=S) **23** ...terram/

24 **100**: /et quod...(=S)...vestris/ **AM** off 2,81 **24**

τὴν γῆν, **24** καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ Φαραω, τὰ δὲ τέσσαρα
S terram et × quod natum fuerit ex eo dabitis quintam partem Pharaoni quattuor autem
(τηϛ γηϛ; quidquid natum est in terra; portionem)
H agros ut fruges habere possitis quintam partem regi dabitis „ ×

μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῇ γῇ καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν
S partes erint vobis × in semen terrae et in escam vobis et omnibus qui sunt in
H reliquas × permitto „ × „ sementem (semine) × × „ „ cibos (cibum) × × × × × ×
(semen)

τοῖς οἴκοις ὑμῶν. **25** καὶ εἶπαν Σέσωκας ἡμᾶς, εὕρομεν
(+και εις βρωσιν τοις νηπιοις υμων)
S domibus vestris et dixerunt sanasti nos invenimus (ευρωμεν)
M „ „ „ „
H famulis (familiis domus) × et liberis vestris qui responderunt salus nostra in manu tua est respiciat

χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα παῖδες Φαραω. **26** καὶ ἔθετο αὐτοῖς
(+σου) (εσωμεθα) (αυτους)
S gratiam ante te dominum nostrum et erimus pueri Pharaonis et posuit eos
M „ in conspectu × domini nostri (A) „ „ (~ Io-) illis
(proposuit)
H nos tantum × dominus noster „ laeti serviemus (serviamus) regi ex eo tempore usque

Ιωσηφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου τῷ Φαραω ἀποπεμπτοῦν,
(εν προσταγματι) (εν γη) (~ αποπεμπτουν τω φαραω)
S Ioseph (seph eos) in constitutione usque in × hodiernum in terra Aegypti uti darent Pharaoni quintas
A „ „ praeceptum (praecepto) „ „ hodiernum (diem) diem (hunc) „ (+tota) „ „ ut praestent quintas Pharaoni
H in praesentem diem in universa terra Aegypti regibus quinta pars solvitur et factum est quasi in legem

χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· οὐκ ἦν τῷ Φαραω. **27** Κατῴκησεν δὲ Ισραηλ ἐν γῇ
×
S praeter terras sacerdotum tantum non erat Pharaonis moratus est autem Istrahel in terra
I et habitavit „ „ ×
H absque terra sacerdotali quae libera ab hac condicione fuit habitavit ergo Israhel „ ×

Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῆς γῆς Γεσεμ καὶ ἐκληρονόμησαν ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν
(αιγυπτου)
S Aegypti in terra Gesem et possiderunt in ea et creverunt et multiplicati sunt
I Aegypto „ „ Gessen
H „ id est „ „ „ „ possedit eam auctusque est „ multiplicatus ×

24 **S** 100 | —εσται c_2𝔈 | quidquid natum est in terra? AP-V: τηϛ γηϛ h | partem 100; AP-V; H portionem? AM; *cf* AP-V | semen 100; Claudius Taurin. (PL 50,1035B) semine AP-V | —terrae AP-V; H: —τῃ γῃ b_2 | —in (H) A: —εις 84𝔙 | cibum (H) Φ^{z*}P* | —πασιν 𝔈^{p}: = 𝔐 | —τοις εν BF bhnwa_2 | familiis domus (H) Ψ^{B} | +και εις βρωσιν τοις νηπιοις υμων acegjkmxb$_2$c$_2$𝔄; *cf* υμιν] +και... M(mg): Hexapla = 𝔐

25 **S** 100 **M** AM | respiciat H: *cf* ευρωμεν n | +σου 18 𝔊 | serviamus (H) BO: *cf* εσωμεθα clnsw

26 **S** 100 **A** AU; Varianten AP-V | eos 100: αυτους di*n*pt illis AU; *cf* AP-V: = 𝔊 ~ioseph eos 100* | εν προσταγματι h | εν γη n𝔄𝔊𝔈 | ~ αποπεμπτουν τω φαραω AFMdeghjlnoprtvya$_2$𝔄𝔙𝔈 Chr | conditione (H) Quentin

27 **S** 100 **I** RUF; *cf* KA | terra aegypti 100: = 𝔊(αιγυπτου akmoxc$_2$*: Hexapla) 𝔐 ×aegypto RUF; KA; H: —γη AFMeghi^{a2}jpqruvya$_2$𝔙 Chr | in terra 100; RUF; H: = 𝔄𝔙 = 𝔐 | in ea 100: = 𝔄 = 𝔐

(125A): quintam portionem collationis (collativam *nonnulli*) statuit **AP-V** Jub *45,13 (50a):* et accepit Ioseph quintam partem de omnibus quidquid natum est in terra Aegypti portionem regalem et quattuor partes dedit illis in esca et in semine/26

25 25 **100**: /Et dixerunt...(=S)...Pharaonis/ **AM** off 2,80 (125A): denique dixerunt...(=M)...nostri

26 **100**: /et posuit eos Ioseph [eos] (eos ioseph *m. 1 über Rasur,* ioseph *ausradiert,* eos^2 *durchgestrichen*) in (+hac *m. 2 in tiron. Note*)...(=S)...Pharaonis/ **AP-V** Jub *45,13 (50a):* 24/et proposuit Ioseph omnibus Aegyptiis hoc in praecepto in tota terra Aegypti usque in diem **26**

σφόδρα. 28 ἐπέζησεν δὲ Ιακωβ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δέκα ἑπτὰ ἔτη· ἐγένοντο δὲ
ἐζησε ισραηλ × ~ ετη δεκα επτα και εγενοντο +πασαι
S vehementer (E) supervixit autem Iacob in terra Aegypti annis .XVII. et facti sunt omnes
vixit Istrahel × Aegypto decem et septem annos fuerunt ×
H nimis et vixit × „ ea × decem et septem annis factique „ „

αἱ ἡμέραι Ιακωβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη. 29 ἤγγισαν
× ~ ετη ρμζ' × και ηγγι-
E dies Iacob annorum vitae eius .CXLVI. (S) adpropinquaverunt
centum quadraginta septem annis
annis (-os) .CXLVII.
H „ × × „ illius centum quadraginta septem annorum cumque adpropin-

δὲ αἱ ἡμέραι Ισραηλ τοῦ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ιωσηφ καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ εὕρηκα
σαν × ~ ιωσηφ τον υιον αυτου
S autem dies Istrahel ut moreretur et (E) vocavit filium suum Ioseph et dixit ei si inveni
~ Ioseph filium (su*um*)
H quare cerneret × mortis diem × „ „ „ „ „ „ ad eum „ „
Israel ×

χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην
θες ποιησης μετ εμου
E gratiam ante te suppone manum tuam sub faemore meo et facies in me misericordiam
in conspectu tuo subice ut facias super
pone
H „ in conspectu tuo pone „ × „ femore „ „ „ mihi „
tuam femur meum ut facias mecum

καὶ ἀλήθειαν τοῦ μή με θάψαι ἐν Αἰγύπτῳ, 30 ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου, καὶ
~ θαψαι με +γη αιγυπτου
E et veritatem ut ne sepellias me in terra Aegypti (S) sed dormiam cum patribus meis ×
× ×
H „ „ „ non sepelias „ „ × Aegypto „ „ „ „ „ et
Aegypto

28 supervixit autem 100: **S** = 𝔊 vixit autem KA Λ; vixit *cf* AU; KA: εζησε m et vixit AP-V; H: = 𝔐 | iacob 100; AU; KA: = 𝔊𝔐 istrahel AP-V: ισραηλ v(mg) | in terra aegypti 100; AP-V: = 𝔊(αιγυπτου fmqu) 𝔐 in×aegypto? AU: —γη aoa$_2$b$_2$c$_2$𝔙; τη k: (Hexapla) | annis XVII 100; AP-V: ~ετη δεκα επτα Bdfmnv decem et septem annos AU; *cf* AM, H: = 𝔊(𝔐) | και εγενοντο AFMdeghjknopqrtuvya$_2$𝔙 Chr: = (𝔐) facti sunt 100; AP-V; H fuerunt AU | omnes 100; AP-V; H: +πασαι 25 × AU: = 𝔊𝔐 | anni vitae eius quos vixit? AP-V: *cf* anni vitae iacob 𝔈, αι ημεραι ιακωβ ας εζησε f | —iacob AP-V; H: — ιακωβ s | CXLVI × 100 centum quadraginta septem annis AP-V; *cf* H: = 𝔊 annis (annos KA Λ Var) CXLVII KA: ~ετη ρμζ' dfm CXLV? KA Λ (Var) CXL (H) Σ^{M*}

29 **S** 100 | και ηγγισαν f: = 𝔐 adpropinquaverunt 100; *cf* AM, H: **E** | istrahel 100; RUF; Claudius Taurin. (PL 50,1035D): **E** = 𝔊𝔐 × H: —ισραηλ df | filium suum ioseph 100; RUF; H: = 𝔊𝔐 ~ioseph filium (s.) AM; *cf* KA (Var): ~ιωσηφ τον υιον αυτου hna$_2$b$_2$𝔙 —suum AM?; Ψ^{M} | ante te 100: **S** in conspectu tuo RUF; AU; H: **I** | suppone 100: **S** subice AU: **A** pone RUF; H: **I**: θες l: = 𝔐 | tuam (H) $\Pi^{D^2}A\Psi^{DFM}$ Ω, 68: = 𝔊𝔐 | femur meum (H) Claudius Taurin. (PL 50,1035D) | ut AU½; P^2 | facies 100; RUF; AU½; H: = 𝔊 facias AU½; Quentin = TM*OP, PS-BED (91,273C), Guibert (PL 156,315D): ποιησης in Chr | in me 100; AU super me RUF: = 𝔊 mecum AU½ (Var); MΘ^{M}, 68, Claudius Taurin. (PL 50,1035D): μετ εμου eg(j)𝔙: = 𝔐 | ut ne 100: **S** ×ne? AM; KA ut non H | sepelias me 100; H: ~θαψαι με Abdhklpstvw | terra aegypti 100: **S**: +γη lry𝔙; αιγυπτου l ×aegypto AM; H: **I** = 𝔊𝔐

hunc/28 **AU** loc 1,201 (538,4): et posuit...(=A)...Pharaoni 1,201 (538,7): usque in hodiernum diem **RUF** Gn *16,6 (143,9):* quia post famem et servitutem populus Aegyptius quintas offerat Pharaoni

27 27 **100**: /Moratus...(=S)...vehementer/ **KA** Λ 79 (100): habitavit Israhel in Aegypto/29.28 **RUF** Gn *16,7 (144,15):* et hab. inquit Istrahel...(=I)...Gessen (-em *D*)

28 28 **100**: /supervixit...(=E)...CXLVI./ **AM** Jac 2,36 (53,18): ubi recepti filii fructu potitus aliquanto exacto tempore, septem decem (*m.1 AP*𝔄', 𝔄; s. et d. *m. 2 AP, VT;* d. et s. 𝔄' *m. 2,* 𝔄''*E, T corr.*) videlicet annorum.../ **AP-V** Jub *45,14 (50a):* 26/et vixit Istrahel in terra Aegypti annis decem et septem, et facti sunt omnes anni vitae eius quos vixit in tertio iubeleo centum quadraginta septem annis et deficiens mortuus est **AU** Gn q 152 (78,25): invenitur Iacob decem et septem annos vixisse in Aegypto loc 1,202 (538,11): et fuerunt dies Iacob annorum vitae eius **KA** Γ 71 (79): ubi vixit Iacob annis CXLVII Λ 79 (100): 27.29/vixit autem (et vixit *BEOI*) Iacob (—Φ^{AP} *VY*) annis (annos *MCU**) centum quadraginta septem (quinque *S;* ~annis CXLVII iacob *O*)

29 **100**: /adpropinquaverunt...(=S,E)...Aegypti/ **29**
AM Jac 2,36 (53,21): /finem vitae sibi adpropinquare cognovit, vocavit Ioseph filium et per generationis suae futurum heredem constrincxit eum, ne in Aegypto sepeliretur **AU** Gn q 161 (83,4): si inveni grat. in conspectu tuo, subice man. t. sub fem. m. et facies in me (mecum *S*) mis. et ver. 161 (83,18): ut facias (et facies *Zycha*) in me mis. et ver. **GR-M** Ez 1,1,7 (789B): quia cum vitae iam termino propinquaret Iacob/48,13 **KA** Λ 79 (100): 27/

ἀρεῖς με ἐξ Αἰγύπτου καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν Ἐγὼ ποιήσω
αρης θαψης
S × × × × et sepellies me in saepulchro eorum et dixit illi Ioseph ego faciam
H auferas me de hac terra condasque × „ sepulchro maiorum cui respondit „ „ „
auferes me sepulcra +meorum

κατὰ τὸ ῥῆμά σου. **31** εἶπεν δὲ Ὄμοσόν μοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. καὶ
και ειπεν +αυτω +ιακωβ
ο δε ειπεν
S secundum verbum tuum (E) et dixit ei Istrahel iura mihi et iuravit ei et
H quod iussisti „ ille × × „ +ergo ergo inquit „ quo iurante × ×
at ×

προσεκύνησεν Ισραηλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. **48,1** Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα
E adoravit Istrahel super cacumen virgae eius (S) factum est autem post haec
× × caput suae
fastigium
in capite
contra summitatem
H „ Israhel deum conversus ad lectuli caput × × × × his ita trans-

ταῦτα καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ιωσηφ ὅτι Ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο
× αυτου
S verba (E) et nuntiatum est Ioseph quod pater ipsius interaestuaretur et adpraehendens duos
quia tuus aestuatur tulit
turbatur
vexatur
infirm*atur*
aegrotat
H actis × „ „ „ „ aegrotaret pater eius qui adsumptis duobus

30 **S** 100 | auferas H: αρης h auferes (H) X: = 𝔊 | condas H: θαψης i | me 100; $\Phi^{v*}\Psi^{B}$: = 𝔊𝔐 | sepulcra (H) 68; *cf* sepulchris? CY-G | maiorum meorum (H) Ω^{SM}: patrum meorum 𝔈 | et dixit illi ioseph 100: = 𝔈

31 et dixit 100; HI: και ειπεν bw: = 𝔐 et (at 68) ille... H: ο δε ειπεν n | ei 100; HI: +αυτω beghjw𝔈 | istrahel 100: *cf* +ιακωβ l × HI; H: = 𝔊𝔐 | +ergo HI; H —ergo 100; P*: = 𝔊𝔐 | —et adoravit istrahel 100 —istrahel AU?: = Hbr 11,21 | deum H: *cf* AU Gn q | super 91-95.100; RUF; AU; (Hbr 11,21: 61.78; OSW, SED-S) in AU; (Hbr 11,21: 65) contra HI ad? HI ('hebr.') > AU ('hebr.'); *cf* H | cacumen 91-95. 100; AU; *cf* CY-G; (*cf* Hbr 11,21: 65*): **S** caput (capite) HI ('hebr.'); AU; H: *cf* κεφαλην α′: = 𝔐 fastigium RUF; Hbr 11,21 summitatem HI | lectuli H; *cf* HI > AU: της κλινης α′σ′ | eius 91-95.100; HI; AU; *cf* RUF; Hbr 11,21 suae AU; *cf* SED-S; (Hbr 11,21: 65*): *cf* lecti sui 𝔈^{e}

48,1 **S** 100 | et 100; HI: = 𝔊𝔐 × H: —και B𝔄𝔙𝔈^{et} | quod 100; H quia AU ecce? HI: < 𝔐 | ipsius 100; *cf* eius H: **S**: αυτου D Cyr-ed tuus HI; AU: **I** = 𝔊𝔐 | interaestuaretur 100; intercustuaret AN: **S** turbatur (**A**), aestuatur, vexatur AU infirmatur *cf* AM, KA; aegrotat HI; *cf* H: αρρωστει α′, νοσει σ′ | adpraehen-

et dixit filio suo Ioseph (~ ios. fil. s. *E*) ne sepeliret eum illic/28 **RUF** Gn *15,4 (132,4):* non de Iacob sed de Istrahel dicitur quia voc. fil. suum Ios. et dicit (dixit *Del.*) ei: si inv. grat. in conspectu tuo, pone man. t. sub fem. m. et facies super me mis. et ver. **STE-A** 43 (238,6): et si inveni grat. in conspectu tuo (*cf* H)

30 30 **100**: /sed...(=S)...tuum/ **CY-G** hept 1,1466 (55): ut sua maiorum conponat membra sepulchris/

31 31 *cf* Hbr 11,21 **91.92.94.95**: LXX. (—*95, Raum freigelassen*) et adoravit Israel (isrl *92.95;* israel *94;* srhl *91*) super cacumen virgae (-ge *91.92.95*) eius **100**: /et dixit...(=E)...iur. ei super cacumen virgae eius/ **AU** Gn q 162 (84,25): quod habent latini codices 'et adoravit super caput virgae eius', nonnulli emendantes habent 'adoravit super caput virgae suae' vel 'in capite virgae suae' sive 'in cacumen' vel 'super cacumen'. fallit eos enim graecum verbum quod eisdem litteris scribitur sive 'eius' sive 'suae', sed accentus dispares sunt et ab eis qui ista noverunt in codicibus non contemnuntur; valent enim ad magnam discretionem. quamvis et unam plus litteram habere posset si esset 'suae', ut non esset αὐτοῦ sed ἑαυτοῦ, ac per hoc merito quaeritur quid sit quod dictum est. nam facile intellegitur senem, qui virgam ferebat eo more quo illa aetas baculum solet, ut se inclinavit ad deum adorandum, id utique fecisse super cacumen virgae suae, quam sic ferebat ut super eam caput inclinando adoraret deum. quid est ergo: adoravit super cacumen virgae eius, id est filii sui Ioseph? ... quamvis in hebraeo facillima huius quaestionis absolutio esse dicatur, ubi scriptum perhibent: et adoravit Israhel ad caput lecti, in quo utique senex iacebat et sic positum habebat, ut in eo sine labore quando vellet oraret (< HI q). nec ideo tamen quod LXX interpretati sunt nullum vel levem sensum habere putandum est **CY-G** hept 1,1467-1468 (55): /adnuit oranti subpostaque dextera coxae contingit lentae spondens cacumina (cacumine *G*) virgae/48,14 **HI** q (64,25): et dixit ei: iura ergo ...(=E)...Israhel contra summitatem virgae eius. et in hoc loco quidam frustra simulant adorasse Iacob summitatem sceptri Ioseph, quod videlicet honorans filium potestatem eius adoraverit, cum in hebraeo multo aliter legatur: et adoravit inquit Israhel ad caput lecti **KA** Δ a 153 (91): ubi Iacob Ioseph (yoseph *F*) pro sepultura constringit (commonet iure *F*) Δ b 154 (91): ubi Iacob pro sepultura Ioseph coniurat **Petrus Comestor** (PL 198, 1135C): cumque iurasset Ioseph, conversus Israel ad lecti caput, quod erat ad orientem, adoravit deum. quidam

υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν Μανασσῆ καὶ τὸν Εφραιμ. ἦλθεν πρὸς Ιακωβ. **2** ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ιακωβ
+μετ (ε)αυτου ἀπηγγειλαν
E filios suos Manassem et Ephrem venit ad eum (S) et nuntiaverunt Iacob
+secum
H filiis × Manasse „ Ephraim ire perrexit dictumque est seni
suis ad eum

λέγοντες Ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ιωσηφ ἔρχεται πρὸς σέ. καὶ ἐνισχύσας Ισραηλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.
× ×
S dicentes ecce (E) filius tuus × venit ad te et invalescens Istrahel sedit super lectum
Ioseph confortatus
H × „ „ „ Ioseph „ „ „ qui confortatus × „ supra lectulum +suum in lectulo
× lecto

3 καὶ εἶπεν Ιακωβ τῷ Ιωσηφ Ὁ θεός μου ὤφθη μοι ἐν Λουζα ἐν γῇ Χανααν καὶ
×
S et dixit Iacob ad Ioseph deus × visus est mihi in Lyza in terra Channaan et
H „ ingresso ad se ait „ omnipotens apparuit „ „ Luza quae est „ „ Chanaan be-
+Ioseph

εὐλόγησέν με **4** καὶ εἶπέν μοι Ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ σε καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς
× × ~ σε αυξανω ×
S benedixit me et dixit mihi ecce ego augam te et multiplicabo te et faciam te in ecclesiis
A „ „ „ congregationes
H nedixitque mihi „ ait × × „ te augebo „ „ × „ „ × „ turbas
te

ἐθνῶν καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.
S gentium et dabo tibi terram istam et semini tuo post te in possessionem aeternam
A „
H populorum daboque „ „ hanc „ „ „ „ „ „ „ sempiternam

dens 100: **S** tulit HI: **O** = 𝔐 | suos 100; HI; suis CΑ$^{L^2}$ΣΤ^{O}ΤΜΦ$^{A^*}$, Brev. Goth. (PL 86,347A), Claudius Taurin. (PL 50,1036C), Raban (PL 107,652B), Bruno Segn. (PL 164,223A): = 𝔊𝔐 | +secum HI: **O**: +μετ αυτου AM(mg)ck mxc$_2$; +μεθ εαυτου DF^{b}afi$^{a^2}$rsb$_2$𝔄; (sub ※): = 𝔐 | ad eum 100; AM?; Claudius Taurin. (PL 50,1036C), Bruno Segn. (PL 164,223A), 1 Hs Vercellone 171: = 𝔏-ed

2 **S** 100 | απηγγειλαν m; *cf* dixerunt 𝔈: *cf* AU loc (Gn 38,13) | —dicentes H: —λεγοντες 𝔏-ed𝔈 | × 100; P*: **S**: —ιωσηφ l𝔙^{1} ioseph AM (Vers 1)?; H: **I** = 𝔊𝔐 | invalescens 100: **S** confortatus HI; H resumptis viribus? AM | super 100; HI supra AM | lectum 100; AM; *cf* lecto Σ^{OM} lectulum HI; *cf* H | +suum? AM

3 **S** 100 | +ioseph (H) Ω^{s}; *cf* ad se ioseph agrels: *cf* 𝔊𝔐 | —μου Dbw(𝔏-ed Cyr$^{1/2}$)

4 **S** 100 **A** AU | —μοι 𝔄-ed 𝔏-cod | —ιδου a𝔏-cod Chr | ~ σε αυξανω Bbfinw augam 100: Heteroklisie | —σε Bbfinw | +te (H) agrelsc: = 𝔊𝔐

codices habent: adoravit super caput virgae eius, vel in capite virgae suae, et utrumque stare potest (<AU Gn q) **RUF** Gn *15,4 (132,7):* et qui adoravit super fastigium virgae Ioseph, non erat Iacob sed Istrahel **SED-S** Hbr 11 (268A): cum in hebraeo multo aliter legatur: et adoravit inquit Israel ad caput lectuli sui (<HI q)

48,1 48,1 **100**: /Factum...(=S,E)...eum/ **AM** Jac 2,36 (53,23): cum paulo post infirmaretur et venisset ad eum filius suus Ioseph/ ptr 2 (125,11): festinabat Ioseph sumere benedictionem **AN** glo G (73): inter custuaret **AU** loc 1,203 (538,14): quod scriptum est: nuntiatum est Ioseph quia pater tuus turbatur, aliqui codices habent 'vexatur', aliqui 'aestuatur' et aliud alii, sicut interpretari Latini potuerunt quod graece scriptum est ἐνοχλεῖται. ideo autem 'turbatur' adcommodatius dici videtur, quia hoc dici solet de his qui adflictatione corporis morte propinquante iactantur; et ex hoc etiam turba ὄχλος dicitur; est enim turba multitudo inordinata **HI** q (65,3): et nuntiatum est Ioseph: ecce pater tuus aegrotat; et tulit duos fil. suos (– φ) secum, Manassen et Ephraim **IS** Gn 31,1 (276C); q (52): Ioseph festinans accipere benedictionem patris/13 (<AM ptr) **KA** Λ 80 (100): et infirmatus est (—Λ^{L}*BEOI*) Iacob/15

2 **100**: /et nunt. Iac. dicentes (t *m. 1 über Rasur*)... (=S,E)...lectum/ **AM** Jac 2,36 (53,24): /velut resumptis viribus sedit supra lectum suum **HI** q (65,12): et confortatus Israhel sedit super lectulum 2

3 **100**: /et dixit...(=S)...me/ 3

4 *cf* Gn 28,3-4 **100**: /et dixit...(=S)...aeternam/ **AU** Gn q 163 (85,25): faciam...(=A)...gentium 4

5 **100**: /Nunc ergo duo fili※※ (*Rasur*) qui...(=E)... mihi/ **AU** Ev 2,5 (85,5): nunc itaque filii tui duo (—*B*) qui facti (nati *krael*) sunt tibi priusq. ad te ven. (ad te ven.] advenirem *AL*) mei sunt, Efrem et Manasse tamquam R. et S. erunt (erant *A*^{1}*E*^{1}*S*) mihi/ Gn q 164 (86,2.11): nunc ergo filii tui duo qui facti sunt tibi in terra Aegypti priusq. ad te ven. in Aegyptum mei sunt, Ephraem et Manasse tamquam R. et S. erunt mihi/ Ps 75,1 (957): caeteri qui nascuntur tibi erunt, isti autem mihi et divident terram cum fratribus suis s 51,28 (349): isti duo mihi erunt et accipient terram cum fratribus suis, quos alios genueris tibi sint **HI** q (65,17): et nunc ecce duo filii... (=E)...in terra Aegypti antequam...(=E)...Ephraim et Manasse quasi R. et quasi S. erunt mihi/ (65,26): Ephraim et Manasse sicut R. et S. erunt mihi **VER** 9,19 (118a): Ephraim et Manasses mihi reputabuntur in filiis

5 νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου οἱ γενόμενοί σοι ἐν Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σὲ εἰς Αἴγυπτον
× +γη αιγυπτου × × × ×
~ εις αιγυπτον προς σε
E nunc ergo duo fili tui qui nati sunt tibi in Aegypto priusquam venirem ad te in Aegypto
itaque × facti +terra Aegypti antequam ~ ad (te) venirem Aegyptum
et nunc ecce ~ filii tui (duo) × × ×
H × duo igitur filii „ „ „ „ „ „ terra Aegypti antequam huc venirem ad te
ergo × × × Aegypto × ~ venirem huc

ἐμοί εἰσιν, Ἐφραιμ καὶ Μανασσῆ ὡς Ρουβὴν καὶ Συμεων ἔσονταί μοι· **6** τὰ δὲ
+ως +εις το εξης
E mei sunt Ephrem et Manasses sicut Ruben et Symeon erint mihi (S) × (O) × (A) natos
tamquam quasi +quasi reliquos autem alios
H „ erunt Ephraim „ „ „ „ „ „ Beniamin reputabuntur „ reliquos autem reliqui

ἔκγονα, ἃ ἐὰν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κληθή-
× +δ' × ×
S fili quos autem generaveris ex hoc tibi erunt in nomine fratrum suorum voca-
O × „ „ generaveris post haec tui „ „ „ „ „ „
filios ×
A autem × × si genueris postea tibi „ „ „ „ „ appella-
× sint
H × quos × × „ post eos tui „ et × „ „ „ voca-
× in ex tuorum

σονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις. **7** ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανεν
S buntur in illorum sortibus ego autem cum venerim de Mesopotamia[m] Syriae mortua est
defuncta
O „ „ hereditate sua „ „ „ venirem „ Mesopotamia „ „ „
A buntur „ sortibus eorum
H buntur „ possessionibus suis mihi enim quando veniebam „ „ × „ „
autem Syriae

5 nunc ergo 100; AU Gn q; *cf* ergo (H) Ω^{s} | nunc itaque AU Ev | et nunc ecce HI | duo fili tui 100*(?); HI; *cf* H: = 𝔊𝔐 | duo fili× 100; — tui (H) Ω^{s} | ~ filii tui duo AU | filii tui×? AU Ev (Var) | isti (duo)? AU Ps, s: *cf* ουτοι οι δυο υιοι σου 𝔈 Chr; οι δυο υιοι σου ουτοι a$_2$ | nati 100; HI; AU Ev (Var); H | facti AU: **A** | — tibi (H) *cf* Vercellone 171: — σοι 𝔄 Phil | in aegypto 100; Σ^{T}: **S** = 𝔊 | in terra aegypti HI; AU Gn q; H: +γη (αιγυπτου) AMd(eg)h(j)klnp(q)rt(u)vza$_2$𝔏-ed (Cyr$^{1}/_{3}$): = 𝔐 | ××? AU Ev | priusquam 100; AU | antequam HI; H | venirem ad te 100; HI; H: = 𝔊𝔐 | ~ ad te venirem AU | advenirem? AU Ev (Var): — προς σε 𝔄 Phil | in aegypto 100; HI | in aegyptum AU Gn q | huc H: = 𝔈 | ×× AU Ev; — huc (H) C: — εις αιγυπτον 𝔏-ed | ~ venirem huc (H) A; Raban (PL 107,652C); Rupert (PL 167,547D): *cf* ~ εις αιγυπτον προς σε Bfi | erunt H; AU s, *cf* Ps?: *cf* unten und 48,6 | sicut 100; HI$^{1}/_{2}$; H | tamquam AU | quasi HI$^{1}/_{2}$ | +quasi HI$^{1}/_{2}$: +ως ADfhik stvxyza$_2$𝔙 Cyr-cod$^{1}/_{3}$ | beniamin (H) Claudius Taurin. (PL 50,1036D) | erunt Alcuin (PL 100,558A) < HI

6 **S** 100 **O** HI **A** AU | reliquos autem (filios) HI$^{1}/_{2}$?; H (reliqui II^{D2}); alios? AU Ev (Var), *cf* s, VER; ceteri? AU Ps: *cf* + εις το εξης Chr; τα δε] et alia 𝔄 | - α kn Cyr-cod$^{1}/_{2}$ | +δ' B | genueris HI$^{1}/_{2}$?; AU; H: **I** | — postea? AU Ps, s: — μετα ταυτα Cyr$^{1}/_{2}$ | tui HI; AU Ev (Var); H | sint? AU s | — et (H) O: = 𝔊𝔐 | × H: *cf* 𝔏-ed | in (H) O | ex (H) C, 68; Brev. Goth. (PL 86,347B) | tuorum (H) Σ^{TO*M}: = 𝔏-ed

7 **S** 100 **O** HI q | autem (H) Raban (PL 107,652D); Guibert (PL 156,317D): = 𝔊 | της συριας sub ÷: — 𝔐 | + syriae (H) Ψ: = 𝔊 Samar. | defuncta? *cf* ANI | rachel mater tua 100; CX, 68, Claudius Taurin. (PL 50,

sicut R. et Simeon/ (*cf* H)

6 6 **100**: /fili quos aut. generaberis...(= S)...sortibus/ **AU** Ev 2,5 (85,8): /natos (alios *C^{2}PV*)...(= A)...tibi (tui *VE^{2}*γπν) erunt Gn q 164 (86,5): /natos...(= A)...eorum 164 (86,14): /in nomine...(= A)...eorum Ps 75,1 (957); s 51,28 (349): *siehe Vers 5* **HI** q (65,19): /quos...(= O) ...vocabuntur (65,31): reliquos autem ait filios quos post mortem meam genueris...tui erunt...(= O)...sua **VER** 9,19 (118a): /alii autem tibi nascuntur

7 7 *cf* Gn 35,16-19 **91.94.95** (*alle bei 47,27-28*): LXX. (—*95, Raum freigelassen*) secundum ipodromum (ypodr. *91.95*) cabratha (*91;* cabrata *94;* cabrath *95*) terrae (*94;* terre *91.95*) **100**: /ego...(= S)...Bethel/ **AN** glo G (73): ippo dromo (dromum *korr.*); cabrata terre **ANI** h *9,3 ap* Joann. Diac. (Pitra, Spicil. Solesm. I p. *LIX):* Rachel mater fuit Beniamin quam defunctam sepelierunt in hippodromo qui est iuxta Bethel (*cod;* bethleem *Pitra*) **AU** Gn q 165 (86,22): voluit indicare ubi et quando sepelierit matrem eius 165 (86,26): commemorare ibi sepultam matrem Ioseph ubi Christus fuerat nasciturus **EP-SA** *55 (758,25):* in hippodromo chabratha **HI** Mi 2 (1192B): quae (= *Rachel*) quia in via erat et in hippodromo, id est equorum cursu qui in Aegypto venundantur, filium peperit doloris q (54,22): verbum hebraicum chabratha in consequentibus, ubi Iacob loquitur ad Ioseph: ego autem...(= O)...Ephratham,

Ραχηλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χανααν ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον
~ η μητηρ σου ραχηλ × × ×
S Rachel mater tua in terra Channaan adpropinquante me secundum hippodromum
in hippodromo
O mater tua Rachel „ „ Chanaan in via × × × hippodromi
H Rahel × × „ „ „ „ ipso itinere × × eratque ver-
mater tua ×

χαβραθα τῆς γῆς τοῦ ἐλθεῖν Εφραθα. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου (αὕτη
× × κατωρυξαν
S chabratha terrae ut veniatur Ephratha et sepellivi eam in via hippodromi ipsa
O × × „ venirem Ephratham „ sepelierunt „ „ „ „ haec
× hippodromo qui
H num tempus et ingrediebar Efratham „ sepelivi „ iuxta viam Efrathae quae

ἐστὶν Βαιθλεεμ). 8 ἰδὼν δὲ Ισραηλ τοὺς υἱοὺς Ιωσηφ εἶπεν Τίνες
ιακωβ + εισιν
S est Bethel et cum vidisset Istrahel filios Ioseph dixit qui sunt
O „ Bethleem
+iuxta
H alio nomine appellatur „ videns autem × „ eius „ ad eum „ „
Bethel Iacob

σοι οὗτοι; 9 εἶπεν δὲ Ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Υἱοί μού εἰσιν, οὓς ἔδωκέν μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα.
× και εἰπεν × × × ×
S isti tibi et dixit Ioseph patri suo fili mei sunt quos dedit mihi dominus hic
H „ × × respondit × × × filii „ „ „ „ „ deus in hoc loco
donavit dominus

καὶ εἶπεν Ιακωβ Προσάγαγέ μοι αὐτούς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς. 10 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Ισραηλ ἐβαρυώ-
και αυτου εβαρυν-
S et dixit Istrahel applica eos ad me ut benedicam eos (E) oculi autem Istrahel ingrava-
perduc et illos eius
H × × × adduc inquit „ „ „ „ „ illis „ enim Israhel caliga-
illos et illos autem calig(in)a-

πησαν ἀπὸ τοῦ γήρους, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν· καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν, καὶ
θησαν ×
E verunt a senectute et non poterat videre (S)et adplicavit eos ad ipsum et
in adduxit
H bant prae nimia „ „ clare videre non poterat adplicitosque × „ se ×
verant × × adplicatosque

1037B): = 𝔊 Samar. ~ mater tua rachel HI: ~ η μητ. σου ρ. Dackmxb$_2$c$_2$𝔄 Chr: Hexapla | adpropinquante me 100: = 𝔊 in via×× HI: χανααν] + in via 𝔈^{c}; — εγγιζοντος μου l: = 𝔐 — ipso (H) O | secundum hippodromum 91–95. 100: = 𝔊 in hippodromo HI Mi; EP-SA; *cf* AN ×hippodromi HI q: *cf* — κατα 84 | chabratha 91–95.100; AN; EP-SA: = 𝔊 × HI q: 'Dublette' | terrae 91–95.100; AN: = 𝔊𝔐 × Hi: — της γης 𝔏-ed | sepelivi 100; *cf* AU; H: **E** = 𝔊𝔐 sepelierunt HI; ANI?: κατωρυξαν a$_2$𝔄-codd | in×hippodromo? ANI: *cf* oben | qui est iuxta? ANI | bethel 100; ANI; Λ^{L}: *cf* Stellen bei 35,19

8 **S** 100 | + iacob (H) Ω^{S}: ιακωβ f | ad eum H: = 𝔏-cod𝔈 | + εισιν Dc$_2$; *cf* σοι] + sunt 𝔙𝔏; ουτοι] + εισιν k𝔈^{p} | tibi 100: = (𝔊) Samar. × H: — σοι Dbdfjkwc$_2$ Cyr-cod: = 𝔐 isti tibi 100: Stellung = 𝔄 Samar.

9 **S** 100 | et dixit 100: και ειπεν Chr: = 𝔐 | — ιωσηφ 𝔏-ed Chr | — τω πατρι αυτου dp Chr | donavit (H) Φ^{A*}Ω^{SJ}: < 33,5 H | dominus 100; GΣ^{T}Ψ^{M} | perduc? BAR | illos (H) 68 | et BAR; ΠΣ^{o}: **K**?: και n: = 𝔐 | illos BAR; Σ^{o}: **K**

10 **E** 100; *cf* AM | autem 100; Brev. Goth. (PL 86,347C): = 𝔊 | istrahel 100; H: = 𝔊𝔐 eius? AM: αυτου ADMghjlqrsuvyza$_2$ Chr Cyr | ingravaverunt 100; *cf* gravarentur AM: ? εβαρυνθησαν bdi*ptw𝔙𝔏-ed: = 𝔐 caligina- (H) AΦ^{RA*ZV}OΘ^{AG*} -averant (H) XΣ^{TO}AΦ$^{RAZ^{2}GVP}$ΘP^{2}Ψ$^{B^{2}F}$Ω^{M} -averunt (H) Σ^{M}Φ^{Z*}Ψ^{B*}; *cf* HES | a 100: = 𝔊𝔐 in? AM —prae nimia (H)? GR-M | **S** 100 | adplicavit 100; *cf* adplicatosque (H) XΠ^{C}AΦ^{Z*}Ψ^{B*DM}Ω$^{S^{2}JM}$

nescio quid volentes 'hippodromum' LXX interpretes transtulerunt; et statim ibi, ubi in hebraeo dicitur: et sepelierunt eam in via Ephratha haec est Bethleem, rursum LXX interpretes pro Ephratha posuerunt hippodromum, cum utique si chabratha hippodromus est, Ephratha hippodromus esse non possit **Petrus Comestor** (PL 198, 1392A): **hebraeus habet: adhuc spatium terrae erat et ingrediebatur Ephrata**

8 **100**: /Et cum…(=S)…tibi/ 8

9 **100**: /et dixit…(=S)…eos/ **BAR** *13,4 (75,2)*: 9
11/perduc ad me filios tuos ut (et *cod.*) benedicam illos/ (προσαγαγε μοι τους υιους σου ινα ευλογησω αυτους)

10 **100**: /oculi…(=E,S)…eos/ **AM** Jac 2,37 (54,5): 10
cum oculi eius gravarentur in senectute et non posset videre **AU** cf 10,52 (248,14): **quam videbat Iacob cum et ipse prae grandi aetate captus oculis** **BAR** *13,5*

ἐφίλησεν αὐτοὺς καὶ περιέλαβεν αὐτούς. **11** καὶ εἶπεν Ισραηλ πρὸς Ιωσηφ Ἰδοὺ τοῦ προσώπου
(Ισραηλ: ×; καὶ εἶπεν Ισραηλ: ιακωβ)

S osculatus est eos et amplexus est eos et dixit Istrahel ad Ioseph ecce a facie
(Istrahel: Iacob; a: ex genere)

H deosculatus × × „ circumplexus × × × „ × „ filium × non sum
(deosculatus: osculatus est; circumplexus: circumamplexus; × eos; × „: +Ioseph)

σου οὐκ ἐστερήθην. καὶ ἰδοὺ ἔδειξέν μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου. **12** καὶ ἐξήγαγεν Ιωσηφ
(× semen: ×)

S tua non sum desertus et ecce ostendit mihi deus × semen tuum et eduxit ~ αυτους eos
(tua: tuo)

H fraudatus aspectu tuo insuper „ „ „ × „ „ cumque tulisset „
(„ „ „: dominus)

αὐτοὺς ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς. **13** λαβὼν δὲ
(Ιωσηφ; προσεκυνησεν; και: λαβων)

S Ioseph a[d] genu[m] eius et adoraverunt × in faciem super terram accipiens autem

M sumens

H „ de gremio patris × adoravit × pronus in „ et posuit
(de: e; a)

Ιωσηφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν τε Εφραιμ ἐν τῇ δεξιᾷ ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ισραηλ,
(× ×; + αυτου)

S Ioseph duos filios suos × Efrem in dext(e)ra sua ut esset ad sinistram × Istrahel
(de; ×)

M „ × „ „ × Ephraem ad dexteram suam × × „ „ autem „

H × × × × × Ephrain „ „ „ id est „ „ × Israhel

τὸν δὲ Μανασση ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἐκ δεξιῶν δὲ Ισραηλ, ἤγγισεν
(ἐξ ἀριστερων; + και)

S Manassem autem de sinistra ut esset ad dext(e)ram × Istrahel(i) et adplicavit
(~ ad dexteram esset)

M patris sui „ „ ad sinistram suam × × „ dexteram autem Istrahel × adplicuit
(a; sinistra; ×)

H × × Manassen vero in sinistra sua × × „ „ scilicet patris adplicuitque
(ad; sinixtram; suam; id; est; + Israhel; adplicavitque)

adduxit BAR | —αυτους bw | osculatus 100; ΣBATΦΘ$^{M^2}$ | est 100; CXΣBTΦA*(O)ΘP^{2}Ψ$^{B^*DFM}$Ω^{M}, 68, Brev. Goth. (PL 86,347C), Raban (PL 107,653A), Guibert (PL 156,318D): = 𝔊𝔐 | circumamplexus (H) Ψ^{DFM} | eos 100; Ω^{S}: = 𝔊𝔐 × H: —αυτους bw

11 **S** 100 | iacob? BAR: ιακωβ a_2 | +ioseph (H) e | ex genere tuo? BAR | dominus non fraudavit me? BAR: *cf* non fraudavit me deus 𝔏-ed | dominus (H) G; Brev. Goth. (PL 86,347C); *cf* BAR | —και bjc$_2$𝔙𝔏

12 **S** 100 | ~ αυτους ιωσηφ A^{b}DMabcdeghjklmopqrtuvwxyza$_2$b$_2$c$_2$𝔄 Chr Cyr | e (H) Σ^{TO} a (H) A; *cf* 100 | adoravit H: προσεκυνησεν x*c$_2$𝔈: = 𝔐 | × 100; H: = 𝔐

13 **S** 100–102 **M** AM ptr | et posuit H: *cf* και λαβων bw; *cf* αυτου] +posuit 𝔙^{lp}𝔏-ed, +et stare fecit 𝔈: = (𝔐) | duos 100; GR-M; IS: = 𝔊𝔐 × AM; *cf* H: — δυο Cyr | suos 101; AM; GR-M; IS q: = 𝔊 × 100; IS Gn | —τε nvz | in 100.101: = 𝔊𝔐 de 102 ad AM; H | sua(m) 100.101; AM; H: +αυτου fi^{a}?r 𝔏: = 𝔐 × 102: = 𝔊 | patris sui? AM | de sinistra 101.102; a sinistra AM (Var): εξ αριστερων B ad sinistram 100; AM; Σ^{T} in sinistra H: = 𝔊𝔐 | sua(m) AM; H: = 𝔐 | ut esset ad dexteram × istrahel(i) 100–102 ~ ut ad dexteram esset × isrl AM (Var) ××ad dexteram autem istrahel AM: = (𝔊) id est ad dexteram srhl (H) Σ^{T} et 100–102; AM (Var); *cf* -que H: +και bnw; *cf* ηγγισεν τε y: = (𝔐) × AM: = 𝔊 | adplicavit 100; AM ptr 3 (Var), *cf* Jac; CBAT, Brev. Goth. (PL 86,347C) adplicuit 101.102; AM ptr 3; H obtulit? AM ptr 2 > IS Gn 31,1, q; *cf*

(75,5): /et adduxit Manassem et Efrem/13 (και προσηγαγεν μανασση και εφραιμ) **GR-M** Ez 1,1,7 (789B): 13/cumque ille oculis senectute caligantibus nepotes suos quis prior quisve esset minor humano visu discernere nequaquam posset/14 (*cf* H) **HES** *6 (1062C):* oculi Israel caligavere prae...(=H)...poterat

11 11 **100**: /et dixit...(=S)...tuum/ **BAR** *13,4 (74, 18):* iterum dixit Iacob Ioseph filio suo: ecce dominus non fraudavit me ex genere tuo/9 (και εν αλλη προφητεια λεγει φανερωτερον ο ιακωβ προς ιωσηφ τον υιον αυτου λεγων· ιδου ουκ εστερησεν με κυριος του προσωπου σου)

12 12 **100**: /et eduxit...(=S)...faciem (*m. 1 über Rasur*) sup. terram/

13 13 **100**: /Acc. aut. Ios. duos fil. Ephrem in dextra ...(=S)...aut. ad sinistram ut esset ad dextram Istraheli et adplicavit eos ei/ **101**: ⟨...*fili*⟩os suos Efrem in dextera s. ut esse^{t}...(=S)...dexteram Istrahel et adplicuit eos ei/ **102**: ...(=H)...Efraim de dextera ut esset ad sinistra Israhel, Manassem aut. de sinistra ut esset ad dexteram Israhel et adplicuit eos illi/ **AM** Jac 2,37 (54, 10): denique erravit et ipse Ioseph ut, cum ad dexteram eius adplicasset filium suum seniorem et ad sinistram ipsius, hoc est Iacob, adplicasset filium iuniorem, ut aetatis ordo benedictionis ordinem reservaret/ ptr 2 (125, 12): filios suos optulit Manassem (-ssen *corr.* 𝔄,*PP*'𝔄'' *ET;* -sen *O;* -sse *V*) et Ephraem (efrem *BV;* effraim *P*'; effrem *cet.; semper*)/15 3 (126,2): quod sumens Ioseph filios suos quos susceperat in Aegypto, Ephraem ad dex-

αὐτοὺς αὐτῷ. **14** ἐκτείνας δὲ Ισραηλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν

S eos ei exporrigens autem Istrahel manum suam dexteram misit super caput
illi τὴν δεξιαν χειρα επεθηκεν

M " (I) extendens " " " × dext(e)ram inposuit supra "
Iacob ~ dexteram (manum) +suam posu*it* ×
superposuit

H ambos ad eum qui extendens " × dextram posuit super "
suam +suam

Εφραιμ (οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος) καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασση.

S Efrem hic autem erat
I Ephraem qui " (E) iunior et sinistram super caput Manasse
minor ad laevam +suam (in)posuit supra ×
×

H Ephraim × × iunioris fratris sinistram autem " " "
minoris

CAE | ei 100.101 illi 102 ad eum H: *cf* προς αυτω r: = 𝔐: = 48,10
14 exporrigens 100.102 (et porr.); *cf* AU Ps extendens 101; AM; *cf* CAE; H | iacob? TE; NO; BAR; AM Jac; HI; AU ci, Ps; MAXn; CAE | man. suam dex. 101; 2 Hss Vercellone 172: = 𝔙𝔏 man.×dex. 100.102; AM ptr; AU ci; *cf* MAXn; H: = 𝔊 ~dex. man. AU Gn q?; GR-M?: την δεξιαν χειρα Dackosxb$_2$c$_2$: Hexapla dex. suam? AM Jac (Var), 118 Ps: = 𝔐 dex.? BAR; AM Jac; *cf* AU Ps; CAE; IS dex. man. suam? *cf* HI: = 𝔄 man. dex. suam (H) 68 | misit 101.102 inposuit 100; *cf* TE; AM ptr; AU cf, *cf* Gn q; GR-M posuit *cf* NO½, AM 118 Ps, AU ci, MAXn; H superposuit? IS½: επεθηκεν fia^{2}r Phil Barn collocavit? *cf* NO½ transtulit? BAR; *cf* IS½ | supra BAR; AM ptr (nicht alle Hss) × 100 | hic autem 100.101: = 𝔊 qui AM ptr: **M** ××(iunioris) BAR?; H | minor(is) BAR; AU ci; MAXn; GR-M; $\Psi^{F}\Omega^{S}$ | ad 100: = at; *cf* sin. autem AM 118 Ps?, *cf* AU Gn q?; H —et? AU ci; CAE; GR-M | laevam? MAXn; *cf* CY-G | +suam (in)posuit? AM ptr: **M**?: = 𝔙; *cf* +suam 𝔈 = 𝔐; +posuit 𝔈 | supra AM ptr (nicht alle Hss) | —caput? AM ptr (nicht alle Hss); *cf* AM 118 Ps, Jac, AU ci, CAE |

teram (dextram *PT'*) suam, ad sin. aut. Istrahel (*B* t *eras.;* israhel *V;* isrl *cet.*) patr. sui, Manassem (-sen *VP'*𝔄*''EOT, D corr.;* -se 𝔄') aut. ad sinistram (a sinistra 𝔄') suam, ad (*B m. 1, NV;* ut ad *B m. 3, D* ut *sup. lin., cet.*) dexteram autem (*B m. 1, N'VD*;* esset *B m. 3, D corr., T in ras., cet.*) Istrahel (*B;* isrl *cet.*), adplicuit (*B m. 1, P''*𝔄*'ET;* applicavit 𝔄'' a *alt. exp., V;* et adplicuit *B m. 3, D* et *sup. lin., cet.*) eos ante patrem (*B m. 1, N';* —a. p. *V;* +suum *B m. 3, DT* suum *sup. lin., cet.*)/ **BAR** *13,5 (75,6):* 10/volens autem Manassem benedici quia maior erat, statuit illum ad dexteram patris sui/ (τον μανασση θελων ινα ευλογηθη οτι πρεσβυτερος ην· ο γαρ ιωσηφ προσηγαγεν εις την δεξιαν χειρα του πατρος ιακωβ) **CAE** s 104,2 (413,17): nam cum eos sanctus Ioseph patri suo benedicendos offerret, seniorem posuit ad dexteram patris, iuniorem ad sinistram/(*cf* H) **GR-M** Ez 1,1,7 (789B): 47,29/et duos filios suos Ioseph fecit assistere...cui maiorem (minorem *Germ.*) ad dexteram, minorem (maiorem *Germ.*) vero posuit ad sinistram /10 (*cf* H) **IS** Gn 31,1 (276C): 1/duos filios obtulit Manassen et Ephraim (< AM ptr 2) 31,2 (276D); q (53): hos quidem cum benedicere vellet Iacob, posuit Ioseph Ephraim (effraym *q*) ad sinistram, Manassen (-se *q*) autem ad dexteram illius (dextram avi *q*) constituit/ (< AM ptr 3; *cf* H) q (52): 1/duos filios suos obtulit Manasem et Effraym posuitque Effraym ad sinistram, Manassem autem ad dextram avi constituit/ (< AM ptr; *cf* H)

14 14 **100**: /Exporrigens aut. Istrahel man. dextram inposuit capud Ephrem ... (=S,E) ... ad sin. super capud Manasses immutans manus (ma *m. 1 über Rasur*)/ **101**: /Extendens...(=S,E)...manus/ **102**: /et porrigens aut. Israhel man. dextram misit super caput Efraim iunioris...(=H)... **AM** Jac 2,37 (54,13): /extenderet Iacob dexteram (*A m. 1, P;* +suam *A m. 2, cet.*) super nepotem iuniorem et sinistram super seniorem nepotem/17 118 Ps 14,32,1 (319,12): nam cum dexteram suam posuisset super Ephraim, sinistram autem super Manassen/17 ptr 3 (126,5): /extendens...(=I)...supra (*BP'';* super *cet.*) ...(=I)...iunior et stabat ad sinistram avi, et sin. suam inposuit (posuit 𝔄''*E*) supra (super caput *NVD*) Manassen (*BP''O;* -se *V;* -sem 𝔄' m *eras., cet.*) qui erat ad dexteram, et ita inmutatis manibus/ **AU** cf 10,52 (248,17): et nepotibus suis ex Ioseph divexas (devexas *G;* divisas *E*^{1}*;* diversas *Z*) mystice manus...imposuit ci 16,42 (193,6): quos cum benediceret Iacob, manum dextram ponens super minorem quem habebat ad sinistram, sinistram super maiorem quem habebat ad dextram/17 Gn q 166 (86,28): quod ita benedicit nepotes suos Israhel, ut dexteram manum minori inponat, maiori autem sinistram Ps 77,9 (990): cum Iacob decussatim porrectis manibus dextera tetigit Ephraem ad sinistram constitutum eumque praeposuit Manasse ad dexteram constituto, quem sinistra ipse tangebat **BAR** *13,5 (75,10):* /vidit autem Iacob in spiritu figuram populi qui postea futurus erat et convertit manus et transtulit dexteram supra caput Efrem minoris/ (...και εποιησεν ιακωβ εναλλαξ τας χειρας αυτου και επεθηκεν την δεξιαν επι την κεφαλην εφραιμ του δευτερου και νεωτερου) **CAE** s 104,2 (413,15): quando eos beatus Iacob commutatis manibus benedixit 104,2 (413,19): /sed beatus Iacob dexteram super iuniorem, sinistram super seniorem extendit/17 **CY-G** hept 1,1469–1472 (55): 47,31/conpositosque senex alterna in parte nepotes permulcet dictis, dum sensim basia libat. sed mirum! palma sacratur dextra Manasses (-ases *G*), anterior natu laeva contingitur Effrem (*A;* efrem *G*)/19 **GR-M** Ez 1,1,7 (789B): 10/ductis in obliquum brachiis dexteram manum minori, sinistram maiori imposuit/17 **HI** Jr 6,16 (385,4): sed in mysterio crucis decusatis (decussatis *A m. 3, v;* demutatis *M m. 3*) manibus, qui stabat ad sinistram Iacob, dextrae manus eius suscepit benedictionem et, qui steterat ad dextram, sinistra benedictus in secundum redactus est gradum **IS** Gn 31,3 (277A): /at ille cancellatis manibus crucis mysterium praefigurans translata in minorem dextera maiori sinistram figuraliter superposuit > q (52): /quos ille cancellatis manibus benedixit q (53): /ille vero praefigurans mysterium crucis translata in minore dextra maiori sinistram superposuit (*cf* IS Gn)

ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας. **15** καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν Ὁ θεός,
ἐναλλαξας ×
E inmutans manus et benedixit eos (S) et dixit illis deus
+et (ita) inmutatis manibus × eis
transversis
intermutatis
decusatis
H qui maior natu erat commutans 〃 benedixitque Ioseph filio suo 〃 ait × 〃
inmutans ×

ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐναντίον αὐτοῦ Αβραὰμ καὶ Ισαακ, ὁ θεὸς ὁ τρέφων
× ×
S cui placuerunt patres mei ante eum Abraham et Isac (E) deus qui (e)nutrivit
eos pascit
× pascis
H in cuius conspectu ambulaverunt 〃 〃 × × 〃 〃 Isaac 〃 〃 pascit
pascis

με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, **16** ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με
+μου × × × × +και ρυσαμενος +εκ νεοτητος μου
E me a iuventute mea usque in hunc diem et angelus qui liberavit me
ex infantia hodiernum × eruit +a iuventute mea
(s)eruens
× × × ×
H 〃 ab adulescentia 〃 〃 〃 praesentem 〃 × 〃 〃 eruit 〃
ad eripuit

ἐκ πάντων τῶν κακῶν εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα, καὶ ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου
+μου ~ ταυτα τα παιδια επικληθη επ
~ το ονομα μου (εν) αυτοις
E ex omnibus malis × benedicat pueros hos et invocetur super eos nomen meum
meis istos invocabitur in his
H de cunctis 〃 × 〃 pueris × 〃 〃 〃 〃 〃 〃
+his istis hos
hi(i)s ~ nomen meum super eos

+et ita? AM ptr +et? BAR: = 𝔄𝔈 | inmutans manus 100.101; T*: **S**: *cf* εναλλαξας DMabdfhi^{a}kloprstwb$_2$c$_2$b$^{?}$𝔙𝔇 Phil Chr Cyr; *cf* αναλλαξας n, εξαλλαξας x inmutatis manibus AM ptr transversis manibus NO intermutatis manibus...transversim obliquatis in se? TE decus(s)atis (demutatis) manibus? HI decussatim porrectis manibus? AU Ps commutatis manibus? CAE: *cf* H cancellatis manibus? IS divexas (divisas, diversas) manus? AU cf altern(at)is manibus KA Λ (Vers 15) ductis in obliquum brachiis? GR-M convertit manus? BAR

15 et 100.101; BAR; *cf* H: = 𝔊𝔐 ×? TE (Vers 14); AM; CAE (Vers 14); IS (Vers 14); —que (H) *cf* Vercellone 172: —και nqu | **S** 100.101 | illis 100 eis 101 | — εναντιον αυτου m Phil½ eum 101*: = 𝔊 eos 101^{2} × 100 | enutrivit HIL; PEL nutrivit 100.101: **S** pascit NO; AM; H: **I** pascis AM (Var); ΠB TMΨ$^{B^{2}DF}$ | a(b) 100; NO; HIL; AM; PEL; H ex 101 | iuventute 101; NO; HIL; AM; PEL infantia 100 | +μου Dabdfhiklmn*pqrstuwxa$_2$c$_2$𝔄𝔙𝔇 Or-gr Ath Chr Cyr | ××××? HIL; PEL: —εως της ημερας ταυτης Phil¾ | ad (H) Π^{C} | hunc 100; NO hodiernum 101

16 et 100; HIL: +και 𝔈 Phil-cod⅓ Cyr½ × 101; NO; H: = 𝔊𝔐 | qui liberavit 100.101; NO; HI; CHRY: ο ρυσαμενος bfi$^{a^{2}}$r𝔄𝔇-ed Ath¼ Thdt½ qui eruit ANI; H (s)eruens HIL: = 𝔊 qui salvavit? *cf* PEL qui eripuit (H) CX, Guibert (PL 156,320A); *cf* ~qui me eripuit 68 | +a iuventute mea? ANI; CHRY: < +εκ νεοτητος μου Chr⅘: < 48,15 | × NO; HIL; H: = 𝔊𝔐 meis 100.101: **S**: +μου bdlptw Ath²/₄ Cyr½ | +his (H) 68: ~ ταυτα τα παιδια 79 | hos NO istos 100.101: **S** istis (H) G^{c}Π$^{CD^{2}}$Σ^{M}BATMΦP^{2}ΨΩ his (H) Σ^{TO} hiis (H) X | invocetur 100.101; H: *cf* επικληθη i^{a} invocabitur AU: **A** < 𝔊 | super eos 100.101; H: επ bi*lw 𝔇-ed𝔈^{fp} in his (eis) AU: **A** < 𝔊 = 𝔐 hos (H) 68, Brev. Goth. (PL 86,347D) ~ nomen meum super eos (H)

MAXn Jud 1 (294,36): benedicit ergo Iacob illos duos pueros et ponit manum levam, id est sinistram, super caput maioris natu et dexteram super caput minoris **NO** tri 19 (72,15): nam cum Manassen atque Ephrem filios Ioseph benedicturus esset hic ipse Iacob, transversis super capita puerorum manibus collocatis/ 19 (72,28): transversas super pueros manus Iacob ponendo **TE** ba 8,2 (26,7): quo nepotes suos ex Ioseph, Ephrem (*Oel;* efrem *B;* et effrem *T* et *exp.;* ephraim *Urs*) et Manassem, Iacob inpositis et intermutatis manibus benedixit et quidem ita transversim obliquatis in se, ut Christum deformantes

15 15 **100**: /et...(=E,S)...ante Abraham et Isac, deus qui nutr. me ab infantia...(=E)... diem/ **101**: /et...(=E,S)...eis...(=S)...eum (eos *m. 2*)...(=S,E)...nutr. me ex...(=E)...hodiernum diem/ **AM** 118 Ps 2,3,1 (21,2): deus qui pascit (pascis *NO*μ) me a iuv. mea 2,19,1 (31,12): deus qui pascit (pascis *O*) me a iuv. mea 2,19,2 (31,19): deus qui pascit me a iuv. mea 15,12,2 (337,5): sicut dedit sancto Iacob a iuventute eius et eum pavit ptr 2 (125,12): 13/quos benedixit Iacob 3 (126,9): /benedixit eos **BAR** *13,5 (76,2):* /et benedixit illum/18 (και ευλογησεν αυτον) **HIL** Ps 54,18 (161,3); 123,3 (592,10): deus qui enutrivit me a iuv. mea/ **KA** Γ 72 (79): ubi Iacob benedixit filios Ioseph Δ 154 (91): ubi Iacob filios Ioseph benedicit (·xit *L*) Λ 80 (100): 1/et (—*BEOI*) benedixit filios (filiis Π^{D}*S*) Ioseph alternis (alternatis *BOI*) manibus **NO** tri 19 (72,17): /deus inquit qui pascit...(=E)...diem/ **PEL** ind 14 (151): 32,11/qui dicit: deus patrum meorum qui enutrivit me a iuv. mea/

16 **100**: /et angelus...(=E)...malis meis, ben. pu. istos...(=E)...Abrahae et Isac et multiplicetur in mult. multa sup. terram/ **101**: /angelus...(=E)...malis meis, **16**

καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου Αβρααμ καὶ Ισαακ, καὶ πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ
E et nomen patrum meorum (S) Abraham et Isac et multiplice⟨n⟩tur in multitudine nimia
H nomina quoque " " " " Isaac " crescant " multitudinem × (multa)

ἐπὶ τῆς γῆς. **17** ἰδὼν δὲ Ιωσηφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν δεξιὰν
(+αυτου +την χειρα ~ αυτου την)
K ubi vidit autem Ioseph quoniam (super)posuit pater suus manum dexteram
S super terram videns (~ autem vidit) " " quod misisset " ipsius × " (~ suam)
H " " " " " " posuisset " suus dexteram (~ manum) manum (dexteram)

αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Εφραιμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη, καὶ ἀντελάβετο Ιωσηφ τῆς χειρὸς
(× δεξιαν) (~ του πατρος)
K × } (L) super capud Efrem grave illi (ei) visum est et adpraehendit Ioseph manum
S suam (dexteram) }
H × " caput Ephraim graviter accepit " adprehensam × patris (~ manum)

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Εφραιμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
(της χειρος) (+και θεισθαι αυτην)
L patris sui auferre (ut auferret) eam a capite Efrem ad (super supra) caput ×
H manum (patris) × levare conatus est × de " Ephraim et transferre × super " ×

Μανασση. **18** εἶπεν δὲ Ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Οὐχ οὕτως, πάτερ· οὗτος γὰρ
(και ειπεν) (×) (× +εστιν)
L Manasse dixit autem (et dixit) Ioseph ad patrem (patri) suum (suo) non sic (sicut) pater hic (K) × est (E) enim (quia) ×
H " dixitque × " " × " ita convenit " quia (×) hic est ×

A: ~ το ονομα μου (εν) αυτοις B𝔙𝔇𝔈^{ef} | **S** 100.101 | nimia 101 multa 100
17 **K** CY (mit Var) **S** 100.101 | +αυτου ADLachklmnoqstuxy$a_2b_2c_2$𝔙𝔇: (Hexapla) = 𝔐 | manum 101; CY; *cf* H (~ man. dex. Ω^{M}): + την χειρα ALMhlnpqrtuv(mg)ya_2𝔙𝔇: = 𝔐 × 100; *cf* AM, CAE: = 𝔊 | dexteram × CY; *cf* H: — αυτου l𝔈 dexteram suam 100: = 𝔊𝔐 ~ suam dexteram 101: ~ αυτου την δεξιαν ra_2 dexteram manum × H: *cf* την δεξιαν αυτου χειρα $fi^{a?}$ | dure ac moleste? CAE | illi CY: **K** ei 100.101: **S** | manum patris 100.101; CY; TP*Ψ^{DF}: = 𝔊𝔐 ~ patris manum H: ~ του πατρος της χειρος l | auferre CY: **K** = 𝔊 ut auferret 100.101: **S** convertere? AM revocare? CAE | +και θεισθαι αυτην n𝔙𝔇 | ad CY: **K** super 100.101; AM 118 Ps, Jac (Var); H; supra AM Jac: **E** = 𝔊 | —caput AM Jac?; CAE?; P*
18 dixit autem 100.101; CY: = 𝔊 et dixit CY (Var); BAR; dixitque H: και ειπεν f: = 𝔐 | ad patrem suum CY; *cf* H patri suo 100.101; BAR | — αυτου i*w | —non sic pater? BAR | sicut 100: *cf* E. Löfstedt, Spätlatein. Studien (1908) 64-66; J. Svennung, Untersuchungen zu Palladius...(1935) 393-395 | **K** CY **E** 100. 101; AM; AU | ×quia? BAR | —γαρ a_2c_2 | +εστιν a_2𝔄𝔙𝔇 Thdt × (H) Θ^{M*}: = 𝔊𝔐 | primitivus

ben. pu. istos...(= E,S)...multiplice⟨*n*⟩/tur...(= S)...terram/ **ANI** s 7 *(509):* angelus qui eruit me a iuventute mea **AU** loc 1,204 (538,25): et invocabitur in his (*codd.;* eis *Zycha secutus capitula cod. C*) nom. m. et nom. p. m. **BED** Act 12,15 (55,15): angelus...(= H)...malis **CHRY** *III, 865 (866B)* = PS-AU s Cai II, App. *56,1 (293)* = s Cas *II, 98 (98a):* et iterum Iacob: angelus ait qui lib. me a iuventute mea **HI** Is 18 (671C): angelus qui lib. me **HIL** Ps 123,3 (592,11): /et ang. eruens (seruens *G*) me ex omn. malis **NO** tri 19 (72,18): /angelus...(= E)...hos 19 (72,22): benedicat pu. hos **PEL** ind 14 (151): /ipse salvabit me (*cf* Gn 32,12)

17 17 **100**: /Videns...(= S,L)...Ephrem, grave ei...(= L) ...ut auferret eam a cap. Ephrem super capud Manasses/ **101**: /Videns...(= S)...manum suam dexteram sup. caput Efrem, grave ei...(= L)...ut auferret eam a cap. Efrem super caput Manassen/ **AM** Jac 2,37 (54,15): 14/et volenti filio patriam dexteram supra (*AP;* super *cet.*) Manassen (-sem *AT*) seniorem convertere/19 118 Ps 14,32,1 (319,13): 14/et convertere eas Ioseph aetatum consideratione voluisset, ut dexteram patris super caput Manasse senioris filii conlocaret/19 ptr 5 (127,5): convertere voluit manus eius/ **AU** ci 16,42 (193,8): 14/grave visum est patri eorum et admonuit patrem velut corrigens eius errorem et quisnam eorum esset maior ostendens/19 **CAE** s 104,2 (413,20): 14/quam rem cum sanctus Ioseph dure ac moleste acciperet, adprehensis manibus patris volebat super seniorem filium patris dexteram revocare/ (*cf* H) **CY** te 1,21 (54,13): ubi vid. aut. (~aut. vid. *Mv*) Ioseph (iosep *L*) quoniam superposuit (posuit *LM*) p. s.

| | | |

20 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων Ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ισραηλ λέγοντες
εὐλογηθη λεγοντων
S et benedixit eos in illa die dicens (E) in vobis benedicetur Istrahel et dicent
benedicatur dicentes dicentibus
H benedixitque eis „ ipso tempore „ „ te „ Israhel atque dicetur
tempore illo

Ποιήσαι σε ὁ θεὸς ὡς Εφραιμ καὶ ὡς Μανασση· καὶ ἔθηκεν τὸν Εφραιμ ἔμπροσθεν τοῦ Μανασση.
σοι × × × × × × ×
E faciat te deus sicut Efrem et × Manassem (S) et posuit Efrem ante Manassen
faciet vo(bi)s × × × × ×
H „ tibi „ „ Ephraim „ sicut Manasse constituitque Ephraim „ „
× × × × ×

21 εἶπεν δὲ Ισραηλ τῷ Ιωσηφ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν καὶ
προς ~ ο θεος εσται
S dixit autem Istrahel ad Ioseph ecce ego morior et erit deus vobiscum et
H et ait × „ „ filium suum en „ „ „ „ „ „ re-
dixitque Iacob × filio suo ~ deus erit et

ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν· **22** ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι Σικιμα ἐξαίρετον
δεδωκα
S reducet vos in terram patrum vestrorum (E) ego autem ecce do tibi Sicimam magnificum
et ego × dedi magnificium magnificam praecipuam
H ducetque „ ad „ „ „ × × × „ „ partem unam
reducet in et ego dedi

ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Αμορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.
E super fratres tuos quod accepi de manibus Amorrheorum in gladio meo et sagitta
+omnes quam quem manu machera mea arcu
H extra „ „ quam tuli „ manu Amorrei „ „ × „ arcu meo

20 **S** 100-102 | tempore illo (H) agrelsc | **E** 100-102; AM | benedicetur 100.102; AM; H: = 𝔊 benedicatur 101: ευλογηθη i* | et dicent 100.101: **S** dicentes 102: = 𝔊𝔐 dicentibus AM: λεγοντων h | faciat 100.101; AM; H: = 𝔊 faciet 102 | te 100-102: **S** = 𝔊𝔐 vobis AM vos AM (Var) tibi H: σοι x𝔙 | × 100-102; AM; Σ, 68: — ως cdfjl*pvzb$_2$c$_2$𝔄-ed𝔈 Chr | et posuit efrem ante manassen 101; posuit ephraim a. m. Beda, de orthographia (262,1 Keil), Albinus (=Alcuin), de orthogr. (296,22 Keil); *cf* H: = 𝔊𝔐 ××××× 100.102; Σ^T: — και εθηκεν... μανασση ab$_2$𝔈: Homoioteleuton

21 **S** 100-102 | dixitque (H) Bruno (PL 164,223D) | iacob (H) Claudius Taurin. (PL 50,1037D), Bruno (PL 164,223D) | προς b: = 𝔐 ×ioseph filio suo (H) Bruno (PL 164,223D); *cf* — ad Λ^{H*} | ~ deus erit (H) Claudius Taurin. (PL 50,1037D): ~ ο θεος εσται x𝔄 | et reducet (H) Ω^s | in (H) Bruno (PL 164,223D)

22 ego autem 100-102; AM: = 𝔊 et ego HI: > (H) PS-BED (91,274B): **O**: = 𝔐 | ecce 100-102: **S**: *cf* 𝔈^t × AM; HI; H: **I** = 𝔊𝔐 | do 91-95.100-102; AM; H: = 𝔊 dedi HI > (H) PS-BED (91,274B): **O**: δεδωκα x𝔄: Hexapla *cf* 𝔐 | magnificum 100-102; AM Jb: **S** magnificium 95 magnificam 91-94; AM Jb (Var) praecipuam AM Abr, ptr; HI; AU: **I** | +omnes AM ptr | quod 100.101: **S** quam AM; HI: **I** quem 102 | manibus 100-102; AM; HI: = 𝔄𝔙 manu AM Jb (Var); H: = 𝔊𝔐 | gladio 100-102; AM Jb; HI; AU; PEL; *cf* CY-G; H machera AM ptr | sagitta 100.101; AM Jb; HI½; *cf* CY-G arcu 102; AM ptr; HI½; AU; PEL; H

senis senior servire minori cogitur atque loco cedit spes prima secundo (*cf* Gn 25,23) **GR-M** Ez 1,1,7 (789C): /audivit: scio...(=H)...illo erit **IS** Gn 31,4 (277A): hic quidem erit in populum, sed hic exaltabitur

20 20 **100**: /Et benedixit...(=S,E)...sicut Ephrem et Manassem/ **101**: /et benedixit...(=S,E)...benedicatur ...(=E,S)...Manassen/ **102**:...(=H)...Et benedixit... (=S,E)...Israhel dicentes: faciet te deus sicut Efraim et Manassem/ **AM** 118 Ps 14,32,1 (319,19): faciat vobis (vos *MN m.2, a;* nos *N m. 1*) deus sicut Ephraim (efrem *AR;* effrem *GNPa, M m. 1;* effraim *M m. 2, O;* ephraem *v*) et Manassen ptr 5 (127,12): in vob. benedicetur Istrahel dicentibus: faciat vobis (vos *NVD*) deus sicut Ephraem et Manasse (-sen *BPP'OT'*)

21 21 **100-102**: /Dixit aut. Istrahel (*100.101;* israhel *102*) ...(=S)...reducet (-cit *100*) vos in terram (-a *100*) p. vestrorum/

22 **91.92.94.95**: LXX. (— *95, Raum freigelassen*) do **22** tibi Sicimam (*94.95;* sicima *91;* sicchimam *92*) magnificam (magnificium *95*) **100-102**: /Ego...(=E)...quod (*100.101;* quem *102*) acc. de manibus Amorreorum (*100. 102;* amorrheorum *101*) in gl. m. et sagitta (*100.101;* arcu *102*)/ **AM** Abr 2,8 (570,9): unde et Iacob vir exercitatus filio suo Ioseph eam praecipuam dedit Jb 4,15 (277,18): ego autem (— *B*) do tibi Sicima (sicimam *B;* sycima *D;* syccima *P';* sichimam *C*) magnificum (-cam *C, Schenkl*) sup. fr. t., quam acc. de manibus (manu *B*) Amorraeorum in gl. m. et sagitta ptr 11 (130,17): do tibi Sicimam (sich. *PP''TT'*) praecipuam sup. omnes fr. t., quam acc. de manibus Amorreorum in machera mea et arcu **AU** Gn q 167 (87,11): quod dicit Iacob Sicimam (sichimam *PVTb;* sycimam *N*) se praecipuam dare filio suo Ioseph

49,1 Ἐκάλεσεν δὲ Ιακωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν,
καὶ εκαλεσεν ~ τους υιους αυτου ιακωβ +αυτοις δευτε και αναγγελω ×

E vocavit autem Iacob filios suos et dixit (S) eis accedite ut indicem vobis
et vocavit +omnes × × illis +ad me nuntiem
convocavit ~ filios suos Iacob atque (I) × congregamini „ adnuntiem „
dixitque (con)venite et adnuntiabo

H „ „ „ „ „ „ ait eis „ „ „ ×
convocavit illis vobis

τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· **2** ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε,
εσται × +μου

S quid occurrat vobis post hoc in novissimis diebus convenite et audite (E) me
I quae occursura sunt „ × × „ „ „ congregamini „ „ ×
(e)ventura × post novissimos dies × × ×
(e)venient
quid erit (futurum sit)

H „ ventura „ „ × × × diebus novissimis „ „ „ ×
futura × in ~ novissimis diebus

49,1 vocavit autem 100-102; RUF ben; H: = 𝔊 et vocavit GR-I: και εκαλεσεν 107 Chr: = 𝔐 convocavit? *cf* RUF Gn, ben; Petrus Comestor (PL 198,1136B) vocans... — et? KA (Var) | ~ filios suos iacob GR-I: ~ τους υιους αυτου ιακωβ Chr | +omnes? KA | — suos? HI Tt; AU (Var) | — et 102; [KA (Var)] atque? HI Is dixitque? IS Gn | ait AM Jos?; H | **S** 100-102; GR-I **I** AM; RUF; AU; *cf* H | +αυτοις BfilnrC eis 100-102; IS; KA; H illis GR-I; Petrus Comestor (PL 198,1136B) × RUF; HI; AU: = 𝔊𝔐 | accedite 100. 101; GR-I congregamini 102 (Dublette); AM; RUF ben; AU; H convenite 102 (Dublette); RUF Gn, pri convenite et congregamini 102: Dublette venite? HI: δευτε Or-gr$^{1/2}$ | +ad me? GR-I$^{1/3}$ (Var); *cf* +ad me filii iacob? RUF pri; *cf* +filii isrl (H) Λ$^{\Xi}$: *cf* 49,2 | et HI Jr: και C Eus$^{1/4}$: = 𝔐 | indicem 101.102; GR-I; *cf* AP-V nuntiem 100; AU adnuntiem AM Jos, *cf* ptr; RUF; HI Is; AU (Var); H adnuntiabo AM Jac; HI Jr: αναγγελω na_2 Phil-codd Eus$^{1/4}$: = 𝔐 | — vobis H; *cf* AP-V: — υμιν Phil +vobis (— vobis^2) (H) X; IS > PS-BED (91, 277B; 93,356B), Martin (PL 208,257D); Alcuin (PL 100,558D) > ANG (232C); Bruno (PL 164,224A); Rupert (PL 167, 549B); Petrus Comestor (PL 198,1136B) | quid occurrat 100-102; GR-I quae occursura sunt AM Jac, Jos; RUF ben$^{1/2}$; AU quae ventura sunt *cf* AM ptr 8, KA; H quaecumque ventura sunt? *cf* AP-V quae eventura sunt *cf* GR-I$^{1/4}$?, AM ptr 6, RUF ben$^{1/2}$? quae (e)venient RUF Gn quid erit? RUF pri: εσται 18 Or-gr$^{1/2}$ quid futurum sit? HI quae futura sunt? (H) *cf* IS Gn 31,5 > PS-BED (91,277B); Rupert (PL 167,549C); Petrus Comestor (PL 198,1136B) | — vobis AM ptr?; RUF pri; HI; KA; IS > PS-BED...(siehe oben); (X)Ψ^{M}: — υμιν Or-gr$^{1/2}$ A-Z | post hoc 101.102 | post novissimos dies? RUF pri ×posterioribus temporibus? AM ptr 6 > novissimis temporibus? IS Gn 31,5 > in nov. temp. PS-BED (91,277B) in (H) Σ^{o}Θ^{A2}Ψ^{B*}Ω^{M} | ~ novissimis diebus (H) A; IS Gn 31,8 > PS-BED (93,356B), Martin (PL 208,257D); Alcuin (PL 100,558D) > ANG (232C); Bruno (PL 164,224A); Rupert (PL 167,549C) | — diebus RUF ben

2 convenite 100-102; GR-I congregamini AM; RUF; AU; H | — et audite me RUF | me 101: +μου

et addit quod eam possederit in gladio suo et arcu **CY-G** hept 1,1478-1479 (55): dat Sicimam gladiumque suo, dat spicula nato, clarior ut cunctis sublimem scandat honorem **HI** q (66,4): et ego dedi tibi Sicimam praecipuam sup. fr. t., plus quam fratribus tuis, quam acc. de manibus Amorraeorum in gl. m. et sagitta (66,11): pulchre allusit ad nomen dicens: et ego dabo tibi umerum unum (ωμον ενα α΄). pro praecipuo enim, id est ἐξαιρέτῳ, aad, id est unum, scribitur in hebraeo. quod autem dicit se eam in arcu et gladio possedisse, arcum hic et gladium iustitiam vocat (66,22): super fratres tuos **PEL** ind 14 (151): qui non in gladio suo et arcu confideret /32,11 **Raban** (PL 107,654B): alia autem editione ita legitur: et ego dedi tibi Sichimam...(= HI q)...sagitta **Remigius Antiss.** (PL 131,124D): alia translatio dicit: quam tuli in fortitudine mea (< HI q Erklärung) **RUF** pri *4,3,4 (329,25):* quis dubitat quod Sicima in portionem data est Ioseph (οτι σικιμα μερις δεδοται τω ιωσηφ)

49,1 49,1 **100**: /Vocavit...(=E,S)...nuntiem...(=S)...vob. in nov. diebus/ **101**: /Vocavit...(=E,S)...diebus/ **102**: /Voc. aut. Iac. fil. s., dix. eis: convenite et congregamini...(=S)...diebus/ **AM** Jac 2,37 (55,4): adnuntiabo inquit vobis...(=I)...diebus Jos 85 (122,20): denique ipse Iacob sic (— 2I″*E*) ait ad filios suos: congregamini ...(=I)...diebus/ ptr 6 (127,17): hac benedictione celebrata vocavit etiam filios suos 6 (127,23): repetitam magis adnuntiationem eorum quae posterioribus essent eventura temporibus 8 (128,11): Iacob autem quae ventura essent in nov. dieb., non ea quae gesta erant spondet se esse dicturum **AP-V** Jub *45,15 (50b):* benedixit Istrahel filios suos priusquam moreretur et indicavit [quaecum]quaecumque ventura essent eis in terra Aegypti in nov. dieb. **AU** Fau 12,42 (367,24): ubi vocavit Iac. fil. suos (— *C*) et dix.: congreg. ut nuntiem (annuntiem *Mb*)...(= I)... diebus/ **GR-I** tr 6 (57,6): de prophetia sanctissimi patriarchae Iacob qua duodecim filiis suis eventura praedixit 6 (57,13): et voc. fil. s. Iac. et dix. illis:...(= S)...vob. in nov. diebus/ 6 (59,11): accedite ...(= S)...quid (qui *F;* que *F*^{3}) occ. vob. in nov. diebus 6 (62,3): cum...dixerit idem Iacob filiis suis: accedite (+ad me *F*)...(= S)...vob. in nov. dieb. **HI** Jr 6,27 (407,15): venite et annuntiabo vob. quid futurum sit in nov. dieb. 6,27 (407,17): in nov. dieb. Is 1 (43B): vocante Iacob filios s. atque dicente: venite ut annuntiem vob. quid futurum sit in nov. dieb. Tt (592A): Iacob qui ad benedictionem vocaverat filios dicens: ut benedicam vobis **IS** Gn 31,5 (277A): voc. Iac. filios s. ut benediceret eos 31,5 (277B): dixitque eis quae novissimis temporibus futura erant 31,8 (278A): annuntiem (annuntio *Raban PL 107,658C)* vob. quae ventura sunt novissimis diebus (< GR-I; *cf* H) q (53): quod vocatis Iacob filiis suis ut benediceret eos...quod vocatis Iacob filiis suis ait eis: congreg. ut annuntiem vob. quae ventura sint dieb. nov. (*cf* IS Gn; *cf* H) **JUL-T** aet 1,10 (546B): congregamini

υἱοὶ Ιακωβ, ἀκούσατε Ισραηλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. **3** Ρουβην, πρωτότοκός μου σύ. ἰσχύς μου

E filii Iacob audite Istrahel patrem vestrum Ruben primitivus meus tu { (E) virtus mea
H " " " Israhel " " " primogenitus " " { (O) fortitudo "

καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι καὶ σκληρὸς αὐθάδης. **4** ἐξύ-

E et initium filiorum meorum durus { (S) in conversatione durus et audax exabun-
{ (I) portari et durus temerarius contumeliis
O " principium " " " ad ferendum " " procacitate et in-
H " " doloris mei prior in donis maior imperio effu-

βρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσῃς· ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου· τότε

S dasti sicut aqua non excandescas } (E) ascendisti enim super cubile patris tui tunc
I adfecisti tamquam " " efferveas
O iuria sicut " " ebullias " " " lectulum " " "
H sus es " " " crescas quia ascendisti cubile " " et

BDfi[*]s × 100.102; GR-I; AM; AU; H:=𝔊𝔐 | —filii iacob audite AM: — υιοι ιακωβ ακουσατε d_2* Chr: Homoioteleuton | +et RUF: =𝔐

3 primitivus 100; AM; AN gen primogenitus 101.102; GR-I; AM (Var); RUF; HI; H | meus 100.101; AM; RUF; HI; H: =𝔊𝔐 × 102; GR-I; EUCH (Var); PS-BED (91,274C): —μου Chr[1/3] | tu 100.101; GR-I; AM; RUF; HI; H: =𝔊𝔐 × 102; RUF (Var); (EUCH): —συ Laefgjmc$_2$ Chr | +et 102: Rest von 'meus tu'? | **E** = **S** (100–102; GR-I) + **I** (AM; RUF) **O** HI | —et (H) IS Gn?; PS-BED (91,274C) = Alcuin (PL 100,559A) > ANG (232C); Richard a S. Vict. (PL 196,46A); Petrus Comestor (PL 198,1136C): —και egj | doloris H: *cf* λυπης α' | —meorum? AM (Var) | in conversatione 100–102; GR-I; RUF (Var) ×conversatione RUF portari (-re) AM ad ferendum HI | durus et 100–102; GR-I; RUF (Var): ~ σκληρος και Θ-ap-Barh; *cf* και σκληρος και e et durus AM; RUF; HI: =𝔊𝔐 × H: —και n | audax 100–102; GR-I; AM (Erklärung)?

4 **S** 100.101; GR-I **I** 102; AM; RUF **O** HI q | exabundasti] ex abundanti 100; et abundasti 101 efferbuisti GR-I contumeliis adfecisti 102 adfecisti (+me) contumelia (iniuria) AM contumelias (iniurias) irrogasti RUF et iniuria HI: et] *cf* et abund. 101 | sicut 100–102; GR-I; AM ptr 7.9.14 (Var); HI q; H tamquam RUF velut HI Pach ut AM ptr 14 quasi? HI q[1/2] (Var) | ~ non efferve(sc)as sicut aqua? AM ptr 9.14 | ne (H) Godefrid (PL 174,1135C.D); *cf* HI q (hebr.) | excandescas 100.101; GR-I efferveas 102 (efferbas); AM ptr 7.9.14 (Var) effervescas AM ptr 14; RUF; *cf* HI Pach ebullias HI q | autem 100 | in AM × AM ptr 7 (Var). 9; HI q (hebr.); RUF Jos?; H:=𝔐 | —tui? AM (Var) | coinquinasti 100–102 violasti GR-I > *cf* IS q; HI polluisti

...(=H)...novissimis/ **KA** Λ 81 (100): vocavit (vocans *BOI*) Iacob omnes fil. s. et (—*BEOI*) dix. eis quae ventura essent (erant Π^{D}) in nov. dieb. **RUF** ben 2 pr (314B) >PS-RUF (PG 12,253B): ubi convocat eos pater non quasi ad benedictionem vocat (convocat *PS-RUF*)...vocavit...(=E,I)...novissimis (+diebus *PS-RUF*)...quae eis eventura sint (sunt *PS-RUF*) Gn *15,4 (132,9):* et cum convocat fil. suos, dicit: convenite ut adnuntiem vob. quae evenient (venient *BCDE*) vob. in nov. diebus/ pri *3,5,1 (271,19):* convenite ad me, filii Iacob, ut annuntiem vob. quid erit in nov. dieb. vel post novissimos dies

2 2 **100**: /conven. et aud., fili...(=E)...vestrum/ **101**: /convenite...(=S,E)...vestrum/ **102**: /conven. et aud., filii Iac., aud. Israhel p. v./ **AM** Jos 85 (122, 22): /congreg. et aud. Istrahel p. v. **AU** Fau 12,42 (367, 26): /congreg. et aud., filii Iac., aud. Israhel p. v. **GR-I** tr 6 (57,15): /conven. et aud., filii Iac., aud. Israel p. v./ **JUL-T** aet 1,10 (546B): /congregamini...(=H)...vestrum **RUF** Gn *15,4 (132,10):* /congreg., filii Iac., et aud. Istrahel p. v.

3 3 **100.101**: /Ruben primitivus (*100;* primogenitus *101*) ...(=E,S)...audax/ **102**: /Ruben primogenitus et virtus ...(=E,S)...audax/ **AM** ptr 7 (127,25): Ruben primitivus (primogenitus *N'; cf Erklärung 128,15; 129,5*)...(=E) ...meorum (—*V*), durus portari (portare *Erklärung 128,16*) et durus temerarius (=*Erklärung 129,7;* audax*? cf Erklärung 128,15*)/ **AN** gen 312 (175): primitivus Ruben (*G;* ruben qui dictus est primitibus filius *T*) Tit *(62,606):* merito ut duriciam ferri significavit Iacob Ruben qui in forma Iudaeorum positus est populi durissimus **EUCH** inst 1 (74,20): Ruben inquit primogenitus meus (—*V*), prior ...(=H)...imperio **GR-I** tr 6 (57,16): Ruben inquit primogenitus, tu...(=E,S)...audax/ 6 (58,6): tu virtus m. et in. fil. m. 6 (58,17; 59,3): durus et audax **HI** q (66,25): Ruben primogenitus...(=E,O)...procacitate/ (66,29): in hebraeo ita scriptum est: Ruben primogenitus meus fortitudo mea et capitulum (κεφαλαιον α') in liberis meis, maior ad portandum et maior robore/ **IS** Gn 31,5 (277B): Ruben primogenitus meus (H; < RUF ben) 31,6 (277B): tu virtus mea...principium doloris mei...iste prior in donis ...iste maior in imperio (*cf* H; < HI, GR-I, RUF ben) Jud 40,1 (121): Ruben...(=H)...in (—*A*) imperio/ **RUF** ben 2 Ruben 1 (313C) > PS-RUF (PG 12,253D): Ruben inquit primogenitus meus tu (—*PS-RUF*)...(=E)...durus

| | | |

	ἐπὶ	τῇ συστάσει	αὐτῶν	μὴ	ἐρείσαι ερεισεται	τὰ ἥπατά η δοξα	μου,	ὅτι	ἐν τῷ θυμῷ	αὐτῶν	ἀπέ-
S	super	constantia(m) stationem audaciam	ipsorum	non +et ne	incumbant incubuerint innit(a)ntur	praecordia iecora	mea	quia qui	in	furore	suo	occi-
I	in	congregatione(m) volumen/tione occursum consilio	eorum	〃	contendant certantur aemuletur	viscera iecur	〃 meum	quoniam	〃	ira indignatione	sua	〃 interfe-
H	〃	coetu	illorum eorum	〃	sit	gloria	〃	quia qui	〃	furore	suo	〃

	κτειναν	ἀνθρώπους	καὶ ἐν	τῇ ἐπιθυμίᾳ	αὐτῶν		ἐνευροκόπησαν	ταῦρον.	**7**	ἐπικατάρατος	ὁ θυμὸς
S	derunt	homines	et in	concupiscentia	sua	)	(L) subnervaverunt	taurum	(E)	maledictus	furor
I	〃 cerunt	hominem	〃 〃	cupiditate furore desiderio	〃 suo	∫	ceciderunt nervos	tauro			
H	〃	virum	〃 〃	voluntate dolore	〃 suo		suffoderunt	murum		〃	〃

[TE]; AM; RUF; HI; AN; H: = 𝔐 | constantia(m) 100.101; GR-I$^{1/3}$: etymologisierend stationem TE > [TE] audaciam GR-I$^{2/3}$: Synonym für 'constantiam' (ThLL IV 507,20-23.47-51); *cf* 49,7 congregatione(m) AM ptr; HI volumentatione *cf* 102: *cf* H. Rönsch, Collectanea philologa (1891) 135 occursum AM Jac consilio RUF consilia AN | ipsorum 101 eorum (H) Ω^{SJ} | +et? GR-I$^{1/3}$ | ne TE > [TE] ×? RUF$^{1/2}$ (Var) | ερεισαι (< ερειδω) = ερισαι (< εριζω) ερεισαι: incumbant 101; incubuerint TE > [TE] innitantur (-tentur *cf* Var) RUF cadant? AN: (ε)ρ(ε)ισεται cjkm Hip-codd ερισαι: contendant 100 (-at); GR-I; AM certantur 102 aemuletur HI | praecordia 100.101; GR-I; AN iecora? TE: < 𝔊 viscera 102; [TE]; AM; RUF iecur (meum) HI gloria H: η δοξα k < α′ | quia 100.101; TE; GR-I; RUF$^{1/2}$; HI; AN; H > qui 102; 419 (PL 86,120D), PS-BED (91,274D) quoniam [TE]; AM; RUF$^{1/2}$ | furore 100-102; GR-I; HI; H ira AM; RUF; AN indignatione TE > [TE] | interfecerunt TE > [TE]; HI | homines 100-102; TE > [TE]; GR-I; AM (Var); RUF; HI: = 𝔊 hominem AM; AN 38 virum AN 42; H: = 𝔐 | —et [TE] (Var) | concupiscentia 100-102; TE > [TE]; GR-I cupiditate AM ptr; RUF furore AM Ps; AN: *cf* Syr. und 49,7 desiderio HI dolore (H) IS Gn, q | ceciderunt nervos tauro? TE suffoderunt murum H: εξεριζωσαν τειχος α′σ′

et involvat mendatione eor. non certantur viscera mea, qui in...(=S)...concupiscientia sua subnerbaverunt taurum/ **AM** Jac 2,38 (56,2): in...(=L)...in occursum eor. non contendant visc. m. Ps 43,17,2 (274,28): in furore inquit suo subnerv. taur. ptr 10 (129,18): in consilium inquit...(=L,I)...congregationem (-ne *NVD*)...(=I)...hominem (-nes 𝔄′𝔄″ *VD gegen Erklärung 131,12*)...(=I,L)...taurum **AN** Mt h 38 (841): quia in ira s. occid. hominem et in furore suo subnerv. taur. 42 (867): /in cogitationes eor. non venit an. m. et in consilia eor. non cadant praecordia m., quia in ira sua occid. virum et in furore suo subnerv. taur. **GR-I** tr 6 (61,3): /in consilio ...(=L,S)...constantiam eor. non contendant praecordia ...(=S,L)...taurum/ 6 (62,10): qui ex uno consensu in furore suo occid. homines, id est prophetas...et in concupiscentia s. subnerv. taurum, id est Christum (< TE) 6 (63,8): quia in furore suo occid. homines, id est prophetas, et in concupiscentia s. subnerv. taurum, id est Christum (< TE) 6 (63,12): non veniat an. m. (+et F^2) super audaciam eor. et non contendant praecordia mea 6 (65,10): non veniat in consilio eor. an. m. et sup. audaciam eor. non contendant praecordia mea **HI** Ps h 42 (237,2): /in consilio (concilio μ) eor. ne (non μ*B*) veniat an. m. q (67,9): /in...(=L,I)...congregatione eor. non aemuletur iecur meum, quia in furore suo interfecerunt homines et in desiderio suo subnerv. taur. (67,15 'in hebr.'): /in arcanum eorum ne intret anima mea et in conventu eorum ne dissolvatur (desoletur φ) gloria mea, quia in furore suo interfecerunt virum et in libidine sua suffoderunt murum **IS** Gn 31,10 (278B): in consilium eor. non veniat an. mea (*cf* H; < RUF) 31,11 (278B): quia... (=H)...virum (< AM ptr) 31,11 (278B): et in dolore suo suff. murum (*cf* H; < GR-I) Jud 41,3 (123): /in consilio...(=H)...murum/ q (53): qui in furore suo occiderunt prophetas et in dolore subfuderunt fixuras clavorum Christi **Petrus Comestor** (PL 198,1137A): alii habent: subnerv. taur. **RUF** ben 2 Simeon 1 (315B) > PS-RUF (PG 12,255A): /in consilium eor. non introeat an. m. et in consilio eor. non innitantur (*PS-RUF;* non irritentur *coni. Vallarsi;* ×invitentur *RUF*)...(=I)...homines...(=I,L)...taurum (*PS-RUF;* quoniam...taurum —*RUF*)/ 2 (315C) > PS-RUF (PG 12,255B): in consilium eor. non introeat an. m. et (—*PS-RUF*) in consilio eorum...non inquit innitantur (invitentur *RUF;* irritentur *coni. Vallarsi;* ~...non inquit in cons. eor. innitantur *PS-RUF*) viscera mea 2 (316B) > PS-RUF (PG 12,255C): quia in ira sua inquit occid. homines (+et in cupiditate s. subnerv. taur. *PS-RUF*) 2 (316C): et in cupiditate s. subnerv. taur. **[TE]** Jud 10 (304,58): /in concilium eorum (—*R*) ne veniat an. m. et in stationem eor. ne incubuerint viscera mea, quoniam in indignatione sua interfecerunt homines, id est prophetas, et (Φ*T;* —*PNFR*) in concupiscentia sua subnerv. taur., id est Christum < **TE** Marc 3,18 (407,7): /in consilium eor. ne venerit an. m. et in stat. eor. ne incub. iecora mea, quia in ind. s. interf. homines, id est proph., et in conc. s. ceciderunt nervos tauro, id est Christo **VER** 2,28 (29): in consilium eor. non...(=H)...gloria mea

7 **100.101**: /maledictus...(=E)...Istrahel/ **102**: 7 /mal. fur. eor. quia invidati et...(=E)...Israhel/ **AM** Jac 2,38 (56,6): mal. fur. eorum (*A*𝔄″*;* illorum *cet.*) quia superbus et temerarius et ira illorum...(=E)...illos in Iac. et disperg. illos in Istrahel Ps 43,17,2 (275,2): div. eos in Iac. et disperg. in Israel (ierlm *D, EF m. 1*) ptr 14 (132,6): div. vos in Iac. et disperg. in Istrahel **ANI** h *8,3 (1055/6):* div. eos in Iac. et disperg. eos in Israel **GR-I** tr 6 (61,6): /mal. fur. eor. quia aud. et ira illorum quia dura, div. eos in Iac. et disperg. in Israel 6 (64,15):

αὐτῶν, ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη· διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ιακωβ καὶ διασπερῶ

E eorum (illorum) quia audax (temerarius superbus procax) est × et ira eorum (illorum) quia indurata (dura) est × dividam eos (illos vos) in Iacob × et dispargam (disseminabo)

H 〃 (illorum) 〃 pertinax × 〃 indignatio illorum (eorum) 〃 dura × 〃 〃 (illos) 〃 〃 〃 dispergam

αὐτοὺς ἐν Ισραηλ. 8 Ιουδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου· αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν

E eos (illos ×) in Istrahel (L) Iuda te laudant (αἰνεσουσιν conlaudant (con)laudabunt (con)laudent) fratres tui manus × tuae super (supra) dorsum (dorsa) inimicorum

H illos (eos ×) 〃 Israhel 〃 〃 laudabunt (conlaudabunt) 〃 〃 〃 tua (tuae) in cervicibus 〃

7 illorum AM (Var); X | audax 100.101; GR-I; HI Gal: **S** > invidati 102: Lesefehler temerarius RUF; *cf* AM: **I** superbus et temerarius AM: Dublette procax HI q, Tt | est 100.101; RUF: **S** × 102; GR-I; AM; HI; H: **I** = 𝔊 | eorum 100-102; GR-I½; HI; GXΣ^{TM}BΦ^{Z}Ψ^{M}Ω, IS illorum GR-I½; AM; RUF; H | indurata est 100-102; AM; RUF: = 𝔊 dura× GR-I; HI; H | eos 100-102; GR-I; AM Ps; HI; ANI; JUN; H illos AM Jac; RUF; IS Jud; 419 (PL 86,120D) vos? AM ptr | ×? GR-I⅓ (nicht alle Hss) | disseminabo HI Ps h | eos 100-102; RUF½; HI; ANI; JUN; Π^{D}BΦΘ^{AMG}Ψ*Ω, IS Gn illos AM Jac; RUF½; H × GR-I; AM ptr, Ps; HI Ps h (Var); JUN (Var); A*, Remigius (PL 131,126A), Petrus Comestor (PL 198,1137A)

8 laudant CY; HI Apc, Jr h (Erklärung), Ps h (Var); AU Fau (Var); IS q?: **K** conlaudant 100; VICn; FIR (Var); AM Val (Var), Jac (Var); AMst; RUF Rm 2,13; HI Jr h αινεσουσιν lmℬ Cyr-hier-cod Cyr⅕-ed⅕: laudabunt 102; CY (Var); FIR; GR-I; AM Val, ptr, Jac (Var); RUF Rm 2,11; HI q, Mi, Za, Apc (Var), Ps h (Var); AU Ps, ci, Fau (Var) > JUL-T; PET-C; PRIM; H conlaudabunt 101; GR-I (Erklärung); Σ^{T}, 419 (PL 86,120D) laudent HI Ps h; AU Fau: = 𝔊 conlaudent AM Jac, Val (Var); RUF ben: = 𝔊 | —tuae CY (Var): —σου Hip-codd½ tua H; *cf* RUF ben (Erklärung 301A hat Singular): = 𝔄-ed = 𝔐 tuae (H) Λ^{B}MΦ^{A}P^{2}Ω^{S}; HI Is; IS Jud; Claudius Taurin. (PL 50,1039C); 410.411.419 (PL 86,120D); mittelalterliche Autoren bei Vercellone 175 | supra RUF ben 1,6?; PET-C | dorsa CY ep?; RUF ben (Erklärung 2/8)?; AU Fau > JUL-T: νωτων m terga? RUF ben (Erklärung 5/8); tergum?

mal. fur. eor. quia aud. et ira eor. quia dura 6 (65,13): div. eos in Iac. (+et *F*) disperg. in Israel 6 (65,20): div. eos in Iac. et disperg. in Israel **HI** Ez 14 (488A): div. eos in Iac. et disperg. eos in Israel Gal 2 (363B): mal. fur. eor. quia aud. et ira eor. quia dura Ps h 61 (19,4): div. eos in Iac. et disseminabo eos (— *OV*) in Israel q (67,22): mal. fur. eor. quia procax et ira eor. quia dura, div. eos in Iac. et disperg. eos in Israhel Tt (592A): mal. fur. eor. quia procax **IS** Gn 31,12 (278B): mal. fur. eor. quia pertinax...et indignatio eor. quia dura (H; < GR-I) 31,13 (278C): div. eos in Iac. et disperg. eos in Israel (H; < RUF) Jud 41,3 (123): /maledictus... (= H)...eorum quia dura...div. illos in Iac. et disperg. illos in Israel **JUN** 2,21 (515,2): div. eos in Iac. et dispergam (disperdam *R*) eos (— *R*) in Israel **RUF** ⟨ben 2 Simeon 1 (315B)⟩ > PS-RUF (PG 12,255A): /mal. fur. eor. quia temerarius est et ira illorum...(=E)...illos in Iacob et dispergam illos in Israel (*PS-RUF; — RUF*) 2 (317A) > PS-RUF (PG 12,255D): quorum mal. furor quia temerarius est et ira illorum...(= E)...illos in Iac. et disperg. eos in Israel

8 8 **100**: /Iuda te conlaudant...(= L)...fili p. tui/ **101**: /Iuda te conlaudabunt...(= L)...⟨*inimic*⟩orum tuo⟨*rum*⟩, adorabunt te filii p. tui/ **102**: /Iuda te laudabunt ...(= L)...fili fratris tui/ **AM** Jac 2,39 (56,19): Iuda te conlaudent (*AP;* laudabunt *VN, T m. 1;* collaudant *T m. 2*) ...(= L)...tui/ Jos 13 (79,17): adorabunt te filii p. tui/ ptr 16 (133,9): Iuda te laudabunt...(=L)...tui/ Val 58 (1377A): Iuda te laudabunt (collaudent *mss. nonnulli;* collaudant *mss. duo*) fr. tui **AMst** Rm 2,17 (73A): Iuda te collaudant fr. tui **AU** ci 16,41 (191,12): Iuda inquit te laudabunt...(= L)...tui/ Fau 12,42 (368,5): Iuda inquit te laudent (laudant *C;* laudabunt *b*) fr. tui, man. tuae sup. dorsa...(= L)...tui/ Ps 59,10 (720): Iuda te laudabunt fr. tui **CY** ep 63,6 (705,2): quod a fratribus suis laudari et adorari (adhonorari *S*^{2}; —et ad. *V*) haberet, quod inimicorum dorsa cedentium adque fugientium manibus quibus crucem pertulit et mortem vicit conpressurus fuisset/ te 1,21 (54,21): Iuda te laudant (*WL*^{1}; laudabunt *AMBL*^{2}, *Hartel*) fr. tui, man. tuae (— *Lv*)...(=L)...patris tui (p. tui *L m. 2 sup. lin.*)/ **FIR** con 2,13 (76,13): Iuda te laudabunt (collaudant *B*)...(= L)...tui/ **GR-I** tr 6 (65, 22): Iuda te laudabunt (collaud.*? cf Erklärung 66,1*)...(= L) ...tui/ 6 (66,10): Iuda te laudabunt (collaud.*? cf Erklärung 66,11*) fr. tui 6 (66,16; 67,4): manus...(= L)... tuorum 6 (67,7): adorabunt te filii p. tui **GR-T** hist 6,5 (249,10): adorabunt te filii p. tui/ (H) **HI** Apc 5,2 (63,9): Iuda te laudant (*TDKM;* laudabunt *CBFS*) fr. tui/ (< VICn) Jr h *6 (633B):* Iuda te collaudant (laudant *Erklärung*)...(= L)...tuorum *6 (633C: 2 mal):* manus ...(= L)...tuorum Is 17 (610B): Iuda te laudabunt fr. tui, manus tuae...(=H)...tui/ 18 (637B): Iuda te laudabunt fr. tui, et cetera Mi 1 (1156A): Iuda te laudabunt ...(= L)...tuorum Ps h 7 (42,8): Iuda te laudent (laudant *CSG;* laudabunt β) fr. tui q (67,33): Iuda te laudabunt fr. tui. quia Iuda confessio sive laus interpretatur, consequenter scribitur: Iuda tibi confitebuntur (*cf* εξομολογησασθωσαν α') fr. tui, vel: te laudabunt fr. tui, adorabunt te filii p. tui/ (68,6): non enim ait 'filii matris tuae', sed 'filii patris tui' Za 2 (1478B): Iudas te laudabunt fr. tui **IS** Gn 31,14 (278C): Iuda te laudabunt fr. tui (H; < AM ptr, AU Fau, RUF ben) 31,15 (279A): manus...(=H)...tuorum 31,16 (279A): adorabunt te filii p. tui (H; < AU Fau) Jud 39,3 (121): Iuda te laudabunt fr. tui, man. tuae ...(= H)...tui q (53): hunc Iudam...laudant fratres sui ...ipsum adorant filii patris sui (*cf* H; *cf* IS Gn 31,14.16) **JUL-T** aet 1,18 (552A): Iuda te laudabunt fr. tui, man. tuae super dorsa...(= L)...tui/ (< AU Fau) **PET-C** s 156

σου· προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου. 9 σκύμνος λέοντος Ιουδα· ἐκ βλαστοῦ, υἱέ
+και × × × × × ×
~ μου
L tuorum adorabunt te filii patris tui catulus leonis Iuda { (K) de frutice mi(hi)
+et adorent × × × fratris × { (E) ex germine filius
e germinatione radice fili ×
~ ascen-
H " " " " " " " " " ad praedam fili
+et a praeda ~ ascen-

RUF ben (Erklärung 1/8) | +et RUF ben; ΧΣ^{o}B*Ψ^{M}; 419 (PL 86,120D); *cf* Vercellone 175: +και b_2 Chr Cyr1/2 T-A | ××××? RUF Rm 2,11: —προσκυνησουσιν σοι οι υιοι του πατρος σου f Or-gr-codd-omn1/2 Eus1/5 | adorent RUF ben 1,1: Angleichung an conlaudent: = $\mathfrak{E}^{c}$ | fratris 102

9 **K** CY **E** reliqui | ~ iuda filius meus cat. leonis de germine mihi asc.? S-Ge | ~ filius de germine meo? PHY | de 100.101; CY; FIR; GR-I; RUF ben 1,2; HI Mi, q (hebr.); AU Fau > JUL-T; GR-T; S-Ge; Brev. Goth.; PHY ex HIL; AM; RUF ben 1,6 (und Erklärung); HI q, Ez h; AU ci; VIG-T; JUN; BEA e 102 | frutice CY; HIL germine 100-102; FIR; GR-I; AM; RUF; HI q, Mi; VIG-T; GR-T; S-Ge; Brev. Goth.; BEA; PHY germinatione HI Ez h; AU > JUL-T > generatione AU ci (Var) radice JUN a praeda (H) Quentin = G: απο αρπαγματος hexaplar. Randnote | +meo? PHY: *cf* folgende Variante | mi(hi) fil. CY: ~ μου υιε Eus1/10; μου υιε μου 78.

(612C): Iuda te laudabunt fr. tui, man. tuae supra...(= L) ...tui **PRIM** 2 (843A): Iuda te laudabunt fr. tui **QU** pro 1,35 (753A): adorabunt te filii p. tui **RUF** ben 1,1 (301A): Iuda te collaudent...(= L)...tuorum 1,1 (301B): et adorent te filii p. tui 1,6 (308A): manus eius supra (super *PS-RUF PG 12,262C*) dorsum inimicorum efficiuntur...etiam adorari dicitur a filiis patris sui Rm *2,11 (896A):* Iuda te laudabunt...(= L)...tuorum/ *2,13 (913C):* Iudas ille quem collaudant fratres sui/ **VICn** Apc 5,2 (62,7): Iuda te collaudant fr. tui/

9 9 *cf* Nm 24,9 **100.101**: /cat. leon. Iuda de...(= E) ...recubans...(= E)...sicut (*100; —101*) cat. l., quis suscitabit (*101;* -vit *100*) eum/ **102**: /cat. leon. Iudae (= iuda e) germine filius mihi asc., recubans dorm. sicut leo et sicut cat., quis suscitavit eum/ **ALD** metr 2 (65,22): qui iuxta vaticinium patriarchae ad praedam adscendisse et requiescens accubuisse memoratur (*cf* H) **AM** Jac 2,39 (56,21): /cat. leon. Iuda, ex germine mihi asc., recumbens dorm. ut leo et tamquam cat. l. quis excit. (suscit. 𝔄") illum inst 77 (324B): quis suscit. eum Jos 13 (79,18): /cat. leon. Iuda (+ex germine filius asc. recubans dorm. sicut leo et sicut cat. leon. quis excit. illum/11.10 *V*)/ 118 Ps 5,20,2 (92,22): suscitatur tamquam (ut *a*) leo et catulus leonis, ut Iudae ascendat ex germine; resuscitatur ut dormiens, ut recumbens, quia non humana, sed sua et patris maiestate est suscitatus a mortuis. unde ait scriptura: quis (qui *G*) suscit. illum ptr 16 (133,11): /cat. leon. Iuda, ex germine fili mihi (*BV;* mi *cet.*) asc., recumbens dorm. ut leo et tamquam cat., quis (qui *P*) suscit. eum/ 18 (134,16): cat. leon. Iuda 18 (134,22): ex germine mihi (fili mi *P'P"DO,* fili *in ras.* mi *sup. lin. T*) asc., recumbens dorm. ut leo et tamquam cat. 19 (135,9): ex germine mihi (fili mi *P'P"OT, in ras. m. 2 D*) asc. 20 (135,19): recumbens inquit dorm. ut leo 20 (135,22): quis (s *sup. lin. m. 1 B,* s *sup. lin. m. 2 O;* qui 𝔄"*T'*) suscit. eum **APR** 5,5 *(34):* requiesc. acc. ut leo (H) **AU** ci 16,41 (191,14): /cat. leon. Iuda, ex germinatione (generatione *e*) fili mi (mihi *V*) asc., recumbens dorm. ut leo et ut cat. leon., quis (qui *VAe*) suscit. eum/ 16,41 (192,1): quis (qui *VAFb*[1]) suscit. eum 16,41 (192,5): ascendisti... recumbens dorm. Fau 12,42 (368,7): /cat. leon. Iuda, de germinatione filius meus asc. recumbens dorm. ut leo et ut cat. leon., quis suscit. eum/ 12,42 (368,24): de germinatione filius meus 12,42 (369,5): quis suscit. eum Ps 88 s 2,7 (1136): asc. recumbens dorm. sicut leo s 37,2 (222): asc. recumbens...ascendisti...recumbens...ascendisti...recumbens...asc. recumbens...dorm. sicut leo (4 mal)...quis suscit. eum? quis suscit. 218,12 (1087): asc. inquit recumbens dorm. sicut leo s Den 4,1 (21,17): asc. recumbens dorm. sicut (*CN;* ut *R*) leo s Gue 6,1 (461,29): asc. recumbens dorm. sicut leo s Wil 6,2 (688,13): asc. recumbens dorm. sicut leo, quis suscit. eum **PS-AU** s Cai II, 57,3 (281) = s Mai 93,2 (179): catulus...(= H)...fili mi (filii mei *cod. Cai*)...(= H)...eum ... quis susc. eum **BEA** Apc 2 pr 2,7 (110): cuius quidem imperii posteritas non cessavit, quoadusque Christus quasi catulus leonis ex germine eius ascenderet atque spes gentium ex regali procedens utero coruscaret (< TY) **Brev. Goth.** (PL 86,120C): cat. leon. Iuda, de germine fili ita asc., requiescens accub. ut leo et quasi cat. leon. quem suscitare nullus audebit (*cf* H; Schluß < Nm 24,9 H) **CAE** s 118,3 (471,39): de Christi morte qui accubans dormivit ut leo (< AU) 119,2 (475,15): quis (qui H^3) suscit. eum (< PAU-N 23,16) **CY** ep 63,6 (705,5): /quodque ipse sit leo de tribu Iuda et recubet (recubans *Q*) dormiens in passione et surgat (resurgat *Q*)/ te 1,21 (55,1): /cat. leon. Iuda, de frutice (ad praedam *M m. 2 in ras.* < H) mihi fili (*B;* mi fili *W;* mihi filius *A;* fili mi *M Hartel* < H; —catulus...fili *L*)...(= K)...quis (*ex* qui *W m. 2*) excit. illum/ **EP-SC** enc *32 (61,35):* recubans inquit soporatus est sicut leo **FIR** con 2,13 (76,15): /cat. leon. Iuda, de germine fili mi (*B;* filius mihi *M edd.*) asc., recubans dormisti...(= E)...eum 2,13 (76,20): quis suscit. eum **GR-I** tr 6 (65,24): /cat. leon. Iuda, de...(= E)...excit. eum 6 (67,11): cat. inquit leon. Iuda, de...(= E)...quis (qui *F*) suscit. eum 6 (68,2.11): de germine filius meus asc. 6 (68,15): recumbens...(= E)...quis (qui *F*) suscit. eum 6 (68,20): quis (qui *F*) suscit. eum 6 (68,23): dorm. inquit ut leo; quid est: dorm. ut leo 6 (69,11): dorm. ut leo et sicut cat. leon., quis (qui *F*) suscit. eum 13 (148, 16): dorm. ut leo, resurrexisti ut cat. leon. **GR-M** Jb 15,69 (1117C): quis suscit. eum (H) 18,56 (69A): ad praedam...(= H)...eum **GR-T** hist 6,5 (249,10): /catulum (-lus *A 1. B 5. C 1*) leon. Iuda, de germine fili mi asc. (~ asc. f. m. *C 1*), recubans dorm. quasi leo, quasi cat. leon., qui (quis *A 1. B 5*) suscitavit eum 6,5 (249, 12): quis inquid suscitavit eum **HI** Apc 4,4 (53,13): et cum praedicatus est tamquam leo et catulus leonis (< VICn) 5,2 (63,9): /recubuisti (recubasti *S*) et dorm. (obdorm. *DCB*) et surrexisti (resurr. *DCB*) tamquam leo et tamquam cat. leon. (< VICn) Ct *1,10 (41,23):* requievit quippe ut leo et (— *DE, Del.*) ut cat. leon. obdormivit, ut deinceps possit audire: quis suscit. illum Ez 5 (164D): cat. leon. Iuda (*cf* Origenes = HI Ez h 11,3) 13 (422D): catulus...(= H)...eum Ez h *11,3 (428,1):* cat. leon. Iuda, ex germinatione fili mi adscend., accumbens dorm.

	μου, υιε μοι	ἀνέβης·	ἀναπεσὼν	ἐκοιμήθης	ὡς	λέων	καὶ	ὡς	σκύμνος·	+λεοντος	τίς	ἐγερεῖ	αὐτόν;
K	fili(us)	ascendisti	recubans	obdormisti	velut	leo	et	velut	catulus	leonis	quis	excitabit	illum
E	meus mi(hi) × disti fili mi	〃 ×	recumbens procidens procumbens accubans	dormisti ×	sicut ut tamquam quasi	〃	×	sicut ut tamquam quasi ×	〃	×	〃 qui	〃	suscitabit eum
H	mi disti fili mi	〃	requiescens	accubuisti	ut	〃	〃	quasi	leaena catulus	× leonis	〃 qui	〃	〃 illum

107 Thdt½ μοι F*r mihi fili, mi fili, mihi filius CY filius meus 100.101; HIL; GR-I; RUF ben; AU Fau > JUL-T; JUN (Var); S-Ge (Dublette); PHY (Var) filius mihi 102; FIR (Var) filius× AM Jos (Var); PHY fili mi CY (Var); FIR; AM ptr (Var); RUF ben 1,6 (gegen Erklärung); HI Mi, q, Ez h; AU ci; GR-T; JUN; H: = 𝔊 fili meus JUN (Var) fili mihi AM ptr 16; AU ci (Var) fili ita Brev. Goth. ×mihi AM Jac, ptr 18.19; VIG-T; S-Ge (Dublette) ~ ascendisti fili mi GR-T (Var); JUN (Var); Σ^{o}, PS-BED (91,275A): *cf* asc. fili mi asc. 𝔄 (Dublette) | —ascendisti HIL | recubans 100–102; CY; FIR; AM Jos (Var); RUF Ct, sy, ben⅔ (gegen Erklärung); GR-T; EP-SC; IS fi; S-Ge recumbens GR-I; AM; RUF ben⅓ (und Erklärung); AU > JUL-T; QU; JUN procidens HIL procumbens HI q accubans HI Mi; CAE s 118 accumbens HI Ez h | obdormisti CY te; HI Apc 5,2 (Var), *cf* Ct × HI q dormitasti? *cf* PHY soporatus est? EP-SC | velut CY sicut 100–102; FIR; HIL½?; GR-I⅚; AM Jos (Var); RUF ben⅓+⅓ (Var); AU s, s Den, s Gue, s Wil, Ps > JUL-T ant; EP-SC; JUN ut HIL; GR-I⅚; AM Jac, ptr, 118 Ps (Var); RUF Rm, Ct, sy, ben⅔ (und Erklärung); HI; AU ci, s Den (Var), Fau > JUL-T aet; QU; CAE s 118; S-Ge; IS fi; H tamquam VICn > HI Apc; AM 118 Ps; PHY quasi GR-T | —et GR-T | velut CY; RUF ben 1,2 (¼) > IS Gn 31,17 sicut 100.102; FIR; HIL; GR-I; AM Jos (Var); RUF Ct, ben (Text); JUN; S-Ge; PHY ut GR-I tr 13; RUF ben (Erklärung), sy, Rm; HI Ez h, Ct; AU ci, Fau > JUL-T; IS fi, Gn tamquam VICn > HI Apc 5,2; AM Jac, ptr quasi HI Mi, q; GR-T; BEA; H × 101; AM 118 Ps; HI Apc 4,4 | catulus leonis (H) Brev. Goth.; *cf* Vercellone 175 | +λεοντος c_2𝔄𝔅𝔈 Eus²/₁₀ Chr³/₅ Thdt¼ —leonis 102; AM ptr: = 𝔊 | qui CY (Var); GR-I (Var); AM ptr (Var), 118 Ps (Var); AU ci (Var); CAE s 119 (Var); GR-T½; ΛᴴΠᶜBΘᴴΨᴹ | excitabit CY; GR-I⅕; AM Jac, Jos (Var); JUN; S-Ge | illum CY; AM Jac, Jos (Var), 118 Ps; HI Ct; PS-BED (91,275A)

ut leo et ut cat. leon., quis suscit. eum Is 17 (610B): /catulus...(= H)...eum Mi 2 (1203B): cat. leon. Iuda, de germine fili mi asc., accubans dorm. ut leo et quasi cat. leon. q (68,2): /cat. leon. Iuda, ex germine fili mi asc., procumbens ut leo et quasi cat. leon., quis suscit. eum (68,7): quod ait 'ex germine fili mi', in hebraeo habet: de captivitate fili mi ascendisti **HIL** Ps 131,8 (668,3): cat. leon. Iuda, ex frutice filius meus, procidens dorm. ut leo et sicut cat. leon., quis sucit. eum 131,8 (668,14): quis suscit. eum 131,8 (668,24): sicut leo et sicut cat. leon. **PS-HIL** tr 1,3 (478 = Cas. 64b): hic est quem sanctissimus Iacob in benedictione Iudae demonstrans leonem et catulum leonis dixit **IS** fi 1,44,1 (488B): recubans dormivit ut leo et ut cat. leon., quis suscit. eum Gn 31,16 (279A): cat. leon. Iuda (H; < AU Fau) 31,16 (279B): ad praedam fili mi asc. (H; < RUF ben 1,2) 31,17 (279B): req. acc. ut leo (H; < AU Fau, AM ptr) 31,17 (279B): ut leo et velut cat. leonis (< RUF ben 1,2) 31,18 (279C): et ut cat. leon. (< AU Fau, RUF ben) 31,20 (279D): quis suscit. eum (H; < AU ci) Jud 22,7 (67): catulus...(= H)...eum q (53): cat. leon. Iuda ... ad praedam fili mi ascendisti ... requiesc. inquit acc. ut leo (H; *cf* IS Gn) **JUL-T** aet 1,18 (552A): /cat. leon. Iuda, de germinatione ...(= E)...ut leo et ut cat. leon., quis suscit. eum/ (< AU Fau) ant 1,86 (636A): asc. recumbens dorm. sicut leo (< AU Ps) **JUN** 2,21 (515,4): cat. leon. Iuda, ex radice (*ABDPR;* ex praeda *H;* et praeda *ed. pr.;* ex rapina *Kihn*) fili mi (*BDHP;* filius meus *A;* fili meus *R*) asc. (~ asc. fili mi *H*), recumbens dorm. sicut leo et (— sic. l. et *BD*) sicut cat. leon., quis excit. eum **PAU-N** 23,16 (174,3): idem enim dominus leo ille qui vicit et catulus est leonis, sua sponte sopitus et a semetipso resuscitatus, de quo scriptum est: quis suscit. eum **PHY** B 1,1 (11): catulus leonis Iudas (*B*^{123}*;* iuda *BLZ*) filius de germine meo (filius ... meo] filius meus *B*^{13}), quis suscit. eum 1,17 (12): dormitabit (dormivit *Z*) tamquam leo et sicut cat. leon., quis suscit. eum (*cf* Nm 24,9) **PRIM** 1 (817B): catulus enim leonis Iuda 2 (831A): catulus ... (= H) ... eum **QU** pro 3,31 (829B): asc. recumbens dorm. ut leo **RUF** ben 1 pr 4 (299/300): neque ut leo dormisse usquam neque ut catulus leonis ostenditur suscitatus/ 1,2 (301C): cat. leon. Iuda, de germine filius meus asc. (f. eius ascendet *ms.;* ×eius ascendit *PS-RUF PG 12,257A*) recubans...(= E)...eum 1,2 (301C): germen autem hic in graeco βλαστὸν dicitur, quod magis virgultum vel ramus recte interpretatur qui de radice repullulare vel de ipso robore arboris solet. ex quo ergo virgulto vel ex quo ramo Iudas ascendisse dicetur vel quomodo recumbens dormisse ut leo et ut catulus leonis, ita ut quaeratur quis eum suscitet 1,2 (302B): recumbens dorm. ut (sicut *PS-RUF PG 12,257C*) leo et sicut cat. leon. 1,2 (303A): et velut cat. leonis...quis susc. eum 1,2 (303B): quis susc. eum/ 1,6 (308B): cat. leon. Iuda, ex germine fili (filius *Erklärung 308B*) mi asc. 1,6 (308C): recubans dorm. ut leo Ct *2 (162,12):* cum enim recubans dormierit ut leo et sicut cat. leon., et post haec suscitaverit eum pater Rm *2,11 (896A):* /cat. leon. Iuda *2,13 (913C):* /et qui dormivit ut leo et ut cat. leon. suscitatus est sy 27 (363C): recubans dormivit ut leo et ut cat. leon., quis suscit. eum **S-Ge** V 1,34 (51): Iuda filius meus catulus leonis de germine mihi ascendisti, recubans dormisti (*Miss. Gall., Sacr. Gall.;* -ivit *V Gerb.*) ut leo et sicut cat. l., quis excitabit (-vit *V Gerb.*) eum **VICn** Apc 4,4 (52,14): et cum praedicatus esset tamquam leo et tamquam cat. leon. 5,2 (62,7): /et dormisti et surrexisti tamquam leo et tamquam cat. leon. **VIG-T** Eut 3,4 (113C): ex germine mihi asc.

10 *cf* Gal 3,19 **91.92.94.95**: LXX. (—*95, Raum freigelassen*) donec veniat qui (cui *92*) reposita sunt ei (*91. 94; —92.95*) **100**: /non def. pr. ex Iuda nec dux de faemoribus...(= L,E)...gentium/ **101**: /non def. pr. de Iuda nec...(= L,E)...gentium/ **102**: /non defeci Et pr.

	10 οὐκ	ἐκλείψει	ἄρχων	ἐξ	Ιουδα	καὶ ουδε	ἡγούμενος	ἐκ ἐξ	τῶν μηρῶν τσραηλ	αὐτοῦ, ×		ἕως	
L	non	deficiet deerit +nec	princeps iudex dux	de ex +populo	Iuda	et neque nec	dux princeps rex dominator	de ex a	femoribus femore Israhel	eius ×	(K) (E)	quoadusque donec usquequo	
H	„	auferetur	sceptrum	„ ex	„	„ neque nec	„	„	„ femore	„		„	

10 deerit IR; AM ptr 16; *cf* RUF ben 1,6?; AU ci (Erklärung)?, Fau 12 > JUL-T aet 1,18; HES cessabunt? *cf* RUF Pa½ = pri½, HI Ez 6, BEA | +nec? AP-E (Var) | iudex? AM ptr 16 dux? AM ptr 21: *cf* dux de femoribus iuda et princeps ex israhel FIR principes? RUF Pa = pri | de 101.102; CY; NO; HIL; GR-I; HI ep 108 (Var), Ez 5; HEG (Var); AU Ps 44; 75⅓?; ANI h 2; PS-VIG; Brev. Goth.; IS Gn 31; JUL-T; H ex 100; GR-I (Erklärung)?; AM; RUF; HI chr, ep, Is, Za, So, Os, Mi, Ez 7.11; HEG; AU Fau, Ps 75, ci; QU; PEL; LEO; PET-C; ANI h 6; PROS; PS-PHo; AP-E; SEV-G; CAr; JUN; IS fi, Gn 29; JUL-T aet 1,18.24; CHRY II, V½; [LAU]; *cf* Vercellone 176 a? CHRY V½ in? IR; *cf* HI Ez 6 ×? HI chr (Var) | +populo? Brev. Goth.½ | et 102; CY; FIR; AM ptr; RUF ben²/₄; HI ep 108, Ez 5, Za, Mi; AU Ps 44; ci 16,41; 18,6; Fau 12 > JUL-T aet 1,18; LEO s 35; CHRY II (Var); H: = ⅁ℜ𝔐 ουδε km2ℜ𝔅𝔅-ap-Barh Just¼ Hip½-ed½ Or-gr³/₇ Eus⁹/₁₂ Cyr-hier Chr Jul-ap-Cyr Thdt¹/₁₃: neque NO; IR; GR-I (Erklärung)?; RUF ben²/₄, Eus, Pa = pri; HI ep 65.108 (Var), Ez 7.11, Is, So, Os, chr > PROS; HEG; AU Fau 22, Ps 75½, ci 18,45; QU; PEL (Var); LEO s 33; PS-PHo; AP-E; SEV-G; JUN; Brev. Goth.; IS Gn 29; JUL-T aet 1,24; CHRY; *cf* Vercellone 176 nec 100.101.410.411.419; HIL; GR-I; AM Jos (Var); RUF ben¼ (Erklärung); PEL; ANI; AU Ps 75½; PET-C; PS-VIG; HES; AP-E (Var); CAr; IS fi, Gn 31; JUL-T; ILD; [LAU]; Claudius Taurin. (PL 50,1039C) | princeps? AM ptr 16 rex? PROS (Var) dominator? [LAU] (~ de femoribus eius dominator) duces? RUF Pa = pri | ex IR; RUF Pa = pri; AU Fau 12½ (nicht alle Hss); PET-C; JUN; CHRY V½ a? HEp; CHRY V½ | femore RUF ben¼+¼ (Var); PEL (Var); AP-E (Var); JUN; GR-M (Var); IS fi (Var); PS-GR-M; ⅁ℜ𝔐, Responsor. (PL 78,730B) lumbis? CHRY V israhel×? FIR; HI Ez 5: ἐξ τσραηλ× Or-gr¹/₇ | —eius CY te (Var); HEG (Var) | **K** CY; *cf* RUF, AU **E** reliqui *cf* Billen 46 | quoadusque CY; IR; SEV-G; BEA; Brev. Goth. usquequo RUF ben²/₄, Eus, Pa = pri; HEG | venit? AM ptr 16

de Iuda et dux de foemoribus eius, donec veniat cui repositum est...(= E)...gentium/ **ALD** vg 8 (236,5): non ...(= H)...veniet...(= H)...gentium **AM** Jos 13 (79,18): /(+ 11/et post aliquanta non def. pr. ex iuda nec dux de femoribus eius donec veniat cui repositum est *V*) et ipse (+erit *V*ℜ") exp. gent. 13 (80,1): cui repositum fuit ut adoraretur a fratribus et expectaretur a gentibus ptr 16 (133,13): /non deerit iudex ex Iuda et princeps de femoribus eius, donec venit (*B, P m. 1;* veniat *P m. 2, cet.*) cui repositum est, et ipse (+ erit ℜ' *m. 2 sup. lin.*, ℜ"*P' P"T';* +est *DT*) exp. gent./ 21 (136,7): ideo donec ille veniat, non deficiet dux ex Iuda 21 (136,14): donec veniat cui repositum est 22 (136,19): et ipse est exp. gent. **AN** gen 312 (175): ex ipso erat futurus dux (*G*) **ANI** h *2,4 (991/2)*: non def. inquit pr. de Iuda nec...(=L,E) ...cui paratum est, et ipse erit exp. gent. *6,4 (1033/4):* non def. pr. ex Iuda nec...(=L,E)...gentium **AP-E** Nero 9 (24,10): non def. (+nec *L*) pr. ex Iuda neque (nec *B"*) dux de femoribus (femore *B*) eius, donec veniat [qui mittendus est] cui repositum est, et (— *B"*) ipse est spes gent. **AU** ci 16,41 (191,17): /non def. (deerit*? cf Erklärung 192,21*) pr. ex Iuda et dux de femoribus eius, donec veniant quae reposita sunt ei (in eo*? cf Erklärung 192,19*), et ipse (+erit *B*) exp. gent./ 16,41 (192,22): et ipse exp. gentium 18,6 (263,15): non def. pr. ex...(=L)... donec veniant quae reposita sunt ei, et ipse exp. gent. 18,45 (327,27): non. def. (deerit*? Erklärung*) pr. ex Iuda neque...(=L,E)...repositum est, et ipse (+erit *Hp;* +est *e²*) exp. gent. Fau 12,42 (368,9): /non deerit pr. ex Iuda et dux de femoribus eius, donec veniant quae reposita (repositi *SG*) sunt ei, et ipse exp. gent. 12,42 (369,6): si defuit princeps ex Iuda et dux ex (de *SMGC*¹) femoribus eius, donec venirent oportuno tempore quae promissa tamquam reposita fuerant 12,42 (369,11): ita non defuit rex de semine Iuda, donec venirent quae reposita erant illi 12,42 (369,14): et ipse exp. gent./ 22,85 (688 26): non def. pr. ex Iuda neque...(=L,E)...repromissum (repositum *C = Erklärung 689,4.11*) est, et ipse (+est *SMG*) exp. gent. Ps 44,13 (501): non...(=L)... eius 75,1 (957): non def. pr. ex Iuda nec...(=L,E)... repromissum est 75,1 (957): non def. pr. ex Iuda neque ...(=L,E)...repromissum est 75,1 (957): donec veniret cui repromissum est 75,1 (958): defecit iam princeps de Iuda, venit ergo ille cui repromissum est **PS-AU** te 2,10 (154b): in genesi: et in ipso gentes sperabunt (= Is 11,10); et iterum: ipse erit exp. gent. **BEA** Apc 2 pr 2,7 (110): *siehe Vers 9* **Brev. Goth.** (PL 86,1254C): non def. pr. de populo Iuda neque dux de femoribus eius, quoadusque veniet sanctus sanctorum, et ipse erit exp. gent. (PL 86,1254D): non def. pr. de Iuda neque dux de femoribus eius...qui est expectatio nostra **CAE** Apc 17 (265,4): non def. pr. de femoribus Iuda **CAr** hist *1,2,2 (10,11):* Iacob autem expectationem gentium in eo nunc existentem nec non et tempus quo venit praenuntiavit, ubi ait tunc deficere duces Hebraeorum ex genere Iudae principis tribus eius Ps 44,4 (320D): non def. pr. ex Iuda nec dux de femoribus eius (< AU Ps 44) Rm 15,12 (502D): non def. dux de femoribus Iuda (< PEL) **CHRY** *II, 1192 (1195A = Cas. 20a):* non def. pr. ex Iuda neque (et *Cas.*)...(=L,E)...repositum est, et ipse erit exp. gent. *V, 1191 (1194C):* non def. pr. ex Iuda neque dux ex lumbis...(=L,E)...repositum est, et ipse erit exp. gentium/ *V, 1191 (1194D):* non def. pr. a Iuda neque dux a lumbis eius donec veniat...et ipse erit exp. gent. **COM** ap (134,298): hic erit spes gent. **CY** ep 63,6 (705,6): /et sit ipse spes gent. te 1,21 (55,3): /non...(=L)...eius (— *W*), quoadusque veniant deposita (*AL;* quae deposita sunt *M;* quae reposita sunt *WB*) illi, et ipse (iste *A*) est spes (species *A;* adventor *B*) gent./ **FIL** 151,5 (126,3): Iacob enim dicit quod ipse erit spes gentium, non Iudaeorum **FIR** con 2,4 (54,30): non def. dux de femoribus Iuda et princeps ex Israhel, donec veniat cui repositum est, et ipse est exp. gent. **GR-I** tr 6 (69,13): non def. pr. de (ex*? Erklärung 69,17*) Iuda nec (neque*? Erklärung 69,18*) dux de femoribus eius, donec veniat semen quod ei repositum est (semen repromissum*?*

	ἂν ἔλθῃ		τὰ	ἀποκείμενα	αὐτῷ,	καὶ	αὐτὸς		προσδοκία	ἐθνῶν.	**11**	δεσμεύων		πρὸς
			o	αποκειται	×		ουτος +εσται							
			ω	αποκειται										
K	veniant			deposita		illi	et	ipse	est	spes	gentium	deligans	(L)	ad
		+(ea)	quae	reposita	sunt	ei		iste		adventor	nationum	religans		
			qui			×								
E	veniat		cui	reposita sunt		×	〃	〃	erit	expectatio	〃	alligans		
	veni(e)t	+ille		repositum	est	omnia	×	ipsum	×			obligans		
		+is		repromissum				hic				(qui) adligabit		
		+semen	quod ei											
H	〃		qui	mittendus	est	〃	〃	〃	〃	〃	〃	ligans		〃
	veniet											alligans		

veniet JUN (Var); Brev. Goth.; ALD, Ψ^{M}, *cf* Vercellone 176 | τα αποκειμενα αυτω 𝔊: deposita illi CY quae deposita sunt illi CY (Var) quae reposita sunt illi CY (Var); *cf* AU Fau 12$^{1/3}$ quae reposita sunt ei RUF ben$^{1/5}$; AU ci 16,41; 18,6; Fau 12 > IS Gn 31; *cf* Vercellone 176 qui (< cui?) reposita sunt ei 91.94 ea quae reposita sunt ei RUF ben$^{2/5}$ o αποκειται× dfgpxz(txt)d_2 Just-codd$^{3/6}$ Or-gr$^{1/12}$ Eus$^{1/17}$ Chr$^{1/7}$-ed$^{2/7}$ Thdt$^{1/13}$ A-Z T-A: ea quae reposita sunt? RUF ben$^{1/5}$ (Var) qui (< cui?) reposita sunt 95 ω αποκειται ejlntv(txt)b_{2^b} Just$^{2/6}$-ed$^{2/6}$ Hip Or-gr$^{4/12}$ Eus$^{8/17}$ Cyr-hier Chr$^{4/7}$-codd$^{2/7}$ Cyr$^{3/6}$-ed$^{1/6}$-codd$^{2/6}$ Thdt$^{11/13}$: cui reposita sunt 92.100.101; ANI h 6; LEO s 35; PET-C; SEV-G; *cf* ORI; JUN; PS-IGN (Var); > ille cui reposita sunt JUN (Var); is cui reposita manebant omnia? *cf* HEp; cui reposita sunt omnia? QU cui repositum est 102; IR; FIR; HIL (Var); AM; RUF ben$^{1/5}$, Eus; HI; AU ci 18,45; Fau 22 (Var+Erklärung) > IS Gn 29; AP-E; LEO s 33; PROS; PS-VIG; JUL-T; CHRY; PS-IGN; *cf* Vercellone 176; > is cui repositum est RUF ben$^{1/5}$; ille cui repositum est RUF Pa = pri semen cui repositum est HIL; PROS (Var): *cf* Gal 3,19 semen quod ei repositum est GR-I: *cf* Gal 3,19 semen repromissum? GR-I (Erklärung) cui repromissum est AU Fau 22, Ps 75; IR (Var); *cf* Vercellone 176; > is cui repromissum est NO; ille cui repromissum est RUF Pa$^{1/2}$; AU Ps 75$^{1/4}$? cui paratum est? ANI h 2 cui destinatum est? [LAU] cuius est? HEG sanctus sanctorum? Brev. Goth. | —et? AP-E (Var) | iste CY te (Var); hic HI Is 14; COM; [LAU]: ουτος Chr-codd$^{1/5}$ ipsum HIL | est CY; IR; FIR; HIL; AM ptr 16 (Var). 22; RUF pri?, *cf* Eus; HI Is 18$^{1/2}$; AU ci 18,45 (Var); Fau 22 (Var); AP-E; LEO s 35; PROS; [LAU]: = 𝔙; *cf* εθνων]+εστι l erit 100–102; NO; FIL; AM Jos (Var), ptr 16 (Var); RUF ben; HI; HEG; AU ci (Var); QU; ANI; LEO s 33; PROS (Var); PET-C; SEV-G; COM; PS-AU te; JUN; Brev. Goth.; IS; JUL-T; CHRY; PS-IGN; H: +εσται Just Hip$^{1/2}$ Eus$^{4/11}$ Ath$^{1/3}$ Cyr-bis × GR-I; AM Jos, ptr 16; AU: = 𝔊𝔐 | spes *cf* TE; CY; IR; GR-I; FIL; HEp; AP-E; COM; BEA adventor CY te (Var) | nationum *cf* TE 11 deligans CY religans CY (Var) obligans 101 alligabit GR-I qui adligabit HEG; HI Joan

Erklärung 69,19.21; semen repositum quod ei(s) fuerat repromissum *69,25*), et ipse spes gent. **GR-M** Ez 1,1,2 (787C): non...(= H)...femoribus (femore *Suess. Longip.*) ...(= H)...gentium **PS-GR-M** Rg 1,1,9 (27C): non deficiet sceptr. de Iuda et dux de femore...(= H)...gentium 2,2,2 (91C): ipse erit exsp. gent. (H) 4,3,1 (232C): non deficiet sceptr. de Iuda et dux de femore...(= H)...gentium 6,3,2 (447C): non deficiet...(= H)...est **HEG** *50,1 (73,16):* non def. pr. ex (de *A*) Iuda neque dux de femoribus eius (— *A*), usquequo veniat cuius est, et ipse erit exp. gent./ **HEp** pr 3 (4,9): ut liquido clareat utrum a femoribus Iudae nusquam generationis eius successio claudicaverit an vero offenderit in principum serie, sed manserit in eo cui reposita manebant omnia et ipse erat spes gentium **HES** *1 (815A):* non deerit sceptrum de Iuda nec dux de femoribus eius (*cf* H) **HI** chr *(160,11):* non def. pr. ex (—*L*) Iuda neque...(= L,E)...repositum est, et ipse erit exp. gent. ep 65,10,3 (628,5): non def. pr. ex Iuda neque dux de femoribus eius 108,10,5 (317,16): non def. pr. ex (de Σ) Iuda et (neque *KB*)...(= L,E)... repositum est, et ipse erit exp. gent. Eph 2 (479A): et ipse erit exsp. gent. Ez 5 (166A): defecerat enim pr. de Iuda et dux de Israel, donec veniret cui repositum est, et ipse erit exsp. gent. 6 (185B): regium genus quod in Iudaea ultra cessavit donec veniret cui repositum est, et ipse erat exsp. gent. 7 (207C); 11 (353B); Is 1 (43B); 4 (149C): non def. pr. ex Iuda neque...(= L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. 14 (502B): hic erit exsp. gent. 18 (630A): ipse erit exsp. gent. 18 (658B): ipse est exsp. gent. Mi 1 (1172A): defecit pr. ex Iuda et dux de femoribus eius veniente cui repositum erat et exspectatione gentium apparente Os 1 (845B): non def. pr. ex Iuda neque ... (= L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. q (69, 30): ut veniat cui repositum est, et ipse erit exp. gent. So (1346C): non def. pr. ex Iuda neque...(= L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. Za 2 (1478B): non def. pr. ex...(= L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. 2 (1484D): ipse erit exsp. gent. **HIL** Ps 59,10 (199,25): non def. pr. de Iuda nec dux de femoribus eius, donec veniat semen (*V; — RPTE*) cui repositum est, et ipsum (*V;* ipse *RPTE*) est exp. gent. **PS-IGN** Phd *9,3 (189,8):* donec veniat cui repositum est (reposita sunt *pv Zn Fk*), et ipse erit exp. gent. **ILD** vgt 5 (72A): non def. pr. de Iuda nec...(= H)...gentium **IR** *4,10,2 (588):* non deerit (deficiet *cf Erklärung*) pr. in Iuda neque dux ex femoribus eius, quoadusque veniat cui repositum (repromissum *Feuard. marg., Voss.*) est, et ipse est spes gent./ **IS** fi 1,8,1 (464B): non def. pr. ex Iuda nec dux de femoribus (femore *Hisp., Tarr. min.*)...(= H)...gentium 2,2,1 (503B): non def. pr. ex Iuda nec...(= H)...gentium Gn 29,10 (269B): non def. pr. ex Iuda neque...(L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. (< AU Fau 22) 31,21 (280A): non def. pr. de Iuda nec dux de femoribus eius, donec veniant quae reposita sunt ei, et ipse erit exsp. gent. (< RUF, AM ptr, AU Fau 12) 31,23 (280B): et ipse erit exsp. gent./ (< AU Fau 12) Jud 28,1 (79): non auf. sceptr. de Iuda nec...(= H)...gentium **JUL-T** aet 1,10 (546B): non def. pr. de Iuda nec...(= L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. 1,10 (546B): non def. pr. de Iuda nec...(= L,E)...repositum est 1,18 (552A): /non deerit pr. ex...(= H)...gentium/ (< AU Fau 12) 1,19 (552C.D): non def. pr. de Iuda nec ...(= H)...gent. 1,23 (555A): non def. pr. de Iuda 1,24 (555D): non def. pr. ex Iuda neque...(= L,E)...repositum est, et ipse erit exsp. gent. (< HI chr) ant 1,22 (605C): non def. pr. de Iuda nec ...(= H)...gentium **JUN** 2,22 (519,7): non def. pr. ex Iuda neque dux ex femore eius, donec veniat (*ABHR;* veniet *D;* veniet ille *P*) cui reposita sunt 2,23 (521,5): et ipse

ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ· πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ

L vitem (την) pullum ονον suum et ad cilicium pullum asinae × suae lavabit in vino stolam suam et
vineam asinum asinam × suam × cilicio ilicem praesepium palmitem (vitis) optimam vitem funiculo × lavit ~ stolam suam in vino

H vineam 〃 〃 〃 〃 vitem o fili mi asinam suam 〃 × in 〃 〃 〃 〃

alligans (H)? *cf* Vercellone 176 | ~ pullum suum ad vitem? HI Joan | vitem 102; CY; IR; GR-I$^{1}/_{2}$ (und Erklärung); AM; [PAU-N]; RUF; HEG; HI; AU ci; AN Mt h vineam 100.101; GR-I$^{1}/_{2}$ (gegen Erklärung); AU Fau > JUL-T; H | asinum? AM ptr 23: τον ονον c_2 Hip-codd$^{1}/_{3}$ Thdt$^{1}/_{4}$ asinam? AM ptr 16: την ονον Hip$^{1}/_{3}$-ed$^{1}/_{3}$ Ath T-A | —suum 100*; AM Jos (Var); Σ^{o} | ad cilicium CY; GR-I; [PAU-N]; *cf* RUF (< ad helicem): **K** > ×cilicio 102; AM ptr; AU > JUL-T: **C** ad ilicem IR ad praesepium 100: <? *cf* 101: **S** ad palmitem AM Jos (Var); RUF: **I** ad palmitem vitis? RUF ben pr: ελικι]+της αμπελου g^{b} Thdt$^{2}/_{4}$ T-A (ad) optimam vitem HEG ×funiculo HI q | —suae 101*; IR; HI q; AU Fau > JUL-T: —αυτου afi^{a2}orvxza$_2$c$_2$𝔄 Just$^{1}/_{2}$ Ath | lavit GR-I$^{1}/_{2}$; AM ptr (Var); RUF Lv?; HI ep?; MAXn h?; PS-AU s Wil; *cf* Miss. Gall.: < lavavit < lavabit | in sang. uvae lav. stolam suam? RUF Lv 7: *cf* εν αιματι σταφυλης τ. στολην αυτου Just$^{1}/_{5}$; *cf* την στολην αυτου εν αιματι σταφυλης Just$^{2}/_{5}$ | in (H) G*XΣ^{M}T*M*P$^{2}\Psi^{BDF*M}\Omega$, 419: = 𝔊𝔐 | ~ stolam suam in vino NO | in (H) GCXΣ^{o}BP*ΘH$\Psi^{BDF}\Omega^{S2M}$, 410.

erit exsp. gent. **[LAU]** Cha *(120D):* non def. pr. ex Iuda nec de femoribus (senioribus *Edit.*) eius dominator, donec veniat cui destinatum est, et hic est exsp. gent. **LEO** s 33,2 (241B): non def. pr. ex Iuda neque...(=L,E)... repositum est, et ipse erit exsp. gent. 35,2 (250C): non def. pr. ex...(=L,E)...est exsp. gent. **NO** tri 9 (29,1): non def. pr. de Iuda neque...(=L,E)...is cui repromissum est, et ipse erit exsp. gent. **ORI** ser *40 (81,16):* defecit dux post Christum et dux de femoribus eius, venit enim cui reposita erant *138 (284,27):* ipse exp. gent. **PEL** Rm 15,12 (115,17): non def. pr. ex Iuda nec (neque H_2) dux de femoribus (femore *B*) eius **PET-C** s 156 (612C): non def. pr. ex Iuda nec dux ex...(=L,E)...gentium **PS-PHo** *21,5 (170):* non def. pr. ex Iuda neque dux de femoribus eius **PROS** chr 335 (405): non def. pr. ex Iuda neque dux (*M;* rex *AL*) de femoribus eius, donec veniat (*ML^{s};* +semen *AL*) cui repositum est, et ipse est (erit *AL*) exp. gent. (< HI chr) **QU** pro 2,92 (817A): non def. pr. ex Iuda neque...(=L,E)...omnia, et ipse erit exsp. gent. 2,92 (818A): exsp. gent. **RUF** ben 1 pr 4 (299/300): /neque gentes in eo sperasse ullatenus probabuntur. sed cum dicit: non def. pr. ex Iuda neque dux de femore eius, donec veniat is cui repositum est, regnum scilicet, et in ipso gentes sperabunt (*cf* Is 11,10) 1,3 (303B) > PS-RUF (PG 12,258B): /non def. pr. ex Iuda neque (nec*? Erklärung*) dux de femoribus (*Erklärung, PS-RUF;* femore *RUF*) eius, usquequo veniant ea quae reposita sunt ei, vel ut (*PS-RUF;* et velut *RUF*) in aliis exemplaribus habetur: veniat cui repositum est, et ipse erit exsp. gent. 1,3 (303C): quia non def. pr. ex Iuda ...et dux de femoribus eius 1,3 (304A): usquequo (donec *Erklärung*) veniant quae reposita sunt ei...et ipse erit exsp. gent. 1,6 (308C): nec deesse unquam princeps poterit ex Iuda et dux de femoribus eius 1,6 (309A): donec veniant ea quae reposita sunt ei...et ipse erit exsp. gent. Eus *1,6,1 (49,4):* quod non deficeret pr. ex Iuda neque dux de femoribus eius, usquequo veniret cui repositum est; de quo etiam pronuntiat idem Moyses quia ipse sit exp. gent. (ουκ εκλειψειν αρχοντα εξ ιουδα ουδε ηγουμενον εκ των μηρων αυτου φησασα, εως αν ελθῃ ᾧ αποκειται, ον και αποφαινει προσδοκιαν εσεσθαι εθνων) Pa *5 (574B)* = pri *4,1,3 (296,23):* non cessaturos principes ex Iuda neque duces ex femoribus eius, usquequo veniat ille cui repositum est, regnum scilicet, et usquequo veniat exp. gent. (τοτε εκλειψειν τους εξ ιουδα αρχοντας ειρημενους και ηγουμενους εκ των μηρων αυτου, οταν ελθῃ ᾧ αποκειται, δηλονοτι η βασιλεια, και επιδημησῃ η των εθνων προσδοκια) Pa *5 (575A)* = pri *4,1,3 (297,28):* certissimum est defecisse principes (-pem *Pa (G$_3$)*) ex Iuda, sicut scriptum est, et ducem ex femoribus eius, usquequo venit (veniat *Pa*) ille cui repositum (repromissum *Pa*) est. constat ergo quia venit ille cui repositum est, in quo et exp. gent. est (δηλον οτι εξελιπεν αρχων εξ ιουδα και ηγουμενος εκ των μηρων αυτου, επει δε η προφητεια φησιν· ουκ εκλειψει αρχων εξ ιουδα ουδε ηγουμενος εκ των μηρων αυτου, εως αν ελθῃ τα αποκειμενα αυτῳ, δηλον οτι εληλυθεν ᾧ τα αποκειμενα, η προσδοκια των εθνων) **SEV-G** s Cas I, 175 (176b): non def. pr. ex Iuda neque dux de femoribus eius, quoadusque veniat...(=E) ...gentium **TE** Marc 4,11 (449,7): nusquam legerat lumen et spem et expectationem (*Gel;* pectat. *M;* spectat. *R*) nationum praedicari Christum **PS-VIG** Var 3, 67 (426C): non def. pr. de Iuda nec...(=L,E)...repositum est, et in nomine eius gentes sperabunt (Ende < Is 42,4)

11 **100**: /alligans ad vineam pull. suum (*von m. 1 nachträglich*) et ad praesepium pullum (et ad pr. p. *m. 1 über Rasur*)...(=L)...anabolium suum/ **101**: /obligans ad vineam pull. s. et ⟨..⟩res⟨*ti*....⟩ pull. asinae ^{suae} (?)...(=L) ...suum/ **102**: /Alligans ad vit. pull. s. et cilicio pull. asinae s., lavavit...(=L)...ube annabolium suum/ **AM** Jac 2,39 (57,1): lavabit...(=L)...anaboladium (o *ex* u *T;* naboladium *AP, corr. m. 2*) suum/ inst 101 (330A): lavabit in vino stol. s. Jos 13 (79,18): 9/(+alligans ad vit. pull. et ad palmitem pull. asinae suae lavavit...(=L)... suum *V*)/10 13 (80,2): lavaret in vino stol. s. Lc 7,231 (385,13): lavabit in vino stol. s. ptr 16 (133,15): /alligans ad vit. asinam suam et cilicio pull. asinae suae, lavabit (lavit *D*)...(=L)...anaboladium (*VT,* ad *eras. B;* anabuladium *N'D;* anobolium *P';* anabolium *cet.*) suum/ 23 (137,7): hic est ille alligans ad vit. asinum suum et cilicio pull. asinae s. 24 (137,17): lavabit (b *ex* u *B m. 3, P m. 1;* bit *sup. lin. T;* labit *V;* lavit *N'D*) inquit in vino stol. s. 24 (138,6): et in sang. uvae anaboladium (*VT;* anabuladium *corr. ex* anabolaium *P, BN'DOT';* anabolium *P'P''*) suum **AN** glo G (73): inabolium suum Mt h 37 (837): alligans inquit ad vit. pull. s. **AU** ci 16,41 (191,19): /adligans ad vit. pull. s. et cilicio...(=L)... suum/ 16,41 (192,13): et in sang. uvae amict. s. Fau 12,42 (368,12): /alligans ad vineam pull. s. et cilicio pull. asinae, lavabit...(=L)...suum/ 12,42 (369,15): /ipse alligavit ad vineam pull. s. 12,42 (370,4): et in sang. uvae amict. s. **PS-AU** s Wil 1 (198,21): lavit...(=L)... suum/ **CAE** s 107,2 (426,2): lavabit in vino stol. s. et

ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ· **12** χαροποὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου, καὶ λευκοὶ
χαροποιοι ×
L in sanguine uvae amictum suum formidolosi oculi eius a vino et candidi
anabol(ad)ium opertorium vestem fulgentes fulvi hilares gratiosi gratifici laetifici +sunt × candidiores +sunt × ~ dentes
~ (amictum) suum in sanguine uvae
H× in 〃 〃 pallium 〃 pulchriores +sunt 〃 〃 × 〃 〃 dentes

419: = 𝔊𝔐 | ~ (amictum) suum in sanguine uvae HI ep; QU; CAE; Miss. Gall. | amictum 101; TE; CY; NO; AM Jos (Var); GAU; RUF; HI ep; AU > JUL-T; PS-AU s Wil; CAE; EP-SC anaboladium GR-I; AM Jac, ptr; anabolium 100.102; AM ptr (Var); AN glo G: *cf* αναβολαιον Is 61,3 α′, Is 3,21 σ′ (eher α′) opertorium MAXn vestem QU indumentum? HEG; *cf* IR pallium H; IR?

12 χαροποι 𝔊 = gjk$^{a?}$psxb$_2$$^{a?}$ Just Clem Hip-codd Chr$^{1/3}$ Cyr: formidolosi CY: **K** fulgentes 100-102; GR-I; AU Fau: **S** fulvi AU ci; PS-AU s Wil, s Mai: **A** suffusi HEG χαροποιοι reliqui: hilares 94.95; AM; PS-AU s Cas gratiosi HI; *cf* ATH gratifici RUF laetifici IR laetificati? *cf* EVA-A laetificabuntur IR (Var) iucundiores? CHRY | ~ oculi eius hilares? AM ep | +sunt PS-AU s Wil, s Mai; GR-T (Var); IS q; ΠΡΨΩᴹ | —eius (H) GR-T (Var)?: = 𝔐 | —a H; AM ptr (Var); CHRY ex? RUF$^{1/4}$ (Erklärung) | —et? CHRY | cand. dent. 100-102; CY; IR; GR-I; RUF$^{1/3}$; HEG; HI; CHRY: = 𝔊𝔐 ~ dentes (eius) cand. AM; RUF$^{2/3}$; AU; PS-AU s Wil, s Mai; *cf* ~ d. (eius) lacte cand. EVA-A; RUF$^{1/3}$ (Var); AU ci$^{1/2}$ (Var); H | candidi 100-102; CY; IR; GR-I (gegen Erklärung); EVA-A; ATH; RUF$^{2/3}$; HI; HEG: = 𝔊 candidiores GR-I (Erklärung); AM; RUF$^{1/3}$; AU; PS-AU s Wil, s Mai; H × AM 118 Ps: —λευκοι l albiores? CHRY | +sunt PS-AU s Mai (Var) | eius

amictum suum in sang. uvae **CHRY** *V, 1191 (1194D):* /ligans...(=H)...vitem pullum asinae suae, lavabit in vino stolam s. et in sang. uvae pall. s./ **CO-Hisp** 2,13 (601B): lavabit...(=L)...pallium s. (*cf* H) **CY** ep 63,6 (705,7): lavabit...(=L)...suum te 1,21 (55,5): /deligans (religans *WMB*)...(=L)...amict. suum/ **EP-SC** Ct *194 (80):* lavabit...(=L)...suum **EUS-G** 16 (560H) = PS-HI ep 38,7 (274A) = [CAE] (PL 67,1054D) = PS-IS (PL 83,1226D): lavabit...(=L)...pallium s. (*cf* H) **GAU** 2,12 (26,71): lavabit...(=L)...suum **GR-I** tr 6 (70,4): alligabit ad vineam (vitem *Erklärung*)...(=L)...suae 6 (70,12): alligabit inquit ad vit. pull. s. 6 (71,5): sed (et F^2) ad cilicium inquit pull. asinae s. 6 (72,14): lavabit...(=L)...anaboladium suum 6 (73,2): lavit in vino stol. suam...et in sang. uvae anaboladium suum 6 (73,15): et in sang. uvae 6 (73,19): in sang. uvae **HEG** *50,1 (73,18):* /qui (quia *C*) adligabit ad vit. pull. s. et (+ad *A*) optimam vitem pull. asinae s., lavabit in vino (-num *A*) stol. s. et in sanguine (-nem *A*) uvae indumentum s./ **HES** *7 (1110D):* lavabit...(=L)...pallium s. (*cf* H) **HI** ep 36,5,2 (273,5): qui lavit amict. suum in sang. uvae Joan 34 (386A): qui alligavit pull. s. ad vit. Is 17 (610B): ligans...(=H)...pall. suum q (68,13): alligans ad vit. pull. s. et funiculo pull. asinae. in hebraeo ita habet: alligans ad vit. pull. s. et in Sorec fili mi asinam suam (68,21): sed et hoc sciendum quod, ubi nos legimus: alligans ad vit. pull. s., pro pullo in hebraeo possit legi urbem suam **IR** *4,10,2 (588):* /alligans ad vit. pull. s. et ad ilicem pull. asinae, lavabit...(=L)...pallium (indumentum *Erklärung*) suum/ **IS** Gn 31,23 (280B): /alligans ad. vineam pull. s. (*cf* H; < AU Fau) 31,24 (280B): et ad vitem o fili mi asinam suam (H; < GR-I) 31,25 (280C): lavabit in vino stol. s. (*cf* H; < GR-I) 31,26 (280C): et in sang. uvae pallium suum (*cf* H; < GR-I) q (53): ille alligat ad vineam pull. suum...alligat et ad vitem asinam suam...lavabit et in vino stol. suam...in sang. uvae pallium suum (*cf* IS Gn 31,23-26; *cf* H) **JUL-T** aet 1,18 (552A): /alligans ad vineam pull. s. et cilicio pull. asinae, lavabit...(=L)...suum (< AU Fau) **MAXn** co 14,8 (726): lavabit...(=L)...opertorium suum h 4 (56,28): qui lavit in vino stol. s. et in sang. uvae opertorium s. **Missale Gallicanum** (PL 72,361D): lavasti enim in vino stolam tuam et pallium tuum in sang. uvae (*cf* H) **NO** tri 21 (79,11): lavabit stol. s. in vino et in sang. uvae amict. s. **[PAU-N]** 46,3 (388,13): alligans...(=L)...suae **QU** pro 1,39 (755A): lavabit inquit in vino stol. s. et vestem suam in sang. uvae **RUF** ben 1 pr 2 (299/300): alligans ad vit. pull. s. et ad palmitem vitis pull. asinae s.: quod tu scripsisti 'et ad cilicium pullum asinae suae', quod in graeco ita est καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ. ἕλικα vitem dicunt Graeci, non tam palmitem quomodo habent nostra exemplaria, quam illos quasi rucinnulos ⟨quibus⟩ vel ramis arboris vel palis vel quibuscumque illis (aliis?) innititur adminiculis, quos capreolos ut arbitror appellant agricolae; quibus nexibus tutus et sine lapsus periculo vel gravatur fructibus palmes vel vaga proceritate distenditur. arbitror ergo quod hic ipse graecus sermo in latinis exemplaribus antiquitus positus est, ut et alia nonnulla, et per tempus ab scriptoribus non intelligentibus pro ἕλικι cilicium dici putatum est 1,4 (304B): alligans ad vit. pull. s. et ad palmitem pull. asinae s. 1,5 (305B): lavabit...(=L)...suum 1,6 (309B): alligans ad vit. pull. suum...et ad palmitem pullum asinae s. 1,6 (310A): lavabit in vino stolam...et in sang. uvae amict. s. **Lv** *7,2 (376,10):* in sanguine uvae lavit (lavat *F*) stolam suam *9,5 (424, 21):* lavit ergo in vino...stolam suam **TE** Marc 4,40 (561,3): lavabit inquit in...(=L)...suum

12 **94.95**: LXX. (—*95, Raum freigelassen*) hilares **12** oculi (hylares occuli *95*) eius a vino **100**: /fulgentes ...(=L)...eius quam lac/ **101**: /fulgentes...(=L)...tamquam lac/ **102**: /fulgentes oc. eius a bino et candidi dent. eius tamquam lac/ **AM** ep 41,11 (1116B): oculi eius hilares a vino et dentes candidiores lacte Jac 2,39 (57,2): /hilares oc. eius a vino et dent. (+eius 𝔄) candidiores lacte 118 Ps 16,27,2 (366,25): hilares oc. eius a vino et dent. sicut lac ptr 16 (133,18): /hilares oc. eius a (—*N′*) vino et dent. (+eius *PP″OT′*) candidiores quam lac 25 (138,18): hilares oc. eius a (—𝔄″*E*) vino et dent. (+eius *DT*) candidiores quam (super *Erklärung 139,1*) lac **ATH** Ant *67 (73,16):* sic Samuhel agnovit David, gratiosos enim habebat oculos et dentes candidos (*cf* 1 Rg 16,12) **AU** ci 16,41 (191,21): /fulvi oc. eius a vino et dent. candidiores lacte 16,41 (192,15): et fulvi oc. eius a vino...et dent. eius (—V^1) candidiores lacte (~l. cand. *Ha*) Fau 12,42 (368,14): /fulgentes oc. eius a vino et dent. candidiores lacte 12,42 (370,10):

οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα. **13** Ζαβουλων παράλιος κατοικήσει, καὶ αὐτὸς παρ'
× ὡς +θαλασσων

L dentes eius magis quam lac (S) Zabulon circa mare commorabitur et ipse ante
(eius) candidiores × (a) super tamquam sicut lacte (I) 〃 iuxta 〃 peregrinus habitabit inhabitabit 〃 〃 secus

H × eius lacte candidiores 〃 in litore maris 〃 〃 × in

ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος. **14** Ισσαχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν
ορμων παρατεινει

S praesidium navium erit et extendet usque Sydona(m) (E) Issacar bonum concupivit
~ erit praesidium navium extendit +quod +est desideravit

I accessus 〃 × 〃 praetendet 〃 ad Sidonem
+est portus extenditur

H statione 〃 × × pertingens 〃 〃 〃 Issachar asinus fortis
×

100-102; CY; IR; GR-I; AM Jac(Var), ptr (Var); RUF; HI; HEG; AU ci½; PS-AU s Wil, s Mai; GR-T; CHRY; ΨᴮΩᴹ: = 𝔊 × CY (Var); AM; AU Fau, ci½ + ½ (Var); H: — αυτου DF*: = 𝔐 | magis quam lac CY: **K** magis quam lacte CY (Var) ×quam lac 100; IR; AM ptr ×a lacte GR-I; HI; HEG ××lacte AM ep, Jac; RUF⅓; AU; PS-AU s Wil, s Mai; CHRY; H super lac AM ptr 25 (Erklärung); RUF⅔ ως f𝔈 Just Hip-cod⅓ Ath: tamquam lac 101.102; IR (Var) sicut lac EVA-A; AM 118 Ps

13 **S** 100-102 **I** AM; RUF | circa 100-102; AM⅓? iuxta AM⅔; RUF peregrinus JUN | +θαλασσων ackmxb$_2$c$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | commorabitur 100.102 morabitur 101 habitabit AM; RUF; JUN (Var); H inhabitabit JUN | ante 101 × 100.102; RUF; JUN: = 𝔄 secus AM | praesidium n. erit 101.102 ~ erit pr. n. 100 accessus n.× AM: ορμων cdi*mn est acc. n. RUF portus n.× JUN | extendet 101.102 extendit 100: παρατεινει v praetendet (per-) (-dit) AM > IS extenditur (extendit se ⅓?) RUF | usque 100.102; *cf* RUF¼? usque ad 101; AM; RUF; H ×ad (H) P*

14 quod bonum est AM Ps H: *cf* HI q | concupivit 100-102; AM; RUF; EP-SC desideravit HI |

hi sunt fulgentes oculi a vino 12,42 (370,13): et dent. candidiores lacte **PS-AU** s Cas I, 149a (149b) = s Cai II, 43,3 (231): hilares oc. eius a vino s Mai 118,5 (13, 108): fulvi sunt oc. eius a vino et dent. eius candidiores (+sunt. *S, Mai*) lacte s Wil 1 (198,22): /fulvi sunt oc. eius a vino et dent. eius candidiores lacte **CHRY** *V, 1191 (1194D):* /iucundiores oc. eius vino, albiores dentes eius lacte **CY** te 1,21 (55,7): /formidolosi (-dulosi *M;* formosi *v* < *coni. Erasmus*) oc. eius (*ex* ei *W m. 2*) a vino et candidi dent. eius (*sup. lin. m. 2 M*) magis quam lac (lacte *B,* lactae *W*) **EVA-A** *40 (156D):* sic Samuel agnovit David: laetificatos enim habebat oculos et dentes sicut lac candidos (*cf* 1 Rg 16,12) **GR-I** tr 6 (73, 25): fulgentes...(= L)...eius a lacte 6 (74,11): a vino fulgentes oculos dicit 6 (74,14): quod ait: candidi (candidiores *Erklärung 75,6.13*) dent. a lacte **GR-T** hist 6,5 (249,11): pulchriores (+sunt *A 1*) oc. eius (—*B 1. 2*) vino et dent. eius (—*B 5*) lacte candidiores (H) **HEG** *50,1 (73,20):* /suffusi (suffulsi *A*)...(= L)...eius a lacte **HES** *7 (1108B):* pulchriores...(= H)...candidiores **HI** Is 15 (529D): gratiosi...(= L)...eius a lacte **IR** *4, 10,2 (588):* /laetifici (*Clarom. Arund. Voss. Grab. Mass.;* laetificabuntur *cet.*)...(= L)...eius quam (*Voss. Clarom. Grab. Mass.;* tanquam *Clarom. m. 2, cet.*) lac **IS** Gn 31,27 (280C): pulchriores oc. eius vino (H) 31,28 (281A): et dent. lacte candidiores (H) q (53): pulchriores inquit sunt oc. eius vino (*cf* IS Gn 31,27; *cf* H) (54): sed et dent. lacte candidiores (*cf* IS Gn 31,28; *cf* H) **RUF** ben 1,5 (306A): gratifici inquit oc. eius a (ex *Erklärung?*) vino et dent. eius candidiores lacte (~ l. cand. *PS-RUF PG 12,261A*) 1,5 (306B): gratifici inquit oc. eius a vino 1,5 (306C): gratifici ergo sunt oc. eius a vino 1,5 (306D): candidi dent. eius super lac 1,6 (310B): gratificos oculos eius esse dicit a vino et dentes eius candidos super lac

13 13 **100**: /Zabulon...(=S)...ipse erit praesidium nav. et extendit usque Sydonia/ **101**: /Zab. circa m. morabitur...(=S)...usq. ad Sydonam/ **102**: /Zab. circa m. commoravitur et ipse presidium nav. erit et (*m. 1 in marg.*) ext. usque Sidona/ **AM** ptr 26 (139,12): Zabulon...(= I)...praetendet (*PVP"O;* pertendit 𝔄'*T'* per *ex* prae, 𝔄" *D;* praetendit *cet.*) usq. ad Sidonem (*BVP'O;* syd. *cet.*) 27 (139,18): Zabulon iuxta m. inquit hab. 27 (140,2): circa fluctus igitur habitat 29 (140,22): secus accessus navium 29 (141,1): praetendit (pertendit 𝔄' per *m. 2 ex* prae, 𝔄") usq. ad Sidonem (II*V*𝔄"*;* syd. *cet.*) **HI** q (69,1): quia supra de Zabulon dixerat quod maris magni esset litora possessurus, Sidonem quoque et reliquas Phoenicis urbes contingeret **IS** Gn 31,30 (281B): Zabulon...(= H)...navium (*cf* AM ptr) 31,32 (281C): pertendit autem usq. ad Sidonem (< AM ptr 29) Jud 42,1 (124): Zabulon...(= H)...Sidonem **JUN** 2,21 (515,6): Zabulon peregrinus inhabitabit (habitabit *H, ed. pr.*) et ipse portus navium **RUF** ben 2 Zab. 1 (317B): Zabulon ...(= I)...ipse est accessus nav. et extenditur usq. ad Sidonam 1 (317C): et ipse extenditur usq. ad Sidonam 2 (318C): quod se usque Sidonem excutit...ideo ergo extendit se usque ad venatores

14 **100-102**: /Isachar (*100;* issacar *101;* issachar *102*) bonum (bo^s *102 corr. m. 2*)...(= E)...sortes/ **AM** Ps 48,15,3 (370,6): Isachar quod bonum est concup. requiescens inter sortes (fortes *codd.*) ptr 30 (141,13): Isachar...(= E)...medias sortes/ 30 (142,4): requievit inter sortes **EP-SC** Ct *207 (85):* Hisacar bonum concupivit **GR-M** Jb 1,24 (538C): Isachar...(= H)...inter (in *paene omnes*) terminos/ **HI** q (68,27): Issachar bonum desideravit requiescens inter medios cleros/ (68, 30): in hebraeo ita scriptum est: Issachar asinus osseus (ονος οστωδης α') recumbens inter terminos/ **IS** Gn 31, 33 (281C): Issachar as. fortis (H) 31,34 (281D): hic accub. inter terminos/ (< GR-M Jb) Jud 42,2 (124): Isachar...(= H)...in terminos/ q (54): Ysacar...in terminos accubat (*cf* IS Gn) **RUF** ben 2 Isach. 1 (319A):

ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων· **15** καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή, καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων,

E requiescens (requiescet) | inter (εν μεσω; inter medias; inter medios; in medio) | sortes (cleros; sortium) | et videns (sciens) | requiem | quia (quae) | bona | × | est | et | terram | quia | opulenta (pinguis)

H accubans | 〃 | terminos | × vidit (viditque) | 〃 | quod (quia) | esset | bona | 〃 | 〃 | quod | optima

ὑπέθηκεν τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός. **16** Δαν κρινεῖ

E est | × | subposuit (subiecit) | umerum | suum (×) | ut doleret (ad laborandum) | et | factus est (vocatus) | vir | × | agricola | Dan | +και αυτος (+et ipse) | iudicabit (~ iudicabit et ipse)

H × | et supposuit | humerum | 〃 | ad portandum | factusque | 〃 | tributis serviens | 〃 | 〃

τὸν ἑαυτοῦ λαὸν ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ισραηλ. **17** καὶ γενηθήτω

E plebem | suam (populum; × +inter fratres suos) | sicut (quasi) | et × | (E) una (unam) | tribus (tribum) | in (×) | Istrahel | et | fiat (factus (est) +ipsi)

(O) unum | ex | sceptris | × | Israhel | ×

H populum | suum | 〃 (ut) | 〃 × | alia (aliae) | tribus | × (in) | 〃 | × | 〃

requiescet (-scit)? RUF | inter sortes 100-102; AM ptr½, Ps inter medias sortes AM ptr½ inter medios cleros HI in medio sortium RUF: εν μεσω των κληρων Adny

15 viditque (H) A; *cf* et vidit Petrus Comestor (PL 198,1138A): = 𝔐 | sciens JUN | quae 102 quia (H) Σ^{M} | est (H) B —est HI: = 𝔊𝔐 | quia] opdia 102 | opulenta 100.101: **S** pinguis 102; AM; RUF; HI: **I** | est 100-102; RUF × AM; HI; H | subiecit AM ptr 31; *cf* RUF (Erklärung 320A) | —suum (H) GR-M > Taio (PL 80,797A); Claudius Taurin. (PL 50,1042A): — αυτου Phil Or-gr | ut doleret 100.101: **S** ad laborandum 102; AM; RUF; HI: **I** | vocatus? HI Is | —vir AM ptr 31 (Var) H: *cf* HI q

16 et ipse iud. VICn: +και αυτος T-A ~ iud. et ipse HI Apc > BEA | τ. λαον αυτου AFbcdeghjlpqrstu wya$_2$b$_2$𝔄 Cyr: = 𝔐 plebem suam 100-102: **S** populum suum VICn > HI Apc > BEA; AM; RUF; HI q; H: **I** populum× QU: —εαυτου T-A½ | +inter fratres suos VICn > HI Apc > BEA | sicut 100.101; VICn > HI Apc > BEA; HI q; H tamquam 102; AM; RUF^{2}/$_{4}$ tamquam si RUF¼: ὡς εἰ quasi RUF¼; HI q (Var) ut 419 (PL 86,121B); C* | et 101.102 (ex); HI Apc (Var); H: = 𝔊 × 100; VICn > HI Apc > BEA; AM; RUF; HI q; QU; C*AΨ^{B*}, 419, IS Gn > BEA, *cf* Vercellone 177: —και x𝔄𝔅𝔈: = 𝔐 | una tribus 100-102; VICn > HI Apc > BEA; AM ptr; RUF¼: = 𝔊 unam tribum AM Ps; RUF^{3}/$_{4}$: μιαν φυλην 128 Hip-ed T-A½ unum ex (de) sceptris HI q aliae tribus (H) QU; BEA (Var); *cf* Vercellone 177 | in 100-102; AM Ps; RUF; HI Apc (Var); IS, GCΛΧΣ^{TM}BT^{2} ΦA^{*}ΘPΨ^{*BDF}Ω: = 𝔊 × VICn > HI Apc > BEA; AM ptr; HI q; H: —εν Phil: = 𝔐

17 **E** 100-102; AM; RUF **O** HI q | —και $\mathfrak{E}^{cf}$: = 𝔐 | fiat 100-102; AM Ps; RUF; HI; H: = 𝔊𝔐 factus (est) AM ptr: εγενηθη τω Abdopqtuvxza$_2$𝔈 | ipsi dan 101: τω (Dittographie?) dan ipsi AM ptr 32 (gegen

Isachar bonum concup., requiescet (-scit? *Erklärung 320C;* -scens? *Erklärung 319C*) in medio sortium/ 3 (320D): semper in medio sortium, id est in medio mandatorum dei, requiescit/

15 15 **100.101**: /et videns ... (=E) ... subposuit (supp. *100*) ... (=E) ... agricola/ **102**: /et videns req. que bona est et terram opdia pinguis est, subp. um. s. ad lavorandum et fecisse se vir agricula/ **AM** Abr 1,5 (505,7): subpos. hum. s. ad laborandum Ps 48,15,3 (370,8): suppos. hum. s. ad laborandum et f. e. vir agr. ptr 30 (141,14): /et videns ... (=E) ... quia pinguis, suppos. um. s. ad laborandum et f. e. vir agr. 31 (142,11): subiecit um. s. ad laborandum 31 (142,18): et f. e. vir (—𝔄" *ET'*) agr. 59 (160,7): habes quod Isachar (isacar *B*) suppos. um. s. ad laborandum et f. e. vir agr. **GR-M** Jb 1,24 (538C): /vidit ... (=H) ... humerum ad portandum 1,24 (539A): quae (+et *mss. multi*) ad portandum humerum supponit (app. *mss. multi*) **HI** Is 18 (661B): quia suppos. hum. s. ad laborandum et vocatus est vir agr. Os 2 (871C): et de Issachar legimus quod supposuerit hum. s. ad laborandum et vir agr. sit q (68,28): /et videns req. quia bona (+est *PS-BED PL 93,359A*) et t. quia pinguis, suppos. um. s. ad laborandum et f. e. vir agr. (68,31 'in hebraeo'): /et videns req. quia b. est et t. quia pulchra, inclinavit um. s. ad portandum et f. e. in tributum serviens (εις φορον δουλευων α') **IS** Gn 31,34 (281D): /vidit ... (=H) ... optima (< GR-M) 31,35 (282A): unde etiam et ponet hum. s. ad portandum (< GR-M) 31,35 (282A): unde et fact. e. tributis serviens (*cf* H) Jud 42,2 (124): /vidit ... (=H) ... est (—*A*) tributis serviens in Israel q (54): ad portandum humerum supponit (*cf* IS Gn) **JUN** 2,21 (515,7): et sciens req. quia b. est **RUF** ben 2 Isach. 1 (319A): /et videns ... (=E) ... pinguis est 2 (319D; 320A): et videns req. quia b. est 3 (320D): /videns ... (=E) ... pinguis est 3 (321A): tunc vidit bonam esse requiem ... sed et terram vidit quia bona est ... tunc eam vidit terram esse bonam et pinguem 3 (321A): hoc enim videns suppos. hum. s. ad laborandum et f. e. vir agr.

16 **100.101**: /Dan ... (=E) ... et (*101; —100*) ... (=E) ... Istrahel/ **102**: /Dan iudicavit pleb. s. tamquam ex una tribus in Israhel/ **AM** Ps 40,25,1 (246,8): Dan iud. populum s. tamquam unam tribum in Israel/ ptr 32 (142,21): Dan iud. populum s. tamquam una tribus Istrahel/ **BEA** Apc 1,5,4 (82): Dan ... (=H) ... sicut alia (aliae *TP*^{2}) tribus/ (< IS Gn 31,35) 3,3,126 (304): Dan iud. et ipse populum s. inter fratres suos sicut una tribus Israel < **HI** Apc 4,5 (57,12): Dan iud. et ipse pop. s. int. **16**

	Δαν			ὄφις	ἐφ' ὁδοῦ ἐγκαθήμενος		ἐπὶ τρίβου,		δάκνων		πτέρναν ἵππου, καὶ πεσεῖται				
E	Dan	+ipsi +ipse	+ως sicut tamquam ×	coluber serpens	in	via	obsidens (ad)sidens	+et super	in semitis semitas semita(m)	mordens	calcaneum plantam	equi	et	cadet ascendit	
O	〃		×	〃	〃	〃	regulus	〃	semita	〃	ungulas	〃	〃	〃	
H	〃		×	〃	〃	〃	cerastes +et	〃	〃	〃	〃 ungulam	〃	ut	cadat	

	ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω. **18** τὴν σωτηρίαν				περιμένω			κυρίου. **19** Γαδ, πειρατήριον πειρατεύσει							
E	eques equus	retrorsum		salutem ~	+σου expectans	περιμενων expectans salutem	+παρα του θεου a ×	domino domini dei		Gad	piraterium temptaculum temptatio	temptavit			
O	ascensor eius	〃		salutare	tuum	expectabo	×	domine							
H	〃	〃	retro	〃	〃	〃	×	〃	〃		accinctus	proeliabitur			

Erklärung) dan ipse AM ptr 32 (Var). 34 | sicut 100.101; AM Ps; tamquam? AM ptr1/3: **S**: + ως Cyr1/2 × 102; AM ptr2/3; RUF; HI; H: **I** = 𝔊𝔐 | coluber 100-102; HI; PAU-N; H serpens AM; RUF | ~sedens in via? AM Ps —in via obsidens? HI Ez: *cf* — εφ οδου l𝔈 | obsidens 100-102; *cf* HI q (Erklärung): **S** sedens AM adsidens RUF observans? PAU-N: *cf* 3,15 | +et AM; *cf* +et (H) IS Gn; B; *cf* Vercellone 177 | super RUF: = 𝔊𝔐 | semitis 101; semitas 100: **S** semita AM; HI; H; semitam 102; RUF: **I** = 𝔊𝔐 | plantam? HI Ez ungulas HI q; H: πτερνας hexaplar. Randnote = 𝔐 ungulam (H) PS-GR-M; A*ΦR*; *cf* Vercellone 177 | ascendit? AM Nab (Var) ~eques cadet? AM Nab | equus 102

18 **E** 100-102; AM; RUF **O** HI q | ~expectans salutem? AM Nab salutare HI Pach, q; H | tuum *cf* IR; HI q; H: +σου Fb: = 𝔐 | expectans 100-102; AM; RUF; HI Ez: περιμενων alle Hss sustinui te IR; expectabo HI q; H: περιμενω Rahlfs; υπεμεινα hexaplar. Randnote = 𝔐 | a domino 100-102; AM Ps, ptr; RUF: +παρα Phil1/3 Cyr-ed ×domini AM Nab: = 𝔊 ×dei HI Ez, Pach: του θεου Phil1/3 domine IR; HI q; H: κυριε hexaplar. Randnote = 𝔐

19 piraterium 91-95.100; RUF temptaculum 101.102 temptatio AM accinctus H: *cf* HI | temp-

fr. s. sicut (+et *g*) una tribus (+in *g*) Israel (<VICn) q (69,14): Dan iud. populum s. sicut (quasi *PS-BED PL 93,359C*) unum ex (β; de φ) sceptris Israhel/ **IS** Gn 31,35 (282A): Dan...(=H)...sicut alia tribus in Israel/ (<RUF) Jud 43,1 (125): Dan...(=H)...in Israel **QU** pro 4,17 (845B): Dan iud. populum sicut aliae tribus/ (*cf* H) **RUF** ben 2 Dan 1 (321A): Dan iud. populum s. tanquam si una tribus in Israel/ 1 (321B): quomodo iudicaverit Dan populum quasi unam tribum 2 (322B): ipse populum suum tanquam unam iudicabit tribum 4 (324A): tanquam unam tribum in Israel **VICn** Apc 4,5 (56,12): et ipse iud. populum s. inter fratres suos sicut una tribus Israel

17 17 **100**: /et...(=E)...in viam obsidens in semitas...(=E)...retrorsum/ **101**: /et fiat ipsi Dan...(=E)...retrorsum/ **102**: /et fiat D. coluber...(=E)...semitam...(=E)...equus retrorsum/ **AM** Nab 65 (509,6): et eques cadet (ascendit *CB'N'*) retrorsum/ Ps 40,25,1 (246,10): /et fiat Dan sicut serpens sedens in via et in semita...(=E)...retrorsum/ 40,28,2 (248,16): et cadet eques retrorsum 40,30,3 (250,1): cadet eques retrorsum/ ptr 32 (142,22): /et factus est (—𝔄'*EO*) Dan ipsi (*BV;* ipse 𝔄' e *ex* i *m. 2, cet.* = *Erklärung*) serpens in via sedens et in semita...(=E)...retrorsum/ 32 (143,7): tamquam serpens in via sedens (+in semita T') 34 (144,16): unde secundum graecum magis intellegere debemus, ex quo latinus transtulit, quod Dan ipse factus sit serpens in via sedens **BEA** Apc 1,5,4 (82): ut cadat asc. eius retro (<GR-M Ez) 1,5,4 (82): /fiat...(=H)...retro (<IS Gn 31,35) 1,5,13 (84<IS Gn 31,40); **GR-M** Ez 1, 9,5 (872B): ut cadat asc. eius retro (H) Jb 31,43 (596C): fiat...(=H)...retro 31,43 (597A): ut cadat asc. eius retro (H) **PS-GR-M** Rg 2,4,30 (142C): fiat...(=H)...ungulam...(=H)...retro **HI** Ez 1 (31D): fiat Dan col. in semita mordens plantam equi et cadet eques retrorsum/ q (69,14): /fiat...(=O)...cadet (cadat *PS-BED PL 93,359C*) asc. eius retrorsum/ (69,20): in similitudinem colubri regulique obsidentis vias **IS** Gn 31,35 (282A): /fiat D. col. in via et cerastes in semita etc. (*cf* H; <RUF) 31,40 (283A): ut cadat asc. eius retro (<GR-M Jb) Jud 43,2 (125): fiat...(=H)...ut mordeat ungulas equi et cadat asc. eius retro **PAU-N** 28,1 (241,16): neque mordeat calcaneum eius observans coluber in via **QU** pro 4,17 (845B): /fiat...(=H)...retro **RUF** ben 2 Dan 1 (321A): /et fiat Dan serpens in via, adsidens super semitam...(=E)...retrorsum/ 3 (322B): fiat Dan serpens in via 3 (323A): fiat Dan serpens in via, assidens super semitam

18 **100-102**: /salutem expectans a domino/ **AM** 18 Nab 65 (509,6): /expectans salutem domini Ps 40,25,1 (246,12); 40,30,3 (250,1); ptr 32 (143,1): /salutem expectans a domino **BEA** Apc 1,5,15 (84<IS Gn 31,42); **GR-M** Ez 1,8,27 (866C); Jb 31,43 (597B): salutare...(=H)...domine **HI** Ez 1 (31D): /salutem expectans dei Pach *(98,7):* Dan expectat salutare dei q (69,16): /salutare ...(=O)...domine **IR** *3,10,3 (457):* in salutem tuam sustinui te domine **IS** Gn 31,36 (282B); 31,42 (283B <GR-M Jb); **QU** pro 4,17 (845C): salutare...(=H)...domine **RUF** ben 2 Dan 1 (321A): /salutem exspectans a domino

19 **91.94.95**: T. (— *95, Raum freigelassen*) piraterium **19** temptavit (tent. *94*) eum, ipse autem pirata illis erit secus pedes **100**: /Gad...(=E)...pedes eorum/ **101**: /Gad temptaculum...(=E)...pedes/ **102**: /Gad temtaculum temtavit eum, ipse autem temtavit eos secund. pedes/ **AM** ptr 35 (145,5): Gad temptatio temptavit (-bit *Edit.*) eum et ipse temptavit (-bit *Edit.*) eos (eum *N*) secus pedes 35 (145,10): secus pedes **HI** q (69,32): Gad latrunculus latrocinabitur eum et ipse latrocinabitur plantam: iuxta hebraeum interpretati sumus. sed ubi nos latrunculum posuimus, ibi scriptum est gedud, ut ad Gad nomen alluderet, qui significantius εὔζωνος (=α'), id est accinctus sive expeditus, exprimi potest **IS** Gn 31,43 (283B): Gad acc. proeliabatur ante eum (*cf* H) 31,44 (283C): ipse

αὐτόν, αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτῶν κατὰ πόδας. 20 Ασηρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος, καὶ
και αυτος αυτον ~ ο αρτος αυτου ×
E eum ipse vero temptavit eos secundum pedes Aser uber panis eius erit et
illum autem illos secus +eorum pinguis ~ eius panis ×
et ipse eum post
pirata illis erit
H ante „ et ipse accingetur × retrorsum „ pinguis „ „ × „
×

αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσιν. 21 Νεφθαλι στέλεχος ἀνειμένον, ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γενήματι
× τροφην
E ipse dabit escam principibus Nepthalim (S) codex defectus porrigens in genere
remissus
(I) arbor remissa proferens „ germine
vitis diffusa fructibus
(O) virgultum resolutum dans „ generatione
H × praebebit delicias regibus „ cervus emissus et „ eloquia

κάλλος. 22 Υἱὸς ηὐξημένος Ιωσηφ, υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτός,
+αυτου × × +μου × × × +μου ζηλωτης +μου
S speciem filius meus crescens Ioseph filius meus crescens zelatus
~ crescens meus × × ×
I decorem „ ampliandus meus „ „ ampliandus meus zelo adpetitus
+suo × (ad)ampliatus × (ampli(fic)atus) × zelandus +meus
O pulchritudinem ~ meus amplia(nd)us ~ meus ampli(and)us zelotes
× ~ filius meus ampliatus Ioseph ×
H pulchritudinis „ accrescens × „ „ accrescens × et decorus aspectu
+meus × × +meus × ×

tavit alle Hss: <-bit | eum 91-95.100-102; AM; HI; H illum RUF | ipse vero 100.101 ipse autem 91-95.102; RUF et ipse AM; HI; H: και αυτος Fy Cyr½; *cf* και αυτος δε nt Thdt: = 𝔐 | pirata illis erit 91-95 accingetur H: ευζωνισθησεται α′ | eos 100-102; AM; RUF⅔ illos RUF⅓; *cf* illis 91-95 eum AM (Var): αυτον Fabcegh$^{b?}$ijmntwxz Cyr½-cod½ Thdt; αυτω fqu Cyr-ed½; αυτου k* | secundum 100-102: **S** secus 91-95; AM; IS Gn 31,45 post RUF | +eorum 100

20 uber 100.101: **S** pinguis 102; AM; RUF; H: **I** | panis eius 100-102; AM Jos (Var); H: **S**: ~ ο αρτος αυτου acmxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 ~ eius panis AM; RUF: **I** = 𝔊 | erit 100 × 101.102; AM; RUF; H: = 𝔊𝔐 | —et (H) Σ^{M}: —και αυτος ο | dabit escam] aser cum? AM Jos | escam 100-102; AM; RUF: τροφην alle außer B delicias H: τρυφην B; τρυφας α′: = 𝔐

21 **S** 100.102 **I** AM; RUF **O** HI q | codex defectus 100. *cf* 102 (Dublette) codex remissus 91-95 arbor remissa 91-94; RUF: > arbor repromissionis 102 (Dublette) vitis remissa AM vitis diffusa RUF | porrigens 100.102; AM proferens RUF | genere 100.102 germine AM fructibus RUF generatione AM ptr 41 (Erklärung)?; HI | +suo AM Jac, ptr 44: + αυτου dfh$^{bia?}$prt

22 **S** 100.102 **I** AM; RUF | —filius ampl.? AM Ps: —υιος ηυξημενος F$^{b?}$dfmp Chr | +μου M(mg)v(mg)z(mg) meus crescens 100 ~ crescens meus 102 ampliandus meus AM Jos, ptr ~ meus ampliandus AM Jos (Var), ptr (Var) ampliatus meus AM Jos (Var), off ~ meus ampliatus AM inst, Jac, Val meus adampliatus AM Jac (Var) ampliatus× RUF: = 𝔊(𝔐) +meus (H) *cf* Vercellone 177 | ~ filius meus ampliatus ioseph? AM Val | —ioseph filius accrescens (H) Φ^{V*P*}: —ιωσ. υιος ηυξημενος l: Homoioteleuton | —filius meus crescens 102: —υιος ηυξημενος n | +μου BF^{b}bw meus crescens 100 ampliandus meus AM Jos, ptr ~ meus ampliandus AM ptr (Var) ampliatus meus AM off ~ meus ampliatus AM inst, Jac, Val meus amplificatus AM Ps 43,19 ampliatus× RUF: = 𝔊(𝔐) ×meus? AM Ps 43,44 +meus (H) *cf* Vercellone 177 | —et (H) P*; IS Gn: = 𝔊𝔐 | zelatus 100.102; AM inst, Jos, ptr (Var); RUF zelo adpetitus AM Jac, Ps 43,44 zelandus AM ptr zelotes AM off: ζηλωτης d*a$_2$𝔈 Hip-cod Cyr-ed ×? AM Ps 43,19 | +meus AM ptr (Var): +μου y𝔙

accingetur retrorsum (H) 31,45 (283C): secus pedes Jud 44,1 (126): Gad acc. proeliabit...(= H)...retrorsum **RUF** ben 2 Gad 1 (323C): piraterium tentabit illum, ipse autem tentabit eos post pedes 2 (325A): Gad inquit piraterium tentabit illum 2 (325B): ipse autem tentabit eos post pedes 2 (326A): ipse autem tentabit illos post pedes

20 20 **100**: /Aser...(= E)...principibus/ **101**: /Aser ub. pan. eius et ipse dabit esc. pr. **102**: /Aser pinguis pan. eius et ipse davit esc. pr./ **AM** Jos 13 (80,4): Aser pinguis eius panis (~ pan. e. *N'V*) et ipse Aser cum princ. ptr 38 (146,10): Aser pinguis eius pan. et ipse dabit esc. pr. **IS** Gn 31,48 (284A): Aser...(=H)...regibus (<AM ptr) 31,49 (284A): iste etiam praebet delicias sapientiae regibus (*cf* H) Jud 44,2 (127): Aser...(= H)...regibus **RUF** ben 2 Aser 1 (325B): Aser pinguis eius pan. et ipse dabit esc. pr. 3 (326B): pinguis panis 3 (326C): iste autem talis cui iam pinguis est panis, etiam escam pr. dabit 2 Ben. 3 (334C): in Aser etiam et cibum dividit pr. (*cf* Gn 49,27)

21 **91.92.94.95**: LXX. (—*95, Raum freigelassen*) co- 21
dex remissus **91.92.94**: T. (*94;* LXX *91.92*) arbor remissa **100**: /Nepthalim...(= S)...speciem/ **102**: /Neptalim arbor repromissionis qod (q^{v}od *corr. m. 2*) exdefectus, porregens in genere speciem/ **AM** Jac 2,40 (57,12): Nephthalim (nepthalim *P;* neptalim *cet.*) vitis remissa, porrigens in germine suo decorem/ ptr 41 (148, 7): Nephthalim (neptalin *V;* neptalim *cet.*) vitis remissa, porrigens in germine (generatione *Erklärung*) decorem 44 (149,12): ideoque in germine suo decorem porrigit **HI** q (70,11): Nepthalim...(=O)...pulchritudinem. in hebraeo ita scriptum est: Nepthali ager irriguus, dans eloquia pulchritudinis (70,18): porro ubi nos agrum irriguum et LXX στέλεχος, id est virgultum resolutum, posu-

υἱός μου νεώτατος· πρός με ἀνάστρεψον. **23** εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν,

S filius meus iunior (νεωτερος) ad me revertere in quo cogitantes maledicebant

I " " adulescentior " " " " quem consilium conferentes "

× × +filius meus × ~ revertere ad me consilia

H filiae discurrerunt super murum consiliantes sed exasperaverunt eum et iurgati sunt

καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων· **24** καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν.

S et insidiati sunt ei domini sagittarum et contribulatae sunt cum virtute sagittae eorum

I " intendebant (insidiabant) in eum " arcuum " contriti " " potentia arcus "

H invideruntque illi (tibi) habentes ei iacula × sedit in forti " eius (insidias)

| —filius meus adul.? AM Ps 43,44 | +filius meus AM Jac, Jos, off (Var) | νεωτερος abcfhi$^{a?}$kmnrwxyc$_2$ Chr iunior 100.102; AM Ps adulescentior AM inst, Jac, Jos, off, ptr; RUF | ~ revertere ad me? AM Ps 43,19,2

23 **S** 100.102; AM Ps **I** AM ptr, Jos; RUF | quo 100 quem 102; AM; RUF: = 𝔊 | cogitantes 100.102 consilium conferentes AM consilia conferentes AM ptr (Var) consiliantes RUF | insidiati sunt ei 100; *cf* AM Ps insidiabant ei 102 intendebant in eum AM ptr intendebant (tibi) (ei) insidias RUF ei (H) G; Guibert (PL 156,328C) | sagittarum 100.102; AM Ps arcu(u)m AM ptr; RUF

24 **S** 100.102 **I** AM; RUF | eorum] +cum potentia iacob? RUF ben 2,3 | dissoluta sunt×brachia?

erunt, in hebraeo legitur aiala selua, quod potest et cervus emissus transferri (ελαφος απεσταλμενος α') **IS** Gn 31, 51 (284B): bene hinc Nephthalim cervus emissus scribitur ... sicque ... dant eloquia pulchritudinis (*cf* H) Jud 44,4 (128): Neptalim ... (= H) ... pulchritudinis **Petrus Comestor** (PL 198,1139A): alii habent: ager irriguus (< HI q) **RUF** ben 2 Nephth. 1 (325D): arbor remissa (emissa *al.*) vel, ut nostra exemplaria habent, vitis diffusa, proferens in fructibus decorem 3 (327A): vel arbor diffusa vel vitis

22 22 **100**: /filius ... (= S) ... revertere/ **102**: /Filius crescens meus Ioseph, zelatus ... (= S) ... revertere/ **AM** Jac 2,40 (57,13): /fil. meus ampliatus (adampliatus 𝔄' ad *sup. lin.*, 𝔄''*E*) Ioseph, fil. meus ampliatus, zelo adpetitus fil. m., filius meus adul., ad me rev. 2,41 (58,7.9): ad me rev. inst 101 (330A): fil. meus ampliatus Ioseph, fil. meus ampliatus, zelatus ... (= I) ... revertere Jos 13 (80,6): fil. ampliandus (ampliatus *V*) meus (~ m. ampl. 𝔄''*EP'*) Ioseph, fil. ampliandus m., zelatus fil. m., filius meus adul., ad me rev./ off 2,85 (126A): fil. ampliatus meus Ioseph, fil. ampliatus meus, zelotes fil. m. (+filius meus *edit. anteriores*) adolescentior/25 Ps 43,19,1 (276,19): Ioseph fil. meus amplificatus, filius meus iunior, ad me rev. 43,19,2 (276,24): revertere ad me 43,44,2 (293,26): filius meus zelo (zelus β) appetitus, ad me revertere ptr 46 (150,3): fil. ampliandus ... (= I) ... zelandus (zelatus *ND;* zelatus meus *V*) ... (= I) ... revertere/ 47 (151,1): fil. ampliandus meus (~ m. ampl. *DET*) Ioseph 47 (151,6): fil. ampliandus meus (~ m. ampl. 𝔄'') 48 (151,13): filius inquit meus adul. 49 (151,20): ad me rev. Val 58 (1377A): fil. meus ampliatus, fil. meus ampliatus Ioseph **HI** q (70,25): filius auctus Ioseph, filius auctus super fontem, filiae gradu composito incedentes super murum/ ('ut in hebraeo habetur expressimus' 71,1) **IS** Gn 31,52 (284C): fil. accresc. Ios. (H) 31,52 (284C): fil. accr. Ios. fil. accr. (H) 31,53 (284C): fil. accr. decor. aspectu ... filiae discurr. super mur. (*cf* H) Jud 45,1 (128): filius ... (= H) ... murum/ q (54): fil. adcrescens ... et decor. aspectu ... filiae inquit disc. supra mur. (*cf* H; *cf* IS Gn) **RUF** ben 2 Jos. 1 (327B): fil. ampliatus Ioseph, fil. ampliatus 1 (327B): zelatus fil. meus 1 (327B): zelatus ... (= I) ... revertere 1(327C): fil. ampliatus Ioseph et fil. ampliatus, zelatus et fil. m. adol. 1 (327C): ad me inquit rev. 2 (329A): fil. m. adol., ad me rev. 3 (331B): fil. ampliatus Ioseph, fil. ampliatus 3 (331C): sed et filius zelatus quod dicitur ... sed adolescentior filius dicitur 3 (331D): ad me revertere

23 **100**: /in ... (= S) ... sagittarum/ **102**: /in quem **23** cog. Maled. et insidiabant ei dom. sagitarum/ **AM** Jos 13 (80,9): /in ... (= I) ... maledicebant/26 Ps 43,19,3 (277,2): numquid ei insidiati sunt dom. sag./25 ptr 46 (150,5): /in quem consilium (consilia 𝔄''*E*) ... (= I) ... arcum/ **HI** q (70,26): /et exacerbaverunt eum et contenderunt et irascebantur adversus (-sum φ) eum habentes sagittas/ ('ut in hebraeo habetur expressimus' 71,1) **IS** Gn 31,54 (284D): sed obiurgati sunt eum ... inviderunt-que illi habentes iacula (*cf* H) Jud 45,1 (129): /sed ... (= H) ... iacula q (54): sed obiurgati sunt eum (*cf* H; *cf* IS Gn) **RUF** ben 2 Jos. 1 (327D): in quem consiliantes maled. et intendebant tibi insidias dom. arcuum 2 (329A): in quem consiliantes inquit maled. 2 (329B): insidias ei domini arcuum intendebant/ 3 (332A): in quem consiliantes maledicebant: non maledicunt, sed maledicebant ... et intendebant insidias dom. arcuum

24 **100**: /et contribulatae ... (= S) ... Istrahel/ **102**: **24** /et contribulate sunt cur virtute sagitae eor. et exoluti s. nervi brach. ipsor. per manum potentes Iacob, inde qui prebaluit Israhel/ **AM** ptr 46 (150,7): /et contriti (contristati *BPP''T'O*) ... (= I) ... bracchiorum (*B* c *prim. eras.;* brach. *cet.*) ... (= I) ... inde qui (*B*𝔄'*D*, qui *exp. m. 2 P;* inde quia *V;* indeque *Maurini, Schenkl;* inde *OT';* ille qui *cet.*) praevaluit Istrahel/ 49 (152,3): inde inquit (+quia *V;* ille inquit qui 𝔄''*E*) praevaluit (qui confortavit *Erklärung*) Istrahel (~ a deo isrl 𝔄''*E*)/ **AU** loc 1,206 (539,5): inde qui confortavit Israhel. mirum, si non subauditur 'est', ut plenum sit: inde est qui confortavit Israhel **HI** q (70,28): /sedit in forti arcus eius et dirupta sunt vincula (β; brachia φ) manuum eius a manibus fortis Iacob, inde pascetur lapis Israhel/ ('ut in hebraeo habetur expressimus' 71,1) **IS** Gn 31,55 (285A): sedet in forti arcus eius ... et diss. s. vinc. brach. eius ... per manus Iacob, hoc est per manum omnipotentis dei Iacob, ex cuius ore ipse dominus bonus pastor egressus est, lapis et firmitas credentium in Israel (*cf* H) q (54): sedit in forti arcus eius ... et diss. s. vinc. brachiorum eius (*cf* H; *cf* IS Gn) **RUF** ben 2 Jos. 1 (327D): quod autem dissoluta sunt bra-

καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν διὰ χεῖρα δυνάστου Ιακωβ, ἐκεῖθεν
+και χειρος αυτου
×

S et exsoluti sunt nervi brachiorum manum ipsorum per manum potentis Iacob inde
I „ dissoluti „ „ „ manus eorum „ manus „ „ „
dissoluta × brachia ×
H „ dissoluta „ vincula bracchiorum et manum illius „ „ „ „ „
manus manum

ὁ κατισχύσας Ισραηλ· **25** παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου, καὶ ἐβοήθησέν σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς καὶ
αυτου ×

S convalescens (E) Istrahel a deo patris tui et adiuvit te deus meus et
I qui praevaluit ~ a deo Istrahel sui iuvit
× confortavit ×
H pastor egressus est lapis Israhel × deus „ „ × erit adiutor tuus et omnipotens

εὐλόγησέν σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα· ἕνεκεν
E benedixit te benedictionem caeli desusum et benedictionem terrae habentis omnia propter
benedicat benedictione +et a summo desuper benedictione +terrae habentem

× × × ×
H benedicet tibi benedictionibus „ desuper × benedictionibus abyssi iacentis deorsum ×
benedicat et

RUF ben 2,1 | +και c | manu(u)m 100; RUF²/₄; H (-uum Quentin): = 𝔊𝔐 manus AM; 410: χειρος Bbow × 102; RUF²/₄: —χειρων fi*l𝔄 Cyr¹/₂ | αυτου m: = 𝔐 | manum 100.102; RUF; GΦ$^{PΨ^B}$,410.419; IS >PS-BED (91,283C), Raban (PL 107,664A); Claudius Taurin. (PL 50,1044A); Rupert (PL 167,560C): = 𝔊 manus AM; H: = 𝔐 | convalescens 100 qui praevaluit 102; AM ptr 46 ×praevaluit AM ptr 46 (Var). 49 qui confortavit AM ptr 49 (Erklärung); RUF; AU | ~ a deo istrahel AM ptr 49 (Var)
25 —a? AM ptr 49 (Var) | sui 102: αυτου n* | —et AM off?, The?; H: —και n* | adiuvit] adiubavit, adiuvet iuvit AM ptr 49 (Var) | et omnipotens H: *cf* θεος] ικανος hexapl. Randnote: *cf* 𝔐 (Var), Samar. Syr. | benedicat AM The, off (Var); G, VER¹/₂ benedicet VIG-T<H | benedictionibus VIG-T<H: = 𝔐 (Punktation) | ××××? AM The: Homoioteleuton; *cf* — ανωθεν και ευλ. k | +et? RUF¹/₃ | desusum 100.102: **S** a summo AM off, ptr 46; RUF: **I** desuper AM ptr 50; VIG-T<H | +et (H) Ω^{s}; 1 Hs Vercellone 178; PS-BED (91,284C); Berengosus (PL 160,1000A); Bruno (PL 164,231A): = 𝔊 | benedictionibus VIG-T<H: = 𝔐 (Punkt.) | benedictionem terrae habentem omnia propter benedictionem terrae habentem omnia propter... 100: Dittographie | abyssi iac. deorsum H: *cf* αβυσσου υποκατω hexaplar. Randnote: = 𝔐 | +terrae AM off | habentem 100 | benedictiones

chia et arcus contriti, frustratum designat incoeptum; per manum potentis Iacob, hoc est dei Iacob; inde qui confortavit Israel/ 2 (329B): /et contriti...(=I)...manuum eorum 2 (329B): diss. s. nervi brachior. eor. per manum pot. Iac. 2 (329C): inde qui confortavit Israel/ 3 (332A): sed contriti s. cum pot. arc. eorum, cum potentia Iacob 3 (332A): et dissolvuntur nervi brachior. manuum eor. per manum pot. Iac.

25 25 **100**: /a...(=E)...benedixit [te] (*m. 1*)...(=E)...habentem (*von hier bis* de(sideria) *in Vers 26 über Rasur: 1½ Zeilen* (omnia p...) *waren mit Verweisungszeichen am unteren Rand, dann wurden die 9 untersten Zeilen der Spalte und der Nachtrag ausradiert und der volle Text in engerer Schrift eingetragen*) omnia propter benedictionem terrae habentem omnia...(=E)...vulvae/ **102**: /a deo patris sui, et adiubavit...(=E)...uberum et vulvae/ **AM** off 2,85 (126A): 22/adiuvit (adiuvet *edit. anteriores*) te deus m. et benedixit (benedicat *edit. anteriores*) te benedictione caeli a summo et benedictione terrae, terrae habentis omnia, propter/ Ps 43,19,3 (277,3): 23/numquid ipse propter benedictionem uteri materni in toto orbe benedictus est ptr 46 (150,10): /a...(=E)...benedictione c. a summo et benedictione terrae...(=E)...uberum et vulvae/ 49 (152,4): /a (— *V*) deo patris tui (a deo isrl patri tuo 𝔄"*E*), et adiuvit (iuvit *DT*) te deus m. 50 (152,8): et benedixit eum benedictione c. desuper et benedictione t. habentis omnia 51 (152,12): praevaluisti inquit propter benedictionem uberum et vulvae/ 51 (152,21): vulvae/ The 4 (1386B): adiuvet te deus m. et benedicat te benedictione terrae...(=E)...vulvae/ **BEA** Apc 1,4, 49 (69): benedictionibus uberum et vulvae (< IS Gn 31, 58) **HI** q (70,30): /a deo patris tui et reliqua. quia LXX interpretes in plerisque dissentiunt, pro interpretatione eorum ut in hebraeo habetur expressimus **IS** Gn 31, 56 (285A): deus...(=H)...tuus (< AM ptr) 31,56 (285A): et omnipotens...(=H)...deorsum (<AM ptr) 31, 57 (285B): benedictionibus uberum (H; <AM ptr) 31,58 (285B) benedictionibus ub. et vulvae (H; <AM ptr) q (54): deus inquit p. t. erit adiutor tuus...et omnipotens ...(=H)...deorsum...benedictionibus inquit uberum et vulvae (H; *cf* IS Gn 31,56-58) **RUF** ben 2 Jos. 1 (327 D): /a...(=E)...meus 1 (328B): benedictione c. et a summo et benedictione terrae 1 (328B): propter benedictionem uberum et vulvae/ 2 (329C): /a deo patris t. et adiuvit te 2 (329C): et adiuvit te d. m. et benedixit te 2 (330A): et benedixit te inquit benedictione c. a summo et benedictione t. habentis omnia 2 (330A): quod dixit benedictionem terrae...(=E)...uberum et vulvae 3 (332B): adiuvit etiam hunc et benedixit benedictione c. a summo et benedictione t. habentis omnia 3 (332B): propter benedictionem inquit uberum et vulvae **VER** 4,2 (51a): deus enim patris t. erit adi. t. et omn. benedicat tibi. non dixit: deus patris tui erit adiutor eius, sed: erit adiutor tuus...et omnipotens, non ait: benedicet patri tuo et tibi, sed: benedicet tibi...benedictionibus caeli desuper benedictus...benedictionibus abyssi iacentis deorsum...benedictionibus uberum et vulvae (H) **VIG-T** Eut 3,8 (115D): benedicet te benedictionibus c. desuper et benedictionibus t. habentis omnia 3,8 (116A): benedictiones inquit uberum et vulvae

εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας, **26** εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου· ὑπερίσχυσεν
× × × ὑπερισχυσας ὑπερισχυσαν

E benedictionem mamillarum et vulvae benedictiones patris tui et matris tuae superinvaluit
benedictiones uberum uteri +(et) propter benedictione(m) benedictio × praevaluit convaluit praevaluisti praevaluerunt
× × × × ×

H benedictionibus uberum „ „ „ „ „ × × × confortatae sunt

ἐπ᾽ εὐλογίαις ὀρέων μονίμων καὶ ἐπ᾽ εὐλογίαις θινῶν ἀενάων· ἔσονται ἐπὶ
εν ευλογια(ν) επιθυμιας
× ευλογιας επιθυμιαις

E super benedictionem montium singularium et desideria collium aeternorum erunt super
in benedictiones (per)manentium × desideriis vallium supra
× benedictionibus × (in) benedictionibus desiderantium in
omnes montes ~ aeternorum collium

H × benedictionibus patrum eius donec veniret desiderium „ „ fiant in

κεφαλὴν Ιωσηφ καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἠγήσατο ἀδελφῶν. **27** Βενιαμιν λύκος
+αυτου

E capud Ioseph et super (S) capita fratrum erint quibus praefuit (L) Beniamin lupus
(I) verticem eorum quibus praefuit fratrum

H capite „ „ in vertice × Nazarei quo inter fratres suos eius „ „

VIG-T; *cf* H: = 𝔄 = 𝔐 (Punkt.) ××××AM off: Homoiarkton | mamillarum 100; AM The: **S** uberum 102; AM ptr; RUF; VIG-T; H: **I** | uteri? AM Ps

26 +et propter RUF ben 2,3 +et AM ptr 51 (Var) +propter AM ptr 51 (Var), *cf* off, The; RUF ben 2,2 | benedictiones (-nis) 100.102; AM off, ptr$^{2}/_{3}$, The; H benedictione(m) AM ptr$^{1}/_{3}$+$^{1}/_{3}$(Var); RUF: = 𝔊 benedictio AM inst, Jos, ptr 46 (Var): *cf* Konstruktion in H | —και μητρος σου m: = 𝔐 | —tuae AM ptr, off | superinvaluit 100: **S** praevaluit 102; AM; RUF: **I** convaluit AM ptr 52 praevaluisti AM ptr 46 (Var): υπερισχυσας bfi$^{a?}$nov(txt)wz(txt) Cyr Thdt praevaluerunt? AM ptr 46 (Var); *cf* Konstruktion in H: υπερισχυσαν F^{b}: = 𝔐 | super 100.102; AM: = 𝔊 in RUF: εν c_2 × AM ptr 46 (Var)?; RUF$^{1}/_{4}$?; H: —επ amb$_2$ | benedictionem 100: **S**: ευλογια n; ευλογιας bejs*wx Hip Thdt; ευλογιαν adfi$^{a?}$ptv(txt)z(txt) benedictiones 102; AM benedictionibus AM Jos (Var); RUF; H omnes montes? AM ptr 52 | ~ permanentium montium? RUF ben$^{1}/_{5}$ | singularium 102: ursprünglicher Übersetzungsfehler, *cf* Billen 71 manentium 100; AM permanentium RUF × AM Jac (Var), Jos (Var), ptr 52 | —et AM Jos (Var) | desideria 100.102; AM Jac, inst, off, Jos (Var), ptr 46 (Var). 52: επιθυμιας fi$^{a?}$nv(txt)z(txt) Hip-cod Thdt desideriis AM Jos, ptr 46: επιθυμιαις Chr in benedictionibus RUF$^{1}/_{3}$: = 𝔊 benedictionibus? RUF$^{1}/_{3}$ ×? RUF$^{1}/_{3}$ *cf* Billen 129 | collium AM; RUF; H: **I** vallium 102 desiderantium 100 ~ aeternorum collium? AM Jac | super 100.102; AM; RUF$^{1}/_{3}$ supra RUF$^{1}/_{3}$ in RUF$^{1}/_{3}$; H | **S** 100 **I** AM, RUF; Varianten = 102 | suos H (eius Ψ^{pD}): +αυτου c_2: = 𝔐

26 26 **100**: /benedictiones...(=E)...manentium et desideria (*bis* de *über Rasur, siehe Vers 25*) desiderantium... (=E,S)...praefuit/ **102**: /benedictionis...(=E)...praebaluit sup. benedictiones...(=E)...vallium aetern., erint super caput Ioseph et sup. vert. quo prefuit fratrum/ **AM** Jac 2,40 (57,16): praevaluit sup. benedictiones mont. manentium (—*N, sup. lin. T*) et desideria aeternorum collium inst 101 (330A): benedictio p. t. et m. t. praevaluit sup. benedictiones mont. manentium et desideria coll. aet. Jos 13 (80,9): 23/in quo benedictio praevaluit sup. benedictiones (-nibus *DO*, ibus *ex* es *m. 2 P*) mont. manentium (—*P'T*) et (—*P'*) desideriis (-ria *N*) coll. aet. off 2,85 (126B): /(propter) benedictiones p. t. et m. praevaluit sup. benedictiones mont. manentium et desideria coll. aet. ptr 46 (150,13): /benedictiones (-nis *BV, P corr.;* -dictio *DET*) p. t. et m. praevaluit (*corr. in* -luisti *P;* -luisti *T';* -lebit *P'';* -luerunt *P'*) super (*exp. m. 2* 𝔄*';* —𝔄''*E*) benedictiones mont. manentium et desideriis (Π *OT', 𝔄' m. 1;* -ria 𝔄' *m. 2, cet.*) coll. aet., erunt super caput...(=E,I)...fratrum 51 (152,13): /(+propter *P'';* +et *O*) benedictiones (-nis *BV;* -nes s *eras. PD;* -ne *T'*) p. t. et m. 51 (152,21): /benedictionem p. t. et m. 52 (154,6): convaluit sup. omnes montes et desideria coll. aet. **The** 4 (1387A): /benedictiones matris tuae et propter benedictiones patris tui **IS** Gn 31,58 (285C): benedictiones p. t. conf. sunt ben. fratrum tuorum (*cf* H) 31,59 (285C): donec venerit desiderium coll. aet. (*cf* H) 31,60 (285D): fiant in capite Ioseph (H; < RUF ben) 31,60 (286A): et super verticem Nazarei (*cf* H; < AM ptr) q (54): fiat inquit in capite Ioseph...et super verticem Nazarei (*cf* H; *cf* IS Gn 31,60) **RUF** ben 2 Jos. 1 (328B): /benedictionem p. t. et m. t. 1 (328B): quae benedictio patris et matris praevaluit inquit in benedictionibus mont. permanentium et in benedictionibus coll. aet. 1 (328C): permanentium montium et coll. aet. 1 (328C): quae benedictiones aeternae erunt inquit supra caput...(=E,I) ...fratrum 2 (330B): propter benedictionem inquit p. t. et m. t. 2 (330C): praevaluit in benedictionibus mont. permanentium... praevaluit benedictionibus mont. permanentium et benedictionibus coll. aet. 2 (330C): hae autem omnes benedictiones erunt super caput...(=E,I)... fratrum 3 (332C): et propter benedictionem inquit p. t. et m. t. 3 (332D): quae benedictio praevaluit in benedictionibus mont. permanentium et coll. aet. 3 (332D): quae benedictiones erunt inquit in caput...(=E,I)...fratrum

27 **100**: /Beniamin...(=L)...manducavit...(=L)...escam/ **27** **102**: /Ben. lup. rap., mane manducavit et adhuc ad vespe-

ἅρπαξ· τὸ πρωινὸν ἔδεται ἔτι καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν. **28** Πάντες οὗτοι
× πραιδαν δωσει

L rapax mane (in) matutino ad matutinum manducabit (com)edet rapiet adhuc × praedam ~ et adhuc et × ad vesperum vesperum vesperas dabit dividet escas cibum +principibus (S) omnes istae hii
H " " comedet faciens praedam " × vespere dividet spolia " "

υἱοὶ φυλαὶ Ιακωβ δώδεκα, καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς,
×

S fili tribu Iacob .XII. (E) et haec locutus est eis illis pater ipsorum eorum et benedixit eos illos
H in tribubus Israhel duodecim × " " " " × " suus eorum ipsorum benedixitque ×

27 matutino HIL | in matutino RUF ben 2,1.3; HI q ('hebr.') | ad matutinum TE; HI Ez h | manducavit 100.102: **S** | comedet TE; HI q, Os, Is; PS-LEO (Var); H; comedit HI Ez h; $\Theta^{A*}P^{*}$ edet AM; RUF: **I** devoratas? HIL | rapiet? AU > PS-AU; CAE (Var); PS-LEO; rapit? CAE; rapiens? AU Ps 78; Abaelard | faciens (H) X | adhuc 100.102; TE; AM; RUF1/4; HI q: = 𝔊(𝔄) × RUF3/4; HI Ez h, Is 2.14; AU > CAE; PS-LEO: —ετι quℭ Chr Cyr1/4 Thdt | praedam HI Os, Is 14 (Var). 18; PS-AU; CAE (Var); PS-LEO (Var); H: πραιδαν F^{b}: = 𝔄 ~ et adhuc 102 | —et AU s, s Gue; PS-AU; GR-M; IS Gn; Abaelard; A | vesperam 100; TE; RUF > IS Gn; HI Is 2.18, q, Os, Ez h (Var); PS-AU; CAE | vesperum 102; HIL; AM; HI Ez h, Is 14; AU; PS-LEO (Var) | vesperas PS-LEO | dabit 100; TE; AM (Var); HI Ez h, Is 2.18, Os, q: δωσει 73.84𝔙 Cyr-cod1/4; *cf* διδωσιν Bi* Hip | dividet (-dit) 102; *cf* HIL; AM; RUF > IS Gn; HI Is 14; AU > PS-AU, CAE; PS-LEO; H: = 𝔊𝔄 | distribuet? Abaelard | escam 100; TE; AM; RUF2/4 > IS Gn; HI Ez h, Is 2, Os, q | escas 102; HI Is 18; AU > PS-AU, CAE; PS-LEO; Abaelard | cibum RUF2/4 | spolia H > HI Is 14: σκυλα σ′ | +principibus AM: < 49,20

28 hii fili 102: = 𝔊 | istae tribu 100; *cf* CY-G; *cf* H: φυλαι acm𝔄-codd: Hexapla = 𝔄, *cf* Billen 125; aber *cf* ιακωβ] +φυλαι Ldfi^{b}jknprtvzc$_{2}$𝔄-ed, also vorhexaplarisch | eis 100.102; RUF (Var); H | illis RUF × (H) Φ^{A*}: —αυτοις c | ipsorum 100; X: **S** | eorum 102; RUF; A: **I** | eos 100.102; *cf* eis (H) Σ^{T}, singulis eis Σ^{M}: **S** | illos

rum dividit escas/ **Abaelard** (PL 178,790D): Ben. lup. rap. mane rapiens praedam vespere dividet escas, sive iuxta aliam translationem, vespere spolia distribuet (*cf* H) **ALD** metr 2 (66,15): Ben. mane comedens praedam et vespere dividens spolia (*cf* H) **AM** Lc 5,112 (229,3): cum de Beniamin lupi rapacis genere nos manare noverimus 118 Ps 6,17 (117,2): Ben. lup. rap. | ptr 57 (158,17): Ben. lup. rap., mane edet adhuc et ad vesperum dividet (dabit *V*) escam principibus **AU** Ps 78,2 (1010): lup. rap. mane rapiens et ad vesperum dividens escas | 108,19 (1440): et qui mane rapiebat ad vesperum divisit escas | 109,4 (1448): ille qui mane rapuerat escas ad vesperum dividebat | s 279,1 (1275): Ben. lup. rapax ... mane rapiet, ad vesperum dividet escas ... mane ... vesperum ... mane rapiet ... ad vesperum dividet escas | s Gue 24,3 (523,20): Ben. lup. rap. | 24,3 (523,22): lup. rap., mane rapiet (+et ϰ) ad vesperum dividet escas **PS-AU** s 189,1 (2098): Ben. lup. rapax ... qui mane rapiet praedam, ad vesperum dividet escas (< AU s 279,1) **CAE** s 226,3 (849,14): Ben. lup. rap., mane rapit (rapiet praedam μ) et ad vesperum dividit (-det *[AU] s 333,3*) escas (<AU) **CY-G** cen 122 (884): lupum Beniamin **EUCH** int 4 (25,16): Ben. lup. rap. **GR-M** Jb 18,25 (50D): Ben. lup. rap., mane comedet (-dit *Laudun.*) praedam, vespere dividet (-dit *Laudun.*) spolia (*cf* H) **HI** Ez h *4,4 (364,30):* Ben. lup. rap., ad matutinum comedit et ad vesperum (-ram *m, Del.*) dabit escam | Is 2 (76C): Ben. lup. rap., mane comedet et ... (= L) ... escam | 4 (148A): Ben. lup. rap. | 14 (513C): Ben. lup. rap., mane comedet (+praedam *Victorius*) et ad vesperum dividet spolia | 18 (650D): Ben. lup. rap., mane comedet praedam et ad vesperam dabit escas, sive ut in hebraico dicitur: dividet spolia | Os 2 (862C): Ben. lup. rap., mane comedet praedam et ... (= L) ... escam | q (71,16): Ben. lup. rap., mane comedet ... (= L) ... escam | (71,20): in hebraeo sic legitur: Ben. lup. rapax sive capiens, in matutino praedam comedet et ad vesperam dividet spolia **HIL** Ps 67,28 (303,23): de tribu Beniamin Paulus electus est, matutino devoratas carnes ad vesperum dividens in salutem **IS** all 46 (107B): iste est lup. rap., mane persecutor diripiens, vespere doctor pascens | fi 2,5,8 (510A): sub figura Beniamin lupum mane comedentem praedam et vespere spolia dividentem prophetat (*cf* H) | Gn 31,61 (286A): Ben. lup. rap., mane comedens praedam, ad vesperam dividet spolia (*cf* H; <GR-M) | 31,63 (286B): dicitur enim Beniamin lup. rapax ... hic autem mane comedit praedam (*cf* H; < RUF) | 31,64 (286C): ad vesperam autem dividet spolia ... ad vesperam dividet escam (<RUF) | Jud 46,1 (131): Beniamin ... (= H) ... spolia | q (55): iste est lupus rapax, mane ... vespere (*cf* H; *cf* IS all) **PS-LEO** s 16,3 (512B) = PS-AU s Cai II, App. 67 (359): lup. rap., mane rapiet (*PS-LEO;* +praedam *PS-AU (Var);* comedet *PS-AU cf Var*) et ad vesperas (-rum *PS-AU*) dividet escas **MAX** s 1 (533B) = PS-AM s 2,5 (628B): lup. rap. **PRIM** 1 (799C): qui nuper lupus rapax praedas in Christi discipulos anhelebat (*cf* Act 9,1) **RUF** ben 2 Ben. 1 (333A): Ben. lup. rap., in matutino edet et ad vesperam dividet cibum | 2 (333C): dicitur de eo lup. rap. | 2 (334A): rapax ... mane edet ... edit ergo adhuc mane ... ad vesperam dividit cibum | 2 (334B): dividit escam ... dicitur ad vesperam escam dividere | 3 (335A): in mundo velut in matutino positus edebat **TE** Marc 5,1 (569,25): Ben. inquit lup. rap., ad matutinum comedet ... (= L) ... escam

28 **100**: /omnes istae tribu ... (= S, E) ... eos/ **102**: /Omnes ... (= S, E) ... eorum ... (= E) ... benedicxi*t (*aus* -dictio) eos/ **AP-V** Jub *45,15 (50b):* benedixit Istrahel filios suos priusquam moreretur **CY-G** hept 1,1483 (55): bis senasque tribus ipsorum ex nomine condit **KA** Δ a 155 (91): ubi Iacob filios suos duodecim benedicit (-xit *LN*) | Δ b 156 (91): ubi Iacob universos filios suos be- **28**

ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. **29** καὶ εἶπεν
E unumquemque secundum benedictionem suam benedixit (×) eos (S) +και ενετειλατο αυτοις et dixit
H singulis (eis) × benedictionibus propriis × × (illos) et praecepit eis dicens

αὐτοῖς Ἐγὼ προστίθεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ,
S illis (×, eis) ego adponor ad plebem (populum) meam (meum) saepellite me cum patribus meis in speleo (spelunca) +τω διπλω
H × „ congregor „ populum meum sepelite „ „ „ „ „ spelunca duplici

ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ Εφρων τοῦ Χετταίου, **30** ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι Μαμβρη ἐν
(× × × × × o εστιν ×)
S quod (quae) est in agro Efron Chettei in speleo (spelunca) duplici quod (quae) est (×) contra Mambrae in
H quae „ „ „ Ephron Etthei × × × × × „ Mambre „

τῇ γῇ Χανααν, ὃ ἐκτήσατο Αβρααμ τὸ σπήλαιον παρὰ Εφρων τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει μνη-
(× × τον αγρον)
S terra Channaan quod (quem) emit Abraham speleum (×) ab Efron Chetteo in possessione monu-
H „ Chanaan quam (quem) „ „ cum agro „ Ephron Ettheo „ possessionem sepul-

μείου· **31** ἐκεῖ ἔθαψαν Αβραὰμ καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκεῖ ἔθαψαν Ισαακ καὶ
(+και)
S menti ibi saepellierunt Abraham et Sarram uxorem ipsius (eius) et ibi saepellierunt Isac et
H chri „ sepelierunt eum „ „ „ eius × (ibique) „ sepultus est Isaac cum

Ρεβεκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔθαψα (εθαψαν) Λειαν **32** ἐν κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου
(×)
S Rebeccam uxorem ipsius (eius) et ibi saepellierunt Liam in septionem (possessione) agri × (et) in speleum (speluncae)
H Rebecca coniuge × (sua) ibi et Lia condita iacet × × × × × ×

τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ παρὰ τῶν υἱῶν Χετ. **33** καὶ κατέπαυσεν Ιακωβ ἐπιτάσσων
(+του)
S quod (quae) erat in eum (eo) quod emptum est a filiis Chet (E) et cessavit (desiit) × Iacob admonens praecipiens +omnibus
H × × × × × × × × × × [32]finitisque mandatis quibus filios in-

RUF: **I** × H: — αυτους Chr | — ευλογησεν αυτους dp | eos 100.102: **S** illos RUF: **I**
29 +και ενετειλατο αυτοις M^{mg}acmxb$_2$c$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | Text = 100; Varianten = 102 (< I?) | — αυτοις mn𝔊 | +τω διπλω LM(mg)d(f)nptvz: < 49,30
30 Text = 100; Varianten = 102 (< I?) | — εν τω σπηλαιω τω διπλω 30 | quod est 100: ο εστιν L(f)$i^{a?}$n quae× 102: = 𝔊 ××H: — τω i*m𝔄𝔊 | quem 102; Φ^{P} | speleum 100: = 𝔊 × 102: — το σπηλαιον 18.32 𝔄-ed𝔈 cum agro H: *cf* τον αγρον F^{b} < hexaplar. Randnote *cf* 50,13: = 𝔐
31 Text = 100; Varianten = 102 | et 100.102; *cf* ibique (H) Raban (PL 107,665D): +και ADFMbdefghijklop qrstuvwza$_2$𝔈^{c} Thdt ×H: = 𝔊𝔐 | + sua (H) $X\Psi^{B}$: = 𝔊𝔐 | εθαψα Rahlfs = 𝔐] εθαψαν Hss
32 Text = 100; Varianten = 102 | — και Lf | +του dkpt; *cf* +τω f, +το i; *cf* +ο εκτησατο αβραμ 18, χετ] + εκτησατο αβραμ j(mg)z(mg)
33 cessavit 100.102; HI desiit PS-PHo | — iacob? PS-PHo: — ιακωβ Chr | admonens 100: 5

nedixit **RUF** ben 2 (314B): et haec loc. est illis (eis *PS-RUF PG 12,253B*) pat. eorum et ben. illos...(=E)... illos

29 29 **100**: /et dixit...(=S)...Chettei/ **102**: /et dix. eis: Ego app. ad populum meum, sepelite me c. patr. m. in spelunca quae est in a. Ephron Cetthe/

30 30 **100**: /in...(=S)...monumenti/ **102**: /in spelunca duplicae que contra Mambre in t. Chanaan, quem em. A. ab Ephron Cettheo in posess. mon./

31 **100**: /ibi...(=S)...Liam/ **102**: /ibi sepell. Abr. **31** et S. ux. eius et ibi sepell. Isaac et Reveccam ux. eius et ibi sepell. Liam/

32 **100**: /in...(=S)...Chet/ **102**: /in possessione **32** agri et spelunce que erat in eo...(=S)...Chet/

33 **100**: /Et cessavit...(=E)...suam/ **102**: /Et cess. **33** Iac. precipens omnibus filiis suis et...(=E)...suam/

τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην ἐξέλιπεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν
E filios suos et extollens pedes × super lectum defecit et adpositus est ad τους πατερας plebem
H struebat × × collegit " suos " lectulum et obiit adpositusque " " populum

αὐτοῦ. **50,1** Καὶ ἐπιπεσὼν Ιωσηφ ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐφι-
E suam (S) et procidens Ioseph super faciem patris sui ploravit × eum et oscula- κατεφι-
H suum quod cernens Ioseph ruit " " " × flens × × " deoscu- deoscula-

λησεν αὐτόν. **2** καὶ προσέταξεν Ιωσηφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αυτον
S tus est eum (E) et praecepit Ioseph pueris suis saepultoribus ut saepellirent patrem eum
H lans " praecepitque × servis " medicis " aromatibus condirent "

αὐτοῦ, καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν Ισραηλ. **3** καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας· οὕτως
E suum et saepellierunt saepultores Istrahel et repleti sunt eius .XL. dies sic
H × [3]quibus iussa explentibus × transierunt × quadraginta " iste

γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς. καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν Αἴγυπτος ἑβδομήκοντα ἡμέρας. **4** Ἐπει-
E enim denumerantur dies saepulturae et luxit eum Aegyptus .LXX. diebus (S) et
H quippe mos erat cadaverum conditorum flevitque " " septuaginta " post- "

praecipiens 102; HI: **I** | +omnibus 102 | extollens 100.102; ATH: = 𝔊 levans HI complicuitque? PS-PHo collegit H: συνελεξεν α'; *cf* συναγαγων σ': = 𝔐 | × 100.102; ATH; HI; A, Rupert (PL 167,564A): — αυτου ADF LMabcdfghijklmopqrstuvwxzb$_2$d$_2$𝔈 Thdt suos PS-PHo; H: = 𝔊𝔐 | in? PS-PHo: = 𝔄-codd | lectum 100.102; HI; PS-PHo; GΣ^{o}, Amalar (PL 105,1157A = Hanssens II 372,33), Raban (PL 107,666B) | et appositus (H) KA; Ω^{J} | plebem suam 100.102: **S** populum suum HI; AU; H: **I** patres suos? ATH; *cf* (ob)dormivit cum patribus suis PS-PHo; AP-V: τους πατερας 37: *cf* 25,8 (Var)

50,1 Text = 100; Varianten = 102 | ×eum 100.102: — επ BDLbnwd$_2$𝔄 ×× H: — επ αυτον 71 | deosculatus est (H) Ω^{M}: κατεφιλησεν Lcfimnd$_2$ Chr osculans (H) Brev. Goth. (PL 86,350D)

2 praecepit 100.102; AM; H: = 𝔊𝔐 dixit? AU | — ιωσηφ b$_2$ | pueris 100.102; AM: **S** servis AU; H: **I** | suis 100.102; AU; H: = 𝔊𝔐 × AM | H: *cf* τοις ιατροις του αρωματισαι τον πατερα αυτου hexaplar. Randnote | eum× AM: αυτον× f | suum 100: **S** ipsius 102 eius AU × H: — αυτου a$_2$

3 repleti sunt 100.102; AM: = 𝔄-codd (= 𝔐 anders punktiert) | eius 100.102: **S** = 𝔊 ei AM: αυτω dhlmpt a$_2$b$_2$𝔈^{c}: = 𝔐 | denumerantur 100; AM: = 𝔊 denumerabantur 102: = 𝔄 | conditorum H: των αρωματιζομενων α' | septem? AM (Var): *cf* 50,10 | dies (H) AΦΨ^{M}Ω^{M}, 68; Claudius Taurin. (PL 50,1046B)

AP-V Jub *45,16 (50b):* et dormivit cum patribus suis/50,13 **ATH** Ant *92 (91,15):* et extollens pedes ... et sic defecit et appositus (-tum *cod.*) ⟨est⟩ ipse ad patres suos **AU** Gn q 168 (88,1): videndum quomodo dicant scripturae, quod assidue dicunt de mortuis: et adpositus est ad patres suos, vel: adpositus est ad populum suum. ecce enim de Iacob dicitur iam quidem mortuo sed nondum sepulto, et ad quem populum adponatur non in promtu est videre **HI** So (1341C): et cess. Iacob praecipiens filiis suis et levans ... (=E) ... populum suum **KA** Δ b 157 (91): obiit Iacob et appositus est ad pop. s. (*cf* H) Λ a 81 (100): et defunctus est **PS-PHo** *24,5 (178):* et (—*Adm.;* + ut *A*) desiit loqui ad eos complicuitque (— que *A*) pedes suos in lectum et obdormivit cum patribus suis

50,1 50,1 **100**: /et procedens ... (= S) ... eum/ **102**: /Et incubuit Ios. sup. fac. p. s. et flevit eum et osc. est eum/

2 **100**: /Et praecepit ... (= E) ... Istrahel/ **102**: /Et **2** praec. Ios. pueris s. sepult. ut sepellerent patr. ipsius, et sepellier. sepult. Israhel/ **AM** The 3 (1386A): praec. inquit Ios. pueris sepult. ut sepelirent eum, et sepelier. sepult. Israel/ **AU** loc 1,207 (539,8): quod scriptum est: dixit Ios. servis s. sepult. ut sepelirent patr. eius, non invenit latina lingua quemadmodum appellaret ἐνταφιαστάς; non enim ipsi sepeliunt, id est terrae mandant corpora mortuorum, quod non est graece ἐνταφιάσαι sed θάψαι. illi ergo ἐνταφιασταὶ id agunt, quod exhibetur corporibus humandis vel condiendo vel siccando vel involvendo et alligando, in quo opere maxime Aegyptiorum cura praecellit. quod ergo dicit etiam 'sepelierunt', 'curaverunt' intellegere debemus **RUF** Gn *15,4 (132,16):* quod dicitur quia sepelierunt sepultores Aegypti non Iacob sed Istrahel

δὴ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ιωσηφ πρὸς τοὺς δυνάστας Φαραω λέγων
S postquam (quam autem) transierunt dies lugubres locutus est Ioseph ad principes (archontas) Pharaonis dicens
H expleto planctus tempore „ „ „ „ familiam (potentes) „ × (dicens)

Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα Φαραω λέγοντες **5**
S si inveni gratiam ante vos (E) loquimini × × ad aures Pharaonis dicentes +οτι
H „ „ „ in conspectu vestro „ × × in (in) auribus „ × eo quod

Ὁ πατήρ μου ὥρκισέν με λέγων Ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ὤρυξα ἐμαυτῷ ἐν
E pater meus adiuravit me (moi) dicens +ιδου εγω αποθνησκω in monumento quod fodi(vi) mihi (+ego) ipsi (ipso) in
H „ „ adiuraverit (adiuravit) „ mihi „ en × morior „ sepulchro meo „ fodi „ × (×) „

γῇ Χανααν, ἐκεῖ με θάψεις· νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου καὶ ἐπαν-
E terra Channaan ibi me saepellies (S) nunc ergo ascendam ut saepelliam patrem meum et re-
H „ Chanaan × sepelies me × ascendam igitur (et) et sepeliam „ „ ac (et) „

ελεύσομαι. **6** καὶ εἶπεν Φαραω Ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου, καθά-
S vertar (+προς σε) (E) et dixit (eipεν δε) Pharao (+τω ιωσηφ) ad Ioseph ascende saepeli patrem tuum (S) secundum
H „ dixit (dixit autem) ei (+ad te) „ × × (descende +et) „ et sepeli „ „ sic-

περ ὤρκισέν σε. **7** καὶ ἀνέβη Ιωσηφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ συναναβησαν μετ᾽ αὐτοῦ
S quod adiuravit te (E) et ascendit Ioseph saepelire patrem suum et ascenderunt simul cum eo
H ut adiuratus es (adiuravit te) quo ascendente × × × × ierunt × „ „ (illo)

4 et postquam 100: *cf* επειδη δε] και L = 𝔐 postquam autem 102: = 𝔊 —et (H) CII^{c}B; Claudius Taurin. (PL 50,1046C); Raban (PL 107,667B): —δε Aoy | principes 100: **S**: αρχοντας x potentes 102; AU: **I** = 𝔊 | +dicens (H) G^{c}A; Brev. Goth. (PL 86,351A): = 𝔊𝔐 | —περι εμου FMabcdefghi$^{a?}$jklmnopqrstuvwxza$_2$c$_2$d$_2$𝔄: = 𝔐 | ad 100.102: **S** in AU; H: **I** = 𝔊𝔐

5 +οτι j(mg)v(mg) | adiuravit (H) BTΦ^{z}, 68; Claudius Taurin. (PL 50,1046C) | mihi (H) Brev. Goth. (PL 86,351A): μοι s | +ιδου εγω (ειμι) αποθνησκω(ν) M^{mg}ackmoxc$_2$𝔄: Hexapla = 𝔐 | +ego AU: *cf* ωρυξα] +εγω dnptd$_2$𝔄 | ipsi 100; ipso 102: **S** × AU; H: **I** | ut 100 et 102; H: = 𝔐 | et (H) Σ^{M} | +ad te (H) G^{c}: +προς σε f

6 et dixit 100; AU; *cf* H: = 𝔊𝔐 dixit autem 102: ειπεν δε ps | ei H: = 𝔈 —ei (H) G*Σ^{o*}T*Ω^{M}, 68: = 𝔊𝔐 | ad ioseph 100; AU: +τω ιωσηφ AFMbefghi$^{a?}$jklnpqrstuvyza$_2$b$_2$𝔅; +προς ιωσηφ d; + ιωσηφ o ×× 102; *cf* H (Var): = 𝔊𝔐 | ascende 100.102; H: = 𝔊𝔐 descende AU | × 100: **S** = 𝔊 +et 102; AU; H: **I** = 𝔈 = 𝔐 | adiuravit te 100.102; T*: = 𝔊𝔐

7 simul 100.102 ×HI; H | illo (H) A | —omnes HI (Var): = 𝔊𝔐 | seniores (H) Ψ^{B2} |

3 3 **100**: /et repleti...(=E)...diebus/ **102**: /Et repleti ...(=E)...denumerabantur dies sepulture...(=E)...diebus/ **AM** The 3 (1386A): /et repleti sunt ei quadraginta dies; sic en. dinumerantur dies sepulturae...(=E)...diebus (israel septem diebus *Decr. Gratiani*) **AU** Gn q 169 (88,18): quadraginta dies sepulturae quos commemorat scriptura loc 1,207 (539,16): quod dicit: quadraginta dies sepulturae, ipsius curationis accipiendi sunt **CY-G** hept 1,1486-1487 (55): maestitiaeque dedit decies septena dierum lumina, dum functi veneratur turba sepulchrum/10

4 4 **100**: /Et postquam...(=S,E)...dicentes/ **102**: /Postquam autem...(=S)...potentes...(=S,E)...dicentes/ **AU** Gn q 170 (90,1): quod mandavit Ioseph (+ad *VTbd*) potentes Aegypti ut dicerent Pharaoni nomine eius/ loc 1,208 (539,19): loquimini in aures Pharaonis 1,209 (539,22): per potentes illos per quos Ioseph mandaverat

5 **100**: /pater...(=E)...fodivi...(=E,S)...revertar/ **102**: /Pater...(=E)...fodi mihi ipso in t. Chanaan, ibi me sepelies...(=S)...et sepelliam...(=S)...revertar/ **AU** Gn q 170 (90,2): /pater...(=E)...ego fodi mihi in t. Chanaan, ibi me sepelies

6 **100**: /Et dixit...(=E,S)...te/ **102**: /Dixit autem Pharao: ascende et sepeli...(=E,S)...te/ **AU** loc 1,209 (539,21): et dixit Ph. ad I.: descende et sepeli p. tuum

7 **100**: /et ascendit...(=E)...eius et omnes domestici Ioseph et omnes seniores terrae Aegypti/ **102**: /Et asc. Ios. sepelire...(=E)...seniores Aegypti/ **HI** ep 39,4,4

πάντες οἱ παῖδες Φαραω καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῆς
~ οι πρεσβυτεροι παντες πασης
E omnes pueri Pharaonis et omnes seniores domus eius et omnes seniores
~ et omnes domestici Ioseph
~ seniores (omnes) +omnis
H × × × × " senes " Pharaonis cunctique maiores natu
seniores
+omnis

γῆς Αἰγύπτου **8** καὶ πᾶσα ἡ πανοικία Ιωσηφ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ,
E terrae Aegypti et tota domus Ioseph et fratres ipsius (S) et omnis domus paterna ipsius
H " " × × " " cum fratribus suis × × × × ×
domusque

καὶ τὴν συγγένειαν καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ Γεσεμ. **9** καὶ
+αυτου
S et cognationes ipsius et oves et boves reliquerunt in terra Gesem (E) et
cognationem
H absque parvulis × " gregibus atque armentis quae dereliquerant " " Gessen ha-
reliquerant
dereliquerunt
ha-

συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα.
E simul ascenderunt cum eo × currus et equites et factus est comitatus magnus valde
~ ascenderunt simul
vehicula
quadrigae
facta sunt castra grandia nimis
H buit quoque in comitatu × " " " " facta " turba non modica
buitque

10 καὶ παρεγένοντο ἐφ' ἅλωνα Αταδ, ὅ ἐστιν πέραν τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν
εις
E et venerunt in area Atae quae est trans Iordanem et planxerunt × +εκει eum ibi planctu
devenerunt
advenerunt
ad aream
cum × planctum
H veneruntque ad aream Atad " sita " " " ubi celebrantes exequias "
ibi

— domus (H) Σ^{O*M*}: — του οικου g | ~ et omnes domestici ioseph et omnes seniores terrae aegypti 100 | ~ seniores omnes HI: ~ οι πρεσβυτεροι παντες d_2 | + omnis HI (Var); Brev. Goth. (PL 86,351A): πασης n | terrae 100; HI; H: = 𝔊𝔐 × 102; Raban (PL 107,667B): — (της) γης AFadgprsd$_2$*Ɛ Phil

8 tota domus 102 omnis domus HI omnes domestici 100 domusque (H) Ω^{M} | ipsius 100 eius 102; HI | — και πασα η οικια η πατρικη αυτου b_2 (ιωσηφ] η πατρικη αυτου) | ipsius 100 eius 102 | cognationes ipsius 100: + αυτου Bi*lwb$_2$𝔙𝔇 cognationem × 102: = 𝔊 | reliquerant (H) 1 Hs Vercellone 179; Raban (PL 107,667B) dereliquerunt (H) $\Lambda\Pi\Sigma^{M}BT$*

9 habuitque (H) $\Lambda\Sigma^{TO*M}T\text{M}\Phi\Theta^{H*}P*\Psi^{B^2DM}\Omega^{SM}$ | simul ascenderunt 100 ~ asc. simul 102 ×asc. HI | — και DFabcd*fhiklowzb$_2$c$_2$d$_2$𝔙𝔇Ɛ Chr | currus 100; H vaehiculae 102: Dittographie, nicht < vehicula, -ae quadrigae HI | factus est comitatus magnus valde 100.102: **S** facta sunt castra grandia nimis HI

10 venerunt 100; H devenerunt 102 advenerunt AU | in area 100: εις B ad aream 102; AU; H: = 𝔊𝔐 | atad (H) *cf* F.C.Burkitt, RB 39 (1927) 256: Autorenvariante? | cum (×planctu...) HI (Var): — αυτον fi* md$_2$: = 𝔐 | ibi 100; *cf* H (ibi Π^{G}): **S**: + εκει fi^{a}rv(mg)z(mg)𝔄𝔇: = 𝔐 × 102; HI; AU: **I** = 𝔊 | planctu magno 100; HI (Var); dagegen AU planctum magno 102; Θ^{G*} planctum magnum HI; AU | valid(o) 100.102; AU

(301,18): et asc. Ios. sepelire p. s. et asc. cum...(=E)... Pharao (farao *K;* faraonis *GΨ;* pharaonis Σ*DB*) et omnes (—Σ*B*) sen. dom. eius et seniores omnes (*G;* oms *D;* omnis *cet.*) terrae Aegypti/

8 8 **100**: /et fratres...(=E,S)...Gesem/ **102**: /et tota ...(=E)... eius et omnes dom. pat. eius et cognationem et...(=S)... Gessen/ **HI** ep 39,4,4 (302,3): /et omnis dom. Ios. et fratres eius

9 9 **100**: /et simul...(=E)... aequites (a *durchgestrichen*) ...(=E)... valde/ **102**: /et ascenderunt simul cum eo vaehicule et eq. et factus est commitatus magnus valde/ **HI** ep 39,4,4 (302,4): et ascenderunt cum (—Ψ) eo quadrigae (quadraginta Ψ) et eq. et facta sunt castra grandia nimis

10 10 **100**: /et venerunt...(=E)... plancxerunt...(=E)... vehementer (emen *m. 1 über Rasur*), et fecit luctu p. s. septem diebus/ **102**: /Et devenerunt ad aream Adat que est trans Iordanen et planx. eum plantum magno... (=E)... diebus .VII./ **AU** Gn q 171 (90,13): et advenerunt ad aream Atad (acad *N;* achad *b*) quae est trans Iordanem (-en *T*) 172 (91,3): et fecit luctum p. s. septem diebus (dies *PSNVTbd Eug*) loc 1,210 (540,6): planx. eum planctum magnum et validum. planxerunt planctum, non: planxerunt planctu; locutio est in latina lingua non ignota, sicut dicitur: servitutem servivit, militiam militavit et similia **CY-G** hept 1,1488-1489 (55): 3/quin etiam nati septem luxere diebus uberibus lacrimis **HI** ep 39,4,4 (302,5): et planx. eum (cum *B*) planctum magnum et fortem (planctu magno et forti Σ*DB*) nimis **Remigius Antiss.** (PL 131,133B): veneruntque ad aream quae sita est trans Iordanem: LXX dicunt: ad aream Adad

11 **100**: /Et vid. qui mor. in Channaan (in channa **11**

μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα· καὶ ἐποίησεν τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. **11** καὶ
× εποιησαν ~ ημερας επτα
E magno et valido vehementer et fecit luctum patri suo septem diebus (S) et
magnum validum fortem nimis dies
H „ atque vehementi × × impleverunt × × × ~ diebus „ dies .VII. dies quod cum

εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς Χανααν τὸ πένθος ἐν ἅλωνι Ατὰδ καὶ εἶπαν Πένθος μέγα
× ×
S viderunt qui morabantur in × Channaan luctum in area Atat et dixerunt luctus magnus
habitabant
H vidissent habitatores × terrae Chanaan × × × × × „ planctus „
×

τοῦτό ἐστιν τοῖς Αἰγυπτίοις· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Πένθος Αἰγύπτου, ὅ ἐστιν
× εκαλεσαν του τοπου εκεινου
~ εστιν τουτο εκληθη
S est hoc Aegyptiis propter hoc vocaverunt nomen loci illius Luctus Aegypti quod est
×
H „ iste „ et idcirco nominaverunt appellaverunt „ „ „ Planctus „ × ×
× × vocatum est eius
~ iste est

πέραν τοῦ Ιορδάνου. **12** καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ.
× ισραηλ × × × × +καθως ενε-
S trans Iordanem et fecerunt ei sic fili ipsius et saepelierunt eum ibi sicut man-
sibi × ×
H × × fecerunt ergo × × filii Iacob × × × × „ prae-
feceruntque Israhel

13 καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χανααν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον
τειλατο αυτοις × × × εν γη ×
S daverat eis et exceperunt illum fili ipsius in terra Chanaan et sepelierunt eum in speleo
× × × × × × × × × × × × × × spelunca
H ceperat „ „ portantes eum × × „ terram „ × et „ × eum „ spelunca
portaverunt

τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο Αβραὰμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ Εφρων τοῦ Χετταίου
× ×
S duplici quod emit Abraham speleum in possessione monumenti ab Efron Chetteo
quam ×
H „ quam emerat „ cum agro „ possessionem sepulchri „ Ephron Ettheo

fortem HI | vehementer 100.102: **S** nimis HI × AU?; H: —σφοδρα do | fecit 100.102; AU: = 𝔊𝔐 impleverunt H: *cf* εποιησαν Bacfvzb$_2$𝔈 | septem diebus 100; AU; CY-G; Σ^{M}: = 𝔊𝔐 septem dies AU (Var); (H) ~ diebus VII 102: ~ ημερας επτα fm

11 morabantur 100: **S** habitabant 102: **I** | ×100.102; Σ^{o}: —(της) γης fhmnb$_2$𝔔 Chr | est hoc 100; est iste H: ~ εστιν τουτο ADFMabdfhilmprstvyza$_2$d$_2$ est× 102; G*: —τουτο 𝔄 Chr ~ iste est (H) 1 Hs Vercellone 180; Guibert (PL 156,334A): = 𝔊 | —et (H) Guibert (PL 156,334A): = 𝔊𝔐 | εκαλεσαν DMdefjkmptwxa$_2$𝔙𝔔𝔈^{ef} vocaverunt 100: **S** nominaverunt 102: **I** vocatum est (H) arelsc: εκληθη F | του τοπου εκεινου AFbfilmrwyb$_2$d$_2$ 𝔙𝔔 eius (H) Σ^{M}Μ$\Phi^{RAZVP\Theta AMG}$P

12 feceruntque (H) 68; 1 Hs Vercellone 180: = 𝔊𝔐 | ei 100 sibi 102 | —ουτως 𝔙$^{p(*)}$ | israhel (H) BΘ^{HAMG*}: ισραηλ Acdfinptv(txt)z(txt)d$_2$𝔄 | ××××H: —και εθαψαν αυτον εκει ADFMbefghijklqsuwya$_2$b$_2$𝔙𝔈^{ep}; sub ÷: —𝔐 | sicut mandaverat eis 102; *cf* H: + καθως ενετειλατο αυτοις ADFMbefghijklqrsuwya$_2$b$_2$𝔙𝔔; *cf* αυτου] +καθως ενετειλατο αυτοις acdmnoptv(mg)xzc$_2$d$_2$𝔄, (Hexapla): = 𝔐 ××××××××××××× 100: Homoioteleuton

13 exceperunt 102 sustulerunt? *cf* KA Λ portaberunt...et (H) 68 | —οι υιοι αυτου ehoc$_2$𝔙𝔈^{p} | εν γη egj𝔄-ed | eum 102; KA Δ; ΣB$\Theta^{HAM*GP\Psi^{M}\Omega S}$: = 𝔊𝔐 × H: —αυτον 16 𝔄 | speleo...quod 100: **S** spelunca...quam 102; AP-V; H: **I** agro? KA Δ: *cf* αγρον του διπλου hexaplar. Randnote: *cf* 𝔐 | speleum 100: **S** = 𝔊 × 102: —το σπηλαιον defmnwc$_2$d$_2$𝔄𝔈 cum agro H: *cf* τον αγρον hexaplar. Randnote: *cf* 𝔐

m. 1 über Rasur)...(=S)...Aegyptii, quod est trans Iordanem/ **102**: /et vid. qui habitabant in Chanaan luct. in aream Adat et dix.: luct. m. est Aegyptiis; pr. hoc nominaverunt...(=S)...Iordanen/

12 12 **100**: /et fecerunt...(=S)...ibi/ **102**: /Et fec. sibi sic fili ips. et sepelierunt...(=S)...eis/

13 13 **100**: /in speleo...(=S)...Mambrae/ **102**: /et exceperunt...(=S)...spelunca duplici, quam emit Abraam in possessionem mon. ab Ephron Cetheo c. Maure/

AP-V Jub *45,16 (50b)*: 49,33/et sepultus est in spelunca duplici in terra Canaan secus Abraham patrem suum in sepulcro quem fodit sibi in Chebron **GR-T** hist 1,9 (38,23): Iacob...in sepulchro patris sui a Ioseph sepellitur in terra Chanaan (channaan *B 5*) **KA** Γ 74 (79): ubi Ioseph (iosep *B*) sepelivit (*B;* sepellit *D*) patrem suum Δ a 156 (91): mortuo Iacob Ioseph sepelivit eum in agro Effron (ephron *N*) iuxta patris imperium Λ b 80 (100): et defunctus sublatus et sepultus est in terram suam

S κατέναντι Μαμβρη. **14** καὶ ἀπέστρεψεν Ιωσηφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
S contra Mambrae **14** et reversus est Ioseph in Aegyptum ipse et fratres ipsius et
H contra faciem Mambre reversusque " " " " (Aegypto) × cum fratribus (eius) suis "

S οἱ συναναβάντες (+παντες) θάψαι (×) τὸν πατέρα αὐτοῦ. **15** Ἰδόντες (×) (×) (×) (+μετα το θαψαι τον πατερα αυτου)
S qui una ascenderant omnes ut saepelirent patrem eius **15** videntes
H (simul) omni comitatu × × × × (ipsius) sepulto patre quo

S δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ιωσηφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἶπαν Μήποτε μνησικακήσῃ
S autem fratres Ioseph (αυτου) quod defunctus esset pater ipsorum (eorum) dixerunt ne forte reminiscatur malum
H mortuo timentes fratres eius et mutuo colloquentes " " memor sit (malitiae Ioseph) iniuriae

S ἡμῖν Ιωσηφ καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδῷ ἡμῖν πάντα τὰ κακά, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ. **16** καὶ
S nostrum Ioseph (E) et redditione (ανταποδωσει) reddat nobis (×) omnia mala quae ostendimus (×) ei (S) et
H (nostrae) quam (malum factum a nobis) passus est " × (reddet retribuat) " " malum (×) omne quod fecimus (×) (ei) (×) (et)
(~ omne malum)

S παρεγένοντο πρὸς Ιωσηφ (αυτον) λέγοντες Ὁ πατήρ σου ὥρκισεν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν λέγων **17** Οὕτως
S venerunt ad Ioseph (αυτον) dicentes pater tuus adiuravit (+σε) nos priusquam moreretur dicens ×
H mandaverunt ei × (dicentes) " " praecepit (te) nobis (×) antequam " × ut haec

S εἴπατε Ιωσηφ Ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρά σοι
S dicite ad (×) Ioseph dimitte eis iniquitatem et peccatum (×) ipsorum (eorum) quia (qui) maligna (~ εν-) tibi
H tibi verbis illius diceremus obsecro ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum et peccati atque malitiae quam exer-

14 Text = 100; Varianten = 102 | aegypto (H) $B\Theta^{H}$, 68 | omnes 100.102: + παντες Aiprvz omni comitatu H: *cf* παντες οι συναναβ. Mabckmoqsuxc$_2$𝔄𝔅𝔈: (Hexapla) = 𝔐 | ××× H: — θαψαι τον πατερα αυτου Chr | sepulto patre H: + μετα το θαψαι τον πατερα αυτου M(mg)aci*klovxzc$_2$d$_2$𝔅; (sub※): = 𝔐

15 eius H: αυτου km𝔈 | ipsorum 100; PS-AU: **S** eorum 102: **I** | malum nostrum ioseph 102 malitiae nostrae ioseph PS-AU ioseph malum factum a nobis 100 | —redditione PS-AU (Var); H | reddat 100.102; H: = 𝔊 reddet AU: ανταποδωσει ei^{a}jrswa$_2$b$_2$ retribuat PS-AU (Var) | ~ omne malum (H) $\Sigma^{M}B\Theta^{AM*G}\Omega^{JM}$, 68: = (𝔊)𝔐 —omne $\Sigma^{O*}\Theta^{H}$: — παντα f𝔅𝔈^{p} | fecimus H: *cf* AU loc | ei 100; AU; PS-AU; e illi 102 × H: — αυτω $\mathfrak{B}^{p(*)}$

16 + et (H) Θ^{G*}: = 𝔊𝔐 | ei H: αυτον m Chr | + dicentes (H) ΘP^{2}: = 𝔊𝔐 | nos 100; PS-AU; *cf* H: **S** = 𝔄𝔅𝔇𝔈^{ol} te 102: **I**: + σε dfknpstw × (H) Λ^{H}: = 𝔊𝔐

17 — ουτως Chr | ad 100: *cf* + τω egmw × 102; PS-AU | ipsorum 100 eorum 102; PS-AU (Var) × PS-AU: — αυτων b fratrum tuorum H: αδελφων σου α′: = 𝔐 | quia 100; PS-AU; > qui 102 (Fehler): = 𝔊𝔐 | malitiae H: *cf* κακια α′ | exercuerunt in te H: *cf* ~ ενεδειξαντο σοι ackmosx𝔄𝔅: Hexapla = 𝔐 | nunc

14 14 **100**: /Et reversus ... (=S) ... eius/ **102**: /Et ... (=S) ... Aegypto, ipse et fr. eius et qui simul asc. omn. sepelirent p. ipsius/

15 15 **100**: /Videntes ... (=S) ... reminiscatur Ioseph malum factum a nobis et ... (=E) ... ei/ **102**: /Videntes ... (=S) ... eorum ... (=S, E) ... illi/ **AU** loc 1,211 (540,10): et redd. reddet ... (=E) ... ei ... 'ostendimus' enim dictum est vel 'ostendit' pro eo quod est 'fecimus' vel 'fecit' **PS-AU** spe 17 (380,3): videntes ... (=S) ... reminiscatur malitiae nostrae Ioseph et redditione (—*MVLC*) reddat (retribuat *MVLC*) ... (=E) ... ei/

16 **100**: /Et venerunt ... (=S) ... dicens/ **102**: /Et venerunt ... (=S) ... te priusq. mor. dicens/ **PS-AU** spe 17 (380,6): /et venerunt ... (=S) ... dicens/ **16**

17 **100**: /dicite ... (=S, E, S) ... se/ **102**: /dicite Ioseph: demitte eis in. et pecatum eorum, qui mal. t. ost.; et nunc sume in. serv. patr. tui ... (=S) ... se/ **AU** loc 1,212 (540,15): accipe iniq. serv. dei p. tui. nova locutio est 'accipe iniquitatem' pro 'ignosce' aut 'remitte' aut 'obliviscere'. sed puto inde esse dictum 'accipe', ac si diceretur 'aequo animo accipe', hoc est noli indigne ferre 2,55 (551,9): accipe iniq. serv. dei (+ et *C*) patr. tui **PS-AU** spe 17 (380,7): **17**

ἐνεδείξαντο· καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου. καὶ ἔκλαυσεν
εδειξαντο σοι × ×
S ostenderunt nunc ergo (E) tolle iniquitatem servorum dei patris tui (S) et ploravit
et nunc sume accipe obliviscere × +et × tuorum
H cuerunt in te nos quoque oramus ut servis dei patris tui dimittas iniquitatem hanc quibus
×

Ιωσηφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν. **18** καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν
+(καιγε) αδελφοι αυτου (και) επεσαν εις
S Ioseph loquentibus eis ad se (E) et venientes ad eum
venientibus
H auditis flevit Ioseph veneruntque „ „ fratres sui et proni in ter-
×

εἶπαν Οἵδε ἡμεῖς σοι οἰκέται. **19** καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ιωσηφ Μὴ
προσωπον αυτου και ιδε σου ×
E dixerunt (S) nos autem domestici tui sumus et dixit eis Ioseph nollite
ecce nos famuli ×
H ram „ × × servi „ „ quibus ille respondit nolite
+adoraverunt et atque +Ioseph

φοβεῖσθε· τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ. **20** ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά, ὁ δὲ θεὸς
~ εγω ειμι περι × ×
S timere dei enim sum ego (E) vos cogitastis adversus me in nequia deus autem
servus enim dei ~ ego sum cogitatis adversum nequitiam et deus
de × mala
H „ num dei possumus rennuere voluntatem „ „ de „ × malum et deus
metuere resistere voluntati cogitatis sed
×

ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅπως ἂν γενηθῇ ὡς σήμερον, ἵνα δια-
× αγαθον γενηθω × και
E cogitavit de me in bona quemadmodum fieret sicut hodie ut pasce-
in × bonum fierent × in hodiernum quemadmodum
in hodierno
H vertit illud × × „ bonum ut exaltaret me „ inpraesentiarum cernitis et salvos
ut

ergo 100 et nunc 102; PS-AU: = 𝔊𝔐 | tolle 100: *cf* αρον α' = 𝔐 sume 102; PS-AU accipe AU: **A** obliviscere PS-AU (Var); *cf* AU loc 1, H | dei 100; AU; H: = 𝔊𝔐 × 102; PS-AU; Φ^{G*}: — του θεου df*jmnpty* | + et? AU loc 2 (Var) | ×tuorum PS-AU (Var)

18 venientes 102; AU; PS-AU: = 𝔊 venientibus 100 | H: + (καιγε) αδελφοι ... M(mg)ackmxc$_2$𝔄𝔙; sub ※: = 𝔐 | — καιγε km𝔄 | — et (H) T^2: — και akmc$_2$𝔄 | + adoraverunt et (atque Π^{D2}) AΦP^{2}ΨΩ | nos autem 100: οἱ δὲ ημεις ecce nos 102; PS-AU: ιδε ημεις cdehi*k*lm(n)psxc$_2$𝔄𝔈 Chr: = 𝔐 ×× H: — οιδε ημεις 𝔙 | domestici 100 famuli 102; PS-AU | tui sumus 100.102; PS-AU: = 𝔄; *cf* σου εσομεθα οικεται fia^{2}r

19 — ioseph PS-AU (Var): — ιωσηφ A + ioseph (H) 1 Hs Vercellone 181 | metuere (H) CXAP, Brev. Goth. (PL 86,351C), Rather (PL 136,469A), Rupert (PL 167,566A): < 50,21 H | servus enim dei? CAr | sum ego 100; PS-AU: = 𝔊 ~ ego sum 102; CAr: ~ εγω ειμι Bx resistere voluntati (H) CAn; Π^{D}TΨ^{B}Ω^{SJ}

20 cogitatis 100*; Φ^{Z*}Θ^{H*A*} | adversus 100; CAn; PS-AU adversum *cf* 102; CAn (Var); PS-AU (Var) de HI; H: περι ny | in nequia 100: = 𝔊 in nequitiam 102 ×mala HI; PS-AU: — εις bdfg*mw𝔙𝔇𝔈 Chr: = (𝔐) | deus autem 100.102; PS-AU: **S** = 𝔊 et deus HI; H: = Samar. sed deus (H) CAn; CAr; agrelsc — et (H) CAn (Var); P*: — δε 76: = 𝔐 | de 100; HI; PS-AU in 102 | in 100.102; (H): = 𝔊𝔐 × HI; PS-AU: — εις 𝔙𝔈 | bona 100; HI; PS-AU: = 𝔊 bonum 102; H: αγαθον o: = 𝔐 | quemadmodum = ut (finale) *cf* DAM ep 5 (368A) quemadmodum ... eligatur | fieret 100.102; AM fierent PS-AU exaltaret me H: *cf* γενηθω m | sicut 100; PS-AU; H: **S** = 𝔊𝔐 ×102; AM: **I**: — ως 𝔈 | hodie 100; PS-AU: 𝕾 in hodiernum 102; in hodierno AM: **I** | ut (100*?). 102; AM; PS-AU; CAn; A, Othlo (PL 146,88A)?: = 𝔊𝔐 quemad-

/dicite Ioseph ...(=S)... peccatum (+eorum *MVLC*) quia mal. t. ost.; et nunc sume (obliviscere *MVLC*) in. serv. patris tui (p. t.] tuorum *MVLC*) ...(=S)... se/ **KA** Δ a 157 (91): ubi fratres Ioseph post exitum patris rogant ne memor sit iniquitatum quas fecerunt in eum Δ b 158 (91): fratres Ioseph post mortem patris quasi ex eius mandato obsecrant ut obliviscatur sceleris eorum (*cf* H)

18 18 **100**: /et venientibus ...(=E,S)... sumus/ **102**: /et ...(=E)... ecce nos famuli tui sumus/ **AU** loc 1,213 (540, 20): et venientes ad eum dix. **PS-AU** spe 17 (380,10): /et ...(=E)... ecce nos famuli tui sumus (— et ... sumus *MVLC*)/

19 **100**: /Et dixit ...(=S)... ego/ **102**: /Et dix. eis Ios.: nolite tim., dei en. ego sum/ **PS-AU** spe 17 (380, 11): /et dix. eis Ioseph (— *V*): nolite tim., dei en. sum ego/ **CAn** co 13,11,3 (377,6): nolite inquit tim.; numquid dei possumus resistere (rennuere ΠΥ) voluntati (-tem Π^{2}Υ^1)/ (*cf* H) **CAr** Rm 6,22 (447D): sicut Ioseph qui dixit fratribus: nolite tim., servus enim dei ego sum

20 **100**: /vos cogitastis (cogitatis *m. 1*) ...(=E)... firet si^{cut} hodie quemadmodum ^{pasce}retur (hodie qu. pasce

τραφῇ λαὸς πολύς. **21** καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ φοβεῖσθε· ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν.
E retur populus multus (S) et dixit eis nollite timere ego vos pascam et domos vestras
H faceret multos populos × × × nolite metuere timere „ pascam vos ~ pascam vos „ parvulos vestros
~ populos multos

καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν. **22** Καὶ κατῴκησεν Ιωσηφ ἐν Αἰγύπτῳ,
~ εις την καρδιαν αυτων
S et rogavit eos et locutus est ad praecordiam eorum (E) et moratus est Ioseph in Aegypto
consolatus est in corde habitavit
H consolatusque est „ „ blande ac leniter est locutus „ habitavit × „ „
+ad illos

αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν Ιωσηφ
οικια
E ipse et fratres ipsius et universi omnes qui erant in domo patris ipsius et vixit Ioseph
eius universa omnis domus (co)habitatio eius
H × × × × cum omni × × domo × „ sui vixitque ×
Ioseph

ἔτη ἑκατὸν δέκα. **23** καὶ εἶδεν Ιωσηφ Εφραιμ παιδία ἕως τρίτης γενεᾶς, καὶ υἱοὶ Μαχιρ
~ παιδια εφραιμ
E annis .CX. et vidit Ioseph Efrem filios usque ad tertiam progeniem et fili Machir
annos in generationem
H centum decem annis „ „ × Ephraim „ „ „ „ generationem filii quoque „
annos ~ filios Ephraim in

τοῦ υἱοῦ Μανασση ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ιωσηφ. **24** καὶ εἶπεν Ιωσηφ τοῖς
μηρον
E qui erat filius Manasses nati sunt super faemora Ioseph (S) et dixit Ioseph (L) fra-
fili(i) supra foemore di-
H × × filii Manasse „ „ in genibus „ [23]quibus transactis locutus est × „

modum 100[1]: < oben et H: και fi[a2]r | ~ populos multos (H) CAn; ΣοΩs, Brev. Goth. (PL 86,351C)
21 —και ειπεν αυτοις f: = 𝔐 | timere (H) BΘ[H*], 68: < 50,19 | vos pascam 100 ~ pascam vos 102; PS-AU; H: = 𝔊𝔐 | rogavit 100; PS-AU: **S** consolatus est 102; H: **I** | ~ εις την καρδιαν αυτων bkmw𝔙𝔖: = (𝔐) ad praecordiam 100 in corde 102; PS-AU | + ad illos (H) G: αυτοις fi*nod$_2$𝔏
22 moratus est 100.102: **S** habitavit AU; H: **I** | ××××H: *cf* —και οι αδελφοι αυτου bw = 𝔐; sub ÷ | ipsius 100: **S** eius 102; AU: **I** | universi 100; universa 102: **S** omnis AU; *cf* H: **I** | omnes qui erant in domo 100: omnes = παν-, nicht Dublette wie Billen 170 ××domus×× 102; *cf* H: οικια bhwd$_2$ ××(co)habitatio× AU: **A** | ipsius 100.102: **S** eius AU: **I** | ioseph 100.102; AU Gn q; KA; Ω[M]: = 𝔊𝔐 × AU ci; H | annis 100.102; KA; H annos AU; KA Λ (Var); CXΠΣΑΤΜΘ[HAM*G]P*Ψ, Claudius Taurin. (PL 50,1047B), Raban (PL 107, 668D), Guibert (PL 156,335D), Rupert (PL 167,566B)
23 ~ filios ephraim (H) Ω: ~ παιδια εφραιμ finyd$_2$𝔄𝔈 | ad 100.102; AU Gn q; H in AU ci; G | progeniem 100.102: **S** generationem AU; H: **I** | qui erat filius 100 ××fili(i) 102; AU; H: = 𝔊𝔐 | super 100. *cf* 102; AU Gn q supra AU ci | femora 100; AU: = 𝔊𝔐 foemore 102: μηρον gm

m.1 über Rasur, cut hodie ut pasce *ausradiert?*) pop. multus/ **102**: /vos cogitastis adversarium me in nequitiam, deus aut. cog. in me in bonum, quemad. fieret in hodiernum ut pasc. pop. multus/ **AM** Lc 4,42 (160,7): quemad. fieret in hodierno ut pasc. pop. multus **PS-AU** spe 17 (380,12): /vos cogitastis adversus (-sum *MVLC*) me (mea *S*) mala, deus aut. cog. de me bona, quemad. fierent ...(=E)...multus/ **CAn** co 13,11,3 (377,7): /vos cogitastis adversus (-sum Ον) me malum, sed (Σ; et Υ; —ΠΟ)... (=H)...cernitis (videtis Π) ut salvos faceret populos multos **CAr** Ps 104,17 (746B): vos quidem cogitastis de me malum, sed deus vertit illud in bonum (*cf* H) **HI** Phlm (613C): vos inquit cogitastis de me mala et deus cog. de me bona
21 21 **100**: /et dixit...(=S)...eorum/ **102**: /Et dix. eis: nolite tim., ego pascam vos et domos vestras et consulatus est eos et loc. e. in corde eorum/ **PS-AU** spe 17 (380,14): /et dix. eis: nolite tim., ego pascam vos... (=S)... in corde eorum

22 **100**: /et moratus...(=E)... CX./ **102**: /et mo- 22
ratus...(=E)...eius et universa domus patris...(=E)...CX./ **AU** ci 16,40 (190,5): et habitavit...(=E)...eius et omnis cohabitatio (habitatio *g*) patris eius, et vix. annos centum decem/ Gn q 173 (91,16): et vix. Ios. annos centum decem/ **CY-G** hept 1,1491–1492 (56): ipse etiam postquam iam centum triverat annos atque decem, iuncti metitus tempora leti **KA** Γ 75 (79): ubi (+dicit *D*) vixit Ioseph annis .CX. Λ 82 (101): vixit (+autem *PL*) Ioseph annis (-nos *MCU*) centum (+et *L***XYBEOI*) decem (viginti *S;* XC Π[D]; ~ CX annos *M*)/25

23 **100**: /et vidit...(=E)...Ioseph/ **102**: /et vid. 23
Ios. Efraim...(=E)...filii Machir fili Manasses nati s. sup (*Abkürzungsstrich vergessen* = super) foemore Ioseph/ **AU** ci 16,40 (190,7): /et vid. Ios. Ephraem (effrem *BH, ed. Arg.*) fil. usq. in tert. generationem 16,40 (190,10): et filii Machir filii Manasse nati s. supra femora Ioseph Gn q 173 (91,16): /et vid. Ios. Ephrem (*C;* efrem *PSN;* effrem

ἀδελφοῖς αὐτοῦ λέγων Ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεὸς καὶ ἀνάξει ὑμᾶς
~ ο θεος επισκεψεται υμας εξαξει
L tribus suis dicens ecce ego morior visitatione autem visitabit vos deus et educet vos
× +ιδου × ~ ο θεος επισκεψεται υμας εξαξει
H cens ad fratres suos × post mortem meam × × et deus visitabit vos respiciet „ ascendere exietis faciet
visitabit vos dominus +vos

ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ.
× × υμων ×
L de terra ista (S) in terram quam iuravit deus patribus nostris Abrahae et Isac et Iacob
hac × × ×
H „ „ „ ad „ „ „ × × × Abraham × Isaac „ „
patribus nostris vestris et

25 καὶ ὥρκισεν Ιωσηφ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ λέγων Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ, ἧ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεὸς,
S et adiuravit Ioseph filios Istrahel dicens (E) in visitatione qua visitabit vos deus
× ×
H [24]cumque adiurasset × eos atque dixisset × × × deus visitabit vos

καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. 26 καὶ ἐτελεύτησεν Ιωσηφ ἐτῶν
× +ων
L et colligetis ossa mea hinc vobiscum (S) et mortuus est Ioseph cum esset annorum
× (ex)tolletis auferetis tollite ~ hinc ossa mea defunctus
H × asportate portate vobiscum ossa mea de loco isto [25]× „ „ × expletis centum decem vi-
mortuusque

ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν καὶ ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.
εταφη +αυτον
S .CX. et saepelierunt eum et posuerunt eum in sarcophagum in Aegyptum
× sarcofago Aegypto
H tae suae annis „ conditus aromatibus × repositus est „ loculo „ Aegypto
et Egiptum
sepultusque

24 dicens ad fratres suos? AN | dicens 100; *cf* AN: = 𝔊 × 102; H: — λεγων Admc$_2$: = 𝔐 | ecce 100.102: **S**: + ιδου bfi^{a2}knrw: < 48,21 | visitatione 100; AN: = 𝔊𝔐 × 102; H: — επισκοπη 𝔈^{cf} | autem 100: = 𝔊 et 102: = 𝔈^{cf} = 𝔐 | visitabit 100; AN; *cf* HI; H respiciet 102 deus visitabit vos H: ~ ο θεος επισκεψεται υμας k𝔈^{c}: = (𝔐) visitabit vos dominus (H) Remigius (PL 131,134A) | educet vos 100.102: εξαξει 16. 130𝔄𝔈 exietis AN + vos (H) $\Theta^{H}\Omega^{S}$ | ista 100; AN; H hac 102 | deus 100: = 𝔊 × 102; H: — ο θεος ai*kmna$_2$: (Hexapla) = 𝔐 | — τοις πατρασιν ημων A; sub ÷: = 𝔐 p. nostris 100.102; T: = 𝔊 p. vestris (H) Φ^{A2}: υμων dknz*𝔙 | et 100.102; $\Psi^{B2M}\Omega$J: = 𝔊 × H: — και cg𝔄: = 𝔐

25 in 100.102: **S** = 𝔊 × EUGI: = Ex 13,19 | qua] sua 100 × 102; EUGI: = 𝔐 = Ex 13,19 | et 100.102; AN; EUGI (Var): = 𝔊𝔐 × EUGI; H: — και kc$_2$𝔙𝔈 | colligetis 100: **S**: < συναξετε? *cf* συναξηται f tolletis 102; EUGI (Var); *cf* KA extolletis SED-S: < et toll.? auferetis AN tollite EUGI portate (H) Π | ~ hinc ossa mea AN

26 mortuusque (H) Σ^{T}; Claudius Taurin. (PL 50,1047B) | mortuus est 100; H defunctus est 102 decessit? CY-G | cum esset 100.102: + ων D^{b}Mabcdeghijklnopqrstuvwxyzb$_2$d$_2$𝔙𝔊𝔖: *cf* 𝔐 | conditus aromatibus H: *cf* ηρωματισαν α' = 𝔐 | + et (H) P* sepultusque est (H) Claudius Taurin. (PL 50,1047B): και εταφη f | eum 100: + αυτον AMcdeghi^{a2}lmnpqrstuvxzb$_2$𝔄-ed𝔙𝔊𝔖 × 102: = 𝔊 | sarcophaum 100 sarsofago 102 | aegyptum 100; Λ^{H*} aegypto 102; H

VT; ephraem *Zycha*) fil. usq. ad tert. generationem, et filii Machir filii Manasse nati s. super femora Ioseph

24 24 **100**: /Et dixit...(=S,L)...visitabit (b *aus* u)... ...(=L,S)...Iacob/ **102**: /Et dix. Ios. fr. suis: ecce ego mor. et respiciet...(=L)...hac in t., quam iur. patr. n. Habrahe et Isaac et Iacob/ **AN** pro (17): Ioseph quoque manifestavit dicens ad fratres suos: visitacione visitavit vos deus et exietis de terrra ista (de terra ista *über Rasur*)/ **HI** Pach *(82,7):* ostenditque posteris quod visitaturus eos esset deus

25 25 *cf* Ex 13,19 **100**: /Et adiuravit...(=S,E)... visitat. sua visitavit...(=E,L)...vobiscum/ **102**: /et adiur. Ios. fil. Israhel dic.: in visit. visitavit vos deus et tolletis ossa m. hinc vobiscum/ **AN** pro (17): /et auferetis (et auferetis *in Rasur*) hinc ossa mea vob. **CY-G** hept 1,1495-1496 (56): dummodo conpositos cineres atque ossa reportent et revehant secum veterum condenda sepulchris/ **EUGI** Sev 40,5 (57,17): visitatione visitabit vos deus, tollite (*CGMNTV;* et tolletis *L*) ossa m. hinc vob. **KA** Λ 82 (101): 22/et adiuravit fratres suos ut cum visitarentur (+ a domino *BEOI*) tollerent secum ossa eius in terram suam **SED-S** Hbr 11 (268B): extolletis ossa m. hinc vob.

26 **100**: /et mortuus...(=S)...sarcophaum in Aegyp- **26**
tum/ **102**: /Et defunctus...(=S)...sepelier. eum et pos. in sarsofago in Egypto/ **CY-G** hept 1,1497-1498 (56):

S EXPLICIT GENESIS
H +liber
〃 liber bresith id est geneseos
finit × × × × genesis
~ genesis id est bresith

finit CY-G (*G*); Σ^{TO}, P (finit explicit...) | — liber 100; CY-G (*G*); Σ^{M}P + liber CY-G (*C, cf A*); H | bresith id est H = $\Lambda\Sigma BTM\Phi\Theta^{HA}P\Psi^{BMQJ}$ ××× (H) GCXA$\Theta^{MG}\Psi^{DF}$ ~ genesis id est bresith Π^{C} genesis quod ebrea lingua bresit O (= 102) | genesis 100; CY-G; CX$\Pi^{C}\Sigma$BAMΦ^{P}O$\Theta P\Psi^{DF}$ geneseos GΛT$\Phi^{RAZGV\Psi BMQJ}$

/sic demum longae post tempora candida vitae decessit petiitque deum corpusque reliquit/

100: /Explicit genesis, incipit exodus, lege cum pace/

102: /Explicit liber genesis quod eb(rea) ling(ua) bresit (*cf* H)

CY-G hept (56): /explicit metrum Cipriani super librum genesis (*A;* finit genesis *G;* explicit liber genesis incipit liber exodus *C*)